అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ" (بخاری حدیث:۴۷۳۹)

మహనీయ ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ప్రవచించారు :“ఖైరుకుమ్ మన్ తఅల్లమల్ ఖుర్ఆన వ అల్లమహు” (సహీహ్ బుఖారీ – హదీసు నెం.4639)
(ఖుర్ఆన్‌ను అభ్యసించి ఇతరులకు నేర్పేవాడే మీలో అందరికన్నా శ్రేష్ఠుడు)

## సులభ శైలిలో

# పవిత్ర ఖుర్ఆన్

## (అనువాదం, వ్యాఖ్యానం)


సంకలనం : **మౌలానా అబ్దుస్సలామ్ ఉమరి**

తెలుగు అనువాదం : **మౌలానా జాకిర్ ఉమరీ**



**ఆలిమా సుహైరా షేఖ్**
అక్కయ్యగారి సహాయ సహకారాలతో
ఈ “పవిత్ర ఖుర్ఆన్” ముద్రించబడింది.


ఈ ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యానానికి విశ్వవిఖ్యాత తఫ్సీర్లు అయిన తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్, మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్ గారి తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, సఊదీ అరబ్ నుండి ప్రచురించబడిన అహ్సనుల్ బయాన్, డా. లుఖ్మాన్ గారి తఫ్సీర్ ‘తైసీరుర్రహ్మాన్’, మౌలానా అబ్దుర్రహ్మాన్ కీలానీ గారి ‘తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్’, మౌలానా సనావుల్లా అమృత్‌సరీ గారి ‘తఫ్సీరె సనాయి’లను ఆధారంగా చేసుకోవటం జరిగింది.


ప్రకాశకులు :

**ఖుర్ఆన్ పబ్లిషింగ్ సెంటర్** (రిజిష్టర్డ్ నెం.601)
8-1-143/యం.బి./1, మినీ బృందావన్ కాలనీ, టోలీ చౌకీ,
హైదరాబాద్ – 500 008 (ఆంధ్రప్రదేశ్)
సెల్ నెం.9440724403

# విషయ సూచిక

అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# తొలి పలుకులు

సర్వ స్తోత్రాలు సర్వలోక ప్రభువైన అల్లాహ్‌కే శోభిస్తాయి. ఆయన అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడు. సకల లోకాల కొరకు కారుణ్యంగా పంపబడిన అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)పై ఆయన కుటుంబీకులపై, ఆయన ప్రియ సహచరులపై శాంతీ శుభాలు కురియుగాక!

**ఖుర్‌ఆన్ ప్రాముఖ్యం :**

దివ్య ఖుర్‌ఆన్ గొప్పదనాన్ని గురించి పరమ ప్రభువు ఇలా సెలవిచ్చాడు :

انا انزلناه فی لیلة القدر (سورة القدر)

**“నిశ్చయంగా మేము దీనిని ఘనమైన రాత్రియందు అవతరింపజేశాము.” (అల్ ఖద్ర్ : 1)**

మానవ జాతుల ఉత్థాన పతనాలను శాసించే గ్రంథ రాజమిది. మనుషుల దశ దిశలను మలచడానికి ఈ గ్రంథం అవతరించింది. ఖుర్‌ఆన్ ప్రవక్త ప్రియ సహచరుల (రజి) జీవితాలలో అనూహ్యమైన మార్పును తీసుకువచ్చింది. ఖుర్‌ఆన్‌కు పూర్వం వారు అనామకులు, దరిద్రులు, విద్యాగంధం సోకని అనాగరికులు. నీతి నడవడికలు, సభ్యతా సంస్కృతులకు ఆమడ దూరాన ఉన్న మొరటు జనులు. వారికి ఖుర్‌ఆన్ నైతిక నియమావళిని ప్రసాదించింది. సంస్కారం నేర్పింది. అధికారాన్ని, ఐశ్వర్యాన్ని పొసగింది. గౌరవోన్నతుల్ని ప్రసాదించింది.

కాని –

నేడు ప్రపంచమంతటా ముస్లింలు అధోగతిలో ఉన్నారు. దానికి కారకులు ఎవరో కాదు, స్వయంగా వారే. వారు తమ విధివ్రాతను మార్చుకోవాలంటే, తమ జీవితాలను తీర్చిదిద్దుకోవాలంటే ఖుర్‌ఆన్‌ను ఆశ్రయించటం తప్ప మరో మార్గాంతరం లేదు. నేడు మనమంతా ఖుర్‌ఆన్‌ను హృదయానికి హత్తుకోవాలి. ఖుర్‌ఆన్‌ను పఠించాలి. ఖుర్‌ఆన్ ప్రకారం ఆచరించాలి. ఖుర్‌ఆన్ ఉపదేశాలను ప్రపంచానికి అందజేయాలి.

ఖుర్‌ఆన్ ఘనతను గురించి ఏమని చెప్పేది? ఎలా చెప్పేది? ఈ గ్రంథం అవతరించిన రేయి ఘనమైన రేయి (లైలతుల్ ఖద్ర్)గా అభివర్ణించబడింది. ఇది అవతరించిన మాసం పవిత్ర రమజాన్ మాసంగా వినుతి కెక్కింది. ఇది అవతరించిన నగరం శాంతి నగరంగా ఖ్యాతి గడించింది. ఈ గ్రంథాన్ని అందజేసిన ప్రవక్త (స) జగత్ప్రవక్తగా వెలుగొందారు. ఈ గ్రంథం ప్రసాదించబడిన సమాజం శ్రేష్ఠ సమాజంగా పిలువబడింది.

**ఖుర్‌ఆన్ ప్రాశస్త్యం :**

కారుణ్య ప్రభువైన అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : قد جاء كم بينة من ربكم وهدى ورحمة (الانعام ١٥٧)

**“ఇప్పుడు మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుంచి ఒక స్పష్టమైన గ్రంథం, మార్గదర్శక సాధనం మరియు కారుణ్యం వచ్చేసింది.” (అల్ అన్ ఆమ్ : 157)**

దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రస్తావనకు రాని విషయమంటూ లేదు. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

**“మేము నీపై ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. అందులో ప్రతి విషయం విశదీకరించబడింది. అది మార్గదర్శకం మరియు కారుణ్యం.” (అన్ నహ్ల్ : 89)**

ఆ తరువాత సృష్టికర్త సమస్త జనులను ఉద్దేశించి ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు :

**“నా మార్గాన్ని (ఖుర్‌ఆన్‌ని) అవలంబించేవాడు దారి తప్పటంగానీ, ప్రయాసకు లోనవటంగానీ జరగదు.” (తాహా : 123)**

దేవుని అంతిమ ప్రవక్త (సఅసం) వారు ఇలా ఉపదేశించారు :

**"మీలో ఖుర్‌ఆన్‌ని అభ్యసించి, ఇతరులకు కూడా బోధపరచేవాడే ఉత్తముడు." (బుఖారీ)**

ఈ నేపథ్యంలో ఇమామ్ ఇబ్నె ఖయ్యిమ్ (రహ్మ.లై) గారి ఉపదేశం గమనించదగినది. ఆయన ఇలా అన్నారు :

"నీవు ఖుర్‌ఆన్ ద్వారా లబ్ధి పొందాలనుకున్నప్పుడు దాన్ని పఠించే సమయంలోనూ, వినే సమయంలోనూ ఏకాగ్రతను పొందు. నీ మనసులోని ఇతరత్రా ఆలోచనల్ని అలా ప్రక్కనపెట్టు. చెవి యొగ్గి విను. అది నిన్ను ఉద్దేశించి ఉపదేశిస్తున్నట్లే తలంచు. నీతో సంభాషించేదెవరో ఆలోచించు! ఇది దైవ వాక్కు. దైవం తన మాటను తన ప్రవక్త చేత చెప్పించాడు."

**"హృదయాన్ని కలిగి ఉండి లేదా శ్రద్ధగా ఆలకించి, సావధానంగా మసలుకునే ప్రతి వ్యక్తికీ ఇందులో హితబోధ కలదు." (ఖాఫ్ : 37)**

ఏ రాజ్యాధికారి వద్దనుంచైనా మీ పేర లేఖ వచ్చిందనుకోండి, ఆ లేఖలోని సూచనను చదివి తెలుసుకునేవరకూ మీ ఆత్రుతకు అంతు ఉండదు. మరి అల్లాహ్ తరఫు నుంచి వచ్చిన ఈ సందేశం ఎంత గొప్పదో, దాన్ని తెలుసుకోవటానికి ఇంకెంత ఆత్రుత ఉండాలో కాస్త ఆలోచించండి!

అసలు ఖుర్‌ఆన్ ఎందుకు అవతరింపజేయబడింది?

ఈ గ్రంథాన్ని అల్లాహ్ నిజాయితీపరుడైన తన ప్రవక్త (సఅసం)పై అవతరింపజేశాడు. తద్వారా జనులకు శుభవార్త వినిపించటానికి, వారిని హెచ్చరించ టానికి, దైవాజ్ఞతో ఆయన వైపునకు పిలవటానికి ఈ ఏర్పాటు చేశాడు. దైవప్రవక్త (సఅసం) స్వయంగా ఈ గ్రంథానుసారం ఆచరించి కారుణ్యమూర్తిగా వెలుగొందారు. హదీసులో వచ్చిన ఒక సంఘటన ప్రకారం ఒక ప్రియ సహచరుడు ప్రవక్త (స) గుణగణాల గురించి అమ్మ ఆయిషా (ర.అన్హా) గారిని ఆరా తీయగా, "ఆయన (సఅసం) గుణగణాలు ఖుర్‌ఆన్‌కు ప్రతిబింబంగా ఉండేవి" అని ఆమె సమాధానమిచ్చారు.

ప్రవక్త సహచరుల పరిస్థితి కూడా ఇదే – వారు ఖుర్‌ఆన్‌ను కంఠస్థం చేసుకునేవారు. ఖుర్‌ఆన్‌ను లిఖించేవారు. ఖుర్‌ఆన్‌ను అత్యధికంగా పారాయణం చేసేవారు. ఖుర్‌ఆన్‌పై చింతన చేసేవారు. ఖుర్‌ఆన్‌నే తీర్పరిగా పరిగణించేవారు. తమ దైనందిన సమస్యలను, జీవన వ్యవహారాలను ఖుర్‌ఆన్ వైపునకే మళ్లించేవారు. ఖుర్‌ఆన్ బోధించే సంస్కారాన్ని అలవరచుకునేవారు.

ఖుర్‌ఆన్ మూలముగానే జనులు తండోప తండాలుగా ఇస్లాం ధర్మంలో ప్రవేశించారు. ఖుర్‌ఆన్ స్ఫూర్తితోనే వారు రాజ్యాలను జయించారు. ఖుర్‌ఆన్ ద్వారానే ఎన్నో జాతుల జీవన దశ మలచబడింది. ఎన్నో అనాగరిక జాతులు ఖుర్‌ఆన్‌ను తమ జీవన సంవిధానంగా చేసుకుని ప్రపంచంలో గౌరవోన్నతులను పొందాయి. ఖుర్‌ఆన్ మూలముగానే ప్రవక్త ప్రియ సహచరులు కీర్తి శిఖరాల అంబరాలను చుంబించారు.

ఒకప్పుడు ఖుర్‌ఆన్ అనుయాయులు సభ్యతా సంస్కృతుల దృష్ట్యా అత్యుత్తమ మానవ సముదాయంగా వెలుగొందారు. కాని ఈనాడు పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా ఎందుకు ఉంది? మనలోని స్వీకృత గుణం ఎందుకు క్షీణిస్తోంది? విజయాలు మనల్ని ఎందుచేత వరించటం లేదు? మనపై ఎందుకు ప్రకృతి ప్రకోపిస్తోంది? చరిత్ర పుటల్ని త్రిప్పి చూస్తే అవగతమయ్యే అతి పెద్ద కారణం ఒక్కటే – మనం ఖుర్‌ఆన్ ఉపదేశాలను విస్మరించాము. ఖుర్‌ఆన్‌తో మన సంబంధం బలహీనపడింది. దైవప్రవక్త (సఅసం) ఏమన్నారో తెలుసా!? "అల్లాహ్ ఈ గ్రంథం మూలంగా కొందరికి గౌరవం ప్రసాదిస్తాడు. మరి కొందరిని పరాభవం పాల్జేస్తాడు." (ముస్లిం)

ద్వితీయ ఖలీఫా హజ్రత్ ఉమర్ ఫారూఖ్ (రజి) స్వయంగా హాఫిజె ఖుర్ఆన్. ఆయన ఖిలాఫత్ కాలంలో ఏ వ్యక్తి అయినా ప్రభుత్వ సలహామండలి సభ్యుడుగా నియుక్తమవ్వాలంటే అతడు ఖుర్ఆన్‌ను ఆద్యంతం కంఠస్థం చేసినవాడై ఉండాలి లేదా ఖుర్ఆన్‌లో విద్వాంసుడై ఉండాలి. ఆయన పరిపాలనా కాలంలో జరిగిన ఒక సంఘటన – హజ్రత్ నాఫె బిన్ హారిస్ (రజి)ను ఆయన మక్కా గవర్నర్‌గా నియమించారు. ఒకసారి మక్కా గవర్నర్ దూర ప్రదేశానికి వెళ్ళవలసి వచ్చినపుడు, తన స్థానంలో అబ్దుర్రహ్మాన్ అబ్జీ (రజి)ని తాత్కాలిక గవర్నర్‌గా చేసి వెళ్ళారు. ఈ విషయం తెలిసిన ఖలీఫా (ఉమర్) నాఫె (రజి)ని పిలిపించి, "ఇంతకీ ఆ వ్యక్తి ఎవరు?" అని వాకబు చేశారు. "ఆయన ఒక బానిస వ్యక్తి. కాని దివ్య ఖుర్ఆన్ విద్వాంసుడు. ఆస్తి పంపకాల విద్యలో నిపుణుడు" అని నాఫె (రజి) వివరించిన మీదట ఖలీఫా సంతోషించారు. ఆయన (రజి) ఇలా అభిప్రాయపడ్డారు : "దైవప్రవక్త (సఅసం) సత్యం పలికారు. ఆయన (స) పలికినట్లు అల్లాహ్ ఈ గ్రంథం మూలంగా కొందరికి గౌరవోన్నతుల్ని ప్రసాదిస్తాడు. మరి కొందరిని అవమానపరుస్తాడు (అంటే – దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను హృదయానికి హత్తుకున్న వారిని వృద్ధిలోకి తెస్తాడు. ఖుర్ఆన్‌ను విడిచిపెట్టిన వారిని అధోగతికి నెట్టివేస్తాడు)."

ఖుర్ఆన్ ప్రాశస్త్యాన్ని వివరిస్తూ మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) వారేమన్నారో చూడండి ! హజ్రత్ బురైదా (రజి) కథనం ప్రకారం మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇలా ప్రవచించారు – "ఎవరయితే ఖుర్ఆన్‌ని పఠించాడో, దాని విద్యను అభ్యసించాడో, దాని ప్రకారం ఆచరించాడో ఆ వ్యక్తి తల్లిదండ్రులకు ప్రళయదినాన ఒక కిరీటం తొడిగించబడుతుంది. అది సూర్యుని వలే ప్రకాశమానంగా ఉంటుంది. ఇంకా అతని తల్లిదండ్రులకు రెండు ప్రత్యేక వస్త్రాలు తొడిగించబడతాయి. వాటి విలువ ముందు యావత్ప్రపంచం దిగదుడుపులా ఉంటుంది. 'ఇంతకీ ఈ వస్త్రాల ప్రదానానికి కారణం ఏమిటి?' అని వారు అడిగినపుడు, "మీ పుత్ర రత్నం ఖుర్ఆన్ పరిజ్ఞానాన్ని ఆర్జించాడు (అందుకే మీకీ పురస్కారం)" అని వారికి జవాబివ్వబడుతుంది. (సహీహ్ అత్తర్‌గీబ్ వత్తర్‌హీబ్ – హ.నెం.1434)

అద్భుతం! అమోఘం!! అతని తల్లిదండ్రులకే ఇంత గొప్ప సన్మానం లభించినపుడు ఖుర్ఆన్ విద్వాంసుడైన వారి కుమారుడికి లభించే స్వాగత సత్కారాలు ఇంకెంత గొప్పగా ఉంటాయో!!!

దివ్య ఖుర్ఆన్ అమూల్యమైన వస్తు సామగ్రి. ఇది మన జీవన ధ్యేయాన్ని తెలుపడానికి పంపబడింది. దీన్ని చదవండి. అర్థం చేసుకోండి. ఇతరులకు నేర్పండి. దీన్ని కంఠస్థం చేయండి. దీని మహోన్నత ఉపదేశాలను పాటించండి. దీని జ్ఞాన పరిమళాన్ని మీ కుటుంబీకుల్లోనూ, బంధుమిత్రుల్లోనూ, పరిసరాల్లోనూ, సమాజంలోనూ వెదజల్లండి.

ఈ పవిత్ర సహీఫాలో మీకు సర్వం లభిస్తుంది. మీరు గనక సౌందర్యాన్ని అభిమానించే వారైతే సుందర స్వరూపుడైన అల్లాహ్‌ను మించిన సౌందర్యం ఎవరికుంది? ఒకవేళ మీరు అత్యున్నత పీఠాన్ని అలంకరించి, వైభవోపేతమైన కిరీటాన్ని ధరించాలన్న కాంక్ష కలిగి ఉంటే హాఫిజె ఖుర్ఆన్ తల్లిదండ్రులకు ఇటువంటి కిరీటం ధరించే భాగ్యం లభిస్తుందన్న సంగతిని మరువకండి! దేదీప్యమానమైన ఆ కిరీటం ముందు సూర్యుని వెలుగు కూడా దిగదుడుపే. ఒకవేళ మీకు రాజ్యాధికారుల సరసన కూర్చోవాలన్న కోరిక ఉంటే దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను మీ జీవిత ప్రణాళికగా చేసుకోండి. ఈ గ్రంథరాజం మిమ్మల్ని స్వర్గానికి గొనిపోవటంలో అన్నిటికన్నా ప్రధాన సహాయకారి కాగలదు.

**అబ్దుస్సలామ్ ఉమరి**

## 1. అల్ ఫాతిహ సూరా

**ఆయత్‌లు : 7** **అవతరణ : మక్కాలో**

(1) అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(2) సకల స్తోత్రాలూ సకల లోకాలను పోషించేవాడు అయిన అల్లాహ్‌కే శోభిస్తాయి.

(3) ఆయన అత్యంత కరుణామయుడు, అపార కృపాశీలి.

(4) ప్రతిఫల దినానికి యజమాని.

(5) మేము నిన్నే ఆరాధిస్తాము. నిన్నే సహాయం కోరుతాము.

(6) నీవే సన్మార్గం చూపించు.

(7) నీవు అనుగ్రహించిన వారి మార్గాన్నే మాకు చూపు. నీ ఆగ్రహానికి గురైనవారి మార్గాన్నీ, పెడదారి పట్టిన వారి మార్గాన్నీ చూపించకు.

آيَاتُهَا 7 — 1 سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿1﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ﴿2﴾

الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۙ﴿3﴾

مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ؕ﴿4﴾

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ؕ﴿5﴾

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ۙ﴿6﴾

صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ۬

غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ﴿7﴾ ع 1/7

**వివరణ :**

ఇది ఫాతిహ సూరా. ఫాతిహ అని ఎందుకు అంటారు అంటే దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో ఇది ముందుగా వచ్చింది. కనుక దీనిని ఫాతిహ సూరా అని అంటారు. ఇది మక్కాలో అవతరించబడింది. దీనిలో 7 ఆయత్‌లు (వాక్యాలు) ఉన్నాయి. ఖుర్‌ఆన్ బోధనల సారం దీనిలో ఉంది గనుక సూరయె ఫాతిహాని ఉమ్ముల్ ఖుర్‌ఆన్ (ఖుర్‌ఆన్‌కు మాతృక) అని కూడ అంటారు.

### ఫాతిహ సూరా శ్రేష్ఠత

ఒకసారి హ్రజత్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి), దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్) ఎదుట సూరయె ఫాతిహ పఠించగా, దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారు : "ఎవరి చేతుల్లోనైతే నా ప్రాణాలు ఉన్నాయో, ఆయన సాక్షిగా, ఇటువంటి శ్రేష్ఠమయిన సూరా ఖుర్‌ఆన్‌లో తప్ప, తౌరాత్, ఇంజీల్, జబూర్‌లలో కూడ అవతరించబడలేదు. అది సబవుల్ మసానీ (ఏడు ఆయత్‌లు గలది) మరియు అల్లాహ్ నాపై అవతరింపజేసిన దివ్య ఖుర్‌ఆన్, అంటే ఫాతిహ సూరా అన్నమాట. (అహ్మద్)

## సూరతుస్సలాత్ :

సూరయె ఫాతిహకు సూరతుస్సలాత్ అనే పేరు కూడా ఉంది. అంటే నమాజ్ కోసం అవసరం అయిన సూరా. సూరయె ఫాతిహ లేనిదే ఎవరి నమాజ్ సక్రమం కాజాలదు. ఇమామ్ మరియు ముఖ్తదీలు అందరూ ఫాతిహ సూరా పఠించడం అవసరం.

ఖాల రసూలుల్లాహి లా సలాత లి మల్లమ్ యఖ్‌ర బిఫాతిహతిల్ కితాబ్ (బుఖారీ – హ.నెం.714).

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : "సూరయె ఫాతిహ పఠించని వాని నమాజ్ అంగీకరించబడదు. హజ్రత్ ఉబాద బిన్ సామిత్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, దైవప్రవక్త (స) ఫజర్ నమాజ్ చేయిస్తుండగా, ఆయన (స)కు ఖిరాత్ (పఠనం)లో ఇబ్బంది కలుగసాగింది. (ఎందుకంటే సహాబా (రజి) ఆయన వెనుక పఠిస్తున్నారు). నమాజు ముగించుకొని ఆయన (స) సహాబాలను అడిగారు : "మీరు ఇమామ్ వెనుక పఠిస్తున్నారా?" అందుకు వారు "అవును" అని అన్నారు.

దైవప్రవక్త (స) సహాబా (రజి)లతో ఇలా అన్నారు : "మీరు ఇమామ్ వెనుక ఏమీ చదవకండి. అయితే సూరయె ఫాతిహ మాత్రం తప్పక పఠించండి. ఎందుకంటే ఫాతిహ సూర చదవనిదే ఎవరి నమాజూ సక్రమం కాదు. (అబూదావూద్, తిర్మిజీ, నసాయి)

దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్) ఇలా సెలవిచ్చారు : "ఎవరయితే నమాజ్ చేశారో, అందులో ఉమ్ముల్ ఖుర్ఆన్ అంటే ఫాతిహ సూరా పఠించకపోతే ఆ నమాజు నాసిరకం, నాసిరకం, నాసిరకం ఇంకా అసంపూర్ణము."

"మేము ఇమామ్ వెనుక ఉన్నప్పుడు ఏమి చెయ్యాలి?" అని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి)ను అడుగగా, ఆయన, జవాబిచ్చారు, "మీరు మనసులో ఫాతిహ సూరా చదువుకోండి" ఎందుకంటే, అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించినట్లు దైవప్రవక్త (స) ద్వారా నేను విన్నాను.

నేను నమాజ్‌ను నాకూ నా దాసునికి మధ్య చెరి సగం పంచివేశాను. నా దాసుడు 'అల్‌హమ్దులిల్లాహి రబ్బిల్ ఆలమీన్' అన్నప్పుడు అల్లాహ్ దానికి బదులిస్తాడు. "హమ్దనీ రబ్బీ" "నా దాసుడు నా స్తోత్రం చేశాడు", దాసుడు 'అర్రహ్మానిర్రహీం' అని అన్నప్పుడు 'అస్నా అలయ్య అబ్దీ' అంటాడు. దాసుడు, 'మాలికి యౌమిద్దీన్' అని అన్నప్పుడు, "ముజ్జదనీ అబ్దీ" (నా దాసుడు నా ఘనతను వెల్లడించాడు) అని అల్లాహ్ బదులిస్తాడు. దాసుడు 'ఇయ్యాక నఅబుదు వ ఇయ్యాక నస్తయీన్' అని అన్నప్పుడు అల్లాహ్ 'హాజా బైనీ వ బైన అబ్‌దీ వ అబ్‌దీ మాసాల్' (ఈ ఒప్పందం నాకూ నా దాసుని మధ్య ఉన్నది. నా దాసుడు అడిగినదంతా అతడి కోసం ఉంది) అని అల్లాహ్ బదులిస్తాడు. నా దాసుడు, "ఇహ్‌దినస్ సిరాతల్ ముస్తఖీమ్ సిరాతల్లజీన అన్‌అమ్‌త అలైహిమ్ గైరిల్ మగ్‌జూబి అలైహిమ్ వలజ్జాల్లీన్" అన్నప్పుడు 'హాజల్ అబ్‌దీ వల్ అబ్‌దీ మాసాల్' (ఇది నా దాసుడి కోసమే. ఇంకా నా దాసుడు అడిగినదంతా అతడికి లభిస్తుంది' అని అల్లాహ్ బదులిస్తాడు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.580) ఆమీన్ : అంగీకరించు.

ఫాతిహ సూరా చివరిలో ఆమీన్ అని పలికే విషయంలో ప్రవక్త (స) గట్టిగా తాకీదు చేశారు. దాని శ్రేష్ఠతను వివరించారు. కనుక ఇమామ్ మరియు ముఖ్తదీలు ప్రతి ఒక్కరూ ఆమీన్ అని పలికాలి. దైవప్రవక్త (స) (జహరీ నమాజ్‌లలో) బిగ్గరగా ఆమీన్ అని పలికేవారు. సహాబాలు కూడా పలికేవారు. దీంతో మస్జిదె నబవీ (స) ప్రతిధ్వనించేది (ఇబ్నెమాజ, బుఖారీ). కాబట్టి బిగ్గరగా ఆమీన్ పలకటం సున్నతె రసూల్ (స) మరియు సహాబాల విధానం. ఆమీన్ అంటే అర్థం, స్వీకరించు అంటే ఓ అల్లాహ్! మేము చేసిన దుఆను స్వీకరించు అని భావం. (సహీహ్ బుఖారీ – కితాబుస్సలాత్)

సూరయె ఫాతిహకు సూరతుష్షిఫా అనే పేరు కూడా ఉంది. దారమిలో హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఉల్లేఖనంలో "సూరయె ఫాతిహ అన్ని రకాల విషాలకు విరుగుడు" అని ఉంది. ఇంకా ఆ సూరాకు సూరతుర్రఖియ అనే పేరు కూడా ఉంది. హజ్రత్ అబూ సయీద్ (రజి) పాము కాటుకు గురయిన వ్యక్తిపై ఫాతిహ సూరా పఠించి ఊదగా అతడు స్వస్థత పొందాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్). సూరయె ఫాతిహ ఒక దుఆ (ప్రార్థన). బఖరా సూరా నుండి అన్ నాస్ వరకు పూర్తి ఖుర్ఆన్ ఆ దుఆకు జవాబు. ఇహ్దినస్సిరాతల్ ముస్తఖీమ్ (ఓ ప్రభూ! మాకు సన్మార్గం చూపు) అన్నదే దుఆ. సన్మార్గంలోని సుగుణం ఏమంటే దాని ద్వారా ఇహలోకంలో విజయం లభిస్తుంది. పరలోకంలోనూ ముక్తి లభిస్తుంది.

దివ్య ఖుర్ఆన్ బోధనలు సన్మార్గం చూపుతాయి. దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో సిరాతె ముస్తఖీమ్ (సన్మార్గం) యొక్క వివరణ ఉంది. దాని సిద్ధాంతాలు, సూత్రాలూ వివరించబడ్డాయి. స్నేహము, ఐకమత్యాన్ని దివ్య ఖుర్ఆన్ సన్మార్గం అంటుంది. మరి మనలో స్నేహం, ఐకమత్యము కొరవడ్డాయి.

వమన్ య్యతసిమ్ బిల్లాహి ఫఖద్ హుద్‌య ఇలా సిరాతిమ్ముస్తఖీమ్. యా అయ్యుహల్లజీన ఆమనుత్తఖుల్లాహ హఖ్ఖతుఖాతిహీ వలా తమూతున్న ఇల్లా వ అన్‌తుమ్ ముస్లిమూన్. వ తసిమూ బిహబ్లిల్లాహి జమీఅవ్వ లాతఫర్రఖూ వజ్‌కురూనిఅమతల్లాహి అలైకుమ్ ఇజ్ కున్‌తుమ్ అదా అన్ ఫఅల్లఫ బైన ఖులూబికుమ్ ఫఅస్‌బహ్‌తుమ్ బినిమతి హీ ఇఖ్వానా, వ కున్‌తుమ్ అలా షఫాహుఫ్రతిమ్మినన్నారి ఫఅన్‌ఖజకుమ్ మిన్‌హా కజాలిక యుబయ్యినుల్లాహు లకుమ్ ఆయాతిహీ లఅల్లకుమ్ తత్తఖూన్. (ఆలి ఇమ్రాన్ : 101 – 103).

అనువాదం : ఎవరయితే దైవధర్మాన్ని దృఢంగా అంటిపెట్టుకుని ఉంటాడో నిస్సందేహంగా అతనికి సన్మార్గం చూపబడింది. (అంటే అతడికి సన్మార్గం లభించినట్లే). విశ్వాసులారా! దైవానికి ఎంతగా భయపడాలో అంతగానూ భయపడండి. ప్రాణం పోయేంత వరకూ ముస్లింగానే ఉండాలి సుమా! మీరందరూ కలసి దైవధర్మం అనే త్రాటిని దృఢంగా పట్టుకోండి. విభేదాలకు లోను కాకండి. మీపై కలిగిన దైవానుగ్రహాన్ని గుర్తుంచుకోండి. మీరు పరస్పరం ఒకరికొకరు శత్రువులుగా ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ మీ హృదయాలలో ప్రేమను నింపాడు. ఆయన దాక్షిణ్యం వల్ల మీరు సోదరులు అయిపోయారు. మీరు అగ్ని గుండానికి దగ్గర దాకా పోయారు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని రక్షించాడు. ఇంకా ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆదేశాలను వివరిస్తాడు. తద్వారా మీరు సన్మార్గం పొందాలని.

పైన చెప్పబడిన ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు : "ముస్లిములారా! అందరూ ఏకం అయిపోండి. మీలో ఐకమత్యం, ఏకీభావం ఉండాలి. ఇదే సిరాతె ముస్తఖీమ్, ఇదే సన్మార్గము.

నేడు ప్రపంచ ముస్లిములు విఫలురు కావడానికి కారణం వారిలో ఐకమత్యం, ఏకీభావం లేకపోవడమే.

శత్రువు విజయంలోని గొప్ప రహస్యం ముస్లింల విభేదాలే. ఏ రోజునయితే ముస్లింలు సంఘటితం అయిపోతారో ఆ రోజు నుండే వారు సఫలురు కాగలగుతారు. అల్లాహ్ విభేదాలను, చీలికలను అగ్నితో పోల్చాడు. ఒక ఇంటికి నిప్పు అంటుకుంటే అది ఆ ఇంటిని దగ్ధం చేసి వేస్తుంది. అదేవిధంగా ఒక జాతిలో విభేదాలు, చీలికలు ఏర్పడితే అది సంపూర్తిగా సర్వ నాశనం అయిపోతుంది.

ఈనాడు దైవతిరస్కారులు, ముష్రికులు ఏకం అవుతున్నారు. ముస్లింలు ఏకం ఎందుకు కాలేకపోతున్నారు? ముస్లింలు కూడ ఏకం కావాలి.

అల్లామా ఇఖ్‌బాల్ (రహ్మాలై) ఎంత బాగా చెప్పాడు : మునఫ్ఫిత్ ఏక్ హై ఇస్ ఖోమ్ కీ సుఖ్‌సాన్ భీ ఏక్, ఏక్ హీ సబ్‌కా నబీ, దీన్ భీ ఈమాన్ భీ ఏక్. హరమ్ పాక్ భీ అల్లాహ్ భీ ఖుర్ఆన్ భీ ఏక్, క్యా బడీ బాత్ థీ హోతే జో ముసల్మాం భీ ఏక్, ఫిరఖ బందీహై కహీ ఔర్ కహీ జాతే హై, క్యా జమానె మె పనప్‌నేకీ యహీ బాతే హై?

అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# అల్ బఖరా సూరా పరిచయం

ఇది మదీనాలో అవతరించిన సూరా, ఇందులో 286 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి. దైవప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లమ్ హిజ్రత్ చేసి మదీనాకు తరలి వెళ్ళినప్పుడు ఈ సూరా అవతరించింది.

“యూదులారా! దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను, హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)నూ విశ్వసించండి. ఇందులోనే మీకు మేలు ఉంది” అని ఈ సూరాలో ముఖ్యంగా యూదులను సంబోధించడం జరిగింది. కాని యూదులు విశ్వసించలేదు. పైగా జిత్తులమారితనం, వంచన, మోసం, ఆడినమాట తప్పటం, ప్రాపంచిక వ్యామోహం, అవిధేయత ప్రదర్శించారు. అందుకే అల్లాహ్ ముస్లింలను యూదుల అలవాట్లు, ఆచారాలను, వారి నడవడికను అవలంబించరాదని ఉపదేశించాడు. ఈ ఉపదేశాన్ని పాటించకపోతే, నష్టం పొందగలరు అని హెచ్చరించాడు.

## అల్ బఖరా సూరా శ్రేష్ఠత

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “సూరయె బఖరా, సూరయె ఆలె ఇమ్రాన్ చదివే వారిపై అంతిమ దినంనాడు నీడ కల్పిస్తాయి”. ఆ రోజు 50 వేల సంవత్సరాలకు సరిపడే రోజు, సూర్యుడు మన తలకు సమీపంగా ఉంటాడు. ఎండకు ప్రజలు మల మల మాడుతూ ఉంటారు. (ముస్లిం, తఫ్సీర్ సత్తారీ) దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “బఖరా సూరాను చదవండి, ఎందుకంటే దీన్ని నేర్చుకోవడం, చదవటం శుభప్రదం, చదవకపోవడం నిరాశకు గురి చేస్తుంది.” (ముస్లిం-హ.నెం.1337). అంటే ఖియామత్ నాడు, దాన్ని చదివిన వారికి ఉన్నత స్థానాలు లభించి, గొప్ప గొప్ప బహుమానాలు లభించగా, చదవనివాడు, “అయ్యో! దాన్ని నేనెందుకు చదవకపోతిని, ఒకవేళ చదివి దాని బోధనల ప్రకారం ఆచరించి ఉంటే నేను కూడా ప్రతిఫలాన్ని, పుణ్యాన్ని పొంది ఉండేవాణ్ణి కదా!” అని విచారిస్తాడు (తఫ్సీర్ సత్తారీ). దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “బఖరా సూరా దివ్య ఖుర్ఆన్‌కు మూపురం లాంటిది. ఉన్నత స్థానం గలది. ఆ సూరా యొక్క ఒక్కొక్క ఆయత్‌తో పాటు ఎనభయ్యేసి దైవదూతలు అవతరించేవారు. అందులో ఆయతుల్ కుర్సీ కూడ ఉంది. అది దైవపీఠం (అర్ష్) క్రింది నుండి అవతరించింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ముస్నద్ అహ్మద్, తిర్మిజి, నసాయి (హదీసు గ్రంథాలు) లోని ఉల్లేఖనంలో దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “మీ ఇళ్ళను శ్మశాన వాటికగా చేసుకోకండి. సూరయె బఖరా చదవబడే ఇళ్ళల్లో షైతాన్ ప్రవేశించజాలడు. (ఒకవేళ ఇంట్లో షైతాన్ లేదా జిన్ ప్రభావం ఉంటే అది కూడ దూరం అయిపోతుంది). ఒక సైన్యానికి, సూరయె బఖరా కంఠస్థం చేసిన వ్యక్తిని ఆయన (స) నాయకుడుగా నియమించారు. ఈ సూరాలో ఆవుకు సంబంధించిన ఒక సంఘటన ప్రస్తావించబడినందువల్ల ఈ సూరాను బఖరా సూరా అంటారు.

హజ్రత్ మూసా (అ) కాలంలో ఒక ఇస్రాయీలీయుడు హత్య గావించబడ్డాడు. హంతకుడు ఎవరో తెలియలేదు. ప్రజలు మూసా (అ) వద్దకు వచ్చారు. అల్లాహ్ మూసా (అ)కు వహీ ద్వారా తెలియపర్చాడు, “ప్రజలు ఒక ఆవును జిబహ్ చేయాలి. దాని మాంసం ఒక ముక్కను తీసుకొని శవంపై కొడితే దైవాజ్ఞతో ఆ మృతుడు బ్రతికింపబడతాడు. తనను చంపిన వారెవరో తెలియజేస్తాడు.” ఈ సంఘటన ద్వారా అల్లాహ్ చనిపోయిన తర్వాత తిరిగి బ్రతికించగలడని రుజువు అయ్యింది.

آیاتها 286 | 2 سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ | رُكُوْعَاتُهَا 40

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓمّٓ ﴿1﴾

ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيْهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿2﴾

الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ

وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿3﴾

وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ

قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿4﴾

اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ ۗ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُوْنَ ﴿5﴾

## 2. అల్ బఖరా సూరా

**ఆయత్‌లు : 286** **అవతరణ : మదీనాలో**

*అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) అలిఫ్ లామ్ మీమ్ (2) ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం. ఇందులో ఏమాత్రం అనుమానానికి ఆస్కారం లేదు. ఇది దైవానికి భయపడే వారికి మార్గదర్శనం చేస్తుంది. (3) వారు అగోచర విషయాలను విశ్వసించేవారు. నమాజును స్థిరపరచే వారు. ఇంకా మేము ప్రసాదించిన సొమ్ము నుండి ఖర్చుపెడతారు. (4) నీపై అవతరించబడిన దానినీ (ఖుర్‌ఆన్‌ను) నీకు పూర్వం అవతరించబడిన గ్రంథాలను విశ్వసిస్తారు, ఇంకా పరలోకాన్ని దృఢంగా నమ్ముతారు. (5) వీరే తమ ప్రభువు తరఫు నుండి సన్మార్గంపై ఉన్నారు. సఫలురైన వారు వీరే.

**వివరణ:**

దివ్య ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం. మానవులందరికీ సన్మార్గం చూపుతుంది. అయితే ఖుర్‌ఆన్ విషయాలపై, దాని బోధనలపై దైవానికి భయపడేవారు మాత్రమే ఆచరిస్తారు. మిగిలినవారు ఖుర్‌ఆన్ చూపే మార్గాన్ని వదలి, మనోవాంఛలు చూపే మార్గం లేదా తాతముత్తాతలు చూపిన మార్గంపై నడుస్తారు.

అజాన్ ద్వారా అందరికీ నమాజు కోసం పిలుపు ఇవ్వబడుతుంది. కాని అందరూ నమాజు చేయడానికి రారు. కేవలం దైవానికి భయపడేవారు మాత్రమే వస్తారు. కీ. శే. మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్ గారు తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్‌లో ముత్తఖీన్ (దైవానికి భయపడేవారు) గురించి ఇలా వ్రాశారు : "హుదల్లిల్ ముత్తఖీన్" ఖుర్‌ఆన్ దైవానికి భయపడే మానవులకు సాఫల్యం, గౌరవాల మార్గాన్ని తెరుస్తుంది. జీవితంలోని అన్ని విషయాలలో రెండు రకాల మనుషుల్ని మనం చూస్తుంటాము. కొందరి స్వభావాలు జాగరూకతతో ఉంటాయి. మరికొందరివి నిర్లక్ష్య స్వభావాలు. జాగరూక స్వభావులు ప్రతి విషయంలో ఆచితూచి అడుగువేస్తారు. మంచీ చెడుల విచక్షణ పాటిస్తారు. ధర్మాధర్మాలను గమనిస్తారు. ఏ విషయంలోనైతే దోషాన్ని కనిపెడతారో దాన్ని విడిచిపెడతారు. దేనిలోనైతే మేలును చూస్తారో దానిని అవలంబిస్తారు. అందుకు వ్యతిరేకంగా నిర్లక్ష్యపరులైన వారి స్వభావాలు పగ్గాలు లేనివి. తమకు ఏ మార్గం నచ్చితే దాన్నే అనుసరిస్తారు. అది ధర్మమైనది కావాల్సిన పనిలేదు. ఏ పని వారికి తోచితే దాన్ని చేసివేస్తారు. అది సత్యవంతం కావలసిన పనిలేదు. ఏ ఆహారం ఎదుటకు వస్తే దానిని తినేస్తారు. అది హలాల్ కానవసరం లేదు. ధర్మం–అధర్మం, మంచీ–చెడు, రుజువు అయినా, రుజువు లేకపోయినా దేన్నీ వారు లక్ష్యపెట్టరు.

ఏ పరిస్థితినయితే మనం ఇక్కడ "జాగరూకత" అంటున్నామో దానినే దివ్య ఖుర్‌ఆన్ "తఖ్వా"తో అభివర్ణించింది. ముత్తఖీ (దైవభీతిపరుడు) అయినవాడు తన ఆలోచన, ఆచరణల్లో నిర్లక్ష్యం వహించక, ప్రతి

విషయాన్ని సరైన విధంగా గ్రహించి ఆచరించే శ్రద్ధ కలిగి ఉంటాడు. చెడు నుంచి నష్టాన్నుండి తప్పించుకోగోరతాడు. మంచీ చెడుల శోధన కలిగి ఉంటాడు. ఇటువంటి వారే ధర్మబోధతో ప్రయోజనం పొందగలుగుతారు, సఫలురు కాగలరు అని దివ్య ఖుర్ఆన్ అంటోంది. ముత్తఖీలు అయినవారికి ఖుర్ఆన్, అభివృద్ధీ, సఫలతల మార్గం చూపుతుంది.

## ముత్తఖీలు అంటే ఎవరు?

హజ్రత్ ఉబై, హజ్రత్ ఉమర్‌తో ముళ్ళదారిలో ఎలా నడుస్తారు? అని అడగ్గా, హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) సమాధానంగా, "ముళ్ళదారిలో జాగ్రత్తగా ముళ్ళను తప్పించుకుంటూ నడుస్తాను" అన్నారు. అందుకు హజ్రత్ ఉబై, "తఖ్వా" అంటే ఇదే" అని బదులిచ్చారు.

## ధార్మిక ఉదాహరణ

బఖరా సూరా 3వ ఆయత్‌లో ఇలా ఉంది : ముత్తఖీలయిన వారు నమాజును స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు, ఎందుకంటే దైవభక్తిపరులు అంతిమ దిన శిక్ష నుండి కాపాడబడాలని కోరుకుంటారు. మరి నిర్లక్ష్యపరులయిన వారు నమాజు చేయరు. జకాత్ చెల్లించరు. ఎందుకంటే వారు పరలోకం పట్ల అశ్రద్ధతో ఉంటారు. పరలోకం పట్ల గల అశ్రద్ధ, నిర్లక్ష్యం వారికి తప్పనిసరిగా నష్టం చేకూరుస్తుంది.

## ప్రాపంచిక ఉదాహరణ

ఇద్దరు షుగర్ పేషెంట్లు ఉన్నారు. ఒకడు చక్కెర మరియు తీపి పదార్థాల పట్ల పత్యం పాటిస్తాడు. కనుక అతడు ప్రయోజనం పొందుతాడు. మరొకడు అజాగ్రత్తగా ఉంటూ, బాగా తీపి పదార్థాలు తింటాడు. మరణానికి చేరువ అవుతాడు. ముత్తఖీ (దైవభీతిపరుడు) ఎవరంటే ప్రాపంచిక నష్టాన్నుండి, పరలోక శిక్ష నుండి రక్షించుకోగోరేవాడు. ప్రవక్త (స) ప్రియ సహచరులు దైవభీతిపరులైన వారే, ఉహుద్ యుద్ధంలో జరిగిన నష్టానికి, ఎదురైన అపజయానికి కారణాలు అన్వేషించారు.

దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, "మీరు మీ నాయకునికి అవిధేయత చూపారు. అందువల్ల నష్టం కలిగింది." దైవప్రవక్త (స) 50 మంది సహాబాలను ఒకచోట నియమించారు. వారికి ఒక నాయకుడు ఉన్నారు. సహాబాలు, ఇక ముందెన్నడూ నాయకునికి అవిధేయత చూపము అని నిర్ణయించుకున్నారు. ఆ తర్వాత వారు ఎటువెళ్ళినా వారికి విజయమే లభించింది.

ఇదేవిధంగా సారాయి వలన ఇహపరాలలో నష్టం కలుగుతుందని చెప్పబడగా, ప్రియ సహచరులు (రజి) సారాయి త్రాగడం మానివేశారు. ఎందుకంటే వారు ఇహపరాల నష్టం నుండి తప్పించుకోగోరేవారు, గత రెండు వందల ఏళ్ళ నుండి ప్రపంచంలో ముస్లింలు వధించబడుతున్నారు. సర్వనాశనం కావించబడుతున్నారు. 20 ఏండ్లుగా ఇరాక్ సర్వనాశనం చేయబడుతోంది. ఇటీవల అఫ్ఘానిస్తాన్ సర్వనాశనం చేయబడింది. అందుకు మనం దుఃఖించటమో, ఆరోపణలు చేయడమో చేస్తుంటాం. ఈ రెండు మార్గాలూ తప్పే.

దైవభీతిపరులు కేవలం ఆరోపణలు చేస్తూ కూర్చోరు. పైగా ఈ నష్టం ఎందుకు కలిగిందా అని ఆలోచిస్తారు. ఆలోచించినట్లయితే మనం సంఘటితంగా లేనందువల్లే ఈ నష్టం కలిగిందని సమాధానం లభిస్తుంది.

కనుక వెంటనే ముస్లింలు అందరూ సంఘటితులై తమను తాము శత్రువుల దాడి నుండి కాపాడుకుంటారు. అమెరికా విషయంలో దాని శక్తిలోని రహస్యం ఏమిటో ఆలోచిస్తారు. అమెరికా వద్ద విజ్ఞానపరమైన శక్తి ఉందని జవాబు లభిస్తుంది. కనుక ముస్లింలు అందరూ వైజ్ఞానిక రంగంలో పురోగమించినట్లయితే 25 ఏళ్ళలో బ్రహ్మాండమయిన శక్తిగా ఎదుగుతారు. శత్రువుల దాడి నుండి ఆత్మరక్షణ చేసుకోగలుగుతారు.

اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَاَنۡذَرۡتَهُمۡ اَمۡ
لَمۡ تُنۡذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿6﴾
خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ وَعَلٰى سَمۡعِهِمۡ ؕ وَعَلٰٓى
اَبۡصَارِهِمۡ غِشَاوَةٌ وَّلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿7﴾ ع 1/7/1
وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يَّقُوۡلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالۡيَوۡمِ
الۡاٰخِرِ وَمَا هُمۡ بِمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿8﴾
يُخٰدِعُوۡنَ اللّٰهَ وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا ۚ وَمَا يَخۡدَعُوۡنَ اِلَّآ
اَنۡفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُوۡنَ ﴿9﴾
فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ۙ بِمَا كَانُوۡا يَكۡذِبُوۡنَ ﴿10﴾
وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمۡ لَا تُفۡسِدُوۡا فِى الۡاَرۡضِ ۙ قَالُوۡٓا
اِنَّمَا نَحۡنُ مُصۡلِحُوۡنَ ﴿11﴾
اَلَآ اِنَّهُمۡ هُمُ الۡمُفۡسِدُوۡنَ وَلٰكِنۡ لَّا يَشۡعُرُوۡنَ ﴿12﴾
وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمۡ اٰمِنُوۡا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوۡٓا
اَنُؤۡمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمۡ هُمُ
السُّفَهَآءُ وَلٰكِنۡ لَّا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿13﴾
وَاِذَا لَقُوا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا قَالُوۡٓا اٰمَنَّا ۖۚ وَاِذَا خَلَوۡا
اِلٰى شَيٰطِيۡنِهِمۡ ۙ قَالُوۡٓا اِنَّا مَعَكُمۡ ۙ اِنَّمَا نَحۡنُ
مُسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿14﴾
اَللّٰهُ يَسۡتَهۡزِئُ بِهِمۡ وَيَمُدُّهُمۡ فِىۡ طُغۡيَانِهِمۡ
يَعۡمَهُوۡنَ ﴿15﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ اشۡتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالۡهُدٰى ۖ فَمَا
رَبِحَتۡ تِّجَارَتُهُمۡ وَمَا كَانُوۡا مُهۡتَدِيۡنَ ﴿16﴾

(6) నిస్సందేహంగా తిరస్కారులను నీవు భయపెట్టినా, భయపెట్టకపోయినా ఒక్కటే. వారు మాత్రం విశ్వసించరు. (7) అల్లాహ్ వారి హృదయాలపై, వారి చెవులపై ముద్ర వేసేశాడు. వారి కళ్ళపై తెరపడిపోయింది. వారికోసం ఘోరమైన శిక్ష ఉంది. (8) మరికొందరు (కపటులు), మేము అల్లాహ్‌ను, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించాం అంటారు. వాస్తవానికి వీరు విశ్వసించలేదు.

(9) వీరు అల్లాహ్‌ను, విశ్వాసులను మోసగింప చూస్తున్నారు. యదార్థానికి వీరే స్వయంగా మోసపోతున్నారు. కాని వీరు గ్రహించటం లేదు.

(10) వీరి హృదయాలలో (కాపట్య) రోగం ఉంది. ఆ రోగాన్ని అల్లాహ్ మరింత పెంచాడు. వీరికోసం దుఃఖ భరితమైన శిక్ష ఉంది. ఎందుకంటే వీరు అసత్యం పలుకుతారు.(11) భూమిపై కల్లోలాన్ని వ్యాపింపచేయకండి అని వీరితో అన్నప్పుడు "మేమయితే సంస్కరణ చేపట్టాం" అని అంటారు.

(12) జాగ్రత్త! అసలు కల్లోల కారకులు వీరే. కాని వీరు గ్రహించటం లేదు. (13) మీరు కూడ విశ్వసించండి అని వీరితో అన్నప్పుడు ఆ మూర్ఖులు విశ్వసించినట్లుగా మేమూ విశ్వసించాలా? అని జవాబిస్తారు. జాగ్రత్త! వీరే అసలు మూర్ఖులు. కాని ఆ విషయం వీరికి తెలియదు.(14) విశ్వాసులతో కలసినప్పుడు "మేము కూడా విశ్వాసులమే" అంటారు. తమ పెద్దల దగ్గరకు పోయినప్పుడు, "మేము మీ వెంటే ఉన్నాము, వాళ్ళతో కేవలం పరిహాసమాడుతున్నాము" అంటారు. (15) అల్లాహ్ కూడ వారితో పరిహాసమాడుతున్నాడు. వారి తలబిరుసుతనాన్ని మరింత పెంచుతూ పోతున్నాడు. (16) హితబోధకు బదులు మార్గభ్రష్టతను ఖరీదు చేసేవారు వీరే. వారికి ఈ వ్యాపారం లాభసాటి కాదు. వీరు సన్మార్గం పొందినవారు కాలేదు.

దైవప్రవక్త (స) విజ్ఞానార్జనను విధిగా చేయవలసిన పని అని సెలవిచ్చారు.

అల్లామా హాలీ, తన గ్రంథం "ముసద్దసె హాలీ"లో 100 ఏళ్ళ క్రితం పేర్కొన్నారు, "ఏ అబ్ బహ్రో బర్ద్ రహే హై గవాహి, కె హై ఇల్మ్మే జోరే దస్తె ఇలాహీ". అంటే ప్రచండ శక్తి విజ్ఞానంలో ఉందని ప్రపంచానికంతటికీ స్పష్టమయింది. ఒక జాతి అభివృద్ధి సాధించటానికి 25 ఏళ్ళ వ్యవధి చాలు. మనం 5 ఏళ్ళ పిల్లవాడిని మొదటి తరగతిలో చేర్పిస్తే పి.హెచ్.డి. చేసేసరికి పిల్లవాడి వయస్సు 25కి చేరుకుంటుంది. 25 ఏళ్ళలో జాతి విద్యావంతమవుతుంది.

జాతి పురోభివృద్ధికి 25 ఏళ్ళు చాలు. కాని మనం 200 ఏళ్ళు కోల్పోయాము గదా. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో జపాన్పై అమెరికా దాడిచేసి జపానుకు తీవ్రనష్టం కలిగించింది. అప్పుడు జపాను వారు ఆలోచించారు, తమకు నష్టం కలగటానికి కారణం ఏమిటి? అమెరికాకు గల శక్తిలోని రహస్యం ఏమిటి? విజ్ఞానం కారణంగా అమెరికా విజయం సాధించింది అన్న జవాబు లభిస్తుంది.

ప్రజలందరూ సైన్స్, టెక్నాలజీ రంగాలలో ప్రవేశించి రాత్రింబవళ్ళు కృషి చేయాలని జపాన్ చక్రవర్తి దేశమంతటా ప్రకటించాడు.

జపనీయులు కేవలం 25 ఏళ్ళలో వైజ్ఞానిక రంగంలో బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధిని సాధించారు. నేడు ప్రపంచంలో జపానీయులకు అమిత గౌరవం లభిస్తోంది.

ఖుర్ఆన్ ప్రకారం జాగరూకులై మెలిగేవారికి, నష్టాన్నుండి తప్పించుకునే వారికి మాత్రమే సకల విజయాలూ సంప్రాప్తమవుతాయి. నష్టాన్నుండి తప్పించుకోగోరువారు తమ లోపాల్ని దూరం చేసుకుంటారు. ముస్లింలలో ఐకమత్యం, విజ్ఞానం, ఆచరణ, నైతికతల్లో లోపం ఉంది. మనం సంఘటితులమై, విజ్ఞానవంతులం, కార్యసాధకులం, నీతిమంతులం అయిపోయినట్లయితే ప్రపంచంలో ప్రచండశక్తిగా ఎదగగలం. అన్ని విధాల నష్టాల నుండి ఆత్మరక్షణ చేసుకోగలుగుతాము.

**వివరణ :**

6 & 7 : ఈ ఆయతులలో తిరస్కారులైన వారు దైవగ్రంథాన్ని విశ్వసించరనీ, సత్యాన్ని అంగీకరించరనీ, మేధతో ఆలోచించరనీ, కళ్ళతో దృష్టాంతాలను వీక్షించరనీ, చెవులతో సత్యవచనాన్ని వినరనీ తెలియచేయబడుతోంది.

8 – 16 : మొదట ముత్తఖీలను గురించి చెప్పబడింది. ఇప్పుడు మునాఫికీన్ (కపటుల) గురించి చెప్పబడుతోంది. తిరస్కారాన్ని దాచిపెట్టి విశ్వాసాన్ని ప్రదర్శించేవారు, మేలును బహిరంగపరచి కీడును దాచిపెట్టేవారు కపటులు. మక్కాలో చిత్తశుద్ధి గలవారు ఉండేవారు. మదీనాలో చిత్తశుద్ధి గలవారితో పాటు కపటులు కూడా ముస్లింలలో వచ్చి చేరారు. ఒక రకంగా కపటులు, గట్టిగా ఇస్లాం వ్యతిరేకులు, కేవలం కలతలు రేపడానికే ఇస్లాంలో చేరారు. కొందరు కపటులు ప్రాపంచిక ప్రయోజనం ఆశించేవారు, మరికొందరు కపటులు ఇస్లాంనయితే సత్యధర్మంగా భావించేవారు కాని అజ్ఞానకాలపు ఆచారాలను, విధానాలను వదలి ఇస్లామీయ బోధనల ప్రకారం నడుచుకొనే ధైర్యం లేనివారు.

17 & 18 : ఈ కపటుల ఉదాహరణ ఇలా ఉంది. ఒక వ్యక్తి నిప్పు రాజేశాడు. ఆ వెలుతురులో ప్రతి వస్తువూ కనబడసాగింది. అయినా కొందరు, మాకు ఏ వస్తువూ కనబడటం లేదు. నలుపు, తెలుపుల వ్యత్యాసం తెలియటం లేదు అంటారు. అప్పుడు అల్లాహ్ దీపాన్ని ఆర్పివేస్తే, పూర్తిగా చీకటి అలుముకుంది. ఇప్పుడు ఏమీ కనబడదు. వారికి వెలుతురులోనే ఏమీ కనబడలేదు. ఇప్పుడు చీకటిలో ఏమీ కనబడటం లేదు. వీరు గ్రుడ్డివారు, చెవిటివారు, మూగవారు.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ۚ فَلَمَّآ
أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ
فِى ظُلُمَـٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿17﴾

صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۙ ﴿18﴾
أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيهِ ظُلُمَـٰتٌ وَرَعْدٌ
وَبَرْقٌ ۚ يَجْعَلُونَ أَصَـٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ
الصَّوَٰعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۚ وَاللَّهُ مُحِيطٌۢ
بِالْكَـٰفِرِينَ ﴿19﴾

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَـٰرَهُمْ ۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ
لَهُم مَّشَوْا فِيهِ ۙ وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا ۚ
وَلَوْ شَآءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَـٰرِهِمْ ۚ إِنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿20﴾ ع 2 13 2

(17) వారి (కపటుల) ఉదాహరణ, (చీకటి రాత్రులు) నిప్పు రాజేసిన వ్యక్తిలాంటిది. అతడి చుట్టుప్రక్కల వస్తువులు ప్రకాశించసాగాయి. అల్లాహ్ వాటి ప్రకాశాన్ని హరింపజేశాడు. వారిని చీకటిలో వదలివేశాడు. ఇప్పుడు వారు ఏ వస్తువునూ చూడలేరు.(18) వారు చెవిటివారు, మూగవారు, గ్రుడ్డివారు. ఇప్పుడు వారు (సన్మార్గానికి) మరలజాలరు.(19) లేక ఈ కపటుల ఉదాహరణ, ఆకాశాన్నుండి కురిసే వర్షం లాంటిది. అందులో చీకట్లు, ఉరుములు మెరుపులు ఉన్నాయి. గర్జనలు, ఫెళ ఫెళారావాల కారణంగా, చావుకి భయపడి తమ వ్రేళ్ళను చెవులలో దోపుకుంటారు. అల్లాహ్ తిరస్కారులను చుట్టుముడతాడు.

(20) సమీపంలోనే పిడుగుపాటు వారి కంటి చూపును హరించనున్నది. ఉరుముతో మెరుపు మెరిసినపుడు వారు ఆ వెలుతురులో నడక నారంభిస్తారు. చీకటి ఆవరించినప్పుడు నిలబడి ఉండిపోతారు. అల్లాహ్ తాను కోరితే వారి చెవుల వినికిడి శక్తిని, కళ్ళతో చూసే శక్తిని తిరిగి లాక్కుంటాడు. ఆయన అన్నింటిపై అధికారం కలవాడు.

అల్లాహ్ తిరస్కారులకు, ముష్రికులకు, కపటులకు మనసు, మేధ, కళ్ళు, ముక్కు ఇచ్చాడు. వీళ్లు గనుక ఆలోచించి, అర్థం చేసుకుని ఉంటే సత్యాన్ని గ్రహించేవారు. కాని వారు మనస్సు మేధ, కళ్ళు, ముక్కులను ఉపయోగించక పోయినందువల్ల అల్లాహ్ వారి హృదయాలపై సీలు వేశాడు. కళ్ళపై పరదా కప్పాడు. ఇక ఇప్పుడు వీరు సత్యం వైపు మరలజాలరు.

19 : ఎప్పుడయినా జాతి నిర్మాణం లేదా సంస్కరణా కార్యం ఆరంభమయినప్పుడు మొదట కొన్ని పరీక్షలు కష్టాలు కూడా ఎదురవుతాయి. ఆ తర్వాత వృద్ధీ, విజయాలు ప్రస్ఫుటమవుతాయి. వానలు కురిసి పండ్లు, పూలు, పంటలు కళకళలాడతాయి. ప్రజలకు ఎంతో లాభం కలుగుతుంది. వర్షం కురిసినప్పుడు ఉరుములు, మెరుపులతో కురుస్తోంది. ఇది సహజమే. మబ్బులు కమ్ముకుని చీకట్లు ఆవరిస్తాయి.

ఇప్పుడు వివేకవంతుడయిన వ్యక్తి దృష్టి భూమిపై పడుతుంది. పండ్లు, పూలూ పండించటానికి ఇది అనువయిన సమయం అని గ్రహిస్తాడు. అతడు ఆ భూమిలో ఎంతో కష్టపడి, బాగా సంపాదిస్తాడు. పిరికివాడు, ఉరుములకు

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اعۡبُدُوۡا رَبَّكُمُ الَّذِىۡ خَلَقَكُمۡ وَالَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُوۡنَۙ ﴿21﴾

(21) ప్రజలారా! మిమ్మల్నీ మీకు పూర్వం వారినీ పుట్టించిన మీ ప్రభువును ఆరాధించండి. తద్వారా మీరు భయభక్తులు కలవారు కాగలుగుతారు.

الَّذِىۡ جَعَلَ لَـكُمُ الۡاَرۡضَ فِرَاشًا وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً وَّاَنۡزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخۡرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزۡقًا لَّـكُمۡۚ فَلَا تَجۡعَلُوۡا لِلّٰهِ اَنۡدَادًا وَّاَنۡتُمۡ تَعۡلَمُوۡنَ ﴿22﴾

(22) ఆయన మీ కోసం భూమిని పానుపుగానూ, ఆకాశాన్ని కప్పుగాను చేశాడు. ఇంకా ఆకాశాన్నుండి, నీళ్ళు కురిపించాడు. తద్వారా అనేక రకాల పంటలు పండించి మీకు ఉపాధి కల్పించాడు. ఇది మీకు తెలిసినప్పుడు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించకండి.

وَاِنۡ كُنۡتُمۡ فِىۡ رَيۡبٍ مِّمَّا نَزَّلۡنَا عَلٰى عَبۡدِنَا فَاۡتُوۡا بِسُوۡرَةٍ مِّنۡ مِّثۡلِهٖ وَادۡعُوۡا شُهَدَآءَكُمۡ مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿23﴾

(23) ఇంకా మేము మా దాసునిపై అవతరింపజేసిన గ్రంథంపై అనుమానం ఉంటే, ఇటువంటిదే మరో సూరాను మీరు తయారుచేసి తీసుకురండి. ఇందుకోసం అల్లాహ్‌ను తప్ప, మీ సహాయకుల నందరినీ పిలుచుకోండి. మీరే గనక సత్యవంతులు అయితే.

فَاِنۡ لَّمۡ تَفۡعَلُوۡا وَلَنۡ تَفۡعَلُوۡا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىۡ وَقُوۡدُهَا النَّاسُ وَالۡحِجَارَةُ ۖۚ اُعِدَّتۡ لِلۡكٰفِرِيۡنَ ﴿24﴾

(24) ఒకవేళ మీరు గనక ఈ పని చెయ్యలేకపోతే, మరి మీరు (ఎన్నటికీ) చేయలేరు. ఎంత మాత్రమూ చేయలేరు, కనుక మనుష్యులూ, రాళ్ళు ఇంధనం కాగల ఆ అగ్నికి భయపడండి. అది సత్యాన్ని తిరస్కరించేవారి కోసం సిద్ధం చెయ్యబడింది.

---

భయపడి ఇంట్లోనే కూర్చుండిపోతాడు. గర్జనలు, పెద్ద శబ్దాలకు భయపడి వానవల్ల ఎటువంటి ప్రయోజనమూ పొందలేడు. ఎందుకంటే అతని దృష్టి వానపై లేదు. ఉరుములు మెరుపులపై ఉంది. సత్యం కోసం, ఇస్లాం కోసం కొన్ని ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనేందుకు సిద్ధంగా లేడు. ఇస్లాం కోసం కాస్తంత త్యాగం చేసే ధైర్యం లేదు. సత్యం కోసం కొంత నష్టం భరించే శక్తి లేదు. వర్షం దేవుని కారుణ్యం అయినట్లే ఇస్లాం కూడ, దైవకారుణ్యం, శుభమూనూ.

21. అల్లాహ్ మానవులందరికీ చెబుతున్నాడు : మీ సృష్టికర్త, ఉపాధి ప్రదాత అయిన వాడినే ఆరాధించండి. అల్లాహ్ తప్ప మరో సృష్టికర్త, ఉపాధి ప్రదాత ఎవరూ లేరు. కనుక ఇతరుల్ని ఆరాధించకండి.

23. ఒకవేళ మీరు ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం అనే విషయంలో అనుమానిస్తూ, అది మానవ లిఖితం అని అనేమాట అయితే మీరు ప్రపంచ మానవులందరి తోడ్పాటుతో ఖుర్ఆన్‌లోని ఏదైనా ఒక సూరాకు జవాబివ్వండి. మీరు జవాబు ఇవ్వలేనట్లయితే, ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథమని ఒప్పుకోండి.

وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ كُلَّمَا رُزِقُوْا
مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِيْ رُزِقْنَا
مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ وَلَهُمْ فِيْهَاۤ
اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙ وَّهُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿25﴾

25) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసిన వారికి క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గం ఉందని వారికి శుభవార్త నివ్వండి. వారు తినడానికి ఫలాలు ఇవ్వబడినప్పుడల్లా అవి భూలోకంలోని పళ్ళను పోలి ఉంటాయి. 'ఇవే మాకు ఇంతకు ముందు కూడ (భూలోకంలో) ఇవ్వబడ్డాయి' అని వారంటారు. వారి కోసం స్వర్గంలో పరిశుద్ధులైన భార్యలు ఉంటారు. ఇంకా వారు శాశ్వతంగా స్వర్గంలోనే ఉంటారు.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيٖۤ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوْضَةً
فَمَا فَوْقَهَا ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ
مَاذَاۤ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا ۙ وَّيَهْدِيْ
بِهٖ كَثِيْرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖۤ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۙ ﴿26﴾

(26) దోమ లేక అంతకన్నా అల్పమయిన వస్తువులను ఉదాహరణగా చెప్పడానికి అల్లాహ్ సిగ్గుపడడు. విశ్వాసులయితే ఆ ఉదాహరణ నిస్సందేహంగా సత్యమని నమ్ముతారు. "అల్లాహ్‌కు ఈ ఉదాహరణతో పనేంటి?" అని తిరస్కారులయిన వారు అంటారు. ఈ ఉదాహరణ ద్వారా అల్లాహ్ అనేకులను దారి తప్పిస్తాడు. ఇంకా అనేకమందికి రుజుమార్గం చూపిస్తాడు. దుర్మార్గులను, చెడ్డవారిని మాత్రమే దారి తప్పిస్తాడు.

الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ ۪
وَيَقْطَعُوْنَ مَاۤ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖۤ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ
فِى الْاَرْضِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿27﴾

(27) వీరు అల్లాహ్‌తో దృఢంగా చేసుకున్న ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘిస్తారు. అల్లాహ్ కలపవలసిందిగా ఆదేశించిన దానిని వీరు విడదీస్తారు. భూమిపై కల్లోలం రేపుతారు. వీరే (ఈ దుర్మార్గులే) నష్టంలో ఉంటారు.

25. స్వర్గంలోని ఫలాల్ని చూశాక వారికి ఇహలోకంలోని ఫలాలు గుర్తుకు వస్తాయి. చూడ్డానికి అవి ఇక్కడి పళ్ళను పోలి ఉంటాయి. కాని రుచిలో, రంగులో, సైజులో, ఆకారంలో బొత్తిగా వేరుగా ఉంటాయి. స్వర్గంలోని భాగ్యాల విషయంలో హదీసులు ఉన్నాయి. హదీసె ఖుద్సీలో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడని దైవప్రవక్త (స) చెప్పారు, "నేను నా సజ్జనులయిన దాసుల కోసం స్వర్గంలో ఏర్పాటు చేసిన అనుగ్రహ భాగ్యాలను ఏ కళ్ళు ఇంతవరకూ చూడలేదు. ఏ చెవులూ వినలేదు. ఎవరి హృదయంలోను వాటి భావన కలలో కూడా రాలేదు." (బుఖారీ, ముస్లిం)

26. తిరస్కారులు మొదట ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం కాదనీ, అది మానవ కల్పితమనీ అనుమానించారు. కాని దాని ఛాలెంజ్‌కు జవాబియ్యలేకపోయారు. ఇప్పుడు ఇందులో దోమ, ఈగల ప్రస్తావన ఉంది. కనుక దైవగ్రంథం కాదన్నారు. వివరించడానికి ఈ ఉదాహరణ చాలా బాగుంది. ఒక పాలు త్రాగే పసివాడు ఈగను తోలగలడు. కాని విగ్రహాలకు తమపై వాలే ఈగను కూడ తోలగల శక్తిలేదు. పసిపిల్లవాని కన్నా బలహీనమైన విగ్రహం దైవం ఎట్లా కాగలదు?

كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿28﴾

(28) మీరు అల్లాహ్‌ను ఎలా తిరస్కరిస్తారు? మీరు నిర్జీవులుగా ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ మీకు ప్రాణం పోశాడు. తిరిగి ఆయనే మీకు మరణాన్నిస్తాడు, ఆయనే మిమ్మల్ని తిరిగి బ్రతికిస్తాడు. మీరంతా ఆయన వైపుకే మరలించబడతారు.

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۗ ثُمَّ اسْتَوٰۤى اِلَى السَّمَآءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ؕ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿29﴾ ع 3 9 3

(29) ఆయనే మీ కోసం భూమిలోని అన్ని వస్తువులనూ పుట్టించాడు. ఆకాశం వైపు శ్రద్ధ వహించాడు. దాన్ని సరిగ్గా ఏడు ఆకాశాలుగా చేశాడు. ఆయన ప్రతి వస్తువునూ బాగా ఎరుగును.

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَلِيْفَةً ؕ قَالُوْۤا اَتَجْعَلُ فِيْهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيْهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ؕ قَالَ اِنِّيْۤ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿30﴾

(30) ఇంకా మీ ప్రభువు దూతలతో "నేను భూమిపై ఒక ఖలీఫా (ప్రతినిధి)ని సృష్టించబోతున్నాను" అని చెప్పినప్పుడు వారు, "భూమిలో కల్లోలం సృష్టించే, రక్తపాతానికి పాల్పడే ప్రతినిధిని ఎందుకు పుట్టిస్తున్నావు? మేము నీ ఘనతను, పరిశుద్ధతను కొనియాడుతున్నాము కదా!" అన్నారు. "నేను ఎరిగిన దానిని మీరెరుగరు" అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు.

30. అల్లాహ్ తాను భూమిపై ఒక ప్రతినిధిని సృష్టించబోతున్నానని తెలిపినపుడు, దైవదూతలు, "అతడు భూమిపై కల్లోలం, తిరుగుబాటు లేవదీస్తాడు. రక్తపాతానికి ఒడిగడతాడుగదా" అన్నారు. నేనెరిగిన దానిని మీరెరుగరు అని అల్లాహ్ జవాబిచ్చాడు. దైవదూతలు ఖలీఫాని ఎరుగరు. కాబట్టి కల్లోలం రేపుతాడని భావించారు. ఖలీఫాని అల్లాహ్ ఎరుగును. అతడు కల్లోలం వ్యాపింపజేయడని అల్లాహ్‌కు తెలుసు. ఎందుకంటే ఖలీఫా సంఘానికి నాయకుడు. అతడు సంఘం ఎదుట దైవాజ్ఞల్ని వివరిస్తాడు. పూర్తి సంఘం అతడికి విధేయత చూపుతుంది. కాబట్టి ఖలీఫా మరియు సంఘం దైవాదేశాల్ని పాలిస్తారు. దైవ చట్టానికి అనుగుణంగా జీవితం గడుపుతారు. మరి అలాంటప్పుడు కల్లోలం ఎందుకు రేగుతుంది?

హ॥జ్రత్ ముహమ్మద్ (స), దైవప్రవక్త మరియు సంఘానికి నాయకులు. ఆయన (స) ప్రజలను ఖుర్‌ఆన్, హదీసుల చట్టంపై నడిపారు. దైవకృప వల్ల అన్ని వైపులా శాంతీ, రక్షణ ఏర్పడ్డాయి. కల్లోలం, తిరుగుబాటు మచ్చుకైనా లేకుండా పోయాయి. ఆయన (స) తర్వాత హ॥జ్రత్ అబూబకర్ సిద్దీఖ్ (రజి), ముస్లింల ఖలీఫా అయ్యారు. ఆయన కూడ ఖుర్‌ఆన్ హదీసుల బోధనల ప్రకారం తానూ నడిచారు. ముస్లింలనూ నడిపారు. అన్ని వైపులా న్యాయం, సమానత్వం వెల్లివెరిసింది. ఆయన తర్వాత హ॥జ్రత్ ఉమర్ ఫారూఖ్ (రజి) ముస్లింల అమీరు అయ్యారు. ఆయనతో పాటు ముస్లింలందరూ దైవచట్టాన్ని అమలు చేశారు. అందువల్ల అన్నిచోట్ల శాంతీ, సుఖాలు వర్ధిల్లాయి. ఎక్కడా ఎటువంటి కలతలు, కల్లోలాలు సంభవించలేదు. మనకు ఖలీఫా గానీ, అమీరుగానీ లేనప్పుడు, అల్లాహ్ మన జీవితానికి అందించిన వ్యవస్థా విధానం ఏదీ లేనప్పుడు కలతలు, కలహాలు జరగటం సహజమేకదా! అందుకు

(31) అల్లాహ్ ఆదమ్‌కు అన్ని వస్తువుల పేర్లను నేర్పాడు. తరువాత వాటిని దూతల ఎదుట ఉంచి, "మీరే గనక సత్యవంతులయితే ఆ వస్తువుల పేర్లను తెలుపండి" అన్నాడు. (32) ఆ దైవదూతలందరూ పలికారు, "ఓ అల్లాహ్! నీవు పవిత్రుడవు. నీవు మాకు ఎంతగా నేర్పించావో అంతే జ్ఞానం మాకు ఉంది. నిస్సందేహంగా నీవే అన్నీ ఎరిగినవాడివి, ఉపాయశాలివి.

(33) ఆ వస్తువుల పేర్లను తెలుపమని అల్లాహ్ ఆదమ్‌తో అన్నాడు. ఆదమ్ వాటి పేర్లను తెలుపగా అల్లాహ్ పలికాడు : నేను భూమి ఆకాశాల అగోచర వస్తువులన్నింటినీ ఎరుగుదునని, మీరు బహిరంగపరిచేవీ, మీరు దాచి ఉంచేవీ అన్నింటినీ ఎరుగుదునని నేను మీకు ముందే చెప్పలేదా!

وَعَلَّمَ اٰدَمَ الۡاَسۡمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمۡ عَلَى
الۡمَلٰٓـئِكَةِ ۙ فَقَالَ اَنۡۢبِـُٔوۡنِىۡ بِاَسۡمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ اِنۡ
كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿31﴾

قَالُوۡا سُبۡحٰنَكَ لَا عِلۡمَ لَنَآ اِلَّا مَا عَلَّمۡتَنَا ؕ اِنَّكَ
اَنۡتَ الۡعَلِيۡمُ الۡحَكِيۡمُ ﴿32﴾

قَالَ يٰٓاٰدَمُ اَنۡۢبِئۡهُمۡ بِاَسۡمَآئِهِمۡ ۚ فَلَمَّآ اَنۡۢبَاَهُمۡ
بِاَسۡمَآئِهِمۡ ۙ قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ لَّـكُمۡ اِنِّىۡۤ اَعۡلَمُ
غَيۡبَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ۙ وَاَعۡلَمُ مَا تُبۡدُوۡنَ
وَمَا كُنۡتُمۡ تَكۡتُمُوۡنَ ﴿33﴾

స్పష్టమయిన నిదర్శనం, ఇస్లాంకు పూర్వం, దైవప్రవక్త (స)కు పూర్వం కలతలు, కల్లోలాలు, హత్యలూ, అరాచకాలు విచ్చలవిడిగా కొనసాగాయి. మద్యపానం, వ్యభిచారం సర్వసామాన్యమై ఉండేవి. దైవప్రవక్త (స) ప్రవక్తగా వచ్చి, ఇస్లాం చట్ట విధానాన్ని నడిపించగా అన్నివైపులా శాంతీ, రక్షణ వెల్లివిరిసాయి. చెడులు అంతమై మేళ్ళు సర్వవ్యాప్తం అయ్యాయి. ఈనాడు మనకు ఒక అమీరు (నాయకుడు) ఉండాలి. అతడు మనల్ని దైవాదేశం పైన నడపాలి. మనం ఇస్లామీ చట్టంపై నడవగలగాలి. అలా జరిగితే (ఇన్షాఅల్లాహ్) దైవ చిత్తమయితే ఎటుచూసినా దైవకారుణ్యమే కారుణ్యం కానవస్తుంది.

ఈనాడు మనం స్వేచ్ఛా జీవితం గడుపుతున్నాం. మనకు ఒక అమీరు లేడు. మన జీవితం ఖుర్ఆన్ హదీసుల ప్రకారమూ లేదు. మన జీవితంలో స్వార్థం ఉంది. మన కోరికలున్నాయి. ప్రాపంచిక ఆచారాలూ రివాజులూ ఉన్నాయి.

ఇటువంటి జీవితం సరికాదు. దీన్నుండి, మనం తౌబా చేయాలి. దైవప్రవక్త (స) ఆదేశించారు, "ముగ్గురు ముస్లింలు ఒక నగరంలో గాని, ఒక అడవిలో గానీ ఉంటే తమలో ఒకరిని అమీరుగా చేసుకోవాలి." (సహీహ్ ఇబ్నె హిబ్బాన్-సం.1, పేజి-14)

ఇంకా దైవచట్టం ప్రకారం అమీరుకు లోబడి జీవితం గడిపితే ఇన్షాఅల్లాహ్ ఎటు చూసినా శాంతీ సుఖమూ ఉంటాయి. సంఘ జీవితంలో శాంతి ఉంది. విశృంఖల జీవితంలో కల్లోలం ఉంది.

31. విజ్ఞానం ఆవశ్యకత, శ్రేష్ఠతల ప్రాముఖ్యతను దైవప్రవక్త (స) నొక్కి వక్కాణించారు. విద్యార్జన ప్రతి ముస్లింపై విధిగా ఉంది. చెప్పడానికి, ఆచరించటానికి పూర్వం విద్య అవసరం. ఏం చెప్పాలి? ఏం ఆచరించాలి? కనుక అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు అర్హుడు ఎవరూ లేరని తెలుసుకోండి. (సహీహ్ బుఖారీ – కితాబుల్ ఇల్మ్).

నిస్సందేహంగా ఉలమా (విద్వాంసులు) ప్రవక్తల వారసులు. ఎవరియితే విద్యార్జన కోసం బయలుదేరుతారో

| | |
|---|---|
| (34) ఆదమ్‌కు సజ్దా చేయమని మేము దూతలను ఆదేశించినప్పుడు వారందరూ సజ్దాలో (సాష్టాంగ) పడిపోయారు. కాని ఇబ్లీస్ తిరస్కరించాడు. అహంకారంతో తిరస్కారులలో చేరిపోయాడు. | وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿34﴾ |

(బుఖారీ) వారికి అల్లాహ్ స్వర్గమార్గం సులభం చేశాడు (బుఖారీ). "వెళ్ళు, నీ భార్యాపిల్లలకు, ఇంటిలోని వారికి విద్య నేర్పించు" అని దైవప్రవక్త (స) మాకు ఆదేశించారని హ॥జ్రత్ మాలిక్ ఇబ్నుల్ హువైరిస్ అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5549)

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "తన బానిస స్త్రీకి విద్యనేర్పి, మంచీ మర్యాద నేర్పి, ఆ తర్వాత ఆమెకు స్వేచ్ఛనిచ్చి, ఆమెను వివాహం చేసుకున్న వ్యక్తికి రెండు విధాల పుణ్యం లభిస్తుంది" (ఒకటి స్వేచ్ఛ ప్రసాదించి, పెళ్ళి చేసుకున్నందుకు, మరొకటి విద్య నేర్పినందుకు). (బుఖారీ – హ.నెం.2358) సహాబాలు విద్యకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చేవారు. వారూ విద్యను అభ్యసించేవారు. తమ భార్యాబిడ్డలకూ విద్య నేర్పేవారు. తమ సేవకురాళ్ళకూ, విద్య నేర్పేవారు. అల్లాహ్ సృష్టితాలలో దైవదూతలు, జిన్నులు మరియు మానవులు ప్రముఖ ప్రాణులు. వీరిలో ఉత్తమ ప్రాణులు ఎవరు? అన్న ప్రశ్న తలయెత్తగా అల్లాహ్ వారికి ఒక పరీక్ష పెట్టాడు. అది విద్యాజ్ఞానానికి సంబంధించినది. అల్లాహ్ దైవదూతలకు ఆ వస్తువుల పేర్లను అడగ్గా వారు చెప్పలేకపోయారు. వారికి ఆ వస్తువులకు సంబంధించిన జ్ఞానం లేదు మరి!

ఆదమ్‌ను ఆ వస్తువుల పేర్లు చెప్పమన్నప్పుడు వెంటనే ఆ వస్తువుల పేర్లను తెలిపారు. ఇలా ఆదమ్ విజ్ఞానం కారణంగా ప్రాణులందరిలోకెల్లా శ్రేష్ఠునిగా నిర్ణయించబడ్డారు.

కాబట్టి శ్రేష్ఠత, ఉత్తమ స్థానం జ్ఞానం కారణంగానే లభించింది. విద్య కారణంగానే దైవదూతలకన్నా శ్రేష్ఠులుగా, విద్య కారణంగానే జిన్నాతులకంటే శ్రేష్ఠులుగా పరిగణింపబడ్డారు. ఈ సంఘటన ఖుర్‌ఆన్‌లో పలుచోట్ల పలుమార్లు ప్రస్తావించబడింది. ఖుర్‌ఆన్ 1400 వందల ఏళ్ళ నుండి మన వద్ద ఉంది. వాస్తవానికి మిగతా అందరికన్నా ముస్లింలు విద్యా రంగంలో ముందు ఉండవలసింది. ప్రపంచంలోని అన్ని కళలలో అందరికీ ఆచార్యులు కావలసింది.

నేటికయినా ముస్లింలు విద్య వైపు శ్రద్ధవహించి 100 శాతం విద్యారంగంలో ప్రవేశించినట్లయితే ఇన్షాఅల్లాహ్ 20, 25 సంవత్సరాలలో ముస్లింలు ప్రపంచానికి ఇమామ్‌లు కాగలుగుతారు.

క్రైస్తవులు భారతదేశంలో 3 శాతమే ఉన్నారు. కాని 40 శాతం విద్యా సంస్థలు వారి అధీనంలో ఉన్నాయి. మంచి స్కూళ్ళు, కాలేజీలు వాళ్ళు నడుపుతున్నారు. మనం ముస్లింలం. జనాభాలో 20 శాతం ఉన్నాం. కాని విద్య అక్షరాస్యతలో చాలా వెనుకబడి ఉన్నాం. అంటే మెజారిటీ ముస్లింలు నిరక్షరాస్యులు. ఇంతపెద్ద సంఖ్యలో విద్యాగంధం సోకని జాతి ఏవిధంగా విజయం సాధించగలుగుతుంది? ఏవిధంగా ప్రపంచంలో గౌరవం పొందగలుగుతుంది?

దైవప్రవక్త (స) కాలంలో 100 శాతం ముస్లింలు అక్షరాస్యులు పిల్లలూ, వృద్ధులూ, యువకులూ, స్త్రీలు కూడా ఉన్నారు. అప్పటి తిరస్కారులు 95 శాతం అజ్ఞానులు. ఈనాడు ముస్లింలు 100 శాతం అక్షరాస్యత సాధించవలసిన అవసరం ఉంది.

ధార్మిక విద్య, ప్రాపంచిక విద్య రెండు రకాల విద్యనూ అభ్యసించాలి. మనకు ధార్మికతా కావాలి, ప్రాపంచికతా కావాలి.

وَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا
مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۖ وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ
الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿35﴾

(35) ఆదమ్ (అ)తో మేము పలికాము : “నీవూ నీ భార్యా స్వర్గంలో ఉండండి. మీ ఇష్టం వచ్చినచోట బాగా తినండి, కాని ఆ చెట్టు దరిదాపులకు వెళ్ళకండి లేదంటే మీరు దుర్మార్గులలో చేరిపోగలరు.

فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا
فِيْهِ ۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ
وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿36﴾

(36) కాని షైతాను వారిని ఏమార్చాడు. వారిని అక్కడ్నించి తొలగించాడు. “దిగిపోండి, మీరు పరస్పరం శత్రువులు, ఒక నిర్ణీతకాలం వరకు మీరు భూమిపై ఉండి, ప్రయోజనం పొందాలి.”

فَتَلَقّٰٓى اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۗ اِنَّهٗ
هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿37﴾

(37) ఆదమ్ (అ) తన ప్రభువు నుండి దుఆ చేసే కొన్ని వాక్యాలను నేర్చుకున్నారు. అల్లాహ్ ఆయన తౌబా (పశ్చాత్తాపాన్ని) అంగీకరించాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన తౌబా స్వీకరించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

34. అల్లాహ్, ఆదమ్‌ను ఖలీఫాగా చేసినట్లు విద్యా భాగ్యంతో సుసంపన్నం చేసినట్లు గత ఆయత్‌లలో వివరించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఆదమ్‌కు సజ్దా చేయమని అల్లాహ్ దూతలకు ఆదేశించిన విషయం తెలియచేయబడుతోంది. దీనిని బట్టి మానవుని శ్రేష్ఠత, ఆధిక్యత వెల్లడి అవుతోంది. దూతలు ఆదమ్‌కు చేసిన సజ్దా ఆరాధనా పూర్వకమయింది కాదు. అది వినయ విధేయతలతో కూడిన అభివాదమే. అలా చేయటం ఆరంభ కాలంలో ధర్మసమ్మతమైనది. ఇప్పుడు మాత్రం సమ్మతం కాదు. ఇప్పుడు అల్లాహ్‌కు తప్ప ఇతరులెవ్వరికీ ఏ విధమయిన సజ్దా అయినా చేయకూడదు.

36) ఒకసారి ఆదమ్ (అ) మరియు మూసా (అ) కలుసుకున్నారు. మూసా (అ) ఆదమ్ (అ)ను అడిగారు. “అందర్నీ కష్టాలపాలుచేసి, స్వర్గం నుంచి తొలగింపజేసింది తమరే కదూ?” అందుకు మూసా (అ) అన్నారు – “నీవు మూసా (అ)వి కదూ! అల్లాహ్ తన ప్రవక్తగా చేసి తనకు ప్రియతమునిగా చేసుకున్నది నిన్నేగదూ, నీపై తౌరాత్ (గ్రంథాన్ని) అవతరింపజేశాడు.” హజ్రత్ మూసా (అ) అన్నారు, “అవును, నిజమే.” ఆదమ్ (అ) అడిగారు, “నీవు తౌరాత్‌లో, అల్లాహ్ ఈ విషయాన్ని నా జాతకంలో నేను పుట్టక మునుపే రాసేశాడని చదవలేదా?”

మూసా (అ) అన్నారు, “అవును”. (ఈ విషయం తౌరాత్‌లో ఉంది). దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “ఈవిధంగా జరిగిన సంవాదనలో మూసా (అ)దే పైచేయి అయింది.” (బుఖారీ)

ఇప్పటి వరకు ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్ నెం. 1 నుండి 39 వరకు ఉపోద్ఘాతం. ఇందులో ముత్తఖీలు, తిరస్కారులు, మునాఫిక్‌లు, యూదుల ప్రస్తావన ఉంది. ఆదమ్ (అ) ప్రాతినిధ్యంతో అసూయతో కూడిన షైతాను వ్యతిరేకత వరకు ఈ ఉపోద్ఘాతం పూర్తి అయింది. దైవదూతలు ఆదమ్ ప్రాతినిధ్యాన్ని వ్యతిరేకించటం, ఆక్షేపణకు జవాబు దొరికాక సంతృప్తి చెందటం, దైవప్రవక్త (స) ఆహ్వానం, సందేశంలోని కొన్ని అంశాలు గ్రహించని కారణంగా ఆరంభంలో ఆయన (స) దైవదౌత్యం (రిసాలత్) విషయంలో, వ్యతిరేకించిన వారి వ్యతిరేకతకు సమాధానం. కాని వారు సహృదయులు, ధర్మనిరతి గలవారు. అసూయాపరులు, మంకుపట్టు గలవారు కాదు. అందువలన అసలు వాస్తవం తేట తెల్లం కాగానే ఆయన (స)కు సహాయకులు అయి, సమర్థించారు.

قُلْنَا اهْبِطُوْا مِنْهَا جَمِيْعًا ۚ فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ
مِّنِّيْ هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿38﴾

(38) “మీరంతా ఇక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోండి. మీ దగ్గరకు నా హితబోధ వచ్చినప్పుడల్లా దాన్ని అనుసరించే వారికి ఎటువంటి భయముూ, విచారమూ ఉండవు” అని మేము చెప్పాము.

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿39﴾ ع 4 10 4

(39) మరి తిరస్కరించేవారూ, మా వాక్యాలను ధిక్కరించే వారు నరకవాసులు, వారు శాశ్వతంగా అందులోనే ఉంటారు.

يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِيْٓ اُوْفِ بِعَهْدِكُمْ ۚ
وَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ﴿40﴾

(40) ఓ ఇ(స్రాయీలు సంతతివారలారా! మీపై నా అను(గ్రహాన్ని గుర్తుచేసుకోండి. నాతో చేసుకున్న ఒప్పందాన్నీ, (ప్రమాణాన్నీ పూర్తిచేయండి. అలా చేస్తే నేను మీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని నెరవేరుస్తాను. నాకు భయపడండి.

తద్భిన్నంగా, వంశం, అధికారం కారణంగా వచ్చిన దర్పం, గర్వం, లేదా అసూయ కారణంగా దైవ(ప్రవక్త (స) ను వ్యతిరేకించిన యూదులు, ఖురైష్ నాయకులు వ్యతిరేకత, షైతాన్ వ్యతిరేకతకు నమూనా. షైతాను శ(త్రుత్వం, అసూయ ఎంత అధికంగా ఉన్నప్పటికీ ఆదమ్ (అ) ఔన్నత్యం పెద్దరికం, ఖిలాఫత్ చెక్కుచెదరలేదు. అదేవిధంగా యూదులు, ము(ష్రికుల వ్యతిరేకత, విరోధం ఉన్నప్పటికీ దైవ(ప్రవక్త (స) (ప్రవక్త పదవి, దైవదౌత్యం స్థిరంగా ఉన్నాయి. ఇంకా విజయం కూడా లభించింది అన్న విషయం ఆదమ్ (అ) వృత్తాంతం వల్ల స్పష్టం అవుతోంది. దైవదూతలను ఆదమ్ (అ) కు సజ్దా చేయమని అల్లాహ్ ఆదేశించినప్పుడు వెంటనే వారు సజ్దాలో పడిపోయిన (ప్రస్తావన ఈ సంఘటనలో ఉంది. మానవుడు దైవదూతల వలెనే వెంటనే దైవాదేశాన్ని పాటించటం అల్లాహ్‌కు ఎంతో ఇష్టం. ఈ సంఘటనలో ఆదమ్ (అ) (ప్రస్తావన ఉంది. అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ) ను చెట్టు దరిదాపులకు పోవద్దని శాసించినప్పుడు వారు చెట్టు దగ్గరకు ఎందుకు వెళ్ళారు? ఆదమ్ (అ) మరియు హవ్వా (అ) తమ తప్పును అంగీకరించి తౌబా, ఇస్తగ్‌ఫార్ చేయగా అల్లాహ్ వారి తప్పును క్షమించాడు. మానవుడు తన తప్పును అంగీకరించడం అల్లాహ్‌కు ఎంతో ఇష్టం. తౌబా, ఇస్తగ్‌ఫార్ చేస్తే అల్లాహ్ క్షమించడానికి సిద్ధం.

అదేవిధంగా ఈ సంఘటనలో షైతాన్ (ప్రస్తావన ఉంది. “నేను ఆజ్ఞాపించినప్పటికీ నీవు ఆదమ్ (అ) కు సజ్దా ఎందుకు చేయలేదు” అని అడిగినప్పుడు షైతాన్ తన తప్పును అంగీకరించలేదు. “నేను అధికుణ్ణి, యోగ్యుణ్ణి. ఆదమ్ (అ) విషయంలో నీ ఆదేశం నాకిష్టం లేదు” అన్నాడు. అందుకు అల్లాహ్ ఆగ్రహించాడు. శాపనార్థాలు పెట్టి ఆకాశాన్నుండి భూమిపైకి విసిరివేశాడు. మనిషి తప్పుచేసి, తన తప్పును ఒప్పుకోక, తప్పుమీద తప్పు చేస్తూ పోతే – అల్లాహ్‌కు ఇటువంటి షైతానీ స్వభావం నచ్చదు. ఈనాడు చాలామంది ముస్లింలు నమాజ్ చేయడం లేదు. ఈ విషయాన్ని వారి దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ నమాజ్ చేయరు. అంటే తప్పుమీద తప్పు చేస్తూ ఉన్నారు. ఇదీ షైతానీ చేష్ట.

40. గత ఆయత్‌లలో హ(జ్రత్ ఆదమ్ (అ) పై దైవాను(గ్రహాల (ప్రస్తావన ఉంది. ఇప్పుడు బనీ ఇ(స్రాయీల్‌కు (ప్రసాదించబడిన మహాభాగ్యాలను ఉదాహరిస్తూ యూదులకు ఖుర్ఆన్ను, దైవ(ప్రవక్త (స) ను విశ్వసించమని

(41) మరియు మీ గ్రంథాలను ధృవీకరిస్తూ నాచే అవతరింపబడిన గ్రంథాన్ని విశ్వసించండి. ఇంకా మీ గ్రంథాన్ని ధృవీకరించే ఈ గ్రంథం అంటే ఖుర్ఆన్‌ను విశ్వసించండి, దాన్ని తిరస్కరించడంలో తొందరపడకండి, కొద్ది మూల్యం కోసం నా ఆయత్‌లను అమ్మకండి. నాకే భయపడండి. (42) సత్యాన్ని అసత్యంతో కలగలపకండి. తెలిసీ సత్యాన్ని దాచకండి. (43) నమాజును స్థాపించండి. జకాత్‌ను చెల్లించండి, ఇంకా రుకూ చేసేవారితో రుకూ చేయండి. (44) మీరు ఇతరులకైతే సత్కార్యానికి ఆజ్ఞాపిస్తారు. కాని మిమ్మల్ని మీరు విస్మరిస్తారేమిటి? మీరు దైవగ్రంథాన్ని (తౌరాత్) పఠిస్తారు. అయినా మీరు బుద్ధిని ఉపయోగించరే! (45) ఇంకా సహనం మరియు నమాజ్ ద్వారా సహాయం పొందండి. నిస్సందేహంగా ఈ పని కష్టతరమే. కాని అల్లాహ్‌కు భయపడే వారికోసం మాత్రం కష్టతరం కాదు. (46) ఎందుకంటే తాము తమ ప్రభువును కలుసుకోబోతున్నామనీ, ఆయన వైపునకే మరలిపోనున్నామనీ వారికి తెలుసు. (47) యూదులారా! నేను మీకు చేసిన ఉపకారాన్ని, మీకు ప్రపంచ ప్రజలందరిలోకెల్లా శ్రేష్ఠులుగా చేసిన విషయాన్ని గుర్తు చేసుకోండి. 48) ఇంకా ఎవరూ ఎవరికీ సహాయపడలేని, ఎవరి సిఫారసూ చెల్లని, శిక్షకు బదులుగా పరిహారం అంగీకరించబడని, వారికి ఎక్కడి నుండీ సహాయం లభించని ఆ దినానికి భయపడండి.

(49) ఇంకా మిమ్మల్ని కఠినంగా బాధిస్తూ మీ మగ పిల్లలను వధిస్తూ, ఆడపిల్లలను విడిచిపెట్టేవాడు అయిన ఫిరౌన్ మనుషుల నుండి మీకు విమోచనం కల్పించాము. ఈ విపత్తు నుండి విముక్తి మీ ప్రభువు దయవల్లనే లభించింది.

وَاٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا
تَكُوْنُوْٓا اَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهٖ ۪ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِىْ ثَمَنًا
قَلِيْلًا ۡ وَّاِيَّايَ فَاتَّقُوْنِ ﴿41﴾
وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ
وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿42﴾
وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوْا مَعَ
الرّٰكِعِيْنَ ﴿43﴾
اَتَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ
وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿44﴾
وَاسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ وَاِنَّهَا لَكَبِيْرَةٌ
اِلَّا عَلَى الْخٰشِعِيْنَ ۙ ﴿45﴾
الَّذِيْنَ يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ وَاَنَّهُمْ اِلَيْهِ
رٰجِعُوْنَ ۧ ﴿46﴾ ع 5 7 5
يٰبَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِىَ الَّتِىْٓ اَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَاَنِّىْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿47﴾
وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِىْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا
وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ
وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿48﴾
وَاِذْ نَجَّيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ
سُوْٓءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ
نِسَآءَكُمْ ؕ وَفِىْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ
عَظِيْمٌ ﴿49﴾

(50) ఇంకా మీ కోసం సముద్రాన్ని చీల్చి దారి చేశాము. సముద్రాన్ని దాటించాము. ఫిరౌను, అతని సైన్యాన్ని మీరు చూస్తుండగానే ముంచి వేశాము. (51) మరియు హజ్రత్ మూసా (అ)కు 40 రాత్రుల వాగ్దానం చేశాము. తర్వాత మీరు ఆవు దూడను ఆరాధించసాగారు. దుర్మార్గులయిపోయారు. (52) కాని (ఈ తప్పు చేసినా) మీరు కృతజ్ఞులవుతారని మేము మిమ్మల్ని క్షమించాము. (53) మరియు మేము హజ్రత్ మూసా (అ)కు మీ మార్గదర్శకత్వానికి గ్రంథం మరియు మహిమలను ఇచ్చాము.

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنٰكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿50﴾
وَإِذْ وٰعَدْنَا مُوْسٰى أَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهٖ وَأَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿51﴾
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿52﴾
وَإِذْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿53﴾

పిలుపు ఇవ్వబడుతోంది. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ప్రవక్తగా వచ్చినప్పుడు మీరు ఆయన్ని విశ్వసిస్తామని, ఆయనకు తోడ్పడతామని, ప్రాపంచిక భోగలాలసతకు, అసూయకు లోనయి ఆయన దైవదౌత్యాన్ని తిరస్కరించం అని, ధర్మాన్ని అధర్మంతో ముడివెయ్యము, కలగాపులగం చేయము అనీ, తౌరాత్‌లో వాగ్దానం తీసుకోబడిందని గుర్తుచేయబడింది.

41 – 49. గత ఆయత్‌లలో ఖుర్ఆన్‌ను ముహమ్మద్ (స)ను విశ్వసించమని యూదులకు హితవు చెప్పబడుతోంది. మీరు ఎటువంటి మనుష్యులు? మీ మనుష్యులు కొందరు ముస్లింలు అవుతూ ఉంటే ఇస్లాం సత్యధర్మం అని, ముహమ్మద్ (స) సత్యవంతుడయిన ప్రవక్త అనీ, ఇస్లాంపై నిలకడగా ఉండండి అనీ అంటారు. మరి స్వయంగా, మీరు ఎందుకు విశ్వసించరు? అని ఇప్పుడు యూదు పండితులను గద్దించడం జరుగుతోంది.

వాస్తవానికి మీరు తౌరాతును చదువుతారు. తౌరాత్‌లో "హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్త" అని స్పష్టంగా ప్రకటించబడింది. రేపు తుదిదినం నాడు, మీరు అల్లాహ్‌కు ఏమని సమాధానమిస్తారు? అక్కడ మీ సహాయకుడు అంటూ ఎవరూ ఉండరు.

49 – 54. ఇంతకు పూర్వపు ఆయత్‌లలో యూదులను మందలించడం జరిగింది. ఈ ఆయత్‌లలో వివరంగా అనుగ్రహాల ప్రస్తావన ఉంది. ఫిరౌను యూదులను ఎంతో హింసించాడు. యూదుల కుమారుల్ని పుట్టగానే తల్లిదండ్రుల ఎదుటే వధించేవాడు. ఆడపిల్ల పుడితే మాత్రం సజీవంగా విడిచిపెట్టేవాడు. ఎందుకంటే వారు పెద్దవారయ్యాక ఫిరౌనుకు ఊడిగం చెయ్యాలని. అల్లాహ్ యూదుల కోసం సముద్రంలో దారిచేసి వారిని దాటించాడు. తౌబా చేసిన మీదట వారి బహుదైవత్వాన్ని క్షమించివేశాడు.

ఇంతకు పూర్వపు ఆయత్‌లలో బనీ ఇస్రాయీల్ వారిపై అల్లాహ్ అనుగ్రహాల ప్రస్తావన ఉంది. ఇది ఈ ఆయత్‌లలో యూదులు అనుగ్రహాలకు జవాబుగా కృతజ్ఞతకు బదులు అవిధేయతతో తలబిరుసుతనంతో ఇచ్చారు.

తూర్ కొండ నుండి హజ్రత్ మూసా (అ) గ్రంథంతో తిరిగి వచ్చినప్పుడు బనీ ఇస్రాయీల్ వారు ఇదెలా సాధ్యం? అని అభ్యంతరం చెప్పారు. అందుకు అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్‌కు చెందిన 70 మందిని తూర్ కొండకు తీసుకురమ్మని మూసా (అ)ను ఆదేశించాడు. హజ్రత్ మూసా (అ) 70 మందిని తీసుకుని తూర్ కొండ పైకి

(54) మూసా (అ) తన జాతి వారితో, మీరు దూడను దైవంగా చేసుకొని మీపై మీరు దౌర్జన్యం చేసుకున్నారు. కనుక మిమ్మల్ని పుట్టించిన వాని ఎదుట పశ్చాత్తాపపడండి. ఈ అపరాధానికి పాల్పడిన మీలోని వారిని చంపండి. అల్లాహ్ సమక్షంలో మీకు మేలు దీని ద్వారానే జరుగుతుంది. మరి ఆయన మీ తౌబాను అంగీకరించాడు. ఆయన క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

(55) "ఓ మూసా! మేము అల్లాహ్‌ను కళ్ళారా చూడనిదే విశ్వసించము" అని మీరు అన్నప్పుడు (ఈ అపరాధానికి) మీపై పిడుగుపడింది. మీరు చూస్తూ ఉండిపోయారు. (56) మీరు మరణించిన తర్వాత మేము మిమ్మల్ని తిరిగి బ్రతికించాము. మీరు కృతజ్ఞులు కావాలని. (57) మేము మీపై మబ్బును నీడగా చేశాము. మీపై మన్ వ సల్వాను అవతరింపజేశాము. (ఇంకా ఇలా చెప్పాము), మాచే ఇవ్వబడిన పరిశుద్ధ వస్తువులను తినండి. వారు మాకెటువంటి నష్టమూ కలిగించలేదు. తమకు తామే నష్టం కలిగించుకున్నారు.

(58) మేము మీతో అన్నాము, "ఆ ఊరిలో ప్రవేశించండి, ఎక్కడ నుండయినా, ఏదయినా తినండి, సాష్టాంగపడుతూ ప్రవేశించండి. తౌబా ఇస్తగ్‌ఫార్ చేస్తూ ఉండండి. అలాచేస్తే మీ పాపాలు క్షమించబడతాయి. ఇంకా సత్కార్యాలు చేసేవారికి మరింత ఎక్కువగా ఇస్తాము.

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ
اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوْبُوْٓا اِلٰى
بَارِىِٕكُمْ فَاقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ
عِنْدَ بَارِىِٕكُمْ ؕ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ؕ اِنَّهٗ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿54﴾

وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ
جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصّٰعِقَةُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿55﴾

ثُمَّ بَعَثْنٰكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ﴿56﴾

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ
الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ؕ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا
رَزَقْنٰكُمْ ؕ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُوْنَ ﴿57﴾

وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوْا مِنْهَا
حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَّقُوْلُوْا حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطٰيٰكُمْ ؕ وَسَنَزِيْدُ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿58﴾

వెళ్లారు. ఉపవాసం పాటించమని పరిశుద్ధంగా ఉండాలని వారికి చెప్పారు. జాతివారు హ్రజత్ మూసా (అ)తో "మేము కూడా అల్లాహ్‌కు మీకూ జరిగే సంభాషణ వినగోరుతున్నామని తెలుపగా హ్రజత్ మూసా (అ) వారితో "సరే, మీరు అల్లాహ్ సంభాషణను వినవచ్చు" అన్నారు. మూసా (అ) తూర్ కొండను సమీపించగానే ఆయనపై మేఘం ఆవరించింది. ఆ కొండను కూడ ఆచ్ఛాదితం చేసింది.

మూసా (అ) జాతివారు ఆయన్ను సమీపించడానికి మబ్బులో ముందుకు నడిచారు. జాతివారు అల్లాహ్ సంభాషణ విన్నారు. అల్లాహ్ మూసా (అ)కు కొన్ని విషయాలను ఆదేశిస్తున్నాడు. మరికొన్ని విషయాలను నిషేధిస్తున్నాడు. ఆ మబ్బు విడిపోయిన తర్వాత జాతి వారిని హ్రజత్ మూసా (అ) చూశారు. వారు మూసా (అ)తో

فَبَدَّلَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا قَوۡلًا غَيۡرَ الَّذِىۡ قِيۡلَ لَهُمۡ
فَاَنۡزَلۡنَا عَلَى الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا رِجۡزًا مِّنَ السَّمَآءِ
بِمَا كَانُوۡا يَفۡسُقُوۡنَ ﴿59﴾ ع 6 13 6

وَاِذِ اسۡتَسۡقٰى مُوۡسٰى لِقَوۡمِهٖ فَقُلۡنَا اضۡرِبْ
بِّعَصَاكَ الۡحَجَرَ ؕ فَانۡفَجَرَتۡ مِنۡهُ اثۡنَتَا عَشۡرَةَ
عَيۡنًا ؕ قَدۡ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشۡرَبَهُمۡ ؕ كُلُوۡا
وَاشۡرَبُوۡا مِنۡ رِّزۡقِ اللّٰهِ وَلَا تَعۡثَوۡا فِى الۡاَرۡضِ
مُفۡسِدِيۡنَ ﴿60﴾

وَاِذۡ قُلۡتُمۡ يٰمُوۡسٰى لَنۡ نَّصۡبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ
فَادۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُخۡرِجۡ لَنَا مِمَّا تُنۡۢبِتُ الۡاَرۡضُ
مِنۡۢ بَقۡلِهَا وَقِثَّـآئِهَا وَفُوۡمِهَا وَعَدَسِهَا
وَبَصَلِهَا ؕ قَالَ اَتَسۡتَبۡدِلُوۡنَ الَّذِىۡ هُوَ اَدۡنٰى
بِالَّذِىۡ هُوَ خَيۡرٌ ؕ اِهۡبِطُوۡا مِصۡرًا فَاِنَّ لَكُمۡ مَّا
سَاَلۡتُمۡ ؕ وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ الذِّلَّةُ وَالۡمَسۡكَنَةُ ۚ
وَبَآءُوۡ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ كَانُوۡا
يَكۡفُرُوۡنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقۡتُلُوۡنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيۡرِ
الۡحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوۡا يَعۡتَدُوۡنَ ﴿61﴾ ع 7 2 7

59) తర్వాత ఆ దుర్మార్గులు వారికి చెప్పబడిన మాటను మార్చివేశారు. మేము కూడ ఆ దుర్మార్గులపై వారి దౌష్ట్యం, అవిధేయతల కారణంగా ఆకాశం నుండి శిక్షను అవతరింపచేశాము.

60) మరియు మూసా (అ) తన జాతి వారికోసం నీరు కావాలన్నప్పుడు మేము, "నీ కర్రతో రాయి మీద కొట్టు" అన్నాము. (మూసా (అ) తన లాఠీతో రాయి మీద కొట్టారు) అప్పుడు 12 ఊటలు ధారగా వెలువడ్డాయి. ప్రతి తెగవారు తమ తమ ఊటను గుర్తించారు. (మేము చెప్పాము) అల్లాహ్ ప్రసాదించిన ఆహారాన్ని తినండి, తాగండి, భూమిలో కల్లోలం వ్యాపింపచేయకండి.

61) అప్పుడు వారన్నారు, "ఓ మూసా (అ) మేము ఒకే రకమయిన భోజన పదార్థంతో ఎంతమాత్రం సరిపెట్టుకోము. కనుక మాకు భూమిలో పండే ఆకుకూరలు, దోసకాయలు, గోధుమలు, మసూరి పప్పు మరియు ఉల్లిపాయలు ఇవ్వమని నీ ప్రభువును ప్రార్థించు."

అప్పుడు అతనన్నాడు, "ఉత్తమమయిన వస్తువుకు బదులు అల్పమయిన దాన్ని ఎందుకు కోరుకుంటారు? సరే, నగరంలోకి వెళ్ళండి. అక్కడ మీరు కోరుకునే ఈ వస్తువులు దొరుకుతాయి." వారిపై అవమానం, దైన్యం రుద్దబడింది. వారు దైవాగ్రహానికి పాత్రులు అయ్యారు. ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే, వీరు దైవాదేశాలను ఖాతరు చేసేవారు కాదు. దైవప్రవక్తలను అధర్మంగా చంపేవారు. ఇది వారి అవిధేయత, హద్దుమీరిపోయి ప్రవర్తించినందుకు పర్యవసానం.

"మేము అల్లాహ్‌తో మీ సంభాషణ అయితే విన్నాం. ఇప్పుడు అల్లాహ్‌ను మా కళ్ళారా చూడగోరుతున్నాం. అలా చూడనిదే నిన్ను విశ్వసించేది లేదు" అన్నారు. ఇది బహుచెడ్డ అపరాధం. మూసా (అ) తానే అల్లాహ్‌ను చూడలేకపోయారు. మరి ఇతరులు ఎలా చూడగలుగుతారు. కనుక వారి ఈ కోరిక వల్ల వారిపై పిడుగు పడి, అందరూ చనిపోయారు. ఈ సంఘటన వల్ల మూసా (అ) కంగారుపడ్డారు. జాతివారికి ఏమని సమాధానం చెప్పాలా అని భయపడ్డారు. అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించగా అల్లాహ్ వారందరినీ మరల బ్రతికించాడు.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصٰرٰى
وَالصّٰبِـِٕينَ مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ
صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿62﴾

(62) ముస్లింలయినా, యూదులయినా, క్రైస్తవులయినా, సాబియీలయినా, ఎవరయినా అల్లాహ్ను, అంతిమదినాన్ని విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినట్లయితే వారికి ప్రతిఫలం, పుణ్యం వారి ప్రభువు వద్ద దొరుకుతుంది. వారికి ఎటువంటి భయంకానీ, దుఃఖం విచారం కానీ కలుగవు.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ ۖ
خُذُوا مَا آتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿63﴾

(63) మరియు మేము మీపై తూర్ కొండను ఎత్తి నిలిపినపుడు, మీనుండి వాగ్దానం తీసుకున్నప్పుడు, మేము అన్నాము, “మేము మీకిచ్చిన దానిని దృఢంగా పట్టుకోండి, అందులో ఉన్న దాని నుండి గుణపాఠం గ్రహించండి. తద్వారా మీరు (దైవాగ్రహం నుండి) కాపాడబడగలందులకు, అంటే తౌరాత్ బోధనల ప్రకారం ఆచరించండి, లేకపోతే మీకు భద్రత లేదు.

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ ۖ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿64﴾

(64) కాని దీని తర్వాత కూడ మీరు మరలిపోయారు. తర్వాత దైవానుగ్రహం, ఆయన కారుణ్యం మీపై కలుగక పోతే మీరు నష్టపోయేవారే.

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي
السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خٰسِـِٕينَ ﴿65﴾

فَجَعَلْنٰهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿66﴾

(65) నిస్సందేహంగా శనివారం విషయంలో హద్దుమీరిపోయిన వారి గురించి కూడ మీకు తెలుసు. మేము కూడ అన్నాము, “మీరు అవమానం పాలయి కోతులు కండి.” (66) మేము మీకు పూర్వం వారికి, మీ తర్వాతి వారికీ గుణపాఠానికి కారణంగా చేశాము. నిష్ఠాపరుల కోసం ఇందులో హితబోధ ఉంది.

وَإِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ
تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۖ قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ
بِاللّٰهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجٰهِلِينَ ﴿67﴾

67) మరియు హజ్రత్ మూసా (అ) తన జాతి వారితో “అల్లాహ్ మిమ్మల్ని ఒక ఆవును బలి ఇవ్వవలసిందిగా ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు” అని తెలిపినపుడు ఆయన జాతి వారు “మాతో పరిహాసం ఎందుకు ఆడుతున్నావు” అని అంటే ఆయన ఇలా అన్నారు, “నేను అజ్ఞానుల వంటి పనులు చేయించడాన్నుండి అల్లాహ్ శరణు కోరుతున్నాను.”

57. ‘మన్’ అనేది ఒక తీయని పదార్థం. ధనియాల గింజలా ఉంటుంది. రాత్రిళ్ళు మంచులాగా కురిసేది. సల్వా, పూరేడు పిట్టవంటి ఒక జాతి పక్షి. దీనిని ప్రజలు కబాబ్ చేసుకుని కాల్చి తినేవారు. ఈ ప్రజలు లక్షల సంఖ్యలో ఉండేవారు.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ؕ قَالَ اِنَّهٗ
يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَّلَا بِكْرٌ ؕ عَوَانٌ ۢ
بَيْنَ ذٰلِكَ ؕ فَافْعَلُوْا مَا تُؤْمَرُوْنَ ﴿68﴾

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْنُهَا ؕ قَالَ
اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ ۙ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ
النّٰظِرِيْنَ ﴿69﴾

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ۙ اِنَّ الْبَقَرَ
تَشٰبَهَ عَلَيْنَا ؕ وَاِنَّآ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُوْنَ ﴿70﴾

قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوْلٌ تُثِيْرُ
الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِى الْحَرْثَ ۚ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ
فِيْهَا ؕ قَالُوا الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ؕ فَذَبَحُوْهَا وَمَا
كَادُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿71﴾ ع 8 10 8

وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ فِيْهَا ؕ وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ
مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ﴿72﴾

(68) జాతివారు మూసా (అ) తో "ఆ ఆవు లక్షణాలను మాకు తెలుపవలసిందిగా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించండి" అన్నారు. మూసా (అ) జవాబిచ్చారు, "వినండి, ఆవు బాగా ముసలిదీ కాకూడదు. మరీ చిన్నదీ కాకూడదు. రెండింటికీ మధ్యస్థంగా ఉండాలి. ఇక మీకు ఇవ్వబడిన ఆదేశాన్ని అమలుపర్చండి." (69) తిరిగి వారు చెప్పారు, "దాని రంగు ఎలా ఉండాలో తెలుపమని నీ ప్రభువును ప్రార్థించు." "ఆవు ఎరుపు రంగులో ఉండాలి. చక్కని రంగులో చూడముచ్చటగా ఉండాలి" అని అల్లాహ్ తెలియచేస్తున్నాడు అని హజ్రత్ మూసా (అ) పలికారు. (70) మళ్ళీ వారన్నారు, దాని లక్షణాలు ఎలా ఉండాలో మా కోసం మీ ప్రభువును దర్యాప్తు చేయండి. ఎందుకంటే అటువంటి ఆవులు చాలా ఉన్నాయి. కనుక తెలియటం లేదు. అల్లాహ్ కోరితే ఈసారి సరిగ్గా అర్థం చేసుకుంటాము. (71) ఆ ఆవు పొలంలో దుక్కి దున్నేది కాకూడదు, పొలాల నీరు తోడేది కాకూడదు. ఆరోగ్యంతో, ఎటువంటి లోటులేనిదై ఉండాలి అని ఆయన తెలుపగా వారు అన్నారు, ఇప్పుడు మీరు పూర్తి వివరాల్ని తెలిపారు. వారు జిబహ్ చేసేట్టు లేరు అని అనిపించింది. చివరికి వారు ఆవును జిబహ్ చేశారు. (72) ఇంకా మీరు ఒక మనిషిని వధించి ఒకరిపైనొకరు హత్యారోపణ చేసుకోసాగినపుడు, మీరు దాచి పెట్టాలనుకున్న దానిని, అల్లాహ్ వెల్లడించదలిచాడు.

58. దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారని అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖించారు : "బనీ ఇస్రాయీల్ వారిని ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది. వారు నగర ద్వారంలో ప్రవేశించేటప్పుడు వంగి ప్రవేశించాలి. నోటితో "హిత్తతున్" అని పలకాలి" అంటే పాపాల క్షమాపణ కోరాలి. కాని వీరు తమ పిరుదులు నేలకు రాసుకునేలా దేక్కుంటూ "హిత్తతున్" అని పలికేబదులు "హబ్బతున్ ఫి షఅరతిన్" (వెన్నులో గింజ) అనసాగారు. (బుఖారీ – హ.నెం.3151)

60. తువా మైదానంలో లక్షలాది మందికి మంచినీటి సమస్య ఎదురయ్యింది. అల్లాహ్ మూసా (అ) ను లాఠీతో రాయి మీద కొట్టు అని ఆజ్ఞాపించగా హజ్రత్ మూసా (అ) అలాగే చేశారు. 12 ఊటలలో నుండి నీరు ఎగజిమ్మింది. యాఖూబ్ (అ) గారికి 12 మంది కుమారులు, ఒక్కొక్కరి సంతతి కోసం ఒక్కొక్క ఊట నిర్ణయించబడింది. ఈ రాయి సినాయ్ ద్వీపకల్పంలో ఇప్పటికీ ఉంది. యాత్రికులు (టూరిస్ట్‌లు) దాన్ని చూసి వస్తుంటారు. ఈ రాయిలో 12 రంధ్రాలు ఉన్నాయి. వాటి నుండి అప్పట్లో నీరు ప్రవహించేది.

(73) అపుడు మేము అన్నాము. ఆ ఆవు మాంసపు ముక్కను ఆ శవానికి తాకిస్తే ఆ మృతుడు సజీవుడవుతాడు. ఇదేవిధంగా అల్లాహ్ చనిపోయిన వారిని బ్రతికిస్తాడు. మీరు బుద్ధితో తెలివితేటలను ఉపయోగించాలని అల్లాహ్ తన చిహ్నాలను మీకు చూపుతాడు.

(74) మరి ఆ తరువాత మీ హృదయాలు రాయిలాగా ఇంకా అంతకన్నా ఎక్కువగా కఠినమయ్యాయి. కొన్ని రాళ్ళ నుండి కాలువలు ప్రవహిస్తాయి. మరికొన్నింటి నుండి నీరు వస్తుంది ఇంకా కొన్ని దైవ భయం చేత కంపించి క్రిందకు పడిపోతాయి. మరియు అల్లాహ్ మీ చేష్టల గురించి తెలియని వాడు కాదు.

(75) యూదులు నీవు చెప్పినందువల్ల విశ్వసిస్తారని ఇప్పటికీ నమ్ముతున్నావా? వారిలో ఒక వర్గం దైవవాణిని విని, ఆ తరువాత ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా దాని అర్థాన్ని మార్చివేసినారు.

(76) ఈ కపటులయిన యూదులు ముస్లింలను కలుసుకున్నప్పుడు “మేము విశ్వసించాము” అని చెప్పేవారు. వారు పరస్పరం కలుసుకున్నప్పుడు ‘‘అల్లాహ్ మీపై వెల్లడి చేసిన విషయాన్ని (ముహమ్మద్ (స) నిజమైన దైవప్రవక్త అనీ, ఆయన్ని విశ్వసించండి అనీ) చెప్పివేస్తున్నారా? అలా అయితే వారు మీ ప్రభువు వద్ద మిమ్మల్ని వాదనలో ఓడించేయగలరు. మీకు ఈ మాత్రం బుద్ధి లేదా?” అని అంటారు. (77) వారు దాచిపెడుతున్న దానిని, వారు వెల్లడిస్తున్న దానినీ, అన్ని విషయాలనూ అల్లాహ్ ఎరుగును అని వారికి తెలియదా? (78) వారిలో ఒక వర్గం వారు నిరక్షరాస్యులు. తప్పుడు ఆశలు తప్ప వారికి తౌరాత్ గురించిన పరిజ్ఞానం లేదు. వారి వద్ద కేవలం ఊహ, అనుమానం మాత్రమే ఉన్నాయి.

فَقُلۡنَا اضۡرِبُوۡهُ بِبَعۡضِهَا ؕ كَذٰلِكَ يُحۡىِ اللّٰهُ الۡمَوۡتٰى ۙ وَيُرِيۡكُمۡ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُوۡنَ ﴿73﴾

ثُمَّ قَسَتۡ قُلُوۡبُكُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِكَ فَهِىَ كَالۡحِجَارَةِ اَوۡ اَشَدُّ قَسۡوَةً ‌ؕ وَاِنَّ مِنَ الۡحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنۡهُ الۡاَنۡهٰرُ‌ؕ وَاِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخۡرُجُ مِنۡهُ الۡمَآءُ‌ؕ وَاِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَهۡبِطُ مِنۡ خَشۡيَةِ اللّٰهِ‌ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُوۡنَ ﴿74﴾

اَفَتَطۡمَعُوۡنَ اَنۡ يُّؤۡمِنُوۡا لَـكُمۡ وَقَدۡ كَانَ فَرِيۡقٌ مِّنۡهُمۡ يَسۡمَعُوۡنَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوۡنَهٗ مِنۡۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوۡهُ وَهُمۡ يَعۡلَمُوۡنَ ﴿75﴾

وَاِذَا لَقُوا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا قَالُوۡٓا اٰمَنَّا ۖۚ وَاِذَا خَلَا بَعۡضُهُمۡ اِلٰى بَعۡضٍ قَالُوۡٓا اَتُحَدِّثُوۡنَهُمۡ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيۡکُمۡ لِيُحَآجُّوۡكُمۡ بِهٖ عِنۡدَ رَبِّكُمۡ‌ؕ اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿76﴾

اَوَلَا يَعۡلَمُوۡنَ اَنَّ اللّٰهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّوۡنَ وَمَا يُعۡلِنُوۡنَ ﴿77﴾

وَمِنۡهُمۡ اُمِّيُّوۡنَ لَا يَعۡلَمُوۡنَ الۡكِتٰبَ اِلَّاۤ اَمَانِىَّ وَاِنۡ هُمۡ اِلَّا يَظُنُّوۡنَ ﴿78﴾

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ بِاَيْدِيْهِمْ ۙ ثُمَّ
يَقُوْلُوْنَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوْا بِهٖ ثَمَنًا
قَلِيْلًا ؕ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيْهِمْ وَوَيْلٌ
لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿79﴾

(79) తమ స్వహస్తాలతో లిఖించిన గ్రంథాన్ని దైవగ్రంథమని చెప్పి, ప్రాపంచిక తుచ్ఛ ప్రయోజనాన్ని పొందజూసే వారికి 'వినాశం' కలదు. వారి ఈ స్వహస్త లిఖిత రచన కూడా వారి వినాశానికి దారితీస్తుంది. వారి ఈ సంపాదన కూడా వారి వినాశానికి కారణభూతం అవుతుంది.

وَقَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ؕ قُلْ
اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ
اَمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿80﴾

(80) వీరు ఇలా అంటారు, మేమయితే కేవలం కొన్ని రోజులు మాత్రమే నరకంలో ఉంటాము (ఒక వారం). వారిని అడగండి, "అల్లాహ్ మీకేదయినా వాగ్దానం చేశాడా? ఒకవేళ చేసి ఉంటే అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు. (ఒక వారం శిక్షను గురించి అల్లాహ్ ఎటువంటి వాగ్దానమూ చేసి యుండలేదు) పైగా మీరు ఎరుగని విషయాలను అల్లాహ్‌కు ఆపాదిస్తున్నారు.

63 – 66. పూర్వపు ఆయత్‌లలో యూదులపై అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను గురించి చెప్పబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో యూదుల తలబిరుసుతనం, దైవ అవిధేయత గురించి చెప్పడం జరిగింది. యూదులు కృతఘ్నుతకు పాల్పడ్డారు. అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగపరిచారు. శనివారం నాడు చేపల వేట నిషేధించబడింది. వారు ఈ ఆజ్ఞలు ఉల్లంఘించారు. అందుచేత అల్లాహ్ వారిని కోతులుగా మార్చాడు. ఏ జాతి అయినా దైవం, దైవప్రవక్త పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడితే అందుకు శిక్ష ఇదే.

67 – 72. ఇంతకుముందు ఆయత్‌లలో యూదుల తలబిరుసుతనం, అవిధేయత, కృతఘ్నుత గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో యూదులు ఏవిధంగా హ్రజ్రత్ మూసా (అ)ను వ్యతిరేకించేవారో, ఏవిధంగా ఆయనతో వాదోపవాదాలు చేసేవారో తెలియచేయబడుతోంది. వాస్తవానికి కిక్కురుమనకుండా ప్రవక్త విధేయత పాటించాలన్న ఉత్తర్వు ఉంది. ఆవు మాంసపు తునకతో మృతుడు సజీవుడు కావటం

73, 74. బనీ ఇస్రాయీల్ వారిలో ఒక ధనికుడు ఉండేవాడు. అతనికి సంతానం లేదు. అతని సోదరుని కుమారుడు వారసుడు. ఆస్తికోసం అన్న కొడుకు బాబాయిని హత్య చేశాడు. వారే ఈ హత్య చేశారని ఆరోపించాడు. ఆ కుటుంబాలు ఒకరిపైనొకరు కత్తులు దూశారు. మీరు మీరూ ఎందుకు కలహించుకుంటారు? మీ మధ్య దైవప్రవక్త హ్రజ్రత్ మూసా (అ) ఉన్నారు కదా అని కొందరు బుద్ధిమంతులు సలహా ఇచ్చారు. అందరూ కలసి హ్రజ్రత్ మూసా (అ) దగ్గరకు వచ్చారు. జరిగిన సంగతి యావత్తూ వినిపించారు. హ్రజ్రత్ మూసా (అ) అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించిన మీదట, ఆవును జిబహ్ చేసి దాని మాంసఖండంతో మృతుని శరీరంపై కొడితే మృతుడు సజీవుడు అవుతాడనీ, తనను ఎవరు హత్య చేశారో తెలుపుతాడనీ అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. ఈ ఆదేశాన్ని వారికి హ్రజ్రత్ మూసా (అ) వినిపించగా, ఆ జాతివారు, "మాతో పరిహాసమాడుతున్నావా" అన్నారు. ఆవు ఎలా ఉండాలో, ఎంత వయసుది కావాలో, ఏ రంగుది కావాలో, పొలంలో నాగలి దున్నే ఆవు కావాలో అల్లాహ్‌ను అడగమన్నారు.

అటువంటి ఆవు అతి కష్టం మీద లభించింది. అందుకు భారీ మూల్యం చెల్లించవలసి వచ్చింది. అది ఒక

بَلٰى مَنۡ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتۡ بِهٖ خَطِيْٓــئَتُهٗ
فَاُولٰٓـئِكَ اَصۡحٰبُ النَّارِۚ هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿81﴾
وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓـئِكَ
اَصۡحٰبُ الۡجَـنَّةِۚ هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿82﴾ 9 ع 11 9
وَاِذۡ اَخَذۡنَا مِيۡثَاقَ بَنِىۡٓ اِسۡرَآءِيۡلَ لَا تَعۡبُدُوۡنَ
اِلَّا اللّٰهَ وَبِالۡوَالِدَيۡنِ اِحۡسَانًا وَّذِى الۡقُرۡبٰى
وَالۡيَتٰمٰى وَالۡمَسٰكِيۡنِ وَقُوۡلُوۡا لِلنَّاسِ حُسۡنًا
وَّاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّکٰوةَ ؕ ثُمَّ تَوَلَّيۡتُمۡ
اِلَّا قَلِيۡلًا مِّنۡكُمۡ وَاَنۡتُمۡ مُّعۡرِضُوۡنَ ﴿83﴾
وَاِذۡ اَخَذۡنَا مِيۡثَاقَكُمۡ لَا تَسۡفِكُوۡنَ دِمَآءَكُمۡ
وَلَا تُخۡرِجُوۡنَ اَنۡفُسَكُمۡ مِّنۡ دِيَارِكُمۡ ثُمَّ
اَقۡرَرۡتُمۡ وَاَنۡتُمۡ تَشۡهَدُوۡنَ ﴿84﴾

(81) నిస్సందేహంగా ఎవరు దుష్కార్యాలు చేసినా, అతడి అవిధేయతలు అతడ్ని చుట్టుముడతాయి. అతడు శాశ్వతంగా నరకవాసియే.

(82) ఇంకా విశ్వసించి, సత్కార్యాలు ఎవరయితే చేస్తారో వారు స్వర్గవాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

(83) మరియు మేము బనీ ఇస్రాయీల్ (యూదులు)తో, “మీరు అల్లాహ్‌ను తప్ప ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించకూడదని, తల్లిదండ్రులతో సద్వ్యవహరణ నెరపాలనీ, అదేవిధంగా బంధువులు, అనాథలు, నిరుపేదలను ఆదరించా లనీ మరియు ప్రజలతో మంచిమాటలు పలకాలనీ, నమాజ్‌లను స్థాపించాలనీ, జకాత్ చెల్లిస్తూ ఉండాల”నీ వాగ్దానం తీసుకున్నాము. కాని కొద్దిమంది తప్ప అందరూ వాగ్దానం నుండి మరలిపొయ్యారు. ముఖం త్రిప్పుకున్నారు. (84) ఇంకా మేము పరస్పరం రక్తం చిందించుకోరాదనీ, మరియు తమ వారిని దేశ బహిష్కారం చేయకూడ దనీ మీ నుండి వాగ్దానం తీసుకున్నప్పుడు, దానికి మీరు అంగీకరించారు. అందుకు మీరు సాక్షులు అయ్యారు.

వ్యక్తి దగ్గర ఉంది. అయితే అతను ఒక షరతు మీద అమ్మడానికి సిద్ధపడ్డాడు. దాని తోలు నిండా బంగారం ఇస్తేనే అమ్ముతాను, లేకపోతే లేదు అన్నాడు. ఇంత భారీ మూల్యం చెల్లించి ఆవును కొన్నాడు. దాన్ని జిబహ్ చేసి ఒక మాంసపు ముక్కను మృతుని శరీరంపై ఉంచారు. అప్పుడు మృతుడు తిరిగి బ్రతికాడు. “నిన్ను ఎవరు హత్య చేశారు?” అని ప్రశ్నించగా, “నా వారసుడు, ఆ నా అన్న కొడుకు నన్ను చంపాడు” అన్నాడు. ఇలా చెప్పిన తర్వాత అతడు తిరిగి మరణించాడు. ప్రజలు మృతుని అన్న కొడుకుని పట్టుకుని అతడ్ని వధించారు. ఇది గొప్ప మహత్యం. అంతిమదినం తథ్యం అనీ, అల్లాహ్ చనిపోయిన వారిని తిరిగి బ్రతికిస్తాడనీ, లెక్క తీసుకుంటాడనీ ఈ సంఘటన ద్వారా స్పష్టం అయ్యింది. యూదులు గనుక దైవప్రవక్తతో వాదోపవాదాలు చేయకుండా వెంటనే ఆదేశాన్ని శిరసావహిస్తే కష్టపడవలసి వచ్చేది కాదు. వెంటనే ఏదో ఒక ఆవును జిబహ్ చేసి, దాని ముక్కను మృతుని శరీరంపై ఉంచినట్లయితే, ఆ చనిపోయిన వాడు తిరిగి బ్రతికి, తనని చంపినవాడెవరో తెలియచేసేవాడు కదా! కాని, వాళ్ళు ఆవును గురించి ఎన్నో ప్రశ్నలు వేసి ఎన్నో కష్టాల పాలయ్యారు. ఒకటేమో అటువంటి ఆవును అన్వేషించే కష్టం. రెండవది దాని తోలునిండా బంగారం చెల్లించడం. అంటే ఒక ఆవు ఖరీదు లక్షల రూపాయలకు సమానం అయిపోయింది. ముస్లింలకు ఈ సంఘటనలో గుణపాఠం ఉంది. మనం దైవం, దైవప్రవక్తల ఆదేశాలను కిమ్మనకుండా పాటించినట్లయితే ఇహపరాలలో విజయం పొందగలం. అన్యథా కష్టాలు కొనితెచ్చుకున్న వారవుతాం.

ثُمَّ اَنْتُمْ هٰۤؤُلَآءِ تَقْتُلُوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُوْنَ
فَرِيْقًا مِّنْكُمْ مِّنْ دِيَارِهِمْ ۫ تَظٰهَرُوْنَ عَلَيْهِمْ
بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ؕ وَاِنْ يَّاْتُوْكُمْ اُسٰرٰى
تُفٰدُوْهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ ؕ
اَفَتُؤْمِنُوْنَ بِبَعْضِ الْكِتٰبِ وَتَكْفُرُوْنَ
بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَنْ يَّفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا
خِزْىٌ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّوْنَ
اِلٰٓى اَشَدِّ الْعَذَابِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُوْنَ ﴿85﴾

(85) అయినా పరస్పరం హత్యలు చేశారు. మీలోని ఒక వర్గాన్ని దేశ బహిష్కారం కూడ చేశారు. ఇంకా పాపం, మరియు దౌర్జన్యపు పనులలో వారికి వ్యతిరేకంగా మరొకరి పట్ల పక్షపాతం వహించారు. అయితే వారు ఖైదీలుగా మీ దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు మీరు వారి పరిహారం చెల్లించారు. కాని వారిని బహిష్కరించడం మీపై హరాం చేయబడింది అన్న విషయాన్ని మీరు పట్టించుకోలేదు. కొన్ని ఆదేశాలను విశ్వసించి మరి కొన్నింటిని తిరస్కరిస్తున్నారా? మీలో నుండి ఎవరయితే ఇలా చేశారో దానికి శిక్ష, ఇహలోకంలో అవమానం లభించి ప్రళయదినాన వారు కఠిన శిక్షకు అర్హులు కావటం తప్ప అందుకు శిక్ష ఏముంది? అల్లాహ్ మీ కర్మలను ఎరుగనివాడు కాదు.

75 – 79. ఇంతకు పూర్వం వచ్చిన ఆయత్‌లలో యూదులు దైవాదేశాల పట్ల అవిధేయత చూపేవారనీ, హజ్రత్ మూసా (అ)తో వాదోపవాదాలు చేసేవారనీ ప్రస్తావించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో, యూదులు దైవవాణిలో మార్పులూ చేర్పులూ చేసేవారనీ చెప్పబడింది. తౌరాత్‌లో ముహమ్మద్ (స) గురించి స్పష్టమయిన నిదర్శనాలు ఉన్నాయి కాని వారు వాటిని మార్చివేశారు. ఉదాహరణకు అందమైన ముఖం గలవారు బదులు, చామన ఛాయ గలవారు అనీ, చక్కని కండ్లు బదులు, నీలికన్నులవారు, మధ్యస్తమైన ఎత్తుకు బదులు బాగా ఎత్తుగల వారనీ వ్రాసేశారు. అంటే ప్రజలు ఆయన్ని గుర్తించకూడదనీ, ఆయన్ని విశ్వసించకూడదనీ వీరి ఉద్దేశ్యం.

ఇంకా యూదులు తాము అల్లాహ్ సంతతివారమనీ, ఆయనకు ప్రియమైన వారమనీ, వారి వంశం ప్రవక్తల వంశమనీ, అందులో వేలాది మంది ప్రవక్తలు ఉన్నారనీ, వారు తమను కాపాడతారనీ గర్వించేవారు. ఇంకా అల్లాహ్ శిక్షలలో అతి పెద్దది నరకం. మొదట తాము నరకంలోకే ప్రవేశించం. ఒకవేళ నరకంలో ప్రవేశించినా 7 రోజులకు మించి నరకంలో ఉండము, తిరిగి స్వర్గానికి వస్తాము అని విర్రవీగేవారు.

80, 81. మోక్షం కోసం యూదులైతే చాలు అని యూదులు భావిస్తారు. ఎందుకంటే వారు ప్రవక్తల వంశంతో సంబంధం కలవారు. విశ్వాసం, సత్కార్యాలు చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఇదేవిధంగా మోక్షం కోసం క్రైస్తవులము అయితే చాలు, ఈసా (అ) తమను రక్షిస్తారు. విశ్వాసం, సత్కార్యాలు చేయడంతో తమకు పనిలేదని క్రైస్తవులు భావిస్తారు. ఇదేవిధంగా కొందరు ముస్లిలు కూడ మోక్షం కోసం ఔలియాల వసీలా ఉంటే చాలు విశ్వాసం సదాచరణ అవసరం లేదు అని భావిస్తున్నారు. ఎవరయినా సరే మోక్షం కోసం విశ్వాసం, సదాచరణ అవసరం. ఇంకా ఎవరయితే సదాచరణ చేయకుండా మరణిస్తారో అతడు నరకంలో ప్రవేశిస్తాడు అని ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ స్పష్టం చేశాడు.

నరకబాధ నుండి తప్పించుకోవడానికి ధనవంతులు జకాత్ ఇవ్వడం అవసరం. పిల్లలు తల్లిదండ్రుల సేవ

أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
بِالْاٰخِرَةِ ز فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ
يُنْصَرُوْنَ ع ﴿86﴾ ع 10 4 10

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ
بِالرُّسُلِ ز وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ
وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ط اَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ
رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ج
فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ ز وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿87﴾

وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ط بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ
بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿88﴾

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا
مَعَهُمْ لا وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا صلے فَلَمَّا جَآءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا
بِهٖ ز فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿89﴾

(86) పరలోకం బదులు ప్రాపంచిక జీవితం కొనితెచ్చుకున్న వారు వీరే. (ఇటువంటి వారి కోసం) వారి శిక్షను తగ్గించటమూ జరగదు. వారికి ఏ విధమైన సహాయమూ చేయబడదు. (87) మరియు మేము మూసా (అ)కు తౌరాత్‌ను ఇచ్చాము. ఆయన తర్వాత విరామం ఇస్తూ, ప్రవక్తలను పంపుతూ వచ్చాం. ఇంకా మరియం కుమారుడైన ఈసా (అ)కు ప్రవక్త పదవి యొక్క స్పష్టమయిన నిదర్శనాలను ప్రసాదించాము. ఇంకా మేము పవిత్ర ఆత్మ, (జిబ్రయీల్ (అ) ద్వారా ఆయనకు సహాయం చేశాము. ఎప్పుడయినా ఏ ప్రవక్త అయినా స్పష్టమయిన ఆదేశాలతో మీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, మీ మనస్సుకు నచ్చకపోతే మీరు విర్రవీగుతూ కొందరు దైవప్రవక్తలను అసత్యవాదులుగా చిత్రించారు. మరికొందరు ప్రవక్తల్ని హత్య చేసేవారు. 88) ఇంకా యూదులు (గర్వాధికృతతో) ఇలా పలికేవారు, ‘‘మా హృదయాలు గలీబులలో (సురక్షితంగా) ఉన్నాయి. అల్లాహ్, వారి తిరస్కార వైఖరి కారణంగా వారిని శపించాడు. కనుక బహు కొద్దిమంది మాత్రమే విశ్వసించేవారు. (89) ఇంకా వారి వద్దనున్న గ్రంథాన్ని ధృవీకరించే గ్రంథం అల్లాహ్ తరఫు నుండి వచ్చేసినపుడు, అంతకు పూర్వం తిరస్కారులకు వ్యతిరేకంగా విజయం, దైవసహాయం కోసం ప్రార్థనలు చేసేవారు. మరి వారి వద్దకు అది వచ్చేసినపుడు, దాన్ని వారు గుర్తించారు. అయినా దాన్ని వ్యతిరేకించారు. కాబట్టి ఇటువంటి తిరస్కారులపై అల్లాహ్ అభిశాపం ఉంది.

చేయడం అవసరం. దైవప్రవక్త (స) కు నమాజ్ అవసరం అయినప్పుడు మనకు అవసరం ఎందుకు కాదూ? దైవప్రవక్త (స) సంతానానికి నమాజ్ అవసరం అయినప్పుడు మనకు ఎందుకు కాదు? దైవప్రవక్త (స) సహాబా, అబూబకర్ (రజి), ఉమర్ (రజి) వంటివారికి నమాజ్ అవసరం అయినప్పుడు మనకు ఎందుకు అవసరం కాదు? అల్లాహ్ పట్ల భయం వల్లనే ఆచరణ వస్తుంది.

యూదులు ఆచరణ శూన్యులు అవడానికి కారణం వారి మనస్సుల్లో దైవభీతి లేకపోవడం వల్లనే. ఈనాడు

| | |
|---|---|
| (90) వారు తమను తాము అమ్ముకున్నారు. ఇది ఎంత చెడ్డ విషయం? అల్లాహ్ తన కృపవలన తన దాసులలో తాను కోరుకున్న వానిపై అవతరింపచేశాడు అన్న అసూయతో అల్లాహ్ అవతరింపచేసిన హితవును తిరస్కరిస్తున్నారు. కనుక వీరు దైవాగ్రహానికి పాత్రులు అయ్యారు. ఇటువంటి తిరస్కారులకు అవమానకరమైన శిక్ష ఉంటుంది. (91) "అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని విశ్వసించండి'' అని వారికి చెప్పబడినప్పుడు వారు, "మాపై అవతరింప చేయబడిన దానినే విశ్వసిస్తాము, దానిని తప్ప మరే దానినీ విశ్వసించము" అని అంటారు. వాస్తవానికి అది సత్యంపై ఆధారపడిన గ్రంథం. వారి వద్దనున్న గ్రంథాన్ని ధృవీకరించే గ్రంథం. అయినప్పటికీ వారు దాన్ని తిరస్కరిస్తారు. మీరే గనక విశ్వసించిన వారయినట్లయితే, దైవప్రవక్తలను ఎందుకు హత్య చేస్తున్నారు?" అని మీరు అడగండి. (92) మీ వద్దకు హజ్రత్ మూసా (అ) ఎన్నో స్పష్టమయిన నిదర్శనాలను తీసుకువచ్చారు. అయినా మీరు ఆయన పరోక్షంలో ఆవు దూడను ఆరాధ్యంగా చేసుకున్నారు. దుష్టులయిన వారంటే మీరే. | بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ ۗ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿90﴾<br><br>وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ بِمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُوْنَ اَنْۢبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿91﴾<br><br>وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿92﴾ |

చాలామంది ముస్లింలు సదాచరణ చేయటం లేదు. కారణం : వారి హృదయాల్లో దైవభీతి లేదు. వారు ఔలియా అల్లాహ్ గారల వసీలా వల్లనే జీవిస్తున్నారు. వాటినే నమ్ముకొని ఉన్నారు.

మానవుడు ఇస్లామీ ఆదేశాలను పాటించాలి, మానవసంబంధమైన బలహీనతల వల్ల ఎవరివల్లనైనా ఏవయినా తప్పులు జరిగిపోతే, అల్లాహ్ కూడ క్షమించడానికి సిద్ధమే. దైవప్రవక్త (స) కూడ సిఫారసు చేస్తారు. కాని మనిషి తప్పక నియమం పాటించాలి. నమాజు, రోజా, హజ్, జకాత్, తల్లిదండ్రుల సేవ వగైరాలు చేయాలి. ఇంకా వ్యభిచారం, మద్యపానం, జూదం వగైరాలు వంటి నిషేధిత పనుల నుండి దూరంగా ఉండాలి.

ఇంకా నమాజ్‌ను క్రమం తప్పక పాటించని వారు మరణించిన తరువాత నరకానికి అప్పగించబడతారు.

83 – 86. గత ఆయత్‌లలో యూదులు బెదురు, భయం లేని వారయి పాపాలు చేసిన వైనం వివరించబడింది. ఇక ఈ ఆయత్‌లలో యూదుల అంతర్గత విరోధం, తలబిరుసుతనం, కల్లోలం, కలహాల ప్రస్తావన ఉంది. దానితో పాటు వారు అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగపర్చారు. ధర్మానికి సంబంధించిన కొన్ని ఆదేశాల్ని పాటించారు. మరికొన్ని ఆదేశాల్ని తిరస్కరించారు. తమ సోదరుల్ని హత్య చేయకూడదు అని స్పష్టమైన ఆదేశాలున్నప్పటికీ

وَاِذۡ اَخَذۡنَا مِيۡثَاقَكُمۡ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ الطُّوۡرَ ؕ
خُذُوۡا مَآ اٰتَيۡنٰكُمۡ بِقُوَّةٍ وَّاسۡمَعُوۡا ؕ قَالُوۡا
سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا ۗ وَاُشۡرِبُوۡا فِىۡ قُلُوۡبِهِمُ الۡعِجۡلَ
بِكُفۡرِهِمۡ ؕ قُلۡ بِئۡسَمَا يَاۡمُرُكُمۡ بِهٖۤ اِيۡمَانُكُمۡ
اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿93﴾

قُلۡ اِنۡ كَانَتۡ لَـكُمُ الدَّارُ الۡاٰخِرَةُ عِنۡدَ اللّٰهِ
خَالِصَةً مِّنۡ دُوۡنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الۡمَوۡتَ اِنۡ
كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿94﴾

وَلَنۡ يَّتَمَنَّوۡهُ اَبَدًاۢ بِمَا قَدَّمَتۡ اَيۡدِيۡهِمۡ ؕ وَاللّٰهُ
عَلِيۡمٌۢ بِالظّٰلِمِيۡنَ ﴿95﴾

(93) మరియు మేము తూర్ కొండను మీపైకి ఎత్తివుంచి మేము మీకిచ్చిన గ్రంథం ప్రకారం, “దృఢంగా ఆచరించమని, శ్రద్ధగా వినండని మీ నుండి ప్రమాణం తీసుకున్నాము. (మీ పూర్వీకులు) పైకి “మేము విన్నాము” అని, మనసులో “మేము ఒప్పుకోము” అనీ అన్నారు. వారి తిరస్కారం వలన దూడను ఆరాధించడం వారి మనసుల్లో నాటుకుపోయింది. వారితో అనండి, “మీ విశ్వాసం బోధిస్తున్న కర్మలు చాలా చెడ్డవి. మీరు నిజంగానే విశ్వాసులు అయినట్లయితే (చెడు కర్మలు చేయకూడదు). (94) వారికి మీరు చెప్పేయండి, “పరలోక గృహం అల్లాహ్ సమక్షంలో కేవలం మీ కొరకే ఉండి, మరెవ్వరికోసమూ లేకపోయినట్లయితే రండి, నిజానికి సాక్ష్యంగా చావును కోరండి.” (స్వర్గానికి హక్కుదారులు అయితే). (95) కాని వీరు ఎన్నటికీ చావును కోరుకోరు, కారణం ఏమంటే వారికి ముందూ, వెనుకా పాపకార్యాలే ఉన్నాయి. (పాపపు పనులు చేశారు) ఇంకా, అల్లాహ్ దుర్మార్గులను బాగా ఎరుగును.

వీరు హత్యలు చేశారు. నమాజు చేయాలి కాని వారు క్రమం తప్పక పాటించేవారు కాదు. అటువంటి వారికి ప్రపంచంలో అవమానం, పరలోకంలో ఘోరశిక్షా ఉన్నాయి అన్న విషయం కూడ వివరించబడింది.

87 – 91. క్రితం చెప్పబడిన ఆయత్‌లలో యూదుల వాగ్దాన భంగం, అవిధేయతల గురించి చెప్పబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ తన వరాలు, ఉపకారాలను ప్రస్తావిస్తున్నాడు. “నేను మీ హితవు కోసం హ॥్రత్ మూసా (అ)కు గ్రంథాన్నిచ్చాను. ఆయన తర్వాత క్రమం తప్పక ప్రవక్తలను పంపుతూ వచ్చాను. కాని మీరు కొందరిని తిరస్కరిస్తూ, మరికొందరిని హత్యలు చేస్తూ వచ్చారు. ఇంకా హ॥్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా చేసి పంపినప్పుడు ఆయనకు కూడ వ్యతిరేకంగా అల్లరి చేష్టలు చేయసాగారు. ఆయన్ని కూడ విశ్వసించలేదు.” హ॥్రత్ ముహమ్మద్ (స) గురించి వారు ఇలా అన్నారు, “ఆయన మా వంశంలోని వాడు కాదు” అందుకు అల్లాహ్ ఇలా ప్రశ్నించాడు, “మీ వంశంలో వచ్చిన వందలాది ప్రవక్తల్ని మీరు ఎందుకు తిరస్కరించారు, మరికొందరిని ఎందుకు హత్య చేశారు? ఇటువంటి వారిపై అల్లాహ్ అభిశాపం ఉంది.”

92 – 95. ఇంతకు ముందు వచ్చిన ఆయత్‌లలో, యూదులను, “మీరు ఖుర్‌ఆన్‌ను, హ॥్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను విశ్వసించండి” అని చెప్పబడింది. కాని వారు విశ్వసించి, దైవప్రవక్త (స)కు తోడ్పడే బదులు హ॥్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను తిరస్కరించారు. ఆయన (స)తో విరోధించారు. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ యూదులపై తూర్ కొండను ఎత్తి ఆదేశాలను పాటిస్తామని వారిచేత ప్రమాణం తీసుకున్నాడు. అందుకు వారు సమ్మతించారు.

وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ ۚ وَمِنَ
الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۚ يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ
سَنَةٍ ۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهٖ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ
يُّعَمَّرَ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿96﴾ ع 11 10 11

(96) ఇంకా మీరు వారిని బ్రతికివుండాలనే ఆశ కలవారుగా గ్రహిస్తారు. చివరికి ముష్రికులను మించి వారిలో ప్రతివ్యక్తీ తనకు వెయ్యేళ్లు జీవితం లభించాలని కోరుకుంటాడు. ఒకవేళ అతనికి ఇంత సుదీర్ఘమయిన ఆయుష్షు లభించినా (ఈ సుదీర్ఘ జీవితం) అతడ్ని శిక్ష నుండి కాపాడజాలదు. వారు చేస్తున్న దానిని అల్లాహ్ బాగా కనిపెట్టి ఉన్నాడు.

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيْلَ فَاِنَّهٗ نَزَّلَهٗ عَلٰى
قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿97﴾

(97) మీరు (ఆ యూదులతో) చెప్పండి, జిబ్రీల్ (అ)కు శత్రువు అయినవాడు (వాడికి తెలియాలి) జిబ్రీల్ (అ) యే ఖుర్ఆన్‌ను అల్లాహ్ ఆదేశంపై మీ హృదయంపై అవతరింపచేశాడు. అది తనకు పూర్వం వచ్చిన గ్రంథాలను ధృవీకరిస్తుంది. ఇంకా విశ్వాసులకు అది హితబోధ మరియు శుభవార్త.

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ
وَمِيْكٰىلَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿98﴾

(98) అల్లాహ్‌కు, ఆయన దూతలకు, ఆయన ప్రవక్తలకు జిబ్రీల్ (అ), మికాయీల్ (అ)కు విరోధి అయిన వారిపట్ల అల్లాహ్ కూడ నిస్సందేహంగా ఇటువంటి తిరస్కారుల విరోధియే.

وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ
اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ ﴿99﴾

(99) (ఓ ముహమ్మద్ –స) మేము నీ వైపుకు ఎంతో స్పష్టమైన ఆయత్‌లను అవతరింపజేశాము. వాటిని అవిధేయులు తప్ప ఎవ్వరూ తిరస్కరించజాలరు.

اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ؕ بَلْ
اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿100﴾

(100) (ఎల్లప్పుడూ ఈవిధంగానే జరగలేదా?) ఆ యూదులు ఏదయినా ప్రమాణం చేసినప్పుడల్లా వారిలోని ఒక వర్గం దాన్ని పెడచెవిన పెట్టింది. పైగా వారిలో అధికులు అయితే దీన్ని విశ్వసించనే లేదు.

وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا
مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ
كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿101﴾

(101) అల్లాహ్ తరఫు నుండి ఏ ప్రవక్త అయినా వచ్చినప్పుడల్లా వారివద్ద ప్రస్తుతం ఉన్న గ్రంథాన్ని ధృవీకరించినా, ఈ గ్రంథం కలవారిలోని ఒక వర్గమే, అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని వారు దాన్ని ఎరుగనే ఎరుగరన్న విధంగా విస్మరించారు.

وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰى مُلْكِ
سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ
كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ السِّحْرَ ۗ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَى
الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوْتَ وَمَارُوْتَ ۭ وَمَا
يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَآ اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
تَكْفُرْ ۭ فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ بِهٖ بَيْنَ
الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ۭ وَمَا هُمْ بِضَاۗرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّھُمْ وَلَا
يَنْفَعُھُمْ ۭ وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ مَا لَهٗ فِي
الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ڜ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖٓ
اَنْفُسَھُمْ ۭ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿102﴾

(102) ఇంకా, వారు సులైమాన్ (అ) పరిపాలనా కాలంలో షైతానులు పఠించే వాక్యాల అన్వేషణలో పడిపోయారు. సులైమాన్ (అ) ఎన్నడూ ఇలాంటి అవిశ్వాసానికి ఒడిగట్టలేదు. అసలు ఈ అవిశ్వాస చేష్టకు పాల్పడినది షైతానులే. వారు ప్రజలకు చేతబడిని నేర్పేవారు. (మరి ఈ యూదులు కూడా ఈ క్షుద్రవిద్యనే అనుసరించారు) అది బాబిలోనియాలో హారూత్, మారూత్ అనే ఇద్దరు దైవదూతలపై అవతరింపజేయబడినది. ఇంకా మేమే స్వయంగా పరీక్షకు లోనయి ఉన్నాము. నీవు తిరస్కారివి కావద్దు అని చెప్పనంతవరకూ ఎవరికీ చేతబడిని నేర్పేవారు కాదు. అయినప్పటికీ ప్రజలు వారి నుండి కొన్ని విషయాలను నేర్చుకునేవారు. వాటిద్వారా భార్యాభర్తల మధ్య ఎడబాటు కల్పించేవారు. అయినాసరే, వారు ఎవరినీ అల్లాహ్ అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా నష్టం కలిగించలేరు. ఇంకా ప్రజలు తమకు లాభం కలిగించక నష్టం కలిగించే దానినే నేర్చుకునేవారు. వాస్తవానికి, దీన్ని నేర్చుకున్న వ్యక్తికి అంతిమ దినం నాడు ఎంటువంటి భాగమూ ఉండదని తెలుసుకున్నారు. వీరు తమ ప్రాణాలకు బదులుగా కొనుక్కున్న వస్తువు ఎంత చెడ్డది! అయ్యో! వీరు ఈ విషయాన్ని గ్రహిస్తే ఎంత బాగుండు!

కాని వాగ్దానాన్ని తోసిరాజన్నారు. ఇంకా తౌరాత్‌కూ, విశ్వాసానికీ వ్యతిరేకంగా దూడను ఆరాధించారు అన్న విషయం తెలియచేయబడుతోంది.

97. దైవప్రవక్త (స) యూదుల సమూహంతో జిబ్రీల్ నా మిత్రుడు అతడే నా దగ్గరకు వహీ (దైవసందేశం) తెస్తుంటాడు. అతడే దైవప్రవక్తలందరివద్దకూ దైవ సందేశాన్ని తెస్తూ వచ్చాడు. నిజం చెప్పండి. ప్రమాణం చేసి చెప్పండి. నా ఈ జవాబు సక్రమమయినదా? కాదా? అని అడిగినప్పుడు యూదులు ప్రమాణం చేసి చెప్పారు. "జవాబు అయితే సక్రమమే. కాని జిబ్రీల్ మా విరోధి. కఠినత్వం, హత్య, రక్తపాతాల విషయాలు తెస్తుంటాడు. కాబట్టి మేము అతడు చెప్పింది ఒప్పుకోం. మీ మాట కూడ ఒప్పుకోము. అయితే ఒక్క విషయం, మీ వద్దకు హజ్రత్ మికాయిల్ (అ) దైవ సందేశాన్ని తెస్తే, ఎందుకంటే అతను కారుణ్యం, వర్షాన్ని, పంటను తీసుకువచ్చేవాడు. ఇంకా మాకు మిత్రుడు. అటువంటి పక్షంలో మేము మీకు విధేయులమవుతాము, ధృవీకరిస్తాము" అని అన్నారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్).

وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَمَثُوْبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ
خَيْرٌ ؕ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿103﴾ ع 12 7 12

(103) వీరే గనక విశ్వసించి (తఖ్వా) భయభక్తుల వైఖరి అవలంబించినట్లయితే అల్లాహ్ వద్ద వారికి ప్రతిఫలం, పుణ్యం లభించి ఉండేది. వారే గనక తెలుసుకుంటే అది ఎంతో ఉత్తమమయినది.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا وَقُوْلُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوْا ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿104﴾

(104) విశ్వాసులారా! మీరు ప్రవక్తతో 'రాయినా' అని అనకండి. "ఉన్‌జుర్‌నా" అని అనండి. (అంటే మా వైపు చూడండి అని) ఇంకా (ప్రవక్త మాటను) శ్రద్ధగా వినండి. తిరస్కారులకు బాధాకరమైన శిక్ష ఉంది.

مَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَلَا الْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿105﴾

(105) ఇంకా తిరస్కారులయిన వారు గ్రంథం కలవారిలోని వారైనా, ముష్రికులలోని వారైనా వారిలోని ఏ ఒక్కడూ నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఏదయినా మేలు అవతరించడాన్ని కోరుకోడు. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని తన కారుణ్యానికి ప్రత్యేకించుకుంటాడు. ఆయన గొప్ప అనుగ్రహం కలవాడు.

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ اَوْ مِثْلِهَا ؕ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿106﴾

(106) మేము ఎప్పుడయినా ఏదయినా ఆయత్‌ను రద్దు చేసినా లేక మరపింపచేసినా దాని వంటి లేక దానికంటే ఉత్తమమైన దానిని అవతరింపచేస్తాము. అల్లాహ్ అన్నింటిపై ఆధిపత్యం కలవాడని మీకు తెలియదా?

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِىٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿107﴾

(107) భూమ్యాకాశాల అధికారం అల్లాహ్‌కు మాత్రమేనని, అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరూ మిమ్మల్ని కనిపెట్టుకుని ఉండేవాడూ, సహాయకుడు లేడని మీరు ఎరుగరా?

اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَسْـَٔلُوْا رَسُوْلَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ؕ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿108﴾

(108) ఇంతకు పూర్వం మూసా (అ)ను ప్రశ్నించినట్లుగా మీరు మా ప్రవక్తను ప్రశ్నించ కోరుతున్నారా? (వినండి) విశ్వాసాన్ని తిరస్కారంతో మార్చేవాడు సన్మార్గం నుండి భ్రష్టుడు అవుతాడు.

(109) గ్రంథం కలవారిలోని అధికులు మీరు విశ్వసించిన తర్వాత తిరిగి మిమ్మల్ని అవిశ్వాసులుగా మార్చివేయాలని కోరుతున్నారు. అందుకు కారణం వారి హృదయాలలో ఉన్న అసూయ మాత్రమే – సత్యవాక్కు ప్రస్ఫుటం అయినప్పటికీ (ముస్లింలారా) వారిని క్షమించండి. వారి పట్ల సడలింపుల వైఖరిని అవలంబించండి – స్వయంగా అల్లాహ్‌యే తన ఆదేశాన్ని పంపే వరకు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రతి వస్తువుపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు. (110) మీరు నమాజును స్థాపించండి. జకాత్ చెల్లిస్తూ ఉండండి. ఏ మేలును అయితే మీరు మీ కోసం ముందుగా పంపుతారో, అదంతా అల్లాహ్ వద్ద పొందుతారు. ముమ్మాటికీ అల్లాహ్ మీ కర్మలను బాగా గమనిస్తున్నాడు. (111) (గ్రంథం కలవారు) కేవలం యూదుడు గానీ, క్రైస్తవుడు గానీ అయిన వ్యక్తే స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు అని అంటున్నారు. ఇవి వారి తప్పుడు కోర్కెలు. మీరు వారితో చెప్పండి, “మీరే గనుక ఈ వాదనలో సత్యవంతులయితే ఇందుకోసం ఏదయినా ఆధారం చూపండి. (112) (వినండి) అల్లాహ్‌కు నిజమయిన విధేయుడు, సద్వర్తనుడు ఎవరయినా అతడి ప్రతిఫలం అతడి ప్రభువు వద్ద తప్పక లభిస్తుంది. వారికి భయంగానీ, విచారంగానీ ఉండవు. (113) క్రైస్తవులు సత్యంపై లేరని యూదులు అంటారు. యూదులు సత్యంపై లేరని క్రైస్తవులు అంటారు. యదార్థానికి వీరంతా తౌరాత్ చదివేవారే. వీరిలాగే అజ్ఞానులు (ముష్రికులు) కూడ ఇదేవిధంగా అంటారు. తుదిదినం నాడు అల్లాహ్ వీరి విభేదాలను పరిష్కరిస్తాడు. (114) మస్జిద్‌లలో దైవస్తోత్రం చెయ్యడాన్నుండి ఆపి వాటి విధ్వంసానికి ప్రయత్నించే వానికన్నా దుర్మార్గుడెవ్వడు? అసలు వారు మస్జిదులలో భయపడుతూ ప్రవేశించాలి. ఇటువంటి వారికోసం ఇహలోకంలో అవమానం, పరలోకంలో ఘోరశిక్షా ఉన్నాయి.

وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ مِّنْۢ
بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚۖ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ
اَنْفُسِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ
فَاعْفُوْا وَاصْفَحُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ ﴿109﴾
وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوْا
لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿110﴾
وَقَالُوْا لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُوْدًا اَوْ
نَصٰرٰى ؕ تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿111﴾
بَلٰى ۚ مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهٗۤ اَجْرُهٗ
عِنْدَ رَبِّهٖ ۨ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُوْنَ ۠ ﴿112﴾ ع 13 9 13
وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَیْءٍ ۪
وَّقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ الْيَهُوْدُ عَلٰى شَیْءٍ ۙ
وَّهُمْ يَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا
يَعْلَمُوْنَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿113﴾
وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ
فِيْهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى فِیْ خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ
لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَاۤ اِلَّا خَآئِفِيْنَ ؕ لَهُمْ فِی
الدُّنْيَا خِزْیٌ وَّلَهُمْ فِی الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿114﴾

| | |
|---|---|
| (115) తూర్పు పడమరల యజమాని అల్లాహ్‌యే. మీరు ఎటు ముఖం త్రిప్పినా అటు అల్లాహ్ సమ్ముఖం ఉంటుంది. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విశాలత గలవాడు, సర్వమూ ఎరిగినవాడు. | وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ<br>وَجْهُ اللّٰهِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿115﴾ |
| (116) మరియు వారు అల్లాహ్‌కు కుమారుడు ఉన్నాడు అంటున్నారు. అల్లాహ్ పవిత్రుడు. (అల్లాహ్‌కు కొడుకు ఎవ్వరూ లేరు) పైగా భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తానికి ఆయనే యజమాని, ఇవన్నీ ఆయనకే విధేయులై ఉన్నాయి. | وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ سُبْحَانَهُ ۖ بَلْ لَهُ مَا فِي<br>السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ﴿116﴾ |
| (117) ఆయన ఆకాశాలనూ భూమినీ సృజించేవాడు. ఆయన ఏదయినా చేయాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు "అయిపో" అని మాత్రమే అంటాడు. ఆ పని అయిపోతుంది. | بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا<br>فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿117﴾ |
| (118) అల్లాహ్‌యే స్వయంగా మాతో ఎందుకు మాట్లాడడు? ఏదయినా నిదర్శనం మా వద్దకు ఎందుకు రావడం లేదు? అని మూర్ఖులు అంటారు. వారికి పూర్వం ఉన్నవారు కూడా ఇలాంటి మాటలనే చెప్పివున్నారు. వారి మాటలలాగే వారందరి హృదయాలు ఒకే పోలికతో ఉన్నాయి. నమ్మకం కలవారికోసం స్పష్టమయిన నిదర్శనాలు వివరించాము. | وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ أَوْ<br>تَأْتِينَا آيَةٌ ۗ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ<br>مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّا<br>الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿118﴾ |

మునుపటి ఆయత్‌లలో యూదులు మంచివారు కాదనీ, చివరికి వారు జిబ్రాయిల్ (అ) ను తమ విరోధిగా ప్రకటించిన విషయం చెప్పబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో యూదులు, విశ్వాసమూ, హితబోధలకు సంబంధించిన విషయాలను అనుసరించరనీ తెలుపబడుతోంది. తౌరాత్‌లో వారు ఖుర్ఆన్‌నూ, హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)నూ విశ్వసించాలన్న ఆదేశం ఉంది. కాని ఈ మంచిమాటను వారు తిరస్కరించారు. దానికి వ్యతిరేకంగా జాల విద్యను, మంత్రతంత్రాల విషయాలను నేర్చుకోవడంలో గొప్ప ఆసక్తి చూపసాగారు. వాటిద్వారా భార్యాభర్తలలో ఎడబాటు కల్పించేవారు.

104 – 110. మునుపటి ఆయత్‌లలో, ఈ విషయం చెప్పబడింది. యూదులు దైవగ్రంథం అయిన తౌరాత్‌ను చదివే, చదివించే, నేర్పే, నేర్చుకునే బదులు మంత్రవిద్యను నేర్చుకునే, నేర్పించే, దాని ద్వారా భార్యాభర్తలను విడదీసి, ప్రపంచంలోనూ ఉపద్రవాల్ని వ్యాపింపచేసే పనిలో నిమగ్నులయ్యారు. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో చెప్పబడేదేమంటే అసూయ కారణంగా 'రఅనా' అనే బదులు 'రాయినా' అంటూ పలికేవారు. 'రాఅనా' అంటే మా

(119) నిస్సందేహంగా మేము మిమ్మల్ని సత్యజ్ఞానంతో శుభవార్తనిచ్చేవాడూ మరియు హెచ్చరించేవానిగా చేసి పంపాము. నరకవాసులను గురించి మిమ్మల్ని ప్రశ్నించడం జరుగదు.
(120) మీరు వారి మతానికి లోబడనంతవరకూ, యూదులూ, క్రైస్తవులూ మీతో ఎంతమాత్రమూ రాజీపడరు. మీరు చెప్పివేయండి, "అల్లాహ్ చూపిన మార్గమే అసలు మార్గం. మరి మీరు జ్ఞానం వచ్చిన తర్వాత కూడ వారి కోర్కెలను అనుసరిస్తే అల్లాహ్ వద్ద మీకు రక్షకుడు గానీ, సహాయకుడుగానీ ఎవరూ ఉండరు."

(121) మేము ఎవరికైతే గ్రంథాన్ని ఇచ్చామో వారు దానిని ఎలా చదవవలసిన హక్కు ఉన్నదో అలానే చదివేవారు మాత్రమే దీనిని విశ్వసిస్తారు. ఇంకా ఈ గ్రంథాన్ని తిరస్కరించే వారంటూరా, ఇలాంటివారే నష్టపోయేవారు.

(122) ఓ ఇస్రాయీల్ సంతతివారలారా! నేను మీకు ప్రసాదించిన వరాన్ని గుర్తు చేసుకోండి. ప్రపంచ జాతులన్నింటిపైనా మీకు శ్రేష్ఠతను ప్రసాదించాము.

(123) ఎవరూ ఇతరులెవ్వరికీ ఉపయోగపడని ఆ రోజుకు భయపడండి. ఆ రోజు అతని నుండి ఏవిధమయిన పరిహారమూ స్వీకరించబడదు. ఎటువంటి సిఫారసూ లాభం చేకూర్చదు. వారికి సహాయమూ చేయబడదు.

إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۙ وَلَا تُسْـَٔلُ
عَنْ أَصْحَٰبِ ٱلْجَحِيمِ ﴿119﴾
وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ
تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ ۗ
وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَ ٱلَّذِى جَآءَكَ مِنَ
ٱلْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا
نَصِيرٍ ﴿120﴾
ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَتْلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦ ۗ
أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿121﴾ 14 ع 9 14
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿122﴾
وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنفَعُهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا
هُمْ يُنصَرُونَ ﴿123﴾

వైపు చూడండి అని అర్థం. 'రాయినా' అంటే ఓ మా పశువుల కాపరీ అనే భావం వస్తుంది. యూదులు బహు దుర్బుద్ధి గలవారు. ముస్లింలతో, "మీరు యూదులు మాదిరిగా అయిపోకండి" అని చెప్పబడుతోంది. నేడు మనవాళ్లు కూడ ఖుర్ఆన్ నుండి హితవు, మార్గదర్శనం గ్రహించే బదులు దానిని తావీజులు ధరించేందుకు, ఒట్టు పెట్టుకునేందుకు ఉపయోగిస్తున్నారు.

111 – 115. మునుపటి ఆయత్‌లలో – యూదులకు దైవప్రవక్త (స) మరియు ముస్లింలపై ఈర్ష్యాసూయలు ఉన్నాయనీ, దైవప్రవక్త (స) ను, 'ఓ మా పశువుల కాపరీ!' అని పిలిచేవారని తెలియజేయబడింది. ఇక, ఈ ఆయత్‌లలో స్వర్గంలో ప్రవేశించడానికి, స్వర్గం ఎవరి వంశపారంపర్యపు జాగీరు కాదని యూదులకు, క్రైస్తవులకు తెలియజేయడం జరిగింది.

| | |
|---|---|
| (124) ఇంకా ఇబ్రాహీమ్ (అ) ను ఆయన ప్రభువు ఎన్నో పరీక్షలు పెట్టి చూశాడు. ఆ పరీక్షలన్నింటి లోనూ ఆయన పూర్తిగా తట్టుకున్నారు. (అల్లాహ్) సెలవిచ్చాడు, "నేను నిన్ను ప్రజలకు ఇమామ్ (నాయకుని)గా చేయగోరుతున్నాను." ఆయన అడిగారు, "నా సంతానం కోసమూ ఇదే వాగ్దానం ఉందా?" అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, "దుర్మార్గులకు నా ఈ వాగ్దానం వర్తించదు." | وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّىْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِىْ ؕ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِى الظّٰلِمِيْنَ ﴿124﴾ |

స్వర్గాన్ని ఆశించేవాడు అల్లాహ్‌కు నిజమయిన విధేయుడూ, సద్వర్తనుడు కావటం అవసరం. ప్రపంచంలో లక్షకు పైగా ప్రవక్తలు వచ్చారు. అందరూ ప్రపంచానికి సత్యతను పంచారు. తర్వాత ప్రజలు వర్గాలుగా, కులాలు, సంఘాలుగా చీలిపోయారు. సత్యత తమ వద్దే ఉందని వాదించసాగారు. యూదులు అంటారు. "ఎవరయినా యూదుడు అయితే చాలు, అతడు స్వర్గనివాసి అయిపోతాడు. అతడు దైవభక్తిపరుడు, సదాచరణ చేసేవాడు కావలసిన పనిలేదు." క్రైస్తవులు అన్నారు, "ఎవరైనా క్రైస్తవుడు అయితే చాలు స్వర్గానికి అర్హుడు అయిపోతాడు, విశ్వాసం, సత్కార్యాల అవసరం లేదు." ఇక ముస్లింలు కూడ చాలామంది వ్యక్తి ఆరాధనకు పాల్పడుతున్నారు. సమాధుల పూజారులు అవుతున్నారు. వ్యక్తి ఆరాధన, సమాధుల ఆరాధనలో మోక్షం లేదు. మోక్షం కోసం దైవభక్తిపరుడు, చేతలలో సదాచారుడు కావడం అవసరం. వాస్తవానికి దైవభక్తి తత్పరత, సదాచరణ చేయడమే ఇస్లాం. తనను ముస్లింగా చెప్పుకునే వ్యక్తి, దైవభక్తిపరుడు సదాచరణ చేసేవాడు కాకపోయినట్లయితే మరణించిన తర్వాత నరకంలో ప్రవేశిస్తాడు. ఎందుకంటే స్వర్గంలో ప్రవేశించడానికి విశ్వాసం, సదాచరణ షరతుగా ఉన్నాయి. ఈ విషయంపై మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్ ఇలా అన్నారు –

విశ్వజనీన సత్యం అంటే ఏమిటి?

విశ్వజనీన సత్యం అంటే దైవదాస్యం మరియు సదాచరణల సూత్రం. ఈ సూత్రమే దైవం ఏర్పరచిన ధర్మం. దీనినే ఇస్లాం పేరుతో పిలవడం జరుగుతోంది. దైవదాస్యం, సదాచరణ చేసే ఏ వ్యక్తి అయినా మోక్షం పొందగలడు. అతడు ఏ వర్గంలోనూ, జమాత్‌లోనూ చేరకపోయినా సరే.

హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది : దైవప్రవక్త (స) మక్కా నుండి మదీనాకు వస్తున్నారు. ఆయన (స) తన వాహనంపై ఉన్నారు. నఫిల్ నమాజ్ చేస్తున్నారు. వాహనం ఎటువైపుగా తిరిగితే ఆయన (నమాజ్‌లో) అటువైపే తిరిగి ఉంటున్నారు. అప్పుడు ఆయన ఈ ఆయత్‌ను పఠించి, "ఈ సందర్భంగానే ఈ ఆయత్ అవతరించింది" అని అన్నారు. (ముస్లిం)

116 – 120. మునుపటి మతాలలో స్వర్గం తమ కోసమే ప్రత్యేకించబడిందని యూదులు, క్రైస్తవులు చెప్పిన వైనం తెలియచేయబడింది. అల్లాహ్ ఈ అభిప్రాయం తప్పు అని చెప్పాడు. ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌కు సంతానం ఎవరూ లేరని, ఇలా అనేవారు అబద్ధాలకోరులనీ చెప్పబడింది. భూమీ ఆకాశాలలోని ప్రతి వస్తువుకూ అల్లాహ్‌యే యజమాని. ప్రతి వస్తువూ ఆయనకు విధేయత చూపుతోంది. పైగా ఆకాశం, భూమి ఎటువంటి నమూనా లేకుండానే సృష్టించేవాడూ ఆయనే. అంతేకాక అల్లాహ్ ఏదయినా పని చేయదలచుకుంటే ఆయన "కున్" అంటే చాలు వెంటనే ఆ పని అయిపోతుంది. అటువంటి వానికి సంతానంతో పని ఏముంది? ఉజైర్,

وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ؕ
وَاتَّخِذُوْا مِنْ مَّقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ؕ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى
اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّآٮِٕفِيْنَ
وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿125﴾

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا
وَّارْزُقْ اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا
ثُمَّ اَضْطَرُّهٗۤ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ وَبِئْسَ
الْمَصِيْرُ ﴿126﴾

وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ
وَاِسْمٰعِيْلُ ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ
السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿127﴾

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَآ اُمَّةً
مُّسْلِمَةً لَّكَ ۖ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ
اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿128﴾

(125) మేము బైతుల్లాహ్ (దైవగృహం)ను ప్రజల కోసం, పుణ్యమూ, శాంతిభద్రతల ప్రదేశంగా చేశాము. మీరు ముఖామె ఇబ్రాహీంను ముసల్లా (నమాజు కోసం నిలబడే స్థలం)గా చేసుకోండి. నా గృహాన్ని ప్రదక్షిణం చేసేవారికోసం, ఏతెకాఫ్ పాటించే, రుకూ, సజ్దా చేసేవారి కోసం శుచిగా శుభ్రంగా ఉంచమని మేము ఇబ్రాహీం (అ) మరియు ఇస్మాయీల్ (అ)కు తాకీదు చేశాము.

(126) "ఓ ప్రభూ! ఈ ప్రదేశాన్ని శాంతి నగరంగా చెయ్యి. ఇక్కడ నివసించే వారిలో అల్లాహ్‌ను, పరలోకాన్ని విశ్వసించేవారికి ఫలాల ఆహారాన్నివ్వు" అని ప్రార్థించినపుడు అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, "తిరస్కరించేవారికీ కొంత లాభాన్నిస్తాను. తర్వాత నరక యాతనలోకి నెట్టివేస్తాను. అది బహు చెడ్డ స్థావరం." (127) ఇబ్రాహీం (అ) ఇస్మాయీల్ (అ) దైవగృహం పునాదులను లేపుతున్నప్పుడు ప్రార్థించారు, "ఓ మా ప్రభూ! (మా ఈ సేవను) అంగీకరించు. నిస్సందేహంగా నీవే అందరి మొరలనూ వినేవాడవు, సర్వమూ ఎరిగినవాడవు."

(128) ఓ ప్రభూ! మా ఇద్దర్నీ నీ విధేయులుగా చేసుకో. మా సంతానం నుండి నీ ముస్లిం సమాజం ఒకదాన్ని తయారుచేయి. (విధేయతగల జమాత్) మాకు నిన్ను ఆరాధించే పద్ధతులు నేర్పు. మా పశ్చాత్తాపాన్ని (తౌబా) అంగీకరించు. నిస్సందేహంగా నీవు తౌబాను అంగీకరించేవాడవు. దయతలచే వాడవు.

ఈసా (అ) ప్రవక్తలు అందరూ అల్లాహ్ దాసులు, ఆయన సృష్టితాలు. మౌలానా ఆజాద్ (రహ్మ) అంటున్నారు, అందరూ యూదులు అయిపోవాలని యూదులు కోరుకుంటారు. ఇదేవిధంగా అందరూ క్రైస్తవులు అయిపోవాలని క్రైస్తవులు కోరుకుంటారు. ఇది యదార్థ ప్రియత్వం కాదు. పైగా వర్గ ప్రియత్వమే. మత వర్గాలుగా ఏర్పడిన ఫలితం ఏమంటే యదార్థ ప్రియత్వం, వాస్తవ దృక్పథం స్థానే కేవలం వర్గ ఆరాధనా భావమే పనిచేస్తుంది. ప్రజలు ఒక మనిషి యొక్క విశ్వాసం, ఆచరణ ఎలా ఉన్నాయో చూడరు. కేవలం తమ వర్గ కూటమిలో చేరివున్నాడా లేదా అని మాత్రమే గమనిస్తారు. ప్రజల మనస్తత్వం ఇలా అయిపోతే ఇక ఆధారాలు, వాస్తవాలు ఏమీ పనిచేయవు. విషయం ఎంత సత్యమైనది, సమంజసమైనదయినప్పటికీ అటువంటి వారి దృష్టిలో వ్యర్థమైనదే అవుతుంది. ఓ ముహమ్మద్

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا
عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُزَكِّيْهِمْ ؕ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿129﴾ ع 15 8 15

وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ
نَفْسَهٗ ؕ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِى الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِى
الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿130﴾

اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗۤ اَسْلِمْ ۙ قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿131﴾

وَوَصّٰى بِهَاۤ اِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ وَيَعْقُوْبُ ؕ يٰبَنِىَّ اِنَّ
اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ
مُّسْلِمُوْنَ ؕ ﴿132﴾

(129) మా ప్రభూ! నీ వాక్యాలు చదివి వినిపించే, గ్రంథజ్ఞానాన్ని నేర్పించే, విజ్ఞతా వివేచనలను విడమరచి చెప్పే, వారిని శుద్ధిపరిచే ప్రవక్తను వారి వర్గం నుండే పంపు. ముమ్మాటికీ నీవు ఆధిక్యతగల వాడివి, ఉపాయశాలివి. (130) మూర్ఖుడు మాత్రమే ఇబ్రాహీం ధర్మం నుండి ముఖం త్రిప్పుకుంటాడు. ఆయన్ని మేము ప్రపంచంలోనూ ఎన్నుకున్నాము, పరలోకంలోనూ ఆయన పుణ్యశీలురులతో ఉంటాడు. (131) ఆయన ప్రభువు ఆయనతో 'ముస్లిం అయిపో' (అంటే విధేయుడవు అయిపో) అని ఆదేశించినప్పుడు ఆయన వెంటనే అన్నాడు : "నేను సకల లోకాల ప్రభువుకు విధేయుడను అయిపోయాను." (132) ఇబ్రాహీం (అ) మరియు యాఖూబ్ (అ) తమ కుమారులతో, "కుమారులారా! మీకోసం అల్లాహ్ ఈ ధర్మాన్నే ఇష్టపడ్డాడు. కనుక ప్రాణాలున్నంత వరకూ ముస్లింలుగానే ఉండండి" (దైవవిధేయులు) అని ఉపదేశించారు.

(స)! యూదుత్వం లేక క్రైస్తవత్వ వర్గ కూటమిలో చేరనంతవరకూ యూదులూ క్రైస్తవులు మీ పట్ల ప్రసన్నులవరు – మీ విశ్వాసం, ఆచరణ ఎంత మంచిదయినా సమంజసమయినదైనా సరే.

121 – 127. మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్ వారితో అన్నాడు, "మీరు పరలోక యాతన గురించి భయపడండి. అక్కడ కర్మలను బట్టి ఫలితం లభిస్తుంది. మీరు గనక హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను, ఖుర్ఆన్‌ను తిరస్కరిస్తే దాని పర్యవసానం నరకయాతనే."

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో తెలియచేయబడుతున్నదేమంటే, హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) యూదుడూ కాదు, క్రైస్తవుడూ కాదు, ఆయన ముస్లిం అంటే అల్లాహ్‌కు విధేయుడు. ఇంకా హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) కూడ అల్లాహ్‌కు విధేయులు అయిపోండి అనే సందేశమే ఇస్తున్నారు.

ఇబ్రాహీం (అ)ను మీరు అంగీకరిస్తున్నట్లయితే హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) చేసిన ప్రార్థన (దుఆ)ను గురించి ఆలోచించండి – కాబా గృహాన్ని నిర్మించే సమయంలో దుఆ చేశారు, "ఓ ప్రభూ! మక్కాలో మక్కా వారికి నీ వాణిని చదివి వినిపించే, సత్యాన్ని బోధించే ఒక ప్రవక్తను పంపు." అల్లాహ్ ఇబ్రాహీం ప్రార్థనను అంగీకరించాడు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ను ప్రవక్తగా చేసి పంపాడు. మీరు గనక హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ)ను అంగీకరిస్తున్నట్లయితే హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను కూడా అంగీకరించండి. ఇస్లాం సందేశాన్ని స్వీకరించండి. ముస్లింలు అయిపోండి.

ముఖామె ఇబ్రాహీం అంటే, ఒక రాయి, దానిపై నిలబడి ఇబ్రాహీం (అ) దైవగృహాన్ని నిర్మించారు. దానిపైనే

(133) యాఖూబ్ (అ)కు మరణకాలం సమీపించినపుడు ఆయన తన కుమారులతో, “నా తదనంతరం మీరు ఎవరిని ఆరాధిస్తారు?” అని అడిగినప్పుడు మీరుగాని అక్కడ ఉన్నారా? అప్పుడు వారు జవాబిచ్చారు, “మేము మీకూ, మీ పూర్వీకులకూ ఇబ్రాహీం, ఇస్మాయీల్ మరియు ఇస్‌హాఖ్‌లకు ప్రభువు అయిన ఆ ఏకైక అల్లాహ్ (ప్రభువు) నే ఆరాధిస్తాము. ఆయనకే విధేయులము అవుతాము.”

اَمۡ كُنۡتُمۡ شُهَدَآءَ اِذۡ حَضَرَ يَعۡقُوۡبَ الۡمَوۡتُۙ اِذۡ قَالَ لِبَنِيۡهِ مَا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡۢ بَعۡدِىۡؕ قَالُوۡا نَعۡبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَآئِكَ اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ وَاِسۡحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۖۚ وَّنَحۡنُ لَهٗ مُسۡلِمُوۡنَ ﴿133﴾

(134) ఇది ఒక గతించిపోయిన జమాత్ (బృందం). వారు చేసుకున్న కర్మలు వారి కోసమే. నీవు ఏదైతే సంపాదించుకుంటావో (ఆచరిస్తావో) అది నీ కోసం. వారు ఏమి చేశారు? అని నిన్ను ప్రశ్నించడం జరుగదు.

تِلۡكَ اُمَّةٌ قَدۡ خَلَتۡۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَلَكُمۡ مَّا كَسَبۡتُمۡۚ وَلَا تُسۡـَٔلُوۡنَ عَمَّا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿134﴾

(135) యూదులుగా, క్రైస్తవులుగా అయిపోతే సన్మార్గం పొందగలరని వీరంటున్నారు. మీరు చెప్పండి, ఇబ్రాహీం మిల్లత్ (సమాజం) వారే సన్మార్గంపై ఉన్నారు. ఇబ్రాహీం (అ) కేవలం అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు. ఆయన ముష్రిక్ (బహుదైవారాధకుడు) కాదు.

وَقَالُوۡا كُوۡنُوۡا هُوۡدًا اَوۡ نَصٰرٰى تَهۡتَدُوۡا ؕ قُلۡ بَلۡ مِلَّةَ اِبۡرٰهٖمَ حَنِيۡفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ ﴿135﴾

(136) ముస్లింలారా! మీరందరూ అనండి, “మేము అల్లాహ్‌ను విశ్వసించాము ఇంకా మా వైపు అవతరించబడిన దానిని విశ్వసించాము మరియు ఇబ్రాహీం, ఇస్మాయీల్, ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్ (అలైహిముస్సలాం) మరియు వారి సంతానంపై అవతరించబడిన దానిని ఇంకా అల్లాహ్ తరఫున ఏదయితే మూసా (అ), ఈసా (అ) ఇంకా ఇతర ప్రవక్తలకు ఇవ్వబడిన దానిని విశ్వసించాము. వారిలో ఎవరి మధ్యా భేదభావం చూపేవారము కాము. మేము అల్లాహ్‌కు విధేయులము.”

قُوۡلُوۡۤا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنۡزِلَ اِلَيۡنَا وَمَآ اُنۡزِلَ اِلٰٓى اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ وَاِسۡحٰقَ وَيَعۡقُوۡبَ وَالۡاَسۡبَاطِ وَمَآ اُوۡتِىَ مُوۡسٰى وَعِيۡسٰى وَمَآ اُوۡتِىَ النَّبِيُّوۡنَ مِنۡ رَّبِّهِمۡۚ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ اَحَدٍ مِّنۡهُمۡ ۖ وَنَحۡنُ لَهٗ مُسۡلِمُوۡنَ ﴿136﴾

నిలబడి హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) ప్రజల్ని హజ్ కోసం పిలిచారు. ఈనాడు దాన్ని డోమ్ ఆకారంలో గాజుతో చేయబడిన కట్టడంలో భద్రపరిచారు.

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنتُم بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوا ۖ
وَّإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ
اللَّهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿137﴾
صِبْغَةَ اللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۖ
وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿138﴾
قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ
مُخْلِصُونَ ﴿139﴾
أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ ۗ
قُلْ أَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
كَتَمَ شَهَادَةً عِندَهُ مِنَ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿140﴾
تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا
كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿141﴾ ع 16 12 16

(137) వారు కూడ మీరు విశ్వసించిన ప్రకారంగానే విశ్వసించినట్లయితే సన్మార్గం పొందగలరు. ఒకవేళ ముఖం త్రిప్పుకున్నట్లయితే తీవ్ర విభేదంలో ఉన్నారు. అతి త్వరలో అల్లాహ్ వారి నుండి మిమ్మల్ని కాపాడుతాడు. ఆయన బాగా వినేవాడు మరియు ఎరిగినవాడు. (138) అల్లాహ్ రంగు (వైఖరి)నే అవలంబించండి. అల్లాహ్ రంగుకన్నా మంచి రంగు మరెవరిది కాగలదు? మేమయితే ఆయన్నే ఆరాధించేవాళ్ళము. (139) మీరు చెప్పేయండి, "అల్లాహ్ విషయంలో మీరు మాతో జగడమాడుతున్నారా? ఆయన మీకూ మాకూ కూడ ప్రభువు. మా కోసం మా కర్మలు, మీ కోసం మీ కర్మలు. మేమయితే ఆయన కోసమే అంకితం.

(140) ఇబ్రాహీం, ఇస్మాయీల్ మరియు ఇస్హాఖ్, యాఖూబ్, ఇంకా వారి సంతతి యూదులు లేక క్రైస్తవులు అని మీరంటున్నారా? మీరు ఎక్కువ తెలిసినవారా? లేక అల్లాహ్ ఎక్కువ తెలిసినవాడా? అని అడగండి. అల్లాహ్ సమక్షంలో సాక్ష్యాన్ని దాచేవారికన్నా దుష్టులు ఎవరు? అల్లాహ్ మీ పనుల పట్ల అజాగ్రత్తగా లేడు.

(141) ఇది గతించిన సమాజం. వారు చేసుకున్నది వారికి. మీరు చేసుకున్నది మీకు. వారి కర్మల విషయంలో మిమ్మల్ని ప్రశ్నించడం జరుగదు.

128. అల్లాహ్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) చేసిన ఈ ప్రార్థనను అంగీకరించాడు. ఈ నగరం మక్కా శాంతినగరం, వ్యవసాయం లేకపోయినా ప్రపంచంలోని అన్ని రకాల పండ్లు, అన్ని రకాల ధాన్యాలు విరివిగా దొరుకుతాయి. వాటిని చూసి మనిషి ఆశ్చర్యపోవలసిందే.

133. యూదులతో ఇలా చెప్పబడుతోంది : ఇబ్రాహీం (అ), యాఖూబ్ (అ) తమ సంతానాన్ని యూదు మతాన్నే అంటిపెట్టుకుని ఉండమని వసియ్యత్ (మరణ శాసనం) చేశారని మీరు వాదిస్తున్నారు. అంటే మీరు ఆ సమయంలో అక్కడ ఉన్నారా? అక్కడ మీరు హాజరు కాకపోయినట్లయితే (మీరు చెబుతున్నది) అబద్ధం. కాబట్టి వారి వాదన అసత్యం అని తేలిపోయింది. ఎందుకంటే ఆయన చేసిన వసియ్యత్ ఇస్లాం యొక్క వసియ్యతేగాని, యూదుమతం, లేదా క్రైస్తవం లేదా విగ్రహారాధనలకు సంబంధించినది కాదు.

ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఇస్లాంయే. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "ప్రవక్తలు పరస్పరం సవతి సోదరులు. వారి తల్లులు వేర్వేరు స్త్రీలు (తండ్రి ఒక్కడే). వారి ధర్మమూ ఒక్కటే." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.4362)

134. ఇది కూడ యూదులతోనే చెప్పబడింది. మీ తాత ముత్తాతలలో ప్రవక్తలు, పుణ్యాత్ములు ఉండేవారు. వారితో సంబంధం, బంధుత్వం ఉండినందువల్ల ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. మీ తాత ముత్తాతలు చేసుకొన్న సత్కర్మల పుణ్యం వారికే లభిస్తుంది తప్ప మీకు కాదు. మీరు చేసుకున్న సత్కర్మల ప్రతిఫలం మీకు లభిస్తుంది. దుష్కర్మలు చేసినట్లయితే శిక్షింపబడతారు. ఇంకా మీ తాత ముత్తాతల కర్మల ప్రయోజనం మీకు లభిస్తుందని నమ్మకం కలిగి యుండటం తప్పు అసలు విషయం విశ్వాసం, సదాచరణ మాత్రమే. మీ వద్ద విశ్వాసం, సదాచరణ ఉంటేనే నరకయాతన నుండి తప్పించుకుంటారు. లేకుంటే లేదు.

## సంగ్రహ వివరణ

ఖుర్ఆన్ సందేశం దైవారాధన, సదాచరణల సందేశం, దైవం పంపిన ప్రవక్తలందరి సందేశమూ ఇదే. అంతిమ దైవప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) సందేశమూ ఇదే. ప్రజలు అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించాలి. సత్కర్మలు చేయాలి అన్నదే. కాని మక్కా ప్రజలు దైవదాస్యం చేసేబదులు విగ్రహారాధకులు అయ్యారు. సత్కర్మలకు బదులు దుష్కర్మలు చేసేవారు. మద్యపానం, వ్యభిచారం, హత్యాకాండ సర్వత్రా ప్రబలి ఉండేది.

మదీనాలో యూదులు ఉండేవారు. వారు వర్గ పక్షపాతం గలవారు, యూదులు అయినవారే స్వర్గానికి హక్కుదారులనీ, వారు దైవభక్తిపరులు, సదాచారులు కావలసిన పనే లేదని అనేవారు. ఇదేవిధంగా క్రైస్తవులు కూడా అంటారు. క్రైస్తవుడు అయితే చాలు స్వర్గం లభిస్తుంది. అతడు దైవభక్తిపరుడూ, సదాచారి కావలసిన అవసరం లేదు.

ఈనాడు ప్రజలు ప్రాపంచికపరత్వం, భోగలాలసత, పూర్వీకుల అనుసరణ, వ్యక్తి ఆరాధన, సమాధులు ఆరాధన వగైరాలో మునిగి ఉన్నారు. ఇవన్నీ కూడని పనులు వీటిల్లో మనిషికి మోక్షం లేదు. మనిషికి మోక్షం దైవభక్తి వలన లభిస్తుంది. అన్నింటికన్నా ఎక్కువగా దేవుని ప్రాముఖ్యత ఉండాలి. అన్నింటికన్నా ప్రియతముడు అల్లాహ్ కావాలి. అన్నింటికన్నా ప్రియమయినది దైవగ్రంథం అయిన ఖుర్ఆన్ కావాలి. అందరికన్నా ప్రియతముడు దైవప్రవక్త (స) కావాలి. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) ను మక్కాలోని విగ్రహారాధకులు, యూదులు, క్రైస్తవులు అందరూ తమ ఇమామ్ (నాయకుడు)గా ఒప్పుకునేవారు. తమ మార్గదర్శిగా అంగీకరించేవారు. అల్లాహ్ ఆయనను ఉదాహరణగా పేర్కొన్నాడు. చూడండి! హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) యూదుడు కాదు. మరి ఆయన స్వర్గానికి అర్హుడు కాదా? ఇబ్రాహీం (అ) విగ్రహారాధకుడు కాదు. ఆయన స్వర్గ నివాసి కాలేదా? హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) ముస్లిం అంటే అల్లాహ్‌కు విధేయుడు. సకల ప్రపంచానికి హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ఇచ్చిన సందేశం ఏమంటే ప్రజలు దైవభక్తిపరులు కావాలి. సత్కర్మలు చేసేవారు కావాలి. లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్, ముహమ్మదుర్ రసూలుల్లాహ్.

అల్లాహ్‌ను సేవించండి. అయితే దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) చూపిన పద్ధతి ప్రకారం సేవించాలి. ఇదే ఇస్లాం శిక్షణ! ఇదే ఇస్లాం సందేశం!!

దైవభక్తిపరులు కానివారు, సత్కర్మలు చెయ్యనివారు మరణించిన తర్వాత నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. వారిని రక్షించేవాడు ఎవరూ ఉండరు. ఎందుకంటే స్వర్గంలో ప్రవేశించేందుకు కావలసిన షరతు వారు పూర్తి చేయలేదు. స్వర్గంలోనికి పోవటానికి దైవభక్తిపరుడు కావటం, సదాచరణ చేసేవాడు కావడం అవసరం.

سَيَقُوْلُ السُّفَهَاۤءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰىهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِيْ كَانُوْا عَلَيْهَا ؕ قُلْ لِّلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ؕ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَاۤءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿142﴾

(142) మూర్ఖులు ఇలా అంటారు : "పూర్వం ఏ ఖిబ్లా వైపునకు తిరిగి వారు నమాజు చేసేవారో, దాని నుండి ఇంత అకస్మాత్తుగా మరలటానికి కారణం?" ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "తూర్పు పడమరలు అన్నీ అల్లాహ్‌వే. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు."

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَاۤءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ؕ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِيْ كُنْتَ عَلَيْهَاۤ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ؕ وَاِنْ كَانَتْ لَكَبِيْرَةً اِلَّا عَلَى الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿143﴾

(143) ఈ విధంగా మేము మిమ్మల్ని ఒక "న్యాయశీల సమాజం"గా చేసాము. ఇకపై మీరు సమస్త మానవాళిపై సాక్షులుగా ఉంటారు. ప్రవక్త మీపై సాక్షిగా ఉంటాడు. ఎవరు ప్రవక్తను అనుసరిస్తారో, ఎవరు వెనుతిరిగి పోతారో పరీక్షించాలనే మేము పూర్వం మీరు మీ ముఖాన్ని ఏ దిక్కు వైపునకు తిప్పేవారో ఆ దిక్కునే మీ ఖిబ్లాగా నిర్ణయించాము. ఇది నిజంగా ఎంతో కఠినమైన విషయం! కాని అల్లాహ్ సన్మార్గ భాగ్యం కలుగజేసిన వారికి ఇది ఏమాత్రం కష్టతరం కాలేదు. ఈ మీ విశ్వాసాన్ని అల్లాహ్ ఏమాత్రం వృధా కానివ్వడు. నిశ్చయంగా మానవుల పట్ల అల్లాహ్ ఎంతో కరుణ, వాత్సల్యం కలిగి ఉన్నాడు.

قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى السَّمَاۤءِ ۚ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰٮهَا ۖ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿144﴾

(144) ప్రవక్తా! నీవు మాటిమాటికీ నీ ముఖాన్ని ఆకాశం వైపునకు ఎత్తటం మేము గమనిస్తూనే ఉన్నాము. నీకు అత్యంత ప్రీతికరమైన ఖిబ్లా వైపునకే ఇప్పుడు మేము నిన్ను త్రిప్పుతున్నాము. కాబట్టి వెంటనే నీ ముఖాన్ని మస్‌జిదె హరామ్ వైపునకు త్రిప్పు. ఇకపై మీరెక్కడున్నా సరే, ముఖాన్ని ఆ వైపునకు పెట్టి నమాజు చదవండి. వారి ప్రభువే ఈ ఆదేశం ఇచ్చాడనీ, అది సత్యం అనీ గ్రంథ ప్రజలకు బాగా తెలుసు. వారు ఏమి చేస్తున్నారో అల్లాహ్ దానిని గమనించకుండా ఉండటం లేదు.

وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَّا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُم مِّن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿142﴾

(145) గ్రంథ ప్రజలకు నీవు ఏ ఆధారం చూపినా, వారు నీ ఖిబ్లాను అనుసరించడం జరగదు. వారి ఖిబ్లాను అనుసరించడం నీకూ సాధ్యపడదు. వారిలోని ఏ వర్గం వారు కూడా మరొకరి ఖిబ్లాను అనుసరించటానికి సిద్ధంగా లేరు. నీవు ఈ జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా, ఒకవేళ నీవు వారి కోరికలను అనుసరిస్తే, నిశ్చయంగా దుర్మార్గులలో చేరిపోతావు.

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ ۖ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿143﴾

(146) మేము ఎవరికి గ్రంథం ప్రసాదించామో వారు తమ సంతానాన్ని ఏ విధంగా గుర్తిస్తారో అదేవిధంగా (ఖిబ్లాగా నిర్ణయింపబడిన) ఈ స్థానాన్ని గుర్తిస్తారు. కాని వారిలోని ఒక వర్గం బుద్ధిపూర్వకంగా సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చుతోంది.

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿144﴾

(147) నిస్సందేహంగా ఇది మీ ప్రభువు నుండి వచ్చిన సత్యం. కనుక దీని విషయంలో మీరు ఏమాత్రం సందేహంలో పడకండి.

మహాప్రవక్త (స) మక్కా నుండి హిజ్రత్ చేసి వచ్చిన తరువాత మొదట్లో 16 లేదా 17 నెలల వరకు బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేసేవారు. అయితే మహాప్రవక్త మనసులో మాత్రం కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయాలనే కోరిక ఉండేది. ఎందుకంటే ఇది ఇబ్రాహీమ్ (అ) గారి ఖిబ్లాగా ఉండింది. దీని గురించి మహాప్రవక్త (స) దుఆ కూడా చేస్తుండేవారు. అనేకసార్లు ఆకాశం వైపు దృష్టి మరల్చేవారు. చివరికి అల్లాహ్‌తఆలా ఖిబ్లాని మార్చే ఆదేశాన్ని అవతరింపజేసాడు. అంటే ఇప్పుడు ముస్లింలందరూ కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజు చేసుకొమ్మని అనుమతి ఇచ్చాడు.

అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలన చేయటం విశ్వాసి యొక్క కర్తవ్యం. ఎందుకంటే మనమంతా అల్లాహ్ దాసులం. ప్రభువు ఆజ్ఞను పాలించటమే దాసుల కర్తవ్యం. ఒక మస్జిద్‌లో ముస్లిములు బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపు తిరిగి నమాజు చేస్తూ రుకూ స్థితిలో ఉన్నారు.

ఇంతలో ఖిబ్లా మార్చినట్లు ఆదేశం అందింది. వెంటనే ముస్లిములు కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగారు. తమ ముఖాన్ని కాబతుల్లాహ్ వైపు త్రిప్పుకున్నారు. అందువల్ల అ మస్జిద్‌కి "మస్జిదె ఖిబ్‌లతైన్" (రెండు ఖిబ్లాల మస్జిద్) అంటారు. అంటే ఇందులో ఒక నమాజు రెండు ఖిబ్లాల వైపు తిరిగి చేయబడింది. ఇంకా ఇలాంటి సంఘటనే మస్జిదె ఖుబాలో కూడా జరిగింది. ఈ ఆయతుల్లో "సిరాతె ముస్తఖీమ్" గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఖిబ్లాలు రెండు ఉండేవి. ఒకటి : బైతుల్ మఖ్దిస్, రెండు : కాబతుల్లాహ్. మొదటి ఖిబ్లాని రద్దుచేసి కాబతుల్లాహ్‌ని ఖిబ్లాగా మార్చారు. దీనిద్వారా తెలిసిందేమిటంటే ఒక జాతికి ఒక ప్రధాన కేంద్రం ఉండాలి. దీనిద్వారానే ఆ జాతి దృఢంగా శక్తిమంతంగా తయారవుతుంది. ముస్లిమ్ జాతికి అనేకమంది నాయకుల కన్నా ఒకే ఒక్క నాయకుడు

وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ۗ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿148﴾

(148) ప్రతి ఒక్కరికి ఒక దిక్కు ఉన్నది. దాని వైపునకు అతడు తిరుగుతాడు. కనుక మీరు మంచి పనులలో మిన్నగా ఉండటానికి ప్రయత్నించండి. మీరంతా ఎక్కడున్నాసరే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని సమీకరిస్తాడు. ఆయన శక్తికి అతీతమైనది ఏదీ లేదు.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاِنَّهٗ لَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿149﴾

(149) మీరు ఎటు ప్రయాణం చేసినా, మీ ముఖాన్ని (నమాజు సమయంలో), మస్జిదె హరామ్ వైపునకు త్రిప్పండి. ఎందుకంటే ఇది మీ ప్రభువు చేసిన న్యాయమైన నిర్ణయం. మీ కార్యాల పట్ల అల్లాహ్ అజాగ్రత్తగా లేదు.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ۙ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ ۗ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِىْ ۗ وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِىْ عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿150﴾

(150) మీరు ఎటు ప్రయాణం చేసినా, మీ ముఖాన్ని మస్జిదె హరామ్ వైపునకే త్రిప్పండి. మీరు ఎక్కడున్నాసరే, దాని వైపునకే తిరిగి నమాజ్ చెయ్యండి. దీనివల్ల మీకు వ్యతిరేకంగా వాదించటానికి ప్రజలకు అవకాశం లభించదు. కాని వారిలో దుర్మార్గులైన వారి నోరు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఊరుకోదు. అందుకని వారికి భయపడకండి. నాకు భయపడండి. ఇంకా నేను మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తిచేస్తాను. మీరు నా ఈ ఆజ్ఞాపాలన ద్వారా సాఫల్య మార్గం పొందే అవకాశం ఉంది.

కావాలి. అనేక జమాఅత్‌లుగా విడిపోవటం కంటే ఒకే జమాఅత్‌గా ఉండటం చాలా అవసరం. ఒకే జీవన సంవిధానం ఉండాలి. అది కేవలం ఖుర్ఆన్ మరియు హదీస్ విధానం మాత్రమే అయి ఉండాలి.

ముస్లిములు గొప్ప శక్తిమంతమైన జాతిగా మారాలనుకుంటే ముస్లిములంతా కలసి ఒక వ్యక్తిని తమ నాయకునిగా ఎన్నుకోవాలి. సిరాతె ముస్తఖీమ్ అంటే జాతి మొత్తం ఒకే త్రాటిపైకి రావటం. ఈనాడు ముస్లిములు వెనుకబడిన జాతిగా, బలహీనులై ఉన్నారు. ఎందుకంటే వారికి కేంద్రం లేదు. ఏ ఒక్క నాయకుడి అనుసరణలో కూడా వారు లేరు. వారికి ఒక విధానం గాని, ఒక చట్టం గాని లేదు.

**వివరణ :**

వెనుకటి ఆయత్‌లలో కాబతుల్లాహ్‌ని ఖిబ్లాగా మార్చటంపై అభ్యంతరాలు తెలిపేవారిని అజ్ఞానులుగా, అవివేకులుగా పేర్కొనటం జరిగింది. మరియు ఈ ఆయతుల్లో గ్రంథం కలవారు ప్రత్యేకించి యూదులు అనుమానం, సందేహం వల్ల ఈ (ఖిబ్లా) గురించి వ్యతిరేకించటం లేదని, ఇంకా ఏ ఇతర ఆధారాలు, సాక్ష్యాలు లేవని కాబతుల్లాహ్‌ని

كَمَآ اَرۡسَلۡنَا فِيۡكُمۡ رَسُوۡلًا مِّنۡكُمۡ يَتۡلُوۡا عَلَيۡكُمۡ
اٰيٰتِنَا وَيُزَكِّيۡكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ الۡكِتٰبَ وَالۡحِكۡمَةَ
وَيُعَلِّمُكُمۡ مَّا لَمۡ تَكُوۡنُوۡا تَعۡلَمُوۡنَ ؕ﴿151﴾

(151) ఆ ప్రకారంగానే మేము మీలో ఒకరిని ప్రవక్తగా మీ మధ్యకు పంపాము. అతను మీకు మా వాక్యాలను వినిపిస్తాడు. మీ జీవితాలను తీర్చిదిద్దుతాడు. మీకు గ్రంథాన్నీ, దివ్య జ్ఞానాన్నీ బోధిస్తాడు. మీకు తెలియని ఎన్నో విషయాలు నేర్పుతాడు.

فَاذۡكُرُوۡنِىۡٓ اَذۡكُرۡكُمۡ وَاشۡكُرُوۡا لِىۡ
وَلَا تَكۡفُرُوۡنِ ﴿152﴾ ع 18 5 2

(152) కనుక మీరు నన్ను స్మరించండి. నేను మిమ్మల్ని గుర్తుంచుకుంటాను. నాకు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి, కృతఘ్నులు కాకండి.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اسۡتَعِيۡنُوۡا بِالصَّبۡرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيۡنَ ﴿153﴾

(153) విశ్వాసులారా! సహనం ద్వారా, నమాజు ద్వారా సహాయం అర్థించండి. నిస్సందేహంగా సహనం కలవారికి అల్లాహ్ తోడుగా ఉంటాడు.

وَلَا تَقُوۡلُوۡا لِمَنۡ يُّقۡتَلُ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ اَمۡوَاتٌ ؕ بَلۡ
اَحۡيَآءٌ وَّلٰـكِنۡ لَّا تَشۡعُرُوۡنَ ﴿154﴾

(154) అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన వారిని 'మృతులు' అని అనకండి. వాస్తవానికి వారు సజీవులు. కానీ మీరు గ్రహించలేరు.

وَلَنَبۡلُوَنَّكُمۡ بِشَىۡءٍ مِّنَ الۡخَـوۡفِ وَالۡجُـوۡعِ وَنَقۡصٍ
مِّنَ الۡاَمۡوَالِ وَالۡاَنۡفُسِ وَالثَّمَرٰتِ ؕ وَبَشِّرِ
الصّٰبِرِيۡنَ ۙ﴿155﴾

(155) భయాందోళనలకు, ఆకలిదప్పికలకు, ధన, ప్రాణ, ఆహారాల నష్టానికి గురిచేసి మేము మిమ్మల్ని తప్పకుండా పరీక్షిస్తాము. (ఓ ప్రవక్తా!) ఓర్పు వహించేవారికి శుభవార్త తెలుపు.

వ్యతిరేకించటం లేదని కేవలం వాళ్ళు పక్షపాతం, ఈర్ష్య, శత్రుత్వం వల్ల కాబతుల్లాహ్‌ని ఖిబ్లాగా స్వీకరించటం లేదని పేర్కొనబడింది.

తౌరాత్ మరియు ఇంజీల్‌లలో ముహమ్మద్ చివరి ప్రవక్త అవుతారని మరియు వారి ఖిబ్లా కాబతుల్లాహ్ అవుతుందని వివరంగా వ్రాయబడి ఉంది. ప్రవక్తలందరి ఖిబ్లా కాబతుల్లాహ్ అవుతుందని వివరంగా వ్రాయబడి ఉంది. ప్రవక్తలందరి ఖిబ్లా మొదట్నుంచి కాబతుల్లాహ్‌యే ఉండేది. అయితే బైతుల్ మఖ్దిస్‌ని సులైమాన్ (అ) నిర్మించారు. అప్పటి నుండి దాన్ని ఖిబ్లాగా ఎన్నుకోవటం జరిగింది. రసూలుల్లాహ్ కాలంలో అల్లాహ్‌తఆలా మరల కాబతుల్లాహ్‌ని ఖిబ్లాగా విధించాడు. అందువల్ల ప్రపంచంలో విశ్వాసులందరూ నమాజు సమయంలో కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజు చేయాలి. విశ్వాసులు దైవభీతితో అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలన చేస్తారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞల్ని ధిక్కరించేవారు విశ్వాసులు కాలేరు. యూదుల విద్వాంసులు సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చేవారు. మన ప్రవక్త గురించి సవివరంగా – "ముహమ్మద్" చివరి ప్రవక్త అవుతారని, కాబతుల్లాహ్ ఆయన ఖిబ్లాగా ఉంటుందని చెప్పబడింది. ఒక తండ్రి, తన పిల్లల్ని ఎలా గుర్తుపడతాడో అలాగే ఈ విషయం వారికి తెలుసు.

الَّذِيۡنَ اِذَاۤ اَصَابَتۡهُمۡ مُّصِيۡبَةٌ ۙ قَالُوۡۤا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّاۤ
اِلَيۡهِ رٰجِعُوۡنَؕ ﴿156﴾

(156) ఈ పరిస్థితులలో మనఃస్థైర్యంతో ఉండేవారు, కష్టకాలం దాపురించినప్పుడు “మేమంతా అల్లాహ్‌కే చెందినవారము, అల్లాహ్ వైపునకే మరలిపోవలసిన వారము” అని అనే

اُولٰٓـئِكَ عَلَيۡهِمۡ صَلَوٰتٌ مِّنۡ رَّبِّهِمۡ وَرَحۡمَةٌ ۖ
وَاُولٰٓـئِكَ هُمُ الۡمُهۡتَدُوۡنَ ﴿157﴾

(157) వారిపై వారి ప్రభువు తన అపూర్వ అనుగ్రహాలను కురిపిస్తాడు. ఆయన కారుణ్య ఛాయలు వారికి ఆశ్రయమిస్తాయి. వారే రుజు మార్గగాములు.

اِنَّ الصَّفَا وَالۡمَرۡوَةَ مِنۡ شَعَآٮِٕرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنۡ حَجَّ
الۡبَيۡتَ اَوِ اعۡتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِ اَنۡ يَّطَّوَّفَ
بِهِمَا ؕ وَمَنۡ تَطَوَّعَ خَيۡرًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ
عَلِيۡمٌ ﴿158﴾

(158) సఫా, మర్వాలు అల్లాహ్ యొక్క చిహ్నాల లోనివి. కనుక కాబా గృహానికి హజ్ కొరకు లేక ఉమ్‌రహ్ కొరకు పోయేవారు ఈ రెండు కొండల మధ్య ప్రదక్షిణ చేస్తే అది ఎంతమాత్రం దోషం కాదు. స్వచ్ఛందంగా, హృదయపూర్వకంగా ఎవరైనా ఏదైనా సత్కార్యం చేస్తే అది అల్లాహ్‌కు తెలుస్తుంది. ఆయన తప్పకుండా దానిని ఆదరిస్తాడు.

اِنَّ الَّذِيۡنَ يَكۡتُمُوۡنَ مَآ اَنۡزَلۡنَا مِنَ الۡبَيِّنٰتِ
وَالۡهُدٰى مِنۡۢ بَعۡدِ مَا بَيَّنّٰهُ لِلنَّاسِ فِى الۡكِتٰبِ ۙ
اُولٰٓـئِكَ يَلۡعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلۡعَنُهُمُ اللّٰعِنُوۡنَ ۙ ﴿159﴾

(159) మేము అవతరింపజేసిన స్పష్టమైన జ్ఞాన బోధనలు, ధర్మోపదేశాలు వాస్తవానికి మానవులందరి మార్గదర్శకత్వం కోసం అని మేము గ్రంథంలో విశదం చేసిన తరువాత కూడా వాటిని దాచే వారిని అల్లాహ్ తప్పకుండా శపిస్తాడు. ఇంకా శపించేవారంతా వారిని శపిస్తారు.

اِلَّا الَّذِيۡنَ تَابُوۡا وَاَصۡلَحُوۡا وَبَيَّنُوۡا فَاُولٰٓـئِكَ اَتُوۡبُ
عَلَيۡهِمۡ ۚ وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿160﴾

(160) కాని ఎవరు పశ్చాత్తాపంతో తమ ఈ వైఖరిని మార్చుకుంటారో, తమ నడవడికను సంస్కరించు కుంటారో, ఇంకా గోప్యంగా ఉంచుతూ వచ్చిన దానిని ప్రకటిస్తారో, వారిని నేను అమితంగా మన్నించేవాణ్ణి, అధికంగా కరుణించేవాణ్ణి.

మదీనాలో 16 లేదా 17 నెలల వరకు ముస్లింలు బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపు తిరిగి నమాజు చేసేవారు. అది చూసి యూదులు ముస్లింలు మనవారే అని అనుకున్నారు. ఎందుకంటే తమ ఖిబ్లా వైపు తిరిగి నమాజ్ చేస్తున్నారు. కాని ఎప్పుడైతే రసూలుల్లాహ్ అల్లాహ్ ఆజ్ఞ అయిన వెంటనే కాబతుల్లా వైపు తిరిగి నమాజు చదవసాగారో వెంటనే యూదులు శత్రువులైపోయారు. ఇటు మక్కావాసులు ముస్లింలు మక్కా వదలి మదీనా వెళ్లిపోయారని, బైతుల్ మఖ్దిస్

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ
عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿161﴾
خَالِدِينَ فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ
يُنظَرُونَ ﴿162﴾
وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَٰنُ
الرَّحِيمُ ﴿163﴾ 19 ع 11 3
إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ
النَّاسَ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِن مَّاءٍ
فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ
دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿164﴾

(161) అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించి, అవిశ్వాసులుగానే మరణించిన వారిని అల్లాహ్, ఆయన దూతలు, ఇంకా మానవులందరూ శపిస్తారు.

(162) ఆ శాపగ్రస్త స్థితిలోనే వారు సదా ఉంటారు. వారి శిక్షను తగ్గించటం గానీ, వారికి మళ్ళీ ఏ వ్యవధీ ఇవ్వటం గానీ జరగదు.

(163) మీ అందరి ఆరాధ్య దైవం ఒక్కడే. ఆ కరుణామయుడు, ఆ కృపాశీలుడు తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు.

(164) (ఈ సత్యం గ్రహించడానికి ఏవైనా, చిహ్నాలు, ఆధారాలు అవసరం అయితే) వివేకం ఉన్నవారికి భూమ్యాకాశాల నిర్మాణంలో, రేయింబవళ్ళు ఒకదాని వెంట ఒకటి చేసే నిరంతరమైన పయనంలో, ప్రజాబాహుళ్యానికి ఉపయోగపడే వస్తువులు మోసుకుంటూ నదులలో, సముద్రాలలో సంచరించే ఓడలలో, ఆకాశం నుండి అల్లాహ్ కురిపించే వర్షపు నీటిలో తద్వారా ఆయన మాతృభూమికి ప్రాణం పోయటంలో, భువిలో వివిధ ప్రాణులను వర్ధిల్లజేయటంలో, వాయువుల సంచారంలో, భూమ్యాకాశాల మధ్య అల్లాహ్ ఆదేశాలకు కట్టుబడి ఉన్న మేఘమాలికలలో అసంఖ్యాకమైన సూచనలు కానవస్తాయి.

వైపు తిరిగి నమాజు చేస్తున్నారని, వాళ్ళతో మనకేం పని అనే ఉద్దేశంతో శతృత్వాన్ని కొంతవరకు మరచిపోయారు. కాని ఎప్పుడైతే అవిశ్వాసులు కాబతుల్లా ముస్లింల ఖిబ్లా అయ్యిందని, ముస్లింలు కాబతుల్లాని తమ ఖిబ్లాగా నమ్ముతున్నారని విన్నారో ఏదో ఒక రోజు ముస్లింలు కాబతుల్లాని ఆక్రమించుకుంటారని ఇంకా విగ్రహాలను కాబా నుండి తొలగిస్తారని, ముస్లింలు శక్తిమంతులుగా మారే ముందే వారిని నాశనం చేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు.

ఖిబ్లా మార్పిడి ఆదేశం వచ్చిన రెండు నెలల తరువాత "బదర్" యుద్ధం జరిగింది. ఈ యుద్ధంలో అల్లాహ్ ముస్లింలకు సహాయం చేసాడు.

ముస్లింలు అల్లాహ్ దయవలన ఈ యుద్ధంలో గెలిచారు. "జంగె బదర్"కి రెండు నెలల ముందే అల్లాహ్తఆలా ముస్లింలకు జరుగబోయే సంఘటనల గురించి, ముస్లింలకు రానున్న కష్టాల గురించి అవిశ్వాసులు ముస్లింలపై దాడి చేస్తారని, శతృవులు ముస్లిముల్ని బాయ్కాట్ చేస్తారని, ఆకలి దప్పుల పరిస్థితులు, నిరుద్యోగం వంటి సమస్యలు

ఏర్పడతాయని యుద్ధం సంభవిస్తే ధన, ప్రాణ నష్టం సంభవిస్తాయని తెలియజేశాడు. ఇలాంటి కష్ట పరిస్థితుల్లో ముస్లింలు ఏం చేయాలి? ఎలా ప్రవర్తించాలి? అనే దానికి అల్లాహ్ తఆలా ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో సహనం వహించాలని, ఓర్పుతో కష్టాలను ఎదుర్కోవాలని అధికంగా నమాజ్‌లు (ఫరజ్, సున్నత్, నఫిల్ మరియు తహజ్జుద్‌లు) చేయాలని ఆదేశించాడు. సహనం, ఓర్పు ద్వారా కష్టాలను ఎదుర్కోవాలి. ఎందుకంటే కష్టాలు, ఆపదలు, పరీక్షలు ఇవన్నీ శక్తికి లోబడి మాత్రమే వస్తాయి. శక్తికి మించి అల్లాహ్ పరీక్షించడు. నమాజ్ ద్వారా అల్లాహ్ ప్రసన్నత, సహాయం లభిస్తుంది. వాటివల్ల మనము శత్రువుని ఓడించవచ్చు. ఈనాడు ముస్లింలపై అన్ని వైపుల నుంచి శతృవులు దాడి చేస్తున్నారు. ముస్లింల ధన, మాన, ప్రాణాలకు భద్రత లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ముస్లింలు సహనం, ఓర్పు మరియు నమాజుల ద్వారా కష్టాలను ఎదుర్కొంటే కష్టాలు దూరమవుతాయి. కాని ముస్లింలు సహనం, నమాజ్‌లను వదలి రోదించటం, తమ బాధలను వ్యక్తం చేయడంలో నిమగ్నులైపోయారు. ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. దీనివల్ల ముస్లిముల సమస్యలు పరిష్కరించబడవు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో ముస్లిములు అన్ని వైపుల నుంచి కష్టాల్లో ఇరుక్కున్నప్పుడు సహనం వహించాలని, అధికంగా నమాజ్ చేయాలని, ఇన్‌షా అల్లాహ్ కష్టాలన్నీ అల్లాహ్ దయవల్ల తొలగిపోతాయనీ వివరించబడింది. ఇంకా ఈ ఆయతుల్లో మన వద్ద ఖుర్ఆన్ రూపంలో ఉన్న అల్లాహ్ సందేశం మానవాళికంతటికి తెలియజేయాలనీ, ప్రపంచమంతా ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని తెలుసుకోవాలని బోధించబడింది. ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని కప్పిపుచ్చటం అంటే ప్రజలకు అందజెయ్యకపోవడం మహా పాపం. ఇది ఎంత పెద్ద పాపం అంటే ఇలాంటి వారికి అల్లాహ్ శాపం తగులుతుంది. ఇంకా అల్లాహ్ శాపం ఎవరికి తగులుతుందో వారు నరకంలో ప్రవేశింపబడతారు. అందువల్ల ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారం చేయడం తప్పనిసరి విధి. యూదులు, క్రైస్తవులు, బైబిల్ మరియు తౌరాత్‌ల సందేశాన్ని కప్పిపుచ్చారు. అందువల్లే వారికి అల్లాహ్ శాపం తగిలింది. ఖుర్ఆన్ గ్రంథంలో అల్లాహ్‌తఆలా బోధించిన వాటిని కప్పిపుచ్చడం ఎంత పెద్ద పాపం అంటే అల్లాహ్‌తో పాటు శపించేవారు కూడా శపిస్తారు.

హదీసులో ఇలా ఉంది, “మన్‌సుయిల అన్ ఇల్‌మిన్ ఫకతమహుల్ జమ్ము యౌమల్ ఖియామతి లిజామిన్ మిన్ నారిన్.” (సహీహ్ తిర్మిజీ – హ.నె. 2573)

“ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే దానికి సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయినా దానిని కప్పిపుచ్చినా తీర్పుదినం నాడు అతని నోటికి అగ్ని కళ్ళెం వేయబడుతుంది.”

ఈనాడు మనం ఖుర్ఆన్ సందేశం ప్రచారాన్ని, వ్యాప్తిని విస్మరిస్తున్నాము. ఖుర్ఆన్ సందేశం ఏమిటో ముస్లిములకే తెలియదు. మరి ముస్లిమేతరులకు ఎలా తెలుస్తుంది?

రసూలుల్లాహ్ మరియు ఆయన అనుచరులు ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారంలో చాలా కష్టపడ్డారు. దాని ఫలితం వారికే లభించింది. ఇంకా అతి పెద్ద భూభాగంలో దేవుని ఏకత్వం వ్యాప్తి చెందింది. ఈజిప్ట్‌లో కేవలం 12 వేలమంది ముస్లింలు ప్రవేశించారు. వారు ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారంలో తమ వంతు పూర్తి ప్రయత్నం చేసారు. అల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్ కొన్ని సంవత్సరాలలోనే ఈజిప్ట్ అంతా ముస్లిములయ్యారు. కోట్లాదిమంది విగ్రహారాధన మాని అల్లాహ్‌ని ఆరాధించసాగారు. కాని ఇండియాలో 20 కోట్ల మంది ముస్లిములు ఉన్నారు. అందరు కలసికట్టుగా ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారం చేస్తే ఇంకా ఏకత్వాన్ని వ్యాపింపజేస్తే ఇప్పటివరకు విగ్రహారాధన మాయమై ఉండేది. అందరూ అల్లాహ్‌ని ఆరాధించేవారు. కాని మనం ఖుర్ఆన్ సందేశం (ప్రచారం) వైపు దృష్టి సారించలేదు.

وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يَّتَّخِذُ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ اَنۡدَادًا
يُّحِبُّوۡنَهُمۡ كَحُبِّ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡٓا اَشَدُّ حُبًّا
لِّلّٰهِ ؕ وَلَوۡ يَرَى الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡٓا اِذۡ يَرَوۡنَ الۡعَذَابَ ۙ
اَنَّ الۡقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيۡعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيۡدُ
الۡعَذَابِ ﴿165﴾

(165) అల్లాహ్‌ను కాదని ఇతరులను ఆయనకు సమానులుగా, ప్రత్యర్థులుగా భావించి, అల్లాహ్ పట్ల ఉండవలసిన ప్రేమతో వారిని ప్రేమించేవారు కూడా ఉన్నారు. కాని విశ్వాసులు అన్నింటికంటే అధికంగా అల్లాహ్‌నే ప్రేమిస్తారు. సర్వశక్తులూ, అల్లాహ్ గుప్పెట్లో ఉన్నాయని, ఇంకా శిక్షించటంలో కూడ ఆయన చాలా కఠినుడనీ ఈ దుర్మార్గులకు ముందు ఘోరశిక్షను ప్రత్యక్షంగా చూసిన తరువాత బోధపడే బదులు, ఇప్పుడే బోధపడితే ఎంత బాగుంటుంది?

اِذۡ تَبَرَّاَ الَّذِيۡنَ اتُّبِعُوۡا مِنَ الَّذِيۡنَ اتَّبَعُوۡا وَرَاَوُا
الۡعَذَابَ وَتَقَطَّعَتۡ بِهِمُ الۡاَسۡبَابُ ﴿166﴾

(166) అల్లాహ్ వారిని శిక్షించే సమయాన వారు ప్రపంచంలో ఏ నాయకుల, ఏ మార్గదర్శకుల అడుగుజాడలలో నడిచేవారో ఆ నాయకులు, ఆ మార్గదర్శకులు తమ అనుచరులతో ఏమాత్రం సంబంధం లేని వారిగా ప్రవర్తిస్తారు.

وَقَالَ الَّذِيۡنَ اتَّبَعُوۡا لَوۡ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ
مِنۡهُمۡ كَمَا تَبَرَّءُوۡا مِنَّا ؕ كَذٰلِكَ يُرِيۡهِمُ اللّٰهُ
اَعۡمَالَهُمۡ حَسَرٰتٍ عَلَيۡهِمۡ ؕ وَمَا هُمۡ بِخٰرِجِيۡنَ
مِنَ النَّارِ ﴿167﴾ ع 20 4 4

(167) అప్పుడు అనుచరులు ఇలా అంటారు, "మాకు (ప్రపంచానికి తిరిగిపోయే) మరొక అవకాశం లభిస్తే, వారు ఈ రోజు మమ్మల్ని విస్మరిస్తున్నట్లే మేమూ వారిని విస్మరిస్తాము" ఈ విధంగా ప్రపంచంలో వారు చేసిన కర్మలను అల్లాహ్ వారి ముందు ఉంచుతాడు. వారు అప్పుడు నిస్పృహతో, తీవ్ర అవమాన భారంతో కృంగిపోతారు. అయినప్పటికీ నరకాగ్ని నుండి బయట పడటం వారికి సాధ్యం కాదు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో "ఎవరైతే అల్లాహ్ సూచనలను, అల్లాహ్ సందేశాన్ని ధిక్కరిస్తారో వారికోసం తీర్పుదినం నాడు వ్యథాభరితమైన శిక్ష ఉందని" వివరించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో దైవం ఒక్కడే అని మరియు ఆయనే ఆరాధనకు అర్హుడని, ఈ విషయం ఆధారాల ద్వారా రుజువు చేయబడిందని ఏకత్వం ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడిందని, బహుదైవారాధన ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడలేదని వివరించబడింది. ఈ సందేశం అవిశ్వాసులకు వింతగా అనిపించింది. వారు ఇలా అన్నారు, "అజ్అలల్ – ఆలిహత – ఇలాహన్ వాహిదన్ – ఇన్నహాజష్షయ్ ఉన్ – ఇజాబున్" (పేజి–5) ఏమిటీ, ఈయనగారు ఇన్ని ఆరాధ్యులకు బదులు ఒకే ఆరాధ్యున్ని నిలబెట్టాడా, ఇది చాలా వింతగా ఉందే? అల్లాహ్‌తఆలా ఏకత్వాన్ని నిరూపించడానికి (7) ఆధారాలు ఇచ్చాడు. ఇవి వేరే ఏ ఆయత్‌లో లేవు.

| | |
|---|---|
| (168) ప్రజలారా! భూమిలోని ధర్మసమ్మతమైన, పరిశుభ్రమైన వాటినన్నింటినీ మీరు తినండి. షైతాను అడుగుజాడలను అనుసరించకండి. వాడు మీకు బద్ధశత్రువు. | يَاَيُّهَا النَّاسُ كُلُوْا مِمَّا فِي الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿168﴾ |

1. భూమ్యాకాశాలను అల్లాహ్ సృష్టించాడు. భూమ్యాకాశాల వల్ల మానవులకు అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. – మరి మానవులను ఎవరు సృష్టించారు? వారిని కూడా అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడు. ఇతర ఏ వలీ కాని, ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.

2. పగలు రాత్రిని అల్లాహ్ సృష్టించాడు. ఒకవేళ ఎల్లప్పుడు రాత్రి ఉంటే చీకట్లో జీవితం గడపడం దుర్భరమైపోతుంది. పగలు రాత్రుల వల్ల మనకు ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. వాటిని కూడా అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడు. ఏ వలీకాని, ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.

3. సముద్రాలలో పడవలు, నౌకలు ప్రయాణించటం, వాటి ద్వారా మానవులు, వారి సామగ్రి ఒకచోట నుండి వేరే చోటికి చేరడం, ఈ ఏర్పాట్లన్ని అల్లాహ్‌యే చేసాడు. ఇది ఇతర వలీ లేదా విగ్రహం వల్ల కానేకాదు.

4. వర్షం కురవటం, నేల సస్యశ్యామలంగా ఉండటానికి, పంటలు పండటానికి ఎంతో అవసరం. వర్షం వల్ల మానవులకు అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. వర్షాన్ని కురిపించేది అల్లాహ్ మాత్రమే. ఏ వలీ కాని విగ్రహంగానీ కానే కాదు.

5. ఎన్నో రకాల జంతువులను అల్లాహ్ సృష్టించాడు. వాటి ద్వారా మనం వ్యవసాయం చేస్తున్నాము. సామాను మోయటానికి యుద్ధంలో మరియు ఆహారంగా తినటానికి పనికి వస్తున్నాయి. వాటి చర్మాలు, వెంట్రుకలు వగైరాల వల్ల ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. వీటిని సృష్టించింది అల్లాహ్‌యే, ఏ వలీ కాని విగ్రహం కాని కాదు.

6. గాలి మానవ జీవితానికి ఎంతో అవసరం. ఒక్క నిముషం కూడా గాలి లేకుండా మనం సజీవంగా ఉండలేము. గాలిని కూడా అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడు. ఏ వలీగాని, ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.

7. మేఘాలు నీటి టాంకుల వంటివి. వీటి ద్వారా మానవులకు నీరు లభిస్తుంది. నీరు లేకుండా మానవుడు జీవించలేడు. మేఘాలను ఎవరు సృష్టించాడు? ఏ వలీ కాని ఏ విగ్రహం కాని కాదు. అల్లాహ్ మనల్ని సృష్టించాడు. ఇంకా మన అవసరాల కొరకు ఏర్పాట్లన్నీ అల్లాహ్‌యే చేస్తున్నాడు. అందువల్ల మనం అల్లాహ్‌నే పూజించాలి. అల్లాహ్‌ని కాదని ఇతరుల్ని మనం ఎందుకు పూజించాలి?

వారు మనల్ని సృష్టించనూ లేదు. మనకొరకు ఏ ఏర్పాట్లు చేయనూ లేదు. అందువల్ల ఏ వలీని కాని, ఏ విగ్రహాన్ని కాని పూజించడం చాలా తప్పు. మహా పాపం, ఇది అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం అవుతుంది. సజ్దా చేయడం, రుకూ చేయడం, తవాఫ్ చేయడం, మ్రొక్కుబడులు, జంతువును బలి ఇవ్వటం ఇవన్నీ ఆరాధనలే. వీటన్నిటినీ అల్లాహ్ కొరకే చేయాలి. ఈ కార్యాల్ని ఏ వలీ కొరకైనా లేదా ఏ విగ్రహం కొరకైనా చేస్తే అది అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం అవుతుంది. ఔలియా అల్లాహ్‌ల ఎడల గౌరవభావంతో ఉండండి. కాని అల్లాహ్‌కే ప్రార్థన చేయాలి. ప్రార్థనలో ఇతరులెవరినీ అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించకూడదు. విశ్వాసులు, ముస్లిములు అందరికన్నా అధికంగా అల్లాహ్‌ను ప్రేమిస్తారు. కాని బహుదైవారాధకులు అల్లాహ్ కన్నా అధికంగా ఇతరుల్ని ప్రేమిస్తారు.

(169) వాడు మిమ్మల్ని దుర్మార్గాన్ని, అశ్లీలాన్ని చేయండి అని, ఇంకా అల్లాహ్ గురించి ఏ విషయములైతే మీకు తెలియవో వాటిని చెప్పండి అని మిమ్మల్ని ఆజ్ఞాపిస్తాడు.

اِنَّمَا يَاۡمُرُكُمۡ بِالسُّوۡٓءِ وَالۡفَحۡشَآءِ وَاَنۡ تَقُوۡلُوۡا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿169﴾

(170) అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ఆదేశాలను అనుసరించండి అని వారితో అన్నప్పుడు, వారు మా తాతముత్తాతలు అవలంబిస్తుండగా చూచిన పద్ధతినే మేము అవలంబిస్తున్నాము అని సమాధానం చెబుతారు. వారి పూర్వీకులు జ్ఞానం లేనివారైనప్పటికీ, సన్మార్గం పొందని వారైనప్పటికీ, వారు వారినే అనుసరిస్తారా?

وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمُ اتَّبِعُوۡا مَآ اَنۡزَلَ اللّٰهُ قَالُوۡا بَلۡ نَتَّبِعُ مَآ اَلۡفَيۡنَا عَلَيۡهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوۡ كَانَ اٰبَآؤُهُمۡ لَا يَعۡقِلُوۡنَ شَيۡـًٔا وَّلَا يَهۡتَدُوۡنَ ﴿170﴾

(171) అల్లాహ్ మార్గాన్ని తిరస్కరించే వారి పోలిక ఇలా ఉంది. పశువుల కాపరి పశువులను కేక వేస్తున్నాడు. కాని అవి ఆ కేకలు, అరుపుల ధ్వనిని తప్ప దేనినీ వినలేవు. వారు చెవిటివారు, మూగవారు, గ్రుడ్డివారు. కనుక ఏ విషయమూ వారి బుర్రకెక్కదు.

وَمَثَلُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا كَمَثَلِ الَّذِىۡ يَنۡعِقُ بِمَا لَا يَسۡمَعُ اِلَّا دُعَآءً وَّنِدَآءً ؕ صُمٌّۢ بُكۡمٌ عُمۡىٌ فَهُمۡ لَا يَعۡقِلُوۡنَ ﴿171﴾

(172) విశ్వసించిన ప్రజలారా! మేము మీకు ప్రసాదించిన పరిశుభ్రమైన వస్తువులను నిస్సంకోచంగా తినండి – మీరు నిజంగానే అల్లాహ్ ఆరాధకులు అయితే అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا كُلُوۡا مِنۡ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقۡنٰكُمۡ وَاشۡكُرُوۡا لِلّٰهِ اِنۡ كُنۡتُمۡ اِيَّاهُ تَعۡبُدُوۡنَ ﴿172﴾

(173) అల్లాహ్ నిషేధించినవి ఇవి మాత్రమే : మరణించిన వాటిని తినకండి. రక్తాన్ని, పంది మాంసాన్ని ముట్టకండి. ఇంకా అల్లాహ్‌కు కాక ఇతరులకు సమర్పించబడిన దానిని తినకండి. కాని ఎవరైనా గత్యంతరంలేక వాటిలోని ఏ పదార్థాన్నయినా తింటే అది పాపం కాదు. అయితే నిషేధాజ్ఞను ఉల్లంఘించే ఉద్దేశ్యం ఉండకూడదు. ఇంకా అవసరానికి మించి తినకూడదు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ الۡمَيۡتَةَ وَالدَّمَ وَلَحۡمَ الۡخِنۡزِيۡرِ وَمَآ اُهِلَّ بِهٖ لِغَيۡرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنِ اضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَلَاۤ اِثۡمَ عَلَيۡهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿173﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ الْكِتٰبِ
وَيَشْتَرُوْنَ بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۙ اُولٰٓئِكَ مَا يَاْكُلُوْنَ
فِىْ بُطُوْنِهِمْ اِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿174﴾

(174) వాస్తవమేమిటంటే, అల్లాహ్ తన గ్రంథంలో ప్రవచించిన ఆజ్ఞలను దాచేవారు, వాటిని స్వల్ప ప్రాపంచిక ప్రయోజనాల కొరకు విక్రయించేవారూ, నిశ్చయంగా తమ పొట్టలను అగ్నితో నింపుకుంటున్నారు. తీర్పుదినంనాడు అల్లాహ్ వారిని ఏమాత్రం పలుకరించడు. పరిశుద్ధపరచడు. వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష కలదు.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى
وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ اَصْبَرَهُمْ عَلَى
النَّارِ ﴿175﴾

(175) సన్మార్గానికి బదులు వక్రమార్గాన్నీ, క్షమాభిక్షకు బదులు ఘోరశిక్షనూ కొనుక్కున్న వారు వీరు. వీరు నరక శిక్షను ఎంతవరకు భరిస్తారో!?

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ
اخْتَلَفُوْا فِى الْكِتٰبِ لَفِىْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ﴿176﴾ ع 21 9 5

(176) ఇదంతా ఎందుకు సంభవించిందంటే అల్లాహ్ సత్యంతో కూడుకున్న గ్రంథాన్ని అవతరింపచేశాడు. అయితే ఈ గ్రంథంలో విభేదాలు కల్పించినవారు తమ మంకుతనంలో పడి అసలు సత్యం నుండే చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో కేవలం అల్లాహ్‌ను ఆరాధించడమే సరైనదని బోధించబడింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ మనల్ని సృష్టించాడు. మరియు ఆయనే మన అక్కరలను తీరుస్తున్నాడు. ఆయనే మనకు సహాయం చేస్తున్నాడు. ఆయనే మన సమస్యల్ని పరిష్కరిస్తున్నాడు. మరి ఇతరులను ఎందుకు పూజించాలి? ఎందువల్ల పూజించాలి? ఈ ఆయతుల్లో హలాల్ (ధర్మసమ్మతమైన) వస్తువులను మాత్రమే తినాలని, నిషిద్ధ వస్తువులను తినకూడదని ఇంకా అల్లాహ్‌కే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ ఉండమని వివరించబడింది.

166. అల్లాహ్‌తఆలా ఇలా విశదపరిచాడు, “నేను నా దాసులను ఏకత్వం (తౌహీద్) పై సృష్టించాను. కాని షైతానులు వారిని రుజుమార్గం నుండి మళ్ళించారు. ఇంకా ఏ పదార్థాలనైతే నేను వారి కోసం ధర్మ సమ్మతమైనవిగా చేసానో వాటిని షైతానులు వారిపై నిషిద్ధపరిచారు.” (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5109)

170. ఈనాడు కూడా బిద్అతీలకు బిద్అత్‌లతో ఇస్లాంకు ఎటువంటి సంబంధం లేదని బోధిస్తే వారు తప్పకుండా ఈ ఆచారాలు మా తాత ముత్తాతల నుండి వస్తున్నవి అని సమాధానమిస్తారు. అంటే వారి తాత ముత్తాతలు రుజుమార్గానికి దూరంగా, మార్గభ్రష్టులుగా ఉండేవారని అనడంలో సందేహం లేదు. ఉదాహరణకు కొందరు తల్లిదండ్రులు రాళ్ళను పూజిస్తారు. కొందరు సూర్యుణ్ణి, మరికొందరు ఏసుక్రీస్తును, మరికొందరు సమాధులకు సజ్దా చేస్తారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో తల్లిదండ్రుల, తాత ముత్తాతల పద్ధతి ఎలా సరైనదిగా ఉంటుంది?

171. తప్పో, ఒప్పో అని ఆలోచించకుండా తమ తల్లిదండ్రులను అనుసరించే ఇలాంటి అవిశ్వాసుల ఉపమానం ఆ జంతువుల్లా ఉంది, కాపరి వాటిని పిలుస్తున్నాడు. అవి పిలుపును వింటున్నాయి. కాని ఎందుకు పిలుస్తున్నాడో అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాయి. ఇదేవిధంగా, అంధులై అనుసరించే వారు చెవిటివారే, సత్యసందేశాన్ని వినరు, వారు మూగవారే. సత్య సందేశం వారి నోటినుండి వెలువడదు. మరియు వారు అంధులు, ఎందుకంటే వారు సత్యాన్ని

لَيۡسَ الۡبِرَّ اَنۡ تُوَلُّوۡا وُجُوۡهَكُمۡ قِبَلَ الۡمَشۡرِقِ
وَالۡمَغۡرِبِ وَلٰكِنَّ الۡبِرَّ مَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ
الۡاٰخِرِ وَالۡمَلٰٓئِكَةِ وَالۡكِتٰبِ وَالنَّبِيّٖنَ‌ ۚ وَاٰتَى
الۡمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِى الۡقُرۡبٰى وَالۡيَتٰمٰى
وَالۡمَسٰكِيۡنَ وَابۡنَ السَّبِيۡلِۙ وَالسَّآئِلِيۡنَ وَفِى
الرِّقَابِ‌ۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّکٰوةَ‌ ۚ
وَالۡمُوۡفُوۡنَ بِعَهۡدِهِمۡ اِذَا عٰهَدُوۡا ‌ۚ وَالصّٰبِرِيۡنَ فِى
الۡبَاۡسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيۡنَ الۡبَاۡسِ‌ؕ اُولٰٓئِكَ
الَّذِيۡنَ صَدَقُوۡا ‌ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُتَّقُوۡنَ ﴿177﴾

(177) సత్కార్యం అంటే మీరు మీ ముఖాలను తూర్పు పడమరలకు త్రిప్పటం కాదు. సత్కార్యం అంటే మనిషి అల్లాహ్‌నూ, అంతిమ దినాన్నీ, దైవ దూతలనూ, అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్నీ, ఆయన ప్రవక్తలనూ హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించటం. ఇంకా అల్లాహ్ పట్ల ప్రేమతో తాము ఎక్కువగా ఇష్టపడే ధనాన్ని బంధువుల కొరకు, అనాథల కొరకు, నిరుపేదల కొరకు, బాటసారుల కొరకు, సహాయం చెయ్యండి అని అర్థించేవారి కొరకు, ఖైదీలను విడుదల చెయ్యటానికి వ్యయపరచటం. ఇంకా నమాజును స్థాపించటం, జకాత్ ఇస్తూ ఉండటం, వాగ్దానం చేస్తే దానిని పాలించటం, కష్టకాలంలో, లేమిలో, సత్యానికీ అసత్యానికీ మధ్య జరిగే పోరాటంలో స్థైర్యం చూపేవారూ – వీరే వాస్తవంగా సత్యసంధులు, అల్లాహ్ ఎడల భయభక్తులు కలవారు వీరే.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا كُتِبَ عَلَيۡکُمُ الۡقِصَاصُ فِى
الۡقَتۡلٰى‌ؕ اَلۡحُرُّ بِالۡحُـرِّ وَالۡعَبۡدُ بِالۡعَبۡدِ وَالۡاُنۡثٰى
بِالۡاُنۡثٰى‌ؕ فَمَنۡ عُفِىَ لَهٗ مِنۡ اَخِيۡهِ شَىۡءٌ فَاتِّبَاعٌ ۢ
بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَاَدَآءٌ اِلَيۡهِ بِاِحۡسَانٍ‌ؕ ذٰلِكَ
تَخۡفِيۡفٌ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ وَرَحۡمَةٌ ‌ؕ فَمَنِ اعۡتَدٰى بَعۡدَ
ذٰلِكَ فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿178﴾

(178) విశ్వసించిన ప్రజలారా! హత్యా వ్యవహారాలలో మీ కొరకు ప్రతీకార న్యాయం విధించబడింది. హత్యచేసిన వ్యక్తి స్వతంత్రుడయితే, ఆ స్వతంత్రుణ్ణే శిక్షించాలి. బానిస అయితే ఆ బానిసనే వధించాలి. స్త్రీ అయితే ఆ స్త్రీనే చంపాలి. ఒకవేళ హతుని సోదరుడు హంతకుణ్ణి కనికరించదలిస్తే, న్యాయ సమ్మతంగా రక్తశుల్క నిర్ణయం జరగాలి. హంతకుడు రక్తధనాన్ని ఉత్తమ రీతిలో అతనికి చెల్లించాలి. ఇది మీ ప్రభువు నుండి మీకు లభించే సౌకర్యం, కారుణ్యం. దీని తరువాత కూడ ఈ హద్దులను అతిక్రమించేవారు ఘోరశిక్షకు గురిఅవుతారు.

చూడరు. మరియు వారు బుద్ధిహీనులు. ఎందుకంటే వారి వద్ద రవ్వంత బుద్ధి కూడా లేదు. వారు దేవుడు మరియు దాసుని మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం గమనించలేదు. వారు దేవుణ్ని పూజిస్తున్నారు. దాసుల్ని పూజిస్తున్నారు. – దేవుణ్ని పూజించడం, దాసుని పూజించడం రెండు సమానమే అని భావిస్తున్నారు. వారు దేవుని ఏకత్వానికి బహు దైవారాధనకు,

| | |
|---|---|
| (179) బుద్ధిజ్ఞానం కల ఓ మానవులారా! ఈ ప్రతీకార న్యాయం మీ సమాజానికి ఊపిరి. ఈ శాసనోల్లంఘనానికి మీరు దూరంగా ఉంటారని ఆశించబడుతోంది. | وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يّٰٓاُولِي الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿179﴾ |
| (180) మీలో ఎవరికైనా మరణకాలం సమీపించి, వారు ఆస్తిపాస్తులు కలవారైతే, తమ తల్లిదండ్రులకు, బంధువులకు న్యాయసమ్మతంగా పంచిపెడుతూ మరణ శాసనం విధిగా వ్రాయాలి. ఇది అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు కలవారి విధ్యుక్త ధర్మం. | كُتِبَ عَلَيْكُمْ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ اِنْ تَرَكَ خَيْرَا ۖۚ الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿180﴾ |
| (181) మరణ శాసనం విన్నవారు, తరువాత ఒకవేళ దాన్ని మార్చితే, దాని పాపమంతా ఆ మార్చిన వారిదే. అల్లాహ్ అంతా వింటాడు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు. | فَمَنْ بَدَّلَهٗ بَعْدَ مَا سَمِعَهٗ فَاِنَّمَآ اِثْمُهٗ عَلَى الَّذِيْنَ يُبَدِّلُوْنَهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ؕ ﴿181﴾ |
| (182) కాని మరణ శాసనం చేసిన వ్యక్తి, పొరపాటు వల్లనో, దురుద్దేశ్యంతోనో అన్యాయం చేశాడనే అనుమానం ఎవరికైనా కలిగితే, వారు ఈ వ్యవహారంతో సంబంధం ఉన్న వారందరి మధ్య ఒప్పందం కుదిరిస్తే, అందులో ఏమాత్రం దోషం లేదు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను. | فَمَنْ خَافَ مِنْ مُّوْصٍ جَنَفًا اَوْ اِثْمًا فَاَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۧ ﴿182﴾ ع 22 6 6 |

సున్నత్ – బిద్అత్కు, సత్యానికి – అసత్యానికి మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం తెలుసుకోలేకపోతున్నారు. ఎందుకంటే వారు బుద్ధిహీనులు గనుక.

173. ఈ ఆయత్లో నిషిద్ధ (హరామ్) వస్తువుల గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఇవి నిషిద్ధ వస్తువులని, వాటిని తినకూడదని వివరించబడింది. కాని ఆకలితో అలమటిస్తున్న వ్యక్తి హలాల్ వస్తువు లభించకపోతే దానివల్ల మరణం సంభవించే భయం ఉంటే ఇలాంటి సమయంలో నిషిద్ధ వస్తువును అల్ప పరిమాణంలో తినటానికి ఉపయోగింపవచ్చును. అల్లాహ్ను కాదని ఇతరుల పేర్లపై గల ఆహారాన్ని తినటం అనేది చనిపోయిన జంతువు, జంతువు రక్తం మరియు పందిమాంసం కన్నా అసహ్యకరమైనది. అందువల్ల ఇతరుల పేర్లపై ఆహారాన్ని తినకండి. అది అన్నింటికంటే నిషిద్ధమైనది.

177. బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపు తిరిగి ప్రార్థించేవారే రుజుమార్గంపై ఉన్నారని, బైతుల్ మఖ్దిస్ను వదలి కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి ప్రార్థన చేస్తున్న ముస్లిములు తప్పు చేస్తున్నారని, ఇందులో ఏమాత్రం పుణ్యం లేదని, యూదులు క్రైస్తవులు భావించేవారని వెనుకటి ఆయత్లలో వివరించబడింది.

ఈ ఆయత్లలో అల్లాహ్తఆలా పుణ్యం అనేది తూర్పు పడమరల వైపు తిరగడంలో లేదని, కేవలం అల్లాహ్ విధేయతలో, ఇంకా ఆయన ఆజ్ఞలపై అమలు చేయటంలో పుణ్యం ఉందని బోధించాడు.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ﴿183﴾

(183) విశ్వసించిన ప్రజలారా! సౌమ్ (ఉపవాసం) మీ కొరకు విధిగా నిర్ణయించబడింది. ఏవిధంగా మీకు పూర్వం వారికి కూడ విధించబడిందో. దీనివల్ల మీలో భయభక్తులు జనించే అవకాశం ఉంది.

أَيَّامٗا مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَۚ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدۡيَةٞ طَعَامُ مِسۡكِينٖۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيۡرٗا فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥۚ وَأَن تَصُومُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿184﴾

(184) ఈ రోజా (ఉపవాసం) లెక్కించదగిన కొన్ని దినములు మాత్రమే. కాని మీలో ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులైనా లేక ప్రయాణంలో ఉన్నా, వేరే దినాలలో ఆ ఉపవాస దినాలను పూర్తిచెయ్యాలి. ఉపవాసం ఉండే శక్తి కలవారు (ఒకవేళ దానిని పాటించకపోతే) పరిహారం చెల్లించాలి. ఒక ఉపవాస దినానికి పరిహారం ఒక పేదవానికి భోజనం పెట్టడం. కాని ఎవరైనా ఇంకా ఎక్కువ పుణ్యం చేస్తే, అది వారికే మేలు. గ్రహించగలిగితే ఉపవాసం ఉండటమే మీకు ఉత్తమం.

ఇప్పుడు అల్లాహ్తఆలా కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు. కనుక కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయటం పుణ్యకార్యం. (దీని వివరణ 177వ వాక్యంలో ఉంది).

178. ఖిసాస్ అంటే సరిసమానంగా శిక్షించుట. అంటే కంటికి బదులు కన్ను, పంటికి బదులు పన్ను, చెవికి బదులు చెవి, చేయికి బదులు చేయి, మనిషికి బదులు మనిషి, స్త్రీకి బదులు స్త్రీ. అజ్ఞాన కాలంలో ఎలాంటి చట్టం కాని, నిబంధన కాని ఉండేది కాదు. అందువల్ల శక్తిమంతమైన వర్గం బలహీనమైన వర్గంపైన తన ఇష్టం వచ్చినట్లు అత్యాచారం చేసేది.

ఎప్పుడైనా బలమైన వర్గానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి హత్య చేయబడితే దానికి బదులుగా అనేకమంది వ్యక్తులు హత్య చేయబడేవారు. కొన్ని సందర్భాలలో మొత్తం వర్గాన్నే చంపేవారు. స్త్రీ హత్య చేయబడితే ఇతర వర్గానికి చెందిన మనిషిని హత్య చేసేవారు. ఇదంతా హింస మరియు అత్యాచారం.

హత్యకు బదులు హంతకుడ్ని హత్య చేయాలి. స్త్రీకి బదులు స్త్రీని హత్య చేయాలి. హంతకుడు బానిస అయినా, బానిసను హత్య చేయాలి. ఇదే న్యాయం మరియు సత్యం. రసూలుల్లాహ్ ముస్లిములందరి రక్తం (వ్యక్తి లేదా స్త్రీ) సమానమేనని బోధించారు. (అబూదావూద్)

హంతకుడ్ని క్షమించడానికి రెండు పద్ధతులు ఉన్నాయి : మృతుని బంధువులు అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు అతడ్ని విడిచిపెట్టాలి లేదా మృతుని బంధువులు రక్తశుల్కం స్వీకరించి హంతకుడ్ని విడిచిపెట్టగలరు. ఈ విషయంలో హంతకుడు మంచితనంతో, సంతోషంతో విధించబడిన రక్తశుల్కం చెల్లించాలి.

179. ప్రతీకార న్యాయంలో మనుగడ ఉందని (ఖిసాస్) అల్లాహ్ బోధించాడు. ప్రజలకు ఈ విషయం తెలిసిన తరువాత అంటే మనం ఇంకొకరిని హత్య చేస్తే దానికి బదులుగా మనల్ని హత్య చేయడం జరుగుతుంది అని తెలిసినప్పుడు జాగ్రత్తగా మసలుకుంటారు. ఈ విధంగా మనసుల్లో భయం ఉంటుంది. ప్రజలు పరస్పరం అత్యాచారానికి ధైర్యం చూపరు. ఈవిధంగా సమాజంలో అందరి ప్రాణాలు భద్రంగా ఉంటాయి. అందరు సుఖశాంతులతో జీవితం గడుపుతారు. ఈ చట్టం అమలులో అన్న సౌదీ అరబ్లో ఇలాంటి సమాజాన్ని మనం చూడగలం.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِیٓ اُنْزِلَ فِیْهِ الْقُرْاٰنُ هُدًی لِّلنَّاسِ وَبَیِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰی وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْیَصُمْهُ ؕ وَمَنْ كَانَ مَرِیْضًا اَوْ عَلٰی سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ اَیَّامٍ اُخَرَ ؕ یُرِیْدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْیُسْرَ وَلَا یُرِیْدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ؗ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰی مَا هَدٰىكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿185﴾

(185) ఖుర్ఆన్ రమజాన్ నెలలో అవతరించబడింది. అది మానవులందరికీ మార్గ దర్శకం. రుజుమార్గం చూపే, సత్యాసత్యాలను వేరుపరచే స్పష్టమైన ఉపదేశాలు అందులో ఉన్నాయి. కనుక ఇక నుండి రమజాను నెలను పొందే వారు ఆ నెల అంతా విధిగా ఉపవాసం ఉండాలి. కాని వ్యాధిగ్రస్తులైనవారు లేదా ప్రయాణంలో ఉన్నవారు, ఆ ఉపవాస దినాలను వేరే దినాలలో పూర్తిచెయ్యాలి. అల్లాహ్ మీకు సౌలభ్యం కలుగజెయ్యాలనే అభిలషిస్తాడు. మిమ్మల్ని కష్టపెట్టాలనే ఆలోచన ఆయనకు లేదు. కనుక మీరు ఉపవాస దినముల సంఖ్యను పూర్తిచెయ్యగలగటానికీ, అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన మహాభాగ్యానికి మీరు అల్లాహ్ ఔన్నత్యాన్ని కొనియాడటానికీ, ఆయనకు మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవటానికి ఈ పద్ధతి తెలుపబడుతోంది.

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِیْ عَنِّیْ فَاِنِّیْ قَرِیْبٌ ؕ اُجِیْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ ۙ فَلْیَسْتَجِیْبُوْا لِیْ وَلْیُؤْمِنُوْا بِیْ لَعَلَّهُمْ یَرْشُدُوْنَ ﴿186﴾

(186) నా దాసులు నన్ను గురించి నిన్ను అడిగితే, నేను వారికి అత్యంత సమీపంలోనే ఉన్నాననీ, పిలిచేవాడు నన్ను పిలిచినప్పుడు నేను అతని పిలుపును వింటాను, సమాధానం ఇస్తాననీ, (వారికి చెప్పు) కనుక వారు నా సందేశం విని దానిని స్వీకరించాలి. నన్ను విశ్వసించాలి. వారు రుజుమార్గం పొందే అవకాశం ఉంది (అని ఓ ప్రవక్తా వారికి తెలుపుము).

సూర బఖర మొదలు 176 ఆయత్‌ల వరకు విశ్వాసాలు, నమ్మకాలు, ఇస్లాం ధర్మాలు ఇంకా యూదుల చెడు కార్యాలు, అవిధేయత, కృతఘ్నత గురించి వివరించబడింది. 177వ వాక్యం నుండి ఇస్లాం ధర్మాలు నియమాలు మరియు ఇతర ఆజ్ఞలు ప్రస్తావించబడ్డాయి. వెనుకటి ఆయతుల్లో ఖిసాస్ గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో ఉపవాసం గురించి వివరించబడింది. ఉపవాసము ఇస్లాం విధులలో ఒక ప్రధానమైన విధి.

“సౌమ్” అంటే తన్ను తాను ఆపుకొనుట, అన్న పానీయాల నుండి ఆపుకొనుట, లైంగిక వాంఛల నుండి, దైవతిరస్కారం నుండి, అసత్యం నుండి, కలహాల నుండి తన్ను తాను ఆపుకొనుట మొదలైనవి.

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى
نِسَآئِكُمْؕ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ
لَّهُنَّؕ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُوْنَ
اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْۚ
فَالْـٰٔنَ بَاشِرُوْهُنَّ وَابْتَغُوْا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ۪
وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ
الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ۪ ثُمَّ
اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِۚ وَلَا تُبَاشِرُوْهُنَّ
وَاَنْتُمْ عٰكِفُوْنَۙ فِى الْمَسٰجِدِؕ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ
فَلَا تَقْرَبُوْهَاؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿187﴾

(187) ఉపవాసకాలంలో రాత్రి సమయాలలో మీరు మీ భార్యల వద్దకు పోవడం మీ కొరకు ధర్మసమ్మతం చెయ్యబడింది. వారు మీకు దుస్తులు, మీరు వారికి దుస్తులు, మీరు రహస్యంగా ఆత్మద్రోహానికి పాల్పడుతున్నారన్న విషయం అల్లాహ్‌కు తెలిసిపోయింది. అయినప్పటికీ ఆయన మీ అపరాధాన్ని మన్నించాడు. మిమ్మల్ని క్షమించాడు. ఇకనుండి మీరు మీ భార్యలతో సంభోగం చేయవచ్చు. అల్లాహ్ మీ కొరకు ధర్మసమ్మతం చేసిన సుఖాన్ని పొందండి. ఇంకా రాత్రి నలుపు రేఖ నుండి ఉషోదయపు ధవళ రేఖ ప్రస్ఫుటమయ్యేవరకు, మీరు తినండి, త్రాగండి. ఆ తరువాత చీకటి పడేవరకు మీ ఉపవాసం పూర్తి చెయ్యండి. కాని మసీదులలో 'ఏతెకాఫ్' పాటించేటప్పుడు మీరు మీ భార్యలతో సంభోగించకండి. ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు. వీటి దరిదాపులకు కూడ పోకండి. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను ప్రజలకు స్పష్టం చేస్తున్నాడు. తద్వారా వారు తమను తాము రక్షించుకుంటారని ఆశించబడుతోంది.

**ఉపవాసాల ఉద్దేశం, వాటి ఆదేశాలు :**

ఉపవాసాల వలన దైవభీతి కలవారు (ముత్తఖీలు)గా మారవచ్చు. ముత్తఖీ అంటే అల్లాహ్‌కు భయపడేవాడు. పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండేవాడు. అల్లాహ్‌కు విధేయుడై ఉండేవాడు, దైవ తిరస్కారానికి దూరంగా ఉండేవాడు. మనం ఉపవాసాల ఉద్దేశాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి ఉపవాసం ఉంటాడు. అన్నపానీయాలకు దూరంగా ఉంటాడు. కాని, చెడుకు దూరంగా ఉండడు. ప్రయోజనమేమిటి? అందువల్ల ఉపవాసం ఉండేవారు అన్న పానీయాలతో పాటు, చెడుకు కూడా దూరంగా ఉండాలి. ఇదే ఉపవాసాల అసలు ఉద్దేశం. ఒకవేళ మనం చెడును విసర్జించక చెడుకు దూరంగా ఉండే ఆలోచన కూడ మనలో లేదంటే మనం రమజాన్‌లో ఆకలి దప్పులతో ఉన్నాం కాని అసలు ఉపవాసాల్ని మనం పాటించలేదు.

ఖాల "లిమన్-లమ్" యదఅ ఖౌలజ్జురీ వల్ అమలి బిహీ ఫలైస లిల్లాహి హాజతున్ ఫీ అయ్యదఅ తఆమహు వషరాబహు.

మహాప్రవక్త (స) ఉపదేశం : "ఎవరైతే (రోజా పాటిస్తున్నప్పటికీ) అసత్యం పలకడం, అసత్యాన్ని ఆచరించడం మానడో అటువంటి వాడు ఆకలి దప్పులతో పడుండటం పట్ల అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం ఆసక్తి లేదు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1770)

ఖాల అస్సియాము జున్నతున్, ఫఇజాకాన యౌమ సౌమి అహదికుమ్ ఫలాయర్‌ఫసు వలా యస్‌ఖబు ఫఇన్ సాబ్బహు అహదున్ అవ్ ఖాతలహు ఫల్‌యఖుల్ ఇన్నీ ఇమ్‌రఉన్ సాయిమున్. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1771)

మహాప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "రోజా డాలు వంటిది. మీలో ఎవరైనా రోజా పాటిస్తున్నట్లయితే ఆ దినాన నోటితో అశ్లీలమయిన పలుకులు పలుకరాదు. అల్లరి పనులు చెయ్యరాదు. ఇతరులెవరైనా తిట్టినా, జగడానికి దిగినా, 'నేను రోజా పాటిస్తున్నాను' అని పలకాలి.

రమజాన్ చంద్రుడు చూసిన తరువాత ముస్లిమ్ స్త్రీ పురుషులపై ఉపవాసాలు విధించబడ్డాయి.

కాని, అధిక వయస్సు గలవారు, వృద్ధులు లేదా వ్యాధిగ్రస్తులు, ఒక ఉపవాసానికి బదులు ఒక నిరుపేదవానికి భోజనం పెట్టాలి. ప్రయాణీకుడు, రోగి ఉపవాసం వదలగలరు. కాని తరువాత ఖజా ఉపవాసాలు పాటించాలి. ఉషోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు అన్నపానీయాలు, భార్యతో సంపర్కం మొదలైన వాటికి దూరంగా ఉండాలి. ఖుర్‌ఆన్ రమజాన్ నెలలో, లైలతుల్ ఖద్ర్‌లో అవతరించింది. రమజాన్ నెల లైలతుల్ ఖద్ర్‌లో "లౌహెమహ్‌ఫూజ్" నుండి భూలోక ఆకాశంపై అవతరించబడింది మరియు అక్కడ "బైతుల్ ఇజ్జహ్"లో ఉంచబడింది. అక్కడి నుండి కొంచెం, కొంచెం చేసి 23 సంవత్సరాలలో సంపూర్ణంగా అవతరించబడింది. (ఇబ్నె కసీర్)

రమజాన్‌లోని లైలతుల్ ఖద్ర్‌లో లేదా లైలతుల్ ముబారకహ్‌లో అవతరించబడిందన్నా ఒకటే అర్థం. ఎందుకంటే లౌహెమహ్‌ఫూజ్ నుండి భూలోక ఆకాశంపై రమజాన్‌లోనే అవతరించబడింది. మహాప్రవక్త (స) ఈ శుభాల నెలలో జిబ్రీల్ ద్వారా ఖుర్‌ఆన్ పఠించేవారు. ఆయన (స) మరణించే సంవత్సరం రమజాన్‌లో జిబ్రయీల్ ద్వారా రెండుసార్లు ఖుర్‌ఆన్ పఠించారు. అంటే మహాప్రవక్త జిబ్రీల్‌కు ఖుర్‌ఆన్ వినిపించారు.

మహాప్రవక్త (స) రమజాన్‌లో మూడు రాత్రులు 23, 25, 27లో సహాబాలతో జమాఅత్‌గా ఖియాముల్లైల్ చేశారు. అంటే తరావీహ్ నమాజ్ చేశారు. (సుననె అబూదావూద్ – హ.నెం.1166) 8 రకాత్‌లు తరావీహ్ మరియు విత్‌ర్ కలిపి 11 రకాత్‌లు అవుతాయి. వివరణ జాబిర్ ఉల్లేఖనంలో ఉంది. (తఫ్‌సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్)

అన్ ఆయిషత ఖాలత్ కానన్నబియ్యు (స) యుసల్లీ ఫీమా బైన అయ్యఫ్ రుగమిన్ సలాతిల్ ఇషాయి ఇలల్ ఫజ్‌రి ఇహ్‌దా అషరత రకాతిన్ యుసల్లిము మిన్‌కుల్లి రకాతైని వ యూతిరు బివాహిదతిన్. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.1216)

ఆయిషహ్ (ర.అన్‌హా) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "మహాప్రవక్త (స) ఇషా మరియు ఫజ్‌ర్‌ల మధ్య 11 రకాత్‌ల నమాజ్ చేసేవారు. తర్వాత ప్రతి రెండు రకాత్‌ల తర్వాత సలామ్ చేసేవారు. తరువాత నమాజునంతటినీ ఒక రకఅత్‌గా – వితర్ రూపంలో చేసేవారు.

ఇది ప్రామాణిక హదీసు. ఈ హదీస్ ద్వారా తెలిసేదేమిటంటే, మహాప్రవక్త (స) తరావీహ్ మరియు విత్‌ర్ కలిపి 11 రకాత్‌లు చేసేవారు. అందువల్ల 20 రకాత్‌ల తరావీహ్ అన్నది బలహీన ఉల్లేఖనం.

అబు సల్మ బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ (ర) ఆయిషహ్ (ర.అన్‌హా)తో ఇలా ప్రశ్నించారు : "రమజాన్‌లో మహాప్రవక్త (స) గారి రాత్రి నమాజ్ ఎలా ఉండేది?" దానికి ఆయిషహ్ (ర) ఇలా సమాధానమిచ్చారు, "మహాప్రవక్త (స) రమజాన్‌లోనూ, ఇతర దినాల్లోనూ 11 రకాత్‌లే చేసేవారు. నాలుగు రకాతులు చేసేవారు. అవి దీర్ఘంగా భక్తి శ్రద్ధలతో నిండి ఉండేవి. మరల నాలుగు రకాతులు చేసేవారు. అవి కూడా దీర్ఘంగా భక్తి శ్రద్ధలతో నిండి ఉండేవి. తరువాత మూడు రకాతులు విత్‌ర్ నమాజ్ చేసేవారు." (బుఖారీ – హ.నెం.1079)

ఈ హదీస్ బుఖారీ లోనిది. మరియు ప్రామాణికమైనది. ఈ హదీస్ ద్వారా మహాప్రవక్త (స) తరావీహ్, విత్‌ర్ కలిపి కేవలం 11 రకాత్‌లు చేసేవారు.

అందువల్ల 20 రకాత్‌ల తరావీహ్ దైవప్రవక్త (స) ద్వారా రూఢీ కావటం లేదు. సున్నతె రసూల్ కేవలం 8 రకాత్‌లే.

وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوْا
بِهَآ اِلَى الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا مِّنْ اَمْوَالِ
النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿188﴾ 23 ع 6 7

(188) మీరు పరస్పరం ఒకరి ధనాన్ని మరొకరు అన్యాయంగా కబళించకండి. బుద్ధిపూర్వకంగా, అక్రమమైన రీతిలో ఇతరుల ఆస్తిలో కొంత భాగం కాజేసే దురుద్దేశ్యంతో దానిని న్యాయనిర్ణేతల వద్దకు తీసుకొనిపోకండి.

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ ؕ قُلْ هِىَ مَوَاقِيْتُ
لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ؕ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَاْتُوا الْبُيُوْتَ
مِنْ ظُهُوْرِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَاْتُوا
الْبُيُوْتَ مِنْ اَبْوَابِهَا ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُوْنَ ﴿189﴾

(189) ప్రవక్తా! తరిగే పెరిగే చంద్రుని గురించి ప్రజలు నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు : “తేదీల లెక్కకూ, హజ్ కాల నిర్ణయానికీ అవి చిహ్నాలు.” ఇంకా వారికి ఇలా చెప్పు : “మీరు మీ ఇళ్ళల్లోకి వాటి వెనుక భాగం నుండి ప్రవేశించటం సత్కార్యం ఎంతమాత్రం కాదు. దైవాగ్రహానికి దూరంగా ఉండటమే అసలు నిజమైన సత్కార్యం. కనుక మీరు వాకిళ్ళ నుండే ఇళ్ళల్లోకి ప్రవేశించండి. అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. బహుశా మీకు వాస్తవమైన సాఫల్యభాగ్యం కలుగవచ్చు.”

وَقَاتِلُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا
تَعْتَدُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿190﴾

(190) మీతో పోరాడేవారితో మీరూ అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడండి. కాని హద్దులు మీరకండి. హద్దులు అతిక్రమించే వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు.

وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ وَاَخْرِجُوْهُمْ
مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ
الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
حَتّٰى يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ
فَاقْتُلُوْهُمْ ؕ كَذٰلِكَ جَزَآءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿191﴾

(191) మీకు వారు ఎక్కడ ఎదురైనా, మీరు వారితో పోరాడండి. మిమ్మల్ని వారు ఎక్కడనుండి పారద్రోలారో, మీరూ వారిని అక్కడి నుండి పారద్రోలండి. ఫిత్నా’ (పీడన) చంపటం కంటే చెడ్డది. ‘మస్జిదె హరామ్’ వద్ద వారు మీతో యుద్ధం చెయ్యనంత వరకు, మీరూ వారితో యుద్ధం చెయ్యకండి. కాని వారే అక్కడ కయ్యానికి కాలుదువ్వితే, మీరు వారిని చంపటానికి వెనుకాడ కండి. అవిశ్వాసులకు ఇదే తగిన శిక్ష.

వెనుకటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌తఆలా ఉపవాసాల గురించి ఆదేశించాడు. ఇంకా వాటిని వివరించాడు. అంతేకాక రమజాన్ రాత్రులలో తినుట, త్రాగుట గురించి అనుమతించాడు, ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఇతరుల

فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿192﴾

(192) వారు యుద్ధం చేయడం మానుకుంటే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు అనే విషయం తెలుసుకోండి.

وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ لِلّٰهِ ؕ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿193﴾

(193) పీడన (ఫిత్నా) అంతమయ్యేవరకు, దైవధర్మం స్థాపించబడేవరకు మీరు వారితో యుద్ధం చేస్తూనే ఉండండి. ఒకవేళ వారు దానిని మానుకుంటే, దౌర్జన్యపరులను తప్ప మరెవ్వరినీ శిక్షించకూడదు.

اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمٰتُ قِصَاصٌ ؕ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوْا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿194﴾

(194) నిషిద్ధ మాసానికి బదులు నిషిద్ధమాసమే. నిషేధాలన్నింటినీ అందరూ సమానంగా గౌరవించవలసినదే. కనుక మీపై ఎవరన్నా దాడిచేస్తే, మీరూ వారిపై అదేవిధంగా దాడిచెయ్యండి. అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. దైవభీతి గలవారితోనే అల్లాహ్ ఉంటాడు అనే విషయం తెలుసుకోండి.

وَاَنْفِقُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوْا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَاَحْسِنُوْا ۛ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿195﴾

(195) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టండి. చేతులారా మిమ్మల్ని మీరు వినాశంపాలు చేసుకోకండి. మేలు చెయ్యండి. నిస్సందేహంగా మేలు చేసేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

సంపదను అధర్మంగా అనుభవించుట హరామ్ (నిషిద్ధం) అని, హరామ్ ధనం పగలైనా, రాత్రయినా ఎప్పుడూ అనుభవించకూడదని వివరించబడింది. రమజాన్ సంబంధం నెలవంకను చూడటంపై ఉంది. అందువల్ల చంద్రుని గురించి ప్రస్తావిస్తూ చంద్రుని వల్ల ఉపవాసాల సమయముల్లోను, పండుగలలోను, హజ్ సమయాలు తెలుసుకోవడానికి అనేక లాభాలు ఉన్నాయని వివరించబడింది.

**జిహాద్**

జిహాద్ అంటే శక్తి వంచన లేకుండా చేసే ప్రయత్నం, కృషి, సాధన అని అర్థం. అల్లాహ్‌తఆలా ఖుర్‌ఆన్ ద్వారా, జిహాద్ చేసే ఆదేశాన్నిచ్చాడు. అంటే ఖుర్‌ఆన్ సందేశాలను ప్రచారం చేయటంలోను, వ్యాపింపజేయటంలోను, పూర్తి కృషి చేయండి. మహాప్రవక్త (స) పగలు, రాత్రి, ఎల్లప్పుడూ ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని వ్యాపింపజేసేవారు. ఇళ్ళల్లో, వీధుల్లో, బజారుల్లో ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని వినిపించేవారు. అవిశ్వాసులు బహుదైవారాధకులు మహాప్రవక్తనూ, ముస్లింలను మక్కా నగరంలో అనేక రకాలుగా హింసించారు, బాధించారు. అప్పుడు మహాప్రవక్త (స), ముస్లింలు నిస్సహాయులై మదీనాకు హిజ్రత్ చేసారు (వలసపోయారు). మదీనాలో ముస్లింలు ప్రశాంతంగా జీవితం గడుపుతుండేవారు. ఆ వెంటనే అవిశ్వాసులు బహుదైవారాధకులు యూదులు ముస్లిముల జీవనం దుర్భరం చేసారు. ముస్లిముల ధన, మాన, ప్రాణాలకు ప్రమాదం వాటిల్లింది. ఇంకా ఇస్లామ్ వ్యాప్తిని నిరోధించడానికి, ఇస్లామ్ విడిచిపెట్టడానికి ప్రయత్నాలు

وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ ؕ فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوْا رُءُوْسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهٗ ؕ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ بِهٖۤ اَذًى مِّنْ رَّاْسِهٖ فَفِدْيَةٌ مِّنْ صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ ۥ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِى الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْ ؕ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ اَهْلُهٗ حَاضِرِى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۧ ﴿196﴾ ع 24 8 8

(196) 'హజ్'ను, 'ఉమ్రహ్'ను అల్లాహ్ సంతోషం కోసం చెయ్యాలని నిశ్చయించుకుంటే, దానిని నెరవేర్చండి. మార్గమధ్యంలో చిక్కుకుంటే మీరు ఇవ్వగలిగిన ఖుర్బానీని అల్లాహ్‌కు సమర్పించండి. ఖుర్బానీ తన స్థానం చేరనంతవరకు మీరు శిరోముండనం చేయించుకోకండి. కాని మీలో ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులై లేదా తల బాధకులోనై (ఖుర్బానీ తన స్థానానికి చేరక మునుపే) శిరోముండనం చేయించుకుంటే దానికి పరిహారంగా ఉపవాసం ఉండాలి లేక దానధర్మాలు చెయ్యాలి లేక ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. తరువాత శాంతిభద్రతలు నెలకొన్నట్లయితే (మీరు హజ్‌కు ముందే మక్కా చేరుకున్నట్లయితే) ఈ అవకాశం వినియోగించు కుంటూ హజ్ కాలం వచ్చేవరకు మీలో ఎవరైనా 'ఉమ్రహ్' చేసినట్లయితే, వారు తమ శక్తికి తగినవిధంగా 'ఖుర్బానీ' ఇవ్వాలి. ఖుర్బానీ ఇవ్వలేకపోతే, హజ్ కాలంలో మూడు ఉపవాసాలు, ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన పిదప ఏడు ఉపవాసాలు, ఈ విధంగా మొత్తం పది ఉపవాసాలు ఉండాలి. 'మస్జిదె హరామ్'కు సమీపంలో ఇల్లు లేని వారికే ఈ సౌకర్యం వర్తిస్తుంది. అల్లాహ్ ఇచ్చే ఈ ఆజ్ఞలను మీరు ఉల్లంఘించకండి. అల్లాహ్ కఠినంగా శిక్షించేవాడని మీరు స్పష్టంగా తెలుసుకోండి.

చేయబడ్డాయి. అప్పుడు అల్లాహ్‌తఆలా ముస్లిమ్‌లను కరవాలం ద్వారా జిహాద్ చేసే అనుమతి ఇచ్చాడు ఆ కాలంలో.

ముస్లింలు తాము నమ్మిన ధర్మం కొరకు, తమ ధన మాన ప్రాణాల రక్షణ కొరకు జిహాద్ చేసారు. ఏ ప్రజాస్వామిక దేశంలోనూ జిహాద్ లేదు. ఎందుకంటే ప్రజాస్వామిక దేశంలో ప్రజలకు తమ మతాన్ని అనుసరించే హక్కు ఉంటుంది. నమాజ్ చదవడానికి, రోజా ఉండటానికి, హజ్ చేయటానికి హక్కు ఉంటుంది. మస్జిద్‌లు నిర్మించే హక్కు ఉంది. ఇస్లామ్ సందేశం ప్రచారం చేసే హక్కు ఉంది. అందువల్ల ప్రజాస్వామిక దేశంలో జిహాద్ లేదు.

195. ఒకవేళ మీరు ధర్మ సందేశ ప్రచారంలో తమ ధనం ఖర్చు చేయకపోతే మన రాబోయే తరం ఇస్లాం అంటే ఏమిటో తెలియక అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తుంది. బిద్అత్‌లకు గురవుతుంది. అందువల్ల మనం సత్య ధర్మ సందేశ ప్రచారంలో ధనాన్ని ఖర్చు చేయాలి. ఇదేవిధంగా జాతి అభివృద్ధికి, సాఫల్యానికి, జాతి యొక్క విద్యా సమస్యలను పరిష్కరించటం తప్పనిసరి. దానికొరకు ధనం ఖర్చు చేయాలి. ఉదాహరణకు మద్రాస్‌లోని ఒక ప్రాంతంలో

ٱلۡحَجُّ أَشۡهُرٞ مَّعۡلُومَٰتٞۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلۡحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي ٱلۡحَجِّۗ وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ يَعۡلَمۡهُ ٱللَّهُۗ وَتَزَوَّدُواْ فَإِنَّ خَيۡرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿197﴾

(197) హజ్ మాసాలు నిర్ధారితమై ఉన్నాయి. ఈ నిర్ణీత మాసాలలో హజ్ చేసే సంకల్పం ఉన్న వ్యక్తి అప్రమత్తుడై మెలగాలి. హజ్ సమయంలో అతడు కామచేష్టలకు, దుష్కార్యాలకూ, ఘర్షణలకూ దూరంగా ఉండాలి. మీరు చేసే ఏ పుణ్య కార్యమైనా అది అల్లాహ్‌కు తెలుస్తుంది. హజ్ యాత్రకు ప్రయాణ సామగ్రిని తీసుకెళ్ళండి. భయభక్తులు అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన సామగ్రి. కనుక వివేకవంతులారా! నా ఆజ్ఞల్ని ఉల్లంఘించే విషయంలో భయపడండి.

لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن تَبۡتَغُواْ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّكُمۡۚ فَإِذَآ أَفَضۡتُم مِّنۡ عَرَفَٰتٖ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ عِندَ ٱلۡمَشۡعَرِ ٱلۡحَرَامِۖ وَٱذۡكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمۡ وَإِن كُنتُم مِّن قَبۡلِهِۦ لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿198﴾

(198) హజ్ యాత్రతో పాటు మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహం అన్వేషిస్తే అందులో దోషం లేదు. ‘అరఫాత్’ నుండి బయలుదేరి, ‘మష్అరె హరామ్’ (ముజ్దలిఫా) వద్ద ఆగి అల్లాహ్‌ను స్మరించండి. అల్లాహ్ మీకు బోధించిన విధంగా ఆయనను స్మరించండి. వాస్తవానికి మీరు పూర్వం మార్గం తప్పి నడిచేవారు.

ముస్లిమేతరుల ఒక స్కూలులో 500 మంది ముస్లిం విద్యార్థులు విద్య అభ్యసిస్తూ ఉండేవారు. ఆ స్కూలు వారు ముస్లిం విద్యార్థులను తమ స్కూలు నుండి తీసేసారు. దీనివల్ల అక్కడి ముస్లింలు “ఇప్పుడు మన పిల్లల భవిష్యత్ ఏమిటి?” అని ఆందోళనకు గురయ్యారు. మన ముస్లింల స్కూలు లేదే అని విచారించారు. ఆ ప్రాంతానికి చెందిన ముస్లింలందరూ కలిసి ఒక ముస్లిం ధనవంతుని వద్దకు వెళ్ళారు. అతని పేరు సి. అబ్దుల్ హకీమ్. జరిగినదంతా అతనికి వినిపించారు. ఒక స్కూలు ఆవశ్యకత చాలా ఉందని విజ్ఞప్తి చేశారు.. స్కూలు లేకపోతే ముస్లింలు చాలా నష్టపోతారని చెప్పారు. వెంటనే ఆయన ఒక ఫంక్షన్ హాల్ కొని దాన్ని స్కూల్‌గా మార్చారు. దానికి ముస్లిం హైస్కూలు అని పేరు పెట్టారు. ఈ స్కూలు సుమారు 60 లేదా 70 సంవత్సరాల నుండి నడుస్తోంది. ఇప్పుడు ఈ స్కూలులో 2000 మంది విద్యార్థులు విద్యనభ్యసిస్తున్నారు. సి. అబ్దుల్ హకీమ్ గారు తన ధనాన్ని ముస్లిం జాతి అభ్యున్నతికి ఖర్చు చేసారు. అల్‌హందులిల్లాహ్ అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు లక్షకన్నా ఎక్కువమంది విద్యార్థులకు దీనివల్ల లాభం కలిగింది.

196. వలిల్లాహి అలన్నాసి హిజ్జుల్ బైతి మనిస్తతాఅ ఇలైహి సబీలా (ఆలి ఇమ్రాన్ : 97) ఎవరైతే కాబతుల్లాహ్ వరకు వెళ్ళగలరో వారిపై హజ్ విధించబడింది. ఖాల అల్‌హజ్జుమర్రతన్ ఫమన్ జాద ఫహువ తతవ్వుఉన్. హజ్ కేవలం ఒకేసారి విధించబడింది. ఒకటికి మించి ఎక్కువసార్లు చేస్తే అది నఫిల్ ప్రార్థన అవుతుంది. (అబూదావూద్ – హ.నెం. 1514)

ఖాల మన్ హజ్జ లిల్లాహి ఫలమ్‌యర్‌ఫస్ వలమ్ యఫ్‌సుఖ్ రజ అక యౌమిన్ వలదత్‌హు ఉమ్ముహు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1424)

ثُمَّ اَفِيۡضُوۡا مِنۡ حَيۡثُ اَفَاضَ النَّاسُ
وَاسۡتَغۡفِرُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿199﴾

(199) తరువాత ప్రజలంతా ఏ స్థలం నుండి వెనుకకు మరలుతారో, అదే స్థలం నుండి మీరూ మరలండి. క్షమించమని అల్లాహ్‌ను వేడుకోండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూను.

فَاِذَا قَضَيۡتُمۡ مَّنَاسِكَكُمۡ فَاذۡكُرُوا اللّٰهَ
كَذِكۡرِكُمۡ اٰبَآءَكُمۡ اَوۡ اَشَدَّ ذِكۡرًا ؕ فَمِنَ النَّاسِ
مَنۡ يَّقُوۡلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنۡيَا وَمَا لَهٗ فِى
الۡاٰخِرَةِ مِنۡ خَلَاقٍ ﴿200﴾

(200) మీ హజ్ విధులను ముగించిన తరువాత, మీరు మీ తాత ముత్తాతలను పూర్వం స్మరించే విధంగా, దానికంటే అధికంగా అల్లాహ్‌ను స్మరించండి. (కాని అల్లాహ్‌ను స్మరించేవారిలో కూడా ఎంతో వ్యత్యాసం ఉంది). వారిలో కొందరు, "మా ప్రభూ! మాకు ఈ లోకంలోనే అన్నీ ప్రసాదించు" అని ప్రార్థిస్తారు. అలాంటివారికి పరలోకంలో ఏ భాగమూ లేదు.

وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّقُوۡلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنۡيَا حَسَنَةً
وَّفِى الۡاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿201﴾

(201) మరికొందరు ఈవిధంగా ప్రార్థిస్తారు : "మా ప్రభూ! ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ మాకు మంచిని ప్రసాదించు. మమ్మల్ని నరకబాధ నుండి కాపాడు."

اُولٰٓـئِكَ لَهُمۡ نَصِيۡبٌ مِّمَّا كَسَبُوۡا ؕ وَاللّٰهُ سَرِيۡعُ
الۡحِسَابِ ﴿202﴾

(202) ఇలాంటి వారు తమ సంపాదనకు అనుగుణంగా (ఉభయ లోకాలలో) తమ వాటాను పొందుతారు. లెక్క తేల్చటానికి అల్లాహ్‌కు ఎంతోసేపు పట్టదు.

وَاذۡكُرُوا اللّٰهَ فِىۡٓ اَيَّامٍ مَّعۡدُوۡدٰتٍ ؕ فَمَنۡ تَعَجَّلَ فِىۡ
يَوۡمَيۡنِ فَلَآ اِثۡمَ عَلَيۡهِ ۚ وَمَنۡ تَاَخَّرَ فَلَآ اِثۡمَ
عَلَيۡهِ ۙ لِمَنِ اتَّقٰى ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعۡلَمُوۡٓا اَنَّكُمۡ
اِلَيۡهِ تُحۡشَرُوۡنَ ﴿203﴾

(203) మీరు అల్లాహ్ నామ స్మరణలో గడుపవలసిన రోజులు లెక్కకు కొన్ని మాత్రమే. త్వరగా రెండు రోజులలోనే ఇక్కడ నుండి తిరిగి వెళ్ళితే, అది ఏమాత్రం దోషం కాదు. ఎవరైనా ఇంకా కొంతకాలం ఉండి తిరిగివెళ్ళినా తప్పులేదు. అయితే ఆ దినాలను అతడు భయభక్తులతో గడపాలి. అల్లాహ్‌పట్ల అవిధేయతకు దూరంగా ఉండండి. ఒకరోజు మీరంతా ఆయన సన్నిధిలో సమావేశపరచ బడతారని బాగా తెలుసుకోండి.

ఎవరు కామ చేష్టలకు, దుష్కార్యాలకు దూరంగా ఉండి, హజ్ చేస్తాడో అతని పాపాలన్నీ ప్రక్షాళనమై తల్లి గర్భం నుండి జన్మించినప్పటి వాని వలె తిరిగి వస్తాడు.

ఖాల అల్‌హజ్జుల్ మబ్‌రూర్ లైస లహు జజా ఉన్ ఇల్లల్ జన్నహ్. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.1650) మహాప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, “హజ్జె మబ్‌రూర్‌కు బదులు స్వర్గం తప్ప మరొకటి కాదు.” (హజ్ మబ్‌రూర్ అంటే భక్తిశ్రద్ధలతో మహాప్రవక్త సున్నత్ ప్రకారం చేయబడిన హజ్ అని అర్థం).

రసూలుల్లాహ్ (స) ఇలా ఆదేశించారు : “హజ్ చేద్దామని నిర్ణయించుకున్న వ్యక్తి హజ్ చేయడంలో త్వరపడాలి. ఎందుకంటే అతని ఆరోగ్యం చెడిపోవచ్చు. వాహనం అందుబాటులో ఉండకపోవచ్చు. మార్గం కష్టతరం అయిపోవచ్చు. ప్రస్తుతం ఉన్న ధనం ఉండకపోవచ్చు. ఇతర ఏ కారణమైనా కావచ్చు. (ఇబ్నెమాజ)

నోట్ : పరిస్థితులు ఎలా ఉంటాయో చెప్పలేము. బైతుల్లాహ్ హజ్ చేసే సౌభాగ్యం చేజారిపోవచ్చు. అందువల్ల హజ్ చేయడంలో త్వరపడండి.

హజ్రత్ హసన్ ఇలా ప్రవచించారు : ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు. నగరాలలో గూఢచారులను పంపిద్దామనుకుంటున్నాను. ఎవరు ధనం ఉండి కూడా, హజ్ వారిపై విధి అయిన తరువాత కూడా వారు హజ్ చేయటం లేదో వారిపై పన్ను విధించాలని అనుకుంటున్నాను. పన్ను అనేది ముస్లిమేతరులపై విధిస్తారు. వీరు ముస్లిములే అయితే వారు హజ్ చేయాలి. వీరు హజ్ చేయడం లేదు. అంటే వీరు ముస్లింలు కారు. ఎవరు మక్కా వెళ్ళగలరో అతనిపై హజ్ విధించబడింది. ఈనాడు చాలామంది ముస్లింలు మక్కా వెళ్ళే శక్తి కలిగి యున్నారు. వారు తప్పక హజ్ చేయాలి. ఓ ధనవంతులారా! లక్షల ఆస్తి అమ్మి, అప్పుచేసి వ్యాపారం చేస్తారు. కాని హజ్ చేద్దామని ఏనాడూ ఆలోచించరు. కొందరి నెలసరి ఆదాయం లక్షల్లో ఉంది. వాళ్ళు దాన్ని ఖర్చు చేస్తారు. ఆస్తిపాస్తులు కొంటారు. కాని హజ్ గురించి ఆలోచించరు. కొందరు తమ పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు ముందు జరగాలని, తరువాత హజ్ చేద్దామని అనుకుంటారు. మరికొందరు హజ్ గురించి ఇప్పుడే తొందరెందుకు? వెంట్రుకలు తెల్లబడిన తరువాత చేద్దామని అనుకుంటారు. ఇవన్నీ అనవసరమైన ఆలోచనలు. హజ్ విధిని నిర్వహించడం చాలా గొప్ప ఆరాధన.

హజ్ చేయడం వల్ల పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి. ఇంకా హజ్‌కి ప్రతిఫలం స్వర్గమే.

ఉమ్‌రహ్ హజ్ ఇంకోవిధంగా కూడా ఉంది. దాన్ని హజ్జె అస్‌గర్ అని కూడా అంటారు. హజ్ మరియు ఉమ్‌రహ్‌లో భేదం ఉంది. హజ్ అనేది జిల్‌హజ్జహ్ 8 - 13 తేదీల మధ్య చేయబడుతుంది. కాని ఉమ్‌రహ్ ఇతర రోజుల్లో ఎప్పుడైనా చేయవచ్చు. అయితే ఉమ్‌రహ్‌కు కూడా ఇదేవిధంగా ఇహ్‌రామ్ ధరించాలి. అదేవిధంగా సఫామర్వాల సయీ చేయబడుతుంది. ఇంకా అదేవిధంగా తవాఫ్ చేయబడుతుంది. హజ్‌లో ఖుర్‌బానీ మరియు వుఖుఫె అరఫహ్ ఉంది. కాని ఉమ్‌రాహ్‌లో లేదు. హజ్ ఒక సామూహిక ప్రార్థన. కాని ఉమ్‌రహ్ వ్యక్తిగత ప్రార్థన. రసూలుల్లాహ్ హిజ్రీ 7వ సంవత్సరంలో ఉమ్‌రహ్ చేసారు.

197. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా అన్నారు : ఒకసారి యమన్ వాళ్ళు హజ్ కొరకు వచ్చారు. వారు తమతో పాటు ప్రయాణ సామగ్రి తేలేదు. ఇంకా మేం అల్లాహ్‌పై భారం వేస్తున్నాం అన్నారు. ఈ సందర్భంగా అల్లాహ్ ఈ ఆయత్ అవతరింపజేసాడు. (బుఖారీ-హ.నెం.1426)

అల్లాహ్‌పై భారంవేసే ఈ పద్ధతి సరైనది కాదు. హజ్‌కి బయలుదేరినప్పుడు ప్రయాణ ఏర్పాట్లన్ని చేసుకోండి. ఆ తరువాత అల్లాహ్‌పై భారం వేయండి. మీ వంతు బాధ్యత నిర్వర్తించండి. ఆపై అల్లాహ్‌ను నమ్మండి.

198. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఇలా అన్నారు : ఉకాజ్, మజన్న - ఈ రెండు అజ్ఞాన కాలపు ప్రముఖ మార్కెట్లు. ప్రజలు హజ్ కాలంలో వ్యాపారం చేయడాన్ని పాపంగా పరిగణించేవారు. దీన్ని గురించి సహాబా రసూలుల్లాహ్(స)ను ప్రశ్నించారు. ఆ వెంటనే హజ్ సందర్భంగా వ్యాపారం చేయటంలో ఎలాంటి పాపం లేదని ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.1909, 1956)

وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يُّعۡجِبُكَ قَوۡلُهٗ فِى الۡحَيٰوةِ
الدُّنۡيَا وَيُشۡهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فِىۡ قَلۡبِهٖۙ وَهُوَ اَلَدُّ
الۡخِصَامِ ﴿204﴾

(204) మానవుల్లోని కొందరి మాటలు ఇహలోక జీవితంలో నిన్ను ఎంతో రంజింపచేస్తాయి. తన మనసులో ఉన్నదాన్ని గురించి అతడు అల్లాహ్‌ను మాటిమాటికి సాక్షిగా నిలబెడతాడు. వాస్తవానికి అతడు జగడాలమారి.

وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِى الۡاَرۡضِ لِيُفۡسِدَ فِيۡهَا وَيُهۡلِكَ
الۡحَـرۡثَ وَالنَّسۡلَ‌ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الۡفَسَادَ ﴿205﴾

(205) అతడికి అధికారం లభించినప్పుడు అతడు లోకంలో కల్లోల వ్యాప్తికి, పంట పొలాల విధ్వం సానికీ, మానవ జాతి వినాశానికీ నిత్యం పాల్పడ తాడు. అల్లాహ్ కల్లోలాన్ని ఏమాత్రం సహించడు.

وَاِذَا قِيۡلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتۡهُ الۡعِزَّةُ بِالۡاِثۡمِ
فَحَسۡبُهٗ جَهَنَّمُ‌ؕ وَلَبِئۡسَ الۡمِهَادُ ﴿206﴾

(206) "అల్లాహ్‌కు భయపడు" అని అతనితో అన్నప్పుడు, అహంభావం అతడిని పాప కార్యం వైపునకు పోయేలా చేస్తుంది. అలాంటి వారికి తగిన స్థలం నరకమే. అది మహా చెడ్డ నివాసం.

وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يَّشۡرِىۡ نَفۡسَهُ ابۡتِغَآءَ
مَرۡضَاتِ اللّٰهِ‌ؕ وَاللّٰهُ رَءُوۡفٌ ۢ بِالۡعِبَادِ ﴿207﴾

(207) మరో వైపు మానవుల్లోనే మరికొందరు అల్లాహ్ సంతోషం పొందటానికే తన పూర్తి జీవితాన్ని అంకితం చేస్తారు. అల్లాహ్ అటువంటి తన దాసుల పట్ల అమిత వాత్సల్యం గలవాడు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا ادۡخُلُوۡا فِى السِّلۡمِ كَآفَّةً  ۖ وَّلَا
تَتَّبِعُوۡا خُطُوٰتِ الشَّيۡطٰنِ‌ؕ اِنَّهٗ لَـكُمۡ عَدُوٌّ
مُّبِيۡنٌ ﴿208﴾

(208) విశ్వాసులారా! మీరు పూర్తిగా ఇస్లామ్‌లో ప్రవేశించండి. షైతాను అడుగుజాడలు త్రొక్కకండి. వాడు బద్ధశత్రువు.

فَاِنۡ زَلَـلۡتُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡكُمُ الۡبَيِّنٰتُ
فَاعۡلَمُوۡٓا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿209﴾

(209) స్పష్టమైన హితోపదేశాలు మీ వద్దకు వచ్చిన తరువాత కూడా మళ్ళీ తప్పటడుగువేస్తే, అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడూ, వివేక సంపన్నుడన్న విషయం బాగా తెలుసుకోండి.

هَلۡ يَنۡظُرُوۡنَ اِلَّاۤ اَنۡ يَّاۡتِيَهُمُ اللّٰهُ فِىۡ ظُلَلٍ مِّنَ
الۡغَمَامِ وَالۡمَلٰٓـئِكَةُ وَقُضِىَ الۡاَمۡرُ‌ؕ وَاِلَى اللّٰهِ
تُرۡجَعُ الۡاُمُوۡرُ ﴿210﴾ ع 25 14 9

(210) మేఘాల నీడలలో దూతలు తమ వద్దకు రావాలనీ, అల్లాహ్ వారి ముందు స్వయంగా ప్రత్యక్షమై వారిని గురించి తీర్పు చెప్పే సమయం కోసం వారు వేచి ఉన్నారని దాని అర్థమా? చివరకు అన్ని వ్యవహారాలూ అల్లాహ్ వైపునకే మరలుతాయి.

(211) మేము ఎన్ని స్పష్టమైన సూచనలు వారికి చూపించావెూ ఇస్రాయీలు వంశీయులను అడగండి. ఇంకా, అల్లాహ్ అనుగ్రహ భాగ్యం కలిగిన తరువాత దాన్ని దౌర్భాగ్యంగా మార్చుకునే వారిని అల్లాహ్ ఎంత కఠినంగా శిక్షిస్తాడో కూడా వారిని అడగండి.

سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ كَمْ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ اٰيَةٍ
بَيِّنَةٍ ۭ وَمَنْ يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا
جَاۗءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿211﴾

(212) అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించిన వారికి ఇహలోక జీవితం అందమైనదిగా కనిపించేలా చేయబడింది. వారు విశ్వాస వైఖరి అవలంబించిన వారిని పరిహసిస్తారు. కాని తీర్పుదినం నాడు భయభక్తులు కలవారే వారి కంటే ఉన్నత స్థానంలో ఉంటారు. ఇక ఐహిక సంపదనైతే, తాను కోరిన వారికి లెక్కలేకుండా అల్లాహ్ ప్రసాదిస్తాడు.

زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ
مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۘ وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿212﴾

వెనుకటి ఆయత్‌లలో రోజా, సదఖా మరియు హజ్ గురించి వివరించబడింది. వాటి ద్వారా మానవుని విశ్వాసం, నైతికత వృద్ధిచెందుతాయి. ఈ ఆయత్‌లలో మోమిన్ మరియు మునాఫిక్‌ల గురించి ప్రస్తావించబడింది. (205 - 206). కపటాచారులను మునాఫిక్‌లు అంటారు. వీరు మంచిని ప్రదర్శిస్తారు. కాని వారు చెడ్డవారై ఉంటారు. ఇస్లామ్‌ని ప్రదర్శిస్తారు. కాని వారు అవిశ్వాసులయి ఉంటారు.

207. ఒక మునాఫిక్ గురించి పై ఆయత్‌లలో వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో మోమిన్ గురించి అల్లాహ్ కోసం తన సర్వస్వాన్ని త్యాగం చేసేవారే సత్యమైన మోమిన్ మరియు ముస్లిమ్. ఇస్లామ్ కొరకు తమ ధనాన్ని ఖర్చు చేసేవారు. తమ ప్రాణాల్ని త్యాగం చేసేవారు – వీరే ముస్లిములు. ఈ ఆయత్ సుహైబ్ రూమీ అనే సహాబి గురించి అవతరించబడింది. ఆయన మక్కా నుండి హిజ్రత్ చేసి మదీనా వెళ్తున్నప్పుడు అవిశ్వాసులు, ముష్రికులు ఆయన్ని అడ్డగించారు. అప్పుడు సుహైబ్ రూమీ (రజి) వాహనంపై నుండి దిగి విల్లమ్ములను తన చేతిలోకి తీసుకొని ఇలా అన్నారు –

"ఓ అవిశ్వాసులారా! మీకు తెలుసు, నా బాణం గురి తప్పదని. నా వద్ద ఈ బాణాలు ఉన్నంతవరకు నన్ను మీరు ఏం చేయలేరు. నా వద్ద బాణాలు అయిపోయినా నా వద్ద ఖడ్గం ఉంది. ఈ ఖడ్గం నా చేతిలో ఉన్నంత వరకు మీరు నా దగ్గరకు రాలేరు." అప్పుడు అవిశ్వాసులు ఇలా అన్నారు – నీవు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు పేదవాడవు. ఇప్పుడు నీవు ధనవంతుడవు. నీవు ఇక్కడ సంపాదించిన ధనం అంతా మాకు ఇచ్చి వెళ్ళు. సుహైబ్ రూమీ (రజి) తన సంపాదనంతా వారికి ఇచ్చివేసి మదీనా వెళ్లిపోయారు. అప్పుడు రసూలుల్లాహ్ (స) ఇలా అన్నారు, "సుహైబ్ చేసిన వ్యాపారం చాలా లాభసాటి వ్యాపారం." అంటే అల్లాహ్ మార్గంలో తన సంపదనంతా త్యాగం చేసి మదీనా వచ్చారని భావం.

208, 209. ఇస్లాంను పూర్తిగా ఆచరించమని విశ్వాసులకు బోధించబడుతుంది. మీకు ఇష్టం వచ్చిన వాటిపై అమలు చేయడం, ఇష్టం లేని వాటిని వదిలేయడం, లాభం ఉన్న వాటిని అమలుచేయడం, నష్టం ఉన్న

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَّاحِدَةً ۚ فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۖ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيْمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۭ وَمَا اخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَاۗءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ فَهَدَى اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ۭ وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَاۗءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿213﴾

(213) ప్రారంభంలో మానవులంతా ఒకే మార్గం అనుసరించారు. (కాని తరువాత అభిప్రాయభేదాలు ఉత్పన్నమయ్యాయి). అప్పుడు అల్లాహ్ ప్రవక్తలను పంపాడు. వారు సత్యమార్గంలో నడిచేవారికి శుభవార్తలు తెలిపేవారు. వక్రమార్గం అనుసరిస్తే దుష్ఫలితాలు కలుగుతాయని హెచ్చరిక చేసేవారు. వారితో పాటు సత్యమైన గ్రంథాన్ని కూడ పంపాడు. సత్యం గురించి ప్రజలలో ఉత్పన్నమైన విభేదాలు పరిష్కరించటానికి, ఈ విభేదాలను సృష్టించిన వారు సత్యజ్ఞానం ప్రసాదింపబడినవారే. స్పష్టమైన హితోపదేశాలు పొందిన తరువాత కూడ వారు కేవలం పరస్పరం అన్యాయం చేసుకునే ఉద్దేశ్యంతో అసలు సత్యాన్ని వదలి విభిన్న పద్ధతులను సృష్టించు కున్నారు. అయితే ప్రవక్తలను విశ్వసించిన వారికి అల్లాహ్ తన అనుమతితో ప్రజలు వివాదపడిన సత్యాన్ని పొందేమార్గం చూపాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు.

వాటిని వదిలేయడం అనేది ఈమాన్ మరియు ఇస్లాం కానే కాదు. ఇస్లామ్ అంటే అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆజ్ఞలను పూర్తిగా పాలించడం మాత్రమే. దేన్ని గురించి అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆజ్ఞాపిస్తారో దాన్ని చేయాలి. వేటినుండి వారిస్తారో వాటికి దూరంగా ఉండాలి. అందులో మన లాభ నష్టాలను చూడకూడదు. అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త యొక్క తీర్పును శిరసావహించాలి – మనకు ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా సరే. కొందరు ఇస్లామ్ అంటే మస్జిద్‌లో నమాజ్ చేయటం, ఉపవాసాలు ఉంచటం వరకే సరిపెట్టుకున్నారు. వ్యాపారంలో ఇస్లాం లేదని, తమకు ఇష్టం వచ్చినట్లు మోసం చేయవచ్చని, కొలతలలో, తూనికలలో మోసం చేయవచ్చని, వివాహాల్లో ఇస్లాం అవసరం లేదని, వివాహాల్లో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు ఆచారాలను సృష్టించవచ్చని, పెళ్ళికొడుకు కట్నం తీసుకోవచ్చని, పూల హారాలు, మూఢాచారాలు, ధనం ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు చేయవచ్చనీ, వివాహాల్లో పాటలు, డాన్స్, బ్యాండ్‌లు మొదలైనవి తప్పకుండా ఉండాలని, వివాహంలో మహర్ అప్పుగా, కట్నం నగదుగా ఉండవచ్చని వివాహ విషయాలు అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు ఇష్టం ఉన్నా లేకున్నా మనకు ఇష్టంగా ఉండాలనీ కొందరు భావిస్తున్నారు. ఇలాంటి ఇస్లాం ఇస్లామ్ కాదు. కుఫ్ర్ అవుతుంది. ఇలాంటి ఆలోచన కూడా పాపమే. ముస్లిమ్ యొక్క పూర్తి జీవితం ఇస్లాం పరిధిలో ఉండాలి. ఒక ముస్లిమ్ జీవితాంతం ఇస్లామ్‌కు అనుగుణంగా లేకపోతే అది షైతాన్‌ను అనుసరించటమే అవుతుంది. మౌలానా ఆజాద్ దీన్ని గురించి ఇలా అంటున్నారు : ఈమాన్ యొక్క శుభాలు, సాఫల్యాలు పొందాలంటే కేవలం ఇస్లాం స్వీకరిస్తే చాలదు. దాన్ని పూర్తి విశ్వాసంతో పాటు పూర్తి ఆచరణకు సిద్ధపడాలి.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ
مَّثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ۖ مَسَّتْهُمُ
الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّىٰ يَقُولَ الرَّسُولُ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَىٰ نَصْرُ اللَّهِ ۗ أَلَا إِنَّ نَصْرَ
اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿214﴾

(214) స్వర్గ ప్రవేశం అంత సులభంగా లభిస్తుందని మీరు భ్రమపడుతున్నారా? మీకు పూర్వం విశ్వాసులకు సంభవించినవన్నీ ఇంకా మీకు సంభవించనేలేదే! వారిపై ఆపదలు, ఎనలేని వ్యధలు విరుచుకుపడ్డాయి, వారు కుదిపివేయబడ్డారు. చివరకు అప్పటి ప్రవక్త, విశ్వాసులైన అతని అనుచరులు "అల్లాహ్ సహాయం ఇంకా ఎప్పుడొస్తుంది" అని ఆక్రోశించారు. అప్పుడు, "అదిగో, అల్లాహ్ సహాయం సమీపంలోనే ఉంది" అని వారిని ఓదార్చటం జరిగింది.

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۖ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ
خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ
خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿215﴾

(215) "మేము ఏమి ఖర్చు చెయ్యాలి" అని జనులు అడుగుతున్నారు. "మీరు ఏమి ఖర్చుచేసినా దానిని మీ తల్లిదండ్రుల కొరకూ, బంధువుల కొరకూ, అనాథలు, నిరుపేదలు, బాటసారుల కొరకూ ఖర్చు చెయ్యండి. మీరు ఏ మేలు చేసినా, అది అల్లాహ్‌కు తెలుస్తుంది" అని వారికి చెప్పండి.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰ
أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰ أَنْ
تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿216﴾ 26 ع 6 10

(216) యుద్ధం చెయ్యండి అని మీకు ఆజ్ఞాపించబడింది. అయితే అది మీకు ఇష్టంగా లేదు. మీకు నచ్చని విషయమే మీకు లాభకరం కావచ్చు; మీకు నచ్చే విషయమే మీకు నష్టకరం కావచ్చు. ఈ వాస్తవం అల్లాహ్‌కు తెలుసు. మీకు తెలియదు.

**213. సిరాతె ముస్తఖీమ్ అంటే ఐకమత్యం అని అర్థం**

ఏ జాతి అయినా సిరాతె ముస్తఖీమ్ (రుజుమార్గం) పైన నడిస్తే తన గమ్యస్థానానికి చేరుకుంటుంది. ఈ ఆయత్‌లో సిరాతె ముస్తఖీమ్ అంటే ఐకమత్యం అని అర్థం. ముస్లింలంతా ఐకమత్యంగా ఉంటేనే గెలుస్తారు. ఈనాడు ముస్లిముల ఈ దురవస్థకు చాలా వరకు వారి విభేదాలే కారణం. ముస్లిములు తమ విభేదాన్ని వీడితే ఏకం కాగలరు. ఐకమత్యంలో గౌరవం, గెలుపు, అభివృద్ధి మరియు మంచి ఉన్నాయి.

ఈ ఆయత్‌లో భేదాభిప్రాయాల్ని తొలగించటానికే అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌ని అవతరింపజేసాడు. మరియు ప్రవక్తని పంపాడు అని అల్లాహ్‌తఆలా తెలిపాడు. ముస్లిములు తమ దృష్టిని అల్లాహ్ గ్రంథమైన ఖుర్ఆన్ వైపు మరియు ప్రవక్త ఆదేశాలు అయిన ప్రామాణిక హదీసుల వైపు మళ్ళిస్తే భేదాభిప్రాయాలన్నీ తొలగిపోతాయి.

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيْهِ ؕ قُلْ
قِتَالٌ فِيْهِ كَبِيْرٌ ؕ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ
بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ مِنْهُ اَكْبَرُ
عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ؕ وَلَا
يَزَالُوْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوْكُمْ عَنْ
دِيْنِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُوْا ؕ وَمَنْ يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ
عَنْ دِيْنِهٖ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَاُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿217﴾

(217) నిషిద్ధ మాసంలో యుద్ధం చెయ్యటాన్ని గురించి ప్రజలు నిన్ను అడుగుతున్నారు. వారికి ఇలా సమాధానం చెప్పు : “ఆ మాసంలో యుద్ధం చెయ్యటం మహా నేరమే. కాని అల్లాహ్ మార్గంలో అవరోధాలు కల్పించటం, అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించటం, అల్లాహ్ ఆరాధకులను ‘మస్జిదె హరామ్’ను దర్శించకుండా ఆటంకపరచటం, అందులో ఉండే వారిని బయటికి గెంటివెయ్యటం అల్లాహ్ దృష్టిలో అంతకంటే గొప్ప నేరం. ఇంకా, హింస ద్వారా పరధర్మాన్ని అణచటం రక్తపాతం కంటే అత్యంత తీవ్రమైన నేరం.” మిమ్మల్ని మీ ధర్మాన్నుండి మళ్ళించగలగటం వారికి సాధ్యపడితే, వారు అంతవరకు మీతో యుద్ధం చేస్తూనే పోతారు. మీలో ఎవరైనా తన ధర్మాన్ని పరిత్యజించి, అవిశ్వాసస్థితిలో మరణిస్తే, అతడు చేసిన సత్కార్యాలన్నీ ఇహపర లోకాలలో వృధా అవుతాయి. అటువంటి వారంతా నరకవాసులు. నరకంలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

ఉదాహరణకు ముహర్రమ్ నెల శుభాలు కలదా? అశుభం కలదా? దీన్ని గురించి మనం ఖుర్‌ఆన్ మరియు హదీసులపై దృష్టి సారిస్తే వాటిలో ముహర్రమ్ నెల శుభాల నెల అని ఉంది. ఈ నెలలో వివాహాలు మొదలైన శుభకార్యాలు చేయడం మంచిదని ఉపదేశించబడింది. కాని చాలామంది ముస్లిములు ఈ ముహర్రమ్ నెలని అశుభం కల నెలని అంటారు. అందువల్ల ఈ నెలలో వివాహాలు జరగవు. “దీన్ని గురించి ఇలా ఎవరన్నారు?” అని వారిని అడిగితే వారు “మా పిన్ని చెప్పింది. ఈ నెల అశుభం కలది” అని, మా మామయ్యలన్నారు అని అంటారు.

మనం ముస్లింలం, మన వద్ద ఖుర్‌ఆన్, హదీసులు ఉన్నాయి. ఎప్పుడైనా మన మధ్య భేదాభిప్రాయాలు తలెత్తితే పరిష్కారం కోసం ఖుర్‌ఆన్, హదీసులలో వెదకాలి. మన సమస్యలు, భేదాభిప్రాయాలు అన్ని తొలగిపోతాయి. భేదాభిప్రాయాల్ని తొలగించటానికే ఖుర్‌ఆన్ హదీసులు ఉన్నాయి. మనం “మేము మా తాత ముత్తాతల మార్గాన్నే అవలంబిస్తామని, మేము పీర్ ముర్షద్‌ల పద్ధతులనే ఆచరిస్తామనే మొండిపట్టు వీడాలి. దీనికి బదులు మేము ఖుర్‌ఆన్, హదీసుల మార్గాన్నే అవలంబిస్తామని అనాలి. ఇదే సరైన రుజుమార్గం. దీనిలోనే ఐకమత్యం ఉంది.

214. మౌలానా ఆజాద్ (రహ్మలై) ఇలా అంటున్నారు : “మోమిన్ కావడానికి కేవలం నోటితో ఉచ్చరించి స్వర్గంలో ప్రవేశిద్దాం” అనే ఆశ మాత్రమే చాలదు. దీనికి తోడు ఎదురయ్యే కష్టాలను, పరీక్షలను, ఆపదలను ధైర్యంగా ఎదుర్కోవాలి. మీకన్నా ముందు కూడా విశ్వాసులకు ఇలాంటి కష్టాలు వచ్చాయి. మీకూ వస్తాయి.

215. ఈ ఆయత్‌లో దానధర్మాలు చేయమని ఆదేశించబడింది. ఇంకా దాని గురించి వివరిస్తూ, దానధర్మాలు

(218) ఎవరైతే విశ్వసించి, అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ఇల్లూ వాకిలీ సహితం విడిచి జిహాద్ చేసేవారో దైవకారుణ్యం ఆశించటానికి వారే అర్హులు. అల్లాహ్ వారి తప్పులను క్షమించి వారిని కరుణిస్తాడు.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿218﴾

(219) మద్యపానము గురించీ, జూదము గురించి ప్రజలు నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు. నీవు వారికి ఇలా ఉపదేశించు : "ఈ రెంటిలోనూ కీడు ఉన్నది. వాటిలో ప్రజలకు కొన్ని లాభాలు ఉన్నా, లాభాలకంటే కలిగే కీడే ఎక్కువ." "మేము అల్లాహ్ మార్గంలో ఏమి ఖర్చుచేయాలి?" అని వారు అడుగుతారు. "మీ నిత్యావసరాలకు పోగా మిగిలినది" అని నీవు వారికి చెప్పు. ఇహపరాల చింతన మీలో కలిగేందుకుగాను అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన ఆజ్ఞలను విశదీకరి స్తున్నాడు.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿219﴾

అంటే ఇతరులకు ఇవ్వడమే కాదని, ముందు బంధువులకు ఇవ్వాలని, ఒకవేళ బంధువుల్లో బీదవారు, అగత్యపరులు ఉంటే వారికి ముందు ఇవ్వాలని బోధించబడింది.

216. యుద్ధం చేయటం మంచి పని కాదు. కాని ఎప్పుడు దుర్మార్గులు శక్తిమంతులై మానవులపై అత్యాచారాలు మొదలెడ్తారో, ఇంకా సత్య సందేశ ప్రచారానికి అవరోధం కలిగిస్తారో ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో దుర్మార్గుల్ని ఓడించడానికి, వాళ్ళను బలహీనులు చేయటానికి యుద్ధం చేయడం అనివార్యం అవుతుంది. మరియు ఇది గొప్ప పుణ్యకార్యం. దీన్నే 'జిహాద్' అంటారు. ఖుర్ఆన్ యుద్ధం గురించి ఆదేశించలేదు. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ శాంతి వైపు పిలిచే దైవ గ్రంథం. కాని దానిపై దాడి జరిగితే ఏనాడూ వెన్ను చూపలేదు.

217. నిషిద్ధ (పవిత్ర) మాసాలలో అసలు దాడికి దిగరాదు. ఒకవేళ అవిశ్వాసులు దాడిచేస్తే దానికి జవాబుగా దాడి చేయవచ్చు. మౌలానా ఆజాద్ ఇలా అంటున్నారు : మత ధర్మం, నమ్మకాల విషయాలలో ఏ విధమైన బలవంతం కాని, దౌర్జన్యం గానీ మంచిది కాదు. ధర్మం అనేది మనసు యొక్క నమ్మకం నుండి ఉద్భవిస్తుంది. అయితే మనసును ధర్మం వైపు మళ్ళించడానికి ఆధారాలు, నిదర్శనాలు, వివేకం తప్పనిసరి. మక్కా ఖురైషీల ఫిత్నా (పీడన) ఏమిటంటే వాళ్ళు బలవంతంగా మతం గురించి నిర్ణయం తీసుకునేవారు. ముస్లిములపై ఇలా అత్యాచారాలు చేస్తే వాళ్ళు ఇస్లాం మతాన్ని విడిచి అవిశ్వాస మార్గాన్ని అవలంబిస్తారని భ్రమపడేవారు. కాని ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. కొందరు ఇస్లాం బలవంతంగా, కరవాలం ద్వారా వ్యాప్తి చెందింది అని అంటారు. వారి ఈ అభిప్రాయం సరైనది కాదు. ఇస్లామ్ ప్రేమ మరియు వివేకం వల్ల వ్యాప్తి చెందింది. ఇస్లాం ముస్లిముల సద్గుణాల వల్ల, ఇస్లాం ఆధారాల, ప్రబల నిదర్శనాల ద్వారా వ్యాపించింది. కాని షిర్క్ మరియు కుఫ్ర్‌ల వద్ద ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. వెనుకటి ఆయత్‌లలో జిహాద్ గురించి వివరించబడింది. జిహాద్ వల్ల సత్యధర్మానికి సహాయం, కుఫ్ర్‌ను బలహీనపర్చటం అని వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లిములు తమ అంతర్గత వ్యవహారాలు బలపరచుకోవాలని అంటే ముస్లిములు సద్వర్తనులుగా,

| | |
|---|---|
| (220) అనాథలను గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా బోధించు : “ఏవిధంగా వ్యవహరిస్తే వారికి మేలు కలుగుతుందో, ఆ విధంగా వ్యవహరించటం ఉత్తమం. ఒకవేళ మీరూ వారూ కలసివుంటూ, ఉభయుల ఖర్చులను ఉమ్మడిగా భరిస్తే, అందులో అభ్యంతరం లేదు. వారు మీకు సోదరతుల్యులే కదా. కీడు చేసే వారెవరో, మేలు చేసేవారెవరో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ కోరితే, ఈ విషయంలో మీతో కఠినంగా వ్యవహరించి ఉండేవాడు. ఆయన సర్వాధికారియే కాదు, వివేక వంతుడు కూడా. | فِى الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ‌ؕ وَيَسۡـَٔلُوۡنَكَ عَنِ الۡيَتٰمٰى‌ؕ قُلۡ اِصۡلَاحٌ لَّهُمۡ خَيۡرٌ‌ؕ وَاِنۡ تُخَالِطُوۡهُمۡ فَاِخۡوَانُكُمۡ‌ؕ وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ الۡمُفۡسِدَ مِنَ الۡمُصۡلِحِ‌ؕ وَلَوۡ شَآءَ اللّٰهُ لَاَعۡنَتَكُمۡ‌ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿220﴾ |

సద్గుణవంతులుగా మారాలని వివరించబడింది. ఉదాహరణకి జూదం మరియు మద్యానికి దూరంగా ఉండాలని ప్రస్తావించబడింది. ఉమర్ పారూఖ్ సమేతంగా అన్సారుల ఒక జమాఅత్ రసూలుల్లాహ్ (స) వద్దకు వచ్చింది. వారు జూదం మరియు మద్యం గురించి ప్రశ్నించారు. అప్పుడు అల్లాహ్‌తఆలా ఈ ఆయత్‌లు అవతరింపజేసాడు. మద్యనిషేధాన్ని గురించి ఈ ఆయత్ అవతరించినపుడు ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు : ఆ వెంటనే సూరె బఖరాలోని ఆయత్ అవతరించింది (బఖర : 219). ఉమర్ (ర) గారిని పిలిపించి వారికి ఈ ఆయత్ చదివి వినిపించబడింది. కాని మళ్ళీ ఉమర్ (రజి) దుఆ చేసారు. ఆ వెంటనే సూరె నిసా ఆయత్ అవతరించింది. (నిసా : 43)

ఉమర్ (ర) గారిని మళ్ళీ పిలిపించారు, వారికి ఈ ఆయత్ చదివి వినిపించబడింది. కాని మళ్ళీ ఉమర్ (ర) దుఆ చేసారు. ఆ వెంటనే (మాయిదా 90,91 ఆయత్‌లు) అవతరించాయి.

షైతాన్ జూదం మరియు మద్యం ద్వారా మీ మధ్య శత్రుత్వాన్ని సృష్టించడానికి, మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ధ్యానం నుండి దూరం చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. మరల ఉమర్ (ర)ని పిలిపించి ఈ ఆయత్ వినిపించబడింది. అప్పుడు ఉమర్ (ర) ఇన్‌తహైనా, ఇన్‌తహైనా అని అనసాగారు. (అంటే మేము వీటిని త్యజించాము). (ముస్నద్ అహ్మద్, అబూదావూద్, తిర్మిజి, నసాయి). మొదట జూదం మరియు మద్యపానం గురించి వాటిలో లాభానికి బదులు నష్టం అధికంగా ఉందనే ఆయత్ అవతరించబడింది. ఎందుకంటే ముందు ముస్లిములను మానసికంగా మద్య నిషేధానికి సన్నద్ధం చేయాలి. ఆ తరువాత మద్యం, జూదం మరియు అలాంటి కోవకు చెందిన పదార్థాలన్నిటినీ నిషేధించటం జరిగింది. మౌలానా అబ్దుల్ మాజిద్ దర్యాబాదీ ఇలా అన్నారు : “మద్యం మరియు జూదం ఆంగ్లేయులకు ఆమోదయోగ్యమైనదే గాక, వారి సంస్కృతిలో ఒక భాగంగా పరిగణించబడుతుంది. ఇదేవిధంగా పూర్వం అరబ్‌లో కూడా మద్యం వారి సంస్కృతిలో అది ఒక భాగంగా ఉండేది. జూదం మరియు మద్యం సర్వసామాన్యంగా ఉండేవి. గౌరవ దృష్టితో చూడబడేవి. ఈజిప్టు మరియు రోము సంస్కృతులలో కూడా ఇదేవిధంగా ఉండేది. ఇస్లామ్ వచ్చి మద్యం మరియు జూదాన్ని నిషేధించింది. ముస్లిములందరూ వాటిని త్యజించారు. మద్యం నేరాలన్నింటికీ మూలం. అంటే నేరాలన్నింటికీ చెడులన్నింటికీ మద్యమే కారణం. దాన్ని సేవించిన తరువాత మనిషి ఎలాంటి నేరమైనా చేస్తాడు. నసాయిలోని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉస్మాన్ (రజి) ఇలా అన్నారు : మద్యానికి దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే అది నేరాలన్నింటికీ మూలం.

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ؕ وَلَاَمَةٌ
مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَّلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا
تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَتّٰى يُؤْمِنُوْا ؕ وَلَعَبْدٌ
مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ
يَدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۖۚ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا اِلَى الْجَنَّةِ
وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهٖ ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿221﴾ 27 ع 5 11

(221) ముష్రిక్కు మహిళలు విశ్వసించనంతవరకు మీరు వారిని వివాహమాడరాదు. ముష్రిక్కు స్త్రీ మీకు ఎంత నచ్చినా, ఆమె కంటే విశ్వాసురాలైన ఒక బానిస స్త్రీ ఎంతో మేలు. (ఇదే విధంగా) ముష్రిక్ పురుషులు విశ్వాసులు కానంతవరకు మీరు మీ మహిళలను వారికిచ్చి వివాహం చెయ్యకూడదు. ముష్రిక్ కులీనుడు మీకు ఎంత నచ్చినా, అతడికంటె విశ్వాసి అయిన ఒక బానిస ఎంతో మేలు. ఈ ముష్రిక్‌లు మిమ్మల్ని నరకం వైపునకు ఆహ్వానిస్తారు. కాని అల్లాహ్ తన అనుజ్ఞతో మిమ్మల్ని స్వర్గం వైపునకూ, క్షమాభిక్ష వైపునకూ రమ్మని పిలుస్తాడు. హితబోధను స్వీకరిస్తారని ప్రజలకు అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను స్పష్టంగా తెలుపుతాడు.

وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْمَحِيْضِ ؕ قُلْ هُوَ اَذًى ۙ
فَاعْتَزِلُوا النِّسَآءَ فِى الْمَحِيْضِ ۙ وَلَا تَقْرَبُوْهُنَّ
حَتّٰى يَطْهُرْنَ ۚ فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَاْتُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ
اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِيْنَ وَيُحِبُّ
الْمُتَطَهِّرِيْنَ ﴿222﴾

(222) రుతుస్రావాన్ని గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు : “అదొక అపరిశుద్ధావస్థ. కనుక రుతుకాలంలో భార్యలకు దూరంగా ఉండండి. వారు పరిశుద్ధులు కానంత వరకు వారివద్దకు పోకండి. వారు పరిశుద్ధులు అయిన తరువాత, అల్లాహ్ ఆదేశించిన విధంగా మీరు వారి వద్దకు పోవచ్చు. చెడుకు దూరంగా ఉండేవారిని, పరిశుద్ధతను పాటించేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ ۖ فَاْتُوْا حَرْثَكُمْ اَنّٰى
شِئْتُمْ ۫ وَقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ مُّلٰقُوْهُ ؕ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿223﴾

(223) మీ స్త్రీలు మీ యొక్క పొలం వంటివారు. మీ పొలాలలో మీరు కోరినవిధంగా పోవటానికి మీకు అధికారం ఉంది. మీరు మీ భవిష్యత్తును గురించి తగు జాగ్రత్త వహించండి. అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి దూరంగా ఉండండి. ఒకరోజున ఆయనను కలుసుకోవలసి వుందని తెలుసుకోండి. ప్రవక్తా! నీ ఉపదేశాలను స్వీకరించిన వారికి శుభవార్త వినిపించు.

وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِّاَيْمَانِكُمْ اَنْ تَبَرُّوْا وَتَتَّقُوْا وَتُصْلِحُوْا بَيْنَ النَّاسِ ۭ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿224﴾

(224) సత్కార్యాలకూ, భయభక్తులకూ, ప్రజల సంక్షేమానికి దూరంగా ఉండే ఉద్దేశ్యంతో మీరు చేసే ప్రమాణాలకు అల్లాహ్ నావాన్ని ఉపయోగించకండి. అల్లాహ్ మీ మాటలన్నింటినీ వింటున్నాడు. ఆయనకు అంతా తెలుసు.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوْبُكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿225﴾

(225) అనాలోచితంగా మీరు చేసే వ్యర్థ ప్రమాణాలను గురించి అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పట్టుకోడు. కాని హృదయపూర్వకంగా మీరు చేసే ప్రమాణాలను గురించి ఆయన తప్పకుండా ప్రశ్నిస్తాడు. అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, సహనశీలుడూను.

لِلَّذِيْنَ يُؤْلُوْنَ مِنْ نِّسَاۗىِٕهِمْ تَرَبُّصُ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ ۚ فَاِنْ فَاۗءُوْ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿226﴾

(226) ఎవరు తమ భార్యలను కలవకూడదని ప్రమాణం చేసుకుంటారో, వారికి నాలుగు నెలల వ్యవధి కలదు. కాని వారు తమ దాంపత్య జీవితాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభిస్తే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

పూర్వం ఒక భక్తుడు ఉండేవాడు. ఒక వేశ్య స్త్రీ అతన్ని పిలిచి, ఇలా అన్నది : “మీరు సాక్ష్యం ఇవ్వాలి, మా ఇంటికి రండి” ఆ వ్యక్తి ఆమె ఇంట్లో ప్రవేశించిన వెంటనే తలుపులు మూసివేసింది. ఇంకా ఆమె ఇలా అంది, “సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి కాదు, వ్యభిచరించడానికి పిలువబడ్డావు.” అతను ‘నేను అలా చేయను’ అని అన్నాడు. అప్పుడు ఆమె “ఈ బానిసనైనా హత్య చేయి” అని చెప్పింది. దానికీ అతను అంగీకరించలేదు. మళ్ళీ ఆ స్త్రీ ఇలా అంది, “కనీసం మద్యం అయినా సేవించు లేదా నిన్ను వదలను.” ఆ భక్తుడు గత్యంతరంలేక మద్యం సేవించాడు. బాగా మద్యం సేవించిన తరువాత ఆ స్త్రీతో వ్యభిచరించాడు. ఇంకా ఆ బానిసను కూడా హత్య చేసాడు. ఈ విధంగా మద్యం సేవించిన తరువాత ఒక వ్యక్తి వ్యభిచారానికి, హత్యకూ పాల్పడతాడు. అందువల్ల మద్యం నేరాలన్నింటికీ మూలం. అందువల్ల ముస్లిములు మద్యానికి దూరంగా ఉండాలి.

హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా అన్నారు : ఈ ఆయత్‌లు అంటే (నిసా : 10, అన్ ఆమ్ : 153) అవతరించినపుడు ఎవరి ఇంట్లో అనాథలు ఉన్నారో ఆ సహాబీలు అందరూ తమ భోజనాలను వారి నుండి వేరు చేసేసారు. అనాథలకు వేరుగా ఆహారం పెట్టేవారు. మిగిలితే దాన్ని పాపభీతితో తీసుకునేవారు కాదు. ఈ విషయాన్ని గురించి వాళ్ళు చాలా ఆందోళనలో పడ్డారు. అప్పుడు సహాబాలు దీన్ని గురించి రసూలుల్లాహ్(స)ను ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది.

కలసి తిన్నాగాని, వేరుగా తిన్నాగాని కావలసింది అనాథలకు మంచి జరగడమే. అనాథ పట్ల అతని ఆస్తి పట్ల మంచి ఉద్దేశమే ఉంటే అతని ఆహారం అతని ధనం మీ ఆహారం, ధనంతో కలిసినా ఏం అభ్యంతరం లేదు. అతను కూడా మీ సోదరుడే. ఎవరు మంచివారో, ఎవరు చెడ్డవారో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

وَاِنۡ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَاِنَّ اللّٰهَ سَمِيۡعٌ
عَلِيۡمٌ ﴿227﴾
وَالۡمُطَلَّقٰتُ يَتَرَبَّصۡنَ بِاَنۡفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُوۡٓءٍ ؕ
وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنۡ يَّكۡتُمۡنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِىۡۤ
اَرۡحَامِهِنَّ اِنۡ كُنَّ يُؤۡمِنَّ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ ؕ
وَبُعُوۡلَتُهُنَّ اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ اِنۡ اَرَادُوۡۤا
اِصۡلَاحًا ؕ وَلَهُنَّ مِثۡلُ الَّذِىۡ عَلَيۡهِنَّ
بِالۡمَعۡرُوۡفِ ۖ وَلِلرِّجَالِ عَلَيۡهِنَّ دَرَجَةٌ ؕ وَاللّٰهُ
عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿228﴾ ع 28 7 12

(227) కాని వారు విడాకుల కొరకే నిర్ణయం తీసుకుంటే, అల్లాహ్ అంతా వింటాడు, ఆయనకు అన్నీ తెలుసు.

(228) విడాకులివ్వబడిన మహిళలు మూడు రుతువుల కాలం పూర్తి అయ్యేవరకు విధిగా వేచివుండాలి. వారి గర్భాలలో అల్లాహ్ సృష్టించిన దానిని దాచటం వారికి ధర్మం కాదు. అల్లాహ్‌నూ, అంతిమ దినాన్నీ వారు నిజంగానే విశ్వసించే వారే అయితే, ఆ విధంగా చెయ్యటం ఎంతమాత్రం భావ్యం కాదు. వారి భర్తలు దాంపత్య సంబంధాలను సరిదిద్దుకొనుటకు సిద్ధంగా ఉంటే, ఈ నిరీక్షణా కాలంలో వారిని తమ భార్యలుగా తిరిగి స్వీకరించే హక్కు వారికి ఉంది. పురుషులకు స్త్రీలపై ఉన్నటువంటి హక్కులే ధర్మం ప్రకారం స్త్రీలకు కూడా పురుషులపై ఉన్నాయి. కాని పురుషులకు స్త్రీలపై కొంచెం ఆధిక్యం ఉన్నది. అందరిపై అల్లాహ్‌కు ఆధిక్యం ఉన్నది. ఆయన సర్వాధికారి, సర్వజ్ఞాని, వివేచనాపరుడు.

వెనుకటి ఆయత్‌లలో కొన్ని సామాజిక సమస్యలు విశదీకరించబడ్డాయి. వాటి వల్ల ఉమ్మత్ బలహీనపడుతుంది. మద్యం, జూదం వల్ల ఆరోగ్యం చెడుతుంది. ధన నష్టం జరుగుతుంది. నైతిక విలువలు అంతరిస్తాయి. వీటన్నింటికంటే మద్యం, జూదం వల్ల పరస్పరం పోట్లాటలు, జగడాలు ఉత్పన్నమవుతాయి. పరస్పరం శత్రుత్వం ఉద్భవిస్తుంది. అందువల్ల మద్యాన్ని, జూదాన్ని నిషేధించటం జరిగింది. రెండవ విషయం ఏమిటంటే ఒక జాతి బలంగా తయారవాలంటే ఒక కుటుంబం బలంగా ఉండాలి. అల్లాహ్‌తఆలా స్త్రీ పురుషుని వివాహ బంధంలో ధర్మానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వమని బోధించాడు. ఉదాహరణకు ఒక ముస్లిమ్ ఒక అవిశ్వాస స్త్రీతో వివాహం చేయకూడదు. ఆ స్త్రీ ఎంత అందంగా ఉన్నా లేదా ధనవంతురాలైనా సరే, ఆమెకు బదులు ఒక విశ్వాసురాలైన స్త్రీ అందం లేకపోయినా, పేదదైనా ఆ స్త్రీతో వివాహం చేయాలి. ఎందుకంటే అవిశ్వాస స్త్రీ నరకం వైపు తీసుకువెళ్తుంది. కాని ముస్లిం స్త్రీ స్వర్గం వైపు తీసుకెళ్తుంది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఖులా మరియు తలాఖ్‌ల గురించి ప్రస్తావించబడింది.

**ఇస్లాంలో తలాఖె రజ్‌యీ ఉంది**

ఇమామ్ రాజీ ఇలా అంటున్నారు : ఇస్లాంలో తలాఖె రజ్‌యి ఉంది. దీని అర్థం ఏమిటంటే ఒక వ్యక్తి తన భార్యకు తలాఖ్ ఇచ్చిన తరువాత మరల కలవవచ్చు. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి తన భార్యతో జీవితం గడిపితే జీవితం సుఖంగా గడిచిపోతుంది. సౌకర్యాలన్నీ చేకూరుతాయి. అతనికి భార్యతో విడిపోయి ఒంటరిగా జీవించే అనుభవం ఉండదు. తలాఖ్ ఇచ్చిన తరువాత ఒంటరితనం వల్ల అనేక కష్టాలు ఎదురవుతాయి. అప్పుడతను మళ్ళీ తన

(229) విడాకులు రెండుసార్లు ఇవ్వాలి. తరువాత భార్యను సక్రమంగా తమ వద్ద ఉండనివ్వాలి లేదా ఆమెను సహృదయంతో సాగనంపాలి. మీరు వారికి పూర్వం ఇచ్చిన వాటినుండి దేన్నయినా తిరిగి తీసుకోవటం ధర్మసమ్మతం కాదు. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేమనే భయం దంపతులకు కలిగిన పక్షంలో ఒక మినహాయింపు ఉంది. ఇలాంటి సందర్భంలో దంపతులిద్దరూ అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేరనే భయం మీకు కలిగితే, స్త్రీ తన భర్తకు ఏదైనా పరిహారం ఇచ్చి వేరు కావటానికి వారిద్దరూ అంగీకరిస్తే, అందులో ఏమాత్రం దోషం లేదు. ఇవి అల్లాహ్ విధించిన హద్దులు. వీటిని అతిక్రమిం చకండి. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులను అతిక్రమించే వారే దుర్మార్గులు.

اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ۪ فَاِمۡسَاكٌۢ بِمَعۡرُوۡفٍ اَوۡ تَسۡرِيۡحٌۢ بِاِحۡسَانٍ‌ؕ وَلَا يَحِلُّ لَـكُمۡ اَنۡ تَاۡخُذُوۡا مِمَّآ اٰتَيۡتُمُوۡهُنَّ شَيۡـئًا اِلَّاۤ اَنۡ يَّخَافَآ اَلَّا يُقِيۡمَا حُدُوۡدَ اللّٰهِ‌ؕ فَاِنۡ خِفۡتُمۡ اَلَّا يُقِيۡمَا حُدُوۡدَ اللّٰهِ ۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَا فِيۡمَا افۡتَدَتۡ بِهٖ‌ؕ تِلۡكَ حُدُوۡدُ اللّٰهِ فَلَا تَعۡتَدُوۡهَا ‌ۚ وَمَنۡ يَّتَعَدَّ حُدُوۡدَ اللّٰهِ فَاُولٰٓـئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوۡنَ ﴿229﴾

(230) రెండుసార్లు విడాకులిచ్చిన పిదప భర్త భార్యకు మూడవసారి విడాకులిస్తే, ఇక ఆ స్త్రీ అతనికి హలాల్ (ధర్మసమ్మతం) కాదు. ఆమె వివాహం వేరే పురుషునితో జరిగి, అతడు ఆమెకు విడాకులిస్తే అప్పుడు మొదటి భర్త, ఈ స్త్రీ ఉభయులూ తాము అల్లాహ్ హద్దులకు లోబడి ఉండగలమని భావిస్తే, వారు పునర్వివాహం చేసుకోవటంలో దోషం లేదు. ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు. జ్ఞానంగల వారికి మార్గదర్శ కంగా ఉండటానికి వాటిని ఆయన విశదపరు స్తున్నాడు.

فَاِنۡ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنۡۢ بَعۡدُ حَتّٰى تَنۡكِحَ زَوۡجًا غَيۡرَهٗ‌ؕ فَاِنۡ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَاۤ اَنۡ يَّتَرَاجَعَآ اِنۡ ظَنَّآ اَنۡ يُّقِيۡمَا حُدُوۡدَ اللّٰهِ‌ؕ وَتِلۡكَ حُدُوۡدُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوۡمٍ يَّعۡلَمُوۡنَ ﴿230﴾

భార్యతో కలుద్దామని అనుకుంటాడు. మానవుడు తొందరపాటు వల్ల తలాఖ్ ఇస్తాడని అల్లాహ్‌కు తెలుసు. అందుకే తలాఖె రజ్యి అనే ఈ అవకాశం ఏర్పాటు చేస్తాడు.

ఒక వ్యక్తి కోపంలో ఉద్రేకంలో తొందరపాటువల్ల ఒకే సమయంలో మూడుసార్లు తలాఖ్ ఇస్తే అది ఒకటిగానే పరిగణించబడుతుంది. దాని తరువాత భార్య భర్తతో కలవగలదు. భార్య అతనికై నిషిద్ధమవదు. కొందరు ఒకే సమయంలో మూడుసార్లు ఇచ్చిన తలాఖ్‌లు మూడుగా పరిగణించబడతాయి అని అంటారు. కాని వారి ఈ మాట

సరైనది కాదు. ఎందుకంటే అది ఖుర్ఆన్ మరియు హదీస్‌లకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. ఇమామ్ రాజీ ఇలా అంటున్నారు – మొదటి నెలలో తలాఖె రజ్యి అవుతుంది. భర్తకు భార్య లేని లోటు తెలుస్తుంది. అతడు వెంటనే తన భార్యను కలుసుకుంటాడు. ఎంత కఠిన హృదయుడైనా ఒక నెల ఓర్పు వహించగలడు. రెండు నెలలు భరించలేడు. రెండవ నెల తన భార్యతో కలుస్తాడు. ఈ విషయం కూడా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. అందువల్ల రెండవ తలాఖె రజ్యీ ఏర్పాటు చేసాడు. అంటే భర్త తన భార్యతో కలవగలడు. పూర్తి రెండు నెలలు గడిచిన తరువాత భర్త మూడవ తలాఖ్ ఇస్తే దాని తరువాత భర్త భార్యతో మళ్ళీ కలువలేడు. అతని భార్య అతని కొరకు నిషిద్ధమైపోయింది.

**రసూలుల్లాహ్ (స) కాలంలో తలాఖ్ (విడాకులు)**

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : తలాఖ్ రసూలుల్లాహ్ కాలంలోనూ, అబూబకర్ కాలంలోనూ, ఉమర్ కాలంలోనూ రెండు సంవత్సరాల వరకు కూడా ఎవరైనా వ్యక్తి ఒకేసారి మూడు తలాఖ్‌లు ఇస్తే దానిని ఒకే తలాఖుగా పరిగణించేవారు.

దీన్ని గురించి ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు, ఏ విషయంలోనైతే ప్రజలకు సౌకర్యం లభించిందో అందులో వారు తొందరపడుతున్నారు. ఒకవేళ మనం వారిపై దాన్ని విధించి ఉంటే ఎంత బాగుండు? ఆ తరువాత దాన్ని ప్రజలపై విధించారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 2689)

**వ్యాఖ్యానం :**

ఉమర్ (ర) గారు ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో దీన్ని నియమించారు. చరిత్రలో ఒక కాలం ఎలా ఉండేదంటే ఇరాఖ్ మరియు సిరియా నుండి పట్టుబడ్డ స్త్రీ ఖైదీల సంఖ్య అధికంగా ఉండేది. ఈ స్త్రీలు చాలా అందంగా ఉండేవారు. అరబ్‌కు చెందిన మగవారు వారి వ్యామోహంలో పడి తమ భార్యలకు ఒకేసారి మూడు తలాఖ్‌లు ఇవ్వడం మొదలుపెట్టారు. వీరే కాదు, అరబ్‌కు చెందిన స్త్రీలు కూడా చాలా అందంగా ఉండేవారు. అయితే వారిని వివాహం చేసుకోవాలంటే ఒక షరతు ఉండేది. అదేమిటంటే తమ భార్యలకు మూడు తలాఖ్‌లు ఇచ్చివేయాలి. ఇలా చేయడం వల్ల దాంపత్యంలో తాము తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఉండరని నమ్మేవారు. అయితే ఈ స్త్రీలకు సమస్యల దూరదృష్టి ఉండేది కాదు. వారు ఇష్టపడి వివాహం చేసుకొనేవారు. అయితే వారికి ఆ వ్యక్తి తలాఖ్ నుండి రుజూ చేసుకుంటాడని మాత్రం తెలిసి ఉండేది కాదు. ఆ వ్యక్తి తన భార్యల నుండి రుజు చేసుకుంటే తగాదాలు కలహాలు ఏర్పడేవి. పరస్పరం శత్రుత్వం పెరిగి జీవితం అంతా అశాంతిగా దుర్భరంగా ఉండేది. అరబ్బులు తమ పాత భార్యలను వదిలే స్థితిలో కూడా ఉండేవారు కారు. వాళ్ళు కొన్ని నెలల తరువాత రక్షణ నిమిత్తం భార్యలను తిరిగి ఇంటికి తెచ్చుకునేవారు. ఉమర్ (ర) పరిస్థితులను చక్కదిద్దడానికి ఎవరైనా ఒకేసారి మూడు తలాఖ్‌లు ఇస్తే దాన్ని మూడు తలాఖ్‌లుగా పరిగణించేవారు. దానివల్ల అరబ్బులు తమ భార్యలకు తలాఖ్ ఇవ్వరని భావించేవారు. ఉమర్ (ర) ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో మగవాళ్ల తిక్క వదలాలని దీన్ని విధించారు. ఖలీఫాకు ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో ప్రత్యేక చట్టాలు, తాత్కాలికంగా విధించే హక్కు ఉండేది. ఖలీఫాల కాలంలో ఇతర విషయాల గురించి ఎన్నో ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. ఉమర్ (ర) గారు ఒకసారి కరువు పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దొంగతనానికి పడే శిక్షను కొన్ని రోజుల పాటు ఎత్తివేసారు. ఉమర్ (ర) తన తీర్పును పర్మినెంట్ చట్టంగా చేయలేదు. ఆ తరువాత చాలా విచారించారు కూడా. (కలామె నుబువ్వత్ – 3/95, 96)

ఒక వ్యక్తి స్త్రీకి పరిశుద్ధ కాలంలో తలాఖ్ ఇవ్వాలి. ఇది తలాఖె రజ్యి అవుతుంది. అంటే ఆ వ్యక్తి తన భార్యను కలవాలనుకుంటే కలవగలడు. ఒకవేళ కలిసే ఆలోచన లేకపోతే రెండవ పరిశుద్ధ కాలంలో రెండవ తలాఖ్ ఇవ్వాలి. ఈసారి కూడా వ్యక్తి తన భార్యతో కలవాలనుకుంటే కలవగలడు. కలిసే ఆలోచన లేకపోతే మూడవ

పరిశుద్ధ కాలంలో మూడవ తలాఖ్ ఇవ్వాలి. దాని తరువాత అతడు తన భార్యతో కలవలేడు. ఆమె అతనికి నిషిద్ధమౌతుంది.

సారాంశమేమంటే, ఒక నెలకు ఒక 'తలాఖ్' మాత్రమే అవుతుంది. రెండవ నెలలో రెండవ తలాఖ్, మూడవ నెలలో మూడవ తలాఖ్ అవుతుంది. అలాగాకుండా ఎవరయినా ఒకే రోజో, ఒకే సిట్టింగ్‌లో మూడుసార్లు 'తలాఖ్‌లు' ఇచ్చేసినా నిజానికి అది 'ఒక తలాఖ్'గా భావించబడుతుంది. మిగిలిన రెండూ వీగిపోతాయి.

అజ్ఞాన కాలంలో తలాఖ్ మరియు రుజువర్తనలకు అవధులు ఉండేవి కావు. దీని మూలంగా స్త్రీలు, హింస వేధింపులకు గురిఅయ్యేవారు. ఒకవ్యక్తి అనేకసార్లు తలాఖ్ ఇచ్చేవాడు. ఇంకా అనేకసార్లు (రుజు) స్వీకరించేవాడు. తన వద్ద ఉండనిచ్చేవాడూ కాడు. విడిచిపెట్టేవాడూ కాడు. డోలాయమాన స్థితి ఉండేది. ఒకవేళ మొదటి తలాఖ్‌తోనే విడిపోయే ఆదేశం ఇస్తే సమాజం అనేక సమస్యలకు గురిఅయ్యేది. గమనించవలసిన విషయం ఏమిటంటే అల్లాహ్ "తల్లాఖతాని" అంటే రెండు తలాఖ్‌లు అని అనలేదు. "అత్తలాఖు మర్రతాని" 'తలాఖ్ రెండుసార్లు' అని అన్నాడు. అంటే ఒకే సమయంలో రెండుసార్లు తలాఖ్, తలాఖ్ అని పలికి వాటిని రెండు తలాఖులుగా పరిగణించకూడదని బోధించబడింది. ఒక వ్యక్తి ఒకసారి తలాఖ్ ఇచ్చిన తరువాత తన చర్యపై భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించే, తన తప్పును సరిదిద్దుకునే సమయాన్ని దేవుడు ప్రసాదించాడు. ఈ అవకాశం ఒక సమయంలో ఒకేసారి తలాఖ్ ఇవ్వడంలోనే ఉంది. ముహద్దిసీన్‌లు, ధర్మవేత్తలు దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. మూడవ తలాఖ్ తరువాత ఆమెను స్వీకరించనూ లేడు, నికాహ్ చేసుకోనూలేడు. కాని ఆ స్త్రీ ఇంకో వ్యక్తిని నికాహ్ చేసుకొని ఆ వ్యక్తి ఇష్టపడి ఆమెకు తలాఖ్ ఇస్తే, లేదా చనిపోతే అప్పుడు మొదటి వ్యక్తి ఆమెను వివాహం చేసుకోగలడు. కాని దీనికోసం నేడు మన దేశంలో ఉన్న హలాల పద్ధతి మహా పాపకార్యం. రసూలుల్లాహ్ (స) హలాలా చేసే వానిని, చేయబడేవానిని ఇద్దరినీ శపించారు. (అబూదావూద్ – హ.నెం.1811). "హలాలా" ద్వారా చేయబడిన నికాహ్, నికాహ్ అవదు, వ్యభిచారం అవుతుంది. ఈ నికాహ్ వల్ల స్త్రీ మొదటి వ్యక్తి కొరకు హలాల్ అవదు, నేడు కొందరు పండితులు, విద్వాంసులు ఈ ఆయత్ ద్వారా శపించబడిన హలాలా పద్ధతిని సమర్థించుకుంటున్నారు. అల్లాహ్ మనల్ని ఈ పాపం నుండి రక్షించుగాక! "అత్తలాఖు మర్రతాని" లో రెండు తలాఖుల వరకు తిరిగి స్వీకరించే హక్కు ఉంటుంది. అయితే ఈ ఆయతులో రుజువు గడువు (ఇద్దత్) లోపు జరగాలని ఆదేశించబడింది. గడువు పూర్తి అయిన తరువాత కాదు.

## ఖులా

అన్ అబీ అబ్బాస్ అన్న ఇమ్‌రఅతన్ సాబిత్ ఇబ్నె ఖైస్ అతదిన్నబియ్య సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ఫఖాలత్ యా రసూలల్లాహ్ సాబిత్ ఇబ్నిఖైస్ మా ఆతబ అలైహి ఫీ ఖల్‌ఖిన్ వలా దీనిన్ వలాకిన్నీ అక్‌రహల్ కుఫ్ర ఫిల్ ఇస్లామి. ఫఖాల రసూలుల్లాహి అతరుద్దీన అలైహి హదీఖతహు, ఖాలత్ నఅమ్ ఖాల రసూలుల్లాహ్ అఖ్‌బిలిల్ హదీఖత వ తల్లిఖ్‌హా తత్‌లీఖతన్.

అనువాదం : అబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సాబిత్ బిన్ ఖైస్ భార్య రసూలుల్లాహ్ (స) వద్దకు వచ్చింది. ఆమె ఇలా అన్నది: "సాబిత్ యొక్క గుణగణాల వల్లగాని, లేదా అతని ధర్మం విషయంలో లోపం వల్ల గాని నేను అతనిపై కోపంగా లేను. కాని నేను ఇస్లాంలో ఉండి కుఫ్ర్‌కు ఒడిగట్టలేను." రసూలుల్లాహ్ (స) ఇలా అన్నారు : "అతని తోట అతనికి తిరిగి ఇస్తావా?" దానికి ఆమె 'అవును' అని సమాధానమిచ్చింది. రసూలుల్లాహ్ (స) సాబిత్‌తో ఇలా అన్నారు, "నువ్వు నీ తోట తీసుకో, ఆమెకు తలాఖ్ ఇచ్చేయి." బుఖారిలోని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "వలాకిన్నీ అతీఖహు" (కాని నేను అతనితో ఉండలేను). దీని అర్థం ఏమిటంటే నేను నా భర్త నుండి విడాకులు కోరుకుంటున్నాను. దీనికి కారణం ఆయన గుణగణాలు కాని, ధర్మం విషయం కాని కాదు. ఆయనంటే అసలు నాకు బొత్తిగా ఇష్టం లేదు. అతను నా భర్త కావడం వల్ల నేను సమాజ బాధ్యతలు, విధులు నిర్వర్తించలేనేమో

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ
فَاَمْسِكُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ سَرِّحُوْهُنَّ
بِمَعْرُوْفٍ ۪ وَلَا تُمْسِكُوْهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوْا ۚ
وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ؕ وَلَا
تَتَّخِذُوْٓا اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا ۫ وَّاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ وَمَآ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ
وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهٖ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ
اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۧ ﴿231﴾ ع 29 2 11

(231) మీరు మీ స్త్రీలకు విడాకులిచ్చినప్పుడు, వారి కొరకు నిర్ణయింపబడిన గడువు (ఇద్దత్) పూర్తవుతుండగా, వారిని సహృదయంతో మీ వద్ద ఉంచుకోవాలి లేదా మంచితనంతో సాగనంపాలి. కేవలం హింసించే ఉద్దేశ్యంతో వారిని మీతో ఉంచు కోవటం అన్యాయం. ఆ విధంగా చేసేవాడు వాస్తవానికి తనకు తానే అన్యాయం చేసుకుం టున్నాడు. అల్లాహ్ వాక్యాలతో చెలగాటం ఆడకండి. అల్లాహ్ మీకు గొప్ప కానుకను ప్రసాదించిన విషయాన్ని మరువకండి. తాను మీపై అవతరిం పజేసిన గ్రంథాన్నీ, దివ్య జ్ఞానాన్నీ గౌరవించండి అని అల్లాహ్ మీకు బోధిస్తున్నాడు. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. అంతా ఆయనకు తెలుసు అనే విషయం మీరు తెలుసుకోండి.

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا
تَعْضُلُوْهُنَّ اَنْ يَّنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا تَرَاضَوْا
بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ ذٰلِكَ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ
مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ ذٰلِكُمْ
اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا
تَعْلَمُوْنَ ﴿232﴾

(232) మీరు మీ స్త్రీలకు విడాకులిచ్చిన పిదప వారు తమ నిరీక్షణా వ్యవధి (ఇద్దత్)ని పూర్తిచేసి, తమ నిశ్చిత భర్తలను ధర్మసమ్మతంగా పరస్పరం ఇష్టపడి వివాహం చేసుకోదలిస్తే, మీరు వారిని ఆటంకపరచకూడదు. మీరు నిజంగా అల్లాహ్‌ను అంతిమదినాన్ని విశ్వసించినవారే అయితే, అలా ఎంతమాత్రం చెయ్యకూడదని మీకు బోధించ బడుతోంది. మీకోసం సంస్కారవంతమూ పవిత్రమూ అయిన పద్ధతి ఏమిటంటే మీరు దానికి దూరంగా ఉండటమే. అల్లాహ్‌కు అన్నీ తెలుసు, మీకు తెలియదు.

అని, నా వల్ల పొరపాట్లు జరుగుతాయేమో అని, వీటి వల్ల అల్లాహ్ సన్నిధిలో పాపాత్మురాలుగా ఎక్కడ నిలబడవలసి వస్తుందోనని భయపడుతున్నాను. సాబిత్ చూడ్డానికి అందవికారంగా ఉండేవారు. ఆయన భార్య మాత్రం చాలా అందంగా ఉండేది. ఇద్దరి ఈడూ జోడూ సరైనది కాదు. సాబిత్ భార్య ఆయన్ని ఇష్టపడేది కాదు. అందువల్ల "నాకు నా భర్త నుండి విడాకులు కావాలి" అని విన్నవించుకుంది. దీనిపై తన భార్యకు విడాకులు ఇవ్వమని ఇంకా తోటను తిరిగి తీసుకోమని సాబిత్‌ని ఆదేశించారు. షరీఅత్ ఎలాగైతే భర్తకు విడాకులు ఇచ్చే హక్కు ఇచ్చిందో, అలాగే భార్యకు కూడా 'ఖులా' హక్కు ఇచ్చింది. ఒకవేళ భార్యకు భర్తతో సంసారం చేయడం ఇష్టం లేకపోతే కొంత మొత్తాన్ని ఇచ్చి లేదా అతని మహర్ తిరిగి ఇచ్చివేసి ఖులా పొందవచ్చు.

وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُّتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۭ وَعَلَى الْمَوْلُوْدِ لَهٗ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَاۗرَّ وَالِدَةٌۢ بِوَلَدِھَا وَلَا مَوْلُوْدٌ لَّهٗ بِوَلَدِهٖ ۤ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۚ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۭ وَاِنْ اَرَدْتُّمْ اَنْ تَسْتَرْضِعُوْٓا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّآ اٰتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿233﴾

(233) తమ సంతానం యొక్క పాల గడువు పూర్తికావాలని తండ్రులు కోరినపక్షంలో తల్లులు తమ బిడ్డలకు పూర్తిగా రెండు సంవత్సరాలు పాలుపట్టాలి. అప్పుడు ఆమెకు పిల్లల తండ్రి తగువిధంగా భోజన వస్త్రాలను ఇచ్చి పోషించవలసి ఉంటుంది. కాని శక్తికి మించిన భారం ఎవరిమీదా మోపబడదు. (అంటే) బిడ్డను కన్న కారణంగా తల్లిమీద ఎక్కువ భారం మోపటం భావ్యం కాదు. బిడ్డకు తండ్రి కనుక తండ్రిని ఇరకాటంలో పెట్టటం కూడ సమంజసం కాదు. పాలిచ్చే తల్లిని పోషించే బాధ్యత తండ్రిపై ఉన్నవిధంగానే తండ్రి వారసులపై కూడా ఉంటుంది. కాని ఇరుపక్షాలవారు సంప్రదించుకుని పరస్పర అంగీకారంతో బిడ్డచే పాలు విడిపిస్తే అందులో దోషం లేదు. ఇంకా మీరు మీ సంతానానికి వేరే స్త్రీ ద్వారా పాలు ఇప్పించే ఏర్పాటు చెయ్యదలిస్తే, అదీ ఆక్షేపణీయం కాదు. కాని మీరు ఆమెకు ఇవ్వవలసిన దానిని ధర్మసమ్మతంగా చెల్లించాలి. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. మీరు చేస్తున్న దంతా అల్లాహ్ దృష్టిలో ఉంది అనే విషయం తెలుసు కోండి.

وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا يَّتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّعَشْرًا ۚ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿234﴾

(234) మీలో ఎవరైనా మరణించి, వారి భార్యలు సజీవంగా ఉంటే, వారు నాలుగు నెలల పదిరోజుల వరకు తమను తాము నిగ్రహించుకోవాలి. ఈ గడువు (ఇద్దత్) పూర్తి అయిన పిదప, వారు తమ కొరకు ఏది ఉచితమో దానిని యుక్తమైన రీతిలో చేసుకోవటానికి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉన్నారు. దానికి మీరు బాధ్యులు కారు. మీరు చేసే పనులన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు.

వెనుకటి ఆయత్‌లలో తలాఖ్ గురించి, ఇంకా భార్యాభర్తలు విడిపోవడం గురించి వివరించబడింది. ఇంకా కుటుంబంలో విభేదాలు, సమస్యల గురించి వివరించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో నమాజ్ గురించి వివరించబడింది. ఎందుకంటే నమాజ్ వ్యక్తి నుండి చెడును దూరం చేస్తుంది. వ్యక్తిలో ఉన్న విద్వేషాన్ని, కోపాన్ని,

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا عَرَّضْتُمْ بِهٖ مِنْ خِطْبَةِ
النِّسَآءِ اَوْ اَكْنَنْتُمْ فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ؕ عَلِمَ اللّٰهُ
اَنَّكُمْ سَتَذْكُرُوْنَهُنَّ وَلٰكِنْ لَّا تُوَاعِدُوْهُنَّ
سِرًّا اِلَّآ اَنْ تَقُوْلُوْا قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ؕ وَلَا تَعْزِمُوْا
عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتٰبُ اَجَلَهٗ ؕ
وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ
فَاحْذَرُوْهُ ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿235﴾ ع 30 4 14

(235) ఈ వితంతువులను వివాహం చేసుకోవాలనే మీ సంకల్పాన్ని మీరు వారి నిరీక్షణాకాలం (ఇద్దత్)లో పరోక్షంగా తెలిపినా లేక దానిని మీ మనస్సులలో గోప్యంగా ఉంచినా అది దోషం కాదు. వారిని గురించిన ఆలోచన సహజంగానే మీకు కలుగుతుందని అల్లాహ్‌కు తెలుసు. కాని రహస్యంగా ఎలాంటి ఒప్పందం చేసుకోరాదు. అయితే మీరేమన్నా మాట్లాడదలిస్తే గౌరవమైన రీతిలో మాట్లాడండి. నిరీక్షణా వ్యవధి (ఇద్దత్) పూర్తి కానంతవరకు వివాహ నిర్ణయం తీసుకోకూడదు. మీ మనస్సులలో ఉన్న విషయం సహితం అల్లాహ్‌కు తెలుసు అని తెలుసుకోండి. కనుక ఆయనకు భయపడండి. ఇంకా ఆయన అత్యంత సహన శీలుడని, మన్నిస్తాడని కూడా తెలుసుకోండి.

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ مَا لَمْ
تَمَسُّوْهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوْا لَهُنَّ فَرِيْضَةً ۖۚ وَّمَتِّعُوْهُنَّ
عَلَى الْمُوْسِعِ قَدَرُهٗ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهٗ ۚ
مَتَاعًا بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿236﴾

(236) మీరు మీ స్త్రీలను ముట్టుకోకముందే లేక మహర్ (స్త్రీ ధనం) నిర్ణయం కాకపూర్వమే మీరు వారికి విడాకులిస్తే, అది పాపం కాదు. అప్పుడు మీరు వారికి కొంత తప్పకుండా ఇవ్వాలి. ధనవం తుడైన వ్యక్తి తన శక్తికొలదీ, పేదవాడైన మనిషి తన స్థితినిబట్టి ధర్మసమ్మతమైన విధంగా చెల్లించాలి. ఇది సజ్జనులైన వారి విధి.

وَاِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ وَقَدْ
فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ
اَنْ يَّعْفُوْنَ اَوْ يَعْفُوَا الَّذِيْ بِيَدِهٖ عُقْدَةُ
النِّكَاحِ ؕ وَاَنْ تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَلَا
تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
بَصِيْرٌ ﴿237﴾

(237) మీరు తాకక ముందే మీ స్త్రీలకు విడాకులిస్తే, ఒకవేళ అప్పటికే వారి మహర్ నిర్ణయింపబడి ఉన్నట్లయితే అప్పుడు సగం మహర్‌ను చెల్లించవలసి ఉంటుంది. కాని స్త్రీ గనక ఉదార బుద్ధితో వ్యవహ రించి (మహర్‌ను క్షమించి విడిచిపెట్టి) నట్లయితే లేక నికాహ్ బంధం తన చేతిలో ఉన్న పురుషుడు ఔదార్యంతో (పూర్తి మహర్) చెల్లించినట్లయితే అదీ అభ్యంతరకరం కాదు. మీరు (పురుషులు) ఉదార స్వభావంతో వ్యవహరిస్తే, అది భయభక్తులకు సన్నిహితమైనది. పరస్పర వ్యవహారాలలో ఔదార్యం చూపటం మరువకండి. మీరు చేసే పనులను అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు.

حٰفِظُوْا عَلَى الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ۗ
وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ﴿238﴾

(238) మీరు మీ నమాజులను సంరక్షించుకోండి. ముఖ్యంగా మధ్యమ నమాజును. అల్లాహ్ సన్నిధానంలో విధేయులై నిలబడండి.

فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ
فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا
تَعْلَمُوْنَ ﴿239﴾

(239) పరిస్థితులు ప్రమాదకరంగా ఉంటే, నడుస్తూవున్నా లేక వాహనంపై వున్నా, ఎలా సాధ్యమయితే అలా నమాజు చెయ్యండి. శాంతి భద్రతలు నెలకొన్న తరువాత, అల్లాహ్ మీకు నేర్పిన పద్ధతి ప్రకారం ఆయనను స్మరించండి. ఈ పద్ధతి పూర్వం మీకు తెలియదు.

وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا ۚۖ
وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ
اِخْرَاجٍ ۚ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْ مَا
فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوْفٍ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ
حَكِيْمٌ ﴿240﴾

(240) మీలోని వారెవరైనా మరణించి, వారి భార్యలు సజీవంగా వుంటే, వారు తమ భార్యలకు ఒక సంవత్సరం వరకు భరణపు ఖర్చులు ఇవ్వాలనీ వారిని ఇంటి నుండి బహిష్కరించరాదనీ ఒక వీలునామా వ్రాయాలి. కాని వారు తమంతట తామే వెళ్ళిపోయి, తమ విషయంలో ధర్మసమ్మతంగా ఏమి చేసినా దానికి మీరు బాధ్యులు కారు. అల్లాహ్ సర్వాధికారి, సర్వమూ తెలిసినవాడు.

وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌ ۢ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ حَقًّا عَلَى
الْمُتَّقِيْنَ ﴿241﴾

(241) ఇదేవిధంగా విడాకులివ్వబడిన స్త్రీలకు కూడా సముచిత రీతిన ఎంతో కొంత ఇచ్చి సాగనంపాలి. భయభక్తులు కలవారు దీనిని విధిగా పాటించాలి.

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُوْنَ ﴿242﴾ ع 31 7 15

(242) ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను మీకు స్పష్టంగా తెలుపుతాడు. మీరు అర్థం చేసుకుని ప్రవర్తిస్తారని ఆశించబడుతోంది.

శత్రుత్వాన్ని నమాజ్ దూరం చేస్తుంది. లేదా వాటిని అదుపులో ఉంచుతుంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మనిషి అశాంతికి దూరం అవుతాడు. నమాజ్ అశాంతిని దూరం చేస్తుంది. రసూలుల్లాహ్ ఎప్పుడు వ్యాకులతకు గురయినా బిలాల్‌తో వుజూకు నీళ్ళు తెమ్మని అంటారు. ఇంకా రసూలుల్లాహ్ వుజూచేసి నమాజ్ చేసేవారు. ఆ వెంటనే ఆయన (స) కష్టం కాని, అశాంతి కాని దూరం అయ్యేది. మనశ్శాంతిని పొందేవారు. అందువల్ల మనం నమాజును తప్పనిసరిగా స్థాపించాలి. దీనివల్ల ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ కష్టాలు దూరమవుతాయి.

(243) మరణభీతితో తమ ఇళ్ళూవాకిళ్ళను విడిచివెళ్ళినవారి ఉదంతాన్ని గురించి నీవు తలపోశావా? వారు వేల సంఖ్యలో ఉండేవారు. అల్లాహ్ వారితో "చావండి" అని అన్నాడు. మళ్ళీ ఆయన వారిని బ్రతికించాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ మానవులపట్ల అత్యంత అనుగ్రహం కలవాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞతలు చూపరు.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ
اُلُوْفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ ۪ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوْتُوْا ۟
ثُمَّ اَحْيَاهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿243﴾

(244) ముస్లిములారా! అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యండి. అల్లాహ్ అన్నీ వింటాడు, ఆయనకు అంతా తెలుసు అని మీరు బాగా తెలుసుకోండి.

وَقَاتِلُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ﴿244﴾

(245) అల్లాహ్‌కు మంచి రుణం ఇచ్చేవారు మీలో ఎవరైనా ఉన్నారా? దానిని ఆయన ఎన్నో రెట్లు అధికంచేసి తిరిగి ఇస్తాడు. (ఐశ్వర్యాన్ని) తగ్గించటం, అధికం చెయ్యటం – అంతా అల్లాహ్ చేతులలోనే ఉంది. ఆయన వైపునకే మీరంతా తిరిగి పోవలసివుంది.

مَنْ ذَا الَّذِىْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗۤ اَضْعَافًا كَثِيْرَةً ؕ وَاللّٰهُ يَقْبِضُ
وَيَبْصُۜطُ ۪ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿245﴾

(246) మూసా (నిర్యాణం) తరువాత ఇస్రాయీలీయుల నాయకులకు ఎదురైన పరిస్థితులను గురించి నీవు ఆలోచించావా? వారు తమ ప్రవక్తను ఇలా అడిగారు : "మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యటానికి నీవు మాకొరకు ఒక రాజును నియమించు." అప్పుడు ప్రవక్త వారిని ఇలా అడిగాడు : "తీరా మిమ్మల్ని యుద్ధం చెయ్యండి అని ఆదేశిస్తే, అప్పుడు మీరు నిరాకరించరుకదా?" వారు ఇలా అన్నారు : "మేము మా ఇళ్ళనుండి గెంటివేయబడ్డాము. మా పిల్లలు మాకు దూరం చెయ్యబడ్డారు. అలాంటప్పుడు మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యకుండా ఉండటమనేది ఎలా సాధ్యం?" కాని, యుద్ధం చేయండి అని ఆజ్ఞాపించినపుడు వారిలో కొందరు తప్ప అందరూ వెన్ను చూపారు. ఈ దుర్మార్గులలో ప్రతి ఒక్కడూ అల్లాహ్‌కు తెలుసు.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْۢ بَنِىْۤ اِسْرَآءِيْلَ مِنْۢ بَعْدِ
مُوْسٰى ۘ اِذْ قَالُوْا لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا
نُّقَاتِلْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ
كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوْا ؕ قَالُوْا وَمَا
لَنَاۤ اَلَّا نُقَاتِلَ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ
دِيَارِنَا وَاَبْنَآئِنَا ؕ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ
تَوَلَّوْا اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ
بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿246﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ
طَالُوْتَ مَلِكًا ؕ قَالُوْۤا اَنّٰى يَكُوْنُ لَهُ الْمُلْكُ
عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً
مِّنَ الْمَالِ ؕ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىهُ عَلَيْكُمْ
وَزَادَهٗ بَسْطَةً فِى الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ؕ وَاللّٰهُ يُؤْتِىْ
مُلْكَهٗ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿247﴾

(247) వారి ప్రవక్త వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీకు ఏలికగా అల్లాహ్ తాలూత్‌ను నియమించాడు.” ఇది విని వారు ఇలా అన్నారు: “మాపై రాజ్యం చేసే హక్కు అతనికెలా సంక్రమిస్తుంది? రాజ్యం చేసే హక్కూ, అర్హతలూ అతనికంటే మాకే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఎందుకంటే, అతడు శ్రీమంతుడు కాదు.” దానికి సమాధానంగా ప్రవక్త వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీకు బదులుగా అల్లాహ్ అతనినే ఎన్నిక చేశాడు. అల్లాహ్ అతనికి బుద్ధిబలాన్నీ, కండబలాన్నీ సమృద్ధిగా ప్రసాదించాడు. తాను కోరిన వారికి తన రాజ్యం ప్రసాదించే అధికారం అల్లాహ్‌కు ఉంది. అల్లాహ్ అంతా వ్యాపించి ఉన్నాడు, సర్వమూ తెలిసినవాడు.”

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اٰيَةَ مُلْكِهٖۤ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ
التَّابُوْتُ فِيْهِ سَكِيْنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ
مِّمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوْسٰى وَاٰلُ هٰرُوْنَ تَحْمِلُهُ
الْمَلٰٓئِكَةُ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ع ﴿248﴾ 32 ع 6 16

(248) వారి ప్రవక్త వారితో ఇంకా ఈ విధంగా అన్నాడు : “అల్లాహ్ అతనిని మీపై రాజుగా నియమించాడు. అతని ప్రభుత్వ కాలంలో మీ పెట్టె (ఆర్క్) మీకు తిరిగి లభిస్తుంది. మీ ప్రభువు నుండి మీ కొరకు మనశ్శాంతి సామగ్రి అందులో ఉంది. ఇంకా అందులో మూసా కుటుంబం, హారూను కుటుంబం వదలి వెళ్ళిన పవిత్ర అవశేషాలు ఉన్నాయి. దానిని ప్రస్తుతం దూతలు కాపాడు తున్నారు. మీరు విశ్వసించినవారే అయితే, ఇది నిశ్చయంగా మీకొక మహత్తరమైన చిహ్నం.”

వెనుకటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌తఆలా కుటుంబాన్ని మంచిగా, పటిష్ఠపరచమని బోధించాడు. కుటుంబం సరిగ్గా ఉంటే సమాజం, జాతి సరిగ్గా ఉంటుంది. ఈ ఆయతుల్లో జిహాద్ గురించి ఆజ్ఞాపించబడింది. దీనివల్ల జాతి యొక్క సంస్కృతి విశ్వాసాలు భద్రపరచబడతాయి. ఒక వర్గం సత్యాన్ని సమర్థించనంత వరకు సత్యరక్షణ జరగదు. ఈ విషయంలో అల్లాహ్‌తఆలా గతించిన ముస్లిం జాతుల గురించి ప్రస్తావించాడు. వాళ్ళు చూడ్డానికి కొంతమందే ఉండేవారు. కాని సత్య సమర్థన కోసం నడుంకట్టి నిలబడిపోయారు. సత్య స్థాపన కోసం మిథ్యావాదులతో జిహాద్ చేసారు. అల్లాహ్ దయవల్ల గెలిచారు. సత్యవంతులు జిహాద్ చేయకపోతే వారు గెలిచేవారు కాదు. మూసా (అ) తరువాత కొంతకాలం వరకు బనీ ఇస్రాయీలు రుజుమార్గాన్ని అవలంబించారు. కాని ఆ తరువాత వారిలో మార్గవిహీనతతో పాటు బలహీనతలు ఉత్పన్నమయ్యాయి. ఈ పతన కాలంలో బనీ ఇస్రాయీల్‌లో ప్రవక్తలే వారి నాయకులుగా ఉండేవారు. వీరే ఆజ్ఞలు, తీర్పులూ ఇచ్చేవారు. బనీ ఇస్రాయీల్ ఇతర పెద్ద పెద్ద రాజుల వల్ల

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ ۙ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ ۚ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ۚ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَاقُو اللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿249﴾

(249) తరువాత యుద్ధానికి సైన్యంతో బయలుదేరుతూ తాలూత్ ఇలా ప్రకటించాడు : "ఒక నదీ తీరాన అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పరీక్షించబోతున్నాడు. దానిలో నీళ్ళు త్రాగేవాడు నా సహచరుడు కాడు. దాని నీళ్ళతో తన దాహం తీర్చుకోనివాడే నా సహచరుడు. కాని చేతితో ఒక గుక్కెడు త్రాగితే ఫర్వాలేదు." అయితే కొందరు తప్ప అందరూ ఆ నదీజలాన్ని కడుపునిండా త్రాగారు. తాలూత్, అతని సహచరులు ఆ నదిని దాటి ముందుకుపోయినప్పుడు వారు తాలూత్‌తో ఇలా అన్నారు : "జాలూత్‌ను, అతని సైన్యాలను ఎదుర్కొనే శక్తి ఈ రోజు మాలో లేదు." కాని ఒక రోజున అల్లాహ్‌ను కలవటం తప్పదు అని విశ్వసించినవారు ఈ విధంగా ప్రకటించారు : "ఒక చిన్న వర్గం ఒక పెద్ద వర్గాన్ని అల్లాహ్ అనుమతితో జయించటం ఎన్నోసార్లు జరిగింది. అల్లాహ్ సహచర్యం, స్థైర్యం కలవారికే లభిస్తుంది."

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿250﴾

(250) జాలూత్‌తో, అతని సైన్యంతో పోరాడటానికి బయలుదేరుతూ వారు ఇలా ప్రార్థించారు : "మా ప్రభూ! మాకు ధైర్యస్థైర్యాలు ప్రసాదించు. మా కాళ్ళకు నిలకడను చేకూర్చు. అవిశ్వాసులపై మాకు విజయం అనుగ్రహించు."

స్పందించి తమ ప్రవక్త సమూయిల్‌ని తమ కోసం ఒక రాజును నియమించమని, అతని నాయకత్వంలో తాము జిహాద్ చేస్తామని కోరారు. మొదట జాలూత్ గ్రాండేల్ బలవంతునిగా, శక్తిమంతునిగా, సైన్యాధిపతిగా, ఉక్కు మనిషిలా ఉండేవాడు. బాహాటంగా సవాలు చేసేవాడు. ఎవరికీ అతనితో పోటీపడే ధైర్యం ఉండేది కాదు. దావూద్ (అ) గురిచూసి రాయి విసిరారు. అది అతని తలను చీల్చుతూ వెనుక భాగం వరకూ దూసుకువెళ్ళింది. దావూద్ (అ) కూడా అప్పుడు ప్రవక్తా, రాజు కాదు. అతను తాలూత్ సైన్యంలో ఒక సామాన్య సైనికునిగా చేరారు. అతని ద్వారా అల్లాహ్‌తఆలా జాలూత్‌ని అంతం చేసాడు. ఇంకా కొద్దిమంది గల విశ్వాసుల సమూహము ద్వారా అధిక సంఖ్యగల సమూహాన్ని ఓటమి పాలు చేసాడు.

ఆ తరువాత అల్లాహ్‌తఆలా దావూద్ (అ) ను రాజుగా, ప్రవక్తగా చేసాడు. "హిక్మత్" అనే పదానికి కొందరు ప్రవక్త పదవి అని, మరికొందరు పారిశ్రామిక వృత్తి అని, మరికొందరు రణతంత్రమని అభిప్రాయపడ్డారు. ఎందుకంటే యుద్ధ సమయంలో అదే కీలక పాత్ర వహించింది.

| | |
|---|---|
| (251) చివరకు అల్లాహ్ అనుజ్ఞతో వారు అవిశ్వాసులను ఓడించి పారద్రోలారు. దావూద్ జాలూత్‌ను సంహరించాడు. అల్లాహ్ అతనికి రాజ్యాధికారాన్నీ, బుద్ధికౌశల్యాన్నీ ప్రసాదించాడు. ఇంకా తాను కోరిన విషయాల జ్ఞానాన్ని ఆయన అతనికి ప్రదానం చేశాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ మానవుల ఒక వర్గాన్ని మరొక వర్గం ద్వారా తొలగించకపోతే, భూలోక వ్యవస్థ ఛిన్నాభిన్నమై ఉండేది. కాని లోకవాసులపై అల్లాహ్ ఎనలేని అనుగ్రహం కలవాడు. | فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللّٰهِ ۙ وَقَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوْتَ وَاٰتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهٗ مِمَّا يَشَآءُ ؕ وَلَوْ لَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ ۙ لَّفَسَدَتِ الْاَرْضُ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿251﴾ |
| (252) ఇవన్నీ అల్లాహ్ వాక్యాలు. వాటిని మేము యథాతథంగా నీకు వినిపిస్తున్నాము. ఓ ముహమ్మద్! నిశ్చయంగా నీవు ఒక సందేశహరుడవు. | تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿252﴾ |

## చట్టం

చట్టం దుష్టులను, హింసించేవారిని అంతం చేయడానికి ఉపయోగించే ఆయుధం. అల్లాహ్‌తఆలా అత్యాచారాన్ని సహించడు. అల్లాహ్‌తఆలా మానవులపై దయాగుణం కలవాడు. అందువల్ల హింసకు, అత్యాచారానికి గురయిన వారిని, బలహీనుల సహాయం కొరకు ధర్మమూర్తుల్ని ప్రభవింపజేస్తాడు. వీరు అత్యాచారులకు ఎదురుగా నిలబడి వారితో పోరాడి వారిని అంతం చేస్తారు. లేదా అల్లాహ్‌తఆలా తన వద్ద నుండి ఏదైనా శిక్షకు గురిచేసి వారిని అంతం చేస్తాడు. ఉదాహరణకు ఆద్ జాతిపై తీవ్రమైన గాలుల శిక్ష వచ్చింది. గాలుల ద్వారా వారిని నాశనం చేసాడు. ఇంకా ఫిరౌన్ జాతిని సముద్రంలో ముంచివేసాడు.

జాలూత్ వంటి దుర్మార్గుణ్ణి దావూద్ (అ) ద్వారా అంతం చేసాడు. మరియు అబూజహల్, అబూలహబ్‌లను రసూలుల్లాహ్ ద్వారా తుదముట్టించాడు. అల్లాహ్‌తఆలా అల్లకల్లోలాన్ని, పీడనను, అరాచకాన్ని సహించడు.

తప్పకుండా అల్లాహ్‌తఆలా బలహీనులైన ముస్లిములకు సహాయం చేస్తాడు ఇన్షాఅల్లాహ్.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۘ
مِنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ ؕ
وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ
بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ
مِنْۢ بَعْدِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ
وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوْا فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ
كَفَرَ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا ۟ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ۧ ﴿253﴾ ع 33 5 1

(253) మేము ఈ ప్రవక్తలలో కొందరికి, మరికొందరిపై ఆధిక్యతను ఇచ్చాము. వారిలో కొందరితో అల్లాహ్ సంభాషించాడు. మరికొందరి స్థాయి ఉన్నతం చేయబడింది. ఇంకా మేము మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా (అ)కు అద్భుతాలను ఇచ్చాము. మరియు పవిత్రాత్మ (జిబ్రీల్) ద్వారా ఆయనకు సహాయం చేశాము. అల్లాహ్ తలచుకున్నట్లయితే ఆ ప్రవక్తల తర్వాత స్పష్టమయిన ఆదేశాలు అందిన ప్రజలు పరస్పరం కలహించుకునేవారు కాదు. కాని వారు విభేదాలలో పడిపోయారు. ఆ ప్రజలలో కొందరు విశ్వసించారు, మరికొందరు కుఫ్ర్ (తిరస్కారం) మార్గాన్ని అవలంబించారు. అల్లాహ్ కోరినట్లయితే వారు తగవులు జగడాలు పెట్టుకునే వారు కాదు. కాని అల్లాహ్ తాను కోరినది చేస్తాడు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ
قَبْلِ اَنْ يَّاْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّلَا
شَفَاعَةٌ ؕ وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿254﴾

(254) విశ్వాసులారా! మేము మీకు ఇచ్చిన ఉపాధిలో నుండి కొనుగోలు, అమ్మకం జరగని, ఎటువంటి స్నేహమూ ఉపయోగపడని, ఎటువంటి సిఫారసూ అంగీకరించబడని ఆ రోజు రాకముందే (అల్లాహ్ మార్గంలో) ఖర్చు చేయండి, ఈ విషయా లను తిరస్కరించేవారే దుర్మార్గులు.

వివరణ : మునుపటి వాక్యాలలో అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్ వారిలో తాలూత్‌కు ఉన్నత స్థానాన్ని, విశిష్ఠతను ప్రసాదించినట్లు చెప్పబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అదేవిధంగా ప్రవక్తలలో కొందరికి, కొందరిపై అల్లాహ్ విశిష్ఠతనిచ్చినట్లు వివరించబడుతోంది. హజ్రత్ మూసా (అ)ను కలీముల్లాహ్ (అల్లాహ్‌తో సంభాషించినవానిగా) చేసినట్లుగానే హజ్రత్ ఈసా (అ)కు అద్భుతాన్ని ఇచ్చాము. ఆయన అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో మృతులను బ్రతికించేవారు. ఇంకా మహా ప్రవక్త (స)ను ఇమాముల్ అంబియా (ప్రవక్తల నాయకుడు) మరియు సకల లోకాలకు ప్రవక్తగా చేశాము. ఆయన దైవదౌత్యాన్ని, ప్రవక్త పదవినీ ప్రళయం వరకూ అమలులో ఉంచాము.

దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖించారు : "ఏ ప్రవక్తకూ మరే ప్రవక్తపై విశిష్ఠతను ఇవ్వకండి." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6405)

ఆయత్ 254 వివరణ : ఈ పవిత్ర వాక్యంలో అల్లాహ్ బహుచక్కని విషయం తెలిపాడు. విశ్వాసులారా! మేము మీకు సిరిసంపదలను అనుగ్రహించాము. వాటిని నేడు మేలుకోసం వినియోగించండి. గుర్తుంచుకోండి! రేపు

اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلۡحَیُّ الۡقَیُّوۡمُ ۬ۚ لَا تَاۡخُذُهٗ
سِنَةٌ وَّلَا نَوۡمٌ ؕ لَهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی
الۡاَرۡضِ ؕ مَنۡ ذَا الَّذِیۡ یَشۡفَعُ عِنۡدَهٗۤ اِلَّا
بِاِذۡنِهٖ ؕ یَعۡلَمُ مَا بَیۡنَ اَیۡدِیۡهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ ۚ
وَلَا یُحِیۡطُوۡنَ بِشَیۡءٍ مِّنۡ عِلۡمِهٖۤ اِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ
وَسِعَ كُرۡسِیُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ ۚ وَلَا یَـُٔوۡدُهٗ
حِفۡظُهُمَا ۚ وَهُوَ الۡعَلِیُّ الۡعَظِیۡمُ ﴿255﴾

(255) అల్లాహ్ – ఆయన తప్పు ఆరాధనకు అర్హుడు ఎవరూ లేరు. ఆయన నిత్య సజీవుడు. అందరినీ ఆదుకునేవాడు, ఆయనకు కునుకుపట్టదు. నిద్రా రాదు, భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్నదంతా ఆయనదే. ఆయన దర్బారులో ఆయన అనుమతి లేకుండా సిఫారసు చేయగలవాడెవడు? ప్రజల ముందు ఉన్నదంతా ఆయనకు తెలుసు. ప్రజల వెనుక ఉన్నదాన్నీ ఆయన ఎరుగును. ఆయన జ్ఞానములోని ఏ విషయమూ వారి గ్రహణ పరిధిలోనికి రాదు. కాని ఆయన కోరినంత మేరకే. ఆయన పీఠం భూమ్యాకాశాలను ఆవరించి ఉంది, ఆ రెండింటి రక్షణ ఆయనకు అలసట కలిగించదు. ఆయన మహోన్నతుడు, ఘనత కలవాడు.

لَاۤ اِكۡرَاهَ فِی الدِّیۡنِ ۟ۙ قَدۡ تَّبَیَّنَ الرُّشۡدُ مِنَ
الۡغَیِّ ۚ فَمَنۡ یَّكۡفُرۡ بِالطَّاغُوۡتِ وَیُؤۡمِنۡۢ بِاللّٰهِ فَقَدِ
اسۡتَمۡسَكَ بِالۡعُرۡوَةِ الۡوُثۡقٰی ۟ لَا انۡفِصَامَ لَهَا ؕ
وَاللّٰهُ سَمِیۡعٌ عَلِیۡمٌ ﴿256﴾

(256) ధర్మం విషయంలో ఎటువంటి బలాత్కారం లేదు. సన్మార్గం అపమార్గం నుండి ప్రస్ఫుటమయ్యింది. ఇక తాగూత్‌ను తిరస్కరించి అల్లాహ్‌ను విశ్వసించిన వ్యక్తి వాస్తవానికి ఒక దృఢమయిన, ఎన్నటికీ తెగిపోని కడియాన్ని పూర్తి శక్తితో పట్టుకున్నట్లే. ఆయన అన్నీ వినేవాడు, అంతా ఎరిగినవాడు.

اَللّٰهُ وَلِیُّ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا ۙ یُخۡرِجُهُمۡ مِّنَ الظُّلُمٰتِ
اِلَی النُّوۡرِ ؕ۬ وَالَّذِیۡنَ كَفَرُوۡۤا اَوۡلِیٰٓـُٔهُمُ
الطَّاغُوۡتُ ۙ یُخۡرِجُوۡنَهُمۡ مِّنَ النُّوۡرِ اِلَی
الظُّلُمٰتِ ؕ اُولٰٓىِٕكَ اَصۡحٰبُ النَّارِ ۚ هُمۡ فِیۡهَا
خٰلِدُوۡنَ ﴿257﴾ ع 34 4 2

(257) అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారికి సంరక్షకుడు. ఆయన వారికి (కుఫ్ర్, షిర్క్‌ల) అంధకారంలో నుండి వెలికితీసి (ఇస్లాం) వెలుగు వైపు తీసుకువస్తాడు. ఇంకా కుఫ్ర్‌ను అవలంబించిన వారి మిత్రులు తాగూత్‌లు (హద్దు మీరినవారు). వారు వారిని వెలుగు నుండి అంధకారంలోనికి తీసుకుపోతారు. ఇటువంటి వారే నరకవాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

ప్రళయదినం రానున్నది. ఆ రోజు మీరు ఏ పుణ్యకార్యాన్నీ ఖరీదు చేయలేరు. మీ మిత్రుడు ఎవడూ మీకు సహాయపడలేడు. దైవాజ్ఞ లేకుండా ఎవరూ మీకు అనుకూలంగా సిఫారసు చేయలేడు. కనుక ఆనాటి కోసం సత్కార్యాలు ప్రోగు చేసుకోవడానికి ఈనాడు అవకాశం ఉంది.

255 – 257 వివరణ : మునుపటి వాక్యాలలో, అల్లాహ్ కొందరు ప్రవక్తలకు మరికొందరిపై శ్రేష్ఠత ఇచ్చాడన్న ప్రస్తావన ఉంది. ఇప్పుడు హజ్రత్ మూసా (అ) హజ్రత్ ఈసా (అ) మరియు హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ఇంక ఎందరో ప్రవక్తలు ఉన్నప్పటికీ వారి ధర్మం మాత్రం ఒక్కటే. అదే ఇస్లాం. వారి సందేశమూ ఒక్కటే. తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వ) సందేశం. కాని తరువాతి వారు ధర్మం పేరుతో యుద్ధాలు చేశారు. ఒకరినొకరు చంపుకున్నారు. ఇది తప్పుడు విధానం అని ఇక్కడ ప్రస్తావించబడింది.

## ఆయతుల్ కుర్సీ ఘనత :

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారని అబూ అమామ (రజి) ఉల్లేఖించారు : "ప్రతి ఫర్జ్ నమాజ్ తర్వాత ఆయతుల్ కుర్సీ పఠించిన వానిని స్వర్గం నుండి నిరోధించే వస్తువు ఏదీ లేదు. మరణం తప్ప." (సునన్ నసాయి – హ.నెం. 9928 అల్బానీ గారు దీనిని ప్రామాణిక హదీసుగా పేర్కొన్నారు).

దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : "ఆయతుల్ కుర్సీ, దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోని అత్యంత ఘనమైన ఆయత్." (మస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం. 13309)

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : "ఆయతుల్ కుర్సీ నాలుగోవంతు ఖుర్ఆన్." (మస్నద్ అహ్మద్)

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారని, హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : "ఆయనపై అవతరించిన గొప్ప ఆయత్, ఆయతుల్ కుర్సీ" (అహ్మద్, నసాయి) ఇంకా ఇమామ్ అహ్మద్, అబూదావూద్, తిర్మిజీ మరియు ఇబ్నె మాజా (రజి), అల్లాహ్ యొక్క ఘనమైన నామం ఈ రెండు ఆయతులలో ఉన్నదని ఉల్లేఖించారు – అల్లాహు లా యిలాహ ఇల్లా హువల్ హయ్యుల్ ఖయ్యూమ్ – అలిఫ్ లామ్ మీమ్, అల్లాహు లాయిలాహ ఇల్లాహువల్ హయ్యుల్ ఖయ్యూమ్.

హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖించారు, "దైవప్రవక్త (స) నన్ను జకాతె రమజాన్ (సద్ఖా, ఫిత్ర్)కు కాపలాగా నియమించారు. అప్పుడు నా దగ్గరకు ఒకడు వచ్చాడు. వాడు రాగానే ధాన్యం నుండి గుప్పిళ్ళతో తీసుకోవడం ప్రారంభించాడు. నేను వాడిని పట్టుకున్నాను. నిన్ను దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకు తీసుకుపోతాను (విడిచిపెట్టను) అని చెప్పగా వాడు ఇలా అన్నాడు, 'అబూ హురైరా ! నీవు నిద్రించడానికి ప్రక్క మీద వాలినప్పుడు ఆయతుల్ కుర్సీ పఠించు. ఉదయం అయ్యే వరకు అల్లాహ్ తరఫున ఒక కావలిగా ఉండే దూత నియమించబడతాడు. అతడు నిన్ను రక్షిస్తాడు, ఉదయం అయ్యేవరకూ షైతాన్ నీ దరిదాపులకు రాడు." ఈ విషయం దైవప్రవక్త (స)కు అబూ హురైరా (రజి) విన్నవించారు. ఆయన (స) పలికారు : "వాడు అబద్ధాలకోరే అయినప్పటికీ అతడు చెప్పిన విషయం నిజమే, వాడు షైతాన్." (సహీ బుఖారీ, కితాబ్ ఫజాయిలె ఖుర్ఆన్ – హ.నెం. 4634).

**షఫాఅత్ (సిఫారసు)**

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "నేను అర్ష్ (దైవపీఠం) క్రిందకు వస్తాను. సజ్దాలో పడిపోతాను. అల్లాహ్ నన్ను అదే స్థితిలో వదలిపెడతాడు. తర్వాత నాతో అంటాడు, 'లే, చెప్పు, వినడం జరుగుతుంది. సిఫారసు చెయ్యి, అంగీకరించబడుతుంది" అంటాడు (బుఖారీ, ముస్లిమ్).

**షఫాఅత్ ఏకేశ్వరోపాసకులకే**

"మీ షఫాఅత్ ప్రాప్తించగల అదృష్టశాలి ఎవరు?" అని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) దైవప్రవక్త (స) ను

అడిగారు. ఆయన (స) బదులిచ్చారు, "లా యిలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరు) అని పూర్తి చిత్తశుద్ధితో పలికినవాడు." (బుఖారీ-హ.నెం. 97)

**ఆయతుల్ కుర్సీ వివరణ**

ఆయతుల్ కుర్సీలో దైవాన్ని గుర్తించడం నేర్పబడింది. అల్లాహ్ అంటే శాశ్వతంగా సజీవుడు, నిత్యం సజీవంగా ఉంటాడు. అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులలో ఆ లక్షణం లేదు. ఇతరులు దైవం కారు గనక, కాబట్టి అటువంటి వారిని ఆరాధించడం తప్పు. ఈసా (అ) జన్మించి రెండువేల సంవత్సరాలు అయింది. అంతకు పూర్వం ఆయన బ్రతికి ఉండలేదు. అదేవిధంగా ఔలియా అల్లాహ్ కొన్ని వందల ఏళ్ళ క్రితం జన్మించారు. అంతకు పూర్వం వారు బ్రతికి ఉండలేదు. ఇపుడు వారు గతించిపోయారు. కనుక వారి సమాధులకు సజ్దా చేయడం, వాటికి ప్రదక్షిణలు చేయడం, వారిని సహాయం కొరకు వేడుకోవడం కూడదు. అదేవిధంగా అల్లాహ్‌లోని సుగుణం, ఆయన అలసిపోడు, వాస్తవానికి సకల సృష్టినీ ఆయన నడిపిస్తున్నాడు. అదేవిధంగా అల్లాహ్‌లోని సుగుణం ఆయన ఆదినుండి ఉన్నప్పటికీ నిద్రించడు. ప్రవక్తలు, వలీలకు అందరకూ మరణం ఉంది, ప్రవక్తలు, ఔలియాలు అలసిపోయేవారు. కాబట్టి వీరంతా మానవులే కాని దైవాలు కారు.

ఆయతుల్ కుర్సీ ఘనమైన నామం, అంటే అవసరంలో ఉన్నవాడు, కష్టాలలో ఉన్నవాడు ఆయతుల్ కుర్సీ పఠించి దుఆ చేస్తే, అతడి దుఆ తప్పక స్వీకరించబడుతుంది. అతడి కష్టం తప్పక దూరం అవుతుంది. ఈ విషయం హదీసులో వచ్చింది. ఇదేవిధంగా ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా రెండవ వాక్యంలో "అల్లాహు లా యిలాహ ఇల్లాహువల్ హయ్యుల్ ఖయ్యూమ్" అని ఉంది. ఇదేవిధంగా తాహా సూరా (ఆయత్ నెం.111)లో "వ అనతిల్ వుజుహులిల్ హయ్యిల్ ఖయ్యూమ్ వఖద్‌ఖాబ మన్ హమల జుల్మా." (సహీహ్ ఇబ్ను మాజా - హ.నెం. 3846)

ఆయత్ నెం. 256 : ఈ ఆయత్ అవతరణా కాలం గురించి ఇలా ఉంది : అన్సారులకు చెందిన కొందరు యువకులు యూదులుగాను, క్రైస్తవులుగాను అయిపోయారు. ఈ అన్సారులు ముస్లింలుగా మారినప్పుడు, యూదులుగాను క్రైస్తవులుగాను మారిన తమ యువకుల్ని బలవంతంగా ముస్లింలుగా చేయాలనుకున్నప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది : "ముస్లింలారా! బలవంతంగా ఎవరినీ ఇస్లాంలో చేర్చకండి. చివరికి మీ సంతానాన్ని కూడా." (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

**ఆలోచించవలసిన విషయం**

ఇస్లాం శత్రువులు, ఇస్లాం కరవాలం ద్వారా వ్యాప్తి చెందిందని ప్రచారం చేశారు. ఇది శుద్ధ అబద్ధం. ఇస్లాం రుజువుల ఆధారంగా, వాస్తవాల ఆధారంగా వ్యాప్తి చెందింది. ముసల్మానుల నైతికత, నడవడికల ద్వారా వ్యాప్తి చెందింది. ఎవ్వరినీ బలవంతంగా ముస్లింగా మార్చకండి అని దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో ఆదేశించబడింది. బలవంతంగా గనక ఇస్లాంలోకి మార్చడం జరిగివుంటే ఈనాడు భారత దేశంలో పరిస్థితి మరోవిధంగా ఉండేదేమో! భారత దేశంలో ముస్లింలు వెయ్యి సంవత్సరాలు పరిపాలించారు. కాని బలవంతంగా హిందువు, ముస్లింగా మార్చబడలేదు.

ఇస్లాంలో జిహాద్ అనేది కల్లోలాన్ని అణచడాని కోసం ఉంది కాని ప్రజలను బలవంతంగా ఇస్లాంలో చేర్చడం కోసం కాదు.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِىْ حَآجَّ اِبْرٰهٖمَ فِىْ رَبِّهٖٓ اَنْ اٰتٰىهُ
اللّٰهُ الْمُلْكَ ۘ اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّىَ الَّذِىْ يُحْىٖ
وَيُمِيْتُ ۙ قَالَ اَنَا اُحْىٖ وَاُمِيْتُ ؕ قَالَ اِبْرٰهٖمُ
فَاِنَّ اللّٰهَ يَاْتِىْ بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَاْتِ بِهَا
مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِىْ كَفَرَ ؕ وَاللّٰهُ لَا
يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۚ ﴿258﴾

(258) (ఓ ప్రవక్తా!) అల్లాహ్ అతడికి అధికారం ఇచ్చాడని ఇబ్రాహీం (అ) తో అతని ప్రభువు విషయంలో జగడం పెట్టుకున్న వారి విషయం గురించి ఆలోచించలేదా? ఇబ్రాహీం (అ) "జీవన్మరణాలను ఇచ్చేవాడే నా ప్రభువు" అని అన్నప్పుడు వాడు, "నేను కూడా ప్రాణాలు పోయగలను మరియు ప్రాణాలు తీయగలను" అన్నాడు. తిరిగి ఇబ్రాహీం (అ) అన్నాడు, "అల్లాహ్ సూర్యుడ్ని తూర్పు నుండి ఉదయింపజేస్తాడు. ఏదీ నువ్వు పడమటి నుండి ఉదయింపచెయ్యి చూద్దాం." ఇక ఆ తిరస్కారి గ్రుడ్లప్పగించసాగాడు. అల్లాహ్ దుష్టులకు సన్మార్గం చూపడు.

اَوْ كَالَّذِىْ مَرَّ عَلٰى قَرْيَةٍ وَّهِىَ خَاوِيَةٌ عَلٰى
عُرُوْشِهَا ۚ قَالَ اَنّٰى يُحْىٖ هٰذِهِ اللّٰهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ
فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهٗ ؕ قَالَ كَمْ
لَبِثْتَ ؕ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ؕ قَالَ
بَلْ لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ اِلٰى طَعَامِكَ
وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۚ وَانْظُرْ اِلٰى حِمَارِكَ
وَلِنَجْعَلَكَ اٰيَةً لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ اِلَى الْعِظَامِ
كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوْهَا لَحْمًا ؕ فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهٗ ۙ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿259﴾

(259) లేక ఆ వ్యక్తి పరిస్థితి – అతడు ఒక నగరం మీదుగా ప్రయాణించాడు. ఆ నగరం పైకప్పులతో పాటు కూలిపోయింది. దీని మరణం తర్వాత అల్లాహ్ తిరిగి ఎలా బ్రతికిస్తాడు? అనసాగాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అతడ్ని వంద ఏళ్ళ వరకూ మృతుడిగా చేశాడు. తిరిగి అతడ్ని లేపాడు. అతడ్ని 'నీవు ఎంత వ్యవధి వరకూ ఈ స్థితిలో ఉన్నావు?' అని అడగ్గా ఒక రోజు లేక ఒక రోజులోని కొంత భాగం ఉన్నానని చెప్పాడు. "నీవు వంద ఏళ్ళు ఈ స్థితిలో ఉన్నావు. సరే నీ ఆహార పదార్థాలను చూడు. ఇవి ఇంతవరకు పాచిపోలేదు. నీ గాడిదను కూడా చూడు. (దాని ఎముకలు సయితం కృశించిపోయాయి) ఇదంతా మేమెందుకు చేశామంటే ప్రజల కోసం నిన్ను ఒక నిదర్శనంగా చేయాలని. ఇక నీ గాడిద ఎముకల్ని చూడు. వాటిని మేము జోడించి లేపుతాము. దానిపై మాంసాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాము" అని అన్నాడు అల్లాహ్. అతడికి ఈ విషయాలు స్పష్టమయిన తర్వాత చెప్పసాగాడు, "అల్లాహ్ ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడని నాకు బాగా తెలిసింది."

وَاِذۡ قَالَ اِبۡرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِىۡ كَيۡفَ تُحۡىِ الۡمَوۡتٰى ؕ
قَالَ اَوَلَمۡ تُؤۡمِنۡ ؕ قَالَ بَلٰى وَلٰـكِنۡ لِّيَطۡمَٮِٕنَّ
قَلۡبِىۡ ؕ قَالَ فَخُذۡ اَرۡبَعَةً مِّنَ الطَّيۡرِ فَصُرۡهُنَّ
اِلَيۡكَ ثُمَّ اجۡعَلۡ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِّنۡهُنَّ جُزۡءًا ثُمَّ
ادۡعُهُنَّ يَاۡتِيۡنَكَ سَعۡيًا ؕ وَاعۡلَمۡ اَنَّ اللّٰهَ عَزِيۡزٌ
حَكِيۡمٌ ﴿260﴾ ع 35 3 3

(260) మరియు ఇబ్రాహీం తన ప్రభువుతో, "నా ప్రభూ! నీవు మృతులను ఎలా బ్రతికిస్తావో నాకు చూపు" అన్నాడు. అల్లాహ్ అడిగాడు, "నీకు నమ్మకం లేదా?" ఇబ్రాహీం జవాబిచ్చాడు : "ఎందుకు లేదు, ఉంది కాని నా మనసు సంతృప్తి కోసం." అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, "నాలుగు పక్షుల్ని తీసుకో. వాటిని ముక్కలు ముక్కలు చేసి వాటిలోని ఒక్కో ముక్కను ఒక్కో కొండపై ఉంచు. తర్వాత వాటిని పిలువు. అవి నీ దగ్గరకు పరుగెత్తుకు వస్తాయి. అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై ఆధిక్యత గలవాడు, ప్రజ్ఞాశాలి అని తెలుసుకో."

**మార్గదర్శకత్వానికి మూలసూత్రం :**

వివరణ : ప్రపంచంలో వివిధ రకాల జనులు ఉన్నారు. వారిలో కొందరు సత్యప్రియులు, కొందరు ప్రాపంచిక వ్యామోహం కలవారు, తాత ముత్తాతల ఆచారాలను పట్టుకు వ్రేలాడేవారు, మనోకాంక్షల దాసులు ఉన్నారు. సత్యప్రియులయిన వారు రుజువు, ఆధారాలతో ఒక విషయం నిరూపించబడితే వారు వెంటనే దానిని అంగీకరిస్తారు – దాహంతో అలమటించేవాని ఎదుట నీరు ఉంచితే వెంటనే అతడు నీటిని తీసుకున్నట్లుగా. ఎందుకంటే అతడు నీటి కోసం వెతుకుతున్నాడు కనుక. ఇదేవిధంగా సత్యాన్వేషణలో ఉన్న సత్యప్రియుడైన వ్యక్తి సత్యం ఎదుటికి రాగానే వెంటనే దాన్ని అంగీకరించాడు. ఇంకా సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడు సత్యాన్ని ద్వేషించేవాడు తప్పక సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తాడు. అల్లాహ్ ఇటువంటి వారికి మార్గం చూపడు. నమ్రూద్ రాజు విషయమూ అంతే. నమ్రూద్ రాజు తానే దేవుడిగా ప్రకటించుకున్నాడు. ఇబ్రాహీం అన్నాడు, "నా ప్రభువు సూర్యుణ్ని తూర్పు నుండి ఉదయింపజేస్తాడు. నీవు కూడ దైవానివే అయితే సూర్యుణ్ని పడమటి నుండి ఉదయింపజెయ్యి. నిండు దర్బారులో నమ్రూద్ నిరుత్తరుడయ్యాడు. అతడు జవాబివ్వలేకపోయాడు. అంటే అతడు దైవం కాదనడానికి అదే రుజువు. అతడు ఒక మానవుడు మాత్రమే. అయితే నమ్రూద్ సత్యప్రియుడు కాదు. సత్యం అతని ఎదుట స్పష్టమయిపోయినప్పటికీ వాడు అంగీకరించలేదు. తానే దైవాన్నని ప్రకటించుకోసాగాడు. సత్యాన్ని స్పష్టం చేసిన వానిని అగ్నిలో పడవేయమని ఆజ్ఞాపించాడు.

**రెండవ మూడవ ఉదాహరణలు సత్యప్రియులకు సంబంధించినవి :**

ఒక విషయాన్ని గ్రహించడానికి తటపటాయిస్తుండగా, అల్లాహ్ వారికి సత్యాన్ని స్పష్టపరచగా వారు వెంటనే సత్యాన్ని స్వీకరించారు. సంతృప్తి చెందారు. దైవప్రవక్త ఉజైర్ ఒక గ్రామాన్ని చూశారు. అది పూర్తిగా సర్వనాశనం అయిపోయింది. అల్లాహ్ ఈ పట్టణాన్ని తిరిగి శోభాయమానంగా ఎలా చేస్తాడు? తిరిగి ప్రజల రాకపోకల్ని ఎలా పునరుద్ధరిస్తాడు? తిరిగి ఎలా జన బాహుళ్యాన్ని నివసింపజేస్తాడు? అని ఆయన ఆలోచించారు. అల్లాహ్ ఆయనకు మరణాన్నిచ్చాడు. వంద ఏళ్ళ తరువాత తిరిగి ఆయన్ని బ్రతికించాడు. 'నీవు ఎన్ని సంవత్సరాల వరకు ఈ స్థితిలో పడి వున్నావు?' అని అడిగాడు. "ఒక దినం లేక ఒక దినంలోని కొంత భాగం" అని ఆయన జవాబిచ్చాడు. అల్లాహ్ అన్నాడు, "నీవు వంద ఏళ్ళ వరకు మరణించి పడి వున్నావు. అందుకు రుజువుగా నీ గాడిదను చూడు. అది చచ్చి,

కుళ్ళి ఎముకలు మాత్రమే మిగిలిన అస్థిపంజరం, ఇంకా నీ భోజనం వైపు చూడు అది తాజాగానే ఉంది. పాడైపోలేదు.” తిరిగి అల్లాహ్ అన్నాడు : ‘నీవు ఆ గాడిద ఎముకల వైపు చూడు. ఆ ఎముకల గూడు నిలబడింది. తిరిగి దానిపై మాంసం అమరింది. చర్మం పెరిగి వెంట్రుకలు మొలిచాయి. గాడిద బ్రతికింది. ఉజైర్ తన కళ్ళారా ఇదంతా చూసి పలికాడు. “ఓ ప్రభూ! నీవు ప్రతి పనిని చేయగల శక్తి, మహత్తు కలవాడవని అంగీకరిస్తున్నాను. శిథిలమయిన ఈ గ్రామాన్ని మరొకసారి శోభాయమానం చేయగలవాడవు నీవే.”

మూడవ ఉదాహరణ, ఇబ్రాహీం (అ) కు సంబంధించినది. ఆయన అల్లాహ్‌తో, “ప్రభూ! నీవు మృతుల్ని తిరిగి ఎలా బ్రతికిస్తావో నాకు చూపు” అని కోరాడు. “నాలుగు వేర్వేరు రకాల పక్షుల్ని తీసుకో, వాటిని ముక్కలు ముక్కలుగా చెయ్యి. ఆ ముక్కల్ని వేర్వేరు కొండలపై ఉంచి, వాటిని పిలువు. అవి తిరిగి నీ దగ్గరకు ఎగిరి వస్తాయి” అని అల్లాహ్ పలికాడు. ఇలా జరగడాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూసి ఇబ్రాహీం (అ) “ఓ అల్లాహ్! నీవు అత్యంత ప్రజ్ఞాశాలివి” అన్నాడు.

ఈనాడు ప్రపంచంలో ప్రతి ఒక్కరి ఎదుటకు సత్యం వస్తోంది. సత్యప్రియులయిన వారు సత్యాన్ని స్వీకరిస్తున్నారు. సత్యాన్ని ఇష్టపడనివారు దానిని తిరస్కరిస్తున్నారు. అల్లాహ్ వేప చెట్టుకు చేదునిచ్చాడు. కనుక వేప చెట్టు చేదుగా ఉంటుంది. అలాగే అల్లాహ్ మామిడి చెట్టుకు తియ్యదనం ఇచ్చాడు. కనుక మామిడి తియ్యగా ఉంటుంది. నిమ్మకాయకు అల్లాహ్ పులుపునిచ్చాడు. కనుక అది పుల్లగా ఉంటుంది. ఇదేవిధంగా అల్లాహ్ సత్యప్రియులకు హితబోధ చేస్తున్నాడు. మనోకాంక్షల దాసులకు, ప్రాపంచిక వ్యామోహం కలవారికి, అధర్మపరులకు అజ్ఞానాన్ని ఇస్తున్నాడు.

ఆయత్ నెం. 260కు దివంగత మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్ (రహ్మ.లై) వ్యాఖ్యానం ఇలా వ్రాశారు, “సత్య సందేశం వలన మృతజాతులు సజీవం కావటం, అనాగరికులు మార్గభ్రష్టులయిన వ్యక్తులు, సుశిక్షితులయిన సమాజంగా మారిపోవడం సంభవమేనని హ్రజత్ ఇబ్రాహీం (అ) సంఘటన ద్వారా స్పష్టమైంది.

ఆయన దేశం మరియు ఆయన దేశానికి బయట సత్యాన్ని స్వీకరించే స్తోమత కానవచ్చే ఒక్క వర్గం కూడ లేనటువంటి యుగంలో హ్రజత్ ఇబ్రాహీం (అ) జన్మించారు. ఈ పరిస్థితి చూసి ఆయన అన్నారు, “ప్రభూ! ఈ మరణాన్ని జీవితంగా ఎలా మార్చివేస్తావు?” అందుకు అల్లాహ్ సత్యసందేశపు విప్లవాత్మక వాస్తవాన్ని, పక్షుల ఉదాహరణతో స్పష్టం చేశాడు. నీవు ఒక పక్షిని కొన్ని దినాల వరకు నీ దగ్గర వుంచుకొని, నీ పిలుపును వినేలా, నీవు పిలువగానే వచ్చేసేలా అది శిక్షణ పొందినప్పుడు, మార్గభ్రష్టుడు అనాగరికుడు అయిన మానవుడు సత్య సందేశకుని శిక్షణ వల్ల నీ పిలుపును వినే, దానికి జవాబు పలికేలా ప్రభావితుడు కాలేడా? ...... అలాగే అయింది. ఆ సత్య సందేశహరుడు, అనాగరికులు, భ్రష్ట మార్గాన పడినవారికి ఇచ్చిన శిక్షణ, మానవ చరిత్రలోనే అత్యంత గొప్ప విప్లవాన్ని తెచ్చింది. జాతులకు జాతులు, వంశాలకు వంశాలు ఇబ్రాహీం సందేశం విని తరలి వచ్చాయి. అంతేకాదు నాలుగు వేల సంవత్సరాల కాలం గడిచిపోయింది. కాని నేటికి ప్రతి సంవత్సరం అసంఖ్యాక మానవ సమూహాలు ఈ సందేశాన్ని స్వీకరిస్తూ, ఉరుకులు పరుగులతో ఇబ్రాహీమ్(అ) అనుచర వర్గంలో చేరిపోతున్నారు.

2. ...... అల్లాహ్ మృతప్రాయమైన జాతిని జాగృతం చెయ్యడానికి ఈ పద్ధతి చూపాడు. ఏవిధంగా పక్షులకు రోజూ గింజలు వేస్తూ, వాటిపట్ల ఉదారంగా ప్రవర్తించినందువల్ల అవి మనకు మచ్చిక అవుతాయో, మన ఒక్క పిలుపుతో అవి మన దగ్గరకు ఎగిరి వస్తాయో, అదేవిధంగా తిరస్కారులయిన జాతులతో ఉదారంగా మెలగి, వాటికి సేవచేసి, వారికి విద్యాశిక్షణలను గరపి, వారిని ఆదరిస్తే ఆ జాతులు మన వైపునకు మరలగలవు. దైవప్రవక్త (స) నైతికత కారణంగా ఎందరో ప్రభావితులయ్యారు. సహబాక్రామ్ సద్ వ్యవహరణ కారణంగా చాలామంది ముస్లింలయ్యారు. ఉలమాల విద్యాశిక్షణల వల్ల ఎందరో (తౌహీద్) ఏకేశ్వరోపాసన అవలంబించారు. ఈనాడు క్రైస్తవ

| | |
|---|---|
| (261) దైవమార్గంలో తమ సొమ్మును ఖర్చు చేసేవారి ఉదాహరణ ఇలా ఉంది : ఒక గింజను నాటితే అది మొలిచి, ఏడు వెన్నులు పండి, ఒక్కో వెన్నులో వంద గింజలు ఉంటాయి. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి అంతకన్నా ఎక్కువ ప్రతిఫలం ఇస్తాడు. అల్లాహ్ పుష్కలంగా ప్రసాదించేవాడు, సర్వం తెలిసినవాడు. | مَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِيْ كُلِّ سُنْۢبُلَةٍ مِّائَةُ حَبَّةٍ ؕ وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿261﴾ |
| (262) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేసినవారు, ఖర్చు చేసిన తరువాత చేసిన మేలు చాటుకోని వారికి, దుఃఖం కలిగించని వారికి, వారి ప్రతిఫలం పుణ్యం వారి ప్రభువు వద్ద ఉంది. వారికి ఎటువంటి భయంగాని, విచారం గానీ కలుగవు. | اَلَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُوْنَ مَآ اَنْفَقُوْا مَنًّا وَّلَآ اَذًى ۙ لَّهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿262﴾ |
| (263) దానం చేసిన తరువాత బాధపెట్టిన దానికన్నా మంచి మాట పలకటం, ఇతరులను క్షమించటం మిన్న. అల్లాహ్ నిరపేక్షాపరుడు, మృదు స్వభావి. | قَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ وَّمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَّتْبَعُهَآ اَذًى ؕ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَلِيْمٌ ﴿263﴾ |
| (264) విశ్వాసులారా! ఉపకారం చాటుకుని, కష్టం కలిగించి తన సొమ్మును ప్రజల ముందు ప్రదర్శనా బుద్ధితో ఖర్చుచేసే, అల్లాహ్‌పై అంతిమదినంపై విశ్వాసం లేనివాడి వలె తమ దానాన్ని నాశనం చేసుకోకండి. దాని ఉదాహరణ ఇలా ఉంది, ఒక నున్నటి రాయి ఉంది. దానిపై మట్టి పేరుకొని ఉంది. తరువాత దానిపై భారీ వర్షం కురవగా మట్టి అంతా కొట్టుకుపోయింది. రాయి మాత్రం మిగిలిపోయింది. ఆ ప్రదర్శనాబుద్ధి కలవారు సంపాదించిన దాని నుండి వారి చేతికి ఏమీ దక్కలేదు. అల్లాహ్ తిరస్కారులకు సన్మార్గం చూపడు. | يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُبْطِلُوْا صَدَقٰتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْاَذٰى ۙ كَالَّذِيْ يُنْفِقُ مَالَهٗ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهٗ وَابِلٌ فَتَرَكَهٗ صَلْدًا ؕ لَا يَقْدِرُوْنَ عَلٰى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوْا ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿264﴾ |

పండితులు తమ సద్ వ్యవహరణ, సేవాభావం ద్వారా లక్షలాది మందిని తమ వైపునకు మరలిస్తున్నారు. క్రైస్తవులు ఆఫ్రికా అడవులలో మానవులు పశుప్రాయులుగా జీవిస్తున్న చోటికి మొదటిసారిగా ప్రచారానికి వెళ్ళినప్పుడు, నరమాంస భక్షకులు వారిని చీల్చి భక్షించారు. తర్వాత క్రమంగా వీరు వారికి భోజన పదార్థాలు ఇచ్చి, వారి పట్ల మంచితనంతో వ్యవహరించినందువల్ల, ఆ అడవి మనుషులు వీరికి చేరువఅయ్యారు. క్రైస్తవులు అక్కడ స్కూళ్ళు, కాలేజీలు, ఆస్పత్రులు స్థాపించారు. అక్కడి వారిని క్రమశిక్షణ గల వారిగా మార్చారు. తమ సద్ వ్యవహరణ నైతిక నడవడిక ద్వారా లక్షలాది మందిని క్రైస్తవులుగా చేయడంలో విజయం సాధించారు.

وَمَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَآءَ
مَرْضَاتِ اللّٰهِ وَتَثْبِيْتًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ
جَنَّةٍۢ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ فَاٰتَتْ اُكُلَهَا
ضِعْفَيْنِ ۚ فَاِنْ لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ وَاللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿265﴾

(265) తమ సొమ్మును దైవానుగ్రహం కోరి సంతోషంతో, నమ్మకంతో ఖర్చుచేసేవారి ఉదాహరణ ఎత్తయిన భూభాగంలోని తోటలాంటిది. భారీ వర్షం కురిస్తే అది రెట్టింపు పంటనిస్తుంది. ఒకవేళ వర్షం కురవకపోయినా దానికి నీటి తుంపరలే చాలు. అల్లాహ్ మీరు చేస్తున్న దాన్ని చూస్తున్నాడు.

اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُوْنَ لَهٗ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ
وَّاَعْنَابٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ لَهٗ فِيْهَا مِنْ
كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهٗ ذُرِّيَّةٌ
ضُعَفَآءُ ۖ فَاَصَابَهَآ اِعْصَارٌ فِيْهِ نَارٌ
فَاحْتَرَقَتْ ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿266﴾ 36 ع 6 4

(266) మీలో ఎవరికయినా ఖర్జూరం, ద్రాక్ష పళ్ళతోట ఒకటి ఉండి అందులో పిల్లకాలువలు ప్రవహిస్తూ, అందులో అన్ని రకాల పండ్లు పండుతూ ఉంటే, అతడికి వృద్ధాప్యం వచ్చి అతని సంతానం చిన్నవారై బలహీనులై ఉన్న పరిస్థితిలో (ఆ పరిస్థితులలో) ఆ తోటకు అగ్నికీలలు చుట్టుముట్టి ఆ తోటను మాడ్చివేయడాన్ని మీలో ఎవరయినా ఇష్టపడతారా? అల్లాహ్ ఇదే విధంగా మీ కోసం తమ ఆయత్‌లను వివరిస్తున్నాడు. తద్వారా మీరు ఆలోచించాలని.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْفِقُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا
كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ اَخْرَجْنَا لَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ ۖ وَلَا
تَيَمَّمُوا الْخَبِيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُوْنَ وَلَسْتُمْ
بِاٰخِذِيْهِ اِلَّآ اَنْ تُغْمِضُوْا فِيْهِ ۗ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ
غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿267﴾

(267) విశ్వాసులారా! మీరు సంపాదించినదాని నుండి, ఇంకా మేము మీ కోసం భూమి నుండి పండించిన దాని నుండి, మంచివాటిని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయండి. వాటిలోని చెడు వస్తువును ఖర్చుచేసే ప్రయత్నం చేయకండి. అదే వస్తువును మీకు ఎవరయినా ఇస్తే మీరు ఎంతమాత్రం తీసుకోరుగదా, కళ్ళు మూసుకుంటే తప్ప. అల్లాహ్ నిరపేక్షాపరుడని, సుగుణాలు కలవాడనీ తెలుసుకోండి.

261 – 269 ఆయత్‌ల వివరణలు :

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ ప్రజలలో రెండు గ్రూపులున్నాయని, ఒకటి, అల్లాహ్ మిత్రులు అంటే విశ్వాసులు, రెండు, షైతాను మిత్రులు అంటే తిరస్కారులు అనీ, అల్లాహ్ విశ్వాసులకు హితబోధ లభించే మార్గాన్ని చూపుతాడు. షైతాను తిరస్కారులకు అజ్ఞాన మార్గాన్ని చూపుతాడని పేర్కొనబడింది.

ఈ ఆయత్‌లు హజ్రత్ ఉస్మాన్ గనీ (రజి) మరియు హజ్రత్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ ఔఫ్ (రజి) గారలను శ్లాఘిస్తూ అవతరించబడ్డాయి. తబూక్ యుద్ధ సందర్భంగా హజ్రత్ ఉస్మాన్ గనీ (రజి) వెయ్యి ఒంటెలను వాటిపై నున్న వస్తు సామగ్రితో సహా దైవప్రవక్త (స) కు సమర్పించారు. అది ఆర్థికంగా చాలా గడ్డుకాలం. ఈ సందర్భంగా దైవప్రవక్త

| | |
|---|---|
| (268) షైతాను మిమ్మల్ని పేదరికంతో భయపెడతాడు. అశ్లీల కార్యాలు చేయమని మిమ్మల్ని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అయితే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని తన అనుగ్రహం, మోక్షం పట్ల ఆశాభావం కలిగిస్తున్నాడు. అల్లాహ్ ఎంతో విశాలత్వం కలవాడు. ఎరిగినవాడూను. | اَلشَّيۡطٰنُ يَعِدُكُمُ الۡفَقۡرَ وَيَاۡمُرُكُمۡ بِالۡفَحۡشَآءِ ۚ وَاللّٰهُ يَعِدُكُمۡ مَّغۡفِرَةً مِّنۡهُ وَفَضۡلًا ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيۡمٌ ۖۙ ﴿268﴾ |
| (269) ఆయన తాను కోరిన వారికి వివేకాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. వివేకం లభించిన వానికి గొప్ప సంపద చేతికి వచ్చినట్లే. ఈ మాటల ద్వారా విజ్ఞులు మాత్రమే గుణపాఠం గ్రహిస్తారు. | يُّؤۡتِى الۡحِکۡمَةَ مَنۡ يَّشَآءُ ۚ وَمَنۡ يُّؤۡتَ الۡحِکۡمَةَ فَقَدۡ اُوۡتِىَ خَيۡرًا کَثِيۡرًا ؕ وَمَا يَذَّکَّرُ اِلَّاۤ اُولُوا الۡاَلۡبَابِ ﴿269﴾ |

(స) సంతోషించి ఇలా అన్నారు, "ఈ రోజు నుండి ఉస్మాన్ గనీ (రజి)ను ఏ వస్తువూ నష్టం కలగించజాలదు. అంటే అల్లాహ్ ఆయన పాపాలను మన్నించివేస్తాడు."

ఇదేవిధంగా హజ్రత్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ ఔఫ్ (రజి) తబూక్ యుద్ధం సందర్భంగా నాలుగు వేల దిర్హములు దైవప్రవక్త (స) కు సమర్పించారు. "దైవప్రవక్తా! నా దగ్గర మొత్తం 8 వేల దిర్హములు ఉంటే అందులో నాలుగు వేల దిర్హములు భార్యాబిడ్డల కోసం ఉంచుకొని, నాలుగువేల దిర్హములు అల్లాహ్‌కు అప్పుగా ఇచ్చాను" అన్నారు. జవాబుగా దైవప్రవక్త (స) పలికారు, "నీవు దైవమార్గంలో ఖర్చుచేసిన మరియు నీవు నీ కోసం ఉంచుకున్న ధనంలో అల్లాహ్ సమృద్ధి కలిగించుగాక!" (సఫ్ వతు తఫాసీర్) దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "అల్లాహ్ పవిత్రమయిన సొమ్మునే స్వీకరిస్తాడు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.1686)

తన పవిత్ర ధనంతో ఒక ఖర్జూరం పరిమాణంలో దానం చేస్తే అల్లాహ్ దానిని స్వయంగా స్వీకరిస్తాడు. నీవు నీ దూడను పెంచినట్లే, దానిని వికాస పరుస్తాడు. చివరికి అది పర్వతానికి సమానంగా అయిపోతుంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1321) దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "మూడు రకాల వ్యక్తులతో అల్లాహ్ అంతిమ దినంనాడు సంభాషించడు. వారి వంక కారుణ్య పూరితంగా చూడడు. వారిని పవిత్రుల్ని చేయడు. వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉంటుంది." ఇంతకీ వారెవరని అడగగా, వారిలో ఒకడు దానం చేసి ఉపకారం చాటుకునేవాడు, రెండవ వాడు తన అధోవస్త్రాన్ని (అంగీ లేక పైజామా) వ్రేలాడేలా ధరించేవాడు. మూడవవాడు అసత్య ప్రమాణం చేసి తన సొమ్మును విక్రయించేవాడు." (ముస్లిం – హ.నెం. 54)

దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖించారు, "ఆదం కుమారుని సత్కార్యాన్ని అల్లాహ్ పెంచివేస్తాడు. ఒక పుణ్యం పదిరెట్ల నుండి ఏడువందల రెట్లు వరకూ పెరుగుతుంది." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.1945)

ఇబ్నె మసూద్ (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ఒక వ్యక్తి ఒక ఒంటెను తీసుకుని దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకు వచ్చాడు. నేను దీనిని అల్లాహ్ మార్గంలో ఇస్తున్నానని చెప్పాడు. అందుకు దైవప్రవక్త (స) ఇలా చెప్పారు, "ఇందుకు బదులుగా అల్లాహ్ నీకు అంతిమదినం నాడు ఏడు వందల ఒంటెలు ఇస్తాడు." (అహ్మద్, ముస్లిమ్, నసాయి, హాకిమ్)

1. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) సెలవిచ్చారు, "ఒక ధనవంతుని ఉదాహరణ చూడండి. అతడు విధేయతతో సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉంటాడు. అల్లాహ్ (అతడ్ని పరీక్షించడానికి) షైతాన్‌ని పంపుతాడు. అతడు షైతాను కారణంగా దుష్కార్యాలు చేయనారంభిస్తాడు. చివరకు (అతడి అన్ని) సత్కార్యాలు వృధా అయిపోతాయి." (సహీబుఖారి, కితాబుత్తఫ్సీర్)

(270) అల్లాహ్ మార్గంలో ఏమి ఖర్చు చేసినా ఏదయినా మొక్కుకున్నా అల్లాహ్ దానిని బాగా ఎరుగు. దుష్టులకు సహాయకుడు ఎవరూ లేరు.

(271) నీవు నీ దానాలను వ్యక్తపరచినా మంచిదే, కాని చాటుగా పేదలకు ఇస్తే అది నీకు ఎంతో మేలు. (ఇటువంటి దానం) నీ పాపాలెన్నింటినో దూరం చేస్తుంది. నీవు ఏ పనులు చేసినా అల్లాహ్ వాటిని పూర్తిగా ఎరుగును.

(272) ప్రజలను సన్మార్గం వైపునకు మరల్చడం (ఓ ప్రవక్తా) నీ బాధ్యత కాదు. పైగా అల్లాహ్‌యే తాను కోరినవారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. నీవు ఖర్చు చేసే ధనం ఏదయినా అది నీ కోసమే, నీవు ఖర్చు చేస్తున్నది దైవప్రసన్నత కోసమే. నీవు ఖర్చు చేసే సిరిసంపదలకు పూర్తి ప్రతిఫలం నీకు ఇవ్వబడుతుంది. నీ హక్కు దోచుకోబడదు.

وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُهُۥ ۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿270﴾

إِن تُبْدُوا۟ ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿271﴾

لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿272﴾

2. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "ప్రఖ్యాతి చెందిన ఏ సత్కార్యాన్నీ అల్పమయినదిగా భావించకు. చివరకు నీ సోదరుణ్ణి వినయంగా కలుసుకోవడం అయినాసరే." (సహీ ముస్లిం – కితాబుల్ బిర్).

మంచిమాట పలకడం కూడ పుణ్యమే. (ముస్లిం, కితాబుజ్జకాత్)

హ్రజత్ బరా బిన్ ఆజిబ్ (రజి) సెలవిస్తున్నారు, "ఈ ఆయత్ మా అన్సారుల వర్గం విషయంలో అవతరించబడింది. మేము ఖర్జూరం వాళ్ళము. మాలోని ప్రతి ఒక్కడు తన దగ్గరున్న దాన్నిబట్టి ఖర్జూరాలు తెచ్చేవాడు. ఒకరు ఒక గుత్తి అయితే, మరొకడు రెండు గుత్తులు, వాటిని మస్జిద్‌లో వ్రేలాడగట్టేవారు. అరుగువారి (అహలె సుఫ్ఫ) వద్ద తినడానికి ఏమీ ఉండేది కాదు. వారిలో లోపలికి వచ్చిన వాడు లాఠీతో ఆ గుత్తులను విదిల్చేవాడు. పండిన ఎండిన ఖర్జూరాలు క్రిందపడితే వాటిని అతడు తినేవాడు. పుణ్యం సంపాదించాలన్న కోరిక లేనివాడు నాసిరకం గుత్తులను తెచ్చేవాడు. అందులో పనికిరాని ఖర్జూరాలు ఉండేవి. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది, "లా తయమ్మముల్ ఖబీస మిన్‌హు" ఆ తరువాత ప్రతి ఒక్కడూ మంచి ఖర్జూరాలనే తీసుకురాసాగారు. (తిర్మిజి, ఇబ్నుమాజ, హాకిమ్, బైహఖి)

ఆయత్ నెం. (269)

"యూతిల్ హిక్మత మయ్యషాఉ." హ్రజత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్ఊద్ (రజి) ఉల్లేఖిస్తున్నారు :

నేను దైవప్రవక్త (స) చెబుతుండగా విన్నాను, "అసూయ రెండు వస్తువులపై ధర్మసమ్మతం." ఒక వ్యక్తికి అల్లాహ్ సంపదను ప్రసాదించగా, అతడు దానిని దైవమార్గంలో విరివిగా ఖర్చుచేస్తూ ఉంటే. అల్లాహ్ విద్యను జ్ఞానాన్ని ఇవ్వగా దాని ప్రకారం అతడు ప్రజల మధ్య తీర్పులు చేస్తూ ఉంటే, ఇంకా వారికి దాని శిక్షణను ఇస్తూ ఉంటే." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 71, సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 1352)

لِلۡفُقَرَآءِ الَّذِيۡنَ اُحۡصِرُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ لَا
يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ ضَرۡبًا فِى الۡاَرۡضِ يَحۡسَبُهُمُ
الۡجَاهِلُ اَغۡنِيَآءَ مِنَ التَّعَفُّفِ ۚ تَعۡرِفُهُمۡ
بِسِيۡمٰهُمۡ ۚ لَا يَسۡـَٔلُوۡنَ النَّاسَ اِلۡحَافًا ؕ وَمَا
تُنۡفِقُوۡا مِنۡ خَيۡرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيۡمٌ ﴿273﴾ ع 37 7 5
اَلَّذِيۡنَ يُنۡفِقُوۡنَ اَمۡوَالَهُمۡ بِالَّيۡلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا
وَّعَلَانِيَةً فَلَهُمۡ اَجۡرُهُمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ۚ وَلَا
خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿274﴾
اَلَّذِيۡنَ يَاۡكُلُوۡنَ الرِّبٰوا لَا يَقُوۡمُوۡنَ اِلَّا كَمَا
يَقُوۡمُ الَّذِىۡ يَتَخَبَّطُهُ الشَّيۡطٰنُ مِنَ الۡمَسِّ ؕ
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ قَالُوۡۤا اِنَّمَا الۡبَيۡعُ مِثۡلُ الرِّبٰوا ۘ
وَاَحَلَّ اللّٰهُ الۡبَيۡعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا ؕ فَمَنۡ جَآءَهٗ
مَوۡعِظَةٌ مِّنۡ رَّبِّهٖ فَانۡتَهٰى فَلَهٗ مَا سَلَفَ ؕ وَاَمۡرُهٗۤ
اِلَى اللّٰهِ ؕ وَمَنۡ عَادَ فَاُولٰٓـئِكَ اَصۡحٰبُ النَّارِ ۚ هُمۡ
فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿275﴾

(273) ఈ దానాలు దైవమార్గంలో పడిపోయి (తమ ఉపాధి కోసం) ధరణిలో తిరుగాడజాలని వారికోసం, వారు చేయిజాపని కారణంగా, వారిని ఎరుగని వారు వారిని సంపన్నులుగానే భావిస్తారు. వారి వదనాలను చూసి వారి స్థితిని మీరు గుర్తించగలరు. వారు ప్రజలను చుట్టుముట్టి అర్థించరు. వారి కోసం మీరు ఏమి ఖర్చు చేసినా అల్లాహ్ దానిని తప్పక తెలుసుకుంటాడు.

(274) రాత్రింబగళ్ళు, బహిరంగంగానూ, గుప్తంగానూ తమ సొమ్ము ఖర్చుచేసే వారికి అందుకు ప్రతిఫలం వారి ప్రభువు నుండి తప్పక లభిస్తుంది. ఇటువంటి వారికి భయం కానీ, విచారం గానీ కలుగవు.

(275) వడ్డీ తినేవారు, షైతాన్ ప్రభావం వల్ల పిచ్చిపట్టిన వారిలాగా నిలబడి ఉంటారు. ఈ శిక్ష వారికి లభించడానికి కారణం వారు క్రయ విక్రయాలు కూడా వడ్డీయే కదా అనేవారు. వాస్తవానికి అల్లాహ్ క్రయవిక్రయాలను హలాల్ (ధర్మసమ్మతంగా), వడ్డీని హరామ్ (అధర్మమయినది)గా నిర్ణయించాడు. కనుక ఈ ఆదేశం లభించిన వాడు వడ్డీ తీసుకోవడం మానివేస్తే ఇంతకు మునుపు వడ్డీ తిన్నదేదో తిన్నాడు. అతని వ్యవహారం అల్లాహ్‌కు అప్పచెప్పబడింది. కాని (స్పష్టమయిన ఆదేశాలు వచ్చిన తర్వాత కూడ) వడ్డీ తిన్నవారే నరకవాసులు, అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

వివరణ : 270 – 274 ఆయత్‌లు

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ నిరంతరం సత్కార్యాలలో సొమ్ము వినియోగించటాన్ని ప్రోత్సహిస్తూ ఉన్నాడు. ప్రత్యేకించి జిహాద్ మరియు ఇస్లాం ఔన్నత్యం కోసం, ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో దానధర్మాలను గుప్తంగా నిరుపేదలకు ఇవ్వడం చాలా ఉత్తమమనీ, అంటే ఎక్కువ పుణ్యమనీ తెలుపుతున్నాడు.

يَمۡحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرۡبِى الصَّدَقٰتِ‌ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَثِيۡمٍ ﴿276﴾

(276) అల్లాహ్ వడ్డీని తరిగిపోయేలా చేస్తాడు. దానాలను పెరిగేలా చేస్తాడు. కృతఘ్నుడు, దురాచారి అయిన వాడిని అల్లాహ్ ఇష్టపడడు.

اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّکٰوةَ لَهُمۡ اَجۡرُهُمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ‌ۚ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿277﴾

(277) అయితే విశ్వసించినవారు, మంచి పనులు చేసినవారు, నమాజును స్థాపిస్తూ ఉండినవారు, జకాత్‌ను చెల్లిస్తూ ఉండినవారి పుణ్యం, ప్రతిఫలం వారి ప్రభువు దగ్గర ఉంది. వారికి ఎటువంటి భయంకాని, విచారం గాని ఉండవు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوۡا مَا بَقِىَ مِنَ الرِّبٰٓوا اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿278﴾

(278) విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. మీరు గనక నిజమయిన విశ్వాసులు అయితే మిగిలివున్న వడ్డీని వదలివేయండి.

فَاِنۡ لَّمۡ تَفۡعَلُوۡا فَاۡذَنُوۡا بِحَرۡبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ‌ۚ وَاِنۡ تُبۡتُمۡ فَلَـكُمۡ رُءُوۡسُ اَمۡوَالِكُمۡ‌ۚ لَا تَظۡلِمُوۡنَ وَلَا تُظۡلَمُوۡنَ ﴿279﴾

(279) మీరు గనక ఇలా చేయకపోతే అల్లాహ్‌తో ఆయన ప్రవక్తతో పోరాటానికి సిద్ధంకండి. మీరు గనుక వడ్డీ నుండి తౌబా చేసినట్లయితే మీరు మీ అసలు సొమ్ముకు హక్కుదారులు. మీరు దౌర్జన్యం చేయకండి. మీపైనా దౌర్జన్యం చేయబడకూడదు.

270 వివరణ : దానధర్మాల వల్ల మీ పాపాలు కూడా క్షమించబడతాయి మరియు అల్లాహ్ దానిని ఎరిగి ఉన్నాడు

హ(జ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (ర) తెలియజేస్తున్నారు, దైవప్రవక్త (స) మమ్మల్ని మొక్కుకోవడం గురించి వారించారు. ఇంకా సెలవిచ్చారు, "మొక్కుబడి అల్లాహ్ అదృష్టాన్ని ఏమాత్రం మార్చజాలదు. అయితే ఈ విధంగా పిసినారి నుండి కొంతసొమ్ము తీసుకోబడుతుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6118)

271 ఆయత్ వివరణ : హ(జ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖించారు : ఏడు రకాల వ్యక్తులకు అల్లాహ్ అంతిమదినాన తన పీఠం (అర్ష్) క్రింద చోటిస్తాడు. ఆ రోజు మరెటువంటి నీడా ఉండదు. వారిలో దానం చేసే దాన్ని గుప్తంగా ఉంచిన మనిషి కూడా ఉంటాడు. అతడు కుడిచేత్తో ఏమి ఖర్చు చేశాడో ఎడమ చేతికి తెలియదు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6308, సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 1712)

275 నుంచి 281 వివరణ :

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్, హలాల్ మరియు పవిత్రమయిన సంపాదన నుండి ఖర్చు చేయమని ఆదేశించాడు. ఇపుడు ఈ ఆయత్‌లలో వడ్డీ గురించి ప్రస్తావిస్తున్నాడు. వడ్డీ సంపాదన హరామ్ అనీ, హరామ్ వస్తువును అల్లాహ్ స్వీకరించడని, వడ్డీ తినే వాని నమాజ్, ఉపవాసం, హజ్ మరియు జకాత్ ఇంకా ఎటువంటి సదాచరణ కూడ అంగీకరించబడదని, కాబట్టి వడ్డీ నుండి రక్షణ పొందండి అనీ బోధిస్తున్నాడు.

وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَنْ
تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿280﴾

(280) ఒకవేళ అప్పుల పాలయిన వ్యక్తి లేమికి గురిఅయి ఉంటే అతడికి అతని పరిస్థితి చక్కబడే వరకూ వ్యవధినివ్వండి. అసలు సొమ్మును దానం చేస్తే అది మీకు ఎంతో ఉత్తమం. మీరే గనక గ్రహించినట్లయితే.

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ
كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿281﴾ ع 38 8 6

(281) అల్లాహ్ ఎదుట మీరు హాజరుపర్చబడే దినానికి భయపడండి. అక్కడ ప్రతి వ్యక్తికీ తన కర్మల ఫలం పూర్తిగా దొరుకుతుంది. ఎవరికీ ఏ మాత్రమూ అన్యాయం చేయబడదు.

ఇది ఎంతటి కఠినమైన నిషేధమంటే మరే నేరానికి పాల్పడినా ఇటువంటి శిక్ష లేదు. అందుచేత హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) చెప్పారు. ఇస్లామీ వ్యవస్థలో వడ్డీని మానుకోవడానికి ఇష్టపడని వ్యక్తి చేత తౌబా చేయించడం అప్పటి ఖలీఫా బాధ్యత. మానుకోని పక్షంలో అతడికి శిరచ్ఛేదం చేయించాలి. (ఇబ్నె కసీర్)

ఆయత్ 281 వివరణ : ఇది ఖుర్‌ఆనె కరీమ్‌లో దైవప్రవక్త (స) పై అవతరించిన ఆఖరు ఆయత్. ఆ తర్వాత కొన్ని దినాలకే ఆయన (స) పరమపదించారు (ఇబ్నె కసీర్). బుఖారీ షరీఫ్‌లోని హదీసులో దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "ఈ రోజు రాత్రి ఇద్దరు మనుష్యుల్ని చూశాను. వాళ్ళు నా దగ్గరకు వచ్చారు, నన్ను బైతుల్ మఖ్దిస్ వరకూ తీసుకువెళ్ళారు. తర్వాత మేము ముందుకు సాగాము. ఒకచోట రక్తపు నదిని చూశాము. అందులో ఒక వ్యక్తి ఉన్నాడు. ఒడ్డున మరో వ్యక్తి ఉన్నాడు. నదిలో ఉన్న వ్యక్తి బయటికి రావాలని ప్రయత్నిస్తుంటే ఒడ్డున వున్న వ్యక్తి అతడి ముఖంపై రాయితో కొట్టేవాడు. ఆ దెబ్బకు అతడు నదిలో పడిపోయేవాడు, దైవప్రవక్త (స) ఈ వింత సంఘటన గురించి తన వెంట వచ్చిన ఇద్దరి (దైవదూతల)ని వాకబు చేశారు. వారు తెలిపారు, "నెత్తుటి నదిలో ఖైదు చేయబడిన వ్యక్తి వడ్డీ తినేవాడు. తన పాపిష్ఠి పనికి శిక్ష అనుభవిస్తున్నాడు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1943)

హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) తెలియజేస్తున్నారు, ఒకసారి హజ్రత్ బిలాల్ (రజి), బర్నీ (ఒక ఉత్తమ జాతి ఖర్జూరం) తెచ్చి దైవప్రవక్త (స)కు సమర్పించగా, దైవప్రవక్త (స) "ఇవి ఎక్కడి నుండి తెచ్చావు" అని అడిగారు. హజ్రత్ బిలాల్ (రజి) విన్నవించారు, "మా దగ్గర నాసిరకం ఖర్జూరాలు ఉన్నాయి. అవి రెండు కొలతలు ఇచ్చి ఒక కొలత తీసుకున్నాను. మీకు (తినటానికి) సమర్పించాలని." అందుకు దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఖబడ్దార్! ఇది సరిగ్గా వడ్డీయే, ఇలా చేయకు. మరోసారి నీవు ఖర్జూరం కొనదలిస్తే ముందుగా నీ ఖర్జూరం అమ్మి వెయ్యి ఉత్తమ ఖర్జూరాలకు ధర చెల్లించి ఖరీదు చేయి" (సహీబుఖారీ, కితాబుల్ వకాలా–హ.నెం. 2145).

(282) విశ్వాసులారా! మీరు నిర్ణీత గడువుతో అప్పు తీసుకున్నట్లయితే దాన్ని వ్రాసి ఉంచండి. వ్రాసేవాడు ఉభయుల పట్ల న్యాయంతో వ్రాయాలి. అల్లాహ్ ఎవరికయితే వ్రాయగలిగే స్థోమత ఇచ్చాడో వారు వ్రాయడానికి తిరస్కరించకూడదు. వ్రాసి ఇవ్వాలి. అప్పు తీసుకున్నవారు వ్రాయించి ఇవ్వాలి. అతడు ప్రభువైన అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలి. వ్రాయించడంలోను ఏమీ కొరత చేయకూడదు. (ఏ విషయమూ వదలిపెట్టబడరాదు). అయితే అప్పు తీసుకునేవాడు అమాయకుడు లేదా వృద్ధుడు లేక వ్రాయించగలగలేనివాడు అయిన పక్షంలో అతని సంరక్షకుడు న్యాయంగా వ్రాయించాలి. ఇంకా ఈ వ్యవహారంలో ఇద్దరు పురుషుల్ని సాక్షులుగా చేసుకోవాలి. పురుషులు ఇద్దరు లేకపోతే ఒక పురుషుడు ఇద్దరు స్త్రీలను సాక్షులుగా పెట్టుకోవాలి. ఎవరి సాక్ష్యం మీకు ఆమోదయోగ్యమో వారిని సాక్షులుగా పెట్టుకోవాలి. ఒక స్త్రీ మరచిపోతే రెండవ స్త్రీ ఆమెకు గుర్తు చేస్తుంది. సాక్షులు సాక్షి కావడానికి లేదా సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి పిలువబడినప్పుడు వారిని తిరస్కరించకూడదు. అప్పు విషయంలో పెట్టుకున్న గడువు చిన్నదైనా పెద్దదైనా వ్రాయడంలో బద్ధకించకండి. అల్లాహ్ దృష్టిలో ఈ విషయం ఎంతో న్యాయవంతమయినది. సాక్ష్యాన్ని కూడ సక్రమంగా ఉంచుతుంది. సందేహాల నుండి కూడ రక్షిస్తుంది. అయితే వ్యవహారం నగదు వ్యాపారం రూపంలో ఉంటే పరస్పరం ఇచ్చిపుచ్చుకుంటూ ఉంటే దాన్ని వ్రాయకపోయినందువల్ల మీపై ఎటువంటి పాపం లేదు. క్రయవిక్రయాల సమయాలలో సాక్షులను ఏర్పాటు చేసుకోండి. ఇంకా గుర్తుంచుకోండి. వ్రాసే వానికీ నష్టం కలిగించకూడదు. సాక్షులకూ నష్టం కలిగించరాదు. మీరు గనక ఇలా చేస్తే మీరు స్పష్టంగా అవిధేయత చూపినట్లే. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. అల్లాహ్ మీకు బోధిస్తున్నాడు. అల్లాహ్ ప్రతి విషయాన్ని బాగా ఎరిగినవాడు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِذَا تَدَايَنۡتُمۡ بِدَيۡنٍ اِلٰۤى اَجَلٍ
مُّسَمًّى فَاكۡتُبُوۡهُ‌ ؕ وَلۡيَكۡتُبْ بَّيۡنَكُمۡ كَاتِبٌ ۢ
بِالۡعَدۡلِ‌ ۚ وَلَا يَاۡبَ كَاتِبٌ اَنۡ يَّكۡتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ
اللّٰهُ فَلۡيَكۡتُبۡ‌ ۚ وَلۡيُمۡلِلِ الَّذِىۡ عَلَيۡهِ الۡحَـقُّ
وَلۡيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـــًٔا‌ ؕ فَاِنۡ
كَانَ الَّذِىۡ عَلَيۡهِ الۡحَـقُّ سَفِيۡهًا اَوۡ ضَعِيۡفًا اَوۡ لَا
يَسۡتَطِيۡعُ اَنۡ يُّمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهٗ بِالۡعَدۡلِ‌ ؕ
وَاسۡتَشۡهِدُوۡا شَهِيۡدَيۡنِ مِنۡ رِّجَالِكُمۡ‌ ۚ فَاِنۡ
لَّمۡ يَكُوۡنَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٌ وَّامۡرَاَتٰنِ مِمَّنۡ تَرۡضَوۡنَ
مِنَ الشُّهَدَآءِ اَنۡ تَضِلَّ اِحۡدٰٮهُمَا فَتُذَكِّرَ
اِحۡدٰٮهُمَا الۡاُخۡرٰى‌ ؕ وَلَا يَاۡبَ الشُّهَدَآءُ اِذَا مَا
دُعُوۡا‌ ؕ وَلَا تَسۡـــَٔمُوۡۤا اَنۡ تَكۡتُبُوۡهُ صَغِيۡرًا اَوۡ
كَبِيۡرًا اِلٰٓى اَجَلِهٖ‌ ؕ ذٰ لِكُمۡ اَقۡسَطُ عِنۡدَ اللّٰهِ
وَاَقۡوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَاَدۡنٰۤى اَلَّا تَرۡتَابُوۡۤا اِلَّاۤ اَنۡ تَكُوۡنَ
تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيۡرُوۡنَهَا بَيۡنَكُمۡ فَلَيۡسَ
عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ اَلَّا تَكۡتُبُوۡهَا‌ ؕ وَاَشۡهِدُوۡۤا اِذَا
تَبَايَعۡتُمۡ‌ ۖ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٌ وَّلَا شَهِيۡدٌ ؕ وَاِنۡ
تَفۡعَلُوۡا فَاِنَّهٗ فُسُوۡقٌ ۢ بِكُمۡ‌ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ‌ ؕ
وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ‌ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىۡءٍ عَلِيۡمٌ ﴿282﴾

| | |
|---|---|
| (283) మీరు ఒకవేళ ప్రయాణంలో ఉండి, వ్రాసేవాడు లేకుంటే తాకట్టు వస్తువును అధీనంలో ఉంచుకోవాలి. అయితే ఉభయులూ పరస్పరం సంతృప్తి చెందితే అమానతు ఇవ్వబడినవారు దాన్ని చెల్లించవచ్చు మరియు అతని ప్రభువు అయిన అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలి. సాక్ష్యాన్ని దాచకండి. దాన్ని దాచినవాడు పాపాత్ముడు. మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. | وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَّلَمْ تَجِدُوْا كَاتِبًا فَرِهٰنٌ مَّقْبُوْضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِى اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهٗ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ ۖ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۖ وَمَنْ يَّكْتُمْهَا فَإِنَّهٗ اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ۖ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿283﴾ ع 39 2 7 |

**వివరణ : 282, 283**

మునుపటి ఆయత్‌లలో వడ్డీ గురించి చెప్పబడింది. వడ్డీ తినేవాడు ప్రజల రక్తం పీలుస్తాడని, నిస్సహాయులను దోచుకుంటాడని చెప్పబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో నిరుపేదలు, నిస్సహాయులు అయిన వారికి మంచి అప్పు ఇవ్వండి, అంటే దానిలో వడ్డీ ఉండకూడదు, అవసరంలో ఉన్న వారికి ఆర్థికంగా సహాయం అందించాలి, ఇంకా ఎంత అప్పుగా ఇస్తే అంతే తిరిగి తీసుకోవాలి అని అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. ఇందులో ఎంతో శుభాన్ని ఉంచాడు.

282 : హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) తెలియజేస్తున్నారు – జామీనుపై ఇవ్వబడిన అప్పు దాని గడువు నిర్ధారితమై ఉంటే హలాల్. అల్లాహ్ అందుకు అనుమతించాడు అని నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను అని తిరిగి ఈ ఆయత్ పఠించారు. (బుఖారీ తిర్మీ) అప్పు విషయంలో వ్రాతపూర్వకంగా వ్యవహరించమనడంలోని ఉద్దేశం ఎవరూ దానిని తిరస్కరించకూడదనీ లేక మర్చిపోకుండా ఉండాలన్నదే. ఈ ఆయత్ వల్ల ఈ క్రింది ప్రయోజనాలు చేకూరుతాయి –

1. అప్పు ద్వారా ఇచ్చి పుచ్చుకోవడాలు ధర్మసమ్మతమే.

2. అప్పుల వ్యవహారాలన్నింటిలో గడువు నిర్ణయించుకోవడం తప్పని సరి.

3. అల్లాహ్ అప్పులను వ్రాసుకోవాలని ఆజ్ఞాపించాడు.

4. వ్రాసేవాడు న్యాయంగా వ్రాయాలి. చుట్టరికం లేదా విరోధానికి ప్రభావితుడు కారాదు.

5. వ్రాసేవాడు న్యాయ సూత్రాలను ఎరిగి ఉండటం అవసరం. స్వయంగా కూడా న్యాయశీలుడయి ఉండాలి.

6. లేఖరి వ్రాసినది రుణగ్రహీత ఒప్పుదల అవుతుంది. ఒకవేళ అతడు చెవిటివాడు, బుద్ధిమాంద్యుడు, మతిభ్రమించినవాడు, మూగవాడు లేక గ్రహణశక్తి లేని వాడు అయిన కారణంగా తనపై ఇతరుల హక్కులను బాగా వివరించలేకపోతే అతని మిత్రుని వివరణ అతని వివరణకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది.

7. రుణగ్రహీత ప్రజల హక్కులను లేఖరి చేత వ్రాయించినప్పుడు అల్లాహ్‌కు భయపడాలి. వారి హక్కులు, షరతులు, నిబంధనల్లో ఎక్కువ తక్కువలు చేయరాదు.

8. క్రయవిక్రయాల్లో సాక్షుల నియామకం తప్పనిసరి.

9. సాక్షులుగా ఇద్దరు పురుషులు లేదా ఒక పురుషుడు మరియు ఇద్దరు స్త్రీలు అవసరం.

10. సాక్ష్యం కచ్చితమయిన విషయంలో ఉండాలి. సందేహంతో కూడిన దాని విషయంలో కాదు.

11. సాక్షి అవసరం అయినప్పుడు, అతడు అందుకు తిరస్కరించకూడదు.

لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الۡاَرۡضِ ؕ وَاِنۡ تُبۡدُوۡا مَا فِیۡۤ اَنۡفُسِكُمۡ اَوۡ تُخۡفُوۡهُ یُحَاسِبۡكُمۡ بِهِ اللّٰهُ ؕ فَیَغۡفِرُ لِمَنۡ یَّشَآءُ وَیُعَذِّبُ مَنۡ یَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰی كُلِّ شَیۡءٍ قَدِیۡرٌ ﴿284﴾

(284) భూమి ఆకాశాల్లో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే. మీ అంతర్యాలలో ఉన్నదీ, మీరు దాన్ని దాచి ఉంచినా, బహిరంగపర్చినా అల్లాహ్ దాని లెక్క తీసుకుంటాడు. ఇంకా తాను కోరినవారిని క్షమిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు. ఆయన ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు.

اٰمَنَ الرَّسُوۡلُ بِمَاۤ اُنۡزِلَ اِلَیۡهِ مِنۡ رَّبِّهٖ وَالۡمُؤۡمِنُوۡنَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۟ لَا نُفَرِّقُ بَیۡنَ اَحَدٍ مِّنۡ رُّسُلِهٖ ۟ وَقَالُوۡا سَمِعۡنَا وَاَطَعۡنَا ٭ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَیۡكَ الۡمَصِیۡرُ ﴿285﴾

(285) తన ప్రభువు తరఫు నుండి తనపై అవతరింపజేయబడిన దానిని ప్రవక్త విశ్వసించారు. విశ్వాసులు కూడా ప్రతి ఒక్కరూ అల్లాహ్‌ను, ఆయన దూతలను, ఆయన గ్రంథాలను, ఆయన ప్రవక్తలనూ విశ్వసించారు. (వారు ఇలా అంటారు), "మేము ఆయన ప్రవక్తల మధ్య వ్యత్యాసం చూపము." వారు ఇంకా ఇలా అన్నారు (మా ప్రభూ!) మేము నీ ఆదేశాన్ని విన్నాము. విధేయత పాటించాము. ఓ మా ప్రభూ! మేము నీ మన్నింపు కోరుతున్నాము. మేము నీ వైపునకే మరలవలసి ఉంది.

12. లేఖరి, సాక్షి ఎటువంటి నష్టానికి కారకులు కాకూడదు. అదేవిధంగా వ్యవహారం జరిపేవారు లేఖరి, మరియు సాక్షికి నష్టకారకులు కారాదు.(తైసీరుర్రహ్మాన్ లిల్ బయానుల్ ఖుర్ఆన్)

ప్రయాణంలో అప్పు తీసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడితే అక్కడ వ్రాసేవాడు కానీ, కాగితం కాని దొరక్కపోతే అందుకు ప్రత్యామ్నాయం సూచించబడుతోంది. అప్పు తీసుకునేవాడు ఏదయినా వస్తువును అప్పు ఇచ్చేవాని వద్ద తాకట్టుగా పెట్టాలి. దైవప్రవక్త (స) తన కవచాన్ని ఒక యూదుని దగ్గర తాకట్టు పెట్టారు. (సహీహ్ బుఖారీ, బాబ్ 5, కితాబుర్రహ్మాన్)

సాక్ష్యాన్ని దాచడం పెద్ద పాపం (కబీరా గునాహ్). అందుకు గట్టి హెచ్చరిక దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోనూ హదీసులలోనూ వివరించబడింది. అందువల్ల సత్యమైన దానికి సాక్ష్యమివ్వడంలోనే మేలు ఉంది. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "సాక్ష్యం కోరకముందే స్వయంగా సాక్ష్యానికి వచ్చినవాడు అందరికన్నా ఉత్తమ సాక్షి."

అలా అఖ్‌బరకుమ్ బిఖైరిష్షుహదాయతీ బిషహాదతిహి ఖబ్‌ల అయ్యస్అలహా (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం.3244)

మరొక ఉల్లేఖనంలో అధమమైన సాక్షిని కూడా చూపడం జరిగింది. "అధమ శ్రేణికి చెందిన సాక్షులను గురించి మీకు తెలుపనా? వీరు సాక్ష్యం అడుగక ముందే సాక్ష్యం ఇస్తారు. అంటే అబద్ధపు సాక్ష్యం ఇచ్చి పెద్ద పాపానికి (కబీరా గునాహ్) ఒడిగడతారు. (సహీహ్ బుఖారీ – కితాబు ర్రిఖాఖ్)

**285 - 286 వివరణ :**

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) ఉల్లేఖించారు. నా ఉమ్మత్‌పై మరచిపోయి చేసిన తప్పులు, నిస్సహాయతలో చేసిన తప్పులు క్షమించి వేయబడ్డాయి. (ఇబ్ను మాజ – హ.నెం.1662)

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ؕ لَهَا مَا
كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ؕ رَبَّنَا لَا
تُؤَاخِذْنَاۤ اِنْ نَّسِيْنَاۤ اَوْ اَخْطَاْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَاۤ اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ
رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ وَاعْفُ
عَنَّا ٚ وَاغْفِرْ لَنَا ٚ وَارْحَمْنَا ٚ اَنْتَ مَوْلٰىنَا
فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۧ ﴿286﴾ ع 40 3 8

(286) అల్లాహ్ ఎవరిపై వారి శక్తికి మించిన భారాన్ని మోపడు. మంచి చేసిన వారికి అందుకు ప్రతిఫలం, పుణ్యం లభిస్తుంది. చెడు పనులు చేసినవాడు అందుకు శిక్షను అనుభవించాల్సి ఉంటుంది. ఓ ప్రభూ! మేము మరపునకు గురిఅయినా మా వల్ల తప్పు జరిగినా మమ్మల్ని తప్పుపట్టకు. ఓ ప్రభూ! మాకు పూర్వం గతించిన వారిపై వేసినంత భారాన్ని మాపై వెయ్యకు. ఓ ప్రభూ! ఏ భారం మోసే శక్తి మాకు లేదో ఆ భారాన్ని మాపై మోపకు. మమ్మల్ని క్షమించు, మమ్మల్ని మన్నించి వదలిపెట్టు. మాపై కరుణించు. నీవే మా యజమానివి. కనుక అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా మాకు సహాయపడు.

285, 286 ఈ రెండు ఆయత్లకు గొప్ప విశిష్ఠత హదీసులలో పేర్కొనబడింది. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “బఖరా సూరాలోని చివరి రెండు ఆయత్లు రాత్రి పఠించిన వ్యక్తికి అది సరిపోతుంది (బుఖారీ – హ.నెం. 4624). అంటే ఈ కర్మ ఫలితంగా అల్లాహ్ అతడ్ని రక్షిస్తాడు. మరో హదీసులో మేరాజ్ రాత్రిలో దైవప్రవక్త (స) కు లభించిన మూడు వస్తువులలో ఒకటి సూరయె బఖరాలోని చివరి రెండు ఆయత్లు కూడా ఉన్నాయి. సహీహ్ ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో ఇది కూడ వచ్చింది – ఈ సూరాలోని ఆఖరి ఆయత్లు దైవప్రవక్త (స)కు ఒక ఖజానా నుండి ప్రసాదించబడ్డాయి. అది దైవపీఠం క్రింద ఉంది. ఈ ఆయత్లు ఆయన (స) కు తప్ప మరే ప్రవక్తకూ ఇవ్వబడలేదు. (అహ్మద్, నసాయి, తిబ్రానీ), హజ్రత్ మఆజ్ (రజి) ఈ సూరా చివరిలో ఆమీన్ అని పలికేవారు. (ఇబ్నె కసీర్).

ఇవి సూరయె బఖరాలోని ఆఖరి ఆయత్లు.

సూరయె బఖరా ఆరంభంలో ఇవ్వబడిన ఆదేశాలంటే నమాజ్, రోజా, హజ్, జకాత్ ఇంకా ఇతర ఆదేశాలు మానవుని స్తోమతకు లోబడి ఉన్నాయి. మనిషి కావాలనుకుంటే ఆ ఆదేశాల ప్రకారం ఆచరించగలడు. మనిషి కోరితే ఐదు పూటల నమాజు చేయగలడు. ఒక ధనవంతుడు తాను కోరితే జకాత్ చెల్లించగలడు. అతనికి వంద రూపాయలు లాభం వస్తే కేవలం రెండున్నర రూపాయలు జకాత్ చెల్లించాలి. కనుక ఇస్లాం యొక్క ఆదేశాలు, విధులను అమలుపరచడం సులభం. సూరయె బఖరా ఆఖరు ఆయతులు దుఆతో పూర్తి అవుతున్నాయి. ముస్లింలు అల్లాహ్ను ప్రార్థించారు. తమకు అవిశ్వాసులపై ఆధిక్యత, విజయం ప్రసాదించమని కోరారు. అందుకు జవాబుగా అల్లాహ్ ఆలి ఇమ్రాన్ సూరాను అవతరింపజేశాడు.

ఆలి ఇమ్రాన్ సూరాలో అల్లాహ్, అవిశ్వాసులు, ముష్రికులపై ఆధిక్యత సాధించే విధానం, మార్గం చూపాడు. ఆ మార్గం ఏమంటే ముస్లింలు ఐకమత్యంతో ఉండాలి. విభేదాలకు ఎంతమాత్రం లోనుకాకూడదు.

**ఐకమత్యం సాధించాలి**

వ తసిమూ బిహబ్లిల్లాహి జమీ అవ్వలాతఫర్రఖూ వజ్కురూ నిమతల్లాహి అలైకుమ్ ఇజ్కున్తుమ్ అదాఅన్ ఫల్లఫ బైన ఖులూబికుమ్ ఫఅస్బహతుమ్ బినిమతిహి ఇఖ్వానా వకున్తుమ్ అలా షఫాహుఫ్రతిమినన్నారి రిఫన్ ఫజకుమ్మిన్ హా కజాలిక యుబయ్యినుల్లాహు లకుమ్ ఆయాతిహీ ల అల్లకుమ్ తహ్తదూన్.

అనువాదం :

అల్లాహ్ త్రాటిని గట్టిగా పట్టుకోండి. వర్గాలుగా విభజితులు కాకండి. అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని గుర్తుంచుకోండి. (మీరు పరస్పరం శత్రువులుగా ఉన్నప్పుడు) అల్లాహ్ మీ హృదయాలలో ప్రేమ నింపాడు. మీరు ఆయన కృప వల్ల ఒకరికొకరు సోదరులయ్యారు. ఇంకా మీరు అగ్నిగుండం ఒడ్డున నిలబడి ఉన్నారు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని దాని నుండి కాపాడాడు. అల్లాహ్ ఇదే ధోరణిలో తన చిహ్నాలను స్పష్టం చేస్తున్నాడు. తద్వారా మీరు సన్మార్గం పొందగలగాలని.

**ప్రచారం చెయ్యండి**

వల్‌తకున్ మ్మిన్‌కుమ్ ఉమ్మతున్ య్యద్‌ఊన ఇలల్‌ఖైరి వ యమురూన బిల్ మారూఫి వయన్‌హౌన అనిల్ మున్‌కరి వ ఉలాయిక హుముల్ ముఫ్‌లిహూన్. (ఆలి ఇమ్రాన్ : 104)

అనువాదం : సత్కార్యం వైపునకు పిలుస్తూ ఉండేవారు, మంచి పనులను ఆజ్ఞాపించేవారు, మరియు చెడు పనుల నుండి నిరోధించేవారు మీలో కొందరు ఉండాలి. ఇటువంటి వారే సాఫల్యం పొందగలరు.

**విభేదించుకోకండి**

వలా తకూనూ కల్లజీన తఫర్రఖూ వఖ్తలఫూ మిమ్‌బాఅది మాజాఅ హుముల్ బయ్యినాతు వ ఉలాయిక లహుమ్ అజాబున్ అజీమ్ (ఆలి ఇమ్రాన్ : 105).

అనువాదం : జాతులుగా విభజించబడి, స్పష్టమయిన రుజువులు వచ్చేసినా పరస్పరం అభిప్రాయభేదాలకు లోనయిన వారి వలె అయిపోకండి, ఇటువంటి వారికే గొప్ప శిక్ష ఉంది.

ధర్మానికి, జాతికి సహాయం కోసం సొమ్ము ఖర్చు చేయండి

లన్‌తనాలుల్ బిర్ర హత్తాతున్‌ఫిఖూ మిమ్మాతుహిబ్బూన వమా తున్‌ఫిఖూ మిన్ షయ్యిన్‌ఫ ఇన్నల్లాహ బిహీ అలీమ్ (ఆలి ఇమ్రాన్ : 92).

అనువాదం : మీకు ప్రియమయిన దానిని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయనంత వరకు మీరు పుణ్యం సంపాదించలేరు, మీరు ఖర్చు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

వసారిఊ ఇలా మగ్ఫిరతిమ్మిన్ రబ్బికుమ్ జన్నాతిన్ అర్జుహ స్సమావాతు వల్ అర్‌జు ఉఇద్దత్‌లిల్ ముత్తఖీన్ అల్లజీన యున్‌ఫిఖూన ఫిస్సర్రాయి వజ్జర్రాయి వల్ కాజిమీనల్‌గైజ వల్ ఆఫీన అనిన్నాసి వల్లాహు యుహిబ్బుల్ ముహ్‌సినీన్ (ఆలి ఇమ్రాన్ : 132 – 134).

**ప్రపంచంలో విజయం సాధించడానికి తఖ్వా కూడా అవసరం**

తఖ్వా పాటించడం అంటే ఎల్లవేళలా దైవభీతి మనసులో ఉంచుకుని జీవితం గడపడం. ఈ విషయాలన్నింటిని ముస్లింలు అమలు జరిపితే తప్పక విజయులవుతారు. సహాబాక్రామ్ (రజి), ఈ విషయాలన్నింటినీ అమలుపరచారు. విజయం సాధించారు.

సూరయె బఖరాలో సహాబాక్రామ్ (రజి), తమకు అవిశ్వాసులపై ఆధిక్యత, విజయం ప్రసాదించమని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ ఇందుకు జవాబుగా సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ అవతరింపజేశాడు. అందులో విజయం సాధించే విధానం చూపాడు. సహాబాక్రామ్ (రజి) అల్లాహ్ చూపిన విధానాన్ని అమలు జరిపి విజయులయ్యారు. ముసల్మానులు విజయం సాధించాలంటే ఖుర్‌ఆన్ చూపిన విధానాన్ని అమలుపరిస్తే ఇన్షాఅల్లాహ్ తప్పక విజయం సాధిస్తారు.

## 3. ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా

**ఆయత్‌లు : 200** **అవతరణ : మదీనాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) అలిఫ్ లామ్ మీమ్. (2) అల్లాహ్ – ఆయన తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరు. ఆయన సజీవుడు. ప్రతి వస్తువుకు ఆధారభూతుడు. (3) సత్యంతో కూడిన గ్రంథాన్ని ఆయనే మీపై అవతరింపజేశాడు. అది తనకు పూర్వం వచ్చిన గ్రంథాలను ధృవీక రిస్తోంది. ఇంకా అల్లాహ్ తౌరాత్, ఇంజీల్‌ను అవత రింపజేశాడు. (4) అంతకు పూర్వపు ప్రజల కోసం మరియు (వారి తర్వాత) గీటురాయి (దివ్య ఖుర్‌ఆన్)ని అవతరింపజేశాడు. నిస్సందేహంగా ఇక అల్లాహ్ ఆయతులను తిరస్కరించేవారికి కఠిన శిక్ష లభిస్తుంది. అల్లాహ్ గట్టి ప్రతీకారాన్ని తీసుకో నున్నాడు. (5) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ నుండి ఏ వస్తువూ గోప్యంగా లేదు. అది భూమిలో ఉన్నా లేక ఆకాశంలో ఉన్నా. (6) అతడే తాను కోరిన వారిని మీ మాతల గర్భాలలో మీ రూపాన్ని తయారు చేస్తాడు. ఆయన తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరు. ఆయన గొప్ప వివేకి. (7) ఆయనే మీపై గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాడు. అందులోని కొన్ని ఆయతులు ముహ్‌కమాత్ (స్పష్టమయినవి), ఇవే గ్రంథానికి అసలు మూలం. రెండోవి ముతషాబిహాత్ (అస్పష్ట మయినవి) ఉన్నాయి. ఇక మనస్సులలో కీడు ఉన్నవారు కల్లోల వ్యాప్తికోసం ముతషాబిహాత్ వెంటపడతారు. వాటికి తమ కోరిక ప్రకారం అర్థాలు కల్పిస్తారు. వాస్తవానికి వాటి అసలు భావం అల్లాహ్ తప్ప ఎవ్వరూ ఎరుగరు. జ్ఞానంలో పరిపూర్ణులయిన వారు “మేము ఆ ముతషాబిహాత్‌లను విశ్వసిస్తు న్నాము, అన్ని ఆయత్‌లూ మా ప్రభువు తరఫు నుండే ఉన్నాయి” అంటారు. వివేకవంతులే దేనినుండయినా గుణపాఠం గ్రహిస్తారు.

آیَاتُهَا 200 — 3 سُوْرَةُ اٰلِ عِمْرٰنَ مَدَنِيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 20

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

الٓمّٓ ﴿1﴾ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ الۡحَیُّ الۡقَیُّوۡمُ ؕ﴿2﴾
نَزَّلَ عَلَيۡكَ الۡكِتٰبَ بِالۡحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيۡنَ
يَدَيۡهِ وَاَنۡزَلَ التَّوۡرٰىةَ وَالۡاِنۡجِيۡلَ ۙ﴿3﴾ مِنۡ قَبۡلُ
هُدًى لِّلنَّاسِ وَاَنۡزَلَ الۡفُرۡقَانَ ؕ اِنَّ الَّذِيۡنَ
كَفَرُوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ لَهُمۡ عَذَابٌ شَدِيۡدٌ ؕ وَاللّٰهُ
عَزِيۡزٌ ذُو انۡتِقَامٍ ﴿4﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخۡفٰى عَلَيۡهِ شَىۡءٌ
فِى الۡاَرۡضِ وَلَا فِى السَّمَآءِ ﴿5﴾ هُوَ الَّذِىۡ
يُصَوِّرُكُمۡ فِى الۡاَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَآءُ ؕ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿6﴾ هُوَ الَّذِىۡۤ اَنۡزَلَ عَلَيۡكَ
الۡكِتٰبَ مِنۡهُ اٰيٰتٌ مُّحۡكَمٰتٌ هُنَّ اُمُّ الۡكِتٰبِ
وَاُخَرُ مُتَشٰبِهٰتٌ ؕ فَاَمَّا الَّذِيۡنَ فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ زَيۡغٌ
فَيَتَّبِعُوۡنَ مَا تَشَابَهَ مِنۡهُ ابۡتِغَآءَ الۡفِتۡنَةِ
وَابۡتِغَآءَ تَاۡوِيۡلِهٖ ۚ وَمَا يَعۡلَمُ تَاۡوِيۡلَهٗۤ اِلَّا اللّٰهُ ۘ
وَالرّٰسِخُوۡنَ فِى الۡعِلۡمِ يَقُوۡلُوۡنَ اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِّنۡ
عِنۡدِ رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّاۤ اُولُوا الۡاَلۡبَابِ ﴿7﴾

(8) (వారు ప్రార్థిస్తారు) ఓ ప్రభూ! హితబోధ గ్రహించిన తరువాత మా హృదయాలకు వక్రగతి పట్టించకు. నీ తరపు నుండి కారుణ్యం ప్రసాదించు. సమస్తాన్ని ప్రసాదించేవాడవు నీవే. (9) ఓ ప్రభూ! నిస్సందేహంగా నీవే ఒకరోజు అందర్నీ సమీకరించేవాడవు. అందులో ఏమీ అనుమానం లేదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ వాగ్దానభంగం చెయ్యడు. (10) నిస్సందేహంగా తిరస్కారులకు, అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారి సంపదా ఉపయోగపడదు. వారి సంతానమూ ఉపయోగపడదు. నరకానికి ఇంధనం అయ్యేవారు వీరే.

رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوۡبَنَا بَعۡدَ اِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا
مِنۡ لَّدُنۡكَ رَحۡمَةً ۚ اِنَّكَ اَنۡتَ الۡوَهَّابُ ﴿8﴾
رَبَّنَاۤ اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوۡمٍ لَّا رَيۡبَ فِيۡهِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخۡلِفُ الۡمِيۡعَادَ ﴿9﴾ ع 1 9 9
اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَنۡ تُغۡنِىَ عَنۡهُمۡ اَمۡوَالُهُمۡ وَلَاۤ
اَوۡلَادُهُمۡ مِّنَ اللّٰهِ شَيۡـًٔا ؕ وَاُولٰٓـئِكَ هُمۡ وَقُوۡدُ
النَّارِ ۙ ﴿10﴾

ఆలి ఇమ్రాన్ 1 – 10 ఆయత్‌ల వివరణ :

అలిఫ్ లామ్ మీమ్. వీటిని హురూఫ్ ముఖత్తిఆత్ అంటారు. వీటికి భావాన్ని నిర్ణయించడం కష్టం. కేవలం వీటిని విశ్వసించడం అవసరం. ఇది మదనీ సూరా. ఈ ఆయతులన్నీ వివిధ సందర్భాలలో హిజ్రత్ తర్వాత అవతరించబడ్డాయి. సూరా ప్రథమ భాగం అంటే ఆయత్ 83 వరకు నజ్రాన్ నుండి వచ్చిన క్రైస్తవుల బృందం నేపథ్యంలో అవతరించబడింది. ఆ బృందం హిజ్రీ 9వ సంవత్సరంలో దైవప్రవక్త (స) సమక్షంలో హాజరయ్యింది. క్రైస్తవులు వచ్చి దైవప్రవక్త (స) తో క్రైస్తవుల విశ్వాసాలు మరియు ఇస్లాం గురించి చర్చలు జరిపారు. వాదోపవాదాలు చేశారు. వాటిని ఖండిస్తూ వారికి దావతె ముబాహల కూడ ఇవ్వబడింది.

ఇది అల్లాహ్ తరఫున అవతరింప చేయబడిందనడంలో సందేహం లేదు. గ్రంథం అంటే దివ్య ఖుర్ఆన్, దీని విశిష్ఠతను గురించి ఎన్నో హదీసులు ఉన్నాయి. ఇమామ్ అహ్మద్, బరీదా (రజి) నుండి ఒక హదీసు ఉల్లేఖించారు. అందులో ఇలా ఉంది : “సూరయె బఖరా, ఆలి ఇమ్రాన్ నేర్చుకోండి, ఈ రెండూ సుందరమైన మొక్కలు, అంతిమ దినాన ఇవి తమ పాఠకులపై మేఘాలవలె నీడ కల్పిస్తాయి.”

దైవప్రవక్త (స) నుండి విన్నానని నవాస్ బిన్ సమ్ఆన్ (రజి) తెలియచేస్తున్నారు : “ప్రళయ దినంనాడు ఖుర్ఆన్‌ను, ఖుర్ఆన్ వారినీ తీసుకురావడం జరుగుతుంది. దాని ప్రకారం వారు అమలుచేస్తూ ఉండేవారు. సూరయె బఖరా, సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ వారి ముందు ఉంటాయి. తరువాత దైవప్రవక్త (స) ఆ రెండు సూరాల ఉదాహరణ పేర్కొన్నారు. రెండు మేఘాలు లేదా బారులు తీరిన రెండు పక్షుల సమూహాలు వాటిని పఠించే వారి తరఫున రక్షిస్తూ ఉంటాయి. (ముస్లిం – హ.నెం.1338)

ఇంతకు మునుపు వచ్చిన ప్రవక్తలపై అవతరింపబడిన గ్రంథాలను, ఈ గ్రంథం ధృవీకరిస్తుంది. అంటే వాటిలోని విషయాల సత్యతను, వాటిలో పేర్కొనబడిన భవిష్యవాణులను అంగీకరిస్తుంది. దీని అర్థం సుస్పష్టమే. ఈ ఖుర్ఆన్ కూడా ఇంతకు పూర్వం అనేక గ్రంథాలను అవతరింపజేసిన వాని చేతనే అవతరింప చేయబడింది. ఇదే గనక మరెవరి తరఫుననో లేదా మానవ ప్రయత్నం ఫలితంగా అవతరింపబడినదయితే వాటిల్లో సారూప్యతకు బదులు వైరుధ్యం ఉండేదే. ఆయా కాలాలలో తౌరాత్ మరియు ఇంజీల్ కూడా తప్పకుండా ప్రజలకు హితబోధ లభించే ఆధారాలే. వాటిని అవతరింప చేయడంలోని ఉద్దేశ్యమూ ఇదే. కనుక ఆ తర్వాత మరోసారి చెప్పబడింది,

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿11﴾
قُلْ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَتُغْلَبُوْنَ وَتُحْشَرُوْنَ اِلٰى جَهَنَّمَ ؕ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿12﴾
قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ فِىْ فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ؕ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاُخْرٰى كَافِرَةٌ يَّرَوْنَهُمْ مِّثْلَيْهِمْ رَاْىَ الْعَيْنِ ؕ وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِى الْاَبْصَارِ ﴿13﴾

(11) వారి పరిణామం కూడ ఫిర్ఔన్, అతని అనుచరుల మాదిరిదే. ఇంకా వారికి పూర్వం గతించిన వారి వంటిదే. వారు మా ఆయత్‌లను ధిక్కరించారు. అల్లాహ్ వారిని వారి పాపాలకు బదులుగా పట్టుకున్నాడు. అల్లాహ్ శిక్ష విధించడంలో బహు కఠినుడు. (12) అతి త్వరలోనే మీరు ఓటమి పాలవుతారని, నరకం వైపునకు తోలబడతారని, అది బహుచెడ్డ నివాసం అని ఆ అవిశ్వాసులతో మీరు చెప్పేయండి. (13) నిస్సందేహంగా బదరు యుద్ధంలో తలపడ్డ వర్గాల వ్యవహారంలో మీకు గుణపాఠం ఉంది. వారిలో ఒక వర్గం అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడుతోంది. రెండవది అవిశ్వాసుల వర్గం. వారు ముక్తసరి దృక్కోణంలో ముసల్మానులు తమకన్నా రెండింతలు ఉండటం చూస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్ తన కారుణ్యంతో తాను కోరిన వారిని బలపరుస్తాడు. ఈ సంఘటనలో కళ్ళున్న వారికి గొప్ప గుణపాఠం ఉంది.

ఇప్పుడు తౌరాత్ ఇంజీల్‌ల యుగం పూర్తి అయిపోయింది. ఇప్పుడు దివ్య ఖుర్ఆన్ అవతరించబడింది. ఇది గీటురాయి. ధర్మాధర్మాలను గుర్తించేది ఇదే. దాన్ని గుర్తించకుండా అల్లాహ్ దృష్టిలో ఎవరూ ముసల్మాన్ (విశ్వాసి) కాలేరు.

**మహ్‌కుమ్ మరియు ముతషాబిహాత్ :**

మహ్‌కుమ్ అంటే దాని అర్థం స్పష్టంగా ఉండి దాని రుజువు వ్యక్తం అవ్వాలి. ముతషాబ అంటే దాని అర్థం స్పష్టంగా ఉండదు. దాని రుజువు కనబడదు. ముహ్‌కమాత్ అంటే ఆదేశాలు, నిషేధాలు, ఆజ్ఞలు, సమస్యలు, గాథలు, వృత్తాంతాలు గల ఆయత్‌లు. వాటి భావం స్పష్టమయింది. అచంచలమయినది. వాటిని అర్థం చేసుకోవడంలో ఎవరికీ ఇబ్బంది ఎదురవ్వదు. అందుకు భిన్నంగా ముతషాబిహాత్ ఆయత్‌లు అంటే వాటిలో అల్లాహ్ ఉనికి, విధివ్రాత, అదృష్ట దురదృష్టాలు, సమస్యలు, స్వర్గం, నరకం, దూతలు వగైరా. వాటి వాస్తవికతను అర్థం చేసుకోవడానికి మానవుడికి గల బుద్ధీ జ్ఞానాల పరిధి చాలా తక్కువ. వాటిల్లో ఊహాగానాలకు ఆస్కారం ఉంది. లేదా కనీసం మానవుల్ని దారి తప్పించడం సాధ్యం కాగల ఇబ్‌హామ్ (సంశయాలు, సందిగ్ధాలు) ఉంటాయి. కనుక హృదయాలలో వక్రత గలవారు ముతషాబిహాత్‌ల వెంటబడి ఉంటారు. వాటి ద్వారా కల్లోలం వ్యాప్తి చేస్తారు. క్రైస్తవుల వలె, ఇదే పరిస్థితి బిద్అతీలదీ. షిర్క్ బిద్అత్‌ల ప్రచురణ కోసం ముతషాబిహాత్‌లను ఉపయోగించుకుంటారు.

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారని హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) తెలియచేస్తున్నారు : ముతషాబిహాత్ వెంటబడిన వారిని చూసినప్పుడు అల్లాహ్ దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో ఇటువంటి వారి ప్రస్తావనే చేశాడని గ్రహించండి. కనుక వాటికి దూరంగా ఉండండి. (బుఖారీ – హ.నెం. 4183, తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్).

(14) ఆకర్షణీయమయిన వస్తువుల పట్ల ఆపేక్ష, జనుల కోసం తీర్చిదిద్దబడింది. స్త్రీలు, కుమారులు, వెండీ బంగారాలు, ప్రోగు చేయబడిన ఖజానాలు, మేలు జాతి గుర్రాలు, పశువులు ఇంకా పంట పొలాల పట్ల ప్రేమ ఇవన్నీ ప్రాపంచిక జీవిత సామగ్రి మాత్రమే. ఉత్తమ ఠికానా అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. (15) ప్రాపంచిక సామగ్రి కంటే ఉత్తమ వస్తువులను మీకు తెలుపమంటారా? భయభక్తుల వైఖరి (తఖ్వా) అవలంబించిన వారికి వారి ప్రభువు వద్ద కాలువలు ప్రవహించే తోటలు ఉన్నాయి. వాటిల్లో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. అక్కడ వారికి పరిశుద్ధలయిన భార్యలు లభిస్తారు. దైవ ప్రసన్నత కూడా. అల్లాహ్ తన దాసులను చూస్తూ ఉన్నాడు. (16) “ఓ ప్రభూ! మేము విశ్వసించాము, కనుక మా పాపాలను మన్నించు. నరక బాధ నుండి మమ్మల్ని కాపాడు” అని వారు చెప్పేవారు. (17) వీరు సహనం పాటించేవారు. సత్యం పలికేవారు, విధేయులు (దైవమార్గంలో) ఖర్చుచేసేవారు. ఇంకా రాత్రి చివరి ఘడియల్లో ఇస్తగ్‌ఫార్ (మన్నింపు దుఆ) చేసేవారు.

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوٰتِ مِنَ النِّسَآءِ وَالْبَنِيْنَ وَالْقَنَاطِيْرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ؕ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الْمَاٰبِ ﴿14﴾

قُلْ اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ ؕ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَاَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَّرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ۚ ﴿15﴾

اَلَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اِنَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۚ ﴿16﴾

اَلصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُنْفِقِيْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ﴿17﴾

11 నుండి 17 ఆయత్‌ల వివరణ :

మునుపటి వాక్యాలలో ఇలా చెప్పబడింది. విశ్వాసులయిన దాసులు అల్లాహ్‌ను తమ కార్య సాధకునిగా సహాయకునిగా చేసుకున్నారు. ఓ అల్లాహ్! మమ్మల్ని విశ్వాసంపై స్థిరంగా ఉంచు అని ప్రార్థించేవారు. ఈ ఆయత్‌లలో చెప్పబడుతున్న విషయం ఇలా ఉంది. తిరస్కారులు, బహు దైవారాధకులు అల్లాహ్‌ను వదలి తమ సంపదని, తమ సంతానాన్ని తమ సహాయకులు, కార్యసాధకులుగా చేసుకున్నారు. బదరు యుద్ధంలో జరిగినట్లుగా దైవశిక్ష నుండి వారి సిరిసంపదలు గానీ, వారి సంతానం గానీ కాపాడలేదని తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులు తెలుసుకున్నారు. బదరు యుద్ధంలో తిరస్కారుల వద్ద సంపదా ఉంది. యువకులయిన సంతానం కూడా. బదరు యుద్ధంలో తిరస్కారులకు అపజయం ఎదురయింది. వారు పరాభవం పాలయ్యారు. ముసల్మానుల వద్ద సంపదా తక్కువే. వారి సంఖ్యా తక్కువే. తిరస్కారులు వెయ్యిమంది, ముసల్మానులు 313 మంది ఉన్నారు. అయినాసరే, ముసల్మానులు దైవ సహాయం వల్ల విజయులు అయ్యారు.

ఆయత్ నెం. 12 వివరణ : హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఉంది : దైవప్రవక్త (స) బదరు యుద్ధం నుండి తిరిగి వచ్చాక యూదులను బనూ ఖైనఖా బజారులో సమావేశపరచి ఇలా అన్నారు, “యూదులారా! ఖురైష్‌లకు అల్లాహ్ తరఫున తగిలిన దెబ్బలలాగే మీరు దెబ్బతినక ముందే ఇస్లాంను అంగీకరించండి.” వారు

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ وَالْمَلٰۤٮِٕكَةُ وَاُولُوا
الْعِلْمِ قَاۤٮِٕمًۢا بِالْقِسْطِ ؕ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ
الْحَكِيْمُ ؕ﴿18﴾
اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ ۗ وَمَا اخْتَلَفَ
الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ
الْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿19﴾
فَاِنْ حَاۤجُّوْكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِىَ لِلّٰهِ وَمَنِ
اتَّبَعَنِ ؕ وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْاُمِّيّٖنَ
ءَاَسْلَمْتُمْ ؕ فَاِنْ اَسْلَمُوْا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ
تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ
بِالْعِبَادِ ﴿20﴾ ع 2 11 10
اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ
النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّيَقْتُلُوْنَ الَّذِيْنَ يَاْمُرُوْنَ
بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ
اَلِيْمٍ ﴿21﴾

(18) తాను తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరని అల్లాహ్‌యే సాక్ష్యమిచ్చాడు. ఆయన న్యాయంగా పాలిస్తున్నాడని దైవదూతలు జ్ఞానులు కూడా సాక్ష్యమిచ్చారు. ఆయన తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరు. ఆయన గొప్ప వివేకి. (19) అల్లాహ్ దృష్టిలో ధర్మం కేవలం ఇస్లాం మాత్రమే. గ్రంథం కలవారు జ్ఞానం (వహీ) వచ్చిన తరువాత విభేదించడానికి కారణం కేవలం వారి మంకుపట్టు, తలబిరుసుతనం మాత్రమే. అల్లాహ్ ఆయత్‌లను తిరస్కరించేవాని లెఖ్ఖ తేల్చడంలో అల్లాహ్‌కు ఆలస్యం పట్టదు. (20) ఇంకా వీరు మీతో జగడం చేస్తే మీరు చెప్పండి, "నేను అల్లాహ్ ఎదుట తలవంచుతున్నాను. నా అనుచరులూ తలవంచుతున్నారు. ఇంకా ఆ గ్రంథం కలవారిని, గ్రంథం లేని వారిని అడగండి, "మీరు అల్లాహ్‌కు విధేయులవుతారా?" అని. వారు గనక విధేయులయితే వారు హితబోధ (సన్మార్గం) పొందినట్లే. వారు (తిరస్కారులతో) ముఖం త్రిప్పుకుంటే కేవలం సందేశాన్ని అందించే బాధ్యత మాత్రమే మీపై ఉంది. అల్లాహ్ తన దాసుల్ని కనిపెట్టి చూస్తున్నాడు. (21) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఆయత్‌లను తిరస్కరిస్తున్న వారికి, ప్రవక్తలను అన్యాయంగా హత్య చేస్తున్నవారికి, ప్రజలలో న్యాయం చేయమని ఆజ్ఞాపించేవారిని కూడా బాధలు పెట్టేవారికీ, శిక్ష లభించనున్నదనే శుభవార్తను వినిపించండి.

పలికారు, "ఓ ముహమ్మద్! ఖురైష్‌లను దెబ్బతీశానన్న భ్రమలో పడకు, వారు అజ్ఞానులు, నాశనం అయినవారు. వారికి యుద్ధం చేయడం చేతకాదు. మాతో తలపడవలసి వచ్చినపుడు మీకు తెలిసివస్తుంది." ఆ సందర్భంగా ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (అబూదావూద్).

అల్లాహ్ చెప్పినది అక్షరాలా నెరవేరింది. బనూ ఖైనఖా, బనూ నజీర్ తెగలను ఖైబర్ వైపు బహిష్కరించడం జరిగింది. ఖురైజా వారి వంతు వచ్చినపుడు వారిని వధించడం, యుద్ధ ఖైదీలుగా పట్టుకోవడమూ జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్)

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿22﴾
أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ
يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ
يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿23﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا
مَّعْدُودَاتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِم مَّا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿24﴾
فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿25﴾
قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ
وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ
وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ ۖ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿26﴾

(22) ఇటువంటి వారి కర్మలు ఇహపరాలలో వ్యర్థమయిపోతాయి. వారికి సహాయకులు ఎవరూ ఉండరు. (23) ఈ విషయం గమనించారా? గ్రంథం (తౌరాత్) నుండి కొంత జ్ఞానం లభించిన వారినే వీరి మధ్య తీర్పు చెయ్యమని దైవగ్రంథం వైపు పిలువబడుతున్నప్పుడు వారిలోని ఒక వర్గం వారు ముఖం త్రిప్పుకొని న్యాయం చెయ్యడానికి అభ్యంతరం తెలుపుతారు. (24) అందుకు కారణం "కొన్ని దినాలు తప్ప అగ్ని మమ్మల్ని ఏమాత్రం తాకదు" అని వారు చెప్పడమే. తమ ధర్మంలో వారు స్వయంగా కల్పించుకున్న విషయాలు వారిని మోసంలో పడవేశాయి (25) మరి మేము వారిని ఏమాత్రం సందేహం లేని ఆ రోజున సమావేశ పరిచినప్పుడు వారి గతి ఏమిటి? ఎవరు ఎటువంటి కర్మను చేస్తారో వారికి దాని పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది, వారిపై అన్యాయం జరగదు. (26) మీరు చెప్పండి! ఓ అల్లాహ్! ఓ సృష్టి యజమానీ! నీవు కోరిన వారికి పాలనాధికారం ఇస్తావు. నీవు కోరిన వారి నుండి దాన్ని లాక్కుంటావు. నీవు కోరిన వారికి గౌరవం ప్రసాదిస్తావు. నీవు కోరిన వారిని పరాభవంపాలు చేస్తావు. సకల మేళ్లూ నీ చేతిలోనే ఉన్నాయి. నిస్సందేహంగా నీవు ప్రతి దానిపై అధికారం కలిగి ఉన్నావు.

18 – 25 వివరణ :

మునుపటి ఆయత్‌లలో విశ్వాసులు అల్లాహ్‌ను విశ్వసించే విషయం వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో విశ్వాసానికి రుజువులు, తార్కాణాలు ఇవ్వబడుతున్నాయి. తౌహీద్‌కు గల పెద్ద రుజువు అల్లాహ్ స్వయంగా సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. నిజమైన ఆరాధ్యుడు ఆయన ఒక్కడే అని, ఇంకా ఇస్లాం ధర్మమే సత్యధర్మమని, అల్లాహ్ దగ్గర పసందైన ధర్మం ఇస్లాం మాత్రమే అని. ఇంకా గ్రంథం కలవారి మార్గభ్రష్టత్వం, వారి విభేదాలు వివరించబడ్డాయి. పైగా విభేదాలకు అసలు కారణం ప్రయోజనాల పరిరక్షణ, వారి పెద్దరికాన్ని కాపాడుకోవటమే. కనుక ఈనాడు ముసల్మానులలో కూడ ఎన్నో విభేదాలు ఈ కారణాల చేతనే జనించాయి. అవి ఎప్పటి నుంచో ధార్మిక విభేదాలకు మూల కారణాలుగా ఉన్నాయి. అల్లాహ్ సన్మార్గం అవలంబించే సద్బుద్ధినివ్వుగాక! ఆమీన్.

(27) నీవు పగలును రాత్రిలోకి, రాత్రిని పగలులోనికి ప్రవేశపెడతావు. ఇంకా నిర్జీవాన్నుండి జీవం కలదానినీ, ప్రాణం కలదాని నుండి ప్రాణం లేనిదానినీ బయటకు తీస్తావు. నీవు కోరిన వారికి లెక్కలేనంత ఉపాధినిస్తావు. (28) విశ్వాసులు విశ్వాసం కలవారిని విడిచి అవిశ్వాసులను ఎంతమాత్రం మిత్రులుగా చేసుకోరాదు. ఇలా చేసేవారితో అల్లాహ్‌కు ఏమీ సంబంధం లేదు. మీకు ఆ అవిశ్వాసుల వలన ఏదయినా ప్రమాదం ఉంటే తప్ప. మరియు అల్లాహ్ తనకు మాత్రమే భయపడండి అని మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాడు. చివరకు ఆయన వైపునకే మరలవలసి ఉంది. (29) మీరు చెప్పండి : మీ హృదయాల్లో ఉన్నదంతా దాన్ని మీరు దాచిపెట్టినా బయటపెట్టినా అల్లాహ్ దాన్ని బాగా ఎరుగును. ఇంకా భూమి, ఆకాశాలలో ఉన్న దాన్నంతా కూడా ఎరుగును. అల్లాహ్ ప్రతిదానిపై అధికారం కలవాడు. (30) ఆ దినం రానున్నది, అప్పుడు ప్రతి వ్యక్తి తన సత్కర్మలను తన ముందు చూసుకుంటాడు. తన దుష్కర్మలను కూడా. తనకూ తన కర్మలకూ మధ్య సుదీర్ఘమయిన దూరం ఉంటే బాగుండునని కోరుకుంటాడు. అల్లాహ్ తన గురించి మిమ్మల్ని భయపెడుతున్నాడు. అల్లాహ్ దాసుల పట్ల జాలి గుణం గలవాడు.

(31) చెప్పండి, మీరు గనక అల్లాహ్‌ను ప్రేమిస్తున్నట్లయితే నన్ను అనుసరించండి. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తాడు. మీ పాపాలను మన్నిస్తాడు. అల్లాహ్ అమితంగా క్షమించేవాడు, కృపాశీలుడు.

(32) చెప్పండి, అల్లాహ్‌కు ప్రవక్తకూ విధేయత చూపండి. వారు గనక ఈ ఆహ్వానాన్ని అంగీకరించకపోతే అల్లాహ్ ఇటువంటి అవిశ్వాసులను ఇష్టపడడు.

تُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُوْلِجُ النَّهَارَ فِي
الَّيْلِ ؗ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ؗ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَآءُ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿27﴾
لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ
الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ
فِيْ شَيْءٍ اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰىةً ؕ وَيُحَذِّرُكُمُ
اللّٰهُ نَفْسَهٗ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿28﴾
قُلْ اِنْ تُخْفُوْا مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ اَوْ تُبْدُوْهُ يَعْلَمْهُ
اللّٰهُ ؕ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿29﴾
يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا ۛ
وَّمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوْٓءٍ ۛ تَوَدُّ لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهٗٓ
اَمَدًۢا بَعِيْدًا ؕ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ؕ وَاللّٰهُ
رَءُوْفٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿30﴾ ع 3 10 11
قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحْبِبْكُمُ
اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ
رَّحِيْمٌ ﴿31﴾
قُلْ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿32﴾

اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىٓ اٰدَمَ وَنُوْحًا وَّاٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَاٰلَ
عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۙ﴿33﴾
ذُرِّيَّةً ۢ بَعْضُهَا مِنْۢ بَعْضٍ ۗ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ۚ﴿34﴾
اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّىْ نَذَرْتُ لَكَ مَا
فِىْ بَطْنِىْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ
الْعَلِيْمُ ﴿35﴾
فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّىْ وَضَعْتُهَآ اُنْثٰى ۗ
وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ ۗ وَلَيْسَ الذَّكَرُ
كَالْاُنْثٰى ۚ وَاِنِّىْ سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَاِنِّىْٓ اُعِيْذُهَا بِكَ
وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿36﴾
فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّاَنْۢبَتَهَا نَبَاتًا
حَسَنًا ۙ وَّكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۗ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا
زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ ۙ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ
يٰمَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا ۗ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ
اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۤءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿37﴾

(33) అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ)ను, నూహ్ (అ)ను, ఇబ్రాహీం (అ) సంతానాన్ని, ఇమ్రాన్ సంతానాన్ని ప్రపంచ ప్రజలందరి నుండి (దైవదౌత్యం కోసం) ఎన్నుకున్నాడు. (34) వారు ఒకే పరంపరకు చెందినవారు. అల్లాహ్ సమస్తమూ వినేవాడు. చూసేవాడూను. (35) ఇమ్రాన్ భార్య ప్రార్థించింది : "ఓ అల్లాహ్! నా గర్భంలో ఉన్న సంతానాన్ని నీ కోసం అంకితం చేస్తానని నేను మొక్కుకున్నాను. కనుక నా మొక్కుబడిని అంగీకరించు. నిస్సందేహంగా నీవు వినేవాడవు. ఎరిగేవాడవు. (36) తరువాత ఆడపిల్ల పుట్టినప్పుడు చెప్పసాగింది – "ప్రభూ! నాకు కుమార్తె పుట్టింది." వాస్తవానికి ఆమె ఏమి కన్నదో అల్లాహ్ దానిని బాగా ఎరుగు. ఒకవేళ మగపిల్లవాడు పుట్టివుంటే, ఈ ఆడపిల్లలాగా ఉండేవాడు కాదు. ఈ పిల్లకు మర్యమ్ అని పేరు పెడుతున్నాను. దీన్నీ, దీని సంతానాన్ని దుష్ట షైతాను బారి నుండి నీ రక్షణలోకి ఇస్తున్నాను. (37) కనుక ఆమె ప్రభువు ఆమె మొక్కుబడిని సంతోషంతో స్వీకరించాడు. ఎంతో చక్కని రీతిలో ఆమెను పోషించాడు. హజ్రత్ జకరియ్యాను ఆమెకు సంరక్షకునిగా చేశాడు. జకరియ్యా మర్యమ్ గదిలో ప్రవేశించినప్పుడల్లా అక్కడ ఏదైనా ఆహార పదార్థాన్ని చూసేవారు. "మర్యమ్! ఇది నీకెక్కడి నుండి వచ్చింది" అని అడిగేవారు. "అల్లాహ్ వద్ద నుండి" అని ఆమె బదులిచ్చేది. నిస్సందేహంగా ఆయన తాను కోరిన వారికి అపారమయిన ఉపాధినిస్తాడు.

26 – 32 ఆయత్‌ల వివరణ :

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ తౌహీద్ రుజువులను వివరించాడు. ఇస్లాం ధర్మమే సత్యధర్మమని అన్నాడు. ఈ ఆయత్‌లలో ఇస్లాం మరియు ముసల్మానులు సత్యంపై ఉన్నారనీ, ఇప్పుడు అల్లాహ్ సమర్థింపు, సహాయం ఇస్లాం మరియు ముస్లింల వెంట ఉంది అని చెప్పబడుతుంది.

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ هَبْ لِيْ مِنْ
لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿38﴾
فَنَادَتْهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُّصَلِّيْ فِي
الْمِحْرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى مُصَدِّقًۢا
بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَّحَصُوْرًا وَّنَبِيًّا مِّنَ
الصّٰلِحِيْنَ ﴿39﴾
قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ
وَامْرَاَتِيْ عَاقِرٌ ؕ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا
يَشَآءُ ﴿40﴾
قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْۤ اٰيَةً ؕ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ
النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمْزًا ؕ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ
كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ۧ ﴿41﴾ ع 4 11 12

(38) జకరియ్యా తన ప్రభువును ప్రార్థించాడు, "నా ప్రభూ! నీ తరఫు నుండి నాకు పవిత్ర శీలం కల సంతానాన్ని అనుగ్రహించు. నిస్సందేహంగా మొర ఆలకించేవాడవు నీవే. (39) జకరియ్యా మెహ్రాబ్ (గది)లో నిలబడి నమాజ్ చేస్తుండగా ఆయన్ని దైవదూతలు పిలిచారు, "అల్లాహ్ మీకు యహ్యా గురించిన శుభవార్తనిస్తున్నాడు. ఆయన అల్లాహ్ వాక్యాన్ని (ఈసా) ధృవీకరిస్తాడు. అతడు నాయకుడు కాగలడు. తన మనస్సును నిగ్రహించుకునేవాడు. సచ్ఛీలుడయిన ప్రవక్త అవుతాడు." (40) జకరియ్యా చెప్పసాగాడు, "నా ప్రభూ! నాకు కుమారుడు ఎలా పుడతాడు? నేనా వృద్ధుడ్ని అయిపోయాను. నా భార్య చూస్తే గొడ్రాలు." అల్లాహ్ పలికాడు : "అలాగే జరుగుతుంది." అల్లాహ్ తాను కోరిన దానిని చేస్తాడు. (41) జకరియ్యా అన్నాడు, "నా ప్రభూ! నాకేదయినా చిహ్నాన్ని నిర్ణయించు." అల్లాహ్ పలికాడు, "ఆ చిహ్నం ఇది, మీరు మూడు రోజుల వరకూ సైగలు చెయ్యడమే తప్ప మాట్లాడలేక పోతారు. మీ ప్రభువును బాగా ధ్యానించండి. ఉదయమూ సాయంత్రమూ ఆయన తస్బీహ్ (నామజపం) చేస్తూ ఉండండి."

33 – 41 వివరణ :

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌ను ప్రేమిస్తున్నట్లు ప్రకటించుకునే వారు, హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) విధేయత, అనుసరణ తప్పనిసరిగా చేయాలని, దైవప్రవక్త (సల్లం) విధానాన్ని వీడి ఉన్నవారికి అల్లాహ్‌తో ప్రేమ, ఎటువంటి సంబంధమూ లేదని ప్రస్తావించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో ప్రవక్తల ప్రస్తావన ఉంది. ముందుగా హజ్రత్ ఆదమ్ (అ) ప్రస్తావన, తరువాత హజ్రత్ నూహ్ (అ), ఆ తర్వాత హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) సంతానం ప్రసక్తి వచ్చింది. ఇబ్రాహీం (అ) సంతానంలో అంతిమ దైవ ప్రవక్త (స) ప్రస్తావన కూడా ఉంది. ఆయన (స) హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ (అ) సంతానంలోని వారు. హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ (అ), హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) కుమారులు. తర్వాత అల్లాహ్ ఇమ్రాన్ సంతతి గురించి ప్రస్తావించాడు. అందులో హజ్రత్ ఈసా (అ) ప్రస్తావన ఉంది. హజ్రత్ ఇమ్రాన్ (అ), హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) తండ్రి గారు. మరియు హజ్రత్ ఈసా (అ)కు తాతయ్య, తర్వాత మర్యమ్ జననం, యహ్యా (అ) జననం మరియు హజ్రత్ ఈసా (అ) జననం గురించిన ప్రస్తావన ఈ సూక్తులలో ఉంది. ఈ సంఘటలన్నీ ఒక అద్భుతం.

## హజ్రత్ మర్యమ్

హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) హజ్రత్ ఈసా (అ) మాతృమూర్తి, బైబిల్ ఆంగ్ల అనువాదంలో మేరీ పేరుతో పిలువడం జరిగింది. ఉర్దూలో దివ్య ఖుర్‌ఆన్ ప్రభావం వల్ల మర్యమ్ అనే పదమే ఉపయోగించబడింది. ఆమె జననం, ఆరంభ పరిస్థితులు ప్రత్యేకించి హజ్రత్ ఈసా (అ) జననం గురించి సవివరమైన ప్రస్తావన సూరయె మర్యమ్‌లో వచ్చింది. ఆ సూరాకు ఈమె పేరే పెట్టబడింది.

హజ్రత్ మర్యమ్ తండ్రి ఇమ్రాన్‌కు సంతానం లేదు. ఆయన భార్య హన్న గొడ్రాలు. ఒకరోజు హన్న ఒక పక్షిని చూసింది. అది తన పిల్ల నోటికి ఆహారం అందిస్తోంది. ఆమె హృదయం కలుక్కుమంది. సంతానం కోసం తపించింది. అసంకల్పితంగా ప్రభువు సమక్షంలో ప్రార్థించడానికి చేతులు ఎత్తింది. అల్లాహ్ ఆమె ప్రార్థన ఆలకించాడు. కొద్ది కాలానికే గర్భం దాల్చింది. గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు మొక్కుకుంది. పుట్టబోయే పిల్లవాడ్ని బైతుల్ మఖ్దిస్ సేవకోసం అంకితం చేస్తానని. కాని అమ్మాయి పుట్టినప్పుడు, మర్యమ్ తల్లి ఆడపిల్ల పుట్టినందుకు విచారం వ్యక్తం చేసింది. కారణం, ఆ కాలంలో యూదులు బైతుల్ మఖ్దిస్ సేవ కోసం తమ మగ సంతానాన్నే అంకితం చేసేవారు. హన్న తన కుమార్తెకు మర్యమ్ అని పేరు పెట్టింది. దాని అర్థం ఆరాధన, సేవ చేసేది. హన్న తన మొక్కుబడి సంకల్పాన్ని మార్చుకోలేదు. అయితే మర్యమ్ హస్తసాముద్రికుల బాధ్యత నెరవేర్చజాలదు. కాబట్టి ఆమెను ఆరాధన కోసం అంకితం చేసింది. ఈ అమ్మాయి కోసం, తన రాబోయే సంతానం కోసం పరమ ప్రభువు వారిని శాపగ్రస్తుడైన షైతాన్ ఉపద్రవాల నుండి సురక్షితంగా ఉంచమని ప్రార్థించింది. అల్లాహ్ మర్యమ్ హృదయాంతరాళం నుండి వెలువడిన ఈ దుఆను కూడా అంగీకరించాడు. అందువల్ల దయాళువు అయిన ప్రభువు ఈ బాలికను ఆప్యాయంగా స్వీకరించాడు. ఆమెకు చక్కని సుగుణాలు ప్రసాదించాడు. హజ్రత్ జకరియ్యా (అ)ను ఆమెకు సంరక్షకునిగా నియమించాడు. మర్యమ్ తండ్రి పరమపదించారు. ఆమె అనాధ అయ్యారు. ఆమె పోషణ సమస్య ఎదురయ్యింది. ఆమె తల్లి ఆమెను తన పూర్తి జీవితం దైవారాధనలో గడపాలని ఆరాధనాలయానికి అప్పగించింది.

ఆమె బాలిక కాబట్టి దేవాలయానికి సంబంధించిన వివిధ సాముద్రికులలో ఎవరు ఆమెకు సంరక్షకుడు కావాలి అన్న సున్నిత సమస్య ఎదురయ్యింది. ప్రతివాడు ఆమెను తన సంరక్షణలోకి తీసుకోగోరుతున్నారు. మర్యమ్ పోషణ సమస్యపై అనేక తర్జన భర్జనలు జరిగాయి. చివరకు లాటరీ ద్వారా సమస్య పరిష్కరించబడాలని తీర్మానించడమైనది. హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) మర్యమ్ సంరక్షణకు తాను ఎక్కువ హక్కుదారుడనని, ఆమె పిన్ని, తన భార్య అని తెలియజేశారు. కనుక తీర్పు లాటరీపై జరిగింది. ప్రతి వ్యక్తి తన కలాన్ని ప్రవహిస్తున్న నీటిలో వేయాలన్న షరతు విధించబడింది. ఎవరి కలం అయితే ప్రవహించే నీటిలో కొట్టుకుపోకుండా ఆగిపోతుందో అతడే సంరక్షకుడు కాగలడు.

ఈ విధంగా మర్యమ్ (అ) తన బాబాయి హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) సంరక్షణలోకి వచ్చారు.

మర్యమ్ (అ) యుక్త వయస్కురాలు అయి బైతుల్ మఖ్దిస్‌లోని ఆరాధనాలయంలోని ఒక గదిలో యూదుని దగ్గర, మెహరాబ్‌లో ఉంటూ, రాత్రింబవళ్ళు ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉండసాగారు. హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) ఆమె యోగక్షేమాలు విచారించడానికి అక్కడకు వచ్చినప్పుడల్లా ఆమె దగ్గర ఏదో ఒక ఆహార పదార్థం ఉండటాన్ని చూసేవారు. "మర్యమ్ ఇది నీ కెక్కడిది?" అని ప్రశ్నించేవారు. "అల్లాహ్ వద్ద నుండి వచ్చింది" అని ఆమె జవాబు చెప్పేవారు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి లెక్కలేనంత ఉపాధినిస్తాడు. దివ్య ఖుర్‌ఆన్ హజ్రత్ మర్యమ్ (అ)ను అఫీఫా, శీలవతి, తన కాలంలోని ప్రపంచ మహిళలందరికీ నాయకురాలుగా పేర్కొంటూ ఉంది. ఆమె భక్తితత్పరత, ఆమె ఔన్నత్యం విషయంలో దైవదూతలు ఆమె వద్దకు వచ్చేవారని తెలుపబడింది. దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో ఈ క్షణాలు కూడ

ప్రస్తావించబడ్డాయి. అవివాహిత అయిన మర్యమ్‌కు దైవదూతలు కుమారుడి శుభవార్తను వినిపించినప్పుడు ఆమె ఆశ్చర్యచకితురాలయింది. “దేవా! నాకు పిల్లవాడు ఎలా పుడతాడు? నన్ను ఏ మానవుడూ తాకనైనా తాకలేదే?” అని అన్నది. దైవం సెలవిచ్చాడు, “అలాగే జరుగుతుంది. అల్లాహ్ తాను కోరిన దానిని సృష్టిస్తాడు. ఆయన ఏదయినా పని జరగాలని నిర్ణయించినప్పుడు ‘అయిపో’ అంటాడు. అది అయిపోతుంది.”

హజ్రత్ మసీహ్ (అ) క్రీస్తు మహిమాన్వితంగా జన్మించిన ప్రస్తావన సవివరంగా సూరయె మర్యమ్‌లో ఉంది. (ఓ ప్రవక్తా! –స– ఈ గ్రంథంలో మర్యమ్ (అ) తన వారితో వేరుగా ఉండి తూర్పు వైపున ఏకాంతంగా ఉండిపోయింది. పరదా చాటున వారికి కనబడకుండా కూర్చుండిపోయింది. అటువంటి పరిస్థితిలో మేము ఒక ప్రత్యేక దూతను ఆమె వద్దకు పంపాము. అతడు ఆమె ఎదుట పూర్తిగా ఒక మానవుడిలా ప్రత్యక్షమయ్యాడు. మర్యమ్ (అ) ఒక్కసారిగా చెప్పింది, “నీవు గనక దైవభక్తిపరుడివి అయితే నీ నుండి దయామయుడయిన అల్లాహ్ శరణు కోరుతున్నాను.” అతడు పలికాడు, “నేను నీ ప్రభువు తరఫున వచ్చిన దూతను. నీకు ఒక పవిత్రవంతుడయిన బాలుడ్ని ఇవ్వడానికి పంపబడ్డాను.”

మర్యమ్ (అ) పలికింది, “నాకు పిల్లవాడు ఎలా పుడతాడు? ఏ మానవుడూ నన్ను తాకనైనా లేదే. నేను గుణహీనురాల్ని కూడ కానే!” దైవదూత అన్నాడు, “ఇలా చేయడం నాకు ఎంతో సులభం. ఈ బాలుడ్ని ప్రజల కోసం ఒక చిహ్నంగా చేయాలని మేము ఇలా చేస్తున్నాము. మా తరఫున ఒక కారుణ్యం. ఒక నిర్ణయించబడిన విషయం అని నీ ప్రభువు తెలియజేస్తున్నాడు. మర్యమ్ గర్భం దాల్చింది. ఆ స్థితిలో ఒక దూర ప్రాంతానికి వెళ్ళిపోయింది. తరువాత పురిటి నొప్పులు ఆమెను ఒక చెట్టుక్రిందకు చేర్చాయి. ఆమె విలపించసాగింది. ఇంతకంటే ముందే నేను మరణించివుంటే బాగుండేది. నా పేరు ప్రసక్తే ఏమీ లేకపోయేవి. దైవదూత చెట్టుక్రింద నుండి పలికాడు, “విచారించకు. నీ ప్రభువు నీ కోసం ఒక ఏరును పారించాడు. ఇంకా నీవు ఈ చెట్టు మానును కదిలించు. నీపై తాజా ఖర్జూర పళ్ళు పడతాయి. వాటిని తిను, త్రాగు నీ కళ్ళను చల్లబర్చుకో. ఇంకా ఎవరైనా కనబడితే నేను దైవం కోసం ఉపవాసం పాటిస్తానని మొక్కుకున్నాను. కాబట్టి ఇవాళ ఎవరితోనూ మాట్లాడను అని చెప్పు.” ఆమె పిల్లవాడ్ని తీసుకుని తన జాతి వారి వద్దకు వచ్చింది. ప్రజలు చెప్పాసాగారు, “మర్యమ్! నీవు పెద్ద పాపం చేశావు. ఓ హారూన్ సోదరీ! నీ తండ్రి చెడ్డమనిషి కాడు. నీ తల్లి దుర్నడతగల స్త్రీ కాదు.” మర్యమ్ పిల్లవాడి వైపు సైగ చేసింది, ప్రజలు అన్నారు, “ఉయ్యాలలోనున్న ఆ పిల్లవాడితో మేమేమి మాట్లాడాలి?” పిల్లవాడు చెప్పసాగాడు, “నేను అల్లాహ్ దాసుడను. ఆయన నాకు గ్రంథాన్ని వొసగాడు. నన్ను తన ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు. నేను ఎక్కడవున్నా యావజ్జీవితం నమాజ్, జకాత్ పాటింపు గురించి ఆజ్ఞాపించాడు. నా తల్లి హక్కును చెల్లించే వానిగా చేశాడు, నన్ను కర్కశునిగానూ, దౌర్భాగ్యునిగానూ పుట్టించలేదు. నేను పుట్టినప్పుడు, నేను చనిపోయేటప్పుడు, నేను బ్రతికించబడి లేపబడినప్పుడు నాపై శాంతి ఉంది.”

ఈయన మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా (అ) ఆయన గురించిన నిజ విషయం ఇది. ఈ విషయంలో ప్రజలు అనుమానిస్తున్నారు.

సూరయె మర్యమ్ 12 – 34 వివరణ :

ఇక్కడ హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) గురించి యూదులు, క్రైస్తవుల భావాలను గురించి ముక్తసరి పరిశీలన భావ్యంగా ఉంటుంది. సూరయె నిసాలో యూదుల ఘోరమయిన ప్రవర్తనను ప్రస్తావిస్తూ, దివ్య ఖుర్‌ఆన్ తెలుపుతోంది, “వారు ఇతర ఘోరమైన నేరాలకు పాల్పడటంతో పాటు హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) పై అభాండాలను మోపిన నేరం కూడా చేశారు.”

وَاِذۡ قَالَتِ الۡمَلٰٓـئِكَةُ يٰمَرۡيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصۡطَفٰٮكِ وَطَهَّرَكِ وَاصۡطَفٰٮكِ عَلٰى نِسَآءِ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿42﴾
يٰمَرۡيَمُ اقۡنُتِىۡ لِرَبِّكِ وَاسۡجُدِىۡ وَارۡكَعِىۡ مَعَ الرّٰكِعِيۡنَ ﴿43﴾
ذٰ لِكَ مِنۡ اَنۡۢـبَآءِ الۡغَيۡبِ نُوۡحِيۡهِ اِلَيۡكَ‌ؕ وَمَا كُنۡتَ لَدَيۡهِمۡ اِذۡ يُلۡقُوۡنَ اَقۡلَامَهُمۡ اَيُّهُمۡ يَكۡفُلُ مَرۡيَمَ وَمَا كُنۡتَ لَدَيۡهِمۡ اِذۡ يَخۡتَصِمُوۡنَ ﴿44﴾

(42) మరియు (ఆ సమయాన్ని కూడ గుర్తు చేసుకోండి) దైవదూతలు మర్యమ్‌తో అన్నారు, "ఓ మర్యమ్! అల్లాహ్ నిన్ను ఎన్నుకున్నాడు. పవిత్రతను ప్రసాదించాడు. నిన్ను పూర్తి ప్రపంచ స్త్రీల నుండి ఎన్నుకున్నాడు. (43) ఓ మర్యమ్! నీ ప్రభువుకు విధేయురాలవై ఉండు. రుకూ చేసే వారితో రుకూ మరియు సజ్దాలు చెయ్యి. (44) ఈ అగోచర విషయాలను (ఓ ముహమ్మద్) మేము నీ వైపునకు వహీ ద్వారా తెలుపుతున్నాము. తమలో నుండి ఎవరు మర్యమ్‌కు సంరక్షకులు కావాలో తేల్చుకు నేందుకు తమ కలములను విసరినప్పుడు అక్కడ మీరు వారి వెంట ఉండి ఉండలేదు. వారు పరస్పరం జగడమాడుతున్నప్పుడూ మీరు వారి వెంట ఉండి ఉండలేదు.

సూరయె మర్యమ్‌లో చెప్పబడినట్లు యూదులకు మొదట హ'జ్రత్ మర్యమ్ (అ)పై అనుమానం కలిగింది. కాని హ'జ్రత్ ఈసా (అ) మహిమాన్విత జననానికి రుజువు, ఆయన ఉయ్యాలలో నుండి మహిమాన్వితంగా సంభాషించినప్పుడు లభించింది. ఒక వివేక సంపన్నుడయిన మహావ్యక్తి విషయంలో యూదులకు ఎటువంటి అనుమానమూ మిగిలి ఉండలేదు. అందుచేత శీలవతి అయిన మర్యమ్ (అ) పై 30 సంవత్సరాల వరకూ అపనిందలూ వెయ్యలేదు. ఈసా (అ) ను అక్రమ సంతానం అని హేళనా చెయ్యలేదు. హ'జ్రత్ ఈసా (అ) వయస్సు 30 ఏళ్ళు అయినప్పుడు ఆయన ప్రవక్తగా తన సందేశం ఆరంభించారు. నైతిక సూత్రాలు పునాదిగా బోధనలు చేసినప్పుడు మసీహ్ రానున్నాడని ఎదురుచూసిన యూదులు, ఆయన నుండి సైనిక నాయకత్వం .... ఆశించినటువంటివారు, ఆయనకు వ్యతిరేకులయిపోయారు. వారు హ'జ్రత్ ఈసా (అ)ను అవహేళన చేయడమే కాకుండా శీలవతి అయిన ఆయన తల్లిపై అభాండాలు మోపారు. అప్పటి నుండి యూదుల సాహిత్యంలో హ'జ్రత్ మర్యమ్ (అ)కు మహిమాన్వితంగా (తండ్రి లేకుండా) పుట్టడాన్ని తిరస్కరించబడింది. ఇక క్రైస్తవులకు సంబంధించినంత వరకు, వారు హ'జ్రత్ మర్యమ్ (అ) ను అతిశయోక్తికరంగా గౌరవించేవారు. వారి ఆర్ట్, మ్యూజిక్ మరియు సాహిత్యంలో హ'జ్రత్ మర్యమ్ (అ)కు ఒక ప్రముఖ స్థానం ఉంది. క్రైస్తవులలో హ'జ్రత్ మర్యమ్ (అ) వ్యక్తిత్వం క్రమంగా పెరగడాన్ని వారు ఇచ్చిన బిరుదులను బట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చు. అప్పుడప్పుడు ఆమెకు ఇవ్వబడుతున్న బిరుదులు అనగా కన్యామాత, రెండవ హవ్వా, దైవమాత, నిత్యకన్య వగైరా. ఈ సందర్భంగా ఒక ప్రత్యేక విషయం చెప్పుకోదగ్గది. స్వయంగా ఇంజీల్‌లో హ'జ్రత్ మర్యమ్ (అ) విషయంలో ఈ గౌరవం, వినయ విధేయతలు ఉద్దేశ్యంగా కనిపిస్తోంది. దివ్య ఖుర్ఆన్ యూదుల ధోరణిని, క్రైస్తవుల పోకడల్ని స్పష్టంగా ఖండిస్తోంది. యూదులు క్రైస్తవులు ఇద్దరు ఎక్కడ తప్పటడుగు వేశారో కూడా ఎత్తి చూపుతోంది. ఇంకా హ'జ్రత్ మర్యమ్ (అ) ను ఒక సద్గుణవతి, ఆరాధకురాలు, శీలవతి, మహిళా లోకనాయకురాలు, దైవదూతలతో సంభాషించే స్త్రీగా దైవ సమక్షంలో మొరపెట్టుకునే ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తిగా పేర్కొన్నది.

(45) దైవదూతలు మర్యమ్‌తో ఇలా అన్నప్పుడు, "మర్యమ్! నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ నీకు కలిమా శుభవార్తనిస్తున్నాడు. అతడి పేరు మసీహ్ ఈసా బిన్ మర్యమ్ కాగలదు. అతను ఇహపర లోకాలలో అల్లాహ్ యొక్క సమీపదాసులలోని వాడు కాగలడు. (46) అతడు ప్రజలతో ఉయ్యాలలో నుండి సంభాషిస్తాడు. పెద్ద వయస్సుకు చేరిన తర్వాత కూడా సద్గుణవంతుడుగా ఉంటాడు." (47) మర్యమ్ చెప్పసాగింది, "నా ప్రభూ! నాకు సంతానం ఎలా కలుగుతుంది? నన్ను ఏ పురుషుడూ తాకనైనా లేదు కదా." అల్లాహ్ జవాబిచ్చాడు, "అలాగే అవుతుంది, అల్లాహ్ తాను కోరినదాన్ని పుట్టిస్తాడు. ఏదయినా పని జరగాలని నిర్ణయించినప్పుడు, 'అయిపో' అంటాడు. అది అయిపోతుంది. (48) ఇంకా అల్లాహ్ ఆయనకు గ్రంథం మరియు వివేచన మరియు తౌరాత్, ఇంజీల్‌ల శిక్షణనిస్తాడు. (49) ఇంకా ఆయన్ని బనీ ఇస్రాయీల్ వారి వైపు ప్రవక్తగా పంపిస్తాడు. (వారిని ఉద్దేశించి అతను ఇలా అంటాడు) : "నేను మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీ దగ్గరకు నిదర్శనాన్ని తెచ్చాను. నేను మీ ఎదుట మట్టితో ఒక పక్షి ఆకారాన్ని తయారుచేస్తాను. తిరిగి దానిలో ఊదుతాను. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో అది నిజమయిన పక్షిగా మారిపోతుంది. ఇంకా అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో పుట్టుగ్రుడ్డివాడినీ, కుష్ఠురోగిని బాగు చేస్తాను. ఆయన అనుజ్ఞతో చనిపోయిన వారిని తిరిగి బ్రతికిస్తాను. మీరు తినే దానినీ, మీరు ఇంటిలో నిల్వ చేసే దానినీ అంతా మీకు చూపించివేస్తాను. మీరు విశ్వసించేవారే అయితే మీ కోసం ఇందులో సూచన ఉంది.

إِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ
بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ
وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿45﴾
وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَّمِنَ
الصّٰلِحِينَ ﴿46﴾
قَالَتْ رَبِّ أَنّٰى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِي
بَشَرٌ ۖ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ إِذَا
قَضٰى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿47﴾
وَيُعَلِّمُهُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ
وَالْإِنْجِيلَ ﴿48﴾
وَرَسُولًا إِلٰى بَنِي إِسْرٰٓءِيلَ ۙ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ
بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِّنَ الطِّينِ
كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ
اللّٰهِ ۚ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِ الْمَوْتٰى
بِإِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا
تَدَّخِرُونَ ۙ فِي بُيُوتِكُمْ ۗ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿49﴾

42 – 51 వివరణ :

అల్లాహ్, హజ్రత్ యహ్యా జన్మ వృత్తాంతాన్ని ప్రస్తావించాడు. ఒక ముసలి తండ్రికి, ఒక గొడ్రాలు అయిన

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَلِأُحِلَّ
لَكُمْ بَعْضَ الَّذِىْ حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ
بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿50﴾
اِنَّ اللّٰهَ رَبِّىْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۗ هٰذَا صِرَاطٌ
مُّسْتَقِيْمٌ ﴿51﴾

(50) నా కాలంలో ఉన్న తౌరాత్‌ను ధృవీకరిస్తున్నాను. ఇంకా మీపై హరామ్ చేయబడిన కొన్ని విషయాలను మీ కోసం హలాల్ చేస్తాను. మీ వద్దకు మీ ప్రభువు సూచనను తెచ్చాను. కాబట్టి అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నన్ను అనుసరించండి. (51) అల్లాహ్ నాకూ, మీకూ ప్రభువు, కనుక ఆయన్నే ఆరాధించండి. ఇదే సన్మార్గం."

స్త్రీకి ఆయన జన్మించారు. మరల హజ్రత్ ఈసా (అ) గురించి ప్రస్తావించాడు. ఆయన తండ్రి లేకుండా, హజ్రత్ మర్యమ్‌కు జన్మించారు. ఈ ఆయత్‌లలో క్రైస్తవులు ఈసా (అ) ను దేవుని కుమారుడు అంటారని తెలిపాడు. వారి ఈ మాట తప్పు. హజ్రత్ ఈసా (అ), హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) కుమారులు. దైవప్రవక్త. ఇంకా ఆయన మహిమల ప్రస్తావన ఇలా ఉంది, "ఆయన మట్టితో పక్షిని తయారుచేసి దానిలో ఊదితే అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో అది పక్షిగా అయి ఎగిరిపోతుంది. పుట్టుగ్రుడ్డిని, కుష్ఠురోగినీ అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో బాగుచేస్తారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో చనిపోయిన వారిని తిరిగి బ్రతికిస్తారు. కనుక ఈసా (అ) మానవుడే. ఆయన ఒక మనిషి సంతానం, ఆయన మర్యమ్ కుమారుడు.

హజ్రత్ ఈసా ఉదాహరణ హజ్రత్ ఆదమ్ లాంటిదే. హజ్రత్ ఈసా తండ్రి లేకుండా జన్మిస్తే హజ్రత్ ఆదమ్ (అ) తల్లీ, తండ్రీ లేకుండా జన్మించారు. కాని అందరూ హజ్రత్ ఆదమ్‌ను మానవుడు అంటే, అదేవిధంగా హజ్రత్ ఈసా తండ్రి లేకుండా జన్మించారు. ఆయన కూడా మానవుడే. ఆయన హజ్రత్ మర్యమ్ కుమారుడు గనుక ఆయన మనుష్య సంతానమే.

ఇప్పుడు వాస్తవానికి సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ మూలమూ కేంద్రబిందువు అయిన అంశం వస్తోంది. ఈ సూరా క్రైస్తవులను సంబోధిస్తోంది. వారికి హజ్రత్ ఈసా (అ) విషయంలో వాస్తవ విషయాన్ని వెల్లడించడం ఇందులోని ఉద్దేశ్యం.

**హజ్రత్ ఈసా (అ)**

ఈసా (అ) జనన కాలంలో ప్రపంచంలో ఎటు చూసినా జులుం, అజ్ఞానం తాండవిస్తోంది. స్వయంగా గ్రంథం కలవారు అంటే యూదులు ఎన్నో చెడుగులకు ఆలవాలం అయ్యారు. శతాబ్దాల మనో విజ్ఞానాలు, చిత్త చాపల్యానికి గురిఅయిన కారణంగా వారు విజ్ఞాన పరంగా తమ చుట్టు గిరిగీసుకున్నారు. హజ్రత్ ఈసా (అ) జన్మించిన కాలంలో ఈ క్రింది యూదు వర్గాలు ఉండేవి.

1. సదూఖీలు : మానవుడి పాప, పుణ్యకార్యాల ప్రతిఫలం ఈ ప్రపంచంలోనే లభిస్తుంది. పరలోకంలో కాదు అని వీరంటారు.

2. ఫరైసీలు : వీరు ప్రాపంచిక సుఖాలకు దూరంగా ఉండటమే మోక్షానికి సాధనం అంటారు. కాని సన్యాస జీవితంలో కూడ చెడు నడతలకు పాల్పడేవారు.

3. హస్త సాముద్రికులు : వీరు మత సంబంధ ఆరాధనలు చేయడంలో చిత్తశుద్ధిని దైవభక్తినీ అంతంచేసి దాని బదులుగా ప్రాపంచిక వ్యామోహాన్ని రివాజుగా చేసుకున్నారు.

4. అహ్‌బార్ లేక మతాచార్యులు : వీరు మతానికి గుత్తాధిపతులు అయ్యారు. వీరు తాము కోరిన దానిని

హలాల్ గాను తాము కోరిన దానిని హరామ్ గాను చేసుకునేవారు. అంతేకాక ధార్మికంగా, విద్యావిషయకంగా వెనుకబడినతనం కారణంగా హైకలె సులైమానీ (ఆరాధనాలయం) వారి వ్యాపార కేంద్రంగా మారిపోయింది. అలాగే మతం కూడా ఒక వ్యాపారం అయిపోయింది. పేదలను పట్టించుకునేవారు లేకపోయారు. హజ్రత్ ఈసా (అ) వచ్చి ఈ రుగ్మతలన్నింటికి వ్యతిరేకంగా పిలుపునిచ్చారు. జాతిలో మతం, ధర్మం గురించి ఆసక్తిని ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించారు. ఆయన ముక్తసరి కాలం వరకే ప్రచారం చేసినప్పటికీ (ఆయన ప్రవక్తగా ఉన్నది రెండున్నర లేక మూడు సంవత్సరాలే). ఈ ముక్తసరి కాలంలోనే ఆయనకు చిత్తశుద్ధిగల అనుచరులు లభించారు. ఆయన వాణి ఇంటింటికీ, గ్రామగ్రామానికి ప్రాకిపోయింది. ఆయన ప్రచారం కారణంగా అక్కడి, మత రాజకీయ నాయకులకు తమ ప్రాబల్యం ప్రమాదంలో పడిపోతుందన్న భయం పట్టుకుంది. ఈవిధంగా వారు ఈసా (అ) కు ప్రాణశత్రువులయ్యారు. ఆయన్ని ప్రపంచం నుండి పైకి తీసుకోవడం జరిగింది. కాని ఆయన నడిపిన స్వల్పకాల ఉద్యమ ప్రభావం చరిత్రలో శాశ్వత ముద్రవేసుకుంది. హజ్రత్ ఈసా (అ) బనీ ఇస్రాయిల్ ప్రవక్తల పరంపరలో చివరి ప్రవక్త. ఆయన తల్లి హజ్రత్ మర్యమ్ (అ), ఆయన తాత హజ్రత్ ఇమ్రాన్, ఆయన అమ్మమ్మ (హన్న బిన్తె ఫాఖూజ్)ల గురించి దివ్య ఖురాన్‌లో చక్కని పదజాలంతో ప్రస్తావించబడింది. హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) తన తండ్రి ఇమ్రాన్‌కు ఏకైక పుత్రిక. హజ్రత్ ఈసా జననం అసాధారణ పద్ధతిలో జరిగింది. ఆదమ్ (అ) తల్లీ తండ్రీ ఇద్దరూ లేకుండా జన్మించారు. హజ్రత్ ఈసా (అ) తండ్రి లేకుండానే జన్మించారు. జన్మించిన తర్వాత నుండి ప్రవక్త పదవి లభించే వరకూ హజ్రత్ ఈసా (అ) ఎక్కడ నివసించారు అన్న విషయంలో భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. ఖుర్‌ఆన్ హదీసులలో ఈ విషయం గురించి మౌనం వహించబడింది. ఇస్రాయీలీ ఉల్లేఖనాల ద్వారా ఇలా తెలుస్తోంది – హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) అప్పటి రాజు హేరోదు (Heradiac) కు భయపడి ఈజిప్టులోని ఒక ప్రాంతానికి వెళ్ళిపోయారు. దాదాపు 12 ఏళ్ళ వయస్సుకు చేరేవరకూ అక్కడే ఉన్నారు. దివ్య ఖుర్‌ఆన్ సూరయె మోమిన్, ఆయత్ 5 ద్వారా ఆ బాల్య దశలోనే అల్లాహ్ హజ్రత్ ఈసా మరియు ఆయన తల్లికి చల్లని నీరు పరిశుభ్రమయిన గాలి లభించే నివాస యోగ్యమయిన ఒక ఎత్తయిన ప్రదేశంలో ప్రశాంతత లభింపజేశాడు అని తెలుస్తోంది. దానిని బట్టి కొందరు వ్యాఖ్యాతలు హజ్రత్ ఈసా (అ) జన్మస్థలం అంటే బైతుల్ మఖ్దిస్ సమీపంలోని గుబురైన చెట్లు గల ప్రాంతం అనీ, కొందరు వ్యాఖ్యాతలు డెమాస్కస్ సమీపంలోని ఒక ప్రాంతం అనీ, మరికొందరు ఈజిప్టు అని, మరికొందరు రోము అని భావించారు. ఇక్కడ హజ్రత్ ఈసా (అ) 12 ఏళ్ళు నివసించారు. ఆ తర్వాత బైతుల్ మఖ్దిస్ రాజు మరణించిన తర్వాత హజ్రత్ జకరియ్యా (అ), హజ్రత్ మర్యమ్ (అ)ను పిలిపించుకున్నారు. ఇక హజ్రత్ మర్యమ్ (అ) పిల్లవానితో బైతుల్ మఖ్దిస్‌కు తిరిగి వచ్చారు. తిరిగి వచ్చిన తర్వాత హజ్రత్ ఈసా బైతుల్ మఖ్దిస్‌కు సమీపంలో నాసిరా అనే చోట నివసించారు. ఆ కారణంచేత ఆయన్ను అనుసరించేవారు నసారా (నస్రానీ)లు అనబడుతున్నారు.

హజ్రత్ ఈసా (అ) వయస్సు 30 ఏళ్ళు అయిన తర్వాత ఆయనపై వహీ (దైవసందేశం) అవతరించడం ఆరంభమయ్యింది. ఇక అప్పటి నుండి ఆయన సందేశ ప్రచారాన్ని ఉధృతం చేశారు. ఆయన తన ప్రసంగాలలో మత పెద్దలను, ప్రత్యేకించి మతం పేరుతో వ్యాపారాన్ని నెలకొల్పుకున్నవారిని విమర్శించారు. ఆయన ప్రవక్తగా ప్రకటించుకున్న కొన్ని రోజుల తర్వాత ఒక పర్వతంపై నుండి ప్రసంగించారు. అది "పర్వత ప్రసంగం" అనబడుతోంది. ఆ ప్రసంగంలో ఆయన బోధనలన్నింటి సారాంశం ఉంది. తర్వాత ప్రజలు ఆయన బోధనలకు ప్రభావితులు అయ్యేకొద్దీ ప్రముఖులు అంటే మత పెద్దలు, హస్త సాముద్రికులు, పరైసీలు ఆయనకు వ్యతిరేకులు కాసాగారు.

కొన్ని దినాలలోనే హజ్రత్ ఈసాకు వ్యతిరేకంగా పెను తీవ్రత నానాటికీ ఉధృతం అయింది. ఆయన ఏ నగరానికి, ఏ పల్లెకు వెళ్ళినా అక్కడి నుండి తొలగింపబడే పరిస్థితి ఎదురయ్యింది. అందువల్ల అడవుల్లో నిర్జన ప్రదేశాల్లో చాలా కాలం గడిపారు. ఆ కాలంలోనే ఆయన తన దూతల్ని ప్రతినిధుల్ని ఏర్పాటు చేసుకుని వివిధ

గ్రామాలకూ, నగరాలకు ప్రచారం నిమిత్తం పంపారు. బైబిల్ ప్రకారం వారి సంఖ్య 12. వారు తర్వాతి కాలంలో 12 గురు హవారీలుగా ప్రసిద్ధులయ్యారు. రోజు రోజుకు వ్యతిరేకత పెరిగిపోవడాన్ని గమనించిన ఈసా (అ) అల్లాహ్ మార్గంలో నాకు తోడ్పడే వారెవరు? అని పిలుపునిచ్చారు. అప్పుడు హవారీలు ఏకైక దేవుని మార్గంలో మేము మీకు సహాయకులం అన్నారు. ఈ హవారీలు హజ్రత్ ఈసా (అ) వెంట ఉండేవారు. ఆయన బోధనలు వినేవారు. వాటిని ఇతరులకు వినిపించేవారు. వారిలో అధిక భాగం అట్టడుగు వర్గాలవారే, కాని ధార్మిక ఔన్నత్యం కారణంగా వారి స్థాయి ఉన్నతమయింది.

హజ్రత్ ఈసా (అ) కు వ్యతిరేకంగా ఆయన శత్రువులు తమ కార్యకలాపాలు తీవ్రతరం చేశారు. శత్రువులు రోమన్ గవర్నర్ అయిన పిలాతును హజ్రత్ ఈసా (అ)కు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగొట్టారు. అతని సిపాయిలతో కలిసి హజ్రత్ ఈసా (అ)ను బంధించడానికి పథకం సిద్ధం చేశారు. ఇంజీల్ ప్రకారం హజ్రత్ ఈసా (అ) శిష్యుడయిన యహూదా అస్కరియోతికి 30 దినార్లు ముట్టజెప్పి గూఢచర్యానికి సన్నద్ధుణ్ని చేశారు. హజ్రత్ ఈసా (అ) మత సంబంధ పండుగ సందర్భంగా బైతుల్ మఖ్దిస్ వచ్చి ఉన్నారు. ఇక్కడ ఆయన పండుగ ఆఖరి భోజనం చేశారు. తర్వాత హజ్రత్ ఈసా తన పదకొండు మంది హవారీల నుండి వేరయి అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. హజ్రత్ ఈసా శిష్యులలో ఒకడైన యహూదా అస్కరియోతి నాయకత్వంలో శత్రువులు, ఆయన అక్కడికి చేరుకున్నప్పుడు ఆయన్ని చుట్టుముట్టారు. సరిగ్గా అప్పుడే హజ్రత్ ఈసాను అల్లాహ్ ఆకాశంలోకి ఎత్తుకున్నాడు. ఆయన్ని బంధించవచ్చిన వాడికి హజ్రత్ ఈసా రూపురేఖలు కల్పించాడు. అందువల్ల ప్రభుత్వ సేవకులే కాక హవారీలు కూడా అతణ్ని హజ్రత్ ఈసాగా భావించారు. అతణ్నే తీసుకుపోయి ఉరికంబం ఎక్కించారు. ఈ పనిలో వారికి గల ఆతృత వలన ఇతడు ఈసా అవునా కాదా అన్న విచారణ జరగలేదు. అయితే ఒక్క విషయం గట్టిగా చెప్పగలం. ఆ యహూదా అస్కరియోతి అనేవాడు హజ్రత్ ఈసా (అ) ను ఆకాశంలోకి ఎత్తుకున్న తర్వాత పత్తాలేకుండా పోయాడు. ఆ తర్వాత వాడు ఎక్కడా కనబడలేదు. ఇస్లామీ విశ్వాసం ప్రకారం హజ్రత్ ఈసా (అ) హత్య చేయబడనూ లేదు, సహజ మరణానికీ గురికాలేదు. శిలువపైకి ఎక్కించబడనూ లేదు. పైగా ఆయన ఆకాశంపైకి ఎత్తుకోబడ్డారు. అందుచేత ఆఖరి కాలంలో ఆయన్ని మరోసారి అవతరింప చేయడం జరుగుతుంది. సహీహ్ బుఖారీ గ్రంథంలోని ఒక హదీసులో నకలు చేయబడిన దాని ప్రకారం, దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : "ఎవరి అధీనంలోనైతే నా ప్రాణాలు ఉన్నాయో ఆయన సాక్షి! ఆ సమయం రానున్నది. అప్పుడు మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా న్యాయశీలుడయిన బాదుషాగా అవతరింపచేయబడతారు. ఆయన శిలువను విరిచేస్తారు. పందిని వధిస్తారు. యుద్ధాన్ని రద్దు చేస్తారు. సిరిసంపదలు ఎంత అధికమయిపోతాయంటే దానం స్వీకరించేవారే ఉండరు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2070)

ముస్లిం గ్రంథంలో మరో హదీసును నవాస్ బిన్ సమ్ ఆన్ (రజి) నకలు చేశారు. అందులో వివరించబడింది. దైవప్రవక్త (స) అంతిమ దిన సమీప కాలానికి సంబంధించిన వార్తను వినిపిస్తూ సెలవిచ్చారు, "దజ్జాల్ బయటపడతాడు. వాడ్ని వధించడానికి అల్లాహ్ హజ్రత్ ఈసా (అ)ను అవతరింపజేస్తాడు. ఆయన డెమాస్కస్‌కు తూర్పున తెల్లని మీనారుపై అవతరిస్తారు. ఆయన శరీరంపై రెండు దుప్పట్లు ఉంటాయి." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5228) ఈసా (అ) అవతరిస్తారన్న విశ్వాసం కలిగి ఉండటం ప్రతి ముస్లింకు తప్పనిసరి.

హజ్రత్ ఈసా గౌరవనీయులయిన ప్రవక్తలలోని వారు. ఆయనకు ఒక శాశ్వత ఆకాశ గ్రంథం లభించింది. హజ్రత్ ఈసా (అ)కు ఇంజీల్ (బైబిల్) ప్రసాదించబడింది. అది విజ్ఞానం, వివేచనల సారం. కాని క్రైస్తవులు తమ అలవాటు ప్రకారం బైబిల్‌లో ఎన్నో ప్రక్షిప్తాలు చేసి దాని రూపురేఖలనే మార్చివేశారు.

فَلَمَّآ اَحَسَّ عِيْسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ
اَنْصَارِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ؕ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ
اللّٰهِ ۚ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ ۚ وَاشْهَدْ بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿52﴾
رَبَّنَآ اٰمَنَّا بِمَآ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿53﴾
ع 5 13 13 وَمَكَرُوْا وَمَكَرَ اللّٰهُ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿54﴾
اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسٰٓى اِنِّىْ مُتَوَفِّيْكَ وَرَافِعُكَ اِلَىَّ
وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَجَاعِلُ الَّذِيْنَ
اتَّبَعُوْكَ فَوْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ
ثُمَّ اِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيْمَا كُنْتُمْ
فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿55﴾
فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا فِى
الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿56﴾
وَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ
اُجُوْرَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿57﴾
ذٰلِكَ نَتْلُوْهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ
الْحَكِيْمِ ﴿58﴾
اِنَّ مَثَلَ عِيْسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ ؕ خَلَقَهٗ
مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿59﴾

(52) ఇక ఈసాకు వారి కుఫ్ర్ మరియు తిరస్కారం గురించి తెలిసిపోయినప్పుడు, "అల్లాహ్ ధర్మం కోసం నాకు సహాయం చేసే వారున్నారా?" అన్నాడు. హవారీ (అనుచరు)లు అన్నారు, "మేము అల్లాహ్‌కు సహాయకులం, మేము అల్లాహ్‌ను విశ్వసించాం. మేము ముస్లింలము. దీనికి మీరు సాక్షులుగా ఉండండి. (53) ఓ ప్రభూ! నీవు అవతరింపచేసిన దానిని మేము అంగీకరించాం. మేము నీ ప్రవక్తను అనుసరించాం. కనుక మా పేర్లు సాక్ష్యమిచ్చే వారిలో వ్రాసుకో." (54) వారు రహస్య ఉపాయాలు పన్నసాగారు. అల్లాహ్ వారి ఉపాయాలను వారి పైనే త్రిప్పికొట్టాడు. అల్లాహ్ ఉత్తమ ఉపాయశాలి. (55) అల్లాహ్ అన్నాడు, ఓ ఈసా! నీ (ప్రాపంచిక) జీవితాన్ని పూర్తి చేసి నిన్ను నా వైపునకు ఎత్తుకుంటాను. ఆ అవిశ్వాసుల నుండి నిన్ను పవిత్రవంతం చేస్తాను. నిన్ను అనుసరించేవారిని, అవిశ్వాసులపై అంతిమదినం వరకూ ఉన్నతంగా ఉంచుతాను. చివరకు నీవు నా వద్దకు రావలసి ఉంది. నేను మీరు విభేదించుకుంటున్న విషయాలపై తీర్పు చేస్తాను. (56) తిరస్కార వైఖరి అవలంబించిన వారికి ఇహపరాలలో కఠిన శిక్ష విధిస్తాను. వారికి సహాయం చేసేవాడు ఎవడూ ఉండడు. (57) అయితే విశ్వసించి సదాచరణ చేసిన వారికి వాటి పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అల్లాహ్ దుర్మార్గులను ఇష్టపడడు. (58) మేము మీకు చదివి వినిపిస్తున్న ఈ ఆయత్‌లు వివేకంతో నిండిన ప్రస్తావనలు.

(59) నిస్సందేహంగా ఈసా ఉదాహరణ ఆదం వంటిది. మేము అతణ్ని మట్టితో సృజించాము. 'అయిపో' అని ఆజ్ఞాపించాము. అతడు (ప్రాణం పోసుకున్న మనిషిగా) అయిపోయాడు.

اَلۡحَقُّ مِنۡ رَّبِّكَ فَلَا تَكُنۡ مِّنَ الۡمُمۡتَرِيۡنَ ﴿60﴾
فَمَنۡ حَآجَّكَ فِيۡهِ مِنۡۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الۡعِلۡمِ
فَقُلۡ تَعَالَوۡا نَدۡعُ اَبۡنَآءَنَا وَاَبۡنَآءَكُمۡ وَنِسَآءَنَا
وَنِسَآءَكُمۡ وَاَنۡفُسَنَا وَاَنۡفُسَكُمۡ ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ
فَنَجۡعَلْ لَّعۡنَتَ اللّٰهِ عَلَى الۡكٰذِبِيۡنَ ﴿61﴾
اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الۡقَصَصُ الۡحَـقُّ ۚ وَمَا مِنۡ اِلٰهٍ اِلَّا
اللّٰهُ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿62﴾
فَاِنۡ تَوَلَّوۡا فَاِنَّ اللّٰهَ عَلِيۡمٌ ۢ بِالۡمُفۡسِدِيۡنَ ﴿63﴾ ع 6 9 14
قُلۡ يٰۤاَهۡلَ الۡكِتٰبِ تَعَالَوۡا اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَآءٍۢ بَيۡنَنَا
وَبَيۡنَكُمۡ اَلَّا نَعۡبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشۡرِكَ بِهٖ شَيۡـًٔـا
وَّلَا يَتَّخِذَ بَعۡضُنَا بَعۡضًا اَرۡبَابًا مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ ؕ
فَاِنۡ تَوَلَّوۡا فَقُوۡلُوا اشۡهَدُوۡا بِاَنَّا مُسۡلِمُوۡنَ ﴿64﴾
يٰۤاَهۡلَ الۡكِتٰبِ لِمَ تُحَآجُّوۡنَ فِىۡۤ اِبۡرٰهِيۡمَ وَمَاۤ
اُنۡزِلَتِ التَّوۡرٰٮةُ وَالۡاِنۡجِيۡلُ اِلَّا مِنۡۢ بَعۡدِهٖ ؕ اَفَلَا
تَعۡقِلُوۡنَ ﴿65﴾

(60) నీ ప్రభువు తరఫు నుండి సత్యం వచ్చేసింది. కనుక (ఓ ముహమ్మద్!) అనుమానించే వారిలో చేరిపోకు. (61) ఒక వహీ జ్ఞానం వచ్చేసిన తరువాత ఎవరయినా ఆ విషయంలో మీతో జగడమాడితే వారితో ఇలా చెప్పండి, "రండి, మేము – మీరు తమ తమ పిల్లల్ని, భార్యల్ని పిలుచుకొని, స్వయంగా కూడ హాజరయ్యి అబద్ధాలు చెప్పేవారిపై అల్లాహ్ శాపం పడుగాక! అని ప్రార్థిద్దాం. (62) ఇవి యదార్థ సంఘటనలు, వాస్తవం కూడా ఇదే. అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరు. అల్లాహ్‌యే అగ్రగణ్యుడు మరియు వివేకి. (63) ఇక వారు గనక ముఖం త్రిప్పుకుని పోయినట్లయితే అల్లాహ్ అటువంటి కల్లోలపరులను బాగా ఎరుగును.

(64) (ఓ ప్రవక్తా!) మీరు వారితో చెప్పండి : "గ్రంథం కల ప్రజలారా! అల్లాహ్‌కు తప్ప ఇతరుల్ని ఆరాధించరాదనీ, ఎవరూ ఆయనకు సహవర్తులుగా ఎవరినీ చేయరాదనీ, ఎవ్వరూ ఆయన్ని వదలి ఇతరులను ప్రభువుగా చేసుకోరాదని మీకూ – మాకూ సమానంగా ఉన్న విషయం వైపునకు రండి." వారు గనక విముఖులు అయితే వారితో అనండి, "మేము ఆయనకు ఆజ్ఞాబద్ధులం అని సాక్షులుగా ఉండండి." (65) గ్రంథం కలవారలారా! ఇబ్రాహీం యూదుడా! క్రైస్తవుడా అని మీరు ఎందుకు తగవులాడుతున్నారు? వాస్తవానికి తౌరాత్ ఇంజీల్‌లు ఆయన తర్వాతే అవతరించబడ్డాయి. మీరు ఈ మాత్రం అర్థం చేసుకోరా?

వివరణ 52 – 63

మునుపటి ఆయత్‌లలో హజ్రత్ ఈసా, ఆయన మహిమల ప్రస్తావన ఉంది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో యూదులలో అధికులు ఆ మహిమలను కళ్ళారా చూసి కూడా హజ్రత్ ఈసాను విశ్వసించలేదనీ, పైగా హజ్రత్

هٰۤاَنْتُمْ هٰۤؤُلَاۤءِ حَاجَجْتُمْ فِيْمَا لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ
فَلِمَ تُحَآجُّوْنَ فِيْمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿66﴾

(66) మీకు కొద్దిగా తెలిసిన విషయాలపై జగడమాడే మీరు, అసలే మీకు తెలియని విషయాలపై జగడమాడతారెందుకని? వాటిని ఎరిగినవాడు అల్లాహ్‌యే. మీరు ఎరుగరు.

مَا كَانَ اِبْرٰهِيْمُ يَهُوْدِيًّا وَّلَا نَصْرَانِيًّا وَّلٰكِنْ
كَانَ حَنِيْفًا مُّسْلِمًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِيْنَ ﴿67﴾

(67) హజ్రత్ ఇబ్రాహీం యూదుడూ కారు, క్రైస్తవుడూ కారు. పైగా అన్నింటినీ వదలి అల్లాహ్ ఆజ్ఞని పాటించే ముస్లిం. దేవునికి సాటి కల్పించేవారు (ముష్రిక్) కారు.

اِنَّ اَوْلَى النَّاسِ بِاِبْرٰهِيْمَ لَلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا
النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿68﴾

(68) నిస్సందేహంగా ఇబ్రాహీంను అనుసరించేవారే ఆయనకు ఆప్తులు (ఇంకా ఆయన తరువాత) వీరు ప్రవక్తనూ, దైవాన్ని విశ్వసిస్తారు, అల్లాహ్ విశ్వాసులకు మిత్రుడు.

وَدَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّوْنَكُمْ ؕ
وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّاۤ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿69﴾

(69) గ్రంథం కలవారిలో కొందరు ప్రజలను దారి తప్పించాలని కోరుకుంటున్నారు. వాస్తవానికి వారు తమకు తామే దారి తప్పేలా చేసుకుంటున్నారు. వారికి ఈ విషయం అర్థం కావడం లేదు.

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ
تَشْهَدُوْنَ ﴿70﴾

(70) గ్రంథం కలవారలారా! మీరు స్వయంగా సాక్ష్యం ఇస్తున్న అల్లాహ్ ఆయత్‌లను ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారు?

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ
وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿71﴾ ع 7 8 15

(71) గ్రంథం కలవారలారా! మీరు ధర్మాన్ని అధర్మాన్ని ఎందుకు కలగలుపుతున్నారు? తెలిసివుండీ సత్యమైన విషయాన్ని ఎందుకు దాచిపెడుతున్నారా?

وَقَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اٰمِنُوْا بِالَّذِيْۤ
اُنْزِلَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوْۤا
اٰخِرَهٗ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۚۖ ﴿72﴾

(72) గ్రంథం కలవారిలో కొందరు అన్నారు, (పరస్పరం కుట్రపన్నారు) ఈ ముసల్మానులపై అవతరించిన దానిని ఉదయం మీరు విశ్వసించి, సాయంత్రం దాన్ని తిరస్కరించండి. బహుశా (ఈ ఉపాయం వల్ల) వారు తమ విశ్వాసాన్నుండి మరలిపోవచ్చు.

وَلَا تُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ
ٱلْهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤْتَىٰٓ أَحَدٌ مِّثْلَ مَآ
أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَآجُّوكُمْ عِندَ رَبِّكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ
ٱلْفَضْلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ
وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿73﴾
يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ
ٱلْعَظِيمِ ﴿74﴾

(73) తమ మతం వారిని తప్ప ఇతరులు ఎవ్వరినీ అనుసరించవద్దు అని వారు పరస్పరం చెప్పుకుంటారు. సన్మార్గం అంటే అల్లాహ్ చూపినదే సన్మార్గం అని మీరు వారికి చెప్పండి. మీకు ఇచ్చిన దానినే ఇతరులకు ఇవ్వబడి ఉండవచ్చని లేక వారు మీ ప్రభువు సమక్షంలో మీకు వ్యతిరేకంగా వాదిస్తారని (మీరు ఎంతమాత్రం అనుకోకండి), అనుగ్రహం, గౌరవం అల్లాహ్ చేతిలో ఉన్నాయి, ఆయన తాను కోరిన వారికి వాటిని ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన గొప్ప విశాల దృష్టి కలవాడు. అంతా తెలిసినవాడు.
(74) ఆయన తాను కోరిన వారిని తన కారుణ్యానికి ప్రత్యేకించుకుంటాడు. అల్లాహ్ గొప్ప అనుగ్రహం కలవాడు.

وَمِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِۦٓ
إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ
إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَالُوا۟ لَيْسَ عَلَيْنَا فِى ٱلْأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٌ
وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿75﴾

(75) గ్రంథం కలవారిలో కొందరున్నారు. వారిపై మీరు నమ్మకం ఉంచి ఒక ఖజానా నిండుగా సొమ్మును అమానతుగా ఇచ్చినా వారు మీకు తిరిగి ఇచ్చేస్తారు. మరికొందరున్నారు – వారికి మీరు ఒక్క దీనారు ఇచ్చినా వారు తిరిగి ఇవ్వరు. వారి వెంటపడితే తప్ప. నిరక్షరాస్యుల (యూదులు కానివారి) విషయంలో మమ్మల్ని లెక్క అడగటం జరగదు అని వారంటారు. వీరు తెలిసివుండీ అల్లాహ్‌కు అసత్య విషయాలు ఆపాదిస్తున్నారు.

ఈసాను హత్య చేయడానికి రాగా ఆయనను అల్లాహ్ సజీవంగా పైకి ఎత్తుకున్నాడనీ, హజ్రత్ ఈసా ఆకాశంలో సజీవంగా ఉన్నారని, ప్రళయ దినానికి సమీపకాలంలో ప్రపంచానికి తిరిగి వస్తారని వివరించబడింది.

64 – 74 వివరణ :

మునుపటి ఆయత్‌లలో హజ్రత్ ఈసా దేవుని కుమారుడు అన్న క్రైస్తవుల విశ్వాసాన్ని ఖండించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో యూదులను, క్రైస్తవులను తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) వైపునకు ఆహ్వానించబడుతోంది. గ్రంథం కలవారలారా! ఒక్క వచనాన్ని అంగీకరించండి – అల్లాహ్‌ను తప్ప ఇతరులను ఆరాధించకూడదు. అల్లాహ్‌ను తప్ప ఇతరులను ప్రభువుగా అంగీకరించరాదు. అల్లాహ్‌కు ఎవరినీ సాటి కల్పించరాదు. అందరూ కలిసి హజ్రత్ ఇబ్రాహీంను అనుసరించండి. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించేవారు. ఆయనతో పాటు ఎవరినీ సాటి కల్పించేవారు కాదు అన్న విషయంపై ఆహ్వానించబడుతోంది. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం ముస్లిందయే కాని యూదుడు,

بَلٰى مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿76﴾

(76) వారు ఎందుకు ప్రశ్నించబడరు!? అల్లాహ్‌తో చేసిన ప్రమాణాన్ని పూర్తిచేసి, భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబిస్తే అల్లాహ్ ఇటువంటి ముత్తఖీలనే ప్రేమిస్తాడు.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَشْتَرُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيْلًا اُولٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۪ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿77﴾

(77) కాని అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానాన్ని, తమ ప్రమాణాల్ని కొద్ది మూల్యానికే అమ్ముకుంటే అటువంటి వారికి పరలోకంలో ఎటువంటి భాగమూ లేదు. ప్రళయదినాన అల్లాహ్ ఇటువంటి వారితో మాట్లాడటం గానీ, వారి వంక చూడటం కానీ చేయడు. వారిని పాపాల నుండి ప్రక్షాళన చేయడు. వారికి బాధాకరమైన శిక్ష లభిస్తుంది.

وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيْقًا يَّلْوٗنَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتٰبِ لِتَحْسَبُوْهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿78﴾

(78) ఇంకా ఆ గ్రంథ ప్రజలలోని కొందరు తౌరాత్‌ను పఠించేటప్పుడు తమ నాలుకలను మెలి త్రిప్పి చదువుతారు. వారు చదువుతున్నది తౌరాత్‌లోని భాగమే అని నీవు అనుకుంటావు. కాని అది తౌరాత్‌లోని భాగం కానే కాదు. ఇది అల్లాహ్ తరపు నుండి అవతరించినదే అని వారంటారు. వాస్తవానికి అది అల్లాహ్ తరపు నుండి అవతరించినది కాదు. వీరు తెలిసివుండీ అసత్య విషయాలను అల్లాహ్‌కు ఆపాదిస్తున్నారు.

مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلَ لِلنَّاسِ كُوْنُوْا عِبَادًا لِّيْ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُوْنَ الْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ۙ ﴿79﴾

(79) అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని, వివేకాన్ని, ప్రవక్త పదవిని ఇచ్చినప్పుడు అతడు అల్లాహ్‌ను వదలి నా దాసులు అవండి అనే హక్కు ఏ వ్యక్తికీ లేదు. పైగా "మీరు అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు అయిపోండి" అని అతడనాలి. ఎందుకంటే మీరు గ్రంథాన్ని నేర్పే వారసులు అవటం చేతనూ, గ్రంథాన్ని చదివే వారవటం చేతనూ (ప్రభువు వారవటమే ధర్మం).

క్రైస్తవుడూ కాదు. ఈనాడు హజ్రత్ ఇబ్రాహీంకు నిజమైన అనుసరణ చేసేవారు హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) మరియు ముస్లింలే.

వివరణ 75 – 80

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్, యూదుల పాపాలను, దుర్నడతను వివరించాడు. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో

(80) ఆ ప్రవక్త మిమ్మల్ని దైవదూతలనో, దైవప్రవక్తలనో ప్రభువుగా చేసుకోమని చెప్పదు. మరి మీరు ముసల్మానులు అయిపోయిన తర్వాత మీకు తిరస్కారపు ఆజ్ఞ ఇవ్వగలడా? (ఇది అసంభవం).

(81) ఆ సమయాన్ని కూడా గుర్తు చేసుకోండి – నేను మీకు గ్రంథాన్ని వివేకాన్ని ప్రసాదించిన తర్వాత మీ వద్దకు ఎవరయినా ప్రవక్త మీ వద్దనున్న గ్రంథాన్ని ధృవీకరించేవాడు వచ్చినప్పుడు మీరు తప్పనిసరిగా విశ్వసించాలి, అతనికి సహాయపడాలి అని అల్లాహ్ ప్రవక్తలందరి నుండీ వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. “మీరు అంగీకరిస్తున్నారా?” ఆ నా దాసుని బాధ్యత స్వీకరిస్తున్నారా? అని అడిగాడు. ప్రవక్తలందరూ పలికారు, ‘మేము అంగీకరిస్తున్నాం’ అని వారంతా అన్నారు. సాక్షులుగా ఉండండి. నేనూ మీకు సాక్షిగా ఉంటానని అల్లాహ్ అన్నాడు. (82) ఇక ఆ తర్వాత ఈ వాగ్దానం నుండి మరలిపోయిన వారే పాపాత్ములు. (83) వీరు అల్లాహ్ ధర్మం తప్ప మరో ధర్మాన్ని కోరుతున్నారా? వాస్తవానికి ఆకాశాలు, భూమిలో ఉన్నదంతా (చరాచర సృష్టి) ఆయనకే లోబడివుంది. అందరూ ఆయన వైపునకే మరలవలసి ఉంది.

(84) మీరు వారితో చెప్పండి : మేము అల్లాహ్‌ను, మాపై అవతరించబడిన దానిని విశ్వసిస్తున్నాము. ఇంకా హజ్రత్ ఇబ్రాహీం, ఇస్మాయీల్, ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్ మరియు ఆయన సంతతిపై అవతరించ బడిన దానిని కూడ విశ్వసిస్తున్నాము. మరియు హజ్రత్ మూసా, ఈసా ఇంకా ఇతర ప్రవక్తలకు వారి ప్రభువు చేత ఇవ్వబడిన గ్రంథాలను కూడా విశ్వసిస్తున్నాము. మేము వారి మధ్య ఎలాంటి విచక్షణ పాటించము. మేము ఆయనకే విధేయులము.

وَلَا يَاْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّٖنَ
اَرْبَابًا ؕ اَيَاْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ
مُّسْلِمُوْنَ ۠﴿80﴾ ع 8 9 16
وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ مِّنْ
كِتٰبٍ وَّحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ
لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهٗ ؕ قَالَ
ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِىْ ؕ قَالُوْٓا
اَقْرَرْنَا ؕ قَالَ فَاشْهَدُوْا وَاَنَا مَعَكُمْ مِّنَ
الشّٰهِدِيْنَ﴿81﴾
فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْفٰسِقُوْنَ﴿82﴾
اَفَغَيْرَ دِيْنِ اللّٰهِ يَبْغُوْنَ وَلَهٗٓ اَسْلَمَ مَنْ فِى
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّاِلَيْهِ
يُرْجَعُوْنَ﴿83﴾
قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ عَلٰٓى
اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ
وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِىَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى
وَالنَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۖ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ
مِّنْهُمْ ۡ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ﴿84﴾

وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُّقْبَلَ
مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿85﴾
كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ
وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَّجَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۭ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿86﴾
اُولٰۗىِٕكَ جَزَاۗؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ
وَالْمَلٰۗىِٕكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ۙ﴿87﴾
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا
هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۙ﴿88﴾
اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۣ فَاِنَّ
اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿89﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوْا
كُفْرًا لَّنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ ۚ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ
الضَّاۗلُّوْنَ ﴿90﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ
يُّقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِّلْءُ الْاَرْضِ ذَهَبًا وَّلَوِ
افْتَدٰى بِهٖ ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ وَّمَا
لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿91﴾ ع 9 11 17

(85) ఎవరయినా ఇస్లాం తప్ప వేరే ధర్మాన్ని కోరితే దాన్ని ఎంత మాత్రమూ అంగీకరించడం జరుగదు. వారు పరలోకంలో నష్టపోతారు. (86) విశ్వసించిన తర్వాత తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించిన వారికి సన్మార్గం ఎలా చూపబడుతుంది? వాస్తవానికి ఈ ప్రవక్త ధర్మంపై ఉన్నాడని వారు సాక్ష్యమిచ్చివున్నారు. ఇంకా వారి వద్ద స్పష్టమయిన నిదర్శనాలు వచ్చి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ ఇటువంటి అన్యాయపరులకు సన్మార్గం చూపడు. (87) ఇటువంటి వారికి ప్రతిఫలం ఇదే. వారిపై అల్లాహ్ అభిశాపం. ఇంకా దైవదూతలు మరియు ఇతరులందరి శాపనార్థం. (88) ఇంకా వారు శాశ్వతంగా శిక్షకు లోనయి ఉంటారు. వారి ఈ శిక్షను తగ్గించడం గానీ, వారికి గడువు ఇవ్వడం గానీ జరుగదు. (89) అయితే ఆ తర్వాత పశ్చాత్తాపం చెందినవారు, తమను సంస్కరించుకున్నవారు, దాని నుండి తప్పించు కోగలరు. అల్లాహ్ అమితంగా క్షమించేవాడు మరియు కరుణించేవాడు. (90) కాని విశ్వసించిన తరువాత అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించినవారు ఆ తిరస్కారంలో కొనసాగుతూ ఉంటే వారి పశ్చాత్తాపం ఎంతమాత్రం అంగీకరించబడదు. వాస్తవానికి ఇటువంటి వారు మార్గభ్రష్టులు. (91) నిస్సందేహంగా తిరస్కారులయినవారు, కుఫ్ర్ స్థితిలోనే మరణించిన వారు, భూమి పరిమాణంలో బంగారాన్ని ఇచ్చినప్పటికీ తమను తాము విడిపించుకోగోరినా వారి నుండి ఎంతమాత్రము స్వీకరించడం జరుగదు. ఇటువంటి వారికే బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది. వారిని ఆదుకునేవాడు ఎవడూ ఉండడు.

యూదుల దివాలాకోరుతనాన్ని, ధార్మిక ద్రోహాన్ని ప్రస్తావించడం జరిగింది. వారు దైవధర్మానికి ద్రోహం తలపెట్టి, దైవవాణిలో తమ మాటలను చేర్చి దాన్ని దైవవాణిగా పేర్కొన్నారు. వారు ప్రజల సొమ్మును అధర్మంగా కబళించేవారు.

ఆయత్ నెం.77 వివరణ :

హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబీ ఔఫీ (రజి) ఉల్లేఖించారు : "ఒక వ్యక్తి బజారులో తన సరకు ఉంచాడు. ఒక ముసల్మానును ఇరకాటంలో పెట్టేందుకు నాకు ఈ సరకులో ఇంతే లాభం వస్తుంది అని అసత్య ప్రమాణం చేయసాగాడు. (వాస్తవానికి అతడు చెప్పింది తప్పు). అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది." (బుకారీ)

81 – 91 వివరణ :

మునుపటి ఆయత్‌లలో యూదుల ద్రోహం గురించి ప్రస్తావించబడింది. వారు దైవధర్మంలో తమ మనోభావాలను జొప్పించారు. ముహమ్మద్ (స)కు సంబంధించిన తౌరాత్‌లోని శుభవార్తలను మార్చివేశారు. వాటిని వక్రీకరించారు.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ వారి ప్రవక్తలతో వారు గనక ముహమ్మద్ (స) తమ కాలంలో వస్తే ఆయన్ని విశ్వసిస్తామని ఆయనకు సహకరిస్తామని వాగ్దానం తీసుకున్నాడనే విషయం తెలియచేయబడుతోంది. యూదులు, నస్రానీలు తమ ప్రవక్తలకు నిజమైన అనుచరులు అయినట్లయితే హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ను విశ్వసించి ఆయనకు సహకరించి ఉండేవారు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను విశ్వసించే బదులు వీరు ఆయన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు. ఆయన్ని అంతం చేయ ప్రయత్నిస్తున్నారు.

అందరు ప్రవక్తలను విశ్వసించడం అనేది విశ్వాసపు షరతులలో ఒక షరతు. ఏ ఒక్క ప్రవక్తనైనా తిరస్కరించినవాడు అవిశ్వాసి (కాఫిర్) అయిపోతాడు. ముహమ్మద్ (స) ను విశ్వసించని కారణంగా యూదులు, క్రైస్తవులు అపమార్గంలో ఉన్నారు. అందరు ప్రవక్తలనూ విశ్వసించిన కారణంగా ముస్లింలు సన్మార్గంలో ఉన్నారు.

హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) మర్యమ్‌కు బాబాయి మరియు సంరక్షకుడు కనుక ఆయన్ని గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావించడం సముచితం.

**హజ్రత్ జకరియ్యా (అ)**

హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) పూర్తి పేరు జకరియా అబూ యహ్యా. ఈయన హజ్రత్ మర్యమ్‌కు బాబాయి. హజ్రత్ ఈసాకు సమకాలికుడు. ఈయన సులైమాన్ బిన్ దావూద్ సంతానంలోని వారు. హైకలే సులైమానీ సేవకులు. సులైమాన్ ప్రార్థనాలయానికి సేవకుడు కావటం ఇస్రాయీలు ప్రజలలో గౌరవ ప్రదమయిన హోదాగా భావించబడేది. దివ్య ఖురాన్‌లో హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) వృత్తాంతం రెండుచోట్ల వివరంగా వచ్చింది. సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ ఆయత్‌లు 34 నుండి 43 లో హజ్రత్ మర్యమ్ సంరక్షణ విషయంలో ఉంది. దైవం సెలవిచ్చిన దాని ప్రకారం హజ్రత్ మర్యమ్ తల్లి తన మొక్కును తీర్చుకునేందుకు దేవాలయానికి వచ్చింది. తన కుమార్తెను సేవ నిమిత్తం అంకితం చేయగోరింది. దేవాలయంలోని సేవకులలో ప్రతి ఒక్కడు మర్యమ్ సంరక్షణ తాము చేపట్టాలన్న కోరికతో ఉన్నారు.

హజ్రత్ జకరియ్యా ఆమెకు బాబాయి అయినందువల్ల తనకే ఆ హక్కు ఉందని వాదించారు. కాని తీర్పు లాటరీ ద్వారా జరిగింది. హజ్రత్ జకరియ్యా సంరక్షణ, పర్యవేక్షణలో ఆమె తర్ఫీదు ఆరంభమయింది. హజ్రత్ జకరియ్యా హజ్రత్ మర్యమ్ ఆరాధనలో గడిపే గదికి వచ్చినప్పుడల్లా ఆ సీజనులో లభించని పండ్లూ, ఫలాలను అక్కడ చూసి ఆశ్చర్యంతో అడిగేవారు. ఆమె ఇవన్నీ అల్లాహ్ వద్దనుండి వచ్చాయని తెలిపేవారు. హజ్రత్ జకరియ్యా తనకు పిల్లలు ఉంటే బాగుండేది అని తలచారు. వృద్ధాప్యంలో ఉన్నప్పటికీ ఆయనలో సంతానేచ్ఛ కలిగింది. ఆయన అక్కడే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. ఆ శుభవార్తను (అంగీకరించబడిన శుభవార్త) మరియు నిదర్శనాలను గురించి ముందుగా తెలియజేయబడింది.

రెండవ చోట సూరయె మర్యమ్ ఆరంభంలో వచ్చింది. ఇక్కడ అల్లాహ్ తన దాసునికి జకరియ్యా సంతానం కోసం చేసిన దుఆను ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఇక్కడ కూడ అల్లాహ్ ఆయనకు యహ్యా జన్మించనున్నాడనే శుభవార్త నిచ్చాడు. ఆయనకు ఆ భాగ్యం లభించే నిదర్శనాలను కూడ వివరించాడు. వృద్ధురాలు గొడ్రాలు అయిన ఆయన భార్యకు గర్భవతి కావడానికి నిదర్శనం చూపుతూ ఆమె మూడు రోజుల వరకూ ప్రజలతో మాట్లాడజాలదని సూచించాడు.

హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) అమరగతి నొందిన విషయంలో ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వివరించారు. ఈసా జన్మించిన తర్వాత తౌరాత్‌లో రద్దు చేయబడిన విషయాలలో అన్న కూతురిని వివాహం చేసుకోవటం కూడా ఒకటి. బనీ ఇస్రాయీల్‌కు చెందిన రాజు హిరదోస్ తన సోదరుని కుమార్తెను వివాహం చేసుకోవాలనుకున్నాడు. యహ్యా, హజ్రత్ మూసా ధర్మ శాస్త్రం బదులు హజ్రత్ ఈసా ధర్మశాస్త్రాన్ని విశ్వసించిన కారణంగా అందుకు అవరోధం అయ్యారు. అప్పుడు రాజాజ్ఞతో ఆయన్ని ఆరాధనాలయంలో వధించడం జరిగింది. ఈ సంఘటన వల్ల హజ్రత్ జకరియ్యా (అ) ఒక తోటకు చేరుకుని ఒక చెట్టు తొర్రలో ఆశ్రితులు అయ్యారు. రాజ సైనికులు ఆ చెట్టును హజ్రత్ జకరియ్యా సమేతంగా రంపంతో చీల్చివేశారు. యూదులు ఆయనకు మర్యంతో అక్రమ సంబంధం కూడ అంటగట్టారని ఉల్లేఖనాలలో వచ్చింది. ఈయనే ఆమె గదికి వచ్చిపోయేవాడన్నారు. ఇందుకు ఉగ్రులయిన యూదులు ఆయన్ని వెంటాడగా ఆయన పారిపోయి అడవికి చేరుకున్నారు. అక్కడ రంపంతో చీల్చబడిన సంఘటన చోటు చేసుకుంది. దైవప్రవక్త హజ్రత్ జకరియ్యా తన ఉపాధి కోసం వడ్రంగం పని చేసేవాడని ప్రామాణిక హదీసులలో ఉంది.

## హజ్రత్ యహ్యా అలైహిస్సలాం

హజ్రత్ జకరియ్యా కుమారుడు హజ్రత్ యహ్యా జననం అలెగ్జాండరు బాబిలోనియాపై దండెత్తిన 330 ఏళ్ళకు హజ్రత్ ఈసా జన్మించడానికి కేవలం ఆరు మాసాల ముందు జరిగింది. ఇబ్నె కసీర్ వివరంగా వ్రాశారు. అందరికన్నా ముందు హజ్రత్ యహ్యా ఈసా (క్రీస్తు) ప్రవక్త అని ధృవీకరించారు. బైబిల్‌లో హజ్రత్ యహ్యా పేరు "యోహన్నా" (Theaptist John) గా వ్రాయబడింది.

దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లోని సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ ఆయత్ 39, సూరయె మర్యమ్ ఆయత్ 2 – 12 మరియు సూరయె అంబియా ఆయత్ 9లో ఆయన ప్రస్తావన వచ్చింది. మర్యమ్ సూరాలో అల్లాహ్ హజ్రత్ జకరియ్యాకు ఒక కుమారుడు కలిగే శుభవార్త నిచ్చాడు. అతడి పేరు యహ్యా అని సూచించాడు. ఇస్రాయీల్ గ్రంథాలలో ఆయన పేరు "యోహన్నా ముఅమ్మదాన్"గా వ్రాయబడింది. ఈయన అధిక సమయాన్ని బైతుల్ మఖ్దిస్ ఆరాధనలో గడిపేవారు. ప్రజలను ధర్మం వైపు పిలిచేవారు. అప్పటి రాజైన హిరదోస్ భార్య, రాణి తన మాజీ భర్త కుమార్తెను రాజైన తన భర్తకు ఇచ్చి వివాహం జరపగోరింది. రాజుతో బనీ ఇస్రాయీల్ వారందరూ ఏకీభవించారు. హజ్రత్ యహ్యాను నికాహ్ చేయించడానికి పిలవడం జరిగింది. కాని విషయాలన్నీ తెలుసుకున్న తర్వాత ఆయన ఇటువంటి వివాహాన్ని ఈసా అలైహిస్సలాం షరీఅత్ అధర్మంగా పేర్కొంటుంది. కాబట్టి ఇలా చేయడం కుదరదు అన్నాడు. అందుచేత రాజు అతని అనుయాయులు ధర్మం చెప్పిన కారణంగా మండిపడ్డారు. రాజాజ్ఞతో ఆయన్ని తాళ్ళతో కట్టివేశారు. ఆయన ఆ నికాహ్ (వివాహం) ను ధర్మబద్ధం అని ప్రకటించమని ఆయన్ని అన్ని రకాలుగా హింసించారు. ఒక ఉల్లేఖనం ప్రకారం రాణి కూతురు, యహ్యా తలను ఖండించి తన వద్దకు తెస్తేనే అతడ్ని వివాహం చేసుకుంటాను, లేకుంటే లేదు అన్న షరతు పెట్టింది. అందువలన హజ్రత్ యహ్యా వధించబడ్డారు.

హజ్రత్ ఈసాను అల్లాహ్ ఆకాశంలోకి ఎత్తుకోవడానికి ఒక సంవత్సరం ముందు హజ్రత్ యహ్యా మరియు హజ్రత్ జకరియ్యా అమరగతి నొందారు.

لَنۡ تَنَالُوا الۡبِرَّ حَتّٰى تُنۡفِقُوۡا مِمَّا تُحِبُّوۡنَ ؕ وَمَا تُنۡفِقُوۡا مِنۡ شَىۡءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيۡمٌ ﴿92﴾
كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِىۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اِلَّا مَا حَرَّمَ اِسۡرَآءِيۡلُ عَلٰى نَفۡسِهٖ مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ تُنَزَّلَ التَّوۡرٰٮةُ ‌ؕ قُلۡ فَاۡتُوۡا بِالتَّوۡرٰٮةِ فَاتۡلُوۡهَاۤ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿93﴾
فَمَنِ افۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الۡكَذِبَ مِنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِكَ فَاُولٰٓٮِٕكَ هُمُ الظّٰلِمُوۡنَ‏ ﴿94﴾
قُلۡ صَدَقَ اللّٰهُ ‌ قف فَاتَّبِعُوۡا مِلَّةَ اِبۡرٰهِيۡمَ حَنِيۡفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ ﴿95﴾
اِنَّ اَوَّلَ بَيۡتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَـلَّذِىۡ بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا وَّهُدًى لِّلۡعٰلَمِيۡنَ‌ۚ ﴿96﴾

(92) మీకు అత్యంత ప్రియమైన వస్తువును అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయనంత వరకూ మీరు సత్కార్యాన్ని పొందలేరు. మీరు ఏమి ఖర్చుచేసినా అల్లాహ్ దానిని బాగుగా ఎరుగును. (93) బనీ ఇస్రాయీల్ వారికి తినే, త్రాగే వస్తువులన్నీ ధర్మసమ్మతములే (హలాల్). ఇస్రాయీల్ (అంటే హజ్రత్ యాఖూబ్ – అ) తౌరాత్ అవతరణకు పూర్వం తనపై హరామ్ చేసుకున్నవి తప్ప. మీరు వారితో అనండి, మీరు మీ వాదనలో సత్యవంతులే అయితే తౌరాత్‌ను తీసుకుని వచ్చి, ఆ పదజాలాన్ని చదవండి. (94) ఇక ఆ తర్వాత కూడ అల్లాహ్‌కు తప్పుడు విషయాలు ఆపాదిస్తే ఇటువంటి వారే దుష్టులు. (95) వారికి చెప్పండి : అల్లాహ్ సత్యాన్నిసెలవిచ్చాడు. కనుక మీరు అల్లాహ్‌కే అంకితం అయిపోయినవాడూ, ముష్రిక్ కానివాడు అయిన హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) విధానాన్ని అనుసరించాలి. (96) నిస్సందేహంగా ప్రజలకోసం మొట్టమొదటగా నిర్మింపబడిన గృహం మక్కాలో ఉన్నదే. శుభము కలిగినదీ. ప్రపంచ ప్రజలందరకూ మార్గదర్శకం అయినదీ. (97) ఇందులో స్పష్టమయిన నిదర్శనాలున్నాయి. ఉదాహరణకు మఖామె ఇబ్రాహీం. ఈ గృహంలో ప్రవేశించిన వాడు శాంతి భద్రతలు పొందిన వాడయ్యాడు. ఈ గృహం వరకు రాగల శక్తి గలవాడు ఇక్కడకు వచ్చి హజ్ చేయడం, ప్రజలపై అల్లాహ్‌కు గల హక్కు. ఎవరయినా తిరస్కరిస్తే, అల్లాహ్ ప్రపంచ ప్రజలందరి పట్ల నిరపేక్షాపరుడు.

فِيۡهِ اٰيٰتٌ ۢ بَيِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبۡرٰهِيۡمَ ۚ وَمَنۡ دَخَلَهٗ كَانَ اٰمِنًا ‌ؕ وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الۡبَيۡتِ مَنِ اسۡتَطَاعَ اِلَيۡهِ سَبِيۡلًا ‌ؕ وَمَنۡ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِىٌّ عَنِ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿97﴾

(98) మీరు ఆ గ్రంథం కలవారిని అడగండి, “మీరు అల్లాహ్ వాక్యాలను ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారు? వాస్తవానికి మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు.

قُلۡ يٰۤاَهۡلَ الۡكِتٰبِ لِمَ تَكۡفُرُوۡنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ شَهِيۡدٌ عَلٰى مَا تَعۡمَلُوۡنَ ﴿98﴾

| | |
|---|---|
| (99) చెప్పండి, "గ్రంథం కలవారలారా? మీరతన్ని దైవమార్గం నుండి ఎందుకు నిరోధిస్తున్నారు? విశ్వసించిన వానికోసం మార్గ విహీనతను కోరు తున్నారు. వాస్తవానికి మీరే అతడు సన్మార్గం పొందినవాడనటానికి సాక్షులు. మీరు చేస్తున్న చర్యలు అల్లాహ్‌కు తెలియనివి కావు. | قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ تَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَأَنتُمۡ شُهَدَآءُۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٩﴾ |

**వివరణ:**

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. పరలోకంలో తిరస్కారుల కోసం కేవలం శిక్ష మాత్రమే ఉంది. నరకం వారి నివాసం. ఒక తిరస్కారి నరక బాధను తప్పించుకోవడానికి భూమండల పరిమాణంలో బంగారాన్ని ఇవ్వడానికి సిద్ధపడినా అది అంగీకరించబడదు. ఇక ఈ ఆయత్‌లలో విశ్వాసులు స్వర్గానికి అర్హులు అనీ, అయితే తమకు అత్యంత ప్రియమయిన వస్తువును అల్లాహ్ మార్గంలో వినియోగించడం, స్వర్గంలో ప్రవేశించడానికి షరతు అన్న విషయం వివరించబడుతోంది.

ఉదాహరణకు మనిషికి సిరిసంపదలు ఇష్టమయినవి. ఆస్తులు ఇష్టమయినవి. ధర్మోన్నతి కోసం, జాతికి అవసరం అయినప్పుడు వీటిని దైవ ప్రసన్నత కోసం ఖర్చు చేస్తే స్వర్గానికి అర్హులు కాగలుగుతారు. మన పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే ధర్మం కోసం, జాతికోసం మామూలు స్వల్పధరగల వస్తువులను కూడ ఖర్చు చేయడానికి సిద్ధంగా లేము. మరి స్వర్గంలో ఎలా ప్రవేశించగలం?

ఆయత్ నెం. 92 : లన్‌తనాలుల్ బిర్ర – 'అల్ బిర' అంటే పుణ్యం లేక మేలు అని అర్థం. ఇక్కడ 'అల్ బిర' అంటే సదాచరణ లేక స్వర్గం (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్).

హదీసులో తెలుపబడింది. ఈ ఆయత్ అవతరించినప్పుడు, మదీనాలోని ధనవంతుడు అయిన హజ్రత్ అబూ తల్హా అన్సారీ, దైవప్రవక్త (స), సమక్షంలో హాజరై విన్నవించుకున్నారు, "ప్రవక్తా! బీర్‌హా తోట నాకు అన్నింటికంటే ఇష్టమయినది. నేను దీనిని అల్లాహ్ అనుగ్రహం కోసం దానం చేస్తున్నాను." ఆయన (స) "ఇదయితే గొప్ప లాభకరమయిన సొమ్ము. నా అభిప్రాయంలో నీవు దానిని నీ బంధువులకు పంచిపెట్టు" అని సెలవిచ్చారు. అందుచేత ఆయన (స) సలహాపై, ఆయన తన సమీప బంధువులయిన పినతండ్రి కుమారులకు పంచిపెట్టారు. (సహీహ్ బుఖారీ, కితాబుత్తఫ్సీర్, సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ – హ.నెం.4189)

ఇదేవిధంగా అనేకమంది సహాబాలు తమకు అత్యంత ఇష్టమయిన వస్తువులను అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేశారు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్, దివ్య ఖుర్ఆన్ 4వ కాండం)

హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా అన్నారని హాఫిజ్ అబూబకర్ బజ్జార్ ఉటంకించారు : "నేను ఈ ఆయత్‌ను విన్నప్పుడు నా ఆస్తులపై దృష్టి సారించాను. నా దగ్గర ఉన్న అత్యంత విలువయిన వస్తువు ఒక రోమన్ బానిసరాలు. నేను ఆమెను అల్లాహ్ ప్రీతి కోసం విడుదల చేశాను."

ఆయత్ 95 : ఇది మరియు దీని తర్వాతి రెండు ఆయత్‌లు యూదుల అభ్యంతరం విషయంలో అవతరించబడ్డాయి. యూదులు దైవప్రవక్త (స)ను, "మీరు ఇబ్రాహీం ధర్మావలంబీకులమని వాదిస్తున్నారు. మీరు ఒంటె మాంసం కూడ భుజిస్తున్నారు. మరి ఇబ్రాహీం మతంలో ఒంటె మాంసం, దాని పాలు హరాం కదా!" అని

(100) విశ్వాసులారా! మీరు గనక గ్రంథం కలవారి ఒక వర్గం మాటలు వింటే వారు మిమ్మల్ని మీరు విశ్వసించిన తర్వాత అవిశ్వాసులుగా మార్చివేస్తారు.

(101) మీకు అల్లాహ్ ఆయత్‌లు చదివి విన్పించబడుతూ ఉండగా దైవప్రవక్త మీ మధ్య ఉండగా మీరు ఎలా తిరస్కరించగలరు? అల్లాహ్ ధర్మాన్ని దృఢంగా పట్టుకున్నవాడు తప్పక సన్మార్గం యొక్క హితబోధను పొందగలడు.

(102) విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడవలసిన హక్కు ఉన్నట్లుగా, భయపడండి. మీరు విశ్వసించిన స్థితిలో ఉన్నప్పుడు తప్ప మీకు మరణం ప్రాప్తం కాకూడదు సుమా!

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِنۡ تُطِيۡعُوۡا فَرِيۡقًا مِّنَ
الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا الۡكِتٰبَ يَرُدُّوۡكُمۡ بَعۡدَ اِيۡمَانِكُمۡ
كٰفِرِيۡنَ ﴿100﴾
وَكَيۡفَ تَكۡفُرُوۡنَ وَاَنۡتُمۡ تُتۡلٰى عَلَيۡكُمۡ اٰيٰتُ
اللّٰهِ وَفِيۡكُمۡ رَسُوۡلُهٗ ؕ وَمَنۡ يَّعۡتَصِمۡ بِاللّٰهِ فَقَدۡ
هُدِىَ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿101﴾ ع 10 10 1
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا
تَمُوۡتُنَّ اِلَّا وَاَنۡتُمۡ مُّسۡلِمُوۡنَ ﴿102﴾

సందేహపడ్డారు. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, "యూదుల వాదన తప్పు. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) మతంలో ఇవి హరాం కావు." (అహ్సనుల్ బయాన్ 189వ పేజీ)

96 ఆయత్ : (ఇన్న అవ్వల బైతిన్ వ్వుజిఅ) ఇక్కడ యూదుల రెండవ అభ్యంతరానికి జవాబు ఇవ్వబడుతోంది. "బైతుల్ మఖ్దిస్ ప్రజలకు ఖిబ్లా. ఇది పవిత్ర భూభాగంలో ఉంది. కనుక ఇది కాబా గృహం కంటే శ్రేష్ఠమయింది. చాలామంది ప్రవక్తలు హిజ్రత్ చేసి ఇక్కడకు వస్తూ వచ్చారు. మరి ముహమ్మద్ (స) దీనిని వదలి కాబాను ఖిబ్లాగా ఎందుకు చేసుకున్నారు?" అని వారన్నారు. అల్లాహ్ వారి వాదనను ఖండించాడు. ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి దైవగృహం కాబా. ఈ ప్రపంచం ఉనికిలో ఉన్నంత కాలం ఈ గృహం శుభకరమైనదిగానూ, ప్రజలకు సన్మార్గ సాధనంగానూ ఉంటుంది. ప్రపంచంలోని ప్రతి భూభాగం నుండి ప్రజలు ఇక్కడికి దర్శనం కోసం వస్తూ ఉండగలరు. ప్రపంచం ఉనికిలో ఉన్నంత కాలం, దీని వైపునకు తిరిగి నమాజు చేస్తారు. అల్లాహ్‌ను స్మరిస్తూ ఉంటారు.

సహీహ్ (ప్రామాణిక) హదీసు గ్రంథాలలో హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది : "నేను అడిగాను, 'దైవప్రవక్తా! భూమండలంపై మొట్టమొదట నిర్మించబడిన మస్జిదు ఏది?' అని. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, "మస్జిదె హరాం". నేను మళ్ళీ అడిగాను. దాని తర్వాత ఏది నిర్మించబడింది? అని. 'మస్జిదె అఖ్సా' అని ఆయన (స) సెలవిచ్చారు. ఈ రెండు నిర్మాణాల మధ్య ఎంత వ్యవధి గడిచింది? అని నేను అడిగాను. 'నలభై ఏళ్ళు' అని ఆయన (స) సెలవిచ్చారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3172) అల్లామా ఇబ్నె ఖయ్యిం (రహ్మాలై) వ్రాశారు : హజ్రత్ ఇబ్రాహీం కాబా గృహాన్ని నిర్మించారు. దాని తర్వాత నలభై ఏళ్ళకు యాఖూబ్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ (అ) మస్జిదె అఖ్సాను నిర్మించారు. (తయస్సిరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్ 195 నుండి 196 పేజీలు)

హజ్ (మక్కా యాత్ర) ఇస్లాం మౌలిక విధులలో ఒకటి. ఐదవ విధి. స్తోమత కలిగి ఉండి కూడ హజ్ చేయనివాడు యూదుడుగా లేక క్రైస్తవుడిగా మరణించినా అల్లాహ్ పట్టించుకోడు. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్, మొదటి భాగం 215వ పేజి)

(103) అల్లాహ్ త్రాటిని గట్టిగా పట్టుకోండి. వర్గాలుగా చీలిపోకండి. అల్లాహ్ మీపై చూపిన అనుగ్రహాన్ని గుర్తుచేసుకోండి. మీరు ఒకరికొకరు శత్రువులుగా ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ మీ హృదయాలలో ప్రేమ నింపాడు. కనుక మీరు ఆయన కృప వలన పరస్పరం సోదరులయ్యారు. ఇంకా మీరు అగ్నిగుండం అంచున ఉండగా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని రక్షించాడు. మీరు సన్మార్గం పొందగలగాలని అల్లాహ్ ఈ వైఖరితో తన గుర్తులను వివరిస్తాడు.

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَّلَا تَفَرَّقُوا ۠
وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَآءً
فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهٖ
اِخْوَانًا ۚ وَكُنْتُمْ عَلٰى شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ
فَاَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿103﴾

100 – 102 వివరణ

**ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం**

మునుపటి ఆయత్‌లలో యూదులు దైవప్రవక్త (స)కు అభ్యంతరాలు తెలిపిన విషయం ప్రస్తావించబడింది. మీరు ఇబ్రాహీం ధర్మం అనుసరిస్తున్నామంటున్నారు. ఒంటె మాంసం తింటున్నారు, దాని పాలు త్రాగుతున్నారు. మరి ఇబ్రాహీం మతంలో ఈ రెండూ నిషిద్ధాలు కదా! అని అభ్యంతరం తెలిపారు. అందుకు అల్లాహ్ జవాబిచ్చాడు. యూదుల ఈ వాదన శుద్ధ తప్పు. ఇబ్రాహీం మతంలో ఇవి నిషిద్ధాలు కావు. తౌరాత్‌ను తీసుకుని రండి. దానిలో ఈ విషయాలు ఎక్కడ వ్రాయబడి ఉన్నాయో చూపండి (అంటూ వారి వాదనను కొట్టి పారేశాడు). ఇక ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లింలు యూదుల ఎత్తుగడలకు జాగరూకులయి ఉండాలనీ, వారు ముస్లింలలో విభేదాలు, విచ్ఛిన్నధోరణులు కల్పించడానికి ప్రయత్నిస్తారని సూచించబడుతోంది.

వివరణ : అల్లాహ్ తనకు విశ్వాసులయిన దాసులను, యూదుల కుతంత్రాలు, కుట్రల నుండి ఎల్లకాలం జాగ్రత్తగా ఉండాలని హెచ్చరిస్తున్నాడు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ మరియు ఇమామ్ షౌకాని గార్లు ఈ ఆయత్ నేపథ్యాన్ని వివరించడానికి జైద్ బిన్ అస్లం ఉల్లేఖనాన్ని నకలు చేశారు. దీనిని ఇబ్నె జరీర్, ఇబ్నె ఇస్‌హాఖ్, ఇబ్నె అబీ హాతిం వగైరాలు తమ తమ ఆధారాలతో ఇలా ఉల్లేఖించారు. షాస్ బిన్ ఖైస్ అనే యూదుడు ముస్లింల బద్ధ విరోధి. ఒకనాడు మదీనా అన్సారుల సమావేశం సమీపం నుండి వాడు వెళ్లడం జరిగింది. ముస్లింల పరస్పర ప్రేమాభిమానాలను చూసి వాడిలో ద్వేషం, వైరం మేల్కొంది. వాడు ఒక యూదు యువకుడ్ని అన్సారుల సమావేశానికి పంపాడు. వారికి బఆస్ యుద్ధాన్ని గుర్తుచేసి ఔస్, ఖజ్‌రజ్ తెగల ముస్లింల మధ్య యుద్ధాగ్నిని రగల్చమని అతడ్ని పురిగొల్పాడు. అదే జరిగింది. వారి జాత్యభిమానం మేల్కొంది. పరస్పరం దుర్భాషలకు దిగారు. యుద్ధానికి సిద్ధమయ్యారు. దైవప్రవక్త (స)కు ఈ విషయం తెలిసి అక్కడకు వచ్చారు. వారికి అల్లాహ్‌ను గుర్తు చేశారు. అజ్ఞానపు విరోధం, దాని ప్రమాదకర పరిణామాలను గురించి భయపెట్టారు. దానితో జగడం సమసిపోయింది. ప్రజలు ఆయుధాలను విసర్జించారు. దుఃఖంతో విలపించారు. పరస్పరం కౌగిలించుకున్నారు. (సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ 196వ పేజి) తయసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్‌ఆన్)

**ముస్లింలు ఒక్కటవలేరా?**

ముస్లింలలో ఐకమత్యం, ఏకాభిప్రాయం సాధ్యమే. ముస్లింలు ఒక్కటవకపోతే, ముస్లింలలో ఐక్యత, ఏకాభిప్రాయం సాధ్యం కాకపోయినట్లయితే మరి అల్లాహ్ ఖుర్‌ఆన్‌లో ముస్లింలలో పరస్పరం ఏకాభిప్రాయం, ఐక్యత సాధించమని ఎందుకు ఆదేశిస్తున్నాడు?

وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ﴿104﴾
وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٞ ﴿105﴾
يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ وَتَسۡوَدُّ وُجُوهٞۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ٱسۡوَدَّتۡ وُجُوهُهُمۡ أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ
فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿106﴾

(104) మేలు వైపు పిలిచేవారు, మంచి పనులను చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించేవారూ, చెడు పనుల నుండి నిరోధించేవారుగా మీలో కొందరు తప్పక ఉండాలి. ఇలాంటి వారే సాఫల్యం పొందుతారు. (105) స్పష్టమయిన నిదర్శనాలు వచ్చిన తర్వాత కూడా వర్గాలుగా విడిపోయి, పరస్పరం విభేదించుకున్నవారి వలె అయిపోకండి. ఇటువంటి వారికే పెద్ద శిక్ష ఉంటుంది. (106) ఆనాడు కొన్ని ముఖాలు ప్రకాశవంతమవుతూ, మరల కొన్ని ముఖాలు నల్లగా అవుతూ ఉంటాయి. (వారితో అనబడుతుంది) విశ్వసించిన తరువాత తిరస్కరించిన వారు మీరేనా, అయితే మీరు తిరస్కరిస్తూ వచ్చిన ఫలితంగా శిక్షను చవిచూడండి.

ముస్లింలారా! మీరంతా కలసి అల్లాహ్ త్రాటిని అంటే ఖుర్ఆన్‌ను దృఢంగా పట్టుకోండి. పరస్పరం విభేదాలు, చీలికలు కల్పించుకోకండి. గుర్తు తెచ్చుకోండి, మీరు ఒకరికొకరు శత్రువులుగా ఉన్నప్పుడు ఆయన మీ హృదయాలను ప్రేమతో నింపాడు. తర్వాత మీరు ఆయన కృప వలన అన్నదమ్ములయ్యారు.

విభేదాలు చీలికల నుండి అల్లాహ్ ఆపాడు :

విభేదాలు, చీలికలు గనక మంచివి అయితే అల్లాహ్ ముస్లింలను విభేదాల నుండి ఎందుకు ఆపుతాడు?

"విశ్వాసులారా! వర్గాలుగా చీలిపోయిన, స్పష్టమైన నిదర్శనాలు వచ్చేసిన తర్వాత పరస్పరం విభేదించుకోసాగిన వారి వలె అయిపోకండి. ఇటువంటి వారి కోసం అతి పెద్ద శిక్ష ఉంది." (ఆలి ఇమ్రాన్ : 105)

అంటే ముస్లింలు ఒక్కొక్కరుగానే కాక సామూహిక స్థాయిలో కూడా ఖుర్ఆన్‌ను దృఢంగా హత్తుకోవాలి. సమాజంలో ఈ గ్రంథానికే కేంద్రీకృత స్థాయి ఉండాలి. దానితో ప్రగాఢ సంబంధాన్ని అవలంబించాలి.

దైవగ్రంథంతో సంబంధం బలహీనపడినప్పుడే విభేదాలు తలెత్తుతాయి. విశ్వాసం వెల్లడించే పరంపర కొనసాగుతుంది. దైవగ్రంథంపై శ్రద్ధను కేంద్రీకరించే బదులు వ్యక్తుల సూక్తులు, వారి గ్రంథాలకు అవసరానికి మించిన ప్రాముఖ్యత నివ్వడం జరుగుతోంది. ఇంకా విశ్వాస కూటములు ఉనికిలోకి వస్తాయి. తమ తమ ఇమాములు, సూఫీల, తమ తమ పెద్దల, తమ తమ నాయకుల, తమ తమ విద్వాంసుల త్రాటిని ఎంత గట్టిగా పట్టుకొంటారంటే, దేవుని త్రాడు అంటే ఖుర్ఆన్ వారి చేతి నుండి జారిపోతుంది. ఈ విషయం వారి ఊహకు అందనిదయిపోతుంది. ఫలితంగా తీవ్ర విభేదాలు, వర్గ కూటములు సమాజంలో తలెత్తనారంభిస్తాయి. ముస్లింల ఐక్యత ఛిన్నాభిన్నమయిపోతుంది.

ఈ పర్యవసానం తర్వాత కూడ సమాజంలో కూటములు ఏర్పడటం విచారకరం. ముస్లింలలో మతాల, అభిమతాల విచక్షణ లేకుండా దైవగ్రంథానికి అర్హమయిన స్థాయిని ఇచ్చి, దానితో ప్రగాఢ సంబంధం కలిగి ఉన్నప్పుడే ఈ వర్గ విభేదాలు అంతం కాగలవు.

وَاَمَّا الَّذِيۡنَ ابۡيَضَّتۡ وُجُوۡهُهُمۡ فَفِىۡ رَحۡمَةِ اللّٰهِ ؕ
هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿107﴾
تِلۡكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتۡلُوۡهَا عَلَيۡكَ بِالۡحَـقِّ ؕ وَمَا اللّٰهُ
يُرِيۡدُ ظُلۡمًا لِّلۡعٰلَمِيۡنَ ﴿108﴾
وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ
تُرۡجَعُ الۡاُمُوۡرُ ﴿109﴾ ع 11 8 2
كُنۡتُمۡ خَيۡرَ اُمَّةٍ اُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَاۡمُرُوۡنَ
بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ الۡمُنۡكَرِ وَتُؤۡمِنُوۡنَ
بِاللّٰهِ ؕ وَلَوۡ اٰمَنَ اَهۡلُ الۡكِتٰبِ لَڪَانَ خَيۡرًا لَّهُمۡ ؕ
مِنۡهُمُ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ وَاَكۡثَرُهُمُ الۡفٰسِقُوۡنَ ﴿110﴾
لَنۡ يَّضُرُّوۡكُمۡ اِلَّاۤ اَذًى ؕ وَاِنۡ يُّقَاتِلُوۡكُمۡ
يُوَلُّوۡكُمُ الۡاَدۡبَارَ ۚ ثُمَّ لَا يُنۡصَرُوۡنَ ﴿111﴾
ضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ الذِّلَّةُ اَيۡنَ مَا ثُقِفُوۡۤا اِلَّا بِحَبۡلٍ
مِّنَ اللّٰهِ وَحَبۡلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُوۡ بِغَضَبٍ مِّنَ
اللّٰهِ وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ الۡمَسۡكَنَةُ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ
كَانُوۡا يَكۡفُرُوۡنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقۡتُلُوۡنَ الۡاَنۡۢبِيَآءَ
بِغَيۡرِ حَقٍّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوۡا
يَعۡتَدُوۡنَ ﴿112﴾

(107) ఇక ముఖాలు ప్రకాశవంతం అయినవారు అల్లాహ్ కారుణ్యఛాయలలో ఉంటారు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (108) మేము మీకు సరిగ్గా వినిపిస్తూ ఉండిన ఆయత్‌లు ఇవే. అల్లాహ్‌కు ప్రపంచ ప్రజలపై దౌర్జన్యం చేసే ఉద్దేశం లేదు. (109) భూమీ ఆకాశాలలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే. ఇంకా అన్ని వ్యవహారాలు ఆయన వైపునకే మరలింపబడతాయి. (110) ముస్లింలారా! ప్రజలకు సంస్కరణ, హితబోధ కోసం పుట్టించబడిన ఉత్తమ సమాజం మీరే. మీరు ప్రజలకు మంచి పనులు చేయమని ఆజ్ఞాపించేవారు, చెడు పనుల నుండి నిరోధించేవారు, అల్లాహ్‌ను విశ్వసించేవారు. ఇంకా గ్రంథం కలవారు కూడా విశ్వసిస్తే అది వారికోసం ఉత్తమం అవుతుంది. వారిలో కొందరు విశ్వాసులే. కాని వారిలో అధిక భాగం ఫాసిఖ్‌లు (పాపులు). (111) వీరు మామూలు ఇబ్బందులు కలిగించడమే తప్ప నీకేమీ నష్టం కలిగించలేరు. వీరు గనక నీతో యుద్ధం చేసినట్లయితే తోక ముడుచుకు పారిపోతారు. ఇక వారికి సహాయం ఎక్కడ నుండీ లభించదు. (112) వీరు ఎక్కడకు వెళ్ళినా పరాభవమే వారికి రాసి పెట్టబడి ఉంది. అయితే వీరు అల్లాహ్ లేక ఇతరుల బాధ్యతలో ఆశ్రయం పొందాలి. వీరు అల్లాహ్ ఆగ్రహంలో చిక్కుకున్నారు. పరాభవానికి గురవడమే వీరికి పట్టిన గతి, ఇందుకు కారణం అల్లాహ్ ఆయత్‌లను వీరు తిరస్కరించి దైవప్రవక్తలను అన్యాయంగా చంపేవారు. వీరు అవిధేయులు మరియు అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులను దాటిపోయినవారు కావడమే.

104 – 112 ఆయత్‌ల వివరణ:

మునుపటి ఆయత్‌లలో యూదులు మీలో విభేదాలు కల్పించ చూస్తున్నారు. కనుక జాగరూకులు కండి అని అల్లాహ్ ముస్లింలను హెచ్చరించాడు.

لَيْسُوْا سَوَآءً ؕ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قَآئِمَةٌ
يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ﴿113﴾
يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَاْمُرُوْنَ
بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُوْنَ فِى
الْخَيْرٰتِ ؕ وَاُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿114﴾
وَمَا يَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُّكْفَرُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ
عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿115﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَاۤ
اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـئًا ؕ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿116﴾
مَثَلُ مَا يُنْفِقُوْنَ فِىْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ
رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ اَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْۤا
اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿117﴾

(113) ఈ గ్రంథం కలవారంతా ఒక్కలాంటి వారు కాదు. వారిలో కొందరు ధర్మానికి కట్టుబడి ఉండేవారూ ఉన్నారు. వారు రాత్రింబగళ్ళు అల్లాహ్ ఆయత్‌లను పఠిస్తారు. సాష్టాంగపడి పోతారు. (114) వారు అల్లాహ్ మరియు పరలోక దినాన్ని విశ్వసిస్తారు. మంచి పనులను ఆజ్ఞాపిస్తారు. చెడు పనుల నుండి నిరోధిస్తారు. సత్కార్యాలలో ముందు ఉంటారు. సదాచారులయిన వారు వీరే. (115) వారు చేసిన ఏ మంచి పని అయినా గౌరవనీయమవుతుంది. అల్లాహ్ దైవభక్తిపరులను బాగా ఎరుగు. (116) నిస్సందేహంగా తిరస్కారులు అయిన వారి సంపద, వారి సంతానం అల్లాహ్ సమక్షంలో ఏమీ పనికి రాజాలవు. నరక నివాసులు వీరే. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (117) ఈ అవిశ్వాసులు ప్రాపంచిక జీవితంలో ఖర్చుచేసే (సదఖా, దానాలు) దాని ఉదాహరణ పొగమంచుతో ఉన్న గాలి లాంటిది. ఆ గాలి తమపై తాము దౌర్జన్యం చేసుకున్నవారి పంట భూములపై వీచి ఆ పంటను ధ్వంసం చేసివేస్తుంది. ఇటువంటి వారిపై అల్లాహ్ దౌర్జన్యం చేయడు. కాని స్వయంగా వారే తమపై దౌర్జన్యం చేసుకుంటారు.

ఆయత్ నెం. 111 - 112 : ఆయత్‌లు గ్రంథం కలవారిపై మీకు విజయం ప్రాప్తం కానున్నదని అల్లాహ్ తెలియజేశాడు. నాస్తికులు, తిరస్కారులు అయిన ఈ గ్రంథ ప్రజలు అంటే యూదులు తిట్లు తిట్టగలరు. కుట్రలు పన్నగలరు. కాని మీకూ - వారికీ యుద్ధం జరిగినప్పుడు, వారు వెన్ను చూపి పారిపోతారు. ఇలాగే జరిగింది. ఖైబర్ యుద్ధంలో అల్లాహ్ యూదులకు పరాభవం కలిగించాడు. మదీనాలోనూ పరాభవం పాలుచేశాడు. ఇక సిరియాలోని నస్రానీలనయితే సహాబాక్రామ్ నడ్డి విరిచారు. వారి దేశం శాశ్వతంగా వారి చేజారిపోయింది. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో ఇప్పుడు సిరియాలో ముస్లింలకే ఆధిక్యత ఉంది. ఉంటుంది. అంతేకాక అంతిమ దిన సమీప కాలంలో మరియం కుమారుడు హజ్రత్ ఈసా (అ) అక్కడకు దిగి వస్తారు. షరీఅతె ముహమ్మదీ విధింపజేస్తారు. అల్లాహ్ యూదులకు అవమానం, పరాభవాలను రాసి పెట్టాడు. వారు ఏకాలంలో ఎక్కడున్నా అవమానితులు, పరాభవం చెందిన వారుగానే ఉంటారు. చరిత్ర సాక్షిగా ప్రపంచంలోని ఏ ప్రాంతంలోనయినా ఏ కాలంలోనయినా వారికి గౌరవమర్యాదలు దక్కలేదు. వారికి తాత్కాలిక సుఖశాంతులు కేవలం రెండింటిలో ఒక రూపంలోనే లభిస్తాయి. జిజియా చెల్లించి జిమ్మీలుగా గడపగలరు లేదా ఏదయినా పెద్ద శక్తిమంతమైన ఇస్లామేతర ప్రభుత్వం సపోర్టు లభించగలదు. ఈనాడు పాలస్తీనాలోని యూదుప్రభుత్వం, అమెరికా, బ్రిటన్, రష్యా, ఫ్రాన్స్ తదితర ముస్లిమేతర రాజ్యాల దయాదాక్షిణ్యాలపై నిలబడి ఉంది. (తైసిరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్ 20).

(118) విశ్వాసులారా! తమ వారిని తప్ప ఇతరుల్ని తమ ఆంతరంగికులుగా చేసుకోకండి. మీ వినాశం కోసం వారు ఎటువంటి లోటూ చెయ్యరు. నీవు కష్టాలపాలు కావాలని వారు కోరుతున్నారు. వారి అక్కసు వారి నోట అప్రయత్నంగా వెలువడుతుంది. ఇంకా వారు తమ మనసులలో దాచుకున్నది అంతకన్నా ఎక్కువే. మేము మీకు స్పష్టమయిన సూచనలు ఇనస్తున్నావము. మీరు గనక ఆలోచించినట్లయితే. (119) వినండి! మీరు వారి (యూదుల) పట్ల ప్రేమను కలిగి ఉన్నారు. కాని వారు మీపై ప్రేమను కలిగి ఉండరు. వాస్తవానికి మీరు అన్ని గ్రంథములనూ విశ్వసిస్తున్నారు. వారు మిమ్మల్ని కలిసినప్పుడు “మేము విశ్వసించాం” అంటారు. కాని మీకు దూరంగా ఉన్నప్పుడు మీ మీద కోపంతో వాళ్ళు తమ వ్రేళ్ళు కోసుకుంటారు. మీరు వారితో “మీ కోపంలో మీరు మాడి చావండి” అని అనండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మనస్సుల లోని రహస్యాలను బాగా ఎరుగు.

(120) మీకేదయినా మేలు కలిగితే వారికి చెడుగా అనిపిస్తుంది. మీకేగనక ఏదయినా కష్టం కలిగితే వారు సంతోషిస్తారు. మీరు గనక ఓర్పు వహించి, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉన్నట్లయితే వారి కుటిలత్వం మీకు ఏ విధమయిన చెరుపూ చేయజాలదు. వీరు చేస్తున్న దాన్నంతటినీ నిస్సందే హంగా అల్లాహ్ చుట్టుముట్టి ఉన్నాడు.

يَاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا بِطَانَةً مِّنْ
دُوْنِكُمْ لَا يَاْلُوْنَكُمْ خَبَالًا ؕ وَدُّوْا مَا عَنِتُّمْ ۚ
قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۖۚ وَمَا تُخْفِيْ
صُدُوْرُهُمْ اَكْبَرُ ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ اِنْ
كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿118﴾
هٰۤاَنْتُمْ اُولَآءِ تُحِبُّوْنَهُمْ وَلَا يُحِبُّوْنَكُمْ
وَتُؤْمِنُوْنَ بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ ۚ وَاِذَا لَقُوْكُمْ
قَالُوْۤا اٰمَنَّا ۖۚ وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوْا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ
مِنَ الْغَيْظِ ؕ قُلْ مُوْتُوْا بِغَيْظِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿119﴾

اِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۫ وَاِنْ تُصِبْكُمْ
سَيِّئَةٌ يَّفْرَحُوْا بِهَا ؕ وَاِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا لَا
يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ
مُحِيْطٌ ۠ ﴿120﴾ ع 12 11 3

వివరణ: 113 – 120

ఆయత్‌ల సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో గ్రంథ ప్రజల అవిధేయత, తలబిరుసుతనం, దుర్నడత ప్రస్తావించబడ్డాయి. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో గ్రంథ ప్రజలలో కొందరు మంచివారు కూడ ఉన్నారని తెలుపబడుతోంది. అబ్దుల్లా బిన్ సలామ్, అదీ బిన్ హాతిమ్ ఇటువంటి వారే. వీరు ఆ తర్వాత ముస్లింలయ్యారు. తిరిగి అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల గురించి సెలవిస్తూ వారి కోసం బాధాకరమైన శిక్ష ఉందని, వారి సంపద, వారి సంతానం ఖియామత్ నాడు వారికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడదని తెలిపాడు. ఇంకా ఇస్లాం విరోధులతో స్నేహంగా మెలగవద్దని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. దాని వలన జాతికీ సమాజానికీ గొప్ప నష్టం కలుగుతుంది.

وَاِذۡ غَدَوۡتَ مِنۡ اَهۡلِكَ تُبَوِّئُ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ مَقَاعِدَ لِلۡقِتَالِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ۙ ﴿121﴾

(121) గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. మీరు తెల్లవారు ఝాముననే ఇంటి నుండి బయలుదేరి ముస్లింలను (ఉహద్) యుద్ధం కోసం మోర్చాలలో నియమిస్తూ ఉన్నప్పుడు, అల్లాహ్ అంతా వినేవాడూ ఎరిగిన వాడూను.

اِذۡ هَمَّتۡ طَّآئِفَتٰنِ مِنۡكُمۡ اَنۡ تَفۡشَلَا ۙ وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ ﴿122﴾

(122) మీలోని రెండు వర్గాలు పిరికితనం చూపడానికి సిద్ధపడ్డారు. వాస్తవానికి అల్లాహ్ వారికి సహాయపడేందుకు అక్కడ ఉన్నాడు. విశ్వాసులు అల్లాహ్‌పై నమ్మకం ఉంచాలి.

117 ఆయత్ వివరణ : ప్రళయం నాడు అవిశ్వాసులకు వారి సొమ్ముగాని, వారి సంతానం గాని ఏమీ పనికి రాకుండాపోతాయి. చివరకు సంక్షేమం మరియు ప్రత్యక్షంగా మేలు కలిగించే పనులలో వారు ఖర్చు చేస్తున్నదంతా వ్యర్థమయి పోతుంది. వారి ఉదాహరణ, పచ్చని చేలను కాల్చి బూడిద చేసివేసే పిడుగు లాంటిది. దుష్టులు పచ్చని పంటను చూసి సంబరపడుతూ ఉంటారు. దాని మీద వచ్చే లాభాన్ని గురించి ఆశాభావం కలిగి ఉన్నప్పుడు అకస్మాత్తుగా వారి ఆశలు మట్టిలో కలుస్తాయి. దీనినిబట్టి విశ్వాసం లేనంతవరకూ సంక్షేమ కార్యాలలో డబ్బు ఖర్చుచేసే వారికి ప్రపంచంలో ఎంత ప్రఖ్యాతి లభించినా, పరలోకంలో వారికి దాని ప్రతిఫలం ఏదీ లభించదు అని తెలుస్తోంది. అక్కడయితే వారికి శాశ్వతమయిన నరక యాతన ఉంది.

118 ఆయత్ : దాని ప్రాముఖ్యతను దృష్టిలో ఉంచుకుని తిరిగి మరోసారి పునరుక్తం చేయబడుతోంది. (బితానతున్) అంటే, వలీ, మిత్రుడు, ఆంతరంగికుడు. అవిశ్వాసులు, ముష్రికులు (బహుదైవారాధకులు) ముస్లింల పట్ల కలిగి ఉండే భావాలూ, ఉద్దేశాలలో వేటిని వారు ప్రకటిస్తున్నారో, తమ హృదయాలలో వేటిని దాచి ఉంచుకున్నారో, వాటన్నింటినీ అల్లాహ్ ఎత్తి చూపాడు. ఇవి ఇంకా ఇటువంటి ఆయత్‌లను దృష్టిలో ఉంచుకున్న తర్వాతే పండితులు ఫికహ్‌వేత్తలు ఒక ఇస్లామీ రాజ్యంలో ముస్లిమేతరుల్ని ముఖ్యమయిన పెద్ద హోదాలలో నియమించడం భావ్యం కాదు అని వ్రాశారు. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్‌అరీ (రజి) ఒక జిమ్మీని (ముస్లిమేతరుడు) సెక్రటరీగా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)కు ఈ విషయం తెలిసి ఆయన్ని గట్టిగా గద్దించి పలికారు – "అల్లాహ్‌యే వారిని దూరంగా ఉంచాడు, నీవు వారిని దగ్గర కానీయకు. అల్లాహ్‌యే వారికి అవమానం కలిగించాడు. వారిని అమీనుగా, ఆంతరంగికులుగా చేసుకోకు. అల్లాహ్‌యే వారిని పరాభవంపాలు చేశాడు. కనుక వారిని గౌరవించకు." హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ ఆయత్‌నే రుజువుగా చేసుకొని ఇలా చెప్పారు : ఇమామ్ ఖుర్తుబీ సెలవిస్తున్నారు : "ఆ కాలంలో గ్రంథ ప్రజలను సెక్రటరీ, అమీన్‌గా చేయడం వలన పరిస్థితులు మారిపొయ్యాయి. ఈ కారణం చేతనే బుద్ధితక్కువ గలవాళ్ళు సర్దారులు, అమీరులూ అయిపోయారు." (తఫ్సీరె ఖుర్తుబీ)

దురదృష్టవశాత్తు నేటి ముస్లిం దేశాలలో, ఖుర్‌ఆన్ యొక్క ఈ ముఖ్య ఆదేశానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడటం లేదు. అందుకు భిన్నంగా ముస్లిమేతరులు, పెద్ద పెద్ద ముఖ్య హోదాలలో, కీలక పదవులలో నియమించబడివున్నారు. పర్యవసానం సుస్పష్టమే. ఇస్లామీ దేశాలు దేశీయాంగ, విదేశాంగ పాలసీలలో ఈ ఆదేశాన్ని పాటిస్తే ఎన్నో ఉపద్రవాలు, నష్టాల నుండి సురక్షితంగా ఉండగలవు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్ 195వ పేజీ)

| | |
|---|---|
| (132) అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు విధేయత చూపండి. తద్వారా మీరు కరుణింపబడే అవకాశం ఉంది. | وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿132﴾ |

121 – 132 వివరణ

ఆయత్‌ల సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో ధర్మాధర్మాల గురించిన చర్చ, దృశ్యం వివరించబడ్డాయి. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ధర్మాధర్మాల మధ్య యుద్ధం గురించిన ప్రస్తావన ముక్తసరిగా ఉంది. అందులో ముస్లింలకు ఆధిక్యత, విజయం లభించాయి. ఉహద్ యుద్ధం గురించి సవివరంగా వచ్చింది. ఆ యుద్ధంలో ముస్లింలు విజయానికి చేరువగా వచ్చారు. తిరస్కారులు, ముష్రికులు యుద్ధభూమి నుండి పలాయనం ఆరంభించారు. పర్వత మార్గంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) 50 మంది విలుకాండ్రను నియమించారు. ఈ చోటునుండి ఎంతమాత్రం తొలగవద్దని వారికి తాకీదు చేశారు. పర్వత మార్గంలో నియమితులయిన ముస్లింలు, యుద్ధభూమిని వదలి పారిపోతున్న అవిశ్వాసులను చూశారు. (వారు వదలివెళ్ళిన) యుద్ధప్రాప్తి (మాలె గనీమత్)ను స్వాధీనం చేసుకోవాలని వారిలోని 40 మంది పర్వతంపై నుండి క్రిందకు దిగి వచ్చారు. కేవలం పదిమంది మాత్రమే మిగిలారు. ఆ దారి ఖాళీగా ఉండటాన్ని చూసిన అవిశ్వాసులు అటు ప్రక్క నుండి ముస్లింలపై మెరుపు దాడిచేశారు. దానితో ముస్లింల విజయం కాస్తా అపజయంగా మారిపోయింది.

మునుపటి ఆయత్‌లలో అవిశ్వాసులను, మునాఫిక్ (కపటు)లను తమ ఆంతరంగికులుగా చేసుకోవద్దని అల్లాహ్ ముస్లింలను ఆదేశించాడు. వారిపై భరోసా ఉంచవద్దని, గాఢ స్నేహం కలిగి ఉండవద్దని, శత్రువులతో స్నేహం వలన ముస్లింలలో పిరికితనం, విభేదాలు జనిస్తాయని హెచ్చరించాడు. బనూ హారిస, బనూ సల్మాలు మునాఫిక్‌లతో పాటు యుద్ధ భూమిని విడిచిపోవాలని అనుకున్నారు. కపటులతో వారి స్నేహం ఉండింది. ప్రత్యేకించి కపటుల సర్దారు అయిన ఉబీ బిన్ సలూల్‌తో వారికి గాఢ స్నేహం ఉండేది.

ఆయత్‌ల వివరణ : బదరు, ఉహద్ యుద్ధాల అనుభవాల నుండి, సహనం, తఖ్వా (దైవభీతి) లేకుండా ఎన్నటికీ విజయం లభించదన్న విషయం నిరూపించబడింది. సహనం అంటే కష్టాలు, బాధలలో ధైర్యంగా ఎదిరించాలి. నిష్టా జాగ్రత్తలు ఆత్మలో జనించడం తఖ్వా వాస్తవికత. బదరు యుద్ధ సమయంలో ఈ రెండు శక్తులు మీలో వచ్చాయి. అందువల్ల గుప్పెడు మంది ఉన్న మీ సైన్యం శత్రువుల పెద్ద సంఖ్యను ఓడించింది. కాని ఉహద్ మైదానంలో మీరు బలహీనత చూపారు. సహనం, తఖ్వాల పరీక్షలలో పూర్తిగా నెగ్గలేదు. ఫలితంగా నష్టపొయ్యారు, శత్రువును ఓడించలేకపొయ్యారు.

ఈ సందర్భంగా అనేక సాహస కార్యాలు స్పష్టం చేయబడ్డాయి

(1) ఉహద్ యుద్ధ సందర్భంగా మెజారిటీ అభిప్రాయం ప్రకారం, నగరం వెలుపలికి వచ్చి శత్రువును ఎదుర్కోవాలి అని తీర్మానించబడింది. కనుక ముస్లింలు బయలుదేరారు. కాని మునాఫిఖ్‌లు ప్రజలను చెదరగొట్ట నారంభించారు. ఫలితంగా ఆ జాతుల వారి మనస్సులు విరిగిపోయాయి. ఈ విధంగా మొదటి నుండే సహనం, తఖ్వాల స్పిరిట్ బలహీనపడిపోయింది. ఫలితంగా ఏదయితే జరగాలో చివరకు అదే జరిగింది.

ఆయత్ 29 – 128 :

(2) సందర్భానుసారం ఈ వాస్తవం సూచించబడుతుంది. అన్యాయం, తిరస్కారం చేసేవారి దుష్కార్యాలు ఎంత కఠినంగా ఉన్నప్పటికీ, హితబోధ వైపు పిలిచేవాడు, సంస్కర్త అయినవాడు, వారు హితవు గ్రహించనందుకు

నిరాశ చెందకూడదు. ఇంకా, కారుణ్యం, మన్నింపు కోరడం తప్ప మరే ఆసక్తి తనలో జనింపనీయ కూడదు. క్షమించడం, క్షమించకపోవడం దైవం చేయవలసిన పని. ఆయనకే దాన్ని వదలివేయాలి. ఉహద్ యుద్ధంలో స్వయంగా దైవప్రవక్త (స)పై శత్రువులు దాడుల పరంపర కొనసాగించారు. ఆయన్ని హతమార్చి వేయాలనుకున్నారు. అయినా శత్రువులకు హితబోధ, మన్నింపు కోరడం తప్ప మరే కోరికా ఆయన పవిత్ర హృదయంలో జనించడం అల్లాహ్‌కు ఇష్టం లేదు. (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం)

ఆయత్ నెం.130 : ఓ సత్య సందేశదాతలారా! ఉహద్ యుద్ధంలో మీకు తగిలిన ఎదురుదెబ్బల నుండి గుణపాఠం గ్రహించదలచుకుంటే మీ హృదయాలలో బలహీనతా రోగాన్ని పుట్టించే ఆ భోగభాగ్యాలను దరికి రానివ్వకండి.

సిరిసంపదల దురాశ హృదయాలలో ఉన్నంత వరకూ ప్రాణాలకు తెగించే స్ఫూర్తి జనించదు.

ఇస్లాం ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఒక నిర్ణీత పర్వత కనుమ (ఘాట్) దగ్గర పన్నిన వ్యూహం గొప్ప ప్రాముఖ్యత గలది. ఒక జమాఅత్ నియమితమయింది. ఈ చోటు నుండి కదలవద్దని ఆజ్ఞాపించబడింది. కాని, శత్రువులు వెన్నుచూపినప్పుడు ఈ జమాఅత్ (పదిమంది తప్ప) యుద్ధప్రాప్తిని చేజిక్కుంచుకునే ఆశలో వశం తప్పింది.

తమ మోర్చాను వదలి విజయధనం కోసం ఎగబడింది. శత్రువులు ఈ పరిస్థితిని గమనించి తిరగబడ్డారు. ఊహించని విధంగా దాడి చేశారు. ఈ సంఘటనయే ముస్లింలకు గొప్ప నష్టం కలిగించింది.

మోర్చాను వదలి వెళ్ళినవారు పొరబడటానికి అసలు కారణం సిరిసంపదలు పేరాశ, సిరిసంపదలకు ఆశపడటానికి పెద్ద కారణం వడ్డీ లావాదేవీలు. అందుచేత ప్రత్యేకించి ఇక్కడ ప్రస్తావించబడింది. వడ్డీ మీద వడ్డీ కారణంగా పెద్ద మొత్తాలు రుణగ్రహీతల నెత్తిన పడ్డాయి. సహజంగానే వాటిని వదులుకోవడం ప్రజలకు కష్టతరం, కనుక మీ హృదయాల ప్రక్షాళన కోసం ఈ విషయాలలో గొప్ప పరీక్ష ఉంది.

వడ్డీ మీద వడ్డీ కారణంగా ఎంత పెద్ద మొత్తం అప్పుల వాళ్ళ నెత్తిన పడినప్పటికీ దాన్ని వెంటనే వదలుకోండి.

దీనితో పాటు ఉహద్ యుద్ధంలో పరాజయానికి అసలు కారణం జమాఅత్ క్రమశిక్షణా (డిసిప్లిన్) స్ఫూర్తి పూర్తిగా జనించలేదు. అందుచేత వెంటనే క్రమశిక్షణ పాటించడం ద్వారా విధేయత, ఆజ్ఞాపాలన పూర్తిగా పరీక్షించబడగల విషయం నొక్కి వక్కాణించడం అవసరం అయింది. ఈ పరీక్ష, వడ్డీ తీసుకోవడాన్ని నిరోధించడంలో కన్నా మరే విషయంలోనూ సాధ్యం కాదన్నది సుస్పష్టం. వడ్డీ నిషేధించబడటం వలన అప్పులిచ్చే వారికి, శతాబ్దాలుగా తమ హక్కు అని భావిస్తూ వచ్చిన, తమ సంపదల వృద్ధి వికాసాలకు అతి పెద్ద ఆధారమయిన విషయాన్ని (వడ్డీ తీసుకోవడాన్ని) మానుకోవలసి వస్తుంది.

ఆయత్ నెం. 132 : ఈ కారణం చేతనే సెలవియ్యబడింది. వఅతీ ఉల్లాహ వర్రసూల లఅల్లకుం తుర్హమూన్ (మీపై కరుణింపబడటం కోసం అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు విధేయత చూపండి).

ఈ సందర్భంగానే ముత్తఖీల గుణగణాలు ప్రస్తావించబడ్డాయి :

1. వారు కలిమిలోనూ, లేమిలోనూ అన్ని పరిస్థితులలోనూ దైవం ప్రసాదించిన సొమ్మును దైవమార్గంలో ఖర్చుచేస్తారు.

2. కోపంలో అదుపు తప్పిపోరు.

3. ప్రజల తప్పిదాలను క్షమించివేస్తారు.

4. పాపంలో పడిపోతే వెంటనే తెలుసుకుంటారు. అల్లాహ్ సమక్షంలో తౌబా ఇస్తిగ్‌ఫార్ (మన్నింపు కోసం దుఆ) చేస్తారు.

(తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్ , మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్, రెండవ భాగం, 341 – 345 పేజీలు)

(133) మీ ప్రభువు మన్నింపు, ఆయన స్వర్గం వైపు పరుగెత్తండి. దాని వెడల్పు భూమీ ఆకాశాలకు సమానం. అది భయభక్తులు కల వారికోసం తయారు చెయ్యబడింది.

(134) వారు కలిమిలోనూ, లేమిలోనూ, (అన్ని పరిస్థితులలోనూ) ఖర్చు చేస్తారు. కోపాన్ని దిగమ్రింగుతారు, ప్రజలను క్షమించివేస్తారు. అల్లాహ్ ఇటువంటి పుణ్యశీలురనే ప్రేమిస్తాడు. (135) ఇటువంటి వారి వలన ఏదయినా పాపకార్యం జరిగిపోతే లేక వారు తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకుంటే వెంటనే వారికి అల్లాహ్ గుర్తుకువస్తాడు. వారు తమ పాపాల క్షమాభిక్ష కోరనారంభిస్తారు. పాపాలను క్షమించగలవాడు అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరున్నారు? వారు కావాలని తాము చేసిన దానిపై పట్టుపట్టరు.

(136) ఇటువంటి వారి ప్రతిఫలం వారి ప్రభువు వద్ద ఎలా ఉంటుందంటే ఆయన వారిని క్షమించివేసి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉండే వనాలలో వారిని ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. మంచి పనులు చేసేవారికి ఇది ఎంత మంచి ప్రతిఫలం! (137) మీకు పూర్వం ఎన్నో సంఘటనలు అల్లాహ్ నియమం ప్రకారం గతించి పొయ్యాయి. ధిక్కరించిన వారి పర్యవసానం ఎలా అయిందో కాస్త తిరిగి చూడండి.

(138) ఈ సంఘటనలు ప్రజల కోసం స్పష్టమయిన హెచ్చరిక, మరియు భయపడే వారికి హితబోధ మరియు గుణపాఠం. (139) ముస్లింలారా! మీరు కుంగిపోవడంగానీ, విచారంలో మునిగిపోవడం గానీ చేయకూడదు. మీరే గనక విశ్వాసులు అయితే మీరే ఆధిక్యత సాధించగలరు.

وَسَارِعُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ ۙ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِيْنَ ۙ﴿133﴾

الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ فِى السَّرَّآءِ وَالضَّرَّآءِ وَالْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَالْعَافِيْنَ عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۚ﴿134﴾

وَالَّذِيْنَ اِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوْا لِذُنُوْبِهِمْ ۖ وَمَنْ يَّغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اللّٰهُ ۖ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلٰى مَا فَعَلُوْا وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿135﴾

اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَجَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۗ وَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ۗ﴿136﴾

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۙ فَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿137﴾

هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿138﴾

وَلَا تَهِنُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿139﴾

اِنۡ يَّمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٌ فَقَدۡ مَسَّ الۡقَوۡمَ قَرۡحٌ
مِّثۡلُهٗ ؕ وَتِلۡكَ الۡاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ النَّاسِۚ
وَلِيَعۡلَمَ اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَيَتَّخِذَ مِنۡكُمۡ
شُهَدَآءَ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيۡنَۙ ﴿140﴾

(140) మీకు గాయాలు తగిలినట్లే అవిశ్వాసులకూ గాయాలయ్యాయి. ఈ దినాలను మేము ప్రజలలో త్రిప్పుతూ ఉంటాము. మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించిన వారెవరో కూడ అల్లాహ్ తెలుసుకోగోరుతున్నాడు. ఇంకా మీలో నుండియే కొందరిని సాక్షులుగా కూడ చేయగోరుతున్నాడు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులను ఇష్టపడడు.

وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَيَمۡحَقَ
الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿141﴾

(141) ఈ పరీక్ష ద్వారా ఆయన విశ్వాసులను పవిత్రులుగా చేసి ఏరివేసి అవిశ్వాసులను సర్వనాశనం చేయాలని కూడ కోరుతున్నాడు.

اَمۡ حَسِبۡتُمۡ اَنۡ تَدۡخُلُوا الۡجَـنَّةَ وَلَمَّا يَعۡلَمِ
اللّٰهُ الَّذِيۡنَ جٰهَدُوۡا مِنۡكُمۡ وَيَعۡلَمَ
الصّٰبِرِيۡنَ ﴿142﴾

(142) స్వర్గంలో ఊరికే ప్రవేశించగలమని భావిస్తున్నారా? మీలో జిహాద్ చేసేవారెవరో, ఓపికపట్టేవారెవరో ఇంకా అల్లాహ్ చూడలేదే?

وَلَقَدۡ كُنۡتُمۡ تَمَنَّوۡنَ الۡمَوۡتَ مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ
تَلۡقَوۡهُ ۖ فَقَدۡ رَاَيۡتُمُوۡهُ وَاَنۡتُمۡ تَنۡظُرُوۡنَ ﴿143﴾ 14 ع 14 5

(143) ఇంతకు పూర్వం అయితే మీరు మరణం (షహాదత్ – అమరగతి) మీకు దక్కాలని కోరుతూ ఉండేవారు. కనుక ఇప్పుడు మీరు దానిని (ఉహద్ యుద్ధంలో) కళ్ళారా చూశారు.

وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوۡلٌ ۚ قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ قَبۡلِهِ
الرُّسُلُ ؕ اَفَا۟ئِنْ مَّاتَ اَوۡ قُتِلَ انۡقَلَبۡتُمۡ
عَلٰٓى اَعۡقَابِكُمۡ ؕ وَمَنۡ يَّنۡقَلِبۡ عَلٰى عَقِبَيۡهِ
فَلَنۡ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيۡـــًٔا ؕ وَسَيَجۡزِى اللّٰهُ
الشّٰكِرِيۡنَ ﴿144﴾

(144) ముహమ్మద్ (స) ఒక ప్రవక్తయే కదా! ఆయనకు పూర్వం కూడా ఎందరో ప్రవక్తలు గతించారు. ఆయన మరణిస్తే లేక చంపబడితే మరి మీరు వెనుదిరుగుతారా? ఇస్లాంను విడిచిపెడతారా? ఎవరయినా వెనుదిరిగి పోయినందువల్ల అల్లాహ్‌కు ఏమీ నష్టం కలిగించలేడు. కృతజ్ఞులయిన వారికి అల్లాహ్ మంచి ప్రతిఫలం అనుగ్రహిస్తాడు.

وَمَا كَانَ لِنَفۡسٍ اَنۡ تَمُوۡتَ اِلَّا بِاِذۡنِ اللّٰهِ
كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ؕ وَمَنۡ يُّرِدۡ ثَوَابَ الدُّنۡيَا نُؤۡتِهٖ
مِنۡهَا ۚ وَمَنۡ يُّرِدۡ ثَوَابَ الۡاٰخِرَةِ نُؤۡتِهٖ مِنۡهَا ؕ
وَسَنَجۡزِى الشّٰكِرِيۡنَ ﴿145﴾

(145) ఏ వ్యక్తి అయినా అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే ఎన్నటికీ మరణించలేడు. మరణ సమయం వ్రాసిపెట్టి ఉంది. ప్రపంచంలోనే ప్రతిఫలం ఆశించి పనిచేసిన వానికి మేము ప్రపంచంలోనే ప్రతిఫలం ఇచ్చేస్తాము. ఇక పరలోకంలో ప్రతిఫలం కోరే వానికి పరలోకంలో ఇస్తాము. కృతజ్ఞులయిన వారికి అతి త్వరలో మేము మంచి ప్రతిఫలం ఇస్తాము.

وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوْنَ كَثِيْرٌ ۚ
فَمَا وَهَنُوْا لِمَآ اَصَابَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا
ضَعُفُوْا وَمَا اسْتَكَانُوْا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ
الصّٰبِرِيْنَ ﴿146﴾
وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا
ذُنُوْبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِيْٓ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا
وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿147﴾
فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ
الْاٰخِرَةِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿148﴾ ع 15 5 6

(146) ఎందరో ప్రవక్తలు గతించారు. వారితో పాటు ఎందరో దైవభక్తులు జిహాద్‌లో పాల్గొన్నారు. దైవమార్గంలో వారికి ఎదురయిన కష్టాలకు వారు ధైర్యం కోల్పోనూ లేదు, బలహీనతా ప్రదర్శించలేదు. అధర్మం ముందు తలదించుకోనూ లేదు. ఇటువంటి నిలకడ చూపేవారినే అల్లాహ్ ఇష్టపడతాడు. (147) వారి దుఆ ఇదే, “ఓ మా ప్రభూ! మా పాపాలను క్షమించు. మా పనులలో పొరపాటు జరిగితే దానిని మన్నించు. మాకు నిలకడ ప్రసాదించు. అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా మాకు సహాయం చెయ్యి.” అందుకు వారికి ప్రపంచంలోనూ ప్రతిఫలం ఇచ్చాడు. ఇక పరలోకంలోని ప్రతిఫలం అయితే ఎంతో మంచిది. (148) అల్లాహ్ ఇటువంటి సదాచరణ చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

133 – 148 వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ సహనం, తఖ్వాలను ప్రోత్సహించి బదరు యుద్ధంలో సహనం, తఖ్వాల కారణంగా విజయం లభించిందని అన్నాడు. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఉహద్ యుద్ధం గురించి ప్రస్తావించబడుతోంది. ఈ యుద్ధంలో ముస్లింలు విజయం అంచుల వరకూ చేరుకున్నారు. సహనం, తఖ్వాల లోటు కారణంగా ప్రవక్త, అమీరు (నాయకుని) అవిధేయత కారణంగా విజయం కాస్తా అపజయంగా మారిపోయింది.

మరో విషయం కూడ స్పష్టం చెయ్యబడింది. ప్రవక్త ఒక మానవుడే. అందువలన అతడు హత్య చేయబడనూవచ్చు. ఆయన మరణించనూవచ్చు. ప్రవక్త హత్య చేయబడినందువల్ల లేక మరణించినందువల్ల ముస్లింలు నిరాశచెంది పిరికితనం చూపకూడదు. దైవమార్గంలో జిహాద్‌ను కొనసాగించాలి. ఇస్లాం ధర్మాన్ని ఉన్నతం చేస్తూ ఉండాలి.

“వల్ కాజిమీనల్ గైజ వల్ ఆఫీన అనిన్నాస్”. ఆయన (సల్లం) సెలవిచ్చారు : “పహిల్వాన్ (బలవంతుడు) అంటే ఒకరిని చిత్తుచేసేవాడు కాదు. వాస్తవంలో బలవంతుడు ఎవరంటే కోపం వచ్చినప్పుడు తనను తాను (తన స్వయాన్ని) అదుపులో ఉంచుకునేవాడే” (ముస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం.3444). సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లిం గ్రంథాలలో ఉంది – దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు. “తన వారసుడి సొమ్మును తన సొమ్ము కంటే ఎక్కువ ప్రియతమంగా భావించేవాడు మీలో ఉన్నారా?” “ఎవరూ లేరు ప్రవక్తా!” అని ప్రజలు అన్నారు. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “మీరు మీ సొమ్ముకంటే మీ వారసుడి సొమ్ము కోరటం నేను గమనిస్తున్నాను. దైవమార్గంలో మీరు మీ జీవితకాలంలో ఖర్చు చేసినదే మీ సొమ్ము. మీరు వదలి వెళ్ళే సొమ్ము మీది కాదు. మీ వారసులది. కనుక మీరు దైవమార్గంలో తక్కువ ఖర్చు చేయడం, ఎక్కువ జమచేయడం, మీరు మీ సొమ్ముకంటే మీ వారసుల సొమ్మును అధికంగా ప్రేమిస్తున్నారనడానికి రుజువు.” తిరిగి సెలవిచ్చారు, “మీరు ఎవరిని బలవంతునిగా భావిస్తున్నారు?” ప్రజలు అన్నారు, “హుజూర్, ఎవరినయితే కుస్తీలో చిత్తు చేయలేమో అతడే.” ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, “కాదు, కోపం వచ్చినప్పుడు తన

| | |
|---|---|
| (149) విశ్వాసులారా! మీరు గనక అవిశ్వాసుల మాట వింటే వారు మిమ్మల్ని (ఇస్లాం నుండి) వెనక్కి మరలిస్తారు. మీరు నష్టపోతారు. | يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿149﴾ |
| (150) వాస్తవానికి అల్లాహ్‌యే మీ రక్షకుడు. ఆయన అందరికన్నా గొప్ప సహాయకుడు. | بَلِ ٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ﴿150﴾ |
| (151) అతి త్వరలో మేము అవిశ్వాసుల హృదయాలలో మీ పట్ల భయం కలిగిస్తాము. ఎందుకంటే వారు ఎటువంటి ఆధారమూ చూపని వారిని అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించారు. వారి నివాసం నరకం. ఆ దుష్టుల నివాసం బహుచెడ్డది. | سَنُلْقِى فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعْبَ بِمَآ أَشْرَكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا ۖ وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۚ وَبِئْسَ مَثْوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿151﴾ |

ఆవేశాన్ని అదుపులో ఉంచుకునేవాడే వాస్తవానికి పహిల్వాన్." (ముస్లిం – హ.నెం.4724) ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలానూ ఉంది, ఆయన (స) "నిరుపేద ఎవరో తెలుసా?" అని దర్యాప్తు చేశారు. ప్రజలు జవాబిచ్చారు, "తమ దగ్గర సొమ్ము లేనివాడే నిరుపేద" అన్నారు. దానికి ఆయన (స) "తన సొమ్మును తన జీవిత కాలంలో దైవమార్గంలో ఖర్చు చెయ్యనివాడే" అని అన్నారు. (ముస్నద్ అహ్మద్)

హజ్రత్ హారిస బిన్ ఖుదామ (రజి), సాదీ (రజి) దైవప్రవక్త (స) సమక్షంలో హాజరయి, "హుజూర్! నాకు లాభం కలిగించే విషయం చెప్పండి, దానిని నేను గుర్తుంచుకునేలా అది ముక్తసరిగా ఉండాలి" అని విన్నవించుకున్నారు. ఆయన సల్లం పలికారు, "కోపగించుకోకు" తిరిగి అతడు అడిగాడు, ఆయన (స) తిరిగి ఇదే జవాబు ఇచ్చారు. ఎన్నోసార్లు అడిగాడు, అదే సమాధానం వచ్చింది. (ముస్నద్ అహ్మద్)

ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (స) తో, "నాకు నసియ్యత్ (ఉపదేశం) చెయ్యండి" అన్నాడు. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, "కోపగించుకోకు". ఆయన చెబుతున్న దానిపై నేను శ్రద్ధగా గమనిస్తే అన్ని చెడులకూ కేంద్రం కోపమేనని నాకు అర్థమయ్యింది (ముస్నద్ అహ్మద్). ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉంది, అబూజర్ (రజి)గారికి కోపం వస్తే ఆయన (స) కూర్చుండిపొయ్యారు. తర్వాత శరీరాన్ని నేలకు వాల్చారు. ఆయనకు ఇదేమిటి అని అడిగినప్పుడు ఆయన బదులిచ్చారు. "నేను దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం నుండి విన్నాను, "కోపం వచ్చినప్పుడు నిలబడి ఉంటే కూర్చుండిపో, దానివల్ల కూడా కోపం తగ్గకపోతే పడుకో" అని అన్నారు. (ముస్నద్ అహ్మద్)

ముస్నద్ అహ్మద్‌లోని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉంది, "ఉర్వ బిన్ ముహమ్మద్‌కు కోపం వచ్చింది. ఆయన ఉజూ చేయడానికి కూర్చున్నారు. నేను నా గురువుల ద్వారా ఈ హదీసు విన్నాను. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు – "కోపం షైతాను తరఫు నుండి ఉంది. షైతాను అగ్నితో పుట్టించబడ్డాడు. నిప్పుని ఆర్పేది నీరు, కనుక నీవు కోపం వచ్చినప్పుడు ఉజూ చెయ్యడానికి కూర్చో." దైవప్రవక్త (స) ఈ విధంగా కూడా సెలవిచ్చారు, "చేతిలో డబ్బులేనివాడికి వ్యవధి నిచ్చినా లేక తన అప్పును మాఫీ చేసేసిన వానికి అల్లాహ్ నరకం నుండి విముక్తి ప్రసాదిస్తాడు." (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్ నాలుగవ పారా 1వ భాగం, 36వ పేజీ, ఆలి ఇమ్రాన్)

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗۤ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ
بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰۤى اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِى
الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَاۤ اَرٰٮكُمْ مَّا
تُحِبُّوْنَ‌ؕ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ
مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ‌ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ
لِيَبْتَلِيَكُمْ‌ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ‌ؕ وَاللّٰهُ ذُوْ
فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿152﴾

(152) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిజం చేసి చూపాడు. మీరు (ఉహద్ మైదానంలో) అల్లాహ్ ఆదేశం ప్రకారం కాఫిర్లను బాగా అంతం చేస్తున్నప్పుడు, మీరు పిరికితనం చూపారు. (ప్రవక్త) ఆదేశం విషయంలో కలహించుకోసాగారు. మీకు ఇష్టమైన వస్తువు (యుద్ధప్రాప్తి) కంటబడిన తర్వాత మీరు (ఆయన) పట్ల అవిధేయులయ్యారు. మీలో కొందరు ప్రపంచాన్ని కోరేవారు ఉన్నారు. మరికొందరు పరలోకాన్ని కోరేవారు ఉన్నారు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పరీక్షించాలని అవిశ్వాసులకు బదులుగా మీకు ఓటమినిచ్చాడు, నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మీ తప్పిదాన్ని మన్నించాడు. ఆయన విశ్వాసుల పట్ల గొప్ప దయగలవాడు.

اِذْ تُصْعِدُوْنَ وَلَا تَلْوٗنَ عَلٰٓى اَحَدٍ وَّالرَّسُوْلُ
يَدْعُوْكُمْ فِىْۤ اُخْرٰٮكُمْ فَاَثَابَكُمْ غَمًّاۢ بِغَمٍّ
لِّكَيْلَا تَحْزَنُوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَاۤ
اَصَابَكُمْ‌ؕ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿153﴾

(153) ఉహద్ యుద్ధం నుండి మీరు పారిపోతున్నప్పుడు, ఎవరి వంకా తిరిగి చూడకుండా ఉన్నారు. వాస్తవానికి దైవప్రవక్త మీ వెనుక నుండి మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నాడు. తిరిగి అల్లాహ్ మీకు దుఃఖంపై దుఃఖం కలిగించాడు. మీ చేతి నుండి జారిపోయే దాని విషయంలో దుఃఖించరాదనీ మీపై వచ్చిపడే ఆపద విషయంలో దుఃఖించరాదని. మీరు చేసే ఏ పనినయినా అల్లాహ్ బాగుగా ఎరిగి ఉన్నాడు.

149 – 158 వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : మునుపటి వాక్యాలలో ఉహద్ యుద్ధం గురించి చెప్పబడింది. ఇప్పుడీ ఆయత్‌లలో ముస్లింల వైఫల్యానికి కారణాలు విశ్లేషించబడుతున్నాయి.

వివరణ : ఇక్కడ అల్లాహ్ తెలియజేస్తున్నాడు – ఉహద్ యుద్ధ సందర్భంలోనూ అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమయినదే. ఆయన విశ్వాసులయిన తన దాసులకు సహాయం చేస్తాడు. కాఫిర్లపై వారికి ఆధిక్యతనిస్తాడు. కనుక ఆయన మీకు మీ విరోధులపై ఆధిక్యత నిచ్చాడు. మీరు గనక విధేయత, ఆజ్ఞాపాలనకు కట్టుబడి ఉంటే, ప్రవక్తను అనుసరిస్తే అల్లాహ్ సహాయం చివరి వరకూ మీ వెంట మిగిలి ఉంటుంది. కాని, మీరు అవిధేయత చూపి మీ కేంద్రాన్ని విడిచిపెడితే అందుకు గద్దింపుగా దైవ సహాయం మీ నుండి లాక్కోబడుతుంది. పాచిక తిరగబడింది. (దాని వివరణ 121వ ఆయత్‌లో వచ్చింది. చూడగలరు). (తయ్‌సీరుర్రహ్మాన్ లిబయానుల్ ఖుర్ఆన్ 214వ పేజీ)

(154) తిరిగి ఆ దుఃఖం తర్వాత అల్లాహ్ మీలో కొందరిపై ప్రశాంతతను ప్రసాదించే కునికిపాటు కలిగించాడు. కొందరు తమ ప్రాణాలు దక్కించు కుంటే చాలని భావించిన వారు ఉన్నారు. వారు అల్లాహ్ గురించి అధర్మముగా అజ్ఞానకరమయిన అనుమానంలో పడ్డారు. "ఈ వ్యవహారంలో మా ప్రమేయం కూడా ఏదయినా ఉందా?" అని వారు అడుగుతూ ఉండేవారు. నిస్సందేహంగా అన్ని అధికారాలు అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నాయి అని మీరు చెప్పివేయండి. వారు తమ మనస్సులలో దాచిపెట్టు కున్న దానిని మీ ముందు బహిర్గతం చేయరు. "ఈ వ్యవహారంలో మా ప్రమేయం ఉండి ఉంటే మేమిక్కడ దెబ్బతినే వాళ్ళం కాము" అని అంటారు. చెప్పండి, మీరు మీ ఇళ్ళల్లో ఉండి ఉన్నప్పటికీ చావు రాసి పెట్టబడి ఉన్నవాళ్ళు తప్పక వధ్యస్థలాలకు బయలుదేరి వస్తారు. మీ హృదయాలలో గుప్తంగా ఉన్న దాని నుండి, మీ మనస్సులలోని లోపాన్నుండి అల్లాహ్ వారిని పరీక్షించాలని, మిమ్మల్ని శుభ్రం చేయాలని. అల్లాహ్ మనసులలోని భావాలను సయితం బాగా ఎరుగు. (155) ఇరు సైన్యాలూ ఢీకొన్న నాడు మీలో ఓటమి చెందినవారి కొన్ని తప్పుల కారణంగా షైతాను వారి పాదాలను తడబడ చేశాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఎంతో క్షమించేవాడు, మృదుస్వభావి. కనుక అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు. (156) విశ్వాసులారా! తమ సోదరులు ప్రయాణం లేక జిహాద్ కోసం బయలుదేరినప్పుడు, "వారు గనక మాతో ఉండి ఉంటే చనిపోయేవారూ కాదు, చంపబడేవారూ కాదు" అనే అవిశ్వాసుల మాదిరిగా అయిపోకండి. వారి ఇటువంటి మాటలను అల్లాహ్ వారి హృదయాలకు విచార కారకాలుగా చేసివేస్తాడు. అల్లాహ్యే సజీవులను మరణింప జేస్తాడు. మీరు చేస్తున్న పనులను అల్లాహ్ చూస్తూ ఉన్నాడు.

ثُمَّ اَنۡزَلَ عَلَيۡكُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ الۡغَمِّ اَمَنَةً
نُّعَاسًا يَّغۡشٰى طَآٮِٕفَةً مِّنۡكُمۡ ۙ وَطَآٮِٕفَةٌ قَدۡ
اَهَمَّتۡهُمۡ اَنۡفُسُهُمۡ يَظُنُّوۡنَ بِاللّٰهِ غَيۡرَ الۡحَقِّ
ظَنَّ الۡجَاهِلِيَّةِ ؕ يَقُوۡلُوۡنَ هَلۡ لَّنَا مِنَ الۡاَمۡرِ
مِنۡ شَىۡءٍ ؕ قُلۡ اِنَّ الۡاَمۡرَ كُلَّهٗ لِلّٰهِ ؕ يُخۡفُوۡنَ فِىۡۤ
اَنۡفُسِهِمۡ مَّا لَا يُبۡدُوۡنَ لَكَ ؕ يَقُوۡلُوۡنَ لَوۡ كَانَ
لَنَا مِنَ الۡاَمۡرِ شَىۡءٌ مَّا قُتِلۡنَا هٰهُنَا ؕ قُلۡ لَّوۡ
كُنۡتُمۡ فِىۡ بُيُوۡتِكُمۡ لَبَرَزَ الَّذِيۡنَ كُتِبَ
عَلَيۡهِمُ الۡقَتۡلُ اِلٰى مَضَاجِعِهِمۡ ۚ وَلِيَبۡتَلِىَ
اللّٰهُ مَا فِىۡ صُدُوۡرِكُمۡ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِىۡ
قُلُوۡبِكُمۡ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوۡرِ ﴿154﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ تَوَلَّوۡا مِنۡكُمۡ يَوۡمَ الۡتَقَى الۡجَمۡعٰنِ ۙ
اِنَّمَا اسۡتَزَلَّهُمُ الشَّيۡطٰنُ بِبَعۡضِ مَا كَسَبُوۡا ۚ
وَلَقَدۡ عَفَا اللّٰهُ عَنۡهُمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ
حَلِيۡمٌ ﴿155﴾ 16 ع 7 7
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تَكُوۡنُوۡا كَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا
وَقَالُوۡا لِاِخۡوَانِهِمۡ اِذَا ضَرَبُوۡا فِى الۡاَرۡضِ اَوۡ
كَانُوۡا غُزًّى لَّوۡ كَانُوۡا عِنۡدَنَا مَا مَاتُوۡا وَمَا
قُتِلُوۡا ۚ لِيَجۡعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسۡرَةً فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ ؕ
وَاللّٰهُ يُحۡىٖ وَيُمِيۡتُ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ
بَصِيۡرٌ ﴿156﴾

وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿157﴾

وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿158﴾

(157) మీరు గనక అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడితే లేక మీరే చనిపోతే మొత్తం మీద అల్లాహ్ మన్నింపు ఆయన కారుణ్యం, మీరు ప్రోగు చేస్తున్న వస్తువులన్నింటికంటే ఉత్తమం.

(158) మీరు చనిపోయినా, చంపబడినా మొత్తానికి మీరంతా అల్లాహ్ వైపునకే సమీకరించబడతారు.

ఈ బాధాకర సంఘటనల తర్వాత అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు తప్పక సహాయం చేస్తాడనీ వారి ఆశలన్నింటినీ తప్పక నెరవేరుస్తాడనీ నమ్మకం గల చిత్తశుద్ధిగల ముస్లింలపై శాంతి సూచకంగా ఒక కునుకును ఆవరింపజేశాడు. ఇమామ్ బుఖారీ, అబూ తల్హా (రజి) మాటను నకలు చేశారు. ఉహద్ మైదానంలో ప్రజలు బారులు తీరి ఉన్నారు. మాకు కునికిపాట్లు బాగా వచ్చాయి. నా కరవాలం నా చేతి నుండి జారిపోతుంటే తిరిగి దానిని పట్టుకున్నాను. తిర్మిజీ మాటలలో, అబూ తల్హా (రజి) అన్నారు, "నేను ఉహద్ మైదానంలో తల పైకెత్తి చూశాను. ప్రతి మనిషీ కునుకుపాటు కారణంగా వాలిపోయి ఉన్నాడు."

ఫఖ్రుద్దీన్ రాజీ వ్రాశారు, కునికిపాట్ల వల్ల ఎన్నో లాభాలున్నాయి. ఒక ముఖ్య లాభం ఇస్లాం శత్రువులు ముస్లింలను ఒక్కసారిగా అంతం చేయడానికి సమాయత్తమయ్యారు. అందువల్ల నిద్రావస్థలో భద్రంగా, ప్రశాంతంగా ఉండటం అంటే అల్లాహ్ ఈ స్థితిలో కూడా వారికి సహాయకుడు అనడానికి అన్నింటికన్నా ముఖ్య సాక్ష్యం అయింది. దీని తప్పనిసరి పర్యవసానంగా అల్లాహ్ వాగ్దానంపై వారి నమ్మకం పెరిగిపోయింది. శత్రుభయం వారి హృదయాల నుండి తొలగిపోయింది.

కాని మునాఫిఖ్‌లకు కునికిపాటు రాలేదు. వారికి కేవలం తమను గురించి బెంగ మాత్రమే ఉంది. వారికి తమ ధర్మం గురించి పట్టలేదు, తమ ప్రవక్త గురించీ పట్టలేదు. సహాబాక్రామ్ గురించీ పట్టలేదు. భయం, కలవరం, బెంగ కారణంగా వారికి నిద్ర ఎలా పడుతుంది? వారు అల్లాహ్ గురించి దురనుమానాలు ఆరంభించారు. ఇక ఇస్లాం మరియు ముస్లింల పని అయిపోయిందన్న దురభిప్రాయానికి లోనయ్యారు. మునాఫిక్‌ల నుండి అనుమానం, అపోహ తప్ప మరేమీ ఆశించబడలేదు. మునాఫిఖ్‌లు తమ అపోహను వ్యక్తం చేస్తూ అన్నారు, "మా మాట ఎక్కడ చెలామణి అవుతుంది? మా మాట విని ఉండి వుంటే ఈ రోజు ఈ పరిస్థితి దాపురించేది కాదు."

ఇది అబ్దుల్లా బిన్ ఉబై బిన్ సలూల్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని చెప్పబడింది. యుద్ధానికి మదీనా నుండి బయలుదేరడానికి ముందు, నగరంలోపలే ఉండి శత్రువుల నుండి రక్షించుకుందాం అని అతను సలహా ఇచ్చాడు. అందుచేత ఖజ్‌రజ్‌కు చెందిన చాలామంది వధించబడ్డారన్న కబురు అందినప్పుడు, వాడు ముస్లింలలో గందరగోళం వ్యాపింప చేయడానికి అన్నాడు, "మా మాట ఎవరు పట్టించుకుంటారు? ముహమ్మద్ గనుక మా మాట విని ఉంటే ఇంతమంది వధింపబడేవారు కాదు." దీనికి అల్లాహ్ జవాబిచ్చాడు, "మీరూ వధించబడిన వారందరూ ఇళ్ళనుండి బయలుదేరకూడదన్న విషయాన్ని ఒప్పుకుంటే, లౌహెమహ్‌ఫూజ్ (ఆకాశంలో ఒక సురక్షిత స్థానం)లో వధించబడటం (ఎవరి చావు) వ్రాసిపెట్టబడి ఉందో వారు తమ ఇళ్ళను వదలి వధ్యస్థానాలకు తప్పక చేరుకుంటారు. మరణం విధింపచేయడానికి అల్లాహ్ వారిని వారి ఇళ్ళ నుండి బయలుదేరి అక్కడకు చేరుకోవాలన్న అభిప్రాయాన్ని వారికి కలిగిస్తాడు.

ఇంతవరకూ జరిగిన ఈ విషయంలో ఎన్నో మర్మాలు ఉన్నాయి. వాటిని అల్లాహ్‌యే బాగా ఎరుగు. ఒక

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيْظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوْا مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِيْنَ ﴿159﴾

اِنْ يَّنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِيْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ بَعْدِهٖ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿160﴾

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّغُلَّ ؕ وَمَنْ يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿161﴾

اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿162﴾

هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿163﴾

(159) (ఓ ప్రవక్తా!) వారి పట్ల మీరు మృదు స్వభావి కావటం ఎంత గొప్ప అల్లాహ్ కారుణ్యం. మీరు గనక కఠిన స్వభావి, కరకు హృదయం కలవారు అయినట్లయితే వీరంతా మీ వద్ద నుండి చెల్లాచెదురు అయిపోయేవారే. కాబట్టి వీరిని క్షమించండి. వారి క్షమాభిక్ష కోసం అర్థించండి. పనులలో వారిని సంప్రదించండి. ఇక మీరు పక్కా నిర్ణయం తీసుకుంటే అల్లాహ్‌పై దృఢ నమ్మకం ఉంచండి. నిస్సందేహంగా ఆయన దృఢ నమ్మకం ఉంచేవారిని ఇష్టపడతాడు. (160) అల్లాహ్ గనుక మీకు సహాయపడితే మీపై ఎవరూ ఆధిక్యత పొందలేరు. ఆయనే గనుక మిమ్మల్ని పట్టించుకోకపోతే ఆయన తర్వాత మీకు సహాయం చేయగల వారెవ్వరు? కనుక విశ్వాసులు అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలి. (161) ఒక ప్రవక్త నమ్మకద్రోహం చేయటమనేది జరగని పని. ద్రోహం చేసినవాడు ఖియామత్ రోజున తాను అపహరించిన వస్తువుతో సహా హాజరవుతాడు. ఇంకా ప్రతి వ్యక్తికీ అతడి సంపాదన యొక్క పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఎవరిపైనా దౌర్జన్యం చేయబడదు. (162) దైవసమ్మతి ప్రకారం నడుచుకునేవాడు, దైవాగ్రహంలో చుట్టుముట్టబడి, నరకం నివాసం కాగల వాని వలె అవుతాడా? ఆ నరకం బహుచెడ్డ నివాసం.

(163) వారికోసం అల్లాహ్ వద్ద వివిధ తరగతులు ఉన్నాయి. వారు అమలు చేస్తున్నదంతా ఆయన బాగా చూస్తున్నాడు.

మర్మం ఏమిటంటే చిత్తశుద్ధి గల ముస్లింల నిస్వార్థత, కపటుల (మునాఫిఖ్‌ల) కాపట్యం వెల్లడి కావటం. ఇటువంటి పరిస్థితులను అధిగమించిన తర్వాత విశ్వాసిలోని విశ్వాసం పెరిగిపోతుంది. కపటుల శరీరం మరియు వారి నోటి నుండి అసహనం, కలవరం, ఆందోళనలే వెళ్ళగ్రక్కబడతాయి.

ఇందులో మరొక మర్మం ఇది కూడ ఉంది. పరీక్షా దశలను దాటుకుని విశ్వాసి షైతానీ దురాలోచనలను ప్రతిఘటించాలి. మత్తు వదలాలి. ఈమాన్, ఇస్లాం, తఖ్వాలకు వ్యతిరేకమయిన వాతావరణాన్ని వదిలిపెట్టాలి.

لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ
رَسُوْلًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ
وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۚ
وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿164﴾

(164) నిస్సందేహంగా విశ్వాసులకు అల్లాహ్ ఎంతో మేలు చేశాడు. వారి మధ్యకు వారిలో నుండి ఒక ప్రవక్తను ప్రభవింపజేశాడు. ఆయన వారికి అల్లాహ్ ఆయత్‌లను చదివి వినిపిస్తాడు. వారిని సంస్కరిస్తాడు. వారికి గ్రంథం, వివేకాల శిక్షణనిస్తాడు. వీరయితే ఇంతకు ముందు స్పష్టమయిన అజ్ఞానంలో పడి ఉండేవారు.

اَوَلَمَّآ اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ
مِّثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ۗ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ
اَنْفُسِكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿165﴾

(165) మీపై విపత్తు వచ్చినప్పుడు, "ఇది ఎక్కడ్నించి వచ్చింది" అని గగ్గోలు పెడతారు. వాస్తవానికి ఇంతకు రెట్టింపు ప్రతాపాన్ని అవిశ్వాసులపై మీరు ప్రదర్శించి ఉన్నారు. ఈ విపత్తు మీరు స్వయంగా తెచ్చుకున్నదే. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై అధికారం గలవాడు.

وَمَآ اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ
وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۙ ﴿166﴾

(166) ఇరు సైన్యాల మధ్య తీవ్ర పోరాటం జరిగిన రోజు మీకు కలిగిన నష్టం అల్లాహ్ ఆజ్ఞతోనే కలిగింది. అల్లాహ్ విశ్వాసులను గుర్తించాలని,

وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ نَافَقُوْا ۖ وَقِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
قَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوْا ۗ قَالُوْا لَوْ
نَعْلَمُ قِتَالًا لَّاتَّبَعْنٰكُمْ ۗ هُمْ لِلْكُفْرِ
يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِيْمَانِ ۚ يَقُوْلُوْنَ
بِاَفْوَاهِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ
بِمَا يَكْتُمُوْنَ ﴿167﴾

(167) కపటులెవరో కూడా తెలుసుకోదలిచాడు. "రండి, దైవమార్గంలో జిహాద్ చేయండి లేక (మదీనా పట్టణాన్ని) రక్షించుకోండి" అని అనబడినప్పుడు వారు, "మాకు పోరాటమే గనుక తెలిస్తే తప్పక మిమ్మల్ని అనుసరించేవాళ్ళం" అన్నారు. ఆ రోజున వారు విశ్వాసానికంటే తిరస్కారానికే బాగా దగ్గరయ్యారు. వారు తమ హృదయాలలో లేని విషయాన్ని నోటితో పలికేవారు. వాస్తవానికి వారు దాచిపెడుతున్న దానిని అల్లాహ్ బాగా ఎరుగు.

اَلَّذِيْنَ قَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوْا لَوْ اَطَاعُوْنَا
مَا قُتِلُوْا ۗ قُلْ فَادْرَءُوْا عَنْ اَنْفُسِكُمُ
الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿168﴾

(168) తాము వెనుక ఉండిపోయినది గాక, తమ సోదరులతో, "మా మాట గనక వినివుంటే దెబ్బతినేవారు కాదు" అని అనసాగినవారు వీరే. చెప్పండి మీరీ విషయంలో సత్యవంతులు అయినట్లయితే మరణాన్ని తప్పించుకొని చూపండి.

159 – 168 వివరణ

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం :

మునుపటి ఆయత్‌లలో ఉహద్ యుద్ధం గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లింలకు, దైవప్రవక్త (స)కు కలిగిన దుఃఖం, విచారాలను గురించి వివరించబడింది. ఇంకా దైవప్రవక్త (స) మృదువైఖరి, ఆయన (స) గుణగణాలు వివరించబడ్డాయి.

161వ ఆయత్ వివరణ : ముస్లిం సమాజాన్ని సంబోధించినప్పుడు ఇస్లాం ప్రవక్త అవలంబించే విధానం, ప్రతి విషయంలో మీతో సంప్రదిస్తున్నపుడు ఆ ఆదేశాలను నిర్ణయాలను తు.చ. తప్పకుండా అనుసరించడం మీ బాధ్యత కావాలి. ఆయన దైవప్రవక్త, అల్లాహ్ సృష్టితాల నాయకత్వ బాధ్యతలు నెరవేర్చడంలో దైవప్రవక్త ఎన్నటికీ ఎటువంటి లోటూ చేయడు.

ప్రపంచంలో సత్యవంతుడయిన వ్యక్తి జీవితం అసత్యవంతునితో పోల్చినప్పుడు వింతగా ఉంటుంది. ఒక దుర్వర్తనుడయిన వ్యక్తి తనను తాను ఎంత సచ్ఛీలుడుగా ప్రదర్శించుకున్నప్పటికీ కల్పితం ఎన్నటికీ కల్పితమే. ఏదో ఒక మాటలో వాడి అసలు రూపం బయటపడుతుంది. ఆయత్‌ల పఠనం, హృదయాల సంస్కరణ, గ్రంథం వివేకాల శిక్షణ ఏ వ్యక్తిలో వుంటాయో, నాయకత్వ బాధ్యతల నిర్వహణలో ఆయన వల్ల ఏదయినా లోటు జరగటం ఎలా సాధ్యం?

ఆయత్ 165 : ఉహద్ యుద్ధ వ్యవహారంలో చిత్తశుద్ధిగల ముస్లింలతో మునాఫిఖ్ (కపటు)లు కలిసి మెలిసే జీవించడం, కపటులకు ఒక నిర్ణయాత్మక పరీక్ష. ఈ సందర్భంగా వారి కాపట్యం పూర్తిగా బహిరంగమయిపోయింది. యుద్ధం ఆరంభంలో సలహా సంప్రదింపులు మొదలుకొని యుద్ధం తర్వాత వరకు వారు కుటిలత్వానికి లోను కాకుండా ఉన్న సందర్భం ఏదీ లేదు. నగరం వెలుపలికి వచ్చి, శత్రువులను ఎదుర్కోవాలని మెజారిటీ అభిప్రాయంతో నిర్ణయించబడినప్పుడు వీరు ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించనారంభించారు, నగరం వెలుపలకు వచ్చి పోరాడటం మృత్యుముఖంలోకి వెళ్ళడమే అన్నారు. సరే నగరాన్ని రక్షించుకోండి అని అనబడినప్పుడు రకరకాల సాకులు చూపనారంభించారు. “యుద్ధం చేయవలసిన పరిస్థితి వస్తుందని మేము అనుకోవడం లేదు. మేము గనక ఈ అభిప్రాయంతో ఉంటే తప్పక సన్నాహాలు చేసేవాళ్ళం.” ఆ తర్వాత ప్రజల బలహీనత, అవిధేయత కారణంగా విజయం లభించబోతూ అపజయం కలిగినప్పుడు వారికి దుర్మార్గం, ద్రోహం తలపెట్టడానికి క్రొత్త అవకాశం చేతికొచ్చింది. ఇదంతా మామాట వినకపోవడం వల్లనే వచ్చిందని ఒకసారి, ప్రతి నిత్యం పోరాటాల వల్ల ప్రయోజనం ఏముంది? శత్రువులతో రాజీ పడటంలోనే మేలు ఉందని మరోసారి చెప్పేవారు. అంటే ఏదోవిధంగా ముస్లింలలో నిరాశ, భయం పుట్టించడం, వారు ఏ విషయాన్నీ, సరిగ్గా నిర్ణయించుకోలేక పోయేలా చేయడం వీరి ఉద్దేశ్యం. ఉహద్ మైదానం నుండి వెనుతిరిగి పోతూ పోతూ వారు, “వచ్చే సంవత్సరం తిరిగి వస్తాం, అంతిమ నిర్ణయం చేసి మరీ వెళ్తాం” అన్నారు. మరుసటి సంవత్సరం ఆ సమయం వచ్చినప్పుడు ముస్లింలు సన్నాహాలతో బయటికి వచ్చారు. కాని శత్రువుల జాడలేదు. వారికి మక్కా నుండి బయలుదేరడానికి ధైర్యం చాలలేదు. ముస్లింలు కొన్నాళ్ళు వేచి ఉండి నిండు హృదయంతో విజయులయి తిరిగి వచ్చారు. కాని అవకాశం చిక్కినప్పుడల్లా కపటులు శత్రువులతో కలిసి అన్నివిధాలా దుర్మార్గాలకు పాల్పడ్డారు. భయపడిపోయిన కారణంగా అవమానం తమ భాగంలో రాకూడదని, ముస్లింల భాగంలో రావాలని, ముస్లింలు యుద్ధానికి సిద్ధపడే పరిస్థితి రాకూడదని శత్రువులు కోరుతున్నారు.

కాబట్టి ముస్లింలను భయభ్రాంతులకు గురిచేయడానికి మనుషులు పంపబడ్డారు. ఎన్నో పుకార్లను ప్రచారం చేశారు. కపటులు వాటిని వ్యాపింపచేయడానికి, ముస్లింలను యుద్ధ సన్నాహాలకు దూరంగా ఉంచాలనుకున్నారు.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
اَمْوَاتًا ؕ بَلْ اَحْيَآءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُوْنَ ۙ ﴿169﴾
فَرِحِيْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۙ
وَيَسْتَبْشِرُوْنَ بِالَّذِيْنَ لَمْ يَلْحَقُوْا بِهِمْ مِّنْ
خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُوْنَ ۘ ﴿170﴾
يَسْتَبْشِرُوْنَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ ۙ وَّاَنَّ
اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚۛ ﴿171﴾ ع 17 16 8
اَلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ مِنْۢ بَعْدِ مَآ
اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا مِنْهُمْ
وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۚ ﴿172﴾
اَلَّذِيْنَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ
جَمَعُوْا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ اِيْمَانًا ۖ
وَّقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ ﴿173﴾

(169) అల్లాహ్ మార్గంలో (షహీద్) అమరులయిన వారిని మృతులుగా భావించకండి. వారు సజీవులుగా ఉన్నారు. తమ ప్రభువు వద్ద నుండి ఉపాధి పొందుతున్నారు. (170) వారిపై కలుగుతున్న దైవానుగ్రహం పట్ల వారు ఎంతో సంతోషిస్తున్నారు. ఇంకా వారి వెనుక ఉన్నవారు, (అమరగతులయిన తర్వాత) ఇంకా తమను కలుసుకోని వారిపట్ల చాలా సంతోషిస్తారు. వారికి భయం కలుగదు. విచారానికీ గురి కారు. (171) వారిపై అల్లాహ్ తరఫు నుండి లభిస్తున్న కారుణ్యం, బహుమానాలకు వారు సంతోషిస్తారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విశ్వాసుల ప్రతిఫలాన్ని వృధా చెయ్యడు. (172) దెబ్బతిన్న తర్వాత కూడ దైవం మరియు దైవప్రవక్త ఆదేశానికి బద్ధులయినవారు, వారిలో సదాచార పరాయణులు, దైవభీతి కలవారు ఉన్నారు. వారికోసం బహు గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. (173) వీరి (విశ్వాసుల)కి ప్రజలు "నిస్సందేహంగా మిమ్మల్ని ఎదిరించడానికి ప్రజలు ఒక పెద్ద సైన్యాన్ని తయారుచేశారు. కనుక వారికి భయపడండి" అని అన్నప్పుడు వారి విశ్వాసం మరింత పెరిగిపోయింది. "మాకయితే అల్లాహ్‌యే చాలు. ఆయన ఎంతో మంచి కార్యసాధకుడు" అని చెప్పసాగారు.

ఇక్కడ ఈ విషయాలన్నింటినీ సూచించడం జరిగింది. తమ కపట వైఖరిని విడనాడాలని, లేకుంటే అల్లాహ్ వారి ముఖాల నుండి కాపట్యపు ముసుగు తొలగించే పరిస్థితి వచ్చిపడిందని హెచ్చరిస్తూ కపటులకు ఆఖరి ఛాన్సు ఇవ్వబడింది.

ఈ ఆయత్‌లలో చూపబడిన కపటుల మానసిక స్థితి ఏమంత ప్రత్యేక స్థితి కాదు. సమాజంలోని బలహీనులు, కలవరపాటుకు గురయినవారు ఇటువంటి పరిస్థితినే కల్పిస్తారని శ్రద్ధగా గమనిస్తే తెలిసిపోతుంది.

ఆయత్ 168 : కపటుల కాపట్యం పూర్తిగా బట్టబయలైపోయింది. వారితో, "రండి, దైవమార్గంలో యుద్ధం చెయ్యండి లేదా నగరంలోనే ఉండి శత్రువుల దాడిని నిరోధించండి" అని చెప్పబడినప్పుడు, "యుద్ధం తప్పక జరుగుతుందని మాకు తెలిసి ఉంటే తప్పక మీకు తోడ్పడే వాళ్ళం" అని అనసాగారు. వారి మాటలు అంటున్నప్పుడు వారు విశ్వాసానికన్నా తిరస్కారానికి బాగా చేరువలో ఉన్నారు. వాస్తవంగా, వారు తమ హృదయాలలో లేని విషయాన్ని నోటితో చెబుతున్నారు, వారు మనసులలో దాచుకున్న దానిని దైవం ఎరుగని వాడు కాదు.

కాని తమ సోదరుల పక్షంలో అంటారు, "మేం చెప్పినట్లు విని ఉంటే ఎన్నటికీ దెబ్బతినే వారు కాదు." (ఓ

فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَّمْ
يَمْسَسْهُمْ سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ ؕ
وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿174﴾
اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۪ فَلَا
تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿175﴾
وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِى الْكُفْرِ ۚ
اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا
يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيْمٌ ﴿176﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ لَنْ يَّضُرُّوا
اللّٰهَ شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿177﴾
وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ خَيْرٌ
لِّاَنْفُسِهِمْ ؕ اِنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿178﴾

(174) వీరు దైవకృప, ఆయన వరాన్ని పొంది తిరిగి వచ్చారు. వారికి ఎటువంటి కష్టమూ కలుగలేదు. వారు దైవామోదాన్ని అనుసరించారు. అల్లాహ్ ఎంతో గొప్ప కృపాశీలి. (175) ఈ షైతానేకదా మిమ్మల్ని తన మిత్రుల (తిరస్కారుల సైన్యం) నుండి భయపెడుతూ ఉన్నాడు. కనుక మీరు విశ్వాసులు అయితే వాడికి భయపడకండి. కేవలం నాకు మాత్రమే భయపడండి. (176) (ఓ ప్రవక్తా!) తిరస్కారంలో వీరు కృషి చేస్తున్నారు. వీరి కార్యకలాపాలు నీకు విచారం కలిగించకూడదు సుమా! వీరు అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం నష్టం కలిగించలేరు. ఇటువంటి వారికి పరలోకంలో ఎటువంటి భాగమూ ఉండకూడదని అల్లాహ్ కోరుతున్నాడు. వారికోసం ఘోరాతి ఘోరమైన శిక్ష ఉంది. (177) విశ్వాసానికి బదులు తిరస్కారాన్ని ఖరీదు చేసినవారు అల్లాహ్ ధర్మానికి ఏమీ నష్టం కలిగించలేరు. వారి కోసం బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది. (178) మేము వారిపై పట్టును సడలిస్తున్నామని, ఇది వారికి ఉత్తమమని తిరస్కారులు ఎంతమాత్రం భావించకూడదు. నిస్సందేహంగా వారు అత్యధికంగా పాపాలు కూడగట్టుకోవాలని మాత్రమే వారిపై పట్టును సడలిస్తున్నాము. వారికి అవమానకరమయిన శిక్ష ఉంటుంది.

ప్రవక్తా! నీవు చెప్పేయి) సరే! మీరు నిజంగా (ఈ ఉద్దేశ్యంలో) సత్యవంతులు అయితే మీకు ఎదురుగా మరణం వచ్చి నిల్చున్నప్పుడు దానిని బయటికి పంపెయ్యాలి. శాశ్వతంగా బ్రతికి ఉండాలి. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్, 4వ పార, 392, 396వ పేజీలు)

169 – 180 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం:

మునుపటి ఆయత్‌లలో ఉహద్ యుద్ధం గురించిన వివరణ ఉంది. ఈ ఆయత్‌లలో షహీదుల (అమరగతి పొందినవారి) ప్రస్తావన ఉంది. వారు స్వర్గంలో ఎంత సుఖంగా ఉన్నారో, ఏమి కోరుతున్నారో వివరించబడింది.

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلٰى مَآ اَنْتُمْ
عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ ؕ وَمَا
كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۪ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ
وَرُسُلِهٖ ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ اَجْرٌ
عَظِيْمٌ ﴿179﴾
وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ
مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ؕ
سَيُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَلِلّٰهِ
مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿180﴾ ع 18 9 9

(179) ఇప్పుడు మీరు ఉన్న స్థితిలో అల్లాహ్ విశ్వాసులను ఉంచడు. పవిత్రులను అపవిత్రుల నుండి వేరుపరుస్తాడు. మీకు అగోచరముల గురించి తెలియజేయడం అల్లాహ్ విధానం కాదు. పైగా (ఇందుకోసం) తన ప్రవక్తల నుండి తాను కోరిన వారిని ఎన్నుకుంటాడు. కనుక అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించండి. మీరు గనక విశ్వసించి, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండినట్లయితే మీకు గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (180) అల్లాహ్ తన కృపవల్ల (సొమ్ము) ప్రసాదించినప్పటికీ, అందులో పిసినారితనం వహిస్తే, ఈ పిసినారితనం వారికి మంచిదని భావించకూడదు. పైగా అది వారికోసం ఎంతో చెడ్డది. వారు చూపుతున్న పిసినారితనం అంతిమ దినాన వారి పాలిట కంఠపాశం అవుతుంది. భూమీ ఆకాశాల వారసత్వం అల్లాహ్‌దే. మీరు చేస్తున్న దానిని అల్లాహ్ బాగుగా ఎరుగు.

169వ ఆయత్ : అమరగతి పొందినవారి ఈ జీవితం వాస్తవమైనదే. కాని, దాని గురించిన అవగాహన ప్రపంచ ప్రజలకు లేదు. (ఖుర్ఆన్ విశదపర్చినట్లుగా) మరి ఆ జీవితం యొక్క మతలబు ఏమిటి? కొందరేమో "గోరీలలో వారి ఆత్మలు త్రిప్పిపంపబడతాయి. అక్కడ వారు దైవానుగ్రహాల మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూ ఉంటారని" అంటారు. మరికొందరు "స్వర్గంలోని పూల సువాసనలు వారికి అందుతాయి. వాటివల్ల వారి శరీరాలు సువాసనలతో ఉంటాయి" అని అంటారు. అయితే హదీసు ద్వారా మరొక వైనం తెలియవస్తోంది.

అదే నిజం. అదేమంటే, వారి ఆత్మలు పచ్చని పక్షుల శరీరాలలో ప్రవేశపెట్టబడతాయి. అవి స్వర్గంలో తింటూ, తిరుగుతూ ఉంటాయి. స్వర్గంలోని అనుగ్రహాలతో లబ్ది పొందుతూ ఉంటాయి. (సూరయె బఖర, ఆయత్ నె.154) ఫత్‌హుల్ ఖదీర్, సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.3500)

ఆయత్ 170 వివరణ : అంటే వారి తర్వాత ప్రపంచంలో బ్రతికి ఉండి లేక జిహాద్‌లో నిమగ్నులయివున్న వారి గురించి వీరు, వారు కూడా అమరగతి పొంది ఇక్కడ మనలాంటి మధుర జీవితం పొందితే బాగుండునని వారు కాంక్షిస్తుంటారు. ఉహద్‌లో అమరగతులయిన వారు అల్లాహ్ సమక్షంలో విన్నవించుకుంటారు, "ప్రపంచంలో ముస్లిం సోదరులు బ్రతికి ఉన్నారు. వారికి మా పరిస్థితులు, సంతోషభరిత జీవితం గురించి ఎవరయినా వారికి తెలియజేస్తే వారు యుద్ధం, జిహాద్ పట్ల విముఖులు కారు." అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, "మీ ఈ మాటను వారికి నేను అందజేస్తాను." ఈ సందర్భంగా అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌ను అవతరింపజేశాడు.

ఇంతేకాక అనేక హదీసులలో షహాదత్ (అమరగతి) విశిష్ఠత విశదపరచబడింది. ఉదాహరణకు ఒక హదీసులో సెలవియ్యబడింది. "అల్లాహ్ వద్ద మంచి స్థానం గల మరణించే ప్రాణం, తిరిగి ప్రపంచానికి వెళ్ళడానికి ఇష్టపడదు. అయితే అమరగతి పొందినవాడు తిరిగి ప్రపంచంలోకి రావడానికి ఇష్టపడతాడు. తద్వారా మరోసారి దైవమార్గంలో

لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ
وَّنَحْنُ اَغْنِيَآءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَقَتْلَهُمُ
الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّنَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ
الْحَرِيْقِ ﴿181﴾
ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ
بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۚ ﴿182﴾
اَلَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَآ اَلَّا نُؤْمِنَ
لِرَسُوْلٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَاْكُلُهُ النَّارُ ۗ
قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِيْ بِالْبَيِّنٰتِ
وَبِالَّذِيْ قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوْهُمْ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿183﴾

(181) “అల్లాహ్ పేదవాడు, మేము ధనికులం” అని అన్నవారి మాటను నిశ్చయంగా అల్లాహ్ విన్నాడు. వారు చెప్పిన దానిని మేము వ్రాసివుంచుతాము. వారు ప్రవక్తలను అన్యాయంగా చంపుతున్నారు. (దానిని కూడ మేము వ్రాస్తున్నాము). అంతిమ దినాన మేము అంటాము, “ఇక భగ భగ మండే నరకాగ్నిని చవిచూడండి.” (182) ఇది మీరు చేతులారా సంపాదించుకున్నదే. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ తన దాసులకు అన్యాయం చేయడు. (183) “ఏ ప్రవక్త అయినా మా దగ్గరకు ఖుర్బానీని తెచ్చి, దానిని అగ్ని భక్షించి వేయాలి. ఈ అద్భుతం జరగనంతవరకూ మేము ఏ ప్రవక్తనూ విశ్వసించరాదు అని నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మాతో వాగ్దానం తీసుకున్నాడు” అన్నవారు వీరే. మీరు వారికి చెప్పండి : నాకంటే ముందు మీ దగ్గరకు ఎందరో ప్రవక్తలు వచ్చారు. వీరు స్పష్టమయిన నిదర్శనాలను తెచ్చారు. మీరు ఇప్పుడు చెబుతున్న నిదర్శనం కూడా. మరి మీరే గనక సత్యవంతులు అయితే మీరు వారిని ఎందుకు హత్యచేశారు?

చంపబడాలని కోరుకుంటాడు. అమరగతి పొందటంలోని శ్రేష్ఠతను అతడు కళ్ళారా చూశాడు కనుక ఇలా కోరుకుంటాడు.” (ముస్నద్ అహ్మద్, సహీహ్ ముస్లిం, కితాబుల్ ఆరా)

దైవప్రవక్త (స) తనతో అన్నారని హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) తెలియజేస్తున్నారు, “నీకు తెలుసా? అల్లాహ్ నీ తండ్రిని బ్రతికించాడు. నీ కోరిక ఏదయినా ఉంటే చెప్పు, నేను దానిని నెరవేరుస్తాను” అని అతనితో అన్నాడు. నీ తండ్రి జవాబిచ్చాడు, “నా కోరిక అయితే ఇదే. నన్ను మరోసారి ప్రపంచానికి పంపించాలి. తద్వారా మరోసారి నీమార్గంలో చంపబడాలి.” అల్లాహ్ ఇలా చెప్పాడు, “ఇదయితే కుదరదు. ఇక్కడకు వచ్చినవాడు ఎవరూ మరోసారి ప్రపంచానికి వాపసు పోకూడదు అన్నది నా నిర్ణయం.” (ముస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం. 11825, సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 3488)

ఆయత్ 178 : ఇందులో దైవచట్టం గురించి చెప్పబడింది. (అమ్‌వాల్ అంటే గడువు ఇవ్వడం అని అర్థం). అంటే అల్లాహ్ తన వివేచన, తన ఇచ్ఛను అనుసరించి కాఫిర్లకు (తిరస్కారులకు) గడువు ప్రసాదిస్తాడు. తాత్కాలికంగా వారికి సమృద్ధినీ, సంపన్నతనూ, సిరిసంపదలూ, సంతానంతో అనుగ్రహిస్తాడు. తమపై దైవకృప ప్రసరింపబడుతోందని వారు భావిస్తారు. కాని దైవానుగ్రహాలతో కటాక్షించబడినవారు పుణ్యం, దైవవిధేయతా మార్గం అవలంబించక పోయినట్లయితే ఈ ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలు దైవకృప కావు. దైవమిచ్చిన వ్యవధి మాత్రమే. దీనివలన వీరి తిరస్కారం,

(184) ఇక వారు మిమ్మల్ని ధిక్కరించినట్లయితే మీరు ఓర్పు వహించండి. మీకు పూర్వం స్పష్టమయిన ఆధారాలు సహీఫాలు వెలుగును ప్రసాదించే గ్రంథం తెచ్చిన ఎందరో ప్రవక్తలు ధిక్కరించబడ్డారు.

(185) ప్రతి ప్రాణీ మరణాన్ని చవిచూడవలసి ఉంది. అంతిమ దినంనాడు మీ కర్మలకు పూర్తి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. ఇక నరకం నుండి కాపాడబడి, స్వర్గంలో ప్రవేశింపచేయబడినవాడు సఫలుడు అయ్యాడు. ఈ ప్రాపంచిక జీవితం అయితే కేవలం మోసపు తడిక మాత్రమే. (186) ముస్లింలారా! మీకు, మీ సంపదకు, మీ ప్రాణాలకు పరీక్ష వచ్చి తీరుతుంది. ఇంకా మీకు పూర్వం గ్రంథం ఇవ్వబడిన వారిచేత, ముష్రికుల చేత ఎంతో బాధాకరమైన మాటలు వినవలసి వస్తుంది. మీరు గనక ఓర్పు వహిస్తే, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉంటే, నిశ్చయంగా ఇది ఎంతో సాహసంతో కూడిన పని.

(187) ఇంకా అల్లాహ్ గ్రంథం ఇవ్వబడిన వారి నుంచి, ప్రజల ఎదుట గ్రంథాన్ని వివరంగా స్పష్టం చేయాలనీ, ఏమీ దాచిపెట్టరాదనీ వీరి చేత గట్టి వాగ్దానం తీసుకున్నారు. ఇక వారు గ్రంథాన్ని విస్మరించారు. కొద్దిపాటి విలువకు బదులుగా అమ్మివేశారు. వారు వసూలు చేస్తూ ఉన్న మూల్యం ఎంత చెడ్డది!

(188) తమ చేతలకు సంబరపడేవారు, వారు చేయని పనులకు కూడా ప్రశంసింపబడాలని కోరుకునేవారి విషయంలో వారు శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటారని ఏమాత్రం అనుకోకు. వారికోసం అయితే బాధాకరమైన శిక్ష ఉంది.

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ
جَاءُو بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتٰبِ الْمُنِيرِ ﴿184﴾
كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ
أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ
النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَآ إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿185﴾
لَتُبْلَوُنَّ فِيٓ أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۗ
وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوٓا أَذًى كَثِيرًا ۗ
وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ
الْأُمُورِ ﴿186﴾
وَإِذْ أَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ
لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ ۫ فَنَبَذُوهُ
وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۗ
فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿187﴾
لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَآ أَتَوْا وَّيُحِبُّونَ
أَنْ يُّحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿188﴾

పాపం పెరిగిపోతాయి. చివరకు వారు నరకంలోని శాశ్వత శిక్షకు పాత్రులుగా నిర్ణయించబడతారు. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ మరెన్నో చోట్ల వివరించాడు. ఉదా : సూరతుల్ మోమినూన్, 55 – 56 పేజీలలో చూడగలరు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్ : 213వ పేజీ)

| | |
|---|---|
| (189) భూమీ ఆకాశాల యజమాని అల్లాహ్‌యే. అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై శక్తి గలవాడు. | وَلِلّٰهِ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ع ﴿189﴾ |

ع 19 9 10

181 – 189 ఆయత్‌ల వివరణ

**ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం :**

మునుపటి ఆయత్‌లలో కపటుల (మునాఫికీన్) గురించి చెప్పబడింది. వారు ఇస్లాంలో ప్రవేశించి ఇస్లాంకు, ముస్లింలకు ఎంత నష్టం కలిగించారో తెలియజేయబడింది. ఇక ఈ ఆయత్‌లలో యూదుల దుర్గుణాలు, విశ్వాసరాహిత్యం గురించి చెప్పబడింది.

వారు అల్లాహ్‌ను లోభి అనీ, ఫకీరు అని అన్నారు. అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగం చేశారు. ప్రవక్తలను హత్య చేశారు. అమానతు (అప్పగింత)లో ఖియానత్ (ద్రోహం) చేశారు. మీరు ఇలా చేయకండి అనీ, మీలో ఈ అలవాట్లు ఉండకూడదనీ ముస్లింలకు చెప్పబడుతోంది.

వివరణ : ఒక వచనాన్ని ప్రత్యక్షంగా పలికి ఒక మనిషి విశ్వాసి అయిపోతాడు. కాని అల్లాహ్ దృష్టిలో, అతడు అల్లాహ్ మార్గంలో తన ప్రాణాల్ని, తన సొమ్మును ఇచ్చి వేసినప్పుడే విశ్వాసికాగలడు. ధన ప్రాణాల త్యాగం చేయకుండా ఎవరి విశ్వాసమూ విశ్వసనీయం కాజాలదు. తాను తన ప్రాపంచిక భవిష్యత్తును భద్రం చేసుకుంటున్నానని అతడు భావిస్తున్న కారణంగానే మనిషి తన సొమ్మును మిగులుస్తాడు. కాని మనిషికి పరలోకంలో ఎదురయ్యే వాస్తవమైన భవిష్యత్తు పరలోక ప్రపంచంలో ఈ విధంగా మిగుల్చుకున్న సొమ్ము మనిషికి కేవలం పీడగా రుజువు అవుతుంది. ఏ సొమ్ము అయితే ప్రపంచంలో అలంకారం, గర్వాలకు అధారంగా కనబడుతున్నదో, ఆ సొమ్మే పరలోకంలో దైవాదేశంతో సర్ప రూపం దాలుస్తుంది. అతడ్ని శాశ్వతంగా కాటువేస్తుంటుంది.

ఖుర్బానీ (త్యాగం) గల ధర్మాన్ని అవలంబించని వారు తమను తాము నిజమయిన వారుగా రుజువు చేసుకోవాలని రకరకాల మాటలు చెబుతారు. ఉదాహరణకు ఈ సొమ్మును దైవం మన అవసరం నిమిత్తం పుట్టించాడు. మరి మనం మన అవసరాల కోసం ఖర్చుచేసి దానిని మన ప్రాపంచిక సుఖాల కోసం వినియోగించవచ్చు కదా అనుకుంటారు. ఒక్కోసారి వారి నిశ్చలత వారిని ఎంతవరకు తీసుకుపోతుందంటే వారు ఏకంగా సందేశదాతనే సందేహాస్పదుడుగా చేయడానికి రకరకాల సాకులు వెదుకుతారు. తద్వారా తమ జీవితం, తమ సొమ్ము త్యాగం చేసి అతడికి తోడ్పడటానికి ఆ వ్యక్తి నిజమయిన సందేశదాత కాడని రుజువుపర్చే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఇటువంటి వారు చెప్పేమాటలు పైకి రుజువు రూపంలో ఉంటాయి. కాని, వాస్తవానికి విశ్వాసం కోరే దాని నుండి పరారు కావడం కోసమే ఉంటాయి. అందుకోసం వారు ఎటువంటి ఆధారం వారికి చూపినా వారు దానిని తిరస్కరించడానికి ఏవయినా సాకులు వెదుక్కుంటారు. తమ ఆఖరి పర్యవసానం మరణమేనన్న విషయం మర్చిపోయిన వారు వీరే. మరణ దశ ఎదుటికి రాగానే పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోతుంది. మరణం, అబద్ధపు ఆశ్రయాల్ని పనికి మాలినవిగా చేసివేస్తుంది. ఆ తర్వాత మనిషి తనను తాను వ్యక్తం చేస్తూ ఉన్న స్థానంలో కాక వాస్తవంగా అతడు ఉన్న స్థానంలోనే తనను తాను చూసుకుంటాడు. ప్రస్తుత ప్రపంచంలో ఒకరు అభివృద్ధి సాధించడం, లేక ప్రస్తుత ప్రపంచంలో ఒకరికి పేరు ప్రఖ్యాతులు రావడం రెండూ కూడ వాస్తవపరంగా ఒకేస్థాయి విషయాలు. ఇక్కడి అనుగ్రహాలు అతడు ధర్మంపై ఉన్నాడనడానికి రుజువూ కాదు. మరి ఇక్కడ ఎవరైనా కష్టాలకు లోను కావడం అతడు అధర్మంపై ఉన్నాడనడానికి రుజువు కాదు. ఈ రెండూ పరీక్షా పత్రాలే కాని పర్యవసానానికి చిహ్నాలు కావు. (తజ్‌కీరుల్ ఖుర్‌ఆన్, మౌలానా వహీదుద్దీన్ ఖాన్)

(190) నిశ్చయంగా భూమీ ఆకాశాల పుట్టుకలో, రాత్రీ పగళ్ళు ఒక దాని తరువాత మరొకటి రావడంలో బుద్ధిగలవారికి ఎన్నో నిదర్శనాలున్నాయి. (191) వారు లేస్తూ, కూర్చుంటూ, పడుకుంటూ అన్ని స్థితులలోనూ అల్లాహ్‌ను స్మరిస్తారు. భూమీ ఆకాశాల పుట్టుక గురించి చింతన చేస్తారు. (ఎలుగెత్తి చెబుతారు) "ఓ మా ప్రభూ! ఇదంతా నీవు వ్యర్థంగా పుట్టించలేదు. నీవు పవిత్రుడవు. మరి మమ్మల్ని నరక బాధ నుండి కాపాడు. (192) ఓ మా ప్రభూ! నీవు నరకంలో వేసినవాడు గొప్ప అవమానంలో పడవేయబడ్డాడు. (అక్కడ) దుర్మార్గులకు సహాయకారి ఎవరూ ఉండరు. (193) ఓ మా ప్రభూ! మేమొక పిలుపునిచ్చే వాని పిలుపు విన్నాము. మీ ప్రభువును విశ్వసించండి అని అతడు విశ్వాసం వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నాడు. కనుక మేము విశ్వసించాము. మా ప్రభూ! మా పాపాలను క్షమించు. మా తప్పులను మా నుండి దూరం చెయ్యి. మాకు సదాచారులతో పాటు మరణాన్ని ఇవ్వు. (194) ఓ ప్రభూ! నీవు నీ ప్రవక్తల ద్వారా మాకు చేసిన వాగ్దానాన్ని మాకు ప్రసాదించు. పరలోక దినం నాడు మమ్మల్ని పరాభవించకు. నిశ్చయంగా నీవు వాగ్దానభంగం చెయ్యవు. (195) కనుక వారి ప్రభువు వారి మొరలను అంగీకరిస్తూ అన్నాడు, "మేము ఆచరించే వారి కర్మలను, పురుషుడయినా, స్త్రీ అయినా, వృధా చేయము. మీరంతా ఒకే కోవకు చెందినవారు. కనుక హిజ్రత్ చేసినవారు, తమ ఇళ్ళ నుండి వెళ్ళగొట్టబడినవారు, నా మార్గంలో కష్టాలు అనుభవించినవారు, జిహాద్ చేసినవారు అమరగతులయిన వారి చెడుగులను వారి నుండి దూరం చేస్తాను. వారిని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపచేస్తాను." అల్లాహ్ వద్ద వారికి ప్రతిఫలం ఇదే. అల్లాహ్ దగ్గర మంచి ప్రతిఫలం ఉంది.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ
اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿190﴾
الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُودًا وَّعَلٰى
جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ ۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا ۚ
سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿191﴾
رَبَّنَآ إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهٗ ۖ
وَمَا لِلظّٰلِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿192﴾
رَبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُّنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ
آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ۚ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ
الْأَبْرَارِ ﴿193﴾
رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿194﴾
فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ
عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ
مِّنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ
دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقٰتَلُوا وَقُتِلُوا
لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ
جَنّٰتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ ۚ ثَوَابًا مِّنْ
عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿195﴾

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي
الْبِلَادِ ﴿196﴾
مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ثُمَّ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ﴿197﴾
لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ
اللّٰهِ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ﴿198﴾
وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ
اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خٰشِعِيْنَ لِلّٰهِ
لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا اُولٰٓئِكَ
لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ
الْحِسَابِ ﴿199﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اصْبِرُوْا وَصَابِرُوْا
وَرَابِطُوْا وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿200﴾ 20 ع 11 11

(196) (ఓ ప్రవక్తా!) తిరస్కారులు నగరంలో సంచరించడం నిన్ను మోసంలో పడవెయ్యకూడదు. (197) ఇది కొన్నాళ్ళ జీవితపు సంబరం. తర్వాత వారి నివాసం నరకం, అది బహుచెడ్డ నివాసం. (198) కాని తమ ప్రభువుకు భయపడేవారి కోసం కాలువలు ప్రవహించే తోటలు ఉన్నాయి. వాటిల్లో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఇది అల్లాహ్ దగ్గర వారికి ఆతిథ్యం అవుతుంది. అల్లాహ్ దగ్గర ఉన్నదంతా సదాచారులకు ఎంతో ఉత్తమం.

(199) గ్రంథం కలవారిలో కొందరు ఇటువంటి వారు కూడా ఉన్నారు. వారు అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తారు. మీపై అవతరింపజేయబడిన దానినీ, వారిపై అవతరింపచేయబడిన దానిని కూడా విశ్వసిస్తారు. వారు దైవ సమక్షంలో వినయంగా మెలుగుతారు. స్వల్ప మూల్యానికి బదులుగా అల్లాహ్ ఆయత్‌లను అమ్ముకోరు. ఇటువంటి వారి ప్రతిఫలం వారి ప్రభువు దగ్గర ఉంది. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ లెక్క తీర్చడంలో ఆలస్యం చెయ్యడు. (200) విశ్వాసులారా! సహనం వహించండి. స్థయిర్యం చూపండి. అన్ని వేళలలో జిహాద్‌కు సిద్ధంగా ఉండండి. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. తద్వారా మీరు సాఫల్యం పొందగలగాలి.

190 – 200 వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం :

తౌహీద్ (ఏకేశ్వరోపాసన) గురించిన ప్రస్తావనతో ఈ సూరా ఆరంభమయింది. మధ్యలో కూడా దేవుని ఏకత్వానికి నిదర్శనాలు ఇవ్వబడ్డాయి. అల్లాహ్ ఒక్కడు. ఆయననే ఆరాధించాలి. ఆయనే మన ప్రభువు. ఆయనే సృష్టికర్త. ఆయనే యజమాని. మరణించిన తర్వాత మనం ఆయన వద్దకే వెళ్లవలసి ఉంది. ఆయన మన లెక్క తీసుకుంటాడు. కృతజ్ఞులు, ఆరాధనాపరులు అయిన వారి కోసం స్వర్గం ఉంది. అవిధేయులు, తిరస్కారులు అయిన వారికోసం నరకం ఉంది. ఈసా (అలై)ను తమ ఆరాధ్యుడు, కోర్కెలను తీర్చేవాడుగా చెప్పేవారు తప్పిదం చేస్తున్నారు.

ఆయత్ 190 : ఇక్కడి నుండి సూరా చివరి వరకు ఆయత్‌లు చివరి మాటలుగా చెప్పబడ్డాయి.

హదీసులో వచ్చింది – దైవప్రవక్త (స) అర్ధరాత్రి గడిచిన తర్వాత మేల్కొనేవారు. ఆకాశం వైపు చూసి ఈ

ఆయత్‌లు పఠించేవారు. అంటే ధ్యానం, చింతనల కోసం రాత్రి చివరిభాగం ఉత్తమ సమయం. ఈ సమయంలో మనిషికి ఏకాగ్రత లభిస్తుంది గనుక.

భూమీ ఆకాశాల నిర్మాణం, రాత్రింబగళ్ళ ఈ వ్యవస్థ సాక్ష్యమిస్తోంది. ఈ సృష్టి దైవ రహితంగా ఉనికిలో లేదు. దానిని నడిపేవారూ బహుదైవాలు (అనేక దేవుళ్ళూ) కారు. ఇది ఏకైక దేవుని సృష్టి. ఒక గొప్ప వివేకి నిర్మించిన పథకం. ఒక న్యాయశీలుని న్యాయవంతమయిన వ్యవస్థ. కరుణించేవాడూ, కనికరించేవాడూ అయిన వాని కారుణ్యభరిత దృశ్యం. కనుక మనిషి మరియు ఈ లోకపు ఉనికి లక్ష్యరహితం ఎంతమాత్రమూ కాదు. అల్లాహ్ పవిత్రుడు. లక్ష్యరహితమయిన, వ్యర్థమయిన పని ఏదీ ఆయన వల్ల జరుగదు.

ఆయత్ 191 : అల్లాహ్‌ను స్మరించడానికి ఒక ప్రత్యేక సమయం పాటించాలన్న షరతు లేదు. అన్ని వేళలలో, అన్ని పరిస్థితులలో ఆ పని చేయాలి. ఆ మనిషి నిలబడి ఉన్నా, కూర్చొనివున్నా, ఏదయినా పనిలో నిమగ్నమయి ఉన్నా, విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నా సరే. శ్వాసించడం మానవ జీవితానికి అవసరం అయినట్లే, అల్లాహ్ స్మరణ, ఆధ్యాత్మిక జీవితానికి అవసరం. తెలివిగలవారి లక్షణం. ఏ సమయంలోనూ అల్లాహ్‌ను స్మరించడం పట్ల ఏమరుపాటు వహించరు. తెలివిగల వారి మరో లక్షణం, వారి హృదయం స్మరణ, చింతనల నుండి ఖాళీగా ఉండదు. ఇస్లాంలో ఈ రెండు విషయాలు వాంఛనీయాలే. అంటే దైవనామ స్మరణతో పాటు పరలోక చింతన కూడ చేయాలి.

ఆయత్ నెం. 198 : సందర్భోచితంగా ఈ ఆయత్‌లో బలహీనులు, జులుంకు గురయిన ముస్లింలను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. వారు గనక భయభక్తుల వైఖరిపై నిలకడగా ఉంటే పరలోకంలో ఎంతో ఘనంగా వారికి విందు ఏర్పాట్లు ఉంటాయి.

అల్లాహ్ తన విశ్వాసపాత్రులయిన దాసుల కోసం ఉత్తమమయిన వస్తువులు సిద్ధంగా ఉంచాడు.

ఆయత్ నెం. 200 : ఇది మిగతా వచనం. ఇందులో పరిస్థితుల మినహాయింపుతో ఇస్లాం వ్యతిరేక శక్తులతో తలపడటానికి అవసరమయిన సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి. అంటే ఇస్లాం వ్యతిరేక శత్రువులను ఎదిరించడానికి అన్నివిధాల తయారుగా ఉండండి. రాబితూ అనే పదంలో జిహాద్‌కోసం భౌతికపరమయిన ఏర్పాట్లు చేయడం, బలాన్ని అందించడం, రక్షణ కోసం చర్యలు తీసుకోవడం, కావలి కాయడం, పోరాడటానికి చావడానికి సంసిద్ధులు కావడం ఇవన్నీ చేరి ఉన్నాయి. హదీసులో రుబాత్, జిహాద్ కోసం తయారుగా ఉండటాన్ని కావలి కాయడాన్ని ఉత్తమ సేవగా అభివర్ణించబడింది (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2678).

అల్లాహ్ మార్గంలో ఒక్క రోజు కావలి కాయడం (రుబాత్) ప్రపంచం మరియు దానిలో ఉన్నదానికంటే ఉత్తమం. (ఇబ్నె కసీర్, బుఖారీ సంపుటి 1, 445వ పేజీ ఆధారంగా)

సూరయె బఖరా ఆరంభంలో చెప్పబడింది, "ఇది దైవభీతిపరులకు హితబోధ." ఇక్కడ ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా అంతంలో, "మీరు సాఫల్యం పొందగలిగేందుకు అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తుల వైఖరి అవలంబించండి" అని చెప్పబడింది. ఈ రెండు సూరాలలో వివరించబడిన ఆదేశాలు, సూత్రాలు, ఇవ్వబడిన సూచనల పర్యవేక్షణను అల్లాహ్‌కు భయపడేవారు, హృదయాలలో దైవభీతి కలవారు చేస్తారు అని స్పష్టం అవుతోంది. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్ 1వ సంపుటి, 247 – 249వ పేజీలు)

## 4. అన్ నిసా పరిచయం

సూరతున్నిసా విశిష్ఠత

ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 176 ఆయత్‌లు, 24 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇతర సూరాలకన్నా ఈ సూరాలో ఎక్కువగా స్త్రీల సమస్యల ప్రస్తావన ఉంది. కనుక దీనికి నిసా సూరా అని పేరు పెట్టబడింది.

అవతరణ : (వ ఆతుల్ యతామా అమ్వాలహుమ్)

ఒక వ్యక్తి దగ్గర తన సోదరుడి కుమారుడు, అనాథ అయిన బాలుడి అమానత్ (అప్పగింత) సొమ్ము ఉంది. పిల్లవాడు యుక్త వయస్కుడయి తన సొమ్మును తనకివ్వమని అడిగినప్పుడు పిల్లవాడి బాబాయి అందుకు తిరస్కరించాడు. అతడి గురించి ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది. (ముఆలిముల్ తన్‌జీల్) అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, (వ ఇన్‌ఖిఫ్‌తుమ్ అల్లా తుఖ్‌సితూ ఫిల్‌యతామా) తనతో హజ్రత్ ఉర్వ (రజి) ఈ ఆయత్ భావాన్ని గురించి దర్యాప్తు చేశారు, అని హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) చెప్పారు.

అనాథల పట్ల న్యాయం చేయలేమన్న సందేహం ఉంటే, మీకు ఇష్టం అయిన స్త్రీలలోని ఇద్దరేసి, ముగ్గురేసి, నలుగురేసి స్త్రీలను నికాహ్ చేసుకోండి అన్న సూక్తిలోని భావాన్ని విశ్వాసుల మాత హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) వివరిస్తూ ఇలా అన్నారు, మేనల్లుడా! దీని భావం, ఒక అనాథ బాలిక ఒక యజమాని పోషణలో ఉండి, అతడి ఆస్తిలోనూ హక్కుదారు కూడా అయి ఉందనుకో, ఆ యజమానికి ఈమె ఆస్తి, ఈమె అందచందాలు అతనికి నచ్చి ఈమెను నికాహ్ చేసుకోదలచాడు. కాని మహరు (స్త్రీధనం) చెల్లించే విషయంలో ఇతడి ఉద్దేశ్యం మరోలా ఉంది. ఈమె గనక మరో పురుషుని వివాహం చేసుకుంటే ఎంత మహరు లభిస్తుందో అంత మహరు చెల్లించడం ఇతడికి ఇష్టం లేదు. కనుక ఈ ఆయత్‌లో ఇటువంటి బాలికలతో మహరు విషయంలో న్యాయంగా వ్యవహరించకుండా వివాహం చేసుకోకూడదని వారించడం జరిగింది. ఒకవేళ యజమాని ఈమెను వివాహమాడదలిస్తే, ఆమెకు లభించగల అత్యధిక మహరు హక్కును చెల్లించాలి. అన్యధా ఆ బాలిక తప్ప నీకు నచ్చిన స్త్రీలు ఉంటే వారిని వివాహం చేసుకోవాలని ఆదేశించబడింది.

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) సెలవిస్తున్నారు, "ఈ ఆయత్ అవతరించిన తర్వాత ప్రజలు తిరిగి దైవప్రవక్త (స)ను ఈ విషయంలో ఫత్వా కోరారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది. "ఇంకా ప్రజలు మిమ్మల్ని స్త్రీల విషయంలో ఫత్వా అడుగుతున్నారు."

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) సెలవిస్తున్నారు, రెండవ ఆయత్‌లో సెలవియ్యబడింది, మీరు ఎవరినయితే నికాహ్ చేసుకోరాదని భావిస్తున్నారో, లేక దురాశతో మీరే స్వయంగా వారిని వివాహమాడదలిచారో అంటే అర్థం ఎవరికయినా తమ సంరక్షణలో ఉన్న అనాధ బాలికకు ఆస్తి, అందం తక్కువ అయిన కారణంగా ఆమెను వివాహం చేసుకోవడానికి ఇష్టపడకపోతున్నట్లయితే, ఆస్తి అందం ఉండి మీరు

వివాహం పట్ల ఆసక్తి కలిగివున్న అనాథ బాలికను కూడా వివాహం చేసుకోరాదు. కాని న్యాయంగా పూర్తి మహర్ హక్కును చెల్లించిన పక్షంలో చేసుకోవచ్చు. (బుఖారీ సంపుటి 2, హదీస్ 4574, తఫ్సీర్ సూరతున్నిసా)

**సూరతున్నిసా విశిష్టత :**

హాకిమ్, అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు : సూరయె నిసాలో ఐదు ఆయత్‌లు ఉన్నాయి. వాటికి బదులుగా నేను ప్రపంచాన్నీ ఇంకా అందులో ఉన్న దాన్నీ అంగీకరించను. అబ్దుర్రజాక్ ఆయన నుండి ఉల్లేఖించారు. సూరయె నిసాలో అయిదు ఆయత్‌లు ఉన్నాయి. అవి నా దృష్టిలో ప్రపంచం మొత్తంకన్నా ప్రియతమమయినవి.

ఈ రెండు ఉల్లేఖనాలలోనూ ఈ క్రింది ఆయత్‌ల ప్రస్తావన ఉంది:

1. ఇన్నల్లాహ లాయజ్‌లిము వమిస్‌ఖాల జర్రహ్ : నిశ్చయంగా అల్లాహ్ రవంత కూడా అన్యాయం చెయ్యడు. (ఆయత్ 40)

2. ఇన్‌తజ్‌తనిబూ కబాయిర మాతన్‌హౌన అన్‌హు : మిమ్మల్ని వారించబడిన పెద్ద పాపాలకు మీరంతా దూరంగా ఉండండి. (ఆయత్ 31)

3. ఇన్నల్లాహ లాయగ్ఫిరు అయ్యుష్‌రక బిహీ : నిశ్చయంగా ఆయనకు సాటి కల్పించిన వారిని అల్లాహ్ క్షమించడు. (ఆయత్ 48)

4. వలౌ అన్నహుమ్ ఇజ్‌జలమూ అన్ ఫుసహుమ్ – వారు గనక ఇలా చేసి ఉంటే, వారు తమ ఆత్మలపై అన్యాయం చేసుకున్నట్లే. (ఆయత్ 64)

5. వమయ్యమల్ సూఅన్ అవ్‌యజ్‌లిమ నఫ్సహు సుమ్మ యస్తగ్ఫిరిల్లాహ యజిదిల్లాహ గఫూరర్రహీమా : దుష్కర్మకు పాల్పడిన వారు, లేక తమ ఆత్మలపై జులుం చేసుకున్నవారు, అల్లాహ్‌ను క్షమాభిక్షకై వేడుకుంటే అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను. (ఆయత్ 110)

# 4. అన్ నిసా

**ఆయత్‌లు : 176**		**అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ప్రజలారా! మిమ్మల్ని ఒకే ప్రాణి నుండి పుట్టించి తిరిగి దాని నుండే దాని జతను పుట్టించిన మీ ప్రభువుకు భయపడుతూ ఉండండి. ఆ ఇద్దరి ద్వారా (ప్రపంచంలో) ఎందరో స్త్రీ, పురుషులను వ్యాపింప జేశాడు. మీరు పరస్పరం ఒకరినొకరు మీ హక్కుల్ని ఎవరికోసం ఇమ్మని అడుగుతారో ఆ అల్లాహ్‌కు భయపడండి. దగ్గరి బంధుత్వాల విషయంలోనూ అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మీపై కన్నేసి ఉంచాడు.

(2) అనాథలకు వారి సొమ్మును వాపసు చెయ్యండి. వారి ఏ మంచి వస్తువుకు బదులుగా నాసిరకం వస్తువును ఇవ్వకండి. వారి సొమ్మును మీ సొమ్ముతో కలిపి తినే ప్రయత్నం చేయకండి. ఇది మహా పాపం.

(3) అనాథ బాలికల పట్ల న్యాయంగా వ్యవహరించ లేమన్న భయం మీకు వుంటే, ఇతర స్త్రీలలో మీకు నచ్చిన వారిని ఇద్దరేసి, ముగ్గురేసి, నలుగురేసి స్త్రీలను నికాహ్ చేసుకోండి. కాని, వారి పట్ల న్యాయంగా వ్యవహరించలేమన్న భయం మీకు ఉంటే ఒక్కరే చాలు. లేదా అన్యాయాన్నుండి తప్పించుకోవడానికి కూడా మీ అధీనంలో ఉన్న బానిసరాలయినా ఫరవాలేదు.

(4) ఇంకా స్త్రీలకు వారి మహరు హక్కును సంతోషంగా చెల్లించండి. అయితే వారు తమ ఇష్టపూర్వకంగా అందులోని కొంత భాగాన్ని విడిచిపెడితే మీరు దానిని హాయిగా తినవచ్చు.

آيَاتُهَا 176 — 4 سُوْرَةُ النِّسَآءِ مَدَنِيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 24

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم
مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ
مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
ٱلَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿1﴾
وَءَاتُوا۟ ٱلْيَتَٰمَىٰٓ أَمْوَٰلَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا۟ ٱلْخَبِيثَ
بِٱلطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَهُمْ إِلَىٰٓ
أَمْوَٰلِكُمْ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿2﴾
وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا۟ فِى ٱلْيَتَٰمَىٰ فَٱنكِحُوا۟
مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثْنَىٰ وَثُلَٰثَ
وَرُبَٰعَ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا۟ فَوَٰحِدَةً أَوْ مَا
مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَلَّا تَعُولُوا۟ ﴿3﴾
وَءَاتُوا۟ ٱلنِّسَآءَ صَدُقَٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِن طِبْنَ
لَكُمْ عَن شَىْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيٓـًٔا
مَّرِيٓـًٔا ﴿4﴾

وَلَا تُؤۡتُوا السُّفَهَآءَ اَمۡوَالَـكُمُ الَّتِىۡ جَعَلَ اللّٰهُ
لَـكُمۡ قِيٰمًا وَّارۡزُقُوۡهُمۡ فِيۡهَا وَاكۡسُوۡهُمۡ
وَقُوۡلُوۡا لَهُمۡ قَوۡلًا مَّعۡرُوۡفًا ﴿5﴾
وَابۡتَلُوا الۡيَتٰمٰى حَتّٰۤى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَاِنۡ
اٰنَسۡتُمۡ مِّنۡهُمۡ رُشۡدًا فَادۡفَعُوۡۤا اِلَيۡهِمۡ
اَمۡوَالَهُمۡ ۚ وَلَا تَاۡكُلُوۡهَاۤ اِسۡرَافًا وَّبِدَارًا اَنۡ
يَّكۡبَرُوۡا ؕ وَمَنۡ كَانَ غَنِيًّا فَلۡيَسۡتَعۡفِفۡ ۚ
وَمَنۡ كَانَ فَقِيۡرًا فَلۡيَاۡكُلۡ بِالۡمَعۡرُوۡفِ ؕ فَاِذَا
دَفَعۡتُمۡ اِلَيۡهِمۡ اَمۡوَالَهُمۡ فَاَشۡهِدُوۡا عَلَيۡهِمۡ ؕ
وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيۡبًا ﴿6﴾
لِلرِّجَالِ نَصِيۡبٌ مِّمَّا تَرَكَ الۡوَالِدٰنِ
وَالۡاَقۡرَبُوۡنَ ۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيۡبٌ مِّمَّا تَرَكَ
الۡوَالِدٰنِ وَالۡاَقۡرَبُوۡنَ مِمَّا قَلَّ مِنۡهُ اَوۡ كَثُرَ ؕ
نَصِيۡبًا مَّفۡرُوۡضًا ﴿7﴾
وَاِذَا حَضَرَ الۡقِسۡمَةَ اُولُوا الۡقُرۡبٰى وَالۡيَتٰمٰى
وَالۡمَسٰكِيۡنُ فَارۡزُقُوۡهُمۡ مِّنۡهُ وَقُوۡلُوۡا لَهُمۡ
قَوۡلًا مَّعۡرُوۡفًا ﴿8﴾
وَلۡيَخۡشَ الَّذِيۡنَ لَوۡ تَرَكُوۡا مِنۡ خَلۡفِهِمۡ ذُرِّيَّةً
ضِعٰفًا خَافُوۡا عَلَيۡهِمۡ ۖ فَلۡيَتَّقُوا اللّٰهَ
وَلۡيَقُوۡلُوۡا قَوۡلًا سَدِيۡدًا ﴿9﴾

(5) అల్లాహ్ మీ కోసం జీవనాధారం చేసిన అమాయకుల సొమ్మును వారి పరం చేయకండి. వారి సొమ్మునుండి వారికి తినిపించండి, తొడిగించండి. వారితో మాట్లాడేటప్పుడు (వారికి ప్రయోజనం కలిగించే) మంచి మాటను పలకండి.

(6) అనాధలను వారు పెళ్ళి ఈడుకు చేరుకునే వరకూ కనిపెట్టి ఉండండి. ఇంకా మీరు వారిలోని యోగ్యతను తెలుసుకుంటే, అవసరానికి మించి, యుక్తవయస్సుకు ముందే వారు పెద్దవారయిన తర్వాత దానిని అడుగుతారేమోనన్న ఉద్దేశ్యంతో వారి సొమ్మును తినకండి. సంరక్షకుడు తగు స్థోమత కలవాడయితే అతడు అనాధల సొమ్ము నుండి ఏమీ తీసుకోకూడదు. అతడే గనక అగత్యపరుడైతే తన సేవకు గల హక్కును న్యాయబద్ధంగా తినవచ్చు. ఇంకా మీరు అనాధలకు వారి సొమ్మును వాపసు చేసేటప్పుడు అందుకు సాక్షులను ఏర్పాటు చేసుకోండి, లెక్క తీసుకోవడానికి అల్లాహ్‌యే చాలు. (అన్న విషయం కూడా గుర్తుంచుకోండి).

(7) తల్లిదండ్రులు లేదా సమీపబంధువులు వదలి వెళ్ళిన ఆస్తిలో పురుషులకూ వాటా ఉంది. అదేవిధంగా స్త్రీలకూ అందులో వాటా ఉంది. ఈ తర్కా (భాగం) కొంచెం అయినా, ఎక్కువ అయినా ప్రతి ఒక్కరికీ నిర్ణీత వాటా ఉంది. (8) తర్కా పంపకం సమయంలో దగ్గర బంధువులు (వారసులు కాని వారైన) అనాధలు, నిరుపేదలు కూడా అక్కడ ఉండి ఉంటే వారికి కూడ అందులో నుండి ఎంతో కొంత ఇవ్వండి. వారితో సౌమ్యంగా మాట్లాడండి.

(9) వారే గనక వారి తదనంతరం చిన్ని చిన్న పిల్లలను వదలిపోతే వారికి తమ పిల్లల విషయంలో ఎంత భయం ఉంటుందో అదేవిధంగా ఈ విషయంలో ప్రజలు భయపడుతూ ఉండాలి. కనుక వారు అల్లాహ్‌కు భయపడాలి. ఏదయినా మాట్లాడి నప్పుడు స్పష్టంగా, సూటిగా మాట్లాడాలి.

| | |
|---|---|
| (10) దౌర్జన్యంగా అనాథల సొమ్మును కబళించే వారు, వాస్తవానికి తమ కడుపులలో అగ్నిని నింపుకుంటున్నారు. అతి త్వరలో వారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. | إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿10﴾ |

ع 1 10 12

1 – 10 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్ నెం.1 : అల్లాహ్ ఈ సూరా ఆరంభంలో సకల మానవాళికీ, వారు విశ్వాసులు అయినా, అవిశ్వాసులు అయినా అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలని, రక్తసంబంధం ద్వారా ఏర్పడిన బంధుత్వాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని ఆదేశించాడు. ఆ రెండూ అభిలషణీయము, తప్పనిసరి కావటానికి గల ఆ కారణాలనూ వివరించాడు. అల్లాహ్‌యే మానవుడి ప్రభువు. అతడిని పుట్టించినవాడు ఆయనే, అతనికి ఉపాధినిచ్చేదీ ఆయనే. అతడిపై ఆయన అంతులేని అనుగ్రహాలు ఉన్నాయి. కనుక అల్లాహ్‌కు భయపడాలని ఆదేశించాడు. ఆయనే ఆదమ్‌ను పుట్టించాడు, ఆదమ్ ఎడమ పార్శ్వాన్నుండి అతడి భార్య హవ్వాను పుట్టించాడు. మానవుడి భార్య అతడికి తగిన స్థితిలో ఉండాలని ఆమె సహచర్యంలో అతడికి ప్రశాంతతను, హాయిని లభింపజేయాలని, అల్లాహ్ అనుగ్రహం అతడిపై పరిపూర్తి కావాలని. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, (వమిన్ ఆయాతిహీ అన్ ఖలఖలకుమ్ మిన్ అన్ఫుసికుమ్ అజ్‌వాజన్‌ల్లి తస్‌కునూ ఇలైహా వజఅల బైనకుమ్ మవద్దతన్‌వ్వరహ్‌మహ్) ఆయన మీ నుండే మీ భార్యలను, వారి ద్వారా మీరు మనశ్శాంతి పొందాలని, మీ మధ్య ప్రేమానురాగాల అనుభూతి జనించాలని పుట్టించాడు. ఆయన నిదర్శనాలలో ఇది ఒక నిదర్శనం. (అర్‌రూమ్ – 21)

మనిషి, దేవుని పేరు చెప్పుకొనియే తన కోరిక దేన్నయినా ఎవరి ఎదుటనయినా వెల్లడిస్తాడు. అందువల్ల కూడా అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలి. ఇచ్చేవాని దృష్టిలో అల్లాహ్ ఘనత, గొప్పతనాల భావన అతడి దృష్టిలో ఉన్న కారణంగా తన కోరిక తప్పక నెరవేరుతోందని అతడికి తెలుసు. అల్లాహ్ ఘనత గొప్పదనాలు, మనిషి ఆయననే ఆరాధించాలనీ, ఆయనకే భయపడాలనీ కోరతాయి.

బంధుత్వ సంబంధాల ప్రాముఖ్యతను మనిషి హృదయంలో నాటడానికే అల్లాహ్ తన హక్కుతో పాటు రక్త సంబంధమయిన హక్కును కూడ జోడించాడు. తద్వారా, అల్లాహ్ హక్కులను నెరవేర్చడం అవసరం అయినట్లే, బంధువుల హక్కులను నెరవేర్చడం కూడా అవసరం అని తెలియాలని, బంధుత్వంలో ఎంత దగ్గరగా ఉంటాడో అదే స్థాయిలో అతడి హక్కుకు గల ప్రాముఖ్యత కూడ పెరుగుతూ పోతుంది.

దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్, తల్లిదండ్రుల హక్కుల ప్రాధాన్యతను వివరించడానికి, దాసులకు తనను ఆరాధించమనే ఆదేశం ఇచ్చిన తర్వాత ఎటువంటి జాప్యమూ చేయకుండా తల్లిదండ్రుల పట్ల సద్వ్యవహరణ చేయాలన్న ఆదేశాన్నీ ఇచ్చాడు. (సూరతున్నిసా 36) చూడండి. సహీహ్ హదీసుల్లో హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారు, “రక్త సంబంధం దైవ పీఠానికి సంబంధించినది. నన్ను కలిపిన వాడిని అల్లాహ్ కలపాలి. నన్ను తెంచిన వాడిని అల్లాహ్ తన కారుణ్యంతో తెగతెంపులు చేసుకోవాలని అది (రక్త సంబంధం) అంటుంది.” (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.4635)

ఆయత్ చివర్లో అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు : అల్లాహ్ మీ పరిస్థితుల్నీ, మీ కర్మల్నీ ఎరిగి ఉన్నాడు. ఆయన నుండి రవ్వంత విషయం కూడా గోప్యంగా లేదు. కనుక మనిషి, అల్లాహ్ తనను చూస్తున్నాడనీ, తన కర్మలన్నీ ఆయన దృష్టిలో ఉన్నాయన్న భావన తన మనోమస్తిష్కాలలో హత్తుకుపోయిన విధంగా తన జీవితాన్ని గడపాలి.

يُوصِيكُمُ اللّٰهُ فِيٓ أَوْلَادِكُمْ ۚ لِلذَّكَرِ مِثْلُ
حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ ۚ فَإِنْ كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ
فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا
النِّصْفُ ؕ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا
السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ لَّمْ
يَكُنْ لَّهُ وَلَدٌ وَّوَرِثَهُ أَبَوٰهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ
فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ؕ اٰبَآؤُكُمْ
وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ؕ فَرِيضَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿11﴾

(11) మీ సంతానం విషయంలో అల్లాహ్ హెచ్చరికతో కూడిన ఆదేశం ఇస్తున్నాడు. పురుషుని భాగం ఇద్దరు స్త్రీల (భాగం)తో సమానం. సంతానంలో కేవలం కుమార్తెలే ఉండి వారు ఇద్దరికన్నా ఎక్కువ ఉంటే తర్కా (మృతుడు వదలి వెళ్ళిన ఆస్తి)లో వారి భాగం 2/3వ వంతు, ఒకవేళ ఒకే కుమార్తె ఉంటే ఆమెకు సగం వాటా ఉంది. మృతునికి సంతానమూ ఉండి, తల్లిదండ్రులు కూడ ఉండి ఉంటే, తల్లిదండ్రులలో ప్రతి ఒక్కరికీ ఆరవ వంతు ఉంది. మృతునికి సంతానం లేకుండ, వారసులు తల్లిదండ్రులే అయినప్పుడు ఆస్తిలో మూడవ భాగం వాటా ఉంది. ఒకవేళ మృతునికి సోదరులు, సోదరీమణులు కూడా ఉంటే ఆస్తిలో ఆరవ వంతు వాటా ఉంది. ఈ పంపకం మృతుని వీలునామా, అతని అప్పులు చెల్లించిన తర్వాత అమలు జరపబడుతుంది. లాభం దృష్ట్యా నీ తల్లిదండ్రులు, నీ సంతానంలో ఎవరు నీకు అత్యంత సమీపంగా ఉన్నారో నీవు గ్రహించలేవు. ఇవి అల్లాహ్ నిర్ణయించిన భాగాలు, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వమూ ఎరిగినవాడు, వివేకం కలవాడు.

**ఆయత్ నెం.2**

పై ఆయత్‌లో భయభక్తుల జీవితం అవలంబించాలని అల్లాహ్ ఆదేశిస్తున్నాడు. దాని వివరణే ఇప్పుడు ఇవ్వబడుతోంది. అనాథల హక్కుల పరిరక్షణకు అల్లాహ్ ఇతర ఆదేశాలకన్నా పెద్ద పీట వేసి వారి హక్కులకు ప్రాధాన్యత ఉందన్న భావన కలిగించాడు. నోటి మాటగా తండ్రిలేనివాడ్ని అనాథ అంటారు. కాని షరీఅత్ పరిభాషలో యుక్త వయస్సుకు చేరక ముందే తండ్రి చనిపోయిన పిల్లవాడి కోసం కూడ ఈ పదం ప్రత్యేకమయి పోయింది.

అబూదావూద్, హజ్రత్ అలీ బిన్ అబీ తాలిబ్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు, దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "యుక్త వయస్సుకు చేరిన తర్వాత అనాథతనం మిగిలి ఉండదు." (అబూదావూద్ – హ.నెం. 2873)

ఆయత్‌లో "అనాథలు" అంటే, ఇప్పుడిప్పుడే యుక్తవయస్సుకు చేరుకున్న యువకులు. వారిలో ప్రాజ్ఞులయిన లక్షణాలు వెల్లడి అయిన వారు అని అర్థం. అనాథలకు వారి సొమ్మును వారికివ్వడంలో తాత్సారం చేయవద్దని వారి సంరక్షకులను అల్లాహ్ ఆదేశించాడు.

దాని తర్వాత అల్లాహ్ ముస్లింలను మరో దుష్కృత్యం నుండి వారించాడు. అజ్ఞాన కాలంలో ప్రజలు ఆ పనికి పాల్పడేవారు. అదేమంటే, తమ సొమ్ముతో పాటు ఖర్చులలో విశాలత్వం కోసం అనాథల సొమ్ము కూడ కలుపుకునేవారు.

ఇది పెద్ద పాపం. కాని, అనాథల పట్ల మేలు కోసం అయితే ఫరవాలేదు అని అల్లాహ్ అన్నాడు. (సూరయె బఖరాలో చెప్పినట్లుగా) ఆయత్ నెం. 220 చూడండి.

ఆయత్ నెం. 3 : ఇక్కడ "యతామా" అంటే అర్థం అనాథ బాలికలు. "అనాథ బాలికల సంరక్షకులారా! ఆ అనాథ బాలికలను నికాహ్ చేసుకుని వారిపట్ల న్యాయంగా వ్యవహరించలేమన్న భయం మీకు ఉంటే, లేదా మహరును తగ్గించి వేస్తే, లేక వారిపట్ల సద్వ్యవహరణ చేయకపోతే, వారు తప్ప ఇతరులు, బంధువులు కాని వారు అయిన బాలికలను నికాహ్ చేసుకోండి." ప్రపంచంలో బాలికలకు కొదవలేదు. ఇంకా ఒక్కరినే కాక నలుగురు భార్యల్ని ఏకకాలంలో కలిగి ఉండవచ్చు.

ఇమామ్ బుఖారీ, హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) నుండి ఉల్లేఖనాన్ని పొందుపరిచారు : ఒక మనిషి సంరక్షణలో ఒక అనాథ బాలిక ఉండేది. ఆమెకు ఒక ఖర్జూరపు తోట ఉండేది. ఆ తోట పట్ల దురాశతో ఆమెపట్ల ఇష్టం లేకపోయినా ఆమెను పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళేవాడు కాదు. ఆమెను విడిచిపెట్టేవాడూ కాదు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4207)

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఉల్లేఖనమే మరొకటి ఉంది. దానిని బుఖారీ, ముస్లిం, అబూదావూద్ మరియు నసాయి ఉల్లేఖించారు. ఆయత్‌లో చెప్పబడిన దానిభావం ఇది : ఒక అనాథ బాలిక తన సంరక్షకుని వద్ద పెరుగుతోంది. ఆమె అతడి ఆస్తిలో భాగస్వామి, అందగత్తె కూడా. ఆమె సంరక్షకుడు ఆమెను పెళ్ళిచేసుకోగోరుతున్నాడు. కాని మహరు సక్రమంగా చెల్లించడు. అటువంటి వ్యక్తి, కావాలంటే తగిన మహరు చెల్లించి పెళ్ళి చేసుకోవాలి, లేదంటే ఇతర బాలికలను పెళ్ళి చేసుకోవాలి అని ఆదేశించబడింది. (బుఖారీ – 4208) మూడవ ఉల్లేఖనం హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) నుండియే బుఖారీ ఉల్లేఖించారు – ఆయత్‌లో ఒక సంరక్షకుని వద్ద పెరుగుతోన్న అనాథ బాలిక అని అర్థం. అతడి ఆస్తిలో వాటాదారు కూడా, కాని ఆమె సంరక్షకుడు ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోదలచలేదు. ఇంకా అలా చేస్తే ఆమె భర్త తన ఆస్తిలో వాటాదారు అవుతాడన్న భయం వల్ల ఆమెను మరొకరికి ఇచ్చి పెళ్ళిచేయడానికీ ఇష్టపడడు. అల్లాహ్ ముస్లింలను ఇటువంటి చేష్టల నుండి వారించాడు.

ఆయత్‌లో అల్లాహ్ ముస్లింలకు వారు తమకు ఇష్టమయిన ఇతర స్త్రీలను వివాహమాడవచ్చని అనుమతించాడు. ఇంకా వారికి నలుగురు భార్యల వరకూ పెళ్ళి చేసుకునే అనుమతి ఇచ్చాడు. నలుగురి కన్నా ఎక్కువమంది భార్యలను కలిగి ఉండటాన్ని నిషేధించాడు.

ఇమామ్ షాఫయీ తెలియచేస్తున్నారు – దైవప్రవక్త (స) సున్నత్ (సంప్రదాయం) దీనినే రుజువు పరుస్తోంది. దైవప్రవక్త (స)కు తప్ప ఇతరులు ఎవ్వరికీ నలుగురు కన్నా ఎక్కువమంది భార్యలను కలిగి ఉండటం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఈ విషయంలో ఉమ్మత్ ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉంది.

ఉమ్మత్‌లోని ఉలమాలు నలుగురి కన్నా ఎక్కువ అనే విషయంలో గీలాన్ సఖ్ఫీ వృత్తాంతంలో ఉటంకిస్తారు. అతడి వద్ద పదిమంది భార్యలు ఉన్నారు. ఆయన ఇస్లాం స్వీకరించాక దైవప్రవక్త (స) అతనితో, నలుగురిని తప్పించి మిగతా వారికి విడాకులు ఇవ్వమన్నారు. ఈ హదీసును ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) నుండి అహ్మద్, తిర్మిజి, ఇబ్నుమాజ, దారెఖుత్నీ మరియు ఇబ్నె షైబ ఉల్లేఖించారు. అల్లామా అల్‌బానీ దీనిని సంస్కరించారు. నలుగురికన్నా ఎక్కువమంది భార్యలు కలిగి ఉండటం ఉమ్మత్‌లోని ఏ వ్యక్తికీ ధర్మసమ్మతం కాదు అనడంలో ఉమ్మత్‌లో ఏకాభిప్రాయం ఉంది. ఇది దైవప్రవక్త (స) కు ప్రత్యేకించబడింది. అయితే ఖుర్ఆన్ మరియు సహీహ్ హదీసుల వెలుగులో నలుగురు భార్యలు కలిగి ఉండటం ధర్మసమ్మతం అనే విషయంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు.

ఖుర్ఆన్‌లో దీని స్వభావం వివరించబడింది. ఇక్కడ ఆజ్ఞావాచకం ఉపయోగించబడింది. పైకి అది వాజిబ్‌ను రుజువు చేస్తుంది. కాని ఆజ్ఞావాచకం తర్వాత అల్లాహ్ "మాతాబు" అనే పదం వాడాడు. దానినిబట్టి ఇక్కడ ఆజ్ఞ వాజిబ్ కోసం కాదు.

కాని ఒకరికన్నా ఎక్కువమంది భార్యలు కలిగి ఉండటం హలాల్ (ధర్మసమ్మతం) అనే విషయంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు. దైవప్రవక్త (స) మరియు సహాబాక్రామ్ (రజి) దాని ప్రకారం అమలుచేశారు. నేటికీ ప్రతి యుగంలో ముస్లింలు ఈ భావం కలిగి ఉన్నారు. దీని ప్రకారం అమలుచేస్తూ ఉన్నారు. ఖుర్ఆన్ బోధించినట్లుగా, వారి మధ్య న్యాయంగా వ్యవహరించలేమన్న భయం ఉంటే ఒక్క భార్యనే కలిగి ఉండమని చెప్పబడింది. ఇది ఎటువంటి షరతు అంటే ఇది ప్రతి మనిషి హృదయానికి సంబంధించినది, పెళ్ళిచేసుకునేవాడు, తాను న్యాయం చేయలేను అని గ్రహిస్తే, ఒక్క భార్యను కలిగి ఉండటమే ఉత్తమం. వివరణ మరియు చట్ట నిర్మాణంతో దీనికి సంబంధం లేదు.

**బహుభార్యాత్వం**

బహుభార్యాత్వాన్ని తిరస్కరించే వారు ఖుర్ఆన్‌లోని ఆయత్ (వలన్ తస్‌తతీఉ అన్ త దిలూబైనన్నిసాఇ వలవ్ హరస్‌తుమ్)తో 'ఏ మనిషీ న్యాయబద్ధంగా వ్యవహరించలేడని' అల్లాహ్‌యే స్వయంగా వ్యతిరేకించాడు అని రుజువుపర్చే ప్రయత్నం చేశారు. కాని ఇదే ఆయత్ యొక్క తరువాతి భాగాన్ని వారు కావాలనే విడిచిపెట్టారు. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, (ఫలాతమీలూ కుల్లల్ మయ్‌లి ఫతజరూహా కల్‌ముఅల్లఖహ్) మీరు పూర్తి న్యాయం చేకూర్చలేరు. కాని ఏదో ఒక వైపు పూర్తి మొగ్గు చూపకండి. అంటే ఏదో ఒక వైపు పూర్తి మొగ్గు చూపనట్లయితే ధర్మసమ్మతం అని తెలుస్తోంది.

పైన తెలియచేయబడినట్లుగా, ఒకవేళ ఎవరయినా తన వల్ల అన్యాయం జరుగుతుందని భయపడితే ఒక్క భార్యనే చేసుకోవాలి. దాని తర్వాత అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు, ఒకరితో సరిపెట్టుకోవాలి. లేదా బానిస స్త్రీలతో పని గడుపుకోవాలి. అందువల్ల నీ వలన అన్యాయం జరిగిపోవడంకన్నా ఇది ఉత్తమం.

కొందరు ఇతర వ్యాఖ్యాతలు (అల్లా తఊలూ)కు ఇలా అర్థం చెప్పారు : "మీ సంతానం ఎక్కువ కాకూడదని, వారి ఖర్చుల ఏర్పాటు నిమిత్తం అనాథల సొమ్మును కబళించడానికి" జైద్ బిన్ అస్లమ్, సుఫ్యాన్ బిన్ అయ్‌నియ, ఇమామ్ షాఫయి నుండి ఇదే వ్యాఖ్యానం చెయ్యబడింది. ఆయిషా ఇబ్నె అబ్బాసీ, ముజాహిద్, హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ (రహ్మాలై) దీనికి ప్రాముఖ్యతనిచ్చారు.

మొత్తం మీద మొదటి మరియు రెండవ వ్యాఖ్యానం ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి తాను న్యాయం చెయ్యలేనని భయపడుతూ ఉన్నట్లయితే ఒకే భార్యతో సరిపెట్టుకోవడం ఉత్తమం అన్న విషయం చెప్పబడుతూ ఉంది. కాని ఈ ఆయత్ నుండి ఒకరికన్నా ఎక్కువ భార్యల్ని కేవలం తప్పనిసరి పరిస్థితులలో మాత్రమే చేసుకోవాలి, తప్పనిసరి పరిస్థితులు లేకుండా ఇలా చేసుకోవడం సరయినది కాదు, ప్రమాదకరం అనేది అస్సలు అర్థం కాని విషయం. కొందరి అభిప్రాయంలో, ఆ విషయం ఈ ఆయత్‌లో ప్రస్తావించబడని వ్యాఖ్యానం. ఇంకా దైవప్రవక్త (స) మరియు సహాబాక్రామ్ (రజి) మాటల ద్వారాగాని, చేతల ద్వారాగాని, కేవలం తప్పనిసరి అవసరం దృష్ట్యా మాత్రమే రెండవ భార్యను చేసుకోవడం ధర్మసమ్మతం అన్న విషయం రుజువు కాలేదు.

దివ్య ఖుర్ఆన్, దైవప్రవక్త (స) హదీసులు, మరియు సహాబాక్రామ్ (రజి), పవిత్ర జీవితం ద్వారా అర్థమయ్యే విషయం ఏమిటంటే, ఒక ముస్లింకు ఒకరికన్నా ఎక్కువ మంది భార్యలు ఉండటం ధర్మసమ్మతం, ఇందులో ఏ విధమైన ధార్మిక, నైతిక అభ్యంతరం కనబడదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లిబయానుల్ ఖుర్ఆన్ 4వ భాగం, సూరయె నిసా)

ఆయత్ నెం. 6 : అనాథల సొమ్ము విషయంలో ముఖ్య సూచనలు – అనాథల యజమాని విషయంలో ముఖ్య సూచనలు ఇచ్చిన తర్వాత ఇలా సెలవియ్యడంలోని భావం : నీ దగ్గర అనాథల సొమ్ము ఉన్నన్నాళ్ళు నీవు దానిని ఎలా భద్రపర్చావు? వారికి అప్పగించినప్పుడు ఎక్కువ తక్కువలు ఏమయినా చేశావా లేక ఏమయినా మార్పు చేశావా? లేదా? సాధారణ ప్రజలకు నీ అమానతుదారీ, న్యాయబద్ధవైఖరిగానీ, నీ నమ్మకద్రోహం గురించి గానీ

బహుశా తెలిసుండక పోవచ్చు. కాని అల్లాహ్ నుండి ఏ విషయమూ దాగి ఉండలేదు కదా! నీవు ఆయన సమక్షంలోకి వెళ్ళినప్పుడు నీ లెక్క తప్పక తీసుకుంటాడు. కనుక హదీసులో వచ్చింది, ఇది చాలా బాధ్యతతో కూడిన పని. దైవప్రవక్త (స) హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) తో అన్నారు, "అబూజర్ నీలో బలహీనతను చూస్తున్నాను. నాకు ఇష్టమయిన దానినే నీ కోసం ఇష్టపడుతున్నాను. నీవు ఇద్దరు మనుషులకయినా అమీరు (నాయకుడు) కారాదు. అనాథల సొమ్ముకు సంరక్షకుడు కారాదు." (సహీహ్ ముస్లిం : కితాబుల్ అమారహ్ – హ.నెం. 3405)

**మహరు చెల్లించడం తప్పనిసరి - మహరు స్త్రీ హక్కు**

స్త్రీలకు వారి మహరు చెల్లించండి అని చెప్పబడింది. మహర్ విధి, లేదా నిర్ణయించబడిన బాధ్యత లేక వాజిబ్. స్త్రీల మహరు వాజిబ్ లేక ఫర్జ్, కానుక. సంతోషంగా మహరును చెల్లించండి. ఇక స్త్రీ మహరు మొత్తాన్ని లేదా కొంత భాగాన్ని క్షమించివేస్తే అది భర్తకు హలాల్ (ధర్మసమ్మతం) మరియు పవిత్రమైనది. పేరుకు మాత్రం మహరు నిర్ణయించడం, దానిని చెల్లించకపోవడం ధర్మసమ్మతం కాదు.

అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ మాలిక్ తెలియజేశారు : ఒకసారి కారుణ్యమూర్తి (స) ఈ ఆయత్ పఠించినప్పుడు సహాబా (రజి) అడిగారు, స్త్రీల మహరు ఏమయి ఉండాలి? అని. దానికి ఆమె ఇంటివారు అంగీకరించినది అని సెలవిచ్చారు. (ఇబ్నె అబీ సాలిహ్) (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్ బఇఖ్తిసార్ ఇబ్నె కసీర్ పేజి 313, 4వ భాగం సూరయె నిసా)

**వారసత్వం**

ఆయత్ నెం. 7, 8 : ఇకపై చెప్పబడనున్న వారసత్వ చట్టానికి ఇది పీఠిక. అనాథల తర్వాత మరొక బలహీన వర్గం స్త్రీలు, వారిని వారసత్వం నుండి తప్పించడం కొనసాగింపబడుతుండేది. అజ్ఞాన కాలంలో స్త్రీలకు వారసత్వ హక్కు ఏమాత్రం ఉండేది కాదు. పిల్లలను వారసత్వంలో చేర్చడమూ జరిగేది కాదు. కేవలం పురుషులు మాత్రమే వారసులుగా పరిగణింపబడేవారు. పురుషులు మాత్రమే యుద్ధం చేయగల సామర్థ్యం కలిగి ఉన్నారు. కనుక వారే వారసత్వానికి హక్కుదారులు అన్న భావన వారికి వారసత్వం విషయంలో ఉండేది. స్త్రీలు, పిల్లలు యుద్ధానికి తగినవారు కాదు.

కనుక వారసత్వంలో వారికి భాగం ఏమీ ఉండకూడదు. ఈ అధర్మ భావన, దుర్మార్గపు చట్టం, విధవలు, అనాథ బాలబాలికలను వారసత్వం నుండి దూరం చేసింది.

ఇస్లాం ఈ అజ్ఞాన చట్టాన్ని (Customary Law) ను అధర్మంగా ప్రకటిస్తూ పురుషులతో పాటే స్త్రీలు కూడ వారసత్వంలో చేరి ఉన్నారని వెల్లడించింది. అదేవిధంగా ఇస్లాం పిల్లలను కూడ వారసులుగా ఖరారు చేసింది. వారందరి భాగాలను నిర్ణయించింది. సమాజం మరియు చట్టాల సంస్కరణలో ఇస్లాం చేపట్టిన ఈ కార్యం ప్రపంచ చరిత్రలోనే గొప్ప ఘనకార్యం, ప్రపంచ మానవుల సామాజిక జీవితంపై ఇది గొప్ప ప్రభావం కలిగించింది. లేకుంటే అరబ్బులే కాక ఇతరుల జాతీయ భావన కూడ స్త్రీల విషయంలో దీనికన్నా భిన్నంగా లేదు. చివరకు అనాగరిక జాతులలో స్త్రీ స్థానం కూడా స్థిరాస్తి వంటిదే. వారినే వారసత్వంగా భావించబడుతూ ఉండటం వలన ఇక వారసత్వంలో భాగమివ్వడం అనే ప్రశ్నే తలెత్తదు.

ఈ ఆయత్ పిత్రార్జితం లేక పూర్వీకుల ఆస్తి విషయంలో, తర్కా (ఆస్తి) మొత్తం మీద అది పరిమాణంలో కొంచెం అయినప్పటికీ విభజింపబడాలన్న చట్టాన్ని కూడా స్పష్టం చేస్తోంది. ఇది స్థిరాస్తి, చరాస్తి (అన్ని రకాల ఆస్తికీ) వర్తిస్తుంది. ఒకవేళ ఏదయినా ఆస్తి, విభజించడానికి యోగ్యం కానిదయితే దాన్ని అమ్మివేసి దాని మూల్యాన్ని వారసులందరికీ వారి వాటా నిష్పత్తి ప్రకారం పంచాలి.

ఆయత్‌లో "అఖ్రబూన్" అనే పదం వాడబడింది. అంటే అతి సమీప బంధువులు అని అర్థం. దానినిబట్టి సమీప బంధువులు ఉన్నప్పుడు, దూరపు బంధువులు వారసులు కాజాలరని అర్థం వస్తుంది.

సంబోధించబడిన వారు వారసులు. వారికి ప్రోత్సాహమివ్వబడింది. బంధువులలో, షరీఅత్ ప్రకారం ఆస్తిలో వాటా లేకపోయినా పేదలు, అగత్యపరులు అయిన వారు ఉంటారు. ఇదేవిధంగా అనాథలు, నిరుపేదలు వచ్చి వుండి ఉంటే వారికి ఆస్తిలో ఎంతో కొంత ఇవ్వండి. ఒకవేళ అందుకు అవకాశం లేకపోయినట్లయితే, వారి పట్ల సానుభూతి తప్పక వ్యక్తం చెయ్యాలి.

ఈ సూచన ద్వారా వెల్లడయ్యే విషయం, ఒకవేళ అనాథ అయిన మనవడు వారసుడుగా ఖరారు కాకపోయి, తాత (తండ్రికి తండ్రి) అతడి కోసం వసియ్యత్ (మరణశాసనం, లేక వీలునామా) కూడా ఏమీ వ్రాయకపోయినప్పుడు, అతడు దగ్గరవాడు, అనాథ అయిన కారణంగా వారసులు అతడికి అతడి తాత వారసత్వం నుండి ఎంతో కొంత ఇవ్వాలి. అతని మనస్సును ఊరడించాలి. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

ఆయత్ నెం.9 :

## షరీఅత్ వ్యతిరేక కార్యాన్ని సంస్కరించడం

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఒక వ్యక్తి మరణించే సమయంలో ఒకని ఎదుట వారసులకు నష్టం కలిగించే విధంగా వీలునామా ప్రకటించినప్పుడు, అతడ్ని వారించని ఆ వ్యక్తి విషయంలో ఈ ఆదేశం ఉంది. అతడికి (మరణించే వానికి) ఇతడు సరయిన మార్గం చూపి, దాని ప్రకారం అతడిని అనుసరింపజెయ్యాలి.

అతడు తన వారసులను ఏ దృష్టితో చూడటానికి ఇష్టపడతాడో (చనిపోనున్న) అతని వారసులను కూడా అదే దృష్టితో చూడాలి. అతడు మరణించనున్నాడని సందేహం కలిగినప్పుడు ఇలా చెయ్యాలి  అని అల్లాహ్ ఆదేశిస్తున్నాడు. ఒకసారి దైవప్రవక్త (స), సాద్ బిన్ అబీ వఖాస్ (రజి) జబ్బు పడినప్పుడు పరామర్శకు వేంచేశారు. సాద్ (రజి) అడిగారు, “దైవప్రవక్తా! నాకు ఆస్తి ఉంది. నాకు ఒక కుమార్తె కూడా ఉంది. ఆ ఆస్తిలో 2/3వ వంతు దానం చెయ్యనా?” ఆయన (స) “వద్దు” అని చెప్పారు. సాద్ (రజి) తిరిగి అడిగారు, “1/3వ వంతు చెయ్యనా?” ఆయన (స) చెప్పారు, “మూడవ వంతు కూడా ఎక్కువే, నీ వారసులను సంపన్నులుగా వదలి వెళ్ళడం, వారు ఇతరుల ముందు చెయ్యిచాపవలసి వచ్చేలా వారిని ఫకీర్లుగా వదలి వెళ్ళడం కన్నా ఉత్తమం.”

ఆయత్ నెం. 10 :

## అనాథల ఆస్తి కాజేయడం పట్ల హెచ్చరిక

చూడండి, అనాథల సొమ్మును అన్యాయంగా తినడం కడుపులో నరకాగ్నిని నింపుకోవడమే. ఈ కారణంగానే అంతిమదినాన ఈ సొమ్ము వారి కడుపులలో అగ్నిగా మారి మండించబడుతుందని చెప్పబడింది. దైవప్రవక్త (స) చెప్పారు, “ఏడు వినాశకర వస్తువుల నుండి రక్షించుకోండి.” అవి ఏవి అని సహాబాక్రామ్ (రజి) అడిగారు, ఆపై ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు : 1. షిర్క్ (దేవునికి సాటి కల్పించడం) 2. చేతబడి (మంత్రజాలం) 3. అన్యాయంగా హత్య చేయడం 4. వడ్డీ తినటం 5. అనాథల సొమ్ము తినడం 6. యుద్ధరంగం నుండి పారిపోవడం 7. అమాయకురాళ్ళయిన స్త్రీలపై అపవాదు వేయడం. బఖరా సూరాలో ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ఇంతకు ముందు వచ్చింది. ఈ ఆయత్ అవతరించినప్పుడు తమ తమ సంరక్షణలో అనాథలు ఉన్నవారు అందరూ తమ భోజన పానీయాలు అనాథలతో పాటు తినడం, త్రాగడం వేరుగా చేసుకున్నారు. ఇక ఇప్పుడు ఆ నిర్భాగ్యుల అన్నం మిగిలిపోతే వారు పాచి అన్నం తినవలసి వచ్చేది లేదా అది కుళ్ళిపోయేది. దీనివల్ల వారికి తీవ్ర విచారం కలిగింది. చివరకు ఈ విషయం దైవప్రవక్త (స) ముందు ప్రస్తావించబడింది. దాని మీదట ‘యస్అలూనక అనిల్ యతామా’ అవతరించింది. అందరూ కలసిమెలసి తినడం, త్రాగడం ఆరంభించారు. (దావతుల్ ఫజ్లుల్‌కబీర్, బఇఖ్తిసార్ తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

وَلَكُمۡ نِصۡفُ مَا تَرَكَ اَزۡوَاجُكُمۡ اِنۡ لَّمۡ يَكُنۡ
لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَاِنۡ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ
مِمَّا تَرَكۡنَ مِنۡۢ بَعۡدِ وَصِيَّةٍ يُّوۡصِيۡنَ بِهَاۤ اَوۡ
دَيۡنٍ ؕ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكۡتُمۡ اِنۡ لَّمۡ يَكُنۡ
لَّكُمۡ وَلَدٌ ۚ فَاِنۡ كَانَ لَكُمۡ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ
مِمَّا تَرَكۡتُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ وَصِيَّةٍ تُوۡصُوۡنَ بِهَاۤ اَوۡ
دَيۡنٍ ؕ وَاِنۡ كَانَ رَجُلٌ يُّوۡرَثُ كَلٰلَةً اَوِ امۡرَاَةٌ
وَّلَهٗۤ اَخٌ اَوۡ اُخۡتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنۡهُمَا
السُّدُسُ ۚ فَاِنۡ كَانُوۡۤا اَكۡثَرَ مِنۡ ذٰلِكَ فَهُمۡ
شُرَكَآءُ فِى الثُّلُثِ مِنۡۢ بَعۡدِ وَصِيَّةٍ يُّوۡصٰى بِهَاۤ
اَوۡ دَيۡنٍ ۙ غَيۡرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ
عَلِيۡمٌ حَلِيۡمٌ ؕ ﴿12﴾
تِلۡكَ حُدُوۡدُ اللّٰهِ ؕ وَمَنۡ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ
يُدۡخِلۡهُ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ
خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ؕ وَذٰلِكَ الۡفَوۡزُ الۡعَظِيۡمُ ﴿13﴾
وَمَنۡ يَّعۡصِ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ وَيَتَعَدَّ حُدُوۡدَهٗ
يُدۡخِلۡهُ نَارًا خَالِدًا فِيۡهَا ۖ وَلَهٗ عَذَابٌ
مُّهِيۡنٌ ﴿14﴾

ع 2 4 13

(12) మీ భార్యలకు సంతానం లేనట్లయితే వారి తర్కాలో మీకు సగభాగం ఉంది. సంతానం గనక ఉంటే నాలుగో వంతు వాటా ఉంది. తర్కా పంపకం మృతుని వీలునామా అమలుపర్చి, అతని అప్పులు తీర్చిన తర్వాత జరుగుతుంది. మీకు సంతానం లేకుంటే, భార్యలకు నాలుగవ వంతు వాటా ఉంది. ఒకవేళ సంతానం ఉంటే ఎనిమిదవ వంతు వాటా ఉంది. ఈ పంపకం మీ వీలునామా అమలుపర్చి, మీ అప్పులు తీర్చిన తర్వాత జరుగుతుంది. మృతి చెందినది పురుషుడయినా, స్త్రీ అయినా కుమారుడు గాని, మనవడుగాని లేకుండ మృతునికి ఒక సోదరుడు, ఒక సోదరి ఉంటే ప్రతి ఒక్కరి వాటా ఆరవ వంతు, ఒకవేళ సోదరీమణులు ఎక్కువమంది ఉంటే అందరూ మూడవ వంతుకు భాగస్వాములు. ఈ పంపకం మృతుని వీలునామా అమలుపరచి, అప్పులు తీర్చిన తర్వాత జరుగుతుంది. ఇందులో ఎవరికీ నష్టం కలుగరాదు. ఇది అల్లాహ్ ఆదేశం. అల్లాహ్ సమస్తమూ ఎరిగినవాడు, మృదుస్వభావి. (13) ఇవి అల్లాహ్ విధించిన హద్దులు. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులయినవారిని అల్లాహ్, కాలువలు ప్రవహించే తోటలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వారు సదా ఉంటారు. ఇది బహుగొప్ప విజయం. (14) అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు అవిధేయుడైనవాడు, అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులు మీరేవాడిని అల్లాహ్ నరకంలో ప్రవేశింప జేస్తాడు. అందులో వాడు శాశ్వతంగా ఉంటాడు. వాడికి అవమానభరితమైన శిక్ష ఉంటుంది.

11 – 14 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఈ రుకూలో వారసుల వాటాల వివరాల గురించి చెప్పబడుతూ ఉంది.

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు : ఈ రెండు ఆయత్‌లు మరియు సూరా చివరి ఆయత్ వారసత్వ శాస్త్రానికి మూలసూత్రం వంటిది. వారసత్వానికి సంబంధించిన సమస్యలన్నీ ఈ మూడు ఆయత్‌ల నుండి

సంగ్రహితమయినవి. వారసత్వానికి సంబంధించిన హదీసులు కూడా ఈ ఆయత్‌లకే వ్యాఖ్యానాలు (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఒక హదీసులో ఉంది – హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా వ్యాధిగ్రస్తులయినప్పుడు దైవప్రవక్త (స) మరియు హజ్రత్ అబూబక్ర్ (రజి) ఆయన్ని పరామర్శించడానికి వెళ్ళారు. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) తన ఆస్తి విషయంలో దర్యాప్తు చేశారు. ఆ సందర్భంగా ఈ ఆయత్ అవతరించింది. కొన్ని ఉల్లేఖనాలలో సాద్ (రజి) బిన్ రబీ మరణించగా ఆయన బాబాయి ఆయన వారసత్వాన్నంతటినీ సంభాళించుకున్నారు. సాద్ (రజి)కు కూతుళ్ళు ఉన్నారు. ఆయన భార్య దైవప్రవక్త (స) ను వారసుల విషయమై ప్రశ్నించారు. ఆ సందర్భంగా ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అంటే మృతుని సంతానంలో కుమారులూ కుమార్తెలూ కూడా ఉన్నట్లయితే కుమారుడికి కుమార్తెకన్నా రెట్టింపు భాగం లభిస్తుంది. అతడికి రెట్టింపు ఇవ్వడానికి కారణం, పురుషునికి స్త్రీకన్నా ఆర్థిక బాధ్యతలు అధికంగా ఉంటాయి. ఆ కారణంచేత స్త్రీకన్నా రెట్టింపు భాగం ఇవ్వడం సరయిన న్యాయం. (ఖుర్తుబీ). ఇదే ఆదేశం ఇద్దరు కుమార్తెల విషయంలోనూ ఉంది. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : సాద్ (రజి) బిన్ రబీకి ఇద్దరు కుమార్తెలే ఉన్నారు. వారి తరపున ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అందుచేత దైవప్రవక్త (స) వారికి 2/3వ వంతు భాగం ఆదేశించారు. (అబూదావూద్, తిర్మిజీ). తిరిగి ఈ సూరా చివరి ఆయత్‌లో ఇద్దరు సోదరీమణులకూ మూడవ వంతు భాగం ఇవ్వబడినట్లయితే కుమారులకు అంతకన్నా ఎక్కువ ఇవ్వబడాలి. దీనిని బట్టి ఇద్దరు కుమార్తెలకూ 2/3వ వంతు భాగం ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసుల ద్వారా నిరూపించబడిందని చెప్పగలం. (ఇబ్నె కసీర్). దీనిని బట్టి కూడా తెలిసే విషయం, ఒక కుమార్తెకు సగభాగం అయినప్పుడు రెండు లేక అంతకుమించి కుమార్తెలు ఉన్నప్పుడు వారి భాగం 2/3వ వంతు ఉండాలి. కొన్ని సందర్భాల్లో ఈ ఆదేశానికి మినహాయింపు ఉంది.

1. హదీసులో ఉంది. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : (లా వారిస మాతరక్‌నా సదఖహ్) కాబట్టి దైవప్రవక్త (స) ఆస్తి విభజింపబడదు. (మర్యమ్ సూరా ఆయత్ నెం.6 చూడండి). 2. కావాలని హత్య చేసినవాడు, తనచే చంపబడిన వాని ఆస్తికి వారసుడు కాజాలడు. ఈ ఆదేశం సున్నత్ ద్వారా నిరూపించబడింది. ఈ విషయంలో ఉమ్మత్‌లో ఏకాభిప్రాయం ఉంది. 3. (లా యరిసల్ ముస్లిమ్ అల్ కాఫిర్) కాఫిర్ (తిరస్కారి) ముస్లిం ఆస్తికి వారసుడు కాజాలడు. కాబట్టి సంతానం కాఫిర్ అయి ఉంటే ముస్లిం తండ్రి ఆస్తిలో, మరియు కాఫిర్ అయిన తండ్రి, ముస్లిం సంతానపు ఆస్తిలో వారసత్వం కోల్పోతారు. (ఖుర్తుబీ)

**1.మృతుని సమస్య**

అంటే మృతునికి సంతానం ఉన్న పక్షంలో తల్లిదండ్రులిద్దరిలో ప్రతి ఒక్కరికి తర్కాలో ఆరవ భాగం లభిస్తుంది. అయితే అల్లాహ్‌చే నిర్ణయించబడిన హక్కుదారులలో ఇతరులెవరూ లేని పక్షంలో. ఉదాహరణకు, మృతునికి ఒక కుమార్తె మరియు తల్లిదండ్రులు ఉన్నట్లయితే తర్కా ఆస్తిని ఆరు సమభాగాలు చెయ్యాలి. 1/2 సగం (మూడు భాగాలు) కుమార్తెకు, ఒక భాగం తల్లికి, మిగతా రెండు భాగాలు తండ్రికి పంచాలి. (ఇబ్నెకసీర్)

**2. మృతుని రెండవ పరిస్థితి :**

అంటే మృతునికి సంతానం ఎవరూ లేకపోయి, అతడి తల్లీ, తండ్రీ సజీవులయి ఉంటే తల్లికి 1/3వ భాగం లభించాలి. మిగతా 2/3వ భాగంలో సగం తండ్రికి లభించాలి. ఒకవేళ తల్లిదండ్రులతో పాటు మృతుడు పురుషుడు అయితే భార్యకు, స్త్రీ అయిన పక్షంలో ఆమె భర్త కూడ బ్రతికి ఉంటే భర్త వాటా. (దీని గురించి ఇక ముందు ప్రస్తావన రానున్నది) మొదట తీసివేసిన తర్వాత మిగిలి ఉన్న సొమ్ము నుండి తల్లికి 1/3వ వంతు తండ్రికి 2/3వ వంతు లభించాలి.

**3. మృతుని మూడవ పరిస్థితి :**

తల్లిదండ్రుల మూడవ పరిస్థితి వివరించబడుతోంది. అంటే మృతునికి సంతానం ఎవరూ లేకుంటే,

తల్లిదండ్రులతో పాటు కేవలం సోదరుడే ఉంటే (అది తల్లిదండ్రులిద్దరికీ పుట్టినవాడూ కావచ్చు లేదా కేవలం తల్లికి లేదా కేవలం తండ్రికి పుట్టినవాడూ కావచ్చు). తండ్రి బ్రతికివుండగా అతనికి ఎటువంటి భాగమూ లభించదు. అయితే ఆ తల్లి భాగం మూడవ వంతు నుండి ఆరవ వంతు అయిపోతుంది.

తల్లితో పాటు తండ్రి తప్ప ఇతర వారసులు ఎవరూ లేకుంటే మిగిలిన వాటా మొత్తం (5/6వ వంతు) తండ్రికి లభిస్తుంది. "ఇఖ్వత" బహువచన పదం అని గుర్తుంచుకోవాలి. మెజారిటీ ఉలేమా దృష్టిలో ఇద్దరు కూడా చేరి ఉన్నారు. కాబట్టి కేవలం ఒక్క సోదరుడే ఉంటే తల్లికి మూడవ వంతు నుండి ఆరవ వంతుకు మార్చలేం. (ఇబ్నె కసీర్)

వారసత్వం మరియు వీలునామా, అప్పులు తీర్చిన తర్వాతే అమలు చేయాలి

హజ్రత్ అలీ ఇబ్నె అబీ తాలిబ్ (రజి) సెలవిచ్చారు – మీరు ఖుర్ఆన్‌లో వసియ్యత్ (వీలునామా) ఆదేశాన్ని మొదట చదివారు. అప్పులు తీర్చే విషయం తర్వాత వచ్చింది. అయితే ఒక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. దైవప్రవక్త (స) అప్పును ముందుగా చెల్లింపచేశారు. తర్వాత వీలునామా జారీ చేశారు. (తిర్మిజీ)

ఈ హదీసు దృష్ట్యా పూర్వీకులు తర్వాతి వారు అందరిలో ఈ విషయంలో ఏకాభిప్రాయం ఇలా ఉంది. ఖుర్ఆన్‌లో మృతుని అప్పు తీర్చడం గురించి వీలునామా తర్వాత ప్రస్తావించబడినప్పటికీ అప్పు తీర్చడం వీలునామా కన్నా ముఖ్యమయినది. కాబట్టి ముందుగా అప్పు తీర్చెయ్యాలి. ఆ తరువాత వీలునామాను అమలుపర్చాలి. ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్ ప్రయారిటీ ఇచ్చిన వసియ్యత్‌కు ఉలమాలు అనేక జవాబులు ఇచ్చారు. అంటే అల్లాహ్ సర్వమూ తెలిసిన విజ్ఞాని. మీరు మీ లాభనష్టాలను ఎరుగరు. మీరు గనక మీ వివేచనతో వారసత్వ పంపకం చేసుకున్నట్లయితే భాగాలను స్వాధీనం చేసుకోవడంలో చిక్కులు వస్తాయి. కనుక అల్లాహ్ ఈ వారసత్వ చట్టాన్ని నిర్దేశించాడు. (ఖుర్తుబీ). షా సాహెబ్ వ్రాస్తున్నారు : అంటే ఈ భాగాలలో బుద్ధికి ప్రమేయం లేదు. వీటిని అల్లాహ్ నిర్ణయించాడు. ఆయన అందరికన్నా వివేకవంతుడు. అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు, ఓ పురుషులారా! ఆస్తి వదలి మరణించిన మీ స్త్రీల సంతానం లేకపోయినట్లయితే అందులో 1/2వ భాగం మీది. వారికి సంతానం ఉన్నట్లయితే మీకు నాలుగో వంతు లభిస్తుంది. వీలునామా మరియు అప్పు తర్వాత ఈ క్రమంలో పంపకం వుంటుంది.

1. మొదట (మృతుని) అప్పు తీర్చాలి. తర్వాత వీలునామా అమలు జరపాలి. ఆ తర్వాత వారసత్వం పంచాలి. ఉమ్మత్‌లోని ఉలమాల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉన్న సమస్య ఇది. మనుషులు కూడ ఈ ఆదేశంలో కుమారుల కోవకే వస్తారు. ఇంకా వారి సంతానం వంశపరంపర విషయంలో ఇదే ఆదేశం అంటే వారు ఉన్నప్పుడు భర్తకు నాలుగోవంతు లభిస్తుంది.

**భార్య రెండవ పరిస్థితి :**

ఇది రెండవ పరిస్థితి. భార్య ఒకర్తె అయినా, ఎక్కువ మంది అయినా అందరూ నాలుగవ లేదా ఎనిమిదవ భాగంలో వాటాదారులు. ఈ విషయంలో ఉలమాలలో ఏకాభిప్రాయం ఉంది. (ఖుర్తుబీ ఇబ్నె కసీర్)

**కలాల అంటే :**

ఒక పురుషుడు లేక స్త్రీ మరణిస్తే వారి తండ్రి మరియు సంతానం లేకుంటే వారి వారసులను కలాలా అంటారు. కలాలాకు ఇదే నిర్వచనం హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి), హజ్రత్ ఉమర్ (రజి), హజ్రత్ అలీ (రజి) ఇచ్చారు. (షౌకానీ)

సోదరులు, సోదరీమణులు 3 రకాలు :

1. అయ్‌నీ అంటే ఒకే తల్లి తండ్రికి పుట్టినవారు.

2. అల్లాతీ : అంటే కేవలం తండ్రి తరఫున

3. అఖ్‌యాఫీ : అంటే కేవలం తల్లి తరఫున.

ఇక్కడ అఖ్‌యాఫీ కేవలం తల్లి తరఫున సోదరుడు, సోదరి అన్న భావం ఏకాభిప్రాయం గలది. (ఇబ్నె కసీర్). ఇంకా వారిలో ప్రతి ఒక్కరికీ సమాన భాగం ఉంటుంది. అంటే పురుషునికి స్త్రీపై ఆధిక్యత లేదు. ఆయత్‌లో “షురకా – ఫిస్సులుస” (1/3వ వంతులో అందరూ చేరి ఉన్నారు) అన్న దానిని బట్టి తెలుస్తోంది. దీని ప్రకారమే హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) తీర్పు చెప్పారు. ఇటువంటి తీర్పు కేవలం ఇజ్తెహాద్ (వివేచన) ద్వారా సాధ్యం కాదన్నది సుస్పష్టం. (ఇబ్నె కసీర్) ఒకే తల్లి వలన సోదరులు నాలుగు ఆదేశాలలో ఇతర వారసులకన్నా భిన్నమైనవారు. 1. వీరు కేవలం మాతృ సంబంధం కారణంగానే వారసత్వం పొందుతారు. 2. వారి స్త్రీ, పురుషులకు సమాన వాటా ఇవ్వబడుతుంది. 3. వారు మృతునికి కలాలా (మృతునికి తండ్రి, సంతానం లేని పక్షంలో)నే వాటా లభిస్తుంది. 4. వారు సంఖ్యలో ఎంతమంది ఉన్నప్పటికీ వారి వాటా మూడవ వంతు కన్నా ఎక్కువ లభించదు. ఉదాహరణకు మృతురాలి భర్త, తల్లి, ఇద్దరు తల్లి తరఫు సోదరులు, ఇద్దరు ఒకే తల్లిదండ్రులకు పుట్టిన సోదరులు ఉంటే విద్యావేత్తల దృష్టిలో భర్తకు సగం, తల్లికి 1/6, మిగత 1/3 వంతులో ఒకే తల్లికి పుట్టిన సోదరులతో పాటు, ఒకే తల్లిదండ్రులకు పుట్టిన (అయ్‌నీ) సోదరులు చేరి ఉన్నారు.

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఇటువంటి ఒక కేసులో ఇదే తీర్పు ఇచ్చారు. సహాబాలలో హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి), ఇబ్నె మసూద్ (రజి), ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) మరియు జైద్ బిన్ సాబిత్ (రజి) ఉన్నారు.

### గైర్‌మజార్ :

దీనికి వీలునామా మరియు అప్పు రెండింటితోనూ సంబంధం ఉంది. వీలునామాలో నష్టం కలిగించడం, ఒకటేమో మూడవ వంతుకు మించి వీలునామా రాయడం. ఇటువంటి పరిస్థితిలో మూడవ వంతుకు మించిన వసియ్యత్ (వీలునామా) అమలుపర్చబడదు. రెండో పరిస్థితి, ఎవరైనా వారసుడికి మరింత రాయితీతో ఎక్కువ ఆస్తిని ఇప్పించడం, దీని వల్ల వారసులందరూ సంతోషంగా దానిని అంగీకరిస్తారని నమ్మలేం. ఇంకా అప్పులో నష్టం కలిగించడం అంటే కేవలం వారసుల హక్కును కాలరాసేందుకు మృతుడు వాస్తవంగా తనపై లేని అప్పును తన బాధ్యతగా ఖరారు చేయడం. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : వసియ్యత్‌లో నష్టం కలిగించడం కబీరా గునాహ్ (పెద్దపాపం). ముస్నద్ అహ్మద్‌లో హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఉంది : ఒక మనిషి డెబ్భయి ఏళ్ళ వరకూ పుణ్యకార్యాలు చేస్తూ ఉన్నాడు. కాని చనిపోయే ముందు వసియ్యత్ (వీలునామా)లో జులుం చేసినట్లయితే నరకానికి వెళతాడు. (ఇబ్నె కసీర్, ఖుర్తుబీ)

మరొకడు డెబ్భయి ఏళ్ళ వరకూ దుష్కార్యాలు చేస్తూ ఉన్నాడు. కాని వసియ్యత్ చేసేటప్పుడు న్యాయం చేస్తాడు. అతడి జీవితం అతడి సత్కార్యంతో ముగుస్తుంది. స్వర్గానికి అర్హుడవుతాడు. కావాలంటే తిల్‌క హుదూదుల్లాహ్ (ఇవి అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులు) చదవండని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) పలికారు.

### హద్దులు దాటి గెంతేవాడు నరకవాసి

ఆయత్ నెం.14 : అంటే అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) విధించిన హద్దులను మీరేవాడిని, హద్దులు దాటి ముందుకు పోవాలనుకున్న వాడిని అల్లాహ్ శాశ్వతంగా నరకానికి ఈడుస్తాడు. అప్పుడు తీవ్ర అవమానంతో కూడిన శిక్ష విధించబడుతుంది. ఎవరైనా (స్త్రీగానీ, పురుషుడుగానీ) అరవయి ఏళ్ళ వరకూ దైవ విధేయతలో నిమగ్నులయి ఉండి, చనిపోయేటప్పుడు వసియ్యత్‌లో వారసులకు నష్టం కలిగించేవారు అయితే అటువంటి వారికి నరకం వాజిబ్ (తప్పనిసరి) అయిపోతుంది.

తిరిగి అబూ హురైరా (రజి) ఈ ఆయత్ చదివి విన్పించారు. (ఇబ్నుమాజ) (దివ్య ఖుర్‌ఆన్, హజ్రత్ షా రఫీవుద్దీన్ దహెల్వీ, నవాబ్ వహీదుజ్జమా ఖాన్, హైదరాబాద్).

(15) మీ స్త్రీలలో వ్యభిచారానికి పాల్పడినవారు ఉన్నట్లయితే అందుకు మీలోని నలుగురి సాక్ష్యం తీసుకోండి. వారు గనక సాక్ష్యం ఇచ్చినట్లయితే అటువంటి స్త్రీలను వారికి మరణం వచ్చే వరకూ లేదా వారి కోసం మరేదైనా మార్గం లభించే వరకూ వారిని ఇళ్ళల్లో బందీలుగా చెయ్యండి.

(16) మీలో వ్యభిచరించిన స్త్రీ, పురుషులను బాధించండి. వారు గనక తౌబా (పశ్చాత్తాపం) వ్యక్తం చేసినట్లయితే లేక తమను సంస్కరించుకుంటే వారిని వారి మానాన వదిలేయండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ తౌబా స్వీకరించేవాడు.

(17) అజ్ఞానం వలన ఏదయినా చెడ్డపని చేసి వెంటనే తౌబా చేసేవారి తౌబా (పశ్చాత్తాప ప్రకటన)నే అల్లాహ్ స్వీకరిస్తాడు. ఇటువంటి వారి తౌబానే అల్లాహ్ ఆమోదిస్తాడు. అల్లాహ్ సమస్తమూ ఎరిగిన వాడు, వివేకం కలవాడు. (18) చెడు పనులు చేస్తూ పోతూ ఉండేవారు, చివరికి మరణం వారిని సమీపించినప్పుడు, "నేను ఇప్పుడు తౌబా చేస్తున్నాను" అనేవారి కోసం తౌబా లేనే లేదు. ఇంకా కుఫ్ర్ స్థితిలోనే మరణించే వారికి తౌబా లేనేలేదు. ఇటువంటి వారి కోసం మేము బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధంగా ఉంచాము.

(19) విశ్వాసులారా! మీరు బలవంతంగా స్త్రీలకు వారసులు కావడం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఇంకా మీరు వారికి చెల్లించిన మహరు హక్కులో కొంత భాగం కాజేయాలని వారిని ఆపి ఉంచకండి. వారు బహిరంగంగా సిగ్గుమాలిన పనికి పాల్పడితే తప్ప. వారితో మంచి పద్ధతిలో జీవితం గడపండి. వారు మీకు నచ్చకపోవచ్చు. మీకు వారిలోని ఒక విషయం సహించరానిది కావచ్చు. కాని అల్లాహ్ అందులోనే ఎంతో మేలును పెట్టి ఉండవచ్చు.

وَالّٰتِيْ يَاْتِيْنَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِّسَآئِكُمْ
فَاسْتَشْهِدُوْا عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَاِنْ
شَهِدُوْا فَاَمْسِكُوْهُنَّ فِي الْبُيُوْتِ حَتّٰى
يَتَوَفّٰىهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ
سَبِيْلًا ﴿15﴾

وَالَّذٰنِ يَاْتِيٰنِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوْهُمَا ۚ فَاِنْ تَابَا
وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمَا ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا
رَّحِيْمًا ﴿16﴾

اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السُّوْٓءَ
بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوْبُوْنَ مِنْ قَرِيْبٍ فَاُولٰٓئِكَ
يَتُوْبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿17﴾

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ۚ
حَتّٰٓى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ اِنِّيْ تُبْتُ
الْـٰٔنَ وَلَا الَّذِيْنَ يَمُوْتُوْنَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۗ
اُولٰٓئِكَ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿18﴾

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا
النِّسَآءَ كَرْهًا ۗ وَلَا تَعْضُلُوْهُنَّ لِتَذْهَبُوْا
بِبَعْضِ مَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ
بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَعَاشِرُوْهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ
فَاِنْ كَرِهْتُمُوْهُنَّ فَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا
وَّيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيْهِ خَيْرًا كَثِيْرًا ﴿19﴾

| | |
|---|---|
| (20) మీరు ఒక భార్య స్థానంలో మరొక భార్యను తెచ్చుకోగోరితే, మీరు (మొదటి భార్యకు) అపార ఖజానాను ఇచ్చి ఉన్నాసరే, అందులో నుండి ఏమీ వాపసు తీసుకోకండి. మీరు ఆమెపై అపవాదువేసి, స్పష్టమయిన పాపానికి ఒడిగట్టి ఆమె నుండి సొమ్మును తీసుకోగోరుతున్నారా? (21) మీరు పరస్పరం ఒకరి వల్ల మరొకరు ఆనందాన్ని అనుభవించి ఉండగా, ఆమె మీ నుండి పక్కా వాగ్దానం తీసుకుని ఉండగా, మీరు ఎలా తీసుకోగలరు? | وَاِنۡ اَرَدۡتُّمُ اسۡتِبۡدَالَ زَوۡجٍ مَّكَانَ زَوۡجٍ ۙ وَّاٰتَيۡتُمۡ اِحۡدٰهُنَّ قِنۡطَارًا فَلَا تَاۡخُذُوۡا مِنۡهُ شَيۡـــًٔا ؕ اَتَاۡخُذُوۡنَهٗ بُهۡتَانًا وَّاِثۡمًا مُّبِيۡنًا ﴿20﴾ وَكَيۡفَ تَاۡخُذُوۡنَهٗ وَقَدۡ اَفۡضٰى بَعۡضُكُمۡ اِلٰى بَعۡضٍ وَّاَخَذۡنَ مِنۡكُمۡ مِّيۡثَاقًا غَلِيۡظًا ﴿21﴾ |

15 – 21 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో స్త్రీ పురుషుల నికాహ్ మరియు వారసత్వపు ఆస్తి గురించి వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో వారు హరాం కార్యానికి ఒడిగడితే అందుకు శిక్షను గురించి వివరించబడుతోంది. ఆ తర్వాత స్త్రీల పట్ల దౌర్జన్యకరంగా ప్రవర్తించడాన్ని వారించబడింది. ఆమె మహరును చెల్లించకపోవడం, ఆమె పట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తించడం వగైరా. **15 – 16 వివరణ :** ఆయత్‌ల వివరణ వారసులకు ఆదేశాలను వివరించిన తర్వాత అల్లాహ్ స్త్రీలకు సంబంధించి మరికొన్ని ఆదేశాలను వివరించాడు. ఇబ్నె జరీర్ తదితరులు ఏమన్నారంటే, ఇస్లాం ఆరంభకాలంలో వివాహిత స్త్రీలు వ్యభిచారానికి పాల్పడితే, నలుగురు పురుషుల సాక్ష్యం వలన నేరం రుజువు అయితే ఆమెను ఇంట్లోనే బంధించి ఉంచేవారు. ఆమెకు చావు వచ్చేవరకు ఇంటి బయటకు రానిచ్చేవారు కాదు. ఇంకా వ్యాఖ్యాతలయిన ఉలమా (విద్వాంసులు) వ్రాశారు, వ్యభిచరించిన పురుషుల పట్ల కూడా ఇలాగే వ్యవహరించడం జరిగేది. ఆ తర్వాత అవివాహితలయిన వారు వ్యభిచరిస్తే కొరడాదెబ్బలు, వివాహితులు వ్యభిచరిస్తే రాళ్ళతో కొట్టిచంపే ఆదేశం వచ్చాక ఈ ఆదేశం రద్దు అయిపోయింది. ఇమామ్ అహ్మద్, ముస్లిం, ఇంకా అస్‌హాబె సునన్, ఉబాద బిన్ సామిత్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించిన దాని ప్రకారం, దైవప్రవక్త (స)పై వహీ (దైవవాణి) అవతరించింది. వహీ పూర్తి అయి ఆయన (స) శాంతించిన తర్వాత అన్నారు, "నా ఆదేశం వినండి: వ్యభిచరించిన స్త్రీల కోసం అల్లాహ్ మార్గం చూపాడు. వ్యభిచారానికి పాల్పడిన స్త్రీ అయినా పురుషుడయినా వివాహితులు అయితే రాళ్ళతో కొట్టి చంపాలి. అవివాహితులయితే వంద కొరడా దెబ్బలతో పాటు ఒక సంవత్సర కాలానికి నగర బహిష్కారం చేయాలి." అందుచేత దైవప్రవక్త (స) మా ఇజ్ అస్లమీ, గామిదియా స్త్రీని మరియు యూదులను కేవలం రాళ్ళతో కొట్టి చంపించారు. వారికి కొరడా దెబ్బలు కొట్టలేదు. **16వ ఆయత్ :** ఇస్లాం ఆరంభకాలంలో వ్యభిచారానికి పాల్పడిన (పురుషుడయినా స్త్రీ అయినా) అవివాహితులు అయితే వారి విషయంలో ఆదేశం ఇలా ఉండేది. వారిని నానా మాటలు అనడం, అవమానపరచడం, దెబ్బలు కొట్టడం కూడా జరిగేది. తద్వారా వారు పశ్చాత్తాపం చెందాలని. వారు తౌబా చేసి, తమను సంస్కరించుకుంటే మౌనం వహించబడేది. దెబ్బలు కొట్టడం ఆపి వేయబడేది. కారణమేమంటే పాపం తర్వాత పశ్చాత్తాపపడినవాడు, పాపం చేయని వాడిలా అయిపోతాడు. నూర్ సూరా 2వ ఆయత్, "అజ్జానియతు వజ్జానీ ఫజ్‌లిదూ కుల్ల వాహిదతిమ్మిన్‌హుమా మిఅత జిల్‌దతి" – వ్యభిచరించిన పురుషుడు మరియు వ్యభిచరించిన స్త్రీకి వందేసి కొరడా దెబ్బలు కొట్టండి" అని అవతరించినప్పుడు ఈ ఆదేశం కూడా మునుపటి ఆదేశంలాగే రద్దు అయిపోయింది. మెజారిటీ అభిప్రాయంలో కొరడా దెబ్బలు కొట్టాలన్న ఆదేశం మిగిలి ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లిబయానుల్ ఖుర్ఆన్, సూరయె నిసా భాగం 4).

**ఎవరి తౌబా స్వీకరించబడుతుంది?** 18వ ఆయత్ : అజ్ఞానం వలన (తెలియక) తప్పుచేసి వెంటనే తౌబా చేసిన వాని తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. అతనికి మరణదూత కన్పించినప్పటికీ గొంతు గుర గుర లాడక మునుపే తౌబా చేస్తే అతని తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. ఇది కూడ చెప్పబడింది. పొరపాటున లేదా ఎరిగి ఉండీ పాపం చేసినవాడు పాపం నుండి వైదొలగనంత వరకూ మూఢుడే. కారుణ్యమూర్తి సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం సెలవిచ్చారు,

"దాసుని తౌబా గుర గుర (గురక)కు ముందే అల్లాహ్ అంగీకరిస్తాడు." (ఇబ్నెమాజ – హ.నెం.3430)

**తౌబా స్వీకారానికి ఆఖరు సమయం :** ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) : "నేను దైవప్రవక్త (స) నుండి విన్నాను, ఆయన (స) సెలవిచ్చారు : "మరణానికి ఒక నెల ముందు తౌబా చేసిన విశ్వాసి తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. అల్లాహ్ అంతకన్నా తక్కువ వ్యవధిలో కూడా తౌబాను అంగీకరిస్తాడు. అంటే సక్రాత్ (మరణావస్థ) సమయానికి ఒకరోజు ముందు లేదా ఒక గంటముందు కూడ తౌబా చేసుకుంటే తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. అల్లాహ్‌కు దాసుని చిత్తశుద్ధి బాగా తెలుసు." (ఇబ్నె మర్దవియ) ఈ హదీసుల ద్వారా తెలిసేదేమంటే – నిండు మనస్సుతో అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ కోరినవాడి, అల్లాహ్ ఎదుటకు వచ్చి పశ్చాత్తాపం వెలిబుచ్చిన వాడికి, అప్పటి వరకు తన జీవితంపై ఆశాభావం మిగిలి ఉన్నప్పుడు తౌబా చేస్తే అల్లాహ్ అతడి తౌబాను తప్పక అంగీకరిస్తాడు. కాని జీవితం పట్ల ఆశ వదలుకున్నవాడు, మరణిస్తాడని నమ్మకం కుదిరినప్పుడు మరణదూత (మలకుల్ మౌత్)ను కళ్ళారా చూసుకున్నప్పుడు, శ్వాస ఆగి ఆగి ఆడుతున్నప్పుడు, ప్రాణం లాగబడి గొంతు వరకూ వచ్చి గురక మొదలయి శ్వాస ఆగినప్పుడు తౌబా అంగీకారయోగ్యం కాదు. ఇప్పుడు బాగా ఆలస్యమయిపోయింది. విముక్తివేళ దాటిపోయింది. ఫలమ్మా రఅవ్‌బ–సనా (మోమిన్ 40, 84, 85) "అతడు మా శిక్షను చూసుకున్నప్పుడు, 'మా ఆరాధ్యుడు ఒక్కడే, మేము బూటకపు దేవుళ్ళందరినీ విడిచిపెట్టాము)' అని అనసాగాడు."

**ఎవరి తౌబా నమ్మదగ్గది కాదు? :** ఆయన (స) తిరిగి సెలవిచ్చారు : ముష్రికులు (బహుదైవారాధకులు), కాఫిర్లు (తిరస్కారులు) తౌబా చేస్తే అది నమ్మదగ్గది కాదు. వారు షిర్క్‌లో, కుఫ్ర్‌లో మరణించినట్లయితే ఇక వారు పశ్చాత్తాపపడి ప్రయోజనం ఏముంది? ఇక వీరు శిక్ష నుండి విముక్తి పొందటనికి భూమి అంతా బంగారాన్ని ఇచ్చినా అది తిరస్కరించబడుతుంది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) తదితరులు – ఈ ఆయతు ముష్రికుల విషయంలో అవతరించింది. కారుణ్యమూర్తి (స) సెలవిచ్చారు: "అల్లాహ్ తెర అడ్డం పడనంతవరకూ దాసుని తౌబా అంగీకరిస్తాడు. లేక అతడ్ని క్షమించివేస్తాడు." తెర అడ్డం పడటం అంటే ఏమిటి అని అడగబడినపుడు "షిర్క్‌కు పాల్పడి ఉన్నప్పుడు ప్రాణాలు పోవడం" అని సెలవిచ్చారు. అందువల్లనే చెప్పబడింది. మేము వారికోసం కఠినమయిన బాధాకరమయిన, శాశ్వతంగా ఉండే శిక్షను సిద్ధం చేసి ఉంచాము." (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్ 322 సంపుటి 1) **ఆయత్ : 19 :** అజ్ఞాన కాలంలోని అరబ్బులు స్త్రీలకు ఎన్నో అన్యాయాలు చేశారు. అందులో ఒక అన్యాయం, ఎవరయినా వ్యక్తి చనిపోతే వారసులు అతని ఆస్తి పాస్తులను పంచుకున్న విధంగానే చనిపోయిన వాని భార్యలను కూడ పంచుకుని వారిని అనుభవించేవారు. ఇంకా స్త్రీలను తమ మహరు వదలుకునేలా, లేక వారివద్ద నున్న స్థిరచరాస్తులను పురుషుల హస్తగతం చేసేలా పలువిధాలా బలవంతపెట్టేవారు. ఇక్కడ ఇలాంటి అన్ని రకాల అన్యాయాల నుండి నిరోధించడం జరిగింది. మీ సమాజం స్త్రీల పట్ల వ్యవహారణలో సత్కార్యం, న్యాయాలపై ఆధారపడి ఉండాలి. అంతేకాని స్వార్థం, కామం చేతికి పగ్గాలు అందించకూడదు. ఏదైనా కారణం చేత భార్య నచ్చకపోతే వెంటనే ఆమెను వదలి మరొకామెను పెళ్ళి చేసుకోవడం వంటి నిగ్రహం లేని, అదుపులో ఉంచుకోలేని స్వభావం ఎన్నటికీ సామాజిక గౌరవం పొందజాలదు. ఏ కారణం చేతనయినా భార్య మీకు నచ్చనప్పుడు సహనం, ఓర్పులతో పని చేయాలి. ఒక విషయం మీకు నచ్చకపోవచ్చు. కాని అందులోనే మీకు మేలు, గౌరవం ఉండవచ్చు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్).

**సద్వ్యవహారం :** సద్వ్యవహారం గురించి చెబుతూ భార్యలతో మంచిగా వ్యవహరించండి. మార్దవంతో, ప్రేమానురాగాలతో వ్యవహరించండి. మీరు మీ భార్యలను అలంకరించుకోవడం చూడదల్చుకున్న విధంగా మీరు కూడా మీ పరిస్థితిని వీలయినంతగా చక్కబరచుకోండి. సెలవియ్యబడింది : "వలహున్న మిస్‌లుల్లజీ అలైహిన్న బిల్ మారూఫ్" (బఖర 2 : 228). అంటే స్త్రీలపై మీ హక్కులున్నట్లే, మీ స్త్రీలకూ మీపై హక్కులు ఉన్నాయి. కారుణ్యమూర్తి (స) సెలవిచ్చారు – "మీ భార్యలకు మంచివాడయినవాడే, మీలో మంచివాడు, నేను నా భార్యలకు మంచివాణ్ణి" ఆయన (స) తమ పవిత్ర సతీమణుల పట్ల ఎనలేని ప్రేమానురాగాలతో, నేర్పుగా, సద్బుద్ధితో నవ్వు ముఖంతో వ్యవహరించేవారు. వారితో తియ్యని కబుర్లు చెప్పేవారు. వారి మనసులలో మాలిన్యం రానిచ్చేవారు కాదు. వారి అన్నపానాదుల విషయంలో సంకుచిత ధోరణి అవలంబించేవారు కాదు. ఎంతో ఉదారంగా వారి ఖర్చులకు ఇచ్చేవారు. వారితో ఎంత మధురంగా సంభాషించేవారంటే, వారు చిరునవ్వులు చిందించేవారు, ఒకసారి ఆయన (స) హజ్రత్

وَلَا تَنكِحُوا مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ النِّسَآءِ إِلَّا
مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَمَقْتًا ۖ
وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿22﴾
حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ
وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّٰتُكُمْ وَخَٰلَٰتُكُمْ وَبَنَاتُ
الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَٰتُكُمُ الَّٰتِىٓ
أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ الرَّضَٰعَةِ
وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَٰٓئِبُكُمُ الَّٰتِى فِى
حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ الَّٰتِى دَخَلْتُم
بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ۖ وَحَلَٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ الَّذِينَ
مِنْ أَصْلَٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ
إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿23﴾

ع 3 8 14

(22) మీ తండ్రి నికాహ్ చేసుకున్న స్త్రీలను మీరు నికాహ్ చేసుకోకండి. ఇంతకు పూర్వం జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. ఇది సిగ్గుమాలిన, అసహ్యామయిన పని, బహు చెడ్డ మార్గం. (23) మీపై హరాం (నిషేధం) చేయబడ్డారు. మీ తల్లులు, మీ కుమార్తెలు, మీ సోదరీమణులు, మీ మేనత్తలు, మీ పిన్నమ్మలు, మీ సోదరుల కుమార్తెలు, మేనకోడళ్ళు ఇంకా మీకు పాలు త్రాపించిన మీ తల్లులు మరియు మీతో (క్షీర సంబంధం గల) సోదరీమణులు (ఎవరి పాలు మీరు త్రాగారో ఆమె కుమార్తెలు) మీ భార్యల తల్లులు, ఇంకా మీ ఒడిలో పోషింపబడుతున్న, మీ భార్యల కుమార్తెలు. అయితే మీరు పెళ్ళి చేసుకొని ఉండి ఇంకా శారీరక సంబంధం ఏర్పడక పోయినట్లయితే (వారిని వదలి వారి కుమార్తెలను చేసుకోవడం) పాపం కాదు. మీకు పుట్టిన మీ కుమారుల భార్యలు కూడా మీకు హరాం. ఇంకా ఇద్దరు సోదరీమణులను (ఏకకాలంలో) నికాహ్‌లో చేర్చడం కూడా నిషిద్ధమే. ఇంతకు పూర్వం జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అమితంగా క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

ఆయిషా (రజి)తో పరుగు పందెం జరిగినప్పుడు హ్రజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఆ పరుగులో ఆయన (స)ను దాటిపోయారు. తరువాత కొంత కాలానికి మరొకసారి పరుగు పోటీ జరిగి అందులో ఆయన (స) ఆమెను దాటిపోయారు. “ఇది దానికి ప్రతీకారం” అన్నారు. తద్వారా ఆయన ఉద్దేశ్యం సిద్దీఖా (రజి)ను సంతోషపెట్టడం, ఆమె హృదయాన్ని ఉల్లాసపరచడం. ఆయన (స) ఏ పవిత్ర సతీమణి (విశ్వాసులమాత) దగ్గర రాత్రి గడిపేవారో అక్కడ మిగిలిన సతీమణులందరూ సమావేశమయ్యేవారు. అందరూ కలిసి కబుర్లు చెప్పుకునేవారు. ఒక్కోసారి కారుణ్యమూర్తి (స) అందరితో కలసి భోంచేసేవారు. తరువాత విశ్వాసుల మాతలందరు తమ తమ ఇళ్ళకు మరలేవారు. ఆయన (స) ఆ రోజు ఏ భార్య వంతు అయితే ఆ భార్య ఇంట్లో గడిపేవారు. ఆయన (స) తన భార్యతో ఒకే దుప్పటిపై పరుండేవారు. కుర్తా విడిచి, లుంగీ కట్టుకునేవారు. ప్రేమానురాగాలతో తన భార్యలతో జీవితం గడిపేవారు. ఆయన (స) ప్రతి పనిలోనూ ముస్లింలకు ఉత్తమ ఆదర్శప్రాయులు. అందువలన ముస్లింలు కూడ సుందర సమాజం కోసం పూర్తి ప్రయత్నం చెయ్యాలి. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ సెలవిచ్చివున్నాడు, “ప్రవక్త అనుసరణలోనే మీ శ్రేయస్సు ఉంది.” తిరిగి ఆదేశించబడింది, మనసు కోరకపోయినప్పటికీ స్త్రీల పట్ల సుందర సామాజికత నెలకొల్పడం, ఒక గొప్ప మేలుకు ఆగమన సూచిక, బహుశా సత్సంతానం కలుగవచ్చు. అల్లాహ్ వారి ద్వారా అపార శ్రేయస్సును ప్రసాదించవచ్చు. కారుణ్యమూర్తి (స) సెలవిచ్చారు – ముస్లిం పురుషుడు ముస్లిం భార్యను విడిచిపెట్టకూడదు. ఆమెలోని ఒక అలవాటుకు అయిష్టపడినా ఇతర అలవాట్లకు సంతోషించనూవచ్చు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.1469)

**ఆయత్ నెం.20 :** ఎవరైనా తన భార్యను వదలి మరో స్త్రీని నికాహ్ చేసుకోదలిస్తే ఆమెకు ఇచ్చిన మహరు సొమ్ము నుండి ఏమీ తిరిగి తీసుకోకూడదు. అతడు మహరుగా అపార ధనరాశిని ఇచ్చి ఉన్నాసరే. అంటే అత్యధికంగా మహరును నిర్ణయించుకోవడమూ సబబే అని తెలుస్తోంది. అయితే మహరును చెల్లించడం తప్పనిసరి. **ఆయత్ నెం.21 :** అంటే నీవు ఆమెతో లబ్ది పొందావు కనుకనూ, శారీరక సంబంధం కూడ ఏర్పడింది కనుక ఇప్పుడు మహరు వాపసు తీసుకోవడం సబబు కాదు. శాప ప్రమాణానికి సంబంధించిన హదీసులో ఇలా ఉంది. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు – "మీలో ఎవరో ఒకరు తప్పకుండా అబద్ధాలకోరులు. ఇప్పటికయినా ఎవరయినా తౌబా చేసుకోదలిస్తే చేసుకోవాలి." పురుషుడు అన్నాడు, "నేను ఆమెకు మహరుగా ఇచ్చిన సొమ్ము గురించి ఆదేశం ఏముంది?" ఆయన (స) చెప్పారు, "దానికి ప్రతిఫలంగానే కదా ఈమె నీకు హలాల్ అయ్యింది. ఈమెపై తప్పుడు ఆరోపణ ఉంటే అదీ ఇంకా దూరపు విషయం" (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4899) తిరిగి అన్నారు, "నికాహ్ ఎంతో దృఢమయిన వాగ్దానం. అందులో నీవు బంధింపబడివున్నావు." ఇంకా చెప్పారు, "స్త్రీల పట్ల చక్కని రీతిలో వ్యవహరించు" (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్, ముక్తసర్ తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

22 – 23 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ స్త్రీల పట్ల, సద్ వ్యవహరణ చేయాలని ఆదేశించాడు. దాని తర్వాత ఎవరితో నికాహ్ హరాం అవుతుందో ఆ స్త్రీల ప్రస్తావన ఉంది. అజ్ఞాన కాలపు ఆచారం ప్రకారం కుమారుడు తండ్రి మరణానంతరం తన తండ్రి మారు పెళ్ళాన్ని (సవతి తల్లిని) పెళ్ళాడటం ధర్మ సమ్మతంగా భావించబడేది. అందువలన ఖైస్ బిన్ అస్లమ్ తన తండ్రి మరణించిన తర్వాత తన సవతి తల్లిని వివాహమాడగోరినప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అలా చేసుకోవడం హరాం అని గట్టిగా పేర్కొన్నది. (ఇబ్నె కసీర్) ఇలా వివాహం చేసుకునేవాడు వధించదగ్గవాడని హదీసు ద్వారా రుజువుపర్చబడింది. (అబూదావూద్ – హ.నెం. 3865) ఖుర్‌ఆన్, పధ్నాలుగు సంబంధాలను హరామ్‌గా పేర్కొంది. అందులో ఏడు వంశపారంపర్య సంబంధాలు హరామ్ అని తెలుపబడ్డాయి. తల్లితో పాటు అమ్మమ్మ, నాయనమ్మ కూడ హరాం జాబితాలో ఉన్నారు. కూతురితో పాటు కూతురి కూతురు, కుమారుని కూతురు (మనుమరాళ్ళు) కూడ హరాంలో చేరి ఉన్నారు. సోదరి, అంటే ఆమె స్వంత సోదరిఅయినా, తల్లి ద్వారా సోదరి అయినా, తండ్రి ద్వారా సోదరి అయినా ఎవరయినా హరామ్‌యే. ఇంకా అత్త (తండ్రి చెల్లెలు)తో పాటు తాత (తండ్రికి తండ్రి) చెల్లెలు కూడ చేరి ఉంది. ఇంకా పిన్నితో పాటు తల్లి, నాయనమ్మ, అమ్మమ్మ మరియు వీరందరి సోదరీమణులు చేరి ఉన్నారు. సోదరుడి కుమార్తె, సోదరి కుమార్తెతో పాటు మనుమరాళ్ళు (కూతురి కూతురు, కుమారుడి కూతురు) కూడా హరామ్ సంబంధాల జాబితాలో వస్తారు. (ఖుర్తుబీ) అంటే వంశపరమయిన తల్లి, సోదరి వలెనే పాలు త్రాగటం ద్వారా తల్లి, సోదరి అయిన వారు కూడా హరామ్. ఒక హదీసులో ఉంది – వంశపరంపరకు చెందిన ఏ సంబంధమయినా హరామ్‌యే. పాలు త్రాగిన కారణంగా ఏర్పడిన మాతృ సంబంధంలోని వారు కూడా హరామ్. ఖుర్‌ఆన్ పాలు త్రాగిన సంబంధాన్ని బొత్తిగా హరామ్‌కు కారణంగా పేర్కొన్న విషయం గుర్తుంచుకోవాలి.

**రబీబ :** అంటే భార్య యొక్క మరొక భర్త (పూర్వపు భర్త)కు పుట్టిన కుమార్తె ఉంటే ఆమె కూడా తన భార్య (ఆ అమ్మాయి తల్లి)తో శారీరక సంబంధం ఏర్పడినట్లయితే హరామ్ అవుతుంది. అలాకాక శారీరక సంబంధానికి ముందే ఆమెకు విడాకులు ఇచ్చినట్లయితే ఆ స్త్రీ కుమార్తెతో నికాహ్ ధర్మసమ్మతమే. ఈ విషయంలో పండితుల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉంది. (ఖుర్తుబీ) ఇదేవిధంగా దైవప్రవక్త (స), ఒక స్త్రీ మరియు ఆమె తండ్రి చెల్లి (అత్త)ని ఒకేసారి భార్యలుగా చేసుకోవడం నిషేధించారు. అదేవిధంగా హదీసు ప్రకారం ఒక స్త్రీ మరియు ఆమె పిన్నిని (ఇద్దర్నీ) ఏక కాలంలో వివాహం చేసుకోవడం కూడా నిషేధించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 5109) ఈ హదీసును బట్టి ఖుర్‌ఆన్‌తో పాటు హదీసు కూడా శాశ్వతంగా సంగ్రహించబడిన షరీఅత్ అని రుజువు అవుతోంది. (ఖుర్తుబీ). ఇంతకు మునుపు జరిగిపోయిన ఇటువంటి పెళ్ళిళ్ళు పాపం కాదు. వాటిని కొనసాగించవచ్చు అని ఎంతమాత్రం దీని భావం కాదు.

وَّالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُكُمْ ۚ كِتٰبَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَاُحِلَّ لَكُمْ
مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ اَنْ تَبْتَغُوْا بِاَمْوَالِكُمْ
مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ ؕ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ
بِهٖ مِنْهُنَّ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ؕ وَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهٖ مِنْۢ بَعْدِ
الْفَرِيْضَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿24﴾
وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ
الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ
اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ
اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ؕ بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ
فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ
بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ وَّلَا
مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ
بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ
مِنَ الْعَذَابِ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ الْعَنَتَ
مِنْكُمْ ؕ وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ
رَّحِيْمٌ ﴿25﴾ ع 4 3 1

(24) ఇంకా, భర్తలున్న స్త్రీలందరూ కూడా మీకు హరామ్ అవుతారు. అయితే మీ అధీనంలోకి వచ్చిన బానిస స్త్రీలు తప్ప. మీ కోసం దైవ చట్టం ఇదే. మీరు మీ సొమ్ము ద్వారా వీరు కాకుండా ఇతర స్త్రీలను పొందటం మీ కోసం జాయెజ్ (ధర్మసమ్మతం) చేయబడింది. షరతు ఏమంటే మీ ఉద్దేశ్యం నికాహ్ అయి ఉండాలి. కేవలం వాంఛాలోలత్వం కాకూడదు. వారి నుండి మీరు సుఖాన్ని పొందండి. (వారికి నిర్ణీత మహరు హక్కును చెల్లించండి) ఆ మహరు నిర్ణయించబడిన తర్వాత భార్యాభర్తల మధ్య ఏదైనా అంగీకారం కుదిరితే మీకు ఏ పాపమూ అంటదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అంతా ఎరిగినవాడు, అత్యంత వివేకి.

(25) స్వేచ్ఛగల స్త్రీని నికాహ్ చేసుకునే శక్తి లేనివాడు మీ అధీనంలో ఉన్న విశ్వాసురాలయిన బానిసరాలిని నికాహ్ చేసుకోవాలి. అల్లాహ్, మీ విశ్వాస స్థితిని బాగా ఎరిగినవాడు. మీరంతా ఒకే వర్గానికి చెందినవారు. కాబట్టి వారి యజమానుల అనుమతి పొంది వారిని నికాహ్ చేసుకోవచ్చు. వారు నికాహ్ బంధంలో రాగలిగేందుకు, ఇంకా చట్ట ప్రకారం వారికి మహరు చెల్లించండి. అంతేకాని వాంఛాలోలత్వం లేక రహస్య స్నేహాలు చేస్తూ తిరుగరాదు. వివాహ బంధంలోకి వచ్చిన తర్వాత కూడా బానిస స్త్రీలు అక్రమ సంబంధానికి పాల్పడితే, అటువంటి వారికి, స్వేచ్ఛగల స్త్రీలకు లభించే శిక్షలో సగం శిక్ష ఉంటుంది. మీలో పాపం పట్ల భయం కలవారికి ఇది సూచించబడుతోంది. మీరు గనక ఓర్పు వహిస్తే అది మీ కోసం ఉత్తమం. అల్లాహ్ క్షమాశీలి, అమిత కారుణ్యమూర్తి.

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
حَكِيْمٌ ﴿26﴾
وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۫ وَيُرِيْدُ الَّذِيْنَ
يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتِ اَنْ تَمِيْلُوْا مَيْلًا عَظِيْمًا ﴿27﴾
يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ
ضَعِيْفًا ﴿28﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْۤا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
بِالْبَاطِلِ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ
مِّنْكُمْ ۫ وَلَا تَقْتُلُوْۤا اَنْفُسَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿29﴾
وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ
نَارًا ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿30﴾
اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّاٰتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿31﴾

(26) అల్లాహ్ మీకు అంతా విడమరచి చెప్పాలని, మీకు పూర్వం గడచిన (సజ్జనుల) ఆ విధానాలపై నడిపించాలని మీపై కారుణ్యపూరిత దృక్కుల్ని ప్రసరింపజెయ్యాలని కోరుతున్నాడు. అల్లాహ్ అంతా ఎరిగినవాడు, వివేకం గలవాడు. (27) అల్లాహ్ మీపై వాత్సల్యం చూపగోరుతున్నాడు. అయితే తమ కోరికలకు దాసులయినవారు, మీరు సన్మార్గం నుండి దారితప్పి దూరంగా పోవాలని కోరుకుంటున్నారు. (28) మానవుడు బలహీనుడుగా పుట్టించబడి నందువల్ల అల్లాహ్ మీ బరువును తగ్గించగోరు తున్నాడు. (29) విశ్వాసులారా! ఒకరి సొమ్ము మరొకరు అధర్మ పద్ధతులలో తినకండి. అయితే పరస్పర అంగీకారంతో మీ మధ్య లావాదేవీలు జరగాలి. ఇంకా మిమ్మల్ని మీరు చంపుకోకండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మీపై అమిత దయా మయుడు. (30) మరియు మీలో హింసా దౌర్జన్యాల ద్వారా ఇటువంటి పనులు చేసినవాడిని త్వరలోనే నరకంలో పడవేస్తాము. అల్లాహ్‌కు ఇలా చేయటం కష్టకార్యం ఏమీ కాదు. (31) మీరు పెద్ద పెద్ద పాపాల నుండి తప్పించుకుంటూ ఉన్నట్లయితే, మీ చిన్న పాపాల్ని మేము ఉపేక్షిస్తాము. ఇంకా మిమ్మల్ని గౌరవప్రదమైన స్థానంలో ప్రవేశపెడతాము.

24 – 31 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : గడిచిన ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ స్త్రీల పట్ల మంచిగా ప్రవర్తించాలని తాకీదు చేశాడు. స్త్రీలను పీడించడం, ఇబ్బంది పెట్టడం లేదా వారి మహరు చెల్లించకపోవడం గురించి వారించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో, నికాహ్ చేసుకోవడం హరామ్ అయ్యే స్త్రీలను గురించి చెప్పబడుతోంది.

ఆయత్ 24 వివరణ: దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో నాలుగు రకాల స్త్రీల గురించి చెప్పబడింది. 1. వివాహితులయిన స్త్రీలు 2. స్వేచ్ఛగల స్త్రీలు 3. సత్‌శీలం కల స్త్రీలు 4. ఇతర ముస్లిం స్త్రీలు, ఇక్కడ మొదటి అర్థం వర్తిస్తుంది. ఆయత్ అవతరణా కాలానికి సంబంధించిన వివరాల ప్రకారం కొన్ని యుద్ధాలలో తిరస్కారుల భార్యలు ముస్లింల అధీనంలో వచ్చారు. అటువంటి వారు వివాహితులయిన స్త్రీల కారణంగా వారితో సంపర్కం పెట్టుకోవడంలో, ఏహ్యత కనబర్చారు. సహాబాలు, ఈ విషయమై దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లంని ప్రశ్నించారు. ఈ కారణంగా ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది. దాని ప్రకారం యుద్ధంలో లభించిన స్త్రీలు వారు వివాహితులయినప్పటికీ వారితో సంపర్కం

పెట్టుకోవడం ధర్మసమ్మతమేనని తెలుస్తోంది. అయితే అప్పటికి వారు గర్భవతులు కారు అని తేలాలి. అంటే ఒక రుతుకాలం గడిచిన తర్వాత ఇలా చేయవచ్చు. లేదా గర్భవతులు అయినట్లయితే ప్రసవించిన తరువాత వారితో శారీరక సంబంధం పెట్టుకోవచ్చు.

బానిస స్త్రీ సమస్య : దివ్య ఖుర్ఆన్ అవతరణా కాలంలో బానిసలు, బానిస స్త్రీల సమస్య సర్వసాధారణంగా ఉండేది. వారి విషయంలో యుక్తిగా వ్యవహరించి బానిసలూ, బానిస స్త్రీలకు వీలయినంత ఎక్కువ సౌకర్యాలు కల్పించాలని పేర్కొంది. తద్వారా బానిస వ్యవస్థకు ముకుతాడు బిగించాలని ఇలా చేసింది.

దీనికి రెండు మార్గాలు ఉన్నాయి. (1) కొన్ని కుటుంబాలలో శతాబ్దాలుగా పురుషులు, స్త్రీలు అమ్ముడుబోయేవారు. ఇలా కొనుక్కోబడినవారు బానిసలు, బానిస స్త్రీలుగా భావించబడేవారు. యజమానికి వారితో అన్ని రకాల లబ్ధిపొందే హక్కు ఉండేది. (2) రెండో మార్గం యుద్ధ ఖైదీల విషయం. తిరస్కారుల స్త్రీలను ముస్లింలు పంచుకోవడం జరిగేది. అటువంటి స్త్రీలు తమను కొనుక్కున్న వారికి బానిసలుగా ఉండేవారు. ఆ కాలంలో ఖైదీల కోసం అంతర్జాతీయ చట్టం అంటూ ఏదీ ఉండేది కాదు. అందుచేత ఆ కాలాన్ని బట్టి ఖైదీల కోసం ఇది ఉత్తమ పరిష్కారంగా ఉండేది. వారిని గనక సమాజంలో విచ్చలవిడిగా తిరగనిస్తే సమాజంలో వారి వల్ల చెడుగు వ్యాపించవచ్చు. వివరంగా తెలుసుకోవాలనుకుంటే (కితాబు రిఖ్ ఫిల్ ఇస్లాం) చూడగలరు. మొత్తం మీద వివాహిత ముస్లిం స్త్రీలు హరామ్ అయినట్లుగా తిరస్కారుల స్త్రీలు కూడా హరామ్‌యే. అయితే వారు ముస్లింల అధీనంలోకి వచ్చేస్తే పర్వాలేదు. అటువంటప్పుడు ప్రసవం లేదా రుతుస్రావం తర్వాత హలాల్ (ధర్మసమ్మతం) కాగలరు. (తఫ్సీర్, అహ్సనుల్ బయాన్, 5వ భాగం సూరతున్నిసా)

ఫఅతూహున్న ఉజూరహున్న – అల్లాహ్‌చే హరామ్ చేయబడిన స్త్రీలను తప్ప ఒక ముస్లిం, షరీఅత్‌పరంగా కల దాంపత్య షరతులను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఒకేసారి ఒకటి నుండి నాలుగు వరకు వివాహాలు చేసుకోవచ్చు. బానిస స్త్రీలను ఎందరినయినా కలిగి ఉండవచ్చు. కాని షరతు ఏమంటే, ఆ భార్యకు నిర్ణీత మహరును చెల్లించాలి. అంగీకారం ద్వారా వివాహం జరగాలి. బహిరంగంగా లేక రహస్యంగా వ్యభిచరించడం ఉద్దేశ్యం కాకూడదు.

వివాహం సందర్భంగా మహరు చెల్లించడాన్ని అల్లాహ్ వాజిబ్(తప్పనిసరి) చేశాడనడానికి ఆయత్‌లోని ఈ భాగం ఆధారం. మహరు చెల్లించకుండా వివాహం షరీఅత్‌లో ధర్మసమ్మతం కాదు.

ఒక మనిషి ఒక స్త్రీని వివాహం చేసుకున్న తర్వాత శారీరక సంబంధం కూడా ఏర్పడితే అతడు మహరు ధనాన్ని పూర్తిగా చెల్లించాలి. ఒకవేళ శారీరక సంబంధం పెట్టుకోకపోయినట్లయితే సగం మహరు చెల్లించాలి. అలాకాక మహరు నిర్ణయించబడినప్పుడు, శారీరక సంబంధం కూడా ఏర్పడక పోయినప్పుడు విడాకులు ఇవ్వడం జరిగితే ఆమెకు కొంత ధనం ఇవ్వబడుతుంది.

వలా జునాహ అలైకుమ్ : మహరు ధనం భార్యకు పూర్తిగా చెల్లించివేసినప్పుడు కొంత భాగాన్ని ఆమె భర్తకు తిరిగి ఇచ్చినట్లయితే లేక ఆలస్యంగా ఇచ్చినా లేక అతనికి దానంగా ఇచ్చివేస్తే అందులో ఎటువంటి అభ్యంతరమూ లేదు. మహరు ధనం ఆమెకు స్వాధీనం అయిన తర్వాత ఆమె దానిని తన కిష్టమయిన వారికి ఇచ్చుకోవచ్చు. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్, సూరతున్నిసా, 5వ భాగం)

ఆయత్ నెం.25 వివరణ:

ఒకనికి ఎవరయినా విశ్వాసురాలు, శీలవతి స్వేచ్ఛగల స్త్రీని వివాహం చేసుకోగల స్తోమత లేనట్లయితే విశ్వాసురాలయిన బానిస స్త్రీని వివాహం చేసుకోవచ్చు. స్వేచ్ఛగల స్త్రీ కోసం ఖర్చు చేయగల శక్తి లేనప్పుడు మాత్రమే బానిస స్త్రీలను వివాహం చేసుకోగలడు. ఇంకా ఆమె ఒకరి బానిసరాలు అయితే వారి అనుమతి తర్వాత, ఒకవేళ తన బానిసయే అయితే ఆమెకు స్వేచ్ఛ ప్రసాదించిన తర్వాత –

**మహరును సంతోషపూర్వకంగా చెల్లించాలి :**

తర్వాత ఇలా సెలవిచ్చాడు, సంతోషంగా మహరు చెల్లించటం – మనస్ఫూర్తిగా అంటే బానిస స్త్రీలు గనక గౌరవనీయులు కారు అని కాస్త కూడా తగ్గించకండి. ఇందులో “ముహ్‌జహ్” అన్న పదం వాడబడింది. వారు ఉంపుడుగత్తెలు, ప్రతి పురుషునితో వ్యభిచారానికి సిద్ధపడే వేశ్యలు అయివుండకూడదు. తిరిగి సెలవియ్యబడింది : వారికి రహస్యంగా చాటుమాటు మిత్రులూ కాకూడదు. అంటే రహస్యంగా అక్రమ సంబంధాలు కొనసాగించేవారు కాకూడదు.

**వ్యభిచారిణి అయిన బానిస స్త్రీకి శిక్ష :**

తిరిగి సెలవియ్యబడింది : “వివాహం తర్వాత కూడా ఆమె వ్యభిచరిస్తే అటువంటి బానిసరాలికి, స్వేచ్ఛ కలిగిన స్త్రీకి విధించబడే శిక్షలోసగం శిక్ష విధించబడుతుంది. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్, మొదటి భాగం, 231వ పేజి, 5వ భాగం సూరతున్నిసా)

26 – 27 ఆయత్‌ల వివరణ :

మీపై విధించబడిన ఈ ఆదేశాల ఉద్దేశ్యం ఇది:

1. మోక్షం, గౌరవాల మార్గంపై మీకు పూర్వం సజ్జనులు నడచిన బాట మీకు స్పష్టం కావాలి.

2. సామాజికమైన ఆదేశాలలో అణచివేతలు తీవ్ర కట్టుబాట్లు లేకుండా, సౌకర్యాలు, సౌలభ్యం ఉండాలి.

3. మీరు ఇంతకాలంగా లోనై ఉన్న సామాజిక రుగ్మతల పట్ల సిగ్గుపడి పశ్చాత్తాపం చెందాలి.

4. విపరీత ధోరణులకు దూరంగా ఉండాలి. మనోకాంక్షలలో అదుపు తప్పరాదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్, మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్, పేజి 454, 5వ భాగం, సూరతున్నిసా)

28 – 30 ఆయత్‌ల వివరణ :

స్త్రీ విషయంలో మగవాని బలహీనత తెలుపబడింది. అందుచేత స్త్రీలు కూడా పురుషుల ఈ బలహీనత కారణంగా వారిని అక్రమ సంబంధాలకు ప్రోత్సహించి తమ వలలో వేసుకుంటారు.

ఈ బలహీనత వల్ల పురుషుడు పాపానికి ఒడిగట్టే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంది. అందుచేత అల్లాహ్ అతనికి సాధ్యమయినంత వెసులుబాటు కల్పించాడు. వాటిల్లోదే బానిస స్త్రీలతో వివాహానికి అనుమతి కూడా. అధర్మ స్థితిలో మోసం, దగా, మాయోపాయం, కల్తీలతో పాటు జూదం, వడ్డీ వగైరాల వంటి కార్యకలాపాలన్నింటినీ షరీఅత్ వారించింది. అదేవిధంగా నిషేధించబడిన, హరామ్ చేయబడిన వస్తువుల వ్యాపారం కూడా అధర్మం గానే పరిగణనలోకి వస్తుంది.

**వలా తఖ్‌తులూ అన్‌ఫుసకుమ్**

దీని భావం, పెద్ద పాపం (కబీరా గునాహ్) అయిన ఆత్మహత్య కూడా కావచ్చు. పాపానికి ఒడిగట్టడం కూడా వినాశకరమే. ఒక ముస్లింను హత్య చేయడం కూడా. ముస్లింలు ఒకే శరీరం వంటివారు. కాబట్టి అతడ్ని చంపటం అంటే తనను తాను చంపుకోవడమే (అహ్సనుల్ బయాన్)

అంటే మీరు పెద్ద పాపాలకు (కబాయిర్) పాల్పడకుండా ఉంటే మీ సత్కర్మల కారణంగా మీ చిన్న పాపాలను మేము క్షమించివేస్తాం. కొన్ని ఉల్లేఖనాలలో పెద్ద పాపాలను (కబాయిర్‌లను) కూడా పేర్కొనడం జరిగింది. ఉదాహరణకు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం (షిర్క్) అన్యాయంగా ఒకరిని చంపడం, మత్తుపదార్థాల వినియోగం, మధుపానం, శీలవతులయిన మహిళలపై అభాండాలు వెయ్యడం ఇత్యాదివి. కాని వాటి హద్దు సూచించబడలేదు. అందుచేత హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) సెలవిచ్చారు. (ఏడు నుంచి డెబ్బై వరకూ. ఏడు వందలవరకు కూడా) – రాజీ (రహ్మ).

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلٰى
بَعْضٍ ؕ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوْا ؕ
وَلِلنِّسَآءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ؕ وَسْـَٔلُوا اللّٰهَ
مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمًا ﴿32﴾

(32) అల్లాహ్ మీలో ఒకరిపై మరొకరికి ఆధిక్యతనిచ్చాడు. దాన్ని కాంక్షించకండి. పురుషులకు వారి సంపాదనను (పుణ్యం) బట్టి వారి భాగం ఉంది, మరియు స్త్రీలకు వారి సంపాదనను బట్టి భాగం ఉంది. అయితే అల్లాహ్‌ను ఆయన అనుగ్రహం కోసం ప్రార్థిస్తూ ఉండండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రతిదానినీ ఎరిగి ఉన్నాడు.

وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِیَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ
وَالْاَقْرَبُوْنَ ؕ وَالَّذِیْنَ عَقَدَتْ اَیْمَانُكُمْ
فَاٰتُوْهُمْ نَصِیْبَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ
شَهِیْدًا ۠﴿33﴾ ع 5 8 2

(33) తల్లిదండ్రులుగానీ, సమీప బంధువులుగానీ విడిచి వెళ్ళిన తర్కా (వారసత్వపు ఆస్తి)కి మేము వారసులను నిర్ణయించాము. మీరు ఎవరితోనయినా ఒప్పందం చేసుకుని ఉంటే, వారి భాగాన్ని ఇవ్వండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రతి దాన్ని చూసేవాడూ పర్యవేక్షకుడు కూడా.

اَلرِّجَالُ قَوّٰمُوْنَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ
بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ وَّبِمَاۤ اَنْفَقُوْا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ
فَالصّٰلِحٰتُ قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ لِّلْغَیْبِ بِمَا حَفِظَ
اللّٰهُ ؕ وَالّٰتِیْ تَخَافُوْنَ نُشُوْزَهُنَّ فَعِظُوْهُنَّ
وَاهْجُرُوْهُنَّ فِی الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوْهُنَّ ۚ فَاِنْ
اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوْا عَلَیْهِنَّ سَبِیْلًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ عَلِیًّا كَبِیْرًا ﴿34﴾

(34) పురుషులు స్త్రీల ఉపాధికి బాధ్యులు, కార్యనిర్వహణాధికారులు. కనుక అల్లాహ్ ఒకరిపై మరొకరికి శ్రేష్ఠతనిచ్చి ఉన్నాడు. అంతేకాక వారు (పురుషులు) తమ సొమ్మును కూడా ఖర్చుచేస్తారు. (భర్తల) పరోక్షంలో అల్లాహ్ రక్షణలో (సొమ్ము, శీలం) భద్రపరచుకునేవారే సద్గుణవంతులైన స్త్రీలు. ఇంకా ఎవరయినా తలబిరుసుగా తిరగబడతారన్న సందేహం ఉంటే వారికి నచ్చజెప్పండి. (వినకపోతే) పడకగదుల్లో వారితో వేరుగా ఉండండి. (అయినా వినకపోతే) వారిని కొట్టండి. తిరిగి వారు భయ భక్తులతో ప్రవర్తిస్తే, అనవసరంగా వారిపై దౌర్జన్యం చెలాయించడానికి సాకులు వెదక్కండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఘనత, వైభవం కలవాడు.

وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَیْنِهِمَا فَابْعَثُوْا حَكَمًا مِّنْ
اَهْلِهٖ وَحَكَمًا مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ یُّرِیْدَاۤ اِصْلَاحًا
یُّوَفِّقِ اللّٰهُ بَیْنَهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِیْمًا خَبِیْرًا ﴿35﴾

(35) ఇంకా, భార్యాభర్తల మధ్య సంబంధాలు విచ్ఛిన్నం అవుతాయేమోనన్న సందేహం కలిగితే, పురుషుని కుటుంబం నుండి ఒక మధ్యవర్తిని, స్త్రీ కుటుంబం నుండి ఒక మధ్యవర్తిని ఏర్పాటు చేసు కోండి. వారు రాజీపడగోరితే అల్లాహ్ వారి మధ్య అనుకూలత పుట్టిస్తాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సమస్తము ఎరిగినవాడు. కనిపెట్టి ఉండేవాడు.

(36) మరియు అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి. తల్లిదండ్రుల ఎడల సద్వ్యవహారణ చేయండి. ఇంకా సమీప బంధువులు, అనాథలు, నిరాధారులు, బంధువులు, ఆత్మీయులైన పొరుగువారు ఇంకా పరిచయంలేని పొరుగువారు, తోటివారు, ప్రయాణీకులు – వీరందరితో సద్వ్యవహారణ చేయండి. ఇంకా మీ అధీనంలో ఉన్న బానిసలూ, బానిస స్త్రీల పట్ల కూడా, నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ పొగరుమోతులను, అహంభావం కలవారినీ ఇష్టపడడు. (37) వారు పిసినారితనం వహించేవారూ, ఇతరులకు కూడా పిసినారితనాన్ని ప్రోత్సహించేవారు ఇంకా అల్లాహ్ తన కారుణ్యంతో ఇచ్చిన దానిని వెల్లడించనివారు, ఇటువంటి తిరస్కారుల కోసం మేము అవమానభరిత శిక్షను సిద్ధంగా ఉంచాము. (38) వారు తమ సొమ్మును ఇతరులకు చాటుకోవడానికి మాత్రం ఖర్చులు చేస్తారు. వారు అల్లాహ్‌నుగానీ, అంతిమదినాన్ని గానీ విశ్వసించరు. (ఈ గుణాలు కలవారు) ఎవరికయితే షైతాను మిత్రుడు అయిపోతాడో, వాడు పరమ చెడ్డమిత్రుడు. (39) అల్లాహ్‌ను అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించి, అల్లాహ్ వారికి ప్రసాదించిన సొమ్ము నుండి ఖర్చుచేస్తే, వారికి కలిగే నష్టమేమిటీ? అల్లాహ్ వారిని బాగా ఎరిగివున్నాడు.

(40) అల్లాహ్ ఎవరికీ అన్యాయం చెయ్యడు. ఎవరయినా ఏదయినా సత్కార్యం చేసినట్లయితే అల్లాహ్ దానిని రెట్టింపు చేసివేస్తాడు. తన వద్ద నుండి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని అనుగ్రహిస్తాడు. (41) మేము ప్రతి ఉమ్మత్ (అనుచర సమాజం) నుండి ఒక సాక్షిని తెచ్చి ఆ తర్వాత (ఓ ప్రవక్తా!) మిమ్మల్ని సాక్షిగా చేసినప్పుడు వారి పరిస్థితి ఏమి కానుంది?

وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَّبِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْجَارِ ذِى الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْۢبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُوْرًا ۙ ﴿36﴾

الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُوْنَ مَآ اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۚ ﴿37﴾

وَالَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِيْنًا فَسَآءَ قَرِيْنًا ﴿38﴾

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيْمًا ﴿39﴾

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿40﴾

فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ ۢ بِشَهِيْدٍ وَّجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ شَهِيْدًا ؕ ﴿41﴾

يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَعَصَوُا الرَّسُوْلَ لَوْ
تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ؕ وَلَا يَكْتُمُوْنَ اللّٰهَ
حَدِيْثًا ﴿42﴾ ع 6 9 3

(42) ఆ రోజు తిరస్కారానికి పాల్పడినవారు, ప్రవక్తకు అవిధేయత చూపినవారు, భూమి బ్రద్దలయితే బాగుండు, తాము అందులో కప్పబడిపోతే బాగుండునని కోరుకుంటారు. వారు అల్లాహ్ నుండి ఏ విషయాన్నీ దాచలేరు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ
سُكٰرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا تَقُوْلُوْنَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا
عَابِرِىْ سَبِيْلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ
مَّرْضٰۤى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ
الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً
فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ
وَاَيْدِيْكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿43﴾

(43) విశ్వాసులారా! మత్తులో ఉన్న స్థితిలో నమాజ్ దరిదాపులకు కూడా పోకండి. మీరు నమాజ్‌లో ఏమి పలుకుతున్నారో మీకు తెలిసినపుడే (నమాజ్ చేయాలి). లైంగిక అశుద్ధావస్థలో కూడా స్నానం చెయ్యనిదే నమాజ్ దరిదాపులకు పోకండి – మీరు గనక ప్రయాణంలో ఉంటే తప్ప. ఇంకా మీరు రోగంతో వున్నా లేక ప్రయాణస్థితిలో ఉన్నా లేక మీలో ఎవరయినా మలమూత్ర విసర్జన చేసివస్తే లేక మీరు మీ భార్యలను తాకితే, నీరు దొరకని పక్షంలో శుద్ధమయిన మట్టితో మీ ముఖాన్ని, చేతులనూ మసహ్ చేయండి (రుద్దుకోండి) (మరియు నమాజ్ చేసుకోండి). నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మృదువుగా వ్యవహరించేవాడూ, క్షమించేవాడూను.

32 – 43 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం :

మునుపటి ఆయత్‌లలో ముహర్రమాత్ (హరామ్ చేయబడిన స్త్రీల) గురించి వివరించబడింది. అంటే అటువంటి వారిని వివాహం చేసుకోవడం హరామ్ అనేది చెప్పబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఇంటి పెద్ద, ఇంటికి నాయకుడు భర్త అనీ, భార్య శ్రేయస్సు కుటుంబ శ్రేయస్సు స్త్రీ పురుషునికి లోబడి ఉండటంలోనే ఉందనీ, అదేవిధంగా ఇంటికి ఒక పెద్ద ఉంటాడనీ వివరించబడుతోంది.

దేశాధినేతను వ్యతిరేకించినవాడు నష్టపోతాడు. దేశనాయకుడు శక్తిశాలి అయి ఉంటాడు. అతడ్ని వ్యతిరేకించేవాడు, బలహీనుడయి పోతాడు. అదేవిధంగా ఇంటికి పెద్ద భర్త. అతను బలవంతుడు కూడా. కనుక భార్య అతడ్ని ఎదిరించకూడదు.

అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) స్త్రీ, పురుషులకు హక్కులనిచ్చారు. భర్తహక్కులు భార్యపై ఉన్నట్లే భార్య హక్కులూ భర్తపై ఉన్నాయి. ఉత్తమ భర్త విషయమై దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు :

“మంచి గుణగణాలున్న వాడే అందరికన్నా పరిపూర్ణ విశ్వాసి, భార్యలతో మంచిగా మెలిగేవాడే మీలో ఉత్తముడు.” ఇదేవిధంగా ఉత్తమురాలయిన భార్య విషయంలో దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు :

హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) తెలియజేశారు : "ఉత్తమురాలయిన భార్య ఎవరు? అని దైవప్రవక్త (స)ను అడిగినప్పుడు ఆయన (స) ఇలా జవాబిచ్చారు, "భర్త ఆమెను చూసినప్పుడు ఆమె అతడ్ని సంతోషపర్చాలి. అతడు ఆజ్ఞాపించినపుడు అతని మాట వినాలి. అతడి సొమ్ము, తన శీలం, మానమర్యాదల విషయంలో భర్తకు కోపం వచ్చేలా ప్రవర్తించకూడదు." (నసాయి – హ.నెం. 3179)

**స్త్రీల పట్ల మన వ్యవహరణ ఎలా ఉండాలి?**

ఆయత్ నెం. 34 వివరణ :

ఈ ఆయత్ అవతరణ విషయంలో ఇలా చెప్పబడింది : ఒక అన్సారీ సహాబీ ఒక స్త్రీని వెంటబెట్టుకుని దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకు వచ్చారు. ఆ స్త్రీ దైవప్రవక్త (స)తో ఇలా చెప్పింది, "దైవప్రవక్తా! నా భర్త ఫలానా వాని కుమారుడు ఫలానా అన్సారీ, అతడు నన్ను కొట్టాడు. నా ముఖాన్ని గాయపర్చాడు." అందుకు దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "అతనికి ఆ హక్కు లేదు." అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌ను అవతరింపజేశాడు, దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "నేను ఒకలా అనుకున్నాను. అల్లాహ్ మరొకటి కోరాడు." దీనిని ఇబ్నె జరీర్ ఉల్లేఖించారు.

ఈ ఆయత్ భావం ఇది : అల్లాహ్, భర్తను, భార్యకు అధికారిగా, పర్యవేక్షకుడు మరియు నాయకునిగా చేశాడు. ఎందుకంటే పురుషుడు స్త్రీకన్నా బుద్ధి, జ్ఞానంలో అధికుడు. అతని దృష్టి దూరాలోచనగలదయి ఉంటుంది. జాతి, దేశాల నాయకత్వం, జిహాద్, అజాన్, ఖుత్బా, సాక్ష్యం, నికాహ్ సందర్భంగా పెళ్ళి పెద్ద కావడం, విడాకుల వ్యవహారం ఆగిపోయి, భార్యను తిరిగి పొందడం, బహుభార్యత్వం, తండ్రి తరపున వారసత్వంలో రెండింతల భాగం పొందడం ఇంకా ఇటువంటి ఎన్నో గుణాలు పురుషునికి ప్రత్యేకం. అంతేకాక అతడు నికాహ్ సందర్భంగా మహరు చెల్లిస్తాడు. వివాహం తర్వాత దాంపత్య జీవితంలోని ఖర్చులన్నింటినీ భరాయిస్తాడు. ఆమెకు రక్షణగా ఉంచాడు. స్త్రీ, అతని ఆశ్రయంలో ప్రశాంతంగా, హాయిగా జీవితం గడుపగలదు. పురుషునిలో ఈ సుగుణాలు, యోగ్యతలు కోరేది, దాంపత్య జీవితంలో నాయకత్వం పురుషుని చేతిలో ఉండాలన్నదే. భర్త తన భార్యకు శిక్షణా సంస్కరణల కోసం ప్రయత్నం చేస్తూ ఉండాలి. అవసరం అయినప్పుడు సంస్కరణ కోసం చిరు దెబ్బలు కూడా కొట్టవచ్చు. కాని భార్య మంచిది, సద్గుణవతి అయినప్పుడు, భర్త ఆమెను ఆదరించాలని, ఆమె యెడల మంచిగా వ్యవహరించాలని ఇస్లాం కోరుతోంది.

ఇటువైపుగా సూచిస్తూ అల్లాహ్ సద్గుణవతులయిన భార్యలను ఇక్కడ ప్రశంసించాడు. సద్గుణవంతులైన భార్యలు అల్లాహ్‌కు మరియు వారి భర్తలకు విధేయులయి ఉంటారు. భర్త పరోక్షంలో అల్లాహ్ సహాయంతో భర్త గౌరవాన్నీ అతని సంపదనూ సంరక్షిస్తారు. (కనుక ఇటువంటి భార్యలతో మంచిగా వ్యవహరించాలి).

దీని తర్వాత ఇలా సూచించాడు – భార్య గనక అవిధేయత చూపితే, భర్తతో సక్రమంగా వ్యవహరించకపోతే భర్త ఆమెకు తన హక్కుల్ని గుర్తు చేయాలి. అల్లాహ్ ఆగ్రహం, ఆయన శిక్ష గురించి హెచ్చరించాలి. ఇంకా ఆమెకు తెలియచేయాలి. "నేను ఎవరయినా మనిషికి సజ్దా చేయమని ఆజ్ఞాపించేవాడినయితే భర్తకు సజ్దా చేయమని భార్యకు చెప్పి ఉండేవాడిని అని దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారని ఆమెకు తెలపాలి." (సహీహ్ ఇబ్నె మాజా – హ.నెం. 1853) దెబ్బల గురించి విడాకుల గురించి కూడా సూచించాలి. ఆమె మంచిగా మారితే ఈ హితబోధ సరిపోతుంది. లేకుంటే ఒకే ప్రక్కపై పడుకున్నప్పటికీ ఆమెతో మాట్లాడటం, సంభోగం మానివేయాలి. ఓపిక పట్టాలి. చివరకు ఆమె అవిధేయతకు దూరం కావాలి. అయితే ఈ వ్యవహరణ ఒక నెల కంటే ఎక్కువ కాలం కాకూడదు, దైవప్రవక్త (స), హజ్రత్ హఫ్స (రజి)తో వ్యవహరించినట్లుగా వ్యవహరించాలి. ఆమె దైవప్రవక్త (స)కు చెందిన ఒక రహస్యాన్ని హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)కు చెప్పేశారు. ఈ వ్యవహరణ "ఈలా" వలె నాలుగు నెలల కాలంలో జరగకూడదు. ఈ ఉపాయం గనక ఫలించకపోతే ఆమెను తేలిగ్గా కొట్టాలి. కాని ఈ కొట్టడం అనేది ఆమె శరీరంలో ఏదైనా భాగం విరిగిపోవడం, ఏదయినా అవయవం వికృతం అయ్యేలా కాదు.

హజ్జతుల్ విదా సందర్భంగా దైవప్రవక్త (సల్లం) స్త్రీల గురించి ఇలా చెప్పారని సహీహ్ ముస్లిం గ్రంథంలో ఉంది – "వారి విషయంలో అల్లాహ్‌కు భయపడండి. వారు మీ దగ్గర ఖైదీల మాదిరిగా ఉన్నారు. కనుక మీ మానమర్యాదలతో ఎవరినీ ఆడుకోనివ్వరాదు. అది వారిపై మీకు గల హక్కు. అలా వారు గనక చేస్తే వారిని కొట్టండి. కాని గాయం అయ్యేలా కొట్టకూడదు." ఈ పద్ధతుల్ని ఒక దాని తర్వాత ఒకటిగా ప్రయోగించిన తర్వాత స్త్రీ, పురుషుని దారిలోకి వస్తే, భర్త ఆమెను బాధించడానికి సాకులు వెదక్కూడదు. తనకు బలం ఉందిగదా అని అనవసరంగా ఆమెను కొట్టకూడదు. లేక ఆమెతో సంబంధం తెంచుకోకూడదు. అల్లాహ్ తన కంటే పెద్దవాడనీ, ఆయన మరింత బలవంతుడనే విషయం అతని మస్తిష్కంలో గూడుకట్టుకొని ఉండాలి.

**తౌహీద్ (దైవ ఏకత్వం) వైపు మరలడం, షిర్క్ (బహుదైవారాధన) పట్ల ఏవగింపు :**

35 – 36 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఈ ఆయత్‌లలో ఆరాధనకు సంబంధించిన ఆజ్ఞ ఉంది. షిర్క్ పట్ల విమర్శ ఉంది. పుట్టించేవాడు అల్లాహ్‌యే గనక అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఉపాధి ప్రదాత ఆయనే. గౌరవ మర్యాదలు ప్రసాదించేవాడు ఆయనే. అన్ని పరిస్థితులలోనూ మానవులపై దయాదాక్షిణ్యాలు చూపేది కూడా ఆయనే. ఆయన ఏకత్వాన్ని అంగీకరించడం ఆయన్నే ఆరాధించడం, ఆయన ప్రాణుల్లో నుండి ఎవరినీ ఆయన ఆరాధనలో భాగస్వామిగా చేయకపోవడం ప్రజల బాధ్యత.

దైవప్రవక్త (స) ముఆజ్ బిన్ జబల్ (రజి)తో పలికారు : "అల్లాహ్‌కు దాసులపై గల హక్కు ఏమిటో తెలుసా?" అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) బాగా ఎరుగుదురు అని ముఆజ్ (రజి) జవాబిచ్చారు. అప్పుడు ఆయన (స) చెప్పారు : "దాసులు ఆయన్నే ఆరాధించడం, ఆయనకు సాటిగా ఎవరినీ కల్పించకపోవడం అల్లాహ్‌కు వారిపై గల హక్కు." తర్వాత సెలవిచ్చారు, "దాసులకు అల్లాహ్‌పై గల హక్కు ఏమిటో తెలుసా? దాసులు ఆయన్నే ఆరాధించి షిర్క్ పట్ల విముఖులు అయినట్లయితే, అల్లాహ్ వారిని శిక్షించకపోవడం దాసులకు అల్లాహ్‌పై గల హక్కు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2644)

**తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్ప్రవర్తన :**

తర్వాత, తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్ప్రవర్తన గురించి అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, తల్లిదండ్రుల కారణంగానే సంతానం ఉనికిలో వచ్చేలా చేశాడు. ఖుర్‌ఆన్‌లో పలుచోట్ల అల్లాహ్ ఆరాధనతో పాటు తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్ప్రవర్తన గురించి కూడా వివరించబడింది. ఉదాహరణకు (1) "నాకు కృతజ్ఞత చూపండి, మరియు తల్లిదండ్రులకు కూడా. (2) ఆయన్ను తప్ప ఇతరుల్ని ఆరాధించకూడదని, తల్లిదండ్రులతో మంచిగా ప్రవర్తించాలని అల్లాహ్ నిర్ణయించాడు."

**ఆప్తులతో సత్ప్రవర్తన :**

తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్‌వ్యవహారణతో పాటు ఆప్తుల పట్ల కూడా సద్వ్యవహరణ చేయాలని ఆజ్ఞాపించాడు. హదీసులో వివరించబడింది : నిరుపేదలకు దానం చేస్తే పుణ్యం బంధువులకు దానం చేస్తే వచ్చే పుణ్యం రెట్టింపు ఉంటుంది. దానమూ అవుతుంది. బంధువుల పట్ల సద్ వ్యవహరణా అవుతుంది. (ఇబ్నుమాజా – హ.నెం. 1844)

**అనాథల పట్ల సద్ వ్యవహరణ :**

తర్వాత అనాథల పట్ల సద్‌వ్యవహరణ గురించి చెప్పబడింది. వారి బాగోగులు చూసేవారు. వారి కోసం ఖర్చు చేసేవారు ఎవరూ ఉండరు. కనుక వారితో సద్ వ్యవహరణ చేయమని, వారి తలపై ప్రేమతో నిమురమని చెప్పటం జరిగింది.

**దిక్కులేని వారి పట్ల సద్ వ్యవహరణ :**

మిస్కీన్ అంటే తమ సుఖదుఃఖాలను పట్టించుకునేవారు ఎవరూ లేనివారు, తమ అవసరాలకు ఇతరులపై ఆధారపడ్డవారు. ఇటువంటి అవసరార్థులకు వారి అవసరాలను తీర్చుకోవడానికి వారికి సహాయం చెయ్యమని

ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. ఫకీర్లు, మిస్కీన్‌ల గురించిన పూర్తి వివరణ ఇన్షాఅల్లాహ్ తౌబా సూరాలో రానున్నది.

బంధువులైన పొరుగువారు :

బంధువులయిన పొరుగువారు, పొరుగున ఉన్నవారు, అపరిచితులయిన పొరుగువారు, బంధుత్వం లేని పొరుగువారు. ఇంకా ప్రయాణంలో తోటి ప్రయాణీకులు కూడా ఈ కోవకే చెందుతారు. పొరుగువారితో సద్వ్యవహారణ విషయంలో దైవప్రవక్త (స) ఆదేశం ఉండనే ఉంది.

సకల లోకాల కారుణ్యమూర్తి సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం సెలవిచ్చారు : "నాకు జిబ్రీల్ (అ) పొరుగువారి గురించి తప్పక వసియ్యత్ చేస్తూ ఉండేవారు. అది విన్న నాకు పొరుగువారిని వారసులుగా కూడా ఎక్కడ చేసివేస్తారో అనిపించింది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 5555)

తన సహవాసి కోసం ఉత్తమ సహవాసి అయినవాడే అల్లాహ్ దృష్టిలో ఉత్తమ సహవాసి, తన పొరుగువానికి ఉత్తముడయిన పొరుగువాడే ఉత్తమ పొరుగువాడు. (తిర్మిజి – హ.నెం. 1944)

హజ్రత్ ఆయిషా సిద్దీఖా (రజి) కారుణ్యమూర్తి (స)ను అడిగారు, "నాకు ఇద్దరు పొరుగువారున్నారు. వారిలో కానుక ఎవరికి పంపమంటారు?" అని.

"ఎవరి గుమ్మం అయితే నీ ఇంటికి దగ్గరగా ఉందో వారికి పంపు" అని చెప్పారు. (బుఖారీ – హ.నెం. 2099)

అల్లాహ్ అహంభావిని ఇష్టపడడు:

అహంభావిని, ప్రగల్భాలు పలికేవాడిని అల్లాహ్ ఇష్టపడడు. అహంభావి అంటే తనను గొప్పవానిగా ఇతరుల్ని హీనుల్నిగా భావించేవాడు. ప్రజల దృష్టిలో చెడ్డవాడు అల్లాహ్ దృష్టిలో నీచుడు, అల్పుడు, హీనుడు అయినవాడు. (ఫజులుల్ కబీర్ 5వ భాగం, సూరయెనిసా)

37వ ఆయత్ వివరణ :

పిసినారితనం (అంటే దైవమార్గంలో ఖర్చుచేయకపోవడం). ఒకవేళ ఖర్చుచేసినా గొప్ప కోసం ప్రదర్శనాబుద్ధితో చేయడం, రెండూ కూడా అల్లాహ్‌కు అత్యంత అయిష్టకరం. ఇక్కడ దివ్యఖుర్ఆన్‌లో ఈ రెండు విషయాల్ని అవిశ్వాసుల పోకడగా, అల్లాహ్‌ను అంతిమదినాన్ని విశ్వసించని వారి మార్గంగాను, వారు షైతాను మిత్రులుగానూ పేర్కొనడం జరిగింది. వారిని విమర్శించడానికి ఇది చాలు.

41వ ఆయత్ :

ప్రతి ఉమ్మత్ (అనుచర సమాజం)లోని ప్రవక్త దైవసమక్షంలో సాక్ష్యమిస్తాడు. ఓ ప్రభూ! నేను నీ సందేశాన్ని నా జాతి ప్రజలకు అందజేశాను. ఇక వారు ఒప్పుకోకపోతే ఇందులో నా తప్పేముంది? తర్వాత దైవప్రవక్త (స), "ఓ ప్రభూ! వీరంతా (ప్రవక్తలు) సత్యవంతులే" అని సాక్ష్యమిస్తారు.

ఆయన (స) ఆయనపై అవతరించబడిన ఖుర్ఆన్ కారణంగా ఈ సాక్ష్యం ఇస్తారు. అందులో పూర్వపు ప్రవక్తలు వారి జాతి ప్రజల వృత్తాంతం కూడా అవసరం అయినంత మేరకు వివరించబడింది. అది చాలా సంక్లిష్టమైన స్థితి. దాన్ని గురించి ఊహిస్తేనే కంపింపచేసే విషయం హదీసులో పేర్కొనబడింది :

ఒకసారి దైవప్రవక్త (స), హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (రజి)ను ఖుర్ఆన్ వినిపించమని కోరారు. ఆయన వినిపిస్తూ ఈ ఆయత్ దగ్గరకు వచ్చేసరికి ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, "ఆపు, ఇక చాలు" – హజ్రత్ ఇబ్నె మసూద్ చెబుతున్నారు : "ఆయన (స) రెండు కళ్ళ నుండీ కన్నీరు జాలువారడం నేను చూశాను" (సహీహ్ బుఖారీ, ఫజాయిలె ఖుర్ఆన్ – హ.నెం. 4662)

**42 - యౌమఇజిన్ య్యవద్దుల్లజీన కఫరూ**

ఈ ఆయత్‌లో పరలోకంలో కాఫిర్ల దుస్థితి ప్రస్తావించబడింది. "అమ్మో! మేము భూమికి అతుకుగా అయిపోతే బాగుండేది. భూమి బ్రద్దలయితే బాగుండేది. మేము అందులో కూరుకొని మట్టి అయిపోయేవాళ్ళం. ఇప్పుడు మాకు ఎదురయిన విచారణ, శిక్ష, లెక్కల నుండి విముక్తి పొందేవాళ్ళం కదా" అని వారు కోరుకుంటారు.

హషర్ మైదానంలో జంతువులు ఒక దానిపై మరొకటి చేసుకున్న జులుంకు ప్రతీకారం తీర్చుకున్న తర్వాత మట్టిలో కలిసిపోవడాన్ని చూసిన తిరస్కారులు తాముకూడా మట్టి అయిపోతే బాగుండేది అని కోరుకుంటారు. సూరయె నబాలో సెలవియ్యబడింది. ఆ రోజు తిరస్కారులు అంటారు, "అయ్యో! మేము మట్టి అయిపోయినా బాగుండేదే" అని.

చివరలో చెప్పబడింది. తిరస్కారులు తమ విశ్వాసాలు, కర్మల గురించి ఏమీ దాచలేకపోతారు. వారి కాళ్ళూ చేతులూ అంగీకరిస్తాయి. ప్రవక్తలు సాక్ష్యమిస్తారు. కర్మల పత్రాలలోనూ సమస్తం లిఖించబడి ఉంటుంది.

హ్రజత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి)ను అడగబడింది. దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో ఒకచోట తిరస్కారులు ఏమీ దాచలేరు అని ఉంది. మరోచోట ఇలా ఉంది – వారు ఒట్టువేసి మరీ చెబుతారు, "మేము దైవానికి సాటి కల్పించలేదు" ప్రత్యక్షంగా రెండు ఆయత్‌లలోనూ వైరుధ్యం ఉంది. అన్నప్పుడు ఆయన సెలవిచ్చారు – "మొదట్లో తిరస్కారులు, ముస్లింలు తప్ప ఇతరులు ఎవ్వరూ స్వర్గంలో పోవటమే లేదన్న విషయం గమనించారు. కాబట్టి వారు తమ షిర్క్ మరియు దుష్కర్మల్ని తిరస్కరించినట్లయితే ఆ విధంగా తమకు విముక్తి కలగవచ్చుని భావిస్తారు. కాని ఇలా తిరస్కరించిన తర్వాత స్వయంగా వారి శరీర భాగాలే వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిస్తాయి. వారు దాచి పెట్టాలనుకున్న విషయంలో పూర్తిగా విఫలురు అయిపోతారు. అప్పుడు అందరూ అంగీకరిస్తారు. కనుకనే ఏమీ దాచలేరు అని చెప్పబడింది."

43వ ఆయత్ :

ఆయత్ అవతరణా కాలం : తిర్మిజీలో హ్రజత్ అలీ (రజి) గారి ఈ సంఘటన ప్రస్తావించబడింది. సారాయి నిషేధించబడటానికి పూర్వం ఒకసారి హ్రజత్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ ఔఫ్ (రజి), కొందరు సహబా (రజి)లకు విందుకు ఆహ్వానించారు. అందులో మద్యపానానికి కూడా ఏర్పాట్లు జరిగాయి. వీరందరూ తినీ, త్రాగాక మగ్రిబ్ నమాజ్ వేళ అయింది. హ్రజత్ అలీ (రజి) గారిని ఇమాముగా చేయడం జరిగింది. నమాజ్‌లో ఆయన నిషా కారణంగా ఖుల్‌యా అయ్యుహల్ కాఫిరూన్ సూరా పఠించడంలో తీవ్రమయిన తప్పు జరిగింది. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అందులో నిషాలో ఉన్న స్థితిలో నమాజ్ దరిదాపులకు కూడా పోకూడదని మందలించడం జరిగింది. (తిర్మిజీ – హ.నెం. 3026)

**మద్య నిషేధం - దశలవారీగా ఆదేశాలు :**

విశ్వప్రభువు ఇస్లామీ షరీఅత్‌కు ఇచ్చిన ఒక ప్రత్యేకత ఏమంటే షరీఅత్ ఆదేశాలను సులభతరం చేశాడు. ఆ పరంపరలోని ఒక భాగమే మద్య నిషేధానికి సంబంధించిన ఆదేశాలు. మద్య పానం అరబ్బుల పాత అలవాటు. అల్లాహ్ కొందర్ని స్వభావ సిద్ధంగానే ఈ దురలవాటుకు ఎన్నడూ లోను కాని విధంగా తయారు చేసిన కారణంగా అటువంటి వారు తప్ప జాతి యావత్తూ ఈ అలవాటుకు లోనయింది. దైవప్రవక్త (స) కు ప్రవక్త పదవి రాకపూర్వం కూడా ఎన్నడూ మద్యం ముట్టలేదు. ఏదయినా వస్తువు మనిషికి అలవాటు అయిపోతే దాన్ని వదిలించుకోవడం బహు కష్టం అన్న విషయం అందరూ ఎరిగినదే. ప్రత్యేకించి సారాయి, మత్తు పదార్థాల అలవాటు మనిషిని ఎలా వశపరచుకుంటుందంటే దాన్ని వదిలించుకోవడం మనిషికి మరణ సాదృశ్యం.

| | |
|---|---|
| (44) గ్రంథజ్ఞానంలోని కొంతభాగం వారికి ఇవ్వబడితే దానితో వారు అజ్ఞానాన్ని కొనుక్కుంటారు. (దాంతోపాటు) మీరు కూడా దారి తప్పాలని కోరుకునే వారిని మీరు గమనించారా? | اَلَمۡ تَرَ اِلَى الَّذِيۡنَ اُوۡتُوۡا نَصِيۡبًا مِّنَ الۡكِتٰبِ يَشۡتَرُوۡنَ الضَّلٰلَةَ وَيُرِيۡدُوۡنَ اَنۡ تَضِلُّوا السَّبِيۡلَ ﴿44﴾ |

అల్లాహ్ దృష్టిలో మద్యపానం, మత్తుపదార్థాలు సేవించడం హరామ్ (నిషిద్ధం). ఇస్లాం స్వీకరించిన తర్వాత ముస్లింలను దాని బారి నుండి కాపాడటం ఆయన ఉద్దేశ్యం, కాని యకాయకిన దాన్ని హరామ్ చేసివేస్తే, ముస్లింలకు దాన్ని పాటించడం కష్టమయిపోతుంది. అందుచేత ఆరంభంలో పాక్షికంగా నిషేధం విధించబడింది. దాని దుష్ప్రభావాన్ని విమర్శిస్తూ మానసికంగా దానిని విడిచిపెట్టేందుకు సంసిద్ధులుగా చేయడం జరిగింది. కనుక ఆరంభంగా ఈ ఆయత్‌లో మత్తులో ఉండగా నమాజ్ దరిదాపులకు పోవద్దని మాత్రం ఆదేశించబడింది.

దాని ప్రభావంగా, నమాజ్ వేళకు నమాజ్ కోసం సంకల్పించుకోవడం ఫరజ్ (విధి). కనుక నమాజ్ వేళల్లో మద్యపానం మానివేయాలి అన్న విషయం వారికి అలవాటయ్యింది. దానివల్ల ముస్లిములు ఇది మనిషిని నమాజ్ నుండి దూరంచేసే పాడు వస్తువుగా గుర్తించారు. చాలామంది అప్పటికప్పుడు దీన్ని మానుకునే ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. మరికొందరు దానిలోని చెడును అనర్థాన్ని గురించి ఆలోచించసాగారు. చివరకు మాయిదా సూరా ఆయత్‌లో మద్యం అపవిత్రమూ, హరామ్ అని స్పష్టంగా ఆదేశించబడింది. శాశ్వతంగా మద్యపానం హరామ్ అయిపోయింది.

సమస్య :

మత్తులో ఉన్నప్పుడు నమాజ్ హరామ్ అయినట్లే కొందరు వ్యాఖ్యాతల దృష్టిలో, మనిషి నిద్ర బాగా వస్తున్న స్థితిలో తన నోటిని అదుపులో ఉంచుకోలేకపోతాడు. కనుక ఆ స్థితిలోనూ నమాజ్ చేయడం సరికాదు.

ఒకవేళ మీలో ఎవరికయినా నమాజ్‌లో కునికిపాట్లు వస్తే, అతడు కొంచెం సేపు నిదురపోవాలి. నిద్ర ప్రభావం తొలగిపోవాలి. లేకపోతే నిద్రమత్తులో తాను దుఆ ఇస్తగ్‌ఫార్ చేస్తున్నాడో లేక తనను తాను తిట్టుకుంటున్నాడో గ్రహించలేకపోతాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 205 మఆరిఫుల్ ఖుర్ఆన్ 2వ సంపుటి, సూరయె నిసా).

43వ ఆయత్ :

అపవిత్ర స్థితిలో అంటే, భార్యతో సంభోగించినప్పుడు, వీర్య స్ఖలనం అయినపుడు, ముట్టు (రుతుస్రావం) అయినప్పుడు, మైల వెడలినప్పుడు వగైరా – నీరు ఉపయోగించడం హానికరం అయిన రోగి, ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు, లేక మరే కారణం వల్లనైనా నీరు దొరకని పక్షంలో తయమ్ముమ్ చేసుకోవచ్చు. పైన తెలిపిన పరిస్థితులలో తయమ్ముమ్ వుజూ, గుసుల్ (స్నానం) రెండింటికీ ప్రత్యామ్నాయం అవుతుంది).

హజ్రత్ అమ్మార్ (రజి) బిన్ యాసిర్ తెలియజేస్తున్నారు : “ఒకసారి దైవప్రవక్త (స) నన్ను ఒక ఉద్యమ కార్యంపై పంపారు. ఈ లోపు నేను అపవిత్ర స్థితికి గురయ్యాను. నాకు నీరు దొరకలేదు. నేను మట్టిలో జంతువు పొర్లాడినట్లు పొరలాను. దైవప్రవక్త (స) ఎదుట దీని గురించి ప్రస్తావించగా, నీవలా చేయడం సరిపోతుంది అని సెలవిచ్చారు.

తర్వాత దైవప్రవక్త (స) తన రెండు అరచేతుల్ని ఒకసారి మట్టిపై తట్టారు. చేతుల్ని నోటి దగ్గరగా తెచ్చి వాటిపై ఊదారు. (అదనపు మట్టిని ఎగురగొట్టారు). తర్వాత ఆయన(స) ఎడమ అరచేయితో కుడి చేతి వెనుక భాగాన్ని, కుడి అరచేతిలో ఎడమ చేయి వెనుక భాగాన్ని మసహ్ చేశారు (రుద్దారు). తిరిగి రెండు చేతులతో తమ ముఖాన్ని మసహ్ చేశారు. (బుఖారీ – హ.నెం. 326) (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్, హాఫిజ్ అతీఖుర్రహ్మాన్ కీలానీ)

(45) అల్లాహ్ మీ విరోధుల్ని బాగా ఎరుగు. ఇంకా మీ సహాయకుడు, సహకారిగా అల్లాహ్‌యే చాలు. (46) యూదులలోని కొందరు గ్రంథంలోని కొన్ని వాక్యాల్ని వాటి సమయం, సందర్భాలను మార్చివేస్తారు. వారు తమ నాలుకను మెలి త్రిప్పి, "సమినా వ అసయ్‌నా" అని, "ఇస్మ గైరముస్ మయిన్" అనీ, "రాఇనా" అనీ పలుకుతారు. అలాకాకుండా "సమినా వ అతానా" అనీ, "ఇస్‌మ", "ఉన్‌జుర్‌నా" అనీ అని ఉంటే వారికే మేలు కలిగేది. అది ఉత్తమమైన పద్ధతిగా ఉండేది. కాని అల్లాహ్ అయితే వారి తిరస్కారం కారణంగా వారిని శపించాడు. వారిలో కొందరు తప్ప విశ్వసించేవారు లేరు. (47) గ్రంథం కల ప్రజలారా! మేము అవతరింపజేసిన దానిని (ఖుర్‌ఆన్) విశ్వసించండి. ఈ గ్రంథం, మీ దగ్గర ఉన్న గ్రంథాన్ని ధృవీకరిస్తుంది. మేము మీ ముఖాలను వికృతం చేసి మీ వీపుల వైపు త్రిప్పకముందే, లేక శనివారం వాళ్ళపై వేయబడిన అభిశాపం వేయకముందే విశ్వసించండి. అల్లాహ్ ఆదేశం తప్పక విధించబడుతుంది.

(48) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ షిర్క్ (బహుదైవారాధన)ను ఎన్నటికీ క్షమించడు. దానిని తప్ప దేన్నయినా ఆయన క్షమించివేస్తాడు. అల్లాహ్‌తో పాటు మరొకరిని సాటి కల్పించినవాడు, అపవాదు వేశాడు, పెద్ద పాపం చేశాడు. (49) తమ ఆత్మ పవిత్రతను గురించి ప్రగల్భాలు పలికే వారి స్థితిని మీరు గమనించలేదా? వాస్తవానికి తాను కోరినవారిని పవిత్రం చేసేవాడు అల్లాహ్‌యే. వారిపై ఏమాత్రం జులుం చేయబడదు. (50) స్వయంగా కల్పించుకున్న అసత్యాన్ని వీళ్ళు అల్లాహ్‌పై ఎలా ఆపాదిస్తారో చూడండి. వారు పాపులు అనడానికి ఈ పాపమే చాలు.

وَاللّٰهُ اَعۡلَمُ بِاَعۡدَآئِكُمۡ‌ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا ۙ
وَّكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيۡرًا ﴿45﴾
مِنَ الَّذِيۡنَ هَادُوۡا يُحَرِّفُوۡنَ الۡـكَلِمَ عَنۡ مَّوَاضِعِهٖ
وَيَقُوۡلُوۡنَ سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا وَاسۡمَعۡ غَيۡرَ مُسۡمَعٍ
وَّرَاعِنَا لَـيًّاۢ بِاَ لۡسِنَتِهِمۡ وَطَعۡنًا فِى الدِّيۡنِ‌ ؕ وَلَوۡ
اَنَّهُمۡ قَالُوۡا سَمِعۡنَا وَاَطَعۡنَا وَاسۡمَعۡ وَانْظُرۡنَا
لَـكَانَ خَيۡرًا لَّهُمۡ وَاَقۡوَمَ ۙ وَلٰـكِنۡ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ
بِكُفۡرِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُوۡنَ اِلَّا قَلِيۡلًا ﴿46﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا الۡـكِتٰبَ اٰمِنُوۡا بِمَا نَزَّلۡنَا
مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمۡ مِّنۡ قَبۡلِ اَنۡ نَّـطۡمِسَ
وُجُوۡهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰٓى اَدۡبَارِهَاۤ اَوۡ نَلۡعَنَهُمۡ كَمَا
لَعَنَّاۤ اَصۡحٰبَ السَّبۡتِ‌ؕ وَكَانَ اَمۡرُ اللّٰهِ مَفۡعُوۡلًا ﴿47﴾
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغۡفِرُ اَنۡ يُّشۡرَكَ بِهٖ وَيَغۡفِرُ مَا دُوۡنَ
ذٰلِكَ لِمَنۡ يَّشَآءُ‌ ۚ وَمَنۡ يُّشۡرِكۡ بِاللّٰهِ فَقَدِ افۡتَرٰۤى
اِثۡمًا عَظِيۡمًا ﴿48﴾
اَلَمۡ تَرَ اِلَى الَّذِيۡنَ يُزَكُّوۡنَ اَنۡفُسَهُمۡ‌ ؕ بَلِ اللّٰهُ
يُزَكِّىۡ مَنۡ يَّشَآءُ وَلَا يُظۡلَمُوۡنَ فَتِيۡلًا ﴿49﴾
اُنْظُرۡ كَيۡفَ يَفۡتَرُوۡنَ عَلَى اللّٰهِ الۡـكَذِبَ‌ؕ وَكَفٰى
بِهٖۤ اِثۡمًا مُّبِيۡنًا ﴿50﴾ ع 7 8 4

(51) గ్రంథాన్ని గురించిన జ్ఞానం కొంతభాగం ఇవ్వబడిన వారు జిబ్త్ మరియు తాగూత్‌ను విశ్వసిస్తూ, కాఫిర్ల గురించి "ఈ విశ్వాసుల కన్నా వీరే బాగా సన్మార్గాన ఉన్నారని" చెప్పే వారిని మీరు గమనించారా?

(52) అల్లాహ్ శపించింది వీరినే. అల్లాహ్ శపించిన వారికి సహాయకులు ఎవరూ లేకపోవడం మీరు గ్రహిస్తారు. (53) లేక వారికి అధికారంలో ఏమయినా భాగం ఉన్నదా? ఒకవేళ ఇదే నిజమయితే వారు ప్రజలకు చిల్లి గవ్వ కూడా ఇవ్వరు.

(54) లేక వీరు అల్లాహ్ తన కారుణ్యంతో జనులకు ఏమయినా ఇచ్చి వున్న కారణంగానే వారిపై అసూయపడతారు. కనుక మేమయితే ఇబ్రాహీం (అ) సంతతివారికి గ్రంథాన్ని, వివేకాన్ని ఇచ్చాము. ఇంకా, చాలా పెద్ద రాజ్యాన్ని కూడా ఇచ్చి ఉన్నాము. (55) తరువాత వారిలో కొందరు ఈ గ్రంథాన్ని విశ్వసించగా, మరికొందరు ఆగిపోయారు. ఇలా దూరంగా ఉన్నవారిని దహించటానికి భగ భగ మండే నరకమే చాలు. (56) మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారిని కచ్చితంగా మేము నరకానికి చేరుస్తాము. వారి శరీరాల నుండి చర్మం కరిగిపోయినప్పుడల్లా వీరు శిక్షను రుచిచూస్తూ ఉండాలని మేము మరో చర్మాన్ని మారుస్తుంటాము. అల్లాహ్ ప్రచండుడు మరియు వివేకం గలవాడు.

(57) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసినవారిని మేము అతి త్వరలో కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉండే తోటలలో ప్రవేశింప చేస్తాము. వారు శాశ్వతంగా వాటిల్లో ఉంటారు. అక్కడ వారి కోసం పవిత్రవంతులయిన భార్యలు ఉంటారు. వారిని దట్టమయిన నీడలలో ప్రవేశింపజేస్తాము.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَٰبِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَٰٓؤُلَآءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿51﴾

أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ﴿52﴾

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَّا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿53﴾

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۖ فَقَدْ ءَاتَيْنَآ ءَالَ إِبْرَٰهِيمَ الْكِتَٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَءَاتَيْنَٰهُم مُّلْكًا عَظِيمًا ﴿54﴾

فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن صَدَّ عَنْهُ ۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿55﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِـَٔايَٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا ۖ كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُم بَدَّلْنَٰهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿56﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ لَّهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿57﴾

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمٰنٰتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ۙ
وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ
إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا
بَصِيرًا ﴿٥٨﴾

(58) (ముస్లింలారా!) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని ఆదేశిస్తున్నాడు. మీరు అమానతుల (అప్పగింతల) హక్కుదారులకు అప్పగింతల్ని చెల్లించండి. ప్రజలలో తీర్పు చెప్పవలసి వచ్చినప్పుడు న్యాయంగా తీర్పు ఇవ్వండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ చక్కని హితబోధనిస్తున్నాడు. ఆయన అన్నీ వినేవాడు మరియు చూసేవాడు.

44 – 57 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల అనుబంధం

ఇంతకు పూర్వపు ఆయత్‌లలో అవిశ్వాసులకు పరలోకంలో బాధాకరమయిన శిక్ష లభిస్తుందనీ, వారు మట్టిలో కలసి మట్టి అయిపోవాలని, భూమిలో పాతివేయబడాలని, ఏదో ఒక విధంగా శిక్షను తప్పించుకోగోరుతారనీ వివరించడం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో యూదుల గురించి ప్రస్తావించబడుతోంది. పరలోకంలో వారికి బాధాకరమయిన శిక్ష ఉంటుంది. ఎందుకంటే హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ యొక్క నిజప్రవక్తఅనీ, ఇస్లాం, సత్యధర్మం అనీ వీరు ఎరుగుదురు.

తౌరాత్ గ్రంథంలో దైవప్రవక్త (స) గురించి భవిష్యవాణులు, వివరణలూ ఉన్నాయి. కాని వీరు దైవప్రవక్త (స) గురించిన చిహ్నాలను దాచి వేశారు. తామూ దారి తప్పారు. ఇతరులనూ దారి తప్పించారు.

44వ ఆయత్ వివరణ :

నమాజ్ గురించిన ప్రస్తావన తర్వాత సంభాషణా సరళి గ్రంథం కల ప్రజల వైపు మళ్ళించబడింది. అల్లాహ్ మీ శ్రేయోగౌరవాల కోసం షరీఅత్ ఆదేశాలను అవతరింపజేసినట్లే మీకు పూర్వం యూదులూ నస్రానీల కోసం కూడా అవతరింపజేశాడు. కాని వారు హితబోధ పొందే మార్గం నుండి వెనుదిరగటం మీరు చూస్తూ ఉన్నారు. కనుక వారి పరిస్థితిని చూసి గుణపాఠం గ్రహించి చిత్తశుద్ధితో సదాశయంతో దైవాదేశాలను అనుసరించాలి అన్న వాస్తవం దైవధర్మ అవలంబీకులకు తేటతెల్లం చేయబడుతూ ఉంది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్, అబుల్ కలాం ఆజాద్, 5వ భాగం, సూరయె నిసా సంపుటి 2)

45, 46వ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ ముస్లింల శత్రువుల్ని బాగా ఎరుగునని, ఆయన ముస్లింలకు మిత్రుడూ సహాయకుడు అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. కనుకనే వారి శత్రువుల గురించి ముందుగా తెలియజేస్తున్నాడు. యూదులు దైవగ్రంథాన్ని (తౌరాత్) ప్రజలను మార్గభ్రష్టులుగా చెయ్యడానికి మార్చివేసేవారు. దైవప్రవక్త (స) పట్ల తిరస్కారంతో విరోధంతో మేము నీ మాట విన్నాం, నీకు అవిధేయత చూపాం అనేవారు. ఇంకా "నీవు మా మాట వినకపోయేలా దైవం చేయుగాక!" ఇంకా వాళ్ళు రాయినా అంటారు. దాని శాబ్దిక అర్థం "మమ్మల్ని దృష్టిలో పెట్టుకోండి" అని. అయితే వారు తమ నాలుకలు మెలిపెట్టి ఉచ్చరిస్తారు. అటువంటప్పుడు దాని అర్థం మారి "పశువుల కాపరి లేక మూర్ఖుడు" అయిపోతుంది. అల్లాహ్ ఈ యూదుల అధర్మ స్వభావాన్ని ఉటంకిస్తూ హితవు పలికాడు. వారు గనక "మేము నీ మాట విన్నాం, విధేయత చూపాం" అని చెప్పి ఉంటే ఇంకా, "నీవు మా మాట విను, మమ్మల్ని దృష్టిలో పెట్టుకో" అని చెప్పివుంటే వారికోసం అది మేలు అయ్యేది. కాని అల్లాహ్ వారి తిరస్కారం కారణంగా వారిని శపించాడు. కనుక వారు కేవలం పేరుకు మాత్రం విశ్వసించేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్‌ఆన్ మొదటి సంపుటి, 5వ భాగం, సూరయె నిసా)

ఆయత్ : 47

ముఖం శరీరంలోని ఉత్తమ భాగం. అల్లాహ్ ఇచ్చిన వరం యొక్క ప్రత్యేక దృష్టాంతం. ఈ వరప్రసాదానికి గాను మనిషి తన ప్రభువు, ఉపకారి విలువనెరిగి కృతజ్ఞుడు కావాలి. కాని తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించే వారు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన ఈ గొప్ప వరాన్ని అగౌరవపరుస్తున్నారు. కళ్ళుండీ వారు సత్యాన్ని చూడటానికి అంధులై పోతున్నారు. నోటిలో నాలుక ఉండీ సత్యం పలకడానికి మూగవారయిపోతున్నారు. తమ దృష్టిని, చూసే శక్తినీ, వినే శక్తిని తప్పుగా వ్యతిరేకంగా ఉపయోగిస్తున్నారు.

కాబట్టి వారు తమ ముఖాలను వికృతం చేయబడటానికి వెనక్కి తిప్పి వేయబడటానికి పాత్రులు కావడం సబబే. కనుక అంతిమ దినాన వారు ఈ బాధాకర శిక్షకు గురికావలసి ఉంటుంది. మనిషి గనక జాగరూకతతో మెలగినట్లయితే వారిని కుదిపి వేయడానికి ఈ కఠిన శాపం చాలు. ప్రసిద్ధ యూదుడు హ్రజత్ కఅబ్ అహ్బార్ (రజి) ఈ ఆయత్‌ను విని ఇస్లాం స్వీకరించారు.

48వ ఆయత్

షిర్క్ అంటే అల్లాహ్ ఉనికిలో, ఆయన గుణగణాల్లో ఎవరినీ భాగస్వాములుగా చేయరాదు (సాటి కల్పించరాదు). సూర్యుడయినా, నక్షత్రాలయినా, నాగులయినా, అగ్నిఅయినా, విగ్రహాలయినా, లేక మానవులయినా, దైవదూతలయినా లేక జిన్నులయినా వలీ అయినా లేక ప్రవక్త అయినా భౌతిక వస్తువులయినా లేక ఆధ్యాత్మిక వస్తువులయినా స్త్రీ దేవతలయినా, పురుష దేవతలయినా సరే. (ఎవరినీ సాటి కల్పించరాదు).

అల్లాహ్ ఉనికిలో ఆయనకు సాటి కల్పించడం అనే దానికి ఒక ఉదాహరణ క్రైస్తవంలోనూ కనబడుతుంది. వారు 'ఒక లోకం ముగ్గురు దైవాలని' భావిస్తారు. తండ్రి, కుమారుడు, పవిత్రాత్మ. ఇంకా భారతదేశంలోని ఒక పెద్ద మత వర్గానికి చెందిన వారి విశ్వాసం రెండవ ఉదాహరణ. దాని ప్రకారం సృష్టికర్త మరియు ప్రాణులలో వ్యత్యాసం లేదు. సర్వం ఉనికి ఒక్కటే అని భావిస్తుంది. అంటే దాని దృష్టిలో అల్లాహ్‌యే సర్వస్వం. మానవులు ఆయనలోని భాగమే. సృష్టికర్త మరియు ప్రాణులలో భేదం ఏమీ చూపదు. ఈ సిద్ధాంతాన్ని ఉనికిలో ఏకత్వం అంటారు. అల్లాహ్ గుణగణాల్లో షిర్క్‌కి ఉదాహరణ ఇది. దైవిక ఏర్పాట్లలో ఆయన సార్వభౌమాధిపత్యం (Sovereignity)లో ఇతరులు కూడా భాగస్వాములు ఉన్నారు. ఉదాహరణకు వర్ష దేవుడు ఒకరైతే, గాలి దేవుడు మరొకరు. రోగాలకు ఒక దేవి అయితే సంపదకు మరొకరు. ఇదేవిధంగా ఔలియా మరియు పెద్దల విషయంలోనూ అంతే. ఆయన గౌస్ అని, ముష్కిల్ కుషా (కష్టాలను కడతేర్చేవాడు) అనీ, మానవుల కోర్కెలు తీరుస్తారనే విశ్వాసం, వాస్తవానికి ఈ గుణం అల్లాహ్‌కు చెందినది. ఆయన ప్రభువు, కోర్కెలు తీర్చేవాడు. అల్లాహ్ యొక్క మహోన్నత గుణం, ఆరాధనకు ఆయన అర్హుడు. దాసులు ఆయనకే దాస్యం చేయడం ఆయన హక్కు. ఇందులో మానవుడు దైవేతరులను కూడా ఆరాధనకు అర్హులుగా భావించటం లేక ఎవరయినా దేవి, దేవతలను, విగ్రహాలను, సూర్యుడు వగైరాలను పూజించడం, లేదా ఔలియా, ప్రవక్తల ఆరాధన ఆరంభించడం – ఇవన్నీ షిర్క్ యొక్క రూపాలు. అంతేకాక అల్లాహ్ తప్ప ఇతరుల్ని సంపూర్తిగా ఆరాధనకు అర్హులుగా భావించడం లేక ఎవరికోసం అయినా షరీఅత్ ఆదేశాలలో సవరణలు చేసే హక్కును అంగీకరించడం, అల్లాహ్ ఆదేశాలూ సూత్రాలను ప్రక్కన బెట్టి అన్ని రకాల చట్టాలను చేయడం గురించి మెజారిటీ ప్రజలకు అధికారం ఉందన్న వాదనను సమర్థించడం ముమ్మాటికీ షిర్క్ అవుతుంది.

షిర్క్ (దైవానికి సాటి కల్పించడం) అనేది అల్లాహ్ మానవుడ్ని పుట్టించిన స్వభావానికి విరుద్ధమయిన విషయం. ఇది నేరుగా ఆయనకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు, ద్రోహం అవుతుంది. అందుచేత షిర్క్ అతి పెద్ద నేరంగా, క్షమార్హం కాని పాపంగా ఖరారు చేయబడింది.

| | |
|---|---|
| يَاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاُولِي الْاَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ تَنَازَعْتُمْ فِيْ شَيْءٍ فَرُدُّوْهُ اِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُوْلِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۗ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ﴿59﴾ | (59) విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపండి. ఇంకా మీలోని అధికారులకు విధేయత చూపండి. ఏదయినా విషయం గురించి మీ మధ్య తగవు ఏదయినా వచ్చినప్పుడు, మీరు గనక అల్లాహ్‌నూ, అంతిమదినాన్ని విశ్వసిస్తున్నట్లయితే ఆ తగవును అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు నివేదించండి. ఇదే ఉత్తమం. పరిణామం రీత్యా కూడా ఇదే మంచిది. |

ఇక్కడ మరో విషయం కూడా గమనించాలి. షిర్క్‌కు సంబంధించిన ఆదేశంలో తిరస్కారం (కుఫ్ర్) మరియు నాస్తికత్వం కూడా చేరి ఉన్నాయి. అంటే అల్లాహ్ పట్ల తిరుగుబాటు, ద్రోహం అన్నదే దీని అర్థం. అల్లాహ్‌ను వ్యతిరేకించిన మనిషి తనను తాను ఇంకా ఇతర మానవుల్ని అల్లాహ్ స్థానంలో కూర్చోబెడుతున్నాడన్న మాట. ఈ విధంగా అతడు తప్పనిసరిగా షిర్క్‌కు పాల్పడుతున్నాడన్నది సుస్పష్టం. తేడా అల్లా ఒక్కటే. షిర్క్ మత సంబంధ రూపంలో వస్తుంది. నాస్తికత్వం ధర్మరాహిత్య రూపంలో వస్తుంది. ఈ ఆయత్ నేపథ్యంలో యూదులు అల్లాహ్‌ను అంగీకరిస్తూనే షిర్క్‌కు పాల్పడుతున్నారు. కనుక షిర్క్ క్షమార్హం కాని నేరంగా ఇక్కడ స్పష్టం చేయబడుతోంది.

షిర్క్ కంటే తక్కువ స్థాయి పాపాలు క్షమించబడే అవకాశం ఉంది. కాని మనిషి గనక షిర్క్‌కు కట్టుబడిఉండి, తౌబా (పశ్చాత్తాప ప్రకటన) చేయకపోయి అదే స్థితిలో ఉండగా అతనికి మరణం సంభవిస్తే, తన పాపం విషయంలో అతడు ఎంతమాత్రం క్షమించబడడు అన్నది దైవనిర్ణయం. ఖుర్ఆన్ ఆయత్ ద్వారా తెలుస్తోంది. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించిన వానిపై స్వర్గం హరామ్ (నిషేధం) చేసేశాడు. (మాయిద – 5 : 72) నిస్సందేహంగా షిర్క్. ఘోరాతి ఘోరమైన అపరాధం. (31 – 13)

అంటే షిర్క్ మరియు విగ్రహారాధనను మామూలు పాపాలుగా భావించకండి. వాస్తవంగా ఇవి ఘోర పాపాలు. అంతిమ దినం నాడు ముష్రికులు (బహుదైవారాధకులు, విగ్రహారాధకులు, సమాధులను పూజించే) వారికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు నేరంపై విచారణ జరుగుతుంది. కారుణ్యమూర్తి (స), సెలవిచ్చారు, “అన్ని పాపాల కన్నా పెద్ద పాపం ఏదో చెప్పమంటారా? అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం, మరొక ఆదేశంలో తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిధేయత.”

49వ ఆయత్ : యూదులు తాము పెద్దవారమన్న అహంభావం ప్రదర్శించడం వారి మార్గభ్రష్టతకు కారణమయ్యింది. వారు విశ్వాసం, ఆచరణలకు దూరం అయ్యారు. అయినా తాము గ్రంథం కలవారమని, బనీ ఇస్రాయీల్ వారమన్న గర్వంతో వారు “మేము దైవానికి ప్రియమైన వాళ్ళం. పరలోకంలో మోక్షం మా కోసం రాసి పెట్టబడి ఉంది” అనేవారు. ఎప్పుడయినా ఏదయినా ఒక జాతి ధర్మానికి సంబంధించిన నిజ విశ్వాసానికీ, ఆచరణకూ దూరం అయినప్పుడు ఇలాగే అధర్మంలో అహంకారానికి లోనవుతుంది.

ఒక సమాజంలో ధర్మానుసరణకు బదులు గ్రూపిజం, ముఠాలు కట్టడం మొగ్గ తొడగినప్పుడు ధర్మాధర్మాల విచక్షణ అంతరిస్తుంది. ప్రతి ముఠా ఏ విధంగానయినా తన మాట నెగ్గించుకోవాలనుకుంటుంది. వ్యతిరేకుల వర్గాన్ని భంగపర్చాలని చూస్తుంది. ఇలా చేయడంలో స్వయంగా ఆ వర్గం సిద్ధాంతాలకు విశ్వాసాలకు వ్యతిరేకంగా నడవవలసి వస్తే, ఎటువంటి సంకోచం లేకుండా అధర్మంగా ప్రవర్తిస్తుంది.

మదీనా యూదుల పరిస్థితీ ఇంతే. వారు ఎల్లప్పుడు విగ్రహారాధనకు వ్యతిరేకులుగా ఉండేవారు. విగ్రహారాధకుల్ని హేళన చేస్తూ అవమానపరుస్తుండేవారు. కాని ముస్లింల పట్ల గల వ్యతిరేకత కారణంగా విగ్రహారాధకుల్ని మెచ్చుకుంటూ, “ఈ ముస్లింలకన్నా బహుదైవారాధకుల విధానమే మిన్న” అని చెప్పేవారు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, అబుల్ కలామ్ ఆజాద్).

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنزِلَ
إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن
يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا
بِهِ ۖ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا
بَعِيدًا ﴿60﴾

(60) ఓ ప్రవక్తా! మీపై అవతరించబడిన దానినీ విశ్వసిస్తున్నాం. మీకు పూర్వం అవతరింపచేయబడిన దానినీ విశ్వసిస్తున్నాం అని ప్రకటిస్తూనే తమ వివాదాన్ని తాగూత్ (అధర్మం) వైపునకు తీసుకు వెళ్ళాలని భావిస్తున్నవారిని మీరు చూడలేదా? వాస్తవానికి తాగూత్ తీర్పును "అంగీకరించవద్దని" వారిని ఆదేశించడం జరిగింది. వారిని భ్రష్టుపట్టించి ధర్మానికి బహుదూరంగా తీసుకుపోవాలని షైతాను వాంఛిస్తున్నాడు.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى
الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ
صُدُودًا ۚ ﴿61﴾

(61) అల్లాహ్ అవతరింపచేసిన దాని వైపునకు రమ్మని, ప్రవక్త వైపునకు రమ్మని వారికి చెప్పబడినప్పుడు, రావడానికి ఇష్టపడని కపటులు ముఖం త్రిప్పుకుని పోవటం నీవు చూస్తావు.

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ ۖ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا
إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿62﴾

(62) వారి కర్మల ప్రతిఫలంగా వారిపై ఆపదలు విరుచుకుపడినప్పుడు వారికి ఏ గతి పడుతుంది? వారు నీ దగ్గరకు ప్రమాణాలు చేస్తూ వస్తారు. దైవసాక్షి! మా ఉద్దేశ్యం అయితే మేలు మరియు పరస్పర అనుకూలత (సయోధ్య) తప్ప మరేమీ కాదు అంటారు.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ ۚ
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ
قَوْلًا بَلِيغًا ﴿63﴾

(63) ఇటువంటి వారి హృదయాలలో ఏమి ఉన్నదో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. కనుక మీరు వారిని పట్టించుకోకండి. వారికి ఉపదేశించండి. వారి మనస్సులలో ఉన్నది తుడుచుకుపొయ్యేలా సమయోచితంగా మాట్లాడండి.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ
وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ
فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿64﴾

(64) మేము ఏ ప్రవక్తను పంపినా మీరు అల్లాహ్ ఆదేశం ప్రకారం ఆయనకు విధేయత చూపాలనే పంపాము. ఒకవేళ వారు తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకుని, మీ దగ్గరకు వచ్చి అల్లాహ్‌ను మన్నింపు కోరితే, ప్రవక్త కూడా వారి కోసం మన్నింపు కోరితే, నిస్సందేహంగా వారు అల్లాహ్‌ను తౌబా స్వీకరించేవానిగా, కరుణించేవానిగా కనుగొంటారు.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتّٰى يُحَكِّمُوْكَ فِيْمَا شَجَرَ
بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا
قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿65﴾
وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ اَوِ
اخْرُجُوْا مِنْ دِيَارِكُمْ مَّا فَعَلُوْهُ اِلَّا قَلِيْلٌ
مِّنْهُمْ ۭ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوْا مَا يُوْعَظُوْنَ بِهٖ لَكَانَ
خَيْرًا لَّهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيْتًا ۙ﴿66﴾
وَّاِذًا لَّاٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ لَّدُنَّآ اَجْرًا عَظِيْمًا ۙ﴿67﴾
وَّلَهَدَيْنٰهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿68﴾
وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ فَاُولٰۗىِٕكَ مَعَ الَّذِيْنَ
اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ وَالصِّدِّيْقِيْنَ
وَالشُّهَدَاۗءِ وَالصّٰلِحِيْنَ ۚ وَحَسُنَ اُولٰۗىِٕكَ
رَفِيْقًا ۭ﴿69﴾
ذٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيْمًا ۧ﴿70﴾ ع 9 11 6

(65) మీ ప్రభువు సాక్షి! తమ వివాదాలలో మిమ్మల్ని నిర్ణేతగా అంగీకరించనంత వరకూ ఇంకా మీరు ఇచ్చిన తీర్పు గురించి తమ హృదయాలలో ఏమాత్రం సంకోచంలేక ఆ తీర్పును పూర్తిగా శిరసావహించనంత వరకూ వీరు విశ్వాసులు కాజాలరు. (66) వారు తమను తాము వధించుకోవడం లేక తమ ఇళ్ళ నుండి వెడలిపోవడం వారిపై వాజిబ్ (తప్పనిసరి) చేసినట్లయితే కొందరు తప్ప వారిలో ఎవరూ ఇలా చేయరు. వారు తమకు ఉపదేశించిన దాని ప్రకారమే చేస్తే, అది వారికోసం ఉత్తమం మరియు మరింత నిలకడకు కారణభూతం అయ్యేది. (67) అటువంటి పక్షంలో మేము వారికి మా వద్ద నుండి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాము. (68) ఇంకా వారికి సన్మార్గంపైన నడిచే హితవునిచ్చి ఉంచుతాము. (69) అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపినవారు, అల్లాహ్ అనుగ్రహం పొందిన వారితో ఉంటారు. అంటే సిద్దీఖులు (సత్యవంతులు), షహీదులు (అమరగతి పొందినవారు) మరియు సత్పురుషుల వెంట ఉంటారు. ఇంకా సహచరులు అయిన కారణంగా వీరు ఎంత మంచివారు! (70) ఇటువంటి కారుణ్యం అల్లాహ్ తరఫు నుండి మాత్రమే లభిస్తుంది. (యదార్థం) తెలుసుకోవటానికి అల్లాహ్ చాలు.

58 – 70 ఆయత్‌ల వివరణ : గడచిన ఆయత్‌లలో యూదులకు పరలోకంలో బాధాకరమయిన శిక్ష ఉందనీ, వీరు అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు అవిధేయులు అనీ విశ్వాసుల పట్ల ఈర్ష్యాసూయలు కలిగి ఉండేవారనీ వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లింలకు, వారు యూదుల పోకడను ఎంతమాత్రం అనుసరించకూడదనీ, అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపి నడుచుకోవడంలోనే ముస్లింల సఫలత ఉందనీ దైవప్రవక్త ఆదేశాలను పాటించాలనీ, అప్పగింతలో లోటు చేయకూడదనీ, న్యాయం పాటించాలనీ ఉపదేశించబడుతోంది.

వివరణ : అమానతు (అప్పగింత) లను గట్టిగా పరిరక్షించాలని, వాటిని చెల్లించడంలో ఏమాత్రం లోపం కలుగనీయరాదనీ అల్లాహ్ ముస్లింలకు తాకీదు చేస్తున్నాడు. అబూదావూద్, తిర్మిజీ, దారమీ వగైరాలలో దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చినట్లుగా ఉల్లేఖించబడింది. “అప్పగింత గలవాళ్ల అప్పగింతలు చెల్లించండి. అప్పగింతలలో లోటు చేసిన వారి పట్ల లోటు చేయకండి.” (అబూదావూద్ – హ.నెం.3534)

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు : 'అమానత్' అంటే అన్ని రకాల అప్పగింతలూ ఇందులో చేరి ఉన్నాయి. అవి అల్లాహ్ హక్కులయినా, అంటే నమాజ్, జకాత్ మరియు రోజా వగైరాలు అయినా లేక దాసుల పరస్పర హక్కులయినా సరే ఇహలోకంలో వాటిని చెల్లించనివాడు ముస్లిం, అహ్మద్‌లలోని ఒక ఉల్లేఖనం, ప్రామాణిక హదీసు ప్రకారం, అతడు వాటిని అంతిమదినం నాడు చెల్లిస్తాడు. కొమ్ములు లేని మేకకు పరిహారం కొమ్ములు ఉన్న మేకలు చెల్లించాల్సి వస్తుంది. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 4679)

చాలామంది వ్యాఖ్యానకర్తలు ఈ ఆయత్ ఉస్మాన్ బిన్ అబీ తల్హా గురించి మక్కా విజయం (ఫతెహ్ మక్కా) సందర్భంగా అవతరింపజేయబడిందని వ్రాశారు. ఆయన దగ్గర కాబా గృహం తాళపు చెవులు ఉండేవి. దైవప్రవక్త (స) మక్కా చేరుకున్నప్పుడు ఉస్మాన్‌ను పిలిచి, తాళాలు తెప్పించి కాబా తలుపులు తెరచి లోనికి ప్రవేశించారు. ఈ ఆయత్‌నే చదివి ఉస్మాన్‌ను పిలిచి తాళాలు అప్పగించారు. హాఫిజ్ సుయూతీ అంటున్నారు, "ఈ ఆయత్ ఆయన (సల్లం) కాబా లోపల వున్నప్పుడు అవతరించబడిందని ప్రత్యక్షంగా తెలుస్తోంది. ఆ తర్వాత, న్యాయశీలతను కొనియాడి, ఇది చాలా మంచి గుణం అంటున్నాడు అల్లాహ్. పాలకులయినా, పాలితులయినా న్యాయవంతంగా వ్యవహరించాలనీ ముస్లిం సమాజం న్యాయవంతమయిన పోకడను అవలంబించడం, సమాజంలో న్యాయబద్ధ వ్యవస్థ వెల్లివెరియడం పైనే శాంతియుతమయిన, గౌరవప్రదమయిన జీవితం ఆధారపడి ఉందనీ అల్లాహ్ ముస్లింలను ప్రోద్బలపరుస్తున్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్, 5వ భాగం, సూరతున్నిసా)

59వ ఆయత్ : మంచి విషయాలలో నాయకుని పట్ల విధేయత :

తమలో నుండి అధికారం కలవారు అంటే, పాలకులు అధినేతలు అని కొందరు ఉలమాలు, మరికొందరు ఫికహ్‌వేత్తలు అని అభిప్రాయపడుతున్నారు. భావాన్ని బట్టి ఈ రెండు అభిప్రాయాలూ అని భావించవచ్చు. అంటే అసలు విధేయత అల్లాహ్‌కు మాత్రమే చూపాలి. ఎందుకంటే అలా లహుల్ ఖల్ఖు వల్ అమ్ర్ – సృష్టించేది ఆయనే. శాసించేది ఆయనే (అల్ ఆరాఫ్ : 54).

ఇనిల్ హుక్‌ము ఇల్లా లిల్లాహ్ (యూసుఫ్ : 40) ఆజ్ఞ అయితే అల్లాహ్‌దే. అయితే ప్రవక్త కేవలం దైవాభీష్టం, ఆయన ఇష్టాయిష్టాలకు ప్రతినిధి.

61 – 62 ఆయత్‌లు : కపటులు తాము విశ్వసించామని నోటితో అయితే పలుకుతారు. కాని ఆచరణలో మాత్రం తమ తగాదాలు స్పర్థల పరిష్కారం కోసం ఇస్లాం వ్యతిరేకుల ఎదుటకు తీసుకుపోతారు. అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త తీర్పుల కన్నా ఇస్లాం ప్రత్యర్థుల తీర్పులకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చేవారు. ఇక ఎప్పుడైనా వారి ఈ ద్వంద్వ వైఖరి పట్టుబడితే దైవప్రవక్త సమక్షంలో హాజరయి అసత్య ప్రమాణాలు చేస్తూ అనేవారు, "మేము మీ ఆదేశం ప్రకారమే నడుచుకొనేవాళ్ళం. కేవలం ఈ సమస్య ఎలాగోలా తీరిపోవాలని, ఇస్లాం వ్యతిరేకుల హృదయాలను ఆకట్టుకోవాలని వారి దగ్గరకు వెళ్ళాం."

ఇక్కడ వీరి ఈ కపట వైఖరి ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త ఆదేశం, మరియు తీర్పును విశ్వసించని వాడు ఎన్నటికీ విశ్వాసి కాజాలడని స్పష్టంగా చెప్పివేయడం జరిగింది. విశ్వాసం కోసం ఆదేశాన్ని ఒప్పుకోవడం మాత్రమే చాలదు. ప్రవక్తకు వ్యతిరేకంగా మనస్సులో ఏమాత్రం సంకుచితత్వం, ఇబ్బందిగా భావించని పరిస్థితి ఏర్పడాలి. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్, 5వ భాగం, సూరయె నిసా)

63వ ఆయత్ వివరణ : వీరి హృదయాలలో ఉన్న తిరస్కారం, కాపట్యం గురించి అల్లాహ్ బాగా ఎరిగి ఉన్నాడని ఈ ఆయత్‌లో ఇందుకు జవాబు వచ్చింది. వీరిని తప్పుడు ఊహాగానాలు, ప్రమాణాలు అసత్యాలు, కాబట్టి వీరు చూపే సంజాయిషీని అంగీకరించకూడదు. ఈ కపటి యొక్క తిరస్కారం బట్టబయలయింది. కనుక హజ్రత్ ఉమర్‌కు వ్యతిరేకంగా ఆక్షేపించే వారి ఆక్షేపణను రద్దు చేయాలి.

| | |
|---|---|
| (71) విశ్వాసులారా! మీ రక్షణ సామగ్రి ఎల్లప్పుడు మీ వద్ద ఉంచుకోండి. వేర్వేరు బృందాలుగా లేక అందరూ కలసి మూకుమ్మడిగా బయలుదేరండి. (72) మీలో వెనక వుండిపోయేవాడూ ఉన్నాడు. మీకు ఏదయినా ఆపద కలిగితే, నేను వారిలో లేనందువల్ల నాపై అల్లాహ్ ఎంతో ఉపకారం చేశాడు అంటాడు. (73) అల్లాహ్ గనుక మీపై అనుగ్రహిస్తే, మీకూ వాడికి ఎటువంటి స్నేహబంధమే లేనట్లుగా మాట్లాడతాడు, "అయ్యో! నేను కూడా వారిలో చేరివుంటే ఎంత గొప్ప విషయం పొంది వుండే వాడినో!" అంటాడు. | يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ خُذُوا۟ حِذْرَكُمْ فَٱنفِرُوا۟ ثُبَاتٍ أَوِ ٱنفِرُوا۟ جَمِيعًا ﴿71﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَىَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿72﴾ وَلَئِنْ أَصَٰبَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ ٱللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُۥ مَوَدَّةٌ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿73﴾ |

ఆ తరువాత చెప్పబడింది. ఈ కపటులకు కూడా వారి మనస్సులపై ప్రభావం పడేలా శ్రేయోభిలాషతో కూడిన ఉపదేశం చెయ్యండి. అంటే పరలోక భయం వారిలో కలిగించి చిత్తశుద్ధితో ఇస్లాం వైపునకు ఆహ్వానించండి. లేదా ప్రాపంచిక శిక్ష గురించి చెప్పండి. ఒకవేళ మీరు కాపట్యాన్ని వీడకపోతే మీ కాపట్యం బయటపడినప్పుడు మీ పర్యవసానం కూడా కపటి బషీర్ పర్యవసానంలాగే అవుతుంది. (మారిఫుల్ ఖుర్ఆన్ రెండవ సంపుటం, 5వ భాగం సూరయె నిసా)

64వ ఆయత్ : ప్రవక్తను మనస్ఫూర్తిగా నిర్ణేతగా, తీర్పరిగా అంగీకరించాలనే, ఆయనకు విధేయత చూపాలనే పంపడం జరుగుతుంది.

65వ ఆయత్ : హజ్రత్ ఉర్వ బిన్ జుబైర్ (రజి) ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "జుబైర్ (నా తండ్రి)కీ ఒక అన్సారీకి మధ్య ఒక సెలయేరులో ఉన్న పిల్లకాలువ విషయంలో వివాదం ఏర్పడింది. ఆయన (స) జుబైర్‌తో పలికారు : "నీవు నీ చెట్లకు నీరు వదలి, ఆ తర్వాత నీ ప్రక్కదారి తోటలకు నీరు వదలు, అందుకు అన్సారీ, 'ఎందుకు వదలము!? జుబైర్ మీ మేనత్త కొడుకు కదా!' అన్నాడు. దానితో ఆయన (స) వదనం వివర్ణమయ్యింది. ఆయన (స) జుబైర్‌తో అన్నారు, 'జుబైర్! నీ పొలానికి నీరుపట్టు నీరు గట్ల అంచుల వరకూ రానంత వరకూ ఇతని కోసం నీరు వదలకు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4219) అంటే ఆ అన్సారీ ఆయన (స)కు కోపం తెప్పించినందువల్ల ఆయన (స) న్యాయంతో కూడిన తీర్పునిచ్చారు. అంతకుముందు ఇచ్చిన ఆదేశంలో అయితే ఇద్దరికీ రాయితీ దృష్టిలో ఉంచుకోవడం జరిగింది."

సహీహ్ ముస్లిం గ్రంథంలో రబియ బిన్ కఅబ్ అస్లమీ (రజి) ఉల్లేఖించారు : ఆయన దైవప్రవక్త (స)తో, "స్వర్గంలో మీ సహచర్యం లభించాలి" అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ఆయన (స) అన్నారు, "అత్యధిక సజ్దాల (అత్యధిక నఫిల్ నమాజుల) ద్వారా నాకు సహాయం చెయ్యి." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 754)

తిర్మిజీ గ్రంథంలోని ఒక హదీసులో ఉంది. అమానతుదారు, సత్యం పలికేవాడు అయిన వ్యాపారి, అంతిమదినాన ప్రవక్తలు, సిద్దీఖులు, షహీదుల వెంట ఉంటాడు. (తిర్మిజీ – హ.నెం. 1209 – రాజీ అంటే ఇటువంటి సహచర్యం లభించడం అంటే అల్లాహ్ కటాక్షమే. అల్లాహ్‌కు ప్రజల స్థితిగతులు బాగా తెలుసు. (రాజీ) (దివ్య ఖుర్ఆన్, అష్రఫుల్ హవాషీ)

(74) పరలోక జీవితానికి బదులుగా ప్రాపంచిక జీవితాన్ని అమ్ముకున్నవారు, అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడాలి. ఇంకా అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడే వ్యక్తి స్వయంగా తాను షహీద్ (అమరగతిపొందితే) లేక ఆధిక్యత పొందితే అతి త్వరలో (రెండు పరిస్థితులలోనూ) మేము అతనికి ఎంతో గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాము. (75) ముస్లింలారా! మీకేమయిపోయింది? బలహీనులయిన పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలూ, "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని జులుం చేసే ప్రజల ఈ బస్తీ నుండి తొలగించు. ఇంకా నీ తరఫు నుండి మా కోసం ఒక రక్షకుడిని ఏర్పాటు చెయ్యి. నీ తరఫునుండే ఎవరయినా సహాయకుడిని పుట్టించు" అని మొరపెట్టుకుంటుంటే, మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడరేమి? (76) విశ్వసించినవారు అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చేస్తారు. తిరస్కారులు తాగూత్ (ధర్మవ్యతిరేక) మార్గంలో పోరాడతారు. కాబట్టి షైతాను మిత్రులయిన వారితో బాగా యుద్ధం చెయ్యండి. నిస్సందేహంగా షైతాను యుక్తి బలహీనమయినది. (77) (ప్రస్తుతానికి యుద్ధం నుండి) చెయ్యి ఆపి ఉంచండి. (ఇప్పుడు కేవలం) నమాజ్‌ను స్థాపించండి, జకాత్ చెల్లిస్తూ ఉండండి అని వారికి చెప్పడం జరిగింది. తర్వాత వారిపై యుద్ధం విధిగా చెయ్యబడినప్పుడు వారిలో కొందరు, అల్లాహ్‌కు భయపడవలసిన రీతిలో ప్రజలకు భయపడసాగారు. అంతకన్నా మించి, "ఓ మా ప్రభూ! నీవు మాపై యుద్ధాన్ని ఎందుకు విధిగా చేశావు? మరికొంత కాలం పాటు మాకు వ్యవధి ఎందుకు ఇవ్వలేదు?" అన్న వారి పరిస్థితి గమనించావా? వారికి చెప్పండి, "ప్రాపంచిక సుఖం తాత్కాలికమయినది." దైవభక్తిపరునికి పరలోకమే ఉత్తమమయినది. ఇంకా వారిపై రవ్వంత అయినా జులుం చేయబడదు.

فَلْيُقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يَشْرُوْنَ الْحَيٰوةَ
الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ؕ وَمَنْ يُّقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿74﴾
وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَاۤ اَخْرِجْنَا مِنْ
هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ
لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۙۚ وَّاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ
نَصِيْرًا ؕ ﴿75﴾
اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِيْنَ
كَفَرُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ فَقَاتِلُوْۤا
اَوْلِيَآءَ الشَّيْطٰنِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ
ضَعِيْفًا ۧ ﴿76﴾ 10 ع 6 7
اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ قِيْلَ لَهُمْ كُفُّوْۤا اَيْدِيَكُمْ
وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ
عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ
النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوْا
رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ لَوْلَاۤ اَخَّرْتَنَاۤ
اِلٰۤى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ؕ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيْلٌ ۚ
وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقٰى ۡ وَلَا تُظْلَمُوْنَ
فَتِيْلًا ﴿77﴾

اَيۡنَ مَا تَكُوۡنُوۡا يُدۡرِكْكُّمُ الۡمَوۡتُ وَلَوۡ كُنۡتُمۡ فِىۡ
بُرُوۡجٍ مُّشَيَّدَةٍ‌ ؕ وَاِنۡ تُصِبۡهُمۡ حَسَنَةٌ يَّقُوۡلُوۡا
هٰذِهٖ مِنۡ عِنۡدِ اللّٰهِ‌ ۚ وَاِنۡ تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٌ يَّقُوۡلُوۡا
هٰذِهٖ مِنۡ عِنۡدِكَ‌ ؕ قُلۡ كُلٌّ مِّنۡ عِنۡدِ اللّٰهِ‌ ؕ فَمَالِ
هٰٓؤُلَۤاءِ الۡقَوۡمِ لَا يَكَادُوۡنَ يَفۡقَهُوۡنَ حَدِيۡثًا ﴿78﴾

(78) మీరు ఎక్కడున్నా సరే, మీకు మరణం తప్పదు. పటిష్ఠమయిన కోటలలో మీరు సురక్షితంగా ఉన్నప్పటికీ వచ్చి తీరుతుంది. ఇంకా వారికి ఏదయినా లాభం చేకూరితే, “ఇది అల్లాహ్ తరఫు నుండి వచ్చింది” అంటారు. ఒకవేళ ఏదయినా నష్టం వాటిల్లితే, “ఇది నీ మూలంగానే వచ్చింది” అని నిందిస్తారు. మీరు (వారితో) అనండి, “సమస్తమూ అల్లాహ్ తరఫు నుండే జరుగుతుంది.” అసలు వారికేమయిపోయింది. విషయాన్ని అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేయరేమిటి?

مَاۤ اَصَابَكَ مِنۡ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ‌ ۖ وَمَاۤ اَصَابَكَ
مِنۡ سَيِّئَةٍ فَمِنۡ نَّفۡسِكَ‌ ؕ وَاَرۡسَلۡنٰكَ لِلنَّاسِ
رَسُوۡلًا‌ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيۡدًا ﴿79﴾
مَنۡ يُّطِعِ الرَّسُوۡلَ فَقَدۡ اَطَاعَ اللّٰهَ‌ ۚ وَمَنۡ تَوَلّٰى
فَمَاۤ اَرۡسَلۡنٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيۡظًا ؕ ﴿80﴾

(79) ఒకవేళ నీకేదయినా లాభం చేకూరినా అది అల్లాహ్ తరఫు నుంచి వచ్చింది. ఏదయినా కష్టం కలిగితే అది నీ కర్మల ఫలితంగానే కలిగింది. (ఓ ముహమ్మద్!) మేము నిన్ను ప్రజలందరి కోసం ప్రవక్తగా చేసి పంపాము. దీనికి అల్లాహ్ సాక్ష్యం చాలు. (80) ప్రవక్తకు విధేయత చూపినవాడు (వాస్తవానికి) అల్లాహ్‌కు విధేయత చూపినట్లే. ఒకవేళ ఎవరైనా ముఖం తిప్పుకుంటే, మేము నిన్ను వారిపై కాపరిగా చేసి పంపలేదు.

وَيَقُوۡلُوۡنَ طَاعَةٌ  ۖ فَاِذَا بَرَزُوۡا مِنۡ عِنۡدِكَ بَيَّتَ
طَآئِفَةٌ مِّنۡهُمۡ غَيۡرَ الَّذِىۡ تَقُوۡلُ‌ ؕ وَاللّٰهُ يَكۡتُبُ
مَا يُبَيِّتُوۡنَ‌ ۚ فَاَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى اللّٰهِ‌ ؕ
وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيۡلًا ﴿81﴾

(81) విధేయత చూపుతాము అని వారు నీతో అంటారు. కాని నీ వద్ద నుండి వెళ్ళిన తర్వాత వారిలోని కొందరు రాత్రివేళ సమావేశమయి నీ మాటలకు వ్యతిరేకంగా సంప్రదిస్తారు. అల్లాహ్ వారి మధ్య జరిగే సంప్రదింపులను వ్రాస్తూ పోతున్నాడు. కనుక వారిని పట్టించుకోవద్దు. అల్లాహ్‌పై నమ్మకం ఉంచు. అల్లాహ్‌పై నమ్మకం ఉంచటమే చాలు.

اَفَلَا يَتَدَبَّرُوۡنَ الۡقُرۡاٰنَ‌ ؕ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِنۡدِ غَيۡرِ
اللّٰهِ لَوَجَدُوۡا فِيۡهِ اخۡتِلَافًا كَثِيۡرًا ﴿82﴾

(82) వీరు ఖుర్‌ఆన్‌ను శ్రద్ధగా పరిశీలించరా? ఈ ఖుర్‌ఆన్ గనక అల్లాహ్ తప్ప మరెవరి ద్వారా అయినా వచ్చివుంటే అందులో అనేక విభేదాలు చూసేవాడివి.

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا
بِهِ ۖ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ
مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنبِطُونَهُ مِنْهُمْ ۗ
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ
الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿83﴾
فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ
وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ ۖ عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ
الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ
تَنكِيلًا ﴿84﴾
مَّن يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُن لَّهُ نَصِيبٌ
مِّنْهَا ۖ وَمَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُن لَّهُ
كِفْلٌ مِّنْهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
مُّقِيتًا ﴿85﴾
وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ
رُدُّوهَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿86﴾
اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿87﴾ ع 11 11 8

(83) శాంతి లేక భయాందోళనకి సంబంధించిన వార్త ఏదయినా వారికి చేరినప్పుడు వారు దాన్ని వెంటనే ప్రసారం చేసివేస్తారు. వారు గనక దాన్ని ప్రవక్త లేక బాధ్యతాపరుడయిన అధికారికి అందజేసివుంటే దాని నుండి సరయిన ఫలితాన్ని గ్రహించగలవారికి అది చేరి ఉండేది. అల్లాహ్ అనుగ్రహం, ఆయన కారుణ్యం నీ వెంట ఉండి ఉండకపోతే నీవు కొందరు తప్ప మిగతా వారితో షైతాను వెనుక చేరిపొయ్యేవాడివి. (84) కనుక, మీరు దైవమార్గంలో పోరాడండి. మీపై కేవలం మీ బాధ్యత మాత్రమే ఉంది. ముస్లింలను ధర్మపోరాటానికి ప్రేరేపించండి. ఈ విధంగా అల్లాహ్, తిరస్కారుల యుద్ధాన్ని బహుశా నివారించవచ్చు. స్వయంగా అల్లాహ్ వారితో తలపడటానికి వారిని శిక్షించడానికి బహు కఠినుడు. (85) మేలుకోసం సిఫారసు చేసేవాడు, దాని నుండి అతడు భాగం పొందుతాడు. చెడు పనికోసం సిఫారసు చేసేవాడు కూడా అందులో తన భాగాన్ని పొందుతాడు. అల్లాహ్ ప్రతి దానినీ గమనిస్తాడు. (86) మీకు ఎవరైనా సలామ్ చేస్తే మీరు దానికి ఉత్తమంగా సమాధానం చెప్పండి. లేదా కనీసం అదే విధంగానైనా బదులివ్వండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రతిదాన్ని లెక్క రాసి ఉంచుతాడు. (87) అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరు. అంతిమ దినం నాడు ఆయన అందర్నీ ప్రోగు చేస్తాడు. ఆ దినం రావడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. అల్లాహ్ మాటకన్నా సత్యమైన మాట మరెవరిది కాగలదు?

71 – 87 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : మునుపటి వాక్యాలలో, ముస్లింలకు వారు అల్లాహ్‌కు, దైవప్రవక్తకూ విధేయత చూపాలని ఆదేశించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లింలు కలిసికట్టుగా ప్రపంచాన్నుండి జులుంను, అన్యాయాన్నీ, అవిశ్వాసాన్ని ఎదుర్కోవాలని ఆదేశించబడుతోంది.

దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు. "మీకేమయిపోయింది? అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాటం చెయ్యరేమిటి? చాలామంది బలహీనులు, నిస్సహాయులైన పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలూ 'ఓ మా ప్రభూ! జులుం చేసే పౌరులు ఉన్న ఈ బస్తీ నుండి మమ్మల్ని తరలించాలని' మొరపెట్టుకుంటున్నారు కదా!"

ఈనాడు ప్రపంచంలో దౌర్జన్యం అమితంగా పెరిగిపోయింది. జులుంను, అన్యాయాన్నీ అంతం చెయ్యడానికి ముస్లింలు కృషి చెయ్యకపోతే మరెవరు చేస్తారు?

కపటులు అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసిస్తున్నామని బీరాలు పలుకుతారు. కాని అజ్ఞానులను ఎదుర్కోమని ఆదేశించబడినప్పుడు వీరు వెనకాడతారు.

కపటులు నమాజ్ చెయ్యడానికి సిద్ధపడుతున్నారు. కాని అధర్మంతో, జులుంతో, అన్యాయంతో తలపడటానికి మాత్రం సిద్ధంగా ఉండరు. కాబట్టి జులుం అన్యాయాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ నినదించడం అన్నింటికన్నా గొప్ప విధేయత. దాని ప్రతిఫలం పుణ్యం కూడా ఎక్కువే.

71 – 78 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఉహద్ యుద్ధంలో అబూ సుఫ్యాన్ తన విజయం గురించి ప్రకటించాడు. చుట్టుప్రక్కల తెగలలోని ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా ఉత్సాహం పెరిగిపోయింది. మదీనాకు వెలుపల ముస్లింల ధన ప్రాణాలకు రక్షణ లేకుండా పోయింది. కనుక వారిని అప్రమత్తంగా వుండి ఆచితూచి అడుగువేయాలని రక్షణ సామగ్రిని వెంట ఉంచుకోవాలని ఒకరిద్దరు గాక మూకుమ్మడిగా బయలుదేరాలని సూచించబడింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

ఇక్కడ యుద్ధం విషయంతో సంబంధం కల కపటుల అవిధేయత గురించిన ప్రస్తావన మొదలవుతుంది. ప్రతీ జమాఅత్‌లోనూ కొందరు విశ్వాసం, నమ్మకం లేనివారు, పట్టుదల, ధైర్యం లోపించిన వారు ఉంటారు. దీక్షతో, ధైర్యంతో ఏదయినా చర్య తీసుకోబడటం చూసి వారు తమ బలహీనత కారణంగా తామూ ఆ పని చేయరు. ఇతరులూ ఆ పని చేయడాన్ని సహించరు. ఇక ఆ జమాఅత్ ఏదయినా చర్యకు పూనుకున్నప్పుడు దూరంగా ఉంటూ ఇతరుల వలె తమాషా చూస్తూ ఉంటారు. ఏదయినా సంఘటన జరిగినప్పుడు సంతోషపడుతూ అంటారు, "ఇంకా నయం, మేము వారితో చేరకుండా ఉన్నాం." ఒకవేళ విజయం లభిస్తే అసూయాగ్నితో మాడి మసి అవుతూ, "అరెరే మేము కూడా తోడ్పడివుంటే ఈనాడు విజయంలో మాకూ భాగం ఉండేది కదా!" అంటారు. అంటే వారి వ్యక్తిత్వం జమాఅత్ ఉనికికి బొత్తిగా సంబంధం లేదన్నట్లుగా ఉంటుంది. జమాఅత్ నష్టం తమ నష్టం కాదు. జమాఅత్ విజయం తమ విజయం కాదన్నట్లుగా ఉంటారు. ఇస్లాం ఆరంభ కాలంలోనూ ఇలాంటి వారు ఉండేవారు. దివ్య ఖుర్ఆన్ వారి కర్మల్ని వివరిస్తోంది. వారిని విశ్వాసులుగా కాక మునాఫిక్‌లు (కపటులుగా నిర్ణయిస్తోంది – తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్)

శత్రువు పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండాలని ధర్మపోరాటానికి సన్నద్ధులు కావాలని ఆదేశించిన తరువాత ముస్లింలను ధర్మ యుద్ధానికి ప్రోత్సహించడం జరిగింది. ప్రపంచాన్ని అమ్మి పరలోకాన్ని ఖరీదు చేయగోరేవారు, అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయాలని, అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేస్తున్నవారు షహీదులు (అమరగతులు) అయినా లేక విజేతలయి ఇళ్ళకు మరలినా, రెండు స్థితులలోనూ అల్లాహ్ వారికి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాడని చెప్పబడింది.

దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖించారు : "అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ కోసం బయలుదేరేవారికి అల్లాహ్ బాధ్యత వహిస్తాడు. ఇంకా ఇలా అంటాడు, అతడు గనక నా మార్గంలో జిహాద్ సంకల్పంతో బయలుదేరితే, నన్ను విశ్వసించినట్లయితే, నా ప్రవక్తలను ధృవీకరిస్తే నేను అతనికి బాధ్యుడ్ని. అతడ్ని స్వర్గానికి చేర్చడంగానీ, ప్రతిఫలం, యుద్ధప్రాప్తి (గనీమత్) తో అతడ్ని ఇంటికి పంపడం గానీ, నా పూచీ (తైసీరుర్రహ్మాన్, లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్)

జులుం చేసే ప్రజలున్న బస్తీ అంటే (అవతరణా కాలాన్ని బట్టి) మక్కా నగరం, హిజ్రత్ చేసి కొందరు అనుచరులతో మదీనాకు ప్రవక్త (స) వెళ్ళగా మక్కాలో మిగిలినవారు ప్రత్యేకించి వృద్ధులు, స్త్రీలు, పిల్లలు తిరస్కారుల హింసా దౌర్జన్యాలను తట్టుకోజాలక, సహాయం కోసం అల్లాహ్‌కు మొరపెట్టుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ముస్లింలను అప్రమత్తం చేశాడు.

మీరు ఈ బలహీనులను తిరస్కారుల నుండి విముక్తులు చేయడానికి ఎందుకు జిహాద్ (ధర్మపోరాటం) చెయ్యరు? ఈ ఆయత్‌ను ఆధారంగా చేసుకుని ఉలమాలు అన్నారు, "ఏ ప్రాంతంలోనయినా ముస్లింలు ఈ విధంగా హింసాదౌర్జన్యాలకు ఎర అయి తిరస్కారుల చక్రబంధంలో చిక్కుకుని ఉంటే ఆ తిరస్కారుల దౌర్జన్యాల నుండి కాపాడేందుకు జిహాద్ చేయవలసిన బాధ్యత మిగతా ముస్లింలపై ఉంది. ఇది జిహాద్‌లో రెండవ రకం. దైవవాణిని ఉన్నతం చేయడం అంటే దైవధర్మ ప్రచార, ప్రచురణ, దైవవాణి ఆధిక్యత సాధించడానికి పోరాడటం. ఇంతకు మునుపు ఆయత్‌లోను, ఆ తర్వాత ఆయత్‌లోను దీని ప్రస్తావన వచ్చింది. (అహ్సనుల్ బయాన్).

ప్రాపంచిక అనాసక్తత గురించి ప్రోత్సాహం

తర్వాత చెప్పబడింది, "దైవభీతిపరుని కోసం పరలోకం ఉత్తమమయినది. అంటే దైవభీతిపరునికి పరలోకం అతని ప్రాపంచికత కంటే ఉత్తమమయినది. మీకు మీ కర్మల ప్రతిఫలం పూర్తిగా ఇవ్వబడుతుంది. మీపై ఏ మాత్రం జులుం చెయ్యబడదు." ఇందులో ముస్లింలకు ప్రాపంచికతపట్ల నిరపేక్షత, పరలోకం పట్ల ఆపేక్షపై ఆసక్తి కలిగించబడింది. వారికి ధర్మపోరాటం పట్ల ఉత్సాహం కలిగించబడింది. (ఫజ్‌లుల్ కబీర్ – తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

78 ఆయత్ వివరణ : అంటే ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ మీకు మరణం నుండి విముక్తి లేదు. మరి అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయడానికి ఎందుకు తటపటాయిస్తున్నారు? దీని ఉద్దేశ్యం జిహాద్‌కు పురిగొల్పడమే (కబీర్). కపటులు జిహాద్ అంటే వెనుకాడతారు. చావుకు భయపడతారని పైన తెలుపబడింది. ఇక్కడ దానికన్నా చెడు స్వభావం మరొకదాని గురించి చెప్పబడుతోంది. అంటే దారిద్ర్యాన్ని దైవ ప్రవక్తకు అంటగట్టడం (కబీర్). ఇక్కడ అల్ హసన అంటే సహాయం, ఆధిక్యత, సుసంపన్నత వగైరా అన్నమాట. దానికి బదులుగా, "అల్ సయ్యిఅహ్" అంటే, పీడ, కష్టం, హత్య, పరాజయం వగైరా అన్నమాట. ఇది వారి కర్మకు జవాబు.మేలు, కీడు రెండూ ఆయన తరఫునే, ఆయన ఆజ్ఞతోనే కలుగుతాయి. ప్రతిదాన్ని పుట్టించేవాడు ఆయనే. పీడ, కష్టాలు మరొకరి దారిద్ర్యం కారణంగా అని చెప్పడం శుద్ధ తప్పు. ఇది కపటుల ప్రస్తావన. యుద్ధ వ్యూహం ఫలించి విజయం, యుద్ధప్రాప్తి (మాలెగనీమత్) లభిస్తే వారు ఇది అల్లాహ్ తరఫున అంటే యాదృచ్ఛికంగా జరిగింది అంటారు. ప్రవక్త (స) గారి వ్యూహంతో ఏకీభవించేవారు కాదు. బెడిసికొడితే ఆరోపణలు చేస్తారు. షాహ్ వలియుల్లాహ్ (రహ్మ.లై) గారు ప్రవక్త (స) వ్యూహం గురించి ఇలా అంటారు – అంతా అల్లాహ్ తరఫున జరుగుతుంది. అంటే ప్రవక్త వ్యూహం దైవికంగా తోచినమాట. అది ఎన్నటికీ సరయినదే. ఒకవేళ మీ తప్పు వల్ల వ్యూహం బెడిసికొడితే అల్లాహ్ దాన్ని సంస్కరిస్తాడు. తరువాత ఆయత్‌లో వివరంగా తెలియజేస్తున్నాడు. (అష్రఫుల్ హవాషీ, దివ్య ఖుర్ఆన్).

79వ ఆయత్ : ఏదయినా చెడు ఎదురయితే అది మీ దుష్కర్మ ఫలితమే. దాన్ని ఇతరుల నెత్తిన రుద్దకండి, ఇస్లాం సందేశహరుడు అంటే దైవప్రవక్త, సందేశహరుని పని దైవ సందేశాన్ని అందించడమే ఒప్పుకోవడం, ఒప్పుకోకపోవడం మీ వంతు, మీరు ఆ ఆదేశాలకు విధేయులు కాకుంటే, అందుకు దుష్పరిణామాలు ఎదురవుతే దాని బాధ్యత ఇస్లాం సందేశహరునిపై కాదు, మీపైనే ఉంటుంది.

80వ ఆయత్ : ఈ ఆయత్, ఇంకా ఇటువంటి ఆయత్‌ల ద్వారా ప్రవక్త విధేయత అంటే వాస్తవానికి అల్లాహ్ విధేయతయేనని, ప్రవక్త ఏ ఆదేశం ఇచ్చినా అది అల్లాహ్ తరఫునే ఇస్తాడని స్పష్టమవుతోంది. ఇంకా హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)కు ప్రవక్తగా విధేయత ఆయన (స) జీవితకాలంలోనూ, మరణానంతరం కూడా చేయాలి. మనకు ఆయన (స) ఆదేశాలు తెలుసుకోవడానికి నిరూపించబడిన సున్నత్‌లు మరియు ప్రామాణిక హదీసులు ఆధారం.

వాటిని అనుసరించడం ఆయన విధేయతకు తార్కాణం. వాటిని తిరస్కరించడం ఆయన (స) కు అవిధేయత చూపడమే కాగలదు. అంటే ప్రజలను బలవంతంగా ధర్మమార్గంపై నడిపింప చేయడం ప్రవక్త బాధ్యత కాదు. ప్రజలకు దైవ సందేశాన్ని అందజేయడం మాత్రమే ప్రవక్త బాధ్యత. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్, 1వ సంపుటి, 5వ భాగం)

81వ ఆయత్ : దివ్య ఖుర్ఆన్ నుండి మార్గదర్శకత్వం పొందటానికి దానిని శ్రద్ధగా పరిశీలించడం, అన్వేషించడం చేయాలని తాకీదు చేయబడుతోంది. ఈ గ్రంథంలోని సత్యతను పరిశీలించడానికి ఒక ప్రమాణాన్ని కూడా చూపడం జరిగింది. ఈ ఖుర్ఆన్ గనక మానవ కల్పిత వాణి అయినట్లయితే ఇందులో (తిరస్కారులు భావిస్తున్నట్లుగా) దాని వ్యాసాలలోనూ, వివరించబడిన సంఘటనలలోనూ వైరుధ్యాలు, విభేదాలు ఉండేవి. ఎందుకంటే ఇది మామూలు గ్రంథం కాదు. ఒక సవివరమయిన పెద్ద గ్రంథం, దీని ప్రతి భాగమూ గౌరవనీయతలో భావపూరిత సంభాషణలో వాసికెక్కింది. వాస్తవానికి మానవ కల్పితమైన పెద్ద సంకలనాలలో భాష ప్రామాణికత, అనర్గళత, భావ సౌందర్యం స్థిరంగా ఉండవు. మరో విషయం, ఇందులో అగోచర జ్ఞాని అయిన అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులు వివరించేవి పూర్వపు జాతుల గాథలు వివరించబడ్డాయి.

మూడో విషయం, ఈ గాథలు, సంఘటనలలో పరస్పర వైరుధ్యం, భేదాభిప్రాయం లేనేలేవు. వాటిలోని అతి స్వల్ప భాగం కూడా ఖుర్ఆన్‌లోని మూలంతో విభేదించదు. మనిషి గనక గత సంఘటనల్ని వివరించినట్లయితే అందులో క్రమబద్ధత (కంటిన్యుటి) లోపిస్తుంది. వాటి వివరాలలో వైవిధ్యం, విభేదం కానవస్తాయి. దివ్య ఖుర్ఆన్ మానవ సంబంధమైన ఈ బలహీనతలన్నింటి నుండి పరిశుద్ధంగా ఉంది అంటే దాని అర్థం ఇది దైవదూత ద్వారా తన కడపటి ప్రవక్త హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) పై అవతరింపచేయబడిన దైవవాణి అని స్పష్టమవుతోంది (తఫ్సీర్, అహ్సనుల్ బయాన్).

82వ ఆయత్ : కపటుల గురించే చెప్పబడుతోన్న విషయం ఇది. వారు గనక దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను స్పష్టంగా విని, దాని అర్థం, దానిలోని అంశాలపై శ్రద్ధగా దృష్టిసారిస్తే వారికి ప్రవక్త (స) ధర్మబద్ధులని, ఆయన తెచ్చిన ధర్మం కూడా ధర్మబద్ధమైనదేనన్న ఎరుక వారికి లభించి ఉండేది. వారి హృదయాలను భ్రష్టుపట్టించి, వారి భావనల్ని దుర్గంధభరితం చేసిన కాపట్యం నుండి వారికి విముక్తి లభించేది.

ఆ తర్వాత అల్లాహ్ స్పష్టం చేశాడు. ఈ ఖుర్ఆన్ ధర్మంపై ఆధారపడింది. ఇది దైవవాణి, ఇది గనక దైవేతర వాణి అయినట్లయితే ఇందులో విభేదం, అశాంతి, వైరుధ్యం ప్రత్యేకించి అగోచర విషయాలలో ఉండేది. కాని ఇందులో అటువంటిదేదీ లేదు. వందల కొద్దీ అగోచర విషయాలపై వివరణలున్నాయి. కాలక్రమంలో వాటి ధృవీకరణ, సమర్థన లభిస్తూ పోతున్నాయి. కనుక కపటులు తమ కాపట్యాన్ని వీడి ఈ ఖుర్ఆన్‌ను విశ్వసించాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్, లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్)

84వ ఆయత్ : పై ఆయత్‌లలో జిహాద్ (ధర్మ యుద్ధం) కోసం ప్రేరణ కల్పించిన తర్వాత కపటుల కార్యకలాపాల ప్రస్తావన ఉంది. ఈ ఆయత్‌లో కపటులు మిమ్మల్ని అనుసరించడం లేక అనుసరించకపోవటాన్ని ఖాతరు చేయకండని, ఆయన బాధ్యత స్వయంగా జిహాద్‌కు బయలుదేరి ఇతరులకూ ప్రేరణ కల్పించాలని" ప్రవక్తకూ సూచించబడుతోంది.

అల్లాహ్ తరఫు నుండి "అసా" అన్న పదం నమ్మకం అన్న భావనలో వినియోగించబడింది. ఇక ఈ ఆయత్‌లో అతి త్వరలోనే తిరస్కారుల ప్రాబల్యం అణగిపోయి, ముస్లింలకు ఆధిక్యత లభించగలదని వాగ్దానం చెయ్యబడుతోంది. (అష్రఫుల్ హవాషీ-85)

హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) ఉల్లేఖించారు, ఆయన (స) వద్దకు ఎవరైనా యాచించేవాడు వచ్చి ఏదయినా అడిగితే, ఆయన (స) సహాబాలతో పలికేవారు, "మీరు సిఫారసు చెయ్యండి. మీకు పుణ్యం లభిస్తుంది. అల్లాహ్ తాను కోరిన దానిని తన ప్రవక్త నోట జారీ చేయిస్తాడు. లేదా నిర్ణయం చేయిస్తాడు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1342) (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنٰفِقِيْنَ فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوْا ؕ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَهْدُوْا مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ﴿88﴾

(88) కపటుల విషయంలో మీరు రెండు వర్గాలుగా మారిపోయారేమిటి? అల్లాహ్ వారిని వారి కర్మల ఫలితంగా వెనక్కి మరల్చాడు. అల్లాహ్ దారి తప్పించిన వారిని మీరు సన్మార్గంలో తీసుకురావాలనుకుంటున్నారా? వాస్తవానికి అల్లాహ్ దారి తప్పించిన వారు సన్మార్గంలోకి రావడం మీరు చూడలేరు.

وَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ كَمَا كَفَرُوْا فَتَكُوْنُوْنَ سَوَآءً فَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ اَوْلِيَآءَ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۪ وَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ۙ ﴿89﴾

(89) వారు తిరస్కారులయిన విధంగానే మీరూ తిరస్కారులు కావాలని, ఆ విధంగా అందరూ సమానులు కావాలని వారనుకుంటున్నారు. కనుక వారు అల్లాహ్ మార్గంలో హిజ్రత్ చేసి రానంతవరకూ వారిలో ఎవరినీ మిత్రులుగా చేసుకోవద్దు. వారు అలా చేయని పక్షంలో వారు ఎక్కడ కనపడితే అక్కడ వారిని పట్టుకొని వధించండి. వారిలో ఎవరినీ మిత్రులుగా, సహాయకులుగా చేసుకోకండి.

86వ ఆయత్ : అంటే ఎవరయినా మీకు సలామ్ చేస్తే అతడి సలామ్ కన్నా ఉత్తమ జవాబు చెప్పండి. లేదా అతడి సలాముకు సమానమయిన జవాబు ఇవ్వటం విధి (ఫర్జ్). అంతకన్నా ఉత్తమంగా బదులివ్వటం ముస్తహబ్ (అభిలషణీయం) – సల్మాన్ ఫార్సీ – ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకు వచ్చి, "అస్సలాము అలైక యా రసూలుల్లాహ్" అన్నాడు. జవాబుగా ఆయన (స) "అలైకస్సలాము వ రహ్మాతుల్లాహ్" అన్నారు. మరొక వ్యక్తి వచ్చి, "అస్సలాము అలైక యా రసూలు వ రహ్మాతుల్లాహ్" అన్నాడు. ఆయన (స) "వ అలైక స్సలాము వ రహ్మాతుల్లాహి, వ బరకాతుహు" అని జవాబిచ్చారు. తిరిగి మూడవ వ్యక్తి వచ్చి అన్నాడు, "అస్సలాము అలైక యా రసూలుల్లాహ్ వ రహ్మాతుల్లాహి, వ బరకాతుహు." ఆయన (స) జవాబిచ్చారు, "వ అలైక్" ఆ వ్యక్తి అడిగాడు, "దైవప్రవక్తా! (స) మీపై నా తల్లిదండ్రులు అర్పింపబడుగాక! తమరికి ఫలానా వ్యక్తులు వచ్చి సలాం చేస్తే వారికి మీరు నాకు జవాబిచ్చిన దానికంటే అధికంగా జవాబిచ్చారు కదా!" అని సందేహపడ్డాడు. "నీవు మా కోసం ఏమీ వదల్లేదుకదా!" అన్నారు. అంటే అధికంగా పలకవలసిన పదాలను నీవు సలామ్‌లోనే చేర్చి చెప్పావు. మేము జవాబివ్వడానికి ఏం మిగిలిందని? ఆయన (స) తిరిగి అతడికి ఈ ఆయత్ చదివి వినిపించారు. ఇలా సెలవిచ్చారు, "సలామ్‌కు సమానంగా జవాబివ్వబడింది." (ఇబ్నె జరీర్ ఇబ్నె అబీ హాకిమ్). ఈ హదీసును బట్టి, సలామ్ చేసేవాడు జవాబులోని ప్రతి పదాన్ని సలామ్‌లోనే అధికం చేశాడు. కనుక ఇటువంటి సలాముకు జవాబులో అధికం చేయడం జరగదు. అధికం చేసి జవాబు చెప్పడం శాస్త్రోక్తం అయి ఉంటే దైవప్రవక్త (స) ఆ పదాలను తప్పక చదివించేవారు.

కారుణ్యమూర్తి (స) సెలవిచ్చారు, "ఎవరి చేతుల్లోనయితే నా ప్రాణాలు ఉన్నాయో, ఆయన సాక్షి! మీరు విశ్వాసులు కానంతవరకూ స్వర్గంలో ప్రవేశించలేరు. పరస్పరం ప్రేమించుకోనంతవరకూ విశ్వాసులు కాలేరు. పరస్పరం ప్రేమించుకునేందుకు మీరు ఏం చెయ్యాలో చెప్పనా? పరస్పరం సలామ్‌ను వ్యాపింపచెయ్యండి" (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 81) (ఫజ్లుల్ కబీర్ ముక్తసరిగా తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

(90) అయితే మీతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న వర్గంతో చేరిపోయిన కపటులు, ఇంకా మీ వద్దకు మానసికంగా విసిగిపోయి, మీకు వ్యతిరేకంగా గానీ, తమ జాతివారితో గానీ పోరాడని కపటులు ఈ ఆజ్ఞ నుండి మినహాయించబడ్డారు. అల్లాహ్ కోరితే వారికి మీపై ఆధిక్యత నిచ్చేవాడే. దాంతో వారు మీతో పోరాడేవారే. ఇప్పుడు వారు యుద్ధానికి ఆమోదించక, రంగం నుండి తప్పుకుని మీతో రాజీకి సిద్ధపడితే వారిమీద చెయ్యి చేసుకోవడానికి అల్లాహ్ మీకు అవకాశం మిగల్చలేదు. (91) ఇంకా మీకు మరో రకం కపటులు కూడా తారసపడతారు. వారు మీతోనూ తమ జాతివారితోనూ శాంతియుతంగా ఉండగోరుతారు. కాని, వారికి అవకాశం దొరికిందా వెంటనే వారు ముందుకు దూకుతారు. ఇటువంటి కపటులు మీతో పోరుకు దూరంగా ఉండకపోతే, రాజీకి సిద్ధపడకపోతే, తమ చేతిని (యుద్ధం నుండి) ఆపుకోకపోయినట్లయితే వారు ఎక్కడ ఉన్నా ఖైదు చేయండి. వారిని వధించండి. ఇటువంటి వారి కోసం మేము పూర్తి స్వేచ్ఛనిచ్చాము. (92) ఒక విశ్వాసిని వధించడం, మరొక విశ్వాసికి శోభించదు. అయితే పొరపాటున ఒక విశ్వాసిని హత్యచేస్తే పరిహారంగా ఒక విశ్వాసి అయిన బానిసను విడుదల చేయాలి. ఇంకా హతుని వారసులకు రక్తపరిహారం కూడా చెల్లించాలి. ఒకవేళ అతన్ని క్షమించడం జరిగితే అక్కరలేదు. హతుడు విశ్వాసియే అయి ఉండి మీ శత్రువర్గానికి చెందినవాడయితే కేవలం ఒక ముస్లిం బానిసను విడుదల చేయాలి. ఒకవేళ మీతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న వర్గం వారికి సంబంధించిన వాడయితే వారసులకు రక్తపరిహారం చెల్లించాలి. దానితో పాటు ముస్లిం బానిసనూ విడుదల చేయవలసి ఉంటుంది. హంతకునికి స్తోమత లేనిపక్షంలో వరుసగా రెండు మాసాలు ఉపవాసం పాటించాలి. తౌబా చేసి అల్లాహ్‌ను వేడుకునే పద్ధతి ఇదే. అల్లాహ్ సర్వజ్ఞాని, గొప్ప వివేకి.

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مِّيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ
يُّقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ
لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ ۚ فَإِنِ
اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ
السَّلَمَ ۙ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿90﴾
سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَّأْمَنُوكُمْ
وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ ۚ كُلَّمَا رُدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ
أُرْكِسُوا فِيهَا ۚ فَإِنْ لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا
إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ
وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ۚ وَأُولٰئِكُمْ
جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِينًا ﴿91﴾ ع 12 4 9
وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَّقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَأً ۚ
وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ
وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَّصَّدَّقُوا ۚ فَإِنْ
كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ مِّيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ ۫ تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿92﴾

وَمَنْ يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهٗ جَهَنَّمُ
خٰلِدًا فِيْهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ وَاَعَدَّ لَهٗ
عَذَابًا عَظِيْمًا ﴿93﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا ضَرَبْتُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
فَتَبَيَّنُوْا وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ اَلْقٰۤى اِلَيْكُمُ السَّلٰمَ
لَسْتَ مُؤْمِنًا ۚ تَبْتَغُوْنَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۫ فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيْرَةٌ ۗ كَذٰلِكَ
كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوْا ۗ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿94﴾
لَا يَسْتَوِى الْقٰعِدُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ غَيْرُ اُولِى
الضَّرَرِ وَالْمُجٰهِدُوْنَ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ
وَاَنْفُسِهِمْ ۗ فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ بِاَمْوَالِهِمْ
وَاَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقٰعِدِيْنَ دَرَجَةً ۗ وَكُلًّا وَّعَدَ
اللّٰهُ الْحُسْنٰى ۗ وَفَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ عَلَى
الْقٰعِدِيْنَ اَجْرًا عَظِيْمًا ۙ ﴿95﴾
دَرَجٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَّرَحْمَةً ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا
رَّحِيْمًا ۧ ﴿96﴾ 13 ع 5 10

(93) ఒక విశ్వాసిని ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా హత్య చేసినందుకు శిక్ష నరకమే. అందులో వాడు శాశ్వతంగా ఉంటాడు. అతడిపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం, ఆయన అభిశాపం పడుతుంది. అల్లాహ్ అతడి కోసం గొప్ప శిక్షను సిద్ధంగా ఉంచాడు. (94) విశ్వాసులారా! మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో (జిహాద్ కోసం బయలుదేరినప్పుడు) ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు ఎవరైనా మీకు సలామ్ చేస్తే అతడిని "నీవు విశ్వాసివి కావు" అని అనకండి. అతడి గురించి కనుక్కోండి. మీరు గనక ప్రాపంచిక ఆస్తి కోరుతున్నట్లయితే అల్లాహ్ దగ్గర ఎన్నో యుద్ధ ప్రాప్తి ఆస్తులు ఉన్నాయి. ఇంతకు పూర్వం మీ పరిస్థితి అలాగే ఉండేది. అయితే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కటాక్షించాడు. కాబట్టి వివరంగా కనుక్కోండి. నిస్సందేహంగా మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (95) ఎటువంటి కారణమూ లేకుండా జిహాద్‌లో పాల్గొనకుండా ఆగిపోయినవారు, మరియు తమ ధన ప్రాణాలతో అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేసేవారు సమానులు కాజాలరు. ప్రతి ఒక్కరికీ మేలు చేస్తానని వాగ్దానం చేసి ఉన్నప్పటికీ తమ ధన, ప్రాణాలతో జిహాద్ చేసేవారికి, ఆగిపోయిన వారికన్నా ఎక్కువ హోదా కలిగించాడు. కనుక ఆగిపోయిన వారికన్నా జిహాద్‌లో పాల్గొన్నవారికి అల్లాహ్ వద్ద గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. (96) వారికోసం అల్లాహ్ వద్ద గొప్ప స్థానాలు ఉన్నాయి. మన్నింపు కారుణ్యం కూడా. అల్లాహ్ గొప్పగా మన్నించేవాడు మరియు కరుణించేవాడూను.

88 – 96 ఆయత్‌ల వివరణ : ఇంతకు పూర్వపు ఆయత్‌లలో నిరాశ్రయులు, బలహీనులు, నిస్సహాయులు అయిన వారికి సహాయంగా వారిని హింసా దౌర్జన్యాల నుండి రక్షించడానికి జిహాద్ చెయ్యమని అల్లాహ్ ముస్లింలను ఆదేశించాడు. ఈ ఆయత్‌లలో ముజాహిదీన్ (దైవమార్గంలో పోరాడేవారి)కి లభించే పుణ్యం, ప్రతిఫలం గురించి చెప్పబడుతోంది. ప్రపంచంలో వారికి విజయం లభిస్తుందని, పరలోకంలో పాపాల నుండి మన్నింపు గురించి మరియు స్వర్గం లభిస్తుందన్న వాగ్దానం గురించి చెప్పబడుతోంది.

88 : హ్జ్రత్ జైద్ బిన్ సాబిత్ (రజి) అంటున్నారు : "దైవప్రవక్త (స) ఉహద్ వైపునకు బయలుదేరినపుడు కొందరు (కపటులు) ఆయన్ని వదలి మదీనాకు తిరిగి వచ్చారు. అలా తిరిగి వచ్చిన వారి విషయంలో సహాబాలలో రెండు వర్గాలు ఏర్పడ్డాయి. మనం వారితో (నూ) పోరాడదాం అని ఒకరంటే, పోరాడము అని మరొకరు అన్నారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది అంటే వధించదగిన వారు అన్నమాట." (బుఖారీ) నిరంతరం మంకుపట్టు, సత్య తిరస్కారాలకు బదులుగా వారి హృదయాలపై ముద్ర వేయబడింది. మదీనా చుట్టుప్రక్కల వ్యాపించి ఉన్న తెగలకు చెందిన కపటుల వర్గం కూడా ఒకటి వుండేది. వీరు ముస్లింల పట్ల శ్రేయోభిలాష, ప్రేమాభిమానాలు ప్రదర్శించేవారు. వారికి ఒక ప్రమాణం నిర్ణయించబడింది. వారు హిజ్రత్ చేసి దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) దగ్గరకు వచ్చేస్తే వారిని తమ ధార్మిక సోదరులుగా భావించాలి. వారు శక్తి కలిగి ఉండీ ఈ త్యాగం చెయ్యకపోతే వారిని ఎంతమాత్రం నమ్మవద్దు. ఇటువంటి వారు తిరస్కారుల వెంట మీకు వ్యతిరేకంగా యుద్ధానికి సిద్ధపడితే వారిని వధించడానికి ఏమాత్రం వెనుకాడకండి.

హుదైబియా సంధి సందర్భంగా ముస్లింలు తిరస్కారులతో ఒప్పందం చేసుకున్నట్లుగా, ఏదయినా శాంతి ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న కపటులకు ఈ ఆదేశం వర్తించదు.

మొత్తానికి కపటులతో యుద్ధం ప్రమాదకరం కూడా కావచ్చు. అంటే వారు యుద్ధం పట్ల విముఖులై ప్రక్కకు తప్పుకున్నప్పుడు మీరు వారితో పోరాడితే వారు కూడా సక్రమంగా తమ జాతి వారితో కలసి మీకు వ్యతిరేకంగా పోరాడతారు. మీ శత్రువుల బలాన్ని పెంచేస్తారు. వీరు అత్యంత నికృష్టులయిన కపటులు. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా డబ్బా కొట్టుకుంటారు. అదను చిక్కితే ఇస్లాం పట్ల శత్రుత్వంలో ఏ లోటూ రానీయరు. వారి శాంతి కాంక్ష మూడు విధాలుగా సాధ్యమవుతుంది. ఒకటి : ముస్లింలతో సంధి కుదుర్చుకోవడం, రెండు : తిరస్కారుల సైన్యంలో చేరకపోవడం. మూడవది, ఒకవేళ వీరు తప్పనిసరిగా యుద్ధం చేయవలసి వస్తే తమ చేతిని ఆపి ఉంచడం అంటే క్రియాత్మకంగా యుద్ధంలో చేరకపోవడం. ఈ మూడు విషయాలూ వారిలో కనబడకపోతే వారి సంకల్పంలో ఏదో లోపం ఉన్నట్లే. వారు శాంతి ప్రియత్వం ముసుగులో మోసంతో ముస్లింలపై పగ తీర్చుకోవాలనుకుంటున్నారు అన్నమాట. కాబట్టి ఇటువంటి కపటులను వీలు దొరికినప్పుడల్లా అందరికన్నా ముందుగా వారిని హత్యచేసి అంతం చేయడమే తగిన చికిత్స. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

92 : తిరస్కారులతో యుద్ధానికి ఆదేశం వెలువడినట్లయితే ఎవరినయినా తిరస్కారిగా భావించి ముస్లింలు వధించవచ్చు. ఆ తర్వాత వధించబడిన వ్యక్తి ముస్లిం అని తెలియవచ్చు. కనుక ఈ ఆయత్లలో ముస్లింను వధించే ఆదేశం వివరించబడింది (కబీర్). ఆయత్లో 'అయితే' అన్న మినహాయింపు ఉంది. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ముస్లింను హత్య చెయ్యడం ధర్మసమ్మతం కాదు. అయితే ఒకవేళ పొరపాటున చంపబడితే అందుకు కప్ఫారా (పరిహారం) చెల్లించాలి. దాని గురించి తరువాత చెప్పబడిన ఆయత్ అవతరణకు గల కారణంలో వివిధ ఉల్లేఖనాలు ప్రస్తావించబడ్డాయి. ఇలా ఉల్లేఖించబడింది. అయాష్ బిన్ అబీ రబియ ముస్లిం అయిన తర్వాత హిజ్రత్ చేసి మదీనాకు వచ్చాడు. ఇది దైవప్రవక్త (స) హిజ్రత్ చేయక ముందు జరిగిన సంఘటన. కనుక అబూ జహల్ మరియు హారిస్ బిన్ జైద్, మదీనాకు వచ్చి అతడ్ని వాపసు తీసుకువెళ్ళారు. మక్కా చేరిన తర్వాత అతడ్ని కొరడాతో కొట్టారు. అతడి తోలు తిత్తిని లాక్కున్నారు. అయాష్ హారిస్తో అన్నాడు : "అబూ జహల్! నా తల్లి దరఫున సోదరుడు. నువ్వెవరు నన్ను కొట్టడానికి? నాకు ఒంటరిగా చిక్కితే నిన్ను కడతేరుస్తాను" అని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. తర్వాత హారిస్ కూడా ముస్లిం అయ్యాడు. ఆ విషయం అయాష్కు తెలియదు. అతడు కూడా బహుశా హిజ్రత్ చేసి మదీనాకు వస్తుండగా అయాష్ అతడ్ని వధించాడు. తర్వాత హారిస్ ముస్లిం అయిన విషయం తెలిసి జరిగిన దానికి పశ్చాత్తాపం చెందాడు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అంటే ఈ విధంగా ఎవరైనా ముస్లిం పొరపాటున చంపబడితే

అందుకు సంబంధించి రెండు ఆదేశాలున్నాయి. ఒకటి, కప్ఫారా (కబీర్ షౌకానీ), రెండవది రక్తపరిహారం, కఫారా (ప్రాయశ్చిత్తం)గా ముస్లిం బానిసను విడుదల చెయ్యాలి. ఒకవేళ అంత స్తోమత లేకపోయినట్లయితే రెండు మాసాలు నిరంతరం ఉపవాసం పాటించాలి. అతడి వారసులకు పరిహారం చెల్లించాలి. కఫ్ఫారా ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ రద్దు కాదు. అయితే హతుని వారసులు క్షమించి వదలిపెడితే అది వేరే విషయం.

93 : ఎవరయినా తెలిసి ఉండీ, కావాలనే ముస్లింను హత్యచేస్తే అందుకు శిక్ష శాశ్వత నరకం. అల్లాహ్ ఆగ్రహం, ఆయన ధూత్కారం వారిపై పడుతుంది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్).

94 : ఈ ఆయత్ అవతరణకు గల కారణాన్ని ఇమామ్ అహ్మద్, బుఖారీ గార్లు ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు. దాని భావం, బనూ సలీం తెగలోని ఒక వ్యక్తి తన మేకలను మేపుతున్నాడు. కొందరు సహాబాలు అటుగా వచ్చారు. అతడు వారికి సలామ్ చేశాడు. కాని సహాబాలు ఈ వ్యక్తి తన ప్రాణాలను, తన మేకలను దక్కించుకోవడానికి తమకు సలామ్ చేస్తున్నాడని భావించి అతడ్ని వధించారు. అతడి మేకలను దైవప్రవక్త (స) వద్దకు తెచ్చారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌ను అవతరింపజేశాడు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.5350)

95 : మునుపటి ఆయత్‌లలో విశ్వాసులను జిహాద్ కోసం ప్రేరేపించడం జరిగింది. ఇప్పుడు అందుకు లభించే అంతస్తుల గురించి ప్రస్తావించబడుతోంది. ఇక్కడ ముజాహిద్‌లు అంటే బదరు యుద్ధంలో పాల్గొన్నవారు, మరియు ఏదో కారణం చేత జిహాద్‌లో పాల్గొనలేకపోయినవారు.

బుఖారీ బరా బిన్ ఆజిబ్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు : "ఆయత్ అవతరణ జరిగినప్పుడు దైవప్రవక్త (స) జైద్ బిన్ సాబిత్‌ను పిలిచి ఇలా వ్రాయించారు. అబ్దుల్లా బిన్ ఉమ్మె మక్తూమ్ అంధుడయిన సహాబీ, ఈయన దైవప్రవక్త (స) వెనుక నిలబడ్డారు. దైవప్రవక్తా! (స) అల్లాహ్ సాక్షి! నేను గనక జిహాద్ చేయగలిగితే తప్పక చేస్తాను అన్నప్పుడు వెంటనే "(గైరు ఊలిజ్జరరు) అవతరించింది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2620)

అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) గారి ఈ హదీసు దీనిని మరింత ప్రస్ఫుటపరుస్తోంది. దీనిని అహ్మద్, బుఖారీ మరియు అబూదావూద్ ఉల్లేఖించారు. దైవప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధం నుండి తిరిగి వస్తూ దారిలో అన్నారు, "పూర్తి ప్రయాణంలో మీ వెంట ఉండిన వారు కొందరు మదీనాలో ఉన్నారు." సహాబా అడిగారు, "దైవప్రవక్తా! వారు మదీనాలో ఉండిపోయినప్పటికీనా!" ఆయన (స) జవాబిచ్చారు, "అవును, వారిని ఏదో కారణం, వారు రాకుండా అడ్డుకుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2581)

ఈ ఆయత్‌లో జిహాద్‌లో పాల్గొన్నవారికి గల గొప్ప ప్రతిఫలం గురించిన వివరం ఉంది. బుఖారీ, ముస్లిం గారలు అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు, "దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "స్వర్గంలో నూరు (100) ఉన్నత స్థానాలున్నాయి. వాటిని అల్లాహ్ ముజాహిద్‌ల కోసం తయారు చేశాడు. ప్రతి రెండు స్థానాల మధ్య భూమీ ఆకాశాల మధ్య దూరం ఉంది."

పండితులు జిహాద్‌కు సంబంధించిన ఈ ఆయత్‌ను ఆధారం చేసుకుని జిహాద్ తప్పనిసరిగా చేయవలసిన ఫర్జ్ (విధి) కాదన్నారు. తప్పనిసరి విధియే అయి ఉంటే ఆగిపోయిన వారి శ్రేష్ఠత గురించి ఎటువంటి ప్రస్తావన ఉండేది కాదు. జిహాద్‌లో పాల్గొనని వారు చేస్తూ ఉండే పనులన్నింటికంటే జిహాద్ ఉత్తమం అన్న విషయం కూడ ఈ ఆయత్‌లో స్పష్టమవుతోంది. సుయూతీ ఇలా వ్రాశారు : ఈ ఆయత్‌లో ముజాహిదీన్‌కు ఇతరులందరికంటే శ్రేష్ఠత ఇవ్వబడింది. ఇంకా జిహాద్‌లో పాల్గొనే విషయంలో ఏదైనా షరీఅత్‌పరమైన అభ్యంతరం వుంటే, జిహాద్‌లో పాల్గొనలేకపోయిన వారికి కూడా ముజాహిదీన్‌లకు లభించే స్థానమే లభిస్తుందని కూడా ఈ ఆయత్‌లో చెప్పబడింది.

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنْفُسِهِمْ
قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ ۖ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ
فِي الْأَرْضِ ۚ قَالُوٓا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً
فَتُهَاجِرُوا فِيهَا ۚ فَأُولٰٓئِكَ مَأْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۖ
وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿97﴾

(97) తమపై తాము జులుం చేసుకుంటూ ఉన్నవారు, దైవదూతలు వారి ఆత్మలను వశపరచుకోవటానికి వచ్చినప్పుడు వారిని అడుగుతారు, "మీరు ఏ పరిస్థితికి లోనయి ఉన్నారు?" వారంటారు, "మేము భూమిపై బలహీనులం, నిస్సహాయులం." జవాబుగా దూతలు అంటారు, "అల్లాహ్ భూమి మీరు హిజ్రత్ చేయగలిగినంత విశాలంగా లేదా?" ఇటువంటి వారి నివాసం నరకం. అది బహుచెడ్డ నివాసం.

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ
وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَّلَا يَهْتَدُونَ
سَبِيلًا ﴿98﴾

(98) కాని వాస్తవానికి బలహీనులు, నిస్సహాయులు అయిన పురుషులు, స్త్రీలకు అక్కడి నుండి, వెడలిపోయేందుకు మార్గం, ఉపాయం లేకపోయింది.

فَأُولٰٓئِكَ عَسَى اللّٰهُ أَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ
عَفُوًّا غَفُورًا ﴿99﴾

(99) అల్లాహ్ గొప్పగా క్షమించేవాడు, మన్నించేవాడు కనుక ఇటువంటి వారిని క్షమించివేస్తాడని ఆశించవచ్చు.

وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ
مُرٰغَمًا كَثِيرًا وَّسَعَةً ۚ وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ
مُهَاجِرًا إِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ
فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللّٰهِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿100﴾ 14 ع 4 11

(100) అల్లాహ్ మార్గంలో హిజ్రత్ చేసినవాడు భూమి మీద చాలా స్థలాన్ని, అవకాశాన్నీ పొందగలుగుతాడు, అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త తరఫున తన ఇంటి నుండి హిజ్రత్ చేస్తూ బయలుదేరితే (దారిలో) అతనికి మరణం సంభవిస్తే అల్లాహ్ వద్ద అతడి ప్రతిఫలం రుజువుపరచబడింది. అల్లాహ్ ఎంతో మన్నించేవాడు, కనికరించేవాడూను.

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلٰوةِ ۖ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ
يَّفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ إِنَّ الْكٰفِرِينَ كَانُوا
لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿101﴾

(101) మీరు భూమిపై ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు మీరు నమాజును ముక్తసరి చేసుకుంటే అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. (ప్రత్యేకించి) మిమ్మల్ని అవిశ్వాసులు వేధింపునకు గురిచేస్తారేమోనన్న అనుమానం వున్నప్పుడు (ఇలా చేయవచ్చు). అవిశ్వాసులు మీ బహిరంగ శత్రువులు కనుక

وَاِذَا كُنۡتَ فِيۡهِمۡ فَاَقَمۡتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلۡتَقُمۡ
طَآٮِٕفَةٌ مِّنۡهُمۡ مَّعَكَ وَلۡيَاۡخُذُوۡۤا اَسۡلِحَتَهُمۡ‌ ۚ
فَاِذَا سَجَدُوۡا فَلۡيَكُوۡنُوۡا مِنۡ وَّرَآٮِٕكُمۡ ۖ وَلۡتَاۡتِ
طَآٮِٕفَةٌ اُخۡرٰى لَمۡ يُصَلُّوۡا فَلۡيُصَلُّوۡا مَعَكَ
وَلۡيَاۡخُذُوۡا حِذۡرَهُمۡ وَاَسۡلِحَتَهُمۡ‌ ۚ وَدَّ الَّذِيۡنَ
كَفَرُوۡا لَوۡ تَغۡفُلُوۡنَ عَنۡ اَسۡلِحَتِكُمۡ
وَاَمۡتِعَتِكُمۡ فَيَمِيۡلُوۡنَ عَلَيۡكُمۡ مَّيۡلَةً وَّاحِدَةً‌ ؕ
وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ اِنۡ كَانَ بِكُمۡ اَذًى مِّنۡ
مَّطَرٍ اَوۡ كُنۡتُمۡ مَّرۡضٰۤى اَنۡ تَضَعُوۡۤا اَسۡلِحَتَكُمۡ‌ ۚ
وَخُذُوۡا حِذۡرَكُمۡ‌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلۡكٰفِرِيۡنَ عَذَابًا
مُّهِيۡنًا‏ ﴿102﴾

(102) (ఓ ప్రవక్తా!) మీరు ముస్లింలలో ఉన్నప్పుడు, మీరు (యుద్ధంలో) వారిచేత నమాజ్ చేయిస్తూ నిలబడినప్పుడు మీ ఆయుధాలు దగ్గర ఉంచుకోండి. ఒక వర్గం సజ్దా చేసిన తర్వాత వెనక్కి రావాలి. ఇప్పటి వరకు నమాజ్ చేయని మరోవర్గం ముందుకు రావాలి. మీతోపాటు నమాజ్‌లో పాల్గొనాలి. వారు కూడా తమ రక్షణ సామగ్రి, ఆయుధాలు వెంట ఉంచుకోవాలి. మీరు మీ సామగ్రి, ఆయుధాల పట్ల ఏమారి ఉండాలని అవిశ్వాసులు కోరుతున్నారు. తద్వారా వారు మీపై ఒక్కసారిగా విరుచుకుపడాలని చూస్తున్నారు. అయితే వర్షం కారణంగా లేక వ్యాధి కారణంగా ఆయుధాలు ధరించడం ఇబ్బందికరంగా భావిస్తుంటే వాటిని తీసి ప్రక్కన పెట్టుకుంటే అభ్యంతరం లేదు. అయినా మీ రక్షణ విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్, తిరస్కారుల కోసం అవమానభరిత శిక్షను సిద్ధం చేసి ఉంచాడు.

فَاِذَا قَضَيۡتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذۡكُرُوا اللّٰهَ قِيٰمًا
وَّقُعُوۡدًا وَّعَلٰى جُنُوۡبِكُمۡ‌ ۚ فَاِذَا اطۡمَاۡنَنۡتُمۡ
فَاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ‌ ۚ اِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتۡ عَلَى
الۡمُؤۡمِنِيۡنَ كِتٰبًا مَّوۡقُوۡتًا‏ ﴿103﴾

(103) మీరు నమాజ్ పూర్తిచేసుకున్న తర్వాత, లేచి నిలబడివున్నా కూర్చుండివున్నా, పరుండివున్నా అన్ని స్థితులలోనూ అల్లాహ్‌ను స్మరించండి. వీలు చిక్కినప్పుడు పూర్తి నమాజ్ చెయ్యండి. నిస్సందేహంగా విశ్వాసులకు నమాజ్ దాని నిర్ణీత వేళలలో విధిగా నిర్ణయించబడింది.

وَلَا تَهِنُوۡا فِى ابۡتِغَآءِ الۡقَوۡمِ‌ ؕ اِنۡ تَكُوۡنُوۡا
تَاۡلَمُوۡنَ فَاِنَّهُمۡ يَاۡلَمُوۡنَ كَمَا تَاۡلَمُوۡنَ‌ ۚ وَتَرۡجُوۡنَ
مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرۡجُوۡنَ‌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيۡمًا
حَكِيۡمًا ‏﴿104﴾ 15 ع 4 12

(104) ఇంకా వ్యతిరేకులను వెన్నాడటంలో బలహీనత ప్రదర్శించకండి. ఒకవేళ మీకు దుఃఖం కలిగిందనుకుంటే, మీ మాదిరిగానే వారికీ దుఃఖం కలిగింది. పైగా మీరు అల్లాహ్ నుండి కూడా (పుణ్యం, ప్రతిఫలాల) ఆశాభావం కలిగి ఉంటారు. వారు (శత్రువులు) ఆశాభావం కలిగి ఉండరు. అల్లాహ్ సమస్తం ఎరిగినవాడు, వివేకం కలవాడు.

(105) (ఓ ప్రవక్తా!) నిస్సందేహంగా మేము మీపై సత్య గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. తద్వారా అల్లాహ్ ప్రసాదించిన దూరదృష్టిని అనుసరించి ప్రజల మధ్య తీర్పు చెయ్యాలని. మీరు అవినీతిపరులను సమర్థిస్తూ తగవు పడకూడదు. (106) అల్లాహ్‌ను మన్నింపు కోరండి. అల్లాహ్ నిస్సందేహంగా మన్నించేవాడూ, కనికరించేవాడూను. (107) తమకు తాము అన్యాయం చేసుకునే వారిని సమర్థిస్తూ వాదించకూడదు. అల్లాహ్ అన్యాయం చేసుకునే నేరస్తులను ఇష్టపడడు. (108) వారు ఇతరుల నుండి అయితే తమ దుశ్చర్యలను దాచగలరు, కాని అల్లాహ్ నుండి దాచలేరు. వారు రాత్రి సమయంలో పరస్పరం సలహా సంప్రదింపులు చేసుకోడం అల్లాహ్‌కు అయిష్టకరం. ఆ సమయంలో ఆయన వారి వెంట ఉంటాడు. వారు చేస్తున్న పనులన్నింటినీ అల్లాహ్ చుట్టుముట్టి ఉన్నాడు. (109) చూడండి! ప్రాపంచిక జీవితంలోనయితే మీరు వారిని సమర్థిస్తూ వాదిస్తున్నారు. కాని ప్రళయదినాన వారిని సమర్థిస్తూ అల్లాహ్‌తో ఎవరు వాదించగలరు? వారికి ఎవరు వకీలు కాగలరు? (110) ఎవరయినా ఏదైనా దుష్కార్యం చేసినట్లయితే, లేక తనపై తాను జులుం చేసుకుంటే తిరిగి అల్లాహ్‌ను మన్నింపు కోరితే అతడు అల్లాహ్‌ను మన్నించేవాడుగా, కనికరించేవాడుగా చూస్తాడు. (111) ఎవరయినా పాపం చేసినట్లయితే దాని పీడ అతడిపైనే పడుతుంది. అల్లాహ్ సమస్తం ఎరిగినవాడు, వివేకం గలవాడు.

(112) ఇంకా ఎవరయినా ఏదయినా స్వయంగా తాను పాపం చేసి దాన్ని ఇతరులపై నెట్టివేస్తే అటువంటి వాడు తీవ్రపాపం, అపనింద భారాన్ని తనపై మోపుకుంటున్నాడు.

اِنَّآ اَنۡزَلۡنَآ اِلَيۡكَ الۡكِتٰبَ بِالۡحَـقِّ لِتَحۡكُمَ بَيۡنَ
النَّاسِ بِمَاۤ اَرٰٮكَ اللّٰهُ‌ ؕ وَلَا تَكُنۡ لِّـلۡخَآٮِٕنِيۡنَ
خَصِيۡمًا ۙ ﴿105﴾
وَّاسۡتَغۡفِرِ اللّٰهَ‌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا‌ ۚ ﴿106﴾
وَلَا تُجَادِلۡ عَنِ الَّذِيۡنَ يَخۡتَانُوۡنَ اَنۡفُسَهُمۡ‌ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنۡ كَانَ خَوَّانًا اَثِيۡمًا ۚ ۙ ﴿107﴾
يَّسۡتَخۡفُوۡنَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُوۡنَ مِنَ اللّٰهِ
وَهُوَ مَعَهُمۡ اِذۡ يُبَيِّتُوۡنَ مَا لَا يَرۡضٰى مِنَ
الۡقَوۡلِ‌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا يَعۡمَلُوۡنَ مُحِيۡطًا ﴿108﴾
هٰۤاَنۡتُمۡ هٰٓؤُلَۤاءِ جٰدَلۡـتُمۡ عَنۡهُمۡ فِى الۡحَيٰوةِ
الدُّنۡيَا فَمَنۡ يُّجَادِلُ اللّٰهَ عَنۡهُمۡ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ
اَمۡ مَّنۡ يَّكُوۡنُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيۡلًا ﴿109﴾

وَمَنۡ يَّعۡمَلۡ سُوۡۤءًا اَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهٗ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ
اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ﴿110﴾

وَمَنۡ يَّكۡسِبۡ اِثۡمًا فَاِنَّمَا يَكۡسِبُهٗ عَلٰى نَفۡسِهٖ‌ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيۡمًا حَكِيۡمًا ﴿111﴾
وَمَنۡ يَّكۡسِبۡ خَطِيۡٓـئَةً اَوۡ اِثۡمًا ثُمَّ يَرۡمِ بِهٖ بَرِيۡٓـئًـا
فَقَدِ احۡتَمَلَ بُهۡتَانًا وَّاِثۡمًا مُّبِيۡنًا ۚ ﴿112﴾ 16 ع 8 13

| | |
|---|---|
| وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ ؕ وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ شَيْءٍ ؕ وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ؕ وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيْمًا ﴿113﴾ | (113) ఇంకా (ఓ ముహమ్మద్!) అల్లాహ్ కారుణ్యం, అనుగ్రహం మీ వెంట ఉండి ఉండకపోతే ఒక వర్గం మిమ్మల్ని భ్రష్టు పట్టించాలని తలపోసింది. వాస్తవానికి వారు తమను తామే భ్రష్టుపట్టించు కొంటున్నారు. వారు మీకేమీ చెరుపు చేయలేరు. మీపై గ్రంథాన్ని వివేకాన్నీ అల్లాహ్ అవతరింప జేశాడు. ఇంకా మీకు తెలియనిదాన్నంతా మీకు నేర్పాడు. ఇది మీకు అల్లాహ్ చేసిన మహదానుగ్రహం. |

97 – 113 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం :

ఇంతకు పూర్వపు ఆయత్‌లలో, జిహాద్ వలన లభించే పుణ్యం, ప్రతిఫలం గురించి ప్రస్తావిస్తూ వారికి ప్రపంచంలో సఫలత, పరలోకంలో మన్నింపు, స్వర్గం లభిస్తాయని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేశాడు. ఈ ఆయత్‌లలో హిజ్రత్ వలన లభించే ప్రతిఫలం, పుణ్యం గురించి చెప్పబడుతోంది. దారుల్ కుఫ్ర్ (తిరస్కారుల రాజ్యం)లో ఉండే ముస్లింలకు, అక్కడ ధర్మమార్గంలో జీవించే అవకాశం మృగ్యమయిపోయినపుడు, భయాందోళనల స్థితిలో జీవితం గడుస్తూవున్నట్లయితే, వారు తిరస్కారుల నగరం నుండి హిజ్రత్ చేసి ముస్లింల నగరానికి వచ్చేయాలి. వారు గనక హిజ్రత్ చేసినట్లయితే అల్లాహ్ వారి భయాందోళనల స్థితిని మార్చివేసి శాంతి ప్రసాదిస్తాడు. సిరిసంపదల్ని కూడా ప్రసాదిస్తాడు.

హిజ్రత్ చేయడం అంటే ఒక గ్రామం నుండి మరొక గ్రామానికి తరలిపోవడం. అందువలన ప్రయాణ స్థితిలో నమాజ్, మరియు భయాందోళనల స్థితిలో నమాజ్ గురించి కూడా ప్రస్తావించబడింది. దైవప్రవక్త (స) హదీసులలో సవివరంగా ప్రస్తావించారు.

97 – 113 ఆయత్‌ల వివరణ :

మక్కా, దాని చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలలోని వారు ముస్లింలుగా మాత్రం మారారు. వారు తమ పూర్వీకుల ప్రాంతాన్నీ, కుటుంబాల్ని వదలి హిజ్రత్ చేయడానికి వెనుకాడుతున్నారు. వారి గురించి ఈ ఆయత్‌లు అవతరించాయి. ముస్లిం శక్తిని ఒకచోట కేంద్రీకరింపచేయడానికి హిజ్రత్ చేయవలసిందిగా ముస్లింలకు ఆదేశం ఇవ్వబడుతోంది. కనుక హిజ్రత్ ఆదేశాన్ని అమలుపర్చని వారు అన్యాయస్థులని ఇక్కడ చెప్పబడుతోంది. వారి నివాసం నరకం కాగలదని చెప్పబడింది. ఒకటి, దీనిని బట్టి పరిస్థితులనుబట్టి కొన్ని ఇస్లామీ ఆదేశాలు తిరస్కారం లేదా ఇస్లాంకు పర్యాయపదాలయి పోతాయని తెలియటం, ఈ సందర్భంగా ఇస్లాం హిజ్రత్ వైపునకు వెనుకాడటం కుఫ్ర్‌కు పర్యాయపదాలని చెప్పబడ్డాయి. రెండవది, ఇస్లామీ బోధనల కనుగుణంగా నడుచుకోవటం కష్టమయి ఇంకా తిరస్కారం, మరియు తిరస్కారులకు ప్రోత్సాహ కారణం అవుతోంది. కనుక ఇటువంటి దారుల్ కుఫ్ర్ (తిరస్కారుల రాజ్యం) నుండి హిజ్రత్ చేయడం అనివార్యం అని తెలుస్తోంది. ఇక్కడ అర్జ్ (స్థలం) అంటే అవతరణ జరిగిన ప్రాంతాన్నిబట్టి మక్కా మరియు దాని పరిసర ప్రాంతాలు. తరువాత అర్జ్ అంటే మదీనా అని భావం. కాని ఆదేశం రీత్యా అన్నింటికీ

వర్తిస్తుంది. అంటే మొదటి స్థలం అంటే అర్థం ఇస్లాంపై ఆచరణ కష్టమయిన తిరస్కారుల భూమి అవుతుంది. అరజుల్లాహ్ అంటే మానవులు దైవధర్మం ప్రకారం నడుచుకోగలిగేందుకు హిజ్రత్ చేసి వెళ్ళే ప్రాంతం ఇది. హిజ్రత్ చేసి వెళ్లడానికి సదుపాయాలు లేనివారు, దారి తెలియని పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలకు మినహాయింపు ఇవ్వబడిన ఆదేశం. పిల్లలు షరీఅత్ పరమయిన ఆదేశాల విధింపు పరిధిలోకి రారు. అయినప్పటికీ ఇక్కడ వారిని కూడా ప్రస్తావించడం హిజ్రత్ ప్రాముఖ్యతను స్పష్టం చెయ్యడం కోసం జరిగింది. పిల్లలు కూడా హిజ్రత్ చెయ్యాలి లేక పిల్లలు అంటే యుక్త వయస్సుకు చేరినవారు అర్థంలో కావచ్చు (అహ్సనుల్ బయాన్).

100 : హజ్రత్ అనస్ (రజి) సెలవిచ్చారు – "దైవప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధం నుండి తిరిగి వస్తూ మదీనా దరిదాపులకు చేరినప్పుడు అన్నారు, "మదీనాలో కొందరు ఉన్నారు. ఎవరైనా ప్రయాణం చేస్తూ వున్నా లేక లోయను దాటుతున్నా వారు మీ వెంటే ఉంటారు. సహాబాక్రాం (రజి)అడిగారు, "వారు మదీనాలోనే ఉన్నప్పటికీనా?" ఆయన (స) జవాబిచ్చారు, "వీరు ఏదో ఒక షరీఅత్‌పరమైన కారణంపై ఆగిపోయినవారు." (బుఖారీ)

అరేబియా అంతటా ఇస్లాం వ్యాపించినపుడు హిజ్రత్ చేయవలసిన అవసరమే లేకపోయింది. అయినప్పటికీ ముస్లింలు ఏదయినా భూభాగంలో ఉంటూ వారికి ధార్మిక విధానాలతో జీవితం గడపడం సాధ్యం కాకపోయినా, దైవ తిరస్కార భావనకు, తిరస్కారులకూ బలం చేకూర్చడానికి కారణం అవుతున్నవారు హిజ్రత్ చేయడం తప్పనిసరి అవుతుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

ప్రయాణం చెయ్యకుండా హిజ్రత్ చెయ్యడం అసాధ్యం. కనుక హిజ్రత్ ఆదేశాలతో పాటు ప్రయాణంలో నమాజ్ ఆదేశాలను వివరించటమూ సబబే. ముస్లింలు ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు నాలుగు రకాతుల నమాజ్‌ను రెండు రకాత్‌లుగా చేయాలి. ఆయత్‌లో "మీ కోసం ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు" అన్న మాటలనుబట్టి అధికుల అభిప్రాయంలో ప్రయాణంలో ఖసర్ చేయడం సున్నత్‌యే కాని వాజిబ్ కాదు. ముస్లిం అహ్మద్, అబూదావూద్, తిర్మిజీ గార్లు య–లీబిన్ ఉమయ్య నుండి ఉల్లేఖించారు : హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ ఆయత్ గురించి దైవప్రవక్త (స)ను "శాంతి నెలకొన్న తర్వాత కూడ నమాజ్ ఖసర్ చేసుకోవాలా?" అని అడిగారు. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, "ఇది అల్లాహ్ చేసిన సదఖా (దానం), ముస్లింలు దానిని స్వీకరించాలి." దైవప్రవక్త (స) కూడా ఇలాగే చేసేవారు. ప్రయాణంలో ఆయన (స) ఎటువంటి భయాందోళనల స్థితి లేకపోయినా ఖసర్ చేసుకునేవారు. అందుచేతనే ఉలమా (విద్వాంసులు) "భయం ఉంటే ఖసర్ చేయండి" అన్న షరతు, ఆ కాలంలో ముస్లింల స్థితిని వివరించడానికే, లేకుంటే ప్రతి ప్రయాణంలో ఖసర్ ధర్మ సమ్మతమే (జాయెజ్). తిర్మిజీ, నసాయి, మరియు ఇబ్నె అబీ షైబా గారలు ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు, "ప్రవక్త (స) మదీనా మునవ్వరా నుండి ప్రయాణానికి బయలుదేరారు. సకల లోకాల ప్రభువు భయం తప్ప మరెవ్వరి భయమూ లేదు. ఆయన(స) రెండేసి రకాతులు నమాజ్ చేశారు. ఇంకా బుఖారీ, తదితర ఇతర హదీసువేత్తలు అనస్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు, "మేము దైవప్రవక్త (స) వెంట మదీనా నుండి మక్కాకు బయలుదేరాం. ఆయన (స) రెండు రకాత్‌ల నమాజ్ చేస్తుండేవారు. మేము మదీనాకు తిరిగి వచ్చేవరకూ అలాగే చేశారు." (బుఖారీ – హ.నెం. 1081)

102 : ఇందులోనూ, దీని తర్వాత ఆయత్‌లోనూ, భయాందోళనల స్థితిలో నమాజ్ పరిస్థితి వివరించబడింది. అహ్మద్, అబూదావూద్, నసాయి తదితరులు ఉల్లేఖించారు, "దైవప్రవక్త (స) మరియు సహాబా (రజి) మక్కాకు వెళుతూ అస్ఫాన్ అనేచోట ఉండగా ముష్రికులు పరస్పరం సంప్రదించుకున్నారు, "వీళ్ళు ఇప్పుడే కొద్దిసేపట్లో మరొక నమాజ్ చేస్తారు. అది వారికి ఎంతో ప్రియతమమైనది, ఆ సమయంలో మనం దాడిచేద్దాం" అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. దైవప్రవక్త (స) మరియు సహాబాలు భయాందోళనల స్థితిలోని (సలాతె ఖౌఫ్) నమాజ్ చేశారు. నమాజె ఖౌఫ్ దైవప్రవక్త (స) కు ప్రత్యేకం అని కొందరన్నారు. కనుక సలాతె ఖౌఫ్‌లో ఆయన (స)

لَا خَيْرَ فِىْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰىهُمْ اِلَّا مَنْ اَمَرَ
بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوْفٍ اَوْ اِصْلَاحٍۭ بَيْنَ النَّاسِ ؕ
وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ فَسَوْفَ
نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿114﴾

(114) వీరి సంప్రదింపులలో తరచూ శ్రేయోభిలాష లోపిస్తుంది. అయితే ఎవరైనా రహస్యంగా ప్రజలకు దానం చెయ్యడానికి, లేదా మంచి పనులు చెయ్య మని లేక వారిమధ్య సంధి చేసుకోమని ఆదేశించి నట్లయితే ఇటువంటి పని చేసేవారు దైవప్రసన్నత కోసం చేస్తున్నట్లయితే మేము వారికి చాలా గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాము.

وَمَنْ يُّشَاقِقِ الرَّسُوْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ
الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيْلِ الْمُؤْمِنِيْنَ نُوَلِّهٖ مَا
تَوَلّٰى وَنُصْلِهٖ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿115﴾ 17 ع 3 14

(115) కాని రుజుమార్గం స్పష్టం అయిపోయిన తర్వాత ప్రవక్తను వ్యతిరేకించినవాడు, విశ్వాసుల మార్గాన్ని వదలి మరో మార్గం అవలంబించి నట్లయితే, అతనికి మేము అతడు ఏ వైపునకు తిరిగి ఉన్నాడో ఆ వైపునకే త్రిప్పి పంపుతాము. తర్వాత అతడ్ని నరకంలో పడవేస్తాము. అది బహుచెడ్డ నివాసం.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ
ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلٰلًاۢ بَعِيْدًا ﴿116﴾

(116) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌తో పాటు మరొకరిని భాగస్వామిగా చేసినట్లయితే ఆయన ఎన్నటికీ క్షమించడు. అది (షిర్క్) తప్ప మరే పాపాన్నయినా ఆయన కోరితే క్షమించివేస్తాడు. ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించినవాడు అపమార్గంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయాడు.

اِنْ يَّدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖۤ اِلَّاۤ اِنٰثًا ۚ وَاِنْ يَّدْعُوْنَ اِلَّا
شَيْطٰنًا مَّرِيْدًا ۙ ﴿117﴾

(117) ఈ బహుదైవా రాధకులు అల్లాహ్‌ను వదలి దేవతలను అర్థిస్తున్నారు. వాస్తవానికి వారు తలబిరుసు షైతానును అర్థిస్తున్నారు.

لَّعَنَهُ اللّٰهُ ۘ وَقَالَ لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا
مَّفْرُوْضًا ۙ ﴿118﴾

(118) అటువంటి వారిపై అల్లాహ్ అభిశాపం. వాడు (షైతాను) అల్లాహ్‌తో అన్నాడు, "నీ దాసులలో కొందరిని నా వెంట నడిపిస్తాను.

పాల్గొనడం షరతుగా నిర్ణయించబడింది. కాని ఇది సరయినది కాదు. ఎందుకంటే ఆయన(స) తదనంతరం సహాబాలు భయాందోళనల స్థితిలో నమాజ్ చేశారు.

మొత్తం మీద ఈ ఆయత్‌ల ద్వారా తెలిసేదేమంటే :1. ముస్లిం ఖాజీ (న్యాయాధికారి) : న్యాయం, ధర్మాలతో తీర్పు చెయ్యాలి. అభ్యర్థులలో ఒకరు ముస్లిం, మరొకరు ముస్లిమేతరుడు అయినప్పుడు ముస్లిం పట్ల పక్షపాతం చూపకూడదు.

وَّلَاُضِلَّنَّهُمۡ وَلَاُمَنِّيَنَّهُمۡ وَلَاٰمُرَنَّهُمۡ
فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الۡاَنۡعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمۡ فَلَيُغَيِّرُنَّ
خَلۡقَ اللّٰهِ‌ؕ وَمَنۡ يَّتَّخِذِ الشَّيۡطٰنَ وَلِيًّا مِّنۡ دُوۡنِ
اللّٰهِ فَقَدۡ خَسِرَ خُسۡرَانًا مُّبِيۡنًا ؕ ﴿119﴾
يَعِدُهُمۡ وَيُمَنِّيۡهِمۡ‌ؕ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيۡطٰنُ اِلَّا
غُرُوۡرًا ﴿120﴾
اُولٰٓـئِكَ مَاۡوٰٮهُمۡ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُوۡنَ عَنۡهَا
مَحِيۡصًا ﴿121﴾
وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ
جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَاۤ
اَبَدًا‌ؕ وَعۡدَ اللّٰهِ حَقًّا‌ؕ وَمَنۡ اَصۡدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِيۡلًا ﴿122﴾
لَـيۡسَ بِاَمَانِيِّكُمۡ وَلَاۤ اَمَانِىِّ اَهۡلِ الۡـكِتٰبِ‌ؕ مَنۡ
يَّعۡمَلۡ سُوۡٓءًا يُّجۡزَ بِهٖۙ وَلَا يَجِدۡ لَهٗ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ
وَلِيًّا وَّلَا نَصِيۡرًا ﴿123﴾
وَمَنۡ يَّعۡمَلۡ مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِنۡ ذَكَرٍ اَوۡ اُنۡثٰى
وَهُوَ مُؤۡمِنٌ فَاُولٰٓـئِكَ يَدۡخُلُوۡنَ الۡجَـنَّةَ وَلَا
يُظۡلَمُوۡنَ نَقِيۡرًا ﴿124﴾
وَمَنۡ اَحۡسَنُ دِيۡنًا مِّمَّنۡ اَسۡلَمَ وَجۡهَهٗ لِلّٰهِ
وَهُوَ مُحۡسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبۡرٰهِيۡمَ حَنِيۡفًا‌ؕ
وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبۡرٰهِيۡمَ خَلِيۡلًا ﴿125﴾
وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ‌ؕ وَكَانَ اللّٰهُ
بِكُلِّ شَىۡءٍ مُّحِيۡطًا ﴿126﴾ ع 18 11 15

(119) వారిని నేను మార్గభ్రష్టులుగా చేసి వదలుతాను. వారిలో కోర్కెలు ఆశలు కల్పిస్తాను. జంతువుల చెవులు కోసేలా, అల్లాహ్ కల్పించిన రూపంలో మార్పులు చేసేలా ఆజ్ఞాపిస్తాను." అల్లాహ్‌ను వదలి షైతానును సంరక్షకునిగా చేసుకున్నవాడు కచ్చితంగా నష్టం పొందాడు. (120) షైతాను వారికి వాగ్దానాలు చేస్తాడు. ఆశలు రేపుతాడు. వాడు చేసే వాగ్దానాలన్నీ మోసం తప్ప మరేమీ కావు. (121) ఇటువంటి వారి నివాసం నరకం. దాని నుండి విముక్తి పొందేమార్గం ఏదీ వారికి లభించదు. (122) ఇకపోతే, విశ్వసించినవారు, సత్కర్మలు చేసిన వారిని మేము కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉండే తోటలలో ప్రవేశింపజేస్తాము. వారు వాటిల్లో శాశ్వతంగా ఉంటారు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం. చెప్పే మాటల్లో అల్లాహ్‌ను మించిన సత్యవంతుడు ఎవరయినా ఉన్నారా? (123) (మోక్షానికి ఆధారం) మీ కోరికలలో గానీ, గ్రంథ ప్రజల కోరికల్లో గానీ లేదు. పాపం చేసినవాడు దానికి ఫలితం (శిక్ష) పొందుతాడు. అల్లాహ్ తప్ప బలపర్చేవాడు, సహాయకుడు ఎవరూ అతనికి లభించరు. (124) ఇంకా మంచిపనులు చేసినవారు పురుషులయినా, స్త్రీలయినా వారు విశ్వసించిన వారయితే, ఇటువంటివారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. రవ్వంతయినా వారి హక్కు నిరాకరించబడటం జరగదు. (125) అల్లాహ్ ఎదుట తన తలను వంచినవాడు, అతడు పుణ్యశీలి కూడ అయి ఏకాగ్రచిత్తుడయి అల్లాహ్ తన మిత్రునిగా చేసుకున్న ఇబ్రాహీం విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నవాడయితే వాని ధర్మం (దీన్) కన్నా ఎవరి ధర్మం ఉత్తమ ధర్మం కాగలదు? (126) భూమీ ఆకాశాలలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే. అల్లాహ్ ప్రతి వస్తువునూ ఆవరించి ఉన్నాడు.

(127) ప్రజలు మిమ్మల్ని స్త్రీల విషయంలో ఫత్వా అడుగుతున్నారు. వారితో చెప్పండి : వారి విషయంలో అల్లాహ్ మీకు ఫత్వా (తీర్పు)నిస్తున్నాడు. ఇంకా ఈ విషయంలో ఈ గ్రంథం నుండి ఇంతకు పూర్వం మీకు తెలియజేయబడిన అనాథ స్త్రీల గురించి కూడా. వారి నిర్ణీత హక్కులు మీరు చెల్లించడం లేదు. (వారసత్వం వగైరా) మరి వారిని నికాహ్ చేసుకోవాలని ఆపేక్షపడుతున్నారు. ఇంకా బలహీనులయిన పిల్లల విషయం కూడా. ఇంకా అనాథల పట్ల న్యాయం చేయడంలో నిలకడ చూపమని కూడా అల్లాహ్ హితబోధ చేస్తున్నాడు. మీరు మేలుకు సంబంధించి ఏ పని చేసినా అల్లాహ్ దానిని బాగా ఎరుగు. (128) ఏ స్త్రీ అయినా తన భర్త నుండి దుష్ప్రవర్తన, నిర్లక్ష్యం ఎదురయ్యే భయం ఉంటే, భార్యాభర్తలిద్దరూ (కొంచెం కుడి ఎడమగా) ఒప్పందం చేసుకుంటే, ఆ ఇరువురికీ ఎటువంటి పాపమూ అంటుకోదు. రాజీ పడటం అన్ని పరిస్థితులలోను ఉత్తమం. దురాశ అయితే ప్రతి ప్రాణిని అంటిపెట్టుకుని ఉంది. అయితే మీరు ఉపకారం చేస్తే, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉంటే, మీరు ఏమి చేస్తూ ఉన్నా అల్లాహ్ కచ్చితంగా దానిని ఎరిగి ఉన్నాడు. (129) ఒకవేళ మీరు మీ భార్యల మధ్య సక్రమమయిన (హక్కు నెరవేరేలా) న్యాయం చేయాలని అనుకున్నప్పటికీ ఎంతమాత్రం చెయ్యలేరు. కాబట్టి ఒక భార్య వైపు పూర్తిగా మొగ్గుచూపి, మిగిలిన వారిపట్ల నిర్లక్ష్యం చూపకండి. మీరు మీ వైఖరిని సక్రమపరుచుకుని, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉన్నట్లయితే నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మన్నించేవాడూ, కనికరించేవాడూను.

(130) ఒకవేళ భార్యాభర్తలిద్దరూ విడిపోతే, అల్లాహ్ తన కారుణ్యంతో ప్రతి ఒక్కరినీ స్వేచ్ఛా పరునిగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ గొప్ప విశాలత గలవాడు, వివేకి.

وَيَسْتَفْتُوْنَكَ فِي النِّسَآءِ ؕ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ
فِيْهِنَّ ۙ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ فِيْ يَتٰمَى
النِّسَآءِ الّٰتِيْ لَا تُؤْتُوْنَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ
وَتَرْغَبُوْنَ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ
الْوِلْدَانِ ۙ وَاَنْ تَقُوْمُوْا لِلْيَتٰمٰى بِالْقِسْطِ ؕ وَمَا
تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهٖ عَلِيْمًا ﴿127﴾

وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوْزًا اَوْ اِعْرَاضًا
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَاۤ اَنْ يُّصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ؕ
وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ؕ وَاُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ الشُّحَّ ؕ
وَاِنْ تُحْسِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
خَبِيْرًا ﴿128﴾

وَلَنْ تَسْتَطِيْعُوْۤا اَنْ تَعْدِلُوْا بَيْنَ النِّسَآءِ وَلَوْ
حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيْلُوْا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوْهَا
كَالْمُعَلَّقَةِ ؕ وَاِنْ تُصْلِحُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ
غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿129﴾

وَاِنْ يَّتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهٖ ؕ وَكَانَ
اللّٰهُ وَاسِعًا حَكِيْمًا ﴿130﴾

وَلِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ وَلَقَدْ
وَصَّیْنَا الَّذِیْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ
وَاِیَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ ؕ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا
فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِیًّا
حَمِیْدًا ﴿131﴾
وَلِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ وَكَفٰی
بِاللّٰهِ وَكِیْلًا ﴿132﴾
اِنْ یَّشَاْ یُذْهِبْكُمْ اَیُّهَا النَّاسُ وَیَاْتِ بِاٰخَرِیْنَ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰی ذٰلِكَ قَدِیْرًا ﴿133﴾
مَنْ كَانَ یُرِیْدُ ثَوَابَ الدُّنْیَا فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ
الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِیْعًۢا بَصِیْرًا ﴿134﴾ 19 ع 8 16

(131) భూమీ ఆకాశాలలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే. మీకు పూర్వం మేము గ్రంథం కలవారికి హెచ్చరికతో కూడిన ఆదేశాన్ని ఇచ్చి వున్నాము. ఈ ఆదేశం మీకూ వర్తిస్తుంది. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. మీరు గనక తిరస్కరిస్తూ ఉన్నట్లయితే, భూమీ ఆకాశాలలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దేనని గ్రహించండి. ఆయన గొప్ప నిరపేక్షాపరుడు. స్తోత్రానికి అర్హుడు. (132) అవును, భూమీ ఆకాశాలలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే. అన్ని పనులలో కార్యసాధకుడుగా అల్లాహ్ చాలు.

(133) ప్రజలారా! అల్లాహ్ కోరితే మీ స్థానంలో ఇతరుల్ని పుట్టించగలడు. ఈ విషయంలో అల్లాహ్ పూర్తిగా శక్తిగలవాడు. (134) ఎవరయినా ప్రాపంచిక ప్రతిఫలం కోరుతున్నట్లయితే అల్లాహ్ వద్ద ప్రాపంచిక ప్రతిఫలం కూడా ఉంది. పరలోక ప్రతిఫలం కూడా ఉంది. అల్లాహ్ సమస్తమూ వినేవాడు మరియు చూసేవాడు.

114 – 134 ఆయత్‌ల వివరణ :ఆయత్‌ల సంబంధం

మునుపటి ఆయత్‌లలో హిజ్రత్ చేయటం వల్ల లభించే ప్రతిఫలం, పుణ్యాల గురించి వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో దైవప్రవక్త (స) పట్ల అవిధేయత నుండి ఆపబడింది.

దైవప్రవక్త (స) ఆదేశాన్ని శిరసావహించడంలోనే విశ్వాసం ఉంది. సన్మార్గమేదో స్పష్టమయిన తర్వాత దైవప్రవక్త (స)ను వ్యతిరేకించినవాడు విశ్వాసుల మార్గాన్ని వదలి మరో మార్గం అనుసరించినవాడు ఇస్లాం పరిధి నుండి వెలివేయబడతాడు. వాడు తిరస్కారి, బహుదైవారాధకుడు అవుతాడు. తర్వాత, ఆయత్ నెం.122 నుండి 125 వరకు అల్లాహ్ ముస్లింలకు స్పష్టంగా చెప్పాడు – గ్రంథ ప్రజలారా! మీరు భ్రమలో పడవద్దు. యూదులు అయినవారు స్వర్గానికి పోతారని, విశ్వాసం, సత్కార్యాలతో పనిలేదని, క్రైస్తవులు అయినవారు స్వర్గానికి పోతారని, విశ్వాసం, సత్కార్యాలతో మోక్షానికి ఎటువంటి సంబంధం లేదని గ్రంథ ప్రజలు భావించేవారు. అదేవిధంగా నేటి ముస్లింలు కూడా కేవలం ముసల్మాన్ అయితే చాలు, లేక ముస్లిం జాతిలో పుట్టడం మోక్షానికి కారణం అవుతుందని భావిస్తున్నారు. ఈ వాదన తప్పుడు వాదన.

పరలోక సాఫల్యానికి, స్వర్గ ప్రవేశానికి విశ్వాసంతో పాటు సదాచరణ కూడా అవసరం. దురాచరణ చేసినవారు నరకానికి అర్హులు కాగలరు.

ఇమామ్ అహ్మద్ గారు అబూబకర్ బిన్ అబూ జహీర్ నుండి ఉల్లేఖించారు : “అబూబకర్ (రజి) అడిగారు, “దైవప్రవక్తా! ప్రతి దుష్కార్యానికి ఫలితం లభించి తీరుతుంది” అన్న ఆయత్ తర్వాత విముక్తి, సాఫల్యాలను ఎవరు

ఆశించగలరు? అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "ఓయీ! అబూబకర్! అల్లాహ్ మీకు మోక్షమివ్వుగాక! మీరెప్పుడూ వ్యాధికి గురికాలేదా? మీకు దుఃఖం కలుగలేదా? మీకు ఎటువంటి ఆందోళన, వ్యాకులత కలగలేదా? అబూబకర్ (రజి) అవును కలిగాయి అన్నారు. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "ఇది కూడా ఫలితమేకదా!" బుఖారీ, ముస్లిం గార్లు అబూ సయీద్ ఖుద్రీ, అబూ హురైరా (రజి) గారల నుండి ఉల్లేఖించారు, దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "ముస్లింకు ఏదయినా బాధ, ఆపద, రోగం, విచారం, ఆందోళన కలిగినపుడు అల్లాహ్ అతని పాపాలను దూరం చేస్తాడు." (సహీహ్ బుఖారీ– హ.నెం.5210) (తైసీరుర్రహ్మాన్, బయానుల్ ఖుర్ఆన్).

**ఎటువంటి లోపమూ లేని స్నేహం**

హజ్రత్ జన్దుబ్ (రజి) తెలియజేస్తున్నారు, దైవప్రవక్త (స) పరమపదించడానికి ముందు ఇలా చెపుతుండగా విన్నాను. "అల్లాహ్ హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ)ను మిత్రునిగా చేసుకున్నట్లుగా నన్నూ మిత్రునిగా చేసుకున్నాడు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.1827) ఇది హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ)కు లభించిన గొప్ప గౌరవం, హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) ను మానవజాతికే ఇమామ్ (నాయకుని)గా చేశాడు. యూదులు, క్రైస్తవులు, ముస్లింలు అందరూ ఆయన్ని నాయకునిగా అంగీకరిస్తారు. మానవజాతికి నాయకత్వం ఆయనకు ఇట్టే లభించలేదు. ఆయనకు ఊహ తెలిసినప్పటి నుండి ఊపిరి వదిలే వరకూ ఆయన జీవితం యావత్తూ త్యాగాలతో కూడుకున్నది. ప్రపంచంలో మానవుడు ఏ విషయాలనయితే ప్రాణప్రదంగా భావిస్తాడో, అటువంటి విషయాలలో హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) సత్యం కోసం త్యాగం చేయని విషయం అంటూ ఏదీ లేదు.

తల్లిదండ్రుల్ని, స్వదేశాన్ని, ఇల్లూ వాకిలి వదలిపెట్టడం, చక్రవర్తికి నేరుగా సత్యధర్మ సందేశం, ఫలితంగా అగ్నిలో దూకడానికి సిద్ధపడటం, భార్య హాజరాను, పాలుత్రాగే పసివాడిని అల్లాహ్ ఆజ్ఞ ప్రకారం నీరూ పచ్చికా లభించని ప్రాంతంలో విడిచిపెట్టడం, వృద్ధాప్యంలో యువకుడయిన కుమారుడు ఇస్మాయీల్ (అ)ను దైవమార్గంలో బలి ఇవ్వడానికి క్రియాత్మకంగా సిద్ధపడటం, చక్రవర్తి అయినా, తాత ముత్తాతల ఆచారాలనయినా ఆ కాలపు, ప్రతి అధర్మశక్తితో తలపడటం.

26 : అల్లాహ్ అధికారమూ సమగ్రమయినదే. ఆయన జ్ఞానమూ సమగ్రమయినదే అన్న విషయాన్ని సూచిస్తోంది.

27 : సూరా ఆరంభంలో న్యాయం సమతూకపు షరతులతో బహు భార్యాత్వానికి అనుమతి ఇవ్వబడినది. ఈ విషయంలో కొన్ని ప్రశ్నలు తలెత్తుతాయి. వాటి జవాబు ఇక్కడ ఇవ్వబడింది. ఈ జవాబు ఆయత్ నెం.128లో ఇవ్వబడింది. ఈ జవాబునుబట్టి ప్రశ్న యొక్క ధోరణి స్పష్టమవుతోంది. ప్రజల అసలు ప్రశ్నకు జవాబు ఇచ్చేముందు, అనాథల హక్కులు, ప్రత్యేకించి, అనాథ బాలికల పట్ల న్యాయం చేకూర్చమని సూచించబడిన ఆదేశాలను గుర్తుచేయడం జరిగింది. దీనినిబట్టి ఖుర్ఆన్ దృష్టిలో అనాథల హక్కులకు గల ప్రాధాన్యత ఏమిటో వాటి చెల్లింపు విషయంలో ఎటువంటి గట్టి తాకీదు ఇవ్వబడుతోందో అర్థమవుతోంది. ఆయత్ నెం. 3 వైపు సూచించబడుతోంది, "ఒకవేళ మీరు అనాథల పట్ల న్యాయం చేయలేమన్న సందేహం మీకు కలిగితే మీకు ధర్మ సమ్మతమయిన స్త్రీల నుండి ఇద్దరేసి, ముగ్గురేసి, నలుగురేసి స్త్రీలను నికాహ్ చేసుకోండి" అని అందులో చెప్పబడింది.

"మీరు వారి నిర్ణీత హక్కులు చెల్లించడం లేదు. కాని వారిని వివాహం మాత్రం చేసుకోగోరుతున్న అనాథ బాలికలు" అని ఇక్కడ స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది.

దీనిని బట్టి ఆయత్ నెం.3లో అనాథలు అంటే అనాథ బాలికలు అనీ, వారిపట్ల న్యాయం చేయకపోవటం అంటే వారి హక్కుల్ని చెల్లించకపోవడం అని తెలుస్తోంది. ఈ నిర్ణీత హక్కులో వారి వారసత్వపు హక్కు (వారి తండ్రులు వదలి వెళ్ళిన ఆస్తి) కూడా చేరి ఉంది. ఒకవేళ ఎవరయినా ఒక భార్యను కలిగి ఉండీ అనాథ బాలికను వివాహం

చేసుకుంటే అతడు ఆమె పట్ల కూడా సమానంగా వ్యవహరించవలసి ఉంటుంది అన్న విషయం కూడా చేరి ఉంది.

ఆయత్ అర్థం అందరికీ వర్తించేలా సంబోధించబడుతున్నప్పటికీ, ఇక్కడ ప్రత్యేకించి అనాథ బాలికల సంరక్షకులు అన్న భావం వ్యక్తీకరించబడింది. ధనవంతులు కావడంతో పాటు అందగత్తెలు కూడా అయిన అనాథ బాలికలను వారి సంరక్షకులే వారిని వివాహం చేసుకుని వారి ఆస్తిని ఆక్రమించుకుంటారు. వారి వారసత్వపు ఆస్తిని వారికి అప్పగించాల్సి వస్తుందని ఆ బాలికలను ఇతరులకిచ్చి వివాహం చేయడానికి ఇష్టపడరు అని హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఉల్లేఖనం ద్వారా తెలుస్తోంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్ 561వ పేజీ)

దీనినిబట్టి అనాథ బాలికల్ని వివాహం చేసుకోవడాన్ని దివ్య ఖుర్ఆన్ నిరుత్సాహపరుస్తోందన్న దురభిప్రాయానికి లోను కాకూడదు. అనాథ బాలికను జీవిత భాగస్వామిగా చేసుకోవడం నిజంగా పుణ్యకార్యమే. కాని ఈ పని ఒకరి సొమ్ము కబళించాలనో లేక ఒక భార్య ఉండగా ఒక అనాథ బాలికను దిక్కులేదని పెళ్ళి చేసుకుని న్యాయం ధర్మాలను ప్రక్కనబెట్టి బహుభార్యాత్వ చట్టంతో ప్రయోజనం పొందగోరడం పుణ్యకార్యం కాజాలదు.

దీనినిబట్టి ఇస్లాంలో వ్యక్తి యొక్క నైతిక పోకడకు అసలు ప్రాముఖ్యత ఉందనీ అందుచేత ఈ ధోరణిలోనే ఆలోచించాలనీ, కేవలం సమస్యల పరిష్కారం చేసే ధోరణిలో కాదన్న విషయంపై కూడా వెలుగు ప్రసరించబడుతోంది.

సూరా ఆరంభంలో అమాయకులకు ఆస్తి అప్పగింత గురించి పిల్లల వారసత్వ హక్కు విషయంలో ఇవ్వబడిన ఆదేశాల వైపు సూచించబడింది.

ఇక్కడ పురుషునికి తన జీవిత భాగస్వామి పట్ల దైవభీతి, ఉపకారాల ధోరణి అవలంబించమని పురుషుడిని ప్రోత్సహించడం జరిగింది.

ఒకరిని మించి భార్యలున్నప్పుడు న్యాయం పాటించడం తప్పనిసరి చేయడం గురించి ఒక ప్రశ్న ఎదురయింది. ప్రేమ, ఆకర్షణ అందరు భార్యల పట్ల సమానంగా ఉండటంగానీ, శారీరక సంబంధం అందరిపట్ల ఒకేలా కలిగి ఉండటం గానీ కుదరదు. అటువంటప్పుడు న్యాయం పాటించాలన్న షరతు ఎలా పూర్తవుతుంది? ఈ ప్రశ్నకు ఇక్కడ జవాబు ఇవ్వబడుతోంది. ఈ విధమయిన సమానత్వం పాటించడం నిస్సందేహంగా మనిషికి సాధ్యం కాదు. స్త్రీలలో వివిధ కారణాలుగా భేదం కూడా ఉంటుంది. ఉదాహరణకు, సౌందర్యం, స్వభావం, వయస్సు, ఆరోగ్యం యోగ్యత – ఇత్యాది విషయాలలో ఒకరిపై మరొకరు పైచేయిగా ఉంటారు. ఈ కారణం చేత పురుషుడు ఒకరివైపు ఎక్కువ మొగ్గు చూపుతాడు. అందుచేత షరీఅత్, భార్యల మధ్య మానవునికి సాధ్యం కాని ఇటువంటి సమానత్వం చూపమని కోరదు. పైగా భార్యల మధ్య సాధ్యమయినంత న్యాయం పాటించమని కోరుతుంది.

ఒక భార్య వైపు పూర్తిగా మొగ్గి మరొకరిని విస్మరించడం అంటే మరొకామెను మరచిపోవడం కూడదు. ఇద్దరి హక్కులూ నెరవేర్చే ప్రయత్నం చేయాలి. ఒకవేళ లోపం జరిగితే దాన్ని సంస్కరించాలి. సంస్కరణలో తఖ్వా ధోరణి అవలంబించినప్పటికీ ఈ విషయంలో ఒకవేళ తప్పులు జరిగిపోతే అల్లాహ్ పట్ల ఆశాభావం కలిగివుంటే ఆయన క్షమిస్తాడు. అంటే ప్రయత్నించినప్పటికీ నిభాయించడం కుదరకపోతే, భార్యాభర్తలు ఒకరినొకరు వేరుగా ఉండవలసి వస్తే వారు అల్లాహ్‌పై భరోసా ఉంచితే వారిద్దరికీ తన దయతో మినహాయింపునిస్తాడు.

134 : ఒకడు కేవలం యుద్ధప్రాప్తి (మాలె గనీమత్) కోసమే జిహాద్‌లో పాల్గొనడం ఎంత మూర్ఖత్వం! అల్లాహ్ ఇహపరాలు రెండింటి పుణ్యం ఇవ్వగల అధికారం కలిగి ఉండగా, ఆయన్ని ఒకే విషయం కోరడమేమిటి? రెండింటినీ ఎందుకు కోరకూడదు?

يَاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا كُوۡنُوۡا قَوّٰمِيۡنَ بِالۡقِسۡطِ
شُهَدَآءَ لِلّٰهِ وَلَوۡ عَلٰٓى اَنۡفُسِكُمۡ اَوِ الۡوَالِدَيۡنِ
وَالۡاَقۡرَبِيۡنَ‌ ۚ اِنۡ يَّكُنۡ غَنِيًّا اَوۡ فَقِيۡرًا فَاللّٰهُ اَوۡلٰى
بِهِمَا‌ فَلَا تَتَّبِعُوا الۡهَوٰٓى اَنۡ تَعۡدِلُوۡا‌ ۚ وَاِنۡ
تَلۡوٗۤا اَوۡ تُعۡرِضُوۡا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ
خَبِيۡرًا ﴿135﴾

(135) విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ కోసం న్యాయంపై ఉంటూ సాక్ష్యం ఇవ్వండి. ఆ సాక్ష్యం న్యాయంగా మీకు లేక మీ తల్లిదండ్రులు, ఆప్తులకు వ్యతిరేకం అయినాసరే, ఒక ప్రత్యర్థి ధనికుడయినా లేక పేదవాడయినా, ఎట్టి పరిస్థితులలోనయినా అల్లాహ్‌యే మీకన్నా వారిద్దరి శ్రేయోభిలాషి – కనుక మీ మనోకాంక్ష కోసం న్యాయాన్ని వదలకండి. ఏదయినా డొంకతిరుగుడుగా మాట్లాడినా, సత్యం పలకడానికి వెనుకాడినా (తెలుసుకోండి) మీరు చేస్తున్న దానిని అల్లాహ్ బాగా ఎరిగి ఉన్నాడు.

يَاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اٰمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ
وَالۡكِتٰبِ الَّذِىۡ نَزَّلَ عَلٰى رَسُوۡلِهٖ وَالۡكِتٰبِ
الَّذِىۡۤ اَنۡزَلَ مِنۡ قَبۡلُ‌ ؕ وَمَنۡ يَّكۡفُرۡ بِاللّٰهِ
وَمَلٰٓـئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ فَقَدۡ
ضَلَّ ضَلٰلًاۢ بَعِيۡدًا ﴿136﴾

(136) విశ్వాసులారా! (చిత్తశుద్ధితో) అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను, తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేసిన ఆయన గ్రంథాన్ని విశ్వసించండి. ఇంకా అంతకు పూర్వం అవతరింపచేయబడిన గ్రంథాన్ని కూడా, అల్లాహ్‌ను, ఆయన దూతలను, ఆయన గ్రంథాలను ఆయన ప్రవక్తలను, అంతిమదినాన్ని తిరస్కరించిన వాడు అపమార్గంలో బహుదూరం వెళ్ళిపోయాడు.

اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا ثُمَّ كَفَرُوۡا ثُمَّ اٰمَنُوۡا ثُمَّ
كَفَرُوۡا ثُمَّ ازۡدَادُوۡا كُفۡرًا لَّمۡ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَـغۡفِرَ
لَهُمۡ وَلَا لِيَـهۡدِيَهُمۡ سَبِيۡلًا ؕ ﴿137﴾

(137) ఇంకా విశ్వసించిన వారు తిరస్కరించి మరల విశ్వసించి, మరల తిరస్కరించి తిరస్కారంలోనే విచ్చలవిడిగా సాగిపోతూ ఉంటే నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అలాంటి వారిని ఎంతమాత్రం క్షమించడు. వారికి సన్మార్గము చూపడు.

بَشِّرِ الۡمُنٰفِقِيۡنَ بِاَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا اَلِيۡمَا ۙ ﴿138﴾

(138) వారికి బాధాకరమయిన శిక్ష ఉందని కపటులను మీరు హెచ్చరించండి.

الَّذِيۡنَ يَتَّخِذُوۡنَ الۡـكٰفِرِيۡنَ اَوۡلِيَآءَ مِنۡ دُوۡنِ
الۡمُؤۡمِنِيۡنَ‌ ؕ اَيَبۡتَغُوۡنَ عِنۡدَهُمُ الۡعِزَّةَ فَاِنَّ
الۡعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيۡعًا ؕ ﴿139﴾

(139) విశ్వాసులను వదలి తిరస్కారులను మిత్రులుగా చేసుకుంటున్నవారు, తిరస్కారుల వద్ద గౌరవం కోరుతున్నారా? వాస్తవానికి గౌరవం అయితే అల్లాహ్ కోసమే ఉంది.

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِى الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ
اٰيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَاُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا
مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِىْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖٓ ۖ اِنَّكُمْ
اِذًا مِّثْلُهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ
وَالْكٰفِرِيْنَ فِىْ جَهَنَّمَ جَمِيْعَاۨ ۙ ﴿140﴾
الَّذِيْنَ يَتَرَبَّصُوْنَ بِكُمْ ۚ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ
مِّنَ اللّٰهِ قَالُوْٓا اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۖ وَاِنْ كَانَ
لِلْكٰفِرِيْنَ نَصِيْبٌ ۙ قَالُوْٓا اَلَمْ نَسْتَحْوِذْ
عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ فَاللّٰهُ
يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَلَنْ يَّجْعَلَ اللّٰهُ
لِلْكٰفِرِيْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ سَبِيْلًا ۧ ﴿141﴾ ع 20 7 17
اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ۚ
وَاِذَا قَامُوْٓا اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوْا كُسَالٰى ۙ يُرَآءُوْنَ
النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ اِلَّا قَلِيْلًا ۙ ﴿142﴾
مُّذَبْذَبِيْنَ بَيْنَ ذٰلِكَ ۖ لَآ اِلٰى هٰٓؤُلَآءِ وَلَآ اِلٰى
هٰٓؤُلَآءِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ
سَبِيْلًا ﴿143﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ
مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ
عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿144﴾

(140) అల్లాహ్ తన గ్రంథంలో మీ కోసం ఈ ఆదేశాన్ని ముందే అవతరింపచేశాడు. దైవవాక్కులు తిరస్కరింపబడుతూ ఉండగా వాటిని హేళన చేస్తుండగా వారు మరో చర్చలో పడిపోయేవరకు మీరు అక్కడ కూర్చోకండి. లేకపోతే మీరు కూడా అప్పుడు వారిలాగే అయిపోతారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అందరు తిరస్కారుల్ని, కపటుల్ని నరకంలో సమావేశపరుస్తాడు.

(141) వీరు మీ కోసం ఎల్లప్పుడు ఎదురుచూస్తూ ఉంటారు. అల్లాహ్ కనికరంతో మీకు విజయం లభిస్తే మేము మీతో లేమా? అంటారు. అదే తిరస్కారులు గనుక పై చేయిగా ఉన్నప్పుడయితే, "మేము మిమ్మల్ని అధిగమించే శక్తి కలవారం కామా? మేము మిమ్మల్ని ముస్లింల నుండి కాపాడలేదా?" అని (అవిశ్వాసులతో) అంటారు. కనుక అల్లాహ్‌యే అంతిమదినంనాడు మీ మధ్య తీర్పు చెబుతాడు. అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు ముస్లింలపై ఆధిక్యత పొందే అవకాశం ఏదీ ఉంచలేదు. (142) ఈ కపటులు అల్లాహ్‌ను మోసగింపచూస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్‌యే వారిని మోసంలో పడవేస్తున్నాడు. వీరు నమాజు కోసం నిలబడినప్పుడు కాళ్ళూ చేతులూ వేళ్లాడేసి నిలబడతారు. ఇతరులకు చూపడానికి నమాజ్ చేస్తారు. అల్లాహ్‌ను కొద్దిగానే స్మరిస్తారు.

(143) వీరు విశ్వాసం, తిరస్కారాల మధ్య వ్రేలాడుతున్నారు. అటూ ఇటూ కాకుండా ఉన్నారు. ఇంకా అల్లాహ్ దారి తప్పించగోరిన వారి కోసం మీకు ఏ దారీ కనబడదు. (144) ఓ విశ్వాసులారా! విశ్వాసులను వదలి అవిశ్వాసులను మీ మిత్రులుగా చేసుకోకండి. ఏమిటి, మీరు మీకు వ్యతిరేకంగా అల్లాహ్‌కు సాక్ష్యం ఇవ్వతలచుకున్నారా?

| | |
|---|---|
| (145) ఈ కపటులు నరకంలోని అట్టడుగు స్థాయిలో ఉంటారు. వారికి సహాయకులు ఎవరూ లేకపోవడాన్ని మీరు గమనిస్తారు. (146) అయితే వారిలో పశ్చాత్తాపం చెంది తమను సంస్కరించు కున్నవారు, దైవధర్మాన్ని గట్టిగా అంటిపెట్టుకుని ఉన్నవారు, అల్లాహ్ కోసమే తమ ధర్మాన్ని ప్రత్యేకించుకున్నవారు విశ్వాసుల వెంట ఉండాలి. అతి త్వరలో అల్లాహ్ విశ్వాసులకు గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. (147) మీరు గనక అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞత చూపి, చిత్తశుద్ధితో విశ్వసించి నట్లయితే మిమ్మల్ని శిక్షించడానికి అల్లాహ్‌కు ఏం పట్టింది? అల్లాహ్ విలువ ఇచ్చేవాడు, సర్వం ఎరిగినవాడు. | إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿145﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿146﴾ مَّا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَآمَنتُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿147﴾ |

135 – 147 ఆయత్‌ల వివరణ : మునుపటి ఆయత్‌లలో పరలోక సాఫల్యం కోసం సత్క్రియలు చేయడం అవసరం అని చెప్పబడింది. ఇప్పుడీ ఆయత్‌లలో సత్యసాక్ష్యం ఇవ్వండి అని చెప్పబడుతోంది.

అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు : "విశ్వాసులారా! న్యాయానికి కట్టుబడి ఉండండి. అల్లాహ్ ప్రీతి సంపాదించడానికి సత్యసాక్ష్యం ఇవ్వండి. ఒకవేళ వ్యవహారం మీకు వ్యతిరేకమయినదైనా సరే. లేక తల్లిదండ్రులకు వ్యతిరేకమయినా, బంధువులకు వ్యతిరేకమయినా సరే. వారు ధనికులయినా నిరుపేదలయినా, అల్లాహ్ మీకన్నా అధికంగా వారిద్దరి శ్రేయోభిలాషి."

కనుక మీరు (ఒకరిపై ప్రేమతో) పక్షపాతం చూపుతారా? కోరికల కోసం న్యాయం, ధర్మాలను త్యజిస్తారా?

ఇక ఒకవేళ (స్పష్టంగా సాక్ష్యం ఇచ్చేబదులు) డొంకతిరుగుడుగా మాట్లాడితే, విషయాన్ని వక్రీకరిస్తే, అల్లాహ్ మీ కర్మల గురించి పూర్తిగా ఎరిగి ఉన్నాడని నమ్మండి. (సూరయె నిసా 135)

ఆయత్‌ల వివరణ : తన స్వయానికి విరుద్ధంగా అంటే నేరాన్ని ఒప్పుకోవడం ఔదార్యంతో కూడుకున్న పని. తమకు వ్యతిరేకంగా, తమ తల్లిదండ్రులకు వ్యతిరేకంగా తమ ఆప్తులకు వ్యతిరేకంగా, సాక్ష్యం ఇచ్చినందువల్ల ఒక్కోసారి ప్రత్యర్థిపై సుహృద్భావ ప్రభావం పడుతుంది. అతని హృదయం మెత్తబడుతుంది.

నేరం చేసినవాడు లేదా నేరారోపణ చేసినవాడు ధనికుడయినందువల్ల ఎటువంటి రాయితీ ఇవ్వకండి. ఒక పేదవాని పేదరికం కారణంగా భయపడకండి. అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని నెలకొల్పండి. వారికి అల్లాహ్ వారసుడు. మీ యిద్దరికన్నా ఎక్కువగా వారి శ్రేయోభిలాషి.

అవతరణకు సంబంధించిన ఉల్లేఖనాలలో వచ్చింది. ఇద్దరు మనుషులు దైవప్రవక్త (స)కు తమ వివాదం వినిపించారు. వారిలో ఒకడు ధనికుడు. రెండవ వాడు పేద, ఆయన (స) మొగ్గు పేదవాడిపై ఉంది. కారణం ఈ పేదవాడు ధనికుడిపై దౌర్జన్యం ఎలా చేస్తాడు? అని ఆయన (స) భావించడమే. ఆ సందర్భంగా ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది. (తిర్మిజి, తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్)

137 – 138 : దీని తర్వాత కపటుల పరిస్థితి వివరించబడింది. వారు ప్రత్యక్షంగా విశ్వాస మార్గం అవలంబించినప్పటికీ వాస్తవానికి విశ్వాసానికి దూరం అయినవారు. అందుచేత వచ్చి అనేకసార్లు మడమ తిప్పారు. కనుక ఇటువంటి విశ్వాసం, విశ్వాసమే కాదు. ఇటువంటి వారికి అల్లాహ్ మన్నింపూ లభించదు. ఇటువంటి వారికై గౌరవం, సాఫల్యాల మార్గమూ తెరచుకోదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, అబుల్ కలాం ఆజాద్)

139 – 140 : ఈనాడు కూడ ఇటువంటి వారికి కొదవ లేదు. తమ పాశ్చాత్య దొరల మెప్పుకోసం, వారి దృష్టిలో గౌరవస్థానం పొందటం కోసం ఖుర్ఆన్ హదీసుల స్పష్టమయిన ఆదేశాలను పరిహసిస్తున్నారు. అన్ ఆమ్ సూరాలో ఈ ఆదేశం అవతరించింది. (68వ ఆయత్ చూడండి) అయినప్పటికీ కపటులు ముస్లింల సమావేశాలను వదలి యూదులు, బహుదైవారాధకుల సభలకు హాజరయ్యేవారు. అక్కడ దేవుని ఆయత్‌లను పరిహసించడం జరిగేది. ఆయత్‌లో ఈ ధోరణి సూచించబడింది. ఆయత్ అందరకూ వర్తిస్తుంది. ఖుర్ఆన్, సున్నత్‌లను హేళన చేసే ఏ సభలోనయినా పాల్గొనడం హరాం. అది అవిశ్వాసులు, ముష్రికుల సభ అయినా లేక (క్రొత్త పోకడలు పోయేవారి) (బిద్అతీ) సభ అయినా.

ఒక సభలో తన ధర్మం (దీన్) గురించి చెడుగా విని, అక్కడే కూర్చుండిపోయినవాడు, మీరు చెప్పకపోయినా వాడు కపటియే. (మౌజహ్).

142 : ఈ ఆయత్‌లో కూడా కపటుల పైశాచిక చేష్టలు కొన్ని వివరించబడ్డాయి. అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు, “కపటులు అల్లాహ్‌ను మోసగించాలనుకుంటున్నారు. నోటితో అయితే విశ్వాసాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. కాని గుండెల్లో తిరస్కారం దాచుకున్నారు. తమ బుద్ధి లేమితో మూర్ఖత్వంతో ప్రపంచంలో ముస్లింలను మోసంలో పడవేసి తమ ధన ప్రాణాలను సురక్షితం చేసుకున్నట్లే పరలోకంలో కూడా శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలమని భావిస్తున్నారు. అల్లాహ్ కూడా వారితో అదే ఫక్కీలో వ్యవహరిస్తున్నాడు. ప్రపంచంలో వారి త్రాడును వదులు చేస్తున్నాడు. వారి మానాన వదలివేస్తున్నాడు. వారి ధన ప్రాణాలు కూడా అలాగే సురక్షితంగా ఉంటాయి. తద్వారా వారు మోసంలో పడి ఉండాలని, వారి ఠికానా నరకంలో అట్టడుగు పొర అవుతుంది.”

వీరి గుణం మరొకటి కూడా ఉంది. వారు నమాజ్ కోసం వచ్చినప్పుడు వ్రేలాడే శరీరంతో వారిని ఎవరో ఈ పనికి బలవంతంపెట్టినట్లుగా వస్తారు. వారి సంకల్పం నమాజ్ చేయాలన్నది కాదు. నమాజ్ పట్ల వారికి విశ్వాసమూ లేదు. నమాజ్‌లో వారు పఠించేదేమిటో వారు చేస్తున్నదేమిటో వాటిపట్ల శ్రద్ధ వహించరు. వారి ఉద్దేశ్యం తాము ముస్లింలమని ప్రజలను నమ్మించడమే. వారు తమ నమాజ్‌లలో దైవాన్ని స్మరించడం తక్కువ. ఖుషూ, ఖుజూ (ఏకాగ్రత, మనస్సు లగ్నం చేయడం) పాటించరు.

వారు నమాజ్‌లో ఏమి పఠిస్తున్నారో, వారికే తెలియదు. హాఫిజ్ బిన్ మర్దివియ, ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) చెప్పిన దానిని నకలు చేశారు. మనిషి నమాజ్‌లో బద్ధకంగా నిలబడటం చాలా చెడ్డపని. అతడు నమాజ్‌లో సంతోషంతో కళకళలాడే మోముతో నమాజ్ చేయాలి. నమాజ్‌లో దాసుడు తన ప్రభువుతో ఊసులాడుతాడు. అల్లాహ్ అతనికెదురుగా ఉంటాడు. దాసుడు తనను పిలిచినపుడు ఆ పిలుపును వింటాడు. నమాజ్‌లో బద్ధకం వహించడం కపటి లక్షణం అనడానికి ఈ ఆయత్ ఆధారం అని హాకిం అన్నారు. ప్రామాణిక హదీసులలో ఉంది – దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “కపటికి అన్నింటికన్నా భారం అనిపించేవి ఇషా మరియు ఫజ్ర్ నమాజ్‌లు” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 617) ఇంకా ఇమామ్ మాలిక్ (రజి) ఉల్లేఖించారు. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “అది కపటుల నమాజ్, అది కపటుల

నమాజ్. మనిషి కూర్చుని ఉన్నప్పుడు, సూర్యబింబం ఎఱ్రబడినపుడు షైతాను రెండు కొమ్ముల మధ్యకు చేరినపుడు లేచి టకటకా నాలుగు కుమ్ములు కుమ్మటం, అందులో అల్లాహ్‌ను బహుకొద్దిగా స్మరిస్తారు." (సహీహ్ అబూదావూద్ – హ.నెం413)

ఆయన (సల్లం) సెలవిచ్చారు, "నాలుగు లక్షణాలు ఉన్నవాడు స్వచ్ఛమయిన కపటి. వాటిలో ఒకటి అయినా ఉన్నవాడిలో కాపట్యపు లక్షణం ఉన్నట్లే." అవేమంటే –

1. అతనికి అమానతు (అప్పగింత) ఇవ్వబడినప్పుడు అందులో ద్రోహానికి పాల్పడటం.

2. మాట్లాడితే అబద్ధం పలకడం.

3. ఏదయినా వాగ్దానం చేస్తే నెరవేర్చక పోవడం.

4. తగవు పడితే సత్యం, ధర్మాలను వదలి, అబద్ధం, అధర్మాల బాటను అవలంబించడం. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 33)

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ
ظُلِمَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿148﴾
اِنْ تُبْدُوْا خَيْرًا اَوْ تُخْفُوْهُ اَوْ تَعْفُوْا عَنْ سُوْٓءٍ
فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿149﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ
يُّفَرِّقُوْا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَيَقُوْلُوْنَ نُؤْمِنُ
بِبَعْضٍ وَّنَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۙ وَّيُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّتَّخِذُوْا
بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ۙ ﴿150﴾
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ حَقًّا ۚ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ
عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿151﴾
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَلَمْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ
اَحَدٍ مِّنْهُمْ اُولٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۧ ﴿152﴾ ع 21 11 1
يَسْـَٔلُكَ اَهْلُ الْكِتٰبِ اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتٰبًا
مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَاَلُوْا مُوْسٰٓى اَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ
فَقَالُوْٓا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ
بِظُلْمِهِمْ ۚ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا
جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذٰلِكَ ۚ وَاٰتَيْنَا
مُوْسٰى سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿153﴾

(148) తనకు అన్యాయం జరిగితే తప్ప ఏ మనిషీ చెడు పలకడాన్ని అల్లాహ్ ఎంతమాత్రం ఇష్టపడడు. అల్లాహ్ వినేవాడూ అన్నీ తెలిసినవాడూను.

(149) ఒకవేళ మీరు బహిరంగంగాగానీ, చాటుగాగానీ మేలు చేస్తూ పోతే లేదా కనీసం చెడును ఉపేక్షిస్తే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, శక్తిగలవాడు. (150) అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తలను తిరస్కరించేవారూ అల్లాహ్ ఆయన ప్రవక్తల మధ్య వ్యత్యాసం చూపేవారు "మేము కొందరిని విశ్వసిస్తాము, మరికొందరిని విశ్వసించము" అని అనేవారూ, విశ్వాస అవిశ్వాసాలకు మధ్య కొత్త మార్గాన్ని కనిపెట్టేవారు, (151) వారందరూ అవిశ్వాసులే. అటువంటి అవిశ్వాసుల కొరకు మేము అత్యంత అవమానకరమైన శిక్షను సిద్ధంచేసి ఉంచాము. (152) దీనికి భిన్నంగా అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తలను విశ్వసించి వారి మధ్య ఎటువంటి వ్యత్యాసం చూపని వారికి అల్లాహ్ వారి ప్రతిఫలాన్ని తప్పక ప్రసాదించును. అల్లాహ్ అధికంగా మన్నించేవాడూ అనన్యంగా కరుణ చూపేవాడూను. (153) ఓ ప్రవక్తా! గ్రంథ ప్రజలు ఒకవేళ "ఆకాశం నుండి ఏదైనా గ్రంథాన్ని మాపై అవతరింపజెయ్యి" అని నిన్ను కోరుతున్నట్లయితే ఇంతకంటే ఘోరమైన కోరికలనే వారు పూర్వం మూసాను కోరి ఉన్నారు. అతన్ని వారు "అల్లాహ్‌ను మాకు చూపించు" అని కోరారు. వారి ఈ తలబిరుసుతనం కారణంగానే వారిపై అకస్మాత్తుగా పిడుగుపడింది. తరువాత వారు ఆవుదూడను ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్నారు. వాస్తవానికి వారు స్పష్టమైన సూచనలు చూసి ఉన్నారు. దానిక్కూడా మేము వారిని మన్నించాము. మేము మూసాకు స్పష్టమైన ఆధిక్యతను ప్రసాదించాము.

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّوْرَ بِمِيْثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ
ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوْا فِي
السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿154﴾
فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
وَقَتْلِهِمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا
غُلْفٌ ؕ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ۪ ﴿155﴾
وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا
عَظِيْمًا ۙ ﴿156﴾
وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيْحَ عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ
رَسُوْلَ اللّٰهِ ۚ وَمَا قَتَلُوْهُ وَمَا صَلَبُوْهُ وَلٰكِنْ
شُبِّهَ لَهُمْ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِيْهِ لَفِيْ شَكٍّ
مِّنْهُ ؕ مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ اِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ
وَمَا قَتَلُوْهُ يَقِيْنًا ۙ ﴿157﴾
بَلْ رَّفَعَهُ اللّٰهُ اِلَيْهِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿158﴾
وَاِنْ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهٖ قَبْلَ
مَوْتِهٖ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُوْنُ عَلَيْهِمْ
شَهِيْدًا ۚ ﴿159﴾
فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ
طَيِّبٰتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
كَثِيْرًا ۙ ﴿160﴾

(154) వారిపై తూర్ పర్వతాన్ని ఎత్తి ప్రమాణాన్ని తీసుకున్నాము. సజ్దా చేస్తూ ద్వారంలోకి ప్రవేశించండి అని వారిని ఆజ్ఞాపించాము. సబ్త్ శాసనాన్ని ఉల్లంఘించకూడదని వారికి చెప్పాము. ఈ విధంగా వారి నుండి గట్టి ప్రమాణాన్ని తీసుకున్నాము. (155) వారు ప్రమాణ భంగం చెయ్యటం వల్ల, అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించటం వల్ల, చాలామంది ప్రవక్తలను అన్యాయంగా హతమార్చుడం వల్ల, ఇంకా మా మనసులు గలేబులలో ఉన్నాయి అని అనటం వల్ల, వారు అసత్యాన్ని అనుసరించిన కారణంగా అల్లాహ్ వారి హృదయాలకు ముద్రవేసాడు. వారిలో కొద్దిమంది మాత్రమే విశ్వసిస్తారు. (156) వారు తమ అవిశ్వాసం వల్ల మర్యమ్ పైనే తీవ్రమైన నిందమోపారు. (157) ఇంకా స్వయంగా "మేము మసీహ్ మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా అనే దైవప్రవక్తను చంపాము" అని అన్నారు. వాస్తవం ఏమిటంటే వారు ఆయనను చంపనూ లేదు. శిలువ పైకి ఎక్కించనూ లేదు. కాని ఈ విషయంలో వారు పొరపాటు పడ్డారు. ఈ విషయంలో అభిప్రాయం భేదం వ్యక్తం చేసినవారు కూడా సందేహానికి గురయ్యారు. దీన్ని గురించి అసలు వారికి ఏమీ తెలియదు. వారు కేవలం ఊహను మాత్రమే అనుసరిస్తున్నారు. అతన్ని వారు నిశ్చయంగా చంపలేదు. (158) ఎందుకంటే అల్లాహ్ అతన్ని తన వైపునకు లేపుకున్నాడు. అల్లాహ్ శక్తి, అధికారం గలవాడు, వివేకవంతుడు. (159) గ్రంథ ప్రజలలో ఎవ్వరూ అతన్ని అతని మరణానికి ముందు విశ్వసించకుండా ఉండరు. తీర్పుదినం నాడు ఆయన వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిస్తాడు. (160) యూదుల ఈ దుర్మార్గ వైఖరి వల్ల, ఇంకా వారు అధికంగా అల్లాహ్ మార్గంలో ఆటంకాలను సృష్టించినందువల్ల

وَّأَخْذِهِمُ الرِّبٰوا وَقَدْ نُهُوْا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ
النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ مِنْهُمْ
عَذَابًا أَلِيْمًا ﴿161﴾

لٰكِنِ الرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُوْنَ
يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
وَالْمُقِيْمِيْنَ الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ
وَالْمُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۗ أُولٰٓئِكَ
سَنُؤْتِيْهِمْ أَجْرًا عَظِيْمًا ﴿162﴾ ع 22 10 2

(161) వారికి నిషేధించబడిన వడ్డీని తీసుకుంటున్నందువల్ల అధర్మంగా ఇతరుల సొమ్మును దోచుకుంటున్నందువల్ల మేము వారి కొరకు పూర్వం ధర్మ సమ్మతమయిన ఎన్నో పరిశుద్ధమైన వస్తువులను నిషిద్ధాలుగా చేసాము. అవిశ్వాసుల కొరకు మేము వ్యధాభరితమైన శిక్షను సిద్ధం చేసి ఉంచాము. (162) అయితే వారిలోని గొప్ప జ్ఞానులు నిజాయితీపరులు అందరూ ప్రవక్తా! నీపై అవతరింపజెయ్యబడిన దానిని నీకు పూర్వం అవతరించబడిన దానినీ విశ్వసిస్తారు. ఈ విధంగా విశ్వసించేవారికి, నమాజ్ జకాత్‌ల నియమాలను పాటించేవారికి, అల్లాహ్‌ను అంతిమ దినాన్ని చిత్తశుద్ధితో నమ్మేవారికి మేము గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాము.

సూరతున్నిసా 148 – 162 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : ఇంతకు ముందు వాక్యాలలో మునాఫిక్‌ల గురించి వివరించబడింది. నైతికంగా వీరు మంచి వారు కారు. ఇక్కడ బాధితులకు అత్యాచారి గురించి మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వబడింది. హదీసులో ఇలా ఉంది, “ఒక వ్యక్తి రసూలుల్లాహ్ (స) వద్దకు వచ్చి తన పొరుగువారి గురించి ఫిర్యాదు చేసాడు. అతనితో రసూలుల్లాహ్ (స), “నీవు నీ సామాన్లు అన్నీ తీసి ఇంటిబయట పెట్టు” అన్నారు. అతను అలాగే చేసాడు. దారిన పోయే వారంతా అతన్ని ప్రశ్నించసాగారు. పొరుగువాని అత్యాచారం గురించి అతను వివరించసాగాడు. వారంతా అత్యాచారిని నిందించసాగారు. ఈ పరిస్థితి చూసి ఆ అత్యాచారి క్షమాపణ కోరుకొని, ఇకమీదట వేధించనని నిశ్చయించుకొని సామాన్లు లోపల పెట్టమని ప్రాధేయపడ్డాడు. (అబూదావూద్ – హ.నెం. 1553). ఇంకా ఈ వాక్యాలలో అల్లాహ్ యూదుల గురించి వివరించాడు. యూదులు మేము అల్లాహ్‌ను మా కళ్ళతో చూడాలనుకుంటున్నామ అన్నారు. ఇంకా యూదులు ఆవుదూడను ఆరాధ్యదైవంగా కొలవసాగారు. ఇంకా ఈసా (అ)ని హతమార్చడానికి ప్రయత్నించారు. ఇంకా మర్యమ్ (అ)పై అభాండం వేసారు.

చెడుమాటలు పలకడం అల్లాహ్‌కు అయిష్టమైనది. ఈ వాక్యంలో నైతికతకు ప్రాధాన్యతనిస్తూ పరోక్ష నింద, దుర్భాషలాడటం అవమాన పరచటం మొదలైనవి నిషేధించబడ్డాయి. వ్యక్తిగతంగా సామూహికంగా సాఫల్యం పొందేమార్గం చూపించబడింది. ఆ సమయంలో కపటాచారులు యూదులు మరియు విగ్రహారాధకులు అందరూ కలసి ఇస్లాంకు నష్టం కలిగించటానికి దాన్ని అనుసరించే వాళ్ళను వ్యధలకు గురిచేయడానికి ప్రయత్నించసాగారు. తమ వద్ద ఉన్న మార్గాలన్నీ ఉపయోగించారు. దీనివల్ల విశ్వాసుల్లో ఆగ్రహావేశాలు జనించాయి. వారి మనసులో ఉద్భతమవుతున్న ఆగ్రహావేశాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని అల్లాహ్‌తఆలా చెడుగా మాట్లాడటం మంచిది కాదని ఆదేశించాడు. బాధితుడు అత్యాచారి గురించి చెడుగా మాట్లాడవచ్చు కాని బాధితుడు బహిరంగంగా గాని, గుప్తంగా గాని మంచిగా ప్రవర్తించాలి. క్షమించాలి. ఈ వాక్యాలు అత్యాచారాన్ని రూపుమాపటానికి ఆయుధాల్లాంటివి. బాధితుడికి

| | |
|---|---|
| (163) ఓ ప్రవక్తా! మేము నూహ్ వైపునకు, ఆయన తరువాత ప్రవక్తల వైపునకు పంపినట్లు నీ వైపునకు వహీని అవతరింపచేసాము. ఇంకా మేము ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మాయీల్, ఇస్హాఖ్, యాఖూబ్, యాఖూబ్ సంతతి వారికి, ఈసా, అయ్యూబ్, యూనుస్, హారూన్, సులైమానుల వైపునకు వహీని పంపాము. మేము దావూద్‌కు "జబూర్"ను ప్రసాదించాము. | اِنَّاۤ اَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡكَ كَمَاۤ اَوۡحَيۡنَاۤ اِلٰى نُوۡحٍ وَّالنَّبِيّٖنَ مِنۡۢ بَعۡدِهٖ ۚ وَاَوۡحَيۡنَاۤ اِلٰۤى اِبۡرٰهِيۡمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ وَاِسۡحٰقَ وَيَعۡقُوۡبَ وَالۡاَسۡبَاطِ وَعِيۡسٰى وَاَيُّوۡبَ وَيُوۡنُسَ وَهٰرُوۡنَ وَسُلَيۡمٰنَ ۚ وَاٰتَيۡنَا دَاوٗدَ زَبُوۡرًا ۚ‏ ﴿163﴾ |

అత్యాచారికి వ్యతిరేకంగా న్యాయస్థానంలో ఫిర్యాదు చేసే హక్కు ఉంది. దీనివల్ల అత్యాచారాలను నేరాలను అరికట్టవచ్చు. మరియు ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలనుకుంటే ప్రతీకారం తీర్చుకోవచ్చును. కాని ఓర్పు వహిస్తే అది సహనం వహించేవారికే చాలా లాభదాయకమైంది. ప్రతీకారం సరిసమానంగా తీర్చుకోవాలి. ప్రతీకారం అధికంగా తీర్చుకుంటే మీరు అత్యాచారులైపోతారు. అత్యాచారానికి సమాధానం అత్యాచారం కాకూడదు. అత్యాచారానికి న్యాయం ద్వారా ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలి. ప్రతీకారం తీర్చుకోవటం ధర్మసమ్మతమే కాని ఓర్పు, క్షమించటం ఉన్నతమైనది.

152 ఆయత్ : ఈ ఆయత్‌లో ముస్లిముల గురించి ఉద్దేశించబడింది. ముస్లిములు ప్రవక్తలందరినీ విశ్వసిస్తారు. వారికొరకు శుభవార్త ఉన్నది.

153 : ఈ వాక్యంలో యూదుల అజ్ఞానాన్ని, పక్షపాతాన్ని, అహంకారాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. వారు ప్రవక్తను విశ్వసించేవారు కారు. ఒకసారి వారు వచ్చి 'మూసా (అ)పై పలకలు అవతరించబడ్డాయి. తమరు కూడా అలాంటివి చూపించండి. మేము మిమ్మల్ని విశ్వసిస్తాము' అన్నారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది. మూసా (అ) గ్రంథం తెస్తే అల్లాహ్‌ను చూపించమని పట్టుపట్టారు. ఈ విధంగా యూదులు, క్రైస్తవుల గురించి వివరించబడింది. 156 : ఈ పర్వతాన్ని యూదులపై ఎత్తబడింది. అది వారిపై పడిపోతుందేమో అనిపించేది. (చూడండి – ఆరాఫ్ : 171). అల్లాహ్ యొక్క ఈ ఆజ్ఞను కూడా వారు తిరస్కరించారు. దాన్ని ఏమాత్రం గౌరవించలేదు. (ఆరాఫ్ : 163 – 166)

శనివారం నాడు చేపలు వేటాడటం యూదులకు నిషేధించబడింది. ఈ వాక్యంలో బనీ ఇస్రాయీల్ తిరస్కారాన్ని, అహంకారాన్ని ప్రస్తావించబడింది. కేవలం వారు తిరస్కార భావంతో ఇలాంటి షరతులను కోరుతున్నారు. తమ వాక్యాలు చాలా దృఢంగా ఉన్నాయని మమ్మల్ని ఎవరూ వాటికి దూరం చేయలేరని వాదించేవారు. 156 – 158 : దీని వ్యాఖ్యానం ఆలి ఇమ్రాన్‌లో వచ్చింది. వారి పాపాల వల్ల వారి కొరకు ధర్మ సమ్మతమైనవి నిషేదించబడ్డాయి.

160, 161 : వారి ఈ నేరాలు, పాపాల వల్ల ధర్మసమ్మతమైన వస్తువులు కూడా నిషేధించబడ్డాయి.

"మేము యూదుల కొరకు గోళ్లు ఉన్న జంతువులను నిషేధించాము. ఇంకా ఆవు మేకల క్రొవ్వును కూడా నిషేధించాము. ఇంకా మేము వడ్డీని నిషేధించినా వారు వడ్డీ తినేవారు. వివిధ రకాలైన కారణాలు వెతికి వడ్డీని తినేవారు. అన్యాయంగా ప్రజల సొమ్మును దోచుకునేవారు. దీని కారణంగా ధర్మసమ్మతమైన వస్తువులు కూడా నిషేధించబడ్డాయి." (అన్ఆమ్ – 146)

162 : ఈ ఆయత్‌లో విశ్వాసుల కొరకు వారి సత్కార్యాల ఫలితంగా గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. కాని సాఫల్యం పొందాలంటే విశ్వాసం, నమ్మకం తప్పనిసరి అవుతుంది. విశ్వాస స్థితిలో మరణం సంభవించాలి.

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنٰهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۭ وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوْسٰى تَكْلِيْمًا ﴿164﴾

(164) నీకు పూర్వం గతించిన ఎంతోమంది ప్రవక్తల గాథలను మేము నీకు తెలియజేశాము. మరెంతో మంది ప్రవక్తల గాథలను తెలుపలేదు. మేము మూసాతో ప్రత్యక్షంగా మాట్లాడాము.

رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ الرُّسُلِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿165﴾

(165) ఈ ప్రవక్తలందరూ శుభవార్తలను తెలిపేవారుగా, హెచ్చరిక చేసేవారుగా పంపబడ్డారు. వారు ప్రభవించిన తరువాత అల్లాహ్‌కు ప్రతికూలంగా వాదించటానికి ప్రజల వద్ద ఏ సాకూ మిగలదు. అల్లాహ్‌యే ఆధిక్యం గలవాడు, మహా వివేకవంతుడు.

لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَآ اَنْزَلَ اِلَيْكَ اَنْزَلَهٗ بِعِلْمِهٖ ۚ وَالْمَلٰۗىِٕكَةُ يَشْهَدُوْنَ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿166﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوْا ضَلٰلًۢا بَعِيْدًا ﴿167﴾

(166) ఓ ప్రవక్తా! నీపై తాను అవతరింపజేసిన దానిని తన జ్ఞానంతో అవతరింపజేసి అల్లాహ్ సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. దీనికి దైవదూతలు కూడా సాక్షులుగా ఉన్నారు. సాక్షిగా అల్లాహ్‌యే చాలు.
(167) దీనిని తిరస్కరిస్తూ, ఇతరులను కూడా అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించేవారు నిశ్చయంగా అపమార్గంలో బహుదూరం వెళ్ళిపోయారు.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَظَلَمُوْا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيْقًا ۙ ﴿168﴾

(168) ఈ విధంగా అవిశ్వాస వైఖరి తిరుగుబాటు వైఖరిని అవలంబించి అన్యాయానికి అక్రమానికి పాల్పడేవారిని అల్లాహ్ ఎన్నటికీ క్షమించడు, రుజుమార్గం చూపడు.

اِلَّا طَرِيْقَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿169﴾

(169) వారికి నరక మార్గమే చూపుతాడు. అక్కడ వారు కలకాలం ఉంటారు. ఇది అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం కష్టమైన పని కాదు.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاۗءَكُمُ الرَّسُوْلُ بِالْحَقِّ مِنْ رَّبِّكُمْ فَاٰمِنُوْا خَيْرًا لَّكُمْ ۭ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿170﴾

(170) మానవులారా! ఈ ప్రవక్త మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి సత్యం తీసుకువచ్చాడు. అతన్ని విశ్వసించండి మీకే మంచిది. మీరు గనుక తిరస్కరిస్తే ఆకాశాలలో భూమిలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే అనే విషయాన్ని గుర్తుంచుకోండి. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడూ అత్యంత వివేకీనూ.

(171) గ్రంథప్రజలారా! ధర్మ విషయాలలో అతిగా ప్రవర్తించకండి. అల్లాహ్‌కు సత్యం తప్ప ఇతర విషయాల్ని అంటకట్టకండి. మసీహ్, మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా అల్లాహ్ పంపిన ఒక ప్రవక్త. అల్లాహ్ మర్యమ్ వైపునకు పంపిన ఒక ఆజ్ఞ. అల్లాహ్ తరఫు నుండి వచ్చిన ఒక ఆత్మ తప్ప మరేమీ కాదు. కనుక అల్లాహ్‌ను ఆయన ప్రవక్తలను విశ్వసించండి. 'ముగ్గురు' అని అనకండి. అలా అనుట మానివేస్తే మీకే మంచిది. అల్లాహ్ ఒక్కడే దేవుడు, ఆయన పరిశుద్ధుడు, ఆయనకు ఒక కుమారుడు ఉన్నాడనే దానికి ఆయన అతీతుడు, భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయనదే. దానికి అల్లాహ్ ఒక్కడే చాలు. (172) అల్లాహ్‌కు దాసుడుగా ఉండటాన్ని మసీహ్ గాని, సన్నిహిత దైవదూతలుగాని అగౌరవంగా భావించలేదు. అల్లాహ్ దాస్యాన్ని అగౌరవమైనదిగా భావించేవాడు, విర్రవీగేవాడు అల్లాహ్ అందరినీ తన ముందు హాజరు పరచే ఒక సమయం వస్తుంది అని తెలుసుకోవాలి. (173) అప్పుడు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారు తమ ప్రతిఫలాన్ని పూర్తిగా పొందుతారు. అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో వారికి మరింత అధికంగా ప్రసాదిస్తాడు. దాస్యాన్ని అగౌరవమయినదిగా భావించి విర్రవీగిన వారికి అల్లాహ్ బాధాకరమైన శిక్ష విధిస్తాడు. అక్కడ వారు అల్లాహ్‌ను తప్ప సహకరించేవారిని రక్షించేవారిని పొందలేరు. (174) మానవులారా! మీ ప్రభువు తరఫు నుండి మీ వద్దకు స్పష్టమైన నిదర్శనం వచ్చింది. మేము మీ వద్దకు స్పష్టంగా మార్గం చూపే జ్యోతిని పంపాము. (175) అల్లాహ్ ఆజ్ఞా పాలన చేసే వారిని, ఆయన శరణువేడుకునే వారిని అల్లాహ్ తన కరుణతో తన అనుగ్రహంతో కప్పి వేస్తాడు. వారికి తన వైపునకు వచ్చే రుజుమార్గం చూపుతాడు.

يٰۤاَهۡلَ الۡكِتٰبِ لَا تَغۡلُوۡا فِىۡ دِيۡنِكُمۡ وَلَا تَقُوۡلُوۡا
عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الۡحَـقَّ ؕ اِنَّمَا الۡمَسِيۡحُ عِيۡسَى ابۡنُ
مَرۡيَمَ رَسُوۡلُ اللّٰهِ وَكَلِمَتُهٗ ۚ اَلۡقٰهَاۤ اِلٰى مَرۡيَمَ
وَرُوۡحٌ مِّنۡهُ فَاٰمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَلَا تَقُوۡلُوۡا
ثَلٰثَةٌ ؕ اِنۡتَهُوۡا خَيۡرًا لَّـكُمۡ ؕ اِنَّمَا اللّٰهُ اِلٰـهٌ وَّاحِدٌ ؕ
سُبۡحٰنَهٗۤ اَنۡ يَّكُوۡنَ لَهٗ وَلَدٌ ۘ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيۡلًا ﴿171﴾ ع 23 9 3
لَنۡ يَّسۡتَنۡكِفَ الۡمَسِيۡحُ اَنۡ يَّكُوۡنَ عَبۡدًا لِّلّٰهِ وَلَا
الۡمَلٰٓـئِكَةُ الۡمُقَرَّبُوۡنَ ؕ وَمَنۡ يَّسۡتَنۡكِفۡ عَنۡ
عِبَادَتِهٖ وَيَسۡتَكۡبِرۡ فَسَيَحۡشُرُهُمۡ اِلَيۡهِ
جَمِيۡعًا ﴿172﴾
فَاَمَّا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيۡهِمۡ
اُجُوۡرَهُمۡ وَيَزِيۡدُهُمۡ مِّنۡ فَضۡلِهٖ ۚ وَاَمَّا الَّذِيۡنَ
اسۡتَنۡكَفُوۡا وَاسۡتَكۡبَرُوۡا فَيُعَذِّبُهُمۡ عَذَابًا
اَلِيۡمًا ۙ وَّلَا يَجِدُوۡنَ لَهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا
نَصِيۡرًا ﴿173﴾
يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمۡ بُرۡهَانٌ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ
وَاَنۡزَلۡنَاۤ اِلَيۡكُمۡ نُوۡرًا مُّبِيۡنًا ﴿174﴾
فَاَمَّا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا بِاللّٰهِ وَاعۡتَصَمُوۡا بِهٖ
فَسَيُدۡخِلُهُمۡ فِىۡ رَحۡمَةٍ مِّنۡهُ وَفَضۡلٍ ۙ وَّيَهۡدِيۡهِمۡ
اِلَيۡهِ صِرَاطًا مُّسۡتَقِيۡمًا ﴿175﴾

| | |
|---|---|
| (176) ఓ ప్రవక్తా! ప్రజలు నిన్ను "కలాలా" విషయంలో తీర్పు కోరుతున్నారు. అల్లాహ్ మీకు ఈ తీర్పు ఇస్తున్నాడు అని చెప్పు. ఒక మనిషి గనక సంతానం లేకుండా మరణిస్తే, అతనికి ఒక సోదరి ఉంటే అప్పుడు ఆమె అతని ఆస్తిలో సగభాగం పొందుతుంది. సోదరి గనక సంతానం లేకుండా మరణిస్తే ఆమె సోదరుడు ఆమెకు వారసుడౌతాడు. ఒకవేళ మృతునికి ఇద్దరు సోదరీమణులైతే వారు అతని ఆస్తిలోని మూడింట రెండు భాగాలకు హక్కుదారులు అవుతారు. ఒకవేళ సోదరీసోదరులు అనేకులు ఉన్నట్లయితే స్త్రీలకు ఒక భాగం పురుషులకు రెండు భాగాల చొప్పున లభిస్తాయి. అల్లాహ్‌యే మీ కొరకు తన ఆజ్ఞలను విశదపరుస్తున్నాడు. మీరు మార్గం తప్పకుండా ఉండేందుకు. అల్లాహ్ అన్ని విషయాలు తెలిసినవాడు. | يَسْتَفْتُوْنَكَ ؕ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِى الْكَلٰلَةِ ؕ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَهٗۤ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَاۤ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهَا وَلَدٌ ؕ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ مِمَّا تَرَكَ ؕ وَاِنْ كَانُوْۤا اِخْوَةً رِّجَالًا وَّنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمٌ ﴿176﴾ 24 ع 5 4 |

163 – 176 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఈసా మరియు ముహమ్మద్ (స) ను తిరస్కరిస్తూ తమను విశ్వాసులుగా భావించేవారని వివరించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసి అవడానికి ప్రవక్తలందరినీ విశ్వసించాలని, ఈసా (అ)ని తిరస్కరించినా అవిశ్వాసి అవుతారని ముహమ్మద్ (స)ని తిరస్కరించినా తిరస్కారి అవుతారని మరియు వాళ్ళని ప్రవక్తలుగా విశ్వసించకపోయినా కాఫిర్ (తిరస్కారి) అవుతారని, మరణానంతరం నరకంలోకి వెళతారని విశదపరచబడింది.

ఇంకా ఈసా (అ) విషయంలో హద్దులు దాటవద్దని ఆదేశించబడింది. ఆయన్ని అల్లాహ్ కుమారుడుగా అనకూడదని ఉపదేశించబడింది. ఎందుకంటే ఆయన అల్లాహ్ సంతానం కాదు. ఆయన మర్యమ్(అ) కుమారులు. ఇంకా అల్లాహ్ యూదులను ఈసా (అ) వ్యభిచారం వల్ల కలిగిన సంతానం అని అనవద్దని ఆదేశించాడు. ఎందుకంటే ఆయన అల్లాహ్ ప్రవక్త మరియు అల్లాహ్ దాసులు.

163 : వారు ఖుర్ఆన్ ఒకేసారి ఎందుకు అవతరింపబడలేదు? 23 సంవత్సరాలలో ఎందుకు అవతరింపబడింది? అని అనేవారు. వారి వ్యతిరేకత, నిరసనకు సమాధానం ఇవ్వబడింది.

వహీ అనేది క్రొత్త విషయమేమీ కాదని, వహీ గురించి అరబ్ ప్రజలు విగ్రహారాధకులు కూడా ఎరుగుదురని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. అల్లాహ్‌తఆలా ఇబ్రాహీం (అ)పై వహీ అవతరింపజేశాడు. మూసా (అ)పై అవతరింపబడిన విషయం యూదులకు కూడా తెలుసు. ఈసా (అ)పై అవతరింపబడిన విషయం క్రైస్తవులకు కూడా తెలుసు. ప్రవక్తలందరిపైన అనేకవిధాలుగా వహీ అవతరింపబడింది. వహీని తిరస్కరించడం, విశ్వసించకపోవడం

మానవుని గొప్ప పొరపాటు. ఆయిషా (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు: హారిస్ బిన్ హెషామ్ రసూలుల్లాహ్‌తో తమపై వహీ ఎలా అవతరింపబడుతుంది? అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) "ఒక్కోసారి గంటల శబ్దం రూపంలో, ఒక్కోసారి దైవదూత వచ్చి బోధిస్తాడు. ఒక్కోసారి దైవదూత మానవ రూపంలో వచ్చి నాతో మాట్లాడతాడు. ఆ మాటలను నేను గుర్తుంచుకుంటాను" అని చెప్పారు. ఆయిషా (రజి) ఇలా అంటున్నారు : "చలి కాలంలో కూడా ఆయన (స)పై వహీ ఆవరించినా, తరువాత ఆయన (స) నుదుటిపై చెమట కనిపించేది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2)

**తీర్పు దినంనాడు ఎవరు మన్నించబడరు?**

165 – 166 : అల్లాహ్‌తఆలా విశ్వాసులకు శుభవార్త నివ్వడానికి తిరస్కారులకు భయపెట్టటానికి నిరంతరంగా ప్రవక్తలను ప్రభవింపజేసాడు. ప్రజలు తీర్పుదినం నాడు తమ అసహాయతను తెలుపడానికి మీకు ఏది ప్రీతికరమైనదో, ఏది కాదో మాకు ఏమాత్రం తెలియదు. తెలిస్తే మేం తప్పకుండా ఆచరించేవాళ్ళం. అల్లాహ్‌తఆలా ప్రవక్తలను మహిమలు ఇచ్చి పంపించాడు. ప్రవక్తలు వచ్చి రుజుమార్గం గురించి బోధించారు. ఇప్పుడు దాన్ని విశ్వసించటంలో ఎవరికీ ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండరాదు. ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "కొందరు యూదులు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – అల్లాహ్ సాక్షి! నేను అల్లాహ్ ప్రవక్తనని మీకు తెలుసు." వారన్నారు – "దీన్ని గురించి మాకు తెలియదు." ఆ సమయంలో ఈ ఆయత్ అవతరించింది.

**"రుజుమార్గానికి దూరంగా ఉండేవాళ్ళకు మార్గమే లేదు."**

167 : అంటే యూదులు అని అర్థం. వీరు విశ్వసించేవారు కాదు, ఇంకా ఇతరులను విశ్వసించకుండా చేసేవారు. ఈ ప్రవక్త గురించి మా గ్రంథాల్లో ఏమీ లేదు అని అనేవారు లేదా దైవదౌత్యం హారూన్ నుండి దావూద్ వరకు పరిమితం లేదా ఈసా ప్రవక్త (అ) తెచ్చిన ధర్మం రద్దు చేయబడదు అని ప్రగల్భాలు పలికేవారు. వారి ఈ విధమైన ప్రయత్నాలను ఖుర్ఆన్ మార్గభ్రష్టత్వంగా పేర్కొంది.

168 : వారి ఈ మార్గభ్రష్టత్వాన్ని ఎత్తిచూపిన తరువాత, వారి శిక్షను గురించి తెలియజేయబడుతుంది. పాపాలకు పాల్పడినా లేదా అంతిమ ప్రవక్త గుణాలను ప్రస్తావించకుండా అతన్ని తిరస్కరించినా లేదా ప్రజలను ఇస్లాం మార్గం నుండి ఆపి వారిపై అత్యాచారం చేయడం.

169 : తిరస్కారభావంతో మరణించినా చావుకు ముందు పశ్చాత్తాపం చెందకుండా ఉంటే నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. అందులో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. ఇదంతా అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు. అందువల్ల ఇప్పుడు కూడా వారికి అవకాశం ఉంది, వారు తమ పాపాలను వదలి ప్రవక్త (స) ను అనుసరించాలి.

170 : అంటే మీ తిరస్కార వైఖరి వల్ల అల్లాహ్‌కు ఎలాంటి నష్టం లేదు. ఒకవేళ మీరంతా తిరస్కరించినా అల్లాహ్‌కు ఎలాంటి నష్టము లేదు. అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉంది. అల్లాహ్ తఆలా ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు, "ఓ నా దాసులారా! ఒకవేళ మీ మానవులు, జిన్నులు కలసి మీ అందరిలోకీ గొప్ప నిష్ఠాపరుని హృదయంలా మారిపోయినా, నా రాజ్యంలో రవ్వంత అధికం అవదు. ఒకవేళ మీరంతా కలిసి పాపాత్ములైనా నా రాజ్యంలో రవ్వంత కొరత ఏర్పడదు. ఓ నా దాసులారా! మీరంతా ఒక మైదానంలో ప్రోగై నన్ను ఎంత అర్థిస్తే, నేను ప్రతీ ఒక్కరికీ వారడిగినంత ఇచ్చినా నా ఖజానాలో కేవలం సముద్రంలో ఒక చుక్కంత మాత్రమే తగ్గుతుంది." (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం. 4674 – అహ్సనుల్ బయాన్)

**ధర్మం విషయంలో అతిగా ప్రవర్తించడం :**

అతిగా ప్రవర్తించడమంటే ఏ విషయాన్నైనా సమర్థించడంలో గాని బలపరచడంలో గాని హద్దులు మీరటం

అని భావం. ధర్మం విషయంలో ఒక వస్తువును దాని స్థాయి కన్నా అధికంగా చేసి ప్రవర్తించటం ఒక వ్యక్తి లేదా ఒక పండితుని స్థానానికి మించి ప్రవర్తించడం. ప్రవక్తలను వారి స్థాయికి మించి అధికంగా గౌరవం, ప్రేమలో హద్దులు మీరటం మానవుడ్ని అల్లాహ్ కుమారుడుగా, మానవుణ్ని అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం మొదలైనవి.

పెద్దలను గౌరవించటం ధర్మసమ్మతమే. కాని హద్దు మీరి వారిని ప్రార్థించటం ఉజైర్‌ని అల్లాహ్ కుమారులుగా నిర్ణయించారు. క్రైస్తవులు ధర్మం విషయంలో హద్దులు మీరి ఈసా (అ)ని అల్లాహ్ కుమారులుగా పరిగణించారు. ముస్లిములు కూడా ధార్మిక విషయాల్లో హద్దులు మీరి అల్లాహ్ భక్తులను అల్లాహ్‌కు సమానంగా నిలబెట్టారు. సత్యాన్ని వాస్తవాన్ని తెలుసుకుని వాటిపై అమలు చేయడంలోనే మానవుని సాఫల్యం ఉంది. మితిమీరుట వాస్తవానికి విరుద్ధమైనది. హద్దులు మీరటం అనేది వాస్తవం కాదు. హద్దులు మీరేవారు, దానిపై అమలు చేసేవారు సాఫల్యం పొందరు. హద్దులు మీరటం వల్ల జంతువులను దైవంగా, రాళ్ళను దైవంగా, సముద్రాలను నదులను దైవంగా కొలవటం జరుగుతుంది.

171 : ప్రవక్తల పట్ల అతిగా ప్రవర్తించకండి. గ్రంథ ప్రజలను ప్రవక్తల పట్ల అతిగా ప్రవర్తించడం నుండి నివారించబడింది. ఈ విషయంలో వీళ్ళు చాలా ముందున్నారు. ఈసా (అ) పట్ల అతిగా ప్రవర్తించారు. ఆయన్ని ఆయన స్థానం నుండి తీసి దైవత్వ స్థానానికి తీసుకువెళ్ళారు. ఈ దురదృష్టవంతులు దైవంలా ఆయన్ని ఆరాధిస్తున్నారు. గ్రంథ ప్రజలు తమ పండితులను ప్రభువులుగా చేసుకున్నారు. వారి ప్రతి మాటనూ వినేవారు. అది ధర్మమైనా, అధర్మమైనా. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : గ్రంథ ప్రజలు ఈసా (అ) పట్ల అతిగా ప్రవర్తించినట్లు నా విషయంలో అతిగా ప్రవర్తించకండి. నేను కేవలం అల్లాహ్ దాసుణ్ని మరియు ఆయన ప్రవక్తను." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1389)

అనస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఒక వ్యక్తి వచ్చి ప్రవక్త పట్ల అతిగా ప్రవర్తించాడు. ఓ ముహమ్మద్! ఓ మా నాయకుడా! మా నాయకుని కుమారుడా! ఓ సర్వోత్తముడా! ......" అప్పుడు ప్రవక్త (స) "మీరు పలుకుతున్న మాటలపై ఆలోచించండి. షైతాన్ మిమ్మల్ని పొరపాట్లకు గురిచేస్తాడు. నేను అబ్దుల్లాహ్ కుమారుణ్ని, దేవుని దాసుణ్ని మరియు ఆయన ప్రవక్తను. అల్లాహ్ సాక్షి! దేవుడు నన్ను ప్రతిష్ఠించిన స్థానం నుంచి మరింత పైకెత్తటాన్ని నేను ఇష్టపడను." (ముస్నదె అహ్మద్ – హ.నెం. 12551) గ్రంథ ప్రజల ఈ చెడు ఆచారాలు, తిరస్కారం, సాటి కల్పించడం వంటి విషయాలకు ముస్లిములు కూడా గురయ్యారు. ముస్లిములు తమ ప్రవక్తను దైవంగా భావిస్తున్నారు. ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సమానులుగా నిలబెడుతున్నారు. ఇది అల్లాహ్‌కి అవమానం కాదా? మరియు ప్రవక్త పట్ల అతిగా ప్రవర్తించటం కాదా? అల్లాహ్‌ను అతని ప్రవక్తను ప్రేమించటం అంటే అతిగా ప్రవర్తించటం కాదు. అల్లాహ్ తఆలా మనందరికీ జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించుగాక! (ఆమీన్).

అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించకండి మరియు అతనిపై అభాండాలు వేయకండి. అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలు అంటగట్టరాదని, అతనికి భార్యాబిడ్డలను కల్పించరాదని హెచ్చరించబడింది. అన్ని విషయాలలో అతనికి అతనే సాటి. అతను తప్ప వేరే దైవం గాని, పోషించేవాడు గాని లేదు. ఆయనే విశ్వసృష్టికర్త. ఈసా (అ) అల్లాహ్ దాసులు మరియు అతని ప్రవక్త మాత్రమే. ఈసా (అ) అల్లాహ్‌చే పంపబడిన ఒక ఆత్మ మాత్రమే. విశ్వంలోని అందరూ అల్లాహ్ సృష్టితాలే. ఈసా (అ) తండ్రి లేకుండా జన్మించారు. అందువల్ల అతన్ని కలిమతుల్లాహ్ అంటారు.

"ఈసా బిన్ మర్యమ్ కేవలం అల్లాహ్ ప్రవక్త మాత్రమే. అతనికన్నా ముందు కూడా ప్రవక్తలు ప్రభవింపబడ్డారు. అతని తల్లి సత్యవతి, ఇద్దరూ ఆహారం తినేవారు." (అల్ మాయిదా 5/75) "అల్లాహ్ వద్ద ఈసా, ఆదమ్ వంటి వారు. ఆయన మట్టితో సృష్టించబడ్డారు." (ఆలి ఇమ్రాన్ 3/56) "ఆమె తన మానాన్ని కాపాడింది. మేము ఆమె

గర్భంలో ఆత్మను ఊదాము.” (అల్ అంబియా 21/91) మేము ప్రపంచ ప్రజల కొరకు ఆమెను, ఆమె కుమారుణ్ని ఒక సూచనగా చేసాము. అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త గురించి అల్లాహ్ ఒక్కడనీ అతనికి సంతానం లేరని అతనికి భార్య లేదని విశ్వసించండి. ఈసా (అ) అల్లాహ్ దాసులని మరియు అతని ప్రవక్త అని విశ్వసించండి. ఈసాను మరియు అతని తల్లిని దైవత్వంలో చేర్చకండి. అల్లాహ్ తఆలా ఇలాంటి విషయాలకు అతీతుడు.” “అల్లాహ్‌ని ముగ్గురిలో ఒకడని భావించకండి. అల్లాహ్ ఒక్కడే, అతనికి సాటి ఎవరూ లేరు.” (మాయిదా 72) ఇలా అనేవారు అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించినవారౌతారు. ఇంకా అల్లాహ్‌యే ఈసా బిన్ మర్యమ్ అని అనేవారు కూడా తిరస్కారులయ్యారు.”

క్రైస్తవుల మూఢనమ్మకాలు :

అజ్ఞానం వల్ల క్రైస్తవుల వద్ద ఎలాంటి హద్దులు నిబంధనలు లేవు. తిరస్కారం మరియు బహుదైవారాధనలో తమ మూఢనమ్మకాల ద్వారా అంధకారంలో తచ్చాడుతున్నారు. వీరిలో కొందరు ఈసాయే అల్లాహ్ అని, మరికొందరు ఈసా అల్లాహ్‌కు సమానులు అని, మరికొందరు ఈసా అల్లాహ్ కుమారులని భావిస్తున్నారు. వీరి అభిప్రాయాలు వివిధ రకాలుగా ఉన్నాయి.

క్రైస్తవుల తెగలు : క్రైస్తవుల ప్రఖ్యాత పండితుడు సయీద్ బిన్ బితిరీఖ్ (అలెగ్జాండ్రియా) ఇలా వ్రాస్తున్నాడు : సుమారు 400 హిజ్రీలో ఒక సమావేశం జరిగింది. ఆ సమావేశంలోని చర్చనీయాంశం “అమానతె కుబ్రా” (పెద్ద అప్పగింత). ఇందులో ప్రముఖ పండితులు పాల్గొన్నారు. ఈ సమావేశం ఫలస్తీన్ కాలంలో ఏర్పాటు చేయబడింది. దీన్ని పలస్తీనాలో స్థాపించారు. ఇందులో 2000 కన్నా అధికంగా పాదరీలు పాల్గొన్నారు. వీరిలో విభేదాలు ఉండేవి. వీరు వివిధ వర్గాలుగా ఉండేవారు. అక్కడి రాజు అన్నిటికంటే అధికంగా 318 వ్యక్తులు గల వర్గాన్ని ఎంచుకున్నాడు. వారందరి అభిప్రాయం ఒకటిగా ఉండేది. రాజు ఈ వర్గాన్ని బలపరిచాడు. ఎందుకంటే ఆ రాజు వివేకవంతుడు మరియు దూరదృష్టి కలవాడై ఉండేవాడు. ఈ 318 వ్యక్తుల వర్గం ఆధిక్యత పొందింది. వారికోసం చర్చి ఏర్పాటు చేయబడింది. గ్రంథాలు అనువదించారు. శాసనాలు రూపొందించారు. చిన్న వయసునుంచే నవతరంలో ఆధ్యాత్మికతను జనింపజేసే బాధ్యత వారికి అప్పగించబడింది. దీన్ని అనుసరించేవారు మల్కానీయులు అని పిలువబడేవారు. రెండవ సదస్సులో యాఖూబియా వర్గం, మూడవ సదస్సులో నస్తూరియా వర్గం పుట్టుకువచ్చాయి. ఈ మూడు వర్గాల మధ్య కూడా చాలా తీవ్రమైన అభిప్రాయభేదాలు పొడసూపాయి. ఒండొకరిని అవిశ్వాసులుగా సంబోధించుకున్నారు ......

172 : ఈ వాక్యంలో ఈసా (అ) గురించి క్రైస్తవుల మూఢనమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా అల్లాహ్ సాక్ష్యం ఇస్తున్నాడు. ఆయన అల్లాహ్ దాసులు తప్ప ఇంకేమి కాదు. అల్లాహ్ దాస్యం గౌరవమయిన స్థానం. దానికి వారు గర్వించాలి. అల్లాహ్ తఆలా దైవదూతల గురించి కూడా వారు దాసులని సాక్ష్యమిచ్చాడు.

173 : ఈ వాక్యంలో ఎవరు అల్లాహ్ దాస్యాన్ని తిరస్కరిస్తారో మరియు అహంకారుల్లా ప్రవర్తిస్తారో వారిని తీర్పుదినం నాడు సమావేశపరచి వారి గురించి తీర్పు చేయును.

వెనుకటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ ప్రార్థనను తిరస్కరించినవారిని హెచ్చరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లో విశ్వసించిన వారికి సత్కార్యాలు చేసేవారికి శుభవార్త ఇవ్వబడింది. వారి సత్కార్యాల ఫలితం సంపూర్ణంగా ఇవ్వబడుతుంది. చివరగా అల్లాహ్ ప్రార్థన నుండి తిరస్కరించిన వారి పరిణామం తెలుపబడింది. అల్లాహ్ వారిని కఠినంగా శిక్షిస్తాడు. మరియు తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ సహాయ సహకారాలు అందించలేరు.

174 : తిరస్కారుల మూఢ నమ్మకాలను ఖండించిన తరువాత అల్లాహ్ మానవులందర్ని అంతిమ ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించమని ఆదేశించాడు. దైవదౌత్యాన్ని దృఢపరిచే వాదం ముగిసింది. సత్యాన్ని ప్రస్ఫుటం చేసేవాడు రానే వచ్చాడు అని తెలియజేశాడు.

ఎవరు అల్లాహ్‌ను విశ్వసించి కార్యాలన్నింటిలో అతన్ని నమ్ముదురో వారిని కనికరించి స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేయును. మరియు వారి తరగతులను ఉన్నతంగా చేయును. వారిని రుజుమార్గం ప్రసాదించును. ఇబ్నె కసీర్ విశ్వాసుల ప్రత్యేకతను గురించి తెలుపుతూ వారు ఇహలోకంలో రుజుమార్గంపై ఉంటారు. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వారిని స్వర్గం చేరే మార్గాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. (తయ్‌సీరుర్రహ్మాన్)

176 : కలాలా గురించి పైన పేర్కొనడం జరిగింది. కలాలా అంటే తండ్రి లేదా కొడుకు లేని వ్యక్తి అని అర్థం. తరువాత అతని ఆస్తి గురించి ప్రస్తావించబడింది. కొందరు కలాలా అంటే కొడుకు లేని వ్యక్తి అంటే తండ్రి ఉన్నవాడు అని అంటారు. కాని ఇది సరికాదు, మొదటి అర్థమే సరైనది. తండ్రి ఉండగా చెల్లెలు వారసురాలు అవదు. తండ్రి చెల్లెల్ని వారసురాలు కానివ్వడు. కాని ఇక్కడ అల్లాహ్ చెల్లెలు ఉంటే సగభాగానికి వారసురాలు అవుతుంది, అంటే కొడుకుతో పాటు అతని తండ్రి కూడా లేనివాడు.

కొడుకు అంటే కొడుకు మరియు మనవడు. ఇదేవిధంగా చెల్లెలు అంటే తండ్రి ఒకరై ఉండాలి. హదీసుల్లో మాత్రం కలాలా చెల్లెలుతో పాటు కూతురు ఉంటే కూతురుకి సగం, చెల్లెలుకి సగం, మరియు కూతురు మరియు మనవరాలు ఉంటే కూతురికి సగం మనవరాలికి 6వ వంతు మరియు చెల్లెలుకి మూడవ వంతు ఇవ్వబడుతుంది అని ఉంది. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే చనిపోయిన వారి సంతానం ఉంటే చెల్లెలికి ఏమీ దక్కదు. ఒకవేళ కొడుకు ఉంటే ఏమీ దక్కదు. ఒకవేళ కూతురు ఉంటే చెల్లెలికి మిగిలింది లభిస్తుంది. కూతురు ఉంటే మిగిలిందాంట్లో సగం, ఒకరికన్నా ఎక్కువ ఉంటే మూడవ వంతు లభిస్తుంది.

ఇదేవిధంగా తండ్రి కూడా లేనప్పుడు – ఎందుకంటే తండ్రి, సోదరునికి దగ్గరివాడు, తండ్రి ఉన్నప్పుడు సోదరుడు వారసుడు కాడు. ఒకవేళ కలాలా స్త్రీ భర్త లేదా తల్లి లేదా సోదరుని వంతు పోగా మిగిలిందానికి సోదరుడు వారసుడౌతాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

ఇద్దరికన్నా అధికంగా సోదరీమణులు ఉన్నా ఇదే విధంగా చేయాలి. కలాలా వ్యక్తి ఇద్దరు లేదా ఇద్దరికన్నా ఎక్కువ చెల్లెళ్ళు ఉంటే వారికి మొత్తం ఆస్తిలో 2/3వ వంతు లభిస్తుంది.

అంటే కలాలా వారసులు (స్త్రీ, పురుషులు) ఉంటే ఒక పురుషునికి ఇద్దరు స్త్రీల వంతు ప్రకారం ఆస్తి పంచిపెట్టబడుతుంది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 5. అల్ మాయిదా పరిచయం

సూరతుల్ మాయిదా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 120 ఆయత్‌లు మరియు 16 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరా 15వ రుకూలో "మాయిదహ్" అనే పదం వచ్చింది. మాయిదా అంటే భోజనం చేసే చాప. ఒకసారి హవారీలు ఈసా (అ)తో మీ ప్రభువు మాపై అన్న పానీయాలతో చాపను అవతరింపజేయగలడా అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఈసా (అ) మీరు విశ్వాసులే అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడండి అన్నారు. దానికి వారు, మేము అందులో నుండి తింటాము. మరియు తృప్తి చెందుతాము. మీరు మాతో సత్యం పలికారని మాకు పూర్తిగా నమ్మకం కలుగుతుంది. మరియు మేము కూడా సాక్షులలో చేరుదుము అన్నారు. ఈసా (అ) వారితో ఇలాంటి ప్రశ్నలు వేయరాదని హెచ్చరించారు. ఎందుకంటే మోజిజా (మహిమ) అవతరించబడిన తరువాత విశ్వసించకపోతే దైవశిక్షకు గురవుతారంటూ వారిని వారించారు, భయపెట్టారు. అప్పుడు వారు దానిని మానుకున్నారు.

సూరె మాయిదా మొదటి వాక్యంలో కట్టుబాట్లు, హద్దులు, నిబంధనలు వివరించబడ్డాయి. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు : "ఓ విశ్వాసులారా! కట్టుబాట్లను పూర్తిగా పాటించండి, మానవుడు అల్లాహ్‌తో కూడా ఒప్పందం చేసుకుంటాడు. అంటే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తానని, అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలనే చేస్తానని మరియు అల్లాహ్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేస్తానని. యూదులు అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానం భంగం చేసారు. అల్లాహ్ దానికి ప్రతీకారంగా వారిని శపించాడు. మరియు వారిని పందులుగా, కోతులుగా చేసాడు. వారిని కఠోర మనస్కులుగా చేసివేసాడు. ఇదే అన్నిటికంటే పెద్ద శిక్ష. ఎందుకంటే కఠోర మనస్కులకు రుజుమార్గ భాగ్యం కలుగదు. యూదుల వలె కాకూడదని ముస్లిములకు బోధించబడుతుంది. ఎవరైనా సరే అల్లాహ్ ఆరాధనలో ఎలాంటి లోటు రానివ్వరాదు. దైవాజ్ఞల్ని తిరస్కరించరాదు. ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని దైవదాసుల్లో ప్రచారం చేయాలి. దీనివల్ల అల్లాహ్ మనల్ని కనికరిస్తాడు. మనకు సహాయం చేస్తాడు. అల్లాహ్ దయవలన ఇహపరలోకాల్లో సాఫల్యం పొందుతాము.

హుజైఫా (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "ఎవరి చేతుల్లో నా ప్రాణం ఉందో, ఆయన సాక్షి! మీరు తప్పకుండా సత్కార్యాల గురించి ఆజ్ఞాపించండి. మరియు దుష్కార్యాల నుండి నివారించండి లేదంటే మీపై అల్లాహ్ శిక్ష అవతరించును. దాన్నుండి తప్పించుకోవటానికి మీరు దుఆలు చేస్తారు, కాని దుఆలు స్వీకరించబడవు." (సహీహ్ తిర్మిజీ – హ.నెం.2169)

అల్లాహ్ తఆలా ఖుర్‌ఆన్‌లో ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు :

మానవులకు మార్గం చూపటానికి ఉనికిలోనికి తీసుకురాబడిన ఉత్తమ సమాజం మీరే. మీరు మంచిని ఆజ్ఞాపిస్తారు. చెడు నుండి ఆపుతారు. (ఆలి ఇమ్రాన్ 110). ఈ వాక్యంలో ముస్లిం వర్గం ఉత్తమ సమాజంగా పేర్కొనబడింది. ఎందుకంటే వీరు మంచిని ఆజ్ఞాపిస్తారు. చెడు నుండి నివారిస్తారు. యూదులు చెడును చూసేవారు కాని చెడు నుండి నివారించేవారు కారు. అందువల్లే వారిని అల్లాహ్

శిక్షించాడు. మరియు వారిని శపించాడు. ముస్లింలందరూ సందేశ ప్రచారంలో పాల్గొనాలి. ప్రతి ఒక్కరూ ధనం ద్వారా, జ్ఞానం ద్వారా, సమయం ద్వారా అనేక రకాలుగా అందరూ కలసి, ధర్మ ప్రచారం చేయాలి.

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు :

“ఎవరికైనా ఒక్క సూక్తి గుర్తున్నా ఇతరులకు తెలియజేయండి.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3202)

ఈనాడు ముస్లిములు అవమానాలకు గురవుతున్నారు. అత్యాచారాలకు గురవుతున్నారు. అనేక బాధలు భరిస్తున్నారు. ఇంకా అల్లాహ్ వైపు నుండి ఎలాంటి సహాయం రావటం లేదు. దానికంతటికీ మూలకారణం మనం అల్లాహ్ ధర్మాన్ని వదలి వేయటమే, అందువల్లే అల్లాహ్ మనకు ఎలాంటి సహాయం చేయుట లేదు.

మాయిదా ప్రత్యేకత :

పదిహేనవ రుకూలోని ఒక వాక్యంలో మాయిదా పదం వచ్చింది. అందువల్లే దీనికి ఈ పేరు వచ్చింది. ఈ సూరాలో 16 రుకూలు, మరియు 120 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి. ఇది మదీనాలో అవతరించింది. రసూలుల్లాహ్ ఒంటెపై ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ఈ సూరా అవతరిచింది. దైవవాణి అవతరించినపుడు ఒత్తిడి పెరిగిపోయేది. ఒంటె భరింపలేకపోయింది. ప్రవక్త (స) క్రిందికి దిగిపోయారు. సూరయె బఖరా, సూర ఆలి ఇమ్రాన్ రెండు ఒకే తరహాకు చెందినవి. వీటిలో చాలావరకు ఆదేశాలు, నమ్మకాలు, ధర్మాల గురించే వివరించడం జరిగింది.

యూదులు మరియు క్రైస్తవులూ ఒప్పందాన్ని భగ్నం చేసినట్లు మీరు చేయకండి. ముస్లిములు అల్లాహ్‌తో చేసిన ఒప్పందాన్ని పూర్తిచేయాలి. హరామ్ నెలలు అంటే రజబ్, జీఖఅదహ్, జిల్ హిజ్జహ్, ముహర్రమ్ నెలలను గౌరవించాలి మరియు అల్లాహ్ చిహ్నాలను గౌరవించాలి. చివరికి ఇహ్‌రామ్ స్థితిలో వేట కూడా నిషేధించబడింది. తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకుల శత్రుత్వం వల్ల అల్లాహ్ చిహ్నాలను అగౌరవపర్చకండి అని ఉపదేశించబడింది.

ప్రత్యేక అంశం : దీని పరంపర సూరె బఖరా నుండి మొదలై ఈ సూరాతో ముగుస్తుంది. ఇందులో సంపూర్ణ షరీఅత్‌తో పాటు దైవాజ్ఞలు, విధులు, నియమాలు, కట్టుబాట్ల స్థాపన ప్రోత్సహించబడింది. షరీఅత్‌ను పరిపూర్ణం గావించటానికి వ్యక్తిత్వ సామూహిక విషయాల గురించి ఆదేశాలు వివరించడంతో పాటు విశ్వాసులను దైవంతో తమ ఒప్పందంపై స్థిరంగా ఉండటాన్ని తాకీదు చేయబడింది. ఈ విషయంలో యూదులు, క్రైస్తవుల్లా కాకూడదని హెచ్చరించబడింది. వాళ్ళు వాగ్దానాలను, కట్టుబాట్లను అధిగమించారు. దీనితో పాటు నూతన ఆచారాలను సృష్టించారు. ఇందులో వీటన్నిటి గురించి బోధించడం జరిగింది. ధార్మిక కట్టుబాట్లను గౌరవించాలని, యూదులు, క్రైస్తవుల్లా కాకూడదని హెచ్చరించబడింది.

﴿ آياتها 120 ﴾ ﴿ 5 سُورَةُ المَائِدَة مَدنِيّة ﴾ ﴿ رُكوعاتها 16 ﴾

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اَوۡفُوۡا بِالۡعُقُوۡدِ ؕ اُحِلَّتۡ لَـكُمۡ بَهِيۡمَةُ الۡاَنۡعَامِ اِلَّا مَا يُتۡلٰى عَلَيۡكُمۡ غَيۡرَ مُحِلِّى الصَّيۡدِ وَاَنۡتُمۡ حُرُمٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحۡكُمُ مَا يُرِيۡدُ ﴿1﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تُحِلُّوۡا شَعَآٮِٕرَ اللّٰهِ وَلَا الشَّهۡرَ الۡحَـرَامَ وَلَا الۡهَدۡىَ وَلَا الۡقَلَاۤٮِٕدَ وَلَاۤ آٰمِّيۡنَ الۡبَيۡتَ الۡحَـرَامَ يَبۡتَغُوۡنَ فَضۡلًا مِّنۡ رَّبِّهِمۡ وَرِضۡوَانًا ؕ وَاِذَا حَلَلۡتُمۡ فَاصۡطَادُوۡا ؕ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَاٰنُ قَوۡمٍ اَنۡ صَدُّوۡكُمۡ عَنِ الۡمَسۡجِدِ الۡحَـرَامِ اَنۡ تَعۡتَدُوۡا ‌ۘ وَتَعَاوَنُوۡا عَلَى الۡبِرِّ وَالتَّقۡوٰى‌ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوۡا عَلَى الۡاِثۡمِ وَالۡعُدۡوَانِ‌ ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ‌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيۡدُ الۡعِقَابِ ﴿2﴾

## 5. అల్ మాయిదా

**ఆయత్‌లు : 120 అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ విశ్వాసులారా! కట్టుబాట్లను పూర్తిగా పాటించండి. మీ కొరకు పశువుల్లాంటి జంతువులన్నీ ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి– క్రింద మీకు తెలుపబోయేవి తప్ప. ఇహ్రామ్ స్థితిలో వేటను ధర్మసమ్మతం చేసుకోకండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తాను కోరినది ఆజ్ఞాపిస్తాడు. (2) విశ్వసించిన జనులారా! దైవ చిహ్నాలను అగౌరవపర్చకండి. నిషిద్ధ మాసాలలో ఏ మాసాన్నీ ధర్మసమ్మతం చేసుకోకండి. ఖుర్బానీ పశువులపై చెయ్యి చేసుకోకండి. అల్లాహ్ మొక్కుబడికి సూచనగా మెడలలో పట్టెడలు కలిగి ఉన్న జంతువులను ముట్టుకోకండి. తమ ప్రభువు అనుగ్రహాన్ని, ఆయన సంతోషాన్ని అన్వేషిస్తూ పవిత్రగృహం (కాబా) వైపునకు పోయేవారి జోలికి పోకండి. కానీ ఇహ్రామ్ స్థితి సమాప్తమయిన తరువాత మీరు వేటాడవచ్చు. మిమ్మల్ని మస్జిదె హరామ్‌కు పోనివ్వకుండా ఒక వర్గం వారు నిరోధించారని వారిపై ఆగ్రహించి ఆవేశంలో మీరూ వారిపై అనుచితమైన దౌర్జన్యానికి పాల్పడకండి. కాని మంచికి దైవభక్తికి సంబంధించిన పనులలో అందరితోనూ సహకరించండి. పాపకార్యాలలో అత్యాచారాలలో ఎవరికీ సహకరించకండి. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. ఆయన శిక్ష చాలా కఠినమైనది.

మాయిదా సూరా 1 – 10 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ముస్లిములకు ఒక సంపూర్ణ ధర్మం ఇవ్వబడిందని, వారిపై అల్లాహ్ అనుగ్రహం పూర్తి అయ్యిందని మరియు దాన్నే ఎంచుకోవడం జరిగిందని తెలుపబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లిములకు వరాలను గుర్తు చేసుకోవాలని, కృతజ్ఞులై ఉండాలని అంటే ఇస్లాం ఆదేశాలను పాటించాలని ఆదేశించబడుతుంది. ఇంకా యూదులు మరియు క్రైస్తవులతోపాటు "మీరు కూడా ఇస్లాం వెలుగు నుండి లాభం పొందండి. మరియు తమ మూఢాచారాలను దూరం చేసుకోమని" బోధించబడింది.

ఇమామ్ రాగిబ్ ఇలా అంటున్నారు : అన్ని రకాల ఒప్పందాలు ఆజ్ఞలుగా పరిగణించబడతాయి. ఇవి మూడు

حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمُ الۡمَيۡتَةُ وَالدَّمُ وَلَحۡمُ الۡخِنۡزِيۡرِ
وَمَاۤ اُهِلَّ لِغَيۡرِ اللّٰهِ بِهٖ وَالۡمُنۡخَنِقَةُ وَالۡمَوۡقُوۡذَةُ
وَالۡمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيۡحَةُ وَمَاۤ اَكَلَ السَّبُعُ اِلَّا مَا
ذَكَّيۡتُمۡ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَاَنۡ
تَسۡتَقۡسِمُوۡا بِالۡاَزۡلَامِ‌ؕ ذٰلِكُمۡ فِسۡقٌ‌ ؕ اَلۡيَوۡمَ
يَٮِٕسَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ دِيۡنِكُمۡ فَلَا
تَخۡشَوۡهُمۡ وَاخۡشَوۡنِ‌ ؕ اَلۡيَوۡمَ اَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ
دِيۡنَكُمۡ وَاَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِىۡ وَرَضِيۡتُ
لَكُمُ الۡاِسۡلَامَ دِيۡنًا‌ ؕ فَمَنِ اضۡطُرَّ فِىۡ مَخۡمَصَةٍ
غَيۡرَ مُتَجَانِفٍ لِّاِثۡمٍ‌ ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ
رَّحِيۡمٌ ﴿3﴾

(3) మీకు ఇవి నిషేధించబడ్డాయి – మృతపశువు, రక్తము, పందిమాంసము, అల్లాహ్ పేరుతో కాక మరెవరి పేరుతోనైనా “జిబహ్” చెయ్యబడిన పశువు. ఊపిరాడక లేక గాయపడి, పైనుండి పడి లేదా దేన్నయినా ఢీకొని లేదా క్రూరమృగం చీల్చగా మరణించిన జంతువు. సజీవంగా ఉండి మీరు జిబహ్ చేసినది తప్ప – బలిపీఠంపై వధించబడినది. ఇంకా పాచికల ద్వారా అదృష్టం తెలుసుకోవడం కూడా మీకు నిషేధించబడింది. ఇవన్నీ పాపకృత్యాలు. ఈనాడు అవిశ్వాసులు మీ ధర్మం గురించి పూర్తిగా ఆశలు వదులుకున్నారు. కనుక మీరు వారికి భయపడకండి, నాకు భయపడండి. ఈనాడు నేను మీ ధర్మాన్ని మీ కొరకు పరిపూర్ణం చేసాను. మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేసాను. మీ కొరకు ఇస్లామ్‌ను మీ ధర్మంగా అంగీకరించాను. అయితే ఎవరైనా ఆకలి వల్ల గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో పాపం వైపునకు మొగ్గకుండా వీటిలోని ఏ వస్తువునైనా తిన్నట్లయితే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు.

يَسۡـــَٔلُوۡنَكَ مَاذَاۤ اُحِلَّ لَهُمۡ‌ ؕ قُلۡ اُحِلَّ لَـكُمُ
الطَّيِّبٰتُ‌ ۙ وَمَا عَلَّمۡتُمۡ مِّنَ الۡجَـوَارِحِ مُكَلِّبِيۡنَ
تُعَلِّمُوۡنَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ‌ فَكُلُوۡا مِمَّاۤ
اَمۡسَكۡنَ عَلَيۡكُمۡ وَاذۡكُرُوا اسۡمَ اللّٰهِ عَلَيۡهِ‌
وَاتَّقُوا اللّٰهَ‌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيۡعُ الۡحِسَابِ ﴿4﴾

(4) ప్రజలు తమ కొరకు ఏది హలాలు చెయ్యబడింది అని అడుగుతున్నారు. ఇలా బోధించు : పరిశుభ్రమైన వస్తువులన్నీ మీ కొరకు హలాల్ చెయ్యబడ్డాయి. మీరు తర్ఫీదు ఇచ్చిన వేట జంతువులు – దేవుడు మీకు ప్రసాదించిన జ్ఞానం ఆధారంగా మీరు వేటాడే తర్ఫీదును ఇచ్చేవి – అవి మీ కొరకు పట్టిన జంతువును కూడా మీరు తినవచ్చును. కాని దానిపై అల్లాహ్ పేరును ఉచ్చరించండి. అల్లాహ్ శాసనాన్ని ఉల్లంఘించేందుకు భయపడండి. లెక్క తీసుకోవటంలో అల్లాహ్‌కు ఎంతో సేపు పట్టదు.

రకాలుగా ఉన్నాయి. 1. మానవునికి అల్లాహ్‌తో ఉన్న ఒప్పందం. ఉదా : విశ్వాసం, విధేయత ధర్మాధర్మాలకు కట్టుబడి ఉండుట. 2. మానవునికి స్వయంగా అతని మనసుతో ఒప్పందం, మొక్కుబడి, ప్రమాణం, 3. ఒక వ్యక్తికి

اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبٰتُ ؕ وَطَعَامُ الَّذِيْنَ
اُوْتُوا الْكِتٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ ۪ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ
لَّهُمْ ۫ وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الْمُؤْمِنٰتِ
وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ
قَبْلِكُمْ اِذَاۤ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ مُحْصِنِيْنَ غَيْرَ
مُسٰفِحِيْنَ وَلَا مُتَّخِذِيْۤ اَخْدَانٍ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ
بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهٗ ۫ وَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ
الْخٰسِرِيْنَ ۧ ﴿5﴾ ع 1 5 5

(5) ఈనాడు మీ కొరకు పరిశుభ్రమైన వస్తువులన్నీ హలాల్ చెయ్యబడ్డాయి. గ్రంథ ప్రజల భోజనం మీకు, మీ భోజనం వారికి ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి. మంచి నడవడి గల స్త్రీలు కూడా మీకు హలాల్, వారు విశ్వాసుల వర్గానికి చెందినవారైనా లేక మీకు పూర్వం గ్రంథం పొందిన జాతులకు చెందినవారైనా సరే. కాని మీరు వారి మహరును చెల్లించి వివాహం చేసుకొని వారికి రక్షకులు కావాలి. అంతేగాని వారితో కామక్రీడలకు పాల్పడటం గాని, దొంగచాటు సంబంధాలను పెంచుకోవటం గాని చెయ్యరాదు. విశ్వాస వైఖరిని అవలంబించటానికి తిరస్కరించేవాడు తన జీవితంలో సాధించినదంతా వ్యర్థం అవుతుంది. ఇంకా అతను పరలోకంలో దివాలా తీస్తాడు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ
فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ
وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى
الْكَعْبَيْنِ ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ؕ وَاِنْ
كُنْتُمْ مَّرْضٰۤى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ
مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً
فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ
وَاَيْدِيْكُمْ مِّنْهُ ؕ مَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ
مِّنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ يُّرِيْدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ
نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿6﴾

(6) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు నమాజు కొరకు సిద్ధమైనప్పుడు మీ ముఖాలను, చేతులను, మోచేతుల వరకు ప్రక్షాళనం చేసుకోండి. తలపై చేతులతో తుడుచుకోండి. కాళ్ళను చీలమండల వరకు కడుక్కోండి. మీరు అపరిశుద్ధంగా ఉంటే స్నానం చేసి పరిశుద్ధులవ్వండి. మీరు గనుక అనారోగ్యంగా ఉన్నా లేదా ప్రయాణ స్థితిలో ఉన్నా లేదా మీలో ఎవరైనా కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని వస్తే లేదా మీరు స్త్రీలను ముట్టుకుంటే అప్పుడు నీరు లభించని పక్షంలో పరిశుభ్రమైన మట్టితో విధిని నిర్వహించండి. దానిపై చేతులతో కొట్టి మీ ముఖాలపై చేతులపై తుడుచుకోండి. మీకు కష్టం కలిగించటం అల్లాహ్ ఉద్దేశ్యం కాదు. ఆయన మిమ్మల్ని పరిశుద్ధపరచ గోరుతున్నాడు. మీపై తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేయగోరుచున్నాడు. మీరు కృతజ్ఞులవుతారని.

وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُم بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿7﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا ۚ اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿8﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۙ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿9﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿10﴾

(7) అల్లాహ్ మీకు అనుగ్రహించిన వరాన్ని గుర్తుచేసుకోండి. ఆయన మీ నుండి తీసుకున్న దృఢమైన ప్రమాణాలన్నీ మరువకండి. అప్పుడు మీరు ఇలా అన్నారు : ''మేము విన్నాము, విధేయులమయ్యాము.'' అల్లాహ్‌కు భయపడండి. అల్లాహ్ హృదయాలలో ఉన్న మర్మాలు కూడా తెలిసినవాడు. (8) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ కొరకు సత్యంపై స్థిరంగా ఉండండి. న్యాయానికి సాక్షులుగా ఉండండి. పరవర్గంతో ఉన్న వైరం కారణంగా మీరు ఆవేశానికి లోనయి న్యాయాన్ని త్యజించకండి. న్యాయం చెయ్యండి. ఇది దైవభక్తికి చేరువైనది. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (9) విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి, వారి పాపాలకు క్షమాభిక్ష మరియు గొప్ప బహుమానం లభిస్తాయని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసాడు. (10) కాని అవిశ్వాసానికి పాల్పడేవారు, అల్లాహ్ ఆయత్‌లను నిరాకరించేవారు నరకానికి పోతారు.

– మరొక వ్యక్తికి మధ్య గల ఒప్పందం. ఇందులో అన్ని రకాల ఒప్పందాలు వస్తాయి. ఇద్దరు వ్యక్తుల లేదా ఇరు వర్గాల లేదా ఇరు దేశాల మధ్య ఉండే సంబంధాలు.

వివరణ 1 – 10 ఆయత్‌లు : 1. అల్లాహ్ తఆలా ఈ ఆయత్‌లో ముస్లిములనుద్దేశించి అయిదు విధులను గురించి వివరించాడు. 1. ఒప్పందాలు, కట్టుబాట్లను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. 2. పశువుల మాంసం ధర్మసమ్మతం చేయబడింది. 3. కొన్ని పశువుల మాంసం ధర్మసమ్మతం కాదు (అవి ముందు వస్తాయి.) 4. ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనినవారికి కాబా సరిహద్దుల్లో వేట నిషేధం 5. ముహ్రిమ్ కాని వారు : వారి కొరకు హద్దుల వెలుపల వేటాడటం, 'ఉఖుద్' అనే ఈ పదం సామాన్యమైనది. అంటే మానవులపై విధించిన సమస్త ఆజ్ఞలు, మరియు సమాజంలో మానవుల కొరకు నియమించబడిన వ్యవహారాల ఆదేశాలు. బహీమ అనేది మేసే ప్రతి చతుష్పాదానికి వర్తిస్తుంది. అంటే ఇది ఒంటె, ఆవు, గొర్రె, మేకలకు వర్తిస్తుంది. ఇబ్నె అబ్బాస్ మరియు హసన్ బస్రీ దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. అంటే మీ కొరకు, ఈ జంతువులు హలాల్. సింహం, పులి లాంటి గోర్లు ఉన్న జంతువులకు ఇది వర్తించదు. ఖుర్ఆన్ హదీసులు ప్రస్తావించిన వాటిని తినటం ధర్మసమ్మతం అవుతుంది. ఉదా : జింక, అడవి గాడిద మొదలైనవి. ఇలా ఆదేశించబడింది :

“ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలకండి : వహీ ద్వారా నాకు ఇవ్వబడిన ఆజ్ఞలలో ఇందులో ఏదీ నిషిద్ధం కాదు. ఒక్క చనిపోయిన జంతువు తప్ప.” (అల్ అన్ ఆమ్ : 145)

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు :

"కోరలు ఉన్న ప్రతి క్రూర జంతువు మరియు అడవి పక్షులు నిషేధించబడ్డాయి." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.3574) దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, ఇది తప్ప మిగతావి అన్నీ ధర్మసమ్మతం అని అర్థం. కొంతమంది సహాబీలు ఈ ఆయత్ ద్వారా జిబహ్ చేయబడిన జంతువు గర్భంలో ఉన్న పిల్లను కూడ ధర్మసమ్మతంగా భావించారు. అంటే ఏ జంతువుల గురించి ఖుర్ఆన్ మరియు సున్నత్‌లో నిషేధం వివరించబడిందో అవి ఇందులోకి రావు. సూరె మాయిదా వాక్యం : "మీకు ఇవి నిషేధించబడ్డాయి. మృతపశువు, రక్తము, పందిమాంసము, అల్లాహ్ పేరుతో కాక మరెవరి పేరుతోనైనా "జబహ్" చెయ్యబడిన పశువు. ఊపిరాడక లేక గాయపడి, పైనుండి పడి లేదా దేన్నయినా ఢీకొని లేదా క్రూరమృగం చీల్చగా మరణించిన జంతువు. సజీవంగా ఉండి మీరు జిబహ్ చేసినది తప్ప బలిపీఠంపై వధించబడినది." (మాయిదా : 3)

(3) "హుర్రిమత్ అలైకుముల్ మైతత" – ప్రవక్త (స) యొక్క ప్రతీ ఆజ్ఞ దైవగ్రంథం పరిధిలోనికి వస్తుంది. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స) నిషేధించిన జంతువులు పక్షులు, ఏకగ్రీవంగా పండితులందరూ ఏకీభవిస్తున్నారు. ఒక హదీసులో ఒక వ్యక్తి వచ్చి, ప్రవక్త (స)తో ఇలా అన్నాడు : "ఓ ప్రవక్తా! నా కొడుకు ఫలానా ఇంట్లో పనిచేస్తున్నాడు. అతని భార్యతో వ్యభిచారం చేసాడు. దీన్ని గురించి తీర్పు తెలుపండి."

"మీ మధ్య దైవగ్రంథం ప్రకారం తీర్పు చేస్తాను. అయితే దీన్ని గురించి ఖుర్ఆన్‌లో ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు," అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు : "ఇహ్‌రామ్ స్థితిలో వేట నిషేధించబడినది." ఆ తరువాత ఇలా అన్నారు, అల్లాహ్ తాను కోరినది ఆజ్ఞాపిస్తాడు. ఎందుకంటే ఆయన సర్వాధికారి. అందువల్లనే అల్లాహ్ అజ్ఞానకాలపు ఆచారాలకు వ్యతిరేకంగా ఆజ్ఞాపించాడు. (తైసిరుర్రహ్మాన్)

రెండవ వాక్యం : రెండవ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ చిహ్నాలను గౌరవించండని విశ్వాసులకు తాకీదు చేయబడింది. చిహ్నాల గురించి మౌలానా సయ్యిద్ అబుల్ ఆలా మౌదూదీ గారు ఇలా వ్రాస్తున్నారు : ఒక విధానానికి లేక ఒక విశ్వాసానికి లేక ఒక ఆలోచన ఆచరణల పంథాకు ప్రాతినిధ్యం వహించే ప్రతి వస్తువు దాని యొక్క చిహ్నం "షిఆర్" అనబడుతుంది. ప్రభుత్వం పతకాలు, సైన్యం, పోలీసులు, మొదలైన వారి యూనిఫాం, నాణేలు, కరెన్సీ నోట్లు, స్టాంపులు ప్రభుత్వాల చిహ్నాలు చర్చి, బలిపీఠం, శిలువ క్రైస్తవ మతానికి చిహ్నాలు. పిలకజుట్టు, జంధ్యం, దేవాలయం బ్రాహ్మణత్వం చిహ్నాలు. ఒకవేళ ఒక వ్యక్తి ఒక వ్యవస్థ చిహ్నాలలోని దేనినయినా అవమానపరిస్తే అతడు అసలు ఆ వ్యవస్థ పట్ల శత్రుత్వం కలిగి ఉన్నాడని సూచిస్తుంది. ఒకవేళ ఆ చిహ్నాలను కించపరిచే వ్యక్తి స్వయంగా ఆ వ్యవస్థకు చెందిన వాడైతే అతని ఈ చేష్ఠ అతని తిరుగుబాటుకు ప్రతీక అవుతుంది. ఈ అన్ని విధానాలు తమ తమ అనుయాయులను తమ చిహ్నాలను గౌరవించండి అని కోర్తాయి. అల్లాహ్ చిహ్నాలు అంటే బహుదైవారాధన అవిశ్వాసం నాస్తికత్వాలకు ప్రతికూలంగా స్పచ్ఛమైన దైవభక్తి ప్రతిబింబాలైన సమస్త సంకేతాల నిదర్శనాలు అని భావం. అవిశ్వాసులు ముస్లిములను కాబాను సందర్శించకుండా నిరోధించారు. ముస్లిములను హజ్‌కు కూడా పోకుండా చేసారు. అందుకని ఇస్లామీయ రాజ్య సరిహద్దులకు దగ్గరగా ఉన్న అవిశ్వాస జాతుల మార్గాలను మనం కూడా మూసివెయ్యాలి. హజ్ కాలంలో వారి యాత్రికుల బృందాలపై మెరుపు దాడులు చెయ్యడం ప్రారంభించాలి అన్న అభిప్రాయం ముస్లింలకు కలిగింది కాని, అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌లు అవతరింపజేసి వారిని ఆ అభిప్రాయాన్ని వెనక్కి తీసుకునేలా చేసాడు.

3వ ఆయత్ : ధర్మ విరుద్ధంగా పదునులేని వస్తువుల ద్వారా కత్తితో మరియు ఇతర పద్ధతుల ద్వారా జిబహ్ చేయుట నిషేధించబడింది. అజ్ఞాన కాలంలో జంతువు చనిపోయే వరకు కర్రతో కొట్టేవారు. ఆ తరువాత దాన్ని తినేవారు. దాన్ని ఖుర్ఆన్ "మౌఖూజ" అని పేర్కొంటూ నిషేధించింది. (ఇబ్నె కసీర్).

ఏ జంతువైనా ఇతర పద్ధతులకు గురిఅయి ఇంకా ప్రాణంతో ఉంటే దాన్ని ధర్మసమ్మతంగా జిబహ్ చేయండి. ఇది నిషిద్ధం కాదు. (ఖుర్తుబీ)

ధర్మసమ్మతం అంటే "బిస్మిల్లాహ్ అల్లాహు అక్బర్" అని పలికి పదునైన దానితో మెడ క్రింది భాగం నుండి జిబహ్ చేసి రక్తాన్ని ప్రవహింపజేయాలి. హదీసులో ఉంది – జిబహ్ అంటే మెడ క్రింది భాగంలో మరియు ఆ తరువాత ఇతర ఏ భాగం నుండయినా రక్తాన్ని ప్రవహింపజేస్తే అది ధర్మసమ్మతం అవుతుంది. (ఖుర్తుబీ)

"నుసుబ్" అంటే దైవేతరులకు మొక్కుబడిని సమర్పించుకోవడానికి ప్రజలు ప్రత్యేకించుకున్న స్థలాలు అని భావం. అక్కడ రాతి విగ్రహం లేదా కొయ్య విగ్రహం కాని ఉన్నాసరే లేకపోయినా సరే. ఒక మహనీయునికి లేదా ఒక దేవతకి సమర్పించటానికి ప్రత్యేక విశ్వాస సంబంధం ఉంటుంది. ఇటువంటి స్థలాల్లో జిబహ్ చేయబడిన లేక బలి చెయ్యబడిన జంతువు కూడా నిషిద్ధం. (కబీర్ ఖుర్తుబీ)

కొందరు వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం అల్ అజ్లామ్ అంటే అదృష్టాన్ని పరీక్షించే (బాణాలు) అమ్ములు, అజ్ఞానకాలంలో ఏ పని చేయాలన్నా ముందు ఆ బాణాల ద్వారా ఎంచుకొని చేసేవారు. దీన్నే ఈనాడు లాటరీ అంటారు. ప్రతి వ్యవహారంలో వాళ్ళు బాణాలు ఉపయోగించేవారు. ఇదేవిధంగా చదరంగం, జ్యోతిషం కూడా నిషేధించబడ్డాయి.

అంటే ఇప్పుడు మీ పరిస్థితి బాగుంది. మీ శత్రువులు బలహీనులయ్యారు. వారు దీన్నుండి నిరాశచెందారు. వారు అల్లాహ్ ధర్మానికి ఏమాత్రం హాని కలిగించలేరని తెలిసిపోయింది. ఈనాడు అంటే హజ్జతుల్ విదా (హి.10) అరఫా రోజు ఈ రోజే ఈ వాక్యం అవతరించింది. (ఖుర్తుబీ)

ధర్మాన్ని సంపూర్ణం గావించడమంటే దాని ఆదేశాలు, నియమాలు, విధులు పూర్తిగా వివరించడం. తిరస్కారాన్ని విగ్రహారాధనను రూపుమాపి ధర్మాన్ని పూర్తి చేయడం అని అర్థం. (ఇబ్నె కసీర్)

ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యం అవతరించిన పిదప 81 దినములు సజీవంగా ఉన్నారు. తరువాత మరణించారు. ఈ వాక్యం తరువాత వడ్డీ గురించి, కలాలా గురించి ఆయత్‌లు అవతరించబడ్డాయి అని కొందరు ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ విధంగా ధర్మంలో అధిక భాగాన్ని వివరించడం జరిగింది. (ఇబ్నె కసీర్)

4వ వాక్యం : ప్రజలు మూఢాచారాలకు, వ్యవహార పద్ధతులకు అలవాటు పడి ఉండేవారు. అందువల్లనే మాటి మాటికీ ప్రశ్నించేవారు. మా కొరకు ఏ ఏ వస్తువులు ధర్మ సమ్మతం చేయబడ్డాయి అని అడిగేవారు. ఈ ఆయత్‌లో "మీ కొరకు పరిశుద్ధ వస్తువులన్నీ ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి. అపరిశుద్ధ పదార్థాలు నిషేధించబడ్డాయి. వేట జంతువును వేట కొరకు విడిచేటప్పుడు అల్లాహ్ పేరు స్మరించండి. ఒకవేళ వేట సజీవంగా దొరికితే దాన్ని జిబహ్ చేసి తినవచ్చును. అయితే చనిపోయినా తినవచ్చును" అని చెప్పబడింది.

5వ వాక్యం : గ్రంథ ప్రజల భోజనంలో వారు జిబహ్ చేసినది మీకు ధర్మసమ్మతం. మీ భోజనం వారికి, వారి భోజనం మీ కొరకు ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి. ఇంకా వారి స్త్రీలను మాత్రమే వివాహం చేసుకునే అనుమతి ఇవ్వబడింది.

6వ వాక్యం : సయీద్ బిన్ జైద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : 'ఎవరు వుజూకి ముందు బిస్మిల్లాహ్ పఠించరో వారి వుజూ అవదు' (సహీహ్ తిర్మిజీ – హ.నెం. 25) ముఖం కడుక్కోవడంలో పుక్కిలించటం, ముక్కును పరిశుభ్రం చెయ్యటం కూడా చేరి ఉన్నాయి. దీనికి హదీసుల ద్వారా సాక్ష్యాలు ఉన్నాయి. ఇదేవిధంగా గడ్డం ఖిలాల్ కూడా చేయాలి. మెడ మసహ్ చేయటానికి సున్నత్ ద్వారా ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. చెవుల మసహ్ చేయాలి. ఒకవేళ తలపై ఏదైనా (టోపీ, పగిడి) ఉంటే వాటిపై నుండే మసహ్ చేయాలి. హజ్రత్ అలీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ప్రయాణీకులకు మూడు రేయింబవళ్ళు, స్థానికులకు ఒక రేయి, ఒక

పగలు మేజోళ్ళపై మసహ్ చేసుకోవచ్చని చెప్పారు.” (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.414) కాళ్ళు చీలమండల వరకు కడుక్కోవాలి. ఇంకా ఉజూలో ఏ భాగాన్ని కూడా మూడుసార్లు కంటే ఎక్కువగా శుభ్రపరచరాదు. పండితులు అపరిశుభ్రతను రెండు విధాలుగా విభజించారు. హదసె అస్గర్ అంటే అపాన వాయువు వెడలినా, మలమూత్ర విసర్జన చేసినా వుజూ తప్పనిసరి అవుతుంది. వుజూ ద్వారా పరిశుభ్రత లభిస్తుంది.

“హదసె అక్బర్” : దీన్ని సంభోగస్థితి అని కూడా అంటారు. స్కలనం, భార్యతో సంభోగం, బహిష్టు, ప్రసవం తరువాత స్థితి. స్నానం ద్వారా పరిశుభ్రత పొందాలి.

ఉమర్ (రజి) ఉల్లేఖిస్తున్నారు, “ఒక వ్యక్తి ఉజూ చేసాడు. అతని కాళ్ళపై గోరంత స్థలం కడక్కుండా వదలివేసాడు. ప్రవక్త (స) చూసారు. అతనితో ఇలా అన్నారు, “వెళ్ళు సరిగ్గా వుజూ చేసి రా,” అతను వెళ్ళి సరిగ్గా వుజూ చేసి నమాజ్ చదివాడు. (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం.359). అయ్యూబ్ అన్సారీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, “మీలో ఎవరూ కాలకృత్యాల సమయంలో ఖిబ్లా వైపు తిరిగి కూర్చోకండి, అంటే ఉత్తరం లేదా దక్షిణం దిశల వైపు తిరిగి కూర్చోండి.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.141) అనారోగ్యంగా ఉన్నా లేదా నీళ్ళు దొరక్కపోయినా తయమ్ముమ్ చేసుకోండి. దీని పద్ధతి హదీసులో వివరంగా ఉంది. అమ్మార్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) తన చేతులను నేలపై ఒకసారి కొట్టారు. వాటిపై ఊది కుడిచేతిని ఎడమ చేత్తో, ఎడమ చేతిని కుడిచేత్తో తుడుచుకున్నారు. ఇంకా చేతులతో ముఖాన్నీ తుడుచుకున్నారు. (బుఖారీ) ఇది ఇస్లాం అనుగ్రహం. ఇస్లాం మనకు జీవించే పద్ధతిని నేర్పింది. శత్రువులను మిత్రులుగా మార్చివేసింది. (తైసిరుల్ ఖుర్ఆన్ మాయిదహ్ : 6)

7వ వాక్యం : ఇస్లాం, ప్రవక్త (స) ముస్లిముల కొరకు మహా అనుగ్రహాలు : అల్లాహ్ తఆలా తన అనుగ్రహాలను గుర్తుచేస్తూ మీ కొరకు గొప్ప ధర్మాన్ని, మహాప్రవక్త (స)ని ఏర్పాటు చేసి మీ వద్దకు పంపామని వివరిస్తున్నాడు. అదేవిధంగా అల్లాహ్‌కు – మీకు మధ్య ఉన్న ఒప్పందాన్ని కూడా అంటే ప్రవక్త(స)ని అనుసరించుట, అతనికి సహాయం చేయుట అతని ధర్మాన్ని విశ్వసించుట, దాని ప్రకారం చేయటం గుర్తుచేస్తున్నాడు. ఇస్లాం స్వీకరించేటప్పుడు ఒక ముస్లిం “మేము విశ్వసిస్తున్నాము, మీ మాటలు వింటాము మరియు వాటిపై అమలు చేస్తాము” అని వాగ్దానం చేసేవారు. సహాబాలు ప్రవక్త (స) మాటలు విని వాటిపై అమలుచేస్తామని వాగ్దానం చేసేవారు. అవి వారికి అర్థమయినా, కాకపోయినా సరే, ప్రాతినిధ్యం విషయంలో ప్రతినిధితో ఎలాంటి వైరం తలపెట్టేవారు కారు. “మీ ప్రవక్త మీ ప్రభువును విశ్వసించమని సందేశం ఇస్తున్నాడు. మరి మీరెందుకు విశ్వసించుట లేదు, ఒకవేళ మీరు విశ్వసించకపోతే మీరు విశ్వాసులే అయితే మీ నుండి వాగ్దానం కూడా తీసుకోబడింది” (అల్ హదీద్ – 8). యూదుల నుండి ప్రవక్త (స) ని అనుసరిస్తామని మరియు అతని ధర్మాన్ని పాటిస్తామని వారి నుండి వాగ్దానం తీసుకోబడింది. గుర్తు చేయడం జరిగింది. మరెందుకు అతన్ని విశ్వసించటం లేదు. ఎల్లప్పుడు అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలని ఇంకా మనసులో మెదిలే ఆలోచనలు కూడా అల్లాహ్‌కు తెలుస్తాయని మీ ఎలాంటి రహస్యాలయినా అతనికి తెలియకుండా ఉండవని హెచ్చరించబడింది.

8వ వాక్యం : న్యాయంగా సాక్ష్యం ఇవ్వాలి : ఓ విశ్వాసులారా! ప్రజల సంతుష్టి కొరకు లేక పేరు ప్రఖ్యాతుల కోసం కాక అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు సత్యంపై స్థిరంగా ఉండండి. అధర్మంగా కాకుండా న్యాయంగా సాక్ష్యం ఇవ్వండి, నోమాన్ బిన్ బషీర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “మా తండ్రి గారు నాకు ఒక బహుమానాన్ని ఇచ్చారు. దీనికి మా తల్లిగారైన ఉమ్రహ్ బిన్తె రవాహ ఇష్టపడలేదు. మా వ్యవహారం ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళింది. ఆయన (స) మా నాన్నగారితో “నీవు పిల్లలందరికీ ఇలాంటి కానుక ఇచ్చేవా అని అడిగారు. అతను ‘లేదు’ అని సమాధానమిచ్చాడు. అప్పుడు రసూలుల్లాహ్ “అల్లాహ్‌కు భయపడు, సంతానంతో న్యాయంగా వ్యవహరించు, నేను అధర్మ విషయానికి సాక్షిగా ఉండను” అని అన్నారు. చివరికి మా నాన్నగారు నాకిచ్చిన బహుమానాన్ని తిరిగి తీసుకున్నారు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2456)

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَّبْسُطُوْٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ
فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿11﴾ ع 2 6 6

وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۚ وَبَعَثْنَا
مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ؕ وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ
مَعَكُمْ ؕ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ
وَاٰمَنْتُمْ بِرُسُلِيْ وَعَزَّرْتُمُوْهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ
قَرْضًا حَسَنًا لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ
وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ
فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ
السَّبِيْلِ ﴿12﴾

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ لَعَنّٰهُمْ وَجَعَلْنَا
قُلُوْبَهُمْ قٰسِيَةً ۚ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ
مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَلَا
تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلٰى خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿13﴾

(11) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మీకు చేసిన మహోపకారాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. ఒక వర్గం వారు మీపై చేయి చేసుకోవాలని సంకల్పించారు. కాని అల్లాహ్ వారి చేతులను మీపై లేవకుండా ఆపాడు. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. విశ్వాసులు అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలి. (12) అల్లాహ్ ఇస్రాయీల్ సంతతి నుండి దృఢమైన ప్రమాణాన్ని తీసుకున్నాడు. వారిలో పన్నెండు మందిని నాయకులుగా నియమించాడు. ఇంకా వారితో ఇలా అన్నాడు : నేను మీతో ఉన్నాను. మీరు గనక నమాజు స్థాపిస్తే, జకాత్ చెల్లిస్తే, నా ప్రవక్తలను విశ్వసించి వారికి సహకరిస్తే, అల్లాహ్‌కు మంచి రుణాన్ని ఇస్తూ ఉంటే నేను మీలోని చెడుగులను మీ నుండి దూరం చేసివేస్తాను. ఇంకా మిమ్మల్ని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉద్యానవనాల్లోకి ప్రవేశింపజేస్తాను. దీని తరువాత మీలో తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించేవాడు, వాస్తవానికి రుజుమార్గం తప్పినవాడౌతాడు.

(13) వారు తమ వాగ్దానాన్ని భంగపరిచిన కారణంగా మేము వారిని మా కారుణ్యానికి దూరంగా విసరివేశాము. వారి హృదయాలను కఠినంగా చేసివేసాము. ఇప్పుడు వారి స్థితి ఎలా ఉందంటే వారు పదాలను తారుమారు చేసి వాటి అర్థాన్ని సందర్భాన్నీ పూర్తిగా మార్చివేస్తారు. వారికి ఇవ్వబడిన బోధనలలో ఎక్కువ భాగాన్ని వారు మరచిపోయారు. ప్రతిదినం వారు చేసే ఏదో ఒక ద్రోహాన్ని గురించి నీకు తెలుస్తూనే ఉంటుంది. వారిలో ఈ లోపం లేకుండా ఉన్నవారు బహు తక్కువ. కనుక వారిని క్షమించండి. వారి చేష్టలను ఉపేక్షించండి. ఉదార స్వభావులను అల్లాహ్ ప్రేమించును.

ఒక వర్గంతో ఉన్న వైరం కారణంగా మీరు ఆవేశానికి లోనయి న్యాయాన్ని త్యజించకండి. న్యాయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకోండి. స్నేహితులైనా శత్రువులైనా, తమ వారైనా పరాయి వారైనా, చిన్నవారైనా, పెద్దవారైనా, పేదవారైనా,

| | |
|---|---|
| (14) ఇదేవిధంగా మేము క్రైస్తవులం అని చెప్పుకున్న వారి నుండి కూడా మేము దృఢమైన ప్రమాణం తీసుకున్నాము. కాని వారు తమకు బోధించబడిన విషయంలో ఒక పెద్ద భాగాన్ని విస్మరించారు. ఈ కారణంగా మేము వారి మధ్య పరస్పర విరోధ, విద్వేష బీజాలను ప్రళయం వరకు ఉండేవిధంగా నాటాము. వారు ప్రపంచంలో ఏమేమి చేస్తూ ఉండేవారో దానిని అల్లాహ్ వారికి చూపే ఒక సమయం అవశ్యం అవుతుంది. | وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوٓا إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ أَخَذْنَا مِيثَٰقَهُمْ فَنَسُوا۟ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَاوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ بِمَا كَانُوا۟ يَصْنَعُونَ ﴿14﴾ |
| (15) గ్రంథ జనులారా! మా ప్రవక్త మీ వద్దకు వచ్చేసాడు. మీరు కప్పిపుచ్చిన గ్రంథంలోని విషయాలు బహిర్గతం చేస్తున్నాడు. ఎన్నో విషయాలను వదలి వేస్తున్నాడు. మీ వద్దకు అల్లాహ్ తరఫు నుండి కాంతి మరియు సత్యం వైపునకు మార్గం చూపే ఒక గ్రంథం వచ్చేసాయి. | يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَعْفُوا۟ عَن كَثِيرٍ ۚ قَدْ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٌ وَكِتَٰبٌ مُّبِينٌ ﴿15﴾ |
| (16) దాని ద్వారా అల్లాహ్ తన సంతోషం పొందగోరేవారికి శాంతి పథాలను చూపుతాడు. తన ఇచ్ఛానుసారం వారిని చీకట్ల నుండి వెలికితీసి వెలుగువైపునకు తీసుకువస్తాడు. ఇంకా వారిని రుజుమార్గం వైపునకు నడుపుతాడు. | يَهْدِى بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِهِۦ وَيَهْدِيهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿16﴾ |

ధనవంతులైనా న్యాయం చేయాలి. న్యాయం, ధర్మం దైవభీతికి సన్నిహితమైనవి. అధర్మం దైవభీతి పరిధిలోనికి రాదు. అల్లాహ్ ఇంకా ఇలా ఆదేశించాడు : "అల్లాహ్‌కు భయపడండి, మీ ప్రతి ఒక్క వ్యవహారం అల్లాహ్‌కు తెలుసు అని గుర్తుంచుకోండి. అల్లాహ్ మీకు ప్రతిఫలం లేదా శిక్షకు గురిచేస్తాడు."

9వ వాక్యం : స్వర్గం శుభవార్త : అల్లాహ్‌ను విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి వారి పాపాలకు క్షమాభిక్ష, వారికి గొప్ప బహుమానం లభిస్తాయని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసాడు. స్వర్గం అనేది కేవలం సత్కార్యాల వల్ల లభించదు, అది అల్లాహ్ దయవల్ల లభిస్తుంది. ఆ మాటకొస్తే సత్కార్యాలైనా, స్వర్గమయినా అన్నీ అతని వైపు నుండే.

10వ వాక్యం : అవిశ్వాసులకు నరక శిక్ష : అవిశ్వాసానికి పాల్పడేవారు, అల్లాహ్ ఆయత్‌లను నిరాకరించేవారు నరకానికి పోతారు. ఇదే అల్లాహ్ న్యాయం, ధర్మం, వివేకం. ఇందులో ఎలాంటి అత్యాచారం లేదు. ఆజ్ఞాపించేవాడు ఆయనే, తీర్పు చేసేవాడు ఆయనే. అతను వివేకవంతుడు మరియు శక్తి గలవాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

لَقَدۡ كَفَرَ الَّذِيۡنَ قَالُوۡۤا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الۡمَسِيۡحُ ابۡنُ
مَرۡيَمَ ؕ قُلۡ فَمَنۡ يَّمۡلِكُ مِنَ اللّٰهِ شَيۡـًٔا اِنۡ اَرَادَ
اَنۡ يُّهۡلِكَ الۡمَسِيۡحَ ابۡنَ مَرۡيَمَ وَاُمَّهٗ وَمَنۡ فِى
الۡاَرۡضِ جَمِيۡعًا ؕ وَلِلّٰهِ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ؕ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿17﴾
وَقَالَتِ الۡيَهُوۡدُ وَالنَّصٰرٰى نَحۡنُ اَبۡنٰٓؤُا اللّٰهِ
وَاَحِبَّآؤُهٗ ؕ قُلۡ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمۡ بِذُنُوۡبِكُمۡ ؕ بَلۡ
اَنۡتُمۡ بَشَرٌ مِّمَّنۡ خَلَقَ ؕ يَغۡفِرُ لِمَنۡ يَّشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَنۡ يَّشَآءُ ؕ وَلِلّٰهِ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَاِلَيۡهِ الۡمَصِيۡرُ ﴿18﴾
يٰۤاَهۡلَ الۡكِتٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُوۡلُنَا يُبَيِّنُ لَـكُمۡ
عَلٰى فَتۡرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ اَنۡ تَقُوۡلُوۡا مَا جَآءَنَا مِنۡۢ
بَشِيۡرٍ وَّلَا نَذِيۡرٍ فَقَدۡ جَآءَكُمۡ بَشِيۡرٌ وَّنَذِيۡرٌ ؕ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿19﴾ ع 3 8 7

وَاِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهٖ يٰقَوۡمِ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَةَ اللّٰهِ
عَلَيۡكُمۡ اِذۡ جَعَلَ فِيۡكُمۡ اَنۡۢبِيَآءَ وَجَعَلَـكُمۡ
مُّلُوۡكًا ۖ وَّاٰتٰٮكُمۡ مَّا لَمۡ يُؤۡتِ اَحَدًا مِّنَ
الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿20﴾

(17) మర్యమ్ కుమారుడైన మసీహ్‌యే అల్లాహ్ అని అన్నవారు నిశ్చయంగా అవిశ్వాసానికి పాల్పడ్డారు. ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "అల్లాహ్ గనుక మర్యమ్ కుమారుడైన మసీహ్‌ని, ఆయన తల్లినీ, సమస్త భూలోకవాసులనూ నాశనం చేయగోరితే ఆయన తన ఈ నిర్ణయాన్ని విరమించుకునేలా చేసే శక్తి ఎవరికుంది? అల్లాహ్ భూమికీ ఆకాశాలకూ వాటి మధ్య ఉన్న సమస్తానికీ ప్రభువు. తాను కోరిన దానిని సృష్టిస్తాడు. ఆయన ప్రతిదానిపై అధికారం కలవాడు. (18) యూదులు క్రైస్తవులు ఇలా అంటారు – "మేము అల్లాహ్ కుమారులం, ఆయనకు ప్రీతిపాత్రులం." వారిని ఇలా అడుగు : "మరి ఆయన మీ పాపాలకు మిమ్మల్ని ఎందుకు శిక్షిస్తున్నాడు? వాస్తవానికి మీరు కూడా అల్లాహ్ సృష్టించిన ఇతర మానవుల్లాంటివారే! ఆయన తాను కోరిన వారిని క్షమిస్తాడు. తాను కోరినవారిని శిక్షిస్తాడు. భూమీ, ఆకాశాలు వాటిలో ఉన్న సమస్తము ఆయనవే, ఆయన వైపునకే అందరూ మరలవలసి ఉంది." (19) గ్రంథ ప్రజలారా! ప్రవక్తల పరంపర ఎంతో కాలం ఆగిపోయి ఉన్నప్పుడు మా ఈ ప్రవక్త మీ వద్దకు వచ్చాడు. మీకు స్పష్టమైన ఉపదేశాలను అందజేస్తున్నాడు. మా వద్దకు శుభవార్త తెలిపేవాడు, హెచ్చరికలు చేసేవాడు ఎవరూ రాలేదు అని మీరు అనకుండా ఉండాలని. కనుక చూడండి! ఆ శుభవార్త తెలిపేవాడు హెచ్చరికలు చేసేవాడు ఇప్పుడు విచ్చేసాడు. అల్లాహ్ ప్రతి వస్తువుపై అధికారం కలవాడు. (20) మూసా తన జాతి వారితో ఇలా చెప్పిన విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి : "నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఈ వరాన్ని గురించి ఆలోచించండి. ఆయన మీలో ప్రవక్తలను ఆవిర్భవింపజేసాడు. మిమ్మల్ని పాలకులుగా చేసాడు. ప్రపంచంలో ఇతరులకు ఇవ్వని దానిని మీకు ప్రసాదించాడు.

يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِيْ كَتَبَ
اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا
خٰسِرِيْنَ ﴿21﴾
قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا قَوْمًا جَبَّارِيْنَ ۖ وَاِنَّا لَنْ
نَّدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوْا مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا
فَاِنَّا دٰخِلُوْنَ ﴿22﴾
قَالَ رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمَا ادْخُلُوْا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَاِذَا
دَخَلْتُمُوْهُ فَاِنَّكُمْ غٰلِبُوْنَ ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا
اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿23﴾
قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا مَّا دَامُوْا فِيْهَا
فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ اِنَّا هٰهُنَا
قٰعِدُوْنَ ﴿24﴾
قَالَ رَبِّ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ اِلَّا نَفْسِيْ وَاَخِيْ فَافْرُقْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿25﴾
قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۚ
يَتِيْهُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۗ فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ
الْفٰسِقِيْنَ ﴿26﴾ ع 4 7 8

(21) నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్ మీ కొరకు వ్రాసి ఉంచిన పవిత్ర భూమిలో ప్రవేశించండి. వెన్ను చూపకండి. లేకపోతే ఘోర పరాజయంతో తిరిగి వస్తారు." (22) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు, "మూసా! అక్కడ మహాబలవంతులైన వారున్నారు. వారు అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోనంతవరకు మేము అక్కడకు వెళ్ళము. ఒకవేళ వారు వెళ్ళిపోతే, మేము ప్రవేశించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము." (23) ఆ భీతి గలవారిలో అల్లాహ్ అనుగ్రహం పొందిన ఇద్దరు వ్యక్తులు కూడా ఉన్నారు. వారు ఇలా అన్నారు, "ద్వారం గుండా లోపలకు జొరబడి ఆ బలవంతులను ఎదుర్కోండి. ఒకసారి మీరు లోనికి ప్రవేశించారా మీదే పై చెయ్యి అవుతుంది. మీరు నిజంగానే ముస్లింలైతే అల్లాహ్‌పై భారం వెయ్యండి." (24) కాని వారు మళ్ళీ ఇలా అన్నారు, "మూసా! వారు అక్కడ ఉన్నంతవరకూ మేము అక్కడకు ఎన్నటికీ పోము. నీవు నీ ప్రభువూ ఉభయులూ పోయి పోరాడండి. మేము ఇక్కడే కూర్చుని ఉంటాము." దానికి మూసా ఇలా అన్నాడు, (25) ఓ నా ప్రభూ! నా అధీనంలో ఎవ్వరూ లేరు – నేను, నా సోదరుడు తప్ప. కనుక నువ్వు మమ్మల్ని ఈ అవిధేయుల నుండి వేరు చెయ్యి. (26) అల్లాహ్ ఇలా సమాధాన మిచ్చాడు : "సరే వారికి ఆ దేశం నలభై సంవత్సరాల వరకు నిషిద్ధం. వారు ధరణిలో నిలువనీడ లేకుండా సంచరిస్తారు. ఈ అవిధేయుల స్థితిపై ఎంతమాత్రం జాలి పడకండి."

11 – 26 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్‌తఆలా తన దయవల్ల ధర్మాధర్మాలకు సంబంధించిన ఆదేశాలు ఇచ్చి వాటిని అనుసరించమని ఆదేశించాడు. ఈ ఆయత్‌లలో యూదులను మరియు క్రైస్తవులను ప్రవక్త (స)ని ఖుర్‌ఆన్‌ని విశ్వసించమని, దానివల్ల ఉభయలోకాల్లో సాఫల్యం సిద్ధిస్తుందని బోధించడం జరిగింది.

11వ వాక్యం : దీని అవతరణ సందర్భం గురించి వ్యాఖ్యానకర్తలు రెండు సంఘటనలు పేర్కొంటున్నారు.

ఒకసారి ప్రవక్త (స) తిరుగు ప్రయాణంలో ఒక చెట్టు క్రింద విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. కరవాలం చెట్టుకు వ్రేలాడుతోంది. ఒక పల్లెవాసి ఆ కరవాలాన్ని పట్టుకొని ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు : "ఓ ముహమ్మద్! నా నుండి నిన్ను ఎవరు రక్షిస్తారు?" వెంటనే ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్". ఇది విన్న వెంటనే అతను కరవాలాన్ని వదలివేసాడు. కరవాలం క్రింద పడింది. మరికొందరు ఇలా అంటున్నారు : కఅబ్ బిన్ అష్రఫ్ మరియు అతని అనుచరులు ప్రవక్త (స)కు, ఆయన అనుచరులకు హాని తలపెట్టడానికి కుట్రపన్నారు. దాన్నుండి అల్లాహ్ వారిని రక్షించాడు. మరికొందరు ఇలా అంటున్నారు : "ఒక ముస్లిం ద్వారా ఇద్దరు వ్యక్తులు చంపబడ్డారు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రవక్త (స) అక్కడి వెళ్ళారు. ఒక గోడ వద్ద కూర్చున్నారు. ప్రవక్త (స) పై బండరాయిని వెయ్యాలని వాళ్ళు కుట్రపన్నారు. ఈ విషయాన్ని దైవవాణి ద్వారా అల్లాహ్ తెలియజేసాడు. ఇందులో ప్రతి సంఘటన తరువాత ఈ వాక్యం అవతరించవచ్చు. ఎందుకంటే ఒకే ఆయత్ అవతరించడానికి ఎన్నో కారణాలు ఉండవచ్చు. (ఇబ్నెకసీర్)

12వ వాక్యం : ఇక్కడ అల్లాహ్‌తఆలా విశ్వాసుల నుండి ధర్మసంస్థాపన, సాక్ష్యం, న్యాయంపై తీసుకున్న గట్టి ప్రమాణాన్ని గురించి మరియు వారిపై అల్లాహ్ చేసిన అనుగ్రహాలను గురించి అన్నిటికంటే గొప్ప అనుగ్రహం సత్యంపై నడిచే భాగ్యం గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా బనీ ఇస్రాయీల్‌తో తీసుకున్న ప్రయాణాన్ని గుర్తు చేయటం జరిగింది. అందులో వారు విఫలురయ్యారు. ఒకవిధంగా ఇది ముస్లింలకు ఒక హెచ్చరిక, అంటే బనీ ఇస్రాయీల్‌లా ప్రమాణాల్ని భంగం చేయకూడదని గుర్తు చేయబడింది. మూసా (అ) జబాబిరహ్ (అ) తో యుద్ధానికి తలపడ్డారు. అప్పుడు తన జాతిలోని 12 తెగలకు 12 మంది నాయకులను యుద్ధానికి సన్నద్ధం చేయాలని, ఇతర విషయాలలో వారికి సహాయపడాలని నియమించారు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

13వ వాక్యం : ఈ ఆయత్‌లో కూడా యూదుల దుర్గుణాలను గురించి వివరించడం జరిగింది. మూసా కాలంలో వారి నుండి ప్రమాణం తీసుకోబడింది. వారు తౌరాత్‌పై అమలుచేయాలని కన్‌ఆన్‌లతో యుద్ధం చేసి వారిని బైతుల్ మఖ్దిస్ నుండి వెళ్ళగొట్టాలని వాగ్దానం తీసుకోబడింది. కాని వారు ఆ ప్రమాణాన్ని భంగం చేసారు. అందువల్ల అల్లాహ్ వారిని శపించాడు. వారి మనస్సులను కఠోరమైనవిగా చేసాడు. ఫలితంగా వారు దైవగ్రంథంలో మార్పులు చేర్పులు చేసివేసారు. ఈసా మరియు ముహమ్మద్‌ల దైవదౌత్యంపై గల వాక్యాలను మార్చివేసారు. అనేక ఆదేశాలను పెడచెవిన పెట్టారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్‌తఆలా వీరిలో ఎల్లప్పుడు మోసగించే ఒక సంఘటం ఉంటుందని తెలియజేసాడు. వీరిలో కొంతమంది ఇస్లాం స్వీకరించారు. అబ్దుల్లా బిన్ సలామ్ మొదలైనవారు. అందుచేత ప్రస్తుతం వారిని క్షమించాలని వారి పట్ల సడలింపుల వైఖరిని అవలంబించాలని అల్లాహ్‌తఆలా హితవు చేసాడు.

14వ వాక్యం : క్రైస్తవుల పరిస్థితి కూడా యూదుల్లాగే ఉండేది. అల్లాహ్ వీరితో కూడా – అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తలనూ విశ్వసిస్తామని, ఆయన ధర్మాన్ని ఆచరిస్తామని వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. కాని వారు అల్లాహ్ ఆజ్ఞలను ధిక్కరించారు. దాని ఫలితంగా అల్లాహ్ వారిని ఇహలోకంలో పరస్పరం కలహాలకు గురిచేసాడు. వారు వివిధ వర్గాలుగా విడిపోయారు. వారి ఈ పరిస్థితి తీర్పుదినం వరకు ఉంటుంది. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వారిని వారి పాపాల కారణంగా శిక్షిస్తాడు.

15, 16 వాక్యాలు : ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ యూదులపై మరియు క్రైస్తవులపై దయచూపుతూ వారిని ఇస్లాం స్వీకరించవలసిందిగా కోరాడు. వాళ్ళు దాచి ఉంచిన అనేక విషయాలు ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యం, తౌరాత్‌లో రాళ్ళు రువ్వడం, ప్రవక్త (స) గురించి ఈసా (అ) శుభవార్త మొదలైనవి. ఇప్పుడు మా ప్రవక్త దైవవాణి ద్వారా పలుకుతున్నాడు. కొన్ని విషయాలను పేర్కొన్నాడు. మీ వద్దకు అల్లాహ్ వైపు నుండి కాంతి మరియు దైవగ్రంథం వచ్చాయి. వీటిద్వారా అల్లాహ్ తన ప్రీతిపాత్రులను నరక శిక్ష నుండి క్షేమం, సాఫల్యం వైపు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. మరియు అజ్ఞానాంధకారాల నుండి తీసి విశ్వాసం వెలుగు వైపునకు వచ్చే భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడు. మరియు దైవధర్మం వైపు దారి చూపుతాడు.

17వ వాక్యం : ఇక్కడ కాఫిర్ అంటే క్రైస్తవులు. వీళ్ళు తమ ప్రభువు మరియు తండ్రి యొక్క అర్థాలు తెలుసుకోవడంలో పొరబడ్డారు. తండ్రి తన సంతానం కొరకు ఆహారం విద్య పెరుగుదల కొరకు బాధ్యుడు. ఇక్కడ ప్రభువు కొరకు తండ్రి మరియు దాసుల కొరకు కుమారులు అనే పదాలు ఉపయోగించడం జరిగింది. కాని తరువాత దీని వాస్తవ అర్థాన్ని తీసుకోవడం జరిగింది. ఇప్పుడు బైబిలు కూడా దాని అసలు భాషలో లేదు. ఇప్పుడు దాన్ని సరిచేసుకోవడం సాధ్యం కాదు. అందువల్ల ఖుర్ఆన్‌ని దాని వాక్యాల అనువాదం చేయాల్సిన ప్రాముఖ్యత కూడా తెలుస్తోంది. అల్లాహ్‌తఆలా ఖుర్ఆన్ అరబీ భాషలో రక్షించే బాధ్యత తీసుకున్నాడు. 1400 సం.లు గడిచినా దాని ప్రాముఖ్యత, ప్రత్యేకత అలాగే మిగిలి ఉంది. ఇది అల్లాహ్ మహిమ మాత్రమే.

క్రైస్తవులు ఈవిధంగా మార్గభ్రష్టులయ్యారు. కొందరు ఈసా (అ)లో లీనమయి ఉన్నారు అని, మరికొందరు ఈసా (అ) అల్లాహ్ కుమారుడని, మరికొందరు అల్లాహ్ ఒక్కడు కాదని, ముగ్గురని ఈ ముగ్గురు అమరులనీ భావిస్తున్నారు.

18వ వాక్యం : యూదులు మరియు క్రైస్తవులు “మేము అల్లాహ్ కుమారులం మరియు అతనికి ప్రీతిపాత్రులం. మేము ఏది చేసినా సాఫల్యం మా సొంతమౌతుంది” అనే ధీమా వల్ల మార్గభ్రష్టులయ్యారు.

ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. రసూలుల్లాహ్ (స) వద్దకు నోమాన్ బిన్ ఆసా, బిహ్‌రైన్ ఉమర్, నతాస్ బిన్ అదీ వచ్చి మాట్లాడారు. ఈ సందర్భంగా ప్రవక్త (స) వారికి దైవసందేశాన్ని వినిపించారు. మరియు అతని శిక్ష నుండి భయపెట్టారు. అప్పుడు వాళ్లు ఇలా అన్నారు, “మీరు మమ్మల్ని భయపెడుతున్నారు. మీకు తెలుసా! మేము అల్లాహ్ కుమారులం మరియు అతని ప్రీతిపాత్రులం.” ఇలా వాళ్ళు అనగానే ఈ వాక్యం అవతరించింది.

19వ వాక్యం : అనగా ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! మేము మీ వద్దకు అంతిమ దైవప్రవక్తను అల్లాహ్ ప్రీతిపాత్రుడైన వాడ్ని ప్రవక్తగా పంపాము. ఇతడు అంతిమ దైవప్రవక్త. అంటే అందరికంటే చివరగా వచ్చాడు. అందువల్లనే ప్రవక్తల పరంపర చాలాకాలం తర్వాత అతన్ని పంపించడం జరిగింది. ముహమ్మద్ (స)కు – ఈసా (అ)కు మధ్య కాలం 600 సంవత్సరాలు అని కొందరు, 560 సం.లు అని మరికొందరు భావిస్తున్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3654). ఇందులో ఎలాంటి వ్యత్యాసం లేదు. ఎందుకంటే చంద్రమాసాలు సూర్యమాసాల్లో వ్యత్యాసం ఉంటుంది. ఖుర్ఆన్‌లో కహఫ్ వాళ్ళు తమ గుహల్లో 300 సం.లు ఉన్నారు. మీరు 9 సం.లు పొడిగించుకోండి. అంటే 300 సం.లు సూర్యమాసాలు, 309 సం.ల చంద్రమాసాలకు సమానం. ప్రవక్త సూర్యమాసం ప్రకారం 624 క్రీ.శ. వలసపోయారు. హిజ్రత్ చేసినపుడు ప్రవక్త (స) వయస్సు 52 సం.లు. మరియు ఆయన (స) జననం 571లో అయ్యింది. ఈసా, ఇస్రాయీల్ జాతికి చెందిన తరువాయి ప్రవక్త. ఆయన తరువాత అంతిమ ప్రవక్త ఆవిర్భావం జరిగింది. అబూ హురైరా ఉల్లేఖించిన ఒక హదీసు ప్రకారం ఇతర ప్రవక్తల కన్నా ఈసా (అ)కు దగ్గరి సంబంధం కలవారు. నేను మర్యమ్ కుమారునికి దగ్గరగా ఉన్నాను. నాకు – ఆయనకు మధ్య ఏ ప్రవక్తా లేదు అని అంతిమ ప్రవక్త (స) చెప్పారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3186) అల్లాహ్‌తఆలా చాలాకాలం తర్వాత అంధకారం వ్యాపించి ఉన్న తరుణంలో మహాప్రవక్త (స)ను ప్రభవింపజేసాడు. విగ్రహారాధన, అగ్ని ఆరాధన, శిలువ ఆరాధన ప్రబలి ఉండేవి. ఆ సమయంలో దైవదౌత్యం తప్పనిసరిఅయి ఉండేది. ప్రపంచమంతా అంధకారం వ్యాపించి ఉండేది. కొంతమంది మాత్రమే పూర్వప్రవక్తల మార్గాలను అవలంబిస్తుండేవారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో అంతిమ ప్రవక్తను అల్లాహ్ అవతరింపజేయడం మానవుల కొరకు ఎంతో పెద్ద అనుగ్రహం. అంతకన్నా పెద్ద అనుగ్రహం వేరొకటి లేదు. చివరికి అల్లాహ్ ముహమ్మద్ (స)కు దౌత్య బాధ్యత ప్రసాదించి మానవులకు రుజుమార్గాన్ని ప్రసాదించాడు. అంధకారం నుండి వెలుగులోకి తీసుకువచ్చాడు. వారికి రుజుమార్గం ప్రసాదించాడు. మార్పులు చేర్పులు చేసేవారలారా!

మా వద్దకు ఎలాంటి ప్రవక్త రాలేదని అబద్ధాలాడకండి. ముహమ్మద్ (స) శుభవార్తనిచ్చేవాడు భయపెట్టేవాడుగా విచ్చేసారు. మరియు అల్లాహ్‌తఆలా పుణ్యాత్ములకు ప్రతిఫలం ఇవ్వటంలోనూ, పాపాత్ములను శిక్షించటంలోనూ సమర్థవంతుడు. (ఇబ్నె కసీర్).

20వ వాక్యం : బనీ ఇస్రాయీల్‌లో అల్లాహ్‌తఆలా చాలామంది ప్రవక్తలను, రాజులను ప్రభవింపజేసాడు. సులైమాన్, తాలూత్ మొదలైనవారు. అందువల్ల రాజకీయాన్ని పూర్తిగా తప్పుపట్టడం సరికాదు. రాజు దైవభీతి గలవాడై న్యాయవంతుడై ఉండాలి.

21వ వాక్యం : అంటే మీ తాత యాఖూబ్‌తో అల్లాహ్ మీ సంతానంలో విశ్వాసుల పరంపరను ప్రసాదిస్తానని చేసిన వాగ్దానం గుర్తుచేయడం. (ఇబ్నెకసీర్). ఇబ్రాహీం (అ) లుబ్‌వాన్ కొండపై ఎక్కినప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా ఆజ్ఞాపించాడు. “ఎక్కడి వరకు నీ దృష్టిపోతుందో ఆ ప్రదేశమంతా పవిత్రమైనది. మరియు నీ సంతానానికి వారసత్వం.” (కబీర్). మూసా (అ) ఈజిప్టు నుండి బయలుదేరి సినాలో విశ్రాంతి తీసుకునే సమయంలో వారిపై మన్ వ సల్వా అవతరించింది. (ఇబ్నెకసీర్). చారిత్రక సాక్ష్యాధారాల ప్రకారం క్రీ.పూ. 1440 పలస్తీన్‌పై దండయాత్ర జరిగింది. ఆ సమయంలో మూసా (అ) ప్రసంగించారు. జోర్డాన్ నది అవతల ప్రక్క దరాబ్ మైదానంలో ఈ ప్రసంగం చేసారు.

22వ వాక్యం : వారి విశ్వాసం బలహీన పడటం వల్ల ఆందోళనను వ్యక్తపరుస్తున్నారు. ఈ వార్త ఫారిస్ ప్రదేశంలో అందజేయబడింది. వ్యాఖ్యానకర్తల అనేక ఉల్లేఖనాల్లో ఉన్నవిధంగా చూస్తే ఇవన్నీ ఇస్రాయీలీ ఉల్లేఖనాలుగా ఉన్నాయి. వీటిని ఒక సామాన్య వ్యక్తి కూడా అంగీకరించడు. ప్రత్యేకంగా ఔజ్ బిన్ ఇత్‌ఖ్ గాథ. దీన్ని గురించి ఇబ్నె కసీర్ “వాస్తవం లేని కట్టుకథలు” అని అభిప్రాయపడ్డారు. ఒక హదీసులో ఆదమ్ (అ) పొడవు 60 గజాలు ఉండేది అని ఉంది. అప్పటి నుండి మానవుల పొడవు తగ్గుతూ ఉంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం 3079). మరి ఔజ్ బిన్ ఇత్‌ఖ్ పొడుగు 3333 ఎలా అవుతుంది? (ఇబ్నెకసీర్).

23వ వాక్యం : అల్లాహ్ ఆ ఇద్దరు వ్యక్తుల గురించి పేర్కొన్నాడు. హదీస్‌లో వారి గురించి ఎలాంటి వివరణ రాలేదు. తౌరాత్ ఉల్లేఖనం ద్వారా ఇబ్నె అబ్బాస్ మరియు ఇతర వ్యాఖ్యానకర్తలు వారి పేరు యూషాబిన్ నూన్ మరియు కాలబ్ బిన్ యాఫ్‌నా గా పేర్కొన్నారు. వీరు ముందు పేర్కొన్న 12 మందిలోని ఇద్దరు. (ఇబ్నె కసీర్).

24వ వాక్యం : కాని ఇంత జరిగినా బనీ ఇస్రాయీల్ పిరికితనం, అమర్యాద, అహంకారం, ప్రదర్శిస్తూ “నువ్వు నీ ప్రభువూ వెళ్ళి యుద్ధం చేయండి” అని అన్నారు. దీనికి భిన్నంగా బదర్ యుద్ధం సమయంలో రసూలుల్లాహ్ (స) సహాబాలతో సంప్రదించారు. వారు అల్పసంఖ్యలో, అల్పంగా వనరులు ఉన్నప్పటికీ యుద్ధంలో పాల్గొనడానికే నిర్ణయించుకున్నారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, “ఓ రసూలుల్లాహ్! మూసా జాతి వారు మూసాతో అన్నట్లు మేము మీతో అనము.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3658)

26వ వాక్యం : ఇబ్నె అబ్బాస్ ఉల్లేఖనం ప్రకారం వీరు 40 సంవత్సరాల వరకు దేశ దిమ్మరులుగా తిరుగుతూ ఉన్నారు. 40 సం.లు గడిచిన తరువాత అంటే హారూన్ (అ), మూసా (అ) గతించిన తరువాత అప్పుడు మూసా (అ) వయస్సు 120 సం. ఉండేది. ఇంకా 40 ఏండ్లకు పైన వయస్సుగల ప్రతి వ్యక్తీ మరణించాడు. 40 సం. గడిచిన తరువాత యుషా మూసా తర్వాత అతని ప్రతినిధిగా నియమించబడ్డారు. మిగతా వారిని తీసుకొని బయలుదేరారు. వారు బైతుల్ మఖ్దిస్‌ని జయించారు. (ఇబ్నె జరీర్). ఆ తరువాత గ్రంథ ప్రజలకు ఈ వృత్తాంతమంతా వినిపించి, ఒకవేళ మీరు ప్రవక్తను అనుసరించకుంటే ఈ అనుగ్రహాలు ఇంకొకరి సొంతం అవుతాయని హెచ్చరించారు. ఆ తరువాత హాబీల్ ఖాబీల్ సంఘటన కూడా వినిపించి ఇతరుల పట్ల అసూయ పడకూడదని అసూయ పడేవాడి ఏ కార్యం స్వీకరించబడదని బోధించారు. (అష్రఫుల్ హవాషీ)

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ ۘ اِذْ قَرَّبَا
قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ
الْاٰخَرِ ؕ قَالَ لَاَقْتُلَنَّكَ ؕ قَالَ اِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ
مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿27﴾
لَئِنْۢ بَسَطْتَّ اِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِيْ مَاۤ اَنَا بِبَاسِطٍ
يَّدِيَ اِلَيْكَ لِاَقْتُلَكَ ۚ اِنِّيْۤ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿28﴾
اِنِّيْۤ اُرِيْدُ اَنْ تَبُوْٓاَ بِاِثْمِيْ وَاِثْمِكَ فَتَكُوْنَ مِنْ
اَصْحٰبِ النَّارِ ۚ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِيْنَ ﴿29﴾
فَطَوَّعَتْ لَهٗ نَفْسُهٗ قَتْلَ اَخِيْهِ فَقَتَلَهٗ فَاَصْبَحَ
مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿30﴾
فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَّبْحَثُ فِي الْاَرْضِ لِيُرِيَهٗ
كَيْفَ يُوَارِيْ سَوْءَةَ اَخِيْهِ ؕ قَالَ يٰوَيْلَتٰۤى
اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِثْلَ هٰذَا الْغُرَابِ فَاُوَارِيَ
سَوْءَةَ اَخِيْ ۚ فَاَصْبَحَ مِنَ النّٰدِمِيْنَ ۚۛ ﴿31﴾
مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ ۛۚ كَتَبْنَا عَلٰى بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ اَنَّهٗ
مَنْ قَتَلَ نَفْسًۢا بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِي الْاَرْضِ
فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَمَنْ اَحْيَاهَا
فَكَاَنَّمَاۤ اَحْيَا النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ
رُسُلُنَا بِالْبَيِّنٰتِ ۫ ثُمَّ اِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ بَعْدَ
ذٰلِكَ فِي الْاَرْضِ لَمُسْرِفُوْنَ ﴿32﴾

(27) వారికి ఆదము యొక్క ఇద్దరు కుమారుల వృత్తాంతము పొల్లుపోకుండా వినిపించు. వారిద్దరూ ఖుర్బానీ ఇచ్చినప్పుడు, ఒకరి ఖుర్బానీ స్వీకరించబడింది. ఇంకొకరిది స్వీకరించబడలేదు. రెండోవాడు ఇలా అన్నాడు : "నేను నిన్ను చంపేస్తాను." సమాధానంగా మొదటివాడు ఇలా అన్నాడు : "భయభక్తులు గలవారి మొక్కుబడులనే అల్లాహ్ స్వీకరిస్తాడు. (28) నీవు నన్ను చంపటానికి చెయ్యి ఎత్తినా, నేను నిన్ను చంపటానికి చెయ్యి ఎత్తను. సకల లోకాలకు ప్రభువైన అల్లాహ్‌కు నేను భయపడుతున్నాను. (29) నీవే నా పాపాన్నీ, నీ పాపాన్నీ రెంటినీ మూట కట్టుకోవాలని, నరకవాసివి కావాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. దుర్మార్గుల దుర్మార్గానికి ఇదే తగిన ప్రతిఫలం." (30) చివరికి అతడి మనస్సు తన సోదరుని హత్యకు అతడ్ని సిద్ధం చేసింది. అతడు అతన్ని చంపి నష్టపోయేవారిలో చేరిపోయాడు. (31) అప్పుడు అల్లాహ్ ఒక కాకిని పంపాడు. అది నేలను త్రవ్వసాగింది, తన సోదరుని శవాన్ని ఎలా దాచాలో అతడికి తెలుపటానికి. అది చూసి అతడు రోదించాడు : "అయ్యో నా పాడుగాను! నాకు ఈ కాకిపాటి జ్ఞానం కూడా లేకపోయిందే. నా సోదరుని శవాన్ని దాచే ఉపాయం కనుక్కోలేకపోయానే!" తరువాత అతడు తాను చేసిన దానికి ఎంతో పశ్చాత్తాపపడ్డాడు. (32) ఈ కారణం గానే మేము ఇస్రాయీలు సంతతికి ఈ ఆజ్ఞను వ్రాసి ఇచ్చాము : "హత్యకు బదులుగా లేదా కల్లోలాన్ని వ్యాపింపజేసినందుకు తప్ప మరే కారణం వల్లనైనా ఒక వ్యక్తిని చంపినవాడు మానవులందరినీ చంపిన వాడౌతాడు. ఒక మానవుడి ప్రాణాన్ని కాపాడిన వాడు సమస్త మానవులందరినీ కాపాడినట్లే." కాని వారి పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందంటే, మా ప్రవక్తలు ఒకరి తరువాత ఒకరు స్పష్టమైన ఉపదేశాలు తీసుకుని వారివద్దకు వచ్చినప్పటికీ, వారిలోని చాలామంది భూమిపై అత్యాచారాలు చేసేవారు.

(33) అల్లాహ్‌తో, ఆయన ప్రవక్తతో పోరాడేవారికి, ధరణిలో కల్లోలాన్ని సృష్టిస్తూ తిరిగేవారికీ శిక్ష ఏమిటంటే, వారిని చంపటం లేదా శిలువపైకి ఎక్కించటం లేదా చేతులను, కాళ్ళను వ్యతిరేక దిశలలో ఖండించటం లేదా దేశం నుండి బహిష్కరించటం. ఇవి వారికి భూలోకంలో జరిగే అగౌరవం, అవమానం. పరలోకంలో వారికి అంతకన్నా ఘోరమైన శిక్ష పడుతుంది. (34) మీరు వారిని స్వాధీన పరచుకోకముందు పశ్చాత్తాపపడే వారికి తప్ప – అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు అనే విషయాన్ని మీరు తెలుసుకోవాలి. (35) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి. ఆయన సాన్నిధ్యానికి చేరే మార్గాన్ని అన్వేషించండి. ఆయన మార్గంలో నిరంతర కృషి చెయ్యండి. మీకు సాఫల్య భాగ్యం లభించడానికి. (36) తిరస్కారవైఖరిని అవలంబించిన వారి అధీనంలో సమస్త భూసంపద, ఇంకా దానికి సమానంగా దానితోపాటు ఉండి, వారు ఒకవేళ ప్రళయదిన శిక్ష నుండి తప్పించుకోవడానికి ఆ మొత్తం సంపదను పరిహారంగా ఇవ్వగోరినా, అది స్వీకరించబడదు. వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడితీరుతుంది. (37) నరకాగ్ని నుండి వారు బయటకు పారిపోవాలని కోరుకుంటారు. కాని వారు బయటికి రాలేరు. వారికి ఎల్లప్పుడూ శిక్ష విధించబడుతూవుంటుంది. (38) స్త్రీ పురుషుల్లో ఎవరు దొంగతనం చేసినా ఉభయుల చేతులూ నరికి వేయండి. ఇది వారి శ్రమకు ప్రతిఫలం. అల్లాహ్ తరఫు నుండి ఒక గుణపాఠం. అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, అత్యంత వివేక సంపన్నుడూను. (39) అత్యాచారం చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడి తనను తాను సంస్కరించుకునే వారివైపునకు అల్లాహ్ కారుణ్యం మరలుతుంది. అల్లాహ్ అధికంగా క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

اِنَّمَا جَزٰٓؤُا الَّذِيۡنَ يُحَارِبُوۡنَ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ
وَيَسۡعَوۡنَ فِى الۡاَرۡضِ فَسَادًا اَنۡ يُّقَتَّلُوۡۤا اَوۡ
يُصَلَّبُوۡۤا اَوۡ تُقَطَّعَ اَيۡدِيۡهِمۡ وَاَرۡجُلُهُمۡ مِّنۡ
خِلَافٍ اَوۡ يُنۡفَوۡا مِنَ الۡاَرۡضِ‌ؕ ذٰ لِكَ لَهُمۡ
خِزۡىٌ فِى الدُّنۡيَا‌ وَلَهُمۡ فِى الۡاٰخِرَةِ عَذَابٌ
عَظِيۡمٌۙ ﴿33﴾
اِلَّا الَّذِيۡنَ تَابُوۡا مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ تَقۡدِرُوۡا عَلَيۡهِمۡ‌ ۚ
فَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿34﴾ ع 5 8 9
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابۡتَغُوۡۤا اِلَيۡهِ
الۡوَسِيۡلَةَ وَجَاهِدُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِهٖ لَعَلَّكُمۡ
تُفۡلِحُوۡنَ ﴿35﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَوۡ اَنَّ لَهُمۡ مَّا فِى الۡاَرۡضِ
جَمِيۡعًا وَّمِثۡلَهٗ مَعَهٗ لِيَفۡتَدُوۡا بِهٖ مِنۡ عَذَابِ
يَوۡمِ الۡقِيٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡ‌ ۚ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
اَلِيۡمٌ ﴿36﴾
يُرِيۡدُوۡنَ اَنۡ يَّخۡرُجُوۡا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمۡ
بِخٰرِجِيۡنَ مِنۡهَا‌ ۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ مُّقِيۡمٌ ﴿37﴾
وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقۡطَعُوۡۤا اَيۡدِيَهُمَا جَزَآءًۢ
بِمَا كَسَبَا نَـكَالًا مِّنَ اللّٰهِ‌ؕ وَاللّٰهُ عَزِيۡزٌ
حَكِيۡمٌ ﴿38﴾
فَمَنۡ تَابَ مِنۡۢ بَعۡدِ ظُلۡمِهٖ وَاَصۡلَحَ فَاِنَّ اللّٰهَ
يَتُوۡبُ عَلَيۡهِ‌ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿39﴾

| | |
|---|---|
| (40) అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి ప్రభువనే విషయం మీకు తెలియదా? ఆయన తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు. తాను కోరినవారిని క్షమిస్తాడు. ఆయన సర్వాధికారాలు కలవాడు. | اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿40﴾ |

27 – 40 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త మూసా (అ) యూదులతో దుర్మార్గులైన అవిశ్వాసులతో పోరాడండని ఆదేశించడం దానికి వారు సుతరామూ తిరస్కరించి "ఓ మూసా! నువ్వు నీ ప్రభువు ఇద్దరూ కలసిపోరాడండని" అనటాన్ని పేర్కొనటం జరిగింది. ఈవిధంగా యూదులు అల్లాహ్ ఆజ్ఞ ఉల్లంఘనకు పాల్పడ్డారు. ఇలాగే ఆదమ్ కుమారుడు ఒకడు అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని ధిక్కరించి తన సోదరుడ్ని హత్య చేసాడు. ఖాబీల్లో మాదిరిగానే యూదుల్లో కూడా గర్వం అహంకారం ఉండేవి.

ఆదమ్ ఇద్దరు కుమారుల పేర్లు హాబీల్ మరియు ఖాబీల్ ఉండేవి. ఈ ఖుర్బానీ ఎందుకు సమర్పించబడిందో దీన్ని గురించి ఎలాంటి ఉల్లేఖనాలు లేవు. అయితే ప్రారంభంలో ఆదమ్ హవ్వాల కలయిక వల్ల ఒక కొడుకు ఒక కూతురు పుట్టారు. రెండవసారి ఒక కొడుకు ఒక కూతురు పుట్టారు. మొదటిసారి పుట్టిన వారికి రెండవసారి పుట్టిన వారితో నికాహ్ చేసేవారు. హాబీల్‌తో పాటు పుట్టిన కుమార్తె అందవికారంగా ఉండేది. ఖాబీల్‌తో పాటు పుట్టిన కుమార్తె అందంగా ఉండేది. అప్పటి ఆచారం ప్రకారం హబీల్ నికాహ్ ఖాబీల్ చెల్లెలుతో అవ్వాలి. కాని దానికి ఖాబీల్ అంగీకరించలేదు. ఆదమ్ (అ) అతన్ని నచ్చజెప్పారు. కాని అతను ఏమాత్రం వినలేదు. చివరికి ఆదమ్ ఇద్దరికీ అల్లాహ్ సన్నిధిలో ఖుర్బానీ సమర్పించమని ఆదేశించారు. ఎవరి ఖుర్బానీ స్వీకరించబడితే వారికి అందంగా ఉన్న అమ్మాయితో వివాహం చేయడం జరుగుతుందని చెప్పారు. హాబీల్ ఖుర్బానీ స్వీకరించబడింది. అంటే ఆకాశం నుండి అగ్ని వచ్చింది. అది దాన్ని తినేసింది. ఇలా స్వీకరించబడింది. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఎలాంటి కారణం లేకుండానే వారిద్దరూ తమ ఇష్టపూర్వకంగా సమర్పించారు. హాబీల్ ఖుర్బానీ స్వీకరించబడటంపై ఖాబీల్ అసూయవల్ల ఇలా చేసాడు.

29వ వాక్యం : నా పాపమంటే నేను నీపై అత్యాచారం చేసిన తరువాత నాకు చుట్టుకునే పాపం. ఒక హదీసులో ఈ విధంగా బోధించబడింది, "చంపినవాడు, చంపబడినవాడు ఇద్దరూ నరకంలోనికి వెళతారు." సహాబాలు, "చంపినవాడు నరకంలోనికి వెళ్ళడం సబబే కాని చంపబడినవాడు నరకంలోనికి ఎందుకు వెళతాడు?" అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), "అతడు కూడా చంపే ప్రయత్నంలోనే ఉంటాడు" అని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 30)

30వ వాక్యం : ఒక హదీసులో ఇలా బోధించబడింది : "హత్య ఎక్కడ జరిగినా దాని భారం ఆదమ్ మొదటి కుమారునిపై పడుతుంది. ఎందుకంటే అతనే మొట్టమొదటి అత్యాచారి. ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వివరణ ఇస్తున్నారు, "ఖాబీల్‌కి హాబీల్‌ని చంపినందుకు ఇహలోకంలోనే శిక్షించడం జరిగింది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3088) ఒక హదీసులో రసూలుల్లాహ్ (స) ఇలా బోధించారు : "అత్యాచారానికి, సంబంధాలను త్రెంచుకున్నవారికి అల్లాహ్‌తఆలా భూలోకంలోనే శిక్షిస్తాడు, పరలోక శిక్ష అదనంగా అక్కడ అనుభవించవలసి ఉంటుంది." (సహీహ్ ఇబ్నెమాజ – హ.నెం. 4211) ఖాబీల్ కొరకు ఈ రెండు ఉన్నాయి.

31వ వాక్యం : ఖాబీల్ తన సోదరున్ని చంపిన కొంతకాలం తర్వాత శవం నుండి దుర్వాసన రాసాగింది. ఈ

శవాన్ని ఏం చేయాలి అని ఆందోళన చెందాడు. ఎందుకంటే ఇది ప్రపంచంలో మొదటి హత్య. ఇలాగే మొదటి చావు కూడా. అందువల్ల సమస్యగా ఏర్పడింది. అల్లాహ్‌తఆలా కాకిని పంపించాడు. అది ఇంకో కాకిని పొడిచి చంపింది. ఆ తరువాత తన ముక్కుతో గోతిని త్రవ్వింది. అందులో చనిపోయిన కాకిని పెట్టి ఖననం చేసింది. అది చూసి ఖననం చేయడం నేర్చుకున్నాడు.

32వ వాక్యం : ఇస్రాయీల్ సంతతితో పాటు, ముస్లింలకు కూడా ఈ ఆదేశం వర్తిస్తుంది. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మసూద్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) ఇలా బోధించారు : "ఎవరు అధర్మంగా చంపబడినా ఆ పాపం ఆదమ్ మొదటి కుమారునిపై వేయబడుతుంది. ఎందుకంటే అతనే ముందు ఈ మార్గాన్ని ప్రారంభించాడు. (బుఖారీ). అధర్మంగా హత్య చేయడం మానవత్వాన్ని హత్య చేయటం లాంటిది. ఇలాంటి అత్యాచారి సంఘానికి శాంతి భద్రతలకు శత్రువువంటివాడు. అతడ్ని చూసి ఇతరులు కూడా ఈ చెడు కార్యానికి పాల్పడుతారు. ఇదేవిధంగా ఎవరయినా కష్టాల్లో ఆదుకున్నా ప్రాణాలు రక్షించినా అది గొప్ప పుణ్యకార్యం.

35వ వాక్యం : ఇక్కడ వసీలా అంటే దైవసాన్నిధ్యం పొందటం. అంటే ఓ విశ్వాసులారా! దైవ సాన్నిధ్యాన్ని పొందే ప్రయత్నం చేయండి. ఇబ్నె అబ్బాస్, ముజాహిద్, అతా, సుఫ్యాన్ సౌరీ మొదలైన వారు ఈ విధంగానే వివరణ ఇచ్చారు. ఖతాదా ఇందులో అధికం చేస్తూ దైవారాధన, సత్కార్యాల ద్వారా దైవ సన్నిధిని పొందే ప్రయత్నం చేయండి. స్వర్గంలోని ఒక ఉన్నత స్థానం పేరు కూడా వసీలా అని ఉంది. ఇది ప్రవక్త (స) యొక్క ప్రత్యేక స్థానం మరియు ఇది అల్లాహ్ సింహాసనానికి అతి దగ్గరగా ఉంటుంది.

ఇమామ్ ముస్లిం అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్ ద్వారా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) ఇలా ఆదేశించారు. "అజాన్ వింటే ముఅజ్జిన్ ఎలా పలుకుతాడో అలాగే పలకాలి. తరువాత నాపై దురూద్ చదవండి. ఎందుకంటే ఒకసారి దురూద్ పఠిస్తే పదిసార్లు అల్లాహ్ అతనిపై దురూద్ పంపిస్తాడు. తరువాత నా కొరకు "వసీలా" అర్థించండి. ఇది స్వర్గంలో ఒక ఉన్నతమైన స్థానం. ఇది కేవలం అల్లాహ్ యొక్క ఒక్క దాసునికే లభిస్తుంది. అది నేనని భావిస్తున్నాను. ఎవరు నా గురించి అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తారో అతని కొరకు నా సిఫారసు తప్పకుండా లభిస్తుంది."

అల్లాహ్ తన దాసులకు దైవభీతి గురించి ఆదేశించాడు. దైవభీతితో పాటు విధేయత దైవాజ్ఞాపాలన కూడా అంటే నిషిద్ధముల నుండి దూరంగా ఉండాలి. ఇబ్నె కసీర్ (ర), ఇబ్నె తైమియ "కితాబుల్ వసీలా"లో వసీలా గురించి చాలా గొప్పగా వివరణ ఇచ్చారు. ఈ పదం మూడు అర్థాలలో ఉపయోగించబడుతుంది.

1. విధులను నిర్వర్తించి, వాటిద్వారా దేవుని సామీప్యాన్ని పొందడం. దీన్ని గురించి సూరె ఇస్రా 57వ ఆయత్‌లో వివరించబడింది. ఇది లేకుండా ఒక ముస్లిం విశ్వాసం సంపూర్ణం కాదు.

2. రసూలుల్లాహ్ ద్వారా తమ గురించి దుఆ, సిఫారసు చేయించడం. సహాబాలు అనేక సందర్భాలలో ప్రవక్త (స) ద్వారా దుఆ, సిఫారసు చేయించారు. తీర్పుదినం నాడు ఆయన (స) తన ఉమ్మత్ కొరకు సిఫారసు చేయుదురు.

3. ప్రవక్త వ్యక్తిత్వం ద్వారా మధ్యవర్తిత్వం – అంటే ఆయన(స)పై ప్రమాణం చేయుట, ఆయన పేరు చెప్పి మధ్యవర్తిగా ఆయనపై ప్రమాణం చేయటం అని. దానికి ప్రవక్త ద్వారా కాని, ఆయన సహాబాల ద్వారా కాని, ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు లేవు. జయీఫ్ హదీసుల ద్వారా కొందరు మూఢాచారాలను ప్రవేశపెట్టారని ఉంది. కాని ఇలాంటి వారి మాటలు, చేతలకు ఇస్లాంలో ఎలాంటి ప్రాముఖ్యతా లేదు. ఇమామ్ అబూ హనీఫా దీన్ని వ్యతిరేకించారు. ఇంకా సృష్టితాలను మధ్యవర్తులుగా చేసి అల్లాహ్‌ని అర్థించుట ఎంతమాత్రం ధర్మసమ్మతం కాదు అని అన్నారు. కొంతమంది బుఖారీలో ఉమర్ (రజి) ఉల్లేఖించిన హదీసును అర్థం చేసుకోవడంలో పొరబడ్డారు. ఒకసారి మదీనాలో అనావృష్టి వస్తే ఉమర్ (రజి) "ఓ అల్లాహ్, ఇంతకు ముందు అనావృష్టి వస్తే నీ ప్రవక్త ద్వారా అర్థిస్తే వర్షం పడేది.

ఇప్పుడు ప్రవక్త చిన్నాన్న ద్వారా అర్థిస్తున్నాము” అని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం 954) ఈ హదీసులో ప్రవక్త (స) ద్వారా వసీలా అంటే అతని ద్వారా దుఆ చేయించటం అంతేకాని అతన్ని మధ్యవర్తిగా భావించడం కాదు. అందువల్లనే ప్రవక్త (స) గతించిన తరువాత ఆయన చిన్నాన్న ద్వారా దుఆ చేయించారు. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే ఉమర్ వద్ద వసీలా అంటే ఆయన ద్వారా దుఆ చేయించడం అని అర్థం.

36వ వాక్యం : అవిశ్వాసులు తిరస్కారులు భూలోక సంపదను సర్వము ఇదే అన్నట్లుగా భావిస్తారు. కాని తీర్పుదినం నాడు ముఖ్యమైనది పరలోక సాఫల్యం అనే విషయాన్ని తెలుసుకుంటారు. దానిపట్ల అశ్రద్ధ చూపి చాలా పెద్ద పొరపాటు చేసినందువల్ల సాఫల్యం పొందలేరు. దాన్నుండి తప్పించుకోవడానికి ఎంతో ప్రయత్నిస్తారు. కాని సాఫల్యం పొందలేరు. దాన్నుండి తప్పించుకోవడానికి అనేక ప్రయత్నాలు చేయుదురు. కాని వారికి ఏ మార్గం కానరాదు. వారి ఈ అసహాయత ఈవిధంగా వివరించబడింది – వారి వద్ద లెక్కలేనంత ధనం ఉన్నా దాన్ని వారు ఇచ్చి శిక్ష నుండి తప్పించుకోవాలనుకొన్నా సాధ్యం కాదు. వారి నుండి ఎలాంటి పరిహారం స్వీకరించబడదు. ఇదే ఒక హదీసులో ఇలా వివరించబడింది – తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులతో భూమి నిండా బంగారం లభిస్తే దాన్ని పరిహారంగా చెల్లిస్తావా? అని ప్రశ్నించగా తప్పకుండా అని సమాధానం ఇస్తాడు. అప్పుడు “ఇంతకన్నా ఎంతో స్వల్పమయినది నిన్ను కోరడం జరిగింది. కాని నువ్వు తిరస్కరించావు” అని అనబడుతుంది (బుఖారీ, ముస్లిమ్).

37వ వాక్యం : అంటే వాళ్ళు నరకం నుండి పారిపోవాలని విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తారు. కాని అది అసాధ్యంగానే మిగిలిపోతుంది. 38వ వాక్యం : ఇస్లాం ఆదేశాల్లో స్త్రీ పురుషులకు ఎలాంటి వ్యత్యాసము లేదు. నేరస్తుడు స్త్రీ అయినా పురుషుడైనా ఇద్దరూ శిక్షార్హులే. దొంగతనం సాక్ష్యాధారాల ద్వారా రుజువైతే ఒక చేయి నరికి వేయబడుతుంది. అంటే కుడి చేయి ఇంకా ఇలాంటి ఇతర ఖుర్ఆన్‌లో ఆదేశించిన శాసనాలు వాటిని గురించి ఒక వ్యక్తితో కాక విశ్వాసుల ఒక సంఘానికి దాని అమలుకు ఆదేశించబడింది. ఈ సూరా, ముస్లిముల చేతిలో అధికారం వచ్చిన తర్వాత వారి న్యాయవ్యవస్థ ఏర్పడిన తరువాత అవతరించబడింది. ఈ నేరానికి శిక్ష సరైనది మరియు వివేకవంతమయినది. దొంగతనానికి చేతులు నరకడం ఒక కఠినమైన శిక్షే. కాని ఈ విధమైన నేరాలు గల వాళ్ళు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని వాళ్ళు నేరాలకు సాహసించకూడదని దొంగతనంతో పాటు ఇతర నేరాలు అనగా మానభంగాలకు, హత్యలకు పాల్పడటం జరుగుతుంది. అందువల్లనే ఇస్లాం ఇలాంటి కఠినమైన శిక్షల ద్వారా నేరాలను అరికట్టింది. ప్రస్తుత శాసనాలు దొంగతనాన్ని చిన్న నేరంగా భావించి దానికి స్వల్పమైన శిక్ష విధించాయి. చివరికి దొంగతనాలు అధికమై వాటితో పాటు ఇతర నేరాలు పెచ్చురిల్లి ప్రజా జీవన వ్యవస్థను అస్తవ్యస్తం చేసివేసాయి. నిపుణులు నేరాల గురించి మాట్లాడుతూ వాస్తవాలను కప్పిపుచ్చే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. వీరు దొంగపై జాలిపడతారు. కాని సమాజంపై ఏమాత్రం దయచూపరు. దొంగ సమాజాన్ని అస్తవ్యస్తం చేసే ప్రయత్నం చేస్తాడు. కాని వీరు దొంగ చేతులు నరికి వేయటాన్ని భరించరు. కాని దొంగవల్ల అనేక అమాయకులు నష్టపోవటాన్ని, చంపబడటాన్ని చూసి ఏమాత్రం జాలిపడరు. ఈనాడు ఇస్లామీయ చట్టాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో అక్కడ ఇలాంటి సంఘటనలు జరుగుతూ ఉంటాయి. ఇస్లామీయ చట్టాలను విమర్శించే వారికి సమాధానంగా ఇవి చాలు. అల్లాహ్ ఆధిక్యం గలవాడు. అతని ఆదేశాలను అనుసరించాలి. అతని ఆదేశాలు ఆజ్ఞలు వివేకవంతమైనవి. దొంగతనానికి శిక్ష చాలా కఠినమైనదే కాని మానవత్వానికి వ్యతిరేకంగా మాత్రం లేదు. మానవత్వాన్ని ఉద్ధరించటానికే ఉంది.

39వ వాక్యం : ఎవరైనా పశ్చాత్తాపపడి తన్ను తాను సరిదిద్దుకుంటే అతను నరక శిక్ష నుండి రక్షించబడతాడు. గుర్తుంచుకోవలసిన విషయం ఏమిటంటే నేర పరిధిలోనికి వచ్చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడితే దానికి తగిన శిక్ష నుండి తప్పించుకోవడం సాధ్యం కాదు. 40వ వాక్యం : అంటే శిక్షించే క్షమించే అధికారం అంతా అల్లాహ్‌కే ఉంది. అతని వ్యవహారంలో తలదూర్చే శక్తి ఇతరులెవ్వరికీ లేదు.

(41) ఓ ప్రవక్తా! అవిశ్వాస మార్గంలో పరుగులు తీసే వారిని చూచి నీవు దుఃఖపడకు. వారు "మేము విశ్వసించాము" అని తమ నోటితో పలికే వారు కావచ్చు. కాని వారి హృదయాలు మాత్రం విశ్వసించలేదు. లేదా వారు యూదులయినా కావచ్చు. వారి పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే, వారు అబద్ధాలను కుతూహలంతో చెవియొగ్గి వింటారు. ఇంకా నీ వద్దకు ఎన్నడూ రాని ఇతర ప్రజల కొరకు గూఢచారులుగా వ్యవహరిస్తారు. అల్లాహ్ గ్రంథంలోని పదాల సందర్భం నిర్ణయమై ఉన్నప్పటికీ వాటి అసలు అర్థాన్ని తారుమారు చేస్తారు. ప్రజలతో ఇలా అంటారు : "మీకు ఈ విధమైన ఆజ్ఞ ఇస్తే స్వీకరించండి, లేకపోతే స్వీకరించకండి." అల్లాహ్‌యే పరీక్షకు గురిచెయ్యాలని నిశ్చయించిన వారిని అల్లాహ్ పట్టునుండి తప్పించటానికి నీవు ఏమీ చెయ్యలేవు. ఎవరి హృదయాలను అల్లాహ్ పరిశుద్ధ పరచదలచుకోలేదో, వారు వీరే. వీరు ఇహంలో పరాభవానికీ, పరంలో కఠిన శిక్షకూ గురి అవుతారు.

يٰۤاَيُّهَا الرَّسُوۡلُ لَا يَحۡزُنۡكَ الَّذِيۡنَ يُسَارِعُوۡنَ فِى
الۡكُفۡرِ مِنَ الَّذِيۡنَ قَالُوۡۤا اٰمَنَّا بِاَفۡوَاهِهِمۡ وَلَمۡ
تُؤۡمِنۡ قُلُوۡبُهُمۡ ۛۚ وَمِنَ الَّذِيۡنَ هَادُوۡا ۛۚ سَمّٰعُوۡنَ
لِلۡكَذِبِ سَمّٰعُوۡنَ لِقَوۡمٍ اٰخَرِيۡنَ ۙ لَمۡ يَاۡتُوۡكَ ؕ
يُحَرِّفُوۡنَ الۡـكَلِمَ مِنۡۢ بَعۡدِ مَوَاضِعِهٖ ۚ يَقُوۡلُوۡنَ اِنۡ
اُوۡتِيۡتُمۡ هٰذَا فَخُذُوۡهُ وَاِنۡ لَّمۡ تُؤۡتَوۡهُ فَاحۡذَرُوۡا ؕ
وَمَنۡ يُّرِدِ اللّٰهُ فِتۡنَتَهٗ فَلَنۡ تَمۡلِكَ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ
شَيۡـــًٔا ؕ اُولٰۤـئِكَ الَّذِيۡنَ لَمۡ يُرِدِ اللّٰهُ اَنۡ يُّطَهِّرَ
قُلُوۡبَهُمۡ ؕ لَهُمۡ فِى الدُّنۡيَا خِزۡىٌ ۖۚ وَّلَهُمۡ فِى
الۡاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿41﴾

(42) వీరు, అబద్ధాలు వినేవారు. నిషిద్ధమైన సొమ్ము తినేవారు. కనుక ఒకవేళ నీ వద్దకు వస్తే, నీకు ఇష్టమైతే వారిమధ్య తీర్పు చెప్పు. లేదా తిరస్కరించు. నీవు తిరస్కరిస్తే, వారు నీకు ఏమాత్రం హాని కలిగించలేరు. నీవు గనక తీర్పు చెబితే, కచ్చితంగా న్యాయం చెయ్యి. అల్లాహ్ న్యాయం చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

سَمّٰعُوۡنَ لِلۡكَذِبِ اَكّٰلُوۡنَ لِلسُّحۡتِ ؕ فَاِنۡ
جَآءُوۡكَ فَاحۡكُمۡ بَيۡنَهُمۡ اَوۡ اَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ ۚ
وَاِنۡ تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ فَلَنۡ يَّضُرُّوۡكَ شَيۡــًٔا ؕ وَاِنۡ
حَكَمۡتَ فَاحۡكُمۡ بَيۡنَهُمۡ بِالۡقِسۡطِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
يُحِبُّ الۡمُقۡسِطِيۡنَ ﴿42﴾

(43) అల్లాహ్ ఆదేశం ఉన్న తౌరాతు గ్రంథం వారివద్ద ఉన్నప్పటికీ దానిపట్ల వైముఖ్యం ప్రదర్శిస్తూనే వారు నిన్ను ఎలా న్యాయనిర్ణేతగా చేసుకుంటారు? అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారిలో విశ్వాసమే లేదు.

وَكَيۡفَ يُحَكِّمُوۡنَكَ وَعِنۡدَهُمُ التَّوۡرٰٮةُ فِيۡهَا
حُكۡمُ اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِكَ ؕ وَمَاۤ
اُولٰۤـئِكَ بِالۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿43﴾ ع 6 9 10

إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا
ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ لِلَّذِينَ هَادُواْ
وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن
كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ
ٱلنَّاسَ وَٱخۡشَوۡنِ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي ثَمَنٗا
قَلِيلٗاۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿44﴾

وَكَتَبۡنَا عَلَيۡهِمۡ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ
وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ وَٱلۡأَنفَ بِٱلۡأَنفِ وَٱلۡأُذُنَ
بِٱلۡأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلۡجُرُوحَ قِصَاصٞۚ
فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿45﴾

وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ
مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ
ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ
يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ
لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿46﴾

وَلۡيَحۡكُمۡ أَهۡلُ ٱلۡإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِۚ
وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿47﴾

(44) మేము తౌరాతును అవతరింపజేశాము. అందులో మార్గదర్శకత్వమూ, జ్యోతీ ఉన్నాయి. ముస్లిములైన ప్రవక్తలంతా దాని ప్రకారమే యూదుల వ్యవహారాలను పరిష్కరించేవారు. ఇదేవిధంగా రబ్బానీయులు, ధర్మవేత్తలు కూడా. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని రక్షించే బాధ్యత వారిపై మోపబడింది. వారు దీనికి సాక్షులుగా ఉండేవారు. కనుక ఓ యూదులారా! మానవులకు భయపడకండి. నాకు భయపడండి. నా ఆయతులను కొద్దిపాటి మూల్యం కొరకు అమ్మటం మానండి. అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన చట్టం ప్రకారం తీర్పు చెయ్యనివారే అవిశ్వాసులు. (45) తౌరాతు గ్రంథంలో యూదుల కొరకు మేము ఈ ఆజ్ఞను వ్రాశాము : ప్రాణానికి బదులు ప్రాణం, కన్నుకు బదులు కన్ను, ముక్కుకు బదులు ముక్కు, చెవికి బదులు చెవి, పన్నుకు బదులు పన్ను – ఇలా సమస్త గాయాల కొరకు సమానమైన ప్రతీకారం. కాని ఎవరైనా ప్రతీకారం తీర్చుకోకుండా క్షమిస్తే, అది అతనికి కప్ఫారా (పాపపరిహారం) అవుతుంది. అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ఆదేశం ప్రకారం తీర్పుచెయ్యని వారే దుర్మార్గులు. (46) ఈ ప్రవక్తల తరువాత మేము మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసాను పంపాము. ఆయన తన కాలంలో ఉన్నటువంటి తౌరాతు గ్రంథంలోని విషయాన్ని ధ్రువీకరించేవాడు. మేము ఆయనకు ఇంజీలును ప్రసాదించాము. అందులో మార్గదర్శకత్వమూ, జ్యోతీ ఉండేవి. అది కూడా ఆ కాలంలో ఉన్న తౌరాతులోని దానిని ధ్రువీకరించేది. అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలవారికి అది మార్గదర్శకత్వం మరియు హితోపదేశం కూడా.

(47) మేము ఇంజీలు గ్రంథ ప్రజలను ఆ గ్రంథంలోని అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన శాసనం ప్రకారం తీర్పుచెయ్యాలని ఆజ్ఞాపించాము. అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన శాసనం ప్రకారం తీర్పు చెయ్యనివారే హద్దులు దాటేవారు.

(48) ఓ ప్రవక్తా! మేము నీ వద్దకు పంపిన ఈ గ్రంథం సత్యాన్ని తీసుకొని వచ్చింది. తన కాలంలో ఉన్నటువంటి "అల్ కితాబ్"లోని భాగాలను అది ధ్రువీకరిస్తుంది, పరిరక్షిస్తుంది. కనుక నీవు అల్లాహ్ పంపిన చట్టం ప్రకారం ప్రజల వ్యవహారాలను పరిష్కరించు. నీ వద్దకు వచ్చిన సత్యానికి విముఖుడవై వారి వాంఛలను అనుసరించకు – మేము మీలోని ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక షరీయత్తునూ, ఒక జీవిత విధానాన్నీ నిర్ణయించాము. మీ దేవుడు కోరుకున్నట్లయితే, మీ అందరినీ ఒకే ఒక సంఘంగా కూడా రూపొందించి ఉండేవాడు. కాని ఆయన మీకు ఇచ్చిన దాని విషయంలో మిమ్మల్ని పరీక్షించేందుకు ఈ విధంగా చేశాడు. కనుక సత్కార్యాలలో ఒకరినొకరు మించటానికి ప్రయత్నించండి. చివరకు అల్లాహ్ వద్దకే మీరంతా మరలవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీరు విభేదాలు కలిగివున్న దాని అసలు యదార్థం ఏమిటో మీకు తెలుపుతాడు (49) కనుక ఓ ప్రవక్తా! నీవు అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన శాసనం ప్రకారం ప్రజల వ్యవహారాలను పరిష్కరించు. వారి కోరికలను అనుసరించకు. మిమ్మల్ని వారు మోసంలో పడవేసి అల్లాహ్ మీ వద్దకు పంపిన ఉపదేశానికి రవ్వంత కూడా విముఖులను చెయ్యకుండా మీరు అప్రమత్తులై ఉండండి. వారు గనక దానికి విముఖులైతే, అల్లాహ్ వారు చేసిన కొన్ని పాపాలకు శాస్తిగా వారిని ఆపదలకు గురిచెయ్యాలన్న నిర్ణయానికే వచ్చాడు అని తెలుసుకోండి. వారిలోని చాలామంది అవిధేయులు అనేది వాస్తవం. (50) అజ్ఞాన కాలపు తీర్పు కావాలని కోరుకుంటున్నారా? కాని అల్లాహ్‌పై నమ్మకం కలవారి దృష్టిలో అల్లాహ్ కంటే మంచి తీర్పు చెయ్యగలవాడెవ్వడు?

وَاَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ
بَيْنَهُمْ بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا
جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ ؕ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً
وَّمِنْهَاجًا ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً
وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِىْ مَاۤ اٰتٰٮكُمْ فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرٰتِ ؕ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ۙ﴿48﴾

وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ
اَهْوَآءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ اَنْ يَّفْتِنُوْكَ عَنْۢ بَعْضِ
مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا
يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّصِيْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ ؕ وَاِنَّ
كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ لَفٰسِقُوْنَ ﴿49﴾

اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُوْنَ ؕ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ
حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ۚ﴿50﴾ ع 7 7 11

يَاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُوْدَ وَالنَّصٰرٰۤى اَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاِنَّهٗ مِنْهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿51﴾

(51) ఓ విశ్వాసులారా! యూదులనూ, క్రైస్తవులనూ మీ మిత్రులుగా చేసుకోకండి. వారు తమలో తామే ఒకరికొకరు మిత్రులు. మీలో ఎవరైనా వారిని తన మిత్రులుగా స్వీకరిస్తే అతడు కూడా వారిలో ఒకడుగా పరిగణింపబడతాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ దుర్మార్గులను తన రుజుమార్గానికి దూరం చేస్తాడు.

فَتَرَى الَّذِيْنَ فِىْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يُّسَارِعُوْنَ فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰٓى اَنْ تُصِيْبَنَا دَآئِرَةٌ ؕ فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِىَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَاۤ اَسَرُّوْا فِىْۤ اَنْفُسِهِمْ نٰدِمِيْنَ ؕ ﴿52﴾

(52) మనసులలో కపట రోగం ఉన్నవారు వారితోనే ఎక్కువగా కార్యకలాపాలు సాగిస్తూ తిరగటం నీవు చూస్తావు. వారు, "మేము ఏదయినా ఆపదలో చిక్కుకుంటామేమో అనే భయం మాకు ఉంది" అని అంటారు. కాని అల్లాహ్ మీకు తిరుగులేని విజయాన్ని ప్రసాదించినప్పుడు లేదా తన తరఫు నుండి మరేదైనా విషయాన్ని బహిర్గతం చేసినప్పుడు, వారు తమ మనస్సులలో ఉంచిన కాపట్యానికి సిగ్గుపడతారు.

41 - 50 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఆదమ్ కుమారుడు అసూయతో తన సోదరుణ్ని హతమార్చిన సంఘటన గురించి ఇదేవిధంగా మునాఫిఖులు, యూదులు ముస్లిముల పట్ల అసూయపడుతూ రసూలుల్లాహ్ మరియు ముస్లిములకు హాని కలగాలని, నాశనమవ్వాలని ప్రయత్నించేవారు, కుట్రపన్నే వారని వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌తఆలా రసూలుల్లాహ్‌ను భయపడవద్దని, కలవరం చెందవద్దని ఆదేశిస్తూ అల్లాహ్‌తఆలా మీకు రక్షణ కల్పిస్తాడని వాళ్ళ కుట్రల నుండి మిమ్మల్ని రక్షిస్తాడని అభయం ప్రకటిస్తున్నాడు.

41వ వాక్యం : దైవధర్మ ప్రచారంలో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. ప్రతి ప్రశ్నకూ సమాధానం ఇచ్చేవారు. ఇది చూసి యూదులు కపటాచారులు అనేక రకాలుగా కుట్రలు పన్నసాగారు. దీనిపట్ల ప్రవక్త (స) విచారిస్తూ ఉండేవారు. ఇక్కడ ప్రవక్త (స)కు ఓర్పు వహించమని, ధర్మసందేశ ప్రచారంలో నిమగ్నమయి ఉన్న మీకు విచారించవలసిన అవసరం ఎంతమాత్రం లేదని ఆదేశించబడింది. ముందు వాక్యాల్లో అవతరణ సందర్భం ఈ క్రింది హదీసుల ద్వారా విశదమవుతుంది. బరా బిన్ ఆజిబ్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ముందుకు శిక్షించబడిన ఒక యూదుడు వచ్చాడు. అతన్ని ప్రవక్త (స) పిలిచి మీ గ్రంథంలో వ్యభిచారానికి ఈ శిక్షేకదా ఉంది? అని ప్రశ్నించారు. అతను అవునని సమాధానమిచ్చాడు. తరువాత వారి పండితులలో నుండి ఒకర్ని పిలిచి దేవుని సాక్షిగా వ్యభిచారానికి శిక్ష ఇదే కదా! అని ప్రశ్నించారు. 'లేదు' అని అతను సమాధానమిచ్చాడు. అసలు విషయం ఏమిటంటే తౌరాత్‌లో దీనికి రాళ్ళతో కొట్టి చంపాలనే ఉంది కాని మాలో పెద్దలు దీనికి పాల్పడితే అతన్ని విడిచిపెట్టడం జరుగుతుంది. బలహీనుల్ని శిక్షకు గురిచేస్తాం. ఆ తరువాత మేము అందరికీ ఒకే శిక్ష విధించాలని సంప్రదించి కొరడా దెబ్బలు కొట్టి అవమానపరచడంగా నిర్ణయించాము. ప్రవక్త (స) "ఓ అల్లాహ్! దేన్నయితే వారు నిరాకరించారో అందరికంటే

ముందు నేను నీ ఆదేశాన్ని పునరుద్ధరిస్తాను" అన్నారు. ఆ తరువాత అతనిపై రాళ్ళు రువ్వవలసిందిగా ఆదేశించారు. అతనిపై రాళ్ళు రువ్వడం జరిగింది. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. (ముస్లిమ్)

44వ వాక్యం : ప్రవక్తలందరూ ఇస్లాం ధర్మాన్ని ఆచరించే వారని వివరించబడింది. ఆ ధర్మం వైపునకే ముహమ్మద్ (స) ఆహ్వానిస్తున్నారని వివరించబడింది. అంటే ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఒక్కటే. ఇస్లాం ధర్మం ప్రధాన ఆదేశం, "ఒక్క దేవుణ్ణే ఆరాధించాలి, ఆయన ఆరాధనలో ఇతరులను సాటి కల్పించకూడదు." ప్రతి ప్రవక్తా అన్నిటికంటే ముందు దీన్ని గురించే ఆదేశించేవారు.

"మేము నీకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తను పంపినా అతనికి వహీ ద్వారా 'నేను తప్ప దేవుడు లేడు. కనుక మీరు నాకే దాస్యం చేయండి' అనే విషయాన్నే తెలియజేశాము." (అంబియా - 25) ఖుర్ఆన్‌ని 'అద్దీన్' అని కూడా పిలువబడింది. (సూరె షూరా-13)

45వ వాక్యం : తౌరాత్‌లో ప్రాణానికి బదులు ప్రాణం, గాయానికి బదులు గాయం గురించి ఆదేశించబడింది. మరియు యూదుల ఒక తెగ మరొక తెగకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించడం ఇంకా తన తెగ హత్యకు బదులు ఇతరులకు రెండింతలు పరిహారం నిర్ణయించటం. ఇది ఎంతమాత్రం ధర్మసమ్మతం కాదు. వీరు దైవాదేశాలకు వ్యతిరేకంగా అత్యాచారానికి పాల్పడ్డారు. మానవుడు దైవాదేశాలను పాటించాలి. ఇదేవిధంగా జీవితంలో ధర్మంగా వ్యవహరించాలి. అతన్నుండే మార్గదర్శకం పొందాలి. ఒకవేళ దైవాదేశాలను వ్యతిరేకిస్తే దైవాగ్రహానికి గురవుతాడు. ఇలాంటి వాళ్ళ గురించి అల్లాహ్ ఈ మూడు పదాలనూ ఉపయోగించాడు. మరియు తమ ఆగ్రహాన్ని వ్యక్తం చేసాడు. దీని తరువాత కూడా మానవుడు తన సొంత శాసనాలపై లేదా మనోవాంఛలపై అమలుచేస్తే వాటికి ప్రాధాన్యతనిస్తే ఇంతకన్నా దురదృష్టం ఉండదు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

46వ వాక్యం : తౌరాత్ ఆదేశాల తరువాత ఇప్పుడు ఇంజీల్ ఆదేశాల గురించి ప్రస్తావించబడుతుంది. అల్లాహ్‌తఆలా మూసా తరువాత బనీ ఇస్రాయీల్ మార్గదర్శకత్వానికి చాలామంది ప్రవక్తలను పంపాడు. వీరందరి తర్వాత ఈసా (అ)ని పంపించాడు. ఇతనికి అల్లాహ్ ఇంజీల్ ప్రసాదించాడు. ఈయన తౌరాత్‌ను ధృవీకరించారు. దీని ఆదేశాలను ఇంజీల్ ఆదేశాల ద్వారా రద్దు చేసారు.

47వ వాక్యం : గ్రంథ ప్రజలకు ప్రవక్త (స) కన్నా ముందు ఆదేశించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) ప్రభవించిన తరువాత ఈ ఆదేశం రద్దయిపోయింది. ఇంకా మానవులందరినీ కేవలం ప్రవక్తనే విశ్వసించాలని, ఇంకా ఖుర్ఆన్‌ను చివరి మాటగా ఆదేశించబడింది. ఈ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ ఆజ్ఞ ప్రకారం తీర్పు చేయనివారిని ఫాసిఖ్ అని పేర్కొనటం జరిగింది. అంటే ఇలాంటి వారు తమ ప్రభువు దైవాజ్ఞపాలన, సత్యమార్గాన్ని త్యజించి అపమార్గాన్ని అనుసరిస్తారు.

48వ వాక్యం : ఖుర్ఆన్ సత్యమైనది, సత్యాన్ని ధృవీకరించేది :

పైన మూసా (అ) పై అవతరించబడిన తౌరాత్‌ను గురించి వివరించటం జరిగింది. ఎందుకంటే అప్పుడు అది పవిత్రంగా ఉండేది. ఇంకా దాన్ని అనుసరించాలని దైవాజ్ఞ ఉండేది. ఆ తరువాత ఇంజీల్ గురించి వివరించబడింది. దాని గొప్పతనాన్ని గురించి పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఖుర్ఆన్ గురించి పేర్కొనబడింది. మేము నీపై యదార్థంగా ఖుర్ఆన్‌ని అవతరింపజేసాము. ఇది సత్యమైనది మరియు ఎలాంటి సంకోచం లేనటువంటిది. ఇంకా ఇది వెనుకటి గ్రంథాలను ధృవీకరిస్తుంది. వీటిలో ఖుర్ఆన్ గురించి, ప్రవక్త (స) గురించి శుభవార్తలు ఉన్నాయి. శుభవార్తల ప్రకారం అవతరించినందువల్ల దాని ధృవీకరణ మరింత అధికమయ్యింది. ప్రజలు నిష్పక్షపాతంగా ఆలోచిస్తే ఈ విషయాలన్నీ విశదమవుతాయి. దీనివల్ల దైవ భక్తుల్లో విశ్వాసం అధికం కాసాగింది. ప్రాచీన పండితులు వారి ముందు దీన్ని పఠించి వినిపిస్తే వెంటనే సాష్టాంగపడి ఇలా అంటారు. "మా ప్రభువు పరిశుద్ధుడు, నిశ్చయంగా మా

ప్రభువు వాగ్దానం నెరవేరితీరుతుంది. అంటే అంతకు పూర్వం వచ్చిన ప్రవక్తల ద్వారా ప్రవక్త (స) గురించి ఇచ్చిన శుభవార్తలను తప్పకుండా నెరవేర్చును.”

ఇతర గ్రంథాల విషయంలో ఖుర్ఆన్ నిజాయితి :

ఖుర్ఆన్ ఇతర గ్రంథాలను సత్యమని ధృవీకరిస్తుంది. మరియు ఇది ఇతర గ్రంథాల విషయాలన్నీ సంక్షిప్తంగా ఉన్న గ్రంథం. ఇది సమర్థించినవే సత్యమయినవి. దీనికి వ్యతిరేకమయినవి రద్దు చేయబడేవే. ఖుర్ఆన్ గ్రంథం అందరికొరకు సాక్షిగా ఉంది. ఇది పవిత్రమైన చివరి గ్రంథం మరియు ఇది చివరి ప్రవక్తపై అవతరించబడింది. అన్ని గ్రంథాల కంటే పవిత్రమైనది. భక్తిపూరితమైనది. ఇందులో ఇతర గ్రంథాల గొప్పతనాలు ఉన్నాయి. ఇందులో ఇతర గ్రంథాలలో లేని ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. అందువల్లనే ఇది ఇతర గ్రంథాలపై సాక్షిగా పరిగణించబడుతుంది. దీని రక్షణా బాధ్యతలు అల్లాహ్ తీసుకున్నాడు. “ఈ జ్ఞాపికను మేము అవతరింపజేసాము. స్వయంగా మేమే దానిని కాపాడుకుంటాము.” (అల్ హిజ్ర్ – 9)

ప్రాపంచిక వ్యవహారాలను ఖుర్ఆన్ ద్వారా పరిష్కరించాలి :

ఇంకా ఇలా ఆజ్ఞాపించబడింది : “ఓ ముహమ్మద్ (స)! ప్రజల్లో ఎవరైనాసరే వారి సమస్యలను అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ఆదేశాల కనుగుణంగా ఇతర రద్దు చేయని గ్రంథాల ఆదేశాల కనుగుణంగా పరిష్కరించండి.” (ఇబ్నె జరీర్) ఇంకా వారి మనోవాంఛల్ని అనుసరించకుండా వారసత్వంగా కల్పించుకున్న శాసనాలను అనుసరించకూడదని ఆదేశించబడినది. ఇంకా “మేము ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక ఆచరణ పద్ధతిని ఏర్పాటు చేసామని తెలియజేయబడింది. (ఇబ్నె అబ్బాస్ –రజి) అంటే మార్గం మరియు సాంప్రదాయం అంటే సులభమైన మార్గం అని అర్థం.

ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఒక్కటే, షరీఅత్‌లు మాత్రం వేరు వేరు :

ఈ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ వివిధ మతాలకు చెందిన జాతుల గురించి పేర్కొన్నాడు. తన ప్రవక్తలను పంపి వారికి వివిధ రకాలకు చెందిన సాంప్రదాయాలను ప్రసాదించాడు. అంటే వారి సాంప్రదాయాలు వేరు వేరుగా ఉండేవి. కాని దేవుని ఏకత్వం విషయంలో అందరూ ఒక్కటే, మేమందరము సోదరుల్లాంటి వాళ్ళం, మా ధర్మం ఒక్కటే అని ప్రవక్త (స) అన్నారు. ప్రతి ప్రవక్త దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్) ప్రసాదించి పంపబడ్డాడు. ఇంకా ప్రతి గ్రంథంలో ఏకత్వం (తౌహీద్) గురించి ఉంది.

చిట్టచివరగా వాటన్నిటి సారాంశాన్ని చివరి షరీఅత్‌గా ముహమ్మద్ (స)కు ప్రసాదించాడు. ప్రవక్త (స)ను అంతిమ దైవప్రవక్తగా నియమించాడు. మిమ్మల్ని తమ ఆదేశాల ద్వారా పరీక్షించటానికే అల్లాహ్‌తఆలా భిన్నమైన సాంప్రదాయాలు ప్రసాదించాడు. ఇంకా అల్లాహ్ సత్కార్యాలలో పరస్పరం మించిపోవాలని ఆదేశించాడు. సత్కార్యం అంటే అతని మార్గాన్ని అతను ప్రసాదించిన సాంప్రదాయాన్ని అనుసరించటం, ఇంకా అల్లాహ్ చివరి గ్రంథాన్ని అంటే ఖుర్ఆన్‌ని విశ్వసించటం. ఇంకా తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ సన్నిధిలో హాజరవ్వాలని అక్కడ మీ భేదాభిప్రాయాలన్నీ తేటతెల్లమవుతాయని తెలిపాడు. సత్యవంతులకు ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడని, అసత్యవంతులకు, సత్య తిరస్కారులకు సాక్ష్యాధారాలు స్వీకరించిన వారిని కఠిన శిక్షకు గురిచేస్తాడని తెలిపాడు.

49వ వాక్యం : మరోసారి అల్లాహ్ ఆదేశాల కనుగుణంగా తీర్పు చెయ్యాలని నొక్కి చెప్పబడింది. ప్రజల మనోవాంఛల్ని అనుసరించవద్దని హెచ్చరించబడింది. శత్రువుల పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండమని, వారి నుండి మోసానికి గురి కాకూడదని హెచ్చరించబడింది. అటు తర్వాత వారు అల్లాహ్‌ను, అతని ప్రవక్తను తిరస్కరిస్తే వారు శిక్షకు గురయ్యేవారని తెలుసుకోండి. వారి పాపాల ద్వారా అల్లాహ్‌తఆలా వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. చాలామంది

وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا
بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ؕ حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿53﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ
فَسَوْفَ يَاْتِى اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ ۙ اَذِلَّةٍ
عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۫ يُجَاهِدُوْنَ
فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ؕ ذٰلِكَ
فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ
عَلِيْمٌ ﴿54﴾
اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ
يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ﴿55﴾
وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاِنَّ
حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿56﴾ ع 8 6 12
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا
دِيْنَكُمْ هُزُوًا وَّلَعِبًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَآءَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿57﴾

(53) అప్పుడు విశ్వాసులు ఇలా అంటారు : "మేము మీతోనే ఉన్నాము అని అల్లాహ్‌పై ప్రమాణాలు చేస్తూ ఉండేవారు వీరేనా?" – వారు చేసిన పనులన్నీ వృథా అయ్యాయి. చివరకు వారికి అపజయం, ఆశాభంగమే మిగిలింది. (54) ఓ విశ్వాసులారా! మీలో ఎవరైనా తమ ధర్మం నుండి వెనుతిరిగితే ఎంతోమందిని అల్లాహ్ సృష్టిస్తాడు. అల్లాహ్ వారిని ప్రేమిస్తాడు. వారు అల్లాహ్‌ను ప్రేమిస్తారు. వారు విశ్వాసులపట్ల మృదువుగానూ, అవిశ్వాసులపట్ల కఠినంగానూ ప్రవర్తిస్తారు. అల్లాహ్ మార్గంలో అవిశ్రాంత కృషి చేస్తారు. నిందించే వారి నిందలకు వారు భయపడరు. ఇది అల్లాహ్ అనుగ్రహం. ఆయన దానిని తాను కోరిన వారికి ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన అపారమైన సాధనసంపత్తిని కలిగివున్నాడు, సర్వమూ తెలిసినవాడు. (55) వాస్తవానికి మీ మిత్రులు కేవలం అల్లాహ్, అతని ప్రవక్త, నమాజును స్థాపించే జకాత్ ఇచ్చే, అల్లాహ్ కొరకు రుకూ చేసే విశ్వాసులు మాత్రమే. (56) అల్లాహ్‌నూ, విశ్వాసులనూ తమ మిత్రులుగా స్వీకరించేవారు, అల్లాహ్ పక్షమే ఆధిక్యం వహిస్తుందని తెలుసుకోవాలి. (57) ఓ విశ్వాసులారా! మీకు పూర్వపు గ్రంథ ప్రజలలో మీ ధర్మాన్ని పరిహాసంగా, ఒక వినోద వస్తువుగా పరిగణించిన వారినీ, ఇతర అవిశ్వాసులనూ మీ మిత్రులుగా, సహచరులుగా చేసుకోకండి. మీరు గనక విశ్వాసులే అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడండి.

అల్లాహ్ ఆదేశాలను తిరస్కరిస్తున్నారు. అల్లాహ్‌ను, సత్యాన్ని ధిక్కరిస్తున్నారు. చాలామంది మీరు ఎంత ప్రయత్నించినా విశ్వసించేవారు కారు. ఒకవేళ మీరు అధిక సంఖ్యాకులను అనుసరిస్తే వారు మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేసివేస్తారు.

50వ వాక్యం : అల్లాహ్ ఆదేశం మార్చనలవి కానిది. అది సకల శుభాల సరోవరం. వీళ్ళు తమ మనోవాంఛల్ని, తమ ఊహలను ఎలాంటి ఆధారాలు లేకపోయినా అనుసరిస్తున్నారు. ధర్మపరాయణులు, న్యాయశీలురు అల్లాహ్ ఆదేశాలకన్నా ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత మరే దానికీ ఇవ్వరు. అల్లాహ్‌తఆలా తన సృష్టితాలపై కన్నతల్లికన్నా అధికంగా దయగలవాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్‌తఆలా ప్రతి వస్తువు యొక్క సృష్టికర్త, ప్రతి విషయంపై శక్తి గలవాడు. మరియు ప్రతి విషయంలో న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరిస్తాడు. (ఇబ్నె కసీర్).

وَاِذَا نَادَيۡتُمۡ اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوۡهَا هُزُوًا
وَّلَعِبًا ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ قَوۡمٌ لَّا يَعۡقِلُوۡنَ ﴿58﴾
قُلۡ يٰۤاَهۡلَ الۡكِتٰبِ هَلۡ تَنۡقِمُوۡنَ مِنَّاۤ اِلَّاۤ اَنۡ
اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡنَا وَمَاۤ اُنۡزِلَ مِنۡ قَبۡلُ ۙ
وَاَنَّ اَكۡثَرَكُمۡ فٰسِقُوۡنَ ﴿59﴾

(58) మీరు నమాజు కొరకు పిలిస్తే, దానిని వారు పరిహసించి వినోదిస్తారు. కారణం వారికి బుద్ధి లేకపోవటమే. (59) వారితో ఇలా అను : "ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! మీరు మాపై కినుక వహించటానికి కారణం మేము అల్లాహ్‌నూ మా వైపునకు అవతరించిన, మాకు పూర్వం కూడా అవతరించిన ధర్మోపదేశాన్ని విశ్వసించామనే విషయమూ ఇంకా మీలో చాలామంది అవిధేయులు ఉన్నారనే విషయమూ తప్ప ఇంకేముంటుంది?"

قُلۡ هَلۡ اُنَبِّئُكُمۡ بِشَرٍّ مِّنۡ ذٰلِكَ مَثُوۡبَةً عِنۡدَ
اللّٰهِ ؕ مَنۡ لَّعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيۡهِ وَجَعَلَ
مِنۡهُمُ الۡقِرَدَةَ وَالۡخَنَازِيۡرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوۡتَ ؕ
اُولٰۤـئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ عَنۡ سَوَآءِ
السَّبِيۡلِ ﴿60﴾

(60) ఇంకా ఇలా పలుకు : "అల్లాహ్ వద్ద ఎవరి ముగింపు అవిధేయుల ముగింపుకంటే హీనతరంగా ఉంటుందో వారిని గురించి తెలియజేయనా? వారు అల్లాహ్ శాపగ్రస్తులు. వారిపై ఆయన ఆగ్రహం విరుచుకుపడింది. వారు కోతులుగా, పందులుగా చెయ్యబడ్డారు. వారు తాగూత్ దాస్యం చేశారు. వారు ఎంతో అసహ్యకర స్థితిలో ఉన్నారు. వారు రుజుమార్గం తప్పి చాలా దూరం పోయారు."

وَاِذَا جَآءُوۡكُمۡ قَالُوۡۤا اٰمَنَّا وَقَدْ دَّخَلُوۡا بِالۡكُفۡرِ
وَهُمۡ قَدۡ خَرَجُوۡا بِهٖ ؕ وَاللّٰهُ اَعۡلَمُ بِمَا كَانُوۡا
يَكۡتُمُوۡنَ ﴿61﴾
وَتَرٰى كَثِيۡرًا مِّنۡهُمۡ يُسَارِعُوۡنَ فِى الۡاِثۡمِ
وَالۡعُدۡوَانِ وَاَكۡلِهِمُ السُّحۡتَ ؕ لَبِئۡسَ مَا كَانُوۡا
يَعۡمَلُوۡنَ ﴿62﴾
لَوۡلَا يَنۡهٰٮهُمُ الرَّبّٰنِيُّوۡنَ وَالۡاَحۡبَارُ عَنۡ قَوۡلِهِمُ
الۡاِثۡمَ وَاَكۡلِهِمُ السُّحۡتَ ؕ لَبِئۡسَ مَا كَانُوۡا
يَصۡنَعُوۡنَ ﴿63﴾

(61) వారు మీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, "మేము విశ్వసించాము" అని అంటారు. కాని వాస్తవానికి వారు అవిశ్వాసాన్ని కొని తెచ్చుకున్నారు. అవిశ్వాసాన్నే మోసుకుని తిరిగిపోయారు. వారు తమ హృదయాలలో ఏమి దాచివుంచారో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (62) వారిలో చాలామంది పాప కార్యాలలో, హింసా దౌర్జన్యాలలో చురుకుగా పాల్గొనటాన్నీ, అధర్మ సొమ్మును తినటాన్నీ నీవు చూస్తావు. వారు చేసే ఈ పాప కార్యాలు మహా చెడ్డవి. (63) వారి పండితులూ, మత గురువులూ తప్పుడు మాటలు పలక్కుండా, అధర్మ సంపాదన తినకుండా వారిని ఎందుకు నిరోధించరు? నిశ్చయంగా వారు చేస్తున్నది మహా చెడ్డపని.

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُوْلَةٌ ؕ غُلَّتْ اَيْدِيْهِمْ
وَلُعِنُوْا بِمَا قَالُوْا ۘ بَلْ يَدٰهُ مَبْسُوْطَتٰنِ ۙ يُنْفِقُ
كَيْفَ يَشَآءُ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ
اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ؕ وَاَلْقَيْنَا
بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ؕ
كُلَّمَآ اَوْقَدُوْا نَارًا لِّلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا اللّٰهُ ۙ
وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
الْمُفْسِدِيْنَ ﴿64﴾

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتٰبِ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا
عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنٰهُمْ جَنّٰتِ ﴿65﴾

وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ
اِلَيْهِمْ مِّنْ رَّبِّهِمْ لَاَكَلُوْا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ
تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ ؕ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ؕ وَكَثِيْرٌ
مِّنْهُمْ سَآءَ مَا يَعْمَلُوْنَ ﴿66﴾ ع 8 7 17

(64) యూదులు ఇలా అంటారు : "అల్లాహ్ చేతులు బంధించబడివున్నాయి" అసలు బంధాలు వారి చేతులకే పడివున్నాయి. శాపం వారిపైనే పడింది – వారి వాగుడుకు ప్రతిఫలంగా. అల్లాహ్ చేతులు విశాలంగా ఉన్నాయి. తాను కోరిన ప్రకారం ఆయన ఖర్చు చేస్తాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే, నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీపై అవతరించిన గ్రంథం వారిలో చాలామంది తలబిరుసుతనమూ, అసత్యానుసరణకు పాల్పడటానికి కారణమయింది. మేము వారి మధ్య విరోధ విద్వేషాలు ప్రళయం వరకూ ఉండేలా చేశాము. వారు యుద్ధజ్వాలను ప్రజ్వలింప జేసినప్పుడల్లా, అల్లాహ్ దానిని ఆర్పుతాడు. వారు భూమిలో సంక్షోభాన్ని వ్యాపింపచెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్ కల్లోలం సృష్టించేవారిని ఏమాత్రం ప్రేమించడు, (65) ఈ గ్రంథ ప్రజలు విశ్వసించి ఉంటే, అల్లాహ్‌పట్ల భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబించి ఉంటే, మేము వారి పాపాలను వారినుండి పారద్రోలి ఉండేవారము. వారిని భోగభాగ్యాలతో నిండిన స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేసేవారము. (66) వారు తౌరాతునూ, ఇంజీలునూ, వారి ప్రభువు తరఫు నుండి వారి వద్దకు పంపబడిన ఇతర గ్రంథాలనూ అనుసరించి ఉన్నట్లయితే ఎంతో బాగుండేది! ఆ విధంగా చేసివుంటే, వారికొరకు ఆహారం పైనుండి వర్షించి ఉండేది, క్రిందినుండి పొంగివుండేది. వారిలో కొందరు రుజువర్తనులు కూడా ఉన్నారు. అయితే అధికులు మాత్రం దుర్మార్గులు.

51 – 66 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో యూదులు మరియు క్రైస్తవులు తౌరాత్ మరియు ఇంజీలు యొక్క బోధనలపై అమలుచేయడం మానివేసినందువల్ల వారు దుర్మార్గులని, అవిశ్వాసులని ఎవరైనాసరే అల్లాహ్ గ్రంథంపై అమలు చేయకుంటే వారు మార్గభ్రష్టులేనని వివరించబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఇలాంటి వారితో స్నేహం చేయకూడదని బోధిస్తూ యూదుల పాపకార్యాలను పేర్కొనడం జరిగింది.

51వ వాక్యం : ఇబ్నె జరీర్, ఇబ్నె అబీ హాతిమ్ మరియు బైహఖీ మొదలైన వారు ఈ వాక్య అవతరణ సందర్భం గురించి ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “కొందరు యూదులకు ఉబాదా బిన్ సామిత్ అన్సారీ మరియు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబీ సలూల్‌లతో మైత్రి ఉండేది. బద్ర్ మైదానంలో ప్రవక్త (స) మరియు ముస్లిములకు విజయం వరిస్తే యూదులు ఆగ్రహించారు. మరియు తమ అవినీతిని ప్రదర్శించారు. ఉబాదా బిన్ సామిత్ (ర) వారి ఈ పరిస్థితి చూసి తమ మిత్రులతో వేరయిపోయారు. అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త (స) మరియు ముస్లిముల స్నేహాన్ని ప్రేమను స్వీకరించారు.

కాని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్ నిరాకరించాడు. ఈ సందర్భంగా ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అల్లాహ్ ముస్లిములందరినీ యూదుల మరియు క్రైస్తవుల స్నేహం నుండి వారించాడు. వీరు ఇస్లాం మరియు ముస్లిముల శత్రువులు. దీని తరువాత ఎవరైనా వారితో స్నేహం చేస్తే వాళ్ళవారుగా పరిగణించబడతారు.

52వ వాక్యం : ఎవరి మనసులో కపటత్వం ఉంటుందో వారే యూదులతో, క్రైస్తవులతో స్నేహం చేస్తారు అని ప్రవక్తకు చెప్పబడింది. కొందరు వారిలో కలిసి పోవాలని కోరుతున్నారు. వాళ్లపై విజయం తర్వాత వాళ్ళపై శిస్తు విధించడం మంచిది. అప్పుడు ఆ కపటాచారులు చింతిస్తారు. అప్పుడు వాళ్ళ మనస్సులో ఉన్నది బయటపడుతుంది. అప్పుడు ముస్లింలందరూ వాళ్ళ సంగతంతా తెలుసుకుంటారు. కపటాచారులు మేము ముస్లిములతో ఉన్నాం అని ప్రమాణాలు చేసేవారు. ఆ తరువాత కపటాచారుల సత్కార్యాలన్నీ వృధా చేయబడ్డాయని అల్లాహ్ తెలియజేసాడు. వాళ్ళ ఇహలోకం పరలోకం రెండూ వృధా అయ్యాయి. మూడవ సూరా 28, 118 ఆయత్‌లలో ముస్లిమేతరులతో స్నేహం గురించి తెలియజేయబడింది. ఈ అంశాన్ని గురించి ఇంకా తెలుసుకోవడానికి ఈ రెండు ఆయత్‌ల వివరణ చదువుకుంటే మంచిది.

54వ వాక్యం : ప్రవక్త (స) మరణానంతరం కొన్ని అరబ్ తెగలు మార్గభ్రష్టులౌతారని అల్లాహ్‌కు తెలుసు. అందువల్లే ఈ ఆయత్‌ని అవతరింపజేసాడు అని ఖతాదా వివరణ ఇస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) మరణానంతరం మక్కా, మదీనా, బహ్రైన్ తప్ప ఇతర అన్ని ప్రాంతాల నుండి ధర్మభ్రష్టతకు సంబంధించిన వార్తలు రాసాగాయి. “మేం నమాజ్ పాటిస్తాము కాని, జకాత్ చెల్లించం” అని అన్నారు. అప్పుడు అబూబకర్ (ర) ఇస్లాం నుండి దూరం అయిన వారితో పోరాడారు. అందువల్లే హజ్రత్ అలీ (ర), హసన్ (ర), జిహాక్ (రహ్మ) తదితరులు, “వారు అల్లాహ్‌ను ప్రేమిస్తారు మరియు అల్లాహ్ వారిని ప్రేమిస్తాడు అనే ఈ ఆయత్ అబూబకర్ మరియు అతని అనుచరులకు వర్తిస్తుందని” వ్యాఖ్యానించారు. (ఇబ్నెకసీర్)

55వ వాక్యం : పై వాక్యంలో తిరస్కారులతో స్నేహం నిషేధించబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యంలో యూదులతో స్నేహం చేయరాదని విశ్వాసులను మాత్రమే స్నేహితులుగా సహాయకులుగా చేసుకోవాలని ఆదేశించబడింది. (ఇబ్నె కసీర్)

ఈ వాక్యం విశ్వాసులనుద్దేశించి అవతరించబడింది. మరియు ఉబాదా బిన్ సామిత్ ఇంకా వారి మిత్రుల నుద్దేశించి అవతరించబడింది. వీరు ముహమ్మద్ (స) వద్దకు వెళ్ళి యూదుల స్నేహాన్ని త్యజించారు. విశ్వాసులతో స్నేహం చేసారు. ఇమామ్ అబూ జాఫర్‌ని “వలియ్యుకుమ్” అనగా అలీ కదా! అని ప్రశ్నించబడింది. దానికి ఆయన అలీ కూడా విశ్వాసుల్లోనివారే కదా? అని సమాధానమిచ్చారు. ఇంకా “ఇఖామతుస్సలాహ్” గురించి ఇది మునాఫిఖుల నుద్దేశించి ఉందని అన్నారు. (కబీర్)

55, 56వ వాక్యాలు : షియా తెగవారు ఈ రెండు వాక్యాలను అలీ నుద్దేశించినవని అంటారు. కాని ఈ వాక్యం ఉబాదా బిన్ సామిత్ మరియు అతని మిత్రుల నుద్దేశించి అవతరించబడింది. అలీ కూడా వారిలోని వారే.

ఈ ఆయత్ కేవలం అలీని ఉద్దేశించి అవతరించింది కాదు, వలీ అంటే స్నేహితుడు మరియు సహాయకుడు అని అర్థం. ఇమామ్ రాజీ 8 సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా మొదటి వివరణ మాత్రమే సరైనదని చెప్పారు. (కబీర్)

58వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో తిరస్కారులు, అవిశ్వాసులు ఇస్లాంకు వ్యతిరేకంగా అపహాస్యం చేయటాన్ని గురించి వివరించబడింది. నమాజ్ కొరకు అజాన్ పిలుపు విని అలాగే కేకలు వేసి అపహాస్యం చేసేవారు. దీన్ని గురించి అహ్మద్ ముహమ్మద్ జరీర్ అవిశ్వాసుల సంఘటనలు పేర్కొన్నారు. ఎవరైతే అజాన్‌ని ఎగతాళి చేసారో అల్లాహ్ పట్టులో ఇరుక్కున్నారు. ఎందుకంటే ఇవి షైతాన్ గుణాలు.

59వ వాక్యం : ఖుర్ఆన్ వెనుకటి దైవగ్రంథాలన్నింటినీ ధృవీకరిస్తున్నప్పటికీ, అందరి ధర్మమైన ఇస్లాం వైపునకే ఆహ్వానిస్తున్నప్పటికీ దాన్ని మీరు ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారు. ఇంతకీ ఖుర్ఆన్‌ని అనుసరించేవారి తప్పేమిటి? వాళ్ళ పొరపాటు కేవలం అల్లాహ్‌ను విశ్వసించటం, ఖుర్ఆన్‌తో పాటు మీ గ్రంథాలను కూడా దైవగ్రంథాలని విశ్వసించటం, ఇంకా మిమ్మల్ని తమ గ్రంథాలను అనుసరించమని అనడం – కేవలం ఇదేనా?

60వ వాక్యం : అల్లాహ్ శపించిన మరియు అతని ఆగ్రహానికి గురయిన వారే మహా పాపాత్ములు, కోతులుగా, పందులుగా మార్చబడిన వారే మార్గభ్రష్టులు. ఇది మా నడవడిక కాదు. వాళ్ళు మీ తాత ముత్తాతలే అనే విషయం మీకు బాగా తెలుసు.

61వ వాక్యం : మీ కపట మనస్తత్వమే మిమ్మల్ని రుజుమార్గం నుండి దూరం చేస్తుంది. వారు ప్రవక్తల సభల్లో వచ్చినపుడు తమ నోటితో 'మేము విశ్వసించాం' అని అంటారు. కాని వాస్తవం ఏమిటంటే వాళ్ళ మనస్సుల్లో తిరస్కార వైఖరి ఉంది. ప్రవక్త సభల నుండి తిరిగి వెళ్ళినప్పుడు కూడా తిరస్కార భావంతోనే వెళ్ళేవారు. అయితే వాళ్లు అల్లాహ్ నుండి మాత్రం తమ తిరస్కార భావాన్ని దాచలేరు.

62, 63వ వాక్యాలు : ఇందులో పండితులను, మేధావులను, ధర్మవేత్తలను నిందించడం జరిగింది. సామాన్య ప్రజలు పాపకార్యాల్లో, అధర్మ సంపాదనలో, అత్యాచారాల్లో ఉన్నా వీళ్ళు వారించేవారు కాదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మీరు మౌనం వహించటం చాలా పెద్ద నేరం. దీనివల్ల మంచిని బోధించటం, చెడును నిర్మూలించటం అనే దానికి ఎంత ప్రాముఖ్యత ఉందో మరియు దాన్ని విడిచిపెట్టడం ఎంత పెద్ద నేరమో తెలుస్తుంది. హదీసుల్లో దీని ప్రాధాన్యత ఎక్కువగా వివరించబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

64వ వాక్యం : వాళ్ళపై ఆపదలు వచ్చినా, అనావృష్టి వచ్చినా నేటి ముస్లిముల్లా తిరస్కార భావంతో ప్రగల్భాలు పలికేవారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ఒక యూదుడు "అల్లాహ్ పిసినారి" అని అన్నాడు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (ఇబ్నె జరీర్). అంటే "వాళ్ళ చేతులు కాల వాళ్ళు నాశనమవుగాక" ఇది వారి గురించి శాపం లాంటిది. (ఇబ్నె కసీర్). అంటే అల్లాహ్ అమితంగా ప్రసాదించేవాడు, విశాలహృదయుడు, భూమ్యాకాశాల ఖజానాలన్నీ ఆయన చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. ఆయన తన ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు చేస్తాడు. అబూహురైరా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "అల్లాహ్ చేతులు నిండి ఉన్నాయి. అతను ఎంత ఖర్చు చేసినా తరగదు." (సహీహ్ బుఖారీ, ముస్లిమ్ – హ.నెం.6862)

ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసుల్లో అల్లాహ్‌కు చేతులు ఉన్నాయి అని ఉంది. దీనిని అల్లాహ్ శక్తిగానో, మరోవిధంగానో వర్ణించి చెప్పటం తొలికాలపు సజ్జనుల విధానానికి వ్యతిరేకం. అహ్లె హదీసులు ఈ రకమయిన సూక్తులను, ప్రవక్త (స) ప్రవచనాలను యధాతథంగా విశ్వసిస్తారు. వాటికి భాష్యాలు చెప్పరు. దాని స్థితి గురించి అల్లాహ్‌పై వదలివేస్తారు. వాళ్ళు వాటిని సృష్టితాల ద్వారా పోల్చరు, అల్లాహ్‌తఆలాకు ఏదీ సాటిలేదు. ఇదేవిధంగా ఆయన గుణాలు కూడా. (వహీదీ)

(67) ఓ ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు తరపు నుండి నీపై అవతరించిన దానిని ప్రజలకు అందజెయ్యి. నీవు ఒకవేళ ఆ విధంగా చెయ్యకపోతే, ప్రవక్తగా నీవు నీ ధర్మాన్ని నిర్వహించనట్లే. ప్రజల బారినుండి అల్లాహ్ నిన్ను రక్షిస్తాడు. తిరస్కారులకు విజయం పొందే మార్గాన్ని ఎన్నటికీ చూపడు. (68) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలుకు : "గ్రంథ ప్రజలారా! మీరు తౌరాతునూ, ఇంజీలునూ, మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీ వైపునకు అవతరింపచెయ్యబడిన ఇతర గ్రంథాలనూ ప్రతిష్ఠించనంత వరకు, మీరు అసలు ఏ పునాదిపైనా లేనట్లే. నీపై అవతరింపచెయ్యబడిన ఈ ఫర్మానా వారిలోని అధికుల తలబిరుసుతనాన్నీ, తిరస్కారభావాన్నీ మరింత అధికం చేస్తుంది. తిరస్కరించేవారి గురించి నీవు విచారించకు.

(69) ముస్లిములైనా, యూదులైనా, సాబియీలైనా, క్రైస్తవులైనా, ఎవరైనాసరే – వారు గనక అల్లాహ్‌ను, తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తే నిస్సందేహంగా వారికి భయంకాని, చింతగాని కలిగే ఆస్కారం లేదు.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿67﴾

قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَسۡتُمۡ عَلَىٰ شَيۡءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُواْ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗاۖ فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿68﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿69﴾

వాస్తవం ఏమిటంటే వీళ్ళు సాక్ష్యాధారాలు బహిర్గతం అయినా కేవలం అసూయ వల్ల ఆగ్రహం వల్ల ధనాకాంక్ష వల్లే ముహమ్మద్ (స) దైవదౌత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు. అందువల్లే ఖుర్ఆన్ అవతరిస్తున్న కొద్దీ వీరి తిరస్కార వైఖరి అధికం కాసాగింది. ఖుర్ఆన్ వాళ్ళ మనస్సుల్లో ఉన్న కాపట్యాన్ని (అంటే వాళ్ళు తమ తిరస్కార వైఖరిలో అధిగమిస్తారని) బహిరంగపరిచింది.

అల్లాహ్‌తఆలా తరపున వాళ్ళపై రెండవ శాపం ఏమిటంటే వాళ్ళు విభేదాలకు, తగాదాలకు, శత్రుత్వానికి గురయ్యారు. అందువల్లే ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా వారు ఎన్ని పన్నాగాలు పన్నినా వారి ప్రయత్నం ఫలించలేదు. అందువల్ల యూదులు ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా పన్నిన పన్నాగాలు, కుట్రలకు యుద్ధాల చరిత్రే సాక్ష్యం.

66వ వాక్యం : అంటే వాటిపై అమలు చేస్తారు. వాటిలో మార్పులు చేర్పులు చేయరు. ఇబ్ను అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : 'వమా ఉంజిల' అంటే ఖుర్ఆనె మజీద్ అని అర్థం. (ఇబ్నె కసీర్). వనరుల సమృద్ధి అని అర్థం. అంటే పైనుండి వర్షం మరియు క్రింది నుండి ఫలాలు పప్పుధాన్యాలు పండటం. వారికి ఉపాధి సంపాదించడంలో ఎటువంటి ఆటంకం ఏర్పడదు (ఇబ్నె కసీర్). అంటే హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా మధ్యస్థ మార్గాన్ని అవలంబించిన వారు అంటే ఇస్లాం స్వీకరించిన గ్రంథ ప్రజలు అని అర్థం. ఉదా ॥ అబ్దుల్లా బిన్ సలామ్ మరియు ఆయన సహచరులు (కబీర్). మిగతావారు విశ్వసించలేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్).

(70) మేము ఇస్రాయీలు సంతానం నుండి గట్టి ప్రమాణాన్ని తీసుకున్నాము. ఎంతోమంది ప్రవక్తలను వారివద్దకు పంపాము, కాని వారి మనోవాంఛలకు వ్యతిరేకమైన విషయాన్ని ఏ ప్రవక్త అయినా తెచ్చినప్పుడల్లా, కొందరిని అసత్యవాదులని తిరస్కరించారు. మరికొందరిని హత్యచేశారు.

لَقَدْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمْ رُسُلًا ؕ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُهُمْ ۙ فَرِيْقًا كَذَّبُوْا وَفَرِيْقًا يَّقْتُلُوْنَ ﴿70﴾

(71) అలా చెయ్యటం వల్ల ఏ ఉపద్రవమూ సంభవించదని వారు భావించారు. కనుక వారు గ్రుడ్డివారు, చెవిటివారు అయ్యారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు. అయినప్పటికీ వారిలో చాలామంది మరింత గ్రుడ్డివారుగా, చెవిటివారుగా అవుతూ పోయారు. అల్లాహ్ వారి ఈ చేష్టలన్నింటినీ చూస్తూనే ఉన్నాడు.

وَحَسِبُوْٓا اَلَّا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ فَعَمُوْا وَصَمُّوْا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوْا وَصَمُّوْا كَثِيْرٌ مِّنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿71﴾

(72) మర్యమ్ కుమారుడైన మసీహ్‌యే అల్లాహ్ అని అన్నవారు నిశ్చయంగా అవిశ్వాసానికి పాల్పడినట్లే. వాస్తవానికి మసీహ్ ఇలా అన్నాడు : "ఇస్రాయీలు వంశీయులారా! అల్లాహ్‌కు దాస్యం చెయ్యండి. ఆయన నాకూ ప్రభువే మీకూ ప్రభువే. ఇతరులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా చేసేవారికి అల్లాహ్ స్వర్గాన్ని నిషిద్ధం చేశాడు. వారి నివాసం నరకం. అటువంటి దుర్మార్గులకు సహాయం చేసేవాడెవడూ లేడు.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ؕ وَقَالَ الْمَسِيْحُ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ؕ اِنَّهٗ مَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَاْوٰىهُ النَّارُ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿72﴾

(73) "అల్లాహ్ ముగ్గురిలో ఒకడు" అని అన్నవారు నిశ్చయంగా అవిశ్వాసానికి పాల్పడినవారు. వాస్తవంగా దేవుడు ఒక్కడే. మరొక దేవుడు లేడు. తమ ఈ మాటలను వారు గనుక మానుకోకపోతే, వారిలో అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారికి వ్యధా భరితమైన శిక్షపడుతుంది.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّآ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ وَاِنْ لَّمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿73﴾

اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ؕ وَاللّٰهُ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿74﴾
مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ وَاُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ؕ كَانَا يَاْكُلٰنِ
الطَّعَامَ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ
انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿75﴾
قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ
ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ؕ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿76﴾
قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ غَيْرَ
الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوْۤا اَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ
وَاَضَلُّوْا كَثِيْرًا وَّضَلُّوْا عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ۠ ﴿77﴾ 10 ع 11 14
لُعِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْۢ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى
لِسَانِ دَاوٗدَ وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ؕ ذٰلِكَ بِمَا
عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿78﴾
كَانُوْا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُّنْكَرٍ فَعَلُوْهُ ؕ لَبِئْسَ
مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿79﴾
تَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ
لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ اَنْ سَخِطَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿80﴾

(74) ఇంతకూ వారు అల్లాహ్ వైపునకు మరలరా? క్షమించు అని ఆయనను వేడుకోరా? అల్లాహ్ అమితంగా మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (75) మర్యమ్ పుత్రుడైన మసీహ్ ఒక ప్రవక్త తప్ప మరేమీ కాదు. ఆయనకు పూర్వం కూడా ఎంతోమంది ప్రవక్తలు గతించారు. ఆయన తల్లి సద్గుణ సంపన్నురాలు. వారిద్దరూ ఆహారం తినేవారు. మేము వారి కొరకు యదార్థానికి సంబంధించిన సూచనలను ఎలా విశదీకరిస్తున్నామో చూడండి! అయినా వారు సన్మార్గం తప్పి ఎటుపోతున్నారో! (76) వారితో ఇలా పలుకు : “ఇదేమిటి, మీరు అల్లాహ్‌ను వదలి, మీకు నష్టంగాని, లాభంగాని కలిగించే అధికారం లేని దానిని పూజిస్తున్నారు? అందరిదీ వినేవాడూ అంతా తెలిసినవాడూ అల్లాహ్ మాత్రమే.” (77) ఇలా పలుకు : ఓ గ్రంథప్రజలారా! మీ ధర్మం విషయంలో అన్యాయంగా హద్దులు మీరి ప్రవర్తించకండి. మీకు పూర్వం, స్వయంగా తామూ మార్గభ్రష్టులై, ఇంకా చాలామందిని మార్గభ్రష్టులుగా చేసి, రుజుమార్గం తప్పినవారి మనోవాంఛలను అనుసరించకండి. (78) ఇస్రాయీల్ వంశం వారిలో అవిశ్వాస మార్గం అవలంబించిన వారిని దావూద్ మరియు మర్యమ్ కుమారుడైన మసీహ్ నోట శపించటం జరిగింది. ఎందుకంటే వారు అవిధేయులయ్యారు. అత్యాచారాలు చేయసాగారు. (79) దుష్కార్యాలు చెయ్యకుండా వారు పరస్పరం నిరోధించటం మానివేశారు. వారు అవలంబించిన మార్గం చాలా చెడ్డది. (80) ఈనాడు నీవు వారిలో చాలా ఎక్కువమందిని అవిశ్వాసులను బలపరచే వారుగా, వారితో స్నేహం చేసేవారుగా చూస్తావు. నిశ్చయంగా వారి మనస్సులు వారి కొరకు తయారు చేసిపెట్టిన ముగింపు బహు చెడ్డది. ఈ కారణంగా వారు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురయ్యారు. వారు కఠినమైన శాశ్వత శిక్షకు గురిఅవుతారు.

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ
مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿81﴾
لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا
الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم
مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ ۚ
ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُونَ ﴿82﴾

(81) వారు నిజంగానే అల్లాహ్‌నూ, ప్రవక్తనూ, ప్రవక్తపై అవతరించినదానినీ విశ్వసించేవారే అయితే అవిశ్వాసులను ఎన్నటికీ మిత్రులుగా చేసుకొని ఉండేవారు కాదు. కాని వారిలో చాలామంది అల్లాహ్ పట్ల విధేయతకు దూరమైపోయారు. (82) విశ్వాసుల పట్ల శత్రుత్వం విషయంలో, యూదులను, విగ్రహారాధకులను అందరికంటే అధికంగా ప్రచండులుగా చూస్తావు. విశ్వాసులపట్ల మైత్రి విషయంలో "మేము క్రైస్తవులం" అని అన్నవారిని అత్యంత సన్నిహితులుగా చూస్తావు. దీనికి కారణం ఏమిటంటే వారిలో దైవభక్తిగల విద్వాంసులూ, ప్రపంచాన్ని విడనాడిన సన్యాసులూ ఉన్నారు. ఇంకా వారిలో అహంభావం లేదు.

66 - 82 ఆయత్‌ల వివరణ :వెనుకటి ఆయత్‌లలో యూదులు, క్రైస్తవులు తౌరాత్ మరియు ఇంజీలు బోధనలను అనుసరించటం మానివేసారని తెలియజేయబడింది. దీనికి సాక్ష్యం ఏమిటంటే తౌరాత్ మరియు ఇంజీలులో ముహమ్మద్ (స) గూర్చి ఉన్నప్పటికీ, ఆయన దైవప్రవక్త అయినప్పటికీ ఆయన్ని విశ్వసించమని ఆజ్ఞాపించబడినప్పటికీ యూదులు, క్రైస్తవులు ముహమ్మద్ (స)ని తిరస్కరించారు. ఇంకా యూదులు ముహమ్మద్ (స)ని హత్య చేయడానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేసారు. కాని అల్లాహ్ ఆయన్ని రక్షించాడు.

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ముహమ్మద్ (స)ని ఖుర్ఆన్ ద్వారా సందేశ ప్రచారం చేయమని ఆదేశిస్తూ శత్రువుల నుండి మిమ్మల్ని మేము కాపాడతామని అభయం ఇస్తూ నా సహాయం ద్వారా మీరు సాఫల్యం పొందుతారని బోధిస్తున్నాడు.

67వ వాక్యం : ఈ ఆయతుల్లో ప్రవక్త (స)ని "నిర్భయంగా ఎలాంటి హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా ప్రజల మధ్య సందేశ ప్రచారం చేయండి" అని అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించాడు. ప్రవక్త (స) అదేవిధంగా చేసారు. ఆయిషహ్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) తన బాధ్యతను సరిగ్గా నిర్వర్తించలేదని ఎవరైనా అనుమానిస్తే అతను అబద్ధం పలికినట్లే." (బుఖారీ - కితాబుల్ ఇల్మ్)

హ॥జ్రత్ అలీ (ర)తో "మీ దగ్గర ఏదైనా పుస్తకం ఉందా" అని ప్రశ్నించబడింది. అప్పుడు ఆయన ఇలా బదులిచ్చారు : "కేవలం అల్లాహ్ గ్రంథం ఉంది లేదా ఒక ముస్లింకు ప్రసాదించబడిన దైవగ్రంథజ్ఞానం." ఇంకా హజ్జతుల్ విదా సందర్భంగా ప్రవక్త (స) లక్షా నలభైవేల సహచరుల సమూహాన్ని ఉద్దేశించి ఇలా ప్రసంగించారు. "మీరు నా గురించి ఏమంటారు?" వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు, "మీరు మీ బాధ్యతను పూర్తిగా నిర్వర్తించారని మేము సాక్ష్యం ఇస్తున్నాం." అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఆకాశం వైపు చేతివ్రేళ్ళతో సైగ చేస్తూ, "ఓ అల్లాహ్! నేను నీ సందేశాన్ని అందజేసాను. నువ్వే దీనికి సాక్షి" అని మూడుసార్లు అన్నారు.

69వ వాక్యం : ఇక్కడ (ఆమనూ) అంటే కపటులు లేదా బలహీనమైన విశ్వాసం గలవారు. ఖుర్ఆన్ అవతరణ కాలంలో ఈ తెగలే ఉండేవి.

పరలోక సాఫల్యం కోసం ఏదో ఒక వర్గం లేదా మతంతో సంబంధం ఉంచటం ఎలాంటి లాభం చేకూర్చదు. దీనికి విశ్వాసం ప్రధానమైనది. ప్రవక్త (స) ప్రభవించిన తరువాత అతన్ని విశ్వసించకుండా అతని సాంప్రదాయంపై అమలు చేయకుండా ఎలాంటి సాఫల్యం లభించదు.

76వ వాక్యం : ఈసా (అ)కు అల్లాహ్‌తఆలా అపూర్వమైన మహిమలు ప్రసాదించాడు. ఈ మహిమలు ఆయన దైవప్రవక్త అని తెలుసుకోవటానికి మరియు ఆయన్ని విశ్వసించటానికి. కాని పరిస్థితి దీనికి వ్యతిరేకంగా జరిగింది. క్రైస్తవులు ఈసా (అ) మహిమలు చూసి ఆయన్ని దైవ కుమారుడని మరియు దైవం అతనిలో లీనమై ఉన్నాడు అని భావించసాగారు. యూదులు ఈసా (అ)ని మాంత్రికుడని తిరస్కరించారు. ఈసా (అ) అల్లాహ్ తరఫు నుండి ప్రజల మార్గదర్శకత్వానికి పంపబడ్డారు. కాని ఒక వర్గం స్వీకరించింది. ఒక వర్గం తిరస్కరించింది.

ఇతరుల అగత్యం లేనివాడు మరియు ఇతరులకు లాభనష్టాలు కలిగించే శక్తిగలవాడే ఆరాధ్యుడు కాగలడు. ఆహారం మనిషిని అగత్యపరుడు అని నిరూపిస్తుంది. ఆహారం అవసరం ఉన్న వాడికి ప్రతి వస్తువు అవసరం ఉంటుంది. ఇలాంటి వ్యక్తి ఆరాధ్యుడు ఎలా కాగలడు? లాభనష్టాలకు విశ్వంలోని మార్పులు తప్పనిసరి. ఏ వ్యక్తిలోనూ ఇలాంటి శక్తి లేదు. అందువల్ల ఏ మానవుడు ఆరాధ్యుడు కాలేడు.

77వ వాక్యం : యూదులను మరియు క్రైస్తవులను ఒకేసారి ఉద్దేశించబడింది. క్రైస్తవులు ఈసా (అ) విషయంలో హద్దులు మీరి ప్రవర్తించారు. అల్లాహ్ పంపించిన ఒక ప్రవక్తను మరియు అల్లాహ్ మహిమల చిహ్నాన్ని ఆరాధ్యుడుగా భావించారు. రెండోవైపు యూదులు ఆయన్ని తిరస్కరించి ఆయన పట్ల అవమానంగా ప్రవర్తించారు. ఆయనపై, ఆయన తల్లిపై అభాండాలు వేసారు. చివరికి ఆయన హత్యకు కుట్రలు పన్నారు. క్రైస్తవ వర్గాల ప్రకారం యూదులు ఆయన్ని ఉరివేసి చంపారు. మరియు ఆయన పక్కటెముకలను ముక్కలు ముక్కలు చేసారు. (ఇబ్నెకసీర్). వాస్తవమేమిటంటే మతంలో ఈ పరిస్థితి హద్దు మీరడం వల్లే వచ్చింది. అందువల్లనే ముహమ్మద్ (స) ముస్లిములకు "నా విషయంలో హద్దులు మీరకండి. ఇంకా నన్ను నా స్థానం నుండి దేవుని స్థానానికి ఎత్తకండి" అని అనేకసార్లు హెచ్చరించారు.

**బనీ ఇస్రాయీల్ దుష్పరిణామం :**

ఈ ఆయత్‌లో బనీ ఇస్రాయీల్ చెడు పర్యవసానాన్ని పేర్కొనబడింది. వారు అల్లాహ్ హద్దులను మీరడం వల్ల వారిని అల్లాహ్ శపించాడు. మొదట దావూద్ (అ) ద్వారా (దీని ఫలితంగా) వారి ముఖాలు మార్చబడ్డాయి. పందులుగా మార్చబడ్డారు. ఆ తరువాత ఈసా (అ) నోట శాపానికి గురయ్యారు. దాని ప్రభావం వల్ల కోతులుగా మారిపోయారు. వాస్తవం ఏమిటంటే వారిపై శాపం మూసా (అ) కాలం నుండి మొదలైంది. అంతిమ ప్రవక్త (స)తో ముగిసింది. ఈవిధంగా వరుసగా నలుగురు ప్రవక్తల నోట వారిపై శాపం పడింది. వీళ్ళు ప్రవక్తలను వ్యతిరేకించారు లేదా హద్దులు మీరి దైవత్వంతో పోల్చారు. చివరి రెండు ఆయత్‌లలో తిరస్కారులతో స్నేహ సంబంధాల నుండి వారించబడింది. మరియు వాటి పర్యవసానం నుండి హెచ్చరించబడింది. ఎందుకంటే ఈ దుర్గుణాలన్నీ బనీ ఇస్రాయీల్‌లో ఉండేవి. వీటివల్లే వారు రుజుమార్గానికి దూరమయ్యారు.

82వ వాక్యం : యూదులు మరియు విగ్రహారాధకులు ఇతరుల కన్నా అధికంగా ముస్లింల పట్ల శత్రుభావం కలిగి ఉన్నారని ప్రవక్త (స)కు అల్లాహ్‌తఆలా తెలియజేశాడు :

ముస్లిములు ఈసా (అ) ని, మరియు ముహమ్మద్ (స)నీ ఇద్దరినీ విశ్వసించారు. ఈ కారణంగా యూదులు ముస్లిముల పట్ల శత్రుభావం కలిగి ఉన్నారు. ఇంకా సత్యతిరస్కారం, దైవ సందేశం మరియు సందేశహరుల పట్ల శత్రుత్వం ఇవన్నీ వారికి వారసత్వంగా సంక్రమించాయి. చాలామంది ప్రవక్తలను హత్య చేసారు. చాలాసార్లు ప్రవక్త

(స)ని కూడా చంపటానికి ప్రయత్నించారు. కాని ప్రతిసారీ వారి కుట్రను అల్లాహ్‌తఆలా భగ్నం చేశాడు. ఇంకా తన ప్రవక్తను రక్షించాడు.

ఇస్లాం వచ్చిన తర్వాత యూదుల సామ్రాజ్య వాదం నామరూపాల్లేకుండా పోవడం కూడా శత్రుత్వానికి ఒక కారణమైంది. ముస్లిములు దేవుని ఏకత్వాన్ని స్వీకరించారు. ప్రవక్తల దైవదౌత్యాన్ని విశ్వసించారు. వీరు మాత్రం తిరస్కార వైఖరి, బహుదైవారాధన వంటి అంధకారంలో తచ్చాడుతూ ఉండిపోయారు. అయితే ఈసా (అ)ని అనుసరించేవారు. తమ్ము తాము క్రైస్తవులని అనేవారు, మరియు ఇంజీలుపై అమలు చేసేవారు. మొత్తం మీద తమ మనసుల్లో ఇస్లాం మరియు ముస్లిముల పట్ల కాస్త మెతక వైఖరి అవలంబిస్తారు. ఎందుకంటే వారి మనసులో సున్నితవైఖరి ఉంటుంది. యూదులతో పోల్చి చూస్తే వీరిలో అసూయ, శత్రుత్వం తక్కువగా ఉంటుంది.

క్రైస్తవులు దైవగ్రంథాన్ని వింటే వారి కళ్ళంట నీళ్ళు కారుతాయి. ఎందుకంటే అందులో ప్రవక్త (స) గురించి శుభవార్తలు ఉన్నాయి. మరియు వాళ్ళు ఇలా దుఆ చేస్తూ ఉంటారు, “అది సత్యమైనదని ధృవీకరించేవారిలో మరియు దాన్ని విశ్వసించేవారిలో మమ్మల్నీ చేర్చు.”

ఈ ఆయత్‌లలో క్రైస్తవులు సున్నిత మనస్కులని పేర్కొనబడింది. అంటే వారు ముస్లిముల పట్ల శత్రుభావం కలిగి ఉండరని కాదు. కాని యూదులు క్రైస్తవుల కన్నా అధికంగా శత్రుభావం కలిగి ఉన్నారు. ప్రాచీన కాలంలో ముస్లిముల మరియు క్రైస్తవుల మధ్య యుద్ధాలు జరగడానికి కారణం శత్రుత్వం మరియు యూదుల కుట్రలు. ఒక్కోసారి సున్నిత మనస్కులైనా కూడా వ్యక్తిగత మరియు సామూహిక సమస్యల వల్ల బంధువుల్లో, తెగల్లో, జాతుల్లో యుద్ధాలు జరిగేవి.

ఈ సూరాలోని 82, 83, 84, 85 ఆయత్‌లు నజాషీ అతని అనుచరుల విశ్వాసం మరియు గుణాలను వివరించటానికే అవతరించబడ్డాయి. ఇబ్నె అబీ హాతిమ్, సయీద్ బిన్ ముసయ్యిబ్, అబూబకర్ బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్, ఉర్వ బిన్ జుబైర్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ప్రవక్త (స) అమ్ర్ బిన్ ఉమయ్యాహ్‌కు ఒక ఉత్తరం ఇచ్చి నజాషీ వద్దకు పంపించారు. నజాషీ ఉత్తరం చదివి జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్‌ని పిలిపించాడు. ఇంకా తన ధర్మవేత్తలను పిలిపించాడు. జాఫర్ (రజి) మర్యమ్ సూరా పఠించారు. నజాషీ అతని అనుచరులు అందరూ ఇస్లాం స్వీకరించారు. వారి కళ్ళ నుండి కన్నీళ్ళు రాలసాగాయి. వారి ఈ పరిస్థితిని వివరించడానికే మదీనా కాలంలో ఈ ఆయత్‌లు అవతరించాయి.

ముహమ్మద్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ ఉమ్ముల్ మూమినూన్ సలమా (రజి) ద్వారా సేకరించారు. ఇందులో ముస్లిములు అబిసీనియా వలసపోవటాన్ని గురించి పేర్కొన్నారు. ఖురైష్ తిరస్కారులు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్ రబీయ మరియు అమ్ర్ బిన్ అల్ ఆస్‌కు చాలా కానుకలు ఇచ్చి అబిసీనియాకు పంపించారు. వారు అక్కడకు వెళ్ళి నజాషీ ధార్మికవేత్తలకు ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా చాడీలు చెప్పారు. దీనివల్ల ఎలాగైనా ముస్లిములను ఖురైష్ తిరస్కారులకు అప్పగించబడతారని వారు ఊహించారు. కాని జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్ ఇస్లాం గురించి వివరించిన తరువాత, ప్రవక్త (స) గుణగణాలను గూర్చి, ఇంకా ఈసా (అ) గురించి ఇస్లాం నమ్మకాల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత నజాషీ చాలా ప్రభావితుడయ్యాడు. వెంటనే ఇస్లాం స్వీకరించాడు.

హాఫిజ్ ఇబ్నె ఖయ్యూమ్ (రజి) “జాదుల్ మఆద్” లో ఇలా వ్రాశారు : “హబ్‌షా వైపు ముస్లిములు హిజ్రీ 5వ సం.లో వలసపోయారు. బుఖారీ, ముస్లింలో ఇలా ఉంది.” నజాషీ మరణవార్త విని ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో “హబ్‌షాలో మీ సోదరుడు మరణించాడు. అతని నమాజె జనాజ చదవండి” అని బహిరంగ ప్రదేశంలో అనుచరులతో పాటు నమాజె జనాజా చదివారు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3588)

وَاِذَا سَمِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُوْلِ تَرٰٓى اَعْيُنَهُمْ
تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوْا مِنَ الْحَقِّ ۚ
يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿83﴾
وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ الْحَقِّ ۙ
وَنَطْمَعُ اَنْ يُّدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ
الصّٰلِحِيْنَ ﴿84﴾
فَاَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوْا جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۗ وَذٰلِكَ جَزَآءُ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿85﴾
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
الْجَحِيْمِ ۧ ﴿86﴾ ع 11 9 1
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحَرِّمُوْا طَيِّبٰتِ مَآ اَحَلَّ
اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ۗ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِيْنَ ﴿87﴾
وَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ
الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿88﴾

(83) ప్రవక్తపై అవతరించిన ఈ గ్రంథాన్ని వారు విన్నప్పుడు, సత్యాన్ని గ్రహించిన కారణంగా వారి కళ్ళు కన్నీళ్ళతో చెమ్మగిల్లటం నీవు చూస్తావు. వారు ఇలా అంటారు : "ప్రభూ! మేము విశ్వసించాము. మా పేర్లను సాక్ష్యం ఇచ్చేవారిలో వ్రాయి."

(84) ఇంకా వారు : "మా ప్రభువు మమ్మల్ని సజ్జనులలో చేర్చాలనే ఆకాంక్ష మాకు ఉన్నప్పుడు మేము అల్లాహ్‌ను ఎందుకు విశ్వసించకూడదు? మా వద్దకు వచ్చిన సత్యాన్ని ఎందుకు స్వీకరించ కూడదు?" అని అంటారు. (85) వారు ఇలా పలికిన కారణంగా అల్లాహ్ వారికి క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉద్యానవనాలను ప్రసాదిస్తాడు. వారు అక్కడ కలకాలం ఉంటారు. మంచి ప్రవర్తన కలవారికి లభించే ప్రతిఫలం ఇదే. (86) అయితే మా ఆయత్‌లను తిరస్కరించేవారూ, వాటిని అసత్యాలుగా చిత్రించి నిరాకరించేవారూ నరకానికి అర్హులు. (87) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మీ కొరకు సమ్మతించిన పరిశుద్ధ వస్తువులను నిషిద్ధం చేసుకోకండి. హద్దులను అతిక్రమించకండి. అతిక్రమించేవారంటే, అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. (88) అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఆహారంలో ధర్మసమ్మతమూ, పరిశుద్ధమూ అయిన వాటిని తినండి, త్రాగండి. మీరు విశ్వసిస్తున్న అల్లాహ్‌కు భయపడండి.

మాయిద సూరా 83 – 96 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో తిరస్కారులు, యూదులు ముస్లింల బద్ధ శత్రువులని, అయితే ఇద్దరిలో యూదులు అధికం అని వివరించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రమాణ భంగానికి పరిహారం, జూదం, మద్యపానాల యొక్క నిషేధం గురించి ప్రస్తావించబడింది.

వివరణ : ముస్లింలు మక్కా కాలంలో రెండుసార్లు వలసపోయిన హబ్‌షాలో నజాషీ పరిపాలన ఉండేది. ఇది క్రైస్తవుల దేశంగా పరిగణించబడేది.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ
يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُّمُ الْاَيْمَانَ ۚ فَكَفَّارَتُهٗٓ
اِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسٰكِيْنَ مِنْ اَوْسَطِ مَا
تُطْعِمُوْنَ اَهْلِيْكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ اَوْ تَحْرِيْرُ
رَقَبَةٍ ۗ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ۗ ذٰلِكَ
كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ ۗ وَاحْفَظُوْٓا
اَيْمَانَكُمْ ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿89﴾

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ
الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿90﴾
اِنَّمَا يُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاۤءَ فِى الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ
ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ
مُّنْتَهُوْنَ ﴿91﴾

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا ۚ
فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ
الْمُبِيْنُ ﴿92﴾

(89) మీరు చేసే వ్యర్థ ప్రమాణాలను గురించి అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పట్టుకోడు. కాని మీరు ఉద్దేశపూర్వకంగా చేసే ప్రమాణాలను గురించి ఆయన మిమ్మల్ని తప్పకుండా ప్రశ్నిస్తాడు. ఇటువంటి ప్రమాణభంగానికి పరిహారం ఏమిటంటే మీరు మీ భార్యాపిల్లలకు తినిపించే భోజనం పదిమంది పేదలకు పెట్టటం లేదా వారికి బట్టలు ఇవ్వటం లేదా ఒక బానిసను స్వతంత్రునిగా చెయ్యటం. ఇలాంటి స్తోమతలేనివారు మూడు రోజుల పాటు ఉపవాసం ఉండాలి. ఇది మీరు ప్రమాణం చేసి భంగపరిచినందుకు పరిహారం. మీరు మీ ప్రమాణాలను కాపాడుకోండి. మీరు కృతజ్ఞతలు తెలిపేందుకు. అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన ఆజ్ఞలను మీ కొరకు విశదపరుస్తున్నాడు. (90) ఓ విశ్వాసులారా! సారాయి, జూదం, విగ్రహాలు, పాచికల జోస్యం ఇలాంటివన్నీ అసహ్యకరమైన షైతాను పనులు. వాటికి దూరంగా ఉండండి. మీకు సాఫల్య భాగ్యం కలిగే అవకాశం ఉంది. (91) షైతాను సారాయి, జూదాల ద్వారా మీ మధ్య విరోధ విద్వేషాలను సృష్టించాలనీ, మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ధ్యానం నుండీ, నమాజు నుండీ వారించాలని కోరుతున్నాడు. కనుక ఇకనయినా మీరు వీటిని మానుకుంటారా? (92) అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ, విధేయులు కండి. వాటికి దూరంగా ఉండండి. ఒకవేళ మీరు విధేయత చూపకపోతే, బాగా తెలుసుకోండి. మా ప్రవక్త యొక్క బాధ్యత కేవలం ఆజ్ఞలను స్పష్టంగా బోధించటమే.

ఈ వాక్యాలు హబ్‌షాలో ఉండే క్రైస్తవుల గురించే అవతరించబడ్డాయి. హదీసుల ఆధారంగా ఇలా ఉంది – ప్రవక్త (స) అమ్‌ర్ బిన్ ఉమయ్యహ్ జమ్‌రీ (రజి)కి ఒక ఉత్తరం ఇచ్చి నజాషీ వద్దకు పంపించారు. ఆయన వెళ్ళి దాన్ని అతనికి వినిపించారు. నజాషీ ఆ ఉత్తరాన్ని విని హబ్‌షాలో ఉన్న ముహాజిర్లను జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్‌ని, పండితులను, సన్యాసులను అందరినీ ఒకచోట చేర్చి జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్‌ని ఖుర్ఆన్ పఠించమని ఆదేశించాడు. జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్ సూరె మర్యమ్‌ని పఠించారు. ఇందులో ఈసా (అ) జననం గురించి, అతను దేవుని

لَيۡسَ عَلَى الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
جُنَاحٌ فِيۡمَا طَعِمُوۡۤا اِذَا مَا اتَّقَوا وَّاٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ ثُمَّ اتَّقَوا وَّاٰمَنُوۡا ثُمَّ اتَّقَوا
وَّاَحۡسَنُوۡا ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿93﴾ ع 12 7 2

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَيَبۡلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَىۡءٍ مِّنَ
الصَّيۡدِ تَنَالُهٗۤ اَيۡدِيۡكُمۡ وَرِمَاحُكُمۡ لِيَعۡلَمَ
اللّٰهُ مَنۡ يَّخَافُهٗ بِالۡغَيۡبِ ۚ فَمَنِ اعۡتَدٰى بَعۡدَ ذٰلِكَ
فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿94﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تَقۡتُلُوا الصَّيۡدَ وَاَنۡتُمۡ
حُرُمٌ ؕ وَمَنۡ قَتَلَهٗ مِنۡكُمۡ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآءٌ مِّثۡلُ
مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحۡكُمُ بِهٖ ذَوَا عَدۡلٍ مِّنۡكُمۡ
هَدۡيًاۢ بٰلِغَ الۡكَعۡبَةِ اَوۡ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِيۡنَ اَوۡ
عَدۡلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوۡقَ وَبَالَ اَمۡرِهٖ ؕ عَفَا
اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ؕ وَمَنۡ عَادَ فَيَنۡتَقِمُ اللّٰهُ مِنۡهُ ؕ
وَاللّٰهُ عَزِيۡزٌ ذُو انۡتِقَامٍ ﴿95﴾

(93) విశ్వసించి మంచి పనులు చేసేవారిని వారు పూర్వం తిన్నదానిని గురించి, త్రాగినదానిని గురించి ప్రశ్నించటం జరగదు. ఇక ముందు వారు నిషేధించబడిన వస్తువులకు దూరంగా ఉండాలి. స్థిరమైన విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి. సత్కార్యాలు చెయ్యాలి. మానుకోమని ఆదేశించబడిన వాటన్నింటి నుండి దూరంగా ఉండాలి. అల్లాహ్ ఆజ్ఞను అంగీకరిస్తూ, భయభక్తులు కలిగి సద్వర్తనతో మెలగాలి. అల్లాహ్ పుణ్యాత్ములను ప్రేమిస్తాడు. (94) ఓ విశ్వాసులారా! మీ చేతులకూ, మీ ఈటెల (బల్లెము) దెబ్బకూ గురయ్యే వేట జంతువు ద్వారా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కఠిన పరీక్షకు గురిచేస్తాడు, తనను చూడకుండానే ఎవరు తనకు భయపడతారో చూద్దామని. ఈ హెచ్చరిక తరువాత కూడా అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమించేవారికి వ్యథాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. (95) ఓ విశ్వాసులారా! 'ఇహ్రాము' స్థితిలో వేటాడకండి. ఒకవేళ మీలో ఎవరైనా బుద్ధిపూర్వకంగా అలా చేస్తే, అతడు తాను చంపిన జంతువుతో సరితూగే ఒక పశువును దక్షిణ (మొక్కుబడి)గా సమర్పించుకోవాలి. దానిని మీలో న్యాయవంతులైన ఇద్దరు వ్యక్తులు నిర్ణయించాలి. ఈ దక్షిణను కాబతుల్లాహ్‌కు చేర్చాలి. లేదా పరిహారంగా కొంతమంది పేదలకు భోజనం పెట్టాలి. లేదా దానికి సమానంగా ఉపవాసాలు ఉండాలి. చేసిన దానియొక్క ఫలితాన్ని అతడు చవిచూడాలి. పూర్వం జరిగిన దానిని అల్లాహ్ క్షమించాడు. ఇకముందు ఎవరైనా మళ్ళీ అలాచేస్తే, అల్లాహ్ వారికి ప్రతీకారం చేస్తాడు. అల్లాహ్ అత్యంత శక్తిసంపన్నుడు. ప్రతీకారం తీర్చుకోగలవాడు.

దాసులని, ప్రవక్త అని మొదలైన విషయాలు ఉన్నాయి. అందరూ వాటిని విని చాలా ప్రభావితులయ్యారు. అందరి కళ్ల నుండి కన్నీళ్ళు కారసాగాయి. ఆ వెంటనే ఇస్లాం స్వీకరించారు. మరికొందరు ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. "నజాషీ

(96) సముద్ర జంతువులని వేటాడటం, వాటిని తినటం మీ కొరకు ధర్మసమ్మతం చెయ్యబడ్డాయి. మీరు బస చేసేచోట కూడా వాటిని తినవచ్చు. ఇంకా వాటిని ప్రయాణీకుల బృందం కొరకు భోజన సామగ్రిగా కూడా ఉపయోగించవచ్చును. అయితే మీరు 'ఇహ్రాము' స్థితిలో ఉన్నంతవరకూ, నేలపై వేటాడటం మీకు నిషేధించబడింది. కనుక అల్లాహ్ అవిధేయతకు దూరంగా ఉండండి. ఆయన సమక్షంలో మీరంతా ప్రోగుచెయ్యబడి హాజరు పరచబడతారు.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ
وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا
دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿96﴾

(97) పవిత్ర గృహమైన కాబాను అల్లాహ్ మానవజాతి సామూహిక సాధనంగా చేశాడు. మరియు పవిత్ర నెలను, ఖుర్బానీ జంతువులను మరియు మెడలో పట్టాలు గల పశువులనూ కూడా. ఆకాశాలలో భూమిలో ఉన్న పరిస్థితులన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసనీ, ఆయన సర్వజ్ఞాని అనీ మీకు తెలియటానికి.

جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِّلنَّاسِ
وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ۚ ذَٰلِكَ
لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿97﴾

(98) అయితే తెలుసుకోండి! అల్లాహ్ శిక్షించటంలో కూడా కఠినుడు. దానితో పాటు ఆయన అధికంగా మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ۚ ﴿98﴾

తమ పండితులను ప్రవక్త (స) వద్దకు పంపించాడు. ప్రవక్త (స) వారికి ఖుర్ఆన్ పఠించి వినిపించారు. వారి కళ్ళంట నీళ్ళు కారసాగాయి. ఇంకా వారు ఇస్లాం స్వీకరించారు. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్). దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే అప్పుడు వారికి తమ వర్గం యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమాత్రం తెలియదు. తమను తాము, "మసీహ్" వర్గంగా భావించసాగారు. దానిపై వారు గర్వపడేవారు. ఈ వర్గంలో ఖుర్ఆన్ ప్రకారం పండితులు సన్యాసులు ఉండేవారు.

82వ ఆయత్‌లో రెండు పదాలు ఉపయోగించబడ్డాయి. "ఖసీస్" అంటే రాత్రి పూట ఏ వస్తువునైనా కోరుట, "ఖస్సీసీన్" అంటే క్రైస్తవ పండితులు అని అర్థం. వీరు రాత్రి సమయంలో ప్రార్థన చేస్తారు. "రాహిబ్" అంటే భయం అని అర్థం. దానికి తోడు జాగ్రత్త, ఆందోళన ఉంటుంది. రాహిబ్ అంటే సంసార జీవితాన్ని పూర్తిగా వదలి, ప్రార్థనలో మునిగిపోయే వారు. అయితే ఇలాంటి వారు క్రైస్తవుల్లో చాలామంది ఉండేవారు. వీరు అమితానందంతో ఇస్లాం స్వీకరించారు. దీన్ని గురించి ఎప్పటి నుండో వేచి ఉన్నట్లుగా అమిత శ్రద్ధాభక్తులతో ప్రవర్తించారు. ఎందుకంటే బైబిల్‌లో చివరి ప్రవక్త (స) గురించి ఎన్నో శుభవార్తలు ఉన్నాయి. సూచనలు కూడా ఉన్నాయి. అతని రాక గురించి ఎన్నో శుభవార్తలు ఉన్నాయి. ఆయన (స) రాకతో పూర్వపు ప్రవక్తల గ్రంథాల ధ్రువీకరణలు రుజువయ్యాయి. అందువల్ల ఖుర్ఆన్ విన్న వెంటనే సంతోషంతో వారి కళ్ళంట నీళ్ళు రాసాగాయి.

مَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿99﴾
قُلْ لَّا يَسْتَوِى الْخَبِيْثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ اَعْجَبَكَ
كَثْرَةُ الْخَبِيْثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰاُولِى الْاَلْبَابِ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۠ ﴿100﴾ ع 13 7 3
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَسْـَٔلُوْا عَنْ اَشْيَآءَ اِنْ
تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَاِنْ تَسْـَٔلُوْا عَنْهَا حِيْنَ
يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ تُبْدَ لَكُمْ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا ؕ وَاللّٰهُ
غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿101﴾
قَدْ سَاَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ اَصْبَحُوْا بِهَا
كٰفِرِيْنَ ﴿102﴾
مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْ بَحِيْرَةٍ وَّلَا سَآئِبَةٍ وَّلَا وَصِيْلَةٍ
وَّلَا حَامٍ ۙ وَّلٰكِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَفْتَرُوْنَ عَلَى
اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ وَاَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿103﴾
وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى
الرَّسُوْلِ قَالُوْا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ
اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا
يَهْتَدُوْنَ ﴿104﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلَيْكُمْ اَنْفُسَكُمْ ۚ لَا
يَضُرُّكُمْ مَّنْ ضَلَّ اِذَا اهْتَدَيْتُمْ ؕ اِلَى اللّٰهِ
مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿105﴾

(99) ప్రవక్త బాధ్యత కేవలం సందేశాన్ని అందజేయటం మాత్రమే. ఆపై మీ బాహ్యాంతర పరిస్థితులన్నీ అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (100) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు : పరిశుభ్రము, అపరిశుభ్రము ఎలాంటి పరిస్థితులలోనూ సమానం కావు, అపరిశుభ్రం యొక్క హెచ్చు నిన్ను ఎంతగా ప్రభావితం చేసినప్పటికీ. ఓ వివేకవంతులారా! అల్లాహ్ పట్ల విధేయత చూపండి. మీరు సాఫల్యం పొందే అవకాశం ఉంది. (101) ఓ విశ్వాసులారా! వివరిస్తే మీకే బాధ కలిగించే విషయాలను గురించి ప్రశ్నించకండి. ఒకవేళ మీరు వాటిని ఖురాను అవతరించే సమయంలో ప్రశ్నిస్తే, అవి మీకు విశదపరచబడతాయి. ఇప్పటివరకు మీరు చేసినదానిని అల్లాహ్ క్షమించాడు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, సహనం వహించేవాడూను. (102) మీకు పూర్వం ఒక వర్గంవారు ఇలాంటి ప్రశ్నలనే అడిగారు. వారు ఆ ప్రశ్నల వల్లే తిరస్కారానికి గురిఅయ్యారు. (103) అల్లాహ్ 'బహీరా'నుగాని, 'సాయిబా'ను గాని, 'వశీలా'నుగాని, 'హామ్'నుగాని ఎంతమాత్రం నిర్ణయించలేదు. కాని ఈ అవిశ్వాసులు అల్లాహ్‌పై అపనిందను మోపుతున్నారు. వారిలో చాలామంది బుద్ధిహీనులే. (104) వారితో, "అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన శాసనం వైపునకు రండి, ప్రవక్త వైపునకు రండి" అని అన్నప్పుడు, వారు "మా కొరకు మా తాతముత్తాతలు అవలంబిస్తూ ఉండగా మేము చూసిన విధానమే చాలు" అని సమాధానం ఇచ్చేవారు. అంటే వారి తాత ముత్తాతలకు ఏమీ తెలియనప్పటికీ, రుజుమార్గ జ్ఞానమే వారికి లేకపోయినప్పటికీ వారు వారినే అనుసరిస్తారా? (105) ఓ విశ్వాసులారా! మిమ్మల్ని గురించి మీరు ఆలోచించుకోండి. మీరు గనక సన్మార్గంలో ఉంటే, మార్గభ్రష్టులు మీకు ఎంతమాత్రం హాని కలిగించ లేరు. మీరందరూ అల్లాహ్ వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీరు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో మీకు తెలియజేస్తాడు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا شَهَادَةُ بَيۡنِكُمۡ اِذَا حَضَرَ
اَحَدَكُمُ الۡمَوۡتُ حِيۡنَ الۡوَصِيَّةِ اثۡنٰنِ ذَوَا عَدۡلٍ
مِّنۡكُمۡ اَوۡ اٰخَرٰنِ مِنۡ غَيۡرِكُمۡ اِنۡ اَنۡتُمۡ ضَرَبۡتُمۡ
فِى الۡاَرۡضِ فَاَصَابَتۡكُمۡ مُّصِيۡبَةُ الۡمَوۡتِ ؕ
تَحۡبِسُوۡنَهُمَا مِنۡۢ بَعۡدِ الصَّلٰوةِ فَيُقۡسِمٰنِ بِاللّٰهِ اِنِ
ارۡتَبۡتُمۡ لَا نَشۡتَرِىۡ بِهٖ ثَمَنًا وَّلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبٰى ۙ
وَلَا نَكۡتُمُ شَهَادَةَ ۙ اللّٰهِ اِنَّاۤ اِذًا لَّمِنَ
الۡاٰثِمِيۡنَ ﴿106﴾

(106) ఓ విశ్వాసులారా! మీలో ఎవరికైనా మరణ సమయం ఆసన్నమై అతడు వీలునామా వ్రాయిస్తున్నప్పుడు, దాని సాక్ష్యానికి అనుసరించ వలసిన పద్ధతి ఏమిటంటే, మీలో న్యాయపరులైన ఇద్దరు వ్యక్తులు సాక్షులుగా చెయ్యబడాలి లేదా ఒకవేళ మీరు ప్రయాణ స్థితిలో ఉండి అక్కడ మీకు మృత్యువు సంభవిస్తే అప్పుడు ముస్లిమేతరుల నుండే ఇద్దరు సాక్షులను తీసుకోవాలి. తరువాత ఏదైనా అనుమానం కలిగితే, నమాజు చేసిన పిదప ఆ ఇద్దరు సాక్షులనూ ఆపాలి. వారిద్దరూ అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి ఇలా చెప్పాలి : "మేము స్వార్థం కొరకు సాక్ష్యాన్ని అమ్మేవాళ్ళం కాదు – అతడు మాకు దగ్గర బంధువైనాసరే మేము అల్లాహ్ సాక్ష్యాన్ని దాచేవారం కాము. అలా చేస్తే మేము పాపాత్ములలో లెక్కింపబడతాము."

فَاِنۡ عُثِرَ عَلٰٓى اَنَّهُمَا اسۡتَحَقَّاۤ اِثۡمًا فَاٰخَرٰنِ
يَقُوۡمٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِيۡنَ اسۡتَحَقَّ عَلَيۡهِمُ
الۡاَوۡلَيٰنِ فَيُقۡسِمٰنِ بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَاۤ اَحَقُّ مِنۡ
شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعۡتَدَيۡنَاۤ ۖ اِنَّاۤ اِذًا لَّمِنَ
الظّٰلِمِيۡنَ ﴿107﴾

(107) కాని ఆ ఉభయులు తమను తాము పాపానికి గురిచేసుకున్నట్లు తెలిస్తే అప్పుడు వారి స్థానంలో సాక్ష్యమివ్వటానికి వారికన్నా మెరుగైన ఇద్దరు వ్యక్తులు హక్కు విషయంలో అన్యాయం జరిగిన వారి తరఫున ముందుకు రావాలి. వారు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి ఇలా చెప్పాలి : "మా సాక్ష్యం వారి సాక్ష్యం కన్నా సత్యమైనది. మేము మా సాక్ష్యంలో ఏ విధమైన అక్రమానికి పాల్పడలేదు. అలా చేస్తే అన్యాయపరులలో చేరిపోతాము."

ذٰلِكَ اَدۡنٰٓى اَنۡ يَّاۡتُوۡا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى وَجۡهِهَاۤ اَوۡ
يَخَافُوۡۤا اَنۡ تُرَدَّ اَيۡمَانٌۢ بَعۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ ؕ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَاسۡمَعُوۡا ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى الۡقَوۡمَ
الۡفٰسِقِيۡنَ ﴿108﴾ ع 14 8 4

(108) ఈ పద్ధతివల్ల ప్రజలు సత్యమైన సాక్ష్యం ఇస్తారనీ, లేదా వారి ప్రమాణాలను, తరువాత తీసుకోబడే ఇతరుల ప్రమాణాలు ఖండిస్తాయనే భీతి అయినా వారికి కలుగుతుందనీ ఎక్కువగా ఆశించవచ్చు. అల్లాహ్‌కు భయపడండి, ఆలకించండి, విధేయతకు దూరంగా ఉండేవారిని అల్లాహ్ తన మార్గదర్శకత్వానికి దూరం చేస్తాడు.

| | |
|---|---|
| (109) అల్లాహ్, ప్రవక్తలందరినీ సమావేశపరచి, "మీకు ఏమని సమాధానం ఇవ్వబడింది?" అని ప్రశ్నించే రోజున "మాకు ఏమీ తెలియదు. రహస్యంగా ఉన్న యదార్థాలన్నీ మీకే తెలుసు" అని వారు సమాధానం ఇస్తారు. | يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُوْلُ مَاذَآ اُجِبْتُمْ ؕ قَالُوْا لَا عِلْمَ لَنَا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ﴿109﴾ |

97 – 108 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో హాజీ జంతువులను గాని, పక్షులనుగాని వేటాడకూడదని ఆదేశించబడింది. ఎందుకంటే కాబతుల్లాహ్ ప్రపంచానికి రక్షణ కేంద్రంలాంటిది. ఇక్కడ మొక్కలకు చెట్లకు కూడా రక్షణ ఉంది. ఇక్కడ ఎవరూ ఏ చెట్టూ నరకరాదు. ఇక్కడ మానవులకూ రక్షణ ఉంది. ఎవరూ ఎవరికీ హాని కలిగించరాదు. ఈ వాక్యాల్లో కాబతుల్లాహ్ మంచికి, రక్షణకు, కరుణకు, ప్రార్థనకు కేంద్రమని అందువల్ల దాన్ని గౌరవించాలని వినయవిధేయతలతో మెలగాలని ఆదేశించబడింది.

వ్యాఖ్యానం : వెనుకటి రుకూల్లో క్రైస్తవులు ఇస్లాంకు దగ్గర కావడం గురించి ప్రస్తావిస్తూ వారి సన్యాసులను పొగడటం జరిగింది. అయితే ఇస్లాం ఎంత మాత్రం సన్యాసత్వాన్ని అనుమతించదు. అందువల్ల ముస్లిములకు సన్యాసత్వానికి దూరంగా ఉండాలని ఇతర జాతుల తప్పులకు, పొరపాట్లకు ముస్లిములు పాల్పడకూడదని ఆదేశించబడింది. ఎందుకంటే వారు దైవం ప్రసాదించిన వాటిని విడువనంత వరకు దైవప్రసన్నత లభించదు. అందువల్లనే అల్లాహ్ ప్రసాదించిన పరిశుభ్రమైన వాటిని నిషిద్ధం చేసుకోకూడదని ఆదేశించబడింది. ఉదా : దాంపత్య సంబంధం, అన్న పానీయాలు ఇంకా ఆరాధనలో కూడా హద్దు మీరి ప్రవర్తించటం కూడా జరుగుతుంది. అయితే ఇస్లాం అతిగా ప్రవర్తించటాన్ని అనుమతించదు. అందువల్లే ప్రవక్త (స) "స్త్రీలను, ఆహారాన్ని, సువాసనను, నిద్రను నిషేధించుకున్న జాతుల గతి ఏమవుతుందో" అని అంటూ "నా జాతి సన్యాసత్వం జిహాద్" అని ప్రవచించారు.

87, 88 ఆయత్‌ల వివరణ : ఈ ఆయత్‌లలో రెండు విషయాలు పేర్కొనబడ్డాయి. మీ ఇష్టం వచ్చిన దాన్ని హరామ్ అనీ, హలాల్ అనీ అనకండి. దేన్నయితే అల్లాహ్ హలాల్ లేదా హరామ్ చేసాడో అదే హలాల్ లేదా హరామ్ అవుతుంది. మీ ఇష్టం వచ్చిన దాన్ని హలాల్ లేదా హరామ్ అనుకుంటే దైవాజ్ఞాపాలనకు బదులు దైవాజ్ఞ ఉల్లంఘనకు పాల్పడతారు. రెండవ విషయం ఏమిటంటే క్రైస్తవ సన్యాసుల్లా, హిందూ జోగిల్లా, బౌద్ధమత భిక్షువుల్లా మరియు సూఫీల సన్యాసత్వంలా భవబంధాలను, ప్రాపంచిక సుఖాలను త్యజించకండి. ధార్మిక ఆలోచనలు గల ప్రజలు ఎప్పుడు ఇటువైపు మొగ్గు చూపేవారు. ఎందుకంటే వారు మనస్సు, శరీరాల హక్కుల నిర్వర్తనము దైవప్రీతి పొందడంలో అడ్డంకిగా భావిస్తారు. ఇంకా వారు తమ్ము తాము కష్టాల పాలుచేయటం, తన్ను తాను ప్రాపంచిక సుఖాల నుండి దూరంగా ఉంచటం మరియు సమాజం నుండి సంబంధాలు తెంపుకోవటాన్ని సత్కార్యంగా భావిస్తారు. ఇవి తప్ప దైవప్రీతి లభించదు అని భావిస్తారు. సహాబాల్లో కూడా ఇలాంటి ఆలోచనలు గల వారుండేవారు.

అయితే ఒకసారి ప్రవక్త (స)కు సహాబాల్లో కొందరు పగలు ప్రతి రోజూ ఉపవాసం ఉంటామని, రాత్రి విశ్రాంతి తీసుకోకుండా, నిద్రపోకుండా ప్రార్థన చేస్తామని, మాంసాహారం తీసుకోమని, స్త్రీలతో ఎటువంటి సంబంధాలు ఉంచమని శపథం చేసారని తెలిసింది. ఈ విషయంపై ప్రవక్త (స) ప్రసంగించారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు – నాకు ఇలాంటి వాటిని గురించి ఆదేశించబడలేదు. మీ శరీరానికీ మీపై హక్కులు ఉన్నాయి. ఉపవాసం కూడా ఉంచండి. ఆహారం కూడా భుజించండి. రాత్రిపూట ప్రార్థన కూడా చేయండి. విశ్రాంతి కూడా తీసుకోండి. నన్ను చూడండి,

నేను కూడా నిద్రపోతాను, ప్రార్థన కూడా చేస్తాను, ఉపవాసాలు కూడా ఉంటాను, విరమిస్తాను కూడా, మాంసం కూడా తింటాను. ఎవరు నా పద్ధతిని ఇష్టపడరో వారు ముస్లింకారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, వీరికి అసలు ఏమయింది? వీరు స్త్రీలను, ఆహారాన్ని, సువాసనను, నిద్రను, ప్రాపంచిక సుఖాలను ఎందుకు తమపై నిషిద్ధం చేసుకున్నారు? నేను మీకు సన్యాసులవ్వండని, పాదరీలు అవ్వండని ఎప్పుడూ బోధించలేదు. నా జీవన విధానంలో స్త్రీలకు, మాంసానికి దూరంగా ఉండటం అనేది లేదు. ఇంకా ఒంటరిగా ఉండటం కూడా లేదు.

మనస్సును అదుపులో ఉంచటానికి మా వద్ద ఉపవాసం ఉంది. సన్యాసత్వం యొక్క లాభాలన్నీ జిహాద్‌లో ఉన్నాయి. అల్లాహ్ దాస్యం చేయండి. ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి, హజ్ ఉమ్‌రహ్ చేయండి. జకాత్ ఇవ్వండి, రమజాన్ ఉపవాసాలు ఉండండి, మీకంటే ముందు వచ్చిన జాతులు దీనివల్లే నాశనం అయ్యాయి. వారు తమ్ము తాము కష్టాలపాలు చేసుకున్నారు. అల్లాహ్ కూడా వారిని కష్టాలపాలు చేసాడు. ఇలాంటి వారు మీకు కుటీరాలు, సమాధుల వద్ద కనబడతారు. ఒకసారి ఒక సహాబీ చాలా రోజుల నుండి తన భార్య వద్దకు వెళ్ళలేదని రాత్రి పగలు ప్రార్థనలో నిమగ్నమయి ఉన్నారని ప్రవక్త (స)కు తెలిసింది. ఆయన్ని వెంటనే పిలిపించి వెంటనే తన భార్య వద్దకు వెళ్లమని ఆదేశించారు. అతను నేను ఉపవాసం ఉన్నానని అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఉపవాసం విరమించి వెళ్ళమని అన్నారు. ఉమర్ (ర) కాలంలో ఒక స్త్రీ వచ్చి తన భర్త పగలంతా రోజా ఉంటారని, రాత్రి ప్రార్థనలో ఉంటారని, నాతో ఎటువంటి సంబంధం ఉంచరని ఫిర్యాదు చేసింది. ఆ తర్వాత అతనికి మందలించి మూడు రాత్రులు ప్రార్థన చేయమని, నాలుగోరాత్రి ఎలాగైనా భార్య హక్కు చెల్లించమని ఆదేశించారు. ఇప్పుడు అల్లాహ్ ప్రమాణం గురించి ఆదేశిస్తున్నాడు.

98వ ఆయత్ : ప్రమాణం చేయటంలో కొన్ని పద్ధతులు ఉన్నాయి. 1. లగూ 2. గమూస్ 3. మాఖదహ్

(1) లగూ : అంటే ఏ ఉద్దశ్యం లేకుండా నోటితో పలకడం ప్రమాణం చేయటం. దీనిపై ఎలాంటి కట్టుబాటు (పరిహారం) లేదు. (2) గమూస్ : అంటే ఇతరులను మోసగించటానికి అబద్ధపు ప్రమాణం చేయటం. ఇది మహా పెద్ద పాపం. దీనికి ఎలాంటి పరిహారం లేదు. కాని దైవసాన్నిధ్యంలో క్షమాపణ కోరటం తప్పనిసరి. (3) మాఖదహ్ : అంటే వ్యక్తి తాను చెప్పే విషయంలో దృఢత్వాన్ని పెంచేందుకు ఉద్దేశించి ప్రమాణం చేస్తాడు. ఇలాంటి ప్రమాణం ఎవరైనా భంగం చేస్తే దానికి పరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఇది అనేక రకాలు : 1. పదిమంది నిరుపేదలకు అన్నం పెట్టాలి. 2. లేదా వారికి బట్టలివ్వాలి. 3. లేదా ఒక బానిస (స్త్రీ / పురుషుడు)ను విడిపించాలి. ఈ మూడింటిలో దేనికీ శక్తి లేకపోతే మూడు రోజులు ఉపవాసం ఉండాలి. (అహ్‌సనుల్ బయాన్) 90 వ ఆయత్‌లో పేర్కొన్న నాలుగు విషయాలు కఠినంగా నిషేధించబడ్డాయి. 1. మద్యపానం 2. జూదం 3. మందిరాలు 4. అమ్ముల ద్వారా అదృష్టాన్ని చూడటం, ఇవన్నీ పాపకార్యాలు, ఈ ఆయత్‌లో మద్యపానం మరియు జూదాన్ని కఠినంగా నిషేధిస్తూ అల్లాహ్‌తఆలా అనేక విధాలుగా బోధించాడు.

“ఇన్నమా” పదం వాక్యం ప్రారంభంలో వాడబడింది. విగ్రహారాధనతో పాటుగా ఈ రెంటినీ పేర్కొన్నారు. రెంటినీ “రిజ్స్” అంటే చెండాలంగా నిర్ధారించడం జరిగింది. రెండు విషయాలనూ పాపకార్యాలుగా పేర్కొనటం జరిగింది. వాటి నుండి దూరంగా ఉండమని ఆదేశించబడింది. చివరగా వాటికి పాల్పడిన తరువాత వచ్చేగంభీర ఫలితాలను కూడా పేర్కొనటం జరిగింది.

సూరె బఖర (219)వాక్యం యొక్క వ్యాఖ్యానంలో మద్యపానం క్రమక్రమంగా నిషేధించబడింది. సూరెమాయిదా యొక్క ఈ ఆయత్ అవతరించిన తరువాత పూర్తిగా నిషేధించబడింది. సూరె బఖరాలో మద్యపానం, జూదాల నష్టాల గురించి వివరించబడింది. మరి ఈ ఆయత్‌లో మద్యపానం, జూదాలతో పాటు విగ్రహారాధన, అమ్ముల ద్వారా

అదృష్టం చూడటాన్ని కూడా నిషేధించడం జరిగింది. ఈ ఆయత్‌లో మద్యపానం మరియు జూదం యొక్క ధార్మిక, ప్రాపంచిక నష్టాలను కూడా వివరించడం జరిగింది. ఈ రెండూ ముస్లిముల మధ్య శతృత్వాన్ని కలహాల్ని జనింపచేస్తాయని మరియు నమాజుల నుండి, దైవస్మరణ నుండి దూరం చేస్తాయని చెప్పబడింది. చివరగా అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు. "ఇప్పటికైనా మానుకుంటారా లేక ఇంకేదైనా ఆజ్ఞ కోసం ఎదురుచూస్తారా?" ఇలా కఠినంగా వారించాడు. ఈ ఆయత్‌ని విని ఉమర్ మరియు ఇతర సహాబాలు ఇలా అన్నారు, "ఓ అల్లాహ్! మేము మానుకున్నాం." (ముస్నద్ అహ్మద్) అంటే మేము మద్యపానం, జూదాల దరిదాపులకు కూడా వెళ్ళం. ఇమామ్ రాజి ఇలా అంటున్నారు, "ఈ ఆయత్ ద్వారా మత్తు ఉన్న ప్రతి వస్తువు నిషిద్ధం అని తెలుస్తుంది. ఎందువల్లనంటే అల్లాహ్ వివరించిన ఈ రెంటి నిషిద్ధానికి ముఖ్య కారణం ధార్మిక, ప్రాపంచిక నష్టాలు ఈ రెంటిలో ఉన్నాయి. ఈ నష్టాలు మత్తు వల్ల కలుగుతాయి." దీనివల్ల తేలిన విషయం ఏమిటంటే ప్రతి మత్తు పదార్థం నిషిద్ధం. ఇదేవిధంగా ఇబ్నె ఉమర్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "ప్రతి మత్తు పదార్థం మద్యంతో సమానం మరియు ప్రతి మత్తు పదార్థం నిషేధించబడింది." (ముస్లిమ్) (త్రైసీరుర్రహ్మాన్). మద్యపానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రవక్త (స) పదిమందిని శపించారు. 1. త్రాగేవారిని. 2. త్రాపించేవారిని 3. అమ్మేవారిని 4. కొనేవారిని 5. తయారుచేసేవారిని 6. తయారు చేయించేవారిని 7. దాన్ని ఎత్తేవారిని 8. ఎత్తించేవారిని 9. దాని సొమ్మునుతినేవారిని. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు ముగ్గురి వైపు చూడడు. 1. తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిధేయత గల సంతానం, 2. ఎల్లప్పుడూ మద్యం సేవించేవాడు, 3. ఏదైనా ఉపకారం చేసి చాటుకునేవాడు. వీరు స్వర్గంలో ప్రవేశించరు. (ఫజ్‌లుల్‌కబీర్). మద్యం సేవించేవారికి నలభై కొరడా దెబ్బలు కొట్టాలని ఆదేశించబడింది. అబూబకర్ (రజి) కాలంలో దీనిపై అమలు జరిగేది. ఉమర్ (రజి) కాలంలో మొదట ఇదే ఉండేది. కాని ప్రజలు దీన్నుండి దూరం కాలేదు. అందువల్ల ఉమర్ (రజి) సహాబాలతో సంప్రదించి ఈ దరువును 80 కొరడాలకు పెంచారు. షరీఅత్ ఆధారంగా ఇస్లామీ ప్రభుత్వానికి ఈ హక్కు ఉంది. ప్రభుత్వం తన శక్తి ద్వారా దీన్ని నిర్మూలించాలి. ఒకసారి ఉమర్ (రజి) మద్యం తయారుచేసే దుకాణాన్ని కాల్చివేయమని ఆదేశించారు.

100వ ఆయత్ : ఈ ఆయత్‌లో రెండు పదాలు వచ్చాయి. 1. ఖబీస్, 2. తయ్యిబ్. మంచి వస్తువును తయ్యిబ్ అంటారు. చెడ్డ వస్తువును ఖబీస్ అంటారు. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అపరిశుభ్రమైన నిషేధించబడిన దానిని ఖబీస్‌గా భావిస్తారు. తయ్యిబ్‌అంటే ధర్మసమ్మతమైనది పరిశుభ్రమైనది. అందరూ వీటిని గురించి ఒకేవిధంగా భావించరు. తయ్యిబ్, ఖబీస్‌లను పదార్థాలపై, వ్యక్తులపై కూడా ప్రయోగిస్తారు. ఈ ఆయత్‌లో రెండు విధాలుగా వ్యాఖ్యానించారు.

అంటే అల్లాహ్‌తఆలా వద్ద మంచి – చెడు, సత్కార్యం – పాపకార్యం రెండూ సమానం కావు. అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు అతను మంచినే ప్రేమిస్తాడు. చెడును ఎంతమాత్రం ప్రేమించడు మరియు పరిశుభ్రతనే అల్లాహ్ స్వీకరిస్తాడు. అపరిశుభ్రం నరకం పాలవుతుంది. సాఫల్యం కేవలం దైవభీతి గలవారికే లభిస్తుంది. దైవాజ్ఞాపాలన చేస్తూ తమ్ము తాము పరిశుభ్రంగా ఉంచుతారు. కొందరు చెడు యొక్క ఆధిక్యతను మంచిగా భావించి దాన్ని అనుసరిస్తారు. చెడును నివారించలేక దాన్ని నివారించలేమని తమ్ము తాము బలహీనులుగా భావిస్తారు. దీనివల్ల సమాజమంతా నష్టానికి గురవుతుంది. సమాజం పాపకార్యాల నిలయంగా మారిపోతుంది. దీనివల్ల మంచి చెడుల అర్థాలే మారిపోతాయి. ఈ ఆయత్‌వల్ల తెలిసేదేమిటంటే చెడు యొక్క ఆధిక్యతకు లోనయ్యేవారు చాలా చెడ్డవారని, అవివేకులని తేలిపోయింది. కాని దీని ఆధిక్యతకు లోనవకుండా తమ్ముతాము రక్షించుకొని రుజుమార్గంపై నడిచేవారే వివేకవంతులు. అందువల్ల విశ్వాసులు ఇలాంటి విషయాలకు దూరంగా ఉండాలి. మంచిని అనుసరించాలి – అది అల్పంగా ఉన్నాసరే. చెడును త్యజించాలి – అది అధికంగా ఉన్నాసరే. సూరె మాయిదాలో షరీఅత్ గురించి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది. దాన్ని గురించి వివరించబడింది.

101వ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ తన దాసులను అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త (స) పట్ల ధార్మిక వినయ విధేయతలను గూర్చి ఆదేశించాడు. ఇంకా వ్యర్థ ప్రశ్నల నుండి వారించాడు. అనవసరమైన విషయాల వెంట పడటాన్ని గురించి నివారించాడు. ఎందుకంటే వ్యర్థమైన ప్రశ్నలు వేస్తే ఒక్కోసారి బాధ కలిగించే మాటలు వినవలసి వస్తుంది. ఈ ఆయత్ ఇలాంటి ప్రశ్నల నుండి నివారిస్తుంది.

అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ఒకసారి ప్రవక్త (స) ప్రసంగించారు : అలాంటి ప్రసంగం నేనెప్పుడూ వినలేదు. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "నాకు తెలిసిన విషయాలు మీకు తెలిస్తే నవ్వటం తగ్గుతుంది. ఏడ్వటం పెరుగుతుంది" ఇది విని సహాబా ముఖం చాటేసుకొని ఏడ్వసాగారు.

ఒక వ్యక్తి నా తండ్రి ఎవరని ప్రశ్నించాడు. ఫలానా వ్యక్తని సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (ఖత్తాన్). అనస్ బిన్ మాలిక్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రజలు ప్రవక్త (స) ను అధికంగా ప్రశ్నించేవారు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) విచ్చేసారు. మెంబర్‌పై ఎక్కి ఇలా ఉపదేశించారు : "ఈనాడు ఏ ప్రశ్నవేసినా దానికి తప్పకుండా సమాధానం ఇస్తాను." ఇది విని సహాబా దీనివల్ల అల్లాహ్ శిక్ష ఎక్కడ అవతరిస్తుందో అని భయపడ్డారు. నేను ఎటుచూసినా ప్రజలు గుడ్డ అడ్డం పెట్టుకొని ఏడుస్తూ కనబడ్డారు. ఒక వ్యక్తి నిలబడి "దైవప్రవక్తా! నా తండ్రి ఎవర"ని ప్రశ్నించాడు. "హుజాఫా" అని సమాధానం ఇచ్చారు. తరువాత ఉమర్ (రజి) నిలబడి మేము అల్లాహ్‌ను ప్రభువుగా, ముహమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా స్వీకరిస్తున్నాము. పరీక్షల నుండి అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటున్నాము. మరల ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఈనాటి మంచి మరియు చెడు నేనెప్పుడూ చూడలేదు. నా ముందు స్వర్గం–నరకం తేబడ్డాయి. నేను ఆ రెంటినీ ఆ గోడకన్నా దగ్గరగా చూసాను." అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (ఇబ్నె జరీర్). ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "కొందరు ఎగతాళిగా ప్రవక్త (స)తో ప్రశ్నించేవారు. ఒకరు నా తప్పిపోయిన ఒంటె ఎక్కడుంది" అని ప్రశ్నించారు. అల్లాహ్‌తఆలా వీరి గురించే ఈ ఆయత్ అవతరింపజేసాడు.

రెండవ కారణం ఏమిటంటే – అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : "మీ పూర్వీకులు హరామ్ వస్తువుల గురించి ప్రశ్నించే వారు. వారికి సమాధానం లభించిన తరువాత కొందరు విశ్వసించేవారు. మరికొందరు తిరస్కరించేవారు. అంటే వారి ముందు విషయం వచ్చిన తరువాత కూడ వారు దాన్నుండి లాభం పొందలేదు. ఎందుకంటే వారు అనవసరమైన వ్యర్థ ప్రశ్నలు వేసేవారు.ముస్లిములను ఇలాంటి ప్రశ్నల నుండి వారించబడింది. క్రైస్తవులు ఆహారం గురించి ప్రశ్నించారు. మరల దాన్ని తిరస్కరించారు. అల్లాహ్ గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నించవద్దని వారించాడు. గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నించిన తరువాత ఖుర్ఆన్‌లో ఏదైనా కఠినమైన సమాధానం అవతరిస్తే మీకు చాలా కష్టం కలుగుతుంది. వహీ (దైవవాణి) వచ్చే వరకు వేచి ఉండండి. మీ మనస్సుల్లో ఉన్న ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానం అవతరిస్తుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్).

ఆయత్ (103) లో అరబ్ ప్రజలు తమ విగ్రహాలను బలి ఇచ్చే జంతువుల రకాలు ఇవి. వీటిని గురించి వివిధ రకాలుగా వ్యాఖ్యానించడం జరిగింది. సహీహ్ బుఖారీలో దీని వివరాలు వచ్చాయి – "బహీరా" అంటే దాని పాలు పితకడం మానివేసారు. వీటిని విగ్రహాల కొరకు ప్రత్యేకించారు. ఎవరు కూడా దాని పొదుగులకు చేయి తగిలించేవారు కాదు. "సాయిబహ్" అంటే దాన్ని విగ్రహాల కొరకు విడిచిపెట్టేవారు. దాన్ని స్వారీ కొరకు లేదా సామాన్లు మోయడానికి ఉపయోగించేవారు కారు. "వసీలహ్" అంటే మొదటి సారి మరియు రెండవసారి కూడా ఆడ ఒంటెలనే ఈనిన ఒంటె. దీన్ని కూడా విగ్రహాల కొరకు విడిచిపెట్టేవారు. "హామ్" అంటే అధిక సంతానం గల మగ ఒంటె, దీన్ని కూడా ఎలాంటి సేవలకూ ఉపయోగించకుండా విగ్రహాలకు ప్రత్యేకించేవారు. హదీసులోఅందరికంటే ముందు విగ్రహాల కొరకు జంతువులను ప్రత్యేకించిన వ్యక్తి అమ్ర్ బిన్ ఖజాయీ అని ఉల్లేఖించబడింది. ప్రవక్త (స) తాను అతన్ని నరకంలో కాళ్ళు ఈడుస్తూ ఉండగా చూసానని ఉపదేశించారు. (సహీహ్ బుఖారీ, సూరె మాయిదహ్

(110) ఇంకా ఆ సమయాన్ని గురించి ఊహించుకోండి, “మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా! జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, నేను నీకూ, నీ తల్లికి అనుగ్రహించిన ప్రసాదాన్ని; నేను పరిశుద్ధాత్మ ద్వారా నీకు సహాయం చేశాను. నీవు ఊయలలో సైతం ప్రజలతో మాట్లాడేవాడివి, ఎదిగిన తరువాత కూడా. నేను నీకు గ్రంథాన్నీ, వివేకాన్నీ, తౌరాతునూ ఇంజీలునూ నేర్పాను. నీవు నా ఆదేశంతో పక్షి ఆకారం గల మట్టిబొమ్మను తయారుచేసి, దానిలో ఊదేవాడివి. అది నా ఆజ్ఞతో పక్షి అయ్యేది. నీవు పుట్టు గ్రుడ్డినీ, కుష్టురోగినీ నా ఆజ్ఞతో బాగుచేసే వాడివి. నీవు మృతులను నా ఆజ్ఞతో వెలికి తీసేవాడివి. నీవు స్పష్టమైన సూచనలతో ఇస్రాయీలు సంతతి వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు, వారిలోని సత్యతిరస్కారులు “ఈ సూచనలు మాయ తప్ప మరేమీ కాదు” అని అన్నారు.

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۖ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَىٰةَ وَالْإِنجِيلَ ۖ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِي ۖ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَٰتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿110﴾

– హ.నెం. 4257). ఈ ఆయత్‌లో అల్లాహ్‌తఆలా ఈవిధంగా ధర్మసమ్మతం చేయలేదని తెలుపబడినది. ఎందుకంటే బలి ఇవ్వటం మొదలైనవన్నీ కేవలం తన కోసం ప్రత్యేకించాడు. కాని విగ్రహాలకు బలి ఇవ్వటం అనేది ముష్రికులు ప్రారంభించారు. ఇంకా విగ్రహాల మరియు ఇతరుల పేరిట జంతువులను విడిచిపెట్టుట, బలి ఇచ్చుట, సమర్పించుట మొదలయిన ఈ పరంపర ఈనాడు కూడా విగ్రహారాధకుల్లో, ముస్లిముల్లో ఉన్నాయి. అల్లాహ్‌తఆలా మనందరినీ వీటినుండి కాపాడుగాక! (అహ్‌సనుల్ బయాన్).

ఆయత్ 104లో, ముష్రికులనుద్దేశించబడింది. ముష్రికులు వివిధ రకాలకు చెందిన సాటి కల్పించే కార్యాలలో నిమగ్నులై ఉండేవారు. వారితో, “మీరు అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు కల్పించిన మీ తాత ముత్తాతల పరంపరను విడిచిపెట్టండి. మరియు అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆదేశాలపై అమలు చేయండి” అని అన్నప్పుడు వారు వెంటనే మేము మా తాత ముత్తాతల పద్ధతినే అనుసరిస్తాం అని అంటారు. సమాధానంగా అల్లాహ్, “వారి తాత ముత్తాతలు సత్యం తెలియని వారైనప్పటికీ, వారు వారి తాత ముత్తాతలనే అనుసరిస్తారా?” అని ప్రశ్నించాడు. ఈ అంధానుసరణ మరియు భయంకరమైన కల్పనల తరువాత విశ్వాసులకు ఖుర్‌ఆన్‌ని అనుసరించి తమ్ము తాము సరిదిద్దుకోవాలని బోధించబడింది.

ఒక వ్యక్తి రుజుమార్గంపై ఉండి తన శక్తికొలదీ మంచిని బోధిస్తూ చెడును నిర్మూలిస్తూ ఉంటే, తీర్పుదినం నాడు ఇతరుల భారం అతనిపై పడదు. ప్రతి వ్యక్తికి అతను చేసిన దానికి ఫలితం దక్కుతుంది. ఈ ఆయత్‌లో ఈ విషయమే తెలుపబడింది.

ఆయత్ 105లో, మంచిని బోధించటం, చెడుల నుండి వారించటం అనేది ముస్లిములందరి బాధ్యత. ఒక

وَاِذۡ اَوۡحَيۡتُ اِلَى الۡحَـوَارِيّٖنَ اَنۡ اٰمِنُوۡا بِىۡ
وَبِرَسُوۡلِىۡ ۚ قَالُوۡۤا اٰمَنَّا وَاشۡهَدۡ بِاَنَّنَا
مُسۡلِمُوۡنَ ﴿111﴾
اِذۡ قَالَ الۡحَـوَارِيُّوۡنَ يٰعِيۡسَى ابۡنَ مَرۡيَمَ هَلۡ
يَسۡتَطِيۡعُ رَبُّكَ اَنۡ يُّنَزِّلَ عَلَيۡنَا مَآئِدَةً مِّنَ
السَّمَآءِ ؕ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ اِنۡ كُنۡتُمۡ
مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿112﴾
قَالُوۡا نُرِيۡدُ اَنۡ نَّاۡكُلَ مِنۡهَا وَتَطۡمَـئِنَّ قُلُوۡبُنَا
وَنَـعۡلَمَ اَنۡ قَدۡ صَدَقۡتَـنَا وَنَكُوۡنَ عَلَيۡهَا مِنَ
الشّٰهِدِيۡنَ ﴿113﴾
قَالَ عِيۡسَى ابۡنُ مَرۡيَمَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَاۤ اَنۡزِلۡ
عَلَيۡنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُوۡنُ لَـنَا عِيۡدًا
لِّاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً مِّنۡكَۚ وَارۡزُقۡنَا وَاَنۡتَ
خَيۡرُ الرّٰزِقِيۡنَ ﴿114﴾

(111) అప్పుడు నేనే హవారీలకు, "నన్నూ, నా ప్రవక్తను విశ్వసించండి" అని సూచించినప్పుడు వారు "మేము విశ్వసించాము, మేము ముస్లిములము అయ్యామన్న దానికి నీవే సాక్షివి" అని అన్నారు.

(112) మరొక సంఘటనను కూడా జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. వారు "మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా! నీ ప్రభువు మా కొరకు ఆహార పదార్థాలతో నిండిన ఒక పళ్ళాన్ని ఆకాశం నుండి దించగలడా?" అని సవాలు చేసినప్పుడు, ఈసా, "మీరు విశ్వాసులే అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడండి" అని అన్నాడు.

(113) వారు ఇలా అన్నారు : "ఆ పళ్ళెంలో ఉన్న ఆహారాన్ని తినాలనీ, మా హృదయాలకు తృప్తి కలగాలనీ, నీవు మాకు బోధించినదంతా సత్యమని మాకు తెలియాలనీ, ఇంకా మేము దానికి సాక్షులుగా ఉండాలనీ మాత్రమే మేము కోరుకుంటున్నాము."

(114) అప్పుడు మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా ఇలా ప్రార్థించాడు : "ఓ అల్లాహ్! మా ప్రభూ! ఆకాశం నుండి మాపై ఆహారంతో నిండిన పళ్ళాన్ని ఒక దానిని అవతరింపజెయ్యి. అది మాకూ, మా పూర్వీకులకూ, మా తరువాతి వారికీ ఒక పండుగ సమయంగా నిర్ణయించబడాలి. నీ వద్ద నుండి ఒక సూచన కాగల్గాలి. మాకు ఆహారం ప్రసాదించు. నీవు ఉత్తమ ఆహారం ప్రసాదించేవాడవు."

ఉల్లేఖనంలో అబూబకర్ (రజి) దేవుని గొప్పతనాన్ని పొగిడిన తరువాత ఇలా అన్నారు, "ప్రజలారా! మీరు ఈ ఆయత్‌ని పఠిస్తారు. దాని తప్పుడు భావం గ్రహిస్తారు. నేను ప్రవక్త (స)ని ఇలా అంటుండగా విన్నాను, "ఎప్పుడైతే ప్రజలు చెడును చూసి వారించరో వారందరిపై అల్లాహ్ శిక్ష అవతరిస్తుందనే అనాలి." (సహీహ్ అబూదావూద్ – హ.నెం. 4338) తిర్మిజిలోని అబూ సాలబా ఇలా ఉల్లేఖించారు – దీని భావమేమంటే, చివరి కాలంలో వచ్చే ముస్లింలు. అప్పుడు ప్రతి వ్యక్తి మనోవాంఛలకు దాసుడైపోతాడు. ప్రపంచ జీవితానికి ధర్మంపై ప్రాధాన్యతనిస్తాడు. ఇంకా ప్రతి వ్యక్తి తన నిర్వాకంపై సంతోషంగా ఉంటాడు. ప్రవక్త (స) ఈ కాలం ముస్లిములకు ఇలా బోధించారు, ఆ కాలం రాగానే ప్రజల్ని విడిచిపెట్టి తన గురించి ఆలోచించుకోవడం మంచిది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(115) అల్లాహ్ ఇలా జవాబు పలికాడు : “నేను దానిని మీపై అవతరింపజేస్తాను. కాని దాని తరువాత కూడా మీలో ఎవరైనా అవిశ్వాసానికి గురైతే, వారికి నేను ఇంతవరకూ ఎవరికీ విధించని శిక్ష విధిస్తాను.” (116) అల్లాహ్, “మర్యమ్ కుమారుడవైన ఓ ఈసా! నీవు మానవ జాతితో, అల్లాహ్‌ను కాదని నన్నూ, నా తల్లిని దేవుళ్ళుగా భావించండి అని అన్నావా?” అని అడిగినపుడు అతను ఇలా విన్నవించుకుంటాడు : “నీవు పరమ పవిత్రుడవు! ఏ మాటను అనే హక్కు నాకు లేదో ఆ మాటను అనటం నాకు తగిన పనికాదు. ఒకవేళ నేను అలా అని ఉంటే, అది నీకు తప్పకుండా తెలిసివుండేది. నా మనస్సులో ఏముందో నీకు తెలుసు. నీ మనస్సులో ఏముందో నాకు తెలియదు. నీవు రహస్యంగా ఉన్న విషయాలన్నీ తెలిసిన మహాజ్ఞానివి. (117) నీవు ఆదేశించిన దానిని తప్ప మరి దేన్నీ నేను వారికి చెప్పలేదు. అది “అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన నాకూ ప్రభువే, మీకూ ప్రభువే. నేను వారిమధ్య ఉన్నంత కాలం నేను వారిని కనిపెట్టి ఉన్నాను. నీవు నన్ను పిలుచుకున్న తరువాత నీవే వారిని కనిపెట్టుకొని ఉంటున్నావు. నీవు సమస్త విషయాలను కనిపెట్టుకొని ఉండేవాడవు. (118) ఒకవేళ నీవు వారిని శిక్షించదలచుకుంటే వారు నీ దాసులు, ఒకవేళ క్షమించదలచుకుంటే నీవు శక్తిమంతుడవు, వివేకవంతుడవు.” (119) అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు : “ఈ రోజు సత్యవంతులకు వారి సత్యం లాభాన్ని చేకూరుస్తుంది. వారికి క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉన్యానవనాలు లభిస్తాయి. అక్కడ వారు ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. వారు అల్లాహ్ అంటే ఇష్టపడతారు. అల్లాహ్ వారంటే ఇష్టపడతాడు. ఇదే గొప్ప విజయం.”

قَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ بَعْدُ
مِنْكُمْ فَاِنِّيْۤ اُعَذِّبُهٗ عَذَابًا لَّاۤ اُعَذِّبُهٗۤ اَحَدًا مِّنَ
الْعٰلَمِيْنَ ۧ ﴿115﴾ ع 15 7 5
وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ
لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِيْ وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ
قَالَ سُبْحٰنَكَ مَا يَكُوْنُ لِيْۤ اَنْ اَقُوْلَ مَا لَيْسَ
لِيْ ۗ بِحَقٍّ ؔ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهٗ فَقَدْ عَلِمْتَهٗ ؕ تَعْلَمُ
مَا فِيْ نَفْسِيْ وَلَاۤ اَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِكَ ؕ اِنَّكَ
اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿116﴾
مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَاۤ اَمَرْتَنِيْ بِهٖۤ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا مَّا دُمْتُ
فِيْهِمْ ۚ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِيْ كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيْبَ
عَلَيْهِمْ ؕ وَاَنْتَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿117﴾
اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۚ وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ
فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿118﴾
قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصّٰدِقِيْنَ صِدْقُهُمْ ؕ
لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ؕ
ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿119﴾

| | |
|---|---|
| (120) భూమి, ఆకాశాలు వాటిలో ఉన్న సమస్త సామ్రాజ్యం అల్లాహ్‌కు చెందుతుంది. ఆయనకు వస్తువులన్నింటిపైనా అధికారం ఉంది. | لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا فِيْهِنَّ ؕ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿120﴾ |

16 ع 5 6

109 – 120 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ప్రజలు పరస్పరం న్యాయంగా, ధర్మంగా వ్యవహరించాలి. ప్రతీ విషయంలో దైవభీతి కలిగి ఉండాలి. మరణ సమయంలో కూడా వీలునామా వ్రాయించేటప్పుడు న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరించాలి అని ఆదేశించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌తఆలా తీర్పుదినం నాడు అందరినీ ఒకచోట చేర్చునని, అందరి లెక్కలు తీసుకుంటాడని చివరికి ఈసా (అ) లాంటి గొప్ప ప్రవక్తలను కూడా, "నీవు క్రైస్తవులను నన్నూ, నా తల్లిని ఆరాధించండని, అల్లాహ్‌ను త్యజించండని అన్నావా?" అని అల్లాహ్ నిలదీస్తాడు. అప్పుడు ఈసా (అ) భయపడుతూ అతి అణకువతో, "ఓ అల్లాహ్! నేను ఇలా ఎన్నటికీ అనలేదు. వీళ్ళు తమ తాత ముత్తాతల అనుసరణలో నా తల్లిని పూజించారు. నేనెప్పుడూ దాన్ని గురించి ఆదేశించలేదు. నేను కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని ఆదేశించాను. ఎందుకంటే ఆయనే మన ప్రభువు. సర్వం ఆయనదే ఇతరుల వద్ద ఏమి లేదు" అంటారు.

వ్యాఖ్యానం : 109వ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ హషర్‌మైదానంలో మానవులందరినీ వారి ప్రవక్తలతో ఎలా వ్యవహరించారని ప్రశ్నిస్తాడు. దాన్ని గురించి వారికి బాగా తెలుసు. కాని వారు తీర్పుదినం యొక్క బాధల వల్ల తిరస్కరిస్తారు. అగోచరాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది. అందువల్లే వారు, "నీవే అగోచర జ్ఞానం గలవాడివి" అని అంటారు. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే ప్రవక్తలు, సందేశహరులు, అగోచరజ్ఞానం కలిగి ఉండరు. ఏదైనా అగోచర జ్ఞానం ఉంటే అది దైవదౌత్యానికి, విధులకు సంబంధించిన విషయం అయి ఉంటుంది. వీటిని కూడా వారికి వహీ ద్వారా తెలియజేయటం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే సమస్త విషయాలు తెలిసినవాడే అగోచర జ్ఞాని. ఇతరులు చెబితే తెలుసుకున్నవాడు, అగోచర జ్ఞానం కలవాడు కాదు, అజ్ఞానం అగోచర జ్ఞానం అనబడదు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్).

110వ ఆయత్‌లో అల్లాహ్‌తఆలా తన ప్రవక్త మరియు దాసుడైన ఈసా (అ)కు ప్రసాదించిన గొప్ప గొప్ప మహిమల గురించి చర్చించబడింది. నేను నిన్ను తండ్రి లేకుండా కేవలం తల్లి ద్వారా సృష్టించాను. నీ తల్లిని నా నోటి ద్వారానే ఇతరుల ఆరోపణల నుండి విముక్తి కలిగించాను. నిన్ను ఒక దివ్య సూచనగా చేసాము. ఈ విధంగా నిన్ను జిబ్రీల్ ద్వారా శక్తిని ప్రసాదించాము. నిన్ను బాల్యంలో, యవ్వనంలో కూడా సందేశ ప్రచారకునిగా చేశాము. పాలు త్రాగే వయస్సులో మాట్లాడే శక్తిని ప్రసాదించాము. నువ్వు నీ తల్లి శీలం గురించి సాక్ష్యం ఇచ్చి ఆరోపణలనుండి రక్షించావు. ఇంకా నువ్వు నన్ను ఆరాధ్యుడిగా స్వీకరించావు. దైవప్రవక్తనని ఇతరులకు తెలియజేశావు. తరువాత అల్లాహ్, మేము నిన్ను వ్రాయడం, బుద్ధివివేకాన్ని మరియు మూసా (అ)పై అవతరించిన తౌరాతు గ్రంథాన్ని నేర్పాము. నా అనుమతితో నీవు మట్టితో పక్షులను చేసి అందులో ఊదితే అది పక్షి అయిపోయేది. ఇంకా నీవు గ్రుడ్డివారిని, కుష్ఠురోగుల్ని నయం చేసేవాడవు.

సూరె ఆలె ఇమ్రాన్‌లో దీన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. మరల అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశించాడు, "నా అనుమతితో నీవు శవాలను బ్రతికించేవాడివి. నీవు పిలిచిన వెంటనే నా ఆనతితో, శక్తితో సమాధుల నుండి లేచివచ్చేవారు." (తఫ్‌సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

112వ ఆయత్‌లో మాయిదహ్ గురించి ప్రస్తావించబడింది. మాయిదహ్ అంటే ఒక పెద్ద పళ్ళెం లేదా చాప. దీన్నే సూరా పేరుగా తీసుకోవడం జరిగింది. ఇబ్రాహీం (అ) అల్లాహ్‌ని, "శవాలను ఎలా బ్రతికింపజేస్తావు" అని ప్రశ్నించినట్లు హవారియ్యూలు మాయిదహ్ కొరకు ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఈసా (అ) మాపై మాయిదహ్

అవతరింపజేయమని అల్లాహ్‌ని ప్రార్థించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు, “నేను మీపై ఆహారంతో నిండిన పళ్ళాన్ని లేదా విందు చాపను అవతరింపజేస్తాను. కాని ఆ తరువాత కూడా తిరస్కరిస్తే ఇతరులెవ్వరికీ శిక్షించని విధంగా శిక్షిస్తాను. అల్లాహ్ యొక్క ఈ వాక్యం వల్ల హవారియ్యాలు ఆగిపోయారు. ఆ తరువాత మాయిదహ్, ఆకాశం నుండి దిగిందా? దిగలేదా? కొందరు దిగిందని అంటున్నారు. మరికొందరు దిగలేదని అంటున్నారు. దీన్ని గురించి ఎటువంటి సహీహ్ హదీసూ లేదు. ఇమామ్ షౌకానీ, ఇబ్నె జరీర్ తబ్‌రీ దిగిందని అంటున్నారు. ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ముజాహిద్ మరియు హసన్ బస్రీలు మాయిదహ్ అవతరించబడలేదు అనే అభిప్రాయాన్ని సమర్థించారు. మాయిదహ్ అవతరించబడినట్లు ప్రపంచ చరిత్రలో ఎక్కడా వినలేదు. ఇంకా క్రైస్తవుల గ్రంథాలలో కూడా లేదు. ఒకవేళ అవతరించబడి ఉంటే ఈ విషయం ప్రజల్లో ఖ్యాతిగాంచి ఉండేది. గ్రంథాల్లో కూడా ప్రస్తావించబడి ఉండేది.

116వ ఆయత్‌లో తీర్పుదినాన ప్రశ్నించబడుతుందని ఉంది. అంటే అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను పూజించే వారికి ఇదొక హెచ్చరిక. ఎవర్ని మీరు దేవుళ్ళుగా భావించారో వారే ఈనాడు దైవం సమక్షంలో ప్రశ్నించబడుతున్నారు. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే, క్రైస్తవులు ఈసా (అ)తో పాటు అతని తల్లి మర్యమ్‌ను కూడా ఆరాధ్యులుగా కల్పించుకున్నారు. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ తప్ప అంటే ఎవరైనా కావచ్చు. విగ్రహాలు, సమాధులు, పుణ్య పురుషులు, చెక్కబొమ్మలు మొదలైనవి. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరుల్ని ఎవరిని ఆరాధించినా వారు ముష్రికులే (సాటి కల్పించేవారే). అల్లాహ్ ఈసా (అ)తో నువ్వు వారితో నిన్ను ఆరాధ్యునిగా పూజించమని ఆదేశించావా? అని ప్రశ్నిస్తాడు. అప్పుడు ఈసా (అ) భయంతో ఓ అల్లాహ్ నీవు అంతా తెలిసినవాడవు. దేని గురించి నువ్వు ఆజ్ఞాపించావో దాన్నిగురించే ఆదేశించాను. కాని వారు నన్ను ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్నారు. నేను నిరపరాధిని. నాకేం తెలియదు. నేను కేవలం నిన్నే ఆరాధించమని ఆదేశించాను. నీవు నన్ను ఎత్తుకున్న తరువాత వారు చేసిన వాటికి నేను బాధ్యుణ్ని కాను” అంటారు. అంతిమ దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, “తీర్పుదినం నాడు నా ఉమ్మత్‌కు చెందిన కొందరిని దైవదూతలు నరకంలోనికి తీసుకొని పోతారు. అప్పుడు నేను, “ఓ అల్లాహ్ వీరు నా అనుచరులు” అని అంటాను. సమాధానంగా ఇలా ఆదేశించబడుతుంది, “మీ తర్వాత ఇస్లాంలో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా కల్పనలు చేసారు.” అప్పుడు నేను ఈసా (అ) అన్నట్లుగానే అంటాను, “వారిలో ఉన్నంత కాలం నేను ధర్మాన్ని కాపాడాను. నీవు నన్ను ఎత్తుకున్న తరువాత వారి సంగతి నీకే తెలుసు.” సమాధానంగా “నువ్వు వారి నుండి వేరైనప్పటి నుండి వీరు ఇస్లాం నుండి వెనక్కి తగ్గుతూ ఉన్నారు.”

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 6. అల్ అన్ ఆమ్ పరిచయం

సూరె అల్ అన్‌ఆమ్‌లో ఖురైషులనుద్దేశించి వారి ముందు దేవుని ఏకత్వం, తీర్పుదినం, దైవదౌత్యానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలను విశదపరుస్తూ విశ్వసించటానికి వారికి ఆహ్వానించబడింది. దానితో పాటు ఒకవేళ విశ్వసించకపోతే దాని పర్యవసానానికి సిద్ధంగా ఉండమని హెచ్చరించబడింది. ఎందుకంటే పూర్వకాలానికి చెందిన జాతులు ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దైవశిక్షకు గురయ్యారు.

అరబ్బులు “మేము ఇబ్రాహీమ్ జాతి వారమని, ఈ విగ్రహారాధన మొదలైనవన్నీ ఇబ్రాహీమ్ నుండి పొందామ”ని అనేవారు. అందువల్లే సూరె అన్ ఆమ్‌లో ఇబ్రాహీమ్ పద్ధతిని అంటే అతడు ఏకత్వం పాటించేవాడని, ఒక్క దైవాన్నే ప్రార్థించేవారని, అతడు విగ్రహాలను పగలగొట్టేవాడని, విగ్రహాలను పూజించేవాడు కాదని, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) సందేశం కూడా అటువంటిదేనని, ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) కూడా దేవుడు ఒక్కడే అని, అతన్ని ఆరాధించటం సత్యమని, అల్లాహ్‌ను వదలి విగ్రహాలను పూజించటం తప్పని విగ్రహాలు దైవాలు కావని, విగ్రహాలు నిర్జీవులని, మానవుని కన్నా బలహీనమైనవని మాత్రమే బోధించారని విశదపర్చడం జరిగింది.

అందువల్లే ఎవరు అల్లాహ్‌ను పూజిస్తున్నారో వారే ఇబ్రాహీమ్ సంఘానికి చెందినవారు, మరెవరు విగ్రహాలను పూజిస్తున్నారో వాళ్ళు ఇబ్రాహీమ్ సంఘానికి చెందనివారు. ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 165 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి.

## 6. అల్ అన్ ఆమ్

**ఆయత్‌లు : 165** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) స్తోత్రం కేవలం అల్లాహ్ కొరకే. ఆయన ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించాడు. చీకట్లనూ వెలుగునూ ఏర్పాటు చేశాడు. ఇంత జరిగినా తిరస్కారులు ఇతరులను తమ ప్రభువుకు సమానంగా పరిగణిస్తున్నారు.

(2) ఆయనే మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాడు. ఆపై మీ కోసం ఒక వ్యవధిని నిర్ణయించాడు. ఆయన వద్ద మరొక వ్యవధి కూడా ఉంది. మీరు ఇంకా అనుమానంలోనే పడివున్నారు. (3) ఆ ఒక్క దైవమే ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్నాడు. మీ రహస్య విషయాలూ, మీ బహిరంగ విషయాలూ అన్నీ ఆయనకు తెలుసు. మీరు సంపాదించేదాన్ని కూడా ఆయన బాగా ఎరుగును. (4) ప్రజలు తమ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చిన సూచనలను తిరస్కరిస్తూ వచ్చారు.

(5) అయితే వారి వద్దకు వచ్చిన సత్యాన్ని తిరస్కరించారు. సరే. వారు ఎగతాళి చేస్తూ వచ్చిన వాటిలో కొన్ని వార్తలు త్వరలోనే వారికి అందుతాయి. (6) తమ కాలంలో ఎంతో శక్తిగల ఎన్ని జాతులను మేము వారికి పూర్వం నాశనం చేశామో వారు చూడలేదా? మేము మీకు ప్రసాదించని అధికారాన్ని భూమిపై వారికి ప్రసాదించాము. మేము వారిపై ఆకాశం నుండి వర్షాలను కురిపించాము. వారి క్రింద నదులను ప్రవహింపచేశాము. చివరకు మేము వారు చేసిన దుష్కార్యాల ఫలితంగా వారిని నాశనం చేశాము. వారి తరువాత మరొక తరం జాతులను లేపాము.

آيَاتُهَا 165 — 6 سُورَةُ الْأَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 20

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
وَجَعَلَ الظُّلُمٰتِ وَالنُّوْرَ ۬ ثُمَّ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا
بِرَبِّهِمْ یَعْدِلُوْنَ ﴿1﴾
هُوَ الَّذِیْ خَلَقَكُمْ مِّنْ طِیْنٍ ثُمَّ قَضٰۤی اَجَلًا ؕ
وَاَجَلٌ مُّسَمًّی عِنْدَهٗ ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُوْنَ ﴿2﴾
وَهُوَ اللّٰهُ فِی السَّمٰوٰتِ وَفِی الْاَرْضِ ؕ یَعْلَمُ
سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَیَعْلَمُ مَا تَكْسِبُوْنَ ﴿3﴾
وَمَا تَاْتِیْهِمْ مِّنْ اٰیَةٍ مِّنْ اٰیٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا
عَنْهَا مُعْرِضِیْنَ ﴿4﴾

فَقَدْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ؕ فَسَوْفَ یَاْتِیْهِمْ
اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ یَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿5﴾

اَلَمْ یَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ
مَّكَّنّٰهُمْ فِی الْاَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَّكُمْ
وَاَرْسَلْنَا السَّمَآءَ عَلَیْهِمْ مِّدْرَارًا ۪ وَّجَعَلْنَا
الْاَنْهٰرَ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ
وَاَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِیْنَ ﴿6﴾

(7) ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ మేము కాగితంపై వ్రాయబడిన ఒక గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింపజేసినా, వారు తమ చేతులతో తాకి చూసినా, సత్య తిరస్కారులు "ఇది పచ్చి కనికట్టు తప్ప మరేమీ కాదు" అని అంటారు. (8) "ఈ ప్రవక్తపై దైవదూత ఎందుకు అవతరింపజేయబడలేదు?" అని వారు అడుగుతారు. మేము ఒకవేళ దైవదూతనే పంపి ఉంటే ఇప్పటికే తీర్పు జరిగి ఉండేది. వారికి వ్యవధి కూడా ఇవ్వబడేది కాదు. (9) ఒకవేళ మేము దైవదూతను అవతరింపజేసినా అతనిని మానవ రూపంలోనే అవతరింపజేసి ఉండేవాళ్లము. ఇంకా ప్రస్తుతం వారు ఏ సంశయంలో పడివున్నారో వారిని ఆ సంశయానికే గురిచేసి ఉండేవాళ్లము.

(10) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం కూడ ప్రవక్తలను ఎగతాళి చెయ్యటం జరిగింది. కాని చివరకు ఏ యదార్థాన్ని వారు ఎగతాళి చేస్తూ ఉండేవారో, ఆ యదార్థమే వారిని ఆవరించింది.

(11) వారితో ఇలా అను : "కొంచెం భూమిపై సంచరించి చూడండి, సత్య ధిక్కారుల ముగింపు ఎలా జరిగిందో తెలుస్తుంది."

(12) ''ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్నదంతా ఎవరిదని?" వారిని అడుగు. సమస్తమూ అల్లాహ్‌దే అని పలుకు. దయాగుణాన్ని ఆయన తన మీద విధించుకున్నాడు. ప్రళయం నాడు ఆయన మీ అందరినీ తప్పకుండా సమావేశ పరుస్తాడు. ఇందులో ఎంతమాత్రం అనుమానం లేదు. కాని తమను తాము ప్రమాదానికి గురిచేసుకున్నవారు మాత్రం దీనిని విశ్వసించరు.

(13) రాత్రిలో పగటిలో ఉండేది అంతా అల్లాహ్‌దే. ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడు.

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتٰبًا فِىْ قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوْهُ
بِاَيْدِيْهِمْ لَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ
مُّبِيْنٌ ﴿7﴾

وَقَالُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ط وَلَوْ اَنْزَلْنَا مَلَكًا
لَّقُضِىَ الْاَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُوْنَ ﴿8﴾

وَلَوْ جَعَلْنٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنٰهُ رَجُلًا وَّلَلَبَسْنَا
عَلَيْهِمْ مَّا يَلْبِسُوْنَ ﴿9﴾

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ
سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿10﴾ ع 1 10 7

قُلْ سِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿11﴾

قُلْ لِّمَنْ مَّا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ط قُلْ لِّلّٰهِ ط
كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ط لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ط اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا
اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿12﴾

وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِى الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ط وَهُوَ السَّمِيْعُ
الْعَلِيْمُ ﴿13﴾

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ؕ قُلْ اِنِّیْۤ
اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا تَكُوْنَنَّ
مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿14﴾
قُلْ اِنِّیْۤ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّیْ عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيْمٍ ﴿15﴾
مَنْ يُّصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهٗ ؕ وَذٰلِكَ
الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿16﴾
وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗۤ اِلَّا هُوَ ؕ
وَاِنْ يَّمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ ﴿17﴾
وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿18﴾

(14) ఇలా అను : "భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్త, ఆహారం ప్రసాదించే, ఆహారం అడగని అల్లాహ్‌ను కాదని నేను ఇంకొకరిని నా సంరక్షకుడుగా చేసుకోవాలా?" ఇలా అను : అందరికంటే ముందు నేను ఆయనకు విధేయుణ్ణి కావాలని, ముష్రికులలో మాత్రం కలసి పోవద్దని ఆదేశించబడింది. (15) ఇలా పలుకు : "ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘిస్తే, ఒక గొప్ప రోజున శిక్ష గురించి నేను భయపడుతున్నాను. (16) ఎవరు శిక్షనుండి తప్పించబడునో వారిని అల్లాహ్ కరుణించినట్లే, అదే గొప్ప సాఫల్యం. (17) ఒకవేళ అల్లాహ్ నీకు ఏదైనా బాధ కలిగిస్తే, ఆయన తప్ప దాన్నుండి నిన్ను రక్షించే వారెవరూ లేరు. ఆయన నీకు ఏదైనా మేలుజేస్తే, ఆయనకు అన్ని విషయాలపైనా అధికారం ఉంది. (18) ఆయన తన దాసులపై సంపూర్ణ అధికారాలు కలవాడు. ఇంకా అతను మహా వివేకవంతుడు, సర్వమూ తెలిసినవాడు."

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో దేవుని ఏకత్వం ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ ప్రవక్తను విశ్వసించాలని ఆమోదించబడుతోంది. అయితే ఎవరు ముహమ్మద్ (స)ను అల్లాహ్ ప్రవక్తగా విశ్వసించరో, ఇంకా ఖుర్‌ఆన్‌ను దైవగ్రంథంగా విశ్వసించరో తీర్పుదినం నాడు వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. ప్రాపంచిక మరియు పరలోక శిక్షల నుండి తప్పించుకోవాలనుకుంటే ముహమ్మద్ (స) మరియు ఖుర్‌ఆన్‌ని విశ్వసించండి.

వ్యాఖ్యానం : ఖుర్‌ఆన్‌లోని మొదటి నాలుగు సూరాలు అంటే బఖరా, ఆలె ఇమ్రాన్, నిసా, మాయిదహ్ సూరాలు మదీనాలో అవతరింపజేయబడ్డాయి. అయితే ఇవి సూరె అన్ ఆమ్ తరువాత అవతరించాయి. సూరె అన్ ఆమ్ మక్కాలో, మక్కా చివరి కాలంలో, ముష్రికుల్లో సందేశ ప్రచారం చివరి దశలో ఉన్న సమయంలో అవతరించబడింది. "అన్ ఆమ్" అంటే జంతువు అని అర్థం.

ఈ సూరాలో జంతువుల హరామ్, హలాల్‌కు సంబంధించిన ఆదేశాలు వివరించబడ్డాయి. అవిశ్వాసుల అజ్ఞానం గురించి దైవప్రసన్నత పొందేందుకు జంతువులను విగ్రహాల పేరును విడిచిపెట్టడం గురించి, ఇంకా ఇతర మూఢ విశ్వాసాల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. అందువల్లే ఈ సూరాకు పేరు "అల్ అన్ ఆమ్" అని పెట్టబడింది. దీని ప్రత్యేకత గురించి ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు, సూరె అన్ ఆమ్ మక్కాలో రాత్రిపూట ఒకేసారి అవతరించబడింది. అంటే హిజ్రత్‌కు ముందు. దానిచుట్టూ డెబ్భైవేల దైవదూతలు దేవుని పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉన్నారు. అస్మా బిన్‌తె యజీద్ (ర.అన్‌హా) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స)పై సూరె అన్ ఆమ్ అంతా ఒకేసారి అవతరించింది. ఆ సమయంలో నేను ఒంటె కళ్ళెం పట్టుకొని ఉన్నాను. దైవవాణి యొక్క ప్రభావం వల్ల ఒంటె

ఎముకలు విరిగిపోతాయా అనిపించేది. ఆ సమయంలో ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో ఉన్నారు. సూరె అన్‌ఆమ్ దైవదూతల ధ్యానం మధ్య అవతరించింది. ఆ సమయంలో భూమ్యాకాశాలు దైవదూతలతో నిండి ఉన్నాయి. అబ్దుల్లాహ్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సూరె అన్ ఆమ్ అవతరింపజేయటానికి 70 వేల మంది దైవదూతలు వచ్చారు. జాబిర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సూరె అన్ ఆమ్ అవతరించినపుడు ప్రవక్త (స) "సుబ్‌హానల్లాహ్" అని పఠించి ఇలా ఉపదేశించారు. ఈ సూరాను తీసుకొని వచ్చిన దైవదూతలతో ఆకాశం మూలలన్నీ నిండి పోయాయి. ఆ సమయంలో ప్రవక్త (స) కూడా "సుబ్‌హానల్లాహిల్ అజీమ్" అని స్మరిస్తున్నారు. సహాబాలు మొత్తం సూరె అన్ ఆమ్‌ని రాత్రికి రాత్రే వ్రాసుకున్నారు. ఈ సూరాకు రెండు ప్రత్యేకతలున్నాయి. 1. ఒకేసారి సంపూర్ణంగా అవతరించబడింది. 2. దీన్ని 70 వేల మంది దైవదూతలు తీసుకొని వచ్చారు. ఎందుకంటే ఇందులో దేవుని ఏకత్వం, దైవదౌత్యం, దైవన్యాయం మరియు తీర్పుదినం గురించి ఉంది. ఇందులో తిరస్కారుల మరియు నాస్తికుల మూఢనమ్మకాలను ఖండించడం కూడా జరిగింది. ఈ విధంగా ఇస్లాం ప్రధాన నమ్మకాల యొక్క ప్రాముఖ్యత కూడా విదితమవుతుంది. అవతరణా కాలం తెలుసుకున్న తరువాత చాలా సులువుగా దాని వెనుక ఉన్న పరమార్థాన్ని గ్రహించవచ్చును. ప్రవక్త (స) ఇస్లాం వైపు సందేశ ప్రచారం చేస్తూ 12 సం.లు గడిచిపోయాయి, ఇస్లాం స్వీకరించిన అనేకమంది ఖురైష్ అత్యాచారాలు భరించలేక దేశం వదలి వెళ్ళి హబష్ దేశంలో నివసిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) సహాయం కొరకు అబూతాలిబ్ లేరు. ఆయన (స) భార్య ఖదీజా (రజి) కూడా బ్రతికి లేరు. ప్రవక్త (స) ఇంత విచారంలో కూడా సందేశ ప్రచార విధిని నిర్వర్తిస్తూ ఉండేవారు. ఆయన (స) సందేశ ప్రచారం ప్రభావం వల్ల ప్రజలు ఇస్లాం స్వీకరిస్తుండేవారు. కాని ఆయన వంశానికి చెందినవాళ్ళు ఎంతమాత్రం వినేవారు కాదు. ఇస్లాం స్వీకరించినవారిని తిడుతుండేవారు. దానికి తోడు శారీరకంగా హింసించేవారు. ఈ అంధకారమైన వాతావరణంలో ఒకచిన్న వెలుగు "యస్‌రిబ్" వైపు కనబడింది. అక్కడి ఔస్, ఖజ్‌రజ్ తెగలకు చెందిన పెద్దలు వచ్చి ప్రవక్త (స) చేతిపై ఇస్లాం స్వీకరించి ఉన్నారు. ఇంకా అక్కడ ఎలాంటి ఆటంకం లేకుండా ఇస్లాం వ్యాప్తి చెందడం మొదలైంది. కాని ఆ చిన్న ప్రారంభంలో దాగివున్న భవిష్యత్తును ఎవరూ చూడలేకపోయారు. ప్రజల కళ్ళకు ఇస్లాం ఏ దిక్కులేని ఒక చిన్న సంఘంలా కనబడేది. దాని వ్యవస్థాపకునికి, ఆయన కొంతమంది కుటుంబ సభ్యుల అండ తప్ప మరేమీ లేదు. దాన్ని స్వీకరించేవారు కొంతమందే, నిస్సహాయులైన వీరు తమ జాతి విశ్వాసాల నమ్మకాలను త్యజించి సమాజం నుండి వేరుచేయబడ్డారు. చెట్టు నుండి ఆకులు రాలినట్లు అల్లాహ్ ఈ సూరాని "అల్‌హమ్‌ద్"తో ప్రారంభించాడు. ఎందుకంటే కాఫిరైనా, ముస్లిమైనా వినేవారు స్తోత్రాలన్నీ అల్లాహ్ కొరకే అని తెలుసుకోవాలి. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు. ఈ విషయం తెలుసుకోవాలని, అల్లాహ్ తన గురించి వివరిస్తూ అతనే భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడని తెలియపరిచాడు. అందువల్ల అతడే సమస్త స్తోత్రాలకు అర్హుడు.

1వ ఆయత్ : విగ్రహారాధకుల నుద్దేశించబడింది. ఎందుకంటే భూమ్యాకాశాలను సృష్టించినవాడు అల్లాహ్‌యే అని, రాత్రి పగలు తెస్తాడని మరియు అతనే సూర్యునికి ఉనికి ప్రసాదిస్తాడని వారు నమ్మేవారు. వారిలో ఎవరు కూడా ఇవన్నీ లాత్, హుబుల్, లేదా ఉజ్జా లేదా ఇంకే దేవీదేవతలు చేస్తాయని నమ్మేవారు కాదు. అందువల్లే వారినుద్దేశించి, "బుద్ధిహీనులారా! మీ అంతట మీరు భూమ్యాకాశాల, రేయింబవళ్ళ సృష్టికర్త అల్లాహ్" అని నమ్ముతున్నప్పుడు ఇతరుల ముందు సాష్టాంగపడటం, బలి ఇవ్వటం, ప్రార్థించటం తమ కష్టాలను విన్నవించుకోవటం దేనికి? అని వారిని బోధించడం జరిగింది. ఆయత్ 8లో దుష్కార్యాల ఫలితంగా మీకు పూర్వం బలవంతులైన జాతులను నాశనం చేసిన మాకు మిమ్మల్ని నాశనం చేయడం కష్టమేమీ కాదు. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే ఒక జాతి యొక్క ప్రాపంచిక అభివృద్ధిని చూసి, అది సాఫల్యం పొందుతుందని భ్రమపడరాదు. ఈ అభివృద్ధిని ఒక పరీక్షగా అల్లాహ్ తన దాసులకు ప్రసాదిస్తాడు. కాని ఆ గడువు పూర్తవగానే ఈ అభివృద్ధి, వనరులు, ధనం, సుఖాలు వారిని అల్లాహ్ శిక్ష నుండి రక్షించలేవు.

(19) వారిని అడుగు : ఎవరి సాక్ష్యం అందరి సాక్ష్యం కంటే గొప్పది? ఇలా అను : నాకూ మీకూ మధ్య అల్లాహ్ సాక్షిగా ఉన్నాడు. ఈ ఖురాను నా వద్దకు వహీ ద్వారా పంపించటం జరిగింది. మిమ్మల్నీ, మరియు ఇది చేరిన వారందరినీ నేను హెచ్చరించాలని, అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతర ఆరాధ్యులు కూడా ఉన్నారని మీరు సాక్ష్యం ఇస్తారా? ఇలా అను : నేను అలాంటి సాక్ష్యం ఎంతమాత్రం ఇవ్వలేను. ఇంకా ఇలా అను : ఆరాధ్యుడు ఆయన ఒక్కడే. మీరు చేసే షిర్కునుండి నేను విసిగిపోయాను.

قُلْ اَیُّ شَیْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً ؕ قُلِ اللّٰهُ ۙ شَهِیْدٌۢ
بَیْنِیْ وَبَیْنَكُمْ ۫ وَاُوْحِیَ اِلَیَّ هٰذَا الْقُرْاٰنُ
لِاُنْذِرَكُمْ بِهٖ وَمَنْۢ بَلَغَ ؕ اَىِٕنَّكُمْ لَتَشْهَدُوْنَ اَنَّ
مَعَ اللّٰهِ اٰلِهَةً اُخْرٰی ؕ قُلْ لَّاۤ اَشْهَدُ ۚ قُلْ اِنَّمَا
هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّاِنَّنِیْ بَرِیْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ۘ﴿19﴾

(20) ఎవరికైతే మేము గ్రంథాన్ని ప్రసాదించామో, వారు తమ కుమారులను గుర్తించే విధంగా ఈ విషయాన్ని కూడా గుర్తిస్తారు. కాని తమ్ము తాము నష్టానికి గురిచేసుకున్న వారే దీన్ని విశ్వసించరు.

اَلَّذِیْنَ اٰتَیْنٰهُمُ الْكِتٰبَ یَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا یَعْرِفُوْنَ
اَبْنَآءَهُمْ ۘ اَلَّذِیْنَ خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا
یُؤْمِنُوْنَ ࣖ﴿20﴾ 2 ع 10 8

(21) అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు పలికే వాడికంటే లేదా అతని సూచనలను తిరస్కరించేవాడికంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడుంటాడు?ఇలాంటి దుర్మార్గులు ఎప్పటికీ సాఫల్యం పొందలేరు.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰی عَلَی اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ
بِاٰیٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا یُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ﴿21﴾

(22) మేము వారినందరినీ సమావేశపరిచే దినమున విగ్రహారాధకులను ఇలా ప్రశ్నిస్తాము : "మీరు మీ దేవుళ్ళుగా భావించి నిలబెట్టుకున్న ఆ భాగస్వాము లందరూ ఎక్కడున్నారు?"

وَیَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِیْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِیْنَ
اَشْرَكُوْۤا اَیْنَ شُرَكَآؤُكُمُ الَّذِیْنَ كُنْتُمْ
تَزْعُمُوْنَ﴿22﴾

(23) అప్పుడు వారు : "ఓ మా ప్రభూ! నీసాక్షి! మేము విగ్రహారాధకులము కానేకాము" అని పలకటం తప్ప వారికి మరే దారీ దొరకదు.

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْا وَاللّٰهِ رَبِّنَا
مَا كُنَّا مُشْرِكِیْنَ﴿23﴾

(24) చూడండి! వారు తమకు తామే ఏ విధంగా అసత్యాలు కల్పించారో! వారి బూటకపు దేవుళ్ళందరూ మాయమైపోతారు.

اُنْظُرْ كَیْفَ كَذَبُوْا عَلٰۤی اَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَّا كَانُوْا یَفْتَرُوْنَ﴿24﴾

وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّسۡتَمِعُ اِلَيۡكَۚ وَجَعَلۡنَا عَلٰى
قُلُوۡبِهِمۡ اَكِنَّةً اَنۡ يَّفۡقَهُوۡهُ وَفِىۡۤ اٰذَانِهِمۡ وَقۡرًا ؕ
وَاِنۡ يَّرَوۡا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤۡمِنُوۡا بِهَا ؕ حَتّٰۤى اِذَا
جَآءُوۡكَ يُجَادِلُوۡنَكَ يَقُوۡلُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اِنۡ
هٰذَاۤ اِلَّاۤ اَسَاطِيۡرُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿25﴾

وَهُمۡ يَنۡهَوۡنَ عَنۡهُ وَيَنۡـَٔوۡنَ عَنۡهُۚ وَاِنۡ يُّهۡلِكُوۡنَ
اِلَّاۤ اَنۡفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُوۡنَ ﴿26﴾

وَلَوۡ تَرٰٓى اِذۡ وُقِفُوۡا عَلَى النَّارِ فَقَالُوۡا يٰلَيۡتَنَا
نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِاٰيٰتِ رَبِّنَا وَنَكُوۡنَ مِنَ
الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿27﴾

بَلۡ بَدَا لَهُمۡ مَّا كَانُوۡا يُخۡفُوۡنَ مِنۡ قَبۡلُ ؕ وَلَوۡ
رُدُّوۡا لَعَادُوۡا لِمَا نُهُوۡا عَنۡهُ وَاِنَّهُمۡ
لَكٰذِبُوۡنَ ﴿28﴾

وَقَالُوۡۤا اِنۡ هِىَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنۡيَا وَمَا نَحۡنُ
بِمَبۡعُوۡثِيۡنَ ﴿29﴾

وَلَوۡ تَرٰٓى اِذۡ وُقِفُوۡا عَلٰى رَبِّهِمۡ ؕ قَالَ اَلَيۡسَ هٰذَا
بِالۡحَـقِّ ؕ قَالُوۡا بَلٰى وَرَبِّنَا ؕ قَالَ فَذُوۡقُوا الۡعَذَابَ
بِمَا كُنۡتُمۡ تَكۡفُرُوۡنَ ﴿30﴾ ع 3 10 9

(25) నీ మాటను ఆసక్తిగా వినేవారు వారిలో కొందరు ఉన్నారు. అయితే మేము వారి హృదయాలపై తెరలు వేసి ఉంచాము. అందువల్ల వారు ఏమాత్రం అర్థం చేసుకోలేరు. మరియు వారి చెవులను మొద్దుబారేటట్లు చేశాము. వారు మా సూచనలన్నింటిని చూసుకున్నా, వాటిని విశ్వసించటం అనేది జరగదు. చివరకు వారు నీ వద్దకు వచ్చి నీతో వాదిస్తున్నప్పుడు, వారిలో తిరస్కారులు "ఇవి పూర్వకాలపు గాథలే తప్ప మరేమీ కావు" అని అంటారు. (26) వారు ప్రజలను ఈ విషయాన్ని విశ్వసించకుండా ఆపుతారు. స్వయంగా వారు కూడా దానికి దూరంగా ఉంటారు. వాస్తవానికి వారు తమ్ము తాము నాశనం చేసుకుంటున్నారు. కాని దాన్ని వారు గ్రహించటం లేదు. (27) వారిని నరకం గట్టుపై నిలబెట్టే దృశ్యాన్ని గనక నీవు చూడగలిగితే ఎంతో బాగుంటుంది. అప్పుడు వారు ఇలా అంటారు : "అయ్యో! మళ్ళీ మేము భూలోకానికి పంపబడి, మా ప్రభువు సూచనలు తిరస్కరించకుండా ఉంటే, విశ్వాసులుగా ఉంటే ఎంత బాగుండేది?" (28) వాస్తవానికి వారు అలా అనటానికి కారణం, కేవలం వారు దాచిన సత్యం వారి ముందు బహిర్గతం కావటమే! ఒకవేళ వారిని తిరిగి పంపినా నిషేధించిన దాన్నంతా మళ్ళీ చేస్తారు. వారు అసలు అబద్ధం పలికేవారే, (29) వారు ఇలా అంటున్నారు : "జీవితం అంటే కేవలం ప్రపంచ జీవితమే. మరణించిన తరువాత మనం మళ్ళీ లేపబడటం జరగదు." (30) వారు తమ ప్రభువు ముందు నిలబెట్టబడినప్పుడు నీవు చూస్తే ఎంత బాగుంటుంది! అప్పుడు వారి ప్రభువు వారిని "ఇదంతా యదార్థం కాదా?" అని అడుగుతాడు. వారు : "అవును మా ప్రభూ!" అని అంటారు, అప్పుడు ఆయన : "సరే, మీరు తిరస్కరించిన దానికి ఫలితంగా శిక్షను అనుభవించండి" అని అంటాడు.

قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ اللّٰهِ ؕ حَتّٰۤى اِذَا
جَآءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوْا يٰحَسْرَتَنَا عَلٰى مَا
فَرَّطْنَا فِيْهَا ۙ وَهُمْ يَحْمِلُوْنَ اَوْزَارَهُمْ عَلٰى
ظُهُوْرِهِمْ ؕ اَلَا سَآءَ مَا يَزِرُوْنَ ﴿31﴾
وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَاۤ اِلَّا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ وَلَلدَّارُ
الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿32﴾
قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهٗ لَيَحْزُنُكَ الَّذِىْ يَقُوْلُوْنَ فَاِنَّهُمْ
لَا يُكَذِّبُوْنَكَ وَلٰكِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
يَجْحَدُوْنَ ﴿33﴾
وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوْا عَلٰى مَا
كُذِّبُوْا وَاُوْذُوْا حَتّٰۤى اَتٰىهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ
لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِنْ نَّبَاِى
الْمُرْسَلِيْنَ ﴿34﴾
وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ
اسْتَطَعْتَ اَنْ تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى الْاَرْضِ اَوْ سُلَّمًا
فِى السَّمَآءِ فَتَاْتِيَهُمْ بِاٰيَةٍ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ
الْجٰهِلِيْنَ ﴿35﴾

(31) అల్లాహ్‌తో తమ సమావేశాన్ని అబద్ధంగా పరిగణించే వారు నష్టానికి గురిఅయ్యారు. అకస్మాత్తుగా ఆ సమయం వచ్చిపడినప్పుడు వారే వాపోతారు : "అయ్యో! ఈ విషయంలో మేము ఎంత పొరపాటు పడ్డాము!" అని వారు తమ పాపాల బరువును తమ వీపులపై మోస్తూ ఉంటారు. చూడండి! వారు మోస్తూవున్న బరువు ఎంత చెడ్డదో! (32) ప్రాపంచిక జీవితం కేవలం ఒక ఆట, ఒక తమాషా మాత్రమే. దైవభీతిపరులకు పరలోక జీవితమే శ్రేష్ఠమైనది. మరి మీ బుద్ధిని ఉపయోగించరా? (33) ఓ ప్రవక్తా! ప్రజల మాటలవల్ల నీకు బాధ కలుగుతుందని మాకు బాగా తెలుసు. కాని వారు నిన్ను ధిక్కరించటం లేదు. ఈ దుర్మార్గులు ధిక్కరిస్తున్నది అల్లాహ్ ఆయతులనే. (34) నీకు పూర్వం కూడా చాలామంది ప్రవక్తలు ధిక్కరించబడ్డారు. కాని వారు ఈ ధిక్కార వైఖరికి, వారు పెట్టే బాధలకు సహనం వహించారు. చివరకు మా సహాయం వారికి రానే వచ్చింది. అల్లాహ్ వాక్యాలను మార్చేశక్తి ఎవరికీ లేదు. పూర్వపు ప్రవక్తలకు సంబంధించిన వార్తలు నీకు అంది వున్నాయి. (35) అయినా ఒకవేళ నీకు వారి అయిష్టం భరించటం కష్టంగా ఉంటే, నీకు శక్తివుంటే, భూమిలో ఒక సొరంగాన్ని వెదకి లేదా ఆకాశానికి నిచ్చెనవేసి, వారివద్దకు ఏదైనా మహిమను తీసుకొని వచ్చే ప్రయత్నం చెయ్యి. ఒకవేళ అల్లాహ్ తలచుకుంటే, వారందరినీ సన్మార్గంపై నడిపించేవాడే. కనుక నీవు అవివేకుల్లో చేరవద్దు.

19 – 35 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు ముహమ్మద్ (స)ని, ఖుర్ఆన్‌ని తిరస్కరించారని వెనుకటి ఆయత్‌లలో చెప్పబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ ఒక వెలుగు అని, విశ్వాసులు దాన్నుండి లాభం పొందుతున్నారని, ఆ వెలుగులో సత్యం–అసత్యం, ఏకత్వం–సాటి కల్పించటం, మంచి–చెడు స్పష్టంగా

కనబడుతున్నాయని, విశ్వాసులు తౌహీద్‌ని అనుసరించారని షిర్క్‌కు దూరంగా ఉన్నారని పేర్కొనడం జరిగింది. ఇంకా అవిశ్వాసులు శవం లాంటి వారని ఎలాగైతే శవం వెలుగులో కూడా చూడలేదో, సత్యాసత్యాలను గ్రహించలేదో అలాగే అవిశ్వాసులు మరియు తిరస్కారులు కళ్ళు ఉండి కూడా సత్యాన్ని చూడలేరని, చెవులు ఉండి కూడా సత్యాన్ని వినలేరని పేర్కొనడం జరిగింది.

వ్యాఖ్యానం : 20వ ఆయత్‌లో యూదులు ప్రవక్తను తమ కుమారులను గుర్తుపట్టే విధంగా గుర్తుపట్టేవారని, ఆయన (స) గుణగణాలు వారి గ్రంథాల్లో పేర్కొనబడి ఉన్నాయని, మరియు వారు ఆ గుణాలు గల ప్రవక్త కోసం ఎదురుచూసేవారని, అందువల్ల వారిలో ఎవరు విశ్వసించకపోయినా వారే నష్టపోయేవారని ఎందుకంటే వారు తెలుసుకున్న తర్వాత కూడా తిరస్కరిస్తున్నారని చెప్పబడింది.

21వ ఆయత్‌లో – ఏవిధంగా అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు పలికేవాడు పరమ దుర్మార్గుడో అదేవిధంగా అల్లాహ్ సూచనలను, ఆయన ప్రవక్తను తిరస్కరించినవాడు కూడా పరమ దుర్మార్గుడు. తన్ను తాను దైవప్రవక్తనని ప్రకటించుకోవటం పరమ దుర్మార్గమని చెప్పినప్పటికీ ప్రతి శతాబ్దంలో చాలామంది తాము దైవప్రవక్తలమని అబద్ధాలు పలికారు. దీనిద్వారా ప్రవక్త (స) పలికిన భవిష్యవాణి పూర్తయ్యింది. అంటే 30 మంది మేము దైవప్రవక్తలమని వాదిస్తారు. వెనుకటి శతాబ్దంలో కూడా ఖాదియాన్‌కు చెందిన ఒక వ్యక్తి తాను దైవప్రవక్తనని దావా చేసాడు. కొందరు అతన్ని ప్రవక్తగా, మరికొందరు మసీహ్‌గా అంటే కొంతమంది మాత్రమే అతన్ని ప్రవక్తగా విశ్వసిస్తున్నారు. ఏదో కొంతమంది ఒక అసత్యవాదిని నమ్మినంత మాత్రాన అది సత్యం కాజాలదు. ధృవీకరణకు ఖుర్‌ఆన్ మరియు హదీసుల యొక్క స్పష్టమైన ఆధారాలు తప్పనిసరి. ఈ విషయంలో వాదించిన వారందరూ వైఫల్యాన్నే చవి చూసారు. చివరికి పాకిస్తాన్ అసెంబ్లీలో మీర్జా నాసిర్ అహ్మద్ ఖాదియానీ తన దైవదౌత్యాన్ని బలపరచడానికి ఆధారాలు సమర్పించలేకపోయాడు. ఈ విధంగా ఖాదియానీలు ముస్లిమేతరులుగా పరిగణించడం జరిగింది. అంటే అల్లాహ్‌పై అబద్ధాన్ని ఆపాదించేవాడు, సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడు ఇద్దరూ పరమ దుర్మార్గులే. వీరు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు. (అహ్సనుల్ బయాన్).

28, 29 ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌తఆలా పరలోకాన్ని చూసిన తరువాత మళ్ళీ ఇహలోకంలోకి రావాలని కోరే అవిశ్వాసుల గురించి ప్రస్తావించాడు. ఈ కోరిక విశ్వసించటానికి ఉండదు. కేవలం దైవశిక్ష నుండి తప్పించుకోవడానికే ఉంటుంది. తీర్పుదినం నాడు దైవశిక్ష వాళ్ళ ముందుంటుంది. వాళ్ళు తమ కళ్ళతో దాన్ని చూసుకుంటారు. ఒకవేళ వారికోరిక ప్రకారం వారిని భూలోకంలోకి పంపించినా మొదట చేసిన వాటినే మళ్ళీ చేస్తారు. ప్రాపంచిక జీవితంలో పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవాడే దైవ తిరస్కారానికి గురవుతాడు. మానవుని మనసులో పరలోక విశ్వాసం నమ్మకం నాటుకుంటే వెంటనే తిరస్కారం, సాటి కల్పించటం నుండి దూరంగా ఉంటాడు. అంటే పరలోక జీవితం చూసిన తరువాత పరలోక జీవితం సత్యమని నమ్ముతారు, కాని అక్కడ విశ్వసించడం వల్ల ఎటువంటి లాభమూ చేకూరదు. తిరస్కారానికి బదులు శిక్షను అనుభవించవలసిందే.

33 – 35 ఆయత్‌ల వివరణ :ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : ప్రవక్త (స)ని సత్య తిరస్కారులు ధిక్కరించటం వల్ల ఆయన (స)కు చాలా బాధ కలిగింది. ఆ బాధను దూరం చేయటానికి ప్రవక్త (స)ని అల్లాహ్ ఇలా ఓదార్చుతున్నాడు, "ఓ ప్రవక్తా! వారు నిన్ను తిరస్కరించుట లేదు, అసలు వారు దైవాదేశాలను తిరస్కరిస్తున్నారు. ఇది కూడా ఒక దుర్మార్గమే." తిర్మిజీలో ఇలా ఒక ఉల్లేఖనం ఉంది. "అబూజహల్ ఒకసారి ప్రవక్త (స)తో, 'ఓ ముహమ్మద్ (స) మేము మిమ్మల్ని కాదు, మీరు తెచ్చిన ఈ వాక్యాలను తిరస్కరిస్తున్నాము" అన్నాడు. దానిపై ఈ ఆయత్ అవతరించింది. ఈ ఉల్లేఖనం బలహీనమైనది. కాని ఇంకో రివాయత్ దీన్ని ధృవీకరిస్తుంది. మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ని "అమీన్" (నిజాయితీపరుడు) అని పిలిచేవారు. కాని విశ్వసించేవారు కారు.

اِنَّمَا يَسۡتَجِيۡبُ الَّذِيۡنَ يَسۡمَعُوۡنَ ؕ وَالۡمَوۡتٰى
يَبۡعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيۡهِ يُرۡجَعُوۡنَ ﴿36﴾

(36) శ్రద్ధగా వినేవారు మాత్రమే స్వీకరిస్తారు. ఇక మృతుల విషయం, అల్లాహ్ వారిని సజీవంగా లేపుతాడు. తరువాత వారు తిరిగి తీసుకొని రాబడతారు.

وَقَالُوۡا لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ اٰيَةٌ مِّنۡ رَّبِّهٖ ؕ قُلۡ اِنَّ اللّٰهَ
قَادِرٌ عَلٰٓى اَنۡ يُّنَزِّلَ اٰيَةً وَّلٰـكِنَّ اَكۡثَرَهُمۡ لَا
يَعۡلَمُوۡنَ ﴿37﴾

(37) “ఈ ప్రవక్తపై అతని ప్రభువు తరఫు నుండి ఏదైనా సూచన ఎందుకు అవతరింపబడలేదు?” అని వారంటారు. ఇలా అను : “అల్లాహ్ సూచనను అవతరింపజేసే సంపూర్ణ శక్తి గలవాడు.” కాని వారిలో చాలామంది అజ్ఞానంలో పడివున్నారు.

وَمَا مِنۡ دَآبَّةٍ فِى الۡاَرۡضِ وَلَا طٰۤـئِرٍ يَّطِيۡرُ
بِجَنَاحَيۡهِ اِلَّاۤ اُمَمٌ اَمۡثَالُـكُمۡ ؕ مَا فَرَّطۡنَا فِى
الۡكِتٰبِ مِنۡ شَىۡءٍ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمۡ يُحۡشَرُوۡنَ ﴿38﴾

(38) భూమిపై సంచరించే ఏ జంతువునైనా, గాలిలో రెక్కలతో ఎగిరే ఏ పక్షినైనా చూడండి. ఇవన్నీ మీవంటి జీవులే. వాటి విధి వ్రాసి ఉన్న గ్రంథంలో మేము ఏ కొరతా ఉంచలేదు. ఇవన్నీ వారి ప్రభువు వద్ద సమావేశపరచబడేవే.

وَالَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَا صُمٌّ وَّبُكۡمٌ فِى الظُّلُمٰتِ ؕ
مَنۡ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضۡلِلۡهُ ؕ وَمَنۡ يَّشَاۡ يَجۡعَلۡهُ عَلٰى
صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿39﴾

(39) మా సూచనలను తిరస్కరించినవారు చెవిటివారు, మూగవారు, అంధకారంలో పడివున్న వారు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. తాను కోరిన వారిని రుజుమార్గగాములుగా చేస్తాడు.

قُلۡ اَرَءَيۡتَكُمۡ اِنۡ اَتٰٮكُمۡ عَذَابُ اللّٰهِ اَوۡ
اَتَتۡكُمُ السَّاعَةُ اَغَيۡرَ اللّٰهِ تَدۡعُوۡنَ ۚ اِنۡ كُنۡتُمۡ
صٰدِقِيۡنَ ﴿40﴾

(40) వారితో ఇలా అను : “ఆలోచించి మరీ చెప్పండి : ఒకవేళ అల్లాహ్ తరఫు నుండి మీపై ఏదైనా ఆపద లేదా ప్రళయం సంభవిస్తే మీరు అల్లాహ్‌ను తప్ప ఎవర్నయినా పిలుస్తారా? మీరు సత్యవంతులే అయితే చెప్పండి.

ఈనాడు కూడా చాలామంది ప్రవక్త (స) గురించి గొప్పగా చెప్పుకుంటారు. కాని విధేయత సమయం వస్తే ఇమామ్ యొక్క విధానానికి ప్రాధాన్యతనిస్తారు. ఇలాంటివారు తాము ఏ విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నారో ఆలోచించుకోవాలి. అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స) ని ఓదార్చుతూ, మీ కంటే ముందు ప్రవక్తలను కూడా అవిశ్వాసులు తిరస్కరించారు. మీరు కూడా వారి వలె సహనం వహించండి. తప్పకుండా అల్లాహ్ వద్ద నుండి సహాయం వస్తుంది. ఇంకా అల్లాహ్ వాగ్దానభంగం చేయడు. అతని వాగ్దానం నెరవేరుతుంది. “మీరు అవిశ్వాసులపై ఆధిక్యం పొందుతారు” అనేది తప్పకుండా పూర్తవుతుంది. అలాగే జరిగింది. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, ప్రారంభంలో ప్రవక్తలను వారి జాతులు తిరస్కరించాయి. కాని చివరికి అల్లాహ్ సహాయం రానే వచ్చింది. వారికి విజయం ప్రాప్తించింది.

(41) అప్పుడు మీరు అల్లాహ్‌నే పిలుస్తారు. ఆయన గనక తలచుకుంటే ఆ ఆపదను మీపై నుండి తొలగిస్తాడు. అలాంటి సమయంలో మీరు నిలబెట్టిన దైవానికి భాగస్వాములను మీరు మరచిపోతారు.” (42) మీకు పూర్వం అనేక జాతుల వద్దకు మేము ప్రవక్తలను పంపాము. ఆ జాతులను మేము కష్టనష్టాలకు గురిచేశాము, వారు మమ్ము వినయంగా ప్రార్థించాలని. (43) మా వద్ద నుండి వారిపైకి ఆపద వచ్చిపడినప్పుడు వారు వినమ్రులు ఎందుకు కాలేదు? అయితే వారి హృదయాలు చాలా కఠినంగా తయారయ్యాయి. షైతాను వారి దుష్కార్యాలను మంచివిగా అలంకరించి వారికి చూపాడు. (44) వారు తమకు వినిపించబడిన బోధనల్ని విస్మరించినప్పుడు, మేము వారికొరకు సకల భోగభాగ్యాల ద్వారాలను తెరిచాము. చివరకు వారు తమకు ప్రసాదించబడిన దానిలో నిమగ్నులై ఉండగా, అకస్మాత్తుగా మేము వారిని పట్టుకున్నాము. అప్పుడు వారు ప్రతి విషయం నుండి నిరాశ చెందారు. (45) ఈ విధంగా దుర్మార్గులను సమూలంగా నిర్మూలించటం జరిగింది. స్తోత్రం కేవలం సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ కొరకే. (46) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : “ఆలోచించారా, అల్లాహ్ మిమ్మల్ని అంధులుగా చేసివేస్తే, మిమ్మల్ని చెవిటివారుగా చేసివేస్తే, మీ హృదయాలను మూసివేస్తే, మళ్ళీ మీకు వాటిని ఇవ్వగల మరొక దేవుడెవరైనా ఉన్నారా?” చూడు! ఎలా మేము మాటిమాటికీ మా సూచనలను తెలుపుతున్నామో! అయినా వారు ముఖం త్రిప్పుకుంటున్నారు.

(47) ఇలా అను : “ఆలోచించండి! అల్లాహ్ తరపునుండి అకస్మాత్తుగా, లేదా బహిరంగంగా మీపై శిక్ష అవతరిస్తే, అప్పుడు దుర్మార్గులు తప్ప వేరెవరైనా నాశనమవుతారా?

بَلۡ اِيَّاهُ تَدۡعُوۡنَ فَيَكۡشِفُ مَا تَدۡعُوۡنَ اِلَيۡهِ اِنۡ
شَآءَ وَتَنۡسَوۡنَ مَا تُشۡرِكُوۡنَ ﴿41﴾ ع 4 11 10
وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَاۤ اِلٰۤى اُمَمٍ مِّنۡ قَبۡلِكَ فَاَخَذۡنٰهُمۡ
بِالۡبَاۡسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَتَضَرَّعُوۡنَ ﴿42﴾
فَلَوۡلَاۤ اِذۡ جَآءَهُمۡ بَاۡسُنَا تَضَرَّعُوۡا وَلٰكِنۡ قَسَتۡ
قُلُوۡبُهُمۡ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيۡطٰنُ مَا كَانُوۡا
يَعۡمَلُوۡنَ ﴿43﴾
فَلَمَّا نَسُوۡا مَا ذُكِّرُوۡا بِهٖ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِمۡ اَبۡوَابَ
كُلِّ شَىۡءٍ ؕ حَتّٰۤى اِذَا فَرِحُوۡا بِمَاۤ اُوۡتُوۡۤا اَخَذۡنٰهُمۡ
بَغۡتَةً فَاِذَا هُمۡ مُّبۡلِسُوۡنَ ﴿44﴾
فَقُطِعَ دَابِرُ الۡقَوۡمِ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا ؕ وَالۡحَمۡدُ لِلّٰهِ
رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿45﴾

قُلۡ اَرَءَيۡتُمۡ اِنۡ اَخَذَ اللّٰهُ سَمۡعَكُمۡ وَاَبۡصَارَكُمۡ
وَخَتَمَ عَلٰى قُلُوۡبِكُمۡ مَّنۡ اِلٰهٌ غَيۡرُ اللّٰهِ يَاۡتِيۡكُمۡ
بِهٖ ؕ اُنۡظُرۡ كَيۡفَ نُصَرِّفُ الۡاٰيٰتِ ثُمَّ هُمۡ
يَصۡدِفُوۡنَ ﴿46﴾

قُلۡ اَرَءَيۡتَكُمۡ اِنۡ اَتٰٮكُمۡ عَذَابُ اللّٰهِ بَغۡتَةً اَوۡ
جَهۡرَةً هَلۡ يُهۡلَكُ اِلَّا الۡقَوۡمُ الظّٰلِمُوۡنَ ﴿47﴾

وَمَا نُرۡسِلُ الۡمُرۡسَلِيۡنَ اِلَّا مُبَشِّرِيۡنَ وَمُنۡذِرِيۡنَ‌ۚ فَمَنۡ اٰمَنَ وَاَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿48﴾

وَالَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الۡعَذَابُ بِمَا كَانُوۡا يَفۡسُقُوۡنَ ﴿49﴾

قُلْ لَّاۤ اَقُوۡلُ لَـكُمۡ عِنۡدِىۡ خَزَآٮِٕنُ اللّٰهِ وَلَاۤ اَعۡلَمُ الۡغَيۡبَ وَلَاۤ اَقُوۡلُ لَـكُمۡ اِنِّىۡ مَلَكٌ‌ ۚ اِنۡ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوۡحٰۤى اِلَىَّ‌ ؕ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِى الۡاَعۡمٰى وَالۡبَصِيۡرُ‌ ؕ اَفَلَا تَتَفَكَّرُوۡنَ ﴿50﴾ ع 5 9 11

وَاَنۡذِرۡ بِهِ الَّذِيۡنَ يَخَافُوۡنَ اَنۡ يُّحۡشَرُوۡۤا اِلٰى رَبِّهِمۡ‌ لَـيۡسَ لَهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِهٖ وَلِىٌّ وَّلَا شَفِيۡعٌ لَّعَلَّهُمۡ يَتَّقُوۡنَ ﴿51﴾

وَلَا تَطۡرُدِ الَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ رَبَّهُمۡ بِالۡغَدٰوةِ وَالۡعَشِىِّ يُرِيۡدُوۡنَ وَجۡهَهٗ‌ ؕ مَا عَلَيۡكَ مِنۡ حِسَابِهِمۡ مِّنۡ شَىۡءٍ وَّمَا مِنۡ حِسَابِكَ عَلَيۡهِمۡ مِّنۡ شَىۡءٍ فَتَطۡرُدَهُمۡ فَتَكُوۡنَ مِنَ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿52﴾

وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعۡضَهُمۡ بِبَعۡضٍ لِّيَقُوۡلُوۡۤا اَهٰٓؤُلَۤاءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيۡهِمۡ مِّنۡۢ بَيۡنِنَا‌ ؕ اَلَيۡسَ اللّٰهُ بِاَعۡلَمَ بِالشّٰكِرِيۡنَ ﴿53﴾

(48) మేము ప్రవక్తలను, శుభవార్తలు ఇచ్చేవారుగా, భయపెట్టేవారుగా పంపాము. అయితే, వారి మాట విని, తమ్ము తాము సంస్కరించుకునే వారికి భయంకానీ, విచారంకానీ కలుగదు. (49) కాని మా వాక్యాలను తిరస్కరించేవారికి వారి దుష్కార్యాల ఫలితంగా తప్పకుండా శిక్ష చుట్టుకుంటుంది. (50) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : “నా వద్ద అల్లాహ్ నిధులు ఉన్నాయనిగానీ, నాకు అగోచర జ్ఞానం ఉందనిగానీ, నేను మీతో చెప్పటం లేదు. ఇంకా నేను దైవదూతనని కూడా మీతో అనటం లేదు. కేవలం నేను నాపై అవతరింపచేయబడే ‘వహీ’ని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను.” వారిని అడుగు : “గ్రుడ్డివాడూ, కళ్ళు గలవాడూ ఇద్దరూ సమానులేనా? మరి మీరెందుకు ఆలోచించరు?” (51) ఓ ప్రవక్తా! ఆయన తప్ప తమకు సహాయం చేసేవాడుగాని, తమ కొరకు సిఫారసు చేసేవాడుగానీ లేనటువంటి తమ ప్రభువు ముందు సమావేశపరచబడుదురని భయపడేవారికి, వారు దైవభీతి గలవారుగా మారేందుకు నీవు దీనిద్వారా బోధించు.

(52) రాత్రింబవళ్ళు తమ ప్రభువును ఆయన ప్రసన్నతను పొందే ప్రయత్నంలో వేడుకునే వారినీ నీవు దూరంగా తొలగిపొమ్మనకు. వారికి సంబంధించిన ఏ విషయాన్ని గురించి నీపై భారం లేదు. నీకు సంబంధించిన ఏ విషయాన్ని గురించీ వారిపై భారం లేదు. దీని తరువాత కూడ నీవు వారిని దూరంగా గెంటివేస్తే దుర్మార్గులలో చేరిపోతావు.

(53) మేము ఈ విధంగా వారిలోని కొందరిని కొందరి ద్వారా పరీక్షకు గురిచేశాము. వారు వీరిని చూసి, “మాలో అల్లాహ్ దయను పొందిన వారు వీరేనా?” అని అనేందుకు – అవును! అల్లాహ్, కృతజ్ఞతలు చూపే తన దాసులను ఎరుగడా ఏమి?

وَاِذَا جَآءَكَ الَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِاٰيٰتِنَا فَقُلۡ سَلٰمٌ
عَلَيۡكُمۡ كَتَبَ رَبُّكُمۡ عَلٰى نَفۡسِهِ الرَّحۡمَةَ ۙ اَنَّهٗ
مَنۡ عَمِلَ مِنۡكُمۡ سُوۡٓءًۢا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنۡۢ
بَعۡدِهٖ وَاَصۡلَحَ ۙ فَاَنَّهٗ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿54﴾
وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الۡاٰيٰتِ وَلِتَسۡتَبِيۡنَ سَبِيۡلُ
الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿55﴾ ع 6 5 12
قُلۡ اِنِّىۡ نُهِيۡتُ اَنۡ اَعۡبُدَ الَّذِيۡنَ تَدۡعُوۡنَ مِنۡ
دُوۡنِ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّاۤ اَتَّبِعُ اَهۡوَآءَكُمۡ ۙ قَدۡ ضَلَلۡتُ
اِذًا وَّمَاۤ اَنَا مِنَ الۡمُهۡتَدِيۡنَ ﴿56﴾
قُلۡ اِنِّىۡ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنۡ رَّبِّىۡ وَكَذَّبۡتُمۡ بِهٖ ؕ مَا
عِنۡدِىۡ مَا تَسۡتَعۡجِلُوۡنَ بِهٖ ؕ اِنِ الۡحُكۡمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ
يَقُصُّ الۡحَـقَّ وَهُوَ خَيۡرُ الۡفٰصِلِيۡنَ ﴿57﴾
قُلْ لَّوۡ اَنَّ عِنۡدِىۡ مَا تَسۡتَعۡجِلُوۡنَ بِهٖ لَقُضِىَ
الۡاَمۡرُ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنَكُمۡ ؕ وَاللّٰهُ اَعۡلَمُ
بِالظّٰلِمِيۡنَ ﴿58﴾

(54) మా వాక్యాలను విశ్వసించేవారు నీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, వారితో ఇలా పలుకు : "మీపై శాంతి కురియుగాక! మీ ప్రభువు తనపై దయను విధించుకున్నాడు. ఒకవేళ మీలో ఎవరైనా అజ్ఞానం వల్ల ఏదైనా తప్పుచేసి, తరువాత పశ్చాత్తాపపడి సరిదిద్దుకుంటే, ఆయన అతనిని క్షమిస్తాడు. ఉదారంగా వ్యవహరిస్తాడు." (55) ఈ విధంగా మేము మా సూచనలను స్పష్టంగా వివరిస్తాము. పాపాత్ముల మార్గం పూర్తిగా విపులం కావాలని. (56) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : "అల్లాహ్‌ను తప్ప మీరు వేడుకునే ఇతరులకు దాస్యం చెయ్యటం నాపై నిషేధించబడింది." ఇలా అను : "నేను మీ కోరికలను అనుసరించను. అలా చేస్తే, నేను మార్గభ్రష్టుడనయిపోతాను. సన్మార్గం నుండి తప్పిపోతాను." (57) ఇలా అను : "నా ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చిన స్పష్టమైన ప్రమాణంపై నేను స్థిరంగా ఉన్నాను. మీరు దానిని తిరస్కరించారు. మీరు తొందరపెడుతున్న విషయం మాత్రం నా అధీనంలో లేదు. సంపూర్ణ అధికారం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది. ఆయనే సత్యాన్ని ప్రకటిస్తాడు. ఆయనే ఉత్తమ తీర్పు ఇచ్చేవాడు." (58) ఇలా అను : "మీరు తొందరపెట్టే విషయం నా అధీనంలో గనక ఉన్నట్లయితే, నాకూ మీకూ మధ్య ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేది. అయితే దుర్మార్గుల గురించి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

36 – 58 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో విగ్రహారాధకులు, తిరస్కారులు ప్రవక్త (స)ని, ఖుర్‌ఆన్‌ని తిరస్కరించారని చెప్పబడింది. ఈ వాక్యాల్లో దానికి కారణం కూడా తెలుపబడింది. ఎందుకంటే తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు శవాల్లాంటివారని, ఎలాగైతే ఒక శవం వెలుగులో కూడా చూడలేదో అదేవిధంగా వీరు కూడా చూడలేరు.

ఖుర్‌ఆన్ రుజుమార్గ దీపం మరియు కాంతిలాంటిది. కాని వీరు ఖుర్‌ఆన్ వెలుగు నుండి లాభం పొందడం లేదు. ఇదేవిధంగా ప్రవక్త (స) జీవితం కూడా ఒక ఆదర్శమైన జీవితం. ప్రవక్త (స) జీవితమంతా వారి ముందే గడిచింది. ఏనాడూ మోసం, అబద్ధం లాంటి ఏ విషయమూ ఆయన (స) జీవితంలో లేదు. ఆయన్ని అందరూ

“సత్యవంతుడు”, “సత్యసంధుడు” అని పిలిచేవారు. ఇంత జరిగినా వీళ్ళుప్రవక్త (స)ని తిరస్కరించారు. ఖుర్ఆన్ మరియు ప్రవక్త (స) రుజుమార్గదీపంగా మరియు మానవ జీవితానికి వెలుగుదీపంగా ఉండేవి. వీరు శవాల్లా ఉన్నారు. అందువల్లే వీటి నుండి లాభం పొందలేకపోయారు. విశ్వాసులు మరియు ముస్లిములు చైతన్యవంతులు. . అందువల్లే వారు ఖుర్ఆన్ మరియు ప్రవక్త (స) బోధనల వెలుగులో సత్యాసత్యాల తేడా గ్రహించారు. వెంటనే ఖుర్ఆన్ని, ప్రవక్త (స)ని విశ్వసించారు.

వ్యాఖ్యానం : 24 నుండి 54వ ఆయత్ వరకు అల్లాహ్తఆలా తన శిక్ష గురించి వివరణ ఇచ్చాడు. ఏజాతి దైవ తిరస్కారానికి గురవుతుందో దానిపై ముందు చిన్న చిన్న శిక్షలు అంటే కరువు, ఆకలి లేదా రోగానికి గురిచేయడం జరుగుతుంది. ఇవి కేవలం హెచ్చరికలుగా వస్తాయి. వారు దాన్ని గ్రహించి అల్లాహ్ మార్గం వైపు వస్తే శిక్షను వారి నుండి ఎత్తివేసి వారిపై కరుణా కటాక్షాలు కురిపిస్తాడు. లేదా ఇంకో రకం శిక్షను పంపిస్తాడు. అంటే సిరిసంపదలు భోగవిలాసాలలో వాళ్ళు మునిగి ఉంటారు. అల్లాహ్ను మరచిపోతారు. ఇంకా సమాజం అభివృద్ధి చెందుతుందని భావిస్తారు. వారి పాపాలు, ధిక్కరణ హద్దు మీరిపోతాయి. అప్పుడు వారిపై అకస్మాత్తుగా అల్లాహ్ కఠినమైనశిక్ష అవతరిస్తుంది. వారిని సర్వనాశనం చేసివేస్తుంది.

50వ ఆయత్ : కొందరు అమాయకులు దైవభక్తులు సామాన్య మానవుల నుండి వేరుగా ఉండాలని, వారు సైగ చేస్తే కొండ బంగారం అయిపోవాలని, వారు ఆజ్ఞాపిస్తే భూమిలో నిధినిక్షేపాలు రావాలని, వారికి ప్రజల పరిస్థితులు తెలిసి ఉండాలనీ, పోయిన వస్తువుల గురించి తెలిసి ఉండాలని, రోగి గురించి, గర్భంలో ఉన్న బిడ్డ గురించి అంటే సామాన్య మానవ లోపాలు అతనిలో ఉండకూడదని భావిస్తారు. అమాయకులు ఆకలిదప్పికలు ఉన్నవారిని నిద్రపోయేవారిని, భార్యాబిడ్డలు ఉన్నవారిని, వ్యాపారం చేసేవారిని దైవభక్తులుగా భావించరు. ప్రవక్త (స) పట్ల కూడా ఇలాంటి భావాలే ఉండేవి. దైవదౌత్యం గురించి విన్నప్పటి నుండి దాని ధృవీకరణకు అగోచర విషయాల గురించి ప్రశ్నించేవారు. అసాధ్యమైన విషయాల గురించి ప్రశ్నించేవారు. ఈ ప్రవక్త వింతగా ఉన్నాడు, తింటాడు, త్రాగుతాడు, ఇతనికి భార్యాబిడ్డలున్నారు. బజారులో నడుస్తాడే! అని ఆశ్చర్యపోయేవారు. వీటి గురించి ఈ ఆయత్లలో సమాధానం ఇవ్వబడింది.

52వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం : అంటే నిరాధారులైన పేద ముస్లిములు భక్తి శ్రద్ధలతో తమ ప్రభువును వేడుకుంటూ ఉంటారు. ఆయన్ని ఆరాధిస్తారు. ముష్రికుల యొక్క ఈ కోరిక : “ఓ ముహమ్మద్! మీవద్ద పేదల, బిచ్చగాళ్ళ సమూహమే ఉంటుంది. కొంచెం వారిని దూరంగా ఉంచండి. మేము కూడా మీతో కలిసి కూర్చుంటాము” అని అన్నప్పుడు, అల్లాహ్ ప్రవక్తను ఇలా ఆజ్ఞాపించాడు, “ఆ పేద వారిని దూరం చేయకండి. ఎందుకంటే వారి విషయంతో మీకు సంబంధం లేదు. మీ విషయంతో వారికి సంబంధం లేదు. ఒకవేళ మీరు అలా చేస్తే అన్యాయం చేసినట్లే. అది మీకు తగని పని. మీ పని జాతిని వివరించడం, బోధించడం.” పేదలను బలహీనులను చిన్నచూపు చూడటం లేదా వారి సహవాసాన్ని ఇష్టపడకపోవటం లేదా వారికి దూరంగా ఉండటం ఇవన్నీ బుద్ధిహీనుల పనులు. విశ్వాసులు ఇలా చెయ్యరు. విశ్వాసులు విశ్వాసులను ప్రేమిస్తారు. వారు బీదవారైనా, బలహీనమైనవారైనా సరే.

53 – 54 ఆయత్ల వ్యాఖ్యానం : ఇస్లాం ప్రారంభ సమయంలో పేదవారు, బానిసల వంటి వారే ఇస్లాం స్వీకరించారు. అందువల్లే ఈ విషయం ధనవంతులకు, నాయకులకు, తిరస్కారులకు వింతగా అనిపించింది. ఇంకా వారు పేదలను ఎగతాళి చేసేవారు. వారిలో నుండి తమ ఇష్టం వచ్చిన వారిని కఠిన బాధలకు గురిచేసేవారు. ఇంకా “అల్లాహ్ కరుణ చూపినది వీరినేనా” అని అపహాస్యం చేసేవారు. అసలు వీరి ఆలోచన ఏమిటంటే ఇస్లాం మరియు ఈమాన్ ఒకవేళ అల్లాహ్ కరుణే అయితే అందరికన్నా ముందు తమను కరుణించేవాడు. ఇంకోచోట ఇలా

(59) అగోచరాల తాళం చెవులు ఆయన వద్దనే ఉన్నాయి. వాటిని ఆయన తప్ప ఎవరూ ఎరుగరు. భూమిలోనూ, సముద్రంలోనూ ఉన్నదంతా ఆయనకు తెలుసు. చెట్టు నుండి ఏ ఆకు కూడా ఆయనకు తెలియకుండా రాలదు. భూమిలో చీకటి పొరలలో ఉన్న ఏ గింజైనా తడిగా లేదా పొడిగా ఉన్నదైనా ఆయనకు తెలియకుండా ఉండదు. ఇదంతా ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. (60) ఆయనే రాత్రివేళ మీ ఆత్మలను వశపరచుకుంటాడు. పగటివేళ మీరు చేసేదంతా ఆయనకు తెలుసు. మళ్ళీ ఆయన మిమ్మల్ని ఈ వ్యవహార ప్రపంచంలోకి తిరిగి పంపుతాడు, మీ నిర్ణీత కాలం పూర్తవటానికి. మరలా మీరు ఆయన వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీకు మీరు చేస్తూ ఉన్నదంతా చూపుతాడు. (61) తన దాసులపై ఆయనకు పూర్తి అధికారం ఉంది. మీ రక్షకుల్ని నియమించి పంపుతాడు. చివరకు మీలో ఎవరికైనా మరణం సంభవించినప్పుడు, ఆయన పంపిన దూతలు అతని ప్రాణం తీసుకుంటారు. తమ కర్తవ్యంలో వారు ఏమాత్రం అజాగ్రత్తగా ఉండరు.

وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ؕ
وَيَعْلَمُ مَا فِى الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ؕ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ
وَّرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِىْ ظُلُمٰتِ الْاَرْضِ
وَلَا رَطْبٍ وَّلَا يَابِسٍ اِلَّا فِىْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿59﴾

وَهُوَ الَّذِىْ يَتَوَفّٰٮكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ لِيُقْضٰٓى
اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ
يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿60﴾ ع 7 5 13

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ
حَفَظَةً ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ
رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُوْنَ ﴿61﴾

ఉపదేశించాడు : "ఒకవేళ ఇది గనక మేలైనదై ఉంటే వీళ్లు (ఈ పేదలు) మాకన్నా ముందు దీని వైపునకు వెళ్ళి ఉండేవారు కారు." (అహ్ఖాఫ్ – 11). అంటే పేదవాళ్ళకన్నా, బలహీనులకన్నా ముందు మేము విశ్వసించాల్సింది. అంటే అల్లాహ్ బాహ్యరూపాన్ని చూడడు. మనసులో ఉన్న సంకల్పాన్ని చూస్తాడు. దాని ఆధారంగా అతను తనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపే దాసులెవరో గుర్తిస్తాడు. అల్లాహ్ ఎవరిలో కృతజ్ఞతా భావం చూసాడో వారికి విశ్వాస భాగ్యం ప్రసాదించాడు. హదీసులో ఈ విధంగా ఉంది : "అల్లాహ్‌తఆలా మీ ముఖాలను, మీ రూపురేఖలను చూడడు. ఆయన మీ మనసులు మరియు మీరు చేసే కార్యాలను చూస్తాడు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 4651)

57వ ఆయత్ వ్యాఖ్యానం : అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఇలా ఆదేశించాడు : "ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలకండి. అల్లాహ్‌ను వదలి మీరు ఎవరిని ప్రార్థిస్తున్నారో నేను వారిని ప్రార్థించను." ఈ విషయంలో వారి ఆశ నిరాశగా మార్చేందుకు ఆదేశమివ్వబడింది. ఇలా అను, "నేను మీ మనో కాంక్షలననుసరించి విగ్రహారాధన చేయలేను. ఇంకా పేద, బలహీనమైన ముస్లిములను తరిమి వేయలేను." ఈ వాక్యంలో ముష్రికుల మార్గభ్రష్టత్వానికి అసలు కారణం మనోకాంక్షలను అనుసరించటమే అని వాళ్ళు అనుసరిస్తున్న మార్గం రుజుమార్గం కాదని, మనోకాంక్షల దాస్యం అని పేర్కొన్నారు. సత్యాన్ని కోరేవారు, తాతముత్తాతల మార్గాన్ని వదలి సత్యబద్ధంగా తెలిసిన దానిపై అమలు చేయాలి. (తైసీరుర్ రహ్మాన్)

ثُمَّ رُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ ؕ اَلَا لَهُ
الْحُكْمُ ۟ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحٰسِبِيْنَ ﴿62﴾
قُلْ مَنْ يُّنَجِّيْكُمْ مِّنْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
تَدْعُوْنَهٗ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ۚ لَئِنْ اَنْجٰىنَا مِنْ هٰذِهٖ
لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿63﴾
قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ
اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿64﴾
قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا
مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ
يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ
بَعْضٍ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ
يَفْقَهُوْنَ ﴿65﴾
وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ لَّسْتُ
عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ؕ ﴿66﴾
لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ز وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿67﴾
وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا فَاَعْرِضْ
عَنْهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ؕ وَاِمَّا
يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى
مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿68﴾
وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ
وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿69﴾

(62) మళ్ళీ వారంతా తమ వాస్తవ దైవం, అల్లాహ్ సన్నిధికి మరలింపబడతారు. గుర్తుంచుకోండి, తీర్పు చేసే సర్వాధికారాలు అతనికే ఉన్నాయి. ఆయన లెక్క తీసుకోవటంలో వడిగలవాడు." (63) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అడుగు : "భూసముద్రాల అంధకారం నుండి మిమ్మల్ని రక్షించేది ఎవరు? మీరు దీనంగా అతి గోప్యంగా ఈ కష్టాల నుండి ఆయన మమ్మల్ని రక్షిస్తే, మేము తప్పకుండా కృతజ్ఞులం అవుతాము" అని ప్రార్థించేది ఎవరిని? (64) ఇలా అను : "అల్లాహ్ మీకు దాని నుండి, ఇంకా ఇతర బాధల నుండీ విముక్తి కలిగిస్తాడు. తరువాత మీరు ఇతరులను ఆయనకు సాటి కల్పిస్తారు." (65) ఇలా అను : "ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు. మీపై నుండి లేదా మీ పాదాల కింద నుండి ఏదైనా శిక్షను అవతరింపచేయగలడు. లేదా మిమ్మల్ని వర్గాలుగా విభజించి ఒక వర్గం బలాన్ని మరొక వర్గానికి రుచి చూపించగలడు." చూడండి! వారు సత్యాన్ని గ్రహిస్తారని, మేము మా సూచనలను ఎలా వివరిస్తున్నామో! (66) ఇది సత్యం అయినప్పటికీ, నీ జాతి దాన్ని తిరస్కరించింది. వారితో ఇలా అను : "నేను మీ పట్ల బాధ్యుడను కాను. (67) ప్రతి వార్తకి ఒక గడువు ఉంటుంది. త్వరలోనే మీరు తెలుసుకుంటారు." (68) ఓ ప్రవక్తా! ప్రజలు మా ఆయతులలో తప్పులెన్నటాన్ని నీవు గమనిస్తే వారి వద్ద నుండి తొలగిపో – వారు మరో విషయాన్ని గురించి మాట్లాడటం మొదలుపెట్టేవరకు. ఒకవేళ నిన్ను షైతాను ఏమరుపాటుకు గురిచేస్తే, నీవు గ్రహించిన తరువాత, మళ్ళీ దుర్మార్గుల వద్ద కూర్చోకు. (69) వారి లెక్కలోని ఏ విషయానికీ దైవభీతి కలవారు బాధ్యులు కారు. అయితే హితబోధ చేయటం వారి విధి. ఎందుకంటే వారు దుష్కార్యాల నుండి దూరంగా ఉండేందుకు!

(70) తమ ధర్మాన్ని ఒక ఆటగా, ఒక తమాషాగా భావించినవారిని ప్రాపంచిక జీవితం మోసగించిన వారిని గురించి నీవు పట్టించుకోకు. ఇంకా వారిని దీని ద్వారా హితబోధ చెయ్యి. ఎందుకంటే, ప్రతి వ్యక్తీ తాను చేసిన దుష్కార్యాలకు బదులుగా బంధింపబడి ఉన్నాడు. అతనికి అల్లాహ్ తప్ప సహాయకుడుగాని, సిఫారసు జేసేవాడుగాని లేడు. ఇంకా అతడు దేనినైనా పరిహారంగా ఇవ్వదలచుకున్నా, అతని నుండి స్వీకరించబడదు. ఎందుకంటే వారు స్వయంగా తాము సంపాదించిన దానికి పట్టుబడ్డారు. వారి తిరస్కారానికి ఫలితంగా త్రాగటానికీ కాగే నీరు, కఠినమైన శిక్షా లభిస్తాయి. (71) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అడుగు : అల్లాహ్‌ను కాదని, మాకు లాభంకానీ, నష్టంకానీ కలిగించలేని వారిని మేము వేడుకోవాలా? అల్లాహ్ మాకు రుజుమార్గం ప్రసాదించిన తరువాత కూడా మేము ముందుకువేసిన అడుగును వెనక్కి త్రిప్పుకోవాలా? షైతానులు ఎడారిలో దారి తప్పించగా సహచరులు 'ఇటురా, సరైన మార్గం ఇక్కడుంది', అని పిలుస్తూ ఉన్నప్పటికీ తొందరపడి కలవరపాటుతో తిరిగే వాని స్థితి మాదిరిగానే మేమూ అయిపోవాలా? ఇలా అను : "వాస్తవానికి, సత్యమైన మార్గదర్శకత్వం ఒక్క అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వమే. సర్వ లోకాల ప్రభువుకు విధేయత చూపమని మాకు ఆజ్ఞాపించబడింది.

(72) నమాజును స్థాపించండి. ఆయనకు భయపడండి. ఆయన వైపునకే మీరంతా సమావేశపరచబడతారు." (73) ఆయనే ఆకాశాన్నీ, భూమినీ సత్యం ఆధారంగా సృష్టించాడు. ఆయన ప్రళయాన్ని "అయిపో" అని అనగానే అది సంభవిస్తుంది. ఆయన వాక్కు పూర్తిగా సత్యమైనది. శంఖంలో ఊదబడే దినమున విశ్వాధిపత్యం ఆయనదే. ఆయన గోచర అగోచర జ్ఞానం గలవాడు. అత్యంత వివేకి, సర్వమూ తెలిసినవాడు.

وَذَرِ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا وَّلَهْوًا
وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ
نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ
مِنْهَا ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اُبْسِلُوْا بِمَا كَسَبُوْا ۚ
لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ بِمَا
كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ۚ ﴿70﴾ ع 8 10 14
قُلْ اَنَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا
يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ هَدٰىنَا اللّٰهُ
كَالَّذِى اسْتَهْوَتْهُ الشَّيٰطِيْنُ فِى الْاَرْضِ
حَيْرَانَ ۪ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ يَّدْعُوْنَهٗٓ اِلَى الْهُدَى ائْتِنَا ؕ
قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ؕ وَاُمِرْنَا لِنُسْلِمَ
لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ ﴿71﴾

وَاَنْ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوْهُ ؕ وَهُوَ الَّذِىْٓ اِلَيْهِ
تُحْشَرُوْنَ ﴿72﴾
وَهُوَ الَّذِىْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ
وَيَوْمَ يَقُوْلُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۬ؕ قَوْلُهُ الْحَقُّ ؕ وَلَهُ
الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِى الصُّوْرِ ؕ عٰلِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿73﴾

| | |
|---|---|
| (74) ఇంకా ఇబ్రాహీము తన తండ్రి ఆజరుతో "ఏమిటీ, నీవు విగ్రహాలను ఆరాధ్యులుగా చేస్తున్నావా? నువ్వూ, నీ జాతివారూ నిశ్చయంగా స్పష్టమైన అపమార్గంలో పడి ఉన్నట్లు చూస్తున్నాను" అని చెప్పిన సందర్భం స్మరించదగినది. | وَاِذۡ قَالَ اِبۡرٰهِيۡمُ لِاَبِيۡهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ اَصۡنَامًا اٰلِهَةً ۚ اِنِّىۡۤ اَرٰٮكَ وَقَوۡمَكَ فِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنٍ ﴿74﴾ |

59 – 73 ఆయత్‌ల వివరణ :వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ కేవలం ఒక్కడే అని, ఆయన్నే ఆరాధించాలని, ఆయన సంపూర్ణ అగోచరజ్ఞానం కలవాడని, ఆయన తప్ప అగోచర జ్ఞానం కలవాడు ఎవడూ లేడని, బలంలో, శక్తిలో, గొప్పతనంలో, ఔన్నత్యంలో ఆయనకు ఎవరూ సాటి లేరని వివరించబడింది.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ దాసులపై దయ, కరుణ చూపేవాడని, వారి కష్టాలను దూరం చేసేవాడని, వారి సమస్యలను పరిష్కరించేవాడని, ఇంకా అల్లాహ్ చాలా బలవంతుడని ఒకవేళ ఏ జాతిగాని, ఏ వ్యక్తిగాని, ఏ రారాజు గాని, ఎవరైనా సరే ఆయనకు అవిధేయత చూపినా, లేదా అతను పంపించిన ప్రవక్తలను ధిక్కరించినా అతన్ని పట్టుకొని శిక్షించే శక్తిగలవాడని తెలియజేయబడింది. 59వ వాక్యంలో అల్లాహ్‌తఆలా అంతులేని అగోచర జ్ఞానం కలిగి ఉన్నాడని తెలియజేయడానికి ప్రత్యేకపదాలను ఉపయోగించడం జరిగింది. అంటే శిక్షకు సంబంధించిన నిర్ణయాలు మరియు వాటి నిర్ధారణ ఇవన్నీ ఎలాంటివంటె ఒక్క అల్లాహ్‌కే ఇలాంటి విషయాలు తెలియును. అగోచర జ్ఞానమంతా అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. వివరాలకు సూరె లుఖ్మాన్ చూడండి. బుఖారీలోని ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "అగోచర జ్ఞానం తాళాలు అయిదు ఉన్నాయి. అవి కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. 1. తీర్పుదినం ఎప్పుడు సంభవించేది 2. ఆయనే వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. 3. గర్భంలో ఉన్న శిశువు గురించి కేవలం ఆయనకే తెలియును. 4. ఏ మానవునికీ రేపు ఏమి సంపాదిస్తాడు? 5. లేదా ఎక్కడ మరణిస్తాడు అనేది ఎంతమాత్రం తెలియదు. ఇవన్నీ కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.981) ఈనాడు చాలామంది జ్యోతిష్యులు, మాంత్రికులు, బాబాలు ప్రజలను మోసం చేస్తున్నారు. తమకు అగోచర జ్ఞానం కలదని ప్రజలను నమ్మిస్తున్నారు. అబూదావూద్‌లో ఒక హదీసు ఉంది : ప్రవక్త (స) ఇలా బోధించారు : "ఎవరయినా జ్యోతిష్యుని వద్దకు లేదా మాంత్రికుని (బాబా) వద్దకు వెళ్ళి దేని గురించైనా ప్రశ్నించి దాన్ని సత్యమని నమ్మితే అతను ముహమ్మద్(స)పై అవతరించబడిన దానిని తిరస్కరించినట్లే." అంటే పరిశుభ్రమైన షరీఅత్‌ని తిరస్కరించాడు. కితాబుల్ ముబీన్ అంటే ఉద్గ్రంథం. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్ ఇలా అంటున్నారు, "నేను ప్రవక్త (స)ను ఇలా అంటూ ఉండగా విన్నాను, అల్లాహ్ సృష్టితాల జాతకం భూమ్యాకాశాలను సృష్టించటానికి 50 వేల సంవత్సరాల ముందే వ్రాసి ఉంచాడు. అప్పుడు అతని సింహాసనం నీటిపై ఉండేది." (ముస్లిమ్ – హ.నెం.4797)

60వ వాక్యంలో నిద్రను, చావుతో పోల్చబడింది. ఎందుకంటే ఆ రెంటిలో గ్రహించే శక్తి, పరికించే శక్తి ఉండదు. చావును వివరిస్తూ మేల్కోవడాన్ని జీవంతో పోల్చబడింది. మానవునికి నిద్ర చాలా అవసరం. పడుకున్న తరువాత మేల్కొంటాడు. ఇదేవిధంగా అతని జీవితం గడుస్తుంది. చివరికి అతని ప్రాపంచిక జీవితం అంతమౌతుంది. అతనికి చావు వస్తుంది. తీర్పుదినాన ప్రతి మానవుడు తన సృష్టికర్త, ప్రభువు ముందు హాజరౌతాడు. మరియు ప్రాపంచిక జీవితంలో చేసిన కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ప్రవక్త (స) నిద్రను చావు చెల్లెలుగా గుర్తించారు. నిద్రా సమయంలో శారీరక ఆత్మ శరీరంలో ఉంటుంది. కాని మానసిక ఆత్మ శరీరం నుండి వేరుగా ఉంటుంది. అందువల్ల తెలిసేదేమిటంటే ఎలాగైతే అల్లాహ్ మానసిక ఆత్మను వశపరచుకుంటాడో మరల తిరిగి ఎలా శరీరంలో పంపిస్తాడో అదేవిధంగా మరణ సమయంలో మీ శారీరక ఆత్మను కూడా వశపరచుకుంటాడు. ఇంకా తీర్పుదినం నాడు ఆ ఆత్మనే తిరిగి ప్రవేశింపజేసి మిమ్మల్ని లేపి నిలబెడతాడు.

65వ వాక్యంలో మూడు రకాల శిక్షల గురించి వివరించబడింది. సఅద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉల్లేఖించారు, "నేను అల్లాహ్‌తో మూడు దుఆలు చేసాను. రెండు స్వీకరించబడ్డాయి. ఒకటి స్వీకరించబడలేదు. నేను నా ప్రభువును సామాన్య కరువు ద్వారా నా ఉమ్మత్ నాశనం కాకూడదని ప్రార్థించాను. అల్లాహ్ దాన్ని స్వీకరించాడు. ఇంకా నా ఉమ్మత్‌ను ముంచి నాశనం చేయకూడదని ప్రార్థించాను. అల్లాహ్ దాన్ని కూడా స్వీకరించాడు. ఇంకా నేను ఓ అల్లాహ్ నా ఉమ్మత్ పరస్పరంగా కొట్లాడుకోకూడదని ప్రార్థించాను, కాని అల్లాహ్ ఈ మూడో దుఆను రద్దు చేసాడు. ఇంకా అటువంటి దుఆ నుండి నన్ను వారించాడు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.5145)

68వ వాక్యంలో ఒకవేళ ఒక ముస్లిం ఒక సమావేశంలో కూర్చొని ఉండగా అక్కడ దైవాదేశాల గురించి, ప్రవక్త సాంప్రదాయాన్ని గురించి హేళనగా మాట్లాడటం, చిన్న చూపు చూడటం జరిగితే అది నోటితో గాని, చేతలతోగాని, దానికి సమాధానంగా తగిన చర్యను చేపట్టకపోతే అతనిలో ధార్మిక పౌరుషం, సానుభూతి లేదన్నమాట. ఇలాంటి సమావేశాల్లో కూర్చోవటం నిషేధించబడింది. అల్లాహ్ ఇలా ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు : మరియు మీ కొరకు తన పుస్తకంలో దైవాదేశాలను హేళనగా మాట్లాడేచోట, లేదా తిరస్కరించబడేచోట వారు ఇంకో విషయం గురించి మాట్లాడటం ప్రారంభించేంత వరకు వారితో కలసి కూర్చోవద్దని ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది. లేకపోతే మీరు కూడా వారి వలె అయిపోతారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తిరస్కారులు, మునాఫిఖులు అందరినీ నరకంలో సమావేశపరుస్తాడు. (సూరె నిసా – తైసిరుల్ ఖుర్ఆన్).

71వ వాక్యంలో ఆరాధ్యుని ప్రధాన గుణం ఏమిటంటే అతను లాభనష్టాలు కలిగించేవాడై ఉండాలి. తన నుండి నష్టాన్ని దూరం చేయలేనివాడు ఇతరుల నష్టాన్ని ఎలా దూరం చేయగలడు? వారి ఉపమానం ఎలా ఉందంటే ఒక వ్యక్తి రుజుమార్గం ప్రసాదించిన తర్వాత కూడా మార్గభ్రష్టుడై సత్యమార్గాన్ని విడిచినందువల్ల ఆందోళన పడుతుంటాడు. అతని స్నేహితులు అతన్ని పిలుస్తుంటారు. కాని అతను ఏ నిర్ణయానికీ రాలేడు. ఎలాగైతే వాస్తవ ఆరాధ్యుడు ఒక్కడు, కల్పించుకున్న ఆరాధ్యులు ఎందరో, అదేవిధంగా అల్లాహ్ ప్రసాదించిన రుజుమార్గం ఒక్కటే ఉంటుంది. కాని వక్రమార్గాలు ఎన్నో ఉంటాయి.

73వ వాక్యంలో శంఖం ఊదబడిననాడు రాజ్యాధికారం కేవలం అల్లాహ్‌దే మరియు తన విధేయత చూపిన దాసులపట్ల, పాపాత్ముల పట్ల వారు చేసిన కర్మల ప్రకారం ప్రవర్తించును. శంఖం అంటే దాన్ని ఇస్రాఫీల్ (అ) ఊదుతారు. ముస్నద్ అహ్మద్‌లో అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించేవారు : "నేను సుఖంగా ఎలా ఉంటాను? శంఖం ఊదే (దైవదూత) శంఖాన్ని నోటిలో పెట్టుకొని ఉన్నాడు." (ముస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం.11039) "ముస్నద్ అహ్మద్"లో అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఒక పల్లెటూరి వాడు ప్రవక్త (స)తో శంఖం గురించి ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు, "అది ఒక కొమ్ము, అందులో ఊదడం జరుగుతుంది." (అబూదావూద్–హ.నెం.4742)

అబూ హురైరా ఇలా ఉల్లేఖించారు : శంఖం రెండవసారి కూడ ఊదబడుతుంది. ఆ రెంటి మధ్య వ్యవధి 40 ఉంటుంది. 'నలభై రోజులా' అని ప్రజలు ప్రశ్నించారు. "నేను చెప్పలేను" అని సమాధానమిచ్చారు. నలభై నెలలదా! అని మళ్ళీ ప్రజలు ప్రశ్నించారు. "నేను చెప్పలేను" అని సమాధానమిచ్చారు. మళ్ళీ ప్రజలు నలభై సంవత్సరాలా? అని ప్రశ్నించారు. దానికి నేను చెప్పలేనని అన్నారు. ఆ తరువాత అబూహురైరా ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్‌తఆలా ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపిస్తాడు. అప్పుడు ప్రజలు భూమి నుండి గడ్డి మొలిచినట్లు మొలుస్తారు. చూడండి, మానవుని శరీరమంతా క్రుళ్ళి కృశించి పోతుంది. కాని వెన్నెముక చివరి భాగం అంటే జంతువు తోక ఉండే భాగం, తీర్పుదినం నాడు ఆ ఎముకతోనే సృష్టితాలు బ్రతికించబడతారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4554) మొదటి శంఖాన్ని "ఫజిఅ" లేదా "సఅఖ్" మరియు రెండవ శంఖాన్ని "ఖియామ్" అని అంటారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

(75) ఈ విధంగానే మేము ఇబ్రాహీముకు భూమ్యాకాశాల పాలనా వ్యవస్థను చూపించేవారము. అతను దృఢమైన విశ్వాసం గలవాడై ఉండాలని. (76) అతనిపై రాత్రి ఆవరించగానే అతను ఒక నక్షత్రాన్ని చూశాడు. ఇలా అన్నాడు : “ఇది నా ప్రభువు.” కాని అది అస్తమించగానే ఇలా అన్నాడు, “అస్తమించేవాటిని నేను ప్రేమించను”. (77) చంద్రుడ్ని ప్రకాశిస్తూ చూడగానే, “ఇదీ నా ప్రభువు” అని అన్నాడు. కాని అదీ అస్తమించగానే ఇలా అన్నాడు, “నా ప్రభువు గనక నాకు మార్గం చూపి ఉండకపోతే, నేనూ మార్గభ్రష్టులలో కలసిపోయి ఉండేవాణ్ణి.” (78) తరువాత అతను సూర్యుణ్ణి ప్రకాశిస్తూ ఉండగా చూసి, “ఇదీ నా ప్రభువు! ఇది అన్నిటికంటే పెద్దది” అని అన్నాడు. కాని అది కూడా అస్తమించగానే ఇలా ప్రకటించాడు : “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీరు సాటి కల్పిస్తూ ఉన్నదానితో నాకు ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు. (79) నేను ఏకాగ్రతతో నా ముఖాన్ని భూమ్యాకాశాలను సృష్టించిన వానివైపునకు త్రిప్పుకున్నాను. నేను సాటి కల్పించేవాడను ఏమాత్రం కాను.” (80) అతని జాతి అతనితో కయ్యానికి దిగింది. అప్పుడు అతను వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీరు అల్లాహ్ విషయంలో నాతో కలహానికి దిగుతున్నారా? వాస్తవానికి ఆయన నాకు సన్మార్గం చూపించాడు. మీరు అతనికి సాటి కల్పించిన వాటి నుండి నేను భయపడను. కాని, ప్రభువు ఏదైనా కోరితే తప్ప. నా ప్రభువు జ్ఞానం ప్రతిదానినీ ఆవరించి ఉన్నది. మీరు గ్రహించరా? (81) మీరు సాటి కల్పించేవాటికి నేను ఎందుకు భయపడాలి? మీరు వాటిని అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తూ మీరు భయపడనప్పుడు? వాటి గురించి ఎలాంటి సూచననూ ఆయన అవతరింపజేయనప్పటికీ మన ఉభయ పక్షాలలో ఎవరు సురక్షిత స్థితికి ఎక్కువ అర్హులో తెలిస్తే మీరే చెప్పండి?

وَكَذٰلِكَ نُرِيٓ اِبۡرٰهِيۡمَ مَلَكُوۡتَ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ وَلِيَكُوۡنَ مِنَ الۡمُوۡقِنِيۡنَ ﴿75﴾
فَلَمَّا جَنَّ عَلَيۡهِ الَّيۡلُ رَاٰ كَوۡكَبًا ۚ قَالَ هٰذَا
رَبِّيۡ ۚ فَلَمَّاۤ اَفَلَ قَالَ لَاۤ اُحِبُّ الۡاٰفِلِيۡنَ ﴿76﴾
فَلَمَّا رَاَ الۡقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا رَبِّيۡ ۚ فَلَمَّاۤ اَفَلَ
قَالَ لَٮِٕنۡ لَّمۡ يَهۡدِنِيۡ رَبِّيۡ لَاَكُوۡنَنَّ مِنَ الۡقَوۡمِ
الضَّآلِّيۡنَ ﴿77﴾
فَلَمَّا رَاَ الشَّمۡسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّيۡ هٰذَاۤ
اَكۡبَرُ ۚ فَلَمَّاۤ اَفَلَتۡ قَالَ يٰقَوۡمِ اِنِّيۡ بَرِىۡٓءٌ مِّمَّا
تُشۡرِكُوۡنَ ﴿78﴾
اِنِّيۡ وَجَّهۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّذِيۡ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضَ حَنِيۡفًا وَّمَاۤ اَنَا مِنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ ۚ ﴿79﴾
وَحَآجَّهٗ قَوۡمُهٗ ؕ قَالَ اَتُحَآجُّوۡٓنِّيۡ فِي اللّٰهِ وَقَدۡ
هَدٰٮنِ ؕ وَلَاۤ اَخَافُ مَا تُشۡرِكُوۡنَ بِهٖۤ اِلَّاۤ اَنۡ يَّشَآءَ
رَبِّيۡ شَيۡـًٔا ؕ وَسِعَ رَبِّيۡ كُلَّ شَىۡءٍ عِلۡمًا ؕ اَفَلَا
تَتَذَكَّرُوۡنَ ﴿80﴾
وَكَيۡفَ اَخَافُ مَاۤ اَشۡرَكۡتُمۡ وَلَا تَخَافُوۡنَ اَنَّكُمۡ
اَشۡرَكۡتُمۡ بِاللّٰهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهٖ عَلَيۡكُمۡ
سُلۡطٰنًا ؕ فَاَىُّ الۡفَرِيۡقَيۡنِ اَحَقُّ بِالۡاَمۡنِ ۚ اِنۡ
كُنۡتُمۡ تَعۡلَمُوۡنَ ﴿81﴾

(82) వాస్తవానికి విశ్వసించిన వారు, తమ విశ్వాసాన్ని అత్యాచారంతో కలుషితం చేయనివారు, వారికొరకే శాంతి, వారు మాత్రమే రుజుమార్గంపై ఉన్నారు. (83) మేము ఇబ్రాహీముకు, అతని జాతికి వ్యతిరేకంగా ప్రసాదించిన సూచన ఇదే. మేము కోరినవారికి ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదిస్తాము. వాస్తవంగా నీ ప్రభువు వివేకవంతుడు, అన్నీ తెలిసినవాడు. (84) మేము అతనికి ఇస్హాఖ్, యాఖూబ్‌ను ప్రసాదించాము. ప్రతి ఒక్కరికి మేము సన్మార్గం చూపించాము. అంతకు ముందు నూహ్‌ను ఇంకా అతని సంతతి లోనివారైన దావూదు, సులైమాన్, అయ్యూబ్, యూసుఫ్, మూసా హారూన్‌లకు కూడా సన్మార్గం చూపించాము. ఈ విధంగా మేము సజ్జనులకు ప్రతిఫలం ఇస్తాము. (85) జకరియ్యా, యహ్యా, ఈసా, ఇల్యాస్‌లకు కూడా, వీరిలో ప్రతి ఒక్కరూ సజ్జనులే. (86) ఇస్మాయీలు, అల్‌యస్అ, యూనుస్, లూత్‌లకు వీరిలో ప్రతి ఒక్కరికీ మేము ప్రపంచ ప్రజలపై ఘనతను ప్రసాదించాము. (87) ఇంకా వారి తాత ముత్తాతలనూ వారి సంతానాన్నీ వారి సోదరులను మేము అనుగ్రహించాము. వారికి రుజుమార్గం వైపునకు దారి చూపాము. (88) ఇది అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం. దాని ద్వారా తన దాసులలో తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం ప్రసాదిస్తాడు. ఒకవేళ వారు కూడా సాటి కల్పించివుంటే, వారు చేసినదంతా నాశనం అయివుండేది.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَمْ يَلْبِسُوٓا۟ إِيمَـٰنَهُم بِظُلْمٍ
أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿82﴾ ع 9 13 15
وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَـٰهَآ إِبْرَٰهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ ۚ نَرْفَعُ
دَرَجَـٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿83﴾
وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ
وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ
وَسُلَيْمَـٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَـٰرُونَ ۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿84﴾
وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ
ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿85﴾
وَإِسْمَـٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا
فَضَّلْنَا عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿86﴾
وَمِنْ ءَابَآئِهِمْ وَذُرِّيَّـٰتِهِمْ وَإِخْوَٰنِهِمْ ۖ
وَٱجْتَبَيْنَـٰهُمْ وَهَدَيْنَـٰهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿87﴾
ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ
وَلَوْ أَشْرَكُوا۟ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿88﴾

(89) మేము గ్రంథాన్నీ, వివేకాన్ని, దైవదౌత్యాన్నీ ప్రసాదించిన వారు వీరే. ఒకవేళ వారు దానిని విశ్వసించటానికి తిరస్కరిస్తే, మేము ఈ అనుగ్రహాన్ని వేరే వాళ్ళకు అప్పగించాము. వారు దానిని తిరస్కరించేవారు కారు.

أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَـٰهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحُكْمَ
وَٱلنُّبُوَّةَ ۚ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَـٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا
قَوْمًا لَّيْسُوا۟ بِهَا بِكَـٰفِرِينَ ﴿89﴾

أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰىهُمُ اقْتَدِهْ ؕ قُلْ
لَّآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى
لِلْعٰلَمِيْنَ ۧ﴿90﴾ ع 10 8 16
وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ اِذْ قَالُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
عَلٰى بَشَرٍ مِّنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ مَنْ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ
الَّذِيْ جَآءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا وَّهُدًى لِّلنَّاسِ
تَجْعَلُوْنَهٗ قَرَاطِيْسَ تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ كَثِيْرًا ۚ
وَعُلِّمْتُمْ مَّا لَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنْتُمْ وَلَآ اٰبَآؤُكُمْ ؕ
قُلِ اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ خَوْضِهِمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿91﴾

(90) వారే అల్లాహ్ తరఫు నుండి మార్గదర్శకత్వం పొందినవారు. వారి మార్గాన్నే నీవు అనుసరించు. ఇలా అను : "నేను దీనికి బదులుగా ఏ ప్రతిఫలాన్నీ మీ నుండి ఆశించటం లేదు. సర్వ ప్రపంచ ప్రజలకు ఇది ఒక హితబోధ మాత్రమే." (91) వాళ్ళు అల్లాహ్‌ను ఎలా గుర్తించాలో అలా గుర్తించలేదు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్ ఏ మనిషిపైనా దేనినీ అవతరింపచెయ్యలేదు" వారిని అడుగు : "అయితే మూసా తెచ్చిన గ్రంథం – అది సమస్త మానవజాతికి వెలుగు, మానవుల కొరకు మార్గదర్శకత్వం, దానిని మీరు ముక్కలుగా చేసి ఉంచుతారు, కొంతభాగాన్ని చూపిస్తారు, అధిక భాగాన్ని దాచి ఉంచుతారు, దాని ద్వారా మీకూ, మీ తాత ముత్తాతలకూ లేని జ్ఞానాన్ని మీకు ప్రసాదించటం జరిగింది, ఇలా అను, "అల్లాహ్" మాత్రమే అవతరింపజేశాడు. ఆ తరువాత వారిని తమ వ్యర్థ విషయాలలో ఆడుకోవటానికి వదలివెయ్యండి.

وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِيْ بَيْنَ
يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ
وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَهُمْ
عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿92﴾

(92) ఇది కూడా మేము అవతరింపజేసిన గ్రంథం. ఇది లెక్కలేని శుభాలు కలది. తనకు పూర్వం వచ్చిన వాటిని ధ్రువీకరిస్తుంది. దాని ద్వారా నీవు ముఖ్య పట్టణాన్ని, దాని చుట్టుపట్లా ఉండేవారినీ హెచ్చరించాలని. పరలోకాన్ని విశ్వసించేవారు ఈ గ్రంథాన్ని విశ్వసిస్తారు. వారు తమ నమాజులను భక్తిశ్రద్ధలతో నిర్వర్తిస్తారు.

74 – 94 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో కేవలం అల్లాహ్ దాస్యం చేయడమే సత్యమని, విగ్రహారాధన చేయడం తప్పని, పాపమని బోధించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఇబ్రాహీమ్ (అ)ని తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు మరియు క్రైస్తవులూ, యూదులు తమ నాయకుడిగా నమ్మేవారని, ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన జీవితమంతా కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, విగ్రహారాధన చేయరాదని, ఎందుకంటే రాళ్ళు ప్రాణం లేనివి, ఎలాంటి శక్తి లేనివి అని బోధించేవారని వివరించబడింది. ఇంకా అల్లాహ్‌తఆలా ప్రవక్త (స)ని ఇబ్రాహీమ్ పద్ధతిని అనుసరించమని

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ
أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَن قَالَ
سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ ۗ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ
الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو
أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ ۖ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ
الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ (93)

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ
مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ ۖ
وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ
أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۚ لَقَد تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ
وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ (94) 11 ع 4 17

(93) అల్లాహ్‌పై అబద్ధపు అపనిందలు వేసేవాడికంటే, అతనిపై ఎలాంటి వహీ అవతరించనప్పటికీ "నాపై వహీ అవతరించింది" అని చెప్పేవాడికంటే లేదా అల్లాహ్ అవతరింప చేసినటువంటి వాటిని "నేను అవతరింపచేస్తాను" అని పలికేవాడికంటే మించిన పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడుంటాడు? ఈ దుర్మార్గులు మరణావస్థలో మునిగి ఉండగా, దైవదూతలు తమ హస్తాలను చాచి "బయటకు తీయండి మీ ప్రాణాలను, అల్లాహ్‌పై అభాండాలను మోపి ఆయన ఆయతుల పట్ల తిరస్కార భావం ప్రదర్శించినందుకు ఫలితంగా ఈనాడు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుంది" అని అంటూ ఉండగా నీవు చూస్తే ఎంత బాగుంటుంది! (94) "మేము మొదట మిమ్మల్ని ఒంటరిగా సృష్టించినట్లే ఇప్పుడు మీరు ఒంటరిగా మాముందు హాజరయ్యారు. మేము ఇహలోకంలో మీకు ప్రసాదించినదంతా, మీరు అక్కడే విడిచిపెట్టి వచ్చారు. మీ వెంట మీ కార్యాలు ఫలించడంలో పాత్ర ఉందని మీరు భావించిన మీ సిఫారసు దారులను మేము చూడటం లేదు. ఇప్పుడు మీ మధ్య సంబంధాలు అన్నీ తెగిపోయాయి. ఎవరిని గురించి మీరు ఆలోచించేవారో వారందరూ మిమ్మల్ని మరచిపోయారు."

ఆదేశించాడు. అంటే కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించాలి, ఇంకా ప్రజలను దేవుని దాస్యం వైపునకు ఆహ్వానించాలి. విగ్రహారాధన నుండి ప్రజలను వారించాలి. ఎందుకంటే రాళ్ళు ప్రాణం లేనివి.

74 – 81 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : దేవుని ఏకత్వం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశం ఇబ్రాహీం (అ)కు తెలియజేయబడింది. ఇంకా ఇతర ప్రవక్తలందరూ ఈ సందేశాన్ని మరియు ఈ విధానాన్నే అనుసరించారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఎలాంటి అజ్ఞానాంధకార కాలంలో, ఎలాంటి ప్రదేశంలో పంపబడ్డారంటే అక్కడి బాబిల్, నేన్వాల గొప్ప జాతులు గ్రహాలను పూజిస్తూ ఉండేవారు. ఇంకా ఉవర్ నగరంలో సూర్యచంద్రాదుల మరియు ఇతర గ్రహాల మందిరాలు ఉండేవి. అక్కడ ఉదయం, సాయంత్రం ప్రజలు పూజలు చేసేవారు. కాని ఇబ్రాహీమ్ (అ)ను, అల్లాహ్ (త) అల్లాహ్ దాస్యాన్ని గుర్తించే, గ్రహించే భాగ్యం ప్రసాదించాడు. అల్లాహ్ (త) ఆయనకు ఎలాంటి కాంతి మరియు ఎలాంటి వెలుగు

ప్రసాదించాడంటే అజ్ఞానాంధకారాల తెరలు ఆయనకు తమ గుప్పిట్లో ఉంచలేకపోయాయి. ఈ వాస్తవాన్ని అతను గ్రహించిన వెంటనే సన్మార్గం ఏదో, వక్రమార్గం ఏదో అతనికి తెలిసిపోయింది. ఖుర్‌ఆన్ అతన్ని గురించి చాలా చక్కని పంథాలో వివరించి మనకు బోధించింది. సాయంత్రం అవగానే నక్షత్రం ప్రకాశవంతమైన కాంతితో ఉదయించింది. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన జాతి నమ్మకాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ ప్రకాశిస్తూన్న నక్షత్రం నా ప్రభువు అన్నారు. ఎందుకంటే దాని విగ్రహాన్నే ప్రజలు పూజించేవారు. కొంత సమయం తరువాత అది అస్తమించింది. ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు, "అస్తమించేవాడు నా ప్రభువు కాడు. ఒక క్రమశిక్షణకు లోబడి ఉన్నా వారు దాసులే. ఆరాధ్యులు కాలేరు. ఆ తరువాత చంద్రుడు ఉదయించాడు. వెంటనే ఇబ్రాహీమ్ (అ) "ఇది నా ప్రభువు" అన్నారు. ఎందుకంటే అతని జాతివారు చంద్రుణ్ణి పూజించేవారు.

కాని చంద్రుడు కూడా కొంతసేపటికి అస్తమించాడు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ "అస్తమించేవాడు నా ప్రభువు కాలేడు" అని అన్నాడు. రాత్రి గడిచిపోయింది. ప్రకాశవంతమైన వెలుగుతో సూర్యుడు ఉదయించాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) "అదిగో, అదే నా ప్రభువు. ఎందుకంటే అది అన్నిటికంటే పెద్దది." చూస్తూ చూస్తూ తలపైకి వచ్చాడు. ఆ తరువాత క్రమక్రమంగా అస్తమించాడు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ "వీరిలో ఎవరూ నా ప్రభువు కాలేరు" అని అన్నారు. ఎందుకంటే ఇవి తమ స్థితిని చూపించి తాము ఏ అధికారము లేనివారమని, నిస్సహాయులమని, పాలకులం కామని, పాలితులమని మాపై ఒక శక్తి ఉందని ఆయనే తన ఆజ్ఞలకు, విధానాలకు బద్ధులుగా చేసాడని తెలుపుతున్నాయి. అన్నిటికంటే ఉన్నతుడైన, అన్నిటినీ సృష్టించినవాణ్ణే నేను ఆరాధిస్తాను. నా మార్గం సాటి కల్పించేవారి మార్గం కాదు" అని అన్నారు ఇబ్రాహీం (అ). తన జాతివారు ఆయనతో వాదోపవాదాలకు దిగితే ఆయన ఇలా అన్నారు, "మీరు కల్పించుకున్న ఆరాధ్యుల నుండి నన్ను భయపెట్టకండి, చూడండి, మనం రెండు వర్గాలుగా ఉన్నాం. ఒకటి నేను, ఆ విగ్రహాలను నమ్మను. వాటిని నమ్మేందుకు ఎలాంటి ఆధారంగాని, సూచన గాని లేదు. రెండోది మీరు. వాటన్నింటినీ ప్రార్థిస్తారు. పూజిస్తారు. దీనికి ఎలాంటి ఆధారము లేదు. మీరే చెప్పండి. రెండు వర్గాలలో ఎవరికి శాంతి ప్రాప్తమవుతుంది. వాస్తవమేమిటంటే ఎవరు ఆరాధ్యుడనటానికి ఆధారాలున్నాయో అతన్నే ఆరాధించాలి. ఈ మూలాన్నే అల్లాహ్ (త) ఇబ్రాహీమ్ మనసులో వికశింపజేశాడు. ఇదే ప్రధానమైన ధృవీకరణ. దీని ద్వారానే అల్లాహ్ దాస్యానికి మార్గాలన్నీ సుగమం అయ్యాయి.

88 – 90 ఆయత్‌ల వ్యాఖ్యానం :

ఇబ్రాహీమ్ (అ) మరియు అతని వంశానికి చెందిన ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. వారు సత్యమార్గాన్ని అవలంబించారు. అల్లాహ్ (త) వారిని గ్రంథం, మరియు దైవదౌత్యం ద్వారా గౌరవస్థానానికి ఎంచుకున్నాడు. ఓ ముహమ్మద్! తమరు కూడా వారి అడుగుజాడలనే అనుసరించండి. త్వరలోనే అల్లాహ్ సత్యవంతులైన విశ్వాసుల్ని సృష్టిస్తాడు. వారు ఆయన మార్గం యొక్క అనుసరణ, రక్షణ బాధ్యతలు తమపై వేసుకుంటారు. తిరస్కరించే చోటే సత్యం వ్యాపిస్తుంది. అయితే కొన్ని రోజుల్లోనే ముహాజిరీన్ల మరియు అన్సార్ల తెగలు చోటు చేసుకున్నాయి. వాళ్ళు అల్లాహ్ మార్గం యొక్క రక్షణా బాధ్యతలు తమపై వేసుకున్నారు.

91, 92 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఈ ఆయత్‌లలో వహీ గురించి, గ్రంథం గురించి ఆశ్చర్యంగా మాట్లాడేవారిని ఇంకా అల్లాహ్ దేన్ని కూడా ఏ మానవునిపై అవతరింపజేయలేదని అనేవారిని ఖండించడం జరిగింది. ఈ విధంగా ప్రవక్త (స)పై అవతరించబడిన వహీని తిరస్కరించేవారు రెండు వర్గాలుగా ఉన్నారు. మొదటి వర్గం గ్రంథ ప్రజలైన యూద పండితులది. వీరు "వహీ" అవతరణ గురించి తిరస్కార భావం కలిగి ఉండేవారు కారు. కాని, పక్షపాతం, ఈర్ష్య, మనోకాంక్షలకు

| | |
|---|---|
| (95) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విత్తనాన్నీ, టెంకనూ చీల్చేవాడు. సజీవమైన దానిని నిర్జీవమైన దానినుండి తీస్తాడు. ఇంకా నిర్జీవమైన దానిని సజీవమైన దానినుండి బయటికి తీసేవాడూ ఆయనే. వీటన్నింటినీ చేసేవాడు ఆయనే. అలాంటప్పుడు మీరు మార్గం తప్పి ఎటు పోతున్నారు? | إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿95﴾ |

దాస్యం వల్ల ఖుర్ఆన్ గ్రంథం అవతరణపై ఆశ్చర్యాన్ని వ్యక్తం చేసేవారు. ఇంకా దైవగ్రంథం ఈవిధంగా అవతరించడం జరుగదు అని అనేవారు. ఎందుకంటే వీరే విద్యావంతులుగా, జ్ఞాన సంపన్నులుగా, పండితులుగా చెలామణి అయ్యేవారు. అందువల్ల విగ్రహారాధకులు కూడా వీరి మాటల వల్ల ఇదే సత్యమని విశ్రవీగేవారు. రెండవ వర్గం దైవదౌత్యాన్ని, వహీను తిరస్కరించేవారిది. అయితే ఇక్కడ మొదట గ్రంథ ప్రజల పండితులకు ఒకవేళ అల్లాహ్ తన గ్రంథాన్ని అవతరింపజేయడు అని అనుకుంటే మూసా (అ)పై తౌరాత్‌ను ఎవరు అవతరింపజేసారు? వాటిని మీరు కాగితాల్లో వ్రాస్తుండేవారు. మరియు వాటిని మీరు ప్రజలకు చూపించేవారు. కాని వాటి ఆదేశాలను మనోకాంక్షల వల్ల దాచేవారని సమాధానం ఇవ్వబడింది.

అల్లాహ్ ఇంకా ఇలా అన్నాడు : "అవతరించబడిన గ్రంథం మక్కా మరియు దాని చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాల వారిని దుష్కార్యాల నుండి నిరోధిస్తుంది. సత్కార్యాల వైపునకు ఆహ్వానిస్తుంది."

ఇంకా తన ప్రచారం వల్ల ఎటువంటి సమూహాన్ని తయారు చేసిందంటే ఆ సమూహం దైవప్రార్థనలో ఆసక్తిగా ఉంటుంది. ఇలాంటి గ్రంథం అవతరించబడిన ఒక వ్యక్తి అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు కల్పించే అవకాశం ఉందా? ఇది సాధ్యమా ఎంతకీ సాధ్యం కాదు. దీనికన్నా మించిన పాపకార్యం లేదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

93వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం :

దుర్మార్గుడు అంటే దుర్మార్గంచేసే ప్రతివాడు అని అర్థం. వారిలో దైవగ్రంథాన్ని తిరస్కరించేవాడూ, తాను ప్రవక్తనని అర్థం పలికేవాడూ అందరూ ఉన్నారు. మరణావస్థ అంటే మరణ వేధింపులు, దైవదూతలు తమ చేతులు చాచి అంటే ఆత్మను బయటకు తీయటానికి "అల్‌యౌమ్" అంటే ఆత్మను శరీరం నుండి వేరుచేసే రోజు మరియు ఇదే శిక్షకూ ప్రారంభదినం; అంటే సమాధి నుండి శిక్ష ప్రారంభమవుతుంది. దీనివల్ల సమాధి శిక్ష సత్యం అని నిర్ధారణ అవుతుంది.

అలా కాకపోతే చేతులు చాచి ఆత్మను పైకి తీసే ఆజ్ఞ ఇవ్వటంతో పాటు ఈనాడు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష ఇవ్వబడుతుందని అనటంలో అర్థం లేదు. అయితే సమాధి అంటే బర్జఖ్ జీవితం అని అర్థం. ప్రాపంచిక జీవితం తరువాత, పరలోక జీవితానికి ముందు ఇది ఒక మధ్యస్థ జీవితం. దీని వ్యవధి మానవుని మరణం నుండి తీర్పుదినం సంభవించే వరకు ఉంటుంది. దీన్ని బర్జఖీ జీవితం అంటారు. అతన్ని క్రూరమృగాలు తినివేసినా శవం సముద్రం పాలైనా, లేదా అతన్ని కాల్చి బూడిద చేసివేసినా, లేదా సమాధిలో పాతిపెట్టినా, అది బర్జఖీ జీవితం అనబడుతుంది. అందులో శిక్షించేశక్తి అల్లాహ్‌కు ఉంది. అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు పలికినా, దైవగ్రంథాల పట్ల, ప్రవక్తల పట్ల తిరస్కార భావం కలిగి ఉన్నా, ఇంకా దైవదౌత్యం నాకు లభించిందని అసత్యాలు పలికినా, ఇదేవిధంగా దైవదౌత్యాన్ని, దైవవాణిని తిరస్కరించటం కూడా ఈ రెండు సందర్భాలలోనూ అవమానకరంగా నీచంగా శిక్షించబడును. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

فَالِقُ الْاِصْبَاحِۚ وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا
وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًاؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ
الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ﴿96﴾
وَهُوَ الَّذِىْ جَعَلَ لَـكُمُ النُّجُوْمَ لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِىْ
ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِؕ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ
يَّعْلَمُوْنَ﴿97﴾
وَهُوَ الَّذِىْۤ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ
وَّمُسْتَوْدَعٌؕ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ
يَّفْقَهُوْنَ﴿98﴾
وَهُوَ الَّذِىْۤ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۚ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ
نَبَاتَ كُلِّ شَىْءٍ فَاَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ
مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًاۚ وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا
قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَّجَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّالزَّيْتُوْنَ
وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍؕ اُنْظُرُوْۤا اِلٰى
ثَمَرِهٖۤ اِذَاۤ اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ﴿99﴾
وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوْا لَهٗ
بَنِيْنَ وَبَنٰتٍۢ بِغَيْرِ عِلْمٍؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا
يَصِفُوْنَ﴿100﴾ 12 ع 6 18

(96) ఉదయం వెలుగును వెలికి తీసేవాడూ ఆయనే. ఆయనే రాత్రిని విశ్రాంతి సమయంగా చేశాడు. ఆయనే సూర్యచంద్రుల కాలాలను నిర్ణయించాడు. ఇవన్నీ ఆ అనంత శక్తిమంతుడు, మహాజ్ఞాని చేసిన నిర్ణయాలే. (97) ఆయనే మీ కొరకు నక్షత్రాలను భూమి మరియు సముద్రాల చీకట్లలో మార్గాన్ని తెలుసుకునే సాధనంగా చేశాడు. మేము జ్ఞానం గలవారి కొరకు మా సూచనలను విశదీకరించాము. (98) ఆయనే మిమ్మల్ని ఒకే ప్రాణి నుండి పుట్టించాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక నివాస స్థలం ఉంది. ఒక చేర్చే స్థలం ఉంది. తెలివిగల వారి కొరకు మేము ఈ సూచనలను విశదీకరించాము. (99) ఆయనే ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించాడు. దాని ద్వారా మేము సకల వృక్ష జాతులను ఉద్భవింప జేశాము. ఇంకా పచ్చని పొలాలనూ చెట్లనూ సృష్టించాము. వాటినుండి ఒకదానిపై ఒకటి వత్తుగా పెరిగిన గింజలను పండించాము. ఖర్జూరపు పువ్వుల నుండి బరువుతో వంగిన పండ్ల గుత్తులను సృజించాము. ఇంకా ద్రాక్ష, జైతూను, దానిమ్మ తోటలను సృష్టించాము. వాటి పండ్లు ఒకదానికొకటి పోలివున్నప్పటికీ వాటి ప్రత్యేకతలు వేర్వేరుగా ఉంటాయి. అది పంటకు వచ్చినప్పుడు, వాటికి పండ్లు కాయటం, అవి పండటం – దీనిని మీరు కొంచెం గమనించండి. విశ్వసించే వారికొరకు వీటిలో అనేక సూచనలు ఉన్నాయి.

(100) ప్రజలు జిన్నాతులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా కల్పించారు. వాస్తవానికి ఆయన వాటి సృష్టికర్త. జ్ఞానం లేకపోయినా వారు ఆయనకు కొడుకులను, కూతుళ్లను కల్పించారు. అయితే ఆయన అత్యంత పరిశుద్ధుడు, వారి కల్పితాలకు అతీతుడు.

بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَنّٰى يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ
وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ؕ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ
وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿101﴾
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ خَالِقُ كُلِّ
شَيْءٍ فَاعْبُدُوْهُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿102﴾
لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ ۫ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ۚ
وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿103﴾
قَدْ جَآءَكُمْ بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ اَبْصَرَ
فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَاۤ اَنَا عَلَيْكُمْ
بِحَفِيْظٍ ﴿104﴾
وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ وَلِيَقُوْلُوْا دَرَسْتَ
وَلِنُبَيِّنَهٗ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿105﴾
اِتَّبِعْ مَاۤ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ
وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿106﴾
وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَاۤ اَشْرَكُوْا ؕ وَمَا جَعَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ
حَفِيْظًا ۚ وَمَاۤ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿107﴾
وَلَا تَسُبُّوا الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ كَذٰلِكَ زَيَّنَّا
لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ۪ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَّرْجِعُهُمْ
فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿108﴾

(101) ఆయనే ఆకాశాలను, భూమినీ
ప్రభవింపజేసినవాడు. ఆయనకు ఒక భార్య అంటూ
లేనప్పుడు కొడుకు ఎలా ఉంటాడు? ఆయన ప్రతి
వస్తువును పుట్టించాడు. ఆయనకు ప్రతి విషయాన్ని
గురించీ తెలుసు. (102) ఆయనే అల్లాహ్. మీ
ప్రభువు. ఆయన తప్ప ఇంకొక ఆరాధ్యుడు లేడు.
ఆయన ప్రతి వస్తువుకూ సృష్టికర్త. కనుక మీరు
ఆయననే పూజించండి. ఆయన ప్రతిదానికీ
సంరక్షకుడు. (103) చూపులు ఆయన్ని
అందుకోలేవు. ఆయన చూపులను అందుకుంటాడు.
ఆయన సూక్ష్మదృష్టిగల సర్వజ్ఞాని. (104) మీ
వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి వివేచనా కాంతులు
రానే వచ్చాయి. తన దృష్టిని వినియోగించుకునే వ్యక్తి
తనకు తానే మేలు చేసుకుంటాడు. కాని గ్రుడ్డిగా
వ్యవహరించే వ్యక్తి తనను తానే నష్టపరచుకుంటాడు.
నేను మాత్రం మీపై రక్షకుణ్ని కాను. (105) ఈ
విధంగా మేము మా ఆయతులను విభిన్నరీతులలో
వివరిస్తూ ఉంటాము. ఎందుకంటే, ప్రజలు, “నీవు
నేర్చుకుని వచ్చావు” అని అనాలని, ఇంకా విజ్ఞులైన
వారికి సత్యాన్ని విశదపరచాలని. (106) ఓ ప్రవక్తా!
నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీపై అవతరించబడిన
‘వహీ’ని అనుసరిస్తూ ఉండు. ఆయన తప్ప మరొక
ఆరాధ్యుడు లేడు. ఇంకా అల్లాహ్‌కు సాటి
కల్పించేవారికి దూరంగా ఉండు. (107) అల్లాహ్
తలచుకుంటే వారు సాటి కల్పించేవారు కాదు.
మేము నిన్ను వారిపై రక్షకునిగా నియమించనూ
లేదు, వారికి నీవు బాధ్యుడవూ కావు. (108) (ఓ
ముస్లిములారా!) అల్లాహ్‌ను కాదని వారు వేడుకునే
ఇతరులను దూషించకండి. ఎందుకంటే, వారు
శత్రుత్వం వల్ల, అజ్ఞానం వల్ల అల్లాహ్‌ను దూషిస్తారు.
ఈ విధంగా మేము ప్రతి జాతి వారికి వారు చేసే
పనులు ఆకర్షణీయంగా చేశాము. తరువాత వారు
తమ ప్రభువు వైపునకే మరలి రావలసి ఉంది.
అప్పుడు ఆయన వారు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో
వారికి తెలుపుతాడు.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءَتْهُمْ آيَةٌ
لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا ۚ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ ۖ وَمَا
يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿109﴾
وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا
بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿110﴾ 13 ع 10 19

(109) వీరు ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌పై ప్రమాణాలు చేస్తూ ఇలా అంటుంటారు : "మా ముందుకు ఏదైనా మహిమ తీసుకువస్తే, మేము దానిని తప్పక విశ్వసిస్తాము." ఇలా చెప్పు : "మహిమలు అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి" ఒకవేళ మహిమలు చూపినా, వారు విశ్వసించేవారు కారు అని నీకు ఎలా బోధపరచాలి? (110) మొదటిసారి వారు దానిని విశ్వసించని విధంగా మేము వారి హృదయాలను, వారి చూపులను మళ్ళిస్తున్నాము, మేము వారిని తలబిరుసుతనంలోనే తిరిగేలా వదలివేస్తున్నాము.

95 – 110 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఏకత్వంతో పాటు దైవదౌత్యం గురించి కూడా వివరించబడింది. ఇప్పుడు, ఈ ఆయత్‌లలో మన సృష్టికర్త ఉన్నాడనీ అతను సర్వజ్ఞాని అనీ, మరియు ఆయన మహాశక్తిమంతుడనీ, మహా వివేకవంతుడనీ తెలియజేయబడింది. ఇంకా ప్రవక్త ద్వారా మానవులకు అల్లాహ్ గురించి, ఆయన గుణగణాలను గురించి తెలియజేయడం జరిగింది. అందువల్ల ప్రవక్తను అనుసరించటం తప్పనిసరి. ప్రవక్తను తిరస్కరించినవారు ఎన్నటికీ అల్లాహ్ గురించి తెలుసుకోలేరు. అల్లాహ్ వరకు చేరనూ లేరు.

95 – 99 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : వహీని తిరస్కరించేవారి తిరస్కారాన్నీ, దానికి సరైన సమాధానాన్ని పేర్కొంటూ 91వ ఆయత్‌లో వారు వాస్తవ ప్రభువు విలువను ఎలా తెలుసుకోవాలో అలా తెలుసుకోలేదని, అల్లాహ్ గురించీ, ఆయన గుణాలను గురించీ, వారికి తెలిసి ఉంటే వారు ఇలా ఎన్నడూ ఆలోచించేవారు కారని చెప్పబడింది. ఇక్కడ సంక్షిప్తంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది. దీని వ్యాఖ్యానం కూడా ఇవ్వబడింది. వాస్తవ ప్రభువు ఎంత గొప్పవాడంటే ఆయన మీ జీవితానికి కావలసిన అన్ని ఏర్పాట్లు చేసాడు. విశ్వంలోని ఏ వస్తువూ అతను సృష్టించకుండా లేదు. మన శరీరానికి పెరుగుదలకూ కావలసిన అన్ని ఏర్పాట్లు చేసాడు.

ఇన్ని చేసిన ఆయన, మన ఆత్మ గురించి, రుజుమార్గం గురించి ఏర్పాట్లు చేయకపోతే మనం అభాగ్యులుగా ఉండేవారం. ఆత్మకు మార్గదర్శకత్వం, దాని అభివృద్ధికి దైవవాణి అవతరింపజేయడం ద్వారా ఏర్పాట్లు చేసాడు. ఒకవేళ మీరు ఏ దైవవాణినీ అల్లాహ్ అవతరింపజేయలేదని అంటున్నారంటే నిస్సందేహంగా మీరు అల్లాహ్ గుణాలనూ, ఆయన చేసే కార్యాలను తెలుసుకోవడానికీ, అర్థం చేసుకోవడానికీ ప్రయత్నం చేయలేదు. ఆపై దాన్ని చిన్నచూపు చూసారు. దీన్ని గురించి విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువూ సాక్ష్యం ఇస్తుంది. ఆయన చచ్చిన భూమికి జీవం పోస్తాడు. మరి మీ ఆత్మ చావును జీవితంగా మార్చలేదా? ఆకాశం నుండి వర్షం పడుతుంది, పొలాలు పచ్చగా మార్తాయి. దీనిపై మీరు ఏనాడూ ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేయలేదు. కాని మానవ ఆత్మ కొరకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి, దైవవాణి అవతరిస్తుంది అనే దానిపై ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. మీపై చాలా జాలివేస్తుంది. మీరు ఆలోచించి అల్లాహ్ కరుణాకటాక్షాలకు, అతని గొప్పతనానికి ఇవ్వవలసిన విలువ ఇవ్వలేకపోయారు.

100 – 102 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఒక వైపు వహీని తిరస్కరించేవారికి సమాధానం ఇవ్వబడింది. రెండవ వైపు ఈ విశ్వానికి కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే సృష్టికర్త అని నిరూపించడం జరిగింది.

ఇది ఖుర్ఆన్‌లో కనిపించే సామాన్య పద్ధతి. దైవ క్రమశిక్షణ ఉద్దేశం ఏమిటంటే మనం చూస్తున్నాం – ప్రకృతి మన పెరుగుదల, సౌలభ్యాల్లో నిమగ్నమయి ఉంది. దీన్నిబట్టి ఎవరో మన అవసరాలన్నీ పూర్తిగా గమనించి తెలుసుకున్నాడని, దాని అమలుకు ఒక పరిశ్రమనే తయారు చేసాడని తెలుస్తుంది, ఖుర్ఆన్ ఇలా అంటుంది – ఒకవేళ దేవుడు లేకపోతే ఈ విశ్వాన్ని స్థాపించి నడిపిస్తున్నదెవరు? ఇంకా ఏకత్వం గురించి కూడా దీనిద్వారానే రుజువు చేస్తున్నాడు. మీరు అల్లాహ్‌ను వదలి ఎవరిని ఆరాధ్యులుగా నిలబెట్టారో వారిలో ఎవరైనా ఈ విశ్వంలో దేన్నయినా తయారుచేసిన వారున్నారా?

100వ వాక్యంలో ముష్రికుల మూఢనమ్మకాలను ఖండించడం జరిగింది. ప్రజల్లో జిన్నులను గురించి అనేక విధాలుగా మూఢ విశ్వాసాలు ఉండేవి. ఇంకా జిన్నులు మానవులలో ఎవరిని కోరితే వారికి నష్టానికి గురిచేయగలరని, ఎవరిని కోరితే వారికి లాభం, శక్తి చేకూర్చగలరని భావించేవారు. ఇంకా పుణ్యాత్ములు అంటే దైవదూతలు అల్లాహ్ సంతానమని వారు విశ్వంలో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా వ్యవహరించగలరని భావించేవారు.

107వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం :

ఇక్కడ ప్రపంచంలో విభేదాలు, వివిధ ఆలోచనలు చేతలు తప్పకుండా ఉంటాయనే వాస్తవాన్ని తెలియజేయడం జరిగింది. మరియు మీరు మానవులందరినీ ఒకేవిధమైన ఆలోచన గలవారుగా చేయలేరని, అందువల్ల మీరు దేన్ని సత్యం అనుకుంటే దాని ప్రచారం చేయమని  ఆజ్ఞాపించబడింది. కాని అందరూ మీ మాట వినాలనే పట్టుపట్టకండి.

ఎవరికి అర్థం అయితే వారు నీ సందేశాన్ని స్వీకరిస్తారు. ఓ ప్రవక్తా! నీవు ప్రజలకు బాధ్యుడవు కావు. వారు చేసే ఏ పనికీ నీవు బాధ్యుడవు కావు. అలాగే మీలో ఎవరిపై కూడా ఇతరులను తప్పకుండా మంచిమార్గం వైపునకు తేవాలన్న బాధ్యతా లేదు. ఒకవేళ అల్లాహ్ తలచుకుంటే అందరినీ జంతువుల్లా ఒకేవిధంగా చేసివేస్తాడు. అందరూ తమ స్థితిలో సమానంగా ఉంటారు. కాని మీరు అలా చూడటం లేదు. ప్రతి మానవుడూ వేరు వేరు ఆలోచనలు కలిగి ఉన్నాడు. ప్రతి మానవుడూ తాను చేసిందే సరయినదిగా భావిస్తాడు – మీ దృష్టిలో అతను చేసింది ఎంత తప్పు అయినాసరే. అందువల్ల ఈ విషయంలో ఓర్పు వహించాలి, సహనం వహించాలి.

108వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం :

ఈ వాక్యంలో – ఆ తరువాత ఎవరైతే విగ్రహారాధనలో పడి ఉన్నారో వారికి సత్యసందేశ ప్రచారం చేయమని అయితే వారిపట్ల చెడుగా ప్రవర్తించకూడదని, మంచిగా ప్రవర్తించాలని చెప్పబడింది. ఒకవేళ మీరు వారి విగ్రహాలను గురించి చెడుగా మాట్లాడితే, వారు కూడా అజ్ఞానం వల్ల  అల్లాహ్ గురించి చెడుగా మాట్లాడుతారు. ఫలితం ఏమిటంటే, మీరు వారిని తిడతారు. వారు మిమ్మల్ని తిడతారు. సత్యసందేశ ప్రచారం ఎంతమాత్రం జరుగదు, పరస్పరం తిట్టుకోవటం తప్ప.

(111) ఒకవేళ మేము వారి వైపు దైవదూతలను అవతరింపజేసినా, శవాలు వారితో మాట్లాడినా, సమస్త వస్తువుల్ని వారిముందు ప్రోగుజేసి పెట్టినా కూడా వారు విశ్వసించేవారు కారు, అయితే అల్లాహ్ సంకల్పిస్తే తప్ప. కాని వారిలో చాలామంది అజ్ఞానపు మాటలు పలికేవారున్నారు. (112) ఇదేవిధంగా మేము ప్రతి ప్రవక్తకు మానవుల మరియు జిన్నాతుల నుండి షైతానులను శత్రువులుగా చేశాము. ప్రజలను మోసగించే ఉద్దేశ్యంతో వారు సంతోషకరమైన మాటలను పరస్పరం ప్రేరేపించుకుంటూ ఉంటారు. ఒకవేళ నీ ప్రభువు సంకల్పిస్తే, వారు ఎన్నటికీ అలా చెయ్యలేరు. కనుక వారిని వారి ప్రగల్భాలను వదలిపెట్టు. (113) ఎందుకంటే పరలోకాన్ని విశ్వసించని హృదయాలు ఆ వైపునకు మొగ్గు చూపాలని, వారు దాన్ని ఇష్టపడాలని, వారు తాము చేస్తున్న పాపాలను చేస్తూ పోవాలని.

(114) నేను అల్లాహ్‌ను కాదని తీర్పు చెప్పే ఇతరుల కోసం వెతకాలా? వాస్తవానికి ఆయన మీ వద్దకు వివరంగా ఉన్న గ్రంథాన్ని అవతరింప జేసినప్పటికీ మేము గ్రంథం ప్రసాదించినది వారికి తెలుసు. ఈ గ్రంథం సత్యం ఆధారంగా నీ ప్రభువు తరఫునుండే అవతరించిందని. కనుక నీవు అనుమానించేవారిలో చేరిపోకు. (115) నీ ప్రభువు వాక్కు సత్యం రీత్యా, న్యాయం రీత్యా సంపూర్ణమైనది. ఆయన ఆదేశాలను మార్చేవాడు ఎవడూ లేడు. ఆయన అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు. (116) ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ నీవు భూమిపై నివసించే వారిలో అధికసంఖ్యాకుల మాట వింటే వారు నిన్ను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పిస్తారు. కేవలం వారు అనుమానాలను, ఊహలను మాత్రమే అనుసరిస్తున్నారు.

وَلَوۡ اَنَّنَا نَزَّلۡنَاۤ اِلَيۡهِمُ الۡمَلٰۤٮِٕكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الۡمَوۡتٰى
وَحَشَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ كُلَّ شَىۡءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوۡا
لِيُؤۡمِنُوۡۤا اِلَّاۤ اَنۡ يَّشَآءَ اللّٰهُ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَهُمۡ
يَجۡهَلُوۡنَ ﴿111﴾

وَكَذٰلِكَ جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا شَيٰطِيۡنَ
الۡاِنۡسِ وَالۡجِنِّ يُوۡحِىۡ بَعۡضُهُمۡ اِلٰى بَعۡضٍ
زُخۡرُفَ الۡقَوۡلِ غُرُوۡرًا‌ ؕ وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ مَا
فَعَلُوۡهُ فَذَرۡهُمۡ وَمَا يَفۡتَرُوۡنَ ﴿112﴾

وَلِتَصۡغٰۤى اِلَيۡهِ اَفۡـِٕدَةُ الَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡاٰخِرَةِ
وَلِيَرۡضَوۡهُ وَلِيَقۡتَرِفُوۡا مَا هُمۡ مُّقۡتَرِفُوۡنَ ﴿113﴾

اَفَغَيۡرَ اللّٰهِ اَبۡتَغِىۡ حَكَمًا وَّهُوَ الَّذِىۡۤ اَنۡزَلَ اِلَيۡكُمُ
الۡـكِتٰبَ مُفَصَّلًا‌ ؕ وَالَّذِيۡنَ اٰتَيۡنٰهُمُ الۡكِتٰبَ
يَعۡلَمُوۡنَ اَنَّهٗ مُنَزَّلٌ مِّنۡ رَّبِّكَ بِالۡحَـقِّ‌ فَلَا تَكُوۡنَنَّ
مِنَ الۡمُمۡتَرِيۡنَ ﴿114﴾

وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدۡقًا وَّعَدۡلًا‌ ؕ لَا مُبَدِّلَ
لِكَلِمٰتِهٖ‌ ۚ وَهُوَ السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ﴿115﴾

وَاِنۡ تُطِعۡ اَكۡثَرَ مَنۡ فِى الۡاَرۡضِ يُضِلُّوۡكَ عَنۡ
سَبِيۡلِ اللّٰهِ‌ ؕ اِنۡ يَّتَّبِعُوۡنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنۡ هُمۡ اِلَّا
يَخۡرُصُوۡنَ ﴿116﴾

(117) వాస్తవం ఏమిటో నీ ప్రభువుకే బాగా తెలుసు, ఎవరు అతని మార్గం నుండి తప్పుకుంటున్నారో, ఇంకెవరు రుజుమార్గంపై ఉన్నారో. (118) మీరు అల్లాహ్ ఆయతులను విశ్వసించేవారే అయితే అల్లాహ్ పేరు స్మరించబడిన వాటినే తినండి. (119) మీరు అల్లాహ్ పేరు స్మరించబడిన వస్తువును తినకపోవటానికి అసలు కారణం ఏమిటి? గత్యంతరం లేని పరిస్థితులలో తప్ప, అల్లాహ్ తాను నిషేధించిన వస్తువులన్నింటిని గూర్చి తెలియజేశాడు. చాలామంది జ్ఞానం లేకపోయినా కేవలం తమ మనోకాంక్షలకు లోనయి ఇతరులను మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తారు. మితిమీరి ప్రవర్తించే ఇలాంటి వారిని గురించి నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. (120) మీరు బహిరంగమైన మరియు రహస్యమైన పాపాలకూ దూరంగా ఉండండి. పాపాలు చేసేవారు తమ సంపాదనకు ప్రతిఫలం తప్పకుండా పొందితీరుతారు. (121) అల్లాహ్ పేరు స్మరింపబడని జంతువులను తినకండి. ఎందుకంటే ఇది మహా పాపం. మీతో కయ్యానికి దిగటానికిగాను షైతానులు తమ సహచరుల మనస్సులలో అనుమానాలను, అపోహలను ప్రేరేపిస్తారు. ఒకవేళ మీరు వారిపట్ల విధేయత చూపితే నిస్సందేహంగా మీరూ ముష్రిక్కులే. (122) చచ్చి పడివున్న వ్యక్తికి మేము ప్రాణంపోసి జ్యోతిని ప్రసాదించగా, దాని ద్వారా ప్రజల మధ్య జీవితం గడిపే వ్యక్తీ, అంధకారాల్లో కూరుకుపోయి వాటి నుండి బయటకు రాలేని వ్యక్తీ సమానులా? ఈవిధంగా అవిశ్వాసులకు వారి పాపాలు ఆకర్షణీయమైనవిగా చెయ్యబడ్డాయి. (123) ఇంకా ఇదేవిధంగా ప్రతి పట్టణంలోనూ దానిలో ఉన్న మహా నేరస్తులను అక్కడ తమ కుతంత్రాలను, మోసాలను పన్నటానికి నియమించాము. వాస్తవానికి వారు తమకు తామే మోసానికి గురిచేసుకుంటారు. కాని వాళ్ళు దాన్ని గమనించరు.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿117﴾

فَكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَٰتِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿118﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا ٱضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَآئِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُعْتَدِينَ ﴿119﴾

وَذَرُوا۟ ظَٰهِرَ ٱلْإِثْمِ وَبَاطِنَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْسِبُونَ ٱلْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا۟ يَقْتَرِفُونَ ﴿120﴾

وَلَا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَٰدِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿121﴾ ع 14 11 11

أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿122﴾

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا۟ فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿123﴾

وَاِذَا جَآءَتۡهُمۡ اٰيَةٌ قَالُوۡا لَنۡ نُّؤۡمِنَ حَتّٰى نُؤۡتٰى
مِثۡلَ مَاۤ اُوۡتِىَ رُسُلُ اللّٰهِ‌ؔ اَللّٰهُ اَعۡلَمُ حَيۡثُ
يَجۡعَلُ رِسَالَـتَهٗ‌ ؕ سَيُصِيۡبُ الَّذِيۡنَ اَجۡرَمُوۡا
صَغَارٌ عِنۡدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدِيۡدٌۢ بِمَا كَانُوۡا
يَمۡكُرُوۡنَ ﴿124﴾
فَمَنۡ يُّرِدِ اللّٰهُ اَنۡ يَّهۡدِيَهٗ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهٗ
لِلۡاِسۡلَامِ‌ ۚ وَمَنۡ يُّرِدۡ اَنۡ يُّضِلَّهٗ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهٗ
ضَيِّقًا حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِى السَّمَآءِ‌ ؕ كَذٰلِكَ
يَجۡعَلُ اللّٰهُ الرِّجۡسَ عَلَى الَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿125﴾
وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسۡتَقِيۡمًا‌ ؕ قَدۡ فَصَّلۡنَا
الۡاٰيٰتِ لِقَوۡمٍ يَّذَّكَّرُوۡنَ ﴿126﴾
لَهُمۡ دَارُ السَّلٰمِ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ‌ وَهُوَ وَلِيُّهُمۡ بِمَا
كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿127﴾

(124) వారి వద్దకు ఏదైనా వాక్యం వచ్చినప్పుడు వారు "అల్లాహ్ ప్రవక్తలకు ఇవ్వబడినటువంటిదే మాకూ ఇవ్వబడనంతవరకు, మేము విశ్వసించము" అని అంటారు. తన సందేశ ప్రచార బాధ్యత ఎవరి ద్వారా తీసుకోవాలో అల్లాహ్‌కే బాగా తెలుసు. త్వరలోనే నేరస్తులు తమ పన్నాగాలకు ఫలితంగా అల్లాహ్ వద్ద తీవ్ర పరాభవం, కఠిన శిక్ష చవిచూస్తారు. (125) కనుక అల్లాహ్ తాను రుజుమార్గం చూపదలచిన వ్యక్తి హృదయాన్ని ఇస్లాం కొరకు తెరచివేస్తాడు. తాను మార్గభ్రష్టుడుగా చెయ్యదలచిన వ్యక్తి హృదయాన్ని ఇరుకుగా చేసి అతనికి ఎత్తైన ప్రదేశం వైపునకు ఎక్కుతున్నట్లు అనిపిస్తుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ సత్యం నుండి వెనుతిరిగే, ద్వేషించే మనస్తత్వం అనే మాలిన్యాన్ని అవిశ్వాసులపై రుద్దుతాడు. (126) వాస్తవం ఏమిటంటే ఇది నీ ప్రభువు యొక్క రుజుమార్గం. మేము వాక్యాలను, హితబోధను స్వీకరించేవారి కొరకు స్పష్టపరిచాము. (127) వారి ప్రభువు వద్ద వారికొరకు శాంతి నిలయం ఉంది. వారి సరిఅయిన ప్రవర్తన కారణంగా ఆయన వారి సంరక్షకుడుగా ఉంటాడు.

111 – 127 వాక్యాల వివరణ

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వం, తీర్పుదినం మరియు దైవదౌత్యం యొక్క నమ్మకాలను సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించడం జరిగింది. కాని అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు దాన్ని తిరస్కరించారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మనసులో అంధకారం ఉన్న వారి ముందు మహిమలైనా, స్పష్టమైన సాక్ష్యాధారాలైనా ఏమాత్రం పనిచేయవని చెప్పటం జరిగింది. ఎందుకంటే సూర్యుని వెలుగులో కూడా ఒక అంధుడు ఏ వస్తువునూ చూడలేడు. అయితే సూర్యుని వెలుగులో ప్రతి వస్తువూ కనబడుతుంది. అందువల్ల అదేవిధంగా అంధమనస్కులు స్పష్టమైన సాక్ష్యాధారాల మరియు, దైవ మహిమల వెలుగులో సత్యాన్ని చూడలేరు.

111 – 113 : విషయాన్ని 'వహీ' అంటారు. మానవులనూ, జిన్నాతులనూ, మార్గభ్రష్టులుగా చేసేందుకు పరస్పరం కుతంత్రాలను నేర్పుతారు. దీనిద్వారా ప్రజలను మోసాలకు, కుతంత్రాలకు గురిచేయడానికి ఈ సాధారణమైన విషయాన్ని మనం చూస్తూ ఉంటాం, చెడు కార్యాల్లో ప్రజలు పరస్పరం సహాయ సహకారాలు అందిస్తూ ఉంటారు. ఈ విధంగా చెడు చాలా తొందరగా వ్యాపిస్తుంది. అల్లాహ్ మాత్రం షైతానుల ప్రయత్నాలను విఫలం చేసే శక్తి గలవాడు. కాని ఆయన బలవంతంగా అలా చేయడు. ఎందుకంటే అలా చేయడం దైవ నియమావళికి విరుద్ధం.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ۚ يَٰمَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ
اسْتَكْثَرْتُم مِّنَ الْإِنسِ ۖ وَقَالَ أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ
الْإِنسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَآ
أَجَلَنَا الَّذِىٓ أَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ النَّارُ مَثْوَىٰكُمْ
خَٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ اللَّهُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿128﴾

(128) అల్లాహ్ వారందరినీ సమావేశపరచే దినమున జిన్నాతులను ఉద్దేశిస్తూ ఇలా అంటాడు : "ఓ జిన్నాతులారా! మీరు మానవజాతిని పూర్తిగా వాడుకున్నారు." మానవులలోని వారి మిత్రులు ఇలా విన్నవించుకుంటారు : 'ఓ మా 'ప్రభూ! మేమంతా పరస్పరము బాగా లాభం పొందాము. నీవు మా కొరకు నిర్ణయించిన సమయానికి మేము చేరుకున్నాము." అల్లాహ్ అంటాడు : "అగ్ని మాత్రమే మీ నివాసం. అందులో మీరు ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు." కాని అల్లాహ్ ఏదన్నా తలిస్తే అది వేరే విషయం. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు వివేక వంతుడు, జ్ఞానవంతుడూను.

116 వాక్యంలో ఖుర్ఆన్ బోధించిన వాస్తవాన్ని కూడా ప్రతికాలంలో దర్శించవచ్చు. ఇంకోచోట అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "నువ్వు ఎంత కోరుకున్నా చాలామంది విశ్వసించేవారు కారు." (యూసుఫ్ : 103). దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే రుజుమార్గంపై నడిచేవారు ఎప్పుడూ అల్పంగానే ఉంటారు. దీనివల్ల కూడా తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, సత్యాసత్యాల ప్రామాణికత సాక్ష్యాధారాల ద్వారా జరుగుతుంది. ప్రజల అధిక సంఖ్య, అల్పసంఖ్య ప్రామాణికతకు మూలాలు కావు. అధిక సంఖ్యాకులు అవలంబించింది సత్యం కాదు. అల్ప సంఖ్యాకులు అవలంబించింది అసత్యం కాదు. ఈ వాక్యం ద్వారా తెలిసిన ఇంకో విషయం ఏమిటంటే సత్యవంతులు అల్పసంఖ్యలో ఉంటారు, అసత్యవంతులు అధిక సంఖ్యలో ఉంటారు. దీన్ని సమర్థించటానికి ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "నా ఉమ్మత్ 73 వర్గాలుగా విభజించబడుతుంది. వీటిలో కేవలం ఒక్క వర్గం స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తుంది. మిగతా వారందరూ నరకంలోనికి వెళతారు. ఆ వర్గం చిహ్నం ఏమిటంటే, నా మరియు నా సహాబాల పద్ధతిపై అమలు చేస్తారు. (అబూదావూద్, హ.నెం. 4597)

ఇదేవిధంగా ఈనాడు ప్రజాస్వామ్యం గురించి చాలా చర్చలు వింటున్నాము. ఖుర్ఆన్ వివరించిన ఈ నియమాల వల్ల ప్రజాస్వామ్యం అధిక సంఖ్యాకుల నిర్ణయం మరియు వారి మనోకాంక్షల పేరని మరియు ప్రజల్లో అధిక సంఖ్య రుజుమార్గానికి దూరమైన వాళ్ళదేనని తెలుస్తుంది. అందువల్ల వారి వెనుక నడిచే వారు కూడా మార్గభ్రష్టులే అయి ఉంటారు. రుజుమార్గంలో ఉన్నవారు కాదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

122 వాక్యంలో "అవమన్ కానమైతన్". ఇక్కడ మరణం అంటే అజ్ఞానం మరియు ఊహాశక్తి లేకపోవటం అని అర్థం. ఇంకా జీవితం అంటే జ్ఞానం, గ్రహణశక్తి, సత్యప్రియత్వం, ఏ వ్యక్తికి తప్పొప్పులను గ్రహించే శక్తి ఉండదో, ఇంకా ఎవరికి రుజుమార్గం అంటే ఏమిటో తెలియదో అలాంటి వ్యక్తి చూడ్డానికి బ్రతికున్నా అలాంటి వ్యక్తి మానవ జీవితం గడపలేడు. అతన్ని బ్రతికున్న జంతువు అనగలము, కాని బ్రతికున్న ఒక మానవుడు అనలేము. వాస్తవంగా మానవుడే సత్యాసత్యాలను గ్రహిస్తాడు. పాపపుణ్యాలను గూర్చి ఆలోచిస్తాడు.

125 : అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఈ వాక్యం అవతరించినపుడు ప్రవక్త (స) సహాబాలతో ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్ విశ్వాసి మనసులో వెలుగు ప్రసరింపజేస్తాడు. దానిద్వారా అతని మనసు

وَكَذٰلِكَ نُوَلِّيْ بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضًا بِمَا كَانُوْا
يَكْسِبُوْنَ ﴿129﴾ ع 15 8 2
يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ
مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ
لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا شَهِدْنَا عَلٰٓى اَنْفُسِنَا
وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ
اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ﴿130﴾
ذٰلِكَ اَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ
وَّاَهْلُهَا غٰفِلُوْنَ ﴿131﴾
وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ
عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿132﴾
وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ
وَيَسْتَخْلِفْ مِنْۢ بَعْدِكُمْ مَّا يَشَآءُ كَمَآ
اَنْشَاَكُمْ مِّنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ؕ ﴿133﴾
اِنَّ مَا تُوْعَدُوْنَ لَاٰتٍ ۙ وَّمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿134﴾

(129) ఈవిధంగా మేము దుర్మార్గులను పరస్పరం సహచరులుగా చేస్తాము, వారి సంపాదనకు కారణంగా, (130) "ఓ జిన్నాతులారా! ఓ మానవులారా! మా వాక్యాలను మీకు వినిపించే మరియు ఈనాటి కలయికను గురించి హెచ్చరించే ప్రవక్తలు మీ వద్దకు మీనుండే రాలేదా?" వారు ఇలా అంటారు : "అవును వచ్చారు. మాకు వ్యతిరేకంగా స్వయంగా మేమే సాక్ష్యమిస్తున్నాము." వాస్తవం ఏమిటంటే ప్రాపంచిక జీవితం వారిని మోసానికి గురిచేసింది. కాని ఆనాడు తాము అవిశ్వాసులమని స్వయంగా వారే సాక్ష్యమిస్తారు. (131) ఇలా ఎందుకంటే ప్రజలు ఏమీ తెలియని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు నీ ప్రభువు వారి పట్టణాలను అధర్మంగా నాశనం చెయ్యడు. (132) ప్రతి వ్యక్తి స్థానం అతడు చేసే పనులను బట్టి ఉంటుంది. నీ ప్రభువు ప్రజల పనులు తెలియకుండా లేడు. (133) నీ ప్రభువు అక్కర లేనివాడు. దయాగుణం గలవాడు. ఒకవేళ ఆయన తలచుకుంటే, మిమ్మల్ని తొలగించి, మీ స్థానంలో తాను కోరిన వారిని తీసుకువస్తాడు – మిమ్మల్ని వేరే ప్రజల సంతతి నుండి ప్రభవింపజేసినవిధంగా.

(134) మీకు వాగ్దానం చెయ్యబడుతున్న విషయం తప్పకుండా వస్తుంది. అల్లాహ్‌ను శక్తిహీనుడిగా చేసే శక్తి మీకు లేదు.

సత్యాన్ని చూడటానికి, అర్థం చేసుకోవటానికి, స్వీకరించటానికి తెరచుకుంటుంది." దీనికి సహాబాలు ఇలా ప్రశ్నించారు – "దీని గురించి ఏదైనా సూచన ఉందా? దానిద్వారా అతను పోల్చుకోవటానికి." ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "అవును ఉంది, అతని ఆలోచనలు, కోరికలు అన్నీ తీర్పుదినం మరియు దాని అనుగ్రహాలవైపే ఉంటాయి. ప్రాపంచిక మనోకాంక్షలకూ, సుఖాలకు దూరంగా ఉంటాడు. ఇంకా చావు రాకముందే చావుకు సన్నాహాలు చేస్తూ ఉంటాడు." ఇంకా ఇలా అన్నారు, "అతని మనస్సు చిన్నదవడం అంటే అందులో సత్యానికీ, సత్కార్యాలకూ ఎలాంటి చోటు ఉండదు." ఇంకా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "అతనికి అల్లాహ్ బోధనలు వింటున్నప్పుడు, భయంగా ఉంటుంది. ఇంకా విగ్రహారాధన మరియు తిరస్కారానికి సంబంధించిన విషయాలు ఆసక్తితో వింటాడు."

قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّىْ عَامِلٌ ۚ
فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ الدَّارِ ۗ
اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿135﴾

(135) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : "నా జాతి ప్రజలారా! మీరు మీ పని చేస్తూ ఉండండి. నేను కూడా నా పనిచేస్తూ ఉన్నాను. ఎవరిఫలితం మేలైనదో త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది." ఏది ఏమైనా దుర్మార్గులు సాఫల్యం పొందలేరు అనేదే వాస్తవం.

وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ
نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا
لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى
اللّٰهِ ۚ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ۗ
سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿136﴾

(136) ఈ ప్రజలు అల్లాహ్ కొరకు ఆయన సృష్టించిన పొలాల నుండి, పశువుల నుండి ఒక భాగాన్ని కేటాయించారు. ఇది అల్లాహ్ కొరకు, ఇది మేము నిలబెట్టిన భాగస్వాముల కొరకు అని అంటున్నారు. వారి భాగస్వాములకు చెందిన భాగం అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం చేరదు. కాని అల్లాహ్‌కు చెందినది మాత్రం వారి భాగస్వాములకు చేరిపోతుంది. ఎంతటి తప్పుడు నిర్ణయాలు చేస్తున్నారు వీళ్ళు.

وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ
اَوْلَادِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا
عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ۗ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا فَعَلُوْهُ
فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ﴿137﴾

(137) ఇదేవిధంగా చాలామంది ముష్రిక్కులకు తమ సంతాన హత్యను, వారి భాగస్వాములు ఆకర్షణీయంగా కనిపించేలా చేశారు, వారిని నాశనం చెయ్యటానికి, వారికి వారి ధర్మం అనుమానాస్పదమైనదిగా చెయ్యటానికి. అల్లాహ్ తలచుకుని ఉంటే, వారు ఆ విధంగా చేసి ఉండేవారు కాదు. అందువల్ల వారిని, వారు కల్పించే కల్పనలను వదలివెయ్యండి.

وَقَالُوْا هٰذِهٖۤ اَنْعَامٌ وَّحَرْثٌ حِجْرٌ ۖ لَّا يَطْعَمُهَآ
اِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ
ظُهُوْرُهَا وَاَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا
افْتِرَآءً عَلَيْهِ ۗ سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا كَانُوْا
يَفْتَرُوْنَ ﴿138﴾

(138) ఇంకా ఇలా అంటున్నారు : "ఈ జంతువులు, ఈ పొలాలు అందరికీ సమ్మతం కావు. మేము తినిపించదలచిన వారే వాటిని తినగలుగుతారు." మరికొన్ని జంతువులు స్వారీ చెయ్యటాన్ని, వాటిచే బరువు ఎత్తించటాన్ని నిషేధిస్తారు. మరికొన్ని జంతువులపై అల్లాహ్ నామాన్ని ఉచ్చరించేవారు కారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్‌కు వారు అంటగట్టిన అసత్యాలు. త్వరలోనే అల్లాహ్ వారి అసత్యాలకు తగిన ప్రతిఫలం ఇస్తాడు.

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ
لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا ۖ وَإِن يَكُن
مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ
وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿139﴾

(139) ఇంకా ఇలా అన్నారు: "ఈ జంతువుల గర్భంలో ఉన్నది మా పురుషులకు సమ్మతించ బడింది, మా స్త్రీలకు నిషిద్ధం. అయితే ఒకవేళ అది మరణించినదైతే ఇద్దరూ కలసి దానిని తినవచ్చు." వారు కల్పించుకుంటున్న ప్రగల్భాలకు అల్లాహ్ తప్పకుండా వారికి ప్రతిఫలం ఇస్తాడు. నిస్సందేహంగా అతను వివేకవంతుడు. సర్వ జ్ఞానీనూ.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ ۚ
قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿140﴾ 16 ع 11 3

(140) మూఢత్వం వల్ల, తమ సంతానాన్ని హత్యచేసినవారూ, అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు ఆపాదించి వారికి ప్రసాదించిన ఆహారాన్ని నిషేధించు కున్నవారూ నిస్సందేహంగా నష్టానికి గురిఅయ్యారు. నిశ్చయంగా వారు మార్గభ్రష్టులయ్యారు. వీరు ఎన్నటికీ రుజుమార్గం పొందలేరు.

128 – 140 వాక్యాల వివరణ:

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయతుల్లో మానవులు రెండు విధాలుగా ఉన్నారని చెప్పబడింది : 1. సన్మార్గం పొందినవాడు. 2. మార్గభ్రష్టులు. ఒకరు మంచివారు, ఇంకొకరు చెడ్డవారు. ఎవరి మనస్సు సజీవంగా, దాని కళ్ళు తెరచుకుని ఉన్నాయో అటువంటివారు సాక్ష్యాధారాల వెలుగులో సత్యాన్ని స్వీకరిస్తారు. మరెవరి మనస్సు మనోకాంక్షలకు లోనయి వక్రమార్గాన్ని అనుసరిస్తారో అలాంటివారు మార్గభ్రష్టులౌతారు.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ అందరినీ సమావేశపరచుతాడని, పుణ్యాత్ములను స్వర్గంలో, పాపాత్ములను నరకంలో పడవేస్తాడని పేర్కొనబడింది.

128 : మానవులు మరియు జిన్నులు పరస్పరం లాభం పొందారు. అయితే ఆ లాభం ఏమిటి? దీన్ని రెండు విధాలుగా పేర్కొనడం జరిగింది. జిన్నులు మానవుల నుండి లాభం పొందడం అంటే మానవుల్ని తమ అనుచరులుగా చేసి సంతోషపడటం. ఇంకా మానవులు జిన్నుల నుండి లాభం పొందడం అంటే షైతానుల పాపకార్యాలను చాలా అందంగా అలంకరింపజేసారు. వాటిని మానవులు స్వీకరించారు. పాపాల రుచిలో చిక్కుకున్నారు.

రెండవ అర్థం ఏమిటంటే, షైతానుల, జిన్నాతుల నుండి జ్యోతిష్యంగా జాతకంగా, మంత్రంగా ప్రచారం చేయబడిన అగోచరాల్ని మానవులు ధృవీకరించేవారు, అంటే జిన్నాతులు మానవుల్ని మోసం చేసి లాభం పొందారు. ఇంకా మానవులు లాభం పొందడం అంటే మానవులు జిన్నాతులు చెప్పిన అసత్యాలను, ప్రగల్భాలను విని సంతోషించేవారు. జ్యోతిష్యుల్లాంటి వారు దీనివల్ల ప్రాపంచిక లాభాన్ని పొందేవారు. ఇలాంటి మానవులనూ, జిన్నాతులను నరకంలో వేయటం జరుగుతుంది.

130 : ఇందులో తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులు అల్లాహ్ ప్రవక్తలను పంపించి తన బాధ్యత పూర్తిచేసాడని అంగీకరిస్తారని తెలియజేయబడింది. అప్పుడు అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు వారి ప్రాపంచిక జీవితం మోసగించిందని

అంటాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల సాక్ష్యాన్ని ఒకదాన్ని మీ ముందుంచుతున్నాడు. వారు ప్రవక్తల దైవదౌత్యం గురించి విశ్వసించలేదని వక్రమార్గాన్ని అవలంబించారని పేర్కొన్నాడు.

135 : ప్రవక్త (స) ద్వారా అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటం జరిగింది. మీరు మీ మార్గాన్ని అవలంబించండి. నాకు మీ అవిశ్వాసం గురించి ఏమాత్రం ఫరవాలేదు. నేను కూడా ఇస్లాంపై నిలకడగా ఉంటాను. రుజుమార్గంపై ఎవరున్నారనేది మీరు త్వరలోనే తెలుసుకుంటారు. ఇంకా సాఫల్యం పొందేది మీరా, మేమా అనేది తేలిపోతుంది. ఈవిధంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తతో చేసిన వాగ్దానం నెరవేర్చాడు. మక్కా జయించబడింది. ఇస్లాం శత్రువులు ఓడిపోయారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) జీవితకాలంలోనే అరబ్ భూభాగామంతా ఇస్లాం స్వీకరించింది. ప్రవక్త (స) గతించిన తరువాత ఖలీఫాల కాలంలో విజయాల పరంపర మొదలయింది. చివరికి ఈరాన్, రూమ్, వీటి తరువాత భారతదేశ భూభాగంలోనూ ఇస్లాం వ్యాపించింది.

136 : అవిశ్వాసుల మూఢ విశ్వాసాల ఉదాహరణ ఇవ్వబడింది. వారు పంటల్లో, పశువుల్లో నుండి కొంతభాగం అల్లాహ్‌కు, కొంత భాగం తాము కల్పించుకున్న భాగస్వాములకు ప్రత్యేకించేవారు. అల్లాహ్ భాగాన్ని, అతిథుల్లో, బంధువుల్లో, పేదల్లో దానం చేసేవారు, భాగస్వాముల భాగాన్ని పూజారులకు దానం చేసేవారు. ఒకవేళ భాగస్వాముల భాగం అనుకున్నదానికి తక్కువగా ఉంటే అల్లాహ్ భాగం నుండి తీసి వీరి భాగం కలిపేవారు. దీనికి భిన్నంగా ఉంటే గనక భాగస్వాముల భాగం నుండి ఏమాత్రం తీయకుండా "అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు" అని అనేవారు. అల్లాహ్ భాగంలో తక్కువ పడితే భాగస్వాముల భాగం నుండి దానం చేయరు. అంటే అల్లాహ్‌కన్నా విగ్రహాలను గొప్పగా భావించేవారు, వాటికి భయపడేవారు. ఇలాంటివన్నీ ఈనాటి విగ్రహారాధకుల్లోనూ సర్వసాధారణమే.

137 : వాళ్ళు తమ కూతుళ్ళను సజీవంగా ఖననం చేయటాన్నీ, ఇంకా, విగ్రహాల ముందు బలి ఇవ్వటాన్ని అరబ్బుల్లో ఉన్న భ్రూణ హత్యలను గురించి సూచించడం జరిగింది.

1. కూతుళ్ళ హత్య : ఇతరులు వారి అల్లుడు కాకూడదని, వర్గాల యుద్ధాల్లో వారు ఇతరుల చేతికి చిక్కకూడదని, ఇతర గౌరవమర్యాదల దృష్ట్యా కూడా.

2. భ్రూణ హత్యలు : వారిని పోషించటం కష్టం అవుతుందని, ఆహారభారం పెరుగుతుందని.

3. పిల్లలను తమ విగ్రహాల ప్రసన్నత కొరకు బలి ఇచ్చుట.

138, 139 : ఈ వాక్యాల్లో అజ్ఞాన కాలం నాటి మూఢాచారాలను గురించి వివరించడం జరిగింది. ఇది మొదటి విధానం. ఈ జంతువు ఫలానా భాగం నుండి పెరిగింది. దీన్ని ఉపయోగించటం నిషిద్ధం. దాన్ని కేవలం మేము ఆజ్ఞాపించినవారే తినాలి. ఈ అవకాశం పూజారికి, అతని సహాయకులకు మాత్రమే వచ్చేది. రెండవ విధానం – ఇందులో అనేక రకాల జంతువులను భాగస్వాముల పేర్లపై విడిచిపెట్టేవారు. వాటితో ఎలాంటి పనీ చేయించేవారు కారు. మూడవ విధానం – ఇందులో జంతువులను బలి ఇచ్చేటప్పుడు అల్లాహ్ పేరును స్మరించేవారు కారు. భాగస్వాముల పేర్లు స్మరించేవారు. కొందరు విద్వాంసులు వాటిపై కూర్చొని హజ్‌కు వెళ్ళేవారు కారని వ్యాఖ్యానించారు. ఏది ఏమైనా ఇవన్నీ వారు కల్పించుకున్నవే. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే భాగస్వాములకు ప్రత్యేకించిన జంతువుల గురించి వీటి పాలు, వీటి కడుపు నుండి సజీవంగా ఉండే బిడ్డను కేవలం మగవాళ్ళే తినగలరు. ఇవి స్త్రీలకు నిషేధించబడినవి. ఒకవేళ చచ్చి జన్మిస్తే దాన్ని ఇద్దరూ తినవచ్చని అని అనేవారు. అయితే అల్లాహ్ వీరు పలుకుతున్న అసత్యాలకు, త్వరలో వారిని శిక్షిస్తాడని, ఆయన తన తీర్పులో వివేకం గలవాడని, తన దాసుల గురించి అన్నీ తెలిసినవాడని, తన వివేకం ద్వారా తన దాసుల బహుమానం, శిక్షలకు ఏర్పాట్లు చేస్తాడు" అని అన్నాడు.

وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ جَنّٰتٍ مَّعْرُوْشٰتٍ وَّغَيْرَ
مَعْرُوْشٰتٍ وَّالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا اُكُلُهٗ
وَالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ
كُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖٓ اِذَآ اَثْمَرَ وَاٰتُوْا حَقَّهٗ يَوْمَ
حَصَادِهٖ ۖ وَلَا تُسْرِفُوْا ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِيْنَ ۙ﴿141﴾

وَمِنَ الْاَنْعَامِ حَمُوْلَةً وَّفَرْشًا ؕ كُلُوْا مِمَّا
رَزَقَكُمُ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ
اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۙ﴿142﴾

ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۚ مِنَ الضَّاْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ
اثْنَيْنِ ؕ قُلْ ءٰٓالذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ
اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ
نَبِّئُوْنِيْ بِعِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۙ﴿143﴾

وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ؕ قُلْ
ءٰٓالذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ
عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ
وَصّٰىكُمُ اللّٰهُ بِهٰذَا ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى
عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۧ﴿144﴾ 17 ع 4 4

(141) అల్లాహ్‌యే పొడవైన చెట్లుగల అనేక రకాల తోటలనూ, ద్రాక్షతోటలనూ, ఖర్జూరపు తోటలనూ సృష్టించాడు. పొలాలను పండించాడు. వాటిద్వారా రకరకాల ఆహార పదార్థాలు లభిస్తాయి. జైతూను చెట్లనూ దానిమ్మ చెట్లనూ ప్రభవింపజేశాడు. వాటి పండ్లు రూపంలో ఒకటే. కాని రుచిలో వేరు. అవి పండినప్పుడు వాటిని తినండి. వాటి పంటను కోసేసినప్పుడు అల్లాహ్ హక్కును చెల్లించండి. మితి మీరకండి. మితిమీరే వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు. (142) ఆయనే పశువులలో స్వారీ చెయ్యటానికి, సామాన్లు మొయ్యటానికి, పరచుకోవటానికి కూడా ఉపయోగపడే జంతువులను సృష్టించాడు. అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన వాటిని తినండి. షైతాను అడుగుజాడలను అనుసరించకండి. వాడు మీకు బద్ధ శత్రువు. (143) మొత్తం అన్నీ కలిపి ఎనిమిది. రెండు గొఱ్ఱె జాతినుండి, రెండు మేక జాతి నుండి. ఓ ప్రవక్తా! వారిని అడుగు : అల్లాహ్ నిషేధించినది మగ జంతువులనా లేక ఆడ జంతువులనా లేక ఆ గొఱ్ఱెల గర్భాలలో, మేకల గర్భాలలో ఉన్న పిల్ల జంతువులనా? మీరు సత్యవంతులే అయితే సరియైన జ్ఞానంతో తెలుపండి. (144) అదేవిధంగా రెండు ఒంటె జాతి నుండి, మరొక రెండు ఆవుజాతి నుండి. వారిని అడుగు: వీటిలో అల్లాహ్ నిషేధించినవి మగపశువులా లేక ఆడపశువులా లేక ఒంటెల, ఆవుల గర్భాలలో ఉన్న పిల్ల పశువులా? వీటిని నిషేధిస్తూ అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించే సమయంలో మీరు ఉన్నారా? జ్ఞానం లేకుండా ప్రజలను మార్గభ్రష్టులుగా చేసే ఉద్దేశ్యంతో అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను కల్పించి ఆపాదించే వ్యక్తికంటే మించిన దుర్మార్గుడెవడు? నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ దుర్మార్గులకు సన్మార్గం చూపడు.

(145) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు : నా వద్దకు వచ్చిన వహీలో, తినేవారికొరకు ఏ వస్తువూ నిషేధించబడినట్లు లేదే. అయితే చచ్చిన జంతువు, వెలువడిన రక్తము, పంది మాంసము, ఇవి అపరిశుద్ధం గనక, లేక ఫిస్ఖ్ అంటే, అల్లాహ్ పేరుతోకాక ఇతరుల పేరుతో జిబహ్ చెయ్యబడింది తప్ప. కాని ఎవరైనా గత్యంతరం లేని పరిస్థితులలో అవిధేయత ఉద్దేశ్యం లేకుండా, అవసరానికి మించకుండా (దేన్నయినా తింటే), నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడు. (146) యూదుమతం స్వీకరించిన వారికి మేము గోళ్ళు ఉన్న అన్ని జంతువులనూ నిషేధించాము – ఆవు, మేకల కొవ్వును కూడా, వాటి వీపునకూ లేక ప్రేగులకూ లేక ఎముకలకూ అంటివున్నది తప్ప. ఇది వారి తలబిరుసుతనానికిగాను మేము విధించిన శిక్ష. ఇంకా మేము సత్యమే పలుకుతున్నాము. (147) ఒకవేళ నిన్ను వారు తిరస్కరిస్తే, నీవు వారితో ఇలా చెప్పు : "మీ ప్రభువు దయా గుణం విశాలమైనది. ఆయన శిక్షను అపరాధులపై పడకుండా ఆపటం అసాధ్యం." (148) ఈ ముష్రిక్కులు "ఒకవేళ అల్లాహ్‌యే కోరితే, మేమూ మా పూర్వీకులూ షిర్కుచేసి ఉండేవారమే కాము. ఇంకా మేము దేనినీ నిషేధించి కూడా ఉండేవారము కాము" అని అంటారు. ఇదేవిధంగా వారికి పూర్వం వారు కూడా సత్యాన్ని తిరస్కరించారు. చివరకు మా శిక్షను రుచిచూసారు. వారితో ఇలా పలుకు : "మీకు ఏమైనా జ్ఞానం ఉందా, మా ముందు పెట్టటానికి? మీరు కేవలం ఊహలను అనుసరిస్తున్నారు. మీరు చేసేవన్నీ పచ్చి అనుమానాలే." (149) ఇలా అను : "సత్యమైన వాదన అల్లాహ్ వద్ద ఉంది. అల్లాహ్ తలచుకుంటే మీ అందరికీ సన్మార్గం ప్రసాదించేవాడు."

قُلْ لَّآ اَجِدُ فِيْ مَآ اُوْحِيَ اِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلٰى طَاعِمٍ يَّطْعَمُهٗٓ اِلَّآ اَنْ يَّكُوْنَ مَيْتَةً اَوْ دَمًا مَّسْفُوْحًا اَوْ لَحْمَ خِنْزِيْرٍ فَاِنَّهٗ رِجْسٌ اَوْ فِسْقًا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَاِنَّ رَبَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿145﴾

وَعَلَى الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِيْ ظُفُرٍ ۚ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُوْمَهُمَآ اِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُوْرُهُمَآ اَوِ الْحَوَايَآ اَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ؕ ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿146﴾

فَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ رَّبُّكُمْ ذُوْ رَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ ۚ وَلَا يُرَدُّ بَاْسُهٗ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿147﴾

سَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَآ اَشْرَكْنَا وَلَآ اٰبَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ؕ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى ذَاقُوْا بَاْسَنَا ؕ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوْهُ لَنَا ؕ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُوْنَ ﴿148﴾

قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿149﴾

| | |
|---|---|
| (150) వారితో ఇలా అడుగు : “అల్లాహ్‌యే ఈ వస్తువులను నిషేధించాడు అని సాక్ష్యమిచ్చే మీ సాక్షులను తీసుకురండి.” వారు ఒకవేళ అలా సాక్ష్యమిస్తే, నీవు వారితో కలసి సాక్ష్యం ఇవ్వకు. మా వాక్యాలను అసత్యాలుగా చిత్రించి తిరస్కరించేవారి, పరలోకాన్ని విశ్వసించనివారి, ఇతరులను తమ ప్రభువుకు సమానులుగా నిలబెట్టినవారి మనోకాంక్షలను నీవు ఎంతమాత్రం అనుసరించకు. | قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِيْنَ يَشْهَدُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ﴿150﴾ ع 18 6 5 |

141 – 150 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో హలాల్, హరామ్ అని ఆదేశించే అధికారం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉందని, ఇతరులకు ఈ అధికారం లేదని హెచ్చరించబడింది. అవిశ్వాసులు, ముష్రికులు జంతువు లేదా పంటను నిషేధిస్తూ మేము అనుమతించిన వారే దాన్ని తినగలరు అనేవారు. ఇంకా ఈ అనుమతి కేవలం విగ్రహాల సేవకులకు, పూజారులకు ఇవ్వబడేది. అనేక రకాల జంతువులను విగ్రహాల పేరు మీద విడిచిపెట్టేవారు. వాటిని ప్రయాణం కొరకు ఉపయోగించేవారు కారు. ఇంకా వాటిని సామాన్లు మోయటానికి కూడా ఉపయోగించేవారు కారు. వాటిని జిబహ్ చేసేటప్పుడు విగ్రహాలను తలచుకునేవారు. అల్లాహ్ పేరు పలికేవారు కారు. ఇంకోవిధంగా కొన్ని జంతువులను విగ్రహాల పేరిట వదలి పెట్టేవారు. ఇంకా, “వీటి పాలు, వీటి కడుపులో ఉన్న బిడ్డ మగవారికి అనుమతించబడ్డాయి. స్త్రీలకు నిషేధించబడ్డాయి. ఒకవేళ బిడ్డ చచ్చిపుడితే దాన్ని పురుషులు, స్త్రీలు ఇద్దరూ తినవచ్చును” అని శాసించేవారు.

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మాత్రమే మీ ఆహార ప్రదాత అని, అతని అనుగ్రహాలను తిని అతనికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలని, దుబారా ఖర్చు చేయరాదని, మీకు ప్రసాదించిన దానిలో నుంచి జకాత్ చెల్లించాలని, అల్లాహ్ సమ్మతించిన జంతువును ఆయన పేరుతో జిబహ్ చేయాలని, చచ్చిన జంతువు, రక్తం, పందిమాంసం, ఇతరుల పేరుతో జిబహ్ చేయబడిన జంతువు తినకూడదని ఆదేశించబడింది.

142 : పంటలో భాగం మాదిరిగా జంతువుల్లో కూడా మీరు మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు హలాల్, హరామ్ అని విధించుకోకండి. ఈవిధంగా మూఢ విశ్వాసాలను కల్పించటం షైతానీ పనులని హెచ్చరించబడింది.

143 : మేక, మేకపోతు, గొర్రె, గొర్రెపోతు, ఒంటె, ఆడ ఒంటె, ఆవు, ఎద్దు. ఇవి మొత్తం 8 జంతువులు. ప్రతి ఒక్కటి జతలుగా ఉన్నాయి. నాలుగు మగవి, నాలుగు ఆడవి. ఈ నాలుగు జతలే అరబ్‌లో ఉండేవి. ఈ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ వారి మూఢాచారాలను ఖండించాడు. ఒకవేళ వాటిలో ఏ జంతువైనా ధర్మసమ్మతమైతే అందులో మగది, ఆడది రెండూ అవ్వాలి. ఒకవేళ మగదైనా లేక ఆడదైనా హలాలైనా, హరామైనా ఇది అన్నిటికీ వర్తించాలి. ఆడది అందరికీ హలాలే కాని, దాని గర్భంలో ఉన్న బిడ్డ ఒకరికి హలాలు మరొకరికి హరామ్ ఏమిటి? ఇలా ఎందువల్ల? బుద్ధిని ఉపయోగించి మాట్లాడండి అని మందలించటం జరిగింది.

145 : రక్తం అంటే జంతువును జిబహ్ చేసేటప్పుడు, జంతువు శరీరం నుండి వెలువడే రక్తం, ఈ ఆయత్‌లో పేర్కొన్న నిషిద్ధాలే కాకుండా మరి కొన్నిటిని ప్రవక్త (స) పేర్కొన్నారు. కోరలున్న క్రూర జంతువులను, గోళ్ళు ఉన్న

పక్షులను నిషేధించారు. అంటే మీరు తింటున్న వాటిలో ఇవే కొన్ని నిషేధించబడ్డాయి. మీరు నిషేధించినవి హరామ్‌గా పరిగణించబడవు. షరీఅత్ హలాల్ – హరామ్‌ని గురించి ఆరోగ్యపరంగా, వైద్యపరంగా వాటివల్ల మానవులపై గల ప్రభావాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆదేశించింది. మరణం తరువాత కూడా దాని శరీరం నుండి రక్తం వెలువడకపోతే అలాంటి దేన్నయినా షరీఅత్ హరామ్‌గా పరిగణిస్తుంది.

రక్తంలో ఎలాంటి క్రిములుంటాయంటే అవి మానవ శరీరానికి హాని కలిగిస్తాయి. అంతేకాకుండా జిబహ్ చేయబడిన జంతువుకన్నా ముందుగా పీక పిసికి చంపబడిన జంతువు త్వరగా కృశించి పోతుంది. జంతువుల్లో పంది అన్నింటికంటే అపరిశుద్ధ జంతువు. ఆడపందితో శారీరక సంబంధం ఉన్న మగపందికి ఆ ఆడపందితో ఇతర ఎన్ని మగ పందులు శారీరక సంబంధం పెట్టుకున్నా ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండదు. అల్లాహ్ ఈ నాలుగు విషయాలను తన దాసులకు నిషేధించాడు. 1. చనిపోయిన జంతువు, దాని రక్తం వెలువడదు. అందువల్ల అది అపరిశుద్ధమౌతుంది. 2. వెలువడిన రక్తం, 3. పంది మాంసం (అది అపరిశుద్ధ పదార్థాలు తింటుంది గనుక) 4. విగ్రహాల పేర్లతో జిబహ్ చేయబడిన జంతువు. ఇతరుల పేర్లు పలికి జిబహ్ చేయబడిన జంతువు. దీన్ని ఖుర్‌ఆన్ “ఫిస్‌ఖ్” గా పేర్కొంది. అంటే ఇస్లాం సరిహద్దులు దాటుట. అంటే అల్లాహ్ తప్ప ఇతరుల పేర్లతో జిబహ్ చేయటం వల్ల ఒక వ్యక్తి ఇస్లాం నుండి బహిష్కరించబడతాడు. ఆ తరువాత ఒకవేళ ఎవరైనా నిస్సహాయస్థితిలో ప్రాణం కాపాడుకోవటానికి నిషిద్ధ వస్తువులోనూ ఏదైనా ఉపయోగిస్తే అలాంటి వ్యక్తిని అల్లాహ్ శిక్షించడు అని అల్లాహ్ ఉపదేశించాడు. ప్రవక్త (స) యొక్క సత్యమైన హదీసు ద్వారా గోర్లు ఉన్న జంతువుల, గోర్లు ఉన్న పక్షుల, కంచరగాడిదల, కుక్కల నిషేధం నిరూపించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఈ వాక్యం అవతరించబడిన తర్వాత ఖుర్‌ఆన్ లేదా ప్రవక్త ద్వారా నిషేధించబడినవన్నీ ఇస్లాంలో నిషిద్ధంగానే పరిగణించబడతాయి.

146 : ముస్లిముల కొరకు నిషేధించబడిన వస్తువుల తర్వాత ఇప్పుడు యూదులపై నిషేధించబడిన వాటి గురించి వివరించటం జరిగింది. అల్లాహ్‌తఆలా “మేము యూదులపై గోర్లు ఉన్న ప్రతి జంతువును నిషేధించాము” అని అన్నాడు. గోర్లు ఉన్నవి అంటే పంజా ఉన్న జంతువులన్నీ దీని పరిధిలోనికి వస్తాయి. అందువల్ల ఒంటె, ఆవు, మేక, అడవి కోడి, బాతు మొదలైనవి. అయితే ప్రత్యేకంగా వారికోసం మేక, ఆవుల మాంసం హలాల్ చేయబడింది. కేవలం వారి కొరకు వాటి క్రొవ్వు నిషేధించబడింది. అంటే వీపుకి తగిలి ఉన్న క్రొవ్వు. ప్రేగులకు తగిలి ఉన్న క్రొవ్వు కాదు, దుమ్ములకు తగిలి ఉన్న క్రొవ్వు తోక, కాళ్ళు, ప్రక్కటెముకలకు, తల, కళ్ళు మొదలైనవి) ఇదంతా వారు చేసిన ధిక్కారానికి తగిన శిక్ష. ఇంకా అల్లాహ్ వారిపట్ల న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరించాడు. ఇబ్నె జరీర్ (ర) ఈవిధంగా వ్యాఖ్యానించారు, “ఓ ముహమ్మద్! వారి కొరకు వీటిని నిషేధించామని” ఇచ్చిన వార్త సత్యమైనది. వారు యాఖూబ్ (అ) తనపై వాటిని నిషేధించామని ఇచ్చిన వార్త సత్యమైనది. వారు యాఖూబ్ (అ) తనపై వాటిని నిషేధించుకున్నారని అనుమానిస్తున్నది నిజం కాదు. వీళ్ళు అతని అనుసరణలో వాటిని తినుట లేదు. బుఖారీ, ముస్లిమ్‌లో అబూహురైరా ఉల్లేఖనం ఇలా ఉంది : “అల్లాహ్ శాపం యూదులపై పడుగాక! వారి కొరకు క్రొవ్వు పదార్థాలు నిషేధించబడినపుడు దాన్ని కరిగించి అమ్మేవారు, దాని ధరను తినేవారు.” (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం. 2082)

147 : ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించబడుతుంది – “ఒకవేళ ముష్రికులు, యూదులు మిమ్మల్ని తిరస్కరించి, “హలాల్ హరామ్‌కి సంబంధించిన ఆదేశాలు అల్లాహ్‌వని అంటున్నావు. ఈ విషయంలో మాకు సత్యంగా కనబడ్డం లేదు” అని అంటే, “అల్లాహ్ అమిత దయామయుడని, మీ అవిధేయతలకు ఫలితంగా శిక్షించటానికి తొందరపడటం లేదని, కాని శిక్ష ఆలస్యంగా రావటాన్ని శిక్ష రాదని, శిక్షను దూరం చేయగలమని ఎంతమాత్రం భావించరాదు. అల్లాహ్ జ్ఞానం ప్రకారం, అది వచ్చేస్తే దాన్ని ఆపేశక్తి ఎవరికీ లేదు. మరోవిధంగా వ్యాఖ్యానం ఇలా ఉంది – ఒకవేళ ప్రపంచంలో శిక్ష అవతరించకపోతే తీర్పుదినం నాడు వారి నుండి శిక్షను ఎవరూ తొలగించలేరు.

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا
تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا
تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ مِّنْ اِمْلَاقٍ ۭ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ
وَاِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَمَا بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ
اِلَّا بِالْحَقِّ ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُوْنَ ﴿151﴾

وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ
حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ
بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا
قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ
اَوْفُوْا ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ﴿152﴾

(151) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు : “రండి మీ ప్రభువు మీపై విధించిన కట్టుబాట్లను మీకు వినిపిస్తాను. ఇతరులను ఆయనకు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టరాదు. తల్లిదండ్రులతో మంచిగా ప్రవర్తించండి. పేదరికానికి భయపడి మీ సంతానాన్ని చంపకండి. మేము మీకూ, వారికి ఉపాధినిస్తాము. అశ్లీల విషయాల దరిదాపులకు కూడా పోకండి. అవి బహిరంగమైనవైనా, గోప్యమైనవైనా సరే. న్యాయంగా తప్ప అల్లాహ్ పవిత్రంగా నిర్ణయించిన ఏ ప్రాణాన్నీ హతమార్చకండి. ఈ విషయాలనే పాటించమని ఆయన మీకు ఉపదేశించాడు. మీరు ఆలోచించి అర్థం చేసుకుంటారని. (152) అనాథల సొమ్ము దరిదాపులకు పోకండి. ఉత్తమమైన విధంగా తప్ప, వారు యుక్తవయస్సుకు చేరేవరకు. కొలతల్లో తూనికల్లో పూర్తిగా న్యాయం చేయండి. మేము ప్రతి మనిషినీ అతని శక్తిమేరకే భారం మోపుతాము. పలికితే న్యాయమే పలకండి. సమస్య మీ బంధువుదైనా సరే. అల్లాహ్‌తో చేసిన ఒప్పందాలను నెరవేర్చండి. ఈ మాటలనే అల్లాహ్ మీకు ఉపదేశిస్తున్నాడు. మీరు హితబోధను స్వీకరిస్తారని.

148 : అల్లాహ్‌తఆలా ముష్రికుల ఒక అనుమానాన్ని ఖండించాడు. వారు ప్రవక్త (స)తో, “మేము అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్నాము. ఇంకా కొన్ని వస్తువులను మేము స్వయంగా నిషేధిస్తున్నాము. ఇది అల్లాహ్‌కు తప్పకుండా తెలుసు. అయినా పరిస్థితి మార్చడెందుకు? ఇంకా మా మనసుల్లో విశ్వాసాన్ని ప్రవేశింపజేయడెందుకు? ఇలా జరగటం లేదు కాబట్టి తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, అంతా అతని ఇష్టప్రకారమే జరుగుతుంది. ఇంకా మేమంటే అతనికి ఎంతో ఇష్టం” అనేవారు. అల్లాహ్ (త) ఇలా అన్నాడు, “ఈ అనుమానం వలన ముందుకూడా చాలామంది మార్గభ్రష్టులయ్యారు. ఇంకా ఇది పనికిమాలిన వాదన. మీ మాటే నిజమైతే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని నరకంలో ఎందుకు పడవేస్తాడు?” అని అన్నాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించాడు – ముష్రికులతో ఇలా అనండి, “మీరంటున్నట్లు అల్లాహ్‌కు మీరంటే ఎంతో ఇష్టమైతే ఇది సత్యమనడానికి సంబంధించిన వివరాలు ఏమైనా ఉంటే నాకు చూపించండి.” ఆ తరువాత అల్లాహ్ స్వయంగా ఇలా ఆదేశించాడు : “ఓ ముష్రికులారా! మీ వద్ద అనుమానాలు, ఆలోచనలు, మూఢ నమ్మకాలు తప్ప మరేమీ లేవు. మీరు అల్లాహ్‌కు చాలా సులభంగా అబద్ధాలు అంటగడుతున్నారు.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا
تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيْلِهٖ ؕ
ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿153﴾

(153) ఇదే నా రుజుమార్గం, కనుక మీరు దీనినే అవలంబించండి. ఇతర మార్గాలను అవలంబించకండి. అవి మిమ్మల్ని ఆయన మార్గం నుండి వేరు చేస్తాయి. మీ ప్రభువు మీకు చేసిన హితోపదేశం ఇదే. మీరు వక్రమార్గాలకు దూరంగా ఉంటారని.

ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا عَلَى الَّذِيْٓ
اَحْسَنَ وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً
لَّعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿154﴾ ع 19 4 6

(154) మేము మూసాకు సంపూర్ణ గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. అది మంచి వైఖరి అవలంబించే వారిపై అనుగ్రహ పరిపూర్తి, సకల విషయాల వివరణ, మార్గదర్శకం, కారుణ్యం. వారు తమ ప్రభువును కలుసుకోవటాన్ని విశ్వసించాలని.

وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۙ﴿155﴾

(155) ఇదేవిధంగా మేము ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. శుభాలు గల గ్రంథమిది. అందువల్ల మీరు దీన్ని అనుసరించండి. భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబించండి. మీరు కరుణకు అర్హులు కావచ్చు.

اَنْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى طَآئِفَتَيْنِ
مِنْ قَبْلِنَا ۪ وَاِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ
لَغٰفِلِيْنَ ۙ﴿156﴾

(156) అయితే మీరు “మాకు పూర్వం రెండు వర్గాలకు గ్రంథం ఇవ్వబడింది. వారు ఏమి పఠించేవారో, ఏమి బోధించేవారో మాకు తెలియదు” అని అనలేరు.

اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ لَكُنَّآ
اَهْدٰى مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ
وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ
اللّٰهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ؕ سَنَجْزِي الَّذِيْنَ يَصْدِفُوْنَ
عَنْ اٰيٰتِنَا سُوْٓءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا
يَصْدِفُوْنَ ﴿157﴾

(157) ఇంకా మీకు “మాపై గనుక గ్రంథాన్ని అవతరింపజేసి ఉన్నట్లయితే, మేము వారిని మించిన సన్మార్గగాములుగా అయిఉండేవారము” అనే సాకులు చెప్పుకునే అవకాశం కూడా లేదు. మీ వద్దకు మీ ప్రభువు వద్ద నుండి ఒక స్పష్టమైన ప్రమాణం, మార్గదర్శకం, కారుణ్యం వచ్చి ఉంది. ఇక అల్లాహ్ ఆయత్‌లను తిరస్కరించేవాడికంటే, వాటి నుండి అడ్డగించేవాడి కంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడు? మా వాక్యాల పట్ల విముఖులయ్యేవారికి, వారి విముఖత కారణంగా మేము నీచమైన శిక్షను విధించి తీరుతాము.

هَلۡ يَنۡظُرُوۡنَ اِلَّاۤ اَنۡ تَاۡتِيَهُمُ الۡمَلٰۤـئِكَةُ اَوۡ يَاۡتِىَ
رَبُّكَ اَوۡ يَاۡتِىَ بَعۡضُ اٰيٰتِ رَبِّكَؕ يَوۡمَ يَاۡتِىۡ بَعۡضُ
اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنۡفَعُ نَفۡسًا اِيۡمَانُهَا لَمۡ تَكُنۡ
اٰمَنَتۡ مِنۡ قَبۡلُ اَوۡ كَسَبَتۡ فِىۡۤ اِيۡمَانِهَا خَيۡرًاؕ
قُلِ انْتَظِرُوۡۤا اِنَّا مُنۡتَظِرُوۡنَ ﴿158﴾

(158) దైవదూతలు వారిముందు వచ్చి నిలబడాలని లేదా నీ ప్రభువే స్వయంగా రావాలని, లేదా నీ ప్రభువు యొక్క కొన్ని నిదర్శనాలు ప్రత్యక్షం కావాలని, వాళ్ళు నిరీక్షిస్తున్నారా? నీ ప్రభువు యొక్క కొన్ని సూచనలు ప్రత్యక్షమయ్యే రోజున పూర్వం విశ్వసించకుండా ఉండే వ్యక్తికీ లేదా విశ్వసించి కూడా ఏ పుణ్యాన్నీ సంపాదించుకోని వ్యక్తికీ తమ విశ్వాసం వల్ల ఎటువంటి లాభమూ చేకూరదు. ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : "అయితే మంచిది మీరూ వేచి ఉండండి, మేమూ వేచి ఉంటాము."

اِنَّ الَّذِيۡنَ فَرَّقُوۡا دِيۡنَهُمۡ وَكَانُوۡا شِيَعًا لَّسۡتَ
مِنۡهُمۡ فِىۡ شَىۡءٍؕ اِنَّمَاۤ اَمۡرُهُمۡ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ
يُنَبِّئُهُمۡ بِمَا كَانُوۡا يَفۡعَلُوۡنَ ﴿159﴾
مَنۡ جَآءَ بِالۡحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشۡرُ اَمۡثَالِهَاۚ وَمَنۡ
جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجۡزٰٓى اِلَّا مِثۡلَهَا وَهُمۡ لَا
يُظۡلَمُوۡنَ ﴿160﴾

(159) తమ ధర్మాన్ని ముక్కలుగా చేసి, వర్గాలుగా చీలిపోయిన వారితో నీకు ఎలాంటి సంబంధమూ లేదు. వారి వ్యవహారం కేవలం అల్లాహ్ అధీనంలో ఉంది. వారు ఏమి చేసేవారో ఆయనే వారికి తెలుపుతాడు. (160) అల్లాహ్ వద్దకు సత్కార్యాలు తీసుకువచ్చేవారి కొరకు పదింతలు పుణ్యం ఉంది. దుష్కార్యాలు తీసుకువచ్చేవారికి వారు ఎంత తప్పు చేశారో అంతే శిక్ష పడుతుంది. ఎవరికీ ఎలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

قُلۡ اِنَّنِىۡ هَدٰٮنِىۡ رَبِّىۡۤ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ۚ
دِيۡنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبۡرٰهِيۡمَ حَنِيۡفًاۚ وَمَا كَانَ مِنَ
الۡمُشۡرِكِيۡنَ ﴿161﴾

(161) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలుకు : "నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు నాకు రుజుమార్గాన్ని ప్రసాదించాడు. అది దృఢమైన ధర్మం. ఏకాగ్రతతో అవలంబించిన ఇబ్రాహీమ్ విధానం. అతడు ముష్రికుల్లోని వాడు కాడు.

قُلۡ اِنَّ صَلَاتِىۡ وَنُسُكِىۡ وَمَحۡيَاىَ وَمَمَاتِىۡ لِلّٰهِ رَبِّ
الۡعٰلَمِيۡنَۙ ﴿162﴾

(162) ఇలా పలుకు : "నా నమాజ్, నా సకల సమర్పణలు, నా జీవితం, నా మరణం సమస్తమూ సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్‌కే అంకితం.

لَا شَرِيۡكَ لَهٗ ۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرۡتُ وَاَنَا اَوَّلُ
الۡمُسۡلِمِيۡنَ ﴿163﴾

(163) ఆయనకు భాగస్వామి ఎవరూ లేరు. ఇదేవిధంగా నాకు ఆదేశించబడింది. అందరికంటే ముందు విధేయత చూపేవాణ్ని నేనే.

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِىْ رَبًّا وَّهُوَ رَبُّ كُلِّ شَىْءٍ ؕ وَلَا
تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِّزْرَ اُخْرٰى ۚ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿164﴾

وَهُوَ الَّذِىْ جَعَلَكُمْ خَلٰٓئِفَ الْاَرْضِ وَرَفَعَ
بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِىْ مَاۤ
اٰتٰكُمْ ؕ اِنَّ رَبَّكَ سَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖ وَاِنَّهٗ
لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۧ ﴿165﴾ 20 ع 11 7

(164) ఇలా పలుకు : “అల్లాహ్‌ను కాదని నేను వేరే ప్రభువును కోరుకోవాలా, ప్రతిదానికీ ప్రభువు ఆయనే అయినప్పుడు?'' ప్రతి వ్యక్తీ తాను సంపాదించేదానికి తానే బాధ్యుడు. బరువును మోసేవాడెవడూ ఇతరుల బరువును మోయడు. చివరకు మీరంతా మీ ప్రభువు వద్దకే మరలిపోవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీ విభేదాల గురించి మీకు వివరిస్తాడు. (165) ఆయనే మిమ్మల్ని భూమికి ప్రతినిధులుగా చేశాడు. మీలో కొందరికి కొందరిపై ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదించాడు. మీకు ఇచ్చిన వాటితోనే మిమ్మల్ని పరీక్షించాలని. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు శిక్షించటంలో శీఘ్రగామి. అధికంగా మన్నించేవాడూ, కరుణించేవాడు.

151 – 165 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో హలాల్, హరామ్ గురించి ఆదేశించే హక్కు కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉందని బోధించబడింది. తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు కొన్ని వస్తువులను హలాల్‌గా, మరి కొన్నింటిని హరామ్‌గా చేసుకున్న నిర్ణయం చాలా పెద్ద పొరపాటు.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో మానవునికి ఏ ఏ విషయాలు నష్టం కలిగిస్తాయో వాటిని అల్లాహ్ హరామ్‌గా ఆదేశించడం జరిగింది. ఉదా : అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం, తల్లిదండ్రుల అవిధేయత, పేదరికం భయంతో సంతాన హత్య, అశ్లీలం, అధర్మంగా హత్య చేయటం, అనాధల సొమ్ము దోచుకోవటం, కొలతల్లో తూనికల్లో మోసం చేయటం, వాగ్దానభంగం ఇత్యాదివి –

వివరణ : 151వ వాక్యం మరియు దాని ముందు వాక్యాలలో ముష్రికుల “మేము మా తాత ముత్తాతలు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తూ ఉన్నాము. మేము ఇష్టపడిన వాటిని హరామ్‌గా పరిగణిస్తున్నాము. ఇదంతా అల్లాహ్ సంకల్పం వల్లే జరుగుతుంది” అనే వాదన ఖండించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స) ను వాస్తవంగా అల్లాహ్ నిషేధించిన వాటిని పేర్కొనమని ఆదేశించడం జరిగింది. మూడు ఆయత్‌లలో పది ముఖ్యమైన మరియు నిషేధించిన వాటిని పేర్కొనటం జరిగింది.

మొదటి వాక్యంలో అయిదు నిషిద్ధ విషయాల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. 1. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట (ముస్నద్, అహ్మద్, తిర్మిజి, దార్మి) అబూజర్ (ర) ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు, “ఓ ఆదమ్ కుమారుడా! నీవు నన్ను ప్రార్థించినా, వేడుకున్నా నేను క్షమిస్తాను. తెలియక చేసిన పాపాలను క్షమిస్తాను. భూమి నిండా పాపాలుచేసినా దానికి సమానంగా నేను క్షమించగలను. షరతు ఏమిటంటే నీవు ఇతరులను నాకు సాటి కల్పించకూడదు. 2. తల్లిదండ్రుల అవిధేయత : దీన్ని గురించి అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌లో వారిని గురించి ప్రస్తావించి వివరించాడు. అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌లోని చాలా ఆయత్‌లలో తన విధేయత తర్వాత తల్లిదండ్రుల

విధేయతను గూర్చి పేర్కొన్నాడు. బుఖారీ, ముస్లింలలో ఇబ్నె మస్ఊద్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ఒకసారి నేను ప్రవక్త (స)తో సత్కార్యాలలో ఏది ఉత్తమం” అని ప్రశ్నించాను. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : 'నమాజును దాని సమయంలో పాటించడం.' ఆ తరువాత ఏది? అని నేను ప్రశ్నించాను. దానికి సమాధానంగా 'తల్లిదండ్రుల విధేయత' అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఏది? అని నేను అడగ్గా, అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయుట అని సమాధానం ఇచ్చారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6980) (3) సంతాన హత్య : దీన్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ చేయరాదు. అజ్ఞాన కాలంలో అరబ్బులు పేదరికం వల్ల తమ సంతానాన్ని హత్య చేసేవారు. మరియు తమ కూతుళ్ళను అవమానంగా భావించి సజీవ ఖననం చేసేవారు. బుఖారీ, ముస్లింలలో ఇబ్నె మస్ఊద్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ఒకసారి ప్రవక్త (స)తో, 'అన్నింటికంటే మహాపాపం ఏది?' అని ప్రశ్నించారు. దానికి ప్రవక్త (స) అల్లాహ్‌కు ఎవరిని సాటి కల్పించకు. ఎందుకంటే ఆయనే నిన్ను సృష్టించాడు. మళ్ళీ అడిగాను. దానికి సమాధానంగా మీతో పాటు తింటారని మీరు మీ సంతానాన్ని చంపేస్తారా? అని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4117). మేము మీకూ వారికీ ఇద్దరికీ ఆహారాన్ని ప్రసాదిస్తామని అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌లో ఉపదేశించాడు. ఎందుకంటే సేవకుల ఆహారానికి వాళ్ళ యజమానులే బాధ్యులు. (4) అశ్లీలానికి దూరంగా ఉండాలి – వ్యాఖ్యానకర్తలు దీన్ని వ్యభిచారంగా పరిగణిస్తున్నారు. ముగీరా బిన్ షోబా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “సఅద్ బిన్ ఉబాదా ఇలా అన్నారు – “నేను ఒకవేళ నా భార్యను పరాయి మగవానితో చూస్తే ఆమెను కరవాలంతో నరికివేస్తాను.” ఈ విషయం ప్రవక్త (స)కు తెలిసిన వెంటనే ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “మీరు సఅద్ పౌరుషాన్ని శంకిస్తున్నారా? అల్లాహ్ సాక్షి! నేను సఅద్ కన్నా పౌరుషం గలవాడిని. ఇంకా అల్లాహ్ నాకన్నా పౌరుషం గలవాడు. అందువల్లే అల్లాహ్ తఆలా గుప్తమైనా, బహిరంగమైన వ్యభిచారాన్ని మరియు అశ్లీల విషయాలన్నింటినీ నిషేధించాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6866) (5) అధర్మంగా హత్య చేయటం. బుఖారీ, ముస్లిమ్‌లలో ఇబ్నె మస్ఊద్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – ముస్లిం వ్యక్తి రక్తాన్ని అల్లాహ్ నిషేధించాడు. ఎందుకంటే అతను అల్లాహ్ తప్ప ఎవరూ ఆరాధ్యులు లేరని మరియు నేను ప్రవక్తనని సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. కాని ముగ్గురు వ్యక్తులు తప్ప – వివాహిత వ్యభిచారి, ప్రాణానికి బదులు ప్రాణం, ఇస్లాం నుండి వెనుతిరిగిన వ్యక్తి తప్ప.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6370)

152 : నాలుగు రకాలకు చెందిన నిషిద్ధాలు పేర్కొనబడ్డాయి. (1) అనాథల సొమ్మును అధర్మంగా ఖర్చు చేయటం, అనాథల సంరక్షకులకు అనాధల సొమ్ము భద్రత, వ్యాపారంలో వేసి దాన్ని అధికం చేయాలని, మరియు అనాథలు యుక్త వయస్సుకు చేరగానే వారి ధనాన్ని వారికి అప్పగించాలని ఆదేశించబడింది. (2) తూనికల్లో, కొలతల్లో మోసం చేయటం. తీసుకునేటప్పుడు పూర్తిగా తీసుకోవటం, కాని ఇచ్చేటప్పుడు మోసం చేయటం. ఇది నైతికంగా చాలా నీచగుణం. షుఐబ్ (అ) జాతిలో ఈ నీచగుణం ఉండేది. ఇదే వారి నాశనానికి దారితీసింది. ఈనాడు ఈ నీచగుణం సర్వసామాన్యమై పోయింది. అల్లాహ్ మనందరినీ దీన్నుండి కాపాడుగాక! (ఆమీన్). (3) ఆజ్ఞాపాలనలో హెచ్చుతగ్గులు, సూరే నిసాలో అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశించాడు : “ఓ విశ్వాసులారా! న్యాయంగా వ్యవహరించండి. అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు సత్యమైన సాక్ష్యం ఇచ్చేవారవ్వండి. అది మీకు వ్యతిరేకమైనాసరే! లేదా మీ బంధువులదైనా సరే, అల్లాహ్ ఎల్లప్పుడూ న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరించమని ఆదేశిస్తున్నాడు. (4) వాగ్దానాన్ని భంగం చేయుట. చేసిన వాగ్దానానికి వ్యతిరేకంగా చేయటం. అది అల్లాహ్‌తో కాని, లేదా మానవునితోగాని. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

153 : 'హాజా' (ఇది) అనబడింది అంటే, ఖుర్ఆన్ లేదా ఇస్లాం లేదా, దేవుని ఆదేశాలు అని అర్థం. ఇవి ప్రత్యేకంగా ఈ సూరాలో పేర్కొనబడ్డాయి. అవి దేవుని ఏకత్వం, దైవదౌత్యం ఇవే ఇస్లాం యొక్క ముఖ్యమైన ధర్మాలు, వీటిపైనే ఇస్లాం ఆధారపడి ఉంది. ఏ అర్థం తీసుకున్నా దాని భావం ఒక్కటే. ఇంకా ఇందులో “సిరాతె ముస్తఖీమ్”

అని పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ మార్గం, ఖుర్ఆన్ మార్గం, ప్రవక్త (స) మార్గం అందరి మార్గం ఒక్కటే. అందువల్లే ఈ మార్గాన్నే అనుసరించాలి. దీనిపైనే ముస్లిముల వ్యక్తిగత సామూహిక జీవితం ఆధారపడి ఉంది. దీన్ని అవలంబించని ముస్లిం సమాజం వర్గాల్లో చీలిపోయింది. ముస్లిం సమాజాన్ని ఇతర మార్గాలను అనుసరించవద్దని హెచ్చరించబడింది. ఇంకోచోట అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "ధర్మాన్ని స్థాపించండి. అందులో చీలికలు తేకండి." (షూరా) ధర్మంలో విభేదాలకు, చీలికలకు ఎటువంటి అనుమతి లేదు. దీన్ని గురించే ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఈ విధంగా విశదపరిచారు : ప్రవక్త (స) తన చేత్తో ఒక గీతను గీసారు. ఇది సన్మార్గం అని అన్నారు. దానికి ఇరువైపులా గీతలు గీసారు. ఇలా అన్నారు, ఈ మార్గాల్లో షైతాన్ కూర్చొని ఉన్నాడు. వాడు, వాటివైపు ప్రజలను పిలుస్తూ ఉంటాడు. మరల ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్నే పఠించారు. (సహీహ్ ఇబ్నుమాజ : హ.నెం.11) ముస్నద్ అహ్మద్, ఇబ్నె కసీర్‌ల ఉల్లేఖనాల్లో ఇలా ఉంది : "రెండు వైపులా రెండు గీతలు గీసారు. మొత్తం 4 గీతలు గీసారు. వాటిని షైతాన్ మార్గాలుగా చూపారు. కాని ఈనాడు కూడా చాలామంది రుజుమార్గం ఒకటి కాదు, 4 ఉన్నాయి అని అంటున్నారు. నాలుగు మార్గాలూ రుజుమార్గాలే అంటున్నారు. అయితే అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశిస్తున్నాడు : "సత్యం తరువాత మార్గవిహీనత తప్ప ఇంకేముంటుంది." (యూనుస్ : 32)

158 : ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేసి, ముహమ్మద్ (స) దైవదౌత్యం ప్రసాదించి, మా బాధ్యతను మేము పూర్తి చేసామని చెప్పబడింది. దీని తరువాత కూడ వీళ్ళు అజ్ఞానాంధకారాల నుండి వేరు కాకపోతే వీళ్ళు వీరి వద్దకు దైవదూత రావాలని, లేదా వారి ప్రభువు వారి వద్దకు రావాలని, లేదా అల్లాహ్ సూచన ఏదైనా రావాలని వేచి ఉండి, ఇలా చేస్తున్నారు అంటే చాలా తెలివి తక్కువ పని చేస్తున్నట్లే. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సూచన ప్రత్యక్షమైన తరువాత విశ్వసించుట, పశ్చాత్తాపపడటం అనేవి స్వీకరించబడవు. ఒక సహీ హదీసులో ఇలా ఉంది. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "సూర్యుడు పడమర నుండి ఉదయించనంతవరకు ప్రళయం రాదు. అలా జరిగినప్పుడు ప్రజలు విశ్వసించడం ప్రారంభిస్తారు." మరల ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు : "అప్పుడు విశ్వసించటం వారికి ఏమాత్రం లాభం చేకూర్చదు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4269) అంటే అప్పుడు తిరస్కారి ఇస్లాం స్వీకరిస్తే స్వీకరించబడదు. పాపాత్ముడు పశ్చాత్తాపపడినా, క్షమాపణ కోరినా అతని మొర ఆలకించబడదు. ఈ సూచన తరువాత సత్కార్యం స్వీకరించబడదు. హదీసుల్లో కూడా దీన్ని గురించి వివరించబడింది. ఈ హదీసులో విశ్వసించని వారికి, పశ్చాత్తాపపడని వాళ్ళకు హెచ్చరించబడింది.

160 : అల్లాహ్ అనుగ్రహాల గురించి, ఆయన ప్రసాదాలను గురించి వివరించబడింది. ఇవి కేవలం విశ్వాసులకే లభిస్తాయి. వారికి ఒక దానికి పదింతలు పుణ్యం ప్రసాదిస్తాడు. ఇది కనిష్ఠ ప్రతిఫలం. ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసులో కొన్ని సత్కార్యాలకు వందరెట్లు, వెయ్యిరెట్లు, లక్షరెట్లు వరకు అధికం చేసి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుందని వివరణలో ఉన్నాయి. పాపాలు చేసి ఉండి, పశ్చాత్తాపం పడకుండా ఉండి, సత్కార్యాలు పాపాలకన్నా తక్కువగా ఉండి, అల్లాహ్ కరుణ లభించకుండా ఉండి ఉంటే అల్లాహ్ వారి పాపాలకు తగినట్లుగానే శిక్షిస్తాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# సూరతుల్ ఆరాఫ్ పరిచయం

సూరె అన్ ఆమ్‌లో ఖురైషులను ఇస్లాం వైపునకు బలమైన సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా ఆహ్వానించడం జరిగింది. ఇంకా కేవలం అల్లాహ్‌ను పూజించడమే ఇబ్రాహీమ్ మతమని చెప్పబడింది. ఎందుకంటే ఇబ్రాహీం కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించేవారు. విగ్రహాలను ఆరాధించేవారు కారు అని ఉపదేశించడం జరిగింది. సూరె ఆరాఫ్‌లో "ఓ అరబ్బులారా! అల్లాహ్ మీ నుండే మీ వద్దకు ఒక ప్రవక్తను పంపించాడు. కాబట్టి కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి, విగ్రహాలను పూజించకండని ఇబ్రాహీమ్ మతాన్నే గుర్తుచేస్తున్నాడు. మళ్ళీ మీరు ఒకవేళ విగ్రహారాధనను, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడాన్ని అవలంబిస్తే ఏ విధమైన శిక్ష మీ కంటే ముందు జాతులపై వచ్చిందో అలాంటిదే మీపై కూడా వచ్చిపడుతుంది. ఉదా : నూహ్ జాతి, హూద్ జాతి, సాలెహ్ జాతి, లూత్ జాతి, షుఐబ్ జాతి.

ఆ జాతుల వారు తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. ఇంకా దేవుని ఏకత్వాన్ని తిరస్కరించారు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడంలో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారిపై శిక్షను అవతరింపజేసాడు. వెంటనే వాళ్ళు నాశనం అయిపోయారు. సూరె ఆరాఫ్‌లో ఆహ్వానించటం కన్నా హెచ్చరికకే అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వటం జరిగేది. అంటే విగ్రహారాధకులను "ఒకవేళ మీరు విగ్రహారాధనను వీడకపోతే దైవశిక్షకు గురయ్యారనే అనుకోండి" అని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఆ దైవ శిక్ష మీపై ఎప్పుడైనా రావచ్చు, రాత్రయినా, పగలయినా, మీరు పడుకున్నప్పుడైనా, మిమ్మల్ని అల్లాహ్ శిక్ష నుండి రక్షించడం ఎవరి తరమూకాదు. ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 206 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి.

## 7. అల్ ఆరాఫ్

**ఆయత్‌లు : 206** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ మీమ్ సాద్. (2) ఇది ఒక గ్రంథం, నీ వైపునకు అవతరింపజేయబడింది. కనుక ఓ ప్రవక్తా! దీనిని గురించి నీ మనస్సులో ఎలాంటి అనుమానమూ ఉండరాదు. దీనిద్వారా నీవు హెచ్చరించాలనీ, ఇంకా విశ్వాసులకు హితోపదేశం కావాలనీ దీని ఉద్దేశం. (3) ప్రజలారా! మీ ప్రభువు తరఫు నుండి మీపై అవతరింపజేయబడిన దానిని అనుసరించండి. మీ ప్రభువును కాదని ఇతర సంరక్షకులను అనుసరించకండి – కాని మీరు చాలా స్వల్పంగా హితబోధను స్వీకరిస్తున్నారు. (4) మేము నాశనం చేసిన నగరాలు చాలా ఉన్నాయి. వాటిపై మా శిక్ష హఠాత్తుగా రాత్రి సమయంలో విరుచుకు పడింది లేదా పగటి సమయంలో వారు విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండగా వచ్చిపడింది. (5) మా శిక్ష వారిపై వచ్చిపడినప్పుడు, వారి నోటినుండి “నిజంగానే మేము దుర్మార్గులం” అనే రోదన తప్ప మరేమీ రాలేదు. (6) మేము ఎవరి వద్దకు ప్రవక్తలను పంపామో, వారిని మేము ప్రశ్నిస్తాము. ఇంకా ప్రవక్తలను కూడా ప్రశ్నిస్తాము. (7) స్వయంగా మేమే మొత్తం గాథను సంపూర్ణ జ్ఞానంతో వారి ముందు పెడతాము. మేము ఎంతమాత్రం అదృశ్యంగా లేము. (8) బరువు ఆ రోజున సత్యానిదే అవుతుంది. ఎవరి తూనిక పళ్ళాలు బరువుగా ఉంటే వారే సాఫల్యం పొందేవారు. (9) మరి ఎవరి తూనిక పళ్ళాలు తేలికగా ఉంటాయో వారే తమను తాము నష్టానికి గురిచేసుకునేవారు. ఎందుకంటే, వారు మా ఆయతులను అన్యాయంగా ప్రవర్తించారు.

آياتها 206 — 7 سورة الأعراف مكية — ركوعاتها 24

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓمّٓصٓ ﴿1﴾
كِتٰبٌ اُنْزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِيْ صَدْرِكَ حَرَجٌ
مِّنْهُ لِتُنْذِرَ بِهٖ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿2﴾
اِتَّبِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا
مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿3﴾
وَكَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا فَجَآءَهَا بَاْسُنَا بَيَاتًا اَوْ
هُمْ قَآئِلُوْنَ ﴿4﴾
فَمَا كَانَ دَعْوٰىهُمْ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَآ اِلَّآ اَنْ
قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿5﴾
فَلَنَسْـَٔلَنَّ الَّذِيْنَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ
الْمُرْسَلِيْنَ ۙ ﴿6﴾
فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَّمَا كُنَّا غَآئِبِيْنَ ﴿7﴾
وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذِ ِالْحَقُّ ۚ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿8﴾
وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا
اَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَظْلِمُوْنَ ﴿9﴾

وَلَقَدۡ مَكَّنّٰكُمۡ فِى الۡاَرۡضِ وَجَعَلۡنَا لَـكُمۡ فِيۡهَا
مَعَايِشَ‌ ؕ قَلِيۡلًا مَّا تَشۡكُرُوۡنَ ﴿10﴾
ع 1 10 8
وَلَقَدۡ خَلَقۡنٰكُمۡ ثُمَّ صَوَّرۡنٰكُمۡ ثُمَّ قُلۡنَا
لِلۡمَلٰٓـئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ ‌ۖ فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ
اِبۡلِيۡسَ ؕ لَمۡ يَكُنۡ مِّنَ السّٰجِدِيۡنَ ﴿11﴾
قَالَ مَا مَنَعَكَ اَلَّا تَسۡجُدَ اِذۡ اَمَرۡتُكَ‌ ؕ قَالَ اَنَا
خَيۡرٌ مِّنۡهُ‌ ۚ خَلَقۡتَنِىۡ مِنۡ نَّارٍ وَّخَلَقۡتَهٗ مِنۡ
طِيۡنٍ ﴿12﴾
قَالَ فَاهۡبِطۡ مِنۡهَا فَمَا يَكُوۡنُ لَـكَ اَنۡ تَتَكَبَّرَ
فِيۡهَا فَاخۡرُجۡ اِنَّكَ مِنَ الصّٰغِرِيۡنَ ﴿13﴾
قَالَ اَنۡظِرۡنِىۡۤ اِلٰى يَوۡمِ يُبۡعَثُوۡنَ ﴿14﴾
قَالَ اِنَّكَ مِنَ الۡمُنۡظَرِيۡنَ ﴿15﴾
قَالَ فَبِمَاۤ اَغۡوَيۡتَنِىۡ لَاَقۡعُدَنَّ لَهُمۡ صِرَاطَكَ
الۡمُسۡتَقِيۡمَ ﴿16﴾
ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمۡ مِّنۡۢ بَيۡنِ اَيۡدِيۡهِمۡ وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ
وَعَنۡ اَيۡمَانِهِمۡ وَعَنۡ شَمَآئِلِهِمۡ‌ ؕ وَلَا تَجِدُ
اَكۡثَرَهُمۡ شٰكِرِيۡنَ ﴿17﴾
قَالَ اخۡرُجۡ مِنۡهَا مَذۡءُوۡمًا مَّدۡحُوۡرًا‌ ؕ لَمَنۡ
تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ لَاَمۡلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنۡكُمۡ
اَجۡمَعِيۡنَ ﴿18﴾

(10) మేము మిమ్మల్ని భూమిపై అధికారాలతో నివసింపజేశాము. మీ కొరకు ఇక్కడ ఉపాధి వసతులను ఏర్పాటు చేశాము. కాని మీరు బహు స్వల్పంగానే కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నారు.

(11) మేము మిమ్మల్ని సృష్టించాము. తరువాత మిమ్మల్ని తీర్చిదిద్దాము. ఆ తరువాత ఆదముకు సాష్టాంగపడండి అని దైవదూతలను ఆజ్ఞాపించాము. వెంటనే వారందరూ సాష్టాంగపడ్డారు. కాని ఇబ్లీసు మాత్రం సాష్టాంగపడలేదు. (12) అల్లాహ్ ఇంకా ప్రశ్నించాడు, "నిన్ను నేను ఆదేశించినప్పటికీ సాష్టాంగం నుండి నిన్ను నిరోధించింది ఏది?" ఇలా అన్నాడు : "నేను అతడికంటే ఉన్నతుణ్ణి. నీవు నన్ను అగ్నితో సృష్టించావు. అతణ్ణి మాత్రం మట్టితో సృష్టించావు." (13) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : "అయితే సరే, ఇక్కణ్ణుంచి కిందకు దిగు. ఇక్కడ గర్వంగా మాట్లాడే హక్కు నీకు ఎంతమాత్రం లేదు. అందువల్ల ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపో. నిశ్చయంగా నీవు నీచమైన వాడవు." (14) ఇలా అన్నాడు : "వారందరూ లేపబడే రోజు వరకు నాకు గడువు నివ్వు." (15) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : "నీకు గడువు ఇవ్వబడుతుంది." (16) ఇలా అన్నాడు : "నీవు నన్ను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసినట్లు నేను కూడా నీ రుజుమార్గంపై వీరికొరకు మాటువేసి కూర్చుంటాను.

(17) ముందూ, వెనుకా, కుడీ, ఎడమ వైపుల నుండీ వారిని చుట్టుముట్టుతాను. నీవు వారిలో అధికులను కృతజ్ఞులుగా పొందవు."

(18) ఇలా సెలవిచ్చాడు : "వెళ్ళిపో ఇక్కణ్ణుంచి, నీచుడవై, అవమానితుడవై. వారిలో నిన్ను అనుసరించే వారందరితో నిన్ను కలిపి నరకాన్ని నింపుతాను."

(19) ఓ ఆదమ్! నీవూ, నీ భార్యా, ఇద్దరూ స్వర్గంలో నివసించండి. ఎక్కడ ఏది మీ మనస్సు కోరినా దానిని తినండి. కాని ఈ వృక్షం దరిదాపులకు కూడా పోవద్దు. పోతే, దుర్మార్గులలో కలసిపోతారు."

(20) తరువాత షైతాను వారిని ప్రేరేపించాడు, పరస్పరం గుప్తంగా ఉన్న వారి మర్మాంగాలను వారి ముందు బహిర్గతం చేసేందుకు. వాడు వారితో ఇలా అన్నాడు : "మీ ప్రభువు మిమ్మల్ని ఈ వృక్షం వద్దకు పోవద్దని వారించటానికి కారణం, మీరు దైవదూతలు అయిపోతారనేదే లేదా మీకు శాశ్వత జీవితం లభిస్తుందనేదే." (21) ఇంకా వాడు ప్రమాణం చేసి వారితో : "నేను మీ నిజమైన శ్రేయోభిలాషిని" అని అన్నాడు. (22) ఈ విధంగా వారిద్దరినీ తన వైపునకు త్రిప్పుకున్నాడు. చివరకు వారు ఆ వృక్షాన్ని రుచిచూడగానే, వారి మర్మాంగాలు వారిముందు ప్రత్యక్షమయ్యాయి. వెంటనే వారు తమ శరీరాలను ఆకులతో కప్పుకోసాగారు. వారి ప్రభువు వారిని పిలిచి ఇలా అన్నాడు : "నేను మిమ్మల్ని ఆ చెట్టువద్దకు పోవద్దని వారించలేదా? షైతాను మీకు బహిరంగ శత్రువని" చెప్పలేదా? (23) వారు ఉభయులూ ఇలా వేడుకున్నారు : "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మేము అన్యాయం చేసుకున్నాము. నీవు గనక మమ్మల్ని మన్నించకపోతే, కనికరించకపోతే మేము నిశ్చయంగా సర్వనాశనం అయిపోతాము."

(24) అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు : "దిగిపోండి, మీరు పరస్పరం శత్రువులు. ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు మీకు భూమిలోనే నివాసమూ ఉపాధి సదుపాయాలూ ఉంటాయి." (25) ఇలా అన్నాడు : "మీరు అక్కడే బ్రతకాలి, అక్కడే చావాలి. చివరకు అక్కడి నుంచే వెలికి తీయబడతారు."

وَيٰۤاٰدَمُ اسۡكُنۡ اَنۡتَ وَزَوۡجُكَ الۡجَـنَّةَ فَكُلَا مِنۡ
حَيۡثُ شِئۡتُمَا وَلَا تَقۡرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوۡنَا
مِنَ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿19﴾
فَوَسۡوَسَ لَهُمَا الشَّيۡطٰنُ لِيُبۡدِىَ لَهُمَا مَا وٗرِىَ
عَنۡهُمَا مِنۡ سَوۡاٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهٰٮكُمَا رَبُّكُمَا
عَنۡ هٰذِهِ الشَّجَرَةِ اِلَّاۤ اَنۡ تَكُوۡنَا مَلَـكَيۡنِ اَوۡ
تَكُوۡنَا مِنَ الۡخٰلِدِيۡنَ ﴿20﴾
وَقَاسَمَهُمَاۤ اِنِّىۡ لَـكُمَا لَمِنَ النّٰصِحِيۡنَ ۙ ﴿21﴾
فَدَلّٰٮهُمَا بِغُرُوۡرٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتۡ
لَهُمَا سَوۡاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخۡصِفٰنِ عَلَيۡهِمَا مِنۡ
وَّرَقِ الۡجَـنَّةِ ؕ وَنَادٰٮهُمَا رَبُّهُمَاۤ اَلَمۡ اَنۡهَكُمَا عَنۡ
تِلۡكُمَا الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَّـكُمَاۤ اِنَّ الشَّيۡطٰنَ لَـكُمَا
عَدُوٌّ مُّبِيۡنٌ ﴿22﴾
قَالَا رَبَّنَا ظَلَمۡنَاۤ اَنۡفُسَنَا ۫ وَاِنۡ لَّمۡ تَغۡفِرۡ لَنَا
وَتَرۡحَمۡنَا لَنَكُوۡنَنَّ مِنَ الۡخٰسِرِيۡنَ ﴿23﴾
قَالَ اهۡبِطُوۡا بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَـكُمۡ فِى
الۡاَرۡضِ مُسۡتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيۡنٍ ﴿24﴾
قَالَ فِيۡهَا تَحۡيَوۡنَ وَفِيۡهَا تَمُوۡتُوۡنَ وَمِنۡهَا
تُخۡرَجُوۡنَ ۧ ﴿25﴾ ع 2 15 9

(26) ఓ ఆదము సంతానమా! మేము మీపై దుస్తులను అవతరింపజేశాము. అవి మీ మర్మాంగాలను కప్పుతాయి. మీ అలంకరణకు సాధనంగా ఉంటాయి. అయితే భయభక్తుల దుస్తులే మంచి దుస్తులు. ఇది అల్లాహ్ సూచనలలోని ఒక సూచన. ప్రజలు దీనిద్వారా హితబోధను గ్రహిస్తారని! (27) ఓ ఆదము సంతానమా! షైతాను మీ మాతాపితరులను స్వర్గం నుంచి బహిష్కరింపజేసినట్లు వారి మర్మాంగాలు పరస్పరం బహిర్గతం కావటానికి వారి వస్త్రాలను, వారిపైనుండి తొలగింపచేసినట్లు మళ్ళీ మిమ్మల్ని వాడు ఆపదకు గురిచెయ్యటం అనేది జరగకూడదు. వాడూ, వాడి సహచరులూ, మీరు వారిని చూడలేని ప్రదేశం నుండి మిమ్మల్ని చూస్తారు. మేము ఈ షైతానులను విశ్వసించని వారి కొరకు సంరక్షకులుగా చేశాము. (28) ఏదైనా సిగ్గుమాలిన పని చేసినప్పుడు, వీళ్ళు ఏమంటారంటే, "ఈ పద్ధతినే మా తాత ముత్తాతలు అవలంబిస్తూ ఉండగా మేము చూశాము. ఇలా చెయ్యండి అని అల్లాహ్యే మమ్మల్ని ఆదేశించాడు." ఇలా అను : "అశ్లీలమైన పనిని అల్లాహ్ ఎన్నడూ ఆదేశించడు. మీకు తెలియని వాటిని గురించి మీరు అల్లాహ్కు అంటగడుతున్నారేమిటి? (29) ఇలా అను : "నా ప్రభువు సత్యాన్ని గురించి ఆదేశించాడు. ఇంకా మీరు ప్రతి ఆరాధనలో మీ ముఖాన్ని సరిగ్గా ఉంచుకోండి, ఆయన్నే వేడుకోండి, ధర్మాన్ని ఆయనకే అంకితం చేస్తూ, ఆయన మిమ్మల్ని పుట్టించిన విధంగానే మళ్ళీ మీరు పుట్టించబడతారు. (30) అల్లాహ్ ఒక వర్గానికి రుజుమార్గం ప్రసాదించాడు, ఇంకో వర్గానికి మార్గభ్రష్టత్వం పట్టుకుంది. ఎందుకంటే, వారు అల్లాహ్కు బదులుగా షైతానులను తమ సంరక్షకులుగా చేసుకున్నారు. అయినా వారు "మేము రుజుమార్గంలోనే ఉన్నాము" అనే భావిస్తున్నారు.

يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُّوَارِيْ
سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا ؕ وَلِبَاسُ التَّقْوٰى ۙ ذٰلِكَ
خَيْرٌ ؕ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ
يَذَّكَّرُوْنَ ﴿26﴾
يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَآ اَخْرَجَ
اَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا
لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ؕ اِنَّهٗ يَرٰىكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهٗ مِنْ
حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ؕ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ
اَوْلِيَآءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿27﴾
وَاِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً قَالُوْا وَجَدْنَا عَلَيْهَآ اٰبَآءَنَا
وَاللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَا ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَاْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ ؕ
اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿28﴾
قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۣ وَاَقِيْمُوْا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ
كُلِّ مَسْجِدٍ وَّادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ؕ كَمَا
بَدَاَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ؕ ﴿29﴾
فَرِيْقًا هَدٰى وَفَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ ؕ
اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿30﴾

يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَّكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْاۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِيْنَ ۧ ﴿31﴾ ع 3 6 10
قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْٓ اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ
وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِؕ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِؕ كَذٰلِكَ
نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿32﴾

(31) ఓ ఆదము సంతానమా! ప్రతి ప్రార్థనా సమయంలో మీ వస్త్రాలంకరణపట్ల శ్రద్ధ వహించండి. తినండి, త్రాగండి, హద్దులు మీరకండి. అల్లాహ్ హద్దులు మీరే వారిని ప్రేమించడు. (32) ఇలా అను : "అల్లాహ్ తన దాసుల కొరకు ప్రభవింపజేసిన సుందరమైన వస్త్రాలను పరిశుద్ధ వస్తువులను నిషేధించినది ఎవరు? ఇలా అను : ఇవన్నీ ఇహపరాల్లో కేవలం విశ్వాసుల కొరకే, ఈ విధంగా మేము మా సూచనలను జ్ఞానం ఉన్న వారికొరకు విశదపరుస్తున్నాము.

ఆరాఫ్ సూరా 1 – 30 ఆయత్‌ల వివరణ

వ్యాఖ్యానం : సూరె ఆరాఫ్ మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇది ఖుర్ఆన్ సూరాల్లో ఏడవది. ఇందులో 206 వాక్యాలు, 24 రుకూలు గలవు. ఆరాఫ్ అంటే ఎత్తయిన ప్రదేశం లేదా కట్టడము అని అర్థం. 47, 146 వాక్యాల్లో ఆరాఫ్‌లో ఉన్న వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. సూరె అన్ ఆమ్ అవతరించబడినపుడే సూరె ఆరాఫ్ కూడా అవతరించబడింది. అయితే ఏది ముందు అవతరించిందనే విషయం మాత్రం చెప్పలేం. కాని పరిశీలిస్తే మాత్రం రెండు ఒకే సమయంలో అవతరించబడ్డాయని తెలుస్తుంది. సూరె అన్ ఆమ్, సూరె ఆరాఫ్ రెండూ వివరణాత్మకమైన సూరాలు, ఇక్కడ మక్కీ సూరాల అవతరణకు కారణాలను ప్రస్తావించటం తప్పనిసరి అనిపిస్తుంది. మదనీ సూరాలు కొంచెం ప్రయత్నిస్తే వాటి అవతరణా కారణాలు, కాలాలు తెలుసుకోవచ్చును.

ఇంకా చాలా సూరాల వివరాలు అయితే ప్రామాణిక హదీసుల్లో చాలా సులభంగా లభిస్తాయి. కాని మక్కీ సూరాల గురించి మన వద్ద పూర్తి వివరాలు లేవు. తెలిసినా అవి చాలా తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నాయి. ఎందుకంటే ఆ కాలం తేదీలు, దినాలు వివరంగా లిఖించబడి లేవు. అందువల్ల మక్కీ సూరాల గురించి చారిత్రక ఆధారాలకన్నా వాటి కారణాల వైపు సూచనలిచ్చే ఆధారాలను మాత్రమే నమ్మవలసివస్తుంది. వీటి ద్వారానే ఒక వాక్యం గురించైనా లేదా ఒక సూరా గురించైనా మనం ఇది ఫలానా తేదీన లేదా, ఫలానా సందర్భంలో లేదా ఫలానా రోజు అవతరించబడింది అని ఖచ్చితంగా చెప్పలేము. సాధ్యమైనంత వరకు ఒక వైపు మక్కీ సూరాల లోపలి ఆధారాలు, మరొకవైపు ప్రవక్త (స) మక్కి జీవితాన్ని ముందు ఉంచి రెంటిపై విచారించి ఏ సూరాకు ఏ కాలంతో సంబంధం ఉంది? అని నిర్ణయిస్తాము. ఇలాంటి ఆలోచనా విధానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రవక్త (స) మక్కీ జీవితాన్ని గురించి ఆలోచిస్తే ఇస్లాం సందేశం రీత్యా మనకు నాలుగు కాలాలు కనబడతాయి. (1) మొదటి కాలం దైవదౌత్యం నుండి దౌత్య ప్రచారం వరకు, సుమారు మూడు సంవత్సరాలు, ఇందులో సందేశ ప్రచారం రహస్యంగా ప్రత్యేక వ్యక్తులకు చేయడం జరిగేది. ఈ విషయం మక్కాలోని సామాన్యులకు తెలిసేది కాదు. (2) రెండవ కాలం దైవదౌత్య ప్రచారం నుండి అత్యాచారాలు, దుర్మార్గాలు, అల్లర్లు ప్రారంభం వరకు – సుమారు రెండు సంవత్సరాల వరకు ఈ కాలంలో మొదట వ్యతిరేకత మొదలయింది. ఆ తరువాత తిరస్కారంగా రూపుదాల్చింది.

క్రమంగా హేళన, ఎగతాళి, అపోహలు, తిట్లు, అబద్ధపు అభాండాలు, ధిక్కారం, బహిష్కరణ వరకు పరిస్థితి వచ్చింది. చివరికి పేద, అనాథ, బలహీనులైన ముస్లింలు హింసకు గురయ్యారు. (3) మూడవ రకం కష్టాలు

ప్రారంభం (దైవదౌత్యం) నుండి అబూతాలిబ్ మరియు ఖదీజా మరణం వరకు (దైవదౌత్యం 10) సుమారు 5 లేక 6 సంవత్సరాలు, ఇందులో వ్యతిరేకత చాలా తీవ్రరూపం దాల్చింది. చాలామంది ముస్లిములు అవిశ్వాసుల అత్యాచారాలను, దుర్మార్గాలను భరించలేక అబిసీనియా (ఇథియోపియా) వైపు వలసపోయారు. ప్రవక్త (స) మరియు ఆయన కుటుంబ సభ్యులతో, ఇతర ముస్లిములతో వారు సామాజిక, ఆర్థిక సంబంధాలను త్రెంచుకున్నారు. (సంఘ బహిష్కరణకు గురిచేశారు). ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో, స్నేహితులతో కలసి షోబె అబీతాలిబ్‌లో (బంధించి) ఉంచబడ్డారు. (4) నాల్గవ రకం (దైవదౌత్యం) 10 నుండి దైవదౌత్యం 13 వరకు, సుమారు మూడు సంవత్సరాలు. ఇది ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులకు కఠినమైన కష్టకాలంగా పరిణమించింది. మక్కాలో జీవించటం దుర్భరమైపోయింది. తాయిఫ్ వెళ్ళారు. అక్కడ కూడా రక్షణ లభించలేదు. హజ్ కాలంలో ప్రతి తెగవారితో ఇస్లాం స్వీకరించమని మరియు తనకు సహాయం చేయమని ప్రాధేయపడేవారు. కాని అన్ని వైపుల నుండి తిరస్కారమే ఎదురయింది. ఇటు మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ని చంపటానికి లేదా బంధించటానికి, లేదా ఆయన్ని బహిష్కరించటానికి కుట్రలు పన్నుతున్నారు. చివరికి అల్లాహ్ దయవలన అన్సార్ల హృదయాలు ఇస్లాం కొరకు తెరుచుకున్నాయి. వారి ఆహ్వానంపై ప్రవక్త (స) మదీనా వలసపోయారు. ప్రతికాలంలో అవతరించబడిన సూరాలు అంశాలరీత్యా, వివరించే పద్ధతి రీత్యా, ఇతర సూరాలకన్నా భిన్నంగా ఉంటాయి. వీటిలో చాలా స్థానాల్లో కొన్ని సూచనలు కారణాలను కాలాలను సూచిస్తాయి. ప్రతి కాలం యొక్క ప్రత్యేకతల ప్రభావం ఆ కాలంలో అవతరించబడిన ఆయత్‌లలో చాలా వరకు కనబడుతుంది. ఈ సూరా ప్రధానాంశం దైవదౌత్యం. వెనుకటి సూరాలో ఏకత్వం గురించి చర్చించబడింది. తిరస్కారులను దైవప్రవక్తకు విధేయులయ్యేటట్లు వారిని వత్తిడికి గురిచేయటమే ఇందలి ప్రధానమైన విషయం.

2వ ఆయత్ : ఈ వాక్యం ద్వారా ప్రవక్త (స)ను నిర్భయంగా తన బాధ్యత నిర్వర్తించమని ప్రోత్సహించటం జరిగింది. ఈ కాలంలో అవిశ్వాసులు వ్యతిరేకతను తమ ప్రధాన లక్ష్యంగా చేసుకున్నారు. అవిశ్వాసులు తమకు సాధ్యమైన అన్ని మార్గాలను అవలంబించటానికి సిద్ధమయ్యారు. ఈ గ్రంథం ద్వారా తీర్పుదినం గురించి వివరంగా తెలుపమని, వాళ్ళు విశ్వసిస్తారు, విశ్వసించరు – ఈ విషయం గురించి మిమ్మల్ని ప్రశ్నించటం జరగదని, మీపై కేవలం సందేశాన్ని అందజేయవలసిన బాధ్యత మాత్రమే ఉందని ప్రవక్త (స)కు తెలుపటం జరిగింది.

4, 5వ వాక్యాల్లో అల్లాహ్‌శిక్ష రాత్రి సమయంలోనూ రావచ్చు, పగటి సమయంలోనూ రావచ్చు. ఏ సమయంలో వచ్చినా దాన్ని ఎవరూ ఆపలేరు, దాన్నుండి ఎవరూ తప్పించుకోలేరు. కేవలం అల్లాహ్ రక్షించిన వారే తప్పించుకోగలరు అని ఇక్కడ ఖురైషులను హెచ్చరించటం జరిగింది. ఎన్నో జాతులపై రాత్రి వేళైనా లేదా పగటి వేళైనా అల్లాహ్ ఎప్పుడు తలచుకుంటే అప్పుడే శిక్షను పంపడం జరిగింది. అవి నాశనం చేయబడ్డాయి. వారిలో ఎవరూ అల్లాహ్‌కు ఎదురుగా నిలబడలేకపోయారు. ఇంకా ప్రతి జాతివారు తమ నేరాన్ని ఒప్పుకుంటూ తమ్ము తాము దైవశిక్షకు గురిచేసుకున్నారు. ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఒకవేళ మీరు కూడా ఈ అవతరించబడిన దానిని అనుసరించకపోతే మీ పర్యవసానం కూడా ఇదే అవుతుంది అని హెచ్చరించబడింది. 6వ వాక్యంలో ఉమ్మతీలను "మీ వద్దకు ప్రవక్తలు వచ్చారా? వారు మీకు మా సందేశాన్ని అందించారా?" అని ప్రశ్నించబడుతుంది. అక్కడ వాళ్ళు ఇలా సమాధానమిస్తారు: "ఓ అల్లాహ్! నిస్సందేహంగా నీ ప్రవక్తలు మా వద్దకు వచ్చారు కాని మా జాతకం బాగులేక మేము వారిని అనుసరించలేదు." ఇంకా, ప్రవక్తలను ఇలా ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది, "మీరు మా సందేశాన్ని మీ ఉమ్మతీలకు అందజేసారా? వారు దాని పట్ల ఏ విధంగా ప్రవర్తించారు?"

ప్రవక్తలు ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తారు. 8, 9 వాక్యాలలో సత్కార్యాలను, దుష్కార్యాలను తూచే విషయాన్ని గురించి తెలుపబడింది. ఇది తీర్పుదినంనాడు జరుగుతుంది. దీన్ని గురించి ఖుర్‌ఆన్‌లో చాలాచోట్ల పేర్కొనడం

జరిగింది. హదీసుల్లో కూడా చాలా చోట్ల దీని ప్రస్తావన వచ్చింది. దీని అర్థం ఏమిటంటే కర్మలు తూనికలో తూయబడతాయి. ఎవరి సత్కార్యాల పళ్ళెం బరువుగాఉంటుందో వారే సాఫల్యం పొందుతారు. ఎవరి సత్కార్యాల పళ్ళెం తేలికగా ఉంటుందో వారు సాఫల్యం పొందరు. ఈ కార్యాలు ఎలా తూయబడతాయి? ఎందుకంటే ఇవి ఘనపదార్థాలు కావు. వాటికి ఆకారం లేదు, ఈ విషయంలో ఒకరి అభిప్రాయం ఏమిటంటే అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు వాటికి శారీరక ఆకారం కల్పించి వాటిని తూయడం జరుగుతుంది. రెండవ అభిప్రాయం ఏమిటంటే వారి కర్మలు వ్రాయబడి ఉన్న చిట్టాలు తూయబడతాయి. మూడవ అభిప్రాయం ఏమిటంటే ఆ కర్మలు చేసిన వారినే తూయడం జరుగుతుంది. ఈ అభిప్రాయాలన్నింటికీ సహీ హదీసుల్లో సరైన సాక్ష్యాధారాలూ ఉన్నాయి. అందువల్ల ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ఈ మూడూ సాధ్యం కావచ్చు అని అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఏది ఏమైనా త్రాసు, పాపపుణ్యాలు తూయబడటం అనేది ఖుర్ఆన్ హదీసుల్లో సత్యమని ధృవీకరించబడింది. దీన్ని తిరస్కరించేవారు దీన్ని గురించి కల్పనలు చేసేవారు మార్గభ్రష్టతకు గురవుతారు. అయితే ఈ ఆధునిక యుగంలో దీన్ని ఎంతమాత్రం తిరస్కరించలేము. ఆకారం, ఘనరూపం, బరువులేని వస్తువులను కూడా తూయటం జరుగుతుంది. 10వ వాక్యంలో అల్లాహ్ తన లెక్కలేని అనుగ్రహాలను గుర్తుచేసి తన దాసులను తన ఆజ్ఞాపాలన చేయాలని, నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండాలని ఉపదేశించాడు. సృష్టికర్త మానవుల కొరకు భూమిని శాంతి భద్రతల నిలయంగా చేసాడు. దానిపై పర్వతాలను నియమించాడు. నదులను ప్రవహింపజేశాడు. సుందరమైన భవనాలు నిర్మించటం నేర్పాడు. భూమిపై ఉండే వస్తువుల, జంతువుల వినియోగాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసాడు. ఆహార పానీయాల ఏర్పాటు చేసాడు. వీటిని అనుభవిస్తూ మానవుడు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలపాలి. ఇంకా అతన్ని అధికంగా ప్రార్థిస్తూ ఉండాలి. కాని వాస్తవమేమిటంటే, చాలామంది మానవులు చాలా స్వల్పంగా కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నారు.

11వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ) గౌరవాన్ని ఉన్నత స్థానాన్ని, ప్రత్యేకతలను పేర్కొన్న తరువాత సర్వ మానవాళిని ఇబ్లీసు వారి బద్ధశత్రువు అని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఇబ్లీసు ఆదమ్(అ) కాలం నుండే వారి, వారి సంతానం పట్ల ఈర్ష్యా భావం కలిగి ఉన్నాడు. ఇంకా వారిని ఇహపరాల రీత్యా నష్టపరిచే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. అందువల్ల వాడినుండి తమ్ము తాము కాపాడుకోవడం తప్పనిసరి, వాక్యంలో (ఖలఖ్‌నాకుమ్) అని బహువచనాన్ని ఉపయోగించటం జరిగింది. కాని ఆదమ్(అ)ని ఉద్దేశించి ఉంది. అంటే ఆదమ్ (అ), మానవులందరికీ తండ్రివంటివారు. అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ)ని మట్టితో తన చేతులతో సృష్టించి మానవ రూపం ప్రసాదించిన తరువాత ఆయనలో ఆత్మను ఊదాడు. ఆ తరువాత దైవదూతలందరినీ ఆయనకు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయమని ఆదేశించాడు. వెంటనే దైవదూతలందరూ సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు. కాని ఇబ్లీసు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయడానికి తిరస్కరించాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ "నేను సజ్దా చేయమని ఆదేశించినా నిన్ను సజ్దా చేయకుండా ఆపిందెవరు?" అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు ఇబ్లీసు ఇలా అన్నాడు, "నేను అతనికన్నా గొప్పవాడిని, నన్ను నువ్వు అగ్నితో సృష్టించావు. అగ్ని మట్టికన్నా ఉన్నతమైనది." ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే, ఇబ్లీసు అగ్ని మరియు మట్టి యొక్క ధర్మాలపై తన దృష్టిని కేంద్రీకరించాడు. అతన్ని అల్లాహ్ సృష్టించాడనీ, ఇంకా అతనిలో ఆత్మను ఊదాడని మరచిపోయాడు. మీరందరూ అతనికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేయండి అనే ఆదేశాన్ని తన వృధా కల్పనల ద్వారా తిరస్కరించాడు. ఈవిధంగా దైవకారుణ్యానికి దూరమయ్యాడు.

"అగ్ని మట్టికన్నా గొప్పది" అనే వాడి వాదన కూడా సరైనది కాదు. ఎందుకంటే మట్టిలో నమ్రత, వివేకం, ఆలోచనా మరియు నిలకడ లాంటి స్వభావాలు ఉన్నాయి. మట్టిలో అనేక రకాల మొక్కలు, చెట్లు పండుతాయి. ఇందులో మానవుల, జంతువుల ఆహారం ఉంది. దీనికి విరుద్ధంగా అగ్ని వస్తువులను నాశనం చేస్తుంది. ఇంకా

అందులో ఆగ్రహం, ఆవేశం, వేగం మొదలైన స్వభావాలు ఉన్నాయి. ఈ కారణంగానే ఇబ్లీసు అగ్ని వల్ల మోసపోయాడు. ఆదమ్ (అ) మట్టితో సృష్టించబడినందువల్ల ఆయన అల్లాహ్ ముందు వినయవిధేయతలో ప్రవర్తించాడు. తన అపరాధాన్ని అంగీకరించి మన్నించమని వేడుకున్నాడు.

13వ వాక్యంలో ఇబ్లీసు ఇలా అన్నాడు, "ఓ ప్రభూ! ఆదమ్ మరియు అతని సంతానం సజీవం చేయబడే తీర్పు దినం వరకు నాకు వ్యవధి నివ్వు." అల్లాహ్ వాడికిప్రళయం వరకు గడువు ఇచ్చాడు. సూరతుల్ హిజ్ర్ (37, 38)లో ఇలా ఉంది : "వ ఇలా యౌమిల్ వఖ్తిల్ మఅలూమ్". ఇక్కడ నిర్ణీత సమయం అంటే ప్రళయం అని అర్థం. ఇబ్లీసు ఉద్దేశం ఆదమ్ సంతానంలోని అధికులను మార్గభ్రష్టులుగా చేయుట మాత్రమే. ఈవిధంగా ఆదమ్‌తో ప్రతీకారం తీర్చుకున్నట్లు అవుతుంది. ఆదమ్ వల్లే ఇబ్లీస్ దైవకారుణ్యానికి దూరమయ్యాడు. ఎప్పుడైతే అల్లాహ్ ఇబ్లీస్ కోరికను సరేనన్నాడో గర్వంగా ముందుకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు – నీవు నన్ను మార్గభ్రష్టుడ్ని చేసి వేసావు, సరే, నేను మానవులను శాంతంగా బ్రతకనివ్వను. వారిని పీడిస్తాను. వారిని నీ మార్గానికి దూరంచేసివేస్తాను. వారిని అన్ని వైపుల నుండి చుట్టుముడుతాను, సత్కార్యాల నుండి ఆపుతాను, చెడును ఆకర్షణీయంగా చేసి వారి ముందుంచుతాను. దీనివల్ల వారు అహంభావానికి గురవుతారు. వారిలో చాలామంది కృతఘ్నతకు పాల్పడతారు. నిన్ను ప్రార్థించరు. ఏకత్వం (తౌహీద్)పై నిలకడగా ఉండరు.

దైవలీల చూడండి, ఇబ్లీస్ యొక్క ఈ అనుమానం ఈ వాదన వాస్తవమే అనిపిస్తుంది. చాలామంది మానవులు ఇబ్లీస్‌ను అనుసరించారు. అల్లాహ్ సూరె సబా (20)లో ఇలా ఉపదేశించాడు : "ఇంకా ఇబ్లీసు ఆదమ్ సంతానం పట్ల తన అనుమానాన్ని నిజం చేసి చూపించాడు. విశ్వాసుల్లోని ఒక వర్గం తప్ప అందరూ అతన్ని అనుసరించారు. అందువల్లే అంతిమ దైవప్రవక్త (స) షైతాన్ బారినుండి అన్ని విధాలా అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటూ ఉండేవారు. అహ్మద్, అబూదావూద్, నసాయి, ఇబ్నెమాజా, ఇబ్నె హిబ్బాన్ మొదలైన వారు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (ర) నుండి ఇలా ఉల్లేఖించారు : "ప్రవక్త (స) ఉదయం, సాయంత్రం ఎప్పుడూ దీన్ని విడిచిపెట్టేవారు కారు. "అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అస్అలుకల్ అఫ్వ వల్ ఆఫియత ఫీ దీని వ దున్‌యా.... (సహీహ్ అబూదావూద్ : హ.నెం. 5074) లో ప్రవక్త (స) షైతానుల చెడు నుండి అల్లాహ్ శరణు కోరడం జరిగింది.

18వ వాక్యంలో అల్లాహ్ షైతాన్‌ని శపిస్తూ దైవకారుణ్యం నుండి దూరం చేస్తూ మరోసారి "నీవు ఇక్కడ నుండి పరాభవము చెంది, నీచుడవై వెళ్ళిపో." అయితే నువ్వు నీ అనుచరులు దీన్నిమాత్రం గుర్తుంచుకోండి. "వాళ్ళు నిన్ను అనుసరిస్తే నేను మీ అందర్నీ నరకంలో పడవేస్తాను" అని అన్నాడు.

20వ వాక్యంలోని ఆదమ్, హవ్వాల వృత్తాంతం అంతా సూరెబఖరాలో పేర్కొనబడింది. ఖుర్ఆన్ 23 సం.లలో అవతరించబడింది. ఈ కాలంలో చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలనుండి వివిధ జాతుల వారు వస్తుండేవారు. అందువల్లనే ఖుర్ఆన్‌లో ఒకే సంఘటనను అనేకసార్లు వివిధ రూపాల్లో వివరించడం జరిగింది. వినేవారు దాన్నుండి హితబోధ గ్రహించాలని, అల్లాహ్ ఇబ్లీస్‌ని దైవదూతల వర్గం నుండి బహిష్కరించాడు. ఇంకా ఆదమ్ అతని భార్య హవ్వాల కొరకు స్వర్గంలోని అనుగ్రహాలను, ఫలాలను ధర్మసమ్మతం చేసాడు. కేవలం ఒక్క వృక్షం నుండి తినరాదని వారిని వారించటం జరిగింది. ఇంకా "చూడండి, ఒకవేళ మీరు దీని దరిదాపులకు పోయినా మీపై మీరు అన్యాయం చేసుకున్నవారిలా అయిపోతారు" అని హెచ్చరించటం జరిగింది. షైతాన్ వారిని స్వర్గంలో చూసిన వెంటనే వారిపై అతని ఈర్ష్య కట్టలు త్రెంచుకుంది.

వారిని ఎలాగైనా మోసగించాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. దీని ద్వారా వాళ్ళు అనుభవిస్తున్న అనుగ్రహాల నుండి వారు ధరించిన రమణీయమైన దుస్తులను వారు పోగొట్టుకోవాలని కుట్రపన్నాడు. దీనికిగాను షైతాను వారితో

అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు పలుకుతూ "మీ ప్రభువు మిమ్మల్ని ఈ చెట్టు దరిదాపులకు పోకూడదని ఎందుకు వారించాడంటే, ఒకవేళ మీరు దాన్ని తింటే దైవదూతలైపోతారు. లేదా అమరులైపోతారు. మీరు స్వర్గంలో నిరంతరం ఉంటారు" అని అన్నాడు. ఇబ్లీసు తన మాట ధృవీకరణకు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి నేను మీ శ్రేయోభిలాషిని అని, అందువల్లే ఈ రహస్యాన్ని మీకు చెప్తున్నాను" అని అన్నాడు.

22వ వాక్యంలో షైతాన్ వారిద్దరినీ ఉన్నత స్థానం నుండి నీచ స్థానానికి దిగజార్చాడు. దీన్ని గురించి ఈ విధంగా కూడా వ్యాఖ్యానించటం జరిగింది. "షైతాన్ వారిద్దరినీ పాపకార్యం చేయమని ప్రోత్సహించాడు. వారు షైతాన్ మోసానికి గురై నిషేధించబడిన వృక్షం నుండి తిన్నారు. వెంటనే దైవ అవిధేయతకు తగిన ప్రతిఫలం వారి ముందుకు రానే వచ్చింది. వారి దుస్తులు వారి శరీరాల నుండి అదృశ్యమైనాయి. వారికి వారి మర్మాంగాలు కనబడ్డాయి. వెంటనే వారు ఆకులతో తమ శరీరాలను కప్పుకోసాగారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆగ్రహిస్తూ ఇలా అన్నాడు : "నేను మిమ్మల్ని ఆ చెట్టు వద్దకు పోవద్దని వారించలేదా? ఇంకా షైతాన్ మీ బద్ధశత్రువని అనలేదా?" అప్పుడు వారిద్దరూ తమ తప్పును ఒప్పుకున్నారు. అల్లాహ్ వారిని తమ పొరపాటు క్షమాపణ కొరకు ఈ దుఆ పఠించమని నేర్పాడు.

కొందరు వ్యాఖ్యానకర్తలు ఆదమ్ (అ)లో అయిదు మంచిగుణాలు ఉండేవని, అవి ఆదమ్ (అ) తన తప్పును అంగీకరించారని, దానిపై పశ్చాత్తాపపడ్డారని, తన్ను తాను నిందించుకున్నారని, వెంటనే క్షమాపణ వేడుకున్నారని, దైవకారుణ్యం నుండి నిరాశ చెందలేదని. అలాగే ఇబ్లీసులో అయిదు చెడుగులు ఉండేవి. వాడు తన తప్పును అంగీకరించలేదు, దానిపై పశ్చాత్తాపపడలేదు, తన్ను తాను నిందించుకోలేదు, తన ప్రభువుకే అభ్యంతరం తెలిపాడు. ఇంకా క్షమాపణ వేడుకోలేదు. దైవ కారుణ్యం నుండి నిరాశ చెందాడు.

24వ వాక్యంలో ఆదమ్ మరియు హవ్వాలను అల్లాహ్ క్షమించాడు. కాని వారు అవిధేయతకు పాల్పడినందుకు స్వర్గంలో చోటు లేదని, ఇబ్లీసు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయడాన్ని తిరస్కరించాడని మీరిద్దరూ నిషిద్ధ వృక్షం నుండి తిని అవిధేయతకు పాల్పడ్డారని, అందువల్ల మీ నివాసం భూమి మాత్రమేనని, ప్రపంచం ఉన్నంత వరకు మీకు మీ సంతానానికి మరియు ఇబ్లీసు – వారి సంతానానికి మధ్య శత్రుత్వం ఉంటుందని, మీరందరూ భూమిపైనే ఉంటారని, మరియు ప్రపంచంలో స్వల్ప కాలిక అనుగ్రహాలను చావు వచ్చేవరకు లాభం పొందుతారని, అక్కడే సజీవంగా ఉంటారని, అక్కడే చనిపోతారని, తీర్పుదినం నాడు అక్కడే లేపబడతారని ఆదేశించాడు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా అన్నారు : వ్యాఖ్యానకర్తలు అసత్యమైన ఇస్రాయీలీ ఉల్లేఖనాలను కూడా పేర్కొంటూ ఆదమ్, హవ్వా, ఇబ్లీస్ మొదలైన వారు దిగిన ప్రదేశాలను కూడా సూచించారు. ఒకవేళ వాటిని పేర్కొనడంలో ఏమాత్రం లాభం ఉన్నా, వాటిని అల్లాహ్ తన గ్రంథంలో లేదా ప్రవక్త (స) వివరించేవారే.

26వ వాక్యంలో అల్లాహ్ మానవునికి భూమిపై నివసించటానికి నివాసం ఏర్పాటు చేసాడని, అన్నపానీయాల కొరకు అనేక రకాల వస్తువులను ప్రసాదించాడని, స్వర్గం దుస్తులు కోల్పోయిన తరువాత దుస్తులను ప్రసాదించాడని, దాని ద్వారా మానవుడు శరీరాన్ని కప్పుకుంటాడని ఇంకా అందాన్ని, అలంకరణని సమకూర్చుకుంటాడని ఉంది. వీటన్నిటినీ అనుభవించి కృతజ్ఞుడై అల్లాహ్‌ని విశ్వసించాలి. షిర్క్ మరియు పాపాల నుండి పశ్చాత్తాపపడాలి. రుజుమార్గాన్ని అవలంబించాలి. అందువల్లే అల్లాహ్ దీని తర్వాత దైవభీతి గల దుస్తులు ధరించాలనీ, అంటే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ జీవితం గడపాలనీ, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ గడిపితే చాలా మంచిదని ఆదేశించాడు.

27వ వాక్యంలో అల్లాహ్‌తఆలా మరోసారి మానవులనుద్దేశించి వారిని షైతాన్ చెడు నుండి హెచ్చరించాలనీ, వాడి కుట్రలకు గురికాకుండా కాపాడుకోవాలని ఆదేశించాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ఇబ్లీసు గురించి ఈ విధంగా తెలిపాడు, "ఇబ్లీసు మరియు వాడి సైన్యం మిమ్మల్ని చూస్తున్నారు. కాని మీరు మాత్రం వారిని చూడలేరు." దీని

ఉద్దేశం మానవులను హెచ్చరించటమే. ఎందుకంటే వారికి కనబడని శత్రువు వారికోసం పొంచి ఉన్నాడు. ఇలాంటి శత్రువు చాలా ప్రమాదకరమైనవాడు. ఇలాంటి వారి నుండి రక్షించుకోవటం చాలా కష్టమైన పని. మాలిక్ బిన్ దీనార్ ఇలా అనేవారు, "మీకు కనబడకుండా మిమ్మల్ని చూస్తున్నవాడు బద్ధ శత్రువు అవుతాడు. ఇలాంటి వారిని ఎదుర్కోవడం చాలా కష్టమైన పని. ఎవర్ని అల్లాహ్ రక్షిస్తాడో వారే వీరి అల్లర్ల నుండి రక్షించబడతారు. దీని ఆధారంగా కొందరు షైతాన్‌ని ఎవరూ చూడలేరు అని వాదిస్తారు. కాని సత్యమైన హదీసుల ఆధారంగా మానవుడు షైతాన్‌ని కూడా చూడగలడని రుజువవుతుంది. కొన్ని సమయాల్లో షైతాన్ మానవుణ్ణి చూస్తాడు. కాని మానవుడు షైతాన్‌ని చూడలేడు. దీని తరువాత అల్లాహ్ మరోసారి హెచ్చరిస్తూ అల్లాహ్ అవిశ్వాసులపై షైతానులను నియమిస్తాడని, వారు వారి మనసుల్లో ఉన్న విశ్వాసం వెలుగును హరిస్తారని, ఇంకా వారిని అల్లర్లకు ఉపద్రవాలకు గురిచేస్తారని, వారి కళ్ళకు గంతలు కట్టడం జరుగుతుంది. అప్పుడు వారికి సత్కార్యాల పట్ల భయం, దుష్కార్యాల పట్ల ఆసక్తి అధికమవుతుంది. వాళ్ళు షైతాన్ ప్రాణ స్నేహితుల్లా మారిపోతారు.

28వ వాక్యంలో అరబ్ ముష్రికుల్లో నీచమైన దురాచారం ఒకటి ఉండేది. అది ఏమిటంటే ఖురైషులు తప్ప ఇతర ముష్రికులందరూ (స్త్రీలు, పురుషులు) బైతుల్లాహ్ చుట్టూ నగ్నంగా తవాఫ్ చేసేవారు. అల్లాహ్ దాస్యంలో ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు. ఇంకా ఇతర పాపాలు కూడా చేసేవారు. ఇంకా మా తాతముత్తాతలను ఇలాగే చేస్తూ ఉండగా చూసాము. అల్లాహ్ మాకు ఇలాగే చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు. ఒకవేళ అల్లాహ్‌కు మా ఈ పనులు ఇష్టం లేకపోతే మా మనసుల నుండి వాటిపట్ల గల శ్రద్ధ, ఆసక్తులను మాయం చేసేవాడు అని చెప్పేవారు. ముష్రికుల ఈ రెండు సాక్ష్యాలు కూడా సరైనవి కావు. అందువల్ల మొదటి సాక్ష్యం అజ్ఞానులను అనుసరించటం అవుతుంది. జ్ఞానవంతులు ఎన్నడూ, అంధానుసరణకు పాల్పడరు. ఇంకా రెండవది; అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు కల్పించటం, అందువల్లే అల్లాహ్ దీన్ని ఖండిస్తూ అల్లాహ్ ఏనాడూ దుష్కార్యాలను గురించి ఆదేశించడు. ఆయన కేవలం సద్గుణాల గురించి ఆదేశిస్తాడని చెప్పడం జరిగింది. ఈ వాక్యంలో రుజుమార్గాన్ని వదలి తాతముత్తాతలను అనుసరించేవాళ్ళను కఠినంగా హెచ్చరించబడింది. ఎందుకంటే ఇది సత్యవంతుల అనుసరణ కాదు, ఇది అవిశ్వాసుల అనుసరణ అవుతుంది. ఎందుకంటే అవిశ్వాసులు మాత్రమే ఇలా అనేవారు అని ఇమామ్ షౌకానీ (ర) అభిప్రాయపడ్డారు. "నిస్సందేహంగా మేము మా తాతముత్తాతలను ఈ పద్ధతినే అనుసరిస్తూ ఉండగా చూసాము. మేము వారి అడుగుజాడల్లోనే నడుస్తాం." (జుఖ్రుఫ్ : 22) ఇంకా "మేము మా తాతముత్తాతలను ఈ పద్ధతినే అనుసరిస్తూ ఉండగా చూసాము. అల్లాహ్ కూడా మమ్మల్ని ఈ మార్గం గురించే ఆదేశించాడు." (అల్ ఆరాఫ్ : 28). అనుసరించేవాడు కూడా మా తాతముత్తాతలు ఈ పద్ధతినే అనుసరించేవారు ఇంకా, అల్లాహ్ దీన్ని గురించే ఆదేశించాడు అనే చెడు ఆలోచన లేకపోతే దాన్ని అనుసరించడు. ఈ చెడుగుణం వల్లనే యూదులు తమ పద్ధతినీ, క్రైస్తవులు తమ పద్ధతిని, బిద్అతీలు తమ కల్పనలను అనుసరిస్తున్నారు. ఇంతకంటే మార్గభ్రష్టత్వం ఏముంటుంది? ఈ అనుచరులు దైవగ్రంథం ప్రవక్త సాంప్రదాయం ఉండగా ఇతరుల మాటలను, ఉద్దేశాలనూ అనుసరిస్తున్నారు.

29వ వాక్యంలో హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ "కమా బదాఅకుమ్ తవూదూన్" అనే వాక్యం గురించి అనేక అర్థాలు నిర్వచించారు. చివరగా ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) వ్యాఖ్యానానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగింది. ఎలాగైతే అల్లాహ్ ఆదమ్ సంతానాన్ని విశ్వాసి, అవిశ్వాసిగా సృష్టించాడో, అలాగే. ఇంకోచోట ఇలా ఉంది : "హువల్లజీ ఖలఖకుమ్ ఫమిన్‌కుమ్ కాఫిరన్ వ్వ మిన్‌కుమ్ మూమిన్." – ఆయనే మిమ్మల్ని సృష్టించాడు, మీలో విశ్వాసులూ ఉన్నారు, అవిశ్వాసులూ ఉన్నారు.(అత్తగాబున్). ఇదేవిధంగా తీర్పుదినం నాడు వారిని విశ్వాసులుగా, అవిశ్వాసులుగా లేపుతాడు. ఈ వ్యాఖ్యానాన్ని సమర్థిస్తూ అనేక హదీసులు ఉన్నాయి. వాటి భావం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ మానవుణ్ణి ప్రారంభంలోనే స్వర్గవాసి లేదా నరకవాసిగా సృష్టిస్తాడు. అతని జాతకంలో ఉన్నట్లుగానే అతని మరణం సంభవిస్తుంది. అదేవిధంగా తీర్పుదినం

قُلۡ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّیَ الۡفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَ وَالۡاِثۡمَ وَالۡبَغۡیَ بِغَيۡرِ الۡحَقِّ وَاَنۡ تُشۡرِكُوۡا بِاللّٰهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهٖ سُلۡطٰنًا وَّاَنۡ تَقُوۡلُوۡا عَلَی اللّٰهِ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿33﴾

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَاۡخِرُوۡنَ سَاعَةً وَّلَا يَسۡتَقۡدِمُوۡنَ ﴿34﴾

يٰبَنِیۡۤ اٰدَمَ اِمَّا يَاۡتِيَنَّكُمۡ رُسُلٌ مِّنۡكُمۡ يَقُصُّوۡنَ عَلَيۡكُمۡ اٰيٰتِیۡ ۙ فَمَنِ اتَّقٰی وَاَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿35﴾

وَالَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَا وَاسۡتَكۡبَرُوۡا عَنۡهَاۤ اُولٰٓٮِٕكَ اَصۡحٰبُ النَّارِ ۚ هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿36﴾

فَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنِ افۡتَرٰی عَلَی اللّٰهِ كَذِبًا اَوۡ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اُولٰٓٮِٕكَ يَنَالُهُمۡ نَصِيۡبُهُمۡ مِّنَ الۡكِتٰبِ ؕ حَتّٰۤی اِذَا جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ ۙ قَالُوۡۤا اَيۡنَ مَا كُنۡتُمۡ تَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ ؕ قَالُوۡا ضَلُّوۡا عَنَّا وَشَهِدُوۡا عَلٰۤی اَنۡفُسِهِمۡ اَنَّهُمۡ كَانُوۡا كٰفِرِيۡنَ ﴿37﴾

(33) ఇలా అను : “నా ప్రభువు నిషేధించినవి : కేవలం సిగ్గుమాలిన పనులు – అవి బహిర్గతమైనవైనా, గుప్తమైనవైనా. దుష్కార్యాలు, సత్యధిక్కారం, ఎటువంటి ప్రమాణం లేకుండా ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట, మీకు తెలియని విషయాన్ని గురించి మీరు అల్లాహ్‌పై అభాండాలు వేయటం. (34) ప్రతి జాతికి ఒక గడువు నిర్ణయించబడి ఉంది. వారి గడువు పూర్తి అవగానే, ఒక్క గడియ కూడా వెనకా ముందూ అవటం అసంభవం. (35) ఓ ఆదము సంతానమా! గుర్తుంచుకోండి, ఒకవేళ మీవద్దకు మీనుండే నా వాక్యాలను బోధించే ప్రవక్తలు వచ్చినప్పుడు, అవిధేయతకు దూరంగా ఉంటూ తనను తాను సంస్కరించుకునే వానికి భయంకానీ దుఃఖంకానీ కలగదు. (36) మా వాక్యాలను ధిక్కరించి వాటిపట్ల తలబిరుసుతనంగా ప్రదర్శించే వారే నరక వాసులు అవుతారు. వారు అక్కడే శాశ్వతంగా ఉంటారు. (37) అల్లాహ్‌పై అసత్యపు అభాండాలు వేసేవానికంటే లేదా అతని వాక్యాలను తిరస్కరించేవాని కంటే పరమ దుర్మార్గుడెవడు? ఇటువంటి వారు తమ విధివ్రాత ప్రకారం తమ భాగాన్ని పొందుతారు, చివరికి వారి ఆత్మలను తీయుటకు మా దైవదూతలు వచ్చి ఇలా అంటారు, :“మీరు అల్లాహ్‌కు బదులుగా వేడుకునే ఆ ఆరాధ్య దైవాలు ఎక్కడున్నారు?” వారు ఇలా అంటారు : “వారంతా మా నుండి తప్పిపోయారు.” ఇంకా వారు “మేము నిజంగానే సత్యతిరస్కారులం” అని తమకు వ్యతిరేకంగా తామే సాక్ష్యం ఇస్తారు.

నాడు మళ్ళీ సజీవం చేయబడతాడు. కాని బుఖారీ, ముస్లిం హదీసులు ఇలా తెలుపుతున్నాయి : శిశువు తన ప్రకృతి ఆధారంగా జన్మించును. తరువాత వారి తల్లిదండ్రులు అతన్ని యూదుడు లేదా క్రైస్తవునిగా లేదా నాస్తికునిగా చేసివేస్తారు. ఈ వాక్యాలను హదీసులను ఒకచోట చేర్చి అల్లాహ్ మానవులందరినీ ఒకేవిధంగా సృష్టించాడు. ప్రతి మానవునిలో “అల్లాహ్ తప్ప వేరే ఆరాధ్యుడు లేడనే” విషయం దృఢంగా నిలిచి ఉంది. కాని దానికి తోడు మానవుల్లో

(38) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు : “మీకు పూర్వం గతించిన జిన్నాతుల, మానవుల వర్గాలు పోయి చేరిన ఆ నరకానికే మీరూ పోండి.” ప్రతి వర్గమూ, నరకంలో ప్రవేశించేటప్పుడు తన పూర్వపు వర్గాన్ని శపిస్తుంది. చివరకు వారంతా అక్కడకు చేరినవెంటనే, తరువాత వచ్చిన ప్రతివర్గమూ తన పూర్వపు వర్గాన్ని గురించి ఇలా అంటుంది : “ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురి చేసినవారు వీరే. కనుక వీరికి రెట్టింపు అగ్ని శిక్ష విధించు.” ఇలా సమాధానం ఇవ్వబడుతుంది. : ప్రతి ఒక్కరికి రెట్టింపు శిక్షే పడుతుంది. కాని దాన్ని మీరు గ్రహించలేరు.” (39) మొదటివర్గం రెండో వర్గంతో ఇలా అంటుంది – “మీరు మాత్రం మాకంటే ఏం బాగున్నారు, మీరు మీ సంపాదనకు ఫలితంగా శిక్షను అనుభవించండి.” (40) మా వాక్యాలను తిరస్కరించినవారి కొరకూ వాటిపట్ల అహంకారంగా ప్రవర్తించిన వారికొరకూ ఆకాశద్వారాలు ఎంతమాత్రం తెరువబడవు. సూది రంధ్రంగుండా ఒంటె పోవటం ఎంత అసంభవమో, వారు స్వర్గంలోనికి పోవటం కూడా అంతే అసంభవం. మేము అపరాధులకు ఇటువంటి ప్రతిఫలమే ప్రసాదిస్తాము. (41) నరకమే వారి పాన్పు, నరకమే వారి దుప్పటి అవుతుంది. మేము దుర్మార్గులకు ఇటువంటి ప్రతిఫలమే ప్రసాదిస్తాము. (42) దీనికి భిన్నంగా మా వాక్యాలను విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు – మేము ప్రతి వ్యక్తికీ అతని శక్తిసామర్థ్యాలకు అనుగుణంగానే బాధ్యతను అప్పగిస్తాము. వారే స్వర్గనివాసులు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

قَالَ ادۡخُلُوۡا فِىۡۤ اُمَمٍ قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ مِّنَ
الۡجِنِّ وَالۡاِنۡسِ فِى النَّارِ‌ؕ كُلَّمَا دَخَلَتۡ اُمَّةٌ
لَّعَنَتۡ اُخۡتَهَا‌ ؕ حَتّٰٓى اِذَا ادَّارَكُوۡا فِيۡهَا جَمِيۡعًا ۙ
قَالَتۡ اُخۡرٰٮهُمۡ لِاُوۡلٰٮهُمۡ رَبَّنَا هٰٓؤُلَۤاءِ اَضَلُّوۡنَا
فَاٰتِهِمۡ عَذَابًا ضِعۡفًا مِّنَ النَّارِ ؕ‌ قَالَ لِكُلٍّ
ضِعۡفٌ وَّلٰـكِنۡ لَّا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿38﴾
وَقَالَتۡ اُوۡلٰٮهُمۡ لِاُخۡرٰٮهُمۡ فَمَا كَانَ لَـكُمۡ
عَلَيۡنَا مِنۡ فَضۡلٍ فَذُوۡقُوا الۡعَذَابَ بِمَا كُنۡتُمۡ
تَكۡسِبُوۡنَ ﴿39﴾ ع 4 8 11
اِنَّ الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَا وَاسۡتَكۡبَرُوۡا عَنۡهَا لَا
تُفَتَّحُ لَهُمۡ اَبۡوَابُ السَّمَآءِ وَلَا يَدۡخُلُوۡنَ الۡجَـنَّةَ
حَتّٰى يَلِجَ الۡجَمَلُ فِىۡ سَمِّ الۡخِيَاطِ‌ ؕ وَكَذٰلِكَ نَجۡزِى
الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿40﴾
لَهُمۡ مِّنۡ جَهَـنَّمَ مِهَادٌ وَّمِنۡ فَوۡقِهِمۡ غَوَاشٍ‌ ؕ
وَكَذٰلِكَ نَجۡزِى الظّٰلِمِيۡنَ ﴿41﴾
وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَا نُـكَلِّفُ
نَفۡسًا اِلَّا وُسۡعَهَاۤ اُولٰۤٮِٕكَ اَصۡحٰبُ الۡجَـنَّةِ‌ ۚ هُمۡ
فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿42﴾

అదృష్టవంతులు, దురదృష్టవంతులు, విశ్వాసులు, అవిశ్వాసులు ఉంటారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు – “అల్లాహ్ ఒక సమూహానికి రుజుమార్గం చూపాడు. ఇంకో సమూహాన్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేసాడు.” ఆ తరువాత అల్లాహ్ దానిక్కారణం కూడా తెలిపాడు. ఇలా ఎందుకయ్యిందంటే వాళ్ళు అల్లాహ్‌కు బదులు షైతానులను తమ స్నేహితులుగా, సహచరులుగా చేసుకున్నారు. అయితే తాము సన్మార్గంలోనే ఉన్నామని అనుకునేవారు.

وَنَزَعۡنَا مَا فِيۡ صُدُوۡرِهِمۡ مِّنۡ غِلٍّ تَجۡرِيۡ مِنۡ تَحۡتِهِمُ الۡاَنۡهٰرُ‌ۚ وَقَالُوا الۡحَمۡدُ لِلّٰهِ الَّذِيۡ هَدٰٮنَا لِهٰذَا‌ قف وَمَا كُنَّا لِنَهۡتَدِىَ لَوۡلَاۤ اَنۡ هَدٰٮنَا اللّٰهُ‌ۚ لَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِالۡحَـقِّ‌ؕ وَنُوۡدُوۡۤا اَنۡ تِلۡكُمُ الۡجَـنَّةُ اُوۡرِثۡتُمُوۡهَا بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿43﴾

(43) వారి మనస్సులలో పరస్పరం ఏకాస్త 'కినుక' ఉన్నా దాన్ని మేము తొలగిస్తాము. వారి క్రింద సెలయేరులు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. వారు ఇలా అంటారు : "మమ్మల్ని ఈ మార్గం చూపిన అల్లాహ్‌కే స్తోత్రాలు. ఆయన మాకు మార్గం చూపి ఉండకపోతే మేము మార్గం పొంది ఉండేవారము కాము. వాస్తవంగా మా ప్రభువు తరపు నుండి పంపబడిన ప్రవక్తలు సత్యాన్నే తీసుకువచ్చారు." అప్పుడు వారికి దైవవాణి వినబడుతుంది : "మీరు వారసులైన ఈ స్వర్గం మీరు చేస్తూ ఉన్న సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలంగా మీకు లభించింది."

وَنَادٰٓى اَصۡحٰبُ الۡجَـنَّةِ اَصۡحٰبَ النَّارِ اَنۡ قَدۡ وَجَدۡنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلۡ وَجَدْتُّمۡ مَّا وَعَدَ رَبُّكُمۡ حَقًّا‌ؕ قَالُوۡا نَعَمۡ‌ۚ فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيۡنَهُمۡ اَنۡ لَّعۡنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيۡنَ ۙ‏ ﴿44﴾

(44) స్వర్గవాసులు నరకవాసులను పిలిచి ఇలా అంటారు : "మా ప్రభువు మాకు చేసిన వాగ్దానాలను సత్యమైనవిగా పొందాము. మరి మీరు కూడా మీ ప్రభువు చేసిన వాగ్దానాలను సత్యమైనవిగా పొందారా?" వారు సమాధానంగా, "అవును" అని పలుకుతారు. అప్పుడు ప్రకటించే వాడొకడు వారిమధ్య ఇలా ప్రకటిస్తాడు:

الَّذِيۡنَ يَصُدُّوۡنَ عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَيَبۡغُوۡنَهَا عِوَجًا‌ۚ وَهُمۡ بِالۡاٰخِرَةِ كٰفِرُوۡنَ‌ۘ‏ ﴿45﴾

(45) "ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించి, దానిని వక్రీకరించే, పరలోకాన్ని తిరస్కరించే దుర్మార్గులపై అల్లాహ్ శాపం అవతరించుగాక!"

وَبَيۡنَهُمَا حِجَابٌ‌ۚ وَعَلَى الۡاَعۡرَافِ رِجَالٌ يَّعۡرِفُوۡنَ كُلًّاۢ بِسِيۡمٰٮهُمۡ‌ۚ وَنَادَوۡا اَصۡحٰبَ الۡجَـنَّةِ اَنۡ سَلٰمٌ عَلَيۡكُمۡ‌ قف لَمۡ يَدۡخُلُوۡهَا وَهُمۡ يَطۡمَعُوۡنَ‏ ﴿46﴾

(46) ఇరువర్గాల మధ్య ఒక తెర అడ్డుగా నిలుస్తుంది. ఎత్తైన ప్రదేశాలపై కొంతమంది ప్రజలు ఉంటారు. వారు ప్రతి ఒక్కరినీ వారి చిహ్నాల ద్వారా గుర్తుపడతారు. స్వర్గవాసులను పిలిచి, "మీపై శాంతి కురియుగాక" అని దీవిస్తారు. వారు స్వర్గంలోకి ప్రవేశించనేలేదు. కాని దానిని ఆశిస్తున్నారు.

وَاِذَا صُرِفَتۡ اَبۡصَارُهُمۡ تِلۡقَآءَ اَصۡحٰبِ النَّارِ ۙ قَالُوۡا رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا مَعَ الۡقَوۡمِ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿47﴾ ع 5 8 12

(47) వారి దృష్టి నరకవాసుల వైపునకు మళ్ళినప్పుడు ఇలా అంటారు : "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మటుకు ఈ దుర్మార్గులలో చేర్చకు."

وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٗا يَعۡرِفُونَهُم
بِسِيمَٰهُمۡ قَالُواْ مَآ أَغۡنَىٰ عَنكُمۡ جَمۡعُكُمۡ وَمَا
كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿48﴾
أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمۡتُمۡ لَا يَنَالُهُمُ ٱللَّهُ
بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ
أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ ﴿49﴾
وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَنۡ أَفِيضُواْ
عَلَيۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُۚ قَالُوٓاْ إِنَّ
ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿50﴾
ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَهۡوٗا وَلَعِبٗا وَغَرَّتۡهُمُ
ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ كَمَا نَسُواْ
لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
يَجۡحَدُونَ ﴿51﴾

(48) ఎత్తైన ప్రదేశాలపై ఉన్న ఈ ప్రజలు నరకంలో ఉన్న కొందరు వ్యక్తులను వారి చిహ్నాల ద్వారా గుర్తుపట్టి ఇలా అంటారు : "చూశారా మీ అనుచరవర్గాలు గానీ, మీరు గొప్పగా భావించినవి గానీ, మీకు ఏవిధంగానూ పనికిరాలేదుగా!
(49) 'వీరికి అల్లాహ్ తన కారుణ్యాన్ని ఏమాత్రం ప్రసాదించడు' అని మీరు ప్రమాణాలు చేసి అంటూ ఉండినవారు వీరే కదా. ఈ రోజు 'స్వర్గంలో ప్రవేశించండి. మీకు భయంగాని దుఃఖంగాని లేదు' అని వారితో అనటం జరుగుతుంది.
(50) నరకవాసులు స్వర్గవాసులతో : "దయచేసి మాపై కొంచెం నీళ్ళు పోయండి, లేదా అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఆహారంలో నుంచైనా కొంత ఇవ్వండి." అని మొరపెట్టుకుంటారు. ఇలా సమాధానం వస్తుంది : "నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఈ రెంటినీ తిరస్కారులకు నిషేధించాడు."
(51) వారు తమ ధర్మాన్ని ఒక ఆటగా, ఒక కాలక్షేపంగా చేసుకున్నారు. ఇంకా వారిని ఇహలోక జీవితం మోసగించింది." అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు : "వారు ఈనాటి సమావేశాన్ని మరచినట్లుగానే మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన విధంగానే మేమూ ఈనాడు వారిని మరచిపోతాము."

31 – 51 వాక్యాల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఆదమ్ వృత్తాంతం, అతనిపైగల అల్లాహ్ అనుగ్రహాల గురించి పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ దాసులు మంచి దుస్తులు ధరించాలని, నమాజ్ సమయాలలో పరిశుభ్రమైన వస్త్రాలు ధరించి పరిశుభ్రంగా ఉండాలని ఆదేశించబడింది. ఎందుకంటే అరబ్ ప్రజలు నగ్నంగా కాబతుల్లాహ్ తవాఫ్ చేసేవారు. ఈ వాక్యాల్లో ఇంకా తీర్పుదినం గురించి, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలుపబడింది.

'ఆరాఫ్' అనేది ఒక ప్రదేశం. అక్కడి ప్రజల పాపాలు, పుణ్యాలు సమానంగా ఉంటాయి. తరువాత వారందరినీ అల్లాహ్ కరుణించి స్వర్గంలో పంపించడం జరుగుతుంది.

31వ వాక్యంలో నగ్నంగా "బైతుల్లాహ్" ప్రదక్షిణ చేసే విగ్రహారాధకుల చర్యను ఖండించడం జరిగింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "పురుషులు, స్త్రీలు అందరూ నగ్నంగా బైతుల్లాహ్" ప్రదక్షిణ చేసేవారు.

పురుషులు పగలు, స్త్రీలు రాత్రి సమయంలో ప్రదక్షిణలు చేసేవారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5353) అప్పుడు అల్లాహ్ (త) ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేసాడు. ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసుల ఆధారంగా నమాజ్‌లో పరిశుభ్రమైన మంచి దుస్తులు ధరించటం ఉన్నతమైనది. ప్రత్యేకించి జుమా రోజు, పండుగ రోజు సువాసనను పరిమళాలను ఉపయోగించుట అలంకరణలో ఒక భాగమే. మిస్వాక్ చేయటం కూడా ఇందులో ఒక భాగమే. ప్రామాణిక హదీసుల ప్రకారం తెల్లనిదుస్తులు ధరించుట ఉత్తమం.

అల్లాహ్ (త) తన దాసులకు తినే, త్రాగే అనుమతి ఇచ్చాడు. ఎందుకంటే ఇవి లేకుండా జీవించటం అసాధ్యం గనుక, అయితే హద్దు మీరి ప్రవర్తించటాన్ని నిషేధించాడు. ఈ వాక్యంలో "ఇస్రాఫ్" అనగా అధర్మ సంపాదన, దుబారా ఖర్చు చేయుట, ఆహారంలో అజాగ్రత్త అని గుర్తించటం జరిగింది. అనవసరంగా ఖర్చు చేయటం అనేది అల్లాహ్ వద్ద చాలా చెడ్డగుణం, ఇది మానవుణ్ణి పేదరికానికి గురిచేస్తుంది. అజాగ్రత్త అనేది రోగాలకు మూలం. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "మనిషి తన పొట్టకన్నా మరే పెద్ద కంచం నింపడు. ఆదమ్ కుమారుడికి కొన్ని ముద్దలు చాలు, అతను ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి, ఇంకా అధికంగా తినాలంటే, 1/3వ వంతు ఆహారం, 1/3వ వంతు నీళ్ళు, 1/3వ వంతు ఊపిరి పీల్చుకోవడానికి." (ముస్నద్ అహ్మద్, హ.నెం. 132/4). హారూన్ రషీద్ వద్ద ఒక క్రైస్తవ వైద్యుడు ఉండేవాడు. ఒకసారి అతను జైనుల్ ఆబిదీన్ అలీ బిన్ హుసైన్‌తో ఇలా అన్నాడు : "మీ గ్రంథమైన ఖుర్ఆన్‌లో వైద్య శాస్త్రానికి సంబంధించిన ఎలాంటి వివరాలు లేవ"ని. అయితే శాస్త్రాలు రెండు రకాలుగా ఉన్నాయి. అవి ధార్మిక శాస్త్రము, వైద్య శాస్త్రము. అప్పుడు జైనుల్ ఆబిదీన్ ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్ తఆలా వైద్య శాస్త్రాన్నంతా సగం వాక్యంలో చేర్చివేసాడు." అప్పుడతను "అది ఏ వాక్యం" అని అడగగా ఇలా అన్నారు : అల్లాహ్ ఆదేశిస్తున్నాడు : "తినండి, త్రాగండి, మితిమీరకండి."

32వ వాక్యంలో తమ మనోకాంక్షల వల్ల ఆహార పదార్థాలను హలాల్, హరామ్‌గా భావించే ముష్రికుల పోకడను ఖండించడం జరిగింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఖురైష్ ప్రజలు నగ్నంగా తవాఫ్ (ప్రదక్షిణ) చేసేవారు. ఇంకా కేకలు, ఈలలు, చప్పట్లు కొట్టేవారు. (తబ్‌రాని). అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించబడింది. ముస్లిమ్‌లు మంచి దుస్తులు ధరించాలని ఆదేశించబడింది. ఈ వాక్యంలో "జీనత్" అంటే మానవుడు తన అలంకరణ కొరకు ఉపయోగించే ధర్మసమ్మతమైన మార్గం అని అర్థం. ఇంకా "తఆమ్" అంటే అల్లాహ్ తన దాసుల కొరకు ధర్మసమ్మతం చేసిన ఆహార పదార్థాలు అని అర్థం. ఇబ్నె జరీర్ తబ్‌రీ ఇలా వ్రాస్తున్నారు, "ఒకవేళ ఎవరైనా దూది, పట్టు దుస్తులను వదలి వెంట్రుకలు, ఉన్ని దుస్తులను ధరించడం ప్రారంభిస్తే అతను చాలా పెద్ద పొరపాటు చేసాడు. ఇంకెవరైనా గోధుమలు వదలి కేవలం కూరగాయలు, పప్పు మొదలైన వాటిని తిన్నా సరే – ఇంకా ఎవరయినా కామవాంఛలకు భయపడి మాంసం తినటం పూర్తిగా మానేసినా అతను తప్పు చేసినట్లే.....

34వ వాక్యంలో మానవులందరి చావు, నాశనమయ్యే సమయం నిర్ణయించబడి ఉందని, ఆ సమయం వస్తే దాన్ని ఎవరూ ఆపలేరని విశదపరచబడింది. కొందరిని అల్లాహ్ శిక్షించి మరీ నాశనం చేస్తాడు. కొందరిని విడిచిపెడతాడు. చివరికి వారు సాధారణ చావుకు గురవుతారు. వారి శిక్షను తీర్పు దినానికి వాయిదా వేయబడుతుంది. ఈ వాక్యంలో ప్రపంచంలో అవిశ్వాసులు, అవిధేయులు వారి దుష్కార్యాల వల్ల నాశనం అవుతారని సూచించబడింది.

35వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ప్రారంభంలోనే మానవులందరికీ వారి వద్దకు ప్రవక్తలను పంపించడం జరుగుతుందని, వారు ప్రజలకు అల్లాహ్ ఆదేశాలను వినిపిస్తారని, ఎవరు దైవభీతి, రుజుమార్గాన్ని అవలంబించునో తీర్పుదినం నాడు అతనికి ఎలాంటి భయంగానీ, విచారం గానీ ఉండదని, మరెవరు తిరస్కార భావంతో, అహంకారంతో జీవితం గడుపుతారో వారి నివాసస్థలం నరకం అవుతుందని తెలియపర్చబడింది.

37వ వాక్యంలో అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలు ఆపాదించేవారి కన్నా, అతని వాక్యాలను తిరస్కరించేవారి కన్నా పరమ

దుర్మార్గులు ఎవరూ లేరని వివరించడం జరిగింది. అయినా ప్రపంచంలో వారి వయస్సు, ఆహారం, సత్కార్యాలు, దుష్కార్యాలు అన్నీ లిఖించబడి ఉన్నాయి. వాటిని తప్పకుండా వారికి ఇవ్వటం జరుగుతుంది. వారి చావు ఆసన్నమయినపుడు దైవదూతలు వారి ఆత్మలను బంధించి నరకం వైపు తీసుకుని వెళ్ళడం జరుగుతుంది. అప్పుడు దైవదూతలు కోపంగా వారితో, "మీరు ప్రార్థించే ఆ ఆరాధ్యులు ఎక్కడున్నారు? వారు ఈనాడు మిమ్మల్ని నరకశిక్ష నుండి ఎందుకు రక్షించరు?" అని అంటారు. అప్పుడు వారు, "వారు మానుండి అదృశ్యమయ్యారు. ఇప్పుడు వారి నుండి మేము నిరాశ చెంది ఉన్నాము. మేము ప్రపంచంలో నిస్సందేహంగా అవిశ్వాసులమే" అని ఒప్పుకుంటారు.

40వ వాక్యంలో తిరస్కారుల కొరకు ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడవని తెలియపర్చబడింది. కొందరు వ్యాఖ్యానకర్తలు ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు : వారు మరణించిన తరువాత వారి ఆత్మల కొరకు ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడవు అనేది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, "వారి ఏ పుణ్యం కూడా ఆకాశం వైపు వెళ్ళదు. ఇంకా వారి ఏ ప్రార్థన కూడా స్వీకరించబడదు. పాపాత్ముని ఆత్మ కొరకు ఆకాశపు ద్వారాలు తెరువబడవని ప్రామాణిక హదీసుల్లో ఉంది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ "ఏవిధంగా ఒంటె సూది రంధ్రంలో నుండి రావడం అసంభవమో అదేవిధంగా తిరస్కారి స్వర్గంలో ప్రవేశించడం కూడా అసంభవమే" అని ఉపదేశించాడు.

42వ వాక్యంలో అల్లాహ్ (త) ఖుర్ఆన్‌లో సాధారణంగా నరకం, నరకవాసుల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత స్వర్గం మరియు స్వర్గవాసుల గురించి ప్రస్తావించటం జరుగుతుంది. అయితే దీనికి వ్యతిరేకంగా కూడా జరుగుతుంది. ఇక్కడ కూడా నరకవాసుల తరువాత స్వర్గవాసుల ప్రస్తావన వచ్చింది. "ఏ వ్యక్తిపై కూడా మేము శక్తికి మించిన భారం వేయము." ఈ వాక్యం ద్వారా అల్లాహ్‌ను విశ్వసించటం జీవితంలో సత్కార్యాలు చేయడం కష్టం కాదని, ఎందుకంటే అల్లాహ్ వ్యవస్థ దాసులను వారి శక్తికి మించి ఆదేశించదు అని పేర్కొన్నాడు.

43వ వాక్యంలో స్వర్గం అనుగ్రహాల్లో ఒక అనుగ్రహం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ స్వర్గవాసుల మనసుల నుండి కాపట్యం, ఈర్ష్య, కినుక మొదలైన చెడు గుణాలను తీసివేస్తాడు. అక్కడ స్వర్గవాసులకు పరిపూర్ణ అనుగ్రహాలు ప్రసాదించబడతాయి. స్వర్గవాసులు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఇలా అంటారు, "ఓ అల్లాహ్! నువ్వు మమ్మల్ని అనుగ్రహించావు. మమ్మల్ని విశ్వసించే, సత్కార్యాలు చేసే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించావు. ఈ కారణంగా మేము ఈనాడు స్వర్గంలో సుఖాలు అనుభవిస్తున్నాము." మీరాస్" అనే పదం అర్థం ఏమిటంటే, స్వర్గం సత్కార్యాల వల్ల లభించదని, ఏ విధంగా వారసత్వం ఎటువంటి శ్రమలేకుండా కేవలం బంధుత్వం వల్ల లభిస్తుందో స్వర్గం కూడా అదేవిధంగా లభిస్తుందని వివరించబడింది. ఒక ప్రామాణిక హదీసులో కూడా ఇలా ఉల్లేఖించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం. 5983). ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : "ఏ వ్యక్తి అతని సత్కార్యాల వల్ల స్వర్గంలో ప్రవేశించడు."

ఈ ఆయత్‌ను సమర్థిస్తూ ముస్లిమ్‌లో అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి), అబూ హురైరా (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు: "ప్రవక్త(స) ఇలా ఉపదేశించారు – "స్వర్గవాసులు స్వర్గంలో ప్రవేశించిన తరువాత ఒక ప్రకటించేవాడు, "నిస్సందేహంగా మీరు సజీవంగా ఉంటారని, చావు రాదని, ఆరోగ్యంగా ఉంటారనీ, యవ్వనంలో ఉంటారనీ ముసలితనం రాదని, సుఖాలను అనుభవిస్తూ ఉంటారని, ఎన్నడూ కష్టాలకు గురికార"ని ప్రకటిస్తాడు. ఆ తరువాత ఇలా అన్నారు – "ఇదే అల్లాహ్ వాక్కు "వనూదవ్‌న తలకుముల్ జన్నత" (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5069).

44వ వాక్యంలో స్వర్గవాసులు స్వర్గంలో, నరకవాసులు నరకంలో ప్రవేశించిన తరువాత స్వర్గవాసులు నరకవాసులతో ఎగతాళిగా ఇలా అంటారు, హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు, "ప్రవక్త (స) బద్ర్ మైదానంలో అవిశ్వాసుల శవాలనుద్దేశించి ఇలా అన్నారు, ఒక్కొక్కరి పేరు పిలుస్తూ, "మీ ప్రభువు మీతో చేసిన వాగ్దానం మీకు లభించింది. నా ప్రభువు నాతో చేసిన వాగ్దానం నాకు లభించింది. అప్పుడు ఉమర్ (రజి) ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసారు. అప్పుడు ఆయన (స) ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ సాక్షి! వారు మీకన్నా బాగా వింటున్నారు. కాని వారు సమాధానం

ఇవ్వలేరు. ఆ తరువాత వారిని అధికంగా శిక్షించటానికి అల్లాహ్ తరఫు నుండి ఒక దైవదూత తమను, ఇతరులను అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించే, కల్పనలు చేసే, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించే దుర్మార్గులపై అల్లాహ్ శాపం అవతరించుగాక!" అని ప్రకటిస్తాడు. (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం.3679).

46వ వాక్యంలో స్వర్గనరకాల మధ్య ఒక గోడ ఉందని దాన్ని ఖుర్‌ఆన్ 'ఆరాఫ్'గా పేర్కొందని, దాని లోపలివైపు దైవకారుణ్యం, స్వర్గం ఉంటుందని, వెలుపలి వైపు నరకం, దాని శిక్ష ఉంటుందని, ఆ గోడనే ఆరాఫ్ అంటారని దాని అర్థం ఎత్తైన ప్రదేశం అని, ఆరాఫ్ అంటే స్వర్గనరకాల మధ్య గోడపై ఎత్తైన భాగం అని అర్థం. ఆరాఫ్ వాసుల గురించి వ్యాఖ్యానకర్తలు, సహాబా తాబియీన్‌ల అభిప్రాయాలను ఇక్కడ పొందుపరిచారు. ఒక అభిప్రాయం ఏమిటంటే, అక్కడ ఉన్నవారి సత్కార్యాలూ, దుష్కార్యాలూ రెండూ సమానంగా ఉంటాయి. ఇబ్నె మస్ఊద్ హుజైఫా బిన్ యమాన్, ఇబ్నె అబ్బాస్‌లు (ర.అ) దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. కొన్ని హదీసులు దీన్ని సమర్థిస్తున్నాయి. విశ్వాసుల్లో ఉన్నతమైన వారు ఉంటారని ఒక అభిప్రాయం. అమరవీరులని ఒక అభిప్రాయం. ప్రవక్తలని, ఒక అభిప్రాయం. భోలోకంలో బాధితులు అని ఒక అభిప్రాయం. వీళ్ళు స్వర్గవాసులను, నరకవాసులను వారి చిహ్నాల ద్వారా గుర్తిస్తారు. వీరు స్వర్గశుభవార్త ఇవ్వబడిన, ఇంకా స్వర్గంలో ప్రవేశించని వారికి సలామ్ చేస్తారు. నరకం వైపు చూసి ప్రపంచంలో తిరస్కారులై, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తూ అహంకారంగా ఉన్నవారిని గుర్తుపట్టి భయపడుతూ నరకం నుండి అల్లాహ్‌ను శరణు వేడుకుంటూ ఇలా ప్రార్థిస్తారు : "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని దుర్మార్గులతో పాటు నరకంలో పడవేయకు."

48వ వాక్యంలో ఆరాఫ్ వాళ్ళ అవిశ్వాసుల, తిరస్కారుల నాయకులను పిలిచి ఇలా అంటారు, "ఎక్కడుంది మీ వర్గం? మీ కుటుంబం, మీ వంశం, మీ అహంకారం ఎక్కడుంది?" మరల స్వర్గం వైపు చూస్తారు. అక్కడ అవిశ్వాసులు నీచులుగా భావించిన బలహీనులను చూస్తారు. వారినుద్దేశించి, "ఇప్పుడు మీరు స్వర్గంలో ప్రవేశించండి, ఎల్లప్పుడు అక్కడే ఉండండి. మీకు ఎలాంటి భయంకాని దుఃఖంగానీ ఉండదు" అని అంటారు.

50వ వాక్యంలో నరకవాసుల అత్యంత నీచమైన అవమానకరమైన దుస్థితి వివరించబడింది. ప్రపంచంలోనైతే వీళ్ళు ముస్లిములను నీచులుగా చిన్న చూపు చూసేవారు. అల్లాహ్ మమ్మల్ని వదలి వీరిని అనుగ్రహిస్తాడా! అని అనేవారు. కాని ఇప్పుడు పరిస్థితి ఎలాగుందంటే తమ నీచ పరిస్థితిలో స్వర్గవాసులను పిలుస్తారు. వినయ విధేయతలతో ఇలా అంటారు : కొద్దిగా మాకు నీళ్ళు ఇవ్వండి. ఇంకా అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఆహారం నుండి కొంచెం మాకు ఇవ్వండి. అప్పుడు స్వర్గవాసులు "అల్లాహ్ ఈ రెంటినీ నరకవాసులపై నిషేధించాడు" అని సమాధానం ఇస్తారు. వీళ్ళు అల్లాహ్ ధర్మాన్ని ఆటవస్తువుగా, హేళనగా చేసుకున్నారు. ప్రాపంచిక సౌందర్యంలో ఇరుక్కుపోయారు. తీర్పుదినాన్ని మరచిపోయారు.

ఆ తరువాత అల్లాహ్ ప్రపంచంలో వాళ్ళు మమ్మల్ని మరచిపోయినట్లుగానే ఈనాడు మేము వారిని మరచిపోతాము. వారిని నరకంలో నిత్యం ఉండటానికి వదలివేద్దాము అంటాడు. తిర్మిజిలో అబూ సయీద్, అబూ హురైరా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "తీర్పుదినం నాడు ఒక వ్యక్తిని రప్పించడం జరుగుతుంది. అల్లాహ్ అతనితో నేను మీకు చెవులు, కళ్ళు, ధనం, సంతానం ఇవ్వలేదా? నేను మీ కొరకు జంతువులు, పొలాలూ, సిద్ధం చేయలేదా? నేను మీకు అధికారం, పెద్దరికం ప్రసాదించలేదా? తీర్పుదినం రానున్నదని మీరు భావించలేదా? అని అడుగుతాడు. ఆ వ్యక్తి సమాధానంగా, "లేదు" అని అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు, "మీరు ప్రపంచంలో నన్నెలా విస్మరించారో, నేనూ అలాగే ఈనాడు మిమ్మల్ని విస్మరించాను. " (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5270)

(52) మేము ఈ ప్రజల వద్దకు ఒక గ్రంథాన్ని తీసుకునివచ్చాము. దానిని మేము జ్ఞానం ఆధారంగా స్పష్టంగా చేశాము. అది విశ్వాసులకు మార్గదర్శకత్వం, కారుణ్యం. (53) వీరు ఈ గ్రంథం తెలిపే ముగింపు కోసం కాక మరే విషయం కొరకు నిరీక్షిస్తున్నారు? ఆ పర్యవసానం వచ్చే రోజున దానిని నిర్లక్ష్యం చేస్తూ ఉన్నవారే ఇలా అంటారు : “యదార్థంగా మా ప్రభువు పంపిన ప్రవక్తలు సత్యం తీసుకుని వచ్చారు. సిఫారసుదారులెవరైనా మా కొరకు సిఫారసు చెయ్యటానికి లభిస్తారా? లేదా మేము మళ్ళీ తిరిగి పంపబడతామా? పూర్వం చేసిన దానికి బదులు, మరో పని చేయటానికి?” వారు తమ్ము తాము నష్టానికి గురిచేసుకున్నారు. వారు సృష్టించినవన్నీ వారి నుండే తప్పుకున్నాయి.

وَلَقَدْ جِئْنٰهُمْ بِكِتٰبٍ فَصَّلْنٰهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى
وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿52﴾
هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا تَاْوِيْلَهٗ ؕ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ
يَقُوْلُ الَّذِيْنَ نَسُوْهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ
رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ لَّنَا مِنْ شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوْا
لَنَآ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِيْ كُنَّا نَعْمَلُ ؕ قَدْ
خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا
يَفْتَرُوْنَ ۧ ﴿53﴾ ع 6 6 13

(54) నిస్సందేహంగా మీ ప్రభువు అల్లాహ్‌యే. ఆయనే ఆకాశాలనూ, భూమినీ ఆరుదినాలలో సృష్టించాడు. తరువాత తన సింహాసనాన్ని అలంకరించాడు. రాత్రిని పగటిపై కప్పివేస్తాడు. పగలు రాత్రి వెంట పరుగులు తీస్తుంది. ఇంకా సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు ఆయన ఆజ్ఞకు కట్టుబడి ఉండేవిధంగా సృష్టించాడు. గుర్తుంచుకోండి, సృష్టి, ఆధిపత్యమూ ఆయనవే. అనంతమైన శుభాలు కలవాడు. అల్లాహ్ సకల లోకాలకు ప్రభువు. (55) మీ ప్రభువును విలపిస్తూనూ, గోప్యంగానూ వేడుకోండి. నిశ్చయంగా ఆయన హద్దుమీరి ప్రవర్తించేవారిని ప్రేమించడు.

اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۫ يُغْشِي
الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا ۙ وَّالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍ بِاَمْرِهٖ ؕ اَلَا لَهُ
الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ ؕ تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿54﴾
اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِيْنَ ۚ ﴿55﴾

(56) భూమిపై సంస్కరణ జరిగిన తరువాత, దానిపై కల్లోలాన్ని సృష్టించకండి. భయపడుతూ, ఆశ పడుతూ ఆయన్ని వేడుకోండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కారుణ్యం పుణ్యాత్ములకు సమీపంగానే ఉంది.

وَلَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ
خَوْفًا وَّطَمَعًا ؕ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿56﴾

وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهٖ ؕ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنٰهُ
لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا بِهِ الْمَآءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ
كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ﴿57﴾
وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۚ
وَالَّذِيْ خَبُثَ لَا يَخْرُجُ اِلَّا نَكِدًا ؕ كَذٰلِكَ
نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّشْكُرُوْنَ ۠ ﴿58﴾ ع 7 5 14
لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يٰقَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنِّيْۤ اَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿59﴾
قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ ضَلٰلٍ
مُّبِيْنٍ ﴿60﴾
قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ
رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿61﴾
اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ وَاَعْلَمُ مِنَ
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿62﴾
اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى
رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُوْنَ ﴿63﴾

(57) తన కారుణ్యానికి ముందుగా శుభవార్తలను మోసుకువచ్చే వాయువులను పంపేది అల్లాహ్‌యే. తరువాత అవి నీటితో నిండిన మేఘాలను ఎత్తుకునిపోయి వాటిని నిర్జీవంగా పడివున్న ప్రదేశం వైపునకు కదిలిస్తాడు. అక్కడ వర్షం కురిపించి రకరకాల పండ్లను వెలికి తీస్తాడు. ఇదేవిధంగా మేము మృతులను నిర్జీవ స్థితినుండి సజీవం జేస్తాము, మీరు హితబోధ గ్రహించాలనీ. (58) మంచి నేల తన ప్రభువు ఆదేశానుసారం పుష్కలంగా పంటనిస్తుంది. చెడ్డ నేలలో నాసిరకం పంట తప్ప మరేమీ పండదు. కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునే వారికొరకు ఈ విధంగా మేము సూచనలను వివరిస్తూ ఉంటాము. (59) మేము నూహ్‌ను అతని జాతివద్దకు పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు లేడు. మీ విషయంలో ఒక భయంకర దినం నాటి శిక్షను గురించి నేను ఆందోళన చెందుతున్నాను." (60) ఆయన జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు : "నీవు స్పష్టంగా వక్రమార్గానికి గురిఅయినట్లు మేము చూస్తున్నాం." (61) నూహ్ ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి ప్రజలారా! నేను ఏ వక్రమార్గానికీ గురికాలేదు. నిస్సందేహంగా నేను సర్వ లోక ప్రభువునకు ప్రవక్తను. (62) నా ప్రభువు సందేశాలను మీకు అందజేస్తున్నాను. నేను మీ శ్రేయోభిలాషిని. మీకు తెలియని విషయాలు నాకు అల్లాహ్ తరఫు నుండి తెలుసు. (63) మీకు ఆశ్చర్యంగా ఉందా, మీ వద్దకు స్వయంగా మీ జాతికి చెందిన ఒక మనిషి ద్వారా మీ ప్రభువు జ్ఞాపిక వచ్చిందని – మిమ్మల్ని హెచ్చరించటానికి, దైవభీతిపరులుగా ఉండడానికి, మీపై దయచూపటానికి?"

فَكَذَّبُوْهُ فَاَنۡجَيۡنٰهُ وَالَّذِيۡنَ مَعَهٗ فِى الۡفُلۡكِ
وَاَغۡرَقۡنَا الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمۡ كَانُوۡا
قَوۡمًا عَمِيۡنَ ﴿64﴾ ع 8 6 15
وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمۡ هُوۡدًا ؕ قَالَ يٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَـكُمۡ مِّنۡ اِلٰهٍ غَيۡرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوۡنَ ﴿65﴾
قَالَ الۡمَلَاُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ قَوۡمِهٖۤ اِنَّا لَـنَرٰٮكَ
فِىۡ سَفَاهَةٍ وَّاِنَّا لَـنَظُنُّكَ مِنَ الۡكٰذِبِيۡنَ ﴿66﴾
قَالَ يٰقَوۡمِ لَيۡسَ بِىۡ سَفَاهَةٌ وَّلٰـكِنِّىۡ رَسُوۡلٌ مِّنۡ
رَّبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿67﴾
اُبَلِّغُكُمۡ رِسٰلٰتِ رَبِّىۡ وَاَنَا لَـكُمۡ نَاصِحٌ اَمِيۡنٌ ﴿68﴾
اَوَعَجِبۡتُمۡ اَنۡ جَآءَكُمۡ ذِكۡرٌ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ عَلٰى
رَجُلٍ مِّنۡكُمۡ لِيُنۡذِرَكُمۡ ؕ وَاذۡكُرُوۡۤا اِذۡ
جَعَلَـكُمۡ خُلَفَآءَ مِنۡۢ بَعۡدِ قَوۡمِ نُوۡحٍ وَّزَادَكُمۡ
فِى الۡخَـلۡقِ بَصۜۡطَةً ۚ فَاذۡكُرُوۡۤا اٰلَۤاءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمۡ
تُفۡلِحُوۡنَ ﴿69﴾
قَالُوۡۤا اَجِئۡتَنَا لِنَعۡبُدَ اللّٰهَ وَحۡدَهٗ وَنَذَرَ مَا كَانَ
يَعۡبُدُ اٰبَآؤُنَا ۚ فَاۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنۡ كُنۡتَ مِنَ
الصّٰدِقِيۡنَ ﴿70﴾

(64) కాని వారు ఆయనను తిరస్కరించారు. చివరకు మేము అతన్నీ, అతని అనుచరులనూ ఒక నావ ద్వారా విముక్తి ప్రసాదించాము. మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారందరినీ మేము ముంచివేశాము. నిస్సందేహంగా వారు అంధులుగానే ఉండేవారు. (65) మరియు ఆద్ జాతివద్దకు మేము వారి సోదరుడు హూద్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. మీరు దైవభీతిని అవలంబించరా?" (66) తిరస్కరించిన అతని జాతి నాయకులు ఇలా సమాధానం చెప్పారు : "మేము నిన్ను బుద్ధిహీనునిగా భావిస్తున్నాము. ఇంకా నువ్వు అసత్యం పలికేవాడివని మాకు అనుమానంగా ఉంది." (67) అతను ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి ప్రజలారా! నేను బుద్ధిహీనుణ్ని మాత్రం కాను. నేను సమస్త లోకాల ప్రభువునకు ప్రవక్తను. (68) మీకు నా ప్రభువు సందేశాలను అందజేస్తున్నాను. నేను మీ నమ్మదగిన శ్రేయోభిలాషిని. (69) మీ వద్దకు మిమ్మల్ని హెచ్చరించటానికి స్వయంగా మీ జాతికి చెందిన ఒక వ్యక్తి వద్దకు మీ ప్రభువు జ్ఞాపిక వచ్చిందని ఆశ్చర్యంగా ఉందా? గుర్తుంచుకోండి! మీ ప్రభువు నూహ్ జాతి తరువాత మిమ్మల్ని వారసులుగా చేశాడు. మీకు బలాన్ని ప్రసాదించాడు. కనుక అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను గుర్తుంచుకోండి. మీరు సాఫల్య భాగ్యం పొందవచ్చు." (70) వారు ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : "మేము ఒక్క అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలనీ, మా తాత ముత్తాతలు ఆరాధిస్తూ వచ్చిన వాటిని విసర్జించాలనీ నీవు మా వద్దకు వచ్చావా? సరే నీవు సత్యవంతుడివే అయితే నీవు మమ్మల్ని హెచ్చరిస్తూ ఉన్న ఆ శిక్షను తీసుకురా."

| | |
|---|---|
| (71) అతను ఇలా అన్నాడు : "మీ ప్రభువు శాపం, ఆయన ఆగ్రహం మీపై ఇంతకు ముందే విరుచుకుపడ్డాయి. అల్లాహ్ ఏ సూచననూ పంపనీ, మీరూ మీ తాత ముత్తాతలూ పెట్టుకున్న పేర్ల విషయంలో మీరు నాతో ఘర్షణపడుతున్నారా? సరే, అయితే మీరూ నిరీక్షించండి, మీతోపాటు నేనూ నిరీక్షిస్తాను." (72) చివరకు మేము మా కారుణ్యంతో హూద్‌నూ, అతని అనుచరులనూ రక్షించాము. మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారినీ, విశ్వసించనివారినీ మేము సర్వ నాశనం చేశాము. | قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَّغَضَبٌ ۗ اَتُجَادِلُوْنَنِيْ فِيْٓ اَسْمَآءٍ سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۗ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿71﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَمَا كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ۟ ﴿72﴾ |

ع 9 8 16

52 నుండి 72 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు తీర్పుదినం నాడు నాశనం అవుతారనీ, నరకంలో ప్రవేశిస్తారని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన బాధ్యత పూర్తిగా నిర్వర్తించాడు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తల ద్వారా సత్యాన్ని విశదపరిచాడు. ఆకాశాన్నుండి గ్రంథాలను అవతరింపజేసాడు. ఇంకా మానవుడు సత్యాసత్యాలను గ్రహించటానికి మనస్సు, బుద్ధి, కళ్ళూ, చెవులు ప్రసాదించాడు. ఇంత జరిగినా ఎవరు సత్యాన్ని వదలి అసత్యాన్ని రుజుమార్గాన్ని వదలి వక్రమార్గాన్ని అవలంబిస్తారో, వారే నేరస్తులు. అదేవిధంగా ప్రపంచానికి వెలుగు కొరకు సూర్యుణ్ణి సృష్టించాడు. సూర్యుడు ఉదయిస్తే వెలుగు ప్రపంచమంతా వ్యాపిస్తుంది. చూడటానికి కళ్ళు కూడా ప్రసాదించాడు. అయినా ఒక వ్యక్తి వెలుగులో తన కళ్ళతో చూస్తూ నలుపు, తెలుపులో నాకు ఏ విధమైన వ్యత్యాసం కనబడ్డం లేదని, నాకు తెలియదనీ, అంటే అలాంటి వ్యక్తిని మీరు అంధుడే అంటారు. ఖుర్‌ఆన్ కూడా తిరస్కారులను అంధులనే అంటుంది.

51 : ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది – తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ తన దాసుడితో ఇలా అంటాడు : "నేను నీకు భార్యాబిడ్డలు ప్రసాదించలేదా? నీకు గౌరవమర్యాదలు, అనుగ్రహాలూ ప్రసాదించలేదా? ఒంటెలూ, గుర్రాలూ నీకు మచ్చిక చేయలేదా? పెద్దరికం చెలాయిస్తూ నువ్వు ప్రజల నుండి పన్నులు వసూలు చేయలేదా? అప్పుడు దాసుడు తప్పకుండా ఇవన్నీ నిజమే అని అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్, నీవు నన్ను కలిసే రోజు వస్తుందని నమ్మేవాడివా? అని ప్రశ్నిస్తాడు. అతను 'లేదు' అని సమాధానం ఇస్తాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అంటాడు, "సరే, అప్పుడు నీవు ఎలా మరచిపోయావో ఈనాడు నేను కూడా నిన్ను మరచిపోతాను." (ముస్లిమ్)

ఈ వాక్యం వల్ల ఇహలోక జీవితంలో మోసపోయిన వారే తమ ధర్మాన్ని క్రీడగా, తమాషాగా భావిస్తారని తెలుస్తుంది. ఇలాంటి మనసుల నుండి తీర్పుదినం ఆలోచన, అల్లాహ్ భీతి అన్నీ తొలగిపోతాయి. అందువల్ల వారు ధర్మంలో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా హెచ్చుతగ్గులు చేసుకుంటారు. ధర్మం విషయంలో హెచ్చుతగ్గులు చేయడం చాలా పెద్ద నేరం. దీనివల్ల ధర్మం ఒక ఆట వస్తువుగా అయిపోతుంది. ధార్మిక ఆజ్ఞల ఆదేశాల ప్రాముఖ్యత తరిగిపోతుంది.

54వ వాక్యంలో ఈ ఆరు దినాలు ఆదివారం, సోమవారం, మంగళవారం, బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం. శుక్రవారం నాడు ఆదమ్ (అ)ను సృష్టించటం జరిగింది. శనివారం దేన్ని సృష్టించటం జరగలేదు. అందువల్లే దాన్ని "యౌముస్సబ్త్" అంటారు. సబ్త్ అంటే కోయుట అని అర్థం. ఈ దినం గురించి కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అంతా

అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉంది. అయినా అల్లాహ్ క్రమక్రమంగా సృష్టించాడు. కొందరు విద్వాంసులు ఏ పని చేసినా క్రమక్రమంగా చేయాలని బోధిస్తున్నారు. “ఇస్తివా” అంటే తన స్థానాన్ని అధిష్టించడం. అల్లాహ్ తన సింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు. ఎలా, ఏమిటి అనిగాని పోల్చడం మన వల్ల కాని పని. మనకు తగదు కూడా. నయీమ్ బిన్ హమ్మాద్ ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు : అల్లాహ్‌ను సృష్టితాలతో పోల్చేవారు అవిశ్వాసులు.

55వ వాక్యంలో అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడని, విశ్వసృష్టికర్త అని వివేచనాపరుడని, అటువంటప్పుడు ఆయన దాసులు ఆయన్నే ప్రార్థించాలి. ఎల్లప్పుడూ ఆయన్నే వేడుకోవాలి, ఆయన ముందే చేతులు చాచాలని, ఇది వారి బాధ్యత అని విశదపర్చడం జరిగింది. ఈ వాక్యంలో “దుఆ” కు సంబంధించిన రెండు షరతులు పేర్కొనడం జరిగింది. ఒకటి ఏమనగా దాసుడు తన ప్రభువు ముందు వినయవిధేయతలతో, తన నిస్సహాయతను బహిర్గతం చేయాలి. హాఫిజ్ సుయూతీ “అల్ ఇక్‌లీల్” అనే గ్రంథంలో చేతులు చాపడమే నిస్సహాయతను బహిర్గతం చేయడం అని అన్నారు. హాఫిజ్ బజ్జార్ అనస్ (రజి) ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) అరఫాత్ మైదానంలో చేతులెత్తి దుఆ చేశారు. (ముస్నదె అహ్మద్ : హ.నెం.7558) ఇంకా రెండవ షరతు ఏమిటంటే ప్రదర్శనాబుద్ధి లేకుండా నిశ్శబ్దంగా దుఆ చేయాలి. బుఖారీ, ముస్లింలో అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ప్రజలు శబ్దంతో దుఆ చేయసాగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, “ప్రజలారా నిశ్శబ్దంగా, వినయంగా దుఆ చేయండి. మీరు మూగవాడిని, చెవిటివాడిని, దూరంగా ఉన్నవాడిని వేడుకోవటం లేదు. మీరు వేడుకుంటున్నది, అందరికంటే అధికంగా వినేవాడూ అందరికంటే దగ్గరగా ఉన్నవాడిని.” (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 4873). హసన్ బస్రీ ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు – పూర్వకాల ముస్లింలు దుఆ గురించి చాలా కష్టపడేవారు. ఏమాత్రం శబ్దం వినిపించేది కాదు. వారు నిశ్శబ్దంగా దుఆ చేసేవారు. అల్లాహ్ ఆదేశం కూడా అదే : “మీ ప్రభువును అణకువతో, రహస్యంగా పిలవండి.” ఇంకా జకరియ్యా (అ) గురించి ఇలా ఆదేశించాడు : “అతను తన ప్రభువును మనసులో ప్రార్థించాడు.” అందువల్లే వాక్యం చివర్లో “మితిమీరి ప్రవర్తించేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు” అని ఆదేశించాడు. అంటే ప్రజలు దుఆలలో వినయవిధేయతలు, నమ్రత అవలంబించడం లేదు. పెద్ద పెద్ద కేకలు వేసి దుఆ చేస్తున్నారు. ఇలాంటి వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు.

56వ వాక్యంలో 4 విషయాల గురించి ఉపదేశించబడింది. (1) అల్లాహ్‌ను నిశ్శబ్దంగా వేడుకోవాలి. దుఆ చేయాలి. (బుఖారీ, ముస్లిమ్) (2) దుఆలో మితిమీరరాదు అంటే తన స్తోమతకు మించి దుఆ చేయరాదు. (3) సంస్కరణ తర్వాత ఉపద్రవాన్ని కల్లోలాన్ని సృష్టించరాదు. అంటే అవిధేయతకు పాల్పడరాదు. (4) అతని శిక్షకు భయపడుతూ, అతని కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తూ ఉండాలి. ఈవిధంగా చేసేవారే అల్లాహ్‌కు విధేయులు, అల్లాహ్ కారుణ్యం వారిపై ఉంటుంది. (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్)

మరో ఉపమానం ఇది కూడా కావచ్చు : ఉపదేశాలను గ్రహించేవాడిని మంచినేలతో పోల్చటం జరిగింది. ఉపదేశాలను గ్రహించని వాడు బంజరు నేల వంటివాడు. బంజరు నేలలో ఏమీ పండదు. సారవంతమైన నేలపై వర్షం పడితే ఫలితం ఉంటుంది. బంజరు నేలపై వర్షం పడినా, ఫలితం ఉండదు. ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “అల్లాహ్ నాకు ప్రసాదించిన జ్ఞానం భారీ వర్షం లాంటిది. అది సారవంతమైన భూమిపై పడితే పంట బాగా పండుతుంది. బంజరు భూమిపై పడితే అక్కడ నీరు నిలిచి ఉంటుంది. లోపలికి పోదు. దాని నుండి కూడా ప్రజలు లాభం పొందారు. పొలాల్లోకి పంపారు. వ్యవసాయం చేసారు. ఇంకో భాగం రాళ్లు రప్పలతో నిండి ఉంది. అక్కడ నీరూ నిలువలేదు, ఏమీ పండలేదు. ఇలాంటి వ్యక్తి దైవధర్మాన్ని గ్రహించాడు. నాకు ఏ ధర్మం ఇచ్చి పంపడం జరిగిందో దాన్నుండి లాభం పొందాడు. తను జ్ఞానం సంపాదించాడు. ఇతరులకు కూడా విద్య నేర్పాడు,

ఇంకో వ్యక్తి విద్య అభ్యసించలేదు. నేను తెచ్చినదాన్ని స్వీకరించనూ లేదు.” (బుఖారీ) (అహ్సనుల్ బయాన్)

63వ వాక్యంలో నూహ్ (అ) మరియు ఆదమ్ (అ)కు మధ్య 1000 సంవత్సరాల తేడా ఉందని, నూహ్ (అ)కు కొంత కాలం ముందు వరకు ప్రజలు ఇస్లామ్‌పై నిలకడగా ఉండేవారని పేర్కొనబడింది. ఆ తరువాత మొట్టమొదట దేవుని ఏకత్వాన్ని తిరస్కరించే సమయం ఈవిధంగా వచ్చింది. ఆ జాతిలో మహా పురుషులు మరణించారు. వారి అభిమానులు వారి సమాధులపై కట్టడాలను నిర్మించి వారిని పూజించసాగారు. వారి చిత్ర పటాలు కూడా అక్కడ వ్రేలాడగట్టారు. వారి ఉద్దేశం ఆరాధన సమయాల్లో వారిని కూడా గుర్తుంచుకోవాలని, మరికొంతకాలం గడచిన తరువాత వారి విగ్రహాలను తయారుచేసి ప్రతిష్ఠించారు. మరి కొంతకాలం తరువాత వాటిని పూజించటం ప్రారంభించారు. ఇక వారిని పూజించడం, ఆరాధించడం మొదలయ్యింది. నూహ్ జాతి యొక్క ఈ మహా పురుషులు, వద్, సువా, యఊఖ్, యగూస్, నస్ర్ ఆరాధ్యులైపోయారు. ఈ పరిస్థితుల్లో అల్లాహ్ నూహ్ (అ)ని ప్రవక్తగా పంపించాడు. ఈయన 950 సంవత్సరాల వరకు సందేశ ప్రచారం చేశారు. కొద్దిమంది తప్ప ఇంకెవరూ విశ్వసించలేదు. చివరికి విశ్వాసులను తప్ప మిగతా వారినందరినీ ముంచివేయడం జరిగింది. వారిలో నుండే ఒక వ్యక్తి ప్రవక్తగా వచ్చినందుకు నూహ్ జాతివారు చాలా ఆశ్చర్యపోయారు. అంటే దైవదౌత్యానికి మానవులు యోగ్యులు కారని వారి అభిప్రాయం.

70వ వాక్యంలో : తాత ముత్తాతలను అనుసరించుట ప్రతి యుగంలో మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసింది. ఆద్ జాతి కూడా ఇదేవిధంగా వాదించింది. విగ్రహారాధనను వదలి రుజుమార్గాన్ని అవలంబించడానికి ఒప్పుకోలేదు. దురదృష్టవశాత్తు ముస్లిములలో కూడా తాతముత్తాతల అనుసరణ అనే వ్యాధి సామాన్యమైపోయింది. ఈ వర్గానికి చెందినవారికి ధార్మిక వ్యవహారాల్లో కొంతవరకు పట్టు ఉంది. కాని వీరు తమ్ము తాము ఒక ప్రత్యేక వర్గంగా, ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తి అభిప్రాయాలకు ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వీళ్ళు అనుసరణను తమపై విధించుకున్నారు.

ఇస్లాం మతంలో ఇలాంటి ఏ ఆదేశమూ లేదు. ఈ అనుసరణే అనుచరులను ఎన్నో దైవ ప్రవక్త సాంప్రదాయాలకు దూరంచేసింది. ఎందుకంటే ఆ సాంప్రదాయాలు ఆ ప్రత్యేక వ్యక్తి అభిప్రాయాల్లో లేవు. వాటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు. గనుక ఇంకోవర్గం ధర్మానికి, దైవాదేశాలకు దూరంగా ఉంది. మూఢాచారాలే వారి మతం. ఈ వర్గం వివాహ సమయాల్లోనూ, మరణ సమయాల్లోనూ, ప్రతి సందర్భంలోనూ అజ్ఞాన మూఢాచారాలను తమపై విధించుకుంటారు. స్వయం కల్పితాలు మూఢాచారాలకు ధార్మిక విధులు, ప్రవక్త సాంప్రదాయాల కన్నా అధికంగా ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వీళ్ళు ధార్మిక విధులకు దూరంగా ఉంటారు. బిద్అత్‌లకు, మూఢాచారాలకు కట్టుబడి ఉంటూ వాటికి ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వీరి వాదన కూడా వారి లాంటిదే. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

71వ వాక్యంలో “రిజ్స్” అంటే వ్యర్థ పదార్థం అని అర్థం. అయితే ఇక్కడ ఇది కోపం, ఆగ్రహం, శిక్ష మొదలైన అర్థాల్లో ఉపయోగించటం జరిగింది.

నూహ్ జాతిలో అయిదు విగ్రహాలుండేవి. వాటి గురించి అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌లో పేర్కొన్నాడు. ఇదేవిధంగా అరబ్ అవిశ్వాసుల విగ్రహాల పేర్లు లాత్, ఉజ్జా, మనాత్, హుబుల్ మొదలైనవి. లేదా ఈనాడు మూఢనమ్మకాలు గలవారు పెట్టిన పేర్లు గంజ్‌బఖ్ష్, ఖాజా గరీబ్ నవాజ్, బాబా ఫరీద్ షకర్ గంజ్, ముష్కిల్ కుషా మొదలైనవి. వీటి గురించి వీరి వద్ద ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు లేవు. (అహ్సనుల్ బయాన్).

(73) సమూదు జాతివద్దకు మేము వారి సోదరుడు సాలిహ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. మీవద్దకు మీ ప్రభువు యొక్క స్పష్టమైన ప్రమాణం వచ్చింది. అల్లాహ్ యొక్క ఈ ఆడ ఒంటె, మీ కోసం ఒక సూచన వంటిది. అల్లాహ్ భూమిపై అది స్వేచ్ఛగా మేయటానికి దాని జోలికి పోకండి. దురుద్దేశ్యంతో దాన్ని ముట్టుకుంటే, మిమ్మల్ని వ్యధాభరితమైన శిక్ష పట్టుకుంటుంది. (74) ఆ సమయాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోండి, అల్లాహ్ ఆద్ జాతి తరువాత మిమ్మల్ని వారసులుగా చేశాడు. మిమ్మల్ని భూమిపై నివసింపజేసాడు, మీరు దాని విశాలమైన మైదానాలలో ఉన్నతమైన భవనాలను నిర్మిస్తున్నారు. కొండలను గృహాలుగా చెక్కుతున్నారు. కనుక ఆయన సృష్టి మహిమలను జ్ఞాపకముంచుకోండి. భూమిపై సంక్షోభాన్ని సృష్టించకండి. (75) హూద్ జాతికి చెందిన అవిశ్వాస నాయకులు బలహీనులైన విశ్వాసులతో ఇలా అన్నారు : “సాలిహ్ తన ప్రభువు పంపిన ప్రవక్త అని మీకు నిజంగానే తెలుసా?” వారు ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : “నిస్సందేహంగా అతని ద్వారా పంపబడిన సందేశాన్ని మేము విశ్వసిస్తున్నాము.” (76) ఆ జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు : “మీరు విశ్వసించిన దాన్ని మేము తిరస్కరిస్తున్నాము.”

(77) ఆ తరువాత ఆ ఆడ ఒంటెను వారు చంపివేశారు. అహంకారంతో తమ ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించారు. ఇలా అన్నారు : “ఓ సాలిహ్! నీవు నిజంగానే ప్రవక్తవయితే మమ్మల్ని హెచ్చరిస్తూ వచ్చిన ఆ శిక్షను తీసుకురా.” (78) వెంటనే కుదిపివేసే ఒక భయంకరమైన ఆపద వారిని చుట్టుముట్టింది. వారు తమ ఇళ్ళల్లో బోర్లాపడి, పడినట్లే ఉండిపోయారు.

وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ قَدْ جَآءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ
مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا
تَاْكُلْ فِيْۤ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ
فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿73﴾
وَاذْكُرُوْۤا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ عَادٍ
وَّبَوَّاَكُمْ فِى الْاَرْضِ تَتَّخِذُوْنَ مِنْ سُهُوْلِهَا
قُصُوْرًا وَّتَنْحِتُوْنَ الْجِبَالَ بُيُوْتًا ۚ فَاذْكُرُوْۤا
اٰلَآءَ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿74﴾
قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لِلَّذِيْنَ
اسْتُضْعِفُوْا لِمَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ اَتَعْلَمُوْنَ اَنَّ
صٰلِحًا مُّرْسَلٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قَالُوْۤا اِنَّا بِمَاۤ اُرْسِلَ بِهٖ
مُؤْمِنُوْنَ ﴿75﴾
قَالَ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْۤا اِنَّا بِالَّذِيْۤ اٰمَنْتُمْ بِهٖ
كٰفِرُوْنَ ﴿76﴾
فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوْا
يٰصٰلِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنْ كُنْتَ مِنَ
الْمُرْسَلِيْنَ ﴿77﴾
فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ
جٰثِمِيْنَ ﴿78﴾

فَتَوَلّٰى عَنۡهُمۡ وَقَالَ يٰقَوۡمِ لَقَدۡ اَبۡلَغۡتُكُمۡ رِسَالَةَ
رَبِّىۡ وَنَصَحۡتُ لَـكُمۡ وَلٰـكِنۡ لَّا تُحِبُّوۡنَ
النّٰصِحِيۡنَ ﴿79﴾

وَلُوۡطًا اِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهٖۤ اَتَاۡتُوۡنَ الۡفَاحِشَةَ مَا
سَبَقَكُمۡ بِهَا مِنۡ اَحَدٍ مِّنَ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿80﴾

اِنَّكُمۡ لَتَاۡتُوۡنَ الرِّجَالَ شَهۡوَةً مِّنۡ دُوۡنِ
النِّسَآءِ‌ ؕ بَلۡ اَنۡتُمۡ قَوۡمٌ مُّسۡرِفُوۡنَ ﴿81﴾

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنۡ قَالُوۡۤا اَخۡرِجُوۡهُمۡ
مِّنۡ قَرۡيَتِكُمۡ‌ ۚ اِنَّهُمۡ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوۡنَ ﴿82﴾

فَاَنۡجَيۡنٰهُ وَاَهۡلَهٗۤ اِلَّا امۡرَاَتَهٗ ‌ۖ كَانَتۡ مِنَ
الۡغٰبِرِيۡنَ ﴿83﴾

وَاَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ مَّطَرًا‌ ؕ فَانْظُرۡ كَيۡفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الۡمُجۡرِمِيۡنَ ۚ ﴿84﴾ ع 8 7 17

وَاِلٰى مَدۡيَنَ اَخَاهُمۡ شُعَيۡبًا‌ ؕ قَالَ يٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَـكُمۡ مِّنۡ اِلٰهٍ غَيۡرُهٗ‌ ؕ قَدۡ جَآءَتۡكُمۡ بَيِّنَةٌ
مِّنۡ رَّبِّكُمۡ فَاَوۡفُوا الۡكَيۡلَ وَالۡمِيۡزَانَ وَلَا
تَبۡخَسُوا النَّاسَ اَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تُفۡسِدُوۡا فِى
الۡاَرۡضِ بَعۡدَ اِصۡلَاحِهَا‌ ؕ ذٰ لِكُمۡ خَيۡرٌ لَّـكُمۡ اِنۡ
كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ‌ ۚ ﴿85﴾

(79) సాలిహ్ ఈ విధంగా అంటూ అక్కడి నుండి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నేను నా ప్రభువు సందేశాన్ని మీకు అందజేశాను. నేను మీ క్షేమాన్నే అభిలషించాను. కాని మీకు శ్రేయోభిలాషులంటేనే గిట్టదు."

(80) లూత్‌ను గుర్తుంచుకో. అతను తన జాతితో ఇలా అన్నాడు : ‘‘మరింత అశ్లీలంగా ప్రవర్తిస్తున్నారే!? మీకు పూర్వం ప్రపంచంలో ఎవ్వరూ చెయ్యని సిగ్గుమాలిన చేష్టల్ని చేస్తున్నారు?

(81) మీరు స్త్రీలను వదలి పురుషులతో మీ కామవాంఛ తీర్చుకుంటున్నారా? వాస్తవంగా మీరు పూర్తిగా మితిమీరి ప్రవర్తిస్తున్నారు."

(82) అతని జాతి వారికి ఈ సమాధానం తప్ప మరేమీ తోచలేదు. ఇలా అన్నారు : "గెంటెయ్యండి మీ పట్టణాల నుండి వీళ్ళను, మహా పవిత్రులట."

(83) చివరకు మేము లూత్‌నూ అతని కుటుంబాన్నీ రక్షించాము – అయితే వెనుక ఉండిపోయే వారిలో ఉన్న అతని భార్యను తప్ప.

(84) ఇంకా వారిపై ఒక వర్షాన్ని కురిపించాము. చూడండి, అపరాధుల ముగింపు ఎలా జరిగిందో.

(85) మేము మద్‌యన్ జాతి వారివద్దకు వారి సోదరుడు షుఐబ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. మీ వద్దకు మీ ప్రభువు యొక్క స్పష్టమైన సూచన వచ్చింది. కనుక తూకాన్ని, కొలతను పూర్తిగా పాటించండి. ప్రజలకు వారి వస్తువుల విషయంలో నష్టం కలిగించకండి. భూమిలో సంస్కరణజరిగిన తరువాత, అందులో సంక్షోభాన్ని సృష్టించకండి. మీరు విశ్వాసులైతే దీనిలోనే మీ శ్రేయస్సు ఉంది.

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ
وَاذْكُرُوا إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ وَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

وَإِن كَانَ طَائِفَةٌ مِّنكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ
بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ
اللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

(86) ప్రజలను భయపెట్టటానికీ, విశ్వసించేవారిని అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించటానికీ, రుజుమార్గాన్ని వక్రీకరించటానికి, మార్గాలలో బందిపోటు దొంగల్లా పొంచి కూర్చోకండి. గుర్తుకు తెచ్చుకోండి ఆ కాలాన్ని, అప్పుడు మీరు అల్పసంఖ్యలో ఉండేవారు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని అధికం చేశాడు. కళ్ళు తెరచి చూడండి. కల్లోలం సృష్టించిన వారి పర్యవసానం ఏమయిందో. (87) ఏ మార్గదర్శకత్వాన్ని ఇచ్చి నన్ను పంపటం జరిగిందో దానిని మీలోని ఒక వర్గం విశ్వసించి, మరొక వర్గం విశ్వసించ లేదు. సరే, అల్లాహ్ మన మధ్య తీర్పు చేసేవరకు సహనంతో నిరీక్షించండి. ఆయనే అందరికంటే ఉత్తమంగా తీర్పు చేసేవాడు.

73 – 87 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఆదమ్ (అ) వృత్తాంతం, దాని తరువాత దేవుని ఏకత్వం, ఆరాధ్యుడు ప్రభువు గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. దీని తరువాత తీర్పుదినం ఉందని, మరణం తరువాత జీవితం ఉందని, లెక్క తీసుకోవడం జరుగుతుందని, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని సాక్ష్యాధారాలతో నిరూపించడం జరిగింది.

ఈ వాక్యాల్లో నూహ్, హూద్, షుఐబ్ (అ) మొదలైన ప్రవక్తల గురించి ప్రస్తావిస్తూ వీళ్ళు కూడా వారి జాతులకు దేవుని ఏకత్వం, తీర్పుదినం కొరకు ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలని సందేశం ఇచ్చారు. కాని ఆ జాతుల్లో అధికులు వారి ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. ఈ విధంగా వారు దైవశిక్షకు గురయ్యారు.

73 నుండి 87 వాక్యాల వరకు సాలిహ్ ప్రవక్త మరియు అతని సమూద్‌జాతి వృత్తాంతం పేర్కొనబడింది. అరబ్బుల్లోని ఒక వర్గాన్ని సమూద్ జాతి అని అంటారు. వీరు సమూద్ బిన్ ఆమిర్ యొక్క సంతానం. వీరు ఇబ్రాహీమ్ (అ)కు ముందు, ఆద్ జాతి తరువాత కాలానికి చెందినవారు. వీరు హిజాజ్ మరియు సిరియా మధ్య భాగం "ఖురా" ప్రాంతానికి చెందినవారు. వీరు చాలా బలిష్టులుగా ఉండేవారు. వీరు తమ కండబలంతో కొండలను తొలిచి ఇళ్ళు నిర్మించేవారు. ప్రవక్త (స) 9వ హిజ్రీలో తబూక్ వెళ్తూ వీరి పట్టణాల గుండా ప్రయాణం చేసారు. వీటిని మదాయన్ సాలిహ్ అని అంటారు. ముస్నద్ అహ్మద్‌లో అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ (రజి) ఇలా వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) తబూక్ వెళ్తూ సమూద్ జాతి ఇళ్ళ వద్ద ఆగారు. ప్రజలు అక్కడ బావుల్లోని నీళ్ళు త్రాగారు. పిండి కలిపి వంటకాలు తయారు చేయసాగారు. కాని ప్రవక్త(స) వారిని వంటకాల గిన్నెలను తిరగవేయమని, పిండిని ఒంటెలకు పెట్టమని ఆదేశించారు. అక్కడ నుండి నడుస్తూ అల్లాహ్ ఒంటె నీరు త్రాగిన బావి వద్దకు వచ్చారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) ప్రజలను సమూద్ జాతి గృహాల్లోకి ప్రవేశించవద్దని వారించారు. ఆపై "అల్లాహ్ శిక్ష ఎక్కడ మిమ్మల్ని ఆవరిస్తుందో అని భయపడుతున్నాను" అని అన్నారు (ముస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం. 117/2). సాలిహ్ (అ) ఈ జాతిలోని ఒక సాంప్రదాయ కుటుంబంలో జన్మించారు. అల్లాహ్ ఆయన్ని తన జాతి మార్గదర్శకత్వానికి

ప్రవక్తగా నియమించాడు. ఆయన తన జాతిని ఇతర ప్రవక్తల వలె ఏకత్వాన్ని గురించి ఉపదేశించారు. కాని చాలా తక్కువమంది, బలహీనమైనవారు ఆయన్ని విశ్వసించారు. సాలిహ్ (అ) వారిని హెచ్చరించి, దైవభీతిని గురించి ఉపదేశించిన తరువాత వారు ఒక సూచన గురించి డిమాండు చేసారు – "కొండ లోపలి నుండి ఒంటె బయటికి రావాలి." అలాగే జరిగింది. కాని మళ్ళీ వారు విశ్వసించలేదు. అధికులు అహంకారంగా, గర్వంగా ప్రవర్తించారు. ఆ ఒంటెను నరికి వేసారు. అప్పుడు సాలిహ్ (అ) ఇలా అన్నారు : "ఇప్పుడు మీరందరూ దైవ శిక్ష కోసం ఎదురు చూడండి. అల్లాహ్ వారికి బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం మూడు రోజులు గడువు ఇచ్చాడు. దీన్ని గురించి సూరె హూద్ 65వ వాక్యంలో పేర్కొనడం జరిగింది. సాలిహ్ (అ) వారితో, మీరు మూడు రోజుల వరకు మీ ఇళ్ళలో లాభం పొందండి. శనివారం నాడు ఉదయం ఒక దైవదూత వారి మధ్య భయంకరమైన కేకవేసాడు. వారిగుండెలు పలిగిపోయాయి. అందరూ చనిపోయారు. ఆ తరువాత సాలిహ్ (అ) శవాల మధ్య నిలబడి ఇలా అన్నారు, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నేను మీకు దైవ సందేశాన్ని అందజేసాను. మీకు లాభం చేకూర్చడంలో ఎటువంటి లోటూ చేయలేదు. కాని మీరు మీ శ్రేయోభిలాషులంటే అయిష్టంగా ప్రవర్తించారు." ఆ తరువాత అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయారు. ప్రవక్త (స) బద్ర్ యుద్ధం తరువాత బావిలో ఉన్న ఖురైష్ శవాల నుద్దేశించి ఇదేవిధంగా అనడం జరిగింది.

80వ వాక్యంలో లూత్ జాతి యొక్క గర్వం, నీచత్వం గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈనాడు తూర్పు జోర్డాన్‌గా పిలువబడే ప్రాంతంలో ఈ జాతి నివసించేది. ఈ ప్రాంతం ఇరాక్ మరియు ఫలస్తీన్‌కు మధ్యలోఉంది. బైబిల్‌లో ఈ జాతి ముఖ్య పట్టణం 'సదూమ్'గా పేర్కొనబడింది. ఇదేకాకుండా ఇంకా నాలుగు పట్టణాలు ఉండేవి. ఈ పట్టణాల మధ్య మైళ్ళ తరబడి తోటలుండేవి. లూత్ (అ)కు ఇబ్రాహీమ్ (అ) చిన్నాన్న అవుతారు. చిన్నాన్నతో పాటు ఇరాఖ్ నుండి బయలుదేరి, కొంతకాలం వరకు సిరియా, పలస్తీన్, ఈజిప్టు ప్రాంతాలలో దైవ సందేశ ప్రచారం చేసారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త పదవి లభించిన తరువాత మార్గం తప్పిన జాతి సంస్కరణలో నిమగ్నమయిపోయారు. ఖుర్ఆన్‌లో చాలా చోట్ల ఈ జాతి నైతిక దురాగతాలను పేర్కొనడం జరిగింది. కాని ఇక్కడ అన్నిటికంటే ఘోరమైన నేరాన్ని మాత్రమే పేర్కొనడం జరిగింది. దీని వల్ల అల్లాహ్ శిక్ష వారిపై అవతరించింది. వీరు స్వలింగ సంపర్కం చేసేవారు. ఇది పెద్ద నేరం, మహా పాపం, ఇది ప్రకృతికి విరుద్ధమైనది. అల్లాహ్ సృష్టిలోని జీవులన్నిటిలో ఆడ, మగ, లింగభేదాలు ఉంచాడు. ఆడ మగ కలిసి తమ సంతానాన్ని వృద్ధి పరుస్తారు. దీన్నే కుటుంబం అంటారు. కాని వీరు సిగ్గుమాలిన పనులకు, హీనచరిత్రకు, దుర్గుణాలకు అనైతికతకు గురయ్యారు. వీరు నీచ దశకు చేరుకున్నారు. వారిని సంస్కరించడం కూడా కష్టంగా కనబడింది. పరిశుద్ధత అనేది వారిలో నామమాత్రంగా కూడా లేకుండా పోయింది.

ఈ స్థితికి చేరిన తరువాత వారిని నాశనం చేయడమే తగిన పరిష్కారంగా నిర్ణయించబడింది. సామాజిక జీవితంలో సౌశీల్యం, పరిశుద్ధత, నైతిక విలువలు లేని సమాజానికి భూమిపై బ్రతికుండే హక్కు ఏమాత్రం లేదు. క్రుళ్ళిపోయిన పండ్లబుట్టలోని కొన్ని మంచి పండ్లు ఉన్నంత వరకు ఆ బుట్టను ఉంచడం జరుగుతుంది. అవీ క్రుళ్ళిపోతే ఆ బుట్టను పారవేయడం జరుగుతుంది. కేవలం లూత్ బంధువుల్లోని కొందరు మాత్రమే అతన్ని విశ్వసించారు. ఆ జాతిలోని మిగతా వారందరూ ఈ దురాగతానికి పాల్పడ్డారు. అతని జాతి వారన్నారు, "వీరు మమ్మల్ని అపరిశుభ్రమైన వారు అని అంటున్నారు. మరి చెడ్డవాళ్ళతో మంచి వారికేం పని? వీళ్ళు ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపోవాలి. అసలు వీరు ప్రగల్భాలు, అహంకారం కారణంగా పలుకుతున్నారు. వీరు తమ్ము తాము అధికులుగా భావించినందువల్ల ఇలా అనే ధైర్యం వీరికి వచ్చింది."

ప్రతి చోట బలవంతులు ఇలాగే హేళన చేస్తూ ఉంటారు. మాకు నచ్చనివారు ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపోవాలి

అంటారు. ఫలితం చివరి వాక్యాల్లో వచ్చింది. మేము లూత్‌ని, అతని అనుచరులను రక్షించాము. అతని భార్య వెనుక ఉండిపోయేవారితో ఉండిపోయింది. ఇంకోచోట క్లుప్తంగా ఉంది – లూత్ (అ) భార్య అతని జాతికే చెందినది. కాని ఆమె అవిశ్వాసులనే సమర్థించేది. చివరి వరకు వారి వంతే పాడింది. అందువల్లే శిక్ష అవతరించకముందు లూత్‌ను అతని అనుచరులను వలసపొమ్మని ఆదేశిస్తూ అతని భార్యను వెంట తీసుకువెళ్ళొద్దని ఆదేశించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఆ జాతిపై వర్షం కురిసింది. ఇక్కడ వర్షం అంటే నీళ్ళ వర్షం కాదు. రాళ్ళ వర్షం అని అర్థం. దీని గురించి ఖుర్‌ఆన్‌లో వేరేచోట వివరించడం జరిగింది. ఇదేవిధంగా వాళ్ళ పట్టణాలు తిరగవేయబడ్డాయని, నాశనం చేయబడ్డాయని తెలియజేయటం జరిగింది.

87వ వాక్యంలో షుఐబ్ మరియు అతని జాతి వారిని గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. మద్‌యన్ అనేది ఒక తెగ పేరు. అంటే మద్‌యన్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్ ఖలీల్. షుఐబ్ (అ) ఈ జాతికి చెందినవారే. ఇతని తండ్రి పేరు మేకీల్. వీరి పట్టణం హిజాజ్ మార్గంలో "మఆన్"కు సమీపంగా ఉండేది. ఇబ్నె కసీర్ (రహ్మ) వీరినే ఖుర్‌ఆన్‌లో "అయ్‌కా" వారు అని అనడం జరిగిందని వ్యాఖ్యానించారు. కాని ఇక్రమా మరియు సుదీ షుఐబ్‌ని రెండు జాతుల వైపు పంపడం జరిగిందని వ్యాఖ్యానించారు. మద్‌యన్ వారిని నిప్పురవ్వలు గల ఒక మేఘం ద్వారా నాశనం చేయడం జరిగింది. ఈ జాతి అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడంతో పాటు ఇతర సామాజిక రుగ్మతల్లో చిక్కుకుంది. వీరు తూనికల్లో, కొలతల్లో మోసం చేసేవారు. మార్గాల్లో ప్రజలను భయపెట్టి వారి ధనాన్ని దోచుకునేవారు. వారి నుండి బలవంతంగా పన్ను వసూలుచేసేవారు. షుఐబ్ (అ) బోధనలను వినగోరే వారిని అడ్డగించి అనేక విధాలుగా హింసించేవారు. షుఐబ్ (అ) వారిని దేవుని ఏకత్వం గురించి బోధించారు. షిర్క్ నుండి వారించారు. వారిలో అనేక సామాజిక నైతిక బలహీనతలు, దురలవాట్లు ఉండేవి. వారి తప్పులు వారికి తెలియపర్చి వాటిని పరిత్యజించాలని ప్రోత్సహించటం జరిగింది. వారికి అల్లాహ్ అనుగ్రహాల్ని గుర్తుచేయటం జరిగింది. వారి సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉండేది. అల్లాహ్ వారి సంతతిని వృద్ధిచేసి అధికంగా చేయడాన్ని గుర్తు చేయడం జరిగింది.

قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ
لَنُخْرِجَنَّكَ يٰشُعَيْبُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَكَ مِنْ
قَرْيَتِنَاۤ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا
كٰرِهِيْنَ ﴿88﴾
قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِيْ مِلَّتِكُمْ
بَعْدَ اِذْ نَجّٰىنَا اللّٰهُ مِنْهَا ؕ وَمَا يَكُوْنُ لَنَاۤ اَنْ
نَّعُوْدَ فِيْهَاۤ اِلَّاۤ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّنَا ؕ وَسِعَ رَبُّنَا
كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ؕ عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ؕ رَبَّنَا افْتَحْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ
الْفٰتِحِيْنَ ﴿89﴾
وَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لَئِنِ
اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿90﴾
فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ
جٰثِمِيْنَ ﴿91﴾
الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۛۚ
اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَانُوْا هُمُ الْخٰسِرِيْنَ ﴿92﴾

فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ
رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۚ فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى
قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿93﴾ ع 11 9 1

(88) దురహంకారులైన అతని జాతి నాయకులు అతనితో ఇలా అన్నారు : “ఓ షుఐబ్, మేము నిన్నూ, నీతోపాటు విశ్వసించిన వారినీ మా పట్టణం నుండి బహిష్కరిస్తాము, లేదా మీరు మా సంఘంలో చేరవలసి ఉంటుంది.” షుఐబ్ ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : “ఏమిటీ, మాకు ఇష్టం లేకపోయినా చేరవలసిందేనా? (89) అల్లాహ్ మాకు మీ వర్గం నుండి విముక్తి కలిగించిన తరువాత కూడా ఒకవేళ మళ్ళీ మేము దానిలో చేరితే మేము అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు అంటగట్టిన వాళ్ళం అవుతాము. దానివైపు మళ్ళటం అనేది ఎంతమాత్రం మాకు సాధ్యం కాదు. మా ప్రభువైన అల్లాహ్ సంకల్పిస్తే తప్ప. మా ప్రభువు జ్ఞానం ప్రతి వస్తువునూ ఆవరించి ఉంది. ఆయననే మేము నమ్ముకున్నాము. మా ప్రభూ! మాకూ – మా జాతికీ మధ్య సరియైన తీర్పు చెయ్యి. నీవే ఉత్తమ న్యాయనిర్ణేతవు.” (90) అతన్ని తిరస్కరించిన అతని జాతి నాయుకులు పరస్పరం ఇలా మాట్లాడుకున్నారు : “మీరు ఒకవేళ షుఐబ్‌ను అనుసరిస్తే నాశనం అవుతారు.

(91) ఆ వెంటనే ఊపివేసే ఒక పెద్ద ఆపద వారిని పట్టుకుంది. వారు తమ గృహాలలో బోర్లాపడి, పడినట్లే ఉండిపోయారు. (92) షుఐబ్‌ను తిరస్కరించిన వారు ఆ గృహాలలో ఎన్నడూ నివసించని విధంగా తుడుచుకుపోయారు. షుఐబ్‌ను తిరస్కరించినవారే చివరకు నామరూపాల్లేకుండా పోయారు.

(93) షుఐబ్ ఇలా అంటూ వారి పట్టణాల నుండి నిష్క్రమించాడు : “నా జాతి ప్రజలారా! నేను నా ప్రభువు సందేశాలను మీకు అందజేశాను. మీ శ్రేయోభిలాషిగా నేను శాయశక్తులా ప్రయత్నించాను. సత్య తిరస్కారులైన జాతి కొరకు నేనెందుకు బాధపడాలి?”

సూరతుల్ ఆరాఫ్ 88 – 93 ఆయత్‌ల వివరణ:

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ప్రవక్తలందరూ దేవుని ఏకత్వాన్ని గురించి సందేశ ప్రచారం చేసారని పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ఏకత్వాన్ని తిరస్కరించేవారు దైవశిక్షకు గురవుతారని, శిక్ష నుండి తప్పించుకోవాలనుకుంటే సాటి కల్పించటాన్ని మానుకుని ఏకత్వం మార్గాన్ని అవలంబించాలని పేర్కొనబడింది.

వ్యాఖ్యానం :

88వ వాక్యంలో షుఐబ్ (అ) ఇబ్రాహీమ్ (అ) మరియు మద్‌యన్ సంతతికి చెందినవారని, ఇంకా లూత్‌తో బంధుత్వం ఉందని పేర్కొనబడింది. మద్‌యన్ సంతతి మద్‌యన్ జాతిగా ప్రఖ్యాతి గాంచింది. వారు నివసించే పట్టణాన్ని కూడా "మద్" అని అనేవారు. ఈ పట్టణం ఈనాడు కూడా తూర్పు జోర్డాన్ నౌకాశ్రయం "మఆన్"కు దగ్గరలో ఉంది. షుఐబ్ (అ)ను పంపించబడిన జాతి గురించి ఖుర్ఆన్‌లో ఒకచోట "మద్‌యన్‌వారు"గా, ఇంకోచోట "అయ్‌కవారు" గా పేర్కొనడం జరిగింది. "అయ్‌క" అంటే అరణ్యము అని అర్థము.

కొందరు వ్యాఖ్యానకర్తలు ఈ రెండూ వేర్వేరు జాతులని, ఆ రెంటి పట్టణాలు కూడా వేరుగా ఉండేవని అభిప్రాయపడ్డారు. షుఐబ్ (అ) ముందు "మద్‌యన్‌వారి" వైపు పంపబడ్డారు. వారిని నాశనం చేసిన తరువాత "అయ్‌క" వారి వైపు పంపబడ్డారు. రెండు జాతులపై వచ్చిన శిక్ష కూడా వేర్వేరుగా ఉంది. "మద్‌యన్" వారు భయంకరమైన శబ్దం ద్వారా నాశనం చేయబడ్డారు. "అయ్‌క" వారిని భూకంపం ద్వారా నాశనం చేయటం జరిగింది. కొన్ని రోజులు వీరి పట్టణంలో ఉష్ణోగ్రత తీవ్రతరం చేయబడింది. ఆ ఎండకు తట్టుకోలేక ప్రజలు విలవిలలాడారు. వీరికి సమీపంగా అరణ్యంలో దట్టమైన మేఘం వచ్చింది.

అక్కడ దాని నీడ పడింది. చల్లని గాలులు వీయటం ప్రారంభించాయి. ఇది చూసి ప్రజలంతా దాని నీడలో గుమిగూడారు. అప్పుడు మేఘం నుండి అగ్ని వర్షం కురిసింది. భూకంపం కూడా వచ్చింది. ఈ విధంగా ఆ జాతి వారందరూ నాశనమయ్యారని వ్యాఖ్యానించారు. మరికొందరు వ్యాఖ్యానకర్తలు "మద్‌యన్" వారు – అయ్‌కవారు ఒకటే అని, ఆ మూడు రకాల శిక్షలూ వీరిపై పంపడం జరిగిందని, మొదట మేఘం నుండి అగ్ని వర్షం కురిసిందని, ఆ తరువాత భయంకరమైన కేక వినిపించిందని, ఆ తరువాత భూకంపం వచ్చిందని వ్యాఖ్యానించారు. ఏది ఏమైనా ఈ జాతులు ఒకటైనా, రెండైనా, ప్రవక్తను తిరస్కరించిన కారణంగా దైవశిక్ష అవతరించింది. అందువల్ల మనం అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త ఆదేశాలను శిరసావహించాలి, తిరస్కరించకూడదు.

షుఐబ్ (అ)ని విశ్వసించిన వారు మొదట వారి మతాన్నే అనుసరించేవారు. తరువాత షుఐబ్ (అ) సందేశం విని ముస్లిములయ్యారు. అయితే షుఐబ్ (అ) మాత్రం ఒక్కరోజు కూడా వారి మతాన్ని అనుసరించలేదు. కాని వారి జాతివారు మాత్రం ఆయన్ని దైవదౌత్యానికి ముందు తమ మతాన్ని అనుసరిస్తున్నాడనే అనుకునేవారు. అందువల్లే మళ్ళీ తమ మతంలోనికి రమ్మని అన్నారు.

9వ వాక్యంలో మద్‌యన్ నాయకులు పరస్పరం సంప్రదింపులు చేయసాగారని, ఒకవేళ మనం షుఐబ్‌ని అనుసరిస్తే మన వ్యాపారం నిలిచిపోతుంది. సత్యమార్గాన్ని అనుసరిస్తే, బాటసారులను దోచుకోవటం మానివేస్తే మన పరిస్థితి, మన అధికారం, మన వైభవం అన్నీ మంట గలిసిపోతాయని, ఇతర జాతులపై మనకున్న ప్రాబల్యం ఉండకుండా పోతుందని ఆలోచించసాగారు.

(94) మేము ఏ పట్టణానికి ప్రవక్తను పంపినా ఆ పట్టణ ప్రజలను మొదట లేమికీ, కష్టాలకూ గురిచెయ్యకుండా ఉండటం జరగలేదు, మా ఉద్దేశం వారు వినమ్రులు కావాలనే. (95) తరువాత మేము వారి చెడు స్థితిని మంచి స్థితిగా మార్చాము. చివరకు వారు ఇలా అన్నారు : "మంచిరోజులు చెడ్డరోజులు అనేవి మా పూర్వీకులకు కూడా వచ్చేవి. తుదకు వారికి ఏమాత్రం తెలియని స్థితిలో మేము వారిని అకస్మాత్తుగా పట్టుకున్నాము. (96) నగర ప్రజలు విశ్వసించి, భయభక్తులను అవలంబించి ఉన్నట్లయితే మేము వారికొరకు భూమ్యాకాశాల్లోని శుభాల ద్వారాలను తెరచి ఉండేవారము. కాని వారు తిరస్కరించారు, కనుక మేము వారిని వారి సంపాదన కారణంగా పట్టుకున్నాము. (97) మా శిక్ష రాత్రి సమయంలో వారు గాఢనిద్రలో ఉన్నప్పుడు వారిపై అకస్మాత్తుగా వచ్చి పడదని, నగర ప్రజలు నిర్భయంగా ఉన్నారా? (98) లేదా కఠినమైన మా శిక్ష పగటివేళ వారు ఆడుకుంటున్నప్పుడు వారిపై హఠాత్తుగా పడదనే ధీమాలో ఉన్నారా వారు? (99) వీరికి అల్లాహ్ ఎత్తుగడ అంటే భయం లేదా? వాస్తవానికి నాశనం కాబోయే జాతి మాత్రమే అల్లాహ్ ఎత్తుగడ అంటే నిర్భయంగా ఉంటుంది.

(100) పూర్వపు జాతుల తరువాత భూమికి వారసులయ్యే ప్రజలను మేము కోరితే వారి నేరాలకుగాను వారిని పట్టుకోగలం. ఇంకా వారి హృదయాలపై ముద్ర వేయగలం, దానివల్ల వారు వినలేరనే యదార్థం ఏ గుణపాఠాన్నీ నేర్పలేదా? (101) ఎవరి గాథలను మేము మీకు వినిపిస్తున్నామో ఆ జాతుల వారి వద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకువచ్చారు. కాని వారు ఒకసారి తిరస్కరించినదానిని మళ్ళీ అంగీకరించేవారు కారు. ఈ విధంగానే మేము తిరస్కారుల హృదయాలపై ముద్ర వేస్తాము.

وَمَآ اَرۡسَلۡنَا فِىۡ قَرۡيَةٍ مِّنۡ نَّبِىٍّ اِلَّاۤ اَخَذۡنَاۤ اَهۡلَهَا
بِالۡبَاۡسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَضَّرَّعُوۡنَ ﴿94﴾
ثُمَّ بَدَّلۡنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الۡحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا
وَّقَالُوۡا قَدۡ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ وَالسَّرَّآءُ
فَاَخَذۡنٰهُمۡ بَغۡتَةً وَّهُمۡ لَا يَشۡعُرُوۡنَ ﴿95﴾
وَلَوۡ اَنَّ اَهۡلَ الۡقُرٰٓى اٰمَنُوۡا وَاتَّقَوۡا لَفَتَحۡنَا
عَلَيۡهِمۡ بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ وَالۡاَرۡضِ وَلٰـكِنۡ
كَذَّبُوۡا فَاَخَذۡنٰهُمۡ بِمَا كَانُوۡا يَكۡسِبُوۡنَ ﴿96﴾
اَفَاَمِنَ اَهۡلُ الۡقُرٰٓى اَنۡ يَّاۡتِيَهُمۡ بَاۡسُنَا بَيَاتًا
وَّهُمۡ نَآٮِٕمُوۡنَ ؕ ﴿97﴾
اَوَاَمِنَ اَهۡلُ الۡقُرٰٓى اَنۡ يَّاۡتِيَهُمۡ بَاۡسُنَا ضُحًى
وَّهُمۡ يَلۡعَبُوۡنَ ﴿98﴾
اَفَاَمِنُوۡا مَكۡرَ اللّٰهِ‌ ۚ فَلَا يَاۡمَنُ مَكۡرَ اللّٰهِ اِلَّا
الۡقَوۡمُ الۡخٰسِرُوۡنَ ﴿99﴾ ع 12 6 2
اَوَلَمۡ يَهۡدِ لِلَّذِيۡنَ يَرِثُوۡنَ الۡاَرۡضَ مِنۡۢ بَعۡدِ
اَهۡلِهَاۤ اَنۡ لَّوۡ نَشَآءُ اَصَبۡنٰهُمۡ بِذُنُوۡبِهِمۡ‌ ۚ وَنَطۡبَعُ
عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُوۡنَ ﴿100﴾
تِلۡكَ الۡقُرٰى نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ اَنۡۢبَآٮِٕهَا‌ ۚ وَلَقَدۡ
جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ‌ ۚ فَمَا كَانُوۡا
لِيُؤۡمِنُوۡا بِمَا كَذَّبُوۡا مِنۡ قَبۡلُ‌ ؕ كَذٰلِكَ يَطۡبَعُ
اللّٰهُ عَلٰى قُلُوۡبِ الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿101﴾

(102) మేము వారిలో చాలామందిని తమ వాగ్దానాలను పూర్తిచేసేవారుగా చూడలేదు. నిస్సందేహంగా వారిలో చాలామందిని దుర్మార్గులుగానే చూసాము. (103) వీరి తరువాత మేము మూసాను మా సూచనలతో ఫిరౌను, అతని జాతి నాయకుల వద్దకూ పంపాము. కాని వారు మా సూచనలపట్ల దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించారు. చూడండి, ఆ దుర్మార్గుల గతి ఏమయిందో!

(104) మూసా ఇలా అన్నాడు : "ఓ ఫిరౌన్! నేను విశ్వప్రభువు పంపగా వచ్చాను. (105) నా బాధ్యత కేవలం అల్లాహ్ పేరుతో సత్యం తప్ప మరేదీ పలకకుండా ఉండటం, నేను మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి స్పష్టమైన నిదర్శనం తీసుకొని వచ్చాను. కనుక నీవు ఇస్రాయీలు సంతానాన్ని నా వెంట పంపు." (106) ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు : "ఒకవేళ నీవు ఏదైనా సూచనను తెస్తే దాన్ని తీసుకురా, నీవు సత్యవంతుడివే అయితే. (107) మూసా తన చేతికర్రను విసిరాడు. అకస్మాత్తుగా అది ఒక మహా సర్పంగా మారిపోయింది. (108) అతను తన జేబులో నుండి చేతిని పైకి తీసాడు. ప్రేక్షకులందరి ముందూ అది మెరవసాగింది. (109) అప్పుడు ఫిరౌన్ జాతి నాయకులు పరస్పరం ఇలా అన్నారు : "నిస్సందేహంగా ఈ వ్యక్తి నిపుణత గల మాంత్రికుడే. (110) మిమ్మల్ని మీ భూమి నుండి వెళ్ళగొట్టగోరుతున్నాడు. ఇప్పుడేం చేయాలో చెప్పండి?" (111) వాళ్ళంతా ఫిరౌన్‌కు ఇలా సలహా ఇచ్చారు : "అతన్నీ, అతని సోదరున్నీ ఆపి ఉంచండి. పట్టణాలకు వేగుల వాళ్ళను పంపండి.

(112) నిపుణులైన మాంత్రికులందరినీ మీ వద్దకు తీసుకు రావటానికి," (113) ఈ విధంగా మాంత్రికులు ఫిరౌన్ వద్దకు వచ్చారు. వారు ఇలా అన్నారు : "మేము ఒకవేళ గెలిస్తే మాకు దీని ప్రతిఫలం లభిస్తుందా?"

وَمَا وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَاِنْ وَّجَدْنَآ
اَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِيْنَ ﴿102﴾
ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اِلٰى
فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿103﴾
وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ اِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ۙ﴿104﴾
حَقِيْقٌ عَلٰٓى اَنْ لَّآ اَقُوْلَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ ؕ قَدْ
جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ بَنِيْٓ
اِسْرَآءِيْلَ ؕ﴿105﴾
قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَآ اِنْ كُنْتَ
مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿106﴾
فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِيْنٌ ۚ﴿107﴾
وَّنَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ࣖ﴿108﴾ ع 13 9 3
قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ
عَلِيْمٌ ۙ﴿109﴾
يُّرِيْدُ اَنْ يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ ۚ فَمَاذَا
تَاْمُرُوْنَ ﴿110﴾
قَالُوْٓا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ فِى الْمَدَآئِنِ
حٰشِرِيْنَ ۙ﴿111﴾ يَاْتُوْكَ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿112﴾
وَجَآءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوْٓا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ
كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿113﴾

(114) ఫిరౌన్ ఇలా సమాధానం ఇచ్చాడు, “తప్పకుండా, మీరు మా సాన్నిధ్యానికి చేరువవుతారు.” (115) వారు మూసాతో ఇలా అన్నారు, “నీవు ముందు విసురుతావా లేదా మమ్మల్ని విసరమంటావా? (116) మూసా “సరే మీరే విసరండి” అని అన్నాడు. వారు తమ పాచికలను విసిరి చూపరులను మంత్రముగ్ధుల్ని చేస్తూ హృదయాలను భయకంపితులుగా చేసారు. గొప్ప మాయాజాలాన్ని సృష్టించారు.(117) మేము మూసాకు “నీ చేతి కర్రను పారవెయ్యి” అని సూచించాము. అతను పారవెయ్యగానే క్షణంలో అది వారి కల్పిత మాయాజాలాన్ని మింగివేసింది. (118) ఈ విధంగా సత్యం నిరూపించబడింది. వారు కల్పించిన అసత్యం అసత్యంగా మిగిలిపోయింది. (119) ఫిరౌను, అతని సహచరులు పోటీలో పరాజితులయ్యారు. అంతా తలక్రిందులై, అవమానం పాలయ్యారు. (120) ఇక మాంత్రికుల మాయాజాలం వారిని సాష్టాంగపడేలా చేసింది. (121) వెంటనే వారు ఇలా అన్నారు, “మేము సకల లోకాల ప్రభువును విశ్వసించాము.” ఇంకా (122) మూసా, హారూన్‌ల ప్రభువును. (123) ఫిరౌను ఇలా అన్నాడు, “మీకు నేను అనుమతించకముందే మీరు అతన్ని విశ్వసించారా? నిస్సందేహంగా ఈ నగరం నుండి ప్రజలను తొలగించటానికి మీరంతా కలసి పన్నిన కుట్రే ఇది. అయితే సరే, దీని ఫలితం మీకే తెలుస్తుంది. (124) నేను మీ చేతులనూ, కాళ్ళనూ వ్యతిరేక దిశలో నరికివేస్తాను. తరువాత మీ అందరినీ శిలువనెక్కిస్తాను.

(125) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు : “నిస్సందేహంగా మేము మరలవలసింది మా ప్రభువు వైపునకే.

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿114﴾
قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ
الْمُلْقِينَ ﴿115﴾
قَالَ أَلْقُوا ۖ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ
وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿116﴾
وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِيَ
تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿117﴾
فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿118﴾
فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانقَلَبُوا صَاغِرِينَ ﴿119﴾
وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿120﴾
قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿121﴾
رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿122﴾
قَالَ فِرْعَوْنُ آمَنتُم بِهِ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّ
هَٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا
أَهْلَهَا ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿123﴾
لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ
لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿124﴾

قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿125﴾

وَمَا تَنۡقِمُ مِنَّاۤ اِلَّاۤ اَنۡ اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا
جَآءَتۡنَا ؕ رَبَّنَاۤ اَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرًا وَّتَوَفَّنَا
مُسۡلِمِيۡنَ ﴿126﴾ ع 14 18 4

وَقَالَ الۡمَلَاُ مِنۡ قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ اَتَذَرُ مُوۡسٰى
وَقَوۡمَهٗ لِيُفۡسِدُوۡا فِى الۡاَرۡضِ وَيَذَرَكَ
وَاٰلِهَتَكَ ؕ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبۡنَآءَهُمۡ وَنَسۡتَحۡىٖ
نِسَآءَهُمۡ ۚ وَاِنَّا فَوۡقَهُمۡ قٰهِرُوۡنَ ﴿127﴾

قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهِ اسۡتَعِيۡنُوۡا بِاللّٰهِ وَاصۡبِرُوۡا ۚ
اِنَّ الۡاَرۡضَ لِلّٰهِ ۙ يُوۡرِثُهَا مَنۡ يَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِهٖ ؕ
وَالۡعَاقِبَةُ لِلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿128﴾

قَالُوۡۤا اُوۡذِيۡنَا مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ تَاۡتِيَنَا وَمِنۡۢ بَعۡدِ مَا
جِئۡتَنَا ؕ قَالَ عَسٰى رَبُّكُمۡ اَنۡ يُّهۡلِكَ عَدُوَّكُمۡ
وَيَسۡتَخۡلِفَكُمۡ فِى الۡاَرۡضِ فَيَنۡظُرَ كَيۡفَ
تَعۡمَلُوۡنَ ﴿129﴾ ع 15 3 5

(126) నీవు కేవలం ఈ విషయంపై పగతీర్చుకోదలిచావు – అది మా ప్రభువు సూచనలు మా ముందుకు వచ్చినపుడు మేము వాటిని విశ్వసించామనేది మాత్రమే. మా ప్రభూ! మాకు సహనం అధికంగా ప్రసాదించు. ఇంకా మమ్మల్ని ముస్లిములుగా ఉన్న స్థితిలోనే మరణం ప్రసాదించు. (127) ఫిరౌనుతో అతని జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు, “మూసాను అతని జాతి వారినీ రాజ్యంలో కల్లోలం వ్యాపింపజేయటానికి, నీ దాస్యాన్నీ, నీ దేవతల దాస్యాన్నీ విడిచిపెట్టటానికీ నీవు స్వేచ్ఛగా వదలి పెడతావా?” ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, “నేను వారి కుమారులను చంపివేస్తాను. వారి కుమార్తెలను వదలి పెడతాను. వారిపై మాకు పటిష్ఠమైన అధికారం ఉంది.” (128) మూసా తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు : “సహాయం కొరకు అల్లాహ్‌ను అర్థించండి, ఓర్పు వహించండి. నిస్సందేహంగా భూమి అల్లాహ్‌దే, తన దాసులలో తాను కోరిన వారిని దానికి వారసులుగా చేస్తాడు. అంతిమ సాఫల్యం దైవభీతి గలవారి కొరకే. (129) వారు ఇలా అన్నారు, “నీవు రాకముందు కూడా మేము హింసించబడ్డాము. ఇప్పుడు నీవు వచ్చిన తర్వాత కూడా.” అప్పుడు మూసా ఇలా పలికాడు, “మీ ప్రభువు మీ శత్రువులను నాశనం చేసి మిమ్మల్ని భూమిలో ప్రతినిధులుగా నియమించే సమయం దగ్గరలోనే ఉంది. మీరెలా ప్రవర్తిస్తారో ఆయన చూస్తాడు.”

94 – 129 ఆయత్‌ల వివరణ : వెనుకటి ఆయత్‌లలో నూహ్, హూద్, సాలిహ్, లూత్ మరియు షుఐబ్ ప్రవక్తల జాతుల పతనం గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఎందుకంటే వారు తమ తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు.

ఇప్పుడు ఇక్కడ అల్లాహ్ శిక్షించే చట్టాన్ని గురించి వివరిస్తున్నాడు. ఒకజాతి సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తే, వారిని హెచ్చరిస్తూ స్వల్పమైన శిక్షలకు గురిచేస్తాను. వాటివల్ల లాభం లేకపోతే వారికి సిరిసంపదలు, అనుగ్రహాలు, పుష్కలంగా ప్రసాదిస్తాను. వారి ధన సంపదల్లో, సంతానంలో అభివృద్ధి ఇస్తాను. భోగవిలాసాల్లో వారు నాకు కృతజ్ఞతలు

తెలుపటానికి బదులు వాటిలో మునిగి తేలుతూ తిరస్కారానికి గురవుతారు. అప్పుడు నేను కఠినమైన శిక్షను అవతరింపజేసి వారిని సర్వనాశనం చేసివేస్తాను.

94వ వాక్యంలో ఒక్కొక్క ప్రవక్త గురించి, ఒక్కొక్క జాతి గురించి ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్న తర్వాత ఇప్పుడు పూర్తి నియమావళిని పేర్కొనడం జరిగింది. దీన్ని ప్రతీ యుగంలో అల్లాహ్ ప్రవక్తలను పంపించే సమయంలో వీటిని అవలంబిస్తాడు. ఒక ప్రవక్తను ఒక జాతి వైపు పంపించినపుడు మొదట ఆ జాతిని కష్టనష్టాలకు గురిచేయడం జరుగుతుంది. కరువు, దారిద్ర్యం, వ్యాధులు, వ్యాపార నష్టాలు, యుద్ధాల్లో ఓటమి మొదలైన వాటికి గురిచేయటం జరుగుతుంది. దానివల్ల వారు సున్నిత మనస్కులు అవుతారు. దీనివల్ల ఆ జాతి అహంకారం, గర్వం మొదలైనవి తగ్గుతాయి. దాని అహంకారం, శక్తి, మత్తు, ధన సంపదల మత్తు విరిగిపోతుంది. దీనివల్ల తమపై ఒక శక్తి ఉందనీ, అతని చేతుల్లోనే తమ జాతక చక్రం ఉందనీ తెలుసుకోవాలి. తద్వారా వారు హితోపదేశాలు వినడానికి తల ఒగ్గుతారు. తమ ప్రభువు ముందు వినయవిధేయతలతో తల వంచటానికి సిద్ధమౌతారు. ఒకవేళ ఈ అనువైన వాతావరణంలో కూడా వారి మనస్సు సత్యాన్ని స్వీకరించకపోతే ఆ జాతిని ధన సంపదల వ్యామోహానికి గురిచేయటం జరుగుతుంది. ఇక్కడ్నుండి ఆ జాతి వినాశనం మొదలవుతుంది. ఆ జాతి అనుగ్రహాలన్నింటినీ పొంది తన చెడ్డ రోజులను మరచిపోతుంది. ఆ జాతి నాయకులు తమ జాతిని కష్టనష్టాలు ఇవన్నీ అదృష్టం దురదృష్టం కావనీ, ఇవన్నీ వస్తూపోతూ ఉంటాయనే భావనకు గురిచేస్తారు. అందువల్ల కష్టాలు, ఆపదల వల్ల నైతికంగా గుణపాఠం నేర్చుకోవడం, శ్రేయోభిలాషి నుండి బోధనలను గ్రహించి దైవం ముందు తమ నిస్సహాయతను ప్రదర్శించటం ఒక విధమైన బలహీనతగా భావిస్తారు.

ఈ వాక్యాల్లో ఏ నియమాలను గూర్చి పేర్కొనడం జరిగిందో సరిగ్గా ఇవే నియమాలు ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స)ను పంపినపుడు కూడా అవలంబించబడ్డాయి. పూర్వ జాతులు ఎలా తమ ప్రవక్తల పట్ల వ్యవహరించారో సూరె ఆరాఫ్ అవతరించబడినప్పుడు ఖురైషులలో ఇలాంటి గుణాలే బహిర్గతం కాసాగాయి. మహాప్రవక్త (స) దైవదౌత్యం తరువాత ఖురైషులు ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా కఠినంగా వ్యవహరించడం ప్రారంభించారు.

అప్పుడు ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) “ఓ అల్లాహ్! యూసుఫ్ (అ) కాలంలో ఏ విధంగా 7 సంవత్సరాలు కరువు వచ్చిందో అలాంటి కరువుతోనే వీరికి వ్యతిరేకంగా నాకు సహాయపడు” అని ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ ఖురైషులను కఠిన దారిద్ర్యానికి గురిచేసాడు. చివరికి పరిస్థితి ఎంతవరకు దిగజారిందంటే ప్రజలు చచ్చిన జంతువులను సయితం తినసాగారు. చర్మాలు, ఎముకలు, ఉన్నిని తినసాగారు. చివరికి మక్కా ప్రజలతో పాటు అబూ సుఫియాన్ కూడా వచ్చి ప్రవక్త (స)తో “మా గురించి అల్లాహ్‌తో దుఆ చేయండి” అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) దుఆ వల్ల అల్లాహ్ ఆ గడ్డు దినాలను మంచి దినాలుగా మార్చిన తరువాత వారి గర్వం, తిరస్కారం మునుపటికన్నా అధికం అయిపోయింది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4447). సున్నిత మనస్కులుగా మారిపోయిన వారిని కూడా అల్లరి మూకలు, దుర్మార్గులు కష్టనష్టాలు రావటం సహజం అని, ఇవన్నీ కాలం ఎత్తుపల్లాలని పలుకుతూ విశ్వాసుల్ని అడ్డగించడం ప్రారంభించారు. ఇవన్నీ క్రొత్త విషయాలేవీ కావని, వీటికి భయపడి, మోసానికి గురై ప్రవక్త (స) వలలో చిక్కి పోకూడదని ప్రగల్భాలు పలకసాగారు. (వివరాలకు యూనుస్ –21, నహ్ల్ – 112, అల్ మూమినూన్ – 76, అద్దుఖాన్ – 9, 16 ఆయత్‌లను చూడండి).

96వ వాక్యంలో ఇక్కడ అహ్‌లుల్ ఖురా అంటే వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనబడిన తిరస్కారానికి గురైన జాతులుగా విశదపర్చబడింది. ఒకవేళ వారు విశ్వసించి రుజుమార్గాన్ని అవలంబిస్తే అల్లాహ్ వారితో ఈ విధంగా ప్రవర్తించేవాడు కాదు. ఒకసారి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత వారిని శిక్షించడం జరిగేది కాదు. దీనికి విరుద్ధంగా

వారికోసం భూమ్యాకాశాల నుండి అనేక అనుగ్రహాల ద్వారాలను తెరిచేవాడు. ఈ రెండు వాస్తవాలను గురించే విశదపరచబడింది. మొదటిది : ఒక జాతికి వ్యవధిగా ధన సంపదలు ప్రాప్తించబడతాయి. అవి అల్లాహ్ కరుణాకటాక్షాలు కాకుండా వాటిద్వారా పరీక్షించడం జరుగుతుంది. రెండవది : విశ్వాసం మరియు దైవభీతి వల్ల తీర్పుదినం నాడు సాఫల్యం ఎలా లభిస్తుందో అదేవిధంగా ఇహలోకంలో ఒక జాతి వాటిని అవలంబిస్తే వారికి భూమ్యాకాశాల అనుగ్రహాలన్నీ లభిస్తాయి.

99వ వాక్యంలో "మక్ర్" అనే పదం ప్రయోగించబడింది. అంటే కుట్ర అని అర్థం. ఒక వ్యక్తికి తెలియకుండా అతనికి వ్యతిరేకంగా అతన్ని నష్టపరిచే నిర్ణయాన్ని మక్ర్ అంటారు. అందువల్లే అల్లాహ్ గురించి చాలాచోట్ల "ఖైరుల్ మాకిరీన్" అంటే సరైన ఉపాయం చేసుకునేవాడు అని అనడం జరిగింది. అంటే ఈ ఉపాయం సత్కార్యాలకు వర్తిస్తుంది, పాపకార్యాలకూ వర్తిస్తుంది. ఈ వాక్యంలో "అహ్‌లుల్ ఖురా"ను ప్రస్తావించి మక్కావారిని వాళ్ళు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తమ్ము తాము రక్షించుకోలేకపోయారని అల్లాహ్ శిక్ష వారిపై రాత్రి సమయంలో కూడా వచ్చింది. పగటివేళ వారు తమ కార్యాల్లో నిమగ్నమయి ఉన్నప్పుడు కూడా వచ్చింది. అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటం ఎవరి తరమూ కాదని హెచ్చరించబడింది. అందువల్ల ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ, ఆయన్ని ధ్యానిస్తూ జీవించాలి. దైవశిక్షకు గురికానున్న వాళ్ళే దాన్ని గురించి ఎటువంటి ఆలోచనా, ధ్యాస లేకుండా జీవితం గడుపుతారు.

100వ వాక్యంలో పూర్వపు నాశనమైన జాతిలో ప్రస్తుతం ఉన్న జాతికి ఎన్నో గుణపాఠాలు ఉన్నాయి. ఈ జాతి వివేకంగా ఆలోచిస్తే ఎన్నో విషయాలను గ్రహించగలదు. కొంతకాలం క్రితం తన స్థానంలో సుఖభోగాలలో ఉన్న జాతి నాశనమయ్యిందంటే దానికి కారణమేమిటి? అల్లాహ్ వారిని ఎందుకు శిక్షించాడు? వాటి కారణాలు తెలిసిన తరువాత అలాంటి కార్యాలకు పాల్పడకుండా అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్తకు విధేయులై ఉంటే ఇలాంటి జాతి తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతుంది. ఒకవేళ ఆ జాతి చారిత్రక సాక్ష్యాల వల్ల గుణ పాఠం నేర్చుకోకపోతే, తన్ను తాను మరచిపోతే అలాంటి జాతికి ఆలోచించే, ఉపదేశాలను గ్రహించే భాగ్యం కలుగదు. అల్లాహ్ చట్టంలో కళ్ళు మూసుకున్న వాడికి బలవంతంగా వెలుగును చూపించడం జరగదు.

101వ వాక్యంలో "బయ్యినాత్' అంటే సాక్ష్యాధారాలు, జ్ఞాపికలు, మహిమలు, సూచనలు అని అర్థం. అంటే మేము ప్రవక్తల ద్వారా సర్వవిధాలా వారిని ఉపదేశించిన తరువాతే వారిని నాశనం చేయడం జరిగింది. బనీ ఇస్రాయీల్ 15వ వాక్యంలో 'మేము ప్రవక్తను పంపనంత వరకు, వారిని శిక్షించము' అని అనబడింది. (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్). వారి హృదయాలపై సీలు వేయడం అంటే, ప్రవక్త వారి వద్దకు వచ్చినపుడు వారు వారిని విశ్వసించలేదు. ఎందుకంటే అంతకుముందు వారు సత్యాన్ని తిరస్కరించి ఉన్నారు. అంటే ముందు చేసిన పాపం కారణంగా వారికి విశ్వసించే భాగ్యం కలుగలేదు. దాన్నే తరువాతి వాక్యంలో సీలు వేయడంగా గుర్తించబడింది. ఇంకా సూర అన్ ఆమ్ 110వ వాక్యంలో "వీరు ఎలాంటి నీచులో మీకు తెలుసా? వారి వద్దకు సూచనలు వచ్చినప్పటికీ వారు విశ్వసించరు. మేము వారి హృదయాలనూ, కళ్ళను త్రిప్పివేస్తాము. మొదటిసారి కూడా వారు విశ్వసించలేదు." (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్)

102వ వాక్యంలో కొందరు ఆత్మలు చేసిన ప్రమాణం అనీ, మరికొందరు శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి ప్రవక్తలతో చేసిన ప్రమాణాలు అని, మరికొందరు సామాన్యంగా పరస్పరం చేసే ప్రమాణాలు అని భావిస్తున్నారు. వాగ్దాన భంగం ఎవరితో చేసినాసరే పాపకార్యమే. (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్)

103వ వాక్యంలో వెనుకటి వాక్యంలో నూహ్ (అ), హూద్ (అ), సాలిహ్ (అ), లూత్ (అ), మరియు షుఐబ్ (అ) మొదలైన ప్రవక్తల, వారి జాతుల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత మూసా (అ) వృత్తాంతాన్ని ఇతర ప్రవక్తల

కన్నా వివరంగా పేర్కొనడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఆయనకు ఇవ్వబడిన మహిమలు ఇతరులకన్నా అధికంగానూ, దృఢంగానూ ఉన్నాయి. ఇదేవిధంగా బనీ ఇస్రాయీల్‌లో అజ్ఞానం, ధిక్కారం కూడా ఇతరుల కన్నా అధికంగానే ఉండేది. ఖురైషీలను హెచ్చరించడానికే పూర్వ ప్రవక్తల గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఏ గీటురాయి ద్వారా వారిని పరీక్షించడం జరిగిందో ఆ గీటురాయే మీ ముందు ఉంది. ఒకవేళ మీరు కూడా తమ ప్రవక్తను తిరస్కరిస్తే ఆ పర్యవసానాన్నే మీరూ రుచి చూడవలసి ఉంటుంది.

105వ వాక్యంలో మూసా (అ) ఫిరౌన్‌తో "నేను విశ్వప్రభువు ప్రవక్తనని, ఇంకా నాకు అల్లాహ్‌పై అసత్యపు అభాండాలు వేసే హక్కు లేదని, సత్య సందేశం ఇవ్వబడిన ప్రవక్తలందరూ అమానతుదారుగా వ్యవహరిస్తారని, ఇందులో హెచ్చుతగ్గులు చేయడం మోసం అవుతుందని, ఇంకా ప్రవక్తలందరూ పాపాలకు అతీతులని" చెప్పారు. అందువల్ల మీరందరూ నన్ను విశ్వసించాలి. సత్యం మీ ముందుంది. నేను ఏనాడూ అబద్ధం పలకలేదు, ఏనాడూ మోసం చేయలేదు. దీనికి తోడు నా వాదనను ఈ మహిమలు సమర్థిస్తున్నాయి. అందువల్ల మీరందరూ నా మాట నమ్మాలి, నన్ను విశ్వసించాలి. మూసా (అ) రెండు విషయాల గురించి ప్రచారం చేసారు. మొదటిది : అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. విగ్రహాల్ని తిరస్కరించాలి. రెండవది : ముస్లిములైన ఇస్రాయీల్ జాతి వారిని బానిసత్వం నుండి విడుదల చేసి నాతో పంపాలి.

107 – 112 వాక్యాల్లో మూసా (అ) రెండు మహిమలను ప్రదర్శించారు. వాటిని 107 – 112 వాక్యాల్లో ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఎందుకంటే మూసా (అ) కాలంలో మంత్రవిద్య, మాయాజాలం, కనికట్టు మొదలైనవి ప్రాముఖ్యాన్ని పొందాయి. వీటికే ఫిరౌన్ అతని మంత్రులు ప్రాధాన్యతనిచ్చేవారు.

ఈ రెండు సంఘటనల్ని కూడా వారు మంత్ర విద్యగానే భావించి మంత్రగాళ్ళ ద్వారా మూసా (అ)ను ఓడించటానికి కుట్రపన్నారు. సూరె తాహా 57 – 59 వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : ఫిరౌన్ అతని సభికులు ఇలా అన్నారు : "ఓ మూసా! నీవు నీ మంత్రవిద్య ద్వారా మమ్మల్ని మా భూమి నుండి వెళ్ళగొట్టాలనుకుంటున్నావా? మేము కూడా దీనికి సమాధానంగా మంత్రవిద్యను తీసుకువస్తాము. స్థానం సమయం నిర్ణయం కావాలి. మనమందరం దీనికి కట్టుబడి ఉండాలి." మూసా (అ) దినాన్ని, సమయాన్ని నిర్ణయించారు. ఈ విధంగా ప్రజలు అక్కడ వేల సంఖ్యలో హాజరయ్యారు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

113వ వాక్యంలో – మాంత్రికులు సుఖాలను కోరేవారు. తమ సుఖాల కోసమే మంత్ర తంత్ర విద్యలు చేసేవారు. వారు ఈ అవకాశాన్ని చూసి, ఇప్పుడు రారాజుకు మన అవసరం ఉంది. దీనివల్ల మనం ఎలాగైనా లాభం పొందాలి. వెంటనే వారు తమ కష్టానికి ప్రతిఫలం కోరారు. దీనిపై ఫిరౌన్, ప్రతిఫలమే కాదు, మీకు నా కొలువులో ప్రత్యేక స్థానాన్ని ఇస్తానని అన్నాడు. మంత్ర విద్య, మహిమలో చాలా తేడా ఉంది. మాంత్రికులు మంత్ర విద్య ప్రదర్శించినందుకు ప్రతిఫలం కోరుతారు.

కాని ప్రవక్తలు మహిమలు ప్రదర్శించి ప్రతిఫలాన్ని ఆశించరు. వారు మహిమలు ప్రదర్శించినా, సందేశ ప్రచారం చేసినా దానికి ఎలాంటి ప్రతిఫలాన్ని కోరరు. ఇంకా దాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ, వీటికి ప్రతిఫలంగా మేము మీతో ఏదీ కోరడం లేదని అంటారు. (సూరె సాద్ – 86)

114 – 126 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : ఈ మాంత్రికులకు – యూదుల మాంత్రికులకూ వ్యత్యాసం ఉండేది. వీరు కేవలం తమ సంపాదన కోసం మంత్రతంత్రాలను ప్రదర్శించేవారు. రాజు కొలువులో ప్రవేశపంచినపుడు ఈనాడు ఒక గొప్ప ప్రవక్తతో పోటీ ఉందని వీరికి మాత్రం తెలియదు. ఒక క్రొత్త మాంత్రికుడు వచ్చాడని, అతను తన చేతి కర్రను విసిరితే పాముగా అయిపోతుందని, చంకలో నుండి చేయి తీస్తే అది మెరుస్తుందని వారికి

وَلَقَدْ اَخَذْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِيْنَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿130﴾

فَاِذَا جَآءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوْا لَنَا هٰذِهٖ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّطَّيَّرُوْا بِمُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗ ؕ اَلَاۤ اِنَّمَا طٰٓئِرُهُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰـكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿131﴾

(130) మేము ఫిరౌన్ జాతిని ఎన్నో సంవత్సరాల వరకు కరువుకూ, పంటల నష్టాలకూ గురిచేసాము. వారు గ్రహించాలనీ (131) కాని వారి స్థితి ఎలా ఉండేదంటే, మంచిరోజులు వచ్చినపుడు వారు, "దీనికే మేము అర్హులం" అని అనేవారు. గడ్డురోజులు వచ్చినపుడు వారు మూసాను, అతని అనుచరులనూ తమకు అపశకునంగా భావించేవారు. వాస్తవానికి వారి అపశకునం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. కాని వారిలో చాలామంది జ్ఞానానికి దూరంగా ఉన్నారు.

తెలియజేయబడింది. వీరందరూ ఈ ప్రదర్శనల కొరకు సిద్ధమై వచ్చారు. వీరకి తమ సామర్థ్యంపై గర్వం ఉండేది. అందువల్లే వారు మూసా (అ)తో, ముందు నువ్వు విసురుతావా లేక మేము విసరాలా? అని ఛాలెంజి చేసారు. అయితే వారే ముందు విసరాలని, దానికి సమాధానంగా మూసా (అ) తన బాధ్యతను నిర్వర్తించాలనీ అల్లాహ్ నిర్ణయించాడు. అందువల్ల అల్లాహ్ ఆజ్ఞ ప్రకారం "ముందు మీరే విసరండని" మూసా (అ) అన్నారు. చూస్తూ ఉండగానే మాంత్రికులు తమ సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శించారు. త్రాళ్ళు, చేతికర్రలూ విసిరారు. అకస్మాత్తుగా అవి పాముల్లా మారి నిండు సభలో బుసలు కొట్టసాగాయి. వాస్తవంగా అవి పాములు కావు. కాని ప్రజల కళ్ళకు అవి పాముల్లా కనబడసాగాయి. అప్పుడు అల్లాహ్ మూసాతో తన చేతి కర్రను విసరమని ఆదేశించాడు. అకస్మాత్తుగా అతని చేతి కర్ర మహా సర్పంగా మారి, మాంత్రికుల పాములన్నింటినీ మ్రింగసాగింది. మాంత్రికుల శ్రమంతా వృథా అయ్యింది. అప్పుడు మాంత్రికులంతా మూసాది మంత్రం కాదని, మూసా (అ) ప్రవక్త అనీ, మూసా (అ) సందేశ ప్రచారం సత్యమని ఒప్పుకున్నారు. సత్యం వారి ముందు బహిర్గతం కాగానే వారందరూ వెంటనే సాష్టాంగప్రణామం చేసి తాము ముస్లిములమని ప్రకటించారు. ఫిరౌన్, అతని సభికులు తాము పన్నిన పన్నాగం తమపైనే పడిందని ఊహించి మాంత్రికులకు హెచ్చరికలు చేయడం, భయభ్రాంతులు చేయడం ప్రారంభించారు. కాని అప్పటికే మాంత్రికులు విశ్వాసంతో తమ హృదయాలు నింపుకొని ఉన్నారు. ఈ కారణంగా వారు కష్టనష్టాలు భరించటానికి సిద్ధమయ్యారు. కాని ఇస్లాంను విడువడానికి మాత్రం సంసిద్ధత వ్యక్తం చేయలేదు.

127వ వాక్యంలో ప్రతి యుగంలో పాపాత్ములు కల్లోలాలు సృష్టిస్తూ పుణ్యాత్ములను కల్లోలాలను సృష్టించేవారుగా, ఉపద్రవాలను ప్రోత్సహించేవారుగా, రుజుమార్గాన్ని ఏకత్వాన్ని భ్రష్టత్వంగా పేర్కొంటారు. కుమారులను నరికివేసే ఆలోచన ఎందుకంటే వారి సంతతి అభివృద్ధి చెందకూడదని. వారి కుమార్తెలను విడిచిపెట్టడం ఎందుకంటే స్త్రీలు పురుషులను ఎదుర్కోలేరని. వీరిని తమ దాసీలుగా చేసి హింసించవచ్చుని. (అహ్సనుల్ బయాన్)

128వ వాక్యంలో మూసాకు ముందు మరియు మూసా కాలంలో, ఇంకా మాంత్రికులు ఇస్లాం స్వీకరించిన తర్వాత వారిపై జరిగిన అత్యాచారాలను, హింసలను సూచించడం జరిగింది.

129వ వాక్యంలో మూసా (అ) వారితో భయం, విచారం చెందవద్దని, అతి త్వరలో మీ శత్రువు నాశనం అవుతాడని, మీకు అధికారం ప్రసాదిస్తాడని అక్కడి నుండి మిమ్మల్ని పరీక్షించడం ప్రారంభం అవుతుందని, ఇప్పుడు మీకు కష్టనష్టాల ద్వారా పరీక్షించడం జరుగుతుందని, తరువాత అనుగ్రహాలన్నిటినీ ప్రసాదించి అధికారం, ప్రభుత్వం ఇచ్చి పరీక్షించడం జరుగుతుందని బోధించారు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

(132) వారు మూసాతో ఇలా అన్నారు, “నీవు మమ్మల్ని మంత్రాలకు గురిచేయటానికి ఏ మంత్రం ప్రదర్శించినా మేము నిన్ను విశ్వసించేవాళ్ళం మాత్రం కాము.” (133) మేము వారిపైకి తుఫానును పంపాము, మిడతల దండును, పేలును, కప్పలను, రక్తాన్ని ప్రయోగించాము. ఈ సూచనలన్నిటినీ ప్రత్యేకంగా ప్రయోగించాము. కాని వారు అహంకారంగానే ప్రవర్తించారు. వారు మహా నేరస్తులు.

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿132﴾
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿133﴾

(134) ఆపద వారిపై అవతరించిన ప్రతిసారీ ఇలా అనేవారు : “ఓ మూసా! నీకు నీ ప్రభువు తరఫు నుండి లభించిన వాగ్దానం ఆధారంగా మా కొరకు ప్రార్థించు. నీవు మా నుండి ఈ ఆపదను తొలగిస్తే మేము నిన్ను విశ్వసిస్తాము. ఇంకా ఇస్రాయీలు సంతానాన్ని నీ వెంట పంపుతాము.” (135) కాని మేము మా శిక్షను వారి నుండి ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు తొలగించినప్పుడల్లా వారు తప్పకుండా దాన్ని చేరుకోవలసిన వారు తమ వాగ్దానాన్ని భంగం చేసేవారు.

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿134﴾
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُمْ بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿135﴾

(136) అప్పుడు మేము వారిపై ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాము. వారిని సముద్రంలో ముంచివేసాము. ఎందుకంటే వారు మా సూచనలను తిరస్కరించారు. ఇంకా వాటి పట్ల అలక్ష్యంగా ప్రవర్తించారు.

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿136﴾

(137) వారి స్థానంలో బలహీనులైన వారందరినీ మేము తూర్పు పడమరలకు వారసులుగా చేశాము. అందులో మేము శుభాలను నింపాము. ఈ విధంగా నీ ప్రభువు ఇస్రాయీలు సంతతికి చేసిన వాగ్దానం నెరవేరింది. ఎందుకంటే వారు సహనం వహించారు. ఇంకా ఫిరౌన్, అతని జాతి చేసిన నిర్మాణాలన్నింటినీ మేము నేలమట్టం చేసాము.

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا ۖ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿137﴾

وَجٰوَزْنَا بِبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ الْبَحْرَ فَاَتَوْا عَلٰی قَوْمٍ
یَّعْكُفُوْنَ عَلٰۤی اَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوْا یٰمُوْسَی
اجْعَلْ لَّنَاۤ اِلٰهًا كَمَا لَهُمْ اٰلِهَةٌ ؕ قَالَ اِنَّكُمْ
قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ﴿138﴾

(138) మేము ఇస్రాయీలు సంతతిని సముద్రాన్ని దాటించాము. తరువాత వారు ఒక జాతి ప్రజల వద్దకు రావటం జరిగింది. ఆ జాతివారు తమ విగ్రహాల ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉన్నారు. వారు ఇలా అన్నారు : "ఓ మూసా! వాళ్ళలాంటి ఆరాధ్యుడ్ని మా కోసం కూడా తయారు చేయి." మూసా (అ) ఇలా అన్నాడు, "నిస్సందేహంగా మీరు అజ్ఞానులే

اِنَّ هٰۤؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِیْهِ وَبٰطِلٌ مَّا كَانُوْا
یَعْمَلُوْنَ ﴿139﴾

(139) వీరు అవలంబిస్తున్న విధానం నాశనం అయ్యేదే, వారు చేస్తూ ఉన్న పని కూడా అసత్యమైనదే.

قَالَ اَغَیْرَ اللّٰهِ اَبْغِیْكُمْ اِلٰهًا وَّهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَی
الْعٰلَمِیْنَ ﴿140﴾

(140) మూసా ఇలా అన్నాడు : "నేను అల్లాహ్‌ను కాదని ఇంకో దైవాన్ని మీ కొరకు అన్వేషించాలా? వాస్తవంగా అల్లాహ్‌యే ప్రపంచంలోని ఇతర జాతుల కంటే మీకు ప్రాముఖ్యాన్ని ప్రసాదించాడు.

وَاِذْ اَنْجَیْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ یَسُوْمُوْنَكُمْ
سُوْٓءَ الْعَذَابِ ۚ یُقَتِّلُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ
وَیَسْتَحْیُوْنَ نِسَآءَكُمْ ؕ وَفِیْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ
رَّبِّكُمْ عَظِیْمٌ ۟ ﴿141﴾ ع 16 12 6

(141) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తున్నాడు : "మేము మీకు ఫిరౌన్ ప్రజల బారి నుండి విముక్తి ప్రసాదించిన సందర్భాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. వారు మిమ్మల్ని ఘోర హింసకు గురిచేసేవారు. మీ కుమారులను వధించేవారు. మీ స్త్రీలను మాత్రం విడిచిపెట్టేవారు. ఇందులో మీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక కఠిన పరీక్ష ఉండేది.

وَوٰعَدْنَا مُوْسٰی ثَلٰثِیْنَ لَیْلَةً وَّاَتْمَمْنٰهَا بِعَشْرٍ
فَتَمَّ مِیْقَاتُ رَبِّهٖۤ اَرْبَعِیْنَ لَیْلَةً ۚ وَقَالَ مُوْسٰی
لِاَخِیْهِ هٰرُوْنَ اخْلُفْنِیْ فِیْ قَوْمِیْ وَاَصْلِحْ وَلَا
تَتَّبِعْ سَبِیْلَ الْمُفْسِدِیْنَ ﴿142﴾

(142) మేము మూసాకు ముప్పది రాత్రుల వాగ్దానం చేశాము. తరువాత పది రాత్రులు పొడిగించాము. ఈ విధంగా అతని ప్రభువు నిర్ణీత గడువు నలభై రాత్రులు అయింది. మూసా తన సోదరుడైన హారూన్‌తో ఇలా అన్నాడు – "నా తరువాత నీవు నా జాతి వారికి నాయకత్వం వహించు. సరిగ్గా వ్యవహరించు. విచ్ఛిన్నకారుల మార్గాన్ని అవలంబించకు."

(143) మేము నిర్థారించిన గడువు ప్రకారం మూసా (అ) చేరినప్పుడు అతని ప్రభువు అతనితో సంభాషించాడు. అప్పుడు ఇలా మనవి చేసు కున్నాడు : "నా ప్రభూ! నిన్ను చూసే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించు." ఇలా సెలవిచ్చాడు : "నీవు నన్ను చూడలేవు. కాస్త ఆ కొండ వైపుచూడు. అది తన స్థానంలో స్థిరంగా ఉంటే నీవు నన్ను చూడగలవు. ఈ విధంగా అతని ప్రభువు ఆ కొండపై తన తేజస్సును ప్రసరింపజేసి దానిని భస్మం చేసేసాడు. మూసా స్పృహ తప్పిపోయాడు. తెలివి వచ్చిన తర్వాత ఇలా అన్నాడు : "నీవు పరిశుద్ధుడవు, నేను నీ సన్నిధిలో పశ్చాత్తాపం చెందుతున్నాను. ఇంకా అందరికంటే మొదటి విశ్వాసిని నేనే." (144) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు – "ఓ మూసా! నా సందేశ ప్రచారం చేయటానికి, నాతో సంభాషించ టానికి ప్రజలందరికంటే నీకే ప్రాధాన్యత ఇచ్చి నేను నిన్నే ఎన్నుకున్నాను. కనుక నేనిచ్చిన దాన్ని తీసుకో. కృతజ్ఞుడవై ఉండు.

(145) తరువాత మేము ప్రతి రంగానికి చెందిన హితబోధనూ, స్పష్టమైన మార్గదర్శకత్వాన్నీ శిలాఫలకాలపై వ్రాసి మూసాకు ఇచ్చాము. అతనితో ఇలా అన్నాము – "ఈ ఉపదేశాలను దృఢంగా పట్టుకో మరియు వాటి ఉత్తమ భావాలను అనుసరించండని నీ జాతి వారిని ఆజ్ఞాపించు. త్వరలోనే నేను నీకు దుర్మార్గుల గృహాలను చూపిస్తాను. (146) అన్యాయంగా భూమిపై అహంకారంగా ప్రవర్తించిన వారి దృష్టిని నేను నా సూచనల నుండి మరలిస్తాను. వారు సూచనలన్నీ చూసినా వాటిని ఎన్నటికీ విశ్వసించరు. ఒకవేళ రుజుమార్గాన్ని పొందినా వారు దాన్ని అవలంబించలేరు. వక్రమార్గం కనిపిస్తే వెంటనే ఆ మార్గాన్ని అవలంబిస్తారు. ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే వారు మా సూచనలను తిరస్కరించారు. ఇంకా వాటిపట్ల నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించారు.

وَلَمَّا جَآءَ مُوْسٰى لِمِيْقَاتِنَا وَكَلَّمَهٗ رَبُّهٗ ۙ قَالَ
رَبِّ اَرِنِيْٓ اَنْظُرْ اِلَيْكَ ؕ قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ وَلٰكِنِ
انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهٗ فَسَوْفَ
تَرٰىنِيْ ۚ فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا وَّخَرَّ
مُوْسٰى صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ اَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ
اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿143﴾

قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنِّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ
بِرِسٰلٰتِىْ وَبِكَلَامِىْ ۖ فَخُذْ مَآ اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنَ
الشّٰكِرِيْنَ ﴿144﴾

وَكَتَبْنَا لَهٗ فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً
وَّتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَّاْمُرْ
قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا بِاَحْسَنِهَا ؕ سَاُورِيْكُمْ دَارَ
الْفٰسِقِيْنَ ﴿145﴾

سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيٰتِىَ الَّذِيْنَ يَتَكَبَّرُوْنَ فِى
الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا
يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الرُّشْدِ لَا
يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الْغَىِّ
يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا
وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿146﴾

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْ ؕ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ۟﴿147﴾ 17 ع 6 7
وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوْسٰى مِنْۢ بَعْدِهٖ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا
جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ؕ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهٗ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا
يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿148﴾
وَلَمَّا سُقِطَ فِيْۤ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوْا ۙ
قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ
مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿149﴾

(147) మా సూచనలను, పరలోక సమావేశాన్ని తిరస్కరించిన వారి కర్మలన్నీ వ్యర్థమైపోతాయి. వారు చేసింది తప్ప మరేదైనా ప్రతిఫలం పొందగలరా? (148) మూసా తరువాత అతని జాతి వారు తమ ఆభరణాలతో ఒక ఆవుదూడ విగ్రహాన్ని తయారు చేసారు. దాని నుండి ఒక రకమైన ధ్వని వచ్చేది. అది వారితో మాట్లాడలేదనీ, మార్గదర్శకత్వం చేయలేదనీ వారికి తెలియదా? అయినప్పటికీ వారు దాన్ని ఆరాధ్య దైవంగా భావించుకున్నారు. వారు పరమ దుర్మార్గులు. (149) వారి అంధకారపు తెరలు తొలగిపోయినప్పుడు, తాము వాస్తవానికి మార్గం తప్పామని గ్రహించారు. అప్పుడు ఇలా అన్నారు – "మా ప్రభువు గనుక మాపై దయ చూపకపోతే, మమ్మల్ని మన్నించకపోతే మేము ఘోరంగా నష్టపోతాము."

130 – 149 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ముస్లిం పిల్లలు వధింపబడేవారని, అమ్మాయిలను విడిచిపెట్టడం జరిగేదని తెలియజేయబడింది. మూసా జాతి వారు మూసాతో తమరి రాక ముందు కూడా మేము హింసకు గురయ్యేవారం. ఇప్పుడు తమరు ప్రవక్తగా వచ్చిన తరువాత కూడా హింసా దౌర్జన్యాలను భరించాల్సి వస్తుంది అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు మూసా (అ), త్వరలో అల్లాహ్ మీ శత్రువును నాశనం చేస్తాడని, మీకు గౌరవం, అధికారం ప్రసాదిస్తాడని ఓదార్చారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ఇస్రాయీల్ సంతతి కొరకు సముద్రంలో మార్గం సృష్టించాడని వారు క్షేమంగా దాన్ని దాటి అవతలి ఒడ్డుకు చేరుతున్నారని, ఫిరౌన్‌ని, అతని సైన్యాన్ని సముద్రం మధ్యలో ముంచి నాశనం చేసాడని, ఈ విధంగా ఆ కాలం ముస్లిములకు విజయాన్ని, సాఫల్యాన్ని అల్లాహ్ ప్రసాదించాడని పేర్కొనబడింది.

130వ వాక్యంలో "ఆలె ఫిరౌన్" అంటే ఫిరౌన్ జాతివారు. "సినీన్" అంటే కరువు కాటకాలు వర్షాలు లేక వృక్షాలు, చెట్లు, పొలాలు చీడ పురుగులకు గురయి పంటలు లేకపోవుట. వారు అత్యాచారాలను, అహంకారాన్ని, తిరస్కార మార్గాన్ని, అజ్ఞానాన్ని వదలి రుజుమార్గం అవలంబిస్తారని ఈ విధంగా వారిని పరీక్షించడం జరిగింది.

131 – 132 వాక్యాల్లో 'హసనతున్' అంటే మంచి అంటే పప్పు ధాన్యాలు, పళ్ళు, పంటలూ పుష్కలంగా పండుట. "సయ్యిఅతున్" అంటే చెడు కరువు. దారిద్ర్యం, పంటలు లేకపోవటం. ఫిరౌన్ జాతి వారు తమకు మంచి జరిగితే మా శ్రమకు తగ్గ ప్రతిఫలం అని అంటున్నారు. చెడు జరిగితే ఇదంతా మూసా (అ), అతని అనుచరుల అపశకునం వల్ల జరిగిందని భావిస్తున్నారు. (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్).

132వ వాక్యంలో వారు సత్య తిరస్కారానికి గురయ్యారని, దైవాదేశాలనూ, మహిమలను కూడా మంత్ర విద్యగానే భావించారని పేర్కొనబడింది.

తుఫాను అంటే వరదలు, అధిక వర్షపాతం. వీటివల్ల ప్రతి వస్తువూ మునిగిపోతుంది. లేదా అధికంగా మరణాలు సంభవించడం. దీనివల్ల ప్రతి ఇంట్లో విచారకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. పేను, మిడతలు వారి ధాన్యాల, పళ్ల తోటలను పొలాలను నాశనం చేసేవి. మానవుని శరీరంపై, వెంట్రుకలు లేదా చీడ పురుగులు ఇవి ఆహార ధాన్యాల్లో ఏర్పడి సర్వనాశనం చేస్తాయి. మానవుడు పేళ్ళంటే అసహ్యించుకుంటాడు. వాటి ఆధిక్యత వల్ల అశాంతికి గురవుతాడు. వీటిని దైవ శిక్ష రూపంలో ప్రయోగిస్తే మరీ అంతులేని బాధకు గురవుతాడు. ఇదేవిధంగా చీడ పురుగులు కూడా ఆర్థిక స్థితిని ఛిన్నాభిన్నం చేయటానికి తక్కువేమీ కావు. ఇదేవిధంగా కప్పలు వంటకాల్లో, పడకల్లో, ధాన్యాల్లో ప్రతి చోట కప్పలమయం అయితే మానవుని జీవితం దుర్భరం అయిపోతుంది. రక్తం అంటే త్రాగే ప్రతీ వస్తువూ రక్తంగా మారిపోయేది. ఇవన్నీ దైవ శిక్షల రూపంలో వీరిపై ప్రయోగించడం జరిగింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

135వ వాక్యంలో దైవశిక్ష అవతరించినప్పుడల్లా వారు మూసా (అ) వద్దకు వస్తారు. తమ గురించి దుఆ చేయమని ప్రాధేయపడతారు. ఇంకా విశ్వసిస్తామని, బనీ ఇస్రాయీల్‌కు స్వాతంత్ర్యం ఇస్తామని వాగ్దానాలు చేస్తారు. కాని మూసా (అ) దుఆ ప్రభావం వల్ల శిక్ష దూరం కాగానే వాగ్దానాన్ని భంగం చేసేవారు. స్పష్టమైన సూచనలు వారిముందు పెట్టిననూ విశ్వసించని దురదృష్టవంతులుగానే మిగిలారు.

137వ వాక్యంలో ఫిరౌన్ బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి వారిని బానిసలుగా చేసుకున్నాడు. దీనికి తోడు వారిపై అత్యాచారాలు చేస్తూ ఉండేవాడు. అందువల్ల ఈజిప్టులో వీరు వెనుకబడిన బలహీనులుగా పరిగణింపబడేవారు. కాని ఇలాంటి వెనుకబడిన వారినీ, బలహీనుల్నీ అల్లాహ్ ప్రభువులుగా అధికారులుగా, నాయకులుగా చేసివేసాడు. వారి భూమి అంటే పాలస్తీనా అని అర్థం. అక్కడ అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి వారికి ఆధిక్యతను ప్రసాదించాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన దాసులతో చేసిన వాగ్దానాన్ని పూర్తిచేసి చూపాడు. ఇది సూరె ఖసస్‌లో ఉంది.

138 – 141 వ్యాఖ్యానం ఈ వాక్యంలో బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి అజ్ఞానాన్ని, అమాయకత్వాన్నీ, పేర్కొనడం జరిగింది. ఏ అల్లాహ్ అయితే వారిని ఫిరౌన్ నుండి కాపాడి, వారి కళ్ళ ముందే ఫిరౌన్‌ని, అతని సైన్యాన్నీ ముంచివేసి వారిని తన మహిమతో సముద్రం దాటించాడో, సముద్రం దాటిన తరువాత ఆ అల్లాహ్‌నే వదలి తమ స్వహస్తాలతో చెక్కిన విగ్రహాన్ని ఆరాధ్యునిగా ఏర్పాటు చేయాలని విన్నవించుకున్నారు. మూసా (అ) వారి అజ్ఞానానికి సమాధానమిస్తూ ఆ విగ్రహాలు, పూజారులు మిమ్మల్ని మోసానికి గురి చేసాయని, వారి పర్యవసానం, వారి కర్మలూ నాశనం, నష్టం అనీ హెచ్చరించాడు. అల్లాహ్ మీకు ఇన్ని అనుగ్రహాలు ప్రసాదించాడనీ, మీకు ఇతరులపై ప్రాధాన్యతను ప్రసాదించాడనీ, అలాంటి అల్లాహ్‌ను వదలి రాతి, చెక్క విగ్రహాలను ఆరాధించటం చాలా నీచమైన పని, కృతఘ్నత అవుతుందనీ బోధించటం జరిగింది. 141వ వాక్యంలో వీరిని పరీక్షించడాన్ని గురించి వివరించబడింది.

142వ వాక్యంలో బనీ ఇస్రాయీల్ బానిసత్వపు బంధనాల నుండి విముక్తి పొందిన తరువాత దానికొక జీవిత విధానం అవసరం ఏర్పడింది. అందువల్ల అల్లాహ్ మూసా (అ)ని తూర్ కొండపై ముప్పది దినాల కొరకు రమ్మని ఆదేశించాడు. తరువాత 10 రోజులు పెంచి నలభై రోజులుగా నిర్ణయించాడు. ఇక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు తన సోదరుణ్ని తన స్థానంలో నియమించాడు. హారూన్ బనీ ఇస్రాయీల్‌ను కనిపెట్టుకొని ఉన్నారు. వారికి మంచిని ఆదేశిస్తూ, చెడుల నుండి వారిస్తూ తన బాధ్యతను నిర్వర్తించారు. (వివరాలకు తైసీరుర్రహ్మాన్, చూడండి)

148వ వాక్యంలో మూసా (అ) తౌరాత్‌ను తీసుకోవటానికి తూర్ కొండవైపు బయల్దేరారు. తొందరపాటుకు పేరుమోసిన ఇస్రాయీల్ జాతి అతన్ని విడిచి ఉండలేకపోయింది. ప్రజలు అనేక విధాలుగా మాట్లాడసాగారు. వీరి

وَلَمَّا رَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ
قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُوْنِيْ مِنْۢ بَعْدِيْ ۚ اَعَجِلْتُمْ
اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ وَاَخَذَ بِرَاْسِ اَخِيْهِ
يَجُرُّهٗٓ اِلَيْهِ ؕ قَالَ ابْنَ اُمَّ اِنَّ الْقَوْمَ
اسْتَضْعَفُوْنِيْ وَكَادُوْا يَقْتُلُوْنَنِيْ ۖ فَلَا تُشْمِتْ
بِيَ الْاَعْدَآءَ وَلَا تَجْعَلْنِيْ مَعَ الْقَوْمِ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿150﴾
قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِاَخِيْ وَاَدْخِلْنَا فِيْ رَحْمَتِكَ ۖ
وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿151﴾ ع 18 4 8
اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ
مِّنْ رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَكَذٰلِكَ
نَجْزِي الْمُفْتَرِيْنَ ﴿152﴾
وَالَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ ثُمَّ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِهَا
وَاٰمَنُوْٓا ۫ اِنَّ رَبَّكَ مِنْۢ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿153﴾
وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُّوْسَى الْغَضَبُ اَخَذَ
الْاَلْوَاحَ ۖ وَفِيْ نُسْخَتِهَا هُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ
هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُوْنَ ﴿154﴾

(150) మూసా కోపంతో, విచారంతో తన జాతి వద్దకు మరలి వచ్చి వెంటనే ఇలా అన్నాడు : "నేను లేనప్పుడు మీరు చాలా చెడుగా ప్రవర్తించారు. మీ ప్రభువు ఆజ్ఞ కోసం నిరీక్షించే ఓర్పు కూడా మీలో కొరవడిందా?" అతను శిలా ఫలకాలను విసిరి వేసాడు. తన సోదరుని తల వెంట్రుకలను పట్టుకొని అతన్ని లాగాడు. హారూన్ ఇలా అన్నాడు, "ఓ నా మాతా పుత్రుడా! ఈ ప్రజలు నన్ను ఖాతరు చెయ్యలేదు. ఇంకా నన్ను చంపేసేవారే. కనుక నీవు శత్రువులకు నాపై నవ్వే అవకాశం ఇవ్వకు. నన్ను దుర్మార్గుల్లా చేసి వేయకు. (151) అప్పుడు మూసా ఇలా అన్నాడు : "ప్రభూ! నన్నూ, నా సోదరుణ్ణీ క్షమించు, మమ్మల్ని నీ కారుణ్యంలోనికి ప్రవేశింపజెయ్యి. నీవే అందరికంటే అధికంగా కారుణ్యం ప్రసాదించే వాడవు. (152) ఆవుదూడను ఆరాధ్యదైవంగా చేసుకున్నవారు తప్పకుండా తమ ప్రభువు ఆగ్రహానికి గురవుతారు. ఇంకా ఇహలోకంలో అవమానం పాలవుతారు. అసత్యాలు కల్పించేవారికి మేము ఈ విధంగానే శిక్షిస్తాము. (153) పాపం చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడి, విశ్వసించేవారు నిశ్చయంగా నీ ప్రభువును క్షమించేవాడుగా, కరుణించేవాడుగా చూస్తారు. (154) కోపం తగ్గిన తరువాత, మూసా ఆ శిలాఫలకాలను తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. వాటిలో తమ ప్రభువుకు భయపడేవారి కొరకు మార్గదర్శకత్వం మరియు కారుణ్యం ఉన్నాయి.

సంఘంలో చేరిన వంచకుడు, మోసగాడైన సామిరీకి శిల్ప కళ గురించి కొంత జ్ఞానం ఉండేది. అతడు ప్రజల వద్ద నుండి బంగారం, వెండి సేకరించి ఒకచోట చేర్చి ఆవుదూడ రూపంలో ఒక అద్భుత విగ్రహాన్ని తయారు చేసాడు. అందులో నుంచి ఆవుదూడ అరుపు వంటి శబ్దం వచ్చేది. ఈజిప్టు కాలంలో గోపూజ సర్వసామాన్యంగా ఉండేది. అందువల్లే వారు ఆవుదూడ పూజకు ప్రభావితులయ్యారు. వారి ప్రవక్త కొన్నాళ్ళపాటు లేకపోయేసరికి కృత్రిమ ఆరాధ్యుణ్ణి తయారు చేసుకున్నారు.

وَاخۡتَارَ مُوۡسٰى قَوۡمَهٗ سَبۡعِيۡنَ رَجُلًا
لِّمِيۡقَاتِنَا‌ ۚ فَلَمَّاۤ اَخَذَتۡهُمُ الرَّجۡفَةُ قَالَ رَبِّ لَوۡ
شِئۡتَ اَهۡلَكۡتَهُمۡ مِّنۡ قَبۡلُ وَاِيَّاىَ‌ ؕ اَتُهۡلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ السُّفَهَآءُ مِنَّا‌ ۚ اِنۡ هِىَ اِلَّا فِتۡنَتُكَ‌ ؕ
تُضِلُّ بِهَا مَنۡ تَشَآءُ وَتَهۡدِىۡ مَنۡ تَشَآءُ‌ ؕ اَنۡتَ
وَلِيُّنَا فَاغۡفِرۡ لَنَا وَارۡحَمۡنَا‌ وَاَنۡتَ خَيۡرُ
الۡغٰفِرِيۡنَ ﴿155﴾
وَاكۡتُبۡ لَنَا فِىۡ هٰذِهِ الدُّنۡيَا حَسَنَةً وَّفِى الۡاٰخِرَةِ
اِنَّا هُدۡنَاۤ اِلَيۡكَ‌ ؕ قَالَ عَذَابِىۡۤ اُصِيۡبُ بِهٖ مَنۡ
اَشَآءُ‌ ۚ وَرَحۡمَتِىۡ وَسِعَتۡ كُلَّ شَىۡءٍ‌ ؕ فَسَاَكۡتُبُهَا
لِلَّذِيۡنَ يَتَّقُوۡنَ وَيُؤۡتُوۡنَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِيۡنَ هُمۡ
بِاٰيٰتِنَا يُؤۡمِنُوۡنَ‌ ۚ ﴿156﴾
اَلَّذِيۡنَ يَتَّبِعُوۡنَ الرَّسُوۡلَ النَّبِىَّ الۡاُمِّىَّ الَّذِىۡ
يَجِدُوۡنَهٗ مَكۡتُوۡبًا عِنۡدَهُمۡ فِى التَّوۡرٰٮةِ
وَالۡاِنۡجِيۡلِ يَاۡمُرُهُمۡ بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَيَنۡهٰٮهُمۡ عَنِ
الۡمُنۡكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ
الۡخَبٰۤـئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ اِصۡرَهُمۡ وَالۡاَغۡلٰلَ الَّتِىۡ
كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡ‌ ؕ فَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا بِهٖ وَعَزَّرُوۡهُ
وَنَصَرُوۡهُ وَاتَّبَعُوا النُّوۡرَ الَّذِىۡۤ اُنۡزِلَ مَعَهٗۤ‌ ۙ
اُولٰۤـئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿157﴾ 19 ع 6 9

(155) మేము ఆదేశించిన సమయానికి హాజరవటానికి మూసా తన జాతి నుండి డెబ్భై మందిని ఎన్నుకున్నాడు. వారిని ఒక తీవ్ర భూకంపం వచ్చి పట్టుకున్నప్పుడు మూసా ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు – "నా ప్రభూ! నీవు తలచుకుంటే ముందే వీళ్ళనూ, నన్నూ నాశనం చేసి ఉండేవాడవు. మాలోని కొందరు అజ్ఞానులు చేసిన అపరాధానికి నీవు మా అందరినీ నాశనం చేస్తావా?" ఇది నీవు పెట్టిన ఒక పరీక్ష. నీవు కోరిన వారిని దీనిద్వారా వక్రమార్గానికి గురిచేస్తావు. ఇంకా నీవు కోరిన వారికి మార్గదర్శకత్వాన్ని ప్రసాదిస్తావు. నీవే మా సంరక్షకుడవు. కనుక మమ్మల్ని క్షమించు. మాపై దయచూపు. నీవు అందరికంటే అధికంగా క్షమించేవాడవు. (156) మా కొరకు ఇహలోకపు మేలునూ వ్రాయి, పరలోకపు మేలును కూడా. మేము నీ వైపునకే మరలాము. ఇలా సమాధానం ఇవ్వబడింది – "నేను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాను, కాని ప్రతి వస్తువునూ నా కారుణ్యం ఆవరించిఉంది. నేను దానిని నా పట్ల భయభక్తులు కలిగి ఉండేవారి కొరకూ, జకాత్ చెల్లించేవారి కొరకూ, నా వాక్యాలను విశ్వసించేవారి కొరకు వ్రాస్తాను. (157) ఈ ప్రవక్తను నిరక్షరాస్యుడైన సందేశహరుణ్ణి అనుసరించేవారు, ఆయన ప్రస్తావన వారికి తమ వద్ద ఉన్న తౌరాతు, ఇంజీలు గ్రంథాలలో లభిస్తుంది. ఆయన వారికి మంచిని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. చెడు నుండి నిరోధిస్తాడు. వారికొరకు పరిశుద్ధమైన వస్తువులను ధర్మసమ్మతం చేస్తాడు. అపరిశుద్ధమైన వాటిని నిషేధిస్తాడు. వారిపై ఉన్న భారాన్ని దించుతాడు. వారు బంధింపబడి ఉన్న శృంఖలాలను త్రెంచుతాడు. కనుక ఆయన్ని విశ్వసించి, సమర్థించి, అతనికి తోడ్పడి, అతనితో పాటు అవతరించబడిన జ్యోతిని అనుసరించేవారు మాత్రమే సాఫల్యం పొందేవారు.

(158) ఓ ముహమ్మద్ ! ఇలా ప్రకటించు : “ఓ మానవులారా! నేను మీ అందరి వైపునకు వచ్చిన అల్లాహ్ ప్రవక్తను. ఆయన భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అధిపతి. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయనే జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఆయనే మృత్యువును ప్రసాదిస్తాడు. కనుక అల్లాహ్‌ను విశ్వసించండి. ఇంకా అతని నిరక్షరాస్యుడైన ప్రవక్తను కూడా విశ్వసించండి. అతను అల్లాహ్‌ను, ఆయన సూక్తులనూ విశ్వసిస్తాడు. ఆయన్నే అనుసరించండి. మీరు సరైన మార్గం పొందుతారు. (159) మూసా జాతిలో సత్యం ప్రకారం మార్గదర్శకత్వం వహించే, న్యాయం చేసే ఒక వర్గం కూడ ఉండేది. (160) మేము ఆ జాతిని పన్నెండు తెగలుగా విభజించి, వాటిని శాశ్వత సమూహాలుగా తీర్చిదిద్దాము. మూసాను అతని జాతివారు నీళ్ళు అడిగినప్పుడు మేము అతన్ని తన చేతికర్రతో కొండరాయిని కొట్టు అని సంజ్ఞ చేసాము. అప్పుడు ఆ రాయి నుండి పన్నెండు ఊటలు పెల్లుబికాయి. ప్రతి తెగవారు తాము నీళ్ళు పొందే స్థలాన్ని నిర్ణయించుకున్నారు. మేము వారిపై మేఘాల నీడను కల్పించాము. వారిపై మన్న వ సల్వాలను దింపాము. “మేము మీకు ప్రసాదించిన పరిశుద్ధమైన పదార్థాలను తినండి” అని అన్నాము. కాని తరువాత వారు కృతఘ్నుతకు పాల్పడి మాకు అన్యాయం చేయటం కాదు, తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు. (161) వారిని ఇలా ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది : “ఈ పట్టణంలోకి పోయి నివసించండి. దాని ద్వారా మీ ఇష్టప్రకారం ఆహారం పొందండి. ఇంకా “హిత్తతున్” అంటూ వెళ్ళండి. సజ్దా చేస్తూ పట్టణ ద్వారంలో ప్రవేశించండి. మేము మీ అపరాధాలను మన్నిస్తాము. మంచి వైఖరి కలిగి ఉండేవారిని అధికంగా అనుగ్రహించి సత్కరిస్తాము.”

قُلۡ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّىۡ رَسُوۡلُ اللّٰهِ اِلَيۡكُمۡ جَمِيۡعَاْ
الَّذِىۡ لَهٗ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ يُحۡىٖ وَيُمِيۡتُۖ فَاٰمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَرَسُوۡلِهِ النَّبِىِّ
الۡاُمِّىِّ الَّذِىۡ يُؤۡمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ وَاتَّبِعُوۡهُ
لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُوۡنَ ﴿158﴾
وَمِنۡ قَوۡمِ مُوۡسٰٓى اُمَّةٌ يَّهۡدُوۡنَ بِالۡحَـقِّ وَبِهٖ
يَعۡدِلُوۡنَ ﴿159﴾
وَقَطَّعۡنٰهُمُ اثۡنَتَىۡ عَشۡرَةَ اَسۡبَاطًا اُمَمًا ؕ
وَاَوۡحَيۡنَاۤ اِلٰى مُوۡسٰۤى اِذِ اسۡتَسۡقٰٮهُ قَوۡمُهٗۤ اَنِ
اضۡرِبْ بِّعَصَاكَ الۡحَجَرَ ۚ فَانۡۢبَجَسَتۡ مِنۡهُ اثۡنَتَا
عَشۡرَةَ عَيۡنًا ؕ قَدۡ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشۡرَبَهُمۡ ؕ
وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡهِمُ الۡغَمَامَ وَاَنۡزَلۡنَا عَلَيۡهِمُ الۡمَنَّ
وَالسَّلۡوٰى ؕ كُلُوۡا مِنۡ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقۡنٰكُمۡ ؕ
وَمَا ظَلَمُوۡنَا وَلٰـكِنۡ كَانُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ
يَظۡلِمُوۡنَ ﴿160﴾
وَاِذۡ قِيۡلَ لَهُمُ اسۡكُنُوۡا هٰذِهِ الۡقَرۡيَةَ وَكُلُوۡا
مِنۡهَا حَيۡثُ شِئۡتُمۡ وَقُوۡلُوۡا حِطَّةٌ وَّادۡخُلُوا
الۡبَابَ سُجَّدًا نَّـغۡفِرۡ لَـكُمۡ خَطِيْٓــٰٔتِكُمۡ ؕ سَنَزِيۡدُ
الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿161﴾

فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِيْ
قِيْلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ
بِمَا كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿162﴾ ع 20 5 10

(162) కాని వారిలోని దుర్మార్గులు తమకు బోధించబడిన దాన్ని మార్చివేసారు. మేము వారి దుర్మార్గానికి ఫలితంగా వారిపైకి ఆకాశం నుండి శిక్షను పంపాము.

وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ حَاضِرَةَ
الْبَحْرِ ۘ اِذْ يَعْدُوْنَ فِي السَّبْتِ اِذْ تَاْتِيْهِمْ
حِيْتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَّيَوْمَ لَا
يَسْبِتُوْنَ ۙ لَا تَاْتِيْهِمْ ۛ كَذٰلِكَ ۛ نَبْلُوْهُمْ بِمَا
كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿163﴾

(163) సముద్రానికి తీరాన ఉన్న ఆ పట్టణాన్ని గురించి కూడా వారిని కొంచెం అడుగు. అక్కడి ప్రజలు సబ్త్ (శనివారం) రోజున దైవాజ్ఞలను ఉల్లంఘించేవారు. ఇంకా చేపలు శనివారం నాడే వారి ముందు ఎగిరెగిరి నీటిపైకి వస్తూ ఉండేవి. ఇతర దినాలలో అవి వచ్చేవి కావు. ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే, మేము వారి అవిధేయతల కారణంగా వారిని పరీక్షకు గురిచేస్తూ ఉండేవారము.

وَاِذْ قَالَتْ اُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُوْنَ قَوْمَا ۙ اللّٰهُ
مُهْلِكُهُمْ اَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۭ قَالُوْا
مَعْذِرَةً اِلٰى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿164﴾

(164) ఇంకా వారిలోని ఒక వర్గం మరొక వర్గంతో ఇలా అన్నారు : "మీరు హితబోధ ఎందుకు చేస్తున్నారు? అల్లాహ్ నాశనం చేయనున్న వారికి లేదా కఠినంగా శిక్షించనున్నవారికి?" వారు ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : "మేము మీ ప్రభువు ముందు క్షమింపబడటానికి ఇదంతా చేస్తున్నాము. ఇంకా వారు అవిధేయతకు దూరంగా ఉంటారనే ఆశతో చేస్తున్నాము."

فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖٓ اَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ يَنْهَوْنَ
عَنِ السُّوْۗءِ وَاَخَذْنَا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا بِعَذَابٍ
بَىِٕيْسٍۢ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿165﴾

(165) చివరకు వారు తమకు జ్ఞాపకం చెయ్యబడిన హితబోధను పూర్తిగా విస్మరించినపుడు, మేము చెడు నుండి ప్రజలను వారించే వారిని రక్షించాము. దుర్మార్గులైన వారినందరినీ వారి అవిధేయతల కారణంగా కఠిన శిక్షకు గురిచేశాము.

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَّا نُهُوْا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا
قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ﴿166﴾

(166) తరువాత వారు, తాము నిషేధించబడిన దానినే తలబిరుసుతనంలో చేస్తూ పోయారు. అప్పుడు మేము ఇలా అన్నాము, "నీచులు, హీనులూ అయిన కోతులుగా మారిపోండి."

وَاِذۡ تَاَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبۡعَثَنَّ عَلَيۡهِمۡ اِلٰى يَوۡمِ
الۡقِيٰمَةِ مَنۡ يَّسُوۡمُهُمۡ سُوۡٓءَ الۡعَذَابِ ؕ اِنَّ رَبَّكَ
لَسَرِيۡعُ الۡعِقَابِ ۖۚ وَاِنَّهٗ لَغَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿167﴾

وَقَطَّعۡنٰهُمۡ فِى الۡاَرۡضِ اُمَمًا‌ ۚ مِنۡهُمُ الصّٰلِحُوۡنَ
وَمِنۡهُمۡ دُوۡنَ ذٰ لِكَ‌ ۖ وَبَلَوۡنٰهُمۡ بِالۡحَسَنٰتِ
وَالسَّيِّاٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُوۡنَ ﴿168﴾

فَخَلَفَ مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٌ وَّرِثُوا الۡـكِتٰبَ
يَاۡخُذُوۡنَ عَرَضَ هٰذَا الۡاَدۡنٰى وَيَقُوۡلُوۡنَ سَيُغۡفَرُ
لَـنَا‌ ۚ وَاِنۡ يَّاۡتِهِمۡ عَرَضٌ مِّثۡلُهٗ يَاۡخُذُوۡهُ‌ ؕ اَلَمۡ
يُؤۡخَذۡ عَلَيۡهِمۡ مِّيۡثَاقُ الۡـكِتٰبِ اَنۡ لَّا يَقُوۡلُوۡا
عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الۡحَـقَّ وَدَرَسُوۡا مَا فِيۡهِ‌ ؕ وَالدَّارُ
الۡاٰخِرَةُ خَيۡرٌ لِّـلَّذِيۡنَ يَتَّقُوۡنَ‌ ؕ اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿169﴾

وَالَّذِيۡنَ يُمَسِّكُوۡنَ بِالۡـكِتٰبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ
اِنَّا لَا نُضِيۡعُ اَجۡرَ الۡمُصۡلِحِيۡنَ ﴿170﴾

(167) నీ ప్రభువు ప్రకటించిన సందర్భాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో – ప్రళయదినం వచ్చే వరకు నేను తప్పకుండా ఇస్రాయీలు సంతతి వారిని తీవ్ర యాతనకు గురిచేసే ప్రజల అదుపులో ఉండేలా చేస్తూ ఉంటాను. నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు శిక్షించడంలో వడి గలవాడు. నిశ్చయంగా ఆయన మన్నింపుతో, కరుణతో వ్యవహరించేవాడూను. (168) మేము వారిని భూమిలో ముక్కలు ముక్కలుగా చేసి నానా జాతులుగా విభజించాము. వారిలో కొందరు సజ్జనులు, మరికొందరు దీనికి భిన్నంగా ఉన్నారు. మేము వారిని మంచీ చెడుల ద్వారా పరీక్షకు గురిచేస్తూ వచ్చాము. బహుశా వారు మరలి వస్తారని, (169) ఆపై పూర్వపు తరాల తరువాత అయోగ్యులైన వారు వారికి వారసులయ్యారు. వారు దైవ గ్రంథానికి వారసులై ఉండి కూడా తుచ్ఛమైన ఐహిక లాభాలను సేకరిస్తున్నారు. పైగా ఇలా అంటారు : "మేము క్షమింపబడతామని ఆశిస్తున్నాము." ఆ ఐహిక సంపదే ముందుకు వస్తే, మళ్ళీ దాన్ని వారు తటాలున అందుకుంటారు. సత్యమైన దాన్నే అల్లాహ్ పేరుతో పలకాలని వారి నుండి గ్రంథ ప్రమాణం తీసుకోవడం జరగలేదా? గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉన్న దానిని స్వయంగా వారే చదివారు. పరలోక నివాసం దైవభక్తి పరాయణులకు మాత్రమే మేలైనది. మీరు ఈ మాత్రం దాన్ని గ్రహించలేరా? (170) గ్రంథాన్ని పాటించే, నమాజును స్థాపించే సద్వర్తనుల ప్రతిఫలాన్ని మేము నిశ్చయంగా వృథా చెయ్యము.

150 – 170 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్‌కు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలను ప్రస్తావించాడు. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో బనీ ఇస్రాయీల్ అల్లాహ్ అనుగ్రహాలకు బదులుగా ధిక్కారానికి, అవిధేయతకు పాల్పడ్డారు. ఈ కారణంగా అల్లాహ్ వారిని నీచమైన కోతులుగా మార్చివేసాడని పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యంలో

అల్లాహ్ (త) హారూన్ (అ)ని ఒక ఆరోపణ నుండి విముక్తి ప్రసాదించాడు. దీన్ని యూదులు బలవంతంగా అతనిపై మోపారు. బైబిలులో ఆవుదూడ ఆరాధన సంఘటనను ఈ విధంగా పేర్కొనడం జరిగింది. మూసా (అ) కొండ నుండి దిగడంలో ఆలస్యం అయింది. అప్పుడు బనీ ఇస్రాయీల్ అసహనానికి లోనయి హారూన్ (అ) హారూన్ (అ)తో మా కొరకు ఒక ఆరాధ్యుడు ఏర్పాటు చేయి అని అనగా హారూన్ (అ) వారు కోరిన విధంగా బంగారంతో ఒక ఆవు దూడ విగ్రహాన్ని తయారు చేసాడు. దాన్ని చూసిన వెంటనే బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి అంతా ఒకేసారి ఇదే మీ ఆరాధ్య దైవం, ఇదే మిమ్మల్ని ఈజిప్టు నుండి రక్షించింది అని కేకలు వేయసాగారు. ఆ తరువాత హారూన్ (అ) దానికి ఒక మందిరాన్ని ఏర్పాటు చేసారు. అందరినీ ఒక చోట చేర్చి ఆ విగ్రహం ముందు బలి ఇవ్వాలని ప్రకటించారు. బైబిలు (ఖురూజ్ – అధ్యాయం : 32 : 1, 6) ఖుర్ఆన్ దీన్ని వివరించి ఈ అసత్య ఆరోపణను ఖండించింది. ఇంకా దీని వాస్తవాన్ని తెలియపరుస్తూ ఈ పాపం హారూన్ (అ)ది కాదని, ఇది సామిరీ కుతంత్రం అని స్పష్టం చేసింది.

157వ వాక్యంలో మూసా (అ) 155వ వాక్యంలో చేసిన దుఆకు 156వాక్యంలో అల్లాహ్ సమాధానం ఇచ్చాడు. “నేను తలచుకున్న వారిని శిక్షిస్తాను. కాని నా కారుణ్యం సమస్త వస్తువులనూ ఆవరించి ఉంది. దీని తరువాత సందర్భాన్ని బట్టి వెంటనే బనీ ఇస్రాయీల్‌కి ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స)ని అనుసరించమని సందేశం ఇవ్వబడింది. మీపై దైవ కారుణ్యం అవతరించడానికి మూసా (అ) కాలంలో ఉన్న షరతులే ఈనాడు ఉన్నాయి. ఆయనకు అవిధేయత చూపితే దైవధిక్కారం అవుతుంది. అందువల్ల ప్రవక్త (స)ని అనుసరించండి. తప్పకుండా అల్లాహ్ కారుణ్యం మీ వెంట ఉంటుంది.

159వ వాక్యంలో వ్యాఖ్యానం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో బనీ ఇస్రాయీల్ గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. మధ్యలో అంతిమ దైవప్రవక్త (స)ని స్వీకరించమని పేర్కొనబడింది. మళ్ళీ ప్రధానాంశం గురించి చర్చించటం జరిగింది.

160వ వాక్యం : బనీ ఇస్రాయీల్‌ని 12 తెగలుగా విభజించి సమూహాలుగా చేయడం జరిగింది. సూరె మాయిదా 12వ వాక్యంలో ప్రస్తావించబడిన బనీ ఇస్రాయీల్‌లోని ఒక వర్గాన్ని గురించి సూచించడం జరిగింది. ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ప్రసాదించిన మూడు వరాలను గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. (1) మొదటి వరం 12 తెగల కొరకు నీటి వసతి. (2) రెండవది సూర్య రశ్మి నుండి మేఘాల ద్వారా వారిని కాపాడటం జరిగింది. (3) మూడవది: వారి కొరకు ఆహారంగా మన్ వ సల్వాలను దించటం జరిగింది. ఇతర వివరాలకు బఖరహ్ 57 – 60 తైసీరుర్రహ్మాన్ చూడండి.

163వ వాక్యం : సబ్త్ అంటే శనివారం. దీన్ని బనీ ఇస్రాయీల్ కొరకు పర్వదినంగా నియమించటం జరిగింది. అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్ నుండి అనేక తరాలుగా ఈ వాగ్దానాన్ని తీసుకోవటం జరిగింది. అంటే ఈ రోజు ప్రాపంచిక కార్యం ఏదీ తలపెట్టరాదు. ముఖ్యంగా తీర ప్రాంతాలకు చెందిన యూదులను శనివారం చేపల వేట చేయరాదని హెచ్చరించడం జరిగింది. వారి పరీక్ష నిమిత్తం శనివారం నాడే చేపలు అధికంగా వచ్చేవి. ఒడ్డు వరకూ వచ్చి కనబడేవి. ఇతర దినాల్లో ఈ విధంగా వచ్చేవి కావు. కాని వారు దైవ పరీక్షలో విఫలమయ్యారు. ఎందుకంటే వాళ్ళు శనివారం ఒడ్డుకు వచ్చిన చేపలు మళ్ళీ నీటిలోనికి పోకుండా అడ్డుకట్టవేసేవారు. ఆదివారం ఆ చేపలను వేటాడేవారు. అల్లాహ్ వారిని వారి పూర్వపు పాపాల కారణంగా ఈ పరీక్షకు గురిచేసాడు. వారి అవిధేయత బట్టబయలు కావాలని, ఇంకా వారు దైవశిక్షకు అర్హులు అవ్వాలనీ. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

166వ వాక్యం : అల్లాహ్ వారి ఈ వాగ్దాన భంగం, వంకలు, సాకుల కారణంగా వారిని కోతులుగా మార్చి శిక్షించాడు.

167వ వాక్యం : ఇకనైనా మీరు మా ఆజ్ఞాపాలన చేయకపోతే, విధేయత పాటించకపోతే మీపై తీర్పుదినం

وَاِذۡ نَتَقۡنَا الۡجَبَلَ فَوۡقَهُمۡ كَاَنَّهٗ ظُلَّةٌ وَّظَنُّوۡۤا اَنَّهٗ
وَاقِعٌ ۢ بِهِمۡ ۚ خُذُوۡا مَاۤ اٰتَيۡنٰكُمۡ بِقُوَّةٍ وَّاذۡكُرُوۡا
مَا فِيۡهِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُوۡنَ ﴿171﴾

21
ع
9
11

وَاِذۡ اَخَذَ رَبُّكَ مِنۡۢ بَنِىۡۤ اٰدَمَ مِنۡ ظُهُوۡرِهِمۡ
ذُرِّيَّتَهُمۡ وَاَشۡهَدَهُمۡ عَلٰٓى اَنۡفُسِهِمۡ ۚ اَلَسۡتُ
بِرَبِّكُمۡ ؕ قَالُوۡا بَلٰى ۛۚ شَهِدۡنَا ۛۚ اَنۡ تَقُوۡلُوۡا يَوۡمَ
الۡقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنۡ هٰذَا غٰفِلِيۡنَ ﴿172﴾

(171) ఆ సంఘటనను వారికి గుర్తు చేయి – అప్పుడు మేము పర్వతాన్ని పైకెత్తి దానిని ఒక గొడుగుగా వారిపై నిలిపాము. అది తమపై పడుతుందేమో అని వారు భ్రమపడ్డారు. అప్పుడు మేము వారితో ఇలా అన్నాము : “మేము మీకు ప్రసాదించిన గ్రంథాన్ని దృఢంగా పట్టుకోండి. అందులో వ్రాయబడి ఉన్న దానిని జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి. దాని ఫలితంగా మీరు చెడు నడతకు దూరంగా ఉండటం జరుగుతుంది. (172) ఓ ప్రవక్తా! ప్రజలకు ఆ సమయాన్ని గురించి గుర్తుచేయి – అప్పుడు నీ ప్రభువు ఆదము సంతతి యొక్క వీపుల నుండి వారి సంతానాన్ని తీసి, ఇంకా స్వయంగా వారిని వారికే సాక్షులుగా నిలబెట్టి ఇలా అడిగాడు : “నేను మీ ప్రభువును కానా? వారు ఇలా అన్నారు : “నిశ్చయంగా మీరే మా ప్రభువు. మేము దీనికి సాక్ష్యమిస్తున్నాము.” మేము ఇలా ఎందుకు చేసామంటే తీర్పుదినం నాడు మీరు “మాకు ఈ విషయం తెలియదు” అని అనకుండా ఉండేందుకు.

వరకు క్రూరమైన పాలకులను నియమిస్తామని హెచ్చరించటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్) – 165వ వాక్యంలో కోతులుగా మార్చబడిన తరువాత కొంతకాలం వరకు సజీవంగా ఉన్నారని, ఆ తరువాత మరణించారని పేర్కొనబడింది. వారి సంతానం వృద్ధి చెందలేదు. ఒక ఉల్లేఖనంలో వారు మూడు రోజుల వరకు సజీవంగా ఉన్నారని, అవిధేయతకు పాల్పడిన ఏ జాతి మూడు రోజుల కంటే అధికంగా సజీవంగా ఉండలేదని పేర్కొనబడింది. (ఇబ్నెకసీర్)

167 – 170 వాక్యాలు : ప్రతి యుగంలో తమ ప్రవక్తలను విశ్వసించేవారు కూడా ఉండేవారు. వారిలో కొందరు ప్రవక్త (స) కాలాన్ని కూడా పొంది ఇస్లాం స్వీకరించారు. మరికొందరు దైవాదేశాలను ధిక్కరించి విశ్వసించలేదు. వీరిలో కొందరు దైవ గ్రంథాన్ని మార్పులకు గురిచేసారు. తమకు లాభం ఉన్న దాన్ని ఉంచేవారు. తమకు నష్టం కలిగించే దాన్ని తౌరాతు నుండి తీసివేసేవారు. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా వ్యాఖ్యానించి, తమకు ఇష్టం ఉన్న వాటిని ప్రజల ముందుకు తెచ్చేవారు. ఈ విధంగా వారు తమ్ము తాము నరకానికి గురిచేసేవారు. ఇంకా తమను అల్లాహ్ ప్రశ్నించడం జరగదని భావించేవారు. ఇవన్నీ కేవలం ఇహలోక సుఖం కొరకే చేసేవారు. వీటిని గురించి బఖరహ్ సూరా 179–181, తౌబా సూరా : 34 ఆయత్‌లలో పేర్కొనబడింది. 159వ సూక్తిలో మూసా జాతిలో రుజుమార్గంపై నడిచేవారు కూడా కొందరున్నారని పేర్కొనబడింది. ఇంకా 170వ వాక్యంలో దైవగ్రంథాన్ని అనుసరించేవారి ప్రతిఫలం నాశనం కాదని తెలియజేయబడింది. రెండుచోట్ల స్పష్టంగా వివరణ ఇవ్వబడింది. పుణ్యాత్ముల పుణ్యం వృధా కాదని, ఇంకా వారికి అల్లాహ్ పూర్తి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడని అభయం ఇవ్వబడింది.

(173) లేదా "మా తాత ముత్తాతలు మాకంటే ముందే
సాటి కల్పించటాన్ని ప్రారంభించారు. మేము వారి
సంతతికి జన్మించాము. పాపాత్ములు చేసిన నేరానికి
మీరు మమ్మల్ని శిక్షిస్తారా?" అని అనకుండా
ఉండటానికి. (174) ఈ విధంగా మేము
సూచనలను స్పష్టపరుస్తాము - వారు మరలి
రావాలని. (175) ఓ ప్రవక్తా! ఆ వ్యక్తి వృత్తాంతాన్ని
వారికి వినిపించు. అతనికి మేము మా వాక్యాల
జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. కాని అతడు వాటిని
పాటించకుండా విముఖుడైపోయాడు. చివరకు
షైతాను అతన్ని వెంబడించాడు. ఫలితంగా అతడు
మార్గభ్రష్టుల్లో కలిసిపోయాడు. (176) మేము కోరితే
అతనికి ఆ వాక్యాల ద్వారా ఔన్నత్యం ప్రసాదించి
ఉండేవారము. కాని అతడు ఇహలోకం వైపునకే
మ్రొగ్గాడు. మనోకాంక్షలను అనుసరించాడు. అతడి
పరిస్థితి కుక్కలా అయిపోయింది. మీరు దానిపై
దాడిచేసినా నాలుకను వెళ్ళబెట్టుతుంది. దానిని
వదలిపెట్టినా అది తన నాలుకను వెళ్ళబెట్టుతుంది.
మా వాక్యాలను తిరస్కరించేవారి ఉదాహరణ కూడా
ఇటువంటిదే. నీవు ఈ గాథలను వినిపిస్తూ ఉండు.
బహుశా వారు వాటిని గురించి ఆలోచిస్తారేమో!
(177) మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారి
ఉదాహరణ చాలా చెడ్డది. వారు తమకు తామే
అన్యాయం చేసుకునేవారు. (178) అల్లాహ్ ఎవరికి
రుజుమార్గం చూపుతాడో వాడే రుజుమార్గం
పొందుతాడు. అల్లాహ్ ఎవరిని మార్గభ్రష్టత్వానికి
గురిచేస్తాడో వాడు నాశనమౌతాడు.

(179) చాలామంది జిన్నులనూ, మానవులనూ
మేము నరకం కోసమే సృష్టించాము. వారికి
హృదయాలున్నాయి. కాని వారు వాటితో
ఆలోచించరు. వారికి కళ్ళు ఉన్నాయి. కాని వారు
వాటితో చూడరు. వారికి చెవులు ఉన్నాయి. కాని
వారు వాటితో వినరు. వారు పశువుల వంటివారు.
కాదు వాటికంటే దిగజారిపోయారు. అలక్ష్యంగా
ప్రవర్తిస్తున్నవారు వీరే.

أَوْ تَقُولُوٓا۟ إِنَّمَآ أَشْرَكَ ءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا
ذُرِّيَّةً مِّنۢ بَعْدِهِمْ ۖ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿173﴾
وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿174﴾
وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ
مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿175﴾
وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى
ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ ۖ
إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ
مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ
ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿176﴾
سَآءَ مَثَلًا ٱلْقَوْمُ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
وَأَنفُسَهُمْ كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ ﴿177﴾
مَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِى ۖ وَمَن يُضْلِلْ
فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿178﴾
وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ
لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا
يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ ءَاذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَآ ۚ
أُو۟لَٰٓئِكَ كَٱلْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿179﴾

وَلِلّٰهِ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا
الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اَسْمَآئِهٖ ؕ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿180﴾
وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ
يَعْدِلُوْنَ ؑ ﴿181﴾ 22 ع 10 12
وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ
حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ۚ ﴿182﴾
وَاُمْلِيْ لَهُمْ ؕ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿183﴾
اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا ٜ مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ ؕ اِنْ
هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿184﴾
اَوَلَمْ يَنْظُرُوْا فِيْ مَلَكُوْتِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ۙ وَّاَنْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ
قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ ۚ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍ ۢ بَعْدَهٗ
يُؤْمِنُوْنَ ﴿185﴾
مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ ؕ وَيَذَرُهُمْ فِيْ
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿186﴾

(180) అల్లాహ్‌కు చాలామంచి పేర్లు ఉన్నాయి. ఆయన్ని మంచి పేర్లతోనే వేడుకోండి. అతని మంచి పేర్ల పట్ల అసభ్యంగా ప్రవర్తించేవారికి దూరంగా ఉండండి. వారు చేస్తూ ఉన్నదానికి ప్రతిఫలం పొంది తీరుతారు. (181) మేము సృష్టించిన వారిలో సత్యం ప్రకారం ఉపదేశించే, న్యాయం చేసే ఒక వర్గం కూడా ఉంది. (182) మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారిని మేము క్రమంగా వారు ఊహించని విధంగా వినాశం వైపునకు తీసుకుపోతాము. (183) నేను వారికి వ్యవధినిస్తున్నాను. నా వ్యూహానికి ఎదురులేదు. (184) తమ మిత్రునిపై మానసిక ప్రభావం ఏదీ పడలేదనే విషయాన్ని వారు ఆలోచించలేదా? అతను కేవలం బహిరంగంగా హెచ్చరించేవాడు మాత్రమే. (185) ఇంకా వారు భూమ్యాకాశాల పని తీరును గురించి ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదా? అల్లాహ్ సృష్టించిన ఏ వస్తువునూ వారు కళ్ళు తెరచి చూడలేదా? కనీసం వారి గడువు ముగిసే సమయం ఆసన్నమయిందనే విషయాన్ని కూడా వారు ఆలోచించలేదా? అయితే ఈ హెచ్చరిక తప్పితే మరి దేన్ని వారు విశ్వసిస్తారు. (186) అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టుణ్ని చేసిన వారికి మరొక మార్గదర్శకుడు ఎవడూ లేడు. అల్లాహ్ వారిని తమ తలబిరుసు తనంతో తిరగటానికి వదలిపెడతాడు.

171 – 186 ఆయత్‌ల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో యూదులు అవిధేయతకు, ధిక్కరణకు పాల్పడ్డారని చెప్పబడింది. అల్లాహ్ వారిపై తూర్ కొండను ఎత్తి ఒకవేళ మీరు తౌరాతు బోధనలపై అమలు చేయకపోతే మీపై ఈ కొండను పడవేయటం జరుగుతుందని హెచ్చరించడం జరిగిందని, అప్పుడు అందరూ భయపడి, ఓ అల్లాహ్! మాపై ఈ కొండను పడవేయవద్దని, మేము తౌరాతుపై అమలు చేస్తామని ప్రార్థించారని చదివాము. కాని వారి నుండి కొండను తప్పించిన తరువాత మళ్ళీ వారు అల్లాహ్ పట్ల అవిధేయులయ్యారు.

ఇదేవిధంగా యూదుల్లో ఒక గొప్ప పండితుడుండేవాడు. అతని పేరు బల్అమ్ బిన్ బాఅవ్‌రా. అతడు ధార్మిక పండితుడు. కాని అతడు మనోకాంక్షలకు దాసుడయ్యాడు. అతనికి సత్యంతో అసత్యంతో పని లేదు. ధనం కావాలి. అతని ఉదాహరణ : ఒక కుక్క లాంటిది. కుక్క ముందు ఏదైనా వస్తువును వేసినా వెయ్యకపోయినా అది

తన నాలుకను వెళ్ళబెడుతుంది. ఇంకో కుక్క అటుగా వస్తే దానిపై దాడి చేస్తుంది. యూదులు కూడా ఇటువంటి వారే. వీరు పేరాశ గలవారు. ఐహిక జీవితాన్ని ప్రేమించేవారు. అల్లాహ్ పట్ల అవిధేయులుగా ప్రవర్తించేవారు.

171వ వాక్యం : ఈ వృత్తాంతం గురించి సూరె బఖర 63, 93, సూరె నిసా – 54వ ఆయత్‌లలో ఉంది. ఈ సంఘటన తూర్ కొండ వద్ద జరిగింది. అల్లాహ్ వారితో తౌరాతుపై అమలు చేసే నిమిత్తం వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. మరియు వారి మనసులలో దైవభీతి, అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానం ప్రాముఖ్యత ఎల్లప్పుడు వారికి గుర్తుండాలనే ఉద్దేశంతో మూసా (అ) బనీ ఇస్రాయీల్‌ని తీసుకుని తూర్ కొండ వద్దకు వచ్చారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

172వ వాక్యం : ఈ వాగ్దానానికి గొప్ప ప్రాముఖ్యత ఉంది. ఆదమ్ (అ)ని సృష్టించిన తరువాత అతని నుండి పుట్టే సంతతి అందరితోనూ వాగ్దానం తీసుకోబడింది. దీన్ని గురించి సహీ హదీసులో ఈ విధంగా ఉంది : "అరఫా దినమున 'నోమాన్' అనే చోట అల్లాహ్ ఆదమ్ సంతానం నుండి వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. ఆదమ్(అ) వీపు నుండి తీర్పుదినం వరకు పుట్టబోయే సంతానాన్నంతా తీసి తన ముందు నిలబెట్టి వారితో ఇలా అన్నాడు, "నేను మీ ప్రభువును కానా?" అందరూ కలసి "ఎందుకు కాదు? మీరే మా ప్రభువులు" అని సాక్ష్యం ఇచ్చారు. (ముస్నద్ అహ్మద్, సంపుటి 1, పేజీ 272, ముస్తదరక్ హాకిమ్ – సంపుటి 2, పేజి 544). ఏది ఏమైనా మానవులందరూ అల్లాహ్‌యే మా ప్రభువని సాక్ష్యమిచ్చారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ఈ సాక్ష్యం నేనెందుకు తీసుకున్నానంటే తీర్పుదినం నాడు మాకేం తెలియదని కారణాలు వెదక్కూడదు అని అన్నాడు.

175, 176 వాక్యాలు : ఈ వాక్యంలో దైవగ్రంథ జ్ఞానం ప్రసాదించబడిన ఒక వ్యక్తిని గురించి పేర్కొనబడింది. అతడు అందులో ఉన్న సాక్ష్యాధారాలు, సూచనలు మొదలైన వాటిని గ్రహించి అల్లాహ్‌తో తనసంబంధాన్ని పటిష్ఠపరచుకుంటూ దైవభీతి, పుణ్యకార్యాలు చేస్తూ జీవితం గడపటానికి బదులు ప్రాపంచిక స్వలాభాలకు లోనయి అల్లాహ్ అవిధేయతకు పాల్పడ్డాడు. దైవగ్రంథాన్ని ప్రక్కన పెట్టేసాడు. తన్ను తాను దైవమార్గం నుండి వేరు పరచుకున్నాడు. చివరికి షైతాన్ అతన్ని పట్టుకొని తన స్నేహితుడిగా, అనుచరుడిగా చేసుకొని అతన్ని మార్గభ్రష్టునిగా, అజ్ఞానం అంధకారంలో ముంచివేసాడు. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : "ఒకవేళ అతడు దైవగ్రంథాన్ని అనుసరిస్తే మేము అతనికి ఉన్నత స్థానాలు ప్రసాదించి ఉండేవారం, కాని అతను తన్ను తాను దుర్మార్గానికి గురిచేసుకున్నాడు. మనోవాంఛల వెంటపడి దైవాజ్ఞను ఉల్లంఘించాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్). అల్లాహ్ ఇలాంటి వ్యక్తులను కుక్కతో పోల్చాడు. దాన్ని తరిమినా అది అరుస్తుంది. నాలుక వెళ్ళబెడుతుంది. దాడి చేయకపోయినా నాలుక వెళ్లబెడుతుంది. ఇలాంటి పరిస్థితే ఈనాడు ధార్మిక పండితుల్లో కనబడుతుంది. వీరు ప్రాపంచిక స్వలాభం కోసం ప్రజల్ని ఖుర్‌ఆన్, హదీసులను అభ్యసించడాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారు. వీటి నుండి వేరే అర్థాలను కల్పించి ప్రజల్ని మోసగిస్తున్నారు. ఎవరైనా ఖుర్‌ఆన్, హదీసుల సందేశాన్ని అందజేయగోరితే తమ నోటితో దుర్భాషలాడుతారు. సత్యంపై ఉన్న ఆ వర్గం పేరు వినగానే పదార్థ పూజారులైన ధార్మిక విద్వాంసులు కొందరు అల్లాహ్ పేర్కొన్నట్లు రొప్పటం మొదలెడతారు. ఇలాంటి వారి గురించి ఇతర వివరాలకు సూరె తౌబా 34వ వాక్యంలో చూడండి.

178వ వాక్యం : 176వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఈ వృత్తాంతాన్ని అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులకు వినిపించమని ప్రవక్త (స)ని ఆదేశించాడు. ఈ విధంగానయినా వారు తగిన గుణపాఠం గ్రహించగలరని, తిరస్కారాన్ని, విగ్రహాలను త్యజించి రుజుమార్గం అవలంబించగలరని ఆశించడం జరిగింది. ఇక్కడ ఒక ముఖ్య విషయం అంటే బోధనలు, ఉపదేశాలు మార్గదర్శకత్వం పొందటానికి బహిరంగ నిదర్శనాలు మాత్రమే. మార్గదర్శకత్వం కేవలం అల్లాహ్ తరఫు నుండే లభిస్తుంది. ఆయన ఎవర్ని కోరితే వారికి రుజుమార్గం ప్రసాదిస్తాడు. ఎవర్ని కోరితే వారిని మార్గభ్రష్టుల్ని చేస్తాడు. అందువల్ల ప్రతి ఒక్కరూ ఎల్లపుడూ మంచి భాగ్యం ప్రసాదించమని ప్రార్థిస్తూ ఉండాలి. సహీ ముస్లింలో

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ؕ قُلْ
اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ ۚ لَا يُجَلِّيْهَا لِوَقْتِهَاۤ اِلَّا هُوَ ؕ
ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ لَا تَاْتِيْكُمْ اِلَّا
بَغْتَةً ؕ يَسْـَٔلُوْنَكَ كَاَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ؕ قُلْ اِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُوْنَ ﴿187﴾

(187) ప్రజలు నిన్ను "ప్రళయం ఎప్పుడు వస్తుందని" ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఇలా అను : "దాని గురించి నా ప్రభువుకు మాత్రమే తెలుసు. దానిని దాని సమయం వచ్చినపుడే ప్రత్యక్షపరుస్తాడు. ఆకాశాలలో భూమిలో అది కఠిన సమయంగా ఉంటుంది. అది మీపై అకస్మాత్తుగా వచ్చి పడుతుంది." నీవు దాని అన్వేషణలో నిమగ్నమయి ఉన్నట్లుగా భావించి వారు నిన్ను దానిని గురించి అడుగుతున్నారు. ఇలా అను : "దాన్ని గురించి కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. కాని చాలా మందికి ఈ యదార్థం తెలియదు."

ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు : "ఓ నా దాసులారా! మీరందరూ మార్గభ్రష్టులే, కాని నేను మార్గం ప్రసాదించినవాడు తప్ప. అందువల్ల మీరు నన్ను రుజుమార్గాన్ని అర్థించండి. నేను తప్పకుండా రుజుమార్గం చూపుతాను" (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.4674). ఈ హదీసులో రుజుమార్గం అర్థించేవారికే అల్లాహ్ రుజుమార్గం ప్రసాదిస్తానని, రుజుమార్గం కొరకు దుఆ చేయనివారి పట్ల శ్రద్ధచూపడని ఫలితంగా అతడు మార్గభ్రష్టుడిగానే ఉంటూ అదే స్థితిలో మరణం సంభవిస్తుందని తెలియజేయబడింది.

179వ వాక్యం : మేము చాలా మంది జిన్నులనూ, మానవులనూ నరకం కొరకే సృష్టించాము. అంటే దీని అర్థం మానవులనూ జిన్నులనూ కేవలం నరకం కొరకే సృష్టించడం జరిగిందని ఎంతమాత్రం కాదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ అగోచర విషయాలను, హృదయాల్లో దాగి ఉన్న రహస్యాలను ఎరిగినవాడు. ఆయన తన దివ్యజ్ఞానం ద్వారా తన విధేయులను, అవిధేయులను తెలుసుకున్నాడు. ఖుర్ఆన్ మానవులందరికీ మార్గదర్శకం. కాని కొంతమంది దీన్ని గ్రహించి, స్వీకరించి స్వర్గానికి అర్హులౌతారు. ఇంకా చాలామంది ప్రాపంచిక సుఖాల కోసం ఖుర్ఆన్ ఆదేశాలను మరచి, నరకానికి అర్హులౌతున్నారు. ఇలాంటి వారి గురించి అల్లాహ్‌కు ముందే తెలుసు. అందువల్లే "చాలామంది మానవులనూ, జిన్నులనూ నరకం కొరకు సృష్టించడం జరిగిందని" పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు – "మేము అతనికి రెండు కళ్ళు ప్రసాదించలేదా? ఇంకా నాలుక, రెండు పెదవులు ఇవ్వలేదా? ఇంకా అతనికి రెండు మార్గాలు చూపలేదా?" (సూరతుల్ బలద్ 8 – 10) ఇంకోచోట ఇలా ఆదేశించాడు – "మేము అతనికి రుజుమార్గం చూపాము. అతను కృతజ్ఞుడైనా, కృతఘ్నుడైనా సరే. (సూరతుద్దహర్ – 3). సారాంశం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ వారికి హృదయాన్ని, బుద్ధిని, కళ్ళను, చెవులను, నోటిని ప్రసాదించాడు. ఇంకా ప్రవక్తల ద్వారా ఏ మార్గం స్వర్గానికి వెళుతుందో, ఏ మార్గం నరకానికి వెళుతుందో తెలియజేసాడు. అయినప్పటికీ దుర్మార్గులు తమ పాపకార్యాల ద్వారా నరకమార్గాన్నే అవలంబించారు.

184, 185 వాక్యాలు : సాహెబ్ (మిత్రుడు, సహవాసి) అంటే ముహమ్మద్ (స) అని భావం. అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ప్రవక్త (స)ని పిచ్చివాడుగా, వెర్రివాడుగా, మతిస్థిమితం లేనివాడుగా పరిగణించి ఆయన బోధనలను వారూ వినేవారు కాదు, ఇతరులనూ వినకుండా చేసేవారు. అల్లాహ్ దీన్ని ఖండిస్తూ ముహమ్మద్ (స)కు పిచ్చిపట్టలేదని, ఆయనొక సత్యప్రవక్త అని, ఆయన దైవ సందేశం అయిన ఖుర్ఆన్‌ని పఠించి మీకు వినిపిస్తున్నారని, అయినా స్వీకరించని మీరు మరే విషయాన్ని స్వీకరిస్తారని ప్రశ్నించడం జరిగింది. ఇక్కడ హదీసు అంటే ఖుర్ఆన్ అని అర్థం. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్).

(188) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "నా లాభనష్టాలపై నాకు ఎటువంటి అధికారమూ లేదు. అల్లాహ్ కోరిందే అవుతుంది. ఒకవేళ నాకు అగోచర జ్ఞానం ఉన్నట్లయితే, నేను ఎన్నో లాభాలను నా కొరకు సమకూర్చుకొని ఉండేవాడిని. నాకు ఎన్నటికీ ఏ నష్టమూ కలిగి ఉండేది కాదు. విశ్వసించే వారికొరకు నేను కేవలం హెచ్చరించే, శుభవార్త నిచ్చేవాణ్ణి మాత్రమే. (189) అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని ఒకే ప్రాణి నుండి సృష్టించాడు. ఇంకా అదే జాతి నుండి అతనికి భార్యను సృజించాడు. అతను ఆమెతో సుఖాన్ని పొందటానికి. పురుషుడు స్త్రీని కప్పివేసినప్పుడు ఆమె ఒక తేలికైన భారాన్ని ధరించింది. ఆమె దాన్ని మోసుకుంటూ తిరుగుతూ ఉంటుంది. ఆమె గర్భభారం అధికమైనపుడు వారు ఉభయులూ కలసి తమ ప్రభువైన అల్లాహ్‌ను ఇలా వేడుకున్నారు – "నీవే గనుక మాకు మంచి సంతానాన్ని ప్రసాదించినట్లయితే మేము నీ పట్ల కృతజ్ఞులం అవుతాము." (190) అల్లాహ్ వారికి ఒక చక్కని, ఏ లోపమూ లేని సంతానాన్ని ప్రసాదించాడు. కాని ఆయన ప్రసాదించిన దానిలో వారు ఇతరులను భాగస్వాములుగా కల్పించారు. వారు సాటి కల్పిస్తున్నవాటికి అల్లాహ్ అతీతుడు, ఉన్నతుడు. (191) ఏ వస్తువునూ సృష్టించలేని వారిని, స్వయంగా తామే సృష్టించబడిన వారిని వీరు సాటి కల్పిస్తున్నారా? (192) ఎవరికీ సహాయం చేయలేని వారిని, స్వయంగా తమకు తామే సహాయం చేసుకోలేని వారిని వీరు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా చేస్తున్నారు.

(193) ఒకవేళ మీరు వారిని రుజుమార్గం వైపునకు ఆహ్వానిస్తే వారు మిమ్మల్ని అనుసరించరు. మీరు వారిని పిలిచినా పిలవకపోయినా రెండూ ఒక్కటే.

قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِىْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَآءَ
اللّٰهُ ؕ وَلَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ
مِنَ الْخَيْرِ ۛۚ وَمَا مَسَّنِىَ السُّوْٓءُ ۛۚ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ
وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿188﴾ 23 ع 7 13
هُوَ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّجَعَلَ
مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ اِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰىهَا
حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيْفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّآ اَثْقَلَتْ
دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ
مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿189﴾

فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ فِيْمَآ
اٰتٰىهُمَا ۚ فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿190﴾

اَيُشْرِكُوْنَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْـًٔا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ ۖ﴿191﴾
وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ اَنْفُسَهُمْ
يَنْصُرُوْنَ ﴿192﴾

وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ ؕ سَوَآءٌ
عَلَيْكُمْ اَدَعَوْتُمُوْهُمْ اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُوْنَ ﴿193﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿194﴾

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۗ قُلِ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ﴿195﴾

إِنَّ وَلِيِّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿196﴾

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنفُسَهُمْ يَنصُرُونَ ﴿197﴾

وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا ۖ وَتَرَاهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿198﴾

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿199﴾

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿200﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ ﴿201﴾

(194) అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు వేడుకుంటున్నవారు మీలాంటి దాసులే. మీరు వారిని ప్రార్థించి చూడండి. వారి పట్ల ఉన్న భావాలు నిజమే అయితే మీ ప్రార్థనలకు వారు సమాధానం ఇవ్వాలి. (195) వారికి కాళ్ళు ఉన్నాయా వాటితో నడవటానికి? వారికి చేతులు ఉన్నాయా వాటితో పట్టుకోవటానికి? వారికి కళ్ళు ఉన్నాయా? వాటితో వారు చూడటానికి? వారికి చెవులు ఉన్నాయా వాటితో వినడానికి? వారితో ఇలా అను : "మీరు కల్పించిన భాగస్వాములను పిలవండి. తరువాత మీరంతా కలసి నాకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నండి. నాకు ఎంతమాత్రం గడువు ఇవ్వకండి. (196) ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేసిన అల్లాహ్‌యే నాకు రక్షకుడు. ఆయన సజ్జనులకు మాత్రమే సహాయం చేస్తాడు. (197) మీరు అల్లాహ్‌ను కాదని వేడుకునే ఇతరులు మీకూ సహాయం చెయ్యలేరు, స్వయంగా తమకూ సహాయం చేసుకోలేరు.

(198) అంతెందుకు, ఒకవేళ మీరు వారిని రుజుమార్గం వైపునకు ఆహ్వానిస్తే వారు మీ మాటను విననైనా లేరు. మీరు వారిని మీ వైపు చూస్తున్నట్లు భావిస్తారు. కాని వాస్తవంగా వారు దేనినీ చూడలేరు." (199) ఓ ప్రవక్తా! మృదు స్వభావం, మన్నింపుల వైఖరిని అవలంబించు. మంచిని బోధించు. మూర్ఖులను పట్టించుకోకు. (200) ఒకవేళ షైతాను ఎప్పుడైనా నిన్ను ఉసిగొలిపితే అల్లాహ్ శరణు వేడు. ఆయన అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు. (201) వాస్తవానికి భయభక్తులు గలవారు, ఎప్పుడైనా షైతాను ప్రభావం వల్ల వారికి ఏదైనా చెడు ఆలోచన తడితే, తక్షణం వారు అప్రమత్తులౌతారు. తాము అవలంబించిన మార్గం ఏమిటో వారికి స్పష్టంగా తెలిసిపోతుంది.

وَاِخۡوَانُهُمۡ يَمُدُّوۡنَهُمۡ فِى الۡغَىِّ ثُمَّ لَا
يُقۡصِرُوۡنَ ﴿202﴾
وَاِذَا لَمۡ تَاۡتِهِمۡ بِاٰيَةٍ قَالُوۡا لَوۡلَا اجۡتَبَيۡتَهَا ؕ قُلۡ
اِنَّمَاۤ اَتَّبِعُ مَا يُوۡحٰۤى اِلَىَّ مِنۡ رَّبِّىۡ ۚ هٰذَا بَصَآئِرُ مِنۡ
رَّبِّكُمۡ وَهُدًى وَّرَحۡمَةٌ لِّقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿203﴾
وَاِذَا قُرِئَ الۡقُرۡاٰنُ فَاسۡتَمِعُوۡا لَهٗ وَاَنۡصِتُوۡا
لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُوۡنَ ﴿204﴾
وَاذۡكُرْ رَّبَّكَ فِىۡ نَفۡسِكَ تَضَرُّعًا وَّخِيۡفَةً وَّدُوۡنَ
الۡجَـهۡرِ مِنَ الۡقَوۡلِ بِالۡغُدُوِّ وَالۡاٰصَالِ وَلَا تَكُنۡ
مِّنَ الۡغٰفِلِيۡنَ ﴿205﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ عِنۡدَ رَبِّكَ لَا يَسۡتَكۡبِرُوۡنَ عَنۡ
عِبَادَتِهٖ وَيُسَبِّحُوۡنَهٗ وَلَهٗ يَسۡجُدُوۡنَ ۩ ﴿206﴾ 24 ع 18 14

(202) వారి సోదరులు, వారు వారిని తమ వక్రమార్గంలోనికే లాక్కుపోతారు. వారిని భ్రష్టులుగా చెయ్యటంలో ఏమాత్రం (షైతానులు) లోటు చేయరు. (203) ఓ ప్రవక్తా! నీవు వారికి ఏదైనా ఒక మహత్యాన్ని చూపకపోతే వారు ఇలా అంటారు : “నీవు నీ కొరకు ఏదైనా సూచనను ఎందుకు ఎన్నుకోలేదు?” వారితో ఇలా అను : “నేను కేవలం నా ప్రభువు నా వద్దకు పంపిన వహీని మాత్రమే అనుసరిస్తాను. ఇవి మీ ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన జ్ఞానకాంతులు, మార్గదర్శకం, కారుణ్యం విశ్వసించేవారి కొరకు,

(204) దివ్యఖుర్‌ఆన్ మీ ముందు పఠించబడుతున్నప్పుడు దానిని శ్రద్ధగా వినండి, నిశ్శబ్దంగా ఉండండి. తద్వారా మీరు కరుణించ బడవచ్చు. (205) ఓ ప్రవక్తా! నీ ప్రభువును ఉదయం, సాయంత్రం స్మరించు, మనసులో, వినయంతోనూ, భయపడుతూ, మెల్లగానూ విస్మరించే వారిలా ప్రవర్తించకు. (206) నీ ప్రభువు సన్నిధిలో ఉండే దైవదూతలు ఎన్నడూ గర్వపడి ఆయన ఆరాధనకు విముఖులు కారు. పైగా ఎంతో అణకువతో ఆయన్ని స్తుతిస్తూ, ఆయన ముందు సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తూ ఉంటారు.

187 – 206 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు దేవుని ఏకత్వపు సందేశం పట్ల హేళనగా ప్రవర్తించారని, ఇంకా ప్రవక్త (స) తీర్పుదినం గురించి ప్రస్తావిస్తే దాన్ని కూడా నవ్వులాటగా తీసుకున్నారని, ఇంకా ఆ తీర్పుదినం ఎప్పుడు వస్తుంది? అని ప్రశ్నించారని, అప్పుడు సమాధానంగా ప్రవక్త (స) అది అగోచరాలకు సంబంధించిందని, దాన్ని గురించి అల్లాహ్‌కు తప్ప మరెవరికీ తెలియదని అన్నారని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనబడింది. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, తీర్పుదినం ఎప్పుడు వస్తుందో కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ గొప్పతనాన్ని గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఒకవేళ మీరు నిశ్శబ్దంగా ఉండి ఖుర్‌ఆన్ శ్రద్ధగా వింటే మీకు రుజుమార్గ భాగ్యం కలుగవచ్చు. కాని అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ఖుర్‌ఆన్‌ని శ్రద్ధగా వినడానికి బదులు ఖుర్‌ఆన్ పఠించినపుడు అనేక రకాల శబ్దాలతో అవరోధాలు కల్పించేవారు.

187వ వాక్యం : ప్రతియుగంలో తల బిరుసుతనం గలవారిని దైవ సందేశం వినిపిస్తే దాన్ని అనుసరించడానికి బదులు అనేక రకాలుగా ప్రశ్నించి దాన్ని తిరస్కరించేవారు. అవిశ్వాసులు కూడా ప్రవక్త (స)ని ప్రళయం గురించి

ప్రశ్నించారు. దాని సమాధానం 187వ వాక్యంలో ఇవ్వబడింది. దీని ఉద్దేశం ప్రళయం ఎప్పుడు వస్తుంది? అనేది కాదు. ప్రళయం వల్ల ఏర్పడే సమస్యలను ఎలా ఎదుర్కోవాలి? అనేది ముఖ్యం. ఇది కేవలం అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త విధేయత వల్లే లభిస్తుంది.

188వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో మూఢ విశ్వాసాలను ఖండించడం జరిగింది. వీరు ప్రవక్త (స)కు అగోచర జ్ఞానం ఉందని, ప్రవక్త (స) ఏమి తలచుకుంటే అది అవుతుందని విశ్వసించేవారు. అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ గ్రంథంలోనే తన ప్రవక్త ద్వారా ఈ మూఢ విశ్వాసాన్ని ఖండిస్తూ ముహమ్మద్ (స) కేవలం ప్రవక్త మరియు ఆయన దాసుడని, లాభనష్టాలు ఆయన చేతిలో లేవని, ఇంకా ఆయనకు అగోచర జ్ఞానం లేదని తెలియజేసాడు. అయితే కొన్ని విషయాల గురించి అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స)కు తెలియజేసాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) తెలుసుకున్నారు. ఇలాంటి విషయాన్ని అగోచర జ్ఞానం అనరు.

189, 190 వాక్యాలు : ఈ వాక్యాలలో ఆదమ్ హవ్వాలను సృష్టించడం, ఆ తరువాత వారి సంతతి వృద్ధి చెందడం వంటి విషయాలు తెలియపరచబడ్డాయి. ఒక వ్యక్తి తన భార్యతో సంభోగం చేస్తాడు. అప్పుడు ఆమె గర్భం ధరిస్తుంది. ఈ విధంగా ఆదమ్ (అ) సంతతి వృద్ధి చెందుతుంది. కాని కొందరు దౌర్భాగ్యులు తమను సృష్టించిన సృష్టికర్తకే సాటి కల్పిస్తారు. సాటి కల్పించడం రెండు విధాలుగా అవుతుంది. తమ బిడ్డలకు పేర్లు పెట్టడంలో అంటే "ఇమామ్ బఖ్ష్", "పీర్‌దాదా", "అబ్దుష్షమ్స్", "బన్‌దహ్ అలీ", "నబీబఖ్ష్" లేదా "అబ్దున్నబీ" మొదలైనవి. ఇంకోవిధంగా ప్రాక్టికల్‌గా అంటే అబ్బాయి పుడితే చచ్చిన వారి పేరున మొక్కుబడి సమర్పించుట, బిడ్డను సమాధి వద్దకు తీసుకొని వెళ్ళి అక్కడ వెంట్రుకలు తీయించడం లేదా ఫలానా మహా పురుషుని వల్ల సంతానం కలిగిందని నమ్మడం, ఇవన్నీ "షిర్క్" అంటే సాటి కల్పించడమే. ముస్లిములు సంతానం కలిగితే దేవునికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. ఇంకా ఏడవ రోజు అఖీఖహ్ సమర్పించి ధర్మసమ్మతమైన మంచి పేరు పెట్టాలి.

ఉదా : అబ్దుల్లాహ్, అబ్దుర్రహ్మాన్ లేదా ప్రవక్తల పేర్లు, సహాబాల పేర్లు నామకరణం చేయాలి. ఇదంతా సహీ హదీసు ద్వారా రూఢీ అవుతోంది.

191 – 197 వాక్యాలు : ఈ ఏడు వాక్యాల్లో అల్లాహ్ అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకుల అసత్యపు మూఢవిశ్వాసాలనూ, అసత్యపు ఆరాధ్యులనూ ఖండిస్తూ ఎవరిని మీరు కష్టాలను తొలగించేవారని, సమస్యలను పరిష్కరించేవారని నమ్మి ప్రార్థిస్తున్నారో, మొక్కుబడులు చెల్లిస్తున్నారో వారు మరణించిన తరువాత తమకు తామే సహాయం చేసుకోలేరని విశదీకరించాడు. మరి వారు మీకెలా సహాయం చేయగలరు? మీరెలాగైతే మానవులో, అల్లాహ్ దాసులో వారు కూడా మానవులే, అల్లాహ్ దాసులే, నేటి ముస్లిముల కొరకు ఈ వాక్యం చాలా ముఖ్యమైనది. ఎందుకంటే అల్లాహ్‌ను కాదని ఎంతోమంది ఔలియాలను కల్పించుకున్నారు. ఆ ఔలియాలు మరణానంతరం ఒంటరిగా స్నానం చేయగలరా? కఫన్ ధరించగలరా? శ్మశానం వరకు వెళ్ళగలరా? తన సమాధిలో స్వయంగా దిగగలరా? ఎంతమాత్రం కాదు. మరణానంతరం వారు సజీవులై ఆధారపడ్డారు. ఎందుకంటే మరణానంతరం జీవితంలో ఉన్న శక్తులన్నీ నశించిపోయాయి. ఆ తరువాత సజీవంగా ఉన్నవారు "జనాజా నమాజు" చేస్తారు. ఇందులో నేరుగా అల్లాహ్‌ను ఇలా ప్రార్థిస్తారు : "ఓ అల్లాహ్ ఇతన్ని కరుణించు, క్షమించు. చివరి వరకు మనం అతని కొరకు దుఆ చేస్తాము. కాని చాలా విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే సమాధిలో పూడ్చిపెట్టిన వెంటనే సజీవంగా ఉన్నవారు శవాలపై ఆధారపడటం జరుగుతుంది. నిన్నటి వరకు అతని గురించి నేరుగా అల్లాహ్‌ని ప్రార్థించినవారు ఈ రోజు ఆ వ్యక్తిని అల్లాహ్‌కు వారికి మధ్యవర్తిగా భావిస్తారు. ఇంతకంటే దురదృష్టం ఇంకేమైనా ఉంటుందా?

195వ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించాడు – అల్లాహ్‌ను వదలి మృతుల చుట్టూ తిరుగువారు, మృతులకు భయపడేవారితో ఇలా పలకండి "మీరు మీ ఆరాధ్య దేవుళ్ళు అందరినీ పిలిచి నాకు నష్టం కలిగించేందుకు ఎటువంటి లోపం లేకుండా కృషి చేయండి. నాకు ఎంతమాత్రం వ్యవధి ఇవ్వకండి. మీరూ మీ అసత్య ఆరాధ్యులు

నాకు ఏమాత్రం నష్టం కలిగించలేరు. ఎందుకంటే అవన్నీ నిర్జీవులు.మాకు సహాయపడేవాడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయన పుణ్యాత్ములకు మాత్రమే సహాయం చేస్తాడు. మరి మీరు ఎవర్ని ప్రార్థిస్తున్నారో, మరెవర్ని తమ సహాయకుడిగా భావిస్తున్నారో వారు తమకు తామే సహాయం చేసుకోలేరు. ఇలాంటి వారు ఇతరులకు ఎలా సహాయం చేయగలరు? లాభనష్టాలను కల్పించేవాడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. అందువల్ల ఆయన్నే ఆరాధించండి. సహాయం కొరకు ఆయన్నే అర్థించండి.

198వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టులను గురించి చర్చించాడు. వీరు ఇంత విశదంగా తెలియపరచినప్పటికీ ప్రవక్త (స)ను అనుసరించటం లేదు. వీరికి హృదయం బుద్ధీ ఉన్నాయి. వీటితో వారు గ్రహించటం లేదు. కళ్ళు ఉన్నాయి. కాని సత్యాన్ని చూడటం లేదు. చెవులు ఉన్నాయి. కాని సత్యాన్ని వినదలచుకోలేదు. మరి ఇలాంటి వారికి రుజుమార్గ భాగ్యం ఎలా కలుగుతుంది? అందువల్లే వీరిని అల్లాహ్ పశువులతో పోల్చడం జరిగింది. (అల్ ఆరాఫ్ : 179).

203వ వాక్యం : విగ్రహారాధకుల పాపకార్యాల్లో ఒకటి ఏమిటంటే, అప్పుడప్పుడు మా ప్రవక్త (స)ను ప్రత్యేక మహిమలను కోరేవారు. దీని ఉద్దేశ్యం కేవలం అతన్ని పరిహాసం ఆడటం, ఇంకా అతన్ని బాధకు గురిచేయటమే. ఎందుకంటే అన్నిటికంటే అద్భుతమైన మహిమ ఖుర్ఆన్. రాత్రి పగలు వారి ముందు అవతరింపబడుతూ ఉండేది.

దీని వాక్యాలు విశ్వసించేవారి కళ్ళు తెరిపించటానికి చాలు. ఇందులో విశ్వాసుల కొరకు రుజుమార్గం, మార్గదర్శకం ఉన్నాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

204వ వాక్యం : ఖుర్ఆన్ పఠన సమయంలో గలాటా చేసే, కేకలు వేసే, ఇంకా తమ అనుచరులతో "ఈ ఖుర్ఆన్‌ని వినకండి, అల్లరి చేయండి" అని ప్రోత్సహించే అవిశ్వాసులనుద్దేశించి అవతరించబడింది. (సూరె హామీమ్ సజ్దా : 26)

మీరు అల్లర్లు చేయడానికి బదులు శ్రద్ధగా వింటే అల్లాహ్ మీకు రుజుమార్గ భాగ్యం ప్రసాదించవచ్చు. ఈ విధంగా మీరు దైవ కారుణ్యానికి అర్హులు కాగలరు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

205వ వాక్యం : ఈ ఆదేశం "మేరాజ్"కు పూర్వం అవతరించింది. అప్పుడు ముస్లిములకు ఉదయం సాయంత్రం ప్రార్థించాలని ఆదేశించబడింది. నమాజులు విధించబడిన తరువాత ఈ ఆదేశం స్థిరంగా ఉంది. ఇది ప్రవక్త (స)ని ఉద్దేశించినది. అయినా ముస్లిములందరికీ వర్తిస్తుంది.

ఈ వాక్యం ద్వారా దైవధ్యానానికి సంబంధించిన కొన్ని నియమాలు తెలియవచ్చాయి.

1. అసలు దైవధ్యానం అంటే దాసుడు తన ప్రభువును మనసుతో ప్రార్థించుట. అంటే ఒకవేళ మనసు నిర్లక్ష్యంగా ఉండి నోటి నుండి పలుకులు వెలువడితే దాన్ని ధ్యానం అని అనరు. ఇంకా అల్లాహ్‌ని నిశ్శబ్దంగా ప్రార్థించాలి. దానివల్ల ప్రదర్శనాబుద్ధి భయం ఉండదు. ఏకాగ్రత కూడా ఉంటుంది.

2. అల్లాహ్‌ను అధికంగా వేడుకోవాలి. ఇంకా తన తప్పులను ఒప్పుకుంటూ పశ్చాత్తాపం చెందాలి.

3. శబ్దంతో చేయరాదు. బుఖారీ, ముస్లిమ్‌లలో అబూ మూసా అష్అరి (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఆదేశించారు – "ఓ ప్రజలారా! మీరు ఒక మూగవానిని, ఒక అదృశ్యవ్యక్తిని పిలవటం లేదు. మీరు ఎవర్ని పిలుస్తున్నారో ఆయన అధికంగా వినేవాడు. మరియు చాలా చేరువగా ఉన్నవాడు." (తైసీరుర్రహ్మాన్)

206వ వాక్యం : సూరె ఆరాఫ్ యొక్క ఈ చివరి వాక్యంలో దాసులకు దైవధ్యానం గురించి ప్రోత్సహించడం జరిగింది. దైవదూతలు కూడా ఎల్లప్పుడూ దైవధ్యానంలో, దైవస్తోత్రంలో, సాష్టాంగ ప్రణామాలలో నిమగ్నులై ఉంటారు. వాటిపట్ల వారు ఎన్నడూ అలసట చెందరు. అందువల్ల మీరు కూడా ఎల్లప్పుడూ దైవాన్ని ప్రార్థిస్తూ ఉండండి అని బోధించబడింది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# అల్ అన్‌ఫాల్ పరిచయం

సూరె బఖరహ్ నుండి సూరె మాయిదహ్ వరకు గ్రంథ ప్రజలు అంటే యూదులు మరియు క్రైస్తవులు ప్రధానంగా సంబోధించబడ్డారు. ఇంకా అల్లాహ్ యూదులను, క్రైస్తవులను నాయకత్వం నుండి తప్పించి ముస్లిములకు ఈ బాధ్యతను ప్రసాదించాడు. ఈనాడు ఎవరైనా సత్య ధర్మం అన్వేషించదలిస్తే ఆ సత్యధర్మం యూదులు లేదా క్రైస్తవుల వద్ద కాదు, ముస్లిముల వద్ద ఉంది. దాని పేరే ఇస్లామ్.

సూరె అన్ ఆమ్ మరియు ఆరాఫ్‌లలో ఖురైషులను ఉద్దేశించబడింది. అల్లాహ్ ఖురైషుల నుండి కాబతుల్లాహ్ బాధ్యతలను వెనక్కి తీసుకొని ముస్లిములకు అప్పగించాడు. ఇప్పుడు కాబతుల్లాహ్ ముస్లిముల ప్రధానకేంద్రంగా ఉంటుంది. ఇంకా దాని బాధ్యత ముస్లిములకు ఇవ్వబడింది. సూరె అన్‌ఫాల్‌లో అల్లాహ్ ముస్లిములనుద్దేశించి ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది : "ఓ ముస్లిములారా! ఇప్పుడు సత్య ధర్మానికి నాయకులు యూదులు, క్రైస్తవులు కాదు, మీరు. మీలోని ఈ సామర్థ్యం వృద్ధి చెందడానికి ఈ సత్యధర్మంపై అమలుచేసి చూపించండి. ఇంకా ఇతర దైవదాసులకు ఈ సత్యధర్మ సందేశాన్ని తెలియజేయండి. అదేవిధంగా అవిశ్వాసుల, విగ్రహారాధకుల నుండి కాబతుల్లాహ్ బాధ్యతలను తీసుకొని మీకు అప్పగించడం జరిగింది. ఇప్పుడు మీరు ప్రపంచంలో షిర్క్‌ను రూపుమాపి దేవుని ఏకత్వాన్ని వ్యాపింప చేయండి" అని సెలవియ్యబడింది.

సూరె అన్‌ఫాల్‌లో అల్లాహ్‌తఆలా ముస్లిములనుద్దేశించి, ఓ ముస్లిములారా! ప్రపంచంలో యూదులు, క్రైస్తవులు, అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు మొదలైన వారిని ఎదుర్కోవడం జరుగుతుంది. దీనికి సిద్ధంకండి. అంటే అన్నిటికంటే ముందు మీరు అల్లాహ్ అవిధేయతకు దూరంగా ఉండాలి. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ జీవితం గడపాలి. మీ నాయకునికి విధేయులై ఉండాలి. సమయం వస్తే దైవధర్మ ఉన్నతికై ధన, ప్రాణాలను అర్పించాలి. ఈ విధంగా ఉంటే మీరు ప్రపంచ నాయకత్వం వహించగలరు. శత్రువులను ఎదుర్కోవడంలో విజయం పొందగలరు.

ఈనాడు ముస్లిములు వైఫల్యాన్ని చవిచూస్తున్నారు. ఎందుకంటే వారిలో ఐకమత్యం లేదు. తమ నాయకునికి విధేయులై ఉండటం లేదు. ధన ప్రాణాలను కూడా దైవమార్గంలో అర్పించటం లేదు. అందువల్లే ముస్లిములు అపజయానికి గురయ్యారు. ప్రతి ఆశయానికి ఒక మార్గం ఉంటుంది. ఆశయ సాధనకు మార్గం ఐకమత్యం, ఏకాభిప్రాయం, నాయకుని విధేయత, ధన ప్రాణాలను అర్పించటం – ఈ మార్గం గుండా నడవనిదే ఏ జాతికీ విజయం ప్రాప్తించదు.

## 8. అల్ అన్‌ఫాల్

**ఆయత్‌లు : 75** **అవతరణ : మదీనాలో**

సورة الأنفال مدنية 8 — آياتها 75 — ركوعاتها 10

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

يَسۡـَٔلُوۡنَكَ عَنِ الۡاَنۡفَالِؕ قُلِ الۡاَنۡفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُوۡلِۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَصۡلِحُوۡا ذَاتَ بَيۡنِكُمۡۖ وَاَطِيۡعُوا اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗۤ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿1﴾

(1) వారు నిన్ను "అన్‌ఫాల్"ను గురించి అడుగుతున్నారు. ఇలా పలుకు : "అన్‌ఫాల్ అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ చెందుతాయి. కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి. మీ పరస్పర సంబంధాలను సంస్కరించుకోండి. మీరు విశ్వాసులే అయితే అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపండి."

اِنَّمَا الۡمُؤۡمِنُوۡنَ الَّذِيۡنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتۡ قُلُوۡبُهُمۡ وَاِذَا تُلِيَتۡ عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتُهٗ زَادَتۡهُمۡ اِيۡمَانًا وَّعَلٰى رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُوۡنَ ۖۚ ﴿2﴾

(2) విశ్వాసుల హృదయాలు మాత్రమే అల్లాహ్ ప్రస్తావన విన్న వెంటనే భయంతో కంపిస్తాయి. వారి సమక్షంలో అల్లాహ్ వాక్యాలు పఠించబడినపుడు వారి విశ్వాసం అధికమవుతుంది. వారు తమ ప్రభువునే నమ్ముకొని ఉంటారు.

الَّذِيۡنَ يُقِيۡمُوۡنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ يُنۡفِقُوۡنَ ؕ ﴿3﴾

(3) వారు నమాజును స్థాపిస్తారు. వారు మేమనుగ్రహించిన దాని నుండి ఖర్చు చేస్తారు.

اُولٰۤـئِكَ هُمُ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ حَقًّا ؕ لَهُمۡ دَرَجٰتٌ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ وَمَغۡفِرَةٌ وَّرِزۡقٌ كَرِيۡمٌۚ ﴿4﴾

(4) అటువంటి వారే సత్యమైన విశ్వాసులు. వారి కొరకు వారి ప్రభువు వద్ద గౌరవ స్థానాలు ఉన్నాయి. క్షమాపణ ఉంది. శ్రేష్ఠమైన ఆహారం ఉంది.

كَمَاۤ اَخۡرَجَكَ رَبُّكَ مِنۡۢ بَيۡتِكَ بِالۡحَـقِّ ۖ وَاِنَّ فَرِيۡقًا مِّنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ لَكٰرِهُوۡنَ ۙ ﴿5﴾

(5) నీ ప్రభువు నిన్ను నీ గృహం నుండి సత్యంతో బయటకు తీసుకువచ్చాడు. అయితే విశ్వసించిన వారిలోని ఒక వర్గానికి ఇది నచ్చలేదు.

يُجَادِلُوۡنَكَ فِى الۡحَـقِّ بَعۡدَ مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُوۡنَ اِلَى الۡمَوۡتِ وَهُمۡ يَنۡظُرُوۡنَ ؕ ﴿6﴾

(6) సత్యం విషయంలో వారు నీతో ఘర్షణపడ్డారు, అది సత్యమని నిరూపించబడిన తరువాత వారి పరిస్థితి తమ కళ్లముందే తాము మృత్యువు వైపునకు తరిమివేయబడే వారి మాదిరిగా అయిపోయింది.

وَاِذۡ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ اِحۡدَى الطَّآٮِٕفَتَيۡنِ اَنَّهَا لَـكُمۡ
وَتَوَدُّوۡنَ اَنَّ غَيۡرَ ذَاتِ الشَّوۡكَةِ تَكُوۡنُ لَـكُمۡ
وَيُرِيۡدُ اللّٰهُ اَنۡ يُّحِقَّ الۡحَـقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَيَقۡطَعَ دَابِرَ
الۡـكٰفِرِيۡنَۙ ﴿7﴾
لِيُحِقَّ الۡحَـقَّ وَيُبۡطِلَ الۡبَاطِلَ وَلَوۡ كَرِهَ
الۡمُجۡرِمُوۡنَۚ ﴿8﴾
اِذۡ تَسۡتَغِيۡثُوۡنَ رَبَّكُمۡ فَاسۡتَجَابَ لَـكُمۡ اَنِّىۡ
مُمِدُّكُمۡ بِاَلۡفٍ مِّنَ الۡمَلٰٓٮِٕكَةِ مُرۡدِفِيۡنَ ﴿9﴾
وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشۡرٰى وَلِتَطۡمَٮِٕنَّ بِهٖ
قُلُوۡبُكُمۡۚ وَمَا النَّصۡرُ اِلَّا مِنۡ عِنۡدِ اللّٰهِؕ اِنَّ
اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿10﴾ 1 ع 10 15
اِذۡ يُغَشِّيۡكُمُ النُّعَاسَ اَمَنَةً مِّنۡهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيۡكُمۡ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً لِّيُطَهِّرَكُمۡ بِهٖ
وَيُذۡهِبَ عَنۡكُمۡ رِجۡزَ الشَّيۡطٰنِ وَلِيَرۡبِطَ عَلٰى
قُلُوۡبِكُمۡ وَيُثَبِّتَ بِهِ الۡاَقۡدَامَؕ ﴿11﴾

اِذۡ يُوۡحِىۡ رَبُّكَ اِلَى الۡمَلٰٓٮِٕكَةِ اَنِّىۡ مَعَكُمۡ فَثَبِّتُوا
الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡاؕ سَاُلۡقِىۡ فِىۡ قُلُوۡبِ الَّذِيۡنَ كَفَرُوا
الرُّعۡبَ فَاضۡرِبُوۡا فَوۡقَ الۡاَعۡنَاقِ وَاضۡرِبُوۡا
مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٍؕ ﴿12﴾

(7) రెండు వర్గాల్లో ఒక వర్గం మీకు దొరికిపోతుందని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసిన సందర్భాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి. మీకు బలహీనమైన వర్గం చిక్కాలని మీరు కోరుకున్నారు. కాని తన ఆదేశం ద్వారా సత్యం యొక్క సత్యతను నిరూపించాలనేది, అవిశ్వాసులను సర్వనాశనం చెయ్యాలనేది అల్లాహ్ సంకల్పం. (8) ఎందుకంటే, సత్యం సత్యంగా నిరూపించబడాలని, అసత్యం అసత్యంగా రుజువు కావాలని, ఇది అపరాధులకు ఎంత అయిష్టమైనా సరే. (9) మీరు మీ ప్రభువును సహాయం కొరకు ప్రార్థించినపుడు సమాధానంగా ఆయన ఇలా సెలవిచ్చాడు, “నేను మీ సహాయం కొరకు వెయ్యిమంది దైవదూతలను క్రమంగా పంపుతున్నాను.” (10) మీకు శుభవార్తగానూ, మీ మనసులు నిశ్చింతగా ఉండేందుకూ అల్లాహ్ ఈ విషయాన్ని మీకు తెలిపాడు. సహాయమనేది ఎప్పుడు లభించినా అల్లాహ్ తరఫు నుండే లభిస్తుంది. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, సంపూర్ణ వివేకం గలవాడూను. (11) మరో సందర్భంలో అల్లాహ్ తన తరఫు నుండి నిద్రమత్తు రూపంలో నిశ్చింతనూ, నిర్భయ స్థితినీ మీపై అవతరింపజేస్తూ ఉన్నాడు. ఆయన ఆకాశం నుండి మీపై నీళ్ళను కురిపిస్తూ ఉన్నాడు. మిమ్మల్ని దాని ద్వారా పరిశుద్ధపరచాలని, మీకు షైతాను వల్ల కలిగిన మాలిన్యాన్ని మీ నుండి దూరం చెయ్యాలని, మీకు ధైర్యం చేకూర్చాలని, తద్వారా మీ పాదాలను స్థిరంగా ఉంచాలని. (12) ఇంకా అప్పుడు మీ ప్రభువు దైవదూతలకు ఇలా సూచించాడు : “నేను మీకు తోడుగా ఉన్నాను. మీరు విశ్వాసులకు ధైర్య సాహసాలను చేకూర్చండి. నేను ఈ అవిశ్వాసుల హృదయాల్లో భయాన్ని సృష్టిస్తాను. మీరు వారి మెడలపై, కీళ్ళపై కొట్టండి.”

(13) ఇదంతా ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను ఎదిరించినందుకు. ఇలా ఎదిరించే వారిపట్ల అల్లాహ్ అత్యంత కఠినంగా ప్రవర్తిస్తాడు. (14) ఇదే మీ శిక్ష, రుచి చూడండి. నిస్సందేహంగా సత్య తిరస్కారులకు నరకశిక్ష ఎలాగూ ఉంది. (15) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు సైన్యం రూపంలో అవిశ్వాసులను ఎదుర్కొన్నప్పుడు వారికి వెన్ను చూపకండి. (16) అయితే వెన్ను చూపడం యుద్ధపుటెత్తుగడగా లేదా సైన్యాన్ని కలిసేందుకు చేస్తే తప్ప. వెన్ను చూపినవాడు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురవుతాడు. నరకం అతడి నివాస స్థలం అవుతుంది. అది అతిచెడ్డ నివాసం. (17) వాస్తవంగా వారిని మీరు చంపలేదు. వారిని అల్లాహ్ చంపాడు. ఓ ప్రవక్తా! (గుప్పెడు మన్ను) విసిరింది నువ్వు కాదు. అల్లాహ్ విసిరాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ముస్లిములకు ఒక మంచి పరీక్ష ద్వారా విజయవంతంగా దాటించదలిచాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడూ, సర్వమూ తెలిసినవాడు. (18) ఇది మీకే పరిమితం. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల వ్యూహాలను బలహీనపరుస్తాడు.

(19) ఇలా అను, “మీరే గనుక తీర్పును కోరితే ఇదుగో తీర్పు మీ ముందుకు వచ్చేసింది. ఒకవేళ మీరు మానివేస్తే అది మీకే మేలు. ఒకవేళ మీరు ఈ బుద్ధి తక్కువ పనిని మళ్ళీ చేసినట్లయితే మేము కూడా మళ్ళీ ఇదేవిధంగా శిక్షిస్తాము. మీ సైనికదళం ఎంత అధికంగా ఉన్నప్పటికీ మీకు ఏమాత్రం పనికిరాదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విశ్వాసుల పక్షానే ఉన్నాడు. (20) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపండి. ఆదేశం విన్న తరువాత దానికి వెన్ను చూపకండి. (21) వినకుండానే, “మేము విన్నాము” అని అనేవారి వలే మీరూ అయిపోకండి.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿13﴾
ذٰلِكُمْ فَذُوْقُوْهُ وَاَنَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابَ النَّارِ ﴿14﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوْهُمُ الْاَدْبَارَ ۚ ﴿15﴾
وَمَنْ يُّوَلِّهِمْ يَوْمَىِٕذٍ دُبُرَهٗۤ اِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ بَآءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿16﴾
فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ ۪ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِيْنَ مِنْهُ بَلَآءً حَسَنًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿17﴾
ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوْهِنُ كَيْدِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿18﴾
اِنْ تَسْتَفْتِحُوْا فَقَدْ جَآءَكُمُ الْفَتْحُ ۚ وَاِنْ تَنْتَهُوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَاِنْ تَعُوْدُوْا نَعُدْ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْـًٔا وَّلَوْ كَثُرَتْ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۠ ﴿19﴾ ع 2 9 16
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ تَسْمَعُوْنَ ۚۖ ﴿20﴾
وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ قَالُوْا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿21﴾

| | |
|---|---|
| إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿22﴾ | (22) తమ బుద్ధిని ఉపయోగించని చెవిటివారూ, మూగవారు మాత్రమే అల్లాహ్ దృష్టిలో నీచాతి నీచమైన పశువులు. |
| وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوا وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿23﴾ | (23) వారిలో కొంతైనా మంచితనం ఉందని అల్లాహ్‌కు తెలిసి ఉంటే, ఆయన వారికి తప్పకుండా వినే భాగ్యం ప్రసాదించి ఉండేవాడు. ఆయన ఒకవేళ వారికి వినిపించి ఉండినప్పటికీ వారు నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించేవారే. |

అన్‌ఫాల్ సూరా 1 – 23 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో దివ్య ఖుర్‌ఆన్ మానవుల కొరకు మార్గదర్శకమని దాన్ని శ్రద్ధగా విని, దాని ఆదేశాలను పాటిస్తే ఇహపరలోకాల్లో సాఫల్యం పొందగలరని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స)కు విధేయత చూపండి. పరస్పరం విభేదాలకు గురికాకండని బోధించబడింది. బద్ర్ యుద్ధంలో ముస్లిములకు లభించిన ధనం విషయంలో భేదాభిప్రాయాలు చోటు చేసుకున్నాయి. ముస్లిమ్ సైనికులు మూడు వర్గాలుగా మారిపోయారు. ఒక వర్గం యుద్ధ ధనం సమకూర్చటంలో నిమగ్నమయి ఉంది. ఇంకోవర్గం అవిశ్వాసులను వెంబడించి తరిమివేసే ప్రయత్నంలో ఉన్నారు. మూడవ వర్గం ప్రవక్త (స) రక్షణా బాధ్యతల్లో నిమగ్నమయి ఉన్నారు. యుద్ధ ప్రాప్తిని ఒకచోట చేర్చుతున్నవారు ఈ ధనం మాకే చెందుతుంది అని అన్నారు. రెండో వర్గం, మూడో వర్గం వారు, యుద్ధ ప్రాప్తిలో మా వంతు కూడా ఉంది. ఎందుకంటే మేము కూడా యుద్ధంలో పాల్గొన్నాము అని అన్నారు. అల్లాహ్ (త) ఈ విభేదాలను తొలగించటానికి ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేసాడు. బద్ర్ యుద్ధంలో లభించిన ఈ విజయ ధనమే “అన్‌ఫాల్” అని తెలియజేయబడింది. ఈ అన్‌ఫాల్ అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు చెందినదని, అందువల్ల యుద్ధ ధనమంతా నాయకుని ముందు పెట్టమని, ఒక్క సూది కూడా దాచవద్దని ఆదేశించబడింది. ఆ తరువాత విజయ ధనానికి ఒక ప్రత్యేక చట్టం ఏర్పాటు చేయబడింది.

ఈ చట్టం ప్రకారం అయిదవ వంతు (ఖుముస్) ధనం పేదలకు, ఇతర అవసరాలకు ప్రత్యేకించి ఖజానాలో ఉంచబడుతుంది. మిగిలిన నాలుగు వంతులు సైనికులందరికీ పంచిపెట్టడం జరుగుతుంది.

వ్యాఖ్యానం : ఈ సూరా పేరు “అన్‌ఫాల్” అని పెట్టబడింది. ఇది దీని మొదటి వాక్యంలో ఉంది. అన్‌ఫాల్ అంటే అధికం, అదనం అని అర్థం. ఇక్కడ అన్‌ఫాల్ అనగా విజయ ధనం అని అర్థం. యుద్ధంలో శత్రువు ఓటమి పాలైన తరువాత వారి సంపద నుండి చేజిక్కిన ధనం. పూర్వం విజయ ధనంపై నిషేధాజ్ఞ ఉండేది. విజయ ధనాన్నంతా ఒక మైదానంలో ఒకచోట చేర్చివేయబడేది. ఆ తరువాత రాత్రి సమయంలో అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో అగ్ని వచ్చి దాన్ని బూడిదగా చేసేది. అల్లాహ్ ముస్లిమ్ సమాజం కొరకు యుద్ధధనాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసాడు. దైవమార్గంలో పోరాడటంలోని ఉద్దేశం కేవలం దైవప్రీతి, స్వర్గాన్ని పొందడమే. ఇన్‌షాఅల్లాహ్ అవి తీర్పుదినం నాడు తప్పకుండా లభిస్తాయి. ఈ విజయ ధనం అదనంగా అల్లాహ్ దయ తలచి తన అనుగ్రహంగా ధర్మసమ్మతం చేస్తాడు. అందువల్లే అదనంగా ఇవ్వబడుతున్న ఈ ధనం అసలు అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త హక్కు. వీరు ఎవర్ని తలచుకుంటే వారికి ఇవ్వగలరు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

2-4 వాక్యాలు : ఈ వాక్యాల్లో మళ్ళీ అల్లాహ్ (త) సహాబాలను ఉపదేశించాడు – సత్యమైన విశ్వాసి చిహ్నం ఏమిటంటే అల్లాహ్ ప్రస్తావన రాగానే భయంతో వణుకుతారు, వారి ముందు అల్లాహ్ వాక్యాలు పఠించబడితే వారి విశ్వాసం అధికమవుతుంది అని హితవు చేసాడు. అందువల్ల విభేదాలన్నింటికీ స్వస్తి చెప్పి అల్లాహ్‌కు, అతని ప్రవక్తకు విధేయులై ఉండమని, నమాజును స్థాపించమని, జకాత్ చెల్లించమని, అప్పుడు అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు మీకు ఉన్నత స్థానాలు ప్రసాదించి స్వర్గంలో ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదిస్తాడని, అక్కడ సర్వ సుఖాలు ఉంటాయని బోధించడం జరిగింది.

5వ వాక్యం : ఖురైషు అవిశ్వాసులు ముస్లిములను, ప్రవక్త (స)ను హింసించి అనేక బాధలకు గురిచేసినపుడు నిస్సహాయులై మక్కా వదలి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అల్లాహ్ ముస్లిములకు మదీనాలో ఒక రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేసే అవకాశం ప్రసాదించాడు. అప్పుడు ఖురైషులకు ముస్లిములు భరించిన హింసలకు, బాధలకు ప్రతీకారం తీర్చుకుంటారని భయం వేసింది. ఎందుకంటే ఖురైషులది వ్యాపార వృత్తి. వ్యాపార నిమిత్తం వారు సిరియా వెళ్ళేవారు. సిరియా మార్గం మదీనా గుండా వెళ్తుంది. అందువల్ల అబూ జహల్ మక్కా నుండి వెయ్యిమంది గల సైన్యాన్ని తీసుకొని మదీనా బయలుదేరాడు. ప్రవక్త (స)కు ఈ వార్త అందింది. వెంటనే ప్రవక్త (స) 313 వీర సహాబాలు గల సైన్యాన్ని తీసుకొని మదీనా వెలుపలికి వెళ్ళారు. ముస్లిములు అవిశ్వాసుల భారీ సంఖ్యను, వారి వద్ద ఉన్న ఆయుధ సంపత్తిని చూసి తమ నిస్సహాయతను, తమ అల్ప సంఖ్యను తలచుకొని భయానికి లోనయ్యారు. ఇప్పుడు మరణం తప్పదని చావు నోటి ముందు ఉన్నామని ఆందోళన చెందారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) దుఆ చేసారు. అప్పుడు అల్లాహ్ దైవదూతల ద్వారా వారికి సహాయం చేసాడు.

7వ వాక్యం : రెండు బృందాలు అంటే వ్యాపార బృందం లేదా సైనికుల బృందం. రెంటిలో ఒకదానితో తలపడాలని అల్లాహ్ నిర్ణయించాడు. సైనిక బృందంతో తలపడిన తరువాత సత్యాసత్యాలు బహిర్గతమయ్యాయి. సత్యాన్ని న్యాయాన్ని అవలంబించిన బృందం తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నప్పటికీ అల్లాహ్ సహాయం వల్ల విజయం సాధించింది. అసత్యంగా, అధర్మంగా వ్యవహరించిన బృందాలు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నా అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేస్తాడు.

13వ వాక్యం : అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్తకు అవిధేయత చూపిన వారి పర్యవసానం ఈ విధంగానే ఉంటుంది. ఈ వాక్యం ద్వారా అల్లాహ్ వద్ద అధిక సంఖ్యాకులు, అల్ప సంఖ్యాకులు అనే భేదం లేదు. ఈనాడు కొన్ని వర్గాలు తమను సత్యవంతులుగా నిరూపించడానికి తమ అధిక సంఖ్యను సాక్ష్యాధారాలుగా భావిస్తాయి. అయితే అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్తకు విధేయత చూపినవారే సత్యవంతులు. వారు అల్పసంఖ్యాకులైనా సరే.

15, 16 వాక్యాలు : యుద్ధరంగంలో శత్రువుకు వెన్ను చూపినవారికి అల్లాహ్ నరకశిక్ష శుభవార్తను తెలియజేసాడు. కాని యుద్ధంలో శత్రువును మోసం చేయటానికి, ఎత్తులు వేయటానికి వెనుకకు తగ్గడం, పారిపోవడం, యుద్ధతంత్రం, వ్యూహం పన్నటం, మరల అకస్మాత్తుగా దాడి చేయడం, ఇవన్నీ యుద్ధంలో ధర్మసమ్మతమే.

17వ వాక్యం : బద్ర్ యుద్ధంలో ప్రవక్త (స) ఒక పిడికిలి ఇసుకను తీసుకొని అవిశ్వాసుల వైపు విసిరారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో ఆ ఇసుక అవిశ్వాస ఖురైషులందరిపై పడింది. వారికి కళ్ళు తిరిగినట్లయ్యింది. ఏం చేయాలో వారికి తోచలేదు. అప్పుడు అకస్మాత్తుగా ముస్లిములు వారిపై దాడి చేసారు. ఈ విధంగా ఖురైషులు ఓడిపోయారు. ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ "శత్రువులను వధించటము, ఇసుకను వారి వైపు విసరటం వాస్తవంగా నా మహత్యమే. అది మీ ఘనకార్యం కాదు" అని బోధించటం జరిగింది.

20 – 23 వాక్యాలు : ప్రవక్త (స) దైవ సందేశం వినిపించిన ప్రతిసారి కపటులు ఏమాత్రం వినకుండా

(24) ఓ విశ్వాసులారా! మీకు జీవితాన్ని ప్రసాదించేందుకు మిమ్మల్ని పిలిచినప్పుడు అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త పిలుపునకు సమాధానం పలకండి. అల్లాహ్ మనిషికి అతని హృదయానికీ మధ్య ఉన్నాడనీ, ఆయన వైపునకే మీరు చేర్చబడతారనీ తెలుసుకోండి.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ
اِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيْكُمْ ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ
يَحُوْلُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهٖ وَاَنَّهٗٓ اِلَيْهِ
تُحْشَرُوْنَ ﴿24﴾

(25) ఆ ఉపద్రవం నుండి మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోండి. దానివల్ల కలిగే హాని ప్రత్యేకంగా మీలో పాపాత్ములకే పరిమితమై ఉండదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ కఠినంగా శిక్షించేవాడని తెలుసుకోండి.

وَاتَّقُوْا فِتْنَةً لَّا تُصِيْبَنَّ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْكُمْ
خَآصَّةً ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿25﴾

(26) ఆ సమయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి. అప్పుడు మీరు అల్ప సంఖ్యలో ఉండేవారు. భూమిలో మీరు బలహీనులుగా పరిగణింపబడేవారు. ప్రజలు మిమ్మల్ని తుదముట్టిస్తారేమోనని మీరు భయపడేవారు. అప్పుడు అల్లాహ్ మీకు నివాస స్థలాన్ని సమకూర్చాడు. తన సహాయంతో మీ చేతులకు బలం చేకూర్చాడు. మీకు మంచి ఉపాధిని ప్రసాదించాడు. మీరు కృతజ్ఞులుగా ప్రవర్తిస్తారని.

وَاذْكُرُوْٓا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ فِى
الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ
فَاٰوٰىكُمْ وَاَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ
الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿26﴾

(27) ఓ విశ్వాసులారా! బుద్ధిపూర్వకంగా అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ నమ్మకద్రోహం చేయకండి. మీ అమానతుల విషయంలో ద్రోహానికి పాల్పడకండి.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَخُوْنُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ
وَتَخُوْنُوْٓا اَمٰنٰتِكُمْ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿27﴾

(28) మీ ధన సంపద, మీ సంతానమూ, వాస్తవంగా పరీక్షా సాధనాలని, నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ వద్ద గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది అని తెలుసుకోండి.

وَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۙ
وَّاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿28﴾ ع 3 9 17

'మేము విన్నాము' అని అనేవారు. వాస్తవం ఏమిటంటే అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త సందేశాన్ని నిర్మలమయిన మనస్సుతో శ్రద్ధగా వింటే రుజుమార్గ భాగ్యం కలుగుతుంది. కాని వారు దాన్ని వినీ విననట్లుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. అయితే అల్లాహ్ ఇలాంటి వారికి రుజుమార్గ భాగ్యం ప్రసాదించదు. అల్లాహ్ మనందరికీ విధేయులయ్యే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించుగాక! ఆమీన్.

(29) ఓ విశ్వాసులారా! ఒకవేళ మీరు భయభక్తులతో ప్రవర్తిస్తే, అల్లాహ్ మీకు గీటురాయిని ప్రసాదిస్తాడు. మీ నుండి మీ పాపాలను దూరం చేస్తాడు. మీ తప్పులను క్షమిస్తాడు. అల్లాహ్ గొప్పగా అనుగ్రహించేవాడు. (30) ఆ సమయాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో. అప్పుడు సత్యతిరస్కారులు నీకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నుతూ ఉన్నారు. నిన్ను బంధించాలనీ, లేదా నిన్ను హత్య చేయాలని లేదా నిన్ను దేశం నుండి బహిష్కరించాలని, వారు ఎత్తులు వేస్తుండగా వారి ఎత్తులకు పై ఎత్తులు వేశాడు. అల్లాహ్ ఎత్తులు వేయటంలో సాటిలేనిమేటి.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿29﴾

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿30﴾

(31) మా వాక్యాలు వారికి వినిపించినపుడు వారు ఇలా అనేవారు : "అవును, మేము విన్నాము. మేము కోరితే, ఇటువంటి పలుకులనే మేము సృష్టించగలం. ఇవి కేవలం పాత యుగానికి చెందిన కథలే. (32) అప్పుడు వారు ఇలా అన్నారు, "ఓ ప్రభూ! ఇది నిజంగా నీ తరఫు నుండి వచ్చిన సత్యమే అయితే, మాపై ఆకాశం నుండి రాళ్ళను కురిపించు లేదా కఠిన శిక్షను మాపైకి తీసుకు రా."

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا قَالُوا۟ قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَآ ۙ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿31﴾

وَإِذْ قَالُوا۟ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ هَٰذَا هُوَ ٱلْحَقَّ مِنْ عِندِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ أَوِ ٱئْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿32﴾

(33) నీవు వారి మధ్య ఉన్నంత వరకు అల్లాహ్ వారిపై శిక్షను అవతరింపజెయ్యడు. ప్రజలు క్షమాపణ కొరకు వేడుకుంటూ ఉండగా వారిని శిక్షించటం అల్లాహ్ సాంప్రదాయం ఎంతమాత్రం కాదు.

وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿33﴾

(34) కాని ఇప్పుడు ఆయన వారిపై శిక్షను ఎందుకు అవతరింపజెయ్యకూడదు. వారు మస్జిదె హరామ్ యొక్క మార్గానికి ఆటంకం కలిగిస్తున్నప్పుడు? అయితే వారు దాని నిర్వాహకులు కారు. దీని నిర్వాహకులు కేవలం భయభక్తులు గలవారే కాగలరు. కాని చాలామంది ఈ విషయాన్ని ఎరుగరు.

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ ٱللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓا۟ أَوْلِيَآءَهُۥٓ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿34﴾

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ اِلَّا مُكَآءً
وَّتَصْدِيَةً ؕ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُوْنَ ﴿35﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوْا
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ فَسَيُنْفِقُوْنَهَا ثُمَّ تَكُوْنُ
عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُوْنَ ؕ۬ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا
اِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُوْنَ ۙ﴿36﴾
لِيَمِيْزَ اللّٰهُ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ
الْخَبِيْثَ بَعْضَهٗ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهٗ جَمِيْعًا
فَيَجْعَلَهٗ فِىْ جَهَنَّمَ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۠﴿37﴾ ع 4 9 18
قُلْ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا اِنْ يَّنْتَهُوْا يُغْفَرْ لَهُمْ مَّا قَدْ
سَلَفَ ۚ وَاِنْ يَّعُوْدُوْا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ
الْاَوَّلِيْنَ ﴿38﴾
وَقَاتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ
كُلُّهٗ لِلّٰهِ ۚ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ
بَصِيْرٌ ﴿39﴾
وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰىكُمْ ؕ نِعْمَ
الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿40﴾

(35) బైతుల్లాహ్ వద్ద వారు చేసే నమాజు కేవలం ఈలలు వేయటం, చప్పట్లు కొట్టడమే. అయితే ఈ శిక్షను రుచి చూడండి, మీరు చేసిన సత్య తిరస్కారానికి ఫలితంగా. (36) నిస్సందేహంగా సత్యాన్ని తిరస్కరించినవారు తమ సంపదను ప్రజలు అల్లాహ్ మార్గం వైపునకు రాకుండా అడ్డుకోవటానికి వ్యయపరుస్తారు. ఇంకా వ్యయపరుస్తూనే పోతారు. కాని చివరకు ఈ ప్రయత్నాలే వారి దుఃఖానికి కారణమవుతాయి. ఇంకా వారు పరాధీనులౌతారు. ఆ తరువాత ఈ అవిశ్వాసులు ఒకచోట చేర్చబడి నరకం వైపునకు తరుమబడతారు – (37) అల్లాహ్ చెడును మంచి నుండి వేరు చేయడానికి, అన్నిరకాల చెడులను ఒకచోట పోగు చెయ్యటానికి, తరువాత ఆ కుప్పను నరకంలో పడవేయటానికి. అసలు నష్టపోయేవారు వీరే. (38) ఓ ప్రవక్తా! ఈ అవిశ్వాసులకు ఇలా చెప్పు : "ఇప్పుడైనా మానుకుంటే, గతంలో చేసినదంతా మన్నించటం జరుగుతుంది. ఒకవేళ వారు పాత వైఖరినే మళ్ళీ అవలంబిస్తే, పూర్వపు జాతులకు ఏమి జరిగిందో, అది అందరికీ తెలుసు. (39) ఉపద్రవం ఏమాత్రం మిగలకుండా ఉండేవరకు, అల్లాహ్ ధర్మం పూర్తిగా స్థాపించబడేవరకు ఈ అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చెయ్యండి. తరువాత వారు దాన్ని మానుకుంటే, అల్లాహ్ వారి కర్మలను తప్పకుండా గమనిస్తాడు. (40) ఒకవేళ వారు మానకపోతే, అల్లాహ్‌యే మీ సంరక్షకుడు అనే విషయాన్ని గుర్తుంచుకోండి. ఆయనే ఉత్తమ రక్షకుడు, సహాయకుడూను.

24 – 40 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :వెనుకటి వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు పశువులవంటివారని, ఒకవేళ మానవులే అయితే బుద్ధిని ఉపయోగించేవారని, ఆలోచించేవారని, గ్రహించేవారని ఇంకా సత్య సందేశాన్ని స్వీకరించేవారని చెప్పబడింది. ఇపుడు ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసులనుద్దేశించి ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపండి. దైవ విధేయతలోనే ఉభయ లోకాల సాఫల్యం ఉందని బోధించటం జరిగింది.

24వ వాక్యం : అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపటం, ఆజ్ఞాపాలన చేయటమే నిజమైన జీవితం. మదీనాలో సహాబాల కొరకు ఒక కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడం, వీరికన్నా అధికంగా ఆయుధ సంపత్తి, మూడొంతుల అధికం గల అవిశ్వాసుల సైన్యాన్ని ఓటమికి గురిచేయటం ఇదంతా దీని ప్రభావమే.

31 – 33 వాక్యాలు : ప్రవక్త (స) ద్వారా ఖుర్ఆన్ వాక్యాలు విన్న అవిశ్వాసులు ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం కాదని, దీన్ని నువ్వు కల్పించుకున్నావని, ఇందులో కేవలం ప్రాచీన కాలపు కల్పిత కథలు మాత్రమే ఉన్నాయని, ఇంకా ఇలాంటి గ్రంథాన్ని మేము కూడా రచించగలమని వాదించేవారు. ఆపై ఒకవేళ మేము అపరాధులు అయితే మాపై ఆకాశం నుండి రాళ్ళు కురిపించి మమ్మల్ని శిక్షించు అని దుఆ చేసారు. సమాధానంగా అల్లాహ్ “మా ప్రవక్త, నన్ను క్షమించమని వేడుకునే దాసులు మక్కాలో ఉన్నంత వరకు మేము మీపై శిక్షను అవతరింపజేయము” అని తెలియపర్చాడు. ఇంకోవిధంగా అవిశ్వాసులు గుఫ్రానక, గుఫ్రానక అని అనేవారు. అల్లాహ్‌ను వేడుకునేవారు. అందువల్లే దీని వైపు సూచించి నన్ను క్షమించమని వేడుకునే వారు మీలో ఉన్నంత వరకు మిమ్మల్ని శిక్షించడం జరగదని తెలియజేయబడింది.

35వ వాక్యం : ఖురైష్ అవిశ్వాసులు నగ్నంగా తవాఫ్ (కాబా ప్రదక్షిణ) చేసేవారు. ఇంకా చప్పట్లు కొట్టేవారు. ఈలలు వేసేవారు. వీటినే అల్లాహ్ ఆరాధనగా చెప్పుకునేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

38వ వాక్యం : అంటే, ఒకవేళ మీరు ఇప్పుడైనా క్షమాపణ వేడుకొని, అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత పాటిస్తే అల్లాహ్ మీ పూర్వపు పాపాలను క్షమిస్తాడు. కాని ఒకవేళ మళ్ళీ వాటిని అవలంబించినట్లయితే మీకు పూర్వం జాతులను శిక్షించినట్లు మిమ్మల్ని శిక్షించటం జరుగుతుంది. ఇదంతా ఎందుకంటే విశ్వాసులను, విధేయులను అనుగ్రహించటం, పాపాత్ములను శిక్షించటం దైవ సంప్రదాయం.

40వ వాక్యం : ఒకవేళ వారు ఇస్లామ్ స్వీకరించకపోయినా, తమ తిరస్కారంపై స్థిరంగా ఉన్నా మీరేం పట్టించుకోకండి. ఎందుకంటే అల్లాహ్‌యే మీ సహాయకుడు, మీ సంరక్షకుడు, అల్లాహ్ సంరక్షించినవాడే సాఫల్యం పొందగలడు. అల్లాహ్ సహాయం చేసేవాడే ఆధిక్యత పొందుతాడు.

وَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّمَا غَنِمۡتُمۡ مِّنۡ شَىۡءٍ فَاَنَّ لِلّٰهِ خُمُسَهٗ وَلِلرَّسُوۡلِ وَلِذِى الۡقُرۡبٰى وَالۡيَتٰمٰى وَالۡمَسٰكِيۡنِ وَابۡنِ السَّبِيۡلِ ۙ اِنۡ كُنۡتُمۡ اٰمَنۡتُمۡ بِاللّٰهِ وَمَاۤ اَنۡزَلۡنَا عَلٰى عَبۡدِنَا يَوۡمَ الۡفُرۡقَانِ يَوۡمَ الۡتَقَى الۡجَمۡعٰنِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿41﴾

(41) మీరు యుద్ధ ప్రాప్తిగా పొందిన దానిలో ఐదవ భాగం అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ, బంధువులకూ, అనాథలకూ, బీదవారికీ, బాటసారులకూ చెందుతుందనే విషయాన్ని తెలుసుకోండి. మీరు అల్లాహ్‌నూ, నిర్ణయించిన దినం అంటే ఉభయ సైన్యాలు ఢీకొన్నప్పుడు మేము మా దాసునిపై అవతరింపజేసిన విషయాన్ని విశ్వసించినట్లయితే. అల్లాహ్‌కు సమస్త విషయాలపై అధికారం ఉంది.

اِذۡ اَنۡتُمۡ بِالۡعُدۡوَةِ الدُّنۡيَا وَهُمۡ بِالۡعُدۡوَةِ الۡقُصۡوٰى وَالرَّكۡبُ اَسۡفَلَ مِنۡكُمۡ ؕ وَلَوۡ تَوَاعَدْتُّمۡ لَاخۡتَلَفۡتُمۡ فِى الۡمِيۡعٰدِ ۙ وَلٰكِنۡ لِّيَقۡضِىَ اللّٰهُ اَمۡرًا كَانَ مَفۡعُوۡلًا ۙ لِّيَهۡلِكَ مَنۡ هَلَكَ عَنۡۢ بَيِّنَةٍ وَّيَحۡيٰى مَنۡ حَىَّ عَنۡۢ بَيِّنَةٍ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ۙ ﴿42﴾

(42) ఆ సమయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి – అప్పుడు మీరు లోయకు ఈ ప్రక్కన ఉన్నారు. వారు అటు వైపు మకాం చేసారు. మీకు క్రింది వైపున బిడారు ఉంది. ఒకవేళ ముందే మీకూ వారికీ మధ్య యుద్ధం చెయ్యాలి అనే తీర్మానమే జరిగి ఉండినట్లయితే, మీరు తప్పకుండా ఈ సందర్భంలో ఆ తీర్మానాన్ని పాటించకుండా దాటవేసి ఉండేవారు. కాని ఇది అల్లాహ్ తాను తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని అమలుపరచటానికి జరిగింది. నాశనం అయ్యేవాడు స్పష్టమైన సూచనతో నశించాలనీ, జీవించ వలసినవాడు స్పష్టమైన సూచనతో జీవించాలని ఇలా జరిగింది. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడూ అన్నీ తెలిసినవాడూను.

اِذۡ يُرِيۡكَهُمُ اللّٰهُ فِىۡ مَنَامِكَ قَلِيۡلًا ؕ وَلَوۡ اَرٰكَهُمۡ كَثِيۡرًا لَّـفَشِلۡتُمۡ وَلَتَنَازَعۡتُمۡ فِى الۡاَمۡرِ وَلٰـكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ ؕ اِنَّهٗ عَلِيۡمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوۡرِ ﴿43﴾

(43) ఆ సమయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి. అప్పుడు ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ వారిని నీకు కలలో కొద్దిమందిగా చూపాడు. ఒకవేళ ఆయన వారిని అధిక సంఖ్యలో చూపి ఉన్నట్లయితే మీరు తప్పకుండా ధైర్యాన్ని కోల్పోయి ఉండేవారు. యుద్ధం విషయంలో వివాదానికి గురయ్యేవారు. కాని అల్లాహ్ మాత్రమే మిమ్మల్ని దీన్నుండి రక్షించాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన హృదయాల స్థితిని సైతం ఎరిగినవాడు.

وَاِذۡ يُرِيۡكُمُوۡهُمۡ اِذِ الۡتَقَيۡتُمۡ فِىۡۤ اَعۡيُنِكُمۡ
قَلِيۡلًا وَّيُقَلِّلُكُمۡ فِىۡۤ اَعۡيُنِهِمۡ لِيَقۡضِىَ اللّٰهُ اَمۡرًا
كَانَ مَفۡعُوۡلًا ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرۡجَعُ الۡاُمُوۡرُ ﴿44﴾ ع 3 9 17
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِذَا لَقِيۡتُمۡ فِئَةً فَاثۡبُتُوۡا
وَاذۡكُرُوا اللّٰهَ كَثِيۡرًا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُوۡنَ ۚ ﴿45﴾
وَاَطِيۡعُوا اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ وَلَا تَنَازَعُوۡا فَتَفۡشَلُوۡا
وَتَذۡهَبَ رِيۡحُكُمۡ وَاصۡبِرُوۡا ؕ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ
الصّٰبِرِيۡنَ ۚ ﴿46﴾
وَلَا تَكُوۡنُوۡا كَالَّذِيۡنَ خَرَجُوۡا مِنۡ دِيَارِهِمۡ بَطَرًا
وَّرِئَآءَ النَّاسِ وَيَصُدُّوۡنَ عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ ؕ
وَاللّٰهُ بِمَا يَعۡمَلُوۡنَ مُحِيۡطٌ ﴿47﴾
وَاِذۡ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيۡطٰنُ اَعۡمَالَهُمۡ وَقَالَ لَا
غَالِبَ لَـكُمُ الۡيَوۡمَ مِنَ النَّاسِ وَاِنِّىۡ جَارٌ
لَّـكُمۡ ۚ فَلَمَّا تَرَآءَتِ الۡفِئَتٰنِ نَكَصَ عَلٰى عَقِبَيۡهِ
وَقَالَ اِنِّىۡ بَرِىۡٓءٌ مِّنۡكُمۡ اِنِّىۡۤ اَرٰى مَا لَا تَرَوۡنَ اِنِّىۡۤ
اَخَافُ اللّٰهَ ؕ وَاللّٰهُ شَدِيۡدُ الۡعِقَابِ ﴿48﴾ ع 6 4 17

اِذۡ يَقُوۡلُ الۡمُنٰفِقُوۡنَ وَالَّذِيۡنَ فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ مَّرَضٌ
غَرَّ هٰٓؤُلَآءِ دِيۡنُهُمۡ ؕ وَمَنۡ يَّتَوَكَّلۡ عَلَى اللّٰهِ فَاِنَّ
اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿49﴾

(44) జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి. యుద్ధ సమయంలో అల్లాహ్ మీ దృష్టికి శత్రువులను కొద్దిమందిగా చూపాడు. వారి దృష్టికి మిమ్మల్ని కొద్దిమందిగా చూపాడు. జరగనున్న దాన్ని అల్లాహ్ అమలుపరచడానికి. చివరకు అన్ని వ్యవహారాలు అల్లాహ్ వద్దకే మరలుతాయి. (45) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు ఒక వర్గాన్ని ఎదుర్కొన్నప్పుడు స్థిరంగా ఉండండి. అల్లాహ్‌ను అత్యధికంగా స్మరిస్తూ ఉండండి. మీకు విజయం కలుగుతుందని ఆశించవచ్చు. (46) అల్లాహ్‌కూ ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపండి. పరస్పరం కలహాలకు లోనుకాకండి. అలా జరిగితే మీలో బలహీనత ప్రవేశిస్తుంది. మీ శక్తి క్షీణిస్తుంది. సహనంతో మెలగండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సహనం పాటించేవారితో ఉంటాడు. (47) తమ గృహాల నుండి విర్రవీగుతూ ప్రజల ముందు తమ గొప్పతనాన్ని ప్రదర్శిస్తూ తిరిగేవారి మాదిరిగా, అల్లాహ్ మార్గం నుండి ప్రజలను నిరోధించే వారి మాదిరిగా ప్రవర్తించకండి. అల్లాహ్ పట్టు బిగించనున్నాడు. (48) (ఆ సమయాన్ని గుర్తు తెచ్చుకోండి). అప్పుడు షైతాను వారి చేష్టలను వారి దృష్టికి ఆకర్షణీయంగా చేసి చూపాడు. ఇంకా ఇలా అన్నాడు, “ఈనాడు మిమ్మల్ని ఎవరూ జయించలేరు. నేను మీతో ఉన్నాను.” కాని రెండు పక్షాలు ఎదురైనప్పుడు వాడు వెన్నుచూపి ఇలా అన్నాడు, “మీకూ నాకూ ఎటువంటి సంబంధము లేదు. మీరు చూడనివి నేను చూస్తున్నాను. నేను అల్లాహ్‌కు భయపడుతున్నాను. అల్లాహ్ అత్యంత కఠినంగా శిక్షించేవాడు.” (49) అప్పుడు కపటులూ, హృదయాలలో రోగం ఉన్నవారూ, అందరూ ఇలా అన్నారు, “వారిని వారి ధర్మం పిచ్చివానిగా చేసింది.” నిశ్చయంగా ఎవరు అల్లాహ్‌ను నమ్ముకుంటారో నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మహా శక్తిమంతుడూ, మహా వివేకవంతుడూనూ.

(50) దైవదూతలు మరణించిన అవిశ్వాసుల ప్రాణాలను తీస్తున్నప్పటి దృశ్యాన్ని (ఓ ప్రవక్తా!) నీవు గనుక చూడగలిగితే ఎంత బాగుండేది. వారు వారి ముఖాలపై, పిరుదులపై కొట్టేవారు. ఇంకా ఇలా అనేవారు, "కాల్చివేసే శిక్షను రుచిచూడండి. (51) ఇది మీ చేతులు ముందుగానే చేసి పంపుకున్న దానికి ప్రతిఫలం. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మాత్రం తన దాసులకు అన్యాయం చేసేవాడు ఎంతమాత్రం కాదు." (52) ఇది ఫిరౌను జాతి వారికీ, వారి పూర్వపు ప్రజలకు సంభవిస్తూ వచ్చిన విధంగానే వీరికీ సంభవించింది. ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్ ఆయత్‌లను విశ్వసించటానికి తిరస్కరించారు. అల్లాహ్ వారిని వారి పాపాల కారణంగా పట్టుకున్నాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మహా శక్తిగలవాడు, కఠినంగా శిక్షించేవాడు. (53) ఇది అల్లాహ్ సాంప్రదాయం. ఒక జాతి తన నడవడికను మార్చుకోనంత వరకు, అల్లాహ్ తాను ప్రసాదించిన ఏ అనుగ్రహాన్నీ ఉపసంహరించడు. తప్పకుండా అల్లాహ్ అన్నీ వింటాడు. అన్నీ తెలిసినవాడు. (54) ఫిరౌను జాతివారికి, పూర్వపు జాతుల వారికీ ఏమి జరిగిందో, అది ఈ నియమం ప్రకారమే జరిగింది. వారు తమ ప్రభువు వాక్యాలను తిరస్కరించారు. అప్పుడు మేము వారిని వారి పాపాలకు ఫలితంగా నాశనం చేసాము. ఇంకా ఫిరౌను ప్రజలను ముంచివేసాము. వీరందరూ దుర్మార్గులే. (55) నిస్సందేహంగా భూమిపై సంచరించే ప్రాణులన్నిటిలోకెల్లా అల్లాహ్ దృష్టిలో పరమ నీచమైన వారు సత్యాన్ని తిరస్కరించేవారు. ఎన్నటికీ విశ్వసించని వారు. (56) వారిలో నీతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నవారు అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా ఆ ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘిస్తారు. అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం భయపడరు.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا ۙ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿50﴾

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿51﴾

كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿52﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ ۙ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿53﴾

كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ ۚ وَكُلٌّ كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿54﴾

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿55﴾

الَّذِينَ عَاهَدتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿56﴾

فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِم مَّنْ
خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿57﴾

وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَانبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ
سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ﴿58﴾ ع 7 10 3

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا ۚ إِنَّهُمْ لَا
يُعْجِزُونَ ﴿59﴾

وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ
الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ
مِن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ ۚ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا
تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ
وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿60﴾

(57) అందువల్ల ఒకవేళ మీకు వారు రణరంగంలో ఎదురైతే, వారికి ఎలా బుద్ధి చెప్పాలంటే అలాంటి వైఖరి అవలంబించనున్నవారు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి. (58) ఒకవేళ మీకు ఏ జాతి వల్లనైనా నమ్మక ద్రోహం కలుగుతుందనే భయం ఉంటే, బహిరంగంగా వారి ఒప్పందాన్ని వారు ముందు విసిరివెయ్యండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ నమ్మకద్రోహులను ప్రేమించడు. (59) సత్య తిరస్కారులు తాము గెలిచామనే అపోహకు గురి కారాదు. నిస్సందేహంగా వారు మమ్మల్ని అశక్తుల్ని చేయలేరు. (60) మీరు మీశక్తి మేరకు బలాన్ని, గుర్రాలను వారిని ఎదుర్కోటానికి సమాయత్తం చెయ్యండి. అల్లాహ్ మార్గంలో మీరు ఏది ఖర్చు చేసినా దాని పూర్తి ప్రతిఫలం మీ వైపునకు మళ్ళించబడుతుంది. మీకు ఎంతమాత్రం అన్యాయం జరగదు.

అన్‌ఫాల్ ఆయత్ 41 – 60 వివరణ

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ముస్లిములు అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేయాలని ఆదేశించబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో యుద్ధంలో గెలిచిన తరువాత ఆ యుద్ధప్రాప్తి అయిదవ వంతు అల్లాహ్‌కు ఆయన ప్రవక్తకు, పేదలకు చెందుతుందని, మిగిలిన ధనం సైనికులందరిలో పంచిపెట్టడం జరుగుతుందని ఆదేశించబడింది.

41వ వాక్యం వివరణ : ఈ వాక్యంలో యుద్ధప్రాప్తి పంచిపెట్టే నియమాలు తెలియపరచటం జరిగింది. మీరు నిజంగా విశ్వాసులే అయితే ఈ నియమాలను పాటించాలని ముస్లిములకు ఆదేశించబడింది. ఈ వాక్యంలో 'యౌముల్ ఫుర్‌ఖాన్' అంటే బద్ర్ యుద్ధం దినం అని అర్థం. ఈ రోజే ముస్లిములకు చరిత్రాత్మక విజయం, అవిశ్వాసులకు ఓటమి ప్రాప్తమయ్యింది. ఇస్లామ్ సత్యమని, అవిశ్వాసం అసత్యమని బహిర్గతమయ్యింది. సత్యం గెలిచింది. అసత్యం ఓడిపోయింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సత్యం వెంట ఉన్నాడు గనుక.

అంటే మదీనా నగరానికి సమీపంగా ఉన్న ఓ ప్రాంతం "ఖస్వా" అవిశ్వాసులు మదీనాకు దూరంగా ఉన్న ప్రాంతంలో ఉన్నారు. "అర్రక్‌బు" అంటే అబూ సుఫ్‌యాన్ ఆధ్వర్యంలో సిరియా నుండి మక్కా వెళ్తున్న ఒక బిడారు. (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్)

ఈ వ్యాపార ధనాన్ని దోచుకోవటానికే ముస్లిములు ఆ వైపు బయలుదేరారు. కాని ఆ వ్యాపార బిడారు తీరప్రాంత మార్గం గుండా వెళ్ళిపోయింది. అబూజహల్ సారథ్యంలో ఆయుధాలు కలిగియున్న సైన్యాన్ని ముస్లిములు ఎదుర్కోవడం జరిగింది. ఈ విధంగా బద్ర్ యుద్ధ సంఘటన జరిగింది. ఒకవేళ ముందే యుద్ధ దినం, తేదీ

నిర్ణయించుకుంటే వారిలో ప్రతి ఒక్కరూ యుద్ధం జరక్కుండానే పరాజయాన్ని స్వీకరించేవారు. యుద్ధమే జరిగేది కాదు. కాని అల్లాహ్ నిర్ణయం ప్రకారం ఆ యుద్ధం జరిగి ఉండవలసి ఉంది.

అందువల్లే ఇటువంటి కారణాలను సృష్టించడం జరిగింది. ఈ విధంగా సత్యాసత్యాలు తేటతెల్లం అయ్యాయి. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

43వ వాక్యం : అల్లాహ్తఆలా ప్రవక్త (స) కు కలలో అవిశ్వాసులను అల్పసంఖ్యలో చూపించాడు. దాన్నే ప్రవక్త (స) తన అనుచరులకు తెలియజేసారు. ఫలితంగా వారిలో ధైర్యం వచ్చింది. ఒకవేళ వారికి అవిశ్వాసుల వాస్తవ సంఖ్యను చూపితే ప్రవక్త అనుచరులు అధైర్యానికి లోనయి, ఈ విషయంలో విభేదాలకు గురయ్యేవారు. కాని అల్లాహ్ వారిని వీటి నుండి రక్షించాడు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ సహాయంతో అల్ప సంఖ్య అధిక సంఖ్యను ఓడించింది

ఈ రెండు వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మహత్యాన్ని గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. అవిశ్వాసుల సంఖ్య విశ్వాసుల కన్నా రెండింతలు అధికంగా ఉన్నా అల్లాహ్ తన శక్తితో ముస్లిములకు వారిని తక్కువ సంఖ్యలో చూపించి ముస్లిములు బలహీనతకు విభేదాలకు గురికాకుండా కాపాడాడు. అయితే ఈ సంఘటన రెండుసార్లు జరిగింది. మొదటిసారి ప్రవక్త (స)కు అవిశ్వాసుల సంఖ్య తగ్గించి చూపించబడింది. అందువల్ల ప్రవక్త (స) అవిశ్వాసుల సంఖ్య అధికంగా లేదని భావించడం జరిగింది. ఈ విషయాన్నే ప్రవక్త (స) తన అనుచరులకు తెలియజేసారు. ఈ కారణంగా ముస్లిములు చైతన్యవంతులై ధైర్యం చేస్తూ ముందడుగు వేస్తూ పోయారు. రెండవసారి యుద్ధమైదానంలో రెండు వర్గాలూ ఎదురెదురుగా నిలబడినప్పుడు ముస్లిములకు అవిశ్వాసుల సంఖ్యను తగ్గించి చూపించడం జరిగింది. వాక్యం చివరిగా "ఏది ఏమైనా వ్యవహారాలన్నీ అల్లాహ్ వద్దకే మరలుతాయి" అని ఆదేశించడం జరిగింది.

అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) విధేయతతో పాటు సహనం తప్పనిసరి

"సహనం వహించండి" అంటే మీ మనోవాంఛలను, కోరికలను అదుపులో ఉంచుకోండి. తొందరపాటు, నిరాశ, దురాశ, కలవరం మొదలైన వాటికి దూరంగా ఉండండి. నిర్మలమైన మనస్సుతో సరైన నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ పని చెయ్యండి. కష్టాలు, కడగండ్లు సంభవించినప్పుడు మీరు తొట్రుబాటుకు గురికాకూడదు. ఉద్రేకాలను రెచ్చగొట్టే సమయాల్లో, ఆగ్రహావేశాలకు గురయి అసామాన్య చేష్టలు చెయ్యరాదు. కష్టాలు వచ్చినప్పుడు, పరిస్థితులు విషమించినపుడు వ్యాకులత చెందకుండా నిలకడగా ఉండాలి. లక్ష్యాన్ని ఛేదించాలనే ఆత్రుతతో ఆవేశానికి లోనయి, నష్టకరమైన ఉపాయాన్ని లాభం చేకూర్చేదిగా భావించి తొందరపాటు నిర్ణయాలు తీసుకోరాదు. తుచ్ఛమైన కాంక్షలకు, ప్రేరణలకు లోనయి బలహీనతకు గురికాకూడదు. ఈ భావాలన్నీ కేవలం ఒకే పదం 'సబ్ర్' లో ఇమిడి ఉన్నాయి. ఈ సమస్త విషయాలూ కలిగి ఉన్న సహనశీలురకే విజయం లభిస్తుందని అల్లాహ్ ఆదేశిస్తున్నాడు. మహాప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "ప్రజలారా! శత్రువుతో తలపడాలని కోరుకోకండి. సౌఖ్యం కొరకు అల్లాహ్ను వేడుకోండి. ఒకవేళ సైనికచర్య అనివార్యమైనపుడు నిలకడ చూపండి (ఎదిరించి పోరాడండి). స్వర్గం ఖడ్గాల నీడలో ఉంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2744).

47వ వాక్యం : అంటే అబూజహల్ సైన్యం అని అర్థం. ఇతడు వెయ్యిమంది సైనికులు, ఆయుధాలు, మేళతాళాలతో ముస్లిములను, ఇతరులను ప్రభావితం చేయటానికి బయలుదేరాడు. అయితే అబూ జహల్కు మార్గం మధ్యలోనే అబూ సుఫియాన్ వ్యాపార బృందం సురక్షితంగా చేరుతున్నట్లు వార్త అందింది. కాని అతడు తిరుగు ప్రయాణానికి తిరస్కరించాడు. మేము బద్ర్ మైదానం చేరి తనివితీరా త్రాగనంత వరకు ఇంకా ఒంటెను జిబహ్ చేసి చుట్టుప్రక్కల వారిని ఆహ్వానించనంతవరకు తిరిగి వెళ్ళం అని గర్వంగా అనసాగాడు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

50వ వాక్యం : హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఈ వాక్యానికి బద్ర్ సంఘటనతో సంబంధం ఉన్నా ఈ ఆదేశం అవిశ్వాసులందరికీ వర్తిస్తుందని భావిస్తున్నారు. సూరె అన్ ఆమ్ 93వ వాక్యంలో ఇలా ఉంది : "దైవదూతలు తమ ప్రభువు ఆదేశానుసారం వారిని కొడుతుంటారు." ఇంకా అల్లాహ్‌తఆలా వారితో, "ఇది మీరు చేసిందానికి ప్రతిఫలం" అని అంటాడు.

55వ వాక్యం : ఈ సూరాలోనే 22వ వాక్యంలో తమ బుద్ధిబలాన్ని ఉపయోగించనివారు నీచమైన జంతువుల వంటివారని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. 55వ వాక్యంలో అవిశ్వాసుల మార్గాన్ని అవలంబించిన వారు నీచమైన జంతువుల వంటి వారని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే బుద్ధిని ఉపయోగించకపోవటం, అవివేకంగా, అంధుల్లా ప్రవర్తించటం మానవ స్థాయి నుండి వేరు చేస్తుంది. అవిశ్వాసం అంధత్వానికి ఫలితం అని అల్లాహ్ ఉపదేశిస్తున్నాడు. అందువల్ల విశ్వాస మార్గం బుద్ధివివేకాల మార్గం. అవిశ్వాసం అంధత్వానికి మారు పేరు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

56-58 వాక్యాల వివరణ : ప్రత్యేకంగా ఇక్కడ యూదులు సంబోధించబడ్డారు. ఇక్కడ యూదుల మూడు వాదనలు ఉండేవి. ప్రవక్త(స) వారితో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. ఒప్పందం ప్రకారం ఐకమత్యంగా ఉండాలని, మనలో ఏ ఒక్కరిపైనా శత్రువు దాడిచేస్తే అందరం కలసి దాడిచేద్దాం అని నిశ్చయించుకున్నారు.

అయినప్పటికీ వారు ప్రవక్త (స) నూ, ముస్లిములనూ నాశనం చేయటానికి ఖురైష్ ప్రజలతో కలిసి కుట్రలు పన్నసాగారు. కుదుర్చుకున్న ఒప్పందానికి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించసాగారు. ఇలాంటి మోసగాళ్ళతో ఒప్పందం కుదరదని, బహిరంగంగా దాడికి దిగితే ఎదుర్కోవాలని, ఇంకా మోసగాళ్ళుగా గుర్తించబడిన వాళ్ళతో ఒప్పందం రద్దయిందని ప్రకటించమని ఆదేశించడం జరిగింది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్).

ఒప్పందాన్ని గౌరవించటం తప్పనిసరి

దీని అర్థం ఏమిటంటే ఒక జాతితో మనకు ఒప్పందం కుదిరి ఉంటే తరువాత ఆ జాతివారు తమ ఒప్పందాన్ని విస్మరించి మనకు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా యుద్ధంలోపాల్గొంటే, మనం కూడా ఒప్పందం యొక్క నైతిక బాధ్యతల నుండి విముక్తి పొందుతాము. అప్పుడు ఆ జాతితో యుద్ధం చేసే హక్కు మనకు లభిస్తుంది. ఒకవేళ ఇంకో జాతితోమనం యుద్ధం చేస్తూ ఉంటే మనతో ఒప్పందం చేసుకున్న జాతి వ్యక్తులను మన శత్రువులతో పాటు చూస్తే మనం వారిని చంపటానికి, వారితో కఠినంగా వ్యవహరించటానికి ఎంతమాత్రం సందేహించరాదు. ఇంకా ప్రవక్త (స) ఒప్పందం నియమాన్ని విస్తరింపజేసి అన్ని రంగాల్లోనూ నియమాలను ఏర్పాటు చేసారు.

ఉదా : "నీకు నమ్మకద్రోహం చేసినవారికి నువ్వు నమ్మకద్రోహం చేయకు."

59వ వాక్యం వివరణ : ఇక్కడ బద్ర్ యుద్ధమైదానం నుండి ప్రాణాలు రక్షించుకొని పారిపోయిన ఖురైషులు అని అర్థం. వీరు ఎంతమాత్రం తాము అల్లాహ్ పట్టునుండి తప్పించుకున్నాం అని భావించరాదు. అల్లాహ్ పట్టు నుండి ఎవరు తప్పించుకోగలరు? ఎవరు ఆయన్ని అశక్తుణ్ణి చేయగలరు? ఎవ్వరూ లేరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అవసరం వస్తే వెంటనే యుద్ధం చేయటానికి మీ వద్ద యుద్ధ సామగ్రి సైనిక బలమూ ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉండాలి. ప్రవక్త (స) మెంబరుపై నిలబడి మరోసారి ఇలా అన్నారు : "శక్తి అంటే విలువిద్య అని గుర్తుంచుకోండి." (ఇబ్నెమాజా). విలువిద్య, గుర్రపుస్వారీ నేర్చుకోండి. విలువిద్య గుర్రపుస్వారీ కన్నా గొప్పది. (సునన్). గుర్రాలు మూడు రకాలు : (1) రహ్మానీ గుర్రం అంటే అల్లాహ్ మార్గంలో సేవలందించే గుర్రం. (2) షైతానీ గుర్రం – అంటే జూదంలో, గుర్రపు పందాలలో ఇంకా ఇతర నిషిద్ధ కార్యాలలో ఉపయోగించే గుర్రం. (3) సామాన్యమైనది. మానవుడు తన అవసరాలకు ఉపయోగించే గుర్రం. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

وَاِنْ جَنَحُوْا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى
اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿61﴾

(61) ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ వారు శాంతి ఒప్పందాల వైపు మొగ్గు చూపితే వాటికి నీవు సమ్మతించు, అల్లాహ్‌పై భారం వెయ్యి. ఆయనే అంతా వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడూను.

وَاِنْ يُّرِيْدُوْۤا اَنْ يَّخْدَعُوْكَ فَاِنَّ حَسْبَكَ اللّٰهُ ؕ
هُوَ الَّذِيْۤ اَيَّدَكَ بِنَصْرِهٖ وَبِالْمُؤْمِنِيْنَ ۙ﴿62﴾

(62) ఒకవేళ నిన్ను వారు మోసం చేయదలచుకుంటే నిస్సందేహంగా నీకు అల్లాహ్ చాలు. ఆయనే తన సహాయంతోనూ, ముస్లిముల ద్వారానూ నిన్ను ఆదుకున్నాడు.

وَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ ؕ لَوْ اَنْفَقْتَ مَا فِي الْاَرْضِ
جَمِيْعًا مَّاۤ اَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ اَلَّفَ
بَيْنَهُمْ ؕ اِنَّهٗ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿63﴾

(63) ఇంకా ముస్లిముల మధ్య ప్రేమానురాగాలు కల్పించినవాడు. ఒకవేళ నీవు భూ సంపదనంతా ఖర్చుపెట్టినా వారి హృదయాలను పరస్పరం కలిపి ఉండేవాడవు కావు. కానీ అల్లాహ్ వారి మనస్సులను కలిపాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన మహా శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللّٰهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْمُؤْمِنِيْنَ ۧ﴿64﴾ ع 8 6 4

(64) ఓ ప్రవక్తా! నీకూ, నిన్ను అనుసరించే విశ్వాసులకూ అల్లాహ్‌యే చాలు.

ముస్లిములు శక్తిమంతంగా మారాలి

ఈ వాక్యంలో యుద్ధ మైదానంలో అవిశ్వాసులను ఎదుర్కోవడానికి తమ శక్తి మేరకు సైనిక బలాన్ని, యుద్ధ సామగ్రిని, ఆయుధాలను కలిగి సిద్ధంగా ఉండాలని ఆదేశించబడింది. ఆ కాలంలో గుర్రాలకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత ఉండేది. అందువల్లే వాటి గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. అరబ్బుల సాంప్రదాయం ప్రకారం యుద్ధసమయం వస్తే సైనికులు తమ వద్ద ఉన్న ఆయుధాలతో యుద్ధానికి సిద్ధమయ్యేవారు, కాని ఈ వాక్యంలో సైనికబలం, ఆయుధ బలం, యుద్ధసామగ్రి సాధ్యమైనంత అధికంగా సమకూర్చుకొని సిద్ధమవ్వాలని ఆదేశించబడింది. ఈనాడు యుద్ధంలో విమానాలకూ, టాంకులకు ప్రాముఖ్యత ఉన్నట్లే, ఆనాడు గుర్రాలకు ప్రాముఖ్యత ఉండేది.

ప్రవక్త (స) మేలుజాతి గుర్రాలంటే చాలా ఇష్టపడేవారు. జరీర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ఒకసారి ప్రవక్త (స) గుర్రాల నుదుటిపై తన చేతి వ్రేలితో నిమురుతూ "గుర్రాల నుదుట తీర్పుదినం వరకు మేలు, శుభం, ప్రతిఫలం, యుద్ధప్రాప్తి ఉంచబడింద"ని పలుకుతూ ఉండగా నేను చూసాను. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2887)

మీ శత్రువులపై అల్లాహ్ మరియు మీ ప్రభావం ఉండాలని, మిమ్మల్ని బలహీనులుగా వారు భావించకూడదని, మీపైదాడి చేసే ధైర్యం వారికి కలుగకూడదని, మిమ్మల్ని యుద్ధ సన్నాహాలకు ప్రోత్సహించడం జరిగింది, ఈ లక్ష్యానికి గాను మీరు ఏది ఖర్చుచేసినా ధన, మాన, ప్రాణాలు, సమయం, ప్రయత్నం, ఇవన్నీ వృధా కావనీ, వీటికి తప్పకుండా ప్రతిఫలం లభిస్తుందని సెలవియ్యబడింది. ఈ ఆదేశాలు కేవలం ఒక ప్రత్యేక కాలానికి కాకుండా అన్ని కాలాలకు వర్తిస్తాయి.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ إِن
يَكُن مِّنكُمۡ عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ يَغۡلِبُواْ
مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا
مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا
يَفۡقَهُونَ ﴿65﴾
ٱلۡـَٰٔنَ خَفَّفَ ٱللَّهُ عَنكُمۡ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ
ضَعۡفٗاۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ صَابِرَةٞ يَغۡلِبُواْ
مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ يَغۡلِبُوٓاْ
أَلۡفَيۡنِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿66﴾
مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي
ٱلۡأَرۡضِۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ ٱلدُّنۡيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ
ٱلۡأٓخِرَةَۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿67﴾
لَّوۡلَا كِتَٰبٞ مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ
عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿68﴾
فَكُلُواْ مِمَّا غَنِمۡتُمۡ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ
إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿69﴾ ع 3 9 5
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّمَن فِيٓ أَيۡدِيكُم مِّنَ ٱلۡأَسۡرَىٰٓ
إِن يَعۡلَمِ ٱللَّهُ فِي قُلُوبِكُمۡ خَيۡرٗا يُؤۡتِكُمۡ خَيۡرٗا
مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ﴿70﴾

(65) ఓ ప్రవక్తా! ముస్లిములను యుద్ధానికి ప్రోత్సహించుము. మీలోని ఇరవైమంది ధైర్యం గలవారు వారి రెండు వందల మందిని జయిస్తారు. వందమంది ఉంటే వేయిమంది తిరస్కారులను జయిస్తారు. ఎందుకంటే వారు బుద్ధిహీనులు.

(66) ఇప్పుడు అల్లాహ్ మీ భారాన్ని తేలికచేసాడు. ఇంకా మీలో బలహీనత ఉందని ఆయనకు తెలుసు. కనుక మీలో సహన స్థైర్యాలు గల వందమంది రెండు వందల మందినీ, ఇంకా వేయిమంది రెండు వేలమందిని అల్లాహ్ ఆజ్ఞానుసారం జయించగలరు. అల్లాహ్ సహనం గలవారితో ఉన్నాడు. (67) భూమిలో శత్రువులను పూర్తిగా అణచనంత వరకు, తన వద్ద యుద్ధ ఖైదీలను ఉంచుకోవడం అనేది ఏ ప్రవక్తకూ తగదు. మీరు ఇహలోక ప్రయోజనాలను కోరుకుంటున్నారు. కాని అల్లాహ్ (మీకోసం) పరలోకాన్ని కాంక్షిస్తున్నాడు. అల్లాహ్ శక్తిమంతుడూను, వివేకవంతుడూను. (68) ఒకవేళ ముందే దీన్ని గురించి అల్లాహ్ ఆదేశం వ్రాయబడి ఉండకపోతే, మీరు తీసుకున్నదానికి పర్యవసానంగా మిమ్మల్ని కఠినంగా శిక్షించడం జరిగేది. (69) కనుక మీరు పొందిన ధనాన్ని తినండి. అది ధర్మసమ్మత మైనదీను, పవిత్రమైనదీను. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మన్నించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

(70) ఓ ప్రవక్తా! నీ అధీనంలో బందీలుగా ఉన్నవారితో ఇలా అను : "మీ హృదయాలలో ఏ పాటి మంచితనమైనా ఉందని అల్లాహ్‌కు తెలిస్తే, ఆయన మీ వద్ద నుండి తీసుకున్న దానికంటే ఎంతో అధికంగా మీకు ప్రసాదిస్తాడు. మీ తప్పులను క్షమిస్తాడు. అల్లాహ్ మన్నించేవాడూ, కరుణించే వాడూను."

وَاِنۡ يُّرِيۡدُوۡا خِيَانَـتَكَ فَقَدۡ خَانُوا اللّٰهَ مِنۡ قَبۡلُ
فَاَمۡكَنَ مِنۡهُمۡ‌ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿71﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَهَاجَرُوۡا وَجٰهَدُوۡا بِاَمۡوَالِهِمۡ
وَاَنۡفُسِهِمۡ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَالَّذِيۡنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوۡۤا
اُولٰۤـئِكَ بَعۡضُهُمۡ اَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍ‌ ؕ وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا
وَلَمۡ يُهَاجِرُوۡا مَا لَـكُمۡ مِّنۡ وَّلَايَتِهِمۡ مِّنۡ شَىۡءٍ
حَتّٰى يُهَاجِرُوۡا‌ ۚ وَاِنِ اسۡتَـنۡصَرُوۡكُمۡ فِى الدِّيۡنِ
فَعَلَيۡكُمُ النَّصۡرُ اِلَّا عَلٰى قَوۡمٍۢ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ
مِّيۡثَاقٌ‌ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِيۡرٌ ﴿72﴾
وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بَعۡضُهُمۡ اَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍ‌ ؕ اِلَّا
تَفۡعَلُوۡهُ تَكُنۡ فِتۡنَةٌ فِى الۡاَرۡضِ وَفَسَادٌ
كَبِيۡرٌ ؕ ﴿73﴾
وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَهَاجَرُوۡا وَجٰهَدُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِ
اللّٰهِ وَالَّذِيۡنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوۡۤا اُولٰۤـئِكَ هُمُ
الۡمُؤۡمِنُوۡنَ حَقًّا‌ ؕ لَهُمۡ مَّغۡفِرَةٌ وَّرِزۡقٌ كَرِيۡمٌ ﴿74﴾
وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مِنۡۢ بَعۡدُ وَهَاجَرُوۡا وَجٰهَدُوۡا
مَعَكُمۡ فَاُولٰۤـئِكَ مِنۡكُمۡ‌ ؕ وَاُولُوا الۡاَرۡحَامِ
بَعۡضُهُمۡ اَوۡلٰى بِبَعۡضٍ فِىۡ كِتٰبِ اللّٰهِ‌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
بِكُلِّ شَىۡءٍ عَلِيۡمٌ ‏ ﴿75﴾ ع 10 6 6

(71) కాని వారు నీకు ద్రోహం తలపెడితే, ఇంతకు పూర్వం వారు అల్లాహ్‌కు ద్రోహం చేసే ఉన్నారు. ఈ కారణంగా అల్లాహ్ వారిని నీ అధీనంలోకి తెచ్చాడు. అల్లాహ్‌కు అంతా తెలుసు, ఆయన వివేచనాపరుడు.

(72) విశ్వసించి వలసపోయినవారూ, అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ప్రాణాలను, సంపదలనూ, ధారపోసి పోరాడినవారు, వలసవచ్చిన వారికి ఆశ్రయమిచ్చి సహాయం చేసినవారూ, వారే పరస్పరం స్నేహితులు, సంరక్షకులూను. అయితే విశ్వసించి వలసపోనివారు వలస రానంతవరకు వారి సంరక్షణతో మీకు సంబంధం లేదు. ఒకవేళ వారు ధార్మిక వ్యవహారాలలో మీ సహాయం కోరితే, వారికి సహాయం చేయటం మీ విద్యుక్త ధర్మం, కాని మీరు ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న జాతికి వ్యతిరేకంగా మాత్రం కాదు. మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు. (73) సత్య తిరస్కారులు పరస్పరం సహాయం చేసుకుంటారు. మీరు గనక పరస్పరం సహాయం చేసుకోకపోతే, భూమిపై మహా ఉపద్రవం, అల్లకల్లోలం చెలరేగి ఉండేవి. (74) విశ్వసించి అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోయినవారూ, అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాటం సలిపినవారూ, వారికి ఆశ్రయం కల్పించి సహాయం చేసినవారూ – అసలు విశ్వాసులు వారే. వారి పాపాలకు క్షమాపణ, వారికి మంచి ఉపాధి లభిస్తాయి. (75) ఆ తరువాత విశ్వసించి వలస వచ్చినవారు, మీతో కలసి పోరాడిన వారు కూడా మీ వారే. కాని అల్లాహ్ గ్రంథం ప్రకారం రక్త సంబంధం గలవారు ఎక్కువ హక్కుదారులు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌కు ప్రతి విషయము తెలుసు.

61 – 75 వాక్యాల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ముస్లిములను శక్తిమంతంగా మారాలని ఆదేశించబడింది.

అవిశ్వాసులు ముస్లిములకు భయపడేటట్లు, యుద్ధం చేసే అవకాశమే రానంతగా సిద్ధంగా ఉండాలని ఆదేశించబడింది. ముస్లిములు ఐకమత్యంగా కలిసి కట్టుగా ఉంటేనే శక్తిమంతంగా ఉంటారు. జాతికోసం తన సమస్తాన్ని అర్పించిన వ్యక్తికి ఇహపరలోకాల్లో తప్పకుండా మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఒకవేళ అవిశ్వాసులు శాంతి ఒప్పందాలకు ప్రయత్నిస్తే వారితో ఒప్పందం కుదుర్చుకోండి అని ఆదేశించబడింది.

జీవితంలో యుద్ధం చాలా అవసరం. శత్రువు మనల్ని చంపాలనుకున్నా, మన మానమర్యాదలపై దాడిచేసినా, మన సంపదపై దాడిచేసినా, మన ధార్మిక సంస్కృతిపై దాడి చేసినా మనం మన ధన, ప్రాణాలను అర్పించి ధర్మాన్ని రక్షించే నిమిత్తం శత్రువుతో యుద్ధం చేయటం తప్పనిసరి.

వ్యాఖ్యానం : యుద్ధ సన్నాహాలు సంపూర్ణంగా చేస్తే దానివల్ల శత్రువు భయపడి శాంతి ఒప్పందాలకు ప్రయత్నిస్తాడు. ఇలాంటి అవకాశం వస్తే సంపూర్ణ శక్తి ఉన్నా ముస్లిములు శాంతి ఒప్పందాలకు సిద్ధం కావాలని ఉపదేశించబడింది. ఈ విధంగా వారు విశ్వసించే ప్రయత్నం చేయవచ్చు. ఇస్లాం స్వీకరించవచ్చు. ముస్లిములు శాంతి ఒప్పందం సమయంలో అల్లాహ్‌పై భారం వేయాలి. ఎందుకంటే అవిశ్వాసుల మోసాల నుండి ద్రోహాల నుండి అల్లాహ్ మాత్రమే కాపాడుతాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

సంధివల్ల లాభం, శత్రువు కోరితే సంధి కుదుర్చుకోండి

ఈ రెండు వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స)ని ఒకవేళ శత్రువు శాంతి ఒప్పందాలను కోరితే శాంతి ఒప్పందాలను కుదుర్చుకోవాలి. ఒకవేళ వారు మీకు మోసం చేయాలనుకుంటే మీకు అల్లాహ్ చాలు. అంటే వ్యవహారాల్లో పిరికిపందలుగా వ్యవహరించరాదు. అల్లాహ్‌పై భారం వేసి సాహసంగా ప్రవర్తించాలి. శత్రువు మనసులో ఏముందో అని ఆలోచించకండి. శత్రువు కోరితే యుద్ధానికి, శాంతి చర్చలకు సిద్ధంగా ఉండాలి. శాంతి చర్చలకు అంగీకరిస్తే మీ సద్గుణాలు బహిర్గతమవుతాయి. అందువల్ల ఎప్పుడూ యుద్ధానికి సిద్ధంగా ఉంటూనే సంధికి అంగీకరించాలి.

ఇక్కడ వెనుకటి అంశం గురించి విశదపర్చబడింది. అన్నిటికంటే ముందు ప్రవక్త (స)ను ఇలా ఆదేశించబడింది : విశ్వాసులను యుద్ధానికి ప్రోత్సహించు. ఒకవేళ మీరు సంఖ్యలో తక్కువగా ఉన్నా శక్తి సామర్థ్యాలలో చాలా బలంగా ఉన్నారు. అందువల్లే మీలోని సాహసవంతులైన ఇరవై మంది, వారి రెండు వందల మందిని, మీ వందమంది, వారి వెయ్యిమందిని ఓడించగలరు. దీనికి కారణం అల్లాహ్ మీకు దూరదృష్టి ప్రసాదించటమే, వారికి దూరదృష్టి ప్రసాదించకపోవటమే.

ఈనాడు మనం దీన్ని బుద్ధిబలంగా, వివేకంగా, తెలివితేటలుగా పేర్కొంటాము. లక్ష్యాన్ని సాధించాలనే వ్యక్తి బాగా ఆలోచించి పోరాడుతాడు. అతని వద్ద అతని వ్యక్తిగత జీవితం కన్నా అతని లక్ష్యానికే ఎక్కువ విలువ ఉంటుంది. లక్ష్యానికి మించి జీవితానికి కూడా అతని వద్ద ఎలాంటి విలువ ఉండదు. అతడు సామాన్య సైనికుని కంటే అధికంగా శక్తి కలిగి ఉంటాడు. ఇద్దరిలో శారీరక శక్తిలో ఏమాత్రం వ్యత్యాసం ఉండదు.

67వ వాక్యం వివరణ : బద్ర్ యుద్ధంలో శత్రువులు బందీలుగా చిక్కినపుడు ఏం చేయాలి అనే ప్రశ్న తలెత్తింది. అప్పుడు ముస్లిములు చాలా పేదరికంలో, కష్టాల్లో ఉండేవారు. అందువల్ల పరిహారం తీసుకొని వదిలేద్దాం అనే ఆలోచన వచ్చింది. అబూబకర్ (రజి) దీన్నే సమర్థించారు. కొందరు వారిని నరికివేద్దాం అని అభిప్రాయపడ్డారు. ఉమర్ (ర) కూడా ఈ అభిప్రాయాన్నే వ్యక్తపరిచారు. కాని ప్రవక్త (స) అధిక సంఖ్య సమర్థించిన అభిప్రాయం ప్రకారం తీర్పు చేసారు. బందీలకు బదులుగా పరిహారం తీసుకొని విడిచిపెట్టటం జరిగింది. పరిహారం చెల్లించనివారిని ఆపి వేయడం జరిగింది. (ముస్లిమ్). అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

ఈ వాక్యంలో బందీలకు బదులుగా పరిహారం తీసుకోవటాన్ని వాంఛనీయంగా భావించలేదు. వారిని విడిచిపెట్టడం కన్నా వధిస్తే బాగుండేదని చెప్పబడింది. ఇక ముందు అలా జరక్కూడదని ఉపదేశించడం జరిగింది. ముస్లిములు అవిశ్వాసులపై ఆధిక్యత పొందినపుడు వారిని సమూలంగా నరికివేయాలి. దీనివల్ల అవిశ్వాసం తలదించుతుంది. ఇస్లాం, ముస్లిముల భయం అవిశ్వాసుల హృదయాల్లో చోటు చేసుకుంటుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్). "ఇక్కడ మీరు ఇహలోక ధనం ఆశిస్తున్నారు" అంటే పరిహారం తీసుకొని ఖైదీలను విడుదల చేయటం అన్నమాట.

68వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం : వ్రాయబడిన విషయంలో వ్యాఖ్యానకర్తల అభిప్రాయాలు చాలా ఉన్నాయి. కొందరు యుద్ధప్రాప్తి ధర్మసమ్మతం గురించి ఉందని, అంటే జాతకంలో ముస్లిములకు యుద్ధధనం దక్కుతుంది అని వ్రాసి ఉంది. యుద్ధప్రాప్తి వారికి ధర్మసమ్మతం అవుతుంది అని వ్రాయబడి ఉంది. కొందరు ప్రవక్త (స) ఉండటం వల్లనే దైవశిక్ష అవతరించలేదని అభిప్రాయపడుతున్నారు. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్, అహ్‌సనుల్ బయాన్)

"గాయపరచబడిన పామును వదలటం తన జీవితానికి ముప్పు తెచ్చుకోవటమే" ప్రవక్త (స)ని ఉద్దేశించి చెప్పినప్పటికీ ఇది ముస్లిములకు వర్తిస్తుంది. బద్ర్ యుద్ధంలో అవిశ్వాసుల పాదాల క్రింద భూమి కదిలిపోయింది. ముస్లిములు వారిని చంపటానికి బదులు వారిని బంధించడంలో నిమగ్నమయిపోయారు. చాలామంది అవిశ్వాసులు తప్పించుకుపోయారు. ఆపై ప్రవక్త (స) ఆదేశంపై ముస్లిములు తాము ఆకలితో ఉండి తమ వద్ద ఉన్న ఎండు రొట్టెలను ఖైదీలకు తినిపించారు. ఆ తరువాత పరిహారం తీసుకొని ఖైదీలను విడిచిపెట్టడం కూడా జరిగింది. దైవవాణి అవతరించకముందు వారిని ఏం చేయాలని సహాబాలతో సంప్రదించారు. అబూబకర్ (రజి) పరిహారం తీసుకొని వదలివేయాలని, ఉమర్ (రజి) చంపివేయాలని సలహా ఇచ్చారు. ప్రవక్త (స) అబూబకర్ (రజి) సలహాను స్వీకరించి పరిహారాన్ని నిర్ణయించుకున్నారు. తరువాత వారిలో చాలామంది ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఇస్లాంకు అమోఘమైన సేవలందించారు. కాని దైవవాణి రాకుండా ఈ నిర్ణయం తీసుకోబడింది. అల్లాహ్‌తఆలా ఈ వాక్యాలను హెచ్చరికగా అవతరింపజేసాడు. మిమ్మల్ని శత్రువులను వదలివేయడానికి, ధనం వసూలు చేయటానికి పంపలేదని ఉపదేశించటం జరిగింది. మా ఉద్దేశం కేవలం సత్యావిష్కరణ మాత్రమే. ఇస్లాం సర్వమానవాళి ధర్మంగా ఉద్భవించే వాతావరణం సృష్టించేందుకే ఇదంతా జరుగుతుంది. మిమ్మల్ని మధ్యస్థ సమాజంగా ప్రత్యేక స్థానం కల్పించటం జరిగింది. ఇవన్నీ వాస్తవం కానంతవరకు మీరు యుద్ధ ఖైదీలను ఉంచి పరిహారం తీసుకోవటం తగదు. బద్ర్ యుద్ధంలో పూర్తిగా అవిశ్వాసులను నివారించి ఉంటే ఉహద్ యుద్ధానికి వారిలో సైనికులే ఉండేవారు కారు. మేము అనుమతించకుండా ఉండి ఉంటే మిమ్మల్ని శిక్షించడం జరిగేది. మేము కొన్ని షరతులతో అనుమతి ఇచ్చాం. కాని మీ అనుచరులు సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు. ఇది ప్రారంభం గనుక అయిందేదో అయ్యింది. ఇక ముందు దీన్ని విధిగా భావించాలి. ఇలా మందలించిన మీదట తన దయాగుణాన్ని ప్రదర్శిస్తూ మీకు దక్కిన యుద్ధ ధనం పరిశుద్ధమైనదని, దీన్ని మీరు అనుభవించవచ్చని సెలవీయబడింది.

70వ వాక్యం వివరణ : ఒకవేళ ఇస్లాం స్వీకరించాలనే ఆలోచనే ఉంటే ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత మీరు నష్టపరిహారంగా పోగొట్టుకున్న దానికన్నా అధికంగా ప్రసాదించటం జరుగుతుంది. ఇలాగే జరిగింది కూడా. ఖైదీగా ఉన్న అబ్బాస్ (రజి) మొదలైనవారు ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్‌తఆలా ప్రపంచంలోనూ ధన సంపదలను ప్రసాదించాడు.

71వ వాక్యం వివరణ : తమ్ము తాము ముస్లిములుగా ప్రదర్శించి మీకు ద్రోహం తలపెట్టదలచిన వారు దీనికన్నా ముందు అవిశ్వాసానికి గురయి అల్లాహ్‌కు ద్రోహం చేసారు. ముస్లిముల చేతుల్లో ఖైదీలుగా మారారు. అందువల్ల ఇక ముందు కూడా అవిశ్వాసాన్ని అవలంబిస్తే నీచమైన, నికృష్టమైన అధోగతికి గురికావటం తప్ప ఇంకేమీ లభించదు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

**ముస్లిములు ఇస్లాం మరియు ఈమాన్‌పై ఏకం కావాలి**

ఈ వాక్యం నుండి చివరి వరకు ఈమాన్, వలసపోవటానికి ఏకం కావాలని, విశ్వాసం, వలసపోవడం ద్వారా పరస్పరం సహకరించుకోవాలని ఆదేశించబడింది. అజ్ఞాన కాలం నాటి కుటుంబ, వంశ సంబంధాలు, బాధ్యతలు రద్దు చేయబడ్డాయి. విశ్వసించిన వారు వలసపోయి మదీనాలో నివసిస్తున్న, ముస్లిములతో కలసి అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేయిస్తున్నారు – వీరంతా ఒక సంఘంఅని, వీరు పరస్పరం స్నేహితులని ఆదేశించబడింది. అంటే ఇస్లామీయ సమాజాన్ని కొన్ని ప్రత్యేకతల రీత్యా వ్యవస్థాపనకు బలపర్చుటకు ఆదేశించబడింది. ఫలితంగా అన్సార్లు, ముహాజిర్లు అవిశ్వాసుల పాలిట ఉక్కుగోడలా ఉంటారు.

'వలీ' అంటే, అరబీ భాషలో సమర్థకుడు, సహాయకుడు, సన్నిహితుడు, బాధ్యుడు అనే అర్థాలు వస్తాయి. హిజ్రత్ తర్వాత మదీనాలో ఏర్పడిన ముస్లిం సమాజానికి ప్రాతిపదిక వంశం, కుటుంబం, బంధుత్వం కాక కేవలం విశ్వాసం, ఇస్లామ్‌గా ఏర్పడ్డాయి. ఇస్లాంకు పూర్వం ప్రజలు వంశం, కుటుంబం, బంధుత్వం అనే ప్రాతిపదికలపై సహాయం చేసుకునేవారు.

కాని ఇస్లాం స్వీకరించిన తర్వాత ఇస్లాం మహత్యం వల్ల ప్రజలు ఒక్కసారిగా మారిపోయారు. మక్కా నుండి మదీనా వలసపోయిన ముస్లిములకు తమ ఇళ్ళను ఇచ్చివేసారు. అన్సార్లు, తమ ధనంలో, సంపదలో ముహాజిర్లను భాగస్వాములుగా చేసుకున్నారు. ఇదంతా కేవలం విశ్వాసం, ఇస్లాం ప్రాతిపదికన జరిగింది.

ఎక్కడ బంధుత్వాల, కుటుంబాల, వంశాల, భాషల, వర్గాల పక్షపాతాలు ఉండవో వాస్తవంగా అదే ముస్లిం సమాజం. ఈ సమాజం సత్యం ప్రాతిపదికన ఏర్పడుతుంది. ఈ సమాజంలో ప్రజలు కేవలం ధార్మిక సోదరత్వం వల్లే పరస్పరం సహాయ సహకారాలు అందిస్తారు. ఇతర ఏ స్వలాభాల కోసమూ కాదు.

73వ వాక్యం వివరణ: ఒకవేళ ముస్లిములు అల్లాహ్ ఆదేశానుసారం పరస్పరం స్నేహభావం ఉంచకపోతే, అవిశ్వాసులతో సంబంధాలు త్రెంచుకోకపోతే చాలా పెద్ద పెద్ద ఉపద్రవాలు సంభవించవచ్చు. ముస్లిములు బలహీనతకు గురవుతారు. అవిశ్వాసులలో కలసిపోతారు. చివరికి ఇస్లాం నుండి వెనుతిరగవచ్చు. ఇలా జరక్కపోయినా అవిశ్వాసుల మూఢాచారాలకు, పద్ధతులకు అలవాటుపడతారు. ఒకవేళ ముస్లిములు ఐకమత్యంగా ఉండకపోతే అవిశ్వాసులు వారికి వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్ని వారిపై దాడిచేయగలరు. ఇంకా వారి ప్రాంతాలను ఆక్రమించటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 9. సూరె తౌబా పరిచయం

వ్యాఖ్యానకర్తలు దీనికి అనేక రకాల పేర్లు పెట్టారు. వీటిలో రెండు మాత్రమే ప్రాముఖ్యత పొందాయి. ఒకటి తౌబహ్. ఎందుకంటే ఇందులో కొందరు విశ్వాసుల తౌబహ్ గురించి ప్రస్తావించబడింది. రెండవది బరాఅత్. ఎందుకంటే ఇందులో అవిశ్వాసులతో చేసుకున్న ఒప్పందాలన్నీ రద్దు చేయబడ్డాయి. ఖుర్ఆన్‌లో ఈ ఒక్క సూరా ప్రారంభంలో మాత్రమే 'బిస్మిల్లాహిర్రహ్మానిర్రహీమ్' అని వ్రాయబడి లేదు. దీనిక్కూడా అనేక కారణాలు వ్యాఖ్యానకర్తలు వ్యక్తపరిచారు.

కాని నిజం చెప్పాలంటే సూరె అన్‌ఫాల్, సూరె తౌబహ్‌లు ఒకేవిధంగా ఉన్నాయి. ఈ సూరా సూరె అన్‌ఫాల్ తతిమ్మా భాగంలా ఉంది. అందువల్లే ప్రవక్త (స) దీని ప్రారంభంలో 'బిస్మిల్లాహ్'ని పేర్కొనలేదు. ప్రవక్తను అనుసరిస్తూ సహాబాలు కూడా దీని ప్రారంభంలో బిస్మిల్లాహ్ వ్రాయలేదు. ఇదిపెద్ద సూరాల్లో ఏడవది. ఒకవేళ ఎవరైనా సూరె తౌబహ్ నుండే పఠనం ప్రారంభిస్తే, 'బిస్మిల్లాహ్' పఠించవచ్చును. (అహ్సనుల్ బయాన్)

సూరె అన్‌ఫాల్, సూరె తౌబహ్‌లలో యుద్ధ ప్రస్తావన ఉంది. రెండు సూరాల లక్ష్యాలు వేరుగా ఉన్నాయి. అందువల్లే రెంటికీ వేరుగా పేర్లు పెట్టడం జరిగింది. సూరె అన్‌ఫాల్‌లో ముస్లిములను అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా ఏకం కావాలని, తమ నాయకుని ఆజ్ఞాపాలన చేయాలని ఆదేశించబడింది. సూరె తౌబహ్‌లో అవిశ్వాసాన్ని, విగ్రహారాధనను వీడకపోతే మాతో యుద్ధం తప్పదని అవిశ్వాసులను హెచ్చరించడం జరిగింది.

సహాబాలు ముందు సర్వసన్నాహాలు చేసుకొని తర్వాత యుద్ధం చేసారు. అందువల్లే వారు విజయం పొందారు. ఈనాడు ముస్లిములు శత్రువులతో యుద్ధం చేస్తున్నారు. ప్రతిచోట ఓటమిని చవిచూస్తున్నారు. ఎందుకంటే వారు యుద్ధ సన్నాహాలు చేయటం లేదు. యుద్ధ సన్నాహాలు అంటే ముస్లిములంతా ఏకమవ్వాలి. సంఘటితంగా ఉండాలి. ఒకే నాయకుని ఆధ్వర్యంలో తమ సర్వస్వాన్ని ధారపోసే భావాలతో ధర్మ సంస్థాపన కొరకు పోరాడాలి. అప్పుడు దైవ సహాయం వల్ల విజయం పొందుతారు.

ఇస్లామీయ ప్రభుత్వం కొరకు ప్రకటన :

అరబ్ రాజ్య వ్యవస్థ, యంత్రాంగం అంతా ముస్లిముల చేతుల్లోకి వచ్చిన తర్వాతనే సూరె తౌబహ్ అవతరించింది. ఇస్లామీయ ప్రభుత్వం తప్పనిసరి అయింది. దీనివల్ల అరబ్బు భూభాగాన్ని శాంతి నిలయంగా మార్చే ప్రయత్నం ఫలిస్తుంది. ఈ సూరాలో ఇస్లామీయ ప్రభుత్వం గురించి ప్రకటించటం జరిగింది. దీని ముఖ్యాంశాలు ఇవి :

1. అరబ్ నుండి విగ్రహారాధనను పూర్తిగా నిర్మూలించాలి. ఇస్లాం కేంద్ర స్థానం చెడులన్నిటి నుండి

పరిశుద్ధం కావాలి. స్వదేశంలో ఎలాంటి ఉపద్రవాలు తలెత్తకుండా ఉండాలి.

2. కాబతుల్లాహ్ నిర్వహణా బాధ్యతలను ముస్లిములు చేపట్టాలి. దాని సరిహద్దుల వరకు ఉన్న విగ్రహారాధన అజ్ఞాన కాలపు మూఢాచారాలను నిర్మూలించాలి.

3. అరబ్బు సంస్కృతి, సామాజిక జీవితం నుండి అజ్ఞానకాలపు జ్ఞాపకాలను, చిహ్నాలను మటుమాయం చేయాలి.

4. అరేబియాలో ఇస్లాం పూర్తిగా వ్యాపించిన తర్వాత అరబ్ వెలుపలి ప్రాంతాలలో ఇస్లాంని వ్యాపింపచేయాలి. ఇప్పటి వరకు కపటుల పట్ల సడలింపుల వైఖరి అవలంబించబడింది. కాని ఇప్పుడు ఇస్లామీయ ప్రభుత్వం పటిష్ఠంగా తయారైంది. అతి సులువుగా తమ శత్రువులను ఎదుర్కొనే శక్తి కలిగి ఉంది. అందువల్ల ఇప్పుడు కపటుల పట్ల, విగ్రహారాధకుల పట్ల కఠినంగా వ్యవహరించవలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది.

అందువల్లే ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధ సమయంలో ఒక కపటాచారి సువైలమ్ ఇంటికి నిప్పంటించమని ఆదేశించడం జరిగింది. అక్కడ కపటులు ముస్లిములను యుద్ధంలో పాల్గొనకుండా చేయాలని కుట్రలు పన్నుతుండేవారు. ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధానంతరం తిరిగి వచ్చి మస్జిదె జిరార్‌ని కూల్చివేయాలని ఆదేశించారు.

ఇప్పుడు ఇస్లామ్ అరబ్‌లోనే కాక ఇతర ప్రాంతాలకు వ్యాపించింది. ఒంటరిగా ముస్లిమేతరులందరితో పోరాడే సమయం ఆసన్నమయింది. ఈ సమయంలో అల్ప విశ్వాసము చాలా ప్రమాదకరంగా తయారైంది. ఎవరు తబూక్ యుద్ధంలో పాల్గొనకుండా, అలసత్వాన్ని, పిరికితనాన్ని ప్రదర్శించారో వారి పట్ల కఠినంగా ప్రవర్తించడం జరిగింది. విశ్వాసులు, సత్యవంతులలో లక్ష్యసాధన, ధైర్యసాహసాలు సన్నగిల్లకుండా, స్థిరంగా ఉండేందుకు ఇది దోహదపడుతుంది.

## 9. తౌబా

**ఆయత్‌లు : 129** **అవతరణ : మదీనాలో**

(1) అల్లాహ్‌ తరఫు నుండి, ఆయన ప్రవక్త తరఫు నుండి ముష్రిక్కులతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న మీకు విముక్తి ప్రకటించబడుతుంది. (2) కనుక (ఓ ముష్రిక్కులారా!) మీరు దేశంలో నాలుగు నెలలు స్వేచ్ఛగా తిరగండి. మీరు అల్లాహ్‌ను అశక్తుణ్ణి చేయలేరని తెలుసుకోండి. ఇంకా అల్లాహ్‌ సత్య తిరస్కారులను తప్పకుండా అవమానంపాలు చేస్తాడు.

(3) గొప్ప హజ్‌ రోజున సమస్త ప్రజలకు అల్లాహ్‌ తరఫు నుండి, ఆయన ప్రవక్త తరఫు నుండీ చెయ్యబడే బహిరంగ ప్రకటన ఏమిటంటే, నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌ విగ్రహారాధకులకు బాధ్యుడు కాడు. ఇంకా ఆయన ప్రవక్త కూడా. ఒకవేళ మీరు పశ్చాత్తాపపడితే అది మీకే మేలు. ఒకవేళ విముఖులైతే మీరు అల్లాహ్‌ను అశక్తుణ్ణి చేయలేరని తెలుసుకోండి. ప్రవక్తా! అవిశ్వాసులకు కఠిన శిక్ష గురించిన శుభవార్త వినిపించు.

(4) మీరు ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న అవిశ్వాసులు తప్ప. ఎందుకంటే వారు తమ ఒప్పందం విషయంలో ఎలాంటి కొరతా చేయలేదు. మీకు వ్యతిరేకంగా వారు ఎవరికీ సహాయం చేయలేదు. అటువంటి వారితో మీరు ఒప్పందాన్ని గడువు వరకు పాటించండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌ దైవభీతి గలవారినే ప్రేమిస్తాడు. (5) కనుక నిషిద్ధ మాసాలు గడిచిన తర్వాత ముష్రిక్కులను చంపివేయండి. ఎక్కడ కనిపిస్తే అక్కడ వారిని పట్టుకోండి, చుట్టుముట్టండి. మాటువేసి వారి కొరకు పొంచి కూర్చోండి. ఒకవేళ వారు పశ్చాత్తాపపడితే, నమాజును స్థాపిస్తే, జకాత్‌ చెల్లిస్తే వారిని విడిచిపెట్టండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌ మన్నించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

آياتها 129 — 9 سُورَةُ التَّوْبَةِ مَدَنِيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 16

بَرَآءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖۤ اِلَى الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ
الْمُشْرِكِيْنَ ؕ﴿1﴾
فَسِيْحُوْا فِى الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّاعْلَمُوْۤا
اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى اللّٰهِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ مُخْزِى
الْكٰفِرِيْنَ﴿2﴾
وَاَذَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖۤ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ
الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَرِىْٓءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۙ
وَرَسُوْلُهٗ ؕ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَاِنْ
تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْۤا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى اللّٰهِ ؕ
وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۙ﴿3﴾
اِلَّا الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ثُمَّ لَمْ
يَنْقُصُوْكُمْ شَيْـًٔا وَّلَمْ يُظَاهِرُوْا عَلَيْكُمْ
اَحَدًا فَاَتِمُّوْۤا اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلٰى مُدَّتِهِمْ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ﴿4﴾
فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا
الْمُشْرِكِيْنَ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ وَخُذُوْهُمْ
وَاحْصُرُوْهُمْ وَاقْعُدُوْا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَاِنْ
تَابُوْا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوْا
سَبِيْلَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ﴿5﴾

وَاِنۡ اَحَدٌ مِّنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ اسۡتَجَارَكَ فَاَجِرۡهُ
حَتّٰى يَسۡمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ اَبۡلِغۡهُ مَاۡمَنَهٗ ؕ ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمۡ قَوۡمٌ لَّا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿6﴾ ع 1 6 7

(6) ఒకవేళ అవిశ్వాసులలో ఎవరైనా శరణుగోరి మీ వద్దకు రాదలిస్తే అతనికి శరణు ఇవ్వండి. అతడు అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని వినేవరకు. తరువాత అతన్ని అతని సురక్షిత ప్రాంతం వరకు చేర్చండి. ఇదంతా ఎందుకంటే వారు అజ్ఞానులు గనుక.

كَيۡفَ يَكُوۡنُ لِلۡمُشۡرِكِيۡنَ عَهۡدٌ عِنۡدَ اللّٰهِ وَعِنۡدَ
رَسُوۡلِهٖۤ اِلَّا الَّذِيۡنَ عٰهَدۡتُّمۡ عِنۡدَ الۡمَسۡجِدِ
الۡحَرَامِ ۚ فَمَا اسۡتَقَامُوۡا لَكُمۡ فَاسۡتَقِيۡمُوۡا
لَهُمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الۡمُتَّقِيۡنَ ﴿7﴾

(7) అల్లాహ్ వద్ద, ఆయన ప్రవక్త వద్ద విగ్రహారాధకులతో ఒప్పందం అనేది ఎలా సాధ్యం? అయితే మీరు "మస్జిదె హరామ్" వద్ద సంధి కుదుర్చుకున్న వారితో తప్ప. వారు మీతో మంచిగా ప్రవర్తించినంత వరకు మీరూ వారితో మంచిగా ప్రవర్తించండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ దైవభీతిగలవారిని ప్రేమిస్తాడు.

كَيۡفَ وَاِنۡ يَّظۡهَرُوۡا عَلَيۡكُمۡ لَا يَرۡقُبُوۡا فِيۡكُمۡ
اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ؕ يُرۡضُوۡنَكُمۡ بِاَفۡوَاهِهِمۡ وَتَاۡبٰى
قُلُوۡبُهُمۡ ۚ وَاَكۡثَرُهُمۡ فٰسِقُوۡنَ ﴿8﴾

(8) కాని ఇతర ముష్రికులతో ఏ ఒడంబడిక అయినా ఎలా సాధ్యం? మీపై ప్రాబల్యం ఉంటే మీ విషయంలో బంధుత్వాన్ని లెక్క చేయరు. ఏ ఒప్పందాన్నీ ఖాతరు చెయ్యరు. వారు నోటి మాటలతో మిమ్మల్ని సమాధానపర్చటానికి ప్రయత్నిస్తారు. కాని వారి మనసులు మాత్రం తిరస్కరిస్తున్నాయి. వారిలో చాలామంది అవిధేయులు.

اِشۡتَرَوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيۡلًا فَصَدُّوۡا عَنۡ
سَبِيۡلِهٖ ؕ اِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿9﴾

(9) వారు అల్లాహ్ వాక్యాలను అల్పధరకు విక్రయించారు. ఇంకా అల్లాహ్ మార్గంలో అవరోధాలు కల్పిస్తున్నారు. వారు చేస్తున్నవన్నీ ఘోరాలే.

لَا يَرۡقُبُوۡنَ فِىۡ مُؤۡمِنٍ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ؕ وَاُولٰٓئِكَ
هُمُ الۡمُعۡتَدُوۡنَ ﴿10﴾

(10) ఏ విశ్వాసి విషయంలోనూ వారు బంధుత్వాన్ని లేదా ఒప్పందం నెరవేర్చటాన్ని ఖాతరు చేయరు. ఎల్లప్పుడూ నియమాలను ఉల్లంఘించేది వారే.

فَاِنۡ تَابُوۡا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ
فَاِخۡوَانُكُمۡ فِى الدِّيۡنِ ؕ وَنُفَصِّلُ الۡاٰيٰتِ لِقَوۡمٍ
يَّعۡلَمُوۡنَ ﴿11﴾

(11) ఒకవేళ వారు పశ్చాత్తాపపడితే, నమాజును స్థాపిస్తే, జకాత్ చెల్లిస్తే వారు మీ ధార్మిక సోదరులే. మేము మా ఆదేశాలను విజ్ఞుల కొరకు స్పష్ట పరుస్తున్నాము.

(12) ఒకవేళ ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న తర్వాత వారు మళ్ళీ తమ ప్రమాణాలను భగ్నం చేస్తే, మీ ధర్మం విషయంలో దాడులు చేస్తే అవిశ్వాస నాయకులతో యుద్ధం చెయ్యండి. ఎందుకంటే వారి ప్రమాణాలకు ఎలాంటి విలువ లేదు. బహుశా (కరవాలం శక్తితోనే) వారు మానుకోవచ్చు. (13) తమ వాగ్దానాలను భంగంచేసిన వారితో ప్రవక్తను దేశం నుండి బహిష్కరించాలని నిర్ణయించుకున్న వారితో మీరు యుద్ధం చేయరా? అతిక్రమించింది వారేకదా! ఏమిటి, మీరు వారికి భయపడుతున్నారా? మీరు విశ్వాసులే అయితే మీరు భయపడటానికి అల్లాహ్‌యే ఎక్కువ అర్హుడు. (14) కనుక వారితో యుద్ధం చెయ్యండి. అల్లాహ్ మీ చేతుల మీదుగా వారిని శిక్షిస్తాడు. వారిని నీచులుగా, హీనులుగా చేసి అవమానం పాలు చేస్తాడు. ఇంకా వారికి వ్యతిరేకంగా మీకు సహాయం చేస్తాడు. అనేకమంది విశ్వాసుల హృదయాలను శాంతింపజేస్తాడు. (15) వారి గుండెల మంటను దూరం చేస్తాడు. ఇంకా తాను కోరిన వారికి పశ్చాత్తాప భాగ్యం కలుగజేస్తాడు. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను. (16) మీరు మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టడం జరుగుతుందని అనుకుంటున్నారా? వాస్తవానికి మీలో ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడే వారెవరో, అల్లాహ్‌నూ, ప్రవక్తనూ విశ్వాసులనూ మాత్రమే ఆప్తమిత్రులుగా చేసుకునే వారెవరో ఇంకా అల్లాహ్ చూడనే లేదు. మీరు ఏమి చేసినా అల్లాహ్‌కు తెలుస్తుంది. (17) విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్ మస్జిదులకు సేవకులుగా, సంరక్షకులుగా వ్యవహరించటానికి తగరు. ఎందుకంటే వారే స్వయంగా అవిశ్వాసులమని తమకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిస్తున్నారు. వారి కర్మలన్నీ వ్యర్థమైపోయాయి. నరకంలో వారు కలకాలం ఉంటారు.

وَاِنْ نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا
فِيْ دِيْنِكُمْ فَقَاتِلُوْٓا اَىِٕمَّةَ الْكُفْرِ ۙ اِنَّهُمْ لَآ
اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُوْنَ ﴿12﴾
اَلَا تُقَاتِلُوْنَ قَوْمًا نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوْا
بِاِخْرَاجِ الرَّسُوْلِ وَهُمْ بَدَءُوْكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ؕ
اَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَوْهُ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿13﴾
قَاتِلُوْهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ بِاَيْدِيْكُمْ وَيُخْزِهِمْ
وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُوْرَ قَوْمٍ
مُّؤْمِنِيْنَ ۙ﴿14﴾
وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوْبِهِمْ ؕ وَيَتُوْبُ اللّٰهُ عَلٰى مَنْ
يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿15﴾

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تُتْرَكُوْا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ
جٰهَدُوْا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلَا
رَسُوْلِهٖ وَلَا الْمُؤْمِنِيْنَ وَلِيْجَةً ؕ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ ۧ﴿16﴾ ع 2 10 8
مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يَّعْمُرُوْا مَسٰجِدَ اللّٰهِ
شٰهِدِيْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ ؕ اُولٰٓىِٕكَ
حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ۚۖ وَفِى النَّارِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿17﴾

اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسٰجِدَ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ
اِلَّا اللّٰهَ فَعَسٰٓى اُولٰٓئِكَ اَنْ يَّكُوْنُوْا مِنَ
الْمُهْتَدِيْنَ ﴿18﴾
اَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَآجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَجٰهَدَ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ لَا يَسْتَوٗنَ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ لَا
يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿19﴾
اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ۙ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ
اللّٰهِ ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿20﴾
يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَّجَنّٰتٍ
لَّهُمْ فِيْهَا نَعِيْمٌ مُّقِيْمٌ ۙ ﴿21﴾
خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿22﴾

(18) అల్లాహ్‌నూ, అంతిమదినాన్నీ విశ్వసించి నమాజును స్థాపించేవారు, జకాత్ చెల్లించేవారూ, కేవలం అల్లాహ్‌కే భయపడేవారు మాత్రమే అల్లాహ్ మసీదులకు సేవకులూ, సంరక్షకులూ కాగలరు. వీరే సరైన మార్గంలో నడుస్తారు. (19) అల్లాహ్‌నూ, అంతిమదినాన్నీ విశ్వసించి అల్లాహ్ మార్గంలో ప్రాణాలకు తెగించి కృషిచేసే వ్యక్తితో, హాజీలకు దాహం తీర్చటాన్ని, మస్జిదె హరామ్ సేవలు చెయ్యటాన్ని మీరు సమానంగా భావిస్తున్నారా? అల్లాహ్ వద్ద వారిద్దరూ సమానులు కారు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులకు రుజుమార్గం చూపడు. (20) విశ్వసించి అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోయి, తమ ధన ప్రాణాలతో పోరాడినవారే అల్లాహ్ వద్ద గొప్పవారు. వారే సాఫల్యం పొందేవారు. (21) వారి ప్రభువు వారికి తన కారుణ్యం, తన సంతోషాల శుభవార్తనూ, శాశ్వత భోగాలు గల స్వర్గవనాల శుభవార్తనూ తెలుపుతున్నాడు. (22) ఎల్లప్పుడూ వారు వాటిలో ఉంటారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ వద్ద ఎంతో గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది.

1 – 22 ఆయత్‌ల వివరణ

వ్యాఖ్యానం : ప్రవక్త (స) తరఫున అవిశ్వాసులకు కేవలం నాలుగు మాసాల గడువు ఇవ్వబడింది. ఇది జిల్ హిజ్జహ్ 10 నుండి ప్రారంభం అయ్యింది. ఇంకా రబీ ఉస్సానీ 10న ముగిసింది. ఈ గడువులోపల ఇస్లాం స్వీకరించాలి. ఇది అన్ని విధాలా క్షేమకరం. లేదా అరబ్ దేశం నుండి బయటికి పోవాలి. ఒకవేళ ఇస్లాం స్వీకరించకుండా అరబ్ దేశంలో ఉంటే కఠిన చర్య తీసుకోబడుతుంది. ఈ ఆదేశం నాలుగు మాసాల కన్నా తక్కువ గడువు ఉన్నవారికి ఇవ్వబడింది. అయితే కొందరితో నాలుగు మాసాల కన్నా అధికంగా గడువు ఉన్నవారిని ఇంకా గడువు మిగిలి ఉన్నవారికి పూర్తి గడువు ఇవ్వబడింది. (బుఖారీ – హ.నెం.1626)

6వ వాక్యం వివరణ : అవిశ్వాసుల్లో కొందరు ఖుర్‌ఆన్ వినాలని, వాస్తవం తెలుసుకోవాలని కుతూహలం గలవారు కూడా ఉన్నారని ఈ వాక్యంలో విశదపర్చబడింది. ఒకవేళ ఎవరైనా యుద్ధ సమయంలోనైనా శరణు కోరితే అతనికి రక్షణ కల్పించండి. అతను కోరినంత సేపు ఉండి ఖుర్‌ఆన్ వినాలి. అతను తిరిగి వెళ్ళదలచుకుంటే అతన్ని అతని ప్రాంతానికి సురక్షితంగా పంపించే ఏర్పాటు చేయాలి. దీని ఫలితంగా అతను తన సురక్షితమైన నివాసానికి చేరి ఎటువంటి బలవంతం, వత్తిడి లేకుండా ఆలోచిస్తాడు. తనకు నచ్చిన మార్గాన్ని అనుసరిస్తాడు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్)

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْۤا اٰبَآءَكُمْ
وَاِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَآءَ اِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى
الْاِيْمَانِ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الظّٰلِمُوْنَ ﴿23﴾

(23) ఓ విశ్వాసులారా! మీ తండ్రులనూ, మీ సోదరులను కూడా మీ సహచరులుగా చేసుకోకండి, ఒకవేళ వారు విశ్వాసం కంటే అధికంగా అవిశ్వాసానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తే. మీలో వారిని సహచరులుగా చేసుకునేవారే దుర్మార్గులు.

قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَآؤُكُمْ وَاَبْنَآؤُكُمْ وَاِخْوَانُكُمْ
وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيْرَتُكُمْ وَاَمْوَالُ
اقْتَرَفْتُمُوْهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا
وَمَسٰكِنُ تَرْضَوْنَهَاۤ اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ
وَرَسُوْلِهٖ وَجِهَادٍ فِيْ سَبِيْلِهٖ فَتَرَبَّصُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ
اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿24﴾ ع 3 9 17

(24) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, ఒకవేళ మీ తండ్రులు, మీ కుమారులు, మీ సోదరులు, మీ భార్యలు, మీ బంధువులు, మీరు సంపాదించిన ఆస్తిపాస్తులు మందగిస్తాయేమోనని భయపడుతున్న మీ వ్యాపారాలు, మీరు ఇష్టపడే మీ గృహాలు అల్లాహ్ కంటే, ఆయన ప్రవక్త కంటే, ఆయన మార్గంలో శ్రమించటం కంటే మీకు ఎక్కువ ప్రియమైతే, అల్లాహ్ తన తీర్పును తీసుకువచ్చే వరకు నిరీక్షించండి. అల్లాహ్ పాపాత్ములకు మార్గం చూపడు."

7, 8 వాక్యాల వివరణ : ఈ వాక్యాల్లో ఒప్పందం రద్దు చేయడం గురించి, ఇంకా వారికి కేవలం నాలుగు నెలలు మాత్రమే గడువు ఇవ్వడం గురించి పేర్కొనబడింది. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త తరఫు నుండి వాళ్ళకు రక్షణ ఎలా లభిస్తుంది? వాళ్ళు విశ్వసించలేదు. ప్రవక్త (స)ని అనేక బాధలకు గురిచేసారు. సత్యానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. అసత్యాన్ని సమర్థించారు. భూమిపై అల్లకల్లోల్లాన్ని సృష్టించారు. అందువల్ల ప్రవక్త తరఫున ఎలాంటి మినహాయింపులకూ వారు అర్హులు కారు. అయితే హుదైబియా ఒడంబడిక సందర్భంగా హరమ్ వద్ద బనీ బక్ర్ బిన్ కనాన వారితో ప్రవక్త (స) ఒప్పందం చేసుకున్నారు. వారు మంచిగా ప్రవర్తించినంత వరకు వారితో మంచిగా ప్రవర్తించడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్) తరువాత బనీ బక్ర్ వాళ్ళు కూడా ఒప్పందానికి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించారు. ఈ సంఘటనను సూచిస్తూ ఇలాంటి వాగ్దాన భంగం చేసే వారితో ఒప్పందం ఎలా కుదురుతుందని, అవకాశం దొరికితే ముస్లిములను ఓడించాలనుకునే వారిపై ఏమాత్రం దయ చూపవద్దని ఆదేశించబడింది.

16వ వాక్యం వివరణ : వెనుకటి సూక్తులలో అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేయమని ఆదేశించిన తరువాత ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ (త) సహాబాలనుద్దేశించి ప్రపంచంలో మిమ్మల్ని పరీక్షించడం జరుగుతూ ఉంటుందని, మిమ్మల్ని పరీక్షించకుండా వదలిపెట్టడం జరగదని, ఒకసారి యుద్ధం రూపంలో, మరోసారి మరో రూపంలో పరీక్షలు వస్తుంటాయని సూచించటం జరిగింది. ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స) శత్రువులతో స్నేహ సంబంధాలు ఉంచరాదని, వారిని ప్రేమించరాదని ముస్లిములను ఆదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇది పరీక్షించటానికే.

17 – 19 వాక్యాల వివరణ : అల్లాహ్ మస్జిదులు అంటే మస్జిదె హరామ్. అంటే దైవగృహం మస్జిదె హరామ్‌ని నిర్మించటం, సంరక్షించడం విశ్వాసుల బాధ్యతని, అవిశ్వాసుల విగ్రహారాధకుల బాధ్యత కాదని సెలవియ్యబడింది. 18వ వాక్యంలో బహిరంగంగా వారు చేసే పుణ్యకార్యాలు తవాఫ్, ఉమ్‌రహ్, హాజీల సేవ చేయటం – వీటివల్ల విశ్వాసం లేని కారణంగా ఎటువంటి ఫలితం లభించదని, ఏ పుణ్య కార్యమైనా విశ్వసించి ప్రవక్త (స) పద్ధతి ననుసరించి చేస్తే ప్రతిఫలం లభిస్తుందని, లేకపోతే శ్రమంతా వృధా అవుతుందని బోధించబడింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

(25) అల్లాహ్ అనేక సందర్భాలలో మీకు సహాయం చేసి ఉన్నాడు. ఇటీవల హునైన్ సంగ్రామం రోజున ఆయన సహాయం యొక్క మహిమను మీరు చూసి ఉన్నారు. ఆ రోజు మీరు మీ సంఖ్యాబలాన్ని చూసి గర్వపడ్డారు. కాని అది మీకు ఏ విధంగానూ పనికిరాలేదు. భూమి విశాలంగా ఉన్నప్పటికీ మీకు ఇరుకైపోయింది. మీరు వెన్నుచూపి పారిపోయారు.

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِيْ مَوَاطِنَ كَثِيْرَةٍ ۙ وَّيَوْمَ
حُنَيْنٍ ۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ
عَنْكُمْ شَيْـًٔا وَّضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْاَرْضُ بِمَا
رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُّدْبِرِيْنَ ۚ﴿25﴾

(26) తరువాత అల్లాహ్ తన ప్రశాంతతను తన ప్రవక్తపై విశ్వాసులపై అవతరింపజేసాడు. ఇంకా మీకు కనిపించని సైన్యాలను దించాడు. సత్య తిరస్కారులను శిక్షించాడు. సత్య తిరస్కారులకు లభించే ప్రతిఫలం ఇదే.

ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَعَلَى
الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَنْزَلَ جُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ وَذٰلِكَ جَزَاۗءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿26﴾

(27) దీని తరువాత అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి పశ్చాత్తాప భాగ్యాన్ని కూడా ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ మన్నించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

ثُمَّ يَتُوْبُ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ عَلٰي مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ
وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿27﴾

(28) ఓ విశ్వాసులారా! నిస్సందేహంగా విగ్రహారాధకులు అపరిశుద్ధులు. కనుక ఈ సంవత్సరం తరువాత వారు మస్జిదె హరామ్ చుట్టు ప్రక్కలకు కూడా రాకూడదు. ఒకవేళ మీకు దారిద్ర్య భయం కలిగితే అల్లాహ్ తలచుకుంటే మిమ్మల్ని తన అనుగ్రహంతో సంపన్నులుగా చెయ్యటం అసంభవం కాదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకం గలవాడూను.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْمُشْرِكُوْنَ نَجَسٌ فَلَا
يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا ۚ
وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيْكُمُ اللّٰهُ مِنْ
فَضْلِهٖٓ اِنْ شَاۗءَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿28﴾

(29) గ్రంథ ప్రజలలో అల్లాహ్‌నూ, అంతిమ దినాన్నీ విశ్వసించని వారికి, అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త నిషిద్ధంగా నిర్ణయించిన దానిని నిషిద్ధంగా భావించని వారికి, ఇంకా సత్య ధర్మాన్ని తమ ధర్మంగా చేసుకోనివారికీ వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేయండి. వారు స్వయంగా తమ చేతులతో జిజ్‌యా ఇచ్చేవరకూ, లోబడి ఉండేవరకూ (వారితో యుద్ధం చెయ్యండి).

قَاتِلُوا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُوْنَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَلَا
يَدِيْنُوْنَ دِيْنَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
حَتّٰي يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَّدٍ وَّهُمْ صٰغِرُوْنَ ۧ﴿29﴾ ع 4/5 10

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى
الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ۖ ذَٰلِكَ قَوْلُهُم بِأَفْوَاهِهِمْ ۖ
يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ ۚ
قَاتَلَهُمُ اللَّهُ ۚ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿30﴾
اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ
اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا
لِيَعْبُدُوا إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحَانَهُ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿31﴾
يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى
اللَّهُ إِلَّا أَن يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿32﴾
هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُشْرِكُونَ ﴿33﴾

(30) “ఉజైర్ అల్లాహ్ కుమారుడు” అని యూదులు అంటారు. “మసీహ్ అల్లాహ్ కుమారుడు” అని క్రైస్తవులు అంటారు. ఇవన్నీ వారి నోటి మాటలు మాత్రమే. వారు తమ పూర్వీకుల్లోని అవిశ్వాసుల మాటలను అనుసరిస్తున్నారు. అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేయుగాక! వారెలా మోసపోతున్నారు! (31) వారు అల్లాహ్‌ను కాదని తమ పండితులను, తమ సన్యాసులను తమ ప్రభువులుగా చేసుకున్నారు. ఇంకా ఇదేవిధంగా మర్యమ్ కుమారుడైన మసీహ్‌ను కూడా. వాస్తవానికి ఒకే దేవుని దాస్యం చేయమని మాత్రమే వారికి ఆదేశించబడింది. ఆయన తప్ప ఆరాధనకు అర్హులు ఎవరూ కారు. వారు కల్పించే భాగస్వామ్యులకు ఆయన అతీతుడు. (32) వారు తమ నోటితో ఊది అల్లాహ్ జ్యోతిని ఆర్పివేయాలని అనుకుంటున్నారు. కాని అల్లాహ్ తన జ్యోతిని పరిపూర్ణం చెయ్యకుండా వదలిపెట్టడు. అవిశ్వాసులకు ఇది ఎంత అయిష్టమైనా సరే. (33) తన ప్రవక్తకు మార్గదర్శకత్వాన్ని, సత్యధర్మాన్ని ఇచ్చి పంపినవాడు అల్లాహ్‌యే. దానిని ఇతర జీవన వ్యవస్థలన్నిటిపై ఆధిక్యం ప్రసాదించాలని, ఇది విగ్రహారాధకులకు ఎంత సహించరానిదైనా సరే.

23 – 33 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులకు, విగ్రహారాధకులకు కాబతుల్లాహ్‌పై ఎట్టి అధికారము లేదని, అల్లాహ్‌నూ, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించినవారు, నమాజును స్థాపించేవారు, జకాత్ చెల్లించేవారు మాత్రమే అల్లాహ్ గృహానికి సంరక్షకులుగా వ్యవహరించగలరని తీర్పు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులతో, విగ్రహారాధకులతో యుద్ధం చేయమని ఈ విషయంలో బంధుత్వాన్ని గురించి కూడా ఆలోచించకూడదని, ఒక విశ్వాసి అల్లాహ్‌ను మాత్రమే అధికంగా ప్రేమించాలని, అల్లాహ్‌కన్నా అధికంగా బంధువులను ప్రేమించుట విశ్వాసానికి వ్యతిరేకం అని ఆదేశించబడింది. ఇంకా గ్రంథ ప్రజలతో కూడా యుద్ధం చేయమని, ఇంకా వారి నుండి జిజ్‌యా వసూలు చేయమని ఆదేశించబడింది.

25 – 27 వాక్యాల వివరణ : ఈ వాక్యాల్లో హునైన్ యుద్ధం గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఇది మక్కా మరియు తాయిఫ్‌ల మధ్య ఒక లోయ లాంటి ప్రదేశం. ఇక్కడ హవాజిన్, సఖీఫ్, బనూ హాషిమ్, బనూ సఅద్ మొదలైన అవిశ్వాసుల వర్గాలు ఉండేవి. వీరు విలువిద్యలో నిపుణులు. వీరు ముస్లిములతో యుద్ధం చేయటానికి సన్నాహాలు చేస్తున్నప్పుడు ఈ వార్త ప్రవక్త (స)కు అందింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 12000 మంది సైన్యంతో వీరితో యుద్ధం చేయటానికి హునైన్ బయలుదేరారు. కొందరు సహాబాలకు అల్లాహ్‌కు బదులు తమ అధిక సంఖ్యపై

నమ్మకం పెరిగింది. ఎందుకంటే అవిశ్వాసుల సంఖ్య కేవలం 4 వేలు మాత్రమే ఉంది. ఒక్కసారిగా “ఈనాడు మేము అధికంగా ఉన్నాము. మేమే గెలుపొందుతాం” అని తమ సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేయసాగారు. ఇది అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు. ఫలితంగా హవాజిన్ తెగకు చెందినవారు విల్లంబులతో ముస్లిములపై అకస్మాత్తుగా దాడిచేసారు. ముస్లిములు నిస్సహాయతకు గురయ్యారు. పారిపోవాలని ప్రయత్నించారు. యుద్ధ మైదానంలో ప్రవక్త (స) ఇంకా సుమారు వందమంది ముస్లిములు మాత్రమే మిగిలారు. ప్రవక్త (స) ముస్లిములను ఒకచోట చేర్చటానికి పిలవవలసిందిగా అబ్బాస్ (రజి)ని ఆదేశించారు. ఆయన పిలుపు విని ముస్లిములు చాలా సిగ్గుపడ్డారు. మళ్ళీ యుద్ధ మైదానంలోనికి వచ్చేసారు. ముస్లిములందరూ కలసికట్టుగా పోరాడారు. అల్లాహ్ వారికి విజయం ప్రసాదించాడు. అల్లాహ్ వారిపై ప్రశాంతతను అవతరింపజేసాడు. ఫలితంగా వారి హృదయాల నుండి శత్రుభయం అదృశ్యమయింది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ దైవదూతలను అవతరింపజేసి వారికి సహాయం చేసాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

30వ వాక్యం వివరణ : యూదులు ఉజైర్ (అ)ని అల్లాహ్ కుమారుడని, క్రైస్తవులు ఈసా (అ)ని అల్లాహ్ కుమారుడని కల్పించేవారు. అల్లాహ్ వారి మూఢ విశ్వాసాలను ఖండిస్తూ ఇవన్నీ మీ ప్రగల్భాలనీ, ఆధారం లేని వాదనలని విశదపర్చాడు. వీటిని వీడకపోతే మిమ్మల్ని నాశనం చేయడం తథ్యమని ఆదేశించబడింది. ప్రవక్త (స) విషయంలో కూడా చాలామంది ముస్లిములు చాలా విషయాలను కల్పించారు. ఇలాంటి వారు ఈ వాక్యం నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి.

ముస్లిములారా! తప్పుడు వాదనలను, ప్రగల్భాలను విడనాడండి, పశ్చాత్తాపం చెందండి. లేదా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని నాశనం చేస్తాడు. గుర్తుంచుకోండి. ఉజైర్ (అ), ఈసా (అ), ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) ఇంకా ఇతర ప్రవక్తలందరూ కేవలం దేవుని దాసులు, దేవుని ప్రవక్తలు మరియు మానవులు మాత్రమే. అల్లాహ్ (త) ఇలా ఆదేశించాడు : “ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలుకు, “నా ప్రభువు మీరు కల్పించే కల్పితాలకు అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు. నేను కేవలం మానవుణ్ణి మరియు ప్రవక్తను.” (బనీ ఇస్రాయీల్ – 93)

31 – 33 వాక్యాల వివరణ : యూదుల మార్గదర్శకత్వం కొరకు అల్లాహ్ మూసా (అ)పై తౌరాతును అవతరింపజేసాడు. అదేవిధంగా క్రైస్తవుల కొరకు ఈసా (అ)పై ఇంజీలును అవతరింపజేసాడు. కాని వారు తమ ప్రవక్తల మరణానంతరం దైవ గ్రంథాలను వదలి తమ మనోకాంక్షలకు దాసులైపోయారు. ఎవరి మాట నచ్చితే వారిని అనుసరించేవారు. ఇవి దైవగ్రంథాలకు అనుగుణంగా ఉన్నాయా లేదా అని ఆలోచించరు. వారి పండితులు దేన్ని హరామ్ హలాల్‌గా నిర్ణయిస్తే వాటినే హరామ్ హలాల్‌గా స్వీకరిస్తారు. ఈ విధంగా వారు తమ పండితుల అంధానుసరణ ద్వారా ప్రవక్తల బోధనలను మరచిపోయారు. హరామ్ – హలాల్ అధికారం కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే ఉంది. కాని మీరు ఈ అధికారాన్ని మీ పండితులకు కట్టబెట్టారు. ఈ విధంగా మీరు మీ పండితులను ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారు. (ఇతర వివరాలకు సూరె బఖరహ్ – 13, 79 చూడండి). ముస్నద్ అహ్మద్, తిర్మిజీలో అదీ బిన్ హాతిమ్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ఒకసారి ఆయన ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. ఆయన మెడలో వెండితో చేయబడిన శిలువ ఉండేది. (అతను అజ్ఞాన కాలంలో క్రైస్తవ మతం స్వీకరించాడు). ప్రవక్త (స) సూరె తౌబహ్ 31వ వాక్యం పఠించారు. అదీ బిన్ హాతిమ్ “క్రైస్తవులు తమ పండితులను ఆరాధించటం లేదు కదా! మరి ఆరాధ్యులు ఎలా చేసుకున్నారు?” అని ప్రశ్నించారు. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : “పండితులు హలాల్‌ని హరామ్‌గా, హరామ్‌ని హలాల్‌గా చేస్తే వారిని అనుసరించారా లేదా! వారిని ఆరాధ్యులుగా చేసుకోవటం అంటే ఇదే.” (తిర్మిజీ – హ.నెం.3095) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

32, 33 వాక్యాల్లో ధర్మ వ్యతిరేక పండితుల గురించి, అవిశ్వాసులైన విగ్రహారాధకుల చేష్టల గురించి

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْاَحْبَارِ
وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ
وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ
الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوْنَهَا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۙ﴿34﴾
يَّوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فِىْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى بِهَا
جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَظُهُوْرُهُمْ ؕ هٰذَا مَا
كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ فَذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ
تَكْنِزُوْنَ ﴿35﴾
اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوْرِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِىْ
كِتٰبِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَاۤ
اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ؕ ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ فَلَا
تَظْلِمُوْا فِيْهِنَّ اَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِيْنَ
كَاۤفَّةً كَمَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ كَاۤفَّةً ؕ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ
مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿36﴾
اِنَّمَا النَّسِىْٓءُ زِيَادَةٌ فِى الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا يُحِلُّوْنَهٗ عَامًا وَّيُحَرِّمُوْنَهٗ عَامًا لِّيُوَاطِـُٔوْا
عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ فَيُحِلُّوْا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ ؕ زُيِّنَ
لَهُمْ سُوْٓءُ اَعْمَالِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ
الْكٰفِرِيْنَ ؑ﴿37﴾ 5 ع 8 11

(34) ఓ విశ్వాసులారా! గ్రంథ ప్రజలలో చాలామంది పండితుల స్థితి, సన్యాసుల స్థితి ఎటువంటిదంటే, వారు ప్రజల సొమ్మును అధర్మంగా తింటారు. వారిని అల్లాహ్ మార్గం అనుసరించకుండా నిరోధిస్తారు. వెండి బంగారాలను కూడబెట్టి వాటిని దైవమార్గంలో ఖర్చుపెట్టని వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందనే శుభవార్తను తెలియజెయ్యి. (35) వెండి బంగారాలు నరకాగ్నిలో కాల్చబడే ఆ రోజు వాటితో వారి నొసటిపై, వారి ప్రక్కలపై, వారి వీపులపై వాతలు వెయ్యబడతాయి. ఇది మీ కొరకు మీరు కూడబెట్టుకున్నదే. మీరు కూడబెట్టుకున్న దాన్ని మీరే రుచి చూడండి (అని వారితో అనబడుతుంది). (36) యదార్థంగా ఆకాశాన్నీ, భూమినీ అల్లాహ్ సృష్టించినప్పటి నుండి అల్లాహ్ గ్రంథంలో మాసాల సంఖ్య పన్నెండు మాత్రమే. వాటిలో నాలుగు నిషిద్ధ మాసాలు. ఇదే స్థిరమైన ధర్మం. కనుక ఈ నాలుగు మాసాలలో మీకు మీరు అన్యాయం చేసుకోకండి. విగ్రహారాధకులతో కలసికట్టుగా పోరాడండి. వారందరూ మీతో పోరాడే విధంగా, అల్లాహ్ భయభక్తులు గల వారితోనే ఉంటాడని తెలుసుకోండి. (37) "నసీ" అవిశ్వాసంలో అదనపు పాపకార్యం. దీనిద్వారా ఈ అవిశ్వాసులు మార్గభ్రష్ఠతకు గురిచెయ్యబడతారు. ఒక సంవత్సరం ఒక మాసాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసుకుంటారు. మరొక సంవత్సరం దాన్నే నిషిద్ధం చేసుకుంటారు. అల్లాహ్ నిషేధించిన మాసాల సంఖ్యను పూర్తిచేయాలనీ, ఇంకా అల్లాహ్ నిషేధించిన దానిని ధర్మ సమ్మతం చేసుకోవాలని (ఈ విధంగా చేస్తారు). వారి దుష్కార్యాలు వారికి మనోహరమైనవిగా చూపబడ్డాయి. అయితే అల్లాహ్ సత్య తిరస్కారులకు సన్మార్గం చూపడు.

వివరించబడింది, వీళ్ళు ఇస్లాంకు వ్యతిరేకంగా అపోహలు సృష్టించి ప్రజలను ఇస్లాం నుండి దూరం చేసేవారు. ఇలాంటి వారు కుట్రలు పన్ని అల్లాహ్ ధర్మాన్ని నాశనం చేయాలనుకుంటున్నారు. కాని అల్లాహ్‌తో ఎవరూ గెలవలేరు. మీ కుట్రలు మీరు చెయ్యండి, అల్లాహ్ తన ధర్మాన్ని ప్రపంచమంతా వ్యాపింపజేస్తాడు.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ
انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ اثَّاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ ۚ
أَرَضِيتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ ۚ فَمَا
مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿38﴾

(38) ఓ విశ్వాసులారా! మీకు ఏమయింది? మీతో అల్లాహ్ మార్గంలో బయల్దేరండి అని ఆదేశించినపుడు మీరు నేలకు అతుక్కుపోయారు? మీరు పరలోకానికి బదులు ప్రాపంచిక జీవితాన్ని కోరుకున్నారా? ప్రాపంచిక జీవితపు సకల సామగ్రి పరలోక సుఖాల ముందు చాలా స్వల్పమయినదని తెలుసుకోండి.

إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ
قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿39﴾

(39) మీరే గనుక లేవకపోతే అల్లాహ్ మీకు వ్యధాభరితమైన శిక్ష విధిస్తాడు. ఇంకా మీ స్థానంలో మరొక సంఘాన్ని ప్రభవింపజేస్తాడు. మీరు అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం నష్టం కలిగించలేరు. ఆయనకు ప్రతి వస్తువుపై అధికారం ఉంది.

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ
كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ
لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ۖ فَأَنْزَلَ اللَّهُ
سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ
كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ ۗ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ
الْعُلْيَا ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿40﴾

(40) ఒకవేళ మీరు ప్రవక్తకు సహాయం చేయకపోతే మరేం ఫర్వాలేదు. అవిశ్వాసులు అతన్ని బహిష్కరించినపుడు, అతను ఇద్దరిలో రెండవవాడు. గుహలో వారిద్దరు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు, అతడు తన స్నేహితునితో “విచారపడకు, అల్లాహ్ మన వెంట ఉన్నాడు” అని అన్నప్పుడు అల్లాహ్ అతనికి సహాయం చేసాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అతనిపై తన ప్రశాంతతను అవతరింపజేసాడు. మీకు కనిపించని దళాలతో అతనికి సహాయపడ్డాడు. అవిశ్వాసుల మాటను అవమానపరిచాడు. అల్లాహ్ మాట అన్ని విధాలా సర్వోత్తమమైనది. అల్లాహ్ సర్వశక్తి సంపన్నుడు, మహా వివేకవంతుడూను.

انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ
وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿41﴾

(41) తేలిగ్గానైనా, బరువుగానైనా సరే బయలుదేరండి. మీ సంపదలకూ మీ ప్రాణాలకూ తెగించి, అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడండి. మీరేగనుక తెలుసుకుంటే ఇదే మీకు శ్రేయస్కరమైనది.

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَّسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوكَ
وَلَٰكِنۢ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ۚ وَسَيَحْلِفُونَ
بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ ۚ يُهْلِكُونَ
أَنفُسَهُمْ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿42﴾ ع 6 5 12

عَفَا اللَّهُ عَنكَ ۚ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ
لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿43﴾

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۗ
وَاللَّهُ عَلِيمٌۢ بِالْمُتَّقِينَ ﴿44﴾
إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي
رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿45﴾

(42) ఓ ప్రవక్తా! లాభాలు తేలిగ్గా లభిస్తే, ప్రయాణం సులభతరమైతే వారు తప్పకుండా మీ వెంట రావటానికి సిద్ధపడేవారు. కాని వారికి ఈ మార్గం ఎంతో కష్టతరమైనదిగా కనిపించింది. ఇపుడు వారు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి అంటారు. మేమే గనుక వచ్చే స్థితిలో ఉంటే తప్పకుండా మీ వెంట వచ్చి ఉండేవారం. వారు తమను తాము నాశనం చేసుకుంటున్నారు. వారు అసత్యవాదులని అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (43) ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ నిన్ను క్షమించుగాక! నీవు వారికి అనుమతి ఎందుకు ఇచ్చావు? (వారికి ఆనతి ఇవ్వకుండా ఉంటే) ఎవరు సత్యవంతులో నీకు తెలిసిపోయేది. అసత్యవాదులను కూడా నీవు తెలుసుకొని ఉండేవాడవు. (44) అల్లాహ్‌ని, అంతిమదినాన్ని విశ్వసించేవారు తమ ప్రాణాలకు, తమ సంపదలకు తెగించి పోరాడే విషయంలో తమను మన్నించవలసిందిగా నిన్ను ఎన్నటికీ అభ్యర్థించరు. భయభక్తులు గలవారిని గురించి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (45) అల్లాహ్‌ను, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించనివారు మాత్రమే ఇటువంటి అభ్యర్థనలను చేస్తారు. వారి హృదయాలు సంశయానికి లోనై ఉంటాయి. వారు తమ సందేహాలలో ఊగిసలాడుతూ ఉంటారు.

34 – 45 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులతో, విగ్రహారాధకులతో, గ్రంథ ప్రజలతో యుద్ధం గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో నిషేధించిన మాసాలలో యుద్ధం చేయకూడదని, రజబ్, జీఖఅదహ్, జిల్‌హిజ్జహ్ మరియు ముహర్రమ్ పవిత్ర మాసాలని, వీటిలో శాంతి నెలకొల్పాలని ఆదేశించబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఓ కపటుల్లారా! మీరు జిహాద్ నుండి తప్పించుకోజూస్తున్నారు. గుర్తుంచుకోండి! ఒకవేళ మీరు ఈ విధంగా ప్రవర్తిస్తే అల్లాహ్‌కు మీరు ఏమాత్రం నష్టం కలిగించలేరు. మిమ్మల్ని మీరే నష్టపర్చుకుంటారు. అల్లాహ్ మీ స్థానంలో ఇతరుల్ని ప్రభవింపజేస్తాడు అని హెచ్చరించబడింది. ఆ సంఘటనను గుర్తుకు తెచ్చుకోండి! మా ప్రవక్త సౌర్ గుహలో ఉన్నప్పుడు అతనితో పాటు ఇంకో వ్యక్తి ఉండేవాడు. అంటే అబూబకర్ (రజి). జాతి మొత్తం వారి గురించి కరవాలాలు చేతబట్టి గాలిస్తూ ఉంది. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను రక్షించాడు. మంచి పని చేస్తే దానికి తప్పకుండా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. దానివల్ల అల్లాహ్‌కు ఎలాంటి లాభం లేదు. ఒకవేళ మీరు ఇస్లాం సేవలో పాల్గొనకపోతే అల్లాహ్ ఇతరుల్ని నియమిస్తాడు. వారు దాన్ని పూర్తిగా నిర్వర్తిస్తారు.

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ
اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ
الْقَاعِدِينَ ﴿46﴾

(46) నిజంగానే ఒకవేళ వారికి బయలుదేరాలనే ఉద్దేశం ఉంటే, దాని కొరకు వారు ఏమైనా సన్నాహాలు చేసి ఉండేవారు. అసలు వారు బయలు దేరటం అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. అందువల్ల ఆయన వారికి సోమరితనాన్ని కలుగజేసాడు. ఇంకా "మీరు రానివారితో పాటు ఉండిపోండి" అని వారికి చెప్పబడింది.

لَوْ خَرَجُوا فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا
وَلَأَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ
وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿47﴾

(47) వారే గనుక మీతో బయలుదేరి ఉంటే మీకు కీడు తప్ప మరి దేన్నీ అధికం చేసేవారు కారు. వారు మీ మధ్య విభేదాల్ని సృష్టించే ప్రయత్నాలు చేస్తూ ఉంటారు. మీలో చాలామంది వారి మాటలను శ్రద్ధగా వినేవారున్నారు. దుర్మార్గుల గురించి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

34, 35 వాక్యాల వివరణ : అహ్‌బార్ అంటే ఒక విషయాన్ని మంచి పద్ధతిలో సమర్పించే వ్యక్తులు. అందమైన మరియు ఎన్నో హంగులతో అల్లబడిన వస్త్రాన్ని కూడా మెహ్‌బర్ అంటారు. ఇక్కడ అహ్‌బార్ అంటే యూద పండితులు. రుహ్‌బాన్ అంటే క్రైస్తవ పండితులు. ఈ రెండు వర్గాలకు చెందిన పండితులు దైవగ్రంథాలను కలగాపులగం చేసి ప్రజల మనోకాంక్షలకు అనుగుణంగా సమాధానాలను కల్పించేవారు. ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి దూరం చేసేవారు. ఇంకా ప్రజల నుండి అధర్మంగా ధనాన్ని వసూలుచేసేవారు. మహాప్రవక్త (స) ఇలా పలికారు – "మీరు పూర్వపు జాతుల పద్ధతులను అనుసరిస్తారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6775). దురదృష్టకరమైన విషయం ఏమిటంటే ఈనాడు ముస్లిము పండితుల పరిస్థితి కూడా ఇలాగే తయారైంది. ప్రజలను ఖుర్ఆన్ హదీసుల నుండి దూరంచేసి నరకాగ్నితో తమ పొట్టలను నింపుతున్నారు. అందువల్లే ముస్లిములు ఇలాంటి వారి నుండి తమను తాము కాపాడుకోవాలి. ఖుర్ఆన్ హదీసులను మాత్రమే అనుసరించాలి. ఫలితంగా ఉభయ లోకాల్లోనూ సాఫల్యం లభిస్తుంది.

36, 37 వాక్యాల వివరణ : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు యుద్ధాలు చేయడానికి, ప్రతీకారం తీర్చుకోవడానికి నెలల సంఖ్యలో మార్పులు చేర్పులు చేసేవారు. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా నెలల సంఖ్యను పూర్తిచేసేవారు. అల్లాహ్ (త) జీఖఅదహ్, జిల్‌హిజ్జహ్, ముహర్రమ్, రజబ్ మాసాలను పవిత్ర నెలలుగా ఖరారు చేశాడు. భూమ్యాకాశాలను సృష్టించినప్పటి నుండి నెలల సంఖ్య ఈ విధంగానే ఉంది. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా నెలల్లో మార్పులు చేర్పులు చేసేవారు.

38 – 45 వాక్యాల వివరణ : ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ కపటుల గురించి ప్రస్తావించాడు. వీరిని యుద్ధం గురించి ఆదేశిస్తే రకరకాల కారణాలను చూపేవారు. మేము ఇంట్లోనే ఉంటామని అనుమతి కోరేవారు. ఎందుకంటే వీళ్ళు అల్లాహ్‌ని, తీర్పుదినాన్ని ఎంతమాత్రం విశ్వసించేవారు కారు. అందువల్లే ప్రాపంచిక లాభం కాంక్షించేవారు. సులభంగా ధనం దక్కితే వెళ్ళేవారు. శ్రమ, కష్టం ఉంటే వెళ్ళేవారు కారు. ఇలాంటి వారి కోసం వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉంది.

لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوْا لَكَ
الْاُمُوْرَ حَتّٰى جَآءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ وَهُمْ
كٰرِهُوْنَ ﴿48﴾
وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ ائْذَنْ لِّيْ وَلَا تَفْتِنِّيْ ؕ اَلَا فِي
الْفِتْنَةِ سَقَطُوْا ؕ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌۢ
بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿49﴾
اِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۚ وَاِنْ تُصِبْكَ
مُصِيْبَةٌ يَّقُوْلُوْا قَدْ اَخَذْنَاۤ اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ
وَيَتَوَلَّوْا وَّهُمْ فَرِحُوْنَ ﴿50﴾
قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَاۤ اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَا ۚ
هُوَ مَوْلٰىنَا ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿51﴾
قُلْ هَلْ تَرَبَّصُوْنَ بِنَاۤ اِلَّاۤ اِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ ؕ
وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ يُّصِيْبَكُمُ اللّٰهُ بِعَذَابٍ
مِّنْ عِنْدِهٖۤ اَوْ بِاَيْدِيْنَا ۖ فَتَرَبَّصُوْۤا اِنَّا مَعَكُمْ
مُّتَرَبِّصُوْنَ ﴿52﴾
قُلْ اَنْفِقُوْا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا لَّنْ يُّتَقَبَّلَ مِنْكُمْ ؕ
اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿53﴾
وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ اِلَّاۤ اَنَّهُمْ
كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا يَاْتُوْنَ الصَّلٰوةَ اِلَّا
وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُوْنَ اِلَّا وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿54﴾

(48) ఇంతకు ముందు కూడా వారు విభేదాలు సృష్టించే ప్రయత్నాలు చేసారు. మిమ్మల్ని ఓడించటానికి, వారు అన్ని రకాల వ్యూహాలను ప్రయోగించారు. చివరికి వారి అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా సత్యం వచ్చేసింది. అల్లాహ్ ఆదేశం బహిర్గతమయింది. (49) వారిలో ఒకడు ఇలా అంటున్నాడు : "నాకు అనుమతించండి. నన్ను పరీక్షకు గురిచెయ్యకండి" వినండి! వారు పరీక్షకే గురిచేయబడ్డారు. నరకం అవిశ్వాసులను చుట్టుముట్టి ఉంది. (50) మీకు మేలు కలిగితే వారికి బాధ కలుగుతుంది. మీకు ఆపద వచ్చినప్పుడు వారు ముఖాన్ని త్రిప్పుకొని సంతోషంతో పొంగిపోతూ ఇలా అంటూ మరలిపోతారు. "మేము ముందే మా వ్యవహారాన్ని చక్కబెట్టుకోవటం మంచిదయింది." (51) వారితో ఇలా అనండి, "అల్లాహ్ మా కొరకు వ్రాసి ఉంచింది తప్ప మాకు ఏదీ ఎంతమాత్రం కలుగదు. అల్లాహ్ మాత్రమే మా సంరక్షకుడు. విశ్వాసులు ఆయన్నే నమ్ముకోవాలి. (52) వారితో ఇలా పలకండి : "మీరు మా విషయంలో దేని గురించి నిరీక్షిస్తున్నారో అది, రెండు మంచి విషయాల్లో ఒకటి తప్ప మరేముంది? మీ విషయంలో మేము నిరీక్షిస్తున్నది ఏమిటంటే, అల్లాహ్ స్వయంగా మిమ్మల్ని శిక్షిస్తాడా లేదా మా చేతుల ద్వారా శిక్షిస్తాడా అనేదే. సరే, మీరు కూడా నిరీక్షించండి. మీతో పాటు మేము కూడా నిరీక్షిస్తాము. (53-54) వారితో ఇలా అనండి, "మీరు మీ సంపదలను సంతోషంగా ఖర్చుచేసినా లేదా అయిష్టంగా ఖర్చుచేసినా ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ స్వీకరించబడకపోవటానికి అసలు కారణం వారు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ తిరస్కరించారు. నమాజును సోమరితనంతో పాటిస్తారు. అల్లాహ్ మార్గంలో అయిష్టంగా ఖర్చు చేస్తారు.

فَلَا تُعۡجِبۡكَ اَمۡوَالُهُمۡ وَلَاۤ اَوۡلَادُهُمۡ ؕ اِنَّمَا
يُرِيۡدُ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمۡ بِهَا فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا
وَتَزۡهَقَ اَنۡفُسُهُمۡ وَهُمۡ كٰفِرُوۡنَ ﴿55﴾
وَيَحۡلِفُوۡنَ بِاللّٰهِ اِنَّهُمۡ لَمِنۡكُمۡ ؕ وَمَا هُمۡ مِّنۡكُمۡ
وَلٰـكِنَّهُمۡ قَوۡمٌ يَّفۡرَقُوۡنَ ﴿56﴾
لَوۡ يَجِدُوۡنَ مَلۡجَاً اَوۡ مَغٰرٰتٍ اَوۡ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوۡا
اِلَيۡهِ وَهُمۡ يَجۡمَحُوۡنَ ﴿57﴾
وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّلۡمِزُكَ فِى الصَّدَقٰتِ ۚ فَاِنۡ اُعۡطُوۡا
مِنۡهَا رَضُوۡا وَاِنۡ لَّمۡ يُعۡطَوۡا مِنۡهَاۤ اِذَا هُمۡ
يَسۡخَطُوۡنَ ﴿58﴾
وَلَوۡ اَنَّهُمۡ رَضُوۡا مَاۤ اٰتٰٮهُمُ اللّٰهُ وَرَسُوۡلُهٗ ۙ
وَقَالُوۡا حَسۡبُنَا اللّٰهُ سَيُؤۡتِيۡنَا اللّٰهُ مِنۡ فَضۡلِهٖ
وَرَسُوۡلُهٗۤ ۙ اِنَّاۤ اِلَى اللّٰهِ رٰغِبُوۡنَ ﴿59﴾ ع 7 17 13
اِنَّمَا الصَّدَقٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَالۡمَسٰكِيۡنِ وَالۡعٰمِلِيۡنَ
عَلَيۡهَا وَالۡمُؤَلَّـفَةِ قُلُوۡبُهُمۡ وَفِى الرِّقَابِ
وَالۡغٰرِمِيۡنَ وَفِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَابۡنِ السَّبِيۡلِ ؕ
فَرِيۡضَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿60﴾

(55) వారి సంపదలనూ, వారి సంతానాన్ని చూసి మోసపోవద్దు. అల్లాహ్ మాత్రం వీటిద్వారా వారిని ప్రాపంచిక జీవితంలో శిక్షించాలనీ, వారు ప్రాణత్యాగం చేసినా తిరస్కార స్థితిలోనే చెయ్యాలని కోరుతున్నాడు. (56) వారు అల్లాహ్‌పై మాటి మాటికీ ప్రమాణం చేసి మేము మీ వారమే అని అంటారు. వాస్తవం ఏమిటంటే వారు ఎంతమాత్రం మీ వారు కాదు. అసలు వారు పిరికిపందలు. (57) ఒకవేళ వారికి ఏదైనా ఆశ్రయం గానీ, గుహగానీ, తల దాచుకునే చోటుగానీ దొరికితే వెంటనే పరిగెత్తి అందులో దాక్కుంటారు. (58) వారిలో కొందరు జకాత్ పంపిణీ విషయంలో నీపై ఆరోపణలు చేస్తారు. ఒకవేళ ఈ నిధుల నుండి వారికి ఏదైనా ఇస్తే సంతోషిస్తారు. ఇవ్వకపోతే ఆగ్రహిస్తారు. (59) అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త వారికి ఇచ్చిన దానితో తృప్తిపడి ఇలా అని ఉంటే ఎంత బాగుండేది: “మాకు అల్లాహ్ చాలు. ఆయన తన అనుగ్రహంతో మాకు ఇంకా చాలా ఇస్తాడు. ఆయన ప్రవక్త కూడా మాపై దయ చూపుతాడు. మా దృష్టి అల్లాహ్ వైపు మాత్రమే ఉంది.” (60) వాస్తవానికి ఈ జకాత్ నిధులు కేవలం నిరుపేదలకు, అక్కరగలవారికి, జకాత్ సేవకులకు, ఇంకా ప్రోత్సాహకాలుగా ఇవ్వటానికి, బానిసల విముక్తికి, రుణగ్రస్తుల సహాయానికీ, దైవమార్గంలో, బాటసారుల ఆతిథ్యానికి వినియోగించుట కొరకు, ఇవి అల్లాహ్ తరఫు నుండి నిర్ణయించబడిన నిధులు, అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను.

46 – 60 వాక్యాల వివరణ : వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో కపటాచారులు అనేక కారణాలు చూపించి యుద్ధంలో పాల్గొనేవారు కారని ప్రస్తావించబడింది. కపటాచారుల నెపములను కారణాలను స్వీకరించవద్దని హెచ్చరించబడింది. ఎందుకంటే సత్యమైన విశ్వాసి కారణాలు చూపించి యుద్ధానికి దూరం కాడు. యుద్ధంలో పాల్గొనటానికి అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తాడు. కపటాచారి కారణాలు చూపి యుద్ధానికి దూరంగా ఉంటాడు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో కపటాచారులు మీ వెంట రాకపోవటమే మంచిదని, ఒకవేళ మీ వెంట యుద్ధానికి వస్తే ముస్లిములను విభేదాలకు ఉపద్రవాలకు గురిచేసే వారని అల్లాహ్ ముస్లిములను ఓదార్చటం జరిగింది.

| | |
|---|---|
| (61) వారిలో కొందరు ప్రవక్తను నొప్పించే వారున్నారు. "ఈయన చెప్పుడు మాటలు వినేవాడు" అని వారు అంటారు. ఇలా అనండి : "ఆయన మీ మేలు కొరకే అలా చేసాడు. ఆయన అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తాడు. విశ్వసించిన వారిని నమ్ముతాడు. మీలో విశ్వాసుల కొరకు కారుణ్యమూర్తి. అల్లాహ్ ప్రవక్తను నొప్పించే వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. | وَمِنْهُمُ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ النَّبِيَّ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ اُذُنٌ ؕ قُلْ اُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ؕ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ رَسُوْلَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿61﴾ |
| (62) వారు మిమ్మల్ని సంతోషపరచుటకు మీ ముందు ప్రమాణాలు చేస్తారు. వాస్తవంగా వారు విశ్వాసులే అయితే అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ, సంతోషపెట్టటానికే వారు ప్రాధాన్యత నివ్వాలి. ఎందుకంటే వారే దీనికి ఎక్కువ హక్కుదారులు. | يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ ۚ وَاللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَحَقُّ اَنْ يُّرْضُوْهُ اِنْ كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿62﴾ |

47, 48 వాక్యాల వివరణ : ఈ వాక్యాల్లో – తమరు మదీనా వచ్చినప్పటి నుంచి ఈ కపటులు మీకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నుతున్నారు. ఇంకా మీ వ్యవహారాలను పాడు చేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. చివరకు బద్ర్ యుద్ధంలో అల్లాహ్ మీకు విజయం ప్రసాదించాడు. అయితే ఇది కపటులకు ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. ఇదేవిధంగా ఉహుద్ యుద్ధ సందర్భంలో కూడా వీళ్ళు దారి మధ్యలోనే తిరిగి వచ్చి అనేక సమస్యలు సృష్టించారు. ఆ తరువాత కూడా అనేక విధాలుగా ఆటంకాలు కల్పించారు. చివరికి మక్కాను జయించడం జరిగింది. చాలామంది అరబ్బులు ఇస్లాం స్వీకరించారు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

49వ వాక్యం వివరణ : "నన్ను పరీక్షలో పడవెయ్యకండి" – అంటే నన్ను అనుమతించకపోతే, అనుమతి లేకుండా ఆగి ఉండటం మహా పాపమౌతుంది. అంటే నన్ను పాపాలకు గురిచేయకండి, నన్ను సంకటానికి లోను చెయ్యకండి. (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్). అనుమతి కోసం వారు అవలంబించిన పద్ధతే అనుచితమైనది. ఇంతకన్నా సంకటం ఇంకేముంటుంది?

52వ వాక్యం వివరణ : మాకు రెండిట్లో ఏదో ఒక లాభం కలుగుతుంది. విజయం సాధించి శత్రువును ఓడిస్తాం లేదా వీర మరణము లభిస్తుంది. ఈ రెండూ మాకు శుభాలే.

58, 59 వాక్యాల వివరణ : బుఖారీ, ముస్లిమ్‌లలో అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "ప్రవక్త (స) యుద్ధ ధనాన్ని పంచి పెడుతున్నప్పుడు మేము అతని వద్ద ఉన్నాం. బనీ తమీమ్‌కి చెందిన ఒక వ్యక్తి వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! న్యాయంగా వ్యవహరించండి' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) "నాశనంగాను! నేను న్యాయంగా వ్యవహరించకపోతే మరెవరు వ్యవహరిస్తారు" అని సమాధానం ఇచ్చారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3341). ఆ వెంటనే ఈ వాక్యం అవతరించింది. "వారు భూలోక కాంక్ష మరియు కపటత్వం ఫలితంగానే ఈ విధంగా ఆలోచిస్తున్నారు. ఒకవేళ అతను సత్యమైన విశ్వాసే అయితే ప్రవక్త (స) పంపకంపై సంతోషపడేవాడు. ఇంకా అల్లాహ్‌యే మాకు చాలు అని అనేవాడు. మరియు అల్లాహ్ తన కృపవలన ఇంకా అధికంగా ప్రసాదించేవాడు" అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(63) అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ ఎదుర్కొనేవాడి కొరకు నరకాగ్ని ఉందనీ, అందులో కలకాలం ఉంటాడని, వారికి తెలియదా? ఇది ఒక ఘోరమైన అవమానం. (64) వారి హృదయాలలో ఉన్న రహస్యాలను బహిర్గతం చేసే సూరా ఏదైనా ముస్లిములపై అవతరిస్తుందేమోనని ఈ కపటులు భయపడుతున్నారు. ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అనండి: “ఎగతాళి చెయ్యండి. మీరు భయపడుతూ ఉన్న ఆ విషయాన్నే అల్లాహ్ బహిర్గతం చేయబోతున్నాడు.”

(65) ఒకవేళ నీవు వారిని, ఏ విషయం గురించి అని ప్రశ్నిస్తే, మేము సరదాగా వేళాకోళంగా మాట్లాడుకుంటున్నాము అని వెంటనే సమాధాన మిస్తారు. ఇలా అను : “అల్లాహ్‌తో ఆయన ఆయత్‌లతో, ఆయన ప్రవక్తతోనా మీ వేళాకోళం? (66) ఇక సాకులు చెప్పకండి. మీరు విశ్వసించిన తర్వాత అవిశ్వాసానికి పాల్పడ్డారు. ఒకవేళ మేము మీలో ఒక వర్గాన్ని క్షమించినా, ఇంకో వర్గాన్ని మాత్రం తప్పకుండా శిక్షిస్తాము. ఎందుకంటే వారు నేరస్తులు. (67) కపటులైన పురుషులూ, కపటులైన స్త్రీలూ అందరూ ఒకే కోవకు చెందినవారు. వీరు చెడును ఆజ్ఞాపిస్తారు. మంచి నుండి వారిస్తారు. ఇంకా తమ చేతులను మంచి నుండి ఆపుతారు. వారు అల్లాహ్‌ను మరిచిపోయారు. కనుక అల్లాహ్ కూడా వారిని మరచిపోయాడు. నిస్సందేహంగా ఈ కపటులే ద్రోహులు.

(68) కపటులైన పురుషులకూ, స్త్రీలకూ, అవిశ్వాసులకూ అల్లాహ్ నరకాగ్ని వాగ్దానం చేసాడు. వారు కలకాలం అందులో ఉంటారు. అదే వారికి సరైనది. వారిపై అల్లాహ్ శాపం పడింది. వారికి శాశ్వతమైన శిక్ష కలదు.

اَلَمۡ يَعۡلَمُوۡۤا اَنَّهٗ مَنۡ يُّحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ فَاَنَّ لَهٗ
نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيۡهَا ؕ ذٰلِكَ الۡخِزۡىُ
الۡعَظِيۡمُ ﴿63﴾

يَحۡذَرُ الۡمُنٰفِقُوۡنَ اَنۡ تُنَزَّلَ عَلَيۡهِمۡ سُوۡرَةٌ
تُنَبِّئُهُمۡ بِمَا فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ ؕ قُلِ اسۡتَهۡزِءُوۡا ۚ اِنَّ
اللّٰهَ مُخۡرِجٌ مَّا تَحۡذَرُوۡنَ ﴿64﴾

وَلَـئِنۡ سَاَلۡتَهُمۡ لَيَقُوۡلُنَّ اِنَّمَا كُنَّا نَخُوۡضُ
وَنَلۡعَبُ ؕ قُلۡ اَبِاللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ وَرَسُوۡلِهٖ كُنۡتُمۡ
تَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿65﴾

لَا تَعۡتَذِرُوۡا قَدۡ كَفَرۡتُمۡ بَعۡدَ اِيۡمَانِكُمۡ ؕ اِنۡ
نَّعۡفُ عَنۡ طَآئِفَةٍ مِّنۡكُمۡ نُعَذِّبۡ طَآئِفَةًۢ بِاَنَّهُمۡ
كَانُوۡا مُجۡرِمِيۡنَ ﴿66﴾ ع 8 7 14

اَلۡمُنٰفِقُوۡنَ وَالۡمُنٰفِقٰتُ بَعۡضُهُمۡ مِّنۡۢ بَعۡضٍ ۘ
يَاۡمُرُوۡنَ بِالۡمُنۡكَرِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ الۡمَعۡرُوۡفِ
وَيَقۡبِضُوۡنَ اَيۡدِيَهُمۡ ؕ نَسُوا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمۡ ؕ اِنَّ
الۡمُنٰفِقِيۡنَ هُمُ الۡفٰسِقُوۡنَ ﴿67﴾

وَعَدَ اللّٰهُ الۡمُنٰفِقِيۡنَ وَالۡمُنٰفِقٰتِ وَالۡكُفَّارَ نَارَ
جَهَنَّمَ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ؕ هِىَ حَسۡبُهُمۡ ۚ وَلَعَنَهُمُ
اللّٰهُ ۚ وَلَهُمۡ عَذَابٌ مُّقِيۡمٌ ۙ ﴿68﴾

(69) మీరు కూడా మీ పూర్వీకుల వంటివారే. వారు మీ కంటే మహా బలవంతులు, అధికసంపద, అధిక సంతానం కలిగి ఉండేవారు. వారు తమ వంతు సుఖాలను అనుభవించారు. మీరు కూడా మీ వంతు సుఖాలను వారు అనుభవించినట్లే అనుభవించారు. ఇంకా వారు పాల్పడినట్లే వాదోపవాదాలకు మీరూ పాల్పడ్డారు. వారు చేసినవన్నీ ఇహపరలోకాల్లో వ్యర్థమయ్యాయి. వీరే నష్టానికి గురి అయ్యేవారు. (70) వీరికి తమ పూర్వీకుల గాథ అందలేదా? నూహ్ జాతి ప్రజలు, ఆద్, సమూద్ జాతి ప్రజలు, ఇబ్రాహీమ్ జాతి ప్రజలు, మద్‌యన్ ప్రజలు, తలక్రిందులు చేయబడిన పట్టణాలు? వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకువచ్చారు. అయితే అల్లాహ్ వారికి అన్యాయం చేయలేదు. వారే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్నారు. (71) విశ్వాసులైన పురుషులూ, స్త్రీలూ వీరందరూ పరస్పరం సహచరులు. వీరు మంచిని ఆజ్ఞాపిస్తారు. చెడును నిరోధిస్తారు. నమాజును స్థాపిస్తారు, జకాత్‌ను చెల్లిస్తారు, అల్లాహ్ పట్ల ఆయన ప్రవక్త పట్ల విధేయత చూపుతారు. వీరిపైనే అల్లాహ్ తన కారుణ్యాన్ని కురిపిస్తాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అందరికంటే మహా శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను.

(72) విశ్వాసులైన పురుషులకూ, స్త్రీలకూ క్రింద కాలువలు ప్రవహించే తోటలను ప్రసాదిస్తానని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసాడు. వారు వాటిలో శాశ్వతంగా ఉంటారు. నిత్యం కళకళలాడే ఉద్యానవనాలలో పరిశుద్ధమైన నివాసాలు వారి కొరకు ఉంటాయి. ఇంకా అన్నింటికీ మించిన అల్లాహ్ ప్రసన్నత వారికి లభిస్తుంది. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం.

كَالَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ كَانُوۡۤا اَشَدَّ مِنۡكُمۡ قُوَّةً
وَّاَكۡثَرَ اَمۡوَالًا وَّاَوۡلَادًا ؕ فَاسۡتَمۡتَعُوۡا بِخَلَاقِهِمۡ
فَاسۡتَمۡتَعۡتُمۡ بِخَلَاقِكُمۡ كَمَا اسۡتَمۡتَعَ الَّذِيۡنَ
مِنۡ قَبۡلِكُمۡ بِخَلَاقِهِمۡ وَخُضۡتُمۡ كَالَّذِىۡ
خَاضُوۡا ؕ اُولٰٓـئِكَ حَبِطَتۡ اَعۡمَالُهُمۡ فِى الدُّنۡيَا
وَالۡاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰٓـئِكَ هُمُ الۡخٰسِرُوۡنَ ﴿69﴾
اَلَمۡ يَاۡتِهِمۡ نَبَاُ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ قَوۡمِ نُوۡحٍ
وَّعَادٍ وَّثَمُوۡدَ ۙ وَقَوۡمِ اِبۡرٰهِيۡمَ وَاَصۡحٰبِ مَدۡيَنَ
وَالۡمُؤۡتَفِكٰتِ ؕ اَتَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا
كَانَ اللّٰهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلٰـكِنۡ كَانُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ
يَظۡلِمُوۡنَ ﴿70﴾
وَالۡمُؤۡمِنُوۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتُ بَعۡضُهُمۡ اَوۡلِيَآءُ
بَعۡضٍ ۘ يَاۡمُرُوۡنَ بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ
الۡمُنۡكَرِ وَيُقِيۡمُوۡنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤۡتُوۡنَ الزَّكٰوةَ
وَيُطِيۡعُوۡنَ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ ؕ اُولٰٓـئِكَ سَيَرۡحَمُهُمُ
اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿71﴾
وَعَدَ اللّٰهُ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتِ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ
مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً
فِىۡ جَنّٰتِ عَدۡنٍ ؕ وَرِضۡوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكۡبَرُ ؕ ذٰلِكَ
هُوَ الۡفَوۡزُ الۡعَظِيۡمُ ﴿72﴾ ع 9 6 15

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿73﴾

يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُواْ وَلَقَدۡ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلۡكُفۡرِ وَكَفَرُواْ بَعۡدَ إِسۡلَٰمِهِمۡ وَهَمُّواْ بِمَا لَمۡ يَنَالُواْۚ وَمَا نَقَمُوٓاْ إِلَّآ أَنۡ أَغۡنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ مِن فَضۡلِهِۦۚ فَإِن يَتُوبُواْ يَكُ خَيۡرٗا لَّهُمۡۖ وَإِن يَتَوَلَّوۡاْ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ عَذَابًا أَلِيمٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَمَا لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿74﴾

(73) ఓ ప్రవక్తా! అవిశ్వాసులతో కపటులతో పోరాడుతూ ఉండు. వారితో కఠినంగా వ్యవహరించు. వారి నివాస స్థలం నరకమే. అది మహా చెడ్డ నివాస స్థలం. (74) మేము అలా అనలేదని వారు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణంచేసి అంటారు. వాస్తవానికి వారు పలికింది అవిశ్వాసపు పలుకు. వారు ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తరువాత అవిశ్వాసానికి పాల్పడ్డారు. వారు అనుకున్నదాన్ని పొందలేక పోయారు. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తా తమ అనుగ్రహంతో వారిని సంపన్నులుగా చేసారనేకదా వారు ఆగ్రహిస్తున్నారు. ఇకనయినా వారు తమ వైఖరి మానుకుంటే అది వారికే మంచిది. ఒకవేళ మానుకోకపోతే అల్లాహ్ వారిని ఉభయ లోకాల్లో అత్యంత కఠినంగా శిక్షిస్తాడు. భూమిలో వారిని సమర్థించేవాడూ, వారికి సహాయం చేసేవాడూ ఎవడూ ఉండడు.

61 – 74 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో కపటుల దురాలోచనలు, కుట్రలు, అల్లర్లు ప్రస్తావించబడ్డాయి. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో వారి ఇతర చెడు గుణాలు కూడా ప్రస్తావించబడుతున్నాయి. ఉదా : ప్రవక్త (స) గురించి “ఆయన మా గురించి ఎవరు ఏం చెప్పినా వింటారు” అని అనేవారు. మంచిని అడ్డుకునేవారు. చెడులను ప్రోత్సహించేవారు.

ఇంకా అల్లాహ్ వాక్యాల పట్ల అపహాస్యం చేసేవారు. అసత్య అస్త్రాలు సంధించేవారు. అల్లాహ్ విశ్వాసుల, కపటుల గుణాలను ప్రస్తావించి విశ్వాసులు ఎలా ఉంటారు? కపటులు ఎలా ఉంటారు? అని వివరంగా పోల్చిచెప్పాడు. విశ్వాసులు పరస్పరం సానుభూతి కలిగి ఉంటారు. మంచిని ఆదేశిస్తారు. చెడును నివారిస్తారు. నమాజును స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులై ఉంటారు. కాని కపటులు తద్భిన్నంగా ఉంటారు.

61 – 74 వాక్యాల వివరణ : 61వ వాక్యంలో కపటుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేస్తూ ముహమ్మద్ (స) వట్టి అమాయకుడని, ముందు చూపులేని వ్యక్తని, ప్రతి ఒక్కరి మాట నమ్ముతారని ప్రచారం చేయసాగారు. మేము ఆయన ముందు ప్రమాణం చేస్తే మా మాటను కూడా నమ్మేస్తారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి మాటలను ఖండిస్తూ ఇలా అన్నాడు – ప్రవక్త (స) ముస్లిములకు లాభం చేకూర్చే విషయాలను మాత్రమే వింటారు. ఎందుకంటే ఆయన (స) మృదు మనస్కులు. అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తారు. విశ్వాసులకు సత్యవంతులకు లాభం చేకూర్చే విషయాలను మాత్రమే నమ్మేవారు. ఆ తరువాత ఎవరు తమ ప్రగల్భాల ద్వారా ప్రవక్త (స)ను హింసిస్తారో వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని ఆదేశించాడు.

65వ వాక్యంలో – కపటులు అల్లాహ్ వాక్యాల పట్ల, ముస్లిముల పట్ల హాస్యంగా ప్రవర్తించేవారు. చివరికి ప్రవక్త (స) గురించి కూడా అసభ్యంగా ప్రవర్తించేవారు. ఈ విషయం ముస్లిములకు ఇంకా ప్రవక్త (స)కు తెలిసిపోయేది. కాని వారిని ప్రశ్నించినపుడు మేము పరస్పరం హాస్యాలాడుకుంటున్నామని అనేవారు. హాస్యానికి మీకు అల్లాహ్, ఆయన వాక్యాలు, అతని ప్రవక్త మాత్రమే దొరికారా? అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. పరస్పరం, హాస్యమే ఉద్దేశం అయితే అల్లాహ్, ఆయన వాక్యాలు, ఆయన ప్రవక్త గురించి చర్చించటం దేనికి? ఇవన్నీ మీ నీచచేష్టల మరియు కపటత్వం మరియు మా వాక్యాల మా ప్రవక్త వ్యతిరేకత ఫలితమే.

66వ వాక్యంలో – మీరు కపట విశ్వాసం ప్రదర్శిస్తున్నారని, అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త గురించి వేళాకోళం తరువాత మీ విశ్వాసానికీ ఎలాంటి స్థానమూ లేదని, దాని వల్ల బహిరంగంగా మీరు ముస్లిములుగా పరిగణింపబడేవారని ఇప్పుడు దానిక్కూడా ఎలాంటి అవకాశం లేదని హెచ్చరించబడింది.

అంటే తాము చేసిన తప్పును తెలుసుకున్నారు, పశ్చాత్తాపం చెందినవారు, ఇస్లాం స్వీకరించినవారు. ఇంకా వారిలో కొందరు పశ్చాత్తాప భాగ్యం పొందనివారు. అవిశ్వాసం, కపటత్వంపై స్థిరంగా ఉన్నవారు. వీరిని నేరస్థులుగా పరిగణించి వారి శిక్ష గురించి పేర్కొనబడింది.

67వ వాక్యంలో – స్త్రీలయినా పురుషులయినా కపటులందరినీ ఖండించడం జరిగింది. అవిశ్వాసంలో కపటత్వంలో వీరందరూ సమానులే. వీరి గుణాలు విశ్వాసుల గుణాలకు వ్యతిరేకంగా ఉంటాయి. వీరు చెడును ఆదేశిస్తారు. మంచి నుండి వారిస్తారు. సానుభూతి, జిహాద్ ఇంకా తదితర సత్కార్యాల్లో ఖర్చు చేయరు. ఇంకా వీరు దైవధ్యానం నుండి కూడా దూరంగా ఉంటారు. ఈ కారణంగానే అల్లాహ్ కూడా వారిని మరచిపోయాడు. తన కారుణ్యానికి దూరం చేసాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

70వ వాక్యంలో ప్రవక్తలను తిరస్కరించే కపటులను మీలాంటి మీ పూర్వీకులను గుణపాఠం నేర్చుకునే ఉద్దేశంతో చూడండని బోధించబడింది. వారు కూడా ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. నూహ్ జాతిని చూడండి – వారు తిరస్కరించినందుకు వారి పర్యవసానం ఏమైందో ఒక సామాన్య తుఫాన్ వచ్చింది. అందులో భూమిపై ఉన్న ప్రాణులన్నీ కొట్టుకుపోయాయి. కాని నూహ్‌తో పాటు అతని ఓడలో ఉన్నవారందరూ రక్షించబడ్డారు. ఆద్ జాతిపై భయంకరమైన సుడిగాలి వచ్చింది. దాని వల్ల అందరూ నాశనమయ్యారు. సమూద్ జాతిని ఒక భయంకరమైన కేక ద్వారా నాశనం చేయడం జరిగింది. ఇంకా నమ్రూద్ ఇబ్రాహీమ్ (అ)ని  తిరస్కరించినప్పుడు అల్లాహ్ ఇబ్రాహీమ్ (అ)కు అగోచరంగా సహాయం చేసాడు. అద్భుతమైన మహిమలను ప్రసాదించాడు. ఇంకా నమ్రూద్‌ని నాశనం చేసాడు. ఇంకా మద్‌యన్ వారు భయంకర ప్రకంపనల ద్వారా నాశనమయ్యారు. లూత్ జాతి పట్టణాలు తిరగవేయబడ్డాయి.

మోతఫికాత్ అంటే లూత్ జాతి అని అర్థం. ఈ జాతి లూత్ (అ)ని తిరస్కరించింది, ఇంకా అశ్లీల, అసభ్య కార్యాలకు పాల్పడింది. అంతకుముందు ఎవరూ ఇలాంటి పాపకార్యాలకు పాల్పడలేదు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేసాడు. ఇంకా ఇలా ఆదేశించాడు : "ఈ జాతుల వద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన ఆధారాలు, సూచనలు తీసుకుని వచ్చారు. కాని వారు అతన్ని తిరస్కరించారు. చివరకు అల్లాహ్ వారిని శిక్షించాడు. వారిని శిక్షించి అల్లాహ్ వారికి అన్యాయం చేయలేదు. ఎందుకంటే శిక్షకు ముందు తన బాధ్యతను అన్ని విధాలా నిర్వర్తిస్తూ ప్రవక్తను పంపాడు. గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాడు. వారి అనుమానాలను తీర్చాడు. వారు చేసిన పాపాలకు ఫలితంగా తమ్ముతాము శిక్షకు అర్హులుగా చేసుకున్నారు. అల్లాహ్  ఎవరినీ హింసించడు. కాని మానవుడు పాపాలు చేసి తనను తాను శిక్షకు గురిచేసుకుంటాడు.

| | |
|---|---|
| (75) ఒకవేళ ఆయన గనుక అనుగ్రహించి మాకు ప్రసాదిస్తే మేము దానం చేస్తాము. సజ్జనులమై ఉంటాము అని అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసినవారు కూడా కొందరు ఉన్నారు. | وَمِنْهُمْ مَّنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰىنَا مِنْ فَضْلِهٖ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُوْنَنَّ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿75﴾ |

71వ వాక్యంలో ముస్లిముల సద్గుణాల గురించి చర్చించడం జరిగింది. మొదటి గుణం వారు పరస్పరం మిత్రులు, సహాయకులు, సానుభూతిపరులు. ఒక హదీసులో ఈ విధంగా ఉంది :

“విశ్వాసులు పరస్పరం గోడ వంటివారు. ఒక ఇటుక ఇంకో ఇటుకకు దృఢత్వాన్ని ఇస్తుంది.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2266). ఇంకో హదీసులో ఇలా ఉంది : “విశ్వాసులంతా ప్రేమానురాగాల, దయాదాక్షిణ్యాల దృష్ట్యా ఒకే శరీరం వంటివారు. ఆ శరీరంలోని ఒక అవయవానికి బాధకలిగితే శరీరమంతా బాధకు గురవుతుంది.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5552). విశ్వాసుల రెండో సుగుణం ఏమిటంటే వారు మంచిని ఆదేశిస్తారు. మరియు చెడును నివారిస్తారు. నమాజును స్థాపిస్తారు. జకాతు చెల్లిస్తారు. అన్ని వ్యవహారాల్లోనూ అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులై ఉంటారు. అల్లాహ్ ఇలాంటి వారి కొరకు గొప్ప బహుమానం గురించి వాగ్దానం చేసాడు. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : “స్వర్గవాసులకు స్వర్గ అనుగ్రహాలన్నిటిలో గొప్ప అనుగ్రహం అయిన దైవ ప్రసన్నత లభిస్తుంది.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6067)

73వ వాక్యంలో అవిశ్వాసులతో, కపటులతో యుద్ధం చేయమని ఆదేశించబడింది. అయితే అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేయడం చాలా సులువు. కాని కపటులు కలిమాను పఠించి ముస్లిముల్లో కలిసి ఉంటారు. వీరితో తలపడ్డం అంత సులువైన పని కాదు. అందువల్ల వీరు నేరాలు చేసినప్పుడల్లా ఇస్లామీయ శిక్షను విధించడమే సరైన మార్గం. ఈ వాక్యం తబూక్ యుద్ధానంతరం అవతరించింది. ప్రవక్త (స) సున్నిత స్వభావులవటం చేత ఒక్కోసారి సందర్భాన్నిబట్టి సున్నితంగా ప్రవర్తించేవారు. కాని తబూక్ యుద్ధానంతరం ఇస్లామీయ రాజ్యస్థాపన జరిగిన తరువాత వారితో కఠినంగా ప్రవర్తించమని ఆదేశించబడింది.

74వ వాక్యంలో అవిశ్వాస వచనం అని ఉంది. వాస్తవంగా ఇలాంటి అవిశ్వాస వచనాలు కపటులు ఎన్నో పలికారు. వివరాలకు (7–8–63) చూడండి.

జైద్ బిన్ అర్ఖమ్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : తబూక్ యుద్ధంలో నేను అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్‌ని ఇలా అంటూ ఉండగా విన్నాను, “ఓ అన్సారుల్లారా! ప్రవక్త వద్ద ఉన్న ముహాజిర్లకు ఖర్చుకు ఏమీ ఇవ్వకండి. వారంతట వారు ప్రవక్తను వదలి చిందరవందర అయిపోతారు. ఇంకా మనం యుద్ధానంతరం మదీనా చేరితే “గౌరవనీయులు’, ‘నీచులను’ వెళ్ళగొడ్తారు” అని ప్రేలాడు. నేను ఈ విషయాన్ని మా చిన్నాన్న లేక ఉమర్ (రజి)తో చెప్పాను. వారు ఈ విషయాన్ని ప్రవక్త (స)కు తెలియజేసారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్‌ని అతని అనుచరులను పిలిపించి, విచారణ జరిపారు. అలా అనలేదని వారు ప్రమాణాలు చేయసాగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నన్ను అబద్ధం పలికినవాడుగా, వాడిని సత్యం పలికినవాడిగా భావించారు. నేను చాలా బాధపడ్డాను. నేను ఇంట్లో కూర్చున్నాను. మా చిన్నాన్న నన్ను ‘ఎంత పని చేసావు. ప్రవక్త (స) నన్ను అసత్యవాదిగా భావించారు. నీ పట్ల అయిష్టత వ్యక్తం చేసారు’ అని అన్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నన్ను పిలిపించారు. సూరె మునాఫిఖూన్ పఠించి వినిపించారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : “ఓ జైద్! నిన్ను అల్లాహ్ సత్యవంతుడుగా తీర్మానించాడు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4520)

فَلَمَّآ اٰتٰىهُمۡ مِّنۡ فَضۡلِهٖ بَخِلُوۡا بِهٖ وَتَوَلَّوْا وَّهُمۡ
مُّعۡرِضُوۡنَ ﴿76﴾
فَاَعۡقَبَهُمۡ نِفَاقًا فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ اِلٰى يَوۡمِ يَلۡقَوۡنَهٗ
بِمَاۤ اَخۡلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوۡهُ وَبِمَا كَانُوۡا
يَكۡذِبُوۡنَ ﴿77﴾
اَلَمۡ يَعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ يَعۡلَمُ سِرَّهُمۡ وَنَجۡوٰٮهُمۡ
وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الۡغُيُوۡبِ‌ۚ ﴿78﴾
اَلَّذِيۡنَ يَلۡمِزُوۡنَ الۡمُطَّوِّعِيۡنَ مِنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ فِى
الصَّدَقٰتِ وَالَّذِيۡنَ لَا يَجِدُوۡنَ اِلَّا جُهۡدَهُمۡ
فَيَسۡخَرُوۡنَ مِنۡهُمۡ‌ؕ سَخِرَ اللّٰهُ مِنۡهُمۡ‌ وَلَهُمۡ
عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿79﴾
اِسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ اَوۡ لَا تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ‌ؕ اِنۡ تَسۡتَغۡفِرۡ
لَهُمۡ سَبۡعِيۡنَ مَرَّةً فَلَنۡ يَّغۡفِرَ اللّٰهُ لَهُمۡ‌ؕ ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمۡ كَفَرُوۡا بِاللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ‌ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى
الۡقَوۡمَ الۡفٰسِقِيۡنَ‌ۚ ﴿80﴾ ع 10 8 16
فَرِحَ الۡمُخَلَّفُوۡنَ بِمَقۡعَدِهِمۡ خِلٰفَ رَسُوۡلِ اللّٰهِ
وَكَرِهُوۡۤا اَنۡ يُّجَاهِدُوۡا بِاَمۡوَالِهِمۡ وَاَنۡفُسِهِمۡ فِىۡ
سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَقَالُوۡا لَا تَنۡفِرُوۡا فِى الۡحَرِّ‌ؕ قُلۡ نَارُ
جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا‌ؕ لَوۡ كَانُوۡا يَفۡقَهُوۡنَ ﴿81﴾
فَلۡيَضۡحَكُوۡا قَلِيۡلًا وَّلۡيَبۡكُوۡا كَثِيۡرًا‌ۚ جَزَآءًۢ بِمَا
كَانُوۡا يَكۡسِبُوۡنَ ﴿82﴾

(76) కాని అల్లాహ్ తన అనుగ్రహం వల్ల వారికి ప్రసాదించినపుడు వారు పిసినారులుగా ప్రవర్తించారు. ప్రమాణ భంగం చేసారు. (77) వారు అల్లాహ్ ఎడల చేసిన ప్రమాణ భంగం కారణంగా, వారు చెబుతూ వచ్చిన అబద్ధం కారణంగా, అల్లాహ్ వారి హృదయాలలో వారు ఆయన్ని కలుసుకునే దినం వరకు కాపట్యాన్ని నాటాడు. (78) అల్లాహ్‌కు వారి రహస్యాలూ, వారి కుట్రలూ సయితం తెలుసునని వారికి తెలియదా? నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సమస్త అగోచర విషయాలు తెలిసినవాడు. (79) సంతోషంగా, తమ ఇష్టపూర్వకంగా విశ్వాసులు చేసే దానధర్మాలను గురించి అపహాస్యం చేస్తూ ఉంటారు. తమ కష్టార్జితం తప్ప మరేమీ లేని వారిని హేళన చేస్తారు. అల్లాహ్ వారిని హేళన చేస్తున్నాడు. వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉంది. (80) (ఓ ప్రవక్తా!) నీవు వారి కొరకు క్షమాపణ కోసం విన్నవించుకున్నా విన్నవించుకోకపోయినా ఒకటే. ఒకవేళ నీవు వారికొరకు డెబ్భైసార్లు క్షమాపణ కోరినా అల్లాహ్ వారిని ఎంతమాత్రం క్షమించడు. ఎందుకంటే, వారు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ తిరస్కరించారు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులకు రుజుమార్గం చూపడు. (81) వెనుక ఉండిపోవటానికి అనుమతించబడినవారు, అల్లాహ్ ప్రవక్తతో వెళ్ళనందుకు, ఇంటివద్దనే ఉండిపోయినందుకు సంతోషించారు. అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ధన ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడేందుకు వారు ఇష్టపడలేదు. వారిలా అన్నారు : “ఈ ఎండలో వెళ్ళకండి.” ఇలా అను : “నరకాగ్ని దీనికంటే ఎంతో వేడిగా ఉంటుంది. వీరు అర్థం చేసుకుంటే ఎంత బాగుండేది. (82) ఇప్పుడు వారు తక్కువగా నవ్వాలి, ఎక్కువగా ఏడ్వాలి. ఎందుకంటే వారు సంపాదించిన దానికి ప్రతిఫలం ఇలాంటిదే గనుక.

(83) ఒకవేళ అల్లాహ్ వారి మధ్యకు నిన్ను తిరిగి తీసుకువెళితే వారిలో ఎవరైనా పోరాటం కొరకు బయలుదేరటానికి నిన్ను అనుమతి కోరితే, వారితో ఇలా చెప్పు : “ఇక ఎంతమాత్రం మీరు నాతో రాలేరు. నా వైపు ఉండి ఏ శత్రువుతోనూ పోరాడలేరు. మీరు మొదటిసారి కూర్చుండి పోవటానికే ఇష్టపడ్డారు. ఇప్పుడు కూడా వెనుక ఉండిపోయే వారితోనే కూర్చుండిపోండి. (84) ఇక ముందు వారిలో ఎవడు మరణించినా వాడి జనాజా నమాజును చేయకు. వారి సమాధి వద్ద నిలబడకు. ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ తిరస్కరించారు. ఇంకా వారు అవిధేయులుగానే మరణించారు. (85) వారి ధనమూ, వారి సంతానమూ నిన్ను ప్రభావితం చెయ్యకూడదు. వీటిద్వారా వారిని ఈ ప్రపంచంలోనే శిక్షించాలనీ, వారి ప్రాణాలు అవిశ్వాస స్థితిలోనే పోవాలని అల్లాహ్ సంకల్పించాడు. (86) అల్లాహ్‌ను విశ్వసించండి, ఆయన ప్రవక్తతో కలసిపోరాడండి అనే ఆదేశం గల సూరా ఏదైనా అవతరించినప్పుడల్లా వారిలో సామర్థ్యం గలవారే తమను పోరాటం నుండి మన్నించాలని నీకు విజ్ఞప్తి చేసారు. మేము కూర్చుండి పోయేవారితో ఉండిపోతాము. మమ్మల్ని వదలిపెట్టండి అని వారన్నారు. (87) వారు కూర్చుండిపోయే వారిలో చేరిపోవటానికే ఇష్టపడ్డారు. వారి హృదయాలపై ముద్ర వేయడం జరిగింది. అందువల్ల వారు ఏమీ అర్థం చేసుకోలేరు. (88) కాని ప్రవక్త, అతనితో పాటు విశ్వాసులు తమ ధన ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడారు. కనుక శుభాలన్నీ వీరికొరకే. ఇంకా సాఫల్యం పొందేవారు వీరే. (89) అల్లాహ్ వారి కొరకు క్రింద కాలువలు ప్రవహించే వనాలను సిద్ధం చేసి ఉంచాడు. వాటిలో వారు కలకాలం ఉంటారు. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం.

فَاِنْ رَّجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَآىِٕفَةٍ مِّنْهُمْ
فَاسْتَاْذَنُوْكَ لِلْخُرُوْجِ فَقُلْ لَّنْ تَخْرُجُوْا مَعِیَ
اَبَدًا وَّلَنْ تُقَاتِلُوْا مَعِیَ عَدُوًّا ؕ اِنَّكُمْ رَضِیْتُمْ
بِالْقُعُوْدِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوْا مَعَ الْخٰلِفِیْنَ ﴿83﴾
وَلَا تُصَلِّ عَلٰۤى اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا وَّلَا تَقُمْ
عَلٰى قَبْرِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَمَاتُوْا
وَهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿84﴾
وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ ؕ اِنَّمَا یُرِیْدُ
اللّٰهُ اَنْ یُّعَذِّبَهُمْ بِهَا فِی الدُّنْیَا وَتَزْهَقَ
اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿85﴾
وَاِذَاۤ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ اَنْ اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَجَاهِدُوْا مَعَ
رَسُوْلِهِ اسْتَاْذَنَكَ اُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوْا
ذَرْنَا نَكُنْ مَّعَ الْقٰعِدِیْنَ ﴿86﴾
رَضُوْا بِاَنْ یَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلٰى
قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا یَفْقَهُوْنَ ﴿87﴾
لٰكِنِ الرَّسُوْلُ وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ جٰهَدُوْا
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاُولٰٓىِٕكَ لَهُمُ
الْخَیْرٰتُ ؗ وَاُولٰٓىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿88﴾
اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِیْنَ فِیْهَا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ ﴿89﴾ 11 ع 9 17

وَجَآءَ الْمُعَذِّرُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِيْنَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿90﴾

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى وَلَا عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا يُنْفِقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ مَا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ سَبِيْلٍ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۙ﴿91﴾

وَّلَا عَلَى الَّذِيْنَ اِذَا مَاۤ اَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَاۤ اَجِدُ مَاۤ اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ۪ تَوَلَّوْا وَّاَعْيُنُهُمْ تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا مَا يُنْفِقُوْنَ ؕ﴿92﴾

اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ وَهُمْ اَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوْا بِاَنْ يَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ ۙ وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿93﴾

(90) ఎడారి అరబ్బులు కూడా వెనుక ఉండిపోవటానికి అనుమతి కోసం సాకులు వెదికారు. అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ అసత్యపు వాగ్దానం చేసినవారు వెనుకనే కూర్చుండిపోయారు. అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించిన ఎడారి అరబ్బులు త్వరలోనే వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురవుతారు. (91) వృద్ధులూ, వ్యాధిగ్రస్తులూ, దారిభత్యాలు లేనివారు అయితే వారిపై ఏ దోషం లేదు. కాని వారు అల్లాహ్‌పట్ల, ఆయన ప్రవక్తపట్ల శ్రేయోభిలాషులుగా మెలిగితే, ఇటువంటి సజ్జనుల పట్ల ఆరోపణకు ఎలాంటి ఆస్కారం లేదు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, మన్నించేవాడూను. (92) స్వయంగా వచ్చి, “మా కొరకు వాహనాలు సమకూర్చండి” అని నీకు విజ్ఞప్తి చేసిన వారి పట్ల కూడా ఆరోపణకు ఎలాంటి అవకాశం లేదు. నీవు “నేను మీ కొరకు వాహనాలను ఏర్పాటు చేయలేను” అని అన్నప్పుడే గత్యంతరం లేక వారు మరలిపోయారు. వారి కళ్ళ నుండి అశ్రువులు ప్రవహించాయి. వారు తమ ధనంతో పోరాటంలో పాల్గొనే శక్తి తమకు లేనందుకు చాలా బాధపడ్డారు. (93) అయితే ధనవంతుల పట్ల ఆక్షేపణ ఉంది. ఎందుకంటే తమను పోరాటం విషయంలో మన్నించవలసిందిగా నీకు విజ్ఞప్తి చేసారు. వారు ఇంటి వద్ద కూర్చుండిపోయే వారిలో చేరిపోవటానికి ఇష్టపడ్డారు. అల్లాహ్ వారి హృదయాలపై ముద్రవేశాడు. అందువల్ల వారు ఏమీ తెలుసుకోలేరు.

75 – 93 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : ఖుర్ఆన్ కపటుల అనేక కుట్రలను, పన్నాగాలను బట్టబయలు చేసింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో వారితో కఠినంగా ప్రవర్తించమని కూడా ఆదేశించింది. కపటులు లోపల అవిశ్వాసం ఉన్నా పైకి ముస్లిముల్లా వ్యవహరించేవారు. వీరు ప్రవక్త (స)ను, ముస్లిములను, ఇస్లామ్‌ను నష్టపరచడానికి తమ శాయశక్తులా ప్రయత్నించేవారు.

తమ సభలలో అవిశ్వాసపు వచనాలు పలికేవారు. అసత్యపు ప్రమాణాలతో ప్రవక్త (స)ని నమ్మించేవారు. అల్లాహ్ మాకు ధనం ప్రసాదిస్తే మేము కూడా సత్కార్యాల్లో ఆ ధనాన్ని ఖర్చుపెడతామని అనేవారు. కాని అల్లాహ్ వారికి ధనం ప్రసాదించగానే పిసినారులుగా మారిపోయారు. ఇతరుల్ని కూడా ఖర్చుపెట్టకుండా ఆపేవారు. కపటులు ఒకవేళ యుద్ధమే వస్తే ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడుతామని అనేవారు. కాని యుద్ధం సంభవిస్తే ఏవో సాకులు చెప్పి యుద్ధంలో పాల్గొనేవారు కాదు. ఇంకా ఇతరుల్ని కూడా పాల్గొనకుండా వారించేవారు.

75 – 93 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : కొందరు కపటులు, "ఒకవేళ అల్లాహ్ వారికి ధనం ప్రసాదిస్తే, దైవమార్గంలో ఖర్చుపెట్టి పుణ్యాత్ములలో చేరిపోతామని" అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసారని ఈ వాక్యంలో పేర్కొనబడింది. ఆ తరువాత వారు ఆ వాగ్దానాన్ని భంగపరిచారు. తమ నోటి మాటకు కూడా విలువ ఇవ్వలేదు. ఇంకా పిసినారులుగా ప్రవర్తించారు. దీని ఫలితంగా అల్లాహ్ వారి మనసులను కపటత్వానికి నిలయాలుగా మార్చాడు. అల్లాహ్ వారి సంకల్పాలను, నిర్ణయాలను, కుట్రలను తెలుసుకునేవాడని, ఇంకా అగోచర జ్ఞానం గలవాడని వారికి తెలియదా? వీరు అసత్యపు ప్రమాణాలు చేస్తున్నారని, ధనం రాగానే ధన వ్యామోహంలో అంతా మరిచిపోతారని పిసినారిగా వ్యవహరిస్తారని అల్లాహ్‌కు ముందే తెలుసు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సమస్త విషయాలు క్షుణ్ణంగా తెలిసినవాడు.

79వ వాక్యంలో కపటులు నిరంతరం ముస్లిములపై ఆరోపణాస్త్రాలు సంధించేవారు. అల్లాహ్ మార్గంలో ధ్యానం చేసేవారిని ప్రదర్శనాబుద్ధి గలవారుగా ఎద్దేవా చేసేవారు. ఎవరైనా కాయకష్టం చేసి సంపాదించిన దాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుపెడితే అల్లాహ్‌కు ఇంత చిన్న మొత్తం ఎంతమాత్రం అవసరం లేదు అని అనేవారు. ముహమ్మద్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ ఇలా అంటున్నారు : "ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయమని ప్రోత్సహిస్తే, అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ ఔఫ్ నాలుగువేలు అల్లాహ్ మార్గంలో దానం చేసారు. ఇంకా ఆసిమ్ బిన్ అదీ వంద వసఖ్‌ల ఖర్జూరం దానం చేసారు. అది చూసి కపటులు ఇది కేవలం ప్రదర్శనాబుద్ధి అని అన్నారు. అబూ అఖీల్ తన కూలి డబ్బుతో ఒక 'సా' ఖర్జూరం తెచ్చి ఉన్న ఖర్జూరాలపై వేసారు. అది చూసి కపటులు ఎగతాళి చేసారు. ఇంకా అల్లాహ్‌కు ఈ ఒక 'సా' ఖర్జూరం అవసరం లేదు అని హాస్యంగా మాట్లాడారు. అల్లాహ్ విశ్వాసులను అపహాస్యం చేసినందుకు తగిన ప్రతీకారం తీర్చుకుంటానని, ఇంకా వారిని అవమానానికి గురిచేస్తానని, విశ్వాసులకు ఉన్నత స్థానాలు ప్రసాదిస్తానని వాగ్దానం చేసాడు.

80వ వాక్యంలో కపటులు క్షమాపణకు అర్హులు కారని, మీరు వారి క్షమాపణ కోసం కోరినా, కోరకపోయినా ఒకటేనని తన ప్రవక్తకు అల్లాహ్ తెలియపర్చటం జరిగింది.

يَعۡتَذِرُوۡنَ اِلَيۡكُمۡ اِذَا رَجَعۡتُمۡ اِلَيۡهِمۡ‌ؕ قُلْ لَّا
تَعۡتَذِرُوۡا لَنۡ نُّؤۡمِنَ لَـكُمۡ قَدۡ نَبَّاَنَا اللّٰهُ مِنۡ
اَخۡبَارِكُمۡ‌ؕ وَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَـكُمۡ وَرَسُوۡلُهٗ ثُمَّ
تُرَدُّوۡنَ اِلٰى عٰلِمِ الۡغَيۡبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمۡ
بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ﴿94﴾
سَيَحۡلِفُوۡنَ بِاللّٰهِ لَـكُمۡ اِذَا انْقَلَبۡتُمۡ اِلَيۡهِمۡ
لِتُعۡرِضُوۡا عَنۡهُمۡ‌ؕ فَاَعۡرِضُوۡا عَنۡهُمۡ‌ؕ اِنَّهُمۡ
رِجۡسٌ‌ وَّمَاۡوٰٮهُمۡ جَهَـنَّمُ‌ ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوۡا
يَكۡسِبُوۡنَ﴿95﴾
يَحۡلِفُوۡنَ لَـكُمۡ لِتَرۡضَوۡا عَنۡهُمۡ‌ ۚ فَاِنۡ تَرۡضَوۡا
عَنۡهُمۡ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَرۡضٰى عَنِ الۡقَوۡمِ
الۡفٰسِقِيۡنَ﴿96﴾
اَلۡاَعۡرَابُ اَشَدُّ كُفۡرًا وَّنِفَاقًا وَّاَجۡدَرُ اَلَّا
يَعۡلَمُوۡا حُدُوۡدَ مَاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوۡلِهٖ‌ؕ وَاللّٰهُ
عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ﴿97﴾
وَمِنَ الۡاَعۡرَابِ مَنۡ يَّتَّخِذُ مَا يُنۡفِقُ مَغۡرَمًا
وَّيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَآٮِٕرَ‌ؕ عَلَيۡهِمۡ دَآٮِٕرَةُ
السَّوۡءِ‌ؕ وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ﴿98﴾

(94) మీరు వారి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళినప్పుడు, వారు అనేక రకాల సాకులు చెబుతారు. మీరు ఇలా చెప్పండి : సాకులు వెదక్కండి. మేము మిమ్మల్ని ఎన్నటికీ నమ్మము. అల్లాహ్ మీ పరిస్థితులన్నీ మాకు తెలిపాడు. ఇక అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తా మీ ప్రవర్తనను చూస్తారు. తరువాత ఆయన వైపునకు మీరు మరలింపబడతారు. ఆయన బహిరంగంగా ఉన్నవీ గుప్తంగా ఉన్నవీ అన్నీ ఎరిగినవాడు. మీరు ఏం చేస్తూ ఉండేవారో ఆయన మీకు తెలుపుతాడు. (95) నీవు తిరిగివచ్చిన తరువాత నీ ముందు వారు ప్రమాణాలు చేస్తారు, వారిని నీవు ఉపేక్షించాలని. కనుక నీవు వారిని తప్పకుండా ఉపేక్షించు. ఎందుకంటే వారు మాలిన్యం వంటివారు. వారి స్థానం నరకం. ఇదే వారి సంపాదనకు ప్రతిఫలం. (96) వారు నీ ప్రసన్నత కోసం నీ సమక్షంలో ప్రమాణాలు చేస్తారు. వాస్తవంగా ఒకవేళ నీవు వారి పట్ల ప్రసన్నత చూపినా అల్లాహ్ ఇటువంటి విద్రోహుల పట్ల ఎన్నటికీ ప్రసన్నుడు కాడు. (97) ఈ ఎడారి అరబ్బులు అవిశ్వాసం విషయంలో, కాపట్యం విషయంలో కరడుగట్టినవారు. కనుక అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేసిన ధార్మిక హద్దులు వారికి తెలియకుండా ఉండే అవకాశాలే అధికంగా ఉన్నాయి. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను. (98) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు అది బలవంతంగా తమపై రుద్దబడిందని భావించేవారు కూడా ఈ ఎడారి అరబ్బులలో కొందరు ఉన్నారు. మీ గురించి వారు కాలం మార్పుల కోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. వాస్తవంగా సంకట వలయం వారినే చుట్టుముట్టి ఉంది. అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడూను.

(99) ఎడారి అరబ్బులలోనే కొంతమంది అల్లాహ్‌నూ, అంతిమదినాన్నీ విశ్వసిస్తారు. తాము ఖర్చుచేసే దాన్ని అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం పొందటానికి ప్రవక్త నుండి అల్లాహ్ కారుణ్యానికై ప్రార్థనలు పొందటానికి సాధనంగా చేసుకుంటారు. అవును, నిస్సందేహంగా అది అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం పొందటానికి సాధనమే. అల్లాహ్ వారిని తప్పకుండా తన కారుణ్యంలోనికి ప్రవేశింపజేస్తాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను. (100) అందరికంటే ముందు విశ్వాస సందేశాన్ని స్వీకరించిన ముహాజిరీన్ల పట్ల, అన్సారుల పట్ల నిజాయితీతో వారిని అనుసరించిన వారి పట్ల అల్లాహ్ తృప్తి చెందాడు. వారు కూడా అల్లాహ్ పట్ల తృప్తి చెందారు. అల్లాహ్ వారి కొరకు క్రింద సెలయేళ్లు ప్రవహించే వనాలను సిద్ధంచేసి ఉంచాడు. వారు వాటిలో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. ఇదే మహాద్భుతమైన సాఫల్యం. (101) మీ చుట్టుప్రక్కల ఉండే ఎడారి అరబ్బులలో కపటులు చాలామంది ఉన్నారు. అదేవిధంగా మదీనావాసుల్లో కూడా కపటులు ఉన్నారు. వారు కాపట్యంలో ఆరితేరినవారు. మీరు వారిని ఎరుగరు. మేము వారిని ఎరుగుదుము. త్వరలో మేము వారికి రెట్టింపు శిక్షను విధిస్తాము. తరువాత వారు కఠిన శిక్ష వైపునకు తరలింపబడతారు.

وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبٰتٍ عِنْدَ اللّٰهِ وَصَلَوٰتِ
الرَّسُوْلِ ؕ اَلَاۤ اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ؕ سَيُدْخِلُهُمُ
اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۧ (99) ع 12 10 1

وَالسّٰبِقُوْنَ الْاَوَّلُوْنَ مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ
وَالَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوْا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ تَحْتَهَا
الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيْمُ (100)

وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ۛؕ وَمِنْ
اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ۛ مَرَدُوْا عَلَى النِّفَاقِ ۫
لَا تَعْلَمُهُمْ ؕ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ؕ سَنُعَذِّبُهُمْ
مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ۚ (101)

(102) తమ తప్పులను ఒప్పుకున్నవారూ కొందరు ఉన్నారు. వారి ఆచరణలో కొంత మంచీ, కొంత చెడూ ఉన్నాయి. అల్లాహ్ వారిని మళ్ళీ కరుణించడం అనేది అసంభవమేమీ కాదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మన్నించేవాడూ కరుణించేవాడూను.

وَاٰخَرُوْنَ اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا
صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّتُوْبَ
عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ (102)

(103) ఓ ప్రవక్తా! నీవు వారి సంపదల నుండి దానధర్మాలు తీసుకొని వారిని పరిశుద్ధపరచు. ఇంకా వారిని వాటి ద్వారా ముందుకు నడుపు. వారికొరకు ప్రార్థించు, ఎందుకంటే నీ ప్రార్థన వల్ల వారికి శాంతి లభిస్తుంది. అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడూ అన్నీ తెలిసినవాడూను. (104) అల్లాహ్ తన దాసుల పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరిస్తాడని, వారి దాన ధర్మాలను స్వీకరిస్తాడని, ఇంకా నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూ అని వారికి తెలియదా?

(105) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "మీరు ఆచరించండి. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తా, విశ్వాసులూ మీ ఆచరణ వైఖరి ఎలా ఉంటుందో గమనిస్తారు. ఆ తరువాత మీకు బహిరంగంగా ఉన్నవీ, గుప్తంగా ఉన్నవీ తెలిసిన ఆయన వైపునకు మీరు మరలింపబడతారు. మీరు ఏం చేస్తూ ఉండేవారో అన్నీ ఆయన మీకు తెలుపుతాడు. (106) మరికొందరి వ్యవహారం అల్లాహ్ ఆజ్ఞ కోసం వేచి ఉన్నది. ఆయన వారిని శిక్షించనూవచ్చు, వారిని కనికరించనూవచ్చు. అయితే అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకవంతుడూను.

(107) మరికొందరున్నారు, వారు ఒక మసీదును నిర్మించారు. దాని ఉద్దేశ్యం నష్టం కలిగించాలనీ, ఇంకా అవిశ్వాసాన్ని అనుసరించాలనీ, విశ్వాసులలో చీలికలు తీసుకురావాలని, ఇదివరకు అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ, వ్యతిరేకంగా పోరాడిన వ్యక్తికి మాటుగా చెయ్యాలని, మాది సదుద్దేశమే అని (పదే పదే) ప్రమాణాలు చేస్తూ ఉంటారు. కానీ వారు అసత్యవాదులన్న విషయానికి అల్లాహ్‌యే సాక్షి.

خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيْهِمْ
بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ؕ
وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿103﴾

اَلَمْ يَعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ
وَيَاْخُذُ الصَّدَقٰتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيْمُ ﴿104﴾

وَقُلِ اعْمَلُوْا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُوْلُهٗ
وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ وَسَتُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۚ﴿105﴾

وَاٰخَرُوْنَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَاِمَّا
يَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿106﴾

وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَّكُفْرًا
وَّتَفْرِيْقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَاِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ
اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ مِنْ قَبْلُ ؕ وَلَيَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَاۤ اِلَّا
الْحُسْنٰى ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿107﴾

| | |
|---|---|
| لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا ۚ لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن يَتَطَهَّرُوا ۚ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ﴿108﴾ | (108) నీవు ఆ కట్టడంలో ఎన్నడూ నిలబడకు. మొట్టమొదటి రోజు నుండే దైవభీతి ఆధారంగా నిర్మించబడిన మసీదే నీవు నిలబడటానికి తగినది. అందులో పరిశుద్ధతను ప్రేమించే ప్రజలున్నారు. అల్లాహ్‌కు పరిశుద్ధతను పాటించేవారంటేనే ఇష్టం. |
| أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿109﴾ | (109) తన కట్టడపు పునాదులను దైవభీతితో, దైవప్రీతి పొందాలనే కాంక్షతో లేపినవాడు ఉత్తముడా? లేదా తన కట్టడాన్ని లోయ యొక్క డొల్ల అంచుపై లేపిన వాడు ఉత్తముడా? అది అతన్ని తీసుకొని నేరుగా నరకాగ్నిలో పడిపోయింది. అల్లాహ్ ఇటువంటి దుర్మార్గులకు ఎన్నటికీ సన్మార్గం చూపడు. |
| لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿110﴾ | (110) వారు నిర్మించిన ఈ కట్టడం ఎల్లప్పుడూ వారి హృదయాలలో అపనమ్మకానికి మూలంగా ఉంటుంది - వారి హృదయాలు ముక్కలు ముక్కలుగా అయితేనే తప్ప. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకవంతుడూను. |

13 ع 11 2

అత్తౌబ 94 - 110 ఆయత్‌ల వివరణ:

వాక్యాల సంబంధం : కపటులు, సాకులు, వంకలు పెట్టి యుద్ధాల్లో పాల్గొనేవారు కారని, తబూక్ యుద్ధ సమయంలో కూడా కపటులు యుద్ధంలో పాల్గొనకుండా ఉండిపోయారని తెలియజేయబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఇస్లామ్‌ని, ముస్లిములను నష్టపరచడానికి కపటులు ఒక మస్జిద్‌ని నిర్మించారు. దీన్ని "మస్జిదె జిరార్" అనేవారు. ప్రవక్త (స)ని ఒకసారి ఆ మసీదులోకి రమ్మని నమాజ్ చేయించమని కపటులు కోరారు. కాని అల్లాహ్‌తఆలా ప్రవక్త (స)ను నివారించి ఆ మసీదు దైవప్రార్థన నిమిత్తం నిర్మించబడలేదని, భూమిపై అల్లకల్లోలం, ఉపద్రవం సృష్టించటానికి నిర్మించబడిందని ముస్లిముల్లో విభేదాలు సృష్టించడానికి నిర్మించబడిందని తెలియజేసాడు. ప్రవక్త (స) దాన్ని కూల్చివేయమని ఆదేశించారు. సహాబాలు కూల్చివేసారు.

94-110 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ధనం ఉండి ఎలాంటి ఆటంకమూ లేని తబూక్ యుద్ధంలో పాల్గొనని కపటుల గురించి ప్రస్తావిస్తూ యుద్ధం నుండి తిరిగి వచ్చిన తరువాత మీ వద్దకు వచ్చి సాకులు వెదుకుతారని తెలియజేయబడింది. మీరు సాకులు వెదకకండనీ, మీ ఏ మాటా మేము వినమని, ఎందుకంటే మీ గురించి అంతా అల్లాహ్ తెలియజేసాడని, ఇక ముందు అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త మీ ఆచరణను చూస్తారని, ఎందుకంటే ఆచరణే ముఖ్యమని, ఆ తరువాత మరణానంతరం అల్లాహ్ ముందు మీరు హాజరౌతారని అప్పుడు అల్లాహ్ మీరు చేసిన కార్యాల గురించి మీకు తెలియజేస్తాడని, వాటి ప్రతిఫలం ఇస్తాడని వారికి తెలియజేయవలసిందిగా ప్రవక్తను ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది.

95వ వాక్యం : ఈ కపటులు మీ ముందు ప్రమాణాలు చేస్తారని, వారికి ఎలాంటి శిక్ష విధించకండని వీరు మాలిన్యం వంటివారని, వారి గురించి పట్టించుకోవటానికి కూడా వారు యోగ్యులు కారని, వారి నివాసం నరకం అని తెలియజేయబడింది.

96వ వాక్యం : మీరు వారికి ఏమీ అనకూడదని, వారి పట్ల సంతోషం వ్యక్తం చేయాలని, వారు మీ ముందు ప్రమాణాలు చేస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్ ఇష్టపడని వారితో మీరు ఇష్టపడటం ముస్లిములకు తగని పని. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ఇష్టపడిన, ప్రేమించిన వారినే మీరూ ఇష్టపడాలి, ప్రేమించాలి.

97వ వాక్యం : ఎడారి అరబ్బులు అవిశ్వాసంలో, కాపట్యంలో ఇతరులకన్నా కఠినులని తెలియజేయబడింది. ఎందుకంటే వీరిలో కఠినత్వం, దృఢత్వం ఉంటుంది. పండితులకు, సభలకు వీరు దూరంగా ఉంటారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, "పల్లెవాసుల్లో కఠినత్వం ఉంటుందని" ప్రవక్త (స) చెప్పారు. (సహీహ్ అబూదావూద్ – హ.నెం.2859)

98వ వాక్యం : 'గరామహ్' అంటే జరిమానా అని అర్థం. వారు కేవలం పరిస్థితుల వల్ల ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఈ కారణంగా వారికి కాపట్య రోగం పట్టుకుంది. వారు జకాత్‌ని, జిహాద్‌ని జరిమానాగా, పరిహారంగా భావించేవారు. పరిస్థితులు ఎప్పుడు మారుతాయా అని ఎదురు చూస్తుండేవారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) మరణానంతరం మంచి అవకాశంగా భావించి కొందరు ఇస్లాంకు దూరమయ్యారు. మరికొందరు జకాత్ చెల్లించడానికి నిరాకరించారు. ఇలాంటి వారితో అబూబకర్ (ర) పోరాడారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

99వ వాక్యం – వీరు ఇంకో కోవకు చెందినవారు. వీరు పట్టణాలకు దూరంగా ఉన్నప్పటికీ వీరికి అల్లాహ్‌ని తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించే భాగ్యం కలిగింది. విశ్వాసం ఫలితంగా వీరి అజ్ఞానం దూరం అయింది. వీరు అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయబడిన దాన్ని అల్లాహ్ ప్రీతి, ప్రవక్త ప్రార్థన పొందటానికి తగిన సాధనంగా భావించేవారు. ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుచేసేవారి కోసం ప్రార్థించేవారు. ఒకసారి ఒక వ్యక్తి గురించి ఇలా ప్రార్థించారు : "ఓ అల్లాహ్! అబీ అవ్ఫా కుటుంబీకులపై కారుణ్యం అవతరింపజేయి." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4166) (అహ్సనుల్ బయాన్)

102వ వాక్యం : సోమరితనం, అలసత్వం, సుఖలాలస వల్ల యుద్ధంలో పాల్గొనని వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరు విశ్వాసులే. తమ తప్పులను ఒప్పుకునేవారు. సత్కార్యాలు కూడా చేసేవారు. అల్లాహ్ వారిని క్షమించగలడని ఆశించబడుతుంది. ఈ వాక్యం ఒక ప్రత్యేక వర్గం కొరకు అవతరించింది. కాని ఇది అందరికీ వర్తిస్తుంది. పాపపుణ్యాలు చేసే ప్రతి వారికి ఇది వర్తిస్తుంది. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "రాత్రి నా వద్దకు ఇద్దరు వ్యక్తులు వచ్చారు. నన్ను లేపి తీసుకొని వెండి బంగారు ఇటుకలతో చేసిన నగరం వైపు తీసుకొని పోయారు. అక్కడ మేము ఒక వ్యక్తిని చూసాము. అతని సగం శరీరం అందంగా ఉంది, సగం శరీరం అందవికారంగా ఉంది. నా ఇద్దరు మిత్రులు అతనితో "ముందు ఉన్న కోనేరులో వెళ్ళి స్నానం చేయండి" అని అన్నారు. అతను వెళ్ళి స్నానం చేసి వెంటనే అందంగా సుందరంగా మారిపోయాడు. అప్పుడు వాళ్ళిద్దరూ నాతో ఇది 'జన్నతె అద్న్' అని, ఇది మీ నివాస స్థలం అని, వీళ్ళు పుణ్యాలు పాపాలు చేసేవారని అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4306) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఈ వాక్యం అబూ లుబాబహ్, అతని స్నేహితుల నుద్దేశించి అవతరించిందని, వీరు నిజ ముస్లిములని ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) అభిప్రాయపడ్డారు.

అందువల్లే ప్రవక్త (స) యుద్ధానంతరం తిరిగి వచ్చినప్పుడు వీరు తమ తప్పును ఒప్పుకుంటూ మస్జిదె

నబవీలోని స్థంభాలకు తమను తాము బంధించుకొని ప్రవక్త (స) వచ్చి తమ స్వహస్తాలతో విడిపించనంత వరకు ఈ స్థితిలోనే నిరాహారదీక్ష చేపడతామని ప్రమాణం చేసారు. చివరికి వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. ప్రవక్త (స) వచ్చి తన స్వహస్తాలతో కట్టు విప్పారు. (ఇబ్నె జరీర్)

ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిన తరువాత తమ ధన సంపదలను ప్రవక్త (స) సమక్షంలో హాజరుపరచి "మా దానధర్మాలను స్వీకరించండి, ఇంకా మా క్షమాపణ కొరకు ప్రార్థించండి" అని కోరారు. కాని ప్రవక్త (స) ఆ మేరకు అల్లాహ్ నాకు అనుమతి ఇవ్వలేదు అని స్వీకరించలేదు. (వహీదీ)

104వ వాక్యం : అందుచేత ఎవరైనా దానధర్మాలను తీసుకొని వస్తే ప్రవక్త (స) అతని గురించి "ఓ అల్లాహ్! ఫలానా వ్యక్తి కుటుంబంపై నీ కరుణాకటాక్షాలు ప్రసాదించు" అని దుఆ చేసేవారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1402)

దానధర్మాలు స్వీకరించటం అంటే వాటిలో వృద్ధి ప్రసాదించటం అని అర్థం. (అయితే అది హలాల్ సంపాదన అయి ఉండాలి) ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "మీరు గుర్రం సంతానాన్ని సంరక్షించినట్లు అల్లాహ్ మీ దానధర్మాలను సంరక్షిస్తారు. చివరికి ఒక ఖర్జూరం అంత దానం కూడా వృద్ధి చెంది ఉహద్ కొండంత అవుతుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1321) (అష్రఫుల్ హవాషీ)

105వ వాక్యం : ఇది అల్లాహ్ తరఫు నుండి ఒక విధమైన హెచ్చరిక. "ఓ ప్రజలారా! మీరు చేస్తున్న ఏ పని కూడా అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు, మరియు విశ్వాసులకు తెలియకుండా లేదు" అని అనబడింది. అందువల్ల సత్కార్యాలు చేయండి, కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతికోసం చేయండి. ఎందుకంటే ప్రతికార్యం అల్లాహ్ వద్ద లిఖించటం జరుగుతుంది. పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండి సత్కార్యాలు చేయండి. ఆ తరువాత మీరందరూ అల్లాహ్ ముందు నిలబడతారని, అపుడు సత్కార్యాలకు మంచి ప్రతిఫలం, దుష్కార్యాలకు చెడు ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగుతుందని చెప్పబడింది.

106వ వాక్యం : అంటే మూడు రకాలకు చెందిన ముస్లిములు – వీరు సోమరితనం వల్ల యుద్ధంలో పాల్గొనలేదు. ఇంకా ప్రవక్త (స) ముందు కపటుల్లా అసత్యమైన సాకులు చెప్పి క్షమాపణ కోరనూ లేదు. వీరి వ్యవహారం గంభీరంగా తీసుకోబడింది. ప్రవక్త (స) వీరిని సామాజిక బహిష్కరణ చేయమని ముస్లిములను ఆదేశించారు. వీరి గురించే అల్లాహ్ వీరిని కఠిన శిక్షకు గురిచేయగలం లేదా వారిని క్షమించగలం అని పేర్కొన్నాడు. అయితే అల్లాహ్ కారుణ్యం వల్ల వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. ఇది ఈ సూరాలోని 118వ వాక్యంలో ప్రస్తావించబడింది.

107 : ఈ మసీదును కపటులు తమ కార్యకలాపాలకు, కుట్రలకు, కుతంత్రాలకు స్థావరంగా నిర్మించారు. ఇందులో అబూ ఆమిర్ రాహిబ్ ప్రధాన పాత్రను పోషించాడు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్, ప్రవక్త (స) ను రాజకీయ ప్రత్యర్థిగా భావించినట్లే, అబూ ఆమిర్ రాహిబ్ ప్రవక్త (స)ను ధార్మిక ప్రత్యర్థిగా భావించేవాడు. అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు, యూదులు, ఇస్లామీయ శక్తిని ఎదుర్కొవటంలో విఫలురైన తరువాత ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా రోము చక్రవర్తిని పురికొలపడానికి ప్రయత్నించారు.

కపటులు రోము వెళ్ళకముందే మసీదును నిర్మించే నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అక్కడి ప్రతినిధి ఎవరైనా వస్తే అతడితో కుట్రలు, పన్నాగాలు పన్నటానికి. కపటులు ప్రవక్త (స)తో, మస్జిదె ఖుబా దూరంగా ఉందని, వర్షంలో అక్కడికి వెళ్ళడం కష్టంగా ఉందని, అందువల్లే దీన్ని నిర్మించామని, తమరు వచ్చి శుభసూచకంగా రెండు రకాత్‌లు నమాజ్ చేయమని కోరారు. ఆ సమయంలో ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధం కొరకు బయలుదేరుతున్నారు. అయితే తిరుగు ప్రయాణంలో చేస్తానని వాగ్దానం చేసారు. కాని ప్రవక్త (స) అక్కడ నమాజు చేయలేదు. పైగా కొంతమంది అనుచరులను పంపి దాన్ని కూల్చివేసారు.

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ
وَأَمْوَالَهُم بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ
حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ ۚ وَمَنْ
أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ ۚ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ
الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿111﴾
التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ
الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ ۗ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿112﴾
مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَن يَسْتَغْفِرُوا
لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِن بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿113﴾

(111) నిశ్చయంగా విశ్వాసుల నుండి అల్లాహ్ వారి ప్రాణాలనూ, వారి సంపదలనూ స్వర్గానికి బదులుగా కొనుక్కున్నాడు. వారు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడుతారు. చంపుతారు, చంపబడతారు. తౌరాతులో, ఇంజీలులో, ఖుర్ఆన్‌లో వారికి అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం సత్యమైనది. తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చటంలో అల్లాహ్‌ను మించినవాడెవడు? మీరు అల్లాహ్‌తో చేసిన ఈ వ్యాపారానికి సంతోషించండి. ఇదే అన్నిటికంటే మహత్తరమైన సాఫల్యం.

(112) పశ్చాత్తాపం చెందేవారూ, ఆయన్ని ఆరాధించేవారూ, ఆయన్ని స్తుతించేవారూ, సంచరించేవారూ, రుకూలు చేసేవారూ, సజ్దా చేసేవారూ, మంచిని చేయండి అని ఆజ్ఞాపించే వారూ, చెడునుండి నిరోధించేవారూ, అల్లాహ్ విధించిన హద్దులను కాపాడేవారూ. ఓ ప్రవక్తా! ఇటువంటి విశ్వాసులకు శుభవార్త ఇవ్వు.
(113) అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారిని క్షమించవలసిందిగా ప్రార్థించటం ప్రవక్తకూ, విశ్వాసులకూ తగనిపని. వారు వారికి బంధువులైనప్పటికీ, ఇంకా వారు నరకానికి అర్హులని స్పష్టమైనప్పటికీ,

108 : అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "దైవభీతి ఆధారంగా నిర్మించబడిన మసీదు ఏది" అని ప్రశ్నించబడింది. 'మస్జిదె ఖుబా' అని ఒకరన్నారు. మస్జిదె నబవీ అని ఇంకొకరన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'ఇదే ఈ నా మస్జిద్ (మస్జిదె నబవి)' అని అన్నారు. (తిర్మిజి – హ.నెం.323) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

హదీసులో ఖుబా వారు అని వచ్చింది. ప్రవక్త (స) వీరితో మీ పరిశుద్ధత గురించి అల్లాహ్ గొప్పగా ప్రశంసించాడు. అసలు మీరేం చేస్తారు? అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు వారు మేము (తహారత్ నిమిత్తం) మట్టిగడ్డలతో పాటు నీళ్లను కూడా ఉపయోగిస్తాము అని అన్నారు (సహీహ్ ఇబ్నె ఖుజైమ – హ.నెం.83) (ఇబ్నె కసీర్). ఇబ్నె కసీర్ (ర) ప్రాచీన మసీదులలో నమాజు చదవడం అభిలషణీయం అనడానికి ఈ వాక్యం సాక్ష్యం అని అంటున్నారు. ఇంకా సంపూర్ణంగా పరిశుద్ధత పాటించేవారితో ప్రార్థన చేయటం కూడా అభిలషణీయమే అని అభిప్రాయపడుతున్నారు.

109 : ఈ వాక్యంలో విశ్వాసి మరియు కపటి కార్యాల ఉదాహరణలు ప్రస్తావించబడ్డాయి. విశ్వాసి దైవభీతి, దైవప్రీతి కోసం సత్కార్యాలు చేస్తాడు. కాని కపటి ప్రదర్శనాబుద్ధితో ఉపద్రవం సృష్టించడానికి చేస్తాడు. కపటులు మస్జిద్ నిర్మించటం కూడా ఈ కోవకు చెందినదే. వారి కార్యం వారిని నరకంలో తీసుకుపోతుంది.

(114) ఇబ్రాహీము తన తండ్రి కొరకు చేసిన ప్రార్థన, అతను తన తండ్రికి చేసిన వాగ్దానం కారణంగా మాత్రమే. కాని అతని తండ్రి అల్లాహ్‌కు శత్రువని అతనికి స్పష్టమైనప్పుడు అతను అతని నుండి తప్పుకున్నాడు. యదార్థంగా ఇబ్రాహీము సున్నిత మనస్కుడు, సంయమనం కలవాడూను.

(115) ప్రజలకు రుజుమార్గం చూపిన తరువాత మళ్ళీ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచెయ్యటం అల్లాహ్ విధానం కాదు. వారు దూరంగా ఉండవలసిన విషయాలను గురించి వారికి స్పష్టంగా తెలుపనంతవరకు. యదార్థం ఏమిటంటే అల్లాహ్ ప్రతి విషయం తెలిసినవాడు. (116) నిస్సందేహంగా భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యం అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉంది. ఆయన చేతిలోనే జీవన్మరణాలు ఉన్నాయి. మిమ్మల్ని ఆయన నుండి కాపాడగల సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ ఎవడూ లేడు. (117) అల్లాహ్ ప్రవక్తనూ, కష్టకాలంలో ప్రవక్తకు తోడ్పడిన ముహాజిర్లనూ, అన్సారులనూ క్షమించాడు. వారిలో కొందరి హృదయాలు వక్రత్వం వైపునకు మొగ్గినప్పటికీ అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన వారిపట్ల వాత్సల్యంతో, కరుణతో వ్యవహరించాడు. (118) ఇంకా వ్యవహారం వాయిదా వెయ్యబడిన ఆ ముగ్గురిని కూడా ఆయన క్షమించాడు. భూమి విశాలంగా ఉండి కూడా వారికి ఇరుకైపోయింది. వారి ప్రాణాలు వారికే భారమైపోయాయి. అల్లాహ్ కారుణ్యం తప్ప వేరే ఆశ్రయం ఏదీ లేదని వారు తెలుసుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ దయతో వారి వైపు మరలాడు, వారు ఆయన వైపు మరలుతారని. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మాత్రమే క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూనూ.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ اِلَّا عَنْ
مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَهَاۤ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهٗۤ اَنَّهٗ عَدُوٌّ
لِّلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُ ؕ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَاَوَّاهٌ حَلِيْمٌ ﴿114﴾
وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ قَوْمًاۢ بَعْدَ اِذْ هَدٰىهُمْ حَتّٰى
يُبَيِّنَ لَهُمْ مَّا يَتَّقُوْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلِيْمٌ ﴿115﴾

اِنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يُحْىٖ
وَيُمِيْتُ ؕ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِىٍّ وَّلَا
نَصِيْرٍ ﴿116﴾

لَقَدْ تَّابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِىِّ وَالْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ
الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ فِىْ سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْۢ بَعْدِ مَا
كَادَ يَزِيْغُ قُلُوْبُ فَرِيْقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ
عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّهٗ بِهِمْ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿117﴾

وَّعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذِيْنَ خُلِّفُوْا ؕ حَتّٰۤى اِذَا ضَاقَتْ
عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ
اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوْۤا اَنْ لَّا مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّاۤ اِلَيْهِ ؕ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوْبُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيْمُ ۧ ﴿118﴾ ع 14 8 3

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُوۡنُوۡا مَعَ
الصّٰدِقِيۡنَ ﴿119﴾

(119) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి, సత్యవంతులకు తోడ్పడండి.

مَا كَانَ لِاَهۡلِ الۡمَدِيۡنَةِ وَمَنۡ حَوۡلَهُمۡ مِّنَ
الۡاَعۡرَابِ اَنۡ يَّتَخَلَّفُوۡا عَنۡ رَّسُوۡلِ اللّٰهِ وَلَا
يَرۡغَبُوۡا بِاَنۡفُسِهِمۡ عَنۡ نَّفۡسِهٖ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمۡ لَا
يُصِيۡبُهُمۡ ظَمَاٌ وَّلَا نَصَبٌ وَّلَا مَخۡمَصَةٌ فِىۡ سَبِيۡلِ
اللّٰهِ وَلَا يَطَئُوۡنَ مَوۡطِئًا يَّغِيۡظُ الۡكُفَّارَ وَلَا
يَنَالُوۡنَ مِنۡ عَدُوٍّ نَّيۡلًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمۡ بِهٖ عَمَلٌ
صَالِحٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيۡعُ اَجۡرَ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ۙ ﴿120﴾

(120) మదీనా వాసులకూ, వారి చుట్టుప్రక్కల ఉండే పల్లెవాసులకూ అల్లాహ్ ప్రవక్తను వదలిపెట్టి, వెనుక ఉండిపోవడం, ఆయన్ని పట్టించుకోకుండా తమను గురించి మాత్రమే ఆలోచించటం ఎంతమాత్రం తగదు. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ మార్గంలో వారు ఆకలి దప్పికలనూ, శారీరక శ్రమకు సంబంధించిన ఏ బాధను సహించినా, సత్య తిరస్కారులు సహించని మార్గంపై అడుగువేసినా ఏ శత్రువుకైనా వారు ప్రతీకారం చేస్తే దానికి బదులుగా వారి కొరకు ఒక సత్కార్యం వెంటనే వ్రాయబడుతుంది. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సజ్జనుల ప్రతిఫలాన్ని వృధాచేయడు.

وَلَا يُنۡفِقُوۡنَ نَفَقَةً صَغِيۡرَةً وَّلَا كَبِيۡرَةً وَّلَا
يَقۡطَعُوۡنَ وَادِيًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمۡ لِيَجۡزِيَهُمُ اللّٰهُ
اَحۡسَنَ مَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿121﴾

(121) ఇదేవిధంగా వారు ఏ మాత్రం ఖర్చు చేసినా, వారు లోయను దాటినా అది వారికొరకు తప్పకుండా వ్రాయబడుతుంది. అల్లాహ్ వారు చేసిందానికన్నా మంచి ప్రతిఫలాన్ని వారికి ప్రసాదించటానికి.

وَمَا كَانَ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ لِيَنۡفِرُوۡا كَآفَّةً ؕ فَلَوۡلَا نَفَرَ
مِنۡ كُلِّ فِرۡقَةٍ مِّنۡهُمۡ طَآئِفَةٌ لِّيَـتَفَقَّهُوۡا فِى
الدِّيۡنِ وَلِيُنۡذِرُوۡا قَوۡمَهُمۡ اِذَا رَجَعُوۡۤا اِلَيۡهِمۡ
لَعَلَّهُمۡ يَحۡذَرُوۡنَ ﴿122﴾ ع 15 4 4

(122) విశ్వాసులు అందరూ కలసి బయలుదేరవలసిన అవసరం లేదు. కాని వారిలోని ప్రతి వర్గం నుండి కొందరు బయలుదేరి, ధర్మావగాహనను పెంపొందించుకుని తిరిగి వెళ్ళి తమ ప్రాంతాలలో ప్రజలకు హెచ్చరించటం ఎందుకు జరగలేదు? ఫలితంగా వారు చెడు కార్యాలకు దూరంగా ఉండేవారు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا قَاتِلُوا الَّذِيۡنَ يَلُوۡنَكُمۡ مِّنَ
الۡكُفَّارِ وَلۡيَجِدُوۡا فِيۡكُمۡ غِلۡظَةً ؕ وَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّ
اللّٰهَ مَعَ الۡمُتَّقِيۡنَ ﴿123﴾

(123) ఓ విశ్వాసులారా! మీకు దగ్గరగా ఉన్న సత్య తిరస్కారులతో పోరాడండి. మీలో ఉన్న కాఠిన్యాన్ని వారు చవిచూడాలి. భయభక్తులు కల వారితో అల్లాహ్ ఉంటాడని తెలుసుకోండి.

وَإِذَا مَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ
زَادَتْهُ هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنًا ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
فَزَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿124﴾

(124) ఏదైనా సూరా అవతరించినప్పుడల్లా వారిలోని కొందరు ఇలా అడుగుతారు : "మీలో ఎవరి విశ్వాసం దీనివల్ల పెరిగిందో చెప్పండి? విశ్వసించిన వారి విశ్వాసాన్ని వాస్తవంగా పెంచింది. దానికి వారు సంతోషిస్తున్నారు.

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا
إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿125﴾

(125) అయితే రోగం ఉన్న హృదయాలు గలవారి పూర్వపు మాలిన్యానికి మరింత మాలిన్యాన్ని చేర్చింది. వారు తిరస్కార స్థితిలోనే మరణించారు.

أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِى كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ
مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿126﴾

(126) ప్రతి సంవత్సరం తాము ఒకటీ రెండు సార్లు పరీక్షకు గురికావటాన్ని వారు చూడటం లేదా? దీని తరువాత కూడా వారు పశ్చాతాపపడటం లేదు, గుణపాఠాన్నీ నేర్చు కోవటం లేదు.

وَإِذَا مَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ط
هَلْ يَرَىٰكُم مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ ٱنصَرَفُوا۟ ط صَرَفَ ٱللَّهُ
قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿127﴾

(127) ఏదైనా సూరా అవతరించినపుడు వారు పరస్పరం చూసుకుంటారు – ఎవరైనా మిమ్మల్ని చూడటం లేదుకదా అని. తరువాత మెల్లగా అక్కడ్నుంచి జారుకుంటారు. అల్లాహ్ వారి హృదయాలను మళ్ళించాడు, ఎందుకంటే వారు బుద్ధిహీనులు.

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ
مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ
رَّحِيمٌ ﴿128﴾

(128) వాస్తవంగా మీ వద్దకు ఒక ప్రవక్త వచ్చాడు. ఆయన స్వయంగా మీలోనివాడే. మీరు నష్టానికి గురికావటం ఆయనకు కష్టం కలిగిస్తుంది. ఆయన మీ సాఫల్యాన్ని తీవ్రంగా కాంక్షించేవాడు, విశ్వాసుల పట్ల ఆయన వాత్సల్యం, కరుణగలవాడు.

فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ط
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ ﴿129﴾

ع 16 7 5

(129) ఒకవేళ వారు నీకు విముఖులైతే, ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "నాకు అల్లాహ్‌యే చాలు. ఆయన తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవ్వరూ లేడు. ఆయన్నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఆయన మహా సింహాసనానికి ప్రభువు."

111 – 129 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో కపటులు ముస్లిములను నష్టపరచటానికి, వారిలో విభేదాలు సృష్టించటానికి నిర్మించిన ఒక మసీదు గురించి వివరించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్‌ మార్గంలో ధనప్రాణాలకు తెగించి పోరాడిన వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. సోమరితనంతో, అలసత్వంతో యుద్ధంలో పాల్గొనని ముగ్గురు సహాబాలు పశ్చాత్తాపం చెంది అల్లాహ్‌ను క్షమించమని వేడుకున్నారు. అల్లాహ్‌ వారిని క్షమించాడు.

111 : ఈ వాక్యంలో విశ్వాసాన్ని గురించి విశదపరచటం జరిగింది. అల్లాహ్‌ను విశ్వసించిన వారు తమ వద్ద ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌కు అమ్మివేసారు. వారివద్ద ఏమీ మిగలలేదు. దానికి ప్రతిఫలంగా అల్లాహ్‌ వారికి స్వర్గం ప్రసాదించాడు. అంటే ఈ వ్యాపారం అల్లాహ్‌ మరియు దాసుల మధ్య జరిగింది. ఈ వ్యాపారం అల్లాహ్‌ తరఫు నుండి చేయబడింది. ఇక్కడ “అల్లాహ్‌ విశ్వాసుల నుండి కొనుక్కున్నాడు, ఆయన కొన్నదీ అతని సొత్తే, ఇవ్వనున్నది అతని సొత్తే ఇతరులది ఎంతమాత్రం కాదు.

112 : ఈ వాక్యంలో ముఖ్యాంశం ప్రస్తావించబడింది. ఇంకా ఇక్కడ సత్య విశ్వాసుల గుణాలు, వారి స్థానాలు పేర్కొనబడ్డాయి. వీరు పశ్చాత్తాపం చెందుతారు. అల్లాహ్‌ వైపు మరలుతారు, తమ తప్పులపై, పొరపాట్లపై సిగ్గుతో కుమిలిపోతారు. వీరు ఎలాంటి ప్రార్థన అయినా కేవలం దైవప్రీతి కొరకే చేస్తారు.

విధించబడిన ప్రార్థనా పద్ధతులు, సమయాలు మొదలైన వాటిని నిర్మలమైన మనస్సుతో శ్రద్ధాభక్తులతో పాటించాలి. మానవుని ఆలోచనలు అతని కార్యాలు, వ్యవహారాలు దైవాదేశాలకు అనుగుణంగా ఉండాలి. విశ్వాసులు తమ ఆలోచనల, మాటల, చేతల ద్వారా అల్లాహ్‌ను స్తుతిస్తారు. దేవుని సృష్టితాలను గురించి ఆలోచిస్తారు.

గుణపాఠం నేర్చుకోవటానికి, విశ్వాసులు అల్లాహ్‌ మార్గంలో సంచరిస్తారు. విద్యార్జన కొరకు ప్రయాణం చేస్తారు. అల్లాహ్‌ మార్గంలో కృషి చేస్తారు. దైవగృహం కాబతుల్లాహ్‌ దర్శనం కోసం కష్టనష్టాలను భరించి ప్రయాణం చేస్తారు.

అల్లాహ్‌ సన్నిధిలో తలవంచి రుకూ చేసేవారు, సజ్దాచేసేవారు. ఎన్నడూ అలసట చెందరు, ఇదే పరిస్థితి వారి శరీరంపై, వారి హృదయాలపై, వారినోటిపై ఉంటుంది.

విశ్వాసులు మంచిని ఆజ్ఞాపిస్తారు. చెడును నిర్మూలిస్తారు. కేవలం తమను తాము మాత్రమే సరిదిద్దుకోరు. ఇతరులను కూడా సంస్కరిస్తారు. ఇంకా ప్రపంచంలో సత్యాన్ని స్థాపించడం, న్యాయాన్ని పరిరక్షించడం తమ బాధ్యతగా భావిస్తారు.

విశ్వాసులు అల్లాహ్‌ ఆజ్ఞలకు లోబడి ఉంటారు. అల్లాహ్‌ హద్దులను ఉల్లంఘించరు, హద్దులు మీరి ప్రవర్తించరు. ఖుర్‌ఆన్‌ విధులను, హక్కులను అవి ఒక వ్యక్తిగతమైనవైనా లేక సామూహికమైనవైనా ఏ రంగానికి చెందినవైనా సరే, అల్లాహ్‌ హద్దులుగా పరిగణిస్తారు.

హద్దులన్నీ నిర్ణయించబడి ఉన్నాయి. వాటిని ఉల్లంఘించటం అంటే మానవుడు తనను తాను నాశనం చేసుకోవటమే. ఇవి ఏడు గుణాలు క్రమంగా విశదీకరించబడ్డాయి. ఇవన్నీ విశ్వాసం విధులుగానే పరిగణించబడతాయి. (తర్‌జుమానుల్‌ ఖుర్‌ఆన్‌)

113 : ఈ సూక్తికి వ్యాఖ్యానం బుఖారీలో ఇలా ఉంది – “ప్రవక్త (స) పినతండ్రి అబూతాలిబ్‌కు అంతిమ సమయం వచ్చినపుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – “చిన్నాన్న! ‘లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు’ అని పలకండి. నేను మీ గురించి అల్లాహ్‌కు విన్నవించుకుంటాను. అప్పుడు అబూజహల్‌, అబ్దుల్లాహ్‌ బిన్‌ ఉమయ్యహ్‌, “ఓ అబూతాలిబ్‌! నీవు అబ్దుల్‌ ముత్తలిబ్‌ మతాన్ని విడిచి పెడుతున్నావా?” అని అన్నారు. చివరికి అవిశ్వాస స్థితిలోనే ఆయన మరణించారు.

అప్పుడు ప్రవక్త (స) “నన్ను అల్లాహ్ వారించేవరకు నేను ఆయన కోసం క్షమాపణ కోరుతూనే ఉంటాను” అని అన్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఇందులో అవిశ్వాసుల కొరకు క్షమాపణ కోరుట, ప్రార్థించుట నిషేధించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ–హ.నెం.4307, కితాబుత్తఫ్సీర్).

117 : తబూక్ యుద్ధ సందర్భంగా విశ్వాసుల వల్ల జరిగిన పొరపాట్లను గురించి దీనికి ముందు వాక్యంలో హెచ్చరించబడింది. కాని వారు పొరపాట్లు చేసిన తరువాత తమ తప్పులను తెలుసుకొని క్షమాపణ కోరారు. అల్లాహ్ వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించి, వారికి శుభవార్త తెలియజేసి, అంతకు ముందు చేసిన పొరపాట్లను కూడా క్షమించబడ్డాయని ప్రకటించాడు, తబూక్ యుద్ధ సమయంలో ప్రవక్త (స) వల్ల ఒక పొరపాటు జరిగింది. దాన్ని గురించి 43వ వాక్యంలో ప్రస్తావించబడింది. అదేమిటంటే కొందరు శక్తిసామర్థ్యాలు ఉండి కూడా యుద్ధంలో పాల్గొనకుండా ఉండేందుకు అనుమతి కోరారు. విశాల హృదయులైన ప్రవక్త (స) దయ తలచి అనుమతి ఇచ్చివేసారు. ఇది ఒక సాధారణ పొరపాటు. అల్లాహ్ అన్సార్లు, ముహాజిర్లను కరుణించినప్పుడు ముందు తన ప్రవక్తకు కరుణానుగ్రహాలను ప్రసాదించాడు.

గడ్డు పరిస్థితి అంటే తబూక్ యుద్ధం. ఎందుకంటే ఇందులో 700 కిలోమీటర్లు ప్రయాణం, అంతులేని ఉష్ణోగ్రత, అన్నపానీయాలు, వాహనాల కొరత, ఇంకా యుద్ధం మహాబలవంతమైన రోము సైన్యంతో. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ప్రవక్త (స)కు తోడ్పడిన వారు ఈ కఠిన పరీక్షలో నెగ్గారు. మదీనా తిరిగి రాగానే దైవకరుణ వారికి స్వాగతం పలకడానికి సిద్ధంగా ఉంది. వాళ్ళ వల్ల జరిగిన తప్పులను క్షమించటం జరిగింది. ఇంకా వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. ఈ కఠిన పరీక్షలో కొందరు విశ్వాసులు బలహీనతకు గురయ్యే ప్రమాదం కూడ రానే వచ్చింది. కాని వారి నిజాయితీ వారి బలహీనతపై ప్రాబల్యం వహించింది. ఎట్టకేలకు అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు.

118 : వీరు 1. కఅబ్ బిన్ మాలిక్, 2. మురార బిన్ రబీ, 3. హిలాల్ బిన్ ఉమయ్యాహ్ మొదలైన వారు. వీరు సత్య విశ్వాసులు. కాని కించిత్ అశ్రద్ధవల్ల తబూక్ యుద్ధంలో పాల్గొనలేకపోయారు. 106వ వాక్యంలో ప్రస్తావించినట్లు వీరి వ్యవహారం వాయిదా వేయబడింది. ఈ వాక్యంలో వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిందనే శుభవార్త ఇచ్చింది.

కాబ్ బిన్ మాలిక్ ఆ ముగ్గురిలో ఒకరు. వీరి వృత్తాంతం బుఖారీ మరియు ఇతర హదీసు గ్రంథాలలో క్లుప్తంగా ఉంది. మేమిక్కడ దీన్ని మరింత సంక్షిప్తంగా తెలియపరుస్తున్నాము. ఈ ముగ్గురూ అశ్రద్ధగా వ్యవహరించారు. ఎలాంటి కారణం లేకపోయినప్పటికీ తబూక్ యుద్ధంలో వీరు పాల్గొనలేదు. ప్రవక్త (స) తబూక్ సంగ్రామం నుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాత వెనుక ఉండిపోయిన వారందరూ సాకులు, కారణాలు తెలియజేసారు. కాని కఅబ్ బిన్ మాలిక్ వచ్చి వాస్తవం అంతా తెలియజేసారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) “నీవు సత్యం పలికావు. వెళ్ళు అల్లాహ్ తీర్పు వచ్చేవరకు వేచి ఉండు” అని అన్నారు. కఅబ్ (ర) ఇలా అంటున్నారు – “నేను వెళ్ళిపోయాను. ఆ తరువాత నాకు తెలిసింది, బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్న మురార బిన్ రబీ, హిలాల్ బిన్ ఉమయ్యాహ్‌ల వ్యవహారం కూడా నాలాంటిదే అని. వాళ్ళిద్దరూ తమ ఇళ్ళల్లో కూర్చొని ఏడుస్తున్నారని కూడా తెలిసింది. నేను ఇంటి నుండి బయటికి వెళ్ళేవాడ్ని. అయితే ప్రవక్త (స) ముస్లిములకు మా ముగ్గురితో ఎవరూ మాట్లాడవద్దని ఆదేశించారు. అందువల్ల మాతో ఎవరూ మాట్లాడేవారు కారు. ఒకసారి నేను బజారుగుండా వెళ్తున్నాను. గస్సాన్ రాజు వద్దనుండి ఒక వ్యక్తి ఒక ఉత్తరం తీసుకొని వచ్చాడు. అందులో ఇలా వ్రాసి ఉంది – “మీ సహచరుడు మీ పట్ల అన్యాయంగా ప్రవర్తించాడు, ఒకవేళ మీరు మా వద్దకు వస్తే మేము మిమ్మల్ని ఆదరిస్తాము.” కఅబ్ (ర) ఇలా అంటున్నారు : నేను ఆ ఉత్తరాన్ని చదివాను.

ఇదీ ఒక పరీక్షయే అని భావించి ఆ ఉత్తరాన్ని పొయ్యిలో విసిరివేసాను. నలభై రోజులు గడిచిన తర్వాత ప్రవక్త (స) భార్యకూ దూరంగా ఉండు అని నన్ను ఆదేశించారు. పుట్టింటికి వెళ్ళిపొమ్మని, అల్లాహ్ తీర్పు వచ్చేవరకు

అక్కడే ఉండమని నేను నా భార్యతో అన్నాను. 50 రోజులు గడిచిపోయాయి. జీవించడం కష్టం అయిపోయింది. అకస్మాత్తుగా ఒక వ్యక్తి కేక వినబడింది. నా పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిందనే శుభవార్త ఇవ్వడానికి ప్రజలు చేరుకున్నారు. నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి సలామ్ చేసాను. ప్రవక్త (స) ముఖవర్చస్సు ప్రకాశవంతంగా మెరవసాగింది. ప్రవక్త (స) నాకు శుభవార్తనిస్తూ నీ జీవితంలో ఈ దినం చాలా గొప్పది అని అన్నారు. నా పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడిందనే సంతోషంలో నేను నా ధనాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో దానం చేస్తాను అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) "కొంత నీ కోసం ఉంచుకో" అని అన్నారు. ఖైబర్‌లో లభించింది నేను ఉంచుకుంటాను. నేను సత్యం పలకడం వల్ల నా పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడింది. నా పశ్చాత్తాపంలో నేను బ్రతికున్నంత కాలం సత్యమే పలుకుతాను, అనేది కూడా చేరి ఉంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4066)

ఈ ముగ్గురి వ్యవహారం – వీరితో మాట్లాడవద్దని ఆదేశించటం, ఇవన్నీ ఒక ప్రత్యేక సందర్భంలో జరిగాయి. ఇవన్నీ అల్లాహ్ సూచనల మేరకు జరిగాయి. ఎందుకంటే ప్రతి ఒక్కరిలో బలహీనతలు ఉంటాయి. ఎవరైనా నేరం చేస్తే దానికి తగిన శిక్ష కూడా పడుతుంది. సలామ్‌కు సమాధానం ఇవ్వకపోవడం ఎలాంటి సందర్భంలోనూ జరగలేదు. అందువల్ల ఇది ఒక ప్రత్యేక సంఘటనగా మనం గుర్తించాలి. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

121 : ఒక వ్యక్తి ఏ విధంగానయినా దేన్ని ఖర్చుచేసినా సరే అతనికి తప్పకుండా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అంటే సత్కార్యానికి తగిన ప్రతిఫలం తప్పకుండా లభిస్తుంది. ఈ వాక్యం ద్వారా ఉస్మాన్ (రజి) చాలా లాభం పొందారు. ఎందుకంటే తబూక్ యుద్ధ సందర్భంగా ఆయన చాలా పెద్ద మొత్తాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేసారు. ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధానికి వెళ్ళే ముందు ప్రసంగం చేసారు. అందులో ముస్లిములను యుద్ధానికి ప్రోత్సహించారు. హ్రజత్ ఉస్మాన్ (ర) 100 ఒంటెలతో పాటు వాటిపై వస్తువులకు నేను బాధ్యుణ్ణి అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మెంబరుపై నుండి ఒక మెట్టు క్రిందికి దిగి అల్లాహ్ మార్గంలో ధనం ఖర్చు చేయాలని ప్రోత్సహించారు. మళ్ళీ ఉస్మాన్ (ర) 100 ఒంటెలతో పాటు వాటిపై వస్తువుల బాధ్యత నాది అని ప్రకటించారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) సంతోషించి తన చేతిని ఊపుతూ, "నేటి తరువాత ఒకవేళ ఉస్మాన్ ఏ సత్కార్యం చేయకపోయినా, అతనికి ఈ సత్కార్యమే చాలు" అని అన్నారు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఇమామ్ అహ్మద్ (రహ్మ) ఇలా అన్నారు : ఈ సందర్భంగా ఉస్మాన్ (ర) 1000 అష్రఫీలు కూడా తెచ్చి ప్రవక్త(స) ఒడిలో వేసారు. ప్రవక్త (స) వాటిని అటు ఇటూ చేస్తున్నారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, "నేటి తరువాత ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ (రజి)కు ఏ కార్యము కూడా హాని కలిగించదు." ప్రవక్త (స) వాటిని ఆ యుద్ధంలోనే ఖర్చు చేసారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు. యుద్ధవీరులు ఏవిధంగా ప్రయాణం చేస్తున్నారో ఆ విధంగానే వారికొరకు ప్రతిఫలం లిఖించబడుతుంది."

ముజాహిద్ ఏ విధంగా అల్లాహ్ మార్గంలో ప్రయాణించి తన ఇంటికి దూరం అవుతారో అదేవిధంగా అల్లాహ్‌కు చేరువవుతాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

122 : మదీనా పట్టణానికి దూరంగా ఉన్నవారికి ప్రవక్త సమావేశాలలో పాల్గొనటం కష్టంగా ఉండేది. విద్య, శిక్షణ మొదలైన విషయాల్లో సమస్యలు తలెత్తుతూ ఉండేవి. ఒకవైపు ఇస్లాం పరిధి విశాలంగా తయారవుతూ వస్తుంది. ఇంకో వైపు విద్యాజ్ఞానాలు లేని నామమాత్రపు ముస్లిముల సంఖ్య అధికమవుతూ వస్తుంది. ఈ సమస్యలకు పరిష్కారమే ఈ వాక్యంలో తెలియపర్చబడింది.

అందరూ వచ్చి విద్య నభ్యసించడం సాధ్యం కాదు. అందువల్ల ప్రతి వర్గానికి చెందిన కొంతమంది వచ్చి విద్య నభ్యసించి తిరిగి తమ ప్రాంతాలకు వెళ్ళి ఇతరులకు నేర్పగలరు. ఫలితంగా దైవ అవిధేయత, దైవాజ్ఞోల్లంఘనకు దూరంగా ఉండగలరు.

దీనిద్వారా లభించే మార్గదర్శక సూత్రాలు :

1. ధార్మిక విద్యకు ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఉంది. ధర్మజ్ఞానం లేనివారు సరైన ఇస్లామీయ జీవితాన్ని అవలంబించలేరు. స్థిరంగా ఉండలేరు. ధర్మ జ్ఞానం లేకపోతే పాపాలకు, అవిశ్వాసానికి, కాపట్యానికి దారి తెరచుకుంటుంది. ఈ కారణంగా ముస్లిములు ధర్మజ్ఞాన వ్యాప్తికి, ధర్మావగాహనకు, అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త సందేశ ప్రచారానికి శక్తి మేరకు కృషిచేయాలి.

(2) ధర్మజ్ఞాన వ్యాప్తికి పరిస్థితులను బట్టి అనేకమార్గాలు అవలంబించవచ్చును. అందులో ఒకటి విద్యాబోధన, శిక్షణ కొరకు కేంద్రాలు స్థాపించాలి. అక్కడ వివిధ ప్రాంతాలకు చెందినవారు విద్యనభ్యసించాలి. ఆ తరువాత తమ ప్రాంతాలకు వెళ్ళి సామాన్య ప్రజలకు ధర్మజ్ఞానం బోధించాలి. ప్రస్తుత కాలంలో ఈ బాధ్యత ప్రాంతీయ ప్రాతిపదికన సాధ్యమవుతుంది. ఉదాహరణకు : మసీదుల్లో ఖుర్ఆన్, హదీస్ బోధనల పరంపర, సమావేశాలు, సభలు, విద్యాలయాలు మొదలైనవి.

123 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ముందు మదీనాకు దగ్గరగా ఉన్న అవిశ్వాసులతో యుద్ధం చేయమని, వారు ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత ఇంకా ముందుకు పోయి, వారి తరువాత ఉన్న వారితో యుద్ధం చేయమని ఆదేశించాడు. ప్రవక్త (స) చివరి కాలంలోనే అరబ్ ప్రాంతం నుండి విగ్రహారాధన అదృశ్యమైపోయింది. గ్రంథ ప్రజలలో సందేశ ప్రచార నిమిత్తం తబూక్ వరకు వెళ్ళడం జరిగింది. అక్కడ ఇరవై రోజులు ఉండి తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. ఈ యుద్ధం వల్ల ఇస్లాంకు అనేక లాభాలు కలిగాయి. వాటిని పైన పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) మరణానంతరం ఖలీఫాలు తమ కాలాలలో ఈ పరంపరను కొనసాగించారు. జోర్డాన్, సిరియా, ఇరాఖ్, ఈరాన్ ఇస్లాం అధీనంలోనికి వచ్చేసాయి.

ఇస్లాం పతాకం అన్ని వైపులా రెప రెప లాడింది. ఈ విధంగా ధనసంపదలు కూడా ప్రసాదించబడ్డాయి.

వాక్యం చివరిలో అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడమని కఠినంగా ప్రవర్తించమని, లేకపోతే విపత్కర పరిణామాలు ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని హెచ్చరించాడు. ముస్లిం సాటి ముస్లింతో మృదువుగా వ్యవహరిస్తాడు. అవిశ్వాసులతో కఠినంగా వ్యవహరిస్తాడు. అల్లాహ్(త) అనేక వాక్యాల్లో దీని గురించే హెచ్చరించాడు.

126 : ఈ వాక్యంలో కపటులనుద్దేశించబడి ఉంది. కాని దీని ఆదేశం అందరికీ వర్తిస్తుంది. ఒక వ్యక్తి జీవితమైనా, ఒక సంఘం జీవితమైనా, వినాశనం వెనుక ఆలోచిస్తే వారి వినాశనం వారిపై అకస్మాత్తుగా వచ్చిపడలేదు. చాలా కాలంగా వారిపై తిరుగుతూ ఉండేది. కాని వారిపై పడలేదు. తన రాక గురించి సూచనలు పంపిస్తూ ఉంది. కాని ఈ హెచ్చరికలన్నీ వ్యర్థమైన తర్వాత అప్పటికీ వారు తమ పాపకార్యాల నుండి ప్రక్కకు తొలగకపోతే అప్పుడు అది వారిపై వచ్చిపడింది. ఎందుకంటే ఇదే వారి చావు. ఎవరయినా చావు నుండి తప్పించుకోవడానికి ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదు.

అల్లాహ్ యొక్క ఆదేశాలు కూడా భౌతిక ఆదేశాల్లాంటివే. అనారోగ్యంలో సత్యం పాటించకపోతే వెంటనే చనిపోరు. కాని చావు సూచనలు మొదలవుతాయి. వెంటనే జాగ్రత్త పడితే చావు ప్రయాణం ఆగిపోతుంది. ఇదేవాధంగా వ్యక్తుల, సంఘాల పట్ల ప్రవర్తించటం జరుగుతుంది. అదృష్టం మరియు దురదృష్టం ఇలాంటివే. గుణపాఠాన్ని నేర్చుకున్నవారు తప్పించుకుంటారు. అహంకారంగా ప్రవర్తించిన వారు నాశనమౌతారు. ఈ వాస్తవాన్నే ఖుర్ఆన్ అనేకచోట్ల వివరంగా తెలియపర్చింది.

128 : ప్రవక్త (స)ను అవతరింపజేయడం ముస్లిం సమాజంపై అల్లాహ్ యొక్క గొప్ప అనుగ్రహం. ఈ సూరాలో ఈ విషయమే ప్రధానాంశంగా ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ అరబ్ జాతులన్నింటినీ ఉద్దేశించి తన సందేశ ప్రచారం కొరకు మీపై దయచేసి మీ నుంచే, మీ భాష మాట్లాడే ఒక వ్యక్తిని ఎన్నుకున్నాడు. ప్రవక్త (స)కు అరబ్ వంశాలన్నింటితో సంబంధం ఉండేదని ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) చెప్పారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 10. సూరె యూనుస్ పరిచయం

సూరె యూనుస్ మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 109 వాక్యాలు, 11 రుకూలు గలవు.

సూరె యూనుస్‌లో వివేకపూరితమైన వాక్యాలు ఉన్నాయి. అవిశ్వాసులు దీన్ని అనుగ్రహంగా భావించి సత్యాన్ని అనుసరిస్తే వారికే లాభం కలిగేది. ఎందుకంటే ఈ సూరాలో అల్లాహ్ పాపకార్యాలు చేసే వారికి ఉభయలోకాల వినాశనం ఉందని హెచ్చరించాడు. మరియు సత్యాన్ని స్వీకరించేవారికి, సత్కార్యాలు చేసేవారికి, ఇహ, పరలోకాల సాఫల్యం ఉందని శుభవార్త ఇవ్వబడింది.

సూరె యూనుస్ నుండి సూరె నూర్ వరకు మహాప్రవక్త (స) యొక్క సందేశ ప్రచారం వల్ల సత్యాసత్యాల మధ్య జరిగిన ఘర్షణ చివరికి ప్రవక్త (స) మరియు విశ్వాసుల విజయంగా పరిణమిస్తుందని మరియు అవిశ్వాసుల అవమానం, ఓటమిగా ముగుస్తుందని ప్రస్తావించబడింది. ఇంకోవిధంగా చెప్పాలంటే, ఇందులో అవిశ్వాసులకు హెచ్చరిక, ప్రవక్త (స) మరియు సహాబాలకు శుభవార్త ఉంది. విశ్వాసానికి సంబంధించిన అనేక వాస్తవాలను అవిశ్వాసుల ముందు ఉంచడం జరిగింది. సత్యం మీ వద్దకు వచ్చిందని, దానిపట్ల మీ ప్రవక్త ఇదేవిధంగా ఉంటే విపత్కర పరిణామాలను చవిచూడవలసి ఉంటుందని హెచ్చరించటం జరిగింది. మీకు పూర్వం ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన వారి గతి ఏమైందో వాటి చిహ్నాలు మీ దేశంలో ఉన్నాయని అదే గతి మీకు కూడా పడుతుందని తెలియపర్చబడింది.

ప్రవక్త (స)కూ, సహాబాలకూ సహనం పాటించమని, స్థిరంగా ఉండమని, దైవభీతితో మెలగమని, మీరు తీసుకు వచ్చిన సత్యం ఫలితంగా మీకు సాఫల్యం తథ్యమని ధైర్యం చెప్పబడింది. విశ్వ రహస్యాలన్నీ, వాస్తవాలన్నీ మీకు తోడుగా ఉన్నాయని, అయితే సాఫల్యం వరకు వెళ్ళే మార్గం, కష్టసుఖాలతో, కఠిన పరీక్షలతో కూడుకొని ఉందని సెలవియ్యబడింది. వీటిగుండా ప్రతి ఒక్కరూ వెళ్ళడం జరుగుతుంది. వీటిని దాటిన వారికి ఉభయ లోకాల సాఫల్యం తప్పకుండా లభిస్తుంది.

ఈ సూరా వాస్తవాన్ని ఇంకోవిధంగా తెలియజేయడం జరిగింది : "ప్రజలను హెచ్చరించండి. విశ్వాసులకు వారి ప్రభువు వద్ద వాస్తవ గౌరవం ఉన్నతస్థానం ఉందనే శుభవార్తను తెలియజేయండి. అయితే అవిశ్వాసులు ఇది స్పష్టమైన మాయే" అని అన్నారు (యూనుస్ : 2). సూరె హూద్‌లో దీన్ని ఈ విధంగా స్పష్టపరచబడింది : "చివరికి సాఫల్యం కేవలం దైవభీతిపరులకే లభిస్తుంది." (హూద్ : 49). "నిస్సందేహంగా భయభక్తులతో మెలగుతూ, సంయమనం పాటించిన సదాచారుల పుణ్యఫలాన్ని అల్లాహ్ వృధా చేయదు." (యూసుఫ్ : 90) సూరె రఅద్‌లో సహనం, దైవభీతి గురించి వివరంగా ప్రస్తావించబడింది.

“ఎవరు తమ ప్రభువు ప్రీతి కొరకు సహనం పాటిస్తారో, నమాజ్ స్థాపిస్తారో, మేము ఇచ్చిన దానిలో నుండి రహస్యంగా బహిరంగంగా ఖర్చు చేస్తారో మరియు చెడును మంచి ద్వారా నిర్మూలిస్తారో వీరికొరకే పరలోక నిలయం ఉంది.” (అర్రఅద్ : 22) సూరె ఇబ్రాహీంలో తౌహీద్ వచనం వైపు సూచించబడింది. “ఇదే ఉభయ లోకాల్లోనూ విశ్వాసులకు స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తుంది.” “అల్లాహ్ విశ్వాసులకు ఇహపరలోకాల్లో తన హక్కు ద్వారా స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. మరియు దుర్మార్గులను అపమార్గానికి గురిచేస్తాడు. (ఇబ్రాహీం : 27) సూరె నహ్ల్‌లో ఇలా ఉంది : “సత్కార్యం చేసేవారి కొరకు ఈ లోకంలో మంచి ప్రతిఫలం మరియు పరలోకంలో అంతకన్నా మంచిది ఉంది. ఎంతో బాగుంది దైవభీతిపరుల నివాసం” (నహ్ల్ : 30). సూరె బనీ ఇస్రాయీల్‌లో ఇలా ఉంది – “ఖుర్ఆన్ సూచించిందే రుజుమార్గం అవుతుందని, ఈ మార్గాన్ని అనుసరించేవారికే ఉభయ లోకాల సాఫల్యం, శుభవార్త ఉంది. ఇంకా పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారి కొరకు మేము కఠిన శిక్షను ఏర్పాటు చేసి ఉంచాము” (బనీ ఇస్రాయీల్ : 9, 10). సూరె అంబియాలో ఇలా ఉంది : “మేము జబూర్ గ్రంథంలో హితబోధ చేసిన తర్వాత పుణ్యాత్ములైన మా దాసులే భూమికి వారసులగుదురని వ్రాసి పెట్టాము” (అంబియా : 105). సూరె నూర్‌లో ఇంకా స్పష్టంగా వివరించబడింది – “మీలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం ఇలా ఉంది : ‘ఆయన వారిని వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజలను చేసిన విధంగా భూమిపై ప్రతినిధులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ వారికై అంగీకరించిన వారి ధర్మాన్ని వారి కొరకు పటిష్ఠమైన పునాదులపై స్థాపిస్తాడు. వారి ప్రస్తుత భయాన్ని ప్రశాంత స్థితిగా మారుస్తాడు” (నూర్ : 55).

# 10. యూనుస్

**ఆయత్‌లు : 109** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ రా. ఈ వాక్యాలు వివేకంతోనూ విజ్ఞానంతోనూ నిండి ఉన్న గ్రంథంలోనివి.

(2) ఏమరుపాటుకు గురయిన ప్రజలను హెచ్చరించు అనీ, విశ్వసించినవారికి తమ ప్రభువు వద్ద వాస్తవమైన గౌరవమూ, సాఫల్యమూ ఉన్నాయనే శుభవార్త తెలుపు అనీ మేము స్వయంగా వారిలోని ఒక వ్యక్తి వైపు వహీని పంపించటం ప్రజలకు ఆశ్చర్యకరమైన విషయంగా అనిపిస్తుందా? తిరస్కారులు "ఇతడు మహా మాంత్రికుడు" అని అన్నారు. (3) యదార్థం ఏమిటంటే ఆకాశాలనూ, భూమినీ ఆరు దినములలో సృష్టించి, అటు పిమ్మట రాజ్యపీఠాన్ని అలంకరించి విశ్వ వ్యవహారాలను నడుపుతున్న దేవుడే మీ ప్రభువు. ఆయన అనుమతి ఇస్తే తప్ప ఎవరూ సిఫారసు చేయలేరు. ఆ అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు. కనుక మీరు ఆయన్నే ఆరాధించండి. మీరింకా అర్థం చేసుకోరా?

(4) ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలిపోవలసి ఉంది. అల్లాహ్ వాగ్దానం తిరుగులేనిది. నిస్సందేహంగా సృష్టిని ఆయనే ప్రారంభించాడు. రెండోసారి మళ్ళీ ఆయనే సృష్టిస్తాడు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారికి న్యాయంగా ప్రతిఫలం ప్రసాదించటానికి. అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించిన వారి కొరకు సల సల కాగే నీరు త్రాగటానికి, వ్యథాభరిత మైన శిక్ష ఉన్నాయి. వారు తిరస్కరిస్తూ ఉన్న దానికి ఫలితంగా.

آيَاتُهَا 109 — سُورَةُ يُونُسَ 10 مَكِّيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 11

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿1﴾

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنۡهُمۡ
أَنۡ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنَّ لَهُمۡ
قَدَمَ صِدۡقٍ عِندَ رَبِّهِمۡۗ قَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ إِنَّ
هَٰذَا لَسَٰحِرٞ مُّبِينٌ ﴿2﴾

إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُدَبِّرُ
ٱلۡأَمۡرَۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ إِذۡنِهِۦۚ
ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿3﴾

إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقًّاۚ إِنَّهُۥ
يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلۡقِسۡطِۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا
كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ﴿4﴾

(5) సూర్యుణ్ణి కాంతిమంతంగా చేసినవాడూ, చంద్రునికి వెలుగు ప్రసాదించి దానికి తరిగే పెరిగే దశలను నిర్ణయించినవాడూ ఆయనే. తద్వారా మీరు సంవత్సరాల, తేదీల లెక్కను తెలుసుకోవాలని. అల్లాహ్ ఇదంతా సత్యబద్ధంగానే సృష్టించాడు. జ్ఞానం గలవారి కొరకు ఆయన తన సూచనలను స్పష్టంగా తెలియపరుస్తున్నాడు. (6) నిస్సందేహంగా రేయింబవళ్ళ నిరంతర పరిభ్రమణంలో, భూమ్యాకాశాలలో అల్లాహ్ సృష్టించిన ప్రతి వస్తువులో దైవభీతి గలవారి కొరకు సూచనలు ఉన్నాయి. (7) నిస్సందేహంగా మమ్మల్ని కలుసుకోవాలని ఆశించనివారూ, ప్రాపంచిక జీవితంతో సంతోషంగా ఉన్నవారూ, దానితోనే తృప్తిచెందినవారూ, మా సూచనల పట్ల నిర్లక్ష్యంగా ఉన్నవారూ (8) ఇటువంటి వారి నివాస స్థలం నరకం మాత్రమే – వారు సముపార్జించిన దానికి ఫలితంగా. (9) యదార్థంగా విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారిని వారి ప్రభువు వారి విశ్వాసం కారణంగా వారికి మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. భోగభాగ్యాలతో నిండి ఉన్న స్వర్గవనాలలో వాటి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. (10) అందులో వారు "ఓ దేవా! నీవు పవిత్రుడవు" అని స్తుతిస్తారు. పరస్పరం శాంతి కలుగుగాక! అని ప్రార్థిస్తారు. వారి ప్రతి మాటకు ముగింపు ఇలా ఉంటుంది. స్తోత్రమంతా సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ కొరకే. (11) ప్రజలు మంచిని కోరడంలో తొందరపడినట్లు అల్లాహ్ వారికి చెడు కలిగించడంలో అంతే తొందరపడితే వారి వ్యవధి ఎప్పుడో పూర్తయి ఉండేది. అందువల్లే మేము మమ్మల్ని కలుసుకునే ఉద్దేశం లేని వారిని తమ తలబిరుసుతనంలో భ్రష్టులై తిరగటానికి వదలి పెడతాము.

هُوَالَّذِىْ جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَآءً وَّالْقَمَرَ نُوْرًا
وَّقَدَّرَهٗ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِيْنَ
وَالْحِسَابَ ؕ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ ۚ
يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿5﴾
اِنَّ فِى اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِى
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَّقُوْنَ ﴿6﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا بِالْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا بِهَا وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا
غٰفِلُوْنَ ۙ﴿7﴾
اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿8﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ يَهْدِيْهِمْ
رَبُّهُمْ بِاِيْمَانِهِمْ ۚ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ فِىْ
جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿9﴾
دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا
سَلٰمٌ ۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿10﴾ ع 1 10 6
وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ
بِالْخَيْرِ لَقُضِىَ اِلَيْهِمْ اَجَلُهُمْ ؕ فَنَذَرُ الَّذِيْنَ لَا
يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا فِىْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿11﴾

وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ
قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا ۚ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ
كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرٍّ مَّسَّهُ ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ
لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿12﴾
وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا
ظَلَمُوا ۙ وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا
كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ ﴿13﴾
ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِن بَعْدِهِمْ
لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿14﴾

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ ۙ قَالَ الَّذِينَ
لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَٰذَا أَوْ
بَدِّلْهُ ۚ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِن تِلْقَاءِ
نَفْسِي ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ ۖ إِنِّي أَخَافُ
إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿15﴾

قُل لَّوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُم
بِهِ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ ۚ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿16﴾

(12) మానవుడికి కష్టకాలం దాపురించినపుడు నిలబడీ, కూర్చుండీ, పరుండీ మమ్మల్ని మొరపెట్టుకుంటాడు. కాని మేము అతడి ఆపదను తొలగించిన వెంటనే అతడు ఎన్నడూ, తనకు కలిగిన ఏ కష్టకాలంలోనూ మమ్మల్ని మొరపెట్టుకోని విధంగా ప్రవర్తిస్తాడు. ఈ విధంగా మితిమీరి ప్రవర్తించే వారికి వారి చేష్టలు ఆకర్షణీయంగా చెయ్యబడ్డాయి. (13) మీకు పూర్వం ఎన్నో జాతులను మేము నాశనం చేసాము - వారు దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించినందుకు. వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చినపుడు వారు విశ్వసించనేలేదు. ఈవిధంగా మేము దోషులను శిక్షిస్తాము. (14) వారి తరువాత మేము మిమ్మల్ని భూమిపై ప్రతినిధులుగా నియమించాము - మీరెలా ఆచరిస్తారో చూద్దామని. (15) వారికి మా స్పష్టమైన వాక్యాలను వినిపించినప్పుడు మమ్మల్ని కలిసే నమ్మకంలేని వారు ఇలా అంటారు : “దీనికి బదులుగా మరొక ఖురాను తీసుకురా, లేదా ఇందులో సవరణలు చెయ్యి.” ప్రవక్తా! ఇలా అను, “ఇందులో నా అంతట నేను మార్పులు చేర్పులూ చెయ్యటం నా పని ఎంతమాత్రం కాదు. నేను కేవలం నా వద్దకు పంపబడే వహీని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను. ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు పట్ల అవిధేయత చూపితే ఒక పెద్ద భయంకరమైన శిక్ష పడే దినానికి నేను భయపడుతున్నాను. (16) ఇలా అను, “అల్లాహ్ సంకల్పం ఇదే అయితే నేను ఈ ఖురానును మీకు ఎన్నటికీ వినిపించి ఉండేవాణ్ణి కాదు. అల్లాహ్ దాన్ని గురించి మీకు తెలిపి ఉండేవాడే కాదు. ఈ గ్రంథం అవతరించక ముందు నేను మీ మధ్య ఎంతో కాలాన్ని గడిపాను. మీరు బుద్ధిని ఉపయోగించరా?

(17) అబద్ధాన్ని సృష్టించి దానిని అల్లాహ్‌కు అంటగట్టేవాడి కంటే లేదా అల్లాహ్ యొక్క సత్యమైన వాక్యాలను ధిక్కరించే వాడికంటే పరమ దుర్మార్గుడెవడుంటాడు? నిశ్చయంగా దోషులు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు. (18) వీరు అల్లాహ్‌ను వదలి తమకు నష్టంగానీ, లాభంగానీ చేకూర్చలేని వారిని పూజిస్తున్నారు. ఇంకా ఇలా అంటున్నారు, "వారు అల్లాహ్ వద్ద మా కొరకు సిఫారసు చేస్తారు." ప్రవక్తా! ఇలా అను : "ఆకాశాలలోగానీ, భూమిలో గానీ అల్లాహ్‌కు తెలియని విషయాన్ని గురించి ఆయనకు మీరు తెలుపుతున్నారా?" ఆయన పరిశుద్ధుడు. వీరు సాటి కల్పించే వాటికి అతీతుడూ, ఉన్నతుడూను. (19) ప్రారంభంలో మానవులందరూ ఒకే సంఘంగా ఉండేవారు. తరువాత విభేదాలకు గురయ్యారు. నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ముందుగానే ఒక విషయం నిర్ణయించబడకుండా ఉన్నట్లయితే వారు పరస్పరం విభేదాలకు గురయిన విషయాన్ని గురించి ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేది. (20) "ఈ ప్రవక్తపై ఇతని ప్రభువు తరఫు నుండి ఏ సూచననైనా ఎందుకు అవతరింపజెయ్యబడలేదు?" అని వారు అన్నదానికి నీవు ఇలా బదులివ్వు, "అగోచరాలన్నిటికీ యజమాని, అల్లాహ్ మాత్రమే. సరే నిరీక్షించండి. నేను కూడా మీతో పాటు నిరీక్షిస్తాను."

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ
بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿17﴾

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا
يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ هٰٓؤُلَآءِ شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ؕ
قُلْ اَتُنَبِّــُٔوْنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى السَّمٰوٰتِ وَلَا
فِى الْاَرْضِ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿18﴾

وَمَا كَانَ النَّاسُ اِلَّاۤ اُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوْا ؕ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ
فِيْمَا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿19﴾

وَيَقُوْلُوْنَ لَوْلَاۤ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۚ فَقُلْ
اِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوْا ۚ اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ
الْمُنْتَظِرِيْنَ ۧ ﴿20﴾ ع 2 10 7

యూనుస్ 1 – 20 ఆయత్‌ల వ్యాఖ్యానం :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో సత్యాన్ని తిరస్కరించేవారి కొరకు వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని ప్రస్తావించబడింది. అప్పుడు అవిశ్వాసులు, ఒకవేళ వాస్తవం ఇదే అయితే ఆ శిక్ష మాపై ఎందుకు రాదు? అని అన్నారు. దీనికి అల్లాహ్ శిక్షించడానికి తొందరపడడనీ, అల్లాహ్ మానవునికి వ్యవధి ఇస్తూ పోతాడనీ సమాధానం ఇవ్వబడింది.

మానవుడు కఠిన శిక్ష కొరకు తొందరపాటు ప్రదర్శిస్తాడనీ, కానీ అల్లాహ్ శిక్ష రాగానే పెడబొబ్బలు పెడతాడనీ, మృదువుగా ప్రవర్తిస్తే మళ్ళీ అహంకారం ప్రదర్శిస్తాడని తెలుపబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల శిక్షకు సంబంధించిన సూచనలు కోరుతున్నారనీ, అవి చూపిస్తే విశ్వసిస్తామని అంటున్నారనీ, శిక్షను చూడగానే విధేయత పాటిస్తారనీ, శిక్షను తొలగించగానే అహంకారంతో విగ్రహారాధన వైపు మొగ్గు చూపుతున్నారనీ పేర్కొనబడింది.

1 – 20 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : 'అలిఫ్–లామ్–రా' – ఇవి విడి అక్షరాలు. వీటి అర్థం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. ఇందులో అరబ్బు భాషా పండితులకు ఛాలెంజ్ చేయబడింది. ఈ ఖుర్‌ఆన్ ఈ అక్షరాలతోనే నిర్మించబడింది. మీకు ఇందులో ఏమాత్రం అనుమానం ఉన్నా, మీరూ ఇలాంటి గ్రంథం తెచ్చి చూపించండి. ఇతర వివరాలకు (బఖరహ్ : 1, 2) చూడండి.

అంటే ప్రజలు విభేదించుకునే వాటిపై ప్రజల మధ్య తీర్పు చెప్పేది. అంటే అల్లాహ్ న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు చేస్తాడు.

5 : సృష్టిలోని ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ శక్తియుక్తులనూ, అతని అధికారాన్ని నిరూపిస్తున్నాయి. ఆయన సూర్యుని కిరణాల ద్వారా వెలుగును వ్యాపింపజేసాడు. మరియు చంద్రుని కిరణాలతో వెన్నెలను వ్యాపింపజేసాడు. ఇవే కాక భూమ్యాకాశాలూ, నక్షత్రాలూ, ఇంకా అనేక సృష్టితాలు ఉన్నాయి. సూర్యుడు, చంద్రుడూ, నక్షత్రాలు పగలూ, రాత్రి, సంవత్సరాలూ, నెలలూ, దినములూ – ఇవన్నీ అల్లాహ్ అద్భుతాలే. ప్రతి వస్తువులో అల్లాహ్ వివేకం ఇమిడి ఉంది. ఈ విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువునూ అల్లాహ్ ఒక ఉద్దేశంతో సృష్టించాడు. ఒకచోట ఇలా ఉంది – "మేము జ్ఞానుల కొరకు సూచనను స్పష్టపరుస్తూ ఉంటాము. దీనివల్ల జ్ఞానుల ప్రాముఖ్యత, గొప్పతనం, ఉన్నత స్థానం అవగతమవుతుంది."

6 : అంటే రాత్రీ పగలు నిరంతరం వస్తూపోతూ ఉంటాయి. ఈ క్రియ ఒక్క నిమిషం ముందుగానీ, వెనుకగానీ జరుగదు. విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ గొప్పతనాన్నీ, పరిశుద్ధతనూ చాటుతుంది. ఇవన్నీ అల్లాహ్ అధికారానికి గొప్పతనానికీ సూచనలు.

ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : జాబిర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "స్వర్గవాసుల నాలుకపై సుబ్‌హానల్లాహ్, అల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్‌లను వారి శ్వాసలో విధిస్తాము." (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం. 5066)

11 : అంటే, ప్రజలు ప్రవక్తలతో నీవు దేనిని గురించి భయపెడుతున్నావో దాన్ని తీసుకు రా అని ఛాలెంజ్ చేసేవారు. ఒకవేళ అల్లాహ్ శాపాలు అంగీకరిస్తే ఎవరూ సజీవంగా ఉండేవారు కారు. ఒక హదీసులో జాబిర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "మీరు, మిమ్మల్ని మీ సంతానాన్ని, మీ సంపదలనూ శపించకండి. మీరు శపించినపుడు అల్లాహ్ దాన్ని ఆమోదిస్తే మీరు సర్వ నాశనం అయిపోతారు." (సహీహ్ అబూదావూద్ – హ.నెం. 1532).

12 : సాధారణంగా ఇది మానవుని వాస్తవ గుణం. చాలామంది ముస్లిములు దీన్ని అవలంబిస్తున్నారు. ఒకచోట అల్లాహ్ ఇలా పేర్కొన్నాడు : "కష్టం కలిగితే మమ్మల్ని ప్రార్థించడం మొదలుపెడతాడు. సామాన్య పరిస్థితుల్లో మానవుడు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉండాలి. దీనివల్ల రాబోయే కష్టంగానీ, నష్టంగానీ దూరమయ్యే అవకాశం ఉంది. కష్టాలు వచ్చినా అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించాలి. కష్టాలు దూరమయితే అల్లాహ్‌కే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి.

15 : ఈ వాక్యంలో దైవదౌత్యంపై వారి మూడవ అనుమానానికి సమాధానం ఇవ్వబడింది. అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) తాను స్వయంగా ఖుర్‌ఆన్ వ్రాసి తీసుకు వస్తున్నారని ఆరోపణలు చేసేవారు. ఈ ఖుర్‌ఆన్‌కు బదులు ఇంకో ఖుర్‌ఆన్ తీసుకురమ్మని ఎగతాళి చేసేవారు. అందులో మా విగ్రహాల గురించి ఎలాంటి చెడు ఉండకూడదని, లేదా దీన్నే మార్పులు చేసి అభ్యంతరకరమైన వాక్యాలను తీసివేయమని వత్తిడి చేసేవారు. సమాధానంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తతో, "ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : నేను కేవలం వహీని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను. నేను స్వయంగా అందులో ఎలాంటి హెచ్చుతగ్గులు చేయలేను" అని ఆదేశించడం జరిగింది. (రాజీ)

16 : ఈ వాక్యానికి పై సమాధానంతోనూ సంబంధం ఉంది. నా పూర్తి జీవితం మీ ముందు ఉంది. ఈ కాలంలో నేను ఎవరి వద్దనూ విద్యనభ్యసించలేదు. నేను ఏనాడూ అసత్యం పలుకలేదు. మీరందరూ నన్ను, "అమీన్" అని పిలిచేవారు. అకస్మాత్తుగా ఇప్పుడు నన్ను అసత్యవాదిగా పరిగణిస్తున్నారా? దీన్ని తిరస్కరించే ముందు ఒక్కసారి ఆలోచించండి. (కబీర్)

17 : మీరంటున్నట్లు నేనే దీన్ని రచించినట్లయితే అల్లాహ్‌పై అపనిందలు వేసే వాణ్ణయిపోతాను. ఇది మహా ఘోరమైన పాపం. ఇది అల్లాహ్ వద్ద నుండి వచ్చిందని అనటానికి పై సాక్ష్యాధారాలే చాలు. దీని తరువాత కూడా మీరు దీన్ని తిరస్కరిస్తే మీకన్నా మించిన పాపాత్ముడు మరొకడుండడు. దోషులు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందలేరు. (కబీర్)

18 : వీరు అల్లాహ్ వద్ద మా సిఫారసులు, మా సమస్యలను వీరు అల్లాహ్ వరకు చేరుస్తారు. ఆహారం, ధనం మొదలైనవి ఇప్పించటంలో మాకు వీరు మధ్యవర్తులు. ఈ మధ్యవర్తులు మా గోడును వింటారు. అనేక విషయాల గురించి అల్లాహ్‌ను మెప్పించుకుంటారు.

మక్కా అవిశ్వాసులు తమ విగ్రహాల పట్ల ఈ విధంగా భావించేవారు. అందువల్లే వాటిని ఆరాధించేవారు. వాటి కొరకు నైవేద్యాలు, నజరానాలు సమర్పించేవారు. ఈనాటి ముస్లిములు కూడా ఇంచుమించు ఈ విధంగానే భావిస్తున్నారు. ముస్లిముల్లోని చాలామంది మహా పురుషుల పట్ల ఇదే విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ముస్లింలు కూడా వీళ్ళను మధ్యవర్తులుగా భావించి వీరికి తమ గోడును వినిపిస్తున్నారు. భక్తిశ్రద్ధలతో వీరి సమాధులను మొక్కుతున్నారు. బలి ఇస్తున్నారు, మొక్కుబడులు చెల్లిస్తున్నారు. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం.

హాలీ మహానుభావుడు చెప్పినట్లు –

విగ్రహాన్ని అన్యులు కొలిస్తే కాఫిర్

దేవునికి కొడుకును కల్పించినవారు కాఫిర్

అగ్నికి అభివాదం చేస్తే కాఫిర్

నక్షత్రాల్లో మహిమను వెతికితే కాఫిర్

కాని.....

మోమిన్లకై దారులన్నీ తెరిచున్నాయి బార్లలాగా!

కోరిన వారిని కోరినంతగా కొలవవచ్చు హాయిగా.

అల్లామా రాజీ తన వ్యాఖ్యానంలో ఇలా వ్రాసారు –

అవిశ్వాసులు ప్రవక్తల, మహాపురుషుల విగ్రహాలను తయారుచేసి వాటిని ఆరాధించేవారు. తాము వీటిని ప్రార్థిస్తే వీరు అల్లాహ్ వద్ద తమ గురించి సిఫారసు చేస్తారని భావించేవారు.

وَاِذَآ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُمْ اِذَا لَهُمْ مَّكْرٌ فِيْٓ اٰيَاتِنَا ؕ قُلِ اللّٰهُ اَسْرَعُ مَكْرًا ؕ اِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُوْنَ مَا تَمْكُرُوْنَ ﴿21﴾

هُوَ الَّذِيْ يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ؕ حَتّٰٓى اِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلْكِ ۚ وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيْحٍ طَيِّبَةٍ وَّفَرِحُوْا بِهَا جَآءَتْهَا رِيْحٌ عَاصِفٌ وَّجَآءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اُحِيْطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ لَئِنْ اَنْجَيْتَنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿22﴾

فَلَمَّآ اَنْجٰىهُمْ اِذَا هُمْ يَبْغُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ ۙ مَّتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۫ ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿23﴾

(21) ప్రజల్ని కష్టాల తర్వాత మేము వారికి కారుణ్యం రుచిచూపిన వెంటనే వారు మా సూచనల విషయంలో ఎత్తులు వేయటం ప్రారంభిస్తారు. ఇలా అను, "అల్లాహ్ ఎత్తులు వేయటంలో మీ కంటే శీఘ్రగామి. నిస్సందేహంగా మా దూతలు మీ పన్నాగాలను వ్రాస్తూపోతున్నారు." (22) మిమ్మల్ని నేలపైనా, నీటిపైనా నడిపేవాడు అల్లాహ్‌యే. చివరికి మీరు ఓడలపై ఎక్కి వాయువులు అనుకూలంగా వీస్తూ ఉండగా ఆనందంగా, ఆహ్లాదంగా ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటారు. అకస్మాత్తుగా ఎదురుగాలి ఉధృతమై అన్నిదిశల నుండి అలల దెబ్బలు తగలగా ప్రయాణీకులు తాము తుఫానులో చిక్కుకున్నామని తెలుసుకుంటారు. ఆ సమయంలో అందరూ తమ ధర్మాన్ని కేవలం అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకించి ఆయనను ఇలా వేడుకుంటారు – "నీవు గనుక మాకు ఈ ఆపద నుండి విముక్తి ప్రసాదిస్తే మేము కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాము." (23) కాని ఆయన వారిని రక్షించిన తరువాత వారే అన్యాయంగా భూతలంపై తిరుగుబాటు చేస్తారు, "ప్రజలారా! మీరు చేసే ఈ తిరుగుబాటు మీకే హాని కలిగిస్తుంది. ఇహలోక జీవిత సుఖాలు కొన్ని రోజుల సుఖాలు మాత్రమే. తరువాత మా వైపునకే మీరు మరలిరావలసి ఉంది. అప్పుడు మేము మీకు తెలుపుతాము – మీరు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో.

ఈ కాలంలోనూ ఇలాంటివి కానవస్తున్నాయి. మహా పురుషుల సమాధులను భక్తిశ్రద్ధలతో పాటించటం, వారు అల్లాహ్ వద్ద సిఫారసు చేస్తారని భావించటం ఈనాడు కూడా జరుగుతుంది. (అత్తఫ్‌సీరుల్ కబీర్)

ఏ విషయం గురించి అల్లాహ్‌కు తెలియదో అంటే అలాంటి వస్తువు అసలు విశ్వంలో లేనేలేదని భావం. సిఫారసు చేసేవారు ఎవరూ లేరు. అవిశ్వాసులు విగ్రహాలను సిఫారసు చేసేవారుగా భావించడం కేవలం అజ్ఞానం, అంధత్వం మాత్రమే. స్వయంగా అల్లాహ్ తన వద్ద ఎవరూ సిఫారసు చేసేవారు లేరని అంటున్నాడు. అల్లాహ్ స్వయంగా తీర్పుచేస్తాడు. కాని ఈ దౌర్భాగ్యులు ఫలానా వ్యక్తి అల్లాహ్ వద్ద మా సిఫారసు చేస్తాడు అని భావిస్తున్నారు.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ
السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ مِمَّا يَاْكُلُ
النَّاسُ وَالْاَنْعَامُ ؕ حَتّٰٓى اِذَآ اَخَذَتِ الْاَرْضُ
زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ اَهْلُهَآ اَنَّهُمْ قٰدِرُوْنَ
عَلَيْهَآ ۙ اَتٰىهَآ اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنٰهَا
حَصِيْدًا كَاَنْ لَّمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِ ؕ كَذٰلِكَ
نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿24﴾
وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا اِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ؕ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ
اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿25﴾
لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ؕ وَلَا يَرْهَقُ
وُجُوْهَهُمْ قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ
هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿26﴾
وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍ
بِمِثْلِهَا ۙ وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ؕ مَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ
عَاصِمٍ ۚ كَاَنَّمَآ اُغْشِيَتْ وُجُوْهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ
الَّيْلِ مُظْلِمًا ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿27﴾
وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ
اَشْرَكُوْا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا
بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُمْ مَّا كُنْتُمْ اِيَّانَا
تَعْبُدُوْنَ ﴿28﴾

(24) ఈ ప్రాపంచిక జీవితపు ఉపమానం నీటిలాంటిది. మేము ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించగా, మనుషులూ, పశువులూ అందరూ తినే పంటలు బాగా పండుతాయి. ఆపై భూమి మంచి స్థితిలో ఉన్నప్పుడు పొలాలు బాగా పండి శోభిల్లుతూ ఉన్నప్పుడు వాటి యజమానులు, "ఇక మేము వాటివల్ల లాభం పొందగలము" అని అనుకుంటున్న సమయంలో, అకస్మాత్తుగా రాత్రివేళనో, పగటిపూటనో మా ఆజ్ఞ వచ్చేసింది. అప్పుడు మేము అసలు అక్కడ ఏమీ లేనట్లు దానిని సర్వనాశనం చేసాము. ఇలా మేము మా సూచనలను ఆలోచించేవారి కొరకు స్పష్టంగా వివరిస్తాము.
(25) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని దారుస్సలామ్ (శాంతి నిలయం) వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నాడు. ఆయన తాను కోరుకున్న వారికి రుజుమార్గం ప్రసాదిస్తాడు.
(26) సత్కార్యాలు చేసిన వారికి మంచి బహుమానం, ఇంకా అధికంగా అనుగ్రహం లభిస్తుంది. వారి ముఖాలను నల్లదనంగానీ, అవమానం గానీ కప్పివేయవు. వారు స్వర్గస్తులు, వారు అందులోనే శాశ్వతంగా ఉంటారు.
(27) దుష్కార్యాలు సంపాదించుకున్నవారు తమ దుష్కర్మల లాంటి ప్రతిఫలాన్నే పొందుతారు. అవమానం వారిని కప్పివేస్తుంది. అల్లాహ్ నుండి వారిని రక్షించేవాడెవడూ ఉండడు. వారి ముఖాలను చీకటి కప్పివేస్తుంది. రాత్రి యొక్క నల్లని తెరలు వారిపై పడి ఉన్నట్లు. వారు నరకానికి అర్హులు. అందులోనే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.
(28) మేము వారందరినీ సమావేశపరిచే రోజున సాటి కల్పించేవారితో ఇలా అంటాము, "ఆగండి, మీరూ, మీరు సాటి కల్పించిన వారూ." మరి మేము వారి మధ్య ఉన్నటువంటి అపరిచయపు తెరను తొలగిస్తాము. వారు కల్పించిన భాగస్వాములు ఇలా అంటారు, "మీరు మమ్మల్ని ఆరాధించలేదు.

فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًۢا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اِنْ كُنَّا
عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿29﴾

(29) మీకూ మాకూ మధ్య అల్లాహ్ సాక్ష్యం చాలు. మీరు మమ్మల్ని ఆరాధించినట్లు మాకు ఏమాత్రమూ తెలియదు.”

هُنَالِكَ تَبْلُوْا كُلُّ نَفْسٍ مَّآ اَسْلَفَتْ وَرُدُّوْٓا اِلَى
اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا
يَفْتَرُوْنَ ﴿30﴾ ع 3 10 8

(30) అప్పుడు ప్రతి మనిషీ తాను చేసిన దానిని రుచి చూస్తాడు. అందరూ తమ నిజమైన ప్రభువు వైపునకు మరలించబడతారు. వారు కల్పించిన అసత్యాలన్నీ మటుమాయమైపోతాయి.

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ
يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ
الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ
الْاَمْرَ ؕ فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ ۚ فَقُلْ اَفَلَا
تَتَّقُوْنَ ﴿31﴾

(31) వారిని అడుగు : ఆకాశం నుండీ, భూమి నుండీ మీకు ఉపాధినిచ్చేవాడు ఎవడు? వినే శక్తి, చూసే శక్తి ఎవరి అధీనంలో ఉన్నాయి? జీవం లేని దాని నుండి జీవమున్నదానినీ, జీవమున్న దాని నుండి జీవము లేనిదానినీ వెలికి తీసేవాడెవడు? ఈ విశ్వ వ్యవస్థను నడుపుతున్నవాడెవడు? వారు ‘అల్లాహ్’ అని తప్పకుండా అంటారు. అప్పుడు ఇలా అను : మరి మీరు మానుకోరెందుకు?

فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۚ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ اِلَّا
الضَّلٰلُ ۖۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿32﴾

كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ فَسَقُوْٓا
اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿33﴾

(32) ఆ అల్లాహ్‌యే మీ నిజ ప్రభువు. కనుక సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తే మార్గభ్రష్టత్వం తప్ప మిగిలేదేమిటి? మీరు అసలు ఎటు మరలింపబడుతున్నారు? (33) ఈ విధంగా అవిధేయతకు పాల్పడేవారి విషయంలో వారు విశ్వసించరు అని నీ ప్రభువు అన్నమాట ఇలా సత్యమని రూఢీ అయింది.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيْدُهٗ ؕ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ فَاَنّٰى
تُؤْفَكُوْنَ ﴿34﴾

(34) వారిని అడుగు : “మీరు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన వారిలో సృష్టిని ప్రారంభించేవాడూ, దానిని తిరిగి సృష్టించేవాడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? ఇలా అను : సృష్టిని ప్రారంభించేవాడూ, దానిని తిరిగి సృష్టించేవాడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. అయినా మీరు ఎలా మార్గభ్రష్టులవుతున్నారు?

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ ؕ
قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ لِلْحَقِّ ؕ اَفَمَنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ
اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ اَمَّنْ لَّا يَهِدِّيْٓ اِلَّآ اَنْ يُّهْدٰى ۚ فَمَا
لَكُمْ ۗ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿35﴾

وَمَا يَتَّبِعُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا ظَنًّا ؕ اِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيْ
مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا
يَفْعَلُوْنَ ﴿36﴾

وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ يُّفْتَرٰى مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ
الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۗ ﴿37﴾

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّثْلِهٖ
وَادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ
كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿38﴾

بَلْ كَذَّبُوْا بِمَا لَمْ يُحِيْطُوْا بِعِلْمِهٖ وَلَمَّا يَاْتِهِمْ
تَاْوِيْلُهٗ ؕ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿39﴾

(35) వారిని ఇలా అడుగు, మీరు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన వారిలో సత్యం వైపునకు మార్గం చూపేవాడు కూడా ఎవడైనా ఉన్నాడా? ఇలా అను – "కేవలం అల్లాహ్‌యే సత్యం వైపునకు మార్గం చూపుతాడు. అలాంటప్పుడు మీరే చెప్పండి, సత్యం వైపునకు మార్గం చూపేవాడా విధేయతకు ఎక్కువ అర్హుడు? లేక తనకు ఎవరైనా మార్గం చూపితే తప్ప స్వయంగా మార్గాన్ని పొందలేనివాడా? అసలు మీకేమయింది? మీరు ఎలాంటి నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారు? (36) వాస్తవం ఏమిటంటే వారిలో చాలామంది కేవలం అనుమానాలను అనుసరిస్తున్నారు. యదార్థంగా సత్యం అవసరాన్ని అనుమానం ఎంతమాత్రం తీర్చలేదు. నిస్సందేహంగా వారు చేస్తూ ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (37) అల్లాహ్ పంపిన వహీ, ఆయన చేసిన బోధనలు లేకుండా రచించబడిన వస్తువు కాదు ఈ ఖుర్‌ఆన్. ఇది పూర్వం వచ్చిన వాటికి ధృవీకరణ. "అల్ కితాబ్"కు వివరణ. ఇది విశ్వపాలకుని తరఫు నుండి వచ్చిందనే విషయంలో ఎంతమాత్రం సందేహం లేదు. (38) ప్రవక్తయే దీన్ని కల్పించాడని ఈ ప్రజలు అంటున్నారా? ఇలా అను – మీరే గనుక మీ ఆరోపణల్లో సత్యవంతులే అయితే ఇటువంటి సూరా ఒక దానిని రచించి తీసుకురండి. ఒక్క అల్లాహ్‌ను వదలి ఎవరెవరిని సహాయం కొరకు పిలుచుకుంటారో పిల్చుకోండి. (39) అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారి జ్ఞాన పరిధికి ఆ విషయం రాలేదు, కాబట్టి ఇంకా దాని పర్యవసానం వారి ముందుకు రాలేదు. కాబట్టి దాన్ని వారు తిరస్కరించారు. వారి పూర్వీకులు కూడా ఇదేవిధంగా తిరస్కరించారు. దుర్మార్గుల ముగింపు ఎలా జరిగిందో చూడండి.

وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يُّؤۡمِنُ بِهٖ وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ لَّا يُؤۡمِنُ بِهٖ‌ؕ
وَرَبُّكَ اَعۡلَمُ بِالۡمُفۡسِدِيۡنَ ﴿40﴾ ع 4 10 9
وَاِنۡ كَذَّبُوۡكَ فَقُلْ لِّىۡ عَمَلِىۡ وَلَـكُمۡ عَمَلُكُمۡ‌ۚ
اَنۡتُمۡ بَرِيۡٓـئُوۡنَ مِمَّاۤ اَعۡمَلُ وَاَنَا بَرِىۡٓءٌ مِّمَّا
تَعۡمَلُوۡنَ ﴿41﴾
وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّسۡتَمِعُوۡنَ اِلَيۡكَ‌ؕ اَفَاَنۡتَ تُسۡمِعُ
الصُّمَّ وَلَوۡ كَانُوۡا لَا يَعۡقِلُوۡنَ ﴿42﴾

(40) వారిలో కొందరు దాన్ని విశ్వసిస్తారు. మరికొందరు దాన్ని విశ్వసించరు. నీ ప్రభువుకు కల్లోలకారుల గురించి బాగా తెలుసు. (41) ఒకవేళ వారు నిన్ను తిరస్కరిస్తే ఇలా అను : "నా ఆచరణ నాకే, మీ ఆచరణ మీకే, నేను చేసిందానికి మీరు బాధ్యులు కారు. మీరు చేసిందానికి నేను బాధ్యుణ్ణి కాను." (42) వారిలో చాలామంది నీ మాటల్ని వింటున్నారు. కాని నీవు ఏమీ అర్థం చేసుకోలేని చెవిటివారిని వినిపించగలవా?

21 – 39 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా షిర్క్ మహా పాపమని నిరూపించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల అలవాట్లను గురించి ప్రస్తావించబడింది. వారు తమకు ఏదన్నా నష్టం కలిగితే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించేవారు. కష్టం తొలగిపోగానే తిరస్కరించేవారు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు.

21 : ఇంచుమించు మక్కా నగరంలో వచ్చిన కరువు పరిస్థితిని సూచించడం జరిగింది. సుమారు 7 సంవత్సరాలు ఇదే విధంగా గడిచింది. ఈ స్థితిలో ప్రజలు విలవిలలాడారు. అబూ సుఫియాన్ ప్రవక్త (స)ను రక్త సంబంధాన్ని గుర్తుచేసి మా గురించి దుఆ చేయమని కోరారు. ఆ వెంటనే కరువు దూరమైపోయింది. ఆ తరువాత కూడా అవిశ్వాసాన్నే అనుసరించాడు. ఉర్దూలో, 'మక్ర్'ని చెడుగా భావించడం జరుగుతుంది. అయితే అరబీలో పథకం, ఆలోచన, ఉపాయంగా కూడా ఉపయోగించటం జరుగుతుంది.

22 : ఇది మానవ మనస్తత్వం. మానవుడు కష్టాల్లో, ఆపదల్లో, బాధల్లో ఏ దారీ కానరాని స్థితిలో నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తాడు. చెడు ఆలోచనలన్నీ మరచిపోతాడు. దీనివల్ల అల్లాహ్ యొక్క ఏకత్వం సహజమని, వాస్తవం అనీ అర్థమవుతుంది.

హదీసులో ఒక సంఘటన ప్రస్తావించబడింది :

మక్కా జయించబడిన తరువాత ఇక్రమ బిన్ అబూ జహల్ అక్కడ నుండి పారిపోయారు. ఓడపై ఎక్కారు. ఓడ సముద్రంలో తుఫానులో చిక్కుకుంది. అప్పుడు ఓడను నడిపేవాడు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించమని, ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ రక్షించలేరని అన్నాడు. ఇక్రమ ఇలా అంటున్నారు – "సముద్రంలో రక్షించేవారు కేవలం అల్లాహ్‌యే. అయితే భూమిపై రక్షించేవాడు కూడా అల్లాహ్‌యే అయి ఉండాలి. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) బోధించేది కూడా ఇదే కదా!" అని నేను ఆలోచించాను. ఒకవేళ నేను ఈ గండం నుంచి గట్టెక్కితే మక్కా తిరిగి వెళ్ళి ఇస్లాం స్వీకరిస్తాను అని నిర్ణయించుకున్నాను. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) దగ్గరకు వెళ్ళి ఇస్లాం స్వీకరించాను."

24 : ఇహలోక వాస్తవాల్నీ ఒక ఉదాహరణ ద్వారా బోధించటం జరిగింది. ఏ విధంగా కళకళలాడే మొక్కలు కొన్ని రోజుల్లోనే ఎలా వాడిపోతాయో అదేవిధంగా ఈ లోకం పరిస్థితి కూడా ఉంది. ఈ తాత్కాలిక అందచందాలు ప్రజల్ని మోసగిస్తాయి. చూస్తూ ఉండగానే జీవితం సమాప్తమవుతుంది. మరణం సంభవిస్తుంది.

25 : ఇహలోక వాస్తవాన్ని వివరించిన తరువాత అల్లాహ్ (త) స్వర్గం కొరకు కృషి చేయమని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. స్వర్గం శాంతి సుఖాల నిలయం. ఇక్కడ ఉండే వారికి ఎటువంటి ఆపదలు గానీ, బాధలుగానీ ఉండవు.

ఇక్కడ దైవదూతలు వీరి గురించి ప్రార్థించటం జరుగుతుంది. వారికొరకు స్వర్గంలో "సలామ్" అనుగ్రహంగా ప్రసాదించబడుతుంది. (యూనుస్ – 10)

26 : ఇక్కడ అధికంగా అంటే ఎన్నో అర్థాలు ఉన్నాయి. కాని హదీసుల్లో అల్లాహ్ దర్శనభాగ్యంగా పేర్కొనబడింది. అంటే స్వర్గస్తులకు అల్లాహ్ దర్శనం లభిస్తుంది. (ముస్నదె అహ్మద్ – హ.నెం. 4/333)

27 : వెనుకటి వాక్యాల్లో స్వర్గస్థుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. వారి సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలాన్ని లెక్కలేనన్ని ఇంతలుగా చేసి ప్రసాదించబడుతుంది. వీటితో పాటు దైవదర్శనం లభిస్తుంది. చెడుకు బదులు చెడు ఇవ్వబడుతుందని స్పష్టపర్చబడింది. సయ్యిఆత్ అంటే తిరస్కారం, సాటి కల్పించటం, ఇతర పాపకార్యాలు అని అర్థం. అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు పుణ్యాత్ములను అల్లాహ్ రక్షిస్తాడు. ఇంకా వారికి తన ప్రత్యేక అనుగ్రహాలను ప్రసాదిస్తాడు. ప్రత్యేకంగా కొంతమందికి సిఫారసు చేసే అనుమతి ప్రసాదిస్తాడు. ఇంకా ఆ సిఫారసును స్వీకరిస్తాడు.

అంటే నరకవాసుల ముఖాలు నల్లబడిపోతాయి. దీనికి విరుద్ధంగా స్వర్గవాసుల ముఖాలు మెరుస్తూ ఉంటాయి. ఈ విషయమే సూరె ఆలి ఇమ్రాన్ 106లో వివరించబడింది.

హష్ర్ మైదానంలో ప్రతి ఒక్కరూ భయంతో వణికిపోతూ ఉంటారు. తాము చేసిన పాపాలను చూసుకుంటారు. సత్కార్యాలు స్వీకరించబడతాయి. దుష్కార్యాలు తిరస్కరించబడతాయి. అప్పుడు అసత్య ఆరాధ్యులు అదృశ్యమైపోతారు. మానవులందరూ తమ నిజ ప్రభువు ముందు ఉంటారు. ఆయనే వారికి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు.

31 : హష్ర్ మైదానంలో అవిశ్వాసుల గడ్డు పరిస్థితిని వివరించిన తరువాత షిర్క్‌కు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వడం జరిగింది. వారిని చూడమని, ఆలోచించమని ఆహ్వానించబడింది. ఆయనే ఆహారం ప్రసాదించేవాడని, చూసే, వినే శక్తి ఆయనే ప్రసాదించాడని, జీవితం, మరణం ఆయనే ప్రసాదిస్తాడని ఒప్పుకుంటున్నప్పుడు ఆయన్ని వదలి మీరు ఇతరుల్ని ఎలా పూజిస్తున్నారు? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్).

37 : వెనుకటి వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వాన్ని సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించటం జరిగింది. ఇప్పుడు ప్రవక్త (స) యొక్క సత్య సంధతను, వహీ యొక్క వాస్తవాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఈ ఖుర్‌ఆన్ మానవుని ఊహకు అందనివిధంగా అవతరించబడింది. ఇందులో మానవులందరి ఉభయలోకాల సాఫల్య ప్రస్తావన ఉంది. ఇది కేవలం అల్లాహ్ తరపున అవతరించినదే. ఈ ఖుర్‌ఆన్ పూర్వగ్రంథాలన్నింటినీ ధృవపరుస్తుంది. మార్పులూ చేర్పులే చేయబడిన గ్రంథాలను సూచిస్తుంది. ఇంకా ధర్మసమ్మతమైన, ధర్మవిరుద్ధమైన వాటినన్నింటినీ విపులంగా స్పష్టపరుస్తుంది.

38 : అల్లాహ్ మూడు విధాలుగా ఈ ఖుర్‌ఆన్ గురించి ఛాలెంజ్ చేసాడు : 1. ఈ ఖుర్‌ఆన్ వంటిదే ఇంకొకటి తెమ్మని, సూరె బనీ ఇస్రాయీల్ 88 వాక్యంలో ఛాలెంజ్ చేయబడింది. కాని అరబీ భాషపై పట్టు ఉన్న పండితులు, భాషాప్రవీణులు తేలేకపోయారు. 2. ఖుర్‌ఆన్‌లో ఉన్న సూరాల్లాంటి 10 సూరాలు తెమ్మని ఛాలెంజ్ చేయడం జరిగింది. (హూద్ : 13) దీనిపై కూడా వారు మౌనం వహించారు. వారి గర్వం వారి పాదాల క్రిందే నలిగిపోయింది. చివరగా ఒక్క సూరానైనా తీసుకురండి. సహాయం కోసం ఎవర్ని పిలుచుకుంటారో పిలుచుకోండి అని ఛాలెంజ్ చేస్తూ ఈ సూరా వాక్యాన్ని అవతరింపజేయడం జరిగింది. కాని ఈనాటి వరకు ఈ ఛాలెంజ్‌లకు సమాధానం ఇవ్వడం జరగలేదని, ప్రళయం వరకు ఎవరూ ఇవ్వలేరని చరిత్ర సాక్ష్యం పలుకుతుంది. ఎందుకంటే ఖుర్‌ఆన్ ఒక మహిమ.

అవిశ్వాసులకు సమాధానం దొరక్క, తిరస్కరించటానికి కారణాలు దొరక్క ధిక్కారానికి దిగారు. వారు ఖుర్‌ఆన్‌ను అర్థం చేసుకోవడానికి ఏనాడూ ప్రయత్నించలేదు. ఎందుకంటే అది వారి మనోవాంఛలకు అనుగుణంగా లేదు. అందుకే దాన్ని తిరస్కరించారు. అందులో ఉన్న మార్గదర్శకత్వానికీ, సత్యకాంతులకు దూరమయ్యారు.

وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّنۡظُرُ اِلَيۡكَ ؕ اَفَاَنۡتَ تَهۡدِى الۡعُمۡىَ
وَلَوۡ كَانُوۡا لَا يُبۡصِرُوۡنَ ﴿43﴾
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظۡلِمُ النَّاسَ شَيۡـًٔا وَّلٰـكِنَّ النَّاسَ
اَنۡفُسَهُمۡ يَظۡلِمُوۡنَ ﴿44﴾
وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ كَاَنۡ لَّمۡ يَلۡبَثُوۡۤا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ
النَّهَارِ يَتَعَارَفُوۡنَ بَيۡنَهُمۡ ؕ قَدۡ خَسِرَ الَّذِيۡنَ
كَذَّبُوۡا بِلِقَآءِ اللّٰهِ وَمَا كَانُوۡا مُهۡتَدِيۡنَ ﴿45﴾
وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ الَّذِىۡ نَعِدُهُمۡ اَوۡ
نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيۡدٌ
عَلٰى مَا يَفۡعَلُوۡنَ ﴿46﴾
وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوۡلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ رَسُوۡلُهُمۡ قُضِىَ
بَيۡنَهُمۡ بِالۡقِسۡطِ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُوۡنَ ﴿47﴾
وَيَقُوۡلُوۡنَ مَتٰى هٰذَا الۡوَعۡدُ اِنۡ كُنۡتُمۡ
صٰدِقِيۡنَ ﴿48﴾
قُلْ لَّاۤ اَمۡلِكُ لِنَفۡسِىۡ ضَرًّا وَّلَا نَفۡعًا اِلَّا مَا شَآءَ
اللّٰهُ ؕ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ؕ اِذَا جَآءَ اَجَلُهُمۡ فَلَا
يَسۡتَاۡخِرُوۡنَ سَاعَةً وَّلَا يَسۡتَقۡدِمُوۡنَ ﴿49﴾
قُلۡ اَرَءَيۡتُمۡ اِنۡ اَتٰٮكُمۡ عَذَابُهٗ بَيَاتًا اَوۡ نَهَارًا
مَّاذَا يَسۡتَعۡجِلُ مِنۡهُ الۡمُجۡرِمُوۡنَ ﴿50﴾

(43) వారిలో చాలామంది నీ వైపు చూస్తున్నారు. కాని నీవు ఏమీ చూడలేని గుడ్డివారికి మార్గం చూపగలవా? (44) యదార్థానికి అల్లాహ్ ప్రజలకు ఏ మాత్రం అన్యాయం చేయడు. ప్రజలే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకుంటారు. (45) అల్లాహ్ వారిని సమావేశపరిచే రోజున వారు కేవలం ఒక గడియ కాలం మాత్రమే పరస్పరం పరిచయం రీత్యా గడిపామని అనిపిస్తుంది. అల్లాహ్‌తో సమావేశాన్ని తిరస్కరించిన వారు, వాస్తవానికి తీవ్రమైన నష్టానికి గురయ్యారు. వారు సన్మార్గంపై ఏ మాత్రం లేరు. (46) ఏ శిక్షలను గురించి మేము వారిని భయపెడుతున్నామో, వాటిలో కొన్ని మేము నీ జీవితంలోనే చూపించినా, లేదా దానికి ముందే మేము నిన్ను లేపుకున్నా, వారు రావలసింది మాత్రం మా వైపునకే కదా. మరి వారు చేస్తున్న వాటికి అల్లాహ్‌యే సాక్షి. (47) ప్రతి సముదాయానికి ఒక ప్రవక్త ఉన్నాడు. కనుక ఒక సముదాయం వద్దకు వారి ప్రవక్త వచ్చినప్పుడు వారి మధ్య న్యాయంగా తీర్పు ఇవ్వబడుతుంది. ఇంకా వారికి రవ్వంత అన్యాయం కూడా జరుగదు. (48) మీరు సత్యవంతులే అయితే ఆ బెదిరింపు ఎప్పుడు నెరవేరుతుందని వారు అంటున్నారు. (49) ఇలా అను : నా లాభనష్టాలు సైతం నా అధీనంలో లేవు. కాని అల్లాహ్ సంకల్పించింది తప్ప. ప్రతి సముదాయానికి గడువు కాలం ఉంది. ఆ గడువు పూర్తి అవగానే ఒక్క క్షణం కూడా ముందూ వెనుకా కావటం జరుగదు. (50) ఇలా అను : “మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా? ఒకవేళ అల్లాహ్ శిక్ష హఠాత్తుగా రాత్రిగానీ, పగలు గానీ వస్తే, అసలు అది ఎలాంటి విషయమని, దాన్ని గురించి దోషులు తొందర పెడుతున్నారు?

أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنتُم بِهِ ۚ آلْآنَ وَقَدْ كُنتُم
بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿51﴾
ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿52﴾

(51) అది మీపై వచ్చిపడినప్పుడే దాన్ని మీరు నమ్ముతారా? ఇప్పుడా దాన్ని నమ్మేది? వాస్తవానికి స్వయంగా మీరే అది తొందరగా రావాలని కోరుతూ ఉండేవారు. (52) తరువాత దుర్మార్గులతో ఇలా అనడం జరుగుతుంది, “ఇక శాశ్వత శిక్షను రుచిచూడండి. మీ సంపాదనకు తగిన ప్రతిఫలం తప్ప మరే ప్రతిఫలం మీకు ఇవ్వబడుతుంది?”

وَيَسْتَنبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ
لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿53﴾ ع 5 13 10
وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا
الْعَذَابَ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿54﴾
أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿55﴾
هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿56﴾

(53) ఇది వాస్తవమేనా? అని వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు, ఇలా అను, “నా ప్రభువు సాక్షిగా. అది పూర్తిగా వాస్తవం. దాన్ని ఆపే శక్తి మీకు లేదు. (54) దుర్మార్గం చేసిన ప్రతి వ్యక్తి భూమిపై ఉన్న సమస్త ధనాన్నీ పరిహారంగా ఇచ్చి బయటపడేందుకు ప్రయత్నిస్తాడు. వారు ఆ బాధను చూసినప్పుడు మనసులో పశ్చాత్తాపపడతారు. వారి మధ్య న్యాయంగా తీర్పు జరుగుతుంది. వారికి ఏ విధమైన అన్యాయం జరుగదు. (55) వినండి! ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్న సమస్తం అల్లాహ్‌దే. తెలుసుకోండి, అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. కాని చాలామందికి తెలియదు. (56) ఆయనే జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఆయనే మరణాన్ని కలుగజేస్తాడు. ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలిపోవలసి ఉంది.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ
وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿57﴾

(57) ఓ మానవులారా! మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి హితోపదేశం వచ్చేసింది. అది ఆంతర్యాల్లో ఉన్న వ్యాధులకు స్వస్థత. విశ్వాసుల కొరకు అది మార్గదర్శకత్వం, కారుణ్యం.

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا
هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿58﴾

(58) ఇలా అను : “అల్లాహ్ తన అనుగ్రహం వల్ల, కారుణ్యం వల్ల దీనిని పంపినందుకు ప్రజలు సంతోషించాలి. ప్రజలు కూడబెట్టే వాటన్నింటికంటే అది ఉత్తమమైనది.”

قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِّنْ رِّزْقٍ
فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَّحَلٰلًا ؕ قُلْ آٰللّٰهُ اَذِنَ
لَكُمْ اَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُوْنَ ﴿59﴾
وَمَا ظَنُّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ۠ ﴿60﴾ ع 6 7 11
وَمَا تَكُوْنُ فِيْ شَاْنٍ وَّمَا تَتْلُوْا مِنْهُ مِنْ قُرْاٰنٍ
وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوْدًا
اِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَّبِّكَ مِنْ
مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ وَلَآ
اَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْبَرَ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿61﴾
اَلَآ اِنَّ اَوْلِيَآءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُوْنَ ۚ ﴿62﴾
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ؕ ﴿63﴾
لَهُمُ الْبُشْرٰى فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ؕ لَا
تَبْدِيْلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ؕ ﴿64﴾
وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ؕ
هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿65﴾
اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ ؕ
وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
شُرَكَآءَ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا
يَخْرُصُوْنَ ﴿66﴾

(59) ఇలా అను : "మీరు ఆలోచించారా? అల్లాహ్ మీ కొరకు అవతరింపజేసిన ఆహార పదార్థాలలో కొన్నింటిని స్వయంగా మీరే నిషేధించుకున్నారు. మరికొన్నింటిని ధర్మసమ్మతం చేసుకున్నారు. ఇలా ప్రశ్నించు : అల్లాహ్ ఈ మేరకు మీకు అనుమతి ఇచ్చాడా? లేక మీరు అల్లాహ్‌కు అబద్ధాన్ని అంటగడుతున్నారా? (60) అల్లాహ్‌కు అబద్ధాన్ని అంటగట్టేవారు ప్రళయం నాడు ఆయన తమతో ఎలా వ్యవహరిస్తాడని అనుకుంటున్నారు? నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మానవులను దయాదృష్టితో చూస్తాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞత చూపరు. (61) (ఓ ప్రవక్తా!) నీవు ఏ స్థితిలో ఉన్నా, ఖుర్‌ఆన్ నుండి ఏది వినిపించినా, ప్రజలారా! మీరు ఏది చేసినా మేము మిమ్మల్ని చూస్తూనే ఉంటాము. భూమ్యాకాశాలలో ఏ వస్తువైనా సరే, అది చిన్నదైనా పెద్దదైనా, దాని అణువు కూడా నీ ప్రభువు దృష్టికి గోప్యంగా లేదు. అది ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. (62) వినండి, అల్లాహ్ స్నేహితులకు ఏ విధమైన భయంకానీ, విచారం గానీ కలిగే అవకాశం లేదు. (63) వీరు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండేవారు. (64) ఉభయ లోకాల్లోనూ వారికి శుభవార్తలే శుభవార్తలు. అల్లాహ్ ఆదేశాలలో మార్పు ఉండదు. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం. (65) వారి మాటల వల్ల నీవు విచారానికి గురి కాకూడదు. గౌరవమంతా అల్లాహ్‌కే చెందుతుంది. ఆయన అంతా వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడూను. (66) తెలుసుకోండి! ఆకాశాల్లో ఉన్నవీ, భూమిలో ఉన్నవీ అన్నీ అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి. అల్లాహ్‌ను కాదని భాగస్వాములను వేడుకుంటున్నవారు కేవలం భ్రమనూ, అనుమానాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. కేవలం ఊహాగానాలు చేస్తున్నారు.

هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ
يَّسْمَعُوْنَ ﴿67﴾
قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ الْغَنِيُّ ؕ لَهٗ مَا فِي
السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ اِنْ عِنْدَكُمْ مِّنْ
سُلْطٰنٍ بِهٰذَا ؕ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا
تَعْلَمُوْنَ ﴿68﴾
قُلْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا
يُفْلِحُوْنَ ؕ ﴿69﴾
مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذِيْقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيْدَ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ﴿70﴾ ع 7 10 12

(67) మీరు ప్రశాంతతను పొందేందుకు మీ కొరకు రాత్రిని సృష్టించినవాడూ, పగటిని కాంతిమంతం చేసినవాడూ, అల్లాహ్‌యే. నిస్సందేహంగా శ్రద్ధగా వినేవారి కొరకు ఇందులో సూచనలు ఉన్నాయి. (68) అల్లాహ్ ఎవర్నో కొడుకుగా చేసుకున్నాడు అని ప్రజలు అన్నారు. అల్లాహ్ అత్యంత పవిత్రుడు. ఆయన అక్కరలేనివాడు. ఆకాశాలలో భూమిలో ఉన్నదంతా ఆయనకే చెందుతుంది. దీన్ని గురించి మీ వద్ద ఆధారం ఏదైనా ఉందా? అల్లాహ్‌ను గురించి మీరు తెలియకుండా మాట్లాడుతున్నారా? (69) ఇలా అను – “అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగట్టేవాడు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేడు. (70) వారికి ఇహలోక జీవితంలోని కొన్ని సుఖభోగాలు ఉన్నాయి. కాని తరువాత మా వైపునకే రావలసి ఉంది. అప్పుడు మేము వారి అవిశ్వాసానికి బదులుగా కఠిన శిక్షను రుచి చూపిస్తాము.

40 – 70 వాక్యాల వివరణ :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం కాదన్నవారు ఖుర్‌ఆన్‌లోని ఏదైనా ఒక సూరా లాంటి దాన్ని తేవాలని, దానికి ఎంతమంది సహాయమైనా తీసుకోవాలని కోరడం జరిగింది. కాని 1400 సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. ఎవ్వరూ ఒక్క వాక్యానికి కూడా సమాధానం ఇవ్వలేకపోయారు.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ ప్రజల కొరకు స్వస్థత అని, కారుణ్యం అని, మార్గదర్శకత్వం అని బోధించబడింది. అందువల్ల ప్రజలు దాన్ని విశ్వసించాలనీ, దాన్నుండి లాభం పొందాలని, దాన్ని తిరస్కరిస్తే వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందనీ విశదపర్చబడింది.

40 : అందరూ ఖుర్‌ఆన్‌ను విశ్వసించరు. కొంతమంది ఖుర్‌ఆన్‌ని విశ్వసించి దాన్నుండి లాభం పొందుతారు. మరికొందరు అవిశ్వాసిగానే మరణిస్తారు. ఎవరు విశ్వాసానికి తగిన వారో, ఎవరు విశ్వాసానికి తగనివారో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ ఎవ్వరికీ అన్యాయం చేయడు. అల్లాహ్ గొప్పవాడు, పవిత్రుడు, ఆయన తప్ప ఎవరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు.

41 : అవిశ్వాసుల ఆచరణకు ప్రవక్తలు ఎంతమాత్రం బాధ్యులు కారు. అవిశ్వాసులు మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నారనీ, మీరు వారికి బాధ్యులు కారని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను సంబోధిస్తున్నాడు, దైవప్రవక్త ఇబ్రాహీమ్ (అ) కూడా అవిశ్వాసుల నుండి విసుగుచెంది ఇదేవిధంగా పలికారు.

మార్గదర్శకత్వం ప్రవక్తల చేతుల్లో లేదు :

42 : కొందరు శ్రద్ధగా వింటున్నారు. తద్వారా వారి ఇహం, పరం, మానసిక సంస్కరణ కాగలదు. ఇది వారి మార్గదర్శకత్వానికి సరిపోతుంది. కాని మార్గదర్శకత్వం మీ ఇరువురి చేతుల్లోనూ లేదు, మీరు చెవిటివారికి వినిపించలేరు. ఎందుకంటే వారి హృదయాలు మూసివేయబడ్డాయి.

ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉంది. అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు, "ఓ నా దాసులారా! నాపై నేను అన్యాయాన్ని నిషేధించుకున్నాను. మీపైన కూడా నిషేధించాను. అందువల్ల పరస్పరం అన్యాయానికి పాల్పడకండి."

ఇంకా ఇలా అన్నాడు, "ఓ నా దాసులారా! నేను లెక్కపెట్టి ఉంచుతున్నవి మీ సత్కార్యాలే. ఆ తరువాత వీటికి పూర్తి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాను. అందువల్ల మంచిని పొందితే అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. చెడును పొందితే తనను తానే నిందించుకోవాలి." (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం.4674) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

45 : తీర్పుదినం నాడు మానవుడు చావు నుండి తీర్పుదినం వరకు స్వల్ప సమయంగా భావించడం జరుగుతుంది. రాత్రి పడుకొని ఉదయం లేచినట్లే ఉంటుంది. ఎంతో కాలం గడిచి ఉంటుంది. కానీ స్వల్ప కాలంగా అనిపిస్తుంది. ఇతర వివరాలకు మూమినూన్ 113, రూమ్ 55, 56 చూడండి.

సూరె రూమ్ : 56ను బట్టి అందరూ ఇలాగే భావిస్తారు. కాని విశ్వాసులు మాత్రం ఇది ఇహలోకానికి – పరలోకానికి గడిచిన మధ్య కాలం అని భావిస్తూ ప్రశాంతంగా ఉంటారు. ఇంకోవిధంగా గడిచిపోయిన ఇహలోక జీవితం స్వల్పమైన గడువుగా కనబడుతుంది. మొదటి వ్యాఖ్యానమే సరైనది.

46 : అంటే ప్రస్తావించిన సందేశ ప్రచార విజయాలు, తిరస్కారుల అవమానాలు అన్నీ నీ జీవితంలోనే సంభవించునని, కొన్ని నీవు జీవించి ఉండగా మరికొన్ని నీ మరణం తరువాత సంభవిస్తాయని తెలుపబడింది. అందువల్ల తిరస్కారులు ఇదంతా ప్రవక్త (స) సజీవంగా ఉండటం వల్లనే జరుగుతుందని, ఉండకపోతే ఏమీ జరగవనీ ఆలోచించడం చాలా పొరపాటు.

47 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ చట్టాలను గూర్చి సూచించబడింది. ఒక జాతి వద్దకు వారి ప్రవక్తను పంపినపుడు ప్రజలు అతని సందేశ ప్రచారాన్ని హింసాదౌర్జన్యాల ద్వారా అడ్డుకున్నప్పుడు అల్లాహ్ ఇరువర్గాల మధ్య తీర్పు చేయడం జరిగింది. అంటే సత్యానికి విజయం ప్రాప్తిస్తుంది, అసత్యం ఓడిపోతుంది. దీన్ని వివరంగా సూరె ఫాతిహాలో పేర్కొనడం జరిగింది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

51 – 52 : శిక్ష అవతరించిన తరువాత విశ్వసించి ఏం లాభం? ఫిరౌన్ కూడా ఇదేవిధంగా శిక్షను కళ్ళారా చూసిన తర్వాత విశ్వసించాడు. కాని అతని విశ్వాసం అతన్ని కాపాడలేకపోయింది. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు – "ఫిరౌన్ తాను మునిగిపోవడం చూసి, నేను బనీ ఇస్రాయీల్ విశ్వసించిన అల్లాహ్‌ను విశ్వసించాను" అని అన్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు, "ఇప్పుడు విశ్వసిస్తావా? ఈనాడు మేము నీ శవాన్ని రక్షించి తీర్పుదినం వరకు భద్రపరుస్తాము. వచ్చేతరాల వారికి గుణపాఠంగా ఉండేందుకు." (యూనుస్ 90 – 92). (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

53 : అవిశ్వాసులు కఠిన శిక్ష గురించి ప్రవక్త (స)తో రెండుసార్లు ప్రశ్నించారు. దైవశిక్ష కఠినమైనదని, అది వాస్తవమని దాన్నుండి తప్పించుకుపోలేరని, దాన్ని ఏ విధంగానూ ఆపలేరని సమాధానం ఇవ్వబడింది. (కబీర్)

54 : అంటే జీవితమంతా కఠిన శిక్ష గురించి హాస్యంగా పరిగణించేవారు. అకస్మాత్తుగా అది వారి ముందుకు వస్తే వారి పరిస్థితే వేరైపోతుంది. అవమాన భారంతో వారు కృంగికృశించిపోతారు. (కబీర్, షౌకానీ). ఎందుకంటే కఠిన శిక్ష వారి పాపాలకు ప్రతిఫలంగా సంభవిస్తుంది. (అష్రఫుల్ హవాషీ).

55 : అజ్ఞానం వల్ల తమను తాము నాశనం చేసుకుంటారు. అవిశ్వాసులలో విగ్రహారాధనలో నిమగ్నమయి ఉంటారు.

57 : ఈ వాక్యంలో ఖుర్‌ఆన్ యొక్క నాలుగు ప్రత్యేకతలు పేర్కొనబడ్డాయి : (1). హితోపదేశం : హృదయాంతరాళాల్లో దిగిపోయే వాస్తవాలు అరబీలో సాక్ష్యాధారాల ద్వారా ఇవ్వబడ్డాయి – (2). ఆంతర్యాల్లోని రోగాలకు చికిత్స. అంటే మానసిక రోగాలన్నిటికీ ఒకే ఒక్క చిట్కా. దీన్ని ఆచరించే ఒక వ్యక్తిగానీ, ఒక జాతిగానీ, చెడులన్నింటి నుండి పరిశుద్ధత పొందుతాయి. అంటే మానవుని ఆలోచనాశక్తి, బుద్ధిబలం, ఉద్రేకం, సద్వర్తనులు, అలవాట్లు, వీటన్నిటికీ హృదయంతో సంబంధం ఉంటుంది. వీటి రోగాలన్నిటికీ ఈ ఒకే ఒక్క చిట్కా స్వస్థత కలిగిస్తుంది. (3). విశ్వసించే వారి కొరకు మార్గదర్శకత్వం. (4) విశ్వసించే వారికొరకు కారుణ్య సందేశం. ఎందుకంటే ఖుర్‌ఆన్‌లో మానవునికి కావలసిన సద్వర్తనలన్నీ ఉన్నాయి. దీన్ని పఠించినవారు, దీన్ని ఆచరించేవారూ దీని ద్వారా మార్గదర్శకత్వం పొందినవారు అందరూ స్వస్థత పొందారు. ఇందుకు చారిత్రక సాక్ష్యాధారాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇది స్వస్థత ప్రసాదించేది అనటంలో ఏ మాత్రం అనుమనానికి తావు లేదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్).

58 : మానవుడు తనకు ఇష్టమైన దాన్ని పొందినపుడు అతని మనసులో ఉద్భవించే స్థితిని సంతోషం అంటారు. ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ యొక్క ప్రత్యేక అనుగ్రహం అనీ, కారుణ్యం అనీ అందుకు విశ్వాసులు సంతోషించాలనీ ఉపదేశించబడింది. సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేయటానికి సమావేశాలు, దీపాలు, ఇతర మూఢాచారాలను అనుసరించటం, ఏర్పాటు చేయటం మంచి పని కాదు. ఈనాడు బిద్‌అతీలు ఈ వాక్యం ఆధారంగా చేసుకొని ఈదె మీలాద్ వంటి సమావేశాలు కల్పించి సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్).

59 : అవిశ్వాసులు మూఢాచారాల వల్ల అనేక ఆహార పదార్థాలను తమపై నిషేధించుకున్నారు. వాటి గురించి సూరె అన్ ఆమ్ 138 – 150) లో వివరంగా ప్రస్తావించబడింది. ఇంకా ఇక్కడ 56వ వాక్యంలో కూడా సూచించబడింది.

(1) ఆహార పదార్థాలన్నీ ఖుర్‌ఆన్ దృష్టిలో ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి. కాని కొన్ని మాత్రమే వహీ ద్వారా నిషేధించబడినవనీ, చెడ్డవనీ, హానికరమైనవనీ, పరిశుభ్రమైనవనీ, ఖుర్‌ఆన్ వాస్తవాల్ని బట్టబయలు చేసింది.

(2) ఏ పదార్థాన్ని అయినా నిషేధించే, ధర్మసమ్మతం చేసే హక్కు కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది. ఈ హక్కు మానవుల్లో ఎవరికీ వర్తించదు.

(3) ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు, వాస్తవాలు లేకుండా అభాండాలు, అపనిందలు వేయటాన్ని ఖుర్‌ఆన్ తీవ్రంగా ఖండించింది. అదేవిధంగా ఎలాంటి ఆధారాలు లేకుండా హలాల్, హరామ్‌లను నిర్ణయించడం కూడా దీని పరిధిలోనికే వస్తుంది.

(4) మానవుని నమ్మకాలు, విశ్వాసాలు, ఆచరణలు వాస్తవంపై ఉండాలి. అనుమానాలపై, అపోహలపై కాదు. విగ్రహారాధకులు వాస్తవాన్ని కాక అనుమానాల్ని, అపోహల్ని అనుసరిస్తారు. ఇస్లాంకు పూర్వం అనేక రంగాల్లో, అన్నపానీయాల్లో అవిశ్వాసులు అనేక మూఢనమ్మకాలను పాటించేవారు. ఖుర్‌ఆన్ వాటి నుండి వారిని రక్షిస్తుంది. భూమి నుండి పండే ప్రతి మంచి వస్తువూ ధర్మసమ్మతమైనది, వాటిని నిషేధించే హక్కు ఎవరికీ లేదని ఖుర్‌ఆన్ ప్రకటించింది. ఈ వాక్యం తమ ఇష్టం వచ్చిన వాటిని హలాల్ అని, హరామ్ అని నిర్ణయించుకుంటున్న కొందరు ధార్మిక పండితుల ధోరణిని ఖండిస్తుంది. వీరు కేవలం తమ అభిప్రాయాల, అంచనాల ఆధారంగా వీటిని విధించుకొని దాన్ని దైవభీతిగా, దైవసాన్నిధ్యం పొందే సాధనంగా భావిస్తున్నారు.

61 : అంటే దివ్యగ్రంథం. విశ్వ విషయాలన్నీ వివరంగా ఉన్న గ్రంథం. అల్లాహ్ దీన్ని తన జ్ఞానం ద్వారా రచించాడు. దీన్ని "లౌహెమహ్‌ఫూజ్" అంటారు. దీన్ని గురించి కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అల్లాహ్‌కు సమస్త విషయాలు తెలుసు. రవ్వంత విషయం కూడా అల్లాహ్ జ్ఞాన పరిధికి వెలుపల లేదు. అల్లాహ్ మానవునికి ప్రతినిధిగా

| | |
|---|---|
| (71) వారికి నూహ్ గాధను వినిపించు. అతను తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నేను మీ మధ్య ఉండటం, అల్లాహ్ ఆయత్‌లను మిమ్మల్ని బోధించటం మీకు సహించరానిదిగా ఉంటే నేను మాత్రం అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాను. మీరు నిలబెట్టిన భాగస్వాములను తీసుకొని మీరందరూ ఒక నిర్ణయానికి రండి. ఆ తరువాత మీ పథకం మీలో ఎలాంటి శంకకు ఆస్కారం కల్పించకూడదు. ఆ తరువాత దానిని నాపై ప్రయోగించండి. నాకు ఎలాంటి వ్యవధీ ఇవ్వకండి. | وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَٰقَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُم مَّقَامِى وَتَذْكِيرِى بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوٓا۟ أَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ ٱقْضُوٓا۟ إِلَىَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿71﴾ |

పంపించాడు. అలాంటప్పుడు అతని ప్రతి విషయం గురించి లెక్క ఉంటుంది. అందువల్ల మానవులు వీటన్నింటినీ గుర్తుంచుకొని ఈ లోకంలోని బాధ్యతల్ని నిర్వర్తించాలి. అల్లాహ్ చూస్తున్నాడనే సంగతి ఎన్నడూ మరువరాదు. ఆయన కర్మ పత్రంలో ప్రతి చిన్న విషయం కూడా ఉంటుంది. ఈ ఆలోచనే మానవుణ్ని రుజుమార్గంపై నడిపిస్తుంది. పాపాలకు దూరంగా ఉంచుతుంది. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

62 : ఈ వాక్యంలో పుణ్యాత్ముల గురించి వివరించబడింది. అయితే అల్లాహ్ తిరస్కారుల పరిస్థితి దీనికి విరుద్ధంగా ఉంటుంది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది, "అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "శవపేటిక సిద్ధమయినపుడు మనిషి దాన్ని తన భుజాలపై ఎత్తుకుంటాడు. ఒకవేళ చనిపోయిన వ్యక్తి పుణ్యాత్ముడైతే "నన్ను తొందరగా తీసుకువెళ్లండి" అని అంటాడు. ఒకవేళ పాపాత్ముడైతే "అయ్యో, నన్ను ఎక్కడికి తీసుకుపోతున్నారు?" అని అంటాడు. అతని మాటలు మానవులు తప్ప ఇతర జీవులన్నీ వింటాయి. ఒకవేళ మానవులు వింటే వెంటనే స్పృహ తప్పిపోతారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1314)

అబూ హురైరా (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, "విశ్వాసి యొక్క కల (స్వప్నము) దైవదౌత్యం యొక్క 46 భాగాలలో ఒక భాగం" అని మహాప్రవక్త (స) ఉపదేశించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4988)

అబూదర్దా (ర) మరియు ఉబాదహ్ బిన్ సామిత్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "ఇహలోక జీవితంలో శుభవార్త అంటే ముస్లిమ్ చూసే మంచి స్వప్నము. విశ్వాసులకు చావుకు ముందు దైవదూతలు స్వర్గశుభవార్తను తెలియజేస్తారు." (తిర్మిజీ – హ.నెం. 2275)

64 : చివర్లో మేము చేస్తున్న ఈ వాగ్దానాల్లో ఎటువంటి మార్పు ఉండదు. అంటే ఆయన పుణ్యాత్ములను తప్పకుండా స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ఇంతకన్నా గొప్ప సాఫల్యం మరేది కాగలదు?

68 : అంటే ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట. దీనికి ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలూ లేవు. ఒకవేళ మానవుడు తన బుద్ధిబలాన్ని సరిగ్గా ఉపయోగిస్తే అల్లాహ్‌కు ఎవరూ సాటి లేరు అనే విషయం స్పష్టమవుతుంది. సృష్టించటంలో భాగస్వాములు లేనప్పుడు ఆరాధనలో ఎలా సాధ్యం?

69 : అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, సంతానం లేనివాడు. అల్లాహ్ ఎల్లప్పుడూ ఉన్నాడు. ఎల్లప్పుడూ ఉంటాడు. ఇలాంటి శక్తికి సంతానం అవసరం ఎంతమాత్రం లేదు. అల్లాహ్‌కు అంతం లేదు. అల్లాహ్‌కు సంతానం కల్పించటం మహా నేరం (మర్యమ్ : 95) చూడండి.

(72) ఒకవేళ మీరు తిరస్కరిస్తే నేను మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరడం లేదే. నా ప్రతిఫలం బాధ్యత అల్లాహ్‌పై ఉంది. నేను ముస్లిమునయి ఉండాలని నాకు ఆజ్ఞాపించబడింది. (73) అయినా వారు అతన్ని తిరస్కరించారు. మేము అతన్నీ అతనితో పాటు ఓడలో ఉన్నవారినీ కాపాడాము. వారినే భూమిపై ప్రతినిధులుగా చేసాము. మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారందరినీ ముంచివేసాము. కనుక చూడండి! హెచ్చరించబడిన వారి ముగింపు ఎలా జరిగిందో? (74) అతని తరువాత మేము అనేకమంది ప్రవక్తలను వారివారి జాతుల వైపునకు పంపాము. వారు వారి వద్దకు స్పష్టమైన నిదర్శనాలను తీసుకువచ్చారు. కాని వారు మొదట తిరస్కరించిన విషయాన్ని గురించి మళ్ళీ విశ్వసించలేదు. ఈ విధంగా మేము హద్దు మీరి ప్రవర్తించేవారి హృదయాలపై ముద్రవేస్తాము. (75) వారి తరువాత మేము మూసానూ, హారూనునూ, మా సూచనలతో ఫిరౌన్ వద్దకూ అతని నాయకుల వద్దకూ పంపాము. కాని వారు అహంకారానికి గురయ్యారు. వారు అపరాధ జనులు. (76) మా తరఫు నుండి వారి వద్దకు సత్యం వచ్చినపుడు "నిస్సందేహంగా ఇది గొప్ప మంత్రజాలమే" అని అన్నారు.

فَاِنۡ تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَاَلۡتُكُمۡ مِّنۡ اَجۡرٍ ؕ اِنۡ
اَجۡرِىَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ وَاُمِرۡتُ اَنۡ اَكُوۡنَ مِنَ
الۡمُسۡلِمِيۡنَ ﴿72﴾
فَكَذَّبُوۡهُ فَنَجَّيۡنٰهُ وَمَنۡ مَّعَهٗ فِى الۡفُلۡكِ
وَجَعَلۡنٰهُمۡ خَلٰٓٮِٕفَ وَاَغۡرَقۡنَا الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا
بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الۡمُنۡذَرِيۡنَ ﴿73﴾
ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوۡمِهِمۡ
فَجَآءُوۡهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوۡا لِيُؤۡمِنُوۡا بِمَا
كَذَّبُوۡا بِهٖ مِنۡ قَبۡلُ ؕ كَذٰلِكَ نَطۡبَعُ عَلٰى قُلُوۡبِ
الۡمُعۡتَدِيۡنَ ﴿74﴾
ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ مُّوۡسٰى وَهٰرُوۡنَ اِلٰى
فِرۡعَوۡنَ وَمَلَا۟ٮِٕهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسۡتَكۡبَرُوۡا وَكَانُوۡا
قَوۡمًا مُّجۡرِمِيۡنَ ﴿75﴾
فَلَمَّا جَآءَهُمُ الۡحَـقُّ مِنۡ عِنۡدِنَا قَالُوۡۤا اِنَّ هٰذَا
لَسِحۡرٌ مُّبِيۡنٌ ﴿76﴾

వారు రహ్మాన్‌కు సంతానం ఉందని అనేవారు. ఈ కారణంగా "ఆకాశాలు పగిలిపోవచ్చు. భూకంపం రావచ్చు. పర్వతాలు నుజ్జు నుజ్జు అయిపోవచ్చు." (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఆ తరువాత 69, 70 వాక్యాల్లో, "ఇది అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలు అంటగట్టడం అనీ, అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగట్టే వాళ్ళు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందరనీ" అవిశ్వాసులకు తెలియజేయమని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) ను ఆదేశించాడు. ఒకవేళ తాత్కాలికంగా అందులో సఫలత లభించినా చివరికి వారు మరణించిన తరువాత అల్లాహ్ వద్దకు వెళ్ళాలి. అక్కడ వారికి తిరస్కరించినందుకు, అల్లాహ్‌కు అసత్యాలు అంటగట్టినందుకు వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(77) మూసా ఇలా అన్నాడు : “సత్యం మీ ముందుకు వచ్చిన తరువాత ఇలా అంటారా? ఇది మంత్రజాలమా? యదార్థానికి మంత్రగాళ్ళు సాఫల్యం పొందలేరు. (78) సమాధానంగా వారు ఇలా అన్నారు, “మా పూర్వీకులు అవలంబించిన మార్గం నుండి మమ్మల్ని తప్పించటానికా నువ్వు వచ్చింది? భూమిపై మీ ఇద్దరి పెద్దరికాన్ని స్థాపించటానికా నువ్వు వచ్చింది? మేము మీ ఇద్దరినీ విశ్వసించే వాళ్ళం మాత్రం కాము. (79) ఫిరౌన్ “ఆరితేరిన మాంత్రికులందరినీ నా ముందు హాజరు పర్చండి” అని అన్నాడు. (80) మాంత్రికులు వచ్చినపుడు మూసా వారితో, “మీరు విసరదలచుకున్నది విసరండి” అని అన్నాడు. (81) వారు తమ మంత్ర సాధనాలను విసరగానే, మూసా ఇలా అన్నాడు, “మీరు విసిరింది మంత్రజాలం. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ దాన్ని నశింపజేస్తాడు. దుర్మార్గుల కార్యాన్నీ అల్లాహ్ చక్కబడనివ్వడు. (82) అల్లాహ్ తన ఆదేశాల ద్వారా సత్యాన్ని సత్యంగా చేసి చూపుతాడు, అది దోషులకు ఎంత సహించరానిదైనా సరే. (83) మూసాను అతని జాతిలోని కొందరు యువకులు తప్ప మరెవ్వరూ విశ్వసించలేదు. ఎందుకంటే వారు ఫిరౌనుకు, వారి నాయకులకు తమను హింసకు గురిచేస్తారని భయపడ్డారు. ఇంకా ఫిరౌన్ భూమిపై ప్రాబల్యం కలిగి ఉండేవాడు. ఇంకా హద్దు మీరి ప్రవర్తించేవాడు. (84) మూసా తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు – “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీకు నిజంగానే అల్లాహ్‌పై విశ్వాసం ఉంటే మీరు నిజంగానే ముస్లిములైతే ఆయన్నే నమ్మండి.”

قَالَ مُوْسٰى اَتَقُوْلُوْنَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ؕ
اَسِحْرٌ هٰذَا ؕ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ ﴿77﴾
قَالُوْۤا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا
وَتَكُوْنَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ فِى الْاَرْضِ ؕ وَمَا نَحْنُ
لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿78﴾
وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِىْ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿79﴾
فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰۤى اَلْقُوْا مَاۤ
اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ﴿80﴾
فَلَمَّاۤ اَلْقَوْا قَالَ مُوْسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ السِّحْرُ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ
الْمُفْسِدِيْنَ ﴿81﴾
وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿82﴾ ع 8 12 13
فَمَاۤ اٰمَنَ لِمُوْسٰۤى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ
مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهِمْ اَنْ يَّفْتِنَهُمْ ؕ وَاِنَّ
فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِى الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ لَمِنَ
الْمُسْرِفِيْنَ ﴿83﴾
وَقَالَ مُوْسٰى يٰقَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ
فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْۤا اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ﴿84﴾

فَقَالُوْا عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۙ﴿85﴾
وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿86﴾
وَاَوْحَيْنَاۤ اِلٰى مُوْسٰى وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ؕ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿87﴾
وَقَالَ مُوْسٰى رَبَّنَاۤ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّاَمْوَالًا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِكَ ۚ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰۤى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿88﴾
قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿89﴾

(85) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు – “మేము అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాము. మా ప్రభూ! మమ్మల్ని దుర్మార్గులకు పరీక్షా సాధనంగా చేయకు. (86) నీ కారుణ్యం ద్వారా మాకు అవిశ్వాసుల నుండి విముక్తి ప్రసాదించు. (87) మేము మూసాకూ, అతని సోదరునికీ ఇలా సూచించాము, “మీ జాతి వారి కొరకు ఈజిప్టులో కొన్ని గృహాలు ఏర్పాటు చేయండి. ఆ గృహాలను ఖిబ్లాగా నిర్ణయించుకోండి. నమాజును స్థాపించండి. విశ్వాసులకు శుభవార్తను తెలియజేయండి.” (88) మూసా ఇలా ప్రార్థించాడు – “మా ప్రభూ! నీవు ఫిరౌన్‌కూ అతని నాయకులకూ ఇహలోక జీవితంలో భోగభాగ్యాలను ప్రసాదించావు. ప్రభూ!

వారు ప్రజలను నీ మార్గం నుండి తప్పించటానికా? ప్రభూ! వారి సంపదను ధ్వంసం చెయ్యి. వ్యధా భరితమైన శిక్షను చూసేవరకూ వారు విశ్వసించకుండా వారి హృదయాలపై ముద్రవేయి. (89) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు – “మీ ఉభయుల ప్రార్థన అంగీకరించబడింది. స్థిరంగా ఉండండి. అజ్ఞానుల మార్గాన్ని ఎంతమాత్రం అనుసరించకండి.”

71 – 89 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్) విషయంలో ప్రవక్త (స), అవిశ్వాసుల్లో విభేదాలు ఉండేవని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో నూహ్‌జాతి, ఫిరౌన్, యూనుస్ జాతి గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరందరూ ఏకత్వాన్ని తిరస్కరిస్తే వారిని కఠినంగా శిక్షించడం జరిగింది. కాని యూనుస్ జాతి వారు పశ్చాత్తాపం చెంది ఏకత్వాన్ని అనుసరిస్తే వారి నుండి శిక్షను తొలగించటం జరిగింది. ఓ మక్కా అవిశ్వాసులారా! మీరు కూడా పశ్చాత్తాపం చెంది ఏకత్వాన్ని అనుసరిస్తే కఠిన శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలరు.

71 : నూహ్ (అ) యొక్క ప్రసంగం ద్వారా దైవదౌత్యం యొక్క గొప్పతనం తెలుస్తుంది. 1. చాలా కాలం వరకూ సందేశ ప్రచారం చేసారని ఈ ప్రసంగం ద్వారా తెలుస్తుంది. ఇంకోచోట 950 సం.లు సందేశ ప్రచారం చేసారని సెలవియ్యబడింది.

وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ
فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ بَغْيًا وَّعَدْوًا ؕ حَتّٰٓى اِذَآ اَدْرَكَهُ
الْغَرَقُ ۙ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا الَّذِيْٓ اٰمَنَتْ
بِهٖ بَنُوْٓا اِسْرَآءِيْلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿90﴾

(90) మేము ఇస్రాయీలు సంతతిని సముద్రం దాటించాము. తర్వాత ఫిరౌన్, అతని సైన్యాలు హింసించే ఉద్దేశంతో వారిని వెంబడించారు. చివరకు ఫిరౌన్ మునిగిపోతున్నప్పుడు ఇలా కేకలు వేయసాగాడు : "ఇస్రాయీలు సంతతివారు విశ్వసించిన ఆరాధ్యుడే సత్యమైన ఆరాధ్యుడనీ, ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడనీ నేను విశ్వసించాను. నేను కూడా ముస్లిమునే."

آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ
الْمُفْسِدِيْنَ ﴿91﴾
فَالْيَوْمَ نُنَجِّيْكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُوْنَ لِمَنْ خَلْفَكَ
اٰيَةً ؕ وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ اٰيٰتِنَا
لَغٰفِلُوْنَ ۧ ﴿92﴾ ع 9 10 14

(91) ఇప్పుడా విశ్వసించేది? ఇంతవరకు తలబిరుసుతనంలో కల్లోలాలను సృష్టిస్తుండేవాడివి కదా! (92) ఈనాడు మేము నీ శవాన్ని మాత్రమే రక్షిస్తాము. నువ్వు వచ్చే తరాల వారికి గుణపాఠంగా గుర్తుండడానికి. కాని చాలామంది ప్రజలు మా సూచనలను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు."

72 : ఇతర ప్రవక్తలందరూ సందేశ ప్రచార ప్రతిఫలం తమపై లేదనే తెలియజేసారు. మమ్మల్ని ఈ సందేశ ప్రచార బాధ్యతలు అప్పగించిన అల్లాహ్‌పైనే మా ప్రతిఫలం బాధ్యత ఉందని తెలియజేసారు. దైవదౌత్యం సత్యం అనడానికి ఇదొక గొప్ప ఆధారం. ఇదేవిధంగా ఈనాడు సందేశప్రచార నిమిత్తం నియమించబడిన ధార్మిక పండితుల జీతభత్యాలు వారిని నియమించిన వారిపైనే ఉంటాయి. ఈ వాక్యం ద్వారా ప్రవక్తలందరి మతం కేవలం ఇస్లాం మాత్రమేనని స్పష్టం అవుతుంది.

73 : నూహ్ జాతిపై తుఫాను చాలా తీవ్రంగా అవతరించింది. క్రింది నుండి నీటి ఊటలు ఉబికాయి. పైనుండి కుండపోతగా వర్షం కురిసింది. చివరికి నీరు ఎంత ఎత్తుగా వచ్చిందంటే కొండలు కూడా మునిగిపోయాయి. నావలో నూహ్ (అ)తోపాటు ఉన్నవారందరినీ అల్లాహ్ రక్షించాడు. తరువాత వారే భూమికి వారసులయ్యారు. తరువాత తరం వారి నుండే ఉద్భవించింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

74, 75 : నూహ్ తరువాత వివిధ జాతుల వద్దకు దైవప్రవక్తలు (అ) పంపబడ్డారని వారితో కూడా ఇదేవిధంగా ప్రవర్తించటం జరిగిందని చెప్పబడింది. ఆ తరువాత మూసా (అ) గురించి క్లుప్తంగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే అతను అరబ్బులందరికీ సుపరిచితుడు.

నూహ్ (అ) మరియు మూసా (అ) ల సంఘటనల్లో కేవలం ఈ సూరాకు సంబంధించిన ఈ అంశాలకే ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది – 1. అల్లాహ్‌కు అపనిందలు అంటగట్టిన వారు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు. 2. అంటే వారు సత్యాన్ని, అల్లాహ్ ప్రవక్తని ఎదిరించలేరు. 3. మార్గదర్శకత్వం అనేది బలవంతంగా లభించేది కాదు. విశ్వసించని వారు ఎన్నటికీ ఎన్ని సూచనలు చూపించినా విశ్వసించరు. గతంలోనూ ఇలాగే జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా అలాగే జరుగుతుంది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

(93) మేము ఇస్రాయీలు సంతతి వారికి మంచి నివాస స్థలాన్ని ప్రసాదించాము. ఎన్నో శ్రేష్ఠమైన వనరులను వారికి ప్రసాదించాము. వారి వద్దకు జ్ఞానం వచ్చేవరకు భేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడలేదు. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు తీర్పుదినం నాడు వారు భేదాభిప్రాయాలు కలిగి ఉన్న విషయాన్ని గురించి వారి మధ్య తీర్పు చెబుతాడు. (94) ఒకవేళ నీకు, మేము నీపై అవతరింపజేసిన హితబోధను గురించి ఏమాత్రం సందేహం ఉన్నా నీకు పూర్వం నుండీ గ్రంథాలను చదువుతూ ఉన్న ప్రజలను అడుగు. యదార్థంగా నీ ప్రభువు తరపు నుండి నీ వద్దకు వచ్చింది సత్యమే. కనుక నీవు సందేహించే వాడివి కావొద్దు. (95) అల్లాహ్ వాక్యాలను ధిక్కరించేవాడివి మాత్రం కావద్దు. అలా చేస్తే నీవు నష్టపోయేవారిలో చేరిపోతావు. (96) యదార్థంగా ఎవరి విషయంలో నీ ప్రభువు వాక్కు సత్యమని నిరూపించబడిందో వారు విశ్వసించరు. (97) వారి వద్దకు ఏ నిదర్శనం వచ్చినా సరే – చివరికి కఠిన శిక్ష వారి ముందుకు వస్తేనే తప్ప. (98) ఒక నగరం శిక్షను చూసి విశ్వసించటం అనేది, దాని విశ్వాసం దానికి లాభదాయకం కావటం అనేది యూనుస్ జాతి తప్ప ఇంకెక్కడైనా ఉందా? ఆ జాతి విశ్వసించగానే మేము దానిపై నుండి ఇహలోక జీవితంలోని అవమానకరమైన శిక్షను తొలగించాము. దానికి కొంతకాలం వరకు జీవితాన్ని అనుభవించే అవకాశం కలుగజేసాము. (99) నీ ప్రభువు తలచుకుంటే భూవాసులందరూ విశ్వసించి ఉండేవారే. అలాంటప్పుడు నీవు ప్రజలను విశ్వాసులుగా మారండని బలవంతం చేస్తావా?

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ
وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ فَمَا ٱخْتَلَفُوا۟ حَتَّىٰ
جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿93﴾
فَإِن كُنتَ فِي شَكٍّ مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ فَسْـَٔلِ
ٱلَّذِينَ يَقْرَءُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ
جَآءَكَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿94﴾
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
فَتَكُونَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿95﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿96﴾
وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ
ٱلْأَلِيمَ ﴿97﴾
فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا
قَوْمَ يُونُسَ لَمَّآ ءَامَنُوا۟ كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ
ٱلْخِزْيِ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ
حِينٍ ﴿98﴾
وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَءَامَنَ مَن فِي ٱلْأَرْضِ كُلُّهُمْ
جَمِيعًا ۚ أَفَأَنتَ تُكْرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا۟
مُؤْمِنِينَ ﴿99﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿100﴾

(100) ఏ ప్రాణి అయినా అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే విశ్వసించదు. బుద్ధిజ్ఞానాలతో వ్యవహరించని వారిపై ఆయన మాలిన్యాన్ని పడవేస్తాడు.

قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا تُغْنِى الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿101﴾

(101) ఇలా అను : "భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నటువంటి వాటిని కళ్ళుతెరచి చూడండి. అసలు విశ్వసించటానికే ఇష్టపడని వారికి సూచనలుగానీ, హెచ్చరికలు గానీ ఎలా ఉపయోగపడతాయి?"

فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ قُلْ فَانْتَظِرُوْۤا اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿102﴾

(102) వారు ఇంకా దేనికోసం నిరీక్షిస్తున్నారు? వారికి పూర్వం వారు చూచినటువంటి చెడు దినాలనే చూడటం కోసం తప్ప? ఇలా అను, "మీరూ నిరీక్షించండి. నేనూ మీతో పాటు నిరీక్షిస్తాను."

ثُمَّ نُنَجِّىْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ ۚ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿103﴾ 10 ع 11 15

(103) మరి ఇదేవిధంగా మేము మా ప్రవక్తలనూ, విశ్వాసులనూ కాపాడుతూ ఉంటాము. ఇదే మా విధానం. విశ్వాసులను రక్షించటం మా విధి.

قُلْ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِىْ شَكٍّ مِّنْ دِيْنِىْ فَلَاۤ اَعْبُدُ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِىْ يَتَوَفّٰٮكُمْ ۖۚ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿104﴾

(104) ఇలా అను – "మానవులారా! ఒకవేళ మీకు నా ధర్మం గురించి అనుమానం ఉంటే, మీరు అల్లాహ్‌ను కాదని ఆరాధించే వారిని నేను ఆరాధించను. ఏ అల్లాహ్ అధీనంలో మీ మరణం ఉందో ఆ అల్లాహ్‌నే నేను ఆరాధిస్తాను. నన్ను విశ్వాసునిగా ఉండాలని ఆదేశించబడింది.

وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۚ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿105﴾

(105) ఇంకా ఏకాగ్రతతో చిత్తశుద్ధితో నీవు పూర్తిగా ఈ ధర్మానికి అంకితం కావాలని, ఎంతమాత్రం అవిశ్వాసుల్లా కాకూడదని ఆదేశించబడింది.

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۚ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿106﴾

(106) అల్లాహ్‌ను వదలి నీకు నష్టాన్ని గానీ, లాభాన్నిగానీ కలిగించలేని ఏ శక్తినీ వేడుకోకు. ఒకవేళ అలా చేస్తే నీవు దుర్మార్గుల్లో కలసిపోతావు.

وَاِنۡ يَّمۡسَسۡكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗۤ اِلَّا هُوَ ۚ
وَاِنۡ يُّرِدۡكَ بِخَيۡرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضۡلِهٖ ؕ يُصِيۡبُ بِهٖ
مَنۡ يَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِهٖ ؕ وَهُوَ الۡغَفُوۡرُ الرَّحِيۡمُ ﴿107﴾

قُلۡ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ الۡحَـقُّ مِنۡ
رَّبِّكُمۡ ۚ فَمَنِ اهۡتَدٰى فَاِنَّمَا يَهۡتَدِىۡ لِنَفۡسِهٖ ۚ
وَمَنۡ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَا ؕ وَمَاۤ اَنَا عَلَيۡكُمۡ
بِوَكِيۡلٍ ؕ ﴿108﴾

وَاتَّبِعۡ مَا يُوۡحٰۤى اِلَيۡكَ وَاصۡبِرۡ حَتّٰى يَحۡكُمَ اللّٰهُ ۖۚ
وَهُوَ خَيۡرُ الۡحٰكِمِيۡنَ ﴿109﴾ 11 ع 6 16

(107) ఒకవేళ అల్లాహ్ నిన్ను ఏదైనా ఆపదకు గురిచేస్తే ఆయన తప్ప ఆ ఆపదను తొలగించే వారెవ్వరూ లేరు. ఇంకా ఒకవేళ ఆయన నిన్ను మేలు చెయ్యాలని సంకల్పిస్తే ఆయన అనుగ్రహాన్ని మళ్ళించేవాడు కూడా ఎవ్వడూ లేడు. ఆయన తన దాసులలో తాను కోరిన వారికి తన అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఇంకా ఆయన క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూనూ. (108) ఇలా అను : “మానవులారా! మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి సత్యం వచ్చేసింది. ఇక ఎవరైనా రుజుమార్గాన్ని అవలంబిస్తే అతని రుజుమార్గం అనుసరణ అతనికే లాభం చేకూరుస్తుంది. ఎవరైనా మార్గభ్రష్టుడైతే దాని వినాశనం అతని పైనే పడుతుంది. నేను మీపై కావలివాణ్ణి మాత్రం కాను.” (109) ప్రవక్తా! నీ వద్దకు పంపబడుతున్న వహీని అనుసరిస్తూ ఉండు. అల్లాహ్ తీర్పు వచ్చేవరకు ఓర్పు వహించు. ఆయన మాత్రమే ఉత్తమ తీర్పు ఇచ్చేవాడు.

99 – 109 ఆయత్‌ల వివరణలు :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో మూసా (అ) శాపం గురించి పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ఫిరౌన్, అతని అనుచరులు సత్యాన్ని తిరస్కరించిన ఫలితంగా వారందరినీ అల్లాహ్ సముద్రంలో ముంచివేశాడు.

వ్యాఖ్యానం : ఇందులో ప్రవక్తనూ లేదా విశ్వాసులనూ ఉద్దేశించి ఉపదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స)కు దైవవాణి (వహీ) గురించి ఎలాంటి అనుమానమూ ఉండదు. గ్రంథ ప్రజలను కనుక్కోండి, అంటే ఖుర్‌ఆన్‌కు పూర్వం గ్రంథాలు గల ప్రజలను ఖుర్‌ఆన్ గురించి అడిగి తెలుసుకోండి అని భావం. ఎందుకంటే వాటిలో చివరి మరియు అంతిమ ప్రవక్త యొక్క సుగుణాలు, సూచనలు, నిదర్శనాలు పేర్కొనబడి ఉన్నాయి.

96 – 97 : అవిశ్వాసంలో, ధిక్కారంలో వీరు ఎంతగా నిమగ్నమయి ఉన్నారంటే వీరిపై ఎలాంటి హితోపదేశాలు, హెచ్చరికలు, సూచనలు ప్రభావం చూపవు. వారి అవిధేయతల కారణంగా వారు సత్యాన్ని గ్రహించే శక్తిని కోల్పోయారు. అయితే కఠిన శిక్షను చూసిన తరువాత వారు విశ్వసిస్తే వారి విశ్వాసం స్వీకరించబడదు. (మోమిన్ : 85) (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

98 : ఈ వాక్యంలో యూనుస్ (అ) సంఘటన గురించి క్లుప్తంగా సూచించబడింది. ఈయన ఇబ్‌రానీ పేరు “యూనా” అని ఉండేది. అరబీలో “యూనుస్” అయిపోయింది. ఈయన ఇస్రాయీలు ప్రవక్తలలో ఒకరు. ఈయన

తన జాతి వారిని హెచ్చరించారు, వారు వెంటనే పశ్చాత్తాపం చెంది క్షమాపణ వేడుకున్నారు. ఫలితంగా వారిపై రాబోయే కఠిన శిక్ష రాకుండా తొలగించబడింది. యూనుస్ (అ) తరువాత ఆ జాతి వారు మళ్ళీ దుర్మార్గానికి, ఉపద్రవాలకు పాల్పడ్డారు.

ఈ వాక్యంలో ఒకవేళ మక్కా ప్రజలు సత్యాన్ని తిరస్కరించి అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తుంటే ఇది క్రొత్తేమీ కాదు. ఎంతోమంది ప్రవక్తలు ఈ పరిసర ప్రాంతాలలో పంపబడ్డారు. కాని కేవలం యూనుస్ జాతి ఒక్కటే ప్రవక్తను విశ్వసించింది. దాని నుండి కఠిన శిక్షను తొలగించడం జరిగింది. ప్రవక్తలందరితోనూ ఇదేవిధంగా జరిగింది. అలాంటప్పుడు నిరాశ, ఆశ్చర్యం చెందడమెందుకు? (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

99, 100 : ఒకవేళ అల్లాహ్ తలచుకుంటే అందరూ విశ్వాసులుగా మారిపోతారు. ప్రజలను బలవంతంగా విశ్వాసులుగా చేయమని ప్రవక్త (స)ని ఆదేశించబడలేదు. ఈ వాక్యంలో అవిశ్వాసులు విశ్వసించలేదని బాధపడవద్దని, నిరాశ చెందవద్దని ఓదార్చడం జరిగింది. అల్లాహ్ సూరె బఖరహ్ : 272లో మార్గదర్శకత్వ భాగ్యం ప్రసాదించడం మీ బాధ్యత కాదని, అల్లాహ్ ఎవర్ని తలచుకుంటే వారికి ప్రసాదిస్తాడని చెప్పాడు.

ఏ వ్యక్తి అయినా అల్లాహ్ విశ్వసించే భాగ్యం ప్రసాదిస్తేనే విశ్వసిస్తాడని, అందువల్ల మీరు సందేశ ప్రచారం చేస్తూపోండని, ఎవరైనా విశ్వసించకపోతే బాధపడకండని అల్లాహ్, తన ప్రవక్తను ఆదేశించడం జరిగింది. వారి నీచత్వం, అవమానం లిఖించబడి ఉన్నదనీ, ఇలాంటి వారు సాక్ష్యాధారాలను గురించి ఆలోచించరని పేర్కొనడం జరిగింది.

101 : పై వాక్యాల్లో విశ్వాసం గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. భూమ్యాకాశాల్లోని సృష్టితాలను గురించి అవిశ్వాసులను ఆలోచించమని ఉపదేశించమని ప్రవక్త (స) ను ఆదేశించడం జరిగింది. దాని వల్ల అల్లాహ్‌ను విశ్వసించే మార్గం సుగమం అవుతుందని, ఇంకా అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కాదనే విషయం కూడా స్పష్టం అవుతుందని సెలవియ్యబడింది. ఎవరి జాతకంలో వారు విశ్వసించరని ఉందో వారికి ప్రవక్తల ఉపదేశాలు, సూచనలు ఏమీ పని చేయవని సెలవియ్యబడింది.

102 : పూర్వపు జాతుల వద్దకు ప్రవక్తలను పంపినా విశ్వసించకపోవటం వల్ల వారిని నాశనం చేయడం జరిగింది. వీరిపట్ల కూడా అదేవిధంగా ప్రవర్తించటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

103 : ఎక్కడ అవిశ్వాసులను శిక్షించడం జరుగుతుందో అక్కడే ప్రవక్తనూ, విశ్వాసులనూ రక్షించడం కూడా జరుగుతుంది. ఎందుకంటే ప్రవక్తనూ, విశ్వాసులను రక్షించడం అల్లాహ్ బాధ్యత. అరబ్ అవిశ్వాసులు క్రమక్రమంగా ఇస్లాం స్వీకరిస్తూపోయారు. అందువల్లే వారిపై ఆద్, సమూద్ లాంటి కఠిన శిక్షలు అవతరించలేదు. అయితే అవిశ్వాసాన్నే నమ్ముకున్న కొందరిని బదర్, హునైన్ యుద్ధాల ద్వారా శిక్షించడం జరిగింది. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

దేవుని ఏకత్వం పట్ల ఎంత మాత్రం అనుమానం ఉండరాదు. ఎందుకంటే ఏకత్వం అంటే వాస్తవం అని అర్థం. సృష్టించేవాడూ, నడిపేవాడూ, మరణం ప్రసాదించేవాడు అల్లాహ్‌యే అయినపుడు మరి ఇతరులు ఆరాధ్యులు ఎలా అవుతారు? మీరు ఆరాధిస్తున్న వాటిని నేను ఆరాధించను. మీరు నాకు వ్యతిరేకంగా ఏది చేయదలచుకుంటే అది చేసుకోమని వేడుకోండి.

బుద్ధిహీనులారా! ఇవి తమకు తాము లాభంకానీ, నష్టంకానీ చేకూర్చలేవు. ఎవరి చేతిలో లాభనష్టాలు ఉన్నాయో ఆయనే అల్లాహ్ అవుతాడు. ఆయన ఒక్కడే, ఆయనకు భాగస్వాములెవ్వరూ లేరు. నన్ను విశ్వాసిగానే ఉండమని ఆదేశించబడింది.

105 : నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని, విగ్రహారాధనకు దూరంగా ఉండమని నన్ను ఆదేశించబడింది.

106 : ఈ వాక్యంలో మంచీ–చెడు, లాభం–నష్టం అన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయని, ఆయన ఒక్కడే అని, అతనికి ఎవరూ సాటి లేరని ఆయనే ప్రార్థనకు అర్హుడని ఆదేశించబడింది.

107 : అల్లాహ్ గొప్ప దయాగుణం గలవాడనీ, మానవుడు పాపం చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపం చెందితే తన కారుణ్యంతో క్షమిస్తాడనీ, ఆయన తన దాసుల పట్ల విశాల హృదయుడని వివరించాడు.

108 : తీర్పుదినం నాడు నరకం నుండి రక్షించబడినవాడే లాభం పొందాడు. రుజుమార్గం తప్పినవాడు నరకంలో విసిరివెయ్యబడతాడు. వీటివల్ల అల్లాహ్‌కు ఎలాంటి లాభంగానీ, నష్టంగానీ లేదని, విశ్వాసాన్ని ప్రోత్సహించటం, అవిశ్వాసాన్ని నిర్మూలించటం ఇవన్నీ మానవ కళ్యాణానికే అని, వారి మంచి కొరకే అని సెలవియ్యబడింది.

ఏది ఏమైనా మిమ్మల్ని ముస్లిములుగా మార్చటం తన బాధ్యత కాదనీ, తాను కేవలం సందేశ ప్రచారం చేసేవాడిని, హెచ్చరించేవాడ్ని, శుభవార్తలు ఇచ్చేవాడ్ని మాత్రమే అని పేర్కొనబడింది. విశ్వసిస్తే మంచిదే, విశ్వసించకపోతే బలవంతం చేయటం నా అభిమతం కాదు.

109 : అల్లాహ్ దేన్ని గురించి వహీచేస్తే దాన్ని అనుసరించాలి. దేన్నుండి వారిస్తే దానికి దూరంగా ఉండాలి. ఈ మార్గంలో వచ్చే కష్టనష్టాలను భరిస్తూ, సహిస్తూ సందేశ ప్రచారం చేస్తూ స్థిరంగా ఉండిపోరాడాలి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సంపూర్ణ జ్ఞానం కలవాడు. సంపూర్ణ శక్తి యుక్తి కలవాడు. ఇంకా ఆయన కారుణ్యం అందరినీ ఆవరించి ఉంది. అందువల్ల ఆయన కంటే మంచి తీర్పు చేసేవారెవరుంటారు?

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 11. సూరె హూద్ పరిచయం

సూరె హూద్ మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 123 వాక్యాలు. 10 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో హూద్ (అ) మరియు అతని జాతి వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. అందువల్ల దీనికి ఈ పేరు పెట్టబడింది. ఇందులో ఇతర ప్రవక్తల ప్రస్తావన కూడా వచ్చింది.

సూరె హూద్ మక్కాలో సూరె యూనుస్ తర్వాత అవతరించింది. కేవలం మూడు వాక్యాలు మాత్రమే మదీనాలో అవతరించబడ్డాయి. ఈ సూరాలో ప్రస్తావించబడిన అంశాలు చాలా ప్రాముఖ్యత గలవి. వీటిని గురించి అబూబకర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ఆయన ఇలా అన్నారు : "ఓ దైవప్రవక్తా! తమరు వృద్ధాప్యానికి చేరుకున్నారు." అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "నన్ను హూద్, ముర్‌సలాత్, అమ్మ యతసాఅలూన్, ఇజష్షమ్సు కువ్విరత్ సూరాలు వృద్ధునిగా చేసివేసాయి." (సహీహ్ తిర్మిజీ – హ.నెం. 3297)

ఎందుకంటే ఇందులో పూర్వ జాతుల సంఘటనలు, వారి తిరుగుబాట్లు, నేరాలు వారిపై దైవశిక్ష, అవతరణ, పరలోకశిక్షల వాగ్దానం మొదలైన అంశాలు ఉన్నాయి. మక్కా అవిశ్వాసులకు వీరి నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని సందేశం ఇవ్వబడింది. ఇందులో కఠినంగా హెచ్చరించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) దీన్ని ఎప్పుడు పఠించినా ఆయన మనోమస్తిష్కాలపై కాస్త అధికంగానే ప్రభావం చూపేది. మక్కా జీవితంలో మక్కా ప్రజల దుర్మార్గం, అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారి తిరుగుబాటు మరియు ఖుర్ఆన్, ఇస్లాంల పట్ల హేళనగా ప్రవర్తించడం ఇవన్నీ చూసి ఎక్కడ మక్కా ప్రజలపై దైవశిక్ష అవతరిస్తుందోనని భయపడేవారు. దైవప్రవక్త (స) ప్రచారం చేస్తున్న ఏకదైవారాధనను తిరస్కరిస్తే జరిగే విపత్కర పరిణామాలను గురించి హెచ్చరించటం దీని ముఖ్య ఉద్దేశం.

# 11. హూద్

**ఆయత్‌లు : 123** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ రా. నిర్ధిష్ఠమైన, సవివరమైన వాక్యాలు గల గ్రంథం, వివేకవంతుడూ, అన్నీ తెలిసినవాడి తరఫు నుండి. (2) మీరు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించకండి. నేను ఆయన తరఫు నుండి మిమ్మల్ని హెచ్చరించేవాణ్ణి, శుభవార్తలు అందజేసేవాణ్ణి. (3) మరియు మీరు మీ ప్రభువును క్షమాభిక్ష కోరండి. ఆయన వైపునకు మరలి రండి. ఆయన ఒక నిర్ణీత కాలం వరకూ మీకు మంచి జీవిత సామగ్రిని అనుగ్రహిస్తాడు. అనుగ్రహాలకు అర్హులైన ప్రతివారికీ ఆయన తన అనుగ్రహాలు ప్రసాదిస్తాడు. కాని ఒకవేళ మీరు విముఖులైతే ఒక అతి భయంకరమైన దినం నాటి శిక్షకు గురిఅవుతారేమోనని నేను భయపడుతున్నాను. (4) మీరందరూ అల్లాహ్ వైపునకే మరలవలసి ఉన్నది. ఇంకా ఆయన ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. (5) చూడండి, అతని నుండి దాక్కుందామని వారు తమ వక్షములను తిప్పుకుంటున్నారు. జాగ్రత్త! వారు బట్టలతో తమను తాము కప్పుకున్నప్పటికీ, అల్లాహ్ వారి గుప్త విషయాలనూ ఎరుగును. వారి బహిరంగ విషయాలనూ ఎరుగును. ఆయన హృదయాలలో ఉన్న రహస్యాలను కూడా ఎరుగును.

آياتها 123 — 11 سورة هود مكية — ركوعاتها 10

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ
حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ۙ﴿1﴾
اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ
وَّبَشِيْرٌ ۙ﴿2﴾
وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ
يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ
كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ؕ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ﴿3﴾
اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿4﴾
اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ؕ
اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ مَا
يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ
الصُّدُوْرِ ﴿5﴾

1 – 5 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

1 : ఇవి అరబీ అక్షరాలు. వీటి అర్థం కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. ఇందులో బోధనలు, హితోపదేశాలు, సంఘటనలు, విశ్వాసాలు, నియమాలు, సుగుణాలు మొదలైనవి వివరించబడి ఉన్నట్లు పూర్వగ్రంథాలలో కానరాదు. అంటే వివేకపూరితమైన వాక్యాలు. వీటి ఆచరణ ద్వారానే మానవుడు చెడు పరిణామాల నుండి తప్పించుకోగలుగుతాడు.

3 : ఈ వాక్యంలో జీవిత సామగ్రి అని సంబోధించడం జరిగింది. ఒకవేళ పరలోకాన్ని మరచి ఇహలోక

వాంఛలో పడితే అది మోసపూరిత సామగ్రి అవుతుంది. ఎందుకంటే దీని అంతం నరకమే. జీవిత సామగ్రిని ఉపయోగిస్తూ పరలోకం కొరకు సిద్ధమయ్యే వ్యక్తికి ఈ సామగ్రి అనుగ్రహంగా పరిణమిస్తుంది. ఆయన అల్లాహ్ ఆదేశాల మేరకు అమలుచేస్తాడు. పెద్దదినం అంటే తీర్పు దినం.

5 : దీని అవతరణ సందర్భాన్ని గురించి వ్యాఖ్యానకర్తల్లో భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. అయితే బుఖారీ హదీసు, సూరె హూద్ వ్యాఖ్యానం ద్వారా తెలిసేదేమిటంటే సిగ్గు వల్ల కాలకృత్యాల సమయంలో, భార్యతో సంభోగ సమయంలో నగ్నత్వాన్ని ఇష్టపడేవారు కారు. అల్లాహ్ తమను చూస్తున్నాడని, తమ మర్మాంగాలను దాచుకోవడానికి తమ ఛాతీలను వెడల్పుగా చేసేవారు. అల్లాహ్ వారిని రాత్రివేళల్లో కూడా చూస్తున్నాడనీ, రహస్యాలు కూడా తెలిసినవాడనీ సెలవియ్యబడింది. సిగ్గు మంచిదే అయినా అందులో అతిగా ప్రవర్తించడం మంచిది కాదు. మానవుడు నగ్నంగా ఉన్నా దుస్తుల్లో ఉన్నా, అల్లాహ్ ఎల్లప్పుడూ చూస్తున్నాడు. అసలు విషయమేమంటే మనిషి సత్కార్యాలకు చేరువగా, పాపాలకు దూరంగా జీవితం గడపాలి.

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا
وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ؕ كُلٌّ فِيْ
كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿6﴾

(6) భూమిపై సంచరించే ప్రతి ప్రాణి ఉపాధి బాధ్యత అల్లాహ్‌పైనే ఉంది. ఆ ప్రాణి ఎక్కడ నివసిస్తుందో, ఎక్కడకు చేర్చబడనున్నదో ఆయనకు తెలుసు. సమస్తమూ ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది.

وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ
اَيَّامٍ وَّكَانَ عَرْشُهٗ عَلَى الْمَآءِ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ
اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَلَئِنْ قُلْتَ اِنَّكُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ
مِنْۢ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ
اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿7﴾

(7) మీలో ఎవడు సత్కార్యాలు చేస్తాడో మిమ్మల్ని పరీక్షించాలని, ఆకాశాలనూ, భూమినీ, ఆరు దినాలలో సృష్టించినవాడు ఆయనే, అప్పుడు ఆయన సింహాసనం నీళ్ళపై ఉండేది. ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ నీవు వారితో "ప్రజలారా! మరణించిన తరువాత మీరు మళ్ళీ లేపబడతారు" అని అంటే అవిశ్వాసులు తక్షణం "ఇది స్పష్టమైన ఇంద్రజాలం" అని అంటారు.

وَلَئِنْ اَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِلٰٓى اُمَّةٍ مَّعْدُوْدَةٍ
لَّيَقُوْلُنَّ مَا يَحْبِسُهٗ ؕ اَلَا يَوْمَ يَاْتِيْهِمْ لَيْسَ
مَصْرُوْفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ
يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿8﴾ ع 1 8 1

(8) ఒకవేళ మేము వారి శిక్షను ఒక నిర్ణీత వ్యవధి వరకు వాయిదా వేస్తే అసలు దానిని ఏ వస్తువు పట్టి ఆపుతోంది? అని అంటారు. వినండి, ఆ శిక్షా సమయం వచ్చే రోజున దానిని ఎవరూ మరలించ లేరు. వారు ఎగతాళి చేస్తూ ఉన్నదే వారిని చుట్టుముట్టుతుంది.

وَلَئِنْ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنٰهَا
مِنْهُ ۚ اِنَّهٗ لَيَئُوْسٌ كَفُوْرٌ ﴿9﴾

(9) ఒకవేళ మేము మానవునికి మా కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించి, తరువాత అది అతనికి లేకుండా చేస్తే అతడు నిరాశ చెందుతాడు. కృతఘ్నుత చూపుతాడు.

وَلَئِنْ اَذَقْنٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُوْلَنَّ
ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّيْ ؕ اِنَّهٗ لَفَرِحٌ فَخُوْرٌ ۙ ﴿10﴾

(10) ఆపదలన్నీ తొలగిన తరువాత ఒకవేళ మేము అతనికి అనుగ్రహాన్ని రుచి చూపిస్తే "కష్టాలన్నీ నా నుండి తొలగిపోయాయి" అని అంటాడు. అతడు ఉబ్బి తబ్బిబ్బౌతాడు. బీరాలు పోతాడు.

اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ
لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿11﴾

(11) అయితే ఓర్పు వహించేవారూ, సత్కార్యాలు చేసేవారు మాత్రం అలా చేయరు. వారికొరకే క్షమాపణ మరియు గొప్ప ప్రతిఫలం గలవు.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعۡضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ وَضَآئِقُۢ بِهِۦ
صَدۡرُكَ أَن يَقُولُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ جَآءَ
مَعَهُۥ مَلَكٌۚ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٞۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
وَكِيلٌ ﴿12﴾
أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ فَأۡتُواْ بِعَشۡرِ سُوَرٖ
مِّثۡلِهِۦ مُفۡتَرَيَٰتٖ وَٱدۡعُواْ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن
دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿13﴾
فَإِلَّمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أُنزِلَ
بِعِلۡمِ ٱللَّهِ وَأَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَهَلۡ أَنتُم
مُّسۡلِمُونَ ﴿14﴾
مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ
إِلَيۡهِمۡ أَعۡمَٰلَهُمۡ فِيهَا وَهُمۡ فِيهَا لَا
يُبۡخَسُونَ ﴿15﴾
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيۡسَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا ٱلنَّارُۖ
وَحَبِطَ مَا صَنَعُواْ فِيهَا وَبَٰطِلٞ مَّا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿16﴾
أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتۡلُوهُ شَاهِدٞ
مِّنۡهُ وَمِن قَبۡلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامٗا وَرَحۡمَةًۚ
أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۚ وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ مِنَ
ٱلۡأَحۡزَابِ فَٱلنَّارُ مَوۡعِدُهُۥۚ فَلَا تَكُ فِي مِرۡيَةٖ
مِّنۡهُۚ إِنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿17﴾

(12) ఓ ప్రవక్తా! నీకు వహీ ద్వారా తెలుపబడుతున్న విషయాలలో దేన్నీ విడిచిపెట్టకు. వారు "ఈ వ్యక్తిపై ఏదైనా నిధి ఎందుకు దింపబడలేదు? లేదా ఇతనితో పాటు దైవదూత ఎవరైనా ఎందుకు రాలేదు?" అని అంటారని నీవు మనస్తాపానికి గురికాకూడదు. నీవు కేవలం హెచ్చరించేవాడవు మాత్రమే. ఆపై అన్నింటికీ అల్లాహ్‌యే బాధ్యుడు. (13) ప్రవక్తయే స్వయంగా ఈ గ్రంథాన్ని కల్పించాడని వారు అంటున్నారా? ఇలా అను : "ఒకవేళ మీరు సత్యవంతులే అయితే ఇటువంటి పది సూరాలను మీరు రచించి తీసుకురండి, అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులెవ్వరినైనా పిలుచుకోండి. (14) ఒకవేళ వారు మీ సవాలును స్వీకరించకపోతే, ఈ గ్రంథం అల్లాహ్ జ్ఞానం ద్వారా అవతరించిందని, అల్లాహ్ తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడని తెలుసుకోండి. ఇప్పుడైనా మీరు శిరసావహిస్తారా?" (15) కేవలం ఈ ప్రాపంచిక జీవితాన్ని, దాని ఆకర్షణలనూ కోరుకునేవారు చేసిన సత్కార్యాలకు పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని మేము వారికి ఇక్కడే ఇచ్చివేస్తాము. ఇందులో వారికి ఎలాంటి కొరతా జరుగదు. (16) అయితే పరలోకంలో వారికి అగ్ని తప్ప మరేమీ ఉండదు. వారు ప్రపంచంలో చేసినదంతా మట్టిలో కలసిపోతుంది. వారు చేసినవన్నీ మిధ్యగానే ఉండిపోతాయి. (17) ఒక వ్యక్తి తన ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన ఒక స్పష్టమైన నిదర్శనాన్ని కలిగి ఉన్నాడు. ఆపై ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక సాక్ష్యం కూడా వచ్చింది. ఆ వ్యక్తికి పూర్వం మార్గదర్శకంగా, కారుణ్యంగా వచ్చిన మూసా గ్రంథం కూడా ఉన్నది. అటువంటి ప్రజలు దానిని విశ్వసిస్తారు. మానవ వర్గాలలో ఏ వర్గమైనా సరే దానిని తిరస్కరిస్తే దానికి వాగ్దానం చెయ్యబడిన నివాస స్థానం నరకం. కనుక ఓ ప్రవక్తా! దాని విషయంలో నీవు ఎలాంటి అనుమానానికీ గురికావద్దు. నిశ్చయంగా అది నీ ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన సత్యము. కాని చాలామంది విశ్వసించరు.

(18) అల్లాహ్‌కు అసత్యాన్ని అంటగట్టేవాడి కంటే పరమ దుర్మార్గుడెవరు? అటువంటి వారు అల్లాహ్ సమక్షంలో హాజరవుతారు. తమ ప్రభువుకు అసత్యాన్ని అంటగట్టిన వారు వారే అని అప్పుడు సాక్షులు సాక్ష్యం చెబుతారు. వినండి! అల్లాహ్ శాపం దుర్మార్గులపై పడుగాక! (19) వారు దైవమార్గం నుంచి (జనుల్ని) ఆపుతారు. అందుకే వక్రీకరణ కోసం వెతుకుతున్నారు. వారే పరలోకాన్ని త్రోసిపుచ్చేవారు. (20) వారు భూమిపై అల్లాహ్‌ను నిస్సహాయునిగా చేయలేకపోయారు. అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారిని రక్షించేవాడు కూడా లేకుండా పోయాడు. వారికి ఇప్పుడు రెట్టింపు శిక్ష పడుతుంది. ఎందుకంటే వారు ఎవరి మాటనూ వినేవారు కారు. స్వయంగా వారికి ఏ విషయమూ తట్టేది కాదు. (21) తమను తాము నష్టానికి గురి చేసుకున్న వారూ, తాము కల్పించిన దానినంతా కోల్పోయిన వారూ వారే. (22) వారు పరలోకంలో అందరికంటే అధికంగా నష్టపోవటం తథ్యం. (23) నిస్సందేహంగా సత్కార్యాలు చేసినవారూ, తమ ప్రభువుకే అంకితమైపోయినవారూ, నిశ్చయంగా స్వర్గానికి పోతారు. వారు స్వర్గంలోనే శాశ్వతంగా ఉంటారు. (24) ఈ ఉభయ పక్షాల పోలిక ఇలా ఉంది – ఒకడు గ్రుడ్డివాడు, చెవిటివాడు, ఇంకొకడు చూడగలిగేవాడు, వినగలిగేవాడూ – వారిద్దరూ సమానులా? మీరు గుణపాఠాన్ని గ్రహించరా?

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ؕ اُولٰٓئِكَ
يُعْرَضُوْنَ عَلٰى رَبِّهِمْ وَيَقُوْلُ الْاَشْهَادُ هٰٓؤُلَآءِ
الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلٰى رَبِّهِمْ ۚ اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى
الظّٰلِمِيْنَ ۙ﴿18﴾
الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا
عِوَجًا ؕ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿19﴾
اُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُوْنُوْا مُعْجِزِيْنَ فِى الْاَرْضِ وَمَا
كَانَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَآءَ ۘ يُضٰعَفُ
لَهُمُ الْعَذَابُ ؕ مَا كَانُوْا يَسْتَطِيْعُوْنَ السَّمْعَ
وَمَا كَانُوْا يُبْصِرُوْنَ ﴿20﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿21﴾
لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُوْنَ ﴿22﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَخْبَتُوْٓا
اِلٰى رَبِّهِمْ ۙ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿23﴾
مَثَلُ الْفَرِيْقَيْنِ كَالْاَعْمٰى وَالْاَصَمِّ وَالْبَصِيْرِ
وَالسَّمِيْعِ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿24﴾ ع 2 16 2

హూద్ సూరా 6 –24

6 : అంటే, ఎన్నో జీవులు, ప్రాణులు ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నాయి. అవి తమ ఆహారాన్ని మోసుకొని తిరగవు. మీకూ, వాటికీ ఆహారం ఇచ్చేవాడు ఆ అల్లాహ్ మాత్రమే. ఉమర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్‌ను నమ్మేవిధంగా నమ్మితే పక్షులకు ఆహారం ప్రసాదించినట్లే మీకూ ప్రసాదించటం

జరుగుతుంది. అవి ఉదయం ఖాళీ కడుపులతో వెళ్తాయి. సాయంత్రం కడుపులు నింపుకొని వస్తాయి. ఏ విధంగా పక్షులు ఆహారం కోసం తమ గూళ్లను వదలి వెళ్తాయో అదేవిధంగా మానవుడు కూడా ఉపాధికోసం ప్రయత్నించడం తప్పనిసరి.

కరువు కాటకాల వల్ల వేలాది మంది మరణిస్తారు. ఎందుకంటే మానవుల్లోని ఒక వర్గం వారు ఆహార ధాన్యాలను వనరులను తమ గుప్పెట్లో ఉంచుకొని ఇతరులకు అవి అందకుండా చేస్తారు. లేదా దైవశిక్షకు గురవుతారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం మానవుడు అధికంగా నివసించే ప్రాంతం “ముస్తఖిర్” గానూ ఎక్కడ ఖననం చేయబడతాడో దాని “ముస్తవ్ దఅ”గానూ అనబడుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

7 : ఈ వాక్యానికి ఈ క్రింది హదీసు ద్వారా మద్దతు లభిస్తుంది. అబూ హురైరా (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – “ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – “అల్లాహ్ కుడి చేయి నిండి ఉంది. ఎంత ఖర్చు చేసినా అది తరగదు. భూమ్యాకాశాలు సృష్టించినప్పటి నుండి ఎంతో ఖర్చు చేసాడు. అల్లాహ్ కుడి చేతిలో ఉన్నదీ ఏమాత్రం తరగలేదు. అల్లాహ్ సింహాసనం నీటిపై ఉండేది. ఆయన రెండో చేతిలో కూడా వరప్రసాదముండేది. లేదా స్వాధీనముండేది. అల్లాహ్ కొందరికి ఉన్నతిని ప్రసాదిస్తాడు. కొందరిని అధోగతికి చేరుస్తాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.7419)

ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – “అల్లాహ్ ఉన్నాడు, అతనికి ముందు ఏ వస్తువూ ఉండేది కాదు. అల్లాహ్ సింహాసనం నీటిపై ఉండేది. అల్లాహ్ ప్రతి విషయాన్ని సురక్షిత ఫలకంపై వ్రాసి ఉంచాడు. ఆ తరువాత భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2953)

ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : “అల్లాహ్‌తఆలా భూమ్యాకాశాలను సృష్టించడానికి యాభై వేల సంవత్సరాలకు ముందు సృష్టితాల జాతకం వ్రాసాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ సింహాసనం నీటిపై ఉండేది.” (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.4797)

అంటే భూమ్యాకాశాలు ఒక ఉద్దేశంతో సృష్టించబడ్డాయి. మానవుల్లో, జిన్నుల్లో ఎవరు ఎక్కువ సత్కార్యాలు చేస్తారో చూద్దామని. అల్లాహ్ ప్రీతి కోసం చేసేది సత్కార్యం అవుతుంది. ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం చేసేదీ సత్కార్యం అవుతుంది.

10 : అంటే, తన వద్ద ఉన్న వాటిపట్ల అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తాడు. ఇతరులను చిన్న చూపు చూస్తాడు. అయితే విశ్వాసులు మాత్రం ఇలాంటి దుర్గుణాలకు దూరంగా ఉంటారు.

11 : అంటే, విశ్వాసులు సుఖదుఃఖాలలో ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌కు విధేయులై ఉంటారు. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది – “ప్రవక్త (స) ప్రమాణం చేసి ఇలా అన్నారు, ‘ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయనపై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను. అల్లాహ్ విశ్వాసి కొరకు ఏమి చేసినా అతని మంచి కొరకే చేస్తాడు. అతనికి సౌఖ్యం ప్రాప్తిస్తే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాడు. తద్వారా అతనికి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. కష్టాలకు గురయితే సహనం పాటిస్తాడు. దీనివల్ల అతనికి పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. ఇది కేవలం విశ్వాసికే లభిస్తుంది. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.5210)

ఇంకో హదీసులో ఇలా ఉంది : “విశ్వాసికి ఏ నష్టం వాటిల్లినా చివరికి ముల్లు గుచ్చుకున్నా దానికి బదులుగా అల్లాహ్ అతని పొరపాట్లను మన్నించి వేస్తాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 5210) (అహ్‌సనుల్ బయాన్).

13 : మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) సందేశ ప్రచారం పట్ల ఎగతాళి చేసేవారు. ఖుర్‌ఆన్ పఠించి వినిపిస్తే ఇది నువ్వు కల్పించినదే అని హేళన చేసేవారు. ఈ వాక్యంలో ఇది ఒకవేళ కల్పించిందే అయితే మీరు కూడా ఇలాంటి దాన్ని కల్పించి తీసుకురండీ, దీనికోసం మీ దైవాల సహాయం తీసుకోండి అని ఛాలెంజీ చేయబడింది.

15, 16 : వాస్తవాల్ని తిరస్కరిస్తున్న వారికి ప్రాపంచిక భోగభాగ్యాలు లభిస్తున్నాయని అహంకారానికి గురికారాదని, విశ్వాసులు వాటిని చూసి నిరాశకు గురి కారాదని చెప్పబడింది. ప్రాపంచిక వ్యవహారాల పట్ల అల్లాహ్ విధానం ఇలాగే ఉంటుంది. మానవుని కర్మను బట్టి ప్రతిఫలం ఉంటుంది. అంటే పొలం దున్ని మంచి విత్తనాలు వేస్తే పంట బాగా పండుతుంది. కృషి సరిగ్గా లేకపోతే ఫలితం కూడా సరిగా ఉండదు. అయితే ఇలాంటి వ్యక్తికి పరలోకంలో ఏమీ ఉండదు. ఇలాంటి వ్యక్తి కార్యాలన్నీ వృధా అవుతాయి. వాటివల్ల ఎలాంటి లాభం చేకూరదు.

17 : తమ ప్రభువు నుండి సాక్ష్యాధారాలపై ఉన్నవారు సత్యమార్గంపై ఉన్నారు. ఇలాంటి వారు అహంకారులుగా ప్రవర్తించరు. వీరికి అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం లభిస్తుంది. వీరే తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతారు.

18 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను అంటగట్టేవాడికంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడూ లేడని తెలియజేయబడింది. విశ్వాసి సాక్ష్యాధారాల ప్రకారం అనుసరిస్తాడు. అవిశ్వాసి అపనిందలు, అసత్యాలు, అనుమానాలను అనుసరిస్తాడు. అందువల్ల ఇద్దరి మార్గాలూ వేరుగా ఉన్నాయి. ఒకరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన బుద్ధిబలాన్ని ఉపయోగించి విశ్వసించాడు. మరొకడు సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్). క్రింద పేర్కొనబడిన హదీసు కూడా దీన్ని సమర్థిస్తుంది. సఫ్వాన్ బిన్ మహ్‌రిజ్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (ర) తవాఫ్ చేస్తున్నప్పుడు ఒక వ్యక్తి ముందుకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు : "ఓ అబూ అబ్దుర్రహ్మాన్! తమరు ప్రవక్త (స) నుండి నజ్వా (గుసగుసలు) కు సంబంధించి ఏమైనా విన్నారా?" ఇబ్నె ఉమర్ (ర), నేను ప్రవక్త (స) నుండి విన్నానని ఇలా అన్నారు, "విశ్వాసిని అతని ప్రభువు వద్దకు పిలవడం జరుగుతుంది. హిషామ్ వివరణ ప్రకారం విశ్వాసి తన ప్రభువుకు చాలా చేరువవుతాడు. అప్పుడు తాను చేసిన పాపాలు ఒప్పుకుంటాడు. అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు, "నీవు చేసిన ఆ పాపకార్యం గుర్తుందా?" అప్పుడు విశ్వాసి నాకు గుర్తుందని రెండుసార్లు అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు – "నేను ప్రపంచంలోనే పాపాల్ని మరుగుపరిచాను. ఇంకా ఈనాడు నిన్ను నేను క్షమిస్తున్నాను." తరువాత అతని కార్యాల చిట్టా మూసివేయబడుతుంది. దీనికి భిన్నంగా అవిశ్వాసుల పట్ల కఠినంగా ప్రవర్తించబడుతుంది. వారి గురించి బహిరంగంగా "వీరే అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను కల్పించారు, ఇంకా వినండి, దుర్మార్గులపై అల్లాహ్ శాపం పడుగాక!" అని ప్రకటించబడుతుంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 685) (అహ్‌సనుల్ కలామ్)

20 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను కల్పించే అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులను తీర్పు దినానికి ముందే అల్లాహ్ శిక్షించగలడని పేర్కొనబడింది. వారిని ఆ శిక్ష నుండి రక్షించగలవాడెవ్వడూ ఉండడని తెలియజేయబడింది. ఆ తరువాత ఇహలోకంలో వారికి శిక్షించక పోవటం పరలోకంలో వారికి రెట్టింపు శిక్ష ఇవ్వడానికేనని తెలియజేయబడింది. ఎందుకంటే వారు ఇస్లాం పట్ల, ముస్లిముల పట్ల శత్రుభావంతో, నీచభావంతో ఎంత కఠినంగా ప్రవర్తించారంటే సత్య సందేశం వినటానికే అసలు సిద్ధపడేవారు కారు. ఇంకా అల్లాహ్ వాక్యాలపై చింతన చేసేవారు కారు.

21, 22 : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్‌ను వదలి అసత్యపు భాగస్వాములను కల్పించి తమను తామే నష్టానికి గురిచేసుకున్నారు. ఈ విగ్రహాలు వారికి ఏమాత్రం పనికి రావని ఇంకా పరలోకంలో అందరికంటే అధికంగా నష్టపోయేవారు వీరే అని, వారి నివాసం నరకం అవుతుందని ఒక్క నిమిషం కూడా వారిని వదలిపెట్టటం జరగదని తెలియజేయబడింది. అల్లాహ్ మనల్ని నరకశిక్ష నుండి రక్షించుగాక! ఆమీన్.

24 : అంధులు, చెవిటివారు – కళ్ళు ఉన్నవారు, చెవులు ఉన్నవారు సమానం కాజాలరని తెలియజేయబడింది. వీరు ఎలా సమానులు కారో అదేవిధంగా ఐహిక వాంఛ గలవారు పరలోక వాంఛగలవారు ఎంతమాత్రం సమానులు కాజాలరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(25) మేము నూహ్ (అ) ను అతని జాతి వైపునకు పంపాము. "నేను మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరిస్తున్నాను.

وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَا نُوۡحًا اِلٰى قَوۡمِهٖۤ اِنِّىۡ لَـكُمۡ نَذِيۡرٌ مُّبِيۡنٌ ۙ (25)

(26) అల్లాహ్‌ను తప్ప ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించకండి. మీపై ఒక రోజున బాధాకరమైన శిక్ష వచ్చిపడుతుందని నేను భయపడుతున్నాను" (అని అతను చెప్పాడు).

اَنۡ لَّا تَعۡبُدُوۡۤا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنِّىۡۤ اَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ اَلِيۡمٍ (26)

(27) అతని సందేశాన్ని తిరస్కరించిన అతని జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు : "మా దృష్టిలో నీవు కేవలం మావంటి ఒక మానవుడు తప్ప మరేమీ కావు. అదీగాక మా జాతిలో అల్పులైనవారే ఆలోచించకుండా నిన్ను అనుసరించటాన్ని మేము చూస్తూనే ఉన్నాము. మీరు మాకంటే మెరుగుగా ఉన్నట్లు మాకు కనిపించటం లేదు. పైగా మేము నిన్ను అసత్యవాదిగా భావిస్తున్నాము.

فَقَالَ الۡمَلَاُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ قَوۡمِهٖ مَا نَرٰٮكَ اِلَّا بَشَرًا مِّثۡلَنَا وَمَا نَرٰٮكَ اتَّبَعَكَ اِلَّا الَّذِيۡنَ هُمۡ اَرَاذِلُنَا بَادِىَ الرَّاۡىِ ۚ وَمَا نَرٰى لَـكُمۡ عَلَيۡنَا مِنۡ فَضۡلٍۢ بَلۡ نَظُنُّكُمۡ كٰذِبِيۡنَ (27)

(28) అతను ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి సోదరులారా! కొంచెం ఆలోచించండి. ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన ఒక స్పష్టమైన సూచనపై ఉండి ఉంటే, ఆయన నాకు తన కారుణ్యం కూడా ప్రసాదిస్తే, కాని అది మీకు కనిపించకపోతే, మీరు నమ్మటానికి సిద్ధంగా లేకపోయినా మేము దానిని మీపై బలవంతంగా ఎలా రుద్దగలము? (29) "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఈ సేవకు నేను మీ నుండి ధనమేమీ కోరటం లేదు. నాకు ప్రతిఫలం ఇవ్వటం అల్లాహ్ బాధ్యత. నా మాటను విశ్వసించిన వారిని నేను గెంటివెయ్యలేను. స్వయంగా వారే తమ ప్రభువు సన్నిధానానికి వెళ్ళనున్నారు. అయితే నేను మిమ్మల్ని అజ్ఞానులుగా చూస్తున్నాను.

قَالَ يٰقَوۡمِ اَرَءَيۡتُمۡ اِنۡ كُنۡتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنۡ رَّبِّىۡ وَاٰتٰٮنِىۡ رَحۡمَةً مِّنۡ عِنۡدِهٖ فَعُمِّيَتۡ عَلَيۡكُمۡ ؕ اَنُلۡزِمُكُمُوۡهَا وَاَنۡتُمۡ لَهَا كٰرِهُوۡنَ (28)

وَيٰقَوۡمِ لَاۤ اَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مَالًا ؕ اِنۡ اَجۡرِىَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَمَاۤ اَنَا بِطَارِدِ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا ؕ اِنَّهُمۡ مُّلٰقُوۡا رَبِّهِمۡ وَلٰـكِنِّىۡۤ اَرٰٮكُمۡ قَوۡمًا تَجۡهَلُوۡنَ (29)

(30) “నా జాతి వారలారా! ఒకవేళ నేను వారిని తరిమివేస్తే, అల్లాహ్ శిక్ష నుండి నన్ను రక్షించటానికి ఎవరు వస్తారు? మీరు ఈ మాత్రం కూడా అర్థం చేసుకోరా?

(31) నా వద్ద అల్లాహ్ నిధులున్నాయని నేను మీతో చెప్పటం లేదే. నాకు అగోచర జ్ఞానం ఉందని కూడా అనటం లేదే! నేను దైవదూతనని కూడా చెప్పటం లేదుకదా! మీ కళ్ళు చిన్నచూపు చూస్తున్న వారికి అల్లాహ్ ఏ శుభాన్ని ప్రసాదించడని కూడా నేను అనటం లేదు. వారి మనస్సులలో ఏమి ఉందో అల్లాహ్‌కే బాగా తెలుసు. ఒకవేళ నేను ఏదైనా అంటే నేను దుర్మార్గుడనే. (32) వారు ఇలా అన్నారు – “ఓ నూహ్! నీవు మాతో వాదించావు. ఎన్నోసార్లు వాదించావు. నీవు సత్యవంతుడవే అయితే దేన్ని గురించి బెదిరిస్తున్నావో ఆ శిక్షను తీసుకురా.”

(33) నూహ్ ఇలా అన్నాడు – “దానిని అల్లాహ్‌యే తీసుకువస్తాడు, ఆయన కోరితే. దానిని నిరోధించే శక్తి మీకు లేదు. (34) అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చెయ్యాలని సంకల్పించుకున్నప్పుడు నేను మీ శ్రేయస్సును ఎంత కోరినా నా శ్రేయోభిలాష మీకు ఏ లాభాన్ని చేకూర్చదు. ఆయనే మీ ప్రభువు. ఆయన వైపునకే మీరు మరలవలసి ఉన్నది.” (35) (ఓ ప్రవక్తా!) ఇదంతా స్వయంగా అతనే కల్పించాడని వారు అంటున్నారా? ఇలా చెప్పు, “ఒకవేళ నేనే స్వయంగా దీనిని కల్పించి ఉన్నట్లయితే ఆ నేరము యొక్క బాధ్యత నాపై ఉన్నది. మీరు చేస్తూ ఉన్న దానితో నాకు ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు.” (36) నూహ్‌కు వహీ ద్వారా ఇలా తెలుపబడింది – నీ జాతిలో ఇదివరకే విశ్వసించిన వారు తప్ప ఇక ఇతరులెవ్వరూ విశ్వసించరు. వారి అకృత్యాలకు బాధపడకు.

وَيٰقَوۡمِ مَنۡ يَّنۡصُرُنِىۡ مِنَ اللّٰهِ اِنۡ طَرَدْتُّهُمۡ ؕ
اَفَلَا تَذَكَّرُوۡنَ ﴿30﴾

وَلَاۤ اَقُوۡلُ لَـكُمۡ عِنۡدِىۡ خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَاۤ اَعۡلَمُ
الۡغَيۡبَ وَلَاۤ اَقُوۡلُ اِنِّىۡ مَلَكٌ وَّلَاۤ اَقُوۡلُ لِلَّذِيۡنَ
تَزۡدَرِىۡۤ اَعۡيُنُكُمۡ لَنۡ يُّؤۡتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيۡرًا ؕ اَللّٰهُ
اَعۡلَمُ بِمَا فِىۡۤ اَنۡفُسِهِمۡ ۖۚ اِنِّىۡۤ اِذًا لَّمِنَ
الظّٰلِمِيۡنَ ﴿31﴾

قَالُوۡا يٰـنُوۡحُ قَدۡ جَادَلۡتَـنَا فَاَكۡثَرۡتَ جِدَالَنَا
فَاۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنۡ كُنۡتَ مِنَ الصّٰدِقِيۡنَ ﴿32﴾

قَالَ اِنَّمَا يَاۡتِيۡكُمۡ بِهِ اللّٰهُ اِنۡ شَآءَ وَمَاۤ اَنۡتُمۡ
بِمُعۡجِزِيۡنَ ﴿33﴾

وَلَا يَنۡفَعُكُمۡ نُصۡحِىۡۤ اِنۡ اَرَدْتُّ اَنۡ اَنۡصَحَ لَـكُمۡ
اِنۡ كَانَ اللّٰهُ يُرِيۡدُ اَنۡ يُّغۡوِيَكُمۡ ؕ هُوَ رَبُّكُمۡ قف
وَاِلَيۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ؕ ﴿34﴾

اَمۡ يَقُوۡلُوۡنَ افۡتَرٰٮهُ ؕ قُلۡ اِنِ افۡتَرَيۡتُهٗ فَعَلَىَّ
اِجۡرَامِىۡ وَاَنَا بَرِىۡٓءٌ مِّمَّا تُجۡرِمُوۡنَ ﴿35﴾

ع 3 9 3

وَاُوۡحِىَ اِلٰى نُوۡحٍ اَنَّهٗ لَنۡ يُّؤۡمِنَ مِنۡ قَوۡمِكَ اِلَّا
مَنۡ قَدۡ اٰمَنَ فَلَا تَبۡتَـئِسۡ بِمَا كَانُوۡا
يَفۡعَلُوۡنَ ۖۚ ﴿36﴾

وَاصۡنَعِ الۡفُلۡكَ بِاَعۡيُنِنَا وَوَحۡيِنَا وَلَا تُخَاطِبۡنِىۡ
فِى الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا ‌ۚ اِنَّهُمۡ مُّغۡرَقُوۡنَ‏ ﴿37﴾
وَيَصۡنَعُ الۡفُلۡكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيۡهِ مَلَاٌ مِّنۡ
قَوۡمِهٖ سَخِرُوۡا مِنۡهُ‌ ؕ قَالَ اِنۡ تَسۡخَرُوۡا مِنَّا فَاِنَّا
نَسۡخَرُ مِنۡكُمۡ كَمَا تَسۡخَرُوۡنَ ؕ‏ ﴿38﴾
فَسَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ ۙ مَنۡ يَّاۡتِيۡهِ عَذَابٌ يُّخۡزِيۡهِ
وَيَحِلُّ عَلَيۡهِ عَذَابٌ مُّقِيۡمٌ‏ ﴿39﴾
حَتّٰۤى اِذَا جَآءَ اَمۡرُنَا وَفَارَ التَّنُّوۡرُ ۙ قُلۡنَا احۡمِلۡ
فِيۡهَا مِنۡ كُلٍّ زَوۡجَيۡنِ اثۡنَيۡنِ وَاَهۡلَكَ اِلَّا مَنۡ
سَبَقَ عَلَيۡهِ الۡقَوۡلُ وَمَنۡ اٰمَنَ‌ ؕ وَمَاۤ اٰمَنَ مَعَهٗۤ
اِلَّا قَلِيۡلٌ‏ ﴿40﴾
وَقَالَ ارۡكَبُوۡا فِيۡهَا بِسۡمِ اللّٰهِ مَجۡرٖٮہَا
وَمُرۡسٰٮهَا ‌ؕ اِنَّ رَبِّىۡ لَغَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ‏ ﴿41﴾
وَهِىَ تَجۡرِىۡ بِهِمۡ فِىۡ مَوۡجٍ كَالۡجِبَالِ وَنَادٰى نُوۡحُ
اۨبۡنَهٗ وَكَانَ فِىۡ مَعۡزِلٍ يّٰبُنَىَّ ارۡكَبْ مَّعَنَا وَلَا
تَكُنۡ مَّعَ الۡكٰفِرِيۡنَ‏ ﴿42﴾
قَالَ سَاٰوِىۡۤ اِلٰى جَبَلٍ يَّعۡصِمُنِىۡ مِنَ الۡمَآءِ‌ ؕ
قَالَ لَا عَاصِمَ الۡيَوۡمَ مِنۡ اَمۡرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنۡ رَّحِمَ‌ ۚ
وَحَالَ بَيۡنَهُمَا الۡمَوۡجُ فَكَانَ مِنَ الۡمُغۡرَقِيۡنَ‏ ﴿43﴾

(37) మా పర్యవేక్షణలో మా వహీకు అనుగుణంగా ఒక నావను తయారుచెయ్యి. దుర్మార్గం చేసిన వారిని గురించి నాకు సిఫారసు చెయ్యకు. వారందరూ ఇప్పుడు మునిగిపోయేవారే. (38) నూహ్ (అ) నావను తయారు చేస్తున్నప్పుడు అతని జాతి నాయకులలో అతని వైపుగా పోయే ప్రతివాడూ అతనిని ఎగతాళి చేసేవాడు. అతను ఇలా అన్నాడు – ఒకవేళ మీరు మమ్మల్ని ఎగతాళి చేస్తే మేము కూడా మిమ్మల్ని ఎగతాళి చేస్తాము. (39) అతి త్వరలో స్వయంగా మీకే తెలుస్తుంది. అవమానంపాలు చేసే శిక్ష ఎవరిపై పడుతుందో, తొలగని ఆపద ఎవరిపై విరుచుకుపడుతుందో. (40) చివరకు మా ఆజ్ఞ వచ్చినపుడు పొయ్యి పొంగింది. అప్పుడు మేము ఇలా అన్నాము – "ప్రతి జాతి నుండి ఒక్కొక్క జంటను పడవలో ఎక్కించు, నీ ఇంటి వారిని కూడా – ఇదివరకే సూచింపబడిన వ్యక్తులు తప్ప. ఇందులో ఎక్కించు మరియు విశ్వాసులను కూడా ఎక్కించుకో." నూహ్‌తో పాటు విశ్వసించిన వారు చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే. (41) నూహ్ (అ) ఇలా అన్నాడు – "ఇందులోకి ఎక్కండి. అల్లాహ్ పేరుతోనే దాని పయనం కూడా, దాని ఆగటం కూడా. నా ప్రభువు క్షమించేవాడూ, కనికరించేవాడూను. (42) పర్వతాల్లాంటి కెరటాల్లో పడవ వారిని తీసుకొని తరలిపోతూ ఉంది. నూహ్ (అ) చాలా దూరాన ఉన్న తన కుమారుణ్ని పిలిచాడు, "ఓ నా కుమారా! మాతో పాటు ఎక్కెయ్యి, అవిశ్వాసులతో ఉండకు. (43) అతడు ఇలా సమాధానం ఇచ్చాడు – "నేను ఇప్పుడే ఒక కొండపైకి ఎక్కుతాను. అది నన్ను నీళ్ళ నుండి కాపాడుతుంది." నూహ్ (అ) ఇలా అన్నాడు – "అల్లాహ్ తీర్పు నుండి రక్షించేది ఈనాడు ఏ వస్తువూ లేదు. అల్లాహ్ ఎవరినైనా కనికరిస్తే తప్ప." ఇంతలోనే ఒక కెరటం వారిద్దరికీ మధ్య అడ్డుగా వచ్చింది. అతడు కూడా మునిగిపోయే వారిలో కలసిపోయాడు.

وَقِيۡلَ يٰۤاَرۡضُ ابۡلَعِىۡ مَآءَكِ وَيٰسَمَآءُ اَقۡلِعِىۡ
وَغِيۡضَ الۡمَآءُ وَقُضِىَ الۡاَمۡرُ وَاسۡتَوَتۡ عَلَى
الۡجُوۡدِىِّ وَقِيۡلَ بُعۡدًا لِّلۡقَوۡمِ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿44﴾

وَنَادٰى نُوۡحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابۡنِىۡ مِنۡ اَهۡلِىۡ
وَاِنَّ وَعۡدَكَ الۡحَـقُّ وَاَنۡتَ اَحۡكَمُ الۡحٰكِمِيۡنَ ﴿45﴾

قَالَ يٰنُوۡحُ اِنَّهٗ لَـيۡسَ مِنۡ اَهۡلِكَ‌ ۚ اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيۡرُ
صَالِحٍ‌ ‌ۖ فَلَا تَسۡـئَلۡنِ مَا لَـيۡسَ لَـكَ بِهٖ عِلۡمٌ‌ ؕ اِنِّىۡۤ
اَعِظُكَ اَنۡ تَكُوۡنَ مِنَ الۡجٰهِلِيۡنَ ﴿46﴾

قَالَ رَبِّ اِنِّىۡۤ اَعُوۡذُ بِكَ اَنۡ اَسۡـئَلَكَ مَا لَـيۡسَ لِىۡ
بِهٖ عِلۡمٌ‌ ؕ وَاِلَّا تَغۡفِرۡ لِىۡ وَتَرۡحَمۡنِىۡۤ اَكُنۡ مِّنَ
الۡخٰسِرِيۡنَ ﴿47﴾

قِيۡلَ يٰـنُوۡحُ اهۡبِطۡ بِسَلٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيۡكَ
وَعَلٰٓى اُمَمٍ مِّمَّنۡ مَّعَكَ‌ ؕ وَاُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمۡ ثُمَّ
يَمَسُّهُمۡ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿48﴾

تِلۡكَ مِنۡ اَنۡۢبَآءِ الۡغَيۡبِ نُوۡحِيۡهَاۤ اِلَيۡكَ‌ ۚ مَا
كُنۡتَ تَعۡلَمُهَاۤ اَنۡتَ وَلَا قَوۡمُكَ مِنۡ قَبۡلِ هٰذَا‌ ۛؕ
فَاصۡبِرۡ‌ ۛؕ اِنَّ الۡعَاقِبَةَ لِلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿49﴾ ع 4 14 4

(44) ఆజ్ఞాపించబడింది – “ఓ భూమి! నీ నీళ్ళన్నీ మ్రింగివెయ్యి, ఆకాశమా! కురవటం మానివెయ్యి.” అప్పుడు నీరు భూమిలో ఇంకిపోయింది. తీర్పు జరిగిపోయింది. నావ జూదీపై ఆగిపోయింది. ‘‘దుర్మార్గుల జాతి తొలగిపోయింది’’ అని పలకబడింది. (45) నూహ్ తన ప్రభువుతో ఇలా మొరపెట్టుకున్నాడు – “ప్రభూ! నా కుమారుడు నా కుటుంబంలోని వాడు, నీ వాగ్దానం సత్యమైనది. నీవు పాలకుల్లోకెల్లా ఉత్తముడవు.” (46) ఇలా ఆదేశించబడింది : “ఓ నూహ్! వాడు నీ కుటుంబంలోని వాడు కాడు. వాడు చెడిపోయిన వాడు. కనుక ఏ విషయం గురించి నీకు తెలియదో దాన్ని గురించి నన్ను వేడుకోకు. నిన్ను నీవు అజ్ఞానుల్లో చేర్చుకోవద్దని నేను నీకు ఉపదేశిస్తున్నాను.’’ (47) వెంటనే ఇలా విన్నవించుకున్నాడు, “ఓ నా ప్రభూ! నాకు తెలియని దానిని గురించి నిన్ను ప్రశ్నించటం నుండి నేను నీ శరణు వేడుకుంటున్నాను. ఒకవేళ నీవు నన్ను క్షమించకపోతే, నన్ను కరుణించకపోతే నేను సర్వనాశనం అయిపోతాను.” (48) ఇలా ఆదేశించబడింది – “ఓ నూహ్! దిగిపో, నీపై నీతో పాటు ఉన్న వర్గాలపై మా తరఫు నుండి శాంతి శుభాలు కలుగుగాక! కొన్ని వర్గాలకు మేము కొంతకాలం వరకు జీవన సామగ్రిని ప్రసాదిస్తాము. తరువాత మా తరఫు నుండి వ్యధాభరితమైన శిక్ష వారిపై పడుతుంది.” (49) ఓ ప్రవక్తా! ఇవి అగోచర సమాచారాలు, వాటిని మేము నీకు వహీ ద్వారా తెలుపుతున్నాము. ఇంతకు పూర్వం నీవుగానీ, నీ జాతివారు గానీ వాటిని ఎరుగరు. కనుక ఓర్పు వహించు! ఫలితం భయభక్తులు గలవారినే వరిస్తుంది.

| | |
|---|---|
| (50) ఆద్ జాతి వైపునకు మేము వారి సోదరుడైన హూద్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి సోదరులారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు లేడు. మీరు సృష్టించినటువంటిది కేవలం అసత్యమే. | وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۖ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿50﴾ |

25 – 49 వాక్యాల వివరణ :

వెనుకటి వాక్యాల్లో కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించమని, ఇంకా అవిశ్వాసం, విగ్రహారాధన నుండి పశ్చాత్తాపపడి అల్లాహ్ వైపు మరలినవారికి ఉభయ లోకాల్లో సాఫల్యం సిద్ధిస్తుందని పేర్కొనబడింది. ఇంకా అల్లాహ్ ఆరాధనను వ్యతిరేకించే వారికి ఉభయ లోకాల్లో శిక్షించటం జరుగుతుంది.

ఒకవేళ మక్కా ప్రజలు ప్రవక్త (స)ను, ఖుర్‌ఆన్‌ను తిరస్కరించినా ఎగతాళి చేసినా నూహ్‌జాతిని శిక్షించినట్లు మక్కా ప్రజలను కూడా శిక్షించటం జరుగుతుంది. అందువల్ల ప్రవక్తనూ, ఖుర్‌ఆన్‌నూ విశ్వసించమని బోధించబడింది.

26 : ప్రతి ప్రవక్త వచ్చి తన జాతికి ఇచ్చింది ఈ సందేశమే. ఇంకోచోట ఇలా ఆదేశించాడు – "మేము నీకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తను పంపినా, అతనికి వహీ ద్వారా 'నేను తప్ప వేరే ఆరాధ్యుడు లేడు. కనుక మీరు నాకే దాస్యం చేయండి" అనే విషయాన్నే తెలియజేసాము. (అంబియా : 25). అంటే నన్ను విశ్వసించకపోయినా, ఏకత్వం (తౌహీద్) సందేశాన్ని అనుసరించకపోయినా కఠినశిక్ష నుండి తప్పించుకోలేరు.

27 : ఒక మానవమాత్రుడు దైవప్రవక్త కావటం అవిశ్వాసులకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించేది. ఈనాడు కూడా చాలామంది ప్రవక్త (స) మానవుడు అనే విషయాన్ని తిరస్కరిస్తారు. ప్రతి యుగంలో బీదవారు, అల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే ప్రవక్తలను విశ్వసించారని చరిత్ర సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి. ధనవంతులు, అధికారులు, బలవంతులు సత్యసందేశాన్ని తిరస్కరించేవారు, రూమ్ చక్రవర్తి హిర్‌ఖల్ దీన్ని గురించి అబూ సుఫియాన్‌ని ప్రశ్నించాడు. దానికి అబూ సుఫియాన్, 'బలహీనులు' అని సమాధానం ఇచ్చారు. దానికి హిర్‌ఖల్ ప్రవక్తను అనుసరించేది ఇలాంటివారే అని సాక్ష్యం ఇచ్చాడు. (బుఖారీ)

సూరె జుఖ్రుఫ్‌లో కూడా ఈ విషయం గురించి ప్రస్తావించబడింది. (జుఖ్రుఫ్ : 23).

విశ్వాసుల ప్రాపంచిక ఈ హీన పరిస్థితిని చూసి అవిశ్వాసులు చిన్న చూపు చూసేవారు. కాని విశ్వాసులే గొప్పవారు. అవిశ్వాసులే దురదృష్టవంతులు. విశ్వాసులు అల్లాహ్ ఆయన ప్రవక్త ముందు తమ బుద్ధి బలాన్ని ఉపయోగించేవారు కారు. కాని అవిశ్వాసులు దైవాజ్ఞలను ఉల్లంఘించేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

29 : నూహ్ (అ) తన జాతి వారితో ఈ సందేశ ప్రచార నిమిత్తం ఎటువంటి ప్రతిఫలాన్ని కోరటం లేదని విన్నవించుకున్నారు. నా అనుచరులను తరిమివేయమని మీరు కోరుతున్నారు. నేను ఎన్నటికీ అలా చేయలేను. ఎందుకంటే అల్లాహ్ వద్ద వారికి గొప్ప స్థానముంది. వారిని తరిమివేస్తే అల్లాహ్ పట్టు నుండి నన్ను రక్షించేవారెవరూ ఉండరు. వారు పేదవారూ, బలహీనులే అయినా మీ కంటే ఉన్నతులు అని హితబోధచేసారు.

31 : ఈ వాక్యంలో నూహ్ (అ) తన జాతివారితో, నేనూ మీలాంటి మానవుణ్ణే అని, కాని అల్లాహ్ నాకు దైవదౌత్య బాధ్యత అప్పగించాడని, నా వద్ద అల్లాహ్ ఆహార భాండాగారాలు ఉన్నాయని గానీ, నేను అగోచర జ్ఞానం గలవాడిననిగానీ, నేను దైవదూతనని గానీ అనటం లేదు. మరి ఎందువల్ల నా సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు? ఇంకా

ఆ విశ్వాసులను అల్లాహ్ తన కరుణతో ప్రసాదించడని కూడా నేను అనటం లేదు. వారిలో ఉన్న గొప్ప గుణాలను గురించి మీకంటే ఆ అల్లాహ్‌కే బాగా తెలుసు. ఒకవేళ నేను అలా అంటే అత్యాచారానికి పాల్పడినట్లే. అవిశ్వాసులు బలహీన విశ్వాసులను చిన్నచూపు చూసి వారిపై అత్యాచారానికి పాల్పడ్డారని వ్యాఖ్యానకర్తలు చివరి భాగంలో పేర్కొన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

32 : అంటే, అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేయాలనుకుంటే నా సందేశ ప్రచారం, హితబోధ మీపై ఏమాత్రం పనిచేయవు.

35 : ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)ను అవిశ్వాసులు మీరు సొంతంగా ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను కల్పించి తెచ్చారనే అపనిందకు సమాధానం ఇవ్వబడింది.

అంటే నేను ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ని కల్పించలేదు. ఇదే వాస్తవం, మీ పాపం మీపైనే పడుతుంది. ఎందుకంటే మీరు వాస్తవాన్ని కల్పితం అని అన్నారు.

36 : ఇప్పటివరకు విశ్వసించిన వారు తప్ప ఇతరులెవ్వరూ విశ్వసించరనీ అల్లాహ్ నూహ్ (అ)కు తెలియజేసాడు. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ తెలియజేసిన తరువాత నూహ్ (అ) నిరాశ చెంది, “ఓ అల్లాహ్! ఇప్పుడు భూమిపై ఏ అవిశ్వాసిని వదలకు” అని నివేదించుకున్నారు.

37 : అల్లాహ్ (త) కఠిన శిక్షను పంపించే ముందు ఒక పడవను నిర్మించమని నూహ్ (అ)ను ఆదేశించాడు. అవిశ్వాసులను గురించి సిఫారసు చేయరాదని తాకీదు చేశాడు. ఎందుకంటే వారిని భయంకర తుఫాన్ ద్వారా నాశనం చేసే నిర్ణయం తీసుకోబడింది గనుక.

38 : నూహ్ (అ) పడవను తయారు చేస్తున్నప్పుడు చూసి, ప్రవక్త అయిన తరువాత ఇప్పుడు పడవలు తయారుచేసే వాడైపోయాడు. ఇదంతా నీటికి దూరంగా మైదానంలో జరిగింది. అందువల్లే అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా ప్రశ్నించారు. అంతకు ముందు ఎన్నడూ వారు పడవను చూడలేదు. నూహ్ (అ) “ఇప్పుడు మీరు ఎగతాళి చేయండి. రేపు మేము మిమ్మల్ని ఎగతాళి చేస్తాం” అన్నారు.

39 : అప్పుడు బాధాకరమైన శిక్షకు ఎవరు అర్హులో మీకు తెలిసిపోతుంది అని ఉపదేశించబడింది.

40 : నూహ్ జాతిపై శిక్షా సమయం రాగానే నీరు పొంగడం ప్రారంభమయింది. అప్పుడు అల్లాహ్ పశువుల జంతువుల జతలను ఇంకా ఇతర విశ్వాసులను, పడవపై ఎక్కించుకోవలసిందిగా నూహ్ (అ) ను ఆదేశించాడు. ఖతాదహ్, ఇబ్నె జరీర్‌ల ప్రకారం వీరి సంఖ్య 8. అతని భార్య, అతని ముగ్గురు కుమారులు, వారి భార్యలు, అతని కుమారుడు కన్‌ఆన్, అతని భార్య ఉమ్మె కన్‌ఆన్ విశ్వసించలేదు. అందువల్లే వారు పడవపై ఎక్కలేదు. అయితే ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం వారి సంఖ్య 80 అని ఉంది. వీరిలో నూహ్ కుమారులు సామ్, హామ్, యాఫిస్, వారి భార్యలు, వీరిలోనే ఒకరు జుర్‌హుమ్ అని ఉండేవారు. ఈ పేరుతోనే ఒక వంశం ప్రఖ్యాతిగాంచింది. హాజిరహ్(అ) ఇస్మాయీల్(అ)ల తర్వాత మక్కాలో స్థిరపడిపోయారు.

41 : నూహ్ (అ) దైవశిక్ష రావటం చూసి విశ్వాసులకు పడవలో ఎక్కమని ఆదేశించారు. “ఇది అల్లాహ్ పేరుతో నడుస్తుంది. అల్లాహ్ పేరుతో ఆగుతుంది. మన ప్రభువు క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడు. మనల్ని తప్పకుండా ఈ తుఫాన్ నుండి రక్షిస్తాడు” అని అన్నారు. ధార్మిక పండితులు ఈ వాక్యం ఆధారంగా వాహనంపై ఎక్కినప్పుడు “బిస్మిల్లాహి” పఠించాలని తీర్మానించారు. ప్రవక్త (స) హదీసు కూడా దీన్ని సమర్థిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

42 : ఆ పడవ విశ్వాసులను తీసుకొని ఆ సహా జలప్రవాహంలో నడుస్తూ ఉంది. ఒక అభిప్రాయం ప్రకారం

| | |
|---|---|
| (51) “ఓ నా ప్రజలారా! ఈ పని కొరకు నేను మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరను. నాకు ప్రతిఫలం ఇవ్వటం నన్ను సృష్టించిన వాని బాధ్యత. మీరు తెలివిని ఏమాత్రం ఉపయోగించరా? | يَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِي فَطَرَنِيٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿51﴾ |
| (52) నా జాతి ప్రజలారా! మీ ప్రభువును క్షమాభిక్ష కోరండి. ఆయన వైపునకు పశ్చాత్తాపంతో మరలండి. ఆయన మీకై ఆకాశం ద్వారాలను తెరుస్తాడు. ఇప్పుడున్న శక్తికి మించిన శక్తిని మీకు ప్రసాదిస్తాడు. దోషుల్లా విముఖులు కాకండి.” | وَيَٰقَوۡمِ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ يُرۡسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡكُم مِّدۡرَارٗا وَيَزِدۡكُمۡ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمۡ وَلَا تَتَوَلَّوۡاْ مُجۡرِمِينَ ﴿52﴾ |

80 మైళ్ళు అని ఉంది. ఆ పడవ దైవాదేశం వల్ల ఆ మహా ప్రవాహంలో ఎటువంటి ఆటంకం లేకుండా పయనిస్తూ పోయేది.

43 : నూహ్ (అ) తన కుమారునికి ఆప్యాయంగా పడవలోనికి ఎక్కమని నచ్చజెప్పారు. అతడు అతని నాలుగవ కుమారుడు. అతని పేరు యామ్. తనను విశ్వసించి ఇతర సోదరుల్లా పడవలోకి ఎక్కమని, అవిశ్వాసుల్లో కలసిపోకూడదని ఉపదేశించారు. అప్పుడు అతని కుమారుడు కొండపైకి ఎక్కి, నన్ను నేను రక్షించుకోగలనని అన్నాడు. ఆ అమాయకుడు ఆ నీళ్ళు కొండపైకి రావు అని అనుకున్నాడు. అప్పుడు నూహ్, ఓ నా కుమారుడా? ఇది వరద కాదు, అల్లాహ్ శిక్ష. దీన్నుండి అల్లాహ్ కరుణించిన వారే తప్పించుకోగలరు అని హితవు చెప్పారు. ఇంతలోనే ఒక పెద్ద కెరటం వారి మధ్యకు వచ్చి తండ్రి కొడుకులను శాశ్వతంగా వేరుచేసింది. చూస్తూ ఉండగానే కొడుకు తండ్రి చూపుల నుండి అదృశ్యమైపోయాడు.

44 : భూమిపై ఉన్న వారందరూ మునిగిపోయారు. పడవలో ఉన్న వారు మాత్రమే మిగిలారు. అప్పుడు అల్లాహ్ (త) నీటినంతా పీల్చుకోమని భూమిని ఆదేశించాడు. వర్షం ఆపమని ఆకాశాన్ని ఆదేశించాడు. నీరంతా ఇంకిపోయింది. ఈ విధంగా అవిశ్వాసులందరూ మరణించారు. పడవ ప్రయాణీకులందరినీ తీసుకొని జూదీ కొండపై నిలిచింది. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

46 : నీ సొంత కుమారుడైనా పాపకార్యాలు చేసిన కారణంగా మీ వాడు అనబడే అర్హత కోల్పోయాడు.

47 : ఈ వృత్తాంతం వల్ల ఒక గొప్ప గుణపాఠం కలుగుతుంది. అల్లాహ్ వద్ద కేవలం విశ్వాసం, సత్కార్యాలకే గౌరవం విలువ ఉంది. ఒక గొప్ప ప్రవక్త తన కొడుకుని రక్షించలేకపోయారు. అలాంటప్పుడు సయ్యిద్ అవటం, మహా పురుషులు రక్షిస్తారని భావించటం ఎంతమాత్రం లాభం చేకూర్చదు. దీనివల్ల ప్రవక్తలకు అగోచర జ్ఞానం ఉండదని, వారు ఇలాంటి దుఆ చేయరని తెలుస్తుంది. ప్రవక్తలు ప్రజలకు ఆదర్శప్రాయులు. అందువల్లే వారిని కఠినంగా హెచ్చరించటం జరుగుతుంది.

48 : నీతో పాటు ఉన్న వారి నుండి కూడా తరువాతి తరాలలో అవిశ్వాసులు పుడతారని, వారు కూడా అల్లాహ్ విధానం ద్వారా కఠిన శిక్షకు గురి అవుతారని అల్లాహ్ నూహ్ (అ)కు తెలియజేసాడు.

قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا نَحْنُ بِتَارِكِيْٓ
اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿53﴾

اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْٓءٍ ؕ
قَالَ اِنِّيْٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا اَنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُوْنَ ۙ﴿54﴾

مِنْ دُوْنِهٖ فَكِيْدُوْنِيْ جَمِيْعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُوْنِ ﴿55﴾

اِنِّيْ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّيْ وَرَبِّكُمْ ؕ مَا مِنْ دَآبَّةٍ
اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ ۢ بِنَاصِيَتِهَا ؕ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ﴿56﴾

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَّآ اُرْسِلْتُ بِهٖٓ
اِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّيْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا
تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ﴿57﴾

وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ
بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿58﴾

وَتِلْكَ عَادٌ ۟ۙ جَحَدُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهٗ
وَاتَّبَعُوْٓا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿59﴾

(53) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు : "హూద్! నీవు మా వద్దకు స్పష్టమైన ఏ సాక్ష్యాన్నీ తీసుకురాలేదు. నీవు చెప్పినంత మాత్రాన మేము మా ఆరాధ్య దైవాలను వదలిపెట్టలేము. నిన్ను మేము విశ్వసించటం లేదు. (54) మా ఆరాధ్యదైవాలలో ఎవరి దెబ్బ అయినా నీపై పడిందని భావిస్తున్నాము." హూద్ ఇలా అన్నాడు : "నేను అల్లాహ్‌ను సాక్షిగా నిలబెడ్తున్నాను. మీరు కూడా సాక్షులుగా ఉండండి, మీరు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్న దానితో నాకూ ఎటువంటి సంబంధం లేదు. (55) మీరంతా కలసి నాకు వ్యతిరేకంగా కుట్రపన్నండి. నాకు ఏమాత్రం వ్యవధీ ఇవ్వకండి. (56) నా ప్రభువూ, మీ ప్రభువూ అయిన అల్లాహ్‌నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఏ ప్రాణి జుట్టూ ఆయన చేతుల్లో లేకుండా లేదు. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు మార్గమే రుజుమార్గం. (57) ఒకవేళ మీరు మీ ముఖాలను తిప్పుకోదలిస్తే తిప్పుకోండి. ఏ సందేశంతో నేను మీ వద్దకు పంపబడ్డానో, ఆ సందేశాన్ని నేను మీకు అందజేసాను. నా ప్రభువు మీ స్థానంలో మరొక జాతిని ప్రభవింపజేస్తాడు. వారికి మీరు ఏమాత్రం హాని చెయ్యలేరు. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు ప్రతి వస్తువునూ కనిపెట్టి ఉన్నాడు. (58) మా ఆజ్ఞ వచ్చినప్పుడు మేము మా కారుణ్యం ద్వారా హూద్‌కూ, అతనితో పాటు విశ్వాసులకూ విముక్తిని ప్రసాదించాము. వారిని ఒక కఠోరమైన శిక్ష నుండి రక్షించాము. (59) వీరే ఆద్ జాతి వారు. వారు తమ ప్రభువు వాక్యాలను తిరస్కరించారు. ఆయన పంపిన ప్రవక్తల ఆదేశాలను వారు అనుసరించలేదు. అధికారం గల నిరంకుశుడైన ప్రతి సత్య విరోధికి విధేయత చూపారు.

(60) చివరకు ఈ లోకంలో కూడా వారిపై శాపం పడింది. తీర్పుదినం నాడు కూడా పడుతుంది. విను! ఆద్ జాతి వారు కూడా తమ ప్రభువును తిరస్కరించారు. విను, ఆద్, హూద్ జాతుల ప్రజలు నాశనం అవుగాక! (61) సమూద్ జాతి వద్దకు మేము వారి సోదరుడైన సాలెహ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా హితోపదేశం చేసాడు: "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు లేడు. ఆయనే మిమ్మల్ని భూమి నుండి సృష్టించాడు. ఇక్కడ మీకు నివాసం ఏర్పాటు చేసాడు. కనుక ఆయనను మీరు క్షమాభిక్ష కోరండి. ఆయన వైపునకు పశ్చాత్తాపంతో మరలండి. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు సమీపంలోనే ఉన్నాడు. ఆయన ప్రార్థనలకు సమాధానం కూడా ఇస్తాడు. (62) వారు ఇలా అన్నారు : సాలిహ్! నిన్నటి వరకు మా మధ్య ఉన్న నీ మీద మేము గొప్ప ఆశలు పెట్టుకున్నాము. మా తాత ముత్తాతలు పూజించిన దేవుళ్ళ నుండి మమ్మల్ని ఆపదలచుకున్నావా? నీవు ఏ మార్గం వైపునకు మమ్మల్ని పిలుస్తున్నావో, ఆ మార్గాన్ని గురించి మాకు పెద్ద అనుమానం ఉంది. అది మమ్మల్ని అనుమానానికి గురిచేసింది.

(63) సాలిహ్ ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి ప్రజలారా! ఈ విషయాన్ని గురించి కొంతైనా ఆలోచించారా? ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన ఒక స్పష్టమైన నిదర్శనాన్ని కలిగి ఉంటే, ఇంకా ఆయన నాకు తన కారుణ్యాన్ని కూడా ప్రసాదించి ఉంటే, ఆ తరువాత ఒకవేళ నేను అల్లాహ్‌కు అవిధేయత చూపితే ఆయన పట్టునుండి నన్ను ఎవరు రక్షిస్తారు? ఇంకా నన్ను నష్టంలోనికి నెట్టటానికి తప్ప మీరు నాకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడతారు?

وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ
اَلَاۤ اِنَّ عَادًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ
هُوْدٍ ۟﴿60﴾ ع 5 11 5

وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ هُوَ اَنْشَاَكُمْ مِّنَ
الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ
تُوْبُوْۤا اِلَيْهِ ؕ اِنَّ رَبِّيْ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ﴿61﴾

قَالُوْا يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِيْنَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَاۤ
اَتَنْهٰىنَاۤ اَنْ نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا وَاِنَّنَا لَفِيْ
شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَاۤ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿62﴾

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ
رَّبِّيْ وَاٰتٰىنِيْ مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ
عَصَيْتُهٗ ۫ فَمَا تَزِيْدُوْنَنِيْ غَيْرَ تَخْسِيْرٍ ﴿63﴾

(64) ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్ యొక్క ఈ ఒంటె మీ కొరకు ఒక నిదర్శనంగా ఉంది. దానిని అల్లాహ్ భూమిపై మేయటానికి స్వేచ్ఛగా వదలిపెట్టండి. దాని జోలికి ఏమాత్రం పోకండి. అలా చేస్తే దైవశిక్ష మీపై అవతరించటానికి ఎంతో సేపు పట్టదు.'' (65) కాని వారు ఒంటెను చంపివేసారు. అప్పుడు సాలిహ్ వారిని ఇలా హెచ్చరించాడు : "కేవలం మూడు రోజులు మాత్రమే మీరు మీ ఇళ్ళల్లో గడపండి. ఈ వాగ్దానం అబద్ధం కానేరదు. (66) చివరకు మా తీర్పు సమయం వచ్చినపుడు, మేము మా కారుణ్యంతో సాలిహ్‌నూ, అతనితో పాటు విశ్వాసులనూ రక్షించాము. ఆనాటి పరాభవం నుండి వారిని కాపాడాము. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు మాత్రమే శక్తిమంతుడూ, ప్రాబల్యం కలవాడూనూ, (67) దుర్మార్గానికి పాల్పడిన వారిపై ఒక పెద్ద ప్రేలుడు విరుచుకుపడింది. అప్పుడు వారు తమ గృహాలలో చలనమూ చైతన్యమూ లేకుండా పడిపోయారు. (68) అసలు వారు అక్కడ ఎప్పుడూ నివసించనే లేదన్నట్లుగా. విను, సమూద్ జాతి వారు తమ ప్రభువును తిరస్కరించారు. విను, సమూద్ జాతివారు ధూత్కరించబడ్డారు. (69) ఇబ్రాహీమ్ వద్దకు మా దూతలు శుభవార్తను తీసుకొని వచ్చారు, "మీకు సలామ్" అని వారు పలికారు. మీకూ సలామ్ అని ఇబ్రాహీమ్ బదులు పలికాడు. ఆ తరువాత కొద్ది సేపటికే ఇబ్రాహీమ్ వేపిన ఆవుదూడను తీసుకొని వచ్చాడు. (70) కాని వారి చేతులు భోజనం మీదకు పోకుండా ఉండటాన్ని చూసి ఆయన వారిని అనుమానించాడు. మనస్సులో భయపడ్డాడు. వారు ఇలా అన్నారు, "భయపడకు" మేము లూత్ జాతి వైపునకు పంపబడ్డాము.

وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ
فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ
عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿64﴾

فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ؕ
ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿65﴾

فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صٰلِحًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ؕ اِنَّ رَبَّكَ
هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿66﴾

وَاَخَذَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ
دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ۙ ﴿67﴾

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَآ اِنَّ ثَمُوْدَا۟ كَفَرُوْا
رَبَّهُمْ ؕ اَلَا بُعْدًا لِّثَمُوْدَ ﴿68﴾ 6 ع 8 6

وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ اِبْرٰهِيْمَ بِالْبُشْرٰى قَالُوْا
سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَآءَ بِعِجْلٍ
حَنِيْذٍ ﴿69﴾

فَلَمَّا رَاٰۤ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ
وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ؕ قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّآ
اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمِ لُوْطٍ ؕ ﴿70﴾

وَامْرَاَتُهٗ قَآىِٕمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاِسْحٰقَ ۙ
وَمِنْ وَّرَآءِ اِسْحٰقَ يَعْقُوْبَ ﴿71﴾

قَالَتْ يٰوَيْلَتٰٓى ءَاَلِدُ وَاَنَا عَجُوْزٌ وَّهٰذَا بَعْلِىْ
شَيْخًا ؕ اِنَّ هٰذَا لَشَىْءٌ عَجِيْبٌ ﴿72﴾

قَالُوْٓا اَتَعْجَبِيْنَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ
وَبَرَكٰتُهٗ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ ؕ اِنَّهٗ حَمِيْدٌ
مَّجِيْدٌ ﴿73﴾

(71) ఇబ్రాహీమ్ భార్య అక్కడే నిలబడి ఉంది. ఆమె ఇది విని నవ్వింది. అప్పుడు ఆమెకు ఇస్‌హాఖ్ శుభవార్తనూ, ఇస్‌హాఖ్ తరువాత యాఖూబ్ శుభవార్తనూ అందజేసాము. (72) ఆమె ఇలా అన్నది : "నా దౌర్భాగ్యం! నాకు ఇప్పుడా పిల్లలు పుట్టేది? నేనూ ముసలిదాన్ని. నా భర్త కూడా వృద్ధుడే. ఇది చాలా విచిత్రమైన విషయం." (73) దైవదూతలు ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ ఆజ్ఞ పట్ల ఆశ్చర్యపడుతున్నావా? ఇబ్రాహీము కుటుంబ సభ్యులారా! అల్లాహ్ కారుణ్యమూ, ఆయన శుభాశీస్సులూ మీపై ఉన్నాయి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌యే స్తోత్రానికి అర్హుడు. ఘనతకలవాడు."

50 – 73 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : ఏ జాతి అల్లాహ్ ప్రవక్తను తిరస్కరించినా, అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని తిరస్కరించినా దానిని కఠినంగా శిక్షించడం జరుగుతుందని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో హూద్, సమూద్ జాతులపై వచ్చిన కఠిన శిక్ష గురించి పేర్కొనడం జరిగింది.

51 : నిర్మలమైన మనస్సుతో సందేశ ప్రచారం చేస్తూ, కష్టనష్టాలు భరిస్తూ తాను చేసిందానికి ప్రతిఫలం దేవుని వద్ద లభిస్తుందని నమ్మే వ్యక్తి మీ నుండి ఎటువంటి ప్రతిఫలమూ కోరడు.

52 : లేదా మీ అసత్య దైవాల్ని వదలి అతని వైపునకు మరలండి. అనేక ఉల్లేఖనాల ప్రకారం ఆద్ జాతిపై వర్షాలు పడక కరువు అనేక సంవత్సరాల వరకు తాండవించింది. అప్పుడు హూద్ (అ) వారితో ఇలా అన్నారు – "విశ్వసించి, మీ తప్పులను ఒప్పుకొని పశ్చాత్తాపం చెందితే అల్లాహ్ దయ వలన వర్షం పడుతుంది. కరువుకు బదులు అన్ని రకాల సంపదలూ లభిస్తాయి." అనేక హదీసుల్లో పశ్చాత్తాపం లాభాలు ప్రస్తావించబడ్డాయి.

ఒక ఉల్లేఖనంలో "క్షమాపణ కోరుట అలవాటుగా చేసుకుంటే అతని ప్రతి ఆపద తొలగిపోతుంది. ప్రతి సమస్య పరిష్కరించబడుతుంది. ఊహించని విధంగా అతని అవసరాలు తీర్చబడతాయి" అని ఉంది. అల్లాహ్‌కు అవిధేయత చూపటం మహా నేరం.

54 : ఈనాడు ముస్లింలు మహా పురుషుల పట్ల మూఢనమ్మకాలకు గురిఅయ్యారు. అసలు ముస్లిములు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఏమాత్రం లాభంగానీ నష్టంగానీ కలిగించలేరని దృఢ విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండాలి. అంటే మీ ఈ విగ్రహాలతో నాకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు. (వహీదీ)

55 : మీరూ మీ ఈ అసత్య ఆరాధ్యులు అందరూ కలసినా నన్ను ఏమీ చేయలేరు. నాకు వ్యతిరేకంగా ఎలాంటి కుట్ర అయినా పన్నండి. మీరూ మీ అసత్య ఆరాధ్యులూ ఇద్దరూ అసత్యవాదులే. (వహీదీ)

56 : రుజుమార్గంపై నడిచేవాడు అల్లాహ్‌ను కలుస్తాడు. అందరిపై అతని అధికారం ఉంది. ఆయన ఎవరి

పట్ల అన్యాయంగా ప్రవర్తించడు. (ఇబ్నె కసీర్)

57 : నా సందేశాన్ని స్వీకరించకుండా అవిశ్వాసాన్నే అవలంబిస్తూ ఉండండి. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు గనుక ఆయన మీ కీడు నుండి నన్ను కాపాడుతాడు. (షౌకానీ)

59 : వారు కేవలం తిరస్కరించింది హూద్‌ని. అయినప్పటికీ ఒక ప్రవక్తను తిరస్కరించడం అంటే అందరినీ తిరస్కరించినట్లే. అందువల్లే వారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు అని పేర్కొనబడింది (షౌకానీ). అనీద్ అంటే సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడు, సత్యవిరోధిగా ఉండేవాడు. అంటే జాతి నాయకులు అని అర్థం. (ఇబ్నె కసీర్).

60 : అంటే, తీర్పుదినం నాడు ఈ విధంగా పెడబొబ్బలు పెడ్తారు. ఒక ఉల్లేఖనం ప్రకారం ఆద్ జాతి తరువాత అల్లాహ్ (త) పంపిన ప్రవక్తలందరూ ఆద్‌ని శపించారు. అంటే, వారికి ఉభయ లోకాల్లోనూ శపించబడింది. (షౌకానీ). సాలిహ్ (అ) కూడా అన్నిటికంటే ముందు తన జాతిని దేవుని ఏకత్వం గురించి సందేశ ప్రచారం చేసారు. ప్రవక్తలందరూ ఈ విధానాన్నే అనుసరించారు. అంటే మొదట మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాడు. ఆదమ్ హవ్వాలను మట్టితో సృష్టించటం జరిగింది. అతని వీపు నుండి మానవులందరినీ సృష్టించడం జరిగింది. మీరు తింటున్నది భూమి నుండే వస్తుంది. దాన్నుండే వీర్యం తయారవుతుంది. ఆ వీర్యమే స్త్రీ గర్భంలో ప్రవేశించి మానవ సృష్టికి కారణభూతమవుతుంది. అంటే మీకు భూమిపై నివసించే శక్తి ప్రసాదించాడు. మీరు నివసించడానికి గృహాలు నిర్మిస్తారు. పంటలు పండిస్తారు. ఇతర అవసరాలకు పరిశ్రమలు ప్రారంభిస్తారు.

62 : అంటే ప్రవక్త తన జాతిలో నైతిక విలువల్లో సద్గుణాల్లో ఆదర్శవంతుడుగా ఉంటాడు. అందుకే జాతి అతని నుండి మంచి కోరుకుంటుంది. సాలిహ్ ప్రవక్త కూడా తన జాతిలో గొప్ప ఆదర్శప్రాయులుగా ఉండేవారు. కాని ఎప్పుడైతే దేవుని ఏకత్వ సందేశం ఇచ్చారో వెంటనే వారి కళ్ళకు ముళ్ళులా కనబడసాగారు. వారు ఆయన సందేశాన్ని అనుమానించారు.

63 : మీరు కోరినట్లు నేను సందేశ ప్రచారం మానివేస్తే, మీరు నాకు ఎటువంటి లాభమూ చేకూర్చలేరు. అయితే నష్టాన్నే అధికం చేస్తారు.

64, 65 : సమూద్ జాతి వినాశనం వారి వివరాలు సూరె ఆరాఫ్‌లో పేర్కొనడం జరిగింది.

69 : వారు అల్లాహ్ పంపిన దైవదూతలు. ఇబ్రాహీమ్‌కు ఇస్‌హాఖ్ శుభవార్త ఇవ్వటానికి వచ్చారు. వారు లూత్ (అ) జాతి వైపు పంపబడ్డారని పేర్కొనడం జరిగింది. ఆ అతిథులు సలామ్ చేసారు. ఇబ్రాహీమ్‌కూడా వారికి ప్రతిసలామ్ చేసారు. వారు ఆతిథ్యం స్వీకరించనందున ఆయనకు భయం వేసింది. దైవదూతలు గ్రహించి "భయపడకండి, మేము లూత్ జాతి వైపు కఠిన శిక్షతో పంపబడ్డాము" అని అన్నారు.

70 : ఇబ్రాహీమ్ (అ) అతిథుల ముందు అన్నపానీయాలను సమర్పించటం వారు ఆతిథ్యం స్వీకరించకపోవటం చూసి సారహ్ (అ) పక్కున నవ్వారు.

72 : శుభవార్త వినగానే సారహ్ (అ) ఆశ్చర్యపడుతూ "భార్యాభర్తలిద్దరూ ముసలివారు, మరి సంతానం ఎలా కలుగుతుంది" అని చేత్తో నోటిపై కొట్టుకుంటూ ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసారు.

73 : అల్లాహ్ ఆజ్ఞ పట్ల, ఆయన శక్తి పట్ల ఆశ్చర్యపడనవసరం లేదు అని దైవదూతలు అన్నారు. మీకు తప్పకుండా సంతానం కలుగుతుందని శుభవార్త తెలిపారు. ఓ ప్రవక్త కుటుంబీకులారా! మీపై అల్లాహ్ కారుణ్యం, కటాక్షం ఉన్నాయి. అల్లాహ్ గొప్పవాడు, మహోన్నతుడూను.

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنۡ اِبۡرٰهِيۡمَ الرَّوۡعُ وَجَآءَتۡهُ
الۡبُشۡرٰى يُجَادِلُنَا فِىۡ قَوۡمِ لُوۡطٍؕ ﴿74﴾

(74) ఇబ్రాహీము యొక్క భయం తొలగిపోయి శుభవార్త కూడా అందిన తరువాత అతను లూత్ జాతివారి గురించి మాతో మాట్లాడసాగాడు.

اِنَّ اِبۡرٰهِيۡمَ لَحَلِيۡمٌ اَوَّاهٌ مُّنِيۡبٌ ﴿75﴾

(75) నిస్సందేహంగా ఇబ్రాహీము సహనశీలుడూ, మృదు స్వభావుడూ, నమ్రతతో మరలేవాడూను.

يٰۤاِبۡرٰهِيۡمُ اَعۡرِضۡ عَنۡ هٰذَا ۚ اِنَّهٗ قَدۡ جَآءَ اَمۡرُ
رَبِّكَ ۚ وَاِنَّهُمۡ اٰتِيۡهِمۡ عَذَابٌ غَيۡرُ مَرۡدُوۡدٍ ﴿76﴾

(76) ఓ ఇబ్రాహీము! దీనికి దూరంగా ఉండు. ఎందుకంటే నీ ప్రభువు ఆజ్ఞ వచ్చేసింది. ఇక వారిపై ఆ శిక్ష వచ్చి పడటం తథ్యం. అది ఎవరు తప్పించినా తప్పదు.

وَلَمَّا جَآءَتۡ رُسُلُنَا لُوۡطًا سِىۡٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ
بِهِمۡ ذَرۡعًا وَّقَالَ هٰذَا يَوۡمٌ عَصِيۡبٌ ﴿77﴾

(77) మా దూతలు లూత్ వద్దకు వచ్చినపుడు వారి రాకకు అతను చాలా భయపడ్డారు. అతని హృదయం కృంగిపోయింది. "ఈ రోజు ఒక పెద్ద ఆపద రోజు" అని అన్నాడు.

وَجَآءَهٗ قَوۡمُهٗ يُهۡرَعُوۡنَ اِلَيۡهِؕ وَمِنۡ قَبۡلُ كَانُوۡا
يَعۡمَلُوۡنَ السَّيِّاٰتِؕ قَالَ يٰقَوۡمِ هٰٓؤُلَۤاءِ بَنَاتِىۡ
هُنَّ اَطۡهَرُ لَـكُمۡ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخۡزُوۡنِ فِىۡ
ضَيۡفِىۡؕ اَلَيۡسَ مِنۡكُمۡ رَجُلٌ رَّشِيۡدٌ ﴿78﴾

(78) అతని జాతి ప్రజలు అప్రయత్నంగా అతని ఇంటి వైపునకు పరుగెత్తారు. మొదటి నుండీ వారు నీచ కార్యాలకు అలవాటుపడినవారు. లూత్ వారితో ఇలా అన్నాడు, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఇదిగో నా కుమార్తెలు ఉన్నారు. వీరు మీకు ఎక్కువ పరిశుద్ధత గలవారు. కొంచెమైనా దేవునికి భయపడండి. నా అతిథుల విషయంలో నన్ను అవమానం పాలుచేయకండి. మీలో ఒక్కడైనా మంచివాడు లేడా?

قَالُوۡا لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَا لَـنَا فِىۡ بَنٰتِكَ مِنۡ حَقٍّ ۚ
وَاِنَّكَ لَتَعۡلَمُ مَا نُرِيۡدُ ﴿79﴾

قَالَ لَوۡ اَنَّ لِىۡ بِكُمۡ قُوَّةً اَوۡ اٰوِىۡۤ اِلٰى رُكۡنٍ
شَدِيۡدٍ ﴿80﴾

(79) వారు ఇలా అన్నారు : "నీ కూతుళ్ళ అవసరం మాకు లేదని నీకు బాగా తెలుసు, అసలు మేము కోరేది ఏమిటో కూడా నీకు తెలుసు." (80) లూత్ (అ)ఇలా అన్నాడు : "మీకు బుద్ధిచెప్పే బలం నాకు ఉంటే ఎంతో బాగుండేది. లేదా శరణు పొందటానికి ఏదైనా పటిష్ఠమైన ఆధారం ఉంటే ఎంతో బాగుండేది!"

قَالُوۡا يٰلُوۡطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنۡ يَّصِلُوۡۤا اِلَيۡكَ
فَاَسۡرِ بِاَهۡلِكَ بِقِطۡعٍ مِّنَ الَّيۡلِ وَلَا يَلۡتَفِتۡ
مِنۡكُمۡ اَحَدٌ اِلَّا امۡرَاَتَكَ ؕ اِنَّهٗ مُصِيۡبُهَا مَاۤ
اَصَابَهُمۡ ؕ اِنَّ مَوۡعِدَهُمُ الصُّبۡحُ ؕ اَلَيۡسَ
الصُّبۡحُ بِقَرِيۡبٍ ﴿81﴾

(81) అప్పుడు దైవదూతలు అతనితో ఇలా అన్నారు: "ఓ లూత్ ! మేము నీ ప్రభువు పంపిన దూతలము. వారు నీకు ఏమాత్రం కీడు చేయలేరు. కనుక కొంత రాత్రి ఉండగానే నీవు నీ ఇంటి వారిని తీసుకొని బయలుదేరు. చూడు, మీలో ఎవరూ వెనక్కి తిరిగి చూడరాదు. కానీ నీ భార్య తప్ప. ఎందుకంటే వారికి ఏమి జరుగనున్నదో అదే ఆమెకూ జరుగుతుంది. వారి వినాశన సమయం ఉదయంగా నిర్ణయించ బడింది. ఉదయం ఇంకెంతో దూరం లేదు.

فَلَمَّا جَآءَ اَمۡرُنَا جَعَلۡنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمۡطَرۡنَا
عَلَيۡهَا حِجَارَةً مِّنۡ سِجِّيۡلٍ ۙ مَّنۡضُوۡدٍ ۙ ﴿82﴾
مُّسَوَّمَةً عِنۡدَ رَبِّكَ ؕ وَمَا هِىَ مِنَ الظّٰلِمِيۡنَ
بِبَعِيۡدٍ ﴿83﴾ 7 ع 15 7

(82) మా తీర్పు సమయం వచ్చినపుడు మేము ఆ పట్టణాన్ని తలక్రిందులుగా చేసివేసాము. కాల్చిన రాళ్ళు దానిపై ఎడతెగకుండా కురిపించాము. (83) ప్రతి రాయికీ గుర్తు నీ ప్రభువు వద్ద వేయబడింది. ఈ శిక్ష దుర్మార్గులకు ఎంతో దూరం లేదు.

وَاِلٰى مَدۡيَنَ اَخَاهُمۡ شُعَيۡبًا ؕ قَالَ يٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَـكُمۡ مِّنۡ اِلٰهٍ غَيۡرُهٗ ؕ وَلَا تَنۡقُصُوا
الۡمِكۡيَالَ وَالۡمِيۡزَانَ اِنِّىۡۤ اَرٰٮكُمۡ بِخَيۡرٍ وَّاِنِّىۡۤ اَخَافُ
عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ مُّحِيۡطٍ ﴿84﴾

وَيٰقَوۡمِ اَوۡفُوا الۡمِكۡيَالَ وَالۡمِيۡزَانَ بِالۡقِسۡطِ وَلَا
تَبۡخَسُوا النَّاسَ اَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تَعۡثَوۡا فِى
الۡاَرۡضِ مُفۡسِدِيۡنَ ﴿85﴾

بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيۡرٌ لَّـكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ۚ وَمَاۤ
اَنَا عَلَيۡكُمۡ بِحَفِيۡظٍ ﴿86﴾

(84) మద్యన్ వైపునకు మేము వారి సోదరుడైన షుఐబ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు ఎవ్వరూ లేరు, కొలతల్లో, తూనికల్లో తగ్గించకండి. నేను ఈనాడు మిమ్మల్ని మంచిస్థితిలో చూస్తున్నాను. కానీ రేపు మీపైకి అందరినీ చుట్టుముట్టే దినం వస్తుందని నేను భయపడుతున్నాను. (85) ఓ నా జాతి ప్రజలారా! న్యాయంగా, ధర్మంగా కొలవండి, తూయండి. ప్రజలకు వారి వస్తువులను తగ్గించి ఇవ్వకండి. భూమిపై కల్లోలాన్ని వ్యాపింపజేస్తూ తిరగకండి. (86) అల్లాహ్ ప్రసాదించిన మిగులే మీకు మేలైనది, మీరు విశ్వాసులే అయితే. ఏది ఏమైనా నేను మీపై కావలివాణ్ణి మాత్రం కాను.

(87) వారు ఇలా అన్నారు : “ఓ షుఐబ్, మా తాత ముత్తాతలు ఆరాధించిన దేవుళ్ళందరినీ మేము వదలిపెట్టాలనీ, లేదా మా ధనాన్ని మా ఇష్టానుసారం ఖర్చు చేసుకునే అధికారం మాకు ఉండకూడదనీ, నీకు నీ నమాజు బోధిస్తున్నదా? నువ్వు మరీ ఉదాత్త హృదయునిలా, రుజువర్తనునిలా ఉన్నావే!”

قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأۡمُرُكَ أَن نَّتۡرُكَ مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوۡ أَن نَّفۡعَلَ فِيٓ أَمۡوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْۖ إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلۡحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ﴿87﴾

(88) షుఐబ్ ఇలా అన్నాడు, “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీరే ఆలోచించండి. ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక స్పష్టమైన సూచనను కలిగి ఉంటే తరువాత ఆయన నాకు తన వద్ద నుండి మంచి ఉపాధిని కూడా ప్రసాదిస్తే, ఏ విషయాల నుండి నేను మిమ్మల్ని వారిస్తున్నానో వాటిని నేనే స్వయంగా చెయ్యటాన్ని నేను ఎంతమాత్రం ఇష్టపడను. నేను నా శక్తి మేరకు మిమ్మల్ని సంస్కరించదలచుకున్నాను. ఇదంతా అల్లాహ్‌పైనే ఆధారపడి ఉంది. ఆయన్నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఆయన వైపునకే మరలుతాను.

قَالَ يٰقَوۡمِ اَرَءَيۡتُمۡ اِنۡ كُنۡتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنۡ رَّبِّىۡ وَرَزَقَنِىۡ مِنۡهُ رِزۡقًا حَسَنًا‌ ؕ وَمَاۤ اُرِيۡدُ اَنۡ اُخَالِفَكُمۡ اِلٰى مَاۤ اَنۡهٰٮكُمۡ عَنۡهُ‌ ؕ اِنۡ اُرِيۡدُ اِلَّا الۡاِصۡلَاحَ مَا اسۡتَطَعۡتُ‌ ؕ وَمَا تَوۡفِيۡقِىۡۤ اِلَّا بِاللّٰهِ‌ ؕ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَاِلَيۡهِ اُنِيۡبُ ﴿88﴾

(89) ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న మీ మొండి వైఖరి చివరకు నూహ్ జాతిపై లేదా హూద్ జాతిపై లేదా సాలిహ్ జాతిపై పడిన శిక్షయే మీపై కూడా పడే వరకు తీసుకొనిపోదు కదా! లూత్ జాతి వారు మీకు ఎంతో దూరంలో కూడా లేరు. (90) చూడండి! మీ ప్రభువును క్షమాపణ కోరండి. పశ్చాత్తాపంతో ఆయన వైపునకు మరలండి. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు కారుణ్యమూర్తి, ప్రేమించేవాడూను. (91) వారు ఇలా అన్నారు : “ఓ షుఐబ్! నీవు చెప్పే చాలా విషయాలు మాకు అర్థమే కావు. నిన్ను మాలో ఒక దుర్బలుడుగానే మేము చూస్తున్నాము. నీ వంశీయులే గనక లేకుంటే మేము నిన్ను ఎప్పుడో రాళ్ళతో కొట్టి చంపి ఉండేవాళ్ళం. మాపై ఆధిక్యం పొందగలిగేంత శక్తి నీకు లేదు.

وَيٰقَوۡمِ لَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شِقَاقِىۡۤ اَنۡ يُّصِيۡبَكُمۡ مِّثۡلُ مَاۤ اَصَابَ قَوۡمَ نُوۡحٍ اَوۡ قَوۡمَ هُوۡدٍ اَوۡ قَوۡمَ صٰلِحٍ‌ ؕ وَمَا قَوۡمُ لُوۡطٍ مِّنۡكُمۡ بِبَعِيۡدٍ ﴿89﴾

وَاسۡتَغۡفِرُوۡا رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوۡبُوۡۤا اِلَيۡهِ‌ ؕ اِنَّ رَبِّىۡ رَحِيۡمٌ وَّدُوۡدٌ ﴿90﴾

قَالُوۡا يٰشُعَيۡبُ مَا نَفۡقَهُ كَثِيۡرًا مِّمَّا تَقُوۡلُ وَاِنَّا لَنَرٰٮكَ فِيۡنَا ضَعِيۡفًا‌ ۚ وَلَوۡلَا رَهۡطُكَ لَرَجَمۡنٰكَ‌ۖ وَمَاۤ اَنۡتَ عَلَيۡنَا بِعَزِيۡزٍ ﴿91﴾

قَالَ يٰقَوۡمِ اَرَهۡطِىۡۤ اَعَزُّ عَلَيۡكُمۡ مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاتَّخَذۡتُمُوۡهُ وَرَآءَكُمۡ ظِهۡرِيًّا ؕ اِنَّ رَبِّىۡ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ مُحِيۡطٌ ﴿92﴾

وَيٰقَوۡمِ اعۡمَلُوۡا عَلٰى مَكَانَتِكُمۡ اِنِّىۡ عَامِلٌ ؕ سَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ ۙ مَنۡ يَّاۡتِيۡهِ عَذَابٌ يُّخۡزِيۡهِ وَمَنۡ هُوَ كَاذِبٌ ؕ وَارۡتَقِبُوۡۤا اِنِّىۡ مَعَكُمۡ رَقِيۡبٌ ﴿93﴾

وَلَمَّا جَآءَ اَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا شُعَيۡبًا وَّالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مَعَهٗ بِرَحۡمَةٍ مِّنَّا وَاَخَذَتِ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوا الصَّيۡحَةُ فَاَصۡبَحُوۡا فِىۡ دِيَارِهِمۡ جٰثِمِيۡنَ ۙ ﴿94﴾

كَاَنۡ لَّمۡ يَغۡنَوۡا فِيۡهَا ؕ اَلَا بُعۡدًا لِّمَدۡيَنَ كَمَا بَعِدَتۡ ثَمُوۡدُ ﴿95﴾ ع 8 12 8

وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَا مُوۡسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلۡطٰنٍ مُّبِيۡنٍ ۙ ﴿96﴾

اِلٰى فِرۡعَوۡنَ وَمَلَا۟ٮِٕهٖ فَاتَّبَعُوۡۤا اَمۡرَ فِرۡعَوۡنَ ۚ وَمَاۤ اَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيۡدٍ ﴿97﴾

يَقۡدُمُ قَوۡمَهٗ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ فَاَوۡرَدَهُمُ النَّارَ ؕ وَبِئۡسَ الۡوِرۡدُ الۡمَوۡرُوۡدُ ﴿98﴾

وَاُتۡبِعُوۡا فِىۡ هٰذِهٖ لَعۡنَةً وَّيَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ؕ بِئۡسَ الرِّفۡدُ الۡمَرۡفُوۡدُ ﴿99﴾

(92) షుఐబ్ ఇలా అన్నాడు – “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మా వంశం వారు మీపై అల్లాహ్ కంటే ఎక్కువ ఆధిక్యం గలవారా? మీరు అల్లాహ్‌ను మాత్రం పూర్తిగా వెనక్కి నెట్టేస్తారు. గుర్తుంచుకోండి. మీరు చేస్తున్నవన్నీ అల్లాహ్ పరిధిలోనే ఉన్నాయి. (93) నా జాతి జనులారా! మీరు మీ ఇష్ట ప్రకారం పని చేస్తూ పోండి, నేను నా విధానం ప్రకారం పనిచేస్తూ ఉంటాను. త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది. ఎవరిపై అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుందో, ఎవరు అసత్యవాదో. మీరూ నిరీక్షించండి. మీతో పాటూ నేనూ నిరీక్షిస్తాను. (94) చివరకు మా తీర్పు సమయం వచ్చేసినపుడు మేము మా కారుణ్యంతో షుఐబ్‌నూ, అతనితో పాటు విశ్వాసులనూ రక్షించాము. దుర్మార్గం చేసిన వారిపై ఒక తీవ్రమైన ప్రేలుడు విరుచుకుపడింది. వారు తమ గృహాలలో చలనము, చైతన్యము లేకుండా ఉండిపోయారు. (95) అక్కడ వారు ఎన్నడూ నివసించనట్లుగా. విను, సమూద్ జాతి వారు విసిరివేయబడినట్లు మద్‌యన్ వారు కూడా దూరంగా విసరివేయబడ్డారు. (96) ఇంకా మేము మూసాను మా సూచనలతో, స్పష్టమైన ఉత్తరువుతో పంపాము (97) ఫిరౌన్ వద్దకు అతని అధికారుల వద్దకు. కాని వారు, ఫిరౌను ఆజ్ఞనే అనుసరించారు. అయితే ఫిరౌను ఆజ్ఞ సరైనది కాదు. (98) తీర్పుదినం నాడు అతడు తన జాతి వారికి నాయకత్వం వహిస్తాడు. తన నాయకత్వంలో వారిని నరకం వైపు తీసుకుపోతాడు. అది ఎంత నికృష్టమైన గమ్యస్థానం!

(99) ప్రపంచంలో కూడా వారిపై శాపం పడింది. ప్రళయం నాడు కూడా పడుతుంది. వారికి దొరికే ప్రతిఫలం ఎంత చెడ్డది.

ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْقُرٰى نَقُصُّهٗ عَلَيْكَ مِنْهَا قَآئِمٌ وَّحَصِيْدٌ ﴿100﴾

وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَمَآ اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِيْ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَّمَّا جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ وَمَا زَادُوْهُمْ غَيْرَ تَتْبِيْبٍ ﴿101﴾

(100) ఇవి కొన్ని పట్టణాల గాథలు, వాటిని మేము నీకు వినిపిస్తున్నాము. ఈ పట్టణాలలో కొన్ని ఇప్పటికీ నిలబడి ఉన్నాయి. కొన్ని నాశనం అయ్యాయి.
(101) మేము వారికి అన్యాయం చేయలేదు. వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు. నీ ప్రభువు ఆజ్ఞ వచ్చినపుడు అల్లాహ్ తప్ప వారు ప్రార్థిస్తూ వచ్చిన దేవుళ్ళు వారిని ఏ విధంగానూ పనికి రాలేదు. వారు వారికి వినాశనం, విధ్వంసం తప్ప ఏ లాభాన్ని చేకూర్చలేదు.

74 – 99 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవదూతలు ఇబ్రాహీమ్ (అ) వద్దకు వచ్చారని, ఆయనకు ఇస్హాఖ్ గురించిన శుభవార్త ఇచ్చారని పేర్కొనబడింది.

ఇపుడు ఈ వాక్యాల్లో ఆ దైవదూతలు లూత్ జాతిని నాశనం చేసేందుకు వచ్చారనీ వారిని నాశనం చేసివేసారని పేర్కొనబడింది. ఇదేవిధంగా షుఐబ్ జాతి నాశనం అయ్యింది. ఇంకా ఫిరౌన్ జాతి నాశనం అయ్యింది. ఎందుకంటే వీరందరూ అల్లాహ్ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. దేవుని ఏకత్వపు సందేశాన్ని ధిక్కరించారు. దీనివల్ల తెలిసేదేమిటంటే అల్లాహ్ ప్రవక్తనూ, గ్రంథాన్నీ తిరస్కరించరాదు.

74 : ఇబ్రాహీము మనస్సు నుండి భయం తొలగి కుమారుని, మనవడి శుభవార్త అందిన తరువాత లూత్ జాతి గురించి ప్రస్తావించారు. అక్కడ లూత్ మరియు కొందరు విశ్వాసులు కూడా ఉన్నారని, మరి వారి సంగతేమిటని విన్నవించుకున్నారు. ఎందుకంటే ఇబ్రాహీమ్ (అ) దయామయులు, మృదు మనస్కులు. కీడు కలిగించే వారికి ప్రతీకారం తీర్చుకోవడానికి తొందరపడేవారు కారు. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఉండేవారు.

76 : ఈ విషయంపై ఏమీ మాట్లాడవద్దని ఇబ్రాహీమ్‌ను దైవదూతలు వారించారు. దైవ నిర్ణయం అయిపోయింది. వారిపై దైవశిక్ష తప్పక అవతరిస్తుంది. ఏ ప్రార్థనగానీ, సిఫారసుగానీ ఇక దాన్ని తొలగించలేదు.

కొన్ని ఉల్లేఖనాల్లో మగ సంతానం అల్లాహ్ అనుగ్రహమని ప్రస్తావించబడింది. అదేవిధంగా అవిధేయుల వినాశనం కూడా అల్లాహ్ అనుగ్రహమే. ఎవరికైనా ఏదైనా శుభవార్త ఇవ్వబడితే అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇబ్రాహీమ్ (అ) పొలంలో పని చేస్తున్నప్పుడు దైవదూతలు వచ్చారని ఉంది. పని ముగించుకొని రెండు రకాతులు నమాజ్ చదివి సలామ్ చేసారు.

77 : దైవదూతలు ఇబ్రాహీమ్(అ) వద్ద నుండి బయలుదేరి యువకుల రూపంలో లూత్ (అ) వద్దకు వచ్చారు. లూత్ వారిని ఆ వేషంలో చూసి కలవరపడ్డారు. ఈ రోజు నాపై ఒక పెద్ద ఆపద వచ్చి పడిందని మనసులో భావించారు. నేను ఈ అతిథులను ఆ అల్లరి మూకల నుండి ఎలా రక్షించగలను అని భయపడ్డారు.

78 : లూత్ జాతివారికి అందమైన యువకులు వచ్చారనే వార్త అందింది. వారితో మహా పాపకార్యం చేసేందుకు పరుగెత్తుతూ వచ్చారు. ఎందుకంటే ముందు నుంచే ఆ జాతివారు స్వలింగ సంపర్కానికి అలవాటు పడ్డారు. వారిలో సిగ్గూ లజ్జా ఏమీ లేకుండా పోయాయి. వారు అతిథుల వైపు తమ చేతులను చాచుతున్నప్పుడు

లూత్ (అ) అతిథులను రక్షిస్తూ వారికి ఇలా హితబోధ చేసారు, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీకు కావాలంటే నా కుమార్తెలు ఉన్నారు. మీరు వీరిని వివాహం చేసుకోండి. అన్నివిధాలా వీరే మీ కొరకు పరిశుద్ధులు. చూడండి, అల్లాహ్‌కు భయపడండి. వ్యభిచారం, స్వలింగసంపర్కం మొదలైన వాటికి గురిఅయి అవిధేయత చూపకండి. అతిథులను హింసించి నన్ను అవమానానికి గురిచేయకండి. మీలో ఒక్కరైనా మంచివారు లేరా?

79 : ఆ పాపాత్ములు లూత్ పలుకులను ఏమాత్రం వినిపించుకోలేదు. అశ్లీలంగా వ్యవహరిస్తూ ఓ లూత్! మాకు స్త్రీల పట్ల ఏమాత్రం ఆసక్తి లేదు. మాకు ఏం కావాలో కూడా నీకు తెలుసు. మా దాహం తీర్చుకోవడానికి ఈ అందమైన యువకులే సరయిన వారు, వారు నీ దగ్గర ఉన్నారు అని అన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

80 : శక్తి అంటే కండబలం లేదా సంతానబలం. తన వర్గం, కుటుంబం ఆధారం అంటే నాకు శక్తి ఉంటే అతిథులను రక్షించి నన్ను అవమానం పాలు చేసుకోను. ఇలా ఆలోచించడం అల్లాహ్‌ను నమ్ముకోవటానికి వ్యతిరేకం కాదు. ఎందుకంటే బాహ్యంగా వనరులు ఉపయోగించి ఆతరువాత అల్లాహ్‌పై భారం వేయాలి. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, అల్లాహ్ ప్రవక్తలకు అగోచర జ్ఞానంగానీ, సంపూర్ణ అధికారాలు గానీ ఉండవు. కాని ఈనాడు చాలామంది ఇలాంటి మూఢనమ్మకాలకు గురవుతున్నారు. ఒకవేళ లూత్ (అ) కు అధికారాలే ఉంటే తన నిస్సహాయతను బహిర్గతం చేయరు. లూత్ (అ) ప్రతి విషయంలో అల్లాహ్‌నే నమ్ముకునేవారు.

81 : దైవదూతలు లూత్ (అ) నిస్సహాయత, అతని జాతి దుర్మార్గాన్ని చూసి ఇలా అన్నారు, "ఓ లూత్! నిరాశ చెందకండి. ఇకమీదట మీకు వీళ్ళ బెడద ఉండదు. తెల్లవారే ముందు మీ భార్యను తప్ప మీ ఇంటి వారినందరినీ తీసుకొని బయలుదేరండి. తెల్లవారిన వెంటనే ఈ పట్టణం నాశనం చేయబడుతుంది.

మద్‌యన్ అనే తెగలో దైవప్రవక్త షుఐబ్ (అ) సందేశ ప్రచారం చేసారు. తౌరాతులో ఖుతూరహ్ (Keturah) అనే స్త్రీ ద్వారా ఇబ్రాహీమ్ (అ)కు ఆరుగురు కుమారులు జన్మించారని, అందులో ఒకరి పేరు, "మద్‌యాన్" అని ఇదే అరబీలో మద్‌యన్‌గా మారిందని, ఇతని సంతానం సముద్ర తీరాన స్థిరపడ్డారని, అందులోనే షుఐబ్ (అ) జన్మించారని, బనీ ఇస్రాయీలు వీరిని బనీ ఖుతూరహ్ అనేవారని ఉంది.

(1) షుఐబ్ ఇలా అన్నారు – అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప ఇతర ఆరాధ్యులెవ్వరూ లేరు. కొలతల్లో, తూనికల్లో ద్రోహం చేయకండి. అన్యాయంగా అల్లకల్లోలాలు, ఉపద్రవాలు సృష్టించకండి. దోపిడీలు చేయకండి. నేను మిమ్మల్ని సంతోషంగా చూస్తున్నాను. కాని మీరు కఠిన శిక్షకు గురవుతారని భయపడుతున్నాను.

(2) ప్రజలు ఇలా అన్నారు : "నువ్వు నీ ఇష్టం వచ్చిన విధంగా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించుకో కాని ఇతరుల తాత ముత్తాతలు నడిచే మార్గం నుండి వారిని తప్పించాలని నీ నమాజు బోధిస్తుందా? మా ధనానికి మేమే అధికారులము. నీ బోధనలు నీ దగ్గరే ఉంచుకో. ప్రపంచంలో నువ్వు ఒక్కడివే సత్యవంతుడివిలా ఉన్నావే!"

(3) అప్పుడు షుఐబ్ (అ) ఇలా అన్నారు – "నాకు అల్లాహ్ దివ్యజ్ఞానం, వివేకం ప్రసాదించిన తరువాత మీరు వక్రమార్గం అనుసరిస్తుంటే మిమ్మల్ని వారించడం నా బాధ్యత కాదా? అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో ధనధాన్యాలు ప్రసాదించిన తరువాత కూడా విధినిర్వహణలో లోటు చేయటం న్యాయమా? మీరెందుకు సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు? మిమ్మల్ని ఒక పని నుండి వారించి దాన్ని నేను చేయడం లేదు కదా? నా ఉద్దేశం కేవలం సంస్కరణ మాత్రమే. నా శక్తిమేరకు కృషి చేస్తున్నాను. అదీ దైవ సహాయంతోనే. నేనుకేవలం అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాను.

(4) వీరి ప్రాంతం వ్యాపార కేంద్రంగా ఉండేది. అందువల్లే వీరు సిరి సంపదలతో సంతోషంగా ఉండేవారు. కాని తరువాత వారు దుర్గుణాలకు గురయ్యారు. వ్యాపారంలో ద్రోహం తలపెట్టేవారు. కొలతల్లో, తూనికల్లో మోసం చేసేవారు. ఈవిధంగా న్యాయం ధర్మం వారికి తెలియకుండా పోయాయి. వీటి నుండే షుఐబ్ (అ) వారిని వారించారు.

وَكَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ اِذَآ اَخَذَ الْقُرٰى وَهِىَ
ظٰلِمَةٌ ؕ اِنَّ اَخْذَهٗۤ اَلِيْمٌ شَدِيْدٌ ﴿102﴾

اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ؕ
ذٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوْعٌ ۙ لَّهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ
مَّشْهُوْدٌ ﴿103﴾

(102) నీ ప్రభువు ఒక దుర్మార్గపు నగరాన్ని శిక్షించదలిస్తే ఆయన శిక్ష ఇలాగే ఉంటుంది. నిజంగానే ఆయన శిక్ష బహు కఠినమైనది, వ్యధాభరితమైనదీను. (103) వాస్తవంగా పరలోక శిక్షకు భయపడే ప్రతి మనిషికీ ఇందులో ఒక సూచన ఉంది. అది మానవులందరూ సమావేశమయ్యే రోజు, ఆ రోజు జరిగేదంతా అందరి కళ్ళముందే జరుగుతుంది.

(5) పై వాక్యాలను గమనించండి. "నువ్వు నమాజ్ చేస్తావు, దానికి తోడు మమ్మల్నెందుకు వారిస్తావు? అప్పుడు షుఐబ్ (అ) ఇలా అన్నారు, ఇదే నా అసలు బాధ్యత. సత్యం నా ముందుకు వచ్చిన తరువాత దాన్ని ప్రకటించకుండా ఎలా ఉండను? అయితే దాన్ని స్వీకరించడం, స్వీకరించకపోవడం మీ వంతు. ఇందులో ఏమీ బలవంతం లేదు.

దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, ఒక వ్యక్తి తాను ఆచరిస్తూ ఇతరులను కూడా దాన్ని గురించి తెలియజేయాలి.

(6) సత్య స్వీకరణ మార్గంలో శత్రుత్వం గర్వం, అహంకారం, అవరోధాలుగా పనిచేస్తాయి. అంటే ఆ జాతి నాయకులు షుఐబ్ (అ)ని శత్రువుగా భావించారు. అందువల్లే షుఐబ్ (అ) నా శత్రుత్వం వల్ల సత్యాన్ని తిరస్కరించి దైవశిక్షకు గురికాకండని హితవు చేసారు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

91 : వ్యాపారంలో మోసం చెయ్యవద్దని అంటున్నావు. మరి మా వ్యాపారమే నడవదు. నీ మాటలు మా బుద్ధికి అందనివి.

94 : ఇక్కడ షుఐబ్ జాతి ఒక భయంకరమైన కేక ద్వారా నాశనం చేయబడింది. అంటే వారిపై కఠిన శిక్షా మేఘాలు కమ్ముకున్నాయి. మొదట ఒక మేఘం ద్వారా అగ్ని జ్వాలలు, నిప్పురవ్వలు పడసాగాయి. ఆ తరువాత దాన్నుండి భయంకరమైన శబ్దం వచ్చింది. దీనికి తోడు క్రింద నుండి భూకంపం వచ్చింది. అందరూ ఒక్కసారిగా మరణించారు. వీరు కఠిన శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి బోర్లాపడుకున్నారు.

ఈ వాక్యం ద్వారా సమూద్ నాశనం అయినట్లే మద్యన్ వారిని కూడా నాశనం చేయడం జరిగిందని తెలుస్తుంది.

96 : మూసాకు ఇవ్వబడిన సూచనల్లో కొన్ని గొప్ప గొప్ప సూచనలు ఉండేవి. చేతికర్ర పాముగా మారటం, మాంత్రికులపై ఆధిక్యం సంపాదించటం లాంటివి. దీని తర్వాత అతని దైవదౌత్యాన్ని శంకించే అవకాశం ఎంతమాత్రం లేదు.

97 : అంటే, ఫిరౌన్ మాటలు న్యాయానికి ధర్మానికి దూరంగా ఉండేవి. అధర్మంగా పాలించేవాడు. అయినా ప్రజలు అతన్నే అనుసరించేవారు. అల్లాహ్ ప్రవక్తను తిరస్కరించేవారు. ఇహలోకంలో ఫిరౌన్‌ను అతని జాతి నాయకునిగా ఎన్నుకున్నది. అందువల్ల తీర్పుదినం నాడు కూడా ఫిరౌన్ తన జాతికి నాయకత్వం వహిస్తాడు. అయితే వీరందరూ నరకంలోనికి పోతారు. అక్కడి నుండి తిరిగి రావడం ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదు.

99 : నరకం లాంటి నీచమైన స్థానం గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత ఫిరౌన్ల గురించి ప్రస్తావించబడుతుంది. ఇహపరలోకాల్లోనూ వారు శపించబడ్డారు. అంటే వారు ఎక్కడున్నా దైవ కారుణ్యానికి దూరంగా ఉంటారు. అంటే ఆ పాపాత్ముల అసహ్యకరమైన ఘోరపరాభవం, అవమానాన్ని గురించి సూచించబడింది.

وَمَا نُؤَخِّرُهٗۤ اِلَّا لِاَجَلٍ مَّعۡدُوۡدٍؕ ﴿104﴾

يَوۡمَ يَاۡتِ لَا تَكَلَّمُ نَفۡسٌ اِلَّا بِاِذۡنِهٖۚ فَمِنۡهُمۡ
شَقِىٌّ وَّسَعِيۡدٌ ﴿105﴾

فَاَمَّا الَّذِيۡنَ شَقُوۡا فَفِى النَّارِ لَهُمۡ فِيۡهَا زَفِيۡرٌ
وَّشَهِيۡقٌ ۙ ﴿106﴾

خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالۡاَرۡضُ اِلَّا
مَا شَآءَ رَبُّكَؕ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيۡدُ ﴿107﴾

وَاَمَّا الَّذِيۡنَ سُعِدُوۡا فَفِى الۡجَـنَّةِ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا مَا
دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالۡاَرۡضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَؕ
عَطَآءً غَيۡرَ مَجۡذُوۡذٍ ﴿108﴾

فَلَا تَكُ فِىۡ مِرۡيَةٍ مِّمَّا يَعۡبُدُ هٰٓؤُلَۤاءِؕ مَا يَعۡبُدُوۡنَ
اِلَّا كَمَا يَعۡبُدُ اٰبَآؤُهُمۡ مِّنۡ قَبۡلُؕ وَاِنَّا
لَمُوَفُّوۡهُمۡ نَصِيۡبَهُمۡ غَيۡرَ مَنۡقُوۡصٍ ۧ ﴿109﴾ ع 9 14 9

وَلَـقَدۡ اٰتَيۡنَا مُوۡسَى الۡكِتٰبَ فَاخۡتُلِفَ فِيۡهِؕ
وَلَوۡلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتۡ مِنۡ رَّبِّكَ لَقُضِىَ بَيۡنَهُمۡؕ
وَاِنَّهُمۡ لَفِىۡ شَكٍّ مِّنۡهُ مُرِيۡبٍ ﴿110﴾

وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمۡ رَبُّكَ اَعۡمَالَهُمۡؕ اِنَّهٗ
بِمَا يَعۡمَلُوۡنَ خَبِيۡرٌ ﴿111﴾

(104) మేము దానిని తీసుకురావటంలో ఏమంత ఆలస్యం చేయటం లేదు. దానికి ఒక గడువు నిర్ణయమై ఉంది. (105) అది వచ్చినపుడు మాట్లాడటానికి ఎవరికీ గుండెలు చాలవు. అల్లాహ్ అనుమతితో ఏమైనా మనవి చేసుకోవడం తప్ప. ఆ రోజున కొందరు దురదృష్టవంతులు, మరికొందరు అదృష్టవంతులు ఉంటారు.

(106) దురదృష్టవంతులు నరకానికి పోతారు. అక్కడ వారు రొప్పుతూ రోజుతూ ఉంటారు. (107) అక్కడ వారు కలకాలం ఉంటారు – భూమ్యాకాశాలు ఉన్నంత వరకు, నీ ప్రభువు ఏదైనా తలిస్తే తప్ప. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు తాను కోరింది చెయ్యడానికి సర్వాధికారాలు కలిగి ఉన్నాడు. (108) ఇక అదృష్టవంతులు స్వర్గంలో ఉంటారు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. భూమ్యాకాశాలు ఉన్నంతవరకు, నీ ప్రభువు మరేదైనా తలిస్తే తప్ప. ఎన్నటికీ తరగని అనుగ్రహం అది. (109) కనుక ఓ ప్రవక్తా! వారు ఆరాధిస్తున్న దేవుళ్ళను గురించి నీవు సందేహించకు. పూర్వం వారి తాత ముత్తాతలు చేసినట్లుగానే వారు కూడా పూజాపురస్కారాలు చేసుకుంటూ పోతున్నారు. మేము కూడా వారికి ఇవ్వవలసిన దాన్ని వారికి పూర్తిగా ఇస్తాము, ఎటువంటి లోటు లేకుండా. (110) మేము ఇదివరకు మూసాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. దాని విషయంలో కూడా విభేదించటం జరిగింది. నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక విషయం ముందే గనుక నిర్ణయించబడి ఉండకపోతే, వీరి విషయంలో ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేది. వారు దీని విషయంలో అనుమానానికి అయోమయానికి గురయ్యారు. (111) నీ ప్రభువు వారికి, వారు చేసిన సత్కార్యాలకూ పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని తప్పకుండా ఇస్తాడు అనేదీ యదార్థమే. నిస్సందేహంగా వారు చేస్తున్నవన్నీ ఆయనకు తెలుసు.

(112) కనుక ఓ ప్రవక్తా! నీవూ, మరలి వచ్చిన నీ సహచరులు నీకు ఆజ్ఞాపించిన విధంగా రుజుమార్గంపై స్థిరంగా ఉండండి. హద్దులను అతిక్రమించకండి. మీ ప్రభువు మీరు చేస్తున్నవన్నీ కనిపెట్టి ఉన్నాడు. (113) ఈ దుర్మార్గుల వైపు ఎంతమాత్రం మొగ్గకండి. అలాచేస్తే నరకాగ్ని మిమ్మల్ని చుట్టుకుంటుంది. మిమ్మల్ని అల్లాహ్ నుండి కాపాడగల సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ ఎవ్వడూ మీకు దొరకడు. ఎటువైపు నుండీ మీకు సహాయం లభించదు. (114) నమాజును స్థాపించు, పగటి రెండు చివరి సమయాల్లోనూ, కొంత రాత్రి గడిచిన తర్వాతనూ, వాస్తవంగా సత్కార్యాలు దుష్కార్యాలను దూరం చేస్తాయి. అల్లాహ్‌ను గుర్తుంచుకునే వారికి ఇది ఒక జ్ఞాపిక. (115) సహనం కలిగి ఉండు. అల్లాహ్ సత్కార్యం చేసేవారి ప్రతిఫలాన్ని ఎన్నటికీ వృధా చేయడు. (116) నీకు పూర్వం గతించిన జాతులలో ప్రజలను భూమిపై కల్లోలాన్ని రేకెత్తించకుండా నిరోధించే సజ్జనులు ఎందుకు లేరు? ఉన్నా వారు చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే. వారిని మేము ఆ జాతుల బారి నుండి రక్షించాము. దుర్మార్గులు ఐహిక సుఖాల వెంటపడ్డారు. ఆ సుఖసాధనాలు వారికి పుష్కలంగా ఇవ్వబడ్డాయి. ఏది ఏమైనా వారు దోషులే. (117) నీ ప్రభువు అన్యాయంగా పట్టణాలను నాశనం చేసేవాడు ఎంతమాత్రం కాదు. వాటి ప్రజలు సంస్కరించే వారైనప్పటికీ.

(118) నీ ప్రభువు తలచుకుంటే మానవులందరినీ ఒకే వర్గంగా చెయ్యగలిగేవాడే. అయితే వారు విభేదాలకు గురవుతూనే ఉన్నారు.

فَاسۡتَقِمۡ كَمَاۤ اُمِرۡتَ وَمَنۡ تَابَ مَعَكَ وَلَا
تَطۡغَوۡا ؕ اِنَّهٗ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِيۡرٌ ﴿112﴾

وَلَا تَرۡكَنُوۡۤا اِلَى الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا فَتَمَسَّكُمُ
النَّارُ ۙ وَمَا لَـكُمۡ مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ مِنۡ اَوۡلِيَآءَ ثُمَّ
لَا تُنۡصَرُوۡنَ ﴿113﴾

وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَىِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ الَّيۡلِ ؕ اِنَّ
الۡحَسَنٰتِ يُذۡهِبۡنَ السَّيِّاٰتِ ؕ ذٰلِكَ ذِكۡرٰى
لِلذّٰكِرِيۡنَ ۚ ﴿114﴾

وَاصۡبِرۡ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيۡعُ اَجۡرَ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿115﴾

فَلَوۡلَا كَانَ مِنَ الۡقُرُوۡنِ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ اُولُوۡا بَقِيَّةٍ
يَّـنۡهَوۡنَ عَنِ الۡفَسَادِ فِى الۡاَرۡضِ اِلَّا قَلِيۡلًا مِّمَّنۡ
اَنۡجَيۡنَا مِنۡهُمۡ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا مَاۤ اُتۡرِفُوۡا
فِيۡهِ وَكَانُوۡا مُجۡرِمِيۡنَ ﴿116﴾

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهۡلِكَ الۡقُرٰى بِظُلۡمٍ وَّاَهۡلُهَا
مُصۡلِحُوۡنَ ﴿117﴾

وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ لَجَـعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلَا
يَزَالُوۡنَ مُخۡتَلِفِيۡنَ ۙ ﴿118﴾

إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ
كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿119﴾

وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ
بِهِ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ
وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿120﴾

وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَىٰ
مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ ﴿121﴾

وَانتَظِرُوا إِنَّا مُنتَظِرُونَ ﴿122﴾

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ
الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿123﴾ 10 ع 14 10

(119) అయితే నీ ప్రభువు కరుణించినవారే వక్రమార్గాలకు గురికాకుండా ఉంటారు. ఆయన వారిని దీని కొరకే సృష్టించాడు. "నేను నరకాన్ని జిన్నాతులతో మానవులతో నింపుతాను" అని నీ ప్రభువు అన్నమాట నెరవేరింది. (120) ప్రవక్తా! మేము నీకు వినిపిస్తున్న ఈ ప్రవక్తల గాధల ద్వారా నీ హృదయాన్ని శక్తిమంతం చేస్తున్నాము. వాటి ద్వారా నీకు యదార్థానికి సంబంధించిన జ్ఞానం లభించింది. విశ్వాసులకు హితవూ, జాగృతీ పొందే భాగ్యం కలిగింది. (121) ఇక అవిశ్వాసులతో ఇలా అను : "మీరు మీ పద్ధతి ప్రకారం పనిచేస్తూ ఉండండి. మేము మా పద్ధతి ప్రకారం పనిచేస్తూ ఉంటాము. (122) మీరూ వేచి ఉండండి. మేమూ వేచి ఉంటాము. (123) ఆకాశాలలో భూమిలో దాగి ఉన్నవన్నీ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. విషయాలన్నీ ఆయన వైపునకే మరలింపబడతాయి. కనుక ప్రవక్తా! నీవు ఆయన్నే ఆరాధించు, ఆయన్నే నమ్ముకో. మీరు చేస్తున్నదంతా నీ ప్రభువుకు తెలియకుండా లేదు.

100 – 123 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో కొన్ని జాతుల వినాశనం గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఎందుకంటే వారు దేవుని ఏకత్వాన్ని, దైవదౌత్యాన్ని, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ సత్య తిరస్కారులను ఉభయలోకాల్లోనూ నాశనం చేస్తాడనీ, భూలోకంలో అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులనూ, నాశనం చేసి విశ్వాసులకు సహాయం చేస్తాడనీ పేర్కొనబడింది. ఇంకా తీర్పుదినం నాడు, సత్య స్వీకారులు మాత్రమే సాఫల్యం పొందుతారు. స్వర్గ సుఖాలను అనుభవిస్తారు. సత్య తిరస్కారులు తీర్పుదినం నాడు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉంది.

100 : పూర్వపు జాతుల, ప్రవక్తల గాధలను వినిపించి ఇవి కొన్ని పట్టణాల గాధలని, వీటిలో కొన్ని పట్టణాలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయని, కొన్ని నాశనం అయిపోయాయని చెప్పటం జరిగింది.

101 : అంటే, అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేసి వారి పట్ల అన్యాయంగా ప్రవర్తించలేదు. వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు. మా ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. వారిని వ్యతిరేకించారు. మా శిక్ష వస్తే వారి అసత్యపు ఆరాధ్యులు వారికి ఎలాంటి సహాయం చేయలేదు. వారి ఆరాధన వారిని నరకం పాలు చేసింది. లాభం సంగతి అలా ఉంచి వారిని నష్టానికే గురిచేసింది. (ఇబ్నె కసీర్)

102 : అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "అల్లాహ్ విగ్రహారాధకులను, పాపాత్ములను, హింసించేవారిని వ్యవధినిస్తూ పోతాడు. కాని వారిని పట్టుకుంటే వదలడు" అబూ మూసా (ర) ఇలా అంటున్నారు, "ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4686) (అహ్సనుల్ బయాన్)

103 : అందరినీ లెక్క తీసుకోవడానికి ఒకచోట చేర్చటం జరుగుతుంది. ఇంకోవిధంగా ఆ రోజు సాక్ష్యమివ్వబడుతుంది అని వ్యాఖ్యానించబడింది. ఇబ్నె మస్ఊద్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "అవిధేయులు మాత్రమే ఉండే కాలంలోనే తీర్పుదినం సంభవిస్తుంది." (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం.5243). తీర్పుదినం ఎప్పుడు సంభవిస్తుందో, మరణం ఎప్పుడు వస్తుందో ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

104 : అల్లాహ్ (త) తీర్పుదినానికి ఒక వ్యవధి, సమయం నిర్ణయించి ఉన్నాడు, ఆ వ్యవధి పూర్తవగానే, ఆ సమయం రాగానే ఒక్క నిమిషం కూడా ఆలస్యం జరుగదు.

105 : మాట్లాడలేరు అంటే అల్లాహ్ ముందు వాదించటానికి, సిఫారసు చేయటానికి ఎవ్వరికీ ధైర్యం ఉండదు, ఆయన అనుమతి ఇస్తే తప్ప.

హదీసులో ఇలా ఉంది, "ఆ రోజు ప్రవక్తలు తప్ప ఎవ్వరూ మాట్లాడలేరు, అయితే వారు కూడా "దేవా! మమ్మల్ని రక్షించు, మమ్మల్ని రక్షించు" అనే ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6885)

107 : ఈ పదాల వల్ల కొందరు అవిశ్వాసులు శిక్ష ఎల్లప్పుడు ఉండదనీ, తాత్కాలికంగా ఉంటుందని భావిస్తారు. ఎందుకంటే అరబ్బుల వాడుక పదాలను ఇక్కడ ఉపయోగించటం జరిగింది.

దీని అర్థం ఏమిటంటే అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు నరకంలో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. ఆ రోజు ఈ భూమి ఇంకో భూమిలా, ఈ ఆకాశం ఇంకో ఆకాశంలా మారిపోతాయి. ఇవి ఎల్లప్పుడూ ఉంటాయి. ఇహలోక భూమ్యాకాశాలు నాశనం అయిపోతాయి. (ఇబ్నె కసీర్). ఇమామ్ షౌకానీ దీన్ని గురించి అనేక వ్యాఖ్యానాలు చేసారు. (ఫత్హుల్ ఖదీర్) (అహ్సనుల్ బయాన్)

108 : అంటే, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. వారిపై ఎల్లప్పుడూ దైవానుగ్రహాలు ఉంటాయి. వారికి ప్రసాదించబడిన కారుణ్యం ఎన్నటికీ తరగదు.

109 : అంటే, ఇహలోకంలో వారికి లభించవలసినదంతా లభిస్తుంది. కాని వారి సంపాదనకు ప్రతిఫలం కూడా అనుభవించవలసి ఉంటుంది. అక్కడ వారి శిక్షను తగ్గించటం గానీ, వ్యవధి నివ్వటంగానీ జరగదు. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

110 : మేము మూసాకు తౌరాతు ప్రసాదించామని అందులో ప్రజలు రెండు వర్గాలుగా మారారని కొందరు విశ్వసించారని, మరికొందరు తిరస్కరించారని, కొందరు ఆదేశాలను పాటించారని, మరికొందరు పాటించలేదని, అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) కు తెలిపి ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చాడు. ఖుర్ఆన్ పట్ల కూడా అవిశ్వాసుల ప్రవర్తన చూసి నిరాశ చెందవద్దని ఒకవేళ అల్లాహ్ ఒక నిర్ణయం తీసుకోబడకుండా ఉంటే, వాళ్ళ గురించి ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేదని చెప్పాడు. ఇంకోవిధంగా ఆలోచిస్తే అల్లాహ్ కారుణ్యం ఆయన ఆగ్రహాన్ని అధిగమించింది. అందువల్లే అల్లాహ్ వారికి వ్యవధినిచ్చాడు. శిక్షించటంలో తొందరపడలేదు. వాస్తవమేమిటంటే అవిశ్వాసులు ఖుర్ఆన్ విషయంలో అనుమానానికి గురయ్యారు.

111 : అల్లాహ్ (త) తీర్పుదినం నాడు గతించిన జాతులన్నింటినీ సమావేశపరుస్తాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు, సత్కార్యం అయితే పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. దుష్కార్యం అయితే చెడు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. వారు చేసే ఏ కార్యం కూడా అల్లాహ్‌కు తెలియకుండా లేదు – అది చిన్నదైనా పెద్దదైనా, మంచి అయినా చెడు అయినా సరే.

ఈ వాక్యంలో పుణ్యాత్ములకు స్వర్గం గురించి వాగ్దానం చేయబడింది. పాపాత్ములకు నరకం గురించి హెచ్చరించబడింది. 112వ వాక్యంలో ప్రవక్తనూ ప్రారంభంలో నిస్సహాయత స్థితిలో ఇస్లాం స్వీకరించిన అనుచరులనూ ఉద్దేశించి ఈ క్రింది హితబోధ చేయబడింది –

(1) నిర్దేశించిన దానిపై స్థిరంగా ఉండండి. ఆదేశాలను పాటించండి.

(2) హద్దులను మీరకండి. ప్రతీకారం కొరకు ఉరకలు వేయకండి. కలహాలకు దూరంగా ఉండండి.

(3) నిస్సహాయుని వలె ప్రవర్తించకండి. పిరికితనం ప్రదర్శించకండి.

(4) నమాజును స్థాపించండి, మీ శక్తికి మూలం ఇదే. ఇది గొప్ప ఘనకార్యం. సత్కార్యాలు దుష్కార్యాలను రూపుమాపుతాయి.

ఇబ్నె మస్‌ఊద్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ఒక వ్యక్తి ఒక అన్సారీ స్త్రీని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. తరువాత పశ్చాత్తాపం చెంది, ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి విన్నవించుకున్నాడు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఈ వాక్యం విని 'ఇది నా గురించేనా' అని ప్రశ్నించాడు. “కాదు, ఇలా చేసిన ప్రతి ఒక్కరికీ అని” ఆయన (స) అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.495)

ఉస్మాన్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – “ఒక విశ్వాసి చక్కగా వుజూచేసి వినయవిధేయతలతో ఫర్జ్ నమాజ్ చేస్తే, అది అతని పూర్వపు పాపాలకు పరిహారం అయిపోతుంది. అయితే అతను మహాపాపాలకు దూరంగా ఉండాలి.” (ముస్లిం)

(5) సహనం వహించండి. అల్లాహ్ పుణ్యాత్ముల ప్రతిఫలాన్ని వృధా చేయడు. చివరకు సాఫల్యం వారినే వరిస్తుంది.

(6) పూర్వపు జాతులలో పుణ్యాత్ములు, సంస్కర్తలు లేనందువల్లే అవి నాశనం చేయబడ్డాయి. అన్యాయాన్నీ, అధర్మాన్నీ అడ్డుకునేవారు ఎవరూ లేకపోయారు. ఒకవేళ వాటిలో మంచిని గురించి బోధించేవారూ, చెడును నిర్మూలించేవారు ఉంటే ఎన్నడూ అలాంటి పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. ఎందుకంటే పుణ్యాత్ములూ, సంస్కర్తలు ఉన్నచోట దైవశిక్ష అవతరించదు.

(7) గుర్తుంచుకోండి! ప్రపంచంలో భేదాభిప్రాయాలు ఆచరణలో వివిధ రకాలుగా ఉండటం తప్పనిసరి. అందరూ ఒకే మార్గాన్ని అనుసరించటం, అందరి ఆలోచన ఒకేలా ఉండటం జరగని పని. విశ్వసించేవారు, తిరస్కరించేవారు, పుణ్యాత్ములు, పాపాత్ములూ ఉండటం ఈలోకం ధర్మం. అయితే మీ బాధ్యత మీరు నిర్వర్తిస్తూపోవాలి.

120 : ఈ వాక్యంలో పూర్వం ప్రవక్తల గాథలు ప్రస్తావించటంలోని ఖుర్‌ఆన్ ఉద్దేశం తేటతెల్లమయింది.

(1) వారు విశ్వసించటం లేదని నిరాశ చెందవద్దు, సందేశ ప్రచారం, సంస్కరణలు నిన్ను తొందరపాటుకు గురిచేస్తున్నాయి. గతించిన ప్రవక్తలతో కూడా ఇలాగే ప్రవర్తించటం జరిగిందని, ఇంతకంటే ఘోరంగా వ్యవహరించటం జరిగిందని, దీనికి ఏమాత్రం నిరాశ చెందవద్దని ధైర్యం చెప్పబడింది.

(2) ఈ గాథలు సత్యాన్ని బహిర్గతం చేస్తాయి. వాటిలో సత్యానికి సంబంధించిన స్పష్టమైన సూచనలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ అల్లాహ్ వ్యవస్థలో ఎలాంటి మార్పులు ఉండవని సూచిస్తాయి.

(3) వీటిలో బోధనలు, ఉపదేశాలు ఉన్నాయి. వీటిని వినేవారికి గుణపాఠం లభిస్తుంది ఇవి నిద్రపోయే వారిని, ఏమరుపాటులో పడి ఉన్నవారిని మేల్కొలుపుతాయి.

(4) విశ్వాసులకు ఇది జ్ఞాపికలాంటిది. అంటే సత్యాన్ని గుర్తుచేస్తుంది. అలసత్వాన్ని దూరం చేస్తుంది.

ఈ విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఖుర్ఆన్ గాథలను పఠిస్తే సమస్యలన్నీ పరిష్కారమవుతాయి. ఈ సూరా సత్యప్రకటనల ద్వారా ప్రారంభమయింది. వెనుకటి జాతులకు కూడా ఈ సందేశమే ఇవ్వబడిందని తెలుపబడింది. ఆ వెంటనే సూరా ముగుస్తుంది. చివరి మూడు వాక్యాల్లో హితోపదేశాలు ఉన్నాయి.

(1) సత్య తిరస్కారులకు ఎల్లప్పుడూ ఉపదేశించే వాటినే ఉపదేశించమని ఆదేశించబడింది. అంటే, మీ బాధ్యత మీరు నిర్వర్తించండి. మా బాధ్యత మేము నిర్వర్తిస్తున్నాము. ఫలితం కొరకు మీరూ నిరీక్షించండి. మేమూ నిరీక్షిస్తున్నాము. ఫలితం ఎప్పటిలా తీర్పు ఇస్తుంది.

(2) అగోచరాలన్నీ అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అన్నీ ఆయన చేతిలోనే ఉన్నాయి.

(3) మీరూ మీ అనుచరులు ఆయన్నే ఆరాధించండి, ఆయన్నే నమ్మండి. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్).

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 12. యూసుఫ్ సూరా పరిచయం

సూరె యూసుఫ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 111 వాక్యాలు, 12 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులోని చాలా వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) ప్రస్తావన ఉంది. అందువల్లే దీనికి సూరె యూసుఫ్ అనే పేరు పెట్టబడింది. ఈ సూరా మక్కీ సూరా అనే విషయంలో వ్యాఖ్యాతల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉంది. దీన్ని సూరె హూద్ చివరి భాగం అని కూడ అంటారు. హూద్ సూరాలో ఏడుగురు ప్రవక్తల, వారి జాతుల గాధలు ఉన్నాయి. ఆ తర్వాత యూసుఫ్ (అ) గాధను వివరంగా ప్రస్తావించటం జరిగింది.

ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన కొడుకు ఇస్హాఖ్‌ని కన్ఆన్ (పాలస్తీనా)లో స్థిరపరిచారు. ఇస్హాఖ్ ఒక ప్రవక్తగా ఉండేవారు. ఈయన కుమారులైన యాఖూబ్‌ను కూడా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తగా నియమించాడు. ఈయనకు 12 మంది సంతానం ఉండేవారు. వీరి నుండే ఇస్రాయీల్ వంశం ప్రారంభమయింది. యూసుఫ్ మరియు బిన్ యామీన్ అందరికంటే చిన్నవారు. ఇతర భార్యల ద్వారా ఈ వంశం, పాలస్తీనా ప్రాంతమయిన హిబ్రూన్‌లో ఉండేవారు. వీరికాలం క్రీస్తు పూర్వం 1800 సం.లు ప్రాచీనమైనది.

ఖురైషు నాయకులకు – ముహమ్మద్ (స) మధ్య జరుగుతున్న తతంగం అంతా యూసుఫ్ (అ) మరియు వారి సోదరుల మధ్య జరిగిన గాధలా ఉందని సూచించడం జరిగింది. వారు యూసుఫ్‌తో ప్రవర్తించిన విధంగానే మీరూ ఈనాడు ప్రవక్త (స) తో ప్రవర్తిస్తున్నారని, వారికి జరిగిన విధంగానే మీకూ జరుగుతుందని హెచ్చరించడం జరిగింది. ఎందుకంటే యూసుఫ్ గాధలో ఆలోచించేవారి కొరకు అనేక గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి. యూసుఫ్ (అ) కు వ్యతిరేకంగా ఆయన సోదరులు కుట్ర పన్నినట్లు ముహమ్మద్ (స)కు వ్యతిరేకంగా మక్కా నాయకులు హత్యాప్రయత్నం చేసారు. ఏ దారీ లేక వారినుండి తప్పించుకోవటానికి మక్కా నుండి దూరం కావలసి వచ్చింది. కాని ఆ తరువాత వారికి వ్యతిరేకంగా ప్రవక్త (స)కు వారిపై సర్వాధికారాలు లభించాయి. అయితే యూసుఫ్ (అ) ప్రవర్తించినట్లే మహాప్రవక్త (స) కూడా ప్రవర్తించారు. యూసుఫ్ (అ) ప్రతీకారం తీర్చుకునే శక్తి ఉండి కూడా తన సోదరులను క్షమించారు. మహాప్రవక్త (స)కూడా మక్కాను జయించిన తరువాత తనను విశ్వాసులను అష్టకష్టాలపాలు చేసిన ఖురైషు నాయకులపై ప్రతీకారం తీర్చుకునే బదులు వారిని క్షమించివేశారు.

అయితే ఇందులో ఒక గొప్ప గుణపాఠం ఉంది. ఒక విశ్వాసి తన సద్గుణాల ద్వారా, తన నైతికతల ద్వారా ఒక దేశాన్ని జయించగలడు.

## 12. యూసుఫ్

**ఆయతులు : 111** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ రా, ఇవి స్పష్టంగా ప్రకటించే గ్రంథంలోని వాక్యాలు. (2) మేము దానిని ఖురానుగా అరబీ భాషలో అవతరింపజేసాము. మీరు దానిని స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవాలని. (3) (ఓ ప్రవక్తా!) మేము ఈ ఖురానును వహీ ద్వారా నీ వద్దకు పంపి అత్యుత్తమమైన రీతిలో యదార్థ సంఘటనలను నీకు వివరిస్తున్నాము. ఇంతకు ముందు నీకు ఇవి ఎంతమాత్రం తెలియవు.

(4) యూసుఫ్ తన తండ్రితో “తండ్రీ – నేను కలలో పదకొండు నక్షత్రాలనూ, సూర్యుణ్ణి, చంద్రుణ్ణి చూశాను. అవి నా ముందు సాష్టాంగపడ్డాయి” అని అన్నప్పుడు, (5) అతని తండ్రి ఇలా అన్నాడు : “కుమారా! నీ స్వప్నాన్ని గురించి నువ్వు నీ సోదరులకు చెప్పకు. ఎందుకంటే వారు నీకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నుతారు. వాస్తవంగా షైతాను మానవునికి బద్ధశత్రువు. (6) ఆ విధంగానే జరుగుతుంది నీ ప్రభువు నిన్ను ఎన్నుకుంటాడు. నీకు విషయాల పరమార్థాలను నేర్పుతాడు. నీకూ యాఖూబ్ సంతానానికి తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తిగా ప్రసాదిస్తాడు. ఇంతకు ముందు ఆయన నీ పెద్దలైన ఇబ్రాహీముకు, ఇస్హాఖ్‌కూ, పూర్తిగా ప్రసాదించినట్లు. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు సర్వజ్ఞుడు, వివేకవంతుడూను.”

(7) యదార్థంగా యూసుఫ్, అతని సోదరుల గాథలో ప్రశ్నించే వారికి గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి.

آیَاتُهَا 111 ﴿ 12 سُوْرَةُ يُوْسُفَ مَكِّيَّةٌ ﴾ رُكُوْعَاتُهَا 12

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿1﴾

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿2﴾

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ ۖ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿3﴾

اِذْ قَالَ يُوْسُفُ لِاَبِيْهِ يٰٓاَبَتِ اِنِّيْ رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ سٰجِدِيْنَ ﴿4﴾

قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ۭ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿5﴾

وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى اٰلِ يَعْقُوْبَ كَمَآ اَتَمَّهَا عَلٰٓى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ
اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ۭ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿6﴾ ع 1 6 11

لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ اٰيٰتٌ لِّلسَّاۗىِٕلِيْنَ ﴿7﴾

(8) అతని సోదరులు పరస్పరం ఇలా చెప్పుకున్నారు: "వాస్తవంగా మనం ప్రాబల్యం గల వారమైనప్పటికీ యూసుఫ్, అతని సోదరుడూ, ఇద్దరూ మన తండ్రికి మనందరికంటే ఎక్కువ ఇష్టం. నిజంగానే మన తండ్రికి పూర్తిగా మతి చలించింది. (9) యూసుఫ్‌ను చంపెయ్యండి లేదా అతణ్ణి ఎక్కడైనా పారవెయ్యండి, మీ తండ్రి ప్రేమ కేవలం మీకే దక్కేందుకు. అయితే ఇది చేసిన తరువాత మాత్రం సజ్జనుల్లా ఉండాలి." (10) అప్పుడు వారిలో ఒకడు ఇలా అన్నాడు – "యూసుఫ్‌ను చంపకండి. అతన్ని ఏదైనా చెయ్యాలనే ఉంటే అతన్ని ఒక చీకటి బావిలో పడవెయ్యండి. బాటసారుల బృందమేదైనా అతన్ని తీసుకుపోతుంది. (11) ఇలా అన్నారు – "తండ్రీ! మీరు యూసుఫ్ విషయంలో మమ్మల్ని నమ్మరెందుకు? నిస్సందేహంగా మేము అతని శ్రేయోభిలాషులం.

(12) అతన్ని రేపు మాతో పంపండి. తింటాడు, ఆడుకుంటాడు, అతన్ని కాపాడటానికి తప్పకుండా మేమున్నాము. (13) తండ్రి ఇలా అన్నాడు : "మీరు అతన్ని తీసుకుపోతే నాకు బాధ కలుగుతుంది. మీరు ఏమరుపాటులో ఉన్నప్పుడు ఏదైనా తోడేలు అతన్ని తినివేస్తుందేమో అని నేను భయపడుతున్నాను."

(14) వారు ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : "మేమింతమందిమి వెంట ఉండి కూడా అతన్ని తోడేలు తినివేస్తే మేము పనికిరానివాళ్ళం అవుతాము." (15) వారు అతన్ని తీసుకువెళ్ళి ఒక అంధకార బావిలో పడవేద్దామని తీర్మానించుకున్నప్పుడు, మేము యూసుఫ్‌కు వహీ ద్వారా ఇలా తెలిపాము, "నీవు వారికి వారు చేసిన ఈ చేష్టను ఎత్తిచూపే సమయం వస్తుంది. అప్పుడు వారు ఏమాత్రం గుర్తుపట్టే స్థితిలో ఉండరు."

إِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰ أَبِينَا مِنَّا
وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿8﴾
اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوِ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ
وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا
صَالِحِينَ ﴿9﴾
قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ فِي
غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ
كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿10﴾
قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ
لَنَاصِحُونَ ﴿11﴾
أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ
لَحَافِظُونَ ﴿12﴾
قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ
يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿13﴾
قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا
لَخَاسِرُونَ ﴿14﴾
فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ
الْجُبِّ ۚ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿15﴾

وَجَآءُوْۤ اَبَاهُمْ عِشَآءً يَّبْكُوْنَ ؕ﴿16﴾

قَالُوْا يٰۤاَبَانَاۤ اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ
عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَمَاۤ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ
لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ﴿17﴾

وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ؕ قَالَ بَلْ
سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ؕ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ؕ
وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿18﴾

وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوْا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى
دَلْوَهٗ ؕ قَالَ يٰبُشْرٰى هٰذَا غُلٰمٌ ؕ وَاَسَرُّوْهُ
بِضَاعَةً ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿19﴾

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۢ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُوْدَةٍ ۚ وَكَانُوْا
فِيْهِ مِنَ الزّٰهِدِيْنَ ع ﴿20﴾ ع 2 14 12

وَقَالَ الَّذِى اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ لِامْرَاَتِهٖۤ اَكْرِمِىْ
مَثْوٰىهُ عَسٰۤى اَنْ يَّنْفَعَنَاۤ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ؕ
وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِى الْاَرْضِ ۘ وَلِنُعَلِّمَهٗ
مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ؕ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰۤى اَمْرِهٖ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿21﴾

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗۤ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا ؕ وَكَذٰلِكَ
نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿22﴾

(16) సాయంత్రం వారు ఏడుస్తూ తమ తండ్రి వద్దకు వచ్చారు. (17) ఇలా అన్నారు – "తండ్రీ! మేము పరుగు పందెంలో మునిగిపోయాము. యూసుఫ్‌ను మా సామానుల వద్ద వదలిపెట్టాము. అంతలోనే తోడేలు వచ్చి అతన్ని తినివేసింది. మేము సత్యం పలుకుతున్నా మీరు మా మాటలను నమ్మరు." (18) వారు యూసుఫ్ చొక్కాకు అసత్యపు రక్తం పూసి తీసుకువచ్చారు. వారి తండ్రి ఇలా అన్నాడు – "మీ మనస్సులు మీచేత ఒక ఘోరకార్యాన్ని చాలా తేలిగ్గా చేయించాయి. సరే, సహనం వహిస్తాను. మీరు కల్పిస్తున్న విషయంలో అల్లాహ్‌నే సహాయం కొరకు అర్థించాలి. (19) అటువైపునకు ఒక బాటసారుల బృందం వచ్చింది. వారు నీళ్ళు త్రాపించే తమ నౌకరును పంపారు. ఆ నౌకరు చేదను బావిలోకి వదిలాడు. వెంటనే "శుభవార్త! ఇక్కడ ఒక బాలుడు ఉన్నాడు" అని కేక వేసాడు. వారు అతన్ని వ్యాపార సరుకుగా భావించి దాచుకున్నారు. వాస్తవానికి వారు చేస్తూ ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (20) చివరకు వారు స్వల్ప ధరయిన కొన్ని దిర్హములకు అమ్మివేసారు. వారు అతని ధర విషయంలో అంతకన్నా ఎక్కువ ఆశించలేదు. (21) అతన్ని కొన్న ఈజిప్టు వ్యక్తి తన భార్యతో ఇలా అన్నాడు – "ఇతన్ని బాగా చూసుకో. ఇతను మనకు లాభదాయకం కావచ్చు. లేదా మనం ఇతన్ని కొడుకుగా చేసుకోవచ్చు." ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్‌కు ఆ భూభాగంపై స్థిరపడే అవకాశాన్ని కల్పించాము. అంతేకాదు, అతనికి విషయాల లోతుల్లోకి పోయే జ్ఞానాన్నీ బోధించాము. అల్లాహ్ తన పనిని చేసి తీరుతాడు. కాని చాలా మందికి ఈ విషయం తెలియదు. (22) అతడు తన యుక్త వయస్సుకు చేరుకున్నప్పుడు మేము అతనికి నిర్ణయశక్తినీ, జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. మేము సజ్జనులను ఇలాగే కటాక్షిస్తాము.

| | |
|---|---|
| (23) అతను ఉంటున్న ఇంటిలోని స్త్రీ అతని కోసం వల పన్నసాగింది. ఒకరోజు తలుపులు మూసి, "రా...అంతా నీ కోసమే" అని అన్నది. యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : "నేను అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటు న్నాను. నా ప్రభువు నాకు మంచి స్థానం ప్రసాదించాడు. ఇలాంటి స్వామిద్రోహం చేసేవారు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు." | وَرَاوَدَتْهُ الَّتِیْ هُوَ فِیْ بَیْتِهَا عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَیْتَ لَكَ ؕ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّیْۤ اَحْسَنَ مَثْوَایَ ؕ اِنَّهٗ لَا یُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿23﴾ |

1 – 22 వాక్యాల వివరణ :

1 : అలిఫ్-లామ్-రా. ఇవి విడి అక్షరాలు. వీటి అర్థం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. ఖుర్ఆన్ ఒక దివ్య గ్రంథం. ఎందుకంటే దీని సందేశం, బోధనలు స్పష్టంగా ఉన్నాయి. ఉపదేశాలు ఆదేశాలూ, ఉద్దేశాలు, అన్ని విపులంగా ఉన్నాయి. దీని ఉపదేశాలు మనసుల్లో నాటుకుపోతాయి. ఇంకోవైపు ఇతర గ్రంథాలు మానవ కల్పితాలకూ, మార్పులూ చేర్పులకూ గురయి అతి కష్టంగా తయారయ్యాయి. (దావదుత్ ఖుర్ఆన్)

2 : దైవగ్రంథాల అవతరణ కేవలం ప్రజలకు సన్మార్గ దర్శకత్వం కోసమే. ఆ గ్రంథం ఆ జాతి భాషలో ఉన్నప్పుడే ఈ ఉద్దేశం నెరవేరుతుంది. అందువల్లే అవతరించబడిన గ్రంథాలన్నీ ఆయా జాతుల భాషల్లోనే అవతరింపజేయబడ్డాయి. ఖుర్ఆన్ కూడా అరబ్బుల అరబీ భాషలోనే అవతరించింది. ఎందుకంటే అరబీ భాషకు ప్రాధాన్యత ఉంది. అందువల్లే అల్లాహ్ గొప్ప గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్) గొప్ప భాష (అరబీ)లో గొప్ప ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)పై, గొప్ప దైవదూత (జిబ్రీల్) (అ) ద్వారా అవతరింపజేసాడు. అది అవతరించిన స్థలం మక్కా పవిత్రమైనది. అది అవతరించిన మాసం కూడా (రమజాన్) పవిత్ర మాసమే.

3 : అంటే, జరిగిన యదార్థగాథలు. ఇందులో అసూయకు తగిన శాస్తి, దైవ సహాయం, మనోకాంక్షల ఉపద్రవాలు, మానవరోగాల, సంఘటనలను ఒక ప్రత్యేక శైలిలో తెలియజేయడం జరిగింది. అందువల్లే దీన్ని అహ్సనులు ఖసస్ అంటారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

4 : స్వప్నంలో చూసిన 11 నక్షత్రాలు అంటే, యూసుఫ్ సోదరులు, సూర్యచంద్రులు అంటే తల్లిదండ్రులు.

5 : యాఖూబ్ (అ)కు యూసుఫ్ (అ) సోదరుల గుణగణాలు తెలిసినందువల్లే ఆయన తన పుత్ర రత్నానికి హితబోధ చేసారు.

6 : ఆ స్వప్నం గురించి యాఖూబ్ (అ) విని అల్లాహ్ యూసుఫ్ (అ) కు దైవదౌత్యం ప్రసాదిస్తాడని, ఆయనకు ధర్మ సేవచేసే భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడని వివరించారు. ఇంకా అతనికి మాటల పరమార్థాలను తెలుసుకునే శక్తిని ప్రసాదిస్తాడని చెప్పారు. వ్యాఖ్యాన కర్తలు సజ్దా గురించి యూసుఫ్ (అ) కు చేసిన సజ్దా గౌరవార్థం చేయబడిందని, మన ఇస్లామీయ షరీఅత్‌లో అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులకు సజ్దా చేయడం నిషేధించబడిందని పేర్కొన్నారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

7 : యూసుఫ్ మరియు ఆయన సోదరుల గాథ ఎంతో విచిత్రమైనది, అసామాన్యమైనదీను. ఈ గాథలో చదువరులకు హితబోధలు, గుణపాఠాలు లభిస్తాయి.

8 : బిన్ యామీన్ యూసుఫ్‌కు సొంత తమ్ముడు. వీరిద్దరూ ఒకే తల్లికి పుట్టినవారు. ఇతరులు ఇంకో తల్లికి

పుట్టారు. ఇతర సోదరులు తమ తండ్రి ఆ ఇద్దరినీ అధికంగా ప్రేమిస్తున్నాడనే అనుమానం వల్ల అసూయకు గురయ్యారు. తాము ఇంతమంది ఉన్నా తమను కాదని ఆ ఇద్దరినే అధికంగా ప్రేమిస్తున్నాడని అక్కసును వెళ్ళగ్రక్కారు.

9 : వారందరూ యూసుఫ్ (అ)కు వ్యతిరేకంగా కుట్రపన్నారు. యూసుఫ్‌నే తప్పించేస్తే సరిపోతుంది, అతన్ని చంపడమో లేదా తండ్రికి దూరం చెయ్యడమో చేయాలి. ఈ రెండు మార్గాలే మనముందు ఉన్నాయి. ఆ తరువాత పశ్చాత్తాపం చెంది క్షమాపణ కోరుకుందాం అనే ఆలోచనకు వచ్చారు. ఇక్కడ ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే, వీరు పాపం చేయటానికి ముందే పశ్చాత్తాపం గురించి నిర్ణయించుకున్నారు.

10 : అందరికంటే పెద్దవాడైన షమ్‌ఊన్ లేదా రూబైల్ సోదరున్ని హత్య చేయటం సరికాదని, మహాపాపమని అన్నాడు. చివరికి యూసుఫ్‌ను ఒక పాడుబడిన నుయ్యిలో పడవేద్దామని, ఆ మార్గం గుండా వచ్చేపోయే బాటసారుల బృందాలు యూసుఫ్‌ని తీసుకుపోతారని అతన్ని అన్యాయంగా హత్య చేయటం జరగదనీ, ఈవిధంగా తమ మనోకాంక్ష కూడా నెరవేరుతుందని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించుకున్నారు. అయితే ఇది ఒకే ఒక్క పాపంలా కనబడుతుంది. కాని ఇందులో ఎన్నో పాపాలు ఉన్నాయి.

11 : నిర్ణయించుకున్న తరువాత యూసుఫ్‌ను తీసుకుపోవటానికి తండ్రి వద్దకు వచ్చారు. మా తమ్ముడైన యూసుఫ్ విషయంలో మమ్మల్ని నమ్మరెందుకు అని అన్నారు.

12 : రేపు మేము వన భోజనానికి వెళ్తున్నాము. యూసుఫ్‌ని కూడా మాతో పంపించండి. మేమందరము తింటాం, ఆడుతాం, మేము అతని పట్ల జాగ్రత్తగా ఉంటాము అని అన్నారు. (అఫ్‌జలుల్ కబీర్)

13 : యాఖూబ్(అ) వారితో ఇలా అన్నారు – 1. నేను యూసుఫ్‌ను విడిచి ఉండలేను. 2. మీరందరూ ఆటపాటల్లో ఉన్నప్పుడు అకస్మాత్తుగా తోడేలు వచ్చి యూసుఫ్‌ను ఎత్తుకుపోవచ్చు.

14 : ఎందుకంటే రెండో విషయం యూసుఫ్ ప్రాణాలకు సంబంధించినది. అందువల్ల వారు దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకున్నారు.

15, 16 : యూసుఫ్ తమతో ఆడుతాడని, తింటాడని తీసుకుపోయారు. అతన్ని ఓ బావిలో పడవేద్దామని నిర్ణయించుకున్నారు. వెళ్ళిన తరువాత వారు యూసుఫ్‌ని తిట్టడం కొట్టడం ప్రారంభించారు. ఇంకా అతన్ని బావి దగ్గరకు తీసుకొని వచ్చి అందులో పారవేసారు. అప్పుడు అల్లాహ్ యూసుఫ్ (అ)ను ఓదార్చి ధైర్యం చెప్పి, ఈ కుట్ర నుండి తప్పిస్తానని, నీవు వారికి ఈ సంఘటన గుర్తుచేసే సమయం వస్తుందని సూచించాడు.

17 : మేము సత్యవంతులమైనా యూసుఫ్ విషయంలో మీరు మా మాట నమ్మరు. మీరు మమ్మల్ని అనుమానిస్తున్నారు.

18 : ఒక మేకను జిబహ్ చేసి, దాని రక్తంలో అతని చొక్కాను తడిపి తీసుకొని వచ్చారు. యాఖూబ్ (అ) గ్రహించి "మీరు చెప్పింది అసత్యం" అని అన్నారు. అయిందేదో అయింది. ఓర్పు సహనం వహిస్తూ కాలం గడిపారు. కపటులు ఆయిషహ్ (ర)పై అపనిందలు వేసినపుడు కూడా ప్రవక్త(స) కు సమాధానంగా అల్లాహ్‌పై ప్రమాణంగా ఈ ఉదాహరణనే అవలంబిస్తాను, యూసుఫ్ (అ) తండ్రి యాఖూబ్ (అ) అవలంబించినట్లే నేనూ ఓర్పు సహనాన్ని వహిస్తాను. ఈ ఒక్క మార్గమే నాకు సరైనది అని అన్నారు.

19 : నీళ్ళు తోడినప్పుడు చేదలో యూసుఫ్ (అ) కూర్చుండిపోయారు. దాన్ని దృఢంగా పట్టుకున్నారు. ఒక అందమైన బాలుణ్ణి చూసి వారు ఆనందం పట్టలేకపోయారు. ఎందుకంటే ఆ కాలంలో బానిసల వ్యాపారం సర్వసామాన్యంగా ఉండేది. వాళ్ళు ఈ విషయాన్ని రహస్యంగా ఉంచారు.

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِۦ ۖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَآ أَن رَّءَا بُرْهَٰنَ
رَبِّهِۦ ۚ كَذَٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ ٱلسُّوٓءَ وَٱلْفَحْشَآءَ ۚ
إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿24﴾

وَٱسْتَبَقَا ٱلْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٍ
وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا ٱلْبَابِ ۚ قَالَتْ مَا جَزَآءُ
مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَن يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿25﴾

قَالَ هِىَ رَٰوَدَتْنِى عَن نَّفْسِى ۚ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ
أَهْلِهَآ إِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن قُبُلٍ فَصَدَقَتْ
وَهُوَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿26﴾

(24) ఆమె అతని వైపునకు రాసాగింది. యూసుఫ్ కూడా ఆమె వైపునకు పోయి ఉండేవాడే, ఒకవేళ తన ప్రభువు నిదర్శనాన్ని చూసి ఉండకపోతే. మేము చెడు నుండి, నీతిబాహ్యాత నుండి అతనికి దూరంగా ఉంచటానికి అలా జరిగింది. నిస్సందేహంగా అతడు మా ప్రియదాసుల్లో ఒకడు. (25) చివరికి యూసుఫ్, ఆమె ఒకరి వెనుక ఒకరు తలుపు వైపునకు పరుగెత్తారు. ఆమె వెనుక నుండి యూసుఫ్ చొక్కాను లాగి చింపివేసింది. ఉభయులూ వాకిలి వద్ద ఆమె భర్తను చూసారు. ఆయనను చూడగానే ఆమె ఇలా అనసాగింది, "నీ ఇల్లాలి గురించి చెడుగా ఆలోచించేవాడికి తగిన శిక్ష ఏమిటి? అతన్ని జైల్లో పెట్టటమో లేక తీవ్రయాతనకు గురిచెయ్యటమో తప్ప మరొక శిక్ష ఏముంటుంది?" (26) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు, "ఈమెయే నన్ను వలలో వేసుకోవటానికి ప్రయత్నం చేసింది." ఆ స్త్రీ కుటుంబానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి ఇలా సాక్ష్యమిచ్చాడు, "యూసుఫ్ చొక్కా ముందు భాగం నుండి చినిగి ఉన్నట్లయితే అప్పుడు ఈ స్త్రీ చెప్పేది నిజం, అతను పలికేది అబద్ధం.

21 : ఈజిప్టులోని ఒక ఉన్నతాధికారి యూసుఫ్‌ను కొన్నాడు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం అతడు ఆర్థిక శాఖకు చెందిన ఉన్నతాధికారి. అతనికి సంతానం లేదు. యూసుఫ్‌ను చూసిన వెంటనే అతను బానిస కాదని ఒక గొప్ప వంశానికి చెందినవాడని, అదృష్టం సరిగాలేక ఇలా జరిగిందని గుర్తించాడు. తన భార్య అయిన జులేఖాతో ఇతన్ని చాలా జాగ్రత్తగా, గారాబంగా ఉంచమని అతన్ని దత్తత తీసుకుందామని అన్నాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ యూసుఫ్ (అ) రాజకీయ శిక్షణ కొరకు ఏర్పాట్లు చేసాడు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

22 : ఇబ్నెఅబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం 33 సం.రాల వయస్సు రాగానే అల్లాహ్ అతన్ని ఈజిప్టు రాజ్యాధికారాన్ని బుద్ధిజ్ఞానాలను, ఆలోచనాశక్తిని, దైవదౌత్యాన్ని ప్రసాదించాడు. సత్కార్యాలు చేసే వారికి మంచి ప్రతిఫలం తప్పక లభిస్తుందని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసాడు. 'కజాలిక నజ్‌జిల్ మొహ్సినీన్' – (మేము సజ్జనులను ఇలాగే కటాక్షిస్తాము) – దీని నేపథ్యంలో ఇబ్నె జరీర్ తబ్రీ వ్యాఖ్య గమనించదగినది. ఆయన ఇలా అన్నారు : అంతిమ దైవప్రవక్త (స)ను అల్లాహ్ ఈ వాక్యం ద్వారా ఓదారుస్తున్నాడు. ఓ ముహమ్మద్! మేము త్వరలోనే మిమ్మల్ని ఈ మక్కా అవిశ్వాసుల చెర నుండి విముక్తిని ప్రసాదించి, వారిపై మీకు అధికారాన్ని కూడా ఇస్తాము అని ధైర్యం చెబుతున్నాడు.

وَاِنۡ كَانَ قَمِيۡصُهٗ قُدَّ مِنۡ دُبُرٍ فَكَذَبَتۡ وَهُوَ مِنَ
الصّٰدِقِيۡنَ ﴿27﴾
فَلَمَّا رَاٰ قَمِيۡصَهٗ قُدَّ مِنۡ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ مِنۡ
كَيۡدِكُنَّ ؕ اِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيۡمٌ ﴿28﴾
يُوۡسُفُ اَعۡرِضۡ عَنۡ هٰذَا ٚ وَاسۡتَغۡفِرِىۡ
لِذَنۡۢبِكِ ۖۚ اِنَّكِ كُنۡتِ مِنَ الۡخٰطِـِٕيۡنَ ﴿29﴾ ع 3 9 13
وَقَالَ نِسۡوَةٌ فِى الۡمَدِيۡنَةِ امۡرَاَتُ الۡعَزِيۡزِ تُرَاوِدُ
فَتٰٮهَا عَنۡ نَّـفۡسِهٖ ۚ قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّا ؕ اِنَّا لَـنَرٰٮهَا
فِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنٍ ﴿30﴾
فَلَمَّا سَمِعَتۡ بِمَكۡرِهِنَّ اَرۡسَلَتۡ اِلَيۡهِنَّ
وَاَعۡتَدَتۡ لَهُنَّ مُتَّكَـاً وَّاٰتَتۡ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنۡهُنَّ
سِكِّيۡنًا وَّقَالَتِ اخۡرُجۡ عَلَيۡهِنَّ ۚ فَلَمَّا رَاَيۡنَهٗۤ
اَكۡبَرۡنَهٗ وَقَطَّعۡنَ اَيۡدِيَهُنَّ وَقُلۡنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا
هٰذَا بَشَرًا ؕ اِنۡ هٰذَاۤ اِلَّا مَلَكٌ كَرِيۡمٌ ﴿31﴾
قَالَتۡ فَذٰلِكُنَّ الَّذِىۡ لُمۡتُنَّنِىۡ فِيۡهِ ؕ وَلَقَدۡ
رَاوَدْتُّهٗ عَنۡ نَّـفۡسِهٖ فَاسۡتَعۡصَمَ ؕ وَلَٮِٕنۡ لَّمۡ
يَفۡعَلۡ مَاۤ اٰمُرُهٗ لَيُسۡجَنَنَّ وَلَيَكُوۡنًا مِّنَ الصّٰغِرِيۡنَ ﴿32﴾
قَالَ رَبِّ السِّجۡنُ اَحَبُّ اِلَىَّ مِمَّا يَدۡعُوۡنَنِىۡۤ اِلَيۡهِ ۚ
وَاِلَّا تَصۡرِفۡ عَنِّىۡ كَيۡدَهُنَّ اَصۡبُ اِلَيۡهِنَّ وَاَكُنۡ
مِّنَ الۡجٰهِلِيۡنَ ﴿33﴾

(27) కాని అతని చొక్కా వెనుక భాగం నుండి చినిగి ఉన్నట్లయితే ఆ స్త్రీ చెప్పేది అబద్ధం, అతను పలికేది నిజం. (28) యూసుఫ్ చొక్కా వెనుక నుండి చినిగి ఉండటాన్ని చూసిన భర్త ఇలా అన్నాడు, “ఇవి మీ స్త్రీల పన్నాగాలు. నిజంగా మీ పన్నాగాలు మహా భయంకరంగా ఉంటాయి.” (29) ఓ యూసుఫ్! ఈ వ్యవహారాన్ని ఇంతటితో వదిలెయ్యి. ఓ స్త్రీ! నీ అపరాధానికి క్షమాభిక్ష కోరుకో. నిస్సందేహంగా తప్పు నీదే. (30) నగరంలోని స్త్రీలు ఇలా చర్చించుకోసాగారు – “అజీజ్ భార్య తన యువ బానిస వెంట పడింది. ఆమె అతని ప్రేమలో పడింది. మా దృష్టిలో ఆమె చేసినది స్పష్టమైన పొరపాటే. (31) వారి అభ్యంతరకరమైన మాటలను విని ఆమె వారికి ఆహ్వానం పంపింది. వారి కొరకు దిండ్లతో అలంకరించబడిన విందును ఏర్పాటు చేసి ప్రతి ఒక్కరి ముందు ఒక కత్తిని పెట్టింది. వారి ముందుకు రమ్మని యూసుఫ్‌కు సైగ చేసింది. ఆ స్త్రీలు అతన్ని చూసిన వెంటనే ఆశ్చర్యానికి గురయ్యారు. తమ చేతులను కోసుకున్నారు. అప్రయత్నంగా ఇలా అన్నారు – “అల్లాహ్ మహిమ” ఇతను మానవుడు కాదు. ఇతను గొప్ప దైవదూతే. (32) అప్పుడు అజీజ్ భార్య ఇలా అన్నది – “ఇతని గురించే కదా మీరు నాపై నిందలు వేసింది. నేనతన్ని మోహించటానికి ప్రయత్నించాను. కాని అతడు తప్పించుకున్నాడు. ఒకవేళ అతడు నా మాట వినకపోతే చెరసాల పాలౌతాడు. తీవ్ర అవమానానికి గురవుతాడు.

(33) యూసుఫ్ ఇలా ప్రార్థించాడు : “ఓ నా ప్రభూ! వారు కోరే పనిని చెయ్యటం కంటే జైలే నాకు ఇష్టం. ఒకవేళ నీవు వారి కుట్రల నుండి నన్ను తప్పించక పోతే నేను వారి వలలో చిక్కుకొని అజ్ఞానులలో కలిసిపోతాను.”

فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿34﴾

(34) అతని ప్రభువు అతని ప్రార్థనను స్వీకరించాడు. ఆ స్త్రీల బారి నుండి అతన్ని రక్షించాడు. నిస్సందేహంగా ఆయనే అందరి మొరలనూ వినేవాడు. అన్నీ తెలిసినవాడు.

ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا الْاٰيٰتِ لَيَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿35﴾ ع 4 6 14

(35) సాక్ష్యాధారాలు చూసిన తర్వాత కూడా అతన్ని కొంతకాలం జైలులో పెట్టాలనే ఆలోచన వారికి తట్టింది.

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيٰنِ ؕ قَالَ اَحَدُهُمَاۤ اِنِّيْۤ اَرٰىنِيْۤ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَقَالَ الْاٰخَرُ اِنِّيْۤ اَرٰىنِيْۤ اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِيْ خُبْزًا تَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ؕ نَبِّئْنَا بِتَاْوِيْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿36﴾

(36) జైలులో అతనితో పాటు మరో ఇద్దరు బానిసలు కూడా ప్రవేశించారు. వారిలో ఒకడు ఇలా అన్నాడు, "కలలో నేను సారాయి పిండుతూ ఉన్నట్లు చూసాను." ఇంకొకడు ఇలా అన్నాడు : "నా తలపై రొట్టెలు ఉన్నాయి. వాటిని పక్షులు తింటున్నట్లు నేను కలలో చూసాను. మాకు వాటి పరమార్థం తెలుపు. నిన్ను మేము మంచివాడిగా చూస్తున్నాము."

قَالَ لَا يَاْتِيْكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقٰنِهٖۤ اِلَّا نَبَّاْتُكُمَا بِتَاْوِيْلِهٖ قَبْلَ اَنْ يَّاْتِيَكُمَا ؕ ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِيْ رَبِّيْ ؕ اِنِّيْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿37﴾

(37) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : "ఇక్కడ మీకు ఇవ్వబడే భోజనం రాక ముందు నేను ఈ స్వప్నాల భావాన్ని మీకు వివరిస్తాను. ఇది నా ప్రభువు నాకు ప్రసాదించిన విద్యయే. అల్లాహ్‌ను విశ్వసించనివారి, పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవారి విధానాన్ని నేను వదలిపెట్టాను.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اٰبَآءِيْۤ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ مَا كَانَ لَنَاۤ اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿38﴾

(38) నా పెద్దలైన ఇబ్రాహీమ్, ఇస్హాఖ్, యాఖూబ్‌ల మతాన్ని అవలంబించాను. ఇతరుల్ని అల్లాహ్‌కు భాగస్వామిగా చెయ్యటం మా విధానం కాదు. ఇదంతా మనపైనా, మానవులందరిపైనా అల్లాహ్ అనుగ్రహమే. కాని చాలామంది కృతజ్ఞత చూపరు.

يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُوْنَ خَيْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ؕ ﴿39﴾

(39) ఓ నా చెరసాల మిత్రులారా! అనేకమంది విభిన్న ప్రభువులు మేలా లేక సర్వశక్తి సంపన్నుడు అయిన ఒకే ఒక్క దేవుడు అల్లాహ్ మేలా?

مَا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اِلَّاۤ اَسۡمَآءً سَمَّيۡتُمُوۡهَاۤ
اَنۡتُمۡ وَاٰبَآؤُكُمۡ مَّاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنۡ سُلۡطٰنٍؕ
اِنِ الۡحُكۡمُ اِلَّا لِلّٰهِؕ اَمَرَ اَلَّا تَعۡبُدُوۡۤا اِلَّاۤ اِيَّاهُؕ
ذٰلِكَ الدِّيۡنُ الۡقَيِّمُ وَلٰكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا
يَعۡلَمُوۡنَ ﴿40﴾

يٰصَاحِبَىِ السِّجۡنِ اَمَّاۤ اَحَدُكُمَا فَيَسۡقِىۡ رَبَّهٗ
خَمۡرًاۚ وَاَمَّا الۡاٰخَرُ فَيُصۡلَبُ فَتَاۡكُلُ الطَّيۡرُ مِنۡ
رَّاۡسِهٖؕ قُضِىَ الۡاَمۡرُ الَّذِىۡ فِيۡهِ تَسۡتَفۡتِيٰنِؕ ﴿41﴾

وَقَالَ لِلَّذِىۡ ظَنَّ اَنَّهٗ نَاجٍ مِّنۡهُمَا اذۡكُرۡنِىۡ عِنۡدَ
رَبِّكَ فَاَنۡسٰىهُ الشَّيۡطٰنُ ذِكۡرَ رَبِّهٖ فَلَبِثَ فِى
السِّجۡنِ بِضۡعَ سِنِيۡنَ ﴿42﴾ ع 5 7 15

(40) ఆయనను వదలి మీరు దాస్యం చేస్తున్నవి, మీరూ మీ తాతముత్తాతలూ కల్పించుకున్న కొన్ని పేర్లు మాత్రమే. దీని గురించి అల్లాహ్ ఏ సూచననూ అవతరింపజెయ్యలేదు. పరిపాలించే అధికారం అల్లాహ్‌కు తప్ప మరొకరికి లేదు. ఆయన్ని తప్ప మీరు ఇతరులెవ్వరి దాస్యాన్నీ చెయ్యకూడదని ఆయన ఆజ్ఞాపించాడు. ఇదే స్థిరమైన ధర్మం. కాని చాలామందికి ఇది తెలియదు. (41) తోటి ఖైదీలారా! మీలో ఒకడు తన ప్రభువునకు మధువు త్రాపిస్తాడు. ఇంకొకడు శిలువ పైకి ఎక్కించబడతాడు. పక్షులు అతని తలను పొడిచి పొడిచి తింటాయి. మీరు అడిగిన సమస్య పరిష్కరించబడింది. (42) వారిలో విడుదల అవుతాడనే వాడితో యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు – "నీ ప్రభువు వద్ద నా గురించి ప్రస్తావించు." కాని షైతాను అతన్ని మరపునకు గురిచేసాడు. ఈ విధంగా యూసుఫ్ జైలులోనే కొన్ని సంవత్సరాలు ఉండిపోయాడు.

23 – 42 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో యూసుఫ్‌ను కొనుక్కున్న ఈజిప్టు అధికారి ఆయన్ని తన అంతఃపురంలో ఉంచి, గారాబంగా పెంచాడని పేర్కొనబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఈజిప్టు అధికారి భార్య (జులేఖా) యూసుఫ్‌తో అక్రమ సంబంధానికి ఆహ్వానించిందని, తగిన ప్రతిఫలం ఇస్తానని ఆశ చూపిందని, కాని యూసుఫ్ (అ) రెంటినీ తిరస్కరించాడని, అప్పుడు జులేఖా జైల్లో వేస్తానని హెచ్చరించిందని, అప్పుడు యూసుఫ్ (అ) జైల్లోకి వెళ్ళడానికి సిద్ధమేగాని చెడు కార్యానికి సిద్ధంగాలేనని విన్నవించుకున్నాడు. చివరికి జైలుకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది కాని పాపకార్యానికి మాత్రం పాల్పడలేదని వివరించబడింది.

23 – 28 : జులేఖా యూసుఫ్‌ను మోహించడం, కఠిన పరీక్షకు గురిచేయడం, ఓడిపోయి ఆరోపణలు చేయడం, యూసుఫ్ ఇంత జరిగినా చెడుకు దూరంగా ఉండటం, ఆరోపణలు అసత్యం అని రుజువు కావటం.

23వ వాక్యం నుండి ఈ సంఘటన మొదలవుతుంది. ఇది యూసుఫ్ (అ) జీవితంలోని ప్రధాన ఘట్టంగా పరిగణించబడుతుంది.

తౌరాతులో యూసుఫ్ (అ) విశ్వసుందరుడని ఉంది. (6–39) యూసుఫ్ యుక్త వయస్సుకు రాగానే జులేఖా అతన్ని మోహించింది, అతన్ని వల్లో వేసుకోవటానికి అనేక రకాలుగా ప్రయత్నించింది. చివరి ఆయుధంగా ఏకాంతంలో హద్దులు మీరి ప్రవర్తించింది. ఉద్రేకానికి లోనుచేసింది.

వాస్తవాన్ని గురించి వివరించిన వ్యక్తిని సాక్షిగా పేర్కొనడం జరిగింది. అపరాధం ఆ స్త్రీదే అని, యూసుఫ్ నిరపరాధి అని సాక్ష్యం ఇవ్వబడింది. ఇక్కడ ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే, సాక్ష్యం ఇచ్చే ఆ వ్యక్తి ఆ స్త్రీ కుటుంబానికి చెందినవాడే. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్)

30, 31 : యూసుఫ్ మరియు జులేఖాల ఈ సంఘటన నగరంలో దావానలంలా వ్యాపించింది. యూసుఫ్‌ను ఆమె మోహించటానికి ప్రయత్నిస్తుందని, అతని ప్రేమలో పడి పిచ్చిగా ప్రవర్తిస్తోందని స్త్రీలు చెప్పుకున్నారు.

జులేఖాకు ఈ విషయం తెలిసింది. నగర ప్రముఖ స్త్రీలను ఆహ్వానించి మంచి విందు ఏర్పాటు చేసి, ప్రతి ఒక్కరి ముందు పళ్లు కోసుకునే కత్తి ఉంచింది. ఆ తరువాత యూసుఫ్‌ని వారి ముందుకు రమ్మని ఆదేశించింది. స్త్రీలు అతని అందానికి దిగ్భ్రాంతి చెంది, మైమరచి తమ ముందు ఉన్న పళ్ళకు బదులు చేతివేళ్లు కోసుకున్నారు. ఆశ్చర్యచకితులై ఇతగాడు మానవుడు కాదు గొప్ప దైవదూత అని అరవసాగారు. తానే కాదు, ఏ స్త్రీ కూడా అతన్ని చూసి సహనం వహించలేదని తెలుపటానికి జులేఖా ఈ ఏర్పాటు చేసింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

32 : యూసుఫ్‌ని చూసి ఆగలేని స్త్రీలనుద్దేశించి, “ఈ యువకుని గురించే కదా మీరు నాపై అపనిందలు వేసారు. ఒకసారి చూస్తేనే మీకు మతిపోయింది. ఇప్పుడు కూడా మీరు నన్ను ఆ విధంగా అంటారా? అని ప్రశ్నించింది. స్త్రీల దిగ్భ్రాంతి ఆమెను మరీ ప్రోత్సహించింది. సిగ్గులజ్జల తెరలన్నీ తొలగిపోయి మళ్ళీ తన చెడు సంకల్పాన్ని వ్యక్తం చేసింది.

33 : యూసుఫ్ (అ) తన మనసులోనే ప్రార్థించారు – ఎందుకంటే విశ్వాసికి దుఆ ఆయుధం వంటిది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది, “తీర్పు దినంనాడు ఏడు రకాలకు చెందిన వ్యక్తులు అల్లాహ్ సింహాసనం నీడలో ఉంటారు. వీరిలో ఒక వ్యక్తి అందం, అంతస్తు ఉన్న ఒక స్త్రీ వ్యభిచార చర్యకు ఆహ్వానించినపుడు, ‘నేను అల్లాహ్‌కు భయపడుతున్నాను’ అని పలికినవాడు కూడా ఉంటాడు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 620). సాక్ష్యాధారాలు దొరికినా అధికారి చెడు నడత గల స్త్రీని యూసుఫ్‌కు దూరంగా ఉంచదలిచాడు. అందువల్లే యూసుఫ్‌ని జైల్లో ఉంచటం జరిగింది.

ఖుర్‌ఆన్‌లోని 36వ వాక్యంలో కూడా దీని సూచనలు ఉన్నాయి. మొదటిది ఆ ఇద్దరు ఖైదీలు వచ్చి తమ స్వప్నాల భావాన్ని కోరటం. వీరిద్దరూ ఆ అధికారి కార్యాలయంలోని నౌకర్లే. వీరిలో ఒకరు మధుపానం త్రాపించేవాడు. ఇంకొకరు సేవకుడు. కొన్ని కారణాల వల్ల వీరిని జైల్లో పెట్టటం జరిగింది. యూసుఫ్ (అ) అల్లాహ్ ప్రవక్తగా ఉండేవారు. సందేశ ప్రచారం, ఆరాధన, దైవభీతి, వివేకం, సద్గుణ సంపన్నులుగా ఉండేవారు. స్వప్నాల భావం తెలిపే శక్తిని అల్లాహ్ ఆయనకు ప్రసాదించాడు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

39, 40 : యూసుఫ్ జైల్లో తన స్నేహితుల నుద్దేశించి వారికి దేవుని ఏకత్వం గురించి ఉపదేశించారు. కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలనీ, ఆయనకు ఎవరూ సాటిలేరని, మీ జాతి అల్లాహ్‌ను వదలి ఎవరిని ప్రార్థిస్తుందో వారికి ఎలాంటి స్థానం లేదనీ, కేవలం పెట్టుకున్న పేర్లనీ, దీన్నీ సాటి కల్పించటం అంటారనీ, అనేకమంది ఆరాధ్యులు మేలా లేక ఒక్క ఆరాధ్యుడా? మీరే చెప్పండి అని బోధించి, ఒక ప్రవక్తగా తన ప్రధాన కర్తవ్యం నెరవేర్చారు.

ఆ తరువాత ఇతర ఖైదీలతో ఇలా అన్నారు – మీ జాతి వారు ప్రపంచంలోని వేటిని ప్రార్థిస్తున్నారో, వేటిని ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారో ఇవన్నీ కేవలం పేర్లుమాత్రమే. ఎటువంటి ఆధారం లేకుండా ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారు. అల్లాహ్ సృష్టితాల ఆరాధన చేయమని ఎటువంటి ఆదేశం ఇవ్వలేదు. మానవుడు అల్లాహ్‌కు తప్ప ఇతరులెవ్వరికీ తలవంచరాదు. నా సందేశం ఇదే. ఇదే సరయిన మార్గం. దీన్నే అనుసరించమని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు అని కూడా చెప్పారు.

وَقَالَ الْمَلِكُ اِنِّيْٓ اَرٰى سَبْعَ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعَ سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ؕ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَاُ اَفْتُوْنِىْ فِىْ رُءْيَاىَ اِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُوْنَ ﴿43﴾

(43) రాజు ఇలా అన్నాడు, “నేను కలలో ఇలా చూసాను : బలిసిన ఏడు ఆవులను బక్క చిక్కిన ఏడు ఆవులు తింటున్నాయి. ఏడు ధాన్యపు వెన్నులు పచ్చగా ఉన్నాయి. మరొక ఏడు ఎండిపోయి ఉన్నాయి. సభికులారా! మీకు స్వప్నాల భావం తెలిస్తే నాకు ఈ స్వప్న భావాన్ని వివరించండి.”

قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ ۚ وَمَا نَحْنُ بِتَاْوِيْلِ الْاَحْلَامِ بِعٰلِمِيْنَ ﴿44﴾

(44) వారు ఇలా అన్నారు – “ఇవి పీడకలలాంటివి. మాకు ఇలాంటి పీడకలల భావం తెలియదు.”

وَقَالَ الَّذِىْ نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ اُمَّةٍ اَنَا اُنَبِّئُكُمْ بِتَاْوِيْلِهٖ فَاَرْسِلُوْنِ ﴿45﴾

يُوْسُفُ اَيُّهَا الصِّدِّيْقُ اَفْتِنَا فِىْ سَبْعِ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعِ سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ۙ لَّعَلِّىْٓ اَرْجِعُ اِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿46﴾

(45) ఆ ఇద్దరిలో విడుదలయిన వ్యక్తికి చాలా కాలం తరువాత విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. అతడు ఇలా అన్నాడు – “నేను మీకు దీని భావాన్ని వివరిస్తాను. నన్ను పంపించండి. (46) ‘యూసుఫ్! ఓ సత్య వంతుడా! నాకు ఈ స్వప్నాన్ని గురించి తెలుపు. ‘ఏడు బలిసిన ఆవులను, ఏడు సన్నని ఆవులు తింటున్నాయి. ఏడు వెన్నులు పచ్చగా ఉంటే మరొక ఏడు వెన్నులు ఎండిపోయి ఉన్నాయి. నేను వారి వద్దకు తిరిగివెళ్ళాలి. వారు కూడా తెలుసు కుంటారు.”

ఈ మార్గమే అల్లాహ్‌కు ప్రీతికరమైనది. చాలామంది ఈ మార్గాన్ని అనుసరించనందువల్లే సాటి కల్పించటానికి గురయ్యారు. జైల్లోని మిత్రులు అతని గొప్పదనం, పాండిత్యం చూసిన తర్వాతనే వారు అతనికి తమ సమస్యలను విన్నవించుకున్నారు. అయితే యూసుఫ్ (అ) సమాధానానికి ముందు దేవుని ఏకత్వం గురించి సందేశం వినిపించారు. ఎందుకంటే, ఇది వారి సమస్యకన్నా ప్రధానమైనది. అదీగాక వారిలో వినే, స్వీకరించే, ఆలోచించే శక్తి ఉండేది. తన కర్తవ్యం నెరవేరిన తర్వాత వారి ప్రశ్నలకు సమాధానమిచ్చారు.

41, 42 : మొదటి వ్యక్తి తన ఉద్యోగంలో చేరిపోతాడు. రెండవ వ్యక్తి ఉరితీయబడతాడు. అతని తలను గ్రద్దలు పీక్కుతింటాయి. ఇవి జరిగే తీరుతాయని కచ్చితంగా చెప్పారు. ఎందుకంటే అప్పటి వరకు “స్వప్నాల భావం తెలిపే ఆచారం లేదు.” ప్రవక్త(స) ఇలా ఉపదేశించారు – “స్వప్నం భావం తెలుపనంతవరకు అలాగే ఉంటుంది, కాని దాని భావం తెలుపడం జరిగితే అది జరిగే తీరుతుంది. చక్రవర్తికి సారా త్రాపించేవాడు విడుదల అవుతాడని భావించి అతనితో, “నీ అధికారి వద్ద నా గురించి ప్రస్తావించు” అని అన్నారు యూసుఫ్ (అ). అతడు విడుదలై యూసుఫ్ (అ) గురించి ప్రస్తావించటం మరచిపోయాడు. అయితే ఇది కూడా షైతాన్ కుట్రే. ఈ విధంగా ప్రవక్త సంవత్సరాల తరబడి జైల్లో ఉండాలని. (అఫ్‌జలుల్ కబీర్).

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا ۚ فَمَا حَصَدتُّمْ
فَذَرُوهُ فِي سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿47﴾

(47) యూసుఫ్ ఇలా అన్నారు, ఏడు సంవత్సరాల వరకు మీరు ఎడతెగకుండా సేద్యం చేస్తూ ఉంటారు. మీరు కోసిన పంటలో కొంత భాగాన్ని మీకు ఆహారంగా పనికి వచ్చేటందుకు తీసిపెట్టుకోండి. మిగతా భాగాన్ని వెన్నులలోనే ఉంచండి.

ثُمَّ يَأْتِي مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا
قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصِنُونَ ﴿48﴾

ثُمَّ يَأْتِي مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ
وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿49﴾ 6 ع 7 16

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِۦ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُ الرَّسُولُ
قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّٰتِي
قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ ۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿50﴾

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن
نَّفْسِهِۦ ۚ قُلْنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن
سُوٓءٍ ۚ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْـَٰٔنَ حَصْحَصَ
الْحَقُّ أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفْسِهِۦ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ
الصَّٰدِقِينَ ﴿51﴾

ذَٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي كَيْدَ الْخَآئِنِينَ ﴿52﴾

(48) తరవాతి ఏడు సంవత్సరాలు బహు గడ్డుగా ఉంటాయి. ఆ కాలంలో అప్పటి కొరకు మీరు నిలువ చేసి ఉంచిన ధాన్యం మొత్తం మీరు తింటారు. ఏమైనా మిగిలితే అది మీరు దాచిపెట్టి ఉంచుకున్నదే మిగులుతుంది. (49) దాని తరువాత మరొక సంవత్సరం వస్తుంది. అప్పుడు ప్రజలను పుష్కలమైన వర్షాలతో ఆదుకోవటం జరుగుతుంది. వారు రసాన్ని పిండుతారు." (50) రాజు ఇలా అన్నాడు : "అతనిని నా వద్దకు తీసుకురండి." కాని రాజదూత యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు, యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : "నీ ప్రభువు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళు. తమ చేతులను కోసుకున్న స్త్రీల వ్యవహారం గురించి అతన్ని అడుగు. నా ప్రభువుకు వారి జిత్తుల గురించి బాగా తెలుసు. (51) రాజు ఆ స్త్రీలను ఇలా విచారించాడు – "మీరు యూసుఫ్‌ను మోహించటానికి ప్రయత్నించినప్పుడు మీకు కలిగిన అనుభవం ఎటువంటిది?" వారందరూ ఏకకంఠంగా ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ సాక్షి. అతనిలో మేము ఏ దోషాన్నీ చూడలేదు." అజీజ్ భార్య ఇలా అన్నది."ఇప్పుడు సత్యం బట్టబయలయింది. అతన్ని కవ్వించింది నేనే. నిస్సందేహంగా అతడు సత్యవంతుడు. (52) ఇందులో నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే నేను అతనికి ద్రోహం చేయలేదనీ, ద్రోహుల కుట్రలను అల్లాహ్ పారనీయడనీ తెలియ జేయటం కోసమే."

43 – 52 వాక్యాల వివరణ :

43 – 49 – ఆ తరువాత 43 వాక్యంలో సూచించిన సంఘటన జరిగింది.

ఇక్కడ ఖుర్‌ఆన్ సభికుల సమాధానాన్ని పేర్కొంది. సభికులు రాజు యొక్క స్వప్నానికి తగిన సమాధానం ఇవ్వలేకపోయినందువల్ల దానికి ఏమాత్రం ప్రాముఖ్యత ఇవ్వలేదు. కాని సేవకునికి ఈ స్వప్నం గురించి విని తన స్వప్నం సంగతి గుర్తుకు వచ్చింది. అతను వెంటనే రాజుకు ఇదంతా విన్నవించుకున్నాడు. అతని అనుమతితో యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళాడు. యూసుఫ్ ఇచ్చిన సమాధానాన్ని తీసుకొని రాజు వద్దకు వచ్చి విన్పించాడు. రాజు ఆ స్వప్న భావాన్ని విన్న వెంటనే యూసుఫ్‌ని సభకు రప్పించమని ఆజ్ఞాపించాడు.

50, 51 : యూసుఫ్ తనను విడుదల చేసే శుభవార్తను విన్నారు. కాని ముందు తన కేసు విచారించమని, ఆ తరువాతే చెరసాల నుండి బయటికి వస్తానని చెప్పటం, రాజు విచారించటం, ఆయన నిర్దోషిగా రుజువు కావటం, జులేఖా తన తప్పును ఒప్పుకోవటం జరిగింది.

ఆ స్వప్న భావం విని రాజు సంతోషించి యూసుఫ్‌ని గౌరవభావంతో ఒక ప్రత్యేక ప్రతినిధిని పంపించి పిలిపించాడు. దీన్నే 55వ వాక్యంలో "రసూల్"గా పేర్కొనటం జరిగింది. అబూ హురైరా (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా పలికారు – "ఒకవేళ నేను యూసుఫ్ (అ) ఉన్నంత కాలం జైల్లో ఉండి నన్ను విడుదలచేసే ప్రసక్తే వస్తే నేను వెంటనే ఒప్పేసుకుంటాను." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6477)

యూసుఫ్ (అ) యొక్క ఈ సమాధానం వల్ల ఆయన గొప్పతనం, ఓర్పు, గాంభీర్యం వ్యక్తమవుతున్నాయి. తాను నిర్దోషి అని అందరికీ తెలిసిన తర్వాతనే జైలు నుంచి బయటికి రావటానికి సిద్ధమయ్యారు. ఈ విషయంలో యూసుఫ్ ఆ స్త్రీల గురించి ఎందుకు ప్రశ్నించారు? ఎందుకంటే,

(1) తనను చెరసాలలోకి పంపించడంలో ఆ స్త్రీల హస్తం కూడా ఉంది. తమ ఓటమి అవమానం భరించలేక వారు అసత్యపు ఆరోపణలు సంధించి ఉంటారు. ఈ కారణంగానే ఆయన్ని చెరసాలలో వేయటం జరిగింది.

(2) జులేఖా అందరి ముందు "అతను నిర్దోషి" అని, తనదే పొరపాటు అని ఒప్పుకుంది. సాక్ష్యాధారాల వల్ల కూడా యూసుఫ్ నిర్దోషి అని, ఆమెయే దోషి అని తేలింది. ఈ విషయంలో ఒక ప్రధానమయిన విషయం ఏమిటంటే, జులేఖా నేరం రుజువయిన వెంటనే రాజు ఇలా అన్నాడు, "యూసుఫ్ ఈ విషయాన్ని ఇంతటితో వదిలెయ్యి." అంటే "దీన్ని గురించి ప్రచారం చేయకండి, దీనివల్ల నాకు చెడ్డపేరు వస్తుంది." కాని తరువాత రాజు యూసుఫ్‌ను చెరసాలలో వేయించాడు. అయినా యూసుఫ్ రాజు ఉపకారాలను మరువలేదు. అందుకే అతని భార్య గురించి ప్రస్తావించి, అతన్ని సమాజంలో తలదించుకునేలా చేయటానికి ఇష్టపడలేదు. అందువల్లే చేతులు కోసుకున్న స్త్రీల గురించి ప్రస్తావించారు. కాని ఈ పరిస్థితిని గమనించిన రాజు భార్య, పొరపాటు అంతా తనదేనని, యూసుఫ్ నిర్దోషి అని ప్రకటించింది.

52 : నమ్మకద్రోహం, వాగ్దానభంగం, మోసం చాలా పెద్ద నేరాలు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "ప్రతి నమ్మకద్రోహి కొరకు తీర్పుదినం నాడు ఒక పతాకం పాతబడుతుంది. ఇంకా ఇలా ప్రకటించబడుతుంది – ఫలానా కుమారుడగు ఈ వ్యక్తి మోసగాడు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6177)

وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِيٓ ۚ إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةٌۢ بِٱلسُّوٓءِ
إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓ ۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿53﴾
وَقَالَ ٱلْمَلِكُ ٱئْتُونِي بِهِۦٓ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي ۖ
فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ
أَمِينٌ ﴿54﴾
قَالَ ٱجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلْأَرْضِ ۖ إِنِّي حَفِيظٌ
عَلِيمٌ ﴿55﴾
وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلْأَرْضِ ۚ يَتَبَوَّأُ
مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ ۚ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَن نَّشَآءُ
وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿56﴾
وَلَأَجْرُ ٱلْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟
يَتَّقُونَ ﴿57﴾ ع 7 8 1
وَجَآءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ
وَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿58﴾
وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ قَالَ ٱئْتُونِي بِأَخٍ لَّكُم
مِّنْ أَبِيكُمْ ۚ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّيٓ أُوفِي ٱلْكَيْلَ وَأَنَا۠
خَيْرُ ٱلْمُنزِلِينَ ﴿59﴾
فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِۦ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِندِي وَلَا
تَقْرَبُونِ ﴿60﴾

(53) నేను నా మనస్సు నిర్దోషిత్వాన్ని చాటుకోవటం లేదు. మనసైతే చెడుకే ప్రేరేపిస్తూ ఉంటుంది, నా ప్రభువు కరుణించిన వారిని తప్ప. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను. (54) రాజు ఇలా అన్నాడు : "అతనిని నా వద్దకు తీసుకురండి. నేను అతన్ని నా కోసం ప్రత్యేకించు కుంటాను." యూసుఫ్ అతనితో మాట్లాడినపుడు అతను ఇలా అన్నాడు – "ఈనాడు మీకు మా వద్ద గౌరవప్రదమైన స్థానం ఉంది. మీరు విశ్వస నీయులు." (55) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు: "దేశంలోని ధాన్యాగారాల బాధ్యత నాకు అప్పగించండి. వాటిని నేను రక్షించగలను. ఆ పరిజ్ఞానం నాకు ఉంది." (56) ఈ విధంగా మేము ఆ భూభాగంపై యూసుఫ్ కొరకు అధికార మార్గాన్ని సుగమం చేసాము. ఎక్కడ కోరితే అక్కడ ఉండే సౌలభ్యం కూడా ఇచ్చాము. మేము కోరిన వారికి మా కారుణ్యం ప్రసాదిస్తాము. సజ్జనుల ప్రతిఫలం మేము వృథాచేయము. (57) విశ్వసించి భయభక్తులతో వ్యవహరించేవారికి పరలోక ప్రతిఫలమే ఎంతో ఉత్తమమయినది. (58) యూసుఫ్ సోదరులు ఈజిప్టుకు వచ్చారు. అతని సమక్షంలో హాజరయ్యారు. అతను వారిని గుర్తుపట్టాడు. కాని వారు అతన్ని గుర్తుపట్టలేదు. (59) తరువాత అతను వారి సామాను సిద్ధం చేయించి, వారు బయలు దేరుతుండగా వారితో ఇలా అన్నాడు : "మీ మారు సోదరుడ్ని నా వద్దకు తీసుకురండి. నేను ఎలా కొలపాత్రను నింపి ఇస్తున్నానో, అతిథులను ఎంత చక్కగా సత్కరిస్తున్నానో మీరు చూడటం లేదా! (60) ఒకవేళ మీరు అతన్ని తీసుకురాకపోతే, మీకు నా వద్ద ధాన్యం లభించదు. మీరు నా దరిదాపులకు కూడా రావద్దు."

(61) వారు ఇలా అన్నారు : "తండ్రిగారు అతన్ని పంపేలా మేము ప్రయత్నిస్తాము. తప్పకుండా చేస్తాము."

قَالُوْا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ اَبَاهُ وَاِنَّا لَفٰعِلُوْنَ ﴿61﴾

(62) యూసుఫ్ తన నౌకర్లకు ఇలా సంజ్ఞ చేసాడు : "వారు ధాన్యానికి బదులుగా ఇచ్చిన సొమ్మును మెల్లగా వాళ్ళ సామానులోనే పెట్టేయండి." వారు ఇంటికి చేరి, తిరిగి పొందిన తమ సొమ్మును గుర్తిస్తారనీ, తిరిగి రానూ రావచ్చుననీ."

وَقَالَ لِفِتْيٰنِهِ اجْعَلُوْا بِضَاعَتَهُمْ فِيْ رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَآ اِذَا انْقَلَبُوْٓا اِلٰٓى اَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿62﴾

(63) వారు తమ తండ్రి వద్దకు పోయి ఇలా అన్నారు, "నాన్నా! ఇక ముందు మనకు ధాన్యమివ్వడానికి ఆంక్ష విధించారు. అందువల్ల ధాన్యం తెచ్చేందుకు మీరు మా తమ్ముణ్ణి మాతో పాటు పంపండి. అతన్ని రక్షించే బాధ్యత మాది."

فَلَمَّا رَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْهِمْ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَآ اَخَانَا نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿63﴾

(64) తండ్రి ఇలా అన్నాడు : "నేను అతని విషయంలో మిమ్మల్ని ఇంతకు ముందు అతని సోదరుని విషయంలో నమ్మినట్లుగానే నమ్మాలా? అల్లాహ్‌యే ఉత్తమ రక్షకుడు. ఆయనే అందరికంటే అధికంగా కరుణించేవాడు."

قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَآ اَمِنْتُكُمْ عَلٰٓى اَخِيْهِ مِنْ قَبْلُ ؕ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حٰفِظًا ۪ وَّهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿64﴾

(65) తరువాత వారు తమ సంచులు విప్పగా, వారి సొమ్ము వారికి తిరిగి ఇవ్వబడినట్లు గమనించారు. అది చూసి వారు ఇలా అరిచారు, "నాన్నా! మనకింకేం కావాలి. చూడండి! మన సొమ్ము కూడా మనకు తిరిగి ఇవ్వబడింది. కనుక ఇక మేము వెళతాము. మా భార్యాబిడ్డల కొరకు ఆహార పదార్థాల్ని తీసుకువస్తాము. సోదరుణ్ని కూడా కాపాడుతాము. అదనంగా ఒక ఒంటె మోసే బరువు ధాన్యాన్ని కూడా తీసుకువస్తాము. ఇంత అదనపు ధాన్యం తేలికగా లభిస్తుంది."

وَلَمَّا فَتَحُوْا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوْا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ اِلَيْهِمْ ؕ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا نَبْغِيْ ؕ هٰذِهٖ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَا ۚ وَنَمِيْرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيْرٍ ؕ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿65﴾

قَالَ لَنۡ اُرۡسِلَهٗ مَعَكُمۡ حَتّٰى تُؤۡتُوۡنِ مَوۡثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاۡتُنَّنِىۡ بِهٖۤ اِلَّاۤ اَنۡ يُّحَاطَ بِكُمۡ ۚ فَلَمَّاۤ اٰتَوۡهُ مَوۡثِقَهُمۡ قَالَ اللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوۡلُ وَكِيۡلٌ ﴿66﴾

(66) వారి తండ్రి ఇలా అన్నాడు : ‘నేను అతన్ని మీ వెంట ఎంతమాత్రం పంపను – అతన్ని తప్పకుండా తిరిగి నా వద్దకు తీసుకువస్తామని అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేస్తే తప్ప. మీరు దోపిడీకి గురయితే అది వేరే విషయం.” వారు అతని ముందు ప్రమాణం చేసినప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు : “చూడండి! మన ఈ మాటలను అల్లాహ్ గమనిస్తున్నాడు.”

وَقَالَ يٰبَنِىَّ لَا تَدۡخُلُوۡا مِنۡۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادۡخُلُوۡا مِنۡ اَبۡوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ؕ وَمَاۤ اُغۡنِىۡ عَنۡكُمۡ مِّنَ اللّٰهِ مِنۡ شَىۡءٍ ؕ اِنِ الۡحُكۡمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ ۚ وَعَلَيۡهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ الۡمُتَوَكِّلُوۡنَ ﴿67﴾

(67) అతను ఇలా అన్నాడు : “కుమారులారా! ఒకే ద్వారం గుండా ప్రవేశించకండి. వివిధ ద్వారాల ద్వారా ప్రవేశించండి. కాని నేను అల్లాహ్ సంకల్పం నుండి మిమ్మల్ని కాపాడలేను. ఆయన ఆజ్ఞ తప్ప మరెవరిదీ చెల్లదు. నేను ఆయన్నే నమ్ముకున్నాను. నమ్మదలచుకున్నవారు ఆయన్నే నమ్ముకోవాలి.”

وَلَمَّا دَخَلُوۡا مِنۡ حَيۡثُ اَمَرَهُمۡ اَبُوۡهُمۡ ؕ مَا كَانَ يُغۡنِىۡ عَنۡهُمۡ مِّنَ اللّٰهِ مِنۡ شَىۡءٍ اِلَّا حَاجَةً فِىۡ نَفۡسِ يَعۡقُوۡبَ قَضٰٮهَا ؕ وَاِنَّهٗ لَذُوۡ عِلۡمٍ لِّمَا عَلَّمۡنٰهُ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿68﴾ ع 8 11 2

(68) వారు తమ తండ్రి ఆజ్ఞానుసారం ప్రవేశించినపుడు, అతని ఈ ముందు జాగ్రత్త చర్య అల్లాహ్ సంకల్పం ముందు దేనికీ పనికి రాకుండా పోయింది. యాఖూబ్ తన మనస్సులో ఉన్న సందేహాన్ని నివృత్తి చేసుకోవటానికి తన కృషి తాను చేసాడు. నిస్సందేహంగా అతను మేము నేర్పిన విద్య వల్ల జ్ఞాని అయ్యాడు. కాని చాలామంది యదార్థాన్ని తెలుసుకోరు.

యూసుఫ్ సూరా 53 – 68 వాక్యాల వివరణ:

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) తన సోదరులతో ఇక ముందు ఆహార ధాన్యాల కొరకు వచ్చినపుడు మీ చిన్న సోదరుడు బిన్ యామీన్‌ని కూడా తీసుకురండనీ, లేకపోతే ఆహార ధాన్యాలు లభించవని అన్నారు. యూసుఫ్ సోదరులు బిన్ యామీన్‌ని తీసుకువస్తామని వాగ్దానం చేసి వెళ్ళారు. ఇపుడు ఈ వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) సోదరులు బిన్ యామీన్‌ను కూడా తీసుకువచ్చారు. అతను యూసుఫ్ (అ)కు సొంత తమ్ముడు, యూసుఫ్ (అ) అతన్ని తన వద్ద ఉంచుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నారు. ఒక పథకం ప్రకారం రాజవంశ కొలపాత్రను బిన్ యామీన్ సామానుల్లో పెట్టించారు. ఇంకా ఎవరి వద్ద రాజవంశ కొలపాత్ర దొరికితే అతన్ని బంధించడని ప్రకటించారు. ఆ తరువాత అందరి సామాన్లు తనిఖీ చేయబడ్డాయి. అయితే బిన్ యామీన్ సామానుల్లో ఆ కొలపాత్ర దొరికింది. బిన్ యామీన్‌ను ఆపడం జరిగింది. తన సోదరుడు యూసుఫ్ (అ)తో హాయిగా ఉండసాగాడు.

وَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ اٰوٰٓى اِلَيْهِ اَخَاهُ قَالَ اِنِّيْٓ اَنَا اَخُوْكَ فَلَا تَبْتَىِٕسْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿69﴾

(69) వారు యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళినపుడు అతను తన సొంత తమ్ముణ్ణి వేరుగా (దగ్గరకు) పిలిపించుకున్నాడు. అతనితో ఇలా అన్నాడు : నేనే నీ అన్నయ్యను. వారు చేస్తూ ఉండిన పనులకు నీవు ఏమాత్రం విచారించకు.

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِيْ رَحْلِ اَخِيْهِ ثُمَّ اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا الْعِيْرُ اِنَّكُمْ لَسٰرِقُوْنَ ﴿70﴾

(70) తన సోదరుల సామాను బస్తాలను ఎత్తించే ఏర్పాట్లు చేస్తూ, యూసుఫే తన సొంత సోదరుని సామానులో తన పాత్రను పెట్టాడు. తరువాత ప్రకటించేవాడు ఇలా ప్రకటించాడు. "జనులారా! యదార్థంగా మీరు దొంగలు."

قَالُوْا وَاَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّاذَا تَفْقِدُوْنَ ﴿71﴾

(71) వారు వెనుకకు తిరిగి ఇలా అడిగారు : "మీ వస్తువేదైనా పోయిందా?"

قَالُوْا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ وَّاَنَا بِهٖ زَعِيْمٌ ﴿72﴾

(72) ఇలా అన్నారు : "రాజుగారి పాత్రపోయింది. దానిని తెచ్చిన వారికి ఒంటె బరువు ధాన్యం బహుమానంగా లభిస్తుంది. ఆ బాధ్యత నాది."

قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سٰرِقِيْنَ ﴿73﴾

(73) ఆ సోదరులు ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం! మీకు బాగా తెలుసు. మేము ఈ దేశంలో సంక్షోభం సృష్టించటానికి రాలేదు. మేము దొంగతనాలు చేసే వాళ్ళము కాము."

53వ వాక్యం : యూసుఫ్ (అ) అల్లాహ్ ముందు తన వినయవిధేయతలను ప్రకటిస్తూ, నన్ను నేను నిర్దోషినని చాటుకోవటం లేదని, మనసు చెడు కొరకు ప్రేరేపిస్తూనే ఉంటుందని, అయితే అల్లాహ్ కరుణించిన వారు మాత్రం చెడు నుండి సురక్షితంగా ఉంటారని చెప్పారు. నా ప్రభువు క్షమించేవాడనీ, కరుణించేవాడని అన్నారు.

54 వ వాక్యం : మహా రాజు యూసుఫ్ (అ) నిర్దోషి అని తెలియగానే యూసుఫ్ (అ)ని తన వద్దకు తెమ్మని, తాను అతన్ని తన ఆస్థానంలో మంచి గౌరవస్థానాన్ని ఇస్తానని అన్నాడు.

55వ వాక్యం : ధాన్యాగారం అంటే ఆహార ధాన్యాలు నిలువ చేయబడి ఉండే గిడ్డంగులు. ఒక నిర్ణీత పరిమాణంలో ఆహార ధాన్యాలను ఖర్చు చేయడం, రాబోయే కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొనే ఏర్పాట్లు చేయడం కోసం వాటి బాధ్యతలు తనకు అప్పగించమని అన్నారు. సాధారణ పరిస్థితుల్లో ఉన్నత స్థానాలు కోరడం ధర్మం కాదు. అయితే దేశాన్ని, ప్రజలను రక్షించే నిమిత్తం తనలో ఆ యోగ్యత, సమర్థత ఉందని భావించినపుడు కోరవచ్చును. మహారాజు కోరికపై ఆ శాఖ బాధ్యతను, యూసుఫ్ (అ) స్వీకరించారు. 'హఫీజ్' అంటే నేను దాన్ని కాపాడుతాను. సరైన విధంగా ఖర్చుచేస్తాను. 'అలీమ్' అంటే దాన్ని భద్రపరిచే జ్ఞానం నాకు ఉంది అని భావం.

యూసుఫ్ (అ) వారిని చూడగానే తండ్రి, సోదరుడు గుర్తుకొచ్చారు. ఇంటి పరిస్థితులన్నీ వారిని అడిగి తెలుసుకున్నారు. వారు తిరిగి వెళ్ళినపుడు ఇలా అన్నారు – మీ ప్రాంతంలో కరువు వ్యాపించింది. మీరు ఆహార ధాన్యాల కోసం ఈసారి వచ్చినపుడు బిన్ యామీన్‌ను తెస్తేనే ఆహార ధాన్యాలు ఇస్తాను అని అన్నారు.

(74) వారు ఇలా అన్నారు : "సరే, మీ మాట అసత్యమని తేలితే అప్పుడు అతని శిక్ష ఏమిటి?"

(75) వారు ఇలా అన్నారు : "వాడి శిక్ష, ఎవడి సామానులో అది దొరుకుతుందో అతడే తనకు శిక్షగా బానిసై ఉండాలి. అలాంటి దుర్మార్గులకు మేము విధించే శిక్ష ఇదే." (76) అప్పుడు యూసుఫ్ తన సొంత సోదరుని సంచి వెతికే ముందు ఇతర సోదరుల సంచులను వెతకటం ప్రారంభించాడు. తరువాత తన సోదరుని సంచి నుండి పోయిన వస్తువును బయటకు తీసాడు. ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్‌కు మా యుక్తి ద్వారా సహాయం చేశాము. రాజధర్మం ప్రకారం తన సోదరుణ్ని బంధించటం అతనికి తగదు, ఒకవేళ అల్లాహ్‌యే అలా కోరితే తప్ప. మేము కోరిన వారికి ఉన్నత స్థానాలు ప్రసాదిస్తాము. జ్ఞానులందరినీ మించిన జ్ఞాని ఒకడు ఉన్నాడు.

(77) సోదరులు ఇలా అన్నారు : "ఇతడు ఒకవేళ దొంగతనం చేస్తే, ఇతని సోదరుడు కూడా దొంగతనం చేసి ఉన్నాడు." యూసుఫ్ వారి మాటలను విని తన భావాలను అణచివేశాడు. నిజాన్ని వారి ముందు బహిర్గతం చేయలేదు. అయితే మనసులో మాత్రం ఇలా అనుకున్నాడు, "మీరు చాలా దుర్మార్గులు. నాపై మీరు మోపుతున్న అపనింద యొక్క వాస్తవం అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

(78) వారు ఇలా అన్నారు – "ఓ మహారాజా! ఇతని తండ్రి చాలా ముసలివాడు. ఇతనికి బదులు మీరు మాలో ఒకరిని ఉంచుకోండి. మేము మిమ్మల్ని మంచివారుగా చూస్తున్నాము." (79) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : "అల్లాహ్ రక్షించుగాక! ఎవరి వద్ద సొమ్ము దొరికిందో అతన్ని తప్ప ఇంకొకరిని మేము బంధించలేము. ఒకవేళ అలా చేస్తే మేము దుర్మార్గులమౌతాము.

قَالُوْا فَمَا جَزَآؤُهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿74﴾

قَالُوْا جَزَآؤُهٗ مَنْ وُّجِدَ فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ ؕ
كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿75﴾

فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ اَخِيْهِ ثُمَّ
اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ كَذٰلِكَ كِدْنَا
لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ اَخَاهُ فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ
اِلَّاۤ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ؕ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ﴿76﴾

قَالُوْۤا اِنْ يَّسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ
فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ
قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۚ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا
تَصِفُوْنَ ﴿77﴾

قَالُوْا يٰۤاَيُّهَا الْعَزِيْزُ اِنَّ لَهٗۤ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ
اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿78﴾

قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا
عِنْدَهٗۤ ۙ اِنَّاۤ اِذًا لَّظٰلِمُوْنَ ﴿79﴾ ع 9 11 3

فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوْا مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ؕ قَالَ كَبِيْرُهُمْ اَلَمْ تَعْلَمُوْۤا اَنَّ اَبَاكُمْ قَدْ اَخَذَ عَلَيْكُمْ مَّوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُّمْ فِيْ يُوْسُفَ ۚ فَلَنْ اَبْرَحَ الْاَرْضَ حَتّٰى يَاْذَنَ لِيْۤ اَبِيْۤ اَوْ يَحْكُمَ اللّٰهُ لِيْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿80﴾

(80) వారు యూసుఫ్ పట్ల నిరాశచెంది, ఒక మూలకు పోయి పరస్పరం సంప్రదించుకున్నారు. వారిలో అందరికంటే పెద్దవాడు ఇలా అన్నాడు : "మీ తండ్రి అల్లాహ్ పేరు మీద మీచేత ప్రమాణం చేయించుకున్న విషయం మీకు తెలియదా? లోగడ యూసుఫ్ విషయంలో మీరు చేసింది కూడా మీకు తెలుసు. ఇప్పుడు నేను మాత్రం ఇక్కడి నుండి వెళ్ళను. నా తండ్రి నాకు అనుమతి ఇవ్వనంత వరకు లేదా అల్లాహ్‌యే నా విషయంలో తీర్పు చెయ్యనంతవరకు.

اِرْجِعُوْۤا اِلٰۤى اَبِيْكُمْ فَقُوْلُوْا يٰۤاَبَانَاۤ اِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ ۚ وَمَا شَهِدْنَاۤ اِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حٰفِظِيْنَ ﴿81﴾

وَسْـَٔلِ الْقَرْيَةَ الَّتِيْ كُنَّا فِيْهَا وَالْعِيْرَ الَّتِيْۤ اَقْبَلْنَا فِيْهَا ؕ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿82﴾

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ؕ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِيَنِيْ بِهِمْ جَمِيْعًا ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿83﴾

وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰۤاَسَفٰى عَلٰى يُوْسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيْمٌ ﴿84﴾

(81) మీరు వెళ్ళి మీ తండ్రితో ఇలా అనండి : "తండ్రీ! మీ కుమారుడు దొంగతనం చేశాడు. మేము అతను దొంగతనం చేస్తూ ఉండగా చూడలేదు. మాకు తెలిసిన విషయమే మేము చెబుతున్నాము. అగోచర విషయాల్ని మేము చూడలేము కదా!" (82) మేము బసచేసిన నగరంలోని వారిని అడిగి మీరు తెలుసుకోండి. మేము కలిసి తిరుగు ప్రయాణం చేసిన బిడారును కనుక్కోండి. నిస్సందేహంగా మేము సత్యమే పలుకుతున్నాము." (83) వారి తండ్రి ఈ గాథను విని ఇలా అన్నాడు : "అసలు మీ దుష్ట మనస్సులు మీచేత మరొక ఘోరకార్యాన్ని చేయించాయి. సరే, ఉత్తమ రీతిలో సహనం వహిస్తాను. అల్లాహ్ వారందరిని తెచ్చి నాతో కలుపుట జరగవచ్చుకదా! ఆయన సర్వమూ తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను." (84) తరువాత అతను వారి వైపు నుండి తన ముఖాన్ని త్రిప్పుకొని కూర్చుండిపోయాడు. "ఆహ్! యూసుఫ్" అంటూ వాపోయాడు. దుఃఖంతో కృంగిపోయాడు. అతని నేత్రాలు తెల్లగా పాలి పోయాయి.

قَالُوْا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُا تَذْكُرُ يُوْسُفَ حَتّٰى تَكُوْنَ حَرَضًا اَوْ تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَ ﴿85﴾ قَالَ اِنَّمَآ اَشْكُوْا بَثِّيْ وَحُزْنِيْٓ اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿86﴾ يٰبَنِيَّ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُّوْسُفَ وَاَخِيْهِ وَلَا تَايْـَٔسُوْا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿87﴾ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسَّنَا وَاَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجٰىةٍ فَاَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِى الْمُتَصَدِّقِيْنَ ﴿88﴾ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُوْسُفَ وَاَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ ﴿89﴾ قَالُوْٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوْسُفُ ؕ قَالَ اَنَا يُوْسُفُ وَهٰذَآ اَخِيْ ؗ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا ؕ اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿90﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِـِٕيْنَ ﴿91﴾

(85) కొడుకులు ఇలా అన్నారు : “అల్లాహ్ సాక్షి! మీరు ఒక్క యూసుఫ్‌నే జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ ఉంటారు. చివరకు అతని పట్ల దుఃఖంతోనే కృంగిపోతారు. లేదా మీ ప్రాణాన్ని తీసుకుంటారు. (86) అతను ఇలా అన్నాడు : “నేను నా ఆందోళనను గురించి, నా ఆవేదనను గురించి అల్లాహ్‌కే ఫిర్యాదు చేసుకుంటాను. అల్లాహ్ గురించి నాకు తెలిసినట్లు మీకెవరికీ తెలియదు. (87) కుమారులారా! వెళ్ళి యూసుఫ్ గురించీ, అతని సోదరుని గురించీ దర్యాప్తుచేయండి. అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశచెందకండి. ఆయన కారుణ్యం పట్ల కేవలం అవిశ్వాసులే నిరాశచెందుతారు.” (88) వారు యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళి ఇలా విన్నవించుకున్నారు : “ఓ మహారాజా! మేము, మా కుటుంబము పెద్ద ఆపదకు గురిఅయ్యాము. మేము కొద్ది సొమ్మును మాత్రమే తీసుకొని వచ్చాము. దయచేసి మీరు మాకు ధాన్యాన్ని పూర్తిగా ఇప్పించండి. మాకు దానం చేయండి. దానం చేసేవారికి అల్లాహ్ ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు.” (89) అతను ఇలా అన్నాడు : “అజ్ఞానంలో మీరు యూసుఫ్ పట్ల, అతని సోదరుని పట్ల ఎలా ప్రవర్తించారో మీకు తెలుసా?” (90) వారు ఉలిక్కిపడి “ఆఁ నీవు యూసుఫ్‌వా?” అని అన్నారు. అతను ఇలా అన్నాడు : “అవును, నేనే యూసుఫ్‌ను, ఇతడు నా సోదరుడు, మాపై అల్లాహ్ దయచూపాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే భయభక్తులతో, ఓర్పుతో మెలిగే సజ్జనుల ప్రతిఫలాన్ని అల్లాహ్ వృధా కానివ్వడు. (91) వారు ఇలా అన్నారు : “అల్లాహ్ సాక్షి! అల్లాహ్ మాకంటే నీకు అధికంగా ఔన్నత్యం ప్రసాదించాడు. మేము నిజంగానే దోషులం.”

| | |
|---|---|
| (92) అతను ఇలా అన్నాడు : "ఈనాడు మీపై ఎలాంటి ఆరోపణా లేదు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని క్షమించుగాక! ఆయన అందరికంటే అధికంగా కరుణించేవాడు. | قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۖ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾ |
| (93) ఈ నా చొక్కాను తీసుకువెళ్ళి నా తండ్రి ముఖంపై వేయండి. ఆయనకు తిరిగి చూపు వస్తుంది. మీ కుటుంబ సభ్యులందరినీ తీసుకొని నా వద్దకు రండి." | اذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلْقُوهُ عَلَىٰ وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ |

10 ع 14 4

69 – 93 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) తన తమ్ముణ్ణి తన వద్ద ఉంచుకున్నారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) తల్లిదండ్రులు ఈజిప్టు వచ్చారు. అప్పుడు యూసుఫ్ (అ) సింహాసనంపై కూర్చొని ఉన్నారు. అప్పుడు తల్లిదండ్రులు, సోదరులు అతనికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు. బాల్యంలో చూసిన స్వప్నం ఇప్పుడు నెరవేరింది.

69వ వాక్యం : యాఖూబ్ (అ) బిన్ యామీన్ పట్ల శ్రద్ధ చూపేవారు, ఎంతో ప్రేమగా చూసుకొనేవారు. అందువల్ల అతని సోదరులు అతని పట్ల కూడా ఈర్ష్యకు గురయ్యారు. ప్రయాణంలో కూడా అతన్ని హింసించి ఉంటారు. ఇవన్నీ బిన్ యామీన్ తెలిపి ఉంటాడు. అందువల్ల యూసుఫ్ (అ) అతన్ని అయిందేదో అయింది. ఇప్పుడు ఎటువంటి విచారం లేదు అని ఓదార్చారు.

70వ వాక్యం : యూసుఫ్ (అ) పథకం ప్రకారం అతని సేవకులు లేదా అతనే బిన్ యామీన్ సంచిలో ఆ పాత్రను పెట్టి ఉంచారు.

72వ వాక్యం : అంటే రత్నాలు, వజ్రాలు పొదిగివున్న నీళ్ళు త్రాగే పాత్ర. వీరు రాజభటులు అయి ఉంటారు. వీరే ఆ కప్పు పోయిందని దాన్ని తెచ్చి ఇచ్చేవారికి ఒంటె బరువంత ఆహారధాన్యాలు ఇవ్వటం జరుగుతుందని ప్రకటించారు.

75వ వాక్యం : రాజభటులు 'మీ సంచుల్లో ఆ పాత్ర దొరికితే ఏ శిక్ష' అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు సోదరులు "ఎవరివద్ద దొరికితే వారిని మీ వద్ద ఉంచుకోండి" యాఖూబ్ (అ) షరీఅత్‌లో ఈ ఆదేశమే ఉండేది.

76వ వాక్యం : అయితే ఈజిప్టు చట్టం ప్రకారం దొంగను జైల్లో వేసేవారు. యూసుఫ్ (అ) సోదరులే శిక్షను నిర్ణయించేటట్టు అల్లాహ్ పథకం వేశాడు. అందువల్ల సంచుల తనిఖీ కూడా సోదరుల నుండే ప్రారంభమైంది. ఈ విధంగా బిన్ యామీన్ తన సొంత సోదరుని వద్ద గౌరవంగా సుఖంగా ఉన్నారు. జరిగినదంతా అల్లాహ్ ఆజ్ఞానుసారమే జరిగింది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (త) యూసుఫ్‌ని గౌరవించిన విధంగానే ఎవరిని కోరితే వారికి ఉన్నత స్థానాలు ప్రసాదిస్తాడని, ఇంకా జ్ఞానంలో ఒకర్ని మించినవారు ఒకరు ఉన్నారనీ తెలియజేశాడు. అయితే హసన్ బస్రీ (ర) ఈ పరంపర అల్లాహ్ వద్దకు వెళ్ళి ఆగిపోతుందని ఎందుకంటే అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడనీ, అల్లాహ్ జ్ఞానం అంతులేనిదని వ్యాఖ్యానించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్).

77వ వాక్యం : బిన్ యామీన్ సంచి నుండి పాత్ర దొరికిన తరువాత అతని సోదరులు ఇది మా పనికాదని, మేము వాడిని మంచివాడుగా భావించేవారమని, అతను దొంగతనం చేస్తే ఆశ్చర్యపడనవసరం లేదని, అంతకుముందు వాడి అన్న కూడా దొంగతనం చేసాడని అన్నారు. ఈ విధంగా యూసుఫ్ (అ)పై ఒక అపనింద వేయబడింది.

అయితే దీన్ని విని యూసుఫ్ (అ) తన మనసులోనే బాధపడ్డారు, ఏమాత్రం బహిర్గతం చేయలేదు. నాపై అసత్యపు అభాండాలు వేస్తున్నారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు అని బాధపడ్డారు.

80వ వాక్యం : అందరికంటే పెద్ద సోదరునికి విషయాలన్నీ గుర్తుకురాసాగాయి. యూసుఫ్ (అ)ని బావిలో పడవెయ్యడం, తండ్రిగారు చింతించి దుఃఖానికి గురికావడం, సోదరుల నిర్ణయం, తండ్రి నచ్చచెప్పడం – అందువల్ల తిరిగి వెళ్ళటానికి నిరాకరించాడు. పెద్దవాడు తండ్రిని ఎదుర్కొనే శక్తిలేక తండ్రిగారు ఈ విషయం గురించి విచారించి తనకు వచ్చే అనుజ్ఞ ఇచ్చే వరకు లేదా అల్లాహ్ నా విషయంలో తీర్పు చేయనంత వరకు నేను రాను అని అన్నాడు.

81వ వాక్యం : తండ్రి వద్దకు వెళ్ళమని, అతనికి జరిగినదంతా వివరించమని బిన్ యామీన్‌పై అభియోగం మోపబడిందని ఆ పాత్ర అతని సంచిలో నుండి దొరికిందని, అందువల్లే మేము సాక్ష్యం ఇస్తున్నామని, అయితే మేము అగోచర విషయాల జ్ఞానం లేనివారమని, వాస్తవం ఏమిటో మాకు తెలియదని పెద్దవాడు తన సోదరులతో అన్నాడు.

83వ వాక్యం : బిన్ యామీన్ గురించి తెలుసుకున్న తరువాత ఇప్పుడు నాకు సహనం వహించడమే సరైనది అని తండ్రి యాఖూబ్ (అ) అన్నారు. ఎందుకంటే యాఖూబ్ (అ) దైవప్రవక్త. ఇదే ఆయనకు తగినది. అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు : ప్రవక్త (స) ఇలా బోధించారు – సహనం అంటే మొట్టమొదటి దెబ్బకు మనిషి దుఃఖాన్ని మౌనంగా భరించాలి.” (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

ఆప్తులను కోల్పోవడం వల్ల, దుఃఖానికి గురికావడం తప్పు కాదు. మనిషి పెడబొబ్బలు పెట్టటం, బట్టలు చింపుకొని ఆవేశపూరిత మాటలు పలకటం సహనానికి, నిలకడకు వ్యతిరేకం, నిషిద్ధం. ప్రవక్త (స) తన కుమారుడు ఇబ్రాహీం మరణంపై ఇలా అన్నారు – “కళ్ళు అశ్రువులు ప్రవహింపజేస్తాయి. మరియు మనస్సు దుఃఖంతో నిండి ఉంది. అయితే అల్లాహ్ ఆగ్రహావేశానికి గురిచేసే ఎటువంటి మాటను మేము పలకము. ఇంకా ఓ ఇబ్రాహీమ్! నీవు మానుండి దూరమయినందుకు దుఃఖిస్తున్నాము.”

85 – 86 వాక్యాలు : యాఖూబ్ (అ) పరిస్థితి చూసి అతని కుమారులు చాలా చింతించేవారు. రోజు రోజుకు ఆయన ఆరోగ్యం క్షీణించసాగింది. అప్పుడు కుమారులు యాఖూబ్ (అ)తో, మీరు యూసుఫ్ గురించి ఆలోచిస్తూ మిమ్మల్ని మీరు నాశనం చేసుకుంటారనిపిస్తుంది అని నిష్ఠూరంగా అన్నారు. అప్పుడు, “నేను నా దుఃఖాన్ని ఇతరులెవ్వరితో కాక కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలియజేసుకుంటున్నాను, ఆయన సన్నిధిలో ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆయననే మొరపెట్టుకుంటున్నాను” అని, యాఖూబ్ (అ) అన్నారు. అందువల్ల నన్ను నా మానాన వదలిపెట్టండి. నాకు తెలిసినవి మీకు తెలియవు. యూసుఫ్ (అ) బ్రతికి ఉన్నాడని నాకు తెలుసు. అతని స్వప్నం సత్యమైనది. అల్లాహ్ తప్పకుండా మీ ఇద్దరినీ కలుపుతాడని ఆశిస్తున్నాను. సాధారణంగా సహనంతో పాటు బాధలు కూడా పెరుగుతూపోతే మంచిరోజులు దగ్గర పడతాయి.

87వ వాక్యం : ఆయన తన కుమారునితో ఈజిప్టు వెళ్లమని, యూసుఫ్, బిన్ యామీన్‌ల గురించి ఆచూకీ తెలుసుకోమని చెప్పారు. అయితే అల్లాహ్ కారుణ్యం నుండి నిరాశచెందవద్దని, ఎందుకంటే విశ్వాసులు అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశచెందరని కూడా అన్నారు.

88 – 93 వాక్యాలు : ఒకవైపు పరిస్థితి ఇలా ఉంది. రెండవ వైపు కరువు కాటకాలు తీవ్రతరం అవసాగాయి. ఆ తరువాత సోదరులు ఈజిప్టు వచ్చి యూసుఫ్ (అ)కి కరువు కాటకాల తీవ్రతను గురించి తెలిపి ఆహార ధాన్యాలు కోరారు. ఈ పరిస్థితులన్నీ చూసి తన సోదరులు తన ముందు అర్థిస్తున్నారని భావించి, సోదరప్రేమ కట్టలు త్రెంచుకుంది. అప్పుడు తనను తాను బహిర్గతం చేసుకున్నారు. “అజ్ఞానంలో యూసుఫ్‌కు మీరు ఏం చేసారో గుర్తుందా?” అని

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاَجِدُ رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْلَاۤ اَنْ تُفَنِّدُوْنِ ﴿94﴾

(94) ఇక్కడ ఈ బిడారు బయలుదేరినప్పుడు, అక్కడ వారి తండ్రి ఇలా అన్నాడు : "నేను యూసుఫ్ సువాసన పొందుతున్నాను. ముసలితనం వల్ల నా మతి చలించిందని మీరు అనుకోవచ్చు."

قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ ﴿95﴾

(95) అతని ఇంటివారు ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్ తోడు! మీరు ఇంకా మీ పాత పిచ్చిలోనే పడి ఉన్నారు."

فَلَمَّاۤ اَنْ جَآءَ الْبَشِيْرُ اَلْقٰىهُ عَلٰى وَجْهِهٖ فَارْتَدَّ بَصِيْرًا ۚ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ ۚ اِنِّيْۤ اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿96﴾

(96) తరువాత శుభవార్త నిచ్చువాడు వచ్చి యూసుఫ్ చొక్కాను యాఖూబ్ ముఖంపై వేశాడు. అకస్మాత్తుగా ఆయనకు మళ్ళీ దృష్టి వచ్చింది. అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు : "నేను మీకు చెప్పలేదా? మీకు తెలియంది అల్లాహ్ తరపు నుండి నాకు తెలుసు అని."

قَالُوْا يٰۤاَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَاۤ اِنَّا كُنَّا خٰطِـِٕيْنَ ﴿97﴾

(97) అందరూ ఇలా అన్నారు : "నాన్నా! మా పాపాలను క్షమించవలసిందిగా మీరు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించండి. మేము నిజంగానే దోషులము."

قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿98﴾

(98) అతను ఇలా అన్నాడు : "మిమ్ములను క్షమించవలసిందిగా నేను నా ప్రభువును అర్థిస్తాను. ఆయన అమితంగా క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూను.

فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ اٰوٰۤى اِلَيْهِ اَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوْا مِصْرَ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ اٰمِنِيْنَ ؕ ﴿99﴾

(99) తరువాత వారు యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళినపుడు, అతను తన తల్లిదండ్రులను తన వద్ద కూర్చో పెట్టుకున్నాడు. ఇలా అన్నాడు – "ఇక పట్టణంలోకి పదండి. అల్లాహ్ తలిస్తే మీరు సుఖ శాంతులతో జీవిస్తారు.

ప్రశ్నించారు. సోదరులు ఒక్కసారి అదిరిపోయి మహారాజు యూసుఫ్ దీనిని గురించి ఎందుకు ప్రశ్నిస్తున్నారు అని ఆలోచించి యూసుఫ్ వైపు వింతగా చూస్తూ, "నువ్వేనా యూసుఫ్?" అని అన్నారు. ఖుర్‌ఆన్ ఈ డ్రామానంతా రెండు వాక్యాల్లో వివరించింది. ఆనాడు యూసుఫ్ మరణ వార్త ఒక చొక్కా ద్వారా ఇవ్వబడింది. ఇప్పుడు అతడు సజీవంగా ఉన్నాడనే శుభవార్త కూడా చొక్కా ద్వారానే ఇవ్వబడుతుంది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్).

(100) అతను తన తల్లిదండ్రులను తన చేతులతో ఎత్తుకొని సింహాసనం మీద తనతో కూర్చో బెట్టుకున్నాడు. అందరూ అతని ముందు అప్రయత్నంగా సజ్దాలో పడిపోయారు. యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : “తండ్రీ! నేను పూర్వం కన్న కలకు ఇదీ పరమార్థం. నా ప్రభువు దానిని నిజం చేశాడు. అంతా ఆయన దయ! ఆయన నన్ను కారాగారం నుండి బయటకు తీసాడు, మిమ్మల్ని ఎడారి నుండి తీసుకొనివచ్చి నాతో కలిపాడు. వాస్తవానికి షైతాను నాకూ, నా సహోదరులకు మధ్య కలహాన్ని సృష్టించాడు. యదార్థం ఏమిటంటే, నా ప్రభువు ఎవరూ గ్రహించలేని యుక్తుల ద్వారా తన సంకల్పాన్ని నెరవేరుస్తాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకవంతుడూను. (101) నా ప్రభూ! నీవు నాకు అధికారాన్ని ప్రసాదించావు. మాటల పరమార్థాన్నీ నేర్పావు. భూమ్యాకాశాల నిర్మాతా! నీవే ఇహంలోనూ, పరంలోనూ నాకు సంరక్షకుడవు. ముస్లిమ్‌గానే నాకు చావు ప్రసాదించు. ఇంకా నన్ను సజ్జనుల్లో చేర్చు. (102) ఓ ప్రవక్తా! ఈ గాథ అగోచర విషయాలలోనిది. దానిని మేము నీకు వహీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాము. యూసుఫ్ సోదరులు పరస్పరం సంప్రదించి కుట్ర పన్నినపుడు నీవు వారి వద్ద లేవుకదా! (103) నీవు ఎంతగా అభిలషించినా వీరిలో చాలా మంది విశ్వసించరు. (104) వాస్తవంగా నీవు ఈ సేవకు వారి నుండి ఏ విధమైన ప్రతిఫలాన్నీ కోరటం లేదు. ప్రపంచ ప్రజలందరికీ ఇది ఒక హితబోధ.

(105) భూమ్యాకాశాల్లో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి, కాని వారు వాటిని చూస్తూ పోతూ ఉంటారు. ఏ మాత్రం గమనించరు.

وَرَفَعَ اَبَوَيۡهِ عَلَى الۡعَرۡشِ وَخَرُّوۡا لَهٗ سُجَّدًا ۚ
وَقَالَ يٰۤاَبَتِ هٰذَا تَاۡوِيۡلُ رُءۡيَاىَ مِنۡ قَبۡلُ ۚ قَدۡ
جَعَلَهَا رَبِّىۡ حَقًّا ؕ وَقَدۡ اَحۡسَنَ بِىۡۤ اِذۡ اَخۡرَجَنِىۡ
مِنَ السِّجۡنِ وَجَآءَ بِكُمۡ مِّنَ الۡبَدۡوِ مِنۡۢ بَعۡدِ اَنۡ
نَّزَغَ الشَّيۡطٰنُ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنَ اِخۡوَتِىۡ ؕ اِنَّ رَبِّىۡ
لَطِيۡفٌ لِّمَا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الۡعَلِيۡمُ
الۡحَكِيۡمُ ﴿100﴾
رَبِّ قَدۡ اٰتَيۡتَنِىۡ مِنَ الۡمُلۡكِ وَعَلَّمۡتَنِىۡ مِنۡ
تَاۡوِيۡلِ الۡاَحَادِيۡثِ ۚ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ ۚ اَنۡتَ وَلِىّٖ فِى الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ ۚ
تَوَفَّنِىۡ مُسۡلِمًا وَّاَلۡحِقۡنِىۡ بِالصّٰلِحِيۡنَ ﴿101﴾
ذٰلِكَ مِنۡ اَنۡۢبَآءِ الۡغَيۡبِ نُوۡحِيۡهِ اِلَيۡكَ ۚ وَمَا
كُنۡتَ لَدَيۡهِمۡ اِذۡ اَجۡمَعُوۡۤا اَمۡرَهُمۡ وَهُمۡ
يَمۡكُرُوۡنَ ﴿102﴾
وَمَاۤ اَكۡثَرُ النَّاسِ وَلَوۡ حَرَصۡتَ
بِمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿103﴾
وَمَا تَسۡـَٔلُهُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ اَجۡرٍ ؕ اِنۡ هُوَ اِلَّا ذِكۡرٌ
لِّلۡعٰلَمِيۡنَ ﴿104﴾ 11 ع 11 5
وَكَاَيِّنۡ مِّنۡ اٰيَةٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ يَمُرُّوۡنَ
عَلَيۡهَا وَهُمۡ عَنۡهَا مُعۡرِضُوۡنَ ﴿105﴾

وَمَا يُؤۡمِنُ اَكۡثَرُهُمۡ بِاللّٰهِ اِلَّا وَهُمۡ
مُّشۡرِكُوۡنَ ﴿106﴾
اَفَاَمِنُوۡۤا اَنۡ تَاۡتِيَهُمۡ غَاشِيَةٌ مِّنۡ عَذَابِ اللّٰهِ اَوۡ
تَاۡتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغۡتَةً وَّهُمۡ لَا يَشۡعُرُوۡنَ ﴿107﴾
قُلۡ هٰذِهٖ سَبِيۡلِىۡۤ اَدۡعُوۡۤا اِلَى اللّٰهِ ؔ عَلٰى بَصِيۡرَةٍ اَنَا
وَمَنِ اتَّبَعَنِىۡ ؕ وَسُبۡحٰنَ اللّٰهِ وَمَاۤ اَنَا مِنَ
الۡمُشۡرِكِيۡنَ ﴿108﴾
وَمَاۤ اَرۡسَلۡنَا مِنۡ قَبۡلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوۡحِىۡۤ اِلَيۡهِمۡ
مِّنۡ اَهۡلِ الۡقُرٰى ؕ اَفَلَمۡ يَسِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ
فَيَنۡظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيۡنَ مِنۡ
قَبۡلِهِمۡ ؕ وَلَدَارُ الۡاٰخِرَةِ خَيۡرٌ لِّلَّذِيۡنَ اتَّقَوۡا ؕ
اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿109﴾
حَتّٰۤى اِذَا اسۡتَيۡـَٔسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوۡۤا اَنَّهُمۡ قَدۡ
كُذِبُوۡا جَآءَهُمۡ نَصۡرُنَا ۙ فَنُجِّىَ مَنۡ نَّشَآءُ ؕ وَلَا
يُرَدُّ بَاۡسُنَا عَنِ الۡقَوۡمِ الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿110﴾
لَقَدۡ كَانَ فِىۡ قَصَصِهِمۡ عِبۡرَةٌ لِّاُولِى الۡاَلۡبَابِ ؕ
مَا كَانَ حَدِيۡثًا يُّفۡتَرٰى وَلٰكِنۡ تَصۡدِيۡقَ الَّذِىۡ
بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَتَفۡصِيۡلَ كُلِّ شَىۡءٍ وَّهُدًى وَّرَحۡمَةً
لِّقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿111﴾ ع 12 7 6

(106) వారిలో అల్లాహ్‌ను విశ్వసించేవారు చాలామంది ఉన్నారు. కాని వారు ఆయనతో పాటు ఇతరులను కూడా భాగస్వాములుగా నిలబెడుతూ ఉన్నారు. (107) దైవశిక్షకు సంబంధించిన ఏ ఆపదా వారిని చుట్టుముట్టదనీ, వారికి తెలియకుండానే వారిపైకి ప్రళయగడియ అకస్మాత్తుగా వచ్చి పడదనీ వారు నిశ్చింతగా ఉన్నారా? (108) ఇలా పలుకు : “ఇది నా మార్గం. నేను అల్లాహ్ వైపునకు పిలుస్తున్నాను. స్వయంగా నేను నా అనుచరులు ఈ మార్గాన్నే స్పష్టంగా చూస్తున్నాము, అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు, సాటి కల్పించేవారితో నాకు ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు. (109) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం మేము పంపిన ప్రవక్తలందరరూ మానవులే. పట్టణవాసులే. వారి వైపునకే మేము ‘వహీ’ని పంపుతూ వచ్చాము. వారు భూమిపై సంచరించ లేదా? వారికి ముందు గతించిన జాతుల ముగింపును వారు చూడలేదా? నిస్సందేహంగా పరలోక గృహం దైవభీతిపరులకు ఎంతో మేలైనది. ఇప్పటికీ మీరు అర్థం చేసుకోరా? (110) చివరకు దైవప్రవక్తలు నిరాశ చెందినపుడు, ప్రజలు కూడా తమకు అసత్యం చెప్పబడిందని భావించినపుడు, అకస్మాత్తుగా మా సహాయం ప్రవక్తలకు చేరింది. మా సంప్రదాయ మేమిటంటే మేము కోరిన వారిని రక్షించుకుంటాము. కాని మా శిక్షను దోషులపై పడకుండా తొలగించటం సాధ్యం కాదు.

(111) యదార్థంగా ఈ గాథల్లో బుద్ధీ, జ్ఞానం ఉన్నవారికి ఒక మంచి గుణపాఠం ఉంది. ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లో కల్పించిన విషయాలేవీ లేవు. ఇవి ఇదివరకు వచ్చిన గ్రంథాలకు ధ్రువీకరణ, ప్రతి విషయానికి వివరణ. ఇంకా విశ్వాసులకు హితబోధ, కారుణ్యమూను.

94 – 111 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : సోదరులందరూ ఈజిప్టు నుండి కన్‌ఆన్ బయలుదేరినపుడు ఇక్కడ యాఖూబ్ (అ) తన ఇంటివారితో, "నాకు యూసుఫ్ సువాసన వస్తుంది, కాని మీరు దీన్ని నమ్మరు, ఇంకా నన్ను పిచ్చి పట్టిందని అంటారు" అని అన్నారు. ఆ తరువాత యహూదా యూసుఫ్ చొక్కా తెచ్చి అతని ముఖముపై వేయగానే యాఖూబ్ (అ)కు దృష్టి వచ్చేసింది. అప్పుడాయన అందరితో, "నేను మీకు చెప్పలేదా? అల్లాహ్ నుండి మీకు తెలియనివి నాకు తెలుసునని" అన్నారు. అప్పుడు సోదరులందరూ తమ తప్పులను క్షమించమని అల్లాహ్‌ను వేడుకోమని తండ్రితో విన్నవించుకున్నారు. నేను తప్పకుండా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తానని ఆయన క్షమించేవాడు అమితంగా కరుణించేవాడనీ వాగ్దానం చేసారు యాఖూబ్ (అ). వెంటనే ప్రార్థించలేదు. ప్రార్థిస్తానని వాగ్దానం చేసారు. ఆయన ఉద్దేశ్యం రాత్రి చివరిజాము సమయంలో ప్రార్థిస్తే అల్లాహ్ తప్పకుండా స్వీకరిస్తాడు అన్నదే. ప్రార్థన, క్షమాపణకు కొన్ని ప్రత్యేక సమయములు ప్రవక్త సంప్రదాయంలో ఉన్నాయి. వాటిలో ఉదయం సమయం, ఫర్జ్ నమాజుల తర్వాత, హజ్ సమయంలో, సజ్దా స్థితిలో, అజాన్ సమయంలో, అజాన్ మరియు ఇఖామత్‌ల మధ్య, ఉపవాస వ్రతం విరామ సమయంలో దైవప్రసన్నత లభించే అవకాశాలు అధికంగా ఉన్నాయి. ఆ తరువాత యాఖూబ్ (అ) కుటుంబసమేతంగా ఈజిప్టు చేరగా అక్కడ ఘనస్వాగతం లభించింది. యూసుఫ్ తన వద్ద కూర్చోబెట్టుకున్నారు. వారిని సత్కరించటం జరిగింది. యూసుఫ్ (అ) సోదరులు వినయ విధేయతలతో అతని ముందు తలలు దించుకున్నారు. అతని ముందు సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు. ఇది కేవలం అభివాదమేగాని, ఆరాధనగా ఎంతమాత్రం కాదు. సజ్దా యాఖూబ్ షరీఅత్‌లో ధర్మసమ్మతంగా ఉండేది. ఇస్లాం దీన్ని కూడా నిషేధించింది. ఇస్లాంలో సజ్దా కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే. అంటే యూసుఫ్ (అ) బాల్యంలో చూసిన స్వప్నం ఇన్ని కష్టాల తరువాత ఫలించింది. అల్లాహ్ యూసుఫ్‌ని, ఆయన తల్లిదండ్రులను సింహాసనంపై కూర్చోబెట్టాడు. సోదరులు అందరూ ఆయనకు సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు.

101వ వాక్యం : అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తిచేసాడు. తల్లిదండ్రులను, సోదరులను అతని వద్దకు చేర్చాడు. ఇంకా ఆయనకు దైవదౌత్యం ప్రసాదించాడు. కలల పరమార్థాలను నేర్పాడు. ఈజిప్టు రాజ్యపీఠాన్ని అలంకరింపచేసాడు. యూసుఫ్ (అ) అల్లాహ్‌తో ఈ అనుగ్రహాలన్నీ చివరి వరకు ఉంచమని, ముస్లింగా మరణం ప్రసాదించమని, తన్ను సజ్జనుల్లో చేర్చమని ప్రార్థించారు.

ముస్నద్ అహ్మద్, బుఖారీ, ముస్లింలలో ప్రవక్త (స) ప్రవచించారని హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "మీలో ఎవరూ వ్యాధుల వల్ల, కష్టాల, బాధల వలన చావును కోరుకోరాదు. ఒకవేళ అతను సజ్జనుడయితే అతనికి పుణ్యం దక్కుతుంది. చెడ్డవాడైతే అతనికి క్షమాపణ కోరే సద్బుద్ధి కలుగుతుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6693). అయితే "ఓ అల్లాహ్! నా జీవితం ఎప్పటి వరకు లాభదాయకంగా ఉంటే అప్పటి వరకు నన్ను సజీవంగా ఉంచు. ఒకవేళ చావు నాకు లాభదాయకం అయితే చావు ప్రసాదించు" అని ప్రార్థించవచ్చు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 5239). యాఖూబ్ (అ) మరణానంతరం ఆయన్ని కన్‌ఆన్‌లో ఇబ్రాహీమ్, సారహ్, ఇస్‌హాఖ్‌ల సమాధుల వల్ల ఖననం చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత యూసుఫ్ (అ) చాలా కాలం వరకు బ్రతికి ఉన్నారు. ఆయన 110 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు. ఆయన సంతానం ఆయన్ని పాలరాతి పెట్టెలో పెట్టి నైలునది ప్రాంతంలో ఖననం చేసారు. 400 సం॥ల తర్వాత మూసా (అ) అతని శవపేటికను అక్కడి నుండి తీసి కన్‌ఆన్ తీసుకొని వెళ్ళి వారి పూర్వీకుల సమాధుల వద్ద ఖననం చేసారు.

105వ వాక్యం : భూమ్యాకాశాలూ, వాటి మధ్య ఉన్న సమస్త వస్తువులూ, ఈ విశ్వానికి ఒకే ఒక్క సృష్టికర్త ఉన్నాడని, ఆయనే వీటన్నిటినీ సృష్టించాడనీ, ఆయనే తన ఇష్టం వచ్చినట్లు ఈ విశ్వాన్ని నడిపిస్తున్నాడని సాక్ష్యం ఇస్తున్నాయి. కాని ఇవి పరస్పరం ఢీ కొనడం గాని, పరస్పరం ఘర్షణగాని జరగటం లేదు. వీటిని చూసి కూడా వారు ఏమాత్రం ఆలోచించరు లేదా వాటిద్వారా తమ ప్రభువును గుర్తించరు.

106వ వాక్యం : సాటి కల్పించేవారు అల్లాహ్‌యే ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త అనీ, పాలకుడనీ, ఆహార ప్రదాత

అనీ నమ్ముతూ అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరులను కూడా ఆరాధిస్తున్నారు. ఈ విధంగా చాలామంది ముస్లిములు కూడా సాటి కల్పిస్తారు. అంటే ప్రతి యుగంలో అల్లాహ్‌యే మన ప్రభువు అని నమ్మేవారున్నారు. కానీ ఆయనే ప్రార్థనకు అర్హుడని నమ్మటానికి సిద్ధంగా లేరు. ఈనాడు సమాధులను పూజించేవారు కూడా ఈ కోవకు చెందిన వారే. వీరు సమాధుల్లో ఉన్నవారిని ఆరాధనకు అర్హులని, వారిని ప్రార్థిస్తున్నారు. ఇంకా అనేక విధాలుగా వారిని ఆరాధిస్తున్నారు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

107వ వాక్యం : వీరు అల్లాహ్ శిక్ష పట్ల ఏమాత్రం భీతిచెందడం లేదా? ఈ పాపాత్ములు వారికి తెలియకుండానే వారిని అణచివేస్తాడని, అపరిచితుడని, లేదా వారిని శిక్షించవచ్చని లేదా వారిని నిద్రలోనే పట్టుకుంటాడని ఏమాత్రం భయపడటం లేదా? ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్‌ను ఏమాత్రం అశక్తుణ్ని చేయలేరు. దీనితో పాటు మీ ప్రభువు దాసులపై అమిత దయాళువు అని, కరుణామయుడని గుర్తుంచుకోండి.

108వ వాక్యం : కారుణ్యమూర్తి (స) మానవులకూ, జిన్నులకూ ప్రవక్త. ఆయన కేవలం ఏకత్వం వైపే ఆహ్వానిస్తున్నారు. ముస్లిములమైన మనము స్పష్టమైన సాక్ష్యాధారాల ద్వారా పూర్తి నమ్మకంతో ప్రపంచానికి సత్యసందేశాన్నిస్తాము. అల్లాహ్ గొప్పతనాన్ని కొనియాడుతాము. ఇంకా అల్లాహ్‌కు సాటి ఎవరూ లేరని, అతనికి భార్యా బిడ్డలు, తల్లిదండ్రులు లేరని, ఇదేవిధంగా అతనికి సహాయకులు, సలహాదారులు ఎవరూ లేరని ప్రజలకు తెలియజేస్తాము. అల్లాహ్ గొప్పవాడు, సమస్త లోకాలకూ పాలకుడు (17:44). అల్లాహ్ పరిశుద్ధతను భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్త ప్రాణులు ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతున్నాయి. ప్రతి వస్తువు ఆయన్ను ప్రార్థిస్తుంది. కాని మీరు వాటి ప్రార్థనను గ్రహించలేరు. ఇంకా అల్లాహ్ సూక్ష్మగ్రాహి, లోపరహితుడు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

109వ వాక్యం : మక్కా అవిశ్వాసులు మానవుల మార్గదర్శకానికి దైవదూతలను అల్లాహ్ ఎందుకు పంపలేదని అనేవారు. వారిని ఖండిస్తూ అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : "ఓ ప్రవక్తా! నీకు ముందు మేము పంపిన ప్రవక్తలందరూ మానవులే. వహీ ద్వారా మేము వారికి ఆదేశాలు అందజేసాము. ఈ వాక్యం ఆధారంగా ఏ స్త్రీ ప్రవక్తగా పంపబడలేదని తెలుస్తుంది. ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్న మక్కా అవిశ్వాసులను ఉద్దేశించి పూర్వపు జాతులు నివసించే ప్రాంతాలకు వెళ్ళి చూచి వారి గతి ఏమయిందో, వారు ప్రవక్తలను హాస్యంగా పరిగణించారు. అల్లాహ్ ధర్మాన్ని తిరస్కరించారు. అప్పుడు వారిని ఏవిధంగా నాశనం చేయటం జరిగిందో ఇంకా విశ్వాసులను ఎలా రక్షించడం జరిగిందో తెలుసుకొని గుణపాఠం ఎందుకు నేర్చుకోరు? ఆ తరువాత అల్లాహ్ (త) ఇలా ఆదేశించాడు : "ఏ విధంగా మేము విశ్వాసులను ప్రాపంచిక శిక్షల నుండి కాపాడామో అదేవిధంగా వారిని తీర్పుదినం నాడు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశింపజేస్తాము. ప్రాపంచిక అనుగ్రహాల కంటే స్వర్గం ఎంతో ఉత్తమమైనది." (తైసీరుర్రహ్మాన్)

110వ వాక్యం : ఉర్‌వహ్ బిన్ జుబైర్ (ర) ఆయిషహ్ (ర.అన్హా)ను దీని వివరణ అడిగారు. ఇలా సమాధానం ఇవ్వబడింది – "ప్రవక్తలను కొందరు విశ్వసించి, వారిని ధృవీకరించారు. చాలాకాలం గడిచిపోయింది. వారిపై కష్టాలు, ఆపదలు రాసాగాయి. అల్లాహ్ సహాయం రావడం ఆలస్యమయింది. ప్రవక్తలు అవిశ్వాసుల పట్ల నిరాశచెందారు. విశ్వసించిన వారు కూడా తిరస్కరిస్తారని భయపడ్డారు. ఆ వెంటనే అల్లాహ్ సహాయం వచ్చేసింది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3137) (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్)

111వ వాక్యం : అంటే ప్రవక్తల గాథల్లో, వారి జాతుల సంఘటనల్లో, విశ్వాసులు రక్షింపబడటంలో, తిరస్కారులు హతమార్చబడటంలో బుద్ధిమంతులకు గొప్ప గుణపాఠం ఉంది. ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ని ఎవరూ కల్పించి తీసుకురాలేదు. ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం. ఇది వెనుకటి గ్రంథాలన్నింటినీ ధృవీకరిస్తుంది. మంచీ చెడును, హలాల్, హరామ్‌లను, సత్యాసత్యాలను వేరుచేస్తుంది. ప్రక్షిప్తాలను ఎత్తిచూపిస్తుంది. రద్దుచేయబడిన ఆదేశాలను వివరిస్తుంది. ప్రతి విషయాన్ని స్పష్టంగా తెలుపుతుంది. ఇందులో ఆదేశాలన్నీ వివరంగా ఉన్నాయి. ఇది విశ్వాసులకు మార్గదర్శకము, కారుణ్యము. దీనివల్ల హృదయాల్లో కాంతి, వెలుగు, వాస్తవ నమ్మకాలు, నిలకడ జనిస్తాయి. ఓ అల్లాహ్! మనందరికీ ఉభయ లోకాల్లో సాఫల్యం ప్రసాదించు. ఆమీన్!

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 13. సూరె అర్రాద్ పరిచయం

సూరె అర్రాద్ పరిచయం : ఈ సూరహ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 43 వాక్యాలు, 6 రుకూలు ఉన్నాయి. దీని ప్రాముఖ్యత గురించి ఇబ్నె అబీ షీబా మర్వజీ "కితాబుల్ జనాయిజ్"లో జాబిర్ బిన్ జైద్ ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖించారు – అతను ఎవరినైనా మరణ సమయంలో చూస్తే అతని వద్ద సూరతుర్రఅద్ పఠించటం మంచిదిగా భావించేవారు. ఇంకా ఇలా అనేవారు : "ఈ సూరహ్ మరణిస్తున్న వాని బాధను తగ్గిస్తుంది. ఆత్మ అవలీలగా బయటకు పోతుంది. దీనిలో ప్రధానమైన అంశాలు ఖుర్ఆనె కరీమ్, ఇస్లామ్, ప్రవక్త (స) యొక్క దైవదౌత్యం ధృవీకరణ మొదలైనవి. ప్రత్యేకించి మక్కీ సూరాల్లా ఇందులో కూడా దేవుని ఏకత్వం, దైవదౌత్యం, మరణానంతర జీవితం, బహుమానం, శిక్షల గురించి వివరించబడింది. దీనివల్ల అవిశ్వాసులు పశ్చాత్తాపంచెంది విశ్వసిస్తారని, ఇంకా ప్రవక్తకు, విశ్వాసులకు నిలకడగా ఉండమనీ, ధైర్యంగా ఉండమనీ ఓదార్చబడింది. ఖుర్ఆన్ అవతరించిన తర్వాత సత్యాసత్యాలు పరస్పరం ఎదుర్కొన్నాయి. పోరాడాయి. ఇందులో చివరికి విశ్వాసులే జయిస్తారనీ, అవిశ్వాసులు ఓడిపోతారని పేర్కొనబడింది. ఈ విషయాన్నే సూరె యూసుఫ్‌లో ప్రస్తావించడం జరిగింది. యూసుఫ్ సత్యం పక్షాన ఉన్నారు. అందువల్ల ఆయన విజయులయ్యారు. ఆయన సోదరులు ఈర్ష్య, ద్వేషం కలిగి ఉన్నారు. అందువల్లే వారు నష్టపోయారు. అల్లాహ్ ఆరాధనే ఏకత్వం, ఇదే సత్యం, ఇతరులను ఆరాధించుట షిర్క్ అవుతుంది. ఇది మహాపరాధము, గొప్ప నష్టమూను. ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త అయిన సర్వశక్తిమంతుడైన అల్లాహ్‌నే సహాయం కోరాలి. విగ్రహాలను, చనిపోయినవారిని సహాయం కోరటం ఎండమావిని నీళ్ళుగా భావించడం లాంటిదే. ఈ కాల్పనిక చిల్లర దేవుళ్ళు ఎలాంటి సహాయమూ చేయలేరు. వారిని ప్రార్థించటం, సహాయం కోరటం అంతా వృథా అవుతుంది. అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించాలి. ఆయన్నే సహాయం కోరాలి. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న దైవదూతలు, జిన్నులు, మానవులు కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థిస్తారు. ఇష్టం ఉన్నా, ఇష్టం లేకపోయినా సరే. వారి నీడలు కూడా ఉదయం సాయంత్రం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థిస్తాయి. ఓ ప్రవక్తా! భూమ్యాకాశాల ప్రభువు ఎవరని వారిని అడగండి. అల్లాహ్ అని మీరే చెప్పండి. మరి మీరు ఇతరులను సహాయకులుగా ఎందుకు ఎంచుకున్నారు, వారి లాభ నష్టాలే వారి చేతుల్లో లేవు. అంధుడు, కళ్ళు ఉన్నవాడు సమానం కాగలరా? అని అడగండి. చీకటి, వెలుగు సమానం కాగలవా? వారు కల్పించుకున్న వారు ఈ సృష్టిలో దేన్నయినా పుట్టించారా? అల్లాహ్‌యే విశ్వానికి, విశ్వంలో ఉన్న ప్రతి వస్తువుకు సృష్టికర్త. ఆయన ఒక్కడే, అద్వితీయుడు, ఈ విశ్వంలో ఎన్నో సూచనలున్నాయి. అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించాడు. నదులన్నీ ప్రవహిస్తాయి. వరదగా మారుతాయి. దానిపై నురగ ఏర్పడుతుంది. భూమిలో ఉన్న పాత్రల్లో ధాతువుల్లోనూ నురగ ఉంటుంది. ఆ ధాతువులను కరిగించి ప్రజలు, ఆభరణాలు తయారు చేస్తారు. ఇదేవిధంగా సత్యాసత్యాల్లో అసత్యం నురగ లాంటిది. అసలు వస్తువు భూమిపై ఉండిపోతుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ ఉపమానాలు ఇచ్చి బోధపరుస్తాడు.

## 13. అర్రాద్

**ఆయత్‌లు : 43** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్‌-లామ్‌-మీమ్‌-రా. ఇది దివ్య గ్రంథంలోని వాక్యాలు. నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీపై అవతరింపజేయబడినదంతా సత్యమే. కాని చాలామంది విశ్వసించరు. (2) మీరు చూసే ఆధారాలు లేని ఆకాశాలను నిలిపినవాడు అల్లాహ్‌యే. తరువాత ఆయన తన సింహాసనాన్ని అలంకరించాడు. ఆయన సూర్యుణ్ణి, చంద్రుణ్ణి నియమబద్ధులుగా చేసాడు. ఈ సమస్త వ్యవస్థకు చెందిన ప్రతి వస్తువు ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు నడుస్తుంది. అల్లాహ్‌యే ఈ సమస్త వ్యవహారాన్ని నడుపుతున్నాడు. ఆయన తన సూచనలను స్పష్టంగా వివరిస్తున్నాడు. మీరు మీ ప్రభువును కలుసుకునే విషయాన్ని నమ్ముతారని. (3) ఆయనే భూమిని విశాలంగా పరిచాడు. అందులో పర్వతాలను గుంజలవలె పాతిపెట్టాడు. నదులను ప్రవహింపజేశాడు. అన్ని రకాల పండ్ల జతలను ఆయనే పండించాడు. ఆయనే పగటిపై రాత్రిని కప్పుతాడు. వీటన్నింటిలో ఆలోచించే వారికొరకు ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. (4) భూమిలో వేర్వేరు ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. అవి పరస్పరం ప్రక్క ప్రక్కన ఉన్నాయి. ద్రాక్ష తోటలూ ఉన్నాయి. పంట పొలాలున్నాయి. ఖర్జూరపు చెట్లు ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని ఒక్కొక్కటిగాను, మరికొన్ని జంటలుగాను ఉన్నాయి. వాటన్నింటికీ ఒకే నీరు పారుతుంది. కాని మేము కొన్నింటికి కొన్నింటిపై ప్రాధాన్యతను ప్రసాదించాము. వాటన్నింటిలోనూ బుద్ధిమంతుల కొరకు ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.

آيَاتُهَا 43 سُوْرَةُ الرَّعْدِ مَدَنِيَّةٌ 13 رُكُوْعَاتُهَا 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓمّٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ ؕ وَالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْكَ
مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿1﴾

اَللّٰهُ الَّذِيْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ
اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ
كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ
الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوْقِنُوْنَ ﴿2﴾

وَهُوَ الَّذِيْ مَدَّ الْاَرْضَ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ
وَاَنْهٰرًا ؕ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ جَعَلَ فِيْهَا زَوْجَيْنِ
اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿3﴾

وَفِي الْاَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّجَنّٰتٌ مِّنْ
اَعْنَابٍ وَّزَرْعٌ وَّنَخِيْلٌ صِنْوَانٌ وَّغَيْرُ صِنْوَانٍ
يُّسْقٰى بِمَآءٍ وَّاحِدٍ ۫ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ
فِي الْاُكُلِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿4﴾

وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا أَإِنَّا
لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۗ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِرَبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ ۖ
وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿5﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلَاتُ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو
مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿6﴾

(5) ఒకవేళ మీరు ఆశ్చర్యపడవలసి ఉంటే ఆశ్చర్యపడదగినది ప్రజల యొక్క ఈ మాట, "మేము మరణించి మట్టిగా మారిపోయినపుడు మళ్ళీ మేము సరికొత్తగా సృష్టించబడతామా?" వారే తమ ప్రభువును తిరస్కరించినవారు. వారి మెడలలోనే పట్టాలు ఉండేది. వారు నరకవాసులు. కలకాలం నరకంలో ఉంటారు. (6) వారు మేలుకు ముందు కీడు కొరకు తొందరపెడుతున్నారు. వాస్తవానికి వారికి పూర్వం గుణపాఠాన్ని నేర్పే దృష్టాంతాలు ఎన్నో జరిగాయి. వాస్తవం ఏమిటంటే ప్రజలు దుర్మార్గాలు చేసిన తరువాత కూడా నీ ప్రభువు క్షమించే గుణం కలవాడు. అయితే నీ ప్రభువు కఠినంగా శిక్షించేవాడనేది కూడా వాస్తవమే.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ
رَبِّهِ ۗ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿7﴾ ع 1/7 7

(7) అవిశ్వాసులు ఇలా అంటారు : "ఈ వ్యక్తిపై ఇతని ప్రభువు తరపు నుండి ఏదైనా నిదర్శనం ఎందుకు అవతరించలేదు?" నీవు కేవలం హెచ్చరించేవాడివి మాత్రమే. ప్రతి జాతికి ఒక మార్గదర్శకుడు ఉన్నాడు.

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ
الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ
بِمِقْدَارٍ ﴿8﴾

(8) ప్రతి స్త్రీ తన గర్భంలో మోసేదానిని గురించి అల్లాహ్‌కు తెలును. అందులో జరిగే హెచ్చుతగ్గులను గురించి కూడా ఆయనకు తెలుసు. ఆయన వద్ద ప్రతి వస్తువుకు ఒక పరిమాణం నిర్ణయమై ఉంది.

عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ﴿9﴾

(9) ఆయన గోచర అగోచర విషయాలను గురించి తెలిసినవాడు. ఆయనే గొప్పవాడు. ఆధిక్యం కలవాడు.

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ
هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ﴿10﴾

(10) మీలో ఎవరైనా బిగ్గరగా మాట్లాడినా, మెల్లగా మాట్లాడినా, రాత్రి చీకట్లలో దాగివున్నా, పగటి వెలుగులో నడుస్తున్నా ఆయనకు ఇవన్నీ సమానమే.

لَهٗ مُعَقِّبٰتٌ مِّنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ
يَحْفَظُوْنَهٗ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا
بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاِذَآ اَرَادَ اللّٰهُ
بِقَوْمٍ سُوْٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ
مِنْ وَّالٍ ﴿11﴾

(11) ప్రతి మనిషికి ముందు వెనుకా ఆయన నియమించిన కావలి వాళ్ళు ఉన్నారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞానుసారం వారు అతన్ని కాపాడుతూ ఉంటారు. యదార్థం ఏమిటంటే ఒక జాతి స్వయంగా తన లక్షణాలను మార్చుకోనంతవరకు అల్లాహ్ దాని స్థితిని మార్చడు. అల్లాహ్ ఒక జాతిని శిక్షకు గురిచేయదలిస్తే, దానిని ఎవరు తొలగించ దలచుకున్నా అది తొలగదు. అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా ఇటువంటి జాతిని రక్షించే వాడు ఎవడూ ఉండడు.

هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّطَمَعًا وَّيُنْشِئُ
السَّحَابَ الثِّقَالَ ۚ ﴿12﴾

(12) ఆయనే మీకు మెరుపులను చూపిస్తున్నాడు. వాటిపట్ల మీరు భయానికీ గురవుతారు, ఆశలు కూడా చిగురిస్తాయి. ఆయనే బరువైన మేఘాలను పైకి లేపుతున్నాడు.

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ وَالْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ خِيْفَتِهٖ ۚ
وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيْبُ بِهَا مَنْ يَّشَآءُ وَهُمْ
يُجَادِلُوْنَ فِي اللّٰهِ ۚ وَهُوَ شَدِيْدُ الْمِحَالِ ؕ ﴿13﴾

(13) మేఘాల గర్జన ఆయన్ని స్తుతిస్తూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతుంది. దైవదూతలు ఆయన భయం వల్ల స్తోత్రం చేస్తూ ఉంటారు. ఆయనే ఫెళ ఫెళమనే పిడుగులను పంపుతాడు. వాటిని తాను కోరిన వారిపై, సరిగ్గా ప్రజలు అల్లాహ్‌ను గురించి ఘర్షణ పడే సమయంలో పడవేస్తాడు. ఆయన మహాశక్తివంతమైన యుక్తి గలవాడు.

لَهٗ دَعْوَةُ الْحَقِّ ؕ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا
يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى
الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهٖ ؕ وَمَا دُعَآءُ
الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿14﴾

(14) ఆయనను వేడుకోవటం మాత్రమే ధర్మం. ఆయన్ని వదలి వారు వేడుకుంటున్న ఇతర శక్తులు వారి ప్రార్థనలకు ఎటువంటి సమాధానమూ ఇవ్వలేరు. వాటిని వేడుకోవటం ఒక మనిషి నీళ్ళ వైపు చేతులు చాచి అతని నోటిలోనికి రావాలని వేడుకోవటం మాదిరిగా ఉంది. వాస్తవంగా నీరు అతని వద్దకు చేరటం జరగదు. ఇదేవిధంగా అవిశ్వాసుల ప్రార్థనలు వృథా తప్ప మరేమీ కావు.

| | |
|---|---|
| (15) భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తము ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా అల్లాహ్‌కు సజ్‌దా చేస్తున్నాయి. ఇంకా వాటి నీడలు ఉదయం, సాయంత్రం అల్లాహ్ ముందే వంగుతున్నాయి. | وَلِلّٰهِ يَسۡجُدُ مَنۡ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ طَوۡعًا وَّكَرۡهًا وَّظِلٰلُهُمۡ بِالۡغُدُوِّ وَالۡاٰصَالِ ﴿15﴾ |
| (16) భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువు ఎవరు? అని వారిని అడుగు. 'అల్లాహ్' అని అను. తరువాత వారితో ఇలా పలుకు : "మీరు ఆయన్ని వదలి స్వయంగా తమ లాభనష్టాల్లో కూడా అధికారం లేని వాళ్ళను సహాయకులుగా ఎన్నుకున్నారా?" ఇలా పలుకు : "అంధుడు, కళ్ళు ఉన్నవాడు సమానులు కాగలరా? లేదా వెలుగు చీకట్లు సమానం కాగలవా? లేదా వారు నిలబెట్టిన భాగస్వాములు ఆయనలా దేనినయినా సృష్టించారా? దాని కారణంగా సృష్టి విషయంలో వారికి అనుమానం కలగటానికి?" ఇలా పలుకు : "అల్లాహ్‌యే ప్రతి వస్తువును సృష్టించాడు. ఆయన ఒక్కడే. ఆధిక్యం గలవాడు." | قُلۡ مَنۡ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ قُلِ اللّٰهُ ؕ قُلۡ اَفَاتَّخَذۡتُمۡ مِّنۡ دُوۡنِهٖۤ اَوۡلِيَآءَ لَا يَمۡلِكُوۡنَ لِاَنۡفُسِهِمۡ نَفۡعًا وَّلَا ضَرًّا ؕ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِى الۡاَعۡمٰى وَالۡبَصِيۡرُ ۙ اَمۡ هَلۡ تَسۡتَوِى الظُّلُمٰتُ وَالنُّوۡرُ ۚ اَمۡ جَعَلُوۡا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوۡا كَخَلۡقِهٖ فَتَشَابَهَ الۡخَلۡقُ عَلَيۡهِمۡ ؕ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَىۡءٍ وَّهُوَ الۡوَاحِدُ الۡقَهَّارُ ﴿16﴾ |

السجدة 2

సూరె అర్రాద్

1–16 వాక్యాల వివరణ : 1. సూరె బఖరహ్‌లో విడి అక్షరాల గురించి వివరించబడింది. ఈ ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం అని, ప్రభువు వద్దనుండి అవతరించిందని, ఇందులో ఎటువంటి అనుమానం లేదని నిరూపించబడింది. ఇవి దివ్య గ్రంథమైన ఖుర్ఆన్ వాక్యాలని, ఇంకా ఇతర ప్రత్యేకతలను పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రవక్తనుద్దేశించి మీపై అవతరించిన ఈ గ్రంథం వాస్తవం అని, పూర్తిగా సత్యమయినప్పటికీ చాలామంది దీన్ని విశ్వసించరని పేర్కొనబడింది. మీరు ఎంత ప్రయత్నించినా చాలామంది విశ్వసించరు. దీని వాస్తవం విడమరచి ఉన్నా, తిరస్కారం, వ్యతిరేకత, ధిక్కారం, కాపట్యం కారణంగా చాలామందికి విశ్వసించే భాగ్యం కలుగలేదు. (అల్ ఫఙ్‌లుల్ కబీర్).

2వ వాక్యం : అల్లాహ్ సంపూర్ణ శక్తి, ఆధిక్యం, అధికార విస్తరణ గొప్పతనాన్ని గురించి పేర్కొనబడింది. చూడండి! అల్లాహ్ తన శక్తి యుక్తుల వల్ల స్తంభాల సహాయం లేకుండానే ఆకాశాన్ని నిర్మించాడు. దాని ఎత్తు ఈనాటి వరకు కనుగొనలేదు. సాటిలేని వాడే ఈ కార్యం సాధించగలడు. ఆయనే తన ప్రణాళిక ప్రకారం ఈ విశ్వాన్ని నడిపిస్తున్నాడు. ఆయన తనను గుర్తించే సూచనలను ఖుర్ఆన్‌లో వివరంగా పేర్కొన్నాడు. ఈ సూచనల ఆధారంగా మనం మన ప్రభువును గుర్తించగలం. మరణానంతరం ఆయన మనందరినీ బ్రతికించి తీర్పుదిన మైదానంలో మన కార్యాల లెక్క తీసుకుంటాడని విశ్వసించగలం. వృక్షాల్లో, మొక్కల్లో, జంతువుల్లో, మానవుల్లో, కీటకాల్లో, ప్రాణులన్నింటిలోనూ అల్లాహ్ స్త్రీ పురుషులను జతలుగా సృష్టించాడు. ఇలాంటి వాటిని ఆలోచిస్తే దైవాన్ని గుర్తించి విశ్వసించవచ్చు. భూమంతా ఒకే ఒక్క భాగం. నీరు కూడా ఒక్కటే. ఎండ కూడా ఒక్కటే. వాతావరణాలు వేరుగా ఉన్నాయి. కాని ఒక చెట్టుకు ఖర్జూరం అవుతుంది. ఇంకో చెట్టుకు వేపపండు పండుతుంది. ఫలాల్లో వ్యత్యాసాలు, వివిధ రుచులు ఆకారాలు ఇవన్నీ ఆలోచించవలసిన విషయాలే. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا
فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا ۚ وَمِمَّا يُوقِدُونَ
عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ
مِّثْلُهُ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۚ
فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۖ وَأَمَّا مَا يَنفَعُ
النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ
اللَّهُ الْأَمْثَالَ ۚ ﴿17﴾

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَالَّذِينَ
لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
سُوءُ الْحِسَابِ ۖ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ﴿18﴾ ع 2 11 8

(17) ఆయనే ఆకాశం నుండి నీళ్ళను కురిపించాడు. నదులు కాలువలు తమ శక్తి కొలది గ్రహించి ప్రవహిస్తాయి. వరద వచ్చినపుడు పైకి నురుగులు కూడా వచ్చాయి. అటువంటి నురగలే నగలూ, పాత్రలూ మొదలైనవి చేయటానికి ప్రజలు కరిగించే లోహాలపై కూడా లేస్తాయి. ఇటువంటి ఉపమానాల ద్వారా అల్లాహ్ సత్యాసత్యాలను స్పష్టం చేస్తాడు. నురగంతా ఎగిరిపోతుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ ఉపమానాలను వివరిస్తున్నాడు.

(18) తమ ప్రభువు సందేశాన్ని స్వీకరించిన వారికి మేలు జరుగుతుంది. ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించని వారు సమస్త భూ సంపద కలిగివున్న వారైనా, ఇంకా దానంత సమకూర్చుకున్నా వారు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి వాటన్నింటినీ పరిహారంగా ఇవ్వటానికి సిద్ధపడతారు. ఇటువంటి ప్రజల పట్ల కఠినంగా లెక్క తీసుకోబడుతుంది. వారి నివాసం నరకం. అది మహా చెడ్డ నివాసం.

ఈ సూచనలన్నీ అల్లాహ్ ఏకత్వాన్ని, ఆయన సార్వభౌమాధికారాన్ని నిరూపిస్తున్నాయి. బుద్ధిమంతుల్లో ఎవరు ఆలోచించినా విశ్వసిస్తారు. ఒకసారి సృష్టించిన వాడికి, రెండవసారి సృష్టించడం, ప్రశ్నించడం ఏమాత్రం కష్టం కాదు కదా! చాలా తేలిక అని విశ్వసిస్తారు.

11వ వాక్యం : మార్గదర్శకత్వం, మార్గభ్రష్టత్వం రెండూ అల్లాహ్ చట్టం ప్రకారమే జరుగుతున్నాయి. ఆచరణ, యోగ్యత అన్ని అల్లాహ్ ప్రసాదించినవే. మానవుని కార్యాలకు భవిష్యత్ కాలంలో ఫలితం దక్కుతుంది. ఏ జాతి అయినా సరే తమ గుణగణాలు మార్చుకోనంత వరకు అల్లాహ్ కూడా దాని పరిస్థితిని మార్చడు. ఒక జాతిని అల్లాహ్ నాశనం చేయదలిస్తే దాన్ని ఎవరూ కాపాడలేరు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

13వ వాక్యం : ఒకసారి ప్రవక్త (స) ఒక పొగరుబోతు అరబ్బును పిలిపించారు. పంపబడిన వ్యక్తి వెళ్ళి "ప్రవక్త (స) నిన్ను పిలుస్తున్నారు" అని అన్నాడు. దానికి అతను, అల్లాహ్ ప్రవక్త అంటే ఎవరు? ఇంకా అల్లాహ్ అంటే ఏమిటి? బంగారందా లేక వెండిదా? లేక కాంస్యందా? అని అన్నాడు. ఇలా మూడుసార్లు జరిగింది. చివరిసారి పంపబడిన వ్యక్తి వెళ్ళి పిలిస్తే ఇలాంటి సమాధానమే దొరికింది. ఇంకా వాడు సమాధానం ఇస్తూనే ఉన్నాడు. ఇంతలో అతనిపై ఒక మేఘం ప్రత్యక్షమయింది. అది మెరిసింది, దాని నుండి పిడుగు పడింది. ఆ వ్యక్తి తునాతనకలు అయ్యాడు. (అల్‌ఫజ్‌లుల్ కబీర్).

14వ వాక్యం : అంటే అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ, ఆశతో ప్రార్థించడం మంచిదే. ప్రతి ఒక్కరి ప్రార్థనను

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ
كَمَنْ هُوَ أَعْمٰى ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿19﴾

الَّذِيْنَ يُوْفُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَلَا يَنْقُضُوْنَ
الْمِيْثَاقَ ﴿20﴾

وَالَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ مَآ أَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ أَنْ يُّوْصَلَ
وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُوْنَ سُوْٓءَ الْحِسَابِ ﴿21﴾

وَالَّذِيْنَ صَبَرُوا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا
الصَّلٰوةَ وَأَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً
وَّيَدْرَءُوْنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى
الدَّارِ ﴿22﴾

جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَآئِهِمْ
وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَدْخُلُوْنَ
عَلَيْهِمْ مِّنْ كُلِّ بَابٍ ﴿23﴾

سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى
الدَّارِ ﴿24﴾

(19) నీ ప్రభువు నీపై అవతరింపజేసిన ఈ గ్రంథం సత్యమని గ్రహించిన వ్యక్తీ, దీనిపట్ల అంధుడైన వ్యక్తీ సమానులా? వివేకవంతులు మాత్రమే హితబోధను స్వీకరిస్తారు.

(20) వారు అల్లాహ్‌తో చేసుకున్న ఒడంబడికను నెరవేరుస్తారు. దానిని దృఢపరచిన తరువాత భంగపరచరు.

(21) స్థిరపరచండి అని అల్లాహ్ ఆదేశించిన సంబంధాలను స్థిరపరుస్తారు. తమ ప్రభువునకు భయపడుతూ ఉంటారు. కఠినంగా లెక్క తీసుకోబడుతుందేమోనని భయపడుతూ ఉంటారు.

(22) తమ ప్రభువు ప్రసన్నత కోసం సహనంతో వ్యవహరిస్తారు. నమాజును స్థాపిస్తారు. మేము ప్రసాదించిన ఉపాధి నుండి రహస్యంగా, బహిరంగంగా ఖర్చుచేస్తారు. చెడును మంచి ద్వారా పారద్రోలుతారు. వారికోసమే పరలోక గృహం ఉంది.

(23) శాశ్వత ఉద్యాన వనాల్లో వారి పూర్వీకులలో, వారి భార్యల్లో, వారి సంతానంలో సజ్జనులయినవారు కూడా ప్రవేశిస్తారు. ప్రతి వైపు నుండి దైవదూతలు వారికి స్వాగతం పలకటానికి వస్తారు. (24) వారితో ఇలా అంటారు : "మీపై శాంతి కురియుగాక! సహనం వహించినందుకు బదులుగా, ఎంత గొప్పది ఈ పరలోక నివాసం.

వినేవాడు స్వీకరించేవాడు అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయన్ని ప్రార్థించడమే వాస్తవ ధర్మం కూడా. ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు. ఎందుకంటే విశ్వసృష్టికర్త, ప్రభువు, పాలకుడు ఆయనే. అందువల్ల ఆయన ఆరాధనకూ, దాస్యానికి అర్హుడు. ఆయన్ని వదలి ఇతరులను వేడుకొనేవారు నీటి వైపు చేతులు చాచి ఆ నీరు వారి నోటిలో పడాలని భావించినట్లే. ఎందుకంటే ఇతరులకు ఆ జ్ఞానంగానీ, ఎవరు పిలుస్తున్నారు, ఎందుకు పిలుస్తున్నారు అనేవి తెలియవు. వాటిలో ఆ శక్తికూడా లేదు. విగ్రహాలను పూజించడం, ఆరాధించడం అంతా అర్థం లేని పని. (అహ్సనుల్ బయాన్)

وَالَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ
وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ
فِي الْاَرْضِ ۙ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوْۗءُ
الدَّارِ ﴿25﴾

اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاۗءُ وَيَقْدِرُ ۭ وَفَرِحُوْا
بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ
اِلَّا مَتَاعٌ ﴿26﴾ ع 3 8 9

وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ
رَّبِّهٖ ۭ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ
مَنْ اَنَابَ ﴿27﴾

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَطْمَىِٕنُّ قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ۭ اَلَا
بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَىِٕنُّ الْقُلُوْبُ ۭ ﴿28﴾

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ
وَحُسْنُ مَاٰبٍ ﴿29﴾

كَذٰلِكَ اَرْسَلْنٰكَ فِيْٓ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَآ
اُمَمٌ لِّتَتْلُوَا۟ عَلَيْهِمُ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَهُمْ
يَكْفُرُوْنَ بِالرَّحْمٰنِ ۭ قُلْ هُوَ رَبِّيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ ﴿30﴾

(25) ఇక అల్లాహ్‌తో చేసుకున్న ఒప్పందాన్ని దృఢపరచిన తరువాత భంగపరిచేవారు, అల్లాహ్ కలపమని ఆదేశించిన సంబంధాలను త్రెంచేవారూ, భూమిపై కల్లోలాన్ని వ్యాపింపజేసేవారూ – వీరిపైనే శాపం పడుగాక! వారి కొరకు పరలోకంలో బహు చెడ్డ నివాసం ఉంది. (26) అల్లాహ్ తన ఇష్టప్రకారం కొందరికి అధికంగా జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. మరికొందరికి అల్పంగా జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. వారు ప్రాపంచిక జీవితంతో సంతోషపడ్డారు. వాస్తవానికి పరలోకం ముందు ప్రాపంచిక జీవితం ఒక అత్యల్ప సంపద తప్ప మరేమీ కాదు. (27) తిరస్కరించిన ఈ ప్రజలు ఇలా అంటారు – “ఈ వ్యక్తిపై ఇతని ప్రభువు తరఫు నుండి సూచన ఏదైనా ఎందుకు అవతరించలేదు?” ఇలా పలుకు : “అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. తన వైపు మరలేవారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. (28) ఇటువంటి విశ్వసించిన వారి హృదయాలకు అల్లాహ్ స్మరణ వల్ల తృప్తి కలుగుతుంది. గుర్తుంచుకోండి! అల్లాహ్ స్మరణ వల్లే హృదయాలకు తృప్తి పొందే భాగ్యం కలుగుతుంది. (29) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారే సౌభాగ్యవంతులు. వారికొరకు గొప్ప నివాసం ఉంది. (30) ఓ ప్రవక్తా! అదేవిధంగా మేము నిన్ను ప్రవక్తగా నియమించి ఒక జాతి వద్దకు పంపాము. దానికి పూర్వం ఎన్నో జాతులు గతించాయి. ఆ జాతి ప్రజలకు మేము నీపై అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని నీవు వినిపించేందుకు గాను. వారు కరుణామయుడైన అల్లాహ్‌ను తిరస్కరిస్తున్నారు. వారితో ఇలా పలుకు : “ఆయనే నా ప్రభువు. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయన్నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఆయనే నా ఏకైక ఆశ్రయం.

وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ
الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى ؕ بَلْ لِّلّٰهِ الْاَمْرُ
جَمِيْعًا ؕ اَفَلَمْ يَايْـَٔسِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ لَّوْ يَشَآءُ
اللّٰهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا تُصِيْبُهُمْ بِمَا صَنَعُوْا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ
قَرِيْبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَاْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا
يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿31﴾ ع 4 5 10

(31) పర్వతాలను నడిపించే, భూమిని బ్రద్దలు చేసే, మృతులను సమాధుల నుండి బయటికి రప్పించి మాట్లాడించే ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేస్తే ఏమై ఉండేది? అధికారమంతా అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. అల్లాహ్ గనక కోరితే మానవులందరికీ మార్గం చూపేవాడు అనే విషయాన్ని గురించి విశ్వాసులు ఆశ వదులుకోలేదా? అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించిన వారిపైకి వారి చేష్టల కారణంగా ఏదో ఒక ఆపద వస్తూనే ఉంటుంది. లేదా వారి ఇళ్ళకు సమీపంలో ఎక్కడైనా దిగుతుంది. అల్లాహ్ వాగ్దానం నెరవేరే వరకూ ఈ పరంపర ఈ విధంగానే ఉంటుంది. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు.

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَمْلَيْتُ
لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۫ فَكَيْفَ كَانَ
عِقَابِ ﴿32﴾

(32) నీకు పూర్వం కూడా చాలామంది ప్రవక్తలను ఎగతాళి చెయ్యటం జరిగింది. కాని నేను ఎల్లప్పుడు తిరస్కారులకు కొంత సడలింపు ఇచ్చాను. చివరకు వారిని పట్టుకున్నాను. చూడండి, నా శిక్ష ఎంత కఠినంగా ఉంటుందో!

اَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۚ
وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ ؕ قُلْ سَمُّوْهُمْ ؕ اَمْ تُنَبِّـُٔوْنَهٗ
بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى الْاَرْضِ اَمْ بِظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ ؕ
بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوْا عَنِ
السَّبِيْلِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿33﴾

(33) ప్రతి మనిషి యొక్క సంపాదనపై కన్ను వేసి ఉండే వానికి భాగస్వాములుగా నిలబెడుతున్నారా వీళ్ళు? ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు : “కొంచెం వారెవరో, వారి పేర్లేమిటో చెప్పండి. తన భూమిలో ఉన్నట్లు అల్లాహ్‌కు తెలియని క్రొత్త విషయాన్ని గురించి మీరు ఆయనకు తెలుపుతున్నారా? లేక పైపై మాటలు చెబుతున్నారా? యదార్థం ఏమిటంటే సత్యతిరస్కారులకు వారి కుట్రలు ఆకర్షణీయములుగా చెయ్యబడ్డాయి. వారు సన్మార్గం నుంచి నిలువరించబడ్డారు. అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టులుగా చేసినవారికి మార్గం చూపే వాడెవడూ లేడు.

| | |
|---|---|
| (34) ఇటువంటి వారికి ఇహలోక జీవితంలోనే శిక్షపడుతుంది. పరలోక శిక్ష దీనికంటే ఎంతో కఠినంగా ఉంటుంది. అల్లాహ్ నుండి వారిని రక్షించేవాడెవడూ ఉండడు. | لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ ۚ وَمَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ﴿34﴾ |

17 – 34 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో రుజుమార్గము – వక్రమార్గాల గురించి ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ ఆరాధన వైపు ఆహ్వానించటం వాస్తవం మరియు సరియైనది. అల్లాహ్‌ను వదిలి ఇతరులను ఆరాధించుట మహా పాపము. ఈ విషయానికి రెండు ఉదాహరణలు ఇవ్వబడ్డాయి. నీరు మరియు నురగ. నురగ నీటిని కప్పివేస్తుంది. కాని నీరు వాస్తవం. నురగ అవాస్తవం. నురగ తొలగిపోయేది. ఇదే విధంగా ఫిరౌన్, నమ్రూద్, అబూజహల్ లాంటి వారు ప్రపంచంలో కనబడతారు కాని వీరందరూ ఓడిపోయే, నాశనం అయ్యేవారే. ప్రపంచంలో విశ్వాసులు బలహీనులుగా కనబడతారు. అయితే సాఫల్యం పొందేవారు, గెలిచేవారు వీరే. అల్లాహ్ ఆకాశాన్నుండి వర్షం కురిపించాడు. దానివల్ల నదులు, కాలువలు నిండుగా ప్రవహిస్తాయి. నీరు ప్రజలకు పనికివస్తుంది. నురగ అదృశ్యమవుతుంది. ఈ విధంగా ప్రజలు అర్థం చేసుకోవటానికి అల్లాహ్ ఉపమానాలు వివరిస్తున్నాడు.

అంటే, ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ వర్షంతో పోల్చబడింది. ఎందుకంటే ఖుర్‌ఆన్ వర్షంలా అందరికీ చెందినది. ఇంకా హృదయాలు, నదులు, కాలువలతో పోల్చబడింది. కాలువల్లో నీరు నిలుస్తుంది. అదేవిధంగా ఖుర్‌ఆన్, విశ్వాసుల హృదయాల్లో నిలుస్తుంది. నురగ ద్రవపదార్థాలపై ఏర్పడుతుంది. కాని కొద్దిసేపటికే అది అదృశ్యమవుతుంది. అవిశ్వాసం నురగలాంటిది. రెండవ ఉదాహరణ ఆభరణాలు, గిన్నెలు తయారుచేయడానికి ధాతువులను కరిగించడం జరుగుతుంది. అందులో కూడా నురగ వస్తుంది. అంటే మలిన పదార్థాలు, చూస్తూ ఉండగానే నురగ అదృశ్యమవుతాయి. అంటే సత్యాసత్యాలు పరస్పరం పోరాడుతాయి. అసత్యం నిలకడగా ఉండదు. నురగ అదృశ్యమవుతుంది. అసలు ధాతువు మిగిలిపోతుంది. అదేవిధంగా సత్యం మిగిలి ఉంటుంది. అసత్యం తొలగిపోతుంది. ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రజలకు వివరించడానికి ఉదాహరణలు ఇవ్వటం జరిగింది. సూరె బఖరహ్ ప్రారంభంలో, సూరె నూర్ 39, 40లో ఉపమానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్).

ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది – తీర్పుదినం నాడు యూదులను “ఏం కావాలి?” అని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. వాళ్ళు ఇలా అంటారు, “ఓ ప్రభూ! చాలా దాహం వేస్తుంది. కొంచెం నీళ్ళు ఇప్పించండి” “వెళ్ళి నీళ్ళు ఎందుకు త్రాగరు” అని అనబడుతుంది. అప్పుడు నరకం వారికి నీళ్ళలా కనబడుతుంది. దూరం నుంచి ఇసుక నీళ్ళలా కనబడినట్లు.

ప్రవక్త (స) ఇలా తెలిపారు – నాకు ఇచ్చి పంపించబడిన మార్గదర్శకం, జ్ఞానం వర్షం లాంటిది. ఆకాశం నుండి భూమిపై పడింది. ఒక భాగం దాన్ని పీల్చుకుంది. దానిద్వారా పంటలు, పళ్ళు, ఆహారధాన్యాలు బాగా పండాయి. ఇంకో భాగం దాన్ని పీల్చుకోలేక పోయింది. నీరు అక్కడ నిల్చిఉంది, దాని ద్వారా ప్రజలు లాభం పొందారు. ప్రజలు త్రాగారు, అలాగే జంతువులకు త్రాపించారు. వ్యవసాయం కూడా చేసారు. ఇంకో భాగం నీటిని పీల్చనూ లేదూ, దాన్ని నిలువ చేయనూ లేదు. మొదటి ఉపమానం విద్యను అభ్యసించిన వ్యక్తివంటిది. తనూ లాభం పొందుతాడు, ఇతరులకూ లాభం చేకూర్చుతాడు. రెండవ వాడు దానివల్ల లాభం పొందలేదు. కాని ఇతరులకు లాభం చేకూర్చాడు. మూడో వ్యక్తి తనూ లాభం పొందలేదు. ఇతరులకూ లాభం చేకూర్చలేదు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.77)

ప్రవక్త (స) ఇంకా ఇలా ఉపదేశించారు – "నా ఉపమానం మంట వెలిగించిన వ్యక్తి వంటిది. మంటలు లేస్తున్నాయి. కీటకాలు అందులో పడుతున్నాయి. ఓ వ్యక్తి వాటిని మంటల్లో పడకుండా ఆపేందుకు శాయశక్తులా ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. కాని అవి మంటల్లో పడుతున్నాయి. ఇంకా ఇలా అన్నారు. మీరు కీటకాల్లాంటి వారు. నేను మిమ్మల్ని మంటలో పడకుండా ఆపుతున్నాను. కాని మీరు నా మాట వినటం లేదు. నరకంలో పడుతున్నారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6002) (ఇబ్నె కసీర్)

24 – 34 వాక్యాల వివరణ :

విశ్వాసుల గుణాలు, వారి ప్రతిఫలం

1. వీరు అల్లాహ్ మరియు దాసులతో చేసిన ఒప్పందాలను నెరవేర్చుతారు.

2. అల్లాహ్ ఆదేశించిన అల్లాహ్ మరియు దాసుల హక్కులను నెరవేర్చుతారు. దైవప్రవక్తలను, దైవగ్రంథాలను విశ్వసిస్తారు. బంధువులను ఆదరిస్తారు. ప్రవక్త (స), ముస్లింలతో మంచి సంబంధాలు కలిగి ఉంటారు. విశ్వాసులు పరస్పరం సోదరులు. తమ మిత్రులను, సేవకులను పొరుగువారిని, సహ ప్రయాణీకులను ప్రోత్సహిస్తారు.

3. దైవభీతి కలిగి ఉంటారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలన చేస్తారు. నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉంటారు.

4. తీర్పుదినానికి భయపడతారు. ఎల్లప్పుడూ ఆత్మ పరిశీలన చేసుకుంటారు.

5. అల్లాహ్ ధర్మాచరణలో వచ్చే ఆపదల పట్ల కష్టనష్టాల్లో ఓర్పు వహిస్తారు.

6. అయిదు పూటలా వినయ విధేయతలతో ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం నమాజ్ స్థాపిస్తారు.

7. అల్లాహ్ ప్రసాదించిన దానిలో నుంచి అల్లాహ్ మార్గంలో రహస్యంగా, బహిరంగంగా ఖర్చు చేస్తారు.

8. చెడుకు మంచి ద్వారా సమాధానం ఇస్తారు. అనుకోకుండా పాపానికి పాల్పడితే పుణ్యం చేస్తారు. తమపై దౌర్జన్యం చేసినవారిని క్షమించి వేస్తారు. సంబంధాలు త్రెంచుకున్నవారితో సంబంధాలు ఏర్పరచుకుంటారు. ఇలాంటి వారికి సాఫల్యం ప్రాప్తిస్తుందని, స్వర్గం వారి నివాసం అవుతుందని, వారితో పాటు సజ్జనులైన వారి పెద్దలు, భార్యాబిడ్డలు అందరూ స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు.

అంతేకాక ఎవరి వద్ద విశ్వాసం, సత్కార్యం ఉండవో ఇలాంటి వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించరు. వారి బంధువులు స్వర్గంలోకి వెళ్ళినా సరే. ఎందుకంటే స్వర్గప్రవేశానికి అర్హత, విశ్వాసం, సత్కార్యం కాని బంధుత్వం కాదు.

ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "ఎవరి కర్మ వారిని వెనక్కి నెట్టివేస్తుందో వారిని వారి వంశం ముందుకు తీసుకెళ్ళదు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.4867) ఆ తరువాత అల్లాహ్ (త) పాపాత్ముల పర్యవసానం గురించి పేర్కొన్నాడు.

31వ వాక్యం గురించి ఇమామ్ షౌకానీ ఇలా అంటున్నారు : ఇది విశ్వాసుల ప్రశ్నకు సమాధానం. అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)తో మక్కాలో ఉన్న కొండలను తొలగిద్దామని దాని వల్ల మక్కా నగరం చాలా విశాలంగా తయారవుతుందని అన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి కల్లోలపూరిత నిర్ణయాన్ని, ఖుర్ఆన్ గొప్పతనాన్ని ప్రస్తావిస్తూ, "ఖుర్ఆన్ పఠనం వల్ల కొండలు నడిచినా, భూమి ముక్కలుగా అయినా, మృతులు మాట్లాడినా అవిశ్వాసులు తమ ధిక్కార వైఖరిని వదలరని ఇంకా విశ్వసించరని తెలియపర్చాడు. ఒకవేళ అల్లాహ్ కోరితే మానవులందరూ విధేయులుగానే సృష్టించబడేవారు. విశ్వాసం అనేది అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉంది. ఒకవేళ అల్లాహ్ కోరితే నిదర్శనాలు చూడకుండానే అవిశ్వాసులు విశ్వసించేవారు. కాని అల్లాహ్ అలా చేయలేదు. పర్వతాలు కదులుట, భూమి ముక్కలగుట, శవాలు మాట్లాడుట ఇంకా ఇతర నిదర్శనాలు వీరి పరిస్థితిని మార్చలేవు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(35) భయభక్తులు గలవారికి వాగ్దానం చెయ్యబడిన స్వర్గం ఇలా ఉంటుంది – దాని క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. దాని ఫలాలు తరగనివి. దాని నీడలు శాశ్వతమైనవి. భయభక్తులు కలవారికి లభించే అంతిమ పరిణామం ఇది. అయితే సత్య తిరస్కారుల పరిణామం మాత్రం నరకం అవుతుంది. (36) మేము ఇంతకు ముందు గ్రంథాన్ని ఇచ్చిన వారు నీపై అవతరింపజేసిన గ్రంథం పట్ల సంతోషంగా ఉన్నారు. అయితే దానిలోని కొన్ని విషయాలను నమ్మని వారు కూడా వివిధ వర్గాల్లో కొందరున్నారు. నీవు ఇలా పలుకు : "నేను అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, ఇంకా నేను ఆయనకు భాగస్వాములుగ నిలబెట్టకూడదని మాత్రమే నాకు ఆదేశింపబడింది. కనుక నేను ఆయన వైపునకే ఆహ్వానిస్తున్నాను. ఇంకా నేను ఆయన వైపునకే మరలుతాను. (37) ఈ విధంగా మేము ఈ గ్రంథాన్ని అరబీ ఆదేశంగా అవతరింపజేశాము. ఒకవేళ నీవు ఈ జ్ఞానం నీ వద్దకు వచ్చిన తర్వాత కూడా ప్రజల మనో కాంక్షలను అనుసరిస్తే, అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి నిన్ను రక్షించేవాడుగానీ, నీకు సహాయపడే వాడుగానీ ఎవడూ ఉండడు. (38) నీకు పూర్వం కూడా మేము చాలామంది ప్రవక్తలను పంపాము. మేము వారిని భార్యాబిడ్డలు గల వారుగానే చేసాము. అల్లాహ్ ఆజ్ఞ లేకుండా ఏ సూచననూ స్వయంగా తెచ్చి చూపే శక్తి ఏ ప్రవక్తకూ లేదు. ప్రతి యుగానికీ ఒక గ్రంథం ఉంది.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۭ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اُكُلُهَا دَاۗىِٕمٌ وَّظِلُّهَا ۭ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ڰ وَّعُقْبَى الْكٰفِرِيْنَ النَّارُ ﴿35﴾

وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ الْاَحْزَابِ مَنْ يُّنْكِرُ بَعْضَهٗ ۭ قُلْ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَآ اُشْرِكَ بِهٖ ۭ اِلَيْهِ اَدْعُوْا وَاِلَيْهِ مَاٰبِ ﴿36﴾

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۭ وَلَىِٕنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَاۗءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاۗءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا وَاقٍ ﴿37﴾ ع 5 6 11

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ اَزْوَاجًا وَّذُرِّيَّةً ۭ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ﴿38﴾

33వ వాక్యం : అల్లాహ్ ప్రజల మంచీ చెడులు తెలిసినవాడు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు. వారితో విగ్రహాల పేర్లు అడగమనీ ఇవన్నీ అవాస్తవాలని తేలిపోతుందని ప్రవక్తకు ఆదేశించటం జరిగింది. లేని విషయాలను గురించి అల్లాహ్‌కు తెలియజేస్తారా? వాటిపేర్లను మీరే కల్పించారు. మీరే వారికి లాభ, నష్టాలు చేకూర్చేవారుగా భావించుకున్నారు. మీరే వారిని ఆరాధిస్తున్నారు. వీటన్నింటికీ మీ వద్ద ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు. అల్లాహ్ వారి కోసం మార్గదర్శకాన్ని అవతరింపజేసాడు. కాని వారికి అది నచ్చటం లేదు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్).

يَمۡحُوا اللّٰهُ مَا يَشَآءُ وَيُثۡبِتُ ۖۚ وَعِنۡدَهٗۤ اُمُّ الۡكِتٰبِ ﴿39﴾

وَاِنۡ مَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ الَّذِىۡ نَعِدُهُمۡ اَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيۡكَ الۡبَلٰغُ وَعَلَيۡنَا الۡحِسَابُ ﴿40﴾

اَوَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّا نَاۡتِى الۡاَرۡضَ نَـنۡقُصُهَا مِنۡ اَطۡرَافِهَا ؕ وَاللّٰهُ يَحۡكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكۡمِهٖ ؕ وَهُوَ سَرِيۡعُ الۡحِسَابِ ﴿41﴾

وَقَدۡ مَكَرَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ فَلِلّٰهِ الۡمَكۡرُ جَمِيۡعًا ؕ يَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُ كُلُّ نَفۡسٍ ؕ وَسَيَعۡلَمُ الۡكُفّٰرُ لِمَنۡ عُقۡبَى الدَّارِ ﴿42﴾

وَيَقُوۡلُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَسۡتَ مُرۡسَلًا ؕ قُلۡ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيۡدًاۢ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنَكُمۡ ۙ وَمَنۡ عِنۡدَهٗ عِلۡمُ الۡكِتٰبِ ﴿43﴾ ع 6 6 12

(39) అల్లాహ్ తాను కోరిన దాన్ని రద్దు చేస్తాడు, తాను కోరిన దాన్ని స్థిరంగా ఉంచుతాడు. అసలు దివ్య గ్రంథం ఆయన వద్దే ఉంది. (40) ఏ చెడు పర్యవసానాన్ని గురించి మేము వారిని హెచ్చరిస్తామో, అందులో ఒక భాగాన్ని మేము నీ జీవిత కాలంలో చూపించినా లేదా అది సంభవించే ముందే నిన్ను మేము లేపుకున్నా ఏ పరిస్థితిలోనయినా నీ బాధ్యత మాత్రం సందేశాన్ని అందజేయటమే. లెక్క తీసుకోవటం మా బాధ్యత. (41) మేము ఈ భూభాగాన్ని అన్ని వైపులనుండి తగ్గిస్తూ వస్తున్నది ఈ ప్రజలు చూడటం లేదా? అల్లాహ్ మాత్రమే ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. ఆయన ఆజ్ఞను పునః పరిశీలించగల వాడెవడూ లేడు. ఆయన శరవేగంగా లెక్క తీసుకునేవాడు. (42) వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజలు కూడా కుట్రలు పన్నారు. అయితే 'తంత్రం' అనేది అసలు అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. ఎవరు ఏమి సంపాదిస్తారో ఆయనకు తెలుసు. పరలోక సుఖాలు ఎవరికోసమో త్వరలోనే అవిశ్వాసులు తెలుసుకుంటారు. (43) ఈ తిరస్కారులు "నీవు పంపబడిన వాడవు కావు" అని అంటున్నారు. ఇలా అను : "నాకూ మీకూ మధ్య అల్లాహ్ సాక్ష్యం చాలు. ఆపై దివ్య గ్రంథ జ్ఞానం కలవాడి సాక్ష్యం చాలు."

35 – 43 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో సత్యాసత్యాల పోరాటంలోని జయం సత్యానిదేనని, అపజయం అసత్యానిదేనని, ఇంకా ఈ లోకంలో సాఫల్యం కేవలం విశ్వాసులదేనని, అవిశ్వాసులు సాఫల్యం పొందలేరని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసుల కొరకు పరలోకంలో స్వర్గభోగ భాగ్యాలు ఉన్నాయని, అవిశ్వాసుల కొరకు నరకంలో కఠిన శిక్ష ఉంది అని పేర్కొనబడింది. విశ్వాసులతో వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గంలో కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. దాని పళ్ళు, నీడలు శాశ్వతమైనవి. ఇవి దైవభీతిపరులకు, అయితే నరకం అవిశ్వాసులకు మాత్రమే.

ఈ వాక్యంలో అదృష్టవంతుల, దురదృష్టవంతుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. దైవభీతిపరులతో వాగ్దానం

చేయబడిన స్వర్గంలో కాలువలు ప్రవహిస్తుంటాయని, ఇందులో నీటి కాలువలు, పాల కాలువలు, మధు పానీయాల కాలువలు, తేనె కాలువలు ప్రవహిస్తుంటాయని, అన్ని రకాల పళ్ళు ఉంటాయని ఇవన్నీ దైవభీతిపరులకు వారి ప్రభువు తరఫు లభించే కానుకలని వివరించటం జరిగింది. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారికి స్వర్గ నివాసం లభిస్తుంది. అందులో కాలువలు ప్రవహిస్తుంటాయి. అక్కడ శాశ్వత జీవితం లభిస్తుంది. వారికొరకు పరిశుద్ధ భార్యలు ఉంటారు. ఇంకా మేము వారిని దట్టమైన నీడల్లో ప్రవేశింపజేస్తాము. (నిసా : 57)

మహాప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "స్వర్గంలో ఒక వృక్షం ఉంది. దాని నీడ ఎంత విశాలంగా ఉంటుందంటే ఒక వ్యక్తి గుర్రంపై వంద సంవత్సరాలు ప్రయాణం చేసినా దాన్ని దాటలేడు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3012) ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఖుర్ఆన్ పఠించి విన్పించారు. ఖుర్ఆన్‌లో చాలాచోట్ల స్వర్గ, నరకాల గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఈ విధంగా వారిని స్వర్గం పట్ల మనోకాంక్షపెరిగేటట్లు, నరకమంటే ద్వేషం కలిగేటట్లు చేయడం జరిగింది. స్వర్గవాసులు నరకవాసులు సమానం కారని బోధపరచటం జరిగింది. (59 : 20)

36, 37 వాక్యాలు : ఖుర్ఆన్ అవతరణ పట్ల యూదుల, క్రైస్తవుల ఉద్దేశాన్ని వివరించిన తరువాత ప్రవక్త (స) అల్లాహ్‌నే ఆరాధిస్తున్నారని, ఇతరులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టడం లేదని, ఇంకా ఇదే ప్రధాన నమ్మకమని, దీనిపైనే ధర్మాలన్నీ ఆధారపడి ఉన్నాయని అవిశ్వాసులకు తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది.

ఖుర్ఆన్ ప్రత్యేకతలను, దాని వ్యతిరేకతపై హెచ్చరికలను తెలియజేయటం జరిగింది. అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌ని అరబీ భాషలో అవతరింపజేశాడు. ఇంకా ఇందులో ఇస్లాం ధర్మం యొక్క నియమాలన్నీ పేర్కొనటం జరిగింది. ఖుర్ఆన్ జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా యూదుల, క్రైస్తవుల మనోకాంక్షలు అనుసరిస్తే అల్లాహ్ నుండి మిమ్మల్ని ఎవరూ రక్షించలేరని ప్రవక్త (స)ను హెచ్చరించటం జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 14. ఇబ్రాహీమ్ సూరా పరిచయం

సూరె ఇబ్రాహీమ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 52 వాక్యాలు, 7 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇబ్రాహీమ్ (అ) కాబతుల్లాహ్ నిర్మించిన తరువాత తన ప్రభువును ప్రార్థించారు. ఆ కోరికలన్నీ ఇస్లామీయ సమాజం ఏర్పడిన తర్వాత పూర్తి అయ్యాయి. కాబతుల్లాహ్ దైవగృహం ప్రదక్షిణ కొరకు, ముస్లిముల ఖిబ్లాగా నియమింపబడుట మొదలైనవి. ఇబ్రాహీమ్ (అ) మరియు ఆయన దుఆల కారణంగా ఈ సూరా పేరు "ఇబ్రాహీమ్" అని పెట్టబడింది.

**అవతరణా కాలం**

మక్కా చివరి దశలో అవతరించిన సూరాలా ఉంది. సూరె అర్రాద్‌కి సమీప కాలంలోనే అవతరించినట్లు అనిపిస్తుంది. తిరస్కారులు తమ ప్రవక్తలతో "మీరు మా ధర్మంలో తిరిగి రావాలి లేదా మేము మిమ్మల్ని మా దేశం నుండి బహిష్కరిస్తాం" అని అన్నారు. ఈ సూచన ప్రకారం ఆ సమయంలో మక్కాలో ముస్లిములపై హింసలూ, దౌర్జన్యాలు పరాకాష్ఠకు చేరుకున్నాయి. మక్కా అవిశ్వాసులు వెనుకటి జాతుల్లా తమ ప్రాంతంలో ఉన్న విశ్వాసులను తమ పట్టణాల నుండి ఏరివేసేందుకు నిర్ణయించుకున్నారు. అందువల్ల వారికి ఇతర జాతుల్లా హెచ్చరించడం జరిగింది. విశ్వాసులను వెనుకటి వారిని ఓదార్చినట్టు ఓదార్చబడింది. అదేవిధంగా చివరి రుకూ ద్వారా కూడా ఈ సూరా మక్కా చివరి దశకు సంబంధించినదని విదితమవుతుంది.

**ప్రధానాంశము**

ప్రవక్త (స) సందేశాన్ని తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) సందేశాన్ని విఫలం చేయటానికి అనేక రకాలుగా కుట్రలు పన్నసాగారు. అందువల్లే ఈ సూరాలో సంబోధించటానికి బదులు వారిని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఎందుకంటే అంతకు ముందు వారిని హెచ్చరించటం, బోధపరచటం జరిగింది. ఇంత జరిగినా అవిశ్వాసులు తిరస్కారం, ధిక్కారం, శత్రుత్వం, పెంకితనం, హింసల్లో అధికం కాసాగారు.

సూరె అర్రాద్‌లో అవిశ్వాసులకు హెచ్చరికలు, విశ్వాసులకు శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. కాని ఈ సూరాలో బహిరంగంగా హెచ్చరించటం జరిగింది. ఈనాడు మక్కాలో జరుగుతున్న సత్యాసత్యాల సంఘర్షణలో అధర్మంగా వ్యవహరిస్తున్న మీకు మూలం భూమీ కాదు, ఆకాశమూ కాదు. వీరి ఉదాహరణ ఒక బలహీనమైన మొక్క లాంటిది.

ఒక సైగతోనే దాన్ని పెకిలించవచ్చు. ఇవి ఇప్పటి వరకు ఉన్నాయంటే దాన్ని పెకిలించే చేతులు ఉండేవి కావు. కానీ ఇప్పుడు ఆ చేతులను సృష్టించాడు. అతి త్వరగా అల్లాహ్ ఈ వృత్తాంతాన్ని సమాప్తం

చేస్తాడు. దీనికి విరుద్ధంగా ఇస్లాం సందేశం ఉదాహరణ ఒక మంచి చెట్టును పోలి ఉంది. దాని వ్రేళ్ళు భూమిలో నాటుకొని ఉన్నాయి. దాని కొమ్మలు ఆకాశం వైపు వ్యాపించి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ విశ్వాసులకు ఇహలోకంలోనూ దృఢత్వాన్ని స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. తీర్పుదినం నాడు కూడా వారికి సాఫల్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

ఈ వాస్తవాన్ని చారిత్రక సాక్ష్యాధారాల ద్వారా వివరించటానికి మూసా (అ) ఇంకా ఇతర ప్రవక్తల సంఘటనలను పేర్కొనడం జరిగింది. చివరిగా ఇబ్రాహీం (అ) గాథను పేర్కొంటూ వారు ఏ ఉద్దేశ్యంతో తన భూమి నుండి వలస పోయారో, ఆయన ఆ భూభాగాన్ని గురించి ఏమని ప్రార్థించారో, ఆయన తన సంతానాన్ని స్థిరపరచి మనసులో ఏమి కోరుకున్నారో ఇంకా తన ప్రభువుతో ఏమని ప్రార్థించారో ఇవన్నీ అవిశ్వాసుల ముందు పెట్టినప్పుడు వారు ఎలా ప్రవర్తించాలో అర్థం చేసుకోవాలని వారికి గుర్తుచేయడం జరిగింది.

## 14. ఇబ్రాహీం

**ఆయత్‌లు : 52** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్-లామ్-రా. (ఓ ముహమ్మద్!) ఇది ఒక గ్రంథం. మేము దీనిని నీ వైపునకు అవతరింపజేసాము. నీవు ప్రజలను వారి ప్రభువు అనుమతితో చీకట్ల నుండి వెలికి తీసి వెలుగులోకి తీసుకు రావాలని - మహాశక్తిమంతుడు, స్తోత్రాలకు అర్హుడు అయిన దేవుని మార్గం వైపునకు తీసుకురావాలని. (2) ఆ అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తానికీ స్వామి. తిరస్కారులకు కఠినమైన వినాశకరమైన శిక్ష ఉంది. (3) వారు ఇహలోక జీవితానికి పరలోక జీవితం కంటే ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి వారిస్తారు. వారు ఈ వక్రతను సృజించాలని కోరుతున్నారు. వారు మార్గభ్రష్టత్వంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు. (4) మేము ప్రతి ప్రవక్తనూ వారి జాతి భాషలలోనే పంపాము, అతను వారికి స్పష్టంగా తెలియజేయాలని. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు. మరియు ఆయనే శక్తిగలవాడునూ, వివేకవంతుడూను. (5) మేము ఇంతకు ముందు మూసాను మా సూచనలను ఇచ్చి పంపియున్నాము. ఇంకా ఆయనను "నీ జాతి వారిని చీకట్ల నుండి వెలుగులోకి తీసుకు రా. అల్లాహ్ సంఘటనలను వారికి వినిపించి హితబోధ చెయ్యి. నిస్సందేహంగా ఈ సంఘటనల్లో సహనశీలుడు, కృతజ్ఞుడు అయిన ప్రతి మనిషికీ గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి."

آیاتها 52 · سُوْرَةُ إِبْرَاهِيمَ مَكِّيَّةٌ 14 · رُكُوعَاتُهَا 7

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ
الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۙ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ
الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿1﴾

اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ
وَوَيْلٌ لِّلْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيْدِ ﴿2﴾

الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ
وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ؕ
اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ ﴿3﴾

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ
لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ؕ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ
مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿4﴾

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ
مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۙ وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰىمِ
اللّٰهِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿5﴾

وَاِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهِ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَةَ اللّٰهِ عَلَيۡكُمۡ اِذۡ اَنۡجٰٮكُمۡ مِّنۡ اٰلِ فِرۡعَوۡنَ يَسُوۡمُوۡنَكُمۡ سُوۡٓءَ الۡعَذَابِ وَيُذَبِّحُوۡنَ اَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُوۡنَ نِسَآءَكُمۡ‌ ؕ وَفِىۡ ذٰ لِكُمۡ بَلَاۤءٌ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ عَظِيۡمٌ ﴿6﴾ ع 1 6 13

(6) మూసా తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీకు అల్లాహ్ చేసిన మేలు గుర్తుంచుకోండి. ఆయన మీకు ఫిరౌన్ ప్రజల నుండి విముక్తి ప్రసాదించాడు. వారు మిమ్మల్ని తీవ్రమైన బాధలకు గురిచేస్తూ ఉండేవారు. మీ కుమారులను చంపేవారు. మీ కుమార్తెలను విడిచిపెట్టేవారు. అయితే ఇందులో మీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక పెద్ద పరీక్ష ఉండేది.”

وَاِذۡ تَاَذَّنَ رَبُّكُمۡ لَٮِٕنۡ شَكَرۡتُمۡ لَاَزِيۡدَنَّكُمۡ‌ وَلَٮِٕنۡ كَفَرۡتُمۡ اِنَّ عَذَابِىۡ لَشَدِيۡدٌ ﴿7﴾

(7) మీ ప్రభువు ఇలా హెచ్చరించాడు : “మీరు కృతజ్ఞత చూపితే నేను మిమ్మల్ని ఇంకా అధికంగా ప్రసాదిస్తాను. ఒకవేళ కృతఘ్నతకు పాల్పడితే నా శిక్ష చాలా కఠినంగా ఉంటుంది.”

وَقَالَ مُوۡسٰٓى اِنۡ تَكۡفُرُوۡۤا اَنۡتُمۡ وَمَنۡ فِى الۡاَرۡضِ جَمِيۡعًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ لَـغَنِىٌّ حَمِيۡدٌ ﴿8﴾

(8) మూసా (అ) ఇలా అన్నాడు : “మీరూ, భూమిపై ఉండే వారందరూ అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే, అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, స్తోత్రాలకు అర్హుడు” అని తెలుసుకోండి.

اَلَمۡ يَاۡتِكُمۡ نَبَؤُا الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ قَوۡمِ نُوۡحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوۡدَ ۛ وَالَّذِيۡنَ مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ ۛ لَا يَعۡلَمُهُمۡ اِلَّا اللّٰهُ‌ ؕ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ فَرَدُّوۡۤا اَيۡدِيَهُمۡ فِىۡۤ اَفۡوَاهِهِمۡ وَقَالُوۡۤا اِنَّا كَفَرۡنَا بِمَاۤ اُرۡسِلۡتُمۡ بِهٖ وَاِنَّا لَفِىۡ شَكٍّ مِّمَّا تَدۡعُوۡنَنَاۤ اِلَيۡهِ مُرِيۡبٍ ﴿9﴾

(9) మీకు పూర్వం గతించిన జాతుల గాథలు మీకు చేరలేదా? నూహ్ జాతి, ఆద్ జాతి, సమూద్ జాతి ఇంకా వాటి తరువాత వచ్చిన అనేక జాతులూ వాటి గురించి అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని వచ్చినప్పుడు వారు తమ చేతులను తమ నోటిలో పెట్టుకున్నారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : ఏ సందేశంతో నీవు పంపబడ్డావో దాన్ని మేము తిరస్కరిస్తున్నాము. ఏ విషయం వైపునకు నీవు మమ్మల్ని ఆహ్వానిస్తున్నావో మేము దాన్ని సందేహిస్తున్నాము.

| | |
|---|---|
| (35) అప్పుడు ఇబ్రాహీం ఇలా ప్రార్థించాడు : "ప్రభూ! ఈ నగరాన్ని శాంతి నగరంగా చెయ్యి. నన్నూ, నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి కాపాడు. | وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِيْ وَبَنِيَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ ﴿35﴾ |
| (36) ప్రభూ! ఈ విగ్రహాలు చాలామందిని మార్గం తప్పించాయి. నా విధానంపై నడిచేవాడు నా వాడు. ఎవరైనా నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న విధానాన్ని అనుసరిస్తే నిస్సందేహంగా నీవు క్షమించేవాడవు, కరుణామయుడవు. | رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَنْ تَبِعَنِيْ فَاِنَّهٗ مِنِّيْ ۚ وَمَنْ عَصَانِيْ فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿36﴾ |

గురించి 4 – 120లో చూడండి. నా వాగ్దానాలకు ఎటువంటి సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉండేవి కావు. నేను మిమ్మల్ని బలవంతం చేయలేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని పిలిచాను – మీరు నా పిలుపును స్వీకరించారు. సూచనలతో, నిదర్శనాలతో కూడిన ప్రవక్తల పిలుపును మీరు తిరస్కరించారు. తప్పంతా మీదే. మీరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన బుద్ధిబలాన్ని ఏమాత్రం ఉపయోగించలేదు. స్పష్టమైన సాక్ష్యాలను మీరు తిరస్కరించారు. అసత్యాలను నమ్మారు, ఇప్పుడు నేను మిమ్మల్ని గానీ, మీరు నన్ను గాని రక్షించలేము. నేను అల్లాహ్‌కు సాటిననే దాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను. అల్లాహ్‌కు సమానంగా ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టటం ఘోర అపరాధం. అల్లాహ్‌యే ఈ సృష్టికి ప్రభువు, సృష్టికర్త, పాలకుడూను. అతనికి ఎవరు సమానులు కాగలరు?" (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

24 – 26 వాక్యాలలో ముఖ్యాంశాలను పేర్కొనడం జరిగింది. మనం రెండు విధాలుగా చూస్తుంటాము. ఒకటి : నిలకడగా ఉంటుంది. ఇంకొకటి : నిలకడగా ఉండదు. మొదటిది పరిశుద్ధ వాక్కు. ఇది మంచిది. లాభకరమైనదీనూ. రెండవది : అపరిశుద్ధ వాక్కు. ఇదిచెడ్డది, హానికరమైనదీను.

మొదటి ఉదాహరణ : ఒక మంచి వృక్షంలాంటిది. దృఢంగా స్థిరంగా ఉంటుంది. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో వ్యాపించి ఉంటాయి. రెండవ ఉదాహరణ : ఒక పనికిరాని చెట్టు. స్థిరంగా లేదు. కొమ్మలు బలహీనంగా ఉన్నాయి. ఎలాంటి పండ్లు ఇవ్వదు, పెకిలిస్తే వేళ్లతో సహా వచ్చేస్తుంది.

28వ వాక్యం : అంటే, విశ్వాసులు స్థిరంగా, నిలకడగా ఉంటారు. అవిశ్వాసులు అస్థిరత్వానికి గురవుతారు. విశ్వాసుల ప్రత్యేకత ఉభయ లోకాల్లోనూ వ్యక్తమవుతుంది. విశ్వాసుల ప్రతీ కార్యం సరియైనదిగా ఉంటుంది. వీరి నమ్మకాలు, ఆచరణలు, పద్ధతులు, ఆధారాలు, పరిశుద్ధంగా ఉంటాయి. అవిశ్వాసుల ఏ కార్యం అయినా బలమైన పునాదులపై ఉండదు. నిలకడ అసలే ఉండదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

31వ వాక్యం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవానుగ్రహాల పట్ల కృతఘ్నత చూపేవారు, ఇతరులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది. అదేవిధంగా ఇక్కడ విశ్వాసులను నమాజ్ స్థాపించమని, ఇంకా మేము ఇచ్చిన దాంట్లో నుంచి రహస్యంగానూ, బహిరంగంగానూ ఖర్చుచేయమని, బంధువులను, ఇతరులను ఆదుకోమని, పరిహారం స్వీకరించబడని, స్నేహం, పనికిరాని, సిఫారసు చెల్లనేరని ఆ దినం రాకముందే వీటిని ఆచరించమని ఆదేశించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

| | |
|---|---|
| (18) తమ ప్రభువును విశ్వసించని వారి చేష్టలను తుఫాను రోజున వీచే గాలి ఎగురవేసే బూడిదతో పోల్చవచ్చు. వారు తాము చేసిన దానికి ఎటువంటి ప్రతిఫలం పొందలేరు. మార్గభ్రష్టత్వానికి పరాకాష్ఠ అంటే ఇదే. | مَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ كَرَمَادِ ِۨاشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ يَوْمٍ عَاصِفٍ ؕ لَا يَقْدِرُوْنَ مِمَّا كَسَبُوْا عَلٰى شَيْءٍ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ﴿18﴾ |

– "నేను అల్లాహ్ పట్ల కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మెలిగే దాసుణ్ణి కాకూడదా?" (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4459) అబూ సయీద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "ఎవరు మానవునికి కృతజ్ఞతలు తెలుపరో అలాంటివారు అల్లాహ్‌కు కూడా కృతజ్ఞతలు తెలుపలేరు." (తిర్మిజి – హ.నెం. 1955).

కృతఘ్నుత వల్ల స్త్రీలు నరకం పాలౌతారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "నాకు నరకం చూపించడం జరిగింది. అందులో స్త్రీలు అధిక సంఖ్యలోఉన్నారు. వారు కృతఘ్నుత చూపేవారు." 'వారు అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించేవారా?' అని సహాబా ప్రశ్నించారు. ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు – కాదు, భర్తపట్ల కృతఘ్నులుగా ప్రవర్తించేవారు. నీవు స్త్రీ పట్ల జీవితాంతం మంచిగా ప్రవర్తించినా మీ నుండి ఏదైనా అవాంఛనీయ విషయం ఎదురైతే వెంటనే 'నువ్వు నన్ను ఏమాత్రం సుఖపెట్టలేదు' అని అనేస్తుంది. (బుఖారీ)

10వ వాక్యం : తమ జాతులు దైవగ్రంథాలను, సత్య సందేశాలను తిరస్కరించడంపై ప్రవక్తలు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసేవారు. ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్‌ను, దైవగ్రంథాలను, దైవదౌత్యాన్ని అనుమానించేవారు. అయితే భూమ్యాకాశాలు, ఈ సృష్టిలో ఉన్న సమస్తానికి అల్లాహ్‌యే సృష్టికర్త అని, ప్రభువని, ఆరాధ్యుడని చాటిచెబుతున్నాయి. ఆయనే మమ్మల్ని దైవప్రవక్తలుగా మీ వద్దకు పంపాడనీ, మమ్మల్ని విశ్వసించమని మిమ్మల్ని ఆదేశించాడని, మీరు అల్లాహ్‌ను, మమ్మల్ని విశ్వసిస్తే ఆయన మీ పాపాలను క్షమిస్తాడని, ఇహపరలోకాల్లో మీకు సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడని బోధించారు. 'మీరు మా వంటి వారే, అన్న పానీయాల్లో, జీవనంలో మాతో సమానంగా ఉన్నారని, మీకు – మాకు మధ్య ఎలాంటి భేదం లేదని తిరస్కారులు ప్రవక్తలను తిరస్కరించేవారు. మీరు కేవలం మా తాతముత్తాతల ఆరాధ్య దైవాలనుండి మమ్మల్ని ఆపుతున్నారని, అయితే మీరు స్పష్టమైన నిదర్శనం ఏదైనా తెస్తేనే మేము మీ మాటను విశ్వసిస్తామని వారు కేవలం ప్రగల్భాలు పలికేవారు, ప్రతి ప్రవక్త ఎన్నో స్పష్టమైన సూచనలను చూపించారు. అయినా వారి ధిక్కార వైఖరిలో పరివర్తన రాలేదు.

16, 17 వాక్యాలు : నరక యాతనల గురించి పేర్కొన్నాడు. ఇవన్నీ ప్రవక్తలను తిరస్కరించే వారికొరకు, విశ్వసించని వారికొరకు ఉన్నాయి. ఇలాంటి వారి కొరకు నరకంలో త్రాగటానికి చీములాంటి ద్రవం ఉంటుంది. అబూ ఉమామహ్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యం గురించి ఇలా ఉపదేశించారు : ఆ చీము లాంటి ద్రవం అతని వద్దకు రాగానే అతను అసహ్యంతో తన ముఖాన్ని ఎత్తుతాడు. దానివల్ల అతని ముఖం మాడిపోతుంది. దాన్ని త్రాగితే అతని ప్రేగులు తెగి వెనుక భాగం నుంచి బయల్పడతాయి. (తిర్మిజి)

తీర్పుదినం నాటి శిక్షలు ఎంత కఠినంగా ఉంటాయంటే వాటి ముందు భూలోక శిక్షలు లెక్కలోకే రావు. ఆనాడు స్వర్గస్తులయినా, నరకస్తులయినా వారికి చావు రాదు. సూరె నిసాలో ఇలా చెప్పబడింది : "వారి చర్మం కాలిన వెంటనే మేము వారి చర్మాన్ని మార్చివేస్తాము." (4 : 56) ఇంకా ఒక హదీసు ద్వారా కూడా ఇది ధృవీకరించబడింది. ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "స్వర్గస్తులు స్వర్గంలో, నరకవాసులు నరకంలో చేరిపోగానే, చావు ఒక గొర్రెపోతు రూపంలో స్వర్గనరకాల మధ్య జిబహ్ చేయబడుతుంది. అప్పుడు ఒక ప్రకటించేవాడు, 'ఓ స్వర్గవాసులారా! ఓ నరకవాసులారా! ఇక మీకు చావు లేదు. దానికి స్వర్గవాసులు సంతోషిస్తారు. నరకవాసులు విచారిస్తారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6066)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ
إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿19﴾

(19) అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాలను సత్యంపై సృష్టించడాన్ని నీవు చూడలేదా? ఆయన తలచుకుంటే మిమ్మల్ని తొలగించి మీ స్థానంలో మరొక క్రొత్త సృష్టిని తీసుకురాగలడు. (20) అలా చేయటం అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు.

وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿20﴾

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ
مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ قَالُوا لَوْ
هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ ۖ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزِعْنَا
أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ﴿21﴾ ع 3 9 15

(21) వీరందరూ కలిసి అల్లాహ్ ముందు హాజరౌతారు. అప్పుడు ప్రపంచంలో బలహీనులుగా ఉన్నవారు ప్రపంచంలో పెద్దమనుషులుగా వర్ధిల్లిన వారితో ఇలా అంటారు : "ప్రపంచంలో మేము మిమ్మల్ని అనుసరించాము. ఇప్పుడు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి మమ్మల్ని కాపాడటానికి మీరేమైనా చేయగలరా?" వారు ఇలా సమాధానమిస్తారు – "అల్లాహ్ మాకు రుజుమార్గాన్ని ప్రసాదించి ఉంటే మేము తప్పకుండా మీకు చూపి ఉండేవారము. ఇప్పుడు మనము ఎంత మొత్తుకున్నా, ఓర్పు వహించినా ఒకటే. ఇక మనం సాఫల్యం పొందేమార్గం ఏదీ లేదు."

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ
وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ ۖ
وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ
دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي ۖ فَلَا تَلُومُونِي
وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ ۖ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ ۖ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلُ ۗ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿22﴾

(22) తీర్పు అయిపోయిన తరువాత షైతాను ఇలా అంటాడు, "వాస్తవంగా అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానాలన్నీ సత్యమైనవే. నేను మీతో వాగ్దాన భంగం చేసాను. నాకు మీ మీద ఎటువంటి అధికారము లేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని ఆహ్వానించాను. మీరు నా ఆహ్వానాన్ని స్వీకరించారు. నన్ను నిందించకండి. మిమ్మల్ని మీరే నిందించుకోండి. ఇక్కడ మీ మొరలను నేను ఆలకించలేను. నా మొరలను మీరు ఆలకించలేరు. ఇంతకు ముందు దైవత్వంలో నన్ను భాగస్వామిగా నిలబెట్టడాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను. నిస్సందేహంగా ఇలాంటి దుర్మార్గులకు వ్యధా భరితమైన శిక్ష ఉంది.

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ
رَبِّهِمْ ۖ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴿23﴾
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي
السَّمَاءِ ﴿24﴾
تُؤْتِي أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ وَيَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿25﴾
وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ
مِن فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِن قَرَارٍ ﴿26﴾
يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۖ وَيُضِلُّ اللَّهُ
الظَّالِمِينَ ۚ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿27﴾ ع 4 6 16
أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا
وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿28﴾
جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا ۖ وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿29﴾
وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلُّوا عَن سَبِيلِهِ ۗ قُلْ
تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿30﴾

(23) ప్రపంచంలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారు క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉద్యాన వనాల్లో ప్రవేశింపబడతారు. అక్కడ వారు తమ ప్రభువు అనుమతితో శాశ్వతంగా ఉంటారు. అక్కడ వారికి, పరిచయ పదంగా "సలామ్" ఉంటుంది. (24) అల్లాహ్ పరిశుద్ధ వాక్కును ఏ వస్తువుతో పోల్చాడో మీరు గమనించటంలేదా? అది ఒక మేలు జాతి వృక్షాన్ని పోలి ఉంది. దాని వేరు భూమిలో లోతుగా నాటుకుపోయింది. ఇంకా దాని కొమ్మలు ఆకాశాన్ని అంటాయి.

(25) ఎల్లప్పుడూ అది తన ప్రభువు ఆజ్ఞానుసారం తన పండ్లను ఇస్తోంది. అల్లాహ్ ఇటువంటి ఉపమానాలను ప్రజలు ఆలోచించాలని ఇస్తున్నాడు. (26) అపరిశుద్ధ వాక్కును ఒక చెడు జాతి చెట్టుతో పోల్చవచ్చు. అది భూమి ఉపరితలం నుండి పీకిపారవేయబడింది. దానికి స్థిరత్వం అనేదే లేదు. (27) అల్లాహ్ ఒక స్థిరమైన వాక్కు ఆధారంగా విశ్వాసులకు ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ నిలకడను ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులను మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిందే చేస్తాడు. (28) అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని పొంది, దానికి బదులుగా కృతఘ్నతను చూపిన వారిని నీవు చూడలేదా? వారు తమ జాతిని వినాశ గృహంలోకి త్రోసివేస్తారు. (29) అంటే నరకంలోనికి. అందులో వారు ప్రవేశిస్తారు. అది నీచమైన నివాస స్థలం. (30) వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించటానికి, కొందరిని అల్లాహ్‌కు సమానులుగా నిలబెట్టారు. ఇలా అను : "సరే, సుఖాలను అనుభవించండి. చివరకు మీరు మరలిపోయేది నరకానికే."

قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ
وَيُنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ
اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خِلٰلٌ ﴿31﴾
اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ
السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا
لَّكُمْ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ
بِاَمْرِهٖ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهٰرَ ۚ ﴿32﴾
وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآئِبَيْنِ ۚ وَسَخَّرَ
لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ ﴿33﴾
وَاٰتٰىكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوْهُ ؕ وَاِنْ تَعُدُّوْا
نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ؕ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُوْمٌ
كَفَّارٌ ﴿34﴾ 5 ع 7 17

(31) ఓ ప్రవక్తా! విశ్వసించిన దాసులకు చెప్పు : "నమాజును స్థాపించండి. మేము వారికి ప్రసాదించిన దాని నుండి బహిరంగంగా గుప్తంగా ఖర్చుపెట్టండి. క్రయ విక్రయాలు జరగటంగాని, మిత్రసాయం పొందటం గాని సాధ్యం కాని ఆ రోజు రాకముందే." (32) అల్లాహ్‌యే భూమిని, ఆకాశాలను పుట్టించాడు. ఆకాశం నుండి నీళ్ళను కురిపించాడు. దానిద్వారా మీ ఆహారం కొరకు రకరకాల ఫలాలను సృష్టించాడు. తన ఆజ్ఞానుసారం సముద్రంలో నడవాలని పడవను మీ సేవకై మీకు లోబరచాడు. నదులను మీ సేవకై ఏర్పరచాడు. (33) నిరంతరం ప్రయాణం చేస్తూపోతున్న సూర్యచంద్రాదులను మీకు లోబరిచాడు. రాత్రినీ పగలునూ మీ సేవకై ఏర్పాటు చేసాడు. (34) మీరు కోరిన సమస్తాన్ని మీకు ఇచ్చాడు. ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను లెక్కించదలిస్తే లెక్కించలేరు. నిస్సందేహంగా మానవుడు అన్యాయపరుడు, మేలును మరిచేవాడూను.

18 – 34 ఆయత్‌ల వివరణ :

**అవిశ్వాసి కర్మల ఉపమానం :** 18వ వాక్యంలో అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల కార్యాలను చెడువాక్కుతో, చెడు వృక్షంతో పోల్చాడు. అవిశ్వాసులు సృష్టితాలను పూజిస్తారు. అల్లాహ్ ప్రవక్తలను తిరస్కరిస్తారు. తీర్పుదినం నాడు వారు ఎలాంటి ఫలితాన్నీ పొందరు. వారి ఆచరణలు బూడిదలా ఉంటాయి. దాన్ని గాలి ఎగరేసుకుపోతుంది. ఇదేవిధంగా వారి ఆచరణలన్నీ వృధా అవుతాయి. దీన్ని గురించి 25 : 23, 3 : 115లలో వివరించబడింది. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారని, అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "అల్లాహ్ ప్రతిఫలం విషయంలో విశ్వాసి పట్ల ఏమాత్రం అధర్మంగా ప్రవర్తించడు. అతనికి ఉభయ లోకాల్లోనూ ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అయితే అవిశ్వాసి చేసిన సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలం ఇక్కడే ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పరలోకంలో అతనికి ఎంతమాత్రం ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగదు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.5022) (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

22వ వాక్యం : అంటే నరకంలో షైతాను ప్రసంగం : పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశించిన తరువాత నరకంలో షైతాను నరకవాసులను ఉద్దేశించి ఇలా ప్రసంగిస్తాడు : "అల్లాహ్ తన ప్రవక్తల ద్వారా చేసిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చాడు. మరి నేను నా వాగ్దానాలు నెరవేర్చలేదు. నా వాగ్దానాలన్ని అసత్యాలే. దాన్ని

| | |
|---|---|
| (35) అప్పుడు ఇబ్రాహీం ఇలా ప్రార్థించాడు : "ప్రభూ! ఈ నగరాన్ని శాంతి నగరంగా చెయ్యి. నన్నూ, నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి కాపాడు. | وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِيْ وَبَنِيَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ ﴿35﴾ |
| (36) ప్రభూ! ఈ విగ్రహాలు చాలామందిని మార్గం తప్పించాయి. నా విధానంపై నడిచేవాడు నా వాడు. ఎవరైనా నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న విధానాన్ని అనుసరిస్తే నిస్సందేహంగా నీవు క్షమించేవాడవు, కరుణామయుడవు. | رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَنْ تَبِعَنِيْ فَاِنَّهٗ مِنِّيْ ۚ وَمَنْ عَصَانِيْ فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿36﴾ |

గురించి 4 – 120లో చూడండి. నా వాగ్దానాలకు ఎటువంటి సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉండేవి కావు. నేను మిమ్మల్ని బలవంతం చేయలేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని పిలిచాను – మీరు నా పిలుపును స్వీకరించారు. సూచనలతో, నిదర్శనాలతో కూడిన ప్రవక్తల పిలుపును మీరు తిరస్కరించారు. తప్పంతా మీదే. మీరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన బుద్ధిబలాన్ని ఏమాత్రం ఉపయోగించలేదు. స్పష్టమైన సాక్ష్యాలను మీరు తిరస్కరించారు. అసత్యాలను నమ్మారు, ఇప్పుడు నేను మిమ్మల్ని గానీ, మీరు నన్ను గాని రక్షించలేము. నేను అల్లాహ్‌కు సాటిననే దాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను. అల్లాహ్‌కు సమానంగా ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టటం ఘోర అపరాధం. అల్లాహ్‌యే ఈ సృష్టికి ప్రభువు, సృష్టికర్త, పాలకుడూను. అతనికి ఎవరు సమానులు కాగలరు?" (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

24 – 26 వాక్యాలలో ముఖ్యాంశాలను పేర్కొనడం జరిగింది. మనం రెండు విధాలుగా చూస్తుంటాము. ఒకటి : నిలకడగా ఉంటుంది. ఇంకొకటి : నిలకడగా ఉండదు. మొదటిది పరిశుద్ధ వాక్కు. ఇది మంచిది. లాభకరమైనదీనూ. రెండవది : అపరిశుద్ధ వాక్కు. ఇదిచెడ్డది, హానికరమైనదీను.

మొదటి ఉదాహరణ : ఒక మంచి వృక్షంలాంటిది. దృఢంగా స్థిరంగా ఉంటుంది. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో వ్యాపించి ఉంటాయి. రెండవ ఉదాహరణ : ఒక పనికిరాని చెట్టు. స్థిరంగా లేదు. కొమ్మలు బలహీనంగా ఉన్నాయి. ఎలాంటి పండ్లు ఇవ్వదు, పెకిలిస్తే వేళ్లతో సహా వచ్చేస్తుంది.

28వ వాక్యం : అంటే, విశ్వాసులు స్థిరంగా, నిలకడగా ఉంటారు. అవిశ్వాసులు అస్థిరత్వానికి గురవుతారు. విశ్వాసుల ప్రత్యేకత ఉభయ లోకాల్లోనూ వ్యక్తమవుతుంది. విశ్వాసుల ప్రతీ కార్యం సరియైనదిగా ఉంటుంది. వీరి నమ్మకాలు, ఆచరణలు, పద్ధతులు, ఆధారాలు, పరిశుద్ధంగా ఉంటాయి. అవిశ్వాసుల ఏ కార్యం అయినా బలమైన పునాదులపై ఉండదు. నిలకడ అసలే ఉండదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

31వ వాక్యం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవానుగ్రహాల పట్ల కృతఘ్నుత చూపేవారు, ఇతరులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది. అదేవిధంగా ఇక్కడ విశ్వాసులను నమాజ్ స్థాపించమని, ఇంకా మేము ఇచ్చిన దాంట్లో నుంచి రహస్యంగానూ, బహిరంగంగానూ ఖర్చుచేయమని, బంధువులను, ఇతరులను ఆదుకోమని, పరిహారం స్వీకరించబడని, స్నేహం, పనికిరాని, సిఫారసు చెల్లనేరని ఆ దినం రాకముందే వీటిని ఆచరించమని ఆదేశించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(37) ప్రభూ! నేను నా సంతానాన్ని బంజరు ప్రదేశంలో నీ పవిత్ర గృహం వద్ద వసింపజేశాను. మా ప్రభూ! ఇక్కడ వారు నమాజ్‌ను స్థాపించాలని. నీవు ప్రజల హృదయాలను వారి వైపు మొగ్గేలా చెయ్యి. వారికి పండ్లు ఆహారంగా ప్రసాదించు, వారు కృతజ్ఞులయ్యేందుకు. (38) ఓ మా ప్రభూ! నీవే మేము దాచేవీ, బహిరంగపరిచేవీ, తెలిసినవాడవు." నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌కు భూమ్యాకాశాల్లో గుప్తంగా ఉన్నది ఏదీ లేదు. (39) నాకు ఈ వృద్ధాప్యంలో ఇస్మాయీలు, ఇస్‌హాఖ్‌లను ప్రసాదించిన అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు ప్రార్థనను ఆలకించేవాడు. (40) నా ప్రభూ! నన్నూ, నా సంతానాన్ని నమాజ్ స్థాపించేవారుగా చెయ్యి. ప్రభూ! నా ప్రార్థనను స్వీకరించు. (41) ప్రభూ! నన్నూ, నా తల్లిదండ్రులను, విశ్వాసులను లెక్కతేల్చే రోజున క్షమించు." (42) ఈ దుర్మార్గులు చేస్తున్న వాటిని అల్లాహ్ పట్టించుకోవటంలేదని నీవు భావించకు. అల్లాహ్ వారి విషయాన్ని విచ్చుకున్న నేత్రాలు విచ్చుకున్నట్లే ఉండిపోయే దినానికి వాయిదా వేస్తున్నాడు. (43) వారు తలపైకెత్తి పారిపోతూ ఉంటారు. వారి దృష్టి పైనే నిలిచి ఉంటుంది. వారు శూన్యహృదయులై ఉంటారు. (44) ప్రవక్తా! శిక్ష వచ్చి పట్టుకునే రోజును గురించి నీవు వారిని భయపెట్టు. అప్పుడు ఈ దుర్మార్గులు "మా ప్రభూ! మాకు మరికొంత వ్యవధి ఇవ్వు. మేము నీ సందేశాన్ని స్వీకరిస్తాము. ప్రవక్తలను అనుసరిస్తాము" అని అంటారు. "క్షీణ దశ మాకు ఏనాటికీ రాదు" అని ఇంతకు ముందు ప్రమాణాలు చేసినవారు మీరేకదా!

رَبَّنَآ اِنِّیۡۤ اَسۡكَنۡتُ مِنۡ ذُرِّیَّتِیۡ بِوَادٍ غَیۡرِ ذِیۡ زَرۡعٍ
عِنۡدَ بَیۡتِكَ الۡمُحَرَّمِ ۙ رَبَّنَا لِیُقِیۡمُوا الصَّلٰوةَ
فَاجۡعَلۡ اَفۡـِٕدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهۡوِیۡۤ اِلَیۡهِمۡ وَارۡزُقۡهُمۡ
مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمۡ یَشۡكُرُوۡنَ ﴿37﴾
رَبَّنَاۤ اِنَّكَ تَعۡلَمُ مَا نُخۡفِیۡ وَمَا نُعۡلِنُ ؕ وَمَا یَخۡفٰی عَلَی
اللّٰهِ مِنۡ شَیۡءٍ فِی الۡاَرۡضِ وَلَا فِی السَّمَآءِ ﴿38﴾
اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ الَّذِیۡ وَهَبَ لِیۡ عَلَی الۡكِبَرِ اِسۡمٰعِیۡلَ
وَاِسۡحٰقَ ؕ اِنَّ رَبِّیۡ لَسَمِیۡعُ الدُّعَآءِ ﴿39﴾
رَبِّ اجۡعَلۡنِیۡ مُقِیۡمَ الصَّلٰوةِ وَمِنۡ ذُرِّیَّتِیۡ ٭ۖ رَبَّنَا
وَتَقَبَّلۡ دُعَآءِ ﴿40﴾
رَبَّنَا اغۡفِرۡ لِیۡ وَلِوَالِدَیَّ وَلِلۡمُؤۡمِنِیۡنَ یَوۡمَ یَقُوۡمُ
الۡحِسَابُ ﴿41﴾ ع 1 7 18
وَلَا تَحۡسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا یَعۡمَلُ الظّٰلِمُوۡنَ ؕ اِنَّمَا
یُؤَخِّرُهُمۡ لِیَوۡمٍ تَشۡخَصُ فِیۡهِ الۡاَبۡصَارُ ﴿42﴾ۙ
مُهۡطِعِیۡنَ مُقۡنِعِیۡ رُءُوۡسِهِمۡ لَا یَرۡتَدُّ اِلَیۡهِمۡ
طَرۡفُهُمۡ ۚ وَاَفۡـِٕدَتُهُمۡ هَوَآءٌ ﴿43﴾ؕ
وَاَنۡذِرِ النَّاسَ یَوۡمَ یَاۡتِیۡهِمُ الۡعَذَابُ فَیَقُوۡلُ الَّذِیۡنَ
ظَلَمُوۡا رَبَّنَاۤ اَخِّرۡنَاۤ اِلٰۤی اَجَلٍ قَرِیۡبٍ ۙ نُّجِبۡ دَعۡوَتَكَ
وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ؕ اَوَلَمۡ تَكُوۡنُوۡۤا اَقۡسَمۡتُمۡ مِّنۡ قَبۡلُ
مَا لَكُمۡ مِّنۡ زَوَالٍ ﴿44﴾ۙ

وَسَكَنْتُمْ فِيْ مَسٰكِنِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ
وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ
الْاَمْثَالَ ﴿45﴾

وَقَدْ مَكَرُوْا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْ ؕ وَاِنْ
كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُوْلَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿46﴾

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِهٖ رُسُلَهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ؕ ﴿47﴾

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوٰتُ
وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿48﴾

وَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِيْنَ فِي
الْاَصْفَادِ ۚ ﴿49﴾

سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَّتَغْشٰى وُجُوْهَهُمُ
النَّارُ ۙ ﴿50﴾

لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿51﴾

هٰذَا بَلٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوْا بِهٖ وَلِيَعْلَمُوْٓا اَنَّمَا
هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّلِيَذَّكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۧ ﴿52﴾ ع 7 11 19

(45) వాస్తవానికి తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్న జాతుల పట్టణాలలో మీరు నివసించలేదా? మేము వారిపట్ల ఎలా వ్యవహరించాం అనేది కూడా మీరు చూసారు. మీ కొరకు ఎన్నో ఉపమానాలను ఇచ్చి బోధించాము. (46) వారు భయంకరమైన కుట్రలు పన్నారు. అయితే అల్లాహ్ వారి కుట్రలన్నింటినీ భగ్నం చేశాడు. యదార్థం ఏమిటంటే వారి కుట్రలు కొండలను సైతం కదిలించేటంతటి భయంకరంగా ఉండేవి. (47) ప్రవక్తా! అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలకు చేసిన వాగ్దానాలకు భిన్నంగా వ్యవహరిస్తాడని ఎంతమాత్రం సందేహించకు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలు కలవాడు. ప్రతీకారం తీర్చుకోగలవాడు. (48) భూమ్యాకాశాలను మార్చటం జరిగే రోజును గురించి నీవు వారిని భయపెట్టు. అద్వితీయుడూ, ఒక్కడూ అయిన అల్లాహ్ ముందు అందరూ హాజరౌతారు. (49) ఆ రోజు నీవు దోషులను బేడీలతో బంధించబడి ఉండటం చూస్తావు. (50) వారు తారు వస్త్రాలను ధరించి ఉంటారు. అగ్ని జ్వాలలు వారి ముఖాలను క్రమ్ముకొని ఉంటాయి. (51) అల్లాహ్ ప్రతి వ్యక్తికి అతను చేసిన దానికి ప్రతిఫలం ఇచ్చేందుకు ఇలా జరుగుతుంది. లెక్కతీసుకోవటానికి అల్లాహ్‌కు ఎంతోసేపు పట్టదు. (52) సర్వ మానవులకు ఇదొక సందేశం. దీనిద్వారా వారు హెచ్చరించబడాలని, కేవలం ఆయన ఒక్కడే ఆరాధ్యుడనే విషయాన్ని వారు తెలుసుకోవాలని, ఇంకా బుద్ధిమంతులు మంచి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని (ఇది పంపబడింది).

35 – 52 ఆయత్‌ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) సత్యమనీ, సాటికల్పించుట అసత్యమనీ, అవాస్తవమని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనబడింది. ఏకత్వాన్ని అల్లాహ్ ఒక మహా ఫలవృక్షంతో పోల్చడం జరిగింది. దాని వ్రేళ్ళు భూమిలో పాతుకొని ఉన్నాయి. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో వ్యాపించి ఉన్నాయి. ఇంకా సాటి కల్పించటాన్ని ఒక బలహీనమైన మొక్కతో పోల్చటం జరిగింది. దాన్ని పీకి పారవేయడం చాలా సులభం. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వాన్ని ప్రచారం చేసిన ఇబ్రాహీం (అ) గురించి పేర్కొనబడింది. ఆయన ఏకత్వ కేంద్రాన్ని కాబతుల్లాహ్ నిర్మించాడు. జీవితమంతా ప్రజలను అల్లాహ్ ఆరాధనవైపు ఆహ్వానిస్తూ ఉన్నాడు.

35వ వాక్యం : మక్కా అవిశ్వాసులకు సమాధానంగా పవిత్రమైన ఈ మక్కా నగరం మొదటి నుండి అల్లాహ్ ఏకత్వానికి కేంద్రంగా ఉండిందని, ఎవరూ సాటిలేని అల్లాహ్ ఆరాధన కొరకు అది నిర్మించడం జరిగిందని అల్లాహ్ స్పష్టం చేశాడు. అల్లాహ్ మిత్రులు ఇబ్రాహీమ్ (అ) దీన్ని నిర్మించారు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించే వారంటే ఆయన విసుగు చెందేవారు. ఈయనే శాంతిభద్రతల కొరకు ప్రార్థించారు. (అల్ బఖర : 126) ఇంకా ఇలా ప్రార్థించారు : “నన్ను, నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి కాపాడు” దీని ద్వారా తెలిసిందేమిటంటే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించేవారు తన గురించి, తన తల్లిదండ్రుల గురించి, తన సంతానం గురించి ప్రార్థించాలి.

36వ వాక్యం : విగ్రహారాధనలో మునిగి ఉన్న వారిపట్ల నుండి నేను విసుగుచెందాను. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్‌పై వదలివేస్తున్నాను. అల్లాహ్ కోరితే వారిని శిక్షిస్తాడు. లేదా క్షమిస్తాడు. ఈసా (అ) కూడా తన జాతిపట్ల ఇదేవిధంగా ప్రార్థించారు. (5. మాయిదహ్ : 118). ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల శిక్ష గురించి, క్షమాపణ గురించి అల్లాహ్‌కే వదిలివేయబడింది. ఒకసారి ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాలను గుర్తుచేసి, ఏడుస్తూ “ఓ అల్లాహ్! నా ఉమ్మత్ నా ఉమ్మత్ నా ఉమ్మత్” అన్నారు. అల్లాహ్ జిబ్రీల్ (అ) ను పంపి కారణం తెలుసుకోమన్నాడు. జిబ్రీల్ (అ) వచ్చి కారణం అడిగారు, ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు : “నాకు నా ఉమ్మత్ గుర్తుకు వచ్చింది. అప్పుడు అల్లాహ్ జిబ్రీల్‌ని ఇలా ఆదేశించి పంపాడు – “ఓ ప్రవక్తా! మేము మీ అనుచర సంఘం విషయంలో మిమ్మల్ని సంతోషపరుస్తాము. విచారానికి గురిచేయము.” (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

38వ వాక్యం : ఈ ప్రార్థన దేనికొరకో నీకు తెలుసు. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్త విషయాల వాస్తవాలు తెలిసినవాడవు. తనతో పాటు తన సంతానం గురించి కూడా ప్రార్థించారు. ధర్మబోధకులు, తమ కుటుంబీకులను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని, అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ఆదేశించాడు. (షుఅరా – 214) (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

## 15. అల్ హిజ్ర్

**ఆయత్‌లు : 99** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్–లామ్–రా. ఇవి దైవగ్రంథమైనటువంటి స్పష్టమైన ఖుర్‌ఆన్‌లోని వాక్యాలు.

آياتها 99 — سورة الحجر 15 مكية — ركوعاتها 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۫ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْاٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿1﴾

52వ వాక్యం : ఈ సూరాలో ఎన్నో మంచి బోధనలు, గుణపాఠాలు, ఉపదేశాలు ఉన్నాయి. ఈ వాక్యాలను అనుసరించేవారు ఉభయ లోకాల్లో సాఫల్యం పొందుతారు. ఇందులో ఏకత్వానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలు, సూచనలు ఉన్నాయి. వీటిద్వారా అల్లాహ్ ఒక్కడే అని, ఆయనకు సహవర్తులు ఎవరూ లేరని స్పష్టమవుతుంది. ఖుర్‌ఆన్ అంతా మార్గదర్శకత్వంతో నిండి ఉంది. ఇందులో ఎన్నో స్పష్టమైన సూచనలు ఉన్నాయి.

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ كَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ﴿2﴾
ذَرْهُمْ يَاْكُلُوْا وَيَتَمَتَّعُوْا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ
فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿3﴾
وَمَآ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ
مَّعْلُوْمٌ ﴿4﴾
مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ﴿5﴾
وَقَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْ نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ اِنَّكَ
لَمَجْنُوْنٌ ﴿6﴾
لَوْ مَا تَاْتِيْنَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ اِنْ كُنْتَ مِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ﴿7﴾
مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوْٓا اِذًا
مُّنْظَرِيْنَ ﴿8﴾
اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿9﴾
وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ شِيَعِ الْاَوَّلِيْنَ ﴿10﴾
وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا كَانُوْا بِهٖ
يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿11﴾
كَذٰلِكَ نَسْلُكُهٗ فِيْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿12﴾
لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿13﴾
وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَآءِ فَظَلُّوْا فِيْهِ
يَعْرُجُوْنَ ﴿14﴾
لَقَالُوْٓا اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ
مَّسْحُوْرُوْنَ ﴿15﴾ ع 1 15 1

(2) తిరస్కరిస్తున్న అవిశ్వాసులు పశ్చాత్తాపపడుతూ "అయ్యో! మేము ముస్లిములమయి ఉంటే ఎంత బాగుండేది" అని అనే సమయం ఎంతో దూరంలో లేదు. (3) తినడానికి, తాగడానికి సుఖాలు అనుభవించడానికి లేనిపోని ఆశలు వారిని భ్రమలో పడవేసి ఉంచడానికి వారిని వదిలిపెట్టు. అతి త్వరలోనే వారు తెలుసుకుంటారు. (4) మేము ఇంతకు పూర్వం నాశనం చేసిన ప్రతి పట్టణానికీ ఒక ప్రత్యేకమయిన కార్యాచరణ వ్యవధి ఇదివరకే వ్రాయబడి ఉంది. (5) ఏ జాతి అయినా తన నిర్ణీత కాలానికి ముందు నాశనమూ కాదు. ఆ తరువాత తప్పించుకోనూ లేదు. (6) వారు ఇలా అంటున్నారు: "ఓ జ్ఞాపిక అవతరించిన మనిషీ! నీవు నిజంగానే పిచ్చివాడవు. (7) నీవు సత్యవంతుడవైతే దైవదూతలను మా ముందుకు ఎందుకు తీసుకురావు?'' (8) మేము దైవదూతలను అనవసరంగా అవతరింపచెయ్యము సత్యంతో తప్ప. అప్పుడు వారికి ఎంతమాత్రం వ్యవధి ఇవ్వడం జరుగదు. (9) ఈ గ్రంథాన్ని మేమే అవతరింపజేశాము. స్వయంగా మేమే దీనిని రక్షిస్తాము. (10) ఓ ప్రవక్తా! మేము నీకు పూర్వం గతించిన అనేక జాతుల వద్దకు ప్రవక్తలను పంపి ఉన్నాము. (11) వారివద్దకు ఏ ప్రవక్త వచ్చినా వారు అతన్ని ఎగతాళి చేసేవారు. (12) మేము దోషుల హృదయాల్లో ఇలాంటి విషయాలనే ప్రవేశింపజేస్తాము. (13) దానివల్ల వారు అతన్ని విశ్వసించరు. పూర్వకాలం నుండి కూడా ఈ విధంగానే జరుగుతూ వస్తోంది. (14) ఒకవేళ మేము వారికొరకు ఏదైనా ఆకాశ ద్వారాన్ని తెరిచినా, అందులోకి ఎక్కిపోతూ ఉన్నప్పుడు కూడా (15) వారు ఇలానే అంటారు. ''మా కళ్ళు మోసపోతున్నాయి. మాపై మంత్రజాలం ప్రయోగించ బడింది."

(16) మేము ఆకాశంలో దృఢమైన ఎన్నో కోటలను నిర్మించాము. చూపరుల కోసం వాటిని అలంకరించాము. (17) శాపగ్రస్తుడైన ప్రతి షైతాను నుండి వాటిని సురక్షితం చేశాము.

(18) దొంగచాటుగా ఏదైనా వినడం జరిగితే మహా అగ్నిజ్వాల ఒకటి వాణ్ణి వెంటాడుతుంది. (19) మేము భూమిని పరిచాము. అందులో కొండలను పాతాము. అందులో అనేక రకాల చెట్లు చేమలను తగిన పరిమాణంలో మొలకింపచేశాము. (20) ఇంకా అందులో మీకూ – మీరు పోషించని అనేక ఇతర ప్రాణుల కొరకు జీవనోపాధికి వనరులను ఏర్పాటు చేశాము. (21) మా వద్ద ప్రతి వస్తువు పుష్కలంగా ఉన్నాయి. మేము ఏ వస్తువునైనా ఒక నిర్ణీత పరిమాణంలో అవతరింపజేస్తాము. (22) ఉత్పత్తి కారకాలైన గాలులను మేమే పంపుతున్నాము. ఆ తరువాత ఆకాశం నుండి నీళ్ళను వర్షింపజేస్తున్నాము. ఆ నీళ్ళను మీకు తనివితీరా త్రాపిస్తున్నాము. ఈ జలనిధులకు యజమానులు మీరు కారు. (23) జీవన్మరణాలను ప్రసాదిస్తున్నది మేమే. అన్నిటికీ మేమే వారసులము. (24) మీకు పూర్వం గతించిన వారి గురించి కూడా మాకు తెలుసు. వీరి తర్వాత వచ్చేవారి గురించి కూడా తెలుసు. (25) నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు వారందరినీ సమావేశపరుస్తాడు. ఆయన వివేకవంతుడు, అన్నీ తెలిసిన వాడూను. (26) మేము మానవుణ్ణి క్రుళ్ళిన మట్టి యొక్క ఎండిన గారతో సృష్టించాము. (27) అంతకుముందు జిన్నాతులను మేము తీవ్రమైన ఉష్ణజ్వాలతో సృష్టించి ఉన్నాము. (28) నీ ప్రభువు దైవదూతలతో ఇలా అన్న సమయాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో! నేను క్రుళ్ళిన మట్టియొక్క ఎండిన గారతో ఒక మానవుణ్ణి సృష్టిస్తున్నాను.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّزَيَّنّٰهَا لِلنّٰظِرِيْنَ ۙ﴿16﴾

وَحَفِظْنٰهَا مِنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ۙ﴿17﴾

اِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ مُّبِيْنٌ ﴿18﴾

وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُوْنٍ ﴿19﴾

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَّسْتُمْ لَهٗ بِرٰزِقِيْنَ ﴿20﴾

وَاِنْ مِّنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَآئِنُهٗ ۫ وَمَا نُنَزِّلُهٗۤ اِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿21﴾

وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ ۚ وَمَاۤ اَنْتُمْ لَهٗ بِخٰزِنِيْنَ ﴿22﴾

وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ وَنَحْنُ الْوٰرِثُوْنَ ﴿23﴾

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِيْنَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَاْخِرِيْنَ ﴿24﴾

وَاِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۗ اِنَّهٗ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ع ﴿25﴾ ع 2 10 2

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۚ﴿26﴾

وَالْجَآنَّ خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ السَّمُوْمِ ﴿27﴾

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌۢ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿28﴾

(29) నేను అతన్ని పూర్తిగా తయారుచేసి అతనిలో నా ఆత్మను ఊదినప్పుడు, మీరంతా అతని ముందు సాష్టాంగపడాలి. (30) అప్పుడు దైవదూతలందరూ కలసి సాష్టాంగపడ్డారు.

(31) ఒక ఇబ్లీసు తప్ప, అతడు సాష్టాంగపడేవారితో చేరడానికి తిరస్కరించాడు. (32) ప్రభువు ఇలా ప్రశ్నించాడు : "ఓ ఇబ్లీసు! నీకేమయిందని నీవు సాష్టాంగపడేవారితో చేరలేదు?" (33) అతడు ఇలా అన్నాడు : క్రుళ్ళిన మట్టి యొక్క ఎండిన గారతో నీవు సృష్టించిన ఈ మనిషికి సాష్టాంగపడడం నాకు తగదు?" (34) ప్రభువు ఇలా ఆజ్ఞాపించాడు – అయితే సరే ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపో, నీవు ధూత్కరించబడ్డావు. (35) నీపై శాపం తీర్పుదినం వరకూ ఉంటుంది. (36) అతడు ఇలా విన్నవించుకున్నాడు, "ఓ నా ప్రభూ! ఈ మానవులందరూ మళ్ళీ లేపబడే దినం వరకూ నాకు వ్యవధినివ్వు." (37) ఇలా సెలవిచ్చాడు : సరే, ఆ నిర్ధారిత సమయం వరకు నీకు వ్యవధి ఇవ్వబడుతోంది. (38) మాకు తెలిసి ఉన్న సమయం రోజు (39) ఇలా అన్నాడు : "నా ప్రభూ! నీవు నన్ను మార్గభ్రష్టతకు గురిచేసినందుకు నేను వారికొరకు మనస్సును మోహింపజేసే విషయాలను భూమిలో సృష్టించి వారందరినీ మార్గభ్రష్టతకు గురిచేస్తాను. (40) అయితే వారిలో నీ ప్రత్యేక దాసులను తప్ప. (41) ఇలా సెలవిచ్చాడు, "సరే ఇదే నన్ను చేరే రుజుమార్గం. (42) నిస్సందేహంగా, నా సత్యదాసులపై నీ అధికారం సాగదు. నీ అధికారం కేవలం నిన్ను అనుసరించే భ్రష్టులపై మాత్రమే సాగుతుంది.

(43) నరకమే వారందరి కొరకు వాగ్దానం చెయ్యబడిన నివాస స్థలం.

فَاِذَا سَوَّيۡتُهٗ وَنَفَخۡتُ فِيۡهِ مِنۡ رُّوۡحِىۡ فَقَعُوۡا لَهٗ سٰجِدِيۡنَ ﴿29﴾

فَسَجَدَ الۡمَلٰۤـئِكَةُ كُلُّهُمۡ اَجۡمَعُوۡنَۙ ﴿30﴾

اِلَّاۤ اِبۡلِيۡسَ ؕ اَبٰٓى اَنۡ يَّكُوۡنَ مَعَ السّٰجِدِيۡنَ ﴿31﴾

قَالَ يٰۤاِبۡلِيۡسُ مَا لَـكَ اَلَّا تَكُوۡنَ مَعَ السّٰجِدِيۡنَ ﴿32﴾

قَالَ لَمۡ اَكُنۡ لِّاَسۡجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقۡتَهٗ مِنۡ صَلۡصَالٍ مِّنۡ حَمَاٍ مَّسۡنُوۡنٍ ﴿33﴾

قَالَ فَاخۡرُجۡ مِنۡهَا فَاِنَّكَ رَجِيۡمٌۙ ﴿34﴾

وَّاِنَّ عَلَيۡكَ اللَّعۡنَةَ اِلٰى يَوۡمِ الدِّيۡنِ ﴿35﴾

قَالَ رَبِّ فَاَنۡظِرۡنِىۡۤ اِلٰى يَوۡمِ يُبۡعَثُوۡنَ ﴿36﴾

قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الۡمُنۡظَرِيۡنَۙ ﴿37﴾

اِلٰى يَوۡمِ الۡوَقۡتِ الۡمَعۡلُوۡمِ ﴿38﴾

قَالَ رَبِّ بِمَاۤ اَغۡوَيۡتَنِىۡ لَاُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِى الۡاَرۡضِ وَلَاُغۡوِيَنَّهُمۡ اَجۡمَعِيۡنَۙ ﴿39﴾

اِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ الۡمُخۡلَصِيۡنَ ﴿40﴾

قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَىَّ مُسۡتَقِيۡمٌ ﴿41﴾

اِنَّ عِبَادِىۡ لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطٰنٌ اِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الۡغٰوِيۡنَ ﴿42﴾

وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ اَجۡمَعِيۡنَ ۙ قف ﴿43﴾

لَهَا سَبۡعَةُ أَبۡوَٰبٖ لِّكُلِّ بَابٖ مِّنۡهُمۡ جُزۡءٞ
مَّقۡسُومٌ ﴿44﴾ ع 3 19 3

(44) దానికి ఏడు ద్వారాలు వున్నాయి. ఒక్కొక్క ద్వారం వారిలోని ఒక్కొక్క ప్రత్యేక వర్గానికి కేటాయించబడింది.

إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ ﴿45﴾

ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ ﴿46﴾

وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلٍّ إِخۡوَٰنًا عَلَىٰ
سُرُرٖ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿47﴾

(45) నిస్సందేహంగా దైవభీతిపరులు తోటలలో, చెలమల మధ్య ఉంటారు. (46) వీరితో ఇలా అనబడుతుంది : ''వాటిలోకి ప్రవేశించండి, శాంతితోనూ, నిర్భయంగానూ.'' (47) వారి హృదయాలలో ఇంకా మిగిలివున్న కాపట్యాన్నీ మేము తొలగిస్తాము. వారు పరస్పరం సోదరులై ఎదురెదురుగా పీఠాలపై కూర్చుంటారు.

అల్ హిజ్ర్ 2 – 44 వాక్యాలు : 2, 3 వాక్యాల్లో అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల పరిస్థితులను గూర్చి వివరించాడు. ఒక సమయం వస్తుంది. అప్పుడు అవిశ్వాసులు తమ అవిశ్వాసం, విగ్రహారాధన పట్ల నిరాశచెందుతారు. అప్పుడు వారు భూలోకంలో ముస్లిములుగా ఉంటే ఎంతో బాగుండేదని ఆశిస్తారు. ప్రతి అవిశ్వాసి మరణ సమయంలో ముస్లిమునయి ఉంటే ఎంతో బాగుండేదని విచారిస్తాడు లేదా తీర్పుదినం నాడు ఈ విధంగా విచారిస్తాడు. సూరె అన్ ఆమ్‌లో ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది (6 – 27) "నరకం గట్టుపై వారిని నిలబెట్టే దృశ్యాన్ని నీవు గనుక చూడగలిగితే ఎంత బాగుంటుంది! అప్పుడు వారు ఇలా అంటారు : "అయ్యో! మేము మళ్ళీ భూలోకానికి తిరిగి పంపబడి మా ప్రభువు సూచనలు అసత్యాలని తిరస్కరించకుండా ఉండే విశ్వాసుల్లా మేము ఉంటే ఎంత బాగుండేది."

ఈ వాక్యం ఎల్లప్పుడూ నరకంలో ఉండేవారి గురించిఉంది. ముస్లింలను నరకం నుండి తీసివేయబడుతున్నప్పుడు ఈ విధంగా ఆశించడం జరుగుతుంది. అవిశ్వాసులు, ముస్లిములు నరకంలో వేయబడినప్పుడు అవిశ్వాసులు ముస్లింలను "మీకు మీ ప్రార్థన ఎటువంటి లాభం చేకూర్చలేదు" అని ఎగతాళి చేయడం జరుగుతుంది. అప్పుడు అల్లాహ్ తన కారుణ్యం వల్ల ముస్లిములను నరకం నుండి తీసివేస్తాడు. అవిశ్వాసులు అది చూసి ఈర్ష్యకు గురయి తమను రక్షించాలని కోరుతారు. తాము ముస్లిములమయి ఉంటే ఎంతో బాగుండేదని విచారిస్తారు. (ఇబ్నె జరీర్)

3వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో విశ్వాసులను కఠినంగానే హెచ్చరించబడింది. సూరె ఇబ్రాహీమ్ (14–30)లో ఇలా ఉంది : "వారితో ఇలా అను : సరే సుఖాలను అనుభవించండి. చివరకు మీరు మరలిపోయేది నరకానికే." ముర్సలాత్‌లో ఇలా ఉంది : "తినండి, త్రాగండి, కొంత లాభాన్నీ పొందండి. నిస్సందేహంగా మీరు నేరస్తులే. ఇంకా ఇలా ఆదేశించబడింది. వీరు తమ మనోకాంక్షల్లో చిక్కుకొని ఉన్నారు. వారికి పశ్చాత్తాపం చెందే, విధేయత చూపే భాగ్యమే కలుగదు. త్వరలో వారు తమ చెడు ఫలితాన్నీ చూసుకుంటారు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్, తఫ్‌సీర్ ఇబ్నె కసీర్).

44వ వాక్యం : అంటే, నరకానికి ఏడు ద్వారాలు ఉంటాయి. వాటిలో ప్రతి ద్వారానికీ కొందరు ప్రత్యేకించబడి ఉన్నారు. అల్లాహ్ ముస్లింలను నరకం నుండి కాపాడుగాక! ఆమీన్. ప్రతి నరకవాసి తన ఆచరణల ప్రకారం ఒక ప్రత్యేక ద్వారం గుండా ప్రవేశిస్తాడు. తన వర్గాన్ని చేరుకుంటాడు. నరకానికి ఏడు ద్వారాలు ఉన్నాయని, వాటిలోని ఒక ద్వారం గుండా నా ఉమ్మత్‌కు వ్యతిరేకంగా కరవాలాన్ని ఎత్తిన వారికోసం ఉందని మహాప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. (తిర్మిజీ)

(48) అక్కడ వారు ఎట్టి శ్రమకూ గురికారు. అక్కడి నుండి వారు బహిష్కారానికీ గురికారు. (49) ఓ ప్రవక్తా! నేను చాలా క్షమించేవాణ్ణి అనీ, కరుణించేవాడ్ని అనీ, నా దాసులకు చెప్పు.

(50) దీనితో పాటు నా శిక్ష కూడా చాలా బాధాకరమైన శిక్ష. (51) వారికి ఇబ్రాహీము అతిథుల గాథను గురించి వినిపించు. (52) వారు అతని వద్దకు వచ్చి, "మీకు శాంతి కలుగుగాక!" అని అన్నప్పుడు, అతను ఇలా అన్నాడు : "మేము మిమ్మల్ని చూచి భయపడుతున్నాము."

(53) వారు ఇలా సమాధానం పలికారు: "భయపడకండి, మేము మీకు మహా వివేకవంతుడైన కుమారుడు కలుగుతాడనే శుభవార్తను అందజేస్తున్నాము." (54) ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు: "ఏమిటీ! ఈ ముసలితనంలో మీరు నాకు సంతాన శుభవార్తను అందజేస్తున్నారా?" (55) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు – "మేము మీకు సత్యమైన శుభవార్తనే అందజేశాము. మీరెంతమాత్రం నిరాశ చెందకండి." (56) ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు : తమ ప్రభువు కారుణ్యం పట్ల మార్గం తప్పిన వారు మాత్రమే నిరాశ చెందుతారు. (57) ఇబ్రాహీము ఇలా అన్నాడు : "అల్లాహ్ దూతలారా! ఏ కార్యం నిమిత్తం తమరు వేంచేశారు?" (58) వారు ఇలా అన్నారు : "మేము ఒక నేరస్తుల జాతి వైపునకు పంపబడ్డాము. (59) కేవలం లూత్, అతని అనుచరులను రక్షిస్తాము (60) అతని భార్యను తప్ప. ఎందుకంటే వెనుక ఉండిపోయే వారిలో ఆమె చేరిపోతుందని మేము నిర్ణయించాము." (61) తరువాత ఆ దైవదూతలు లూత్ వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు, (62) అతను, "మీరు క్రొత్తవారుగా కనిపిస్తున్నారు" అని అన్నాడు.

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِّنْهَا
بِمُخْرَجِينَ ﴿48﴾
نَبِّئْ عِبَادِيْٓ أَنِّيْٓ أَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿49﴾
وَأَنَّ عَذَابِيْ هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيْمُ ﴿50﴾
وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرٰهِيْمَ ﴿51﴾
إِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ
وَجِلُوْنَ ﴿52﴾
قَالُوْا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿53﴾
قَالَ أَبَشَّرْتُمُوْنِيْ عَلٰٓى أَنْ مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ
تُبَشِّرُوْنَ ﴿54﴾
قَالُوْا بَشَّرْنٰكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِّنَ
الْقٰنِطِيْنَ ﴿55﴾
قَالَ وَمَنْ يَّقْنَطُ مِنْ رَّحْمَةِ رَبِّهٖٓ إِلَّا
الضَّآلُّوْنَ ﴿56﴾
قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿57﴾
قَالُوْٓا إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿58﴾
إِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوْهُمْ أَجْمَعِيْنَ ﴿59﴾
4 ع 16 4 إِلَّا امْرَأَتَهٗ قَدَّرْنَآ إِنَّهَا لَمِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿60﴾
فَلَمَّا جَآءَ اٰلَ لُوْطِ ِالْمُرْسَلُوْنَ ﴿61﴾
قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿62﴾

قَالُوْا بَلْ جِئْنٰكَ بِمَا كَانُوْا فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ﴿63﴾
وَاَتَيْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿64﴾
فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ وَاتَّبِعْ اَدْبَارَهُمْ
وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ وَّامْضُوْا حَيْثُ
تُؤْمَرُوْنَ ﴿65﴾
وَقَضَيْنَآ اِلَيْهِ ذٰلِكَ الْاَمْرَ اَنَّ دَابِرَ هٰٓؤُلَآءِ
مَقْطُوْعٌ مُّصْبِحِيْنَ ﴿66﴾
وَجَآءَ اَهْلُ الْمَدِيْنَةِ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿67﴾
قَالَ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِيْ فَلَا تَفْضَحُوْنِ ﴿68﴾
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ ﴿69﴾
قَالُوْٓا اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿70﴾
قَالَ هٰٓؤُلَآءِ بَنٰتِيْٓ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿71﴾
لَعَمْرُكَ اِنَّهُمْ لَفِيْ سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿72﴾
فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِيْنَ ﴿73﴾
فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً
مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿74﴾
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِيْنَ ﴿75﴾
وَاِنَّهَا لَبِسَبِيْلٍ مُّقِيْمٍ ﴿76﴾
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿77﴾
وَاِنْ كَانَ اَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ لَظٰلِمِيْنَ ﴿78﴾

(63) వారు ఇలా అన్నారు : "కాదు, ఈ ప్రజలు
దేనిగురించైతే శంకిస్తున్నారో దాన్నే మేము
తీసుకువచ్చాము. (64) మేము నీతో సత్యాన్నే
పలుకుతున్నాము." (65) వెంటనే నీవు కొంచెం
రాత్రి ఉండగానే నీ ఇంటివారిని తీసుకొని
బయలుదేరు. స్వయంగా నువ్వు వారి వెనుక నడువు.
మీలో ఎవరూ వెనక్కి తిరిగి చూడకూడదు. మిమ్మల్ని
ఆజ్ఞాపించే వైపునకే మీరు నేరుగా పొండి." (66)
ఉదయం అవుతూ ఉండగానే వారు సమూలంగా
నాశనం చెయ్యబడతారని మేము అతనికి మా
నిర్ణయాన్ని తెలియజేసాము. (67) ఇంతలోనే
నగరవాసులు సంతోషిస్తూ లూత్ ఇంటిమీదకి
వచ్చారు. (68) లూత్ ఇలా అన్నాడు : "సోదరులారా!
వీరు నా అతిథులు. నా పరువు తీయకండి.

(69) అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నన్ను అవమాన
పరచకండి." (70) వారు ఇలా అన్నారు : "ప్రపంచాన్ని
వెనకేసుకురావద్దని మేము నిన్ను ఎన్నోసార్లు
వారించలేదా?" (71) లూత్ ఇలా అన్నాడు : "మీకు
ఏదన్నా చెయ్యాలనే ఉంటే, ఇదిగో నా ఈ కూతుళ్ళు
ఉన్నారు." (72) ప్రవక్తా! నీ ఆయుష్షు సాక్షిగా!
ప్రస్తుతం వారు తమ మత్తులో విర్రవీగుతున్నారు.
(73) చివరకు తెల్లవారగానే ఒక భయంకరమైన
ప్రేలుడు వారిపైకి వచ్చిపడింది. (74) మేము ఆ
నగరాన్ని తలక్రిందులుగా చేసివేశాము. వారిపై
కాల్చిన మట్టి రాళ్ళ వర్షాన్ని కురిపించాము.
(75) ఈ సంఘటనలో వివేకవంతులకు గొప్ప
సూచనలు ఉన్నాయి. (76) ఈ ప్రాంతం
రహదారిపైనే ఉన్నది. (77) ఇందులో విశ్వాసులకు
గుణపాఠం నేర్పే విషయాలు ఉన్నాయి.

(78) అయికహ్ జాతివారు కూడా దుర్మార్గులుగానే
ఉండేవారు.

ع 5 19 5

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ ۘ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِيْنٍ ﴿79﴾

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿80﴾

وَاٰتَيْنٰهُمْ اٰيٰتِنَا فَكَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿81﴾

وَكَانُوْا يَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا اٰمِنِيْنَ ﴿82﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِيْنَ ﴿83﴾

فَمَآ أَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿84﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا
بِالْحَقِّ ۗ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ
الْجَمِيْلَ ﴿85﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ﴿86﴾

وَلَقَدْ اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ وَالْقُرْاٰنَ
الْعَظِيْمَ ﴿87﴾

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ أَزْوَاجًا
مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ
لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿88﴾

وَقُلْ إِنِّيْٓ أَنَا النَّذِيْرُ الْمُبِيْنُ ﴿89﴾

كَمَآ أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ﴿90﴾

الَّذِيْنَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ عِضِيْنَ ﴿91﴾

فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ أَجْمَعِيْنَ ﴿92﴾

عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿93﴾

(79) కనుక మేము వారికి కూడా ప్రతీకారం చేసాము. ఈ రెండు జాతుల పట్టణాలూ రహదారిపైనే ఉన్నాయి. (80) హిజ్ర్ వాసులు కూడా ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. (81) మేము మా సూచనలను వారికి ఇచ్చాము. కాని వారు వాటన్నింటిపట్ల విముఖతనే ప్రదర్శించారు.

(82) వారు కొండలను తొలిచి గృహాలను నిర్మిస్తూ నిశ్చింతగా ఉండేవారు. (83) తుదకు ఉదయం వేళ ఒక తీవ్రమైన ప్రేలుడు వారిపై వచ్చి పడింది. (84) వారి సంపాదన వారికి ఏమాత్రం పనికి రాకుండా పోయింది.

(85) మేము భూమినీ, ఆకాశాలనూ, వాటిలో ఉన్న సమస్తాన్నీ సత్యం ఆధారంగా తప్ప సృష్టించలేదు. తీర్పు ఘడియ నిస్సందేహంగా రానున్నది. కనుక ప్రవక్తా! హుందాగా మన్నించు.

(86) నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు అందర్నీ సృష్టించినవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడూను. (87) మేము నీకు పదే పదే పునరావృతమయ్యే ఏడు వాక్యాలను, మహత్తరమైన ఖుర్‌ఆన్‌ను ప్రసాదించాము. (88) వారిలోని విభిన్న వర్గాల వారికి మేము ఇచ్చిన ఐహిక సంపదవైపు నీవు కన్నెత్తి కూడా చూడకు. వారిపట్ల బాధపడకు. విశ్వాసుల పట్ల మృదువుగా వ్యవహరించు.

(89) ఇంకా, "నేను స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాణ్ణి మాత్రమే" అని పలుకు. (90) ఇది విభేద కారకుల వైపునకు మేము పంపిన హెచ్చరిక వంటిదే.

(91) వారు ఖుర్‌ఆన్‌ను తుత్తునియలుగా చేసివేశారు. (92) కనుక నీ ప్రభువు సాక్షిగా! మేము తప్పకుండా వారందరినీ ప్రశ్నిస్తాము.

(93) వారు చేస్తున్నవాటి గురించి

| | |
|---|---|
| فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿94﴾ اِنَّا كَفَيْنٰكَ الْمُسْتَهْزِءِيْنَ ﴿95﴾ الَّذِيْنَ يَجْعَلُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿96﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضِيْقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُوْلُوْنَ ﴿97﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ﴿98﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَاْتِيَكَ الْيَقِيْنُ ﴿99﴾ ع 3/9/15 | (94) కనుక ఓ ప్రవక్తా! నీకు ఆజ్ఞాపించబడుతున్న విషయాన్ని బహిరంగంగా ఎలుగెత్తి చాటు. షిర్కు చేసే వారిని ఏమాత్రం లెక్క చెయ్యకు. (95) నిన్ను ఎగతాళి చేసేవారికి నీ తరఫున బుద్ధి చెప్పడానికి మేము చాలు. (96) వారు అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరులను కూడా దేవుళ్ళుగా కల్పించుకుంటున్నారు. సరే త్వరలోనే వారు తెలుసుకుంటారు. (97) వారు నీ గురించి కల్పిస్తున్న అపోహల వల్ల నీ మనస్సుకు చాలా కష్టం కలుగుతోందని మాకు తెలుసు. (98) నీ ప్రభువు స్తోత్రం చేస్తూ ఆయన పవిత్ర నామాన్ని స్మరించు. ఆయన సన్నిధానంలో సాష్టాంగపడు. (99) నిశ్చయమైనది (మరణం) వచ్చే వరకూ నీ ప్రభువును ఆరాధిస్తూ ఉండు. |

45 – 99 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో సత్యప్రియులకు వరప్రసాదాలతో నిండి ఉన్న స్వర్గం ఉందని, అసత్యప్రియులకు నరకంలో వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని పేర్కొనబడింది. ఆ తరువాత లూత్, షుఐబ్, సాలిహ్ ప్రవక్తలను గురించి ప్రస్తావించబడింది. ప్రవక్త (స) ని ఓదార్చుతూ సత్యస్థాపన కొరకు జరిగే పోరాటంలో వెనుకటి ప్రవక్తలు కూడా అసత్య వాదులతో పోరాడారని, దానివల్ల కలిగే కష్టాలపై, దుఃఖాలపై సహనం వహించారని చివరికి దైవ సహాయం వచ్చిందని హితబోధ చేయబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఓ ముహమ్మద్ (స)! మేము మీకు మహత్తరమైన ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథాన్నీ ప్రసాదించామనీ, ఈ గ్రంథం మీకు, విశ్వాసులకు ఉభయ లోకాల్లో సాఫల్యం ప్రసాదిస్తుందని పేర్కొనబడింది.

45 – 99 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : నరకం, నరకవాసుల తరువాత స్వర్గం, స్వర్గవాసుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. విశ్వాసులు అంటే విగ్రహారాధనకు దూరంగా ఉండే ఏక దైవారాధకులు అని కొందరు, పాపాలకు దూరంగా ఉండే విశ్వాసులు అని మరికొందరు అభిప్రాయపడుతున్నారు. జన్నాత్ అంటే తోటలని, ఉయూన్ అంటే కాలువలు అని అర్థం. శాంతి అంటే కష్టాలన్నింటికీ దూరంగా, భద్రత అంటే భయాందోళనలకు దూరంగా అని అర్థం. ముస్లిములు పరస్పరం దీవించుకుంటారు లేదా స్వర్గవాసులను దీవిస్తారు. లేదా అల్లాహ్ తరఫున శాంతి, సుఖాల గురించి ప్రకటించబడుతుంది. ప్రపంచంలో పరస్పరం ఈర్ష్య, ద్వేషం, శత్రుత్వం మొదలైన భావాలు ఉంటే వాటిని కూడా వారి హృదయాల నుండి తీసివేయడం జరుగుతుంది. ఎటువంటి కల్మషం లేకుండా వారి మనసులు శుభ్రపరచబడతాయి.

ఆ తరువాత అక్కడ వారికి ఎటువంటి కష్టము రాదనీ, అక్కడ నుండి ఎన్నటికీ బహిష్కరించబడరనీ వివరించబడింది. ప్రవక్తను “నేను ప్రేమించేవాడినని, ఇంకా నా శిక్షకూడా కఠినమైనదని నా దాసులకు తెలియజేయమ”ని ఆదేశించడం జరిగింది.

51 – 56 వాక్యాల్లో ఇబ్రాహీమ్ (అ) కు ఒక వివేకవంతుడైన పుత్రుని శుభవార్త ఇవ్వబడింది. అప్పటికి ఆయన వృద్ధాప్యానికి చేరుకున్నారు. దీన్ని గురించి సూరె హూద్‌లో వివరంగా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆ తరువాత

వాక్యంలో అల్లాహ్ లూత్ జాతి గురించి, అయికహ్ వారి గురించి, హిజ్ర్ వాసుల గురించి ప్రస్తావించాడు. వీళ్ళందరూ తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. వారిని ఎగతాళి చేశారు. హింసలో అత్యాచారంలో హద్దులను అతిక్రమించారు. ఆ వెంటనే అల్లాహ్ వారిని కఠిన శిక్షకు గురిచేశాడు. వారినీ, వారి ప్రాంతాలను గుణపాఠం నేర్పే సాధనాలుగా చేసివేశాడు. ఆ మార్గం గుండా వెళ్ళేవారు వాటినుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని.

వారి పట్టణాలు రహదారిపైనే ఉండేవి. అస్హాబుల్ అయికహ్ అంటే షుఐబ్ జాతి అని అర్థం. వీరు లూత్ (అ) తరువాత తరానికి చెందినవారు. వీరి ప్రాంతం లూత్ (అ) పట్టణాలకు సమీపంలో ఉండేది. దీన్ని మద్‌యన్ అనేవారు. వీరి పాపం ఏమిటంటే వీరు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు. దారి దోపిడీలకు పాల్పడేవారు. తూనికల్లో, కొలతల్లో మోసం చేయడం వారి పెద్ద చెడుగు. వీరిని దైవశిక్ష ఆవరించినపుడు ఒక మేఘం వారిపైకి వచ్చింది. ఆ వెంటనే భయంకరమైన కేకతో పాటు భూకంపం వచ్చి వారిని నాశనం చేసింది. ఇదేవిధంగా అల్లాహ్ హిజ్ర్‌వాసుల సంఘటనను పేర్కొన్నాడు. ఒక అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ పట్టణం మదీనా, తబూక్‌ల మధ్య ఉండేది. వీరు తమ ప్రవక్త అయిన సాలిహ్‌ని తిరస్కరించారు. దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించారు అని అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు. ఎందుకంటే ఒక ప్రవక్తను తిరస్కరించినా ప్రవక్తలందరినీ తిరస్కరించినట్టే అవుతుంది. అల్లాహ్ వారికి తన నిదర్శనాలను కూడా చూపించాడు. దైవాదేశంపై కొండనుండి ఒంటె ప్రత్యక్షమై వచ్చింది. కాని ఆ దుర్మార్గులు దాన్ని చంపివేశారు. అప్పుడు సాలిహ్ (అ) “మూడు రోజుల తర్వాత మీపై దైవశిక్ష అవతరిస్తుందని” వారితో అన్నారు. నాల్గవరోజు దైవశిక్ష వారిని ఆవరించింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

85, 86 వాక్యాల వివరణ : ఖుర్‌ఆన్‌లో ‘అస్సాఅ’ అనే పదం తీర్పుదినానికి, లేదా సత్యతిరస్కారుల మధ్య తీర్పు చేసే దినానికి ప్రత్యేకించబడింది. ఇతర ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన వారు ఓటమిని చవిచూసినట్లు వీరు కూడా ఓటమిని చవిచూస్తారు. ఆ తీర్పు ఎంతో దూరం లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో వారి అల్లర్ల, హింసల పట్ల చింతించే బదులు వారిపట్ల మెతక వైఖరి అవలంబిస్తూ క్షమిస్తూ ఉండు. అందరినీ సృష్టించినవాడు, అందరి గురించి తెలిసినవాడు అల్లాహ్‌యే. వారి వ్యవహారం ఆయనపైనే వదలివేయాలి. ఒక్కోసారి మనిషి అసహాయతవల్ల, బలహీనత వల్ల ప్రతీకారం తీర్చుకోడు. క్షమించివేస్తాడు. కాని మనస్సులో ప్రతీకార జ్వాల రగులుతూ ఉంటుంది. కాని ఇక్కడ అసహాయతవల్ల కాక తన ఇష్టపూర్వకంగా, సంతోషంగా క్షమించడం, వారిపట్ల అసహ్యం, ప్రతీకార జ్వాల మనసులో లేకపోవుట అని అర్థం. అందువల్లే “తమరు విరోధుల పట్ల విశాల హృదయంతో వ్యవహరించాలని” ఆదేశించబడింది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్).

87, 88 వాక్యాలు : ఖురైషుల హింసలపట్ల, అత్యాచారాల పట్ల సహనం పాటించమని ఉపదేశించబడింది. అల్లాహ్ మీకు అనేక అనుగ్రహాలను ప్రసాదించాడు. వాటిలో ఉన్నతమైన సూరె ఫాతిహా, ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథం ఉందని పేర్కొనబడింది. నిరాశచెందవద్దనీ, ఇవ్వబడిన బాధ్యతలో నిమగ్నమయి ఉండమని ఆదేశించబడింది. ఎందుకంటే దైవాదేశాల్లో నిమగ్నమయి ఉంటే కష్టాలు, దుఃఖాలు వాటంతటవే సమసిపోతాయి.

సూరె ఫాతిహా, ఖుర్‌ఆన్‌ల ముందు ఇతర అనుగ్రహాలన్నీ దిగదుడుపే. అందువల్ల ఈ అనుగ్రహాలకు గాను అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉండండి. ఇంకా ప్రపంచ ప్రజలకు మేము ప్రసాదించిన స్వల్పమైన అనుగ్రహాలను వాంఛించరాదని, ఆ అనుగ్రహాలను వారికి ఇచ్చినది కేవలం వారిని పరీక్షించడానికే అని, ఈ పరీక్షలో సాఫల్యం పొందనివారు ఆ అనుగ్రహాల ద్వారా శిక్షించబడతారని ఉపదేశించడం జరిగింది. ఖురైష్ అవిశ్వాసులు విశ్వసించనిచో మీరు విచారించే అవసరం లేదు. మీ వెంట ఉన్న పేద ముస్లిములు, బలహీన ముస్లిముల పట్ల ప్రేమతో, మంచిగా వ్యవహరించండి. వారికి దగ్గరకండి. ఇంకా ఖురైష్ నాయకుల అహంకారాన్ని, ఆర్భాటాన్నీ పట్టించుకోకండి.

97, 98 : ఖురైష్ అవిశ్వాసులు మీ పట్ల ఎగతాళిగా ప్రవర్తించడం వల్ల మీకు చాలా బాధ కలుగుతుందని ఈ విషయం అల్లాహ్‌కు తెలుసని ప్రవక్త (స) కు తెలియజేయబడింది. ఇలా జరగడం మానవ సహజగుణమే. కాని తమరు సహనం పాటించండి. దైవధ్యానంలో నిమగ్నులై ఉండండి, నమాజ్ స్థాపించండి. వాటిద్వారా మీ మనోవేదన తగ్గుతుంది. తమరు సహనం ద్వారా, నమాజ్ ద్వారా సహాయం పొందండి. ఇంకా సూరె అర్రాద్ 28వ వాక్యంలో “గుర్తుంచుకోండి, అల్లాహ్ ధ్యానం వల్లనే మనసులు స్థిమితంగా ఉంటాయి” అని హితబోధ చేయబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 16. సూరె అన్ నహ్ల్ పరిచయం

సూరె నహ్ల్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 128 వాక్యాలు, 16 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరాలో తేనెటీగ గురించి ప్రస్తావించబడింది. అందువల్లే దీనికి ఈ పేరు వచ్చింది. ధర్మాధర్మాల పోరు ఉధృతమైనపుడు ఈ సూరా అవతరించింది. అప్పుడు అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఇలా ఆదేశించాడు : "ప్రవక్తా! నీకు ఆజ్ఞాపించబడుతూ ఉన్నదాన్ని బహిరంగంగా ఎలుగెత్తి చాటు. సాటి కల్పించేవారిని ఏమాత్రం లెక్క చేయకు." (అల్ హిజ్ర్ : 94)

షిర్కు కేంద్రంలో ఏకత్వాన్ని గురించి ప్రకటించడం తేనె పట్టులో చేయి వేసినంత ప్రమాదకరం. తేనెటీగలు ఏ విధంగా దాడిచేస్తాయో అదేవిధంగా అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ప్రవక్త (స) సహాబాలపై దాడిచేశారు. ధర్మాధర్మాల మధ్య భయంకర సంఘర్షణ జరుగుతూ ఉండేది. అవిశ్వాసులు బలంగా ఉండేవారు. బలహీన ముస్లిములను హింసించడం ప్రారంభించారు. ప్రవక్త అనుచరులు హింసలు భరించలేక "హబ్షా" (ఇథియోపియా) వైపు వలసపోయారు. అవిశ్వాసులు విగ్రహారాధకులు విజయం తమదేనని అనుకునేవారు. ఎందుకంటే తాము అధిక సంఖ్యలో ఉన్నాం, బలంగా ఉన్నాం అని విర్రవీగేవారు. కాని అల్లాహ్ ఈ సూరాలో ఉభయ లోకాల్లో విజయం కేవలం విశ్వాసులకే వరిస్తుందని, అవిశ్వాసుల విగ్రహారాధకుల ఆధిక్యత కొద్ది రోజులేనని, సత్యాసత్యాల సంఘర్షణలో విజయం సత్యందేనని విశదపరిచారు.

30 వాక్యంలో అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశించాడు : "ఇటువంటి సజ్జనులకు ఈ ప్రపంచంలోనూ మేలు జరుగుతుంది. ఇక పరలోక గృహం కూడా తప్పనిసరిగా వారికి ఎంతో మేలైందిగా ఉంటుంది. (16 – 30)

97వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశించాడు : "పురుషుడైనా, స్త్రీ అయినా సత్కార్యాలు చేస్తే, విశ్వాసి అయి ఉంటే మేము అతనికి ప్రపంచంలో పరిశుద్ధ జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాము. పరలోకంలో ఇటువంటి వారికి వారి ఉత్తమ కార్యాలకు అనుగుణంగా ప్రతిఫలాలను ప్రసాదిస్తాము."

ఇంకోచోట ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది – వారితో ఇలా అను : "దీనిని పరిశుద్ధాత్మ ఉన్నది ఉన్నట్లుగా ప్రభువు తరఫు నుండి క్రమక్రమంగా అవతరింపజేశాడు. విశ్వాసుల విశ్వాసాన్ని పటిష్ఠపరచడానికి, జీవితానికి సంబంధించిన వ్యవహారాల్లో విధేయులకు సరైన మార్గం చూపడానికి, వారికి సాఫల్యం, సౌభాగ్యాల శుభవార్తను ఇవ్వడానికి." (16 : 102).

# 16. అన్ నహ్ల్

**ఆయత్‌లు : 128** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అల్లాహ్ ఆదేశం వచ్చేసింది. ఇక దాన్ని గురించి తొందరపెట్టకండి. ఆయన పరిశుద్ధుడు. వారు చేస్తూ ఉన్న షిర్కుకు అతీతుడు, ఉన్నతుడూను. (2) ఆయన ఈ ఆత్మను తనకు నచ్చిన తన దాసునిపై తన ఆజ్ఞతో దైవదూతల ద్వారా అవతరింపజేస్తాడు. హెచ్చరించండి, "నేను తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు ఎవ్వడూ లేడు. కనుక మీరు నాకే భయపడండి. (3) ఆయన ఆకాశాన్నీ, భూమినీ సత్యం ఆధారంగా సృష్టించాడు. ఈ ప్రజలు కల్పించే షిర్కుకు ఆయన అతీతుడు, ఉన్నతుడూను. (4) ఆయన మనిషిని ఒక స్వల్పమైన బిందువుతో సృష్టించాడు. చూస్తూ ఉండగానే అతడు ఒక జగడాలమారిగా మారిపోయాడు. (5) ఆయనే పశువులను సృష్టించాడు. వాటిలో మీ కొరకు దుస్తులు ఉన్నాయి, ఆహారమూ ఉన్నది. ఇంకా అనేక రకాల ఉపయోగాలూ ఉన్నాయి. (6) ఉదయం మీరు వాటిని మేపడానికి తోలుకొని వెళ్ళేటప్పుడు, సాయంత్రం మేపుకుని వచ్చేటప్పుడు అవి మీకు రమణీయంగా అనిపిస్తాయి. (7) ఎంతో కష్టంతో తప్ప మీరు చేరలేని ప్రదేశాలకు సయితం అవి మీ కొరకు బరువును మోసుకొని పోతాయి. యదార్థం ఏమిటంటే, మీ ప్రభువు ఎంతో వాత్సల్యం కలవాడు, కరుణామయుడు. (8) ఆయన గుర్రాలనూ, కంచర గాడిదలనూ, గాడిదలనూ సృష్టించాడు – మీరు వాటిపై స్వారీ చేయడానికి, అవి మీకు శోభను చేకూర్చడానికి. ఆయన ఇంకా మీకు తెలియని చాలా వస్తువులను సృష్టిస్తాడు.

آیاتها 128 — 16 سُوْرَةُ النَّحْلِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 16

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَتٰۤى اَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْهُ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى
عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿1﴾
يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوْحِ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ
يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖۤ اَنْ اَنْذِرُوْۤا اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنَا
فَاتَّقُوْنِ ﴿2﴾
خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ تَعٰلٰى عَمَّا
يُشْرِكُوْنَ ﴿3﴾
خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ
مُّبِيْنٌ ﴿4﴾
وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَا ۚ لَكُمْ فِيْهَا دِفْءٌ وَّمَنَافِعُ
وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ۖ﴿5﴾
وَلَكُمْ فِيْهَا جَمَالٌ حِيْنَ تُرِيْحُوْنَ وَحِيْنَ
تَسْرَحُوْنَ ۖ﴿6﴾
وَتَحْمِلُ اَثْقَالَكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَّمْ تَكُوْنُوْا بٰلِغِيْهِ
اِلَّا بِشِقِّ الْاَنْفُسِ ؕ اِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۙ﴿7﴾
وَّالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيْرَ لِتَرْكَبُوْهَا وَزِيْنَةً ؕ
وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿8﴾

(9) వక్రమార్గాలు కూడా ఉన్నప్పటికీ రాజమార్గం చూపడం అల్లాహ్ బాధ్యత. ఆయన తలచుకుని ఉంటే మీ అందరికీ రాజమార్గం చూపి ఉండేవాడు. (10) ఆకాశం నుండి మీ కోసం నీళ్ళను కురిపించేవాడు ఆయనే. ఆ నీటిని మీరు త్రాగుతారు. పశువులకు మేత మొలుస్తుంది. (11) ఆయన ఆ నీటిద్వారా పొలాలను పండిస్తాడు. జైతూను, ఖర్జూరం, ద్రాక్ష వంటి ఇంకా అనేక రకాల పండ్లను పండిస్తాడు. ఆలోచించేవారికి ఇందులో ఒక గొప్ప సూచన ఉంది. (12) ఆయన మీ మేలుకోసం రాత్రినీ, పగలునూ, సూర్యుణ్ణి, చంద్రుణ్ణీ మీకు వశపరిచాడు. నక్షత్రాలు కూడా ఆయన ఆజ్ఞవల్లనే మీకు వశమైయున్నాయి. బుద్ధిమంతులకు ఇందులో అనేక సూచనలు ఉన్నాయి. (13) ఆయన మీకోసం భూమిలో అనేక రంగురంగుల వస్తువులను సృష్టించాడు. యదార్థంగా గుణపాఠం నేర్చుకొనే వారికి ఇందులో గొప్ప సూచన ఉంది.

(14) సముద్రాన్నీ మీ సేవకోసం ఏర్పాటు చేసినవాడు ఆయనే. దాని నుండి మీరు తాజా మాంసాన్ని తీసుకొని తినడానికి, దానినుండి ఆభరణాలను తీసి మీరు ధరించేందుకు. సముద్రం రొమ్ము చీలుస్తూ ఓడ పయనించటాన్నీ మీరు చూస్తారు. మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించేందుకు ఆయనకు కృతజ్ఞత చూపాలనీ. (15) ఆయన భూమిలో పర్వతాలను మేకులుగా పాతాడు. భూమి మిమ్మల్ని తీసుకొని దొర్లిపోకుండా ఉండాలని. ఆయన నదులను, సహజ మార్గాలను నిర్మించాడు, మీరు సరైన మార్గం పొందడానికి.

(16) ఆయన భూమిలో మార్గం చూపే సంకేతాలను పెట్టాడు. ప్రజలు నక్షత్రాల ద్వారా కూడా మార్గం తెలుసుకుంటారు.

وَعَلَى اللّٰهِ قَصْدُ السَّبِيْلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ؕ وَلَوْ
ع 1 9 7 شَآءَ لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ۧ ﴿9﴾
هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً لَّكُمْ مِّنْهُ
شَرَابٌ وَّمِنْهُ شَجَرٌ فِيْهِ تُسِيْمُوْنَ ﴿10﴾
يُنْۢبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُوْنَ وَالنَّخِيْلَ
وَالْاَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿11﴾
وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۙ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ ؕ وَالنُّجُوْمُ مُسَخَّرٰتٌۢ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ فِيْ
ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۙ ﴿12﴾
وَمَا ذَرَاَ لَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ ؕ اِنَّ
فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ﴿13﴾
وَهُوَ الَّذِيْ سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَاْكُلُوْا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَّتَسْتَخْرِجُوْا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَى
الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿14﴾
وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ
وَاَنْهٰرًا وَّسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ۙ ﴿15﴾
وَعَلٰمٰتٍ ؕ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿16﴾

(17) సృష్టించేవాడు, అసలు ఏమీ సృష్టించనివాడు ఉభయులూ సమానులేనా? మీరు ఈ మాత్రం అర్థం చేసుకోలేరా? (18) ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను లెక్కించదలిస్తే లెక్కించలేరు. యదార్థం ఏమిటంటే, ఆయన ఎంతో మన్నించేవాడు, కరుణామయుడూను. (19) అల్లాహ్ మీ బాహ్యాన్నీ, మీ గోప్యాన్నీ ఎరుగును.

(20) అల్లాహ్‌ను వదలి, ప్రజలు వేడుకుంటున్న ఇతరులు ఏ వస్తువుకూ సృష్టికర్తలు కారు. స్వయంగా వారే సృష్టించబడినవారు. (21) నిర్జీవులే కాని సజీవులు కారు. వారు మళ్ళీ ఎప్పుడు లేపబడ నున్నారో వారికే తెలియదు. (22) మీ ఆరాధ్యుడు కేవలం ఒక్కడే. కాని పరలోకాన్ని నమ్మని వారి హృదయాల్లో తిరస్కారం తిష్ఠవేసుకొని ఉంది. వారు అహంకారంతో విర్రవీగుతున్నారు.

(23) నిస్సందేహంగా వారి చేష్టలన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు. వారు దాస్తున్నవి బహిరంగపరుస్తున్నవి అన్నీ కూడా, అహంకారులంటే ఆయనకు ఏమాత్రం గిట్టదు. (24) ఎవరైనా వారిని "మీ ప్రభువు అవతరింపజేసినటువంటిది ఏమిటి?" అని ప్రశ్నిస్తే ఇలా అంటారు : "అవన్నీ పాతకాలపు కట్టుకథలు." (25) ఇలాంటి ప్రగల్భాలు పలికేవారు ప్రళయం నాడు తమ బరువును పూర్తిగా మోస్తారు. దానికితోడు వారు అజ్ఞానం వల్ల అపమార్గం పట్టించిన వారి బరువును కూడా కొంత మోస్తారు చూడండి! వారు తమ నెత్తిపై వేసుకున్న బరువు ఎంత చెడ్డదో!

(26) వారికి పూర్వం కూడా చాలామంది ఇటువంటి దుష్టపన్నాగాలనే పన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి పన్నాగపు కట్టడాన్ని పునాదులతో సహా పెకిలించివేశాడు. పైనుండి దాని కప్పు వారి తలలపై పడింది. ఊహించనైనాలేని చోటు నుంచి శిక్ష వారిపైకి వచ్చిపడింది.

اَفَمَنۡ يَّخۡلُقُ كَمَنۡ لَّا يَخۡلُقُ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوۡنَ ﴿17﴾
وَاِنۡ تَعُدُّوۡا نِعۡمَةَ اللّٰهِ لَا تُحۡصُوۡهَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
لَغَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿18﴾
وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ مَا تُسِرُّوۡنَ وَمَا تُعۡلِنُوۡنَ ﴿19﴾
وَالَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ لَا يَخۡلُقُوۡنَ
شَيۡـًٔا وَّهُمۡ يُخۡلَقُوۡنَ ؕ ﴿20﴾
اَمۡوَاتٌ غَيۡرُ اَحۡيَآءٍ ۚ وَمَا يَشۡعُرُوۡنَ ۙ اَيَّانَ
يُبۡعَثُوۡنَ ۧ ﴿21﴾ ع 2 12 8
اِلٰهُكُمۡ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَالَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ
بِالۡاٰخِرَةِ قُلُوۡبُهُمۡ مُّنۡكِرَةٌ وَّهُمۡ مُّسۡتَكۡبِرُوۡنَ ﴿22﴾
لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّوۡنَ وَمَا
يُعۡلِنُوۡنَ ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الۡمُسۡتَكۡبِرِيۡنَ ﴿23﴾
وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمۡ مَّاذَاۤ اَنۡزَلَ رَبُّكُمۡ ۙ قَالُوۡۤا
اَسَاطِيۡرُ الۡاَوَّلِيۡنَ ۙ ﴿24﴾
لِيَحۡمِلُوۡۤا اَوۡزَارَهُمۡ كَامِلَةً يَّوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ۙ
وَمِنۡ اَوۡزَارِ الَّذِيۡنَ يُضِلُّوۡنَهُمۡ بِغَيۡرِ عِلۡمٍ ؕ
اَلَا سَآءَ مَا يَزِرُوۡنَ ۧ ﴿25﴾ ع 3 4 9
قَدۡ مَكَرَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ فَاَتَى اللّٰهُ
بُنۡيَانَهُمۡ مِّنَ الۡقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيۡهِمُ السَّقۡفُ
مِنۡ فَوۡقِهِمۡ وَاَتٰٮهُمُ الۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا
يَشۡعُرُوۡنَ ﴿26﴾

ثُمَّ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ يُخۡزِيۡهِمۡ وَيَقُوۡلُ اَيۡنَ
شُرَكَآءِىَ الَّذِيۡنَ كُنۡتُمۡ تُشَآقُّوۡنَ فِيۡهِمۡ‌ؕ
قَالَ الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا الۡعِلۡمَ اِنَّ الۡخِزۡىَ الۡيَوۡمَ
وَالسُّوۡٓءَ عَلَى الۡكٰفِرِيۡنَۙ ﴿27﴾
الَّذِيۡنَ تَتَوَفّٰٮهُمُ الۡمَلٰۤٮِٕكَةُ ظَالِمِىۡۤ
اَنۡفُسِهِمۡ‌ ۖ فَاَلۡقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعۡمَلُ مِنۡ
سُوۡٓءٍ‌ ؕ بَلٰٓى اِنَّ اللّٰهَ عَلِيۡمٌۢ بِمَا كُنۡتُمۡ
تَعۡمَلُوۡنَ ﴿28﴾
فَادۡخُلُوۡۤا اَبۡوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا‌ ؕ
فَلَبِئۡسَ مَثۡوَى الۡمُتَكَبِّرِيۡنَ ﴿29﴾

(27) తరువాత తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వారిని అవమానపరుస్తాడు. హీనపరుస్తాడు. వారితో ఇలా అంటాడు – మీరు నా భాగస్వాముల తరఫున పోట్లాడుతూ ఉండేవారు కదా! ఇప్పుడు ఆ నా భాగస్వాములు ఎక్కడ ఉన్నారో చెప్పండి. ప్రపంచంలో జ్ఞానం లభించినవారు "ఈనాడు అవమానము, దౌర్భాగ్యము అవిశ్వాసులదే" అని అంటారు. (28) వారు తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకుంటున్నప్పుడు, దైవదూతలు వారి ప్రాణాలు తీసుకుంటున్నప్పుడు వారు వెంటనే పూర్తిగా లొంగిపోయి, "మేము ఏ తప్పూ చేసి ఉండలేదు" అని అంటారు. దానికి దైవదూతలు ఇలా అంటారు: "ఎందుకు చేసి ఉండలేదు! అల్లాహ్‌కు మీరు చేసినవన్నీ బాగా తెలుసు." (29) ఇక నరకద్వారాలలో ప్రవేశించండి. మీరక్కడ శాశ్వతంగా ఉంటారు. యదార్థంగా అహంకారులకు లభించే నివాసం చాలా చెడ్డది.

"అల్లాహ్ ఆదేశం" అంటే తీర్పుదినం అని అర్థం. అంటే తీర్పుదినం సమీపంలో ఉంది. కాని మీరు దాన్ని దూరంగా ఉందని భావిస్తున్నారు. 'దాని గురించి తొందరపెట్టకండి' మీరు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్న వాటికి ఆయన అతీతుడు, ఉన్నతుడూను. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

ప్రవక్త (స) విగ్రహారాధకులను తీర్పుదినం అతి సమీపంలోనే ఉందని, దాని గురించి తొందరపెట్టకూడదని హెచ్చరించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ దైవవాణి ప్రవక్త (స)పై అవతరిస్తుందనే విషయాన్ని అసత్యంగా భావించారు. ఈ వాక్యంలో ఈ అనుమానాలను గురించే విడమర్చి బోధించడం జరిగింది. అల్లాహ్ తన దైవదూతల ద్వారా తన దాసుల్లో ఎవర్ని కోరితే వారివద్దకు దైవవాణి అవతరింపజేస్తాడు. దానిద్వారా వారు మానవులను హెచ్చరించాలనీ, ఆయన తప్ప వేరే ఆరాధ్యులు లేరనీ బోధించాలనీ, ఆయనకే భయపడాలని. ఇక్కడ రూహ్ అంటే దైవవాణి అని అర్థం. ఎందుకంటే అల్లాహ్ దైవవాణి ద్వారా మృత హృదయాలకు జీవితం ప్రసాదిస్తాడు.

3 – 8 వరకు గల వాక్యాలలో అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాల గురించి, మానవుల, జంతువుల గురించి, ఇంకా ఇతర సృష్టితాల గురించి ప్రస్తావించాడు. వీటిద్వారా దేవుని ఏకత్వాన్ని బలపర్చాడు. వీటన్నిటినీ సృష్టించినవాడు ఒకడైనపుడు ఇతరులు అతనికి ఎలా సాటి కాగలరు? అందువల్ల ఆరాధన ఆయనకే ప్రత్యేకం కావాలి. విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువు తన సృష్టికర్తను గుర్తిస్తుంది. కాని ఈ మానవుడే తన సృష్టికర్తనే తిరస్కరిస్తున్నాడు. ఆయన ప్రవక్తలను తిరస్కరిస్తున్నాడు. మరి చూడబోతే అతన్ని సృష్టించింది కేవలం ఆయన్ని ఆరాధించాలని, విధేయత చూపాలని ఆజ్ఞాపాలన చేయాలనే.

మానవులు లాభం పొందాలని అల్లాహ్ పశువులను సృష్టించాడు. మానవుడు జంతువుల వల్ల అనేక లాభాలు పొందుతున్నాడు. మానవుడు జంతువులను అనేక రకాలుగా ఉపయోగిస్తున్నాడు. వాటి ఉన్ని దుస్తులుగా ధరిస్తున్నాడు. వాటి పాలు త్రాగుతున్నాడు. వాటిపై ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. వాటి మాంసం తింటున్నాడు. తన సంపదగా వాటిని చూసి సంతోషిస్తున్నాడు. సరుకుల రవాణాకు వాటిని ఉపయోగిస్తున్నాడు. వాటి అందచందాలను వీక్షిస్తున్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

9వ వాక్యం : అల్లాహ్ ప్రస్తావించిన అనుగ్రహాలన్నింటిలో ఉన్నతమైంది రుజుమార్గం. "ఇదే నా రుజుమార్గం. కనుక మీరు దీనినే అనుసరించండి." (6 : 153) ఇదే తౌహీద్ మార్గం అని నమ్మండి. దీన్ని గనక మీరు విడనాడితే అపమార్గానికి లోనవుతారు. ఎందుకంటే ఇది ఉభయ లోకాలకు సంబంధించినది. రుజుమార్గాన్నే అవలంబించాలి. వక్రమార్గాలు అవలంబిస్తే పతనం తప్పదు. "నన్ను చేర్చే రుజుమార్గం మాత్రం ఇది." (15 : 41) ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, వంకరటింకర దారులలో వివిధ అభిప్రాయాలు, ఆలోచనలు, మనోవాంఛలు ఉంటాయి. ఉదాహరణకు : యూదుమతం, క్రైస్తవమతం, నాస్తికత్వం, అగ్నిపూజ. ఇస్లాం మతము తప్ప ఇతర మార్గాలన్నీ వక్రమైనవి. రుజుమార్గం, వక్రమార్గం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. ఆయన కోరి ఉంటే అందరికీ రుజుమార్గం ప్రసాదించేవాడే. (11. హూద్ : 118, 119)

10వ వాక్యం : అల్లాహ్ వర్షం గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ వర్షం ద్వారానే ప్రజలు ఆహారం పొందుతారు. వర్షం నీరు తీయగా పరిశుద్ధంగా ఉంటుంది. ఈ నీరు త్రాగేందుకు, పంటలు పండించేందుకు, జైతూన్, ఖర్జూరం, ద్రాక్ష మొదలైన ఫలాలు పండించేందుకు పనికి వస్తుంది. ఆలోచించేవారికి ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు ఇతరులెవ్వరూ అర్హులు కాదనడానికి ఇదొక గొప్ప సూచన.

12, 13 వాక్యాలు : దైవ నిదర్శనాలను పేర్కొనడం జరిగింది. వాటిలో కూడా బుద్ధి, జ్ఞానం గల వారికి ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.

14 – 18 వాక్యాలు : సముద్రాలు, పర్వతాలు మొదలైన అనుగ్రహాల గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. మా కారుణ్యం ద్వారా సముద్రాలను మీ వశం చేశాము. మీరు కోరిన విధంగా వాటిని ఉపయోగించుకుంటున్నారు. దానిపై ప్రయాణం చేస్తున్నారు. చేపలను ఇతర ప్రాణులను వేటాడుతున్నారు. దాని నుండి ఆభరణాలను తీసి ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇలా సముద్రాల వల్ల అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. ఈ అనుగ్రహాలన్నీ మీరు కృతజ్ఞులై ఉండాలనే. (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్)

ఆ తరువాత వాక్యంలో అల్లాహ్ కానుకలను, అనుగ్రహాలను లెక్కింపలేరని తెలుపడం జరిగింది. కొన్ని ముఖ్య విషయాలను ప్రస్తావించడం జరిగింది. వీటిని మానవులు ఎల్లప్పుడు చూస్తూ ఉంటారు. ఇంతవరకు మానవుడు కనుక్కోని అనేక విషయాలు ఉన్నాయి. మానవులు, జిన్నులు కలిసి కూడా దైవ వరప్రసాదాలను లెక్కించగోరితే లెక్కింపలేరు. ఒక్క మానవ శరీరంలోనే లెక్కలేనన్ని అనుగ్రహాలు ఉన్నాయి. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

20వ వాక్యంలో, దాని తరువాతి వాక్యాల్లో సాక్ష్యాధారాలను పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ విశ్వాన్నీ ఇందులో ఉన్న సృష్టితాలను సృష్టించిన ఆ సృష్టికర్తకు ఏమీ సృష్టించలేని వారు ఎలా సమానులు కాగలరు? సృష్టించేవాడు – సృష్టించలేనివాడు ఇద్దరూ సమానులు కాగలరా? మరి సమానం కాలేనివారు ఆరాధనకు అర్హులెలా అవుతారు? సృష్టికర్త మాత్రమే ఆరాధనకు అర్హుడు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

28, 29 వాక్యాలు : అవిశ్వాసులను గురించి అల్లాహ్ ప్రస్తావిస్తూ తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులు కఠిన శిక్షకు గురవుతారనీ, వారిశిక్ష చావుతోనే ప్రారంభమవుతుందనీ, దైవదూతలు వారి ప్రాణాలు తీయడంతోనే వారి శిక్ష

وَقِيْلَ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا مَاذَآ اَنْزَلَ رَبُّكُمْ ؕ
قَالُوْا خَيْرًا ؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةٌ ؕ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ ؕ وَلَنِعْمَ دَارُ
الْمُتَّقِيْنَ ۙ﴿30﴾
جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ ؕ كَذٰلِكَ يَجْزِي
اللّٰهُ الْمُتَّقِيْنَ ۙ﴿31﴾
الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ طَيِّبِيْنَ ۙ
يَقُوْلُوْنَ سَلٰمٌ عَلَيْكُمُ ۙ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿32﴾
هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ
اَمْرُ رَبِّكَ ؕ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ
وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُوْنَ ﴿33﴾
فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا
كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿34﴾ ع 4 9 10

(30) మరోవైపు దైవభీతి కలవారిని, మీ ప్రభువు తరఫు నుండి అవతరించినటువంటిది ఏమిటి? అని ప్రశ్నించినపుడు వారు "అత్యుత్తమమయినది అవతరించింది" అని సమాధానం చెబుతారు. ఇటువంటి సజ్జనులకు ఈ ప్రపంచంలోనూ మేలు జరుగుతుంది. పరలోక గృహం కూడా తప్పకుండా వారికి ఎంతో మేలైనదిగా ఉంటుంది. ఎంతో గొప్పది దైవభక్తుల గృహం. (31) శాశ్వత నివాసం అయిన ఉద్యాన వనాలు – వాటిలో వారు ప్రవేశిస్తారు. క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అక్కడ వారు కోరింది లభిస్తుంది. భయభక్తులు కలవారికి అల్లాహ్ ఈ విధమైన ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. (32) వారు పరిశుద్ధ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు దైవదూతలు వారి ప్రాణాలు తీస్తూ "మీకు శాంతి కలుగుగాక! మీ కర్మలకు ప్రతిఫలంగా స్వర్గంలో ప్రవేశించండి" అని అంటారు. (33) ప్రవక్తా! వారు ఇంకా నిరీక్షిస్తున్నారా? దైవదూతలు రావడమో లేదా నీ ప్రభువు తీర్పు జారీ కావడమో తప్ప? వారికి పూర్వం ఇదేవిధంగా చాలామంది ప్రవర్తించారు. వారిపట్ల అల్లాహ్ అన్యాయంగా ప్రవర్తించలేదు. వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు. (34) వారు చేసిన దుష్కార్యాల దుష్ఫలితాలు చివరకు వారినే పట్టుకున్నాయి. వారు ఎగతాళి చేసిందే వారిని చుట్టుముట్టింది.

ప్రారంభం అవుతుందని, అవిశ్వాసులు తమను తామే శిక్షకు గురిచేసుకుంటున్నారనీ, మనస్సు మాత్రం ఏకత్వాన్నే సమర్థిస్తుందనీ తెలుపడం జరిగింది. మరణ సమయంలో దైవదూతలను చూడగానే వారి తిరస్కారం, అహంకారం, ధిక్కారం అన్నీ పటాపంచలై పోతాయి. వాటన్నిటినీ వీడి విధేయత పాటిస్తారు. భయం వారిని ఆవరిస్తుంది. చేసిన దుష్కార్యాలను వ్యతిరేకించడం జరుగుతుంది. అప్పుడు దైవదూతలు వారితో మీరు అసత్యం పలుకుతున్నారనీ, మీరు చేసినదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసునని అంటారు. అంటే అవిశ్వాసులకు, విగ్రహారాధకులకు మరణ సమయంలోనే భవిష్యవాణిని తెలియజేస్తారు. తీర్పుదినం నాడు వారిని నరకంలో పడవేయడం జరుగుతుందని, అందులో ఎల్లప్పుడు ఉండవలసి వస్తుందని చెబుతారు. ఇదంతా "ఆలమె బర్జఖ్"లో జరుగుతుంది. దీన్నే హదీసులో సమాధిగా చిత్రించడం జరిగింది. (దావతుల్ ఖుర్‌ఆన్)

وَقَالَ الَّذِيۡنَ اَشۡرَكُوۡا لَوۡ شَآءَ اللّٰهُ مَا عَبَدۡنَا
مِنۡ دُوۡنِهٖ مِنۡ شَىۡءٍ نَّحۡنُ وَلَاۤ اٰبَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا
مِنۡ دُوۡنِهٖ مِنۡ شَىۡءٍ ؕ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيۡنَ مِنۡ
قَبۡلِهِمۡ ۚ فَهَلۡ عَلَى الرُّسُلِ اِلَّا الۡبَلٰغُ
الۡمُبِيۡنُ ﴿35﴾
وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِىۡ كُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوۡلًا اَنِ اعۡبُدُوا
اللّٰهَ وَاجۡتَنِبُوا الطَّاغُوۡتَ ۚ فَمِنۡهُمۡ مَّنۡ هَدَى
اللّٰهُ وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ حَقَّتۡ عَلَيۡهِ الضَّلٰلَةُ ؕ
فَسِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ فَانْظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الۡمُكَذِّبِيۡنَ ﴿36﴾
اِنۡ تَحۡرِصۡ عَلٰى هُدٰٮهُمۡ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَهۡدِىۡ
مَنۡ يُّضِلُّ وَمَا لَهُمۡ مِّنۡ نّٰصِرِيۡنَ ﴿37﴾
وَاَقۡسَمُوۡا بِاللّٰهِ جَهۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ ۙ لَا يَبۡعَثُ اللّٰهُ
مَنۡ يَّمُوۡتُ ؕ بَلٰى وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقًّا وَّلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ
النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ۙ ﴿38﴾
لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِىۡ يَخۡتَلِفُوۡنَ فِيۡهِ وَلِيَـعۡلَمَ
الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اَنَّهُمۡ كَانُوۡا كٰذِبِيۡنَ ﴿39﴾
اِنَّمَا قَوۡلُـنَا لِشَىۡءٍ اِذَاۤ اَرَدۡنٰهُ اَنۡ نَّقُوۡلَ لَهٗ كُنۡ
فَيَكُوۡنُ ﴿40﴾ ع 5 6 11

(35) సాటి కల్పించినవారు ఇలా అంటారు, "అల్లాహ్ కోరి ఉన్నట్లయితే మేముగాని, మా తాత ముత్తాతలు గానీ ఆయన తప్ప ఇంకెవ్వరినీ ఆరాధించి ఉండేవాళ్ళం కాదు. ఆయన ఆదేశం లేకుండా ఏ వస్తువునూ నిషేధించి ఉండేవారము కూడా కాదు." వారికి పూర్వం వారు కూడా ఇటువంటి సాకులే చెప్పేవారు. ప్రవక్తలపై విషయాన్ని స్పష్టంగా అందజేసే బాధ్యత తప్ప మరొకటి లేదు. (36) మేము ప్రతి జాతిలోనూ ఒక ప్రవక్తను ప్రభవింపజేస్తాము. "అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి, మిథ్యా దైవాలకు దూరంగా ఉండండి." అయితే వారిలో కొందరికి అల్లాహ్ సన్మార్గాన్ని ప్రసాదించాడు. మరికొందరిని మార్గభ్రష్టత్వం వరించింది. భూమిలో సంచరించి చూడండి, తిరస్కారులకు ఎలాంటి గతి పట్టిందో. (37) ప్రవక్తా! వారికి సన్మార్గం లభించాలని నీవు ఎంత కాంక్షించినా అల్లాహ్ తాను వక్రమార్గం పట్టించేవారికి సన్మార్గం చూపడు. ఇటువంటి వారికి సహాయకులెవరూ ఉండరు. (38) వీరు అల్లాహ్ పేరుతో దృఢమైన ప్రమాణాలుచేసి ఇలా అంటారు, "చనిపోయిన వారిని ఎవరినీ అల్లాహ్ మళ్లీ బ్రతికించి లేపడు." ఎందుకు లేపడు? ఇది ఆయన చేసిన వాగ్దానం. దానిని నెరవేర్చడం ఆయన విధి. కాని చాలామందికి ఈ విషయం తెలియదు.

(39) ఎందుకంటే వారి ముందు అల్లాహ్, వారు విభేదిస్తూ ఉన్నటువంటి యదార్థాన్నీ బహిర్గతం చెయ్యడానికి, సత్యతిరస్కారులు తాము అసత్య వంతులమని తెలుసుకోవడానికి (ఇది జరిగి తీరుతుంది). (40) ఒక వస్తువును ఉనికిలోనికి తీసుకురావడానికి మా ఒక్కమాట చాలు. మేము తలచుకొన్నప్పుడు దానిని "అయిపో" అని అంటే చాలు అది అయిపోతుంది.

وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِي اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا
لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ؕ وَلَاَجْرُ
الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿41﴾
الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿42﴾
وَمَاۤ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْۤ
اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوْۤا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا
تَعْلَمُوْنَ ﴿43﴾
بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ ؕ وَاَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكَ الذِّكْرَ
لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿44﴾
اَفَاَمِنَ الَّذِيْنَ مَكَرُوا السَّيِّاٰتِ اَنْ يَّخْسِفَ
اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿45﴾
اَوْ يَاْخُذَهُمْ فِيْ تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ
بِمُعْجِزِيْنَ ﴿46﴾
اَوْ يَاْخُذَهُمْ عَلٰى تَخَوُّفٍ ؕ فَاِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿47﴾
اَوَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ يَّتَفَيَّؤُا
ظِلٰلُهٗ عَنِ الْيَمِيْنِ وَالشَّمَآئِلِ سُجَّدًا لِّلّٰهِ
وَهُمْ دٰخِرُوْنَ ﴿48﴾

(41) హింసించబడిన తరువాత అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోయిన వారికి మేము ప్రపంచంలో తప్పకుండా మంచి నివాసాన్ని ప్రసాదిస్తాము. పరలోక ప్రతిఫలం ఇంతకంటే గొప్పది. ఈ విషయాన్ని వాళ్ళు తెలుసుకుంటే ఎంతో బాగుండేది. (42) అంటే సహనం చూపినటువంటి వారూ, తమ ప్రభువుపైనే నమ్మకం గలవారు. (43) ప్రవక్తా! మేము నీకు పూర్వం కూడా ప్రవక్తలను పంపినప్పుడల్లా మానవులనే ప్రవక్తలుగా పంపాము. వారి వైపునకే మేము మా సందేశాలను వహీ ద్వారా పంపుతూ ఉండేవారము. మీకు తెలియకపోతే (గ్రంథ) జ్ఞానం గలవారిని అడిగి తెలుసుకోండి. (44) స్పష్టమైన నిదర్శనాలతోను, గ్రంథాలతోను ఇప్పుడు ఈ గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింపజేశాము. నీవు ప్రజలకు వారికోసం అవతరింపచేయబడిన ఉపదేశాన్ని స్పష్టంగా వివరించడానికి, ప్రజలు కూడా ఆలోచించడానికి. (45) అత్యంత దుష్టపన్నాగాలను పన్నుతున్న వారిని అల్లాహ్ భూమిలో దిగబడి పోయేలా చేస్తాడనీ లేదా వారికి అనుమానం కూడా కలుగని దిక్కునుండి వారిపై శిక్షను తీసుకువస్తాడని (46) లేదా వారు తిరుగాడుతూ ఉన్నప్పుడు అకస్మాత్తుగా పట్టుకుంటాడనీ, వారు మాత్రం ఆయనను అశక్తుణ్ణి చేయలేదు. (47) లేదా రాబోయే ఆపదను గురించి భయపడి తప్పించుకోవడానికి వారు జాగ్రత్తపడుతున్న స్థితిలో వారిని పట్టుకుంటాడనీ వారికి ఏమాత్రం భయం లేదా? యదార్థంగా నీ ప్రభువు మృదు హృదయుడు, కరుణామయుడూను. (48) వారు అల్లాహ్ సృష్టించిన ఏ వస్తువునూ గమనించటం లేదా? అది అల్లాహ్ సాన్నిధ్యంలో సాష్టాంగపడుతూ, తమ నీడను కుడి ఎడమల వైపునకు ఎలా త్రిప్పుతూ ఉంటుందో? ఈ విధంగా అన్నీ వినమ్రతను ప్రదర్శిస్తున్నాయి.

وَلِلّٰهِ يَسۡجُدُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الۡاَرۡضِ
مِنۡ دَآبَّةٍ وَّالۡمَلٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا
يَسۡتَكۡبِرُوۡنَ ﴿49﴾
يَخَافُوۡنَ رَبَّهُمۡ مِّنۡ فَوۡقِهِمۡ وَيَفۡعَلُوۡنَ مَا
يُؤۡمَرُوۡنَ ۩ ﴿50﴾ ع 6 10 12

(49) భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ ఉన్న సమస్త జీవరాసులూ, దైవదూతలు అల్లాహ్ ముందు సాష్టాంగపడుతున్నారు. వారు ఎంతమాత్రము అహంకారంతో ప్రవర్తించడం లేదు. (50) తమపైన ఉన్న ప్రభువునకు భయపడుతున్నారు. తమకు ఇవ్వబడిన ఆజ్ఞ ప్రకారమే పనిచేస్తున్నారు.

30 – 50 వాక్యాల అనువాదం :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ గ్రంథాన్ని తిరస్కరిస్తున్నవారు దాన్ని తాత, ముత్తాతల కట్టుకథలని కొట్టిపారేశారు. అలాంటివారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారనీ, అక్కడ కఠిన శిక్షలకు గురవుతారనీ పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ని విశ్వసించినవారు, దాని బోధనల ప్రకారం ఆచరించేవారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారనీ అక్కడ లెక్కలేనన్ని అనుగ్రహాలు ఉంటాయనీ శుభవార్త ఇవ్వబడింది.

30–32 వాక్యాలలో దైవభక్తుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. దీనికి ముందు వాక్యంలో నరకవాసుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. దైవభీతిపరులతో మీ ప్రభువు ఏమి అవతరింపజేశాడు? అని ప్రశ్నిస్తే, వారు మా ప్రభువు ఖుర్ఆన్ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాడు. మా కొరకు అది ఉత్తమమైనది, అనుగ్రహం కూడాను అని సమాధానం ఇస్తారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన దాసులతో చేసిన వాగ్దానం పేర్కొన్నాడు. భూలోకంలో సత్కార్యాలు చేసినవారికి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడనీ, తీర్పుదినం నాడు అంతకంటే గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదించబడుతుంది అని తెలియపరిచాడు. దైవభీతిపరులకు ఉత్తమమైన గృహం లభిస్తుంది. అల్లాహ్ ఈ సూరాలోని 97వ వాక్యంలో ఇలా ఆదేశించాడు : "పురుషుడైనా, స్త్రీ అయినా సత్కార్యాలు చేస్తే, విశ్వాసి అయి ఉంటే, అతనిని ప్రపంచంలో పరిశుద్ధ జీవితం గడిపేలా చేస్తాము. ఇటువంటి వారికి వారి ఉత్తమ కార్యాలకు అనుగుణంగా ప్రతిఫలాలను ప్రసాదిస్తాము." (16 : 97)

దైవభీతిపరుల కొరకు తయారు చేయబడిన స్వర్గం గురించి వర్ణించబడింది. అందులో వృక్షాలు ఉంటాయి, నదులు, కాలువలు కోటలు, భవనాలు, సుకన్యలు ఉంటారు. తినే, త్రాగే పదార్థాలన్నీ ఉంటాయి. ఇంకా అల్లాహ్ తరపున గొప్ప గౌరవం లభిస్తుంది. అక్కడ వారు ఏది కోరితే అది లభిస్తుంది. దైవభీతిపరులకు ఇలాంటి ప్రతిఫలమే లభిస్తుందని హితబోధ చేయబడింది.

పుణ్యాత్ముల మరణ సమయంలో దైవదూతలు వారివద్దకు వచ్చి గౌరవంగా, ప్రేమతో సలామ్ చేస్తారు. శుభవార్త తెలియజేస్తారు. ఇంకా ఇలా అంటారు : "మీరు మీ సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలంగా స్వర్గంలో ప్రవేశించండి. సూరె ఫుస్సిలత్లో కూడా అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : (30వ వాక్యం) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

35, 36 వాక్యాల్లో అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల తప్పుడు భావాలను ఖండించాడు. అల్లాహ్ను వదలి ఇతరులను ఆరాధిస్తున్న మేము, లేదా అతని ఆజ్ఞ లేకుండా వస్తువులను నిషిద్ధం చేసుకుంటున్న మేము అపరాధులమైతే అల్లాహ్ తన శక్తితో మమ్మల్ని వారించడెందుకు? ఆయన అలా చేస్తే మేము వాటిని ఎన్నటికీ చేయలేము. ఆయన వారించడం లేదంటే ఇవన్నీ ఆయన ఇష్టప్రకారం జరుగుతున్నాయన్నమాట అని వాదించేవారు. ప్రవక్తల బాధ్యత కేవలం సందేశాన్ని అందజేయడమే. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ప్రతి జాతిలోనూ ప్రవక్తను పంపించాడు. గ్రంథాలను అవతరింపజేశాడు. ప్రతి ప్రవక్త వచ్చి అన్నింటికంటే ముందు తన జాతిని విగ్రహారాధన నుండి దూరం చేసే ప్రయత్నం చేశాడు. అంటే

అల్లాహ్‌కు విగ్రహారాధన అంటే ఏమాత్రం ఇష్టం లేదు. దీని తరువాత కూడా మీరు ప్రవక్తలను తిరస్కరించి వక్రమార్గాన్ని అవలంబిస్తే దైవశిక్ష నుండి మిమ్మల్ని ఎవరూ రక్షించలేరు. అల్లాహ్ మానవులపై దయచూపి స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలను ప్రసాదించాడు. ఇదంతా వారిని పరీక్షించే ఉద్దేశ్యంతోనే. మహాప్రవక్త (స) ఈ సందేశాన్ని అందచేసి, ఈ అవకాశాన్ని దుర్వినియోగం చేయరాదని వివరించారు. ఈ స్వాతంత్ర్యాన్ని దైవప్రీతి కొరకు వినియోగించమని బోధించారు. మన ప్రవక్త చేయగలిగినదంతా చేశారు. ఒకవేళ మీరు ఈ అవకాశాన్ని దుర్వినియోగపరచి, అల్లాహ్‌కు భాగస్వాముల్ని కల్పిస్తే దానికి పర్యవసానం శాశ్వత శిక్షగా ప్రత్యక్షమవుతుంది. ప్రతి జాతిలో ప్రవక్తను పంపి కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని ఆదేశించడం జరిగింది. కాని మార్గభ్రష్టతకు గురయినవారు దాన్ని తిరస్కరించారు.

37వ వాక్యంలో “ఓ ప్రవక్తా! అందరూ రుజుమార్గాన్నే అవలంబించాలని నీవు కాంక్షిస్తున్నావు. కాని దైవనిర్ణయం ప్రకారం మార్గభ్రష్టతకు గురయినవారిని రుజుమార్గం ప్రసాదించడం జరుగదు. వీరు తమ పర్యవసానాన్ని చవిచూడడం తథ్యం. అక్కడ వారికి ఎటువంటి సహాయం అందదు” అని చెప్పబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

38వ వాక్యం : అవిశ్వాసులు ప్రమాణాలు చేసి అల్లాహ్ చనిపోయినవారిని మళ్ళీ సజీవులుగా చేయడని వాదించేవారు. మరణానంతర జీవితాన్ని అసంభవంగా భావించారు. ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. వారికి వ్యతిరేకంగా నడుం కట్టారు. మరణానంతరం జీవితం వాస్తవమని, ఇది అల్లాహ్ వాగ్దానం అనీ, చాలామంది అజ్ఞానం కారణంగా ప్రవక్తలను ధిక్కరించారని, చివరికి అవిశ్వాసపు కోరల్లో చిక్కుకున్నారనీ పేర్కొనబడింది.

39వ వాక్యం : ఇందులో మరణానంతర జీవిత ఉద్దేశాన్ని ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆ రోజు ప్రజల అభిప్రాయ భేదాలు తొలగించడం జరుగుతుంది. సత్కార్యాలకు, దుష్కార్యాలకు పూర్తి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (నజ్మ్ : 31 - 53) అప్పుడు అవిశ్వాసులు తాము ప్రమాణాలు చేసి పలికినవన్నీ ప్రగల్భాలే అని తెలుసుకుంటారు.

40వ వాక్యం : అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలను గురించి చెప్పటం జరిగింది. సర్వశక్తిమంతుడు ఒకవేళ దేన్నయినా సృష్టించదలిస్తే కేవలం “అయిపో” అంటే అది అయిపోతుంది. మరణానంతర జీవితం కూడా అటువంటిదే. “మా ఆజ్ఞ ఒక్కటి చాలు. (అది) రెప్పపాటు కాలంలో జరిగిపోతుంది” (54 : 50). అల్లాహ్ ఆదేశాలను ఎవరూ తిరస్కరించనూ లేరు. వ్యతిరేకించనూ లేరు. ఎందుకంటే ఆయన ఒకడే సృష్టికర్త, అందరిపై ఆధిక్యత గలవాడు. అందరికన్నా గొప్పవాడు. సమస్తము ఆయన అధీనంలోనే ఉంది. ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు.

43వ వాక్యం : అంటే గ్రంథ ప్రజలు. వారిపై దైవగ్రంథం అవతరించింది. అల్లాహ్ పంపిన ప్రవక్తలందరూ మానవులేనని అన్ని గ్రంథాల్లో ఉంది. దైవదూతను ప్రవక్తగా ఏనాడూ పంపడం జరగలేదు. ఇది చరిత్రాత్మక వాస్తవం. ఎవరికైనా దీని గురించి తెలియకపోతే గ్రంథ ప్రజలను అడిగి తెలుసుకోవచ్చు.

గ్రంథ ప్రజలు ప్రవక్తగా మానవులే పంపబడ్డారని భావించేవారు. ఉదాహరణకు ప్రవక్తలుగా పంపబడిన మూసా (అ), ఈసా (అ) కూడా మానవులే. బైబిల్‌లో వీరి బాల్యం గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరి సంరక్షణ గురించి కూడా ఉంది. అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) మానవులయినందువల్ల తిరస్కరించేవారు. అందువల్లే ఖుర్ఆన్ గ్రంథ ప్రజలకు తెలిసి ఉన్న ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తు చేయడం జరిగింది. దీనిద్వారా ఖుర్ఆన్‌ని సమర్థించే, ధృవీకరించే ఇతర గ్రంథాల వాక్యాలను ప్రస్తావించవచ్చునని అర్థం అవుతుంది.

ఖుర్ఆన్ ఈ చరిత్రాత్మక వాస్తవాన్ని తెలుసుకోవడానికి గ్రంథ ప్రజలను అడిగి తెలుసుకోండని ఆదేశించింది. దీనివల్ల ఉన్న అనుమానాలు, అపోహలు తొలగిపోవాలని. ఎవరైనా సరే, జ్ఞానం ఉన్నవారికే కానీ, జ్ఞానం లేని వారికి కాదు. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్).

(51) అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : “ఇద్దరిని
దేవుళ్ళుగా చేసుకోకండి. నిస్సందేహంగా దేవుడు
ఒక్కడే. కనుక మీరు నాకే భయపడండి.”
(52) ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్నదంతా ఆయనదే,
కేవలం ఆయన ధర్మం మాత్రమే అనుసరించదగినది.
అలాంటప్పుడు, మీరు అల్లాహ్‌ను కాదని ఇతరులకు
భయపడతారా? (53) మీకు లభిస్తున్న ఏ అనుగ్రహం
అయినా సరే అది అల్లాహ్ తరఫు నుండే లభిస్తుంది,
మీకేదైనా ఆపద వచ్చినప్పుడు మీరు మీ మొరలతో
ఆయన వైపునకే పరుగెత్తుతారు. (54) కాని అల్లాహ్
మీనుండి ఆ కష్టాన్ని తొలగించినపుడు మీలో ఒక
వర్గం ఒక్కసారిగా తన ప్రభువునకు సాటి కల్పించడం
ప్రారంభిస్తుంది, (55) అల్లాహ్ చేసిన ఉపకారానికి
కృతఘ్నుతగా. సరే, మంచిది, సుఖాలను
అనుభవించండి. త్వరలోనే మీరు తెలుసుకుంటారు.
(56) ఏమాత్రం తెలియని వారిని మేము
ప్రసాదించిన ఉపాధిలో భాగస్వాములుగా
నిర్ణయిస్తున్నారు. అల్లాహ్ సాక్షి! ఈ అసత్యాన్ని
గురించి మిమ్మల్ని తప్పనిసరిగా ప్రశ్నించడం
జరుగుతుంది. (57) వారు పరిశుద్ధుడైన అల్లాహ్‌కు
కుమార్తెలను కల్పిస్తున్నారు. మరి వారికోసమేమో
తమకిష్టమైనది. (58) వారిలో ఎవరికైనా కుమార్తె
పుట్టిందనే శుభవార్త అందితే, అతడి ముఖాన్ని నల్లని
ఛాయలు ఆవరిస్తాయి. అతడు మనోవేదనకు
గురౌతాడు.

(59) ఈ దుర్వార్త విన్న తర్వాత ఇక ప్రజలకు ఎలా
ముఖం చూపాలని నక్కి నక్కి తిరుగుతూ ఉంటాడు.
అవమానాన్ని భరిస్తూ కూతుర్ని ఇంట్లో
ఉంచుకోవాలా లేక ఆమెను మట్టిలో పాతిపెట్టాలా?
అని ఆలోచిస్తాడు. చూడు! వారు ఎలాంటి
దుష్టనిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారో!

وَقَالَ اللّٰهُ لَا تَتَّخِذُوْٓا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ اِنَّمَا
هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ﴿51﴾
وَلَهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ الدِّيْنُ
وَاصِبًا ؕ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُوْنَ ﴿52﴾
وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ
الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجْـَٔرُوْنَ ۚ ﴿53﴾
ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ اِذَا فَرِيْقٌ
مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ۙ ﴿54﴾
لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ؕ فَتَمَتَّعُوْا ۫ فَسَوْفَ
تَعْلَمُوْنَ ﴿55﴾
وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ نَصِيْبًا مِّمَّا
رَزَقْنٰهُمْ ؕ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ
تَفْتَرُوْنَ ﴿56﴾
وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ سُبْحٰنَهٗ ۙ وَلَهُمْ مَّا
يَشْتَهُوْنَ ﴿57﴾
وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا
وَّهُوَ كَظِيْمٌ ۚ ﴿58﴾
يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوْٓءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ ؕ
اَيُمْسِكُهٗ عَلٰى هُوْنٍ اَمْ يَدُسُّهٗ فِی التُّرَابِ ؕ اَلَا
سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿59﴾

(60) పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారే చెడు ఉపమానాలకు తగినవారు. ఇక అల్లాహ్ అందరికంటే ఉన్నతమైన ఉపమానం కలవాడు. ఆయనే అందరిపై ప్రాబల్యం గలవాడు. పరిపూర్ణ వివేకం కలవాడూను. (61) ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రజలను వారి దుర్మార్గాలకు బదులుగా వెంటనే పట్టుకోదలిస్తే, భూమిపై ఏ ప్రాణినీ వదలిపెట్టడు. కాని ఆయన అందరికీ ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు గడువు ఇస్తాడు. వారి సమయం వచ్చేసినపుడు ఒక ఘడియ కూడా ముందు, వెనుక కాజాలదు.

(62) తమకోసం ఇష్టపడని వాటిని వారు అల్లాహ్ కోసం కల్పిస్తున్నారు. తమకోసం అంతా శుభమే ఉందని వారి నాలుకలు అసత్యం పలుకుతున్నాయి. వారికోసం ఉన్నది కేవలం నరకం మాత్రమే. అందరికంటే ముందు వారు అందులోకి తప్పనిసరిగా త్రోయబడతారు. (63) అల్లాహ్ సాక్షి! నీకు పూర్వం కూడా ఎన్నో జాతుల వద్దకు మేము ప్రవక్తలను పంపి ఉన్నాము. షైతాన్ వారి దుష్కార్యాలను వారికి ఆకర్షణీయమైనవిగా చేసి చూపాడు. ఆ షైతానే ఈనాడు వారికి సంరక్షకుడై ఉన్నాడు. వారికొరకు వ్యధాభరితమైన శిక్ష గలదు. (64) మేము ఈ గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింపజేయడానికి కారణం, వారు గురయిన విభేదాల వాస్తవాన్ని నీవు వారికి విశదపరచాలని. ఇంకా ఈ గ్రంథం విశ్వసించేవారి కోసం మార్గదర్శకత్వము మరియు కారుణ్యమూను. (65) అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి నీళ్ళను కురిపించాడు. దానిద్వారా నిర్జీవంగా పడివున్న భూమికి ప్రాణం పోశాడు. యదార్థంగా ఇందులో వినేవారి కొరకు ఒక సూచన ఉంది. (66) మీకు పశువులలో కూడా ఒక గుణపాఠం ఉంది. వాటి గర్భంలో పేడ, రక్తానికి మధ్య నుండి స్వచ్ఛమైన పాలను మేము మీకు త్రాపిస్తున్నాము. అది త్రాగేవారికి ఎంతో కమ్మగా ఉంటుంది.

لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۚ
وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۠ ﴿60﴾ ع 7 10 13
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَّا تَرَكَ
عَلَيْهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ
مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ
سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿61﴾
وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُوْنَ وَتَصِفُ اَلْسِنَتُهُمُ
الْكَذِبَ اَنَّ لَهُمُ الْحُسْنٰى ؕ لَا جَرَمَ اَنَّ لَهُمُ
النَّارَ وَاَنَّهُمْ مُّفْرَطُوْنَ ﴿62﴾
تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ
لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿63﴾
وَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ اِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِى اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۙ وَهُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ
يُّؤْمِنُوْنَ ﴿64﴾
وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا بِهِ
الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ
يَّسْمَعُوْنَ ۠ ﴿65﴾ ع 8 5 14
وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ؕ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا
فِىْ بُطُوْنِهٖ مِنْۢ بَيْنِ فَرْثٍ وَّدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا
سَآئِغًا لِّلشّٰرِبِيْنَ ﴿66﴾

(67) ఖర్జూరం, ద్రాక్షల నుండి కూడా మత్తు పానీయం తయారు చేస్తారు. వాటిని మంచి ఆహారంగాను ఉపయోగిస్తారు. నిస్సందేహంగా ఇందులో బుద్ధిమంతులకు ఒక గొప్ప సూచన ఉంది. (68) నీ ప్రభువు తేనెటీగకు వహీ ద్వారా ఈ విషయాన్ని తెలిపాడు : “కొండల్లో, చెట్లపై, తడికలపై, తీగలతో నీ తొట్టెలను నిర్మించుకో. (69) అన్ని రకాల పండ్ల రసాన్ని పీల్చు. నీ ప్రభువు సుగమం చేసిన మార్గాలపై నడుస్తూ ఉండు.” దాని కడుపులో నుండి వివిధ రంగుల పానకం ఒకటి వెలువడుతుంది. అందులో ప్రజల కొరకు వ్యాధినివారణ శక్తి ఉంది. ఇందులో కూడా యదార్థంగా ఆలోచించేవారి కొరకు ఒక సూచన ఉంది. (70) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పుట్టించాడు. తరువాత ఆయన మీకు మృత్యువును ప్రసాదిస్తాడు. మీలో ఒకడు అతి నికృష్టమైన వయస్సుకు చేర్చబడతాడు. జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా ఏమీ తెలియని వానిగా అయ్యేందుకు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మాత్రమే పరిపూర్ణ జ్ఞాని, శక్తిమంతుడూను. (71) అల్లాహ్ మీలో కొందరికి కొందరికంటే అధికంగా ఆహార సామగ్రిని ప్రసాదించాడు. అయితే ఈ అధికంగా ఇవ్వబడినవారు తమ జీవన సామగ్రిని తమ బానిసల వైపునకు మళ్ళించరు కదా. వారిద్దరూ జీవన సామగ్రిలో సమాన భాగస్తులు అయ్యేటందుకు. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలనే వారు తిరస్కరిస్తున్నారా? (72) అల్లాహ్‌యే మీ కోసం మీ జాతి నుండే భార్యలను చేశాడు. ఆయనే ఆ భార్యల ద్వారా మీకు కుమారులను, మనుమలను ప్రసాదించాడు. పరిశుద్ధ వస్తువులను మీకు తినటానికి ఇచ్చాడు. అయినా వారు అసత్యాన్నే విశ్వసిస్తున్నారా? అల్లాహ్ అనుగ్రహాల్నే తిరస్కరిస్తున్నారా?

وَمِنْ ثَمَرٰتِ النَّخِيْلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُوْنَ
مِنْهُ سَكَرًا وَّرِزْقًا حَسَنًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً
لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿67﴾
وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِيْ مِنَ الْجِبَالِ
بُيُوْتًا وَّمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُوْنَ ۙ ﴿68﴾
ثُمَّ كُلِيْ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ فَاسْلُكِيْ سُبُلَ
رَبِّكِ ذُلُلًا ؕ يَخْرُجُ مِنْ بُطُوْنِهَا شَرَابٌ
مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ فِيْهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ ؕ اِنَّ فِيْ
ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿69﴾
وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰىكُمْ ۛ وَمِنْكُمْ مَّنْ
يُّرَدُّ اِلٰۤى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ
شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿70﴾ ع 9 5 15
وَاللّٰهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۚ
فَمَا الَّذِيْنَ فُضِّلُوْا بِرَآدِّيْ رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا
مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ ؕ اَفَبِنِعْمَةِ
اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿71﴾
وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِيْنَ وَحَفَدَةً
وَّرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ؕ اَفَبِالْبَاطِلِ
يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُوْنَ ۙ ﴿72﴾

| | |
|---|---|
| (73) అల్లాహ్‌ను వదలి ఆకాశాల నుండిగానీ, భూమి నుండిగానీ వారికి ఆహారం ఇవ్వనటువంటి వారిని ఆ పని చెయ్యగల శక్తి లేనివారినీ పూజిస్తున్నారా? | وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ شَيْـًٔا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ۚ﴿73﴾ |
| (74) కనుక అల్లాహ్‌కు ఉపమానాలను కల్పించకండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు. మరి మీరు ఏమీ తెలియనివారు. | فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿74﴾ |

51 – 74 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తుందనీ, అందువల్ల మానవులు కూడా కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించాలనీ వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనబడింది. ఎందుకంటే మానవులందరినీ అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడు. అందరికీ ఆహారం ఇచ్చేవాడు ఆయనే. ఇంకా మానవుల వద్ద ఉన్నవన్నీ అల్లాహ్ ప్రసాదితాలే.

ఉదాహరణకు : పాలు అల్లాహ్ యొక్క గొప్ప అనుగ్రహం. ఆవు శరీరంలో పాలు ఉండవు. దానిలో రక్తం, పేడ ఉంటాయి. అల్లాహ్ అనుగ్రహించి వాటి నుండి పాలు వెలికితీస్తాడు. ఇది కేవలం అల్లాహ్ అనుగ్రహమే. అదేవిధంగా తేనె అల్లాహ్ తరఫున ఒక గొప్ప అనుగ్రహమే. తేనెటీగలు రాత్రీ పగలు కష్టపడి టన్నులకొద్దీ తేనెను మానవులకు ఇస్తాయి. అయితే ఒక కిలో తేనె తయారుచేయడానికి తేనెటీగ వేల సంఖ్యలోని పుష్పాల ద్రవాన్ని పీల్చడం జరుగుతుంది.

అవిశ్వాసులు దైవదూతలను అల్లాహ్ కుమార్తెలుగా భావించి, అల్లాహ్‌ను వదలి వారిని ప్రార్థించేవారు. అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను ఈ విధంగా ప్రశ్నిస్తున్నాడు. "మీరు కుమార్తెలంటే ఇష్టపడరు. కూతురు జన్మిస్తే అవమానంతో కృంగిపోయి ముఖాన్ని చాటేసుకొని తిరుగుతారు. ఆమెను సజీవ ఖననం చేసేందుకు సిద్ధమౌతారు. మీకు కొడుకులంటే ఇష్టం. మరి మీరు అల్లాహ్‌కు కుమార్తెలు ఎందుకు కల్పిస్తున్నారు? ఇది ఎంతమాత్రం ధర్మం కాదు కదా!" యదార్థమేమిటంటే, అల్లాహ్ ఒక్కడే, ఆయనకు సంతానం లేదు.

51వ వాక్యం : అంటే అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు. మానవులు కేవలం ఆయన్నే ఆరాధించాలి. ఆయన సాటిలేనివాడు. ప్రతి వస్తువుకు సృష్టికర్త. విశ్వమంతటికీ ప్రభువు.

52వ వాక్యం : నిర్మలమైన మనసుతో అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన్ని సేవించడమే మీపై విధిగా ఉంది. వివరాలకు ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా 83వ వాక్యం చూడండి. ఇంకా అల్లాహ్‌కు ఇతరులను సాటి కల్పించకండి. "అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించండి – ధర్మాన్ని ఆయనకు మాత్రమే ప్రత్యేకిస్తూ" (39 : 2).

53వ వాక్యం : లాభనష్టాలు అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. ఆహారం, క్షేమం, ఆరోగ్యం, సహాయం అన్నీ అల్లాహ్ ప్రసాదాలే. మీకేదైనా సమస్య వస్తే దాన్నీ అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ పరిష్కరించలేరనే సంగతి మీకు తెలుసు. అందువల్లే మీరు అల్లాహ్ ముందు వినయ విధేయతలు పాటిస్తారు. ఆయన్నే వేడుకుంటారు. కష్ట సమయాలల్లో ఆయన వైపునకే మరలుతారు. అణకువతో ఆయన్నే ప్రార్థిస్తారు.(17 : 67)

55వ వాక్యం : అంటే, సుఖాల్లో ప్రజలు ఆయన్ని మరచి అతనికి సాటి కల్పిస్తారు. ఆయనకు సాటి కల్పించటం వల్ల వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను పొంది కృతఘ్నుతకు పాల్పడతారు. ఆయన్ని తిరస్కరిస్తూ ఉంటారు. ఆయనే వారిని కష్టాల నుండి గట్టెక్కిస్తాడు. ఆ తరువాత వారిని ఈ విధంగా హెచ్చరించడం జరిగింది. "మంచిది కొన్ని రోజులు సుఖాలు అనుభవించండి. మీకిష్టమొచ్చినట్లు చేస్తూ ఉండండి, దాని పర్యవసానం మీకే తెలుస్తుంది." (అల్‌ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

57 – 60 వాక్యాలు : మక్కా అవిశ్వాసులకు విగ్రహాల గురించీ, చిల్లర దేవతల గురించి ఏమీ తెలియకపోయినా వారినే తమ ఆరాధ్యులుగా భావించేవారు. వారి సాన్నిధ్యాన్ని పొందడానికి మొక్కుబడులు, బలులు, చెల్లించేవారు. వారి పేరున జిబహ్ చేసేవారు. "ఏమిటేమిటి?! మీ కొరకేమో మగపిల్లలూను, ఆయన కొరకేమో ఆడపిల్లలా? ఈ పంపకం మరీ ఘోరమైనది." (53 : 21, 22)

వాళ్ళు చేస్తున్న నేరాల్లో ఇదీ ఉంది. వారు దైవదూతలను అల్లాహ్ కుమార్తెలుగా నిలబెట్టారు. అసలు ఆయన ఎవరినీ కనలేదు. ఆయన్ను ఎవరూ కనలేదు. ఇలాంటి విషయాలన్నిటికీ ఆయన అతీతుడు. వారు ఎంత నీచానికి ఒడిగట్టారంటే వారు అల్లాహ్‌కు కుమార్తెలను కల్పించారు. అయితే వారు కుమార్తెలంటే ఇష్టపడేవారు కాదు. వారు కుమారులంటే ఇష్టపడేవారు. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు. (37 : 153, 154)ని చూడండి. అల్లాహ్ వారి మోసబుద్ధిని ప్రస్తావిస్తూ ఒకవేళ వారిలో ఎవరికైనా కుమార్తె జన్మిస్తే అవమానం భరించలేక ముఖాన్ని చాటేసుకొని తిరిగేవారు. ఆందోళనకు గురయ్యేవారు.

అలాంటప్పుడు వారు అవమానమైనా భరించాలి లేదా, సజీవ ఖననం అయినా చేయాలి. తమకోసం అవమానంగా భావించిన కుమార్తెలను అల్లాహ్‌కు అంటగడుతున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం అని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. వీరు నీచాతినీచులని పేర్కొనడం జరిగింది. సంతానం కావాలని ఆరాటపడేది వారే, అర్థించేదీ వారే. కుమార్తెలను అవమాన భారంతో సజీవ ఖననం చేసేదీ వారే.

తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించినందువల్లే వారు ఈ నీచ గుణాలకు గురిఅయ్యారు. అల్లాహ్‌వన్నీ ఉత్తమ గుణాలే. ఆయన మహోన్నతుడు, విశ్వానికి ప్రభువు. మంచి అంతా ఆయన చేతుల్లోనే ఉంది. ఆయన సర్వసమర్థుడు. ఆయనకు ఎవరూ సాటిలేరు. ఆయనకు ఎవరూ సరిసమానులు కారు. ఆయనకు సంతానం లేదు. ఆయన మహా వివేకవంతుడూను. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

61 వాక్యం : ఆయన తన దయాగుణం వల్ల దాసుల అవిధేయత పట్ల ఆగ్రహించకుండా వారికి వ్యవధినిస్తూ ఓర్పు వహిస్తాడు. తాను దాసులకు ఇచ్చిన అనుగ్రహాలను వెంటనే లాక్కోడు. వెంటనే విచారించడు. ఒకవేళ అవిధేయతకు పాల్పడిన వెంటనే అల్లాహ్ విచారించడం ప్రారంభిస్తే భూమిపై ఒక్క ప్రాణి కూడా మిగిలి ఉండేది కాదు. పాపాలు సర్వసామాన్యం అయితే మంచివారు శిక్షకు గురవుతారు. అయితే సజ్జనులకు తీర్పుదినం నాడు ప్రతిఫలం తప్పక లభిస్తుంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2118). ఆయన తన వివేకం వల్ల వ్యవధి ఇస్తూ పోతాడు. ఎటువంటి కారణాలు వారు చూపకూడదని, వారి తరువాతి తరాలలో వారి సంతానం విశ్వసిస్తారనీ.

వారు అల్లాహ్ పట్ల అన్యాయంగా ప్రవర్తించేవారు. వారి నోరు అసత్యం పలికేది. వారి పర్యవసానం మహాగొప్పగా ఉంటుందని, వారికి మంచి జరుగుతుందని, ఉభయ లోకాల్లోనూ సాఫల్యం ప్రాప్తిస్తుందని మోసం చేసేది. నరకమే వారి పర్యవసానం. వారు నరకంలో అందరికంటే ముందు ప్రవేశించబడతారు.

64వ వాక్యం : ఇందులో ప్రవక్త (స) యొక్క గౌరవస్థానం పేర్కొనబడింది. నమ్మకాల్లో ధార్మిక ఆదేశాల్లో యూదులు, క్రైస్తవులు, నాస్తికులు, విగ్రహారాధకులు ఇంకా ఇతర మతాల వారి మధ్య ఉన్న అభిప్రాయ భేదాలను ప్రవక్త (స) స్పష్టంగా వివరించారు. దానివల్ల సత్యాసత్యాలు బహిర్గతం అవుతాయి. ప్రజలు అసత్యానికి దూరంగా వుంటారు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

66 – 69వ వాక్యాలు : అల్లాహ్ ఒక్కడే ప్రభువని నిరూపించడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఆయన ఉత్తమ సృష్టికర్త అనీ, వివేచనాపరుడని కూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. వీటన్నిటినీ రుజువు చేయడం జరిగింది. ఇలా

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبۡدًا مَّمۡلُوۡكًا لَّا يَقۡدِرُ عَلٰى
شَىۡءٍ وَّمَنۡ رَّزَقۡنٰهُ مِنَّا رِزۡقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنۡفِقُ
مِنۡهُ سِرًّا وَّجَهۡرًا ؕ هَلۡ يَسۡتَوٗنَ ؕ اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ ؕ
بَلۡ اَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿75﴾

(75) అల్లాహ్ ఒక ఉదాహరణ ఇస్తున్నాడు. ఒకడు బానిస, తన యజమానికి లోబడి ఉన్నాడు. ఎటువంటి అధికారమూ లేనివాడు. ఇక రెండవ వాడు – అతనికి మేము మా తరఫు నుండి మంచి ఉపాధిని ప్రసాదించాము. అతడు అందులో నుండి బహిరంగంగాను, రహస్యంగానూ ఖర్చుచేస్తాడు. చెప్పండి, వారిద్దరూ సమానులా? స్తోత్రం అల్లాహ్‌కే. కాని చాలామంది గ్రహించరు.

ఆదేశించాడు : "మీ ఆహారంలో మూడు పదార్థాలు ముఖ్యమైనవీ, రుచికరమైనవీను. పాలు, పళ్ళరసం, తేనె ఇవి మీకందరికీ తెలుసు. ఇవి మీకు రుచికరమైన ఆహారంగా పోషణగా నివారణగా ఉపయోగపడుతున్నాయి.

(1) బాల్యం నుండి ముసలితనం వరకు అందరికీ ఇష్టమైన ఆహారం, పాలు. కాని ఆ పాలు ఎక్కడ నుండి ఎలా వస్తాయో ఎప్పుడు వస్తాయో ఎప్పుడైనా గమనించారా? గమనిస్తే గుణపాఠం నేర్చుకోవడానికి ఇదే చాలు. పేడలాంటి మలినం తయారయ్యే శరీరంలోనే పాలు తయారవుతాయి. ఇది మీకు అన్ని విధాలా ఆరోగ్యకరమైనది. ఆ శరీరంలో ఇంకో ద్రవ పదార్థం రక్తం ఉంటుంది. ఒకే శరీరంలో మలమూత్రాలు, రక్తం, పాలు తయారవుతాయి. ఇంత వింతైన పరిశ్రమను నడుపుతున్న ఆ వివేకవంతుడు ఎవరు? అనేక మార్గాల ద్వారా మీకు వనరులు ప్రసాదిస్తున్న ఆ కారుణ్యమూర్తి ఎవరు? ఆ సర్వసృష్టికర్త, ప్రభువు, కారుణ్యమూర్తి లేకుండా ఇవన్నీ సంభవమా?

(2) ఫలాల్లో అనేక రకాల పళ్లరసం తయారవుతుంది. వాటిని మీరు అనేక విధాలుగా ఉపయోగిస్తారు. ఉదా : ఖర్జూరం, ద్రాక్ష వాటి రసం ద్వారా మత్తు పానీయాలు తయారవుతాయి. ఇంకా రుచికరమైన, ధర్మసమ్మతమైన వంటకాలు కూడా తయారుచేస్తారు. అయితే ఈ పళ్ళు ఎలా పండుతాయి. వాటిలో ప్రతి ఒక్కటి పుష్టికరమైనదిగా, తియ్యగా ఉంటుంది. కాని ఇది ఎలా తయారవుతుందో ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా? అదీ మట్టిలో. ఆ మట్టే ఒక్క రవ్వ మీ నోటిలో పడితే భరించలేరు. మీరు ఎండిన టెంకాయలను మట్టిలో విసిరేస్తారు. ఆ మట్టే ఆ టెంకాయ నుండి ఫలాలను ఇస్తుంది. ఎవరి ఆజ్ఞవల్ల ఆ మట్టి ఫలసంపదను మీకు ప్రసాదిస్తుంది? అవి ఎంతో రుచికరమైనవిగా, సువాసనలతో, పుష్టికరంగాను ఉంటాయి!

(3) తేనె తుట్టెలను చూడండి. ఇవన్నీ మీ కోసం రాత్రీ, పగలు తేనె తయారు చేసే ఫ్యాక్టరీలు. మీరు అనేక పూలను పళ్లను చేర్చి ఒక్క చుక్క తేనె తయారుచేద్దామనుకున్నా చేయలేరు. కాని ఒక చిన్న తేనెటీగ చేసి చూపిస్తుంది. క్రమశిక్షణ, శ్రమ, నిలకడ, సామూహికంగా నిరంతర కృషి చేస్తూ ఉంటుంది. దాని ప్రతి కదలిక మనల్ని ఆశ్చర్యచకితుల్ని చేస్తుంది. ఖుర్‌ఆన్ వాక్యాలను గమనించండి – ఏ విధంగా దాని గురించి ప్రస్తావించిందో ఇదంతా అనేక పర్వాలతో కూడి ఉంది. దానికి నిర్దేశించిన మార్గాలను అవలంబిస్తూ పోతుంది. వాటిని తప్పడం ఎంతమాత్రం జరుగదు. దైవాజ్ఞాబద్ధులై పనిచేస్తూ పోతుంది. అందులో ప్రతి వ్యక్తి దైవాదేశాలకు బద్ధులై తన బాధ్యతను నిర్వహిస్తున్నారు. దానిని తిరస్కరించడం అనేది ఉండదు. ఇక్కడ తేనె గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించబడింది. ఎందుకంటే ఇది అందరికీ తెలిసిందే. ఇంకా వైద్యులు దీన్ని వ్యాధినివారణ మందుల్లో ఉపయోగిస్తారు. ఇంకా ఇది పౌష్టికాహారం కూడా. వహీ అంటే రహస్య సూచన అని అర్థం. దానిద్వారా సృష్టితాలకు ఆదేశాలివ్వబడుతోంది. ఒక చిన్న ప్రాణిపై ఇంతపెద్ద కార్యభారాన్ని మోపిన ఆ సృష్టికర్త ఎంత గొప్పవాడో, ఎంత వివేకవంతుడో అర్థమౌతుంది. ఇది వింతల్లో మహావింత. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్).

(76) అల్లాహ్ మరొక ఉదాహరణను ఇస్తున్నాడు. ఇద్దరు వ్యక్తులున్నారు. ఒకడు మూగవాడు, చెవిటివాడు, ఏ పనీ చేయలేడు. తన యజమానికి భారమై కూర్చున్నాడు. ఆయన అతన్ని ఎక్కడికి పంపినా అతనివల్ల మంచిపని ఏదీ జరుగదు. ఇక రెండో మనిషి – అతడు న్యాయం చెయ్యండి అని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. స్వయంగా సన్మార్గంపై స్థిరంగా ఉన్నాడు. చెప్పండి, వారిద్దరూ సమానులా?

(77) భూమిలోను, ఆకాశాలలోను దాగివున్న వాస్తవాల జ్ఞానం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే కలదు. ప్రళయం సంభవించటానికి ఎంతోసేపు పట్టదు. కేవలం రెప్పపాటు కాలం తప్ప లేదా దానికంటే కూడా తక్కువే. యదార్థానికి అల్లాహ్ అన్నీ చేయగలవాడు. (78) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మీ మాతృగర్భాల నుండి మీరు ఏమీ ఎరుగని స్థితిలో ఉండగా బయటికి తీశాడు. ఆయన మీకు చెవులు ఇచ్చాడు. కళ్ళు ఇచ్చాడు. ఆలోచించే మనస్సూ ఇచ్చాడు. మీరు కృతజ్ఞులు కావాలని.

(79) గగనంలో భద్రంగా విహరించే పక్షులను వారు ఎన్నడూ చూడలేదా? అల్లాహ్ తప్ప వాటిని క్రింద పడకుండా నిలిపి ఉంచినదెవరు? విశ్వాసులకు ఇందులో చాలా నిదర్శనాలున్నాయి. (80) అల్లాహ్ మీ కోసం మీ గృహాలను శాంతినీ, విశ్రాంతినీ ఇచ్చే స్థలాలుగా తీర్చిదిద్దాడు. పశువుల చర్మాలతో ఆయన మీకోసం ఇళ్ళను చేశాడు. మీరు ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు, బసచేసినపుడు అవి మీకు తేలికగా ఉంటాయి. పశువుల మృదు రోమాలతోనూ, ఉన్నితోనూ, వెంట్రుకలతోనూ మీ కోసం ధరించే వస్తువులనూ, వాడుకొనే వస్తువులను, ఎన్నింటినో సృష్టించాడు. అవి జీవితకాలం అంతా మీకు ఉపయోగపడతాయి.

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلَيۡنِ اَحَدُهُمَاۤ اَبۡكَمُ لَا
يَقۡدِرُ عَلٰى شَىۡءٍ وَّهُوَ كَلٌّ عَلٰى مَوۡلٰٮهُ ۙ اَيۡنَمَا
يُوَجِّهْهُّ لَا يَاۡتِ بِخَيۡرٍ‌ؕ هَلۡ يَسۡتَوِىۡ هُوَ ۙ وَمَنۡ
يَّاۡمُرُ بِالۡعَدۡلِ‌ ۙ وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿76﴾ 10 ع 6 16
وَلِلّٰهِ غَيۡبُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ‌ؕ وَمَاۤ اَمۡرُ
السَّاعَةِ اِلَّا كَلَمۡحِ الۡبَصَرِ اَوۡ هُوَ اَقۡرَبُ‌ؕ اِنَّ
اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿77﴾
وَاللّٰهُ اَخۡرَجَكُمۡ مِّنۡۢ بُطُوۡنِ اُمَّهٰتِكُمۡ لَا
تَعۡلَمُوۡنَ شَيۡـًٔـا ۙ وَّجَعَلَ لَـكُمُ السَّمۡعَ
وَالۡاَبۡصَارَ وَالۡاَفۡـِٕدَةَ‌ ۙ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُوۡنَ ﴿78﴾
اَلَمۡ يَرَوۡا اِلَى الطَّيۡرِ مُسَخَّرٰتٍ فِىۡ جَوِّ السَّمَآءِ ؕ
مَا يُمۡسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ‌ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿79﴾
وَاللّٰهُ جَعَلَ لَـكُمۡ مِّنۡۢ بُيُوۡتِكُمۡ سَكَنًا وَّجَعَلَ
لَـكُمۡ مِّنۡ جُلُوۡدِ الۡاَنۡعَامِ بُيُوۡتًا تَسۡتَخِفُّوۡنَهَا
يَوۡمَ ظَعۡنِكُمۡ وَيَوۡمَ اِقَامَتِكُمۡ‌ ۙ وَمِنۡ
اَصۡوَافِهَا وَاَوۡبَارِهَا وَاَشۡعَارِهَاۤ اَثَاثًا وَّمَتَاعًا
اِلٰى حِيۡنٍ ﴿80﴾

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمۡ مِّمَّا خَلَقَ ظِلٰلًا وَّجَعَلَ لَكُمۡ
مِّنَ الۡجِبَالِ اَكۡنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمۡ سَرَابِيۡلَ
تَقِيۡكُمُ الۡحَرَّ وَسَرَابِيۡلَ تَقِيۡكُمۡ بَاۡسَكُمۡ‌ ؕ
كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعۡمَتَهٗ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ
تُسۡلِمُوۡنَ ﴿81﴾
فَاِنۡ تَوَلَّوۡا فَاِنَّمَا عَلَيۡكَ الۡبَلٰغُ الۡمُبِيۡنُ ﴿82﴾
يَعۡرِفُوۡنَ نِعۡمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنۡكِرُوۡنَهَا
وَاَكۡثَرُهُمُ الۡكٰفِرُوۡنَ ﴿83﴾ ع 11 7 17
وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِنۡ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيۡدًا ثُمَّ لَا
يُؤۡذَنُ لِلَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُوۡنَ ﴿84﴾
وَاِذَا رَاَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوا الۡعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ
عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنۡظَرُوۡنَ ﴿85﴾
وَاِذَا رَاَ الَّذِيۡنَ اَشۡرَكُوۡا شُرَكَآءَهُمۡ قَالُوۡا رَبَّنَا
هٰٓؤُلَۤاءِ شُرَكَآؤُنَا الَّذِيۡنَ كُنَّا نَدۡعُوۡا مِنۡ دُوۡنِكَ‌ ۚ
فَاَلۡقَوۡا اِلَيۡهِمُ الۡقَوۡلَ اِنَّكُمۡ لَكٰذِبُوۡنَ‌ ۚ ﴿86﴾
وَاَلۡقَوۡا اِلَى اللّٰهِ يَوۡمَئِذِ ٍۨالسَّلَمَ‌ وَضَلَّ عَنۡهُمۡ
مَّا كَانُوۡا يَفۡتَرُوۡنَ ﴿87﴾
اَلَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَصَدُّوۡا عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ
زِدۡنٰهُمۡ عَذَابًا فَوۡقَ الۡعَذَابِ بِمَا كَانُوۡا
يُفۡسِدُوۡنَ ﴿88﴾

(81) ఆయన తన సృష్టితాల ద్వారా మీకోసం నీడను ఏర్పాటు చేశాడు. పర్వతాలలో మీకోసం ఆశ్రయ స్థలాలను నిర్మించాడు. మిమ్మల్ని వేడిమి నుంచి కాపాడే దుస్తులను, యుద్ధంలో మిమ్మల్ని రక్షించే కవచాలను మీకు ప్రసాదించాడు. ఈ విధంగా ఆయన తన అనుగ్రహాలను మీకు పూర్తిగా ప్రసాదిస్తాడు. మీరు విధేయులవ్వాలని.

(82) ఇక, ఒకవేళ వారు విముఖులైతే ప్రవక్తా! సత్య సందేశాన్ని స్పష్టంగా అందచెయ్యడమే నీ బాధ్యత. (83) వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను గుర్తిస్తున్నారు. అయినా వాటిని తిరస్కరిస్తున్నారు. అయితే వారిలో చాలామంది మేలును మరచినవారే. (84) ఆ రోజు మేము ప్రతి జాతి నుండి ఒక సాక్షిని నిలబెడతాము. అవిశ్వాసులకు వాదించే అవకాశం ఇవ్వబడదు. పశ్చాత్తాపపడండి అని కూడా వారితో అనబడదు. (85) దుర్మార్గులు శిక్షను చూసిన తర్వాత వారి శిక్షను తగ్గించడం గానీ, వ్యవధి ఇవ్వడంగానీ, జరుగదు. (86) సాటి కల్పించిన వారు తాము అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన వారిని చూసి ఇలా అంటారు : “ప్రభూ! మేము నిన్ను వదలి వేడుకుంటూ ఉండిన భాగస్వాములు వీరే.” అప్పుడు ఆ కల్పించిన దేవుళ్ళు “మీరు అసత్యం పలుకుతున్నారు” అని స్పష్టంగా సమాధానం ఇస్తారు.

(87) ఆ రోజు మీరంతా అల్లాహ్ ముందు వినమ్రులౌతారు. వారు ప్రపంచంలో చేస్తూ ఉండిన కల్పనలన్నీ వారి నుంచి మటుమాయమౌతాయి. (88) అవిశ్వాసుల మార్గం అవలంబించి, ఇతరులను అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించిన వారికి మేము శిక్ష మీద శిక్ష విధిస్తాము. వారు ప్రపంచంలో రేపిన కల్లోలానికి ఫలితంగా.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا عَلَيْهِمْ مِّنْ
اَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيْدًا عَلٰى هٰۤؤُلَاۤءِ ؕ
وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ
وَّهُدًى وَّرَحْمَةً وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ۧ ﴿89﴾ ع 6 6 18

اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيْتَآئِ ذِى
الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ
وَالْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿90﴾

(89) మేము ప్రతి సంఘం నుండి ఒక సాక్షిని నిలబెట్టే రోజుగురించి, ప్రవక్తా! వారిని హెచ్చరించు. ఆ సాక్షి తన జాతికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిస్తాడు. వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమివ్వడానికి మేము నిన్ను తీసుకొని వస్తాము. మేము ఈ గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింపజేశాము. అది ప్రతి విషయాన్ని స్పష్టంగా వివరిస్తుంది. ఇంకా విశ్వాసులకు ఇందులో మార్గదర్శనం, కారుణ్యం శుభవార్తలు ఉన్నాయి. (90) న్యాయం చెయ్యండి అని, ఉపకారం చెయ్యండి అని బంధువుల హక్కులు నెరవేర్చండి అనీ అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. చెడునూ, అశ్లీలాన్నీ, అన్యాయాన్నీ మితిమీరి ప్రవర్తించడాన్నీ నిషేధిస్తున్నాడు. మీరు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని ఆయన మీకు హితబోధ చేస్తున్నాడు.

79 – 90 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల, విగ్రహారాధకుల అవివేకాన్ని గురించి ప్రస్తావించాడు. వారు భూమ్యాకాశాలను సృష్టించిన అల్లాహ్‌ను వదలి ప్రాణం లేని విగ్రహాలను, వృక్షాలను పూజిస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో రెండు ఉదాహరణల ద్వారా అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం మహాపాపము, అపరాధము అని, ఇతరులు ప్రాణం లేనివారని, బలహీనులని, చలనం లేనివారని స్పష్టం చేశాడు.

మొదటి ఉదాహరణ : ఎల్లప్పుడూ పేదల, అనాథల సేవచేసే ధనవంతుడు, పేదవాడు – ఇద్దరూ ఏనాటికీ ఒకటి కాలేరు. అలాంటప్పుడు దేవుడు, దాసుడు ఎలా సమానం కాగలరు. అల్లాహ్‌కు ప్రాణంలేని మూర్తులు ఎలా సాటి కాగలరు?

రెండవ ఉదాహరణ : ఏమీ మాట్లాడలేని మూగవాడు, మాట్లాడేవాడు – ఇద్దరూ ఏనాటికీ సమానం కాలేరు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ మరియు ప్రాణం లేని మూర్తులు సమానం కాలేరు. ప్రాణంలేని విగ్రహాలు ఏమీ మాట్లాడలేవు. ఏమీ చేయలేవు.

కాని అల్లాహ్ మాట్లాడగలడు. ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ వాక్కు ధర్మసమ్మతంగా సంపాదించమని, ధర్మవిరుద్ధంగా సంపాదించకూడదని ఆదేశించాడు. ఏకత్వాన్ని అవలంబించమని, సాటి కల్పించడానికి దూరంగా ఉండమనీ వారించాడు. తల్లిదండ్రుల సేవచేయమని, వారికి విధేయులై ఉండమని అవిధేయతకు పాల్పడకూడదని ఆదేశించాడు. విగ్రహాలు ఆదేశించనూ లేవు. వారించనూ లేవు. అందువల్ల అల్లాహ్‌ను ఆరాధించటమే సరియైనది. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను ఆరాధించుట మహాపాపము.

75వ వాక్యం : తన యజమాని అనుజ్ఞలేనిదే ఏమీ చేయలేని బానిస, స్వతంత్ర వ్యక్తి సమానులు కాలేరు. స్వతంత్ర వ్యక్తి తన ధనాన్ని ఖర్చు పెట్టగలడు. తన ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయగలడు. వారిద్దరూ మానవులైనందువల్ల

సమానులే. కాని ఇద్దరి పరిస్థితులు వేరు. అలాంటప్పుడు ఒక సృష్టికర్త, దాసుడు, రాతివిగ్రహాలు ఎలా సమానం కాగలరు?

వాస్తవమేమిటంటే, స్తోత్రాలన్నీ అల్లాహ్ కొరకే. ఎందుకంటే అనుగ్రహాలన్నీ ఆయన ప్రసాదించినవే. రాతి విగ్రహాలు స్తోత్రాలకు అర్హులు ఎలా కాగలవు? కాని చాలామంది ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోరు. రెండవ ఉదాహరణ ద్వారా అల్లాహ్‌కూ – విగ్రహాలకు గల వ్యత్యాసాన్ని వివరించడం జరిగింది. అల్లాహ్ విశ్వానికి సృష్టికర్త. మరి ఈ విగ్రహాలు ఆయనకు ఎలా సమానం కాగలవు? విగ్రహాలను విగ్రహారాధకుడు మోస్తూ తిరుగుతాడు. అవి అతనికి భారం అయి ఉన్నాయి. అవి అతనికి లాభాన్ని గానీ, నష్టాన్నిగానీ చేకూర్చలేవు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

77వ వాక్యం : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారని అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “ఇద్దరు వ్యక్తులు బట్టల విషయంలో క్రయవిక్రయాలు చేస్తూనే ఉంటారు. అంతలోనే ప్రళయం వచ్చేస్తుంది. ఒక వ్యక్తి ఒంటె పాలు తీసుకొని వెళ్తుంటాడు. అతను ఆ పాలు త్రాగకముందే ప్రళయం వచ్చేస్తుంది. ఇంకో వ్యక్తి తన నీళ్ళ కుండలో నీళ్ళు నింపి త్రాగకముందే ప్రళయం వచ్చేస్తుంది. ఇంకో వ్యక్తి అన్నం ముద్దను ఎత్తి దాన్ని నోట్లో వేయకముందే ప్రళయం వచ్చేస్తుంది.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6025)

78వ వాక్యం : ‘లా తాలమూన షయ్అన్” అంటే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మీ తల్లుల గర్భాల నుండి తీసినపుడు మీకు మంచీ చెడు, లాభం, నష్టం ఏమీ తెలియదు. చెవులతో శబ్దాలు వినాలని, ఆయన మీకు చెవులను ప్రసాదించాడు. కళ్ళు ప్రసాదించాడు, వాటిద్వారా చూడాలని. బుద్ధిబలాన్నీ ప్రసాదించాడు – పరికించాలనీ, లాభనష్టాలను గుర్తించాలనీ, మానవుడు పెరిగేకొద్దీ వాటి సమర్థత కూడా పెరుగుతుంది. ఈ విధంగా మానవుడు యుక్త వయస్సుకు చేరుకునేసరికి శారీరక శక్తులన్నీ కూడా పటిష్ఠంగా తయారవుతాయి. పరిపక్వం అవుతాయి.

అల్లాహ్ ప్రసాదించిన శక్తులు, యుక్తులు ఆయన ఆజ్ఞాపాలన కొరకు ఉపయోగించి ఆయన్ను సంతోషపర్చాలి. వాటిద్వారా ఆయన్ని ప్రార్థించాలి, విధేయత చూపాలి. ఇవే ఆయన అనుగ్రహాలకు ఆచరణాత్మకమైన కృతజ్ఞతలు. హదీసులో ఇలా ఉంది : “నా దాసుడు వేటి ద్వారా నా సామీప్యాన్ని కోరుకుంటాడో వాటిలో అన్నిటికంటే గొప్పవి నేను అతనిపై విధించిన విధులు (ఫరాయెజ్). ఇంకా అదనపు ప్రార్థన (నఫిల్) ద్వారా కూడా దాసుడు నా సామీప్యం పొందటానికి ప్రయత్నిస్తాడు. చివరికి నేను అతన్ని ప్రేమించసాగుతాను. నేను అతని చెవినైపోతాను, దాంతో అతను వింటాడు, నేను అతని కన్ను అయిపోతాను దాంతో అతను చూస్తాడు. చేయి అయిపోతాను దాంతో అతను పనిచేస్తాడు, అతని కాలునై పోతాను దాంతో అతను నడుస్తాడు. ఒకవేళ అతను నన్ను అడిగితే నేను అతనికి ప్రసాదిస్తాను. అతను దేన్నుండైనా నన్ను శరణుకోరితే నేనతనికి నా శరణు ప్రసాదిస్తాను.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6021)

ఈ హదీసు గురించి కొందరు తప్పుడు భావాలు కల్పించుకొని ఔలియాలకు దైవత్వపు లక్షణాలు, అధికారాలు ఉన్నాయని భావిస్తారు. హదీసు వివరణ ఏమిటంటే దాసుడు నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తే, విధేయత చూపితే అప్పుడు అతని ప్రతి పని అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు అవుతుంది. అతను అల్లాహ్ ఆదేశించిన వాటినే వింటాడు. అల్లాహ్ ఆదేశించిన వాటినే చూస్తాడు. ఏ పనిచేసినా ధర్మసమ్మతమైన వాటినే ఎంచుకుంటాడు. అల్లాహ్ ప్రసాదించిన శక్తియుక్తులను దైవ విధేయతలోనే ఖర్చు చేస్తాడు. అవిధేయతకు పాల్పడడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

82వ వాక్యం : వారికి తన అనుగ్రహాలను గుర్తుచేసినప్పటికీ, వాస్తవాన్ని స్పష్టపరచినప్పటికీ ఇస్లాంను వ్యతిరేకిస్తూనే ఉన్నారు. మీరు మీ బాధ్యతను నిర్వర్తించారు. ఇప్పుడు వారి నుండి ఎలాంటి ఫిర్యాదు స్వీకరించబడదు.

83వ వాక్యం : అనుగ్రహాలకు, వరప్రసాదాలకు సృష్టికర్త అల్లాహ్‌యేనని మక్కా అవిశ్వాసులు ఒప్పుకునేవారు. కాని ఇవన్నీ మా ఆరాధ్య దైవాల సిఫారసు వల్ల లభించాయని అనేవారు. ఈవిధంగా వారిలో చాలామంది దైవానుగ్రహాలను తిరస్కరిస్తూ అవిశ్వాసానికి పాల్పడుచున్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عٰهَدْتُّمْ وَلَا تَنْقُضُوا
الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيْدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ
عَلَيْكُمْ كَفِيْلًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُوْنَ ﴿91﴾
وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّتِيْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْۢ بَعْدِ
قُوَّةٍ اَنْكَاثًا ؕ تَتَّخِذُوْنَ اَيْمَانَكُمْ دَخَلًاۢ
بَيْنَكُمْ اَنْ تَكُوْنَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى مِنْ اُمَّةٍ ؕ اِنَّمَا
يَبْلُوْكُمُ اللّٰهُ بِهٖ ؕ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿92﴾
وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ
يُّضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ
وَلَتُسْئَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿93﴾

(91) మీరు అల్లాహ్‌తో ఏదైనా వాగ్దానం చేసివుంటే ఆ వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చండి. అల్లాహ్ సాక్షిగా చేసిన ప్రమాణాలను దృఢపరిచిన తరువాత భంగపరచకండి. అల్లాహ్‌కు మీ పనులన్నీ తెలుసు.
(92) తాను శ్రమతో నూలు వడకి, తరువాత తానే దాన్ని ముక్కలు ముక్కలు చేసిన స్త్రీ మాదిరిగా అయిపోకండి. మీరు మీ ప్రమాణాలను మీ వ్యవహారాల్లో పరస్పరం మోసగించుకోవడానికి పనిముట్లుగా చేసుకుంటున్నారు. ఒక జాతి ఇంకో జాతికంటే అధికంగా లాభాలు పొందటానికి. వాస్తవానికి అల్లాహ్ ఈ ప్రమాణాల ద్వారా మిమ్మల్ని పరీక్షకు గురిచేస్తున్నాడు. ఆయన తప్పకుండా ప్రళయదినాన మీ సమస్త అభిప్రాయ భేదాల గురించి మీకు విశదీకరిస్తాడు. (93) ఒకవేళ అల్లాహ్ ఇదే సంకల్పించి ఉంటే ఆయన మీ అందరినీ ఒకే సమాజంగా చేసి ఉండేవాడు. కాని ఆయన తాను కోరిన వారిని వక్రమార్గానికి గురిచేస్తాడు. తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు. మీరు చేస్తూ ఉన్న వాటిని గురించి తప్పకుండా మిమ్మల్ని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.

89, 90 వాక్యాలు : నీపై ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపచేయడం జరిగిందని, ఇది దైవాదేశాలను వివరంగా బోధిస్తుందని, ఇంకా ఇది ముస్లింల కొరకు మార్గదర్శకం, కారుణ్య శుభవార్త అనియు పేర్కొనబడింది. ఎందుకంటే ఇది వారిని సాఫల్యమార్గాన నడిపిస్తుంది. దుష్టకార్యాలకు దూరంగా ఉంచుతుంది. ఆ తరువాత ముస్లిముల నుద్దేశించి న్యాయంగా వ్యవహరించడని, మంచి చరిత్ర కలిగియుండమని, బంధువులతో సహకరించమని, అశ్లీలతకు దూరంగా ఉండమని, అన్నిరకాల చెడులకు దూరంగా ఉండమని, దుర్మార్గాలకు అత్యాచారాలకు దూరంగా ఉండమని హితబోధ చేయబడింది.

ముస్లిములుగా మారిన వారికి ఇప్పుడు నమ్మకాలకు బదులు ఆచరణలు అగ్ని పరీక్షగా తయారయ్యాయి. ఈ కారణంగానే ఈ వాక్యంలో ఆచరణాత్మకమైన జీవితపు ప్రధానాంశాలను పేర్కొనడం జరిగింది. న్యాయం, ధర్మం సత్కార్యాలన్నింటికీ మూలం వంటిది. ఏ వ్యక్తిలో ఈ గుణం ఉంటుందో అతడు పుణ్యాత్ముడుగా పరిగణింపబడతాడు. ఇహ్సాన్ అంటే ఉపకారం, మేలు అని అర్థం. ఏమి మాట్లాడినా మంచిగా మాట్లాడాలి. మన బంధువులు మన ఉపకారానికి అందరికంటే ఎక్కువగా అర్హులు. అన్నిరకాల పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండమని ఆదేశించబడింది. ఉదాహరణకు వ్యభిచారం, అబద్ధం, అభాండాలు వేయడం, హద్దు మీరి ప్రవర్తించడం – అది ఏ విధంగానైనా సరే.

ఇలాంటి గొప్ప గుణాలు తెచ్చిన గ్రంథం, ఇలా జీవితాలను తీర్చిదిద్దే గ్రంథం మార్గదర్శకం, కారుణ్యం, శుభవార్త కాక మరేమవుతుంది? (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

(94) మీరు మీ ప్రమాణాలను పరస్పరం మోసగించడానికి సాధనాలుగా ఉపయోగించకండి. అలా చేస్తే స్థిరపడిన పాదాలు తరువాత చలిస్తాయేమో. మీరు అల్లాహ్ మార్గం నుండి ప్రజలను నిరోధించిన అపరాధానికి దుష్ఫలితాలను చూస్తారేమో. శిక్షను అనుభవిస్తారేమో! (95) మీరు అల్లాహ్‌కు చేసిన వాగ్దానాల్ని స్వల్ప లాభాలకు అమ్మివేయకండి. అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నదే మీకు అధికంగా మేలు కలిగిస్తుంది. మీరు గనక తెలుసుకుంటే. (96) మీ దగ్గరున్నదంతా ఖర్చు అయిపోయేదే. అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నదే అసలు మిగిలి ఉండేది. సహనంతో వ్యవహరించే వారికి మేము వారి ప్రతిఫలాన్ని వారి ఉత్తమ కార్యాలకు అనుగుణంగా తప్పకుండా ప్రసాదిస్తాము.

(97) పురుషుడైనా, స్త్రీ అయినా సత్కార్యాలు చేస్తే విశ్వాసి అయిన పక్షంలో మేము అతనికి ప్రపంచంలో పరిశుద్ధ జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాము. ఇటువంటి వారికి వారి ఉత్తమ కార్యాలకు అనుగుణంగా ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాము. (98) మీరు ఖుర్ఆన్ పఠనం ప్రారంభించినపుడు శాపగ్రస్తుడైన షైతాను బారి నుండి అల్లాహ్ శరణు వేడుకోండి. (99) విశ్వసించి తమ ప్రభువును నమ్ముకున్న వారిపై వాడి అధికారం చెల్లదు. (100) వాడిని తమ సంరక్షకుడిగా చేసుకొని వాడి మోసానికి గురిఅయి సాటి కల్పించే వారిపైనే వాడి అధికారం సాగుతుంది.

(101) మేము ఒక వాక్యం స్థానంలో మరొక వాక్యాన్ని అవతరింపజేసినపుడు, అవతరింపజేస్తున్న దాని గురించి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. "నీవు స్వయంగా ఖుర్ఆన్‌ను కల్పిస్తున్నావు" అని వారంటున్నారు. అయితే యదార్థం ఏమిటో చాలామందికి తెలియదు.

وَلَا تَتَّخِذُوْٓا اَيْمَانَكُمْ دَخَلًاۢ بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ
قَدَمٌۢ بَعْدَ ثُبُوْتِهَا وَتَذُوْقُوا السُّوْٓءَ بِمَا صَدَدْتُّمْ
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿94﴾
وَلَا تَشْتَرُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ اِنَّمَا عِنْدَ
اللّٰهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿95﴾
مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ؕ وَلَنَجْزِيَنَّ
الَّذِيْنَ صَبَرُوْٓا اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿96﴾
مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ
بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿97﴾
فَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ
الرَّجِيْمِ ﴿98﴾
اِنَّهٗ لَيْسَ لَهٗ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَلٰى
رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿99﴾
اِنَّمَا سُلْطٰنُهٗ عَلَى الَّذِيْنَ يَتَوَلَّوْنَهٗ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِهٖ
مُشْرِكُوْنَ ۧ ﴿100﴾ 13 ع 11 19
وَاِذَا بَدَّلْنَآ اٰيَةً مَّكَانَ اٰيَةٍ ۙ وَّاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ
قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ مُفْتَرٍ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُوْنَ ﴿101﴾

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿102﴾
وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ ط
لِسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَّهٰذَا لِسَانٌ
عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿103﴾
إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللّٰهِ لا لَا يَهْدِيهِمُ
اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿104﴾
إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ
اللّٰهِ ج وَأُولٰئِكَ هُمُ الْكٰذِبُونَ ﴿105﴾
مَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ
وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلٰكِنْ مَّنْ شَرَحَ
بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللّٰهِ ج وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿106﴾
ذٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى
الْآخِرَةِ لا وَأَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْكٰفِرِينَ ﴿107﴾
أُولٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ
وَأَبْصَارِهِمْ ج وَأُولٰئِكَ هُمُ الْغٰفِلُونَ ﴿108﴾
لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿109﴾

(102) వారితో ఇలా పలుకు : “దీన్ని పరిశుద్ధాత్మ ఉన్నది ఉన్నట్లుగా నా ప్రభువు తరఫు నుండి క్రమక్రమంగా అవతరింపజేశాడు. విశ్వాసుల విశ్వాసాన్ని పటిష్ఠం చేసేందుకు. జీవితానికి సంబంధించిన వ్యవహారాల్లో విధేయులకు సరియైన మార్గం చూపేందుకూ, ముస్లింల కొరకు సాఫల్యం, శుభవార్తలు ఉన్నాయి. (103) ఇతన్ని ఒక వ్యక్తి నేర్పుతున్నాడు అని వారు నిన్ను గురించి అంటున్న విషయం మాకు తెలుసు. వాస్తవానికి వారు సూచిస్తున్న మనిషి మాట్లాడే భాష అన్యదేశపు భాష. మరి ఇది స్పష్టమైన అరబీ భాష. (104) నిశ్చయంగా అల్లాహ్ వాక్యాలను విశ్వసించని వారికి అల్లాహ్ ఎన్నడూ సన్మార్గం చూపడు. ఇంకా వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉంది. (105) అల్లాహ్ వాక్యాలను విశ్వసించని వారే అసత్యాలను కల్పిస్తున్నారు. అసలు వీరే అసత్యవాదులు.

(106) ఎవరైనా విశ్వసించిన తరువాత బలవంతంవల్ల అవిశ్వాసిగా మారినా, అతని హృదయం మాత్రం విశ్వాసం కలిగివుంటే అది వేరే విషయం. కాని ఎవరైనా మనస్ఫూర్తిగా అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే ఇలాంటి వారిపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం పడుతుంది. వారికొరకు మహా ఘోరమైన శిక్ష ఉంది.

(107) ఎందుకంటే వారు పరలోకానికి బదులుగా ప్రాపంచిక జీవితాన్ని ఇష్టపడ్డారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ కృతఘ్నులకు రుజుమార్గం ప్రసాదించడు. (108) వారి హృదయాలకు, వారి చెవులకూ, వారి కళ్ళకూ, అల్లాహ్ సీలు వేశాడు. వారే అశ్రద్ధలో మునిగి ఉన్నవారు.

(109) ఏమాత్రం సందేహం లేదు. వారే పరలోకంలో నష్టానికి గురిఅయ్యేవారు.

| | |
|---|---|
| (110) అత్యాచారాలు, బాధలు భరించిన తరువాత వలసపోయినవారు, (దైవమార్గంలో) పోరాడినవారు, సహనంతో వ్యవహరించిన వారు, నీ ప్రభువు వారి కొరకు నిస్సందేహంగా క్షమించేవాడుగా, కరుణించేవాడుగా ఉంటాడు. | ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِن بَعْدِ مَا فُتِنُوا<br>ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا<br>لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿110﴾ |

14 ع 10 20

91 – 110 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించటం ఎంత నీచకార్యమో తెలియజేయబడింది. దీనివల్ల నమ్మకాలు, సత్కార్యాలు వృధా అవుతాయి. దీనివల్ల అనేక రుగ్మతలకు గురికావడం జరుగుతుంది. మనోకాంక్షలకు, షైతాన్ అనుసరణకు గురయినా నరకానికి అర్హులవుతారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఒక విశ్వాసియొక్క నమ్మకాలకు, సత్కార్యాలకు చాలా విలువ ఉంటుందని, ఎందుకంటే అతను సద్గుణాలు కలిగి ఉంటాడని ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ విశ్వాసులకూ పరిశుద్ధ జీవితాన్నే ప్రసాదిస్తాడు.

**సత్కార్యాలకు గొప్ప ప్రతిఫలం :**

91వ వాక్యం : అంటే, వాగ్దాన పాలనకు ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఉంది. కాబట్టి వాగ్దానాన్ని పూర్తిచేయండి. ప్రమాణాలపట్ల గౌరవభావం కలిగి ఉండండి. (2:24). సాధ్యమైనంతవరకూ ప్రమాణాలు చేయకండి. ఒకవేళ ప్రమాణం చేస్తే దాన్ని పూర్తి చేయండి. ఎన్నటికీ ప్రమాణ భంగానికి పాల్పడకండి. ఒకవేళ పాపకార్యాలకై ప్రమాణం చేస్తే దాన్ని భంగం చేసివేయండి. దాన్ని భంగపరచి దాని పరిహారం చెల్లించివేయండి. మహాప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “ఒక విషయంపై నేను ప్రమాణం చేసి ఉండి ఇంకో విషయం నాకు చాలా మంచిదని అనిపిస్తే ‘ఇన్‌షాఅల్లాహ్’ నేను చాలా మంచిదని అనిపించిన దాన్ని ఆచరిస్తాను. ఇంకా ప్రమాణం చేసినందుకు పరిహారం చెల్లిస్తాను.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6133)

92వ వాక్యం : మక్కాలో మతిస్థిమితం లేని స్త్రీ ఉండేది. పగలంతా నూలు వడికి దారం తయారుచేసేది. సాయంత్రం దాన్ని త్రెంచివేసేది. వాగ్దానం భంగం చేసేవాడు కూడా ఇలాంటి వాడే.

బలహీన స్థితిలో కూడా వాగ్దాన భంగం చేయరాదు :

వాగ్దానాలను, ప్రమాణాలను, మోసాలకు, కుట్రలకు ఉపయోగించరాదని తాకీదు చేయబడింది. అధిక సంఖ్యాకులు అల్ప సంఖ్యాకులతో వాగ్దానాలు చేయడం, తరువాత అవకాశం చూసి వారిపై దాడి చేయడం వంటివి. ఇవన్నీ దైవ పరీక్ష రూపాలే అని బోధించబడింది. ప్రతి వ్యక్తికీ తీర్పుదినం నాడు మంచీ, చెడు ఫలితాలు తప్పకుండా లభిస్తాయని, ఇందులో ఎలాంటి సందేహం లేదని తెలియజేయబడింది.

94వ వాక్యం : మోసగించడానికి అసత్య ప్రమాణాలు చేయరాదని చెప్పబడింది. ఇది రుజుమార్గం పొందిన తరువాత మార్గభ్రష్టతకు గురికావడం వంటిది. అసత్య ప్రమాణాలు మనిషిని దైవమార్గానికి దూరం చేస్తాయి. ఒక ముస్లిం ఇలాచేస్తే ముస్లిమేతరులు చూసి ఇస్లాంను తప్పుగా భావించుకుంటారు. ఇస్లాం స్వీకరించడానికి సిద్ధం కారు. అంటే ఇది ఇస్లాం స్వీకరించకుండా జనులను వారించడమే అవుతుంది. ఇటువంటి వారికి కఠినమైన శిక్ష ఉంది.

95వ వాక్యం : అసత్య ప్రమాణాల ద్వారా ప్రాపంచిక అల్ప లాభాలను ఆశించకండి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నది వీటన్నింటికంటే గొప్పది. అల్లాహ్‌ను విశ్వసించి ఆయన ఆదేశాలకు కట్టుబడి ఉండే వ్యక్తికి అల్లాహ్ వద్ద అతని కొరకు ఎన్నడూ నశించని ప్రతిఫలం ఉంది.

| | |
|---|---|
| يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾ | (111) ప్రతి ప్రాణీ తనను తాను మాత్రమే రక్షించుకునే ప్రయత్నంలో మునిగి ఉండే రోజున, ప్రతి ఒక్కనికి తాను చేసిన దానికి పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఎవరికీ ఏమాత్రం అన్యాయం జరుగదు. |

అంటే ఈ ప్రపంచమే తాత్కాలికమైనది. ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలు, సుఖాలు అన్నీ తాత్కాలికమైనవే. అయితే అల్లాహ్ వద్ద శాశ్వతమైన ప్రతిఫలం ఉంది. అల్లాహ్ ప్రమాణం చేసి సహనం పాటించేవారికి గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తానని, వారిని క్షమిస్తానని వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్)

97వ వాక్యం : పరిశుద్ధ జీవితం అంటే ప్రాపంచిక జీవితం. అంటే విశ్వాసికి సుగుణాల ద్వారా, విశ్వాసం ద్వారా, దైవభీతిద్వారా, సత్కార్యాల ద్వారా, దైవప్రార్థన ద్వారా లభించే పరిశుద్ధ జీవితం. అవిశ్వాసికి ఇది ప్రాప్తం కాదు. అవిశ్వాసి ఎల్లప్పుడూ ఆందోళనకు గురయి ఉంటాడు. "నా ధ్యానం పట్ల విముఖత చూపినవాడి బ్రతుకు దుర్భరమై పోతుంది." (తాహా : 124) (అహ్సనుల్ బయాన్)

98వ వాక్యం : ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ సత్యగ్రంథం. సత్యానికి, వాస్తవానికి ఒక శత్రువు తప్పకుండా ఉంటాడు. దాన్ని గురించి ప్రజల్లో అపోహలు అనుమానాలు సృష్టిస్తాడు. ఖుర్ఆన్ పఠించినపుడు శపించబడిన షైతాన్ నుండి అల్లాహ్ శరణుకోరు అని ప్రవక్త (స)ని అల్లాహ్ ఆదేశించడం జరిగింది. అందువల్ల సత్కార్యాలకు ముందు కూడా ఇలా చేయడం మంచిదని "షౌకాని" గారు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

99, 100వ వాక్యాలు : అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్న విశ్వాసులు సత్యమార్గంలో వచ్చే కష్టాలను, ఆపదలను, హింసలను భరిస్తూ సహనం పాటిస్తారు. వారిపై షైతాను ఎటువంటి ప్రభావం చూపలేడు. వారు వాడి కోరికలను కాలరాస్తారు. వాడి కుట్రలను భగ్నం చేస్తారు. వాడి ప్రభావం కేవలం వాడిని అనుసరించే వారిపైనే. వాడిని అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారిపై, వాడిని పూజించేవారిపైనే పడుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

106వ వాక్యం : మక్కాలో ముస్లిములు తీవ్ర హింసలకు గురవుతున్నపుడు అవతరించింది. ముఖ్యంగా ముస్లిముల్లో పేద, బలహీనవర్గాలు తీవ్రహింసలకు గురయ్యారు. వారిలో అమ్మార్ బిన్ యాసిర్ (రజి) ఒకరు. అతని కళ్ళముందే అతని తండ్రి చంపబడ్డారు. అబూ జహల్ అతని తల్లి మర్మాంగ భాగంలో బల్లెం పొడిచి హత్య చేశాడు. అతన్ని కూడా భరించలేనంతగా హింసించారు. చివరికి భరించలేక అవిశ్వాసులు కోరే వచనాలు పలికారు. ఆ తరువాత అమ్మార్ బిన్ యాసిర్ (రజి) ఏడుస్తూ ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. జరిగినదంతా విన్నవించుకున్నారు. "మిమ్మల్ని గురించి చెడుగా మాట్లాడే వరకు, వారి విగ్రహాల గురించి గొప్పగా ప్రసంశించేవరకు వాళ్ళు నన్ను వదల్లేదు" అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) "నీ హృదయంలో ఏముంది?" అని అడిగారు. 'నా హృదయం విశ్వాసంతో నిండి ఉంది' అని ఆయన సమాధానమిచ్చారు. "ఇక ముందు కూడా నీ పట్ల వాళ్ళు అలా ప్రవర్తిస్తే అలాగే చెయ్యి" అని సలహా ఇచ్చారు. ఇది కేవలం అనుమతి మాత్రమే. తప్పనిసరి కాదు. సహాబాల్లో చాలా గొప్ప దైవభీతిపరులు ఉండేవారు. ప్రాణాలర్పించడానికి సిద్ధపడేవారుగానీ, అవిశ్వాస వచనం పలకడానికి సిద్ధపడేవారు కారు. ఖుబైబ్ బిన్ జైద్ అన్సారీ (రజి) మొదలైనవారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ اٰمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً
يَّاْتِيْهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ
بِاَنْعُمِ اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا اللّٰهُ لِبَاسَ الْجُوْعِ
وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿112﴾
وَلَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوْهُ
فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿113﴾
فَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ
وَّاشْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ
تَعْبُدُوْنَ ﴿114﴾
اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ
الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ
غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ
رَّحِيْمٌ ﴿115﴾
وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَا تَصِفُ اَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ
هٰذَا حَلٰلٌ وَّهٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ؕ ﴿116﴾
مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۖ وَّلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿117﴾

(112) అల్లాహ్ ఒక ఊరికి సంబంధించిన ఉదాహరణ ఇస్తున్నాడు. ఆ ఊరు శాంతిభద్రతలతో జీవితాన్ని గడుపుతూ ఉండేది. ప్రతి వైపు నుండి దానికి ఆహారం పుష్కలంగా చేరుతూ ఉండేది. అప్పుడది అల్లాహ్ అనుగ్రహాలకు కృతఘ్నత చూపడం ప్రారంభించింది. అప్పుడు అల్లాహ్ దాని పౌరులకు వారి అకృత్యాల రుచిని, ఆకలి, భయం రూపాల్లో చూపాడు. (113) వారివద్దకు వారి జాతినుండే ఒక ప్రవక్త వచ్చాడు. కాని వారు ఆయనను తిరస్కరించారు. చివరకు వారిని శిక్ష పట్టుకున్నది. ఎందుకంటే వారు దుర్మార్గులు. (114) ప్రజలారా! అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ధర్మసమ్మతమైనటువంటి, పరిశుద్ధమైనటువంటి ఆహారాన్ని తినండి. నిజంగా మీరు ఆయన్నే ఆరాధించేవారయితే. అల్లాహ్ కానుకలకు కృతజ్ఞత చూపండి. (115) అల్లాహ్ మీకు నిషిద్ధం చేసినవి ఇవి : సహజంగా మరణించిన పశువు, రక్తము, పందిమాంసము, అల్లాహ్ తప్ప ఇతరుల పేరు ఉచ్చరించబడిన పశువు. అయితే ఆకలి భరించలేక, గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో ఎవరైనా వాటిని తింటే అతడికి దైవశాసనాన్ని ఉల్లంఘించే ఉద్దేశం లేనట్లయితే, లేదా అవసరానికి మించి తినకుండా ఉన్నట్లయితే – నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ క్షమిస్తాడు. కరుణిస్తాడు. (116) ఈ వస్తువు ధర్మసమ్మతం అనీ, ఆ వస్తువు నిషిద్ధం అనీ మీ నాలుకలు పలికే అసత్యపు నిర్ణయాలను తీసుకొని అల్లాహ్‌కు అబద్ధం అంటగట్టకండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌కు అసత్యాన్ని అంటగట్టేవారు ఎంతమాత్రమూ సాఫల్యం పొందలేరు. (117) (వారికి లభించే) ప్రయోజనం బహుస్వల్పం. చివరకు వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉంది.

وَعَلَى الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا
عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿118﴾
ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ عَمِلُوا السُّوْٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ
تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ مِنْۢ
بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۧ ﴿119﴾ ع 15 9 21
اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ كَانَ اُمَّةً قَانِتًا لِّلّٰهِ حَنِيْفًا ۗ وَلَمْ
يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۙ ﴿120﴾
شَاكِرًا لِّاَنْعُمِهٖ ۗ اِجْتَبٰىهُ وَهَدٰىهُ اِلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ﴿121﴾
وَاٰتَيْنٰهُ فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً ۗ وَاِنَّهٗ فِى الْاٰخِرَةِ
لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۗ ﴿122﴾
ثُمَّ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ
حَنِيْفًا ۗ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿123﴾
اِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۗ
وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا
كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿124﴾
اُدْعُ اِلٰى سَبِيْلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ ۗ اِنَّ
رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ
وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿125﴾

(118) ఇంతకు ముందు మేము నీతో ప్రస్తావించిన విషయములను యూదులకు నిషిద్ధం చేశాము. వారికి అన్యాయం చేసింది మేము కాదు. వారే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్నారు. (119) అయితే అజ్ఞానం వల్ల పాపం చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడి తమ ప్రవర్తనను సంస్కరించుకున్న వారిని నీ ప్రభువు నిస్సందేహంగా వీటి తరువాత క్షమిస్తాడు, కనికరిస్తాడు. (120) యదార్థానికి ఇబ్రాహీమ్ తనకు తానే ఒక సంఘం. అల్లాహ్ యొక్క పరమ భక్తుడు. ఆయన యందే మనస్సు లగ్నం చేసినవాడు. అతను ఏనాడూ అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించలేదు. (121) అల్లాహ్ అనుగ్రహాలకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉండేవాడు. అల్లాహ్ అతన్ని ఎన్నుకున్నాడు. అతనికి రుజుమార్గం చూపాడు. (122) ప్రపంచంలో అతనికి మేము మంచిని ప్రసాదించాము. నిస్సందేహంగా అతను పరలోకంలో సజ్జనుల్లో ఉంటాడు. (123) తరువాత మేము నీ వద్దకు "ఇబ్రాహీము విధానాన్ని ఏకాగ్రతతో అనుసరించు. అతను సాటి కల్పించేవాడు కాదు" అనే వహీని పంపాము. (124) ఇక "సబ్త్" (శనివారం) విషయం, దానికి సంబంధించిన ఆదేశాల విషయంలో విభేదించుకున్న వారిపై మేము దానిని విధించాము. వారు విభేదిస్తూ ఉన్న విషయాలను గురించి నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు ప్రళయం నాడు తీర్పు చేస్తాడు.

(125) ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు మార్గం వైపునకు ఆహ్వానించు, వివేకంతోనూ, చక్కని హితబోధ తోనూ. ప్రజలతో ఉత్తమమైన రీతిలో వాదించు. ఆయన మార్గం నుండి తప్పిపోయిన వాడెవడో, రుజుమార్గంపై ఉన్నవాడు ఎవడో నీ ప్రభువుకే బాగా తెలుసు.

وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوْا بِمِثْلِ مَا عُوْقِبْتُمْ
بِهٖ ۭ وَلَىِٕنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصّٰبِرِيْنَ ﴿126﴾
وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا بِاللّٰهِ وَلَا تَحْزَنْ
عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿127﴾
اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّالَّذِيْنَ هُمْ
مُّحْسِنُوْنَ ﴿128﴾ ع 16 ع 9 22

(126) ఒకవేళ మీరు ప్రతీకారం తీర్చుకుంటే కేవలం మీపై జరిగిన దౌర్జన్యం మేరకే ప్రతీకారం తీర్చుకోండి. కాని మీరు సహనం వహిస్తే, నిస్సందేహంగా అది సహనం వహించే వారికే శుభం కలుగుతుంది. (127) (ఓ ముహమ్మద్!) సహనం వహించు, నీకు ఈ సహన భాగ్యం అల్లాహ్ అనుగ్రహం వల్లనే కలిగింది. వారి గురించి విచారించకు. వారి పన్నాగాలకు ఆందోళన చెందకు. (128) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ దైవభీతిపరులతోనూ, సదమరవర్తనులతోనూ ఉంటాడు.

111 – 128 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో విశ్వాస శుభాలను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. విశ్వాసానికి గొప్ప ప్రతిఫలం ఉందని, మనోకాంక్షల నుండి, షైతాన్ దాడినుండి రక్షణ, ఇంకా ఖుర్ఆన్ నుండి రుజుమార్గ భాగ్యం కలుగుతుందని పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసం పర్యవసానం విపరీతంగా ఉంటుందని, సత్యతిరస్కారానికి కఠిన శిక్ష ఉందని హెచ్చరించబడింది. ఓ మక్కా ప్రజలారా! ఒకవేళ మీరు ప్రవక్తను తిరస్కరించినా, ఖుర్ఆన్ ఏకత్వ సందేశాన్ని తిరస్కరించినా, పరలోకంలో మీకు నరకమే గతి. ఇహలోకంలో మీ సుఖశాంతులను, ఆహారాన్నీ తగ్గించడము జరుగుతుంది. మీపై కరువు తాండవిస్తుంది. అప్పుడు ఆకలి బాధలతో చస్తారు. అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు చూపితే క్షేమంగా ఉంచుతాడు. అల్లాహ్ పట్ల కృతజ్ఞత అంటే ఆయన అనుగ్రహాలను గుర్తించాలి. అల్లాహ్ ముహమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా పంపాడు. ఆయన్ని గౌరవించాలి, అనుసరించాలి.

111 వ వాక్యం : అంటే ఆ ప్రళయదినాన్ని స్మరించుకోండి. ఆనాడు ప్రతి వ్యక్తి తన తరఫు నుండి వాదిస్తాడు. ఎవ్వరికీ ఇతరుల గురించిన విచారముండదు. ఆ రోజు ప్రతి వ్యక్తికీ సత్కార్యాలకు అనుగుణంగా పూర్తి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. బహుమానం గానీ, శిక్షగానీ పూర్తిగా లభిస్తాయి. ఎవరికీ రవ్వంత అన్యాయము కూడా జరుగదు.

112వ వాక్యం : మక్కా ప్రజలు శాంతి, భద్రతలతో సుఖంగా ఉండేవారు. మక్కాలో హరమ్ వెలుపలి భాగంలో ప్రజలను దోచుకునేవారు. హరమ్‌లో ప్రవేశించిన వ్యక్తి ఏ విధమైన భయానికిగానీ, ఆందోళనకు గానీ, గురయ్యే వాడు కాదు. నిర్భయంగా ఉండేవారు. (57 – 28) ప్రపంచం నలుమూలల నుండి అనేక రకాల పళ్ళు మక్కాకు దిగుమతి అయ్యేవి. కాని మక్కా వారు అల్లాహ్ కృతఘ్నుతకు పాల్పడ్డారు. అన్నిటికంటే శ్రేష్ఠుడైన ప్రవక్తను తిరస్కరించారు.

**అనుగ్రహాలు కురవకుండా ఆపేది కృతఘ్నుత :**

కృతఘ్నుత పర్యవసానంగా శాంతి భద్రతలు, పుష్కలమైన ఆహారం ఆపివేయబడ్డాయి. వారిపై ఆకలి, కరువు తాండవించాయి. వారిని భయానికి, ఆకలి దప్పికలకు గురిచేయడం జరిగింది. వారు ప్రవక్తను తిరస్కరించారు. ఆయనకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నారు. చివరికి ప్రవక్త (స) భరించలేక 7 సంవత్సరాలు వారు కరువు కాటకాలను రుచి చూడాలని శపించారు. ప్రజల వద్ద వున్న ధనం అంతా అయిపోయింది. ఒంటెల చర్మాలు తినవలసి వచ్చింది. చివరికి ప్రవక్త (స) మక్కాను జయించడం జరిగింది.

మక్కా ప్రజలు అల్లాహ్ మహోపకారాలకు విలువ ఇవ్వలేదు. ఆ మహోపకారాలు ఏమంటే –

(1) "ఆయన వారిలో నుండే ఒక ప్రవక్తను ఎన్నుకుని వారి వద్దకు పంపాడు." (ఆలి ఇమ్రాన్ : 164)

(2) "మేము మీ వద్దకు స్వయంగా మీలో నుండే ఒక ప్రవక్తను పంపాము. అతను మీకు మా వాక్యాలను చదివి వినిపిస్తున్నాడు. మిమ్మల్ని పరిశుద్ధుల్ని చేస్తున్నాడు. మీకు గ్రంథజ్ఞానం, వివేకవంతమైన విషయాలను బోధిస్తున్నాడు. ఇంకా మీకు తెలియని విషయాలను నేర్పుతున్నాడు." (అల్ బఖర : 151)

కాని వారు ఈ మహదానుగ్రహాన్ని గౌరవించని కారణంగా అల్లాహ్ వారి శాంతిని అశాంతిగా, భద్రతను భయంగా, సంపన్నతను ఆకలిగా మార్చివేశాడు. ఆకలితో అలమటిస్తున్న విశ్వాసులు సంపన్నులుగా మారిపోయారు. వారి హృదయాల నుండి అవిశ్వాసుల భయం అదృశ్యమయింది. వారి స్థితిగతులన్నీ మారిపోయాయి. (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్)

ఇక అల్లాహ్‌ను కాదని ఇతరుల పేర్లను పశువులపై ఉచ్చరించడం జరిగేది. రెండవ పద్ధతి : జిబహ్ చేసే సమయంలో అల్లాహ్ పేరు పలికినప్పటికీ నిజానికి అది దైవేతరుల మెప్పుకోసం జిబహ్ చేయబడేది. ఇది నేటి సమాధి పూజారుల్లో సర్వసామాన్యంగా ఉంది. వీరు పశువులపై మహాపురుషుల పేర్లను ఉచ్చరిస్తారు. ఉదా : ఈ గొర్రె ఫలానా పీర్ సాహెబ్‌ది, ఈ ఆవు ఫలానా పీర్ సాహెబ్‌ది మొదలైనవి. వీటిని 'బిస్మిల్లాహ్' అన్న తరువాతే జిబహ్ చేస్తారు. ఏవిధంగా చూసినా ఈ మార్గాలన్నీ నిషిద్ధాలే. ఇతరుల పేర్లు ఉచ్చరించబడిన జంతువులు 'బిస్మిల్లాహ్' పఠించి జిబహ్ చేసినా అది నిషిద్ధమే. (బైజావీ). ఒకముస్లిం ఇతరుల సాన్నిహిత్యం పొందటానికి పశువును జిబహ్ చేస్తే అతను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురవుతాడు, ప్రఖ్యాత పుస్తకం "దుర్రెముఖ్తార్"లో ఇలా ఉంది : "పాలకుల, మహాపురుషుల గౌరవార్థం పశువును జిబహ్ చేయడం నిషిద్ధం. జిబహ్ చేసేటపుడు 'బిస్మిల్లాహ్' పఠించినాసరే." (కితాబుజ్జబాయిహ్, ఫతావా షామీ)

మందిరాల్లో, విగ్రహాల వద్ద జిబహ్ చేయడం, సూరెమాయిదాలో నిషిద్ధాల సందర్భంగా ప్రస్తావించబడింది. హదీసుల్లో కూడా వివరించబడింది. దేవాలయాల్లో, విగ్రహాల వద్ద జిబహ్ చేయబడిన జంతువులు నిషిద్ధం. అక్కడికి తీసుకొని వెళ్లి జిబహ్ చేయడం వారిని సంతోషపర్చడం కొరకే. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "ఒక వ్యక్తి వచ్చి ప్రవక్త (స)తో ఇలా అన్నాడు : "బవానా స్థానంలో ఒంటెను జిబహ్ చేస్తానని మొక్కుబడి చేసుకున్నాను." ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రశ్నించారు : "అక్కడ అజ్ఞాన కాలం నాటి విగ్రహాలు ఏవైనా ఉండేవా?" ప్రజలు 'లేవని' సమాధానం ఇచ్చారు. మళ్ళీ ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రశ్నించారు : "అక్కడ పండుగలు ఏవైనా జరుపుకునేవారా?" ప్రజలు దానిక్కూడా 'లేదని' సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఆ వ్యక్తితో "మొక్కుబడి చెల్లించుకోవచ్చ"ని ఆదేశించారు. (అబూదావూద్ – హ.నెం. 3313)

తెలియవచ్చిందేమిటంటే, విగ్రహాలు తొలగించబడిన తరువాత కూడా ఆ ప్రదేశాల్లో పశువులను జిబహ్ చేయడం నిషేధించబడింది. మరి అలాంటప్పుడు విగ్రహాల వద్ద మందిరాల్లో, దేవాలయాల్లో జిబహ్ చేయించడం ఎంతటి మహాపరాధమో తెలుస్తుంది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

119వ వాక్యం : అల్లాహ్ తప్పులు చేసిన ముస్లింలకు ఉపకారం చేస్తూ ఎవరు పశ్చాత్తాపం చెంది క్షమాపణ కోరుతారో వారిని క్షమిస్తానని ఆదేశిస్తున్నాడు. ఇంకా ఎవరు పాపం చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపం చెంది, తన్ను తాను సంస్కరించుకుంటాడో, సత్కార్యాలను అవలంబిస్తాడో అల్లాహ్ అతని ఈ అపరాధం తర్వాత అతనిని క్షమించి వేస్తాడు. కరుణిస్తాడు. (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్)

125వ వాక్యం : ప్రజలను యుక్తితో అల్లాహ్ మార్గం వైపు ఆహ్వానించమని ఆదేశించడం జరిగింది. ఖుర్ఆన్, హదీసుల్లో ఉన్న ప్రజలను హెచ్చరించే బోధనలు, ప్రజలకు గుణపాఠాలు నేర్పే సంఘటనలను వినిపించాలి. వాటిద్వారా ప్రజలకు హితబోధ చేయాలి. వారితో మంచిగా, అణకువతో మాట్లాడాలి. తియ్యగా మాట్లాడాలి. (46/29). అల్లాహ్ మూసా (అ), హారూన్ (అ)లను ఫిరౌన్ వద్దకు పంపినపుడు అణకువతో మంచిగా మాట్లాడమని ఉపదేశించాడు. (20/44).

ప్రజలను రుజుమార్గం వైపు ఆహ్వానించమని, వారిలో ధిక్కారానికి గురిఅయ్యేవారి గురించి విచారించవద్దని, మీ బాధ్యత కేవలం సందేశం అందజేయడమే తప్ప వారిని బలవంతంగా రుజుమార్గంపై తీసుకురావటం కాదని ఉపదేశించబడింది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 17. సూరె బనీ ఇస్రాయీల్ పరిచయం

సూరహ్ బనీ ఇ్రసాయీల్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 111 వాక్యాలు, 12 రుకూలు ఉన్నాయి.

పరిచయం : ఇ్రసాయీల్ అంటే అల్లాహ్ దాసుడు అని అర్థం. ఇది దైవప్రవక్త యాఖూబ్ (అ) బిరుదు. ఈయన సంతానాన్ని "బనీ ఇ్రసాయీల్" అంటారు. ప్రస్తుతం వీరిని యూదులు అంటారు. ఈ సూరాలో యూదులను గురించి ప్రస్తావించబడింది. "మేము అల్లాహ్‌కు ప్రియమైన వారము. అందువల్ల అల్లాహ్ మమ్మల్ని శిక్షించడు. మమ్మల్ని నరకంలో ప్రవేశింపజేయడు. మా పాపాలన్నీ క్షమించివేస్తాడు. ఎందుకంటే మా వంశంలో పెద్ద పెద్ద ప్రవక్తలు ఉద్భవించారు. వారు మా గురించి సిఫారసు చేస్తారు" అనే ధీమాలో ఉండేవారు ఇ్రసాయీల్ వంశీయులు.

అల్లాహ్ వారికి ఈ విధంగా సమాధానం ఇచ్చాడు : "అల్లాహ్ వద్ద వంశాలకు, కుటుంబాలకు ఎలాంటి ప్రాముఖ్యత లేదు. ఎవరైనా సరే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తే సాఫల్యం లభిస్తుంది. విశ్వసించనివారు, సత్కార్యాలు చేయనివారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. ఇలాంటివారిని ఎవరూ రక్షించలేరు. దీనికి సాక్ష్యంగా అల్లాహ్ ప్రపంచంలోనే యూదులను శిక్షించాడు. వారిని ఒకసారి కోతులుగా, పందులుగా మార్చివేశాడు. యూదులు ప్రపంచంలో ఉపద్రవాలు సృష్టించినప్పుడల్లా అల్లాహ్ వారిని శిక్షించాడు.

ఈ సూరాలో యూదులను ముహమ్మద్ (స)ను విశ్వసించమని, ఖుర్‌ఆన్‌ను విశ్వసించమని, ఖుర్‌ఆన్ మీకు రుజుమార్గం చూపుతుందని, ఇందులోనే ఉభయలోకాల సాఫల్యం ఉందని బోధించబడింది.

**అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు :**

అవిశ్వాసులను, వి(గహారాధకులను దేవుని ఏకత్వం వైపు ఆహ్వానించబడింది. అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యులెవరూ లేరని, అల్లాహ్ తప్ప సహాయకులెవరూ లేరని విశదపరచబడింది. అయినా అవిశ్వాసులు, వి(గహారాధకులు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు. దైవదూతలను అల్లాహ్ కుమార్తెలుగా భావించేవారు. దైవదూతలు అల్లాహ్ కుమార్తెలు కారని, భాగస్వాములు కారని, వారు అల్లాహ్ దాసులని, సేవకులని విశదపరచబడింది.

అరబ్ దేశానికి చెందిన అవిశ్వాసులు, వి(గహారాధకులు అమ్మాయిలను హీన దృష్టితో చూసేవారు. వారిలో ఎవరికైనా అమ్మాయి పుడితే సజీవ ఖననం చేసేవారు. ఇది ఎలాంటి న్యాయం? అని అల్లాహ్ ప్రశ్నిస్తున్నాడు. "కుమార్తెలంటే మీకిష్టం లేదు. మరి అల్లాహ్‌కు కుమార్తెలను అంటగడుతున్నారు. తమ కొరకు కుమారులను ఇష్టపడుతున్నారు. మరి అల్లాహ్ కొరకు కుమార్తెలను, ఇదెక్కడి న్యాయం?"

**మేరాజ్ సంఘటన**

మక్కా చివరి దశలో మేరాజ్ సంఘటన జరిగింది. మక్కా చివరి దశలో ప్రవక్త (స) వారి ధర్మపత్ని ఖదీజతుల్ కుబ్‌రా (రజి.అ) మరణించారు. అదే విధంగా చిన్నాన్న అబూతాలిబ్ కూడా మరణించారు.

వీరిద్దరూ ప్రవక్త (స)కు ఎంతో సహాయం చేసేవారు. వీరిద్దరి అండవల్ల ఎవరూ ప్రవక్త (స)పై చేయి చేసుకునేవారు కారు.

అబూతాలిబ్ మరణించిన తర్వాత అబూ లహబ్ ఇంటి యజమాని అయిపోయాడు. ముహమ్మద్ (స)ని నేను నా కుటుంబం నుండి తీసివేశానని, ఎవరైనా అతన్ని కొట్టవచ్చుని, మేము అతని వెంట లేమని అబూలహబ్ ప్రకటించాడు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మక్కాలో ప్రవక్త (స)కు సహాయ సహకారాలందించేవారు ఎవరూ లేకపోయారు. అందువల్ల ప్రవక్త (స) తాయిఫ్ వెళ్ళారు. కాని తాయిఫ్ ప్రజలు ప్రవక్త (స)పై రాళ్ళ వర్షం కురిపించారు. దానివల్ల ప్రవక్త (స) గాయపడి స్పృహ కోల్పోయారు. మళ్ళీ మక్కాకు వచ్చారు. చాలా ఆందోళన చెందేవారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మేరాజ్ సంఘటన జరిగింది. ఇందులో అల్లాహ్, ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చాడు. ఇంకా ప్రవక్త (స)కు సాఫల్య శుభవార్తను తెలియజేశాడు.

మేరాజ్ సంఘటనలో బైతుల్ మఖ్దిస్ ముస్లిముల ఆధిపత్యంలోనికి వస్తుందని, కాబతుల్లాహ్ బాధ్యతలను విగ్రహారాధకుల నుండి వెనక్కి తీసుకొని, అదేవిధంగా కాబతుల్లాహ్ మరియు బైతుల్ మఖ్దిస్ బాధ్యతలను యూదుల నుండి వెనక్కి తీసుకొని ముస్లిములకు అప్పగించడం జరుగుతుందని, ముస్లిములు సాఫల్యం పొందుతారని, అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు, యూదులు ఓటమి చవిచూస్తారని శుభవార్త ఇవ్వబడింది.

## 17. బనీ ఇస్రాయీల్

**ఆయత్‌లు : 111** **అవతరణ : మక్కాలో**

آيَاتُهَا 111 — 17 سُورَةُ الْإِسْرَاءِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 12

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

(1) తన దాసుణ్ణి ఒక రాత్రి "మస్జిదె" హరామ్ నుండి మస్జిదె అఖ్‌సా వరకు తీసుకుపోయిన ఆయన పరిశుద్ధుడు. దాని పరిసరాలను మేము శుభవంతం చేసి ఉంచాము. మేము అతనికి కొన్ని సూచనలను చూపడానికి. నిస్సందేహంగా ఆయనే అన్నీ వినేవాడు. అన్నీ చూసేవాడూను. (2) మేము ఇంతకు ముందు మూసాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. దానిని ఇస్రాయీల్ సంతతికి మార్గదర్శక సాధనంగా చేశాము. మీరు నన్ను తప్ప మరెవ్వరినీ సంరక్షకునిగా చేసుకోవద్దు అనే ఆజ్ఞతో.

سُبْحٰنَ الَّذِيْٓ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بٰرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَهٗ مِنْ اٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿1﴾

وَاٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِيْ وَكِيْلًا ؕ ﴿2﴾

(3) మేము నూహ్ ప్రవక్తతో పాటు ఓడలోనికి ఎక్కించిన వారి సంతానమే వీరు. నిస్సందేహంగా అతను ఒక కృతజ్ఞత గల దాసుడు.

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَبْدًا شَكُوْرًا ﴿3﴾

(4) మేము మా గ్రంథంలో ఇస్రాయీల్ సంతతిని "మీరు భువిలో రెండుసార్లు సంక్షోభాన్ని సృష్టిస్తారు. దురహంకారాన్ని ప్రదర్శిస్తారు" అనే విషయాన్ని గురించి కూడా హెచ్చరించాము.

وَقَضَيْنَآ اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ فِى الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِى الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيْرًا ﴿4﴾

(5) చివరకు వారిలో మొదటిసారి దురహంకారం వ్యక్తమయినపుడు, మిమ్మల్ని ఎదుర్కొనడానికి మేము మహాబలవంతులైన మా దాసులను లేపాము. వారు మీ దేశంలో చొరబడి అన్నివైపులా వ్యాపించారు. ఇదొక వాగ్దానం. అది తప్పనిసరిగా నెరవేర్చవలసి ఉండింది.

فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ فَجَاسُوْا خِلٰلَ الدِّيَارِ ؕ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ﴿5﴾

(6) ఆ తరువాత మేము మీకు వారిపై ప్రాబల్యం వహించే అవకాశాన్ని కల్పించాము. సంపదతోనూ, సంతానంతోనూ మీకు సహాయపడ్డాము. మీ సంఖ్యను పెంచాము.

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَاَمْدَدْنٰكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَجَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِيْرًا ﴿6﴾

إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ
أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا
وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ﴿7﴾
عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا ۘ
وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿8﴾
إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ
أَجْرًا كَبِيرًا ﴿9﴾
وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿10﴾ ع 1/10 1
وَيَدْعُ الْإِنسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ ۖ وَكَانَ
الْإِنسَانُ عَجُولًا ﴿11﴾
وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ
وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن
رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۚ
وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿12﴾
وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ
لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿13﴾

(7) మీరు ఏదన్నా మంచిని చేస్తే అది మీకే మంచిది. చెడును చేస్తే అది మీకు మీరే చెడును చేసుకున్నట్లు. రెండవ వాగ్దానం నెరవేర్చవలసిన సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు మేము ఇతర శత్రువులను మీపైకి పంపాము. వారు మీ ముఖాలు వికృతం చేయడానికి, మస్జిద్‌లోకి పూర్వం శత్రువులు చొరబడిన విధంగా చొరబడటానికి, వారి చేతికందిన ప్రతిదానినీ ధ్వంసం చేయడానికి.

(8) బహుశా మీ ప్రభువు మీపై ఇప్పుడు కరుణ చూపవచ్చు. కాని ఒకవేళ మీరు మీ పాత వైఖరిని తిరిగి అవలంబిస్తే మేము కూడా మా శిక్షను తిరిగి విధిస్తాము. అనుగ్రహాలను పొంది కృతఘ్నులైన ప్రజలకు మేము నరకాన్ని కారాగారంగా చేసి ఉంచాము. (9) నిశ్చయంగా ఈ ఖుర్‌ఆన్ సరియైన, సవ్యమైన మార్గాన్ని చూపుతోంది. తనను విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది అనే శుభవార్తను అందజేస్తుంది. (10) పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారికి మేము వ్యధాభరితమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాము అనే వార్త వినిపిస్తోంది.

(11) మానవుడు మేలును అర్థించినట్లే కీడును అర్థిస్తాడు. మానవుడు నిజంగానే తొందరపాటు కలవాడు, ఓర్పులేనివాడు. (12) చూడండి, మేము రాత్రి పగలునూ రెండు సూచనలుగా చేశాము. రాత్రి సూచనను మేము కాంతి హీనం చేశాము, పగటి సూచనను కాంతిమంతం చేశాము. మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించగలగడానికి, ఇంకా నెలల, సంవత్సరాల లెక్కను తెలుసుకోగలగటానికి. ఇదేవిధంగా మేము ప్రతి విషయాన్ని వేరువేరుగా స్పష్టపరచి ఉంచాము. (13) ప్రతి మనిషి జాతకాన్ని మేము అతని మెడకే వ్రేలాడగట్టాము. ప్రళయదినం నాడు మేము ఒక పుస్తకాన్ని అతని కొరకు బయటికి తీస్తాము. అతడు దాన్ని ఒక తెరచిన గ్రంథం వంటిదని తెలుసుకుంటాడు.

(14) చదువు నీ కర్మల పత్రాన్ని, ఈనాడు నీ లెక్క కట్టడానికి స్వయంగా నీవే చాలు.

(15) రుజుమార్గాన్ని అవలంబించేవాని రుజువర్తనం స్వయంగా వానికే ప్రయోజనకరం. మార్గం తప్పినవాడు తన మార్గభ్రష్టత్వం యొక్క దుష్టఫలితాన్ని తానే అనుభవిస్తాడు. బరువు మోసేవాడెవడూ ఇతరుల బరువును మోయడు. ఒక సందేశహరుణ్ణి పంపనంతవరకూ మేము ఎవరినీ శిక్షించము.

(16) మేము ఒక పట్టణాన్ని నాశనం చెయ్యదలచుకొన్నప్పుడు అందులో స్థితిమంతులకు మొట్టమొదట ఒక ఆజ్ఞను పంపుతాము. వారు ఆ ఆజ్ఞ విషయంలో అవిధేయతకు గురవుతారు. అప్పుడు శిక్షా నిర్ణయానికి ఆ పట్టణం అర్హమవుతుంది. మేము దానిని సర్వనాశనం చేసివేస్తాము. (17) నూహ్ తర్వాత మా ఆజ్ఞ ప్రకారం నాశనమైన తరాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. నీ ప్రభువునకు తన దాసుల పాపాల గురించి పూర్తిగా తెలుసు. ఆయన అన్నీ చూస్తున్నాడు.

(18) ఇహలోకంలో లాభాలను కోరుకునే వారికి ఇక్కడే వాటిని మేము ఇచ్చివేస్తాము. ఎవరికి ఎంత ఇవ్వదలచుకుంటామో అంతవరకు. తరువాత అతని జాతకంలో నరకం వ్రాసేస్తాము. అందులో అతడు దహింపబడతాడు. దూషింపబడి, కారుణ్యానికి దూరమైనవాడై.

(19) పరలోకాన్ని కోరుకుని దానికై కృషిచెయ్యవలసిన విధంగా కృషిచేసేవాడు అయితే, పైగా అతడు విశ్వాసి కూడా అయి ఉంటే – అటువంటి ప్రతి వ్యక్తి కృషీ గుర్తింపబడుతుంది.

(20) వీరికీ, వారికీ ఉభయపక్షాలవారికీ మేము జీవన సామగ్రిని ఇస్తూ పోతున్నాము. ఇది నీ ప్రభువు ప్రసాదించినది. నీ ప్రభువు ప్రసాదించిన దానిని ఆపగలిగేవాడెవడూ లేడు.

اِقۡرَاۡ كِتٰبَكَ ؕ كَفٰى بِنَفۡسِكَ الۡيَوۡمَ عَلَيۡكَ
حَسِيۡبًا ؕ ﴿14﴾
مَنِ اهۡتَدٰى فَاِنَّمَا يَهۡتَدِىۡ لِنَفۡسِهٖ ۚ وَمَنۡ ضَلَّ
فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَا ؕ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزۡرَ
اُخۡرٰى ؕ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيۡنَ حَتّٰى نَبۡعَثَ
رَسُوۡلًا ﴿15﴾
وَاِذَاۤ اَرَدۡنَاۤ اَنۡ نُّهۡلِكَ قَرۡيَةً اَمَرۡنَا مُتۡرَفِيۡهَا
فَفَسَقُوۡا فِيۡهَا فَحَقَّ عَلَيۡهَا الۡقَوۡلُ فَدَمَّرۡنٰهَا
تَدۡمِيۡرًا ﴿16﴾
وَكَمۡ اَهۡلَكۡنَا مِنَ الۡقُرُوۡنِ مِنۡۢ بَعۡدِ نُوۡحٍ ؕ
وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوۡبِ عِبَادِهٖ خَبِيۡرًاۢ
بَصِيۡرًا ﴿17﴾
مَنۡ كَانَ يُرِيۡدُ الۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهٗ فِيۡهَا مَا نَشَآءُ
لِمَنۡ نُّرِيۡدُ ثُمَّ جَعَلۡنَا لَهٗ جَهَنَّمَ ۚ يَصۡلٰٮهَا
مَذۡمُوۡمًا مَّدۡحُوۡرًا ﴿18﴾
وَمَنۡ اَرَادَ الۡاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ مُؤۡمِنٌ
فَاُولٰۤٮِٕكَ كَانَ سَعۡيُهُمۡ مَّشۡكُوۡرًا ﴿19﴾
كُلًّا نُّمِدُّ هٰٓؤُلَاۤءِ وَهٰٓؤُلَاۤءِ مِنۡ عَطَآءِ رَبِّكَ ؕ وَمَا
كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحۡظُوۡرًا ﴿20﴾

| | |
|---|---|
| (21) కాని చూడండి, ప్రపంచంలో మేము ఒక వర్గానికి మరొక వర్గంపై ఎటువంటి ఆధిక్యాన్నీ ప్రసాదించామో, పరలోకంలో మరింత గొప్ప స్థానాలు గొప్ప ప్రత్యేకతలు ఉంటాయి. (22) నీవు అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరుల్ని ఆరాధ్యుడుగా చేసుకోకు. అలా చేసుకుంటే నిందలపాలౌతావు. స్నేహితుడూ, సహాయకుడూ, ఎవడూ లేనివాడవై పోతావు. | اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجٰتٍ وَّاَكْبَرُ تَفْضِيْلًا ﴿21﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُوْمًا مَّخْذُوْلًا ۧ ﴿22﴾ |

ع 2 12 2

బనీ ఇస్రాయీల్ 1 – 22 వాక్యాల వివరణ: 'సుబ్‌హాన్' అంటే సమస్త లోపాలకు అతీతుడు. అంటే ప్రజలకు ఇది (మేరాజ్ – గగన యాత్ర) ఎంత విడ్డూరంగా కనిపించినా, అల్లాహ్‌కు ఇది ఎంతమాత్రం కష్టం కాదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించగానే రెప్పపాటులో అయిపోతుంది. కారణాలు, వనరులు కేవలం మానవుల కొరకు మాత్రమే. అల్లాహ్ (త) వీటన్నిటికీ అతీతుడు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

దీనికి సరైన ఉదాహరణ మేరాజ్ సంఘటన. అల్లాహ్ తన దాసుణ్ని రాత్రియొక్క ఒక భాగంలోనే మస్జిదె హరామ్ నుండి మస్జిదె అఖ్సా తీసుకువెళ్ళాడు. అయితే ఇది నలభై రోజుల ప్రయాణం. ఇక్కడ 'అబ్ద్' అంటే ప్రవక్త (స). ఈ వాక్యం ద్వారా మేరాజ్ రాత్రి ప్రవక్త (స) మస్జిదె హరామ్ నుండి తీసుకువెళ్ళబడ్డారు. ఒక అభిప్రాయం ప్రకారం ఉమ్మెహానీ (రజి) ఇంటి నుండి తీసుకువెళ్ళబడ్డారు. ఫజర్‌కు ముందు తిరిగి రావడం జరిగింది. ఒక కథనం ప్రకారం ఆయన (స) గుండెను జమ్ జమ్ జలం ద్వారా శుభ్రపరచడం జరిగింది. అల్లాహ్ (త) మస్జిదె అఖ్సాలో ప్రవక్తలందరినీ చేర్చాడు. ప్రవక్త (స) ప్రవక్తలందరికీ నమాజు చేయించారు. ఈ విధంగా ప్రవక్తలందరి ఇమామ్‌గా పేరు గాంచారు.

వాక్యంలో మస్జిదె అఖ్సా గురించి ప్రస్తావించబడింది. అంటే దాని పరిసరాలు శుభప్రదం చేయబడ్డాయి. అక్కడ గొప్ప గొప్ప ప్రవక్తలు ఉద్భవించారు. అక్కడ గొప్ప పుణ్యాత్ములు, మహానుభావులు ఉండేవారు. ఇంకా అక్కడ అనేక రకాల పళ్ళు, ఫలాలు పండుతాయి.

దీని ఉద్దేశం అల్లాహ్ (త) తన దాసునికి తన సూచనల్లో కొన్నింటినీ చూపెట్టదలిచాడు. రాత్రి ఒక్క భాగంలోనే 40 రాత్రుల దూరాన్ని వెళ్ళివచ్చుట, బైతుల్ మఖ్దిస్‌ని సందర్శించుట, ప్రవక్తలందరినీ కలుసుకొనుట, వారికి నమాజులో సారథ్యం వహించుట ఇంకా ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడుట, స్వర్గనరకాలను సందర్శించుట ఇవన్నీ సూచనల్లోకి వస్తాయి.

వలస పోవటానికి (హిజ్రత్‌కు) ఒక సంవత్సరం ముందు మేరాజ్ సంఘటన జరిగింది. జహ్‌రీ, ఇబ్ను సఅద్‌లు ఇదేవిధంగా అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇంకా ఇమామ్ నవవీ దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. అదేవిధంగా దీని తేదీలు, నెలల్లో అభిప్రాయభేదాలు ఉన్నాయి. కొందరు రబీ ఉల్ అవ్వల్ 17 అనీ, మరికొందరు 27 అనీ, మరికొందరు మరోనెల అని అంటున్నారు.

ప్రవక్త (స) శారీరకంగా బైతుల్ మఖ్దిస్ మరియు ఆకాశాలనూ సందర్శించారని చాలామంది అభిప్రాయం. ఇదే బలమైన అభిప్రాయం.

ఖుర్ఆన్ వాక్యాల ద్వారా ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా ఇదే రుజువవుతుంది. మేరాజ్ హదీస్‌లో మహాప్రవక్త (స) ప్రవక్తలందరికీ నమాజ్ చేయించారనీ, జిబ్రయీల్ (అ) బుర్రాఖ్ తీసుకొని వచ్చారని, ఆకాశం వైపు వెళ్ళారనీ,

ఆయన కొరకు ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడ్డాయనీ, నమాజు విధించబడిందని, దీన్ని గురించి మూసా (అ)తో సంప్రదింపులు జరిపారని ఉంది. ఇంకో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది – "ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – "జిబ్రీల్ నా చేయి పట్టుకొని ఆకాశం వైపు ఎక్కారు. ఒకచోట కలముతో వ్రాస్తున్న శబ్దము వచ్చింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) సిద్‌రతుల్ మున్‌తహా వరకు వెళ్ళారు. స్వర్గంలో ప్రవేశించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

2. పైన మేరాజ్ సంఘటన గురించి ఉంది. ఈ వాక్యంలో కలీముల్లాహ్ గురించి ఉంది. ఖుర్‌ఆన్‌లో ఇద్దరు ప్రవక్తల గురించి, వారి గ్రంథాల గురించి ఒకేచోట ప్రస్తావించబడింది. ఇస్రాయీల్ సంతతివారిని తన అనుగ్రహాలు గుర్తుచేసి అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని, ఇతరులను అతనికి సాటి కల్పించరాదని బోధించబడింది. (తఫ్‌సీర్ ఇబ్నె కసీర్).

12. అంటే రాత్రిని కాంతి హీనంగా చేయడం జరిగింది. అందులో అలసట వల్ల విశ్రాంతి, నిద్రపోవాలని. పగలును కాంతిమంతంగా చేయడం జరిగింది. అందులో శ్రమించాలని, ఉపాధి అన్వేషణ చేయాలని. రాత్రీ, పగలు వల్ల వారాలు, నెలలు, సంవత్సరాలు లెక్కించవచ్చు. ఒకవేళ కేవలం రాత్రే ఉన్నా లేదా పగలే ఉన్నా మానవ జీవనం దుర్భరమై పోతుంది.

అంటే మానవ జీవితానికి సంబంధించిన, ధర్మానికి సంబంధించిన విషయాలన్నింటినీ స్పష్టంగా వివరించడం జరిగింది. మానవులు వాటివల్ల లాభం పొందాలని, తమ ఇహపరలోకాలను సిద్ధం చేసుకోవాలని.

13వ ఆయత్ : అంటే మానవుని జాతకం అతని మెడలోనే వ్రేలాడుతూ ఉంటుంది అంటే సత్కార్యాలు, దుష్కార్యాలు అని అర్థం. అతని ప్రతి కదలిక వ్రాయబడుతుంది. ఆ కర్మల చిట్టా ప్రకారం తీర్పుదినం నాడు నిర్ణయం జరుగుతుంది.

దీన్ని ఇమామ్ షౌకాని మానవుని జాతకంగా భావించారు. అల్లాహ్ తన జ్ఞానం ద్వారా ముందే మనిషి విధివ్రాత వ్రాసి ఉంచాడు. పుణ్యాత్ములెవరో, పాపాత్ములెవరో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. ఈ అదృష్టం, దురదృష్టం మానవుని వెంట ఉంటాయి. దీన్ని అనుసరించే కార్యాలు జరుగుతాయి. దీన్ని అనుసరించే తీర్పు జరుగుతుంది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

15వ వాక్యం : పైన పేర్కొన్న విషయాల వల్ల ఎవరు సన్మార్గం అనుసరిస్తారు, ఎవరు అల్లాహ్‌ను, ప్రవక్తను, తీర్పుదినాన్ని, స్వర్గనరకాలను విశ్వసిస్తారు, ఎవరు సత్కార్యాలు చేస్తారు, ఎవరు పాపాలకు దూరంగా ఉంటారు అన్నవి సులువుగా తెలిసిపోతాయి. అయితే లాభం కూడ అతనికే లభిస్తుంది. మార్గభ్రష్టతకు గురయినవారు, ప్రవక్త (స)ని తిస్కరించినవారు, సాటి కల్పించేవారు – ఆ నష్టం వారినే చుట్టుముట్టుతుంది. ఇలాంటివారి నివాసం నరకం అవుతుంది. అందుకే అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు ఒకరి కర్మలకు ఇంకొకరు ఎంతమాత్రం బాధ్యులు కారని హెచ్చరించి ఉన్నాడు.

వాక్యం చివర్లో అల్లాహ్ మానవుల పట్ల అన అనుగ్రహాలను, న్యాయాన్ని, ధర్మాన్ని గూర్చి వివరించాడు. ఇంకా ఒక జాతి వద్దకు ప్రవక్తను పంపనంతవరకు ఆ జాతిని శిక్షించటం జరగదని స్పష్టపరిచాడు. తన ప్రవక్తను పంపి సత్యాసత్యాలను తెలియపరుస్తాడు. అయినప్పటికీ విశ్వసించకపోతే వారిపై శిక్షను అవతరింపజేస్తాడు. సూరె తాహాలో ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది. ఒకవేళ మేము దాని రాకకు పూర్వమే వారిని ఏదైనా శిక్ష ద్వారా నాశనం చేసి ఉంటే, వారే తరువాత ఇలా అని ఉండేవారు – "ఓ మా ప్రభూ! నీవు మా వద్దకు ప్రవక్తను ఎందుకు పంపలేదు? అవమానాల పాలవకముందే మేము నీ ఆదేశాలను అనుసరించి ఉండేవారము కదా! వివిధ వాక్యాల ద్వారా అర్థమయ్యేదేమిటంటే, ప్రవక్తను పంపకుండా అల్లాహ్ (త) ఈ లోకంలోగాని, పరలోకంలోగాని శిక్షించడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعۡبُدُوۡۤا اِلَّاۤ اِيَّاهُ وَبِالۡوَالِدَيۡنِ
اِحۡسَانًا ؕ اِمَّا يَبۡلُغَنَّ عِنۡدَكَ الۡكِبَرَ اَحَدُهُمَاۤ
اَوۡ كِلٰهُمَا فَلَا تَقُلْ لَّهُمَاۤ اُفٍّ وَّلَا تَنۡهَرۡهُمَا
وَقُلْ لَّهُمَا قَوۡلًا كَرِيۡمًا ﴿23﴾

(23) నీ ప్రభువు ఇలా నిర్ణయించాడు : మీరు కేవలం ఆయనను తప్ప మరెవరినీ ఆరాధించకండి. తల్లిదండ్రులతో మంచితనంతో వ్యవహరించండి. ఒకవేళ మీ వద్ద వారిలో ఒక్కరుగాని, ఇద్దరుగాని ముసలివారై ఉంటే, వారి ముందు విసుగ్గా 'ఛీ' అని కూడా అనకండి. వారిని కసురుకొంటూ సమాధానం ఇవ్వకండి. వారితో మర్యాదగా మాట్లాడండి.

وَاخۡفِضۡ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحۡمَةِ وَقُلْ
رَّبِّ ارۡحَمۡهُمَا كَمَا رَبَّيٰنِىۡ صَغِيۡرًا ؕ ﴿24﴾

رَبُّكُمۡ اَعۡلَمُ بِمَا فِىۡ نُفُوۡسِكُمۡ ؕ اِنۡ تَكُوۡنُوۡا
صٰلِحِيۡنَ فَاِنَّهٗ كَانَ لِلۡاَوَّابِيۡنَ غَفُوۡرًا ﴿25﴾

(24) మృదుత్వము, దయాగుణం కలిగి వారిముందు వినమ్రులై ఉండండి. ఇలా ప్రార్థిస్తూ ఉండండి : "ప్రభూ! వారిపై కరుణ చూపుము. బాల్యంలో వారు నన్ను కారుణ్యంతో, వాత్సల్యంతో పోషించినట్లు. (25) మీ హృదయాలలో ఉన్నది ఏమిటో మీ ప్రభువునకు బాగా తెలుసు. మీరు గనుక మంచివారుగా నడుచుకుంటే, తమ తప్పులను గ్రహించి దాస్య వైఖరిని అవలంబించే వారందరిని ఆయన మన్నిస్తాడు.

وَاٰتِ ذَا الۡقُرۡبٰى حَقَّهٗ وَالۡمِسۡكِيۡنَ وَابۡنَ
السَّبِيۡلِ وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيۡرًا ﴿26﴾

(26) బంధువుల పట్ల మీ విధులను నిర్వహించండి. పేదవారిపట్ల, బాటసారుల పట్ల, మీ విధులను నిర్వర్తించండి. వృథా ఖర్చు చేయకండి.

16వ వాక్యం : ఇందులో కొన్ని నియమాల గురించి ప్రస్తావించబడింది. వాటి ననుసరించే జాతులను శిక్షించే నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది. వారిలోని గొప్పవాళ్ళు అల్లాహ్ (త) ఆదేశాలను తిరస్కరిస్తారు. ఇతరులు కూడా వారిని అనుసరిస్తారు. ఈ విధంగా ఆ జాతిలో దైవతిరస్కారం సర్వసామాన్యమై పోతుంది. ఆ జాతి దైవశిక్షకు అర్హత పొందుతుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

18, 19 వాక్యాలు : ఆచరణ ఫలితాల పరంగా మానవుల్లో రెండు వర్గాలు ఉన్నాయి. ఒక వర్గం ప్రాపంచిక భోగభాగ్యాలనే కోరుకుంటుంది. రెండవ వర్గం ఇహపరాలను రెంటినీ కోరుకుంటుంది. అయితే రెండు వర్గాల కొరకు మేము మా అనుగ్రహాల ద్వారాలను తెరచి ఉంచాము. కాని మొదటి వర్గం సాఫల్యం పొందదు. రెండవ వర్గం సాఫల్యం పొందుతుంది. 19వ వాక్యంలో సాఫల్యానికి కావలసిన షరతులను కూడా ప్రస్తావించటం జరిగింది. (1) పరలోక సాఫల్యానికి కృషిచేయాలి. అదీ అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాల ప్రకారం. (2) అల్లాహ్‌పై విశ్వాసం, ఈ రెంటివల్లే సాఫల్యం సాధ్యం అవుతుంది. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

22వ వాక్యం : తీర్పుదినం నాడు అధికారం అల్లాహ్‌కే చెందుతుంది. ఆనాడు మానవాధికారాలన్నీ సమాప్తమయి ఉంటాయి. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను ప్రార్థించినవారికి ఆనాడు వారు ఎలాంటి సహాయము చేయలేరు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించి ఆయన ఆగ్రహానికి గురయినవాడు ఎటువంటి సహాయం పొందలేడు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

(27) వృథా ఖర్చు చేసేవారు షైతాను సోదరులు. షైతాను తన ప్రభువునకు కృతఘ్నుడు. (28) మీరు ఆశించే అల్లాహ్ కారుణ్యాన్ని మీరు ఇంకా అన్వేషిస్తూ ఉన్నందువల్ల, మీరు వారిని తప్పించుకోవలసి ఉంటే, వారికి మృదువుగా సమాధానం ఇవ్వండి. (29) మీ చేతిని మెడకు బంధించీ ఉంచకండి. దీనిని పూర్తిగా స్వేచ్ఛగానూ వదలి పెట్టకండి. అలా చేస్తే నిందల పాలౌతారు. దిక్కులేనివారౌతారు. (30) నీ ప్రభువు తన ఇష్టప్రకారం కొందరి ఉపాధిని సమృద్ధం చేస్తాడు, మరికొందరి ఉపాధిని పరిమితం చేస్తాడు. ఆయన తన దాసుల స్థితిని బాగా ఎరుగును. ఆయన వారిపై దృష్టి కలిగి ఉన్నాడు. (31) పేదరికానికి భయపడి మీరు మీ సంతానాన్ని హతమార్చకండి. మేము వారికీ ఉపాధిని ఇస్తాము. మీకూ ఇస్తాము. వాస్తవంగా వారిని హత్యచేయటం ఒక ఘోరమైన నేరం. (32) వ్యభిచారం దరిదాపులకు కూడా వెళ్ళకండి. అది అతి దుష్టకార్యం, బహుచెడ్డమార్గం. (33) ఏ ప్రాణినీ హతమార్చకండి, న్యాయంగా తప్ప. దానిని హతమార్చటాన్ని అల్లాహ్ నిషేధించాడు. అన్యాయంగా హతమార్చబడిన వ్యక్తి వారసునికి మేము ఖిసాస్‌ను కోరే హక్కును ప్రసాదించాము. కాని ఆ వారసుడు హత్యలో హద్దులు మీరకుండా ఉండాలి. అప్పుడే అతనికి సహాయం చెయ్యడం జరుగుతుంది.

(34) సరైన పద్ధతిలో తప్ప అనాథుని సొమ్ము జోలికి పోకండి. అతడు యుక్త వయస్సుకు చేరేవరకు. చేసిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చండి. నిస్సందేహంగా వాగ్దానం విషయంలో మీరు సమాధానం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

(35) కొలపాత్రతో ఇస్తే, పూర్తిగా నింపి ఇవ్వండి. తూచితే సరైన తూనిక ద్వారా తూయండి. ఇదే మంచి పద్ధతి, పర్యవసానాన్నిబట్టి కూడా ఇదే ఉత్తమం.

إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ط
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿27﴾
وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ
تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿28﴾
وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا
تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿29﴾
إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ط
إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿30﴾ ع 3 8 3
وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ ط نَحْنُ
نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ط إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا
كَبِيرًا ﴿31﴾
وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً ط وَسَاءَ
سَبِيلًا ﴿32﴾
وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ ط وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا
لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ ط إِنَّهُ
كَانَ مَنْصُورًا ﴿33﴾
وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ص وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ ج إِنَّ الْعَهْدَ
كَانَ مَسْئُولًا ﴿34﴾
وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ
الْمُسْتَقِيمِ ط ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿35﴾

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ؕ اِنَّ السَّمْعَ
وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ اُولٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ
مَسْـُٔوْلًا ﴿36﴾
وَلَا تَمْشِ فِى الْاَرْضِ مَرَحًا ۚ اِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ
الْاَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُوْلًا ﴿37﴾
كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهٗ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوْهًا ﴿38﴾
ذٰلِكَ مِمَّاۤ اَوْحٰۤى اِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ؕ وَلَا
تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتُلْقٰى فِىْ جَهَنَّمَ
مَلُوْمًا مَّدْحُوْرًا ﴿39﴾
اَفَاَصْفٰىكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِيْنَ وَاتَّخَذَ مِنَ
الْمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثًا ؕ اِنَّكُمْ لَتَقُوْلُوْنَ قَوْلًا عَظِيْمًا ۟ ﴿40﴾ ع 4 10 4
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِىْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُوْا ؕ وَمَا
يَزِيْدُهُمْ اِلَّا نُفُوْرًا ﴿41﴾
قُلْ لَّوْ كَانَ مَعَهٗۤ اٰلِهَةٌ كَمَا يَقُوْلُوْنَ اِذًا
لَّابْتَغَوْا اِلٰى ذِى الْعَرْشِ سَبِيْلًا ﴿42﴾
سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَقُوْلُوْنَ عُلُوًّا كَبِيْرًا ﴿43﴾
تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ
فِيْهِنَّ ؕ وَاِنْ مِّنْ شَىْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ
وَلٰكِنْ لَّا تَفْقَهُوْنَ تَسْبِيْحَهُمْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ
حَلِيْمًا غَفُوْرًا ﴿44﴾
وَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ
الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُوْرًا ۙ ﴿45﴾

(36) మీకు తెలియని విషయాల వెనుక పడకండి. నిస్సందేహంగా కళ్ళు, చెవులూ, మనస్సు అన్నింటి విషయంలోనూ విచారించటం జరుగుతుంది.

(37) భూమిపై విర్రవీగుతూ నడవకండి. మీరు భూమిని చీల్చనూలేరు, పర్వతాల ఎత్తుకు చేరనూ లేరు. (38) ఈ ఆదేశాలలో ఏ ఒక్కదానిని అతిక్రమించినా అది నీ ప్రభువుకు అయిష్టమైనది. (39) ఇవి వివేకంతో నిండి ఉన్న విషయాలు. వాటిని నీ ప్రభువు నీకు వహీ ద్వారా తెలియజేశాడు. చూడు! అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరులను ఆరాధ్యులుగా చేసుకోకు, అలా చేస్తే నిందలపాలౌతావు. ప్రతి మేలుకూ దూరమౌతావు. నరకంలో వెయ్యబడతావు. (40) మీ ప్రభువు మీకు కొడుకులను ప్రసాదించాడా, తాను మాత్రం దైవదూతలను తనకు కూతుళ్ళుగా చేసుకున్నాడా? ఎంత విచిత్రం! మీరు చెప్పేది మహా దారుణం. (41) మేము ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రజలకు రకరకాలుగా బోధించాము. వారు స్పృహలోకి రావాలని. కాని వారు సత్యానికి మరింత దూరంగానే పారిపోతున్నారు. (42) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు: "ఒకవేళ అల్లాహ్‌తో పాటు, వారు అనేవిధంగా ఇతర ఆరాధ్యులు కూడా ఉంటే, వారు సింహాస నాధీశుని స్థానానికి చేరే ప్రయత్నం తప్పకుండా చేస్తారు. (43) ఆయన పరిశుద్ధుడు. వారు చెప్పే మాటలకు ఎంతో అతీతుడు, ఎంతో ఉన్నతుడు. (44) ఆయన పరిశుద్ధతను సప్తాకాశాలు, భూమి, భూమ్యా కాశాలలో ఉన్న సమస్తమూ కొనియాడు తున్నాయి. ఆయన స్తోత్రంతో పాటు ఆయన పరిశుద్ధతను కొనియాడనటువంటిది ఏదీ లేదు. కాని మీరు వాటి స్తుతిని గ్రహించలేరు. యదార్థానికి ఆయన అత్యంత సౌమ్య మనస్కుడు. మన్నించే వాడూను. (45) నీవు ఖుర్‌ఆన్‌ను పఠించేటప్పుడు మేము నీకూ, పరలోకమును విశ్వసించని వారికి మధ్య ఒక తెరను అడ్డుగా నిలుపుతాము.

| | |
|---|---|
| (46) వారి హృదయములకు గలేబులు తొడుగుతాము. ఇకవారు ఏమీ అర్థం చేసుకొనలేరు. వారి చెవులను మొద్దుబార చేస్తాము. నీవు ఖుర్‌ఆన్ పఠిస్తూ నీ ఏకైక ప్రభువు గూర్చి మాత్రమే ప్రస్తావించినప్పుడు, వారు అసహ్యించుకొంటూ ముఖాలను ప్రక్కకు త్రిప్పుకుంటారు. (47) నీ మాటను చెవియొగ్గి విన్నప్పుడు అసలు వారు ఏమి వింటారో, కూర్చుండి పరస్పరం గుసగుసలాడు కున్నప్పుడు ఏమి చెప్పుకుంటారో మాకు తెలుసు. ఈ దుర్మార్గులు పరస్పరం ఇలా చెప్పుకుంటారు : మీరు అనుసరిస్తున్న ఈ వ్యక్తి మంత్ర ప్రభావానికి గురిఅయినవాడు. (48) చూడు, వారు ఎటువంటి మాటలను నిన్ను గురించి కల్పిస్తున్నారో! వారు మార్గం తప్పారు, కాబట్టి వారికి సరైన మార్గం దొరకదు. | وَّجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ؕ وَاِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِى الْقُرْاٰنِ وَحْدَهٗ وَلَّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ نُفُوْرًا ﴿46﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُوْنَ بِهٖٓ اِذْ يَسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ وَاِذْ هُمْ نَجْوٰٓى اِذْ يَقُوْلُ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ﴿47﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ﴿48﴾ |

వాక్యాల మధ్య సంబంధం : సాఫల్యం అన్నది జాతి, వంశాల ఆధారంగా లభించదని, పరలోక సాఫల్యం, విశ్వాసం, సత్కార్యముల ఆధారంగా సిద్ధిస్తుందని, ఎవరి వద్ద విశ్వాసం, సత్కార్యాలు ఉంటాయో వారు తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతారని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసి యొక్క గుణములను గూర్చి ప్రస్తావించబడింది. విశ్వాసి నమాజ్ స్థాపిస్తాడు. తల్లిదండ్రుల సేవ చేస్తాడు. వారిని సంతోషంగా ఉంచుతాడు. బంధువులపట్ల మంచిగా ప్రవర్తిస్తాడు. పేదలకు, అనాధలకు సహాయం చేస్తాడు. హత్యలకు, వ్యభిచారానికి దూరంగా ఉంటాడు. అనాధల సొమ్ము అన్యాయంగా తినడు. కొలతల్లో, తూనికల్లో మోసం చేయడు. ఒక వ్యక్తి తనను విశ్వాసిగా ప్రకటించుకున్నా అతనిలో నమాజ్ లేదంటే, తల్లిదండ్రుల సేవ లేదంటే అతను నరకానికి పోతాడు. అతనికి సాఫల్యం సిద్ధించదు.

23 నుండి 48 వాక్యాల వరకు :

ప్రార్థనకు తోడుగా, తల్లిదండ్రుల సేవ చేయాలని, వారి యెడల మంచిగా ప్రవర్తించాలని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. (సూరతుల్ లుఖ్మాన్ 31 : 14). వారిని అసహ్యించుకోరాదు. వారి ముందు అసభ్యకరంగా ప్రవర్తించరాదు. వారిని ఆదరించాలి. వినయ విధేయతలతో ప్రవర్తించాలి.

24వ వాక్యం : తల్లిదండ్రుల పట్ల మంచిగా ప్రవర్తించాలి. ఎల్లప్పుడూ వారిని గురించి ప్రార్థించాలి. అయితే వారు అవిశ్వాసులై ఉంటే మాత్రం వారి కోసం ప్రార్థించరాదు. (9:113) తల్లిదండ్రుల ఆజ్ఞాపాలన, ప్రవర్తనల గురించి ఖుర్‌ఆన్, హదీసులలో ఎన్నో ఆదేశాలు ఉన్నాయి.

ఒక హదీసులో ప్రవక్తపై దురూద్ పంపనివాణ్ని, రమజాన్ ఉపవాసాలు ఆచరించనివాణ్ని, తల్లిదండ్రుల సేవ చేయనివాణ్ణి శపించటం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స) 'ఆమీన్' అన్నారు. ఇంకో హదీసులో అనాథ ముస్లిం యువకుడ్ని పెంచి పెద్ద చేసినవారిని స్వర్గం తప్పకుండా లభిస్తుందని, ఇంకా ఒక ముస్లిం బానిసకు స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించిన వ్యక్తిని నరకం నుండి రక్షించటం జరుగుతుందని ఉంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(2) పేదలకు, నిస్సహాయులకు సహాయం చేసి వారిని ఎత్తిపొడవరాదు. ఎందుకంటే ఇది వారిపై దయ ఎంతమాత్రం అవదు. ఎందుకంటే ధనవంతుల ధనంలో పేదల హక్కు ఉన్నది. దీన్ని ఆచరించని పక్షంలో అతడు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురవుతాడు. అంటే ఇది విధి అన్నమాట. ఇదేవిధంగా బంధువుల హక్కులను నిర్వర్తించుట, ఆదుకొనుట, ఇవన్నీ బంధుత్వం యొక్క విధులు. వీటిని గురించి ఇస్లాం అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ ఆదేశించింది.

31వ వాక్యం : అల్లాహ్ ప్రాణులన్నిటి ఆహారానికి బాధ్యుడు. అందువల్లే పేదరికానికి, కరువుకు భయపడి సంతాన హత్య చేయటాన్ని నిషేధించాడు. అజ్ఞాన కాలంలో ప్రజలు పేదరికానికి భయపడి తమ సంతానాన్ని చంపేవారు. మీ అందరికీ ఆహారం ప్రసాదిస్తామని అల్లాహ్ అభయం ప్రకటించాడు. ఇలా చేయడం మహా పాపమని ఘోర అపరాధమని హితబోధచేశాడు.

32వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో వ్యభిచారాన్ని నిషేధించటం జరిగింది. ఇది మానవ వినాశనానికి దారితీస్తుందని హెచ్చరించబడింది. వ్యభిచారం నికృష్టమైన కార్యం. దీన్ని ఏవిధంగా చూసినా ఘోర పాపంగానూ, సమాజంపై దాని భయంకర ప్రభావం పడే ఆస్కారం ఉందనేది యదార్థం. దీనివల్ల ముస్లిముల ధన ప్రాణాలకు రక్షణ ఉండదు. వారి కుటుంబాలు, వంశాలు చిక్కుల్లో పడతాయి. పరిశుద్ధ సమాజం అనైతిక ప్రభావానికి గురవుతుంది. ఇలాంటి వారి జీవితం దుర్భరం అవుతుంది. మరణానంతరం పరలోకంలో నరకాన్ని చవిచూడవలసి ఉంటుంది.

వాటి తరువాత అన్యాయంగా హత్య చేయటాన్ని నిషేధించబడింది. ధర్మబద్ధంగా హత్య చేయవచ్చు. ఉదా : మార్గభ్రష్టుడైనా, వ్యభిచారానికి పాల్పడిన వివాహితుడు, అన్యాయముగా చంపినవాణ్ని, ప్రతీకారానికి అతిగా ప్రవర్తించరాదు. హంతకుడిని వదలి ఇతరుల్ని హత్య చేయరాదు. హంతకుడు ఒకరైతే, ఎక్కువమందిని హత్య చేయరాదు. అల్లాహ్ పరిహారం నిర్ణయించి హత్య చేయబడిన వ్యక్తి బంధువులకు సహాయం చేసాడు.

34వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో ధనం గురించి బోధించబడుతుంది. అనాథలకు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరి ఆధారం ఉండదని, అతని ధనంపై ఇతరుల కళ్ళు పడతాయని, అందుకే అన్నిటికంటే ముందు అతని ధన సంరక్షణ గురించి ఆదేశించబడింది. అనాథల సొమ్ము దరిదాపులకు కూడా పోవద్దని ఆదేశించబడింది. సంరక్షించే నిమిత్తం సహాయం చేయవచ్చని అభివృద్ధిపరిచే నిమిత్తం వ్యాపారంలో పెట్టవచ్చని, యుక్త వయస్సుకు రాగానే అనాథల సొమ్ము వారికి అప్పగించాలని ఆదేశించబడింది.

ఆ తరువాత ప్రజలతో ఉన్న వ్యవహారాలను, లావాదేవీలను, ఒప్పందాలను, ప్రమాణాలను పాటించండి. మోసగించటానికి ప్రయత్నించకండి. ఎందుకంటే తీర్పుదినం నాడు వాటన్నిటి గురించి ప్రశ్నించబడుతుందని, శిక్షను చవిచూడవలసి ఉంటుందని హెచ్చరించబడింది.

35వ వాక్యంలో కొలతల్లో, తూనికల్లో మోసం చేయరాదని ముస్లిములను ఆదేశించడం జరిగింది. ఇదే మంచిదని, ఇందులోనే లాభం ఉందని హితబోధ చేయబడింది. వ్యవహారాల్లో సత్య సంధతవల్ల అల్లాహ్ ఆహారంలో శుభాన్ని కలుగజేస్తాడు. తీర్పుదినం నాడు సాఫల్యం లభిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

36వ వాక్యం : ఏ విషయములను గురించి మీకు జ్ఞానం లేదో వాటిని గురించి అనుమానాలు వ్యక్తం చేయకండి. ఇతరుల రహస్యాలను వెదక్కండి. అదేవిధంగా తెలియని దాని గురించి ఆచరించకండి. ఎందుకంటే చెవులను, కళ్లను, మనస్సును గురించి ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే ఈ మూడే జ్ఞానానికి మార్గాలు. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వాటిని ప్రశ్నిస్తాడు.

37వ వాక్యం : గర్వంగా నిక్కుతూ నడవడం అల్లాహ్‌కు ఇష్టం లేదు. అందువల్లే ఖారూన్‌ని అతని సంపదతో సహా భూమిలో పాతివేయడం జరిగింది. (అల్ ఖసస్ : 81) ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : ఒక వ్యక్తి రెండు వస్త్రాలు

ధరించి అహంకారంగా నడిచేవాడు. అతన్ని భూమిలో అణగదొక్కడం జరిగింది. తీర్పుదినం వరకు అతను దిగబడుతూనే ఉంటాడు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.3894). అల్లాహ్‌కు అణకువ, వినమ్రత అంటే ఎంతో ఇష్టం, పైన పేర్కొనబడినవన్నీ చెడు కార్యాలు. వాటి నుండి వారించబడింది.

41వ వాక్యం : అనేక విధాలుగా బోధించడం, హితబోధ చేయడం, ప్రోత్సహించటం, ఉదాహరణలివ్వటం, సంఘటనలను పేర్కొనటం, హెచ్చరించటం జరిగింది. వారు అర్థం చేసుకోవాలని. కాని వారు అవిశ్వాసంలో, విగ్రహారాధనలో, అంధకారంలో ఎంత చిక్కుకొని ఉన్నారంటే వారు సత్యానికి చేరువ అయ్యేబదులు దానికి మరింత దూరమవుతున్నారు. ఎందుకంటే వాళ్ళు ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను మంత్రాలుగా, జోస్యంగా, పద్యాలుగా భావిస్తున్నారు. మరి వారు రుజుమార్గాన్ని ఎలా పొందగలరు? (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

43వ వాక్యం : ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములు ఉన్నారని భావించే, అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరులను ఆరాధించే అవిశ్వాసులతో అనండి : దైవ సామీప్యం కోసం ఇతరుల ప్రార్థన కూడ సంభవం అయితే, అలాగే పూజించటం జరిగేది. అందువల్ల మీరందరూ అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. మీ ఆరాధ్యులు కూడ ఆయన్నే ఆరాధిస్తారు. అల్లాహ్‌తఆల ఈ భాగస్వామ్యాన్ని అంతమొందించేందుకే ప్రవక్తలను పంపాడు. అల్లాహ్‌కు భాగస్వామ్యం అంటే ఏమాత్రం ఇష్టం ఉండదు. అల్లాహ్ తఆలా వీరు కల్పిస్తున్న వాటన్నిటికీ అతీతుడు. అల్లాహ్ నిష్కళంకుడు. అతనికి సంతానం లేదు, ఆయన ఎవరి సంతానమూ కాదు. అతనికి సాటి ఎవరూ లేరు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్; తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

44వ వాక్యం : అంటే ప్రాణులన్ని తమ తమ పద్ధతుల్లో ఆయన్నే కొనియాడుతున్నాయి. ఈ విషయం ఇతర వాక్యాల ద్వారా కూడా తెలుస్తుంది. (సూరతుస్సాద్ : 18) పర్వతాలు కొండలు ఆయన్ని జపిస్తాయని, రాళ్ళు రప్పలు, చెట్లు చేమలు, ప్రార్థిస్తాయని ఉంది. ఒక హదీసులో చీమలు అల్లాహ్‌ను స్తుతిస్తాయని ఉంది. (బుఖారి). మక్కాలో ఒక రాతి బండ ఉండేదని, అది ప్రవక్త (స)కు సలాం చేసేది. (ముస్లిం). ఈ వాక్యాలు, హదీసుల ద్వారా చెట్లుచేమలు రాళ్ళు రప్పలు కూడా తమ తమ పద్ధతిలో అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తాయని, దాన్ని మనం గ్రహించలేమని, కాని వాటికున్న శక్తికొలది అవి స్తుతిస్తాయని విశదపర్చబడింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

45, 46వ వాక్యం : వెనుకటి వాక్యంలో సత్య తిరస్కారులను గూర్చి ప్రస్తావించబడింది. ఈ వాక్యంలో వారు ఖుర్‌ఆన్ పట్ల ఇదేవిధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారని, దానివైపు మరలటం లేదని, దాన్ని వినే అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేయడం లేదని పేర్కొనబడింది. అల్లాహ్ నియమం ప్రకారం కళ్ళు విప్పకపోతే మీ ముందు నల్లని తెర ఏర్పడుతుంది. అవిశ్వాసుల ప్రవర్తనను గురించి ఖుర్‌ఆన్ అనేక చోట్ల ప్రస్తావించింది. ఇక్కడ కూడా దీన్ని గురించి సూచించింది. తిరస్కారుల ఈ పరిస్థితి వారు ఎంచుకున్నదే. చూడనివారి కళ్ళపై తెర ఏర్పడుతుంది. కాని ఆ తెర కనబడదు. అది వారి అశ్రద్ధ, తిరస్కారం వల్ల ఏర్పడిన తెర అయి ఉంటుంది. దాన్ని మానవ దృష్టి పొందలేదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్). ఒకే ఒక్క ఆరాధ్యుణ్ని ప్రార్థించటమంటే వారికి చాలా అసహ్యంగా ఉంది. దాన్ని విన్నవెంటనే పారిపోవటానికి సిద్ధమౌతారు.

47 వ వాక్యం : ఎగతాళి చేసేందుకు, విమర్శించేందుకు మీ మాటలను శ్రద్ధగా వింటారు.

48 వ వాక్యం : వీరు అస్థిరతకు గురిఅయ్యారు. ఒక్కోసారి మిమ్మల్ని మాంత్రికుడని, మరోసారి జ్యోస్యుడని, ఇంకోసారి మరేదో అని అంటున్నారు. (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్).

(49) వారు ఇలా అంటారు : "మేము ఎముకలుగా, మట్టిగా మారిపోయినప్పుడు, సరికొత్తగా సృష్టింపబడి లేపబడతామా?"

(50) వారితో ఇలా అను, "మీరు రాయిగాగాని, ఇనుముగాగాని మారిపోయినా (51) లేదా తిరిగి బ్రతికింపబడి లేపబడటానికి అసాధ్యమైనదని మీరు భావిస్తున్నటువంటి వాటికంటే కూడా ఎక్కువ కఠినమైనటువంటి వస్తువుగా మారిపోయినాసరే." వారు తప్పకుండా ఇలా అడుగుతారు : "మమ్మల్ని మరల బ్రతికించి లేపగలవాడెవ్వడు?" ఇలా పలుకు: "మిమ్మల్ని మొదటిసారి పుట్టించినవాడే." వారు తలలు ఊపుతూ, "సరే, ఇది ఎప్పుడు జరుగుతుంది?" అని అడుగుతారు. నీవు ఇలా చెప్పు, ఆ సమయం దగ్గరలోనే ఉండవచ్చు.

(52) ఆనాడు ఆయన మిమ్మల్ని పిలుస్తాడు. మీరు ఆయనను స్తుతిస్తూ ఆయన పిలుపునకు సమాధానంగా బయటకు వస్తారు. అప్పుడు మీరు, "మేము కేవలం కొంత సేపు మాత్రమే ఈ స్థితిలో పడి ఉన్నాము" అని భావిస్తారు. (53) ప్రవక్తా! నా దాసులకు, వారు తమ నోట అత్యుత్తమమైన మాటనే పలుకుతూ ఉండాలి అని చెప్పు. అసలు మానవుల మధ్య కలహాన్ని సృష్టించటానికి ప్రయత్నం చేసేవాడు షైతానే. అసలు విషయం ఏమిటంటే షైతాను మానవుడికి బహిరంగ శత్రువు. (54) మీ ప్రభువు పరిస్థితిని బాగా ఎరుగును. ఆయన తన ఇష్టప్రకారం మిమ్మల్ని కరుణిస్తాడు. తన ఇష్టప్రకారం మిమ్మల్ని శిక్షిస్తాడు. ఓ ప్రవక్తా! మేము నిన్ను ప్రజలకు సంరక్షకుడిగా నియమించి పంపలేదు.

(55) భూమ్యాకాశాలలోని ప్రాణికోటిని నీ ప్రభువు బాగా ఎరుగును. మేము కొందరు ప్రవక్తలను మరికొందరు ప్రవక్తల కంటే ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదించాము. మేమే దావూద్‌కు జబూర్ గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము.

وَقَالُوٓا ءَ اِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا
لَمَبۡعُوۡثُوۡنَ خَلۡقًا جَدِيۡدًا ﴿49﴾
قُلۡ كُوۡنُوۡا حِجَارَةً اَوۡ حَدِيۡدًا ﴿50﴾
اَوۡ خَلۡقًا مِّمَّا يَكۡبُرُ فِىۡ صُدُوۡرِكُمۡ ۚ فَسَيَقُوۡلُوۡنَ
مَنۡ يُّعِيۡدُنَا ؕ قُلِ الَّذِىۡ فَطَرَكُمۡ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ
فَسَيُنۡغِضُوۡنَ اِلَيۡكَ رُءُوۡسَهُمۡ وَيَقُوۡلُوۡنَ مَتٰى
هُوَ ؕ قُلۡ عَسٰٓى اَنۡ يَّكُوۡنَ قَرِيۡبًا ﴿51﴾
يَوۡمَ يَدۡعُوۡكُمۡ فَتَسۡتَجِيۡبُوۡنَ بِحَمۡدِهٖ وَتَظُنُّوۡنَ
اِنۡ لَّبِثۡتُمۡ اِلَّا قَلِيۡلًا ﴿52﴾ ع 5 12 5
وَقُلۡ لِّعِبَادِىۡ يَقُوۡلُوا الَّتِىۡ هِىَ اَحۡسَنُ ؕ اِنَّ
الشَّيۡطٰنَ يَنۡزَغُ بَيۡنَهُمۡ ؕ اِنَّ الشَّيۡطٰنَ كَانَ
لِلۡاِنۡسَانِ عَدُوًّا مُّبِيۡنًا ﴿53﴾
رَبُّكُمۡ اَعۡلَمُ بِكُمۡ ؕ اِنۡ يَّشَاۡ يَرۡحَمۡكُمۡ اَوۡ اِنۡ
يَّشَاۡ يُعَذِّبۡكُمۡ ؕ وَمَاۤ اَرۡسَلۡنٰكَ عَلَيۡهِمۡ
وَكِيۡلًا ﴿54﴾
وَرَبُّكَ اَعۡلَمُ بِمَنۡ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ
وَلَقَدۡ فَضَّلۡنَا بَعۡضَ النَّبِيّٖنَ عَلٰى بَعۡضٍ وَّاٰتَيۡنَا
دَاوٗدَ زَبُوۡرًا ﴿55﴾

قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ فَلَا يَمْلِكُوْنَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيْلًا ﴿56﴾

(56) వారితో ఇలా అను : "మీరు దేవుణ్ణి కాదని మీరు ఆరాధించేవారిని పిలిచి చూడండి. వారు మీ ఏ ఆపదనూ మరల్చనూలేరు, మార్చనూలేరు.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ يَبْتَغُوْنَ اِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيْلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ وَيَرْجُوْنَ رَحْمَتَهٗ وَيَخَافُوْنَ عَذَابَهٗ ؕ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُوْرًا ﴿57﴾

(57) ఈ ప్రజలు మొరపెట్టుకుంటున్నవారే స్వయంగా తమ ప్రభువు సాన్నిధ్యాన్ని పొందటానికి మార్గాన్ని వెతుకుతున్నారు. ఒకరితో ఒకరు పోటీపడుతున్నారు. వారు, ఆయన కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తున్నారు. ఆయన శిక్షకు భయపడుతున్నారు. నిజానికి నీ ప్రభువు శిక్షే భయపడదగినది.

وَاِنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوْهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوْهَا عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ كَانَ ذٰلِكَ فِى الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿58﴾

(58) తీర్పు దినానికి ముందు మేము నాశనం చెయ్యని లేక కఠిన శిక్షకు గురిచెయ్యని పట్టణ మంటూ ఏదీ ఉండదు. ఈ విషయం దైవగ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉన్నది.

وَمَا مَنَعَنَاۤ اَنْ نُّرْسِلَ بِالْاٰيٰتِ اِلَّاۤ اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُوْنَ ؕ وَاٰتَيْنَا ثَمُوْدَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوْا بِهَا ؕ وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيٰتِ اِلَّا تَخْوِيْفًا ﴿59﴾

(59) సూచనలను పంపకుండా మమ్మల్ని ఏదీ ఆపలేదు. వారికి పూర్వం ఉన్న ప్రజలు వాటిని తిరస్కరించారు అనే విషయం తప్ప. సమూదుకు మేము ప్రత్యక్ష నిదర్శనంగా ఒక ఆడ ఒంటెను తెచ్చి ఇచ్చాము. వారు దానిపట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించారు. మేము నిదర్శనాలను పంపుతున్నది ప్రజలు వాటిని చూసి భయపడాలనే.

وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ؕ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِىْۤ اَرَيْنٰكَ اِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَةَ فِى الْقُرْاٰنِ ؕ وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيْرًا ﴿60﴾ ع 6/8/6

(60) ఓ ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు ఈ ప్రజలను పరివేష్టించి (చుట్టుముట్టి) ఉన్నాడని మేము నీకు ఇదివరకే చెప్పి ఉన్నాము. మేము నీకు ఇప్పుడు చూపించిన దానినీ, ఖురానులో శపించబడిన వృక్షాన్ని మేము వారికి ఒక పరీక్షగా చేసాము. మేము వారిని హెచ్చరిస్తూ ఉన్నాము. కాని హెచ్చరిక వారి మూర్ఖత్వాన్ని పెంచుతూనే పోతుంది.

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْۤا اِلَّاۤ اِبْلِيْسَ ؕ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِيْنًا ۚ ﴿61﴾

(61) మేము దైవదూతలతో ఆదమ్‌కు సాష్టాంగ పడండి అని చెప్పాము. అప్పుడు వారంతా సాష్టాంగ పడ్డారు. కాని ఇబ్లీసు అలా చెయ్యలేదు. వాడు ఏమిటీ! నీవు మట్టితో చేసినవాడికి నేను సాష్టాంగ పడాలా? అని అన్నాడు.

قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِىْ كَرَّمْتَ عَلَىَّ لَئِنْ
اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهٗۤ اِلَّا
قَلِيْلًا ﴿62﴾

(62) ఇంకా వాడు ఇలా అన్నాడు : "చూశావా నీవు నాపై ఆధిక్యం ఇచ్చినవాడిని? ఒకవేళ నీవు నాకు ప్రళయ దినం వరకు వ్యవధినిస్తే వాడి మొత్తం వంశాన్ని నాశనం చేస్తాను. కేవలం కొందరు మాత్రమే తప్పించుకోగలుగుతారు."

قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ جَهَنَّمَ
جَزَآؤُكُمْ جَزَآءً مَّوْفُوْرًا ﴿63﴾

(63) అల్లాహ్‌తఆలా ఇలా ఆదేశించాడు: "సరే, పో. వారిలో నిన్ను అనుసరించే వారందరికీ నీతో పాటు నరకమే పరిపూర్ణ ప్రతిఫలంగా లభిస్తుంది.

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ
وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ
فِى الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْ ؕ وَمَا يَعِدُهُمُ
الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿64﴾

اِنَّ عِبَادِىْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ ؕ وَكَفٰى
بِرَبِّكَ وَكِيْلًا ﴿65﴾

رَبُّكُمُ الَّذِىْ يُزْجِىْ لَكُمُ الْفُلْكَ فِى الْبَحْرِ
لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿66﴾

(64) నీవు ఎవరిని నీ సందేశంతో భ్రష్టులుగా చెయ్యగలవో చెయ్యి. వారిపైకి నీ ఆశ్విక (అశ్వ) దళాన్నీ, నీ పదాతిదళాన్ని పంపు. ధనంలోనూ, సంతానంలోనూ, వారితో పాటు భాగాన్ని కలిగి ఉండు. వారిని వాగ్దానాల వలలో బంధించి ఉంచు. షైతాను వాగ్దానాలు ఒక మోసం తప్ప మరేమీ కావు. (65) నిస్సందేహంగా నా దాసులపై నీకు ఎలాంటి అధికారము లభించదు. నమ్ముకోవటానికి నా ప్రభువే చాలు. (66) సముద్రంలో మీ కొరకు ఓడలను నడిపేవాడే మీ ప్రభువు. తద్వారా మీరు ఆయన అనుగ్రహాన్ని వెతుకుతారు. వాస్తవానికి ఆయన మీ పట్ల ఎంతో కనికరం కలవాడు.

وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِى الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُوْنَ
اِلَّاۤ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىكُمْ اِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ ؕ
وَكَانَ الْاِنْسَانُ كَفُوْرًا ﴿67﴾

(67) సముద్రంలో మీకేదన్నా ఆపద వచ్చినప్పుడు ఆయన ఒక్కడు తప్ప మీరు పిలిచేవారంతా మటుమాయమైపోతారు. కాని ఆయన మిమ్మల్ని రక్షించి నేలపైకి చేర్చినప్పుడు మీరు ఆయన నుండి ముఖం త్రిప్పుకుంటారు. నిజంగా మానవుడు చాలా కృతఘ్నుడు.

اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ اَوْ
يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوْا لَكُمْ
وَكِيْلًا ۙ ﴿68﴾

(68) సరే, మీరు ఈ విషయాన్ని గురించి పూర్తిగా నిర్భయంగా ఉన్నారా, అల్లాహ్ మిమ్మల్ని ఎన్నడూ సముద్రం వెలుపలే భూమిలోనికి అణగద్రొక్కడనీ లేదా మీపైకి రాళ్ళను కురిపించే తుఫానును పంపడనీ మీరు నిర్భయంగా ఉన్నారా? అప్పుడు మిమ్మల్ని రక్షించే ఏ సహాయకుణ్ణీ మీరు పొందలేరు.

| | |
|---|---|
| (69) అల్లాహ్ మళ్ళీ ఎప్పుడైనా మిమ్మల్ని సముద్రంలోనికి తీసుకుపోతాడనీ, మీ కృతఘ్నుతకు ఫలితంగా మీపైకి తీవ్రమైన తుఫాను గాలులను పంపి మిమ్మల్ని ముంచివేస్తాడనీ, మీ ఈ ముగింపు గురించి ఆయనను అడిగే వాడెవ్వడూ మీకు లభించడనీ మీరు నిశ్చింతగా ఉన్నారా? | أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿69﴾ |

49 – 69 వాక్యాల వివరణ : వాక్యాల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ఖుర్‌ఆన్‌లోని ఏకత్వాన్ని (తౌహీద్‌ని) గురించి విని, అంటే కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలనీ, ఆయన్నే సహాయం కోరాలని, ఇతరులను ప్రార్థించకూడదని, ఇతరులను సహాయం కోరరాదని విని అసహ్యించుకునేవారు. ప్రవక్త (స)ని మాంత్రికుడు అనేవారు. ఈ వాక్యాల్లో మరణించిన తరువాత మళ్ళీ బ్రతికింపబడటాన్ని అసాధ్యంగా భావించి తిరస్కరించేవారు. వారికి సమాధానంగా అల్లాహ్ మృతులను సజీవులుగా చేస్తాడనీ, ఆ సమయం సమీపంలోనే ఉన్నదని, ఎందుకంటే శవాన్ని ఖననం చేసిన వెంటనే అతన్ని సజీవునిగా చేయబడుతుందనీ, ప్రశ్నించడం జరుగుతుందనీ, స్వర్గనరకాలు చూపించబడతాయని ప్రస్తావించబడింది.

49 – 69 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : 49 – 52 వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులకు ఏకత్వం పట్ల, దైవదౌత్యం పట్ల ఉన్న అనుమానాలను పరిష్కరించటం జరిగింది. మరణానంతర జీవితం పట్ల ఉన్నవారి అనుమానాలను ఖండించడం జరిగింది. అవిశ్వాసులు మానవులు మరణించిన తరువాత మట్టి అయిపోయిన తరువాత మళ్ళీ బ్రతికి బట్టకట్టడాన్ని ఆశ్చర్యంగా భావించారు.

దీనికి సమాధానంగా శవానికి ప్రాణం పోసి సజీవం చేయటం మాకు చాలా సులువయిన పని అని అల్లాహ్ తెలియజేశాడు. అల్లాహ్‌కు అసాధ్యం అంటూ ఏదీ లేదు. అవిశ్వాసులు మమ్మల్ని ఎవరు బ్రతికిస్తారని విర్రవీగేవారు. మిమ్మల్ని మొదట సృష్టించినవాడే మళ్ళీ బ్రతికిస్తాడని సమాధానం ఇవ్వబడింది. దీన్ని విని అవిశ్వాసులు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసారు. ఆ దినం దగ్గరలోనే ఉందని, మిమ్మల్ని పిలిచిన వెంటనే వెళతారని శవాల్ని సజీవం చేయటంలో ఏమాత్రం ఆలస్యం జరుగదని చెప్పబడింది. ఒక అభిప్రాయం ప్రకారం అల్లాహ్ పిలిచిన వెంటనే శవాలు లేచి కూర్చుంటాయని, ఇంకా అల్లాహ్‌ని ప్రార్థిస్తూ ఉంటారని ఉంది. "ఆ రోజు పిలిచేవాడు చాలా దగ్గరి నుండి పిలుస్తాడు." (సూరె ఖాఫ్ : 41). అప్పుడు వారు ప్రాపంచిక జీవితాన్ని చాలా స్వల్ప సమయంగా భావిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

53 – 55 : ఈ వాక్యాలలో అవిశ్వాసులతో మంచిగా మాట్లాడమని, ముస్లిములను ఆదేశించబడింది. చెడుగా మాట్లాడటం వల్ల వారు ఇస్లాం స్వీకరించటానికి బదులు, దాన్ని అసహ్యించుకోవటం జరుగుతుందని హితబోధ చేయబడింది. కొందరు ముస్లిములు అవిశ్వాసులను మీరు నరకవాసులు అని అనేవారు. ఆపై ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఎటువంటి సందేహం లేకుండా ఒక వ్యక్తిని కాని, ఒక సంఘాన్ని కాని మీరు నరకవాసులని అనరాదు. ఎందుకంటే ఎవరి సమాప్తం ఎలా జరుగుతుందో ఎవరికీ తెలియదు. మీరు నరకవాసులు అని అంటున్న వారు స్వర్గవాసులు కావచ్చు. మీరు స్వర్గవాసులు అంటున్న వారు నరకవాసులు కావచ్చు. అయితే మీరు ఇది సత్యమని, ఇది అసత్యమని అనవచ్చును. కాని అలా అనుట ఎవరికీ తగదు. (6 : 108), (16–125) సూక్తుల ద్వారా మరిన్ని విషయములు తెలుస్తాయి. ముస్లింల ఆలోచనాసరళి సరిగ్గా ఉండాలి. ఆదేశించటంలో మృదుత్వం ఉండాలి. మీరు సత్యంగా భావించిన దాన్ని ఆచరించండి. దాని గూర్చి ఇతరులకు కూడా హితబోధ చేయండి. అయితే సాఫల్య వైఫల్యాలకు మీరు బాధ్యులు కారు. ఎవరు పుణ్యాత్ములో, ఎవరు పాపాత్ములో కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. మీరు నరకవాసులు

అన్నంత మాత్రాన వారు నరకవాసులు అయిపోరు. ఏం మాట్లాడినా, మంచితనంతో మాట్లాడండి. కోపంగా, కఠినంగా ప్రవర్తించకండి.

షైతాన్ ప్రజల మధ్య కలహాలు, జగడాలు కల్పించాలని ప్రయత్నిస్తాడు. ఈ విధంగా ప్రజలు వర్గాలుగా విడిపోతారు. అసలు ఉద్దేశం మార్గదర్శకం, హితబోధ అయి ఉండాలి. ఆ తరువాత ఇది దైవగ్రంథమని, కోరిన వారికి సాఫల్యం ప్రసాదించబడుతుందని, కోరిన వారిని శిక్షించటం జరుగుతుందని పేర్కొనబడింది. ఓ ప్రవక్తా! ప్రజల పట్ల మీరు బాధ్యులు కారని ప్రజల సాఫల్యానికి, వైఫల్యానికి మీరు బాధ్యులు కారని వివరించబడింది. ప్రవక్తలకే ఈ బాధ్యత లేనప్పుడు ఇతరులు దాని గురించి ఆలోచించడం ఎంతమాత్రం తగదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

57వ వాక్యంలో అల్లాహ్ తప్ప, అంటే దైవదూతలు, మహానుభావుల చిత్రపటాలు మరియు విగ్రహాలు అని అర్థం. వాటిని వారు పూజించేవారు. లేదా ఉజైర్‌ను యూదులు, ఈసాను క్రైస్తవులు అల్లాహ్ కుమారుడు అనేవారు. వారిని దైవత్వ గుణాలు గలవారుగా భావించేవారు. లేదా ముస్లిములైన జిన్నాతులు కావచ్చును. ఈ వాక్యంలో వారు కూడా తమ ప్రభువు సాన్నిధ్యాన్ని పొందేందుకు ప్రయత్నిస్తారనీ, ఆయన కారుణ్యాన్ని కోరుతారనీ, ఆయనకు భయపడుతూ ఉంటారనీ పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ లాభాన్ని చేకూర్చలేరని, కష్టాల్ని దూరం చేయలేరనీ, పరిస్థితులను మార్చలేరనీ, పేర్కొనబడింది. అంటే సత్కార్యాల ద్వారా దైవ సామీప్యాన్ని కోరుతూఉంటారు.

దీన్నే 'వసీల' అంటారు. కాని సమాధి పూజారులు వివరించే మరణించిన వారి పేర మొక్కుబడులు చెల్లించుట, వారి సమాధులపై వస్త్రాలను కప్పుట, జాతరలు, వారిని సహాయం కోరుట – ఇది వసీల (దైవసాన్నిహిత్యం అన్వేషించుట) కాదు. అల్లాహ్ మనందరినీ వాటికి దూరంగా ఉంచుగాక! ఆమీన్.

58వ వాక్యం : పుస్తకం అంటే అల్లాహ్ వద్ద ఉన్న మూలగ్రంథం. అంటే తీర్పుదినానికి ముందు మేము పట్టణాలన్నిటికీ నాశనం చేస్తాము. దీనకంతటికీ కారణం వారే అవిశ్వాసం, విగ్రహారాధన ఇంకా హింస, అజ్ఞానంగా ప్రవర్తించటమే. ఇదంతా తీర్పుదినానికి ముందే జరుగుతుంది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

59 వాక్యం : మహత్యాన్ని ప్రదర్శించటమంటే తమాషా అని అర్థం కాదు. ప్రవక్తకు తోడుగా దైవశక్తి ఉందని నిరూపించటం అవుతుంది. అవిశ్వాసులు బైతుల్ మఖ్దిస్ గురించి ప్రశ్నిస్తే ప్రవక్త (స) చెప్తూ పోయారు.

60వ వాక్యం : అవిశ్వాసులు మేరాజ్ సంఘటనలో నరకంలో పెరిగే ముండ్లచెట్టు పట్ల కూడా ఎగతాళిగా అది నరకంలో అగ్నిలో ఎలా పెరుగుతుంది అని అనేవారు. మేరాజ్ సంఘటనలో ప్రవక్త (స) శారీరకంగా వెళ్ళటం అవిశ్వాసులకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

61 – 65 వాక్యాలు : అసలు అవిశ్వాసుల తిరస్కారం, ధిక్కారం ఇబ్లీసును అనుసరించిన ఫలితంగానే జరిగింది. అందువల్ల షైతాన్ చేష్టలను గూర్చి ఇక్కడ పేర్కొనబడింది. అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించే, సత్యాన్ని ధిక్కరించే గుణం కేవలం షైతాన్ మరియు వాడి అనుచరులదే అయి ఉంటుంది. నరకమే వారందరి నివాసస్థలం అవుతుంది. ఆదమ్‌ని సృష్టించి, దైవదూతలను అతన్ని సాష్టాంగ ప్రణామం చేయమని ఆదేశించబడింది. కాని ఇబ్లీసు అలా చేయలేదు. ఈ విధంగా ఇబ్లీసు ఆదం సంతానాన్ని రుజుమార్గం (సన్మార్గం) నుండి తప్పిస్తానని, తీర్పుదినం వరకు తనకు వ్యవధి ఇవ్వమని అనుమతి కోరాడు. అలాగే వాడికి అనుమతి ఇవ్వబడింది.

ఆ తరువాత షైతాన్ వాగ్దానం ఎప్పుడూ మోసపూరితంగా ఉంటుందని అల్లాహ్ హెచ్చరించాడు. నా దాసులపై నీ అధికారం చెల్లదు, వారిని నీవు రుజుమార్గం నుండి తప్పించలేవు, వారి ప్రభువు వారికి అండగా ఉంటాడనీ

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيٓ اٰدَمَ وَحَمَلْنٰهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلٰى كَثِيْرٍ
مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيْلًا ﴿70﴾ ع 7 10 7

يَوْمَ نَدْعُوْا كُلَّ اُنَاسٍۭ بِاِمَامِهِمْ ۚ فَمَنْ اُوْتِيَ
كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ فَاُولٰٓئِكَ يَقْرَءُوْنَ كِتٰبَهُمْ وَلَا
يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿71﴾

وَمَنْ كَانَ فِيْ هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى
وَاَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿72﴾

وَاِنْ كَادُوْا لَيَفْتِنُوْنَكَ عَنِ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ
اِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهٗ ۖ وَاِذًا لَّاتَّخَذُوْكَ
خَلِيْلًا ﴿73﴾

(70) మేము ఆదమ్ సంతానానికి పెద్దరికాన్ని ప్రసాదించాము. వారికి నేలపై, నీటిపై నడిచే వాహనాలను ప్రసాదించాము. వారికి పరిశుద్ధమైన వస్తువులను ఆహారంగా ప్రసాదించాము. మేము సృష్టించిన ఎన్నో ప్రాణులపై వారికి స్పష్టమైన ఆధిక్యాన్ని అనుగ్రహించాము. (71) ఆ రోజు మేము ప్రతి మానవ వర్గాన్ని దాని నాయకునితో పాటు పిలుస్తాము. అప్పుడు తమ కుడి చేతికి కర్మపత్రం ఇవ్వబడినవారు, తమ కర్మ పత్రాన్ని చదువు కుంటారు. వారికి రవ్వంత అన్యాయం కూడా జరుగదు. (72) ఈ ప్రపంచంలో అంధుడై మెలిగేవాడు, పరలోకంలో కూడా అంధుడుగానే ఉంటాడు. అంతేకాదు, మార్గాన్ని పొందటంలో అంధునికంటే కూడా అధికంగా విఫలుడౌతాడు. (73) ఓ ప్రవక్తా! ఈ ప్రజలు నిన్ను పరీక్షకు గురిచేసి మేము నీ వైపునకు పంపిన వహీ నుండి నిన్ను మరలించటానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేసారు. నీవు మా పేరుతో నీ తరఫున ఏదైనా కల్పించి తీసుకురావాలని వారు ఆశించారు. ఒకవేళ నీవు అలా చేస్తే వారు నిన్ను మిత్రుడుగా చేసుకొని ఉండేవారు.

స్పష్టం చేశాడు. కాబట్టి అన్ని వ్యవహారాల్లో అల్లాహ్‌నే నమ్మాలని, ఆయన సహాయాన్నే కోరాలని, అల్లాహ్ ఒక్కడే వారికొరకు చాలని హితబోధ చేయబడింది.

66 - 68 వాక్యాల వరకు అల్లాహ్ ఏకత్వాన్ని గురించి, దైవత్వాన్ని గురించి కొన్ని సూచనలు ఇచ్చాడు. మానవులందరినీ ఉద్దేశించి, గాలుల ద్వారా సముద్రాల్లో ఓడలను నడిపేవాడే మీ ప్రభువని, మీరు మీ ఇష్టం వచ్చిన చోట వ్యాపార నిమిత్తం, ఆహారం అన్వేషిస్తు వెళ్తుంటారు. మీ ప్రభువు చాలా దయామయుడు అని పేర్కొనబడింది. సముద్రము మధ్యలో మీకు కష్టాలు, ఆపదలు వస్తే మీరు మీ చిల్లరదేవతలను వదలి అల్లాహ్‌నే మొరపెట్టుకుంటారు. కాని మిమ్మల్ని ఒడ్డుకు చేర్చిన తరువాత అతన్ని మర్చిపోతారు. ఇంకా అసత్య ఆరాధ్యులను ఆరాధించటం ప్రారంభిస్తారు. ఎందుకంటే మానవుడు నిజంగానే మేలును మరిచేవాడు.

69వ వాక్యంలో కృతఘ్నత పట్ల హెచ్చరిస్తూ సముద్రం నుండి బయటికి వచ్చిన మీరు భూమిలో కూరుకుపోతారని తుఫాను ద్వారా మీపై రాళ్ళ వర్షం కురుస్తుందని, మిమ్మల్ని నాశనం చేయడం జరుగుతుందని, మీకు సహాయం చేసేవాడెవడూ ఉండడనీ ఏమాత్రం భయంలేదా? అల్లాహ్ తప్ప మీకు సహాయం చేసేవాడు, ఆహారం ఇచ్చేవాడు, రక్షించేవాడు లేనప్పుడు మరి ఆయన్నే ఎందుకు విశ్వసించరు? ఆయన్నే ఎందుకు ఆరాధించరు? (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَلَوۡلَاۤ اَنۡ ثَبَّتۡنٰكَ لَقَدۡ كِدۡتَّ تَرۡكَنُ اِلَيۡهِمۡ
شَيۡـًٔا قَلِيۡلًا ۙ ﴿74﴾
اِذًا لَّاَذَقۡنٰكَ ضِعۡفَ الۡحَيٰوةِ وَضِعۡفَ الۡمَمَاتِ
ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيۡنَا نَصِيۡرًا ﴿75﴾
وَاِنۡ كَادُوۡا لَيَسۡتَفِزُّوۡنَكَ مِنَ الۡاَرۡضِ لِيُخۡرِجُوۡكَ
مِنۡهَا وَاِذًا لَّا يَلۡبَثُوۡنَ خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيۡلًا ﴿76﴾
سُنَّةَ مَنۡ قَدۡ اَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنۡ رُّسُلِنَا وَلَا
تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحۡوِيۡلًا ﴿77﴾ ع 8 7 8
اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوۡكِ الشَّمۡسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيۡلِ
وَقُرۡاٰنَ الۡفَجۡرِ ؕ اِنَّ قُرۡاٰنَ الۡفَجۡرِ كَانَ مَشۡهُوۡدًا ﴿78﴾
وَمِنَ الَّيۡلِ فَتَهَجَّدۡ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ ۖ عَسٰٓى اَنۡ
يَّبۡعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحۡمُوۡدًا ﴿79﴾
وَقُلۡ رَّبِّ اَدۡخِلۡنِىۡ مُدۡخَلَ صِدۡقٍ وَّاَخۡرِجۡنِىۡ
مُخۡرَجَ صِدۡقٍ وَّاجۡعَلۡ لِّىۡ مِنۡ لَّدُنۡكَ سُلۡطٰنًا
نَّصِيۡرًا ﴿80﴾
وَقُلۡ جَآءَ الۡحَقُّ وَزَهَقَ الۡبَاطِلُ ؕ اِنَّ الۡبَاطِلَ
كَانَ زَهُوۡقًا ﴿81﴾
وَنُنَزِّلُ مِنَ الۡقُرۡاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَّرَحۡمَةٌ
لِّلۡمُؤۡمِنِيۡنَ ۙ وَلَا يَزِيۡدُ الظّٰلِمِيۡنَ اِلَّا خَسَارًا ﴿82﴾

(74) మేము ఒకవేళ నీకు మనోబలాన్ని ఇచ్చి ఉండకపోతే, నీవు వారి వైపునకు కొంతైనా మొగ్గి ఉండేవాడవు అనేది అసంభవమేమీ కాదు.

(75) అప్పుడు మేము నీకు ప్రపంచంలోనూ రెట్టింపు శిక్షను రుచి చూపి ఉండేవారం. పరలోకంలో కూడా రెట్టింపు శిక్షే. ఇంకా మాకు వ్యతిరేకంగా నీవు ఏ సహాయకుడినీ పొంది వుండేవాడవు కావు.

(76) వారు నీకు ఈ భూభాగంలో నిలువనీడ లేకుండా చెయ్యటానికి నిన్ను ఇక్కడి నుండి వెళ్ళగొట్టడానికి పూనుకున్నారు. అలా చేస్తే వారు కూడా నీ తరువాత ఇక్కడ ఎంతోకాలం ఉండరు. (77) ఇదే మా పాత సంప్రదాయం. దీనినే నీకు పూర్వం మేము పంపిన ప్రవక్తలందరి విషయంలోనూ అనుసరించాము. మా సంప్రదాయంలో నీవు ఏ మార్పునూ చూడలేవు. (78) నమాజును పొద్దువాలినప్పటి నుండి రాత్రి చీకటిపడే వరకు స్థాపించుము. ప్రాతఃకాలంలో ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించు. ఎందుకంటే ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం జరిగే ప్రాతఃకాలపు సమయం దైవదూతలు హాజరయ్యే సమయం. (79) రాత్రి పూట తహజ్జుద్ నమాజ్ చెయ్యి. ఇది నీకు అదనపు నమాజు. నీ ప్రభువు నిన్ను ప్రశంసనీయమైన ఉన్నత స్థానానికి చేర్చటం జరగవచ్చు. (80) ఇలా ప్రార్థించు : "ఓ నా ప్రభూ! నీవు నన్ను ఎక్కడకు తీసుకొని వెళ్ళినా సత్యంతో తీసుకొని వెళ్ళు. ఎక్కడ్నుండి తీసినా సత్యంతో తియ్యి. నీ తరఫు నుండి ఒక అధికారాన్ని నాకు సహాయంగా పంపించు. (81) ఇలా ప్రకటించు : సత్యం వచ్చేసింది, అసత్యం నశించింది. అసత్యం నశించక తప్పదు. (82) మేము అవతరింపజేస్తున్నటువంటి ప్రతి ఖుర్‌ఆన్ భాగము విశ్వాసులకు స్వస్థత, కారుణ్యము. కాని దుర్మార్గులకు అది నష్టాన్ని తప్ప మరి దేన్నీ పెంచదు.

وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ
بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوْسًا ﴿83﴾
قُلْ كُلٌّ يَّعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ ؕ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ
ع 9 7 9 بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَبِيْلًا ۧ ﴿84﴾
وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الرُّوْحِ ؕ قُلِ الرُّوْحُ مِنْ اَمْرِ
رَبِّيْ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿85﴾
وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ
ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهٖ عَلَيْنَا وَكِيْلًا ۙ ﴿86﴾
اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ فَضْلَهٗ كَانَ عَلَيْكَ
كَبِيْرًا ﴿87﴾
قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا
بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَاْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ
بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيْرًا ﴿88﴾
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ
مَثَلٍ ؗ فَاَبٰٓى اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿89﴾

(83) మేము మానవుణ్ణి అనుగ్రహించినప్పుడు విగ్రవీగుతాడు, వెనక్కి మరలిపోతాడు. కొంచెం కష్టానికి గురియితే చాలు, నిరాశ చెందుతాడు.

(84) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : "ప్రతి ఒక్కరూ తన విధానాన్నే అనుసరిస్తున్నారు. అయితే రుజుమార్గంపై ఎవరున్నారు అనే విషయం నీ ప్రభువుకే బాగాతెలుసు." (85) ఈ ప్రజలు నిన్ను ఆత్మను గురించి ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఇలా అను : ఆత్మ నా ప్రభువు ఆజ్ఞ. కాని మీకు ప్రసాదించబడిన జ్ఞానం చాలా స్వల్పమైనది. (86) ఓ ప్రవక్తా! మేము కోరితే (తలచితే) వహీ ద్వారా మేము మీకు ప్రసాదించిన దాన్నంతా నీ నుండి లాక్కోగలము. మాకు వ్యతిరేకంగా దానిని తిరిగి ఇప్పించ గలిగే సహాయకుణ్ణి నీవు పొందలేవు. (87) నీకు లభించినదంతా నీ ప్రభువు కారుణ్యమే. వాస్తవం ఏమిటంటే నీపై ఆయనకు ఉన్న అనుగ్రహం చాలా గొప్పది. (88) ఇలా అను – ఒకవేళ మానవులు, జిన్నాతులు, అందరూ కలిసి ఈ ఖుర్‌ఆన్ వంటి దానిని దేన్నయినా తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ తీసుకురాలేరు, వారందరూ ఒకరినొకరు సహాయం చేసినప్పటికినీ. (89) మేము ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రజలకు అనేక విధాలుగా హితబోధ చేసాము. కాని చాలామంది ప్రజలు అవిశ్వాస స్థితిలోనే స్థిరంగా ఉండిపోయారు.

70 – 89 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో మానవుడు చాలా కృతఘ్నుడని చెప్పబడింది. ఎందుకంటే అతను కష్టకాలంలో చిల్లర దేవతలను, మరణించిన మహానుభావులను వేడుకుంటాడు, చివరికి అల్లాహ్‌ను వేడుకుంటాడు.

అల్లాహ్ దయతలచి కష్టాల నుండి గట్టెక్కిస్తే, మళ్ళీ విగ్రహారాధనలో, సమాధి పూజల్లో నిమగ్నమయి పోతాడు. మరణించిన ఆ మహానుభావులు రక్షించుతారని భావిస్తాడు. ఈ వాక్యాల్లో మానవుడు తుఫాను నుండి తప్పించుకున్నంత మాత్రాన సంబరపడి తన ఇష్టం వచ్చినట్లు జీవితం గడపరాదని హెచ్చరించబడింది. అల్లాహ్ గనక తలచుకొంటే నిన్ను భూమిలో కూరుకుపోయినట్లు చేయగలడు. భూకంపం ద్వారా నాశనం చేయగలడు. ఓ మానవుడా! అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించు, అతని పట్ల కృతజ్ఞతా భావం కలిగిఉండు. భూమిపైనా, సముద్రం పైనా సుఖంగా జీవించగలవు.

70 నుండి 89 వాక్యాల వరకు వ్యాఖ్యానం :

70వ వాక్యం : ఈ ప్రత్యేక గౌరవం మానవులందరికీ ఇవ్వబడింది. విశ్వాసి అయినా అవిశ్వాసి అయినా సరే. ఎందుకంటే ఇతర సృష్టితాలకు ఈ ఉన్నత గౌరవం ఇవ్వబడలేదు. మానవునికి బుద్ధీ, జ్ఞానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. వాటివల్ల మానవుడు తన సుఖాల కొరకు అనేక పరికరములను తయారు చేసుకున్నాడు. మానవుడు ఈ బుద్ధిజ్ఞానాల ద్వారానే మంచి చెడులను, లాభనష్టాలను బేరీజువేస్తాడు. అల్లాహ్ వరప్రసాదాల నుండి లాభం పొందుతున్నాడు. ఇంకా ఈ జ్ఞానం వల్లనే భవనాలు, వంతెనలు నిర్మిస్తున్నాడు. ధరించే దుస్తులు తయారు చేస్తున్నాడు. వివిధ కాలాల్లో వాతావరణానికి తగినట్లుగా ధరించే దుస్తులను కనుగొన్నాడు. అంతేకాక ఇతర సృష్టితాలన్నింటినీ మానవ సేవలో నియమించాడు అల్లాహ్. సూర్యచంద్రాదులు, గాలి, నీరు, ఇంకా ఇతర ఎన్నో సృష్టితాల ద్వారా మానవుడు లాభం పొందుతున్నాడు. భూమిపై గుర్రాలపై, గాడిదలపై, తాను తయారుచేసిన వాహనాలపై ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. అదేవిధంగా సముద్రంలో పడవలు, నావలు ఉపయోగించి ప్రయాణం చేస్తాడు. సరుకులు రవాణా చేస్తాడు. మానవుని కొరకు అల్లాహ్ ఎన్నో రకాల ధాన్యాలు, పండ్లు ఫలాలు సృష్టించాడు. వాటి రుచి అనేక విధాలుగా ఉంటుంది. ఈ విధంగా మానవునికి ఉన్నత స్థానం ప్రసాదించటం జరిగింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

71వ వాక్యం : ఇక్కడ ఇమామ్ అంటే ప్రవక్తలని అర్థం. తీర్పు దినం నాడు ప్రవక్తల ద్వారా వారి సంఘాలను, (జాతులను) విచారించటం జరుగుతుంది. (10 : 47). ప్రతి సంఘానికి ఒక ప్రవక్త ఉన్నాడు. ప్రతి సంఘాన్ని న్యాయంగా ధర్మంగా విచారించటం జరుగుతుంది. వారి పట్ల ఎంతమాత్రమూ అన్యాయం జరుగదు. (4:41). ప్రతి సంఘం నుండి ఒక సాక్షిని తీసుకోవటం జరుగుతుంది. మిమ్మల్ని సాక్ష్యం కొరకు పిలవబడుతుంది. విశ్వాసులకు నాయకులుగా ముహమ్మద్ (స) వస్తారు. అవిశ్వాసులకు వారి నాయకులు నాయకత్వం వహిస్తారు. (28 : 41). మేము వారిని నరకం వైపు పిలిచేవారుగా చేసాము. ప్రతి సంఘం తన ఆరాధ్యుని వెంట పడుతుంది. విగ్రహారాధకులు విగ్రహాల వెంట పడతారు.

ఇమాం అంటే కర్మ పత్రంగా కూడా వ్యాఖ్యానించబడింది. ఆ తరువాత కర్మపత్రాన్ని గూర్చి ప్రస్తావించబడింది. కుడిచేతిలో కర్మ పత్రం ఇవ్వబడినవారు సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తాడు. (69 : 19 –24). “కుడిచేతిలో కర్మ పత్రం ఇవ్వబడినవాడు రండి, నా కర్మ పత్రం చదవండి. నాకు నా పత్రం లభిస్తుందని ఎంతో నమ్మకంతో ఉండేవాడిని. అతడు సుఖాల్లో, స్వర్గంలో ఉంటాడు. వాక్యం చివరివరకు.” (ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కర్మపత్రం అనే అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇదే సరైన అభిప్రాయం. ఖుర్‌ఆన్‌లో గ్రంథాన్ని ఇమామ్‌గా పేర్కొనటం జరిగింది. (36 : 12).

72వ వాక్యం : భూలోకంలో అంధునిగా ప్రవర్తించినవాడు పరలోకంలో కూడా అంధుడుగానే ఉంటాడు. అంతకంటే అధోగతికి గురవుతాడు. అల్లాహ్ మనల్ని పరలోక శిక్షలకు దూరంగా ఉంచుగాక! (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

తీర్పుదినం గురించి, శిక్షా బహుమానాల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ప్రవక్తను నమాజ్ స్థాపించమని ఆదేశించాడు. ఇది అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన ప్రార్థన. ఆయనకు సహాయం కోరే విధానాల్లోని ఉత్తమ విధానం. (2 : 45). అంటే అయిదు పూటల నమాజ్ సమయముల గురించి వివరంగా బోధించారు. ప్రారంభం నుండి ఈనాటి వరకు దానిపై అమలు జరుగుతుంది. జిబ్రీల్ (అ) ప్రతి దినము నమాజ్ యొక్క సమయమును వివరించారని ప్రవక్త (స) ప్రతి నమాజ్ యొక్క రకాతులను వివరించారని అబుస్సఊద్ వ్యాఖ్యానించారు. ఫజ్ర్ నమాజ్ సమయం అంటే ఇది దైవదూతలు కలిసే సమయం. (బుఖారి, తైసీరుర్రహ్మాన్)

79వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో ముఖామె మహ్‌మూద్ గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఓ ముహమ్మద్ ! మీ

ప్రభువు మిమ్మల్ని ఆ ఉన్నత స్థానానికి చేర్చటం ఏమంత కష్టమైన పనికాదు. ఈ వాక్యం మక్కా చివరి దశలో అవతరించింది. హింస చివరి స్థాయికి చేరుకుంది. మార్గాలన్నీ మూసివేయబడ్డాయి. శత్రువులు చంపటానికి అనేక కుట్రలు పన్నటంలో నిమగ్నమై ఉన్నారు. ఇలాంటి సమయంలో దౌర్జన్యాలు హింసలు మటుమాయం అవుతాయని విజయం ప్రాప్తిస్తుందని ఎవరు ఊహించగలరు!

దైవవాణి కేవలం విజయ శుభవార్తనే ఇవ్వలేదు. దానితో పాటు మహోన్నత స్థానం గురించి కూడా శుభవార్త ఇవ్వబడింది. అది మానవత్వానికి చివరి ఉన్నత స్థానం. అంతకంటే గొప్ప స్థానం మరొకటి లేదు. ఏ కాలమైనను, ఏ సంఘానికి చెందినవారైనను, ఏ వంశానికి చెందినవారైనను దాన్ని కొనియాడక తప్పదు. దాన్ని ప్రశంసించక తప్పదు.

ఆలోచించండి! అదే ఆ గొప్ప స్థానం. దాన్ని గురించే ఇంకో వాక్యంలో వివరించబడింది. (33 : 56). కొన్ని హదీసుల్లో ఈ ప్రత్యేక గొప్ప స్థానాన్ని తీర్పుదినం నాడు దర్శించుట జరుగుతుందని పేర్కొనబడింది. భూలోకంలో ఇన్ని ఉన్నత ప్రత్యేకతలు గల వ్యక్తి పరలోకంలో కూడా ప్రశంసించదగిన స్థానానికి అర్హుడుగానే ప్రకటించబడతాడు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్).

80వ వాక్యం : మహాప్రవక్త (స) మక్కాలో ఉన్నప్పుడు వలసపోయే అనుమతి లభించిన అనంతరం ఈ వాక్యం అవతరించిందని ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) తెలిపారు. (తిర్మిజీ).

81వ వాక్యం : మక్కా విజయం తరువాత ప్రవక్త (స) మక్కాలో ప్రవేశించినపుడు కాబాలో 360 విగ్రహాలు ఉండేవి. ప్రవక్త (స) తన చేతిలో ఉన్న బెత్తంతో వాటిని పొడుస్తూ "సత్యం జయించింది, అసత్యం నశించింది" అనేవారు అని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (రజి) ఉల్లేఖించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2298)

85వ వాక్యం : ఇబ్నె మస్ఊద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు – నేను ప్రవక్త (స) తో పాటు మదీనా పట్టణంలో వెళ్తున్నాను. ఆయన తన వాహనంపై కూర్చొని ఉన్నారు. కొంతమంది యూదుల దగ్గర నుండి వెళ్ళడం జరిగింది. వారిలోని ఒకరు ఆత్మ గురించి ప్రశ్నించారు. ప్రవక్త (స) కొంతసేపు మౌనంగా ఉన్నారు. ఆ తరువాత తల ఎత్తారు – వహీ వస్తుందని నేను గ్రహించాను. దైవవాణి పూర్తయిన తరువాత ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు : "వ యస్అలూనక అనిర్రూహ్...." (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం.122)

ఇక్కడ ఆత్మ అంటే ఏమిటి? కొందరు మానవ ప్రాణంగా వ్యాఖ్యానించారు. మరికొందరు దైవవాణిగా వ్యాఖ్యానించారు. మరికొందరు జిబ్రీల్ (అ) అని వ్యాఖ్యానించారు. అయితే ఖుర్ఆన్‌లో ప్రాణం కోసం 'నఫ్స్' అని పేర్కొనబడింది. దైవవాణి, జిబ్రీల్ కొరకు రూహ్ అనే పదాన్ని ఉపయోగించటం జరిగింది. ఇతర వివరాలకు పవిత్ర వాక్యాలు (16 :2), 40 : 15 మరియు 63 : 52 చూడండి. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

89వ వాక్యం : అల్లాహ్ మానవుల మార్గదర్శనం కోసం ఖుర్ఆన్‌లో రుజుమార్గానికి చేర్చే ప్రతి విషయాన్ని పేర్కొన్నాడు. కాని మానవుల పరిస్థితి విచిత్రంగా ఉంది. చాలామంది దీన్నుండి లాభం పొందలేదు. అవిశ్వాసం, తిరస్కారం వల్ల నష్టాన్నే కొని తెచ్చుకున్నారు. ఫలితంగా తీర్పుదినం నాడు ఇబ్లీసును వాడి అనుచరులతో సహా నరకాన్ని నింపడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(90) వారిలా అన్నారు : నీవు భూమిని చీల్చి మా కోసం ఒక చెలమను పొంగింపచెయ్యనంత వరకు మేము నీ మాటను నమ్మము.

(91) లేదా ఖర్జూరపు చెట్లు ద్రాక్ష లతలు కల తోట ఒకటి నీ కోసం ఉద్భవించాలి. అందులో నీవు కాలువలను ప్రవహింపజెయ్యాలి.

(92) లేదా నీవు ప్రకటిస్తున్న విధంగా ఆకాశాన్ని ముక్కలుగా చేసి మాపై పడవెయ్యాలి. లేదా నీవు స్వయంగా అల్లాహ్‌ను, దైవదూతలను, మా ఎదుటకు తీసుకురావాలి.

(93) లేదా నీ కోసం ఒక స్వర్ణ గృహం తయారు కావాలి. లేదా నీవు ఆకాశాన్ని అధిరోహించాలి. అంతేకాదు, మేము చదవటానికి నీవు మాపై ఒక రచన అవతరించేటట్లు చేయనంత వరకు మేము నీ అధిరోహణను కూడా నమ్మము. ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : నా ప్రభువు అతి పరిశుద్ధుడు. నేను సందేశాన్ని తెచ్చే ఒక మానవ మాత్రుడను తప్ప మరింకేమీ కాను.

(94) ప్రజల ముందుకు మార్గదర్శకత్వం వచ్చినప్పుడల్లా దానిని విశ్వసించకుండా వారిని ఆపిన విషయం ఏమిటీ, అల్లాహ్ మానవుణ్ణి ప్రవక్తగా పంపాడా? అనేవారి పలుకు తప్ప మరేమీ కాదు.

(95) వారికి ఇలా చెప్పు : "భూమిలో దైవదూతలు నిశ్చింతగా తిరుగుతూ ఉండిఉంటే, మేము తప్పకుండా ఆకాశం నుండి దైవదూతనే వారికోసం ప్రవక్తగా పంపి ఉండేవారము."

(96) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : నాకూ – మీకూ మధ్య కేవలం ఒక్క అల్లాహ్ సాక్ష్యమే సరిపోతుంది. ఎందుకంటే ఆయన తన దాసుల స్థితిని బాగా ఎరిగినవాడు. అన్నిటినీ చూస్తూ ఉన్నవాడు.

وَقَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْاَرْضِ يَنْۢبُوْعًا ۙ﴿90﴾

اَوْ تَكُوْنَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْاَنْهٰرَ خِلٰلَهَا تَفْجِيْرًا ۙ﴿91﴾

اَوْ تُسْقِطَ السَّمَآءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا اَوْ تَاْتِيَ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَبِيْلًا ۙ﴿92﴾

اَوْ يَكُوْنَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرُفٍ اَوْ تَرْقٰى فِى السَّمَآءِ ؕ وَلَنْ نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتٰبًا نَّقْرَؤُهٗ ؕ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيْ هَلْ كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا رَّسُوْلًا ۧ﴿93﴾ ع 10 9 10

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُّؤْمِنُوْٓا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰٓى اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿94﴾

قُلْ لَّوْ كَانَ فِى الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ يَّمْشُوْنَ مُطْمَئِنِّيْنَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ﴿95﴾

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًاۢ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًاۢ بَصِيْرًا ﴿96﴾

(97) అల్లాహ్ మార్గం చూపినవాడే సన్మార్గాన్ని పొందుతాడు. ఆయన మార్గం తప్పించినవారికి ఆయనను తప్ప, అండగా ఉండేవాణ్ణి, సహాయపడే వాణ్ణి ఎవరినీ నీవు పొందలేవు. వారిని మేము ప్రళయం నాడు గుడ్డివారుగా, మూగవారుగా, చెవిటివారుగా చేసి బోర్లాపడవేసి లాక్కువస్తాము. వారి నివాసం నరకం. దాని మంట మందగించి నప్పుడల్లా మేము దానిని మరింత మండింపజేస్తాము.

(98) ఇది ప్రతిఫలం వారి దుశ్చేష్టకు. వారు మా వాక్యాలను తిరస్కరించి ఇలా అన్నారు : "మేము కేవలం ఎముకలుగా, దుమ్ముగా, ధూళిగా మారిపోయిన తరువాత సరికొత్తగా మమ్మల్ని పుట్టించి లేపి నిలబెట్టటం జరుగుతుందా?"

(99) భూమినీ, ఆకాశాలనూ సృష్టించిన దేవుడు అటువంటి వారిని పుట్టించే శక్తిని కూడా తప్పకుండా కలిగి ఉంటాడనే విషయం వారికి తోచనేలేదా? ఆయన వారిని తిరిగి లేపటానికి ఒక సమయాన్ని నిర్ణయించి ఉంచాడు. అది రావటం తథ్యం. కాని దుర్మార్గులు మొండిగా దానిని తిరస్కరించటానికే పూనుకున్నారు.

(100) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలాఅను : ఒకవేళ నా ప్రభువు కారుణ్య నిధులు మీ అధీనంలో ఉండి ఉన్నట్లయితే అవి ఖర్చయిపోతాయనే భయంవల్ల, వాటిని మీరు కదపకుండా ఉంచేవారు. నిశ్చయంగా మానవుడు ఎంతో సంకుచిత హృదయుడు.

(101) మేము మూసాకు స్పష్టమైన తొమ్మిది నిదర్శనాలను ప్రసాదించాము. ఇప్పుడు నీవే స్వయంగా ఇస్రాయీల్ సంతానాన్ని అడుగు. మూసా వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు ఫిరౌను అన్నది ఇదేకదా : "మూసా! నీవు నిస్సందేహంగా మంత్రజాలానికి గురిఅయిన వ్యక్తివని నేను భావిస్తున్నాను."

وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ
تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ عُمْيًا وَّبُكْمًا وَّصُمًّا ؕ
مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنٰهُمْ
سَعِيْرًا ﴿97﴾
ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا وَقَالُوْٓا ءَ
اِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا
جَدِيْدًا ﴿98﴾
اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ
لَهُمْ اَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيْهِ ؕ فَاَبَى الظّٰلِمُوْنَ اِلَّا
كُفُوْرًا ﴿99﴾
قُلْ لَّوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّيْٓ اِذًا
لَّاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِ ؕ وَكَانَ الْاِنْسَانُ
قَتُوْرًا ۧ ﴿100﴾ ع 11 7 11
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى تِسْعَ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ فَسْئَلْ
بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهٗ فِرْعَوْنُ اِنِّيْ
لَاَظُنُّكَ يٰمُوْسٰى مَسْحُوْرًا ﴿101﴾

(102) దానికి సమాధానంగా మూసా ఇలా అన్నాడు : "నీకు బాగా తెలుసు. గుణపాఠం నేర్పే ఈ నిదర్శనాలను భూమ్యాకాశాల ప్రభువు తప్ప మరెవ్వరూ అవతరింపజెయ్యలేదు. ఓ ఫిరౌన్! నీవు నిస్సందేహంగా శాపానికి గురిఅయినవాడవని నేను భావిస్తున్నాను." (103) చివరకు ఫిరౌను మూసానూ, ఇస్రాయీలు సంతానాన్ని భూమిపై లేకుండా చేయాలని సంకల్పించుకున్నాడు. కాని మేము వాడినీ, వాడి సహచరులనూ మూకుమ్మడిగా ముంచివేసాము. (104) ఆ తరువాత ఇస్రాయీలు సంతతితో మేము ఇలా అన్నాము : "ఇక మీరు భూమిపై సుఖంగా నివసించండి. ప్రళయ వాగ్దాన సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు మేము మీ అందరినీ కలపి హాజరుపరుస్తాము." (105) ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను మేము సత్యంతో అవతరింపజేసాము. సత్యంతోనే అది అవతరించింది. ఓ ప్రవక్తా! శుభవార్త అందించటానికి, హెచ్చరిక చెయ్యటానికే మేము నిన్ను పంపాము. (106) మేము ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను కొద్దికొద్దిగా అవతరింపజేశాము. నీవు దానిని కొద్దికొద్దిగా ప్రజలకు వినిపించాలని మేము దానిని సందర్భాన్నిబట్టి క్రమక్రమంగా అవతరింపజేసాము. (107) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : మీరు దీనిని నమ్మండి, నమ్మకపోండి. ఇంతకుముందు జ్ఞానం ఇవ్వబడినవారికి దానిని వినిపించినప్పుడు వారు ముఖాన్ని నేలకు ఆనించి సాష్టాంగపడి

(108) ముక్త కంఠంతో ఇలా అంటారు : "మా ప్రభువు పరిశుద్ధుడు. ఆయన వాగ్దానం పూర్తిఅయి తీరవలసిందే."

(109) వారు ముఖాన్ని నేలకు ఆనించి విలపిస్తూ పడిపోతారు. దానిని విన్న తరువాత వారి అణకువ మరింత పెరుగుతుంది.

قَالَ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَآ اَنۡزَلَ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا رَبُّ
السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ بَصَآئِرَ ۚ وَاِنِّىۡ لَاَظُنُّكَ
يٰفِرۡعَوۡنُ مَثۡبُوۡرًا ﴿102﴾
فَاَرَادَ اَنۡ يَّسۡتَفِزَّهُمۡ مِّنَ الۡاَرۡضِ فَاَغۡرَقۡنٰهُ
وَمَنۡ مَّعَهٗ جَمِيۡعًا ۙ ﴿103﴾
وَّقُلۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهٖ لِبَنِىۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اسۡكُنُوا
الۡاَرۡضَ فَاِذَا جَآءَ وَعۡدُ الۡاٰخِرَةِ جِئۡنَا بِكُمۡ
لَفِيۡفًا ؕ ﴿104﴾
وَبِالۡحَـقِّ اَنۡزَلۡنٰهُ وَبِالۡحَـقِّ نَزَلَ ؕ وَمَاۤ اَرۡسَلۡنٰكَ اِلَّا
مُبَشِّرًا وَّنَذِيۡرًا ۘ ﴿105﴾
وَقُرۡاٰنًا فَرَقۡنٰهُ لِتَقۡرَاَهٗ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكۡثٍ
وَّنَزَّلۡنٰهُ تَنۡزِيۡلًا ﴿106﴾
قُلۡ اٰمِنُوۡا بِهٖۤ اَوۡ لَا تُؤۡمِنُوۡا ؕ اِنَّ الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا
الۡعِلۡمَ مِنۡ قَبۡلِهٖۤ اِذَا يُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ يَخِرُّوۡنَ
لِلۡاَذۡقَانِ سُجَّدًا ۙ ﴿107﴾
وَّيَقُوۡلُوۡنَ سُبۡحٰنَ رَبِّنَاۤ اِنۡ كَانَ وَعۡدُ رَبِّنَا
لَمَفۡعُوۡلًا ﴿108﴾
وَيَخِرُّوۡنَ لِلۡاَذۡقَانِ يَبۡكُوۡنَ وَيَزِيۡدُهُمۡ
خُشُوۡعًا ۩ ﴿109﴾ السجدة

السّجدة 4

قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا
فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا
تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿110﴾

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن
لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ
الذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿111﴾ ع 12 / 11 / 12

(110) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "అల్లాహ్ అని అయినా పిలవండి లేదా రహ్మాన్ అని అయినా పిలవండి. ఎలా పిలిచినా ఆయనకు గల పేర్లన్నీ మంచివే. మీరు నమాజు చేసేటప్పుడు కంఠాన్ని (స్వరాన్ని) మరీ పెంచకండి, మరీ తగ్గించకండి. మధ్యస్థంగా ఉంచండి. (మధ్యేమార్గమును అవలంబించండి). 111. ఇంకా ఇలా అను : ఎవరినీ తన కొడుకుగా చేసుకోనటువంటి, తన రాజ్యంలో ఇతరులెవ్వరూ భాగస్వాములుగా లేనటువంటి నిస్సహాయుడు కాకపోవటం వల్ల తనకు సంరక్షకుడు ఎవడూ అవసరం లేనటువంటి అల్లాహ్‌కే స్తోత్రాలన్నీ. ఆయన గొప్పతనాన్ని, మహోన్నతనూ చాటండి.

90 - 111 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు ఖుర్ఆన్‌ని తిరస్కరించారనీ, అయితే ఖుర్ఆన్ మానవులందరి కొరకు స్వస్థత, కారుణ్యమని, ఇంకా ఇది అల్లాహ్ తరపున గొప్ప వరప్రసాదమని, అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను మహత్యాలు చూపమని కోరారని, అయితే అన్నిటికంటే గొప్ప మహత్యం ఖుర్ఆన్ అని తెలియపర్చబడింది.

ఈ వాక్యాల్లో ప్రజలు మహత్యాలు చూసి విశ్వసించరనీ, ఎందుకంటే మూసా (అ) మహత్యం చూపినా ఫిరౌన్, అతని అనుచరులు విశ్వసించలేదని విశదపరచటం జరిగింది. ఇదేవిధంగా చాలామంది ప్రవక్తలు మహత్యాలు చూపారనీ, కాని వారి జాతి ప్రజలు విశ్వసించలేదని ప్రస్తావించబడింది. విశ్వాసం అన్నది మనసుకు సంబంధించినదని సత్యాన్ని స్వీకరించే వ్యక్తికి అల్లాహ్ రుజుమార్గం ప్రసాదిస్తాడనీ, రుజుమార్గం ప్రసాదించబడిన వ్యక్తి అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాలను పాటిస్తారని వివరించబడింది. విశ్వసించాలనే ఉద్దేశ్యం లేని వ్యక్తులకు ఎన్ని నిదర్శనాలు చూపించినా ఏమాత్రం లాభం లేదని చెప్పబడింది.

90 - 111 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

93వ వాక్యం : అంటే నా ప్రభువు సర్వసమర్థుడు. ఆయన తలచుకుంటే మీ కోరికలను ఒక్క సెకనులో తీర్చగలడు. నేను మీ లాంటి మానవుణ్ణే. మానవులకు వాటిపై ఏమాత్రం అధికారం లేదు. నేను కేవలం అల్లాహ్ ప్రవక్తను. సందేశాన్ని అందించటమే నా బాధ్యత. దాన్ని నేను నిర్వర్తిస్తున్నాను. మహత్యాలు చూపడం ప్రారంభిస్తే ప్రజలు తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా మహత్యాలు కోరుతారు. మహత్యాలు చూపటం అల్లాహ్ ఇష్టం. వాటి జ్ఞానం కూడా అల్లాహ్‌కే ఉంది. అందులో ఇతరులకు ఎటువంటి అధికారం లేదు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

94 వాక్యం : ఒక మానవ మాత్రుడు ప్రవక్తగా నియమింపబడటం ఏమిటి? అని అవిశ్వాసులు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసేవారు. (10:2, 64 : 6, 23 : 47, 14 : 10) ఈ విధంగా అనేక జాతులు తమ ప్రవక్తను తిరస్కరించాయి.

95వ వాక్యం : అల్లాహ్ తన దయాగుణాన్ని గుర్తుచేస్తున్నాడు. ఆయన మీలో నుండే ఒక వ్యక్తిని ప్రవక్తగా మీ

వైపునకు పంపాడు. అతని ద్వారా జ్ఞానం పొందాలని, నేర్చుకోవాలని, ఒకవేళ దైవదూతను ప్రవక్తగా పంపితే అతనితో మీరు మాట్లాడనూలేరు, నేర్చుకోనూలేరు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

97వ వాక్యం : అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ఒక అనుచరుడు ప్రవక్త (స)ను "ఓ ప్రవక్తా! ఒక అవిశ్వాసిని తలక్రిందులుగా నడిపించటం జరుగుతుందా?" అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త (స) "ప్రపంచంలో కాళ్ళద్వారా నడిపించ గలిగినవాడు, ప్రళయదినం నాడు తలక్రిందులుగా నడిపించలేడా?" అని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం.4388). మానవుని ఆచరణలకు, శిక్షకు పోలిక ఉంటుంది. ఇహలోకంలో అల్లాహ్‌ను మరచినవాడిని అల్లాహ్ నరకంలో పడవేసి మరచిపోతాడు. అల్లాహ్ పట్ల అంధునిగా ప్రవర్తించినవాడిని తీర్పుదినం నాడు అంధునిగా లేపటం జరుగుతుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

101 – 104 వాక్యాలు : ఖురైష్ అవిశ్వాసులు కోరిన 6 మహత్యాలను పై వాక్యాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు. అవిశ్వాసులు కోరిన విధంగానే మూసా (అ)కు 9 మహత్యాలు ఇవ్వబడ్డాయని, కాని ఫిరౌన్, అతని అనుచరులు విశ్వసించలేదని, అందువల్ల అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేసాడని పేర్కొనబడింది. మక్కా అవిశ్వాసులు కోరినవిధంగా మహత్యాలు చూపకపోవటానికి కారణం అవి చూసిన తరువాత కూడా విశ్వసించకపోతే నాశనం చేయటం జరుగుతుంది. అయితే అల్లాహ్ వారిని ఒకేసారి నాశనం చేయరాదని నిర్ణయించుకున్నాడు.

మూసా (అ)కు ఇవ్వబడిన మహత్యాలు :

1. చేయి కాంతిమంతంగా మెరియుట 2. చేతి కర్ర 3. రక్తం 4. సముద్రం రెండు భాగాలుగా చీలిపోవటం, 5. ఫిరౌన్ యొక్క ధనం నాశనమగుట 6. తుఫాన్ 7. మిడుతల దండు 8. పేళ్ళు 9. కప్పలు. వీటన్నిటినీ చూసి కూడా ఫిరౌన్ విశ్వసించలేదు. ఇంకా మూసాతో నీవు మంత్రవిద్యకు గురయ్యావని నేను భావిస్తున్నాను అని అన్నాడు. (27–13, 14) లో కూడ ప్రస్తావించడం జరిగింది.

102వ వాక్యం : మూసా (అ) ఫిరౌన్‌తో ఈ మహత్యాలన్నీ భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువైన అల్లాహ్ అవతరింపజేసినవని తెలియజేశాడు. నిర్మలమైన హృదయంతో రుజుమార్గం కోరినవారికి వాటిలో ఎన్నో గుణపాఠాలున్నాయి. కాని నీవు వాటిని తిరస్కరిస్తూ మంత్రజాలం అని హేళన చేస్తున్నావు. దైవకారుణ్యానికి దూరం చేయబడ్డావని, నాశనం చేయబడగలవని నేను భావిస్తున్నాను అని మూసా (అ) అన్నారు. బనీ ఇస్రాయీలు ప్రజలను అక్కడి నుండి వెడలగొట్టాలని ప్రయత్నించిన ఫిరౌన్‌ను, వాడి అనుచరులను అల్లాహ్ సముద్రంలో ముంచివేసాడు. ఆ తరువాత వారిని పాలస్తీనా పరిసర ప్రాంతంలో నివసించమని ఆదేశించాడు. ఈ విధంగా వారు ఫిరౌన్ సంపదకు వారసులయ్యారు.

ఈ వాక్యం మక్కాలో (నుండి) వలస పోవటానికి ముందు అవతరించిందని పేర్కొన్నారు. ప్రవక్త (స)కు మక్కా విజయం గురించి శుభవార్త ఇవ్వబడింది. బనీ ఇస్రాయీల్‌లో మీరు బలహీనులైనా, మిమ్మల్ని వెడలగొట్టినా, చివరకు జరిగేది ఇదే అని తెలియజేయబడింది. అలాగే జరిగింది, అవిశ్వాసుల హింసవల్ల అక్కడి నుండి వలస వెళ్ళవలసి వచ్చింది. కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత మక్కా ప్రవక్త అధీనంలోకి వచ్చింది. కాని వారిపై దయతలచి, కరుణించి, వదలివేయడం జరిగింది.

104 వాక్యం : తీర్పుదినం నాడు పాపాత్ములు, పుణ్యాత్ములు అందరూ ఒకేసారి లేపబడతారని, ఆ తరువాత అల్లాహ్ వారి మధ్య తీర్పు ఇస్తాడని పాపాత్ములకు, పుణ్యాత్ములకు వారి కర్మల ప్రకారం శిక్షించడం, ప్రతిఫలం ఇవ్వటం జరుగుతుందని పేర్కొనబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

106వ వాక్యం : ఖుర్‌ఆన్ ఒకేసారి ఎందుకు అవతరించదు? అని వారు ప్రశ్నిస్తున్నారు. మేము దాన్ని కొద్దికొద్దిగా అవతరింపజేస్తున్నాము. ప్రజలకు వినిపించాలని, వారు దాన్ని వినాలనీ, అర్థం చేసుకోవాలనీ, అల్లాహ్‌యే దాన్ని అవతరింపజేసినవాడు, దానిని రక్షించేవాడూ అల్లాహ్‌యే. మీరు విశ్వసించినా విశ్వసించకపోయినా అందులో ఏమాత్రం మార్పు చేయబడదు అని మీ ప్రభువు ఆదేశిస్తున్నాడు. వెనుకటి గ్రంథాల జ్ఞానం గలవారు ఈ ఖుర్‌ఆన్ విన్నవెంటనే సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తారు. విధేయత పాటిస్తారు. మా ప్రభువు సాటికల్పించటానికి అతీతుడనీ, సత్యవంతులకు స్వర్గప్రవేశం కలదని పాపాత్ములకు నరకం కలదని చేసిన వాగ్దానం సత్యమని ఇది నెరవేరుతుందని, ఖుర్‌ఆన్ పఠించటం వల్ల, వినటం వల్ల దైవభీతి అధికమవుతుందని పేర్కొనబడింది. (తఫ్సీరె సనాయీ)

110 వాక్యం : అవిశ్వాసులు అర్రహ్మాన్, అర్రహీమ్ పేర్లను విని ఆశ్చర్యపడేవారు. ఒకసారి ప్రవక్త నోట ఈ పేర్లను విని మమ్మల్ని విగ్రహారాధన నుండి వారిస్తున్నాడు, అతడు మాత్రం ఆరాధ్యులను పిలుస్తున్నాడు అని అన్నారు. ఆ వెంటనే ఈ వాక్యం అవతరించింది. (ఇబ్నె కసీర్). దీని గురించి ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. మక్కాలో ప్రవక్త (స) రహస్యంగా నివసించేవారు. జమాఅత్‌తో నమాజ్ చదివితే కొంత బిగ్గరగా పలికేవారు. అవిశ్వాసులు ఖుర్‌ఆన్ విని ఖుర్‌ఆన్‌ని, అల్లాహ్‌ని దుర్భాషలాడేవారు. అతిమెల్లగా పఠిస్తే అనుచరులు వినలేరు. కాబట్టి మెల్లగా పఠించమని ఆదేశించబడింది. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

ఒకసారి ప్రవక్త (స) అబూబకర్ (రజి) వైపు నుండి వెళ్ళడం జరిగింది. ఆయన చిన్న స్వరంతో నమాజ్ చదువుతున్నారు. ఉమర్ (రజి)ని కూడా వినడం జరిగింది. ఆయన బిగ్గరగా చదువుతున్నారు. ఇద్దరినీ ప్రశ్నించారు. "నేను విన్నపాలు చేసుకుంటున్నప్పుడు నా ప్రభువు వింటూనే ఉన్నాడు" అని అబూబకర్ సమాధానమిచ్చారు. నిద్రపోయేవారిని మేల్కొలపటం, షైతాన్ వెంబడించటం నా ఉద్దేశంగా ఉండేది" అని ఉమర్ (రజి) సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు అబూబకర్ (రజి)తో "నీవు కాస్త హెచ్చు స్వరంతో నమాజు చెయ్యి" అన్నారు. ఉమర్ (రజి)తో "నీవు కాస్త మెల్లగా చేయి" అని ఉపదేశించారు. (బుఖారీ, ముస్లిం – ఫత్‌హుల్ ఖదీర్)

111వ వాక్యం : అల్లాహ్ ఒక్కడే అనీ, అతనికి సంతానం ఎవరూ లేరని, అతను ఎవరి సంతానమూ కాదనీ, అతనికి సాటి ఎవరూ లేరని, అల్లాహ్ బలహీనుడు కాడనీ, అవిశ్వాసులు కల్పించే మాటలకు అతీతుడని, ఉన్నతుడనీ, ఆయన గొప్పదనాన్ని కొనియాడుతూ ఉండమనీ ఉపదేశించబడింది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 18. సూరతుల్ కహఫ్ పరిచయం

సూరతుల్ కహఫ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 110 వాక్యాలున్నాయి. 12 రుకూలున్నాయి.

అవతరణా కాలం : వ్యాఖ్యాతలందరూ ఇది మక్కాలో అవతరించిందని అభిప్రాయపడుతున్నారు అని ఖుర్‌తుబీ పేర్కొన్నారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కూడా దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. మక్కాలో ముస్లిములపై అవిశ్వాసుల హింసలు, దౌర్జన్యాలు పెచ్చరిల్లినప్పుడు ఈ సూరహ్ అవతరించింది. దీనిద్వారా ముస్లిములను ఓదార్చి ప్రోత్సహిద్దామని, వారికి పూర్వం కూడా ముస్లిములు హింసలకూ, దౌర్జన్యాలకు గురయ్యారని, కాని వారు ఏమాత్రం అస్థిరతకు గురికాకుండా నిలకడగా ఉన్నారని హితబోధ చేయబడింది.

ప్రాశస్త్యం :

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారని అబూదర్దా (రజి) ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సూరహ్ కహఫ్ ప్రారంభంలోని 10 వాక్యాలు కంఠస్తం చేసినవాడు దజ్జాల్ ఉపద్రవం నుండి రక్షించబడతాడు. (ముస్లిం, అబూదావూద్, తిర్మిజి, నసాయి)

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : శుక్రవారం నాడు సూరతుల్ కహఫ్ పఠించినవారి కొరకు రెండు శుక్రవారాల మధ్య ఒక వెలుగు ప్రకాశిస్తూ ఉంటుంది. (హాకిమ్)

కహఫ్ అంటే ఒక పెద్ద గుహ అని అర్థం. ఇలాంటి గుహలు పెద్ద కొండల్లో ఉంటాయి. అవిశ్వాసులు అడిగిన మూడు ప్రశ్నలకు సమాధానంగా ఈ సూరా అవతరించింది. 1. కహఫ్ వారంటే ఎవరు? 2. ఖిజర్ సంఘటన వాస్తవాలు ఏమిటి? 3. జుల్‌ఖర్నయిన్ సంఘటన ఇంతకీ ఏమిటీ? అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) ను, ఆయన నిజంగానే ప్రవక్త అవునో కాదో తెలుసుకోవటానికి గ్రంథ ప్రజలు ప్రేరేపించగా ఇలా ప్రశ్నించారు. అల్లాహ్‌తఆలా ఆ మూడు ప్రశ్నలకు ఈ సూరహ్‌లో సమాధానాలిచ్చాడు.

**1. కహఫ్ వారి సంఘటన :**

క్రైస్తవ మతం తొలి కాలంలో కొందరు యువకులు విగ్రహారాధనకు విసుగు చెంది దేవుని ఏకత్వం వైపు మొగ్గి ముస్లింలుగా మారిపోయారు. ఈ వార్త రాజుకు తెలుస్తుంది. రాజు వారందరిని సభకు రప్పించి విచారిస్తాడు. వారు ఎలాంటి జంకులేకుండా సత్యాన్ని బహిర్గతం చేస్తారు. ఇది రాజుకు నచ్చదు. కాని మరోసారి విచారించటానికి వారికి కొన్ని రోజులు గడువిస్తాడు. వారు సభ నుండి తిరిగి వచ్చి పరస్పరం సంప్రదిస్తారు. గుట్టుచప్పుడు కాకుండా కొండగుహల్లో దాక్కుందామని నిర్ణయించుకుంటారు. అవిశ్వాసులకు దూరంగా ఉండి అల్లాహ్ ప్రార్థనలో నిమగ్నమయి ఉండాలని గుహలో దాక్కుంటారు.

వారు గుహలో ప్రవేశించిన వెంటనే అల్లాహ్ నిర్ణయం వల్ల వారికి నిద్ర ముంచుకొస్తుంది. ఆ స్థితిలోనే వారు అటూ ఇటూ కదులుతూ మెదులుతూ ఉంటారు. గుహలోపలి భాగం చాలా ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. జీవించటానికి తగిన ఏర్పాట్లన్నీ ఉన్నాయి. గాలి, వెలుతురు వచ్చేందుకు మార్గాలు ఉన్నాయి. సూర్యుడు ఉదయిస్తే కొంత వెలుతురు తప్పకుండా ప్రవేశిస్తుంది. ఆ యువకులు ఆ స్థితిలో నిద్రపోతున్నారు. వారితో పాటు ఒక కుక్క తన ముందు కాళ్ళు చాచి గుహద్వారం వద్ద కూర్చుంది.

ఈ పరిస్థితి అంతా ఎలా ఉందంటే ఎవరైనా ఆ గుహలోకి తొంగి చూస్తే భయాందోళనలకు గురయి అక్కడి నుండి పారిపోతారు. సంవత్సరాల తరబడి ఆ యువకులు నిద్రలోనే ఉన్నారు. జీవన శైలిలో మార్పులు జరుగుతాయి. రోమనులు క్రైస్తవులపై దాడిచేసి వారిని ఓడిస్తారు. ఈ విధంగా ఆ దేశం రోమనుల హస్తగతమవుతుంది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ మహిమవల్ల వారు నిద్రలేస్తారు. మనం ఎంతకాలం నిద్రించామని పరస్పరం ప్రశ్నించుకుంటారు. మనలో ఎవరైనా వెళ్ళి ఆహారం తీసుకురావాలి, కాని చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఎందుకంటే రాజు చాలా కఠినుడు. విగ్రహారాధకుడూను. మనల్ని తన ధర్మాన్ని బలవంతంగా ఆచరించమని ఆదేశిస్తాడు, లేదా మనల్ని చంపివేస్తాడు. ఇవన్నీ మన ఇహపరాల్ని నష్టం కలిగిస్తాయి. వారిలో ఒక యువకుడు నాణాలు తీసుకొని పట్టణం వైపు వెళ్ళి చూడగా పరిస్థితులన్నీ వేరుగా ఉన్నాయి. క్రొత్త విధానాలు, క్రొత్త వ్యక్తులు అయోమయంగా కనబడ్డారు. కాని ఆ యువకుడు భయపడకుండా ఒక హోటల్ వద్దకు వెళ్ళి కొన్ని వస్తువులు ఎంచుకొని రుసుము (వెల) చెల్లించటానికి నాణెం ఇచ్చాడు. ఆ దుకాణదారుడు దాన్ని ప్రాచీన నాణెంగా గుర్తించాడు. ఈ విధంగా రహస్యం బయటపడింది. ప్రజలకు ఈ విషయం తెలియగానే ఆ వ్యక్తిని కొనియాడారు. వారి పట్ల శ్రద్ధ చూపారు. ఎందుకంటే అవిశ్వాస రాజుల పాలన అంతమయింది. అక్కడి ప్రజలు క్రైస్తవం స్వీకరించి ఉన్నారు.

ఆ వ్యక్తి ఇదంతా చూసి సంతోషించాడు. కాని అల్లాహ్ ప్రార్థనకే ప్రాముఖ్యం ఇచ్చాడు. తన స్నేహితుల వద్దకు వెళ్ళి జరిగినదంతా చెప్పాడు. ప్రజలు వారిని గుర్తించి వారిని నగరం వైపు రమ్మని నగర ప్రజలకు లాభం చేకూర్చమని ప్రాధేయపడ్డారు. కాని ఆ యువకులు సన్యాసం పుచ్చుకొని అక్కడే తమ మిగతా జీవితాన్ని గడిపారు. వారు మరణించిన తరువాత వారి స్మారక చిహ్నంగా వారి విగ్రహాలు తయారు చేయించారు. గుహద్వారం వద్ద ఒక ప్రార్థనాలయాన్ని నిర్మించారు. కహ్ఫ్ వారు మక్కా విశ్వాసులవలె వేధింపులకూ, హింసలకు గురయ్యారు. ఈ సంఘటనలో ముస్లిములకు ఓదార్పు ఉంది. కహ్ఫ్ వారిని రక్షించుకున్నట్లే విశ్వాసులనూ రక్షించుకోవటం జరుగుతుంది. వారికి తన అనుగ్రహాల్ని ప్రసాదించినట్లే ముస్లిములకూ అనుగ్రహించటం జరుగుతుంది. వారే సాఫల్యం పొందుతారు అని పేర్కొనబడింది.

**2. మూసా మరియు ఖిజర్‌ల సంఘటన :**

బుఖారీలో సయీద్ బిన్ జుబైర్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : తాను అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజి)తో ఇలా అన్నారు. మూసా, ఖిజర్ గురించి నూఫ్ బకాలి ఇలా అన్నాడు : మరి మీ అభిప్రాయమేమిటి? దానికి

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజి) ఇలా అన్నారు : దైవవిరోధి అసత్యం పలుకుతున్నాడు. ఉబయ్ బిన్ కాబ్ నాతో ఇలా అన్నారు : ఆయన ప్రవక్త (స) ద్వారా ఇలా అన్నారు. ఒకసారి మూసా (అ) బనీ ఇస్రాయీల్‌ను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ ఉండగా, ఒక వ్యక్తి లేచి అందరికన్నా గొప్ప పండితుడు ఎవరు? అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు మూసా (అ) "నాకు అందరికంటే అధికంగా జ్ఞానం ప్రసాదించబడింది" అని అన్నారు. అల్లాహ్‌కు ఈ సమాధానం నచ్చలేదు. "అల్లాహ్‌కే తెలుసు" అని అంటే బాగుండేది. రెండు సముద్రాలు కలిసేచోట మా దాసుడు ఒకడున్నాడు, నీకంటే గొప్ప జ్ఞానం, వివేకం కలవాడు ఉన్నాడు అని ఆయనకు తెలియపరచబడింది. నీ దాసుని వరకు చేరే దారి ఏది అని మూసా (అ) ప్రశ్నించారు. అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు – చేపను మీ ప్రయాణ ఆహారంగా తీసుకొని వెళ్ళండి. అది ఎక్కడ తప్పిపోతే అక్కడ ఆ వ్యక్తి దొరుకుతాడు. మూసా (అ) తన టిఫిన్‌లో చేప ఉంచి, ఇంకా యూషా బిన్ నూన్‌ని వెంట తీసుకొని ఆ వ్యక్తిని వెదకటానికి బయలుదేరారు. చాలా దూరం ప్రయాణం చేసి ఒక బండరాయిపై నిద్రపోయారు. చేపలో ప్రాణం వచ్చింది. అది సముద్రంలోకి పోయింది. అది వెళ్ళిన కొంతదూరం వరకు మంచు గడ్డలా ఒక గీత ఏర్పడింది. ఇదంతా యూషా బిన్ నూన్ కంటపడింది. ఎందుకంటే అతను మూసాకన్నా ముందు నిద్రలేచారు. కాని ఈ విషయాన్ని అతనికి తెలుపటం మరచిపోయారు. ఇద్దరూ ప్రయాణం ప్రారంభించారు. రెండవరోజు అలసట చెంది చేప తిందామని అనుకున్నారు. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – తెలిపిన స్థలానికి చేరటంలో మూసా ఏమాత్రం అలసట చెందలేదు. కాని గమ్యం దాటి ముందుకు పోయినపుడు అలసిపోయారు. అప్పుడు యూషా బిన్ నూన్ ఇలా అన్నారు : మనం విశ్రాంతి తీసుకున్నచోట చేపకు ప్రాణం వచ్చింది. అది సముద్రంలోనికి పోయింది. ఈ విషయమును మీతో నేను చెప్పటం మరచిపోయాను. ఇది షైతాన్ పనే. సముద్రంలో ఏర్పడిన ఆ గీత చేపకు మార్గం అనీ ప్రవక్త (స) అన్నారు. మనం వెదుకుతున్న స్థలం అదే కదా అని ఇద్దరూ మాట్లాడుకుంటూ వెనుదిరిగారు. ఆ రాతిబండ వరకు చేరుకున్నారు. అక్కడ ఒక వ్యక్తి మంచి దుస్తులు ధరించి కూర్చున్నాడు. మూసా (అ) అతనికి 'సలామ్' చేసారు. మీ ప్రాంతంలో 'సలాం ఎక్కడ' ఆ వ్యక్తి పేరే ఖిజర్. అప్పుడు మూసా (అ) "అల్లాహ్ మీకు ప్రత్యేకంగా ప్రసాదించిన జ్ఞానాన్ని నేర్చుకునేందుకు వచ్చాను" అని మూసా (అ) అన్నారు. ఖిజర్ ఇలా అన్నారు – "నా వెంట ఉండి ఆ విషయాల పట్ల సహనం పాటించలేరు. ఓ మూసా! మీకు ఇవ్వబడని జ్ఞానం నాకు ఇవ్వబడింది." "ఇన్‌షాఅల్లాహ్ మీరు నన్ను సహనం పాటించేవానిగా పొందుతారు. నేను ఏమాత్రం మీ ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించను" అని మూసా (అ) అన్నారు. "నా వెంట ఉండి మీరు చూస్తున్న ఎటువంటి సంఘటన గురించైనా ప్రశ్నించరాదు. నా అంతట నేనే వాటి గురించి వివరిస్తాను" అని ఖిజర్ అన్నారు.

దానికి మూసా (అ) సమ్మతించి, ఇద్దరూ ప్రయాణమయ్యారు. సముద్రతీరాన ముందు నుంచి ఒక నౌక కంట పడింది. ఇద్దరూ పడవలో ప్రయాణమయ్యారు. కొంతదూరం వెళ్ళిన తర్వాత ఖిజర్ (అ) పడవ ముందు భాగం నుండి ఒక చెక్కను తీసివేసి నావకు కన్నం వేసారు. అది చూసి మూసా (అ) ఉండలేకపోయారు. "మనకు ఉచితంగా ఎక్కించి, మనకు ఎంతో ఉపకారం చేసారు. దానికి ప్రతిఫలంగా

మీరు పడవకు కన్నం వేస్తారా!? పడవతో సహా అందరూ మునిగిపోతారు. ఇది ఎంతమాత్రం బాగా లేదు" అన్నారు. "మీరు నా వెంట ఉండి ఎంతమాత్రం సహనం పాటించలేరని ముందే చెప్పాను" అని ఖిజర్ అన్నారు. "నేను మరచిపోయాను. మన్నించండి" అని మూసా (అ) అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : ఈ మొదటి ప్రశ్న మరచి ప్రశ్నించారు. ఆ సమయంలోనే ఒక పిచ్చుక వచ్చి కొన్ని చుక్కల నీళ్ళు త్రాగింది. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) ఇలా అన్నారు : "దైవజ్ఞానం ముందు మన జ్ఞానం కూడా ఇటువంటిదే."

పడవ తీరం చేరింది. ఇద్దరూ ఒక వైపు బయలుదేరారు. తీరం వెంబడి వెళ్తున్నారు. ఒక మైదానంలో కొంతమంది పిల్లలు ఆడుకుంటున్నారు. ఖిజర్ ముందుకు వెళ్ళి వారిలో ఒక పిల్లవాడ్ని చంపివేసారు. మూసా ఉండలేక, "అన్యాయంగా ఎందుకు చంపారు" అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) "నా వెంట ఉండి సహనం పాటించలేరని నేను ముందే చెప్పానుగా" అన్నారు. ఈ విషయం మొదటి దానికన్నా క్రూరమైనది అవటం వల్ల మూసా సహించలేకపోయారు. "దయచేసి దీన్ని కూడా క్షమించండి. దీని తరువాత ప్రశ్నిస్తే నన్ను మీ వెంట ఉండనివ్వకండి" అని ప్రాధేయపడ్డారు. ఇద్దరూ బయలుదేరారు. ఒక పట్టణంలోనికి ప్రవేశించారు. అక్కడి ప్రజలు మంచి స్థితిలో ఉన్నా వారిద్దరినీ అతిథులుగా స్వీకరించ నిరాకరించారు. వారిద్దరూ ఆ పట్టణంలో నడుస్తూ ఖిజర్(అ) ఒక ఇంటి వైపు వెళ్ళి దాని వంగి ఉన్న గోడను మరమ్మత్తు చేసి సరిచేసారు. "మనల్ని ఈ ఊరి వారు అతిథులుగా స్వీకరించలేదు, నిలువనీడ ఇవ్వలేదు. ఎలాంటి ప్రతిఫలం తీసుకోకుండా మీరు ఈ సేవ చేసివేసారు. ప్రతిఫలం తీసుకుంటే సరిపోయేది" అని మూసా (అ) అన్నారు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) ఇక మనిద్దరం కలసి ఉండలేము అని తెలిపి జరిగిన మూడు సంఘటనల గూర్చి వివరించారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ ఆజ్ఞానుసారమే అని తెలియజేసారు.

ఖుర్‌ఆన్‌లోని సూరతుల్ కహ్ఫ్‌లో ఒక రాజును గురించి ప్రస్తావించబడింది. అతనికి జుల్‌ఖర్‌నైన్ అనే బిరుదు ఉండేది. అతని అధికారం తూర్పు పడమరల వరకు వ్యాపించి ఉండేది. అతను రాజ్యాలను జయిస్తూ ఒక ప్రాంతానికి చేరుకున్నాడు. అక్కడి ప్రజలు యాజూజ్, మాజూజ్‌లు మమ్మల్ని అనేక విధాలుగా హింసిస్తున్నారనీ, మమ్మల్ని నాశనం చేస్తున్నారని మీరు వారి బారి నుండి మమ్మల్ని కాపాడమని వేడుకున్నారు. జుల్‌ఖర్‌నైన్ అది విని వారిని ఓదార్చి ఇనుమును, రాగిని కరిగించి రెండు కొండల మధ్య ఒక గోడను నిర్మించారు. ఈ విధంగా వారు యాజూజ్, మాజూజ్‌ల నుండి రక్షణ పొందారు. (రక్షింపబడ్డారు).

ఖుర్‌ఆన్‌లో జుల్‌ఖర్‌నైన్ గురించి రెండు విషయాలు ఉన్నాయి. ఒకటి: ఆనకట్ట, అది రెండు కొండల మధ్య నిర్మించబడిందని, ఇంకా యాజూజ్, మాజూజ్‌లు వచ్చే మార్గాన్ని మూసివేసారు. (18 : 94). ఇంకా ఆ గోడ ఇనుప ఇటుకలతో, కరిగించిన రాగితో నిర్మించబడింది.

# 18. అల్ కహఫ్

**ఆయత్‌లు : 110** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అల్లాహ్ మాత్రమే స్తుతింపదగినవాడు. ఆయన తన దాసునిపై ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేసాడు. అందులో ఎలాంటి వక్రత్వాన్ని ఉంచలేదు. (2) అది సూటిగా, ఉన్నది ఉన్నట్లుగానే ప్రకటించే గ్రంథం. దాని ద్వారా అతను దేవుని కఠిన శిక్షను గురించి ప్రజలను హెచ్చరించాలని, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది అనే శుభవార్తనూ (3) అందులోనే వారు కలకాలం ఉంటారు అనే శుభవార్తనూ అందజేయాలని,

(4) అల్లాహ్ ఎవరినో కుమారుడుగా వరించాడు అని పలికే ప్రజలను భయపెట్టాలని. (5) ఈ విషయం గురించి వారికిగాని, వారి తాతముత్తాతలకుగానీ ఎటువంటి జ్ఞానం లేదు. వారి నోట వెలువడే ఈ మాట అత్యంత దారుణమైనది. వారు కేవలం అబద్ధాన్ని మాత్రమే వాగుతున్నారు. (6) ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ వారు ఈ ఉపదేశాన్ని విశ్వసించకపోతే, బహుశా నీవు వారి కోసం దుఃఖిస్తూ నీ ప్రాణాన్నే కోల్పోతావేమో!

(7) యదార్థం ఏమిటంటే ప్రజలలో మంచి పనులు చేసేవారెవరో పరీక్షించాలని, భూమిపై ఉన్న వస్తు సామగ్రినంతటినీ, మేము భూమికి అలంకారంగా చేసాము.

(8) చివరకు మేము దానినంతటినీ చదునైన మైదానంగా చేసివేయనున్నాము.

(9) గుహవారు, శిలాఫలకం వారు మా సూచనలలో ఒక అద్భుతమైన సూచన అని మీరు భావిస్తున్నారా?

آياتها 110 سورة الكهف مكية 18 ركوعاتها 12

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ الَّذِىۡۤ اَنۡزَلَ عَلٰى عَبۡدِهِ الۡكِتٰبَ وَلَمۡ
يَجۡعَلْ لَّهٗ عِوَجًا ۜ ﴿1﴾
قَيِّمًا لِّيُنۡذِرَ بَاۡسًا شَدِيۡدًا مِّنۡ لَّدُنۡهُ وَيُبَشِّرَ
الۡمُؤۡمِنِيۡنَ الَّذِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمۡ
اَجۡرًا حَسَنًا ۙ ﴿2﴾
مّٰكِثِيۡنَ فِيۡهِ اَبَدًا ۙ ﴿3﴾
وَّيُنۡذِرَ الَّذِيۡنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۗ ﴿4﴾
مَا لَهُمۡ بِهٖ مِنۡ عِلۡمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمۡ ؕ كَبُرَتۡ
كَلِمَةً تَخۡرُجُ مِنۡ اَفۡوَاهِهِمۡ ؕ اِنۡ يَّقُوۡلُوۡنَ اِلَّا
كَذِبًا ﴿5﴾
فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفۡسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمۡ اِنۡ لَّمۡ يُؤۡمِنُوۡا
بِهٰذَا الۡحَدِيۡثِ اَسَفًا ﴿6﴾
اِنَّا جَعَلۡنَا مَا عَلَى الۡاَرۡضِ زِيۡنَةً لَّهَا لِنَبۡلُوَهُمۡ
اَيُّهُمۡ اَحۡسَنُ عَمَلًا ﴿7﴾
وَاِنَّا لَجٰعِلُوۡنَ مَا عَلَيۡهَا صَعِيۡدًا جُرُزًا ؕ ﴿8﴾
اَمۡ حَسِبۡتَ اَنَّ اَصۡحٰبَ الۡكَهۡفِ وَالرَّقِيۡمِ ۙ
كَانُوۡا مِنۡ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ﴿9﴾

اِذۡ اَوَى الۡفِتۡيَةُ اِلَى الۡكَهۡفِ فَقَالُوۡا رَبَّنَاۤ اٰتِنَا
مِنۡ لَّدُنۡكَ رَحۡمَةً وَّهَيِّئۡ لَنَا مِنۡ اَمۡرِنَا
رَشَدًا ﴿10﴾
فَضَرَبۡنَا عَلٰٓى اٰذَانِهِمۡ فِى الۡكَهۡفِ سِنِيۡنَ
عَدَدًا ۙ ﴿11﴾
ثُمَّ بَعَثۡنٰهُمۡ لِنَعۡلَمَ اَىُّ الۡحِزۡبَيۡنِ اَحۡصٰى لِمَا
لَبِثُوۡۤا اَمَدًا ࣖ ﴿12﴾ ع 1 12 13
نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ نَبَاَهُمۡ بِالۡحَـقِّ ؕ اِنَّهُمۡ فِتۡيَةٌ
اٰمَنُوۡا بِرَبِّهِمۡ وَزِدۡنٰهُمۡ هُدًى ۖ ﴿13﴾
وَّرَبَطۡنَا عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ اِذۡ قَامُوۡا فَقَالُوۡا رَبُّنَا
رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ لَنۡ نَّدۡعُوَا۟ مِنۡ دُوۡنِهٖۤ
اِلٰهًا لَّقَدۡ قُلۡنَاۤ اِذًا شَطَطًا ﴿14﴾
هٰٓؤُلَاۤءِ قَوۡمُنَا اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اٰلِهَةً ؕ لَوۡلَا
يَاۡتُوۡنَ عَلَيۡهِمۡ بِسُلۡطٰنٍۢ بَيِّنٍ ؕ فَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنِ
افۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ؕ ﴿15﴾
وَاِذِ اعۡتَزَلۡتُمُوۡهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُوۡنَ اِلَّا اللّٰهَ فَاۡوٗۤا
اِلَى الۡكَهۡفِ يَنۡشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُمۡ مِّنۡ رَّحۡمَتِهٖ
وَيُهَيِّئۡ لَكُمۡ مِّنۡ اَمۡرِكُمۡ مِّرۡفَقًا ﴿16﴾

(10) ఆ గుహలో ఆశ్రయం పొందిన ఆ యువకులు, "ప్రభూ! నీ ప్రత్యేక కారుణ్యాన్ని మాకు ప్రసాదించు. మా వ్యవహారాన్ని చక్కబెట్టు" అని వేడుకున్నారు. (11) అప్పుడు మేము వారిని అదే గుహలో జోకొట్టి ఏళ్ళ తరబడి గాఢనిద్రలో ఉంచాము. (12) తరువాత మేము వారిని మేల్కొలిపాము. ఆ రెండు వర్గాలలో ఏ వర్గం వారు తాము గుహలో ఉన్న కాలాన్ని ఖచ్చితంగా లెక్క కడతారో పరీక్షిద్దామని. (13) మేము వారి అసలు గాథను నీకు వినిపిస్తున్నాము. వారు తమ ప్రభువును విశ్వసించిన కొందరు యువకులు. మేము వారికి సన్మార్గంపై నడపటంలో అభివృద్ధిని ప్రసాదించాము.

(14) వారు లేచి ఈ ప్రకటన చేసినప్పుడు మేము వారి హృదయాలకు దృఢత్వాన్ని కలుగజేసాము. "ఆకాశాలకు, భూమికి ప్రభువైనవాడే మా ప్రభువు. మేము ఆయనను త్రోసిరాజని (కాదని) మరొకణ్ణి దేవునిగా చేసుకొని వేడుకోము. ఒకవేళ మేము అలాచేస్తే, పూర్తిగా అనుచితమైన దానిని చేసిన వారమవుతాము."

(15) మన జాతివారైన వీరు విశ్వప్రభువును కాదని ఇతర దైవాలను సృష్టించుకున్నారు. ఈ దైవాలు ఆరాధ్యులని స్పష్టమైన ప్రమాణాన్ని దేన్నయినా ఈ ప్రజలు ఎందుకు తీసుకురారు? అల్లాహ్ విషయంలో అభూత కల్పనకు పాల్పడిన వాడిని మించిన దుర్మార్గుడెవడు కాగలడు?

(16) ఇప్పుడు మీరు వారితోను, అల్లాహ్‌ను కాదని వారు ఆరాధించే దేవుళ్ళతోను సంబంధాలను త్రెంచుకున్నారు. కనుక, ఇక పదండి. ఫలానా గుహలో ప్రవేశించి ఆశ్రయం పొందండి. మీ ప్రభువు మీపై తన కారుణ్య ఛాయను విస్తరింపజేస్తాడు. మీ కార్యసిద్ధికై సకల సామగ్రిని సమకూరుస్తాడు.

وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ
ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَاِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ
الشِّمَالِ وَهُمْ فِيْ فَجْوَةٍ مِّنْهُ ؕ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ
اللّٰهِ ؕ مَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ
فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ۧ ﴿17﴾ ع 2 / 5 / 14

وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَّهُمْ رُقُوْدٌ ۖۗ وَّنُقَلِّبُهُمْ
ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَذَاتَ الشِّمَالِ ۖۗ وَكَلْبُهُمْ
بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيْدِ ؕ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ
لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿18﴾

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ؕ قَالَ
قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ ؕ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا
اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ؕ قَالُوْا رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا
لَبِثْتُمْ ؕ فَابْعَثُوْٓا اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖٓ اِلَى
الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَآ اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ
بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ
اَحَدًا ﴿19﴾

(17) వారిని నీవు గుహలో చూచినప్పుడు, సూర్యుడు ఉదయించేటప్పుడు, వారి గుహను తాకకుండా కుడి ప్రక్కగా పైకిపోయినట్లుగానూ, అస్తమించేటప్పుడు వారికి దూరంగా ఎడమ ప్రక్కగా దిగిపోయి నట్లుగానూ నీకు గోచరిస్తుంది. వారు గుహలోపల ఒక సువిశాలమైన స్థలంలో పడి ఉన్నారు. ఇది అల్లాహ్ సూచనలలో ఒక సూచన. అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపినవాడే అసలు సన్మార్గం పొందినవాడు. అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసినవాడిని మార్గం చూపి, సంరక్షించేవాణ్ణి నీవు పొందలేవు. (18) వారిని నీవు చూచి, వారు మేల్కొనే ఉన్నారని అనుకుంటావు. వాస్తవానికి వారు నిద్రపోతున్నారు. మేము వారిని కుడిప్రక్కకూ, ఎడమ ప్రక్కకూ దొర్లేలా మరలి పడుకునేలా చేసేవారము. వారి కుక్క గుహ ముఖద్వారం వద్ద ముందు కాళ్ళను చాచి కూర్చుని ఉండేది. ఒకవేళ నీవు వారిని తొంగిచూస్తే, వెనక్కి తిరిగి పారిపోతావు. ఆ దృశ్యాన్ని చూచిన కారణంగా నీవు భయకంపితుడవు అవుతావు. (19) మేము ఇదే అద్భుత మహిమ ద్వారా వారిని మేల్కొలిపి కూర్చోబెట్టాము. వారు పరస్పరం ప్రశ్నించు కోవాలని. వారిలో ఒకడు మనం ఈ స్థితిలో ఎంతకాలం ఉన్నాము? అని అడిగాడు. మిగతావారు, "బహుశా ఒక రోజంతానో లేక దానికంటే కొంచెం తక్కువగానో ఉండి ఉంటాము" అని అన్నారు. మళ్ళీ ఇలా అన్నారు వారంతా : "అల్లాహ్‌యే బాగా ఎరుగును, మనం ఈ స్థితిలో ఎంతకాలం గడిపామో. సరే, ఇక ఈ వెండి నాణాన్ని ఇచ్చి మనలో ఎవరినైనా నగరానికి పంపుదాము. అతడు మంచి భోజనం ఎక్కడ దొరుకుతుందో కనుక్కొని, తినటానికేదైనా తీసుకువస్తాడు. అతడు కాస్త తెలివిగా వ్యవహ రించాలి. మనము ఇక్కడ ఉన్నామని ఎవరికైనా తెలిసేవిధంగా అతడు ప్రవర్తించకూడదు.

إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ
يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا
أَبَدًا ﴿20﴾

وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ
حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ
يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا
عَلَيْهِم بُنْيَانًا ۖ رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ ۚ قَالَ
الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم
مَّسْجِدًا ﴿21﴾

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ
خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۖ
وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ قُل رَّبِّي
أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ۗ فَلَا
تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ
فِيهِم مِّنْهُمْ أَحَدًا ﴿22﴾ ع 3 5 15

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿23﴾
إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۚ وَاذْكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ
وَقُلْ عَسَىٰ أَن يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا
رَشَدًا ﴿24﴾

(20) ఒకవేళ వారు మనల్ని పట్టుకుంటే, రాళ్ళతో కొట్టి చంపేస్తారు. లేదా బలవంతంగా మనల్ని తమ సంఘంలో మళ్ళీ కలుపుకుంటారు. అలా జరిగితే, మీరు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు. (21) ఈ విధంగా మేము నగరవాసులకు వారి ఉనికిని గురించి తెలియజేశాము. అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం సత్యమైనదనీ ప్రళయ సమయం నిస్సందేహంగా వచ్చి తీరుతుందనీ ప్రజలు తెలుసుకోవాలని. కాని ప్రజలు వారితో ఎలా వ్యవహరించాలి అనే విషయం గురించి పరస్పరం వాదులాడుకుంటున్నారు. కొందరు "వారిమీద ఒక గోడ కట్టండి. వారి ప్రభువుకే వారి వ్యవహారం గురించి బాగా తెలుసు" అని అన్నారు. కాని ఈ వ్యవహారంలో పైచేయిగా ఉన్నవారు, "మేము వారిమీద ఒక ఆరాధనా మందిరాన్ని నిర్మిస్తాము" అని అన్నారు.

(22) కొంతమంది "వారు ముగ్గురు, నాల్గవది వారి కుక్క" అని అంటారు. మరికొందరు, "వారు ఐదుగురు, ఆరోది వారి కుక్క" అని అంటారు. వారందరూ కేవలం అర్థరహితంగా వాగుతున్నారు. మరికొందరు, "వారు ఏడుగురు, ఎనిమిదవది వారి కుక్క" అని కూడా అంటారు. ఇలా అను : వారు ఎందరో నా ప్రభువే బాగా ఎరుగును. కొందరికి మాత్రమే వారి నిజమైన సంఖ్య తెలుసు. కనుక స్థూలంగా తప్ప వారి సంఖ్యను గురించి ప్రజలతో వాదించకు. ఇంకా వారిని గురించి ఎవరినీ ప్రశ్నించకు. (23) చూడు! ఏ విషయాన్ని గురించియైనా, ఎన్నడూ నేను ఈ పనిని రేపుచేస్తాను అని అనకు. (24) అల్లాహ్ కోరితేనే తప్ప, ఒకవేళ మరపువల్ల నీవు అలా అంటే, వెంటనే నీ ప్రభువును స్మరించుకొని ఇలా అను : "నా ప్రభువు ఈ వ్యవహారంలో సత్యానికి అతి దగ్గరగా ఉన్న విషయం వైపునకు నాకు మార్గం చూపుతాడని నేను ఆశిస్తున్నాను."

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ
وَازْدَادُوا تِسْعًا ﴿25﴾

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا ۖ لَهُ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۖ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ ۚ مَا لَهُم مِّن دُونِهِ
مِن وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿26﴾

(25) వారు తమ గుహలో మూడు వందల సంవత్సరాలు ఉన్నారు. తొమ్మిది సంవత్సరాలు ఇంకా అధికం చేసారు. (26) నీవు ఇలా చెప్పు : వారు ఆ స్థితిలో ఉన్న కాలాన్ని అల్లాహ్‌యే బాగా ఎరుగును. ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ గుప్తంగా ఉన్న సమస్త విషయాలు ఆయనకు మాత్రమే తెలుసు. ఎంత అద్భుతమైన వాడు ఆ చూసేవాడు, ఆ వినేవాడు, ఆయన తప్ప మరెవ్వడూ లేడు. అంతేకాదు ఆయన తన ప్రభుత్వాధికారంలో ఎవరినీ భాగస్వామిగా చేర్చుకోడు.

అల్ కహఫ్

1 – 26 వాక్యాల వివరణ 1వ వాక్యం : ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : తాను రాత్రి సమయంలో ఈ సూరహ్‌ను పఠిస్తున్నారు. అకస్మాత్తుగా వారి జంతువు బెదురుతుండటం గమనించారు. విషయం ఏమిటా అని పరిశీలించారు. ఆయనకు ఒక మేఘం కనబడింది. అది వారిని కప్పి వేసింది. ప్రవక్త అనుచరుడు దాన్ని గురించి ప్రవక్త (స)కు విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : ఈ సూరాను పఠిస్తూ ఉండండి. ఖుర్ఆన్ పఠిస్తున్నప్పుడు శాంతి అవతరిస్తుంది. (సహీహ్ బుఖారి – హ.నెం. 724)

అల్లాహ్‌తఆలా చాలా సూరాల ఆరంభంలో, చివరలో తన గొప్పతనాన్ని గురించి ప్రస్తావించాడు. దీనిద్వారా ప్రతి కార్యం అల్లాహ్ గొప్పతనం ద్వారా ప్రారంభం కావాలి, సమాప్తం అవ్వాలి. ఇంకా మహాప్రవక్త (స) అల్లాహ్ దాసులని, అదే గొప్ప స్థానమని పేర్కొనబడింది. ఖుర్ఆన్‌లో గ్రాంధికంగా, నిర్వచనపరంగా ఎటువంటి లోపం లేదు. ఇది వెనుకటి అన్ని గ్రంథాలకంటే ఉన్నతమైనది. సత్యాన్ని సత్యంగా, అసత్యాన్ని అసత్యంగా ధృవీకరిస్తుంది. ఖుర్ఆన్ అవిశ్వాసులకు ఉభయ లోకాల శిక్ష నుండి హెచ్చరిస్తుంది. విశ్వాసులకు స్వర్గ శుభవార్తలను ఇస్తుంది. ఆ స్వర్గంలో సెలయేరులు పారుతూ ఉంటాయి. వారు అందులో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

8వ వాక్యం : వీరు ఇహలోక సుఖాలలో మునిగి తేలుతున్నారు. అయితే మేము ప్రళయాన్ని సృష్టించి ఈ నేలను చదునైన మైదానంగా చేసివేస్తాము.

9వ వాక్యం : అనేక వ్యాఖ్యానాలవల్ల యూదులు ప్రేరిపించటం వల్లే అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను ప్రశ్నించేవారని తెలుస్తుంది. 1. కహఫ్ వారి వృత్తాంతం 2. మూసా మరియు ఖిజర్‌ల వృత్తాంతం. 3. జుల్‌ఖర్‌నైన్ వృత్తాంతం. సూరె యూసుఫ్‌లో సమాధానమిస్తూ ఆ వృత్తాంతం మక్కా అవిశ్వాసులకు, ముస్లిములకు పోలి ఉందని అల్లాహ్ నిరూపించాడు. ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరించినందుకు పర్యవసానం వారు తెలుసుకోవాలని, ఇంకో వైపు హింసలకు గురవుతున్న ముస్లిముల మనోభావాలు వికసించాలని ఈ సూరాలో కూడా మక్కా సంఘటనలను ఇందులో ఉన్న సంఘటనలతో పోల్చడం జరుగుతుంది. మా సూచనలు ఒకదాన్ని మించినది ఇంకొకటి అని నిరూపించటం జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

10వ వాక్యం : ఈ యువకులనే కహఫ్ (గుహ)వారు అని అనటం జరిగింది. వివరాలు ముందున్నాయి.

వారు తమ ధర్మాన్ని కాపాడుకోవటానికి ఆ గుహలో దాక్కొని ప్రార్థించారు. ఈ సంఘటనలో మానవుల కోసం గొప్ప గుణపాఠం ఉన్నది. ఈనాడు చాలామంది యువకులు తమ కాలాన్ని వృధా చేస్తున్నారు. అల్లాహ్ గురించి ఏమాత్రం ఆలోచించరు. వీరు తమ జీవితాన్ని దైవప్రార్థనలో గడిపితే ఎంతో బాగుండేది. ఆ యువకులు అల్లాహ్‌ని తన కారుణ్యం ద్వారా తమకు నిలకడ ప్రసాదించమని, మార్గం చూపమని ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ వారి ప్రార్థనను స్వీకరించాడు. వారిని సంవత్సరాల తరబడి నిద్రలో ముంచివేసాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

12వ వాక్యం : వారు నిద్రపోయిన కాలాన్ని గురించి రెండు వర్గాల్లో ఉన్న అభిప్రాయ భేదాల్ని తొలగించడానికి మేము వారిని నిద్రనుండి మేల్కొలిపాము. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్).

13వ వాక్యం : ఇప్పుడు కహఫ్ వృత్తాంతం వివరంగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ యువకులు తమ జాతివారి అభిమతాన్ని కాదని దేవుని ఏకత్వాన్ని స్వీకరించారు. అల్లాహ్‌తఆలా వారి హృదయాలకు నిలకడను ప్రసాదించాడు. వారు తమ ధర్మ రక్షణ కోసం ఇల్లు వాకిలీ వదలి వలస పోవటాన్ని ఎన్నుకున్నారు. ప్రాపంచిక వ్యామోహాలను తిరస్కరించి ఆ గుహ జీవితానికి సిద్ధమయ్యారు. వృద్ధుల కన్నా యువకులే తొందరగా సత్యాన్ని స్వీకరిస్తారని ఇబ్నె కసీర్ అభిప్రాయపడ్డారు. ఎందుకంటే ఖురైష్‌కు చెందిన చాలామంది వృద్ధులు తిరస్కారాన్నే అనుసరించారు. చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ఇస్లాం స్వీకరించారు. విశ్వాసం పెరుగుదల, తగ్గుదల జరుగుతుందని అనేకమంది ధర్మవేత్తలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. వారు ఈసా (అ) ధర్మాన్ని అవలంబించారని ఒక అభిప్రాయం. కాని ఇబ్నె కసీర్ దాన్ని ఖండించారు.

ఎందుకంటే ఒకవేళ ఆ యువకులు క్రైస్తవులు అయితే యూదులు వారి సంఘటనల పట్ల అంత ఆసక్తిని కనబర్చరు. అవిశ్వాసులకు ప్రవక్త (స)ను ప్రశ్నించమని ప్రేరేపించరు. అందువల్ల ఈ సంఘటన ఈసా (అ) దైవదౌత్యానికి ముందు కాలం నాటిదనిపిస్తుంది.

14వ వాక్యం : చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు ఈ యువకులు ఆ జాతి నాయకుల కుమారులని, ఒకరోజు విగ్రహాల పూజ కొరకు తన కుటుంబం వారితో బయల్దేరారని, కాని వారిలోని మనస్సాక్షి విగ్రహారాధనను తిరస్కరించిందని, ఏక దైవారాధన కొరకు అందరూ తీర్మానించుకున్నారని, ఈ విషయం ఆ దేశపాలకునికి తెలిసిందని, వారిని తన ఆస్థానంలో పిలిచి కారణం తెలుపమని కోరాడని, అయితే వారు సత్యంపై నిలకడగా ఉంటూ పాలకుని ముందు భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువే మా ఆరాధ్యుడు అవుతాడని, ఆయన తప్ప మేము ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించమని, అలా చేస్తే దైవంపై అసత్యం మోపినట్లే అవుతుందని ప్రకటించారని అభిప్రాయపడుతున్నారు. వీరు తమ ప్రసంగంలో మా జాతి వారు అనేక ఆరాధ్యులను కల్పించుకున్నారని, వాటిని ఆరాధిస్తున్నారని, ఒకవేళ వారి ఈ క్రియ సరైనదే అయితే దానికి తగిన నిదర్శనం చూపాలని కోరారు. ఆధారంలేని మతం మతం కాదని, అవిశ్వాసుల వాదనను ఖండిస్తూ, ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట అసత్య కల్పన అనీ, అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధ్యులు లేరని, అల్లాహ్‌పై అసత్యాన్ని పలికినవాడి కంటే దుర్మార్గుడెవడూ లేడని అన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

16వ వాక్యం : జాతి ఆరాధ్యులకు మానసికంగా దూరంగా ఉంటున్నా మీరు శారీరకంగా కూడ వారికి దూరం కండి. ఇలా కహఫ్ వారు పరస్పరం అన్నారు. వారు ఆ గుహలో దాక్కున్నారు. వారి గురించి వార్తలు వ్యాపించసాగాయి. వెదకటం జరిగింది. కాని వారు దొరకలేదు. ప్రవక్త (స)ను, అబూబకర్ (రజి)ని అవిశ్వాసులు వెదకి వెదకి అలసిపోయినట్లు.

17వ వాక్యం : సూర్యుడు ఉదయించినప్పుడు, అస్తమించినప్పుడు వారిపై సూర్యకాంతి పడేది కాదు. అయితే వారు ఆ గుహలో విశాల స్థలంలో నిద్రపోయి ఉన్నారు. విశాల ప్రదేశం అయినా అక్కడ సూర్యకాంతి పడకపోవటం అల్లాహ్ సూచనలలో ఒక సూచన. (అహ్సనుల్ బయాన్)

18వ వాక్యం : ఇటు అల్లాహ్‌తఆలా వారు నిద్రలో అటు ఇటు దొర్లేటట్లు ఏర్పాటు చేశాడు. ఇది వారి రక్షణ నిమిత్తం అలా చేయబడింది. వారి కుక్కను కూడా ముందుకుపోతే కరిచేటట్లు ఉంచబడింది. అల్లాహ్‌తఆల ఈ విధంగా వారిని కాపాడాడు (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్). ఆ యువకులు ఎలా నిద్రపోయారో అలాగే లేచి కూర్చున్నారు. పరస్పరం "మనం ఎంతకాలం పండుకున్నాం" అని ప్రశ్నించుకున్నారు. శారీరకంగా వారిలో ఎటువంటి మార్పు రాలేదు. వారు ఉదయం పడుకున్నారు. 309 సంవత్సరాల తర్వాత సాయంత్రం నిద్రలేచారు. మనమెంత కాలం పడుకున్నామో అల్లాహ్‌కే తెలుసని అన్నారు. అప్పుడు వారికి చాలా ఆకలిగా ఉంది. కనుక డబ్బులిచ్చి పరిశుభ్రమైన ఆహారం కోసం ఎవర్నయినా పంపుదామని నిర్ణయించారు. వారు తమ ఇండ్ల నుండి వచ్చినప్పుడు కొంత డబ్బు కూడా తీసుకొని వచ్చారు. జాగ్రత్త! అని ఆ వెళ్ళిన వాడ్ని ఇతరులెవ్వరికీ విషయం తెలియకూడదని హెచ్చరించారు.

20వ వాక్యం : అంటే అవిశ్వాసులకు తెలిస్తే మనపై రాళ్ళు రువ్వి చంపేస్తారని లేదా, బలవంతంగా అవిశ్వాసానికి గురిచేస్తారని, ఆ రాజుకు తెలిస్తే మనల్ని అనేక విధాలుగా హింసిస్తాడనీ, మనల్ని అసహాయతకు గురిచేస్తాడనీ, అలా జరిగితే మన ఉభయలోకాలు నాశనం అవుతాయని వారు భయపడ్డారు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్).

21వ వాక్యం : చాలాకాలం నిద్రపోయిన వారిని అల్లాహ్ మళ్ళీ మేల్కొలిపాడు. ప్రజలకు వారి గురించి తెలిసిపోయింది. వీరు 309 సంవత్సరాలు నిద్రపోయిన తర్వాత కూడా బ్రతికున్నారనీ, వీరిలో ఎటువంటి మార్పు రాలేదని, ఈ సంఘటనవల్ల ప్రజలు అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమనీ, మానవులందరినీ తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ సజీవం చేస్తాడనీ, ఇందులో ఎంతమాత్రం అనుమానం లేదని, ఎందుకంటే ప్రతి వ్యక్తికి చేసిన కర్మలకు ప్రతిఫలం, శిక్ష ఇవ్వటం జరుగుతుందనీ తెలుసుకున్నారు. ధార్మిక పండితులు ప్రస్తావించిన విధంగా ఈ సంఘటన ఎందుకు జరిగిందంటే ఆ కాలం ప్రజలు తీర్పు దినం పట్ల, మరణానంతర జీవితం పట్ల అనుమానం వ్యక్తపరిచేవారు. వారిలో ఒక యువకుడు ప్రాచీన నాణెం తీసుకొని వచ్చినపుడు అతని వద్ద ప్రాచీన నాణెం చూసి అక్కడి వారు ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ విషయం రాజు వరకు వెళ్ళింది. అతడు విచారణ ప్రారంభించాడు. వివరాలన్నీ తెలిసాయి. మరణానంతర జీవితం పట్ల అనుమానం ఉన్న వారందరూ అల్లాహ్ సాక్ష్యం చూసిన తరువాత ఆ యువకులకు మరణం సంభవించింది. ప్రజలు వారిని అదేవిధంగా ఉంచి గుహద్వారం మూసివేశారు. ఉన్నత వర్గానికి చెందినవారు వారి సమాధులపై ప్రార్థనాలయాలు నిర్మించి అక్కడ ప్రార్థించటం ప్రారంభించారు. వెనుకటి జాతుల్లో ఈ విధంగానే సాటి కల్పించటం వంటి ద్వారాలు తెరుచుకుంటూ వచ్చాయి. అందువల్లే ప్రవక్త (స) యూదులను, క్రైస్తవులను శపించారు. వారు తమ ప్రవక్తల, మహాపురుషుల సమాధులను ప్రార్థనాలయాలుగా మార్చుకున్నారు. వారిలోని మహాపురుషులు చనిపోతే వారి సమాధులపై ప్రార్థనాలయాలు నిర్మించి, వారి పటాలను వ్రేలాడగట్టేవారు. తీర్పుదినం నాడు వీరే అతి నీచ, నికృష్టమైన సృష్టితాలు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

22వ వాక్యం : ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) "వారి సంఖ్య తెలిసిన ఆ కొద్దిమందిలో నేనొకడ్ని" అని అంటున్నారు. వారు ఏడుగురు. ప్రవక్త (స)ను వహీనే అనుసరించమని, ప్రజల అనుమానాలను, అపోహలను అనుసరించవద్దని ఉపదేశించబడింది.

23వ వాక్యం : యూదుల ప్రేరణ వల్ల అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ని ఈ మూడు ప్రశ్నలు అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) దైవవాణి వస్తుందని ఎదురుచూస్తూ వారితో, నేను సమాధానం ఇస్తానని అన్నారు – "ఇన్షాఅల్లాహ్" అని అనలేదు. ఆ తరువాత 15 రోజుల వరకు దైవవాణి అవతరించలేదు.

ఆ తరువాత ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స) కు దైవనియమం ఉపదేశించబడింది.

وَاتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا
مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ
مُلْتَحَدًا ﴿27﴾

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ
بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ وَلَا تَعْدُ
عَيْنٰكَ عَنْهُمْ ۚ تُرِيْدُ زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ
هَوٰىهُ وَكَانَ اَمْرُهٗ فُرُطًا ﴿28﴾

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۫ فَمَنْ شَآءَ فَلْيُؤْمِنْ
وَّمَنْ شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۙ اِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ
نَارًا ۙ اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۗ وَاِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا
يُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوْهَ ۗ بِئْسَ
الشَّرَابُ ۗ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿29﴾

(27) ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు గ్రంథం నుండి నీపై అవతరింపజేయబడిన దానిని వినిపించు. ఆయన ప్రవచనాలను మార్చే అధికారం ఎవ్వరికీ లేదు. ఆయన తప్ప నీవు ఏ ఆశ్రయాన్నీ పొందలేవు.

(28) తమ ప్రభువు ప్రసన్నతను అర్థిస్తూ ఉదయం, సాయంత్రం ఆయనను వేడుకునేవారి సహచర్యం పట్ల నీ హృదయాన్ని సంతృప్తపరచుకో. వారి నుండి నీ దృష్టిని ఏమాత్రం మరల్చకు. నీవు ఇహలోకపు మెరుగులను కోరుకుంటావా? ఎవని మనస్సును మేము మా ధ్యానం పట్ల శ్రద్ధ లేకుండా చేశామో, ఎవడు తన వాంఛలకు అనుగుణంగా ప్రవర్తించాడో, ఎవడి పని తీరు అతివాదంపై ఆధారపడి ఉంటుందో అటువంటి వ్యక్తికి విధేయత చూపకు. (29) స్పష్టంగా ఇలా ప్రకటించు : "ఇది సత్యం. మీ ప్రభువు నుండి వచ్చింది. ఇష్టమున్నవారు దానిని స్వీకరించవచ్చును. ఇష్టంలేని వారు దానిని తిరస్కరించనూ వచ్చు. మేము దుర్మార్గుల కొరకు ఒక అగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాము. దాని జ్వాలలు వారిని చుట్టుముట్టుతాయి. అక్కడ వారు గనక మంచినీళ్ళు అడిగితే నూనె మడ్డి లాంటి నీటితో వారిని సత్కరించడం జరుగుతుంది. అది వారి ముఖాలను మాడుస్తుంది. అది ఎంత చెడ్డ ద్రవం! అది ఎంత నికృష్టమైన విశ్రాంతి స్థలం!

అంటే ఇక ముందు కార్య నిర్ణయం చేసినప్పుడు, "ఇన్షాఅల్లాహ్" అని పలకాలి. ఇంకా నా దైవ దౌత్య ధృవీకరణకు కహఫ్ వారి సంఘటన, ఇంకా అనేక సంఘటనలను, సాక్షులను ప్రవేశపెడతాడని ప్రజలకు తెలియజేయమని ఆదేశించబడింది. ప్రవక్త (స) వారి కోరిక తీరింది. అల్లాహ్ (త) వహీ ద్వారా గత ప్రవక్తల గాథలను వారి జాతుల సంఘటనలను వివరించాడు. ఇవి ప్రవక్త (స) సత్య సంధతకు గొప్ప సూచనలు.

25, 26 వాక్యాలు : అల్లాహ్ ఆ యువకులు గుహలో నివసించిన ఆ కాలాన్ని తెలియజేస్తున్నాడు. వారు ఆ గుహలో 309 సంవత్సరాలు ఉన్నారు. 300 ఏండ్ల సూర్యమాసం 309 ఏండ్ల చంద్రమాసానికి సమానం. ప్రతి సూర్యమాన శతాబ్దంలో చంద్రమానం 3 సంవత్సరాలు పెరుగుతాయి. వారు అందులో ఎంతకాలం ఉన్నారో అది కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. సృష్టికర్తకు అంతా తెలుసు. సృష్టితాలకు తెలియజేసిందే తప్ప మరేమీ తెలియదు. ప్రతి విషయాన్నీ వినేవాడు, చూసేవాడు, కనిపెట్టి ఉండేవాడు ఆయనే. ఆయన తప్ప కార్యసాధకుడెవరూ లేరు. అతనికి ఎవరూ భాగస్వామి లేడు. ఆయనే సృష్టించాడు. ఆయన ఆదేశాలే చెల్లుతాయి. ఆయన ఆజ్ఞను ఎవరూ తిరస్కరించలేరు. ఆయనకు సహాయకులుగానీ, సలహాదారులుగానీ మంత్రులుగానీ లేరు. ఇలాంటి కల్పనలన్నింటికీ ఆయన అతీతుడు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్) (ఇబ్నె కసీర్)

اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا
نُضِيۡعُ اَجۡرَ مَنۡ اَحۡسَنَ عَمَلًا ۚ ﴿30﴾
اُولٰٓٮِٕكَ لَهُمۡ جَنّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهِمُ
الۡاَنۡهٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيۡهَا مِنۡ اَسَاوِرَ مِنۡ ذَهَبٍ
وَّيَلۡبَسُوۡنَ ثِيَابًا خُضۡرًا مِّنۡ سُنۡدُسٍ
وَّاِسۡتَبۡرَقٍ مُّتَّكِـِٕيۡنَ فِيۡهَا عَلَى الۡاَرَآٮِٕكِ ؕ نِعۡمَ
الثَّوَابُ ؕ وَحَسُنَتۡ مُرۡتَفَقًا ع ﴿31﴾ ع 4 9 16
وَاضۡرِبۡ لَهُمۡ مَّثَلًا رَّجُلَيۡنِ جَعَلۡنَا لِاَحَدِهِمَا
جَنَّتَيۡنِ مِنۡ اَعۡنَابٍ وَّحَفَفۡنٰهُمَا بِنَخۡلٍ
وَّجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمَا زَرۡعًا ؕ ﴿32﴾
كِلۡتَا الۡجَـنَّتَيۡنِ اٰتَتۡ اُكُلَهَا وَلَمۡ تَظۡلِمۡ مِّنۡهُ
شَيۡـًٔـا ۙ وَّفَجَّرۡنَا خِلٰلَهُمَا نَهَرًا ۙ ﴿33﴾
وَّكَانَ لَهٗ ثَمَرٌ ۚ فَقَالَ لِصَاحِبِهٖ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗۤ اَنَا
اَكۡثَرُ مِنۡكَ مَالًا وَّاَعَزُّ نَفَرًا ﴿34﴾
وَدَخَلَ جَنَّتَهٗ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفۡسِهٖ ۚ قَالَ مَاۤ
اَظُنُّ اَنۡ تَبِيۡدَ هٰذِهٖۤ اَبَدًا ۙ ﴿35﴾
وَّمَاۤ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآٮِٕمَةً ۙ وَّلَٮِٕنۡ رُّدِدۡتُّ اِلٰى
رَبِّىۡ لَاَجِدَنَّ خَيۡرًا مِّنۡهَا مُنۡقَلَبًا ﴿36﴾

(30) ఇక విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారి విషయం. మేము నిశ్చయంగా వారి ప్రతిఫలాన్ని వృధాచేయము. (31) వారికొరకు నిత్య హరితవనాలు ఉన్నాయి. వాటి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అక్కడ వారు బంగారు కంకణాలను ధరిస్తారు. ఆకుపచ్చని సన్నని జలతారు పట్టువస్త్రాలను ధరిస్తారు. ఎత్తయిన ఆసనాలపై దిండ్లకు ఆనుకొని ఆసీనులై ఉంటారు. అది ఎంత శ్రేష్ఠమైన ప్రతిఫలం! అది ఎంత మహోన్నతమైన నివాస స్థలం. (32) ప్రవక్తా! వారి ముందు ఒక ఉపమానం ప్రస్తావించు. ఇద్దరు వ్యక్తులు ఉండేవారు. వారిలో ఒకరికి మేము రెండు ద్రాక్ష తోటలను ఇచ్చాము. వాటి చుట్టూ ఖర్జూరపు చెట్ల కంచెను పెంచాము. ఇంకా వాటి మధ్య సేద్యపు భూమిని ఉంచాము. (33) ఆ రెండు తోటలు పుష్కలంగా పండాయి. పంటలో అవి ఎంతమాత్రం కొరత చూపలేదు. ఆ తోటల మధ్య ఒక కాలువను ప్రవహింపజేశాము. (34) యజమానికి మంచి లాభాలు వచ్చాయి. ఇదంతా పొంది కూడా అతడు ఒకనాడు తన పొరుగువానితో ఇలా అన్నాడు : “నేను నీకంటే ఎక్కువ ధనం కలవాణ్ణి. ఎక్కువ బలవంతులైన జనం కలవాణ్ణి.” (35) తరువాత అతడు తన తోటలో ప్రవేశించాడు. తన ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకున్నవాడై ఇలా ప్రకటించాడు : “ఏ నాటికైనా ఈ సంపద నశిస్తుందని నేను భావించడం లేదు.

(36) ఎప్పటికైనా ప్రళయ ఘడియ వస్తుందనే నమ్మకం కూడా నాకు లేదు. అయినప్పటికీ ఒకవేళ ఎప్పుడైనా నేను నా ప్రభువు సన్నిధికి మరలింపబడితే తప్పకుండా దీనికంటే ఉత్తమమైన స్థానాన్ని పొందుతాను.”

(37) అప్పుడు అతని పొరుగువాడు మాట్లాడుతూ అతనితో ఇలా అన్నాడు – “నిన్ను మట్టితోనూ, తర్వాత వీర్య బిందువుతోను పుట్టించి ఒక సంపూర్ణ మానవునిగా తీర్చిదిద్దిన ఆయనను నీవు తిరస్కరిస్తున్నావా? (38) ఇక నా విషయం, నా ప్రభువైతే అల్లాహ్‌యే. నేను ఎవరినీ ఆయనకు భాగస్వామిగా చేయను. (39) నీవు నీ వనంలోకి ప్రవేశిస్తూ ఉన్న సమయంలో నీ నోట “మాషా అల్లాహ్” “లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్” అనే వచనాలు ఎందుకు రాలేదు? నీవు నన్ను ఒకవేళ సంపదలో, సంతానంలో నీకంటే తక్కువ వాడిగా చూస్తున్నప్పటికీ (40) నా ప్రభువు నీ స్వర్గం కంటే ఉత్తమమైనదానిని నాకు ప్రసాదించటమూ, నీ “స్వర్గం” మీదకు ఆకాశం నుండి ఏదైనా ఆపదను పంపటము, దానివల్ల అది చదునైన మైదానంగా మారిపోవడము, లేదా

(41) దాని నీరు భూమిలో ఇంకిపోవడమూ, తరువాత నీవు దానిని ఏ విధంగానూ తిరిగి పొందలేకపోవడమూ అనేది అసంభవమేమీ కాదు.” (42) చివరకు జరిగిందేమిటంటే, అతని పంట మొత్తం ధ్వంసం అయింది. తన ద్రాక్షతోట తలక్రిందులుగా తడికలపై కూలిపోవడాన్ని చూసి, అతడు తాను పెట్టిన పెట్టుబడిని గురించి చేతులు నులుముకుంటూ ఉండిపోయాడు. ఇంకా “అయ్యో! నేను నా ప్రభువునకు ఇతరులెవ్వరినీ భాగస్వాములుగా చేయకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది” అని వాపోయాడు.

(43) అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా అతనికి సహాయ పడడానికి అతని వద్ద ఏ జన సమూహమూ లేకుండా పోయింది. స్వయంగా అతడూ ఆ ఆపదను ఎదుర్కొనలేకపోయాడు.

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي
خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰىكَ
رَجُلًا ﴿37﴾

لٰكِنَّا هُوَ اللّٰهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿38﴾

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ ۚ إِنْ تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا
وَّوَلَدًا ﴿39﴾

فَعَسٰى رَبِّي أَنْ يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ
وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ
صَعِيدًا زَلَقًا ﴿40﴾

أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ
طَلَبًا ﴿41﴾

وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَا
أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا وَيَقُولُ
يٰلَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿42﴾

وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَّنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَمَا
كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿43﴾

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ ۭ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ
عُقْبًا ۧ ﴿44﴾ ع 5 13 17

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَاۗءٍ
اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَاۗءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ
الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ۭ وَكَانَ
اللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿45﴾

اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿46﴾

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ
وَّحَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿47﴾

وَعُرِضُوْا عَلٰي رَبِّكَ صَفًّا ۭ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا
خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۡ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ
لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿48﴾

وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ
مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰىهَا ۚ
وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۭ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ
اَحَدًا ۧ ﴿49﴾ ع 6 5 18

(44) అప్పుడు తెలిసింది – ఆదుకునే శక్తి ఒక్క అల్లాహ్‌కే ఉందని, ఆయన ప్రసాదించిన బహుమానమే ఉత్తమమయినదని, ఆయన చూపించే ఫలితమే శ్రేష్ఠమైనదని. (45) ప్రవక్తా! ఇహలోక జీవిత వాస్తవాన్ని వారికి ఈ ఉపమానం ద్వారా బోధించు. ఈనాడు మేము ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపిస్తే నేలపై పచ్చిక బాగా దట్టంగా పెరుగుతుంది. మరునాడు ఆ పచ్చిక పొట్టుగా మారుతుంది. దానిని గాలులు లేపుకుపోయి తిరుగుతూ ఉంటాయి. అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై అధికారం కలవాడు. (46) ఈ సంపదా, ఈ సంతానమూ కేవలం ఇహలోక జీవితపు తాత్కాలిక అలంకారాలు మాత్రవే. అసలు శాశ్వతంగా ఉండిపోయే పుణ్యకార్యాలే నీ ప్రభువు వద్ద పరిణామం రీత్యా ఉత్తమమయినవి, మేలైనవిగా ఆశించబడేవి. (47) ఆ రోజున మేము పర్వతాలను నడిపిస్తాము. భూమి అంతా బోసిపోయినట్లుగా మీరు చూస్తారు. ఒక్కరు కూడా మిగిలిపోకుండా మేము మానవులందరినీ చుట్టుముట్టి సమావేశపరుస్తాము. (48) వారంతా నీ ప్రభువు సాన్నిధ్యంలో వరుసలుగా ప్రవేశపెట్టబడతారు. ఇదిగో చూడండి, మేము మిమ్మల్ని మొదటిసారి పుట్టించిన స్థితిలోనే మీరు మా వద్దకు వచ్చేశారు కదా! మాతో సమావేశమయ్యే కాలాన్ని దేనినీ మేము మీ కొరకు నిర్ణయించలేదని మీరు భ్రమపడ్డారు. (49) అప్పుడు కర్మల పత్రం వారి ముందు ఉంచబడుతుంది. ఆ సమయంలో అపరాధులు తమ జీవిత గ్రంథంలో నమోదు చేయబడిన విషయాలకు భయపడుతూ ఉండటాన్ని నీవు చూస్తావు. వారు “అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం! ఇదేమి పత్రం!? మేము చేసిన చిన్న పెద్ద కార్యాలు ఏవీ ఈ గ్రంథంలో నమోదు చేయబడకుండా లేవే!” అని అంటారు. వారు చేసిందే వారు పొందుతారు. నీ ప్రభువు ఎవరికీ ఏ మాత్రము అన్యాయం చేయడు.

وَاِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلٰٓٮِٕكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ
اِبۡلِيۡسَ ؕ كَانَ مِنَ الۡجِنِّ فَفَسَقَ عَنۡ اَمۡرِ رَبِّهٖ ؕ
اَفَتَتَّخِذُوۡنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗۤ اَوۡلِيَآءَ مِنۡ دُوۡنِىۡ وَهُمۡ
لَـكُمۡ عَدُوٌّ ؕ بِئۡسَ لِلظّٰلِمِيۡنَ بَدَلًا ﴿50﴾

مَاۤ اَشۡهَدْتُّهُمۡ خَلۡقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَلَا
خَلۡقَ اَنۡفُسِهِمۡ ۖ وَمَا كُنۡتُ مُتَّخِذَ الۡمُضِلِّيۡنَ
عَضُدًا ﴿51﴾

وَيَوۡمَ يَقُوۡلُ نَادُوۡا شُرَكَآءِىَ الَّذِيۡنَ زَعَمۡتُمۡ
فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيۡبُوۡا لَهُمۡ وَجَعَلۡنَا
بَيۡنَهُمۡ مَّوۡبِقًا ﴿52﴾

وَرَاَ الۡمُجۡرِمُوۡنَ النَّارَ فَظَنُّوۡۤا اَنَّهُمۡ مُّوَاقِعُوۡهَا
وَلَمۡ يَجِدُوۡا عَنۡهَا مَصۡرِفًا ع ﴿53﴾ ع 7 4 19

(50) ఆదమ్‌కు సజ్‌దా చేయమని మేము దైవదూతలతో అన్నప్పుడు వారు అతనికి సజ్‌దా చేశారు. కాని ఇబ్లీసు చేయలేదు. అతడు జిన్నాతులలోని వాడు, కనుకనే తన ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించడానికి ఒడిగట్టాడు. మీరు నన్ను కాదని వాడు, వాడి సంతానము మీకు శత్రువులైనప్పటికీ మీరు వారిని మీకు సంరక్షకులుగా చేసుకుంటారా? ఈ దుర్మార్గులెంత చెడ్డ ప్రతిఫలాన్ని అనుభవిస్తారు! (51) నేను ఆకాశాన్నీ, భూమిని సృష్టించేటప్పుడు వారిని ఆహ్వానించలేదు. స్వయంగా వారిని సృష్టించేటప్పుడు సైతం వారిని నాకు భాగస్వాములుగా చేసుకోలేదు. మార్గం తప్పించే వారిని సహాయకులుగా చేసుకోవడం నా పని కాదు. (52) వారి ప్రభువు వారితో ఇలా అనే రోజున వారు ఏమి చేస్తారు? “ఇప్పుడు పిలవండి మీరు, నాకు భాగస్వాములని మీరు భావిస్తున్న ఆ శక్తులను.” అప్పుడు వారు వారిని పిలుస్తారు. కాని వారు వారికి సమాధానం ఇవ్వరు. మేము వారి కొరకు ఒక వినాశ గుండాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాము. (53) నేరస్థులందరూ ఆ రోజు అగ్నిని చూస్తారు. ఇక తాము అందులో పడవలసి ఉందని తెలుసుకుంటారు. దాని నుండి తప్పించుకోవడానికి వారు ఏ ఆశ్రయాన్నీ పొందలేరు.

27 – 53 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఆ గుహ యువకులు దేవుని ఏకత్వంపై నిలకడగా ఉండేవారని, వారు తమ ఇళ్ళను, మిత్రులను, ఇహలోక సుఖాలను వదలి ఆ గుహలో రక్షణ పొందారని తెలుసుకున్నాము. ఈ వాక్యాల్లో ఇద్దరు స్నేహితుల వృత్తాంతం వచ్చింది. వారిలో ఒకరు పేద విశ్వాసి, మరొకరు ధనికుడైన అవిశ్వాసి.

అవిశ్వాసి విశ్వాసిని, “చూడు! నేను రెండు తోటలకు యజమానిని. నాకు ఇల్లు వాకిలి ఉంది. సేవకులు ఉన్నారు. నేను ఈ లోకంలో సుఖాల్లో తేలియాడుతున్నాను. ప్రళయం సంభవించదు. ఒకవేళ సంభవించినా అక్కడ కూడా నేనుసుఖాలలో ఉంటాను. మరి నువ్వూ ఉన్నావు. ఈ లోకంలో నీకేం లభించింది – దుర్భర స్థితి తప్ప. పరలోకంలో కూడా నీ స్థితి ఇలాగే ఉంటుంది. విశ్వాసం వల్ల ఎటువంటి లాభమూ లేదు” అని హేళన చేసేవాడు. ఆ తరువాత అతని రెండు తోటలపై దైవశిక్ష అవతరించింది. అవి నాశనమై పోయాయి. అప్పుడతను “నేను సాటి కల్పించకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది” అని వాపోయాడు. ఈ సంఘటన ద్వారా విశ్వాసి పేదరికంలోనూ విశ్వాసం పట్ల సంతోషంగా, నిలకడగా ఉంటాడని రుజువు చేయబడింది.

27 – 53 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

27వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో సత్యతిరస్కారుల పర్యవసానాన్ని వారి గమ్యాన్ని గురించి ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ (త) ప్రవక్త (స)ని ఇలా ఆదేశించాడు – మీ ప్రభువు యొక్క సత్యధర్మం వచ్చేసిందని ఇందులో ఎలాంటి అనుమానం లేదని, సాకులు వెదకే అవకాశం ఎంతమాత్రం లేదనీ, ప్రతి వ్యక్తికీ స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వటం జరిగిందనీ, అతడు విశ్వసించనూ వచ్చు, తిరస్కరించనూ వచ్చు అని ప్రజలకు ఉపదేశించండి. ఇంకా దుర్మార్గుల కొరకు నరకాగ్ని తయారుచేయబడి ఉందని, నీళ్ళు అడిగితే కరిగించిన ఇనుము ఇవ్వబడడం జరుగుతుందని, అది చాలా చెడ్డ నివాసం అని హెచ్చరించబడింది. ఇంకా విశ్వసించి సత్కార్యాలను చేసిన వారి ప్రతిఫలాన్ని అల్లాహ్ (త) వృధా చేయడని, వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపచేస్తాడని ప్రస్తావించబడింది. (30:31)

32, 23, 27 వాక్యాల్లో అవిశ్వాస అహంకారులు పేద ముస్లిముల వద్ద కూర్చోవడానికి సిగ్గుపడేవారు. వారిని చిన్నచూపు చూసేవారు. వారికి తమ ధనం పట్ల, తమ జాతి పట్ల గర్వం కూడా ఉండేది. ఇందులో ఒక ఉదాహరణ ఇవ్వబడింది. వారిద్దరిలో ఒకరికి అల్లాహ్ ద్రాక్షతోటలు ప్రసాదించాడు. వాటి మధ్య పంటలు పండేవి. తోటలవల్ల పంటలవల్ల చాలా లాభాలు వచ్చేవి.

33వ వాక్యం : పొలాలు బాగా పండేవి. వాటివల్ల వాటి యజమాని గర్వానికి గురయ్యాడు. అతను తన స్నేహితునితో మాట్లాడుతూ, నేను ధనవంతుడ్ని నా వద్ద సేవకులు ఉన్నారు, కాని నువ్వు పేదవాడివి అని గర్వంగా అన్నాడు.

35వ వాక్యం : తన తోటల పట్ల, పొలాల పట్ల గర్వం గల, పరలోకాన్ని తిరస్కరించిన ఈ వ్యక్తి ఒక రోజు తన తోటలోనికి వెళ్ళాడు. నా తోటలు, పంటలు ఎల్లప్పుడు ఇలాగే సస్యశ్యామలంగా ఉంటాయని, ఎన్నడూ కృశించవనీ భావించాడు. ఒకవేళ ప్రళయం వచ్చినా అల్లాహ్ వద్ద కూడా, నాకు సుఖాలు లభిస్తాయని భావించేవాడు. అల్లాహ్ వద్ద గల ఉన్నత స్థానం వల్లనే ఇవన్నీ నాకు లభించాయని భావించేవాడు. "ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు వరకు మరలించబడినా, నిశ్చయంగా ఆయన దగ్గర నాకు మంచి స్థానమే లభిస్తుంది." (41 : 50) కూడా చూడండి.

పేద విశ్వాసి సమాధానం :

37వ వాక్యం : ఆ పేద విశ్వాసి అవిశ్వాసిని ఉపదేశించాడు. హెచ్చరించాడు. నీ ప్రభువు పట్ల అవిధేయత చూపకు. అవిధేయత చాలా భయంకరమైనది. ఆయనే నిన్ను సృష్టించాడు. మొదట మట్టి ద్వారా, ఆ తరువాత నీచమైన నీటి బిందువు ద్వారా సృష్టించాడని హితబోధ చేశాడు.

39వ వాక్యం : నీవు నీ తోటను క్షేమంగా చూచిన వెంటనే నువ్వు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలిపి ఉండవలసింది. అల్లాహ్ నీకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాల పట్ల కృతజ్ఞత చూపి ఉండవలసింది. "మాషా అల్లాహ్ – లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్" అని పలికి ఉండవలసింది. దీన్నిబట్టి తెలిసిందేమిటంటే మీకు ఏదైనా వస్తువు మంచిదనిపిస్తే ఇలా అనాలి.

మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – "అబూ హురైరహ్! నేను నీకు స్వర్గం నిధుల్లో ఒక నిధిని గురించి తెలుపమంటావా?" అన్నారు. 'నా తల్లిదండ్రుల్ని మీకు అర్పింతు! తప్పకుండా తెలియజేయండి ఓ ప్రవక్తా!' అని అబూహురైరా బదులిచ్చారు. అది "లాహౌల–వలా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్." అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) ద్వారా కూడా ఇలాంటి ఉల్లేఖనమే పేర్కొనబడింది. విశ్వాసి తన ప్రభువు నుండి మంచినే ఆశిస్తాడు.

40వ వాక్యం : "నా ప్రభువు నాకు ధనసంపదలు ఇవ్వకపోతే ఏమయింది? పరలోకంలోనే తోటలకంటే ఉన్నతమైన తోట నాకు ప్రసాదిస్తాడని నమ్ముతున్నాను. నీవు నీ తోటల పట్ల గర్వంగా, ఇవి ఎన్నటికీ నశించవు అని

అంటున్నావు. వాటిపై అల్లాహ్ తన శిక్ష పంపించగలడు. నిరంతరం వర్షం పడి తోట నాశనం కావచ్చు. లేదా నీరు పరిమితం చేసి కూడా శిక్షించవచ్చు" అని విశ్వాసి అన్నాడు. వారిని అడుగు, "సరే, మీరు త్రాగే ఈ నీరు గనక భూమిలో ఇంకిపోతే, మీ కొరకు నీటి ఊటలను బయటికి తెచ్చేవాడెవడు?" (67 : 30)

42వ వాక్యం : కృతఘ్నత వల్ల అతని తోటలు, పంటలు అన్నీ నాశనం అయ్యాయి. అతని మిత్రుడు హెచ్చరించిన విధంగానే జరిగింది. తన తోటల, పొలాల ప్రేమలోపడి దైవాన్ని మరచిన అతనికి తగిన శాస్తి జరిగింది. అతను తన చేతులు నులుముకుంటూ ఉండిపోయాడు.

43వ వాక్యం : అతను తన స్నేహితుల పట్ల, సంతానం పట్ల, గర్వపడేవాడు. కాని వారిలో ఎవరూ అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా అతనికి సహాయం చేయలేకపోయారు. స్వయంగా అతను కూడా ఏమీ చేయలేకపోయాడు.

44వ వాక్యం : అల్లాహ్ శిక్ష అవతరించి అతని తోటలను, పొలాలను నామరూపాల్లేకుండా చేసివేసింది. కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతి కోసం చేయబడే సత్కార్యాలకు గొప్ప ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుందని, వారి ముగింపు కూడా ప్రశంసించతగ్గదిగా, చూడ ముచ్చటగా ఉంటుందని పేర్కొనబడింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్) (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

45, 46వ వాక్యాలు : రెండవ ఉదాహరణ : మానవ జీవితానిది ఇవ్వబడింది. వర్షం పడితే మొక్కలు మొలుస్తాయి. అవి మనోహరంగా కనబడతాయి. ఆ తరువాత వాటి రంగు మారిపోతుంది. అంటే దాని అంతం మొదలయింది. పూర్తిగా ఎండిపోతుంది. చివరికి దాన్ని గాలులు ఎగరేసుకుపోతాయి. మానవ జీవితం కూడా ఇటువంటిదే. మానవుడు బాల్యంలో బలహీనుడుగా ఉంటాడు. మాట్లాడలేడు, నడవలేడు, తినలేడు, త్రాగలేడు, క్రమక్రమంగా బలవంతుడు అవుతాడు. ఆ తరువాత యవ్వనం వస్తుంది. వృద్ధాప్యం వస్తుంది. ఉన్న శక్తులన్నీ క్షీణిస్తాయి. చివరికి చావు వస్తుంది. ఇదేవిధంగా సంతానం, ధనం ఇహలోకపు ఆకర్షకాలు. వాటిపట్ల అతిగా ప్రవర్తించడం పరలోక వినాశానికి దారితీస్తుంది. ఇతర వివరాలకు (57 : 20; 10 : 25; 39 : 25; 57 : 15 చూడండి.

ఇవన్నీ అశాశ్వతమైనవనీ, నశించేవనీ, పరలోకంలో ఇవేవీ పనికిరావనీ, సత్కార్యాలే పరలోకంలో పనికివస్తాయనీ హితబోధ చేయబడింది. శాశ్వతమైనవి ఏవి? దైవప్రార్థనలు, దైవనామాలు, సత్కార్యాలు, దైవస్మరణ, విధులు, అదనపు ప్రార్థనలు, నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండడం కూడా సత్కార్యాలే. వీటికి అల్లాహ్ వద్ద తప్పకుండా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది.

47 – 49 వాక్యాలు : ప్రాపంచిక విషయాల గురించి, సత్కార్యాల గురించి, తీర్పుదినం నాడు వాటి ప్రాముఖ్యత గురించి వివరించిన తరువాత తీర్పుదిన పరిస్థితులను గురించి ప్రస్తావించబడింది. తీర్పుదినం నాడు కొండలను, పర్వతాలను, గాలిలో నడిపించబడుతుందని లేదా వాటిని దుమ్ముధూళి మాదిరిగా గాలిలో ఎగురవేయబడుతుందని ప్రస్తావించబడింది. (27 : 88, 56 : 5, 6, 56:49, 50 లలో కూడా ఈ పరిస్థితులనే ప్రస్తావించడం జరిగింది.

మానవులందరూ అల్లాహ్ ముందు వరుసక్రమంలో నిలబడతారు. అల్లాహ్ వారితో, "మిమ్మల్ని మొదటిసారి సృష్టించినట్లే, ఈనాడు రెండవసారి, సజీవం చేసి మా ముందు నిలబెట్టాము అని అంటాడు. ఓ తిరస్కరించిన ప్రజలారా! మీరు ప్రళయం రాదని, మరణానంతరం జీవితం లేదని మీ నుండి లెక్కలు తీసుకోవడం జరగదని మీరు భావించేవారు. భూలోకంలో ఇష్టం వచ్చినట్లు విర్రవీగేవారు, మా విధేయతను, మా దాస్యాన్నీ తిరస్కరించేవారు అని గుర్తు చేయడం జరుగుతుంది.

وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِيۡ هٰذَا الۡقُرۡاٰنِ لِلنَّاسِ مِنۡ كُلِّ
مَثَلٍ ؕ وَكَانَ الۡاِنۡسَانُ اَكۡثَرَ شَىۡءٍ جَدَلًا ﴿54﴾
وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنۡ يُّؤۡمِنُوۡۤا اِذۡ جَآءَهُمُ
الۡهُدٰى وَيَسۡتَغۡفِرُوۡا رَبَّهُمۡ اِلَّاۤ اَنۡ تَاۡتِيَهُمۡ
سُنَّةُ الۡاَوَّلِيۡنَ اَوۡ يَاۡتِيَهُمُ الۡعَذَابُ قُبُلًا ﴿55﴾
وَمَا نُرۡسِلُ الۡمُرۡسَلِيۡنَ اِلَّا مُبَشِّرِيۡنَ
وَمُنۡذِرِيۡنَ ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِالۡبَاطِلِ
لِيُدۡحِضُوۡا بِهِ الۡحَقَّ وَاتَّخَذُوۡۤا اٰيٰتِىۡ وَمَاۤ اُنۡذِرُوۡا
هُزُوًا ﴿56﴾

وَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنۡ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ فَاَعۡرَضَ
عَنۡهَا وَنَسِىَ مَا قَدَّمَتۡ يَدٰهُ ؕ اِنَّا جَعَلۡنَا عَلٰى
قُلُوۡبِهِمۡ اَكِنَّةً اَنۡ يَّفۡقَهُوۡهُ وَفِىۡۤ اٰذَانِهِمۡ وَقۡرًا ؕ
وَاِنۡ تَدۡعُهُمۡ اِلَى الۡهُدٰى فَلَنۡ يَّهۡتَدُوۡۤا اِذًا
اَبَدًا ﴿57﴾

(54) మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌లో ప్రజలకు పలు
విధాలుగా హితబోధ చేశాము. కాని మానవుడు
పరమ జగడాలమారి. (55) వారి ముందుకు
మార్గదర్శకత్వం వచ్చినపుడు, దానిని స్వీకరించ
కుండా, తమ ప్రభువు సన్నిధానంలో క్షమాభిక్షను
కోరకుండా, వారిని అసలు ఏ విషయం
వారించింది? ఆ విషయం ఇదే – పూర్వపు జాతుల
మాదిరిగానే వారూ నిరీక్షిస్తున్నారు. లేదా శిక్షను
తమ ముందుకు వస్తూ ఉండగా చూడాలని వారు
కోరుకుంటున్నారు. (56) మేము ప్రవక్తలను
శుభవార్తను అందజేసేందుకు, హెచ్చరించేందుకు
తప్ప మరే ఉద్దేశ్యంతోనూ పంపము. కాని
అవిశ్వాసులు అసత్యం ద్వారా సత్యాన్ని
ఖండించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారు మా
వాక్యాలనూ, హెచ్చరికలనూ హాస్యంగా తీసు
కున్నారు. (57) తన ప్రభువు వాక్యాలను అతనికి
వినిపించి హితోపదేశం చేయగా, వాటికి విముఖుడై
తనకు తానే చేతులారా చేసుకున్న దానియొక్క
దుష్టపరిణామాన్ని మరిచిపోయే వ్యక్తికంటే దుర్మార్గు
డెవడు కాగలడు? వారి హృదయాలకు మేము
గిలాఫులు తొడిగాము. అవి వారిని ఖుర్ఆన్‌ను అర్థం
చేసుకోనీయవు. వారి చెవులకు మేము చెవుడు
కలిగించాము. నీవు వారిని సన్మార్గం వైపునకు ఎంత
పిలిచినా, వారు ఈ స్థితిలో ఏనాటికి సన్మార్గాన్ని
పొందలేరు.

దాసుల కర్మల గ్రంథాలు :

దాసుల కర్మల చిట్టాలు అల్లాహ్ వద్దకు రప్పించబడతాయి. ప్రతి ఒక్కరి ఫలితాలు వారి చేతిలో ఇవ్వబడతాయి. విశ్వాసికి కుడిచేతిలో, అవిశ్వాసికి ఎడమ చేతిలో పాపాత్ములు తమ చిట్టాలలో చెడు కార్యాలను చూచి భయంతో వణికిపోతూ ఉంటారు. ఇంకా ఇలా అంటారు – "మా దురదృష్టం! ఇదేం గ్రంథం, ఇందులో ఏదీ వదలబడలేదు. ప్రతీదీ ఇందులో ఉంది." వీరు చేసినదంతా ఇక్కడ చూస్తారు. వారి కర్మల ప్రకారం వారికి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఎవరిపట్లా ఎటువంటి అన్యాయం జరుగదు. చివరికి పాపాత్ములు నరకంలోనికి, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలోనికి వెళ్ళిపోవటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆ తరువాత షైతాన్ అడుగుజాడలపై పడవద్దని, షైతాన్ మీ బద్ధ శత్రువని, మీ తండ్రి శత్రువుని ఎలా అనుసరిస్తున్నారనీ, ఇది చాలా ఘోరమైన పాపం అని, హెచ్చరించబడింది. భూమ్యాకాశాలను సృష్టించడంలో అల్లాహ్ షైతాన్ నుండి ఎటువంటి సహాయమూ కోరలేదనీ, అప్పుడు వాడి ఉనికే లేదని, మరి మీరు వాడిని, వాడి సంతతిని

(58) నీ ప్రభువు ఎంతో మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను, వారి చేష్టలకు ఆయన వారిని పట్టుకోదలిస్తే, తొందరగానే శిక్షను పంపి ఉండేవాడు. కాని వారి శిక్ష కోసం ఒక సమయం నిర్ణయించబడి ఉన్నది. దాని నుండి తప్పించుకుని పారిపోయే ఏ మార్గాన్నీ వారు పొందలేరు. (59) శిక్షకు గురి అయిన ఈ పట్టణాలు మీ ఎదుట ఉన్నాయి. వారు దుర్మార్గం చేయగా మేము వారిని నాశనం చేశాము. వారిలోని ప్రతి ఒక్కరి వినాశనానికి మేము సమయం నిర్ణయించి ఉంచాము. (60) మూసా తన సేవకునితో "రెండు నదుల సంగమ స్థలానికి చేరనంతవరకు నేను నా ప్రయాణాన్ని ఆపను, లేదా నేను చాలాకాలం వరకు నడుస్తూనే ఉంటాను అన్నప్పుడు (జరిగిన సంఘటనను వారికి వివరించు). (61) అయితే వారు వాటి సంగమ స్థలానికి చేరినప్పుడు వారు తమ చేపను మరచిపోయారు. అది సముద్రంలోకి సొరంగం గుండా పోయినట్లు దూసుకు పోయింది. (62) ముందుకు పోయిన తర్వాత మూసా తన సేవకునితో ఇలా అన్నాడు – "మా ఆహారం తీసుకురా. మనం నేటి ప్రయాణంలో బాగా అలసిపోయాము." (63) సేవకుడు ఇలా అన్నాడు: "ఏమయిందో చూశారా! మనం ఆ బండరాయి వద్ద విశ్రాంతికై ఆగినప్పుడు నాకు చేప విషయమే జ్ఞాపకం లేకుండా పోయింది. షైతాను నన్ను ఏమరుపాటుకు గురిచేశాడు. దాన్ని ప్రస్తావించడమే మరచి పోయాను. చేప విచిత్రంగా బయటపడి సముద్రంలోకి వెళ్ళిపోయింది. (64) మూసా, "మనం వెతుకుతూ వచ్చింది దీనిగురించే కదా!" అని అన్నాడు. వారు ఉభయులు తమ అడుగుజాడల గుండా వెనక్కి తిరిగివెళ్ళారు. (65) అక్కడ వారు మా దాసులలోని ఒక దాసుని కనుగొన్నారు. మేము అతనికి మా కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించాము. మా తరఫు నుండి ఒక ప్రత్యేక జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము.

وَرَبُّكَ الْغَفُوْرُ ذُو الرَّحْمَةِ ۭ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا
كَسَبُوْا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ۭ بَلْ لَّهُمْ مَّوْعِدٌ
لَّنْ يَّجِدُوْا مِنْ دُوْنِهٖ مَوْىِٕلًا ﴿58﴾

وَتِلْكَ الْقُرٰٓى اَهْلَكْنٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا وَجَعَلْنَا
لِمَهْلِكِهِمْ مَّوْعِدًا ۧ ﴿59﴾ ع 8 6 20

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِفَتٰىهُ لَآ اَبْرَحُ حَتّٰٓى اَبْلُغَ مَجْمَعَ
الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِيَ حُقُبًا ﴿60﴾

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوْتَهُمَا فَاتَّخَذَ
سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿61﴾

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰىهُ اٰتِنَا غَدَاۗءَنَا ۡ لَقَدْ
لَقِيْنَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا نَصَبًا ﴿62﴾

قَالَ اَرَءَيْتَ اِذْ اَوَيْنَآ اِلَى الصَّخْرَةِ فَاِنِّيْ نَسِيْتُ
الْحُوْتَ ۡ وَمَآ اَنْسٰىنِيْهُ اِلَّا الشَّيْطٰنُ اَنْ
اَذْكُرَهٗ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ ڰ عَجَبًا ﴿63﴾

قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ڰ فَارْتَدَّا عَلٰٓي اٰثَارِهِمَا
قَصَصًا ۙ ﴿64﴾

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ اٰتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ
عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿65﴾

قَالَ لَهٗ مُوْسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا
عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿66﴾
قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿67﴾
وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ خُبْرًا ﴿68﴾
قَالَ سَتَجِدُنِىْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَّلَآ اَعْصِىْ
لَكَ اَمْرًا ﴿69﴾
قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِىْ فَلَا تَسْـَٔلْنِىْ عَنْ شَىْءٍ حَتّٰٓى
اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿70﴾ ع 9 11 21
فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِى السَّفِيْنَةِ خَرَقَهَا ؕ
قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا ۚ لَقَدْ جِئْتَ
شَيْـًٔا اِمْرًا ﴿71﴾
قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿72﴾
قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِىْ بِمَا نَسِيْتُ وَلَا تُرْهِقْنِىْ مِنْ
اَمْرِىْ عُسْرًا ﴿73﴾
فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلٰمًا فَقَتَلَهٗ ۙ قَالَ
اَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ ؕ لَقَدْ جِئْتَ
شَيْـًٔا نُّكْرًا ﴿74﴾

(66) మూసా అతనితో ఇలా అన్నాడు : “మీరు నేర్చుకున్న జ్ఞానాన్ని మీరు నాకు కూడా బోధించేందుకు నేను మీ వెంట ఉండవచ్చా?
(67) అతను ఇలా అన్నాడు, “మీరు నా విషయంలో సహనం పాటించలేరు. (68) అసలు మీకు తెలియని విషయాన్ని గురించి సహనం చూపడం మీకు ఎలా సాధ్యం?” (69) ఇలా అన్నాడు, “ఇన్షా అల్లాహ్ మీరు నన్ను సహనశీలునిగా చూస్తారు. ఏ వ్యవహారంలోనూ నేను మీకు అవిధేయత చూపను.
(70) అతను ఇలా అన్నాడు, “మంచిది ఒకవేళ మీరు నన్ను అనుసరించదలిస్తే నేను మీతో ప్రస్తావించే వరకు నన్ను ఏ విషయమూ అడగకండి.”
(71) అప్పుడు వారు ఉభయులూ బయల్దేరారు. చివరకు వారు ఒక పడవ ఎక్కినపుడు ఆ వ్యక్తి పడవకు రంధ్రం చేశాడు. మూసా ఇలా అన్నాడు : “పడవలో ఉన్న వారందరినీ ముంచడానికి మీరు దానికి రంధ్రం చేశారా? మీరు చేసింది దారుణమైన పనే. (72) అతనిలా అన్నాడు, “మీరు నా పట్ల ఓపిక పట్టలేరని నేను మీతో చెప్పలేదా?”
(73) మూసా ఇలా అన్నాడు : “మరచిపోయి చేసినదానికి నన్ను తప్పు పట్టకండి. నా విషయంలో కరుకుగా వ్యవహరించకండి.” (74) వారు ప్రయాణం సాగించారు. చివరికి వారికి ఒక బాలుడు కలిశాడు, ఆ వ్యక్తి ఆ బాలుణ్ణి చంపివేశాడు. మూసా ఇలా అన్నాడు, “మీరు ఒక అమాయకుని ప్రాణాన్ని తీశారు. వాస్తవానికి అతడు ఎవరినీ హత్యచేయలేదుకదా! మీరు చేసిన పని చాలా చెడ్డది.”

ఎందుకు ఆరాధిస్తున్నారని నా ఆరాధనను, విధేయతను ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారని ప్రశ్నించటం జరిగింది. మీ అందరి సృష్టికర్తను నేనని, షైతాన్ దాసులను మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తారని హితబోధ చేయబడింది.

54 – 74 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఇద్దరు వ్యక్తుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. అందులో ఒకడు అవిశ్వాసి మరొకరు విశ్వాసి. ఈ వాక్యాల్లో ఇహలోకం నిలకడలేనిదని, అశాశ్వతమైనదని, నశించేదని

పేర్కొనబడింది. ఆ తరువాత మూసా (అ) మరియు ఖిజర్‌ల సంఘటన పేర్కొనబడింది. ఇందులో మంచి గుణపాఠం, హితబోధ ఉన్నాయి.

54వ వాక్యం : ఖుర్‌ఆన్ మంచి ఉదాహరణలు ఇచ్చి, అనేక రకాలుగా హితబోధ చేస్తుంది. కాని మానవుడు అందులో కూడా లోపాలు వెదుకుతాడు. ఇలా అహంకారులే, ధిక్కారులే కాదు, ఒక్కోసారి మంచివారు కూడా చేస్తారు. హ(జత్ అలీ (రజి) ఇలా తెలిపారు : "ఒక రాత్రి ప్రవక్త (స) మా వద్దకు వచ్చారు. మా ఇద్దరి (నేను మరియు ఫాతిమా) నుద్దేశించి ఇలా అన్నారు : "మీరిద్దరూ తహజ్జుద్ నమాజ్ ఎందుకు చదవరు?" నేనిలా అన్నాను, "ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! మా ప్రాణాలు అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉన్నాయి. ఆయన మేము లేవాలని అనుకుంటే, మేము తప్పకుండా నిద్రలేస్తాము." ఇది విని ప్రవక్త (స) వెంటనే అక్కడి నుండి వెనక్కి తిరిగిపోయారు. ఇంకా తన తొడపై కొట్టి ఇలా అన్నారు – "మానవుడు చాలా విషయాల్లో జగడాలమారిగా ఉన్నాడు." (బుఖారీ) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

57వ వాక్యం : అల్లాహ్ వాక్యాల పట్ల హాస్యంగా ప్రవర్తించిన వారికన్నా మరెవరు దుర్మార్గులు కాగలరని పేర్కొనబడింది. అల్లాహ్ వారిని అనేక సూచనల ద్వారా సన్మార్గంలోనికి తేవడానికి హితబోధ చేశాడు. కాని వారు వాటి నుండి లాభం పొందలేదు. తమ పాపాలను విడిచిపెట్టలేదు. వారు అవిశ్వాసానికి విశ్వాసంపై ప్రాముఖ్యతనిచ్చారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి హృదయాలను కప్పివేశాడు. వారిని చెవిటివారిగా చేసివేశాడు. ఆ తరువాత తన ప్రవక్తతో "మీరు ఆ అవిశ్వాసులకు సత్య సందేశాన్ని అందజేసినా వారు ఎన్నడూ స్వీకరించరని హితబోధ చేశాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్). మూసా లాంటి గొప్ప ప్రవక్తకు ఏం జరిగిందో మీకు గుర్తు లేదా? సహీ బుఖారీలో ఇలా ఉంది – ఒక సభలో అందరికంటే గొప్ప జ్ఞాని ఎవరు అని మూసాని ప్రశ్నించడం జరిగింది. మూసా (అ), "నేను" అని సమాధానమిచ్చారు. ఎందుకంటే నేను దైవప్రవక్తను, అందువల్ల నేను అందరికంటే గొప్ప జ్ఞానిని అని మూసా (అ) భావించారు. కాని అల్లాహ్ జ్ఞానంలో మరో విషయం ఉంది. అందువల్ల "అడవిలోకి పోయి మా ఫలానా దాసుని వద్ద విద్య నభ్యసించమని" మూసాను ఆదేశించాడు. ఈ సంఘటనను ఇక్కడ పేర్కొనడం జరిగింది.

"మీరు మా దాసుడైన ఖిజర్‌ని కలసి అతని వద్ద విద్య నేర్చుకోండి."

మూసా తన సేవకుడ్ని వెంటబెట్టుకొని ఆ వ్యక్తి వద్దకు బయల్దేరారు. ఆ వ్యక్తి రెండు సముద్రాలు కలిసే సంగమం వద్ద ఉంటాడని తెలియజేయబడింది. ఆ ప్రదేశం చేరే వరకు ఆగేది లేదని మూసా నిర్ణయించుకున్నారు. వారిద్దరూ ఆ ప్రదేశానికి చేరుకున్న తర్వాత అక్కడ చేపను మర్చిపోయారు. దాన్ని కోల్పోయిన చోట ఆ వ్యక్తి లభిస్తాడని ముందే తెలియజేయబడింది. ఆ చేప వింతైన రీతిలో సముద్రంలోనికి వెళ్ళిపోయింది. వారు ఇంకా ముందుకు సాగారు. మూసా (అ) తన సేవకునితో మనం తెచ్చిన టిఫిన్ తెమ్మని అన్నాడు. అప్పుడు ఆ సేవకుడు, "మనం విశ్రాంతి తీసుకున్న చోట ఆ చేప సముద్రంలోకి వెళ్ళిపోయింది" అని అన్నాడు. అప్పుడు మూసా (అ) ఆ ప్రదేశమే కదా మనకి కావలసింది! అని అన్నాడు. ఇద్దరూ కలసి వెనక్కి తిరిగి ఆ గమ్యాన్ని చేరుకున్నారు. అక్కడకు చేరుకొని ఆ వ్యక్తిని కనుగొన్నారు. అల్లాహ్ తన కారుణ్యం ద్వారా అతనికి దివ్య జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు. కొంత అగోచర జ్ఞానాన్ని నేర్పాడు. అలాంటిది మూసా (అ) వద్ద కూడా లేదు. చాలామంది అభిప్రాయం ఇదే.

మూసా (అ) అతన్ని కలసి నేను మీ వద్ద దివ్య జ్ఞానాన్ని నేర్చుకోవాలని వచ్చాను అని అన్నాడు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) మూసాతో "మీకివ్వబడిన జ్ఞానం చాలదా? మీకివ్వబడిన గ్రంథం చాలదా? మీపై దైవవాణి అవతరిస్తుంది. నా దగ్గరున్న జ్ఞానం మీకు తగదు. మీ దగ్గరున్న జ్ఞానం నాకు తగదు" అన్నారు. అక్కడే ఉన్న ఓ పిచ్చుక తన ముక్కును సముద్రంలోకి ముంచి తీసింది. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) మూసాతో మీ జ్ఞానం కంటే, నా జ్ఞానం కంటే గొప్పది అల్లాహ్ జ్ఞానం అన్నారు. దీనివల్ల తెలిసిందేమంటే అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి దివ్య జ్ఞానాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

66వ వాక్యం : మూసా (అ) వినయ విధేయతలతో ఖిజర్‌ని తనకు దివ్యజ్ఞానం నేర్పమని ప్రాధేయపడ్డారు. ఒక్కోసారి గొప్ప జ్ఞాని కూడా తనకు తెలియని దాన్ని నేర్చుకుంటాడు. అల్లాహ్ మూసాకు తౌరాతును ప్రసాదించాడు. అందులో దైవాదేశాలు, ఇతర విద్యాజ్ఞానాలు ఉన్నాయి. ఇంకా అతనిపై దైవవాణి అవతరించబడేది. ఖిజర్‌కు మాత్రం ప్రత్యేక జ్ఞానం ప్రసాదిస్తాడని తెలుస్తుంది.

చాలామంది మార్గభ్రష్టులు దీన్ని ఆధారంగా చేసుకొని వలీ, నబీకంటే ఉన్నతుడని పిడివాదన చేస్తారు. కాని ఇది స్పష్టమైన అవిశ్వాసం, దీనికి సమాధానం ఒక్కోసారి మహాపండితుడు కూడా ఒక పండితుడి వద్ద విద్య నేర్చుకుంటాడు? అని ఫత్‌హుల్ బయాన్ రచయిత అంటున్నారు.

67వ వాక్యం : ఖిజర్ ఇలా అన్నారు : అల్లాహ్ నాకు ప్రసాదించిన జ్ఞానాన్ని నీ ముందు ప్రదర్శిస్తే నీవు సహనం పాటించలేవు. దాన్ని వ్యతిరేకిస్తావు. నాకు ఇవ్వబడినవి నాకే ప్రత్యేకం. నీకు ఇవ్వబడినవి నీకే ప్రత్యేకం. మీరు దైవప్రవక్త. అందువల్ల నాకు ఇచ్చిన జ్ఞానాన్ని ప్రదర్శిస్తే మీరు సహించలేరు. ఎందుకంటే అది మీకు షరీఅత్ ప్రకారం నిషిద్ధం, చెడూను.

69వ వాక్యం : మూసా (అ) ఆ విద్య నేర్చుకోవాలని కఠిన నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అందువల్లనే సహనం పాటిస్తానని, నాకు నచ్చకపోయినా వ్యతిరేకించనని అన్నారు.

70వ వాక్యం : ఖిజర్ ఇలా అన్నారు : మీరు జ్ఞానార్జన నిమిత్తం నా వెంట ఉండడానికి సిద్ధంగా ఉంటే, మీకు నచ్చని విషయాల గురించి నన్ను ప్రశ్నించకండి. నా అంతట నేనే మీకు తెలియపరుస్తాను.

71వ వాక్యం : సహీహ్ బుఖారీలో ఇలా ఉంది – “వారిద్దరూ పడవకోసం సముద్ర తీరానికి బయలుదేరారు. ఒక పడవ కనబడింది. ఆ ఓడ యజమాని ఖిజర్‌ని గుర్తుపట్టాడు. అద్దె తీసుకోకుండా వారిని పడవపైకి ఎక్కించాడు. కొంతసేపు తర్వాత ఖిజర్ పడవలో లోపం కల్పించడానికి దాని గోడలో కన్నం చేశారు. మూసా ఇలా అన్నాడు, “మీరు ఈ పడవకు కన్నం వేసి పడవలో ఉన్న వారందరినీ ముంచాలని చూస్తున్నారు. మీరు మహాపరాధం చేశారు. పడవను పాడు చేశారు. నిరపరాధులను నాశనం చేయాలని కోరారు. కృతజ్ఞతకు బదులు కృతఘ్నత చూపారు. “ఖిజర్ తన షరతును మూసాకు గుర్తు చేశారు. ‘మరచిపోయాను, మన్నించండి’ అని మూసా అన్నారు.

74వ వాక్యం : నడవ ప్రయాణం అనంతరం ఇద్దరూ నడుస్తూ పోయారు. ఒకచోట కొందరు యువకులు ఆడుకుంటున్నారు. ఖిజర్ వారిలోని ఒకడ్ని చంపేశారు. ఉబయ్ బిన్ కఅబ్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – “ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, “ఖిజర్ చంపిన యువకుడు అవిశ్వాసి. పెద్దవాడై తన తల్లిదండ్రుల్ని అవిశ్వాసాన్ని అవలంబించమని వత్తిడి చేస్తాడు.” మూసా దీన్ని చూసి సహనం పాటించలేకపోయారు. ఒక నిరపరాధిని మీరు చంపారు అని అన్నారు. ఇది వెనుకటి దానికన్నా ఘోరమైన పాపం అని అన్నారు. ఏదో కారణం ఉంటుంది. అందుకే చంపారు అనే విషయం మూసా (అ) మరచిపోయారు.

قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ لَّكَ اِنَّكَ لَنۡ تَسۡتَطِيۡعَ مَعِىَ صَبۡرًا ﴿75﴾

(75) అతను ఇలా అన్నాడు : మీరు నాతో సహనం వహించలేరని నేను మీకు చెప్పలేదా!?"

قَالَ اِنۡ سَاَلۡتُكَ عَنۡ شَىۡءٍۢ بَعۡدَهَا فَلَا تُصٰحِبۡنِىۡ‌ ۚ قَدۡ بَلَغۡتَ مِنۡ لَّدُنِّىۡ عُذۡرًا ﴿76﴾

(76) మూసా ఇలా అన్నాడు : "దీని తరువాత ఒకవేళ నేను మిమ్మల్ని ఏదైనా అడిగితే, మీరు నన్ను మీ వెంట ఉంచకండి. ఇకపైన నాపై చర్య తీసుకునేం దుకు మీకు కారణం దొరికింది."

فَانۡطَلَقَا ‌ حَتّٰٓى اِذَاۤ اَتَيَاۤ اَهۡلَ قَرۡيَةِ ۨاسۡتَطۡعَمَاۤ اَهۡلَهَا فَاَبَوۡا اَنۡ يُّضَيِّفُوۡهُمَا فَوَجَدَا فِيۡهَا جِدَارًا يُّرِيۡدُ اَنۡ يَّنۡقَضَّ فَاَقَامَهٗ‌ ؕ قَالَ لَوۡ شِئۡتَ لَتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ اَجۡرًا ﴿77﴾

(77) తరువాత వారిద్దరూ ముందుకు సాగి పోయారు. చివరకు ఒక పట్టణానికి చేరు కున్నారు. అక్కడి ప్రజలకు అన్నం పెట్టమని అభ్యర్థించారు. కాని వారు వీరిద్దరికీ ఆతిథ్యమివ్వడానికి తిరస్కరించారు. అక్కడ వారిద్దరూ కూలిపోనున్న ఒక గోడను చూసారు. ఆ వ్యక్తి ఆ గోడను మళ్ళీ నిలబెట్టాడు. మూసా ఇలా అన్నాడు : "మీరు కోరితే ఈ శ్రమకు బదులుగా ప్రతిఫలం తీసుకొని ఉండాల్సింది."

قَالَ هٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنِكَ‌ ۚ سَاُنَبِّئُكَ بِتَاۡوِيۡلِ مَا لَمۡ تَسۡتَطِعْ عَّلَيۡهِ صَبۡرًا ﴿78﴾

(78) ఆయన ఇలా అన్నారు : "ఇక చాలు, మన సహవాసం. మీరు సహనం చూపలేకపోయిన ఆ విషయాల తత్వాన్ని నేను మీకు వివరిస్తాను.

اَمَّا السَّفِيۡنَةُ فَكَانَتۡ لِمَسٰكِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ فِى الۡبَحۡرِ فَاَرَدْتُّ اَنۡ اَعِيۡبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُمۡ مَّلِكٌ يَّاۡخُذُ كُلَّ سَفِيۡنَةٍ غَصۡبًا ﴿79﴾

(79) పడవ నదిలో కష్టపడి పనిచేసుకొనే కొందరు నిరుపేదలది. నేను దానికి లోపం కల్పించాలని ఎందుకు నిశ్చయించుకున్నానంటే, పడవలను బలవంతంగా దోచుకొనే ఒక రాజు యొక్క ప్రాంతం రాబోతుంది.

وَاَمَّا الۡغُلٰمُ فَكَانَ اَبَوٰهُ مُؤۡمِنَيۡنِ فَخَشِيۡنَاۤ اَنۡ يُّرۡهِقَهُمَا طُغۡيَانًا وَّكُفۡرًا‌ ۚ ﴿80﴾

(80) ఇక ఆ బాలుని విషయం – అతని తల్లి దండ్రులు విశ్వాసులు. అతడు తన తలబిరుసు తనం వల్ల, తన అవిశ్వాసం వల్ల, వారిని వేధిస్తాడనే భయం మాకు కలిగింది.

فَاَرَدۡنَاۤ اَنۡ يُّبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيۡرًا مِّنۡهُ زَكٰوةً وَّاَقۡرَبَ رُحۡمًا ﴿81﴾

(81) ఈ కారణం వల్ల మేము కోరుకున్నదేమిటంటే, వారి ప్రభువు అతనికి మారుగా, అతనికంటే గుణవంతుడైన, రక్తసంబంధీకులకు దగ్గరగా ఉండే బిడ్డను వారికి ఇవ్వాలనే.

| | |
|---|---|
| (82) ఇక గోడ విషయం ఏమిటంటే, అది ఈ పట్టణంలోనే నివసిస్తున్న ఇద్దరు అనాథ బాలురది. ఆ గోడ క్రింద వారికోసం ఒక నిధి ఉంది. వారి తండ్రి చాలా మంచివాడు. అందువల్ల వీరిద్దరూ యుక్తవయస్కులైన పిమ్మట తమ నిధిని తాము తీసుకోవాలని నీ ప్రభువు సంకల్పించాడు. ఇదంతా నీ ప్రభువు కారుణ్యం. నా అంతట నేను చేయలేదు. నీవు సహనం చూపలేని విషయాల వాస్తవం ఇది." (83) ఓ ప్రవక్తా! వీరు నిన్ను జుల్‌ఖర్‌నైన్‌ను గురించి అడుగుతున్నారు. వారితో "నేను అతన్ని గురించి మీకు త్వరలో వినిపిస్తాను" అని పలుకు. | وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلٰمَيْنِ يَتِيْمَيْنِ فِي الْمَدِيْنَةِ وَكَانَ تَحْتَهٗ كَنْزٌ لَّهُمَا وَكَانَ اَبُوْهُمَا صَالِحًا ۚ فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَّبْلُغَاۤ اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهٗ عَنْ اَمْرِيْ ؕ ذٰلِكَ تَاْوِيْلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَّلَيْهِ صَبْرًا ؕ ﴿82﴾ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ ؕ قُلْ سَاَتْلُوْا عَلَيْكُمْ مِّنْهُ ذِكْرًا ؕ ﴿83﴾ |

ع 10 12 1

75 – 82 వాక్యాల వివరణ :

వ్యాఖ్యానం : మూసా (అ) ఇలా అన్నారు, "దీని తరువాత ఒకవేళ నేను మిమ్మల్ని ఏదైనా అడిగితే, మీరు నన్ను మీ వెంట ఉండనీయకండి. ఎందుకంటే ఇప్పుడు మీకు నా తరపు నుండి కారణం దొరికిపోయింది. మీరు నాకు ఒకటి కాదు, రెండుసార్లు మీ వెంట ఉండే అవకాశం ఇచ్చారు." ఇద్దరూ ముందుకు సాగారు. చివరికి రాత్రి అవగానే ఒక పట్టణానికి చేరుకున్నారు. ఇద్దరూ అక్కడి ప్రజలకు ఆహారం కోరారు. అక్కడి ప్రజలు వారికి ఆతిథ్యం ఇవ్వటానికి నిరాకరించారు. ఆ పట్టణంలో ఒక గోడ ఉండేది. అది పడిపోయే స్థితిలో ఉండేది. ఖిజర్ (అ) దానిపై తన చేతితో నిమిరారు, వెంటనే ఆ గోడ పటిష్టంగా తయారైంది. అప్పుడు మూసా (అ), మీరు దీనికి ప్రతిఫలం తీసుకొని ఉండవలసింది. ఎందుకంటే మనకిప్పుడు డబ్బుల అవసరం ఉంది, ఇంకా వారు మనల్ని అతిథిగా స్వీకరించనూ లేదు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ), "మీ వాగ్దానం ప్రకారం నన్ను మీరు విడిచిపెట్టండి, అయితే మీరు అసహనానికి గురైన ఆ మూడు వృత్తాంతాల వాస్తవాన్ని నేను మీకు తెలియజేస్తాను" అని అన్నారు. మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ మూసాను కరుణించుగాక, ఆయన గారు గనక సహనం వహించి ఉంటే ఇంకా ఆ ఇద్దరి ప్రయాణీకుల ఘటనలు ఇంకా అనేకం మనకు తెలిసేవి." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 119) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అంటే ఇది పిసినారుల, అనాథల పట్టణం అన్నమాట. ఎందుకంటే ఇక్కడి ప్రజలు అతిథులకు ఆతిథ్యం ఇవ్వటాన్నే తిరస్కరించారు. వాస్తవంగా బాటసారులకు అన్నం పెట్టడం, ఆతిథ్యం ఇవ్వటం గొప్ప సద్గుణంగా భావించబడుతోంది. ఒక హదీసులో (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం. 5559) ప్రవక్త (స), "అల్లాహ్‌పై, తీర్పుదినంపై విశ్వాసం గల వ్యక్తి తన అతిథిని గౌరవించాలి, ఆదరించాలి" అని బోధించారు. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్ షర్‌హు జామిఉస్సగీర్ – 5-209). (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

పడవకు రంధ్రం చేయడం చూచి మూసా (అ) తప్పుగా భావించారు. దానిపట్ల అయిష్టాన్ని కూడా వ్యక్తం చేసారు. అయితే దాని తత్వాన్ని అల్లాహ్ (త) ఖిజర్‌కు తెలియజేసాడు. అప్పుడతను "నేను ఆ పడవకు రంధ్రం ఎందుకు చేసానంటే, లోపం ఉండటం వల్ల పడవ క్రూరమైన రాజుల బారి నుండి తప్పించుకుంటుంది. ఎందుకంటే ఇది పేదల పడవ, దీనిద్వారానే వీరి జీవనం సాగుతుంది. ఇక్కడి రాజు తన ప్రాంతం గుండా పోయే పడవల్ని దోచుకునేవాడు. అయితే ఆ పడవలో ఉన్న వారందరూ అనాథలే. ఆ క్రూరమైన రాజు పేరు హర్ద్ బిన్ బద్ర్. అతను హైస్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ సంతతికి చెందినవాడు. తౌరాతులో ఈ రాజుల గురించి వివరంగా ఉంది. ఇతడు

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ وَءَاتَيْنَٰهُ مِن كُلِّ شَىْءٍ سَبَبًا ﴿84﴾

فَأَتْبَعَ سَبَبًا ﴿85﴾

حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِى عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِندَهَا قَوْمًا ۗ قُلْنَا يَٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿86﴾

قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿87﴾

وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُۥ جَزَآءً ٱلْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿88﴾

ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿89﴾

(84) మేము అతనికి భూమిలో అధికారాన్ని ప్రసాదించాము. అతనికి అన్ని రకాల సాధనాలనూ, వనరులనూ కల్పించాము. (85) అతను సన్నాహాలు చేశాడు –(86) చివరికి అతను సూర్యుడు అస్తమించే హద్దుకు చేరినప్పుడు నల్లని నీటిలో సూర్యుడు మునుగుతూ ఉండగా అతను చూశాడు. అక్కడ అతనికి ఒక జాతి ప్రజలు కన్పించారు. అప్పుడు మేము ఇలా అన్నాము : "ఓ జుల్‌ఖర్నైన్! ఆ జాతి ప్రజలను శిక్షించటానికి గాని, వారి పట్ల ఉదార వైఖరిని అవలంబించటానికి గానీ, నీకు అధికారం ఉన్నది." (87) అతను ఇలా అన్నాడు : "వారిలో దౌర్జన్యం చేసేవాడిని మేము శిక్షిస్తాము. ఆపై అతను తన ప్రభువు వైపునకు మరలింపబడతాడు. అప్పుడు ఆయన అతనికి మరింత తీవ్రమైన శిక్ష విధిస్తాడు. (88) వారిలో విశ్వసించినవాడికి, సత్కార్యాలు చేసేవాడికీ మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అంతేకాదు, మేము అతడికి సులువైన ఆదేశాలను ఇస్తాము.

(89) తరువాత అతను మళ్ళీ సన్నాహాలు చేశాడు.

వారిలో ఒక్కడు.

ఆ బాలుణ్ణి ఖిజర్ (అ) చంపివేసారు. ఎందుకంటే అవిశ్వాసం అతనిలో నాటుకొని ఉంది. (ఇబ్నె జరీర్). ఆ అందమైన బాలుని ప్రేమ వాడి తల్లిదండ్రులను అవిశ్వాసానికి గురిచేయకూడదని ఇలా చేయడం జరిగింది. మరణించిన బాలునికి బదులుగా వారికి అమ్మాయి పుట్టింది. అంటే అల్లాహ్ ఆ బాలునికి బదులు సద్గుణవంతుడైన, తల్లిదండ్రులకు ప్రీతికరమైన, విధేయుడైన బాలుణ్ని ప్రసాదించాడని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉంది. మరో ఉల్లేఖనంలో వారికి అమ్మాయి పుట్టిందని ఉంది. అదేవిధంగా ఖిజర్ ఆ బాలుణ్ని చంపినపుడు అతని తల్లి గర్భవతి అని కూడా ఉంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్).

ఖిజర్ (అ) వేరయే ముందు ఆ మూడు సంఘటనల తత్వాన్ని మూసాకు విశదపరచాలని నిశ్చయించుకున్నారు. లేకుంటే దాన్ని మూసా (అ) పొరపడవచ్చని ఊహించారు. కొన్ని కార్యాలు అల్లాహ్ నిర్ణయపరిధిలోనే ఉంటాయి. వాటిని గురించి అల్లాహ్‌కు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. ఇలాంటి వాటిలో కొన్ని ఖిజర్‌కు ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ కారణంగానే ఆయన ఎలాంటి కార్యాలు నెరవేర్చారంటే వాటిని ధార్మిక దృష్టితో చూస్తే ఎంతమాత్రం ధర్మసమ్మతం కావు. అందువల్లే మూసా (అ) సహించలేకపోయారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ (త) సజ్జనుల సంతానాన్ని పరిరక్షిస్తాడు. ఇలా ఆదేశించబడింది – "వారి తండ్రి సజ్జనుడు, అంటే అల్లాహ్ పుణ్యాత్ముల సంతానాన్ని పరిరక్షిస్తాడు." ఇంకా ఇలా ఆదేశించబడింది, "ఇంకా ఇవన్నీ దైవలీల వల్ల జరిగినవే" అంటే నేను నెరవేర్చిన కార్యాలన్నీ అల్లాహ్ ఆదేశానుసారమే జరిగాయి. ఇవన్నీ నేను కోరి చేయలేదు,

حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ الشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلٰى
قَوۡمٍ لَّمۡ نَجۡعَلْ لَّهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِهَا سِتۡرًا ۙ ﴿90﴾
كَذٰلِكَ ؕ وَقَدۡ اَحَطۡنَا بِمَا لَدَيۡهِ خُبۡرًا ﴿91﴾
ثُمَّ اَتۡبَعَ سَبَبًا ﴿92﴾
حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ بَيۡنَ السَّدَّيۡنِ وَجَدَ مِنۡ دُوۡنِهِمَا
قَوۡمًا ۙ لَّا يَكَادُوۡنَ يَفۡقَهُوۡنَ قَوۡلًا ﴿93﴾
قَالُوۡا يٰذَا الۡقَرۡنَيۡنِ اِنَّ يَاۡجُوۡجَ وَمَاۡجُوۡجَ
مُفۡسِدُوۡنَ فِى الۡاَرۡضِ فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا
عَلٰٓى اَنۡ تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ سَدًّا ﴿94﴾
قَالَ مَا مَكَّنِّىۡ فِيۡهِ رَبِّىۡ خَيۡرٌ فَاَعِيۡنُوۡنِىۡ بِقُوَّةٍ
اَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ رَدۡمًا ۙ ﴿95﴾
اٰتُوۡنِىۡ زُبَرَ الۡحَدِيۡدِ ؕ حَتّٰٓى اِذَا سَاوٰى بَيۡنَ
الصَّدَفَيۡنِ قَالَ انْفُخُوۡا ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَعَلَهٗ نَارًا ۙ
قَالَ اٰتُوۡنِىۡۤ اُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ قِطۡرًا ؕ ﴿96﴾
فَمَا اسۡطَاعُوۡۤا اَنۡ يَّظۡهَرُوۡهُ وَمَا اسۡتَطَاعُوۡا لَهٗ
نَقۡبًا ﴿97﴾
قَالَ هٰذَا رَحۡمَةٌ مِّنۡ رَّبِّىۡ ۚ فَاِذَا جَآءَ وَعۡدُ رَبِّىۡ
جَعَلَهٗ دَكَّآءَ ۚ وَكَانَ وَعۡدُ رَبِّىۡ حَقًّا ؕ ﴿98﴾
وَتَرَكۡنَا بَعۡضَهُمۡ يَوۡمَئِذٍ يَّمُوۡجُ فِىۡ بَعۡضٍ وَّنُفِخَ
فِى الصُّوۡرِ فَجَمَعۡنٰهُمۡ جَمۡعًا ۙ ﴿99﴾

(90) చివరకు అతను సూర్యుడు ఉదయించే
హద్దువరకు పోయాడు. అక్కడ అతను ఒక జాతిపై
సూర్యుడు ఉదయించటం చూసాడు. దానికోసం
మేము ఎండ నుండి రక్షణ పొందే ఏర్పాటు ఏదీ
చేయలేదు. (91) ఈ విధంగా జుల్‌ఖర్‌నైన్ వద్ద
ఉన్నది ఏమిటో మాకు తెలుసు. (92) మళ్ళీ అతను
సన్నాహాలు చేశాడు. (93) చివరకు అతను రెండు
పర్వతాల మధ్యకు చేరినప్పుడు, అక్కడ అతనికి ఒక
జాతి కన్పించింది. ఆ జాతి ప్రతి విషయాన్నీ అతి
కష్టంగా అర్థం చేసుకుంటుంది. (94) వారు ఇలా
అన్నారు, "జుల్‌ఖర్‌నైన్! యాజూజ్, మాజూజ్‌లు
ఈ భూభాగంలో కల్లోలాన్ని వ్యాపింపచేస్తున్నారు.
కనుక నీవు మాకూ – వారికీ మధ్య అడ్డంగా ఒక
గోడను నిర్మించు. అందుకు మేము నీకు ఏదైనా
సుంకం చెల్లించాలా?" (95) అప్పుడు అతను ఇలా
అన్నాడు, "నా ప్రభువు నాకు ఇచ్చినదే చాలు.
మీరు మాత్రం శ్రమ ద్వారా నాకు సహాయం
చేయండి. నేను మీకూ – వారికీ మధ్య అడ్డంగా
గోడ కడతాను. (96) నాకు ఇనుప రేకులను తెచ్చి
ఇవ్వండి." చివరకు ఆ రెండు పర్వతాల మధ్య ఉన్న
ఖాళీ స్థలాన్ని అతను పూడ్చివేసి, ప్రజలతో "ఇక
మంటలు రగిలించండి" అని అన్నాడు. తరువాత
పూర్తిగా నిప్పు మాదిరిగా ఎర్రగా చేసి అతను, "ఇక
కరిగిన రాగిని తీసుకురండి. దీనిపై కుమ్మరిస్తాను"
అని అన్నాడు.(97) యాజూజ్, మాజూజ్‌లు దాని
పైకి ఎక్కి రానూలేరు, దానికి కన్నం వేయటం వారికి
ఇంకా కష్టతరం. (98) జుల్‌ఖర్‌నైన్ ఇలా అన్నాడు,
"ఇది నా ప్రభువు కరుణ, కాని నా ప్రభువు యొక్క
వాగ్దాన సమయం ఆసన్నమైనపుడు, ఆయన దానిని
నేలమట్టం చేస్తాడు. నా ప్రభువు వాగ్దానం
సత్యమైనది." (99) ఆ రోజున మేము ప్రజలను
వదలిపెడతాము. వారు పరస్పరం కలిసిపోతారు.
శంఖం ఊదబడుతుంది. మేము మానవులందరినీ
ఒకేసారి సమావేశపరుస్తాము.

(100) ఆ రోజున మేము నరకాన్ని అవిశ్వాసుల ముందు తీసుకువస్తాము. (101) వారు మా హితోపదేశం పట్ల గ్రుడ్డిగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. అసలు దానిని వినటానికి ఏమాత్రం సిద్ధపడలేదు.

(102) అయితే ఈ అవిశ్వాసులు, నన్ను వదలి, నా దాసులను తమ కార్యకర్తలుగా చేసుకొనే తలంపు కలిగి ఉన్నారా? అటువంటి అవిశ్వాసులకు ఆతిథ్యంగా మేము నరకాన్ని సిద్ధం చేసి ఉంచాము. (103) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : “సత్కార్యాలపరంగా అధికంగా నష్టపోయే వారెవరో మేము మీకు తెలుపమంటారా?” (104) ప్రాపంచిక జీవితంలో వారి ప్రయత్నాలన్నీ రుజుమార్గం నుండి తొలగి ఉంటాయి. అయినా వారు తాము చేసేదంతా సవ్యంగానే ఉందని భావిస్తారు. (105) వారు తమ ప్రభువు వాక్యాలను నమ్మకుండా తిరస్కరించిన వారు. ఆయన సాన్నిధ్యంలో హాజరు కావలసి ఉన్నదనే విషయాన్ని విశ్వసించనివారు. అందువల్లే వారి సత్కార్యాలన్నీ వృథా అయిపోయాయి. ప్రళయదినం నాడు మేము వాటికి ఏమాత్రం విలువనీయము. (106) వారి ప్రతిఫలం నరకం. వారు అవిశ్వాసానికి పాల్పడినందుకు బదులుగా వారు మా వాక్యాలనూ, మా ప్రవక్తలనూ, ఎగతాళి చేసినదానికి ఫలితంగా. (107) అయితే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారికి ఆతిథ్యంగా స్వర్గ ఉద్యానవనాలు ఉంటాయి. (108) వాటిలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఆ స్థలాన్ని వదలిపోవాలని వారి మనస్సు ఎన్నడూ కోరదు.

(109) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా ప్రకటించు, “ఒకవేళ నా ప్రభువు మాటలు వ్రాయటానికి సముద్ర జలమే సిరా అయినా, అది ఖాళీఅయిపోతుంది గాని, నా ప్రభువు మాటలు మాత్రం పూర్తి కావు. అంతేకాదు, మేము మళ్ళీ ఇంతే సిరాను తెచ్చినా, అది కూడా సరిపోదు.”

وَّعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكٰفِرِيْنَ عَرْضَا ۙ﴿100﴾
الَّذِيْنَ كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ فِيْ غِطَآءٍ عَنْ ذِكْرِيْ
وَكَانُوْا لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَمْعًا ۧ﴿101﴾ ع 11 19 2
اَفَحَسِبَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ يَّتَّخِذُوْا عِبَادِيْ مِنْ
دُوْنِيْٓ اَوْلِيَآءَ ؕ اِنَّآ اَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ
نُزُلًا ﴿102﴾
قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَرِيْنَ اَعْمَالًا ؕ﴿103﴾
اَلَّذِيْنَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ
يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُوْنَ صُنْعًا ﴿104﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَآئِهٖ
فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيْمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
وَزْنًا ﴿105﴾
ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوْا وَاتَّخَذُوْٓا
اٰيٰتِيْ وَرُسُلِيْ هُزُوًا ﴿106﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَانَتْ لَهُمْ
جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۙ﴿107﴾
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يَبْغُوْنَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿108﴾
قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمٰتِ رَبِّيْ لَنَفِدَ
الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمٰتُ رَبِّيْ وَلَوْ جِئْنَا
بِمِثْلِهٖ مَدَدًا ﴿109﴾

قُلۡ اِنَّمَاۤ اَنَا بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ يُوۡحٰٓى اِلَىَّ اَنَّمَاۤ اِلٰـهُكُمۡ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ‌ ۚ فَمَنۡ كَانَ يَرۡجُوۡا لِقَآءَ رَبِّهٖ فَلۡيَعۡمَلۡ عَمَلًا صَالِحًا وَّلَا يُشۡرِكۡ بِعِبَادَةِ رَبِّهٖۤ اَحَدًا ﴿110﴾ ع 12 9 3

(110) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలుకు : “నేను కేవలం ఒక మానవుణ్ణి, మీలాంటి వాణ్ణి. నాకు వహీద్వారా ఇలా తెలుపబడింది. మీ దైవం కేవలం ఒకే దైవం, కనుక తన ప్రభువును కలుసుకోవాలని కోరేవాడు సత్కార్యాలు చేయాలి. ఆరాధనలో తన ప్రభువుకు సాటి కల్పించకూడదు.”

83 - 110 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఖిజర్ (అ) గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, “ఒక రోజు మూసా (అ) బనీ ఇస్రాయీల్‌ని ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్నారు, ఒక వ్యక్తి లేచి “ఈ కాలంలో అందరికన్నా గొప్ప పండితుడు ఎవరు?” అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు మూసా (అ) “నేనే అందరికన్నా గొప్ప పండితుడను” అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఇది అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు. ఇంకా ఇలా ఆదేశించాడు, “నువ్వు ఇలా అనకుండా ఉండవలసింది.” అప్పుడు అల్లాహ్ (త) మా భక్తుల్లోని ఒక వ్యక్తి కొన్ని విషయాల్లో నీకంటే ఎక్కువ జ్ఞానం కలిగి ఉన్నాడు అని తెలియపర్చాడు. ఆ తరువాత మూసా (అ) వాటి విద్యను అభ్యసించడానికి ప్రత్యేకంగా సహనం గురించి నేర్చుకోవటానికి ఖిజర్ వద్దకు వెళ్ళారు. అతని వద్ద అనేక విషయాల గురించి విద్యనభ్యసించారు. (బుఖారీ)

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో జుల్‌ఖర్నయిన్ చక్రవర్తి గురించి ప్రస్తావించబడింది. అతడు తూర్పు పడమరలను జయించాడు. సమస్త శక్తి యుక్తులు, గౌరవం, పేరు ప్రతిష్ఠలు కలిగి ఉన్నా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ, ఆయనకు కృతజ్ఞుడై ఉండేవాడు. ఓ మక్కా అవిశ్వాసులారా! వారి ముందు మీరు ఏమాత్రం కారు. కాని మీరు చాలా అహంకారంగా, గర్వంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు, సత్యాన్నే తిరస్కరిస్తున్నారు. అల్లాహ్ ఆదేశాల్నే వ్యతిరేకిస్తున్నారు. విధేయతకు సిద్ధంగా లేరు.

వ్యాఖ్యానం :

అతని తలపై రెండు వైపుల రాగి ఉండేది. అందువల్ల అతనికి జుల్‌ఖర్నయిన్ అని అనేవారు. గ్రంథ ప్రజలలోని కొందరు అతడు రోమ్, పారసీక చక్రవర్తి అయినందువల్ల లేదా అతని తలపై రెండు కొమ్ములు ఉండేవని, మరికొందరు ప్రపంచ రెండు అంచుల వరకు ప్రయాణం చేసినందువల్ల జుల్‌ఖర్‌నయిన్ అనే బిరుదు పొందాడని అభిప్రాయపడుతున్నారు.

జుల్‌ఖర్నయిన్ విశాల సామ్రాజ్యానికి, గొప్ప బలగానికి అధిపతి

అంటే మేము అతనికి విశాల సామ్రాజ్యాన్ని, అనేక రకాల యుద్ధ సామగ్రిని ప్రసాదించాము. అతని వద్ద చాలా పెద్ద సైన్యం, చాలా పెద్ద మొత్తంలో యుద్ధ సామగ్రి ఉండేది. అతని అధీనంలో పెద్ద పెద్ద కోటలు ఉండేవి. ఈ కారణం వల్లనే తూర్పుపడమర దేశాలు అతని అధీనంలోకి వచ్చి చేరాయి. ప్రపంచం అతని ఆజ్ఞలపై నడిచేది. ఇంకా అనేక జాతులను అతని సేవను అదృష్టంగా భావించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది, “మేము వారికి సకల సదుపాయాలను, వనరులను, అనేక విద్యలను, ప్రాపంచిక సూచనలను ప్రసాదించాము. అతడు అనేక భాషలను తెలిసి ఉండేవాడు. ఏ జాతితో యుద్ధం చేస్తే ఆ జాతి ప్రజలతో ఆ భాషలో మాట్లాడేవాడు.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశిస్తున్నాడు, “ఖురైషులు జుల్‌ఖర్నయిన్ గురించి నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు, మీరు ఇలా పలకండి : ‘దీన్ని గురించి నేను మీకు అల్లాహ్ నాపై అవతరింపజేసిన వాక్యాలను వినిపిస్తాను.’ ఇక్కడి

నుండి జుల్‌ఖర్నయిన్ ప్రస్తావన ప్రారంభమయింది. అల్లాహ్ అతనికి సైనిక బలాన్ని, ధనాన్ని, వివేకాన్ని, తెలివితేటలను, పేరు ప్రఖ్యాతులను, ఆధిక్యతను ప్రసాదించాడు. ప్రతి వస్తువునూ పొందే మార్గాన్ని బోధించాడు. అతని వద్ద శక్తి, ఆయుధాలు, ఇతర వనరులన్నీ ఉండేవి. వీటన్నిటినీ ఉపయోగించి ప్రాక్ పశ్చిమాలను జయించాడు. పడమర దిక్కున ఆయన సూర్యుణ్ని మట్టి నల్లగాను, వేడిగాను ఉన్న ఏటిలో అస్తమించటం చూసాడు. ఖుర్‌ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు ఈ ఏటిని అట్లాంటిక్ సముద్రంగా గుర్తించారు. జుల్‌ఖర్నయిన్ దీని తీర ప్రాంతం వరకు వెళ్ళి ఆగిపోయాడు. అక్కడ సూర్యాస్తమయంలో సూర్యుడు ఆ సమయంలో మునిగిపోతున్నట్లు అనిపించేది. పడమర చివరి అంచుకు చేరిన తరువాత జుల్‌ఖర్నయిన్ తూర్పు వైపునకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు. దారిలో ఎదురైన జాతులన్నిటికీ దేవుని ఏకత్వ సందేశాన్ని అందజేసాడు. స్వీకరించిన వారిని విడిచిపెట్టాడు. స్వీకరించని వారిని శిక్షించి, వారి ధనాన్ని దోచుకున్నాడు. వారిలోని బలవంతులను తన సైన్యంలో చేర్చుకున్నాడు. చివరికి తూర్పు చివరి అంచుకు చేరుకున్నాడు. అక్కడ అతడు ఒక జాతిని ఎటువంటి సభ్యతా, సంస్కారం, సంస్కృతి లేనట్లుగా గుర్తించాడు. వారికి ఇళ్లు లేవు. చెట్లు లేవు వారికి ఆశ్రయం ఇవ్వటానికి. "వీరు ఎరుపుగా ఉండేవారని, పొట్టిగా ఉండేవారని, గుహల్లో నివసించేవారని, చేపలను ఆహారంగా తినేవారని" సయీద్ బిన్ జుబైర్ పేర్కొన్నారు.

ఇతడు తూర్పు చివరి అంచుకు చేరిన తరువాత తూర్పు పడమరల మధ్య ఉత్తర దక్షిణ మార్గాన్ని ఎన్నుకొని ముందుకు సాగాడు. చివరికి పడమర చివరి అంచుకు చేరుకున్నాడు. అక్కడ రెండు వైపుల ఎత్తైన కొండలు ఉండేవి. రెంటిమధ్య విశాలమైన ఖాళీ స్థలముండేది. అక్కడ ఒక మానవ సమూహం తారసపడింది. వారి భాష అర్థమయ్యే స్థితిలో ఉండేది కాదు. ఎందుకంటే వారి భాష విచిత్రంగా ఉండేది. ఇంకా వారిలో అర్థం చేసుకొనే శక్తి కూడా అంత ఉండేది కాదు. వారు జుల్‌ఖర్నయిన్‌తో "ఈ రెండు కొండల వెనుక యాజూజ్ మాజూజ్ జాతి వారు నివసిస్తున్నారు. వారికి అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా కొండల మధ్య ఉన్న మార్గం ద్వారా మా ప్రాంతంలోనికి వచ్చి కల్లోలం, ఉపద్రవం, హత్యలు, లూటీలు చేసి తిరిగి తమ ప్రాంతానికి వెళ్ళిపోతున్నారు. మీరు మా నుండి ప్రతిఫలం తీసుకొని మాకూ – వారికీ మధ్య ఏదైనా అడ్డు ఏర్పాటు చేయగలరా?" అని విన్నవించుకున్నారు.

జుల్‌ఖర్నయిన్ వారికి అవునని సమాధానమిచ్చాడు. అతడు వారితో ప్రతిఫలం అవసరం లేదని, అల్లాహ్ ప్రసాదించిందే నావద్ద చాలా ఉందని, మీరు కేవలం శ్రమ ద్వారా, సాంకేతిక నిపుణుల ద్వారా, పరికరాల ద్వారా నాకు సహాయం చేయండి. నేను మీ సమస్యను తీర్చగలను అని అన్నాడు. వారిని ఇనుప రేకులు ఇవ్వమని కోరాడు. రెండు కొండల మధ్య ప్రదేశంలో ఇనుప రేకులతో రెండు సమాంతర గోడలను పేర్చాడు. వారిని ఆ రెండు గోడల మధ్య అగ్నిని రగిలింపజేయమని ఆదేశించాడు. ఆ తరువాత కరిగించిన రాగిని ఇవ్వమని, దాన్ని ఆ గోడలపై వేస్తానని, అది ఇనుప గోడలకు అతుక్కుపోతుందని, ఆ గోడ చాలా ఎత్తుగా దృఢంగా ఉంటుందని అన్నాడు. అదేవిధంగా జరిగింది. ఆ తరువాత నుండి యాజూజ్ మాజూజ్‌లు రావటం మానివేసారు. వారు దానికి కన్నం వేయడం కూడా అసాధ్యంగా మిగిలింది. అప్పుడు జుల్‌ఖర్నయిన్ ఇక్కడి ప్రజలకు ఈ గోడ దైవకారుణ్యం అని, ఇప్పుడు వారు వచ్చి అల్లకల్లోలం సృష్టించలేరని, తీర్పుదినానికి ముందు వారు బయటపడే సమయం ఆసన్నమయినపుడు ఈ అడ్డుగోడ తునాతునకలు అవుతుందని, మొదటిలా మార్గం ఏర్పడుతుందని అన్నాడు. ఏది ఏమైనా అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుంది. మానవులకు వారి కర్మల ప్రకారం శిక్షా ప్రతిఫలాలు ఇవ్వటం జరుగుతుంది.

యాజూజ్ మాజూజ్‌లు ఎవరైనాసరే, ప్రామాణిక హదీసుల్లో ఇలా ఉంది : "తీర్పుదినం సమీపించగానే ఆ గోడ తునాతునకలు అయిపోతుందని, యాజూజ్ మాజూజ్‌ల సైన్యం బయల్పడుతుంది" అని ఉంది. ఇమామ్

అహ్మద్, తిర్మిజి, హాకిమ్ ఇంకా ఇతరులు అబూ హురైరా (రజి) ద్వారా ఉల్లేఖించారు. ముహద్దిస్ అల్బానీ గారు దీన్ని పునఃపరిశీలించి, ధృవపరిచారు. "వారు బావులలోని నీటిని త్రాగివేస్తారు. ప్రజలు వారికి భయపడి కోటల్లో దాక్కుంటారు. వారు తమ బాణాల్ని ఆకాశం వైపునకు వదులుతారు. అవి రక్తసిక్తమై వారి వైపు మరలుతాయి. అప్పుడు వారు, "మేము భూవాసులను జయించాము, ఆకాశవాసుల కన్నా ఉన్నతమైనవారమని ప్రగల్భాలు పలుకుతారు."

అప్పుడు అల్లాహ్ వారి తల వెనుక భాగాన్ని ఒక వ్యాధికి గురిచేస్తాడు. దాని కారణంగా వారందరూ మరణిస్తారు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, "ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! జంతువులు వారి మాంసాన్ని తిని బలుస్తాయి, అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాయి. అల్లాహ్ ఆదేశం, "అంటే దజ్జాల్ మరణం తరువాత యాజూజ్ మాజూజ్‌లు బయల్పడినప్పుడు అధిక జనసమూహం వల్ల ఒకర్ని ఒకరు గుద్దుకోవటం జరుగుతుంది. అన్ని వైపులా అత్యాచారాలూ, హత్యలూ, హింస చెలరేగుతాయి."

ఫత్‌హుల్ బారీ రచయిత ఇలా వ్రాస్తున్నారు, అప్పుడు ఈసా (అ) విశ్వాసులను తీసుకొని తూర్ కొండవైపు వెళ్ళిపోతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి ముక్కుల్లో ఒక విధమైన పురుగుల్ని సృష్టిస్తాడు, దాని వల్ల వారందరూ మరణిస్తారు. వారు మక్కా, మదీనా, బైతుల్ మఖ్దిస్‌లలో ప్రవేశించలేరు. ఇంకా ప్రజల వరకూ చేరలేరు. అప్పుడు ప్రజలు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు, "కర్మలను అల్లాహ్ స్వీకరించాలంటే దానికి రెండు షరతులు ఉన్నాయి. ఒకటి అది ముహమ్మద్ (స) సంప్రదాయం ప్రకారం ఉండాలి, రెండు కేవలం అల్లాహ్ ప్రసన్నత కొరకే చేయాలి. పేరు ప్రతిష్టల కోసమో, ప్రదర్శనాబుద్ధితోనో, ప్రాపంచిక లాభాల కోసమో చేయరాదు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 19. మర్యమ్ సూరా పరిచయం

మర్యమ్ ఈసా (అ) గారి తల్లి. ఆమె తండ్రి ఇమ్రాన్. ఇతను బైతుల్ మఖ్దిస్ ఇమామ్‌గా ఉండేవారు. ఆ కాలంలో బైతుల్ మఖ్దిస్ యూదుల ఖిబ్లాగా ఉండేది. మర్యమ్ బైతుల్ మఖ్దిస్ సేవకురాలుగా ఉండేవారు. ఆమె ఎల్లప్పుడూ దైవధ్యానంలో, చింతనలో ఉండేవారు. ఈ విధంగా ఆమె దైవభక్తిలో ప్రజల్లో మంచి పేరు తెచ్చుకున్నారు. చివరికి అల్లాహ్ ఆమె వద్దకు జిబ్రయీల్‌ని పంపాడు. జిబ్రయీల్ వచ్చి మర్యమ్‌కు ఒక బాలుడు కలుగుతాడని శుభవార్త ఇచ్చాడు. దైవదూతలు కూడా ఆమెకు అల్లాహ్ నిన్ను ప్రియభక్తురాలుగా ఎన్నుకున్నాడని, నువ్వు నీ ప్రభువుకు విధేయత చూపు అని, రుకూ సజ్దాలు చేసే వారితో పాటు రుకూ సజ్దాలు చేయమని సెలవిచ్చారు. (ఆలి ఇమ్రాన్ : 42, 43).

సూరె మర్యమ్‌లో దేవుని ఏకత్వాన్ని గురించి చర్చించడం జరిగింది. సూరె మర్యమ్‌లో మర్యమ్ కంటే ముందు జకరియ్యా గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. జకరియ్యా వృద్ధాప్యానికి చేరుకున్నారు. ఆయన భార్య గొడ్రాలు. సంతానం కలిగే మార్గమేదీ లేకుండా పోయింది. అల్లాహ్ మహిమ వలన వారికి సంతానం కలిగింది. యహ్యా జన్మించారు. అయితే యహ్యాను ఎవరూ అల్లాహ్ కుమారుడని పిలవరు. అదేవిధంగా ఈసా (అ) తండ్రి లేకుండా జన్మించారు. క్రైస్తవులు ఈసా (అ)ని దైవ కుమారుడుగా భావించారు. ఇది మహా అపరాధం. సూరె మర్యమ్‌లో ఈసా (అ) మర్యమ్ కుమారులని పేర్కొనబడింది. మరియు ఈసా (అ) దైవదాసుడు, దైవప్రవక్త. ఈసా (అ) బాల్యంలో ఉయ్యాలలో ఉన్నప్పుడు మాట్లాడారని ఖుర్‌ఆన్‌లో పేర్కొనడం జరిగింది. ఉయ్యాలలో ఉన్నప్పుడు అతను ఇలా అన్నారు, “నేను అల్లాహ్ దాసుడ్ని, ఆయన నాకు గ్రంథం ప్రసాదించాడు, నాకు దైవదౌత్యం ప్రసాదించాడు. నేను ఎక్కడ ఉన్నా నాకు శుభాలు గలవాడుగా రూపొందించాడు. జీవితాంతం నమాజు, జకాతుల పట్ల నాకు నొక్కి చెప్పాడు. ఆయన నన్ను తల్లి హక్కును నెరవేర్చేవానిగా చేశాడు. నన్ను కఠినాత్మునిగా, దౌర్భాగ్యునిగా చేయలేదు. నేను పుట్టినపుడు, నేను మరణించినపుడు, బ్రతికింపబడి లేపబడే రోజునా నాపై శాంతి కలుగుతుంది. ఈయనే మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా (అ). ఇదే సత్యం. కాని ప్రజలు ఈ విషయం పట్ల వివాదాల్లో పడి ఉన్నారు. (మర్యమ్ : 30 – 34)

ఈ సూరాలో ముఖ్య విషయమైన నమాజు గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. పుణ్యాత్ములు, సజ్జనులు నమాజును పాటించేవారు. వారి తరువాత వారి సంతతి నమాజు చేయడం మానివేసారు. అల్లాహ్ నమాజు చేయని వారిని మార్గభ్రష్టులుగా పేర్కొన్నాడు. మరి ఇప్పుడు ముస్లిం అవ్వాలంటే పశ్చాత్తాపం చెంది కలిమా చదవాలి. దీనివల్ల నమాజు ప్రాముఖ్యత విశదమవుతుంది. అదేమిటంటే నమాజు పాటించినవాడే ముస్లిమ్. నమాజ్‌ను పాటించని వాడు ముస్లిమ్ కాదు. (మర్యమ్ 59, 60)ను చూడండి.

సూరె మర్యమ్‌లో ఖుర్‌ఆన్‌ను గురించి చాలా ముఖ్యమైన విషయం పేర్కొనబడింది. ధర్మ ప్రచారానికి, ఏకత్వాన్ని ప్రజలకు అందజేయడానికి, విగ్రహారాధనను, దైవ తిరస్కారాన్ని రూపుమాపటానికి ఖుర్‌ఆన్ మాత్రమే సరయిన ఆయుధం.

ప్రవక్త (స), ప్రవక్త అనుచరులూ ఖుర్‌ఆన్‌ను సంపూర్ణంగా ఆస్వాదించారు. విగ్రహారాధన, అవిశ్వాసాల మహా అపరాధాన్ని తెలియజేసారు. అవిశ్వాసుల, విగ్రహారాధకుల అనుమానాలను, అపోహలను తొలగించారు. దేవుని ఏకత్వాన్ని సాక్ష్యాధారాల ద్వారా స్పష్టపరిచారు. దీనివల్ల కొన్ని సంవత్సరాల్లోనే అరబ్ దేశంలో ఇస్లామీయ విప్లవం వచ్చేసింది. ఈజిప్టులో విగ్రహారాధకులు ఉండేవారు. కేవలం 12 వేల మంది ప్రవక్త అనుచరులు వెళ్ళారు. 8 నుండి 10 సంవత్సరాల కాలంలో విగ్రహారాధకులందరూ ఇస్లాం స్వీకరించారు. సిరియాలో క్రైస్తవులు ఉండేవారు. కొన్ని సంవత్సరాల పాటు అక్కడ ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేసారు. క్రైస్తవులందరూ ముస్లిములైపోయారు. ఈరాన్‌లో అగ్ని ఆరాధకులు ఉండేవారు. ప్రవక్త అనుచరులు కొన్ని సంవత్సరాల పాటు ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేశారు. అగ్ని ఆరాధకులందరూ ముస్లిములై పోయారు. మంటల కుంపట్లన్నీ ఆరిపోయాయి. ఈనాడు చాలామంది ఖుర్‌ఆన్‌ను వదలి ఇతరత్రా పుస్తకాలను ఆశ్రయిస్తున్నారు. ఇది ఎంతమాత్రం సరికాదు. ఖుర్‌ఆన్ గురించి అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు. “ఓ ప్రవక్తా! నీవు భయభక్తులు కలవారికి శుభవార్తను అందజేయాలని వితండవాదులకు హెచ్చరించాలనీ మేము ఈ గ్రంథాన్ని సులభతరం చేసి నీ భాషలో అవతరింపజేసాము.” (మర్యమ్ : 97)

# 19. మర్యమ్

**ఆయత్‌లు : 98** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) కాఫ్ – హా – యా – ఐన్ – సాద్. (2) ఇది
నీ ప్రభువు తన దాసుడైన జకరియ్యాపై చూపిన
కారుణ్య ప్రస్తావన. (3) అప్పుడు అతను తన
ప్రభువును ఏకాంతంగా మొరపెట్టుకున్నాడు.
(4) అతను ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు, “ప్రభూ!
నా ఎముకలన్నీ కృశించిపోయాయి. ముసలితనం
వల్ల తల మెరిసిపోతోంది. ప్రభూ! నిన్ను అర్థించి
నేను ఎప్పుడూ అసఫలుణ్ణి కాలేదు. (5) నా తరువాత
నా బంధుమిత్రులు చేసే చెడు పనులను గురించి
నేను బాధపడుతున్నాను. నా భార్య గొడ్రాలు. కనుక
నీ ప్రత్యేక అనుగ్రహం ద్వారా నాకు ఒక వారసుణ్ని
ప్రసాదించు. (6) అతడు నాకు వారసుడూ కావాలి,
యాఖూబ్ సంతతి వారసత్వాన్నీ పొందాలి. ప్రభూ!
అతన్ని అందరికీ ఇష్టమైన వ్యక్తిగా చేయి. (7) “ఓ
జకరియ్యా! మేము నీకు యహ్యా అనే పేరుగల
కుమారుని శుభవార్తను తెలియజేస్తున్నాము. ఇలాంటి
పేరుగల వ్యక్తిని మేము ఇంతకు ముందు ఎన్నడూ
పుట్టించలేదు.” (8) ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు,
“ప్రభూ! నాకు కుమారుడు ఎట్లా పుడతాడు. నా
భార్య గొడ్రాలు, నేనా వృద్ధుడినై కృశించిపోయాను.”
(9) సమాధానం లభించింది, ‘అదేవిధంగా
జరుగుతుంది.’ నీ ప్రభువు ఇలా సెలవిస్తున్నాడు,
“ఇది నాకు చాలా సులువైన విషయం. వాస్తవానికి
ఇంతకుముందు నీవేమీ కానపుడు, నేను నిన్ను
పుట్టించలేదా?” (10) జకరియ్యా ఇలా అన్నాడు,
“ప్రభూ! నా కోసం ఏదైనా గుర్తును నిర్ణయించు.”
సెలవిచ్చాడు, “నీ కోసం గుర్తుగా, నీవు వరుసగా
మూడు రోజుల వరకు ప్రజలతో మాట్లాడలేవు.”

آياتها 98 — سورة مريم 19 مكية — ركوعاتها 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

كٓهٰيٰعٓصٓ ﴿1﴾
ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهٗ زَكَرِيَّا ﴿2﴾
اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ نِدَآءً خَفِيًّا ﴿3﴾
قَالَ رَبِّ اِنِّيْ وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّيْ وَاشْتَعَلَ
الرَّاْسُ شَيْبًا وَّلَمْ اَكُنْۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ
شَقِيًّا ﴿4﴾
وَاِنِّيْ خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَّرَآءِيْ وَكَانَتِ امْرَاَتِيْ
عَاقِرًا فَهَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ﴿5﴾
يَّرِثُنِيْ وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوْبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ
رَضِيًّا ﴿6﴾
يٰزَكَرِيَّآ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمِ ِۨاسْمُهٗ يَحْيٰى لَمْ
نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ﴿7﴾
قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّكَانَتِ امْرَاَتِيْ
عَاقِرًا وَّقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿8﴾
قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَّقَدْ
خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ﴿9﴾
قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ
النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿10﴾

(11) అతను తన ప్రత్యేకమైన గది నుండి బయటకు వచ్చిన తరువాత తన జాతి వారి వద్దకు వెళ్ళి మీరు ఉదయం, సాయంత్రం దేవుని పవిత్రతను కొనియాడండి అని సైగ ద్వారా వారికి హితోపదేశం చేసాడు. (12) “ఓ యహ్యా! దైవ గ్రంథాన్ని గట్టిగా పట్టుకో” అని అన్నాము. మేము అతనికి పసితనంలోనే వివేకాన్ని ప్రసాదించాము.

(13) తరువాత మా తరపు నుండి అతనికి దయా హృదయాన్నీ, పరిశుద్ధతనూ ప్రసాదించాము. అతను అధిక భయభక్తులు గలవాడు.

(14) తల్లిదండ్రుల హక్కులను గుర్తించేవాడు, దౌర్జన్యపరుడూ కాడు. అవిధేయుడూ కాడు.

(15) అతను పుట్టిన దినం నాడు, అతను మరణించిన దినంనాడు, అతన్ని బ్రతికించి లేపే దినం నాడు అతనిపై శాంతి అవతరించుగాక.

(16) ఓ ప్రవక్తా! ఈ గ్రంథంలో, మర్యమ్ తన వారి నుండి వేరైపోయి, తూర్పు దిక్కున ఏకాంతంగా కూర్చున్న వృత్తాంతాన్ని ప్రస్తావించు.

(17) వారికి చాటుగా తెర వెనుక ఉండిపోయి నప్పటికీ, మేము ఆమె వద్దకు మా “ఆత్మ”ను పంపాము, అతడు ఆమె ముందు పరిపూర్ణమైన మానవాకారంలో ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

(18) వెంటనే ఆమె ఇలా పలికింది, “నీవు దైవభీతిగల వ్యక్తివే అయితే, నేను నీ నుండి దయామయుణ్ణి శరణు కోరుకుంటున్నాను.”

(19) అతను “నేను నీ ప్రభువు దూతను మాత్రమే. నీకు ఒక పరిశుద్ధ పుత్రుణ్ణి ఇచ్చేందుకు పంప బడ్డాను” అని చెప్పాడు. (20) ఆమె ఇలా అన్నది : “నాకు పుత్రుడు ఎలా పుడతాడు, నన్ను పురుషుడు ఎవడూ తాకనైనా తాకలేదు, నేను చెడు నడత కలదాన్నీ కాను.”

فَخَرَجَ عَلٰى قَوۡمِهٖ مِنَ الۡمِحۡرَابِ فَاَوۡحٰۤى اِلَيۡهِمۡ اَنۡ سَبِّحُوۡا بُكۡرَةً وَّعَشِيًّا ﴿11﴾

يٰيَحۡيٰى خُذِ الۡكِتٰبَ بِقُوَّةٍ‌ ؕ وَاٰتَيۡنٰهُ الۡحُكۡمَ صَبِيًّا ۙ ﴿12﴾

وَّحَنَانًا مِّنۡ لَّدُنَّا وَزَكٰوةً‌ ؕ وَكَانَ تَقِيًّا ۙ ﴿13﴾

وَّبَرًّۢا بِوَالِدَيۡهِ وَلَمۡ يَكُنۡ جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿14﴾

وَسَلٰمٌ عَلَيۡهِ يَوۡمَ وُلِدَ وَيَوۡمَ يَمُوۡتُ وَيَوۡمَ يُبۡعَثُ حَيًّا ؒ ﴿15﴾ ع 1 15 4

وَاذۡكُرۡ فِى الۡكِتٰبِ مَرۡيَمَ‌ ۘ اِذِ انْتَبَذَتۡ مِنۡ اَهۡلِهَا مَكَانًا شَرۡقِيًّا ۙ ﴿16﴾

فَاتَّخَذَتۡ مِنۡ دُوۡنِهِمۡ حِجَابًا فَاَرۡسَلۡنَاۤ اِلَيۡهَا رُوۡحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿17﴾

قَالَتۡ اِنِّىۡۤ اَعُوۡذُ بِالرَّحۡمٰنِ مِنۡكَ اِنۡ كُنۡتَ تَقِيًّا ﴿18﴾

قَالَ اِنَّمَاۤ اَنَا رَسُوۡلُ رَبِّكِ ‌ۖ لِاَهَبَ لَكِ غُلٰمًا زَكِيًّا ﴿19﴾

قَالَتۡ اَنّٰى يَكُوۡنُ لِىۡ غُلٰمٌ وَّلَمۡ يَمۡسَسۡنِىۡ بَشَرٌ وَّلَمۡ اَكُ بَغِيًّا ﴿20﴾

(21) దైవదూత ఇలా అన్నాడు, “అలాగే జరుగుతుంది. నీ ప్రభువు, అది నాకు చాలా సులువైన పని, ఆ బాలుణ్ని ప్రజల కొరకు ఒక సూచనగా, మా తరఫు నుండి ఒక కారుణ్యంగా చేయాలని మేము ఇలా చేశాము, ఇది జరిగి తీరవలసినదే” అని సెలవిచ్చాడు.

(22) మర్యమ్ ఆ మగ శిశువును గర్భంలో దాల్చి, ఒక దూర ప్రదేశానికి వెళ్ళిపోయింది. (23) తరువాత ప్రసవ వేదన ఆమెను ఒక ఖర్జూరపు చెట్టుక్రిందకు చేర్చింది. ఆమె ఇలా వాపోయింది, “అయ్యో! నేను ఇంతకు ముందే మరణించి ఉంటే, నామరూపాలు లేకుండా నశించి ఉంటే ఎంత బాగుండేది!”

(24) అప్పుడు దైవదూత ఆమె కాళ్ళ వైపు నుండి ఆమెను పిలిచి ఇలా అన్నాడు, “విచారించకు, నీ ప్రభువు నీ దిగువ భాగంలో ఒక ఊటను సృజించాడు. (25) నీవు ఈ చెట్టు మొదలు కొంచెం ఊపు. నీపై స్వచ్ఛమైన తాజా ఖర్జూరపు పండ్లు రాలుతాయి. (26) నీవు తిను, త్రాగు, నీ కళ్లను చల్లబరచుకో, ఎవరైనా మనిషి నీకు కనిపిస్తే, అతనికి, “నేను కరుణామయుని కోసం ఉపవాసముంటానని మొక్కుకున్నాను. కనుక ఈ రోజు నేను ఎవరితోనూ మాట్లాడను” అని చెప్పు.

(27) తరువాత ఆమె ఆ బాలుణ్ణి తీసుకొని తన జాతి వారివద్దకు వచ్చింది. వారు ఇలా అన్నారు : “మర్యమ్! నీవు ఘోర పాపమే చేశావు. (28) ఓ హారూన్ సోదరీ! నీ తండ్రి కూడా చెడ్డవాడు కాడే, నీ తల్లి కూడా చెడునడత కల స్త్రీ కాదే!” (29) మర్యమ్ బాలుని వైపు సైగ చేసి చూపింది, దానికి ప్రజలు, “ఉయ్యాలలోని ఈ పసివానితో మేము ఏం మాట్లాడాలి?” అని అన్నారు. (30) పసివాడు ఇలా పలికాడు, “నేను అల్లాహ్ దాసుణ్ని. ఆయన నాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాడు, నన్ను ప్రవక్తగా నియమించాడు.

قَالَ كَذٰلِكِ ۚ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ ۚ
وَلِنَجْعَلَهٗۤ اٰيَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا ۚ وَكَانَ اَمْرًا
مَّقْضِيًّا ﴿21﴾
فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهٖ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿22﴾
فَاَجَآءَهَا الْمَخَاضُ اِلٰى جِذْعِ النَّخْلَةِ ۚ قَالَتْ
يٰلَيْتَنِيْ مِتُّ قَبْلَ هٰذَا وَكُنْتُ نَسْيًا
مَّنْسِيًّا ﴿23﴾
فَنَادٰىهَا مِنْ تَحْتِهَاۤ اَلَّا تَحْزَنِيْ قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ
تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿24﴾
وَهُزِّيْۤ اِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسٰقِطْ عَلَيْكِ
رُطَبًا جَنِيًّا ۙ ﴿25﴾
فَكُلِيْ وَاشْرَبِيْ وَقَرِّيْ عَيْنًا ۚ فَاِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ
الْبَشَرِ اَحَدًا ۙ فَقُوْلِيْۤ اِنِّيْ نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا
فَلَنْ اُكَلِّمَ الْيَوْمَ اِنْسِيًّا ۚ ﴿26﴾
فَاَتَتْ بِهٖ قَوْمَهَا تَحْمِلُهٗ ؕ قَالُوْا يٰمَرْيَمُ لَقَدْ
جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا ﴿27﴾
يٰۤاُخْتَ هٰرُوْنَ مَا كَانَ اَبُوْكِ امْرَاَ سَوْءٍ وَّمَا
كَانَتْ اُمُّكِ بَغِيًّا ۖ ۚ ﴿28﴾
فَاَشَارَتْ اِلَيْهِ ؕ قَالُوْا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِى
الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿29﴾
قَالَ اِنِّيْ عَبْدُ اللّٰهِ ؕ اٰتٰىنِيَ الْكِتٰبَ وَجَعَلَنِيْ
نَبِيًّا ۙ ﴿30﴾

(31) నేను ఎక్కడున్నాసరే, ఆయన నన్ను శుభవంతునిగా చేసాడు. నన్ను జీవితాంతం నమాజును, జకాతును పాటించమని ఆదేశించాడు. (32) నా తల్లి హక్కును నెరవేర్చేవానిగా నన్ను చేసాడు. నన్ను దౌర్జన్యపరునిగా, కఠిన హృదయునిగా చేయలేదు. (33) నేను పుట్టిన రోజు, నేను మరణించే రోజు, తిరిగి లేపబడే రోజున నాపై శాంతి అవతరిస్తుంది." (34) ఇతనే మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా! ఇదే అతనికి సంబంధించి ప్రజలు సందేహిస్తున్న వాస్తవం. (35) ఇతరులను తన కుమారులుగా చేసుకోవటం అనేది అల్లాహ్‌కు తగినది కాదు. ఆయన పరమ పవిత్రుడు. ఒక విషయం గురించి ఆయన నిర్ణయం తీసుకుంటే, "అయిపో" అని అంటాడు, అంతే అది అయిపోతుంది. (36) ఈసా (అ) ఇలా అన్నాడు : "నాకూ, మీకూ ప్రభువు అల్లాహ్‌యే, కనుక మీరు అల్లాహ్‌కే దాస్యం చేయండి. ఇదే సన్మార్గం." (37) కాని తరువాత విభిన్న వర్గాలు పరస్పరం విభేదించుకున్నాయి. కనుక అవిశ్వాసులకు తాము ఒక మహాదినాన్ని చూడబోయే సమయం ఎంతో వినాశాత్మకంగా ఉంటుంది. (38) వారు మా ముందుకు వచ్చే రోజున వారి చెవులు, కళ్ళు బాగానే ఉంటాయి. కాని ఈనాడు ఈ దుర్మార్గులు మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు. (39) వారు ఏమరుపాటులో పడి ఉన్నారు. విశ్వసించటానికి సిద్ధంగా లేరు. దుఃఖం తప్ప మార్గమే కానరాని తీర్పుదినం గురించి వారిని హెచ్చరించు. (40) చివరకు మేమే భూమికి, దానిపై ఉన్న సమస్తానికీ వారసులం. అందరూ మా వైపునకే రావలసి ఉంది.

وَّجَعَلَنِیۡ مُبٰرَكًا اَیۡنَ مَا كُنۡتُ ۖ وَاَوۡصٰنِیۡ
بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ مَا دُمۡتُ حَیًّا ۖ ﴿31﴾
وَّبَرًّا ۢ بِوَالِدَتِیۡ ۚ وَلَمۡ یَجۡعَلۡنِیۡ جَبَّارًا شَقِیًّا ﴿32﴾
وَالسَّلٰمُ عَلَیَّ یَوۡمَ وُلِدۡتُّ وَیَوۡمَ اَمُوۡتُ وَیَوۡمَ
اُبۡعَثُ حَیًّا ﴿33﴾
ذٰلِكَ عِیۡسَی ابۡنُ مَرۡیَمَ ۚ قَوۡلَ الۡحَقِّ الَّذِیۡ فِیۡهِ
یَمۡتَرُوۡنَ ﴿34﴾
مَا كَانَ لِلّٰهِ اَنۡ یَّتَّخِذَ مِنۡ وَّلَدٍ ۙ سُبۡحٰنَهٗ ؕ اِذَا
قَضٰۤی اَمۡرًا فَاِنَّمَا یَقُوۡلُ لَهٗ كُنۡ فَیَكُوۡنُ ؕ ﴿35﴾
وَاِنَّ اللّٰهَ رَبِّیۡ وَرَبُّكُمۡ فَاعۡبُدُوۡهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ
مُّسۡتَقِیۡمٌ ﴿36﴾
فَاخۡتَلَفَ الۡاَحۡزَابُ مِنۡۢ بَیۡنِهِمۡ ۚ فَوَیۡلٌ
لِّلَّذِیۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ مَّشۡهَدِ یَوۡمٍ عَظِیۡمٍ ﴿37﴾
اَسۡمِعۡ بِهِمۡ وَاَبۡصِرۡ ۙ یَوۡمَ یَاۡتُوۡنَنَا لٰكِنِ
الظّٰلِمُوۡنَ الۡیَوۡمَ فِیۡ ضَلٰلٍ مُّبِیۡنٍ ﴿38﴾
وَاَنۡذِرۡهُمۡ یَوۡمَ الۡحَسۡرَةِ اِذۡ قُضِیَ الۡاَمۡرُ ۘ وَهُمۡ
فِیۡ غَفۡلَةٍ وَّهُمۡ لَا یُؤۡمِنُوۡنَ ﴿39﴾
اِنَّا نَحۡنُ نَرِثُ الۡاَرۡضَ وَمَنۡ عَلَیۡهَا وَاِلَیۡنَا
یُرۡجَعُوۡنَ ﴿40﴾ ع 2 25 5

మర్యమ్ 1 – 40 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ తన దాసుడైన జకరియ్యాపై తన కరుణానుగ్రహాలను గురించి ప్రస్తావించాడు, ఈయన బనీ ఇస్రాయీల్‌లో గొప్ప ప్రవక్త మరియు యహ్యాకి తండ్రి కూడా. ఇతడు వృత్తిరీత్యా వడ్రంగి అని, తన చేతి

సంపాదనే భుజించేవారని, ప్రపంచమంతా నిద్రపోతున్న రాత్రి సమయంలో తన ప్రభువును రహస్యంగా ఇలా ప్రార్థించారు, “ఓ నా ప్రభూ! నా ఎముకలు బలహీనంగా అయిపోయాయి. నా తలవెంట్రుకలు తెల్లబారిపోయాయి. ఇంతకు ముందెన్నడూ నీవు నా దుఆను వ్యర్థపరచలేదు.” వ్యాఖ్యానకర్తలు దీన్ని ఒక విధమైన ప్రత్యేక సంబంధంగా పేర్కొన్నారు. అంటే ఓ అల్లాహ్! నేను వృద్ధాప్యానికి చేరుకున్నాను. నా పరిస్థితి దయనీయంగా మారింది. ఇంతకు ముందు నువ్వు ప్రార్థనలన్నీ స్వీకరిస్తూ వచ్చావు. అందువల్ల ఈసారి కూడా నా ప్రార్థనను స్వీకరించు. ఇంకా నన్ను నిరాశకు గురిచేయకు. నా తరువాత నా జాతి బాధ్యతలను స్వీకరింపనున్న నా బంధువులు దానికి తగిన వారు కారు. వారు నమ్మకస్తులు కారు. వారిలో ఎవరికీ సందేశ ప్రచారాన్ని కొనసాగించే శక్తి కలిగిలేరు. వారు నా సందేశాన్ని నష్టం కలిగించే యత్నంలో ఉన్నారు. నా భార్య యవ్వనం నుండే గొడ్రాలు. అందువల్ల నీవు కేవలం నీ దయా దాక్షిణ్యాల ద్వారా నాకొక కుమారుడ్ని ప్రసాదించు. అతడు జ్ఞానంలో, దైవదౌత్యంలో సందేశ ప్రచారంలో నాకూ, నా వంశానికీ యాఖూబ్ వంశానికి చెందిన ఇతర ప్రవక్తలకు వారసుడు కావాలి. ఓ ప్రభూ! నీవే అతడ్ని అత్యంత ఉన్నత సద్గుణ సంపన్నుడుగా తీర్చిదిద్దాలి” అని ప్రార్థించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆ తరువాత అల్లాహ్ అతని దుఆను స్వీకరించటమే కాదు, ఆ బాలుని పేరు కూడా నిర్ణయించాడు. అంటే నా భార్య యవ్వనం నుండి గొడ్రాలే. మరి నేను కూడా వృద్ధాప్యం చివరి అంచుకు చేరుకున్నాను. ఇప్పుడు సంతానం ఎలా అవుతుంది? అని భయపడ్డారు. ఆయన భార్య పేరు ఇషా బిన్తె ఇమ్రాన్. ఇమ్రాన్ మర్యమ్‌కు తండ్రి గారు. ఆ విధంగా ఈసా (అ) యహ్యా (అ) ఇద్దరూ తోబుట్టువుల సంతానం. ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా ఇదే రుజువవుతుంది. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్) (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) ను ఖుర్‌ఆన్‌లో ఉన్న మర్యమ్ వృత్తాంతమంతా పఠించమని, ప్రజలకు వినిపించమని ఆదేశించాడు. మర్యమ్ దావూద్ వంశానికి చెందిన బనీ ఇస్రాయీల్‌లోని ఒక మంచి కుటుంబానికి చెందిన మహిళ. ఈమె జన్మ వృత్తాంతం సూరె ఆలి ఇమ్రాన్‌లో ప్రస్తావించబడింది. జన్మించిన తరువాత ఆమె తన బాబాయి జకరియ్యా ఇంట్లో సంరక్షించబడింది. పెద్దదైన తరువాత గొప్ప భక్తురాలుగా మారింది. అల్లాహ్ ఆమెకు ఈసా (అ)ను ప్రసాదించినపుడు, ఆమె మస్జిదె అఖ్సాకు తూర్పు వైపు కొంతదూరం వెళ్ళిపోయింది. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అక్కడ ఆమె ప్రజల కళ్ళకు కనబడకుండా ఏకాంతంలోనికి ప్రార్థన కొరకు వెళ్ళి పోయింది అనీ, మరికొందరు ఆమెకు రుతుస్రావం కలిగింది, అందువల్ల పరిశుభ్రత కొరకు పొదల్లోకి వెళ్ళిందని పేర్కొన్నారు. అక్కడ జిబ్రయీల్ (అ) పూర్తిగా మానవాకారంలో ప్రత్యక్షమయ్యారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం గ్రంథ ప్రజలపై కూడా కాబా వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయాలనే కట్టుబాటు ఉండేది. కాని మర్యమ్ యొక్క ఈ పని వల్ల వారు తూర్పు దిక్కును ఖిబ్లాగా చేసుకున్నారు. తూర్పు వైపు తిరిగి నమాజు చేయనారంభించారు. ఒక స్త్రీ ఒంటరిగా చాటుగా ఉందనే ఆలోచన లేకుండా ఒక వ్యక్తి తన వద్దకు రావటం చూసి శంకించి వెంటనే ఆమె ఇలా అంది, “ఓ వ్యక్తీ! నీకు ఏమాత్రం అల్లాహ్ భీతి ఉన్నా నేను అల్లాహ్ ద్వారా నీ నుండి శరణు కోరుతున్నాను. నువ్వు నా దగ్గరకు రాకు.” జిబ్రయీల్ వెంటనే ఆమె భయాన్ని తొలగించటానికి, “నేను మీ ప్రభువు యొక్క సందేశహరుడను. నన్ను మీ వద్దకు ఆయనే పంపించాడు. నేను మీ గుండెపై ఊది మీకు ఒక బిడ్డను ఇవ్వబడేందుకు. అతడు నిష్కల్మషుడు.”

ఈ విధంగా అల్లాహ్ జిబ్రయీల్ (అ) ద్వారా మర్యమ్ గర్భంలో ఈసా (అ) ఆత్మను ప్రవేశింపజేసాడు. మర్యమ్ ఈ వార్త విని ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తూ నాకు భర్త లేడు, లేదా నేను చెడిపోయిన దాన్నీ కాను అని అన్నారు. ఈ విధంగానే జరుగుతుంది. నీ ప్రభువు ఏమైనా చేయగల సమర్థుడు. ఇలా చేయటం నాకు సులువని ఆయన అంటున్నాడు. ఆయన ఆదమ్‌ని తల్లిదండ్రులు లేకుండా, హవ్వాకు కేవలం ఒక పురుషుని ద్వారా, మిగతా వారందరినీ తల్లిదండ్రుల ద్వారా సృష్టించాడు. ఇన్ని విధాలుగా చేసి చూపి అల్లాహ్ తన శక్తి యుక్తులను ప్రదర్శించి తన

గొప్పతనాన్ని చూపించాడు. అల్లాహ్ ఈసా (అ) ని అతని జాతి కొరకు కారుణ్యంగా చేసాడు. ఎందుకంటే ప్రతి ప్రవక్త తన జాతికి కారుణ్యం అవుతాడు. ఈసా (అ) తన జాతికి దేవుని ఏకత్వ సందేశాన్ని బోధిస్తూ ఉండేవారు. చివరగా ఇలాగే జరుగుతుంది. జరిగి తీరుతుంది అని శుభవార్త అందించారు. జిబ్రయీల్ ఆమెకు అల్లాహ్ శుభవార్తను తెలియపర్చగానే ఆమె దాన్ని స్వీకరించింది. ఒక విధమైన మనశ్శాంతిని పొందింది. జిబ్రయీల్ ఆమె వద్దకు వచ్చి ఆమె ఛాతీపై ఊదాడు. దాని ప్రభావం గర్భం వరకు చేరింది. వెంటనే ఆమె గర్భం దాల్చింది. ఆ తరువాత ఆమె ప్రజల కంటపడకుండా తన జాతికి దూరంగా కొండల వెనక్కి వెళ్ళిపోయింది. ఈ ప్రాంతం బైతుల్ మఖ్దిస్‌కు 8 మైళ్ళ దూరంలో ఉండేది. అక్కడ ఆమె నిశ్చింతగా ఉండేది. చివరికి ప్రసవ సమయం ఆసన్నమయింది. నొప్పులు మొదలయ్యాయి. అది గ్రహించి ఆమె ఒక ఖర్జూరం చెట్టు క్రిందకు వెళ్ళింది – ప్రసవ సమయంలో దాని నీడ పొందటానికి.

పురిటి దశ ముగియగానే ఆమె దైవానుగ్రహాలనూ, వరప్రసాదాలనూ పొంది మనశ్శాంతి పొందింది. ఆమె తన బాలుణ్ణి (ఈసా) ఎత్తుకుని తన జాతి వద్దకు వచ్చింది. ప్రజలు ఆమె ఒడిలోని బాలుణ్ణి చూసి ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసారు. ఎందుకంటే ఆమె మంచి కుటుంబానికి చెందిన స్త్రీ. ప్రజలు ఆమెను దుర్భాషలాడుతూ ఇలా అన్నారు, "ఓ మర్యమ్, నీవు చాలా చెడ్డ పని చేశావు. అధర్మ సంతానాన్ని ఎత్తుకొని వచ్చేసావు." అంతేకాక ఆమెపై ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తూ, "ఓ హారూన్ సోదరీ! మీ తండ్రి గారు చాలా ఉత్తములు, నీ తల్లి కూడా చెడిన స్త్రీ కాదు. ఎందుకంటే ప్రజలు హారూన్‌లా మర్యమ్‌ను కూడ ఉత్తములుగా భావించేవారు." అందుకే అతని పేరు చెప్పి ఆమె మనస్సును రెచ్చగొట్టారు. ఇంకో వ్యాఖ్యానం ప్రకారం ఆమెకు ఒక సోదరుడు ఉండేవాడు. అతను చాలా సజ్జనుడు, దయాశీలి. ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా దీన్నే సమర్థించటం జరిగింది.

మర్యమ్ సమాధానంగా బాలుని వైపు సైగ చేసింది. ఎందుకంటే ఆ సమయంలో ఆమె ఉపవాసవ్రతంలో ఉంది. ఆ బాలుణ్ణే అడిగి తెలుసుకోమని సైగ చేసింది. దానికి అక్కడి ప్రజలు మాతో పరిహాసం ఆడుతుందని అగ్గి మీద గుగ్గిలం అయిపోయారు. ఈ పసివాడు ఎలా మాట్లాడగలడు? ఆ పసివాడు ఉండలేక పోయాడు. ఇలా పలుక సాగాడు, "నేను అల్లాహ్ దాసుణ్ణి. అల్లాహ్ సంతానం కలిగి ఉండటానికి అతీతుడు. ఎందుకంటే సంతానం దాసులు కాలేరు. ఆయన లోపాలు లేనివాడు. నన్ను అల్లాహ్ దాసునిగా భావించండి. ఇంతకంటే నేనింకేమీ కాను. ఆయన నాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాడు. మరియు నన్ను ప్రవక్తగా చేసి పంపాడు." ఇంకా తన తల్లి శీలవతి అని, సత్యవతి అనీ, పరిశుద్ధురాలు అని సాక్ష్యం ఇచ్చారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, "నేను జీవితాంతం నమాజ్ పాటించాలని, జకాత్ ఇవ్వాలని అల్లాహ్ నన్ను ఆదేశించాడు. ఇంకా నేను నా తల్లికి విధేయుడనై ఉండాలని ఆజ్ఞాపించబడింది. అల్లాహ్ విధేయత తరువాత తల్లి విధేయత గురించి ఆదేశించబడింది. అల్లాహ్ ఖుర్‌ఆన్‌లో చాలా చోట్ల తన విధేయత వెనుక తల్లిదండ్రుల విధేయతను పేర్కొన్నాడు. ఇంకా, "ఆయన నన్ను కర్కశునిగా, దురదృష్టవంతునిగా చేయలేదు."

అల్లాహ్ నేను ఎక్కడ ఉన్నా శుభాలు కలవాడుగా తీర్చిదిద్దాడు. అంటే నేను ఎక్కడ ఉన్నా ప్రజలకు మంచినే బోధిస్తూ ఉంటాను. దానివల్ల శుభం, లాభం రెండూ కలుగుతాయి. నేను ప్రజలకు శుభాన్నీ, లాభాన్నీ చేకూర్చేవాణ్ని. నేను పుట్టినప్పటి నుండి మరణించేవరకు నాపై శాంతి మాత్రమే కురుస్తుంది. దీనివల్ల కూడా ఈసా (అ) అల్లాహ్ దాసులని రుజువవుతుంది. ఈసా (అ) ఇతర మానవుల్లా ఉనికిలోకి వచ్చినవారే. ఆయనకు కూడా మరణం సంభవిస్తుంది. ఆ తరువాత తీర్పుదినం నాడు మళ్ళీ తిరిగి లేపడం జరుగుతుంది. ఈ మూడు స్థానాలూ చాలా కఠినమైనవి. ఈ కఠిన స్థానాల్లో కూడా నేను మనశ్శాంతితో ముందుకు సాగిపోతాను అని పలికారు. ఈసా (అ)పై అల్లాహ్ కారుణ్యం, శుభాలు కలుగుగాక!

(41) గ్రంథంలోని ఇబ్రాహీం గాథను ప్రస్తావించు. నిస్సందేహంగా అతడు సత్యసంధుడైన దైవప్రవక్త. (42) ఆయన తన తండ్రితో ఇలా అన్నాడు : "తండ్రీ! వినలేని, కనలేని దేనికీ పనికిరాని వాటిని మీరెందుకు ఆరాధిస్తున్నారు? (43) తండ్రీ! నాకు తెలిసిన జ్ఞానం మీకు తెలియదు, కనుక నన్ను అనుసరించండి. నేను మీకు రుజుమార్గం చూపుతాను. (44) తండ్రీ! మీరు షైతానును ఆరాధించకండి. షైతాను కరుణామయుణ్ని ధిక్కరించాడు. (45) తండ్రీ! మీరు కరుణామయుని శిక్షకు గురి అవుతారని, షైతాను సహచరులు అవుతారని నాకు భయంగా ఉంది." (46) తండ్రి ఇలా అన్నాడు, "ఓ ఇబ్రాహీమ్! నీవు నా ఆరాధ్యులకు విముఖత చూపుతున్నావా? దీనిని మానుకోకపోతే, నిన్ను రాళ్ళతో కొట్టి చంపేస్తాను. అందువల్ల నీవు శాశ్వతంగా నాకు దూరంగా వెళ్ళు." (47) ఇబ్రాహీం ఇలా అన్నాడు, "మీరు క్షేమంగా ఉండుగాక, మిమ్మల్ని మన్నించమని నేను నా ప్రభువును కోరుతాను. నా ప్రభువు నా పట్ల ఎంతో దయగలవాడు. (48) నేను మిమ్మల్నీ, అల్లాహ్‌ను వదలి మీరు పూజిస్తున్న వాటినీ వదలిపోతున్నాను. నేను నా ప్రభువును ప్రార్థిస్తాను. నా ప్రభువును ప్రార్థించి నేను విఫలుణ్ని కాబోనని నా నమ్మకం." (49) వారినీ, అల్లాహ్‌ను వదలి వారు ఆరాధిస్తున్న వాటినీ వదలి వెళ్ళిన వెంటనే మేము అతనికి ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్‌లను ప్రసాదించాము. ప్రతి ఒక్కరినీ ప్రవక్తగా నియమించాము. (50) వారికి మా కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించాము. వారికి వాస్తవమైన, ఉన్నతమైన పేరుప్రఖ్యాతులను ప్రసాదించాము. (51) ఈ గ్రంథంలో మూసాను గురించి ప్రస్తావించు. అతను ప్రత్యేకించుకోబడిన వ్యక్తి. సందేశహరుడైన ప్రవక్త. (52) మేము అతన్ని తూర్ పర్వతానికి కుడివైపు నుండి పిలిచాము. రహస్య సంభాషణ ద్వారా అతనికి సాన్నిధ్యాన్ని అనుగ్రహించాము.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِبْرٰهِيْمَ ۬ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا
نَّبِيًّا ﴿41﴾
اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا
يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِيْ عَنْكَ شَيْـًٔا ﴿42﴾
يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ قَدْ جَآءَنِيْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَاْتِكَ
فَاتَّبِعْنِيْۤ اَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿43﴾
يٰۤاَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطٰنَ ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ كَانَ
لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ﴿44﴾
يٰۤاَبَتِ اِنِّيْۤ اَخَافُ اَنْ يَّمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ
فَتَكُوْنَ لِلشَّيْطٰنِ وَلِيًّا ﴿45﴾
قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ عَنْ اٰلِهَتِيْ يٰۤاِبْرٰهِيْمُ ۚ لَئِنْ
لَّمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِيْ مَلِيًّا ﴿46﴾
قَالَ سَلٰمٌ عَلَيْكَ ۚ سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ
كَانَ بِيْ حَفِيًّا ﴿47﴾
وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَاَدْعُوْا
رَبِّيْ ۖ عَسٰۤى اَلَّاۤ اَكُوْنَ بِدُعَآءِ رَبِّيْ شَقِيًّا ﴿48﴾
فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۙ
وَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿49﴾
وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِّنْ رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ
صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿50﴾ ع 3 10 6
وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوْسٰۤى ۫ اِنَّهٗ كَانَ مُخْلَصًا
وَّكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿51﴾
وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ الْاَيْمَنِ وَقَرَّبْنٰهُ
نَجِيًّا ﴿52﴾

وَوَهَبْنَا لَهٗ مِنْ رَّحْمَتِنَآ اَخَاهُ هٰرُوْنَ نَبِيًّا ﴿53﴾
وَاذْكُرْ فِى الْكِتٰبِ اِسْمٰعِيْلَ ۚ اِنَّهٗ كَانَ صَادِقَ
الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ۚ ﴿54﴾
وَكَانَ يَاْمُرُ اَهْلَهٗ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ ۪ وَكَانَ عِنْدَ
رَبِّهٖ مَرْضِيًّا ﴿55﴾
وَاذْكُرْ فِى الْكِتٰبِ اِدْرِيْسَ ۚ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا
نَّبِيًّا ۙ ﴿56﴾ وَّرَفَعْنٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿57﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ
مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ ۗ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ۚ وَّمِنْ
ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْرَآءِيْلَ ۚ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا
وَاجْتَبَيْنَا ؕ اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ الرَّحْمٰنِ
خَرُّوْا سُجَّدًا وَّبُكِيًّا ۩ ﴿58﴾ السجدة السجدة 5
فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ
وَاتَّبَعُوا الشَّهَوٰتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۙ ﴿59﴾
اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ
يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ۙ ﴿60﴾
جَنّٰتِ عَدْنِ ِۨالَّتِىْ وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهٗ
بِالْغَيْبِ ؕ اِنَّهٗ كَانَ وَعْدُهٗ مَاْتِيًّا ﴿61﴾
لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا اِلَّا سَلٰمًا ؕ وَلَهُمْ
رِزْقُهُمْ فِيْهَا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ﴿62﴾
تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِىْ نُوْرِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ
تَقِيًّا ﴿63﴾

(53) అతని పట్ల దయతలచి అతని సోదరుడు హారూన్‌ను ప్రవక్తగా నియమించి, అతనికి సహాయకునిగా చేసాము. (54) గ్రంథంలో ఉన్న ఇస్మాయీల్‌ను గురించి కూడా ప్రస్తావించు. అతను వాగ్దానాలను నెరవేర్చేవాడు. సందేశహరుడైన ఒక ప్రవక్త. (55) అతను తన కుటుంబాన్ని నమాజు, జకాత్‌లను పాటించండని ఆదేశించేవాడు. తన ప్రభువునకు ప్రియమైనవాడు. (56) ఈ గ్రంథంలో ఇద్రీస్‌ను గురించి ప్రస్తావించు. అతను నిజాయితీ పరుడైన ఒక ప్రవక్త. (57) మేము అతన్ని గొప్ప స్థాయికి లేపాము. (58) వీరే అల్లాహ్ అనుగ్రహించిన ఆదమ్ సంతతిలోని దైవప్రవక్తలు. నూహ్‌తో పాటు పడవపైకి ఎక్కించిన వారి సంతతి, ఇబ్రాహీమ్ సంతతికి చెందినవారు, ఇస్రాయీల్ వంశానికి చెందినవారు, మేము రుజుమార్గం చూపినవారు, మేము ఎన్నుకున్న ప్రజలలోని వారు. కరుణామయుని ఆదేశాలలో వారికి వినిపించ బడినపుడు వారు విలపిస్తూ సాష్టాంగ ప్రణామం చేసేవారు. (59) వారి తర్వాత కొందరు వారి స్థానంలోకి వచ్చారు. వారు నమాజ్‌ను వ్యర్థపరిచారు. మనోకాంక్షలను అనుసరించారు. ఈ కారణంగా వారు త్వరలోనే దానికి ఫలితం అనుభవిస్తారు. (60) అయితే పశ్చాత్తాపం చెంది మరలినవారు, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. వారికి రవ్వంతయినా అన్యాయం జరుగదు. (61) వారి కొరకు శాశ్వత స్వర్గ వనాలు ఉన్నాయి. అవి అగోచర ప్రపంచంలో లభిస్తాయని కారుణ్యమూర్తి తన దాసులకు వాగ్దానం చేసియున్నాడు. నిస్సందేహంగా అతని వాగ్దానం నెరవేరి తీరుతుంది. (62) అక్కడ వారు “సలామ్” తప్ప ఏ వ్యర్థ వచనాన్నీ వినరు. అందులో వారి కొరకు వారి ఆహారం, ఉదయం సాయంత్రం లభిస్తూ ఉంటుంది. (63) మేము మా దాసులలో భయభక్తులు కలవారిని వారసులుగా చేసే స్వర్గం ఇదే.

وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۖ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا
وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ
نَسِيًّا ﴿64﴾
رَّبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ
وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿65﴾ ع 1 15 7

(64) ఓ ప్రవక్తా! మేము నీ ప్రభువు ఆదేశించకుండా అవతరించము. మా ముందున్నదీ, మా వెనుక ఉన్నదీ, ఆ రెంటి మధ్య ఉన్నదీ, అన్నింటికీ ప్రభువు ఆయనే. నీ ప్రభువు ఏమాత్రం మరపునకు గురికాడు. (65) ఆకాశాలకూ, భూమికీ, ఆ రెంటి మధ్య ఉన్న వాటికీ ఆయనే ప్రభువు. కనుక మీరు ఆయనకే దాస్యం చేయండి. ఆయన ఆరాధనలోనే స్థిరంగా ఉండండి. ఆయనలాంటి వాడు ఉన్నాడని నీకు తెలుసా?

41 – 65 ఆయత్‌ల వివరణ :

వ్యాఖ్యానం :

అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఈ ఖుర్ఆన్ ద్వారా ఇబ్రాహీమ్ వృత్తాంతాన్ని మీ జాతిలోని విగ్రహారాధకులకు వినిపించమని ఉపదేశిస్తున్నాడు. తమను ఇబ్రాహీమ్ వారసులుగా భావిస్తున్న వీరికి ఇబ్రాహీమ్ జీవిత గాథను తెలుపమని ఆదేశించాడు. ఇబ్రాహీమ్ చాలా సత్యవంతులు. ఆయన ఎంతో చాకచక్యంగా తన తండ్రిని విగ్రహారాధన నుండి వారించారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్/352)

ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రి గారితో, "ఒకవేళ మీరు ఈ అవిశ్వాస స్థితిని కొనసాగిస్తే, ఈ స్థితిలోనే మరణం సంభవిస్తే అల్లాహ్ కఠిన శిక్ష నుండి మిమ్మల్ని ఎవరూ రక్షించలేరు. లేదా ఇహలోకంలోనే మిమ్మల్ని దైవశిక్ష చుట్టుముట్టి ఎల్లప్పుడూ షైతాన్‌తో పాటు నరకానికి గురికావచ్చు" అని అన్నారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన తండ్రి గారితో పూర్తి వినయ విధేయతలతో ప్రవర్తిస్తూ తన తండ్రికి ఏకత్వాన్ని గురించి బోధించారు. అయితే దేవుని ఏకత్వాన్ని ఎంత చక్కని పంథాలో బోధించినా అవిశ్వాసికి అది భరించరానిదిగా ఉంటుంది. ఫలితంగా అవిశ్వాస తండ్రి ఆ ప్రేమ సందేశాన్ని కఠినంగా వ్యతిరేకిస్తూ తన కుమారునితో, "ఒకవేళ నువ్వు నా విగ్రహాల గురించి చెడుగా మాట్లాడటం మానకపోతే నేను నిన్ను రాళ్ళతో కొట్టి చంపేస్తాను" అని హెచ్చరించాడు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

ఆ తరువాత ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రి గారితో, తండ్రీ! వినలేని, కనలేని లాభనష్టాలు చేకూర్చలేని వాటిని ఆరాధించటం వ్యర్థం. నేను మీ కుమారుణ్ణి, మీ కంటే చిన్నవాడ్ని. కాని అల్లాహ్ మీకు తెలియని విషయాలను నాకు బోధించాడు. మీరు నా మాటలను నమ్మండి. నేను మీకు సరియైన మార్గం చూపుతాను. ఆ రుజుమార్గం మిమ్మల్ని సాఫల్యం పొందేటట్టు చేస్తుంది. మీరు విగ్రహాలను ఆరాధించకండి. షైతాన్‌ను అనుసరించకండి. ఎందుకంటే షైతాన్ మాత్రమే విగ్రహారాధన పట్ల సంతోషిస్తాడు. వాడే విగ్రహారాధనను ప్రోత్సహిస్తాడు అని విన్నవించుకున్నారు. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "ఓ ఆదమ్ కుమారులారా! నేను మీ నుండి, షైతాన్‌ను ఆరాధించకండి, వాడు మీ బద్ధశత్రువు అనే వాగ్దానం తీసుకోలేదా?" (యాసీన్-60) ఇంకోచోట "విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్‌ను వదలి స్త్రీలను పూజిస్తారు. పొగరుబోతులైన షైతానులనే మొరపెట్టుకుంటారు." (నిసా – 117). ఆ తరువాత ఇలా అన్నారు, "షైతాన్ అల్లాహ్‌కు అవిధేయత చూపాడు. తన ప్రభువు ఆరాధననే ధిక్కరించాడు. అందువల్లే అల్లాహ్ వాడ్ని గెంటివేసి, తన కారుణ్యానికి దూరం చేసాడు. ఒకవేళ మీరు వాడి మాట వింటే వాడిలా నష్టపోతారు. మీరు అవిశ్వాసం వల్ల, అవిధేయత వల్ల మీపై దైవశిక్ష విరుచుకుపడుతుందేమో అని నేను భయపడుతున్నాను. ఆ

తరువాత షైతానే కాదు, ఎవరూ మిమ్మల్ని రక్షించలేరు. షైతాన్‌ను అనుసరించటం అల్లాహ్ శిక్షను ఆహ్వానించటమే అవుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఆజర్ ఈ ఉపదేశాల్ని ఏమాత్రం పట్టించుకోలేదు. చాలా తీవ్రంగా దేవుని ఏకత్వ సందేశాన్ని తిరస్కరించాడు. ఇంకా హెచ్చరిస్తూ "ఓ ఇబ్రాహీమ్! నీకు నా విగ్రహాలంటే అసహ్యంగా ఉందా? మరెందుకు వాటిని గురించి చెడుగా మాట్లాడుతున్నావు. గుర్తుంచుకో, నీ హితోపదేశాలు కట్టిపెట్టకపోతే నేను నిన్ను రాళ్ళతో కొట్టి చంపుతాను" అని హెచ్చరించాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన తండ్రి తరఫు నుండి ఇంత కఠినమైన నిరసన విని కూడా విధేయతా హద్దులను అతిక్రమించలేదు. పైగా అతని క్షేమం గురించి ప్రార్థించారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఇలా అన్నారు, "నేను మీ ఇంటినీ, మీ ఊరినీ విడిచి దూరంగా పోతున్నాను. అల్లాహ్‌ను వదలి మీరు పూజిస్తున్న విగ్రహాలకు – నాకు ఎటువంటి సంబంధం లేదని ప్రకటిస్తున్నాను. నేను కేవలం నా ప్రభువునే ఆరాధిస్తున్నాను. నా ప్రభువు నా దుఆను వ్యర్థం చేయడని దృఢమైన విశ్వాసంతో ఉన్నాను." ఇబ్రాహీమ్ (అ) అల్లాహ్ కోసం తన ఇంటినీ, తన ఊరినీ, తన వంశాన్నీ విడిచిపెట్టి బైతుల్ మఖ్దిస్ వెళ్ళిపోయారు. అల్లాహ్ వారికి ఇస్‌హాఖ్, ఇస్మాయీల్ లాంటి కుమారులను ప్రసాదించాడు. వీరిద్దరూ ప్రవక్త పదవులలంకరించారు. వారిని పొంది ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఒంటరితనం దూరమయింది. కంటి చలువ పొందారు. ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ప్రవక్త (స) ని ఇలా ప్రశ్నించటం జరిగింది, "అందరి కంటే మంచి వారెవరు?" దీనికి ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు, "యూసుఫ్ అల్లాహ్ ప్రవక్త బిన్ యాఖూబ్ అల్లాహ్ ప్రవక్త బిన్ ఇస్‌హాఖ్ అల్లాహ్ ప్రవక్త బిన్ ఇబ్రాహీమ్ ఖలీలుల్లాహ్." (తైసీరుర్రహ్మాన్) (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3104)

ఇబ్రాహీమ్ తర్వాత మూసా గురించి ప్రస్తావించబడుతుంది. ఆయన కూడా అల్లాహ్ దృష్టిలో ఉత్తముడే. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఖుర్ఆన్‌లోని మూసా గాథను తెలిపే వాక్యాలను ప్రజలకు వినిపించమని, ఎందుకంటే అతన్ని కూడా దైవదౌత్యం కోసం ఎన్నుకోవడం జరిగిందని ఆదేశించాడు. సూరె ఆరాఫ్ – 144వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "నేను ప్రజల్లో నుంచి నిన్ను ఎన్నుకుని, నీతో సంభాషించి జనులపై నీకు ప్రాధాన్యతనిచ్చాను." (తైసీరుర్రహ్మాన్)

మూసా నిప్పు రవ్వలను వెదుకుతూ కొండవద్దకు వెళ్ళినపుడు దానికి కుడి వైపున ఉన్న వృక్షం నుండి శబ్దం వచ్చింది. అతడు చెట్టుపై మెరుస్తున్న నిప్పును చూసి నిప్పు రవ్వలను తీసుకోవటానికి ముందుకు పోయారు. అప్పుడు అల్లాహ్ అతన్ని పిలిచి సంభాషించాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు, "ఓ మూసా! నేను అల్లాహ్‌ను." అల్లాహ్ మూసాను దగ్గరకు తీసుకున్నాడు. అతనితో చర్చించాడు. అంతేకాక అతనితో ప్రత్యక్షంగా మాట్లాడాడు. ఎంత అదృష్టవంతుడు మూసా (అ)? ఎంత ఉన్నత వ్యక్తి మూసా (అ)? (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆ తరువాత మళ్ళీ మేము హారూన్‌ను ప్రవక్తగా చేసి అతనికి ఉపకారం చేసాము. ఒకచోట అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "నా సోదరుడు హారూన్ నాకంటే బాగా మాట్లాడగలడు. ఇతనికీ దైవదౌత్యం ప్రసాదించి నాతో పంపు. ఇతడు నేను దైవప్రవక్తనని ధృవీకరించడానికి. ఎందుకంటే ప్రజలు నన్ను తిరస్కరిస్తారని భయంగా ఉంది. (ఖసస్ – 34). ఇంకోచోట ఇలా ఉంది, "మూసా! నీవు అడిగినవన్నీ నీకు ఇవ్వబడ్డాయి." (తాహా – 36) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్). ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి, "మీరు ఏ విధంగా మర్యమ్, ఈసా, ఇబ్రాహీమ్, మూసాల గురించి ఖుర్ఆన్ వాక్యాల ద్వారా తెలియజేశారో అదేవిధంగా ఇస్మాయీల్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్‌ను గురించి కూడా తెలియపర్చండి. ఎందుకంటే అతడు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకునేవాడు. అంటే ఎప్పుడైనా వాగ్దానం చేస్తే దాన్ని

| | |
|---|---|
| (66) "ఏమిటి, నేను మరణించిన తరువాత మళ్ళీ నన్ను తిరిగి లేపటం నిజంగా జరుగుతుందా?" అని మనిషి అంటాడు. | وَيَقُولُ الْإِنسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿66﴾ |

తప్పకుండా నెరవేర్చేవాడు. తన ప్రాణం గురించి తన తండ్రితో చేసిన వాగ్దానం అన్నిటికంటే గొప్పది. అప్పుడు ఇలా అన్నారు, "మీరు నన్ను సహనశీలిగా గుర్తిస్తారు. (అస్సాఫ్ఫాత్ : 102) (తైసీరుర్రహ్మాన్). ఇస్మాయీల్‌ను వాగ్దానపరుడుగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఆయన తండ్రి గారికి వాగ్దానం చేసి దాన్ని నెరవేర్చుకున్నారు. వాగ్దానం చేయడం, దాన్ని నెరవేర్చడం ఇవన్నీ చాలా ఉత్తమగుణాలు. అంతేకాక, వాగ్దాన భంగం చేయటం చాలా నీచమైన అలవాటు. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "ఓ విశ్వాసులారా! మీరు చేయని దాన్ని గురించి ఎందుకు చెప్పుకుంటారు? దానివల్ల అల్లాహ్ తీవ్రంగా ఆగ్రహిస్తాడు. మీరు అనేది ఒకటి చేసేది ఇంకొకటి." (అస్సఫ్ : 3)

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "కపటిని గుర్తించటానికి మూడు చిహ్నాలు ఉన్నాయి. 1. మాట్లాడితే అసత్యం పలుకుతాడు, 2. వాగ్దానం చేసి దాన్ని నెరవేర్చడు, 3. అతని వద్ద ఏదైనా ఉంచితే అందులో ద్రోహం తలపెడతాడు." (మిష్కాత్)

ఎందుకంటే ఇవి కపటుల గుణాలు, విశ్వాసుల్లో ఇలాంటి గుణాలు ఉండవు. అందువల్లే అల్లాహ్ తన ప్రియభక్తుడైన ఇస్మాయీల్‌ని పొగిడాడు. అంతేకాక అతడు ప్రవక్త మరియు సందేశహరుడు అని పేర్కొనబడింది. అంటే ఇతడు ఇస్‌హాఖ్‌కన్నా ఉన్నతుడని తీర్మానించబడింది. ఇస్‌హాఖ్‌కు కేవలం సందేశహరుని బాధ్యతలు ఇవ్వబడ్డాయి. కాని ఇస్మాయీల్‌కు దైవప్రవక్త, సందేశహరుని బాధ్యతలు ఇవ్వబడ్డాయి. మరియు అల్లాహ్ "ఇబ్రాహీమ్ సంతతిలో ఇస్మాయీల్‌ని ఎన్నుకున్నాడు" అని పేర్కొనడం వల్ల కూడా అతని ప్రత్యేకత బహిర్గతమవుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

దైవానుగ్రహాలను, వరాలను పొందిన ఉత్తముల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత వారికి వ్యతిరేకంగా దైవాదేశాలను, ఆజ్ఞలను తిరస్కరించేవారిని గురించి పేర్కొనబడింది. నమాజును వ్యర్థపరచటం అంటే పూర్తిగా నమాజును వదలివేయటం. లేదా వాటి సమయాలను వృథాచేయటం అంటే నిర్ణీత సమయంలో నమాజు ఆచరించకపోవటం. తనకు తోచినప్పుడు ఆచరించటం. ఒక్కోసారి 5, మరోసారి 4, ఇంకోసారి 3 సార్లు – ఇలా పాటించుట ఇవన్నీ నమాజును వృథా చేయటం అవుతుంది. వీటికి పాల్పడిన వాడు మహా పాపి. వాక్యాల్లో పేర్కొన్న శిక్షకు గురికాక తప్పదు. అయితే పశ్చాత్తాపం చెంది నమాజు విషయంలో ఎటువంటి అలసత్వం ప్రదర్శించకుండా, మనోకాంక్షలకు దూరంగా ఉంటే పైన పేర్కొన్న శిక్ష నుండి తప్పించుకొని స్వర్గ ప్రవేశం పొందగలరు. దైవదూతలు వారికి ఎదురుపడి స్వాగతం పలుకుతారు. స్వర్గవాసులు కూడా పరస్పరం సలామ్ చేస్తూ ఉంటారు.

ఇమామ్ అహ్మద్ తన వ్యాఖ్యానంలో ఇలా పేర్కొన్నారు, "స్వర్గంలో రాత్రీ పగలు ఉండవు. అంతా వెలుగుతో కాంతిమంతంగా ఉంటుంది."

ఒక హదీసులో "స్వర్గంలో ప్రవేశించే మొదటి జట్టు ముఖాలు పౌర్ణమి చంద్రునిలా వెలుగుతూ ఉంటాయి. అక్కడ వారికి మలమూత్ర విసర్జనకాని, ఉమ్మికాని, చీముడుకాని రావు. వారికి బంగారు దువ్వెనలు ఇవ్వబడతాయి. వారి చెమట కస్తూరిలా ఉంటుంది. స్వర్గంలోని ప్రతి ఒక్కరికీ ఇద్దరు భార్యలుంటారు. వారి చీలమండలోపల ఉన్న గుజ్జు పైనుండి కనిపిస్తూ ఉంటుంది. వారి అందచందాలు ఎలా ఉంటాయంటే వారు పరస్పరం అసూయకు గురికారు. వారి మనసులు అన్నీ కలసి ఉంటాయి. వారు ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. (సహీహ్ బుఖారీ – బద్‌వుల్ ఖల్ఖ్ – హ.నెం.3006; సహీహ్ ముస్లిం – కితాబుల్‌జన్నహ్) (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

(67) అసలు అతని ఉనికే లేనప్పుడు మేము అతన్ని సృష్టించామన్న సంగతి అతనికి గుర్తుకు రావటం లేదా? (68) నీ ప్రభువు సాక్షిగా! మేము వారందరినీ, షైతానులనూ తప్పకుండా తిరిగి లేపుతాము. తరువాత వారందరినీ నరకం చుట్టూ రప్పించి, వారి మోకాళ్ళపై కూలదోస్తాము. (69) ఆ తరువాత ఆ కారుణ్యమూర్తి పట్ల వ్యతిరేక ధోరణి అవలంబించిన ప్రతి వ్యక్తినీ, ప్రతి వర్గం నుండి వేరు పరుస్తాము. (70) అయితే వారిలో ఖచ్చితంగా నరకానికి అర్హులెవరో కూడా మాకు తెలుసు. (71) నరకం దరిదాపులకు వెళ్ళని వాడెవడూ మీలో లేడు. ఇది నీ ప్రభువు చేసిన నిర్ణయం. దానిని నిర్వర్తించటం ఆయనపై ఉన్న తప్పనిసరి బాధ్యత. (72) తరువాత మేము ఇహలోకంలో భయభక్తులు గలవారిని రక్షిస్తాము. ఇంకా దుర్మార్గులను అందులో ఉన్న స్థితిలోనే విడిచిపెడతాము. (73) స్పష్టమైన మా వాక్యాలను వారికొరకు పఠించినపుడు, అవిశ్వాసులు విశ్వాసులతో ఇలా అంటారు, "మన ఇరు వర్గాలలో ఉన్నత స్థితిలో ఉన్న వర్గం ఏదో, ఎవరి సభలు అద్భుతంగా ఉన్నాయో చెప్పండి." (74) వాస్తవంగా మేము వారికి పూర్వం వీరికంటే ఉన్నతమైన వస్తు సామగ్రి గల జాతులను ఎన్నింటినో నాశనం చేసాము. (75) ఇలా అనండి, "మార్గభ్రష్టుడైన వ్యక్తికి కారుణ్యమూర్తి వ్యవధినిస్తూ పోతాడు. చివరికి ఇలాంటి వారికి తమకు వాగ్దానం చేయబడిన దానిని చూసినపుడు – అది దైవ శిక్ష అయినా కావచ్చు లేక ప్రళయం అయినా కావచ్చు – అప్పుడు హీనస్థితిలో ఎవరున్నారో, బలహీనపక్షం ఎవరిదో వారు తెలుసుకుంటారు. (76) సన్మార్గం అవలంబించినవారికి అల్లాహ్ సన్మార్గంలో వృద్ధిని ప్రసాదిస్తాడు. శాశ్వతంగా ఉండే సత్కార్యాలు మాత్రమే నీ ప్రభువు వద్ద సాఫల్యం రీత్యా, పర్యవసానం దృష్ట్యా మేలైనవి.

اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿67﴾

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيٰطِيْنَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿68﴾

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيْعَةٍ اَيُّهُمْ اَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿69﴾

ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اَوْلٰى بِهَا صِلِيًّا ﴿70﴾

وَاِنْ مِّنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿71﴾

ثُمَّ نُنَجِّى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّنَذَرُ الظّٰلِمِيْنَ فِيْهَا جِثِيًّا ﴿72﴾

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا ۙ اَىُّ الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿73﴾

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِءْيًا ﴿74﴾

قُلْ مَنْ كَانَ فِى الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا ۚ حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ ؕ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضْعَفُ جُنْدًا ﴿75﴾

وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا هُدًى ؕ وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿76﴾

(77) మా వాక్యాలను తిరస్కరించి, “నేను సంపద, సంతానమూ అనుగ్రహింపబడుతూనే ఉంటాను” అని ప్రగల్భాలు పలికే వ్యక్తిని నీవు చూసావా? (78) అగోచర విషయం ఏమైనా అతనికి తెలిసిందా? లేక కారుణ్యమూర్తి అతడికేమైనా వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడా? (79) ఎంతమాత్రం కాదు, అతడు వాగుతున్న వాటిని మేము వ్రాసుకుంటాము. అతడి శిక్షనూ మరింత రెట్టింపు చేస్తాము. (80) అతడు పేర్కొంటున్న వాటన్నింటికీ మేమే వారసులౌతాము. అతడు ఒంటరిగా మా ముందుకు వస్తాడు.

(81) వారు అల్లాహ్‌ను కాదని ఇతరులను తమకు అండగా ఉంటారని భావించి ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారు. (82) కాని అలా ఎన్నటికీ జరుగదు. ఈ ఆరాధ్యులు వారి ఆరాధనను తిరస్కరిస్తారు. పైగా వారికి వ్యతిరేకులుగా మారుతారు. (83) మేము సత్య తిరస్కారుల వైపునకు షైతానులను పంపిన విషయాన్ని నీవు చూడలేదా? అవి వారిని తీవ్రంగా ప్రేరేపిస్తున్నాయి. (84) సరే, నీవు మాత్రం వారి గురించి తొందరపడకు. మేము వారి దినాలను లెక్కిస్తున్నాం. (85) భయభీతులు కలవారికి మేము అతిథులుగా కరుణామయుని సన్నిధిలో రప్పించే రోజు, (86) నేరస్తులను దాహం గల జంతువుల వలె నరకం వైపు తోలుకు పోయే రోజు. (87) కరుణామయుని అనుమతి పొందినవాడు తప్ప ఎవరూ ఎలాంటి సిఫారసు పొందలేదు.

(88) “కరుణామయుడు (అయిన అల్లాహ్) ఇతరులను తన కుమారునిగా చేసుకున్నాడు” అని వారంటున్నారు. (89) మీరు కల్పించి తెచ్చింది ఎంత ఘోరమైన విషయం. (90) త్వరలోనే ఆకాశాలు పగిలిపోతాయేమో, భూమి బ్రద్దలైపోతుందేమో, పర్వతాలు పడిపోతాయేమో! (91) కరుణామయునికి సంతానం ఉన్నదన్న వాదన కారణంగా.

أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى كَفَرَ بِـَٔايَـٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا
وَوَلَدًا ﴿77﴾
أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَـٰنِ عَهْدًا ﴿78﴾
كَلَّا ۚ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ
مَدًّا ﴿79﴾
وَنَرِثُهُۥ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿80﴾
وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ
عِزًّا ﴿81﴾
كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
ضِدًّا ﴿82﴾ ع 5 17 8
أَلَمْ تَرَ أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَـٰطِينَ عَلَى ٱلْكَـٰفِرِينَ
تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ﴿83﴾
فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿84﴾
يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحْمَـٰنِ وَفْدًا ﴿85﴾
وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿86﴾
لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَـٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ
ٱلرَّحْمَـٰنِ عَهْدًا ﴿87﴾
وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَـٰنُ وَلَدًا ﴿88﴾
لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ﴿89﴾
تَكَادُ ٱلسَّمَـٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ
وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا ﴿90﴾
أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَـٰنِ وَلَدًا ﴿91﴾

وَمَا يَنۢبَغِي لِلرَّحۡمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿92﴾
إِن كُلُّ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ إِلَّآ ءَاتِي
ٱلرَّحۡمَٰنِ عَبۡدٗا ﴿93﴾
لَّقَدۡ أَحۡصَىٰهُمۡ وَعَدَّهُمۡ عَدّٗا ﴿94﴾
وَكُلُّهُمۡ ءَاتِيهِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَرۡدًا ﴿95﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ
لَهُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا ﴿96﴾
فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ ٱلۡمُتَّقِينَ
وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا ﴿97﴾
وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ
مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ﴿98﴾ ع 6 16 9

(92) ఎవరినైనా తన కుమారునిగా చేసుకోవటం అనేది కరుణామయునికి తగదు. (93) భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరూ ఆయన వద్దకు దాసులుగానే హాజరౌతారు. (94) ఆయన అందరినీ చుట్టుముట్టి ఉన్నాడు. వారిని సరిగ్గా లెఖ్కించి ఉంచాడు. (95) తీర్పుదినం నాడు వారిలో ప్రతి ఒక్కరూ ఆయన ముందు ఒంటరిగా హాజరవుతారు. (96) నిస్సందేహంగా, విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసిన వారి పట్ల త్వరలోనే కరుణామయుడు (ప్రజలలో) ప్రేమానురాగాలను సృజిస్తాడు. (97) ఓ ప్రవక్తా! నీవు దైవభీతిపరులకు శుభవార్త ఇవ్వాలని, వితండవాదులను హెచ్చరించాలని మేము ఈ గ్రంథాన్ని సులభతరం చేసి నీ భాషలో అవతరింపజేశాము. (98) వీరికి పూర్వం మేము ఎన్నో జాతులను నాశనం చేసాము. ఈనాడు నీవు వారి గుర్తులను ఎక్కడైనా చూస్తున్నావా? లేదా వారిని గురించిన ప్రస్తావన ఏదైనా నీకు వినిపిస్తుందా?

66 – 98 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

పై వాక్యాల్లో మరణానంతర జీవితం, విచారణలను నిరూపించటం జరిగింది. వీటిని నమ్మని తిరస్కారి “నేను చనిపోయిన తరువాత మళ్ళీ లేపటం జరుగుతుందా?” అని అంటాడు. ఇటువంటి వారి నమ్మకాన్ని ఖండిస్తూ అల్లాహ్ మొదట వాడిని సృష్టించిన విషయం మరచిపోయాడా? మరి నేను వాడిని రెండవసారి సృష్టించలేనని ఎలా అనుకున్నాడు? అని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసాడు. అల్లాహ్ తనపై ప్రమాణం చేస్తూ, “ఓ ప్రవక్తా! మేము ఈ తిరస్కారులకు, షైతానులను తీర్పు మైదానంలో చేరవేస్తాము. వారు అవమానకరంగా తమ తలలు దించుకొని భయంతో మోకాళ్ళపై నిలబడి నరకాన్ని చూస్తూ ఉంటారు. “ప్రతి జాతి మోకాళ్ళపై నిలబడి ఉండటం మీరు చూస్తారు.” (అల్ జాసియ – 28)

“అల్లాహ్ వారిని తన నీచాతినీచ సృష్టితాలయిన షైతానులతో పాటు చేర్చడం, కేవలం వారిని అవమానపర్చటానికే అని, వాళ్ళు షైతానులను అనుసరించినందుకు నాయకత్వం వహించిన వారినీ, అనుసరించిన వారినీ ఇద్దరినీ నరకంలో పడవేయటం జరుగుతుందని వ్యాఖ్యాతలు పేర్కొన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉంది, “అల్లాహ్ ఇలా ఆరోపిస్తాడు, ఆదమ్ కుమారుడు నన్ను ధిక్కరిస్తున్నాడు. అయితే ఇది అతనికి తగదు. ఆదమ్ కుమారుడు నన్ను బాధపెడుతున్నాడు. కాని ఇది అతనికి తగదు. నన్ను తిరస్కరించటం అంటే, అల్లాహ్ నన్ను మొదటి సారి పుట్టించినట్లుగా తిరిగి లేపడు అని అంటున్నాడు. అయితే నాకు మొదటిసారి సృష్టించటం, రెండవసారి సృష్టించటం కంటే సులువు కాదు. (అంటే మొదటి సారి కష్టం కాని రెండవసారి

ఏమాత్రం కష్టం కాదు). మరియు అతను నన్ను బాధించటం అంటే నాకు సంతానం ఉందని అంటున్నాడు. నేను ఒక్కడ్నే అక్కరలేనివాడను, అతనికి సంతానమూ లేదు, అతను ఇంకొకరికి సంతానం కూడాకాదు. (సహీహ్ బుఖారీ – తఫ్సీర్ సూరతుల్ బఖర)

ఆ తరువాత నరకంపై వంతెన ఏర్పాటు అవుతుందని తెలుపబడింది. దానిపై నుండి ప్రతి ఒక్కరూ వెళ్ళడం జరుగుతుంది. విశ్వాసులు తమ కర్మల కనుగుణంగా వేగంగానో, ఆలస్యంగానో దాటుకుంటారు. కొందరు రెప్పపాటులో, మరికొందరు మెరుపు వేగంగా, మరికొందరు గాలిలా, మరికొందరు పక్షుల్లా, గుర్రాల్లా, ఇతర వాహనాల్లా దాటుకుంటారు. మరికొందరు నరకంలో పడిపోతారు. తరువాత వారిని సిఫారసు ద్వారా నరకం నుండి తీయటం జరుగుతుంది. కాని అవిశ్వాసులు ఆ వంతెనను దాటలేరు. అందరూ నరకంలో పడిపోతారు. దీన్ని ఈ క్రింది హదీసు కూడా సమర్థిస్తుంది, ఇందులో ఇలా ఉపదేశించబడింది : ఎవరి ముగ్గురు పిల్లలు యుక్త వయస్సుకు చేరక ముందే చనిపోతారో వారిని నరకం ముట్టదు. అయితే దైవ వాగ్దానం నెరవేరటానికి మాత్రం వారు నరక వంతెనను దాటడం తప్పనిసరి అవుతుంది." (అహ్సనుల్ బయాన్)

అవిశ్వాసాన్నీ, విగ్రహారాధననూ, అహంకారాన్నీ, అత్యాచారాన్నీ తమ కాలక్షేపంగా చేసుకున్న వారికి అల్లాహ్ వ్యవధినిస్తూ పోతాడని, వారిని వారి స్థితిలోనే వదలి వేస్తాడని వ్యవధి పూర్తవగానే వారిని పట్టుకుంటాడని, ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలలో నిమగ్నమయి ఉన్న అవిశ్వాసులకు తెలియజేయమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. విశ్వాసుల ద్వారా వారిని చంపుతాడు. లేదా విశ్వాసుల ద్వారా వారిని శిక్షిస్తాడు లేదా అదే స్థితిలో వారికి మరణం సంభవిస్తుంది. ఇటువంటి వారి నివాసం తీర్పుదినం నాడు నరకం అవుతుంది. అప్పుడు వారికి తెలిసిపోతుంది – ఎవరు నరకవాసులో, ఎవరు స్వర్గవాసులో రుజుమార్గాన్ని అవలంబించినవారి ముందు ఖుర్ఆన్ వాక్యాలను పఠిస్తే వారి విశ్వాసం వృద్ధిచెందుతుంది. సత్కార్యాల్లో మరీ కుతూహలంతో పాల్గొంటారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స)ను, విశ్వాసులను ఇలా ఓదార్చటం జరిగింది. "అవిశ్వాసుల ధన సంపదలు, సుఖాలు, తాత్కాలికమైనవని, అసలైన ధన సంపదలు సత్కార్యాలని, వాటికి బదులుగా అల్లాహ్ స్వర్గం ప్రసాదిస్తాడని హితబోధ చేయబడింది. ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ (రజి) ఇలా అంటున్నారు, నేను కమ్మరి పని చేసేవాడ్ని. అల్ ఆస్ బిన్ వాయిల్‌పై నా ధనం అప్పుగా ఉంది. నేనతన్ని అడిగాను, దానికతను, "దైవం సాక్షి! నువ్వు ముహమ్మద్ (స)ని తిరస్కరించినంత వరకు నేను నీ డబ్బులు ఇవ్వను" అని అన్నాడు. అప్పుడు "దైవం సాక్షి! నీవు తిరిగి లేపబడే వరకు నను ముహమ్మద్ (స)ను తిరస్కరించను" అని అన్నాను. దానికి అతను, "నేను మళ్ళీ లేపబడిన తర్వాత నా వద్ద సంతానం ధనం ఉంటుంది. అప్పుడు రా! నేను నీ డబ్బులు చెల్లిస్తాను" అని అన్నాడు. తీర్పుదినం నాడు అతని వద్ద ధనం, సంతానం ఉంటుందని అతనికేమన్నా అగోచరజ్ఞానం కలదా? లేక అతనికి ఎవరైనా వాగ్దానం ఇచ్చి ఉన్నారా? ఎంతమాత్రం ఇలాజరుగదు. మేమతని ప్రగల్భాలను, అసత్యాలను వ్రాస్తూ ఉన్నాము. తీర్పుదినం నాడు వీటి ద్వారా వాడి శిక్షను మరింత అధికం చేసివేస్తాము. చావు ద్వారా వాడి ధనాన్నీ, సంతానాన్నీ, అంతా లాక్కుంటాము. తీర్పుదినం నాడు వాడు ఒంటరిగా మా వద్దకు వస్తాడు" అని ఉపదేశించబడింది.

నరకవాసులు నరకంలో చావరు, బ్రతకరు. అయితే అందులోకి కొందరిని వారి పాపకార్యాల వల్ల ఆహుతి చేయటం జరుగుతుంది. అగ్ని వారిని కాల్చి బొగ్గులా మార్చివేస్తుంది. ఆ తరువాత వారికి సిఫారసు లభిస్తుంది. వారిని స్వర్గ నదుల ఒడ్డున పడవేయటం జరుగుతుంది. స్వర్గవాసులను, వారిపై నీళ్ళు పోయండి, అని ఆదేశించబడుతుంది. ఆ వెంటనే వరదప్రాంతంలో మొక్కలు మొలిచినట్లుగా మారిపోతారు. ఇది విన్న ఒక వ్యక్తి, "మీరు అడవిలో ఉండినట్లు అనిపిస్తుంది" అని అన్నాడు.

విశ్వాసుల కొరకు స్వర్గం ఉంది. తీర్పుదినం నాడు విశ్వాస స్థితిలో తన ప్రభువును కలుసుకున్నవారు స్వర్గంలోకి ప్రవేశిస్తారు. అందులో ఉన్నతమైన తరగతులు ఉన్నాయి. భద్రత గల బాల్కనీలు ఉన్నాయి. పరిశుభ్రమైన భవనాలు ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "స్వర్గంలో వంద తరగతులు ఉన్నాయి. ప్రతి రెండు తరగతుల మధ్య అయిదువందల సంవత్సరాల ప్రయాణ దూరం ఉంది. అన్నిటికంటే ఉన్నతమైన తరగతి ఫిర్దౌస్. ఎల్లప్పుడూ కళకళలాడే స్వర్గంలో వారు ఉంటారు. ఇది వారి ప్రతిఫలం. వీరు అపరిశుభ్రమైన కాలుష్యం నుండి, విగ్రహారాధన నుండి, అవిశ్వాసం నుండి తమ మనసులను భద్రపరచుకున్నారు. అల్లాహ్‌నే ఆరాధించారు, దైవాదేశాల్లో, నిషిద్ధాల్లో దైవప్రవక్తలను అనుసరించారు.

అల్లాహ్ ఇస్రాయీల్ సంతతికి చేసిన ఉపకారాలను జ్ఞాపకం చేస్తున్నాడు. మిమ్మల్ని శత్రువుల నుండి రక్షించి, మీకు కంటి చలువను ప్రసాదించాము. తెల్లవారుతూనే మీరు సముద్రం ఆవలి ఒడ్డున నిలబడి వారు మునిగిపోతున్న దృశ్యాన్ని చూసారు. వారిలో ఒక్కడు కూడా సజీవంగా మిగలలేదు. "మేము ఫిర్‌దౌన్ ప్రజలను మీరు చూస్తూ ఉండగా ముంచివేసాము." (అల్ బఖర : 50). మన్ వ సల్వాలను గురించి ఇంతకు ముందే సూరె బఖరలో పేర్కొనటం జరిగింది.

మన్ అంటే ఒక రకమైన హల్వా. ఇది ఆకాశం నుండి అవతరించేది. అవి ఒక రకమైన పక్షుల్లా ఉండేవి. ప్రతి ఒక్కరూ తనకు అవసరం మేరకు వినియోగించేవారు. ఇది వారికి అల్లాహ్ అనుగ్రహం వల్ల లభించేది. అల్లాహ్ వారిని, "మేము ఇచ్చే ఆహారాన్ని తిని హద్దులు మీరి ప్రవర్తించకండి, నా ఆగ్రహానికి గురికాకండి" అని హెచ్చరించాడు. ఆ తరువాత పశ్చాత్తాపం గురించి ప్రస్తావిస్తూ నిర్మలమైన మనస్సుతో పశ్చాత్తాపం చెందితే వాడు ఎంత పెద్ద పాపాత్ముడైనా వాడిని క్షమించివేస్తాను. ఇస్రాయీలు ప్రజలు గోవు ఆరాధనకు పాల్పడి తరువాత పశ్చాత్తాపం చెందితే నేను వారిని క్షమించాను" అని పేర్కొన్నాడు.

పశ్చాత్తాపం అంటే ఆ పాపాన్ని వదలివేయాలి. అది ఎంత పెద్ద పాపకార్యం అయినా, నిర్మలమైన మనస్సుతో విశ్వసించాలి. అవయవాలతో ఆదేశాల్ని పాలించాలి, పాపాల క్షమాపణపై ఎటువంటి అనుమానము ఉండరాదు. రుజుమార్గంపై నడవాలి. జీవితాంతం ఇస్లామ్‌ని అనుసరించాలి. తప్పకుండా పుణ్యం లభిస్తుందని దృఢ విశ్వాసంతో ఉండాలి. అల్లాహ్ ఆదేశం : "ఆ తరువాత విశ్వసించి నిలకడగా ఉండాలి, సహనం కరుణపట్ల పరస్పరం హితబోధ చేస్తూ ఉండాలి." (అల్ బలద్ : 17)

ఈ సూరాలో ఈసా (అ) అల్లాహ్ దాసులని, తండ్రి లేకుండా జన్మించారని నిరూపించబడింది. అల్లాహ్‌కు సంతానం ఉందనే విషయాన్ని ఖండించడం జరిగింది మరియు మూఢవిశ్వాసాలకు గురైన క్రైస్తవులు ఈసా (అ)ను అల్లాహ్ కుమారులని భావిస్తారు. ఇలా భావించటం మహా నేరం. అల్లాహ్ సంతాన గుణాలన్నిటికీ అతీతుడు. ఇంకా సంతానం ఆయనకు తగదు. ఈ అవిశ్వాసుల ద్వారా అల్లాహ్ గొప్పతనం, ఔన్నత్యం వల్ల భూమ్యాకాశాలు పగిలిపోవచ్చు. కొండలు పిండి అయిపోవచ్చు. ఎందుకంటే అందరూ అల్లాహ్ సృష్టితాలే. ఆయన ఏకత్వం ఆధారంగా అన్నీ ఉనికిలోకి వచ్చాయి. అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారని అందరికీ తెలుసు. ఆయనకు ఎవరూ సమానులు కారు. ఆయనకు తండ్రిగానీ, తల్లిగానీ, భార్యగానీ, సంతానంగానీ ఎవరూ లేరు. ఆయన ఒక్కడే. ఆయన అక్కరలేనివాడు. అల్లాహ్ భూమిని సృష్టించి అందులో అనేక రకాల వృక్షాలు ఏర్పాటు చేశాడు. అవి పువ్వులతో పళ్ళతో నిండుగా ఉండేవి. కాని పాపాత్ములు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించసాగారు. భూమి కంపించింది చెట్లకు ముళ్ళు కాయటం మొదలయ్యాయి. (ఇబ్నె అబీ హాతిమ్)

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "ఏ వ్యక్తి కూడా అల్లాహ్ కంటే ఎక్కువ సహనశీలి కాదు. బాధాకరమైన

మాటలు విన్నప్పుడు అల్లాహ్ కంటే అధికంగా సహనం వహించలేరు. ఆయనకు సాటి కల్పిస్తారు. ఆయనకు సంతానాన్ని ఆపాదిస్తారు. అయితే అల్లాహ్ మాత్రం ప్రజలను క్షేమంగా ఉంచుతాడు. వారి కష్టాలను దూరం చేస్తాడు. వారికి ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6830).

ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించబడింది, "మేము మీకు ఇచ్చిన అరబీ ఖుర్ఆన్ గ్రంథం ద్వారా అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించే వారికి శుభవార్త తెలియజెయ్యండి మరియు తిరస్కారులను హెచ్చరించండి." సత్యాన్ని వదలి అసత్యాన్ని అనుసరిస్తున్న వారు మంచివారు కారు, వివాదప్రియులు. వారి హృదయాలు మూసుకొని ఉన్నాయి, చెవిటివారు, దారితప్పినవారు, అత్యాచారులు అంటే ఖురైషులు అని అర్థం. వీరికంటే ముందు అల్లాహ్ వాక్యాలను, ఆయన ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన వారిని మేము నాశనం చేసివేసాము.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 20. సూరె తాహా పరిచయం

ఉమర్ (రజి) పఠించి ఇస్లాం స్వీకరించిన సూరా ఇది. సంఘటన ఇలా ఉంది – ఒక రోజు ఉమర్ ఫారూఖ్ (రజి) ప్రవక్త (స)ను హత్య చేయడానికి బయలుదేరారు. దారిలో ఒక వ్యక్తి ఆయనను కలసి, "ముందు నీ ఇంటిని చక్కదిద్దుకో, నీ సోదరి, నీ బావగారూ ఇస్లాం స్వీకరించారు" అని అన్నాడు. ఇది విని ఉమర్ (రజి) తిన్నగా తన చెల్లెలి ఇంటికి చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఆయన చెల్లెలు ఫాతిమా, బావ సయీద్ కూర్చొని ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ వద్ద ఖుర్ఆన్ నేర్చుకుంటున్నారు. ఉమర్ రాగానే ఆయన చెల్లెలు ఖుర్ఆన్ పలకలను దాచివేసారు. అయితే ఉమర్ ఆమె చదవటం విని ఉన్నారు. ఉమర్ ముందు మాట్లాడి తరువాత తన బావపై దాడిచేసి కొట్టసాగారు. చెల్లెలు తప్పించాలని చూస్తే, ఆమెనూ కొట్టారు. చివరికి అతని తల నుండి రక్తం కారసాగింది. ఇక భరించలేక చెల్లెలు, బావ ఇద్దరూ కలసి, "అవును మేమిద్దరం ఇస్లాం స్వీకరించాము. నీవు ఏమి చేసుకుంటావో చేసుకో" అని అన్నారు. చెల్లెలి రక్తాన్ని చూసి ఉమర్ (రజి) సిగ్గుపడ్డారు, ఇంకా, "మంచిది, మీరు పఠిస్తూ ఉన్న దాన్ని నాకు చూపించండి" అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఉమర్ (రజి) స్నానం చేసారు. సూరయె తాహా పఠించసాగారు. సంతోషం పట్టలేక ఎంత గొప్ప గ్రంథం! ఎంత మంచి గ్రంథం! అని కేకలు వేయగా, ఇది విన్నవింటనే దాక్కున్న ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ కాస్త ముందు వచ్చారు. ఇంకా, "దైవం సాక్షి! అల్లాహ్ మీకు ఇస్లాం సేవ చేసే భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడని" నాకు నమ్మకం ఉందనీ, నిన్ననే నేను ప్రవక్త (స)ను "ఓ అల్లాహ్! అబూజహల్ లేదా ఉమర్‌లో ఏ ఒక్కరినైనా ఇస్లాంకు సహాయకులుగా చేయి" అని ప్రార్థించటం నేను విన్నాను. ఓ ఉమర్! ప్రవక్త (స) ప్రార్థన నీ విషయంలో స్వీకరించబడింది. ఓ ఉమర్! అల్లాహ్ వైపు నడు" అని అన్నారు. వెంటనే ఉమర్ (రజి) ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ వెంట ప్రవక్త (స) సన్నిధిలో హాజరై ఇస్లాం స్వీకరించారు.

ఈ సూరా ఖుర్ఆన్ మార్గదర్శక గ్రంథం అనే అంశంపై ఉంది. ఇది అన్ని విధాలా ఉత్తమ గ్రంథం అనీ, దీనివంటి గొప్ప గ్రంథం ప్రపంచంలో మరేదీ లేదని పేర్కొనబడింది. అవిశ్వాసి అయినా, విగ్రహారాధకుడు అయినా, మార్గం తప్పిన వారెవరికైనా సరే, సన్మార్గంపై నడిచే కోరిక ఉంటే వారు ఖుర్ఆన్‌ను పఠించాలి. వెంటనే వారికి సన్మార్గం లభిస్తుంది. ఉమర్ (రజి) ఖుర్ఆన్‌ను చదివిన వెంటనే ప్రభావితులయ్యారు. ఇస్లాం పరిధిలోకి ప్రవేశించారు. అల్లాహ్ ఆదేశం : "ఓ ముహమ్మద్ (స) మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌ను నీపై అవతరింపజేసింది నిన్ను కష్టానికి గురిచేయటానికి మాత్రం కాదు. ఇది భయపడే ప్రతి వ్యక్తికీ ఒక జ్ఞాపిక. బాటసారులు తమ దారిని వెతుక్కుంటారు, వారికి సన్మార్గం చూపెట్టబడింది.

## 20. తాహా

**ఆయత్‌లు : 135** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్‌ పేరుతో

(1) తాహా (2) నిన్ను కష్టానికి గురిచెయ్యటానికి మాత్రం ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను నీపై అవతరింపజేయలేదు. (3) ఇది భయపడే ప్రతి వ్యక్తికీ ఒక జ్ఞాపిక మాత్రమే. (4) భూమినీ, ఎత్తైన ఆకాశాలను సృష్టించిన వాని తరఫు నుండి ఇది అవతరింపజేయబడింది.

(5) ఆ కరుణామయుడు సింహాసనంపై ఆసీనుడై ఉన్నాడు. (6) ఆకాశాలలో, భూమిలో మరియు భూమ్యాకాశాల మధ్య, నేల క్రింద ఉన్న వాటి నన్నింటికీ ఆయన యజమాని. (7) నీవు బిగ్గరగా మాట్లాడినప్పటికీ, ఆయన రహస్యాన్నే కాదు, దానికంటే అతి రహస్యమైన మాటను సైతం ఎరుగును. (8) అల్లాహ్‌, ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడెవడూ లేడు. ఆయనకు ఉత్తమమైన నామములు గలవు. (9) నీకేమైనా మూసా వృత్తాంతం అందిందా? (10) అతను ఒక మంటను చూచి తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు : "కాస్త ఆగండి, నేను ఒక మంటను చూసాను. బహుశా మీ కోసం కొంత నిప్పును తీసుకువస్తాను లేదా ఆ మంట వద్ద నాకేదైనా మార్గం లభిస్తుంది."

(11) అక్కడకు రాగానే ఇలా పిలువబడింది : "ఓ మూసా, (12) నిస్సందేహంగా నేనే నీ ప్రభువును. పాదరక్షలు విడిచిపెట్టు. నీవు పవిత్రమైన తువా లోయలో ఉన్నావు.

(13) నేను నిన్ను ఎన్నుకున్నాను. దైవవాణిని శ్రద్ధగా విను.

(14) నిస్సందేహంగా నేనే అల్లాహ్‌ను. నేను తప్ప మరొక ఆరాధనీయుడు లేడు. కనుక నన్నే ఆరాధించు. నా జ్ఞాపకార్థం నమాజును స్థాపించు.

رُكُوۡعَاتُهَا 8 — سُوۡرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ 20 — اٰيَاتُهَا 135

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

طٰهٰ ﴿1﴾
مَآ اَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكَ الۡقُرۡاٰنَ لِتَشۡقٰٓى ۙ﴿2﴾
اِلَّا تَذۡكِرَةً لِّمَنۡ يَّخۡشٰى ۙ﴿3﴾
تَنۡزِيۡلًا مِّمَّنۡ خَلَقَ الۡاَرۡضَ وَالسَّمٰوٰتِ الۡعُلٰى ؕ﴿4﴾
اَلرَّحۡمٰنُ عَلَى الۡعَرۡشِ اسۡتَوٰى ﴿5﴾
لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا
وَمَا تَحۡتَ الثَّرٰى ﴿6﴾
وَاِنۡ تَجۡهَرۡ بِالۡقَوۡلِ فَاِنَّهٗ يَعۡلَمُ السِّرَّ وَاَخۡفٰى ﴿7﴾
اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الۡاَسۡمَآءُ الۡحُسۡنٰى ﴿8﴾
وَهَلۡ اَتٰٮكَ حَدِيۡثُ مُوۡسٰى ۘ﴿9﴾
اِذۡ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهۡلِهِ امۡكُثُوۡۤا اِنِّىۡۤ اٰنَسۡتُ نَارًا
لَّعَلِّىۡۤ اٰتِيۡكُمۡ مِّنۡهَا بِقَبَسٍ اَوۡ اَجِدُ عَلَى النَّارِ
هُدًى ﴿10﴾
فَلَمَّاۤ اَتٰٮهَا نُوۡدِىَ يٰمُوۡسٰى ؕ﴿11﴾
اِنِّىۡۤ اَنَا رَبُّكَ فَاخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ ۚ اِنَّكَ بِالۡوَادِ
الۡمُقَدَّسِ طُوًى ؕ﴿12﴾
وَاَنَا اخۡتَرۡتُكَ فَاسۡتَمِعۡ لِمَا يُوۡحٰى ﴿13﴾
اِنَّنِىۡۤ اَنَا اللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنَا فَاعۡبُدۡنِىۡ ۙ وَاَقِمِ
الصَّلٰوةَ لِذِكۡرِىۡ ﴿14﴾

إِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزٰى كُلُّ
نَفْسٍۭ بِمَا تَسْعٰى ﴿15﴾
فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ
هَوٰىهُ فَتَرْدٰى ﴿16﴾
وَمَا تِلْكَ بِيَمِيْنِكَ يٰمُوْسٰى ﴿17﴾
قَالَ هِيَ عَصَايَ ۚ أَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا
عَلٰى غَنَمِيْ وَلِيَ فِيْهَا مَاٰرِبُ أُخْرٰى ﴿18﴾
قَالَ أَلْقِهَا يٰمُوْسٰى ﴿19﴾
فَأَلْقٰىهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ﴿20﴾
قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۫ سَنُعِيْدُهَا سِيْرَتَهَا
الْأُوْلٰى ﴿21﴾
وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلٰى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ
غَيْرِ سُوْٓءٍ اٰيَةً أُخْرٰى ۙ ﴿22﴾
لِنُرِيَكَ مِنْ اٰيٰتِنَا الْكُبْرٰى ۚ ﴿23﴾
اِذْهَبْ إِلٰى فِرْعَوْنَ إِنَّهٗ طَغٰى ۧ ﴿24﴾ ع 1 24 10
قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِيْ صَدْرِيْ ۙ ﴿25﴾
وَيَسِّرْ لِيْٓ أَمْرِيْ ۙ ﴿26﴾
وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِيْ ۙ ﴿27﴾
يَفْقَهُوْا قَوْلِيْ ۪ ﴿28﴾
وَاجْعَلْ لِّيْ وَزِيْرًا مِّنْ أَهْلِيْ ۙ ﴿29﴾
هٰرُوْنَ أَخِي ۙ ﴿30﴾ اشْدُدْ بِهٖٓ أَزْرِيْ ۙ ﴿31﴾
وَأَشْرِكْهُ فِيْٓ أَمْرِيْ ۙ ﴿32﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيْرًا ۙ ﴿33﴾

(15) ప్రళయం తప్పనిసరిగా రానున్నది. నేను దాన్ని రహస్యంగా ఉంచాను. ప్రతి వ్యక్తికీ తన కృషికి తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వబడేందుకు. (16) దానిని విశ్వసించని, తన మనోకాంక్షలకు దాసుడైన వ్యక్తి నిన్ను ఆ సమయం చింతన నుంచి మరల్చకూడదు. అలా జరిగితే నీవు వినాశానికి గురవుతావు.

(17) ఓ మూసా! నీ కుడిచేతిలో ఉన్నది ఏమిటి?" (18) మూసా ఇలా అన్నాడు, "ఇది నా చేతి కర్ర దీని సహాయంతో నడుస్తాను. ఇంకా దానితో నా మేకల కోసం ఆకులు రాలుస్తాను ఇంకా నా కోసం అందులో మరెన్నో లాభాలు ఉన్నాయి." (19) ఇలా ఆదేశించాడు : "మూసా! దాన్ని విసరివెయ్యి"

(20) మూసా విసరివేసాడు. అది అకస్మాత్తుగా ప్రాకుతున్న ఒక పాముగా మారిపోయింది.

(21) "దాన్ని పట్టుకో, భయపడకు. మేము దాన్ని మళ్ళీ దాని మొదటి స్థితికి చేర్చివేస్తాము" అని ఆదేశించబడింది. (22) నీ చేతిని నీ చంకలో పెట్టి నొక్కు. ఎటువంటి బాధ లేకుండా, రెండో సూచనగా అది మెరుస్తూ బయటకు వస్తుంది. (23) ఇదంతా మేము నీకు మా పెద్ద సూచనలను చూపడానికి, (24) నీవు ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళు. వాడు మొండి ఉల్లంఘనకు పాల్పడ్డాడు. (25) మూసా ఇలా విన్నవించుకున్నాడు, "నా ప్రభూ! నా హృదయాన్ని వికసింపజేయి. (26) నా కార్యాన్ని నా కోసం సులభం చేయి. (27) ఇంకా నా నాలుక ముడిని విప్పు. (28) ప్రజలు నా మాటలు గ్రహించటానికి. (29) ఇంకా నా కుటుంబం నుండే నా కొరకు ఒక సహాయకుడిని నియమించు. (30) నా సోదరుడు హారూన్‌ను. (31) అతని ద్వారా నా చేతులకు పటుత్వాన్ని ప్రసాదించు. (32) నా పనిలో అతన్ని నాకు సహాయకారిగా చెయ్యి. (33) తద్వారా మేము అధికంగా నీ పరిశుద్ధతను స్మరించటానికి.

وَّنَذْكُرَكَ كَثِيْرًا ﴿34﴾
اِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيْرًا ﴿35﴾
قَالَ قَدْ اُوْتِيْتَ سُؤْلَكَ يٰمُوْسٰى ﴿36﴾
وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً اُخْرٰٓى ﴿37﴾
اِذْ اَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّكَ مَا يُوْحٰٓى ﴿38﴾
اَنِ اقْذِفِيْهِ فِى التَّابُوْتِ فَاقْذِفِيْهِ فِى الْيَمِّ
فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَاْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّىْ وَعَدُوٌّ
لَّهٗ ۭ وَاَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّىْ ۚ وَلِتُصْنَعَ عَلٰى
عَيْنِىْ ﴿39﴾
اِذْ تَمْشِيْٓ اُخْتُكَ فَتَقُوْلُ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى مَنْ
يَّكْفُلُهٗ ۭ فَرَجَعْنٰكَ اِلٰٓى اُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا
تَحْزَنَ ۭ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنٰكَ مِنَ الْغَمِّ
وَفَتَنّٰكَ فُتُوْنًا ۣ فَلَبِثْتَ سِنِيْنَ فِيْٓ اَهْلِ
مَدْيَنَ ۙ ثُمَّ جِئْتَ عَلٰى قَدَرٍ يّٰمُوْسٰى ﴿40﴾

(34) నిన్ను అధికంగా ప్రార్థించటానికి. (35) నీవు ఎల్లప్పుడూ మా స్థితిని కనిపెట్టుకునే ఉన్నావు." (36) ఇలా ఆదేశించాడు, "ఓ మూసా! నీవు కోరినది ఇవ్వబడింది. (37) మేము నీకు మరొకసారి ఉపకారం చేసాము. (38) మేము నీ తల్లికి సూచించిన సందర్భాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో, అది వహీ ద్వారా ఇవ్వబడే సూచన. (39) ఈ పసివాణ్ని పెట్టెలో పెట్టి, ఆ పెట్టెను నదిలో వదలిపెట్టు. నది దానిని ఒడ్డుకు చేరుస్తుంది. నాకూ ఈ బాలునికీ శత్రువు అయిన వాడు దాన్ని పట్టుకువెళతాడు." నేను నా తరఫు నుండి నీపై ప్రేమను కురిపించాను. నా పర్యవేక్షణలో నీ పెంపకం ఏర్పాటు చేసాను. (40) నీ సోదరి అనుసరిస్తూ అక్కడకు వెళ్ళి "ఈ పసివాడ్ని చక్కగా సంరక్షించే స్త్రీని గురించి మీకు తెలుపనా?" అని అంటుంది. మేము మళ్ళీ నిన్ను నీ తల్లి వద్దకే చేర్చాము. ఆమె కళ్ళు శాంతించేందుకు, ఆమె దుఃఖించకుండా ఉండేందుకు. నీవు ఒక వ్యక్తిని హత్య చేసావు. మేము ఆ గండం నుండి నిన్ను రక్షించాము. ఆ తరువాత నిన్ను అనేక విధాలుగా పరీక్షించాము. నీవు మద్‌యన్‌లో అనేక సంవత్సరాలు ఉన్నావు. మూసా! ఇప్పుడు నీవు సరైన సమయానికి వచ్చి ఉన్నావు.

సూరె తాహా 1 – 40 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

1వ వాక్యం : మహాప్రవక్త (స)పై ఖుర్‌ఆన్ అవతరించిన తరువాత, ప్రవక్త (స) మరియు ప్రియ సహచరులు దాని ఆదేశాలను అనుసరించసాగారు. అది చూసి ఖురైష్ అవిశ్వాసులు "ఖుర్‌ఆన్ వీరికొరకు ఒక గండంగా మారింది. అనవసరంగా వీరు కష్టాల్లో చిక్కుకున్నారు" అని హేళన చేయసాగారు. ఆ సమయంలో ఈ వాక్యం అవతరించింది. మేము నీపై ఖుర్‌ఆన్‌ను అవతరింపజేసింది నిన్ను కష్టపెట్టటానికి కాదు. అది అదృష్టం పొందే సాధనం, పుణ్యాలు తెచ్చిపెట్టే సత్కార్యాల నిధి. ఇందులో దైవజ్ఞానం ఉంది. ఎవరికీ అల్లాహ్ ఈ జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడో, అతను సమస్తము పొందుతాడు. అల్లాహ్ ఎవరికైనా మంచి చేయాలనుకుంటే వారికి ధర్మజ్ఞానాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నది, వాటి మధ్య ఉన్నది, అన్నీ అల్లాహ్‌కు చెందినదే. అందరూ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నారు. అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా ఏ వస్తువూ ఆగదు, చలించదు.

16వ వాక్యం : మీరు బిగ్గరగా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తున్నారనీ, జపిస్తున్నారనీ, స్తుతిస్తున్నారనీ, అయితే అల్లాహ్

ఇవేవీ అక్కరలేనివాడు, ఆయన రహస్యాలు, పరమ రహస్యాలు కూడా తెలిసినవాడు. వీటిని మానవుడు తెలుసుకోలేడు. వాటిని కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే ఎరిగినవాడు" అని హితబోధ చేయబడింది. ఈ వాక్యం ద్వారా బిగ్గరగా స్తుతించరాదని వారించబడిందని షౌకానీ పేర్కొన్నారు. మరోచోట అల్లాహ్ ఆదేశం : "మీరు మీ ప్రభువును మనసులో వినయ విధేయతలతో, భయపడుతూ స్తుతించండి." (అల్ ఆరాఫ్ : 25) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆ తరువాత మూసా వృత్తాంతం పేర్కొనబడింది. మూసా మద్యన్ నుండి సతీసమేతంగా తన తల్లిగారి వద్దకు బయలుదేరారు. దట్టమైన చీకట్లు, దారి తెలియదు. కొందరు వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం భార్య ప్రసవ సమయం దగ్గర పడింది. ఆమెకు వేడి కావలసి వచ్చింది. దూరం నుండి అతనికి అగ్ని జ్వాలలు పైకెగసి పడుతున్నట్లు కనిపించాయి. తన ఇంటి వారితో, "మీరు ఇక్కడే ఉండండి. నేను నిప్పు తీసుకువస్తాను లేదా కనీసం, మార్గం ఏదో తెలిసిపోతుంది" అని అన్నాడు. మూసా ఆ మండుతున్న చెట్టు వద్దకు వెళ్ళగానే శబ్దం వినిపించింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

మూసా అక్కడకు వెళ్ళగానే అక్కడి పరిస్థితే వేరుగా ఉంది. ఆ చెట్టు కాంతితో వెలిగిపోతుంది. అక్కడి నుండి ఇలా వినిపించింది, "ఓ మూసా! నేను నీ ప్రభువును, నీతో మాట్లాడుతున్నాను. నీవు ఇప్పుడు పవిత్రమైన తువా లోయలో ఉన్నావు. నీ ప్రభువు పట్ల వినయ విధేయతలను దృష్టిలో ఉంచుకొని చెప్పులు విడువు, అంటే అక్కడి శుభాలు నీ శరీరంలో ప్రవేశించడానికి చెప్పులు తీసివేయి ప్రజల్లో నుండి నిన్ను నేను ఎన్నుకున్నాను. నీకు నా దైవదౌత్యం ప్రసాదించాను. ఇప్పుడు నీపై దైవవాణి అవతరించబోతుంది. దాన్ని శ్రద్ధగా విను. దాని బాధ్యతలు నిర్వర్తించటానికి సిద్ధం అవు. నేను అల్లాహ్‌ను. నేను తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు. అందువల్ల కేవలం నన్నే ఆరాధించండి, నా జ్ఞాపకం నిమిత్తం నమాజ్‌ను ఆచరించండి."

అందువల్లే నమాజ్ చేయనివారు, అల్లాహ్‌ను గుర్తుచేయనివారుగా, ఇంకా దానికి వ్యతిరేకిగా పరిగణించబడతారు అని వ్యాఖ్యానకర్తలు పేర్కొన్నారు. తీర్పుదినం సంభవించటం తథ్యం. అందులో ఎలాంటి సందేహమూ లేదు. అయితే అల్లాహ్ దాని నిర్ణీత సమయాన్ని మానవుల మరియు జిన్నాతుల నుండి గోప్యంగా ఉంచాడు. అది అకస్మాత్తుగా సంభవించేది. కాని విశ్వాసులను కరుణిస్తూ సత్కార్యాల పట్ల ప్రోత్సహించటానికి, అవిశ్వాసులు ఎటువంటి సాకులు వెదకకుండా ఉండటానికి సంక్షిప్తంగా పేర్కొన్నాడు. ఆనాడు అల్లాహ్ మానవులందరికీ వారి సత్కార్యాలకు, పాపకార్యాలకు తగిన ప్రతిఫలం చెల్లిస్తాడు. ఆనాటి పట్టునుండి తప్పించుకోవటానికి అల్లాహ్‌ను ఆరాధించటం, నమాజును స్థాపించటం తప్పనిసరి అయింది.

అల్లాహ్ మూసాను ప్రళయ తిరస్కారులు, తమ మనోకాంక్షలను అనుసరించే వారు నిన్ను ప్రళయ విశ్వాసం నుండి నిరోధించగలరని హెచ్చరించాడు. అంటే ఇలాంటి వారిని అనుసరించకండని హెచ్చరించబడింది. వీరు ప్రాపంచిక సుఖాలు పొందటంలో నిమగ్నమై, దైవప్రీతిని బొత్తిగా మరచిపోయారు.

ఇక్కడ మూసాకు ఇవ్వబడిన మహిమలను గురించి పేర్కొనడం జరిగింది – అతని చేతిలో ఉన్నది ఎండిపోయిన కర్రే. కాని దాన్ని అల్లాహ్ చలనం గల పాములా మార్చివేస్తాడు. దీన్ని ఫిరౌన్ మరియు వాడి అనుచరుల ముందు ప్రదర్శించడం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

నీ చేతిలో ఉన్న కర్రను నేలపై విసిరివేయమని అల్లాహ్ మూసా(అ) ను ఆదేశించాడు. విసరేయగానే అది పాముగా మారి పరుగెత్తసాగింది. అల్లాహ్ ఆదేశం, "ఏదీ, నీవు కొంచెం నీ చేతి కర్రను విసరివెయ్యి. ఆ చేతి కర్ర పాముగా మారి కదలాడుతూ ఉండటం చూడగానే, మూసా వెన్ను చూపి పారిపోయాడు. తిరిగి వెనుకకు ఏమాత్రం చూడలేదు." మూసా! భయపడకు, నా సన్నిధిలో ప్రవక్తలు భయపడరు." (అన్నమ్ల్ : 10)

| | |
|---|---|
| (41) నేను నిన్ను నా కొరకు ప్రత్యేకించుకున్నాను. (42) నీవూ, నీ సోదరుడూ, నా సూచనలతో వెళ్ళండి, చూడండి, మీరు నన్ను ధ్యానించే విషయంలో అశ్రద్ధ చెయ్యకండి. (43) మీరిద్దరూ కలసి ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళండి. వాడు హద్దుమీరి పోయాడు. | وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِيْ ﴿41﴾<br>اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوْكَ بِاٰيٰتِيْ وَلَا تَنِيَا فِيْ<br>ذِكْرِيْ ﴿42﴾<br>اِذْهَبَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿43﴾ |

23వ వాక్యం : మరో మహిమ, తన చేతిని చంకలో పెట్టి తీస్తే మెరిసేది. ఈ రెండు మూసా (అ)కు ఇవ్వబడిన మహిమలు. ఆ తరువాత మూసాకు, "నీవు ఎక్కడి నుండి పారిపోయివచ్చావో అక్కడి రాజు ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళమని వాడికి దేవుని ఏకత్వాన్ని బోధించమని, ఇస్రాయీల్ ప్రజల పట్ల గౌరవంగా ప్రవర్తించమని, వారినీ హింసించవద్దని ఆదేశించడం జరిగింది. ఫిరౌన్ ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి తన ప్రభువును మరచిపోయాడు. నా సందేశం తీసుకొని శాంతిభద్రతలతో వాడి వద్దకు వెళ్ళండి. మీరు ఎక్కడున్నా నా దృష్టిలో ఉంటారు. మీ వెంట నేనున్నాను. నేను మీకు ఫిరౌన్‌ను జయించే ఆయుధాలు ఇచ్చాను." ఫిరౌన్ నన్ను ధిక్కరిస్తున్నాడు. నా గౌరవం సాక్షి! ఒక నిర్ణీత దినం నిర్ణయించి ఉండకపోతే నేనెప్పుడో వాడిని అంతం చేసేవాడిని" అని ఆదేశించడం జరిగింది.

మూసా (అ) ప్రభువును "ఈ బాధ్యత కొరకు నాకు మనోధైర్యాన్ని ప్రసాదించు. ఎందుకంటే ఇది చాలా గొప్ప బాధ్యత. అంతేకాక అందరికంటే క్రూరుడైన చక్రవర్తి వద్దకు పంపబడుతున్నాను" అని ప్రార్థించాడు.

మూసా బాల్యం ఫిరౌన్ భవనంలోనే గడిచింది. ఆ తరువాత మూసా ఒక వ్యక్తిని అనుకోకుండా చంపివేసాడు. భయపడి పారిపోయాడు. పది, పన్నెండేళ్ళు గడిచిపోయాయి. ఇది ఇలా ఉండగా, అల్లాహ్ ఆదేశం ఏమనగా అతని వద్దకు వెళ్ళు, అతనికి దేవుని ఏకత్వాన్ని బోధించు, ఇది మహాకఠినమైన పనే.

ఓ ప్రభూ! నా హృదయాన్ని వికసింపజేయి. నీవు సహాయం చేయనంతవరకు నేను ఏ పనీ చేయలేను. వారు నా సందేశాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోవటానికి నా నాలుక ముడిని విప్పివేయి. బాల్యంలో మూసా (అ)ను పరీక్షించడానికి ఫిరౌన్ అతని ముందు ఖర్జూరాలనూ, నిప్పునూ ఉంచాడు. మూసా (అ) ఒక నిప్పు గడ్డను తీసుకొని నోట్లో వేసుకున్నారు, నోరు కాలిపోయింది. దానివల్ల కొంత నత్తిగా మాట్లాడేవారు.

ఈ వాక్యాల్లో మీ ప్రార్థన అంగీకరించబడిందని మూసాకు శుభవార్త ఇవ్వబడింది. అల్లాహ్ వెనుకటి అనుగ్రహాలన్నింటినీ మూసాకు గుర్తుచేసాడు. అనేక కష్టాల నుండి నిన్ను గట్టెక్కించి, నీకు ప్రవక్త పదవి ప్రసాదించామని పేర్కొన్నాడు. అల్లాహ్ ఆదేశం ప్రకారం అతని తల్లి మూసా (అ)ను ఒక పెట్టెలో పెట్టి నదిలో విడిచింది. అయితే అల్లాహ్ నీ బిడ్డను తిరిగి నీ వద్దకు చేరుస్తామని, అతడిని సందేశహరుడుగా చేస్తామని అభయమిచ్చాడు. మూసా (అ) ఫిరౌన్ ఇంట్లోనే సంరక్షించబడ్డారు. పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. ఒకరోజు ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని వాదులాడుతుండగా చూసి హింసిస్తున్నవాడిని లాగి కొట్టాడు. వాడు వెంటనే చనిపోయాడు. షైతాన్ తన ద్వారా పాపకార్యం చేయించాడనీ, వాడే మార్గభ్రష్ఠతకు గురిచేసే బద్ధశత్రువని గ్రహించి వెంటనే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. "నా ప్రభూ! నాకు నేనే అన్యాయం చేసుకున్నాను. నన్ను క్షమించు" అని ప్రార్థించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆయన్ని క్షమించాడు. నిశ్చయంగా ఆయన క్షమించేవాడు, దయామయుడు. (అల్ ఖసస్ : 16)

ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాత మూసా (అ) పశ్చాత్తాపపడుతూ అటు ఇటు తిరుగుతూ ఉన్నారు. ఫిరౌన్‌కు ఈ వార్త అందింది. మూసాను బంధించి చంపమని ఫిరౌన్ ఆదేశించాడు. సిపాయిలు మూసాను అన్నిచోట్లా వెదికారు. కాని జాడ కనబడలేదు. అంతకు ముందే మూసా (అ) మద్‌యన్ వైపు పారిపోయారు.

(44) వాడితో మృదువుగా మాట్లాడండి, బహుశా
వాడు హితబోధ స్వీకరించవచ్చు, లేదా భయపడ
వచ్చు. (45) వారిద్దరూ ఇలా మనవి చేసుకున్నారు,
"మా ప్రభూ! అతడు మాపై దౌర్జన్యంగా ప్రవర్తిస్తా
డేమో అని మేము భయపడుతున్నాము." (46) ఇలా
ఆదేశించాడు, "భయపడకండి, నేను మీ వెంట
ఉంటాను. అంతా వింటూ, చూస్తూ ఉంటాను.
(47) అతని వద్దకు వెళ్ళి ఇలా అనండి, మేము నీ
ప్రభువు తరఫున పంపబడిన ప్రవక్తలము. ఇస్రాయీల్
జాతివారిని మాతో రావటానికి అనుమతి ఇవ్వు,
వారిని హింసించకు, మేము నీ వద్దకు నీ ప్రభువు
సూచనలు తీసుకువచ్చాము. రుజుమార్గం
అనుసరించే వానికి శాంతి ఉంది. (48) తిరస్కరించే,
విముఖత చూపేవానికి శిక్ష ఉందని దైవవాణి ద్వారా
మాకు తెలుపబడింది. (49) ఫిరౌన్, "అయితే ఓ
మూసా! మీ ఇద్దరి ప్రభువు ఎవరు?" అని అడిగాడు.
(50) దానికి మూసా, "ప్రతి వస్తువుకూ దాని
స్వరూపాన్ని ప్రసాదించి, దానికి మార్గం చూపినవాడే
మా ప్రభువు" అని సమాధానం ఇచ్చాడు.
(51) మరి వెనుకటి తరాల వారి సంగతేమిటి?
అని ఫిరౌన్ అన్నాడు. (52) మూసా ఇలా సమాధానం
ఇచ్చాడు, "దీనికి సంబంధించిన జ్ఞానం నా ప్రభువు
దగ్గర ఒక గ్రంథంలో ఉంది. నా ప్రభువు
పొరబడటంగానీ, మరువటంగానీ జరుగదు."
(53) ఆయనే మీ కొరకు భూమిని పాన్పుగా
పరిచాడు. మీ కోసం దానిపై మార్గాలను నిర్మించాడు.
ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించాడు. తద్వారా
రకరకాల పంటలను పండించాము. (54) వాటిని
తినండి, మీ పశువులనూ మేపండి. నిస్సందేహంగా
వివేకవంతులకు ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.
(55) దీన్నుండే మిమ్మల్ని మేము సృష్టించాము.
దానిలోనికే తిరిగి మిమ్మల్ని మేము పంపిస్తాము.
దాన్నుండే మరోసారి మళ్ళీ వెలికి తీస్తాము.

فَقُوْلَا لَهٗ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهٗ يَتَذَكَّرُ اَوْ يَخْشٰى ﴿44﴾
قَالَا رَبَّنَآ اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَّفْرُطَ عَلَيْنَآ اَوْ اَنْ
يَّطْغٰى ﴿45﴾
قَالَ لَا تَخَافَآ اِنَّنِىْ مَعَكُمَآ اَسْمَعُ وَاَرٰى ﴿46﴾
فَاْتِيٰهُ فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلَا رَبِّكَ فَاَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىْٓ
اِسْرَآءِيْلَ ۙ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ؕ قَدْ جِئْنٰكَ بِاٰيَةٍ مِّنْ
رَّبِّكَ ؕ وَالسَّلٰمُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى ﴿47﴾
اِنَّا قَدْ اُوْحِىَ اِلَيْنَآ اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰى مَنْ كَذَّبَ
وَتَوَلّٰى ﴿48﴾
قَالَ فَمَنْ رَّبُّكُمَا يٰمُوْسٰى ﴿49﴾
قَالَ رَبُّنَا الَّذِىْٓ اَعْطٰى كُلَّ شَىْءٍ خَلْقَهٗ ثُمَّ
هَدٰى ﴿50﴾
قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُوْنِ الْاُوْلٰى ﴿51﴾
قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّىْ فِىْ كِتٰبٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّىْ
وَلَا يَنْسَى ۫ ﴿52﴾
الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَّسَلَكَ لَكُمْ
فِيْهَا سُبُلًا وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ؕ فَاَخْرَجْنَا
بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ شَتّٰى ﴿53﴾
كُلُوْا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ
لِّاُولِى النُّهٰى ؏ ﴿54﴾ ع 2 30 11
مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا
نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ﴿55﴾

(56) మేము మా సూచనలన్నింటినీ ఫిరౌన్‌కు
చూపాము. కాని వాడు ధిక్కరించాడు, నిరాక
రించాడు. (57) ఇలా అన్నాడు, “ఓ మూసా! నీవు
నీ మంత్ర శక్తితో మమ్మల్ని మా దేశం నుండి
వెళ్ళగొట్టటానికి మా దగ్గరకు వచ్చావా?” (58) సరే
మేము కూడా అలాంటి మంత్ర శక్తినే తీసుకు
వస్తాము. మన పోటీకి సమయం నీవే
నిర్ణయించుకో. మేము ఈ పోటీ నుండి
వెన్నుచూపము, నీవూ మాట తప్పరాదు. (59) “మీ
సమయం ఉత్సవదినంగా నిర్ణయమయింది.
సూర్యోదయం తరువాత ప్రజలు తరలి రావాలి”
అని చెప్పాడు. (60) ఫిరౌన్ వెళ్ళి, తన కుతంత్ర
సామగ్రిని సమీకరించుకొని వచ్చాడు. (61) మూసా
ఇలా అన్నాడు, “దురదృష్టవంతులారా! అల్లాహ్‌పై
అపనిందలు మోపకండి. అలా చేస్తే ఆయన మిమ్మల్ని
కఠిన శిక్షకు గురిచేసి సర్వనాశనం చేస్తాడు.
అసత్యాన్ని అంటగట్టినవాడు సాఫల్యం పొందదు.”
(62) ఇది విన్న తరువాత వారి మధ్య అభిప్రాయ
భేదాలు తలెత్తాయి. వారు పరస్పరం రహస్యంగా
సంప్రదించుకున్నారు. (63) కొందరు ఇలా అన్నారు,
“ఈ ఇద్దరు మాంత్రికులు తమ మంత్రబలం ద్వారా
మిమ్మల్ని మీ దేశం నుండి తరిమి వేయాలని,
అంతేకాదు, మీ ఆదర్శ జీవితాన్ని అంతం చేయాలని
కోరుతున్నారు. (64) కనుక మీరు మీ శక్తియుక్తులు
సమీకరించుకోండి, సమైక్యంగా రంగంలోకి దిగండి.
ఈనాడు ప్రాబల్యం గలవాడే గెలుస్తాడు. (65) “ఓ
మూసా! మొదట నీవు విసురుతావా లేక మమ్మల్ని
విసరమంటావా?” అని మాంత్రికులు అన్నారు.
(66) “లేదు, మీరే విసరండి” అని మూసా అన్నాడు.
అకస్మాత్తుగా వారి త్రాళ్ళూ, వారి కర్రలూ వారి మంత్ర
శక్తి వల్ల పరుగెత్తుతూ ఉన్నట్లు మూసాకు
కనిపించాయి. (67) మూసా తన మనసులో
భయానికి గురయ్యాడు. (68) మేమిలా
సెలవిచ్చాము, “భయపడకు, నీవే ఆధిక్యం
వహిస్తావు.

وَلَقَدْ اَرَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿56﴾
قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ
يٰمُوْسٰى ﴿57﴾
فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ
مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهٗ نَحْنُ وَلَاۤ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿58﴾
قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ
ضُحًى ﴿59﴾
فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهٗ ثُمَّ اَتٰى ﴿60﴾
قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ
كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۚ وَقَدْ خَابَ مَنِ
افْتَرٰى ﴿61﴾
فَتَنَازَعُوْۤا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوٰى ﴿62﴾
قَالُوْۤا اِنْ هٰذٰنِ لَسٰحِرٰنِ يُرِيْدٰنِ اَنْ يُّخْرِجٰكُمْ
مِّنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيْقَتِكُمُ
الْمُثْلٰى ﴿63﴾
فَاَجْمِعُوْا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوْا صَفًّا ۚ وَقَدْ اَفْلَحَ
الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى ﴿64﴾
قَالُوْا يٰمُوْسٰۤى اِمَّاۤ اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّاۤ اَنْ نَّكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ
اَلْقٰى ﴿65﴾ قَالَ بَلْ اَلْقُوْا ۚ فَاِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ
يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهَا تَسْعٰى ﴿66﴾
فَاَوْجَسَ فِيْ نَفْسِهٖ خِيْفَةً مُّوْسٰى ﴿67﴾
قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى ﴿68﴾

(69) నీ చేతిలో ఉన్న దానిని విసరివెయ్యి. అది వారు కల్పించిన వాటినన్నింటినీ మ్రింగివేస్తుంది. వారు తీసుకువచ్చింది కేవలం జాలవిద్య మాత్రమే. మాంత్రికుడు ఎన్నడూ ఏ విధంగానూ సాఫల్యం పొందలేడు. (70) మాంత్రికులందరూ సజ్దాలో పడిపోయారు. వారు బిగ్గరగా "మేము హారూన్, మూసాల ప్రభువును విశ్వసించాము" అని ప్రకటించారు. (71) ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, "నేను మీకు అనుమతించక ముందే మీరు ఇతన్ని విశ్వసిస్తారా? మంత్ర విద్యలో ఇతడే మీ గురువని తెలిసిపోయింది. ఇప్పుడు నేను మీ చేతులను, కాళ్ళనూ, వ్యతిరేక దిశగా నరికివేస్తాను. ఖర్జూరపు దూలాలపై శిలువ వేయిస్తాను. అప్పుడు మా ఇద్దరిలో ఎవరు కఠినమైనవారో, ఎవరి శిక్ష అధికంగా ఉంటుందో మీకు తెలుస్తుంది."

(72) మాంత్రికులు ఇలా అన్నారు : "స్పష్టమైన సూచనలు మా వద్దకు వచ్చిన తరువాత కూడా నీకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం తగని పని. మమ్మల్ని సృష్టించిన శక్తి సాక్షిగా! నువ్వు ఏం చేసుకుంటావో చేసుకో. నువ్వు ఏం చేసినా ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలోనే చెయ్యగలవు. (73) మేమ మా ప్రభువు పట్ల విశ్వాసం కలిగి ఉన్నాము. మా తప్పులను ఆయన క్షమిస్తాడనీ, మా చేత బలవంతంగా చేయించిన తంత్రాలకు మమ్మల్ని మన్నిస్తాడని. అల్లాహ్‌యే శుభం గలవాడు, శాశ్వతంగా ఉండేవాడు. (74) వాస్తవం ఏమిటంటే దోషిగా తన ప్రభువు ముందుకు వచ్చేవాడికి నరకం తప్పదు. అందులో వాడు చావనూ లేడు బ్రతకనూ లేడు. (75) ఆయన సాన్నిధ్యంలో విశ్వాసిగా, సత్కార్యాలు చేసి వచ్చేవారు, ఇలాంటి వారి కొరకే ఉన్నత స్థానాలు ఉన్నాయి. (76) శాశ్వతమైన ఉద్యానవనాలు, వాటి క్రింద నుండి కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. వాటిలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. పరిశుద్ధతను పాటించేవారికి లభించే ప్రతిఫలం ఇదే.

وَاَلۡقِ مَا فِیۡ یَمِیۡنِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوۡا ؕ اِنَّمَا
صَنَعُوۡا كَيۡدُ سٰحِرٍ ؕ وَلَا يُفۡلِحُ السّٰحِرُ حَيۡثُ
اَتٰى ﴿69﴾
فَاُلۡقِىَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوۡۤا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُوۡنَ
وَمُوۡسٰى ﴿70﴾
قَالَ اٰمَنۡتُمۡ لَهٗ قَبۡلَ اَنۡ اٰذَنَ لَـكُمۡ ؕ اِنَّهٗ
لَـكَبِيۡرُكُمُ الَّذِىۡ عَلَّمَكُمُ السِّحۡرَ ۚ فَلَاُقَطِّعَنَّ
اَيۡدِيَكُمۡ وَاَرۡجُلَكُمۡ مِّنۡ خِلَافٍ
وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمۡ فِىۡ جُذُوۡعِ النَّخۡلِ ۫ وَلَتَعۡلَمُنَّ
اَيُّنَاۤ اَشَدُّ عَذَابًا وَّاَبۡقٰى ﴿71﴾
قَالُوۡا لَنۡ نُّـؤۡثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الۡبَيِّنٰتِ
وَالَّذِىۡ فَطَرَنَا فَاقۡضِ مَاۤ اَنۡتَ قَاضٍ ؕ اِنَّمَا
تَقۡضِىۡ هٰذِهِ الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا ؕ ﴿72﴾
اِنَّاۤ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَـغۡفِرَ لَنَا خَطٰيٰنَا وَمَاۤ اَكۡرَهۡتَنَا
عَلَيۡهِ مِنَ السِّحۡرِ ؕ وَاللّٰهُ خَيۡرٌ وَّاَبۡقٰى ﴿73﴾
اِنَّهٗ مَنۡ يَّاۡتِ رَبَّهٗ مُجۡرِمًا فَاِنَّ لَهٗ جَهَنَّمَ ؕ لَا
يَمُوۡتُ فِيۡهَا وَلَا يَحۡيٰى ﴿74﴾
وَمَنۡ يَّاۡتِهٖ مُؤۡمِنًا قَدۡ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰۤـئِكَ
لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الۡعُلٰى ۙ ﴿75﴾
جَنّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ
فِيۡهَا ؕ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنۡ تَزَكّٰى ﴿76﴾ ع 3 22 12

41 – 76 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రారంభంలో అల్లాహ్ గొప్పతనం గురించి, ఖుర్ఆన్ గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మూసా (అ)ను ప్రవక్తగా పంపడం గురించి, ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళమని, వాడు హద్దు మీరి ప్రవర్తిస్తున్నాడని, వాడికి హితబోధ చేయమని ఆదేశించాడు. అల్లాహ్ మూసా (అ)కు రెండు మహిమలు ప్రసాదించాడు. ఒకటి, చేతి కర్రను, రెండు చేతిని చంకలో పెట్టి తీస్తే అద్భుతంగా వెలుగుతుంది. మూసా అల్లాహ్‌తో ఇలా అన్నాడు, "ఓ అల్లాహ్ నాకు నత్తి ఉంది. నేను సరిగా మాట్లాడలేను. అందువల్ల నా సోదరుడు హారూన్‌ను కూడా నాతో పంపితే మేమిద్దరం సందేశ ప్రచార బాధ్యతను చాలా చక్కగా నిర్వర్తిస్తాము." వెంటనే అల్లాహ్ దానికి సమ్మతించాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ప్రజలలో నుండి నిన్ను నేను ఎన్నుకున్నాను. అంటే అది నా అధికారం. ఒకరి బలవంతం వల్ల నేనలా చేయలేదు. మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, మూసా (అ) మరియు ఆదమ్ (అ)ల మధ్య వివాదం ఏర్పడింది. మూసా ఇలా అన్నారు, "మీరు ప్రజల్ని కష్టాలకు గురిచేశారు. స్వర్గం నుండి గెంటివేయించారు." దానికి ఆదమ్ (అ) "నిన్ను అల్లాహ్ ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు, నీకు తౌరాతును కూడా ప్రసాదించాడు" అని అన్నారు. దానికి మూసా (అ) "అవునని" అన్నారు. మళ్ళీ ఆదమ్ (అ) "మరి నువ్వు అందులో ఇది నా జననానికి ముందే జాతకంలో వ్రాయబడి ఉందని నువ్వు చూడలేదా?" అని అన్నారు. దానికి మూసా "అవును" అని సమాధానమిచ్చారు. చివరికి ఆదమ్ (అ) గెలిచారు. మూసా ఓడిపోయారు.

అల్లాహ్ నేను ప్రసాదించిన మహిమలు తీసుకొని ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళమని, ఎల్లప్పుడూ నన్ను ప్రార్థిస్తూ ఉండమని, బలహీనత ప్రదర్శించవద్దని ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ అల్లాహ్ ధ్యానాన్ని విడువరాదని, యుద్ధ సమయంలో కూడా అధికంగా స్తుతించమని, దానివల్ల మీ బలం పుంజుకుంటుందని, దానివల్ల ఫిరౌన్ బలహీనపడతాడని మూసా మరియు హారూన్‌లకు బోధించడం జరిగింది.

ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉంది : "అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు, "శత్రువులతో యుద్ధం చేస్తున్నప్పుడు నన్ను ప్రార్థిస్తూ ఉండేవారే నా పరిపూర్ణ దాసులు." ఫిరౌన్ ధిక్కారానికి దిగాడు, అతని దగ్గరకు వెళ్ళి ప్రేమతో, మంచితనంతో వినయంతో హితబోధ చేయండి. అతడు ఉపదేశం స్వీకరించి, అల్లాహ్‌కు భయపడవచ్చు అని ఉపదేశించబడింది. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం. ఫిరౌన్ ధిక్కారి, అహంకారి, మరి మూసా ఎన్నుకోబడిన ప్రవక్త! అయినా అతన్ని ప్రేమతో, మృదుత్వంతో, హితబోధచేయమని ఆదేశించటం జరిగింది. అల్లాహ్ ప్రవక్తలిద్దరూ శరణుకోరుతూ ఫిరౌన్ ఏమాత్రం వినకుండా మమ్మల్ని హింసిస్తాడేమో, మా పట్ల అగౌరవంగా ప్రవర్తిస్తాడేమో, మేము చేయని నేరానికి పట్టుబడతామేమో అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్, ఫిరౌన్‌కు ఏమాత్రం భయపడవలదని, నేను మీ వెంట ఉన్నానని, మీ శత్రువు మాటలు వింటూ ఉంటానని, మీ పరిస్థితిని వీక్షిస్తుంటానని, మీరు ఏం మాట్లాడినా నాకు తెలుస్తుందని వారిద్దరికీ అభయమిచ్చాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

మూసా మరియు హారూన్ ఇద్దరూ ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళి మేమిద్దరం నీ ప్రభువు సందేశహరులమని, అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్‌ను విడుదల చేయమని, వారిని హింసించడం ఆపివేయమని మాతోపాటు వారిని పలస్తీన్ వెళ్ళనివ్వమని నిన్ను ఆదేశించమని మమ్మల్ని పంపాడు. ఇంకా మేము సందేశహరులము అనడానికి మా వద్ద నిదర్శనాలు కూడా ఉన్నాయి. మరియు నిదర్శనాలను ధిక్కరించినవాడు ఆయన ధర్మాన్నే తిరస్కరించిన వాడిగా పరిగణించబడతాడు, ఇంకా శిక్షకు అర్హుడౌతాడు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

ఫిరౌన్ వారిద్దరి ప్రసంగం విన్న తరువాత, మీ ఇద్దరి ప్రభువు ఎవరు? అని అడిగాడు. అంటే నేను తప్ప మీ ఇద్దరి ప్రభువు ఎవరు కాగలరు? అన్నది అతని ప్రశ్నలోని ఆంతర్యం. అప్పుడు మూసా, "మమ్మల్ని సృష్టించినవాడే మా ప్రభువు కాగలడు" అని సమాధానం ఇచ్చాడు. మూసా (అ) 20 సంవత్సరాల వరకు ఫిరౌన్‌కు దేవుని ఏకత్వ సందేశం బోధిస్తూ ఉన్నారు. ఈ కాలంలో అల్లాహ్ పైన పేర్కొన్న నిదర్శనాలను ప్రదర్శింపజేసి వాడికి రుజుమార్గం చూపాడు. కాని వాడు అహంకారానికి, అహంభావానికి గురయ్యాడు. విశ్వసించేందుకు ఏమాత్రం సిద్ధం కాలేదు. అంతేకాక మూసాతో "నువ్వు ఈజిప్ట్ ప్రజలను నీ మంత్ర తంత్రాల ద్వారా భయభ్రాంతులకు గురిచేయాలని చూస్తున్నావు. కానిగుర్తుంచుకో. నీకంటే బలమైన, మంత్రతంత్రాల ద్వారా నిన్ను ఓడిస్తాను. అప్పుడు తెలుస్తుంది నీవు అల్లాహ్ ప్రవక్తవు కాదని. సమయం నీవే నిర్ణయించుకో. స్థలంనీవే నిర్ణయించుకో. మాలో ఎవరూ వాటిని నిరాకరించరు. అప్పుడు అందరూ నిలబడి చూస్తారు అని సవాలు విసిరాడు.

ఫిరౌన్ అలా ఎందుకు ఛాలెంజ్ చేసాడంటే, మూసా, హారూన్‌లు మంత్రతంత్రాలు ప్రదర్శిస్తున్నారని అనుకున్నాడు. మూసా (అ) సమయం పండుగ రోజు ఉదయంగా నిర్ణయించాడు. ప్రజలందరూ ఈ పోటీ చూడటానికి తండోపతండాలుగా చేరుకుంటారు. ఇంకా పట్టపగలు వెలుగులో యదార్థం అందరికీ తెలిసిపోతుంది.

నిర్ణీత సమయానికి మాంత్రికులు మైదానంలో మూసా ముందుకు వచ్చారు. అప్పుడు మూసా వారితో "మీరు అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు అంటగట్టకండి. మంత్ర విద్య చూపి ప్రజలను మోసంచేయకండి, ఒకవేళ ఇలా చేస్తే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కఠినంగా శిక్షిస్తాడు. ఎందుకంటే మోసం ఎల్లప్పుడూ వినాశనాన్ని ఆహ్వానిస్తుంది. మూసా మాటలు విని వారిలో భేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడ్డాయి. వీరు మాంత్రికులా లేక దైవప్రవక్తలా అని పరస్పరం సంప్రదించుకున్నారు. చివరికి వీరిద్దరూ మాంత్రికులే అని, వీరు మమ్మల్ని ఇక్కడి నుండి గెంటివేసి ఈ ప్రాంతాన్ని స్వాధీనపరచుకోవాలనుకుంటున్నారని, మనమందరం ఏకం కావాలని, మన ఆధిక్యతను ప్రజలముందు ప్రదర్శించాలని, ఈ రోజు గెలిచినవాడు ఫిరౌన్ వద్ద గొప్పగా సత్కరించబడతాడని, పరస్పరం చెప్పుకున్నారు.

మాంత్రికులందరూ ఏకమై మూసాను, "ముందు నీవు మంత్ర విద్యను ప్రదర్శిస్తావా లేక మమ్మల్ని ప్రదర్శించమంటావా?" అని అడిగారు. "ముందు మీరే విసరండి" అని మూసా సమాధానం ఇచ్చాడు. అప్పుడు మాంత్రికులు తమ చేతి కర్రలను, తాళ్ళనునేలపై విసిరారు. వెంటనే అవి పాములుగా మారి పరుగెత్త సాగాయి. మూసా కొంత భయపడ్డాడు. వెంటనే అల్లాహ్ మూసాను "భయపడకు, నీవే గెలుస్తావు. మా మహిమ ముందు వారు నిలువలేరు. నీ కుడిచేతిలో ఉన్న కర్రను నేలపై విసరు" అని ఆదేశించాడు. వెంటనే మూసా తన చేతి కర్రను విసిరాడు. అది అకస్మాత్తుగా మహా సర్పంలా మారి మాంత్రికులు విసిరిన వాటినన్నింటినీ మ్రింగసాగింది.

ఇదంతా ప్రజలు, మాంత్రికులు తమ కళ్ళతో చూస్తూ ఉండిపోయారు. చివరికిమైదానంలో ఒక్క పాము కూడా మిగులలేదు. మాంత్రికులు ఓడిపోయారు. దైవ మహిమ గెలిచింది. అందువల్లే అల్లాహ్ రానున్న వాక్యాల్లో, మాంత్రికులు చేసినదంతా మంత్రవిద్య అనీ, మాంత్రికులు ఎన్ని ఎత్తులు పారినా గెలవలేరనీ ఆదేశించాడు. మాంత్రికులు జరిగినదంతా చూసి వారు ఆరితేరిన మాంత్రికులు కావటం చేత మూసా (అ) ప్రదర్శించింది మంత్రం కాదని, అది సత్యమని, అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదని, ఇదంతా అల్లాహ్ మహిమ అని గ్రహించి మాంత్రికులందరూ వెంటనే సజ్దాలో పడిపోయారు. అంతేకాక, "మేము మూసా మరియు హారూన్‌ల ప్రభువును విశ్వసిస్తున్నాము" అని ఎలుగెత్తి చాటసాగారు.

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం మాంత్రికులు 70 మంది. ఉదయం మాంత్రికుల్లా ఉన్న వాళ్ళు, సాయంత్రానికి అల్లాహ్ సాక్షులుగా మారిపోయారు. మాంత్రికులు విశ్వాసం ప్రకటించటం చూసిన ఫిరౌన్ ఇతరులు

| | |
|---|---|
| وَلَقَدْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِى فَٱضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِى ٱلْبَحْرِ يَبَسًا لَّا تَخَٰفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ ﴿77﴾ | (77) మేము వహీ ద్వారా మూసాకు ఇలా తెలిపాము, "తెల్లవారక ముందే నా దాసులను తీసుకొని బయలుదేరు, వారి కొరకు సముద్రంలో మార్గాన్ని ఏర్పాటు చెయ్యి. ఎవరైనా వెంటాడుతారనే భయం నీకు ఎంతమాత్రం కలుగరాదు. భయానికీ గురికాకూడదు. |
| فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿78﴾ | (78) ఫిరౌన్ తన సేనలతో సహా వారిని వెంబడించాడు. తరువాత సముద్రం వారిని చుట్టుముట్టింది. చుట్టుముట్టవలసిన విధంగానే. |
| وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُۥ وَمَا هَدَىٰ ﴿79﴾ | (79) ఫిరౌన్ తన జాతిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసాడు, కాని సన్మార్గాన్ని చూపలేదు. |
| يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ قَدْ أَنجَيْنَٰكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَٰعَدْنَٰكُمْ جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ﴿80﴾ | (80) ఓ ఇస్రాయీల్ సంతతివారలారా! మేము మీకు మీ శత్రువు నుండి విముక్తి కలిగించాము. తూర్ పర్వతం కుడి ప్రక్కన రమ్మని మీకు గడువు నిర్ణయించాము. అంతేకాక మీకోసం మన్న్, మరియు సల్వాలను దించాము. |

కూడా వారిని అనుసరిస్తారనే భయంతో తన బల గర్వంతో వారిని "నా అనుమతి లేకుండా మీరు మూసాను విశ్వసిస్తారా? ఈ మూసాయే మహా మాంత్రికుడని తెలిసిపోయింది. వాడే మీ అందరికీ మంత్ర విద్య నేర్పి ఉన్నాడు. మీరంతా కలసి ఇక్కడి ప్రజలను వెళ్ళగొట్టాలని కుట్రపన్నారు అని గర్జించాడు. దీన్నే ఖుర్ఆన్ ఇలా పేర్కొంది. "నిశ్చయంగా ఈ రాజధాని నుండి దాని పాలకులను అధికారం నుండి తొలగించడానికి మీరంతా కలసి పన్నిన కుట్రే ఇది. సరే, దాని ఫలితం మీకు ఇప్పుడే తెలుస్తుంది." (అల్ ఆరాఫ్ : 123)

ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాత 74, 75, 76 వాక్యాలు మాంత్రికులవి కావని, అవి అల్లాహ్ వాక్కు అని పేర్కొన్నారు. వీటిలో అవిశ్వాసుల, విశ్వాసుల పర్యవసానాన్ని తెలియపర్చటం జరిగింది. అవిశ్వాసస్థితిలో మరణించిన వారి నివాసం నరకం అవుతుంది, అక్కడ వారు చావలేరు బ్రతకలేరు. నరకవాసులు అక్కడి శిక్షను భరించలేక చావును పిలుస్తూ ఉంటారు. అయితే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారు తీర్పుదినం నాడు అత్యున్నత స్థానాలను పొందుతారు. వారి నివాసం స్వర్గం అవుతుంది. వాటి క్రింద నుండి ఏరులు పారుతూ ఉంటాయి. అక్కడ వారు కలకాలం ఉంటారు. ఈ ఫలితం కేవలం అవిశ్వాసానికి, పాపాలకు, అధర్మ సుఖభోగాలకు దూరంగా ఉంటూ జీవితం గడిపిన వారికే లభిస్తుంది.

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ప్రసంగిస్తూ ఈ వాక్యం పఠించి నరకవాసులు నరకంలో చావలేరు బ్రతకలేరు అని పేర్కొన్నారు. (ముస్లిమ్, అహ్మద్)

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం : ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఉన్నత స్థానాల్లో ఉన్నవారిని వారికంటే క్రింద ఉన్నవారు ఆకాశంలోని నక్షత్రాల్లా చూస్తారు. అబూబకర్, ఉమర్ ఆ ఉన్నతశ్రేణికి చెందినవారే. వారిద్దరివీ చాలా గొప్ప స్థానాలు.

(81) మేము మీకు ఇచ్చిన పరిశుద్ధమైన ఆహారాన్ని తినండి. అందులో ఎంతమాత్రం హద్దులు మీరకండి. అలా చేస్తే నా ఆగ్రహం మీపై విరుచుకుపడుతుంది. నా ఆగ్రహం ఎవరిపై పడినా వాడు పతనం అయినట్టే. (82) అయితే, ఎవరు పశ్చాత్తాపం చెందుతారో, విశ్వసించి మంచి పనులు చేస్తారో, ఆపై సక్రమంగా జీవితం గడుపుతారో, ఇలాంటి వారిని నేను తప్పకుండా క్షమిస్తాను. (83) ఓ మూసా! ఏ విషయం నిన్ను నీ జాతి ప్రజల కంటే ముందుగా తొందరపాటుకు గురిచేసింది? (84) ఇలా అన్నాడు, “వారు నా వెనుకనే వస్తున్నారు. నా ప్రభూ! నీవు సంతోషించాలని నేనే త్వరగా నీ సన్నిధికి చేరాను.” (85) అలా అయితే విను, మేము నీ పరోక్షంలో నీ జాతి ప్రజలను పరీక్షకు గురిచేసాము. సామిరీ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసాడు. (86) మూసా ఆగ్రహిస్తూ, దుఃఖిస్తూ తన జాతి వైపు మరలాడు. ఇంకా ఇలా అన్నాడు, “ప్రజలారా! మీ ప్రభువు మీతో గొప్ప వాగ్దానాలు చేయలేదా? అప్పుడే మీరు చాలాకాలం గడిచినట్లు భావించారా? లేక మీరు మీ ప్రభువు ఆగ్రహాన్ని మీపైకి కొని తెచ్చుకునే కోరికవల్ల మీరు నాకు చేసిన వాగ్దానం భంగం చేసారా?” (87) వారు ఇలా అన్నారు : “మేము నీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని మేము కోరి భంగపరచలేదు. అసలు ప్రజల ఆభరణాల బరువు వల్ల మేము వాటిని క్రింద పడవేశాము. సామిరీ కూడా అలాగే చేసాడు. (88) వారి కొరకు ఒక ఆవు దూడ విగ్రహాన్ని తయారు చేసాడు. దానిలో నుండి ఎద్దు అరుపువంటి శబ్దం వచ్చేది. ప్రజలు కేకలు వేస్తూ, “ఇదే మీకూ, మూసాకు దైవం, కాని మూసా మరచిపోయాడు” అని అన్నారు. (89) అది వారికి సమాధానం ఇవ్వజాలదనే విషయాన్ని, వారికి లాభం గానీ నష్టంగానీ చేకూర్చలేదనే విషయాన్ని వారు గ్రహించలేదా?”

كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ
فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ
غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ﴿81﴾
وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ
اهْتَدَىٰ ﴿82﴾
وَمَا أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿83﴾
قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ
لِتَرْضَىٰ ﴿84﴾
قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
السَّامِرِيُّ ﴿85﴾
فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا ۚ قَالَ
يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ
عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ
غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي ﴿86﴾
قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا
حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا
فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿87﴾
فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ فَقَالُوا هَٰذَا
إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿88﴾
أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ
لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿89﴾

ع 4 13 13

(90) అంతకు ముందే హారూన్ వారితో ఇలా
అన్నాడు, "ప్రజలారా! దీని కారణంగా మీరు పెద్ద
చిక్కులో పడిపోయారు. నిస్సందేహంగా రహ్మాన్
మాత్రమే మీ ప్రభువు. కనుక మీరు నన్నే
అనుసరించండి. నా ఆజ్ఞాపాలన చేయండి.
(91) కాని వారు, "మూసా మా వద్దకు తిరిగి
వచ్చేవరకు మేము దీనినే ఆరాధిస్తూ ఉంటాము"
అని అన్నారు. (92) మూసా ఇలా అన్నాడు, "ఓ
హారూన్! వారు మార్గం తప్పడం నీవు చూసినప్పుడు
(93) నా మార్గం అనుసరించకుండా నిన్ను ఏ
విషయం వారించింది? నా ఆదేశాన్నే నీవు
ఉల్లంఘించావా?" (94) హారూన్ ఇలా అన్నాడు,
"నా తల్లి కుమారుడా! నా గడ్డాన్ని పట్టుకోకు. నా
తల జుట్టు పట్టుకొని లాగకు. నువ్వు నన్ను,
ఇస్రాయీలు జాతిలో నీవు చీలికలు తెచ్చి పెట్టావు.
నా మాటను లక్ష్యపెట్టలేదు" అని నిందిస్తావని నేను
భయపడ్డాను. (95) అప్పుడు మూసా, "సామిరీ!
మరి నీ సంగతేమిటి" అని అడిగాడు. (96) నేను
వారు చూడని దానిని చూసాను. అప్పుడు నేను
సందేశహరుని అడుగు జాడల నుండి ఒక పిడికెడు
మట్టిని తీసుకున్నాను. దాన్ని పోసాను. నా మనసుకు
అదే తోచింది. (97) అప్పుడు మూసా "సరే వెళ్ళిపో,
జీవితాంతం నీవు 'నన్ను తాకకండి' అని అరుస్తూ
ఉంటావు. నీ కొరకు ఒక సమయం నిర్ణయించబడి
ఉంది. అది నీ విషయంలో ఎంతమాత్రం తప్పదు.
చూడు! నీవు శ్రద్ధాభక్తులతో ఆరాధించే నీ ఈ దైవాన్ని
మేము కాల్చివేస్తాము. బూడిదగా చేసి సముద్రంలో
పారవేస్తాము. (98) ప్రజలారా! మీ ఆరాధ్యుడు
కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయన తప్ప మరో
ఆరాధ్యుడు లేనే లేడు. ఆయన జ్ఞానం ప్రతి
విషయాన్ని ఆవరించి ఉన్నది.

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هٰرُوْنُ مِنْ قَبْلُ يٰقَوْمِ اِنَّمَا
فُتِنْتُمْ بِهٖ ۚ وَاِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُوْنِيْ
وَاَطِيْعُوْٓا اَمْرِيْ ﴿90﴾
قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا
مُوْسٰى ﴿91﴾
قَالَ يٰهٰرُوْنُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ۙ ﴿92﴾
اَلَّا تَتَّبِعَنِ ؕ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ ﴿93﴾
قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ وَلَا بِرَاْسِيْ ۚ اِنِّيْ
خَشِيْتُ اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ
وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِيْ ﴿94﴾
قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ﴿95﴾
قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا بِهٖ فَقَبَضْتُ
قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ
سَوَّلَتْ لِيْ نَفْسِيْ ﴿96﴾
قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَا
مِسَاسَ ۪ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ۚ وَانْظُرْ
اِلٰٓى اِلٰهِكَ الَّذِيْ ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ؕ لَنُحَرِّقَنَّهٗ
ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿97﴾
اِنَّمَآ اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ وَسِعَ كُلَّ
شَيْءٍ عِلْمًا ﴿98﴾

77 – 98 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో మూసా (అ) తన నత్తి వ్యాధిని నయం చేయమని, తన సోదరుణ్ని

కూడా ప్రవక్తగా చేయమని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. వారి ప్రార్థనను అల్లాహ్ స్వీకరించాడు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మూసా (అ) ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళారని, వినయంగా, మృదువుగా అతడికి సందేశాన్ని అందజేసారని, బనీ ఇస్రాయీల్‌పై అత్యాచారాలు చేయవద్దని వారించారనీ, వారికి స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించమని కోరారని ఉంది. కాని ఫిరౌన్ వారిని తిరస్కరించాడు. మూసా (అ) తన వద్ద ఉన్న మహిమలను ప్రదర్శించాడు. ఫిరౌన్ వాటిని మంత్రతంత్రాలుగా భావించాడు. ఒకరోజు మాంత్రికులకు, మూసాకు పోటీ జరిగింది. మాంత్రికులు ఓడిపోయారు. వెంటనే సజ్దాలో పడిపోయారు. మేము అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తున్నామని ప్రకటించారు. అది చూసి ఫిరౌన్ మండిపడి శిక్షిస్తానని మాంత్రికులను హెచ్చరించాడు. చివరిగా ఎవరు అవిశ్వాసిగా వస్తే వాడిని నరకంలో వేయడం జరుగుతుందని, మరెవరు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో వారికి స్వర్గ ప్రవేశం లభిస్తుందని అల్లాహ్ స్పష్టపరిచాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఫిరౌన్ మూసా (అ) యొక్క "ఇస్రాయీలుకు స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వటం" అనే ప్రతిపాదనను కూడా తిరస్కరించాడు. చివరికి అల్లాహ్ రాత్రికి రాత్రే ఇస్రాయీలు ప్రజలను తీసుకొని వెళ్ళి ఫిరౌన్ నుండి వారిని కాపాడుకోమని మూసాను ఆదేశించాడు. ఆదేశించిన విధంగానే మూసా రాత్రికి రాత్రే బయలుదేరారు. తెల్లవారగానే ఫిరౌన్ అనుచరులు భవనాలు సేవకులు లేకుండా ఖాళీగా ఉండటం చూసి ఆగ్రహించి సైన్యం సిద్ధం చేసి మూసాను వెంబడించారు. మూసా ప్రజలు తమ వెనుక వస్తున్న సైన్యాన్ని చూసి నిస్సందేహంగా మనం పట్టుబడ్డాము అని నిరాశ వ్యక్తపరిచారు. దానికి మూసా (అ) అలా ఎంతమాత్రం జరుగదు. నా ప్రభువు నాతో ఉన్నాడని, తప్పకుండా మార్గం చూపిస్తాడని వారిని ఓదార్చాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఆ తరువాత మూసా (అ) సముద్రాన్ని చేతికర్రతో కొట్టారు. వెంటనే సముద్రంలో మార్గం ఏర్పడింది. మూసా మరియు ఆయన అనుచరులు ముందుకు సాగారు. అది చూసిన ఫిరౌన్ వాడి సైన్యం వారిని అనుసరించాడు. అల్లాహ్ ఆదేశించగా సముద్రం తన మొదటి స్థితికి వచ్చేసింది. అంతే ఫిరౌన్, వాడి అనుచరులు మునిగిపోయారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ ఇస్రాయీల్ ప్రజలకు నేను మిమ్మల్ని శత్రువుల నుండి రక్షించి, మీకు కంటి చలువ ప్రసాదించాను. తెల్లవారుతూనే మీరు వారిని సముద్రంలో మునుగుతుండగా చూస్తూ ఉన్నారు అని తన అనుగ్రహాలను గుర్తుచేసాడు. ఫిరౌన్ మరణించిన తరువాత మూసా (అ) ముందుకు సాగారు. ఇస్రాయీల్ ప్రజలను తీసుకొని తూర్ కొండ వద్దకు రమ్మని, అక్కడ నలభై రోజులు ఉపవాసం పాటించమని, తద్వారా వారికి తౌరాతు గ్రంథం ఇవ్వబడుతుందని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. మూసా (అ) తన ప్రభువుతో మాట్లాడే కుతూహలం కారణంగా తొందరపడి ఒంటరిగా ముందుకు సాగారు. ఇస్రాయీలు ప్రజలను తీసుకొని నిశ్చింతగా రమ్మని తన తమ్ముణ్ని ఆదేశించారు. మూసా (అ) వెళ్ళిన తరువాత సామిరీ బనీ ఇస్రాయీల్‌ని గోపూజకు గురిచేసాడు. ఫిరౌన్ ప్రజల ఆభరణాలను ఒక ఆవు దూడగా మార్చాడు. దాని నుండి వింత శబ్దం వచ్చేది. ఇస్రాయీలు ప్రజలు ప్రభావితులై దాన్ని పూజించసాగారు. మూసా (అ) వద్దకు వెళ్ళకుండా ఉండిపోయారు. నలభై రోజులు గడిచిన తరువాత అల్లాహ్ మూసాకు బనీ ఇస్రాయీల్ మార్గభ్రష్టత్వాన్ని గురించి దైవవాణి ద్వారా తెలియజేశాడు.

బనీ ఇస్రాయీల్‌ని వెంటతీసుకొని రమ్మని నీకు ఆదేశించబడింది. మరి నీవెందుకు ఒంటరిగా వచ్చేసావని మూసా (అ)ను నిలదీయటం జరిగింది. అప్పుడు మూసా (అ) వారు వెనుక వస్తున్నారని నేను నీతో మాట్లాడే కుతూహలంతో వారికంటే ముందు వచ్చేసానని కారణం తెలిపారు. మీరు ఇక్కడికి వచ్చిన తర్వాత మీ జాతిని పరీక్షకు గురిచేయటం జరిగిందని తెలుపబడింది. సామిరీ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసాడని తెలిసిన మూసా

كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ
وَقَدْ اٰتَيْنٰكَ مِنْ لَّدُنَّا ذِكْرًا ۖۚ ﴿99﴾
مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهٗ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
وِزْرًا ۙ ﴿100﴾

(99) ఓ ప్రవక్తా! ఈ విధంగా మేము గతంలో జరిగిన సంఘటనలను నీకు వినిపిస్తున్నాము. అంతేకాక ప్రత్యేకంగా మేము మా వద్ద నుండి నీకు ఒక “జ్ఞాపిక”ను ప్రసాదించాము. (100) దానికి విముఖత చూపేవాడు తీర్పుదినం నాడు పెద్ద పాపభారాన్ని మోయనున్నాడు.

చాలా అయిష్టం వ్యక్తం చేసారు. తిరిగి వచ్చి వారిని చాలా చీవాట్లు పెట్టారు. వారికి అల్లాహ్ వాగ్దానం గుర్తుచేసారు. నాతో చేసిన వాగ్దానం భంగం చేసి దైవశిక్షను ఆహ్వానించారని ఆగ్రహం వ్యక్తంచేసారు. సామిరీ ఆవుదూడ తయారుచేసి ఇదే మనందరి దైవం అనీ, అనవసరంగా మూసా దైవ అన్వేషణలో వెళ్ళారని అసత్యం పలికాడు. హారూన్ బనీ ఇస్రాయీల్‌ను మీరు ఆవు దూడను ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్నారనీ, మీ ప్రభువు కేవలం రహ్మాన్ అనీ, ఆయన్నే ఆరాధించమని ఉపదేశించారు. కాని మూసా తిరిగి వచ్చేవరకు మేము దీన్నే ఆరాధిస్తామని వారు మొండికేశారు.

హారూన్ తన జాతివారు విగ్రహారాధన విడువక పోవటం చూసి విగ్రహారాధనకు పాల్పడని 12000 మందిని వెంటబెట్టుకొని వేరై పోయాడు. మూసా (అ) తన జాతి వద్దకు ఆవుదూడ చుట్టు ప్రజలు నృత్యగానాలు చేయటం చూసి తన సోదరునితో, “వారిలా పాల్పడినప్పుడు నీవు వచ్చి నాకు ఎందుకు తెలియజేయలేదు” అని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసారు. నీవు నా మాటను ఎందుకు వ్యతిరేకించావు అని అతని గడ్డం పట్టుకొని లాగసాగారు. అప్పుడు హారూన్ (అ), ఒకవేళ నేను మిగతా వారిని తీసుకొని మీ వద్దకు వస్తే, అప్పుడు మీరే, “నీవు బనీ ఇస్రాయీల్‌ని రెండుగా చీల్చివేసావు అనీ, నేను లేనప్పుడు వారి పట్ల కొంతైనా శ్రద్ధ లేకుండా ప్రవర్తించావు” అని అంటారేమో! అని భయపడ్డానని విన్నవించుకున్నాడు.

అసలు వాస్తవం ఏమిటంటే, సామిరీ ఒక వంచకుడు. ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి ముందు అతడు గోపూజ చేసేవాడు. అందువల్లే అవకాశం దొరికిన వెంటనే ధర్మభ్రష్టత్వానికి పాల్పడ్డాడు. ప్రజలను గోపూజ వైపు ఆహ్వానించాడు. మూసా (అ) ప్రజలను గోపూజ వైపు ఎందుకు ఆహ్వానించావు అని సామిరీని ప్రశ్నించారు. సమాధానంగా సామిరీ “మీరు చూడని దానిని నేను చూసాను. అందువల్లే అలా చేసానని” అన్నాడు.

వ్యాఖ్యాతలు ఇలా పేర్కొన్నారు : “అల్లాహ్ సామిరీని పరీక్షకు గురిచేసాడు. అతడు జిబ్రయీల్‌ని గుర్రంపై వెళ్ళటం, గుర్రం కాలు ఎక్కడ పడితే అక్కడ మొక్కలు మొలవటం చూసాడు. ఒకవేళ జిబ్రయీల్ గుర్రం కాలుపడిన ప్రదేశం నుండి మట్టిని తెచ్చి విగ్రహంలో వేస్తే దానికి ప్రాణం వచ్చేస్తుందని భావించి మట్టిని తెచ్చి, ఆవుదూడ విగ్రహం తయారుచేసి అందులో ఆ మట్టిని వేసాడు. దాని ప్రభావం వల్ల దానిలో నుండి శబ్దం వచ్చేది. మూసా (అ) సామిరీ ద్వారా వివరాలు తెలుసుకున్న తర్వాత అల్లాహ్ ఆదేశంపై వాడిని ఆ పట్టణం నుండి బహిష్కరించారు. వాడితో ఎవరూ మాట్లాడరాదని, వాడితో ఎటువంటి సంబంధాలూ ఉండరాదని ఆదేశించారు. మరో అర్థం ఏమిటంటే మూసా(అ) వాడికి అల్లాహ్ తీర్పు వినిపించారు. వాడికి అంటరానితనం అంటుకుంది. జీవితమంతా ఇలాగే ఉంటాడు. ఎవరినీ దగ్గరకు రానివ్వడు. ఎవరూ వాడిని దగ్గరకు రానిచ్చేవారు కారు. వాడు పట్టణం నుండి అడవుల్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. జంతువుల్లా జీవితం గడిపాడు. ఆ స్థితిలోనే మరణించాడు. వాడు చేసిన పాపానికి అల్లాహ్ వాడికి సరైన శిక్ష విధించాడు. ఈ శిక్ష మాత్రమే కాక తీర్పుదినం నాడు కూడా వాడికి శిక్ష పడుతుంది. ఎంతమాత్రం ఆ శిక్ష తప్పదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(101) ఇటువంటి వారందరూ కలకాలం అందులో ఉంటారు, తీర్పుదినం నాడు ఎంతో బరువైన బాధకు గురవుతారు. (102) శంఖం ఊదబడే రోజున మేము ఈ అపరాధులను ఒకచోట చేరుస్తాము. అప్పుడు వారి కళ్ళు తెలిపోయి ఉంటాయి. (103) అప్పుడు వారు "ప్రపంచంలో మీరు మహా అయితే పది రోజులు గడిపి ఉంటారేమో" అని పరస్పరం చర్చించుకుంటూ ఉంటారు. (104) వారు మాట్లాడుతున్నదంతా మాకు బాగా తెలుసు. అప్పుడు వారిలో ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తి "మీరు ప్రపంచంలో కేవలం ఒకే ఒక్క రోజు గడిపారని" అంటాడు. (105) వారు నిన్ను పర్వతాలను గురించి అడుగుతున్నారు. ఇలా పలుకు : "నా ప్రభువు వాటిని ధూళిగా చేసి ఎగురవేస్తాడు. (106) భూమిని చదునైన మైదానంగా చేసివేస్తాడు. (107) అందులో మీరు వంకరలుగాని, మెట్టపల్లాలు గానీ చూడరు. (108) ఆ రోజు ప్రజలందరూ పిలిచేవాని పిలుపు విని నేరుగా వచ్చేస్తారు. ఎవ్వరూ మొండిగా ప్రవర్తించరు. శబ్దాలన్నీ కరుణామయుని ముందు అణిగి ఉంటాయి. ఒక్క తేలికపాటి శబ్దం తప్ప మీరు ఏమీ వినలేరు. (109) ఆ రోజున సిఫారసు కరుణామయుడు అనుమతించిన వానికి మాట్లాడితే ఆలకించటానికి ఇష్టపడే వానికి తప్ప ఇతరు లెవ్వరికీ లాభం చేకూర్చదు. (110) ఆయన ప్రజల భూత భవిష్యత్‌లను అన్నింటినీ ఎరుగును. ఇతరులకు వాటి గురించి ఏ మాత్రం తెలియదు.

(111) సజీవుడు, నిత్యుడు అయిన ఆయన ముందు తలలు వంగి ఉంటాయి. అన్యాయానికి పాల్పడిన వాడు నష్టపోతాడు.

(112) విశ్వాస స్థితిలో సత్కార్యాలు చేసినవారికి ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగదు. తమ హక్కులను కోల్పోవటమూ ఉండదు.

خٰلِدِيْنَ فِيْهِ ؕ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ۙ ﴿101﴾

يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ۖۚ ﴿102﴾

يَّتَخَافَتُوْنَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا عَشْرًا ﴿103﴾

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ اِذْ يَقُوْلُ اَمْثَلُهُمْ

ع 5 15 14

طَرِيْقَةً اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ۧ ﴿104﴾

وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّيْ نَسْفًا ۙ ﴿105﴾

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۙ ﴿106﴾

لَّا تَرٰى فِيْهَا عِوَجًا وَّلَاۤ اَمْتًا ؕ ﴿107﴾

يَوْمَئِذٍ يَّتَّبِعُوْنَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهٗ ۚ وَخَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿108﴾

يَوْمَئِذٍ لَّا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهٗ قَوْلًا ﴿109﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِهٖ عِلْمًا ﴿110﴾

وَعَنَتِ الْوُجُوْهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّوْمِ ؕ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿111﴾

وَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ ظُلْمًا وَّلَا هَضْمًا ﴿112﴾

وَكَذٰلِكَ اَنۡزَلۡنٰهُ قُرۡاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفۡنَا فِيۡهِ مِنَ
الۡوَعِيۡدِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُوۡنَ اَوۡ يُحۡدِثُ لَهُمۡ
ذِكۡرًا ﴿113﴾
فَتَعٰلَى اللّٰهُ الۡمَلِكُ الۡحَـقُّ ۚ وَلَا تَعۡجَلۡ بِالۡقُرۡاٰنِ
مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ يُّقۡضٰۤى اِلَيۡكَ وَحۡيُهٗ ۚ وَقُلْ رَّبِّ
زِدۡنِىۡ عِلۡمًا ﴿114﴾
وَلَقَدۡ عَهِدۡنَاۤ اِلٰٓى اٰدَمَ مِنۡ قَبۡلُ فَنَسِىَ وَلَمۡ نَجِدۡ
لَهٗ عَزۡمًا ﴿115﴾ ع 6 11 15
وَاِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلٰۤـئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ
اِبۡلِيۡسَ ؕ اَبٰى ﴿116﴾
فَقُلۡنَا يٰۤاٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوۡجِكَ فَلَا
يُخۡرِجَنَّكُمَا مِنَ الۡجَـنَّةِ فَتَشۡقٰى ﴿117﴾
اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوۡعَ فِيۡهَا وَلَا تَعۡرٰى ۙ ﴿118﴾
وَاَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُا فِيۡهَا وَلَا تَضۡحٰى ﴿119﴾
فَوَسۡوَسَ اِلَيۡهِ الشَّيۡطٰنُ قَالَ يٰۤـاٰدَمُ هَلۡ اَدُلُّكَ
عَلٰى شَجَرَةِ الۡخُلۡدِ وَمُلۡكٍ لَّا يَبۡلٰى ﴿120﴾
فَاَكَلَا مِنۡهَا فَبَدَتۡ لَهُمَا سَوۡاٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخۡصِفٰنِ عَلَيۡهِمَا مِنۡ وَّرَقِ الۡجَـنَّةِ ۚ وَعَصٰۤى اٰدَمُ
رَبَّهٗ فَغَوٰى ۖ ﴿121﴾
ثُمَّ اجۡتَبٰهُ رَبُّهٗ فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدٰى ﴿122﴾

(113) ఓ ప్రవక్తా! ఈ విధంగా మేము దీనిని అరబీ
ఖుర్‌ఆన్‌గా అవతరింపజేసాము. ఇందులో అనేక
హెచ్చరికలు చేశాము. వారు మొండి వైఖరి
వదులుతారని, లేదా వారిలో సన్మార్గ సూచనలు
జనిస్తాయని. (114) అందరికంటే గొప్పవాడైన
అల్లాహ్‌యే నిజమైన చక్రవర్తి. ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ
పూర్తయ్యేవరకూ, దానిని పఠించటానికి
తొందరపడకు. అయితే ఇలా ప్రార్థించు, “ఓ ప్రభూ!
నాకు జ్ఞానంలో వృద్ధిని ప్రసాదించు.” (115) ఇంతకు
ముందు మేము ఆదమ్‌కు ఒక ఆదేశం జారీ చేసాము.
కాని అతను దాన్ని మరచిపోయాడు. మేము అతనిలో
స్థిరత్వాన్ని చూడలేదు. (116) అప్పుడు మేము
దైవదూతలతో ఆదమ్‌కు సాష్టాంగ ప్రణామం
చేయండి అని ఆదేశించాము. తిరస్కరించిన ఒక్క
ఇబ్లీసు తప్ప వారందరూ సాష్టాంగ ప్రణామం
చేసారు. (117) అప్పుడు మేము ఇలా అన్నాము,
“ఓ ఆదమ్! ఇతడు నీకూ, నీ భార్యకూ శత్రువు,
వాడు మిమ్మల్ని స్వర్గం నుండి బయటికి
ఎంతమాత్రం తీసుకుపోకూడదు. అలా జరిగితే మీరు
ఆపదలకు గురవుతారు. (118) ఇందులో నీవు
ఆకలినీ చూడవు, నగ్నత్వాన్నీ ఎరుగవు.
(119) ఇంకా నీవు దాహం, ఎండల వ్యథకు
గురికావు. (120) అయితే, షైతాన్ అతన్ని
ఉసిగొలిపాడు, ఇలా అన్నాడు, “ఓ ఆదమ్! శాశ్వత
జీవితాన్ని, అంతం కాని రాజ్యాన్నీ ప్రసాదించే
చెట్టును నీకు చూపనా?” (121) వెంటనే వారిద్దరూ
ఆ వృక్షఫలాన్ని తినేసారు. ఫలితంగా వారి
మర్మాంగాలు ఒకరివి ఇంకొకరి ముందు
బహిర్గతమయ్యాయి. వారిద్దరూ తమను స్వర్గపు
ఆకులతో కప్పుకోసాగారు. ఆదమ్ తన ప్రభువు
ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించాడు. సన్మార్గం తప్పాడు.
(122) ఆ తరువాత అతని ప్రభువు అతన్ని ఎన్నుకొని,
అతని పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించి, అతనికి
రుజుమార్గం ప్రసాదించాడు.

(123) ఇలా సెలవిచ్చాడు, మీరిద్దరూ ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి. మీరు పరస్పరం శత్రువులు. ఇక నా వద్ద నుండి ఏదైనా ఆజ్ఞ మీ వద్దకు వస్తే, ఎవరు నా ఆజ్ఞను పాటిస్తాడో, అతడు మార్గము తప్పడు. దుస్థితికి గురికాడు. (124) నా జ్ఞాపికకు విముఖత చూపిన వానికి ప్రాపంచిక జీవితం దుర్భరమవుతుంది. తీర్పుదినం నాడు అతన్ని మేము అంధునిగా లేపుతాము. (125) అప్పుడు అతడు "నా ప్రభూ! నన్నెందుకు అంధునిగా లేపావు? ఇంతకు ముందు నేను దృష్టికలిగి ఉండేవాణ్ని కదా!" అని అంటాడు. (126) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు, "అదేవిధంగా! మా ఆదేశాలు నీ వద్దకు వచ్చాయి, నీవు వాటిని విస్మరించావు. ఆ విధంగానే నీవు కూడా విస్మరించబడుతున్నావు. (127) ఈ విధంగానే మేము హద్దులు దాటే వాడికి, తన ప్రభువు వాక్యాలను విశ్వసించనివాడికి ప్రతిఫలం ఇస్తాము. అయితే పరలోక శిక్ష దీనికంటే కఠినమయినదీను, దీర్ఘకాలం ఉండేదీనూ. (128) వీరికంటే ముందు మేము ఎన్నో జాతులను నాశనం చేసి వేసాము. వారి నివాస స్థలాలలో ఇప్పుడు వీరు సంచరిస్తున్నారు. అయినా వీరికి గుణపాఠం నేర్పలేదా? నిస్సందేహంగా వివేకవంతులకు ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. (129) నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక విషయం నిర్ణయమై ఉండకపోతే, ఒక సమయం నిశ్చయమై ఉండకపోతే, వీరి తీర్పు జరిగిపోయి ఉండేది. (130) కనుక ఓ ప్రవక్తా! వీరి మాటల పట్ల సహనం వహించు, నీ ప్రభువు గొప్పతనంతో పాటు, ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు. సూర్యోదయానికి ముందు, సూర్యాస్తమయానికి ముందు, రాత్రివేళల్లో, పగటి అంచులలో కూడా ఆయన్ని స్తుతించు. వీటివల్ల నీకు సంతోష ప్రాప్తి కలుగుతుంది.

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيْعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ ۚ فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ مِّنِّيْ هُدًى ۙ فَمَنِ اتَّبَعَ
هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقٰى ﴿123﴾
وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِيْ فَاِنَّ لَهٗ مَعِيْشَةً ضَنْكًا
وَّنَحْشُرُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى ﴿124﴾
قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِيْٓ اَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ
بَصِيْرًا ﴿125﴾
قَالَ كَذٰلِكَ اَتَتْكَ اٰيٰتُنَا فَنَسِيْتَهَا ۚ وَكَذٰلِكَ
الْيَوْمَ تُنْسٰى ﴿126﴾
وَكَذٰلِكَ نَجْزِيْ مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْۢ بِاٰيٰتِ
رَبِّهٖ ؕ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبْقٰى ﴿127﴾
اَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ
الْقُرُوْنِ يَمْشُوْنَ فِيْ مَسٰكِنِهِمْ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي النُّهٰى ﴿128﴾ ع 7 13 16
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا
وَّاَجَلٌ مُّسَمًّى ؕ ﴿129﴾
فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
قَبْلَ طُلُوْعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوْبِهَا ۚ وَمِنْ
اٰنَآئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضٰى ﴿130﴾

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا
مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ لِنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ؕ
وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿131﴾
وَاْمُرْ اَهْلَكَ بِالصَّلٰوةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ؕ لَا
نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ؕ نَحْنُ نَرْزُقُكَ ؕ وَالْعَاقِبَةُ
لِلتَّقْوٰى ﴿132﴾
وَقَالُوْا لَوْلَا يَاْتِيْنَا بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ اَوَلَمْ تَاْتِهِمْ
بَيِّنَةُ مَا فِى الصُّحُفِ الْاُوْلٰى ﴿133﴾
وَلَوْ اَنَّآ اَهْلَكْنٰهُمْ بِعَذَابٍ مِّنْ قَبْلِهٖ لَقَالُوْا
رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ اٰيٰتِكَ
مِنْ قَبْلِ اَنْ نَّذِلَّ وَنَخْزٰى ﴿134﴾
قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوْا ۚ فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ
اَصْحٰبُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ﴿135﴾ ع 8 7 17

(131) వీరిలోని అనేకమందికి మేము ఇచ్చిన ప్రాపంచిక సుఖ భోగాల వైపు కన్నెత్తి కూడా చూడకు. వాటి ద్వారా మేము వారిని పరీక్షించేందుకు అవి ప్రసాదించాము. నీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఉపాధియే ఉత్తమమైనది. కలకాలం ఉండేదీను. (132) నీ కుటుంబ సభ్యులను నమాజు గురించి ఆదేశించు. నీవు కూడా దాన్ని పాటించు. మేము నిన్ను ఉపాధిని కోరడం లేదు. మేమే నీకు ఉపాధిని ప్రసాదిస్తు న్నాము. చివరికి మేలు జరిగేది భయభక్తులకే. (133) “ఈ వ్యక్తి తన ప్రభువు వద్ద నుండి ఏ సూచన అయినా ఎందుకు తీసుకు రాడు?'' అని అడుగుతున్నారు. సమస్త బోధనలు గల స్పష్టమైన నిదర్శనాలు పూర్వ గ్రంథాలలో వారి వద్దకు రాలేదా? (134) ఒకవేళ మేము దానికి ముందే వారిని శిక్ష ద్వారా నాశనం చేసి ఉంటే, వారే స్వయంగా “ఓ ప్రభూ! నీవు మా వద్దకు ప్రవక్తను ఎందుకు పంపలేదు? అగౌరవానికి, అవమానానికీ గురికాక ముందే మేము నీ వాక్యాలను అనుసరించి ఉండేవాళ్ళము కదా!” అని అనేవారు. (135) వారితో ఇలా అను, “ప్రతి ఒక్కరూ అంతిమ ప్రతిఫలం కోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. కనుక మీరు కూడా నిరీక్షించండి. మీరు త్వరలోనే “రుజుమార్గగాములు ఎవరో, సన్మార్గం పొందినవారెవరో” తెలుసుకుంటారు.

99 – 135 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో మూసా గురించి, అతని జాతి గురించి, ఫిరౌన్ గురించి, వాడి మరణం గురించి, బనీ ఇస్రాయీల్ నమ్మక ద్రోహం గురించి, గోపూజ గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

తీర్పుదినం నాడు ఈ కొండలు, గుట్టలు ఉంటాయా లేదా అని ప్రజలు నిన్ను అడుగుతున్నారు. వాటిని పిండి పిండిచేసి వేస్తాడని, గాలిలో ఎగురవేస్తాడని మరియు భూమి చదునుగా తయారవుతుందని అందులో ఎలాంటి ఎత్తుపల్లాలు ఉండవని పలకండని ఆదేశించబడింది. ప్రజలు ఆ భయంకర పరిస్థితిని చూసి ఎవరు పిలిస్తే వారి వెంట పడతారు. వారు ఇహలోకంలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తే ఎంత బాగుండు, ఈనాడు వారికి లాభం చేకూరేది. కాని ఈనాడు విధేయతవల్ల ఏం లాభం? అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : “వారు మా ముందుకు వచ్చిననాడు శ్రద్ధాభక్తులతో

వింటూ చూస్తూ ఉంటారు. కాని ఈనాడు వారు భ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు. (మర్యమ్ – 38). తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ ఆదేశించిన మరియు అల్లాహ్ ఇష్టపడిన వాడి సిఫారసు మాత్రమే లాభం చేకూరుస్తుంది. "అతని అనుమతి లేకుండా సిఫారసు చేయగల వాడెవడు?" (అల్ బఖర – 255)

మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – "నేను అల్లాహ్ సింహాసనం ముందుకు వచ్చి సజ్దాలో నిమగ్నమయిపోతాను. అప్పుడు అల్లాహ్ నాపై ఎనలేని అనుగ్రహాలను కురిపిస్తాడు. అల్లాహ్ కోరినంత వరకు నన్ను సజ్దాలోనే ఉండనిస్తాడు. ఆ తరువాత నన్ను ఇలా ఆదేశిస్తాడు. "ముహమ్మద్ నీ తల ఎత్తు నీ విన్నపాన్ని వినటం జరుగుతుంది. నేను వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేసి మళ్ళీ వస్తాను. ప్రవక్త (స) నాలుగుసార్లు రావటం గురించి పేర్కొన్నారు. ప్రవక్తలందరిపై అల్లాహ్ శాంతి కురియుగాక! ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "మనసులో రవ్వంత విశ్వాసం ఉన్నా వారిని నరకం నుండి తీసివేయండి" అని అల్లాహ్ ఆదేశిస్తాడు. అప్పుడు నరకం నుండి చాలామంది తీయబడతారు. ఆ తరువాత మళ్ళీ "ఏమాత్రం విశ్వాసం ఉన్నా తీసివేయండ"ని ఆదేశిస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఇహలోకంలో విగ్రహారాధనకు పాల్పడుతూ మరణించిన వాడు తీర్పుదినం నాడు చాలా నష్టపోతాడు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసి మరణించిన వాడి పాపాలూ అధికం చేయబడవు. పుణ్యాలూ తగ్గించబడవు. ఎందుకంటే తీర్పుదినం రావటం, పాపపుణ్యాల విచారణ జరగటం తప్పనిసరి. అందువల్లే అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌ని సరళమైన అరబీ భాషలో అవతరింపజేసాడు. దీనిద్వారా ప్రజలు శుభవార్తలు పొందాలని, హెచ్చరికలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని, ఇందులో అనేక హెచ్చరికలు ఉన్నాయి. ప్రజలు వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అవిశ్వాసానికి, పాపాలకు దూరంగా ఉండాలని ఆశించబడుతోంది.

ఇందులో అనేక జాతుల వినాశన సంఘటనలు ఉన్నాయి. వాటిని విని గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని, జిబ్రయీల్ (అ) ప్రవక్త (స)కు ఖుర్ఆన్ నేర్పినపుడు ప్రవక్త (స) అధిక శ్రద్ధవల్ల ఒక్కొక్క పదం, ఒక్కొక్క అక్షరం జిబ్రయీల్‌తో పాటు కలసి చదివేవారు. అల్లాహ్ అలా చేయవద్దని, వేచి ఉండమని వారించాడు. "ముందు శ్రద్ధగా విని, అర్థంచేసుకొని ఆ తరువాత వాటిని కంఠస్థం చేయండి" అని ఆదేశించాడు. "ఓ ప్రవక్తా! ఈ వహీని త్వరత్వరగా జ్ఞాపకం చేసుకోవటానికి నీ నాలుక కదిలించకు. దీనిని జ్ఞాపకం చేయించటం, చదివించటం మా బాధ్యత." (అల్ ఖియామహ్ : 16, 17). ఈ వాక్యాల చివర "తన ప్రభువును అధిక జ్ఞానం కొరకు, ప్రార్థిస్తూ ఉండమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు హితోపదేశం చేసాడు."

ఫత్‌హుల్ బయాన్ రచయిత ఇలా పేర్కొన్నారు, "అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను జ్ఞానం తప్ప మరే విషయాన్నీ అధికంగా కోరే అనుమతి ఇవ్వలేదు. అల్లాహ్ ఆదమ్, హవ్వాలను స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేసినపుడు ఒకే ఒక్క ప్రత్యేక వృక్షం నుండి తినకూడదని, షైతాన్ ప్రేరణలకు గురి కారాదని వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. కాని వారు తమ వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చుకోలేకపోయారు. షైతాన్ మాటలు విని నిషిద్ధ వృక్ష ఫలాలను తిన్నారు. ఆదమ్ తర్వాత వారి సంతాన పరిస్థితి కూడా ఇలాగే ఉండేది. వారు కూడా తమ తల్లిదండ్రుల వలే వాగ్దాన భంగానికి పాల్పడ్డారు. తమ బద్ధ శత్రువైన షైతాన్‌ను అనుసరించారు. వీరు మిమ్మల్ని విశ్వసించకపోతే నిరాశ చెందవలసిన, విచారపడవలసిన పనిలేదు, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ కట్టుబడి ఉంటానని వాగ్దానం చేసిన ఆదమ్ (అ) షైతాన్‌ని అనుసరించి వాగ్దాన పట్టుదల కోల్పోయారు.

ప్రజలకు ఈ సంఘటన తెలియజేయమని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు, "మేము దైవదూతలను గౌరవార్థం ఆదమ్‌కు సజ్దా చేయమని ఆదేశించాము. దైవదూతలందరూ ఆదేశాన్ని పాలించారు. కాని ఇబ్లీసు సజ్దా చేయటానికి నిరాకరించాడు. అప్పుడు మేము ఆదమ్‌కు ఈ షైతాన్ మీ బద్ధశత్రువని తెలియపరిచాము. మీరిద్దరూ

వీడి మాటల్లోకి రాకూడదు. వస్తే మీరు స్వర్గం నుండి బయటికి పోవలసి వస్తుంది. భూలోకానికి పోయి ఆహార నిమిత్తం కష్టపడవలసి వస్తుంది.

అల్లాహ్ ఇలాకూడా అన్నాడు, “ఓ ఆదమ్! మేము నీకు చాలా గొప్ప అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించాము. దాన్ని సంరక్షించాలి. దీన్ని పోగొట్టుకునే పనిని చేయరాదు. అదే స్వర్గం. అందులో మీకు ఆకలి దప్పికలు వేయవు. దుస్తుల అవసరం ఉండదు. ఎటువంటి కష్టము కలుగదు. కాని పొంచి ఉన్న షైతాన్ ఆదమ్ (అ) మనసులో దుష్టభావాలు రేకెత్తించాడు. మీకొక విచిత్రమైన చెట్టు చూపిస్తాను. దాని ఫలాలను తింటే మీరెప్పుడూ స్వర్గం నుండి బయటికి పోరు. కలకాలం ఇక్కడే ఉంటారు అని అన్నాడు. ఇద్దరూ వాడి కుట్రకు గురయ్యారు. ఆ నిషిద్ధ ఫలాలను ఆరగించారు. ఫలితంగా ఇద్దరూ నగ్నంగా తయారయ్యారు. చెట్టుఆకుల ద్వారా తమ మర్మాంగాలను కప్పుకోసాగారు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ మానవులను నగ్నత్వాన్ని భరించని వారుగా సృష్టించాడు.

ఆదమ్ (అ) తన ప్రభువుకు అవిధేయత చూపాడు. షైతాన్ మాటలు విని నిషిద్ధ ఫలాలు ఆరగించాడు. మార్గభ్రష్టత్వానికి గురయ్యాడు. దైవదౌత్య ప్రారంభానికి ముందు ఆదమ్ ఈ పాపానికి పాల్పడ్డాడు. వెంటనే తన ప్రభువును క్షమాపణ కోరాడు. అల్లాహ్ అతన్ని క్షమించివేసాడు. తన దైవదౌత్యానికి అతన్ని ఎన్నుకున్నాడు. “మీరిద్దరూ స్వర్గం నుండి బయటకుపోండి” అని అల్లాహ్ ఆదమ్ హవ్వాలను ఆదేశిస్తూ భూమిపైకి వెళ్ళండని, అక్కడ ఇబ్లీసు మానవుల శత్రువవుతాడని, మానవులు పరస్పరం శత్రువులౌతారని, మీ వద్దకు నాప్రవక్తలు వచ్చి నా సందేశం వినిపిస్తే, నేనుపంపిన ధర్మాన్ని అనుసరించిన వాడికి ఉభయ లోకాల్లోనూ విచారముగానీ దుఃఖముగానీ ఉండదు.

(ఓ ముహమ్మద్ – సఅసం) ఈ అవిశ్వాసులు మిమ్మల్ని మాంత్రికుడని, కవి అని, జ్యోతిష్యుడు అని, అసత్య వాది అని ఆరోపిస్తున్నారు. వీరి మాటలను పట్టించుకోకండి. వీరి శిక్షా సమయం నిర్ణయించబడి ఉంది. అప్పుడు వారిని ఎవరూ రక్షించలేరు. మీరు నిశ్చింతగా దైవధ్యానంలో ఉండి, సూర్యోదయం, సూర్యాస్తమయానికి ముందు తమ ప్రభువును పొగడండి. స్తుతించండి అంటే ఫజ్ర్, అసర్‌లను పట్టుదలతో ఆచరించండి అంటే మగ్‌రిబ్, ఇషాలను కూడా ఆచరించండి అని అల్లాహ్ ప్రవక్త(స)ను ఓదార్చాడు.

నీ కుటుంబం వారిని నమాజ్ పట్ల హెచ్చరించమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. అంటే ఇక్కడ ముస్లిం సమాజమంతా వస్తుంది. ప్రతి ఒక్క ముస్లిం తన కుటుంబం వారిని నమాజు గురించి ఆదేశించాలి, “ఈ ఆదేశంలో అందరికంటే ముందు మీరున్నారు. అంటే మీరు నమాజు స్థాపించండి, ప్రాపంచిక వ్యవహారాల్లో పడి నమాజును మరువకండి.”

ఇంకా ఇలా ఆదేశించాడు, మేము మిమ్మల్ని భార్యాబిడ్డలు, ఆహార సంపాదనలో పడి నమాజును మరచిపొమ్మని అనటం లేదు. మీకూ మీ కుటుంబానికి ఆహారం మేమిస్తాము. మంచి పర్యవసానం భయభక్తులు కలవారికే. “దైవభీతి ఒక్కటే సత్కార్యాలన్నిటికీ మూలం” అని అల్లామా షౌకానీ పేర్కొన్నారు. ముహమ్మద్ (స) ఒకవేళ దైవప్రవక్త (స) అయితే వెనుకటి ప్రవక్తల్లా అతను సత్యవంతుడని నిదర్శనం ఏదైనా ఎందుకు తీసుకురాడు. లేదా మేము కోరిన నిదర్శనాల్లో ఏదైనా ఒకటి ఎందుకు తీసుకు రాడు? అని, మక్కా అవిశ్వాసులు హేళన చేసేవారు.

మక్కా అవిశ్వాసులు వెనుకటి గ్రంథాలను విశ్వసిస్తారు. వాటిలో ప్రవక్త (స) గురించి పేర్కొన్న శుభవార్తలు, సూచనలు ఉన్నాయి. మరైతే విశ్వసించరు ఎందుకు? ఇంకోవిధంగా చూస్తే తమ ప్రవక్తలను నిదర్శనాలను చూపమని పట్టుపట్టిన జాతులు నిదర్శనాలు చూపెట్టిన తర్వాత కూడా విశ్వసించని కారణంగా నాశనమయ్యారు. వీరూ విశ్వసించకపోతే మా శిక్ష నుండి వీరిని ఎవరు రక్షించగలరు? అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను పంపి, ఖుర్‌ఆన్‌ను అవతరింపజేసి ఏ అవిశ్వాసికీ సాకులు వెదికే అవకాశం లేకుండా చేసాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## అల్ అంబియా సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 112 వాక్యాలు ఉన్నాయి. మక్కాకు చెందిన తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులు ఖుర్ఆన్‌ను పరిహసించే కాలంలో ఈ సూరా అవతరించింది. అవిశ్వాసుల ఆక్షేపణలకు, ఎగతాళికి ఇందులో సమాధానం ఇవ్వబడింది.

آیَاتُهَا 112 | 21 سُوْرَةُ الْأَنْبِيَاءِ مَكِّيَّةٌ | رُكُوْعَاتُهَا 7

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

اِقۡتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ وَهُمۡ فِىۡ غَفۡلَةٍ
مُّعۡرِضُوۡنَ‌ۚ ﴿1﴾
مَا يَاۡتِيۡهِمۡ مِّنۡ ذِكۡرٍ مِّنۡ رَّبِّهِمۡ مُّحۡدَثٍ اِلَّا
اسۡتَمَعُوۡهُ وَهُمۡ يَلۡعَبُوۡنَ ۙ ﴿2﴾
لَاهِيَةً قُلُوۡبُهُمۡ‌ؕ وَاَسَرُّوا النَّجۡوَى‌ۖ الَّذِيۡنَ
ظَلَمُوۡا‌ۖ هَلۡ هٰذَاۤ اِلَّا بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ‌ۚ اَفَتَاۡتُوۡنَ
السِّحۡرَ وَاَنۡتُمۡ تُبۡصِرُوۡنَ ﴿3﴾
قٰلَ رَبِّىۡ يَعۡلَمُ الۡقَوۡلَ فِى السَّمَآءِ
وَالۡاَرۡضِ‌ وَهُوَ السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ﴿4﴾
بَلۡ قَالُوۡۤا اَضۡغَاثُ اَحۡلَامٍۢ بَلِ افۡتَرٰٮهُ بَلۡ
هُوَ شَاعِرٌ ۖۚ فَلۡيَاۡتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَاۤ اُرۡسِلَ
الۡاَوَّلُوۡنَ ﴿5﴾
مَاۤ اٰمَنَتۡ قَبۡلَهُمۡ مِّنۡ قَرۡيَةٍ اَهۡلَكۡنٰهَا‌ۚ اَفَهُمۡ
يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿6﴾
وَمَاۤ اَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوۡحِىۡۤ اِلَيۡهِمۡ
فَسۡـَٔلُوۡۤا اَهۡلَ الذِّكۡرِ اِنۡ كُنۡتُمۡ لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿7﴾

## 21. సూర అంబియా

**ఆయత్‌లు : 112** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) మానవుల లెక్కల సమయం సమీపించింది. అయినా వారు నిశ్చింతకు గురై విముఖత చూపుతున్నారు. (2) వారి ప్రభువు తరపు నుండి వారివద్దకు ఏ ఉపదేశం వచ్చినా, దాన్ని వారు అశ్రద్ధగా వింటారు. ఆటలాడుతూ ఉంటారు.

(3) వారి మనస్సులు వ్యర్థ ఆలోచనల్లో మునిగి ఉన్నాయి. దుర్మార్గులు రహస్యంగా కుట్రలు పన్నుతున్నారు. “ఈ వ్యక్తి మీలాంటి ఒక మానవుడే కదా! మీరు చూస్తూ చూస్తూనే మాయాజాలంలో చిక్కుకుపోతారా?” (4) ప్రవక్త ఇలా అన్నారు, “నా ప్రభువు ఆకాశంలోనూ, భూమిపైననూ పలుకబడే ప్రతి మాటను తెలుసుకుంటాడు. ఆయన సర్వం వినేవాడూ, సర్వమూ తెలిసినవాడూను.” (5) అయితే వారు ఇలా అన్నారు, “కాదు, ఇవి ఆధారం లేని కలలు. ఇవి ఇతని కల్పనలు, ఇతడు ఒక కవి. పూర్వకాలపు ప్రవక్తలు పంపబడినట్లు, ఇతన్ని కూడా ఏదైనా ఒక సూచన తీసుకురమ్మనండి.” (6) వాస్తవం ఏమిటంటే వారికంటే ముందు ఏ జనవాసం కూడా విశ్వసించలేదు. ఆ కారణంగా మేము దాన్ని నాశనం చేశాము. వీరు మాత్రం విశ్వసిస్తారా? (7) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం కూడా మేము పురుషులనే ప్రవక్తలుగా పంపాము. వారికి మేము దైవవాణిని అందజేశాము. ఇది మీకు తెలియకుంటే గ్రంథ ప్రజలను అడిగి తెలుసుకోండి.

(8) వారికి మేము అన్నం తినని శరీరాలనూ ఇవ్వలేదు. వారు అమరులుగానూ ఉండిపోలేదు. (9) చివరకు వారికి మేము చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చాము. వారినీ, ఇంకా మేము కోరినవారినీ రక్షించాము. అతిక్రమించిన వారిని నాశనం చేశాము. (10) మేము మీ వద్దకు ఒక గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. అందులో మీ గురించే ఉంది. అయినప్పటికీ మీరు బుద్ధిని ఉపయోగించరెందుకు? (11) దుర్మార్గుల పట్టణాలను ఎన్నింటినో మేము నుజ్జు నుజ్జు చేసివేశాము. దాని తరువాత మరో జాతిని ఆవిర్భవింపజేశాము. (12) వారు మా శిక్షను గ్రహించి అక్కడి నుండి పారిపోసాగారు. (13) అప్పుడు వారితో ఇలా పలకటం జరిగింది. “పారిపోకండి, మీరు అనుభవిస్తున్న సుఖాల వైపునకు, ఇళ్ళల్లో ఉన్న విలాస వస్తువుల వైపునకు మరలిపోండి. తప్పకుండా మిమ్మల్ని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. (14) అప్పుడు వారు ఇలా అన్నారు: “అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం, నిస్సందేహంగా మేము అపరాధులమే.” (15) మేము వారిని నూర్పిడి చేసిన పంటవలె చేసేవరకు చల్లారిపోయిన అగ్ని కుప్పలా చేసివేసేవరకూ వారు ఇలాగే అరుస్తూ ఉండి పోయారు. (16) మేము ఈ ఆకాశాన్నీ, భూమినీ వాటి మధ్య ఉన్న సమస్తాన్ని ఏదో ఆటగా సృష్టించలేదు. (17) ఒకవేళ మేము ఏదైనా ఆట వస్తువును చేయదలిస్తే, అసలు మేము చేయవలసింది కేవలం ఇంతే అయితే, మా వద్ద ఉన్న దానినే చేసుకునేవారము. (18) అయితే మేము అసత్యాన్ని సత్యంతో దెబ్బతీస్తాము. అది దాని తలను పగలగొడుతుంది. చూస్తూ ఉండగానే అది సమసిపోతుంది. మీరు కల్పిస్తున్న విషయాల కారణంగా మీరే నాశనం అవుతారు.

(19) భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నవన్నీ అల్లాహ్‌కే చెందినవి. ఆయన వద్ద ఉన్న వారు ఆయన ఆరాధన పట్ల గర్వం వహించరు. విరక్తి కూడా చెందరు.

وَمَا جَعَلْنٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَمَا
كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ﴿8﴾
ثُمَّ صَدَقْنٰهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنٰهُمْ وَمَنْ نَّشَآءُ
وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِيْنَ ﴿9﴾
لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ ؕ اَفَلَا
تَعْقِلُوْنَ ﴿10﴾ ع 1 10 1
وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَّاَنْشَاْنَا
بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ﴿11﴾
فَلَمَّآ اَحَسُّوْا بَاْسَنَآ اِذَا هُمْ مِّنْهَا يَرْكُضُوْنَ ؕ ﴿12﴾
لَا تَرْكُضُوْا وَارْجِعُوْٓا اِلٰى مَآ اُتْرِفْتُمْ فِيْهِ
وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُوْنَ ﴿13﴾
قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿14﴾
فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى جَعَلْنٰهُمْ
حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ﴿15﴾
وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لٰعِبِيْنَ ﴿16﴾
لَوْ اَرَدْنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ ۖ اِنْ
كُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿17﴾
بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهٗ فَاِذَا
هُوَ زَاهِقٌ ؕ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُوْنَ ﴿18﴾
وَلَهٗ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَنْ عِنْدَهٗ لَا
يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَلَا يَسْتَحْسِرُوْنَ ۚ ﴿19﴾

(20) రాత్రీ పగలు ఆయన స్తోత్రం చేస్తూనే ఉంటారు. అలసట చెందరు. (21) వారు ప్రపంచంలో కల్పించుకున్న ఆరాధ్యులు వారిని లేపి నిలబెట్టగలరా? (22) ఒకవేళ ఆకాశంలో, భూమిలో ఒక్క అల్లాహ్ తప్ప ఇతర ఆరాధ్యులు కూడా ఉంటే రెండింటి వ్యవస్థ ఛిన్నాభిన్నమై ఉండేది. కనుక మహా సింహాసనానికి ప్రభువైన అల్లాహ్ వారు కల్పించే విషయాలకు అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు. (23) ఆయన తాను చేసిన దానికి సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కాని ఇతరులందరూ సమాధానం చెప్పి తీరాలి. (24) ఆయన్ని కాదని వారు ఇతర ఆరాధ్యులను కల్పించుకున్నారా? ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : “మీ సాక్ష్యాన్ని తీసుకురండి. ఇందులో నాతో ఉన్నవారి ప్రస్తావన కూడా ఉంది. నాకంటే ముందు వారి ప్రస్తావన కూడా ఉంది. అయితే వారిలో చాలా మందికి యదార్థమేమిటో తెలియదు. అందువల్లే వారు విముఖత చూపుతున్నారు.

يُسَبِّحُونَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿20﴾

اَمِ اتَّخَذُوٓا اٰلِهَةً مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿21﴾

لَوْ كَانَ فِيهِمَآ اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿22﴾

لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿23﴾

اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ ۚ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِيْ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۙ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿24﴾

21. అల్ అంబియా

1 – 24 వాక్యాల వివరణ

సహ్ల్ బిన్ సఅద్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) “నేను ఎలా పంపబడ్డానంటే నేనూ, తీర్పుదినం ఇలా ఉన్నాము అని పలికి, ప్రవక్త (స) తన చూపుడు వ్రేలును, మధ్య వేలును ఎత్తిచూపారు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4889) (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

1వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో సామాన్య మానవుల లేదా మక్కా అవిశ్వాసుల పరిస్థితిని ప్రస్తావించటం జరిగింది. వారు రోజురోజుకూ తీర్పుదినానికి దగ్గర అవుతూ ఉన్నారు. ఈ విధంగా వారు తీర్పు మైదానంలో అల్లాహ్ ముందు తమ కర్మల విచారణకు సమీపిస్తూ ఉన్నారు. అందుకని వారు ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించి ఆ రోజు సాఫల్యం పొందటానికి ప్రయత్నించి ఉండవలసింది. కాని పరిస్థితి దానికి భిన్నంగా ఉంది. తీర్పు మైదానంలోని విచారణ పట్ల ఏమరుపాటుకు గురియై ఉన్నారు. తీర్పుదినం గురించి ఎటువంటి విచారమూ లేకుండా తాత్కాలిక ఇహలోక సుఖాల్ని జీవిత ఆశయాలుగా భావిస్తున్నారు.

ఖుర్ఆన్ వాక్యాలు, సూరాలు నిరంతరం అవతరిస్తూ ఉండేవి. ఈ నిరంతర హెచ్చరికలు, బోధనలు విని, గ్రహించి మక్కా అవిశ్వాసుల మనసులు ఇస్లామ్ స్వీకరించి ఉండవలసింది. కాని వారు అహంకారం వల్ల ఎల్లప్పుడూ ఖుర్ఆన్ పట్ల హాస్యంగా ప్రవర్తించేవారు. తమ ఆటపాటల, సుఖభోగాల జీవితంలో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. ఈ కారణంగా వారి హృదయాలు ఖుర్ఆన్ వాక్యాలను గురించి ఆలోచించకుండా, గ్రహించకుండా విముఖత చూపాయి.

3 – 4వ వాక్యాలు : మక్కా అవిశ్వాసులు దైవదూతలే. అల్లాహ్ ప్రవక్తలు కాగలరని తలపోసేవారు. ఒకవేళ

మానవుల్లోని ఎవరైనా “నేను దైవప్రవక్తను” అని అంటే తన తరఫు నుండి సత్య సూచకంగా, నిదర్శనంగా ఏదైనా మహిమ చూపిస్తాడు. అటువంటి వాడు మాంత్రికుడు అవుతాడు అని భావించేవారు. అందువల్లే వారు ప్రజలకు ఇస్లాం నుండి దూరంగా ఉంచటానికి కుట్రలు పన్నారు. అంతేకాక ప్రజలతో, “ముహమ్మద్ (స) కూడా మీ వంటి మానవుడే. అయితే అతని మాటల్లో మాయ ఉంది. మరి ఎందుకు మీరు అతన్ని అనుసరిస్తున్నారు?” అని అనేవారు.

వ్యాఖ్యాత అబుస్సవూద్ (రహ్మ.లై) ఇలా పేర్కొన్నారు. “దైవచట్టాల అనుసరణ కొరకు, మానవుల మార్గదర్శకత్వం కొరకు మానవుణ్ని మాత్రమే ప్రవక్తగా పంపడం సరియైనది అనే సంగతిని అవిశ్వాసులు మరచిపోయారు.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

5వ వాక్యం : మక్కా అవిశ్వాసులు ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం కాదని ప్రజలను నమ్మించటానికి చాలా ప్రయత్నించారు. ఒకవేళ ప్రవక్త అయితే ఏదైనా నిదర్శనం తెచ్చి చూపెట్టాలి అని కోరేవారు. వారు తమ అహంకారం, ధిక్కారం, తిరస్కారం మూలంగా ఈ విధంగా ప్రవర్తించేవారు. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ వాక్యాలు, ప్రవక్త (స) ద్వారా ప్రదర్శించబడుతున్న మహిమలు వారు విశ్వసించడానికి సరిపోతాయి. పూర్వ ప్రవక్తల మహిమలు చూసి విశ్వసించినట్లు వీరూ విశ్వసిస్తారనే విషయం ఒకవేళ అల్లాహ్ జ్ఞానపరిధిలో ఉంటే అల్లాహ్ అటువంటి నిదర్శనాలను పంపించి ఉంటాడు. కాని వారి వాదన తీరు కేవలం సత్యతిరస్కారాన్నే సూచిస్తుంది. అందువల్లే అల్లాహ్ వారికి సమాధానమిస్తూ వీరికంటే ముందు గతించిన అవిశ్వాస జాతులు కూడా వీరిలా నిదర్శనాలను, మహిమలను కోరారని, అయితే వాటిని ప్రదర్శించిన తరువాత కూడా వారు విశ్వసించలేదని, అప్పుడు మేము వారికి ఎటువంటి గడువు ఇవ్వకుండా నాశనం చేశామని, ఈ మక్కా అవిశ్వాసులు కూడా వారిలాగే ప్రవర్తిస్తారని తెలియజేశాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

8. పై అంశాన్ని సమర్థిస్తూ అల్లాహ్ పూర్వం వచ్చిన ప్రవక్తలు రక్తమాంసాలు గల మానవులేనని, అన్నపానీయాలు భుజించే మానవులేనని విశదపరిచాడు. అదేవిధంగా సూరె ఫుర్ఖాన్‌లోని 20వ వాక్యంలో ఇలా ఉపదేశించాడు. “మేము నీ కంటే ముందు పంపిన ప్రవక్తలందరూ తినే, త్రాగే మానవులే.” వారు ప్రపంచంలో ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు జీవించి చనిపోయేవారు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ ఈసూరాలోని 34వ వాక్యంలో ఇలా పేర్కొన్నాడు : “మేము నీకంటే ముందు ఎవరికీ శాశ్వత జీవితాన్ని ప్రసాదించలేదు.” మహిమలను కోరిన జాతుల వద్దకు పంపబడిన ప్రవక్తలకు అల్లాహ్ ఒకవేళ మహిమలు ఇస్తే, వారు మహిమలు చూసి కూడా విశ్వసించకపోతే వారిని నాశనం చేయడం జరుగుతుందని సెలవిచ్చాడు. అయితే అలాగే జరిగింది. నిదర్శనాలు చూపినా వారు విశ్వసించలేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆ తరువాత ఈ ఖుర్ఆన్ గొప్ప గ్రంథం అని, ఈ గ్రంథం మీలోని ఒక వ్యక్తిపై అవతరింపజేయటం జరిగిందని, ఇది మీ కొరకు గౌరవ సూచకం అని, ఇంకా ఇందులో మంచి బోధనలు ఉన్నాయని, వీటిని అనుసరిస్తే ఉభయ లోకాల్లోనూ సాఫల్యం పొందుతారని సెలవియ్యబడింది.

9. ఇది యమన్‌లోని ఒక పట్టణం. ఈ ప్రాంతంలో అల్లాహ్ ఒక ప్రవక్తను పంపాడు. ఈ జాతి తీవ్రహింసలకు గురయింది. అప్పుడు వారు పశ్చాత్తాపం చెందారు. కాని వారి పశ్చాత్తాపం ఏమాత్రం ఫలితం ఇవ్వలేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

10. అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను, బహుదైవారాధకులను వారి అకృత్యాల ఫలితంగా నాశనం చేస్తాడు. సృష్టిలోని ఏ వస్తువునూ అల్లాహ్ అనవసరంగా సృష్టించలేదు. వాటిని సృష్టించటంలో ఒక ఉద్దేశం ఉంది. దాసులు ఆయన అనుగ్రహాలను పొంది కృతజ్ఞత చూపాలి. ఆయన్నే ప్రార్థించాలి. అల్లాహ్‌కు కృతఘ్నత చూపే, ధిక్కరించే జాతిని అల్లాహ్ శిక్షకు గురిచేస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

11 - 15 : ఈ ప్రాంతం వారు అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించారు. అవిశ్వాసాన్ని అవలంబించారు.

అప్పుడు అల్లాహ్ వీరిలో చాలామందిని బఖ్తునసర్ ద్వారా సంహరించాడు. వీరి స్థానంలో మరో జాతిని తెచ్చాడు. వీరు ధార్మికంగా, నైతికంగా వారికంటే ఉన్నతులు. వారిని దైవశిక్ష సమీపించినపుడు వారు అక్కడి నుండి పారిపోసాగారు. అప్పుడు దైవదూతలు అపహాస్యంగా వారితో పారిపోకండి, సుఖభోగాలలో ఉండండి. మీరు చాలా గొప్పవారు. మీ సలహాలు కోరి ప్రజలు మీ వద్దకు వచ్చారని అన్నారు. దైవశిక్షను సైన్యం రూపంలో చూసి వారు పశ్చాత్తాపం చెంది చేతులు నులుపుకున్నారు. అరుస్తూ కేకలు వేస్తూ చివరికి వారు సంహరించబడ్డారు.

17వ వాక్యం : మేము వేళాకోళానికి కూడా ఇతరులను భార్యలుగా, కుమారులుగా చేసుకోలేదు. అవిశ్వాసులు అల్లాహ్ జిన్నులను వివాహం చేసుకున్నాడని, వారికి కుమార్తెలు, దైవదూతలు పుట్టారని, ఇంకా యూదులు అల్లాహ్ మర్యమ్‌ను తన భార్యగా చేసుకున్నాడని వారికి ఈసా (అ) జన్మించారని భావిస్తున్నారు. అలా చేయాలనే ఉంటే మా ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉన్న దేవకన్యలను, దైవదూతలను మా సంతానంగా చేసుకుంటాము. ఇలా మేము చేయలేదు. ఇది మాకు ఎంతమాత్రం తగదు. మేము సర్వసృష్టికి ప్రభువులము. అందరూ మా దాసులు. మీలో ఎవరైనా తమ బానిసలను భార్యలుగా, కుమారులుగా చేసుకున్నారా? మీరు అలా చేయనప్పుడు మేమెలా చేస్తామని భావించారు? (తైసీరుర్రహ్మాన్)

18వ వాక్యం : ఖుర్‌ఆన్‌లోని సాక్ష్యాధారాల ద్వారా మూఢ విశ్వాసాలను ఖండించడం జరిగింది. ఖుర్‌ఆన్ అవతరించబడిన తరువాత కూడా మీరు విగ్రహారాధన మానుకోకపోతే మీ వినాశనానికి వేచి ఉండండి అని హెచ్చరించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

19, 20 వాక్యాలు : ఇందులో పై అంశాన్ని సమర్థించబడింది. అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సృష్టితాలన్నింటికీ ప్రభువు. ఆయన నిరపేక్షాపరుడు. ఆయనకు భార్యగాని, సంతానం గానీ లేరు. దైవదూతలు ఆయన ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉన్నారు. వారు ఎప్పుడూ అలసట చెందరు.

21వ వాక్యం : విగ్రహారాధకులు పూజిస్తున్న విగ్రహాలు వారి మృతులను బ్రతికిస్తాయా? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. బ్రతికించలేరని సమాధానం లభించింది. అవిశ్వాసులు దాన్ని ఒప్పుకున్నారు. అందువల్ల ఆ విగ్రహాలు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఆరాధనకు అర్హులు కావు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

22వ వాక్యం : ఆరాధ్యుడు ఒక్కడే అని, అనేక దేవుళ్ళు లేరని బుద్ధి కూడా సాక్ష్యం ఇస్తుంది. అలా జరిగితే విశ్వవ్యవస్థ అంతా ఛిన్నాభిన్నమై ఉండేది. ప్రతి దేవుడు తన ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తాడు. (మూమినూన్ : 91) అల్లాహ్ తప్ప ఇతర ఆరాధ్యులెవ్వరూ లేరని తేలింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

23వ వాక్యం : అల్లాహ్ విశ్వవ్యవస్థ తన అధీనంలో ఉందని, తనను అడ్డుకునే వారెవరూ లేరని ప్రకటించాడు. మానవులు మరియు జిన్నులను విచారించడం జరుగుతుంది. అందరూ ఆయనకు దాసులే. ఆయనే అందరికీ ప్రభువు, పోషకుడు, ఆరాధ్యుడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

24వ వాక్యం : రెండవసారి అవిశ్వాసుల విగ్రహారాధనను ఖండించడం జరిగింది. మీరు చేస్తున్న ఈ విగ్రహారాధనకు ఏదైనా సాక్ష్యం ఉంటే వారిని తెమ్మని చెప్పమని ప్రవక్త (స)ను, అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. ఖుర్‌ఆన్‌లోనూ, తౌరాతులోనూ, ఇంజీలులోనూ, అల్లాహ్‌కు సాటి ఉన్నట్లు ఎక్కడా లేదు. ఏ ఆధారం లేకుండా ఇంత పెద్ద పాపాన్ని తమ నోటితో ఎందుకు పలుకుతున్నారు? వాస్తవం ఏమిటంటే ఖుర్‌ఆన్ గొప్పతనాన్ని మీరు గ్రహించలేరు. అందువల్లే అల్లాహ్ దైవత్వంలో ఉన్న సాక్ష్యాధారాలను ధిక్కరిస్తున్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(25) మేము నీకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తను పంపినా, అతనికి వహీ ద్వారా "నేను తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. కనుక మీరు నాకే దాస్యం చేయండి" అనే విషయాన్నే తెలియజేశాము. (26) వారు, "కరుణామయుడు సంతానం కలిగి ఉన్నాడు" అని అంటారు. అల్లాహ్ ఎంతో పరిశుద్ధుడు. అయితే వారు (దైవదూతలు) గౌరవనీయులైన దాసులు.

(27) వారు ఆయన ఆదేశాల్ని అధిగమించరు. వారు కేవలం ఆయన ఆదేశాన్నే పాలిస్తారు.

(28) ఆయనకు వారి ముందు ఉన్నదీ తెలుసు, వారి వెనుక ఉన్నదీ తెలుసు. అల్లాహ్ ఇష్టపడిన వాడి గురించి తప్ప ఎవరి గురించీ సిఫారసు చేయరు. వారు ఆయన రౌద్రానికి భీతిల్లుతూ ఉంటారు. (29) వారిలో ఎవరైనా "నేను కూడా అల్లాహ్‌కు సాటిగా ఒక ఆరాధ్యుడ్ని" అని అంటే అతనికి మేము నరకశిక్షను విధిస్తాము. దుర్మార్గులకు మేము ఇదేవిధంగా ప్రతిఫలం ఇస్తాము.

(30) తిరస్కరించినవారు వీటిని గురించి ఆలోచించరా? ఆకాశాలూ, భూమీ పరస్పరం కలసి ఉండేవనీ, తరువాత మేము వాటిని వేరు చేశామనీ, ప్రాణం ఉన్న ప్రతిదానినీ నీళ్ళతో సృష్టించామనీ? మరి వారు విశ్వసించరా? (31) మేము భూమిపై పర్వతాలను పటిష్ఠంగా నిలబెట్టాము. అది వాటితో దొర్లిపోకుండా ఉండాలని, మేము దానిపై విశాలమైన మార్గాలను నిర్మించాము. ప్రజలు తమ మార్గాలను తెలుసుకుంటారని.

(32) మేము ఆకాశాన్ని ఒక సురక్షితమైన కప్పుగా చేశాము. అయినా వారు దాని సూచనలను పట్టించుకోరు.

(33) రాత్రీపగలునూ, సూర్యచంద్రాదులనూ సృష్టించినవాడు అల్లాహ్‌యే. ఇవన్నీ తమ తమ కక్ష్యల్లో భ్రమిస్తూ ఉన్నాయి.

وَمَآ اَرۡسَلۡنَا مِنۡ قَبۡلِكَ مِنۡ رَّسُوۡلٍ اِلَّا نُوۡحِىۡۤ
اِلَيۡهِ اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنَا فَاعۡبُدُوۡنِ ﴿25﴾
وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحۡمٰنُ وَلَدًا سُبۡحٰنَهٗ‌ؕ بَلۡ عِبَادٌ
مُّكۡرَمُوۡنَ ۙ﴿26﴾
لَا يَسۡبِقُوۡنَهٗ بِالۡقَوۡلِ وَهُمۡ بِاَمۡرِهٖ يَعۡمَلُوۡنَ ﴿27﴾
يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ اَيۡدِيۡهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا
يَشۡفَعُوۡنَ ۙ اِلَّا لِمَنِ ارۡتَضٰى وَهُمۡ مِّنۡ خَشۡيَتِهٖ
مُشۡفِقُوۡنَ ﴿28﴾
وَمَنۡ يَّقُلۡ مِنۡهُمۡ اِنِّىۡۤ اِلٰهٌ مِّنۡ دُوۡنِهٖ فَذٰلِكَ
نَجۡزِيۡهِ جَهَنَّمَ‌ؕ كَذٰلِكَ نَجۡزِى الظّٰلِمِيۡنَ ﴿29﴾ ع 2 19 2
اَوَلَمۡ يَرَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ
كَانَتَا رَتۡقًا فَفَتَقۡنٰهُمَا‌ؕ وَجَعَلۡنَا مِنَ الۡمَآءِ كُلَّ
شَىۡءٍ حَىٍّ‌ؕ اَفَلَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿30﴾
وَجَعَلۡنَا فِى الۡاَرۡضِ رَوَاسِىَ اَنۡ تَمِيۡدَ بِهِمۡ ص
وَجَعَلۡنَا فِيۡهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمۡ
يَهۡتَدُوۡنَ ﴿31﴾
وَجَعَلۡنَا السَّمَآءَ سَقۡفًا مَّحۡفُوۡظًا ۖۚ وَّهُمۡ عَنۡ
اٰيٰتِهَا مُعۡرِضُوۡنَ ﴿32﴾
وَهُوَ الَّذِىۡ خَلَقَ الَّيۡلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمۡسَ
وَالۡقَمَرَ‌ؕ كُلٌّ فِىۡ فَلَكٍ يَّسۡبَحُوۡنَ ﴿33﴾

(34) ఓ ప్రవక్తా! మేము నీకు పూర్వం ఏ మానవునికీ శాశ్వత జీవితాన్ని ప్రసాదించలేదు. నీవు ఒకవేళ మరణిస్తే, వారు మాత్రం శాశ్వతంగా ఉండిపోతారా? (35) ప్రతి ప్రాణీ మరణాన్ని తప్పక చవిచూస్తుంది. మేము మీ అందరినీ మంచీ చెడులకు గురిచేసి పరీక్షిస్తున్నాము. చివరకు మీరు మా వైపునకే మరలి రావలసి ఉంది. (36) ఈ సత్యతిరస్కారులు నిన్ను చూసినపుడు, “మీ ఆరాధ్యుల గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఉండే వ్యక్తి ఇతనేనా?” అని ఎగతాళి చేస్తూ ఉంటారు. అయితే వారు మాత్రం కరుణామయుని ప్రస్తావనను తిరస్కరిస్తూ ఉన్నారు. (37) మానవుడు మహా తొందరపాటుగల ప్రాణి. ఇప్పుడే నేను నా సూచనలను మీకు చూపిస్తాను. నన్ను తొందర పెట్టకండి. (38) వారిలా అంటున్నారు, “నీవు సత్యవంతుడవే అయితే ఈ హెచ్చరిక ఎప్పుడు సంభవిస్తుంది.” (39) అయ్యో! ఈ అవిశ్వాసులకు ఆ సమయం గురించి కొంతైనా తెలిసి ఉంటే ఎంత బాగుండు! అప్పుడు వారు అగ్ని నుండి తమ ముఖాలను గానీ, తమ వీపులనుగానీ కాపాడు కోలేరు. ఇంకా వారికి ఎటువంటి సహాయమూ అందదు. (40) అది అకస్మాత్తుగా వచ్చిపడుతుంది. అది వారిని హఠాత్తుగా ఎలా చుట్టుముట్టుతుందంటే, వారు దాన్ని వారించనూ లేరు. వారికి వ్యవధి కూడా ఇవ్వబడదు.

(41) నీకంటే ముందు కూడా ప్రవక్తలు ఎగతాళి చేయబడ్డారు. అయితే ఎగతాళి చేసినవారు, తాము ఎగతాళి చేసిన దానికే గురయ్యారు. (42) “ఓ ప్రవక్తా! రాత్రీ పగలూ మిమ్మల్ని కరుణామయుని నుండి కాపాడగలవాడెవ్వడు?” అని వారిని అడుగు. వాస్తవమేమిటంటే వారు తమ ప్రభువు హితబోధకే విముఖత చూపుతున్నారు. (43) మాకు వ్యతిరేకంగా వారికి సహాయం చేసే దేవుళ్ళు ఎవరైనా ఉన్నారా? వారు తమకు తామే సహాయం చేసుకోనూ లేరు. ఇంకా వారికి మా సహాయసహకారాలూ లేవు.

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ اَفَا۟ئِنْ
مِّتَّ فَهُمُ الْخٰلِدُوْنَ ﴿34﴾
كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَنَبْلُوْكُمْ بِالشَّرِّ
وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۗ وَاِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ﴿35﴾
وَاِذَا رَاٰكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا
هُزُوًا ۗ اَهٰذَا الَّذِيْ يَذْكُرُ اٰلِهَتَكُمْ ۚ وَهُمْ
بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿36﴾
خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۗ سَاُورِيْكُمْ اٰيٰتِيْ فَلَا
تَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿37﴾
وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿38﴾
لَوْ يَعْلَمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا حِيْنَ لَا يَكُفُّوْنَ عَنْ
وُّجُوْهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُوْرِهِمْ وَلَا هُمْ
يُنْصَرُوْنَ ﴿39﴾
بَلْ تَاْتِيْهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ
رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿40﴾
وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ
سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿41﴾ ع 3 12 3
قُلْ مَنْ يَّكْلَؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ ۗ
بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿42﴾
اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُوْنِنَا ۗ لَا
يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَّا
يُصْحَبُوْنَ ﴿43﴾

بَلْ مَتَّعْنَا هٰٓؤُلَآءِ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ ۗ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَاْتِى الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ
اَطْرَافِهَا ۗ اَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿44﴾
قُلْ اِنَّمَآ اُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْىِ ۖ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ
الدُّعَآءَ اِذَا مَا يُنْذَرُوْنَ ﴿45﴾
وَلَئِنْ مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُوْلُنَّ
يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿46﴾
وَنَضَعُ الْمَوَازِيْنَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَلَا
تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا ۗ وَاِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ
خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَا ۗ وَكَفٰى بِنَا حٰسِبِيْنَ ﴿47﴾
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ الْفُرْقَانَ وَضِيَآءً
وَّذِكْرًا لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿48﴾
الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ
مُشْفِقُوْنَ ﴿49﴾
وَهٰذَا ذِكْرٌ مُّبٰرَكٌ اَنْزَلْنٰهُ ۗ اَفَاَنْتُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ
﴿50﴾ ع 4 9 4
وَلَقَدْ اٰتَيْنَآ اِبْرٰهِيْمَ رُشْدَهٗ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ
عٰلِمِيْنَ ﴿51﴾

(44) వాస్తవం ఏమిటంటే, వారికీ, వారి పెద్దలకూ మేము ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలను ప్రసాదిస్తూ వచ్చాము. ఈ విధంగా వారి జీవితం గడిచింది. మరి మేము భూమిని విభిన్న వైపుల నుండి తగ్గిస్తూ వస్తున్న విషయం వారు చూడటం లేదా? వారే ఆధిక్యం పొందుతారా ఏమిటి? (45) "నేను దైవవాణి ఆధారంగానే మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాను" అని వారితో అను. కాని హెచ్చరించినా చెవిటివారు పిలుపును వినలేరు. (46) ఒకవేళ నీ ప్రభువు శిక్ష ఏమాత్రం వారిని ముట్టుకున్నా వెంటనే, "అయ్యో! మా పాడుగాను! ముమ్మాటికీ మేము దోషులమే" అని నిరాశ వ్యక్తపరుస్తారు. (47) ఖచ్చితంగా తూచే త్రాసులను మేము తీర్పుదినం నాడు ఏర్పాటు చేస్తాము. ఏ వ్యక్తికీ రవ్వంత అన్యాయం కూడా జరుగదు. అది ఆవగింజంత ఉన్నా, దాన్ని మేము తీసుకువస్తాము. విచారణకు మేమే చాలు. (48) మేము మూసా, హారూన్‌లకు గీటురాయినీ, వెలుగునూ, జ్ఞాపికనూ దైవభీతిపరుల మేలు కొరకు ప్రసాదించి ఉన్నాము. (49) వారు తమ ప్రభువును చూడకపోయినప్పటికీ భయపడతారు. ఇంకా వారు తీర్పుదినం పట్ల భయం కలిగి ఉంటారు. (50) ఇప్పుడు ఈ శుభప్రదమైన జ్ఞాపిక, దీన్ని మేము అవతరింపజేశాము. అయినప్పటికీ మీరు దీన్ని తిరస్కరిస్తున్నారా? (51) ఇంతకు ముందు మేము ఇబ్రాహీమ్‌కు బుద్ధిజ్ఞానాలను ప్రసాదించి ఉన్నాము. అతన్ని గురించి మాకు బాగా తెలుసు.

25 – 51 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏక దైవారాధన సాక్ష్యాధారాలు కలిగి ఉన్నదనీ, బహుదైవారాధన ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలూ కలిగి లేదని, పైగా తాతముత్తాతల మూఢ విశ్వాసాలపై ఆధారపడి ఉందని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్తలందరి విశ్వాసం ఏక దైవారాధనపైనే ఉండేదని, ప్రవక్తలందరూ తమ తమ జాతులను కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని, ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ దానికి తగనివారని బోధించాడు.

ఏ దైవగ్రంథంలోనయినా అల్లాహ్ మాత్రమే మీ ఆరాధ్యుడు అని మాత్రమే ఉంది. కాని అవిశ్వాసులు దీన్ని అంగీకరించటం లేదు. కుమారుల సహాయం ముసలితనంలో వస్తుంది. సంతానం తల్లిదండ్రుల్ని ఆదుకుంటుంది.

ఈ పరిస్థితులు కేవలం మానవులకు మాత్రమే సంభవిస్తాయి. అల్లాహ్‌కు ఇటువంటి లోపాలు, బలహీనతలు లేవు. ఆయనకు సంతానం అవసరం ఎంతమాత్రం లేదు అని ధృవీకరించబడింది.

28వ వాక్యం : దైవదూతలైనా సరే, నేను అల్లాహ్ కుమారుడను అని అంటే మేము వాడిని నరకంలో పడవేస్తాము.

29, 30వ వాక్యాలు : అంటే అవిశ్వాసులు ఆలోచించరా? ప్రారంభంలో భూమ్యాకాశాలు రెండు కలసి ఉండేవి. మేము వాటిని విడదీశాము. ఆకాశాలను పైకి ఎత్తాము. భూమిని పండించేదిగా ఉంచాము. ఈ వర్షాల, కాలువల నుండి ప్రతి ప్రాణికి జీవితం లభిస్తుంది. అంటే వీర్యం గర్భంలోకెళ్ళి స్థిరపడుతుంది. ఈ భూమిపై కొండలు, పర్వతాలు ఉండకపోతే అది అదురుతూ ఉండేది. స్థిరంగా ఉండేది కాదు. ప్రజల నివాసానికి యోగ్యంగా ఉండేది కాదు. మేము భూమిపై మార్గాలను ఏర్పాటు చేశాము. ప్రజల రాకపోకలు సుఖంగా జరగాలని. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

31వ వాక్యం : మేము భూమిని నివాసయోగ్యంగా చేశాము. సూరె హిజ్ర్‌లో ఇలా పేర్కొన్నారు. “మేము ఆకాశాలను ప్రతి ధూత్కరించబడిన షైతాన్ నుండి రక్షించాము.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

33, 34వ వాక్యం : ఇది అవిశ్వాసులకు సమాధానంగా పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)ను గురించి అసభ్యంగా పలుకుతూ, వీడు ఎలాగైనా ఒకరోజు చావవలసిందే అని అవిశ్వాసులు అనేవారు. దీనికి అల్లాహ్ ప్రతి ఒక్కరికీ చావు వస్తుందని, ప్రవక్తలకు కూడా తప్పదని, ఎందుకంటే అతను కూడా మానవుడే అని, మేము ఏ మానవునికీ శాశ్వత జీవితాన్ని ప్రసాదించలేదని, మీ గురించి పలుకుతున్నవారూ చావవలసిందేనని ఓదార్చటం జరిగింది. మహాపురుషులను, మహాత్ములను అమరులుగా భావించేవారిని ఖండించటం జరిగింది. ఎందుకంటే వారు వారిలో దైవత్వం ఉందని భావించేవారు. 34వ వాక్యంలో కష్టాల ద్వారా, నష్టాల ద్వారా మిమ్మల్ని పరీక్షించడం జరుగుతుందని మీలో ఎవరు కృతజ్ఞులో, ఎవరు కృతఘ్నులో తెలుసుకోవటానికి ఇలా చేస్తామని, సహనం ఎవరు పాటిస్తారు, మరెవరు పాటించరు అనేది తెలిపోతుందని పేర్కొనటం జరిగింది. (తఫ్‌సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది : ప్రవక్త బద్ధశత్రువైన నజ్ర్ బిన్ హారిస్, ఇంకా ఇతర అవిశ్వాసులు కలిసి దైవశిక్ష ఎప్పుడు వస్తుంది? అని తొందరపెట్టారు. “మీరు సత్యవంతులే అయితే ఆ శిక్షను రప్పించండి” అని ప్రవక్త (స)ను, వారి అనుచరులను ఎగతాళి చేసేవారు. దీన్ని గురించే అల్లాహ్ సూచించాడు. మానవుడు తొందరపాటు స్వభావి. ఫలితంగా బద్ర్ యుద్ధంలో ఖురైష్ నాయకులు అవమానకరమైన మరణం చవిచూసారు. అయితే ప్రళయ శిక్ష కూడా చాలా చేరువలో ఉంది.

40వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)ను వారు ఎగతాళి చేయడం పట్ల, ధిక్కరించటం పట్ల విచారపడవలదని ఓదార్చటం జరిగింది. ఇదేమీ కొత్త విషయం కాదని, ఇంతకు ముందు వచ్చిన ప్రవక్తల పట్ల కూడా ఇలాగే ప్రవర్తించటం జరిగిందని, చివరికి దైవశిక్ష వారిని చుట్టుముట్టిందని, అది వారిని నాశనం చేయడం ఖాయం అని చెప్పబడింది. (అల్ అన్ ఆమ్ : 34ను చూడండి) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

మీ చేష్టలు ఎలా ఉన్నాయంటే దైవశిక్ష మీపై ఏ సమయాన్నయినా రావచ్చు. దాన్నుండి మిమ్మల్ని ఎవరు రక్షించగలరు? అని హెచ్చరించబడింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

44వ వాక్యం : నేను కేవలం దైవవాణి ద్వారా హెచ్చరించేవాణ్ణి, ఖుర్‌ఆన్ ద్వారానే మిమ్మల్ని హితబోధ చేస్తున్నాను. ఇదే నా బాధ్యత అని ప్రవక్త (స) వారితో అన్నారు. కాని చెవులు వినబడనివారు, కళ్ళు కనబడని వారు, మనసుపై తెరలు క్రమ్ముకున్నవారు ఖుర్‌ఆన్ యొక్క హితబోధను ఏమాత్రం గ్రహించలేకపోయారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(52) అతను తన తండ్రితో, తన జాతి వారితో ఇలా అన్నప్పటి సమయాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో, "మీరు అమిత భక్తిశ్రద్ధలు ప్రదర్శిస్తున్న ఈ విగ్రహాలు ఏమిటి?" (53) దానికి వారు ఇలా అన్నారు, "మా తాతముత్తాతలు వాటిని ఆరాధిస్తూ ఉండగా మేము చూసి ఉన్నాము." (54) అప్పుడతను, "మీరూ, మీ పెద్దలూ స్పష్టమైన మార్గభ్రష్టతకు గురయ్యారు" అని అన్నాడు. (55) అప్పుడు వారు "అసలు నీవు మాకు సత్యాన్ని బోధిస్తున్నావా? లేక పరిహాసమాడు తున్నావా?" అని అన్నారు. (56) అప్పుడతను ఇలా సమాధానమిచ్చాడు, "వాస్తవానికి భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువైన వాడే మీ ప్రభువు. ఆయనే వాటిని సృష్టించాడు. నేను దీని గురించి సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను. (57) అల్లాహ్ సాక్షిగా! తప్పకుండా మీరు లేనప్పుడు మీ విగ్రహాల పని పడతాను. (58) ఈ విధంగా అతను వాటిని ముక్కలు ముక్కలుగా చేసివేసి పెద్ద విగ్రహాన్ని మాత్రం విడిచిపెట్టాడు. వారు దాన్ని విచారించటానికి. (59) వారు, "మా ఆరాధ్యులను ఇలా చేసిన వాడెవడో వాడు పరమ దుర్మార్గుడే" అని అన్నారు.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي
أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿52﴾
قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿53﴾
قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿54﴾
قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ
اللَّاعِبِينَ ﴿55﴾
قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي
فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ ﴿56﴾
وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا
مُدْبِرِينَ ﴿57﴾
فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ
يَرْجِعُونَ ﴿58﴾
قَالُوا مَن فَعَلَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ
الظَّالِمِينَ ﴿59﴾

47వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో తౌరాతు గ్రంథ గుణాలు పేర్కొనబడ్డాయి. ఇది మూసాకు ఇవ్వబడింది. ఇందులో కూడా దైవభీతిపరులకు హితబోధ గలదు. దైవభీతిని వారు అల్లాహ్ గ్రంథం వైపు మరలదు. అలాంటప్పుడు దైవగ్రంథం వారికొరకు సహాయకారి ఎలా కాగలదు? మేము మూసాకు మరియు హారూన్‌కు సత్యాసత్యాలను ప్రస్ఫుటపరిచే గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. ఈ గ్రంథం దైవభీతిపరులకు వెలుగును, హితబోధను ఇస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

48, 49 వాక్యాలు : ఇక్కడ ఫుర్ఖాన్ అంటే తౌరాతు గ్రంథం. ఇది సత్యాసత్యాలను వేరుపరిచేది. అజ్ఞానంలో, అంధకారంలో కాగడాలా ఉపయోగపడేది. బనీ ఇస్రాయీల్‌లోని దైవభీతిపరులు దీని హితబోధను స్వీకరించేవారు. తమ ప్రభువు శిక్షకు భయపడేవారు. తీర్పుదినం పట్ల భీతిచెందేవారు. తీర్పుదినం నాడు తమను విచారించడం జరుగుతుందని, శిక్షపడుతుందని భయపడేవారు.

50వ వాక్యం : ఇబ్రాహీమ్‌కు దైవదౌత్యం కంటే ముందే బుద్ధికుశలత ప్రసాదించటం జరిగింది. ఆయన దానికి తగినవాడని, దానిని సరైన విధంగా ఉపయోగిస్తాడని మాకు ముందే తెలుసు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

51వ వాక్యం : రాతి విగ్రహాలు, చిత్రాలు, మూర్తులు, ఇబ్రాహీమ్ జాతి వారు వీటిని పూజించేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

(60) వారిలో కొందరు, "ఇబ్రాహీమ్ అనే పేరుగల యువకుడు వీటిని గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఉండగా మేము విన్నాము" అని అన్నారు. (61) వారు ఇలా అన్నారు, "అయితే వాడిని అందరి ముందుకు పట్టుకు రండి, ప్రజలు చూసుకుంటారు." (62) "ఓ ఇబ్రాహీమ్! మా ఆరాధ్యులను ఇలా చేసింది నీవేనా?" అని అడిగారు. (63) అతను, "వాస్తవం ఏమిటంటే వాటి ఈ నాయకుడే ఇదంతా చేశాడు. వాటినే అడగండి. అవి మాట్లాడగలిగితే" అని అన్నాడు. (64) వారు తమ అంతరాత్మల వైపునకు మరలారు. ఇంకా, "స్వయంగా మీరే దుర్మార్గులు" అని చీవాట్లు పెట్టుకున్నారు. (65) ఆ తరువాత వారి బుద్ధి తలక్రిందులైంది. "ఇవి మాట్లాడలేవని నీకు తెలుసు కదా!" అని అన్నారు. (66) అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ (అ), "అయితే మీరు అల్లాహ్‌ను వదలి మీకు లాభంగానీ, నష్టంగానీ కలిగించలేని వాటిని పూజిస్తున్నారా?" (67) మీపైనా, అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు పూజించే ఆరాధ్యులపైనా ఛీత్కారం కలుగుగాక! మీకు ఈ మాత్రం జ్ఞానం లేదా? అని అన్నాడు. (68) వారు ఇలా అన్నారు, "మీరు ఏదైనా చేయదలిస్తే, ఇతన్ని సజీవంగా దహనం చేయండి. మీ విగ్రహాలను ఆదుకోండి!!" (69) అప్పుడు మేము ఇలా ఆదేశించాము, "ఓ అగ్నీ! చల్లగా, క్షేమకరంగా అయిపో ఇబ్రాహీమ్ కొరకు." (70) వారు ఇబ్రాహీమ్‌కు కీడు తలపెట్టారు. మేము వారిని అందరికంటే అధికంగా నష్టపోయినవారుగా చేసివేశాము.

(71) మేము అతన్నీ, లూత్‌నూ కాపాడి, ప్రపంచ ప్రజల శుభాలను నిక్షేపించిన భూభాగం వైపునకు వారిని తీసుకొని పోయాము.

(72) మేము అతనికి ఇస్‌హాఖ్‌ను ప్రసాదించాము. అదనంగా యాఖూబ్‌ను కూడా ఇచ్చాము. ప్రతీ ఒక్కరినీ మేము సజ్జనులుగా తీర్చిదిద్దాము.

قَالُوْا سَمِعْنَا فَتًى يَّذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗٓ اِبْرٰهِيْمُ ﴿60﴾

قَالُوْا فَاْتُوْا بِهٖ عَلٰٓى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوْنَ ﴿61﴾

قَالُوْٓا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا يٰٓاِبْرٰهِيْمُ ﴿62﴾

قَالَ بَلْ فَعَلَهٗ ۖ كَبِيْرُهُمْ هٰذَا فَسْـَٔلُوْهُمْ اِنْ كَانُوْا يَنْطِقُوْنَ ﴿63﴾

فَرَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوْٓا اِنَّكُمْ اَنْتُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿64﴾

ثُمَّ نُكِسُوْا عَلٰى رُءُوْسِهِمْ ۚ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰٓؤُلَاۤءِ يَنْطِقُوْنَ ﴿65﴾

قَالَ اَفَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَّلَا يَضُرُّكُمْ ﴿66﴾

اُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۗ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿67﴾

قَالُوْا حَرِّقُوْهُ وَانْصُرُوْٓا اٰلِهَتَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿68﴾

قُلْنَا يٰنَارُ كُوْنِيْ بَرْدًا وَّسَلٰمًا عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ﴿69﴾

وَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَخْسَرِيْنَ ﴿70﴾

وَنَجَّيْنٰهُ وَلُوْطًا اِلَى الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿71﴾

وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ ۗ وَيَعْقُوْبَ نَافِلَةً ۗ وَكُلًّا جَعَلْنَا صٰلِحِيْنَ ﴿72﴾

وَجَعَلْنٰهُمْ اَىِٕمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَاۤ اِلَيْهِمْ
فِعْلَ الْخَيْرٰتِ وَاِقَامَ الصَّلٰوةِ وَاِيْتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ
وَكَانُوْا لَنَا عٰبِدِيْنَ ۚ ﴿73﴾

وَلُوْطًا اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا وَّنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْقَرْيَةِ
الَّتِيْ كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓىِٕثَ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ
سَوْءٍ فٰسِقِيْنَ ۙ ﴿74﴾

وَاَدْخَلْنٰهُ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۧ ﴿75﴾ ع 5 25 5

وَنُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ
فَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ۚ ﴿76﴾

وَنَصَرْنٰهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ
اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنٰهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿77﴾

وَدَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمٰنِ فِي الْحَرْثِ اِذْ
نَفَشَتْ فِيْهِ غَنَمُ الْقَوْمِ ۚ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ
شٰهِدِيْنَ ۙۗ ﴿78﴾

فَفَهَّمْنٰهَا سُلَيْمٰنَ ۚ وَكُلًّا اٰتَيْنَا حُكْمًا
وَّعِلْمًا ز وَّسَخَّرْنَا مَعَ دَاوٗدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ
وَالطَّيْرَ ؕ وَكُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿79﴾

وَعَلَّمْنٰهُ صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِّنْۢ
بَاْسِكُمْ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ شٰكِرُوْنَ ﴿80﴾

(73) మా ఆదేశానుసారం మార్గదర్శకత్వం వహించిన వారిని మేము నాయకులుగా చేశాము. మేము వారి వైపు సత్కార్యాలు చేయండనీ, నమాజ్‌ను స్థాపించండి అనీ, జకాత్ చెల్లించండి అనే దైవవాణిని పంపాము. వారు మమ్మల్నే ఆరాధించేవారు. (74) మేము లూత్‌కు యుక్తినీ, జ్ఞానాన్నీ ప్రసాదించాము. అసహ్యాకరమైన చేష్టలు చేసే పట్టణం నుండి అతనికి విముక్తి ప్రసాదించాము. వాస్తవం ఏమిటంటే అది అతి నీచమైన, హద్దులు మీరిన పాపిష్టి జాతి. (75) మేము అతన్ని మా కారుణ్యంలోనికి చేర్చుకున్నాము. నిస్సందేహంగా అతడు పుణ్యాత్ముల లోనివాడు. (76) అదేవిధంగా నూహ్‌నూ, అంతకు ముందు అతడు మమ్మల్ని వేడుకున్నప్పుడు మేము అతని ప్రార్థనను అంగీకరించాము. అతన్ని అతని కుటుంబాన్ని తీవ్రమైన వ్యధ నుండి విముక్తి ప్రసాదించాము. (77) మా వాక్యాలు అసత్యాలని తిరస్కరించిన జాతి వారికి వ్యతిరేకంగా మేము అతనికి సహాయం చేశాము. నిస్సందేహంగా వారు పరమ దుష్టులు. అందువల్ల మేము వారందరినీ ముంచివేశాము. (78) అదేవిధంగా మేము దావూద్‌నూ, సులైమాన్‌నూ అనుగ్రహించాము. వారు ఉభయులూ ఒక చేను వ్యాజ్యం విషయంలో తీర్పు ఇస్తున్నప్పుడు స్వయంగా మేము చూస్తూ ఉన్నాము.

(79) అప్పుడు మేము సులైమాన్‌కు సరైన తీర్పును గురించి బోధించాము. వాస్తవంగా న్యాయాన్ని, జ్ఞానాన్ని మేము ప్రతి ఒక్కరికీ ప్రసాదించాము. దావూద్‌తో పాటు పర్వతాలను, పక్షులను మమ్మల్ని స్తుతించే కట్టుబాటు విధించాము. ఇలా చేసింది మేమే.

(80) మేము అతనికి కవచాలు తయారుచేసే కళను మీ ప్రయోజనం కోసమూ, మిమ్మల్ని పరస్పర హాని నుండి రక్షించే నిమిత్తమూ నేర్పాము. ఇప్పుడైనా మీరు కృతజ్ఞత చూపుతారా?

وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ بِاَمْرِهٖۤ اِلَى الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ؕ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عٰلِمِيْنَ ﴿81﴾

وَمِنَ الشَّيٰطِيْنِ مَنْ يَّغُوْصُوْنَ لَهٗ وَيَعْمَلُوْنَ عَمَلًا دُوْنَ ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمْ حٰفِظِيْنَ ﴿82﴾

وَاَيُّوْبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗۤ اَنِّيْ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿83﴾

(81) మేము విపరీతంగా వీచే గాలిని సులైమాన్ అధీనంలో ఉంచాము. అది అతని ఆజ్ఞ ప్రకారం మేము శుభాలను చేర్చిన భూభాగం వైపునకు పయనించేది. మేము సకల విషయాల పరిజ్ఞానం కలవారము. (82) మేము షైతానులలో చాలా మందిని అతనికి విధేయులుగా చేశాము. అవి అతని కొరకు సముద్రంలో మునిగి వచ్చేవి. అంతేకాక ఇంకా ఇతర సేవలు కూడా చేసేవి. వీరందరినీ కనిపెట్టి ఉండేది కూడా మేమే. (83) అదేవిధంగా అయ్యూబ్‌ను కూడా. "నాకు వ్యాధి సోకింది. మరి నీవు దయామయులలోకెల్లా పరమ దయా మయుడవు" అని అతను తన ప్రభువును ఇలా వేడుకున్నప్పుడు

52 – 83 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

52 : ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రినీ, తన జాతివారినీ ఈ రాళ్ళురప్పలు, ఈ మూర్తులు, విగ్రహాలు ఏమిటని, మీరు వీటిని ఎందుకు ఆరాధిస్తున్నారని, ఇవి లాభనష్టాలు కలిగించలేనివని, ఇవి మీ చేతుల మీదుగా తయారు చేయబడ్డాయని వీటిని ఆరాధించటం బుద్ధికందని విషయమని చెప్పారు. ఈనాడు కూడా చాలామంది ముస్లిములు ఇలాంటి మూఢాచారాలలో నిమగ్నమయి ఉన్నారు. వారివద్ద నుండి వచ్చే సమాధానం ఒక్కటే, "మేము మా తాతముత్తాతలను ఇలా చేస్తూ ఉండగా చూశాము. మా ఇమాము ఇలాఅన్నారు, మాకు ఖుర్ఆన్, హదీసులతో పనిలేదు." (అహ్సనుల్ బయాన్)

53 : మీరూ మీ తాతముత్తాతలు అజ్ఞానాంధకారాల్లో మునిగి ఉన్నారు. మానవుడు లాభంగానీ, నష్టంగానీ చేకూర్చలేని విగ్రహాలను పూజిస్తున్నాడు. ఇంతకంటే బుద్ధిహీనత మరేదైనా ఉందా?

54 : అంటే నేను మీతో హాస్యం ఆడటం లేదు. నేను పొందిన జ్ఞానాన్ని గురించి మీకు నేను తెలియజేస్తున్నాను. అదేమిటంటే మీ ఆరాధ్యుడు ఈ విగ్రహాలు కావు. భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్త మాత్రమే మీ ప్రభువు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

55 : ఇబ్రాహీమ్ తన బోధనను కొనసాగిస్తూ ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించిన వాడే నా ప్రభువు. ఆయనే సంరక్షిస్తున్నాడు. ఇబ్రాహీమ్ తన మనసులో ఊహించుకున్నారు. లేదా ప్రక్కవారు విన్నట్లు అన్నారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

వ్యాఖ్యాతలు ఇలా వ్రాస్తున్నారు : "పండుగ రోజు వచ్చింది. జాతివారు ఇబ్రాహీమ్‌ని ఆహ్వానించారు. కాని రానని సమాధానమిచ్చారు. మీరువెళ్ళిన తర్వాత బహుదైవారాధనను తొలగించటానికి క్రియాత్మకంగా ప్రయత్నిస్తాను అని ఊహించుకున్నారు. విగ్రహాలన్నిటినీ ముక్కలు ముక్కలుగా చేసివేసి పెద్ద విగ్రహాన్ని మాత్రం వదలివేసారు. దానిచేతిలో గొడ్డలిని పెట్టివేశారు – ఆ విగ్రహాన్ని ప్రశ్నించాలని అంతా తెలుసుకున్న ప్రజలు పరస్పరం చీవాట్లు పెట్టుకున్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్, అహ్సనుల్ బయాన్)

వారు తాము చేస్తున్నది మహాపాపం అని పశ్చాత్తాపం చెంది వెంటనే రుజువర్తనులవ్వాలని నిర్ణయించుకునే

బదులు ఇబ్రాహీమ్‌కు వ్యతిరేకంగా భయంకరమైన కుట్రపన్నారు. అతన్ని అగ్నికి ఆహుతి చేయాలని ఏర్పాట్లు ప్రారంభించారు. చాలా పెద్ద మంటను రగిలించి ఆ అగ్నిజ్వాలల్లో ఇబ్రాహీమ్‌ని విసిరారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వెంటనే అగ్నిని చల్లగా, సురక్షితంగా అవమని ఆదేశించాడు. ఇదొక గొప్ప మహిమ. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన దాసుణ్ణి శత్రువుల బారి నుండి కాపాడాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఆ తరువాత లూత్‌కు అల్లాహ్ వివేకాన్ని, జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) సంతానం కొరకు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. పిమ్మట సారాకు ఇస్హాఖ్ (అ) జన్మించారు. ఇస్హాఖ్‌కు యాఖూబ్ జన్మించారు. వీరందరూ తమ సృష్టికర్తకే విధేయులై ఉండేవారు.

72 : ఏ విధంగా కొండలు, పక్షులు దావూద్ అధీనంలో ఉండేవో, అదేవిధంగా సులైమాన్‌కు కూడా కొన్ని మహిమలు ఇవ్వబడ్డాయి. వీరు తమ సభికులతో సహా సింహాసనంపై కూర్చుని ఎక్కడ కోరితే అక్కడకు వెళ్ళేవారు. వీరందరినీ అల్లాహ్ సన్మార్గ నాయకులుగా నియమించాడు. వీరందరూ దైవవాణిని అనుసరించి మంచిని ఆదేశించేవారు. సత్కార్యాలు చేసేవారు. నమాజ్‌ను స్థాపించేవారు. జకాత్ చెల్లించేవారు. తమ ప్రభువు ప్రార్థనలో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. అల్లాహ్ లూత్‌కు దైవదౌత్యాన్ని సరళమార్గాన్ని ప్రసాదించాడు. ప్రజల్లో తీర్పు ఇచ్చే సామర్థ్యాన్ని ప్రసాదించాడు. లూత్ సద్దూమ్ ప్రాంతంలో దైవసందేశ ప్రచారంచేసేవారు. కాని అక్కడి ప్రజలు తమ పాపకార్యాలను, అకృత్యాలను వదలటానికి సిద్ధం కాలేదు. అప్పుడు అల్లాహ్ విశ్వాసులను తీసుకొని అక్కడి నుండి వెళ్ళిపొమ్మని ఆదేశించాడు. ఆ తరువాత అక్కడి ప్రజలను వారి స్వలింగ సంపర్కం, దోపిడికి ప్రతీకారంగా వారిని సర్వనాశనం చేశాడు.

ఉల్లేఖనకర్తల ప్రకారం ఇక్కడ 7 పట్టణాలుండేవి. వీటిలో 6 పట్టణాలను అల్లాహ్ సర్వనాశనం చేశాడు. లూత్ ఉంటున్న పట్టణాన్ని వదలివేశాడు. విధేయత, దైవభీతివల్ల దైవకారుణ్యం లభిస్తుంది. నీచత్వం, ధిక్కారం, దైవకారుణ్యానికి దూరం చేస్తాయి. సజ్జనుల్లో అధికంగా అందరికంటే దైవప్రవక్తలే దైవభీతి కలిగి ఉంటారు.

75 - 78 : నూహ్ (అ) కూడా అల్లాహ్ ప్రవక్తల్లోని ఒక గొప్ప ప్రవక్త. ఆయనకు 40 సంవత్సరాల వయస్సులో దైవదౌత్యం లభించింది. ఆ తరువాత ఆయన 950 సంవత్సరాల వరకు తన జాతిలో దైవసందేశ ప్రచారం చేశారు. కాని వారి జాతి కూడా అహంకారానికి, ధిక్కారానికి పాల్పడింది. అప్పుడు ఆయన తన జాతిని శపించారు. (నూహ్ : 26ని చూడండి).

దావూద్ (అ) కూడా దైవప్రవక్తల్లోని ఒకరు. అల్లాహ్ వీరికి తన ప్రత్యేక కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించాడు. సులైమాన్, దావూద్ కుమారులు. అల్లాహ్ వీరిద్దరికీ న్యాయపరిజ్ఞానం ప్రసాదించాడు. దావూద్ (అ) చాలా మనోహరంగా అల్లాహ్‌ను స్తుతించేవారు. అది విని పక్షులు, జంతువులు, ఇతర ప్రాణులు దైవస్తోత్రంలో నిమగ్నమయి పోయేవి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

అంటే ఏది జరిగినా దాన్ని చేసేవారము మేమే. దావూద్ (అ) కు అల్లాహ్ ఆయుధాలు తయారుచేసే పరిజ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు. ఇతను ఇనుముతో ఆయుధాలు తయారు చేసేవారు. గాలి సులైమాన్ అధీనంలో ఉండేది. ఇతను గాలి ద్వారా ప్రయాణం చేసేవారు. జిన్నాతులు కూడా అతని అధీనంలో ఉండేవి. అతని అనుమతితో అవి సముద్రంలో సంచరించేవి. ముత్యాలు, పగడాలు తీసుకొనివచ్చేవి. వాటిని భవన నిర్మాణంలో ఉపయోగించేవి. (అహ్సనుల్ బయాన్). (సాద్ : 37) ని చూడండి. ఖుర్ఆన్‌లో అయ్యూబ్ (అ)ని సహనశీలునిగా పేర్కొనబడింది. అంటే కఠిన పరీక్షల్లో కూడా అతను సహనం పాటించారు. దైవం పట్ల కృతజ్ఞతా భావంతో మెలిగేవారు. అల్లాహ్ అతనికి సంతానాన్ని, ధనాన్ని ప్రసాదించాడు. పరీక్షించే నిమిత్తం వాటికి దూరం చేశాడు. చివరికి తీవ్ర అనారోగ్యానికి గురిచేసి సుమారు 18 సంవత్సరాలపాటు కఠిన పరీక్షలకు గురిచేశాడు. చివరికి అతని విన్నపం స్వీకరించబడింది. చివరికి ఆరోగ్యం, సంతానం, ధనం తిరిగి ఇవ్వబడ్డాయి.

(84) వెంటనే మేము అతని ప్రార్థనను
అంగీకరించాము. ఇంకా, అతనికి అంటుకున్న
వ్యాధిని నివారించాము. అతని కుటుంబ సభ్యులను
తిరిగి ఇవ్వటమే కాకుండా వారితో పాటు మరి
అంతమందిని కూడా ఇచ్చాము, మా ప్రత్యేక
అనుగ్రహంగా. ఎందుకంటే అది భక్తులకు
గుణపాఠంగా ఉండాలని. (85) అదేవిధంగా
ఇస్మాయీల్‌కూ, ఇద్రీస్‌కూ, జుల్‌కిఫ్ల్‌కూ
ప్రసాదించాము. వీరిలో ప్రతి ఒక్కరూ సహనం
గలవారు. (86) వీరందరినీ మేము మా
కారుణ్యంలోనికి ప్రవేశింపజేశాము. నిస్సందేహంగా
వీరందరూ పుణ్యాత్ములే. (87) అదేవిధంగా
చేపవాడిని కూడా. అతను కోపంగా వెళ్ళిపో
యినప్పుడు మేము దానికి కారణం అడగబోమని
అతడు భావించాడు. చివరకు అతను లోతైన చీకట్ల
నుండి ఇలా మొరపెట్టుకున్నాడు. "నీవు తప్ప
ఆరాధ్యుడు లేనే లేడు. నీవు పరిశుద్ధుడవు.
నిస్సందేహంగా నేనే అపరాధిని." (88) మేము
వెంటనే అతని ప్రార్థనను అంగీకరించాము. అతనికి
దుఃఖం నుండి విముక్తి ప్రసాదించాము. ఈ విధంగా
విశ్వాసులను మేము రక్షిస్తూ ఉంటాము.
(89) అదేవిధంగా జకరియ్యాను కూడా. అప్పుడు
అతను తన ప్రభువును ఇలా వేడుకున్నాడు. "నా
ప్రభూ! నన్ను ఒంటరిగా విడిచిపెట్టకు. నీవే సరైన
వారసుడవు." (90) మేము అతని ప్రార్థనను
అంగీకరించాము. మరియు అతనికి యహ్యాను
ప్రసాదించాము. అతని కొరకు అతని భార్యను
యోగ్యురాలుగా చేశాము. వారు సత్కార్యాల్లో
చురుకుగా పాల్గొనేవారు మరియు భయభక్తులతో
మమ్మల్ని ప్రార్థించేవారు. మా సన్నిధిలో అణకువతో
ఉండేవారు. (91) అదేవిధంగా తన శీలాన్ని
కాపాడుకున్న ఆ మహిళను కూడా. మేము మా
ఆత్మ నుండి ఆమెలో ఊదాము. ఆమెనూ, ఆమె
కుమారుణ్ణీ సర్వప్రపంచానికి ఒక సూచనగా
చేశాము.

فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ وَّاٰتَيْنٰهُ
اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا
وَذِكْرٰى لِلْعٰبِدِيْنَ ﴿84﴾
وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِيْسَ وَذَا الْكِفْلِ ؕ كُلٌّ مِّنَ
الصّٰبِرِيْنَ ۚۖ ﴿85﴾
وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿86﴾
وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ
عَلَيْهِ فَنَادٰى فِى الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنْتَ
سُبْحٰنَكَ ۖ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۚۖ ﴿87﴾
فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْغَمِّ ؕ وَكَذٰلِكَ
نُـْجِى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿88﴾
وَزَكَرِيَّاۤ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ
خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ۚۖ ﴿89﴾
فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۫ وَوَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهٗ
زَوْجَهٗ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ فِى الْخَيْرٰتِ
وَيَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّرَهَبًا ؕ وَكَانُوْا لَنَا
خٰشِعِيْنَ ﴿90﴾
وَالَّتِيْۤ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهَا مِنْ
رُّوْحِنَا وَجَعَلْنٰهَا وَابْنَهَاۤ اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿91﴾

اِنَّ هٰذِهٖۤ اُمَّتُكُمۡ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا رَبُّكُمۡ فَاعۡبُدُوۡنِ ﴿92﴾

وَتَقَطَّعُوۡۤا اَمۡرَهُمۡ بَيۡنَهُمۡ ؕ كُلٌّ اِلَيۡنَا رٰجِعُوۡنَ ﴿93﴾

فَمَنۡ يَّعۡمَلۡ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٌ فَلَا كُفۡرَانَ لِسَعۡيِهٖ ۚ وَاِنَّا لَهٗ كٰتِبُوۡنَ ﴿94﴾

ع 6 18 6

وَحَرٰمٌ عَلٰى قَرۡيَةٍ اَهۡلَكۡنٰهَاۤ اَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُوۡنَ ﴿95﴾

حَتّٰۤى اِذَا فُتِحَتۡ يَاۡجُوۡجُ وَمَاۡجُوۡجُ وَهُمۡ مِّنۡ كُلِّ حَدَبٍ يَّنۡسِلُوۡنَ ﴿96﴾

وَاقۡتَرَبَ الۡوَعۡدُ الۡحَقُّ فَاِذَا هِىَ شَاخِصَةٌ اَبۡصَارُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا ؕ يٰوَيۡلَنَا قَدۡ كُنَّا فِىۡ غَفۡلَةٍ مِّنۡ هٰذَا بَلۡ كُنَّا ظٰلِمِيۡنَ ﴿97﴾

اِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ؕ اَنۡتُمۡ لَهَا وٰرِدُوۡنَ ﴿98﴾

لَوۡ كَانَ هٰۤؤُلَاۤءِ اٰلِهَةً مَّا وَرَدُوۡهَا ؕ وَكُلٌّ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿99﴾

لَهُمۡ فِيۡهَا زَفِيۡرٌ وَّهُمۡ فِيۡهَا لَا يَسۡمَعُوۡنَ ﴿100﴾

اِنَّ الَّذِيۡنَ سَبَقَتۡ لَهُمۡ مِّنَّا الۡحُسۡنٰىۤ ۙ اُولٰۤـئِكَ عَنۡهَا مُبۡعَدُوۡنَ ۙ ﴿101﴾

لَا يَسۡمَعُوۡنَ حَسِيۡسَهَا ۚ وَهُمۡ فِىۡ مَا اشۡتَهَتۡ اَنۡفُسُهُمۡ خٰلِدُوۡنَ ۚ ﴿102﴾

(92) మీ ఈ సంఘం వాస్తవానికి ఒకే ఒక సంఘం. మరియు నేనే మీ ప్రభువును. కనుక మీరు నన్నే ఆరాధించండి. (93) కాని వారు తమ ధర్మాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చేసుకున్నారు. అయితే వారందరూ మా వైపునకు రావలసినవారే.

(94) మరియు విశ్వాసిగా ఉండి సత్కార్యాలు చేసేవాడి సత్కార్యాల పట్ల నిరాదరణ జరుగదు. వాటిని మేమే వ్రాస్తున్నాము. (95) మేము నాశనం చేసిన నగరం మళ్ళీ తిరిగి ఏర్పడటం అసంభవం. (96) చివరకు యాజూజ్, మాజూజ్‌లు విడిచి పెట్టబడినప్పుడు, వారు ప్రతి ఎత్తయిన ప్రదేశం నుండి బయల్పడినప్పుడు, (97) సత్య వాగ్దానం సమీపించినప్పుడు హఠాత్తుగా విచ్చుకున్న అవిశ్వాసుల కనుగుడ్లు విచ్చుకున్నట్లుగానే ఉండిపోతాయి. అప్పుడు వారు ఇలా విలపిస్తారు, “అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం! మేము ఈ విషయంలో అశ్రద్ధగా ప్రవర్తించాము. మేము నిజంగా అపరాధులమే. (98) నిస్సందేహంగా మీరూ, అల్లాహ్‌ను వదలి మీరు పూజించిన వారు నరకానికి ఇంధనం అవుతారు. మీరు అక్కడికే చేరవలసి ఉంది. (99) ఒకవేళ వారు నిజ దేవుళ్ళే అయితే వారు అక్కడకు పోయేవారు కాదు. ఇక వారందరూ అందులోనే శాశ్వతంగా ఉండాలి.

(100) అక్కడ వారికి భయంకరమైన అరుపులే మిగులుతాయి. కాని వారు అందులో వినే స్థితిలో ఉండరు.

(101) ఇక మా తరపున మేలు కలుగుతుందని ముందే వాగ్దానం ఇవ్వబడిన ప్రజలు దీనికి దూరంగా ఉంచబడతారు. (102) దాని రెప్పపాటు శబ్దాన్ని కూడా వారు వినరు. వారు ఎల్లప్పుడూ తమ మనోకాంక్షలను తీర్చుకోవటంలో నిమగ్నమయి ఉంటారు.

لَا يَحۡزُنُهُمُ الۡفَزَعُ الۡاَكۡبَرُ وَتَتَلَقّٰهُمُ
الۡمَلٰٓـئِكَةُ ؕ هٰذَا يَوۡمُكُمُ الَّذِىۡ كُنۡتُمۡ
تُوۡعَدُوۡنَ ﴿103﴾
يَوۡمَ نَطۡوِى السَّمَآءَ كَطَـىِّ السِّجِلِّ لِلۡكُتُبِ ؕ
كَمَا بَدَاۡنَاۤ اَوَّلَ خَلۡقٍ نُّعِيۡدُهٗ ؕ وَعۡدًا عَلَيۡنَا ؕ اِنَّا
كُنَّا فٰعِلِيۡنَ ﴿104﴾
وَلَقَدۡ كَتَبۡنَا فِى الزَّبُوۡرِ مِنۡۢ بَعۡدِ الذِّكۡرِ اَنَّ
الۡاَرۡضَ يَرِثُهَا عِبَادِىَ الصّٰلِحُوۡنَ ﴿105﴾
اِنَّ فِىۡ هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوۡمٍ عٰبِدِيۡنَ ؕ ﴿106﴾
وَمَاۤ اَرۡسَلۡنٰكَ اِلَّا رَحۡمَةً لِّلۡعٰلَمِيۡنَ ﴿107﴾
قُلۡ اِنَّمَا يُوۡحٰۤى اِلَىَّ اَنَّمَاۤ اِلٰهُكُمۡ اِلٰـهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَهَلۡ
اَنۡتُمۡ مُّسۡلِمُوۡنَ ﴿108﴾
فَاِنۡ تَوَلَّوۡا فَقُلۡ اٰذَنۡتُكُمۡ عَلٰى سَوَآءٍ ؕ وَاِنۡ
اَدۡرِىۡۤ اَقَرِيۡبٌ اَمۡ بَعِيۡدٌ مَّا تُوۡعَدُوۡنَ ﴿109﴾
اِنَّهٗ يَعۡلَمُ الۡجَـهۡرَ مِنَ الۡقَوۡلِ وَيَعۡلَمُ مَا
تَكۡتُمُوۡنَ ﴿110﴾
وَاِنۡ اَدۡرِىۡ لَعَلَّهٗ فِتۡنَةٌ لَّـكُمۡ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِيۡنٍ ﴿111﴾
قٰلَ رَبِّ احۡكُمۡ بِالۡحَـقِّ ؕ وَرَبُّنَا الرَّحۡمٰنُ
الۡمُسۡتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوۡنَ ۧ ﴿112﴾ 7 ع 19 7

(103) విపరీతమైన కలవరపాటుకు గురిచేసే ఆ సమయం వారిని ఏ మాత్రం దుఃఖానికి గురిచేయదు. దైవదూతలు ఎదురొచ్చి వారికి, "మీకు వాగ్దానం చేయబడిన మీ దినం ఇదే" అని స్వాగతం పలుకుతారు. (104) ఆ రోజు మేము ఆకాశాన్ని చిట్టాలవలె చుట్టి వేస్తాము. మేము మొదట సృష్టించినట్లే మళ్ళీ దానిని తిరిగి చేస్తాము. అది మాపై ఉన్న తప్పనిసరి బాధ్యత. మేము ఈ పనిని తప్పకుండా చేయవలసిందే. (105) మేము జబూర్‌లో హితబోధ చేసిన తరువాత సజ్జనులైన మా దాసులే భూమికి వారసులౌతారని వ్రాసి పెట్టాము. (106) భక్తుల కొరకు ఇందులో గొప్ప సమాచారం ఉన్నది. (107) ఓ ప్రవక్తా! మేము నిన్ను లోకవాసుల కోసం కారుణ్యంగా పంపాము. (108) ఇలా అను, "నా వద్దకు మీ దేవుడు కేవలం ఒక్కడే" అని మాత్రమే దైవవాణి వస్తుంది, ఇప్పుడైనా మీరు విధేయత చూపుతారా? (109) ఒకవేళ వారు విముఖత చూపితే, ఇలా అను, "నేను బహిరంగంగా మిమ్మల్ని హెచ్చరించాను. అయితే మీకు వాగ్దానం చేయబడుతూ ఉన్న విషయం దగ్గరగా ఉందో, దూరంగా ఉందో నాకు తెలియదు. (110) బిగ్గరగా పలికే మాటలను కూడా అల్లాహ్ తెలుసుకుంటాడు. మీరు రహస్యంగా పలికే మాటలను కూడా ఆయన తెలుసుకుంటాడు. (111) ఇది మీ కొరకు ఒక పరీక్షగా, ఒక నిర్ణీత గడువు వరకు జీవిత సామగ్రి ఇవ్వబడిందని నేను భావిస్తున్నాను. (112) చివరకు దైవప్రవక్త ఇలా అన్నారు, "ఓ నా ప్రభూ! సత్యం ఆధారంగా తీర్పు ఇవ్వు. ప్రజలారా! కరుణామయుడైన మా ప్రభువే మీరు కల్పించే విషయాల బారి నుండి మమ్మల్ని రక్షిస్తాడని మేము నమ్ముతున్నాము."

84 – 112 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఇస్మాయీల్ మరియు జుల్‌కిఫ్ల్ ఇద్దరూ దైవప్రవక్తలే. ఇస్మాయీల్ ఇబ్రాహీమ్ కుమారుడు. వీరి గురించి

మరియు ఇద్రీస్ గురించి సూరె మర్యమ్‌లో ప్రస్తావించబడింది. వీరందరూ సహనశీలురుగా పేర్కొనబడ్డారు. కష్టనష్టాలపై, అనారోగ్యాలపై, సమస్యలపై సహనం పాటించేవారు. పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండేవారు. ఈ ముగ్గురికి అల్లాహ్ దైవదౌత్యం ప్రసాదించాడు. అందువల్లే వీరు దైవం దృష్టిలో ఉత్తములుగా పేర్కొనబడ్డారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్) (ఇబ్నెకసీర్)

జున్నూన్ అంటే యూనుస్ (అ) అని అర్థం. నూన్ అంటే చేప. అల్లాహ్ ఆదేశం వల్ల చేప అతన్ని మ్రింగింది. ఈయన్ని మూసల్ ప్రాంతంలో నేన్వా ప్రజల వైపునకు ప్రవక్తగా పంపడం జరిగింది. ఇతనికి న్యాయాన్ని, ధర్మాన్ని, నైతిక విలువలను బోధించమని బాధ్యత ఇవ్వబడింది. కాని వారు ఆయన బోధనలను తిరస్కరించారు. రోజు రోజుకు వారి అకృత్యాలు పెరిగిపోయాయి. చివరికి వారిని హెచ్చరించడం జరిగింది. యూనుస్ (అ) అక్కడి నుండి, బయలుదేరి బైతుల్ మఖ్దిస్ చేరుకున్నారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

యూనుస్ (అ) తన జాతి వారి అవిశ్వాసం వల్ల వారిని అసహ్యించుకున్నారు. అయితే అల్లాహ్ ఆదేశం కొరకు ఎదురు చూడకుండా నేన్వా నుండి వెళ్ళిపోయారు. అందువల్లే ఆయన్ని తన ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకున్నవాడు అని పేర్కొనబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒకటి రాత్రివేళ, రెండు సముద్రంలో, మూడు చేప కడుపులో, మేము యూనుస్ విన్నపాన్ని స్వీకరించాము. అతన్ని చేపకడుపు నుండి కాపాడాము. అంతేకాదు, ఎవరు ప్రార్థించినా అల్లాహ్ తప్పకుండా కాపాడుతాడు. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : ఎవరైనా సరే. "లా ఇలాహ ఇల్లా అన్‌త సుబ్‌హానక ఇన్నీ కున్‌తు మినజ్జాలిమీన్" అని ప్రార్థిస్తే అల్లాహ్ తప్పకుండా విన్నపాన్ని అంగీకరిస్తాడు. (తిర్మిజీ – హ.నెం. 3505) (అహ్సనుల్ బయాన్)

జకరియా (అ) ముసలితనంలో సంతానం కొరకు ప్రార్థిస్తే అల్లాహ్ అతనికి సంతానం ప్రసాదించాడు. దీని గురించి వివరంగా సూరె ఆలి ఇమ్రాన్ మరియు సూరె తాహాలో ఉంది. అతని భార్య గొడ్రాలు అయినప్పటికీ అల్లాహ్ తన మహిమవల్ల ఆమెకు సంతాన భాగ్యం ప్రసాదించాడు. వారికి యహ్యాను ప్రసాదించాడు. అంటే అల్లాహ్ సన్నిధిలో అణకువతో, వినమ్రతతో, విధేయతతో ప్రార్థించాలి, విన్నవించుకోవాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

మర్యమ్ మరియు ఈసా (అ) వృత్తాంతంలో అల్లాహ్ యొక్క ఆశ్చర్యకరమైన సూచనలు ఇమిడి ఉన్నాయి. అందువల్లే వారి గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఈమె ఏనాడూ ధర్మవ్యతిరేకమైన కార్యానికి పాల్పడలేదు. మరియు తన్ను తాను అల్లాహ్ ఆరాధనకు అంకితం చేసుకున్నారు. యుక్త వయస్సుకు చేరినా వివాహం పట్ల ఈమె శ్రద్ధ చూపలేదు. అల్లాహ్ తండ్రి లేకుండా ఆమెకు ఈసా (అ)ను ప్రసాదించాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు, జిబ్రయీల్ (అ) ఆమె గుండెలపై ఊదారు. దైవానుగ్రహం వల్ల ఆమెకు ఈసా (అ) జన్మించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఈసా (అ) పసితనంలోనే ప్రజలతో మాట్లాడారు. ప్రవక్త అయిన తరువాత దైవానుగ్రహం వల్ల మృతులకు జీవం పోశారు. కుష్ఠువ్యాధిని నయం చేశారు. బట్టతల ఉన్న వారికి వెంట్రుకలు తెప్పించారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

92 : మీ ధర్మం ఒకే ఒక్క ధర్మం. వచ్చిన ప్రవక్తలందరూ ఈ ఒక్క ధర్మాన్ని బోధించారు. తల్లులు వేరైనా తండ్రి ఒక్కరే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

విశ్వప్రభువునే ఆరాధించాలి. ఇదే ప్రవక్తలందరి సందేశం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

95 : అల్లాహ్ విగ్రహారాధకులను, అవిశ్వాసులను ఇహలోకంలోనే నాశనం చేసివేస్తాడు. తీర్పుదినం నాడు వారు తప్పకుండా తమ ప్రభువు ముందు విచారణ నిమిత్తం రప్పించబడతారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

96 : యాజూజ్ మాజూజ్‌ల గురించి సూరె కహఫ్‌లో క్లుప్తంగా పేర్కొనబడింది. వీరు ఈసా (అ) కాలంలో

తీర్పుదినానికి సమీపంలో ఉద్భవిస్తారు. వీరు ప్రపంచం నలువైపులా వ్యాపిస్తారు. ప్రతి వైపు నుండి వీరు పరుగెత్తుతూ వస్తారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

తీర్పుదినం నాడు మానవులు, జిన్నులు అల్లాహ్ వైపు మరలుతారు. జుల్‌ఖర్నయిన్ ఏర్పాటు చేసిన ఆ అడ్డుగోడ యాజూజ్ మాజూజ్‌ల కోసం తొలగించబడుతుంది. వారు అన్నివైపులా అతివేగంగా వ్యాపిస్తారు. ఎటువెళ్ళినా అక్కడ వినాశనాన్ని సృష్టిస్తారు. వారిని ఎవరూ ఎదుర్కొనలేరు. తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుంది. ఇది అల్లాహ్ సత్యవాగ్దానం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

97 : తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసుల చూపులు వాలిపోయి ఉంటాయి. భయంతో వణుకుతూ ఉంటారు. ఇంకా ఇలా అంటూ ఉంటారు! “అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం! ఈ సమయానికి సిద్ధపడే బదులు నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించాము. తీర్పుదినం రానున్నదని మాకు నమ్మకమే లేకుండా పోయింది. మమ్మల్ని మేమే నష్టానికి గురిచేసుకున్నాము. కాని ఆనాడు పశ్చాత్తాపపడటం, విచారించటం ఏమాత్రం వారికి లాభం చేకూర్చదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

98 : అంటే మీరూ మీ ఈ ఆరాధ్యులు నరకంలోనికి వెళ్ళండి. రాళ్ళు, విగ్రహాలు, మూర్తులు ఇవన్నీ నిర్జీవులు. వీటిని పూజించేవారిని అవమానపరచటానికి వేయబడతాయి. వారు వీటిని సహాయకులుగా రక్షకులుగా భావించేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

నరకవాసులు నరకశిక్షను భరించలేక భయంకరమైన కేకలు, అరుపులు పెడుతుంటారు. అయితే నరకం వికృతంగా గర్జిస్తూ ఉంటుంది. అందువల్ల వారి అరుపులు కేకలు ఏమాత్రం వినబడవు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

101 : ఈ వాక్యంలో విశ్వాసుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. విశ్వాస భాగ్యంతో సత్కార్యాలు చేసిన వారిని నరకానికి దూరంగా ఉంచడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

102 : వీరు స్వర్గంలో తాము కోరింది అనుభవిస్తూ ఉంటారు. తీర్పు మైదానం కొరకు రెండవసారి శంఖం ఊదబడినప్పుడు వీరు ఏమాత్రం కంగారుపడరు. దైవదూతలు వీరికి స్వాగతం పలుకుతారు. శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తారు. ఇంకా ఇలా అంటారు : “ఇదే మీ సంతోష దినం, మీ సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలం దక్కుతుందని వాగ్దానం చేయబడిన దినం ఇదే.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

103 : కాగితాలు చుట్టడం ఎంత సులభమో, అల్లాహ్‌కు ఆకాశాలను చుట్టడం అంతే సులభం. (అహ్సనుల్ బయాన్)

105 : అల్లాహ్ మూలగ్రంథం (లౌహెమహ్ఫూజ్)లోనూ, దైవగ్రంథాల్లోనూ పుణ్యాత్ములే స్వర్గవాసులు కాగలరని వ్రాయడం జరిగింది.

106 : అంటే ఈ గ్రంథంలో అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారికి ఎన్నో లాభాలు పేర్కొనబడ్డాయి. వీరు దైవప్రవక్త సంప్రదాయం ప్రకారం ఆరాధిస్తారు. అల్లాహ్‌ను ప్రేమిస్తారు. ఆయన పట్ల సంతోషంతో ఉంటారు. ఆయన పట్ల విధేయత కలిగి ఉంటారు.

అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం అయిదు పూటల నమాజులు ఆరాధనలో నిమగ్నమై ఉండటానికి చాలు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

107 : ఇందులో అంతిమ దైవ ప్రవక్త (స) గురించి ప్రశంసించటం జరిగింది. అంటే మేము మిమ్మల్ని ప్రపంచ ప్రజల కొరకు కారుణ్యంగా, సందేశహరుడుగా పంపాము. అంటే మానవులు మరియు జిన్నుల కొరకు ఉభయలోకాల సాఫల్యం ప్రవక్త (స)ను అనుసరించటంలోనే ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

108 : “మీ ఆరాధ్యుడు కేవలం ఒక్కడే అని, నా మాట వినమని, నన్నే అనుసరించండి” అని వారిని తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది.

110 : అల్లాహ్ మాత్రమే అగోచర జ్ఞానం కలిగి ఉన్నాడు. ఆయనే సృష్టితాల రహస్య, బహిరంగ విషయాలు తెలిసినవాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

112 : అవిశ్వాసులతో యుద్ధంచేసిన తర్వాత ప్రవక్త (స) విన్నవించుకున్న దుఆను ఇక్కడ పేర్కొనడం జరిగింది. అల్లాహ్ ప్రవక్త దుఆను స్వీకరించాడు. ముస్లిముల ద్వారా అవిశ్వాసులను వధించాడు. చాలామంది మరణించారు. చాలామంది పట్టుబడ్డారు. వాక్యం చివర ప్రవక్త (స) కరుణించమని, దయచూపమని అల్లాహ్ను కోరారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## అల్ హజ్ సూర పరిచయం

ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 78 వాక్యాలున్నాయి. ఈ సూరాలో 'హజ్జ్' ప్రస్తావన వచ్చింది. ఇస్లాం మౌలికాంశాలలో 'హజ్జ్' ఒకటి. దైవదాసులను హజ్జ్ చేయకుండా నిలువరించటం మహాపరాధం. ముమ్మాటికీ ఇది 'ఫిత్నా' (పీడన) అనిపించుకుంటుంది. ఈ పీడన సమసిపోవాలి. శాంతి భద్రతలు నెలకొనాలి. తద్వారానే ఏక దైవారాధనకు నిలయమైన కాబా గృహానికి దైవవిధేయులు నిక్షేపంగా వచ్చి, హజ్జ్ క్రియలను సజావుగా నిర్వర్తించగలుగుతారు. ఈ సూరాలోని ప్రధానాంశం ఇదే.

## 22. అల్ హజ్

**ఆయత్‌లు : 78** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ మానవులారా! మీ ప్రభువు ఆగ్రహం నుండి మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోండి. యదార్థంగా ప్రళయం నాటి భూకంపం మహా (విధ్వంసక) విషయం.

(2) దానిని మీరు చూసినప్పుడు ఎలాంటి స్థితిలో ఉంటుందంటే, పాలుపట్టే ప్రతి స్త్రీ తన శిశువును మరచిపోతుంది. ప్రతి గర్భిణీ యొక్క గర్భం పడిపోతుంది. ప్రజలను నీవు మత్తులో ఉన్నట్లు చూస్తావు. కాని వారు మత్తుపానీయం సేవించి ఉండరు. అయితే అల్లాహ్ శిక్ష మహా తీవ్రంగా ఉంటుంది.

(3) కొందరు జ్ఞానం లేకపోయినా అల్లాహ్‌ను గురించి వాదిస్తారు. ధిక్కరించిన ప్రతి షైతాన్‌ను అనుసరిస్తారు.

(4) వాస్తవం ఏమిటంటే వాడి జాతకం ఇలా వ్రాయబడి ఉంది. వాడిని స్నేహితుడుగా చేసుకునే మనిషిని వాడు మార్గం తప్పించి మరీ వదలిపెడతాడు. ఇంకా వాడిని నరకం వైపు మార్గం చూపుతాడు.

آياتها 78 — سُورَةُ الْحَجِّ مَدَنِيَّة 22 — رُكُوعَاتُهَا 10

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿1﴾

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُم بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿2﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ﴿3﴾

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿4﴾

(5) ఓ మానవులారా! ఒకవేళ మీకు మరణానంతర జీవితం పట్ల ఏదైనా అనుమానం ఉంటే, మీరు ఈ విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. మేము మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాము, తరువాత వీర్య బిందువుతో, ఆ తరువాత నెత్తుటి గడ్డతో, ఆపై మాంసపు కండతో, అది రూపం కలదిగానూ, రూపం లేనిదిగానూ ఉంటుంది. మీకు వాస్తవం విశదపర్చాలని తెలుపుతున్నాము. మేము కోరిన దానిని ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు మాతృగర్భంలో భద్రపరచుతాము. తరువాత మిమ్మల్ని ఒక శిశువు రూపంలో బయటికి తీస్తాము. మీరు యుక్తవయస్సుకు చేరటానికి. మీలోని కొందరు ముందుగానే పిలుచుకోబడతారు. మరి కొందరు అతి నికృష్టమైన వయస్సు వైపునకు మరలింపబడతారు. అంతా తెలిసిన తరువాత కూడా ఏమీ తెలియకుండా ఉండటానికి. ఎండిపోయిన నేలను మీరు చూస్తున్నారు. మేము దానిపై వర్షం కురిపించగానే, అకస్మాత్తుగా అది పులకరిస్తుంది. మరియు ఉబుకుతుంది. అంతేకాక అది అనేక రకాల మనోహరమైన మొక్కలను మొలకెత్తిస్తుంది.
(6) దీనికంతటికీ అల్లాహ్‌యే సత్యం కావటం, ఆయన మృతులను బ్రతికించటం మరియు ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి ఉండటమే కారణం.
(7) ప్రళయం తప్పకుండా సంభవిస్తుంది. ఇందులో ఎలాంటి అనుమానానికి తావులేదు. సమాధులలో ఉన్న వారందరినీ అల్లాహ్ తప్పకుండా లేపుతాడు.
(8) మానవులలో కొందరు ఎటువంటి జ్ఞానమూ లేకపోయినా, ఏ మార్గదర్శకత్వమూ లేకపోయినా, వెలుగును ప్రసాదించే ఏ గ్రంథమూ లేకపోయినా, అల్లాహ్‌ను గురించి కలహించుకుంటూ ఉంటారు.
(9) ఫలితంగా వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించాలని చూస్తారు. ఇలాంటి వ్యక్తులు ప్రపంచంలో అవమానం పాలవుతారు. తీర్పుదినం నాడు మేము వారికి అగ్ని శిక్షను రుచి చూపిస్తాము.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِيْ رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ
فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ
مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ
لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۭ وَنُقِرُّ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَاۗءُ اِلٰٓى
اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوْٓا
اَشُدَّكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ مَّنْ
يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْۢ بَعْدِ
عِلْمٍ شَيْـــًٔا ۭ وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ
اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاۗءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْۢبَتَتْ
مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ﴿5﴾

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهٗ يُـحْيِ الْمَوْتٰى وَاَنَّهٗ عَلٰي
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۙ ﴿6﴾

وَّاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ
يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُوْرِ ﴿7﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا
هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ۙ ﴿8﴾

ثَانِيَ عِطْفِهٖ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ لَهٗ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّنُذِيْقُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ
الْحَرِيْقِ ﴿9﴾

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ
ع 1 10 8 لِّلْعَبِيْدِ ﴿10﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ ۚ فَاِنْ
اَصَابَهٗ خَيْرُ ۨ اطْمَاَنَّ بِهٖ ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةُ ۨ
انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهٖ ۚ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ؕ
ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ﴿11﴾
يَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ وَمَا لَا يَنْفَعُهٗ ؕ
ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ۚ ﴿12﴾
يَدْعُوْا لَمَنْ ضَرُّهٗۤ اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ؕ لَبِئْسَ
الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَشِيْرُ ﴿13﴾
اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ
مَا يُرِيْدُ ﴿14﴾
مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ يَّنْصُرَهُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَآءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ
فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ مَا يَغِيْظُ ﴿15﴾
وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍ بَيِّنٰتٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ
مَنْ يُّرِيْدُ ﴿16﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِئِيْنَ
وَالنَّصٰرٰى وَالْمَجُوْسَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْۤا ۖ اِنَّ اللّٰهَ
يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿17﴾

(10) ఇది నీ చేతులు ముందుగా పంపిందే. వాస్తవం ఏమిటంటే అల్లాహ్ తన దాసుల పట్ల అన్యాయం చేసేవాడు కాడు. (11) ప్రజలలో కొందరు అంచులపై నిలబడి అల్లాహ్‌ను ఆరాధించే వారున్నారు. ఒకవేళ లాభం కలిగితే తృప్తి చెందుతారు. కాని ఏదైనా ఆపద సంభవిస్తే విముఖత చూపుతారు. ఇటువంటి వారికి ఇహమూ దక్కదు, పరమూ దక్కదు. అసలైన నష్టం అంటే ఇదే.

(12) వారు అల్లాహ్‌ను వదలి అతను తనకు నష్టంగానీ, లాభం గానీ కలిగించలేని వారిని వేడుకుంటున్నారు. ఇదే నీచ నికృష్టమైన మార్గభ్రష్టత్వం. (13) ఎవరి నష్టమైతే వారు చేసే లాభం కంటే అత్యంత సమీపంలో ఉందో, వానిని వారు వేడుకుంటున్నారు. ఎంత నికృష్టుడు అతని సంరక్షకుడు. ఎంత నికృష్టుడు అతని సహచరుడు. (14) నిస్సందేహంగా విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారిని అల్లాహ్ క్రింద సెలయేర్లు ప్రవహించే ఉద్యానవనాల్లోకి ప్రవేశింపజేస్తాడు. అల్లాహ్ తాను కోరింది చేస్తాడు. (15) ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ, అల్లాహ్ తనకు ఏ సహాయమూ చేయడని అనుమానించేవారు, ఒక తాడు ద్వారా ఆకాశాన్ని చేరడానికి కన్నం వేయాలి. తరువాత తనకు అయిష్టమయిన దానిని తన యుక్తి నిరోధించగలుగుతుందేమో ఆ కన్నం ద్వారా అతడు చూసుకోవాలి. (16) ఇటువంటి స్పష్టమైన బోధనలతోనే మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేశాము. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు.

(17) నిస్సందేహంగా విశ్వాసులు, యూదులు, సాబియీలు, క్రైస్తవులు, మజూసీలు, సాటి కల్పించినవారు. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వీరందరి మధ్య తీర్పు ఇస్తాడు. ప్రతి విషయమూ అల్లాహ్ అధీనంలో ఉన్నది.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِى
الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ
وَالشَّجَرُ وَالدَّوَآبُّ وَكَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ ؕ وَكَثِيْرٌ
حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ؕ وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ
مُّكْرِمٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ؕ (18) السجدة 6

(18) ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న సమస్తమూ సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, పర్వతాలు, వృక్షాలు, జంతువులు చాలామంది మానవులు, శిక్షకు అర్హులైన చాలామంది ప్రజలు అల్లాహ్ ముందు వినమ్రులై ఉండటాన్ని నీవు చూడటం లేదా? అల్లాహ్ ఎవరినైతే అవమానం పాలు చేస్తాడో, అతనికి గౌరవం ఇచ్చేవాడెవ్వడూ ఉండడు. అల్లాహ్ తాను కోరినది చేస్తాడు.

1 – 18 వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : ఈ సూరా మక్కా చివరి కాలంలో అవతరించింది. అప్పుడు ముస్లిములు అవిశ్వాసుల హింసను భరించలేక మక్కా నుండి వలసపోయే ఉద్దేశం కలిగి ఉన్నారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) కేవలం అల్లాహ్ ఆరాధన కొరకే కాబతుల్లాహ్‌ను నిర్మించారని, అందువల్ల ముస్లిములే హక్కుదారులని, ఎందుకంటే ముస్లిములు అల్లాహ్‌నే ఆరాధిస్తారని, అయితే మీరు విగ్రహారాధకులని, కాని మీరు ముస్లిములను కాబతుల్లాహ్‌లో అల్లాహ్‌ను ఆరాధించుకోనీయడం లేదు. వారే దానికి వారసులు. త్వరలో వారు దాన్ని మీ నుండి చేజిక్కించుకుంటారు" అని హెచ్చరించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : 1 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ మానవులకు "మీరు మీ ప్రభువుకే భయపడండి. సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండండి. దుష్కార్యాలకు దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే ప్రళయ భూకంపం చాలా పెద్ద విషయం" అని ఉపదేశించాడు. ఆనాడు అందరినీ విచారించడం జరుగుతుందనీ, అందరూ భయంతో వణుకుతూ ఉంటారని హెచ్చరించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

2: ఆ నాడు గర్భవతుల గర్భం పడిపోతుందని, పిల్లలు వృద్ధులౌతారని, ప్రజలు మత్తులో మునిగిపోతారని, అయితే వారు మత్తును సేవించి ఉండరని, దైవశిక్ష అంత కఠినంగా ఉంటుందని పేర్కొనబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

5: ఈ వాక్యం నజర్ బిన్ హారిస్ గురించి అవతరించింది. వాడు జగడాలమారి. మరణానంతరం తిరిగి లేపబడటాన్ని విశ్వసించేవాడు కాడు. ఇది అల్లాహ్ శక్తియుక్తుల్ని విశ్వసించని ప్రతి మనిషికీ వర్తిస్తుంది. అంటే అతడు షైతాన్‌ను అనుసరిస్తున్నాడు అన్నమాట. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒక హదీసులో మహాప్రవక్త (స) ఒక బంజరు భూమికి అల్లాహ్ ఎలా మొక్కలతో పచ్చదనాన్ని ప్రసాదిస్తాడో అదేవిధంగా మళ్ళీ మానవులను ప్రాణంపోసి లేపుతాడు అని ప్రవచించారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

7 : ప్రళయం రావటంలో ఎంతమాత్రం సందేహం లేదు. మానవులు ఈ భూమిపై, లోపల, ఈ విశ్వంలో ఎక్కడున్నాసరే, సజీవులై లేచి నిలబడతారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ శక్తిలోనే ఉన్నాయి. ఉనికిలేని మానవుడ్ని అల్లాహ్ సృష్టించాడు. అదేవిధంగా మళ్ళీ జీవం పోస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

8 : కొందరు ఎటువంటి జ్ఞానం లేకుండా అల్లాహ్ గురించి వాదిస్తూ ఉంటారు. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు కల్పిస్తారు. ఇతరుల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తారు. ఈ వాక్యం అబూజహల్ గురించి వచ్చింది. వాడు అవిశ్వాసానికి ప్రతీకగా ఉండేవాడు. ప్రజలను సత్యానికి దూరం చేసేవాడు. ఇది ఇలాంటి వారందరికీ వర్తిస్తుంది. వీరు ఎటువంటి ఆధారం లేకుండా ప్రజలను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తూ ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ ۖ فَالَّذِينَ
كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن
فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿19﴾
يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿20﴾
وَلَهُم مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿21﴾
كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا
فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿22﴾ ع 2 12 9

(19) అవి రెండు వర్గాలు, వాటి మధ్య తమ ప్రభువును గురించి వివాదం తలెత్తింది. వారిలో అవిశ్వాసులైన వారికొరకు అగ్ని వస్త్రాలు కత్తిరించబడి ఉన్నాయి. వారి శిరస్సులపై మరిగే నీరు పోయబడుతుంది. (20) దానివల్ల వారి చర్మాలే కాదు, కడుపు లోపలి భాగాలు సైతం కరిగిపోతాయి. (21) వారిని దండించడానికి ఇనుప గదలు ఉంటాయి. (22) ఎప్పుడైనా వారు కంగారుపడి నరకం నుండి బయటపడే ప్రయత్నం చేస్తే, వారు మళ్ళీ అందులోకే నెట్టబడతారు. "ఇప్పుడు చవిచూడండి దహన శిక్షను" అని అనబడుతుంది.

ఇటువంటి దుర్మార్గుల పర్యవసానాన్ని గురించి వివరించబడింది. అంటే వారిని ఈ లోకంలో అల్లాహ్ అవమానం పాలుచేస్తాడు. పరలోకంలో నరకాగ్నిలో పడవేస్తాడు. అంటే ఇది మీ చేతులు చేసిన పాపాల కారణంగానే మీకు లభించింది. అల్లాహ్ తన దాసులను ఏమాత్రం హింసించడు.

11 : అవిశ్వాసుల తర్వాత కపటుల గురించి ప్రస్తావించబడుతోంది. వారు కేవలం ప్రాపంచిక లాభాల కోసం తమను ముస్లిములుగా ప్రకటించేవారు. ఎటువంటి నష్టాలుగాని, కష్టాలుగాని రాని పక్షంలో ఇస్లాంని అనుసరించేవారు. ఆపదలు సంభవిస్తే వారి గుట్టురట్టయి ఇస్లాం నుండి వైదొలగిపోయేవారు. ఈ విధంగా తమ ఉభయలోకాల్ని పోగొట్టుకునేవారు. లాభం అంటే ఇటు, లేకపోతే అటు. (తైసీరురహ్మాన్)

15 : ఈ వాక్యంలో యూదుల, విగ్రహారాధకుల కపటుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరు ముస్లిముల విజయాల పట్ల అసూయకు గురవుతారు. వారి హృదయాలు కోపాగ్నితో నిండిపోతాయి. అల్లాహ్ ముస్లిములకు, ప్రవక్తకు సహాయం చేయడని వారు భావించేవారు. అందువల్లే వీరు విశ్వసించేవారు కారు. అయితే అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకూ ముస్లిములకూ సహాయం చేశాడు. వారు తమ కోపాగ్నినీ దూరం చేయడానికి ఇంటి పైకప్పుకు తాడుకట్టి దాన్ని తన మెడలోనే వేసుకొని పూర్తిబలంతో లాగాలి. చివరికి ఆ తాడు తెగిపోవాలి. మెడ తెగి మరణం సంభవించాలి. దాన్ని ఇతరులు చూడాలి. అంటే వారు తమ కోపాగ్నిలో దహించుకుపోతున్నారు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకూ, ముస్లిములకూ సహాయం చేస్తూ ఉంటాడు. (మోమిన్ : 51)ని చూడండి. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

16 : ఇందులో ఖుర్‌ఆన్‌ను ప్రశంసించడం జరిగింది. ఇందులో ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయని తెలుపబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ఎన్నో అద్భుత సూచనలు, పరమార్థాలు ఉన్నాయని తెలుపబడింది. (తైసీరురహ్మాన్)

17 : సాబియీలు అంటే నక్షత్ర ఆరాధకులు, మజూస్ అంటే అగ్ని ఆరాధకులు. కొందరు సూర్యచంద్రులను ఆరాధించేవారని పేర్కొన్నారు. వీరు యూదులను, క్రైస్తవులను కొంత వరకు అనుసరించేవారు. అవిశ్వాసులు అంటే అరబ్ అవిశ్వాసులు. వీరు విగ్రహాలను పూజించేవారు. (తైసీరురహ్మాన్)

18 : ఇందులో అల్లాహ్ గొప్పతనాన్ని, ఔన్నత్యాన్ని, ఏకత్వాన్ని, దైవత్వాన్ని గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. విశ్వంలో ఉన్న దైవదూతలు, జిన్నాతులు, అందరూ అల్లాహ్‌కు సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తూ ఉన్నారు. అంటే సూర్యుడు చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, కొండలు, వృక్షాలు, మానవులు ఇంకా అనేక జీవరాసులు, నిర్జీవులు అన్నీ ఆయనకు విధేయులై ఉన్నారు. ఎవరూ ఆయన ఆదేశాన్ని ధిక్కరించరు. అయితే కొందరు అవిధేయతకు పాల్పడుతున్నారు. (తైసీరురహ్మాన్)

(23) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారిని, క్రింద సెలయేళ్ళు ప్రవహించే ఉద్యాన వనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అక్కడ వారు స్వర్ణ కంకణాలతో, ముత్యాలతో అలంకరించబడతారు. వారు పట్టు వస్త్రాలు ధరిస్తారు. (24) ఎందుకంటే పరిశుద్ధ వచనాన్ని స్వీకరించే మార్గం వారికి ప్రసాదించబడింది. స్తుతించబడే గుణవిశేషాలు గల దేవుని మార్గం వారికి చూపబడింది. (25) ఎవరు తిరస్కరించారో, ఇంకా అల్లాహ్ మార్గం వైపునకు రాకుండా అడ్డగిస్తున్నారో – మేము సర్వమానవుల కొరకు నిర్మించిన పరిశుద్ధ మజ్‌జిద్‌లో స్థానిక ప్రజల యొక్క మరియు బయట నుండి వచ్చే వారి యొక్క హక్కులు సమానంగా ఉన్నాయి – దాని సందర్శనానికి అవరోధంగా ఉన్నవారికి, దానిలో నిజాయితీకి వ్యతిరేకంగా, అన్యాయంగా ప్రవర్తించేవారికి మేము వ్యధాభరితమైన శిక్షను రుచి చూపిస్తాము. (26) మేము ఇబ్రాహీమ్‌కు ఈ గృహం కొరకు స్థలాన్ని సూచించినప్పటి సందర్భాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. నాకు దేనినీ భాగస్వామిగా చేయకు. ప్రదక్షిణ చేసేవారి కొరకూ, ఖియామ్, రుకూ, సజ్దాలు చేసేవారి కొరకు నా గృహాన్ని పరిశుభ్రంగా ఉంచు. (27) మానవులందరినీ హజ్ కొరకు పిలుపు ఇవ్వు. వారు నీ వద్దకు దూర ప్రాంతాల నుండి నడిచి, వాహనాలపైనా ఎక్కి రావాలని (28) మరియు వారు తమ కొరకు ఇక్కడ ఉంచబడిన ప్రయోజనాలను దర్శించాలని. అల్లాహ్ వారికి ప్రసాదించిన పశువుల మీద కొన్ని నిర్ణీత దినాలలో ఆయన పేరును స్మరించాలి, స్వయంగా వారూ తినాలి, పేదరికానికి గురియైన అగత్యపరులకూ పెట్టాలి. (29) తరువాత వారు తమ మాలిన్యాన్ని దూరం చేసుకోవాలి. ఇంకా తమ మొక్కుబడులను చెల్లించుకోవాలి. మరియు ఆ ప్రాచీన గృహానికి ప్రదక్షిణం చేయాలి.

اِنَّ اللّٰهَ يُدۡخِلُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيۡهَا مِنۡ
اَسَاوِرَ مِنۡ ذَهَبٍ وَّلُـؤۡلُـؤًا ؕ وَلِبَاسُهُمۡ فِيۡهَا
حَرِيۡرٌ ﴿23﴾
وَهُدُوۡۤا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الۡقَوۡلِ ۖۚ وَهُدُوۡۤا اِلٰى
صِرَاطِ الۡحَمِيۡدِ ﴿24﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَيَصُدُّوۡنَ عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ
وَالۡمَسۡجِدِ الۡحَـرَامِ الَّذِىۡ جَعَلۡنٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءَ ۨ
الۡعَاكِفُ فِيۡهِ وَالۡبَادِ ؕ وَمَنۡ يُّرِدۡ فِيۡهِ بِاِلۡحَادٍ
بِظُلۡمٍ نُّذِقۡهُ مِنۡ عَذَابٍ اَلِيۡمٍ ﴿25﴾ ع 3 3 10
وَاِذۡ بَوَّاۡنَا لِاِبۡرٰهِيۡمَ مَكَانَ الۡبَيۡتِ اَنۡ لَّا تُشۡرِكۡ
بِىۡ شَيۡـئًا وَّطَهِّرۡ بَيۡتِىَ لِلطَّآئِفِيۡنَ وَالۡقَآئِمِيۡنَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُوۡدِ ﴿26﴾
وَاَذِّنۡ فِى النَّاسِ بِالۡحَجِّ يَاۡتُوۡكَ رِجَالًا وَّعَلٰى كُلِّ
ضَامِرٍ يَّاۡتِيۡنَ مِنۡ كُلِّ فَجٍّ عَمِيۡقٍ ۙ ﴿27﴾
لِّيَشۡهَدُوۡا مَنَافِعَ لَهُمۡ وَيَذۡكُرُوا اسۡمَ اللّٰهِ فِىۡۤ
اَيَّامٍ مَّعۡلُوۡمٰتٍ عَلٰى مَا رَزَقَهُمۡ مِّنۡۢ بَهِيۡمَةِ
الۡاَنۡعَامِ ۚ فَكُلُوۡا مِنۡهَا وَاَطۡعِمُوا الۡبَآئِسَ
الۡفَقِيۡرَ ۙ ﴿28﴾
ثُمَّ لۡيَـقۡضُوۡا تَفَثَهُمۡ وَلۡيُوۡفُوۡا نُذُوۡرَهُمۡ
وَلۡيَطَّوَّفُوۡا بِالۡبَيۡتِ الۡعَتِيۡقِ ﴿29﴾

ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ حُرُمٰتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ؕ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوْا قَوْلَ الزُّوْرِ ۙ ﴿30﴾

(30) ఇదే కాబా నిర్మాణ లక్ష్యం. ఎవరైనా అల్లాహ్ విధించిన పవిత్ర నియమాలను గౌరవిస్తే, అది అతని ప్రభువు దృష్టిలో స్వయంగా అతడికి శ్రేష్ఠమైనది. మీ కొరకు పశువులు ధర్మసమ్మతము చేయబడ్డాయి. ఇదివరకే మీకు తెలుపబడినవి తప్ప. కనుక విగ్రహాల మాలిన్యానికి దూరంగా ఉండండి. అసత్యాలు పలుకకండి.

حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ مَكَانٍ سَحِيْقٍ ﴿31﴾

(31) ఏకాగ్రతతో అల్లాహ్‌కు దాసులు అవండి, దైవత్వంలో ఆయనకు ఎవరినీ భాగస్వాములుగా చేయకండి. ఇతరులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా చేసేవాడు ఆకాశం నుండి క్రిందపడిపోయినట్లే. అతనిని, ఇక పక్షులైనా తన్నుకుపోతాయి. లేదా గాలి అతనిని ముక్కలు అయ్యే ప్రదేశానికైనా విసరివేస్తుంది.

ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوْبِ ﴿32﴾

(32) ఇదే అసలు విషయం. ఎవరైనా అల్లాహ్ నిర్ణయించిన చిహ్నాలను గౌరవిస్తున్నారంటే అది హృదయాలలోని దైవభీతి వల్లనే.

لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَاۤ اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿33﴾ ع 4 8 11

(33) ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు వాటి ద్వారా లాభం పొందే హక్కు మీకు ఉన్నది. ఆ తరువాత వాటి గమ్యస్థానం ఆ ప్రాచీన గృహం వద్దనే ఉన్నది.

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ؕ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَلَهٗۤ اَسْلِمُوْا ؕ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ۙ ﴿34﴾

(34) ప్రతి అనుచర సంఘానికి మేము ఒక ఖుర్బానీ పద్ధతిని నిర్ణయించాము. ప్రజలు అల్లాహ్ వారికి ప్రసాదించిన పశువుల మీద ఆయన పేరును స్మరించటానికి. కనుక మీ దేవుడు ఒక్కడే. మీరు ఆయనకే విధేయులు కండి. ఓ ప్రవక్తా! అణకువను అనుసరించే వారికి శుభవార్తను అందజేయి.

الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَاۤ اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيْمِي الصَّلٰوةِ ۙ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿35﴾

(35) వారు ఎలా ఉంటారంటే అల్లాహ్ ప్రస్తావన విన్నప్పుడు వారి మనసులు వణుకుతాయి. వారికి ఏ ఆపదవచ్చినా, దానికి వారు ఓర్పు వహిస్తారు, నమాజ్‌ను స్థాపిస్తారు. మేము వారికి ఇచ్చిన ఉపాధి నుండి ఖర్చు చేస్తారు.

وَالْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ لَكُمْ
فِيْهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۚ
فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا
الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ؕ كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ﴿36﴾
لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ لُحُوْمُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ
التَّقْوٰى مِنْكُمْ ؕ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ
لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ ؕ وَبَشِّرِ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿37﴾
اِنَّ اللّٰهَ يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ
كُلَّ خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ﴿38﴾ ع 5 5 12

(36) ఒంటెలను మేము మీ కొరకు అల్లాహ్ చిహ్నాలలో చేర్చాము. మీకు వాటిలో మేలు ఉన్నది. అందువల్ల వాటిని నిలబెట్టి వాటిపై అల్లాహ్ పేరును స్మరించండి. వాటి వీపులు నేలపై ఆనినపుడు వాటిలో నుండి మీరూ తినండి. అడగని అభిమానధనులకూ, అడిగే అభాగ్యులకూ తినిపించండి. ఈ విధంగా మేము ఈ జంతువులను మీ అధీనంలో ఉంచాము. మీరు కృతజ్ఞులై ఉండేందుకు. (37) వాటి మాంసమూ, వాటి రక్తమూ అల్లాహ్‌కు చేరదు. కానీ మీ భయభక్తులు ఆయనకు చేరుతాయి. ఆయన వాటిని మీకు ఈ విధంగా వశపరిచాడు. ఆయన ప్రసాదించిన మార్గదర్శకత్వానికి మీరు ఆయన గొప్పతనాన్ని చాటేందుకు. ఓ ప్రవక్తా! సత్కార్యాలు చేసేవారికి శుభవార్త అందించు. (38) నిశ్చయంగా అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారిని రక్షిస్తాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ నమ్మకద్రోహి అయిన కృతఘ్నుడ్ని ప్రేమించడు.

19 – 38 వాక్యాల వివరణ :

అవతరణా సందర్భం : అబూజర్ గిఫారీ (రజి) ప్రమాణం చేసి ఇలా అన్నారు : “ఈ వాక్యాలు బద్ర్ యుద్ధంలో హమ్జా (రజి)కు వ్యతిరేకంగా ఇద్దరు అవిశ్వాసులు ఉత్‌బా మరియు అతని ఇద్దరు సహచరుల గురించి అవతరించాయి.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3673). అయితే ఖైస్ మాత్రం ఈ వాక్యం బద్ర్ యుద్ధంలో అలీ మరియు అబూ ఉబేదహ్‌కు వ్యతిరేకంగా ఉత్‌బ, షీబ, వలీద్‌ల గురించి అవతరించాయని అభిప్రాయపడ్డారు. (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం. 4375).

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

19 : అంటే మరిగే నీటిని వారి తలలపై నుండి పోయటం జరుగుతుంది. ఆ కాగే నీరు వారి తలలను రంధ్రాలు చేస్తూ వారి కడుపులలోనికి ప్రవేశిస్తుంది. కడుపులో ఉన్నవన్నీ మలద్వారం ద్వారా కాళ్ళపై పడతాయి. మళ్ళీ ఆ వ్యక్తి మొదటి స్థితికి చేరుకుంటాడు. అక్కడి ఒక్క బకెట్ నీళ్ళు భూమిపై వేస్తే ఈ భూమంతా కుళ్ళిపోతుంది. అవిశ్వాసానికి తగిన ఫలితంగా అవమానకరమైన వ్యధాభరితమైన పరలోక శాశ్వత శిక్ష లభిస్తుంది. వీటి నుండి వారిని తప్పించేవాడెవడూ ఉండడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

21 : ఆ లోహపు గదలను మానవులు, జిన్నులు కలసి కూడా ఎత్తలేరని ప్రవక్త (స) తెలిపారు. వీటితో దెబ్బలు తగలగానే భయంకరమైన కేకలు వేస్తారు. అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం అని చింతిస్తూ విచారిస్తూ ఉంటారు.

23 : ఇహలోకంలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారిని అల్లాహ్ క్రింద సెలయేర్లు ప్రవహించే ఉద్యానవనాల్లో ప్రవేశింపజేస్తాడు. స్వర్గంలో వారు బంగారు, ముత్యాల ఆభరణాలు ధరిస్తారు. పట్టువస్త్రాలు ధరిస్తారు. పరస్పరం

పరిశుద్ధ వచనాలతో పలకరిస్తారు. సలామ్ చేస్తారు. స్వర్గ సుఖాలను పొందుతూ అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒక సహీహ్ హదీసులో మీరు ప్రపంచంలో పట్టువస్త్రాలు ధరించరాదని ఇక్కడ ధరించినవాడికి పరలోకంలో పట్టువస్త్రాలు ధరించే భాగ్యం కలుగదని హెచ్చరించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5385) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

24 : ఒక సహీ హదీసులో స్వర్గవాసులు ఉచ్ఛ్వాస నిచ్ఛ్వాసాలలో దైవస్తోత్రంలో నిమగ్నమయి ఉంటారు అని పేర్కొనబడింది. (సహీహ్ ముస్లిం : హ.నెం.5066)

25 : ఈ వాక్యం మక్కా అవిశ్వాసుల గురించి అవతరించింది. వీరు ప్రవక్త (స)ను, ఆయన సహచరులను మక్కాలో ప్రవేశించకుండా చేశారు. ఇటువంటి వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని తెలుపబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అల్లాహ్ గృహాన్ని దర్శించకుండా వారిని అడ్డగించడం షిర్క్ కన్నా యుద్ధంకన్నా మహాపాపమని, ఇటువంటి వారికి ఘోరమైన శిక్షపడుతుందని హెచ్చరించబడింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

26 : ఈ వాక్యంలో పవిత్ర గృహంలో నీచకార్యానికి పాల్పడుతున్న అవిశ్వాసులను హెచ్చరించడం జరిగింది. దీని గురించి అల్లాహ్ ఇబ్రాహీమ్ (అ)ను సూచించాడు. ఇదే మొట్టమొదట ఇబ్రాహీమ్చే నిర్మించబడిన దైవగృహం. ఈ పవిత్ర గృహం తప్ప ఇతర ఏ గృహ ప్రదక్షిణ చేసినా అది అల్లాహ్కు సాటి కల్పించటం అవుతుంది.

27 : అంటే పవిత్ర గృహాన్ని దర్శించటానికి ప్రజలను ఆహ్వానించటం. ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఇలా అన్నారు : "ఓ అల్లాహ్! నా పిలుపు ప్రపంచ ప్రజల వరకు ఎలా చేరుతుంది." అప్పుడు అల్లాహ్ పిలుపు ఇవ్వడం నీ బాధ్యత. ప్రజల వరకు చేర్చడం మా బాధ్యత అని అన్నాడు. చివరికి ఇబ్రాహీమ్ (అ) కాబా వద్ద ఎత్తుగల ప్రదేశంపై నిలబడి బిగ్గరగా పిలిచారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

28 : అంటే ఉభయ లోకాల లాభాలు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం పరలోక లాభాలు దైవప్రీతి, ప్రసన్నత మరియు ప్రాపంచిక లాభం అంటే జిబహ్ చేయబడిన జంతువులు, వ్యాపారం మొదలైనవి. అంటే ఈ దినాల్లోని సత్కార్యాలు అల్లాహ్కు అన్నిటికంటే ప్రియమైనవి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

31 : అల్లాహ్ ఆదేశాలను పాటిస్తూ చెడుకు దూరంగా ఉండాలి. ఇంకా అల్లాహ్కు సాటి కల్పించరాదు. మార్గభ్రష్టత్వం వల్ల ఏ విధంగానూ లాభం చేకూరదు. ఆకాశంపై నుండి పడినవాడిని పక్షులైనా పొడిచి పొడిచి తినివేయవచ్చు లేదా సుడిగాలైనా దూరంగా తీసుకువెళ్ళి పడవేయవచ్చు. ఏ విధంగా చూసినా వినాశనం తప్పదు. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "అవిశ్వాసి ఆత్మను తీసుకొని దైవదూతలు ఆకాశంపైకి ఎక్కినప్పుడు ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడవు. అక్కడి నుండి ఆ ఆత్మ ఎత్తి విసరవేయబడుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

32 : చిహ్నాలు అంటే, ఇస్లామీయ ఆదేశాలు. వీటిని గౌరవించటం దైవభీతికి నిదర్శనం. ఖుర్బానీ కొరకు సూచించబడిన జంతువులు కూడా ఇందులోకి వస్తాయి. వాటిని గౌరవించాలి. వాటిని అల్లాహ్ పేరుపై సమర్పించాలి.

34 : ప్రారంభం నుండి ఈ ప్రపంచంలోకి వచ్చిన జాతులన్నిటికీ ఖుర్బానీ ఆదేశం ఇవ్వబడింది. దానికోసం ఒక దినం ప్రత్యేకించబడింది. అంటే కేవలం జంతువులనే సమర్పించాలి. జంతువులను కోసేటప్పుడు అల్లాహ్ నామాన్ని స్మరించాలి. ఇదే ఖుర్బానీ ముఖ్య ఉద్దేశం. ప్రతి కాలంలో మీ దేవుడు ఒక్కడే. అందువల్ల ఆయన్నే ఆరాధించండి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

35 : ఆ తరువాత అల్లాహ్ ప్రియభక్తులకు శుభవార్త తెలియజేయమని ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. వీరి గొప్పతనం ఏమిటంటే వీరి ముందు అల్లాహ్ ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు వీరి మనసులు దైవభీతికి గురవుతాయి. ఇంకా వీరికి

| | |
|---|---|
| (39) ఎవరికి వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేయబడుతూ ఉందో, వారికి అనుమతి ఇవ్వబడింది, ఎందుకంటే వారు అన్యాయానికి గురియైన వారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ వారికి సహాయం చేయగల సమర్థుడు. (40) తమ ఇళ్ళ నుండి అన్యాయంగా తరిమివేయబడిన వారి తప్పు కేవలం, "అల్లాహ్ మా ప్రభువు" అని అనటమే. అల్లాహ్ గనుక ప్రజలను ఒకరి ద్వారా మరొకరిని తొలగిస్తూ ఉండకపోతే, ఆశ్రమాలు, చర్చీలు, ప్రార్థనాలయాలు, అల్లాహ్ పేరు అత్యధికంగా స్మరించబడే – మసీదులు – అన్నీ ధ్వంసం చేయబడి ఉండేవే. అల్లాహ్ తనకు సహాయం చేసేవారికి తప్పకుండా సహాయపడతాడు. అల్లాహ్ మహాశక్తిమంతుడు, మహాబలవంతుడూను. | أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا۟ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿39﴾ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّآ أَن يَقُولُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَٰمِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَٰتٌ وَمَسَٰجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا ٱسْمُ ٱللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿40﴾ |

కష్టనష్టాలు వస్తే భయపడరు. శాపనార్థాలు పెట్టరు. సహనం, సమయస్ఫూర్తిని పాటిస్తారు. అయిదు పూటల నమాజును స్థాపిస్తారు. ఇంకా వారికి ప్రసాదించబడిన ఆహారంలో నుండి తమ భార్యాబిడ్డలకు, పేదలకు, అగత్యపరులకు తినిపిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

36 : అల్లాహ్ తనను సమర్పించటానికి ఆవు, ఒంటె, గొర్రెలను ఎన్నుకొని విశ్వాసులకు గొప్ప ఉపకారం చేశాడు. వీటిని ముస్లిములు అల్లాహ్ గృహానికి తీసుకొనిపోయి అక్కడ అల్లాహ్‌కు సమర్పిస్తారు. దానిద్వారా పుణ్యం సంపాదిస్తారు. దాన్ని జిబహ్ చేసేటప్పుడు "బిస్మిల్లాహ్" ఉచ్చరించాలని ఇంకా దాని మాంసాన్ని మీరూ తినండి, నిరుపేదలకు పెట్టండి అని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. ఈ వాక్యం ద్వారా ఖుర్బానీ మాంసాన్ని మూడు భాగాలుగా చేయాలని, ఒక వంతు తనకోసం, మరో వంతు కానుకగా ఇచ్చేందుకు, మరో వంతు పేదలకు దానం చేయటానికి అని సూచించబడింది. విశ్వాసులు జంతువుల మాంసం ద్వారా, పాలద్వారా లాభం పొంది, అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

37 : అజ్ఞాన కాలంలో విగ్రహారాధకులు తమ విగ్రహాల పేరుపై జంతువులను జిబహ్ చేసి వాటి మాంసాన్ని విగ్రహాలకు పెట్టేవారు. వాటి రక్తాన్ని విగ్రహాలపై చిలకరించేవారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఈ వాక్యంలో మీ మాంసం, రక్తం అల్లాహ్‌కు చేరవని, కేవలం మీ భక్తిశ్రద్ధలు అల్లాహ్‌కు చేరుతాయని తెలియజేశాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. అంటే మానవులు వాటిని ఆహారంగానూ, పుణ్యసాధనంగానూ ఉపయోగిస్తున్నారు.

మహాప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "ఈదుల్ అజ్హా నాడు ఖుర్బానీకంటే గొప్ప కార్యం అల్లాహ్ వద్ద మరొకటి లేనేలేదు. ఖుర్బానీ ఇవ్వబడిన జంతువు తీర్పుదినం నాడు హాజరౌతుంది. ఖుర్బానీ జంతువు రక్తం నేలపై పడకముందే దాన్ని అల్లాహ్ స్వీకరిస్తాడు. అందువల్ల సంతోషంగా భక్తిశ్రద్ధలతో ఖుర్బానీ ఇవ్వండి. (ఇబ్నెమాజ)

జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ (రజి) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఈదుల్ అజ్హాలో నమాజు పాటించిన తరువాత తన వద్దకు రప్పించబడిన రెండు పోతులను "బిస్మిల్లాహ్" అని పలికి జిబహ్ చేశారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : "వాటిలో ఒకటి నా తరఫు నుండి, మరొకటి నా ఉమ్మత్ పేదల తరఫు నుండి." (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُوا۟ بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا۟ عَنِ
ٱلْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿41﴾
وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ
وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿42﴾
وَقَوْمُ إِبْرَٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿43﴾
وَأَصْحَٰبُ مَدْيَنَ ۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ
لِلْكَٰفِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿44﴾
فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ فَهِىَ
خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ
مَّشِيدٍ ﴿45﴾
أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ
يَعْقِلُونَ بِهَآ أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۖ فَإِنَّهَا لَا
تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى
ٱلصُّدُورِ ﴿46﴾
وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ
وَعْدَهُۥ ۚ وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا
تَعُدُّونَ ﴿47﴾

(41) వారికి మేమే గనుక అధికారాన్ని ప్రసాదిస్తే, వారు నమాజ్‌ను స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. సత్కార్యాలు చేయమని ఆదేశిస్తారు. చెడు నుండి నిరోధిస్తారు. సకల వ్యవహారాల అంతిమ నిర్ణయం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. (42) ఓ ప్రవక్తా! వారు నిన్ను నిరాకరిస్తున్నారంటే, వారికి పూర్వం నూహ్, ఆద్, సమూద్ జాతులు. (43) ఇంకా ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు, లూత్ జాతివారు. (44) మరియు మద్యన్ వాసులు కూడా నిరాకరించారు. ఇంకా మూసా కూడా తిరస్కరించబడ్డారు. ఈ సత్యతిరస్కారులందరికీ మొదట్లో నేను వ్యవధి నిచ్చాను. తరువాత పట్టుకున్నాను. మరి నా శిక్ష ఎంత భయంకరంగా ఉంది! (45) దురాగతాలకు ఒడిగట్టిన ఎన్నో జనపదాలను మేము నాశనం చేశాము. ఈనాడు అవి తమ కప్పులపై తలక్రిందులుగా పడి ఉన్నాయి. ఎన్నో బావులు నిరుపయోగంగా పడి ఉన్నాయి. ఎన్నో ఎత్తయిన భవనాలు శిధిలాలుగా మారిపోయాయి. (46) వారు భూమిపై సంచరించలేదా వారి హృదయాలు గ్రహించటానికి. వారిచెవులు వినటానికి? వాస్తవం ఏమిటంటే, కళ్ళు గుడ్డివి అవవు. కాని వక్షముల లోపల ఉన్న హృదయాలు మాత్రం గ్రుడ్డివి అయిపోతాయి.

(47) వారు శిక్ష కొరకై తొందరపెడుతున్నారు. అల్లాహ్ తన వాగ్దానానికి వ్యతిరేకంగా ఎంతమాత్రం వ్యవహరించడు. కాని నీ ప్రభువు వద్ద ఒక రోజు అంటే మీ లెక్కలో వెయ్యి సంవత్సరాలకు సమానమవుతుంది.

38 : ఈ వాక్యం జిహాద్ విధించక ముందు మదీనాలో అవతరించింది. అంటే అల్లాహ్ వారి వెంట ఉన్నాడనీ, వారికి తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడని శుభవార్త ఇవ్వబడింది. ఎందుకంటే అవిశ్వాసులు అమానతుల్లో ద్రోహం తలపెడుతున్నారు. వాగ్దానభంగం చేస్తున్నారు. ఇంకా అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరిస్తున్నారు. అందువల్ల అల్లాహ్ వారికి వ్యతిరేకంగా తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడు. అల్లాహ్ తిరస్కారులను ఎంతమాత్రం ప్రేమించడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَكَاَيِّنۡ مِّنۡ قَرۡيَةٍ اَمۡلَيۡتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ
اَخَذۡتُهَا ۚ وَاِلَىَّ الۡمَصِيۡرُ ﴿48﴾
قُلۡ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَاۤ اَنَا لَـكُمۡ نَذِيۡرٌ مُّبِيۡنٌ ۚ ﴿49﴾
فَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمۡ مَّغۡفِرَةٌ
وَّرِزۡقٌ كَرِيۡمٌ ﴿50﴾
وَالَّذِيۡنَ سَعَوۡا فِىۡۤ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيۡنَ اُولٰۤـئِكَ اَصۡحٰبُ
الۡجَحِيۡمِ ﴿51﴾
وَمَاۤ اَرۡسَلۡنَا مِنۡ قَبۡلِكَ مِنۡ رَّسُوۡلٍ وَّلَا نَبِىٍّ اِلَّاۤ
اِذَا تَمَنّٰٓى اَلۡقَى الشَّيۡطٰنُ فِىۡۤ اُمۡنِيَّتِهٖ ۚ فَيَنۡسَخُ
اللّٰهُ مَا يُلۡقِى الشَّيۡطٰنُ ثُمَّ يُحۡكِمُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ ؕ
وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ۙ ﴿52﴾
لِّيَجۡعَلَ مَا يُلۡقِى الشَّيۡطٰنُ فِتۡنَةً لِّلَّذِيۡنَ فِىۡ
قُلُوۡبِهِمۡ مَّرَضٌ وَّالۡقَاسِيَةِ قُلُوۡبُهُمۡ ؕ وَاِنَّ
الظّٰلِمِيۡنَ لَفِىۡ شِقَاقٍۢ بَعِيۡدٍ ۙ ﴿53﴾
وَّلِيَـعۡلَمَ الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا الۡعِلۡمَ اَنَّهُ الۡحَـقُّ مِنۡ رَّبِّكَ
فَيُؤۡمِنُوۡا بِهٖ فَتُخۡبِتَ لَهٗ قُلُوۡبُهُمۡ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ
لَهَادِ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿54﴾
وَلَا يَزَالُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا فِىۡ مِرۡيَةٍ مِّنۡهُ حَتّٰى
تَاۡتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغۡتَةً اَوۡ يَاۡتِيَهُمۡ عَذَابُ يَوۡمٍ
عَقِيۡمٍ ﴿55﴾
اَلۡمُلۡكُ يَوۡمَـئِذٍ لِّلّٰهِ ؕ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ ؕ فَالَّذِيۡنَ
اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِىۡ جَنّٰتِ النَّعِيۡمِ ﴿56﴾

6 ع 10 13

(48) దుర్మార్గపు జనపదాలు ఎన్నో ఉండేవి. నేను మొదట వాటికి వ్యవధి ఇచ్చాను. తరువాత పట్టుకున్నాను. అందరూ తిరిగి నా వైపునకే రావలసి ఉంది. (49) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, "మానవులారా! నేను మీకు కేవలం స్పష్టంగా హెచ్చరించే వ్యక్తిని మాత్రమే." (50) కనుక విశ్వసించి మంచి కార్యాలు చేసేవారికి క్షమాభిక్ష మరియు గౌరవప్రదమైన ఉపాధి కూడా లభిస్తుంది. (51) మా వాక్యాలను కించపరచడానికి ప్రయత్నించే వారే నరకవాసులు. (52) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం కోరుకున్నప్పుడు అతని కోరికలో షైతాన్ జోక్యం చేసుకోని ఏ ప్రవక్తనూ, ఏ సందేశహరుణ్ణీ మేము పంపలేదు. ఇటువంటి షైతాన్ జోక్యాలను అల్లాహ్ నిర్మూలిస్తాడు. మరియు తన వాక్యాలను పటిష్ఠపరుస్తాడు. అల్లాహ్ సర్వజ్ఞాని, మహావివేకి. (53) ఎందుకంటే ఎవరి హృదయాలు రోగానికి గురయ్యాయో, మరెవరి హృదయాలు మొద్దుబారి పోయాయో వారి కొరకై, షైతాన్ కల్పించిన చెడును, ఒక పరీక్షగా చెయ్యటానికి. వాస్తవం ఏమిటంటే ఈ దుర్మార్గులు శత్రుత్వంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు. (54) జ్ఞానవంతులు ఇది నీ ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చిన సత్యమని తెలుసుకోవటానికి, వారు దాన్ని విశ్వసించటానికి, వారి హృదయాలు ఆయన ముందు వినమ్రులవటానికి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ విశ్వసించేవారికి ఎల్లప్పుడూ సన్మార్గం చూపుతాడు. (55) అవిశ్వాసులు దానిని గురించి అనుమానంలోనే ఉంటారు. చివరికి వారిపైకి ప్రళయ ఘడియ అయినా వచ్చిపడుతుంది లేదా ఒక దౌర్భాగ్యదినపు శిక్ష అయినా అవతరిస్తుంది. (56) ఆనాడు రాజ్యాధికారం అల్లాహ్‌దే అవుతుంది. ఆయన వారి మధ్య తీర్పు ఇస్తాడు. విశ్వసించినవారు, మంచి పనులు చేసినవారు, వరాలతో నిండిన ఉద్యానవనాలలోకి ప్రవేశిస్తారు.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿57﴾ ع 7 9 14

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ
مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ
لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿58﴾

لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ
حَلِيمٌ ﴿59﴾

ذَٰلِكَ ۖ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ
عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿60﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ
فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿61﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ
هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿62﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ
الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿63﴾

(57) అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారికి, మా వాక్యాలను తిరస్కరించినవారికి అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుంది. (58) అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోయిన వారికి, తరువాత చంపబడిన వారికి లేదా మరణించిన వారికి అల్లాహ్ మంచి ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌యే ఉత్తమ ప్రదాత. (59) వారు కోరుకునే స్థలానికి ఆయన వారిని చేరుస్తాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సర్వమూ తెలిసినవాడు. సహనం కలవాడూను. (60) ఇది వారి పరిణామం. ఇక ఎవరయితే తనపై జరిగిన అన్యాయం మేరకే ప్రతీకారం తీర్చుకునేవాడు, పైగా అతనిపై అత్యాచారం కూడా జరిగివుంటే అల్లాహ్ అతనికి తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, మన్నించేవాడూను. (61) ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందంటే, రాత్రి నుండి పగటినీ, పగటి నుండి రాత్రినీ వెలికితీసేవాడు అల్లాహ్‌యే గనుక. ఆయన అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ చూసేవాడు గనుక. (62) ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందంటే, అల్లాహ్‌యే సత్యం గనుక. అల్లాహ్‌ను కాదని వారు వేడుకునేవన్నీ అసత్యం గనుక. అల్లాహ్‌యే ఆధిక్యం గలవాడు మరియు మహోన్నతుడు. (63) ఆకాశం నుండి అల్లాహ్ నీటిని కురిపించటాన్ని, దాని ద్వారా భూమి సస్యశ్యామలం అవటాన్ని నీవు చూడటం లేదా? వాస్తవం ఏమిటంటే అల్లాహ్ అత్యంత సూక్ష్మదృష్టికలవాడు. సర్వమూ తెలిసినవాడూను.

39 – 63 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మన కోసం నియమించిన రాత్రీపగలు కూడా అల్లాహ్ అనుగ్రహాలే అని చెప్పడం జరిగింది. ఎల్లప్పుడూ చీకటి ఉన్నా, లేదా వెలుతురు ఉన్నా జీవితం దుర్భరమయిపోయేది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాలను, ప్రసాదాలనూ గుర్తుచేస్తూ ప్రళయం తప్పనిసరిగా రానున్నదని, తీర్పుదినం నాడు మానవులందరినీ విచారించడం తప్పదని, చాలామంది మానవులు దైవానుగ్రహాలను పొందుతూ ఇతరులను ఆరాధిస్తున్నారనీ, అయితే వారు ఏమాత్రం ఆరాధనకు అర్హులు కారని, అల్లాహ్ మాత్రమే ఆరాధనకు అర్హుడనీ, తన ఆరాధన కొరకే అల్లాహ్ మానవులను సృష్టించాడని పేర్కొనబడింది.

39, 40 : మక్కాలో ముస్లిములు అత్యాచారాలకు గురయ్యారు. తమ ఇళ్ళ నుండి గెంటివేయబడ్డారు. వారు అల్లాహ్ మాత్రమే మా ఆరాధ్యుడని విశ్వసించడం తప్ప మరే అపరాధం చేయలేదు. వాళ్ళపై జరిగిన అన్యాయానికి తగిన ప్రతీకారం వారు తీర్చుకోవటానికి జిహాద్ కొరకు ప్రోత్సహించబడింది. ఎందుకంటే తగిన ప్రతీకారం తీర్చుకోవటంలో ఏమాత్రం తప్పులేదు. ఇలా చేయకపోతే నిరంతరం వారు ముస్లిములను హింసిస్తూ ఉంటారు. ముస్లిముల ప్రార్థనాలయాలను నేలమట్టం చేస్తూ ఉంటారు. అల్లాహ్‌కు సహాయం చేసేవారికి అల్లాహ్ తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడనే విషయాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తుంచుకోవాలి.

41 : అంటే వారు అల్లాహ్‌కు ఎలా సహాయపడతారంటే నమాజ్ స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. మంచిని చేయమని ఆదేశిస్తారు. చెడును నివారిస్తారు. ఎందుకంటే ప్రతి విషయం అల్లాహ్ వైపునకే వెళుతుంది. అందువల్ల నిత్యం ఆయనకే భయపడుతూ ఉండాలి.

42, 43 : అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను అనేక బాధలకు గురిచేశారు. ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)కు సహన స్థైర్యాలు కలిగి ఉండమని సెలవియ్యబడింది. ప్రతి కాలంలో ప్రవక్తల పట్ల అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా ప్రవర్తించారని ఓదార్చబడింది. ప్రవక్తలను తిరస్కరించటం, ధిక్కరించటం జరుగుతూ వచ్చింది. వారికి గడువు ఇవ్వటమూ జరిగింది. చివరకు వారిని అకస్మాత్తుగా పట్టుకోవటమూ జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ప్రవక్త (స) ఇలా హెచ్చరించారు : "అల్లాహ్ అత్యాచారికి గడువు ఇస్తూపోతాడు. చివరికి పట్టుకుంటాడు. అయితే పట్టుకుంటే మాత్రం వదలడు." (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

44, 45 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని బోధిస్తున్నాడు. మేము అనేక అవిశ్వాస జాతులను సర్వనాశనం చేసివేశాము. వారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించేవారు. ఇప్పుడు వారి గృహాలు శిథిలావస్థలో పడి ఉన్నాయి. వారి బావులు వ్యర్థంగా పడివున్నాయి.

సూరె నిసాలోని 78వ వాక్యంలో ఇలా ఉంది : "మీరు ఎక్కడ ఉన్నా మరణం సమీపిస్తుంది. కోటల్లో ఉన్నా భవనాల్లో ఉన్నా మరణం తప్పకుండా వస్తుంది." (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

46 : మక్కా అవిశ్వాసులను, ఇతర అవిశ్వాసులను భూమిపై సంచరించి ప్రాచీన జాతుల అంతం ఎలా జరిగిందో, ఎందుకు జరిగిందో మొదలైన వాటిని ఆలోచించమని హితోపదేశం చేయబడింది. మీరు వీటి ద్వారా గుణపాఠం ఎందుకు నేర్చుకోరు. అవిశ్వాసానికి గురైన వారి మనసులు కళ్ళు, అంధత్వానికి గురవుతాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అంధత్వానికి గురైతే వాటిల్లే నష్టం తాత్కాలికమైనదే. కాని హృదయాలే అంధత్వానికి గురైతే ఉభయలోకాలనూ కోల్పోవటం జరుగుతుంది. గుణపాఠం నేర్చుకోలేరు, సన్మార్గం అనుసరించనూలేరు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

47 : ఈ వాక్యం నజ్ర్‌బిన్ హారిస్ మరియు అతని సహచరుల గురించి అవతరించింది. వీరు అల్లాహ్ శిక్ష ఎప్పుడు వస్తుంది? అని ఎగతాళి చేసేవారు. ధిక్కరిస్తూ ప్రవక్త (స)ను హేళన చేసేవారు.

కొందరు అవిశ్వాసులు ఓ అల్లాహ్! ఈ ఖుర్ఆన్ నీ గ్రంథమే. అయితే ఆకాశం నుండి మాపై రాళ్ళ వర్షం కురిపించు లేదా మరేదైనా భయంకరమైన శిక్ష అవతరింపజేయి." (అల్ అన్ఫాల్ : 32) అని ప్రార్థించేవారు.

50 : అయితే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసినవారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేయడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

51 : అల్లాహ్ దాసులను సన్మార్గం నుండి దూరం చేయడంలో శ్రమించే వారు అల్లాహ్‌ను అధిగమించగలమని భావిస్తున్నారు. అల్లాహ్‌ను ఎవరూ అధిగమించలేరని వారు తెలుసుకోవాలి. ఇటువంటి వారి నివాసం నరకం అవుతుంది.

52 : నీకంటే ముందు మేము పంపిన ప్రవక్తల పట్ల కూడా షైతాన్ ఈ విధంగానే ప్రవర్తించాడు. షైతాన్

لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ
لَهُوَ الۡغَنِىُّ الۡحَمِيۡدُ ﴿64﴾ ع 8 7 15
اَلَمۡ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَـكُمۡ مَّا فِى الۡاَرۡضِ وَالۡـفُلۡكَ
تَجۡرِىۡ فِى الۡبَحۡرِ بِاَمۡرِهٖ ؕ وَيُمۡسِكُ السَّمَآءَ اَنۡ
تَقَعَ عَلَى الۡاَرۡضِ اِلَّا بِاِذۡنِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ
لَرَءُوۡفٌ رَّحِيۡمٌ ﴿65﴾
وَهُوَ الَّذِىۡۤ اَحۡيَاكُمۡ ثُمَّ يُمِيۡتُكُمۡ ثُمَّ
يُحۡيِيۡكُمۡ ؕ اِنَّ الۡاِنۡسَانَ لَـكَفُوۡرٌ ﴿66﴾

(64) ఆకాశాలలో ఉన్నదీ, భూమిలో ఉన్నదీ అంతా ఆయనదే. నిస్సందేహంగా ఆయనే నిరపేక్షాపరుడు, స్తుతింపబడేవాడు. (65) భూమిపై ఉన్న సమస్తాన్నీ ఆయన మీకు వశపరచటం, ఆయనే పడవను నియమబద్ధం చేయటం, అది ఆయన ఆజ్ఞానుసారం సముద్రంలో నడవటం, ఆయనే ఆకాశాన్ని నిలిపి ఉంచటం, అది ఆయన అనుమతి లేకుండా నేలపై పడవకపోవటం మీరు చూడటం లేదా? వాస్తవం ఏమిటంటే, మానవుల పట్ల అల్లాహ్ ఎంతో వాత్సల్యం కలవాడు. ఎంతో కరుణగలవాడు. (66) ఆయనే మీకు జీవితాన్ని ప్రసాదించాడు, ఆయనే మీకు మృత్యువును కలుగజేస్తాడు. ఆయనే మిమ్మల్ని మళ్ళీ బ్రతికిస్తాడు. నిజంగానే మానవుడు పరమ సత్యతిరస్కారి.

అల్లాహ్ వాక్యాల్లో అసత్యాన్ని కల్పించి వాటిని అవిశ్వాసుల వరకు చేరవేస్తాడు. కాని అల్లాహ్ వీటిని తొలగించి తన ఆదేశాలను పటిష్ఠపరిచాడు.

53 : అవిశ్వాసం, కాపట్యం తమ మనసులలో ఉన్నవారూ, పాపకార్యాల్లో చాలా దూరం పోయినవారు షైతాన్ వలకు గురవుతారు.

54 : అల్లాహ్ పట్ల భీతి కలిగి ఉన్నవారి విశ్వాసం అధికమవుతుంది. వారు అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని సత్యమైనదిగా భావిస్తారు. సన్మార్గాన్నే అనుసరిస్తారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

55 : అవిశ్వాసులు ఖుర్ఆన్ పట్ల అనుమానం వ్యక్తం చేస్తూఉంటారు. చివరికి ప్రళయం సంభవిస్తుంది. లేదా అకస్మాత్తుగా దైవశిక్ష వారిని చుట్టుముట్టుతుంది. ఏం జరిగినా వారికి ఎటువంటి లాభము చేకూరదు. ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు దీన్ని బద్ర్ యుద్ధంగా పేర్కొన్నాడు. ఇందులో చాలామంది అవమానకరంగా చంపబడ్డారు. చాలామంది బందీలయ్యారు. అప్పుడు వారికి ఇస్లాం, ఖుర్ఆన్ సత్యం అని తెలిసిపోయింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

56 : తీర్పుదినం నాడు అధికారం కేవలం అల్లాహ్‌కే చెందుతుంది. దైవప్రీతి కొరకు తమ ఇళ్ళనూ, బంధుమిత్రులను దూరం చేసుకున్నవారు, అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడినవారు, పోరాడుతూ చంపబడినవారూ సహజంగా మరణించిన వారు స్వర్గంలో అల్లాహ్ ఆతిథ్యం పొందుతారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

60 : అంటే ఎవరిపట్ల అయినా అన్యాయం జరిగితే దానికి సమానంగా ప్రతీకారం తీర్చుకోవచ్చు. సామాజిక జీవితంలో దీని ద్వారా ప్రశాంతత నెలకొంటుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్) (ఆలి ఇమ్రాన్ : 26, 27ని చూడండి.)

63 : అల్లాహ్ మాత్రమే ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపిస్తాడు. గాలులను పంపిస్తాడు. మబ్బులను ప్రయాణింపజేస్తాడు. ఆ తరువాత వాటిని కరిగించి వర్షం కురిపిస్తాడు. మృత భూమికి జీవం పోస్తాడు. అది పచ్చని పైర్లతో, మొక్కలతో, వృక్షాలతో కళకళలాడుతూ ఉంటుంది. ఈ విశ్వం అంతా కేవలం అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوْهُ فَلَا
يُنَازِعُنَّكَ فِى الْاَمْرِ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ ؕ اِنَّكَ لَعَلٰى
هُدًى مُّسْتَقِيْمٍ ﴿67﴾
وَاِنْ جٰدَلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿68﴾
اَللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كُنْتُمْ
فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿69﴾
اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمَآءِ
وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ فِىْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى
اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿70﴾
وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا
وَّمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ
نَّصِيْرٍ ﴿71﴾
وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ تَعْرِفُ فِىْ وُجُوْهِ
الَّذِيْنَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ؕ يَكَادُوْنَ يَسْطُوْنَ
بِالَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ؕ قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ
بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكُمْ ؕ اَلنَّارُ ؕ وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿72﴾ ع 9 8 16
يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ ؕ اِنَّ
الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا
وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا لَهٗ ؕ وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْـًٔا
لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ؕ ضَعُفَ الطَّالِبُ
وَالْمَطْلُوْبُ ﴿73﴾

(67) ప్రతి అనుచర సంఘానికి మేము ఒక ఆరాధనా పద్ధతిని నిర్ణయించాము. అది దానిని అనుసరిస్తోంది. కనుక ఓ ప్రవక్తా! వారు ఈ విషయంలో నీతో తగాదా పడకూడదు. నీవు నీ ప్రభువు వైపునకు ఆహ్వానించు. నిస్సందేహంగా నీవు సన్మార్గంపై ఉన్నావు. (68) ఒకవేళ వారు నీతో వివాదానికి తలపడితే, ఇలా అను, "మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (69) ప్రళయం నాడు అల్లాహ్ మీ మధ్య మీరు విభేదించుకుంటూ ఉన్న విషయాలన్నిటి గురించి తీర్పు చెబుతాడు. (70) ఆకాశంలోనూ, భూమిపైనా ఉన్న ప్రతి వస్తువును గురించి అల్లాహ్‌కు తెలుసని నీవు ఎరుగవా? అంతా ఒక గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. అల్లాహ్‌కు ఇదేమంత కష్టం కానేకాదు. (71) ఈ ప్రజలు అల్లాహ్‌ను కాదని ఎవరినైతే ఆరాధిస్తున్నారో, వారి కొరకు అల్లాహ్ ఏ ప్రమాణాన్నీ అవతరింపజేయలేదు. వీరికి కూడా దాని గురించి ఏమీ తెలియదు. ఇటువంటి దుర్మార్గులకు సహాయపడే వాడెవ్వడూ లేడు. (72) వారికి స్పష్టమైన మా వాక్యాలను వినిపించినప్పుడు, సత్యతిరస్కారుల ముఖాలు మాడిపోవటాన్ని నీవు చూస్తావు. ఇంకా వారు మా వాక్యాలను వినిపించే వారిపై వెంటనే విరుచుకు పడతారేమో అనిపిస్తుంది. వారికి ఇలా చెప్పు : "దీనికంటే కూడా ఘోరమైన విషయం నేను మీకు తెలుపనా? అది అగ్ని. సత్యాన్ని స్వీకరించక నిరాకరించే వారి విషయంలో అల్లాహ్ దానిని గురించి వాగ్దానం చేశాడు. అది అతి చెడ్డ నివాస స్థలం." (73) మానవులారా! ఒక ఉదాహరణ ఇవ్వబడుతోంది; దానిని శ్రద్ధగా వినండి. అల్లాహ్‌ని వదలి మీరు ఏ దేవుళ్లను వేడుకుంటున్నారో, వారందరూ కలసి కూడా ఒక్క ఈగను సృష్టించ దలచినా, అలా చేయలేరు. అంతేకాదు, ఒకవేళ ఈగ వారి నుండి ఏదైనా వస్తువును లాక్కుపోయినా, వారు దానిని విడిపించుకు రానూ లేరు. సహాయాన్ని అర్థించేవారూ, అర్థింపబడేవారూ ఇద్దరూ బలహీనులే.

مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِیٌّ
عَزِیۡزٌ ﴿74﴾
اَللّٰهُ یَصۡطَفِیۡ مِنَ الۡمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَّمِنَ النَّاسِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ سَمِیۡعٌۢ بَصِیۡرٌ ﴿75﴾
یَعۡلَمُ مَا بَیۡنَ اَیۡدِیۡهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ ؕ وَاِلَی اللّٰهِ
تُرۡجَعُ الۡاُمُوۡرُ ﴿76﴾
یٰۤاَیُّهَا الَّذِیۡنَ اٰمَنُوا ارۡكَعُوۡا وَاسۡجُدُوۡا وَاعۡبُدُوۡا
رَبَّكُمۡ وَافۡعَلُوا الۡخَیۡرَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُوۡنَ ۩ ﴿77﴾ السجدة 6
وَجَاهِدُوۡا فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ؕ هُوَ اجۡتَبٰكُمۡ
وَمَا جَعَلَ عَلَیۡكُمۡ فِی الدِّیۡنِ مِنۡ حَرَجٍ ؕ مِلَّةَ
اَبِیۡكُمۡ اِبۡرٰهِیۡمَ ؕ هُوَ سَمّٰىكُمُ الۡمُسۡلِمِیۡنَ ۙ
مِنۡ قَبۡلُ وَفِیۡ هٰذَا لِیَكُوۡنَ الرَّسُوۡلُ شَهِیۡدًا
عَلَیۡكُمۡ وَتَكُوۡنُوۡا شُهَدَآءَ عَلَی النَّاسِ ۚۖ
فَاَقِیۡمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاعۡتَصِمُوۡا
بِاللّٰهِ ؕ هُوَ مَوۡلٰىكُمۡ ۚ فَنِعۡمَ الۡمَوۡلٰی وَنِعۡمَ
النَّصِیۡرُ ﴿78﴾ ع 10 6 17

(74) అల్లాహ్ గొప్పతనాన్ని వారు గుర్తించవలసిన విధంగా గుర్తించలేదు. నిజానికి అల్లాహ్ మాత్రమే శక్తిమంతుడు, గౌరవనీయుడూను. (75) యదార్థం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ సందేశహరులను దైవదూతల నుండి, మానవుల నుండి ఎన్నుకుంటాడు. ఆయన అన్నీ వింటాడు. అన్నీ చూస్తాడు. (76) ప్రజల ముందు ఉన్న దానిని ఆయన ఎరుగును. వారికి గోప్యంగా ఉన్నదాన్నీ ఆయన ఎరుగును. వ్యవహారాలన్నీ ఆయన వైపునకే మరలుతాయి. (77) విశ్వాసులారా! రుకూ చేయండి. సజ్దా చేయండి. మీ ప్రభువునే ఆరాధించండి. సత్కార్యాలు చేయండి. తద్వారానే మీకు సాఫల్యం లభిస్తుంది. (78) అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయండి. జిహాద్ చేయవలసిన విధంగా. ఆయన మిమ్మల్ని తన సేవకై ఎన్నుకున్నాడు. ధర్మంలో మీకు ఏ ఇబ్బందినీ ఉంచలేదు. మీ తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ ధర్మంపై స్థిరంగా ఉండండి. పూర్వం కూడా అల్లాహ్ మీకు ముస్లిమ్ అనే పేరునే పెట్టాడు. ఇందులో కూడా, దైవప్రవక్త మీ విషయంలో సాక్షిగా ఉండటానికి మరియు మీరు ప్రజల విషయంలో సాక్షులుగా ఉండటానికి. కనుక నమాజును స్థాపించండి, జకాత్ ఇవ్వండి, అల్లాహ్‌తో గట్టి సంబంధం కలిగి ఉండండి. ఆయనే మీకు సంరక్షకుడు, ఎంతో మంచి సంరక్షకుడు, ఎంతో మంచి సహాయకుడూను.

64 – 78 వాక్యాల వివరణ :

65 : జీవ పదార్థాలనూ, నిర్జీవ పదార్థాలనూ, జంతువులనూ, వృక్షాలనూ, కొండలనూ, పర్వతాలనూ, నదులనూ, సముద్రాలనూ మీ ప్రయోజనాల కొరకు అల్లాహ్ సృష్టించాడు. ఓడలు ఆయన అనుమతితోనే పయనిస్తాయి. ఆకాశాన్ని ఏ ఆధారం లేకుండా సృష్టించాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రజల పట్ల దయ, కరుణగలవాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

66 : ఉనికి కూడా లేని మిమ్మల్ని సృష్టించింది ఆయనే. ఆయనే మీకు మరణాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. మరల ఆయనే మిమ్మల్ని సజీవంగా లేపుతాడు. ఆయన వద్దకే మీరు వెళ్ళవలసి ఉంది. అలాంటప్పుడు ఆయన్ను వదలి

ఇతరుల్ని ఆరాధించటానికి మీకు సిగ్గుగా లేదా? ఏది ఏమైనా మానవుడు చాలా కృతఘ్నుతగల ప్రాణి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

67 : ప్రతి ప్రవక్తకూ ఒక జీవిత విధానం ఇవ్వబడింది. 'మన్‌సక్' అంటే మానవులు తరచూ వచ్చిపోయే స్థలం. మంచికైనా, చెడుకైనా. అందువల్లే హజ్ ఆచరణలను 'మనాసిక్' అంటారు. ఎందుకంటే ప్రజలు ఇక్కడికి వస్తూ పోతూ విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉంటారు. ఇస్లామ్ ధర్మంలో నిర్ణయించిన ఆరాధనా పద్ధతులను తెలియజేయటం జరిగింది. వెనుకటి పద్ధతులన్నిటినీ రద్దు చేయటం జరిగింది. ఇప్పుడు సర్వమానవాళికి ఈ మార్గమే, ఈ విధానమే శరణ్యం. ప్రజలు దాన్ని స్వీకరించేబదులు, దాని గురించి కలహించుకుంటున్నారు. నాతో వాదోపవాదాలకు దిగుతున్నారు. ఇదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుస్తూనే ఉంది. వివరాలకు సూరె అహ్ఖాఫ్ : 48నిచూడండి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

70 : భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్నదీ, జరిగిందీ, జరుగుతున్నదీ, జరిగేదీ అంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. విశ్వవార్తలన్నీ ఆయనకు తెలుస్తూనే ఉన్నాయి. అవన్నీ దివ్య గ్రంథంలో ఉన్నాయి.

ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "భూమ్యాకాశాలను సృష్టించటానికి 50 వేల సంవత్సరాలకు ముందే విశ్వజాతకాన్ని వ్రాయడం జరిగింది. అన్నిటికంటే ముందు అల్లాహ్ కలాన్ని సృష్టించాడు, దాన్ని వ్రాయమని ఆదేశించాడు. అప్పుడు కలము "ఏమి వ్రాయాలి" అని అడిగింది. దానికి అల్లాహ్ తీర్పుదినం వరకు జరిగే సంఘటనలను వ్రాయి" అన్నాడు. కలము వ్రాసింది.

71 : ఈ వాక్యంలో విగ్రహారాధకుల అజ్ఞానాన్ని అమాయకత్వాన్ని ఎత్తిచూపడం జరిగింది. వారు ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలు లేకుండా అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరుల ఆరాధనలో నిమగ్నులై ఉన్నారు. వీరిని అల్లాహ్ విచారించటం జరుగుతుంది. నిస్సందేహంగా అవిశ్వాసులు సాఫల్యం పొందలేరు. బహుదైవారాధన వారు కల్పించుకున్నదే. వీరు తమ తాతముత్తాతల పట్ల అంధానుసరణకు గురయ్యారు. షైతాన్ వారి చేష్టలను వారి కొరకు ఆకర్షణీయంగా చేశాడు. మరియు బహుదైవారాధన పర్యవసానం చాలా చెడ్డది. విగ్రహారాధకులు దుర్మార్గులు. దుర్మార్గులకు అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా సహాయం చేసేవారెవరూ ఉండరు.

72 : అల్లాహ్ ఆదేశాలనూ, సాక్ష్యాధారాలనూ వారికి తెలియజేసే ప్రయత్నం చేస్తే, వారిపై దాడి చేసేవారు. వారిని ఆపదలకు, కష్టాలకు గురిచేసేవారు. అనేక విధాలుగా హింసించేవారు. చేయిచేసుకునేవారు. ఈ నీచులు ఎప్పుడూ దుర్భాషలాడేవారు.

వారిశిక్ష నరకాగ్ని అని వారిని హెచ్చరించమని మహాప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. అందులో వీరు కాల్చబడతారు. బుద్ధిజ్ఞానాలను ఉపయోగించండి. అసభ్యకరమైన చేష్టలకు దూరంగా ఉండండి అని హితబోధ చేయబడింది. అవిశ్వాసులు ప్రవేశించే ఆ నరకం అత్యంత ప్రమాదకరమైనది, నీచమయినది.

73 : ఇందులో విగ్రహాల బలహీనతను, ఆరాధకుల బుద్ధిహీనతను గురించి ప్రస్తావించబడింది. మీరు పూజిస్తున్న ఈ విగ్రహాలు ఒక్క ఈగను కూడా సృష్టించలేవు. విగ్రహాలన్నీ కలిసినా ఇది సాధ్యం కాని పని. ఈగను అలా ఉంచి దాని ఒక్క రెక్కను కూడా సృష్టించలేరు. ఆరాధించేవారూ, ఆరాధింపబడేవారూ – ఇద్దరూ బలహీనులే. విగ్రహాలు మరియు ఈగ అల్లాహ్ వద్ద చాలా మామూలు సృష్టితాలు.

74 : అంటే వీరు అల్లాహ్ విలువను, గొప్పతనాన్ని గుర్తించలేదు. ఆయన ఈ సృష్టికే పాలకుడు. ఔన్నత్యం కలవాడు.

75 : ఆ అల్లాహ్ తన సందేశహరులుగా దైవదూతలను, పురుషులను ఎన్నుకున్నాడు. అయితే ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, చూసేవాడూ. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

76 : అంటే, అల్లాహ్ ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉండటం, సత్కార్యాలు చేయటంలోనే సాఫల్య రహస్యం దాగి ఉంది. ముస్లిములు ఈ విషయాన్ని గ్రహిస్తే ఎంతో బాగుండేది!

78 : ఈ వాక్యం ద్వారా ముస్లిములకు దైవమార్గంలో కృషి చేయమని ప్రోత్సహించబడింది. అంటే నోటిద్వారా, చేతి ద్వారా, ధనం ద్వారా మానవ కళ్యాణానికి కృషి చేయాలి. ఎందుకంటే దీనికి చాలా గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది.

మీ వద్దకు గొప్ప ప్రవక్తను పంపడం జరిగింది. మీకు పరిపూర్ణ జీవన విధానాన్ని ఇవ్వటం జరిగింది. ధర్మంలో మీకు ఎలాంటి అసౌకర్యాన్నీ ఉంచలేదు. శక్తికి మించినటువంటి బాధ్యతనూ మోపలేదు. కాబట్టి ముస్లిములు నమాజును స్థాపించాలి. దానధర్మాలు చేయాలి. అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆశ్రయించాలి. ఆయనే ఉత్తమ సంరక్షకుడు. ఉత్తమ సహాయకుడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 23. అల్ మోమినూన్ సూరహ్ పరిచయం

అల్లాహ్ ఈ సూరాలో విశ్వాసుల సాఫల్యం శుభవార్తను గురించి పేర్కొన్నాడు. అల్లాహ్ విశ్వాసులకు సాఫల్య మార్గాన్ని ప్రసాదించాడు. ఒకవేళ విశ్వాసులు ఈ మార్గాన్ని అనుసరిస్తే ఇన్షా అల్లాహ్ తప్పకుండా సాఫల్యం పొందగలరు. అదేమిటంటే ప్రవక్త (స) సాక్ష్యం ఇచ్చినట్లు వీరు కూడా సాక్ష్యం ఇవ్వాలి. అంటే తౌహీద్ (ఏకదైవారాధన) సందేశ ప్రచారం చేయాలి. ఈనాడు ప్రపంచంలో ప్రతిచోటా ముస్లిములు పరాభవం పాలౌతున్నారు. దీనికంతటికీ ప్రధాన కారణం ఏమిటంటే ముస్లిములు సత్కార్యాలకు దూరంగా ఉన్నారు. తమ ఆచరణల ద్వారా, తమ జీవితం ద్వారా సత్యానికి సాక్ష్యం ఇవ్వడం లేదు.

ఈ సూరాలో సాఫల్యం పొందే విశ్వాసుల ప్రత్యేకతలు, గుణాలు పేర్కొనబడ్డాయి. ముస్లిములు ఈ సుగుణాలను అవలంబించాలి. తమ ప్రవర్తనను మార్చుకోవాలి. తమ్మునుతాము సరిదిద్దుకోవాలి. ఉదాహరణకు సాఫల్యం పొందే ముస్లిములు నమాజును స్థాపిస్తారు. అనవసరమైన బాతాకానీలతో కాలాన్ని వ్యర్థం చేయరు. పరోక్ష నిందలకు, అపనిందలకు, చాడీలకు, నృత్యసంగీతాలకు దూరంగా ఉంటారు. తమ ధనం నుండి జకాత్‌ను చెల్లిస్తారు. వ్యభిచారానికి దూరంగా ఉంటారు. సాఫల్య భాగ్యం గల ముస్లిములు సత్యసంధత కలిగి ఉంటారు. చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేరుస్తారు. తమ నమాజులను పరిరక్షించుకుంటారు. ముస్లిములు ఇటువంటి సద్గుణాల్ని అవలంబించాలి.

సంక్షిప్తంగా ఈ సూరాలో ఉన్న హితబోధ ఏమిటంటే ముస్లిములు తమ విశ్వాసం ద్వారా, సత్కార్యాల ద్వారా, ఆచరణల ద్వారా సాక్ష్యం ఇవ్వాలి. విశ్వాసులు మరింత సద్గుణసంపన్నులుగా మారితే అల్లాహ్ వాగ్దానం ప్రకారం ఉభయలోకాల్లోనూ వారికి గౌరవం, ధనం, అధికారం, శాంతిభద్రతలు సమస్తమూ ప్రాప్తిస్తాయి. తీర్పుదినం నాడు గొప్ప సాఫల్యం కూడా లభిస్తుంది.

## 23. అల్ మోమినూన్

**ఆయత్‌లు : 118** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) నిస్సందేహంగా విశ్వాసులు సాఫల్యం పొందుతారు. (2) వీరు తమ నమాజులను వినమ్రతతో పాటిస్తారు. (3) అనవసర విషయాల జోలికి పోరు. (4) జకాత్‌ను చెల్లిస్తారు. (5) తమ మర్మాంగాలను పరిరక్షించుకుంటారు. (6) తమ భార్యల, తమ అధీనంలో ఉన్న స్త్రీల విషయంలో తప్ప. వీరి విషయంలో వారు నిందార్హులు కారు. (7) ఎవరయినా దీనికి మించి కోరుకుంటే వారే అత్యాచారం చేసేవారు. (8) వీరు తమ అమానతులకు, తమ వాగ్దానాలకు కట్టుబడి ఉంటారు. (9) వీరు తమ నమాజులను శ్రద్ధగా కాపాడుకుంటారు. (10) వీరే వారసులు (11) వీరు స్వర్గాన్ని వారసత్వంగా పొందేవారు. ఇందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (12) మేము మానవుణ్ణి సారవంతమైన మట్టితో సృష్టించాము. (13) ఆ తరువాత అతన్ని ఒక సురక్షితమైన ప్రదేశంలో పడే బిందువుగా చేశాము. (14) ఆ తరువాత ఈ బిందువును ముద్దగా చేశాము. ఆపై ముద్దను కండగా మార్చాము. ఆపై కండను ఎముకలుగా చేశాము. ఆపై ఎముకలకు మాంసాన్ని తొడిగించాము. ఆపై దానిని అపూర్వమైన సృష్టిగా చేసి వేశాము. అల్లాహ్‌యే గొప్ప శుభాలు గలవాడు. సృష్టికర్తల లోకెల్లా ఉత్తమ సృష్టికర్త. (15) నిస్సందేహంగా మీరు దీని తరువాత మరణాన్ని చవిచూస్తారు. (16) మళ్ళీ నిస్సందేహంగా మీరు ప్రళయదినం నాడు తిరిగి లేపబడతారు. (17) మేము మీపైన ఏడు మార్గాలను నిర్మించాము. సృష్టితాల పట్ల మేము ఏమరుపాటుకు గురయి లేము. (18) ఆకాశం నుండి మేము లెక్క ప్రకారం ఒక ప్రత్యేక పరిమాణంలో జలాన్ని దింపాము. దాన్ని భూమి లోపల నిలువ చేసి ఉంచాము. మేము దానిని ఎలా కోరితే అలా మాయం చేయగల సమర్థులం.

آياتها 118 سورة المؤمنون مكية 23 ركوعاتها 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿1﴾ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ
خٰشِعُوْنَ ﴿2﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ
﴿3﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فٰعِلُوْنَ ﴿4﴾ وَالَّذِيْنَ
هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ﴿5﴾
اِلَّا عَلٰۤى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ
فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ﴿6﴾
فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ﴿7﴾
وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ﴿8﴾
وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿9﴾
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ﴿10﴾
الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿11﴾
وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ﴿12﴾
ثُمَّ جَعَلْنٰهُ نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ﴿13﴾
ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ
مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ
لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ
الْخٰلِقِيْنَ ﴿14﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ
﴿15﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿16﴾
وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ وَمَا كُنَّا
عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿17﴾
وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً بِقَدَرٍ فَاَسْكَنّٰهُ فِي
الْاَرْضِ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ بِهٖ لَقٰدِرُوْنَ ﴿18﴾

فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ ۘ
لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ۙ﴿19﴾
وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ
وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿20﴾
وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ؕ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِىْ
بُطُوْنِهَا وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا
تَاْكُلُوْنَ ۙ﴿21﴾
وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ﴿22﴾ ع 1 22 1

(19) ఆ నీటి ద్వారా మేము మీ కొరకు ఖర్జూరపు తోటలనూ, ద్రాక్ష తోటలనూ సృష్టించాము. ఈ తోటలలో మీ కొరకు చాలా గొప్ప రుచికరమైన ఫలాలు ఉన్నాయి. వాటి ద్వారా మీరు ఉపాధిని పొందుతున్నారు. (20) అంతేకాక మేము సినాయ్ పర్వత ప్రాంతంలో పుట్టే చెట్టును కూడా సృష్టించాము. దానివల్ల నూనె లభిస్తుంది. అంతేకాక కూరగా కూడా తినేవారికి ఉపయోగపడుతుంది. (21) స్పష్టంగా పశువులలో కూడా మీ కొరకు ఒక గుణపాఠం ఉంది. వాటి గర్భాల నుంచి మేము మీకు ఒక వస్తువును త్రాగిస్తున్నాము. మీ కొరకు దానిలో మరెన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. అంతేకాక వాటిని మీరు తింటారు కూడా. (22) మీరు వాటిపై, పడవలపై కూడా ప్రయాణిస్తారు.

1-22 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

వాక్యాల సంబంధం: ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసుల సద్గుణాలను పేర్కొనడం జరిగింది. వీరు అల్లాహ్ భీతి కలిగి ఉంటారని, నమాజుకు కట్టుబడి ఉంటారని, జకాత్ చెల్లిస్తారని, వ్యభిచారానికి పాల్పడరని, సత్యసంధత కలిగి ఉంటారని, వాగ్దానాన్ని నేరవేరుస్తారని, తమ నమాజులను పరిరక్షిస్తారని ఇలాంటి గొప్పగుణాలు గలవారే స్వర్గానికి వారసులు అవుతారని విశదపర్చబడింది. అంటే నమాజుకు కట్టుబడిలేనివాడు ముస్లిం కాడు, జకాత్ చెల్లించనివాడు ముస్లిం కాడు. సత్యసంధత లేనివాడు ముస్లింకాడు. అదే విధంగా వాగ్దానాలు నెరవేర్చనివాడు ముస్లిం కాడు. – అంటే అతని మనసులో సరైన విశ్వాసం లేదు.

1-11 ఈ వాక్యాలలో విశ్వాసుల సద్గుణాలు పేర్కొనబడ్డాయి. వీటిని అవలంబించిన ప్రతివారూ తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతారు. సాఫల్యం అంటే నరకం నుండి విముక్తి, స్వర్గ ప్రవేశం. సూరె ఆలి ఇమ్రాన్‌లోని 185వ వాక్యంలో ఇలా పేర్కొనబడింది.–"నరక విముక్తి పొంది, స్వర్గ ప్రవేశం లభించిన వాడు సాఫల్యం పొందాడు." (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

ఫలాహ్ అంటే చీల్చటం, కోయటం. అందువల్లే రైతును కూడా ఫల్లాహ్ అంటారు. ఎందుకంటే రైతు భూమిని దున్ని అందులో విత్తనాలు నాటుతాడు. ముఫ్లెహ్ అంటే సాఫల్యం పొందేవాడు. ఎందుకంటే కష్టాలను, ఆటంకాలను చీల్చుతూ భరిస్తూ తన గమ్యాన్ని చేరుకుంటాడు. సాఫల్య మార్గాలు అతని కొరకు తెరచుకుంటాయి. ఇస్లాం దృష్టిలో ఇహలోకంలో ఉంటూ అల్లాహ్ సంతృప్తి, ప్రసన్నత పొందినవాడే సాఫల్యం పొందుతాడు. అతనికి పరలోకంలో దైవకారుణ్యం, క్షమాపణ లభిస్తాయి. అంటే అతని ఇహపరాలు రెండూ సఫలీకృతమవుతాయి. అసలు సాఫల్యం పరలోక సాఫల్యం. (అహసనుల్ బయాన్)

మొదటి సద్గుణం ఏమిటంటే విశ్వాసులు తమ నమాజులలో వినమ్రత, విధేయతలను పాటిస్తారు. అంటే నిదానంగా నమాజ్ చదువుతారు. అటుఇటు చూడరు. దైవభీతి వారి హృదయాల్లో చోటు చేసుకుంటుంది. ఒక్కోసారి దైవభీతివల్ల వారి కళ్లలోనుంచి కన్నీళ్ళు పారుతూ ఉంటాయి. సూరె తాహాలో అల్లాహ్ ఆదేశం ఇలా ఉంది. "(ఓ

ప్రవక్తా!) నన్ను జ్ఞాపకముంచుకోవటానికి నమాజు స్థాపించండి.” (తాహా –14). అందువల్లే అశ్రద్ధగా, వినమ్రతలేకుండా పాటించిన నమాజు పరిపూర్ణం కాదు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్) అంటే నమాజును నిర్మలమైన మనస్సుతో, భక్తిశ్రద్ధలతో పాటించాలి. అటుఇటు చూడటంగాని, దుస్తులు సరిచేసుకోవటంగాని చేయరాదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

మూడవ సద్గుణం ఏమిటంటే వీరు తమ ధనసంపదల్లో నుంచి జకాత్‌ను చెల్లిస్తారు. దీని భావాన్ని కొందరు ‘సాటి కల్పించటానికి, పాపాలకు దూరంగా ఉంటారని, మరికొందరు జకాత్ చెల్లించి తమ్ముతాము పరిశుద్ధపరచుకుంటారని వ్యాఖ్యానించారు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

నాల్గవ సుద్గుణం ఏమిటంటే వీరు తమ మర్మాంగాలను పరిరక్షించుకుంటారు. అంటే నగ్నత్వానికీ, అశ్లీలానికీ, వ్యభిచారానికి, స్వలింగ సంపర్కానికి, సిగ్గుమాలిన పనులకు దూరంగా ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్), (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

కేవలం తమ భార్యల విషయంలో, బానిస స్త్రీల విషయంలో అభ్యంతరం లేదని అంటే అది ధర్మసమ్మతం అని పేర్కొనబడింది. ఇంకా ఈ హద్దులు దాటి ప్రవర్తించే వారు అల్లాహ్ దృష్టిలో దుర్మార్గులని సెలవియ్యబడింది. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒక్క నిమిషం ఆలోచించి చూడండి. సాఫల్యానికి విశ్వాసంతో పాటు తన మర్మాంగాన్ని పరిరక్షించుకోవటం కూడా తప్పనిసరిగా పేర్కొనబడింది. అంటే తన మర్మాంగాన్ని పరిరక్షించుకోనివాడు సాఫల్యం పొందలేడు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్) నిజమైన విశ్వాసులు అల్లాహ్ పట్లగాని, తోటి సోదరుల పట్లగాని చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చుతారు. అంటే వాగ్దానభంగం చేయరు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆరవ సద్గుణం ఏమిటంటే వీరు తమ నమాజులను పరిరక్షించుకుంటారు. అంటే ఐదు పూటల నమాజును తప్పనిసరిగా పాటిస్తారు. పరిశుద్ధతా నియమాలను పాటిస్తారు. రుకూలు సజ్దాలు వినమ్రతతో చేస్తారు. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే నమాజును ప్రవక్త (స) సంప్రదాయం ప్రకారమే ఆచరిస్తారు. సాఫల్యంలో నమాజుకి ప్రధానమైన స్థానం ఉంది. విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే ఈనాడు ముస్లిం దీన్ని ఇతర సత్కార్యాల్లా భావిస్తున్నాడు. విశ్వాసికిఅవిశ్వాసికి మధ్య భేదం ఒక్క నమాజులోనే ఉంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఈ సద్గుణాలన్నీ కలిగి ఉన్నవాడే పరిపూర్ణ ముస్లిం అనబడతాడు. గొప్ప సాఫల్యం పొందుతాడు. స్వర్గానికి వారసుడౌతాడు. అల్లాహ్ మనందరికీ ఈ భాగ్యం ప్రసాదించుగాక. (ఆమీన్) (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

అల్లాహ్‌ను అడిగితే ఫిర్‌దౌస్ అడగండి అని, ఇక్కడ నుండే స్వర్గపు నదులన్నీ పారుతాయని, దీనిపై అల్లాహ్ సింహాసనం ఉందని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. మీలో ప్రతి ఒక్కరికీ రెండు స్థానాలు ఉన్నాయి. పాపాత్ములయితే నరకంలోని స్థానం, పుణ్యాత్ములయితే స్వర్గంలోని స్థానం. (ఇబ్నె అబీహాతిమ్), (తఫ్సీరె ఇబ్నె కసీర్)

అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ)ని సారవంతమైన మట్టితో సృష్టించాడు. అందుకే మానవుల రంగులు వేరువేరుగా ఉంటాయి. అందుకే మానవుల్లో తెలుపు, నలుపు, ఎరుపు, మంచి, చెడ్డ, పుణ్యాత్ములు పాపాత్ములు వివిధ గుణాలు గలవారున్నారు. అంటే మానవుణ్ణి మేము వీర్య బిందువుతో సృష్టించాము. ఆ తరువాత దాన్ని కండగా మార్చాము, దాన్ని అస్థిపంజరంగా మార్చాము. దానికి మాంసాన్ని తొడిగించాము. మానవుని శరీరమంతా నశిస్తుంది. కాని వెన్నెముక క్రిందిభాగం మాత్రం మిగిలి ఉంటుంది. దాని ద్వారానే మళ్ళీ లేపడం జరుగుతుంది.

15–16 మానవుడు కొన్ని సంవత్సరాలు జీవించి మరణిస్తాడు. పరీక్షించే నిమిత్తం మానవున్ని సృష్టించిన ఆ అల్లాహ్ తిరిగి లేపి విచారణ జరిపి తగిన విధంగా సత్కరిస్తాడు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

ఉనికి లేని మానవుణ్ణి అల్లాహ్ ఉనికిలోనికి తెచ్చాడు. భూమ్యాకాశాలను సృష్టించడం మానవున్ని సృష్టించడం

وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَا نُوۡحًا اِلٰى قَوۡمِهٖ فَقَالَ يٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَـكُمۡ مِّنۡ اِلٰهٍ غَيۡرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوۡنَ ﴿23﴾
فَقَالَ الۡمَلَؤُا الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ قَوۡمِهٖ مَا هٰذَاۤ
اِلَّا بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ ۙ يُرِيۡدُ اَنۡ يَّتَفَضَّلَ عَلَيۡكُمۡ ؕ
وَلَوۡ شَآءَ اللّٰهُ لَاَنۡزَلَ مَلٰٓـئِكَةً ۖۚ مَّا سَمِعۡنَا بِهٰذَا فِىۡۤ
اٰبَآئِنَا الۡاَوَّلِيۡنَ ۚ ﴿24﴾
اِنۡ هُوَ اِلَّا رَجُلٌۢ بِهٖ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوۡا بِهٖ حَتّٰى
حِيۡنٍ ﴿25﴾
قَالَ رَبِّ انۡصُرۡنِىۡ بِمَا كَذَّبُوۡنِ ﴿26﴾

(23) మేము నూహ్‌ను అతని జాతి ప్రజల వద్దకు పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు: ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌కే దాస్యం చేయండి. ఆయన తప్ప మీకు ఆరాధ్యులెవ్వరూ లేరు. మరి మీరెందుకు భయపడరు? (24) తిరస్కరించిన అతని జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు; " ఈ వ్యక్తి మీవంటి ఒక మానవుడే తప్ప మరేమి కాడు. మీపై ఆధిక్యం సంపాదించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అల్లాహ్ గనక కోరితే దైవదూతలనే పంపి ఉండేవాడు. ఈ విషయాన్ని మేము మా పెద్దల నుండి కూడా వినలేదు. (25) అసలు విషయం ఏమిటంటే ఈ మనిషికి కొంచెం పిచ్చిపట్టింది. ఇంకా కొంత కాలం వేచి చూడండి." (26) నూహ్ (అ) ఇలా ప్రార్థించారు, "ప్రభూ! ఈ ప్రజలు నన్ను నిరాకరించారు. ఇక నిన్నే నేను శరణు కోరుతున్నాను".

కంటే కష్టతరమైనది (సూరతుల్ మూమిన్ –57) దీన్ని బట్టి అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలు తెలుస్తున్నాయి. అంటే మేము మీ అందరినీ సృష్టించి మరచి కూర్చొని లేము. వీటన్నిటినీ ఒక వ్యవస్థ ప్రకారం నడుపుతున్నాము. లేకపోతే అంతా తలక్రిందులైపోతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్).

నీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాల్లోని ఒక గొప్ప అనుగ్రహం. అవసరమున్నంత నీటిని మేము వర్షం ద్వారా దింపుతాము. ఇంకా దాన్ని భూమిలో నిల్వ చేస్తాము. నదుల ద్వారా, జలపాతాల ద్వారా, దాన్ని ప్రజల వరకు చేరవేస్తాము. (అజ్జుమర్–21) అల్లాహ్ ఎప్పుడు తలచుకుంటే అప్పుడు ఆ నీటిని మాయం చెయ్యగలడు. అందువల్ల మానవులు ఎల్లప్పుడు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులై ఉండాలి. దైవభీతితో జీవించాలి. ఏ సమయంలోనయినా ఈ అనుగ్రహాలు వెనక్కి తీసుకోబడతాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

19 : మేము ఈ నీటి ద్వారానే ఖర్జూరం, ద్రాక్షవంటి తోటలను సృష్టించాము. వీటిలో వివిధ రుచులు గల ఫలాలు ఉన్నాయి. వీటిలో కొన్నింటిని మీరు ఆహారంగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఖర్జూరాన్ని, ద్రాక్షను ప్రత్యేకంగా ఎందుకు ప్రస్తావించటం జరిగిందంటే ఈ రెండు రకాల ఫలాలను ఇక్కడి ప్రజలు అమితంగా ప్రేమించేవారు. అదే విధంగా ఇతర దేశాల్లో రకరకాల ఫలాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటిని అనుభవిస్తూ అక్కడి ప్రజలు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులై ఉండాలి. అదే విధంగా మేము ఒక వృక్షాన్ని సృష్టించాము. అది సీనా ప్రాంతంలో పుష్కలంగా పండుతుంది. అంటే జైతూన్ వృక్షం. దాని నుండి నూనె లభిస్తుంది. దాన్ని ప్రజలు కూరగా కూడా ఉపయోగిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

21–22 : జంతువులు కూడా అల్లాహ్ అనుగ్రహాలే, వీటిలో మానవులకు అనేక లాభాలు, ఉపయోగాలు ఉన్నాయి. మానవుని సృష్టిలో, ఇతర సృష్టితాల్లో మానవుడు నేర్చుకోవలసిన విషయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఏకదైవారాధననే రుజువు చేస్తున్నాయి. ఈ వాక్యంలో జంతువుల గురించి, పడవల గురించి, పాల గురించి, జంతువుల చర్మాల గురించి, వాటివల్ల కలిగే లాభాల గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఈ అనుగ్రహాలన్ని అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులై ఉండాలని, ఆయన్నే ఆరాధించాలని, ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించరాదని గుణపాఠం నేర్పుతున్నాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(27) మేము అతనికి ఇలా వహీ పంపాము; "మా పర్యవేక్షణలో, మా వహీ ప్రకారం ఒక నావను తయారు చేయి. మా ఆజ్ఞ వచ్చిన తరువాత, పొయ్యి పొంగినప్పుడు, ప్రతి జాతి నుండి ఒక్కొక్క జంటను, నీ కుటుంబం వారిని తీసుకొని అందులో ఎక్కు వ్యతిరేకంగా తీర్పు ఇవ్వబడినవారు తప్ప. దుర్మార్గుల విషయంలో నాతో ఏమీ మాట్లాడ వద్దు. నిస్సందేహంగా వారు మునిగిపోయేవారే. (28) ఆ తరువాత నీవు నీ సహచరులతోపాటు నావ పైకి ఎక్కినప్పుడు, "దుర్మార్గుల నుండి మాకు విమోచనం కలిగించిన దేవునికి కృతజ్ఞతలు" అని అను.

(29) ఇంకా, "స్వామి! నన్ను శుభప్రదమైన స్థలంలో దించు. నీవే దించే వారిలో ఉత్తముడవు" అని పలుకు. (30) ఈ వృత్తాంతంలో అనేక సూచనలు ఉన్నాయి. మేము ప్రజలను తప్పకుండా పరీక్షకు గురిచేస్తాము. (31) మేము వారి తరువాత మరొక తరాన్ని లేపాము. (32) వారిలో నుండే వారి వద్దకు; "అల్లాహ్‌కే దాస్యం చేయండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక ఆరాధ్యుడెవ్వడూ లేడు. మీరెందుకు భయభక్తులను అవలంబించరు?" అని బోధించే ఒక ప్రవక్తను పంపాము. (33) తిరస్కరించిన, పరలోక సమావేశాన్ని ధిక్కరించిన, ఇహలోక జీవితంలో మేము భాగ్యం ప్రసాదించిన అతని జాతి నాయకులు ఇలా అనసాగారు, "ఈ వ్యక్తి కేవలం మానవుడు తప్ప ఏమీ కాదు, మీరు తినేదాన్నే ఇతడూ తింటున్నాడు, మీరు త్రాగేదాన్నే ఇతడూ త్రాగుతున్నాడు. (34) మీరే గనుక మీలాంటి మానవునికి విధేయత చూపితే, తప్పకుండా మీరు నష్టానికే గురి అవుతారు. (35) మీరు మరణించి మట్టిగా మారిపోయిన తరువాత, ఎముకలు కుళ్ళిపోయిన తరువాత, మీరు సమాధుల నుండి బయటికి తీయబడతారని వాదిస్తున్నాడా?

(36) లేదు లేదు, మీకు చేయబడే ఈ వాగ్దానం అసంభవం.

فَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ اَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَآءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ
فَاسْلُكْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ
اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ۚ وَلَا تُخَاطِبْنِيْ
فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ اِنَّهُمْ مُّغْرَقُوْنَ ﴿27﴾
فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ
فَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ نَجّٰىنَا مِنَ الْقَوْمِ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿28﴾
وَقُلْ رَّبِّ اَنْزِلْنِيْ مُنْزَلًا مُّبٰرَكًا وَّاَنْتَ خَيْرُ
الْمُنْزِلِيْنَ ﴿29﴾
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ وَّاِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِيْنَ ﴿30﴾
ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ۚ ﴿31﴾
فَاَرْسَلْنَا فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۗ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿32﴾ ع 2 10 2
وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا
بِلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ مَا
هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُوْنَ مِنْهُ
وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ۙ ﴿33﴾
وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ ۙ اِنَّكُمْ اِذًا
لَّخٰسِرُوْنَ ۙ ﴿34﴾
اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا
وَّعِظَامًا اَنَّكُمْ مُّخْرَجُوْنَ ۙ ﴿35﴾
هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوْعَدُوْنَ ۙ ﴿36﴾

(37) ప్రాపంచిక జీవితం తప్ప మరో జీవితం లేనే లేదు. మనం ఇక్కడే జన్మిస్తాము. ఇక్కడే మరణిస్తాము. మనం ఎంతమాత్రం తిరిగి లేపబడము. (38) కేవలం ఈ వ్యక్తి అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు పలుకుతున్నాడు. అతన్ని మేము ఎన్నటికీ నమ్మము. (39) అప్పుడు దైవప్రవక్త ఇలా ప్రార్థించాడు, "ప్రభూ! వారు నన్ను తిరస్కరించారు, ఇక నువ్వే నన్ను కాపాడు." (40) అప్పుడు ఇలా సెలవియ్యబడింది, "వారు తాము చేసిన దానికి పశ్చాత్తాపపడే సమయం దగ్గరలోనే ఉంది."

(41) వాస్తవంగా ఒక పెద్ద అరుపు వారిని చుట్టుముట్టింది. మేము వెంటనే వారిని జంతువుల కసువులా చేసివేశాము. దుర్మార్గులారా! దూరంకండి. (42) మేము వారి తరువాత అనేక జాతులను ప్రభవింపజేశాము. (43) ఏ జాతి అయినా తన గడువుకు ముందు నశించనూ లేదు, తన గడువు తరువాత జీవించనూ లేదు. (44) తరువాత మేము మా ప్రవక్తలను ఒకరి తరువాత ఒకరిని పంపాము. ప్రతి జాతి దాని ప్రవక్త వచ్చినప్పుడల్లా అతన్ని తిరస్కరిస్తూనే ఉంది. ఇలాంటి జాతులన్నింటినీ మేము నాశనం చేస్తూనే పోయాము. చివరకు వారిని కథలుగా చేసివేశాము. అవిశ్వాసులు నాశనమగు గాక! (45) ఆ తరువాత మేము మూసానూ, అతని సోదరుడు హారూన్‌నూ, మా ఆదేశాలతోనూ, స్పష్టమైన ప్రమాణాలతోనూ, (46) ఫిర్‌ఔను వద్దకూ అతని సభికులవద్దకూ పంపాము. కాని వారు పొగరుబోతులై అహంకారంగా ప్రవర్తించారు. (47) మేము మాలాంటి వారయిన ఈ ఇద్దరు వ్యక్తులను విశ్వసించాలా? అంతేకాక వారి జాతివారు మా సేవకులుగా ఉన్నారు.

(48) ఆ విధంగా వారు ఆ ఇద్దరినీ తిరస్కరించారు. వినాశనానికి గురయ్యారు.

(49) ప్రజలు మార్గదర్శకత్వాన్ని పొందటానికి మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము.

اِنۡ هِىَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنۡيَا نَمُوۡتُ وَنَحۡيَا وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوۡثِيۡنَ ﴿37﴾

اِنۡ هُوَ اِلَّا رَجُلُ ۨافۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا وَّمَا نَحۡنُ لَهٗ بِمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿38﴾

قَالَ رَبِّ انْصُرۡنِىۡ بِمَا كَذَّبُوۡنِ ﴿39﴾

قَالَ عَمَّا قَلِيۡلٍ لَّيُصۡبِحُنَّ نٰدِمِيۡنَ ﴿40﴾

فَاَخَذَتۡهُمُ الصَّيۡحَةُ بِالۡحَـقِّ فَجَعَلۡنٰهُمۡ غُثَآءً ۚ فَبُعۡدًا لِّلۡقَوۡمِ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿41﴾

ثُمَّ اَنۡشَاۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ قُرُوۡنًا اٰخَرِيۡنَ ﴿42﴾

مَا تَسۡبِقُ مِنۡ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسۡتَاۡخِرُوۡنَ ﴿43﴾

ثُمَّ اَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا تَتۡرَا ؕ كُلَّمَا جَآءَ اُمَّةً رَّسُوۡلُهَا كَذَّبُوۡهُ فَاَتۡبَعۡنَا بَعۡضَهُمۡ بَعۡضًا وَّجَعَلۡنٰهُمۡ اَحَادِيۡثَ ۚ فَبُعۡدًا لِّقَوۡمٍ لَّا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿44﴾

ثُمَّ اَرۡسَلۡنَا مُوۡسٰى وَاَخَاهُ هٰرُوۡنَ ۙ بِاٰيٰتِنَا وَسُلۡطٰنٍ مُّبِيۡنٍ ﴿45﴾

اِلٰى فِرۡعَوۡنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاسۡتَكۡبَرُوۡا وَكَانُوۡا قَوۡمًا عَالِيۡنَ ۚ ﴿46﴾

فَقَالُوۡۤا اَنُؤۡمِنُ لِبَشَرَيۡنِ مِثۡلِنَا وَقَوۡمُهُمَا لَنَا عٰبِدُوۡنَ ۚ ﴿47﴾

فَكَذَّبُوۡهُمَا فَكَانُوۡا مِنَ الۡمُهۡلَكِيۡنَ ﴿48﴾

وَلَقَدۡ اٰتَيۡنَا مُوۡسَى الۡكِتٰبَ لَعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُوۡنَ ﴿49﴾

| | |
|---|---|
| (50) మేము మర్యమ్ కుమారుణ్ణి, అతని తల్లినీ ఒక సూచనగా చేశాము. వారిని ఒక ప్రత్యేక భూభాగంపై ఉంచాము. అది ప్రశాంతమైన ప్రదేశం, అందులో సెలయేళ్ళు ప్రవహించేవి. (51) ఓ ప్రవక్తలారా! పరిశుద్ధ వస్తువులను తినండి. సత్కార్యాలు చేయండి. మీరు చేసే ప్రతీదీ నాకు తెలుస్తుంది. (52) మీ ఈ సంఘం ఒకే ఒక సంఘం. నేనే మీ ప్రభువును. కనుక మీరు నాకు మాత్రమే భయపడండి. | وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿50﴾ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۖ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿51﴾ وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿52﴾ |

ع 3 18 3

23–52 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధనను సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో నూహ్ జాతి ఏకదైవారాధనను తిరస్కరించిన ఫలితంగా వారిపై దైవశిక్ష అవతరించిందని, తుఫానులో వారందరూ నాశనం అయ్యారని, అదే విధంగా హూద్ జాతిపై, ఫిర్‌జౌన్ జాతిపై దైవ శిక్ష అవతరించిందని, ఎందుకంటే వారు ఏకదైవారాధనను తిరస్కరించారని, ఏకదైవారాధన వాస్తవమని, దీన్ని స్వీకరించటంలో ఇహపరాల సాఫల్యం ఇమిడి ఉందని, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించటం అపరాధం అని, తప్పుని దీనికి పాల్పడితే ఇహపరాలు నష్టానికి గురవుతాయని వివరించబడింది.

23 : నూహ్ (అ) వృత్తాంతం పేర్కొనబడింది. దైవశిక్ష పట్ల, దైవాగ్రహం పట్ల తన జాతిని హెచ్చరించేందుకు నూహ్ (అ) ను అల్లాహ్ అతని జాతి వద్దకు ప్రవక్తగా పంపాడు (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

26: నూహ్ (అ) 950 సంవత్సరాల వరకు సందేశ ప్రచారం చేస్తూ ఉన్నారు. ఈ మార్గంలో అనేక కష్టనష్టాలను భరిస్తూ ఉన్నారు. కాని అతని జాతి దుర్మార్గం మరింత అధికమయింది. చివరకు నూహ్ (అ) “నన్ను రక్షించమని, వారిని నాశనం చేయమని” తన ప్రభువును ప్రార్థించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

27 : అప్పుడు అల్లాహ్ తన నిర్దేశాలననుసరించి ఒక పడవను తయారు చేయమని ఆదేశించాడు. అన్నివైపుల నుండి నీళ్ళుపైకి రావటం మొదలయినప్పుడు జంతువుల నుండి, వృక్షాల నుండి జంటలుగా తీసుకొని పడవలో వెయ్యమని ఇంకా అతని కుటుంబాన్ని కూడా ఎక్కించుకోమని ఆదేశించడం జరిగింది. అంటే అతని భార్య కుమారుడు తప్ప. ఎందుకంటే దైవఅవిధేయతకు పాల్పడినందుకు తగిన శిక్ష అనుభవించాలి.

28: మీరూ మరియు ఇతర విశ్వాసులు పడవపై ఎక్కిన పిదప అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలపండి. ఎందుకంటే ఆయన మిమ్మల్ని దుర్మార్గుల నుండి కాపాడాడు. అంతేకాక, నన్ను ఒక మంచి ప్రదేశంలో దించమని శ్రద్ధాభక్తులతో దుఆ చేయండి. (తైసీరుర్రహ్మాన్) వాహనం ఎక్కిన తర్వాత దుఆ పఠించాలి. దిగినప్పుడు కూడా పఠించాలి. ఎందుకంటే నూహ్ (అ) వాహనం ఎక్కినప్పుడూ, దిగినప్పుడూ దుఆ పఠించారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

30 : విశ్వాసుల సాఫల్యంలో, అవిశ్వాసుల వినాశనంలో ఆలోచించే వారి కొరకు ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. మేము మానవులను మంచి చెడుల ద్వారా పరీక్షిస్తూ ఉంటాము. దీనివల్ల విశ్వాసి ఎవరో, అవిశ్వాసి ఎవరో, విధేయులు ఎవరో, అవిధేయులెవరో తేలిపోతుంది.

31 : నూహ్ జాతి తర్వాత మరో జాతిని అల్లాహ్ సృష్టించాడు. ఆద్‌జాతి అని కొందరు భావిస్తున్నారు. లేదా సమూద్ జాతి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

| | |
|---|---|
| فَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿53﴾<br>فَذَرْهُمْ فِى غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿54﴾ | (53) అయితే ప్రజలు తమ ధర్మాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చేసుకున్నారు. ప్రతి వర్గం తమ వద్ద ఉన్న దానితోనే సంతృప్తి చెందసాగింది. (54) వారిని వారి మైకంలోనే ఒక నిర్ణీత గడువు వరకు వదలి వెయ్యండి. |

41 : చివరకు వారి అంతంలేని దుర్మార్గం వారిని వినాశనానికి దురిచేసింది. ఒక భయంకరమైన కేక వారిని చుట్టుముట్టింది. తుఫాను సంభవించింది. తన ప్రభువు ఆదేశానుసారం వ్రేళ్ళతో సహా ఊడ్చి పారవేసేది. వారి ఇళ్ళు తప్ప మరేమీ మిగలలేదు. చచ్చి అలాగే పడివున్నారు. దుర్మార్గులపై అల్లాహ్ శాపం అవతరించుగాక!

42 : అంటే ఆద్ మరియు సమూద్ జాతి తరువాత చాలా జాతులు ఉద్భవించాయి. వీరు వారి గృహాలను, ఆస్తులను, తోటలను వినియోగించుకొని అభివృద్ధి చెందారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

43 ఏ జాతి అయినా అల్లాహ్ విధించిన గడువు ప్రకారమే జీవిస్తుంది. గడువు ప్రకారమే మరణిస్తుంది.

44 : ఆ తరువాత మేము ప్రవక్తలను వరుసగా ఒకరి వెనుక ఒకరిని పంపాము. (సూర నహ్ల్ –36) ని చూడండి. (సూరె యాసీన్ –30) ని చూడండి. (సూరె ఇస్రా – 17)ని చూడండి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

47–48 : ఇతను (మూసా (అ) మీలాంటి ఒక మానవుడే. అంతేకాక వీరు మా బానిసల జాతికి చెందినవారు. మనం అగ్రకులాల వారము. వీరు నిమ్నజాతికి చెందినవారు. అలాంటప్పుడు వీరిని దైవప్రవక్తలుగా ఎలా స్వీకరించగలం? పూర్వం కూడా దైవప్రవక్తలు మానవులు కావటం వల్ల తిరస్కరించబడ్డారు. అసలు విషయం ఏమిటంటే అవిశ్వాసుల ఆలోచనలు, అలవాట్లు ఒకేలా ఉంటాయి. దుర్మార్గులు ప్రవక్తలిద్దరినీ తిరస్కరించారు. ఫలితంగా అల్లాహ్ వారిని, వారి జాతిని సముద్రంలో ముంచివేశాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

49 : ఆ తరువాత ప్రజల మార్గదర్శకత్వం నిమిత్తం అల్లాహ్ మూసాకు తౌరాతు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాడు. ఇందులో ధర్మాధర్మాల ఆదేశాలు, సూచనలు ఉన్నాయి. తౌరాతు అవతరించిన తరువాత ఏ జాతినీ దైవశిక్షకు గురిచేయటం జరుగలేదు. జిహాద్ ఆదేశం ఇవ్వబడింది (ఖసస్ – 28) ని చూడండి (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

50 : అంటే ఈసా (అ) ను ఒక నిదర్శనంగా పేర్కొనటం జరిగింది. అంటే అల్లాహ్ శక్తియుక్తులను, సామర్థ్యాలను ప్రదర్శించటం జరిగింది. ఆదమ్ (అ), హవ్వాలను తల్లి, తండ్రిలేకుండా, ఈసా (అ) ను తండ్రి లేకుండా ఇతర మానవులను తల్లిదండ్రుల ద్వారా సృష్టించాడు. (అహ్సనుల్‌బయాన్)

51 : ప్రవక్తలందరినీ అల్లాహ్ ధర్మసమ్మతమైన ఆహారాన్ని తినమని, అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని, సత్కార్యాలే చేయమని ఉపదేశించబడింది. ఎందుకంటే మానవుని కర్మలపై ధర్మబద్ధమైన, పరిశుద్ధమైన ఆహారప్రభావం ఉంటుంది. ప్రవక్తలందరూ ఈ ఆదేశాన్ని పాటించారు. ప్రతి ప్రవక్త తన జాతి మేకలను మేపేవారని ప్రవక్త (స) తెలిపారు. మీరు కూడానా? అని ప్రశ్నిస్తే, 'అవును' అని, నేను మక్కా ప్రజల మేకలను కాచేవాడినని అన్నారు. దావూద్ (అ) తన చేతి సంపాదన తినేవారు. అబూహురైరహ్ (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు, పరిశుద్ధతనే స్వీకరిస్తాడు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలకు ఆదేశించిన దానినే విశ్వాసులకు కూడా ఆదేశించాడు. (బఖర : 172 ని చూడండి).(తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

52 : అంటే మీ అందరి ధర్మం ఒకే ఒక్కటి. ప్రవక్తలు వేరైనా, ప్రాంతాలు వేరైనా, భాషలు వేరైనా అందరి ధర్మం ఒక్కటే. అంటే మీరు అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించరాదు, ఆయనకే భయపడాలి. ఆయన్నే వేడుకోవాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

(55) సంపదల ద్వారా, సంతానం ద్వారా వారికి మేళ్ళు చేయటంలో (56) మేమే తొందరపడుతున్నామని వారు అనుకుంటున్నారా? అసలు విషయం వారు గ్రహించటం లేదు. (57) నిస్సందేహంగా ఎవరు తమ ప్రభువు భయంవల్ల వినయవిధేయతలు కలిగి ఉంటారో, (58) మరెవరు తమ ప్రభువు వాక్యాలను విశ్వసిస్తారో,

(59) మరెవరు తమ ప్రభువుకు భాగస్వాములను కల్పించరో, (60) మరెవరు తమ స్థోమతకు తగిన దానం చేస్తుంటారో, అయినప్పటికీ తమ ప్రభువు వద్దకు మరలిపోవలసి ఉందనే భయం వల్ల వారి హృదయాలు వణుకుతూ ఉంటాయి.

(61) ఇటువంటి వారే సత్కార్యాల వైపు పరుగులు తీస్తారు. దాన్ని గురించి పరస్పరం పోటీపడతారు. (62) మేము ఏ ప్రాణిపైనా దాని శక్తికి మించిన బరువు వేయము. మా వద్ద ఒక గ్రంథం ఉంది. అది యదార్థం పలుకుతుంది. వారు ఏమాత్రం అన్యాయానికి గురి కావటం జరుగదు. (63) కాని వారి హృదయాలు ఈ విషయం పట్ల ఏమరుపాటుకు గురై ఉన్నాయి. వారి కర్మలు కూడా సత్యానికి భిన్నంగా ఉన్నాయి. వారు వాటిని చేస్తూనే పోతున్నారు.(64) చివరికి వారిలోని భోగలాలసులను మేము శిక్షించే నిమిత్తం పట్టుకున్నప్పుడు, వారు పెడబొబ్బలు పెట్టటం మొదలెడతారు. (65) ఈనాడు మీ పెడబొబ్బలు ఆపండి. ఇక మా తరపు నుండి ఏ సహాయమూ మీకు లభించటం జరుగదు. (66) నా వాక్యాలు మీకు వినిపించబడినప్పుడు మీరు వెనక్కి తిరిగి పారిపోయేవారు. (67) అహంకారంగా అలక్ష్యంగా ప్రవర్తించేవారు. అంతేకాక అతని గురించి అసభ్యంగా పలికేవారు. (68) వారు ఏనాడూ ఈ దైవవాణిని గురించి ఆలోచించనేలేదా? లేక వారి తాతముత్తాతల వద్దకు రాని విషయాన్ని దేన్నయినా అతను తీసుకు వచ్చాడా? (69) లేక వారు తమ ప్రవక్తను ఎరుగని కారణంగా అతన్ని తిరస్కరిస్తున్నారా?

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿55﴾
نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ ۚ بَل لَّا يَشْعُرُونَ ﴿56﴾
إِنَّ الَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿57﴾
وَالَّذِينَ هُم بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿58﴾
وَالَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿59﴾
وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ
إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿60﴾
أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا
سَابِقُونَ ﴿61﴾
وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۖ وَلَدَيْنَا كِتَابٌ
يَنطِقُ بِالْحَقِّ ۚ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿62﴾
بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِّن
دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ﴿63﴾
حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ
يَجْأَرُونَ ﴿64﴾
لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ ۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿65﴾
قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰ
أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿66﴾
مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ﴿67﴾
أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ
آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿68﴾
أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿69﴾

| | |
|---|---|
| 70) లేక అతనికి పిచ్చి పట్టిందని అభిప్రాయపడు తున్నారా? వాస్తవం ఏమిటంటే అతను సత్యాన్ని తీసుకు వచ్చాడు. అయితే వారిలో చాలా మందికి సత్యమంటే ఏమాత్రం నచ్చదు. | أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿70﴾ |
| 71) ఒకవేళ సత్యమే వారి కోరికలను అనుసరించి ఉంటే, భూమ్యాకాశాలూ, వాటిలో ఉన్న సృష్టితాలు ఛిన్నాభిన్నమై ఉండేవి. వాస్తవం ఏమిటంటే మేమే వారి వాస్తవాన్ని వారి ముందుకు తీసుకు వచ్చాము. అయితే వారి వాస్తవం పట్ల వారే విముఖత చూపుతున్నారు. 72) వారిని నీవు పారితోషికం ఏదైనా అడుగుతున్నావా? నీ ప్రభువు ప్రతిఫలమే శ్రేష్టమైనది. ఆయనే అత్యంత ఉన్నతుడైన ఉపాధి ప్రదాత. 73) నిస్సందేహంగా నీవు వారిని సన్మార్గం వైపునకే ఆహ్వానిస్తున్నావు. 74) అయితే పరలోకాన్ని విశ్వసించనివారు సన్మార్గం నుంచి తొలగి పోతున్నారు. | وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿71﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿72﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿73﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ ﴿74﴾ |

53-74 వాక్యాల వివరణలు :

వాక్యాల సంబంధం: వెనుకటి వాక్యాల్లో ప్రవక్తలను అనుసరించిన వారు ఒక సంఘంగా మారారని, వారందరూ ముస్లిములు అనిపించుకున్నారని పేర్కొనబడింది. రాబోయే వాక్యాల్లో ప్రవక్తలను తిరస్కరించినవారు, యూదులు, క్రైస్తవులు, అవిశ్వాసులు, నాస్తికులు, విగ్రహారాధకులు మొదలైన అనేక వర్గాలుగా విడిపోయారని పేర్కొనబడింది.

ఈనాడు ముస్లిములు కూడా అనేక వర్గాలుగా చీలిపోయారు. దీనికారణంగా ముస్లిములు బలహీనతకు అవమానానికి గురయ్యారు. ముస్లిములంతా ఏకం కావాలంటే, బలవంతులుగా అవ్వాలంటే ముస్లిములందరూ తమ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను అనుసరించాలి. ప్రవక్త (స) ను అనుసరించాలంటే ఇమాముల అంధానుసరణను, వారి అభిప్రాయాలను విడిచిపెట్టాలి. కేవలం అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) మార్గాన్నే అనుసరించాలి. మన ప్రవక్త (స) ఒక్కరే. ఆయన్ని ఆదర్శమూర్తిగా అనుసరిస్తే ముస్లిములందరూ ఒకటవుతారు. కాని ఇమాములు నలుగురున్నారు. అందువల్ల ముస్లిములు కూడా నాలుగు వర్గాలుగా విడిపోతారు.

53 : అల్లాహ్ ప్రవక్తలందరికీ ఒకే ఒక్క ధర్మాన్ని ఇచ్చి పంపాడు. కాని వారు గతించిన తరువాత ప్రజలు వివిధ వర్గాలుగా విడిపోయారు. అదే విధంగా అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అనేక వర్గాలుగా మారిపోయారు. అంతేకాక తాము అనుసరించిన దాన్నే సత్యంగా భావించారు. ఈ విధంగా వీరందరూ మార్గభ్రష్టులయ్యారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

54 : వారిని వారి స్థితిపై వదలివేయమని, వారు విశ్వసించరని, చివరకు వారి సమయం రానే వస్తుందని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ఉపదేశించాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

55-56 : వారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తున్నాడని, అందువల్లే ఇహలోకపు సుఖాలన్ని అంటే ధనం, సంతానం ప్రసాదిస్తున్నాడని వారు భావిస్తున్నారా? అయితే ఇది వాస్తవం కాదు. వారు తమ్ముతాము సరిదిద్దుకుంటారని వారికి

గడువు, అవకాశం ఇస్తున్నాడు. ఆ విషయాన్ని వారు గ్రహించటం లేదు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

57 : అంటే విశ్వాసులు విశ్వాసం కలిగి ఉన్నా, సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉన్నా సరే అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ, వణుకుతూ ఉంటారు. అల్లాహ్ వారిపట్ల ఎక్కడ ఆగ్రహం చెందుతాడోనని అప్రమత్తంగా ఉంటారు.

58-59 : అంటే వారు ఎలాంటి ఉపదేశాన్నయినా, ఎలాంటి ఆదేశాన్నయినా పాలిస్తారు. లాభనష్టాలు, మంచీ చెడులు అన్నీ ఆయన వైపు నుండే అని వారి విశ్వాసం. అంటే వారు తమ ప్రభువుకు ఎవరినీ సాటి కల్పించరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

60 : వీరు అల్లాహ్ మార్గంలో ధనం ఖర్చు పెడుతూ, అది స్వీకరించబడుతుందో లేదో అని భయపడుతూ ఉంటారు. ఎల్లప్పుడు తీర్పు దినం గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

62 : అంటే మానవునికి శక్తిని మించిన బాధ్యత ఇవ్వటం జరగలేదు. మా వద్ద సత్యగ్రంథం ఉంది. ఎవరికి ఎలాంటి అన్యాయమూ జరుగదు. మానవుని ప్రతి విషయం లిఖిత పూర్వకంగా ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

63 : ఇందులో అవిశ్వాసుల, విగ్రహారాధకుల గూర్చి పేర్కొనడం జరిగింది. వారి హృదయాలు ఖుర్ఆన్ పట్ల ఏమరుపాటుకు గురై ఉన్నాయి. వారు విగ్రహారాధనతోపాటు ఇంకా అనేక పాపాలకు పాల్పడుతున్నారు. నిర్భయంగా బహిరంగంగా పాపాలకు పాల్పడుతున్నారు. ఆ స్థితిలోనే వారికి చావు వస్తుంది. వారి కొరకు నరకశిక్ష తప్పనిసరి అవుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

64 : అంటే అవిశ్వాసులు పాపమార్గంలో చాలా దూరం పోయారు. వారికి ఇచ్చిన గడువు బద్ర్ యుద్ధంతోనే ముగిసింది. సంహరణ రూపంలో వారిని శిక్షించటం జరిగింది. ప్రవక్త (స) వారిని శపించిన వెంటనే వారిపై కరువుకాటకాలు తాండవించాయి. దానికి వారు విలవిలలాడిపోయారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

65 : వారి కేకలు, అరుపుల కారణంగా ఇహలోకంలో వారిని రక్షించడం జరుగలేదు. పరలోకంలో కూడా వారిని రక్షించేవారెవరూ ఉండరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

67 : అంటే అవిశ్వాసులు కాబతుల్లాహ్‌లో కథలు, కబుర్లు, వినిపించుకునేవారు. అసభ్యకరమైన వ్యర్థప్రలాపాలు కూడా చేసేవారు. అంతేకాక ఖుర్ఆన్‌ను ప్రాచీన గాథల గ్రంథం అని తేలిగ్గా తీసుకునేవారు. అమర్యాదగా ప్రవర్తిస్తూ మంత్రాలని, మాయలని, పిచ్చివాళ్ళ కథనాలని అనేవారు. ప్రవక్త (స) గారి నామాన్ని అసభ్యకరంగా పలికేవారు. కాని ఆ తరువాత వారినే అవమానపరచి అక్కడి నుండి గెంటివేయటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

68 : అంటే వారి తాతముత్తాలకు లభించని సన్మార్గం వీరికి లభించింది. అందుకు వారు అల్లాహ్ పట్ల కృతజ్ఞులై ఇస్లాం ధర్మాన్ని స్వీకరించాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

69 : అంటే వారు ప్రవక్త (స) ను చాలా బాగా గుర్తించేవారు. ఆయన్ను సత్యవంతుడని, సత్యసంధుడని కొనియాడే వారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్). జాఫర్ బిన్ అబీతాలిబ్ నజ్జాషీ దర్బారులో ఇలా సాక్ష్యం ఇచ్చారు: "అల్లాహ్ మాలో ఒక ప్రవక్తను ప్రభవింపజేశాడు. అతని కుటుంబాన్ని గురించి, అతని సత్యసంధతను గురించి, మాకు బాగా తెలుసు." (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

71 : సత్యం అంటే ధర్మం (దీన్) దాని నియమాలు, ధార్మిక ఆదేశాలు వారి మనోవాంఛలననుసరించి అవతరిస్తే విశ్వవ్యవస్థ తారుమారైపోతుంది. ఒకే ఒక్క దైవానికి బదులుగా అనేక దైవాలు కావాలని వారంటున్నారు. అలా జరిగితే విశ్వవ్యవస్థ సవ్యంగా ఉంటుందా? (అహ్సనుల్ బయాన్)

72 : వారి పట్ల ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేయబడింది. వారి నుండి హితబోధకు పారితోషికం కూడా కోరటం లేదే,

وَلَوْ رَحِمْنٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِّنْ ضُرٍّ لَّلَجُّوْا
فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿75﴾
وَلَقَدْ اَخَذْنٰهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوْا لِرَبِّهِمْ
وَمَا يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿76﴾
حَتّٰۤى اِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيْدٍ اِذَا
هُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ﴿77﴾
ع 4 27 4
وَهُوَ الَّذِيْۤ اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ
وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿78﴾
وَهُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿79﴾
وَهُوَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ
وَالنَّهَارِ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿80﴾
بَلْ قَالُوْا مِثْلَ مَا قَالَ الْاَوَّلُوْنَ ﴿81﴾
قَالُوْۤا ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا
لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿82﴾
لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا هٰذَا مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَاۤ
اِلَّاۤ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿83﴾
قُلْ لِّمَنِ الْاَرْضُ وَمَنْ فِيْهَاۤ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُوْنَ ﴿84﴾

(75) ఒకవేళ మేము వారిపై దయచూపినా, ఈనాడు వారు గురయిన ఆపదను తొలగించినా, వారు తమ తలబిరుసుతనంతో పూర్తిగా అంధులైపోతారు.

(76) మేము వారిని శిక్షకు గురిచేశాము. అయినా వారు తమ ప్రభువు ముందు వంగనూలేదు, అణుకువను చూపనూ లేదు. (77) కాని చివరకు మేము వారి కొరకు కఠినమైన శిక్షా ద్వారాన్ని తెరచినప్పుడు ప్రతి శుభం నుండి వారు నిరాశకు గురయ్యారు. (78) అల్లాహ్‌యే మీకు వినే శక్తినీ, చూసే శక్తినీ, ఆలోచించే హృదయాన్నీ ప్రసాదించాడు. కాని మీరు కృతజ్ఞతలు తెలపటం అనేది చాలా అరుదు. (79) ఆయనే మిమ్మల్ని భూమిపై వ్యాపింపజేశాడు. మరి ఆయన వైపునకే మీరు సమీకరించబడతారు. (80) జీవన్మరణాలను ప్రసాదించేదీ ఆయనే. రేయింబవళ్ళ పరిభ్రమణం ఆయన అదుపులోనే ఉంది. మీకు ఈ మాత్రం జ్ఞానం కూడా లేదా? (81) కాని వారు తమ తాతముత్తాతలు అన్న దాన్నే వల్లించారు.

(82) వారిలా అన్నారు; “మేము చచ్చి, మట్టిగా మారి, అస్థిపంజరంగా మారిన తరువాత కూడా, మేము మళ్ళీ తిరిగి లేపబడతామా? (83) మేము, ఇంతకు ముందు మా తాతముత్తాతలు ఇటువంటి వాగ్దానాలు ఎన్నో విని ఉన్నాము. ఇవి కేవలం ప్రాచీన కాలపు కట్టుకథలే.” (84) వారిని ఇలా అడుగు, “మీకు తెలిసి ఉంటే చెప్పండి, ఈ భూమీ, దానిలో ఉన్నవి ఎవరివీ?”

వారికి భారంగా ఉండటానికి. మీకు జీవనోపాధి మీ ప్రభువు వద్ద నుండే లభిస్తుంది. అంతేకాక పరలోకంలో లభించేది అన్నిటికంటే శ్రేష్ఠమైనది.ఎందుకంటే అల్లాహ్‌యే అందరికంటే గొప్ప ఆహార ప్రదాత (తైసీరుర్రహ్మాన్)

73 : అంటే వారు పరలోకాన్ని విశ్వసించటం లేదు. ఇస్లాంకు వ్యతిరేకంగా వారి హృదయాల్లో దాగి ఉన్న ఆగ్రహాన్ని అవిశ్వాసాన్ని పేర్కొనడం జరిగింది. (అహ్సనుల్ బయాన్) అంటే మీరు వారిని సన్మార్గం వైపు ఆహ్వానిస్తున్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

74 : అంటే వారు ఈ ధర్మాన్ని తిరస్కరించారు. దారి తప్పారు. మార్గభ్రష్టులయ్యారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్) నీవు వారికి చేసిన ఉపకారానికి వెంటనే వారు ఇస్లాం స్వీకరించి ఉండాల్సింది. కాని వారి హృదయాల్లో పరలోక విశ్వాసంలేని కారణంగా వారు స్వీకరించలేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ؕ قُلْ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿85﴾
قُلْ مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيْمِ ﴿86﴾
سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ؕ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿87﴾
قُلْ مَنْۢ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ يُجِيْرُ وَلَا
يُجَارُ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿88﴾
سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ ؕ قُلْ فَاَنّٰى تُسْحَرُوْنَ ﴿89﴾
بَلْ اَتَيْنٰهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿90﴾
مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ وَّلَدٍ وَّمَا كَانَ مَعَهٗ مِنْ اِلٰهٍ اِذًا
لَّذَهَبَ كُلُّ اِلٰهٍۢ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلٰى
بَعْضٍ ؕ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۙ ﴿91﴾
عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۧ ﴿92﴾ ع 5 15 5
قُلْ رَّبِّ اِمَّا تُرِيَنِّيْ مَا يُوْعَدُوْنَ ۙ ﴿93﴾
رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِيْ فِي الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿94﴾
وَاِنَّا عَلٰۤى اَنْ نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقٰدِرُوْنَ ﴿95﴾
اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ ؕ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا
يَصِفُوْنَ ﴿96﴾

(85) వారు తప్పకుండా "అల్లాహ్‌వే" అని అంటారు. మరి అటువంటప్పుడు హితబోధ స్వీకరించ రెందుకు? (86) "సప్తాకాశాలకూ, మహోన్నతమైన సింహాసనానికి ప్రభువు ఎవరు?" అని వారిని అడుగు. (87) వారు తప్పకుండా "అల్లాహ్‌యే" అని అంటారు. అప్పుడు "మరి భయభక్తులు అవలంబించరు ఎందుకు?" అని అడుగు. (88) "సమస్త విషయాల ఆధిపత్యం ఎవరి చేతుల్లో ఉంది? ఇంకా శరణు ఇచ్చేవాడెవడు? ఆయనకు వ్యతిరేకంగా శరణు ఇవ్వగలవాడెవ్వడు? మీకు తెలిస్తే చెప్పండి" అని వారిని అడుగు.

(89) వారు తప్పకుండా "అల్లాహ్‌యే" అని అంటారు. "అటువంటప్పుడు మీరెలా మోసానికి గురవుతున్నారు" అని వారితో అను. (90) మేము సత్యాన్ని వారి ముందుకు తీసుకు వచ్చాము. వారే అసత్యం పలికేవారు. (91) అల్లాహ్ ఎవరినీ తన సంతానంగా చేసుకోనూ లేదు, ఆయనతో పాటు మరో ఆరాధ్యుడూ లేడు. అదే గనుక జరిగితే ప్రతి ఒక్క దేవుడు తన సృష్టిని తీసుకొని వేరుపడి పోయేవాడు. అంతేకాక ఒకరిపై ఒకరు దండయాత్రలు చేసుకునేవారు. వారు కల్పించే విషయాలకు ఎటువంటి సంబంధమూలేని పరిశుద్ధుడు అల్లాహ్, (92) రహస్యంగా ఉన్న దానినీ, బహిరంగంగా ఉన్న దానినీ ఎరిగినవాడు, వారు దైవత్వంలో సాటి కల్పించే భాగస్వామ్యానికి ఆయన అతీతుడు. (93) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా ప్రార్థించు, "ఓ ప్రభూ! వారికి హెచ్చరించబడిన శిక్షను నా కళ్ళముందే నీవు అమలుపరిచినట్లయితే, (94) నా ప్రభూ! దయచేసి నన్ను ఈ దుర్మార్గులలో చేర్చకు, (95) నిస్సందేహంగా మేము దేన్ని గురించి వారిని హెచ్చరించామో, దానిని నీ కళ్ళముందే అమలు పరచగల సకల శక్తి సామర్థ్యాలు కలిగి ఉన్నాము." (96) ఓ ప్రవక్తా! చెడును మంచి పద్ధతి ద్వారా నివారించు. వారు కల్పిస్తున్నవన్నీ మాకు బాగా తెలుసు.

(97) ఇలా ప్రార్థించు, "ఓ నా ప్రభూ! షైతానుల ప్రేరణల నుండి నేను నిన్ను శరణు కోరుతున్నాను. (98) నా ప్రభూ! అసలు అవి నా వద్దకు రాకుండా ఉండేందుకు నేను నీ శరణు కోరుతున్నాను." (99) చివరకు వారిలో ఎవరికైనా మరణం సంభవిస్తే ఇలా అంటారు; "నా ప్రభూ! నన్ను త్రిప్పి పంపివేయి. (100) నేను వదలి వేసిన సత్కార్యాల్ని చేసివేస్తాను." ఎంతమాత్రం కాదు. వాడు పలుకుతున్నది కేవలం నోటి మాటే. ఇప్పుడు ఈ అందరి వెనుక ఒక గోడ అడ్డంగా ఉన్నది. అది పునరుత్థాన దినం వచ్చే వరకు ఉంటుంది. (101) శంఖం ఊదబడిన వెంటనే వారి మధ్య ఎలాంటి బంధుత్వమూ ఉండదు. పరస్పరం పరామర్శించుకోవటమూ ఉండదు. (102) అప్పుడు ఎవరి త్రాసు పళ్ళాలు బరువుగా ఉంటే వారే సాఫల్యం పొందుతారు. (103) మరెవరి త్రాసుపళ్ళాలు తేలికగా ఉంటాయో, వారే తమ్ము తాము నష్టానికి గురిచేసుకునేవారు, నరకంలో శాశ్వతంగా ఉండేవారూను. (104) అగ్ని వారి ముఖాల చర్మాన్ని తిని వేస్తుంది. వారి దవడలు బయటపడతాయి. (105) "నా ఆదేశాలు మీకు వినిపించబడేటప్పుడు వాటిని ధిక్కరించిన వారు మీరేకదా?" (106) వారిలా అంటారు, "ఓ మా ప్రభూ! మా దురదృష్టం మమ్మల్ని కప్పివేసింది. నిస్సందేహంగా మేము మార్గభ్రష్టతకు గురయ్యాము. (107) ఓ మా స్వామి! మమ్మల్ని ఇక్కడి నుండి బయటకి తీయి. దీని తరువాత కూడా మేము ఇలా చేస్తే నిజంగా మేము దుర్మార్గులమే". (108) అప్పుడు "ఇందులోనే పడి ఉండండి, నాతో మాట్లాడకండి" అని అల్లాహ్ అంటాడు. (109) నా దాసులు నన్ను "మా ప్రభూ! మేము విశ్వసించాము, మమ్మల్ని క్షమించు. మాపై దయచూపు, నీవు అందరికంటే గొప్ప కరుణామయుడవు." (110) అని ప్రార్థించినప్పుడు వారిని పరిహాసాలాడింది మీరే కదా? చివరికి వారిపట్ల మీ పరిహాసం నన్ను సయితం మరచి పోయేలా చేసింది. మీరు వారిని నవ్వులపాలు చేస్తూనే ఉన్నారు.

وَقُلْ رَّبِّ اَعُوْذُبِكَ مِنْ هَمَزٰتِ الشَّيٰطِيْنِ ﴿97﴾
وَاَعُوْذُبِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنِ ﴿98﴾
حَتّٰٓى اِذَا جَآءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
ارْجِعُوْنِ ﴿99﴾
لَعَلِّيْٓ اَعْمَلُ صَالِحًا فِيْمَا تَرَكْتُ كَلَّا ؕ اِنَّهَا كَلِمَةٌ
هُوَقَآئِلُهَا ؕ وَمِنْ وَّرَآئِهِمْ بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ
يُبْعَثُوْنَ ﴿100﴾
فَاِذَا نُفِخَ فِى الصُّوْرِ فَلَآ اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ
وَّلَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿101﴾
فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿102﴾
وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا
اَنْفُسَهُمْ فِىْ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿103﴾
تَلْفَحُ وُجُوْهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيْهَا كٰلِحُوْنَ ﴿104﴾
اَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِىْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا
تُكَذِّبُوْنَ ﴿105﴾
قَالُوْا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا
ضَآلِّيْنَ ﴿106﴾
رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظٰلِمُوْنَ ﴿107﴾
قَالَ اخْسَئُوْا فِيْهَا وَلَا تُكَلِّمُوْنِ ﴿108﴾
اِنَّهٗ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْ عِبَادِىْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا
فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿109﴾
فَاتَّخَذْتُمُوْهُمْ سِخْرِيًّا حَتّٰٓى اَنْسَوْكُمْ ذِكْرِىْ
وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُوْنَ ﴿110﴾

(111) ఈనాడు నేను వారి సహనానికి తగిన ప్రతిఫలం ఇచ్చాను. నిస్సందేహంగా వీరే సాఫల్యం పొందినవారు. (112) అల్లాహ్ వారిని ఇలా అడుగుతాడు, ''భూలోకంలో మీరు ఎన్ని సంవత్సరాలు ఉన్నారో చెప్పండి.'' (113) అప్పుడు వారు ఇలా అంటారు, ''మేము ఒక రోజో లేక రోజులో కొంత భాగమో ఉన్నాము లెక్కలు తెలిసే వారిని అడగండి.'' (114) అప్పుడు ఇలా అనటం జరుగుతుంది, ''స్వల్ప కాలమే మీరు ఉన్నారు. మీరు ఈ విషయాన్ని అప్పుడు తెలుసుకొని ఉంటే ఎంతో బాగుండేది! (115) మేము మిమ్మల్ని అనవసరంగా పుట్టించామని, మా వైపునకు ఎన్నడూ మీరు మరలి రారని మీరు భావించారా!'' (116) అల్లాహ్ మహోన్నతుడు, వాస్తవ చక్రవర్తి, ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేనేలేడు. గౌరవోన్నతమైన సింహాసనానికి స్వామి. (117) అల్లాహ్‌తోపాటు మరో ఆరాధ్యుడ్ని వేడుకునేవారి విచారణ వారి ప్రభువు వద్ద జరుగుతుంది. ఇటువంటి అవిశ్వాసులు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందలేరు. (118) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా ప్రార్థించు, ''ఓ నా ప్రభూ! మన్నించు, కరుణించు, ఎందుకంటే నీవే అందరికంటే గొప్ప కరుణామయుడవు.''

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿111﴾

قَٰلَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِى الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿112﴾

قَالُوا۟ لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْـَٔلِ الْعَآدِّينَ ﴿113﴾

قَٰلَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿114﴾

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَٰكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿115﴾

فَتَعَٰلَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿116﴾

وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرْهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ الْكَٰفِرُونَ ﴿117﴾

وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ الرَّٰحِمِينَ ﴿118﴾ ع 6 26 6

75–118 వాక్యాల వివరణలు :

వాక్యాల సంబంధం: అవిశ్వాసులు గర్వం వల్ల, అహంకారం వల్ల మహాప్రవక్త (స) సందేశాన్ని తిరస్కరించారని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స) ను అనుసరించేవారు పుణ్యాత్ములని, ప్రవక్త (స) ను తిరస్కరించినవారు పాపాత్ములని తీర్మానించబడింది. ఇంకా తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుందని, విచారించడం జరుగుతుందని పేర్కొనబడింది. ప్రవక్త (స)ను అనుసరించినవారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. ఆయన్ని తిరస్కరించి, పాపకార్యాలు చేసినవారు నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తారు. తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుంది. దీనివల్ల ఎవరు విధేయత పాటించారో, మరెవరు అవిధేయతకు పాల్పడ్డారో, ఎవరు మంచివారో, మరెవరు చెడ్డవారో, ఎవరు అల్లాహ్ కారుణ్యానికి అర్హులో, మరెవరు ఆగ్రహానికి అర్హులో ఆనాడు తేలిపోతుంది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

75 : అవిశ్వాసుల స్థితిని పేర్కొనటం జరిగింది. వారి కష్టాలను దుఃఖాలను దూరం చేసి వారికి ఖుర్ఆన్ గురించి స్పష్టంగా తెలియపరచినా, వారు దాన్ని ఎంతమాత్రం స్వీకరించరు. అవిశ్వాసంలోనే మగ్గుతూ ఉంటారు అన్ఫాల్ :8–23 చూడండి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

76 : ఇక్కడ శిక్ష అంటే పరాజయం. అవిశ్వాసులు బద్ర్ యుద్ధంలో పరాజయం చవిచూశారు. ఇందులో 70

మంది అవిశ్వాసులు హతమార్చబడ్డారు. లేదా ప్రవక్త (స) శాపం వల్ల తాండవించిన కరువుకాటకాలు. ప్రవక్త (స) ఇలా శపించారు; “ఓ అల్లాహ్ ! యూసుఫ్ (అ) కాలంలో 7 సంవత్సరాలు కరవు తాండవించినట్లు, వీళ్ళపై కూడా కరవును అవతరింపజేసి నాకు సహాయం చేయి.” (బుఖారి). కరవు తాండవించింది. అబూసుఫియాన్ ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి అల్లాహ్‌ను తమపై దయచూపమని ప్రార్థించమని విన్నవించుకున్నాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

77 : అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాలను జ్ఞాపకం చేస్తున్నాడు. మానవుడు తనకు ఇవ్వబడిన అనుగ్రహాలను ఉపయోగించి, ఏకదైవారాధనకు సాక్ష్యం ఇస్తున్న సృష్టిలోని అసంఖ్యాకమైన సూచనలను పరికిస్తే అల్లాహ్ ఒక్కడే సృష్టికర్త అనీ, పాలకుడు అనీ తెలిసిపోతుంది. కాని పరిస్థితి దీనికి భిన్నంగా ఉంది. అనుగ్రహాలను పెంచేకొద్దీ కృతజ్ఞతాభావం తగ్గుముఖం పట్టింది. (యూసుఫ్ – 103ని చూడండి) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

79 : ఇందులో అల్లాహ్ శక్తియుక్తులను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. మిమ్మల్ని పుట్టించి అన్ని వైపులా వ్యాపింపజేశాడు. మీ రంగులు, అలవాట్లు, ఆచారాలు, భాషలు, అన్నీ వేరుగా ఉన్నాయి. ఒక సమయం వస్తుంది. అప్పుడు అల్లాహ్ మీ అందరినీ ఒకచోట సమీకరిస్తాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

80 : జీవితం ప్రసాదించేవాడూ, మరణం ప్రసాదించేవాడు అల్లాహ్‌యే. రాత్రీపగలు ఆయన అధీనంలోనే ఉన్నాయి. (యాసీన్ – 40ని చూడండి). ప్రతి వస్తువు ఆయనకు విధేయత చూపుతుంది. ఈ మాత్రం జ్ఞానం లేకపోవటం కూడా విచారకరం. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

81 : తెరపడిన హృదయం గలవారు ఎలాంటి సాక్ష్యాన్ని, నిదర్శనాన్ని నమ్మరు. అందువల్ల సాక్షాధారాలన్నింటినీ, నిదర్శనాలన్నింటినీ తెలియపరిచిన తరువాత కూడా పూర్వీకుల్లా వీరు తిరస్కరించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

83 : అంటే ఎన్నో యుగాలుగా మరణానంతర జీవితం గురించి వాగ్దానం చేయబడుతుంది. కాని ఇంతవరకు ఇలా జరుగలేదు. అంటే ఇవన్నీ వాస్తవం లేని కథలు అని అనేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

84 : అంటే ఒకవేళ ఓ ప్రవక్తా! నీవు వారిని భూమి, దానిపై ఉన్న ప్రతి వస్తువుకూ ప్రభువు ఎవరు? అని వారిని ప్రశ్నిస్తే వారు తప్పకుండా ‘అల్లాహ్’ అని సమాధానం ఇస్తారు. మరి మిమ్మల్ని మొదటిసారి సృష్టించినవాడికి, రెండవసారి సృష్టించడం సాధ్యం కాదా! ఎంత విచిత్రంగా ఉన్నాయి మీ మాటలు? (తైసీరుర్రహ్మాన్)

85 : మీరు ప్రవక్తను మాంత్రికుడని, మంత్రాలకు గురియ్యాడని ప్రగల్భాలు పలుకుతున్నారు. అదే సమయంలో అధికారం అంతా అల్లాహ్‌దే అని కూడా విశ్వసిస్తూ ఉన్నారు. సృష్టికర్త. పాలకుడు, ప్రభువు అన్నీ అల్లాహ్‌యే అని కూడా విశ్వసిస్తున్నారు. మరి ఈ ఇతర ఆరాధ్యులు ఎక్కడి నుండి దిగి వచ్చారు? (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

86–87 : సప్తాకాశాలకూ, మహా సింహాసనానికి ప్రభువు ఎవరు అని వారిని అడగమని ఆదేశించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “అల్లాహ్ ఔన్నత్యం చాలా గొప్పది. ప్రవక్త (స) తన చేతితో ఒక గోపురంలా చేసి అల్లాహ్ సింహాసనం ఆకాశాలపై ఇలా ఉంది.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

88 : అంటే అల్లాహ్ మాత్రమే సృష్టికర్త అని, ప్రభువు అని, పాలకుడని, ఆహార ప్రదాత అని వారు సాక్ష్యం ఇస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

89 : అంటే వారు వారిని ఎందుకు పూజిస్తారంటే అల్లాహ్ వీరికి కూడా కొంత దైవత్వాన్ని ప్రసాదించాడని, వీరి ద్వారా మనం అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం పొందగలమని భావిస్తూ ఉంటారు. ఇలాంటి విశ్వాసాన్నే ఈనాటి బిద్అతీలు కూడా అవలంబిస్తున్నారు. అందువల్లే వారు మృతి చెందిన వారిని వేడుకుంటూ ఉంటారు. వారికి మొక్కుబడులు చెల్లిస్తూ ఉంటారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

90 : ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధ్యులు కారని అల్లాహ్ ముందే ప్రకటించి ఉన్నాడు. దీనికి సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలన్నీ ముందుంచటం జరిగింది. అయినప్పటికీ అవిశ్వాసులు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్నారు. ఇది వారి కల్పితమే (తైసీరుర్రహ్మాన్)

91 : ఒకవేళ అల్లాహ్‌కు సంతానమే ఉంటే, తల్లిదండ్రుల నుండి సంతానం వేరైనట్లు వేరైపోయేవారు. పరస్పరం అధికారం కోసం విభేదాలు, యుద్ధాలు జరిగి ఉండేవి. ఫలితంగా విశ్వవ్యవస్థ అంతా తారుమారై ఉండేది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

92 : ఈ వాక్యంలో వీరు కల్పిస్తున్న వాటన్నిటికీ అల్లాహ్ అతీతుడని విశదపర్చబడింది. ఆయనకు సంతానమూ లేదు. సహవర్తులూ లేరు. ఆయనే గోచర అగోచరాలను ఎరిగినవాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

93 : కష్టాలు, నష్టాలూ, దుఃఖాలు ఎదురైనప్పుడు ఈ దుఆ చేయమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. "రబ్బీ ఫలా తజ్అల్నీ మఅల్ ఖౌమిజ్జాలిమీన్." (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

95 : ఖురైషులను హెచ్చరించబడుతున్న దైవశిక్షను మేము ఏ సమయాన్నయినా అవతరింపజేయగలము. అయితే వివేకవంతుడైన అల్లాహ్ దాని నిర్ణీత సమయం వరకు వేచి ఉంటున్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

97-98 : అవిశ్వాసులను క్షమించి వదలి వేయమని బోధిస్తూ, ప్రవక్త (స)ను, ముస్లిములను షైతాను యొక్క కుట్రల నుండి రక్షించుకునే మార్గాన్ని అల్లాహ్ తెలుపుతున్నాడు. అంటే ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను షైతాన్ కీడు నుండి రక్షణ కోరమని బోధిస్తున్నాడు.

అబ్దుల్లా బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్ (రజి) ఉల్లేఖనం : "ప్రవక్త (స) తన అనుచరులకు రాత్రి నిద్రపోయేటప్పుడు ఈ దుఆ పఠించమని బోధించేవారు. దీనివల్ల నిద్రావస్థలో షైతాన్ కుట్రలకు గురికారు. "నేను అల్లాహ్ పేరుతో పడుకుంటున్నాను. అల్లాహ్ సంపూర్ణ వచనాలన్నిటి ద్వారా ఆయన ఆగ్రహాన్నుండి, ఆయన శిక్షల నుండి, ఆయన దాసుల కీడు నుండి మరియు షైతాన్ యొక్క ప్రేరణల నుండి శరణు కోరుతున్నాను. మరియు వారు నా దగ్గరికి రావటాన్నుండి కూడా శరణు కోరుతున్నాను." (ఇమామ్ అహ్మద్ అబూదావూద్ తిర్మిజి) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అందువల్లే ప్రవక్త (స) ప్రతి పని అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభించాలని ఉపదేశించారు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ జ్ఞాపకం షైతాన్‌ని దూరం చేస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

99 : అవిశ్వాసుల, పాపాత్ముల మారణావస్థను గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. మరణం సంభవించినప్పుడు మరల ఇహలోక జీవితంలోనికి తిరిగి రావాలని తమ్ముతాము సరిదిద్దుకోవాలని కోరుతారు. కాని అది ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

100 : కాని వారి ఈ కోరిక ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదని, వారిని నరకంలో త్రోసివేయటం జరుగుతుందని, ఒకవేళ వారిని పంపినా, తిరిగి ఆ విధంగానే ప్రవర్తిస్తారని, ఈ విధంగా వారు అసత్యులుగానే మిగిలిపోతారని పేర్కొనబడింది (అల్ అన్ఆమ్ -68) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

101 : అంటే ఇది రెండవసారి ఊదబడే శంఖం. మహ్షర్ మైదానం పరిస్థితి చాలా భయంకరంగా ఉంటుంది. ఆ తరువాత వారు పరస్పరం గుర్తుపడతారు. కలసి కబుర్లు చెప్పుకోవటం కూడా జరుగుతుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

102 : పుణ్యాల త్రాసు వంగినవాడు సాఫల్యం పొందుతాడు. నరకం నుండి తప్పించుకుంటాడు. అతడు కోరినదంతా లభిస్తుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

104 : ముఖం గురించి ఎందుకు పేర్కొనబడిందంటే, తల శరీర భాగాలన్నిటిలో చాలా ప్రధానమైనది. నరకాగ్ని శరీరాన్నంతా చుట్టుముట్టి ఉంటుంది. పెదవులు దంతాలకు వస్త్రాలు వంటివి నరకాగ్ని వీరిని కాల్చిన పిమ్మట పళ్ళు బయటపడతాయి. దీనివల్ల మానవశరీర ఆకారం అందవికారంగా, భయంకరంగా మారిపోతుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

105 :వారిని శిక్షించటంతోపాటు, చీవాట్లు పెట్టటం కూడా జరుగుతుంది. మా ప్రవక్త (స) మీకు మా వాక్యాలను పఠించి వినిపించలేదా? కాని మీరు అతన్ని తిరస్కరిస్తూ వచ్చారు అని చీవాట్లు పెట్టటం జరుగుతుంది. అప్పుడు ఆ అవిశ్వాసులు మా దౌర్భాగ్యం మమ్మల్ని పట్టుకుంది. మేము ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో నిమగ్నమై ఉండేవారం. సన్మార్గానికి దూరమైపోయాము. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

108 : పరలోక జీవితం కంటే ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఎంతో స్వల్పమయినది. కాని ఈ వాస్తవాన్ని మీరు ఇహలోకంలో గుర్తించలేదు. గుర్తించి ఉంటే మీరూ విశ్వాసుల్లా సాఫల్యం పొందేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

110 : మా దాసులు మమ్మల్ని ప్రార్థించినప్పుడు మీరు వారిని హాస్యానికి గురిచేసేవారు. వారి ప్రార్ధనలను హీనంగా చూసేవారు. వారిని ఎగతాళి చేసేవారు. పరస్పరం కళ్ళతో సైగ చేసేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

111 : ప్రపంచంలో విశ్వాసులు ధార్మిక ఆదేశాలను, ఆజ్ఞలను పాటించినప్పుడు అజ్ఞానులు, నీచులు వారిని ఎగతాళి చేసేవారు. స్వల్ప విశ్వాసంగలవారు వారి పరిహాసానికి ప్రభావితులై ధార్మిక ఆదేశాలకు దూరంగా మెలిగేవారు. అయితే కొందరు మాత్రం వీటిని పట్టించుకోకుండా దైవాదేశాలను పాటించేవారు. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వీరిని గొప్ప ప్రతిఫలంతో సత్కరిస్తాడు. ఇంకా వారికి సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

116-117 : మీరు చేసిన పెద్ద పొరపాటు ఏమిటంటే ఈ వాస్తవాన్ని కల్పితంగా భావించారు. అల్లాహ్ అవిధేయతకూ, ఆయన ఆరాధనకూ దూరంగా ఉండేవారు. ప్రాపంచిక జీవితంలో దైవభీతి, భయభక్తులతో ఉంటే ఈనాడు సాఫల్యం మిమ్మల్ని వరించేది. (తఫ్సీరుల్ ఇబ్నెకసీర్)

118 : అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఇలా ప్రార్థించమని ఆదేశించాడు. “ఓ అల్లాహ్! మా పాపాలు క్షమించు, మా పాపాలను బహిర్గతం చేయకు, మాకు సన్మార్గం ప్రసాదించు, ఇంకా మమ్మల్ని సత్కార్యాలు చేసే భాగ్యం ప్రసాదించు.”

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 24. నూర్ సూరహ్ పరిచయం

ఒకవేళ ముస్లిములు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ సద్గుణ సంపన్నులుగా మారితే, వారికి అధికారం, గౌరవం, ధనం, సాఫల్యం లభిస్తుందని అల్లాహ్ ఈ సూరాలో పేర్కొన్నాడు. ఈ సూరాలో సామాజిక సంస్కరణ గురించి నొక్కి చెప్పడం జరిగింది. అంటే ఇస్లామీయ సమాజంలో స్త్రీ పురుషులు తమ పరిధిలో ఉండాలి. దొంగతనానికి దూరంగా ఉండాలి. వ్యభిచారానికి దూరంగా ఉండాలి. నీలాపనిందలకు దూరంగా ఉండాలి. ఒక ముస్లిం మరొక ముస్లిం ఇంటిలోనికి ప్రవేశించే ముందు అనుమతి తీసుకొని వెళ్ళాలి. వితంతు వివాహాలు చేయాలి. అసత్య ప్రమాణాలు చేయకూడదు. ముస్లిములందరూ పరస్పరం సహృదయభావంతో మెలగాలి, పుకార్లకు గురికారాదు. దీనివల్ల ఇస్లామీయ సమాజం సుఖసంతోషాలతో ఉంటుంది. ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 64 వాక్యాలు ఉన్నాయి.

## 24. అన్ నూర్

**ఆయత్‌లు : 64** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1) ఇది మేము అవతరింపజేసిన ఒక అధ్యాయం. మేము దీనిని తప్పనిసరిగా విధించాము. మీరు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని, మేము ఇందులో వివరణాత్మకమైన ఆదేశాలను అవతరింపజేశాము. 2) వ్యభిచారిణి, వ్యభిచారి–వీరిద్దరిలో ప్రతి ఒక్కరికీ నూరేసి కొరడా దెబ్బలు కొట్టండి. మీరు అల్లాహ్‌నూ, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించేవారే అయితే దైవధర్మం విషయంలో వారిని కరుణించే ఆలోచన మీకు అడ్డుపడరాదు. వారిని శిక్షించేటప్పుడు విశ్వాసుల వర్గం ఒకటి అచ్చట ఉండాలి. 3) ఒక వ్యభిచారి, వ్యభిచారిణిని లేదా ముష్రిక్కు స్త్రీని మాత్రమే వివాహం చేసుకోవాలి. వ్యభిచారిణిని ఒక వ్యభిచారి లేదా ముష్రిక్కు పురుషుడు మాత్రమే వివాహం చేసుకోవాలి. విశ్వాసులకు ఇవి నిషేధించబడ్డాయి. 4) శీలవతులపై నిందమోపి, తరువాత నలుగురు సాక్షులను తీసుకురాలేకపోయిన వారిని ఎనభై కొరడా దెబ్బలు కొట్టండి. ఇక ముందు ఎన్నడూ వారి సాక్ష్యాన్ని తీసుకోకండి. వీరే పరమ దుర్మార్గులు.

آيَاتُهَا 64 — 24 سُوْرَةُ النُّوْرِ مَدَنِيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 9

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

سُوۡرَةٌ اَنۡزَلۡنٰهَا وَفَرَضۡنٰهَا وَاَنۡزَلۡنَا فِيۡهَاۤ اٰيٰتٍۢ
بَيِّنٰتٍ لَّعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُوۡنَ ﴿1﴾
اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانِىۡ فَاجۡلِدُوۡا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنۡهُمَا
مِائَةَ جَلۡدَةٍ وَّلَا تَاۡخُذۡكُمۡ بِهِمَا رَاۡفَةٌ فِىۡ دِيۡنِ
اللّٰهِ اِنۡ كُنۡتُمۡ تُؤۡمِنُوۡنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِۚ
وَلۡيَشۡهَدۡ عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿2﴾
اَلزَّانِىۡ لَا يَنۡكِحُ اِلَّا زَانِيَةً اَوۡ مُشۡرِكَةً
وَّالزَّانِيَةُ لَا يَنۡكِحُهَاۤ اِلَّا زَانٍ اَوۡ مُشۡرِكٌۚ
وَحُرِّمَ ذٰ لِكَ عَلَى الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿3﴾
وَالَّذِيۡنَ يَرۡمُوۡنَ الۡمُحۡصَنٰتِ ثُمَّ لَمۡ يَاۡتُوۡا
بِاَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَ فَاجۡلِدُوۡهُمۡ ثَمٰنِيۡنَ جَلۡدَةً وَّلَا
تَقۡبَلُوۡا لَهُمۡ شَهَادَةً اَبَدًاۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الۡفٰسِقُوۡنَ ۙ ﴿4﴾

اِلَّا الَّذِيۡنَ تَابُوۡا مِنۡۢ بَعۡدِ ذٰ لِكَ وَاَصۡلَحُوۡا ‌ۚ فَاِنَّ
اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿5﴾
وَالَّذِيۡنَ يَرۡمُوۡنَ اَزۡوَاجَهُمۡ وَلَمۡ يَكُنۡ لَّهُمۡ
شُهَدَآءُ اِلَّاۤ اَنۡفُسُهُمۡ فَشَهَادَةُ اَحَدِهِمۡ اَرۡبَعُ
شَهٰدٰتٍۢ بِاللّٰهِ‌ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيۡنَ ﴿6﴾
وَالۡخَامِسَةُ اَنَّ لَعۡنَتَ اللّٰهِ عَلَيۡهِ اِنۡ كَانَ مِنَ
الۡكٰذِبِيۡنَ ﴿7﴾
وَيَدۡرَؤُا عَنۡهَا الۡعَذَابَ اَنۡ تَشۡهَدَ اَرۡبَعَ شَهٰدٰتٍۢ
بِاللّٰهِ‌ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الۡكٰذِبِيۡنَ ۙ ﴿8﴾
وَالۡخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيۡهَاۤ اِنۡ كَانَ مِنَ
الصّٰدِقِيۡنَ ﴿9﴾
وَلَوۡلَا فَضۡلُ اللّٰهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ
تَوَّابٌ حَكِيۡمٌ ‌ؒ ﴿10﴾ ع 1 10 7
اِنَّ الَّذِيۡنَ جَآءُوۡ بِالۡاِفۡكِ عُصۡبَةٌ مِّنۡكُمۡ‌ ؕ لَا
تَحۡسَبُوۡهُ شَرًّا لَّـكُمۡ‌ ؕ بَلۡ هُوَ خَيۡرٌ لَّـكُمۡ‌ ؕ لِكُلِّ
امۡرِىءٍ مِّنۡهُمۡ مَّا اكۡتَسَبَ مِنَ الۡاِثۡمِ‌ ۚ وَالَّذِىۡ
تَوَلّٰى كِبۡرَهٗ مِنۡهُمۡ لَهٗ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿11﴾
لَوۡلَاۤ اِذۡ سَمِعۡتُمُوۡهُ ظَنَّ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتُ
بِاَنۡفُسِهِمۡ خَيۡرًا ۙ وَّقَالُوۡا هٰذَاۤ اِفۡكٌ مُّبِيۡنٌ ﴿12﴾
لَوۡلَا جَآءُوۡ عَلَيۡهِ بِاَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَ‌ ۚ فَاِذۡ لَمۡ يَاۡتُوۡا
بِالشُّهَدَآءِ فَاُولٰٓـئِكَ عِنۡدَ اللّٰهِ هُمُ الۡكٰذِبُوۡنَ ﴿13﴾
وَلَوۡلَا فَضۡلُ اللّٰهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهٗ فِى الدُّنۡيَا
وَالۡاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمۡ فِىۡ مَاۤ اَفَضۡتُمۡ فِيۡهِ عَذَابٌ
عَظِيۡمٌ ۖ‌ۚ ﴿14﴾

5) అయితే దీని తర్వాత పశ్చాత్తాపపడి, తమను తాము సంస్కరించుకునేవారు తప్ప. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు. 6) ఎవరైనా తమ భార్యలపై నిందమోపి, వారిద్దరు తప్ప ఇతరులెవ్వరూ సాక్షులుగా లేని పక్షంలో, వారిలో ఒక వ్యక్తి నాలుగుసార్లు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి నిందారోపణ సత్యమని సాక్ష్యం ఇవ్వాలి.

7) అయిదవసారి ఒకవేళ తాను అసత్యం పలికితే తనపై అల్లాహ్ శాపం అవతరించుగాక! అని అనాలి. 8) భార్య శిక్ష నుండి తప్పించుకోవాలంటే, ఆమె నాలుగుసార్లు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి, ఈ వ్యక్తి అసత్యం పలుకుతున్నాడు అని అనాలి. 9) ఐదవసారి–అతడు సత్యవంతుడే అయితే తనపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం అవతరించుగాక అని అనాలి. 10) ఒకవేళ అల్లాహ్ దయ, కరుణ మీపై లేకపోయినట్లయితే ఇది చాలా చిక్కు ప్రశ్నే. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ పశ్చాత్తాపం అంగీకరించేవాడు, వివేకవంతుడూను. 11) ఈ అపనిందను కల్పించి తీసుకువచ్చిన కొందరు మీలోనివారే. దీన్ని మీరు మీ పట్ల కీడుగా భావించకండి. ఇది మీకోసం మేలేనైదే. ఎవరు ఎంత పాపం చేశారో అంతే పాపం పొందుతారు. ఇందులో ప్రధాన పాత్ర వహించిన వ్యక్తికి ఘోరమైన శిక్షే పడుతుంది. 12) దాన్ని గురించి విన్నప్పుడే మీ విశ్వాసులైన స్త్రీలు, పురుషులు తమ వారి గురించి మంచి అభిప్రాయాన్ని ఎందుకు అవలంబించలేదు? ఇది ఘోరమైన అపనింద అని ఎందుకు ఖండించలేదు? 13) వారు నలుగురు సాక్షులను ఎందుకు తీసుకురాలేదు? వారు సాక్షులను తీసుకురాలేదు కాబట్టి, అల్లాహ్ వద్ద వారే అసత్యవాదులు. 14) ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ, మీపై అల్లాహ్ అనుగ్రహం, కారుణ్యం లేకపోతే మీరు ఏ విషయాలలోనైతే చిక్కుకున్నారో వాటి దృష్ట్యా ఒక పెద్ద శిక్షే మిమ్మల్ని ఆవరించి ఉండేది.

اِذْ تَلَقَّوْنَهٗ بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِكُمْ
مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ وَّتَحْسَبُوْنَهٗ هَيِّنًا ۖ
وَّهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمٌ ﴿15﴾
وَلَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ
نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ﴿16﴾
يَعِظُكُمُ اللّٰهُ اَنْ تَعُوْدُوْا لِمِثْلِهٖٓ اَبَدًا اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ۚ ﴿17﴾
وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿18﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ اَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ فِى الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۗ
وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿19﴾
وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ
رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۧ ﴿20﴾ ع 2 10 8

15) అప్పుడు మీ నాలుకలు ఈ అసత్యాన్ని వరుసగా అందుకుంటూపోయాయి. మీరు మీ నోటితో మీకు తెలియని విషయాల్ని పలుకుతూపోయారు. మీరు దానిని చాలా తేలికగా భావించారు. కాని అల్లాహ్ దృష్టిలో అది ఎంతో పెద్ద విషయం. 16) దాన్ని వినగానే మీరు, "ఇటువంటి మాటను మేము అనటం మాకు తగదు. అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు. ఇది మహా ఘోరమైన అపనింద" అని ఎందుకు అనలేదు? 17) మీరు విశ్వాసులే అయితే, ఇక ముందు ఎన్నడూ ఇలాంటి చేష్టలకు పాల్పడకూడదని అల్లాహ్ మీకు హితబోధ చేస్తున్నాడు. 18) అల్లాహ్ మీకు స్పష్టమైన సూచనలను ఇస్తున్నాడు. అల్లాహ్ సర్వజ్ఞాని, వివేక సంపన్నుడూను. 19) విశ్వాసుల్లో అశ్లీలత వ్యాపించాలని కోరేవారు, ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ వ్యధాభరితమైన శిక్షకు అర్హులు. అల్లాహ్‌కే తెలుసు, మీకు తెలియదు. 20) ఒకవేళ అల్లాహ్ అనుగ్రహం, కారుణ్యం మీపై లేకపోతే (దీని ఫలితం దారుణంగా ఉండేది). అల్లాహ్ క్షమించే వాడూ, కరుణించేవాడూను.

1–20 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : 1: అంటే ఈ సూరె నూర్‌ను మేమే అవతరింపజేశాము. ఈ ఆదేశాలను పాలించడం విధిగా చేశాము. ఇందులో లాభం వారిదే. వారు గ్రహించాలని స్పష్టంగా వివరించాము. (తఫ్సీర్ సనాయి)

నూర్, అహ్జాబ్, నిసా సూరాలలో స్త్రీల ప్రధాన సమస్యలు, సామాజిక జీవితానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన వివరాలు పేర్కొనబడ్డాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

2 : సూరె నిసాలో తాత్కాలికంగా వ్యభిచారం శిక్ష నిర్ణయమైంది. అంటే వారిని ఇళ్ళలో బంధించి ఉంచమని ఆదేశించబడింది. సూరె నూర్‌లో శాశ్వత పరిష్కారాన్ని నిర్ణయించడం జరిగింది. వ్యభిచారం చేసిన స్త్రీ పురుషులకు శిక్ష నిర్ణయించబడింది. పెళ్లికాని యువకులు, కన్యలకు 100 కొరడా దెబ్బలు కొట్టాలి. వ్యభిచారం చేసిన వారు వివాహితులై ఉంటే నూరు కొరడా దెబ్బలతోపాటు రాళ్ళతో కొట్టి చంపివేయడం. (సహీహ్ బుఖారీ – హ. నెం. 2498) అంటే వారిని కనికరించి వదిలివేయటం, శిక్ష తగ్గించటం మొదలైన వాటికి ఏమాత్రం పాల్పడరాదు. వారిని కనికరించటం కంటే వారి నుండి ఇతరులంతా గుణపాఠం నేర్చుకోవటమే చాలా ముఖ్యమైన విషయం. అల్లాహ్‌కంటే కరుణామయుడు ఎవరూ లేరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

3 : వ్యభిచారిణి, వ్యభిచార పురుషుడినే కోరుకుంటుంది. వ్యభిచార పురుషుడు వ్యభిచారం చేసే స్త్రీనే కోరుకుంటాడు. ఈనాడు సమాజలో వ్యభిచారం తన జన్మహక్కుగా భావించడం జరుగుతుంది. విశ్వాసులకు వ్యభిచారం నిషేధించడం జరిగింది. అదే విధంగా విశ్వాస స్త్రీ పురుషులకు వ్యభిచార స్త్రీ పురుషులు నిషేధించబడ్డారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

4 : ఈ వాక్యంలో వ్యభిచార నిందను గూర్చి పేర్కొనడం జరిగింది. ఎవరైన స్త్రీ పురుషులపై వ్యభిచార నింద మోపితే వారు నలుగురు సాక్షులను తీసుకురావాలి. తీసుకువస్తే సరి, లేదా 80 కొరడా దెబ్బలు తింటాడు. ఇక ముందు వారిసాక్ష్యం కూడా ఆమోదించబడదు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

5 : అయితే పశ్చాత్తాపం చెంది, తన్ను తాను సరిదిద్దుకుంటే అల్లాహ్ మహాకరుణామయుడు (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : హిలాల్ బిన్ ఉమయ్యహ్ తన భార్యపై వ్యభిచార నింద మోపాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) సాక్ష్యులు తెమ్మని లేదా 80 కొరడా దెబ్బలు తింటావని తెలియపరిచారు. అప్పుడాయన నేను సత్యవంతుడ్నని, అల్లాహ్‌యే ఈ సమస్యను పరిష్కరిస్తాడని అన్నారు. అప్పుడు జిబ్రయీల్ ఈ వాక్యం తీసుకొని వచ్చారు. (త్రైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

8 : ఎందుకంటే ఏ భర్త అయినా అనవసరంగా తన భార్యపై ఇంత పెద్ద అపనింద వేయడు. అలా జరిగిందని గట్టి నమ్మకం ఉంటేనే నిందమోపుతాడు. అంటే అసత్యం పలికితే దైవాగ్రహానికి గురికాక తప్పదు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

10 : అల్లాహ్ ప్రజలపై ఎంత దయామయుడో తెలపటం జరిగింది. అందువల్లే వారికి ఎంతో సులభతరమైన జీవన విధానాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. ప్రతి సున్నిత విషయాన్ని గురించి పరిష్కారం, మార్గం స్పష్టపరిచాడు. ఇస్లాంలో ప్రతి విషయానికి పరిష్కారం ఉంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

11 : అంటే సత్యాసత్యాలు తెలియకుండా ఎవరూ, ఏమిటి అని చూడకుండా విన్న విషయాలను ప్రచారం చేస్తూ పోయినవారు తాము చేసిన దానికి తగిన శిక్ష అనుభవిస్తారు. అయితే దీనివల్ల మీకు నష్టమేమీ కలుగలేదు. లాభమే కలుగుతుంది. (తఫ్సీర్ సనాయి)

ఇఫ్క్ సంఘటన:

మదీనాలోని కొందరు కపటలు హజ్రత్ ఆయిషహ్ (ర)పై ఘోరమైన అపనిందను మోపారు. కాని అల్లాహ్ ఆయిషహ్(ర)ను గురించి వాక్యాలు అవతరింపజేసి ఆమె శీలవతి అని, సద్గుణవతి అని ప్రకటించాడు. పర్దా ఆదేశం తర్వాత బనీ ముస్తలిఖ్ నుండి తిరుగు ప్రయాణంలో ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులు మదీనాకు సమీపంలో ఒకచోట ఆగారు. అక్కడి నుండి బయలుదేరినప్పుడు వాహనంపై ఆయిషహ్ (ర) లేరు. కాని ఈ విషయాన్ని ఎవరూ గుర్తించలేదు. ఇటు ఆయిషహ్ (ర) తాను పోగొట్టుకున్న కంఠహారం వెదకడంలో దూరంగా వెళ్ళిపోయారు. తిరిగి వచ్చి చూస్తే ఎవరూ కనబడలేదు. కొంత సేపటికి సఫ్వాన్ బిన్ ముఅత్తిల్ వచ్చారు. వీరు ఏవైనా వస్తువులు వెనుక ఉండిపోతే వాటిని తీసుకు వచ్చేవారు. ఆయిషహ్ (ర) ను గుర్తించి ఆశ్చర్యపోయారు. ఆమెను తన ఒంటెపై కూర్చోబెట్టి ఒంటె కళ్ళాన్ని పట్టుకొని కాలి నడకనే వచ్చి తమ వారిని కలిశారు. కపటులు దీన్ని సువర్ణావకాశంగా భావించి వారిద్దరి మధ్య సంబంధాన్ని అంటగట్టారు. కొందరు విశ్వాసులు కూడా వీరి పుకార్లకు గురయ్యారు. ప్రవక్త (స) ఇంచుమించు నెల రోజులు వరకు వ్యాకులతకు గురయ్యారు. ఈ వాక్యాల్లో ఈ సంఘటన గురించే పేర్కొనబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

12 : ఓ ముస్లిములారా! మీరు దీనికి పాల్పడనప్పటికీ, దీన్ని వ్యాపింపజేయనప్పటికీ అపరాధానికి పాల్పడ్డారు. దీన్ని వెనువెంటనే ముస్లిం స్త్రీలు పురుషులు ఎందుకు దీన్ని తమ పట్ల మంచిగా భావించలేదు? దాన్ని ఖండించనూ లేదు, అపనిందగా భావించనూలేదు. (తఫ్సీర్ సనాయి)

13 : ఈ వాక్యంలో ముస్లిములకు ధార్మిక ఆదేశం ఇవ్వబడింది. కపటుల సర్దారు అయిన అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్ ఇలా అన్నప్పుడు ముస్లిములు దాన్ని ఖండించి ఉండవలసింది, అపనిందగా అభ్యంతరం చెప్పవలసింది. వాడిని నలుగురు సాక్షులను తెమ్మని కోరవలసింది. అప్పుడువాడు, నలుగురు సాక్షులను తేలేక 80 కొరడా దెబ్బల

| | |
|---|---|
| 21) ఓ విశ్వాసులారా! షైతాను అడుగుజాడలను అనుసరించకండి. షైతాన్ అడుగుజాడలను అనుసరించేవారిని వాడు అశ్లీలతను, పాపకార్యాలను గురించే ఆజ్ఞాపిస్తాడు. ఒకవేళ అల్లాహ్ అనుగ్రహం, కారుణ్యం మీపై లేకపోతే, మీలో ఎవరూ పరిశుద్ధుడు కాలేడు. అయితే అల్లాహ్యే తాను కోరినవారిని పరిశుద్ధులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడు. అన్నీ తెలిసినవాడూను. 22) మీలోని గొప్పవారు, స్థితిపరులు తమ బంధువులకూ, పేదలకూ, అల్లాహ్ మార్గంలో వలస వచ్చిన ప్రజలకూ, సహాయం చేయకూడదని ప్రమాణం చేయరాదు. వారిని క్షమించాలి. వారి తప్పుల్ని మన్నించాలి. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని క్షమించాలని మీరు కోరుకోరా? అల్లాహ్ మాత్రం క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. | يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ وَمَن يَتَّبِعْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ ۚ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّى مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿21﴾ وَلَا يَأْتَلِ أُو۟لُوا۟ ٱلْفَضْلِ مِنكُمْ وَٱلسَّعَةِ أَن يُؤْتُوٓا۟ أُو۟لِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱلْمُهَٰجِرِينَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ وَلْيَعْفُوا۟ وَلْيَصْفَحُوٓا۟ ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿22﴾ |

శిక్షకు గురిఅయ్యేవాడు. కాని ముస్లిములు అలా చేయలేదు. ఈ వాక్యంలో ముస్లిములను మందలించటం జరిగింది. ముస్లిములు ఇలాంటి సంఘటనలను ఖండించాలి. ముస్లిం సమాజంలో ఇటువంటి చెడు వ్యాప్తిని నిరోధించాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

14 : మీరు చేసిన ఈ అపరాధానికి మీకు దైవశిక్ష తప్పనిసరి అయ్యేది. కాని అల్లాహ్ కారుణ్యమూర్తి గనుక మిమ్మల్ని క్షమించి వేశాడు అని హెచ్చరించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

15 : అబూ హురైరహ్ (రజి) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు. "ఒక వ్యక్తి అసత్యవాది అనడానికి విన్న ప్రతి విషయాన్ని ఇతరులకు తెలియజేయటమే చాలు". (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

16 : ఇలా అనటం కూడా మాకు తగదు అని, ఇది చాలా ఘోరమైన నిందారోపనణ అని చెప్పి ఉండవలసింది. అందువల్లే ఇమామ్ మాలిక్ (ర) ఆయిషహ్ (ర) పట్ల అసభ్యకరంగా పలికే వ్యక్తి సత్యతిరస్కారి. ఎందుకంటే అతను ఖుర్ఆన్, హదీసులకు వ్యతిరేకతకు పాల్పడ్డాడు అని అభిప్రాయపడ్డారు (అహ్సనుల్ బయాన్)

17 : ముస్లిములు తమ వ్యక్తిగత, సామాజిక జీవితాన్ని ఇస్లామీయ ఆదేశాలకు, నియమాలకు, నిబంధనలకు సద్గుణాలకు అనుగుణంగా గడపాలి అని హితబోధ చేయబడింది (తైసీరుర్రహ్మాన్)

18 : ఈ వాక్యంలో ముస్లిములకు నైతికవిలువల గురించి ఉపదేశించబడింది. ముస్లిం సమాజంలో ఒక వ్యక్తి చెడును వింటే, దాన్ని ప్రజల ముందు చెప్పకూడదు. ఎందుకంటే ముస్లిముల్లోని కపటులు, విశ్వాస బలహీనులు దీన్ని మంచి అవకాశంగా భావించి సమాజాన్ని పుకార్లకు గురిచేస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

19 : ఫాహిషతున్ : అంటే అశ్లీలం, నగ్నత్యం, నీతిబాహ్యత, వ్యభిచారం గురించి మాట్లాడే ప్రతి వ్యక్తికీ వర్తిస్తుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్) ముస్లిముల్లో అశ్లీలత వ్యాపించాలని కోరేవారు, వ్యాపింపజేసేవారు ఉభయ లోకాల్లోనూ దైవశిక్షకు అర్హులు. (తఫ్సీరే సనాయి)

20 : మానవుడు పాపాలకు, నీచకార్యాలకు, అశ్లీలతకు దూరంగా ఉండటం కూడా అల్లాహ్ అనుగ్రహమే, అందువల్ల అల్లాహ్కు కృతజ్ఞులై ఉండాలి. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

23) విశ్వాసుల్లో శీలవతులు, అమాయికలయిన స్త్రీలపై అభాండాలు వేసేవారు ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ శపించబడ్డారు. వారికి ఘోరమైన శిక్షే పడుతుంది. 24) ఆ రోజు వారి నోళ్ళు, వారి చేతులూ, వారి కాళ్ళూ వారు చేస్తూ ఉండిన దానికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తాయి.

25) ఆ రోజు అల్లాహ్ వారికి పరిపూర్ణ ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాడు. అంతేకాక అల్లాహ్‌యే గొప్ప సత్యమని వారికి తెలిసిపోతుంది. 26) అపరిశుద్ధ స్త్రీలు అపరిశుద్ధ పురుషుల కొరకు, అపరిశుద్ధ పురుషులు అపరిశుద్ధ స్త్రీల కొరకే. పరిశుద్ధ స్త్రీలు పరిశుద్ధ పురుషుల కొరకు, పరిశుద్ధ పురుషులు పరిశుద్ధ స్త్రీల కొరకే. వంచకుల అభూత కల్పనలకు వారు అతీతులు. వారి కొరకు క్షమాభిక్ష, గౌరవప్రదమైన ఉపాధి ఉన్నాయి.

27) ఓ విశ్వాసులారా! మీ ఇళ్ళల్లోకి తప్ప ఇతరుల ఇళ్ళలోకి వారి అంగీకారం పొందనంతవరకు, వారికి సలామ్ చేయనంతవరకు ప్రవేశించకండి. మీరు అవలంబించడానికి ఈ పద్ధతి మీకు ఎంతో ఉత్తమమైనది. 28) ఒకవేళ అక్కడ మీరు ఎవరినీ పొందకపోతే, మీకు అనుమతి ఇవ్వబడే వరకు ప్రవేశించకూడదు. ఒకవేళ మిమ్మల్ని తిరిగి వెళ్ళవలసిందిగా కోరితే తిరిగి వెళ్ళిపోండి. ఇది మీకు ఎంతో సంస్కారవంతమైనది. మీరు ఏమి చేసినా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుస్తూనే ఉంటుంది.

29) అయితే ఎవరూ నివసించనటువంటి ఇళ్ళల్లో మీకు లాభదాయకమైనది ఏదైనా ఉంటే ప్రవేశించటంలో తప్పులేదు. మీ బహిరంగ, రహస్య విషయాలు అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

30) ఓ ప్రవక్తా! విశ్వాసులైన పురుషులకు తమ చూపులను క్రిందికి మరల్చుమని, తమ మర్మాంగాలను కాపాడుకోమని హితబోధ చేయండి. ఇది వారికి ఎంతో శ్రేయస్కరమైనది. నిస్సందేహంగా వారు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

اِنَّ الَّذِيۡنَ يَرۡمُوۡنَ الۡمُحۡصَنٰتِ الۡغٰفِلٰتِ
الۡمُؤۡمِنٰتِ لُعِنُوۡا فِى الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ ۖ وَلَهُمۡ
عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ۙ﴿23﴾
يَّوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ اَلۡسِنَتُهُمۡ وَاَيۡدِيۡهِمۡ
وَاَرۡجُلُهُمۡ بِمَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿24﴾
يَوۡمَٮِٕذٍ يُّوَفِّيۡهِمُ اللّٰهُ دِيۡنَهُمُ الۡحَـقَّ وَيَعۡلَمُوۡنَ اَنَّ
اللّٰهَ هُوَ الۡحَـقُّ الۡمُبِيۡنُ ﴿25﴾
اَلۡخَبِيۡثٰتُ لِلۡخَبِيۡثِيۡنَ وَالۡخَبِيۡثُوۡنَ لِلۡخَبِيۡثٰتِۚ
وَالطَّيِّبٰتُ لِلطَّيِّبِيۡنَ وَالطَّيِّبُوۡنَ لِلطَّيِّبٰتِۚ
اُولٰٓـٮِٕكَ مُبَرَّءُوۡنَ مِمَّا يَقُوۡلُوۡنَ ؕ لَهُمۡ مَّغۡفِرَةٌ
وَّرِزۡقٌ كَرِيۡمٌ ۧ﴿26﴾ ع 3 6 9
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تَدۡخُلُوۡا بُيُوۡتًا غَيۡرَ
بُيُوۡتِكُمۡ حَتّٰى تَسۡتَاۡنِسُوۡا وَتُسَلِّمُوۡا عَلٰٓى اَهۡلِهَا ؕ
ذٰ لِكُمۡ خَيۡرٌ لَّـكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُوۡنَ ﴿27﴾
فَاِنۡ لَّمۡ تَجِدُوۡا فِيۡهَاۤ اَحَدًا فَلَا تَدۡخُلُوۡهَا حَتّٰى
يُؤۡذَنَ لَـكُمۡ ۚ وَاِنۡ قِيۡلَ لَـكُمُ ارۡجِعُوۡا فَارۡجِعُوۡا
هُوَ اَزۡكٰى لَـكُمۡ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ عَلِيۡمٌ ﴿28﴾
لَـيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ اَنۡ تَدۡخُلُوۡا بُيُوۡتًا غَيۡرَ
مَسۡكُوۡنَةٍ فِيۡهَا مَتَاعٌ لَّـكُمۡ ؕ وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ مَا
تُبۡدُوۡنَ وَمَا تَكۡتُمُوۡنَ ﴿29﴾
قُلْ لِّلۡمُؤۡمِنِيۡنَ يَغُضُّوۡا مِنۡ اَبۡصَارِهِمۡ وَيَحۡفَظُوۡا
فُرُوۡجَهُمۡ ؕ ذٰ لِكَ اَزۡكٰى لَهُمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيۡرٌۢ بِمَا
يَصۡنَعُوۡنَ ﴿30﴾

31) విశ్వసించిన మహిళలకు తమ చూపులను
కాపాడుకోమని, తమ మర్మాంగాలను రక్షించు
కోమని, తమ అలంకరణలను ప్రదర్శించ వలదని
చెప్పు. అయితే దానంతట అది కనిపించేది తప్ప.
తమ వక్ష స్థలాలను ఓణీలతో కప్పుకోవాలని, తమ
అలంకరణలను వీరి ముందు తప్ప మరెవరి
ముందూ ప్రదర్శించకూడదని – భర్త, తండ్రి, భర్తల
తండ్రులు, తమ కుమారులు, భర్తల కుమారులు,
అన్నదమ్ములు, అన్నదమ్ముల కుమారులు,
అక్కాచెల్లెళ్ళ కుమారులు, తమతో కలిసిమెలసి ఉండే
స్త్రీలు, తమ స్త్రీ పురుష బానిసలు, వేరే ఏ ఉద్దేశ్యమూ
లేకుండా తమకు లోబడి ఉన్న పురుష సేవకులు,
స్త్రీల గుప్త విషయాలను గురించి తెలియని బాలురు–
తమ గుప్త అలంకరణలను ప్రజలకు తెలిసేలా తమ
కాళ్ళను నేలపై కొడుతూ నడవరాదని కూడా వారితో
చెప్పు. విశ్వసించిన ప్రజలారా! అంతా కలసికట్టుగా
అల్లాహ్ వైపునకు మరలి క్షమాభిక్ష వేడుకోండి –
తద్వారా మీకూ సాఫల్యం కలుగుతుంది. 32) మీలో
ఒంటరిగా ఉన్న వారికి, స్త్రీ, పురుష బానిసలలోని
గుణవంతులకు వివాహాలు చేసి వేయండి. ఒకవేళ
వారు పేదవారైతే అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో వారిని
సంపన్నులుగా చేసివేస్తాడు. అల్లాహ్ అంతులేని
వనరులు, సర్వజ్ఞానమూ కలిగివున్నవాడు.
33) ఇంకా వివాహం అవనివారు శీలశుద్ధతను
పాటించాలి. అల్లాహ్ తన అనుగ్రహం ద్వారా వారికి
ఆర్థిక స్థోమతను ప్రసాదించే వరకు. మీ అధీనంలో
ఉన్నవారు ఒప్పందం కొరకు విజ్ఞప్తి చేస్తే, వారు
మంచివారుగా మీరు గ్రహిస్తే వారితో ఒప్పందం
కుదుర్చుకోండి. మీకు అల్లాహ్ ఇచ్చిన ధనం నుండి
మీరు వారికి ఇవ్వండి. మీ ప్రాపంచిక ప్రయోజనాల
నిమిత్తం మీకు సేవ చేసే స్త్రీలను, వారు
శీలవతులుగా ఉండగోరుతున్నప్పుడు వేశ్యావృత్తికై
బలవంతం చేయకండి. ఎవరైనా బలవంతంగా
వారిపై వత్తిడి చేస్తే ఆ తరువాత అల్లాహ్ వారిని ఆ
(అబలలను) క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ
وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا مَا
ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوْبِهِنَّ ۖ
وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اٰبَآىِٕهِنَّ اَوْ
اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَآىِٕهِنَّ اَوْ اَبْنَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ
اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اَخَوٰتِهِنَّ اَوْ
نِسَآىِٕهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التّٰبِعِيْنَ
غَيْرِ اُولِى الْاِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ اَوِ الطِّفْلِ الَّذِيْنَ
لَمْ يَظْهَرُوْا عَلٰى عَوْرٰتِ النِّسَآءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ
بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِيْنَتِهِنَّ ۗ
وَتُوْبُوْٓا اِلَى اللّٰهِ جَمِيْعًا اَيُّهَ الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُوْنَ ﴿31﴾
وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِيْنَ مِنْ
عِبَادِكُمْ وَاِمَآىِٕكُمْ ۗ اِنْ يَّكُوْنُوْا فُقَرَآءَ
يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۗ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿32﴾
وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ نِكَاحًا حَتّٰى
يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۗ وَالَّذِيْنَ يَبْتَغُوْنَ
الْكِتٰبَ مِمَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوْهُمْ اِنْ
عَلِمْتُمْ فِيْهِمْ خَيْرًا ۖ وَّاٰتُوْهُمْ مِّنْ مَّالِ اللّٰهِ
الَّذِيْٓ اٰتٰىكُمْ ۗ وَلَا تُكْرِهُوْا فَتَيٰتِكُمْ عَلَى
الْبِغَآءِ اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوْا عَرَضَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۗ وَمَنْ يُّكْرِهْهُّنَّ فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْ بَعْدِ
اِكْرَاهِهِنَّ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿33﴾

| | |
|---|---|
| 34) మేము స్పష్టమైన మార్గదర్శకత్వాన్నిచ్చే వాక్యాలను మీ వద్దకు దింపాము. మరియు పూర్వపు జాతుల గుణపాఠం నేర్పే ఉదాహరణలను కూడా మేము మీ ముందు ఉంచాము. భయ భక్తులు గలవారికి తగిన ఉపదేశాలను కూడా మేము చేశాము. | وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ وَّمَثَلًا مِّنَ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿34﴾ |

ع 4 8 10

21-34 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం: వెనుకటి వాక్యాల్లో ఘోర అపనింద (ఇఫ్క్)ను గురించి తెలుపటం జరిగింది. కొందరు కపటులు ఆయిషహ్(ర) శీలాన్ని శంకించారు. వదంతులు వ్యాపింపజేశారు. కొందరు ముస్లిములు కూడా తెలియకుండానే వారితో కలసిపోయారు.

21 : షైతాన్ అడుగుజాడలను అనుసరించవద్దని హెచ్చరించడం జరిగింది. ఎందుకంటే షైతాన్ ఎప్పుడూ పాపకార్యాలనే ఆదేశిస్తాడు. ముస్లిముల్లో చెడును వ్యాపించాలనే షైతాన్ ఎల్లప్పుడూ కోరుకుంటాడు. ముస్లిం సమాజం తన నైతిక విలువలను కోల్పోవాలని కోరుకుంటాడు. అదే విధంగా ఈ వాక్యంలో పాపాలకు దూరంగా ఉండటం, సత్కార్యాలు చేయటం కూడా అల్లాహ్ అనుగ్రహమేనని, అందువల్ల ఈ పాపానికి గురికాని వారు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులై ఉండాలని చెప్పబడింది. ఎందుకంటే ఆయనే మిమ్మల్ని రక్షించాడు. తాను కోరిన వారిని అల్లాహ్ చెడు నుండి కాపాడి సత్కార్యాలు చేసే భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

22 : ఈ దావానలంలో చిక్కుకున్న వ్యక్తి వలసపోయిన వారిలో ఒకరు. వీరు హజ్రత్ ముస్తహ్ (రజి) అబూబకర్ (ర)కి బంధుత్వంలో సోదరులు, అందువల్లే అబూబకర్ (ర) వీరి పోషణాబాధ్యతను స్వీకరించారు. కాని ఈ సంఘటన తర్వాత అబూబకర్ (ర) ముఖం త్రిప్పుకొని పోషణా బాధ్యతలు వెనక్కి తీసుకున్నారు. ఇక ఎన్నడూ అతని భాధ్యతలు తీసుకోనని ప్రమాణం చేశారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. అంటే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని క్షమించాలని మీరెలా కోరుకుంటారో, అదే విధంగా మీరు వారిని క్షమించి వేయండి అని ఆదేశించడం జరిగింది. ఆ తరువాత అబూబకర్ (రజి) పరిహారం చెల్లించి ఆయన పోషణా బాధ్యతలు ప్రారంభించారు. (సహీహ్ బుఖారీ హ.నెం. 2467) (ఫత్‌హల్ ఖదీర్, ఇబ్నెకసీర్), (అహ్సనుల్‌బయాన్) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

23 : అంటే విశ్వాస స్త్రీలపై అపనిందలు మోపటం మహాపాపమని ప్రజలను హెచ్చరించటం జరిగింది. ప్రవక్తల భార్యలు ముస్లిములకు తల్లుల వంటివారు. మరి వారిపై అభాండాలు వేయటం ఎంత పెద్ద పాపమో ఊహించండి!?. అపనిందకు గురిఅయింది అబూబకర్ (ర) కుమార్తె, ప్రవక్త శ్రీ (స) భార్యామణి. ఈమెను గురించి చెడుగా మాట్లాడేవాడు మార్గభ్రష్టతకు గురిఅవుతాడు. ఇలాంటివారిపై ఉభయ లోకాల్లోనూ అల్లాహ్ శాపం పడుతుంది. అంటే వారిని గురించి చెడుగా మాట్లాడేవారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడదు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు. వినాశనాన్ని కొని తెచ్చే ఏడు విషయాలకు దూరంగా ఉండండి. అవి ఏవి అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. అప్పుడు ఇలా సెలవిచ్చారు : 1) సాటి కల్పిచడం (షిర్క్) 2) మంత్ర విద్య 3) అన్యాయంగా హత్యచేయటం 4) వడ్డీ 5) అనాధల సొమ్ము స్వాహచేయుట 6) యుద్ధ మైదానం నుండి వెనుతిరుగుట 7) అమాయక ముస్లిం స్త్రీలపై అభాండాలు వేయటం (సహీహ్ బుఖారీ హ.నెం : 2560) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్, తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

24 : ఈ వాక్యం గురించి వ్యాఖ్యాతల మధ్య అభిప్రాయ భేదాలు ఉన్నాయి. ఈ వాక్యం ఆయిషహ్ (ర) పై అపనిందలు మోపినవారికి వర్తిస్తుందని సయీద్ బిన్ జుబైర్ అభిప్రాయపడుతున్నారు. కాని మరికొందరు ఇది

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్ గురించి అవతరించిందని అభిప్రాయ పడుతున్నారు. మరికొందరు ఇది ప్రవక్త (స) భార్యల గురించి అవతరించిందని, ఇతరులకు వర్తించదని అంటున్నారు. సరైన అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఇది అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్కి వర్తిస్తుంది. ఇంకా ఇతరులకూ వర్తిస్తుంది.

25 : అపనిందకు పాల్పడిన వ్యక్తి ముస్లిమయితే తగిన శిక్షకు అర్హుడు. ఒకవేళ అవిశ్వాసి అయితే ఉభయ లోకాల్లోనూ అల్లాహ్ శాపానికి గురవుతాడు. ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసుల్లో దీన్ని గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

26 : అంటే పరిశుద్ధ స్త్రీలు పరిశుద్ధ పురుషులకే తగినవారు. అదే విధంగా అపరిశుద్ధ స్త్రీలు అపరిశుద్ధ పురుషులకే తగినవారు. అంటే అపనిందలు వేసేవారు అపరిశుద్ధులని, విశ్వాసులకు వారికీ ఎటువంటి సంబంధం ఉండకూడదని, స్వర్గం కేవలం విశ్వాసులకే దక్కుతుందని పేర్కొనబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

27 : ఈ వాక్యంలో అనుమతిలేనిదే ఇతరుల ఇళ్ళల్లో ప్రవేశించరాదని, దీనివల్ల స్త్రీ, పురుషుల కలయికలు ఉనికిలోనికి వస్తాయని, దీనివల్ల అశ్లీలత చోటుచేసుకుంటుందని పేర్కొనబడింది. అదే విధంగా ఇతరుల ఇండ్లకు వెళ్ళినప్పుడు ముందు సలామ్ చేయాలి. లోపలికి వెళ్ళే అనుమతి లభిస్తే వెళ్ళాలి. లేకుంటే వెనక్కి వచ్చేయాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

28 : ఇతరుల ఇళ్ళకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ ఎవరూ లేకపోయినా, అనుమతి ఇవ్వబడకపోయినా తిరిగి వచ్చేయాలి. ఎందుకంటే ఏదైనా పని ఉండటం వల్లే అనుమతి లభించలేదని భావించాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

29 : అంటే సందర్శన నిమిత్తం ఏర్పాటు చేసే గదులు, ప్రదేశాలు, కార్యాలయాలు అని అర్థం.

30 : అంటే ఇంటిలో నుండి ఎవరైనా రావచ్చు అందువల్ల తన చూపులను క్రిందికి వాల్చి ఉంచాలి. అనవసరంగా తన దృష్టి పరస్త్రీలపై పడకుండా జాగ్రత్తపడాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

31 : అంటే ముస్లిం స్త్రీలు తమ శరీర అవయవాలను ఇతరుల కళ్ళుపడకుండా కాపాడుకోవాలి. పరపురుషుల కళ్ళు తమపై పడకుండా జాగ్రత్తపడాలి. పర పురుషులు కళ్ళు ఉన్నవారైనా, గ్రుడ్డివారైనా వారి ముందుకు రాకూడదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాల విధేయతలోనే వారి సాఫల్యం ఉంది (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

32 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ వితంతు వివాహాలను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. మీలోని శక్తి ఉన్న యువకులు వివాహం చేసుకోవాలి. దీనివల్ల కోరికలు, మర్మాంగాలు హద్దులు దాటవు. శక్తిలేనివారు అప్పుడప్పుడు ఉపవాసం పాటించాలి. వివాహానికి ధనికులు, పేదలు అనే భేదం లేదు. అల్లాహ్ తలచుకుంటే పేదవారిని ధనికులుగా, ధనికులను పేదవారిగా మార్చగలడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఒకసారి కారుణ్యమూర్తి (సఅసం) మదీనాలోని యువకులను ఉద్దేశించి ఇలా ఉపదేశించారు: "ఓ యువకుల్లారా! మీలో పెళ్ళి చేసుకునే స్థోమత గలవారు పెళ్ళి చేసుకోండి. ఎందుకంటే పెళ్ళి (నికహ్) మీ మర్మస్థానాన్ని (చెడు నుండి) రక్షిస్తుంది. స్థోమత లేనివారు తరచూ ఉపవాసాలు పాటిస్తూ ఉండండి. ఎందుకంటే ఉపవాసాలు లైంగిక వాంఛను తగ్గుముఖం పట్టిస్తాయి" (సహీహ్ బుఖారీ హ.నెం 1772)

33 : మీ సేవకుడు మంచివాడై కొంత డబ్బు చెల్లించుకుంటానని, తనకు స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించమని విన్నవించుకుంటే దానికి సమ్మతించండి. ఇస్లాం బానిసత్వాన్ని తగ్గించాలనే కోరుతుంది. కొందరు దీన్ని తప్పనిసరిగా, మరికొందరు మంచిదిగా భావిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

34 : ఈ వాక్యంలో ఖుర్ఆన్ను గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. మేము ఖుర్ఆన్ వాక్యాలను స్పష్టమైనవిగా అవతరింపజేశాము. జీవితంలోని ప్రతి రంగాన్ని గురించి పేర్కొన్నాము. అంతేకాక వెనుకటి జాతుల జీవిత గాథలను కూడా తెలియపరిచాము ప్రజలు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

35) అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాలకు వెలుగు. ఆయన వెలుగు ఉపమానం ఇలా ఉంది; ఒక గూటిలో దీపం ఉంది. ఆ దీపం గాజు చిమ్నీలో ఉంది. ఆ గాజు కుప్పె ఆణి ముత్యంలా మెరిసే నక్షత్రంలా ఉంది. ఆ దీపం శుభవంతమైన ఒక జైతూన్ వృక్షపు నూనెతో ప్రకాశింపజేయబడుతుంది. అది తూర్పు పడమరలకు చెందనిది. దాని నూనె నిప్పు తగలకపోయినా దానంతట అదే మండుతుంది. వెలుగుపై వెలుగు. అల్లాహ్ తన వెలుగు వైపునకు తనకు ఇష్టమైన వారికి మార్గం చూపుతాడు. ఆయన ప్రజల కొరకు ఉపమానాలను ఇస్తున్నాడు. ఆయనకు ప్రతి విషయం గురించి తెలుసు.

36) ఏ గృహాలను మహోన్నతం చేయటానికి, ఏ గృహాలలో ధ్యానం చేయటానికి అల్లాహ్ అనుమతించాడో, వాటిలో వారు ఉదయం, సాయంత్రం అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉంటారు.

37) వ్యాపారంగానీ, క్రయవిక్రయాలు గానీ, అల్లాహ్ సంస్మరణ విషయంలో, నమాజు సంస్థాపన, జకాతు చెల్లించటం వంటి విషయాలలో వారిని అశ్రద్ధకు గురిచేయవు. హృదయాలు తలక్రిందులై కనుబొమ్మలు తేలిపోయే దినానికి వారు భయపడుతూ ఉంటారు. 38) అల్లాహ్ వారి ఉత్తమ సత్కార్యాల ప్రతిఫలాన్ని వారికి ఇవ్వాలని, అదనంగా తన అనుగ్రహం నుండి ఇంకా ప్రసాదించాలనీ, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి అనంతంగా ప్రసాదిస్తాడు.

39) అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారి కర్మలు ఎడారి లోని ఎండమావి అని చెప్పవచ్చు. దాహంగా ఉన్నవాడు దానిని చూసి నీరు అనుకుంటాడు. కాని అక్కడకు చేరి ఏమీ పొందలేక పోయాడు. అయితే అక్కడ అల్లాహ్ ఉన్నట్లు మాత్రం కనుగొన్నాడు. ఆయన అతని లెక్కను చిటికెలో తేల్చి వేశాడు. లెక్క తేల్చటంలో అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం ఆలస్యం కాదు.

اَللّٰهُ نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ مَثَلُ نُوْرِهٖ
كَمِشْكٰوةٍ فِيْهَا مِصْبَاحٌ ؕ اَلْمِصْبَاحُ فِىْ
زُجَاجَةٍ ؕ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ يُّوْقَدُ
مِنْ شَجَرَةٍ مُّبٰرَكَةٍ زَيْتُوْنَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَّلَا
غَرْبِيَّةٍ ۙ يَّكَادُ زَيْتُهَا يُضِىْٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ؕ
نُوْرٌ عَلٰى نُوْرٍ ؕ يَهْدِى اللّٰهُ لِنُوْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ
وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيْمٌ ۙ ﴿35﴾

فِىْ بُيُوْتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ ۙ
يُسَبِّحُ لَهٗ فِيْهَا بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ۙ ﴿36﴾
رِجَالٌ ۙ لَّا تُلْهِيْهِمْ تِجَارَةٌ وَّلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ
وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَاِيْتَآءِ الزَّكٰوةِ ۙ يَخَافُوْنَ يَوْمًا
تَتَقَلَّبُ فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْاَبْصَارُ ۙ ﴿37﴾
لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ
فَضْلِهٖ ؕ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿38﴾
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيْعَةٍ
يَّحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَآءً ؕ حَتّٰىٓ اِذَا جَآءَهٗ لَمْ يَجِدْهُ
شَيْـًٔا وَّوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهٗ فَوَفّٰىهُ حِسَابَهٗ ؕ وَاللّٰهُ
سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۙ ﴿39﴾

اَوْ كَظُلُمٰتٍ فِیْ بَحْرٍ لُّجِّیٍّ یَّغْشٰىهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ
مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ سَحَابٌ ؕ ظُلُمٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ
بَعْضٍ ؕ اِذَاۤ اَخْرَجَ یَدَهٗ لَمْ یَكَدْ یَرٰىهَا ؕ وَ مَنْ
لَّمْ یَجْعَلِ اللّٰهُ لَهٗ نُوْرًا فَمَا لَهٗ مِنْ نُّوْرٍ ۠ ﴿40﴾ ع 5/6/11
اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ یُسَبِّحُ لَهٗ مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ
وَ الْاَرْضِ وَ الطَّیْرُ صٰٓفّٰتٍ ؕ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهٗ
وَ تَسْبِیْحَهٗ ؕ وَ اللّٰهُ عَلِیْمٌۢ بِمَا یَفْعَلُوْنَ ﴿41﴾
وَ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ۚ وَ اِلَى اللّٰهِ
الْمَصِیْرُ ﴿42﴾
اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ یُزْجِیْ سَحَابًا ثُمَّ یُؤَلِّفُ بَیْنَهٗ ثُمَّ
یَجْعَلُهٗ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ یَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ
وَ یُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ جِبَالٍ فِیْهَا مِنْۢ بَرَدٍ
فَیُصِیْبُ بِهٖ مَنْ یَّشَآءُ وَ یَصْرِفُهٗ عَنْ مَّنْ یَّشَآءُ ؕ
یَكَادُ سَنَا بَرْقِهٖ یَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ ﴿43﴾
یُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّیْلَ وَ النَّهَارَ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً
لِّاُولِی الْاَبْصَارِ ﴿44﴾
وَ اللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٍ مِّنْ مَّآءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ یَّمْشِیْ
عَلٰى بَطْنِهٖ ۚ وَ مِنْهُمْ مَّنْ یَّمْشِیْ عَلٰى رِجْلَیْنِ ۚ
وَ مِنْهُمْ مَّنْ یَّمْشِیْ عَلٰۤى اَرْبَعٍ ؕ یَخْلُقُ اللّٰهُ مَا
یَشَآءُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿45﴾
لَقَدْ اَنْزَلْنَاۤ اٰیٰتٍ مُّبَیِّنٰتٍ ؕ وَ اللّٰهُ یَهْدِیْ مَنْ
یَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ ﴿46﴾

40) లేదా లోతైన సముద్రంలోని చీకటిని ఉదాహరణగా చెప్పవచ్చు. ఒకదానిపై ఒకటిగా అలలు వ్యాపించి ఉన్నాయి. దానిపై మేఘం, చీకటిపై చీకటి, మనిషి తన చేతిని బయటకు చాచితే, దాన్ని కూడా చూడలేడు. అల్లాహ్ తన వెలుగును ప్రసాదించని వాడికి ఇతర ఏ వెలుగూ లభించదు. 41) ఆకాశాలలోనూ భూమిలోనూ ఉన్నవారు, రెక్కలు విప్పి ఎగిరే పక్షులు సైతమూ అల్లాహ్ స్తోత్రం చేయటాన్ని నీవు చూడలేదా? ప్రతి ఒక్కటి తన నమాజును, తన స్తోత్రాన్ని ఎరుగును. అవి చేసేవన్నీ అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. 42) భూమ్యాకాశాల రాజ్యాధికారం అంతా అల్లాహ్‌దే. ఆయన వైపునకే అంతా మరల వలసి ఉంది.

43) అల్లాహ్ మెల్లమెల్లగా మేఘాన్ని నడపటాన్ని, దాని ముక్కలను ఒకదానితో ఒకటి కలపటాన్ని, తరువాత దానిని ఒకచోట చేర్చి ఒక దట్టమైన మేఘంగా మలచటాన్ని నీవు చూడలేదా? తరువాత దాని చివరి పొరనుండి వర్షపు చినుకులు రాలుతూ ఉండటాన్ని నీవు చూస్తున్నావు. ఆయన ఆకాశం నుండి, దానిలోని ఎత్తయిన కొండల కారణంగా వడగండ్లు కురిపిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి వాటి ద్వారా నష్టం కలిగిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని వాటి నుండి రక్షిస్తాడు. దాని పిడుగు మెరుపు చూపులను చెదరగొడుతుంది.

44) రాత్రీ పగలును అల్లాహ్‌యే కల్పిస్తున్నాడు. దూరదృష్టి గలవారికి ఇందులో ఎంతో గుణపాఠం ఉంది. 45) అల్లాహ్ ప్రతి ప్రాణిని ఒక రకమైన నీటితో సృష్టించాడు. వాటిలో ఒకటి తన పొట్టపై, మరొకటి రెండు కాళ్ళపై, వేరొకటి నాలుగు కాళ్ళపై నడుస్తుంది. ఆయన తనకు ఇష్టమైన దాన్ని సృష్టిస్తాడు. ఆయనకు ప్రతిదానిపై అధికారం ఉంది.

46) మేము స్పష్టంగా వివరించే వాక్యాలను అవతరింపజేశాము. అల్లాహ్‌యే తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం ప్రసాదిస్తాడు.

وَيَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُوْلِ وَاَطَعْنَا ثُمَّ
يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ؕ وَمَاۤ اُولٰٓئِكَ
بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿47﴾
وَاِذَا دُعُوْۤا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اِذَا
فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿48﴾
وَاِنْ يَّكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ يَاْتُوْۤا اِلَيْهِ مُذْعِنِيْنَ ؕ ﴿49﴾
اَفِىْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَمِ ارْتَابُوْۤا اَمْ يَخَافُوْنَ اَنْ
يَّحِيْفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُوْلُهٗ ؕ بَلْ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الظّٰلِمُوْنَ ﴿50﴾ 6 ع 10 12
اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذَا دُعُوْۤا اِلَى اللّٰهِ
وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنْ يَّقُوْلُوْا سَمِعْنَا
وَاَطَعْنَا ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿51﴾
وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَخْشَ اللّٰهَ وَيَتَّقْهِ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿52﴾

47) వారు ఇలా అంటున్నారు. “మేము అల్లాహ్‌నూ, దైవప్రవక్తనూ విశ్వసించాము. విధేయత పాటించాము. కాని తరువాత వారిలోని ఒక వర్గం విముఖతను చూపింది. ఇటువంటి వారు ఎంత మాత్రం విశ్వాసులు కారు. 48) తీర్పు చెప్పటానికి వారిని అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త వైపునకు రమ్మని పిలిచినప్పుడు వారిలోని ఒక వర్గం తిరస్కరించింది. 49) ఒకవేళ సత్యం వారికి అనుకూలంగా ఉంటే అతని వైపునకు విధేయులై వచ్చేస్తారు. 50) వారి హృదయాలకు రోగమేదైనా పట్టుకుందా? లేదా వారు అనుమానానికి గురయ్యారా? లేదా అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త వారికి అన్యాయం చేస్తారని భయపడుతున్నారా? అసలు వారే దుర్మార్గులు. 51) విశ్వసించే వారి వాక్కు ఎలా ఉంటుందంటే తమ సమస్యను దైవప్రవక్త పరిష్కరించే విషయంలో వారు అల్లాహ్ వైపునకూ, ప్రవక్త వైపునకూ పిలువబడినప్పుడు “మేము విన్నాము, విధేయత పాటించాము” అని అంటారు. ఇటువంటి వారే సాఫల్యం పొందుతారు. 52) అల్లాహ్‌కూ, ప్రవక్తకూ విధేయులై ఉండేవారు, అల్లాహ్‌కు భయపడేవారు, ఆయన పట్ల భీతి కలిగి ఉండేవారు మాత్రమే సాఫల్యం పొందుతారు.

35-52 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఒక స్పష్టమైన ధర్మాన్ని, స్పష్టమైన వాక్యాలను అవతరింపజేశాడని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో “ఏ విధంగా వెలుగుతున్న దీపం వల్ల ఇంట్లో ప్రతి వస్తువు స్పష్టంగా కనబడుతుందో అదే విధంగా ఏకదైవారాధనకు సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలు స్పష్టంగా ఉన్నాయని పేర్కొనడం జరిగింది”.

ఈ తరువాత సాక్ష్యాధారాలు, వాస్తవం లేనిది ధర్మం కాజాలదని, అది కేవలం అనుమానమే అవుతుందని సెలవియ్యబడింది. దూరంగా ఉన్న వ్యక్తి ఇసుక రేణువులను చూసి నీరు అని భ్రమిస్తాడు. కాని దగ్గరకు వెళ్తేగాని అది ఇసుక అని తెలీదు. అదే విధంగా సముద్ర గర్భంలో రాత్రివేళ మేఘాలు క్రమ్ముకొని ఉన్నప్పుడు ఒక వ్యక్తి తన చేతినే చూడలేడు. అదే విధంగా అవిశ్వాసం కూడా అంధకారం లాంటిదే. అవిశ్వాస స్థితిలో మరణించినా, నరకంలోనూ అంధకారంగా ఉంటుంది. వెలుగు కోరేవారు ఇస్లాం స్వీకరించాలి. ఇస్లాంలో అంతా వెలుగే.

35 : విశ్వంలో సన్మార్గాన్ని ప్రసాదించేవాడు, వాస్తవాన్ని తెలియపరిచేవాడు అల్లాహ్ మాత్రమే. అల్లాహ్ కారుణ్యమూర్తి ఆయనకంటే అధికంగా కరుణించేవారెవరూ లేరు. విశ్వానికి ఆయనే వెలుగు ప్రసాదిస్తాడు. సూర్యుడు, చంద్రుడు మొదలైనవన్ని అల్లాహ్ ఆదేశానుసారమే ప్రకాశిస్తున్నాయి, వెలుగునిస్తున్నాయి. విశ్వాసి హృదయంలో విశ్వాసం అంటే వెలుగు ఉంటుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

36 : దీపం ఉన్నచోట వెలుగు ఉంటుంది. అదే విధంగా అల్లాహ్ భక్తులు అల్లాహ్ గృహాల్లో ఎల్లప్పుడు అల్లాహ్ స్తోత్రాల్ని కొనియడుతూ ఉంటారు. మస్జిదుల్లో అల్లాహ్‌ను ఆరాధించటం జరుగుతుంది. ఏకదైవారాధనను ప్రదర్శించటం జరుగుతుంది. అందువల్లే వాటిని పరిశుభ్రంగా ఉంచమని ఆదేశించబడింది. మస్జిదుల్లో వ్యర్థప్రలాపాలు, అనవసరమైన బాతాకానీలు చేయరాదు. మస్జిదుల పరిరక్షణకు కృషి చేయాలి. వీటిలో నియమనిబంధనలను పాటించాలి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

37 : ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాత అబుస్సఊద్ ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు: "పై వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ గురించి ప్రస్తావించాడు. ఇందులో మానవ జీవితానికి సంబంధించిన ఆదేశాలన్నీ ఇవ్వబడ్డాయని పేర్కొన్నాడు. ఈ ఆదేశాలను అనుసరించేవారి ప్రతిఫలాన్ని గురించి, వీటిని తిరస్కరించే వారి పర్యవసానం గురించి ఇందులో పేర్కొనటం జరిగింది. అంటే వీటిలో మంచివర్గం ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ, ఆరాధిస్తూ ఉంటుంది. వీరిని ప్రాపంచిక వ్యవహారాలేవీ దూరం చేయలేవు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

38 : అంటే అల్లాహ్ సత్కార్యాలకు మంచి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. వారి సత్కార్యాలు స్వీకరించబడతాయి. పాపాలు మన్నించబడతాయి. వారి పుణ్యాన్ని మరీ అధికం చేసి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. (అల్ బఖరహ్ 261) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

39 : అంటే ఎండమావి దూరం నుండి నీళ్ళు ఉన్నట్టు కనబడుతుంది. కాని వాస్తవంగా అది నీరు కాదు. ఎడారి ప్రాంతంలో ఇసుక పర్ర నీళ్ళలా కనబడుతుంది. కాని అక్కడికి చేరగానే నీళ్ళు ఉండవు. ఎండవేడికి అటూఇటూ పరిగెత్తటం జరుగుతుంది. చివరికి ప్రాణాలు కోల్పోతారు. ఈ అవిశ్వాసులు కూడా పాపకార్యాలను పుణ్యకారాలుగా భావించి చేస్తూపోతారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

40 : అవిశ్వాసులు సత్యాన్ని ధిక్కరించటానికి అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. అజ్ఞానం, అంధకారం, మొండితనం, ధిక్కారం, ప్రాపంచిక స్వలాభాలు, మనోకాంక్షలు మొదలైనవి. ఇక్కడ అలల గురించి, కెరటాల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. వీటిని మానవుడు ఆధునిక పరికరాలతో తప్ప కనుగొనలేడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

41 : సృష్టితాల్లోకెల్లా వింతయిన పక్షులు భూమ్యాకాశాల మధ్య అల్లాహ్‌ను స్తుతిస్తూ ఎగురుతూ ఉంటాయి. ఇవి ఎగరగలవు. జంతువులు ఎగరలేవు. అంటే వీటికి అల్లాహ్ అమోఘమైన అనుగ్రహం లభించింది. (అహ్సనుల్‌బయాన్)

42 : విశ్వమంతా అల్లాహ్ అధికారంలోనే ఉంది. ఆయనే సర్వాధికారి, పాలకుడు, చక్రవర్తి, నిజారాధ్యుడు. ఆయన తప్ప మానవుని ఆరాధనకు ఇతరులెవ్వరూ అర్హులుకారు. ఆయన ఆదేశాల్ని ఎవ్వరూ ధిక్కరించలేరు. ఆయన వైపునకే అందరూ మరలిపోవలసి ఉంది. ఆయన తప్పకుండా అందరినీ విచారిస్తాడు. (నజ్మ్ – 32 చూడండి) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

44 : రాత్రీపగలు అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. ఇందులో బుద్ధిమంతులకు ఒక మంచి గుణపాఠం ఉంది. చీకటిని వెలుగుగా మార్చేది ఆయనే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

45 : ప్రతి ప్రాణినీ అల్లాహ్‌యే నీటితో సృష్టించాడు. వాటిలో పాములు, పురుగులు తమ పొట్టలపై ప్రాకుతూ ఉంటాయి. పక్షులు తమ రెండు కాళ్ళపై నడుస్తూ, తమ రెండు రెక్కలపై ఎగురుతూ ఉంటాయి. జంతువులు తమ నాలుగు కాళ్ళపై నడుస్తూ ఉంటాయి. ఇవేకాక ఇతర అనేక వింతైన జంతువులు కూడా ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇదంతా అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉంది (తఫ్సీర్ సనాయి)

| | |
|---|---|
| 53) వారు అల్లాహ్‌పై గొప్పగొప్ప ప్రమాణాలు చేసి "మీరు ఆదేశిస్తే మేము ఇళ్ళ నుండి బయలు దేరేవారం" అని అంటారు. వారితో ఇలా అనండి, "ప్రమాణాలు చేయకండి. మీ విధేయత ఏ పాటిదో తెలిసిందే. మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు." | وَاَقۡسَمُوۡا بِاللّٰهِ جَهۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ لَٮِٕنۡ اَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّ ؕ قُلْ لَّا تُقۡسِمُوۡا ۚ طَاعَةٌ مَّعۡرُوۡفَةٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيۡرٌۢ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ ﴿53﴾ |
| 54) ఇలా హితబోధ చేయి. "అల్లాహ్‌కే విధేయులు కండి. ప్రవక్త (స) ఆదేశాలను పాలించండి. ఒకవేళ మీరు ముఖం త్రిప్పుకుంటే గుర్తుంచుకోండి, అప్పగించబడిన దానికే అతడు బాధ్యుడు. మీకు ఇవ్వబడిన దానికి మీరు బాధ్యులు. ఆయన్ను అనుసరిస్తే మీకే సన్మార్గం లభిస్తుంది. స్పష్టమైన సందేశాల్ని అందజేయడం తప్ప ప్రవక్త (స)పై మరే బాధ్యతా లేదు. | قُلْ اَطِيۡعُوا اللّٰهَ وَاَطِيۡعُوا الرَّسُوۡلَ ۚ فَاِنۡ تَوَلَّوۡا فَاِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيۡكُمۡ مَّا حُمِّلۡتُمۡ ؕ وَاِنۡ تُطِيۡعُوۡهُ تَهۡتَدُوۡا ؕ وَمَا عَلَى الرَّسُوۡلِ اِلَّا الۡبَلٰغُ الۡمُبِيۡنُ ﴿54﴾ |

46 : అల్లాహ్ తన దాసులకు స్పష్టమైన, వివేకవంతమైన సులభమైన ఆదేశాలు జారీ చేశాడు. బుద్ధిమంతులకు, జ్ఞానులకు, వివేకవంతులకు వీటిని గ్రహించే, గుర్తించే భాగ్యం ప్రసాదించాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం ప్రసాదిస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

47 : ఇస్లాంకు అడుగడుగునా కీడు తలపెట్టిన వారిలో కపటులు కూడా ఉన్నారు. వీరి వల్లే ఇస్లాంకు చాలా నష్టం కలిగింది. 47-50 వరకు కపటుల గుణాలను పేర్కొనడం జరిగింది. వీరు తమ నోటితో మేము ముస్లిములం అని అనేవారు. కాని ముస్లిములకు దూరంగా ఉండేవారు. తమ సన్నిహితులతో మేమెప్పుడూ ఇస్లాం స్వీకరించలేదు అని అనేవారు. అల్లాహ్ కూడా వీరు ముస్లిములే కారు అని విశదపరుస్తున్నాడు. ఎందుకంటే వీరి హృదయాల్లో విశ్వాసానికి బదులుగా కాపట్యం ఉంది. అందువల్ల వీరు విశ్వాసులుకారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్), (తైసీరుర్రహ్మాన్)

48 : అంటే సామాజిక సమస్యల్లో, ధార్మిక విషయాల్లో ఖుర్ఆన్ హదీసుల ఆదేశాలను పాటించకపోవటం కూడా కాపట్యమే. ఇది ఒక విశ్వాసికి ఎంతమాత్రం తగదు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

49 : సంతోషంగా, విధేయతా భావంతో మెలగాలి. ప్రవక్త (స) ఆదేశాలను వెంటనే స్వీకరించాలి. కపటులు న్యాయం తమ వైపు ఉంటే పరిగెత్తుకుంటూ వస్తారు. లేకుంటే మరొకరి వద్దకు వెళ్తారు. అంటే వారు తమ మనోకాంక్షలకు, స్వలాభాలకు దాసులైపోయారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

50 : తీర్పు వారికి వ్యతిరేకంగా ఉంటుందనే భయంతో ముఖం త్రిప్పుకుంటారు. దీనికి ముఖ్యకారణం అవిశ్వాసం, కాపట్యం లేదా ప్రవక్త (స)పై అనుమానం. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) తరపున ఎవరికీ అన్యాయం జరుగదు. అసలు వీరే అన్యాయపరులు. తీర్పుకోసం న్యాయాధికారి వద్దకు పిలువబడితే తప్పకుండా వెళ్ళాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

51 : అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాలను సంతోషంగా ఉత్సాహంగా పాటించేవారే విశ్వాసులు. వీరు దైవభీతి కలిగి ఉంటారు. ఇతరులు ఈ సుగుణాలు కలిగి ఉండరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مِنۡكُمۡ وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ لَيَسۡتَخۡلِفَنَّهُمۡ فِى الۡاَرۡضِ كَمَا
اسۡتَخۡلَفَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ ۖ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمۡ
دِيۡنَهُمُ الَّذِى ارۡتَضٰى لَهُمۡ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمۡ مِّنۡ
بَعۡدِ خَوۡفِهِمۡ اَمۡنًا ؕ يَعۡبُدُوۡنَنِىۡ لَا يُشۡرِكُوۡنَ بِىۡ
شَيۡـئًا ؕ وَمَنۡ كَفَرَ بَعۡدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓـئِكَ هُمُ
الۡفٰسِقُوۡنَ ﴿55﴾ وَاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ
وَاَطِيۡعُوا الرَّسُوۡلَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُوۡنَ ﴿56﴾ لَا
تَحۡسَبَنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مُعۡجِزِيۡنَ فِى الۡاَرۡضِ ۚ
وَمَاۡوٰٮهُمُ النَّارُ ؕ وَلَبِئۡسَ الۡمَصِيۡرُ ﴿57﴾ يٰۤاَيُّهَا
الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لِيَسۡتَاۡذِنۡكُمُ الَّذِيۡنَ مَلَكَتۡ
اَيۡمَانُكُمۡ وَالَّذِيۡنَ لَمۡ يَبۡلُغُوا الۡحُـلُمَ مِنۡكُمۡ
ثَلٰثَ مَرّٰتٍ ؕ مِنۡ قَبۡلِ صَلٰوةِ الۡفَجۡرِ وَحِيۡنَ
تَضَعُوۡنَ ثِيَابَكُمۡ مِّنَ الظَّهِيۡرَةِ وَمِنۡۢ بَعۡدِ
صَلٰوةِ الۡعِشَآءِ ؕ ثَلٰثُ عَوۡرٰتٍ لَّـكُمۡ ؕ لَيۡسَ
عَلَيۡكُمۡ وَلَا عَلَيۡهِمۡ جُنَاحٌۢ بَعۡدَهُنَّ ؕ طَوّٰفُوۡنَ
عَلَيۡكُمۡ بَعۡضُكُمۡ عَلٰى بَعۡضٍ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ
اللّٰهُ لَـكُمُ الۡاٰيٰتِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿58﴾ وَاِذَا
بَلَغَ الۡاَطۡفَالُ مِنۡكُمُ الۡحُـلُمَ فَلۡيَسۡتَاۡذِنُوۡا كَمَا
اسۡتَاۡذَنَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ
لَـكُمۡ اٰيٰتِهٖ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿59﴾ وَالۡقَوَاعِدُ
مِنَ النِّسَآءِ الّٰتِىۡ لَا يَرۡجُوۡنَ نِكَاحًا فَلَيۡسَ
عَلَيۡهِنَّ جُنَاحٌ اَنۡ يَّضَعۡنَ ثِيَابَهُنَّ غَيۡرَ
مُتَبَرِّجٰتٍۢ بِزِيۡنَةٍ ؕ وَاَنۡ يَّسۡتَعۡفِفۡنَ خَيۡرٌ لَّهُنَّ ؕ
وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ﴿60﴾

ع 7 7 13

55) మీలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం ఏమనగా, ఆయన పూర్వీకులకు చేసిన విధంగా వారిని ప్రతినిధులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ వారికై అంగీకరించిన వారి ధర్మాన్ని వారి కొరకు దృఢమైన పునాదులపై స్థాపిస్తాడు. వారి భయాన్ని శాంతిభద్రతలుగా మార్చివేస్తాడు. కనుక వారు నన్నే ఆరాధించాలి. నాకు ఎవరినీ సాటి కల్పించరాదు. దీని తర్వాత కూడా ఎవరైనా అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే, వారే పాపాత్ములు.
56) నమాజును స్థాపించండి జకాత్‌ను చెల్లించండి, దైవప్రవక్తను అనుసరించండి. అప్పుడు మీరు తప్పకుండా కరుణించబడతారు.
57) అవిశ్వాసులు భూమిపై మమ్మల్ని (అల్లాహ్‌ను) అశక్తుల్ని చేయగలమని భ్రమపడకూడదు. వారి నివాసం నరకం. అది మహాచెడ్డ నివాసం.
58) విశ్వాసులారా! మీ బానిసలూ, యుక్తవయస్సుకు చేరని మీ పిల్లలు, మూడు సమయాలలో తప్పనిసరిగా అనుమతి తీసుకున్న తరువాతనే మీ వద్దకు రావాలి. ఫజ్ర్ నమాజుకు ముందు, మధ్యాహ్నం మీరు బట్టలు మార్చుకున్నప్పుడు, మరియు ఇషా నమాజు తరువాత. ఈ మూడు మీకు తెరచాటు సమయాలు. ఇవి తప్ప వారు అనుమతి లేకుండా వస్తే మరేం ఫర్వాలేదు. మీలో ఒకరు మరొకరి వద్దకు రావలసి ఉంటుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ మీకు తన ఆదేశాలను విశదీకరిస్తున్నాడు. ఆయన అనంతజ్ఞాని, మహావివేకీను.
59) మీ పిల్లలు యుక్తవయస్సుకు చేరుకున్నప్పుడు వారు కూడా తమ పెద్దలవలే అనుమతి తీసుకొని రావాలి. అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన వాక్యాలను విశదపరుస్తున్నాడు. ఆయన సర్వజ్ఞాని, మహా వివేకీను.
60) యువ్వనం పోయి వివాహం పట్ల ఆసక్తి లేని స్త్రీలు తమ దుప్పట్లను తీసివేస్తే వారిపై ఎటువంటి దోషమూ లేదు. అయితే వారు తమ అలంకరణను ప్రదర్శించకూడదు. ఒకవేళ వారు సిగ్గునే పాటిస్తే అది వారికి ఎంతో శ్రేయస్కరమైనది. అల్లాహ్ అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడూను.

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ
وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ وَّلَا عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَنْ
تَاْكُلُوْا مِنْۢ بُيُوْتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اٰبَآئِكُمْ اَوْ
بُيُوْتِ اُمَّهٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ
اَخَوٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ
عَمّٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخْوَالِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ خٰلٰتِكُمْ
اَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَّفَاتِحَهٗٓ اَوْ صَدِيْقِكُمْ ؕ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَاْكُلُوْا جَمِيْعًا اَوْ اَشْتَاتًا ؕ
فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوْتًا فَسَلِّمُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً
مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبٰرَكَةً طَيِّبَةً ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ
لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۧ ﴿61﴾ ع 8 4 14
اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ
وَاِذَا كَانُوْا مَعَهٗ عَلٰٓى اَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى
يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ اُولٰٓئِكَ
الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوْكَ
لِبَعْضِ شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿62﴾
لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ
بَعْضِكُمْ بَعْضًا ؕ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ
يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ
يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖٓ اَنْ تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ
يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿63﴾

61) అంధుడైనా, కుంటివాడైనా, వ్యాధిగ్రస్తుడైనా ఫర్వాలేదు. లేదా మీ ఇంట్లో తిన్నా, మీ తండ్రుల, తాతల ఇళ్ళల్లో తిన్నా, మీ తల్లీ నాయనమ్మల ఇళ్ళల్లో, మీ సోదరుల ఇళ్ళల్లో లేదా మీ చెల్లెళ్ల ఇళ్ళల్లో లేదా మీ తండ్రుల సోదరుల ఇళ్ళల్లో లేదా మీ మేనత్తల ఇళ్ళల్లో లేదా మేనమామల ఇళ్ళల్లో లేదా మీ పిన్నమ్మల, పెద్దమ్మల ఇళ్ళల్లో లేదా తాళపు చెవులు మీ అధీనంలో ఉన్న ఇళ్ళల్లో లేదా మీ స్నేహితుల ఇళ్ళల్లో తిన్నా ఎలాంటి అభ్యంతరమూ లేదు. మీరు కలిసి తిన్నా, వేర్వేరుగా తిన్నా తప్పుకాదు. అయితే ఇళ్ళల్లోకి ప్రవేశించినప్పుడు మీ వారికి సలాము చేయండి. ఇది అల్లాహ్ తరపున నిర్ణయించబడిన మేలు కొరకు చేయబడే శుభకరమైన, పరిశుద్ధమైన ప్రార్థన. మీరు గ్రహిస్తారని అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన ఆదేశాలను ఉపదేశిస్తున్నాడు.

62) నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించే వారు ఏదైనా సామూహిక కార్యం నిమిత్తం ప్రవక్త (స)తో ఉన్నప్పుడు అతని అనుమతి లేకుండా వెళ్ళనివారే నిజమైన విశ్వాసులు. ఓ ప్రవక్తా! నిన్ను అనుమతి కోరేవారే అల్లాహ్‌ను, ప్రవక్తను విశ్వసించేవారు. కనుక వారు తమ ఏ కార్యానికైనా అనుమతి కోరితే వారికి అనుమతి ఇస్తూ ఉండు. ఇటువంటి వారిని క్షమించమని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

63) విశ్వాసులారా! దైవప్రవక్త పిలుపును మీలోని ఒకరి పిలుపుగా భావించకండి. మీలో ఒకరిచాటున మరొకరు దాక్కుంటూ మెల్లగా జారిపోయే వారిని అల్లాహ్ బాగా ఎరుగును. దైవప్రవక్త ఆదేశాన్ని ఎదిరించే వారు, తాము ఏదైనా ఆపదలో చిక్కుకుంటామేమో అని, తమపై వ్యథాభరితమైన శిక్ష ఏదైనా అవతరిస్తుందేమోనని భయపడాలి.

| | |
|---|---|
| 64) గుర్తుంచుకోండి! ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్నవన్నీ అల్లాహ్‌వే. మీరు ఏ వైఖరి కలిగివున్నా అది అల్లాహ్‌కు తెలుస్తుంది. ప్రజలు ఆయన వైపునకు మరలింపబడిన నాడు వారు చేసిన కర్మలన్నీ వారికి తెలియజేస్తాడు. అల్లాహ్ ప్రతి విషయం గురించీ తెలిసినవాడు. | أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ ۖ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿64﴾ |

9 ع 3 15

53-64 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధనను సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించడం జరిగింది. ఆ తరువాత అల్లాహ్‌ను విశ్వసించమని ఆహ్వానించడం జరిగింది. అల్లాహ్‌కు ఎవరూసాటి లేరని స్పష్టపరచబడింది. అందరూ అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. ఆయన్నే వేడుకోవాలి. ఆయన్నే సహాయం కోరాలి. ఈ వాక్యాల్లో కపటులను కాపట్యాన్ని వదలి విశ్వాసులుగా మారాలని హితబోధ చేయబడింది. ప్రవక్త (స) కు విధేయులై ఉండాలని, దానివల్ల సన్మార్గం పొందగలరని, ప్రవక్త (స) ను తిరస్కరిస్తే ఇహపరలోకాల్లో నరకానికి అర్హులుకాగలరని హెచ్చరించబడింది. ఓ వంచనా శిల్ప నిష్ణాతులారా! అల్లాహ్ ముస్లిములకు గౌరవం, అధికారం ప్రసాదిస్తాడు. ముస్లిముల పట్ల శత్రుత్వం వహిస్తే మీరు అవమానవంపాలు కాగలరు. అందువల్ల కాపట్యాన్ని వదలి విశ్వాసాన్ని స్వీకరించండి.

53-64 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

53 : అంటే కపటులు, ప్రవక్త (స) మమ్మల్ని యుద్ధానికి ఆదేశిస్తే మేము సిద్ధంగా ఉంటామని ప్రమాణాలు చేసేవారు. మీ ప్రమాణాలు కట్టిపెట్టండి. వాస్తవం అంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు అని వారికి చెప్పమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. కేవలం మిమ్మల్ని తృప్తిపరచటానికే వారు ఇలా చెబుతున్నారు. మీరు వారి పట్ల సంతోషించినా అల్లాహ్ మాత్రం సంతోషించడని పేర్కొనబడింది. (తౌబా -96) మునాఫిఖూన్ -2) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

54 : మీరు ఆయన్నే అనుసరించాలి. ఒకవేళ మీరు తిరస్కరిస్తే ప్రవక్త (స) పై కేవలం సందేశం అందజేసే బాధ్యత మాత్రమే ఉన్నది. ఆయన్ని విశ్వసించడం, గౌరవించడం, ఆయన్ని అనుసరించడం మీ బాధ్యత, ఒకవేళ మీరు అనుసరిస్తే సన్మార్గం పొందుతారు, లాభం పొందుతారు. (షూరా -53, రఅద్-40, గాషియహ్-21,22) (తఫ్సీర్ఇబ్నెకసీర్). అంటే మీ బాధ్యత అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త విధేయత మాత్రమే. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

55 : ఖుర్ఆన్ ఆదేశాలు అందరికీ వర్తిస్తాయి. అయితే విశ్వాసం, సత్కార్యాలు తప్పనిసరి. అల్లాహ్ ముస్లిములకు అధికారాన్ని ప్రసాదించాడు. తన ధర్మమైన ఇస్లాంకు ఆధిక్యాన్ని ప్రసాదించాడు. ముస్లిముల భయాన్ని శాంతిభద్రతలుగా మార్చివేశాడు. ప్రవక్త (స) ఇలా భవిష్యవాణి పలికారు: హీరా నుండి ఒక స్త్రీ ఒంటరిగా వచ్చి బైతుల్లాహ్ ప్రదక్షిణం చేస్తుంది. ఎటువంటి భయానికి లోనుకాదు. కిస్రా ధనాగారాలు మీ పాదాల క్రింద ఉంటాయి. అలాగే జరిగింది కూడా. (సహీబుఖారి) (అహ్సనుల్ బయాన్)

56 : మీరు గనుక విశ్వసిస్తే, నమాజు ఆచరిస్తే, జకాత్ చెల్లిస్తే, ప్రవక్త (స) ను అనుసరిస్తే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కరుణించడం జరుగుతుంది. ఇంకా అవిశ్వాసులు అధికంగా ఉన్నారని, వారి వద్ద యుద్ధసామగ్రి, వనరులు అధికంగా ఉన్నాయని ఎంతమాత్రం ఆలోచించకండి. ఎందుకంటే సాఫల్యం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. (తఫ్సీర్ సనాయి) అల్లాహ్ కారుణ్యం, సహాయం, అనుగ్రహం పొందాలంటే ఇదొక్కటే మార్గం. (అహ్సనుల్ బయాన్)

57 : అవిశ్వాసం, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించటం అనేవి వినాశనానికి అవమానానికి గురిచేస్తాయి. ఓ ప్రవక్తా! ఈ అవిశ్వాసులు అల్లాహ్ నుండి ఎంతమాత్రం తప్పించుకోజాలరు. ఈ విశ్వం అల్లాహ్‌ది. ఈ భూమి అల్లాహ్‌ది. ఈ

విశ్వంలో అల్లాహ్ అధికారం మాత్రమే చెల్లుతుంది. ఆయన్నుండి తప్పించుకొని వీరు ఎక్కడికీ పారిపోలేరు. పరలోకంలో వీరి నివాసం నరకం. అది చాలా బాధాకరమైన స్థలం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

58 : ముస్లిములు పరస్పరం ఇళ్ళల్లో ప్రవేశించినప్పుడు అనుసరించవలసిన నియమాలు పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రత్యేక సమయాల్లో సేవకులు, చిన్నపిల్లలు అనుమతి లేకుండా ఇంట్లో ప్రవేవించరాదని నొక్కి చెప్పబడింది. భార్యాభర్తలు ఈ ప్రత్యేక సమయాల్లో కలసి ఉండటం జరుగుతుంది. అనుమతి పొందకుండా లోపలికి ప్రవేశిస్తే రహస్య అవయవాలు దృష్టిలో పడతాయి. ఇతరుల రహస్య భాగాలను చూడటం మహాపాపం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

59 : యువ్వనం వివిధ పరిస్థితుల్లో వివిధ రకాలుగా ఉంటుంది. మగపిల్లలకు వీర్య స్ఖలనం, యువతులకు రుతుస్రావం ప్రారంభమవటం యౌవన దశకు చిహ్నం.

60 : వృద్ధాప్యం వల్ల సంభోగం పట్ల ఆసక్తిలేని స్త్రీలు పరదా అవలంబించకపోయినా దోషం లేదు. అయితే తమ అలంకరణలను, అందచందాలను ప్రదర్శించరాదు. ఒక విధంగా పరదా పాటించటమే వారికి శ్రేయస్కరమైనది. ఎందుకంటే 'కంటబడింది ఏదైనా కోరిక ఉద్భవిస్తుంది. ఆమెకు ఆకాంక్ష లేకపోవచ్చు. కాని పర పురుషుడు ఆశించవచ్చు. అతడు ఆమెను బలాత్కరించవచ్చు. అదే విధంగా ఇతరుల వస్తువులను అనుమతి లేకుండా తీసుకోకూడదు. అయితే కొన్ని సందర్భాల్లో అనుమతి తప్పనిసరికాదు. (తఫ్సీర్ సనాయి)

61 : ప్రవక్త (స) అనుచరులు జిహాద్‌కి వెళ్ళేటప్పుడు తమ ఇంటి తాళాలను అంగవైకల్యం గలవారికి ఇచ్చి వెళ్ళేవారు. వారికి తినే, త్రాగే అనుమతి కూడా ఇచ్చి వెళ్ళేవారు. అనుమతి లభించినా వారు తినేవారుకారు. అదే విధంగా అందరితో కలసి తిన్నా, వేర్వేరుగా తిన్నా ఎలాంటి దోషమూలేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

62 : జుమా, ఈదైన్‌ల (పండుగల) సభలైనా, విదేశీ స్వదేశీ సమస్యలు, సంప్రదింపులైనా, ముస్లిములు పాల్గొనాలి. ఒకవేళ ఏదైనా అనివార్య కారణాలుంటే అనుమతిపొందాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

63 : అంటే మీరు పరస్పరం పిలుచుకున్నట్టు ప్రవక్త (స) ను పిలువరాదు. (అల్ హుజురాత్ :3–5) ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "మా సంప్రదాయానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న ఏ పనైనా రద్దు చేయబడుతుంది. అల్లాహ్ జీవిత విధానానికి వ్యతిరేకంగా పాల్పడిన వారు వ్యధాభరితమైన శిక్షకు భయపడాలి. వారి హృదయాల్లో అవిశ్వాసం, కాపట్యం, కల్పితం చోటు చేసుకోవటం జరుగుతుంది. లేదా ప్రాపంచిక హత్యలు, శిక్షలు, పట్టుబడడం మొదలైనవవి సంభవించవచ్చు (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 25. అల్ ఫుర్ఖాన్ సూరహ్ పరిచయం

సూరతుల్ ఫుర్ఖాన్, సూరతుల్ మూమినూన్ రెండూ ఒకేసారి అవతరించాయి. ఇందులో ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథమని, అల్లాహ్ విశ్వఅధికారి అని, విశ్వంలోని ప్రతివస్తువు గురించి తెలిసినవాడని, ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని నిరూపించడం జరిగింది. అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం కాదని, ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త కాదని అన్నారు. ఒకవేళ ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అయితే అతను ధనవంతుడై ఉండవలసింది, అతని వద్ద ధనాగారాలు ఉండవలసింది, అతని వద్ద తోటలు, అతని వెంట దైవదూతలు ఉండవలసింది అని అనేవారు. ఖుర్ఆన్ను, ప్రవక్త (స) ను విశ్వసించి, అనుసరించినవారు మంచి చరిత్ర కలిగి ఉన్నారు. గొప్ప సద్గుణాలు కలిగివున్నారు. తిరస్కరించిన వారు ఎంతో హీన చరిత్రకు, సత్కార్యాలకు దూరమైవున్నారు. అల్లాహ్ను విశ్వసించినవారు అల్లాహ్కు భయపడతారు. అల్లాహ్నే ఆరాధిస్తారు. పరలోక చింతన కలిగి ఉంటారు. వీరు ఎవరినీ అకారణంగా హత్య చేయరు. వ్యభిచారానికి పాల్పడరు. అసత్య ప్రమాణాలకూ పాల్పడరు. ఇంకా వారు ఇలా ప్రార్థిస్తారు : "ఓ అల్లాహ్! మా భార్యాబిడ్డలను మా కంటిచలువగా చేయి. ఇంకా మమ్మల్ని దైవభీతిపరుల నాయకులుగా చేయి." అవిశ్వాసులు వ్యతిరేక గుణాలు, దుర్గుణాలు కలిగి ఉంటారు. అల్ఫుర్ఖాన్ సూరా మక్కాలో అవతరించింది ఇందులో 77 వాక్యాలు ఉన్నాయి.

## 25. సూరహ్ అల్ఫుర్ఖాన్

**ఆయత్లు** : 77 **అవతరణ** : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1) శుభాలు గలవాడు ఈ గీటురాయిని తన దాసునిపై అవతరింపజేశాడు. విశ్వాసులందరికీ హెచ్చరించేదిగా ఉండేందుకు.

2) ఆయనే భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి ప్రభువు. ఆయన ఎవరినీ కొడుకుగా చేసుకోలేదు. రాజ్యాధికారంలో ఆయనకు భాగస్వాములెవ్వరూ లేరు. ఆయన ప్రతి వస్తువును సృష్టించి దాని జాతకాన్ని నిర్ణయించాడు. 3) వారు ఆయన్ను కాదని, ఏ వస్తువునూ సృష్టించలేని, స్వయంగా సృష్టించబడిన, తమ విషయంలో ఏ లాభనష్టాల అధికారాన్నీ కలిగిలేని, చంపలేని, బ్రతికించలేని మరణించిన వారిని తిరిగి లేపలేని వారిని ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారు.

آیَاتُهَا 77 — سُوْرَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ 25 — رُكُوْعَاتُهَا 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبٰرَكَ الَّذِيْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ لِلْعٰلَمِيْنَ نَذِيْرًا ۙ﴿1﴾

الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهٗ تَقْدِيْرًا ﴿2﴾

وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اٰلِهَةً لَّا يَخْلُقُوْنَ شَيْـًٔا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ وَلَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا وَّلَا يَمْلِكُوْنَ مَوْتًا وَّلَا حَيٰوةً وَّلَا نُشُوْرًا ﴿3﴾

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اِفْكُ ِۨافْتَرٰىهُ
وَاَعَانَهٗ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُوْنَ ۛۚ فَقَدْ جَآءُوْ ظُلْمًا
وَّزُوْرًا ۚ﴿4﴾
وَقَالُوْٓا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلٰى
عَلَيْهِ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿5﴾
قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِيْ يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿6﴾
وَقَالُوْا مَالِ هٰذَا الرَّسُوْلِ يَاْكُلُ الطَّعَامَ
وَيَمْشِيْ فِي الْاَسْوَاقِ ۭ لَوْلَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَلَكٌ
فَيَكُوْنَ مَعَهٗ نَذِيْرًا ۙ﴿7﴾
اَوْ يُلْقٰٓى اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهٗ جَنَّةٌ يَّاْكُلُ مِنْهَا ۭ
وَقَالَ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ﴿8﴾
اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا
يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ۧ﴿9﴾ ع 1 9 16
تَبٰرَكَ الَّذِيْٓ اِنْ شَاۗءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذٰلِكَ
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ وَيَجْعَلْ لَّكَ
قُصُوْرًا ﴿10﴾
بَلْ كَذَّبُوْا بِالسَّاعَةِ ۣ وَاَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ
بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ۚ﴿11﴾
اِذَا رَاَتْهُمْ مِّنْ مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ سَمِعُوْا لَهَا تَغَيُّظًا
وَّزَفِيْرًا ﴿12﴾

4) విశ్వసించని వారు ఇలా అన్నారు: “ఈ గీటురాయి ఒక కల్పన, దానిని ఇతనే కల్పించుకున్నాడు. మరికొందరు ఈ పనిలో ఇతనికి సహాయపడ్డారు.” వీరు మహాదుర్మార్గానికి, నీచ అబద్ధానికీ ఒడిగట్టారు. 5) ఇంకా ఇలా అన్నారు: “ఇవి ప్రాచీన కాలపు గాథలు, ఇతను వాటిని నఖలు చేయిస్తున్నాడు. ఇతనికి అవి ఉదయం సాయంత్రం వినిపించ బడతాయి.” 6) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “భూమ్యాకాశాల రహస్యాన్ని ఎరిగినవాడే దానిని అవతరింపజేశాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన అధికంగా క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.”

7) వారు ఇలా అంటారు, “ఇతనెలాంటి ప్రవక్త? అన్నం తింటున్నాడు, బజారుల్లో తిరుగుతూ ఉన్నాడు? ఇతని వద్దకు ఒక్క దైవదూత అయినా పంపబడలేదు ఎందుకు, ఇతని వెంట ఉంటూ హెచ్చరించటానికి? 8) లేదా కనీసం ఒక నిధి అయినా ఎందుకు దించబడలేదు? లేదా ఇతనికి ఒక తోట అయినా ఎందుకు లేదు అతను తినటానికి.” ఇంకా ఈ దుర్మార్గులు “చేతబడికి గురైన ఒక వ్యక్తిని మీరు అనుసరిస్తున్నారు'' అనే అంటున్నారు. 9) చూడు! ఎలాంటి విచిత్రమైన ఉదాహరణలను నీ ముందు పెడుతున్నారో! వారు ఎంతగా మార్గభ్రష్టతకు గురయ్యారంటే, సరైన మాట అనేది వారికసలు తోచటం లేదు.

10) శుభాలమయుడైన ఆయన తానుకోరితే, దానికంటే ఎంతో అధికంగా నీకు ప్రసాదించగలడు. క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఎన్నో తోటలు, పెద్దపెద్ద భవనాలు కూడా చేయగలడు. 11) వాస్తవం ఏమిటంటే ప్రళయాన్ని వారు తిరస్కరించారు. ప్రళయ ఘడియను తిరస్కరించేవారి కోసమే మేము జ్వలించే అగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాము.

12) అది దూరం నుండి వారిని చూచినప్పుడు, వారు దాని ఆవేశ ధ్వనులను, విజృంభణ ధ్వనులను వింటారు.

وَإِذَآ أُلۡقُوا۟ مِنۡهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوۡا۟
هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿13﴾
لَّا تَدۡعُوا۟ ٱلۡيَوۡمَ ثُبُورًا وَٰحِدًا وَٱدۡعُوا۟ ثُبُورًا
كَثِيرًا ﴿14﴾
قُلۡ أَذَٰلِكَ خَيۡرٌ أَمۡ جَنَّةُ ٱلۡخُلۡدِ ٱلَّتِي وُعِدَ
ٱلۡمُتَّقُونَۚ كَانَتۡ لَهُمۡ جَزَآءً وَمَصِيرًا ﴿15﴾
لَّهُمۡ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ خَٰلِدِينَۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
وَعۡدًا مَّسۡـُٔولًا ﴿16﴾
وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
فَيَقُولُ ءَأَنتُمۡ أَضۡلَلۡتُمۡ عِبَادِي هَٰٓؤُلَآءِ أَمۡ
هُمۡ ضَلُّوا۟ ٱلسَّبِيلَ ﴿17﴾
قَالُوا۟ سُبۡحَٰنَكَ مَا كَانَ يَنۢبَغِي لَنَآ أَن نَّتَّخِذَ مِن
دُونِكَ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ وَلَٰكِن مَّتَّعۡتَهُمۡ وَءَابَآءَهُمۡ
حَتَّىٰ نَسُوا۟ ٱلذِّكۡرَ وَكَانُوا۟ قَوۡمًۢا بُورًا ﴿18﴾
فَقَدۡ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسۡتَطِيعُونَ
صَرۡفًا وَلَا نَصۡرًاۚ وَمَن يَظۡلِم مِّنكُمۡ نُذِقۡهُ
عَذَابًا كَبِيرًا ﴿19﴾
وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمۡ
لَيَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشُونَ فِي ٱلۡأَسۡوَاقِۗ
وَجَعَلۡنَا بَعۡضَكُمۡ لِبَعۡضٍ فِتۡنَةً أَتَصۡبِرُونَۗ
وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿20﴾ ع 2 11 17

13) దానిలోని ఒక ఇరుకైన స్థలంలో వారు కాళ్ళూ, చేతులూ బంధించబడి క్రుక్కబడినప్పుడు చావును పిలుస్తూ ఉంటారు. 14) ఈనాడు ఒక చావును కాదు, అనేక చావులను పిలవండి. 15) “ఈ పర్యవసానం మంచిదా లేక శాశ్వతంగా ఉండే దైవభీతిపరులకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గం మంచిదా? అది వారి కర్మలకు ప్రతిఫలం, వారి చివరి గమ్యస్థానం” అని వారితో అను. 16) వారి కోసం అందులో కోరేవన్నీ లభిస్తాయి. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. అది నీ ప్రభువుపై నెరవేర్చవలసిన తప్పనిసరి వాగ్దానం. 17) ఆ రోజున వీరిని, వీరు అల్లాహ్‌ను వదలి పూజిస్తున్న ఆరాధ్యులను ఒకచోట చేరుస్తారు. తరువాత ఆయన ఆరాధ్యులను, “నా దాసులను మీరు మార్గం తప్పించారా లేక వారే మార్గభ్రష్టతకు గురయ్యారా?” అని అడుగుతాడు. 18) అప్పుడు వారు ఇలా విన్నవించుకుంటారు, “నీవు అత్యంత పరిశుద్ధుడవు. నిన్ను వదలి మరొకరిని మా రక్షకుడుగా చేసుకోవటం మాకు తగదు. కాని నీవు వారికి, వారి పూర్వీకులకు జీవిత సామగ్రిని పుష్కలంగా ప్రసాదించావు. చివరకు వారు హితబోధను మరచి దౌర్భాగ్యానికి గురయ్యారు. 19) ఈనాడు వారు మీ హితబోధను తిరస్కరించారు. ఇక మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోనూలేరు. ఎటువైపు నుండి సహాయాన్నీ పొందలేరు. మీలో ఎవరు దుర్మార్గానికి పాల్పడినా, మేము అతనికి వ్యధాభరితమైన శిక్షను రుచి చూపిస్తాము. 20) ప్రవక్తా! మేము నీకు పూర్వం పంపిన ప్రవక్తలందరూ అన్నం తినేవారే, బజారుల్లో సంచరించేవారే, మేము ఒకర్ని మరొకరి కొరకు పరీక్షా సాధనాలుగా చేశాము. మరి మీరు సహనం పాటిస్తారా, అంతా మీ ప్రభువు చూస్తున్నాడు.

25. అల్ ఫుర్ఖాన్ సూరా

1–20 : వాక్యాల సంబధం : అవిశ్వాసులు ముహమ్మద్ (స)ను తిరస్కరించారనీ, ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం కాదని ధిక్కరించారని పై వాక్యాల్లో పేర్కొనబడింది. ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) ను మీరొక్కరే వచ్చారేమిటి? మీ వెంట దైవదూతలు ఎందుకు రాలేదు? అల్లాహ్‌ను చూపించు? చూచిన తరువాత విశ్వసిస్తామని, ఖుర్ఆన్ గ్రంథం అంతా ఒకేసారి ఎందుకు అవతరించబడలేదని, కొంతకొంతగా ఎందుకు అవతరించబడిందని మొదలైన అనవసరమైన ప్రశ్నలు వేసేవారని పేర్కొనబడింది.

1 : ఫుర్ఖాన్ అంటే సత్యాసత్యాలను, ఏకదైవారాధన బహుదైవారాధనలను, న్యాయన్యాయాలను వేరుపరిచేది. ఖుర్ఆన్ ప్రతి విషయాన్ని విప్పి స్పష్టంగా విశదపరిచింది. అందువల్లే ఖుర్ఆన్‌ను గీటురాయి (ఫుర్ఖాన్) అంటారు. అల్ఆరాఫ్–158ని చూడండి. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : “నన్ను అందరి వైపు ప్రవక్తగా పంపించడం జరిగింది.” (అహ్సనుల్ బయాన్)

2 : అంటే అల్లాహ్‌కు సంతానంగాని, సహాయకులుగాని, నిర్దేశకులుగానీ, సమానులుగాని ఎవరూలేరు. ఆయన రాజ్యంలో ఆయనకు భాగస్వాములుగాని, సాటిగాని ఎవరూ లేరు. విశ్వసర్వాధికారి ఆయనొక్కడే. ఆయనే ప్రతి వస్తువును సృష్టించాడు. సరైన జాతకం నిర్ణయించాడు. (తఫ్సీర్ సనాయి)

7 : అంటే అవిశ్వాసులు మానవులు ప్రవక్తలు కాలేరని భావించేవారు. మాలాంటి మానవుడు దైవప్రవక్త ఎలా కాగలడు. కనీసం అతని వెంట దైవదూతలు సహాయకులుగా ఉండాలి. అప్పుడు అతన్ని దైవప్రవక్తగా స్వీకరించవచ్చు అని అనేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

12–13 : అంటే అవిశ్వాసులు నరకంలో వేయబడినప్పుడు దాని భయంకరమైన కేకలు, అరుపులకు వారు ఏమీ చేయలేని స్థితిలో చావును కోరడం తప్ప మరేదీ చేయలేరు. అంటే చావు ద్వారా ఈ శిక్ష నుండి విముక్తి లభిస్తుందని అనుకుంటారు. కాని అది జరగని పని. (తఫ్సీర్ సనాయి)

17 : అంటే ప్రజలను, వారు పూజించే విగ్రహాలను, ఆరాధ్యులను ఒకచోట చేర్చటం జరుగుతుంది. వీరు మార్గభ్రష్టత్వానికి ఎలా గురయ్యారు అని వారినే ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్). ఈసా (అ) ఉజైర్ (అ), దైవదూతలు, ప్రజలను సన్మార్గానికి దూరం చేసిన వారు అందరూ తీర్పు మైదానంలో ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

18 : అంటే మానవులు సుఖవిలాసాల వల్లే అధికంగా మార్గభ్రష్టతకు గురౌతారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

19 : జుల్మ్ అంటే ఒక వస్తువును దాని స్థానానికి బదులు మరోచోట ఉంచటం. ఇది న్యాయానికి, ధర్మానికి విరుద్ధం. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిచటం అన్నిటికంటే పరమ దుర్మార్గం. ప్రవక్తను తిరస్కరించటం, దైవగ్రంథాన్ని తిరస్కరించటం, పరలోకాన్ని తిరస్కరించటం ఇవన్నీ దుర్మార్గంలోని రకాలు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

20 : అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించిన వారి కొరకు స్వర్గం నిషేధించబడింది. వారి నివాసం నరకం. అక్కడ దుర్మార్గులకు సహాయం చేసే వారెవరూ ఉండరు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించటం క్షమించరాని నేరం. అంటే సహనాన్ని ఎప్పుడూ విడువరాదు. అల్అన్ఆమ్ – 124ని చూడండి. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు: రాజవైభవంతో కూడిన ప్రవక్త పదవి లేదా నిరాడంబరుడైన ప్రవక్త పదవి దేన్నయినా కోరుకోమని ఆదేశించబడింది. నేను నిలాడంబరుడైన ప్రవక్త పదవిని' ఎన్నుకున్నాను. (ఇబ్నెకసీర్), (అహ్సనుల్ బయాన్)

అంటే ఒకరి ద్వారా మరొకరిని పరీక్షించడం అల్లాహ్ సంప్రదాయం. సహనం పాటించే వారికి తీర్పు దినం నాడు స్వర్గం లభిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(21) మా సాన్నిధ్యంలో హాజరు కావలసి ఉన్నది అనే భయంలేని వారు అంటారు, "దైవదూతలు మా వద్దకు ఎందుకు పంపబడటం లేదు? మేము మా ప్రభువును ఎందుకు చూడకూడదు?" వారి మనస్సులలో మిక్కిలి అహంభావం ఉన్నది. వారు తమ తలబిరుసుతనంతో హద్దులు మీరిపోయారు. (22) వారు దైవదూతలను చూసే రోజు నేరస్తులకు శుభవార్తల రోజేమీ కాదు – "అల్లాహ్ శరణు" అని వారు కేక వేస్తారు. (23) అప్పుడు వారు చేసి ఉన్న దానినంతటినీ మేము తీసుకుని దుమ్ము మాదిరిగా ఎగురవేస్తాము. (24) ఇక స్వర్గానికి అర్హులైన వారే ఆ రోజున మంచి స్థలంలో ఉంటారు. అంతేకాదు, మధ్యాహ్నం విశ్రాంతి కొరకు చక్కని స్థలాన్ని పొందుతారు. (25) ఆకాశాన్ని చీలుస్తూ ఒకే మేఘం ఆ రోజున ప్రత్యక్షమవుతుంది. దైవ దూతలు వరుసలు వరుసలుగా దింపబడతారు. (26) ఆ రోజున నిజమైన రాజ్యాధికారం కేవలం కరుణామయుని చేతులలో ఉంటుంది. అది అవిశ్వాసులకు ఎంతో కఠినమైన రోజు.

(27) దుర్మార్గుడైన మనిషి ఆ రోజు తన చేతులను కొరుక్కుంటూ ఇలా అంటాడు, "అయ్యో! నేను దైవప్రవక్త తోడుగా ఉండి ఉంటే ఎంత బాగుండేది! (28) అయ్యో నా దౌర్భాగ్యం! నేను ఫలానా వ్యక్తితో స్నేహం చేయకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది!

(29) అతడి మాయలోపడి నేను నా వద్దకు వచ్చిన హితబోధను స్వీకరించలేదు. షైతాను మానవుని విషయంలో నమ్మకద్రోహి అని తేలిపోయింది."

(30) దైవప్రవక్త ఇలా అంటాడు, "నా ప్రభూ! నా జాతివారు ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను ఒక పరిహాస విషయంగా చేసుకున్నారు."

(31) ప్రవక్తా! మేము ఇలానే అపరాధులను ప్రతి దైవప్రవక్తకు శత్రువులుగా చేశాము. నీ కొరకు నీ ప్రభువే మార్గదర్శకత్వం చేయటానికి, సహాయ పడటానికి సరిపోతాడు.

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ اُنْزِلَ
عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ نَرٰى رَبَّنَا ؕ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوْا
فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيْرًا ﴿21﴾
يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُجْرِمِيْنَ وَيَقُوْلُوْنَ حِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿22﴾
وَقَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً
مَّنْثُوْرًا ﴿23﴾
اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ
مَقِيْلًا ﴿24﴾
وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ
تَنْزِيْلًا ﴿25﴾
اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذِ ِالْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ؕ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
الْكٰفِرِيْنَ عَسِيْرًا ﴿26﴾
وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِى
اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ﴿27﴾
يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِىْ لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيْلًا ﴿28﴾
لَقَدْ اَضَلَّنِىْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِىْ ؕ وَكَانَ
الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَذُوْلًا ﴿29﴾
وَقَالَ الرَّسُوْلُ يٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِى اتَّخَذُوْا هٰذَا
الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا (30)
وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا مِّنَ
الْمُجْرِمِيْنَ ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّنَصِيْرًا (31)

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْاٰنُ
جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۚ كَذٰلِكَ ۚ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ
وَرَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا ﴿32﴾
وَلَا يَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ
تَفْسِيْرًا ۭ ﴿33﴾
اَلَّذِيْنَ يُحْشَرُوْنَ عَلٰي وُجُوْهِهِمْ اِلٰى جَهَنَّمَ ۙ
اُولٰۗىِٕكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿34﴾ ع 3 14 1
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنَا مَعَهٗٓ اَخَاهُ
هٰرُوْنَ وَزِيْرًا ښ ﴿35﴾
فَقُلْنَا اذْهَبَآ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۭ
فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِيْرًا ۭ ﴿36﴾
وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ اَغْرَقْنٰهُمْ
وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ۭ وَاَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ
عَذَابًا اَلِيْمًا ښ ﴿37﴾
وَّعَادًا وَّثَمُوْدَا۟ وَاَصْحٰبَ الرَّسِّ وَقُرُوْنًۢا بَيْنَ ذٰلِكَ
كَثِيْرًا ﴿38﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ ۡ وَكُلًّا
تَبَّرْنَا تَتْبِيْرًا ﴿39﴾
وَلَقَدْ اَتَوْا عَلَي الْقَرْيَةِ الَّتِيْٓ اُمْطِرَتْ مَطَرَ
السَّوْءِ ۭ اَفَلَمْ يَكُوْنُوْا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوْا لَا
يَرْجُوْنَ نُشُوْرًا ﴿40﴾

(32) అవిశ్వాసులు ఇలా అడుగుతారు, “ఈ వ్యక్తిపై పూర్తి ఖుర్‌ఆన్ ఒకేసారి ఎందుకు అవతరింప బడలేదు?” అవును, అలా ఎందుకు చేయబడిందంటే, మేము దానిని నీ మనస్సులో నాటుకునేలా చేస్తూ ఉండాలని. (ఈ ఉద్దేశంతోనే) మేము దానిని ఒక ప్రత్యేకమైన క్రమంతో వేర్వేరు భాగాలుగా రూపొందించాము. (33) ఇంకా (ఇందులో ఈ హేతువు కూడ ఉంది) వారు నీ ముందు ఏదైనా వినూత్న విషయాన్ని (వింత ప్రశ్నను) తీసుకువచ్చినప్పుడల్లా దానికి సరియైన జవాబును మేము సకాలంలో నీకు ఇచ్చాము. ఉత్తమమైన రీతిలో విషయాన్ని విస్పష్టం చేశాము. (34) బోర్లగా నరకం వైపునకు నెట్టబడనున్న వారి పరిస్థితి ఎంతో చెడ్డది, వారిమార్గం ఎంతో తప్పైనది. (35) మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము. అతని సోదరుడు హారూన్‌ను అతనికి సహాయకుడుగా చేశాము. (36) వారితో ఇలా అన్నాము, “మా ఆయతులను తిరస్కరించిన జాతి వద్దకు వెళ్ళండి.” చివరకు మేము ఆ జాతి ప్రజలను నాశనం చేసి వేశాము. (37) ఇదే గతి నూహ్ జాతివారికీ పట్టింది. వారు దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. మేము వారిని ముంచి వేశాము. ప్రపంచ ప్రజలందరికీ గుణపాఠం గరపే గుర్తుగా చేశాము. ఆ దుర్మార్గుల కొరకు ఒక వ్యధాభరితమైన శిక్షను సిద్ధపరిచి ఉంచాము. (38) ఈ విధంగానే ఆద్ జాతివారు, సమూద్ జాతి వారు, ఆర్ రస్ ప్రజలు, ఇంకా ఆ మధ్యకాలంలో ఎన్నో తరాల వారు నాశనం చేయబడ్డారు. (39) వారిలో ప్రతి ఒక్కరికీ మేము (పూర్వం నాశనమైనవారి) దృష్టాంతాలను ఇచ్చి నచ్చజెప్పాము. చివరకు ప్రతి ఒక్కరినీ నాశనం చేశాము. (40) వారు ఆ పట్టణం మీదుగా ప్రయాణం చేశారు. దాని మీద వినాశకరమైన వర్షం కురిపించబడింది. వారు దాని స్థితిని చూచి ఉండరా? అయినా వారు మరణానంతరం మరొక జీవితం సంభవమని తలంచరు.

25. అల్ ఫుర్‌ఖాన్ సూరా వివరణలు

21-40 : వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స) మరియు ఖుర్‌ఆన్ పట్ల అవిశ్వాసుల అభ్యంతరాలకు సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)కు, విశ్వాసులకు సహనం పాటించమని, నిలకడగా ఉండమని అల్లాహ్ తప్పకుండా వారికి సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడని ఉపదేశిస్తూ అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు వైఫల్యానికి గురిఅవుతారని తెలియజేయటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

21,22. మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) యొక్క సత్యసంధతను శంకించేవారు. ఇదంతా వారి అహంకారం, మరణానంతర జీవితం పట్ల తిరస్కారం యొక్క ఫలితమే. ఒకవేళ ముహమ్మద్ (స) ప్రవక్త అయితే ఆకాశం నుండి దైవదూతలను మా వద్దకు ఎందుకు పంపించరు? వారు ఆయన దైవదౌత్యం గురించి సాక్ష్యం ఇవ్వటానికి లేదా ముహమ్మద్ (స) ప్రవక్త అని మా ప్రభువే వచ్చి ఎందుకు తెలియపర్చడు? అంటూ అనుమానాలు వ్యక్తం చేసేవారు.

ఇవన్నీ వారి అహంకార ఫలితం అనీ, వీరు అహంభావం వల్ల ఇలా ప్రవర్తిస్తున్నారనీ, దైవదాస్యాన్ని, దైవవిధేయతను వదలి తలబిరుసుతనానికి గురయ్యారని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. అందువల్లే భుజాలు ఎగురవేస్తూ నోటితో దురుసుతనంగా అల్లాహ్ వచ్చి అతను ప్రవక్త అని ధృవీకరించాలని పట్టుబడుతున్నారు. ఖుర్‌ఆన్ వంటి ఇంత గొప్ప గ్రంథం ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్త అనే ధృవీకరణకు చాలదా? దైవదూతలు వారి వద్దకు ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇవ్వటానికి రారు. అయితే మరణ సమయంలో, లేదా తీర్పు దినంనాడు దైవాగ్రహం, శిక్షల శుభవార్తలను తీసుకొని తప్పకుండా వారి వద్దకు వస్తారు. ఇంకా ఈనాడు మీ కొరకు ఎటువంటి శుభవార్తగానీ, క్షమాపణగానీ లేదని పైగా స్వర్గం మీ కొరకు నిషేధించబడిందని తెలియజేస్తారు అని పేర్కొనబడింది.

23. మహ్‌షర్ మైదానంలోని అవిశ్వాసుల పరిస్థితిని తెలుపటం జరిగింది. ఇహలోకంలో వారు ప్రదర్శనాబుద్ధితో చేసిన కర్మలన్నిటినీ వ్యర్థం చేయటం జరుగుతుంది. వాటికి ఎటువంటి విలువా ఇవ్వటం జరుగదు. అవన్నీ గాలిలో దూళిలా మారిపోతాయి. సూరె ఇబ్రాహీమ్‌లో అల్లాహ్ ఈ విధంగా పేర్కొన్నాడు. "అవిశ్వాసుల కర్మలు తుఫాను గాలులు ఎగురవేసుకుపోయిన ధూళిలా మారిపోతాయి." (ఇబ్రాహీమ్ -18), (తైసీరుర్రహ్మాన్)

స్వర్గవాసుల నివాస స్థలాలు, పడకలు అతి సుందరంగా ఉంటాయి. చూపులను ఆకట్టుకునేలా ఉంటాయి. సూరె హష్‌ర్‌లో అల్లాహ్ ఈ విధంగా పేర్కొన్నాడు: "నరకవాసులు, స్వర్గవాసులు సమానులుకాలేరు. స్వర్గవాసులే సాఫల్యం పొందినవారు. (అల్ హష్‌ర్ -20) స్వర్గవాసులు గొప్పగొప్ప స్థానాల్లో సురక్షితమైన బాల్కనీలలో సుఖాలను అనుభవిస్తూ ఉంటారు. అంతేకాక అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (ఫుర్‌ఖాన్-76) వీరికి వ్యతిరేకంగా నరకవాసులు రకరకాల శిక్షలు అనుభవిస్తూ ఉంటారు. విచారిస్తూ అవమానం భరిస్తూ, చేతులు నలుపుకుంటూ ఉంటారు. నిశ్చయంగా అది చాలా చెడ్డచోటు, చెడ్డనివాస స్థలం. (ఫుర్‌ఖాన్-66) వీరి నివాస స్థలాలు అసహ్యంగా, అపరిశుద్ధంగా, నీచంగా, భయంకరంగా ఉంటాయి. స్వర్గవాసులకు వారి సత్కార్యాలకు బదులుగా స్వర్గం లభిస్తుంది. దానికి తోడు నరకవిముక్తి కూడా లభిస్తుంది. వీరు అదృష్టవంతులని నరకవాసులు దురదృష్టవంతులని సూచించడం జరిగింది.

తీర్పు దినం నాడు ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని తీసుకురావటం జరుగుతుంది. వారిలో ఒకడు ఇహలోకంలో చక్రవర్తి అయి ఉంటాడు. అతన్ని విచారించడం జరుగుతుంది. అతని వద్ద ఒక్క పుణ్యం కూడా మిగలదు, చివరికి అల్లాహ్ ఆదేశం మేరకు అతన్ని నరకంలో పడవేయటం జరుగుతుంది. వారిలో మరో వ్యక్తి బిచ్చగాడై ఉంటాడు. ఇహలోకంలో ఒక్క కంబలి మాత్రమే ఉండేది. అతన్ని విచారించడం జరుగుతుంది. అప్పుడతను, 'నీవు నాకు ఏమీ ప్రసాదించి

وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ؕ اَهٰذَا
الَّذِىْ بَعَثَ اللّٰهُ رَسُوْلًا ﴿41﴾
اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا لَوْلَاۤ اَنْ صَبَرْنَا
عَلَيْهَا ؕ وَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرَوْنَ
الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿42﴾

(41) వారు నిన్ను చూచినప్పుడు నిన్ను పరిహాసనీయ వస్తువుగా చేసుకుంటారు. ఇలా అంటారు; "ఈ వ్యక్తినేనా దేవుడు ప్రవక్తగా చేసి పంపినది? (42) మేము మా దేవుళ్ల పట్ల విశ్వాసంపై స్థిరంగా ఉండకపోయినట్లయితే, ఇతను మమ్మల్ని మార్గం తప్పించి వాటికి దూరం చేసి ఉండేవాడు." సరే మంచిది, శిక్షను చూచినప్పుడు మార్గ భ్రష్టత్వంలో ఎవరు ఎక్కువ దూరం వెళ్లిపోయారో స్వయంగా వారే తెలిసికొనే సమయం ఎంతో దూరంలో లేదు.

ఉండలేదు ప్రభూ విచారించడానికి" అని విన్నవించుకుంటాడు, దానికి అల్లాహ్ "నా దాసుడు సత్యం పలుకుతున్నాడు ఇతన్ని విడిచి పెట్టండి" అని అంటాడు. అల్లాహ్ ఆదేశానుసారం అతన్ని స్వర్గంలోనికి తీసుకు వెళ్ళటం జరుగుతుంది. అల్లాహ్ తదుపరి ఆదేశం వరకు ఆ ఇద్దరూ స్వర్గ నరకాలలో ఉంటారు. ఆ తరువాత స్వర్గవాసిని (పూర్ణచంద్రుడిలా వెలుగుతూ ఉంటాడు) పిలిచి స్వర్గపరిస్థితులను గురించి ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది. దానికి అతను అది చాలా గొప్ప నివాస స్థలం అని అంటాడు. ఆ తరువాత అతన్ని మళ్ళీ స్వర్గంలోనికి వెళ్ళవలసిందిగా ఆదేశించటం జరుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్) ప్రళయ దినం నాడు ఆకాశం పగిలిపోతుంది. అంతా మేఘాలు క్రమ్ముకుంటాయి. సృష్టితాలు, దైవదూతలు ఉన్న తీర్పు మైదానంలో విచారించేందుకు అల్లాహ్ ప్రత్యక్షమవుతాడు. (అల్‌బఖరహ్–210 లో కూడా దీని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది) (అహ్సనుల్ బయాన్)

తీర్పు దినం నాడు ప్రవక్త (స) తన సంఘానికి వ్యతిరేకంగా ఫిర్యాదు చేస్తారు. తీర్పుదినం నాడు ప్రవక్త (స) తన సంఘంలోని అవిధేయులపై ఫిర్యాదు చేస్తారు. ఓ ప్రభూ! నా సంఘం ఖుర్‌ఆన్‌ను త్యజించింది అని ఫిర్యాదు చేస్తారు. ఎందుకంటే అవిశ్వాసులు ఖుర్‌ఆన్ పట్ల శ్రద్ధ వహించేవారుకారు, దాన్ని వినేవారు కారు. (ఫుస్సిలత్–26) అవిశ్వాసులు "దీన్ని వినకండి, ఇంకా దీన్ని పఠించేటప్పుడు అల్లర్లు చేయండి" అని పరస్పరం చెప్పుకునేవారు. ఇదే ఖుర్‌ఆన్ త్యజించడం అంటే. దీన్ని విశ్వసించకపోవటం, దీన్ని ధృవీకరించకపోవటం, దాన్ని పఠించకపోవటం, అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేయకపోవటం, దాని ఆదేశాలను పాటించకపోవటం, నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండకపోవటం, ఎగతాళిగా ప్రవర్తించటం అన్నమాట. ఇవన్నీ ఖుర్‌ఆన్‌ను త్యజించటంగానే భావించబడుతుంది. అల్లాహ్ మనందరినీ వాటి నుండి దూరంగా ఉంచుగాక. మనందరికీ సన్మార్గం ప్రసాదించుగాక. (ఆమీన్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

అహంకారం, అహంభావం కలిగి ఉన్న అవిశ్వాసులు ఎలాంటి కారణం లేకుండా తౌరాతు, ఇంజీలు జబూర్ ఒకేసారి అవతరించబడినట్లు ఖుర్‌ఆన్ కూడా ఒకేసారి ఎందుకు అవతరించబడలేదు అని అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేసేవారు. ఇలా అభ్యంతరం తెలిపే హక్కు వారికి ఎంతమాత్రం లేదు. ఇది వారి కాఠిన్యం, అహంభావం యొక్క ఫలితమే. వారి ఈ అభ్యంతరాల వల్ల ప్రవక్త (స) కు చాలా బాధకలిగేది. అందువల్ల అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) కు నిశ్చింతగా ఉండమని, మీ హృదయాన్ని దృఢపరచడానికి మిమ్మల్ని ప్రోత్సహించడానికి ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను వాక్యాల రూపంలో, సూరాల రూపంలో అవతరింపజేయడం జరిగిందని పేర్కొనడం జరిగింది. భూమి వర్షపు నీరు పడగానే జీవామృతాన్ని పొంది రకరకాల ధాన్యాలను, ఫలాలను పండిస్తుంది. అంతేకాకుండా పఠించడానికి, జ్ఞాపకం ఉంచడానికి, దాన్ని ఆచరించటానికి సౌకర్యంగా ఉండేందుకు దీన్ని భాగాలుగా అవతరింపజేయడం జరిగింది అని వివరించడం జరిగింది. దీని గురించి అల్లాహ్ సూరె బనీ ఇస్రాయీల్ 106వ వాక్యంలో కూడా పేర్కొనడం జరిగింది (తైసీరుర్రహ్మాన్)

أَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ
عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿43﴾
أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ
يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا كَٱلْأَنْعَٰمِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ
سَبِيلًا ﴿44﴾ ع 4 10 2
أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ ٱلظِّلَّ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُۥ
سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا ٱلشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿45﴾
ثُمَّ قَبَضْنَٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿46﴾
وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِبَاسًا وَٱلنَّوْمَ
سُبَاتًا وَجَعَلَ ٱلنَّهَارَ نُشُورًا ﴿47﴾
وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۚ
وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً طَهُورًا ﴿48﴾
لِّنُحْۦِىَ بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُۥ مِمَّا خَلَقْنَآ
أَنْعَٰمًا وَأَنَاسِىَّ كَثِيرًا ﴿49﴾
وَلَقَدْ صَرَّفْنَٰهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا۟ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ
ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿50﴾
وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ﴿51﴾
فَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَجَٰهِدْهُم بِهِۦ جِهَادًا
كَبِيرًا ﴿52﴾
وَهُوَ ٱلَّذِى مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ
وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿53﴾

(43) తన మనోవాంఛను తన దేవుడుగా చేసుకున్న వ్యక్తి యొక్క స్థితిని ఎప్పుడైనా నీవు గమనించావా? నీవు అలాంటి వ్యక్తిని రుజుమార్గానికి తెచ్చే బాధ్యతను స్వీకరించగలవా? (44) వారిలో చాలా మంది వింటారని, అర్థం చేసుకుంటారని నీవు అనుకుంటున్నావా? వారు పశువులలాంటివారు. కాదు, వాటి కంటే కూడ దిగజారిపోయినవారు. (45) నీ ప్రభువు ఎలా నీడను విస్తరింపజేస్తాడో నీవు చూడలేదా? ఒకవేళ ఆయన కోరితే, దానిని శాశ్వతమైన నీడగా చేసేవాడు. మేము సూర్యుణ్ణి దానికి మార్గదర్శిగా చేశాము. (46) తరువాత (సూర్యుడు పైకి లేస్తూ పోయే కొద్దీ) మేము ఈ నీడను క్రమక్రమంగా మా వైపునకు లాక్కుంటూ పోతాము. (47) మీకొరకు రాత్రిని వస్త్రంగానూ, నిద్రను మృత్యుశాంతిగానూ, పగలును బ్రతికి లేచే సమయంగాను చేసినవాడు అల్లాహ్‌యే. (48) తన కారుణ్యానికి ముందు గాలులను శుభవార్తలుగా చేసి పంపేవాడూ ఆయనే. తరువాత ఆకాశం నుండి పరిశుద్ధ జలాన్ని అవతరింపజేస్తాడు. (49) దాని ద్వారా ఒక మృత ప్రదేశానికి ప్రాణం పోస్తాడు. తన సృష్టిలోని ఎన్నో జంతువులకు, ఎంతో మంది మానవులకు దప్పిక తీర్చుతాడు. (50) మేము ఈ అద్భుతాన్ని వారు గుణ పాఠం నేర్చుకోవాలని మాటిమాటికీ వారి ముందు ప్రదర్శిస్తాము. కాని అధిక సంఖ్యాకులు అవిశ్వాసం, కృతఘ్నుతలు తప్ప మరొక వైఖరిని అవలంబించటానికి తిరస్కరిస్తున్నారు. 51) ఒకవేళ మేము కోరినట్లయితే, ఒక్కొక్క ఊరిలో ఒక్కొక్క హెచ్చరిక చేసేవాణ్ణి ప్రభవింపజేసి ఉండేవారమే. 52) కనుక ప్రవక్తా! అవిశ్వాసుల మాటను ఎంతమాత్రం నమ్మకు. ఈ ఖుర్‌ఆను ద్వారా వారితో మహత్తరమైన పోరాటం జరుపు. 53) రెండు సముద్రాలనూ కలిపి ఉంచినవాడు ఆయనే. ఒకటేమో రుచికరమైనది, మధురమైనదీను. రెండోది చేదైనది, ఉప్పైనదీను. ఆ రెంటి మధ్య ఒక తెర అడ్డంగా ఉన్నది. అది వాటిని కలిసిపోకుండా ఆపి ఉంచే అవరోధం.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا
وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿54﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا
يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿55﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿56﴾

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَاءَ أَن
يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿57﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ
وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ﴿58﴾

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي
سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمَٰنُ
فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا ﴿59﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَٰنِ قَالُوا وَمَا
الرَّحْمَٰنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ع ﴿60﴾ السجدة

ع 5 16 3 السجدة 7

54) ఆయనే నీటితో మానవుణ్ణి సృష్టించాడు. తరువాత అతని ద్వారా వంశము, అత్తవారి వంశము అనే రెండు వేర్వేరు బంధుత్వపు క్రమాలను రూపొందించాడు. నీ ప్రభువు సర్వశక్తి సంపన్నుడు. 55) అయినా, మానవులు అల్లాహ్‌ను కాదని తమకు లాభంగాని, నష్టంగాని కలిగించలేని వారిని పూజిస్తున్నారు. అదీగాక, అవిశ్వాసి తన ప్రభువునకు వ్యతిరేకంగా ప్రతి తిరుగుబాటుదారుడికి సహాయ పడుతున్నాడు. 56) ప్రవక్తా! నిన్ను మేము కేవలం ఒక శుభవార్తాహరునిగా, హెచ్చరికచేసే వానిగా మాత్రమే పంపాము.

57) కనుక వారితో ఇలా అను, “నేను ఈ పనికై మిమ్మల్ని ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరను. ఇష్టమున్న వ్యక్తి తన ప్రభువు మార్గాన్ని అవలంబించటమే నా ప్రతిఫలం.” 58) ప్రవక్తా! సజీవుడూ, ఎన్నడూ మరణించనివాడూ అయిన దేవునిపై నమ్మకం ఉంచు. ఆయనను స్తుతించటంతోపాటు ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు. తన దాసుల పాపాలను గురించి కేవలం ఆయనకు తెలిస్తే చాలు.

59) ఆయన ఆరు దినాలలో భూమినీ, ఆకాశాలనూ, భూమ్యాకాశాల మధ్య ఉన్న సకల వస్తుజాలాన్నీ సృష్టించాడు. తరువాత ఆయనే ‘అర్ష్’ (అధికార పీఠం)ను అధీష్టించాడు. ఆయన కరుణామయుడు, ఆయన ఘనతను గురించి ఎరిగిన వాడిని అడుగు. 60) ఆ కరుణామయునికి సజ్దాచేయండిఅ నివారితోఅ న్నప్పుడువారుఇ లా అంటారు? “ఈ కరుణామయుడన్నది ఏమిటి? నీవు చెప్పిన దానికల్లా మేము సజ్దా చేయవలసిందేనా?” ఈ సందేశం వారి ద్వేషాన్ని మరింత అధికమే చేస్తుంది.

41-60 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : దైవప్రవక్తనూ, దైవగ్రంథాన్ని తిరస్కరించిన వారి పర్యవసానం చాలా భయంకరంగా విపరీతంగా ఉంటుందని పై వాక్యాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తున్న వారు జంతువుల వంటి వారని, బుద్ధిహీనులని,

తమ మనోకాంక్షలకు దాసులయి ఉన్నారని, వక్రమార్గాన్ని అవలంబిస్తున్నారనీ, కనీసం వినటానికి, అర్థం చేసుకోవటానికి కూడా సంసిద్ధులు కావటం లేదనీ అంధుల్లా, చెవిటివారిలా ప్రవర్తిస్తున్నారని, ఇటువంటి వారు మీ నుండి మహత్యాలు కోరుతున్నారని, ఈ ఖుర్‌ఆన్ మహాత్యాలన్నిటి కంటే గొప్ప మహత్యమని కనుక దీని సందేశాన్నే వారికి అందజేయండి. దీని గురించి వారికి వివరించండి. దీని సందేశ ప్రచారమే చేయండి అని ఉపదేశించబడింది.

ఒకవేళ వారు ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని తిరస్కరించినా, వినకపోయినా, దానిపట్ల అసభ్యంగా ప్రవర్తించినా ఇది వారి పొరపాటు. ఖుర్‌ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడం ఒక్కటే మీ బాధ్యత. వారు చేసిందానికి వారు తప్పకుండా శిక్షను అనుభవిస్తారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) ను ఎక్కడ చూచినా, అతనివైపు సైగ చేస్తూ నీచమైన, అవమానకరమైన విధంగా ఎగతాళి చేస్తూ అల్లాహ్ ప్రవక్తగా చేసి పంపిది ఇతన్నేనా? అంటే అల్లాహ్ దృష్టి ఇతను తప్ప మరొకరిపై పడలేదా? మనం ఇతని మాయ నుండి తప్పించుకున్నాం, మన ధర్మంపై మనం నిలకడగా ఉన్నాం. లేకపోతే మనల్ని మన విగ్రహాలనుండి దూరం చేసేవాడే అని ఎగతాళి చేసేవారు.

వారు తమ కళ్ళతో ఇహలోకంలో లేదా పరలోకంలో దైవశిక్షను చూసినప్పుడు ఎవరు వక్రమార్గంలో పడి ఉన్నారో వారికి తెలిసిపోతుంది అని అల్లాహ్ చెప్పాడు. ఇహలోక శిక్షగా వారిని బద్ర్ మైదానంలో నీచంగా సంహరించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) మరియు విశ్వాసులు సన్మార్గంపై, అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు వక్రమార్గంపై ఉన్నారనడానికి ఇదొక్క సాక్ష్యం చాలు.

ప్రవక్త (స) ను ఓదార్చుతూ తమ మనోకాంక్షలను అనుసరిస్తున్నవారు ఈనాడు ఒక విగ్రహాన్ని పూజిస్తారు, రేపు మరో విగ్రహం ఏదైనా అంతకంటే అందంగా కనబడితే దీన్ని వదలి దాని వెంట పడతారు. ఇలాంటి నీచులు సన్మార్గాన్ని స్వీకరించగలరా? లేదు, అలాంటప్పుడు వారిని వారి స్థితిలోనే వదలివేయండి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

దైవం ఉనికి, ఆయన శక్తిసామర్థ్యాలు:

దైవం ఉనికిని, ఆయన శక్తిసామర్థ్యాలను నిరూపించే సాక్ష్యధారాలను పేర్కొనడం జరిగింది. అల్లాహ్ విభిన్నమైన పదార్థాలను, వస్తువులను, పరిస్థితులను, జంతువులను, పక్షులను సృష్టించి వ్యాపింపజేశాడు. అల్లాహ్ తలచుకుంటే అంతా రాత్రిమయం చేయగలడు లేదా అంతా పగటిమయం చేయగలడు. (సూరహ్ ఖసస్ 71ని చదవండి).

నిర్జీవ భూమి అంటే చాలా కాలంగా వర్షాలు పడక, పడినా అందులో పంటలు పండక బంజరుగా పడివున్న భూమి అని అర్థం. వర్షం కురియగానే అది సజీవంగా తయారవుతుంది. అందులో రకరకాల ధాన్యాలు, ఫలాలు, పంటలు పండుతాయి. పంటలు కళకళలాడుతూ ఉంటాయి. (సూరహ్ హజ్ 5) అల్లాహ్ నీటి ద్వారా ప్రాణులను సృష్టించాడు, నీటి ద్వారా ప్రాణుల దాహాన్ని తీరుస్తాడు. నీటి ద్వారా ఆహారాన్ని పండిస్తాడు. నీటి ద్వారా ఉపాధి ప్రసాదిస్తాడు.

అల్లాహ్ తాను ఎక్కడ కోరితే అక్కడ వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. మేఘాలు గాలిలో ప్రయాణిస్తూ ఉంటాయి. కాని వాటికి ఎక్కడ కురవమని ఆదేశం లభిస్తే అక్కడే కురుస్తాయి. అంటే మేఘాలు కూడా అల్లాహ్ ఆదేశాలను తిరస్కరించలేవు. ధిక్కరించలేవు. అశ్రద్ధ వహించలేవు. ఇందులో కూడా అల్లాహ్ వివేకం, కారుణ్యం ఉన్నాయి. ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి) ఇలా అంటున్నారు: ప్రతి సంవత్సరం వర్షాలు పడతాయి. అల్లాహ్ తాను కోరిన విధంగా ఆదేశాలు జారీచేస్తాడు.

| | |
|---|---|
| تَبٰرَكَ الَّذِىۡ جَعَلَ فِى السَّمَآءِ بُرُوۡجًا وَّجَعَلَ فِيۡهَا سِرٰجًا وَّقَمَرًا مُّنِيۡرًا ﴿61﴾ | 61) ఆకాశంలో బురుజులను నిర్మించినవాడూ, అందులో ఒక దీపాన్ని, ఒక మెరిసే చంద్రుణ్ణి వెలిగించినవాడూ ఎంతో శుభప్రదుడు. |
| وَهُوَ الَّذِىۡ جَعَلَ الَّيۡلَ وَالنَّهَارَ خِلۡفَةً لِّمَنۡ اَرَادَ اَنۡ يَّذَّكَّرَ اَوۡ اَرَادَ شُكُوۡرًا ﴿62﴾ | 62) ఆయనే రేయింబవళ్లను ఒకదాని వెంట ఒకటి వచ్చేలా చేశాడు, గుణపాఠం నేర్చుకోదలచిన లేదా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోదలచిన ప్రతి వ్యక్తి కోసం. |
| وَعِبَادُ الرَّحۡمٰنِ الَّذِيۡنَ يَمۡشُوۡنَ عَلَى الۡاَرۡضِ هَوۡنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ الۡجٰهِلُوۡنَ قَالُوۡا سَلٰمًا ﴿63﴾ | 63) కరుణామయుని దాసులు ఎవరంటే, నేలపై అణకువతో నడిచేవారూ, మూర్ఖులు వారిని పలుకరించినప్పుడు, మీకో సలామ్ అని అనేవారూ, |

కొన్నిచోట్ల వర్షం కురుస్తుంది. మరికొన్ని చోట్ల వర్షం కురవదు. ఆ తరువాత ఈ వాక్యం పఠించాడు : వర్షం కురవనివారు తమపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం అవతరించిందని గ్రహించాలి. పశ్చాత్తాపం చెందాలి. తమ ప్రవర్తనను సరిదిద్దు కోవాలి. అదే విధంగా అల్లాహ్ మరణించిన తరువాత కూడా సజీవం చేసే శక్తి కలిగి ఉన్నాడు అని గ్రహించాలి.

కొందరు అజ్ఞానులు గ్రహాలవల్ల, నక్షత్రాల వల్ల వర్షాలు కువడం లేదని కరవు తాండవించిందని భావిస్తారు. ఇది మహాపరాధం. ఎందుకంటే ప్రతి విషయం ప్రతి వస్తువు అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. ఇటువంటి వారే కృతఘ్నులు, చేసిన మేలును మరచినవారు (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్).

అల్లాహ్ రెండు మహా నదులను ప్రవహింపజేశాడు. రెండూ సరిసమానంగా ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. ఒక దాని నీళ్లు తియ్యగా ఉంటాయి. మరో దాని నీళ్లు ఉప్పగా ఉంటాయి. కాని అవి రెండూ ఎంత మాత్రం కలువవు. అల్లాహ్ వాటి మధ్య కనబడని సూక్ష్మ పొరను ఏర్పాటు చేసి ఉంచాడు. ఇది కూడా అల్లాహ్ ఒక్కడే అనటానికి నిదర్శనం. ఈ వాస్తవాన్ని సూరె రహ్మాన్‌లో 19,20 వాక్యాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది.

అల్లాహ్ మానవున్ని అల్పమైన వీర్యపు చుక్క ద్వారా సృష్టించాడు. ఆ తరువాత సంరక్షించబడి పెరిగి పెద్దవాడౌతాడు. వారిలో కొందరు పురుషులు, మరికొందరు స్త్రీలు అవుతారు. వీరి సంబంధాలు వారి తండ్రుల, తాతల వైపు వెళుతుంది. వివాహం అయిన తరువాత భార్య తరపున కూడా సంబంధాలు ఏర్పడుతాయి. ఈ సంబంధాలన్నీ ఒక్క వీర్యపు బొట్టు ద్వారా ఏర్పడతాయి. ఇదంతా అల్లాహ్ వివేకమూ మరియు అనుగ్రహమే. అంటే అల్లాహ్ సర్వశక్తులూ, యుక్తులూ గలవాడు అని అర్థం.

మక్కా అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ఒకే ఒక్క అల్లాహ్‌ను ఆరాధించాలి. కాని వారు ప్రతిఫలం ఇవ్వలేని, లాభనష్టాలు చేకూర్చలేని, సహాయం చేయలేని విగ్రహాలను పూజిస్తున్నారు. అంటే వారు విగ్రహాలను కాదు వాస్తవంగా షైతానును ఆరాధిస్తున్నారు. షైతాన్ వారిని విగ్రహారాధన చేయమని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. ఆ తరువాత మేము మిమ్మల్ని స్వర్గ శుభవార్త ఇచ్చేవానిగా, నరక హెచ్చరిక చేసేవానిగా చేసి పంపాము.

మీ బాధ్యతను మీరు నెరవేర్చుతూపోండి. వారు ఇస్లాం స్వీకరించటం లేదని మీరు ఎంతమాత్రం ఆందోళనకు గురికాకండి. ఎందుకంటే సన్మార్గ భాగ్యం ప్రసాదించుట మా బాధ్యత. మేము కోరిన వారికి సన్మార్గం ప్రసాదిస్తాము. మేము కోరినవారికి వక్రమార్గానికి గురిచేస్తాము. సన్మార్గం కోరిన వారికి అల్లాహ్ సన్మార్గ భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడు. చెడు మార్గాన్ని అవలంబించిన వారికి, దాన్ని కోరుకునేవారికి అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టతకు గురిచేస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

64) తమ ప్రభువు సన్నిధిలో సాష్టాంగపడీ, నిలబడి రాత్రులు గడిపేవారు, 65) "మా ప్రభూ, నరకయాతన నుండి మమ్మల్ని కాపాడు, దాని శిక్ష ప్రాణాంతకమైనది, 66) అది ఎంతో చెడు ప్రదేశం, ఎంతో చెడు నివాసం" అని ప్రార్థించేవారు.

67) ఖర్చుపెడితే, దుబారాగానూ ఖర్చు పెట్టకుండా, లోభత్వాన్నీ ప్రదర్శించకుండా ఈ రెండు తీవ్రవైఖరుల మధ్య సమతూకాన్ని పాటించేవారు, 68) అల్లాహ్‌ను తప్ప ఏ ఇతర దేవుణ్ణీ వేడుకోనివారు, అల్లాహ్ నిషేధించిన ఏ ప్రాణాన్నీ అన్యాయంగా హతమార్చనివారు, వ్యభిచారానికి పాల్పడనివారు – ఈ పనులను చేసినవాడు ఎవడైనా తన పాపఫలాన్ని పొంది తీరుతాడు; 69) తీర్పు దినంనాడు అతనికి రెట్టింపు శిక్ష పడుతుంది. అందులోనే అతడు శాశ్వతంగా హీనస్థితిలో పడి ఉంటాడు. 70) తరువాత పశ్చాత్తాపపడి, విశ్వసించి మంచిపనులు చెయ్యటం ప్రారంభించేవాడు తప్ప. అటువంటి వాడి చెడులను అల్లాహ్ శుభాలుగా మారుస్తాడు. ఆయన క్షమించేవాడు, కరుణించే వాడూను. 71) పశ్చాత్తాపపడి సద్వర్తనాన్ని అవలంబించే వ్యక్తి అల్లాహ్ వైపునకు మరలివస్తాడు. మరలిరావలసిన రీతిలో – (ఇంకా కరుణామయుని దాసులు ఎలాంటివారంటే) 72) అబద్ధానికి సాక్షులు కానివారు, వ్యర్థమైనవాటి వైపుగా పోవటం జరిగితే, సంస్కారవంతులు మాదిరిగా దాటిపోతారు. 73) వారికి తమ ప్రభువు ఆయతులను వినిపించి హితబోధ చేయటం జరిగితే, వారు దానిని గురించి అంధులుగా, చెవిటివారుగా ఉండిపోరు. 74) వారు ఇలా ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు : "మా ప్రభూ! మాకు మా భార్యల ద్వారానూ, మా సంతానం ద్వారానూ కన్నుల చల్లదనాన్ని ప్రసాదించు. మమ్మల్ని భయభక్తులు కలవారికి ఇమాములుగా చేయి." 75) తమ సహనానికి ప్రతిఫలంగా మహోన్నతమైన సౌధాలను పొందేవారు వారే. అక్కడ గౌరవ మర్యాదలతో, శాంతివచనాలతో వారికి స్వాగతం పలుకబడుతుంది.

وَالَّذِيْنَ يَبِيْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَّقِيَامًا ﴿64﴾
وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ ۖ اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ۖ ﴿65﴾
اِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿66﴾
وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا لَمْ يُسْرِفُوْا وَلَمْ يَقْتُرُوْا
وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ﴿67﴾
وَالَّذِيْنَ لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا
يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا
يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًا ۙ ﴿68﴾
يُّضٰعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيْهٖ
مُهَانًا ۖ ﴿69﴾
اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا
فَاُولٰٓئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿70﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ
صَالِحًا فَاِنَّهٗ يَتُوْبُ اِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ﴿71﴾ وَالَّذِيْنَ لَا
يَشْهَدُوْنَ الزُّوْرَ ۙ وَاِذَا مَرُّوْا بِاللَّغْوِ مَرُّوْا
كِرَامًا ﴿72﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَا ذُكِّرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ
يَخِرُّوْا عَلَيْهَا صُمًّا وَّعُمْيَانًا ﴿73﴾ وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ
رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيّٰتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ
وَّاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِيْنَ اِمَامًا ﴿74﴾ اُولٰٓئِكَ يُجْزَوْنَ
الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوْا وَيُلَقَّوْنَ فِيْهَا تَحِيَّةً
وَّسَلٰمًا ۙ ﴿75﴾

| | |
|---|---|
| 76) వారు కలకాలం అక్కడనే ఉంటారు. ఎంతమంచిది ఆ స్థలం, ఎంత మంచిది ఆ నివాసం. | خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ؕ حَسُنَتۡ مُسۡتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿76﴾ |
| 77) ప్రవక్తా! ప్రజలతో ఇలా అను. "మీరు నా ప్రభువును వేడుకోకపోతే, ఆయన మిమ్మల్ని ఎందుకు పట్టించుకోవాలి? ఇప్పుడు మీరు నిరాకరించారు, త్వరలోనే తప్పించుకోనలవికాని శిక్షకు మీరు అనుభవిస్తారు. | قُلۡ مَا يَعۡبَؤُا بِكُمۡ رَبِّىۡ لَوۡلَا دُعَآؤُكُمۡ ۚ فَقَدۡ كَذَّبۡتُمۡ فَسَوۡفَ يَكُوۡنُ لِزَامًا ﴿77﴾ ع 6 17 4 |

61–77 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం: వెనుకటి వాక్యాల్లో ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) బాధ్యత కేవలం సత్యసందేశ ప్రచారం చేయటమే అని విశదపర్చబడింది. విశ్వంలో ఏకదైవారాధనను గురించి అనేక నిదర్శనాలు, సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయని, ఖుర్ఆన్‌లో వాక్యాల రూపంలో, విశ్వాన్ని పరిశీలిస్తే ఎన్నో ఉన్నాయి. సత్యాన్ని, వాస్తవాన్ని స్వీకరించ గోరని వారికి ఎన్ని సాక్ష్యాధారాలు, నిదర్శనాలు చూపినా ప్రయోజనం శూన్యమే. అయితే అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు గల వారు సత్యాన్ని, వాస్తవాన్ని వెంటనే స్వీకరిస్తారు.

దైవభీతిపరుల సుగుణాలు : దైవభీతిపరులు సున్నిత స్వభావం కలిగి ఉంటారు. అహంకారంగా ప్రవర్తించరు. అజ్ఞానులు ఎదురైనప్పుడు సలామ్ చేస్తూ ముందుకు సాగిపోతారు. వారు ఎల్లప్పుడూ దైవశిక్షకు భయపడుతూ ఉంటారు.

కరుణామయుని దాసులు భూమిపై ఉన్నత స్వభావం కలిగి ఉంటారు. అజ్ఞానులు ఎదురైనప్పుడు వారికి సలామ్ చేస్తూ ముందుకు సాగిపోతారు. రాత్రిపూట దైవారాధనలో నిమగ్నులై ఉంటారు. ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. "మా ప్రభూ! మమ్మల్ని నరక శిక్ష నుండి కాపాడు. నిస్సందేహంగా ఆ శిక్ష పట్టుకుంటే వదలదు. అది చాలా నీచమైన, చాలా చెడ్డనివాసం" అని వేడుకుంటూ ఉంటారు.

వీరు ఖర్చు చేయటంలో అతిగా ప్రవర్తించరు. పిసినారితనం చూపరు. మధ్యేమార్గాన్ని అవలంబిస్తారని ఈ వాక్యాల్లో పేర్కొనబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

రహ్మాన్ మరియు రహీమ్ అల్లాహ్ ఉత్తమ నామములు. అయితే అజ్ఞానకాలంలో ఎవరూ ఈ నామాల ద్వారా గుర్తించేవారు కారు. హుదైబియహ్ ఒప్పందం సందర్భంగా ప్రవక్త (స) "బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీమ్" అని వ్రాయించారు. దానికి మక్కా అవిశ్వాసులు అభ్యంతరం తెలుపుతూ, బిస్మికల్లా హుమ్మ వ్రాయమని పురమాయించారు. (సీరత్ ఇబ్నె హిష్షామ్ 2/317) మరికొన్ని వివరాలకు బనీ ఇస్రాయీల్ –11, అర్రాద్–30 చూడండి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఆ విశ్వప్రభువే ఆకాశంలో సూర్యుణ్ణి, చంద్రుణ్ణి సృష్టించాడు. ఆయనే రేయింబవళ్ళను నియమించాడు. ఇవి ఒకదాని వెనుక ఒకటి పరిగెడుతూ ఉంటాయి. ఒక్క నిమిషం కూడా ఆలస్యం కావు. ఈ వ్యవస్థలో ఎంతమాత్రం మార్పు సంభవించలేదు. సూరె ఇబ్రాహీమ్‌లో కూడా వాటిని గురించి ప్రస్తావించబడింది.

వీటివల్ల అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు, అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను పొంది కృతజ్ఞతలు తెలపుకునేవారు, రాత్రివేళల్లో దైవాన్ని ప్రార్థించేవారు, అల్లాహ్ ముందు తమ మొరలను విన్నవించుకునేవారు, ఉపవాసాలు పాటించేవారు లాభాలు పొందుతారు. వీరు అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి చేస్తారు. శ్రమిస్తారు. ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ దాసుల 9 గుణాలు

ప్రస్తుతించబడ్డాయి. వీరికి అల్లాహ్ స్వర్గం ప్రసాదిస్తాడు. వీరి మొదటి గుణం ఏమిటంటే, వీరు అహంకారంగా ప్రవర్తించరు. నిదానంగా నడుస్తారు. పొగరుబోతులుగా ప్రవర్తించరు. ప్రవక్త (స) పైనుండి క్రిందికి దిగుతున్నట్లు నడిచేవారు.

రెండవ సద్గుణం ఏమిటంటే – వీరు రాత్రులు నిదుర నుండి మేల్కొని నమాజ్ చేస్తారు. సూరె జారియాత్‌లో ఇలా ఉంది: “వీరు రాత్రులు చాలా స్వల్పంగా పండుకుంటారు మరియు ఉషోదయానికి ముందు తమ ప్రభువును క్షమాపణ కోరుతూ ఉంటారు.” (జారియాత్ –17,18)

వీరి మూడవ గుణం ఏమిటంటే – వీరు అల్లాహ్ విధేయులుగా, దాసులుగా జీవితం గడుపుతారు. నరకాగ్నికి భయపడుతూ ఉంటారు. మరియు “ఓ అల్లాహ్! మమ్మల్ని అంతం కాని నరకాగ్ని నుండి కాపాడు” అని ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు.

నాల్గవ సద్గుణం ఏమిటంటే – వీరు తమ ధనాన్ని ఖర్చుచేసేటప్పుడు మధ్యే మార్గాన్ని అనుసరిస్తారు. సూరె బనీ ఇస్రాయీల్‌లో 19వ వాక్యంలో అల్లాహ్ దీని గురించి తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు: “ఒక వ్యక్తి తెలివిగలవాడనటానికి ఇంటి ఖర్చులలో మధ్యే మార్గాన్ని అనుసరించటమే నిదర్శనం.” (ముస్నద్ అహ్మద్)

అయిదవ గుణం ఏమిటంటే – వీరు అల్లాహ్‌నే ఆరాధిస్తారు. ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించరు. ప్రార్థించరు, భయపడరు.

ఆరవ సద్గుణం ఏమిటంటే – వీరు అన్యాయంగా ఎవరినీ హత్య చేయరు. కాని ఆ వ్యక్తి ఇస్లాం పరిధిదాటితే తప్ప లేదా వ్యభిచారానికి పాల్పడిన వివాహితుని తప్ప, అన్యాయంగా చంపిన వ్యక్తిని తప్ప, వీటికి పాల్పడిన వ్యక్తి తీర్పుదినం నాడు శిక్షించబడతాడు. నీచ అవమానానికి గురై ఎల్లప్పుడూ నరకంలో పడి ఉంటాడు.

ఏడవ సద్గుణం ఏమిటంటే – వీరు అసత్య, అధర్మ సభల్లో పాల్గొనరు. అసత్యపు సాక్ష్యమూ ఇవ్వరు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) దృష్టిలో అజ్జూర్ అంటే విగ్రహారాధకుల పండుగ దినాలు. అంటే వీరు విగ్రహారాధకుల పండుగల్లో పాల్గొనరు. ఇబ్నె మస్ఊద్ (రజి)( దృష్టిలో పాటలు అని అర్థం. అంటే వీరు సంగీతం, వాయిద్యం, పాటలు వినరు. అనవసరమైన వ్యర్థ సభలు, కల్పిత కార్యాలు ఎదురైనప్పుడు మౌనం వహిస్తూ ముందుకు సాగిపోతారు.

ఎనిమిదవ సద్గుణం ఏమిటంటే– వీరికి ఖుర్ఆన్ పఠించి వినిపించినా, హితబోధ చేసినా శ్రద్ధగా వింటారు. దాని ప్రభావం వారిలో స్పష్టంగా కనబడుతుంది.

తొమ్మిదవ గుణం ఏమిటంటే – వీరు తమ ప్రభువును ఇలా ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు– “ఓ మా ప్రభూ! మా భార్యలను, మా సంతాన్ని మా కంటి చలువ చేయి”. అంటే వారిని నీ దాసులుగా, విధేయులుగా జీవించే భాగ్యం ప్రసాదించు.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 26. అస్ షుఅరా సూరా పరిచయం

సూరతుష్షుఅరా సూరా మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 227 వాక్యాలు, 11 రుకూలు ఉన్నాయి.

ముహమ్మద్ (స) పై ఖురైష్ ప్రజలు మాంత్రికుడని, జ్యోతిష్యుడని అపనిందలు వేసేవారు. దీన్ని ప్రత్యేకంగా ఖండించటం జరిగింది. ఈ సూరా ప్రవక్త (స) యొక్క సత్యసంధతను శంకిస్తూ, దైవశిక్షను నిదర్శనంగా తీసుకు రమ్మని కోరిన వారినుద్దేశించి అవతరించబడింది. ఇందులో చారిత్రక వాస్తవాలను వారికి తెలుపటం జరిగింది. గత ప్రవక్తల గురించి, వారిని తిరస్కరించిన వారి పర్యవసానం గురించి తెలియజేయటం జరిగింది. దైవశిక్షకు గురయిన వారిని అనుసరించకండని హెచ్చరించడం జరిగింది.

اٰيَاتُهَا 227 — سُوۡرَةُ الشُّعَرَآءِ مَكِّيَّةٌ 26 — رُكُوۡعَاتُهَا 11

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

طٰسٓمٓ ﴿1﴾ تِلۡكَ اٰيٰتُ الۡكِتٰبِ الۡمُبِيۡنِ ﴿2﴾
لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفۡسَكَ اَلَّا يَكُوۡنُوۡا مُؤۡمِنِيۡنَ ﴿3﴾
اِنۡ نَّشَاۡ نُنَزِّلۡ عَلَيۡهِمۡ مِّنَ السَّمَآءِ اٰيَةً فَظَلَّتۡ
اَعۡنَاقُهُمۡ لَهَا خٰضِعِيۡنَ ﴿4﴾
وَمَا يَاۡتِيۡهِمۡ مِّنۡ ذِكۡرٍ مِّنَ الرَّحۡمٰنِ مُحۡدَثٍ اِلَّا
كَانُوۡا عَنۡهُ مُعۡرِضِيۡنَ ﴿5﴾
فَقَدۡ كَذَّبُوۡا فَسَيَاۡتِيۡهِمۡ اَنۡۢبٰٓؤُا مَا كَانُوۡا بِهٖ
يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿6﴾
اَوَلَمۡ يَرَوۡا اِلَى الۡاَرۡضِ كَمۡ اَنۡۢبَتۡنَا فِيۡهَا مِنۡ كُلِّ
زَوۡجٍ كَرِيۡمٍ ﴿7﴾ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ
اَكۡثَرُهُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿8﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الۡعَزِيۡزُ
الرَّحِيۡمُ ؑ ﴿9﴾ وَاِذۡ نَادٰى رَبُّكَ مُوۡسٰٓى اَنِ ائۡتِ ع 1 9 5
الۡقَوۡمَ الظّٰلِمِيۡنَ ۙ ﴿10﴾

## 26. సూరతుష్షుఅరా

**ఆయత్‌లు : 227** **అవతరణ: మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1) తా. సీన్.మీమ్. 2) ఇవి స్పష్టమైన గ్రంథంలోని వాక్యాలు. 3) ప్రవక్తా! వారు విశ్వసించరు అని దుఃఖపడుతూ, బహుశా నీవు నీ ప్రాణాలను కోల్పోతావేమో. 4) మేము కోరితే ఆకాశం నుండి ఒక సూచనను దించి దానిముందు వారి మెడలు వంగిపోయేలా చేయగలం. 5) కరుణామయుని తరఫు నుండి వారి వద్దకు ఏ కొత్త ఉపదేశం వచ్చినా, దానికి వారు విముఖులే అవుతారు. 6) ఇప్పుడు వారు తిరస్కరించారు కాబట్టి, త్వరలోనే వారికి, వారు ఎగతాళి చేస్తూ వచ్చిన విషయమందలి యదార్థమేమిటో తెలుస్తుంది. 7) వారు ఎన్నడూ తమ దృష్టిని భూమి వైపునకు మళ్లించలేదా మేము దానిపై ఎంత పుష్కలంగా శ్రేష్ఠమైన రకరకాల చక్కని వృక్ష సంపదను సృష్టించామో? 8) నిశ్చయంగా ఇందులో ఒక సూచన ఉన్నది. కాని వారిలో అనేకులు విశ్వసించరు. 9) వాస్తవం ఏమిటంటే నీ ప్రభువు శక్తిమంతుడే కాదు, కరుణామయుడు కూడా. 10) నీ ప్రభువు మూసాను ఇలా ఆదేశించినప్పటి గాథను వారికి వినిపించు.

11) “దుష్టులైన ఫిర్‌ఔన్ జాతి ప్రజల వద్దకు వెళ్ళు, వారు భయపడరా?” 12) అతడు ఇలా విన్నవించుకున్నాడు, “నా ప్రభూ! వారు నన్ను అసత్యవాది అని తిరస్కరిస్తారేమో అని నా భయం. 13) నా హృదయం కుంచించుకుపోతోంది. నేను ధారాళంగా మాట్లాడలేను. కనుక నీవు హారూన్‌ను ప్రవక్త పదవిలో నియమించు. 14) నా మీద వారు ఒక నేరాన్ని కూడా మోపారు. ఈ కారణంగా నన్ను వారు హత్య చేస్తారేమో అని నేను భయపడు తున్నాను.” ఇలా సెలవిచ్చాడు, “అలా ఎంతమాత్రం జరగదు. 15) మీరు ఉభయులూ నా సూచనలను తీసుకుని వెళ్లండి. మేము మీతోపాటు అంతా వింటూ ఉంటాము. 16) ఫిర్‌ఔన్ వద్దకు వెళ్లి అతనితో ఇలా అనండి – సకల లోకాల ప్రభువు మమ్మల్ని నీ వద్దకు ప్రవక్తగా పంపాడు.

17) అందువల్ల బనీ ఇస్రాయీల్ సంతతి వారిని మాతో పంపు. 18) ఫిర్‌ఔన్ ఇలా అన్నాడు, “మేము నిన్ను బాల్యంలో మా ఇంట్లో పెంచలేదా? నీవు నీ వయస్సులోని ఎన్నో సంవత్సరాల కాలం మా వద్ద గడిపావు. 19) దాని తరువాత చేసిందేదో చేశావు. నీవు మిక్కిలి కృతఘ్నుడవు.” 20) మూసా ఇలా సమాధానం చెప్పాడు, “అప్పుడు నేను ఆ పనిని పొరపాటు వల్ల చేశాను. 21) తరువాత నేను మీకు భయపడి పారిపోయాను. ఆ తరువాత నా ప్రభువు నాకు వివేకాన్ని, జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు. నన్ను సందేశహరులలో చేర్చుకున్నాడు. 22) పోతే ఇక నీవు నాకు ఉపకారం చేసి ఎత్తిపొడుస్తూ ఉన్న విషయం, దాని యదార్థం ఏమిటంటే, నీవు ఇస్రాయీలు సంతతి వారిని బానిసలుగా చేసుకున్నావు”. 23) ఫిర్‌ఔను ఇలా అన్నాడు, “ఈ సకల లోకాల ప్రభువు ఏమిటి?” 24) దానికి మూసా, “ఆకాశాలకూ, భూమికీ ప్రభువు, భూమ్యాకాశాల మధ్య ఉన్న సమస్తానికి ప్రభువు, నీవు దేవుణ్ణి నమ్మేవాడివే అయితే” అని జవాబు చెప్పాడు.

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ؕ اَلَا يَتَّقُوْنَ ﴿11﴾

قَالَ رَبِّ اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ؕ ﴿12﴾

وَيَضِيْقُ صَدْرِيْ وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِيْ فَاَرْسِلْ اِلٰى
هٰرُوْنَ ﴿13﴾

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْۢبٌ فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ۚ ﴿14﴾

قَالَ كَلَّا ۚ فَاذْهَبَا بِاٰيٰتِنَآ اِنَّا مَعَكُمْ
مُّسْتَمِعُوْنَ ﴿15﴾

فَاْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ ﴿16﴾

اَنْ اَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ؕ ﴿17﴾

قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيْدًا وَّلَبِثْتَ فِيْنَا مِنْ
عُمُرِكَ سِنِيْنَ ۙ ﴿18﴾

وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِيْ فَعَلْتَ وَاَنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿19﴾

قَالَ فَعَلْتُهَآ اِذًا وَّاَنَا مِنَ الضَّآلِّيْنَ ؕ ﴿20﴾

فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِيْ رَبِّيْ
حُكْمًا وَّجَعَلَنِيْ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿21﴾

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ اَنْ عَبَّدْتَّ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ؕ ﴿22﴾

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ؕ ﴿23﴾

قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ؕ اِنْ
كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ﴿24﴾

25) ఫిర్ఔను తన చుట్టూ ఉన్న వారితో, "వింటున్నారా?" అని అన్నాడు. 26) మూసా ఇలా అన్నాడు, "ఆయనే మీ ప్రభువు కూడ, పూర్వం గతించిన మీ తాత ముత్తాతల ప్రభువు కూడా." 27) ఫిర్ఔను అక్కడి వారితో ఇలా అన్నాడు: "మీ వద్దకు పంపబడిన మీ దైవప్రవక్త గారు పూర్తిగా పిచ్చివారుగా కనిపిస్తున్నారు." 28) మూసా ఇంకా ఇలా అన్నాడు, "తూర్పుకూ, పడమరకూ, వాటి మధ్య ఉన్న సర్వానికీ ప్రభువు; మీరు వివేకం కలవారే అయితే." 29) ఫిర్ఔను ఇలా అన్నాడు; "నీవు నన్ను కాదని మరెవరినైనా ఆరాధ్యుడగా చేసుకుంటే, నిన్ను కూడ జైళ్ళల్లోపడి మ్రగ్గిపోతున్న వారిలో చేరుస్తాను." 30) మూసా ఇలా అన్నాడు, "నేను నీ ముందుకు ఒక స్పష్టమైన విషయాన్ని తీసుకువచ్చిన తరువాత కూడానా?" 31) దానికి ఫిర్ఔను, "మంచిది తీసుకురా, నీవు సత్యవాదివే అయితే" అని అన్నాడు. 32) అతడు ఈ మాట అన్నంతనే మూసా తన చేతి కర్రను విసిరాడు; వెంటనే స్పష్టంగా అదొక పెద్దపామై పోయింది. 33) తరువాత అతను తన చేతిని (చంక నుండి) లాగాడు, అది చూపరుల ముందు మెరిసి పోసాగింది. 34) ఫిర్ఔను తన చుట్టూ ఉన్న సర్దారులతో ఇలా అన్నాడు, "ఈ వ్యక్తి నిజంగానే చేయి తిరిగిన మంత్రగాడు. 35) తన మంత్రబలం ద్వారా మిమ్మల్ని మీ దేశం నుండి తరిమివేయాలని చూస్తున్నాడు. ఇప్పుడు చెప్పండి మీ ఆజ్ఞ ఏమిటో?" 36) వారు ఇలా అన్నారు, "అతనినీ, అతని సోదరుణ్ణి ఆపి ఉంచండి, పట్టణాలలోకి వార్తాహరులను పంపండి.

37) నేర్పరులైన మంత్రగాళ్లను మీ వద్దకు తీసుకురమ్మనండి." 38) ఆ విధంగా ఒకనాడు నిర్ణీత సమయానికి మంత్రగాళ్లు సమావేశపరచ బడ్డారు. 39) ప్రజలకు ఇలా చెప్పబడింది, "మీరు సభకు వస్తున్నారా? 40) మంత్రగాళ్లు గెలిస్తే, బహుశా మనం వారి ధర్మాన్నే అనుసరించవచ్చు.

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿25﴾
قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿26﴾
قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿27﴾
قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿28﴾
قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ ﴿29﴾
قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَىْءٍ مُّبِينٍ ﴿30﴾
قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿31﴾
فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿32﴾
وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿33﴾ ع 2 24 6
قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٌ ﴿34﴾
يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِۦ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿35﴾
قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَٱبْعَثْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿36﴾
يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿37﴾
فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ لِمِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿38﴾
وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿39﴾
لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿40﴾

41) మంత్రగాళ్లు రంగంలోకి దిగినప్పుడు, ఫిర్ఔనుతో ఇలా అన్నారు, "మేము గెలిస్తే, మాకు బహుమానం దొరకుతుంది కదా?" 42) అతడు, "అవును. అప్పుడు మీరు నా సన్నిహితులలో చేరిపోతారు" అని అన్నాడు. 43) అప్పుడు మూసా, "విసరండి, మీరు విసరదలచకున్న దానిని" అని అన్నాడు. 44) వారు వెంటనే తమ త్రాళ్లనూ చేతికర్రలనూ విసిరి, "ఫిర్ఔను ఔన్నత్యం సాక్షిగా! మేమే విజయం సాధిస్తాము" అని అన్నారు.

45) తరువాత మూసా తన చేతి కర్రను విసిరినప్పుడు, అది అకస్మాత్తుగా వారి బూటకపు మహిమలను కబళింపసాగింది. 46) అప్పుడు మాంత్రికులందరూ అమాంతంగా సజ్దాలో పడిపోయారు. 47) ఇలా అన్నారు; "విశ్వసించాము మేము సకల లోకాల ప్రభువును 48) మూసా, హారూన్‌ల ప్రభువును." 49) ఫిరౌను ఇలా అన్నాడు, "నేను మీకు అనుమతి ఇవ్వకముందే మీరు మూసా మాటను విశ్వసించారా? నిస్సందేహంగా ఇతడు మీకు గురువు, మీకు మంత్రవిద్యను నేర్పాడు. సరే మంచిది, ఇప్పుడే మీరు తెలుసుకుంటారు. నేను మీ చేతులను, కాళ్లను అభిముఖదిశలలో నరికివేస్తాను. మీ అందరినీ శిలువపైకి ఎక్కిస్తాను." 50) దానికి వారు ఇలా పలికారు, "ఏమి ఫర్వాలేదు, మేము మా ప్రభువు సాన్నిధ్యానికి చేరుకుంటాము. 51) మా ప్రభువు, మా పాపాలను క్షమిస్తాడని మేము ఆశిస్తున్నాము. ఎందుకంటే, అందరికంటే ముందు మేమే విశ్వసించాము."

فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالُوْا لِفِرْعَوْنَ اَئِنَّ لَنَا لَاَجْرًا
اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿41﴾
قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ اِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿42﴾
قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰۤى اَلْقُوْا مَاۤ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ﴿43﴾
فَاَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوْا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ
اِنَّا لَنَحْنُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿44﴾
فَاَلْقٰى مُوْسٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ۚ ﴿45﴾
فَاُلْقِىَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ۙ ﴿46﴾
قَالُوْۤا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ ﴿47﴾
رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿48﴾
قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّهٗ
لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِىْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ فَلَسَوْفَ
تَعْلَمُوْنَ ؕ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ
خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ۚ ﴿49﴾
قَالُوْا لَا ضَيْرَ ۫ اِنَّاۤ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ۚ ﴿50﴾
اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطٰيٰنَاۤ اَنْ كُنَّاۤ اَوَّلَ
الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ ﴿51﴾ ع 3 18 7

1-51 వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ స్పష్టమైన గ్రంథమని, ఇందులో సత్యాన్ని, వాస్తవాన్ని సాక్ష్యాధారాల రూపంలో వివరించటం జరిగిందని, విశ్వంలో కూడా అనేక నిదర్శనాలు ఉన్నాయని, సత్యాన్ని స్వీకరించేచే వారి కోసం ఈ ఖురఆన్ అన్నిటికంటే గొప్ప నిదర్శనమని, సత్యాన్ని స్వీకరించదలచనివారు, పెంకితనంగా ప్రవర్తించేవారు ఎలాంటి నిదర్శనం చూచినా, మహత్యం చూచినా విశ్వసించరని చెబుతారు. ఈ సందర్భంగా మూసా (అ) మరియు ఫిరౌన్ వృత్తాంతాన్ని ఉదాహరించటం జరిగింది. మూసా (అ) ఫిర్ఔన్ ముందు చాలా మహత్యాలు ప్రదర్శించారు. ఫిర్ఔన్ మహాపాపాత్ముడు అయినందువల్ల సాక్ష్యాలను, నిదర్శనాలను చూపించినా విశ్వసించకపోగా ధిక్కారానికి దిగాడు.

1–51 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

ఓ ముహమ్మద్ (స) మక్కా విగ్రహారాధకులు ఖుర్ఆన్ విశ్వసించనందుకు మీరు ఏమాత్రం విచారపడవద్దని, దుఃఖించవద్దని, మీసందేశ ప్రచార బాధ్యతను మీరు నిర్వర్తిస్తూ ఉండమని ఓదార్చటం జరిగింది. దాన్ని మీరు నిర్వర్తించినా, విశ్వాసభాగ్యం ప్రసాదించటం మీ పని కాదని, ఒకవేళ మేము తలచుకుంటే అందరూ విశ్వసించినట్లు నిర్బంధిస్తాము. ఇది మాకు ఏమంత పెద్ద విసయం కాదు. వారు విశ్వసించేందుకు ఆకాశం నుండి మహాత్యాన్ని దించగలం, దైవదూతను  లేదా పెద్ద పర్వతాన్ని వారిపై విధించగలం. భయకంపితులై వారు తప్పకుండా విశ్వసిస్తారు. అయితే ఇలాంటి విశ్వాసం దేనికీ పనికిరాదు.

మక్కా అవిశ్వాసుల మూర్ఖత్వాన్ని, అహంకారాన్ని గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఖుర్ఆన్ నిరంతరం ఒక వాక్యం తరువాత మరో వాక్యం, ఒక సూరా తర్వాత మరో సూరా అవతరిస్తూ ఉంది. కానీ వారు ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరిస్తూ వచ్చారు. సూరహ్ అంబియా మూడవ వాక్యంలో కూడా ఇంచుమించు ఇదే విధంగా పేర్కొనడం జరిగింది.

మాక్కా విగ్రహారాధకులు ఖుర్ఆన్ అసహ్యించుకునేవారు. 6వ వాక్యంలో అవిశ్వాసులను,  విగ్రహారాధకులను హెచ్చరించడం జరిగింది. వారు పరిహసించే శిక్ష వారిని తప్పకుండా చుట్టుముట్టుతుంది. ఒకవేళ మక్కా విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్ శక్తియుక్తుల గురించి ఆలోచిస్తే, పరికిస్తే తప్పకుండా వారికి అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధ్యులులేరని తెలిసి ఉండేది. ఉదాహరణకు భూమి, దాని పంటలు, ఫలాలు, వనరులు, ఖనిజాలు, లాభాలు ఇవన్నీ అల్లాహ్ యొక్క ప్రభుత్వాన్ని, అధికారాన్ని, దైవత్వాన్ని నిరూపిస్తున్నాయి. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలలోకెల్లా విశ్వాసం గొప్ప అనుగ్రహం. దీని భాగ్యం కేవలం మంచి వారికే కలుగుతుంది. చెడ్డవారికి విశ్వాసభాగ్యం కలుగదు.

9. తమరు నిలకడగా, సహనం వహిస్తూ తమ బాధ్యతను నిర్వర్తిస్తూ ఉండండని విచారానికి, దుఃఖానికి గురికాకూడదని, మేము అవిశ్వాసులతో ప్రతీకారం తీర్చుకుంటామని అల్లాహ్ తన అంతిమ ప్రవక్త (స) ను ఓదార్చాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ప్రతి వస్తువును అధిగమించి ఉన్నాడు. అయితే ఆయన తన దాసుల పట్ల కరుణ కలిగి ఉంటాడు.  (తైసీరుర్రహ్మాన్)

12. అంటే మూసా సరిగా మాట్లాడలేకపోయేవారు. లేదా నోటిలో నిప్పుగడ్డ వేసుకోవడం వల్ల నోరు కాలిపోవటం వల్ల సరిగా మాట్లాడలేకపోయేవారు.

19వ వాక్యంలో మూసా (అ) అనుకోకుండా హత్య చేసిన సంఘటనను గూర్చి సూచించబడింది. చనిపోయినవాడు ఫిర్ఔను జాతికి చెందినవాడు. అందువల్ల ఫిర్ఔన్ మూసా (అ) ను హత్య చేయించేందుకు నిర్ణయించుకున్నాడు. ఇది తెలిసిన మూసా (అ) ఈజిప్టు నుండి మద్యన్‌కు పారిపోయారు. ఈ సంఘటన జరిగి ఎన్నో సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. కాని ఫిర్ఔను ఇప్పుడైనా సరే తన ప్రతీకారాన్ని తీర్చుకోవడం సాధ్యంగా అనిపిస్తుంది. మీరిద్దరూ వెళ్ళమని, నా సందేశం అందజేయమని, మీరు ఎంతమాత్రం ఆందోళన చెందకండని, మేము మిమ్మల్ని కాపాడుతూ ఉంటాయని అల్లాహ్ మూసా (అ) ను ఆదేశించడం జరిగింది.

సూచనలు అంటే సాక్ష్యాధారాలు. ఇవి ప్రతి ప్రవక్తకు ఇవ్వబడ్డాయి. మూసా (అ) కు కూడా రెండు గొప్ప మహత్యాలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఆ తరువాత నీవు ఫిర్ఔన్ వద్దకు వెళ్ళిన తరువాత మీరు చెప్పబోయేది దానికి వాడు సమాధానం ఇచ్చేది అంతా మేము వింటూ ఉంటామని సూచించడం జరిగింది. మేము మీకు దైవదౌత్య  బాధ్యత అప్పగించి మిమ్మల్ని ఒంటరిగా విడిచిపెట్టటం జరగదని ఎల్లప్పుడూ మా సహాయం మీ వెంట ఉంటుందని అభయం ఇవ్వటం జరిగింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

52) “రాత్రికి రాత్రే నా దాసులను తీసుకుని వెళ్ళిపో.
మిమ్మల్ని తప్పక వెంటాడటం జరుగుతుంది” అని
మేము మూసాకు వహీ పంపాము. 53) తరువాత
ఫిర్ఔను సైన్యాన్ని సమాయత్తపరిచే నిమిత్తం
పట్టణాలలోకి వార్తాహరులను పంపి ఇలా ప్రకటన
చేయించాడు, 54) “వీరు గుప్పెడు మంది మాత్రమే,
55) కాని మాకు చాలా కోపం తెప్పించారు. 56)
మనం ఎల్లప్పుడూ అప్రమత్తంగా ఉండే లక్షణం గల
జాతి ప్రజలం” 57) ఈ విధంగా మేము వారిని
తమ తోటల నుండీ, చెలమల నుండి 58) ఖజానాల
నుండి, మహోన్నతమైన వారి నివాస స్థలాల నుండి
బయటికి తీసుకువచ్చాము. 59) వారి విషయంలో
ఇలా జరిగింది. అటు వైపు ఇస్రాయీల్
సంతతివారిని మేము వీటన్నిటికీ వారసులుగా
చేశాము. 60) తెల్లవారుతూ ఉండగా, వీరు వారిని
వెంటాడసాగారు. 61) ఇరుపక్షాల వారు ఒకరికొకరు
ఎదురు పడినప్పుడు, మూసా సహచరులు, ‘మేము
పట్టుబడ్డాము’ అని కేక వేశారు. 62) మూసా,
‘అలా ఎంతమాత్రం జరగదు. నా ప్రభువు నాతో
ఉన్నాడు. తప్పకుండా ఆయన నాకు మార్గం
చూపుతాడు’ అని అన్నాడు.

وَاَوۡحَيۡنَاۤ اِلٰى مُوۡسٰٓى اَنۡ اَسۡرِ بِعِبَادِىۡۤ اِنَّكُمۡ مُّتَّبَعُوۡنَ ﴿52﴾

فَاَرۡسَلَ فِرۡعَوۡنُ فِى الۡمَدَآٮِٕنِ حٰشِرِيۡنَ‌ۚ ﴿53﴾

اِنَّ هٰٓؤُلَۤاءِ لَشِرۡذِمَةٌ قَلِيۡلُوۡنَ ۙ ﴿54﴾

وَاِنَّهُمۡ لَنَا لَغَآٮِٕظُوۡنَ ۙ ﴿55﴾

وَاِنَّا لَجَمِيۡعٌ حٰذِرُوۡنَ ؕ ﴿56﴾

فَاَخۡرَجۡنٰهُمۡ مِّنۡ جَنّٰتٍ وَّعُيُوۡنٍ ۙ ﴿57﴾

وَّكُنُوۡزٍ وَّمَقَامٍ كَرِيۡمٍ ۙ ﴿58﴾

كَذٰلِكَ ؕ وَاَوۡرَثۡنٰهَا بَنِىۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ ؕ ﴿59﴾

فَاَتۡبَعُوۡهُمۡ مُّشۡرِقِيۡنَ ﴿60﴾

فَلَمَّا تَرَآءَ الۡجَمۡعٰنِ قَالَ اَصۡحٰبُ مُوۡسٰٓى اِنَّا لَمُدۡرَكُوۡنَ‌ ۚ ﴿61﴾

قَالَ كَلَّا‌ ۚ اِنَّ مَعِىَ رَبِّىۡ سَيَهۡدِيۡنِ ﴿62﴾

మూసా (అ) మంత్రగాళ్లను ముందు మీరు మంత్రతంత్రాలను ప్రదర్శించండని కోరారు. ఎందుకంటే పేరుప్రఖ్యాతులు గల మంత్రగాళ్ళు మూసా (అ) మహత్యాన్ని చూసి ఇవి మంత్రాలు కావని, ఇవి ప్రవక్తలకు ఇవ్వబడిన మహత్యాలని గుర్తించి వెంటనే మూసా (అ) ను విశ్వసించారు. అంటే అందరికంటే ముందు మంత్రగాళ్లే విశ్వసించారు.

మంత్రగాళ్లు తమ తరుపున గొప్పగొప్ప మంత్రాలు ప్రదర్శించారు. వీరి ప్రదర్శనకు మూసా (అ) కూడా భయపడ్డారు. (తాహా–27 ని చూడండి). మంత్రగాళ్లు తామే విజయం సాధిస్తామని ధీమాగా ఉండేవారు. అల్లాహ్ మూసాను ఆందోళన చెందవద్దని ఓదార్చాడు. మీ చేతిలోని కర్రను విసిరి ఏమౌతుందో చూడండి అని ఆదేశించటం జరిగింది. చేతికర్రను విసరగానే అది మహాసర్పంగా మారింది. మంత్రగాళ్ల కల్పిత పాములను అది మ్రింగేసింది.

ఇది చూసి ఫిర్ఔన్ చాలా ఆశ్చర్యానికి గురయ్యాడు. ఏ మాంత్రికుల ద్వారా విజయం సాధించాలని ఆశించాడో ఆ మాంత్రికులే ఓటమిని చవిచూసి మూసా (అ) ను విశ్వసించారు. ఒకవేళ ఫిర్ఔన్ కూడా ఆలోచించి ఉంటే, సత్యాసత్యాలను పరికించి ఉంటే, వాడికీ విశ్వాస భాగ్యం కలిగేది. కానీ ఫిర్ఔను అహంభావాన్ని అనుసరించాడు. అహంకారంగా ప్రవర్తించాడు. మాంత్రికులను హెచ్చరించడం ప్రారంభించాడు. మీరందరూ వాడి శిష్యులేనని మీరందరూ నన్ను సామ్రాజ్యం నుండి బహిష్కరించగోరుతున్నారని మండిపడ్డారు. (అల్అరాఫ్–123ని చూడండి) (అహ్సనుల్ బయాన్)

فَاَوۡحَيۡنَاۤ اِلٰى مُوۡسٰۤى اَنِ اضۡرِبْ بِّعَصَاكَ الۡبَحۡرَؕ
فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرۡقٍ كَالطَّوۡدِ الۡعَظِيۡمِ‌ۚ ﴿63﴾
وَاَزۡلَفۡنَا ثَمَّ الۡاٰخَرِيۡنَ‌ۚ ﴿64﴾
وَاَنۡجَيۡنَا مُوۡسٰى وَمَنۡ مَّعَهٗۤ اَجۡمَعِيۡنَ‌ۚ ﴿65﴾
ثُمَّ اَغۡرَقۡنَا الۡاٰخَرِيۡنَؕ ﴿66﴾
اِنَّ فِىۡ ذٰ لِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكۡثَرُهُمۡ
مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿67﴾
وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الرَّحِيۡمُ ﴿68﴾ ع 4 17 8
وَاتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَاَ اِبۡرٰهِيۡمَۘ ﴿69﴾
اِذۡ قَالَ لِاَبِيۡهِ وَقَوۡمِهٖ مَا تَعۡبُدُوۡنَ ﴿70﴾
قَالُوۡا نَعۡبُدُ اَصۡنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عٰكِفِيۡنَ ﴿71﴾
قَالَ هَلۡ يَسۡمَعُوۡنَكُمۡ اِذۡ تَدۡعُوۡنَۙ ﴿72﴾
اَوۡ يَنۡفَعُوۡنَكُمۡ اَوۡ يَضُرُّوۡنَ ﴿73﴾
قَالُوۡا بَلۡ وَجَدۡنَاۤ اٰبَآءَنَا كَذٰلِكَ يَفۡعَلُوۡنَ ﴿74﴾
قَالَ اَفَرَءَيۡتُمۡ مَّا كُنۡتُمۡ تَعۡبُدُوۡنَۙ ﴿75﴾
اَنۡتُمۡ وَاٰبَآؤُكُمُ الۡاَقۡدَمُوۡنَۖ ﴿76﴾
فَاِنَّهُمۡ عَدُوٌّ لِّىۡۤ اِلَّا رَبَّ الۡعٰلَمِيۡنَۙ ﴿77﴾
الَّذِىۡ خَلَقَنِىۡ فَهُوَ يَهۡدِيۡنِۙ ﴿78﴾
وَالَّذِىۡ هُوَ يُطۡعِمُنِىۡ وَيَسۡقِيۡنِۙ ﴿79﴾
وَاِذَا مَرِضۡتُ فَهُوَ يَشۡفِيۡنِۙ ﴿80﴾
وَالَّذِىۡ يُمِيۡتُنِىۡ ثُمَّ يُحۡيِيۡنِۙ ﴿81﴾

63) మేము మూసాను, 'నీ చేతికర్రతో సముద్రాన్ని కొట్టు' అని వహీ ద్వారా ఆజ్ఞాపించాము. అప్పుడు హఠాత్తుగా సముద్రం చీలిపోయింది. దాని ప్రతి భాగం ఒక మహోన్నతమైన పర్వతం మాదిరిగా అయిపోయింది. 64) ఆ చోటికే మేము రెండోవర్గం వారిని కూడ చేర్చాము. 65) మూసానూ, అతనితో ఉన్న వారందరినీ మేము రక్షించాము. 66) మిగతా వారినందరినీ ముంచివేశాము. 67) నిశ్చయంగా ఈ సంఘటనలో ఒక సూచన ఉంది. కాని వారిలో చాలా మంది విశ్వసించరు.

68) యదార్థమేమిటంటే, నీ ప్రభువు మహా శక్తిమంతుడు, అనంత కరుణామయుడు. 69) ఇంకా వారికి ఇబ్రాహీము గాథను వినిపించు.

70) అప్పుడు అతను తన తండ్రినీ, తన జాతివారినీ, "మీరు వేటిని పూజిస్తున్నారు?" అని అడిగాడు. వారు, 71) "ఇవి కొన్ని విగ్రహాలు, వాటిని మేము పూజిస్తాము. వాటి సేవలోనే మేము నిమగ్నులమై ఉంటాము" అని జవాబు పలికారు. 72) అతను వారిని ఇలా అడిగాడు, "మీరు వీటిని పిలిచినప్పుడు, ఇవి మీ మొరలను ఆలకిస్తాయా? 73) లేదా ఇవి మీకేమైనా లాభాన్నిగానీ, నష్టాన్నిగానీ కలిగిస్తాయా?" 74) వారు ఇలా అన్నారు, "లేదు, కాని మేము మా తాతముత్తాతలు ఇలా చేస్తూ ఉండగా చూశాము." 75) అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు,

76) "మీరూ, పూర్వం మీ తాతముత్తాతలూ పూజిస్తూ వస్తున్న వాటిని ఎప్పుడైనా మీరు కళ్ళుతెరచి చూశారా? 77) నాకు ఇవన్నీ శత్రువులే, ఒక్క సకల లోకాల ప్రభువు తప్ప. 78) ఆయన నన్ను సృష్టించాడు. తరువాత ఆయనే నాకు మార్గం చూపుతున్నాడు. 79) ఆయనే నాకు తినిపిస్తాడు, త్రాగిస్తాడు. 80) నేను వ్యాధికి గురి అయినప్పుడు, ఆయనే నాకు స్వస్థతను చేకూరుస్తాడు. 81) ఆయనే నాకు మృత్యువును కలిగిస్తాడు. తరువాత మళ్లీ నాకు జీవితాన్ని అనుగ్రహిస్తాడు.

(82) తీర్పుదినం నాడు నా పాపాలను క్షమిస్తాడని
నేను ఆయన మీద ఆశలు పెట్టుకున్నాను.
83) తర్వాత ఇబ్రాహీమ్ ఇలా ప్రార్థించాడు; " నా
ప్రభూ! నాకు వివేకాన్ని ప్రసాదించు, నన్ను
సజ్జనులలో కలుపు. 84) తరువాత తరాల వారిలో
నాకు మంచి పేరు ప్రసాదించు. 85) నన్ను
సుఖసౌభాగ్యాల స్వర్గవనానికి వారసులైన వారిలో
చేర్చు 86) నా తండ్రిని క్షమించు. నిస్సందేహంగా
ఆయన మార్గం తప్పిన వారిలోనివాడే.
87) మానవులందరూ బ్రతికింపబడే రోజున నన్ను
అవమానం పాలుజేయకు. 88) అప్పుడు
సంపదవల్లగానీ, సంతానం వల్లగానీ ఏ లాభమూ
కలగదు; 89) ఏ వ్యక్తి అయినా మంచి మనస్సుతో
అల్లాహ్ సాన్నిధ్యంలో హాజరైతే తప్ప." 90) ఆ రోజు
స్వర్గం భయభక్తులు కలవారి దగ్గరకు
తీసుకురాబడుతుంది. 91) నరకం మార్గం తప్పిన
వారి ముందు తెరువబడుతుంది. వారిని ఇలా
అడగటం జరుగుతుంది. 92) "అల్లాహ్‌ను
వదలిపెట్టి, మీరు ఆరాధించేవారు ఇప్పు
డెక్కడున్నారు? 93) వారు మీకేమైనా సహాయం
చేస్తున్నారా; లేదా తమను తాము రక్షించుకోగలరా?"
94) తర్వాత ఆ దేవుళ్లూ, మార్గం తప్పిన ఈ
మానవులూ, 95) ఇబ్లీస్ సైన్యమూ, అందరూ
దానిలోకి ఒకరిమీద ఒకరు పడేటట్లుగా
త్రోయబడతారు. 96) అక్కడ వారందరూ పరస్పరం
పోట్లాడుకుంటారు, మార్గం తప్పిన ఈ మానవులు
తమ దేవుళ్లతో ఇలా అంటారు; 97,98) "దేవుని
సాక్షి! సకల లోకాల ప్రభువుతో సమానమైన స్థానాన్ని
మీకు ఇచ్చినప్పుడు, మేము స్పష్టమైన
మార్గభ్రష్టత్వానికి గురి అయ్యాము. 99) మమ్మల్ని
మార్గం తప్పించిన వీరు నిజంగానే అపరాధులు
100) ఇప్పుడు మాకు సిఫారసు చేసేవాడుగానీ,
101) ప్రాణ స్నేహితుడుగానీ, ఎవడూ లేడు.
102) అయ్యో! ఒకసారి మళ్లీ మరలి వెళ్లే అవకాశం
మాకు దొరికితే, మేము తప్పకుండా విశ్వాసుల
మవుతాము."

وَالَّذِیْٓ اَطْمَعُ اَنْ یَّغْفِرَ لِیْ خَطِیْٓـَٔتِیْ یَوْمَ الدِّیْنِ ﴿82﴾
رَبِّ هَبْ لِیْ حُكْمًا وَّاَلْحِقْنِیْ بِالصّٰلِحِیْنَ ﴿83﴾
وَاجْعَلْ لِّیْ لِسَانَ صِدْقٍ فِی الْاٰخِرِیْنَ ﴿84﴾
وَاجْعَلْنِیْ مِنْ وَّرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِیْمِ ﴿85﴾
وَاغْفِرْ لِاَبِیْٓ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الضَّآلِّیْنَ ﴿86﴾
وَلَا تُخْزِنِیْ یَوْمَ یُبْعَثُوْنَ ﴿87﴾
یَوْمَ لَا یَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ ﴿88﴾
اِلَّا مَنْ اَتَی اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِیْمٍ ﴿89﴾
وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِیْنَ ﴿90﴾
وَبُرِّزَتِ الْجَحِیْمُ لِلْغٰوِیْنَ ﴿91﴾
وَقِیْلَ لَهُمْ اَیْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿92﴾
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ هَلْ یَنْصُرُوْنَكُمْ اَوْ یَنْتَصِرُوْنَ ﴿93﴾
فَكُبْكِبُوْا فِیْهَا هُمْ وَالْغَاوٗنَ ﴿94﴾
وَجُنُوْدُ اِبْلِیْسَ اَجْمَعُوْنَ ﴿95﴾
قَالُوْا وَهُمْ فِیْهَا یَخْتَصِمُوْنَ ﴿96﴾
تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ﴿97﴾
اِذْ نُسَوِّیْكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿98﴾
وَمَآ اَضَلَّنَآ اِلَّا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿99﴾
فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِیْنَ ﴿100﴾
وَلَا صَدِیْقٍ حَمِیْمٍ ﴿101﴾
فَلَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِیْنَ ﴿102﴾

| | |
|---|---|
| 103) నిశ్చయంగా ఇందులో ఒక గొప్ప సూచన ఉన్నది, కాని వారిలో అత్యధికులు విశ్వసించరు. 104) యదార్థమేమిటంటే, నీ ప్రభువు అత్యంత శక్తిమంతుడు, కరుణామయుడూను. | إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿103﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿104﴾ |

5 36 9

51 - 104 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం: గత వాక్యాల్లో తాతముత్తాలను అంధులై అనుసరించేవారు, బుద్ధిబలం ఉపయోగించని వారు, ధిక్కరించేవారు, మొండిగా ప్రవర్తించేవారు ఎన్ని మహత్యాలు చూసినా విశ్వసించరు అని పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో ఇబ్రాహీమ్ (అ) సందేశ ప్రచారం గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన తండ్రిని, తన జాతిని ఈ విగ్రహాలు దైవం కాలేవని, ఇవి మీకన్నా బలహీనమైనవని బోధించారు. చివరికి విగ్రహాలను పగలగొట్టారు కూడా, కాని ఎంత నచ్చజెప్పినా వారు ఏమాత్రం వినలేదు. తిరస్కారాన్ని అవలంబించారు అని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

52. ఈ చారిత్రక విజయానికి కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత మూసాను బనీ ఇస్రాయీల్‌ను తీసుకొని రాత్రికి రాత్రే సముద్రం వైపు వెళ్ళిపొమ్మని, మిమ్మల్ని ఫిర్ఔన్ తన సైన్యాల సమేతంగా వెంబడించటం జరుగుతుందని ఆదేశించడం జరిగింది. అయితే మీరు వెనుతిరగకుండా ముందుకు సాగిపోతూ ఉండాలి. వారు మిమ్మల్ని ఏ మాత్రం నష్టం కలిగించలేరని సూచించబడింది. ఫిర్ఔన్‌కు ఈ విషయం తెలియగానే సైన్యాలను సమీకరించి, బనీ ఇస్రాయీల్‌ను హీనంగా భావిస్తూ అనేక రకాలుగా అసహ్యించుకుంటూ ఆగ్రహించాడు.

అల్లాహ్ తన అంతిమ ప్రవక్త (స) ను మీ జాతికి ఏకదైవారాధకుడైన ఇబ్రాహీమ్(అ) గాధను వినిపించమని, ఆయన అల్లాహ్‌కు నిర్మలమైన మనస్సుతో ప్రార్థించేవారనీ, అల్లాహ్‌నే నమ్ముకునేవారని, అల్లాహ్‌నే ఆరాధించేవారని, ఆయన ఆదర్శప్రాయులని ఆయన అడుగుజాడలనే అనుసరించాలని ఆయన అల్లాహ్‌కు ఎవరినీ సాటి కల్పించేవారు కారనీ, విగ్రహారాధకులకు ఎంతమాత్రం భరించేవారుకారని, అల్లాహ్ వీరికి బాల్యం నుండే ఏకదైవారాధనా జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడని ఆదేశించాడు.

హూద్ (అ) తన జాతిని 'నేను అల్లాహ్ గురించి సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను. మీరూ సాక్ష్యం ఇవ్వండి' అని కోరారు. (హూద్ :54-56) నేను మీ విగ్రహాలను ఎంతమాత్రం భరించలేనని, మీరు నాకు వ్యతిరేకంగా ఏం చేసుకుంటారో చేసుకోండనీ, నేను అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నానని, ప్రతి ప్రాణి యొక్క జుట్టు అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉందని, నా ప్రభువే సన్మార్గం చూపగలడని హితబోధ చేశారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) కూడా ఈ విధంగా విగ్రహాల పట్ల అసహ్యం వ్యక్తం చేశారు. (అల్అన్అమ్ 81)

మీరు అల్లాహ్‌ను కాదని సాటి కల్పిస్తున్న విగ్రహాలకు నేనెలా భయపడగలను.? ఎటువంటి ఆధారాలు లేకుండా మీరు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్నా మీకు భయం వేయదా? అని తన జాతి వారి ముందు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేశారు.

జాతకం: నాకు, ఇతరులకు ప్రభువైన అల్లాహ్ ముందే నా తల వంగుతుంది. జాతకాన్ని ఆయనే నిర్ణయించాడు. ప్రాణులు ఆయన నిర్ణయించిన జాతకం ప్రకారమే జీవిస్తారు, మరణిస్తారు. ఆయన కోరిన వారికి సన్మార్గం ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టతకు గురిచేస్తాడు.

79. అల్లాహ్‌యే నా సృష్టికర్త, నా ఆహార ప్రదాత. ఆయనే నన్ను తినిపిస్తాడు, త్రాపిస్తాడు. ఆయనే వసరులు

| | |
|---|---|
| 105) నూహు జాతి వారు దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. 106) అప్పుడు వారి సోదరుడు నూహు వారితో అన్న విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో; "మీరు భయపడరా?<br>107) నేను మీ కొరకు ఒక విశ్వసనీయుడైన సందేశహరుడను. | كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿105﴾<br>إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿106﴾<br>إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿107﴾ |

ప్రసాదిస్తాడు. వర్షాలు కురిపిస్తాడు. పంటలు పండిస్తాడు. ఆకాశం నుండి తియ్యటి నీటిని కురిపిస్తాడు. దాన్ని మానవులు ఇతర ప్రాణులు త్రాగి తమ దాహాన్ని తీర్చుకుంటాయి.

83. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన ప్రభువును వివేకం ప్రసాదించవలసిందిగా ప్రార్థించారు. వివేకం అంటే బుద్ధీ, జ్ఞానాలు, దైవదౌత్యం, ఆ తరువాత మళ్లీ తనను సజ్జనుల్లో చేర్చమని ప్రార్థించారు. మహాప్రవక్త (స) అల్లాహ్‌ను మూడు సార్లు ఇలా ప్రార్థించారు: "ఓ అల్లాహ్! నన్ను గొప్ప సహచరుల్లో చేర్చు." ఒక హదీసు ప్రకారం ఇలా కూడా ప్రార్థించవచ్చు: "ఓ అల్లాహ్! నన్ను ముస్లింగానే ఉంచు. ముస్లింగానే నాకు మరణం ప్రసాదించు. మరియు సజ్జనుల్లో చేర్చు."

84. అంటే నా తరువాత తరాలలో నాకు పేరు ప్రతిష్టలు తెచ్చిపెట్టు. మరియు సత్కార్యాల్లో నన్ను అనుసరించమని ఆదేశించు అని అర్థం.

అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : "మేము తరువాత తరాలలో అతనికి కీర్తి ప్రతిష్టలు ప్రసాదించాము. (సాఫ్ఫాత్ :108) అందరూ ఆయనపై శాంతి వచనాలు పలుకుతారు. నిర్మలమైన మనస్సుతో ఆరాధించే వారికి మేము ఈ విధంగా ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాము అని అల్లాహ్ అంటున్నాడు." నన్ను తీర్పుదినం నాటి అవమానం నుండి కాపాడు. ఆనాడు అందరూ అక్కడ సమీకరించబడతారు" అని ఇబ్రాహీం (అ) ప్రార్థించారు.

మహాప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు: "ఇబ్రాహీమ్ (అ) తీర్పుదినం నాడు తన తండ్రిని చూస్తారు. అతని తండ్రి ముఖం అవమానంతో కృంగికృశించి ఉంటుంది. మరో ఉల్లేఖనంలో, "ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఇలా ప్రార్థిస్తారు: "ఓ అల్లాహ్! తీర్పుదినం నాడు నన్ను అవమానపరచవని నీవు వాగ్దానం చేసి ఉన్నావు" అని విన్నవించుకుంటారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు: "నేను అవిశ్వాసులకు స్వర్గాన్ని నిషేధించాను." మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది :ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రిని చూసి, 'నన్ను తిరస్కరించవద్దని నేను నీకు వారించలేదా?" అని అంటారు. అప్పుడతని తండ్రి, "ఈ రోజు నేను అవిధేయత చూపను" అని అంటాడు. ఆ తరువాత ఇబ్రాహీమ్ (అ) అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఇలా అంటారు: "ఇంతకంటే అవమానం మరొకటేమి కాగలదు? నా తండ్రి దైవకారుణ్యానికి దూరమయ్యాడు." అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు: "నేను స్వర్గాన్ని అవిశ్వాసుల కొరకు నిషేధించాను." అల్లాహ్ మళ్లీ ఇలా అంటాడు: "ఓ ఇబ్రాహీమ్! నీ క్రిందికి చూడు." ఇబ్రాహీమ్ క్రిందికి చూస్తారు. ఒక తేలు అపరిశుద్ధంలో దొర్లుతూ కనబడుతుంది. దైవదూతలు దాని కాళ్ళు పట్టుకొని నరకంలో పడవేస్తారు.

నిర్మలమైన మనస్సు : నిర్మలమైన మనస్సుతో వచ్చినవాడే తీర్పుదినం నాడు సాఫల్యం పొందుతాడు. లోపాలులేని, ఏకదైవారాధనా భావం గలది, సాటి కల్పించటానికి దూరంగా ఉండేదే 'ఖల్బేసలీం' అనబడుతుంది. ఇలాంటిది కేవలం విశ్వాసి హృదయమే అవుతుంది. ఎందుకంటే అవిశ్వాసుల, కపటుల హృదయాలలో కల్మషాలు, రోగాలు, లోపాలు ఉంటాయి. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు: "వారి హృదయాలలో రోగం ఉంది." (2/10) కొత్త కల్పితాలకు బిద్అత్‌లకు దూరంగా ప్రవక్త (స) సంప్రదాయాలపై నిలకడగా ఉన్నదే నిర్మలమైన మనస్సు.

108) కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి, నాకు విధేయత చూపండి. 109) నేను ఈ పనికిగాను మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరను. నాకు ప్రతిఫలం ఇవ్వటం అనేది సకల లోకాల ప్రభువు బాధ్యత.

110) కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నిస్సంకోచంగా నాకు విధేయత చూపండి".

111) వారు ఇలా జవాబు పలికారు, "ఏమిటి, మేము నిన్ను విశ్వసించాలా? వాస్తవానికి అధములైన వారే నిన్ను అనుసరిస్తున్నారు." 112) దానికి నూహ్ ఇలా అన్నాడు, "వారు చేసే పనులెలాంటివో నాకేమి తెలుసు? 113) వారి లెక్క చూడటం నా ప్రభువు బాధ్యత. అయ్యో! మీరు కొంచెం తెలివిగా వ్యవహరిస్తే ఎంత బాగుంటుంది. 114) విశ్వసించిన వారిని గెంటివేయడం నా పనికాదు. 115) నేను కేవలం స్పష్టంగా హెచ్చరిక చేసే వ్యక్తిని మాత్రమే".

116) వారు దానికి, "ఓ నూహ్! ఒకవేళ నీవు దీనిని మానుకోకపోతే, తప్పక శాపగ్రస్తులలో చేరిపోతావు," అని అన్నారు. 117) నూహ్ ఇలా ప్రార్థించాడు, "ఓ నా ప్రభూ! నా జాతివారు నేను అసత్య వాదినని నన్ను తిరస్కరించారు. 118) ఇక నాకూ–వారికీ మధ్య స్పష్టమైన తీర్పు చెయ్యి. నన్నూ, నాతోపాటు ఉన్న విశ్వాసులనూ కాపాడు". 119) చివరకు మేము అతన్నీ, అతని సహచరులనూ ఒక నిండు పడవలో రక్షించాము. 120) దాని తరువాత మిగతా వారినందరినీ ముంచి వేశాము. 121) నిశ్చయంగా ఇందులో ఒక సూచన ఉన్నది. కాని వారిలో చాలా మంది విశ్వసించరు. 122) యదార్థమేమిటంటే, నీ ప్రభువు మహాశక్తిమంతుడు, అత్యంత కరుణామయుడు. 123) ఆద్ జాతి దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించింది, 124) వారి సోదరుడు హూద్ వారితో ఇలా అన్నప్పటి విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, "మీరు భయపడరా? 125) నేను మీ కొరకు ఒక విశ్వసనీయుడైన దైవప్రవక్తను,126) కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి, నాకు విధేయత చూపండి.

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿108﴾

وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿109﴾

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿110﴾

قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْاَرْذَلُوْنَ ﴿111﴾

قَالَ وَمَا عِلْمِیْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿112﴾

اِنْ حِسَابُهُمْ اِلَّا عَلٰی رَبِّیْ لَوْ تَشْعُرُوْنَ ﴿113﴾

وَمَآ اَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿114﴾

اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿115﴾

قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يٰنُوْحُ لَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْمَرْجُوْمِيْنَ ﴿116﴾

قَالَ رَبِّ اِنَّ قَوْمِیْ كَذَّبُوْنِ ﴿117﴾

فَافْتَحْ بَيْنِیْ وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَّنَجِّنِیْ وَمَنْ مَّعِیَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿118﴾

فَاَنْجَيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ فِی الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿119﴾

ثُمَّ اَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبٰقِيْنَ ﴿120﴾

اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿121﴾

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿122﴾ ع 6 18 10

كَذَّبَتْ عَادُ ا۟لْمُرْسَلِيْنَ ﴿123﴾

اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ هُوْدٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿124﴾

اِنِّیْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿125﴾

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿126﴾

127) నేను ఈ పనికి మిమ్మల్ని ఏ ప్రతిఫలమూ కోరను. నాకు ప్రతిఫలం ఇవ్వటం అనేది సకల లోకాల ప్రభువు బాధ్యత. 128) ఏమిటీ మీ వ్యవహారం, ఎత్తుగా ఉన్న ప్రతి స్థలం మీదా ఏమీ ప్రయోజనం లేని ఒక స్మారక కట్టడాన్ని నిర్మిస్తున్నారు, 129) మీరిక్కడే శాశ్వతంగా ఉండిపోతారనే విధంగా పెద్ద పెద్ద భవనాలను కడుతున్నారు? 130) మీరు ఎవరినైనా పట్టుకుంటే, దౌర్జన్యపరులై పట్టుకుంటారు. 131) కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి, నన్ను అనుసరించండి.

132) ఆయనకే భయపడండి. ఆయన మీకు తెలిసినవన్నీ ప్రసాదించాడు. 133) మీకు పశువులు ఇచ్చాడు. సంతానం అనుగ్రహించాడు,

134) తోటలు ప్రసాదించాడు, చెలమలు ఇచ్చాడు. 135) ఒక మహాదినపు శిక్ష మీకు పడుతుందని నేను భయపడుతున్నాను". 136) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు, "నీవు బోధించినా, బోధించక పోయినా, మాకు అంతా ఒకటే.

137) ఈ విషయాలు పూర్వం నుండీ ఇలానే జరుగుతూ వచ్చాయి. 138) మేము శిక్షకు గురిఅయ్యేవారం మాత్రం కాము." 139) చివరకు వారు అతనిని తిరస్కరించారు. మేము వారిని నాశనం చేశాము. నిశ్చయంగా ఇందులో ఒక సూచన ఉన్నది. కాని వారిలో చాలా మంది విశ్వసించరు. 140) యదార్థమేమిటంటే నీ ప్రభువు అత్యంత శక్తిమంతుడు, అపార కరుణామయుడూను. 141) సమూద్ జాతి దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించింది. 142) వారి సోదరుడు సాలెహ్ వారికి ఇలా చెప్పిన విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, "ఏమిటీ మీరు భయపడరా? 143) నేను మీ కొరకు ఒక విశ్వసనీయుడైన దైవప్రవక్తను. 144) కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నా యెడల విధేయత చూపండి. 145) నేను ఈ పనికై మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరను. నా ప్రతిఫలం సకల లోకాల ప్రభువు బాధ్యత.

وَمَآ اَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ اَجۡرٍ‌ۚ اِنۡ اَجۡرِىَ اِلَّا عَلٰى
رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ‌ؕ ﴿127﴾
اَتَبۡنُوۡنَ بِكُلِّ رِيۡعٍ اٰيَةً تَعۡبَثُوۡنَۙ ﴿128﴾
وَتَتَّخِذُوۡنَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمۡ تَخۡلُدُوۡنَ‌ۚ ﴿129﴾
وَاِذَا بَطَشۡتُمۡ بَطَشۡتُمۡ جَبَّارِيۡنَ‌ۚ ﴿130﴾
فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيۡعُوۡنِ‌ۚ ﴿131﴾
وَاتَّقُوا الَّذِىۡۤ اَمَدَّكُمۡ بِمَا تَعۡلَمُوۡنَ‌ۚ ﴿132﴾
اَمَدَّكُمۡ بِاَنۡعَامٍ وَّبَنِيۡنَ‌ۙ‌ۚ ﴿133﴾
وَجَنّٰتٍ وَّعُيُوۡنٍ‌ۚ ﴿134﴾
اِنِّىۡۤ اَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيۡمٍؕ ﴿135﴾
قَالُوۡا سَوَآءٌ عَلَيۡنَاۤ اَوَعَظۡتَ اَمۡ لَمۡ تَكُنۡ مِّنَ
الۡوٰعِظِيۡنَۙ ﴿136﴾
اِنۡ هٰذَاۤ اِلَّا خُلُقُ الۡاَوَّلِيۡنَۙ ﴿137﴾
وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِيۡنَ‌ۚ ﴿138﴾
فَكَذَّبُوۡهُ فَاَهۡلَكۡنٰهُمۡ‌ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيَةً‌ؕ وَمَا
كَانَ اَكۡثَرُهُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿139﴾
وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الرَّحِيۡمُ‌ ﴿140﴾ ع 7 18 11
كَذَّبَتۡ ثَمُوۡدُ الۡمُرۡسَلِيۡنَ‌ ۖۚ ﴿141﴾
اِذۡ قَالَ لَهُمۡ اَخُوۡهُمۡ صٰلِحٌ اَلَا تَتَّقُوۡنَ‌ۚ ﴿142﴾
اِنِّىۡ لَـكُمۡ رَسُوۡلٌ اَمِيۡنٌۙ ﴿143﴾
فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيۡعُوۡنِ‌ۚ ﴿144﴾
وَمَاۤ اَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ اَجۡرٍ‌ۚ اِنۡ اَجۡرِىَ اِلَّا عَلٰى
رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ‌ؕ ﴿145﴾

أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هٰهُنَآ اٰمِنِيْنَ ﴿146﴾

فِي جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿147﴾

وَّزُرُوْعٍ وَّنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيْمٌ ﴿148﴾

وَتَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا فٰرِهِيْنَ ﴿149﴾

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿150﴾

وَلَا تُطِيْعُوْٓا اَمْرَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿151﴾

الَّذِيْنَ يُفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ﴿152﴾

قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِيْنَ ﴿153﴾

مَآ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ فَاْتِ بِاٰيَةٍ اِنْ كُنْتَ مِنَ

الصّٰدِقِيْنَ ﴿154﴾

قَالَ هٰذِهٖ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَّلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ

مَّعْلُوْمٍ ﴿155﴾

وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ

عَظِيْمٍ ﴿156﴾

فَعَقَرُوْهَا فَاَصْبَحُوْا نٰدِمِيْنَ ﴿157﴾

فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۭ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ

اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿158﴾

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿159﴾ ع 8 19 12

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطِ ِالْمُرْسَلِيْنَ ﴿160﴾

اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ لُوْطٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿161﴾

اِنِّي لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿162﴾

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿163﴾

وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰي

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿164﴾

146) ఇక్కడున్న ఈ వస్తువుల మధ్య మిమ్మల్ని ఇలానే ప్రశాంతంగా ఉండనివ్వటం జరుగుతుందను కుంటున్నారా? 147) ఈ తోటలలో, ఈ జలధారల మధ్య? 148) ఈ పొలాలలో, మాగిన పండ్ల గుత్తులు గల ఈ ఖర్జూరపు చెట్ల నడుమ? 149) మీరు కొండలను తొలిచి విర్రవీగుతూ వాటిలో భవనాలను నిర్మిస్తారు. 150) అల్లాహ్‌కు భయపడండి, నా యెడల విధేయత చూపండి. 151) హద్దులు మీరే వారి పట్ల విధేయత చూపకండి. 152) వారు భూమిలో ఉపద్రవాన్ని సృష్టిస్తారు. ఏ సంస్కరణనూ చేపట్టరు". 153) వారు సమాధానంగా ఇలా అన్నారు. "నీవు చేతబడి చేయబడిన ఒక వ్యక్తివి మాత్రమే. 154) నీవు మావంటి ఒక మానవుడవు తప్ప మరేమీ కావు. నీవు సత్యవంతుడవే అయితే, ఏదైనా సూచనను తీసుకురా." 155) సాలిహ్ ఇలా అన్నాడు, "ఇదిగో ఈ ఒంటెను చూడండి. ఒక రోజు అది నీళ్లు త్రాగుతుంది. ఒకరోజు మీరందరూ నీళ్లు తోడుకుంటారు. 156) ఆ ఒంటెకు ఏమాత్రం హాని కలిగించకండి. అలా చేస్తే, ఒక మహాదినపు శిక్ష మిమ్మల్ని చుట్టుముట్టుతుంది." 157) కాని వారు దాని వెనుక కాలి పెద్ద నరాన్ని కోసి వేశారు.

158) చివరకు విచారపడుతూ ఉండిపోయారు. శిక్ష వారిని పట్టుకుంది. ఖచ్చితంగా ఇందులో ఒక సూచన ఉన్నది. కాని వారిలో అధికులు విశ్వసించరు. 159) యదార్థమేమిటంటే, నీ ప్రభువు శక్తిమంతుడు, కరుణామయుడు. 160) లూత్ జాతి దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించింది. 161) వారి సోదరుడు లూత్ వారితో ఇలా అన్నప్పటి విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. "మీరు భయపడరా? 162) నేను మీ కొరకు ఒక విశ్వసనీయుడనైన దైవప్రవక్తను. 163) కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నా యెడల విధేయత చూపండి.

164) నేను ఈ పనికై మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరను. నా ప్రతిఫలం సకల లోకాల ప్రభువు బాధ్యత.

165) మీరు ప్రపంచంలోని ప్రాణులలో పురుషుల వద్దకు పోతారేమిటి, 166) మీ ప్రభువు మీ భార్యలలో మీకై సృష్టించిన దానిని విడిచిపెడుతున్నారేమిటి? మీరు హద్దులన్నీ అతిక్రమించారు.” 167) వారు ఇలా అన్నారు, “ఓ లూత్! నీవు ఈ మాటలు మానుకోకపోతే, మా నగరాల నుండి గెంటివేయ బడిన వారిలో నీవు కూడా తప్పక చేరిపోతావు.”

168) అతను ఇలా అన్నాడు, “మీ చేష్టలకు కుమిలిపోయేవారిలో నేనూ ఉన్నాను. 169) ఓ ప్రభూ! నన్నూ, నా కుటుంబ సభ్యులనూ వారి అశ్లీల చేష్టల నుండి కాపాడు.” 170) చివరకు మేము అతనినీ, అతని కుటుంబ సభ్యులందరినీ కాపాడాము. 171) వెనుకనే ఉండిపోయిన వారిలోని ఒక ముసలి స్త్రీని తప్ప. 172) తరువాత మిగిలిపోయిన వారిని మేము నాశనం చేశాము. 173) వారిపై ఒక వర్షాన్ని కురిపించాము, అతి భయంకరమైన వర్షాన్ని. అది హెచ్చరింపబడిన వారిపై అవతరించింది. 174) నిశ్చయంగా ఇందులో ఒక సూచన ఉన్నది. అయితే వారిలో చాలా మంది విశ్వసించరు. 175) యదార్థమేమిటంటే నీ ప్రభువు మహాశక్తిమంతుడు, అనంత కరుణామయుడు, 176) ‘అయ్‌కహ్’ ప్రజలు దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. 177) అప్పుడు షుఐబ్ వారితో ఇలా అన్న విసయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. “మీరు భయపడరా? 178) నేను మీ కొరకు వచ్చిన ఒక విశ్వసనీయుడనైన దైవప్రవక్తను, 179) కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి, నా యెడల విధేయత చూపండి. 180) నేను ఈ పనికై మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్ని కోరను. నా ప్రతిఫలం సకల లోకాల ప్రభువు బాధ్యత. 181) కొలపాత్రలను పూర్తిగా నింపండి, 182) ఎవరికీ తక్కువ చేసి ఇవ్వకండి. సరియైన తరాజుతో తూయండి. 183) ప్రజలకు వారి వస్తువులను తక్కువజేసి ఇవ్వకండి, భూమిపై కల్లోలాన్ని వ్యాపింపజేస్తూ తిరగకండి;

اَتَاْتُوْنَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿165﴾
وَتَذَرُوْنَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ ؕ
بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ عٰدُوْنَ ﴿166﴾
قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يٰلُوْطُ لَتَكُوْنَنَّ مِنَ
الْمُخْرَجِيْنَ ﴿167﴾
قَالَ اِنِّيْ لِعَمَلِكُمْ مِّنَ الْقَالِيْنَ ؕ﴿168﴾
رَبِّ نَجِّنِيْ وَاَهْلِيْ مِمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿169﴾
فَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗۤ اَجْمَعِيْنَ ﴿170﴾
اِلَّا عَجُوْزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ۚ﴿171﴾
ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِيْنَ ۚ﴿172﴾
وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ
الْمُنْذَرِيْنَ ﴿173﴾
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿174﴾
وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۠﴿175﴾ ع 9 16 13
كَذَّبَ اَصْحٰبُ لْــَٔيْكَةِ الْمُرْسَلِيْنَ ۖۚ﴿176﴾
اِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ۚ﴿177﴾
اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ۙ﴿178﴾
فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ۚ﴿179﴾
وَمَاۤ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى
رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ؕ﴿180﴾
اَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُوْنُوْا مِنَ الْمُخْسِرِيْنَ ۚ﴿181﴾
وَزِنُوْا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيْمِ ۚ﴿182﴾
وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي
الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ۚ﴿183﴾

وَاتَّقُوا الَّذِيْ خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْاَوَّلِيْنَ ۭ ﴿184﴾
قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِيْنَ ۙ ﴿185﴾
وَمَآ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَاِنْ نَّظُنُّكَ لَمِنَ
الْكٰذِبِيْنَ ﴿186﴾
فَاَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَآءِ اِنْ كُنْتَ مِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ۭ ﴿187﴾
قَالَ رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿188﴾
فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ
عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿189﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ
وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿190﴾
وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۧ ﴿191﴾ 10 ع 16 14

184) మిమ్మల్నీ మీకు పూర్వపు తరాల వారినీ సృష్టించిన ఆయనకు భయపడండి." 185) వారు ఇలా అన్నారు, "నీవు కేవలం చేతబడి చేయబడిన ఒక వ్యక్తివి. 186) నీవు ఏమీ కావు, మా వంటి ఒక మానవుడవు తప్ప. మేము నిన్ను అసత్యవాదిగా పరిగణిస్తున్నాము. 187) నీవు సత్యవంతుడవే అయితే ఆకాశపు తునకను దేనినయినా మా మీద పడేలా చేయి. 188) షుఐబ్ ఇలా అన్నాడు, "నా ప్రభువుకు మీరు చేస్తున్నదంతా తెలుసు." 189) వారు అతనిని తిరస్కరించారు. చివరకు ఛత్రదినపు శిక్ష వారిపైకి వచ్చిపడింది. అది అతి భయంకరమైన దినపు శిక్ష. 190) నిశ్చయంగా ఇందులో ఒక సూచన ఉన్నది. అయితే వారిలో అత్యధికులు విశ్వసించరు. 191) యదార్ధమేమింటే, నీ ప్రభువు శక్తిమంతుడు కూడ, కరుణామయుడు కూడ.

105-191 : వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో నూహ్ (అ) తన జాతి వారిలో సత్యసందేశ ప్రచారం చేశారని, ఏకదైవారాధన వైపు ఆహ్వానించారని, కాని ఆ జాతి వారు తలబిరుసుతనంతో అహంకారంతో వ్యవహరించారని, తమ తాత ముత్తాతలను అంధులై అనుసరించేవారని, వారు నూహ్ సందేశాన్ని తిరస్కరించారని, ఫలితంగా వారిపై అల్లాహ్ శిక్ష విరుచుకు పడిందని అవిశ్వాసులందరూ నాశనమయ్యారని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

105. నూహ్ జాతి వారు తన ప్రవక్తను అన్ని రకాలుగా తిరస్కరించారు. విగ్రహారాధన సర్వసామాన్యం అయిన తరువాత మొట్టమొదట వచ్చిన దైవప్రవక్త నూహ్ (అ). ప్రజలను విగ్రహారాధన నుండి వారించటానికి, దైవశిక్షల పట్ల హెచ్చరించటానికి అల్లాహ్ నూహ్ (అ) ను ప్రభవింపజేశాడు. నూహ్ జాతి అతన్ని తిరస్కరించి తమ అసహ్యాకరమైన కార్యకలాపాలలో నిమగ్నమయి ఉండేది. ఎంత నచ్చజెప్పినా విగ్రహారాధనను త్యజించలేదు. ప్రవక్తలందరూ ఏకదైవారాధన సందేశ ప్రచారం నిమిత్తం ప్రభవించబడ్డారు. అందువల్ల ఒకర్ని తిరస్కరిస్తే అందరినీ తిరస్కరించినట్టే అల్లాహ్ నూహ్‌ను తిరస్కరించటం ప్రవక్తలంరినీ తిరస్కరించినట్టుగా భావించి నూహ్ జాతి ప్రవక్తలందరినీ తిరస్కరించిందని పేర్కొన్నాడు.

నూహ్ సందేశం : అల్లాహ్ ఆరాధనలో మీరు ఇతరులను భాగాస్వాములుగా కల్పిస్తున్నారు. దీనికి మీరు ఏమాత్రం సిగ్గుపడటం లేదు, నేను మీ వద్దకు పంపబడిన సత్యప్రవక్తను. నేను మీకు మీ ప్రభువు సందేశాన్ని వినిపిస్తున్నాను. అందులో ఏమాత్రం హెచ్చుతగ్గులు చేయటం లేదు. కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నన్ను అనుసరించండి. ఈ విధంగా దైవశిక్ష నుండి మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోండి. పైగా నేను మీకు చేస్తున్న హితబోధకు పారితోషికం కూడా నేను మిమ్మల్ని కోరటం లేదు.

దాని ప్రతిఫలం నాకు అల్లాహ్ వద్ద లభించనుంది. నేను మిమ్మల్ని నిరంతరం అల్లాహ్‌కు భయపడండని, నన్ను అనుసరించండని హితబోధ చేస్తున్నాను. నా సత్యసంధత, అమానతుల గురించి మీ అందరికీ తెలుసు. ఏ బాధ్యత నాకు ఇవ్వబడిందో దాన్ని నేను యథాతథంగా నెరవేరుస్తున్నాను అని అన్నారు.

**నూహ్ జాతి సమాధానం :** మేము విశ్వసించదలచుకోలేదు. ఎందుకంటే, ఈ పేదలు, హీనులు నిన్ను అనుసరిస్తున్నారు. నిన్ను ధృవీకరిస్తున్నారు. వీరందరూ సమాజంలోని దరిద్రులు. మేము వారితోపాటు ఎలా కూర్చోగలము? అని అన్నారు.

**నూహ్ సమాధానం :** వీరి గత కర్మలకు నాకు ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు. ఇంకా నేను వాటి గురించి పరిశీలించదలచుకోలేదు. వీరు నా వద్ద ఉన్న సత్యాన్ని స్వీకరించడానికి ముందుకు వచ్చారు. వారి పాత కర్మల వెంటపడటం నా పని కాదు. నా పని కేవలం వారి విశ్వాసాన్ని ధృవీకరించడమే. వారి హృదయాలలో ఉన్న రహస్యాలను అల్లాహ్‌కే వదలి వేస్తున్నాను. వారి ప్రభువే స్వయంగా వారిని విచారిస్తాడు. విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే మీరు ఈ మాత్రం జ్ఞానం కూడా కలిగిలేరు అని అన్నారు. ఈ పేదలను, దరిద్రులను గెంటివేస్తే మేము విశ్వసిస్తాము అని అన్నారు. కాని నూహ్ వారి ఈ షరతును ఒప్పుకోలేదు. ఇంకా ఇలా అన్నారు ; "నేను విశ్వాసులను నా దగ్గరి నుండి గెంటివేయడం జరుగదు. నేను కేవలం హెచ్చరించేవాడుగా పంపబడ్డాను. నన్ను అనుసరించేవాడు, నా అడుగుజాడల్లో నడిచేవాడు, నన్ను ధృవీకరించేవాడు నా వాడు. నేను అతని వాడను. వారు మీ దృష్టిలో ఎంత దరిద్రులైనా, గౌరవహీనులైనా, ఎలాంటి వారైనా, నా దృష్టిలో మాత్రం అందరూ సమానులే" అని సమాధానం ఇచ్చారు.(తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

నూహ్ (అ) సుమారు 950 సంవత్సరాల వరకు తన జాతిని ఏకదైవారాధన గురించి హితబోధ చేశారు. కాని అతని జాతి అవిశ్వాసాన్ని, విగ్రహారాధనను అవలంబిస్తూ ఉంది. చివరికి నూహ్ (అ) తన ప్రభువుతో మాట్లాడుతూ ఓ ప్రభూ! నన్ను నా జాతి పూర్తిగా తిరస్కరించింది. ఇప్పుడు వారు విశ్వసిస్తారని, తమ్ముతాము సరిదిద్దుకుంటారని ఆశించలేను. అందువల్ల వారికీ నాకు మధ్య తీర్పు చెయ్యమని, నన్ను, నా అనుచరులను రక్షించమని, దుర్మార్గులను నాశనం చేయమని ప్రార్థించారు.

**ఉల్లేఖన కర్తల అభిప్రాయం :** విశ్వాసుల సంఖ్య 80 ఉండేది. 40 మంది పురుషులు, 40 మంది స్త్రీలు. అల్లాహ్ అతని ప్రార్థనను స్వీకరించాడు. నూహ్‌ను, అతని అనుచరులను రక్షించాడు. మిగతా వారందరినీ నాశనం చేశాడు. నూహ్ యొక్క ఈ సంఘటనలో ఎన్నో గుణపాఠాలున్నాయి. నూహ్ జాతి వీటి ద్వారా ఎటువంటి లాభాలు పొందలేకపోయింది. అందువల్లే వీరిలో చాలా మంది విశ్వసించలేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆద్ జాతి ప్రపంచంలోని శక్తివంతమైన జాతుల్లో ఒకటి. దీన్ని గురించి అల్లాహ్ సూరె ఫజ్ర్‌లో ఇలా అన్నాడు: "ఇలాంటి జాతి మరొకటి పుట్టలేదు" అంటే ఈ జాతి బలంలో చాలా ధృఢంగా ఉండేది. అందువల్లే ఈ జాతివారు ఇలా అనేవారు : "బలంలో మాకంటే బలవంతులు ఎవరున్నారు?" అని విర్రవీగేవారు.

ఇలాంటి జాతిని కూడా అల్లాహ్ సత్యాన్ని ధిక్కరించినందుకు భయంకరమైన, విపరీతమైన సుడిగాలుల ద్వారా నాశనం చేశాడు.ఇది వారిపై 7 రాత్రులు, 8 పగళ్లు విరుచుకుపడింది. ఈ సుడిగాలి మనుషుల్ని పైకిఎత్తి పడేసేది. దానివల్ల వారి తల పగిలిపోయేది. క్రిందపడగానే చావును చవిచూసేవారు. వీరు ఎంతటి బవంతులంటే కొండల్లో గుహల్లో అందమైన, పెద్దపెద్ద భవనాలు చెక్కేవారు. వీరి వద్ద విరివిగా తోటలు ఉండేవి. వీరి వద్ద పెద్దపెద్ద బావులు ఉండేవి. కాని దైవశిక్ష నుండి వీరిని వీటిలో ఏవీ కాపాడలేకపోయాయి. ఈ విధంగా ఇంతటి బలవంతులను కూడా తుదముట్టించడం జరిగింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

ఆ తరువాత పంపబడిన గొప్ప దైవప్రవక్తల్లో సాలిహ్(అ) గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. సాలిహ్ (అ)ను సమూద్ జాతి వద్దకు పంపడం జరిగింది. వీరు అరబ్బు జాతికి చెందినవారు. వీరు హిజ్ర్ ప్రాంతానికి చెందినవారు. ఈ ప్రాంతం ఖురా లోయ మరియు సిరియా మధ్య ఉంది. వీరి పట్టణాలు ప్రఖ్యాతి గాంచినవి. సాలిహ్ (అ) వీరిని

ఏకదైవారాధన వైపు ఆహ్వానించారు. ధార్మిక విషయాల్లో తనను అనుసరించమని హితబోధ చేశారు. కాని వారు అతని సందేశాన్ని తిరస్కరించారు. ధిక్కరించారు కూడా. అతన్ని వ్యతిరేకించారు. ఇంకా దైవసందేశ ప్రచార నిమిత్తం మీ నుండి ఏ విధమైన పారితోషికం కూడా కోరటం లేదని, నేను కేవలం దైవప్రీతి కోసం నా బాధ్యతను నిర్వరిస్తున్నానని, ఆయనే నాకు దాని ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడని కూడా గుర్తుచేశారు.

ఆ తరువాత సాలిహ్ (అ) వారికి అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను బహుమానాలను గుర్తుచేశారు. ఆయనే మీకు ఆహారం ప్రసాదిస్తున్నాడని, శాంతి భద్రతలను ప్రసాదిస్తాడని, మీ కొరకు తోటలను, వనాలను పండించాడని, నదులను ప్రవహింపజేశాడని, అనేక రకాల వనరులను ఏర్పాటు చేశాడని, వీటివల్లే మీరు చాలా నేర్పుగా కొండలను తొలిచి భవనాలు నిర్మిస్తున్నారని, దానిపై గర్వపడుతున్నారని ఇవన్ని దైవలీలలే అని గుర్తు చేశారు.

వీరు పేరు ప్రఖ్యాతులకోసం అనవసరంగా భవనాలు నిర్మించేవారు. వీరు రాళ్లు చెక్కడంలో మంచి నైపుణ్యాన్ని కలిగి ఉండేవారు. సాలిహ్ (అ) వారిని అల్లాహ్‌కు భయపడమని, ఇహపరాల్లో లాభం చేకూర్చే సత్కార్యాలు చేయమని, మిమ్మల్ని సృష్టించిన, మీకు ఆహారం ప్రసాదిస్తున్న ఆ దైవాన్నే ఆరాధించమని, ఏకదైవారాధనను స్వీకరించమని ఎల్లప్పుడూ ఆయన గొప్పతనాన్నే కొనియాడమని హితబోధ చేశారు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

సమూద్ జాతి సమాధానం: దైవప్రవక్త సమూద్ జాతిని తమ ప్రభువునే ఆరాధించమని హితబోధ చేసినప్పుడు, వారు దైవప్రవక్తను నీవు మాయాజాలానికి గురయ్యావని, దానివల్ల నీవు బుద్ధిహీతకు గురయ్యావని, మతిస్థిమితం కోల్పోయావని, నీవు మా వంటి ఒక మానవుడవే అయినప్పుడు మా అందరినీ వదలి నీవైపు దైవవాణి ఎలా అవతరించబడింది? (ఖమర్ 25,26) ఎంతమాత్రం కాదు. వాస్తవం ఏమిటంటే అతను అసత్యవాది, సంక్షోభాలు రేకెత్తిస్తున్నాడు. త్వరలోనే వారికి ఎవరు అసత్యవాదో, మరెవరు కల్లోలాలను సృష్టించేవాడో తెలిసిపోతుంది. అంతేకాక ఒకవేళ నీవు దైవప్రవక్తవే అయితే ఏదైనా మహత్యాన్ని చూపెట్టు.

అప్పుడు వారి నాయకులందరూ అక్కడ ఉన్నారు. అందరూ కలిసి ఇలా అన్నారు. ఒకవేళ నీవు దైవప్రవక్తవే అయితే ఈ బండరాతి నుండి 10 నెలలు నిండిన చూలుతో ఉన్న ఆడ ఒంటెను తీసుకురా అని ఛాలెంజ్ చేశారు.

సాలిహ్ (అ) వారి నుండి అలా జరిగితే విశ్వసిస్తామని వాగ్దానం తీసుకున్నారు. వారందరూ ప్రమాణం చేశారు. సాలిహ్ (అ) నిలబడి నమాజ్ చేశారు. తరువాత అల్లాహ్‌ను, అతని జాతి అడిగిన దాన్ని పూర్తి చేయమని ప్రార్థించారు. సాలిహ్ (అ) సైగ చేసిన రాతిబండ పగిలింది. అందులో నుండి 10 నెలల చూలుతో ఉన్న ఆడ ఒంటె బయటికొచ్చింది. దాన్ని చూసిన వెంటనే కొందరు విశ్వసించారు. చాలా మంది మాత్రం అవిశ్వాసాన్ని ఎన్నుకొని దాన్నే అవలంబించారు.

చివరకు ఒక దౌర్భాగ్యుడు దాని గిట్టలను కోసివేసి దాన్ని చంపివేశాడు. కాని తరువాత చాలా విచారించారు. అయితే దైవశిక్ష వారిని చుట్టుముట్టింది. భయంకరమైన భూకంపం వచ్చింది. ఒక భయంకరమైన కేక వారి గుండెలను ఆపివేసింది. అందరూ చనిపోయారు. కలలో కూడా ఊహించని శిక్ష వారిని నాశనం చేసింది. తమతమ ఇళ్లల్లో మోకాళ్ళపై పడినట్లే పడి ఉండిపోయారు. ఇందులో కూడా ఒక గొప్ప గుణపాఠం ఉంది. కాని చాలా మందికి విశ్వాస భాగ్యం కలుగదు. నిస్సందేహంగా మీ ప్రభువు సర్వాధికుడునూ, కరుణామయుడూను.

ఆ తరువాత అల్లాహ్ దాసులు లూత్ (అ)ను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఇతని పేరు లూత్ బిన్ హారూన్ బిన్ ఆజర్ మరియు ఇబ్రాహీమ్‌కి అన్న కొడుకు. అల్లాహ్ ఇబ్రాహీమ్ కాలంలో ఈయన్ని ఒక పెద్ద జాతి వైపునకు ప్రవక్తగా పంపాడు. ఈయన సద్దూమ్ ప్రాంతంలో ఉండేవారు. అల్లాహ్ అవిశ్వాసులతోపాటు సద్దూమ్

పట్టణాన్ని కూడా నాశనం చేశాడు. ఈ ప్రాంతాన్ని అపరిశుద్ధమైన అఖాతంగా మార్చివేశాడు. లూత్ (అ) వారిని పాపాలకు దూరంగా ఉంచేందుకు చాలా ప్రయత్నించారు. అంతేకాక వారు పాల్పడుతున్న మహా అసహ్యకరమైన పాపకార్యాలనుండి కూడా వారించారు. వీరికంటే ముందు ఎవరూ దీనికి పాల్పడలేదు. వీరు స్వలింగసంపర్కానికి గురయ్యారు. దీన్నుండి వారిని కఠినంగా వారించడం జరిగింది.

అతని సందేశం విని అతని జాతి ప్రజలు ఇలా అన్నారు. ఓ లూత్! ఒకవేళ నీవు నీ సందేశ ప్రచారాన్ని ఆపకపోతే మేము నిన్ను ఈ పట్టణాన్నుండి గెంటివేస్తాము. అప్పుడు లూత్ వారితో, నేను మీ చేష్టలకు విసిగిపోయాను. మీ కార్యాలంటే నాకు చాలా అసహ్యం. నేను మీకు వేరుగా ఉన్నాను అని అయిష్టం వ్యక్తం చేశారు. చివరికి విసిగి వారిని ఇలా శపించారు : ఓ నా ప్రభూ! నన్ను నా కుటుంబం వారిని కాపాడు" అని ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ దుఆను స్వీకరించాడు. ఇంకా శుభవార్తను కూడా తెలియజేశాడు. అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు. "మేము మిమ్మల్ని మీ ఇంటి వారిని రక్షించాము. ఒక్క ముసలిది తప్ప. అది అతని దౌర్భాగ్యురాలైన భార్య. ఈమె తన జాతికి తోడుగా ఉండిపోయింది. వారితో సహా చనిపోయింది."

లూత్ (అ)ను రాత్రికి రాత్రి తన కుటుంబాన్ని అంటే ఆయన భార్య తప్ప మిగతా వారందరినీ తీసుకొని బయలుదేరమని, వారి కేకలు, అరుపులు విన్నా వెనక్కి తిరిగి చూడకూడదని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. లూత్ (అ) ఆదేశించినట్లే చేశారు. దైవాదేశాన్ని అమలు పరుస్తూ ముందుకు సాగిపోయారు. ఇటు అల్లాహ్ లూత్ జాతిపై కఠిన శిక్షను అవతరింపజేశాడు. అది అందరినీ చుట్టుముట్టింది. అంటే వారిపై క్రమంగా ఆకాశం నుండి రాళ్లు రువ్వడం జరిగింది.

**మద్‌యన్ వారు :** ఆయ్‌క వారు అంటే మద్‌యన్ వారని అర్థం. దైవప్రవక్త షుఐబ్ వీరికి చెందిన వారే. షుఐబ్ తన జాతిని తూనికల్లో కొలతల్లో మోసం చేయరాదని హెచ్చరించారు. అంటే పూర్తిగా ఇవ్వాలి. అందులో ఎటువంటి హెచ్చుతగ్గులు చేయరాదు. భూమిపై అల్లకల్లోలం వ్యాపింపజేస్తూ తిరగకండని, దొంగతనాలు, దోపిడీలు చేయరాదని, అల్లాహ్ శిక్షను గుర్తుంచుకోవాలని, మిమ్మల్ని మీ తాతముత్తాతలను సృష్టించిన ఆ ప్రభువుకే భయపడాలని హితబోధచేశారు.

**షుఐబ్ జాతి సమాధానం :** సమూద్ జాతి వారు తమ ప్రవక్తకు ఇచ్చిన సమాధానమే షుఐబ్ జాతి వారు కూడా షుఐబ్ (అ) కు ఇచ్చారు. రెండు జాతుల అభిప్రాయాలు కలుస్తున్నాయి. తమ ప్రవక్తను నీవు మంత్రజాలానికి గురయ్యావని, నీవూ మా లాంటి మానవుడవే అని, మేము నిస్సందేహంగా నిన్ను అసత్యవంతునిగా భావిస్తున్నామని, నీవు అల్లాహ్‌కు అసత్యాలు అంటగడుతున్నావని, అల్లాహ్ నిన్ను ప్రవక్తగా పంపలేదని, ఒకవేళ నీవు సత్యవంతుడవే అయితే మాపై ఆకాశం నుండి శిక్షను కురిపించు అని ఛాలెంజ్ చేసేవారు. తమపై ఆకాశం నుండి శిక్ష కురిపించమని ఈ మూర్ఖులు పలికేవారు. ఇలాగే జరిగింది. ఏడు రోజుల వరకు ఎండవేడికి గురి చేయబడ్డారు.ఎండ తీవ్రంగా పడింది. ప్రజలు హాహాకారాలు చేయసాగారు. అస్థిరతకు గురయ్యారు. ఏడు రోజుల తర్వాత ఆకాశంలో ఒకమేఘం కనబడింది. రానురాను వారిపై వ్యాపించింది. వీరు సంతోషం పట్టలేక ఇళ్ల నుండి మైదానంలో వచ్చేశారు. అందరూ మేఘం క్రిందికి రాగానే అల్లాహ్ వారిపై అగ్నిని కురిపించాడు. నిప్పుకణాలు, జ్వాలలు వారిపై కురవసాగాయి. భయంకరమైన భూకంపం వచ్చింది. ఒకభయంకరమైన మెరుపు ఏర్పడింది. అందరి ఆత్మలు పైకి ఎగిరిపోయాయి. అల్లాహ్ అవిశ్వాసులపై ప్రతీకారం తీర్చుకోగలడు. విశ్వాసులపట్ల అల్లాహ్ ఎంతో కరుణామయుడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

192) ఇదీ సకల లోకాల ప్రభువు అవతరింపజేసినది. 193) దీనిని తీసుకుని విశ్వసనీయమైన ఆత్మ నీ హృదయ ఫలకంపై అవతరించింది. 194,195) స్వచ్ఛమైన అరబ్బీ భాషలో దేవుని తరపున దైవసృష్టికి హెచ్చరిక చేసేవారిలో నీవు చేరిపోవాలని.

196) పూర్వీకుల గ్రంథాలలో కూడా ఇది ఉన్నది. 197) దీనిని ఇస్రాయీలు సంతతి వారి విద్వాంసులు ఎరుగుదురనే విషయం వారికి (మక్కా వాసులకు) ఏ సూచనా కాదా? 198) ఒకవేళ మేము దీనిని ఏ అరబ్బీయేతరుని పైనయినా అవతరింపజేసి ఉంటే, 199) దీనిని అతడు వారికి చదివి వినిపించినప్పుడు కూడా వారు విశ్వసించే వారు కాదు. 200) ఇదే విధంగా మేము దీనిని (ఖుర్ఆన్‌ను) అపరాధుల హృదయాలలోకి చొచ్చుకుపోయేలా చేశాము. 201) వ్యధాభరితమైన శిక్షను చూడనంతవరకు వారు దీనిని విశ్వసించరు. 202) తరువాత అనూహ్య స్థితిలో అది వారిపైకి అకస్మాత్తుగా వచ్చిపడినప్పుడు, 203) వారు “ఇప్పుడు మాకు కొంచెం గడువేమైనా దొరుకుతుందా?” అని అంటారు. 204) అయితే వారు మేము విధించే శిక్షకై తొందర పెడుతున్నారా? 205) దీనిని గురించి నీవేమైనా ఆలోచించావా? 206) ఒకవేళ మేము వారికి ఏళ్ల తరబడి విలాస జీవతం గడిపే వ్యవధిని ఇచ్చినా, 207) వారిని దేన్ని గురించి భయపెట్టటం జరుగుతూ వచ్చిందో, అదే తరువాత వారిపైకి వచ్చిపడినప్పుడు, 208) వారికి లభించిన జీవిత సామగ్రి వారికి దేనికి పనికివస్తుంది? 209) హితబోధ బాధ్యతను నిర్వహించేందుకు హెచ్చరిక చేయువారు లేకుండానే మేము ఎన్నడూ, ఏ నగరాన్నీ నాశనం చేయలేదు చూడు, మేము అన్యాయ పరులము కాము.

210) దీనిని (సుబోధకమైన గ్రంథం) తీసుకుని కిందికి దిగినవారు షైతానులు కారు. 211) ఈ పని వాటికి యుక్తమైనదీ కాదు. అవి అలా చేయనూ లేవు.

وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿192﴾

نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلْأَمِينُ ﴿193﴾

عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ ﴿194﴾

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿195﴾

وَإِنَّهُۥ لَفِى زُبُرِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿196﴾

أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ ءَايَةً أَن يَعْلَمَهُۥ عُلَمَٰٓؤُا۟ بَنِىٓ

إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿197﴾

وَلَوْ نَزَّلْنَٰهُ عَلَىٰ بَعْضِ ٱلْأَعْجَمِينَ ﴿198﴾

فَقَرَأَهُۥ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿199﴾

كَذَٰلِكَ سَلَكْنَٰهُ فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿200﴾

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿201﴾

فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿202﴾

فَيَقُولُوا۟ هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿203﴾

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿204﴾

أَفَرَءَيْتَ إِن مَّتَّعْنَٰهُمْ سِنِينَ ﴿205﴾

ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿206﴾

مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يُمَتَّعُونَ ﴿207﴾

وَمَآ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ ﴿208﴾

ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿209﴾

وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿210﴾

وَمَا يَنۢبَغِى لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿211﴾

اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُوْلُوْنَ ؕ﴿212﴾
فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَكُوْنَ مِنَ
الْمُعَذَّبِيْنَ ۚ﴿213﴾
وَاَنْذِرْ عَشِيْرَتَكَ الْاَقْرَبِيْنَ ۙ﴿214﴾
وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ﴿215﴾
فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ۚ﴿216﴾
وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ۙ﴿217﴾
الَّذِيْ يَرٰىكَ حِيْنَ تَقُوْمُ ۙ﴿218﴾
وَتَقَلُّبَكَ فِي السّٰجِدِيْنَ ﴿219﴾
اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿220﴾
هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيٰطِيْنُ ؕ﴿221﴾
تَنَزَّلُ عَلٰى كُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيْمٍ ۙ﴿222﴾
يُّلْقُوْنَ السَّمْعَ وَاَكْثَرُهُمْ كٰذِبُوْنَ ؕ﴿223﴾
وَالشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوٗنَ ؕ﴿224﴾
اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِيْ كُلِّ وَادٍ يَّهِيْمُوْنَ ۙ﴿225﴾
وَاَنَّهُمْ يَقُوْلُوْنَ مَا لَا يَفْعَلُوْنَ ۙ﴿226﴾
اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَذَكَرُوا اللّٰهَ
كَثِيْرًا وَّانْتَصَرُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا ؕ وَسَيَعْلَمُ
الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَّنْقَلِبُوْنَ ۧ﴿227﴾ ع 11 36 15

212) దీనిని వినే విషయంలో కూడా అవి దూరంగా ఉంచబడ్డాయి. 213) కనుక ప్రవక్తా! అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక దేవుణ్ణి ఎవడినీ వేడుకోకు. అలా చేస్తే నీవు కూడ శిక్షింపడేవారిలో చేరిపోతావు.

214) నీ దగ్గరి బంధువులను భయపెట్టు.

215) విశ్వాసులలో నిన్ను అనుసరించే వారిపట్ల మృదువుగా మెలుగు. 216) కాని ఒకవేళ వారు నీ పట్ల అవిధేయత చూపితే, అప్పుడు వారితో, "మీరు చేస్తున్న దానికి నేను బాధ్యుడను కాను" అని అను, 217) మహాశక్తిమంతుడైన ఆ అనంతకరుణా మయుడిపై భారంమోపు. 218) ఆయన నిన్ను, నీవు లేచినప్పుడు చూస్తాడు, 219) సజ్దా చేసేవారిలో నీ రాకపోకలను గమనిస్తాడు. 220) ఆయన అన్నీ వింటాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు. 221) ప్రజలారా! షైతానులు ఎవరిపై దిగుతాయో నేను మీకు తెలుపనా? 222) అవి వంచకుడైన ప్రతి దుర్మార్గుడిపై దిగుతాయి. 223) గాలి వార్తలను చెవులలో ఊదుతాయి; వాటిలో అబద్ధాలు చెప్పేవే ఎక్కువ. 224) ఇక కవులు; వారి వెనుక మార్గభ్రష్టులే నడుస్తూ ఉంటారు. 225) వారు ప్రతి లోయలో దారి తప్పటాన్నీ, 226) తాము ఆచరించని దానిని చెప్పటాన్నీ నీవు చూడటం లేదా? 227) విశ్వసించి మంచి పనులు చేసేవారూ, అల్లాహ్‌ను అమితంగా స్మరించేవారూ, తమకు అన్యాయం జరిగినప్పుడు, కేవలం ప్రతిగా చర్య తీసుకునే వారూ తప్ప. అన్యాయం చేసే వారికి త్వరలోనే తెలిసిపోతుంది– వారు ఏ పర్యవసానానికి గురి అవుతారో.

**వాక్యాల సంబంధం :** ఈ వాక్యాల్లో హూద్ (అ), సాలిహ్ (అ), లూత్ (అ), షుఐబ్ (అ) మొదలైన తమ తమ జాతుల్లో సాక్ష్యాధారాల వెలుగులో సత్యసందేశాన్ని ప్రచారం చేశారని, వారు వీరందరినీ తిరస్కరించారని, తత్కారణంగా అందరూ నాశనమయ్యారని చెప్పబడింది. అల్లాహ్ మహాశక్తిమంతుడు, గొప్పవాడు. తాను కోరినప్పుడే పట్టుకుంటాడు, దీనికి తోడు ఆయన కరుణామయుడు, వెంటనే పట్టుకోడు, సత్యతిరస్కారంపై వెంటనే శిక్షించడు, కాని ప్రజలు తాము సత్యాన్ని తిరస్కరించినా తాము క్షేమంగా ఉన్నామని సంతోషిస్తారు. ఇలా భావించడం చాలా పెద్ద పొరపాటు.

వాక్యాల వాఖ్యానం: ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) పై అవతరించిన దివ్యగ్రంథం ఖుర్‌ఆన్‌ను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. సూరా ప్రారంభంలోనూ, చివరిలోనూ ఖుర్‌ఆన్ గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. నిస్సందేహంగా ఈ

ఖుర్ఆన్‌ను అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) పై అవతరింపజేశాడు. దీన్ని తీసుకొని పరిశుద్ధాత్మ జిబ్రయీల్ అవతరించటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ (ర) ఇలా రాస్తున్నారు : మద్‌యన్ వారి వినాశకర సంఘటనను ఖుర్ఆన్‌లో మూడు సూరాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది. సూరతుల్ ఆరాఫ్ 91, సూరతుల్ హూద్ 94. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

మేము అవతరింపజేసిన ఈ ఖుర్ఆన్ ఒక పరిపూర్ణ భాషలో ఉంది. ఇందులో స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఉన్నాయి. ఎటువంటి సాకులకూ తావులేదు. ఇవి మానవజీవితానికి మార్గదర్శకాలు.

ఒకరోజు ఆకాశం మేఘావృతంగా ఉన్నప్పుడు మహాప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో కూర్చొని ఉన్నారు. ఇంతలోనే ప్రవక్త (స) మేఘాల గురించి చర్చించసాగారు. అప్పుడు ఒక వ్యక్తి ఇలా అన్నాడు. "ప్రవక్తా! మీరు మేఘాల గురించి చాలా స్పష్టంగా పలుకుతున్నారు. నేను మీకంటే స్పష్టంగా చెప్పేవారిని మరెవరినీ చూడలేదు." అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు; "స్పష్టత నా స్వభావం. ఖుర్ఆన్ నా భాషలోనే అవతరించింది. అల్లాహ్ కూడా దీని భాషను ప్రశంసించాడు. అంటే ఈ ఖుర్ఆన్ పట్ల గౌరవ మర్యాదలు పూర్వీకుల్లో కూడా ఉన్నాయి. పూర్వ ప్రవక్తలందరూ నా గురించి, ఈ ఖుర్ఆన్ గురించి భవిష్యవాణి పలికి ఉన్నారు".

మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా ఇలా అన్నారు, "ఓ ఇస్రాయీలీయులారా! నేను మీ అందరి వైపు పంపబడిన దైవప్రవక్తను మరియు నాకంటే ముందు అవతరించిన తౌరాతును ధృవీకరిస్తున్నాను. ఇంకా నా తరువాత రాబోయే ప్రవక్తను గురించి శుభవార్త ఇస్తున్నాను. అతని పేరు అహ్మద్ అయి ఉంటుంది (అస్సఫ్ 6). ముహమ్మద్ (స) ను విశ్వసించటానికి ఈ ధృవీకరణ చాలదా! ఇస్రాయీల్ పండితులు కూడా ఈ ఖుర్ఆన్‌ను గురించి తమ గ్రంథాల్లో చదివి ఉన్నారు. ఈ గ్రంథాల ద్వారా వీరు హితబోధ చేస్తూ ఉంటారు.

న్యాయశీలురు, ధర్మపరాయణులు అంటే తమ గ్రంథాలలో ప్రవక్త (స) గురించి ప్రస్తావించబడిందని ఒప్పుకునేవారు, వీటిలో ప్రవక్త (స) సద్గుణాలు, దైవదౌత్యం, అనుచర సంఘం గురించి ప్రస్తావన ఉంది. వీరిలో చాలా మంది విశ్వసించారు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ సలామ్, సల్మాన్ ఫారసీ మొదలైనవారు. తౌరాతులో, ఇంజీలులో ప్రవక్త (స) గురించి ప్రస్తావించబడిందని ధృవీకరించారు. అల్ఆరాఫ్-157ను చూడండి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

మక్కా అవిశ్వాసులపై అకస్మాత్తుగా అల్లాహ్ శిక్ష విరుచుకుపడుతుందని అది వచ్చిన తరువాత రాకపోతే బాగుండేది అని వారు ఆశిస్తారని చెప్పబడింది. అదే విధంగా ఫిర్ఔన్ చావును చూసి విశ్వసించాడు. కాని లాభం లేకపోయింది.

204. వాక్యంలో అల్లాహ్ వారిని దైవశిక్ష కొరకు తొందరపడవద్దని హెచ్చరించాడు. మేము పాపాత్ములకు అధిక ఆయుష్షును, ధనాన్ని సంపదలను ఇచ్చిన తర్వాత వారిని వ్యధాభరితమైన శిక్షలకు గురిచేసి శాశ్వతంగా నరకంలో ఉంచితే వారికి ఏం మంచి లభించింది.

ఆరాధన అల్లాహ్‌కే: అల్లాహ్‌ను నిర్మలమైన మనస్సుతో ఆరాధించాలని ఆదేశించబడింది. ముందు మీ దగ్గరి బంధువులను హెచ్చరించమని, ఆ తరువాత క్రమంగా ఇతరులకూ దీని గురించి బోధించమని ప్రవక్త (స) ను ఆదేశించడం జరిగింది. మర్యమ్-97, హూద్ -17ని చూడండి (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

192-194. ఈ ఖుర్ఆన్ విశ్వప్రభువు గ్రంథమని, దీన్ని జిబ్రయీల్ (అ) అల్లాహ్ ఆదేశానుసారం ముహమ్మద్ (స) హృదయంలోనికి అవతరింపజేశారని ఇది షైతానుల పని కాదని, ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ వారికి పనికిరాదని ఈ ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ వెలుగని, ఇది మానవుల కొరకు మార్గదర్శకమని, షైతానుల పని కేవలం మార్గభ్రష్టతకు గురిచేయడమేనని, షైతానులు దీనికి తగరని, షైతానులు ఖుర్ఆన్ వరకు చేరలేరని ఎందుకంటే దైవదూతల రక్షణలో ఈ ఖుర్ఆన్ అవతరిస్తుందని, అగ్నిజ్వాలల ద్వారా వీరిని తరమటం జరుగుతుందని, ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ రక్షణా బాధ్యతలు అల్లాహ్ తీసుకున్నాడని పేర్కొనబడింది సూరె జిన్ -8ని చూడండి.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 27. అన్ నమ్ల్ సూర పరిచయం

సూర అన్ నమ్ల్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 93 వాక్యాలు, ఏడు రుకూలు ఉన్నాయి. దీనికి ముందు సూరాలో ఈ ఖుర్ఆన్ జ్యోతిష్యం కాదని, కవిత్వం కాదని విశదపరచబడింది. ఇది అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దైవగ్రంథం. కాని కొందరు దాన్ని విశ్వసించటం లేదు. దాన్ని ఎగతాళి చేస్తున్నారు. దేన్ని గురించి ఖుర్ఆన్ హెచ్చరిస్తుందో దాన్ని వారు చూడాలని కుతూహలపడుతున్నారు. దాన్ని చూసిన తరువాతనే విశ్వసిస్తామని పట్టుపడుతున్నారు. అయితే దాన్ని చూసేబదులు ప్రాచీన జాతుల చరిత్ర నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని అల్లాహ్ హితబోధ చేస్తున్నాడు. ఈ గ్రంథాన్ని మార్గదర్శకంగా, శుభవార్తగా చేసి అల్లాహ్ అవతరింపజేశాడని, అయితే దీన్ని హృదయాల్లో దైవభీతి ఉన్నవారే విశ్వసిస్తారని, ఇహలోక సుఖాల, భోగవిలాసాల్లో తేలియాడుతున్న వారు దీన్ని విశ్వసించరని, వారు ఇప్పుడు విశ్వసించే స్థితిలో లేరని విశదపర్చబడింది. వెనుకటి సూరాల్లో అల్లాహ్ సద్గుణాలు అజీజ్, రహీమ్‌లను గూర్చి చర్చించటం జరిగింది. ఈ సూరాలో హకీమ్, అలీమ్ గురించి ముఖ్యంగా చర్చించటం జరిగింది. అంటే ఈ గ్రంథాన్ని వివేకవంతుడైన, సర్వ జ్ఞాని అయిన అల్లాహ్ అవతరింపజేశాడని, ఆయన ఏది చేసినా తన జ్ఞానం ఆధారంగా, వివేకంతో చేస్తాడు అని స్పష్టపర్చబడింది.

## 27. సూర అన్ నమ్ల్

**ఆయత్‌లు : 93** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1) తా.సీన్, ఇవి ఖుర్ఆన్‌కు స్పష్టమైన గ్రంథానికి చెందిన వాక్యాలు, 2) విశ్వాసులకు పూర్తిగా మార్గదర్శకత్వం, శుభవార్తలూను. 3) వారు నమాజును స్థాపిస్తారు. జకాత్‌ను చెల్లిస్తారు. ఇంకా వారు పరలోకాన్ని పూర్తిగా నమ్ముతారు.

4) యదార్థం ఏమిటంటే, పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారి కొరకు మేము వారి చేష్టలను ఆకర్షవంతమైనవిగా చేశాము. అందువల్ల వారు దారి తప్పి తిరుగుతూ ఉంటారు. 5) నీచమైన శిక్షకు గురిఅయ్యేది వారే. పరలోకంలో అందరికంటే ఎక్కువ నష్టపోయేది కూడా వారే.

6) ఓ ప్రవక్తా! నిస్సందేహంగా నీవు ఈ ఖుర్ఆన్‌ను వివేకవంతుడూ, జ్ఞానసంపన్నుడూ అయిన వానివైపు నుండి పొందుతున్నావు.

آيَاتُهَا 93 — 27 سُوْرَةُ النَّمْلِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 7

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

طٰسٓ ۚ تِلۡكَ اٰيٰتُ الۡقُرۡاٰنِ وَكِتَابٍ مُّبِيۡنٍ ۙ﴿1﴾
هُدًى وَّبُشۡرٰى لِلۡمُؤۡمِنِيۡنَ ۙ﴿2﴾
الَّذِيۡنَ يُقِيۡمُوۡنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤۡتُوۡنَ الزَّكٰوةَ وَهُمۡ
بِالۡاٰخِرَةِ هُمۡ يُوۡقِنُوۡنَ﴿3﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡاٰخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمۡ
اَعۡمَالَهُمۡ فَهُمۡ يَعۡمَهُوۡنَ ؕ﴿4﴾
اُولٰٓـئِكَ الَّذِيۡنَ لَهُمۡ سُوۡٓءُ الۡعَذَابِ وَهُمۡ فِى
الۡاٰخِرَةِ هُمُ الۡاَخۡسَرُوۡنَ﴿5﴾
وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الۡقُرۡاٰنَ مِنۡ لَّدُنۡ حَكِيۡمٍ
عَلِيۡمٍ﴿6﴾

اِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِاَهۡلِهٖۤ اِنِّىۡۤ اٰنَسۡتُ نَارًا ؕ سَاٰتِيۡكُمۡ
مِّنۡهَا بِخَبَرٍ اَوۡ اٰتِيۡكُمۡ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمۡ
تَصۡطَلُوۡنَ ﴿7﴾
فَلَمَّا جَآءَهَا نُوۡدِىَ اَنۡۢ بُوۡرِكَ مَنۡ فِى النَّارِ وَمَنۡ
حَوۡلَهَا ؕ وَسُبۡحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿8﴾
يٰمُوۡسٰۤى اِنَّهٗۤ اَنَا اللّٰهُ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ۙ ﴿9﴾
وَاَلۡقِ عَصَاكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهۡتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى
مُدۡبِرًا وَّلَمۡ يُعَقِّبۡ ؕ يٰمُوۡسٰى لَا تَخَفۡ ۖ اِنِّىۡ لَا
يَخَافُ لَدَىَّ الۡمُرۡسَلُوۡنَ ۖ ﴿10﴾
اِلَّا مَنۡ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسۡنًۢا بَعۡدَ سُوۡٓءٍ فَاِنِّىۡ
غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿11﴾
وَاَدۡخِلۡ يَدَكَ فِىۡ جَيۡبِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ
سُوۡٓءٍ ۖ فِىۡ تِسۡعِ اٰيٰتٍ اِلٰى فِرۡعَوۡنَ وَقَوۡمِهٖ ؕ اِنَّهُمۡ
كَانُوۡا قَوۡمًا فٰسِقِيۡنَ ﴿12﴾
فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ اٰيٰتُنَا مُبۡصِرَةً قَالُوۡا هٰذَا سِحۡرٌ
مُّبِيۡنٌ ۚ ﴿13﴾
وَجَحَدُوۡا بِهَا وَاسۡتَيۡقَنَتۡهَاۤ اَنۡفُسُهُمۡ ظُلۡمًا وَّعُلُوًّا ؕ
فَانۡظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الۡمُفۡسِدِيۡنَ ﴿14﴾ ع 1 14 16
وَلَقَدۡ اٰتَيۡنَا دَاوٗدَ وَسُلَيۡمٰنَ عِلۡمًا ۚ وَقَالَا الۡحَمۡدُ
لِلّٰهِ الَّذِىۡ فَضَّلَنَا عَلٰى كَثِيۡرٍ مِّنۡ عِبَادِهِ
الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿15﴾

7) అప్పుడు మూసా తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు, "నాకు అగ్నిలాంటిదొకటి కనిపించింది. నేను ఇప్పుడే అక్కడకుపోయి ఏదైనా వార్తను తీసుకువస్తాను లేదా మీరు కాచుకోవటానికి అగ్ని కణాన్నయినా తీసుకువస్తాను." 8) అతను అక్కడకు చేరినప్పుడు, ఒక ధ్వని ఇలా వినిపించింది, 'ఈ అగ్నిలోనూ, దాని పరిసరాలలోనూ ఉన్నవాడు శుభాలు కలవాడు, అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడూ, సకల లోకాలకు ప్రభువు. 9) "మూసా! ఇదిగో, నేను అల్లాహ్‌ను, సర్వశక్తిమంతుడను, వివేకవంతుడను. 10) ఏదీ, నీవు కొంచెం నీ చేతికర్రను విసరివెయ్యి." ఆ చేతికర్ర పాము మాదిరిగా కదలాడుతూ ఉండటం చూడగానే, మూసా వెన్నుచూపి పారిపోయాడు. వెనుకకు తిరిగి అయినా చూడలేదు. "మూసా! భయపడకు. నా సన్నిధిలో ప్రవక్తలు భయపడరు. 11) తప్పు చేసినవారు తప్ప. దుష్కార్యం చేసిన తరువాత అతను గనక దాన్ని సత్కార్యంగా మార్చుకుంటే, అప్పుడు నేను క్షమించే కరుణామయుణ్ణి. 12) కొంచెం నీ చేతిని చొక్కాలోకి దూర్చు. అది మెరిసిపోతూ ఎలాంటి బాధలేకుండానే బయటికి వస్తుంది. ఇవి (ఈ రెండు సూచనలు) తొమ్మిది సూచనలలోనివి. ఫిర్ఔను వద్దకూ అతడి జాతి ప్రజల వద్దకూ తీసుకుపోయేందుకు ఇవ్వబడినవి. వారు పరమ దుర్మార్గులు." 13) కాని, స్పష్టమైన మా సూచనలు వారి ముందుకు వచ్చినప్పుడు, వారు "ఇది స్పష్టమైన మాయా జాలమే" అని అన్నారు. 14) వారు అన్యాయంగా, అహంకారంతో ఆ సూచనలను తిరస్కరించారు. అయితే వారి హృదయాలు మట్టుకు వాటిని అంగీకరించాయి. ఇక చూడు ఆ దుర్మార్గులకు ఎలాంటి గతి పట్టిందో. 15) మేము దావూద్‌కు, సులైమాన్‌కు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. "విశ్వాసులైన అనేకమంది తన దాసులకంటే మాకు ఘనతను ప్రసాదించిన అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు" అని వారు అన్నారు.

وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوٗدَ وَقَالَ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا
مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَاُوْتِيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ؕ اِنَّ هٰذَا
لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِيْنُ ﴿16﴾
وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُوْدُهٗ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ
وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿17﴾
حَتّٰٓى اِذَآ اَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ قَالَتْ نَمْلَةٌ يّٰٓاَيُّهَا
النَّمْلُ ادْخُلُوْا مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ
سُلَيْمٰنُ وَجُنُوْدُهٗ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿18﴾
فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ
اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ
وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَاَدْخِلْنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِيْ
عِبَادِكَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿19﴾

16) సులైమాన్, దావూద్‌కు వారసుడయ్యాడు, అతను
ఇలా అన్నాడు, “ప్రజలారా! మాకు పక్షుల భాషలు
నేర్పబడ్డాయి. ఇంకా మాకు అన్ని రకాల వస్తువులు
ఇవ్వబడ్డాయి. నిస్సందేహంగా ఇది స్పష్టమైన
అనుగ్రహం.” 17) సులైమాన్ కొరకు జిన్నాతుల,
మానవుల, పక్షుల సైన్యాలు సమీకరించబడ్డాయి.
అవి గట్టి క్రమశిక్షణలో ఉంచబడేవి. ఒకసారి
అతను వాటిని తీసుకుని దండయాత్రకు బయలు
దేరాడు. 18) చివరకు వారంతా చీమల లోయకు
చేరుకున్నప్పుడు, ఒక చీమ ఇలా అన్నది, “చీమలారా!
మీరు మీ పుట్టలలోకి దూరిపోండి, లేకపోతే
సులైమాన్, అతని సైనికులు మిమ్మల్ని నలిపివేస్తారు.
ఆ సంగతి వారికి తెలియకపోవచ్చు కూడా.”

19) సులైమాన్ దాని మాటలకు మందహాసంతో
నవ్వి ఇలా అన్నాడు, “ప్రభూ! నన్ను అదుపులో
ఉంచు, నీవు నాకూ, నా తల్లిదండ్రులకూ చేసిన
ఉపకారానికి నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ
ఉండేందుకు, నీకు నచ్చిన మంచి పనులు చేస్తూ
ఉండేందుకు. నీ కారుణ్యంతో నన్ను సజ్జనులైన నీ
దాసులలో చేర్చు.”

1–19 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం: ఖుర్ఆన్‌లో స్పష్టమైన ఆధారాలు, బుద్ధిపూర్వకమైన నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. అయితే తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించనివారు దీన్ని కూడా విశ్వసించరు. షైతాన్ ప్రాపంచిక వ్యామోహాలను వారికి ఆకర్షణీయంగా చూపిస్తున్నాడు. వాడి వెనుక వారు అంధులై ప్రవర్తిస్తున్నారు. వారు ఈ విధంగా మార్గం తప్పి అటూఇటూ తిరుగుతున్నారు. మూసా (అ)ను స్పష్టమైన నిదర్శనాలతో అల్లాహ్ ఫిరౌన్ వద్దకు పంపాడు. ఫిరౌన్ వాడి అనుచరులు ఇవి దైవ నిదర్శనాలని తెలిసి కూడా మూసాను ప్రవక్తగా అంగీకరించలేదు. చివరికి వారు నాశనమయ్యారు అని ఈ వాక్యాల్లో వివరించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

ఖుర్ఆన్ విశేషాలు : మొదటి విశేషం ఏమిటంటే ప్రజలు వీటిని పఠిస్తూ ఉంటారు. రెండవ విశేషం ఏమిటంటే ఇతర దైవగ్రంథాల్లా ఇదీ ఒక దైవగ్రంథము. దీన్ని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేశాడు. మూడవ విశేషం ఏమిటంటే ఇది స్పష్టమైన గ్రంథం. ఈ గ్రంథం ఏకదైవారాధనను, ఇతర ఆదేశాలనూ అతి స్పష్టంగా వివరించింది. ఖుర్ఆన్ తన విశేషాలతోపాటు విశ్వాసుల కొరకు మార్గదర్శకం, కారుణ్యం. వీరు అల్లాహ్‌ను విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారు. నమాజు స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. తీర్పుదినం పట్ల పరిపూర్ణ విశ్వాసం కలిగి ఉంటారు.

తెలిసి వచ్చిన విషయం ఏమిటంటే విశ్వాసానికి, సత్కార్యాలకు దూరంగా ఉన్న వారికి ఖుర్ఆన్ వల్ల

| | |
|---|---|
| 20) (మరొక సందర్భంలో) సులైమాన్, పక్షులను పరిశీలించి ఇలా అన్నాడు, “హుద్‌హుద్ పక్షి నాకు కనిపించటం లేదేమిటి? అది ఎటైనా అదృశ్యమై పోయిందా? | وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَآ أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَآئِبِينَ ﴿20﴾ |

ఎటువంటి లాభం చేకూరదు. తీర్పుదినం పట్ల విశ్వాసమే సత్కార్యాలన్నింటికీ మూలకారణం. దాన్ని తిరస్కరించడం ఉపద్రవాలన్నిటికీ మూలకారణం. అల్లాహ్ పరలోక విశ్వాసం లేని వ్యక్తి దృష్టిలో పాపకార్యాలను ఆకర్షణీయంగా చేసివేస్తాడు. అతని మనసు నుండి లెక్కల గడియ, దైవశిక్షల భయం తొలగిపోతుంది. ఫలితంగా అతడు మనోకాంక్షల్లో, పాపకార్యాల్లో నిమగ్నుడై పోతాడు. ఈ విధంగా అతడు పాపసముద్రంలో మునిగిపోతుంటాడు. అతనిలోని సత్యాసత్యాలను పరికించే శక్తి క్షీణిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అల్లాహ్ మూసా (అ) వృత్తాంతాన్ని గుర్తుచేస్తున్నాడు. అల్లాహ్ ఆయన్ని ఎన్నుకున్నాడు. ఆయనతో సంభాషించాడు. ఇంకా ఆశ్చర్యపరిచే అమోఘమైన మహత్యాలను, నిదర్శనాలను ప్రసాదించాడు. ఆ తరువాత అతన్ని ఫిర్ఔన్, వాడి సహచరుల వద్దకు పంపాడు. వారందరూ అతని మహత్యాలను ధిక్కరించారు. వారు మూసా (అ) కు విధేయత చూపనూ లేదు, అనుసరించనూ లేదు.

**తౌబ (ప్రశ్చాత్తాపం) ప్రత్యేకత :** ఇందులో మానవుల కొరకు గొప్ప శుభవార్త ఉంది. పాపకార్యాలకు పాల్పడిన వ్యక్తి తన వల్ల పొరపాటు జరిగిపోయిందని విచారించి నిర్మలమైన మనస్సుతో పశ్చాత్తాపం చెంది పాప కార్యాలకు దూరమై తన్నుతాను సరిదిద్దుకుంటే, అల్లాహ్ అతని పశ్చాత్తాపాన్ని తప్పకుండా అంగీకరిస్తాడు. తాహా–20 చూడండి. మూసా (అ) కు రెండవ మహత్యం ఇవ్వబడింది. అదేమిటంటే చంకలో చేయి పెట్టి తీస్తే అమోఘంగా మెరిసేది. అల్లాహ్ ఈ మహత్యాలను సత్యనిదర్శనాలుగా చేశాడు. వీటి ఆధారంగా మూసా (అ) ఫిర్ఔన్, వాడి సహచరుల కళ్లు తెరచివేశాడు. దాన్ని వారు మాయాజాలంగా పరిగణించారు. మాంత్రికులతో తలపడ్డారు. మూసా వారిని ఓడించారు. మాంత్రికులు దాన్ని సన్మార్గభాగ్యంగా భావించి వెంటనే విశ్వసించారు.

అల్లాహ్ తన దాసులైన, తన ప్రవక్తలైన దావూద్ (అ) మరియు సులైమాన్ (అ) లకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలను, బహుమతులను గూర్చి తెలియపరుస్తున్నాడు. ఇద్దరికీ ఉభయలోకాల్లోనూ గొప్ప ఉన్నతస్థానాలు ప్రసాదించాడు. వీరు ఇహలోకంలో రాజ్యం, అధికారం, బలగాలు కలిగి ఉన్నారు. ధార్మికపరంగా దైవప్రవక్తలుగా అత్యున్నత స్థానాల్ని అలంకరించారు.

అల్లాహ్ సులైమాన్ (అ)కు ఎన్నో అనుగ్రహాలను ప్రసాదించాడు. తన అనుగ్రహం వల్ల అల్లాహ్ సులైమాన్‌కు రాజ్యాన్ని ప్రసాదించాడు. పాయుధబలగాలు, మానవులను, జిన్నులను, పక్షులను ఆయనకు విధేయులుగా చేశాడు. సులైమాన్ (అ) పక్షుల భాషలు అర్థం చేసుకునేవారు. ఈ అనుగ్రహం ఇతరులెవరికీ లభించలేదు. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) దీని గురించి మనకు తెలియపర్చారు.

ఒకసారి సులైమాన్ తన సర్వసన్నద్ధ సైన్యాన్ని తీసుకొని బయలుదేరారు. ఆయన చీమల ప్రాంతం గుండా పోతున్నారు. ఒక చీమ తన తోటి చీమలందరినీ తమతమ గృహాల్లో ప్రవేశించమని, లేకపోతే సులైమాన్ సైన్యం తమని నలిపి వేస్తుందని హెచ్చరించింది. దాని ఈ మాటలు విని సులైమాన్ (అ) చిరునవ్వు నవ్వారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్‌ను. ‘ఓ అల్లాహ్! ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలకు బదులుగా నిన్ను కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునే భాగ్యం నాకు ప్రసాదించు” అని ప్రార్థించారు. ఇది ఆయనలోని అణకువకు, కృతజ్ఞతాభావానికి ప్రతిబింబం.

21) నేను దానిని కఠినంగా శిక్షిస్తాను లేదా కోసివేస్తాను. అలా కాకపోతే, అది నాకు సరైన కారణం చూపవలసి ఉంటుంది.” 22) ఆ తరువాత ఎంతో సేపు గడవలేదు, అది వచ్చి ఇలా అన్నది, “మీకు తెలియని సమాచారాన్ని నేను సేకరించాను. నేను సబాను గురించి నమ్మకమైన సమాచారాన్ని తీసుకువచ్చాను. 23) నేను అక్కడ ఒక స్త్రీని చూశాను. ఆమె ఆ జాతిని ఏలుతోంది. ఆమెకు అన్ని రకాల వస్తుసామగ్రి ప్రసాదించబడింది ఆమె సింహాసనం మహోజ్వలంగా ఉంది. 24) నేను చూశాను, ఆమె, ఆమె జాతివారు అల్లాహ్‌కు బదులు సూర్యుడి ముందు సాష్టాంగపడుతున్నారు,” షైతాన్ వారి పనులను వారికి మనోహరమైనవిగా కనిపించేలా చేశాడు. వారిని రాజమార్గంపైకి పోకుండా నిరోధించాడు. అందువల్ల వారు ఈ బుుజుమార్గాన్ని పొందలేకపోతున్నారు.

25) ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోను దాగివున్న వస్తువులను వెలికి తీసేవాడూ, మీరు దాచేదాన్ని, వ్యక్తపరచేదాన్నీ ఎరిగినవాడూ అయిన ఆయనకు వారు సాష్టాంగపడాల్సింది.

26) అల్లాహ్, ఆయన తప్ప వేరొక ఆరాధ్యదైవం లేదు. ఆయన మహోన్నతమైన అధికారపీఠానికి ప్రభువు.

27) సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, “ఇప్పుడే మేము చూస్తాము, నీవు నిజం చెప్పావో లేక అబద్ధాలు చెప్పేవారిలోని దానవో. 28) నా ఈ ఉత్తరాన్ని తీసుకుపో, దానిని వారి వైపునకు విసరివేయి, తరువాత ఒకవైపునకు తొలగి, వారి ప్రతిస్పందన ఎలా ఉంటుందో చూడు.”

29) రాణిఇ లావ లికింది,‘ ‘ఆస్థానస భ్యులారా!నా వైపునకు అతిముఖ్యమైన ఒక లేఖ విసరివేయబడింది.

30) అది సులైమాన్ తరఫు నుండి వచ్చింది. కరుణామయుడూ, కృపాశీలుడూ అయిన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభించబడింది.

لَاُعَذِّبَنَّهٗ عَذَابًا شَدِيْدًا اَوْ لَاَاذْبَحَنَّهٗۤ اَوْ لَيَاْتِيَنِّيْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿21﴾

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيْدٍ فَقَالَ اَحَطْتُّ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍۭ بِنَبَاٍ يَّقِيْنٍ ﴿22﴾

اِنِّيْ وَجَدْتُّ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ وَاُوْتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَّلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ﴿23﴾

وَجَدْتُّهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُوْنَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿24﴾

اَلَّا يَسْجُدُوْا لِلّٰهِ الَّذِيْ يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ﴿25﴾

اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿26﴾ السجدة

السجدة 8

قَالَ سَنَنْظُرُ اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿27﴾

اِذْهَبْ بِّكِتٰبِيْ هٰذَا فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُوْنَ ﴿28﴾

قَالَتْ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَؤُا اِنِّيْۤ اُلْقِيَ اِلَيَّ كِتٰبٌ كَرِيْمٌ ﴿29﴾

اِنَّهٗ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَاِنَّهٗ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿30﴾

ع 2 17 17

أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿31﴾
قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنتُ
قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ ﴿32﴾
قَالُوا نَحْنُ أُولُو قُوَّةٍ وَأُولُو بَأْسٍ شَدِيدٍ
وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿33﴾
قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا
وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً ۖ وَكَذَٰلِكَ
يَفْعَلُونَ ﴿34﴾
وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِم بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ
الْمُرْسَلُونَ ﴿35﴾
فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا
آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُم ۚ بَلْ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمْ
تَفْرَحُونَ ﴿36﴾
ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُم بِجُنُودٍ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا
وَلَنُخْرِجَنَّهُم مِّنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿37﴾
قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَن
يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿38﴾
قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن
تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ ۖ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ
أَمِينٌ ﴿39﴾

31) అందులోని విషయం ఇలా ఉంది : 'నాకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు వైఖరిని అవలంబించకు. ముస్లిం అయి నా వద్దకు వచ్చెయ్యి." 32) లేఖ వినిపించిన తరువాత రాణి ఇలా అన్నది, "జాతి నాయకులారా! ఈ విషయంలో మీరు నాకు సలహా ఇవ్వండి. నేను ఏ విషయంలోనూ మిమ్మల్ని సంప్రదించకుండా నిర్ణయం తీసుకోను." 33) దానికి వారు సమాధానం చెప్పారు, "మేము బలవంతులం, పోరాడగలవారం, అయితే నిర్ణయం మాత్రం మీ చేతులలో ఉన్నది. ఏ ఆజ్ఞ ఇవ్వాలో స్వయంగా మీరే ఆలోచించుకోండి." 34) రాణి ఇలా అన్నది, "రాజులు ఏ దేశంలోనైనా జొరబడినప్పుడు, దానిని వారు నాశనం చేస్తారు. అక్కడి గౌరవనీయులను అవమానిస్తారు. వారు చేసేది ఇదే. 35) నేను వారివద్దకు ఒక కానుకను పంపిస్తాను, తరువాత నా దూతలు ఏమి జవాబు తీసుకువస్తారో చూస్తాను." 36) అతడు (రాణిగారి దూత) సులైమాన్ వద్దకు చేరుకున్నాడు. అప్పుడు సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, "ఏమిటి, మీరు ధనం ఇచ్చి నాకు సహాయం చేయదలచుకున్నారా? దేవుడు మీకు ఇచ్చిన దానికంటే నాకు ఇచ్చినది ఎంతో ఎక్కువ. 37) మీ కానుకను మీరే అనుభవించండి, ఓ దూతా! నిన్ను పంపిన వారి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళిపో, మేము వారిపైకి వారు ఎదిరించలేని సైన్యాలను తీసుకువస్తాము. మేము వారిని పరాభవించి అక్కడి నుంచి పారద్రోలుతాము. వారు అవమానితులై ఉండి పోతారు."

38) సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, "ఆస్థాన సభ్యులారా! వారు విధేయులై నా వద్దకు రాకమునుపే, మీలో ఎవరు ఆమె సింహాసనాన్ని నా దగ్గరకు తీసుకు రాగలరు?"

39) జిన్నాతులలో బలిష్ఠుడైన ఒకడు ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు, "మీరు మీ స్థానం నుండి లేవకముందే నేను దానిని తీసుకువస్తాను. నాకు ఆ శక్తి ఉంది, నమ్మకస్తుణ్ణి కూడా."

قَالَ الَّذِیْ عِنْدَهٗ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتٰبِ اَنَا اٰتِیْكَ بِهٖ
قَبْلَ اَنْ یَّرْتَدَّ اِلَیْكَ طَرْفُكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهُ مُسْتَقِرًّا
عِنْدَهٗ قَالَ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّیْ ۖ لِیَبْلُوَنِیْٓ ءَاَشْكُرُ
اَمْ اَكْفُرُ ؕ وَمَنْ شَكَرَ فَاِنَّمَا یَشْكُرُ لِنَفْسِهٖ ۚ
وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ رَبِّیْ غَنِیٌّ كَرِیْمٌ ﴿40﴾

قَالَ نَكِّرُوْا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ اَتَهْتَدِیْٓ اَمْ
تَكُوْنُ مِنَ الَّذِیْنَ لَا یَهْتَدُوْنَ ﴿41﴾

فَلَمَّا جَآءَتْ قِیْلَ اَهٰكَذَا عَرْشُكِ ؕ قَالَتْ كَاَنَّهٗ
هُوَ ۚ وَاُوْتِیْنَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا
مُسْلِمِیْنَ ﴿42﴾

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَّعْبُدُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ اِنَّهَا
كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كٰفِرِیْنَ ﴿43﴾

قِیْلَ لَهَا ادْخُلِی الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَاَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً
وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَیْهَا ؕ قَالَ اِنَّهٗ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ
قَوَارِیْرَ ؕ قَالَتْ رَبِّ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ
وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَیْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿44﴾ ع 3 13 18

40) గ్రంథజ్ఞానం కల ఒకతను ఇలా అన్నాడు, "మీరు కళ్లుమూసి తెరిచేలోగా నేను దానిని తీసుకువస్తాను." సులైమాన్ తనముందు సింహాసనం పెట్టబడటం చూడగానే ఇలా పలికాడు: "ఇది నా ప్రభువు అనుగ్రహం. నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుతానో లేక కృతఘ్నుడనైపోతానో పరీక్షించటానికి ఆయన ఇలా చేశాడు. ఎవడైనా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటే, అతని కృతజ్ఞతలు అతనికే లాభదాయకమవుతాయి. అలా చేయకుండా ఎవడైనా కృతఘ్నుతకు పాల్పడితే, నా ప్రభువు నిరపేక్షాపరుడు, తనంతటతానే ఘనుడైన వాడు." 41) సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, 'మెదలకుండా ఆమె సింహాసనాన్ని ఆమె ముందు పెట్టండి. సరైన విషయానికి చేరుతుందో లేక ఋజుమార్గం పొందని వారిలోనే ఉండిపోతుందో చూద్దాము." 42) రాణి వచ్చినప్పుడు, ఆమెను, "నీ సింహాసనం ఇలాంటిదేనా?" అని అడగబడింది. దానికి ఆమె, "ఇది అచ్చంగా అలాంటిదే. మేము ఇంతకు ముందే విషయం తెలుసుకుని విధేయులమై (ముస్లిములమై) పోయాము" అని అన్నది.

43) ఆమెను ఆపి ఉంచిన విషయం, అల్లాహ్‌ను వదలి ఆమె పూజిస్తూ ఉండిన దైవాల ఆరాధనే. ఎందుకంటే, ఆమె అవిశ్వాస జాతికి చెందిన స్త్రీ. 44) రాజ గృహంలో ప్రవేశించు అని ఆమెకు చెప్పటం జరిగింది. ఆమె దానినిచూసి, అది నీటి కొలను అని అనుకున్నది. అందులో దిగటానికి ఆమె తన కాళ్ల మీది వస్త్రాన్ని పైకి ఎత్తి పట్టుకున్నది. అప్పుడు సులైమాన్, 'ఇది గాజుతో చేయబడిన నున్నని నేల మాత్రమే' అని అన్నాడు. అప్పుడు ఆమె ఎలుగెత్తి ఇలా అన్నది: "నా ప్రభూ! నేను నా ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకుంటూ ఉండేదాన్ని. ఇప్పుడు నేను సులైమాన్‌తో పాటు సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ పట్ల విధేయతను స్వీకరిస్తున్నాను."

20–44 వాక్యాలు

వాక్యాల అనుబంధం: వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ప్రియభక్తుల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో దావూద్ (అ) మరియు సులైమాన్ (అ) లపై గల అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను గురించి చర్చించటం జరిగింది. వారు

ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ తమకు దైవ ప్రసాదాలను అనుగ్రహించి తమను పరీక్షిస్తున్నాడని భావించేవారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

ప్రయాణంలో ఒక రోజు సులైమాన్ పక్షులను తనిఖీ చేయటం జరిగింది. హుద్‌హుద్ అప్పుడు అక్కడ హాజరు కాలేదు. హుద్ హుద్ పక్షి సులైమాన్ (అ)కు నీటి జాడ తెలిపేది. అక్కడ జిన్నాతులు త్రవ్వి. నీళ్లు ఉపయోగించేవారు. ఇలాంటి సందర్భంలోనే హుద్ హుద్ లేకపోవటం జరిగింది. సులైమాన్(అ) ఆగ్రహించి సరైన కారణం తెలుపనిచో దానిని కఠినంగా శిక్షిస్తాను అని అన్నారు. కొంతసేపటికి హుద్ హుద్ హాజరయ్యింది. కారణం కూడా చెప్పింది. నేను చూసి వచ్చింది మీకు తెలియదని, నేను యమన్ ప్రాంతం సబా నుండి సత్యవార్త తీసుకుని వచ్చాను. అక్కడ నేను ఒక స్త్రీని పరిపాలిస్తూ ఉండగా చూశాను. అల్లాహ్ ఆమెకు అనేక రకాల అనుగ్రహాలను, గొప్ప సింహాసనాన్ని ప్రసాదించాడు. దానిపై కూర్చొని ఆమె పరిపాలిస్తూ ఉంది అని అన్నాడు.

వ్యాఖ్యాతలు ఆమె పేరు బిల్ ఖీస్‌గా పేర్కొన్నారు. హుద్‌హుద్ ఇలా అన్నది: "ఆమెను, ఆమె రాజ్యప్రజలను సూర్యున్ని ఆరాధిస్తూ ఉండగా నేను చూశాను. షైతాన్ వారి పాపాలను ఆకర్షణీయంగా చేసి చూపుతున్నాడు. వారిని సన్మార్గం నుండి వారించి ఉన్నాడు. అందువల్లే వారు మార్గభ్రష్టతకు గురయ్యారు. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరుల్ని ఆరాధిస్తున్నారు" అని తెలియపరిచింది.

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు: "హుద్ హుద్ ఏకదైవారాధన వైపు ఆహ్వానించింది. బహుదైవారాధన నుండి వారించింది. అందువల్లే దానిని చంపటం నిషిద్ధం."

అబూహురైరహ్ (రజి) ఉల్లేఖనం: "ప్రవక్త (స) నాలుగు రకాల పక్షులను చంపటాన్ని నిషేధించారు. అవి చీమలు, హుద్ హుద్, తేనేటీగ, ఒక రకమైన పక్షి (లకుముకి పిట్ట!?) (అబూదావూద్ హ.నెం. 5267)

సులైమాన్ (అ) హుద్‌హుద్ మాటలు విని ఇలా అన్నారు: నీవు సత్యం పలికావో, అసత్యం పలికావో నేను నిన్ను పరీక్షించి చూస్తాను. ఈ ఉత్తరాన్ని తీసుకొని వెళ్లి వారి ముందు పడేయి. ఆ తరువాత ఒక ప్రక్కకు తొలగి నిశ్శబ్దంగా ఏం చేస్తారో చూడు. హుద్‌హుద్ వెళ్లి అలాగే చేశాడు. ఆమె ఒడిలో ఉత్తరం పడేసింది. ఆ మహారాణి భయపడి ఆ ఉత్తరాన్ని చదివి తన సభికులతో నా వద్దకు ఒక అత్యుత్తమైన లేఖ పంపంబడింది. ఇది సులైమాన్ (అ) పంపిన ఉత్తరం. ఇంకా అనంతకరుణామయుడు, అపారకృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో ఇది ప్రారంభించబడింది. దీని సారాంశం ఇలా ఉంది. మీరు మహారాజుల్లా ప్రవర్తించకండి, అహంకారంగా ప్రవర్తించకండి. మీకు ఇచ్చి పంపబడిన ధర్మాన్ని విశ్వసించండి మరియు నా సభలోకి హాజరవ్వండి."

బిల్‌ఖీస్ దూతలు ఆమె పంపిన విలువైన కానుకలతో సులైమాన్ సభకు వచ్చి, వాటన్నిటినీ ఆయనకు సమర్పించారు. కాని ఆయన వాటిని స్వీకరించలేదు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : మీరు నన్ను ధనం ఇచ్చి సంతోషపరచాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. మీ అవిశ్వాస పాపకార్యాలు చూసీచూడకుండా ఉండాలని, మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టాలని అల్లాహ్ నాకు మీకంటే ఎంతో అధికంగా ప్రసాదించాడు. ఆయన నాకు ప్రవక్త పదవిని కూడా ప్రసాదించాడు. రారాజును చేశాడు. జిన్నులను, మానవులను, పక్షులను, జంతువులను, గాలులను నా అధీనంలో ఉంచాడు. మీరు ఈ కానుకలు వెనక్కి తీసుకు వెళ్ళండి. మీరు ఈ ప్రాపంచిక వరప్రసాదాల పట్ల సంతోషంగా ఉన్నారు. మీరు ముస్లింలై నా వద్దకు రాకపోతే ఒక మహాసైన్యాన్ని తీసుకొని వచ్చి వారిపై దాడి చేస్తాను. దాన్ని ఎదిరించే శక్తి వారిలో లేదు. అందరినీ అవమానపరచి సబా నగరం నుండి తీసివేస్తాను."

ఆమె ప్రతినిధులు సులైమాన్ సందేశాన్ని తీసుకొని వెనక్కి వచ్చారు. సులైమాన్ ప్రాపంచిక వ్యామోహాలను అభిలషించే రాజు కాదని, అల్లాహ్ ప్రవక్త అని ఆమెకు తెలిసిపోయింది. విశ్వసించే నిమిత్తం ఆమె బయలుదేరింది.

وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَاۤ اِلٰى ثَمُوۡدَ اَخَاهُمۡ صٰلِحًا اَنِ اعۡبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمۡ فَرِيۡقٰنِ يَخۡتَصِمُوۡنَ ﴿45﴾

45) సమూద్ జాతి వైపునకు మేము వారి సోదరుడు సాలిహ్‌ను, "అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి" అనే సందేశాన్ని ఇచ్చి పంపాము. అప్పుడు వారు ఒక్కసారిగా ఘర్షించుకునే రెండు వర్గాలుగా చీలిపోయారు. 46) సాలిహ్ ఇలా అన్నాడు, "నా జాతి ప్రజలారా! మేలుకు బదులు కీడు కోసం ఎందుకు తొందరపెడుతున్నారు? అల్లాహ్‌ను క్షమాభిక్ష కోసం ఎందుకు అర్థించరు? మీరు కనికరించబడవచ్చుకదా!"

قَالَ يٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُوۡنَ بِالسَّيِّئَةِ قَبۡلَ الۡحَسَنَةِ‌ ۚ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُوۡنَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُوۡنَ ﴿46﴾

47) వారు ఇలా అన్నారు, "మేము నిన్నూ, నీ సహచరులనూ అపశకునపు సూచనలుగా పరిగణిస్తున్నాము." సాలిహ్ ఇలా జవాబు చెప్పాడు, "మీ మంచి శకునాలు మీ చెడ్డ శకునాలు అన్నీ అల్లాహ్ వద్దనే ఉన్నాయి. అసలు విషయం ఏమిటంటే, మీరు పరీక్షించబడుతున్నారు."

قَالُوا اطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَنۡ مَّعَكَ‌ ؕ قَالَ طٰٓئِرُكُمۡ عِنۡدَ اللّٰهِ‌ بَلۡ اَنۡتُمۡ قَوۡمٌ تُفۡتَنُوۡنَ ﴿47﴾

48) ఆ నగరంలో తొమ్మిది మంది ముఠా నాయకులు ఉన్నారు. వారు దేశంలో అల్లకల్లోలాన్ని సృష్టిస్తూ ఉంటారు, ఎలాంటి సంస్కరణ కార్యాన్నీ చేసేవారు కాదు.

وَكَانَ فِى الۡمَدِيۡنَةِ تِسۡعَةُ رَهۡطٍ يُّفۡسِدُوۡنَ فِى الۡاَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُوۡنَ ﴿48﴾

49) వారు పరస్పరం ఇలా అనుకున్నారు. "దేవునిపై ప్రమాణం చేసి ఇలా ప్రతిజ్ఞ చెయ్యండి, మేము సాలిహ్‌పై, అతని కుటుంబ సభ్యులపై దాడి చేస్తాము. ఆ తరువాత అతని సంరక్షకునితో, అతని కుటుంబం హత్య చేయబడినప్పుడు మేము అక్కడ లేము. మేము నిజమే పలుకుతున్నాము అని చెబుదాము."

قَالُوۡا تَقَاسَمُوۡا بِاللّٰهِ لَـنُبَيِّتَـنَّهٗ وَاَهۡلَهٗ ثُمَّ لَـنَقُوۡلَنَّ لِـوَلِيِّهٖ مَا شَهِدۡنَا مَهۡلِكَ اَهۡلِهٖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوۡنَ ﴿49﴾

సులైమాన్ (అ) కు జిన్నుల ద్వారా ఆమె వస్తుందనే వార్త తెలిసింది. ఆమె ఇంకా కొంచెం దూరంలో ఉండగానే సులైమాన్ (అ) తన సభికులతో ఆమె మహా సింహాసనాన్ని ఆమె రాకముందే ఎవరు తీసుకు వస్తారని అడిగారు. ఆయన మాటలు విని జిన్నుల్లో ఒకడు సభ ముగిసే లోపల నేను తీసుకు వస్తానని అన్నాడు. మరొకడు రెప్పపాటులో తీసుకువస్తానని అన్నాడు.

ఏది ఏమైనా ఆ మహాసింహాసనం రెప్పపాటులో సులైమాన్(అ) ముందు ప్రత్యక్షమయింది. దాన్ని చూసి, "ఇదంతా అల్లాహ్ ప్రసాదమే. నాలో ఈ శక్తి ఎక్కడిది?" అని అన్నారు. ఎవరు కృతజ్ఞతలు చూపితే, దాని లాభం వారికే కలుగుతుంది. వాస్తవంగా అల్లాహ్ దాసుల అవిశ్వాసాన్ని భరిస్తూ వారికి ఎన్నో వరప్రసాదాలను బహూకరిస్తున్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَمَكَرُوْا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا مَكْرًا وَّهُمْ
لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿50﴾
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۙ اَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ
وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿51﴾
فَتِلْكَ بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةًۢ بِمَا ظَلَمُوْا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿52﴾
وَاَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿53﴾
وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖۤ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ
تُبْصِرُوْنَ ﴿54﴾
اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ
النِّسَآءِ ؕ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ﴿55﴾
فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْۤا اَخْرِجُوْۤا اٰلَ
لُوْطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿56﴾
فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗۤ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ؗ قَدَّرْنٰهَا مِنَ
الْغٰبِرِيْنَ ﴿57﴾ وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ
مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ؏ ﴿58﴾ ع 4 14 19
قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلٰمٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى ؕ
آٰللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُوْنَ ؕ ﴿59﴾

50) వారు ఈ విధంగా పన్నాగం పన్నారు. ఒక పన్నాగాన్ని మేము కూడా పన్నాము. దానిని గురించి వారికి తెలియనే తెలియదు. 51) ఇక చూడండి, వారి పన్నాగం పర్యవసానం ఏమయిందో! మేము వారినీ, వారి జాతి మొత్తాన్ని సర్వనాశనం చేసివేశాము. 52) అవిగో వారి గృహాలు, ఎలా ఖాళీగా పడి ఉన్నాయో చూడండి, వారు చేస్తూ ఉన్న దుర్మార్గానికి ఫలితంగా. జ్ఞానులకు ఇందులో ఒక గుణపాఠం ఉంది. 53) విశ్వసించి అవిధేయతకు దూరంగా ఉన్న వారిని మేము కాపాడాము. 54) మేము లూత్‌ను పంపాము. అతను తన జాతి వారితో, ఇలా అనిన సందర్భాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, 'మీరు చూస్తూ అశ్లీల కార్యం చేస్తారేమిటి? 55) ఇదేనా మీ నడవడిక, కామతృష్ణను తీర్చుకోవటానికి స్త్రీలను వదలిపెట్టి పురుషుల వద్దకు పోతారేమిటి? వాస్తవానికి మీరు చాలా అజ్ఞానపు పని చేస్తున్నారు." 56) కానీ, ఈ సమాధానం తప్ప మరొకటి అతని జాతివారు ఇవ్వలేదు; వారు ఇలా అన్నారు; "లూత్ కుటుంబాన్ని మీ పట్టణం నుంచి వెళ్లగొట్టండి. వారు మహా పవిత్రులట!" 57) చివరకు మేము అతనినీ అతని కుటుంబాన్నీ రక్షించాము. అతని భార్యను తప్ప. ఆమె, వెనుక ఉండిపోవాలని మేము నిర్ణయించాము. 58) మేము వారిపై ఒక వర్షాన్ని కురిపించాము. అది హెచ్చరించబడిన వారి విషయంలో అత్యంత ఘోరమైన వర్షం. 59) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, 'స్తోత్రం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తగినది. ఆయన ఎన్నుకున్న ఆయన దాసులకు శాంతి కలుగుగాక! వారిని ఇలా అడగండి: అల్లాహ్ శ్రేష్ఠుడా లేక ఆయనకు సాటిగా వారు కల్పించే దేవుళ్లు శ్రేష్ఠులా?

45-59 వాక్యాలు

వాక్యాల అనుబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దావూద్ (అ) మరియు సులైమాన్ (అ)లను ప్రశంసించటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో సమూద్ జాతి వృత్తాంతం పునరావృతం అయింది. ఈ జాతి చాలా పెద్ద సంఖ్యలో ఉండేది. వీరిలో అనేక వర్గాలు ఉండేవి. వారు ఎప్పుడూ యుద్ధాల్లో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. సాలిహ్ (అ) వీరిని సరిదిద్దే ప్రయత్నం చేశారు. కాని వారు సాలిహ్ (అ) ను చంపటానికి కూడా వారు వెనుకాడలేదు. చివరికి వారిపై కఠినమైన

దైవశిక్ష అవతరించింది. వారికి గొప్ప గొప్ప భవనాలు ఉండేవి. వాటిపట్ల వీరు గర్వపడేవారు. ఇవన్ని శిథిలాలుగా మారిపోయాయి. మక్కా అవిశ్వాసులు గుణపాఠం నేర్చుకోవడానికి ఈ శిథిలాలు మిగిలి ఉన్నాయి.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : ఆ సింహాసనం రాగానే దానిలో కొన్ని మార్పులు చేశారు. ఆమె వచ్చి ఆ సింహాసనాన్ని చూచింది. ఆమె చాలా బుద్ధీ, జ్ఞానం, వివేకం గలది. ఇది నా సింహాసనమే అని పలికింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

మొదటి విషయం సులైమాన్ (అ) ఉత్తరం, రెండవది ఆమె కానుకలు. మూడవది ఆమె ప్రతినిధుల ధృవీకరణ, వీటన్నిటినీ దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆమె వెంటనే నేను సులైమాన్ (అ) ను అనుసరిస్తూ అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తున్నాను అని, నేను ముస్లిమ్‌నని ప్రకటించింది.

అల్లాహ్ ఆదేశం : మేము సమూద్ జాతి వద్దకు వారి సోదరుడు సాలిహ్‌ను ప్రవక్తగా పంపాము. ఆయన వారిని అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని హితబోధ చేశారు. ఒక వర్గం వారి సందేశాన్ని స్వీకరించింది. ఇతరులు తిరస్కరించి విగ్రహారాధనను ఎన్నుకున్నారు. సాలిహ్ (అ) హితబోధ వారిపై ప్రభావం చూపలేదు. సమాధానంగా వారు, ఓ సాలిహ్! మేము నిన్ను, నీ అనుచరులను అపశకునాలుగా భావిస్తున్నాము అన్నారు .

నువ్వు ఈ కొత్త సిద్ధాంతాన్ని ప్రారంభించినప్పటి నుండి మాకు నష్టమే కలుగుతుంది అని అన్నారు. దానికి సాలిహ్ (అ) మీకు కలిగే లాభనష్టాలకు అల్లాహ్‌యే కారణమని, ఇవ్వడం ఇవ్వకపోవడం అంతా ఆయన ఇష్టమేనని విశదపరిచారు. వాస్తవం ఏమిటంటే మీకు నచ్చిన దాన్ని మంచిగా, నచ్చని దాన్ని చెడుగా అపశకునంగా భావిస్తున్నారు.

ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను "ఆ అల్లాహ్ గొప్పవాడా? లేక అల్లాహ్‌ను కాదని వారు పూజిస్తున్నవారు గొప్పవారా?" అని అవిశ్వాసుల్ని ప్రశ్నించమని ఆదేశించాడు. విగ్రహారాధనలో ఎటువంటి లాభం లేదని అవిశ్వాసులకూ తెలుసు. అయితే ఇదంతా అజ్ఞానం, అహంకారం, పక్షపాతం వల్ల జరుగుతుంది.

(28) మూసా (అ) ఇలా జవాబు పలికాడు, “ఈ విషయం మీకూ నాకూ మధ్య నిర్ణయమైపోయినట్లే. ఈ రెండు గడువులలో నేను దేన్ని పూర్తిచేసినా, దాని తరువాత మటుకు నాపై ఏ విధమైన ఒత్తిడి తీసుకురాకూడదు. మనం ఖరారు చేసుకున్న మాటకు అల్లాహ్‌యే సాక్షి.” (29) గడువును పూర్తిచేసిన మూసా తన కుటుంబ సభ్యులను తీసుకుని ప్రయాణం చేస్తూ ఉండగా, తూర్ పర్వతం ఉన్న దిక్కున ఒక మంట కనిపించింది. అతను తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు, “ఆగండి, నేను ఒక మంటను చూశాను, బహుశా నేను అక్కడ నుండి ఏదైనా సమాచారాన్నయినా తీసుకొనివస్తాను. లేదా ఆ మంట నుండి నిప్పు రవ్వనైనా పట్టుకొని వస్తాను. దానితో మీరు చలి కాచుకుందురుగాని.”

(30) అక్కడకు చేరినప్పుడు లోయ కుడిగట్టుపై ఉన్న ఒక శుభవంతమైన స్థలంలోని ఒక చెట్టు నుండి ఒక పిలుపు వినవచ్చింది. ‘‘మూసా! నేను అల్లాహ్‌ను, సకల లోకాలకు ప్రభువును.” (31) తరువాత, “నీ కర్రను విసురు” (అని ఆజ్ఞాపించబడింది). ఆ కర్ర పాము మాదిరిగా కదలటం చూడగానే మూసా వెనక్కి తిరిగి పరుగెత్తాడు. తిరిగి కూడా చూడలేదు. (ఇలా సెలవీయబడింది), “మూసా! తిరిగి రా, భయపడకు, నీవు సురక్షితంగానే ఉన్నావు.

(32) నీ చేతిని ఛాతీ చొక్కాలోనికి పైకి దూర్చు. నీకు ఏ విధమైన నొప్పి కలిగించకుండానే అది ప్రకాశిస్తూ బయటికి వస్తుంది. భయం నుండి కాపాడుకోవడానికి నీ భుజాన్ని ప్రక్కకు అదుముకో. ఇవి స్పష్టమైన రెండు సూచనలు, నీ ప్రభువు తరఫు నుండి, ఫిరౌన్, అతడి సహచరుల ముందు ఉంచడానికి. వారు పరమ అవిధేయులు.”

(33) మూసా ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు,‘‘నా ప్రభూ! నేను వారి మనిషి నొకణ్ని హత్య చేశాను. వారు నన్ను హత్య చేస్తారేమో అని భయపడుతున్నాను.

قَالَ ذٰلِكَ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنَكَ ؕ اَيَّمَا الۡاَجَلَيۡنِ
قَضَيۡتُ فَلَا عُدۡوَانَ عَلَىَّ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا
نَقُوۡلُ وَكِيۡلٌ ﴿28﴾ ع 3 7 6
فَلَمَّا قَضٰى مُوۡسَى الۡاَجَلَ وَسَارَ بِاَهۡلِهٖۤ اٰنَسَ
مِنۡ جَانِبِ الطُّوۡرِ نَارًا ۚ قَالَ لِاَهۡلِهِ امۡكُثُوۡۤا
اِنِّىۡۤ اٰنَسۡتُ نَارًا لَّعَلِّىۡۤ اٰتِيۡكُمۡ مِّنۡهَا بِخَبَرٍ اَوۡ
جَذۡوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمۡ تَصۡطَلُوۡنَ ﴿29﴾
فَلَمَّاۤ اَتٰٮهَا نُوۡدِىَ مِنۡ شَاطِیٴِ الۡوَادِ الۡاَيۡمَنِ
فِى الۡبُقۡعَةِ الۡمُبٰرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنۡ يّٰمُوۡسٰۤى
اِنِّىۡۤ اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الۡعٰلَمِيۡنَ ۙ ﴿30﴾
وَاَنۡ اَلۡقِ عَصَاكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهۡتَزُّ كَاَنَّهَا
جَآنٌّ وَّلّٰى مُدۡبِرًا وَّلَمۡ يُعَقِّبۡ ؕ يٰمُوۡسٰۤى اَقۡبِلۡ
وَلَا تَخَفۡ ۖ اِنَّكَ مِنَ الۡاٰمِنِيۡنَ ﴿31﴾
اُسۡلُكۡ يَدَكَ فِىۡ جَيۡبِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ
غَيۡرِ سُوۡٓءٍ وَّاضۡمُمۡ اِلَيۡكَ جَنَاحَكَ مِنَ
الرَّهۡبِ فَذٰنِكَ بُرۡهَانٰنِ مِنۡ رَّبِّكَ اِلٰى فِرۡعَوۡنَ
وَمَلَا۟ئِهٖ ؕ اِنَّهُمۡ كَانُوۡا قَوۡمًا فٰسِقِيۡنَ ﴿32﴾
قَالَ رَبِّ اِنِّىۡ قَتَلۡتُ مِنۡهُمۡ نَفۡسًا فَاَخَافُ
اَنۡ يَّقۡتُلُوۡنِ ﴿33﴾

(60) సరే, ఆకాశాలనూ, భూమినీ, ఎవరు సృష్టించారు? మీ కొరకు ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, తద్వారా మనోహరమైన తోటలను ఎవరు పండించారు? వాటిలోని చెట్లను మొలకెత్తించడం మీకు సాధ్యం కాని పని. అల్లాహ్‌తో పాటు మరో ఆరాధ్యుడు కూడా ఎవరైనా ఉన్నారా? అయితే సమతూకం నుండి తొలగిపోతున్నవారు వారే.

(61) భూమిని నివాస స్థలంగా చేసినవాడు ఎవడు? అందులో నదులను ప్రవహింపజేసిన వాడు ఎవడు? దానిమీద మేకులను పాతిపెట్టినవాడు ఎవడు? రెండు జలసంధుల మధ్య తెరను ఏర్పరచినవాడు ఎవడు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక దేవుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? లేడు, కాని వారిలో చాలామందికి తెలియదు.

(62) బాధితుడు మొరపెట్టుకున్నప్పుడు, అతని మొరను విని అతని బాధను తొలగించేవాడు ఎవడు? భూమిపై మిమ్మల్ని ప్రతినిధులుగా చేసినవాడు ఎవడు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరో ఆరాధ్యుడు కూడా ఎవరైనా ఉన్నారా? మీరు కనీస జ్ఞానం కూడా లేకుండా ప్రవర్తిస్తున్నారు. (63) భూమిపైనా, సముద్రంలోనూ అంధకారాల్లో మీకు దారి చూపేవాడు ఎవరు? తన కారుణ్యానికి ముందు గాలులను శుభవార్తగా పంపేవాడు ఎవరు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక దేవుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? వారు కల్పిస్తూ ఉన్న సాటికి అల్లాహ్ అతీతుడు, ఎంతో ఉన్నతుడు. (64) సృష్టిని మొదటిసారిగా చేసినవాడు ఎవడు? దానిని మళ్ళీ సృష్టించే వాడు ఎవడు. ఆకాశం నుండి, నేల నుండి మీకు ఉపాధి నిచ్చేవాడు ఎవడు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక ఆరాధ్యుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? “మీరు సత్యవంతులే అయితే మీ ప్రమాణాన్ని తీసుకురండి” అని చెప్పు.

(65) వారితో ఇలా అను, “ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ అల్లాహ్ తప్ప అగోచర జ్ఞానం కలవాడు మరెవ్వరూ లేడు. వారు ఎప్పుడు లేపబడతారో కూడా వారికి తెలియదు.

اَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ
السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ ۚ
مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُنْۢبِتُوْا شَجَرَهَا ؕ ءَاِلٰهٌ مَّعَ
اللّٰهِ ؕ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَّعْدِلُوْنَ ؕ ﴿60﴾

اَمَّنْ جَعَلَ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّجَعَلَ خِلٰلَهَآ اَنْهٰرًا
وَّجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ؕ
ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ؕ ﴿61﴾

اَمَّنْ يُّجِيْبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوْٓءَ
وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ الْاَرْضِ ؕ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ
قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ؕ ﴿62﴾

اَمَّنْ يَّهْدِيْكُمْ فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ
يُّرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ؕ ءَاِلٰهٌ مَّعَ
اللّٰهِ ؕ تَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ؕ ﴿63﴾

اَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَمَنْ يَّرْزُقُكُمْ
مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ قُلْ
هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿64﴾

قُلْ لَّا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ الْغَيْبَ
اِلَّا اللّٰهُ ؕ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ﴿65﴾

| | |
|---|---|
| (66) అయితే పరలోకానికి సంబంధించి వారి జ్ఞానం స్తంభించి పోయింది. ఇంకా వారు దాన్ని గురించి అనుమానంలోనే పడి ఉన్నారు. వాస్తవం ఏమిటంటే వారు దాన్ని గురించి అంధులుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. | بَلِ ادّٰرَكَ عِلۡمُهُمۡ فِى الۡاٰخِرَةِ ‌ بَلۡ هُمۡ فِىۡ شَكٍّ مِّنۡهَا ‌ بَلۡ هُمۡ مِّنۡهَا عَمُوۡنَ ‏﴿66﴾ ع 5/8/1 |

60 – 66 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాలలో ఏక దైవారాధనను తిరస్కరించటం వల్ల సాలిహ్ (అ) జాతిపై, లూత్ (అ) జాతిపై దైవశిక్ష అవతరించింది. ఈ వాక్యాల్లో ఏక దైవారాధనను సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించటం జరిగింది. ప్రజలారా! మిమ్మల్ని సృష్టించింది, మీకు ఆహారం ప్రసాదిస్తున్నది, మీ మొరలను ఆలకించి మీ కష్టాలను దూరం చేస్తున్నది విగ్రహాలు కాదని, అల్లాహ్ అనీ, మీకు ఆరోగ్యం ప్రసాదిస్తున్నది అల్లాహ్‌యే అని అందువల్ల అల్లాహ్ మాత్రమే ఆరాధనకు అర్హుడని, ప్రవక్తలను, పుణ్యాత్ములను ఆరాధించటం మహాపాపం అని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : అల్లాహ్ తన అధికారాన్ని గురించి, ఏక దైవారాధన గురించి అనేక సాక్ష్యాధారాలు పేర్కొన్నాడు. ఈ సాక్ష్యాధారాలు అనేక విధాలుగా ఉన్నాయి. అనేక విషయాలను అనేకసార్లు విడమరచి పేర్కొంటున్నాడు. ఒక చెట్టు ఏమి చేయగలదని? అన్నిటికంటే ముందు సారవంతమైన నేల కావాలి. ఆ తరువాత నీరు కావాలి. ఎండ కావాలి, గాలి కావాలి, అంటే అల్లాహ్ ఆజ్ఞ లేనిదే ఏ చెట్టూ ఒక రవ్వంత వస్తువును కూడా సృష్టించజాలదు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

ఎత్తయిన ఆకాశం, మెరిసే నక్షత్రాలు, గ్రహాలు ఎవరు సృష్టించారు? ఈ పర్వతాలు, కొండలు లోయలు, గుహలు, అడవులు, వృక్షాలు, పళ్ళు, ఇంకా అనేక రకాల రంగుల జంతువులు ఎవరు సృష్టించారు? మీపై నీటిని కురిపించి మీ జీవనోపాధికి ఆధారంగా చేశాడు. రంగురంగుల, అందమైన తోటలు, వనాలు ఉత్పన్నం చేశాడు. ఇవన్నీ మీ శక్తిలో లేనివి. వీటన్నిటిపై సర్వాధికారాలు ఒక్క సృష్టికర్తకే ఉన్నాయి. ఇవన్ని దేవీదేవతలు చేయలేని పనులు. ఆయన తప్ప మరెవరైనా ఇటువంటి శక్తులు కలిగి ఉన్నారా? విగ్రహారాధకులు కూడా అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరూ లేరని భావించేవారు. అలాంటప్పుడు ఆయనతో పాటు ఇతరుల్ని కూడా ఎందుకు పూజిస్తున్నారు. (నమ్ల్ –17 చూడండి). అలాంటప్పుడు సర్వశక్తులు ఉన్న సృష్టికర్త, ఏ శక్తులు లేని సృష్టితాలు సమానులు కాగలరా? అంటే అల్లాహ్‌కు ఎవరూ సమానులు కాలేరు. ప్రజలు కష్టాల్లో దుఃఖాల్లో మాత్రమే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తారు. (ఇస్రా : 67) (నమ్ల్ : 53).

ఒక వ్యక్తి ప్రవక్త (స)ను, “మీరు దేన్ని గురించి సందేశప్రచారం చేస్తున్నారు?” అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స) “ఏకదైవారాధన గురించి ఆయన గొప్పతనం ఏమిటంటే మీరు కష్టాల్లో, దుఃఖాల్లో చిక్కుకొని ఆయన్ని ప్రార్థిస్తే మీ కష్టాలను, దుఃఖాలను ఆయన దూరం చేస్తాడు. మార్గం తప్పితే మార్గదర్శకత్వం వహిస్తాడు. కరువుకాటకాల సమయంలో ప్రార్థిస్తే వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు” అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఏదన్నా ఉపదేశించండి అని అభ్యర్థించగా “ఎవరినీ తిట్టరాదు. మంచి విషయాన్ని స్వీకరించండి. కనీసం మీ సోదరునితో సంతోషంగా ప్రవర్తించండి. ఇతరులకు నీటి ద్వారా సహాయం చేయండి. వస్త్రాలు పిక్కలకు, చీలమండలకు మధ్య వరకు ధరించాలి. లేదా చీలమండల వరకు ధరించాలి. దానికంటే క్రిందికి వ్రేలాడదీయరాదు. ఎందుకంటే అది అహంకార చిహ్నం. అల్లాహ్‌కు అహంకారం అంటే గిట్టదు” అని చెప్పారు. (అహ్మద్ – అల్లామా అల్‌బానీ ఈ హదీసును ప్రామాణిక హదీసుగా ధృవీకరించారు) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا تُرٰبًا وَّاٰبَآؤُنَآ
اَئِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ ﴿67﴾
لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ ۙ اِنْ
هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿68﴾
قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿69﴾
وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا
يَمْكُرُوْنَ ﴿70﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ
كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿71﴾ قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ
رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِيْ تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿72﴾
وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿73﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ
لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا
يُعْلِنُوْنَ ﴿74﴾ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ فِي السَّمَآءِ
وَالْاَرْضِ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿75﴾

(67) ఆ సత్యతిరస్కారులు ఇలా అంటారు, "మేమూ, మా తాతముత్తాతలూ మట్టిలో కలిసిపోయిన తరువాత కూడ నిజంగానే మమ్మల్ని సమాధుల నుండి లేపటం జరుగుతుందా? (68) ఇలాంటి వార్తలు ఎన్నో మాకు వినిపించబడ్డాయి, పూర్వం మా తాతముత్తాతలకు కూడా వాగ్దానం చేయబడుతూ ఉండేది. అయితే ఇవి పూర్వ కాలం నుంచి వింటూ వస్తున్న కట్టుకథలు మాత్రమే." (69) ఇలా పలుకు, "భూమిపై సంచరించి చూడండి, నేరస్తులకు ఎటువంటి గతి పట్టిందో!" (70) ఓ ప్రవక్తా! వారి స్థితిని గురించి బాధపడకు. వారి కుట్రల పట్ల వ్యధ చెందకు.

(71) వారు, "నీవు చెబుతున్నది నిజమే అయితే ఈ బెదిరింపు ఎప్పుడు నెరవేరుతుంది?'' అని అడుగుతారు. (72) ఇలా అను, "మీరు ఏ శిక్షను గురించి తొందరపెడుతున్నారో, అందులోని ఒక భాగం మీ సమీపానికి వచ్చి ఉందనడంలో ఆశ్చర్యం లేదు." (73) యదార్థం ఏమిటంటే, నీ ప్రభువు ప్రజల పట్ల ఎంతో అనుగ్రహం కలవాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞత చూపరు. (74) వారి హృదయాలు తమలో ఏమి దాచి ఉంచాయో, మరేమి బహిర్గతం చేస్తున్నాయో, నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు.

(75) ఆకాశంలో, భూమిలో దాగి ఉన్న ఏ వస్తువు అయినా, ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడకుండా లేదు.

కష్టాలకు, దుఃఖాలకు, ఆపదలకు గురయిన వ్యక్తి నిర్మలమైన మనస్సుతో తన అవసరం, ఆపద పట్ల అధిక శ్రద్ధతో తన ప్రభువు ముందు వినయవిధేయతలతో, భయభీతులతో అల్లాహ్ తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడనే పూర్తి నమ్మకంతో, అల్లాహ్ పరిశుద్ధ నామముల, గుణాల ద్వారా ప్రార్థిస్తే ఇటువంటి ప్రార్థన తప్పకుండా స్వీకరించబడుతుంది.

ఈ కారణంగానే ఆయన సత్య ఆరాధ్యుడు. మీరు భావిస్తున్న వారు ఆరాధ్యులు కాలేరు. ఎందుకంటే వారి వద్ద అగోచర జ్ఞానం లేదు. సత్య ఆరాధ్యునికి సర్వ అగోచర జ్ఞానం ఉండటం తప్పనిసరి. ఇహపరాలను సంరక్షించే బాధ్యతకు అగోచర జ్ఞానం చాలా అవసరం.

ఆయిషహ్ (ర) ఉల్లేఖనం : ఆమె ఇలా అన్నారు : "ప్రజల రేపటి విషయాలు చెప్పగలను అని ఎవరైనా అంటే, ఆ వ్యక్తి అల్లాహ్‌కు అసత్యాన్ని అంటగట్టాడు. అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు, 'భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న ఏ ప్రాణికీ అగోచర జ్ఞానం లేదు. అగోచర జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4477) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(76) ఇస్రాయీల్ సంతతివారు అధికంగా విభేదిస్తూ ఉన్న విషయాల వాస్తవం ఏమిటో, ఈ ఖుర్ఆన్ వారికి తెలియజేస్తుంది. (77) ఇది విశ్వసించే వారికి మార్గదర్శకత్వం, కారుణ్యమూను. (78) నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు వీరి మధ్య కూడా తన ఆజ్ఞ ద్వారా తీర్పు చేస్తాడు. ఆయన ఎంతో శక్తిమంతుడు, అన్నీ తెలిసినవాడూను. (79) కనుక ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ మీద భారం వెయ్యి. నిశ్చయంగా నీవు స్పష్టంగా సత్యంపై ఉన్నావు. (80) నీవు మృతులకు వినిపించలేవు. వీపు త్రిప్పి పరుగెత్తే బధిరులకు కూడా నీ పిలుపును వినిపించలేవు.

(81)అంధులకు మార్గం చూపి, వారు తప్పిపోకుండా కాపాడనూలేవు. మా వాక్యాలను విశ్వసించి, విధేయులయ్యే వారికి మాత్రమే నీవు నీ మాటను వినిపించగలవు. (82) మా మాట నెరవేరే సమయం వారిని సమీపించినప్పుడు, మేము వారి కొరకు భూమి నుండి ఒక జంతువును తీస్తాము. అది వారితో ఇలా మాట్లాడుతుంది, "ప్రజలు మా వాక్యాలను విశ్వసించలేదు." (83) ఆ దినమును గురించి కొంచెం ఆలోచించు. అప్పుడు మేము ప్రతి సమూహం నుండి మా వాక్యాలను తిరస్కరించే ఒక్కొక్క వర్గాన్ని సమీకరిస్తాము. ఆపై వారిని (వారి వారి తరగతుల ప్రకారం) ఒక క్రమపద్ధతిలో ఉంచటం జరుగుతుంది. (84) చివరకు అందరూ వచ్చిన తరువాత (వారి ప్రభువు వారిని), ఇలా అడుగుతాడు, "మీరు నా వాక్యాలను పరిశీలించ కుండానే ఇట్టే తిరస్కరించారు. ఇది కాక మీరు చేసింది ఏమిటి? (85) వారు చేసిన దుర్మార్గం వల్ల శిక్షకు సంబంధించిన వాగ్దానం వారి విషయంలో నెరవేరుతుంది. అప్పుడు వారు ఏమీ మాట్లాడలేరు. (86) వారు విశ్రాంతి పొందటానికి మేము రాత్రిని సృష్టించాము. మేము పగలును ప్రకాశవంతంగా చేశాము. వారి బుద్ధికి ఈ విషయాలు తట్టేవి కావా? విశ్వసించే వారికి ఇందులో అనేక సూచనలు ఉండేవి.

اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَقُصُّ عَلٰى بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَكْثَرَ
الَّذِىْ هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿76﴾
وَاِنَّهٗ لَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿77﴾
اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِىْ بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهٖ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ
الْعَلِيْمُ ۚۙ ﴿78﴾
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِيْنِ ﴿79﴾
اِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَآءَ
اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿80﴾
وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِى الْعُمْىِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ
اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿81﴾
وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ
الْاَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ ۙ اَنَّ النَّاسَ كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا لَا
يُوْقِنُوْنَ ۧ ﴿82﴾ ع 6 16 2
وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُّكَذِّبُ
بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿83﴾
حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْ قَالَ اَكَذَّبْتُمْ بِاٰيٰتِىْ وَلَمْ تُحِيْطُوْا
بِهَا عِلْمًا اَمَّاذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿84﴾
وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوْا فَهُمْ لَا
يَنْطِقُوْنَ ﴿85﴾
اَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا الَّيْلَ لِيَسْكُنُوْا فِيْهِ وَالنَّهَارَ
مُبْصِرًا ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿86﴾

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ فَفَزِعَ مَنْ فِي
السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَآءَ اللّٰهُ ؕ
وَكُلٌّ اَتَوْهُ دٰخِرِيْنَ ﴿87﴾
وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَّهِيَ تَمُرُّ مَرَّ
السَّحَابِ ؕ صُنْعَ اللّٰهِ الَّذِيْۤ اَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ؕ
اِنَّهٗ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَفْعَلُوْنَ ﴿88﴾
مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ وَهُمْ مِّنْ
فَزَعٍ يَّوْمَئِذٍ اٰمِنُوْنَ ﴿89﴾
وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوْهُهُمْ فِي
النَّارِ ؕ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿90﴾
اِنَّمَاۤ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِيْ
حَرَّمَهَا وَلَهٗ كُلُّ شَيْءٍ ۫ وَّاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ
مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۙ ﴿91﴾
وَاَنْ اَتْلُوَا الْقُرْاٰنَ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا
يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ اِنَّمَاۤ اَنَا مِنَ
الْمُنْذِرِيْنَ ﴿92﴾
وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُوْنَهَا ؕ
وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۧ ﴿93﴾ ع 7 11 3

(87) శంఖం ఊదబడే రోజున ఏమి జరుగుతుందో! ఆ రోజున, ఆకాశాలలోని, భూమిలోని సకల సృష్టిరాశులు భయంతో కంపించిపోతాయి – ఆ భయానక పరిస్థితుల నుండి అల్లాహ్ కాపాడదలచిన వారు తప్ప – అందరూ లొంగిపోయి, వినమ్రులై ఆయన ముందు హాజరవుతారు. (88) ఈ రోజున నీవు పర్వతాలను చూచి అవి బాగా స్థిరంగా ఉన్నాయని అనుకుంటున్నావు. కాని మేఘాల మాదిరిగా అవి ఎగురుతూ ఉంటాయి. ఇది అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాల మహిమ. ఆయన ప్రతి వస్తువునూ వివేకంతో తీర్చిదిద్దాడు. మీరు చేసేదంతా ఆయనకు బాగా తెలుసు. (89) మంచిని తీసుకువచ్చే వ్యక్తికి అంతకంటే మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అటువంటి వారు ఆనాటి భయంకర పరిస్థితి నుండి సురక్షితంగా ఉంటారు. (90) చెడును తీసుకువచ్చే వారందరూ బోర్లగా అగ్నిలో విసరివేయబడతారు. మీరు చేసిన కర్మల ప్రకారం తప్ప మీరు మరొక విధమైన ప్రతిఫలాన్ని ఎలా పొందగలుగుతారు? (91) (ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను) : “ఈ నగరం (మక్కా) ప్రభువును మాత్రమే ఆరాధించాలని నాకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది. ఆయన దానిని పవిత్రమైన క్షేత్రంగా చేశాడు; ఆయన ప్రతిదానికీ యజమాని. నేను విధేయుడనై ఉండాలనీ, (92) ఈ ఖుర్ఆన్‌ను చదివి వినిపించాలనీ నాకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది.” ఇక సన్మార్గాన్ని అవలంబించేవాడు తన మేలు కొరకే సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తాడు. మార్గభ్రష్టుడైన వాడితో, “నేను కేవలం హెచ్చరించేవాణ్ణి మాత్రమే” అని అను. (93) వారితో ఇంకా ఇలా అను, “స్తోత్రం కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తగినది, అతి త్వరలోనే ఆయన మీకు తన సూచనలను చూపుతాడు, మీరు వాటిని గుర్తిస్తారు.” మీరు చేసే పనులన్నీ నీ ప్రభువునకు తెలియకుండా లేవు.

వాక్యాల సంబంధం :వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏక దైవారాధన గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో పరలోకం గురించి ప్రస్తావించబడింది. చనిపోయిన తరువాత తిరిగి లేపబడటం ఎలా సాధ్యం? అని అవిశ్వాసులు భావించేవారు. ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఉనికి లేని మానవుణ్ణి అల్లాహ్ సృష్టించాడు. మరి చనిపోయిన

మానవుణ్ణి అల్లాహ్ సృష్టించలేడా? ప్రతి రోజు ఎంతోమంది మానవులు మరణిస్తున్నారు. ఏ వస్తువునైనా సృష్టించడం అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు. అల్లాహ్ ప్రపంచంలో మానవుణ్ణి సృష్టించగలుగుతున్నప్పుడు, పరలోకంలో ఎందుకు సృష్టించలేడు? ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే, రాత్రి మీరు మరణానికి గురవుతారు. మళ్ళీ ఉదయం తిరిగి మేల్కొంటారు. ఇది అల్లాహ్ మహిమే. అందువల్ల మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరించడం సరికాదు, ధర్మంకాదు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

విగ్రహారాధకుల హృదయాలు మూసుకుపోవటం వల్లే వారు పరలోకాన్ని మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు. అంటే పరలోకం పట్ల, మరణానంతర జీవితం పట్ల ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. దీన్ని అసాధ్యంగా భావిస్తున్నారు. ముహమ్మద్ (స) కి ముందు కూడా చాలామంది ప్రవక్తలు వచ్చారు. వారు కూడా ఇలాగే వాదించారు. కాని ఇప్పటి వరకు అలా జరుగలేదు. అంటే వీరి ఈ మాటలు అవాస్తవం. ఇవి ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదు.

వారి ఈ అహంకారానికి, తిరస్కారానికి తన ప్రవక్త (స) ద్వారా ఇలా సమాధానం ఇస్తూ మీరు ప్రపంచంలో సంచరించి వెనుకటి జాతుల పర్యవసానం ఏమయిందో చూడండి. వారు మా ప్రవక్తలను, పరలోకాన్ని తిరస్కరించారు. ఫలితంగా మేము వారిని నాశనం చేశాము. దీనికి తోడుగా మా ప్రవక్తలనూ, విశ్వాసులను రక్షించుకున్నాము. ఆ ప్రవక్తలు అసత్యం పలికితే మరి ఆ జాతులను ఎందుకు శిక్షించటం జరిగింది. వారిని సృష్టించినవాడే వారిని నాశనం చేశాడు. ఆయన తప్పకుండా వారిని తిరిగి లేపగల శక్తిగలవాడు.

ఒకవేళ మక్కా విగ్రహారాధకులు మమ్మల్ని స్వీకరించకపోయినా, విశ్వసించకపోయినా, మీరు ఏమాత్రం దుఃఖానికి గురికాకండి. అతి త్వరలో అల్లాహ్ మిమ్మల్ని విశ్వసించేవారిని ఉద్భవింపజేస్తాడు. వారు మిమ్మల్ని విశ్వసిస్తారు. అవిశ్వాసులు నశిస్తారు. మరో విషయం ఏమిటంటే ఈ అవిశ్వాసులు మీకు వ్యతిరేకంగా పన్నుతున్న కుట్రల పట్ల కూడా ఆందోళన చెందకండి. ఎందుకంటే అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని వాటి నుండి రక్షిస్తాడు" అని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

విగ్రహారాధకులు ప్రళయం గురించి ముస్లిములను ప్రశ్నించేవారు. దాన్ని అసాధ్యంగా భావించేవారు. ఇంకా ఒకవేళ నీవు సత్యవంతుడవే అయితే ప్రళయం ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పు అని ఛాలెంజ్ చేసేవారు. "మీరు చాలా తొందరపెడుతున్నారని, అది దగ్గరలోనే ఉండవచ్చునని" సమాధానం ఇవ్వమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది.

**ప్రళయ చిహ్నాలు :** హుజైఫా బిన్ అసీద్ గఫారి ఉల్లేఖనం : "మేము ప్రళయం గురించి చర్చించుకుంటూ ఉన్నాము. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) బాల్కానీ నుండి తొంగి చూచి ఇలా అన్నారు : "మీరు ఈ పది విషయాలు చూడనంతవరకు ప్రళయం సంభవించదు. అవి : 1. సూర్యుడు పడమర దిక్కు నుండి ఉదయించటం. 2. పొగ ఉద్భవించడం. 3. వింత జంతువు ఉద్భవించడం. 4. యాజూజ్ మాజూజ్‌లు ఉద్భవించటం. 5. ఈసా (అ) అవతరించటం. 6. దజ్జాల్ ఉద్భవించటం. 7. తూర్పు 8. పడమరలు 9. అరబ్ దేశంలో మూడుచోట్ల భూమి లోపలికి చొచ్చుకొని పోవుట. 10. అద్న్ మధ్య భాగం నుండి అగ్ని ఉద్భవించుట. అది ప్రజల్ని తీర్పు మైదానం వైపు తోలుకుపోతుంది. (సహీహ్ ముస్లిం – కితాబుల్ ఫితన్)

ఒకరోజు ప్రవక్త (స) వింత జంతువు గురించి ప్రస్తావిస్తూ అది మూడు సార్లు ఉద్భవిస్తుందని అన్నారు. మొదటిసారి గ్రామాల్లో, అడవుల్లో ఉద్భవిస్తుంది. ప్రజలు గ్రామాల్లో, నగరాల్లో దాన్ని గురించి చెప్పుకుంటారు. ప్రజలు అల్లాహ్ పవిత్ర గృహమైన కాబతుల్లాహ్‌లో హజరె అస్వద్ మరియు మఖామె ఇబ్రాహీమ్‌ల మధ్య దాన్ని చూసి బెదిరిపోతారు. అది తన తలతో మట్టిని ఎగురవేస్తూ ఉంటుంది. దాన్ని చూసి ప్రజలు అటూఇటూ

పారిపోతుంటారు. కాని విశ్వాసుల ఒక సమూహం మాత్రం నిలకడగా ఉంటుంది.

ఆ వింత జంతువు వారి నుండి ప్రారంభిస్తుంది. వారి ముఖాలను నక్షత్రాల్లా మెరిసేలా చేసివేస్తుంది. అది ప్రపంచం అంతా తిరుగుతుంది. దాన్ని ఎవరూ పట్టలేరు. దాని నుండి ఎవరూ తప్పించుకోలేరు. చివరికి ఒక వ్యక్తి నమాజులో దాన్నుండి అల్లాహ్ శరణు కోరుతూ ఉంటాడు, కాని అది అతని వెనుక నుండి వచ్చి నీవు ఇప్పుడు నమాజ్ చేస్తున్నావా? అని అంటుంది. మళ్ళీ ముందు నుండి వచ్చి అతని ముఖంపై ఒక గుర్తువేసి వెళ్ళిపోతుంది. ఆ తరువాత ప్రజలు తమ తమ పనుల్లో నిమగ్నమయిపోతారు. తమ తమ స్థానాల్లో ఉంటారు. కాని వారి గుర్తుల ద్వారా విశ్వాసి ఎవరో అవిశ్వాసి ఎవరో గుర్తించబడతారు. చివరికి విశ్వాసి అవిశ్వాసిని, అవిశ్వాసి విశ్వాసిని నా హక్కు నాకు ఎందుకు ఇవ్వవు అని వాదించడం జరుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

తీర్పుదినం నాడు పర్వతాలు, కొండలు తమ స్థానాల్లో ఉండవు. పైగా మేఘాల్లా ఎగురుతూ ఉంటాయి. అంటే ఇదంతా అల్లాహ్ శక్తియుక్తుల వల్లే జరుగుతుంది. ఆయనే ప్రతి వస్తువునూ దృఢంగా సృష్టించాడు. అయినప్పటికీ వాటిని దూదిలా ఎగురవేయగల సమర్థుడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఆ తరువాతి వాక్యాల్లో నా బాధ్యత కేవలం సందేశ ప్రచారమేనని, నా సందేశ ప్రచారాన్ని స్వీకరిస్తే లాభం వారిదేనని, అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటారని, అదేవిధంగా నా సందేశ ప్రచారాన్ని తిరస్కరించిన వారిని స్వయంగా అల్లాహ్‌యే విచారిస్తాడని, వారిని వ్యధాభరితమైన నరకశిక్షకు గురిచేస్తాడని పేర్కొనడం జరిగింది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 28. అల్ ఖసస్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ ఖసస్‌లో సత్యాసత్యాల పోరాటం ప్రస్తావించబడింది. ఒకవైపు అల్లాహ్ సైన్యమైన పేద, బలహీనులైన మూసా మరియు హారూన్‌లు. రెండవవైపు చక్రవర్తి అయిన ఫిరౌన్. ఫిరౌన్ తన శక్తి కారణంగా మూసా జాతికి చెందిన మగ పిల్లలను హతమార్చేవాడు, బాలికలను వదలిపెట్టేవాడు. వారు ఫిరౌన్ జాతి వారి ఇళ్ళల్లో పని మనుషులుగా ఉండటానికి. ఫిరౌన్ నేనే దేవుడ్నని వాదించేవాడు. నాకు ఎవరి సందేశాన్నీ స్వీకరించవలసిన అవసరం లేదని అహంకారంగా ప్రవర్తించేవాడు. మూసా జాతి స్త్రీలు మా ఇళ్ళల్లో పనివారుగా ఉన్నారు. అలాంటప్పుడు నేనతని మాట ఎలా వినగలను? అని వ్యర్థప్రేలాపనలు చేసేవాడు.

అదేవిధంగా ఖారూన్ తన వద్ద ఉన్న ధనం తన శక్తియుక్తుల వల్ల లభించిందని, ఇందులో అల్లాహ్ ఉపకారం ఏమీ లేదని చెప్పుకునేవాడు. వీరిద్దరూ తమ తమ సంపదల కారణంగా సత్యాన్ని తిరస్కరించేవారు. చివరికి సర్వనాశనం అయ్యారు. మూసా మరియు అతని జాతి ప్రజలు సాఫల్యం పొందారు.

అందువల్ల ఓ అవిశ్వాసులారా! విగ్రహారాధకులారా! మీరూ ఫిరౌన్, ఖారూన్‌ల మాదిరిగా అవమానం పాలౌతారు. మూసా మరియు అతని జాతిలా ముహమ్మద్ (స) మరియు అతని అనుచరులైన పేద ముస్లిములు సాఫల్యం పొందుతారు అని చెబుతున్నాడు.

## 28. అల్ ఖసస్

**ఆయత్‌లు : 88** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) తా–సీన్–మీమ్. (2) ఇవి స్పష్టమైన గ్రంథ సూచనలు. (3) విశ్వసించే వారికోసం మేము మూసా, ఫిరౌన్‌ల వృత్తాంతాన్ని ఉన్నదున్నట్లుగా వినిపిస్తున్నాము. (4) అసలు విషయం ఏమిటంటే, ఫిరౌన్ భూమి మీద తిరుగుబాటు వైఖరిని అవలంబించాడు. దాని ప్రజలను వర్గాలుగా విభజించాడు. వారిలోని ఒక వర్గాన్ని అతడు నీచపరిచేవాడు. వారి బాలురను హతమార్చేవాడు. వారి బాలికలను మాత్రం బ్రతకనిచ్చేవాడు. నిశ్చయంగా అతడు దుష్టులలోనివాడు. (5) భూమిలో అణచివేయబడిన వారిని కనికరించాలనీ, వారిని నాయకులుగా చేయాలనీ, వారినే వారసులుగా చేయాలనీ,

آیَاتُهَا 88 ﴿28 سُوْرَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ﴾ رُكُوْعَاتُهَا 9

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

طٰسٓمّٓ ﴿1﴾ تِلۡكَ اٰيٰتُ الۡكِتٰبِ الۡمُبِيۡنِ ﴿2﴾
نَتۡلُوۡا عَلَيۡكَ مِنۡ نَّبَاِ مُوۡسٰى وَفِرۡعَوۡنَ بِالۡحَـقِّ
لِقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿3﴾ اِنَّ فِرۡعَوۡنَ عَلَا فِى
الۡاَرۡضِ وَجَعَلَ اَهۡلَهَا شِيَعًا يَّسۡتَضۡعِفُ
طَآئِفَةً مِّنۡهُمۡ يُذَبِّحُ اَبۡنَآءَهُمۡ وَيَسۡتَحۡىٖ
نِسَآءَهُمۡ‌ ؕ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الۡمُفۡسِدِيۡنَ ﴿4﴾
وَنُرِيۡدُ اَنۡ نَّمُنَّ عَلَى الَّذِيۡنَ اسۡتُضۡعِفُوۡا
فِى الۡاَرۡضِ وَنَجۡعَلَهُمۡ اَٮِٕمَّةً وَّنَجۡعَلَهُمُ
الۡوٰرِثِيۡنَ ۙ ﴿5﴾

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ
وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ﴿6﴾
وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّ مُوْسٰٓى اَنْ اَرْضِعِيْهِ ۚ فَاِذَا
خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِيْ وَلَا
تَحْزَنِيْ ۚ اِنَّا رَآدُّوْهُ اِلَيْكِ وَجَاعِلُوْهُ مِنَ
الْمُرْسَلِيْنَ ﴿7﴾
فَالْتَقَطَهٗٓ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُوْنَ لَهُمْ عَدُوًّا
وَّحَزَنًا ۗ اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا
كَانُوْا خٰطِـِٕيْنَ ﴿8﴾
وَقَالَتِ امْرَاَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّيْ
وَلَكَ ۗ لَا تَقْتُلُوْهُ ۖ عَسٰٓى اَنْ يَّنْفَعَنَآ اَوْ
نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿9﴾
وَاَصْبَحَ فُؤَادُ اُمِّ مُوْسٰى فٰرِغًا ۗ اِنْ كَادَتْ
لَتُبْدِيْ بِهٖ لَوْلَآ اَنْ رَّبَطْنَا عَلٰى قَلْبِهَا لِتَكُوْنَ
مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿10﴾
وَقَالَتْ لِاُخْتِهٖ قُصِّيْهِ ۫ فَبَصُرَتْ بِهٖ عَنْ
جُنُبٍ وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۙ ﴿11﴾
وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ
هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰٓى اَهْلِ بَيْتٍ يَّكْفُلُوْنَهٗ لَكُمْ
وَهُمْ لَهٗ نٰصِحُوْنَ ﴿12﴾
فَرَدَدْنٰهُ اِلٰٓى اُمِّهٖ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ
وَلِتَعْلَمَ اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُوْنَ ۧ ﴿13﴾

ع 1 13 4

(6) భూమిలో వారికి అధికారాన్ని ప్రసాదించాలనీ, వారి ద్వారా ఫిరౌన్, హామానులకూ, వారి సైన్యాలకూ తాము భయపడుతూ వచ్చిన దానినే చూపాలనీ మేము కోరాము. (7) మేము మూసా తల్లికి ఇలా సూచించాము : "అతనికి పాలు పట్టు. అతని ప్రాణానికి ప్రమాదముందని నీకు అనిపించినప్పుడు అతనిని నదిలో విడిచిపెట్టు. ఏమాత్రం భయపడకు. బాధపడకు. మేము అతనిని నీ వద్దకే తిరిగి చేరుస్తాము. అతనిని ప్రవక్తలలో ఒకడుగా చేస్తాము." (8) చివరకు ఫిరౌన్ ఇంటివారు అతనిని (నదిలో నుండి) బయటికి తీశారు. అతను వారికి శత్రువై దుఃఖ కారణం అవటానికి. నిజంగానే ఫిరౌన్, హామాను, వారి సైన్యాలు (తమ వ్యూహాల రీత్యా) ఎంతో పాపిష్టులు. (9) ఫిరౌన్ భార్య ఇలా అన్నది. "ఇతడు నీకూ నాకు కంటి చలువ. ఇతనిని చంపకు. బహుశా ఇతడు మనకు ఉపయోగపడవచ్చు. లేదా మనం ఇతనిని కుమారునిగానైనా చేసుకోవచ్చు." కాని వారికి (పరిణామం గురించి) తెలియదు. (10) అటు మూసా తల్లి హృదయం తల్లడిల్లి పోసాగింది. ఆమె విశ్వసించే వారిలో ఉండాలని మేము ఆమెకు గుండె నిబ్బరాన్ని ప్రసాదించాము. లేకపోతే, ఆమె అతని రహస్యాన్ని బయటపెట్టి ఉండేదే. (11) ఆమె మూసా సోదరితో, "అతనిని వెంబడిస్తూ వెళ్ళు" అని అన్నది. తదనుగుణంగా ఆమె దూరంగా ఉంటూ అతనిని గమనించసాగింది. కాని అది వారికి తెలియదు. (12) మేము మొదట్లోనే పాలుపట్టే స్త్రీల స్తనాల నుండి పిల్లవాడు పాలు తాగకుండా నిషేధించాము. (అది చూసి) ఆ బాలిక వారితో ఇలా అన్నది, "అతనిని పెంచి పోషించే బాధ్యతను స్వీకరించే, అతని మేలును కోరే ఇంటివారిని గురించి నేను మీకు తెలుపనా?" (13) ఈ విధంగా మేము మూసాను అతని తల్లి వద్దకు తిరిగి చేర్చాము. ఆమె కన్నులకు చల్లదనం కలగాలని, ఆమె దుఃఖపడకుండా ఉండాలని, అల్లాహ్ వాగ్దానం నిజమైనదని ఆమె తెలుసుకోవా లని. కాని చాలా మందికి ఈ విషయం తెలియదు.

(14) మూసా తన నిండు యౌవనదశకు చేరుకున్నప్పుడు, అతని పెరుగుదల పరిపక్వతను సంతరించుకుంది. మేము అతనికి వివేకాన్నీ, జ్ఞానాన్నీ ప్రసాదించాము. మేము సజ్జనులకు ఇలాంటి ప్రతిఫలాన్నే ఇస్తూ ఉంటాము. (15) (ఒకరోజు) నగరవాసులు ఏమరుపాటులో ఉన్న సమయంలో అతను నగరంలోకి ప్రవేశించాడు. అక్కడ అతను ఇద్దరు వ్యక్తులు ఘర్షణపడుతూ ఉండటాన్ని చూశాడు. ఒకడు స్వయంగా అతని జాతికి చెందినవాడు, రెండోవాడు అతని శత్రుజాతికి చెందినవాడు. అతని జాతి వ్యక్తి శత్రుజాతి వానికి వ్యతిరేకంగా సహాయపడమని అతనిని పిలిచాడు. మూసా అతనిని ఒక గుద్దుతో కడతేర్చాడు. (వెంటనే) మూసా, "ఇది షైతాను నిర్వాకం, అతడు బద్ధశత్రువు. స్పష్టంగా దారి తప్పించేవాడు" అని అన్నాడు. (16) తరువాత అతను ఇలా అన్నాడు, "నా ప్రభూ! నేను నా ఆత్మకు అన్యాయం చేశాను, నన్ను క్షమించు." అప్పుడు అల్లాహ్ అతనిని క్షమించాడు. ఆయన క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (17) మూసా ఇలా ప్రతిజ్ఞ చేశాడు, "నా ప్రభూ! నీవు నాకు మహోపకారం చేశావు. ఇక నేను ఎన్నడూ నేరస్తులకు సహాయపడను." (18) మరుసటి రోజు ఉదయం అతను భయపడుతూ, ఏదైనా ప్రమాదం ముంచుకొస్తుందేమో అని జాగ్రత్తగా నలువైపులా పరికిస్తూ నగరంలో పోతూ ఉండగా అకస్మాత్తుగా అంతకు ముందురోజు సహాయానికై తనను పిలిచిన వ్యక్తే ఈ రోజు మళ్ళీ తనను పిలుస్తూ ఉండటాన్ని చూశాడు. అప్పుడు, "నీవు పూర్తిగా మార్గం తప్పావు" అని మూసా అన్నాడు. (19) తరువాత శత్రుజాతి వ్యక్తిపై దాడి చేద్దామని మూసా అనుకున్నప్పుడు, అతడు బిగ్గరగా ఇలా అన్నాడు, "మూసా! నీవు నిన్న ఒక వ్యక్తిని చంపినట్లుగానే ఈ రోజు నన్ను కూడా చంపుతావా? నీవు ఈ దేశంలో దుర్మార్గుడుగా ఉండదలచుకున్నావా? సంస్కరణకర్తగా ఉండదలచుకోలేదా?"

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَاسْتَوٰۤى اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا
وَّعِلْمًا ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿14﴾
وَدَخَلَ الْمَدِيْنَةَ عَلٰى حِيْنِ غَفْلَةٍ مِّنْ اَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيْهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلٰنِ ۗ هٰذَا مِنْ
شِيْعَتِهٖ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهٖ ۚ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِىْ
مِنْ شِيْعَتِهٖ عَلَى الَّذِىْ مِنْ عَدُوِّهٖ ۙ فَوَكَزَهٗ
مُوْسٰى فَقَضٰى عَلَيْهِ ۗ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ
الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِيْنٌ ﴿15﴾
قَالَ رَبِّ اِنِّىْ ظَلَمْتُ نَفْسِىْ فَاغْفِرْ لِىْ فَغَفَرَ
لَهٗ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿16﴾
قَالَ رَبِّ بِمَاۤ اَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ اَكُوْنَ ظَهِيْرًا
لِّلْمُجْرِمِيْنَ ﴿17﴾
فَاَصْبَحَ فِى الْمَدِيْنَةِ خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ فَاِذَا
الَّذِى اسْتَنْصَرَهٗ بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهٗ ؕ
قَالَ لَهٗ مُوْسٰۤى اِنَّكَ لَغَوِىٌّ مُّبِيْنٌ ﴿18﴾
فَلَمَّاۤ اَنْ اَرَادَ اَنْ يَّبْطِشَ بِالَّذِىْ هُوَ عَدُوٌّ
لَّهُمَا ۙ قَالَ يٰمُوْسٰۤى اَتُرِيْدُ اَنْ تَقْتُلَنِىْ كَمَا
قَتَلْتَ نَفْسًۢا بِالْاَمْسِ ۖ اِنْ تُرِيْدُ اِلَّاۤ اَنْ
تَكُوْنَ جَبَّارًا فِى الْاَرْضِ وَمَا تُرِيْدُ اَنْ
تَكُوْنَ مِنَ الْمُصْلِحِيْنَ ﴿19﴾

(అహ్సనుల్ బయాన్)

1 – 19 వాక్యాలు

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఫిరౌన్ ఈజిప్టులో అహంకారంగా ప్రవర్తించసాగాడు. అతని గర్వానికి, అహంకారానికి హద్దులు లేకుండాపోయాయి. అతడు దుర్మార్గాలకు, అత్యాచారాలకు పాల్పడసాగాడు. ఫిరౌన్ ఈజిప్టు ప్రజలను అనేక వర్గాలుగా విభజించి ఉంచాడు. ఫిరౌన్ ఇస్రాయీల్ ప్రజలను నీచ బానిసత్వానికి గురిచేసేవాడు. వారిపట్ల నీచంగా ప్రవర్తించేవాడు. వారి కుమారులను బాల్యంలోనే సంహరించేవాడు. బాలికలను మాత్రం బ్రతకనిచ్చేవాడు. వారు పెద్దవారైన తరువాత వారిని తమ ఇళ్లల్లో పాచి పనులు చేయించుకోవడానికి వదలిపెట్టేవాడు. స్త్రీలను అనేక రకాలుగా హింసించేవాడు. ఎవరివల్ల తనకు నష్టం కలుగుతుందని తెలియజేయబడిందో అది జరగకుండా ఉంటుందని భావించేవాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

మూసా (అ) జన్మించిన వెంటనే, అతని తల్లిగారు ఆందోళనకు గురయ్యారు. అప్పుడు అల్లాహ్ మూసా (అ)ను రక్షిస్తానని, అంతవరకు అతనికి పాలు పడుతూ ఉండమని, ఫిరౌన్ ప్రజలకు తెలిసే సమయం రాగానే ఎలాంటి భయానికి గురికాకుండా ఒక తెప్పలో వేసి నైలునదిలో వదలివేయమని, నీ బిడ్డను తిరిగి నీకు అప్పజెప్పడం జరుగుతుందని, మూసా (అ) పెద్దవాడైన తరువాత అతనికి ప్రవక్త పదవి ప్రసాదిస్తామని ఓదార్చాడు.

మూసా తల్లి అతన్ని ఒక సురక్షితమైన తొట్టెలో పెట్టి నైలునదిలో వదలివేసింది. అంతేకాక ఆమె తన పన్నెండేళ్ళ కూతురును ఆ తొట్టెను దూరం నుండి అది ఎటు వెళుతుందో గమనిస్తూ ఉండమని చెప్పింది. ఆ అమ్మాయి అలాగే చేసింది. అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వల్ల ఆ తొట్టె పారుతూ ఫిరౌన్ భవనానికి సమీపంగా వెళ్ళింది.

ఫిరౌన్ సేవకులు తొట్టెలో ఉన్న ఆ బాలుణ్ణి తీసుకొని ఫిరౌన్‌కు అప్పగించారు. ఫిరౌన్ భార్య ఆసియహ్ ఆ బిడ్డను చూడగానే "ఈ బిడ్డ చాలా ముద్దుగా ఉన్నాడు. ఈ బిడ్డ నాకూ ఫిరౌన్‌కు కంటి చలువ కాగలడు అని అమిత సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేసింది. ఈ బిడ్డను హతమార్చరాదని, ఈ బిడ్డను మేము దత్తత తీసుకుంటామని, మా కొరకు ఈ బిడ్డ లాభదాయకం కాగలడు" అని భర్తతో చెప్పింది.

ఫిరౌన్ భార్య మూసా కొరకు పాలు పట్టే స్త్రీని ఏర్పాటు చేసింది. కాని మూసా (అ) ఆమె పాలు త్రాగలేదు. మరో స్త్రీని ఏర్పాటు చేశారు. కాని ఆమె పాలు కూడా త్రాగలేదు. ఈ విధంగా అనేక మంది స్త్రీలను ఏర్పాటు చేసారు. కాని మూసా (అ) ఎవరి పాలూ త్రాగలేదు. ఫిరౌన్ భవనంలోని ప్రజలందరూ ఆందోళనకు గురయ్యారు.

అయితే మూసా (అ) సోదరి జరుగుతున్నదంతా మౌనంగా గమనిస్తూనే ఉంది. ఆమె ధైర్యం చేసి వారితో, "నాకు తెలిసిన ఒక పాలుపట్టే స్త్రీ ఉంది. మూసా (అ) తప్పకుండా ఆమె పాలు త్రాగగలడు" అని విన్నవించుకుంది. అంతఃపుర మహిళలు వెంటనే ఆ స్త్రీని పిలిపించారు. ఆ పిల్లవాడు ఆ స్త్రీ ఒడిలోకి వెళ్ళిన వెంటనే పాలు త్రాగడం మొదలు పెట్టాడు. అల్లాహ్ మూసా (అ)ను అతని ఇంటి నుండి నైలునది ద్వారా ఫిరౌన్ భవనంలోకి అతని తల్లి వద్దకు చేర్చాడు. ఈవిధంగా అల్లాహ్ మూసా (అ) తల్లికి చేసిన వాగ్దానం నెరవేర్చాడు. ఎవరికి దీన్ని గురించి ఏమాత్రం అనుమానం కలుగలేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

మూసా (అ) ఎటువంటి అభ్యంతరం లేకుండా తన తల్లి పాలు త్రాగటం చూసి, ఫిరౌన్ అతని తల్లిని రాజ భవనంలోనే ఉండమని ప్రాధేయపడ్డాడు. దీనివల్ల మూసా (అ) సంరక్షణ సజావుగా సాగుతుందని అభిప్రాయపడ్డాడు. కాని ఆమె "నేను భర్తను, పిల్లల్ని వదలి ఇక్కడ ఉండలేనని అశక్తత వ్యక్తం చేసింది. చివరకు బిడ్డను తన ఇంటికి తీసుకుని వెళ్ళమని, అక్కడే ఆహార బాధ్యతలు, సంరక్షణా బాధ్యతలు నిర్వర్తించమని, పారితోషికం రాజభవనం

| | |
|---|---|
| (20) దీని తరువాత ఒక వ్యక్తి నగరం యొక్క ఆ చివర నుండి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి ఇలా అన్నాడు, "మూసా! సైనికులు నిన్ను హత్య చేయటానికి సంప్రదింపులు జరుపుతున్నారు. ఇక్కడ నుండి పారిపో, నేను నీ శ్రేయోభిలాషిని." (21) ఈ వార్త వినగానే, మూసా భయపడుతూ జాగ్రత్తగా బయలు దేరాడు. అతను ఇలా ప్రార్థించాడు, "నా ప్రభూ! నన్ను దుర్మార్గుల నుండి రక్షించు." (22) మూసా మద్‌యన్ వైపునకు ప్రయాణ మయినప్పుడు ఇలా అనుకున్నాడు, "నా ప్రభువు నన్ను సరియైన మార్గంలో నడుపుతాడని ఆశిస్తున్నాను." | وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنۡ اَقۡصَا الۡمَدِیۡنَةِ یَسۡعٰی ۫ قَالَ یٰمُوۡسٰۤی اِنَّ الۡمَلَاَ یَاۡتَمِرُوۡنَ بِکَ لِیَقۡتُلُوۡکَ فَاخۡرُجۡ اِنِّیۡ لَکَ مِنَ النّٰصِحِیۡنَ ﴿20﴾ فَخَرَجَ مِنۡهَا خَآئِفًا یَّتَرَقَّبُ ۫ قَالَ رَبِّ نَجِّنِیۡ مِنَ الۡقَوۡمِ الظّٰلِمِیۡنَ ﴿21﴾ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلۡقَآءَ مَدۡیَنَ قَالَ عَسٰی رَبِّیۡۤ اَنۡ یَّهۡدِیَنِیۡ سَوَآءَ السَّبِیۡلِ ﴿22﴾ |

ع 2 8 5

నుండి లభిస్తుందని నిర్ణయించబడింది. చూడండి, అల్లాహ్ ఎంత వివేకవంతుడో! తల్లి తన బిడ్డకు పాలుపడుతుంది. పారితోషికం ఫిరౌన్ భవనం నుండి పొందుతుంది. అదేవిధంగా అల్లాహ్ నీ బిడ్డను నీ వద్దకు చేరుస్తామని వాగ్దానం చేశాడు. చాలా అమోఘమైన రీతిలో తిరిగి చేర్చాడు. ఎంత అద్భుతం!

చాలామందికి కార్యాలు ఎలా నెరవేర్చబడతాయో సరిగా తెలిసి ఉండదు. కాని అల్లాహ్‌కు అన్నీ తెలిసి ఉంటాయి. అందువల్లే అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : "మీరు దేన్ని ఇష్టపడటం లేదో, అదే మీ పాలిట శుభకరం కావచ్చు. అలాగే మీరు మీ కోసం ఎంతగానో కోరుకునే విషయాలే మీ పాలిట హానికరంగా పరిణమించవచ్చు. నిజ జ్ఞానం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే ఉంది. మీకు విషయం తెలియదు." (అల్ బఖర : 216) అందువల్ల మానవులు తమ ఇష్టాఇష్టాలను అటు ఉంచి జీవితపు ప్రతిరంగంలోనూ అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. వాటిలోనే వారి సాఫల్యం, సుఖం దాగి ఉన్నాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

మూసా (అ) యవ్వనానికి చేరుకొని దృఢంగా తయారయ్యారు. అల్లాహ్ మూసా (అ)కు జ్ఞానాన్ని వివేకాన్ని ప్రసాదించాడు. అంటే దైవదౌత్యం ప్రసాదించాడు. అంటే మంచి వాళ్ళకు మేము ఈ విధంగా అనుగ్రహిస్తూ ఉంటాము. అంటే ఇంత గొప్ప పదవికి మార్గాలు సుగమం చేస్తూ ఉంటాము. ఉదాహరణకు మూసా ద్వారా ఒక ఖిబ్తీ హతమార్చబడ్డాడు. దీని కారణంగా మూసా ఈజిప్టు వదతలి మద్‌యన్ వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అంటే నగరవాసుల విశ్రాంతి సమయంలో మూసా (అ) బయటకు వెళ్ళారు. అక్కడ ఇద్దరు వ్యక్తులు ఘర్షించుకుంటున్నారు. వారిలో ప్రతి ఒక్కరూ రెండవవాణ్ణి చంపే ప్రయత్నంలో ఉన్నారు. వారిలో ఒకరు ఖిబ్తీ జాతికి చెందినవాడు, రెండవవాడు మూసా (అ) జాతికి చెందినవాడు. అతని జాతికి చెందినవాడు అతనితో ఫిర్యాదు చేశాడు. అనుకోకుండా మూసా (అ) ఖిబ్తీకి ఒక్క గుద్దు గుద్దారు. దైవలీల చూడండి! ఆ గుద్దు తగలగానే ఆ వ్యక్తి మరణించాడు. అది చూసి మూసా (అ) చాలా చింతించారు. ఇంకా షైతాన్ తన చేత ఈ పాపకార్యం చేయించాడని గ్రహించారు. ఎందుకంటే షైతాన్ మానవుని బద్ధశత్రువు. మానవునికి మార్గభ్రష్టతకు గురిచేస్తాడు. క్షమించమని అల్లాహ్‌ను వేడుకున్నారు. అల్లాహ్ ఆయన్ని క్షమించివేశాడు. మూసా (అ) అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు కూడా తెలుపుకున్నారు.

ఆ తరువాత ఈ సంఘటన పర్యవసానం ఏమవుతుందో చూద్దామని నగరంలోకి బయలుదేరారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ మరో వ్యక్తితో ఘర్షణ పడుతూ కనబడ్డాడు. మూసా (అ) అతనికి చీవాట్లు పెట్టారు. ఆ సందర్భంలోనే అతను నిన్న అతన్ని చంపినట్లుగా నన్ను కూడా చంపుతావా ఏమిటి? అని బిగ్గరగా అరిచాడు. ఈ విధంగా నిన్న ఖిబ్తీని చంపినది ఎవరో తెలిసిపోయింది. మూసా (అ)ను వెదకటానికి ఫిరౌన్ భటులను పంపాడు. వారు అన్ని వైపులా

(23) అతడు మద్‌యన్ బావి వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు చాలా మంది ప్రజలు తమ పశువులకు నీరు త్రాపటాన్నీ, వారికి దూరంగా ఒక ప్రక్క ఇద్దరు స్త్రీలు తమ పశువులను ఆపి ఉంచటాన్నీ చూశాడు. మూసా ఆ స్త్రీలను, “మీకు వచ్చిన చిక్కు ఏమిటి?” అని అడిగాడు. వారు ఇలా సమాధానం చెప్పారు, “ఈ పశువుల కాపరులు తమ పశువులను తోలుకుపోనంతవరకు మేము మా పశువులకు నీరు తాగించలేము. మా తండ్రిగారు చాలా వృద్ధులు.” (24) ఇది విని మూసా వారి పశువులకు నీరు త్రాపాడు. తరువాత నీడ ఉన్న ఒక స్థలంలోకి పోయి కూర్చున్నాడు. ఇలా అన్నాడు, “స్వామీ! నీవు నాపై ఏ మేలును అవతరింపజేసినా, నేను దాని అవసరం కలవాడినే.” (ఎంతోసేపు కాలేదు) (25) ఆ ఇద్దరు స్త్రీలలోని ఒకామె సిగ్గుపడుతూ, బిడియపడుతూ అతని వద్దకు వచ్చి ఇలా చెప్పసాగింది, “నా తండ్రిగారు మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నారు. మీరు మా పశువులకు నీరు త్రాపించిన దానికి గాను మీకు ప్రతిఫలమీయడానికి.” మూసా ఆయన వద్దకు వెళ్ళి తన పూర్తి వృత్తాంతాన్ని వినిపించినప్పుడు, ఆయన ఇలా అన్నారు, “ఏమాత్రం భయపడకు. ఇప్పుడు నీవు దుర్మార్గపు ప్రజల బారి నుండి బయటపడ్డావు.” (26) ఆ ఇద్దరు స్త్రీలలోని ఒకామె తన తండ్రితో ఇలా అన్నది, “తండ్రి గారూ, ఈ వ్యక్తిని నౌకరుగా పెట్టుకోండి. బలవంతుడూ, నమ్మకస్తుడూ అయినవాడే మీరు నౌకరుగా పెట్టుకోవడానికి అన్ని విధాలా ఉత్తముడు.”

(27) ఆమె తండ్రి (మూసాతో) ఇలా అన్నాడు, “నీవు నా వద్ద ఎనిమిది సంవత్సరాల వరకు సేవకుడుగా ఉండే షరతుకు ఒప్పుకుంటే నా ఇద్దరు కుమార్తెలలో ఒకావెను నీకిచ్చి వివాహం చేయదలచుకున్నాను. ఒకవేళ పది సంవత్సరాలు పూర్తిచేయదలిస్తే అది నీ ఇష్టం. నేను నిన్ను బలవంతపెట్టదలచుకోలేదు. అల్లాహ్ కోరితే నీవు నన్ను మంచి మనిషిగా చూస్తావు.”

وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدۡيَنَ وَجَدَ عَلَيۡهِ اُمَّةً مِّنَ
النَّاسِ يَسۡقُوۡنَ ۖ وَوَجَدَ مِنۡ دُوۡنِهِمُ
امۡرَاَتَيۡنِ تَذُوۡدٰنِ ۚ قَالَ مَا خَطۡبُكُمَا ؕ
قَالَتَا لَا نَسۡقِىۡ حَتّٰى يُصۡدِرَ الرِّعَآءُ ٚ وَاَبُوۡنَا
شَيۡخٌ كَبِيۡرٌ ﴿23﴾
فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰٓى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنِّىۡ
لِمَاۤ اَنۡزَلۡتَ اِلَىَّ مِنۡ خَيۡرٍ فَقِيۡرٌ ﴿24﴾
فَجَآءَتۡهُ اِحۡدٰٮهُمَا تَمۡشِىۡ عَلَى اسۡتِحۡيَآءٍ ۚ
قَالَتۡ اِنَّ اَبِىۡ يَدۡعُوۡكَ لِيَجۡزِيَكَ اَجۡرَ مَا
سَقَيۡتَ لَنَا ؕ فَلَمَّا جَآءَهٗ وَقَصَّ عَلَيۡهِ
الۡقَصَصَ ۙ قَالَ لَا تَخَفۡ ۚ نَجَوۡتَ مِنَ الۡقَوۡمِ
الظّٰلِمِيۡنَ ﴿25﴾
قَالَتۡ اِحۡدٰٮهُمَا يٰۤاَبَتِ اسۡتَاۡجِرۡهُ ۖ اِنَّ خَيۡرَ
مَنِ اسۡتَاۡجَرۡتَ الۡقَوِىُّ الۡاَمِيۡنُ ﴿26﴾
قَالَ اِنِّىۡۤ اُرِيۡدُ اَنۡ اُنۡكِحَكَ اِحۡدَى ابۡنَتَىَّ
هٰتَيۡنِ عَلٰٓى اَنۡ تَاۡجُرَنِىۡ ثَمٰنِىَ حِجَجٍ ۚ فَاِنۡ
اَتۡمَمۡتَ عَشۡرًا فَمِنۡ عِنۡدِكَ ۚ وَمَاۤ اُرِيۡدُ اَنۡ
اَشُقَّ عَلَيۡكَ ؕ سَتَجِدُنِىۡۤ اِنۡ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ
الصّٰلِحِيۡنَ ﴿27﴾

(34) నా సోదరుడు హారూన్ నాకంటే మంచి వాగ్ధాటి కలవాడు, నన్ను సమర్థించడానికి అతనిని సహాయకుడుగా నాతో పంపు. వారు నన్ను అసత్యవాదిగా తిరస్కరిస్తారేమో అని భయపడు తున్నాను." (35) ఇలా సెలవిచ్చాడు, "మేము నీ సోదరుని ద్వారా నీ చేతులకు బలాన్ని సమకూరు స్తాము. మేము మీ ఉభయులకు ఒక విశేషశక్తిని ప్రసాదిస్తాము. కాబట్టి వారు మీకు ఏమాత్రం హాని చేయలేరు. మా సూచనల బలం ఆధారంగా ప్రాబల్యం మీదే, మీ అనుచరులదే అవుతుంది." (36) తరువాత మూసా, ఆ ప్రజల వద్దకు స్పష్టమైన మా సూచనలతో వెళ్ళినపుడు, వారు ఇలా అన్నారు, "ఇది మాయాజాలం తప్ప మరేమీ కాదు. ఈ మాటలను మేము మా తాతముత్తాతల కాలంలో కూడ ఎన్నడూ వినలేదు."

(37) మూసా ఇలా సమాధానమిచ్చాడు, "నా ప్రభువు తన వద్ద నుండి మార్గదర్శకత్వాన్ని తీసుకొని వచ్చిన వ్యక్తి స్థితి ఎటువంటిదో బాగా ఎరుగును. ఇంకా చివర్లో ఎవరి పర్యవసానం మంచిదవుతుందో ఆయనకే బాగా తెలుసు. సత్యం ఏమిటంటే దుర్మార్గులు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందలేరు."

(38) ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, "సభ్యులారా! నేను కాక మీకు మరొక దేవుడెవడైనా ఉన్నాడేమో నేను ఎరుగను. హామాన్! ఇటుకలను కాల్చి నాకై ఒక ఎత్తయిన కట్టడాన్ని నిర్మాణం చేయించు. దానిపైకి ఎక్కి బహుశా నేను మూసా దేవుణ్ణి చూడగలనేమో. నేను అతణ్ణి అసత్యవాదిగా పరిగణిస్తున్నాను."

(39) భూమిపై అతడూ, అతడి సైన్యాలూ ఏ విధమైన హక్కు లేకుండానే తమ పెద్దరికపు అహంభావాన్ని ప్రదర్శించారు. మా వైపునకు తాము ఎన్నడూ మరలిరావటమనేదే ఉండదని వారు భావించారు. (40) చివరకు మేము అతనినీ, అతని సైన్యాలనూ పట్టుకుని సముద్రంలోకి విసరివేశాము. చూడు, ఆ దుర్మార్గులకు ఏ గతి పట్టిందో.

وَاَخِيْ هٰرُوْنُ هُوَ اَفْصَحُ مِنِّيْ لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ
مَعِيَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِيْٓ ۡ اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ
يُّكَذِّبُوْنِ ﴿34﴾
قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيْكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا
سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُوْنَ اِلَيْكُمَا ۚ بِاٰيٰتِنَآ ۚ
اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ﴿35﴾
فَلَمَّا جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا
هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ
اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿36﴾
وَقَالَ مُوْسٰى رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى
مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ الدَّارِ ۭ اِنَّهٗ
لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿37﴾
وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ
مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ فَاَوْقِدْ لِيْ يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ
فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَطَّلِعُ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى ۙ
وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿38﴾
وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُوْدُهٗ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا يُرْجَعُوْنَ ﴿39﴾
فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِي الْيَمِّ ۚ
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿40﴾

وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَيَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿41﴾
وَأَتۡبَعۡنَٰهُمۡ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗۖ وَيَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلۡمَقۡبُوحِينَ ﴿42﴾ ع 4 14 7

(41) మేము వారిని నరకం వైపునకు ప్రజలను ఆహ్వానించే నాయకులుగా చేశాము. ప్రళయం నాడు వారు ఎక్కడ నుంచీ ఏ సహాయాన్ని పొందలేరు.
(42) మేము ఈ ప్రపంచంలో అభిశాపం వారిని వెంటాడేలా చేశాము. ప్రళయం నాడు వారు ఘోర దురవస్థకు గురి అవుతారు.

మూసా (అ) కొరకు గాలించారు. కాని లాభం లేకపోయింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

20 – 42 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఒక వ్యక్తి మూసా (అ) క్షేమం కోరి ఇచ్చిన సలహా. ఈ వ్యక్తిని 'మగాడు' అని ఎందుకు అనటం జరిగిందంటే అతను సిపాయిల మార్గం వదలి మరో దగ్గరి మార్గం ద్వారా వచ్చి మూసా (అ) క్షేమం కోరి ఒక మంచి సలహా ఇచ్చాడు. వాస్తవంగా మగధీరులు తమ్ముతాము ఆపదలకు గురిచేసుకుని ఇతరుల ప్రాణాలను కాపాడుతారు. ఇలాంటివారే వీరులు. ఈ వ్యక్తి సలహా మేరకు మూసా (అ) వెంటనే ఒంటరిగా ఈజిప్టు నుండి పారిపోయారు. ఇదే ఆయన మొదటి ప్రయాణం. చిన్నతనం నుండి అల్లారుముద్దుగా భోగవిలాసాల్లో సంరక్షించబడిన మూసా (అ)కు నడిచే అలవాటు కూడా లేదు. పారిపోతూ తన ప్రభువును ఇలా ప్రార్థిస్తూ ఉన్నారు, "ఓ ప్రభూ! నన్ను ఈ దుర్మార్గుల నుండి రక్షించు, వీరి నుండి నన్ను కాపాడు."

మూసా (అ) మద్‌యన్ వెళ్ళే మార్గాన్ని అనుసరించారు. మూసా (అ) సంతోషం పట్టలేక ఇలా అన్నారు : "నా ప్రభువు నన్ను తప్పకుండా సరైన మార్గాన్ని చూపుతాడు." మూసా (అ) మద్‌యన్ చేరిన తరువాత అక్కడి ఒక బావి వద్దకు చేరుకున్నారు. అక్కడకు కాపరులు తమ పశువులను నీరు త్రాపించటానికి వచ్చేవారు. అక్కడ చాలామంది కాపరులు ఉండటం తమ తమ జంతువులకు నీళ్ళు త్రాపించటం, కాని ఇద్దరు స్త్రీలు తమ మేకలను ఆపి నిలబడి ఉండటం మూసా (అ) చూశారు. ఆయనకు వారిపై దయ కలిగింది. 'మీరెందుకు మీ మేకలను నీళ్ళు త్రాపించటం లేదు' అని మూసా (అ) వారిని అడిగారు. దానికి వారు 'మా వంతు అందరి తరువాత వస్తుంది. మా తండ్రిగారు వృద్ధులు, బలహీనులు. అందువల్లే మా పరిస్థితి ఇలా ఉంది' అని అన్నారు.

కాపరులందరూ తమ తమ మేకలకు నీరు త్రాపించిన తరువాత వారు ఆ నుయ్యిని ఒక పెద్ద బండరాతితో మూసివేశారు. ఆ బండరాయి ఎంత బరువుగా ఉందంటే దాన్ని పదిమంది తప్ప ఎత్తలేరు. మూసా (అ) ఆ అమ్మాయిల పరిస్థితి చూసి వారిపై జాలి కలిగి వంటరిగా ఆ బండరాయిని తొలగించి ఒకే ఒక్క చేదతో వారి మేకలన్నింటి దాహాన్ని తీర్చారు. (ఇబ్నె అబీషైబ ప్రామాణిక ధృవీకరణలతో – హ.నెం. 32).

ఆ తరువాత మూసా (అ) ఒక చెట్టు నీడలోకి వెళ్ళి కూర్చున్నారు. మూసా (అ) పారిపోయి వచ్చినందువల్ల ఆయన వెంట ప్రయాణపు టిఫిన్ కూడా లేదు. ప్రయాణంలో దుంపలు, ఫలాలు తిని గడిపారు. చెప్పులు లేకుండా నడవటం వల్ల పాదాలకు పగుళ్ళు వచ్చాయి. ఆకలి వల్ల కడుపు వీపుకు అంటుకొని ఉంది. అలసట చెందిన శరీరంతో ఎవరూ ఎరుగని ప్రదేశంలో ఒక చెట్టు నీడలోకి వెళ్ళి కూర్చున్నారు. ఈ రోజు షుఐబ్ ఇద్దరు కుమార్తెలు మేకలను తొందరగా తీసుకొని వచ్చారు. షుఐబ్ (అ) ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తూ ఈ రోజు మీరు ఇంత తొందరగా ఎలా వచ్చారు? అని అడిగారు. దానికి వారు జరిగినదంతా చెప్పారు.

షుఐబ్ (అ) తన ఒక కుమార్తెను పంపి మూసా (అ)ను పిలిపించారు. ఆమె నిదానంగా వెళ్ళి "మా తండ్రిగారు

మిమ్మల్ని పారితోషికం ఇవ్వటానికి పిలుస్తున్నారు" అని మూసా (అ)కు చెప్పింది. మూసా (అ) ఆమె వెంట షుఐబ్ (అ) వద్దకు వెళ్ళారు. తన వృత్తాంతం అంతా వినిపించారు. దానికి షుఐబ్ (అ) మూసాను ఓదార్చి, ఆందోళన చెందవద్దని, మరేం పర్వాలేదని ఆ దేశ సరిహద్దులకు వెలుపల ఉన్నావని ఇక్కడ వారి శాసనాలు చెల్లవని ధైర్యం చెప్పారు. షుఐబ్ కుమార్తెలలో ఒక కుమార్తె అతన్ని తమ వద్ద మేకల కాపరిగా ఉంచుకోమని తన తండ్రిని కోరింది. ఇతను మంచి సేవకుడు, బలవంతుడు, అమానతుదారు అని అతన్ని గురించి తండ్రి ముందు పొగిడింది. దానికి ఆమె తండ్రి, అతను అలాంటి వాడని నీకెలా తెలుసు? అని అన్నారు. అప్పుడు ఆమె "పదిమంది కలిసి ఎత్తగలిగే ఆ బండరాతిని అతనొక్కడే ఒంటరిగా బావి నుండి తొలగించాడు. దీన్నిబట్టి అతను బలవంతుడని తెలుసుకున్నాను. ఇంకా నేను ఇతన్ని పిలుచుకొని వస్తున్నప్పుడు నేను అతని ముందు నడుస్తున్నాను. అప్పుడతను "మీరు నా వెనుక నడవండి, నేను ముందు నడుస్తాను. దారి తప్పితే రాయి విసిరి నన్ను సైగ చేసి సరైన మార్గం తెలియజేయండి అని అన్నాడు" అని విన్నవించుకుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

షుఐబ్ (అ) మూసా (అ) ను నమ్మకమైన వ్యక్తిగా గ్రహించారు. ఒక రోజు మూసాతో మా ఇద్దరు అమ్మాయిలలోని ఒకరితో నీ పెళ్ళి చేయాలని నిర్ణయించాను. దానికి బదులుగా 8 సంవత్సరాల వరకు నీవు నా దగ్గర సేవకునిగా, మేకల కాపరిగా ఉండాలి. నీవు కోరితే మరో రెండు సంవత్సరాలు నా దగ్గర ఉండగలవు. ఇది నీ తరఫు సహాయం అవుతుంది. ఇందులో ఎంతమాత్రం అనుమానించవలసిన విషయమేమీ లేదు. నేను నా వాగ్దానాన్ని ఎప్పుడూ భంగం చేయను అని అన్నారు.

అప్పుడు మూసా (అ) మన మధ్య జరిగిన ఒప్పందానికి మనమిద్దరమూ బాధ్యులం. ఈ రెండు నిర్ణీత సమయాల్లో దేన్నయినా నేను పూర్తి చేయగలను. మన ఇద్దరి ఈ ఒప్పందానికి అల్లాహ్‌యే సాక్షి అని అన్నారు.

ఒక కుమార్తెతో మూసా (అ) వివాహం జరిగింది. ఒప్పందం ప్రకారం షుఐబ్ (అ) వద్దనే ఉండసాగారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం మూసా (అ) 10 సంవత్సరాల వరకు షుఐబ్ (అ) వద్ద సేవకులుగా, మేకల కాపరిగా ఉన్నారు. (ఇబ్నె అబీషైబ) (బుఖారీ, హాకిమ్) (ఇబ్నె జరీర్)

నిర్ణీత గడువు పూర్తవగానే మూసా (అ) తన భార్యాబిడ్డలను తీసుకొని ఈజిప్టు వైపు బయలుదేరారు. మార్గమధ్యంలో తూర్ ప్రాంతం సమీపంగా రాత్రివేళ దారి తప్పారు. మార్గం కానరాక పోవటం వల్ల ఒక కొండ సమీపానికి చేరారు. వాతావరణం చాలా చల్లగా ఉంది. కొండవైపు నుండి వెలుగు చిమ్ముతుంది. అక్కడ కొందరు ఉన్నారని, వారు మంటను రగిలించారని మూసాకు అనుమానం కలిగింది. వెంటనే తన భార్యాబిడ్డలతో, "మీరు ఇక్కడే ఉండండి. నేను మార్గం కనుక్కొని వస్తాను. కనీసం మీ కొరకు అగ్గి అయినా తీసుకువస్తాను" అని చెప్పి అక్కడకు వెళ్ళారు. తీరా అక్కడికి చేరగానే అక్కడి పరిస్థితి వేరుగా ఉంది. అక్కడ దైవ అవతరణ కారణంగా తేజోవంతమైన ఒక లోయగా మారి ఉంది. దాని కుడి ప్రక్క ఉన్న ఒక వృక్షం నుండి ఇలా ఆదేశించబడింది : "ఓ మూసా! నేనే అల్లాహ్‌ను, సర్వలోకాలకు ప్రభువును, మీ చేతి కర్రను భూమిపై విసరివేయండి." విసరివేసిన వెంటనే అది ఒక భయంకరమైన సర్పంగా మారి కదలసాగింది. మూసా అది చూసి భయపడ్డారు వెనక్కి తిరిగి కొంతదూరం పారిపోయారు. అంతలోనే, "ఓ మూసా! వెనక్కి రండి, భయపడకండి, మీరు సురక్షితంగా ఉన్నారు" అని ఆదేశించబడింది. ఇది అతనికి ఇవ్వబడిన మహత్యాల్లోకెల్లా గొప్ప మహత్యం.

తిరిగి వచ్చి మొదట నిలబడిన స్థానంలో నిలబడ్డారు. మళ్ళీ ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది. "మీరు మీ చేయిని చంకలో పెట్టి తీయండి. అది నిండు వెలుగుతో మెరుస్తుంది."

మళ్ళీ ఇలా ఆదేశించబడింది. "మీ ప్రభువు తరఫున ఈ రెండు మహత్యాలు ఇవ్వబడ్డాయి. మీరు దైవప్రవక్త

| | |
|---|---|
| وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِ مَآ اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ الْاُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿43﴾ | (43) పూర్వపు తరాల వారిని నాశనం చేసిన తరువాత, మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. మానవుల కొరకు సూక్ష్మదృష్టి సాధనంగా చేసి, మార్గదర్శకత్వంగా, కారుణ్యంగా చేసి, తద్వారా వారు బహుశా గుణపాఠం నేర్చు కుంటారని. |

అనటానికి ఇవి నిదర్శనాలు. వీటిని తీసుకుని మీరు ఫిరౌన్ మరియు అతని ప్రజల వద్దకు వెళ్ళండి. ఎందుకంటే వారు అవిశ్వాసాన్ని, కల్లోల మార్గాన్ని అనుసరించారు. నన్ను వదలి ఇతరులను ఆరాధిస్తున్నారు. అంతేకాక ఇస్రాయీల్ ప్రజలను వారు తమ బానిసలుగా చేసుకున్నారు." (తెసీరుర్రహ్మాన్)

ఇస్రాయీలీ ఉల్లేఖనం ప్రకారం మూసా (అ)కు నత్తి వ్యాధి ఉండేది. దీనికి కారణం మూసా (అ) ముందు నిప్పు కణాలను, ఖర్జూరాన్ని ఉంచటం జరిగిందని, మూసా (అ) నిప్పు కణాలను నోట్లో వేసుకున్నారని, దానివల్ల నాలుక కాలిపోయిందని పేర్కొనబడింది. ఇది నిజమైనా కాకపోయినా మూసా (అ) సరిగా మాట్లాడలేక పోయేవారనే మాట మాత్రం యదార్థం. మూసా (అ) కంటే హారూన్ (అ) చాలా బాగా మాట్లాడేవారు. మూసా (అ) సరిగ్గా మాట్లాడలేకపోయేవారు. అందువల్లే దైవదౌత్యం లభించిన తరువాత మూసా (అ) ఆ వ్యాధి నయం చేయమని ప్రార్థించారు. ఆయన ప్రార్థన అంగీకరించబడింది. అంతేకాక ఆయన సిఫారసుపై హారూన్ (అ)ను కూడా దైవప్రవక్తగా నియమించి మూసా (అ)కు సహాయకునిగా చేయడం జరిగింది. వారిద్దరినీ ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళమని, మేము ఎల్లప్పుడూ కాపాడుతూ ఉంటామని, వారు మీకు ఎలాంటి హాని తలపెట్టలేరని అభయం ఇవ్వబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

మూసా (అ) మరియు హారూన్ (అ) ఇద్దరూ కలసి ఫిరౌన్ మరియు వాడి అనుచరుల వద్దకు వచ్చారు. ఆశ్చర్యపరచే అమోఘమైన మహత్యాలను ప్రదర్శించారు. ఇవి సత్యానికి సాక్ష్యాధారాలు. ఫిరౌన్‌తో కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, ఆయన ఆదేశాలనే పాలించాలని నచ్చజెప్పారు. ఫిరౌన్, వాడి అనుచరులు వీటన్నిటినీ వీక్షించి ఇది దైవనిదర్శనాలని, సత్యానికి సాక్ష్యాధారాలని ఒప్పుకున్నారు. కాని అవిశ్వాసం, దైవద్రోహం, అహంకారం, ధిక్కారం కారణంగా సత్యాన్ని స్వీకరించలేదు. ఎందుకంటే తమ మనోకాంక్షలను వదలి దైవాదేశాలను స్వీకరించటం అవమానంగా పరాభవంగా భావించేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఫిరౌన్ మరియు వాడి అనుచరులు దైవదాసులుగా, దైవవిధేయులుగా జీవించటానికి బదులు గర్వంగా, ఇతరులను హీనదృష్టితో చూస్తూ భూమిపై అల్లకల్లోలాలకు కారకులయ్యారు. గర్వం, అహంకారం, గొప్పతనం కేవలం అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి. వీరు మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరించారు. దాన్ని అవాస్తవంగా ఎగతాళి చేశారు. అందువల్లే వారందరినీ అల్లాహ్ ఒకేసారి పట్టుకున్నాడు. సముద్రంలో ముంచివేశాడు. సముద్రంలో మునిగిపోయిన వారి సంఖ్య లక్షల్లో ఉందని కొందరి అభిప్రాయం. వాక్యం చివరి అవిశ్వాసానికి గురైన వారి పర్యవసానం ఏమవుతుందో తెలుసుకోమని ప్రవక్త (స)కు తెలియజేయటం జరిగింది.

41. అంటే వీరిని అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు, అహంకారులకు నాయకులుగా చేసివేశాడు. ఇలాంటి వారు ప్రతి కాలంలో, ప్రతియుగంలో ఉంటారు. వీరిని అనుసరించటమూ జరుగుతుంది. నరక అర్హత పొందుతూ ఉంటారు. తీర్పుదినం నాడు వీరికి సహాయకులెవరూ ఉండరు. ఎంతో నీచంగా, అవమానకరంగా వీరిని నరకంలో పడవేయడం జరుగుతుంది. ప్రపంచంలోనూ వీరిపై దైవశాపం పడుతుంది. వీరు దైవకారుణ్యానికి దూరం చేయబడతారు. పరలోకంలోనూ వీరిని కఠినంగా శిక్షించటం జరుగుతుంది. వీరి ముఖాలు కాల్చి, మాడ్చి,

(44) (ప్రవక్తా!) మేము మూసాకు ఈ షరీయత్తు ఆదేశాన్ని ప్రసాదించినప్పుడు నీవు పశ్చిమ దిశలో లేవు. ఇంకా, నీవు సాక్షులలోనూ లేవు. (45) అంతేకాదు, దాని తరువాత (నీ కాలం వరకు) మేము ఎన్నో తరాల వారిని ప్రభవింపజేశాము. వారి మీదుగా ఒక సుదీర్ఘ కాలం గడిచిపోయింది. నీవు మద్‌యన్ వాసులలో కూడా నివసించి ఉండలేదు, వారికి మా ఆయత్‌లను వినిపించి ఉండటానికి. కాని (అప్పటి ఈ వార్తలను) పంపేవారము మేమే. (46) మేము (మూసాను ప్రప్రథమంగా) పిలిచినప్పుడు, నీవు తూర్ పర్వతం అడుగుభాగాన కూడా లేవు. కాని ఇది నీ ప్రభువు కారుణ్యం (నీకు ఈ సమాచారం అందించబడుతోంది). నీకు పూర్వం హెచ్చరిక చేసే వాడెవ్వడూ రాని ప్రజల వద్దకు నీవు పోయి హెచ్చరించటానికి. బహుశా వారు స్పృహలోకి వస్తారేమో అని. (47) (మేము ఇలా ఎందుకు చేశామంటే), వారు స్వయంగా తాము చేసుకున్న కర్మల ఫలితంగా ఏదైనా ఆపద వారిపైకి వచ్చినప్పుడు, వారు "ప్రభూ! నీవు మా వద్దకు ఒక ప్రవక్తను ఎందుకు పంపలేదు. మేము నీ ఆయత్‌లను తలదాల్చి ఉండేవారము కదా. విశ్వాసులలో చేరివుండేవారము కదా!" అని అనకుండా ఉండేందుకు.

(48) కాని మా తరఫు నుండి వారి వద్దకు సత్యం వచ్చిన తరువాత వారు ఇలా అన్నారు, "మూసాకు ఇవ్వబడిందే ఇతనికీ ఎందుకీయబడలేదు." ఇదివరకు మూసాకు ఇవ్వబడిన దానిని వారు తిరస్కరించి ఉండలేదా? వారు, "రెండూ మాయాజాలాలే. అవి ఒక దానికొకటి సహాయపడ తాయి" అని అన్నారు.

(49) (ప్రవక్తా!) వారితో ఇలా అను, "సరే, మీరు సత్యవంతులే అయితే అల్లాహ్ దగ్గర నుండి, ఈ రెండింటి కంటే మెరుగైన మార్గదర్శకత్వాన్ని ప్రసాదించే ఒక గ్రంథాన్ని తీసుకు రండి. నేను దానిని అనుసరిస్తాను."

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ
مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنتَ مِنَ الشّٰهِدِينَ ﴿44﴾

وَلٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِيٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا
عَلَيْهِمْ ءَايٰتِنَا ۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿45﴾

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِن
رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتٰىهُم مِّن
نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿46﴾

وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا
رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايٰتِكَ وَنَكُونَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿47﴾

فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا لَوْلَآ
أُوتِيَ مِثْلَ مَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَآ
أُوتِيَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۖ قَالُوا سِحْرَانِ تَظٰهَرَا ۗ
وَقَالُوٓا إِنَّا بِكُلٍّ كٰفِرُونَ ﴿48﴾

قُلْ فَأْتُوا بِكِتٰبٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ
مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صٰدِقِينَ ﴿49﴾

(50) ఇప్పుడు వారు నీ ఈ కోర్కెను తీర్చకపోతే అసలు వారు తమ మనోవాంఛలను అనుసరించే వారని తెలుసుకో. దేవుని మార్గదర్శకత్వం లేకుండా కేవలం తన కోరికలను అనుసరించే వ్యక్తికంటే పరమ మార్గభ్రష్టుడెవడు? అటువంటి దుర్మార్గులకు అల్లాహ్ తన మార్గదర్శకత్వాన్ని ఎంతమాత్రం ప్రసాదించడు. (51) (హితబోధ యొక్క) వచనాన్ని మేము ఎడతెగకుండా వారికి అందజేశాము, వారు హితబోధను గ్రహించాలని. (52) ఇంతకు పూర్వం మేము గ్రంథాన్ని ఇచ్చిన ప్రజలు దీనిని (ఖుర్ఆన్ను) విశ్వసిస్తారు. (53) ఇది వారికి వినిపించబడి నప్పుడు, వారు ఇలా అంటారు, "మేము దీనిని విశ్వసించాము. ఇది నిజంగానే మా ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన సత్యం. మేము మొదటి నుండి ముస్లిములమే." (54) తాము చూపిన స్థయిర్యానికి ఫలితంగా తమ ప్రతిఫలాన్ని రెండుసార్లు పొందేవారు వారే. వారు చెడును మంచితో నివారిస్తారు. మేము వారికి ఇచ్చిన జీవనోపాధి నుండి ఖర్చు పెడతారు. (55) వారు ఎప్పుడైనా అసహ్యాకరమైన మాటను వింటే, ఇలా అంటూ దూరంగా జరిగి పోతారు. "మా కర్మలు మావి. మీ కర్మలు మీవి. మీకో సలామ్. మేము అజ్ఞానుల పద్ధతిని అవలంబిం చదలచుకోలేదు." (56) ప్రవక్తా! నీకు ఇష్టమైన వారికి నీవు మార్గదర్శకత్వాన్ని ప్రసాదించలేవు. కాని అల్లాహ్ తనకు ఇష్టమైన వారికి మార్గదర్శ కత్వాన్ని ప్రసాదించగలడు. ఆయన తన మార్గదర్శ కత్వాన్ని స్వీకరించే వారిని బాగా ఎరుగును. (57) వారు ఇలా అంటారు, "ఒకవేళ నీతో పాటు మేము కూడా ఈ మార్గదర్శకత్వాన్ని అవలంబిస్తే, మేము మా భూభాగం నుండి తొలగించబడతాము. మేము శాంతికి నిలయమైన ఒక పవిత్ర స్థలాన్ని వారికి స్థిరనివాసంగా చేయటం, దాని వైపునకు అన్ని రకాల పండ్లూ, ఫలాలూ మా తరఫు నుండి జీవనోపాధిగా రావటం వాస్తవం కాదా?" కాని వారిలో చాలామందికి తెలియదు.

فَاِنۡ لَّمۡ يَسۡتَجِيۡبُوۡا لَكَ فَاعۡلَمۡ اَنَّمَا
يَتَّبِعُوۡنَ اَهۡوَآءَهُمۡ ؕ وَمَنۡ اَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ
هَوٰٮهُ بِغَيۡرِ هُدًى مِّنَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهۡدِى
الۡقَوۡمَ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿50﴾ ع 5 8 8
وَلَقَدۡ وَصَّلۡنَا لَهُمُ الۡقَوۡلَ لَعَلَّهُمۡ
يَتَذَكَّرُوۡنَ ؕ ﴿51﴾
اَلَّذِيۡنَ اٰتَيۡنٰهُمُ الۡكِتٰبَ مِنۡ قَبۡلِهٖ هُمۡ بِهٖ
يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿52﴾
وَاِذَا يُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ قَالُوۡۤا اٰمَنَّا بِهٖۤ اِنَّهُ الۡحَقُّ
مِنۡ رَّبِّنَاۤ اِنَّا كُنَّا مِنۡ قَبۡلِهٖ مُسۡلِمِيۡنَ ﴿53﴾
اُولٰٓئِكَ يُؤۡتَوۡنَ اَجۡرَهُمۡ مَّرَّتَيۡنِ بِمَا صَبَرُوۡا
وَيَدۡرَءُوۡنَ بِالۡحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ
يُنۡفِقُوۡنَ ﴿54﴾
وَاِذَا سَمِعُوا اللَّغۡوَ اَعۡرَضُوۡا عَنۡهُ وَقَالُوۡا لَنَاۤ
اَعۡمَالُنَا وَلَكُمۡ اَعۡمَالُكُمۡ ز سَلٰمٌ عَلَيۡكُمۡ ز
لَا نَبۡتَغِى الۡجٰهِلِيۡنَ ﴿55﴾
اِنَّكَ لَا تَهۡدِىۡ مَنۡ اَحۡبَبۡتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهۡدِىۡ
مَنۡ يَّشَآءُ ۚ وَهُوَ اَعۡلَمُ بِالۡمُهۡتَدِيۡنَ ﴿56﴾
وَقَالُوۡۤا اِنۡ نَّتَّبِعِ الۡهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفۡ مِنۡ
اَرۡضِنَا ؕ اَوَلَمۡ نُمَكِّنۡ لَّهُمۡ حَرَمًا اٰمِنًا يُّجۡبٰٓى
اِلَيۡهِ ثَمَرٰتُ كُلِّ شَىۡءٍ رِّزۡقًا مِّنۡ لَّدُنَّا وَلٰكِنَّ
اَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿57﴾

(58) మేము ఎన్ని బస్తీలను నాశనం చేయలేదు, వాటి ప్రజలు తమ సంపదను చూసుకుని పొంగిపోయేవారు, అవిగో చూడు, వారి నివాసాలు ఎలా పడి ఉన్నాయో, వారి తరువాత వాటిలో నివసించిన వారూ చాలా తక్కువే. చివరకు మేమే వారసులమయ్యాము. (59) నీ ప్రభువు జనసమూహాలను ఎంతమాత్రం నాశనం చేయడు వాటి కేంద్రాలకు మా ఆయత్‌లను వినిపించే ప్రవక్తలను పంపనంత వరకు. మేము బస్తీలను, వాటి ప్రజలు దుర్మార్గులయిపోతే తప్ప ఎంతమాత్రం నాశనం చేయము. (60) మీకు ఇవ్వబడింది కేవలం ప్రాపంచిక జీవితపు సామగ్రి మరియు అలంకరణలు మాత్రమే. అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నది దీనికంటే ఉత్తమమైనది. నిత్యమైనది. మీరు ఆలోచించరా? (61) మేము తనకు చేసిన మంచి వాగ్దానాన్ని తప్పకుండా పొందనున్న వ్యక్తి, మేము కేవలం ఇహలోక జీవన సామగ్రి ఇచ్చిన తరువాత ప్రళయం నాడు శిక్షకై హాజరుపరచబడనున్న వ్యక్తి సమానులవుతారా? (62) ఆ దినాన్ని, అప్పుడు ఆయన వారిని పిలిచి, "మీరు నా భాగస్వాములుగా భావించిన వారెక్కడున్నారు?" అని అడుగుతాడు. (63) ఈ మాట ఎవరికి వర్తిస్తుందో వారు ఇలా అంటారు, "మా ప్రభూ! నిస్సందేహంగా మేము అపమార్గం పట్టించింది వారినే. స్వయంగా మేము అపమార్గం పట్టిన విధంగానే. మేము వారినీ అపమార్గం పట్టించాము. వారిని గురించి మాకు ఏ విధమైన బాధ్యతా లేదని మేము నీ సమక్షంలో ప్రకటిస్తున్నాము. అసలు వారు మమ్మల్ని పూజించనే లేదు."

(64) తరువాత వారితో, "మీరు నిలబెట్టిన భాగస్వాములను ఇప్పుడు పిలవండి'' అని అనబడుతుంది. వారు వారిని పిలుస్తారు. కాని వారు వారికి ఏ సమాధానమూ ఇవ్వరు. వారు శిక్షను చూస్తారు. అయ్యో! వారు సన్మార్గాన్ని అవలంబించి ఉంటే ఎంత బాగుండేది.

وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيْشَتَهَا ۚ
فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اِلَّا
قَلِيْلًا ۗ وَكُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿58﴾
وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى حَتّٰى يَبْعَثَ فِيْٓ
اُمِّهَا رَسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا
مُهْلِكِى الْقُرٰٓى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ﴿59﴾
وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَزِيْنَتُهَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ۗ اَفَلَا
تَعْقِلُوْنَ ﴿60﴾ ع 6 10 9
اَفَمَنْ وَّعَدْنٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيْهِ كَمَنْ
مَّتَّعْنٰهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿61﴾
وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ
الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿62﴾
قَالَ الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ
الَّذِيْنَ اَغْوَيْنَا ۚ اَغْوَيْنٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۚ
تَبَرَّاْنَآ اِلَيْكَ ۫ مَا كَانُوْٓا اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ﴿63﴾
وَقِيْلَ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ
يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَ ۚ لَوْ اَنَّهُمْ
كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ﴿64﴾

(65) (వారు విస్మరించకూడదు) ఆ దినాన్ని. అప్పుడు ఆయన వారిని పిలిచి, "పంపబడిన సందేశ హరులకు మీరు ఏమని సమాధాన మిచ్చారు?" అని అడుగుతాడు. (66) ఆ సమయంలో వారికి ఏ సమాధానమూ తోచదు, వారు ఒకరినొకరు సంప్రదించుకోనూ లేదు. (67) అయితే ఎవడు ఇక్కడ పశ్చాత్తాపపడతాడో విశ్వసించి, మంచి పనులు చేస్తాడో, అతడు అక్కడ సాఫల్యం పొందేవారి మధ్య ఉండగలను అని ఆశించవచ్చు. (68) నీ ప్రభువు తాను కోరిన దానిని సృష్టిస్తాడు. (స్వయంగా ఆయనే తన పని కోసం తాను కోరిన వారిని) ఎన్ను కుంటాడు. ఈ ఎన్నిక చేయటం అనేది వారి పనికాదు. అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు, వారు చేసే షిర్కుకు అతీతుడు. (69) వారు తమ మనస్సులలో దాచిన దానినీ, బహిరంగపరచే దానినీ నీ ప్రభువు ఎరుగును. (70) ఆయనే అల్లాహ్, ఆయన ఒక్కడు. ఆయన తప్ప ఆరాధనకు అర్హుడెవ్వడూ లేడు. ఈ లోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ ఆయనే స్తుతిం పదగినవాడు. పరిపాలనాధికారం ఆయనదే. ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలింపబడతారు.

وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ مَاذَآ اَجَبْتُمُ
الْمُرْسَلِيْنَ ﴿65﴾
فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاَنْۢبَآءُ يَوْمَىِٕذٍ فَهُمْ لَا
يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿66﴾
فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى اَنْ
يَّكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ﴿67﴾
وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ؕ مَا كَانَ لَهُمُ
الْخِيَرَةُ ؕ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿68﴾
وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا
يُعْلِنُوْنَ ﴿69﴾
وَهُوَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الْحَمْدُ فِى الْاُوْلٰى
وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿70﴾

అందవికారంగా చేయబడతాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

43 – 70 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఫిరౌన్ వినాశనం గురించి, ఇస్రాయీల్ ప్రజలను అనుగ్రహించటాన్ని గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో వారిని ఫిరౌన్ బానిసత్వాన్నుండి విముక్తి ప్రసాదించటాన్ని గురించి, వారికొరకు తౌరాత్‌ను అవతరింపజేయబడటం గురించి, అరబ్బులకు సన్మార్గాన్ని ప్రసాదించటదానికి ఖుర్ఆన్ అందజేయటం గురించి ప్రస్తావించబడింది. వారు గనక దీన్ని స్వీకరిస్తే లాభం వారిదేనని పేర్కొనబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఫిరౌన్‌ను సంహరించిన తరువాత అల్లాహ్ మూసా (అ)కు తౌరాత్ గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాడు. మరో ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే తౌరాత్ గ్రంథం తరువాత ఏ జాతీ దైవశిక్షకు గురికాలేదు. ఇప్పుడు అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా జిహాద్ ఆదేశం ఇవ్వబడింది. ఫిరౌన్, ఫిరౌన్ కంటే ముందు జాతుల ప్రజలు దైవగ్రంథాలను, దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. ఫలితంగా దైవశిక్షకు గురయ్యారు.

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం తౌరాతు తర్వాత భూమిపై ఉన్న ఏ జాతిని దైవశిక్ష ద్వారా నాశనం చేయలేదు – మూసా (అ) తరువాత కోతులుగా మార్చబడిన వారు తప్ప. (ఇబ్నె జరీర్, ఇబ్నె అబీ హాతిమ్)

మరో ఉల్లేఖనంలో అబూ సయీద్ ఖుద్రీ మూసా(అ) తరువాత అల్లాహ్ ఏ జాతినీ నాశనం చేయలేదు అని ఉంది.

**ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యానికి నిదర్శనాలు :**

ప్రవక్త (స) వెనుకటి సంఘటనలను చూసినట్లు విన్నట్లు తెలియపరిచేవారు. అయితే ప్రవక్త (స)కు చదవడం, వ్రాయడం తెలియదు. వీరు నిరక్షరాసులలో జన్మించారు. అయినా ప్రాచీన సంఘటనలను వివరంగా విశదపరిచేవారు. దీనిద్వారా ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని నిరూపణ అవుతుంది. అల్లాహ్ మర్యమ్ (అ) వృత్తాంతాన్ని ప్రస్తావించిన తర్వాత అప్పుడు నీవు అక్కడ లేవు అని కూడా తెలియపరిచాడు. (ఆలి ఇమ్రాన్ : 44)

మర్యమ్ (అ) సంరక్షకునిగా ఎవరు ఉండాలనే విషయంపై వారు చిట్టీలు వేసినపుడు, మీరు అక్కడ లేరు. కాని మీరు వారి గురించి పూసగుచ్చినట్లు చెబుతున్నారంటే ఇది మీరు దైవప్రవక్తలు అనటానికి నిదర్శనం కాదా? మూసా (అ) అల్లాహ్‌తో మాట్లాడినప్పుడు, మూసా (అ), హారూన్ (అ) ఇద్దరూ ఫిరౌన్ వద్దకు దైవసందేశం తీసుకుని వెళ్లారు. అప్పుడు కూడా ముహమ్మద్ (స) అక్కడ లేరు. కాని దాని గురించి వివరంగా తెలుపుతున్నారు. ఈ సంఘటనల్ని గురించి మీరు ఈ విధంగా తెలియజేయడం జరిగిందని, సర్వమానవాళిపై దయచూపుతూ, మిమ్మల్ని దైవప్రవక్తగా ఎన్నుకొని పంపడం జరిగిందని, ఖుర్‌ఆన్‌లో అనేక ప్రాచీన గాథలను గురించి వివరాలు ఉన్నాయని, వాటిని మీరు పఠించి మక్కా మరియు చుట్టుప్రక్కల ప్రజలకు హెచ్చరించేందుకు ఖుర్‌ఆన్‌ను అవతరింపజేయటం జరిగిందని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

మక్కా అవిశ్వాసుల చేష్టలు ఎంతగా మితిమీరి పోయాయంటే వారిపై దైవశిక్ష అవతరించడం తప్పనిసరి అయిపోయింది. కాని ప్రవక్తను పంపకుండా శిక్షకు గురిచేయటం అల్లాహ్ సాంప్రదాయం కాదు. వారు “ఓ అల్లాహ్! ప్రవక్తను పంపి ఉంటే, మేము అతన్ని అనుసరించేవాళ్ళం. నిన్ను విశ్వసించేవాళ్ళం. నీ శిక్ష నుండి తప్పించుకొని ఉండేవాళ్ళం” అని సాకు చెప్పకుండా ఉండేందుకు. అయితే అల్లాహ్ ప్రవక్తను పంపి తన బాధ్యతను నెరవేర్చాడు. ఇప్పుడు అవిశ్వాసుల తరఫు నుండి ఎటువంటి సాకులు పనికి రావు. పైగా ప్రవక్త (స) వచ్చిన తర్వాత పరిస్థితులు చక్కదిద్దడానికి మూసాకు మహత్యాలు ఇవ్వబడినట్లు ముహమ్మద్ (స)కు మహత్యాలు ఎందుకు ఇవ్వబడలేదు. ఇవ్వబడి ఉంటే వాటిని చూచి మేము విశ్వసించేవాళ్ళం అని ప్రగల్భాలు పలికేవారు.

అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన మార్గదర్శకత్వాన్ని వదలి తమ మనోకాంక్షలను అనుసరించడం అన్నిటికంటే పెద్ద మార్గభ్రష్టత్వం. మక్కా అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా ప్రవర్తించి నీచమైన మార్గభ్రష్టత్వానికి గురయ్యారు.

ముందు వాక్యాల్లో కూడా అల్లాహ్ యొక్క ఈ సాంప్రదాయాన్ని గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. దురదృష్టవంతులు సన్మార్గానికి దూరంగా ఉంటారు. ప్రవక్తలను తిరస్కరిస్తారు. అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తారు. వారిలో సత్యాన్ని గ్రహించే శక్తి నశిస్తుంది. దీని తరువాత మానవుడు అజ్ఞానాంధకారాల్లో, పాపాల్లో, అవిశ్వాసంలో కొట్టుమిట్టాడుతూ ఉంటాడు. ఇటువంటి దౌర్భాగ్యులకు విశ్వాస వెలుగు భాగ్యం కలుగదు.

దీని తరువాత వాక్యంలో మేము వరుసగా ప్రవక్తల్ని ఒకరి తరువాత ఒకర్ని అదేవిధంగా గ్రంథాలను ఒకదాని తర్వాత మరొకదాన్ని పంపుతూ వచ్చామని చెప్పబడింది. ఈ విధంగా నిరంతరం సందేశాన్ని ప్రజలకు తెలియజేస్తూ వచ్చామని దీనివల్ల ప్రజలు పర్యవసానానికి భయపడి మా ఉపదేశాలను, హితబోధలను స్వీకరిస్తారని, విశ్వసిస్తారని అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు.

53. అంటే ఇస్లాం స్వీకరించిన యూదులు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ సలామ్ మొదలైనవారు. లేదా ఇథియోపియా నుండి వచ్చి ఇస్లాం స్వీకరించిన క్రైస్తవులు. (అహ్సనుల్ బయాన్, తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

తరువాత వాక్యంలో అబూ తాలిబ్ (ప్రవక్త – స– పినతండ్రి) గురించి ప్రస్తావించబడింది. ప్రవక్త (స)

అతన్ని ఎంత నచ్చజెప్పినా ఇస్లాం స్వీకరించలేదు. అవిశ్వాస స్థితిలోనే ప్రాణాలు విడిచారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నన్ను వారించనంత వరకు నేను అతని గురించి దుఆ చేస్తూనే ఉంటాను అని అన్నారు. అప్పుడు సూరె తౌబ 113వ వాక్యం అవతరించింది. ఇందులో అవిశ్వాసుల కొరకు దుఆ చేయటం నిషేధించటం జరిగింది. దీనికి తోడు సూరె ఖసస్ వాక్యం కూడా అవతరించింది. ఇందులో నీవు ఎవరిని కోరితే వారిని మార్గదర్శకత్వం ప్రసాదించలేవు. అల్లాహ్ ఎవరిని కోరితే వారికి సన్మార్గం ప్రసాదిస్తాడు అని విశదపర్చబడింది.

అవిశ్వాసులు తాము ఇస్లాం స్వీకరించటానికి కొన్ని అభ్యంతరాలు ఉన్నాయని, ఒకవేళ తాము ఇస్లాం స్వీకరిస్తే అరబ్ దేశమంతా తమకు వ్యతిరేకి అయిపోతుందని, అందరూ కలసి మాపై దాడి చేస్తారని, మమ్మల్ని చంపివేస్తారని ప్రవక్త (స) ముందు సాకులు వెదికేవారు.

దీనికి సమాధానంగా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని సృష్టించిన, మిమ్మల్ని సంరక్షిస్తున్న, మీ భూభాగాన్ని శాంతినిలయంగా మార్చిన, మీ కొరకు రకరకాల ఫలాలను సృష్టించిన ఆ అల్లాహ్ మీరు ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత మిమ్మల్ని కాపాడే శక్తి కలిగి ఉన్నాడని, అయితే వీరు అజ్ఞానాంధకారాల్లో కొట్టుమిట్టాడుతూ ఆలోచనా శక్తిని కూడా కోల్పోయారని మరెలా సన్మార్గం పొందగలరని సెలవిచ్చాడు. ఆ వెంటనే మక్కా అవిశ్వాసులను హెచ్చరించడం జరిగింది. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను పొంది, కృతఘ్నతకు పాల్పడి, అహంకారంగా ప్రవర్తించిన వారి పర్యవసానం ఏమయిందో చూడమని, ఆ జాతుల భవనాలు శిథిలాలుగా పడి ఉన్నాయని ఇప్పుడు ప్రయాణీకులు వస్తూ పోతూ అక్కడ కొంత సేపు విశ్రాంతి తీసుకుంటారని, వారి దారిద్ర్యం వల్ల ఎవరూ అక్కడ శాశ్వతంగా ఉండటానికి కూడా ఇష్టపడరని అంటే వారిలో ఎవరూ మిగిలిలేరని అందరూ నాశనం అయ్యారని ప్రస్తావించబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

**ఇహలోకం నిలకడ లేనిది, నశించేది :**

ఈ వాక్యంలో ఇహలోకం గురించి పేర్కొనబడింది. పరలోక అనుగ్రహాల ముందు ఇహలోక అనుగ్రహాలకు ఎలాంటి ప్రత్యేకత, గొప్పతనం, ప్రాముఖ్యత లేవు. మానవుల వద్ద ఉన్న ప్రతి వస్తువు నశిస్తుంది. అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నవేవి నశించవు.

**విశ్వాసి - అవిశ్వాసి ఇద్దరూ సమానులు కాలేరు :**

విశ్వాసి సత్కార్యాలు చేస్తాడు. అల్లాహ్ వాగ్దానాలపై నమ్మకం కలిగి ఉంటాడు. అతనికి ప్రతిఫలం తప్పకుండా లభిస్తుంది. ఇలాంటి వ్యక్తి అవిశ్వాసికి సమానం కాగలడా? ఈ వ్యక్తి అల్లాహ్‌ను, మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరిస్తాడు. భూలోక అనుగ్రహాలను పొంది నరక శిక్షకు గురిఅవుతాడు. అంటే విశ్వాసి స్వర్గంలోకి, అవిశ్వాసి నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తాడు.

తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులను చీవాట్లు పెట్టటం, ఆగ్రహించడం, వారి పట్ల అయిష్టాన్ని వ్యక్తం చేయటం జరుగుతుంది. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వారిని మీరు నాకు సాటి కల్పించినవారు ఏరి? మీ సహాయకులు ఏరి? మీ రక్షకులు ఏరి? అని వారిని ఆగ్రహించడం జరుగుతుంది. మీరు వారి ఆరాధనలో సమయాన్ని వృధా చేశారు. కాని వారు ఈనాడు మీకు సహాయం చేయగలరా? మీ తరఫు నుండి ప్రతీకారం తీర్చుకోగలరా? అని ప్రశ్నిస్తూ వారిని అవమానపరచటం జరుగుతుంది.

మేము మిమ్మల్ని ఒక్కొక్కరిగా వేరువేరుగా సృష్టించాము. ఆ విధంగానే మీరు ఈనాడు ఒంటరిగా వచ్చారు. మీరందరూ మీ ధనాన్ని, సంపదనూ వెనుక వదలి వచ్చారు. మీరు సాటి కల్పించిన వారు మీ గురించి సిఫారసు చేయటం లేదే? ఈనాడు మీకు వారికీ సంబంధాలు తెగిపోయాయి. వారందరూ కనుమరుగైపోయారు. (తఫ్సీర్

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ
سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ
يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿71﴾
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ
سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ
يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ ۖ أَفَلَا
تُبْصِرُونَ ﴿72﴾
وَمِن رَّحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿73﴾
وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ
الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿74﴾

(71) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “ఈ విషయం గురించి మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా! ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రళయం వచ్చే వరకు మీపై శాశ్వతంగా రాత్రిని ఆవహింపజేస్తే, అల్లాహ్ తప్ప మీకు వెలుగును తెచ్చి ఇచ్చే దేవుడు ఎవడు? మీరు వినరా?” (72) వారిని ఇంకా ఇలా అడుగు, “ఈ విషయం గురించి మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా, ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రళయం వరకు మీపై పగలును శాశ్వతంగా ఉండేలా చేస్తే, మీరు విశ్రాంతి పొందటానికి అల్లాహ్ తప్ప మీకు రాత్రిని తెచ్చి ఇచ్చే దేవుడెవడైనా ఉన్నాడా? మీకేమీ గోచరించటం లేదా?” (73) ఇది ఆయన కారుణ్యమే. ఆయన మీ కొరకు రాత్రినీ, పగలునూ సృష్టించాడు. మీరు (రాత్రి సమయంలో) విశ్రాంతిని పొందటానికి. (పగటి సమయంలో) మీ ప్రభువు అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించటానికీ; బహుశా మీరు కృతజ్ఞులవు తారేమో అని. (74) (వారు జ్ఞాపకముంచుకోవాలి) ఆ దినాన్ని. అప్పుడు ఆయన వారిని పిలిచి, “మీరు నాకు భాగస్వాములుగా కల్పించిన వారెక్కడున్నారు? అని అడుగుతాడు.

ఇబ్నె కసీర్)

**దైవదౌత్యం విషయంలో ఒక ప్రశ్న :**

మొట్టమొదట దేవుని ఏకత్వం గురించి ప్రశ్న ఉత్పన్నమైంది. ఆ తరువాత దైవదౌత్యం గురించి తలెత్తింది. అంటే ప్రవక్తల పట్ల మీరు ఎలా ప్రవర్తించారు వారిని విశ్వసించారా లేదా? సమాధుల్లో అన్నిటికంటే ముందు ఏకత్వం గురించి, దైవదౌత్యం గురించి ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది. నీ ప్రభువు ఎవరు? నీ ప్రవక్త ఎవరు? నీ ధర్మం ఏది? అని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. విశ్వాసి లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ అని వెంటనే సమాధానం ఇస్తాడు. అవిశ్వాసి చింతిస్తూ నాకు తెలియదు అని సమాధానం ఇస్తాడు. మౌనం తప్ప అతని వద్ద మరేమీ ఉండదు. ఎందుకంటే ఇహలోకంలో అతను అంధునిగా ప్రవర్తించాడు. అందువల్ల పరలోకంలో కూడా అంధునిగానే ఉంటాడు. వారికి ఎటువంటి సాకు తోచదు. పరలోకంలో బాంధవ్యాలు, సంబంధాలు, చుట్టరికాలు ఏవీ పనికిరావు. పశ్చాత్తాపం చెంది, విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉన్నవారు తీర్పుదినం నాడు సాఫల్యం పొందుతారు. ఇదంతా దైవానుగ్రహం వల్ల తప్పనిసరిగా జరిగి తీరుతుంది.

**సృష్టించడం, అధికారం, చలాయించడం అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి :**

అంటే సృష్టించటం, అధికారం చలాయించటం అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి. ఈ విషయాల్లో అల్లాహ్‌కు సాటి ఎవరూ లేరు. సమానులు ఎవరూ లేరు. ఆయన ఆజ్ఞలను ధిక్కరించేవారూ లేరు. ఉనికిలోనికి తేవటం అల్లాహ్ శక్తిలోనే ఉంది. మంచీచెడు ఆయన చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. మళ్ళీ ఆయన వైపునకే మరలుతాయి. ఆయన తలచుకున్న వారిని సృష్టిస్తాడు. ఆయన తలచుకున్న వారిని ఎన్నుకుంటాడు. ఇందులో ఇతరులెవరికీ ఎటువంటి అధికారమూ

وَنَزَعۡنَا مِنۡ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيۡدًا فَقُلۡنَا هَاتُوۡا
بُرۡهَانَكُمۡ فَعَلِمُوۡۤا اَنَّ الۡحَـقَّ لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنۡهُمۡ
مَّا كَانُوۡا يَفۡتَرُوۡنَ ﴿75﴾ ع 7 15 10
اِنَّ قَارُوۡنَ كَانَ مِنۡ قَوۡمِ مُوۡسٰى فَبَغٰى
عَلَيۡهِمۡ ۖ وَاٰتَيۡنٰهُ مِنَ الۡكُنُوۡزِ مَاۤ اِنَّ مَفَاتِحَهٗ
لَتَنُوۡٓاُ بِالۡعُصۡبَةِ اُولِى الۡقُوَّةِ اِذۡ قَالَ لَهٗ قَوۡمُهٗ
لَا تَفۡرَحۡ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الۡفَرِحِيۡنَ ﴿76﴾
وَابۡتَغِ فِيۡمَاۤ اٰتٰٮكَ اللّٰهُ الدَّارَ الۡاٰخِرَةَ وَلَا
تَنۡسَ نَصِيۡبَكَ مِنَ الدُّنۡيَا وَاَحۡسِنۡ كَمَاۤ
اَحۡسَنَ اللّٰهُ اِلَيۡكَ وَلَا تَبۡغِ الۡفَسَادَ فِى
الۡاَرۡضِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الۡمُفۡسِدِيۡنَ ﴿77﴾
قَالَ اِنَّمَاۤ اُوۡتِيۡتُهٗ عَلٰى عِلۡمٍ عِنۡدِىۡ ؕ اَوَلَمۡ
يَعۡلَمۡ اَنَّ اللّٰهَ قَدۡ اَهۡلَكَ مِنۡ قَبۡلِهٖ مِنَ
الۡقُرُوۡنِ مَنۡ هُوَ اَشَدُّ مِنۡهُ قُوَّةً وَّاَكۡثَرُ جَمۡعًا ؕ
وَلَا يُسۡـَٔلُ عَنۡ ذُنُوۡبِهِمُ الۡمُجۡرِمُوۡنَ ﴿78﴾
فَخَرَجَ عَلٰى قَوۡمِهٖ فِىۡ زِيۡنَتِهٖ ؕ قَالَ الَّذِيۡنَ
يُرِيۡدُوۡنَ الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا يٰلَيۡتَ لَنَا مِثۡلَ مَاۤ
اُوۡتِىَ قَارُوۡنُ ۙ اِنَّهٗ لَذُوۡ حَظٍّ عَظِيۡمٍ ﴿79﴾
وَقَالَ الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا الۡعِلۡمَ وَيۡلَكُمۡ ثَوَابُ
اللّٰهِ خَيۡرٌ لِّمَنۡ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۚ وَلَا
يُلَقّٰٮهَاۤ اِلَّا الصّٰبِرُوۡنَ ﴿80﴾

(75) మేము ప్రతి సంఘం నుండి ఒక సాక్షిని తీసుకువస్తాము. తరువాత, "మీ రుజువును ఇప్పుడు తీసుకురండి" అని అంటాము. అప్పుడు వారికి తెలిసిపోతుంది. సత్యం అల్లాహ్ వైపే ఉందని. వారు కల్పించిన అసత్యాలన్నీ మటుమాయమై పోతాయి. (76) ఇదొక యదార్థం. ఖారూన్ మూసా జాతికి చెందిన ఒక వ్యక్తి. అతడు తన జాతికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేశాడు. మేము అతనికి ఎన్నో నిధులను ఇచ్చాము. వాటి తాళపు చెవులను బలాఢ్యులైన వ్యక్తుల ఒక సమూహం కూడా చాలా కష్టంగా ఎత్తగలదు. ఒకసారి అతని జాతి ప్రజలు అతనితో ఇలా అన్నారు, "విర్రవీగకు, విర్రవీగే వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు. (77) అల్లాహ్ నీకు ఇచ్చిన సంపదతో పరలోకంలో గృహాన్ని నిర్మించుకునే యోచన చేయి. ప్రపంచంలో కూడ నీ వాటాను విస్మరించకు. అల్లాహ్ నీకు ఉపకారం చేసిన విధంగానే నీవూ ఉపకారం చేయి. భూమిపై కల్లోలాన్ని సృష్టించే ప్రయత్నం చేయకు. అల్లాహ్ కల్లోలం సృష్టించే వారిని ప్రేమించడు."

(78) అప్పుడు అతడు ఇలా అన్నాడు, "నాకు లభ్యమైన జ్ఞానం మూలంగానే ఇదంతా నాకు ఇవ్వబడింది." అతనికి పూర్వం అతనికంటే ఎక్కువ బలాన్నీ, అనుచర వర్గాన్నీ కలిగి ఉన్న చాలామందిని అల్లాహ్ నాశనం చేశాడనే విషయం అతనికి తెలియదా? అపరాధులకు మాత్రం వారి పాపాలను గురించి అడగటం జరగదు. (79) ఒకనాడు అతడు తన జాతి ముందు తన పూర్తి వైభవంతో ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ఐహిక జీవితం పట్ల వ్యామోహం కలవారు అతణ్ని చూచి ఇలా అన్నారు, "ఖారూన్‌కు ఇవ్వబడింది మాకూ లభిస్తే ఎంత బాగుండును. అతడు చాలా అదృష్టవంతుడు." (80) కాని జ్ఞానసంపన్నులు ఇలా అన్నారు, "అయ్యో! దౌర్భాగ్యులారా! అల్లాహ్ ఇచ్చే ప్రతిఫలమే విశ్వసించి మంచి పనులు చేసే వ్యక్తికి శ్రేష్ఠమైనది. ఈ మహాభాగ్యం సహనం చూపేవారికి తప్ప మరెవరికీ దొరకదు."

فَخَسَفۡنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ الۡاَرۡضَ ۗ فَمَا كَانَ لَهٗ مِنۡ
فِئَةٍ يَّنۡصُرُوۡنَهٗ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ ۖ وَمَا كَانَ مِنَ
الۡمُنۡتَصِرِيۡنَ ﴿81﴾
وَاَصۡبَحَ الَّذِيۡنَ تَمَنَّوۡا مَكَانَهٗ بِالۡاَمۡسِ
يَقُوۡلُوۡنَ وَيۡكَاَنَّ اللّٰهَ يَبۡسُطُ الرِّزۡقَ لِمَنۡ
يَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِهٖ وَيَقۡدِرُ ۚ لَوۡلَاۤ اَنۡ مَّنَّ اللّٰهُ
عَلَيۡنَا لَخَسَفَ بِنَا ؕ وَيۡكَاَنَّهٗ لَا يُفۡلِحُ
الۡكٰفِرُوۡنَ ﴿82﴾ ع 8 7 11
تِلۡكَ الدَّارُ الۡاٰخِرَةُ نَجۡعَلُهَا لِلَّذِيۡنَ لَا
يُرِيۡدُوۡنَ عُلُوًّا فِى الۡاَرۡضِ وَلَا فَسَادًا ؕ
وَالۡعَاقِبَةُ لِلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿83﴾
مَنۡ جَآءَ بِالۡحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيۡرٌ مِّنۡهَا ۚ وَمَنۡ جَآءَ
بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجۡزَى الَّذِيۡنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ
اِلَّا مَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿84﴾
اِنَّ الَّذِىۡ فَرَضَ عَلَيۡكَ الۡقُرۡاٰنَ لَرَآدُّكَ اِلٰى
مَعَادٍ ؕ قُلۡ رَّبِّىۡۤ اَعۡلَمُ مَنۡ جَآءَ بِالۡهُدٰى وَمَنۡ
هُوَ فِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنٍ ﴿85﴾
وَمَا كُنۡتَ تَرۡجُوۡۤا اَنۡ يُّلۡقٰٓى اِلَيۡكَ الۡكِتٰبُ
اِلَّا رَحۡمَةً مِّنۡ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوۡنَنَّ ظَهِيۡرًا
لِّلۡكٰفِرِيۡنَ ﴿86﴾
وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنۡ اٰيٰتِ اللّٰهِ بَعۡدَ اِذۡ اُنۡزِلَتۡ
اِلَيۡكَ وَادۡعُ اِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُوۡنَنَّ مِنَ
الۡمُشۡرِكِيۡنَ ﴿87﴾

(81) చివరకు మేము అతన్నీ అతని గృహాన్ని, భూమిలోనికి అణగద్రొక్కాము. తరువాత అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా, అతనికి సహాయం చేయటానికి ముందుకు వచ్చే అతని మద్దతుదారుల వర్గం ఏదీ లేదు. స్వయంగా అతను కూడా తనకు తాను సహాయం చేసుకోలేకపోయాడు. (82) నిన్న అతని అంతస్తు కోసం ఉవ్విళ్ళూరిన వారే ఇప్పుడు ఇలా అంటున్నారు, “అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం! మేము మరచేపోయాము. అల్లాహ్ తన ఇష్టప్రకారం తన దాసులలో కొందరికి జీవనోపాధిని విస్తరింపచేస్తాడు అని. మరికొందరికి ఆచి తూచి ఇస్తాడని. అల్లాహ్ మాపై దయచూపి ఉండకపోతే, మమ్మల్ని కూడా భూమిలోనికి అణగద్రొక్కి ఉండేవాడే. అయ్యో, మా దౌర్భాగ్యం! అవిశ్వాసులు సాఫల్యం పొందరని మాకు జ్ఞాపకమే లేదు.” (83) ఇక, పరలోకంలోని గృహాన్ని మేము భూమిపై తమ పెద్దరికాన్ని కోరుకోని వారికీ, కల్లోలాన్ని సృష్టించగోరని వారికీ ప్రత్యేకించి ఉంచుతాము. మేలైన పరిణామం మాత్రం భయభక్తులు కలవారికే. (84) మంచిని తెచ్చే వాడికి దానికంటే మేలైన మంచి లభిస్తుంది. ఇక చెడును తెచ్చేవారి విషయం; చెడు పనులు చేసేవారికి వారు చేసిన దాని ప్రకారమే ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (85) ప్రవక్తా! నీపై ఈ ఖుర్ఆన్‌ను విధించినవాడు, నిన్ను ఒక ఉత్తమమైన ముగింపునకు చేర్చనున్నాడని విశ్వసించు. వారితో ఇలా అను, “నా ప్రభువునకు బాగా తెలుసు. ఎవడు సన్మార్గం తీసుకువచ్చాడో, ఎవడు స్పష్టమైన మార్గభ్రష్టత్వానికి లోనయ్యాడో.” (86) నీపై గ్రంథం అవతరింప చేయబడుతుందనే విషయాన్ని నీవు ఏమాత్రం ఆశించలేదు. ఇది కేవలం నీ ప్రభువు కారుణ్యం వల్లనే (నీపై అవతరించింది) కనుక నీవు అవిశ్వాసులకు సహాయకుడవు కాకూడదు. (87) అల్లాహ్ వాక్యాలు నీపై అవతరించినప్పుడు అవిశ్వాసులు నిన్ను వాటి నుండి వైదొలగించడం అనేది ఎన్నటికీ జరగకూడదు. నీ ప్రభువు వైపునకు ఆహ్వానించు. బహుదైవా రాధకులలో ఎంతమాత్రం చేరిపోకు.

| | |
|---|---|
| (88) అల్లాహ్‌తోపాటు ఏ ఇతర దేవుణ్ణి వేడుకోకు. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడెవ్వడూ లేడు. ఒక్క ఆయన ఉనికి తప్ప ప్రతిదీ నశించేదే. విశ్వసామ్రాజ్యాధికారం ఆయనదే. ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలింపబడతారు. | وَلَا تَدۡعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰـهًا اٰخَرَ‌ۘ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ‌ؕ كُلُّ شَىۡءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجۡهَهٗ‌ؕ لَهُ الۡحُكۡمُ وَاِلَيۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿88﴾ |

ع 9 6 12

లేదు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

71 – 88 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ప్రతి వస్తువుకు సృష్టికర్త అల్లాహ్‌యే అని, అదేవిధంగా ప్రతి పనినీ చేయగలిగే శక్తి కూడా ఆయనలోనే ఉందని సెలవియ్యబడింది. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను ఆరాధించేవారు, పూజించేవారు అవివేకులని చెప్పబడింది. వారు ఏ విధంగానూ వీరికి సహాయం చేయలేరు. ధనం, అధికారం ఇవ్వబడిన వ్యక్తి కృతజ్ఞతలు తెలుపడానికి బదులు అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తాడు. ఖారూన్, తన ధన ప్రభావం వల్ల దైవాజ్ఞను ధిక్కరించాడు. ఫలితంగా అల్లాహ్ వాడిని, వాడి ధనాన్ని భూమిలో పాతివేశాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అల్లాహ్ తప్ప సత్య ఆరాధ్యులెవరూ లేరు. సర్వపొగడ్తలు, స్తోత్రాలు, గొప్పలు అన్ని అల్లాహ్ కొరకే. ఆయన ఉభయ లోకాలకు పాలకుడు. ఆయన తప్ప ఎవ్వరూ దేనికీ పాలకులు కారు. ప్రతి వస్తువులో ఆయన అధికారమే చెల్లుతుంది. మరణానంతరం అందరికీ ఆయన వద్దకే మరలిపోవలసి ఉంది.

ఒకవేళ తీర్పుదినం వరకు అల్లాహ్ చీకటినే వ్యాపింపజేసి వెలుగును అదృశ్యం చేసి ఉంచితే ఎవ్వరూ వెలుగును తీసుకురాలేరు. అదేవిధంగా రాత్రినీ ఎవరూ తీసుకురాలేరు. మానవ జీవితంలో రేయింబవళ్ళకు చాలా ప్రాముఖ్యత ఉంది.

అటువంటప్పుడు మానవుడు ఆలోచించి కేవలం ఒకే ఒక్క అల్లాహ్ ఈ సృష్టికి కర్త, పాలకుడు, ప్రభువు, స్వామి అని గ్రహించాలి. ఆయన్నే ఆరాధించాలి. రాత్రీపగలును ఏర్పాటు చేసినవాడే ఆరాధ్యుడు కాగలడు. మానవులు పగలు తమ కార్యాలను నెరవేర్చుకోవాలని, రాత్రి విశ్రాంతి తీసుకుని సుఖంగా నిద్రపోవాలని వాటిని ఏర్పాటు చేశాడు.

తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ అవిశ్వాసులనుద్దేశించి ఎక్కడ మీ ఆరాధ్యులు? అని అవహేళన చేస్తాడు. అంటే వారు సహాయం చేస్తారని, లాభం చేకూరుస్తారని మీరు నాకు సాటి కల్పించారు. ఇప్పుడు వారు కానరావటం లేదే? అంటే ఇలా వారిని చీవాట్లు పెట్టటం జరుగుతుంది.

తీర్పుదినం నాడు ప్రతి జాతి యొక్క ప్రవక్తను వారి ముందుకు తీసుకురావటం జరుగుతుంది. ఆ ప్రవక్త తాను సందేశ ప్రచారం అందజేశానని సాక్ష్యం ఇస్తాడు. అప్పుడు మానవులందరూ ఆరాధన కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమేనని, అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములు ఉన్నారనేది, సహాయకులు ఉన్నారనేది అవాస్తవం అని, అసత్యం అని తెలుసుకుంటారు.

“నేను సజ్జనులైన నా దాసుల కొరకు ఏ కన్నూ చూడని, ఏ చెవులూ వినని, ఎవరి ఊహకు కూడా తట్టని అనుగ్రహాలను సిద్ధం చేసి ఉంచానని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు : ప్రాపంచిక విలాసాలకు దూరంగా ఉంటూ పరలోక సాఫల్యానికి కృషి చేసేవారు స్వర్గానికి అర్హులౌతారు. (సహీహ్ బుఖారీ – కితాబుత్తౌహీద్; ముస్లిం – కితాబుల్

ఈమాన్) (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఇలా వ్రాస్తున్నారు : ఖారూన్ మూసా (అ)కు పినతండ్రి కుమారుడు. మరొకరు పినతండ్రిగా, మరికొందరు పిన్నమ్మ కొడుకుగా అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఏది ఏమైనా అతను బనీ ఇస్రాయీల్‌కి చెందినవాడు. అహంకారం, అహంభావం వల్ల ఫిరౌన్‌కి స్నేహితుడయ్యాడు. అల్లాహ్ మూసా (అ)ను పంపించిన ముగ్గురిలో ఒకడు హామాన్. ఇతడు ఫిరౌన్ మంత్రి. రెండవ వాడు ఖారూన్. మూడవవాడు ఫిరౌన్. ఖారూన్‌కి అల్లాహ్ చాలా అధిక ధనసంపద ప్రసాదించాడు. ఇదే వాడిని మార్గభ్రష్టతకు గురిచేసింది. వాడు 'ఈ ధనం నా కష్టార్జితం' అని అనేవాడు.

ఈ గాథను ఇక్కడ మక్కా అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటానికి పేర్కొనడం జరిగింది. వారు కూడా ఇలాంటి కుహనా ప్రతిష్ఠల కారణంగానే మహాప్రవక్త (స)ను తిరస్కరించారు. అన్నివిధాలా మీకంటే ఉన్నతుల పరిస్థితి ఆ విధంగా అయింది. మరి మీరు ఏ పాటి అని హెచ్చరించడం జరిగింది.

ఖారూన్‌ను వాడి జాతి ముస్లిములు ఈ ప్రాపంచిక సుఖాలపై, గర్వించరాదని ఇవన్నీ నశించేవని, దైవారాధనకు దూరం కారాదని, అల్లాహ్‌కు ఇలాంటి సంతోషం ఇష్టం లేదని, మానవుడు ప్రాపంచిక సుఖాలకు దాసుడై పరలోక సాఫల్యం పట్ల ఏమరుపాటుకు గురికారాదని హెచ్చరించారు. ధనాన్ని మంచి మార్గంలో ఖర్చు చేయాలి. పరలోక సంపాదన కోసం కృషి చేయాలి. అల్లాహ్ అల్లకల్లోలాన్ని ఉపద్రవాలను అసహ్యించుకుంటాడు.

ఒకరోజు ఖారూన్ తన సేవకులతో పాటు తన గొప్పతనాన్ని చాటుతూ అందమైన బట్టలు ధరించి నగర మార్గాలలో అహంకారంగా బయలుదేరాడు. ప్రజలు వాడి ఈ గొప్ప వైభవాన్ని చూసి కళ్లప్పగించి చూడసాగారు. ప్రజల్లో కొందరు మా వద్ద కూడా ఇంత ధనం ఉంటే ఎంత బాగుండేది అని పరస్పరం తెలుపుకున్నారు. వాడిని గొప్ప అదృష్టవంతుడిగా భావించారు. అప్పుడు బనీ ఇస్రాయీల్‌లోని పండితులు ఈ మాటలు విని, మీరు ప్రాపంచిక జీవితాన్ని సర్వస్వం అనుకుంటున్నారు. మీ దృష్టిలో పరలోకానికి ఎటువంటి స్థానమూ లేదు. పరలోక జీవితం ముందు ప్రాపంచిక జీవితం ఏ పాటి అని హెచ్చరించారు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి స్వర్గ ప్రాప్తి లభిస్తుందని హితబోధ చేశారు.

ఖారూన్‌ని చూసి తాము కూడా వాడి మాదిరిగానే అవ్వాలని కోరినవారు వాడు, వాడి భవన సమేతంగా భూమిలో దిగబడి పోయినప్పుడు చాలా విచారించారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ తన ఇష్టప్రకారం ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. ఒకరికి అనంతంగా ప్రసాదిస్తాడు. మరొకరికి అతి తక్కువగా ప్రసాదిస్తాడు. ఆహారం హెచ్చుతగ్గులు, అదృష్టం, దురదృష్టం అన్ని అల్లాహ్ తరఫు నుండే సంభవిస్తాయి. ఒకవేళ అల్లాహ్ మనపై దయతలచకపోతే మనకూ ఈ గతే పట్టేది. దైవానుగ్రహాలు పొంది కృతఘ్నతకు పాల్పడినవారు అహంకారానికి గురవుతారు. ఆయన

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

## 29. అల్ అన్ కబూత్ సూరా పరిచయం

అల్ అన్‌కబూత్ అంటే సాలె పురుగు. ఈ సూరహ్‌లో సాలె పురుగు గూడు చాలా బలహీనమైనదని, అయితే ప్రజలు ఆరాధిస్తున్న సృష్టితాలు, విగ్రహాలు, మహాపురుషులు మొదలైన వారు సాలె పురుగు గూడు కంటే కూడా బలహీనమైనవారు అని ప్రజలు తెలుసుకోవాలని విశదపర్చబడింది. అల్లాహ్ ఒక్కడే శక్తిమంతుడు, సర్వాధికుడు అయిన ఏకైక ఆరాధ్యుడు. ఆరాధనకు అర్హుడు అల్లాహ్ ఒక్కడే.

సంతానం ఇస్లాం స్వీకరించినందుకు తల్లిదండ్రులు, సేవకులు ఇస్లాం స్వీకరించినందుకు యజమానులు వారిని హింసిస్తున్న సమయంలో ఈ సూరహ్ (అల్ అన్‌కబూత్) అవతరించింది.

ఇస్లాం స్వీకరించిన వారిని అల్లాహ్ ఈ హింసలను, అత్యాచారాలను భరించలేని పక్షంలో స్వదేశాన్ని వదలి అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోండని, అల్లాహ్ అన్ని విధాలా మీకు సహాయపడతాడని, ఆహారం, నివాసం, ఉపాధి, భూములు మొదలైనవన్నీ ప్రసాదిస్తాడని, వెనుకటి ప్రవక్తలకు, విశ్వాసులకు సహాయం చేసినట్టు సహాయం చేస్తాడని అభయం ఇస్తూ ఓదార్చబడింది.

"ముస్లిములారా! అల్లాహ్ మీకూ సహాయం చేస్తాడు, అవిశ్వాసులనూ శిక్షిస్తాడు" అని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడిప్పుడే ఇస్లాం స్వీకరించిన వారితో వారి వంశం వారు, జాతివారు, తెగవారు "మీరు ముహమ్మద్ సహవాసాన్ని విడువండని, మన పాత సంప్రదాయాలను అనుసరించండని, మీ పాపాన్ని కూడా మేము మాపై వేసుకుంటామని" తమ అభిమానాన్ని ప్రదర్శించారు. అయితే అల్లాహ్ వారు అసత్యం పలుకుతున్నారని, ఎందుకంటే పరలోక శిక్ష ఎంత తీవ్రంగా ఉంటుందంటే వారి శిక్షను భరించడమే వారికి చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. అటువంటప్పుడు ఇతరుల శిక్షను వారు ఎలా భరించగలరు? వారు పచ్చి అబద్ధం పలుకుతున్నారని అల్లాహ్ హెచ్చరించాడు.

## 29. సూర అల్ అన్ కబూత్

**ఆయత్‌లు : 69** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) అలిఫ్, లామ్ మీమ్. (2) ఏమీ జనులు "మేము విశ్వసించాము" అని అన్నంత మాత్రాన తాము విడిచిపెట్టబడతామని మరియు తాము పరీక్షింప బడరని భావిస్తున్నారా? (3) వాస్తవానికి మేము వారికి పూర్వం గతించిన వారందరినీ పరీక్షించాము. అల్లాహ్‌కు సత్యవాదులెవరో, అసత్యవాదులెవరో తప్పనిసరిగా చూడవలసి ఉన్నది. (4) చెడుచేష్టలు చేస్తున్నవారు మమ్మల్ని మీరి పోగలమని అనుకుంటు న్నారా? వారి నిర్ణయం చాలా తప్పుడు నిర్ణయం.

آياتها 69 — 29 سورة العنكبوت مكية — ركوعاتها 7

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

الٓمّٓ ۚ﴿1﴾

اَحَسِبَ النَّاسُ اَنۡ يُّتۡرَكُوۡۤا اَنۡ يَّقُوۡلُوۡۤا اٰمَنَّا
وَهُمۡ لَا يُفۡتَنُوۡنَ ﴿2﴾
وَلَقَدۡ فَتَنَّا الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ فَلَيَعۡلَمَنَّ اللّٰهُ
الَّذِيۡنَ صَدَقُوۡا وَلَيَعۡلَمَنَّ الۡكٰذِبِيۡنَ ﴿3﴾
اَمۡ حَسِبَ الَّذِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ السَّيِّاٰتِ اَنۡ
يَّسۡبِقُوۡنَا ؕ سَآءَ مَا يَحۡكُمُوۡنَ ﴿4﴾

(5) ఎవడైనా అల్లాహ్‌ను కలిసే ఆశను కలిగి ఉంటే, (అతడు తెలుసుకోవాలి) అల్లాహ్ నిర్ణయించిన సమయం త్వరలోనే రానున్నదనీ, అల్లాహ్ అన్ని వింటాడనీ, అన్నీ ఎరుగుననీ. (6) ఏ వ్యక్తి అయినా అల్లాహ్ మార్గంలో తీవ్రంగా పరిశ్రమిస్తే అతడు తన మేలు కొరకే అలా చేస్తాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సకల లోకాలలోని వారి అక్కర ఎంతమాత్రం లేనివాడు. (7) విశ్వసించి మంచిపనులు చేసేవారి పాపాలను మేము వారి నుండి తొలగిస్తాము. వారికి తాము చేసిన ఉత్తమ కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇస్తాము. (8) తన తల్లిదండ్రుల పట్ల సద్భావంతో మెలగమని మేము మానవునికి ఉపదేశించాము. కాని ఒకవేళ వారు నా భాగస్వామిగా నీవు ఎరుగని వానిని చేయమని నిన్ను బలవంతపెడితే, అప్పుడు వారి యెడల విధేయత చూపకు. నా వైపునకే మీరందరూవ ఎరలిరావలసిఉ ంది.అ ప్పుడునేనువీ ఎరు ఏమేమి చేస్తూ ఉండేవారో మీకు తెలియజేస్తాను. (9) ఎవరైనా విశ్వసించి మంచిపనులు చేసి ఉన్నట్లయితే, వారిని మేము తప్పకుండా సజ్జనులలో కలుపుతాము.

(10) ప్రజలలో, "మేము అల్లాహ్‌ను విశ్వసించాము" అని అనే వ్యక్తి ఒకడు ఉన్నాడు, కాని అతడు అల్లాహ్ మార్గంలో హింసించబడినప్పుడు, లోకులు పెట్టిన పరీక్షను అల్లాహ్ విధించిన శిక్షగా భావిస్తాడు. ఇప్పుడు ఒకవేళ నీ ప్రభువు తరఫు నుండి సహాయం, విజయం వచ్చినట్లయితే, ఈ వ్యక్తియే. "మేము మీతోనే ఉన్నా ము" అని అంటాడు. భూలోకవాసు ఎల హృదయాల స్థితి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలియదా?

(11) అల్లాహ్‌కు విశ్వాసులెవరో, కపటులెవరో తప్పనిసరిగా చూడవలసి ఉంది. (12) ఈ అవిశ్వాసులు విశ్వాసులతో, "మీరు మా విధానాన్ని అనుసరించండి. అప్పుడు మేము మీ పాపాలను మాపైన వేసుకుంటాము" అని అంటారు. నిజానికి వారు వారి పాపాలలోని ఏ పాపాన్నీ తమపై వేసుకోరు. వారు పూర్తిగా అబద్ధం చెపుతున్నారు.

مَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَآءَ اللّٰهِ فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ لَاٰتٍ ؕ
وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿5﴾
وَمَنْ جَاهَدَ فَاِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ
عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿6﴾
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَحْسَنَ الَّذِيْ
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿7﴾
وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ؕ وَاِنْ
جَاهَدٰكَ لِتُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ فَلَا
تُطِعْهُمَا ؕ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿8﴾
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي
الصّٰلِحِيْنَ ﴿9﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَآ اُوْذِيَ فِي
اللّٰهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللّٰهِ ؕ وَلَئِنْ جَآءَ
نَصْرٌ مِّنْ رَّبِّكَ لَيَقُوْلُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ؕ اَوَلَيْسَ
اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا فِيْ صُدُوْرِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿10﴾
وَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْمُنٰفِقِيْنَ ﴿11﴾
وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبِعُوْا
سَبِيْلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطٰيٰكُمْ ؕ وَمَا هُمْ بِحٰمِلِيْنَ
مِنْ خَطٰيٰهُمْ مِّنْ شَيْءٍ ؕ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿12﴾

وَلَيَحۡمِلُنَّ اَثۡقَالَهُمۡ وَاَثۡقَالًا مَّعَ
اَثۡقَالِهِمۡ ۡ وَلَيُسۡـَٔلُنَّ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ عَمَّا كَانُوۡا
يَفۡتَرُوۡنَ ع ﴿13﴾ ع 1 13 13
وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَا نُوۡحًا اِلٰى قَوۡمِهٖ فَلَبِثَ فِيۡهِمۡ
اَلۡفَ سَنَةٍ اِلَّا خَمۡسِيۡنَ عَامًا ؕ فَاَخَذَهُمُ
الطُّوۡفَانُ وَهُمۡ ظٰلِمُوۡنَ ﴿14﴾
فَاَنۡجَيۡنٰهُ وَاَصۡحٰبَ السَّفِيۡنَةِ وَجَعَلۡنٰهَاۤ اٰيَةً
لِّلۡعٰلَمِيۡنَ ﴿15﴾
وَاِبۡرٰهِيۡمَ اِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِ اعۡبُدُوا اللّٰهَ
وَاتَّقُوۡهُ ؕ ذٰ لِكُمۡ خَيۡرٌ لَّـكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ
تَعۡلَمُوۡنَ ﴿16﴾
اِنَّمَا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ اَوۡثَانًا وَّتَخۡلُقُوۡنَ
اِفۡكًا ؕ اِنَّ الَّذِيۡنَ تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ لَا
يَمۡلِكُوۡنَ لَـكُمۡ رِزۡقًا فَابۡتَغُوۡا عِنۡدَ اللّٰهِ
الرِّزۡقَ وَاعۡبُدُوۡهُ وَاشۡكُرُوۡا لَهٗ ؕ اِلَيۡهِ
تُرۡجَعُوۡنَ ﴿17﴾
وَاِنۡ تُكَذِّبُوۡا فَقَدۡ كَذَّبَ اُمَمٌ مِّنۡ قَبۡلِكُمۡ ؕ
وَمَا عَلَى الرَّسُوۡلِ اِلَّا الۡبَلٰغُ الۡمُبِيۡنُ ﴿18﴾
اَوَلَمۡ يَرَوۡا كَيۡفَ يُبۡدِئُ اللّٰهُ الۡخَلۡقَ ثُمَّ
يُعِيۡدُهٗ ؕ اِنَّ ذٰ لِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيۡرٌ ﴿19﴾
قُلۡ سِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ فَانۡظُرُوۡا كَيۡفَ بَدَاَ
الۡخَلۡقَ ثُمَّ اللّٰهُ يُنۡشِئُ النَّشۡاَةَ الۡاٰخِرَةَ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ۚ ﴿20﴾

(13) ఔను, వారు తప్పకుండా తమ బరువులనూ మోస్తారు, తమ బరువులతో పాటు అనేక ఇతర బరువులనూ మోస్తారు. ప్రళయం నాడు నిశ్చయంగా వారిని వారి అభూత కల్పనలను గురించి అడగటం జరుగుతుంది. (14) మేము నూహ్‌ను అతని జాతి వైపునకు పంపాము. అతను వారి మధ్య యాభై తక్కువ వేయి సంవత్సరాల వరకు ఉన్నాడు. చివరకు తుఫాను వచ్చి వారు దుర్మార్గులుగా ఉన్న స్థితిలో వారిని చుట్టుముట్టింది. (15) తరువాత నూహ్‌నూ, నావలోని వారినీ మేము రక్షించాము. దానిని మేము ప్రపంచ వాసులకు ఒక గుణపాఠం వంటి సూచనగా చేశాము. (16) ఇబ్రాహీమ్‌ను పంపాము. అప్పుడు అతను తన జాతివారితో ఇలా అన్నాడు, “అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయనకు భయపడండి. మీరు అర్థం చేసుకుంటే, ఇదే మీకు మేలైనది. (17) అల్లాహ్‌ను కాకుండా మీరు పూజిస్తూ వచ్చినవి కేవలం విగ్రహాలు మాత్రమే. మీరు ఒక అభూత కల్పన చేస్తున్నారు. యదార్థానికి అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు పూజిస్తున్నవి మీకు ఏ ఉపాధినీ ఇచ్చే అధికారం కలిగి లేవు. ఉపాధి కొరకు అల్లాహ్‌ను అడగండి. ఆయనకే దాస్యం చేయండి. ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి. ఆయన వైపునకే మీరు మరలింప బడతారు. (18) ఒకవేళ మీరు తిరస్కరిస్తే, మీకు పూర్వం ఎన్నో జాతులు తిరస్కరించాయి. స్పష్టంగా సందేశాన్ని అందజేయటం తప్ప దైవప్రవక్తపై మరొక బాధ్యత ఏదీ లేదు.”

(19) అల్లాహ్ ఏ విధంగా సృష్టిని ప్రారంభిస్తాడో తిరిగి దాని పునఃసృష్టి ఎలా చేస్తాడో వారు ఎన్నడూ గమనించలేదా? నిశ్చయంగా ఇది అల్లాహ్‌కు ఎంతో సులువైనది. (20) వారితో ఇలా అను, “భూమిపై తిరగండి, ఆయన సృష్టిని ఏ విధంగా ప్రారంభించాడో చూడండి, అల్లాహ్ పునరుజ్జీవనాన్ని కూడా ప్రసాదిస్తాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

(21) ఆయన తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు, తనకు ఇష్టమైన వారిని కరుణిస్తాడు. ఆయన వైపునకే మీరు మరలింపబడతారు. (22) మీరు (ఆయనను) భూమిలోనూ లొంగదీయలేరు, ఆకాశంలోనూ లొంగదీయలేరు. అల్లాహ్ నుండి రక్షించడానికి మీకు ఏ సంరక్షకుడూ లేడు. ఏ సహాయకుడూ లేడు. (23) అల్లాహ్ ఆయత్‌లనూ, ఆయన సందర్శనాన్నీ తిరస్కరించిన వారు నా కరుణపట్ల నిరాశ చెందుతారు. వారికి బాధాకరమైన శిక్ష పడుతుంది. (24) ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు ఇలా సమాధానం పలకటం తప్ప మరొక విషయమేదీ అనలేదు. ఇతనిని చంపండి, లేదా కాల్చివేయండి. చివరకు అల్లాహ్ అతనిని అగ్ని జ్వాలల నుండి రక్షించాడు. నిశ్చయంగా విశ్వాసులకు ఇందులో సూచనలు ఉన్నాయి. (25) అతను ఇలా అన్నాడు, "మీరు ప్రపంచ జీవితంలో అల్లాహ్‌ను కాదని విగ్రహాలను మీ మధ్య ప్రేమకు సాధనంగా చేసుకున్నారు. కాని ప్రళయం నాడు మీరు ఒకరినొకరు తిరస్కరించు కుంటారు. ఒకరినొకరు శపించుకుంటారు. అగ్ని మీ నివాస స్థలమవుతుంది. మీకు సహాయం చేసేవాడెవ్వడూ ఉండడు." (26) అప్పుడు లూత్ అతనిని విశ్వసించాడు. ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు, "నేను నా ప్రభువు వైపునకు వలసపోతాను. ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు, మహావివేకవంతుడు."

(27) మేము అతనికి ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్‌లాంటి సంతానం ప్రసాదించాము. అతని వంశంలో ప్రవక్త పదవినీ, గ్రంథాన్నీ ఉంచాము. ప్రపంచంలో అతనికి అతని ప్రతిఫలం ఇచ్చాము. పరలోకంలో అతను నిశ్చయంగా సజ్జనులలో చేర్చుకోబడతాడు.

يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاِلَيْهِ
تُقْلَبُوْنَ ﴿21﴾ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِى
الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمَآءِ ۫ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ
اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۧ ﴿22﴾ ع 2 9 14
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَلِقَآئِهٖۤ اُولٰٓئِكَ
يَئِسُوْا مِنْ رَّحْمَتِىْ وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ﴿23﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّآ اَنْ
قَالُوا اقْتُلُوْهُ اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ
النَّارِ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿24﴾
وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا ۙ
مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ ثُمَّ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ
بَعْضُكُمْ بَعْضًا ۫ وَّمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَمَا
لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۙۗ ﴿25﴾
فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ ۘ وَقَالَ اِنِّىْ مُهَاجِرٌ اِلٰى رَبِّىْ ؕ
اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿26﴾
وَوَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا فِىْ
ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ وَاٰتَيْنٰهُ اَجْرَهٗ فِى
الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِى الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿27﴾

ధర్మాన్ని, ఆయన ప్రవక్తను తిరస్కరిస్తారు. ఇటువంటి వారు ఉభయ లోకాల్లోనూ ఘోర వైఫల్యాన్ని చవిచూస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

1 – 27 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రారంభ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన చట్టాన్ని విశదపర్చాడు. ఒక వ్యక్తి నేను ముస్లింను అని అంటే సరిపోదు. అల్లాహ్ పరీక్షకు గురిచేస్తాడు. అజాన్ విన్న వ్యక్తి నమాజ్‌కి వెళ్తాడా? లేదా? అని అల్లాహ్ పరీక్షిస్తాడు. ధనవంతుడైన

ముస్లిం జకాత్ చెల్లిస్తాడా లేదా అని పరీక్షిస్తాడు. రమజాన్ ఉపవాసాలు పాటిస్తాడా లేదా అని పరీక్షిస్తాడు. ఒకవేళ నమాజు చేస్తే ముస్లిం, చేయకపోతే ముస్లిం కాదు. అంటే తన వాదనలో అబద్ధం పలికాడు. ఈనాడు అందరూ మేము ముస్లిములమని అంటారు. అయితే ఇస్లాంపై నడిచేవారు. చాలాకొద్దిమందే ఇస్లాంను అనుసరించేవారే నిజమైన ముస్లిములు అని పేర్కొనడం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మీకంటే ముందు చాలామంది ప్రవక్తలను పరీక్షించడం జరిగింది. వారు వారి అనుచరులు ముస్లిములే అయినా వారిని పరీక్షించకుండా వదలిపెట్టటం జరగలేదు. అటువంటప్పుడు మిమ్మల్ని ఎలా వదలటం జరుగుతుంది? దైవపరీక్షలో ఉత్తీర్ణులవ్వాలంటే ఇస్లామీయ బోధనలను అనుసరించటం తప్పనిసరి. ఆచరణ లేనివారు తప్పకుండా విఫలమౌతారు అని విశదపర్చడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 – 3 : విశ్వాసులు (ముస్లింలు) హబ్షా (ఇథియోపియా) వలసపోవటానికి ముందు మక్కాలో అనేక బాధలకు, హింసలకు గురయ్యేవారు. మక్కా అవిశ్వాసులు ముస్లిముల జీవనాన్ని దుర్భరం చేసివేశారు. ముస్లిములు వారి హింసలను, అత్యాచారాలను భరించలేక ఆందోళనకు గురయి, అల్లాహ్ సహాయం ఎప్పుడు వస్తుంది అని పరస్పరం ప్రశ్నించుకునేవారు. ఈ కష్టాల, దుఃఖాల పర్వం ఎప్పుడు అంతమవుతుందని ఆశతో ఎదురు చూసేవారు.

ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ ఇలా అన్నారు : హింసలు, కుట్రలు భరించలేక ఒకసారి ప్రవక్త (స) సహచరులు ప్రవక్త (స)ను విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) కాబతుల్లాహ్ నీడలో కూర్చొని ఉన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మీకంటే వెనుకటి జాతులను, ప్రవక్తలను ఇంతకంటే కఠినంగా హింసించడం జరిగింది. వారిని రంపాలతో కోయటం జరిగింది. ఇనుప దంతాలతో వారిని చీల్చడం జరిగింది. కాని వారు ధర్మాన్ని విడువలేదు. ప్రవక్త (స) ప్రమాణం చేసి ఇస్లాం తప్పకుండా ఆధిక్యత పొందుతుందని, ఒక ముస్లిం సన్ఆ నుండి హజర్ మోత్ వరకు ఒంటరిగా ప్రయాణం చేస్తాడని, అతనికి అల్లాహ్ తప్ప మరెవరి భయం ఉండదని, అయితే మీరు తొందరపడుతున్నారని సెలవిచ్చారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3343)

మీరు ముస్లిములే అయితే మిమ్మల్ని పరీక్షించటం జరుగుతుందని, వాటిపై మీరు సహనం వహిస్తూ దృఢవిశ్వాసం గలవారమని నిరూపించుకోవాలి. ప్రారంభం నుండి అల్లాహ్ ముస్లిములను పరీక్షిస్తూ వస్తున్నాడు. దీనివల్ల ఎవరు విశ్వాసులో, ఎవరు అవిశ్వాసులో, ఎవరు కపటులో తేలిపోతుంది. దీన్ని గురించి ఖుర్ఆన్‌లో అనేక వాక్యాలు ఉన్నాయి. "ఏమిటి, మీరు స్వర్గంలో ఇట్టే ప్రవేశించగలం అని అనుకుంటున్నారా? వాస్తవానికి మీలో (దైవమార్గంలో) పోరాడేవారెవరో, ఓర్పు వహించేవారెవరో ఇప్పటివరకూ పరీక్షించనేలేదు." (ఆలి ఇమ్రాన్ : 142)

విశ్వాసులను వారి విశ్వాసాన్ని బట్టి పరీక్షించడం జరుగుతుంది. ఇందులో ఉత్తీర్ణులయిన వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. ఉత్తీర్ణులు కాని వారు నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తారు. పరలోకాన్ని విశ్వసించిన వారు తీర్పుదినం నాడు తమను విచారించడం జరుగుతుందని గుర్తుంచుకోవాలి. సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండాలి. ఆనాటి అవమానం నుండి తప్పించుకోవటానికి ప్రయత్నించాలి. ఎందుకంటే సత్కార్యాలు చేసిన వారికి తప్పకుండా వాటి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అయితే మానవులు అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు అని గుర్తుంచుకోవాలి.

7 : సన్మార్గం అవలంబించిన వారి పాపాలను అల్లాహ్ క్షమిస్తాడని, వారికి తగిన గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదించటం జరుగుతుందని పేర్కొనడం జరిగింది.

ఈ వాక్యం సఅద్ బిన్ అబీ వఖ్ఖాస్ గురించి అవతరించింది. వారు ప్రవక్త (స) యువసహచరుల్లో ఒకరు. వీరు యవ్వనంలోనే ఇస్లాం స్వీకరించారు. అప్పుడు అతని వయస్సు 17 సంవత్సరాలు. ఇతను ఇస్లాం స్వీకరించాడనే

వార్త ఆమె తల్లి హమ్న బిన్తె సుఫియాన్‌కి తెలిసిన పిదప ఆమె నా కుమారుడు ఇస్లాంను విడువనంత వరకు నేను అతనితో మాట్లాడను. అన్నం తినను అని ఒట్టేసుకుంది. (ముస్లిం, అహ్మద్, అబూదావూద్, నసాయి)

ఆమె తన కుమారుడు సఅద్ (రజి) తో ఇలా అన్నది : "తల్లిదండ్రుల హక్కు ఇవ్వమని దేవుడు ఆజ్ఞాపించాడు. నేను నీ తల్లిని. ఒక తల్లిగా నిన్ను ఆదేశిస్తున్నాను." మూడురోజుల తరువాత ఆమె స్పృహ కోల్పోయింది. అప్పుడు ఆమె రెండవ కుమారుడు అమ్మార్ ఆమెకు నీరు త్రాపించారు. స్పృహ వచ్చిన తరువాత ఆమె సఅద్ (రజి)ను శపించింది. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు. (సహీహ్ ముస్లిం - హ.నెం.4432)

ఏక దైవారాధన కోసం తల్లిదండ్రుల ఆదేశాలను తిరస్కరించేవారిని, విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తూ జీవించే వారిని, అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు ప్రవక్తల, పుణ్యాత్ములతో పాటు స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ప్రవక్తలందరూ ఈ స్వర్గం గురించే ఎల్లప్పుడూ ప్రార్థిస్తూ ఉన్నారు. సులైమాన్ (అ)కూడా అల్లాహ్‌ను ఈ విధంగా ప్రార్థించారు : "నీ దయతో నన్ను నీ సజ్జన దాసులలో చేర్చుకో." (అన్ నమ్ల్ : 19 చూడండి).

అల్లాహ్ కష్టసుఖాలకు గురిచేసి మానవుల్ని పరీక్షిస్తాడు. దీనివల్ల విశ్వాసి ఎవరో, కపటి ఎవరో తెలిసిపోతుంది. రెండు స్థితులలో విధేయత చూపేవాడు ముస్లిమ్. కేవలం సుఖాల్లో విధేయత చూపేవాడు కపటి అంటే తన మనోకాంక్షలను అనుసరించేవాడు.

12 : తీర్పుదినం సంభవించదు అని వాదిస్తున్నవారు అసత్యవాదులు. అక్కడ ఒకరి బరువు మరొకరు ఏమాత్రం మోయలేరు. ఎంతప్రాణ స్నేహితులైనాసరే ఆనాడు పరస్పరం గుర్తు చేసుకోవటం ఎంతమాత్రం జరుగదు. చివరికి బంధువుల్ని కూడా గుర్తుచేయడం జరుగదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చుతూ అల్లాహ్ నూహ్ సంఘటనను ప్రస్తావిస్తున్నాడు. నూహ్ (అ) తన జాతికి 950 సంవత్సరాల వరకు దైవసందేశాన్ని అందజేస్తూ ఉన్నారు. ఏకదైవారాధన ప్రచారం చేస్తూ ఉన్నారు. అయినా వారు తిరస్కరిస్తూ నిర్లక్ష్యంగా ప్రవర్తిస్తూ ఉన్నారు. నూహ్‌ను అసత్యవంతుడిగా భావిస్తూ ఉన్నారు. కొద్దిమంది మాత్రమే నూహ్ (అ)ను విశ్వసించారు. అతని ప్రయత్నం ఫలించలేదు. మీరూ ఈ అవిశ్వాసుల స్థితిపై చింతించకండి. వారి ప్రవర్తనకు విచారపడకండి. ఎందుకంటే సన్మార్గం, వక్రమార్గం అన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. కార్యాలన్నీ ఆయన అధీనంలోనే ఉన్నాయి. మరియు ఆయన వైపునకే మరలుతాయి (యూనుస్ : 96, 97). పడవ గుణపాఠం నేర్చుకోవడానికే రక్షించబడింది. ఇంకా దీన్ని అల్లాహ్ సర్వమానవాళి కొరకు చిహ్నంగా చేయడం జరిగింది.

**ఇబ్రాహీమ్ (అ) ప్రభావపూరితమైన సందేశం :**

ఇబ్రాహీమ్ (అ) కూడా తన జాతికి ఈ సందేశాన్నే అందజేశారు. ఒక్క దైవాన్ని ఆరాధించాలని, ఆయనకు సాటి ఎవరూ లేరని హితబోధ చేశారు. ఆయనకే భయపడాలని, ఆయన్నే ఆహారం అర్థించమని, ఆయనకే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలని, ఎందుకంటే ఆరాధనకు, భయభక్తులకు ఆయనే అర్హుడని, ఫలితంగా ఉభయ లోకాల్లో దైవానుగ్రహాలను పొందగలరు. మంచి చెడు మీ అధీనంలో లేవు. మీరు పూజిస్తున్న విగ్రహాలు మీలాంటి సృష్టితాలే. మీరు చెక్కిన ఈ శిల్పాలు మీకు ఆహారాన్ని ఎలా ప్రసాదించగలవు? ఆహారం అల్లాహ్‌యే ప్రసాదించగలడు. ఆయన్నే అర్థించాలి. ఆయన్నే ఆరాధించాలి. ఆయన ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలను పొంది ఆయనకే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. తీర్పుదినం నాడు అందరూ ఆయన వైపునకే మరలిపోవాలి. ఆయన ప్రతి ఒక్కరికీ వారి కర్మల ప్రకారం ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు.

ఇబ్రాహీమ్ (అ) మరణానంతరం జీవితం గురించి అనేక సాక్ష్యాధారాలను చూపారు. వారు స్వయంగా తమ

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ
ٱلْفَـٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ
ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿28﴾
أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ
وَتَأْتُونَ فِى نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَ ۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ
قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن
كُنتَ مِنَ ٱلصَّـٰدِقِينَ ﴿29﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى
عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿30﴾ ع 3 8 15
وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ بِٱلْبُشْرَىٰ
قَالُوٓا۟ إِنَّا مُهْلِكُوٓا۟ أَهْلِ هَـٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ ۖ إِنَّ
أَهْلَهَا كَانُوا۟ ظَـٰلِمِينَ ﴿31﴾
قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا ۚ قَالُوا۟ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن
فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ
مِنَ ٱلْغَـٰبِرِينَ ﴿32﴾

(28) మేము లూత్‌ను పంపాము : అప్పుడు అతను తన జాతివారితో ఇలా అన్నాడు, "మీకు పూర్వం ప్రపంచ మానవులలో ఎవ్వరూ చేయని అశ్లీల కార్యాన్ని మీరు చేస్తున్నారు. (29) ఇదేమిటి, మీరు పురుషుల వద్దకు పోతారు. దారి దోపిడీలు చేస్తారు. మీ సభలో అసభ్యకరమైన పనులు చేస్తారు?" అప్పుడు అతని జాతివారు ఇలా సమాధానం ఇవ్వటం తప్ప మరొక విషయమేదీ పలుకలేదు. "నీవు సత్యవంతుడవే అయితే, తీసుకు రా, అల్లాహ్ శిక్షను."

(30) లూత్ ఇలా అన్నాడు, "నా ప్రభూ! ఈ దుష్టులకు వ్యతిరేకంగా నాకు సహాయపడు."

(31) మా దూతలు ఇబ్రాహీమ్ వద్దకు శుభవార్తను తీసుకుపోయినప్పుడు, అతనితో వారు ఇలా అన్నారు, "మేము ఈ పట్టణవాసులను నాశనం చేయబో తున్నాం. దాని ప్రజలు పరమ దుర్మార్గులై పోయారు."

(32) ఇబ్రాహీమ్, "అక్కడ లూత్ ఉన్నాడు కదా!" అని అన్నాడు. వారు ఇలా అన్నారు, "అక్కడ ఎవరె వరున్నారో మాకు బాగా తెలుసు. అతని భార్యను తప్ప, అతనినీ, మిగిలిన అతని ఇంటిల్లిపాదినీ రక్షిస్తాము." అతని భార్య వెనుక ఉండిపోయే వారిలో ఉండిపోయింది.

జననం గురించి ఆలోచించాలి. ఉనికి లేని వారిని ఉనికిలోనికి తెచ్చాడు. మాట్లాడే, వినే, ఆలోచించే శక్తిని ప్రసాదించాడు. మొదటిసారి సృష్టించగలిగినపుడు అల్లాహ్ రెండవసారి ఎందుకు సృష్టించలేడు? రెండవసారి సృష్టించడం మరీ సులువు.

ఇబ్రాహీమ్ జాతి సమాధానం :

ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు, అహంకారుల్లా ప్రవర్తించారు. అతని జాతి అతన్ని చంపేందుకు, లేదా కాల్చివేసేందుకు సిద్ధపడింది. ఎందుకంటే మానవుడు సమాధానం దొరకనప్పుడు బలాన్ని ప్రదర్శిస్తాడు. వారికి తమ శక్తిపై అధికారంపై గర్వంగా ఉండేది. (సాఫ్ఫాత్ : 97). చాలా భయంకరమైన మంటను రగిలించి వేశారు. దాన్నుండి భయంకరమైన అగ్నిజ్వాలలు పైకి ఎగసిపడేవి. అటువంటి అగ్ని జ్వాలల్లో ఇబ్రాహీమ్ (అ)ను త్రాళ్ళతో బంధించి అగ్నిజ్వాలల్లో విసరివేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన్ను తాను అల్లాహ్‌కు సమర్పించుకున్నారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వల్ల ఆ అగ్ని శాంతించి సురక్షితంగా తయారైంది. కొన్ని రోజుల తరువాత సురక్షితంగా బయటపడ్డారు. చివరికి అల్లాహ్ అతన్ని ప్రజలకు నాయకునిగా నియమించాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) అల్లాహ్ మార్గంలో తన కుమారుణ్నే

(33) తరువాత మా దూతలు లూత్ వద్దకు
వెళ్ళినపుడు, వారి రాకను చూచి అతను ఎంతో
ఆందోళన చెందాడు, మనస్సులో కుమిలిపోయాడు.
వారు ఇలా అన్నారు, "భయపడకు, బాధపడకు,
మేము నిన్నూ నీ ఇంటివారినీ రక్షిస్తాము. ఒక్క నీ
భార్యను తప్ప. ఆమె వెనుక ఉండిపోయే వారిలోనిది.
(34) మేము ఈ పట్టణవాసులపై ఆకాశం నుండి
శిక్షను అవతరింపజేయబోతున్నాము. వారు చేస్తూ
వచ్చిన ఘోర పాతకం కారణంగా." (35) మేము
ఆ పట్టణానికి చెందిన ఒక స్పష్టమైన సూచనను
వదలిపెట్టాము. బుద్ధి విజ్ఞతలను ఉపయోగించే
ప్రజల కొరకు. (36) మద్‌యన్ వైపునకు మేము
వారి సోదరుడు షుఐబ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా
అన్నాడు, "నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌కు దాస్యం
చేయండి. అంతిమ దినము కొరకు ఎదురు
చూడండి. దుర్మార్గులై భూమిపై అత్యాచారాలు చేస్తూ
తిరగకండి." (37) కాని, వారు అతనిని
తిరస్కరించారు. చివరకు ఒక తీవ్రమైన భూకంపం
వారిని పట్టుకుంది. వారు తమ ఇళ్ళల్లో ఎక్కడ
పడిపోయిన వారు అక్కడే ఉండిపోయారు.
(38) ఆద్, సమూద్ జాతులను మేము నాశనం
చేశాము. వారు నివసించిన ప్రదేశాలను నీవు చూసే
ఉన్నావు. వారి పనులను షైతాను వారి కొరకు
చక్కనివిగా తీర్చిదిద్దాడు; వారిని సన్మార్గం నుండి
తప్పించాడు. వాస్తవానికి వారు తెలివిగలవారే.
(39) ఖారూన్, ఫిరౌన్, హామాన్‌లను మేము నాశనం
చేశాము. మూసా వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలతో
వచ్చాడు. కాని వారు తమ పెద్దరికం గురించి
విర్రవీగారు. యదార్థానికి వారు మమ్మల్ని
దాటిపోగలిగే వారేమీ కాదు. (40) చివరికి ప్రతి
ఒక్కరినీ మేము అతని పాపానికిగాను పట్టుకున్నాము.
తరువాత వారిలోని కొందరిపైకి మేము రాళ్లు విసరే
పెనుగాలిని పంపాము, మరికొందరిని ఒక
భయంకరమైన ప్రేలుడు కబళించింది. ఇంకా
కొందరిని మేము భూమిలో కూరుకుపోయేలా
చేశాము. మరికొందరిని ముంచివేశాము. అల్లాహ్
వారికి అన్యాయం చేయలేదు. వారే తమకు తాము
అన్యాయం చేసుకున్నారు.

وَلَمَّآ اَنۡ جَآءَتۡ رُسُلُنَا لُوۡطًا سِیۡٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ
بِهِمۡ ذَرۡعًا وَّقَالُوۡا لَا تَخَفۡ وَلَا تَحۡزَنۡ اِنَّا مُنَجُّوۡكَ
وَاَهۡلَكَ اِلَّا امۡرَاَتَكَ كَانَتۡ مِنَ الۡغٰبِرِیۡنَ ﴿33﴾
اِنَّا مُنۡزِلُوۡنَ عَلٰۤى اَهۡلِ هٰذِهِ الۡقَرۡیَةِ رِجۡزًا مِّنَ
السَّمَآءِ بِمَا كَانُوۡا یَفۡسُقُوۡنَ ﴿34﴾
وَلَقَدۡ تَّرَكۡنَا مِنۡهَاۤ اٰیَةًۢ بَیِّنَةً لِّقَوۡمٍ یَّعۡقِلُوۡنَ ﴿35﴾
وَاِلٰى مَدۡیَنَ اَخَاهُمۡ شُعَیۡبًا فَقَالَ یٰقَوۡمِ
اعۡبُدُوا اللّٰهَ وَارۡجُوا الۡیَوۡمَ الۡاٰخِرَ وَلَا تَعۡثَوۡا فِی
الۡاَرۡضِ مُفۡسِدِیۡنَ ﴿36﴾
فَكَذَّبُوۡهُ فَاَخَذَتۡهُمُ الرَّجۡفَةُ فَاَصۡبَحُوۡا فِیۡ
دَارِهِمۡ جٰثِمِیۡنَ ﴿37﴾
وَعَادًا وَّثَمُوۡدَا۟ وَقَدۡ تَّبَیَّنَ لَكُمۡ مِّنۡ مَّسٰكِنِهِمۡ
وَزَیَّنَ لَهُمُ الشَّیۡطٰنُ اَعۡمَالَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ
السَّبِیۡلِ وَكَانُوۡا مُسۡتَبۡصِرِیۡنَ ﴿38﴾
وَقَارُوۡنَ وَفِرۡعَوۡنَ وَهَامٰنَ وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ
مُّوۡسٰى بِالۡبَیِّنٰتِ فَاسۡتَكۡبَرُوۡا فِی الۡاَرۡضِ وَمَا
كَانُوۡا سٰبِقِیۡنَ ﴿39﴾
فَكُلًّا اَخَذۡنَا بِذَنۡۢبِهٖ فَمِنۡهُمۡ مَّنۡ اَرۡسَلۡنَا عَلَیۡهِ
حَاصِبًا وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ اَخَذَتۡهُ الصَّیۡحَةُ وَمِنۡهُمۡ
مَّنۡ خَسَفۡنَا بِهِ الۡاَرۡضَ وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ اَغۡرَقۡنَا
وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِیَظۡلِمَهُمۡ وَلٰكِنۡ كَانُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ
یَظۡلِمُوۡنَ ﴿40﴾

مَثَلُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَآءَ
كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوْتِ ۚۖ اِتَّخَذَتْ بَيْتًا ؕ وَاِنَّ
اَوْهَنَ الْبُيُوْتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوْتِ ۘ لَوْ كَانُوْا
يَعْلَمُوْنَ ﴿41﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ
دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿42﴾
وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۚ وَمَا يَعْقِلُهَاۤ
اِلَّا الْعٰلِمُوْنَ ﴿43﴾ خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
بِالْحَقِّ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿44﴾ ع 4 14 16

(41) అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను సంరక్షకులుగా చేసుకున్నవారు సాలె పురుగును పోలి ఉన్నారు. అది తన కొరకు ఒక ఇల్లు కట్టుకుంటుంది. అన్ని ఇళ్ళకంటే అతి బలహీనమైన ఇల్లు సాలెపురుగు ఇల్లే అవుతుంది. అయ్యో! వారికి ఈ విషయం తెలిస్తే ఎంత బాగుంటుంది! (42) వారు అల్లాహ్‌ను కాదని దేనిని వేడుకున్నా అల్లాహ్ దానిని బాగా ఎరుగును. ఆయనే సర్వశక్తిమంతుడు, వివేచనాపరుడూను. (43) మేము ఈ దృష్టాంతాలను ప్రజల అవగాహన నిమిత్తం వివరిస్తాము. కాని జ్ఞానవంతులే వాటిని అర్థం చేసుకుంటారు. (44) అల్లాహ్ ఆకాశాలనూ, భూమినీ సత్యంతో సృష్టించాడు. యదార్థంగానే విశ్వాసులకు ఇందులో ఒక సూచన ఉంది.

సమర్పించడానికి సిద్ధపడ్డారు. అల్లాహ్ కుమారుణ్ని కూడా రక్షించుకున్నాడు. అంతేకాక అతిథులను కూడా గౌరవించేవారు. అందువల్లే అన్ని మతాల వారు ఆయన్ని గౌరవిస్తారు. ప్రేమిస్తారు. ఈ సంఘటనలో విశ్వాసుల కొరకు అనేక గుణపాఠాలు ఉన్నాయి అల్లాహ్ తన భక్తులను ఏ విధంగానైనా రక్షించుకుంటాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

28 – 44 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఇబ్రాహీమ్ (అ) సందేశాన్ని అతని జాతిలోని కేవలం లూత్ (అ) మరియు ఇబ్రాహీమ్ (అ) భార్య సారా స్వీకరించారు. ఆ తరువాత ఆయన తన ప్రాంతాన్ని వదలి సిరియా వైపు వలస వెళ్ళిపోయారు. అక్కడ అల్లాహ్‌ను ఆరాధించటం ప్రారంభించారు. ఇతరులను అల్లాహ్ మార్గం వైపు ఆహ్వానించారు. అల్లాహ్ వారికి తన మార్గంలో కష్టాలను, దుఃఖాలను భరించినందుకు, దైవాదేశంపై వలసపోయినందుకు ఇస్‌హాఖ్ వంటి ఒక మంచి బాలుణ్ణి యాఖూబ్ వంటి ఒక మంచి మనవడ్ని ప్రసాదించాడు. అంతేకాక దైవదౌత్యాన్ని, దైవగ్రంథాన్ని వారి కుటుంబానికి ప్రత్యేకించాడు. ఆ తరువాత ప్రవక్తలంతా వారి కుటుంబం నుండే ప్రభవించారు. దైవగ్రంథాలన్నీ వారిపైనే అవతరించబడ్డాయి. తౌరాతు మూసాపై, జబూర్ దావూద్‌పై, ఇంజీలు ఈసాపై, ఖుర్‌ఆన్ ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స)పై అవతరించాయి. వీరందరూ ఇబ్రాహీమ్ (అ) కుటుంబానికి చెందినవారే.

అల్లాహ్ వారికి ఇహలోకంలో సంతానం, ఆహారం, ఇంకా ప్రవక్తలు వారి కుటుంబం నుండే ప్రభవిస్తారని శుభవార్తను అందజేశాడు. ఇంకా పరలోకంలో గౌరవోన్నతులు ప్రసాదించి సజ్జనులతో పాటు స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడని పేర్కొన్నాడు.

లూత్ సంఘటనను కూడా నూహ్, ఇబ్రాహీమ్ సంఘటనల్లా ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటానికే ప్రస్తావించటం జరిగింది. అల్లాహ్ వీరిని కూడా సద్దూమ్, అమూరియ మరియు దాని చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశాలకు ప్రవక్తగా నియమించి పంపాడు. ఇక్కడి ప్రజలు విగ్రహారాధన పరలోక తిరస్కారం, స్వలింగ సంపర్కం వంటి నీచ పాపాలకు పాల్పడేవారు. ప్రయాణీకులను స్వలింగసంపర్కం ద్వారా హింసించేవారు. వారి సంపదను, ధనాన్ని దోచుకునేవారు. అందువల్లే

ప్రజలు ఆ మార్గం గుండా ప్రయాణం చేయటం మానివేశారు. లూత్ జాతివారు తమ సభలలో అల్లర్లు చేసేవారు. నగ్నంగా గెంతటం, నృత్యం చేయటం మొదలయినవి చేసేవారు. పరస్పరం స్వలింగ సంపర్కం చేసేవారు. దారిన పోయేవారిపై రాళ్ళు విసిరేవారు. పొట్టేలు పందాలు, కోడి పందాలు పెట్టేవారు. (అహ్మద్, తిర్మిజి). లూత్ (అ) వారికి దైవసందేశాన్ని అందించారు. వారిని పాపాల నుండి వారించారు. దైవశిక్ష అవతరిస్తుందని హెచ్చరించారు. కాని వారిపై ఎటువంటి ప్రభావం పడలేదు. పైగా ఎగతాళిగా ప్రవర్తించసాగారు. అంతేకాక నీవు దైవప్రవక్తవు అయితే మాపై దైవశిక్షను అవతరింపజేయి అని వెటకారంగా అన్నారు. లూత్ (అ) వారి అవిశ్వాసాన్ని, వారి పాపాలను భరించలేక వారికి వ్యతిరేకంగా తనకు సహాయం చేయమని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ వారి దుఆను స్వీకరించాడు. లూత్ జాతిపై దైవశిక్షను అవతరింపజేసే దైవదూతలు పనిలో పనిగా ఇబ్రాహీమ్ (అ)ను ఇస్‌హాఖ్ అనే కుమారుడు, యాఖూబ్ అనే మనవడు జన్మిస్తారని శుభవార్త ఇచ్చిన తరువాత లూత్ జాతిని దైవశిక్ష ద్వారా నాశనం చేశారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

**షుఐబ్ (అ) సందేశం :**

ఈయన మద్‌యన్ వాసులను దైవశిక్ష పట్ల హెచ్చరించారు. అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని హితబోధ చేశారు. ఈ ప్రజలు కొలతల్లో, తూనికల్లో మోసం చేసేవారు. దారి దోపిడి చేసేవారు. అల్లాహ్‌ను, ప్రవక్తను విశ్వసించేవారు కారు. చివరికి అల్లాహ్ వారిని భయంకరమైన భూకంపం, కేకలు, అరుపుల ద్వారా నాశనం చేశాడు. అది చాలా కఠినమైన రోజు.

విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్‌ను కాదని చిల్లర దైవాలను కల్పించుకున్నారు. వాటిని మొరపెట్టుకునేవారు. మొక్కుబడులు చెల్లించేవారు. కష్టాల్లో వాటిని పిలిచేవారు. అల్లాహ్ వీరికి ఒక ఉదాహరణ ఇచ్చాడు. అంటే ఈ చిల్లర దైవాలు సాలెపురుగు గూడులా చాలా బలహీనులు. సాలె పురుగు గూడు ఏ విధంగా బలహీనంగా ఉందో అంతకంటే బలహీనులు వారు పూజిస్తున్న చిల్లర దైవాలు. వీరికి కొంత అయినా బుద్ధిజ్ఞానం ఉన్నా ఇలా ప్రవర్తించరు. ఎందుకంటే మనం సహాయం కోరేది ఏదైనా శక్తిమంతంగా ఉండాలి. బలహీనుడు ఇతరులకేం సహాయం చేయగలడు. వారు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. వారి కర్మలకు బదులుగా వారిని తప్పకుండా శిక్షించడం జరుగుతుంది.

విశ్వం వివేకంతో సృష్టించబడింది. అల్లాహ్ ఈ విశ్వాన్ని అనవసరంగా సృష్టించలేదు. (తాహా) ప్రతి ఒక్కరికీ వారి కర్మలకు బదులుగా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (అన్ నజ్మ్ : 31) అంటే, ఇందులో విశ్వాసుల కొరకు గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి. విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువుకు అల్లాహ్‌యే సృష్టికర్త అని, పాలకుడని, సర్వాధికారి అని, ఆరాధ్యుడని సాక్ష్యం ఇస్తున్నాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

اُتْلُ مَآ اُوْحِیَ اِلَیْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ ؕ
اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ؕ
وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ ؕ وَاللّٰهُ یَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ ﴿45﴾

وَلَا تُجَادِلُوْٓا اَهْلَ الْكِتٰبِ اِلَّا بِالَّتِیْ هِیَ اَحْسَنُ ۖ
اِلَّا الَّذِیْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِالَّذِیْٓ
اُنْزِلَ اِلَیْنَا وَاُنْزِلَ اِلَیْكُمْ وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ
وَاحِدٌ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿46﴾

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاۤ اِلَیْكَ الْكِتٰبَ ؕ فَالَّذِیْنَ
اٰتَیْنٰهُمُ الْكِتٰبَ یُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۚ وَمِنْ هٰۤؤُلَآءِ مَنْ
یُّؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَمَا یَجْحَدُ بِاٰیٰتِنَاۤ اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ﴿47﴾

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ كِتٰبٍ وَّلَا تَخُطُّهٗ
بِیَمِیْنِكَ اِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿48﴾

بَلْ هُوَ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ فِیْ صُدُوْرِ الَّذِیْنَ اُوْتُوا
الْعِلْمَ ؕ وَمَا یَجْحَدُ بِاٰیٰتِنَاۤ اِلَّا الظّٰلِمُوْنَ ﴿49﴾

وَقَالُوْا لَوْلَاۤ اُنْزِلَ عَلَیْهِ اٰیٰتٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّمَا
الْاٰیٰتُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاِنَّمَاۤ اَنَا نَذِیْرٌ مُّبِیْنٌ ﴿50﴾

اَوَلَمْ یَكْفِهِمْ اَنَّاۤ اَنْزَلْنَا عَلَیْكَ الْكِتٰبَ یُتْلٰی
عَلَیْهِمْ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَّذِكْرٰی لِقَوْمٍ
یُّؤْمِنُوْنَ ۧ ﴿51﴾ ع 5 7 1

(45) ఓ ప్రవక్తా! వహీ ద్వారా నీపై అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని పఠించు, నమాజును స్థాపించు. నిశ్చయంగా నమాజు అశ్లీల కార్యాల నుండి, చెడు పనుల నుండి నిరోధిస్తుంది. అల్లాహ్ సంస్మరణ దీనికంటే కూడా చాలా గొప్ప విషయం. నీవు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. (46) గ్రంథ ప్రజలతో వాదించకు, ఉత్తమమైన రీతిలో తప్ప – మరయితే వారిలోని దుర్మార్గులతో మాత్రం కాదు – వారితో ఇలా అను, “మేము మా వద్దకు పంపబడిన దానిని విశ్వసించాము, మీ వద్దకు పంపబడిన దానినీ విశ్వసించాము. మా దేవుడూ, మీ దేవుడూ ఒక్కడే, మేము ఆయనకే విధేయులం.” (47) ప్రవక్తా! ఇదే విధంగా మేము నీపై గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. అందువల్ల పూర్వం మేము గ్రంథాన్ని ఇచ్చినవారు దీనిని విశ్వసిస్తున్నారు. ఈ ప్రజలలో (మక్కా ముష్రిక్కులలో) కూడా కొందరు దీనిని విశ్వసిస్తారు. మా ఆయత్‌లను కేవలం అవిశ్వాసులు మాత్రమే తిరస్కరిస్తారు. (48) ఓ ప్రవక్తా! నీవు ఇంతకు పూర్వం ఏ గ్రంథాన్నీ చదివేవాడవు కావు; నీ చేతితో వ్రాసే వాడవు కావు. ఒకవేళ అలా జరిగివుంటే, అసత్యవాదులు అనుమానానికి గురై ఉండేవారు. (49) అసలు ఇవి జ్ఞానం ప్రసాదించబడిన వారి హృదయాలకు స్పష్టమైన సూచనలు. మా ఆయత్‌లను దుర్మార్గపు ప్రజలు తప్ప మరెవ్వరూ తిరస్కరించరు. (50) వారు ఇలా అంటారు, “ఇతని ప్రభువు తరఫు నుండి ఇతనిపై సూచనలు ఎందుకు దించబడలేదు?” ఇలా అను, “సూచనలు అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నాయి. నేను కేవలం స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాణ్ని మాత్రమే.” (51) మేము నీపై అవతరింపజేసిన గ్రంథం వారి ముందు చదివి వినిపించబడుతోంది. ఇది వారి కొరకు సరిపోదా? వాస్తవానికి ఇందులో కారుణ్యం ఉన్నది. విశ్వాసులకు హితబోధ ఉన్నది.

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا ۖ يَعْلَمُ مَا
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ
وَكَفَرُوا بِاللَّهِ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿52﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُسَمًّى
لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ ۚ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿53﴾

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ
بِالْكَافِرِينَ ﴿54﴾

يَوْمَ يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ
أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿55﴾

يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ
فَاعْبُدُونِ ﴿56﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا
تُرْجَعُونَ ﴿57﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ
الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا ۚ نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿58﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿59﴾

وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا
وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿60﴾

(52) ప్రవక్తా! ఇలా అను, "నాకూ మీకూ మధ్య సాక్షిగా అల్లాహ్‌యే సరిపోతాడు. ఆయన ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న సమస్తాన్నీ ఎరిగినవాడు. అసత్యాన్ని విశ్వసించి, అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించేవారే అసలు నష్టానికి గురిఅయ్యేవారు.
(53) వారు, శిక్షను త్వరగా తీసుకురావాలని నిన్ను కోరుతున్నారు. సమయం ఒకటి నిర్ణయమై ఉండకపోతే, వారి మీదకు శిక్ష ఎప్పుడో వచ్చిపడి ఉండేది. నిశ్చయంగా ఆ శిక్ష వచ్చి తీరుతుంది, అకస్మాత్తుగా వస్తుంది, వారికి ఏమాత్రం తెలియని స్థితిలో వస్తుంది.
(54) వారు శిక్షను త్వరగా తీసుకురమ్మని కోరుతున్నారు. వాస్తవానికి ఈ అవిశ్వాసులను నరకం ఎప్పుడో చుట్టుముట్టింది.
(55) ఆ రోజున వారికి ఈ విషయం తెలిసిపోతుంది. అప్పుడు శిక్ష వారిని పైనుండి కూడా కప్పివేస్తుంది, పాదాల క్రింద నుండి కూడా కప్పివేస్తుంది. "ఇక రుచి చూడండి మీరు చేసిన చేష్టలకు" అని అంటుంది.
(56) విశ్వసించిన నా దాసులారా! నా భూమి విశాలమైనది. కనుక మీరు నన్ను మాత్రమే ఆరాధించండి.
(57) ప్రతి ప్రాణి మరణాన్ని రుచిచూడవలసి ఉన్నది. తరువాత మీరందరూ మా వైపునకే మరలింపబడతారు.
(58) విశ్వసించి మంచి పనులు చేసేవారిని మేము స్వర్గంలోని ఎత్తయిన భవనాలలో ఉంచుతాము. వాటి క్రింద సెలయేళ్లు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అక్కడనే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఎంత మంచి ప్రతిఫలం ఆచరించే వారికి.
(59) సహనం వహించిన వారికి, ఇంకా తమ ప్రభువునే నమ్ముకునేవారికి.

(60) తమ ఆహారాన్ని మోసుకుంటూ తిరగని జంతువులు ఎన్నో ఉన్నాయి. అల్లాహ్ వాటికి ఉపాధిని సమకూరుస్తాడు, మీ ఉపాధి ప్రదాత కూడా ఆయనే. ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ ఎరిగినవాడూను.

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۚ فَاَنّٰى
يُؤْفَكُوْنَ ﴿61﴾

اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ
لَهٗ ۗ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿62﴾

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ نَّزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا
بِهِ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۗ قُلِ
الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۗ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿63﴾ ع 6 12 2

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَهْوٌ وَّلَعِبٌ ۗ وَاِنَّ
الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿64﴾

فَاِذَا رَكِبُوْا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ
الدِّيْنَ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿65﴾

لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ۚ وَلِيَتَمَتَّعُوْا ۫
فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿66﴾

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا اٰمِنًا وَّيُتَخَطَّفُ
النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۗ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُوْنَ
وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَكْفُرُوْنَ ﴿67﴾

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ
بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهٗ ۗ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى
لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿68﴾

(61) భూమినీ, ఆకాశాలనూ ఎవడు సృష్టించాడు. చంద్రుణ్ణీ, సూర్యుణ్ణీ ఎవరు అదుపులో ఉంచాడు అని నీవు వారిని అడిగితే, అప్పుడు వారు "అల్లాహ్" అని అంటారు. అయితే వారు ఎలా మోసపోతున్నారు? (62) తన దాసులలో తనకు ఇష్టమైన వారి ఉపాధిని విస్తరింపజేసేవాడూ, తనకు ఇష్టమైన వారి ఉపాధిని పరిమితపరిచేవాడూ అల్లాహ్ మాత్రమే. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ప్రతి విషయాన్నీ ఎరిగినవాడు. (63) ఇంకా నీవు వారిని, "ఆకాశం నుండి ఎవడు వర్షాన్ని కురిపించాడు, దాని ద్వారా మృత భూమిని ఎవడు బ్రతికించేవాడు" అని అడిగితే అప్పుడు వారు, "అల్లాహ్" అని తప్పకుండా అంటారు. "అల్ హమ్‌దులిల్లాహ్" అని అను. కాని వారిలో చాలామంది అర్థం చేసుకోరు. (64) ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఒక క్రీడ, ఒక వినోదం తప్ప మరేమీ కాదు. అసలు జీవన గృహం పరలోక గృహమే. అయ్యో! వారు తెలుసుకుంటే ఎంత బాగుంటుంది! (65) వారు పడవలోకి ఎక్కినప్పుడు తమ ధర్మాన్ని అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకించుకుని ఆయన్ని వేడుకుంటారు. తరువాత ఆయన వారిని రక్షించి నేలపైకి తీసుకురాగానే, అకస్మాత్తుగా వారు బహుదైవారాధన చేయటం ప్రారంభిస్తారు; (66) అల్లాహ్ కలుగజేసిన విముక్తికి కృతఘ్నుత చూపటానికి, భోగాలను అనుభవించటానికి. మంచిది, త్వరలోనే వారికి తెలిసిపోతుంది. (67) వారు ఈ విషయాన్ని చూడటం లేదా, మేము శాంతి నిలయమైన ఒక హరమ్‌ను నెలకొల్పాము. వాస్తవానికి వారి చుట్టుప్రక్కల ఉన్న ప్రజలు మాయం చేయబడుతున్నారు. అయినా వారు అసత్యాన్నే విశ్వసిస్తారా? అల్లాహ్ కానుకలను తిరస్కరిస్తారా? (68) అల్లాహ్‌కు అబద్ధం ఆపాదించేవాణ్ణి, సత్యం తన ముందుకు వచ్చిన తరువాత కూడా దానిని తిరస్కరించేవాణ్ణి మించిన దుర్మార్గుడెవడు? అటువంటి అవిశ్వాసుల నివాసం నరకం కాదా?

| | |
|---|---|
| (69) మా కొరకు తీవ్ర ప్రయత్నం చేసేవారికి మేము మా మార్గాలను చూపుతాము, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సజ్జనులతో పాటే ఉంటాడు. | وَالَّذِيْنَ جَاهَدُوْا فِيْنَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِيْنَ ۧ ﴿69﴾ ع 7 6 3 |

వాక్యాల సంబంధం :

వీరు వక్రమార్గాన పడి ఉన్నారని, మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిఅయి ఉన్నారని, తమ సృష్టికర్త అయిన అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను ఆరాధిస్తున్నారని, వీరి ఉదాహరణ సాలె పురుగులా ఉందని, సాలె పురుగు గూడు గూళ్ళన్నింటికంటే చాలా బలహీనమైనదని, చివరికి పట్టుదారం కంటే కూడా బలహీనమైనదని పేర్కొనటం జరిగింది.

ఏ విధంగా సాలె పురుగు గూడు ఎలా బలహీనమైనదో, ఇతరులకు రక్షణ కల్పించలేదో, ఎవరికీ ఆశ్రయం ఇవ్వలేదో దానికంటే బలహీనమైనవి విగ్రహాలు. సాలెపురుగు గూడు చాలా బలహీనమైనదని అందరికీ తెలుసు. కాని అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులు అంతకంటే బలహీనులని వీరికి తెలియదు. ఇవి ఎవరికీ ఏమీ ఇవ్వలేవు. దేనికీ పనికిరావు. అల్లాహ్‌యేతరులు అంటే విగ్రహాలు, మరణించినవారు, సృష్టితాలు ఏవైనా కావచ్చు అని పై వాక్యాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ముస్లిములు సత్యంపై ఉన్నారని, వారు తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతారని పేర్కొనడం జరిగింది. ఇంకా ముస్లిములకు వలస పొమ్మని, అల్లాహ్ వారి కోసం సాఫల్య ద్వారాలు తెరుస్తాడని, ముస్లిములు సత్యంపై నిలకడగా ఉండాలని, సహనం పాటించాలని, అల్లాహ్‌ని నమ్ముకొని ఉండాలని, వలసపోతే అనేక జీవిత సమస్యలు ఎదురవుతాయని, భయపడరాదని, ఆందోళన చెందరాదని హితబోధ చేయడం జరిగింది. అల్లాహ్‌యే ఆహార ప్రదాత అని ఆయనే సకల ఏర్పాట్లు చేస్తాడని, ప్రపంచంలో ఎన్నో జంతువులు, పక్షులు, కీటకాలు ఉన్నాయని, అవి తమంతట తాము తమ ఆహారాన్ని సంపాదించుకోలేవని, అయితే ప్రజలందరికీ ఆహారం ప్రసాదించేవాడు అల్లాహ్‌యే అని ఈ విషయాన్ని అందరూ గుర్తుంచుకోవాలని సెలవియ్యబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

45 : ప్రవక్త (స)కూ, ముస్లిములకు ఖుర్‌ఆన్ పఠించమని ప్రోత్సహిస్తూ ఆదేశించడం జరిగింది. ఖుర్‌ఆన్‌ను అనేక ఆశయాల కోసం పఠించటం జరుగుతుంది. ప్రతిఫలం కోసం, పుణ్యం కోసం దాని అర్థాలు, పరమార్థాలు, వివరాలు గ్రహించటానికి, పరికించటానికి, ఆలోచించటానికి, హితబోధ కొరకు, బోధనల కొరకు మొదలైనవి.

అదేవిధంగా నమాజ్‌ను తప్పనిసరిగా ఆచరించమని ఆదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే నమాజ్ ద్వారా మానవుడు అల్లాహ్‌తో ప్రత్యేక సంబంధం కలిగి ఉంటాడు. దీనివల్ల ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ సహాయం అందుతూ ఉంటుంది. జీవిత రంగాలన్నింటిలో అతనికి తోడ్పడుతూ ఉంటుంది. నమాజ్ వల్ల రెండు గొప్ప లాభాలు ఉన్నాయి.

1. నమాజ్ మానవుణ్ణి పాపకార్యాల నుండి, నీతిబాహ్యత నుండి వారిస్తుంది. అయితే ఆ నమాజ్ ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయాల కనుగుణంగా ఉండాలి. కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకే చేయాలి. అప్పుడే అది స్వీకరించబడుతుంది.

2. నమాజ్‌లో అల్లాహ్ ధ్యానం ఉంటుంది. ఇదే నమాజ్ యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. అందువల్ల "అల్లాహ్ ధ్యానం చాలా గొప్ప విషయం" అని చెప్పబడింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్, తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

46 : ఈ వాక్యంలో ముస్లిమేతరులతో, గ్రంథ ప్రజలతో కలిసేటప్పుడు వారితో మంచిగా ప్రవర్తించమని, చిరునవ్వుతో, ప్రేమతో, పలకరించాలని మంచిగా మాట్లాడాలని ఆదేశించబడింది. దానివల్ల వారు ఇస్లాం బోధనల పట్ల ఆలోచించటానికి, పరికించటానికి వీలు కల్గుతుంది. ఒకవేళ అల్లాహ్ వారికి విశ్వాస భాగ్యం ప్రసాదిస్తే వారు ఇస్లాం స్వీకరిస్తారు. అయితే వక్రమార్గాల్లో ఉండి ముస్లిములను హింసలకు, దౌర్జన్యాలకు, అల్లర్లకు గురిచేసేవారితో మాట్లాడటంలో ఎలాంటి లాభమూ లేదు. ఒకవేళ గ్రంథ ప్రజలు ఏవైనా వార్తలు అందిస్తే, అవి సత్యమయినవో,

అసత్యమయినవో తెలియని పక్షంలో వాటిని ఖండించడంగాని, ధృవీకరించటం గాని తగదు. మీ ఆరాధ్యుడు, మా ఆరాధ్యుడు ఒక్కడే మేము ఆయనకే విధేయులమై ఉన్నాము అని సమాధానం ఇచ్చి వేయండి" అని ఆదేశించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

47 : అంటే మీకంటే ముందు వచ్చిన ప్రవక్తలపై గ్రంథాలను అవతరింపజేయటం జరిగినట్లు, మీపై కూడా అవతరింపజేయటం జరిగింది. గ్రంథ ప్రజల్లోని చాలామంది ప్రజలు దీన్ని విశ్వసించారు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ సలామ్, సల్మాన్ ఫారసీ ఇంకా అరబ్బులోని చాలామంది ఇస్లాం స్వీకరించారు. అయితే మా వాక్యాలను కేవలం అవిశ్వాసులే, అహంకారులే తిరస్కరిస్తారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

48 : ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం అని నిరూపిస్తూ ఓ ప్రవక్తా! ఖుర్ఆన్ అవతరించబడటానికి ముందు మీకు చదవడం, వ్రాయడం వచ్చేది కాదు. అంటే మీరు నిరక్షరాస్యులు, ఒకవేళ మీరు విద్యావంతులే అయితే మీరు ప్రాచీన కాలపు సంఘటనలను మీరు ఒకచోట చేర్చుతున్నారని వాళ్ళు ప్రజలను నమ్మించేవాళ్ళు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

49 : ఖుర్ఆన్ హాఫిజ్ల హృదయాల్లో సురక్షితంగా ఉంది. ఇంకా ప్రళయం వరకు ఉంటుంది. అయితే హద్దుమీరి ప్రవర్తించేవారే ఈ వాక్యాలను తిరస్కరిస్తారు.

50 : ఇందులో అవిశ్వాసుల మొండితనం గురించి ప్రస్తావించబడింది. వారు మహిమలను చూపమని కోరేవారు. అయితే మహిమలు కేవలం అల్లాహ్ చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన ఎప్పుడు తలచుకుంటే అప్పుడు చూపిస్తాడు. వాటిపై ఇతరులెవ్వరికీ అధికారం లేదు. ప్రవక్త బాధ్యత కేవలం అల్లాహ్ ధర్మాన్ని ప్రజలకు అందజేయడమే. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

51 : అంటే నిదర్శనంగా ఖుర్ఆన్ చాలదా? ఇది అన్నిటికంటే గొప్ప మహిమ. చెడు దీనిలోనికి ఏ వైపు నుండీ రాలేదు. అరబ్బులు తమ భాషలో గొప్ప ప్రావీణ్యం గలవారైనప్పటికీ దీనివంటి ఒక్క వాక్యం అయినా తేలేకపోయారు. దీన్ని విశ్వసించేవారి కొరకు ఇది కారుణ్యం, హితబోధ. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

52. : అంటే నేను బోధిస్తున్నదీ, మీరు తిరస్కరిస్తున్నదీ అంతా అల్లాహ్కు తెలుసు. అన్నిటికీ ఆయనే సాక్షి. భూమ్యాకాశాల్లోని ఏ వస్తువూ ఆయనకు తెలియకుండా లేదు అని మహాప్రవక్త (స) స్పష్టం చేశారు. ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే అల్లాహ్ను వదలి ఇతరులను ఆరాధించేవారే నష్టానికి గురయ్యేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

53 : అవిశ్వాసులు అహంభావంతో ప్రవక్త (స)ను ఎగతాళి చేస్తూ నీవు హెచ్చరించే ఆ శిక్ష మాపై అవతరించదు ఎందుకు? అని ప్రశ్నించేవారు. వారిపై శిక్ష అవతరించి ఉండవలసింది. కాని దానికి ఒక నిర్ణీత సమయం ఉంది. అది ఒక నిర్ణీత సమయంలోనే అవతరిస్తుంది. అది అకస్మాత్తుగా అవతరిస్తుంది. వారు ఊహించలేని విధంగా వస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

54 : వీరు శిక్షను గురించి తొందరపెడుతున్నారు. వారిపై అల్లాహ్ శిక్ష అవతరించి తీరుతుంది. అది ఎంతమాత్రం తప్పదు. నరకం అవిశ్వాసులను చుట్టుముట్టి ఉంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

55 : దైవశిక్ష వారిని అన్నివైపుల నుండి ఆవరిస్తుంది. వారు ఘోర అవమానానికి గురవుతూ ఉంటారు. తమ అకృత్యాలకు ప్రతిఫలాన్ని చవిచూస్తూ ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

56 : అల్లాహ్ తన దాసులను వలసపొమ్మని ఆదేశిస్తున్నాడు. ఇక్కడ ధర్మాన్ని ఆచరించే వీలు లేనందువల్ల అల్లాహ్ భూమి విశాలంగా ఉంది. సురక్షితమైన ప్రాంతానికి పోయి దైవజీవన విధానాన్ని అవలంబించమని ఆదేశించడం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

57 : మరణం ప్రతి ఒక్కరికీ వస్తుంది. వలసపోయినా వలసపోకపోయినా. మరణం ఎవరినీ విడిచిపెట్టదు. అందువల్ల దైవవిధేయతలోనే జీవితం గడపండి. ఎందుకంటే మరణానంతరం అల్లాహ్ వద్దకే వెళ్ళవలసి ఉంది.

58, 59 : ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ కొరకు తమ ఇళ్ళను, ఆస్తులను, బంధుమిత్రులను వదలి వలసపోయే ఇంకా అల్లాహ్‌ను మాత్రమే నమ్ముకునే తన దాసులను గురించి పేర్కొన్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

60 : వలసపోయేవారు ఎక్కడున్నా వారి జాతకంలో ఉన్న ఉపాధి వారికి లభిస్తూ ఉంటుందని ఓదార్చటం జరిగింది. జీవనోపాధి విషయం భూమితో కాక దైవంతో సంబంధం కలిగి ఉంది. ఆయనే ప్రతి ప్రాణికీ ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

61 : కేవలం దేవుని ఏకత్వాన్ని విశ్వసించినందువల్లే ముస్లిములను హింసిస్తున్న అవిశ్వాసులను ఈ విశ్వాన్ని సూర్యచంద్రాదులను ఎవరు సృష్టించారు అని అడిగితే అల్లాహ్‌యే అని ఒప్పుకుంటారు. ఈ స్వీకారం తర్వాత తిరస్కారం ప్రదర్శిస్తున్నారు. వీరిపట్ల చాలా ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

62 : అవిశ్వాసులు ముస్లిములను మీరు సత్యవంతులే అయితే మీరు పేదవారుగా, బలహీనులుగా ఎందుకు ఉన్నారు అని ప్రశ్నించేవారు. ఆహారం అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉంది. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి అధికంగా ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి అల్పంగా ప్రసాదిస్తాడు. ఆహారం విషయం విశ్వాసం, అవిశ్వాసంతో లేనేలేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

63 : వర్షం కురిపించి మృతభూమికి జీవం పోసేది అల్లాహ్‌యే. అవిశ్వాసులు కూడా దీన్ని ఒప్పుకుంటారు. మరి వీరు ఆలోచించరెందుకు? ఆయన్నే ఆరాధించరెందుకు? ఆరాధనకు అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమే. కాని వారిలో చాలామంది దీన్ని గ్రహించరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

64 : ఇహలోక జీవితం స్థిరత్వం లేనిది. నశించేది. అవిశ్వాసి ఇహలోక జీవితంలో నిమగ్నమయి ఉంటాడు. దాన్ని పొందేందుకు రాత్రీ, పగలు కష్టపడతాడు. పిల్లలు ఆడుకుంటూ మట్టి ఇల్లుకట్టి సాయంత్రం వట్టి చేతులతో ఇంటికి తిరిగి వచ్చినట్లు అవిశ్వాసి కూడా మరణించి వట్టి చేతులతో వస్తాడు. పరలోకమే స్థిరత్వం గలది. శాశ్వతమైనది. ఇహలోకం ఎటువంటి ప్రమాదమూ, వినాశనమూ లేనటువంటిది. ఈ ప్రజలు బుద్ధిమంతులే అయితే ఇహలోకం కంటే పరలోకానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

65 : అవిశ్వాసుల పలుకుల్లో, చేతల్లో వ్యత్యాసం ఉంది. క్షేమంగా ఉన్నప్పుడు విగ్రహాలను పూజిస్తారు. కష్ట సమయాల్లో అల్లాహ్‌ను మొరపెట్టుకుంటారు. మరి శాశ్వతంగా అల్లాహ్‌నే ఎందుకు ఆరాధించరు? (తైసీరుర్రహ్మాన్, తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

66 : ఆపదలు తొలగిపోయిన తరువాత కృతఘ్నుతకు పాల్పడినవారే అవిశ్వాసులు. అయితే దీనికి వారు తగిన ప్రతీకారాన్ని చవిచూస్తారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

67 : అవిశ్వాసులపై అల్లాహ్ ఉపకారాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటిలో మొదటిది : మక్కాను శాంతి నిలయంగా చేశాడు. వీరు ఇతర వర్గాలకంటే తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నప్పటికీ క్షేమంగా ఉండేవారు. వీరికి వ్యతిరేకంగా ఎలాంటి అవాంఛనీయ సంఘటనలు సంభవించేవి కావు. ఇతర వర్గాల మధ్య కలహాలు, యుద్ధాలు, కుట్రలు జరిగేవి. కాని వీరిని మాత్రం గౌరవ దృష్టితో చూసేవారు. మరి వీరెందుకు కృతఘ్నుతకు పాల్పడుతూ విగ్రహారాధనకు పాల్పడుతున్నారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

68 : అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములు ఉన్నారని అనేవాడి కంటే దుర్మార్గుడు ఇంకొకడు లేడు. అల్లాహ్ మానవుల మార్గదర్శకత్వం కొరకు అవతరింపజేసిన సత్యాన్ని వాడు తిరస్కరిస్తున్నాడు. ఇటువంటి వారే అల్లాహ్ దృష్టిలో అవిశ్వాసులు, వీరి నివాసం నరకం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

69 : అల్లాహ్ మార్గంలో నడిచేవారు, ప్రవక్త, ఆయన అనుచరుల సాంప్రదాయాలను అనుసరించేవారే ముస్లిములు. వీరి కొరకు ఎన్నో శుభవార్తలు ఉన్నాయి. ఇటువంటి వారికే అల్లాహ్ సహాయం ఉంటుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 30. సూర అర్రూమ్ పరిచయం

సూరహ్ రూమ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 60 వాక్యాలు, 6 రుకూలు ఉన్నాయి. దీని పేరు రెండవ ఆయత్‌లోని 'గులిబతిర్రూమ్' నుండి గ్రహించబడింది. ప్రారంభంలోనే చారిత్రక సంఘటన గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ సూరహ్ క్రీస్తు శకం 615లో అవతరించింది. అప్పుడు ఈరానీయులు రోమనులను జయించారు. ఆ సంవత్సరంలోనే హబ్‌షా (ఇథియోపియా) వైపు వలస పోవటం జరిగింది. సూరహ్ ప్రారంభంలో భవిష్యవాణి పలకబడింది. ఇది ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం అనటానికి, ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అనటానికి గొప్ప నిదర్శనం.

ప్రవక్త (స) కాలంలో రెండు పెద్ద రాజ్యాలు ఉండేవి. ఒకటి ఈరాన్, వీరు అగ్ని ఆరాధకులు, రెండవది రూమ్; వీరు క్రైస్తవులు. మక్కా అవిశ్వాసులు ఈరానీయులకు సహాయం చేసేవారు. ఎందుకంటే వారు కూడా విగ్రహారాధకులే. ముస్లిములు రూమీలకు సహాయసహకారాలు అందించేవారు. వీరు గ్రంథం కల ప్రజలు. అల్లాహ్ ప్రవక్తను విశ్వసించేవారు. రూమీలను ఈరానీయులు జయించినపుడు అవిశ్వాసులు సంతోషించారు. ముస్లిములు ఆందోళన చెందారు. ఈ సందర్భంగా ఈ వాక్యం అవతరించింది. "రూమీలు అతి త్వరలో విజయులౌతారు". అవిశ్వాసులు ఈ వాక్యం విని ముస్లిముల పట్ల హాస్యంగా పరిగణించారు. అంతేకాక ఉబయ్ బిన్ ఖల్ఫ్ అబూబకర్‌తో మూడు సంవత్సరాల్లో రూమీలు విజయం సాధిస్తే నేను నీకు 10 ఒంటెలు ఇస్తానని లేదా నువ్వు నాకు 10 ఒంటెలు ఇవ్వాలని పందెం కాసాడు. ప్రవక్త (స)కు ఇది తెలిసి అబూబకర్‌తో గడువును పెంచుకో. ఒంటెల సంఖ్యను 100కు పెంచుకో అని సలహా ఇచ్చారు. అబూబకర్ అలాగే చేశారు. ఉబయ్ బిన్ ఖల్ఫ్ దాన్ని అంగీకరించాడు.

భవిష్యవాణి వాస్తవంగా మారే సమయం వచ్చింది. 9వ హిజ్రీ శకంలో రోమనులు విజయం పొందారు. ముస్లిములు చాలా సంతోషం వ్యక్తం చేశారు. ఈ వాక్యాల్లో ఈ రెండు దేశాలను గురించి పేర్కొంటూ పరలోకాన్ని గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. పరలోక సంభవాన్ని గురించి అనేక సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ సాక్ష్యాధారాలు దేవుని ఏకత్వాన్ని కూడా నిరూపిస్తున్నాయి. ఈ ఉపద్రవాలు కూడా విగ్రహారాధన ఫలితాలే. ప్రాచీన కాలంలో కూడా విగ్రహారాధన వల్లే అనేక జాతులు ఉపద్రవానికి గురయ్యాయి అని పేర్కొనటం జరిగింది.

# 30. అర్రూమ్

**ఆయత్‌లు : 84** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్, లామ్. మీమ్.

(2) రోమన్‌లు పరాజితులయ్యారు.

(3) తమ పొరుగు భూభాగంలోనే! మరియు కొన్ని సంవత్సరాలలోనే వారు విజేతలవుతారు.

(4) ముందయినా తరువాత అయినా అధికారం మట్టుకు అల్లాహ్‌దే. ఆ రోజున అల్లాహ్ ప్రసాదించిన విజయానికి విశ్వాసులు పండుగలు జరుపుకుంటారు.

(5) అల్లాహ్ తనకు ఇష్టమైన వారికి సహాయ పడతాడు. అల్లాహ్ అత్యంత శక్తిమంతుడు మరియు అనంతకరుణామయుడు.

(6) ఈ వాగ్దానం అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం. అల్లాహ్ ఎన్నడూ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు. కాని ఈ విషయం చాలా మంది తెలుసుకోరు.

(7) ప్రజలు ప్రాపంచిక జీవితపు బాహ్యరూపాన్ని మాత్రమే ఎరుగుదురు. పరలోకం గురించి స్వయంగా వారే తిరస్కార భావంతో ఉన్నారు.

(8) వారు తమను గురించి తాము ఎన్నడూ ఆలోచించలేదా? అల్లాహ్ భూమినీ, ఆకాశాలనూ, వాటి మధ్య ఉన్న సమస్త వస్తువులనూ సత్యం ఆధారంగా, ఒక నిర్ణీత గడువు వరకు మాత్రమే సృష్టించాడు. కాని చాలామంది తమ ప్రభువుతో సమావేశం కావలసి ఉన్నది అనే విషయాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు.

آياتها 60 سورة الروم مكية 30 ركوعاتها 6

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

الٓمّٓ ﴿1﴾

غُلِبَتِ الرُّوۡمُ ﴿2﴾

فِىۡۤ اَدۡنَى الۡاَرۡضِ وَهُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ غَلَبِهِمۡ
سَيَغۡلِبُوۡنَ ﴿3﴾

فِىۡ بِضۡعِ سِنِيۡنَ ؕ لِلّٰهِ الۡاَمۡرُ مِنۡ قَبۡلُ وَمِنۡۢ بَعۡدُ ؕ
وَيَوۡمَٮِٕذٍ يَّفۡرَحُ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ ﴿4﴾

بِنَصۡرِ اللّٰهِ ؕ يَنۡصُرُ مَنۡ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ الۡعَزِيۡزُ
الرَّحِيۡمُ ﴿5﴾

وَعۡدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخۡلِفُ اللّٰهُ وَعۡدَهٗ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ
النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿6﴾

يَعۡلَمُوۡنَ ظَاهِرًا مِّنَ الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ۖۚ وَهُمۡ عَنِ
الۡاٰخِرَةِ هُمۡ غٰفِلُوۡنَ ﴿7﴾

اَوَلَمۡ يَتَفَكَّرُوۡا فِىۡۤ اَنۡفُسِهِمۡ ۗ مَا خَلَقَ اللّٰهُ
السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَاۤ اِلَّا بِالۡحَـقِّ وَاَجَلٍ
مُّسَمًّى ؕ وَاِنَّ كَثِيۡرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمۡ
لَـكٰفِرُوۡنَ ﴿8﴾

(9) వారు భూమిపై ఎన్నడూ ప్రయాణం చేసి ఉండలేదా? తమకు పూర్వం గతించిన ప్రజల ముగింపును వారు చూడగలందులకు? వారు వీరికంటే ఎక్కువ బలవంతులు. వారు భూమిని బాగా త్రవ్వారు. వారు దానిని వీరు చేసిన దానికంటే ఎక్కువగా వసింపజేశారు. వారి వద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకుని వచ్చారు. ఇంకా అల్లాహ్ వారికి అన్యాయం చేసేవాడు కాదు, కాని స్వయంగా వారే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకుంటూ ఉండినారు. (10) చివరకు చెడుపనులు చేసిన వారి ముగింపు చాలా చెడ్డగా జరిగింది. ఎందుకంటే, వారు అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించారు; వాటిని ఎగతాళి చేశారు.

(11) అల్లాహ్‌యే సృష్టిని ప్రారంభిస్తాడు, ఆయనే దానిని తిరిగి సృష్టిస్తాడు. తరువాత ఆయన వైపునకే మీరు మరలింపబడతారు. (12) ఆ గడియ నెలకొన్ననాడు, అపరాధులు నిరాశకు గురవుతారు. (13) వారు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టినవారెవరూ వారిని గురించి సిఫారసు చేయరు; అప్పుడు వారు తాము కల్పించుకున్న దైవాలను సైతం తిరస్కరిస్తారు. (14) ఆ గడియ నెలకొన్న రోజున విభిన్న వర్గాలుగా చీలిపోతారు. (15) విశ్వసించి మంచి పనులు చేసినవారు ఒక ఉద్యానవనంలో సుఖంగా సంతోషంగా ఉంచబడ తారు. (16) కాని విశ్వసించనివారు, మా వాక్యా లనూ, పరలోక సమావేశాన్ని నిరాకరించిన వారు శిక్షలోనే ఉంచబడతారు.

(17) కనుక మీరు అల్లాహ్ పరిశుద్ధతను కొనియాడండి. సాయంత్రం అయినప్పుడు, ఉదయం అయినప్పుడు.

(18) ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఆయనే స్తుతింపదగినవాడు, మధ్యాహ్నం అయినప్పుడు సూర్యాస్తమయం అయినప్పుడు.

اَوَلَمۡ يَسِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ فَيَنۡظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ‌ؕ كَانُوۡۤا اَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةً
وَّاَثَارُوا الۡاَرۡضَ وَعَمَرُوۡهَاۤ اَكۡثَرَ مِمَّا عَمَرُوۡهَا
وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ‌ؕ فَمَا كَانَ اللّٰهُ
لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلٰـكِنۡ كَانُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ يَظۡلِمُوۡنَ ؕ‏ ﴿9﴾
ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِيۡنَ اَسَآءُوا السُّوۡٓاٰى اَنۡ
كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَكَانُوۡا بِهَا يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ‏ ﴿10﴾ ع 1 10 4
اَللّٰهُ يَبۡدَؤُا الۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيۡدُهٗ ثُمَّ اِلَيۡهِ
تُرۡجَعُوۡنَ‏ ﴿11﴾
وَيَوۡمَ تَقُوۡمُ السَّاعَةُ يُبۡلِسُ الۡمُجۡرِمُوۡنَ‏ ﴿12﴾
وَلَمۡ يَكُنۡ لَّهُمۡ مِّنۡ شُرَكَآٮِٕهِمۡ شُفَعٰٓؤُا وَكَانُوۡا
بِشُرَكَآٮِٕهِمۡ كٰفِرِيۡنَ‏ ﴿13﴾
وَيَوۡمَ تَقُوۡمُ السَّاعَةُ يَوۡمَٮِٕذٍ يَّتَفَرَّقُوۡنَ‏ ﴿14﴾
فَاَمَّا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَهُمۡ فِىۡ
رَوۡضَةٍ يُّحۡبَرُوۡنَ‏ ﴿15﴾
وَاَمَّا الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَكَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَآئِ
الۡاٰخِرَةِ فَاُولٰٓٮِٕكَ فِى الۡعَذَابِ مُحۡضَرُوۡنَ‏ ﴿16﴾
فَسُبۡحٰنَ اللّٰهِ حِيۡنَ تُمۡسُوۡنَ وَحِيۡنَ تُصۡبِحُوۡنَ‏ ﴿17﴾
وَلَهُ الۡحَمۡدُ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَعَشِيًّا وَّحِيۡنَ
تُظۡهِرُوۡنَ‏ ﴿18﴾

| | |
|---|---|
| (19) ఆయన జీవిని నిర్జీవి నుండి వెలికి తీస్తాడు, నిర్జీవిని జీవి నుండి వెలికి తీసుకువస్తాడు. భూమి మృతి చెందిన తరువాత దానికి ప్రాణం పోస్తాడు. ఇలానే మీరు కూడా వెలికి తీయబడతారు. | يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿19﴾ |

ع 2 9 6

1 – 19 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం :

రోమనులు మరియు అగ్ని ఆరాధకుల సంఘటనలు సంక్షిప్తంగా సూచించబడ్డాయి. అంతేకాక ఈ ప్రపంచంలో నైతిక విలువలు కలిగి, శ్రమించే జాతికే అభివృద్ధి సిద్ధిస్తుందనే వాస్తవం విప్పిచెప్పబడింది. శ్రమించని, దుర్గుణాలు గల జాతి వినాశనం పాలౌతుంది. ఈ ప్రపంచాన్ని తమాషా కోసం సృష్టించలేదు. సత్యాన్ని ఆచరించే వారికే సాఫల్యం, అసత్యాన్ని అనుసరించేవారికి వైఫల్యం వర్తిస్తాయి. విశ్వాసులు సాఫల్యం పొందుతారు. అవిశ్వాసులు విఫలులౌతారు. ఇది ఈ ప్రపంచం విషయం. ఇక పరలోకంలో అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తను అనుసరించేవారే సాఫల్యం పొందుతారు. తిరస్కరించేవారు నరకంలోనికి పోతారు. ఎవరో మా గురించి సిఫారసు చేస్తారనే ధీమాతో ఉన్నవారు పరాభవాన్ని చవిచూస్తారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : ఇవి విడి అక్షరాలు. వీటి పరమార్థం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

2, 3 : ప్రవక్త (స) వలసపోవటానికి ముందు రూమీలు ముందు ఈరానీయుల చేతిలో పరాజయం తరువాత విజయం సాధిస్తారని భవిష్యవాణి పలకబడింది. అదేవిధంగా ముస్లిములు కూడా విజయం సాధిస్తారని భవిష్యవాణి పలకబడింది. అంటే రోమనులు పరాజయం పొంది 10 సంవత్సరాలు కాక ముందే విజయం సాధించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

4 : అంటే మూడు నుండి 10 వరకు బిజ్‌ఉన్ అని అనవచ్చు. రోమనుల పరాజయం, విజయం అల్లాహ్ నిర్ణయం వల్లే జరిగింది. రోమనులు బద్ర్ యుద్ధం నాడు విజయం పొందారు. ఇటుముస్లిములు బద్ర్ యుద్ధంలో విజయం పొంది చాలా సంతోషించారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

7 : చాలామందికి ప్రాపంచిక జ్ఞానం చాలా అధికంగా ఉంటుంది. తమ ప్రావీణ్యతను ఇతరుల ముందు ప్రదర్శిస్తారు. కాని వాటి లాభం తాత్కాలికం మాత్రమే. కాని వారు పరలోకాన్ని మరచిపోయారు. దాని లాభం శాశ్వతమైనది, నశించనిది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

8 : ప్రజలు తమ్ము తాము చూచి ఆలోచించాలి. సృష్టికర్త వారిని సృష్టించాడు. జీవితం ప్రసాదించాడు. మరణం ప్రసాదించాడు. ఆ తరువాత మళ్ళీ మరణానంతరం లేపి విచారించి వారి కర్మలకు తగిన విధంగా ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాడు, లేదా శిక్షిస్తాడు. కాని చాలామంది అల్లాహ్‌ను కలుసుకోమని, విచారించడం జరగదని భావిస్తారు.

9 : వెనుకటి జాతులు కూడా దైవప్రవక్తలను, సత్యాన్ని, దైవగ్రంథాలను తిరస్కరించారు. అందువల్ల వారిని నాశనం చేయడం జరిగింది. వారు వదలి వెళ్ళిన శిథిలాలను చూసి వారి నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి.

11 : మరణానంతరం తిరిగి లేపబడే విశ్వాసాన్ని సమర్థిస్తూ ఏ నమూనా కూడా లేకుండానే ఒక వస్తువును సృష్టించినవానికి, దానిని మళ్ళీ బ్రతికించి లెక్కతేల్చి శిక్షా బహుమానాలు ఇవ్వటం క్లిష్టం ఏమీ కాదని చెప్పబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

12, 13 : తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ఏమీ సమాధానం ఇవ్వలేని స్థితిలో నిలబడి

وَمِنۡ اٰيٰتِهٖۤ اَنۡ خَلَقَكُمۡ مِّنۡ تُرَابٍ ثُمَّ اِذَاۤ اَنۡتُمۡ بَشَرٌ تَنۡتَشِرُوۡنَ﴿20﴾

(20) ఆయన సూచనలలో ఒకటి ఏమిటంటే, ఆయన మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాడు. తరువాత మీరు మానవులై (భూమిపై) వ్యాపిస్తూ ఉన్నారు.

وَمِنۡ اٰيٰتِهٖۤ اَنۡ خَلَقَ لَكُمۡ مِّنۡ اَنۡفُسِكُمۡ اَزۡوَاجًا لِّتَسۡكُنُوۡۤا اِلَيۡهَا وَجَعَلَ بَيۡنَكُمۡ مَّوَدَّةً وَّرَحۡمَةً ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّتَفَكَّرُوۡنَ﴿21﴾

(21) ఆయన సూచనలలో మరొకటి ఏమిటంటే, ఆయన మీ కొరకు భార్యలను మీ జాతిలో నుండే సృష్టించాడు. మీరు వారివద్ద శాంతిని పొందటానికి, మీ మధ్య ప్రేమనూ, కారుణ్యాన్నీ సృజించాడు. నిశ్చయంగా ఆలోచనాపరులకు ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.

وَمِنۡ اٰيٰتِهٖ خَلۡقُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَاخۡتِلَافُ اَلۡسِنَتِكُمۡ وَاَلۡوَانِكُمۡ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلۡعٰلِمِيۡنَ﴿22﴾

(22) ఆయన సూచనలలో, ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించటమూ, మీ భాషల, మీ రంగుల వైవిధ్యాలూ ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా విజ్ఞులకు ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.

وَمِنۡ اٰيٰتِهٖ مَنَامُكُمۡ بِالَّيۡلِ وَالنَّهَارِ وَابۡتِغَآؤُكُمۡ مِّنۡ فَضۡلِهٖ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّسۡمَعُوۡنَ﴿23﴾

(23) ఆయన సూచనలలో రాత్రి, పగలు, మీరు నిద్రపోవటం, మీరు ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించటం కూడా ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా, వినేవారికి ఇందులో చాలా సూచనలు ఉన్నాయి.

ఉంటారు. వారు ఆరాధించిన, మొరలు వినిపించిన వారెవరూ వారికి సహాయం చేయడానికి, సిఫారసు చేయడానికి రావటం జరుగదు. వీరి శిక్షను వారు తొలగించనూలేరు.

14 : అంటే విశ్వాసులు, అవిశ్వాసుల, విగ్రహారాధకుల వర్గాలు, వీరు పరస్పరం కలవటం జరుగదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

15, 16 : స్వర్గవాసులు స్వర్గంలో సుఖాలను అనుభవిస్తూ ఉంటారు. నరకవాసులు నరకయాతనను అనుభవిస్తూ ఉంటారు.

17, 18 : అల్లాహ్ తనను గురించి విశదపరుస్తున్నాడు. తన ప్రియదాసులను అయిదువేళలా ప్రార్థించమని ఆదేశించాడు.

19 : అల్లాహ్ మరణానంతరం మానవులను తిరిగి లేపగలడు అని సమర్థించడం జరిగింది. విత్తనాల వల్ల పంటలు పండుతున్నాయి. కోళ్ళ నుండి గ్రుడ్లు, గ్రుడ్ల నుండి కోళ్ళు వస్తున్నాయి. అవిశ్వాసి కడుపులో విశ్వాసి జన్మిస్తున్నాడు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ చావు తర్వాత జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ దివ్య మహిమలే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

وَمِنۡ اٰيٰتِهٖ يُرِيۡكُمُ الۡبَرۡقَ خَوۡفًا وَّطَمَعًا وَّيُنَزِّلُ
مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَيُحۡىٖ بِهِ الۡاَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا ؕ
اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّعۡقِلُوۡنَ ﴿24﴾

وَمِنۡ اٰيٰتِهٖۤ اَنۡ تَقُوۡمَ السَّمَآءُ وَالۡاَرۡضُ بِاَمۡرِهٖ ؕ
ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمۡ دَعۡوَةً ۖ مِّنَ الۡاَرۡضِ ۖ اِذَاۤ اَنۡتُمۡ
تَخۡرُجُوۡنَ ﴿25﴾

وَلَهٗ مَنۡ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ
قٰنِتُوۡنَ ﴿26﴾

وَهُوَ الَّذِىۡ يَبۡدَؤُا الۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيۡدُهٗ وَهُوَ اَهۡوَنُ
عَلَيۡهِ ؕ وَلَهُ الۡمَثَلُ الۡاَعۡلٰى فِى السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ ۚ وَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿27﴾ ع 3 8 6

ضَرَبَ لَكُمۡ مَّثَلًا مِّنۡ اَنۡفُسِكُمۡ ؕ هَلۡ لَّكُمۡ مِّنۡ
مَّا مَلَكَتۡ اَيۡمَانُكُمۡ مِّنۡ شُرَكَآءَ فِىۡ مَا رَزَقۡنٰكُمۡ
فَاَنۡتُمۡ فِيۡهِ سَوَآءٌ تَخَافُوۡنَهُمۡ كَخِيۡفَتِكُمۡ
اَنۡفُسَكُمۡ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الۡاٰيٰتِ لِقَوۡمٍ
يَّعۡقِلُوۡنَ ﴿28﴾

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡۤا اَهۡوَآءَهُمۡ بِغَيۡرِ عِلۡمٍ ۚ
فَمَنۡ يَّهۡدِىۡ مَنۡ اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ وَمَا لَهُمۡ مِّنۡ
نّٰصِرِيۡنَ ﴿29﴾

(24) ఇంకా ఆయన సూచనలలో మరొకటి ఏమిటంటే ఆయన మీకు మెరుపు తళతళలను చూపిస్తాడు. భయాన్ని కలిగిస్తూనూ, ఆశను రేకిత్తిస్తూనూ. ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపిస్తున్నాడు. తరువాత దాని ద్వారా భూమికి, దాని మరణా నంతరం జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తున్నాడు. నిశ్చయంగా ఇందులో తెలివిని వినియోగించు కునేవారికి ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. (25) ఆయన సూచనలలో ఇంకొకటి ఏమిటంటే, ఆకాశమూ, భూమీ ఆయన ఆజ్ఞ మూలంగానే సుస్థిరంగా ఉన్నాయి. తరువాత ఆయన మిమ్మల్ని భూమి నుండి రమ్మని పిలిచినంతనే, కేవలం ఒకే ఒక పిలుపునకు మీరు అకస్మాత్తుగా బయటికి వచ్చేస్తారు,

(26) ఆకాశాలలో, భూమిపై ఉన్న వారెవరైనా ఆయన దాసులే. అందరూ ఆయన ఆజ్ఞకే కట్టుబడి ఉన్నారు. (27) ఆయనే సృష్టిని ప్రారంభిస్తాడు. ఆయనే దానిని మళ్ళీ సృష్టిస్తాడు. ఇది ఆయనకు సులభతరం. ఆకాశాలలోనూ, భూమిపైనా ఆయన గుణగణాలు సర్వోన్నతమైనవి, ఆయన శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను. (28) ఆయన మీకు స్వయంగా మీకే చెందిన ఒక ఉపమానాన్ని ఇస్తున్నాడు. మీ అధీనంలో ఉన్న బానిసలలో కొందరు మేము మీకు ఇచ్చిన సిరిసంపదలలో మీతోపాటు సమానమైన భాగస్వాములుగా ఉన్నవారూ, మీరు పరస్పరం మీ సమానులకు భయపడే విధంగా, మీరు భయపడేటటువంటి వారు వారిలో ఎవరైనా ఉన్నారా? ఈ విధంగా బుద్ధికుశలత కలవారికి మేము సూచనలను స్పష్టంగా వివరిస్తాము. (29) కాని ఈ దుర్మార్గులు జ్ఞానం లేకుండానే తమ భ్రమల వెంటపడ్డారు. అల్లాహ్ అపమార్గం పట్టించిన వ్యక్తికి మార్గం చూపగలవాడెవడు? అటువంటి వారికి సాయపడేవాడెవడూ ఉండడు.

فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ؕ فِطْرَتَ اللّٰهِ
الَّتِىْ فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ؕ لَا تَبْدِيْلَ لِخَلْقِ
اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿30﴾

مُنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ وَاتَّقُوْهُ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا
تَكُوْنُوْا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۙ ﴿31﴾

مِنَ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَكَانُوْا شِيَعًا ؕ كُلُّ
حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿32﴾

وَاِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُّنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ
ثُمَّ اِذَاۤ اَذَاقَهُمْ مِّنْهُ رَحْمَةً اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ
بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ۙ ﴿33﴾

لِيَكْفُرُوْا بِمَاۤ اٰتَيْنٰهُمْ ؕ فَتَمَتَّعُوْا ۥ فَسَوْفَ
تَعْلَمُوْنَ ﴿34﴾

اَمْ اَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوْا
بِهٖ يُشْرِكُوْنَ ﴿35﴾

وَاِذَاۤ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوْا بِهَا ؕ وَاِنْ
تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ اِذَا هُمْ
يَقْنَطُوْنَ ﴿36﴾

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ
وَيَقْدِرُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿37﴾

(30) కనుక (ప్రవక్త అనుచరులారా!) ఏకాగ్రచిత్తంతో మీ ముఖాన్ని ఈ ధర్మం దిశలో స్థిరంగా నిలపండి. అల్లాహ్ మానవులను ఏ స్వభావం ఆధారంగా సృష్టించాడో దానిపై స్థిరంగా ఉండండి. అల్లాహ్ సృజించిన స్వరూప స్వభావాలు మార్చటానికి శక్యం కానివి. ఇదే సవ్యమైన, తిన్నని ధర్మమార్గం, కాని చాలామందికి తెలియదు. (31) అల్లాహ్ వైపునకు మరలుతూ, ఆయనకు భయపడండి, నమాజును స్థాపించండి, తమ ధర్మాన్ని వేర్వేరుగా రూపొందించుకున్న మరియు వర్గాలుగా చీలిపోయిన విగ్రహారాధకులతో కలసిపోకండి. (32) ప్రతి వర్గమూ తన వద్ద ఉన్న దానితోనే ఆనందపడుతున్నది. (33) మానవుల స్థితి ఎలాంటిదంటే, వారికి ఏదైనా కష్టం కలిగినప్పుడు, వారు తమ ప్రభువు వైపునకు మరలి ఆయనకు మొరపెట్టుకుంటారు. తరువాత ఆయన తన కారుణ్యపు మాధుర్యాన్ని కొంచెం వారికి రుచి చూపిస్తే అప్పుడు వారిలో కొందరు వెంటనే షిర్క్ చేయటం ప్రారంభిస్తారు. (34) మేము చేసిన ఉపకారానికి కృతఘ్నుత చూపటానికిగాను. సరే, మంచిది, సుఖాలు అనుభవించండి, త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది. (35) వారు చేస్తూ ఉన్న షిర్క్ యొక్క సత్యతకు సాక్ష్యం పలికే ఏదైనా నిదర్శనాన్ని గానీ, ప్రమాణాన్ని గానీ మేము వారిపై అవతరింపజేశామా? (36) మేము మానవులకు కారుణ్యపు కమ్మదనాన్ని రుచి చూపించినప్పుడు, వారు దానికి పొంగిపోతారు. స్వయంగా వారు చేసుకున్న చేష్టలు కారణంగా వారిపైకి ఏదైనా ఆపద వచ్చిపడితే, వెంటనే వారు నిరాశకు గురవుతారు. (37) అల్లాహ్‌యే తనకు ఇష్టమైన వారి ఉపాధిని వృద్ధిపరుస్తాడు, తక్కువ చేస్తాడు. ఈ విషయాన్ని వారు చూడటం లేదా? నిశ్చయంగా ఇందులో విశ్వసించే వారికి ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.

فَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ
السَّبِيْلِ ؕ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَ
اللّٰهِ ۫ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿38﴾

وَمَآ اٰتَيْتُمْ مِّنْ رِّبًا لِّيَرْبُوَا۠ فِيْٓ اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا
يَرْبُوْا عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَمَآ اٰتَيْتُمْ مِّنْ زَكٰوةٍ تُرِيْدُوْنَ
وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُوْنَ ﴿39﴾

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ؕ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّفْعَلُ
مِنْ ذٰلِكُمْ مِّنْ شَيْءٍ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا
يُشْرِكُوْنَ ﴿40﴾ ع 4 13 7

(38) కనుక విశ్వాసి బంధువునకు అతని హక్కును ఇచ్చివేయి, పేదవానికీ, బాటసారికీ ఇచ్చివేయి. అల్లాహ్ ప్రసన్నతను కోరుకునే వారికి ఈ పద్ధతి ఉత్తమమైనది. వారే సాఫల్యం పొందేవారు. (39) ప్రజల సంపదలో చేరి పెరగాలని మీరు ఇచ్చే వడ్డీ అల్లాహ్ దృష్టిలో పెరగదు. అల్లాహ్ ప్రసన్నతను పొందే ఉద్దేశ్యంతో, మీరు ఇచ్చే జకాతు – దానిని ఇచ్చేవారే వాస్తవంగా తమ సంపదను వృద్ధి చేసుకుంటారు. (40) అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని పుట్టించాడు. తరువాత మీకు ఉపాధిని ఇచ్చాడు. ఆ తరువాత ఆయన మీకు మరణం కలిగిస్తాడు. తరువాత ఆయన మిమ్మల్ని బ్రతికిస్తాడు. మీరు దైవ సమానులుగా నిర్ణయించుకున్న వారిలో, ఎవడైనా ఈ పనులలో ఏ పనికైనా చేసేవాడు ఉన్నాడా? ఈ మానవులు చేసే షిర్కు నుండి ఆయన పరిశుద్ధుడు, మహోన్నతుడు.

20 – 40 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఏక దైవారాధన, పరలోకం వాస్తవమైనవి, పరలోకం రావటానికే ఇహలోకం ఉనికిలోనికి వచ్చింది. దీని అసలు ఉద్దేశం ఇదే. ఇక్కడ మంచివారు – చెడ్డవారు, విశ్వాసులు – అవిశ్వాసులు, పుణ్యాత్ములు – పాపాత్ములు ఉన్నారు. అందరూ సమానులు కాలేరు. పరలోకంలో ఎవరు దేనికి అర్హులు అనేది తేలిపోతుంది. పరలోకం వల్ల మంచివారికి గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. చెడ్డవారిని శిక్షించటం జరుగుతుంది. పరలోకంలో మంచివారికి లాభం ఉంది. చెడ్డవారికి నష్టం ఉంది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

20 : అల్లాహ్ మానవుణ్ని మట్టితో సృష్టించాడు. జీవిత అవసరాల కోసం, ఆహారం కోసం మానవుడు ప్రయత్నిస్తూ ఉంటాడు. భూమిపై జీవితం గడుపుతాడు. ఇదంతా అల్లాహ్ మహిమే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

21 : అల్లాహ్ మన సుఖం కోసం స్వయంగా మనలో నుండే జంటలను సృష్టించాడు. నికాహ్ ద్వారా ఇద్దరూ కలుస్తారు. ఇద్దరూ పరస్పరం సుఖాలు పంచుకుంటారు. జీవిస్తారు. స్త్రీ పురుషులను కలిపేది ఈ పెళ్ళి సంబంధమే. వారు పరస్పరం ప్రేమానురాగాలతో జీవితం గడుపుతారు. ఇదంతా అల్లాహ్ అనుగ్రహమే. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

22 : అదేవిధంగా అల్లాహ్ సూచనలు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. మీరు మాట్లాడే భాషలు అనేకం ఉన్నాయి. ఇవన్నీ అల్లాహ్ మహిమలే. మీ శరీరం, శరీర అవయవాలు వాటి విధులు, వాటి శక్తులు, మీ ముఖాలు ఆలోచించేవారికి వీటిలో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ మానవుణ్ని అల్లాహ్‌ను, పరలోకాన్ని విశ్వసించమని బోధిస్తున్నాయి.

23 : అదేవిధంగా అల్లాహ్ ప్రజల కొరకు రేయింబవళ్ళు ఏర్పాటు చేశాడు. ప్రజలు పగలు తమ అవసరాలు తీర్చుకుంటారు. అలసట చెంది రాత్రి నిద్రపోతారు. ఈ నిద్ర ఒక విధంగా మరణానికి చెందినదే. ఇవన్నీ అల్లాహ్ వరప్రసాదాలే. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

24 : అదేవిధంగా ఉరుములు, మెరుపులు, మేఘాలు ప్రజలు వాటికి భయపడతారు. కాని వర్షం కురవాలని కోరుకుంటారు. వర్షం వల్ల పంటలు పండుతాయి. వర్షాలు పడకపోతే కరవు కాటకాలు వస్తాయి. ఇదంతా అల్లాహ్ ఆదేశానుసారమే జరుగుతున్నది.

25 : అల్లాహ్ సూచనల్లో మరొకటి ఏమిటంటే, ప్రళయం నాడు విశ్వవ్యవస్థ అంతా తారుమారైపోతుంది. ప్రజలందరూ సమాధుల నుండి లేచి నిలబడతారు.

26 : ఈ విశ్వం అంతా అల్లాహ్‌దే. అందరూ ఆయన దాసులే. వారికి ఇష్టం ఉన్నా లేకున్నా ఆయన అధీనంలోనే ఉన్నారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

27 : ఒకవేళ ఎవరికైనా ఒక వస్తువును రెండవసారి తయారు చేయటం సులభమైతే, మరి అల్లాహ్‌కు కూడా మానవులను రెండవసారి సృష్టించటం చాలా సులభం అవుతుంది. సర్వమహిమలు ఆయన చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. ఆయన అందరికంటే గొప్పవాడు. ఏ వస్తువూ ఆయనను పోలి లేదు. (సూరా : 11) (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

28 : బహుదైవారాధనను ఖండిస్తూ ఇలా సంబోధించడం జరిగింది. ఒక సేవకుడు తన యజమాని సేవ చేస్తూ ఆయన ఇచ్చిన దానితోనే తృప్తి పడతాడు. ఆ సేవకుడు మీలో సర్వాధికారిలా కాకూడదని మీరు కోరుకుంటారు. మరి అల్లాహ్ అధికారాల్లో, భాగస్వాములను కల్పించటాన్ని ఎలా ఇష్టపడుతున్నారు? (తైసీరుర్రహ్మాన్)

29 : అవిశ్వాసులు ఎటువంటి ఆధారాలు లేకుండా తమ మనోవాంఛలను అనుసరిస్తున్నారు. మనోవాంఛల ద్వారా, తాతముత్తాతల అనుసరణ ద్వారా సన్మార్గం ఎలా లభిస్తుంది? అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసిన వారిని ఎవరూ నరకశిక్ష నుండి కాపాడలేరు. సర్వాధికారాలూ అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి.

30 : అల్లాహ్‌యే సర్వాధికారి అని పై వాక్యాల ద్వారా నిరూపించబడింది. ఓ ప్రవక్తా! మరియు ఓ ముస్లిములారా! మీరు అల్లాహ్ ఆరాధనపైనే స్థిరంగా ఉండండి. ఇతర ధర్మాల వైపు కన్నెత్తి కూడా చూడకండి. సహజత్వాన్నే అనుసరించండి. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "ప్రతి శిశువు తన సహజత్వంతోనే జన్మిస్తుంది. కాని వారి తల్లిదండ్రులు ఆ శిశువును యూదునిగాను, క్రైస్తవునిగాను మార్చివేస్తారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1270) ఇంకా అల్లాహ్ సహజత్వాన్ని మార్చకండి. దాన్ని అభివృద్ధి పరచండి. విశ్వాసాన్ని, ఏకత్వాన్ని మీ సంతానానికి నేర్పండి. కాని చాలామంది ఈ సన్మార్గాన్ని వదలి మార్గభ్రష్టత్వానికి గురవుతున్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

31 : అంటే దేవుని ఏకత్వంపై నిలకడగా, స్థిరంగా ఉండండి. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. నమాజు స్థాపించండి. అవిశ్వాసుల్లా ప్రవర్తించకండి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

32 : అంటే కొన్ని ఆదేశాలను స్వీకరించి, కొన్నిటిని తిరస్కరించరాదు. కొందరు సన్మార్గాన్ని వదలి వక్రమార్గాన్ని అవలంబించారు. అంతేకాక తామే సత్యంపై ఉన్నామని భావించి సంతోషిస్తూ నిర్భయులైపోయారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

33 – 35 : ఈ అంశాన్ని సూరె అన్ కబూత్‌లో కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. కష్ట సమయాల్లో అల్లాహ్‌నే మొరపెట్టుకోవటం, సంతోష సమయాలలో ఆయనకు సాటి కల్పించటమూ, వీటికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

| | |
|---|---|
| (41) మానవులు చేజేతులా సంపాదించుకున్న దాని ఫలితంగానే నేలపైనా, నీటిలోనూ కల్లోలం చెలరేగింది. వారి కొన్ని చేష్టలను వారికి చవిచూపటానికి; బహుశా వారు తమను సంస్క రించుకుంటారేమో అని. | ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿41﴾ |

36 : మానవుని ఒక చెడు స్వభావాన్ని గురించి సూచించడం జరిగింది. దైవానుగ్రహాలను పొంది విర్రవీగుతాడు. అహంకారిగా ప్రవర్తిస్తాడు. కష్టాలొస్తే నిరాశ చెందుతాడు. అయితే ఇవన్నీ వాడి అకృత్యాల ఫలితాలే. అయితే విశ్వాసులు మాత్రం అలాంటి వారు కారు.

ఒక సహీ హదీసులో ఇలా ఉంది : "విశ్వాసి అదృష్టవంతుడు. అతని కొరకు అల్లాహ్ చేసే ప్రతి తీర్పు శుభకరమే. శుభాలు పొంది అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటాడు. కష్టాలు వస్తే సహనం పాటిస్తాడు. రెండు పరిస్థితుల్లోనూ అతనికి లాభమే లాభం ఉంది." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.5318) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

37 : అల్లాహ్ తన ఇష్టం ప్రకారం ఆహారాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి అధిక ధన సంపత్తులు ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి బీదరికానికి గురిచేస్తాడు. ఇందులో విశ్వాసుల కొరకు ఎన్నో సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

38 : ఆహారం ఇచ్చేవాడు అల్లాహ్ అయినప్పుడు, అల్లాహ్ నిధుల్లో ఎటువంటి కొరతా లేనప్పుడు దాసుడు పిసినారిగా వ్యవహరించరాదు. తన బంధువులను, స్నేహితులను, బాటసారులను మరువరాదు. వారికి ఉపకారం చేస్తూ ఉండాలి. వారి హక్కులను తీర్చాలి. ఇందులో బంధువుల హక్కుల్ని అన్నిటికంటే ముందు పేర్కొనటం జరిగింది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "పేద బంధువుకు ధర్మం చేస్తే రెండు పుణ్యాలు లభిస్తాయి. ఒకటి : దానం చేసినందుకు. రెండవది : బంధుత్వ హక్కును ఇచ్చినందుకు.

ఎల్లప్పుడూ దానధర్మాలు చేసేవారి దృష్టి పరలోకంపై కేంద్రీకృతమై ఉంటుంది. తాము చేసిన ఆ దానధర్మాల వల్ల వారు దైవప్రీతిని పొందాలని ప్రయత్నిస్తారు. ఇటువంటి వారే పరలోకంలో సాఫల్యం పొందుతారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

39 : "ఒక వ్యక్తి మరో వ్యక్తికి కానుక ఇచ్చి అంతకంటే మంచి వస్తువును ఆశిస్తే, దానికి ఎటువంటి పుణ్యం లభించదు. ఇది ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇక్రమ, ముజాహిద్, జిహాక్, ఖతాదాల అభిప్రాయం.

ఇబ్నె అబ్బాస్, ఇక్రమల ప్రకారం వడ్డీ రెండు రకాలు. ఒకటి : వ్యాపారంలో వడ్డీ. ఇది ధార్మికంగా నిషిద్ధం. రెండవది : ఇతరులకు ఒక వస్తువును కానుకగా ఇచ్చి అంతకంటే మంచి వస్తువును ఆశించడం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రీతి కోసం దానధర్మాలు చేస్తే అల్లాహ్ దాని ప్రతిఫలం అనేక రెట్లు పెంచి ఇస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

40 : విగ్రహారాధకుల నుద్దేశించి అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని సృష్టించాడని, ఆయనే మీకు ఆహారం ప్రసాదిస్తున్నాడని, ఆయనే మీకు మరణం ఇస్తాడని, ఆ తరువాత తిరిగి లేపుతాడని, ఈ శక్తులన్ని మీరు పూజించే విగ్రహాలకు ఉన్నాయా? మరి ఎందుకు వాటిని ఆరాధిస్తారు? అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. అల్లాహ్ మాత్రం ఈ లోపాలు ఏవీ లేనివాడు.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُم
مُّشْرِكِينَ ﴿42﴾
فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ ۖ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ﴿43﴾
مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿44﴾
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن
فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿45﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ أَن يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ
وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِأَمْرِهِ
وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿46﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ
فَجَاءُوهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَانتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ
أَجْرَمُوا ۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿47﴾
اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي
السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ
يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۖ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿48﴾
وَإِن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِ
لَمُبْلِسِينَ ﴿49﴾

(42) వారితో ఇలా అను; భూమిపై సంచారం చేసి చూడండి, పూర్వం గతించిన వారి ముగింపు ఎలా జరిగిందో, వారిలో చాలామంది బహుదైవారాధకులే.
(43) కనుక ప్రవక్తా! ఈ సత్యధర్మం వైపు నీ ముఖాన్ని స్థిరంగా నిలుపు – ఆ రోజు రాకమునుపే, ఏ రోజు తొలగిపోయే ఏ అవకాశమూ అల్లాహ్ తరఫు నుండి లేదో. ఆ రోజున మానవులు చెదరిపోయి ఒకరి నుండి ఒకరు వేరైపోతారు. (44) అవిశ్వాసానికి పాల్పడినవాడు తన అవిశ్వాసపు దుష్ఫలితాన్ని తానే అనుభవిస్తాడు. మంచి పనులు చేసేవారు తమ కొరకే సాఫల్యమార్గం సుగమం చేసుకుంటున్నారు.
(45) విశ్వసించి మంచి పనులు చేసేవారికి అల్లాహ్ తన అనుగ్రహం నుండి ప్రతిఫలం ఇచ్చేందుకు. నిశ్చయంగా ఆయన అవిశ్వాసులను ప్రేమించడు.
(46) ఇది, ఆయన సూచనలలోనిది. ఆయన వాయువులను పంపుతాడు, శుభవార్తను తెలిపేందుకూ, మీకు తన కారుణ్యాన్ని రుచి చూపేందుకూ, ఇంకా ఈ ఉద్దేశ్యంతో కూడా, పడవలు ఆయన ఆజ్ఞతో ప్రయాణించేటందుకు, మీరు ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించేటందుకు. ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపేవారుగా అయ్యే టందుకు. (47) మేము నీకు పూర్వం ప్రవక్తలను వారి జాతుల వైపునకు పంపాము, వారు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకుని వచ్చారు. తరువాత నేరం చేసిన వారికి మేము ప్రతీకారం చేశాము. మేము విశ్వాసులకు సహాయపడటం అనేది వారికి మాపై ఉన్న హక్కు. (48) అల్లాహ్‌యే గాలులను పంపేవాడు, అవి మేఘాలను లేపుతాయి, తరువాత ఆయన ఆ మేఘాలను తన ఇష్టం ప్రకారం ఆకాశంలో వ్యాపింపజేస్తాడు, వాటిని ఖండికలుగా విభజిస్తాడు. తరువాత మేఘంలో నుండి వర్షపు బిందువులు కురియటాన్ని నీవు చూస్తావు. ఆయన ఆ వర్షాన్ని తన దాసులలో తనకు ఇష్టమైన వారిపై కురిపించగానే, వారు ఆనందంతో పొంగిపోతారు.
(49) వాస్తవానికి దాని అవతరణకు పూర్వం వారు నిరాశకు లోనై ఉండేవారు.

(50) అల్లాహ్ కారుణ్యం యొక్క ప్రభావాలను చూడు; నిర్జీవంగా పడి ఉన్న భూమిని ఆయన ఎలా బ్రతికించి లేపుతాడో! నిశ్చయంగా ఆయన మృతులకు ప్రాణం పోసేవాడు, ఆయన ప్రతి విషయంపై అధికారం కలవాడు. (51) మేము గాలిని పంపితే, దాని ప్రభావం వల్ల వారు తమ పంటలు పసుపు పచ్చగా మారటాన్ని చూస్తే, అప్పుడు వారు అవిశ్వాసంపై మరింత స్థిరపడిపోతారు. (52) ఓ ప్రవక్తా! నీవు మృతులకు వినిపించలేవు. వెనుతిరిగి వెళ్ళిపోయే చెవిటివారికీ నీవు నీ సందేశాన్ని వినిపించలేవు. (53) నీవు అంధులను అపమార్గం నుండి తప్పించి వారికి రుజుమార్గమూ చూపలేవు. నీవు కేవలం మా వాక్యాలను విశ్వసించేవారికే, విధేయతతో తలవంచే వారికే వినిపించగలవు.

(54) బలహీనావస్థ నుండి మీ పుట్టుకను ప్రారంభించినవాడూ, మళ్ళీ ఆ బలహీనత తరువాత మీకు బలాన్ని ప్రసాదించిన వాడూ, ఆ బలం తరువాత మళ్ళీ మిమ్మల్ని బలహీనులుగా, ముసలివారుగా చేసినవాడూ అల్లాహ్‌యేకదా! ఆయన తనకు ఇష్టమైన దానిని సృష్టిస్తాడు. ఆయన అన్నీ తెలిసినవాడు, ప్రతి దానిపై అధికారం కలవాడు. (55) ఆ గడియ సంభవించినపుడు, నేరస్తులు ప్రమాణాలు చేసి, మేము ఒక గంట సేపు కంటే ఎక్కువ కాలం ఉండలేదు అని అంటారు. ఈ విధంగానే వారు ప్రాపంచిక జీవితంలో మోసపోతూ ఉండేవారు. (56) కాని జ్ఞానమూ, విశ్వాసమూ అనుగ్రహింపబడినవారు ఇలా అంటారు, "దైవలేఖనం ప్రకారం మీరు ప్రళయదినం వరకు పడి ఉన్నారు. కనుక ఇదే ఆ ప్రళయదినం, కాని మీకు తెలియదు." (57) కనుక ఆ రోజున దుర్మార్గులకు వారి సాకులు ఏ ప్రయోజనాన్నీ కలిగించలేవు. వారిని క్షమాభిక్ష కోరండి అని అడగటమూ జరగదు.

فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثٰرِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِ الْاَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿50﴾

وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوْا مِنْۢ
بَعْدِهٖ يَكْفُرُوْنَ ﴿51﴾

فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَآءَ
اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿52﴾

وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِ الْعُمْيِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ
اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿53﴾ ع 5 13 8

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ ضُعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ
بَعْدِ ضُعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضُعْفًا
وَّشَيْبَةً ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْقَدِيْرُ ﴿54﴾

وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ۙ مَا
لَبِثُوْا غَيْرَ سَاعَةٍ ؕ كَذٰلِكَ كَانُوْا يُؤْفَكُوْنَ ﴿55﴾

وَقَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ وَالْاِيْمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ
فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ اِلٰى يَوْمِ الْبَعْثِ ؗ فَهٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ
وَلٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿56﴾

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنْفَعُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا
هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿57﴾

| | |
|---|---|
| (58) మేము ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లో మానవులకు అనేక విధాలుగా బోధించాము. నీవు ఏ సూచనను తెచ్చినా, అవిశ్వాసులు, "నీవు అసత్యాన్ని ఆశ్రయించావు" అనే అంటారు. (59) ఈ విధంగా అల్లాహ్ జ్ఞానహీనుల హృదయాలకు ముద్రవేస్తాడు. (60) "కనుక ఓ ప్రవక్తా! సహనంతో ఉండు, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. నమ్మకం లేని వారు నిన్ను తేలికగా తీసుకోరాదు." | وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۭ وَلَىِٕنْ جِئْتَهُمْ بِاٰيَةٍ لَّيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُبْطِلُوْنَ ﴿58﴾ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰي قُلُوْبِ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿59﴾ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِيْنَ لَا يُوْقِنُوْنَ ۧ ﴿60﴾ |

6 ع 7 9

41 – 60 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో ముస్లిములను సత్యంపై నిలకడగా ఉండమని, ఇస్లామీయ ఆదేశాలను పాటించమని, ప్రత్యేకంగా సామూహికంగా నమాజులను పాటించమని, జకాత్ చెల్లించమని, దానివల్ల ముస్లిములు బలం పుంజుకుంటారని, సామూహికంగానూ బలంగా ఉంటారని, నమాజ్‌వల్ల అల్లాహ్ హక్కులు తీరుతాయని, దానధర్మాల వల్ల అల్లాహ్ దాసుల హక్కులు తీరుతాయని ఇంకా ఈ గుణాలు కలిగిన జాతి పరలోకంలో తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతుందని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

41 : అంటే అల్లకల్లోలం, ఉపద్రవం. దానివల్ల సామాజిక పతనం ఏర్పడుతుంది. సమాజంలో శాంతి భద్రతలు, సుఖసంతోషాలు కొరవడుతాయి. ఇవన్నీ మానవుని పాపాల వల్లే జరుగుతాయి. వీటి ప్రభావం వల్ల మానవులు అల్లాహ్ వైపు తిరుగుతారని, పశ్చాత్తాపం చెందుతారని హెచ్చరించటం జరుగుతుంది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

43 : అంటే ఆ దినాన్ని రాకుండా ఎవరూ ఆపలేరు. అందువల్ల ప్రళయం రావటానికి ముందు అల్లాహ్ విధేయతను పాటించాలి, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసి తీరాలి. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

44, 45 : ఈ ప్రపంచం కర్మభూమి. ఇక్కడ మానవుణ్ని పరలోక సాఫల్యం కోసం ప్రయత్నించమని పంపడం జరిగింది. ఇస్లాంను కాదని ఇతర మార్గాలను ఆచరించేవారు తీర్పుదినం నాడు పరాభవం పాలౌతారు. అల్లాహ్‌కు అవిశ్వాసులంటే ఇష్టం లేదు. సత్కార్యాలు చేసేవారు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశిస్తారు. అల్లాహ్ తన కారుణ్యం ద్వారా గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

46 : అంటే అల్లాహ్ వర్షానికి ముందు గాలులను శుభవార్తలుగా పంపిస్తాడు. వర్షం వల్ల పంటలు పండుతాయి. ఆహారం ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఈ అనుగ్రహాలన్ని కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునేందుకు ప్రసాదించడం జరుగుతుంది. వాటిని నిర్లక్ష్యం చేయటంగాని, కృతఘ్నతకు పాల్పడటం గానీ చేయకండి.

48, 49 : అల్లాహ్ తన మహిమ వల్ల గాలులను పంపిస్తాడు. ఆ గాలులు మేఘాలను తోలుకుపోతాయి. అవి ఆకాశంలో వ్యాపిస్తాయి. ఆ మేఘాలు చల్లబడి వర్షంగా కురుస్తాయి. దాన్ని చూసి ప్రజలు సంతోషిస్తారు. భూమి సస్యశ్యామలంగా మారుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

50 : వర్షం ద్వారా భూమికి జీవం పోసినట్లు, తీర్పుదినం నాడు ప్రజలను మరలా లేపటం జరగుతుంది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు, సర్వశక్తిమంతుడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

52, 53 : అవిశ్వాసులను అంధులుగా, చెవిటివారుగా పోల్చటం జరిగింది. ఓ ప్రవక్తా! మీ మాటలను మృతులు, చెవిటివారు ఎలా వినలేరో, అంధులు ఎలా చూడలేరో, అదేవిధంగా వీరు మార్గభ్రష్టత్వంలో చాలా దూరం పోయి ఉన్నారు. మీ సందేశాన్ని కేవలం విశ్వాసులే స్వీకరించగలరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

54 : ఇక్కడ అల్లాహ్ తన మరో మహత్యాన్ని చూపిస్తున్నాడు. అదేమిటంటే మానవుడ్ని వివిధ దశల ద్వారా ముందుకు నడిపిస్తాడు. కాని అతడి మూలం మాత్రం మట్టి. ముందు వీర్యపు చుక్కగా మారుతాడు. ఆ తరువాత దాన్ని మాంసం ముద్దగా మారుస్తాడు. ఇంకా దాన్ని ఎముకలుగా మారుస్తాడు. వాటిపై మాంసాన్ని ధరిస్తాడు. ఆ పరిపూర్ణ శరీరంలో తన ఆత్మను ఊదుతాడు. ఆ తరువాత పసితనం నుండి ముసలితనానికి చేర్చుతాడు. ఆ అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని మళ్ళీ ఉనికిలోనికి తెస్తాడు. ఆయనే సర్వశక్తిమంతుడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

55 : అవిశ్వాసులు ఇహలోకంలోను, పరలోకంలోనూ అజ్ఞానులుగానే ఉంటారు. తీర్పుదినం నాడు ప్రమాణాలు చేసి మేము ఇహలోకంలో ఒక్క గడియ మాత్రమే ఉన్నామని, మాకు సరిదిద్దుకునే అవకాశమే దొరకలేదని సాకులు వెదుకుతారు. (ఇబ్నె కసీర్)

58 : పరలోకం గురించి, మరణానంతర జీవితం గురించి, విచారణ గురించి విశదపరచిన తరువాత ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి, మేము మానవుల మార్గదర్శకం కోసం ఖుర్ఆన్‌లో అనేక ఉదాహరణలు ఇచ్చామని, ఇది ఏకత్వాన్ని, ప్రవక్తల సత్యసంధతనూ, మరణానంతర జీవితం లాంటి వాస్తవాలను స్పష్టపరుస్తుందని మీరు ఏదైనా మహత్యం చూపినా దాన్ని మంత్రజాలంగా పరిగణిస్తారు అని అల్లాహ్ వ్యక్తపరిచాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

59 : సత్యాన్ని తిరస్కరించే హృదయాలకు అల్లాహ్ సీలువేస్తాడు. ఇటువంటి వారు ఎన్ని మహత్యాలు, మహిమలు చూపించినా విశ్వసించరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

60 : ప్రవక్త (స) ను ఉద్దేశించి అవిశ్వాసుల వ్యతిరేకత పట్ల, బాధ కలిగించే మాటల పట్ల సహనం వహించమని అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం నెరవేరుతుందని ఓదార్చటం జరిగింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 31. సూర లుఖ్మాన్ పరిచయం

సూరహ్ లుఖ్మాన్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 34 వాక్యాలు, 4 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్‌లోని రెండవ రుకూలో లుఖ్మాన్ (అ) తన కుమారునికి చేసిన హితబోధ ఉంది. ఈ కారణంగా దీని పేరు లుఖ్మాన్ అని పెట్టబడింది. ఈ సూరహ్‌లో విగ్రహారాధనను ఖండించడం, దేవుని ఏకత్వాన్ని సమర్థించడం జరిగింది. తాతముత్తాతల అంధానుసరణను విడువమని, ముహమ్మద్ (స) బోధిస్తున్న బోధనల పట్ల ఆలోచించమని పిలుపు ఇవ్వడం జరిగింది.

ఇదేమీ కొత్త పిలుపుకాదని, విద్యావంతులు, జ్ఞానులు వివేకవంతులు ఇలాంటి పిలుపే ఇచ్చేవారని, ఈనాడు ముహమ్మద్ (స) పలుకుతున్న పలుకులే మీ ప్రాంతానికి చెందిన లుఖ్మాన్ అనే గొప్ప వివేకవంతుడు కూడా బోధించేవాడని గుర్తు చేయటం జరిగింది.

లుఖ్మాన్ (అ) ప్రవక్త అని అనటానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి), ఆయన హబ్షీ బానిస అనే వడ్రంగి అని అభిప్రాయపడ్డారు. ఏది ఏమైనా ఆయన అల్లాహ్ దాసులు, వివేకవంతులు, జ్ఞానులు.

## 31. సూర లుఖ్మాన్

**ఆయత్‌లు : 34** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్, లామ్, మీమ్.

(2) ఇవి వివేకంతో నిండి ఉన్న గ్రంథంలోని ఆయత్‌లు.

(3) సజ్జనులకు మార్గమును చూపేవీ మరియు కారుణ్యమూను.

(4) వారు నమాజును స్థాపిస్తారు. జకాత్ ఇస్తారు. పరలోకం పట్ల దృఢమైన నమ్మకం కలిగి ఉంటారు.

(5) ఇటువంటి వారే తమ ప్రభువు తరఫు నుండి లభించిన రుజుమార్గంలో ఉన్నారు. వారే సాఫల్యం పొందేవారు.

آياتها 34 — سورة لقمان مكية 31 — ركوعاتها 4

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓمّٓ ﴿1﴾

تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿2﴾

هُدًى وَّرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِيْنَ ﴿3﴾

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿4﴾

اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿5﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْتَرِيْ لَهْوَ الْحَدِيْثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ وَّيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿6﴾

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فِيْٓ اُذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿7﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتُ النَّعِيْمِ ﴿8﴾

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿9﴾

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَاۗبَّةٍ ۭ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاۗءِ مَاۗءً فَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ﴿10﴾

هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَاَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقَ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ۭ بَلِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿11﴾ ع 1 11 10

(6) ఎటువంటి జ్ఞానం లేకుండానే ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించటానికి, ఈ మార్గం వైపునకు పిలిచే పిలుపును ఎగతాళి చేయటానికి మానవులలోనే మనస్సును రంజింపజేసే విషయాన్ని కొనుక్కొని తీసుకువచ్చేవాడు కూడా ఒకడు ఉంటాడు; అటువంటి వారికి తీవ్ర అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుంది. (7) అతనికి మా వాక్యాలు వినిపించినప్పుడు, అతను వాటిని అసలు విననేలేదన్నట్లుగా, అతని చెవులలో చెవుడు ఉన్నట్లుగా అహంకారంతో తన ముఖాన్ని తిప్పుకుంటాడు. సరే మంచిది, వ్యధాభరితమైన ఒక శిక్ష ఉన్నది అనే శుభవార్తను అతనికి వినిపించు. (8) అయితే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారికి వరాలతో నిండియున్న ఉద్యానవనాలు ఉన్నాయి. (9) వాటిలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఇది అల్లాహ్ చేసిన సత్యవాగ్దానం. ఆయన శక్తిమంతుడు, మరియు వివేకవంతుడు. (10) ఆయన, ఆకాశాలను నీవు చూడగలిగే స్తంభాలు లేకుండానే సృష్టించాడు. ఆయన భూమిలో పర్వతాలను అమర్చాడు, మీతోపాటు దొర్లిపోకుండా ఉండేటందుకు. ఆయన అన్ని రకాల జంతువులను భూమిలో వ్యాపింపజేశాడు, ఆకాశం నుండి నీళ్ళను కురిపించాడు. భూమిలో రకరకాల శ్రేష్ఠమైన పదార్థాలను పండించాడు. (11) ఇది అల్లాహ్ సృష్టి. ఇక నాకు చూపండి. ఈ ఇతరులు ఏమి సృష్టించారో? అసలు విషయమేమిటంటే, ఈ దుష్టులు స్పష్టమైన వక్రమార్గానికి గురి అయ్యారు.

1 – 11 వాక్యాలు

2 : ఈ వాక్యం ద్వారా ఖుర్‌ఆన్ యొక్క ప్రాముఖ్యతను, ప్రత్యేకతను, విశిష్ఠతను ప్రజలకు తెలియజేయటం జరిగింది. అంటే ఖుర్‌ఆన్ వాక్యాలు వివేకపూరితమైనవి. ప్రళయం వరకు ఈ గ్రంథాన్ని ఎవరూ రద్దు చేయలేరు. ఈ గ్రంథం లోపాలకు, కొరతలకు అతీతమైనది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

3 : ఈ గ్రంథం సత్కార్యాలు చేసేవారికి మార్గదర్శకం, కారుణ్యమూను. వ్యాఖ్యాతలు దీనికి రెండు అర్థాలు

(12) మేము లుఖ్మాన్‌కు వివేకాన్ని ప్రసాదించాము. అతను అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞుడు కావాలని, ఎవడైనా కృతజ్ఞతలు తెలిపితే, అతని కృతజ్ఞతలు అతనికే లాభకరం, ఎవడైనా కృతఘ్నుతకు పాల్పడితే నిజానికి అల్లాహ్ అతీతుడు, తనకు తానే స్తుతిపాత్రుడు.

وَلَقَدۡ اٰتَيۡنَا لُقۡمٰنَ الۡحِكۡمَةَ اَنِ اشۡكُرۡ لِلّٰهِ‌ؕ وَمَنۡ يَّشۡكُرۡ فَاِنَّمَا يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهٖ‌ۚ وَمَنۡ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِىٌّ حَمِيۡدٌ ﴿12﴾

(13) లుఖ్మాన్ తన కుమారునికి హితబోధ చేసిన విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు, "కుమారా! దేవునికి భాగస్వాములుగా ఎవరినీ చేర్చకు, నిజం ఏమిటంటే, ఇతరులను దేవునికి భాగస్వాములుగా చేర్చటం పరమ దుర్మార్గం." (14) మానవుడు తన తల్లిదండ్రుల హక్కును గుర్తించాలని స్వయంగా మేము అతనికి నిర్దేశించాము. అతని తల్లి బలహీనతపై బలహీనతను సహించి అతనిని తన కడుపున మోసింది. అతను పాలు విడిచిపెట్టటానికి రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది. ఇందుకే మేము అతనికి ఇలా బోధించాము, "నాకు కృతజ్ఞుడవై ఉండు, నీ తల్లిదండ్రులకు కృతజ్ఞతలు తెలుపు. నా వైపునకే నీవు మరలి రావలసి ఉన్నది.

وَاِذۡ قَالَ لُقۡمٰنُ لِابۡنِهٖ وَهُوَ يَعِظُهٗ يٰبُنَىَّ لَا تُشۡرِكۡ بِاللّٰهِ‌ؕ اِنَّ الشِّرۡكَ لَظُلۡمٌ عَظِيۡمٌ ﴿13﴾

وَوَصَّيۡنَا الۡاِنۡسَانَ بِوَالِدَيۡهِ‌ۚ حَمَلَتۡهُ اُمُّهٗ وَهۡنًا عَلٰى وَهۡنٍ وَّفِصٰلُهٗ فِىۡ عَامَيۡنِ اَنِ اشۡكُرۡ لِىۡ وَلِـوَالِدَيۡكَ ؕ اِلَىَّ الۡمَصِيۡرُ ﴿14﴾

పేర్కొన్నారు. ఒకటి సత్కార్యాలు చేసేవారు, రెండు హదీసె జిబ్రయీల్‌లోని ఎహ్సాన్‌లా అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : పై వాక్యాల్లో అదృష్టవంతులను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో దురదృష్టవంతులను గురించి, దౌర్భాగ్యులను గురించి, పరలోకం పట్ల ఏమరుపాటుకు గురై ఉన్న వారి గురించి, ఆటపాటల్లో నిమగ్నమయి ఉన్నవారి గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. వీటి కారణంగా మానవులు రుజుమార్గం నుండి తప్పిపోవటం యదార్థం. ధర్మంపట్ల ఎగతాళిగా, వేళాకోళంగా ప్రవర్తిస్తారు. ఇటువంటివారందరూ తీర్పుదినం నాడు వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురవుతారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

7 : ఇహలోక ప్రియుల గుణాల్ని ఇక్కడ పేర్కొనడం జరిగింది. వారి ముందు ఖుర్ఆన్ పఠించబడితే అహంభావంతో ఏమీ విననట్లు వెనుతిరిగి పారిపోతారు. ఇటువంటి వారందరికీ కూడా వ్యధాభరితమైన శిక్ష యొక్క శుభవార్త ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

10 : ఇందులో అల్లాహ్ యొక్క శక్తియుక్తులనూ, మహిమలను, మహత్యాలను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువును ఆయన తన స్వశక్తితో సృష్టించాడు. ఆకాశాన్ని మీకు కానరాని స్తంభాలతో నిలబెట్టాడు. ఎందుకంటే వాటిని నీ కళ్ళు చూడలేవు. అంతేకాక భూమి కదలకుండా పర్వతాలను నాటాడు. భూమిలో అనేక రకాల జంతువులను వ్యాపింపజేశాడు. వాటిని మానవులు తింటారు. వాటిపై స్వారీ చేస్తారు. వస్తువులను మోయటానికి ఉపయోగిస్తారు. అంతేకాక అందం కొరకు, ఆహ్లాదం కొరకు కూడా వాటిని ఉంచుతారు. ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపించి అనేక రకాల పంటలను, పండ్లను పండించాడు. వీటిలో మానవుల కొరకు ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

وَاِنۡ جَاهَدٰكَ عَلٰٓى اَنۡ تُشۡرِكَ بِىۡ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهٖ
عِلۡمٌ ۙ فَلَا تُطِعۡهُمَا وَصَاحِبۡهُمَا فِى الدُّنۡيَا
مَعۡرُوۡفًا ۖ وَّاتَّبِعۡ سَبِيۡلَ مَنۡ اَنَابَ اِلَىَّ ۚ ثُمَّ اِلَىَّ
مَرۡجِعُكُمۡ فَاُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿15﴾

يٰبُنَىَّ اِنَّهَاۤ اِنۡ تَكُ مِثۡقَالَ حَبَّةٍ مِّنۡ خَرۡدَلٍ فَتَكُنۡ
فِىۡ صَخۡرَةٍ اَوۡ فِى السَّمٰوٰتِ اَوۡ فِى الۡاَرۡضِ يَاۡتِ بِهَا
اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيۡفٌ خَبِيۡرٌ ﴿16﴾

يٰبُنَىَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَاۡمُرۡ بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَانۡهَ عَنِ
الۡمُنۡكَرِ وَاصۡبِرۡ عَلٰى مَاۤ اَصَابَكَ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ مِنۡ
عَزۡمِ الۡاُمُوۡرِ ۚ ﴿17﴾

وَلَا تُصَعِّرۡ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمۡشِ فِى الۡاَرۡضِ
مَرَحًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٍ فَخُوۡرٍ ۚ ﴿18﴾

وَاقۡصِدۡ فِىۡ مَشۡيِكَ وَاغۡضُضۡ مِنۡ صَوۡتِكَ ؕ اِنَّ
اَنۡكَرَ الۡاَصۡوَاتِ لَصَوۡتُ الۡحَمِيۡرِ ﴿19﴾ ع 2 8 11

(15) ఒకవేళ నీవు తెలియని వారి నెవరినైనా నాకు భాగస్వామిగా చేర్చు అని వారు నిన్ను బలవంతం చేస్తే, వారి మాటను ఏమాత్రం వినకు, ప్రపంచంలో వారి పట్ల సద్భావంతో మెలుగుతూ ఉండు; కాని నా వైపునకు మరలిన వ్యక్తి మార్గాన్నే అనుసరించు. తరువాత మీరంతా నా వైపునకే మరలవలసి ఉంది. అప్పుడు నేను మీకు తెలుపుతాను, మీరు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో. (16) "కుమారా! ఒక వస్తువు, అది ఆవగింజంత ఉన్నప్పటికీ అది కొండ రాయిలోగాని, ఆకాశాలలోగాని, భూమిలో గాని, ఎక్కడ దాగి ఉన్నా, అల్లాహ్ దానిని బయటికి తీసుకువస్తాడు. ఆయన సూక్ష్మగ్రాహి మరియు సర్వజ్ఞుడు. (17) కుమారా! నమాజును స్థాపించు, మంచిని ఆజ్ఞాపించు, చెడు పనుల నుండి నిరోధించు. ఏ కష్టం కలిగినా దానికి సహనం వహించు. ఈ విషయాలు ప్రత్యేకంగా ఆజ్ఞాపించ బడిన విషయాలు. (18) జనుల ముందు ముఖం ప్రక్కకు త్రిప్పి మాట్లాడకు. భూమిపై నిక్కుతూ నడవకు, అహంభావి, బడాయికోరు అయిన ఏ వ్యక్తినీ అల్లాహ్ ప్రేమించడు.

(19) నీ నడకలో సమమైన తూకం పాటించు, నీ కంఠస్వరాన్ని కొంచెం తగ్గించు, అన్ని స్వరాల కంటే అతి చెడ్డ స్వరం గాడిద స్వరం."

12 – 19 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథం వివేకవంతమయినదని, మార్గదర్శకత్వం అనీ, కారుణ్యం అనీ, ఇందులో సత్యాసత్యాలు ప్రస్ఫుటం చేయబడ్డాయని, అయితే అవిశ్వాసులు అల్లాహ్ సృష్టితాలని అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్నారనీ, ఇది తప్పుడు నమ్మకం అనీ, అల్లాహ్‌యే భూమ్యాకాశాలకూ సృష్టికర్త అని అల్లాహ్‌యే సూర్యచంద్రాదులను సృష్టించాడని, భూమి నుండి పంటలను పండించాడనీ పేర్కొనటం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఓ అరబ్బులారా! మీరు లుఖ్‌మాన్ (అ)ను మహా బుద్ధిమంతునిగా భావిస్తారు. మరి ఆయన (అ) బోధనలను గురించి ఆలోచించరెందుకు? ఆయన తన కుమారుణ్ణి కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, విగ్రహాలను పూజించకూడదని, ఇది మహాపాపమని బోధించారు. మరి మీరు మీ సంతానాన్ని విగ్రహారాధన చేయమని ఆదేశిస్తున్నారు. ఇది ఎంత అవివేకం?

| | |
|---|---|
| (20) భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ ఉన్న సకల వస్తువులను అల్లాహ్ మీకు వశం చేసిన విషయాన్నీ తన గోచర, అగోచర వరాలను మీకు ఇచ్చిన విషయాన్నీ మీరు చూడటం లేదా? అయినా, పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే, మానవులలో కొందరు అల్లాహ్‌ను గురించి వాదులాడుతున్నారు. వారివద్ద ఏ జ్ఞానమూ, ఏ మార్గదర్శకత్వమూ, వెలుగును చూపే ఏ గ్రంథమూ లేకుండానే. | اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهٗ ظَاهِرَةً وَّبَاطِنَةً ؕ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ﴿20﴾ |

12 – 19 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

12 : లుఖ్మాన్ గురించి సూరహ్ ప్రారంభంలో పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ ఆయనకు వివేకాన్ని ప్రసాదించాడు. చాలామంది ఖుర్‌ఆన్ వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈయన సూడాన్ ప్రాంతానికి చెందినవారు. మరొక అభిప్రాయం ప్రకారం ఇతను దావూద్ (అ) కాలంలో బనీ ఇస్రాయీల్ యొక్క న్యాయమూర్తిగా నియమించబడ్డారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

వివేకం అంటే బుద్ధిజ్ఞానాలు, ధార్మిక ముందుచూపు, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌కు భయపడుట, అల్లాహ్ చింతనలోనే ఉండుట. మరోవిధంగా అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులై జీవించుట. అంటే దాసుడు ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ, ఆరాధిస్తూ, దైవానుగ్రహాలను పొంది అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. కృతజ్ఞతలు చూపితే మరింత అధికంగా ప్రసాదిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

14. లుఖ్మాన్ తన కుమారుణ్ణి అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించరాదని వారించిన తరువాత తల్లిదండ్రుల పట్ల మంచిగా ప్రవర్తించమని, అల్లాహ్ తరువాత మంచి ప్రవర్తనకు అర్హులు తల్లిదండ్రులేనని ఉపదేశించారు. దీని గురించి సూరతుల్ ఇస్రాలో కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

16 : లుఖ్మాన్ ప్రస్తావనలో భాగంగా – ఒకవేళ ఆవగింజంత పుణ్యం లేదా పాపం చేసిన అది రాతి బండల క్రింద ఉన్నా విశ్వంలో ఎక్కడ ఉన్నా తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ దాన్ని తీసుకువస్తాడు. ఆయన ఎంతో సూక్ష్మగ్రాహి, అన్ని తెలిసినవాడు అని కూడా గుర్తుచేయటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

17 : లుఖ్మాన్ తన కుమారుణ్ణి నమాజ్ స్థాపించమని ఆదేశించారు. అంటే దాని నియమ, నిబంధనలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆచరించాలి. ఎల్లప్పుడూ మంచినే ఆదేశించాలి. ఈ మార్గంలో నీకు కలిగే కష్టాలను భరించాలి. ఎందుకంటే విషయాలన్నీ అల్లాహ్ వైపునకే మరలుతాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

18 : ఓ నా కుమారా! నీవు ప్రజలతో మాట్లాడినా, ప్రజలు నీతో మాట్లాడినా వారిని హీనంగా భావించకు. అహంకారంగా ప్రవర్తించి ముఖం త్రిప్పి మాట్లాడకు. వారితో మంచిగా, వినయవిధేయతలో సంతోషం వ్యక్తం చేస్తూ మాట్లాడు. ఇంకా భూమిపై నిక్కుతూ నడవకు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ అహంకారులన్నా, బడాయి చెప్పుకునేవారన్నా ఇష్టపడడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

19. అంటే సోమరితనంగానీ, అలసత్వంగానీ ప్రదర్శించరాదు. అతిగా తొందరపడకూడదు కూడా. నెమ్మదిగా, నిదానంగా నడవాలి. మరోచోట, అల్లాహ్ దాసులు భూమిపై నిదానంగా నడుస్తారు. (ఫుర్ఖాన్ : 63) అని ఉంది. మాట్లాడితే చిన్న స్వరంతో మాట్లాడు. అనవసరంగా గొంతెత్తి బిగ్గరగా మాట్లాడకు. ఇతరులకు బాధ కలుగుతుంది. అన్నిటికంటే చెడ్డ శబ్దం గాడిదది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَآ أَنزَلَ اللّٰهُ قَالُوا بَلْ
نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَا ۚ أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطٰنُ
يَدْعُوهُمْ إِلٰى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿21﴾

وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُۥٓ إِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ
اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ۗ وَإِلَى اللّٰهِ عٰقِبَةُ
الْأُمُورِ ﴿22﴾

وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُۥٓ ۚ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ
فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓا ۚ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿23﴾

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلٰى عَذَابٍ
غَلِيظٍ ﴿24﴾

(21) అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దాన్ని అనుసరించండి అని వారితో అన్నప్పుడు, వారు, "మా పూర్వీకులు దేనిపై నడుస్తూ ఉండగా మేము చూశామో, దానినే మేము అనుసరిస్తాము" అని అంటారు. షైతాను వారిని జ్వలించే అగ్ని వైపునకే ఆహ్వానిస్తూ ఉండినప్పటికీ వీరు వారినే అనుసరిస్తారా? (22) ఏ వ్యక్తి అయితే తనను తాను అల్లాహ్‌కు సమర్పించుకుంటాడో, ఆచరణ రీత్యా సద్వర్తనుడో, అతను నిజానికి నమ్మదగిన ఒక ఆధారాన్ని పట్టుకున్నాడు. సకల వ్యవహారాలకు సంబంధించిన చివరి తీర్పు అల్లాహ్ చేతులలోనే ఉన్నది, (23) ఇక ఎవడైనా అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే, అతని అవిశ్వాసం నిన్ను దుఃఖానికి గురిచేయ కూడదు. వారు మరలిరావలసినది మా వైపునకే కదా. అప్పుడు మేము వారికి తెలుపుతాము, వారు ఏమేమి చేసివచ్చారో. నిశ్చయంగా అల్లాహ్, హృదయాలలో దాగివున్న రహస్యాలను సైతం ఎరుగును. (24) మేము వారికి కొంతకాలం ప్రపంచంలో సుఖాలను అనుభవించే అవకాశాన్ని ఇస్తున్నాము, తరువాత వారిని అశక్తులుగా చేసి ఒక కఠోర యాతన వైపునకు లాగుకొనిపోతాము.

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ ۚ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿25﴾

(25) ఒకవేళ వారిని నీవు, భూమినీ, ఆకాశాలనూ ఎవడు సృష్టించాడు అని అడిగితే వారు "అల్లాహ్" అని తప్పకుండా అంటారు. ఇలా అను, "అల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్" (అల్లాహ్ మాత్రమే స్తుతింపదగినవాడు). కాని వారిలో చాలామంది ఎరుగరు,

لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِىُّ
الْحَمِيدُ ﴿26﴾

(26) ఆకాశాలలోనూ భూమిపైనా ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, తనకు తానే స్తోత్రాలకు అర్హుడు.

(27) భూమిపై ఉన్న వృక్షాలన్నీ కలములై, సముద్రం సిరాగా మారినా దానికి ఇంకా ఏడు సముద్రాల సిరాను కలిపినా, అప్పటికీ అల్లాహ్ మాటలు రాయడానికి పూర్తికావు. నిస్సంశయంగా అల్లాహ్ మహాశక్తిసంపన్నుడు. మహా వివేకవంతుడూను, (28) మీ మానవులందరినీ సృష్టించటం, తరువాత మళ్లీ వారిని బ్రతికించి లేపటం అనేది కేవలం ఒక మానవుణ్ణి బ్రతికించి లేపటం వంటిదే. యదార్థ మేమిటంటే, అల్లాహ్ సర్వమూ వినేవాడు, సర్వమూ చూసేవాడూను. (29) అల్లాహ్ రాత్రిని పగలులోకి, పగలును రాత్రిలోకి చొప్పించటాన్ని నీవు చూడటం లేదా? ఆయన సూర్యచంద్రులను నియమబద్ధంగా చేసి ఉంచాడు. అన్నీ ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు సాగిపోతున్నాయి. నీవు ఏది చేసినా అది అల్లాహ్‌కు తెలుసు అని

(30) నీవు ఎరుగవా? ఇదంతా ఎందుచేతనంటే అల్లాహ్‌యే సత్యం కాబట్టి, ఆయనను కాదని వారు పిలిచేవన్నీ అసత్యాలు కాబట్టి, ఇంకా అల్లాహ్‌యే మహనీయుడూ మహోన్నతుడూ కాబట్టి.

(31) అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో నావను సముద్రంలో పయనింపజేయటాన్ని నీవు గమనించటం లేదా? నీవు తన సూచనలు కొన్నింటిని చూపాలని? వాస్తవంగానే ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి, సహనం, కృతజ్ఞతా భావం కల ప్రతి వ్యక్తికొరకు. (32) వారి మీదకు ఒక కెరటం కప్పుల మాదిరిగా క్రమ్ముకొని వచ్చినప్పుడు వారు అల్లాహ్‌కు మొరపెట్టుకుంటారు, తమ ధర్మాన్ని పూర్తిగా ఆయనకే ప్రత్యేకం చేసుకొని. తరువాత ఆయన వారిని రక్షించి నేల మీదకు చేరవేసినప్పుడు, వారిలో కొందరు ఊగిసలాడతారు. మా సూచనలను ద్రోహి, కృతఘ్నుడూ అయిన వ్యక్తి తప్ప మరెవ్వడూ తిరస్కరించడు.

وَلَوْ اَنَّ مَا فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ وَّالْبَحْرُ
يَمُدُّهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمٰتُ
اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿27﴾

مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ وَّاحِدَةٍ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿28﴾

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ
فِى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؗ كُلٌّ يَّجْرِىْۤ اِلٰٓى
اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿29﴾

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ
الْبَاطِلُ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِىُّ الْكَبِيْرُ ۧ ﴿30﴾ ع 3 11 12

اَلَمْ تَرَ اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِىْ فِى الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ
لِيُرِيَكُمْ مِّنْ اٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿31﴾

وَاِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ
لَهُ الدِّيْنَ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ
مُّقْتَصِدٌ ؕ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَاۤ اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ
كَفُوْرٍ ﴿32﴾

(33) మానవులారా! మీ ప్రభువు ఆగ్రహం నుండి మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోండి. ఏ తండ్రీ తన కుమారునికి బదులుగా ముందుకు రాని, ఏ కుమారుడూ తన తండ్రికి బదులుగా నిలబడని ఆ రోజుకు భయపడండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం. కనుక ఈ ఐహిక జీవితం మిమ్మల్ని మోసానికి గురిచేయకూడదు. (34) వంచకులు మిమ్మల్ని అల్లాహ్ విషయంలో వంచనకు గురి చేయకూడదు. ఆ గడియకు సంబంధించిన జ్ఞానం అల్లాహ్ వద్ద మాత్రమే ఉన్నది. ఆయనే వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు, తల్లుల గర్భాలలో పెరుగుతున్నదేమిటో ఆయనే ఎరుగును. తాను రేపటి రోజున ఏమీ సంపాదించనున్నదో ఏ ప్రాణీ ఎరుగదు. ఏ భూభాగంపై తనకు మృత్యువు రానున్నదో ఏ వ్యక్తీ ఎరుగడు, అల్లాహ్‌యే అంతా తెలిసినవాడూ, అన్నీ ఎరిగినవాడూను.

يَاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا
يَجْزِيْ وَالِدٌ عَنْ وَّلَدِهٖ ۡ وَلَا مَوْلُوْدٌ هُوَ جَازٍ عَنْ
وَّالِدِهٖ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ٚ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿33﴾
اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ ۚ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِ ؕ وَمَا تَدْرِيْ نَفْسٌ مَّاذَا
تَكْسِبُ غَدًا ؕ وَمَا تَدْرِيْ نَفْسٌۢ بِاَيِّ اَرْضٍ
تَمُوْتُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿34﴾ ع 4 4 13

20 – 34 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

అవిశ్వాసుల నుద్దేశించి భూమ్యాకాశాలను అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడని మీరు అంగీకరిస్తున్నారని, మరి ఆరాధనకు, విధేయతకు, కృతజ్ఞతకు ఇతరులెలా అర్హులు కాగలరు? మీకు ఆహారం ప్రసాదిస్తున్న అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. ఇతరులకు కృతజ్ఞతలు తెలుపటం ఘోర అపరాధం. అదేవిధంగా నీరు, ధాన్యాలు, ఫలాలు ప్రసాదించిన వానినే ఆరాధించాలి. అల్లాహ్‌కు విగ్రహాలకు ఎంతో తేడా ఉంది. అల్లాహ్ సృష్టికర్త, విగ్రహాలు సృష్టితాలు. అల్లాహ్ మహాశక్తిమంతుడు, విగ్రహాలు శక్తిహీనులు. ప్రపంచంలోని చెట్లన్నీ కలములుగా మారినా, సముద్రాలన్నిటి నీరు సిరాగా మారినా అల్లాహ్ ప్రశంసలు తరగవు. అల్లాహ్ చాలా గొప్పవాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

21 : ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించమని, దైవగ్రంథాన్ని అనుసరించమని అవిశ్వాసులకు హితబోధ చేసినప్పుడు, వారు మేము మా తాతముత్తాతల మార్గాన్నే అనుసరిస్తామని, విగ్రహాలను పూజిస్తామని అంటారు. వీరు షైతాన్ మార్గాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. షైతాన్ వారిని నరకం వైపు తీసుకొని పోతాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

22, 23 : కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకే సత్కార్యాలు చేసేవారికి, విధేయత చూపేవారికి, ఆయన మార్గాన్ని అనుసరించేవారికి, నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండేవారికి శిక్షించడం జరగదని చెప్పబడింది. అయితే మొండిగా అవిశ్వాసాన్నే అనుసరించేవారిని గురించి విచారించకండి. వారు మా వైపునకే మరల్చబడేవారు. మేమే వారిని విచారించడం జరుగుతుంది అని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చడం జరిగింది.

27 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ గొప్పతనాన్ని ఔన్నత్యాన్ని కొనియాడటం జరిగింది. భూమిపై ఉన్న నీరంతా సిరాగా మారినా మానవుడు అల్లాహ్ గొప్పతనాలను వ్రాసినా సిరా అయిపోతుంది. కాని అల్లాహ్ గొప్పతనాలు, ప్రశంసలు తరగవు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

28 : మిమ్మల్ని సృష్టించడం, తీర్పుదినం నాడు తిరిగి లేపడం ఇవన్నీ అల్లాహ్ గొప్ప గొప్ప మహత్యాలు. అల్లాహ్ 'అయిపో' అని అంటే అది అయిపోతుంది. ఉనికిలోనికి వచ్చేస్తుంది. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

29 : వేసవిలో పగలు పెద్దదిగా, చలికాలంలో చిన్నదిగా ఉంటుంది. ఇదంతా సూర్యచంద్రాదుల వ్యవస్థ. ఈ వ్యవస్థ ప్రళయం వరకు ఇలాగే ఉంటుంది. వీటన్నిటికీ అల్లాహ్ ఒక నిర్ణీత ఆదేశాలు జారీచేసి ఉన్నాడు. ఇవన్నీ తమ తమ కక్ష్యల్లో పరిభ్రమిస్తూ ఉంటాయి.

33 : అంటే మానవులను తీర్పుదినాన్ని గురించి హెచ్చరించటం జరుగుతుంది. దైవభీతి, పశ్చాత్తాపం మొదలైన గుణాలను కలిగి ఉండాలని ప్రోత్సహించబడింది. అక్కడ తండ్రి కుమారునికి, కుమారుడు తండ్రికిగానీ పనికిరారు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనదనీ, అది నెరవేరి తీరుతుందని, షైతాన్ పరలోకం నుండి ఏమరుపాటుకు గురిచేస్తాడనీ, ప్రాపంచిక వ్యామోహాలను చూపించి మోసం చేస్తాడని హెచ్చరించబడింది.

34 : ఒక హదీసులో కూడా ఇలా ఉంది : "అయిదు విషయాలు అల్లాహ్‌కు తప్ప ఇతరులకు తెలియవు. (సహీహ్ బుఖారీ, తఫ్సీర్ సూరె లుఖ్మాన్) 1. వర్షం గురించి, 2. తల్లి గర్భంలో ఏముందో 3. జన్మించే శిశువు మంచివాడా, చెడ్డవాడా 4. ఎవరు ఎప్పుడు మరణిస్తారు? 5. ఎక్కడ మరణిస్తారు? ఇవి కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 32. అస్ సజ్దా సూర పరిచయం

ఈ సూరహ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 30 వాక్యాలు, మూడు రుకూలు ఉన్నాయి. 15వ వాక్యంలో సజ్దా గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. అందువల్ల దీనికి ఈ పేరు పెట్టబడింది. ఇందులో దేవుని ఏకత్వం, పరలోకం, దైవదౌత్యం మొదలైన వాటిగురించి ఉన్న అనుమానాలను, అపోహలను తొలగించటం జరిగింది. దైవసందేశాన్ని అందజేయడం జరిగింది. మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) పట్ల ఈ వ్యక్తి ఏవో వింతయిన మాటలు పలుకుతున్నాడని అనేవారు. వారికి సరైన సమాధానం ఇవ్వబడింది. అంతేకాక ఖుర్ఆన్ గ్రంథం మీ ముందు ఉంచుతున్న వాస్తవాలను పరికించండి. భూమ్యాకాశాలను గురించి ఆలోచించండి, మీ శరీర ఆకృతిని గురించి ఆలోచించండి. అవన్నీ దీన్ని సమర్థిస్తున్నాయి.

ఆ తరువాత పరలోకం గురించి, రాబోయే విపత్కర పరిణామాలను గురించి, దుష్కార్యాల ఫలితమయిన చెడు పర్యవసానం గురించి హెచ్చరించబడింది. అది రాక ముందే ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని స్వీకరించాలని, దానివల్ల వారి భవిష్యత్తుకే లాభం చేకూరుతుందని ప్రోత్సహించబడింది.

ఒక వ్యక్తిపై దైవగ్రంథం అవతరించటం ఆశ్చర్యపడవలసిన విషయం కాదు. ఇతనికంటే ముందు మూసా (అ)పై కూడా గ్రంథం అవతరించింది. అది మీ అందరికీ తెలుసు. దాన్ని స్వీకరించి వారు సాఫల్యం పొందారు. మీరు ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటారు. విశ్వసించని జాతుల పర్యవసానం, వారు వదలివెళ్ళిన శిథిలాలను మీరు చూడరా? చివరగా ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి వారి వ్యతిరేకతకు సమాధానం ఇవ్వకండని, వేచి ఉండమని, అల్లాహ్ తప్పకుండా వారిని శిక్షిస్తాడని ఓదార్చడం జరిగింది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : ప్రవక్త (స) శుక్రవారం నాడు ఫజర్ నమాజు యొక్క మొదటి రకాతులో సూరహ్ అలిఫ్ లామ్ మీమ్ సజ్దా, రెండవ రకాతులో సూరహ్ దహ్ర్ పఠించేవారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 842)

# 32. అస్ సజ్దా

**ఆయత్‌లు : 30** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్. లామ్. మీమ్. (2) నిస్సంకోచంగా ఈ
గ్రంథం సర్వలోకాల ప్రభువు తరఫు నుండియే
అవతరించబడింది. (3) దీనిని స్వయంగా అతనే
కల్పించాడని వారు అంటున్నారా? కాదు, ఇది నీ
ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన సత్యం; నీకు పూర్వం
హెచ్చరించేవారెవరూ రాని జాతికి నీవు హెచ్చరిక
చేసేందుకు, బహుశా వారు మార్గదర్శకత్వం
పొందుతారని. (4) ఆకాశాలనూ, భూమినీ, వాటి
మధ్య ఉన్న సమస్త వస్తువులనూ ఆరు రోజులలో
సృష్టించినవాడు, దాని తరువాత అధికార పీఠాన్ని
అధిష్టించినవాడు అల్లాహ్‌యే, ఆయన తప్ప మిమ్మల్ని
ఆదుకునేవాడూ, మీకు సహాయం చేసేవాడూ
ఎవడూ లేడు, ఆయన సమక్షంలో సిఫారసు
చేసేవాడు కూడా ఎవడూ లేడు. అలాంటప్పుడు
మీరు ఆలోచించరెందుకని? (5) ఆయన ఆకాశం
నుండి భూమి వరకు గల ప్రపంచ వ్యవహారాలను
నిర్వహిస్తున్నాడు. ఆ నిర్వహణా నివేదిక ఒక రోజున
పైకి ఆయన సమ్ముఖానికి చేరుతుంది. ఆ రోజు
పరిమాణం మీ అంచనా ప్రకారం వేయి
సంవత్సరాలు. (6) గోప్యంగాను, బహిరంగంగానూ
ఉన్న ప్రతిదానిని ఎరిగినవాడూ, శక్తిమంతుడూ,
కరుణామయుడూ ఆయనే, (7) ఆయన ఏ వస్తువును
చేసినా చక్కగానే చేశాడు. ఆయన మానవ సృష్టి
ప్రారంభాన్ని మట్టితో చేశాడు. (8) తరువాత అతని
సంతతిని తుచ్ఛమైన ద్రవపదార్థం వంటి ఒక
సారంతో కొనసాగించాడు. (9) ఆ తరువాత అతనిని
నఖశిఖ పర్యంతం తీర్చిదిద్దాడు. అతనిలోనికి తన
ఆత్మను ఊదాడు. మీకు చెవులిచ్చాడు, కళ్ళిచ్చాడు,
హృదయాలిచ్చాడు. అయినా మీరు కృతజ్ఞతలు
తెలుపటం చాలా తక్కువ.

آيَاتُهَا 30 سُوْرَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ 32 رُكُوْعَاتُهَا 3

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓمّٓ ﴿1﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿2﴾
اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ
لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ مِّنْ قَبْلِكَ
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿3﴾
اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۗ مَا لَكُمْ
مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا شَفِيْعٍ ۗ اَفَلَا
تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿4﴾
يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ
اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗٓ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا
تَعُدُّوْنَ ﴿5﴾
ذٰلِكَ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿6﴾
الَّذِيْٓ اَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ وَبَدَاَ خَلْقَ
الْاِنْسَانِ مِنْ طِيْنٍ ﴿7﴾
ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهٗ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ﴿8﴾
ثُمَّ سَوّٰىهُ وَنَفَخَ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِهٖ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۗ قَلِيْلًا مَّا
تَشْكُرُوْنَ ﴿9﴾

وَقَالُوٓا ءَ اِذَا ضَلَلۡنَا فِى الۡاَرۡضِ ءَاِنَّا لَفِىۡ خَلۡقٍ
جَدِيۡدٍ ؕ بَلۡ هُمۡ بِلِقَآئِ رَبِّهِمۡ كٰفِرُوۡنَ ﴿10﴾

قُلۡ يَتَوَفّٰٮكُمۡ مَّلَكُ الۡمَوۡتِ الَّذِىۡ وُكِّلَ بِكُمۡ
ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿11﴾ ع 1 11 14

وَلَوۡ تَرٰٓى اِذِ الۡمُجۡرِمُوۡنَ نَاكِسُوۡا رُءُوۡسِهِمۡ عِنۡدَ
رَبِّهِمۡ ؕ رَبَّنَاۤ اَبۡصَرۡنَا وَسَمِعۡنَا فَارۡجِعۡنَا نَعۡمَلۡ
صَالِحًا اِنَّا مُوۡقِنُوۡنَ ﴿12﴾

وَلَوۡ شِئۡنَا لَاٰتَيۡنَا كُلَّ نَفۡسٍ هُدٰٮهَا وَلٰـكِنۡ حَقَّ
الۡقَوۡلُ مِنِّىۡ لَاَمۡلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الۡجِنَّةِ وَالنَّاسِ
اَجۡمَعِيۡنَ ﴿13﴾

فَذُوۡقُوۡا بِمَا نَسِيۡتُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ هٰذَا ۚ اِنَّا
نَسِيۡنٰكُمۡ وَذُوۡقُوۡا عَذَابَ الۡخُلۡدِ بِمَا كُنۡتُمۡ
تَعۡمَلُوۡنَ ﴿14﴾

اِنَّمَا يُؤۡمِنُ بِاٰيٰتِنَا الَّذِيۡنَ اِذَا ذُكِّرُوۡا بِهَا خَرُّوۡا
سُجَّدًا وَّسَبَّحُوۡا بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُوۡنَ ﴿15﴾ السجدة 9

تَتَجَافٰى جُنُوۡبُهُمۡ عَنِ الۡمَضَاجِعِ يَدۡعُوۡنَ رَبَّهُمۡ
خَوۡفًا وَّطَمَعًا  ۖ وَّمِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ يُنۡفِقُوۡنَ ﴿16﴾

(10) ఈ ప్రజలు ఇలా అంటారు, “మేము మట్టిలో కలిసి నశించిపోయినా, మళ్ళీ మేము క్రొత్తగా సృష్టించబడతామా?” అసలు విషయం ఏమిటంటే వారు తమ ప్రభువును కలుసుకోవటాన్ని తిరస్కరిస్తారు. (11) వారితో ఇలా అను, “మీపై నియమింపబడిన మృత్యుదూత మిమ్మల్ని పూర్తిగా కైవసం చేసుకుంటాడు, తరువాత మీరు మీ ప్రభువు వైపునకు మరలింపబడి తీసుకుపోబడతారు.”

(12) ఈ దోషులు తలలు వంచి తమ ప్రభువు ముందు నిలబడి ఉండే ఆ సమయాన్ని నీవు చూస్తే ఎంత బాగుండును! “మా ప్రభూ! మేము బాగా చూశాము, బాగా విన్నాము, ఇక మమ్మల్ని వెనక్కి పంపించు. మేము మంచి పనులు చేస్తాము. మాకు ఇప్పుడు నమ్మకం కలిగింది.” (13) మేము కోరితే, మొదట్లోనే ప్రతి ఆత్మకూ దాని యొక్క మార్గదర్శకత్వాన్ని ఇచ్చి ఉండేవారము. కాని నేను జిన్నాతులు, మానవులు అందరినీ కలిపి నరకాన్ని నింపుతాను అని నేను చెప్పిన నా మాట నెరవేరింది. (14) మీరు ఈనాటి సమావేశాన్ని విస్మరించారు; కనుక ఇప్పుడు మీ ఈ చేష్ట యొక్క రుచిని చూడండి. మేము కూడ ఇప్పుడు మిమ్మల్ని విస్మరించాము. చవి చూడండి శాశ్వతంగా ఉండిపోయే యాతనను మీ చేష్టలకు పర్యవసానంగా. (15) ఈ వాక్యాలను వినిపించి హితబోధ చేసినప్పుడు సజ్దాలో పడేవారూ, తమ ప్రభువును స్తుతిస్తూ ఆయన పరిశుద్ధతను కొనియాడేవారూ, గర్వపడని వారూ మాత్రమే మా వాక్యాలను విశ్వసిస్తారు. (16) వారి వీపులు పడకలకు ఎడంగా ఉంటాయి. తమ ప్రభువును వారు భయంతోనూ, ఆశతోనూ వేడుకుంటారు. మేము వారికి ప్రసాదించిన ఉపాధి నుండి ఖర్చు పెడతారు.

| | |
|---|---|
| (17) వారి కర్మలకు ప్రతిఫలంగా, కళ్ళకు చలువ కలిగించే ఎటువంటి సామగ్రి వారికొరకు దాచిపెట్టబడిందో ఆ సామగ్రిని గురించి ఏ ప్రాణికీ తెలియదు. | فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿17﴾ |

1 – 17 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథం. ఇందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు. నిస్సందేహంగా ఖుర్‌ఆన్ దైవగ్రంథం. ఖుర్‌ఆన్ వాస్తవాన్ని, సత్యాన్ని విశదపరుస్తుంది. ఖుర్‌ఆన్ మీ పాలకుడు, మీ సృష్టికర్త తరఫు నుండి ఆయన్నే ఆరాధించాలని, సత్కార్యాలు చేయాలనీ, ఈ జీవితం అంతం అవుతుందని, మరణానంతర జీవితం ఏర్పడుతుందని, అక్కడ విచారించడం జరుగుతుందని బోధిస్తుంది.

ఒకవేళ మీ వద్ద విశ్వాసం లేకుండా ఉన్నా, సత్కార్యాలు లేకుండా ఉన్నా పరలోకంలో అవమానం పాలు అవడం జరుగుతుందని, నిరాశ చెందుతూ నిలబడవలసి వస్తుందని, అప్పుడు ఓ అల్లాహ్ మమ్మల్ని ఇహలోకం లోనికి పంపు, మేము నిన్నే ఆరాధిస్తామని, సత్కార్యాలు చేస్తామని మొరపెట్టుకోవటం జరుగుతుందని, అప్పుడు అల్లాహ్ మీ మొరలు వినడని తెలియపరచడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

2 : అంటే అల్లాహ్ తరఫున అవతరింపజేయబడింది అనటంలో ఎటువంటి సందేహం ఉండరాదు. నిస్సందేహంగా ఈ గ్రంథాన్ని అల్లాహ్ తన దయతో ప్రజలను హెచ్చరించడానికి అవతరింపజేశాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

3 : మక్కా అవిశ్వాసులు ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథాన్ని ముహమ్మద్ (స) కల్పించుకున్నారని నిందారోపణలు వేసేవారు. నిస్సందేహంగా ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం. దీన్ని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) పై అవతరింపజేశాడు. ఎందుకంటే మీకంటే ముందు వారి వద్దకు ఏ ప్రవక్తా పంపబడలేదు. అల్లాహ్ ఉద్దేశ్యం వారు విశ్వసించాలని, నరకాగ్ని నుండి విముక్తి పొందాలని స్వర్గంలో ప్రవేశించాలని. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

4 : అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాలను వాటి మధ్యనున్న వాటిని 6 దినములలో సృష్టించాడు. ఆ వెంటనే సింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు. ఆయనే ఆరాధనకు అర్హుడు. ఆయనకు తప్ప ఇతరులెవ్వరికీ అధికారం లేదు. ఓ విగ్రహారాధకులారా! సాటి కల్పించేవారలారా! మరి మీరెందుకు హితబోధను స్వీకరించరు? (అహ్సనుల్ బయాన్)

5 : అల్లాహ్ అధికారాలు అన్నిటినీ ఆవరించి ఉన్నాయి. సప్తాకాశాలను అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడు. మొదటి ఆకాశం భూమి నుండి 500 సంవత్సరాల ప్రయాణదూరంలో ఉంది. ఆకాశం వెడల్పు కూడా 500 సంవత్సరాల ప్రయాణదూరం ఉంది. అయితే దైవదూతలు ఇంత దూరాన్ని ఒక్క సెకనులో చేరుకుంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

12 : అవిశ్వాసులు ప్రళయదినం నాడు మహ్‌షర్ మైదానంలో అల్లాహ్ ముందు అవమాన భారంతో, సిగ్గుతో నిలబడి ఉంటారు. అల్లాహ్‌తో మేము తిరస్కరిస్తూ ఉండే వాటిని చూసుకున్నాము. మా చెవులతో విన్నాము అని అంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

13 : దానికి అల్లాహ్ సమాధానం ఇస్తూ మా వద్ద ఇలాంటి అవకాశాలు ఏవీ లేవు. ఇహలోకంలో విశ్వసిస్తేనే అది మా వద్ద స్వీకరించబడుతుంది. ఇక్కడ విశ్వసించడం తగదు అని ఆదేశించడం జరుగుతుంది.

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا ؕ
لَا يَسْتَوٗنَ ﴿18﴾
أَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ جَنّٰتُ
الْمَاْوٰى ۫ نُزُلًا بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿19﴾
وَاَمَّا الَّذِيْنَ فَسَقُوْا فَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ كُلَّمَآ
اَرَادُوْٓا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَآ اُعِيْدُوْا فِيْهَا وَقِيْلَ
لَهُمْ ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ
تُكَذِّبُوْنَ ﴿20﴾
وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُوْنَ الْعَذَابِ
الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿21﴾
وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ثُمَّ اَعْرَضَ
عَنْهَا ؕ اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِيْنَ مُنْتَقِمُوْنَ ﴿22﴾ ع 2 11 15
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَلَا تَكُنْ فِيْ مِرْيَةٍ
مِّنْ لِّقَآئِهٖ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿23﴾

(18) విశ్వాసి అయిన వ్యక్తిని విద్రోహితో పోల్చడం సబబేనా? ఈ ఉభయులూ సమానులు కాలేరు. (19) విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారికి ఉద్యానవనాలలో నివాసాలు ఉన్నాయి. వారి కర్మలకు ప్రతిఫలంగా వారి ఆతిథ్యానికి,

(20) విద్రోహ వైఖరిని అవలంబించిన వారి నివాసం నరకం. వారు దాని నుండి బయటపడదలచి నప్పుడల్లా, అందులోకే నెట్టబడతారు. వారితో, "మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండే అగ్ని బాధను ఇప్పుడు రుచిచూడండి" అని అనబడుతుంది. (21) ఆ పెద్ద శిక్షకు ముందు, మేము ఈ లోకంలోనే శిక్షను వారికి రుచిచూపిస్తూ ఉంటాము, బహుశా వారు తమ తిరుగుబాటును మానుకుంటారేమో అని. (22) తన ప్రభువు వాక్యాల ద్వారా హితబోధ చేయబడినప్పుడు, వాటిపట్ల విముఖుడయ్యే వానికంటే పరమ దుర్మార్గుడెవడు? అటువంటి అపరాధులకు మేము తప్పనిసరిగా ప్రతీకారం చేసి తీరుతాము.

(23) ఇంతకు ముందు మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చి ఉన్నాము. కనుక అది లభించిన విషయంలో నీకు ఎలాంటి సందేహమూ ఉండనక్కరలేదు, ఆ గ్రంథాన్ని మేము ఇస్రాయీల్ సంతతి వారికి మార్గదర్శకత్వంగా చేశాము.

15, 16 : విశ్వాసుల సద్గుణాలను పేర్కొనడం జరిగింది. ఖుర్‌ఆన్ ద్వారా హితబోధ చేయబడిన వారే విశ్వసిస్తారు. వీరు దైవశిక్షకు భయపడుతూ సజ్దాలో పడిపోతారు. వీరు అల్లాహ్‌కు సహవర్తుల్ని కల్పించే చేష్టలకు దూరంగా ఉంటారు. ఆయన అనుగ్రహాలను పొంది కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారు. వీరు అజ్ఞానుల్లా అవిశ్వాసుల్లా, అహంకారంగా ప్రవర్తించరు. ఎల్లప్పుడూ అణుకువతో, భయభీతులతో మెలుగుతారు. రాత్రివేళల్లో నిద్రనుండి మేల్కొని క్షమాపణ కోరుతారు, పశ్చాత్తాపం చెందుతారు. ఆయన కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తూ ఉంటారు. దైవశిక్షకు భయపడుతూ ఉంటారు. మేము ప్రసాదించిన ధనం నుండి దైవమార్గంలో ఖర్చుచేస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

17 : ఈ వాక్యంలోనూ విశ్వాసుల గురించే ప్రస్తావించడం జరిగింది. వారి ప్రభువు వారికోసం అమోఘమైన అనుగ్రహాలను దాచి ఉంచాడు. ఆ రోజు వాటిని పొంది వారి కళ్ళు చల్లబడతాయి. ఇవి ఇహలోకంలో మానవుని ఊహకందని అనుగ్రహాలు. అబూహురైరా (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "అల్లాహ్ (స్వర్గంలో) తన సజ్జనులైన దాసుల కోసం ఏ కళ్ళూ చూడని, ఏ చెవులూ వినని, ఏ మానవ హృదయమూ ఊహించనటువంటి అనుగ్రహాలను సిద్ధం చేసి ఉంచాడు. (బుఖారీ, ముస్లిం)

وَجَعَلۡنَا مِنۡهُمۡ اَٮِٕمَّةً يَّهۡدُوۡنَ بِاَمۡرِنَا لَمَّا صَبَرُوۡا ؕ
وَكَانُوۡا بِاٰيٰتِنَا يُوۡقِنُوۡنَ ﴿24﴾

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ فِيۡمَا
كَانُوۡا فِيۡهِ يَخۡتَلِفُوۡنَ ﴿25﴾

اَوَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ اَهۡلَكۡنَا مِنۡ قَبۡلِهِمۡ مِّنَ
الۡقُرُوۡنِ يَمۡشُوۡنَ فِىۡ مَسٰكِنِهِمۡ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ
لَاٰيٰتٍ ؕ اَفَلَا يَسۡمَعُوۡنَ ﴿26﴾

اَوَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّا نَسُوۡقُ الۡمَآءَ اِلَى الۡاَرۡضِ الۡجُرُزِ
فَنُخۡرِجُ بِهٖ زَرۡعًا تَاۡكُلُ مِنۡهُ اَنۡعَامُهُمۡ
وَاَنۡفُسُهُمۡ ؕ اَفَلَا يُبۡصِرُوۡنَ ﴿27﴾

وَيَقُوۡلُوۡنَ مَتٰى هٰذَا الۡفَتۡحُ اِنۡ كُنۡتُمۡ
صٰدِقِيۡنَ ﴿28﴾

قُلۡ يَوۡمَ الۡفَتۡحِ لَا يَنۡفَعُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اِيۡمَانُهُمۡ
وَلَا هُمۡ يُنۡظَرُوۡنَ ﴿29﴾

فَاَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَانۡتَظِرۡ اِنَّهُمۡ مُّنۡتَظِرُوۡنَ ﴿30﴾ ع 3 8 16

(24) వారు సహనం వహించినప్పుడు, మా వాక్యాలను గట్టిగా నమ్మినప్పుడు, మేము వారిలో నాయకులను ప్రభవింపజేశాము. వారు మా ఆజ్ఞానుసారం మార్గం చూపేవారు.

(25) నిశ్చయంగా నీ ప్రభువే ప్రళయం నాడు పరస్పరం విభేదిస్తూ ఉన్న విషయాలను గురించి తీర్పు చెబుతాడు. (26) ఈ ప్రజలకు ఏ మార్గదర్శకత్వమూ లభించలేదా? – వారికి పూర్వం మేము ఎన్నో జాతులను నాశనం చేశాము. వారు నివసించిన ప్రాంతాలలోనే ఈనాడు వీరు సంచరిస్తున్నారు కదా? ఇందులో గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి. వారు వినటం లేదా? (27) వారు ఈ దృశ్యాన్ని ఎన్నడూ చూడలేదా? మేము ఒక బంజరు భూమి వైపునకు నీళ్ళను ప్రవహింపజేస్తూ తీసుకువస్తాము, వారి పశువులకూ మేత దొరుకుతుంది. స్వయంగా వారూ తింటారు. వారు దేనినీ చూడరా? (28) వారు ఇలా అంటారు, “నీవు సత్యవంతుడవే అయితే. అసలు ఈ తీర్పు ఎప్పుడు జరుగుతుందో చెప్పు?” (29) వారితో ఇలా అను, “తీర్పుదినం నాడు విశ్వసించటం అనేది అవిశ్వాసులకు ఏమాత్రం లాభకరంగా ఉండబోదు. తరువాత వారికి గడువనేది దొరకదు.” (30) సరే, మంచిది వారి మానాన వారిని వదలిపెట్టు. నిరీక్షించు, వారూ నిరీక్షిస్తున్నారు.

18 – 30 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో తీర్పుదినం నాడు విగ్రహారాధకులు, అవిశ్వాసులు తమ విశ్వాసం పట్ల, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం పట్ల, తమ దుష్కార్యాల పట్ల నిరాశకు గురవుతారు. సత్కార్యాలు చేసేందుకు ప్రపంచంలోనికి పంపమని కోరుతారు అని పేర్కొనడం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసులు, అవిశ్వాసులు, ముస్లిములు, విగ్రహారాధకులు, పుణ్యాత్ములు, పాపాత్ములు మొదలైన వారి పర్యవసానం ఒకేవిధంగా ఉండదని తెలియపర్చటం జరిగింది. విశ్వాసులు పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశిస్తే, అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తారని, వారు స్వర్గసుఖాలలో, విలాసాలలో

తెలియాడుతూ ఉంటారనీ, వీరు వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిఅయి ఏడుస్తూ ఉంటారని నొక్కి చెప్పటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

18 – 20 : అల్లాహ్ వద్ద విశ్వాసులు, అవిశ్వాసులు సమానులు కారు. ఇది ఆయన న్యాయశాసనానికి విరుద్ధం. విశ్వాసులు శాశ్వతంగా స్వర్గంలో ఉంటారు. అవిశ్వాసులు శాశ్వతంగా నరకంలో ఉంటారు. వారు అక్కడి నుండి పారిపోవాలని ప్రయత్నిస్తే దైవదూతలు వారిని పట్టుకుని తన్నిమరీ శిక్షిస్తారు. అంటే ఇహలోకంలో తిరస్కరించిన దాన్ని నరకంలో రుచి చూస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

21 : త్వరలో వచ్చే శిక్ష అంటే ఆపదలు, కష్టాలు, వ్యాధులు, వీటికి గురిచేసి అల్లాహ్ పరీక్షిస్తాడు. వారు తమ్ముతాము సరిదిద్దుకొని, పాపకార్యాలకు దూరమై, పశ్చాత్తాపం చెందుతారని, ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) అభిప్రాయం ప్రకారం నేరస్తులను శిక్షించడం, మరో ఉల్లేఖనం ప్రకారం 1. కరవు కాటకాలు 2. బద్ర్ యుద్ధంలో చంపబడటం, పట్టుబడటం. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

22 : అల్లాహ్ ఆదేశాలను, సూచనలను, నిర్దేశాలను వివరంగా తెలుసుకున్న తరువాత కూడా వాటిని తిరస్కరించటం. ఇదే అన్నిటికంటే పెద్ద దుర్మార్గం. ఇటువంటి వారిని అల్లాహ్ తప్పకుండా ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

23 : ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ మేము నీకు ఖుర్ఆన్ గ్రంథం ప్రసాదిస్తే, ఇందులో మక్కా అవిశ్వాసులు ఆశ్చర్యపడవలసిన పనేముంది. మేము మీకంటే ముందే మూసా (అ)కు తౌరాతు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. ఆ రాత్రి మీరు ఆయన్ను కలుసుకున్నదాన్ని గురించి ఏ మాత్రం సంకోచానికి గురికాకండి. అంటే ఇస్రా–మేరాజ్ సందర్భంగా మీరు మూసా (అ)ను కలుసుకున్న విషయంపై సందేహానికి తావేలేదు. ఆ తౌరాతు గ్రంథాన్ని మేము బనీ ఇస్రాయీల్ మార్గదర్శకత్వం కొరకు అవతరింపజేశాము. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

27 : అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. దానివల్ల నదులు, చలమలు, సరస్సులు, చెరువులు మొదలైనవన్నీ నిండిపోతాయి. ఎండిపడివున్న భూములు సస్యశ్యామలంగా తయారవుతాయి. ఇవన్నీ అల్లాహ్ అనుగ్రహాలే. మరి వీటిని చూచి కూడా వీరు విశ్వసించరెందుకు? (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

30 : అవిశ్వాసుల మాటలను పట్టించుకోవద్దని, సందేశ ప్రచార బాధ్యతను నెరవేర్చుతూ ఉండమని, తీర్పు సమయాన్ని గురించి వేచి ఉండమని, జయం మీకే వరిస్తుందని, మీ శత్రువులే అపజయం పాలౌతారనీ, వారు కోరింది జరగదని, అల్లాహ్ కోరిందే జరుగుతుందని అంతిమ ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 33. అల్ అహ్‌జాబ్ సూర పరిచయం

ఈ సూరహ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 73 వాక్యాలు, 9 రుకూలు ఉన్నాయి. అజ్ఞానకాలంలో, ఇస్లామ్ ప్రారంభంలో కూడా దత్తపుత్రుణ్ని కన్న కొడుకుగా భావించేవారు. ప్రవక్త (స) జైద్ బిన్ హారిసా (రజి)కు బానిసత్వం నుండి స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించి, దత్తత తీసుకుని, అతని పెళ్ళి తన అత్తకూతురైన జైనబ్ (ర.అన్హా)తో చేశారు. ఖురైష్ వంశం వారందరూ ఈ చర్యపట్ల అయిష్టత వ్యక్తం చేశారు. అయితే ఇద్దరి మధ్య వివాహ బంధం కుదరలేదు. ఇద్దరూ విడాకులు తీసుకున్నారు. ప్రవక్త (స) ఆమెను వివాహం చేసుకునేందుకు వెనుకడుగు వేశారు. దీని గురించి అల్లాహ్ కొన్ని ఆదేశాలను జారీ చేశాడు.

ఆ తరువాత అహ్‌జాబ్ యుద్ధాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఇది హిజ్రీ 5వ సంవత్సరంలో సంభవించింది. ఇందులో ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా బనూ నజీర్, బనూ ఖైనుఖాహ్, యూదులు, మక్కా అవిశ్వాసులు గత్‌ఫాన్ మొదలైన తెగలు పాల్గొన్నాయి.

ఆ తరువాత కపటుల గురించి హెచ్చరించబడింది. విశ్వాసులను ప్రశంసించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) భార్యలకు ప్రాపంచిక సుఖాలు కావాలో, అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త, పరలోకం కావాలో తేల్చుకోమని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఆ తరువాత సమాజం వైపు దృష్టిని సారిస్తూ స్త్రీలు తమ ఇళ్లల్లోనే ఉండాలనీ, అనవసరంగా ఇంటి నుండి బయటికి వెళ్ళరాదని, పర పురుషులతో పరదా పాటించాలనీ బయటికి వెళ్ళినపుడు పరదా నియమాలకు కట్టుబడాలని ఉపదేశించబడింది. ఆ తరువాత కపటులు, అవిశ్వాసులు రేపిన కల్లోలాన్ని గురించి పేర్కొనడం జరిగింది.

## 33. అల్ అహ్‌జాబ్

**ఆయత్‌లు** : 73 **అవతరణ** : మదీనాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్‌కు భయపడు. అవిశ్వాసులకూ, కపటులకూ విధేయత చూపకు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌యే జ్ఞాని మరియు వివేకీను.

(2) నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీకు సూచించబడే విషయాన్ని మాత్రమే అనుసరించు. అల్లాహ్‌కు నీవు చేసే ప్రతి పనీ తెలుసు.

آیَاتُهَا 73 ۝ 33 سُوْرَةُ الْأَحْزَابِ مَدَنِيَّةٌ ۝ رُكُوْعَاتُهَا 9

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللّٰهَ وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۙ﴿1﴾

وَّاتَّبِعْ مَا يُوْحٰۤى اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۙ﴿2﴾

وَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۚ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿3﴾

(3) అల్లాహ్‌పై నమ్మకం ఉంచు. సంరక్షకుడుగా అల్లాహ్ మాత్రమే సరిపోతాడు.

مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهٖ ۚ وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمُ الّٰٓئِيْ تُظٰهِرُوْنَ مِنْهُنَّ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَآءَكُمْ اَبْنَآءَكُمْ ۗ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ ۗ وَاللّٰهُ يَقُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيْلَ ﴿4﴾

(4) అల్లాహ్ ఏ వ్యక్తి శరీరంలోనూ రెండు హృదయాలను పెట్టలేదు. మీరు జిహార్ చేసే మీ భార్యలనూ ఆయన మీకు తల్లులుగా చేయలేదు; ఇంకా ఆయన మీ దత్తపుత్రులనూ మీ సొంత పుత్రులుగా చేయలేదు. ఇవి మీరు పలికే మీ నోటి మాటలు మాత్రమే. కాని అల్లాహ్ మాత్రం సత్యం పునాదిగా ఉన్న మాటలే అంటున్నాడు. ఆయనే సరియైన విధానం వైపునకు మార్గం చూపుతున్నాడు.

اُدْعُوْهُمْ لِاٰبَآئِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ لَّمْ تَعْلَمُوْٓا اٰبَآءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ وَمَوَالِيْكُمْ ۗ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيْمَآ اَخْطَاْتُمْ بِهٖ ۙ وَلٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوْبُكُمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿5﴾

(5) దత్తపుత్రులను వారి తండ్రులతో ఉన్న సంబంధం ప్రకారం పిలవండి. ఇది అల్లాహ్ దృష్టిలో ఎంతో న్యాయ సమ్మతమైన విషయం. ఒకవేళ వారి తండ్రులెవరో మీకు తెలియకపోతే, అప్పుడు వారు మీకు ధార్మిక సోదరులు మరియు సహచరులు. పొరపాటు వల్ల మీరు ఏదైనా మాట అంటే, దానికి మిమ్మల్ని పట్టుకోవటం జరగదు. కాని మీరు బుద్ధిపూర్వకంగా అనే మాటకు తప్పనిసరిగా మిమ్మల్ని విచారించటం జరుగుతుంది. అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهٗٓ اُمَّهٰتُهُمْ ۗ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ اِلَّآ اَنْ تَفْعَلُوْٓا اِلٰٓى اَوْلِيٰٓئِكُمْ مَّعْرُوْفًا ۗ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿6﴾

(6) నిస్సందేహంగా విశ్వాసులకు దైవప్రవక్త స్వయంగా తమకంటే కూడా ముఖ్యుడు. దైవప్రవక్త భార్యలు వారికి తల్లులు. కాని అల్లాహ్ గ్రంథం ప్రకారం సాధారణ విశ్వాసులు మరియు వలస వచ్చిన వారికంటే రక్తసంబంధీకులు పరస్పరం ఎక్కువ హక్కులు కలిగి ఉంటారు. అయితే, మీ సహచరులకు మీరు ఏదైనా మేలు చేయవచ్చు. ఈ ఆజ్ఞ దైవగ్రంథంలో ఈ విధంగా వ్రాయబడి ఉంది.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مِيْثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُّوْحٍ وَّاِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۠ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ۙ ﴿7﴾

(7) ఓ ప్రవక్తా! మేము దైవప్రవక్తలందరి చేత చేయించిన వాగ్దానాన్ని గుర్తుంచుకో. నీతో కూడ చేయించాము. మరియు నూహ్, ఇబ్రాహీమ్, మూసా, మర్యమ్ కుమారుడు ఈసాలతో కూడా చేయించాము. అందరితో మేము గట్టి వాగ్దానం చేయించాము.

(8) – (అల్లాహ్) సత్యవంతులకు, వారి సత్యసంధత గురించి ప్రశ్నించటానికి. అవిశ్వాసులకు ఆయన అత్యంత బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధం చేసి ఉంచాడు.

(9) విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! అల్లాహ్ మీకు చేసిన ఉపకారాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి. సైన్యాలు మీపైకి దండెత్తి వచ్చినప్పుడు, మేము వాటి మీదకు ఒక పెనుగాలిని పంపాము; మీకు కానరాని సైన్యాలను పంపాము. మీరు ఆ సమయంలో చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ చూస్తూనే ఉన్నాడు.

(10) శత్రువులు మీ మీదకు పైనుండీ, క్రిందనుండీ దండెత్తి వచ్చినప్పుడు, భయం వల్ల మీ కళ్ళు తేలిపోయినప్పుడు మీ గుండెకాయలు గొంతుల్లోకి వచ్చినప్పుడు, మీరు అల్లాహ్‌ను గురించి రకరకాలుగా అనుమానిస్తున్నప్పుడు,

(11) ఆ సమయంలో విశ్వాసులు కఠిన పరీక్షకు గురిఅయ్యారు. తీవ్రంగా కుదిపివేయబడ్డారు.

(12) కపటులు, హృదయాలలో రోగం ఉన్నవారు అందరూ, “అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త మనతో చేసిన వాగ్దానాలన్నీ భ్రమలు తప్ప మరేమీ కావు” అని స్పష్టంగా ప్రకటించినప్పటి సమయాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో. (13) అప్పుడు వారిలోని ఒక వర్గం, “ఓ యస్‌రిబ్ ప్రజలారా! ఇక మీకు ఇక్కడ ఉండే అవకాశమేదీ లేదు, వెనక్కి వెళ్ళిపోండి” అని అన్నది. అప్పుడు వారిలోని మరొక వర్గం, “మా గృహాలు ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నాయి” అని దైవప్రవక్తకు చెప్పి సెలవుకోరింది. వాస్తవానికి వాటికి ఏ ప్రమాదమూ లేదు. అసలు వారు పారిపోదలచారు. (14) ఒకవేళ నగరం చుట్టుప్రక్కల నుండి శత్రువులు లోపలకు జొరబడి వారిని విద్రోహ చర్యకు పాల్పడమని పిలుపు ఇస్తే, అప్పుడు వారు తప్పకుండా అలా చేస్తారు. విద్రోహచర్యలో పాల్గొనడానికి వారు చాలా తక్కువగా సంకోచిస్తారు.

لِّيَسْـَٔلَ الصّٰدِقِيْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَاَعَدَّ
لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿8﴾ ع 1 8 17

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ
جَآءَتْكُمْ جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا وَّجُنُوْدًا
لَّمْ تَرَوْهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ۚ ﴿9﴾

اِذْ جَآءُوْكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ
وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوْبُ الْحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا ﴿10﴾

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَزُلْزِلُوْا زِلْزَالًا
شَدِيْدًا ﴿11﴾

وَاِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ
مَّا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗۤ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿12﴾

وَاِذْ قَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ يٰۤاَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ
لَكُمْ فَارْجِعُوْا ۚ وَيَسْتَاْذِنُ فَرِيْقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ
يَقُوْلُوْنَ اِنَّ بُيُوْتَنَا عَوْرَةٌ ۛؕ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۚۛ اِنْ
يُّرِيْدُوْنَ اِلَّا فِرَارًا ﴿13﴾

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا
الْفِتْنَةَ لَاٰتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوْا بِهَاۤ اِلَّا يَسِيْرًا ﴿14﴾

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿15﴾

(15) వారు ఇది వరకు తాము వెన్ను చూపము అని అల్లాహ్‌కు వాగ్దానం చేసి ఉన్నారు. అల్లాహ్‌కు చేసిన వాగ్దానం గురించి తప్పకుండా ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది.

قُل لَّن يَنفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿16﴾

(16) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “ఒకవేళ మీరు మృత్యువు బారి నుండి లేదా హత్య బారినుండి తప్పించుకోవాలని పారిపోతే, ఈ పారిపోవటం మీకు ఏమాత్రం లాభదాయకం కాబోదు. దీని తరువాత జీవిత సుఖాలను అనుభవించటానికి కొద్దిపాటి అవకాశం మాత్రమే మీకు లభిస్తుంది.”

قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿17﴾

(17) వారిని ఇలా అడుగు, “ఒకవేళ అల్లాహ్ మీకు నష్టం కలిగించదలిస్తే, ఆయన నుండి మిమ్మల్ని కాపాడగలిగేవాడెవడు? ఒకవేళ అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కరుణించదలిస్తే, ఆయన కరుణను ఆపగల వాడెవడు? అల్లాహ్‌కు ప్రతిగా వారు ఏ సంరక్షకుణ్ణి, ఏ సహాయకుణ్ణి పొందలేరు.

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۖ وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿18﴾

(18) మీలో ప్రతిబంధకాలు సృష్టించే వారిని, తమ సోదరులను, ‘మా వైపునకు రండి’ అని పిలిచేవారినీ, పేరుకు మాత్రమే యుద్ధంలో పాల్గొనే వారినీ

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۖ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۚ أُولَٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿19﴾

(19) నీకు తోడ్పడే విషయంలో పరమ లోభులయిన వారినీ అల్లాహ్ బాగా ఎరుగును. మరణ సమయంలో అపస్మారక స్థితికి గురి అయినవాని వలె వారు ప్రమాదం సంభవించినప్పుడు గుడ్లు త్రిప్పుతూ నీ వైపు చూస్తారు, కాని ప్రమాదం తొలగిపోగానే, వారే లాభాలను పొందాలని దురాశాపరులై కత్తెరలవలె ఆడే నాలుకలతో నీకు స్వాగతం పలకటానికి వస్తారు. వారు ఏమాత్రం విశ్వసించినవారు కారు. కనుకనే అల్లాహ్ వారి కర్మలను అన్నింటినీ వ్యర్థం చేశాడు. అల్లాహ్‌కు అలా చెయ్యటం చాలా సులభం.

| | |
|---|---|
| (20) దాడి చేసిన వర్గాలు ఇంకా వెళ్ళిపోలేదు అనే వారు భావిస్తున్నారు. ఒకవేళ ఆ వర్గాలు మళ్ళీ దాడి చేస్తే, ఎడారిలో ఎక్కడికైనా పోయి పల్లెలలో అరబ్బుల మధ్య కూర్చుందామనీ, అక్కడి నుండి మీ పరిస్థితులను గురించి తెలుసుకుందామని వారి మనస్సు కోరుతోంది. ఒకవేళ వారు మీ మధ్య ఉన్నా, యుద్ధంలో చాలా తక్కువగానే పాల్గొంటారు. | يَحْسَبُوْنَ الْاَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوْا ۚ وَاِنْ يَّاْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُوْنَ فِي الْاَعْرَابِ يَسْاَلُوْنَ عَنْ اَنْۢبَآئِكُمْ ؕ وَلَوْ كَانُوْا فِيْكُمْ مَّا قٰتَلُوْٓا اِلَّا قَلِيْلًا ۧ (20) ع 2 12 18 |

1 – 20 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స)ను, మీపై అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని ప్రచారం చేయమని, అవిశ్వాసుల, కపటుల వ్యతిరేకతను పట్టించుకోవద్దని, సహాయం చేసేవాడు అల్లాహ్ మాత్రమే అని, ఆయన్నే నమ్ముకోవాలని తాకీదు చేయబడింది. 'జిహార్' అంటే భర్త తన భార్యతో "నా కోసం నీ వీపు నా తల్లి వీపు లాంటిది" అని అనడం. అలా అన్న ఆ వ్యక్తి ఇప్పుడు తన భార్యతో సంభోగించటం నిషిద్ధం అని భావిస్తాడు.

ఖుర్ఆన్ గ్రంథం దాన్ని సంస్కరించింది. అలా పలకటం వల్ల భార్య నిషిద్ధం కాదని ఆదేశించింది. ఒకవేళ ఎవరైనా తన భార్యతో ఇలా పలికి, సంబంధాలు త్రెంచుకొని మళ్ళీ సంసార సంబంధాలు కొనసాగించాలని కోరితే ముందు ఒక బానిసను విడుదల చేసి సంబంధాలు కొనసాగించవచ్చు. ఒకవేళ బానిసలు లేకపోతే రెండు నెలలు నిరంతరంగా ఉపవాసాలు ఉండాలి. ఆ శక్తీ లేకపోతే 60మంది పేదలకు అన్నం పెట్టాలి. ఇది పరిహారం.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 – 3 : అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను దైవభీతి గల జీవితం గడపాలని ఆదేశించాడు. కాని, ఈ ఆదేశం ప్రతి ఒక్క ముస్లిమ్‌కు వర్తిస్తుంది. అదేవిధంగా కపటుల మాటలు విని సత్యధర్మాన్ని వదలరాదని, అలా చేసేవారిని కఠినంగా శిక్షించడం జరుగుతుందని తెలియపర్చబడింది. వీరిని అనుసరించవద్దని, ఖుర్ఆన్, హదీసులను అనుసరించాలని జీవితపు అన్ని రంగాల్లోనూ అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలని, అల్లాహ్‌ను నమ్ముకున్న వారికి అల్లాహ్‌యే చాలని సెలవియ్యబడింది.

4 : ఒక మానవుని శరీరంలో రెండు గుండెకాయలు ఉండవు. భార్యను తల్లి అన్నంతమాత్రాన తల్లి అయిపోదు. అదేవిధంగా దత్తపుత్రుణ్ణి కన్నకొడుకు అంటే కన్న కొడుకు అయిపోడు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ తీర్పులు. అల్లాహ్ తీర్పులు సత్యం. ఆయనే రుజుమార్గం చూపుతాడు. ఈ వాక్యం జైద్ బిన్ హారిసా (రజి) గురించి అవతరించింది. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స) అతన్ని దైవదౌత్యం తరువాత బానిసత్వపు బంధనాల నుండి విడిపించి దత్తత తీసుకున్నారు. (ఇబ్నెకసీర్)

5 : అంటే అల్లాహ్ అజ్ఞాన కాలపు ఆచారాలను ఖండిస్తున్నాడు. ఒకవేళ ఒకరి తండ్రి ఎవరో తెలియకపోతే అతన్ని ధార్మిక సోదరునిగా స్నేహితునిగా భావించండి. పొరపాటుగా ఇతరులను తండ్రిగా గుర్తిస్తే క్షమించబడును. ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా అలా చేస్తే ఎంతమాత్రం క్షమించబడదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : ప్రవక్త (స) తన అనుచర సంఘం పట్ల ఎంతో వాత్సల్యంగా, ప్రేమగా ఉండేవారు. అందువల్లే అన్ని రంగాల్లోనూ ఆయన్ని అనుసరించాలని ఆదేశించడం జరిగింది. ఇంకా, తమ ప్రాణాలకన్నా అధికంగా ఆయన్ను ప్రేమించాలని ఆదేశించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) భార్యలు అనుచర సంఘానికి తల్లులు వంటివారు. వారసత్వం దగ్గరి బంధువుల్లోనే అవుతుంది. అయితే ఎవరైనా వలస వచ్చిన నిరుపేదలకు దానధర్మాలు చేయాలనుకుంటే

| | |
|---|---|
| (21) యదార్థంగా అల్లాహ్ ప్రవక్తలో మీకు ఒక మంచి ఆదర్శం ఉండినది. అల్లాహ్‌పై, అంతిమ దినంపై ఆశలు పెట్టుకుని అత్యధికంగా అల్లాహ్‌ను స్మరించే ప్రతి వ్యక్తికి. | لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا ﴿21﴾ |

ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

7, 8 : అల్లాహ్ ప్రవక్తలందరితోనూ మేము అల్లాహ్ సందేశాన్ని అందజేస్తామని, పరస్పరం సహాయ సహకారాలు అందిస్తామని, విభేదాలకు మనస్పర్థలకు గురికామని ప్రమాణం తీసుకున్నాడు. అంతేకాక తీర్పుదినం నాడు దైవసందేశాన్ని అందజేశారా లేదా అని ప్రవక్తలను, అనుచర సంఘాలను ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. అప్పుడు ప్రవక్తలందరూ, అనుచర సంఘాలన్నీ 'అవును' అని విన్నవించుకుంటారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

9 : అల్లాహ్ ఉపకారాలను గుర్తు చేస్తున్నాడు. అహ్‌జాబ్ యుద్ధం హిజ్రీ 5వ సంవత్సరంలో సంభవించింది. దీన్ని కందక (అగడ్త) యుద్ధం అని కూడా అంటారు. ఇస్లాం శత్రువులందరూ కలసి ముస్లిములను తుడిచిపెట్టాలని నిశ్చయించుకున్నారు. కాని అల్లాహ్ తుఫాను గాలుల ద్వారా, దైవదూతల ద్వారా ముస్లిములను సహాయం చేశాడు.

10 : ప్రవక్త (స) బనూ నజీర్ తెగవారి వాగ్దాన భంగం కారణంగా వారిని దేశ బహిష్కరణకు గురిచేశారు. ప్రతీకారం తీర్చుకోవటానికి ఇతర తెగలతో కలసి ముస్లిములపై దండెత్తారు. అన్ని వైపుల నుండి శత్రువులు రావటం చూసి ముస్లిముల కళ్ళు చీకటి క్రమ్ముకున్నాయి. అల్లాహ్ సహాయం చేస్తాడా లేదా అని అనేక రకాల దురాలోచనలకు గురయ్యారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

14 : కపటుల హృదయాల పరిస్థితిని పేర్కొనటం జరిగింది. ఒకవేళ శత్రువు దాడిచేసి, దోపిడీకి పాల్పడి, వారితో ఇస్లాంను త్యజించి మీ పాత ధర్మాన్ని అనుసరించాదని అంటే నిర్భయంగా వారు కోరినట్లు ప్రకటిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

15 : వారు ప్రవక్త (స)తో ముస్లిములకు తోడుగా ఉంటామని, వారితో యుద్ధం ఎప్పుడూ చేయమని ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. ఒకవేళ వీరు తమ వాగ్దానం మరచిపోతే అల్లాహ్ కూడా తన వాగ్దానానికి తగిన చర్య తీసుకుంటాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

16 : ఒకవేళ మీరు యుద్ధానికి భయపడి పారిపోతే ఏమిటి లాభం? కొంతకాలం తర్వాత ఎలాగైనా చావును స్వీకరించవలసి ఉంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

17 : ఒకవేళ అల్లాహ్ మీకు నాశనం చేయదలచుకున్నా, వ్యాధికి గురిచేసినా, నష్టం కలుగజేసినా మిమ్మల్ని రక్షించే వారెవరు? మీకు అల్లాహ్ అనుగ్రహిస్తే అడ్డుకునే వాడెవడు? వాస్తవం ఏమిటంటే దాసులకు అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరూ సహాయకులు కారు.

20 : ఈ కపటులు ఎంత పిరికి వారంటే అవిశ్వాసులు ఓటమిపాలై వెనుతిరిగినా, వారింకా యుద్ధ మైదానంలో ఉన్నారని, గుడారాల్లో ఉన్నారని భావిస్తారు. అవిశ్వాసులు మళ్ళీయుద్ధానికి వెళ్ళినా వీరు మాత్రం మదీనా పరిసరాల్లో ఉందామని కోరుకుంటారు. అంతేకాక అక్కడి ప్రజలను ప్రవక్త (స) వారి అనుచరులు చంపబడ్డారా? లేదా? అని ప్రశ్నిస్తారు. ఒకవేళ ఈ పిరికివారు యుద్ధంలో పాల్గొన్నా కాళ్ళూ చేతులు ఊపడం తప్ప మరేమీ చేయలేరు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُوْنَ الْاَحْزَابَ ۙ قَالُوْا هٰذَا مَا
وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۚ وَمَا
زَادَهُمْ اِلَّآ اِيْمَانًا وَّتَسْلِيْمًا ﴿22﴾

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ رِجَالٌ صَدَقُوْا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ
عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضٰى نَحْبَهٗ وَمِنْهُمْ مَّنْ
يَّنْتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوْا تَبْدِيْلًا ۙ ﴿23﴾

(22) సత్య విశ్వాసులు, వారు దాడి చేసిన సైన్యాలను చూసినప్పుడు ఇలా పలికారు, "అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త మనకు వాగ్దానం చేసిన విషయం ఇదే. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త నిజమే పలికారు." ఈ సంఘటన వారి విశ్వాసాన్ని, వారి ఆత్మ సమర్పణనూ మరింత అధికం చేసింది. (23) విశ్వాసులలో, అల్లాహ్‌కు తాము చేసిన వాగ్దానాన్ని నిజంచేసి చూపినవారు ఉన్నారు. వారిలో కొందరు తమ మొక్కుబడులను తీర్చుకున్నారు. మరికొందరు సమయం కోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. వారు తమ వైఖరిని మాత్రం మార్చుకోలేదు.

لِّيَجْزِيَ اللّٰهُ الصّٰدِقِيْنَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ
الْمُنٰفِقِيْنَ اِنْ شَآءَ اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۚ ﴿24﴾

وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوْا
خَيْرًا ۗ وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ الْقِتَالَ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ
قَوِيًّا عَزِيْزًا ۚ ﴿25﴾

وَاَنْزَلَ الَّذِيْنَ ظَاهَرُوْهُمْ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ
صَيَاصِيْهِمْ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيْقًا
تَقْتُلُوْنَ وَتَاْسِرُوْنَ فَرِيْقًا ۚ ﴿26﴾

وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا
لَّمْ تَطَـُٔوْهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ۧ ﴿27﴾ ع 3 7 19

(24) ఇదంతా సత్యసంధులకు అల్లాహ్ వారి సత్యసంధతకు గాను ప్రతిఫలం ఇవ్వటానికి, కపటులకు తనకు ఇష్టమైతే శిక్ష విధించటానికి లేదా తనకు ఇష్టమైతే వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించటానికి, నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూను. (25) అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను వెనక్కి తరిమివేశాడు, వారు ఏ లాభాన్ని పొందకుండానే కడుపు మంటతో మరలిపోయారు. విశ్వాసుల పక్షాన యుద్ధం చేయటానికి అల్లాహ్‌యే సరిపోయాడు. అల్లాహ్ సర్వశక్తి సంపన్నుడు, సర్వసమర్థుడూను. (26) ఈ దాడి చేసిన వారికి తోడ్పడిన గ్రంథ ప్రజలను తమ కోటల నుండి అల్లాహ్ క్రిందికి తీసుకువచ్చాడు. వారి హృదయాలను భయంతో నింపాడు. ఈనాడు వారిలోని ఒక వర్గం వారిని మీరు హతమారుస్తున్నారు, మరొక వర్గం వారిని మీరు ఖైదీలుగా చేస్తున్నారు. (27) ఆయన మిమ్మల్ని వారి భూమికి, వారి గృహాలకూ, వారి ఆస్తులకూ వారసులుగా చేశాడు, మీరు ఎన్నడూ అడుగుమోపని ప్రాంతాన్ని ఆయన మీకు ఇచ్చాడు. అల్లాహ్ అన్నీ చేయగల సమర్థుడు.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيۡنَ أُمَتِّعۡكُنَّ
وَأُسَرِّحۡكُنَّ سَرَاحٗا جَمِيلٗا ﴿28﴾
وَإِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ ٱلۡأٓخِرَةَ
فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلۡمُحۡسِنَٰتِ مِنكُنَّ أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿29﴾
يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِيِّ مَن يَأۡتِ مِنكُنَّ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖ
يُضَٰعَفۡ لَهَا ٱلۡعَذَابُ ضِعۡفَيۡنِۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى
ٱللَّهِ يَسِيرٗا ﴿30﴾

(28) ఓ ప్రవక్తా! నీ భార్యలతో ఇలా పలుకు, "ఒకవేళ మీరు ప్రాపంచిక జీవితాన్ని, దాని శోభనూ కోరుతూ ఉన్నట్లయితే, రండి, నేను మీకు ఎంతో కొంత ఇచ్చివేసి మంచి పద్ధతి ప్రకారం సాగనంపుతాను. (29) కాని ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను, పరలోక నివాసాన్ని కోరుతూ ఉన్నట్లయితే, తెలుసుకోండి, మీలోని పుణ్యాత్ముల కోసం అల్లాహ్ గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని సిద్ధపరిచి ఉంచాడు." (30) ఓ ప్రవక్త భార్యలారా! మీలో ఎవరైనా ఏదైనా స్పష్టమైన నీచకార్యానికి పాల్పడితే ఆమెకు రెట్టింపు శిక్ష విధించబడుతుంది. అల్లాహ్‌కు ఇది చాలా సులభమైన పని.

21 – 30 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో అహ్‌జాబ్ యుద్ధం గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. కపటులు ఈ యుద్ధంలో పాల్గొనకుండానే ముస్లిములను యుద్ధ పరిణామాలను గురించి భయపెట్టేవారు. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ముస్లిములను ప్రవక్త (స)ను అనుసరించమని, ప్రవక్త (స)కు తోడుగా యుద్ధంలో పాల్గొనమని, అందులో వచ్చే కష్టనష్టాలను నిలకడగా, సహనంతో భరించాలని, నిస్సందేహంగా మీరే విజయం పొందుతారని నిర్దేశించాడు. అదేవిధంగా మీరు కూడా ప్రవక్త (స)ను అనుసరించాలని, ప్రవక్త (స) వలె ఇహలోకం కంటే పరలోకానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని ఉపదేశించాడు. ఎందుకంటే మీరే విశ్వాస స్త్రీల కొరకు ఆదర్శం అని ప్రవక్త (స) భార్యలకు హితబోధ చేయబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

21 : ఓ విశ్వాసులారా! మీ అందరి కోసం ప్రవక్త (స)లో ఆదర్శం ఉంది. అందువల్ల జీవితపు అన్ని రంగాల్లో ప్రవక్త (స)ను అనుసరించండి. అయితే పరలోకాన్ని విశ్వసించేవారు, అల్లాహ్‌ను కలుసుకునే నమ్మకం ఉన్నవారు, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించేవారు మాత్రమే ప్రవక్త (స) సంప్రదాయాలను అనుసరిస్తారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

22 : అల్లాహ్ కపటుల స్వభావాలను పేర్కొన్న తరువాత విశ్వాసుల గుణాలను పేర్కొన్నాడు. విశ్వాసులు అవిశ్వాసుల సైన్యాన్ని చూసి అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) చేసిన వాగ్దానం ఇదేనని గుర్తించి, అంటే మమ్మల్ని పరీక్షించదలిస్తే మనము ఆయన్ని సహాయం కోరుతాము. ఆయన తప్పకుండా మనకు సహాయం చేస్తాడు అని నిశ్చయించుకున్నారు. ఏది ఏమైనా అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చాడు. ఇస్లాం శత్రువులు అందరూ నాశనమయ్యారు. దీనివల్ల ముస్లిముల విశ్వాసం అధికమయింది.

23 : విశ్వాసుల నమ్మకాన్ని ప్రశంసించడం జరిగింది. కొందరు ముస్లిములు బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నారు. మరికొందరు పాల్గొనలేకపోయారు. కాని వారు చాలా విచారించి ఇకముందు తప్పకుండా యుద్ధంలో పాల్గొంటామని నిశ్చయించుకున్నారు. అల్లాహ్ వీరి కోరికను ఉహద్ యుద్ధం ద్వారా నెరవేర్చాడు.

25 : అహ్‌జాబ్ యుద్ధ ఫలితాలను పేర్కొనడం జరిగింది. అవిశ్వాసుల వర్గాలు ముస్లిములను నామరూపాలు లేకుండా చేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు. కాని యుద్ధరంగం నుండి అపజయం పాలై వట్టి చేతులతో వెనుతిరిగారు. అల్లాహ్ ఒక్కడే విశ్వాసులకు చాలు. వీరికి యుద్ధం చేసే అవకాశమే ఇవ్వలేదు. అల్లాహ్‌యే శక్తిమంతుడు, శత్రువులను అధిగమించేవాడు.

26 : చేసిన ఒప్పందాన్ని భంగం చేసినవారు తమ కోటల్లో దాక్కున్నారు. అయితే అల్లాహ్ వారి హృదయాల్లో భయాన్ని నింపివేశాడు. ఫలితంగా కోటల నుండి బయటికి వచ్చారు. వెంటనే కొందరిని హతమార్చటం జరిగింది. వృద్ధులను బందీలుగా చేయటం జరిగింది. వారి తోటలను, పొలాలను, గృహాలను, కోటలను, పశువులను, ఆయుధాలను, ధనాన్ని ముస్లిములకు పంచిపెట్టటం జరిగింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు.

28, 29 : ప్రవక్త (స) సతీమణులకు అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స) ద్వారా నోటీసు ఇస్తున్నాడు – ఒకవేళ మీరు ప్రాపంచిక సుఖాలు అందచందాలు కావాలనుకుంటే వాటిలో కొంత ఇచ్చి వదలివేస్తాను. ఒకవేళ అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త, పరలోకం పట్ల మీకు ప్రేమే ఉంటే అల్లాహ్ ప్రవక్త వద్ద ఉండి కష్టనష్టాలను భరించాలి. పరలోకంలో దీని పుణ్యం ఎన్నో రెట్లు అధికంగా లభిస్తుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

30 : ఓ ప్రవక్త భార్యలారా! ఒకవేళ మీరు చెడు కార్యాలకు పాల్పడితే మీకు ఇతరులకంటే రెట్టింపు శిక్ష ఇవ్వటం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే అలా చేస్తే ప్రవక్త (స) కు బాధ కలుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

وَمَنْ يَّقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُّؤْتِهَآ اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۙ وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيْمًا ﴿31﴾

(31) మీలో ఎవరు అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపుతారో, సత్కార్యాలు చేస్తారో, ఆమెకు మేము రెట్టింపు పుణ్యఫలం ఇస్తాము. మేము ఆమెకు గౌరవప్రదమైన ఉపాధిని సిద్ధపరచి ఉంచాము.

يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِيْ فِيْ قَلْبِهٖ مَرَضٌ وَّقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ۚ ﴿32﴾

(32) ఓ ప్రవక్త భార్యలారా! మీరు సాధారణ స్త్రీల వంటి వారు కారు. మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడేవారు అయితే, చిన్న స్వరంతో మాట్లాడకండి, ఎందుకంటే దురుద్దేశం గల వ్యక్తి ఎవడైనా వ్యామోహపడవచ్చు. కాబట్టి స్పష్టంగా, సూటిగా మాట్లాడండి.

وَقَرْنَ فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُوْلٰى وَاَقِمْنَ الصَّلٰوةَ وَاٰتِيْنَ الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيْرًا ۚ ﴿33﴾

(33) ఇళ్ళల్లోనే ఉండిపొండి. అజ్ఞానకాలంలో మాదిరిగా అలంకరణను ప్రదర్శిస్తూ విచ్చలవిడిగా తిరగకండి. నమాజును స్థాపించండి. జకాత్ ఇవ్వండి. అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపండి. దైవప్రవక్త కుటుంబం వారైన మీ నుండి కల్మషాన్ని తొలగించాలని, మిమ్మల్ని పూర్తిగా పరిశుద్ధపరచాలని అల్లాహ్ కోరుతున్నాడు.

وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوْتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا خَبِيْرًا ۚ ﴿34﴾ ع 4 7 1

(34) మీ ఇళ్ళల్లో వినిపించబడే అల్లాహ్ వాక్యాలనూ, వివేకంతో కూడుకున్న విషయాలనూ జ్ఞాపకముంచుకోండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అత్యంత సూక్ష్మజ్ఞాని, అన్నీ తెలిసినవాడు.

اِنَّ الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمٰتِ وَالْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْقٰنِتٰتِ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالصّٰدِقٰتِ وَالصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰبِرٰتِ وَالْخٰشِعِيْنَ وَالْخٰشِعٰتِ وَالْمُتَصَدِّقِيْنَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ وَالصَّآئِمِيْنَ وَالصّٰٓئِمٰتِ وَالْحٰفِظِيْنَ فُرُوْجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِيْنَ اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّالذّٰكِرٰتِ ۙ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿35﴾

(35) నిశ్చయంగా ముస్లిములూ, విశ్వాసులూ, విధేయులూ, సత్యసంధులూ, సహనశీలురూ, అల్లాహ్ ముందు వినమ్రులయ్యేవారూ, దానధర్మాలు చేసేవారూ, ఉపవాసం ఉండేవారూ, తమ మర్మాంగాలను కాపాడుకునేవారూ, అల్లాహ్‌ను అత్యధికంగా స్మరించేవారూ అయిన స్త్రీ పురుషుల కొరకు అల్లాహ్ క్షమాభిక్షను, గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని సిద్ధపరచి ఉంచాడు.

31 – 35 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో విశ్వాసులు అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపాలని చెప్పటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స) సతీమణులు, ఇతర విశ్వాస స్త్రీలు అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపాలని నొక్కి

చెప్పటం జరిగింది. కపట స్త్రీ, పురుషుల కుట్రలకు గురి కారాదని హెచ్చరిస్తూ వారు ఇహలోక వాంఛలు కలిగి ఉన్నవారని తీర్మానించటం జరిగింది. ప్రవక్త (స) పరలోకానికి ఇహలోకంపై ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లు, ప్రవక్త (స) సతీమణులు కూడా పరలోకానికి ఇహలోకంపై ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి మరియు దాన్ని గురించి ప్రచారం చేయాలి.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

31 : ప్రవక్త (స) సతీమణులు గొప్ప ఉన్నత స్థానం కలిగి ఉన్నారు. అందువల్ల వారు పాపం చేస్తే రెట్టింపు శిక్ష విధించినట్లు సత్కార్యాల్లోనూ వారికి రెట్టింపు పుణ్యం లభిస్తుంది. 30 వ వాక్యంలో వ్యభిచారాన్ని గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యంలో ఆదేశాలు ఇవ్వబడ్డాయి. వారు పర పురుషులతో మాట్లాడినప్పుడు శబ్దం మధురంగానూ, ఆకర్షణీయంగా ఉండరాదు. అవసరానికి మించి మాట్లాడకూడదు. మరీ చిన్న శబ్దంతో మాట్లాడరాదు. వినేవాళ్ళు రహస్యాలు అనుకుంటారు. మరీ అంత ఎలుగెత్తి కూడా కాదు. ఏది మాట్లాడినా చాలా సూటిగా, నిర్ద్వంద్వంగా మాట్లాడాలి.

వాక్యంలో ప్రవక్త (స) సతీమణులను ఉద్దేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స) ఇంటి నుండే సంస్కరణోద్యమం ప్రారంభించాలని, అంతేకాక ప్రవక్త (స) అనుచరులు సమస్యలు, సందేహాలు తెలుసుకునేందుకు ప్రవక్త (స) ఇంటికి వచ్చేవారు. అంటే ఈ ఆదేశం కూడా అందరికీ వర్తిస్తుంది.

ఈ వాక్యం ద్వారా స్త్రీ అసలు స్థానం ఆమె గృహమే అని విశదమవుతుంది. అందువల్లే జిహాద్, సామూహిక నమాజ్ ఆమెపై తప్పనిసరి కాదు. పురుషునితో సమానంగా స్త్రీని నడిపించటానికి ప్రకృతి వ్యతిరేక ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. సరైన విధానం ఏమిటంటే, స్త్రీల పట్ల హీనంగా, చులకనగా ప్రవర్తించరాదు. పరపురుషుల ముందు తమ అందచందాలను ప్రదర్శించరాదు. దీన్ని అల్లాహ్ అజ్ఞానకాలపు ఆచారంగా వర్ణించడం జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

ఇంటి నుండి బయటికి వెళ్ళే నియమాలు సూచించటం జరిగింది. బయటకు వెళ్ళే అవసరం కలిగితే అలంకరించుకొని లేదా అలంకరణను ప్రదర్శిస్తూ ముఖం, భుజాలు, వక్షస్థలాలు మొదలైన వాటిని ప్రదర్శిస్తూ ప్రజలను తమ వైపు ఆకర్షించేవిధంగా బయటకు వెళ్ళరాదు. మామూలు దుస్తులు ధరించి, సుగంధ పరిమళాలు పులుముకోకుండా దుప్పట్లు కప్పుకొని బయటకు వెళ్ళాలి. తబర్రుజ్ అంటే తమ అలంకరణలను ప్రదర్శిస్తూ తిరగటం అని అర్థం. ఇస్లాం దీన్ని ఇస్లాం కంటే ముందు ఉండే అజ్ఞానంగా భావించింది. ఇస్లాంకి దీనితో ఎటువంటి సంబంధం లేదు. దీనికి ఎంత మంచి పేరు పెట్టుకున్నా చెడు చెడే అవుతుంది. చెడు మంచిగా మారదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

అదేవిధంగా నమాజును స్థాపించమని ఉపదేశించబడింది. అంటే నమాజును దాని నియమనిబంధనలను దృష్టిలో ఉంచుకొని, వినయవిధేయతలతో దాని సరైన సమయాల్లో స్థాపించాలి. అల్లాహ్ ధన సంపదలు ప్రసాదిస్తే జకాత్ చెల్లించండి. అదేవిధంగా అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తల ఆదేశాలను, నిషిద్ధాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. అంటే దీని ఉద్దేశ్యం కేవలం మిమ్మల్ని పాపాలకు దూరంగా ఉంచడమే. మిమ్మల్ని అన్ని విధాలా పరిశుద్ధపరచడమే మా లక్ష్యం.

ప్రవక్త భార్యలు అహ్లెబైత్‌కి చెందినవారని ఈ వాక్యం సూచిస్తుంది. ఆయిషహ్(ర) ఉల్లేఖనం ప్రవక్త (స) ఒక రోజు ఉదయం నల్లవెంట్రుకలతో చేయబడిన ఒక కంబలి కప్పుకొని బయలుదేరారు. హసన్ వచ్చారు. ప్రవక్త (స) వారిని అందులో చేర్చుకున్నారు. ఆ తరువాత హుసైన్ వచ్చారు. వారిని కూడా ప్రవక్త (స) అందులోకి చేర్చుకున్నారు. ఫాతిమ (ర) వచ్చారు. ఆమెనూ చేర్చుకున్నారు. అలీ వచ్చారు. ప్రవక్త (స) వారినీ చేర్చుకున్నారు. ఇంకా ఇలా

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗۤ اَمْرًا اَنْ يَّكُوْنَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ ؕ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِيْنًا ؕ﴿36﴾

(36) అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తా, ఏ విషయంలోనైనా ఒక తీర్పు చేసినప్పుడు, విశ్వాసి అయిన ఏ పురుషునికైనా, విశ్వాసురాలైన ఏ స్త్రీకైనా, తమ యొక్క ఆ విషయంలో స్వయంగా మళ్ళీ ఒక నిర్ణయం తీసుకునే అధికారం లేదు. ఇంకా ఎవడైనా అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు అవిధేయత చూపితే, అతను స్పష్టంగా అపమార్గానికి గురి అయినట్లే.

وَاِذْ تَقُوْلُ لِلَّذِيْۤ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِيْ فِيْ نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ مُبْدِيْهِ وَتَخْشَى النَّاسَ ۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشٰىهُ ؕ فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا لِكَيْ لَا يَكُوْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ حَرَجٌ فِيْۤ اَزْوَاجِ اَدْعِيَآئِهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿37﴾

(37) ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్, నీవు, ఏ వ్యక్తికి మేలు చేశారో ఆ వ్యక్తితో "నీవు నీ భార్యను విడిచిపెట్టకు, అల్లాహ్‌కు భయపడు" అని అంటున్న ఆ సమయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. అప్పుడు నీవు అల్లాహ్ బయటపెట్టదలచిన విషయాన్ని నీ మనస్సులో దాచి ఉంచావు. నీవు ప్రజలకు భయపడుతున్నావు. వాస్తవానికి నీవు భయపడటానికి అల్లాహ్‌యే ఎక్కువ హక్కుదారుడు. తరువాత జైద్ ఆమె విషయంలో తన అవసరాన్ని పూర్తి చేసుకున్నప్పుడు మేము ఆమె (విడాకులు పొందిన స్త్రీ)తో నీకు వివాహం జరిపించాము. విశ్వాసులకు తమ దత్తపుత్రుల భార్యల విషయంలో, వారు తమ భార్యలకు సంబంధించిన తమ అవసరాన్ని పూర్తి చేసుకున్నప్పుడు, ఏ విధమైన ఇబ్బందీ కలుగకుండా ఉండేందుకు. అల్లాహ్ ఆదేశం అమలులోకి రావలసిందే.

అన్నారు, "ఓ అహ్లెబైత్! అల్లాహ్ మీ నుండి అపరిశుద్ధాన్ని దూరం చేయగోరుతున్నాడు. మిమ్మల్ని పూర్తిగా పరిశుద్ధపరచగోరుతున్నాడు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 4450)

ఈ హదీసు ద్వారా ఈ నలుగురు ప్రవక్త (స) కుటుంబానికి చెందినవారని, అయితే నలుగురు మాత్రమే అహ్లెబైత్ ఎంతమాత్రం కారని తెలుస్తోంది. ప్రవక్త (స) భార్యామణులు కూడా అహ్లెబైత్ అని ఖుర్ఆన్‌లో సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ అభిప్రాయమూ ఇదే. ఇంకా ఈ ఆయత్ అవతరణకు కారణం కూడా వారే. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఒకసారి ఉమ్మె సలమ ప్రవక్త (స)ను, ఖుర్ఆన్‌లో పురుషుల్లా మా గురించి కూడా ఎందుకు ప్రస్తావించబడదు? అని ప్రశ్నించారు. ఒకసారి నేను మా ఇంట్లో కూర్చొని తల దువ్వుకుంటున్నాను. అకస్మాత్తుగా మెంబరుపై ప్రవక్త (స) శబ్దాన్ని విన్నాను. నేను తల దువ్వుకోకుండానే వెంట్రుకలను చుట్టుకున్నాను. నా గది నుండి బయటికి వచ్చి ప్రవక్త (స) మాటలు వినసాగాను. ప్రవక్త (స) అప్పుడు ఈ వాక్యాలనే పఠిస్తున్నారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త (స)ను స్త్రీలు తమరు పురుషుల గురించే మాట్లాడుతారు. స్త్రీల గురించి మాట్లాడరెందుకు అని ప్రశ్నించారు. దానికి ఈ వాక్యాలు అవతరించబడ్డాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(38) అల్లాహ్ తనకు విధించిన ఏ పనినైనా చేయటంలో దైవప్రవక్తకు ఏ ప్రతిబంధకమూ లేదు. గతించిన దైవప్రవక్తలందరి విషయంలోనూ అల్లాహ్ యొక్క ఈ సంప్రదాయమే అమలులో ఉండేది. అల్లాహ్ ఆజ్ఞ పూర్తిగా తిరుగులేని తీర్పు. (ఇది అల్లాహ్ సంప్రదాయం). (39) అల్లాహ్ సందేశాలను అందజేసే వారికి, ఆయనకు మాత్రమే భయపడే వారికి, ఒకే దేవునికి తప్ప మరెవరికీ భయపడని వారికి. లెక్క చూడటానికి కేవలం అల్లాహ్‌యే చాలు. (40) (మానవులారా!) ముహమ్మద్ మీలోని ఏ పురుషునికీ తండ్రికారు. కాని ఆయన అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త. దైవప్రవక్తల పరంపరను సమాప్తం చేసే చివరి వారు. అల్లాహ్ సకల విషయాల జ్ఞానం కలవాడు. (41) విశ్వసించిన ఓ మానవులారా! అల్లాహ్‌ను అత్యధికంగా స్మరించండి. (42) ఉదయం, సాయంత్రం, ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉండండి. (43) ఆయనే మీపై కరుణ చూపేవాడు. ఆయన దూతలు మీ కొరకు కారుణ్యానికై ప్రార్థనలు చేస్తారు, మిమ్మల్ని ఆయన చీకట్లలో నుండి వెలికి తీసి వెలుగులోకి తీసుకురావాలని. విశ్వాసుల పట్ల ఆయన అమిత దయకలవాడు. (44) వారు ఆయనను కలిసే రోజున వారికి శాంతి వచనాలతో స్వాగతం లభిస్తుంది. అల్లాహ్ వారికి ఎంతో గౌరవప్రదమైన ప్రతిఫలాన్ని సమకూర్చి ఉంచాడు. (45) ఓ ప్రవక్తా! మేము నిన్ను సాక్షిగా చేసి, శుభవార్తను ఇచ్చేవానిగా, హెచ్చరిక చేసేవానిగా చేసి

(46) అల్లాహ్ అనుమతితో ఆయన వైపునకు పిలుపు ఇచ్చేవానిగా చేసి, ప్రకాశించే దీపంగా చేసి పంపాము.

(47) విశ్వసించిన మానవులకు శుభవార్త ఇవ్వు. వారికి అల్లాహ్ తరఫు నుండి గొప్ప అనుగ్రహాలు ఉన్నాయని.

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهٗ ؕ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا مَّقْدُوْرًا ۙ ﴿38﴾

الَّذِيْنَ يُبَلِّغُوْنَ رِسٰلٰتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهٗ وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ﴿39﴾

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿40﴾ ع 5/6/2

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ۙ ﴿41﴾

وَّسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿42﴾

هُوَ الَّذِيْ يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهٗ لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿43﴾

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ۚ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ﴿44﴾

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۙ ﴿45﴾

وَّدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَسِرَاجًا مُّنِيْرًا ﴿46﴾

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيْرًا ﴿47﴾

(48) అవిశ్వాసుల, కపటుల ఒత్తిడికి ఎంతమాత్రం లొంగకు. వారి వేధింపులను లెక్క చేయకు. అల్లాహ్‌నే నమ్ముకో. మనిషి తన వ్యవహారాలను అప్పగించటానికి అల్లాహ్‌యే చాలు.

(49) విశ్వాసులైన మానవులారా! మీరు విశ్వాసినులైన స్త్రీలను వివాహం చేసుకుని తరువాత వారిని ముట్టుకోక మునుపే విడాకులిస్తే, అప్పుడు మీ తరపు నుండి ఇద్దత్ ఏదీ వారిపై ఖరారు కాదు. అది పూర్తి అవ్వాలని మీరు కోరలేరు. కనుక వారికి కొంత ధనం ఇచ్చి మంచి పద్ధతిలో సాగనంపండి. (50) ప్రవక్తా! మేము (ఈ క్రిందివారిని) నీకు ధర్మసమ్మతం చేశాము. నీవు మహర్ చెల్లించిన నీ భార్యలను, అల్లాహ్ ప్రసాదించిన బానిస స్త్రీల నుండి నీ అధీనంలోకి వచ్చిన స్త్రీలను. నీతోపాటు వలస వచ్చిన నీ పినతండ్రి కుమార్తెలను. నీ మేనత్తల కుమార్తెలను, నీ మేనమామల కుమార్తెలను, నీ పినతల్లుల కుమార్తెలను, తనను తాను దైవప్రవక్తకు సమర్పించుకున్న విశ్వాసిని అయిన స్త్రీని. ఒకవేళ దైవప్రవక్త ఆమెను వివాహం చేసుకోదలిస్తే ఈ మినహాయింపు కేవలం నీకే పరిమితం. ఇతర విశ్వాసులకు ఇది లేదు. సాధారణ విశ్వాసులకు, వారి భార్యల, బానిస స్త్రీల విషయంలో మేము విధించిన పరిమితులు మాకు బాగా తెలుసు. నీకు ఏ విధమైన ఇబ్బందీ కలుగకుండా ఉండాలని. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

(51) నీ భార్యలలో నీకు ఇష్టమైన వారిని నీ నుండి వేరుగా ఉంచేందుకూ, నీకు ఇష్టమైన వారిని నీతో ఉంచుకునేందుకూ, నీకు ఇష్టమైన వారిని వేరుగా ఉంచిన తరువాత నీ వద్దకు పిలిపించుకునేందుకూ నీకు అధికారం ఇవ్వబడుతోంది. ఈ విషయంలో నీపై ఏ దోషమూ లేదు. ఈ విధంగా వారి కళ్లు చల్లదనం పొందుతాయనీ, వారు బాధపడరనీ, నీవు వారికి ఏది ఇచ్చినా వారు సంతోషిస్తారని ఎక్కువగా ఆశించవచ్చు. మీ మనస్సులలో ఏముందో అల్లాహ్‌కు తెలుసు. అల్లాహ్ సర్వమూ తెలిసిన వాడు సంయమనం కలవాడూను.

وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَدَعْ اَذٰىهُمْ
وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿48﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ
طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ
عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّوْنَهَا ۚ فَمَتِّعُوْهُنَّ
وَسَرِّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿49﴾

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ الّٰتِيْۤ اٰتَيْتَ
اُجُوْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ مِمَّاۤ اَفَآءَ اللّٰهُ
عَلَيْكَ وَبَنٰتِ عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ وَبَنٰتِ خَالِكَ
وَبَنٰتِ خٰلٰتِكَ الّٰتِيْ هَاجَرْنَ مَعَكَ ز وَامْرَاَةً
مُّؤْمِنَةً اِنْ وَّهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ
اَنْ يَّسْتَنْكِحَهَا ۚ خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُوْنِ
الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِيْۤ
اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُوْنَ
عَلَيْكَ حَرَجٌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿50﴾

تُرْجِيْ مَنْ تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيْۤ اِلَيْكَ مَنْ تَشَآءُ ؕ
وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ؕ
ذٰلِكَ اَدْنٰۤى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ
بِمَاۤ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ﴿51﴾

| | |
|---|---|
| (52) వీరుగాక ఇతర స్త్రీలు నీకు ధర్మసమ్మతం కారు; వారి స్థానంలో మరెవరినీ భార్యలుగా తీసుకువచ్చే అనుమతి కూడ నీకు లేదు, వారి అందచందాలు నీకు ఎంత నచ్చినా సరే. అయితే బానిస స్త్రీల విషయంలో నీకు అనుమతి ఉన్నది. అల్లాహ్ ప్రతి విషయాన్నీ కనిపెడుతూనే ఉంటాడు. | لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَآءُ مِنۢ بَعۡدُ وَلَآ اَنۡ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنۡ اَزۡوَاجٍ وَّلَوۡ اَعۡجَبَكَ حُسۡنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتۡ يَمِيۡنُكَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ رَّقِيۡبًا ﴿52﴾ ع 6 12 3 |

36 – 52 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ముస్లిములు అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స)కే విధేయత చూపాలని సూచించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ముస్లిములు అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త యొక్క ఆదేశాల్నే పాలించాలని నొక్కి చెప్పటం జరిగింది. అంటే లాభం ఉన్నా నష్టం ఉన్నా సరే. ఉదాహరణకు జైద్ని ప్రవక్త (స) కొడుకుగా భావించేవారు. అజ్ఞాన కాలంలో పెంపుడు కొడుకును కన్న కొడుకుగా, అతని తల్లిని సొంత భార్యగా భావించేవారు. కాని ఇప్పుడు అల్లాహ్ పెంపుడు కొడుకు కన్న కొడుకు కాలేదని, అతని తల్లి సొంత భార్య కాలేదని తీర్మానించాడు. అందువల్ల పెంపుడు కొడుకు తన భార్యకు విడాకులు ఇస్తే, ఆమెతో పెంపుడు కొడుకు తండ్రి వివాహం చేసుకోగలడు. ఈ ప్రాచీన దురాచారాన్ని రూపుమాపేందుకే అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు.

కపటులు, అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు జరగకూడని అన్యాయం జరిగిందని ఉపద్రవం సృష్టించారు. ప్రవక్త (స) తన కోడలితో వివాహం చేసుకున్నారు అని పుకార్లు లేపారు. కొందరు ముస్లిములు కూడా ఈ విధంగానే ఆలోచించసాగారు. అప్పుడు ఈ ఆదేశం అవతరించింది. అంటే అల్లాహ్నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ అనుసరించాలి. అంతేగాని కాలం ఎలా ఉంది, ప్రజలు ఏమంటున్నారు? అని ఎంతమాత్రం ఆలోచించకూడదు అని హితబోధ చేయబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :జైద్ బిన్ హారిసా, ప్రవక్త (స)చే స్వేచ్ఛ నొసగబడిన బానిస. ప్రవక్త (స) ఆయన్ని దత్తత తీసుకున్నారు. జైద్ని అందరూ ప్రవక్త (స) కుమారునిగా పిలిచేవారు. ప్రవక్త (స) తన మేనత్త కూతురైన జైనబ్తో అతని వివాహం చేశారు. కాని ఇద్దరి మధ్య విభేదాలు ఉండేవి. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ఆదేశానుసారం జైనబ్ పెళ్ళి ప్రవక్త (స)తో జరిగింది. ఆ కాలంలో దత్తపుత్రుడు కూడా కన్న కొడుకుగానే భావించబడేవాడు. అందువల్ల సమాజంలో అదొక మహాపరాధంగా పరిగణించబడింది.

జైద్ (ర) వచ్చి జైనబ్ గురించి ప్రవక్త (స)కు ఫిర్యాదు చేసేవారు. వచ్చిన ప్రతిసారి ప్రవక్త (స) ఒకవేళ జైద్ విడాకులు తీసుకుంటే నేనే పెళ్ళి చేసుకోవలసి వస్తుందని, కాని ప్రజల ఎత్తిపొడుపులను ఎలా భరించేది!? అని లోలోపల ఆలోచించేవారు.

"ఒకవేళ ప్రవక్త (స) దైవవాణి నుండి ఏదైనా దాచదలిస్తే ఈ వాక్యాన్ని దాచేవారు" అని ఆయిషహ్(ర) ఉల్లేఖించారు. (తిర్మిజి)

అనస్ ఉల్లేఖనం ప్రకారం జైనబ్ (ర) ప్రవక్త (స) ఇతర సతీమణులపై గర్వంగా ఉండేవారు. కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా మీ పెళ్ళి మీ పెద్దలు చేశారు. నా పెళ్ళి అల్లాహ్ సప్తాకాశాలపై చేశాడు అని అనేవారు. (తిర్మిజి) (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

'ఖాతమ్' అంటే ముద్ర అని అర్థం కార్యంలో చివరి ఘట్టాన్ని కూడా ఖాతమ్ అంటారు. అంటే ప్రవక్త (స) చివరి ప్రవక్త. అంతిమ ప్రవక్త. ఇక ముందు ఎవరైనా నేను దైవప్రవక్తను అంటే అది ఎంతమాత్రం సత్యం కాజాలదు. ముస్లిం సంఘమంతా దీన్ని ధృవీకరించింది. ప్రళయ దినానికి ముందు ఈసా (అ) అవతరిస్తారు. కాని ప్రవక్తగా మాత్రం రారు. ప్రవక్త (స) సంఘంలోని ఒక వ్యక్తిగా వస్తారు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ఆరాధించాలని, ప్రార్థించాలని ఆయన్నే స్మరించాలని ముస్లిములను అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం : అల్లాహ్ దాసులపై విధించిన బాధ్యతలకు ఒక హద్దంటూ నిర్ణయించాడు. కాని దైవస్మరణకు, దైవప్రార్థనకు ఎటువంటి హద్దులు లేవు – మతిస్థిమితం లేనివాడు తప్ప మతి స్థిమితం లేనివాడిని దీన్నుండి కూడా మినహాయించడం జరిగింది.

స్వర్గంలోనికి ప్రవేశించిన విశ్వాసులకు అల్లాహ్ లేదా దైవదూతలు శుభవార్తలు, దీవెనలు తెలియజేస్తారు. లేదా విశ్వాసులు పరస్పరం దీవించుకుంటారు. వాక్యం చివరిలో అల్లాహ్ తన దాసులకు స్వర్గం లాంటి గొప్ప అనుగ్రహాన్ని తయారుచేసి ఉంచానని, ఇది ఎలాంటిదంటే దీన్ని ఏ కన్నూ చూడలేదని, దీని గురించి ఏ చెవీ వినలేదని, ఏ మానవుని ఊహలోకి ఇది రాలేదని శుభవార్త తెలియజేశాడు.

ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) సద్గుణాలను గూర్చి పేర్కొనడం జరిగింది. ఇవి ప్రవక్త (స) బాధ్యతలను సూచిస్తాయి. అల్లాహ్ ముహమ్మద్ (స)ను సాక్షిగా చేసి పంపాడు. ఆయన్ను ధృవీకరించేవారిని, ఆయన్ని విశ్వసించేవారిని తీర్పుదినం నాడు ఆయన వారి మంచి కొరకు సాక్ష్యం ఇస్తారు. ఇంకా ఆయన్ను తిరస్కరించిన వారి పట్ల, వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తారు. ప్రవక్త (స) విశ్వాసులను దైవకారుణ్యం, గొప్ప ప్రతిఫలం యొక్క శుభవార్త ఇవ్వడానికి, అవిశ్వాసులకు పాపాత్ములకు నరకశిక్ష నుండి హెచ్చరించటానికి పంపబడ్డారు. ప్రవక్త (స) ప్రజలను అల్లాహ్ ఆదేశం ద్వారా ఆయన దైవవాణి అనుగుణంగా ప్రజలను సన్మార్గం వైపు, ఏక దైవారాధన వైపు ఆహ్వానిస్తారు. ప్రజలను సన్మార్గం వైపు దారిచూపే దీపిక వంటివారు.

ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించిన వారికి, సత్కార్యాలు చేసినవారికి అల్లాహ్ తరఫు నుండి క్షమాపణ మరియు స్వర్గం శుభవార్త ఇవ్వమని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. అవిశ్వాసుల కపటుల మాటలకు ప్రభావితమై ధార్మిక బాధ్యతలో అలసత్వం ప్రదర్శించరాదని, సత్యాన్ని ప్రకటించటంలో, ప్రజలను దైవశిక్ష నుండి హెచ్చరించటంలో ఎటువంటి వెనుకడుగు వేయరాదని చెప్పడం జరిగింది. ఇంకా వారి చేష్టలకు ఆగ్రహించి వారికి నష్టం కలిగించే ప్రయత్నం చేయరాదని, ప్రతి విషయంలో అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలని ఆదేశించడం జరిగింది.

జైద్ బిన్ హారిసా మరియు జైనబ్‌ల వివాహం, విడాకుల గురించి ప్రస్తావించిన పిదప వీటికి సంబంధించిన అనేక ఆదేశాలను గురించి చర్చించటం జరిగింది. ఒక స్త్రీ వివాహమైన వెంటనే భర్త ఆమెను తాకక ముందే విడాకులు ఇస్తే ఆమె ఇద్దత్ ముగిసేవరకు వేచి ఉండవలసిన అవసరం లేదు. అసలు వేచి ఉండటం అనేది ఆమె గర్భంలో బిడ్డ ఉన్నదా లేదా? తెలుసుకోవటానికే. ఒకవేళ ఆమె మహర్ నిర్ణయించబడి ఉంటే ఆమెకు సగం మహర్ లభిస్తుంది. అంతేకాక మరికొంత ధనం ఆమెకు ఇవ్వడం మంచిది. ఒకవేళ మహర్ నిర్ణయించబడకుండా ఉంటే భర్త తన స్థోమతకు తగ్గట్టు ఆమెకు కొంత ఇవ్వాలి. ఎటువంటి ఆటంకం లేకుండా ఆమెను ఆమె ఇంటికి పంపటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

నీ భార్యల్లో నీవు మహర్ చెల్లించిన స్త్రీలు నీకు ధర్మసమ్మతం అని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. అజ్‌ర్ అంటే మహర్. ప్రవక్త (స) సతీమణులందరికీ ఒక్కొక్కరికి 500 దిర్హములు మహర్ నిర్ణయించటం జరిగింది.

ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రవక్త (స) భార్యల్లో తన్ను తాను సమర్పించుకున్న స్త్రీ (హిబా చేసుకున్న స్త్రీ) ఎవరూ

(53) విశ్వాసులైన ప్రజలారా! దైవప్రవక్త ఇళ్ళల్లోకి అనుమతి లేకుండా ప్రవేశించకండి. భోజన సమయానికై కాచుకుని కూర్చోకండి. కాని మిమ్మల్ని భోజనానికి పిలిస్తే, తప్పకుండా వెళ్ళండి. అయితే భోజనం చేసిన వెంటనే, బయటికి వెళ్ళిపొండి. అనవసరంగా మాట్లాడుకుంటూ ఉండిపోకండి. మీ ఈ చేష్టలు ప్రవక్తకు కష్టం కలిగిస్తాయి. అయినా ఆయన, మొగమాటం వల్ల ఏమీ అనరు. అల్లాహ్ సత్యం పలకటానికి మొగమాట పడడు. ప్రవక్త భార్యలను మీరు ఏదైనా అడగవలసి ఉంటే, తెరచాటున ఉండి అడగండి. ఇది మీ హృదయాల, వారి హృదయాల పరిశుద్ధత కొరకు ఎంతో మంచి పద్ధతి. దైవప్రవక్తకు కష్టం కలిగించటం మీకు ఏమాత్రం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఇంకా, ఆయన తరువాత ఆయన భార్యలను వివాహం చేసుకోవటం కూడ మీకు ధర్మసమ్మతం కాదు. ఇది అల్లాహ్ దృష్టిలో మహాపాపం.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَدْخُلُوا۟ بُيُوتَ ٱلنَّبِىِّ إِلَّآ
أَن يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَٰظِرِينَ إِنَىٰهُ
وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَٱدْخُلُوا۟ فَإِذَا طَعِمْتُمْ
فَٱنتَشِرُوا۟ وَلَا مُسْتَـْٔنِسِينَ لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ
كَانَ يُؤْذِى ٱلنَّبِىَّ فَيَسْتَحْىِۦ مِنكُمْ ۖ وَٱللَّهُ لَا
يَسْتَحْىِۦ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَٰعًا
فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ
لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُوا۟
رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا۟ أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ
أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ﴿53﴾

లేరు. (ఇబ్నెజరీర్) అంటే ప్రవక్త (స) ఈ విధంగా ఎవరినీ స్వీకరించలేదు. అయితే ఇది కేవలం ప్రవక్త (స)కే సొంతం. ఇతరులెవ్వరికీ ఈ అనుమతి లేదు. అదేవిధంగా ప్రవక్త (స) తప్ప ఇతరులు నలుగురు భార్యల కన్నా అధికంగా ఉంచరాదు.

అంటే ప్రవక్త (స) తన సతీమణుల కొరకు వంతులు నిర్ణయించవలసిన అవసరం లేదు. తన ఇష్ట ప్రకారం నిర్ణయించుకోవచ్చు. కాని ప్రవక్త (స) అందరితో సమానంగా వ్యవహరించేవారు. ప్రవక్త సతీమణులు ప్రవక్త (స) న్యాయం ధర్మం పట్ల, ఆయన ఉపకారం పట్ల ఆయన్ని కొనియాడేవారు. ఆయన పట్ల తృప్తిగా ఉండేవారు. మీరు మీ హృదయాల్లో ఆలోచిస్తున్నది అంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసునని, అయితే మనోభావాన్ని తొలగించటం సాధ్యం కాదని పేర్కొనడం జరిగింది.

ప్రవక్త (స) సతీమణులందరూ ప్రవక్త (స) చెంతనే ఉండాలని కోరుకునేవారు. ఆయన్ని వదలడానికి ఎంతమాత్రం ఇష్టపడేవారు కాదు. దీని ఫలితంగా అల్లాహ్ వారి స్థానంలో మరెవరినీ చేర్చరాదని తన ప్రవక్త (స)ను వారించాడు. వారు ఎలా ఉన్నా సరే. బానిస స్త్రీలయితే వేరే విషయం అని పేర్కొనటం జరిగింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స)కు ఇతర స్త్రీలతో వివాహం చేసుకునే అనుమతి లభించింది. కాని ప్రవక్త (స) ఏ స్త్రీని వివాహం చేసుకోలేదు. ఈవిధంగా ప్రవక్త (స) తన సతీమణులకు ఉపకారం చేశారు.

ఆయిషహ్ (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స)కు మరణానికి ముందు ఇతర స్త్రీలను వివాహం చేసుకునే అనుమతి లభించింది.

అబూ హురైరహ్ (ర) : అజ్ఞానకాలంలో భర్తలు తమ భార్యలను మార్చుకునేవారు. అల్లాహ్ ఈ వాక్యం అవతరింపజేసి దీన్నుండి వారించాడు. అంటే ఇది ప్రవక్తకు, ముస్లిములకు నిషేధించడం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

اِنۡ تُبۡدُوۡا شَيۡـــًٔا اَوۡ تُخۡفُوۡهُ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ
شَىۡءٍ عَلِيۡمًا ﴿54﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيۡهِنَّ فِىۡۤ اٰبَآٮِٕهِنَّ وَلَاۤ اَبۡنَآٮِٕهِنَّ وَلَاۤ
اِخۡوَانِهِنَّ وَلَاۤ اَبۡنَآءِ اِخۡوَانِهِنَّ وَلَاۤ اَبۡنَآءِ اَخَوٰتِهِنَّ
وَلَا نِسَآٮِٕهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتۡ اَيۡمَانُهُنَّ ۚ وَاتَّقِيۡنَ
اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ شَهِيۡدًا ﴿55﴾

اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓٮِٕكَتَهٗ يُصَلُّوۡنَ عَلَى النَّبِىِّ ؕ يٰۤاَيُّهَا
الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا صَلُّوۡا عَلَيۡهِ وَسَلِّمُوۡا تَسۡلِيۡمًا ﴿56﴾

اِنَّ الَّذِيۡنَ يُؤۡذُوۡنَ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِى
الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا مُّهِيۡنًا ﴿57﴾

وَالَّذِيۡنَ يُؤۡذُوۡنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتِ بِغَيۡرِ مَا
اكۡتَسَبُوۡا فَقَدِ احۡتَمَلُوۡا بُهۡتَانًا وَّاِثۡمًا مُّبِيۡنًا ﴿58﴾ ع 7 6 4

يٰۤاَيُّهَا النَّبِىُّ قُلۡ لِّاَزۡوَاجِكَ وَبَنٰتِكَ وَنِسَآءِ
الۡمُؤۡمِنِيۡنَ يُدۡنِيۡنَ عَلَيۡهِنَّ مِنۡ جَلَابِيۡبِهِنَّ ؕ
ذٰلِكَ اَدۡنٰٓى اَنۡ يُّعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ﴿59﴾

لَٮِٕنۡ لَّمۡ يَنۡتَهِ الۡمُنٰفِقُوۡنَ وَالَّذِيۡنَ فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ
مَّرَضٌ وَّالۡمُرۡجِفُوۡنَ فِى الۡمَدِيۡنَةِ لَـنُغۡرِيَنَّكَ بِهِمۡ
ثُمَّ لَا يُجَاوِرُوۡنَكَ فِيۡهَاۤ اِلَّا قَلِيۡلًا ۖۛ ﴿60﴾

(54) మీరు ఏదైనా విషయాన్ని వ్యక్తం చేసినా లేక దానిని రహస్యంగా ఉంచినా, అల్లాహ్‌కు ప్రతి విషయమూ తెలుసు. (55) దైవప్రవక్త భార్యలకు ఈ విషయంలో ఏ పాపమూ అంటదు. వారి తండ్రులు, వారి కొడుకులు, వారి సోదరులు, వారి సోదరుల కొడుకులు, వారి సోదరీమణుల కుమారులు, వారితో కలుపుగోలుగా ఉండే స్త్రీలు, వారి సేవకులు వారి ఇళ్ళల్లోకి రావచ్చు. (మహిళలారా!) మీరు అల్లాహ్ పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడకండి; అల్లాహ్ ప్రతి విషయాన్నీ గమనిస్తున్నాడు. (56) అల్లాహ్ ఆయన దూతలు దైవప్రవక్తకై 'దురూద్' ను పంపుతూ ఉంటారు. విశ్వాసులారా! మీరు కూడ ఆయనకూ దురూద్, సలామ్‌లు పంపండి. (57) అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ బాధ కలిగించిన వారిని అల్లాహ్ ఇహపరాలు రెండింటిలోనూ శపించాడు. వారికి అవమానకరమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాడు. (58) ఏ తప్పూ చేయకపోయినా విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషులకు బాధ కలిగించేవారు ఒక పెద్ద అభాండాన్ని, ఒక స్పష్టమైన పాపభారాన్ని తమ తలపై మోపుకున్నట్లే.

(59) ప్రవక్తా! నీ భార్యలకూ, నీ కూతుళ్ళకూ, విశ్వాసుల యొక్క స్త్రీలకూ తమ దుప్పట్ల కొంగులను తమపై వేసుకోమని చెప్పు; వారు గుర్తింపబడటానికి, వేధింపబడకుండా ఉండటానికి ఇది ఎంతో సముచితమైన పద్ధతి. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

(60) ఒకవేళ కపటులూ, కలుషిత హృదయులూ మదీనా నగరంలో సంచలనం కలిగించే వదంతులను వ్యాపింపజేసేవారూ, తమ దుశ్చేష్టలను మానుకోక పోతే వారికి వ్యతిరేకంగా చర్య తీసుకోవటానికి, మేము మిమ్మల్ని నిలబెడతాము. తరువాత వారు ఈ నగరంలో మీతో కలసి ఉండటం అనేది కష్టసాధ్యమవుతుంది.

مَّلْعُونِينَ ۖ أَيْنَمَا ثُقِفُوٓا۟ أُخِذُوا۟ وَقُتِّلُوا۟
تَقْتِيلًا ﴿61﴾
سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ
لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿62﴾
يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا
عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ
قَرِيبًا ﴿63﴾
إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلْكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿64﴾
خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا ﴿65﴾
يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِى ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيْتَنَآ
أَطَعْنَا ٱللَّهَ وَأَطَعْنَا ٱلرَّسُولَا۠ ﴿66﴾
وَقَالُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا
فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ﴿67﴾
رَبَّنَآ ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ ٱلْعَذَابِ وَٱلْعَنْهُمْ لَعْنًا
كَبِيرًا ﴿68﴾ ع 8 10 5
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ ءَاذَوْا۟
مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُوا۟ ۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ
وَجِيهًا ﴿69﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَقُولُوا۟ قَوْلًا
سَدِيدًا ﴿70﴾

(61) అన్ని వైపుల నుండి వారిపై శాపాలు విరుచుకుపడతాయి. వారు ఎక్కడ కనబడితే అక్కడ పట్టుకోబడతారు. దారుణంగా చంపబడతారు. (62) ఇది అల్లాహ్ సంప్రదాయం; పూర్వం నుంచీ అటువంటి వారి విషయంలో అనుసరించబడుతూ వస్తున్నదే. మీరు అల్లాహ్ సంప్రదాయంలో ఎటువంటి మార్పునూ చూడలేరు.

(63) ప్రళయఘడియ ఎప్పుడు వస్తుంది అని ప్రజలు నిన్ను అడుగుతారు. అది అల్లాహ్‌కే తెలుసు అని చెప్పు. బహుశా అది సమీపంలోనే ఉందో ఏమో, నీకేమి ఎరుక. (64) ఏది ఏమైనా, ఇది మటుకు వాస్తవం; అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను శపించాడు. వారికొరకు మండే అగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాడు.

(65) అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు; ఏ స్నేహితుణ్నీ, ఏ సహాయకుడ్నీ పొందలేరు.

(66) వారి ముఖాలను నిప్పులపై అటూ ఇటూ త్రిప్పటం జరిగేనాడు వారు ఇలా అంటారు, "అయ్యో! మేము అల్లాహ్‌కూ, దైవప్రవక్తకూ విధేయత చూపి ఉంటే ఎంత బాగుండేది!" (67) ఇంకా ఇలా అంటారు, "ఓ మా ప్రభూ! మేము మా నాయకులకూ, మా పెద్దలకూ విధేయత చూపాము. వారు మమ్మల్ని రుజుమార్గం నుండి తప్పించారు. (68) ఓ ప్రభూ! వారికి రెట్టింపు శిక్ష విధించు, వారిని తీవ్రంగా శపించు." (69) విశ్వాసులారా! మూసాకు అశాంతికి గురిచేసిన ప్రజల మాదిరిగా అయిపోకండి. తరువాత అల్లాహ్, వారు కల్పించిన మాటల బారి నుండి అతనికి విముక్తి కలిగించాడు. అతను అల్లాహ్ దృష్టిలో ఎంతో గౌరవనీయుడు. (70) విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి, సూటిగా మాట్లాడండి.

يُّصۡلِحۡ لَكُمۡ اَعۡمَالَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوۡبَكُمۡ ؕ
وَمَنۡ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا
عَظِيۡمًا ﴿71﴾

اِنَّا عَرَضۡنَا الۡاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ
وَالۡجِبَالِ فَاَبَيۡنَ اَنۡ يَّحۡمِلۡنَهَا وَاَشۡفَقۡنَ مِنۡهَا
وَحَمَلَهَا الۡاِنۡسَانُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ ظَلُوۡمًا جَهُوۡلًا ۙ ﴿72﴾

لِّيُعَذِّبَ اللّٰهُ الۡمُنٰفِقِيۡنَ وَالۡمُنٰفِقٰتِ وَالۡمُشۡرِكِيۡنَ
وَالۡمُشۡرِكٰتِ وَيَتُوۡبَ اللّٰهُ عَلَى الۡمُؤۡمِنِيۡنَ
وَالۡمُؤۡمِنٰتِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ﴿73﴾ ع 9 5 6

(71) అప్పుడు అల్లాహ్ మీ కర్మలను సరిదిద్దుతాడు, మీ తప్పులను మన్నిస్తాడు. అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపేవాడు గొప్ప సాఫల్యం పొందుతాడు. (72) మేము ఈ బాధ్యతను ఆకాశాల ముందూ, భూమి ముందూ, పర్వతాల ముందూ పెట్టాము. అవి దానిని మోయటానికి సిద్ధపడలేదు. దానికి భయపడ్డాయి. కాని మానవుడు దాన్ని తనపై మోపుకున్నాడు. నిస్సందేహంగా, అతడు తనకు తాను అన్యాయం చేసుకున్న మూర్ఖుడు. దీని ఫలితం ఏమిటంటే, (73) కపటులైన స్త్రీ పురుషులనూ, విగ్రహారాధకులైన స్త్రీ పురుషులనూ అల్లాహ్ శిక్షించటం, విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషుల పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించటం. అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

53 – 73 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకా ముందు ఆలోచించకుండా అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపాలని వెనుకటి వాక్యాల్లో ఆదేశించటం జరిగింది. ప్రజలు ఏమంటారో, సమాజం ఏమంటుందో అని ఆలోచించరాదు. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స) సతీమణులకు, ఇతర విశ్వాస స్త్రీలకు పరదా ఆదేశాలు జారీ చేయడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అనస్ (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) జైనబ్‌తో వివాహానంతరం వలీమా విందు తర్వాత ప్రవక్త (స) లేచి నిలబడ్డారు. ఇతరులు కూడా లేచి వెళ్ళిపోయారు. కాని ముగ్గురు మాత్రం కొంతసేపు కూర్చొని వెళ్ళారు. అప్పుడు నేను ప్రవక్తకు ఈ విషయాన్ని తెలియపర్చాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) జైనబ్ ఉన్న కుటీరంలోనికి వెళ్ళారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4417) (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్)

పర్దా ఆదేశాలు అవతరించిన తర్వాత, బంధువులతో ఎలా పర్దా పాటించాలి అనే ప్రశ్న తలెత్తింది. అందువల్ల ఈ వాక్యంలో బంధువులను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. పర్దా అవసరం లేని వారి గురించి సూరె నూర్ 13వ వాక్యంలో పేర్కొనటం జరిగింది. ఇక్కడ దైవభీతిని పాటించమని ఆదేశించటం జరిగింది. పర్దా ఉద్దేశం దైవభీతిలోనే ఉంది. తమ మానాల్ని, పరిశుద్ధతను పరిరక్షించుకోవటానికే ఆదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే పర్దా నియమాలు మిమ్మల్ని పాపకార్యాల నుండి దూరంగా ఉంచలేవు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఔన్నత్యాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. దైవదూతలు కూడా ఆయన్ను దీవిస్తూ ఉంటారు. భూవాసులను కూడా ఆయన కారుణ్యం మరియు శాంతి కొరకు ప్రార్థించమని ఆదేశించటం జరిగింది.

ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) అనుచరులు సలామ్ పద్ధతి మాకు తెలుసునని దరూద్ మాకు నేర్పించమని

కోరారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నమాజులో చదివే దరూద్ ఇబ్రాహీమ్‌ను నేర్పారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4424)

వీటిని వదలి ఇతర దుఆలను పఠించటం ప్రవక్త (స) సంప్రదాయానికి విరుద్ధం. అదేవిధంగా అజాన్‌కు ముందు పఠించటం కూడా ప్రవక్త సంప్రదాయానికి విరుద్ధమే. దీనికి ప్రతిఫలం లభించదు. హదీసుల్లో దరూద్ గురించి చాలా ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా నమాజుల్లో దీన్ని పఠించటం తప్పనిసరిగా భావించబడింది. అంటే ప్రతి తషహ్హుద్‌లో దీన్ని పఠించటం తప్పనిసరి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

వ్యాఖ్యాతలు ఇలా వ్రాస్తున్నారు : "అల్లాహ్‌కు బాధ కలిగించడమంటే ఆయనకు కొడుకులు ఉన్నారని భావించటం, జంతువుల విగ్రహాలు తయారుచేసి అందులో సృష్టించే గుణాలు గలవని భావించటం, ఆయన్ను వదలి ఇతరులను ఆరాధించటం. అదేవిధంగా ప్రవక్త (స)ను హింసించటమంటే ఆయన్ను దూషించటం, ఆయనలో లోపాలను ఎంచటం, ఆయన గురించి, ఆయన కుటుంబం గురించి చెడుగా మాట్లాడటం అని అర్థం.

తబ్‌రీ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖించారు : "ప్రవక్త (స)కు సఫియ్యా (ర)తో జరిగిన పెళ్ళి సందర్భంగా అసభ్యంగా ప్రవర్తించినవారి గురించి ఈ వాక్యం అవతరించింది. అయితే ఈ వాక్యానికి జైనబ్ సంఘటనతో దగ్గరి సంబంధం ఉందని కొందరు భావిస్తున్నారు.

విశ్వాస స్త్రీలను, పురుషులను అనవసరంగా హింసించరాదని వారించబడింది. ఏ విధంగానూ ముస్లిములను హింసించరాదు. ఒకవేళ ఎవరైనా ముస్లిం పాపానికి పాల్పడితే, అతనికి శిక్ష విధిస్తే అది మాత్రం ఒక ముస్లింను హింసించటంలోకి రాదు. అదేవిధంగా ఒక ముస్లిం ఒక ముస్లింపై ప్రతీకారం తీర్చుకుంటే ఇది కూడా హింసించటంగా పరిగణించబడదు.

ఇబ్నె అబీ హాతిమ్ ఆయిషహ్ (ర)ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఒక ముస్లింని అగౌరవపర్చటం అల్లాహ్ వద్ద అన్నిటికంటే మహాపాపం."

ఒక జంతువును హింసించటం నిషిద్ధమైతే, ఒక ముస్లింని హింసించటం ధర్మసమ్మతం ఎలా కాగలదు? అని ఫుజైల్ బిన్ అయాజ్ అంటున్నారు.

59 : ప్రవక్త (స) కాలంలో స్త్రీలు కాలకృత్యాలకు బయటకు వెళితే, కపటులు వారిని బానిస స్త్రీలుగా భావించి వారిని ఎగతాళి చేసేవారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు. ఇందులో బయటికి వెళ్ళినపుడు దుప్పట్లను కప్పుకోవాలని స్త్రీలను ఆదేశించటం జరిగింది. దీనివల్ల అల్లర్లు సృష్టించే కిరాతకులు వారు ఉన్నత కుటుంబాలకు చెందిన స్త్రీలని భావించి హింసించరని ఆదేశించటం జరిగింది.

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం : కాలకృత్యాలకు వెళ్ళినప్పుడు దుప్పట్లు కప్పుకొని బయటకు వెళ్ళమని ముస్లిం స్త్రీలను ఆదేశించటం జరిగింది. ఈ వాక్యం అవతరించిన తర్వాత అన్సార్ స్త్రీలు నల్లని దుప్పట్లు ధరించి బయటికి వెళ్ళేవారు. (తబ్‌రీ) (ఇబ్నె అబీహాతిమ్)

కపటుల హింసలకు, కుట్రలకు ప్రవక్త (స) ముస్లిములు చాలా ఆందోళన చెందేవారు. అల్లాహ్ దీన్ని గురించి కపటులను హెచ్చరించటం జరిగింది.

60 – 68 : ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల పర్యవసానాన్ని గుర్తు చేయటం జరిగింది. వారు ప్రవక్త (స)ను, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించేవారు. అల్లాహ్ వీరిని తన కారుణ్యానికి దూరం చేశాడు. ఇంకా వారికొరకు నరకాగ్నిని తయారుచేసి ఉంచాడు. వారు అందులోకి ప్రవేశించి ఎల్లప్పుడూ అందులోనే ఉంటారు. అక్కడ వారికి సహాయకులెవరూ ఉండరు. నరకంలో వారి ముఖాలను కాల్చడం జరుగుతుంది. అప్పుడు వారు ఏడుస్తూ ఉంటారు. విచారిస్తూ ఉంటారు. అప్పుడు వారు ఇహలోకంలో ప్రవక్త (స)ను అనుసరించి ఉంటే ఎంత బాగుండు అని దుఃఖిస్తూ చింతిస్తూ ఉంటారు.

అంతేకాక అల్లాహ్‌ను, మా నాయకులు విగ్రహారాధన ద్వారా, అవిశ్వాసం ద్వారా మమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేశారని, అందువల్ల వారికి రెట్టింపు శిక్ష విధించమని, వారిని శపించమని ప్రార్థిస్తారు.

ఇమామ్ షౌకానీ ఇలా వ్రాస్తున్నారు : “అంధానుసరణను ఖండించడానికి ఈ వాక్యం వజ్రాయుధం వంటిది. ఇందులో ఇటువంటి వారికి గొప్ప గుణపాఠం ఉంది. ఇటువంటి వారు ఖుర్‌ఆన్ మరియు ప్రవక్త సంప్రదాయాలకు దూరంగా ఉండేవారిని అనుసరిస్తారు. ఇంకా వక్రమార్గాన్ని సన్మార్గంగా భావిస్తారు.”

69 : ఈ వాక్యంలో ముస్లిములు బనీ ఇస్రాయీల్‌లా ప్రవర్తించరాదని అల్లాహ్ హెచ్చరించాడు. వీరు మూసా (అ)లో లోపాలను వెదికేవారు. కాని అల్లాహ్ మూసా (అ)లో ఎటువంటి లోపంలేదని చూపాడు. అంటే ఓ ముస్లిములారా! మీరూ మీ ప్రవక్తకు హాని తలపెట్టకండి. జైద్ బిన్ హారిసా మరియు జైనబ్‌ల విడాకులు మరియు ప్రవక్త (స) మరియు జైనబ్‌ల వివాహ సందర్భంగా కొందరు కపటులు బలహీన విశ్వాసులు ప్రవక్త (స) పట్ల అనుచితంగా ప్రవర్తించారు.

బనీ ఇస్రాయీల్ మూసా (అ)ను వేధించిన సంఘటనను ఇమామ్ బుఖారీ అబూ హురైర (ర)ద్వారా ఉల్లేఖించారు. మూసా (అ) చాలా బిడియస్తులు. తన శరీరాన్ని ఎప్పుడూ కప్పి ఉంచేవారు. మూసా (అ) శరీరంపై ఏదో లోపం ఉందని, అందువల్లే మూసా (అ) తన శరీరాన్ని ఎవరి కంటా పడకుండా జాగ్రత్తపడుతున్నారని బనీ ఇస్రాయీల్ ప్రజలకు అనుమానం కలిగింది. ఒకరోజు మూసా (అ) స్నానం చేయటానికి వెళ్ళినప్పుడు తన బట్టలను ఒక బండ రాతిపై పెట్టారు. ఆ బండరాయి అల్లాహ్ ఆదేశంపై బట్టలు తీసుకుని ఎగిరి పోసాగింది. మూసా (అ) దాని వెంట పరుగెత్తుతూ ఉన్నారు. చివరికి బనీ ఇస్రాయీల్‌కు చెందిన ఒక వర్గం వద్దకు చేరుకున్నారు. ప్రజలు మూసా (అ) శరీరాన్ని ఎటువంటి లోపం లేనిదిగా చూసారు.

వ్యాఖ్యానకర్తలు ఇలా రాస్తున్నారు : “ఈ వాక్యంలో ఈ ఒక్క సంఘటన గురించే సూచించటం జరిగింది. కాని బనీ ఇస్రాయీల్ ప్రజలు మూసా (అ)ను అనేక కష్టాలకు గురిచేశారు. ఆయనలో లోపాలు వెదికారు.

ఆయన పట్ల అసభ్యకరంగా ప్రవర్తించారు. ఆయనపై అభాండాలు మోపారు. తౌరాతు చదివితే ఈ విషయాలన్ని తెలుస్తాయి. దైవసందేశ ప్రచార మార్గంలో మూసా (అ) కష్టాలను, నష్టాలను భరించారు.

జైద్ బిన్ హారిసా మరియు జైనబ్ బిన్తె జహష్‌ల సంఘటనను సూచిస్తూ అల్లాహ్ ముస్లిములకు రెండు విషయాలను గూర్చి హితబోధ చేశాడు. అల్లాహ్ విచారణకు, శిక్షకు భయపడుతూ ఉండాలి. విధులను నిర్వర్తించాలి. నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండాలి. రెండవ విషయం ఏమిటంటే ఎల్లప్పుడూ సత్యాన్ని, న్యాయాన్ని, వాస్తవాన్ని పలకాలి. వీటివల్ల లాభం ఏమిటంటే అల్లాహ్ వారి సత్కార్యాలను స్వీకరిస్తాడు. ఇంకా వారి పాపాలను క్షమించివేస్తాడు. ఎందుకంటే సత్కార్యాలు పాపాలను తొలగిస్తాయి. చివరగా అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపేవారికి ఆదేశాలను పాలించేవారికి, నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండేవారికి గొప్ప సాఫల్యం లభిస్తుందని, వారికి ఎటువంటి భయమూ ఉండదని, వారి మనోకాంక్షలన్నీ తీరుతాయని, నరకం నుండి విముక్తి లభిస్తుందని, శాశ్వత స్వర్గ సుఖాలు లభిస్తాయని గొప్ప శుభవార్త ఇవ్వబడింది.

73 : పైన పేర్కొన్న విపత్కర పరిణామాలన్నిటినీ పేర్కొనటం జరిగింది. కొందరు విశ్వసిస్తారని, మరికొందరు విశ్వసించరని అవిశ్వాసాన్ని, విగ్రహారాధనను అనుసరిస్తారని, చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగపరుస్తారని, వారందరినీ అల్లాహ్ శిక్షిస్తాడని, విశ్వసించేవారిని ఒకవేళ వారి వల్ల పాపాలు జరిగినా, వారు పశ్చాత్తాపం చెందితే అల్లాహ్ వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరిస్తాడని పేర్కొనడం జరిగింది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 34. సబా సూరా పరిచయం

సూరహ్ సబా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 54 వాక్యాలు ఉన్నాయి. 6 రుకూలు ఉన్నాయి. అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) సందేశ ప్రచారంపై, పరలోక జీవితంపై, ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యంపై అనేక రకాలుగా అభాండాలు, అపనిందలు వేసేవారు. వారి అభ్యంతరాలన్నిటికీ ఇందులో సమాధానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. అనేక అభ్యంతరాలకు సాక్ష్యాధారాలతో సహా సమాధానాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కొన్నిచోట్ల వారిని హెచ్చరించటం కూడా జరిగింది. ఈ పరంపరలో భాగంగానే దావూద్ (అ), సులైమాన్ (అ), సబాల వృత్తాంతాన్ని పేర్కొనటం జరిగింది. ఇవి మీకు తెలిసిన చరిత్ర సాక్ష్యాలే అని గుర్తు చేయటం జరిగింది.

దావూద్, సులైమాన్‌లకు అల్లాహ్ గొప్ప గొప్ప శక్తులను ప్రసాదించాడు. ఇంకా గొప్ప గొప్ప వైభవాల్ని ప్రసాదించాడు. ఇటువంటివి అంతకుముందు ఎవరికీ లభించలేదు. ఇవన్నీ పొంది కూడా వారు అహంకారాన్ని, అహంభావాన్ని అనుసరించలేదు. అల్లాహ్ పట్ల కతజ్ఞులుగా మెలిగేవారు.

## 34. సబా

**ఆయత్‌లు : 54** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) కేవలం అల్లాహ్‌యే స్తోత్రానికి అర్హుడు. ఆయన ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువుకూ స్వామి. పరలోకంలో కూడా ఆయనే స్తోత్రానికి అర్హుడు. ఆయన వివేచన కలవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు. (2) భూమిలోకి ప్రవేశించేదీ, దాని నుండి వెలికి వచ్చేదీ, ఆకాశం నుండి దిగేదీ, దానిలోకి ఎక్కేదీ, అంతా ఆయనకు తెలుసు. ఆయన కరుణించేవాడు, క్షమించేవాడూను. (3) ఏదీ, ప్రళయదినం, ఇంకా మా మీదకు రావటం లేదే? అని అవిశ్వాసులు అంటారు. వారితో ఇలా అను, "అగోచర జ్ఞాని అయిన నా ప్రభువు సాక్షిగా! అది మీ పైకి తప్పకుండా వస్తుంది. రవ్వంత వస్తువైనా సరే ఆయనకు ఆకాశాలలో రహస్యంగా లేదు, భూమిపైనా గోప్యంగా లేదు. రవ్వకంటే పెద్దదైనా సరే దానికంటే చిన్నదైనా సరే అంతా ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో రాయబడి ఉన్నది."

آیاتها 54 — سورة سبأ مكية 34 — رکوعاتها 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ
الْخَبِيْرُ ﴿1﴾
يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا
يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ؕ
وَهُوَ الرَّحِيْمُ الْغَفُوْرُ ﴿2﴾
وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَاْتِيْنَا السَّاعَةُ ؕ قُلْ بَلٰى
وَرَبِّيْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ ۙ عٰلِمِ الْغَيْبِ ۚ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ
مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَلَاۤ
اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَلَاۤ اَكْبَرُ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ۙ ﴿3﴾

لِّيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ
لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿4﴾

وَالَّذِيْنَ سَعَوْ فِيْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ﴿5﴾

وَيَرَى الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ
رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ ۙ وَيَهْدِيْٓ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ
الْحَمِيْدِ ﴿6﴾

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ
يُّنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۙ اِنَّكُمْ لَفِيْ
خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۚ ﴿7﴾

اَفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَمْ بِهٖ جِنَّةٌ ؕ بَلِ الَّذِيْنَ لَا
يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلٰلِ الْبَعِيْدِ ﴿8﴾

اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ
السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ اِنْ نَّشَاْ نَخْسِفْ بِهِمُ
الْاَرْضَ اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَآءِ ؕ
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ﴿9﴾ ع 1 9 7

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ مِنَّا فَضْلًا ؕ يٰجِبَالُ اَوِّبِيْ مَعَهٗ
وَالطَّيْرَ ۚ وَاَلَنَّا لَهُ الْحَدِيْدَ ۙ ﴿10﴾

اَنِ اعْمَلْ سٰبِغٰتٍ وَّقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوْا
صَالِحًا ؕ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿11﴾

(4) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసిన వారికి అల్లాహ్ మంచి ప్రతిఫలం ఇవ్వటానికి ఈ ప్రళయం వస్తుంది, వారికి క్షమాభిక్ష లభిస్తుంది. గౌరవప్రదమైన ఉపాధి సిద్ధిస్తుంది. (5) మా వాక్యాలను అగౌరవపరచటానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేసిన వారికి తీవ్రమైన, వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. (6) ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఏదైతే నీపై అవతరించిందో, అది పూర్తిగా సత్యమనీ, శక్తిమంతుడూ, స్తవనీయుడూ అయిన దేవుని మార్గం చూపుతుందనీ జ్ఞానులు బాగా గ్రహిస్తారు. (7) అవిశ్వాసులు ప్రజలతో ఇలా అంటారు “మీ శరీరంలోని అణువణువు చెల్లాచెదురై పోయినప్పుడు మీరు మరల సృష్టించబడతారని తెలియజేసే వ్యక్తిని మీకు చూపించమంటారా? ఈ వ్యక్తి అల్లాహ్ పేరుపై అబద్ధాలు కల్పిస్తున్నాడో లేక ఇతనికి పిచ్చి ఏమైనా పట్టిందో తెలియటం లేదు.” (8) కాదు. వాస్తవానికి పరలోకాన్ని విశ్వసించనివారే శిక్షకు గురిఅయ్యేవారు, వారే ఘోరంగా మార్గం తప్పినవారు. (9) వారిని ముందు నుంచీ, వెనుక నుంచీ చుట్టుముట్టి ఉన్న భూమ్యాకాశాలను వారు ఎన్నడూ చూడలేదా? మేము కోరితే వారిని భూమిలోకి కూరుకుపోయేలా చేయగలము లేదా ఆకాశఖండాలను కొన్నింటిని వారిమీద పడవేయగలము. నిస్సందేహంగా దేవుని వైపునకు మరలే ప్రతి దాసుని కొరకు ఇందులో ఒక సూచన ఉన్నది. (10) మేము దావూద్‌కు మా తరఫు నుండి గొప్ప అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించాము. (మేము ఇలా ఆజ్ఞాపించాము). పర్వతాల్లారా! ఇతనితో కలసి కీర్తన చేయండి. ఇలాంటి ఆజ్ఞనే మేము పక్షులకు కూడా ఇచ్చాము. మేము ఇనుమును అతని కొరకు సుతిమెత్తనిదిగా చేశాము. (11) ఇలా ఆదేశిస్తూ, కవచాలు తయారుచెయ్యి, వాటి వలయాలను సరిగ్గా లెక్క ప్రకారం పేర్చు (దావూద్ ప్రజలారా!) మంచి పనులు చెయ్యండి. మీరు చేస్తున్నదల్లా నేను చూస్తున్నాను.

وَلِسُلَيۡمٰنَ الرِّيۡحَ غُدُوُّهَا شَهۡرٌ وَّرَوَاحُهَا شَهۡرٌ‌ ۚ وَاَسَلۡنَا لَهٗ عَيۡنَ الۡقِطۡرِ‌ؕ وَمِنَ الۡجِنِّ مَنۡ يَّعۡمَلُ بَيۡنَ يَدَيۡهِ بِاِذۡنِ رَبِّهٖ‌ؕ وَمَنۡ يَّزِغۡ مِنۡهُمۡ عَنۡ اَمۡرِنَا نُذِقۡهُ مِنۡ عَذَابِ السَّعِيۡرِ ﴿12﴾

(12) మేము సులైమాన్‌కు గాలిని వశపరిచాము. అది ఉదయం పూట ఒక నెల రోజుల ప్రయాణాన్ని పూర్తి చేయగలిగేది. సాయంకాలం పూట కూడా ఒక నెల రోజుల ప్రయాణాన్ని చేయగలిగేది. మేము ఆయన కొరకు కరిగిన రాగి ఊటను ప్రవహింప జేశాము. తమ ప్రభువు ఆదేశానుసారం అతని సన్నిధిలో సేవలు చేసే జిన్నాతులను మేము అతని అదుపులో ఉంచాము. వారిలో మా ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించిన వాడికి మేము జ్వలించే అగ్నిని రుచి చూపేవారము.

يَعۡمَلُوۡنَ لَهٗ مَا يَشَآءُ مِنۡ مَّحَارِيۡبَ وَتَمَاثِيۡلَ وَجِفَانٍ كَالۡجَوَابِ وَقُدُوۡرٍ رّٰسِيٰتٍ‌ؕ اِعۡمَلُوۡۤا اٰلَ دَاوٗدَ شُكۡرًا‌ؕ وَقَلِيۡلٌ مِّنۡ عِبَادِىَ الشَّكُوۡرُ ﴿13﴾

(13) వారు అతనికి అతను కోరినవన్నీ చేసేవారు, ఎత్తయిన కట్టడాలు, చిత్రాలు, కోనేరుల వంటి పెద్ద పళ్లాలు, తమ స్థానం నుండి కదలని భారీ దేగిశాలు. దావూద్ కుటుంబీకులారా! కృతజ్ఞతతో పనిచేయండి. నా దాసులలో కృతజ్ఞతలు తెలిపేవారు అతి తక్కువే.

فَلَمَّا قَضَيۡنَا عَلَيۡهِ الۡمَوۡتَ مَا دَلَّهُمۡ عَلٰى مَوۡتِهٖۤ اِلَّا دَآ بَّةُ الۡاَرۡضِ تَاۡكُلُ مِنۡسَاَتَهٗ‌ ۚ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الۡجِنُّ اَنۡ لَّوۡ كَانُوۡا يَعۡلَمُوۡنَ الۡغَيۡبَ مَا لَبِثُوۡا فِى الۡعَذَابِ الۡمُهِيۡنِ‌ؕ ﴿14﴾

(14) ఆ తరువాత సులైమాన్‌పై మేము మరణ నిర్ణయాన్ని అమలు జరిపినప్పుడు, జిన్నాతులకు అతని మరణం గురించి తెలియజేసిన వస్తువు అతని చేతి కర్రను తింటూ ఉన్న చీడపురుగు తప్ప మరొకటేదీ కాదు, ఈ విధంగా సులైమాన్ పడిపోగా, తమకు అగోచర విషయాలు తెలిసి ఉంటే అవమానకరమైన ఈ బాధకు గురి అయి ఉండే వారము కాము అని జిన్నాతులకు స్పష్టంగా తెలిసిపోయింది.

1 – 14 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్‌యే ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త అని, పాలకుడని పేర్కొనటం జరిగింది. ఆయనకు విశ్వంలోని ప్రతి అణువు గురించి కూడా తెలుసు. ఎవరు మంచివారు, మరెవరు చెడ్డవారు అనేది అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అందువల్ల పరలోకంలో మంచివారికి స్వర్గం లభిస్తుంది. చెడ్డవారికి నరకం దక్కుతుంది. తీర్పుదినం రాదని ప్రగల్భాలు పలుకుతున్న వారు అసత్యం పలుకుతున్నారు. మరికొందరు ఇతరుల సిఫారసు ద్వారా తప్పించుకుంటామని భావిస్తున్నారు. వీరిది దురాలోచనే. ఒక వ్యక్తి చెడ్డవాడని, అవిశ్వాసి అని, విగ్రహారాధకుడని అల్లాహ్‌కు తెలుసు. మరెలా శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : స్తోత్రం, గౌరవం, అల్లాహ్ కొరకే. అల్లాహ్‌యే గౌరవోన్నతుడు. ఇహపరాల్లో పొగడ్తలు, ప్రశంసలు

ఆయనకే చెందుతాయి. భూమ్యాకాశాల్లో ఆయన్నే స్మరించటం జరుగుతూ ఉంటుంది. ప్రాణులకు ఆయనే అనుగ్రహాలు, కానుకలు, ఉపకారాలు ప్రసాదించాడు. ఇదంతా ఆయన అనుగ్రహం వల్లే జరుగుతుంది. ఆయనే విశ్వానికంతటికీ స్వామి. యజమాని, అందరి పాలకుడు ఆయనే. సూరె ఖసస్ : 70లో కూడా ఈ విషయాన్నే గుర్తు చేయటం జరిగింది. విశ్వంలోని సర్వాధికారాలన్ని ఆయనకే చెందుతాయి. అల్లాహ్‌యే అగోచర జ్ఞానం కలవాడు. మానవుడు చేసే పనులన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు. అల్లాహ్ తన దాసుల పట్ల ఎంతో దయగలవాడు. అందువల్లే విశ్వాసులు పాపకార్యాలు చేసిన తరువాత కూడా పశ్చాత్తాపం చెందితే వారిని వెంటనే క్షమిస్తాడు. అయితే విశ్వాసులు ఆయన్నే నమ్ముకుంటారు. (తఫ్సీర్ఇబ్నెకసీర్)

అవిశ్వాసులకు మరణానంతరం ప్రజలు ఎలా సజీవపరచబడుదురు అనే విషయంపై నమ్మకం కలిగేది కాదు. అల్లాహ్‌కు భూమిలో ఉన్న ప్రతి వస్తువు గురించి తెలుసు. ఏ పదార్థం ఎక్కడున్నా అల్లాహ్ ఆదేశాన్ననుసరించే పనిచేస్తుంది. అదేవిధంగా క్రిందికి వెళ్ళే ఆత్మలు, పైకి వచ్చే ఆత్మలు అన్ని అల్లాహ్ జ్ఞానపరిధిలో ఉన్నాయి. మరి సందేహం ఎక్కడుంది? (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

పరలోక తిరస్కారం ఖుర్ఆన్‌లా మూడు చోట్ల ప్రమాణం చేసి ప్రళయం తప్పకుండా రానున్నదని స్పష్టపర్చబడింది. (యూనుస్ : 53). (అల్ ఆరాఫ్ : 64), అదేవిధంగా మరోచోట కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

దావూద్ (అ)కు ప్రత్యేక అనుగ్రహాలు దైవదౌత్యం, జబూర్ ప్రసాదించబడ్డాయని పేర్కొనబడింది. దావూద్ (అ) అల్లాహ్‌ను స్మరించేటప్పుడు కొండలు, పక్షులు కూడా ఆయనతో పాటు అల్లాహ్‌ను కీర్తించేవి. మరో విశేషం ఏమిటంటే అల్లాహ్ ఇనుమును దావూద్ చేతిలో క్రొవ్వుగా మార్చివేశాడు. ఆయన దానితో రకరకాల ఆయుధాలు, యుద్ధసామగ్రి తయారుచేసేవారు. ఇంకా ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించేవారు. అల్లాహ్ అందరినీ కనిపెట్టి ఉన్నాడు. తీర్పుదినం నాడు విచారణ జరిపి తగిన ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ సులైమాన్ కొరకు గాలిని నియమించాడు. ఆయన గాలిలో ప్రయాణం చేసేవారు. ఒక దినంలో రెండు నెలల ప్రయాణం చేసేవారు. అతని కొరకు ఇత్తడి ఊట ప్రభవింపజేయటం జరిగింది. దానితో అతడు రకరకాల వస్తుసామగ్రి తయారు చేసేవారు. జిన్నులు అతనికి విధేయులై ఉండేవారు. అతని సూచనల మేరకు కార్యాలు నెరవేర్చేవారు. అంతేకాక సులైమాన్‌కు అవిధేయత చూపిన వారికి తీర్పుదినం నాడు కఠిన శిక్షకు గురిచేస్తామని హెచ్చరించటం జరిగింది.

ఆ తరువాత మేము సులైమాన్‌కు, కృతజ్ఞత చూపమని ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉండమని నమాజ్ స్థాపించమని, జకాత్ చెల్లించమని, దైవాదేశాలను, నిషిద్ధాలను దృష్టిలో ఉంచమని ఆదేశించామని అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు.

వ్యాఖ్యాతలు ఇలా పేర్కొన్నారు : అల్లాహ్ అనుగ్రహాలకు, ఉపకారాలకు కృతజ్ఞతగా సత్కార్యాలు చేయాలని ఆదేశించటం జరిగింది. అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులై ఉండాలి. కృతజ్ఞతలు ఆచరణల ద్వారా తెలుపుకోవాలి. కేవలం నోటితో పలికితే చాలదు. అయితే చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే కృతజ్ఞులై ఉంటారు.

ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం : సులైమాన్ (అ)కు అతని మరణ సమయం ఆసన్నమయినదని తెలియపర్చబడింది. అప్పుడు సులైమాన్ (అ), “ఓ నా ప్రభూ! నా మరణ వార్త జిన్నులకు తెలియనివ్వకు. అప్పుడు ప్రజలు జిన్నులకు అగోచర జ్ఞానం లేదని తెలుసుకుంటారు” అని ప్రార్థించారు. ఆ తరువాత సులైమాన్ (అ) తన చేతి కర్ర సహాయంతో నమాజ్ చదవసాగారు. ఆ స్థితిలోనే ఆయనకు మరణం సంభవించింది. జిన్నులు తమ పని తాము చేస్తూ ఉన్నారు. చాలా కాలం వరకు జిన్నులకు సులైమాన్ మరణవార్త తెల్సిరాలేదు. అల్లాహ్ ఆదేశంపై ఒక చీడపురుగు ఆయన చేతికర్రను క్రింది నుండి తినేసింది. ఆ వెంటనే సులైమాన్ (అ) మృతదేహం క్రిందపడిపోయింది.

(15) సబా కొరకు స్వయంగా వారి స్వస్థలంలోనే ఒక సూచన ఉండేది. కుడిప్రక్కా, ఎడమప్రక్కా రెండు వైపులా రెండు తోటలు; మీ ప్రభువు ప్రసాదించిన దానిని తినండి. ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉండండి. దేశమేమో మంచిది, పవిత్రమైనది. ప్రభువేమో మన్నించేవాడు. (16) అయినప్పటికీ వారు విముఖత చూపారు. చివరకు మేము వారిపైకి కట్టలు తెంచే వరదను పంపాము. వారి పూర్వపు రెండు తోటల స్థానంలో మరో రెండు తోటలను వారికి ఇచ్చాము. వాటిలో చేదుపండ్లు, ఝావుక వృక్షాలు ఉండేవి, కొన్ని రేగిచెట్లు కూడా ఉండేవి. (17) ఇది వారి అవిశ్వాసానికి మేము వారికిచ్చిన ప్రతిఫలం. కృతఘ్నుడైన మానవుడికి తప్ప ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్ని మేము మరెవ్వరికీ ప్రసాదించము.

(18) మేము వారికీ, మేము శుభాలు ప్రసాదించిన పట్టణాలకూ మధ్య స్పష్టంగా కనిపించే జనపదాలు స్థాపించాము. వాటిలో ప్రయాణ దూరాలను ఒక అంచనా ప్రకారం ఏర్పాటు చేశాము. “ఈ మార్గాలలో రేయింబవళ్ళు సురక్షితంగా ప్రయాణం చేయండి.” (19) కాని వారు, “మా ప్రభూ! మా ప్రయాణ దూరాలను పొడిగించు” అని అన్నారు. వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు. చివరకు మేము వారిని ఒక గాథగా మిగిల్చాము. చెల్లాచెదురు చేసి వేశాము. నిశ్చయంగా ఇందులో సహనశీలుడూ, కృతజ్ఞుడూ అయిన ప్రతి వ్యక్తికీ సూచనలు ఉన్నాయి.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ ۚ جَنَّتٰنِ عَنْ يَّمِيْنٍ وَّشِمَالٍ ۬ ۚ كُلُوْا مِنْ رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوْا لَهٗ ؕ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَّرَبٌّ غَفُوْرٌ ﴿15﴾

فَاَعْرَضُوْا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنٰهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ اُكُلٍ خَمْطٍ وَّاَثْلٍ وَّشَيْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيْلٍ ﴿16﴾

ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِمَا كَفَرُوْا ؕ وَهَلْ نُجٰزِيْ اِلَّا الْكَفُوْرَ ﴿17﴾

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَّقَدَّرْنَا فِيْهَا السَّيْرَ ؕ سِيْرُوْا فِيْهَا لَيَالِيَ وَاَيَّامًا اٰمِنِيْنَ ﴿18﴾

فَقَالُوْا رَبَّنَا بٰعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ وَمَزَّقْنٰهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿19﴾

అప్పుడు సులైమాన్ (అ) మరణించారని జిన్నులకు తెలిసింది. అప్పుడు “ఒకవేళ మాకు అగోచర జ్ఞానమే గనుక ఉంటే మాకు ఈ అవస్థ పట్టేది కాదు” అని పరస్పరం తెలుపుకున్నారు. ఇదంతా ఎందుకు జరిగిందంటే సులైమాన్ (అ) కాలంలో జిన్నులకు అగోచర జ్ఞానం ఉందని ప్రజలు భావించేవారు. ఈ వాక్యాల ద్వారా దీన్ని ఖండించటం జరిగింది.

పై వాక్యంలో అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులైన దాసులను గూర్చి ప్రతిఫలంగా వారిపై కురిపించిన అనుగ్రహాలను గూర్చి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఇప్పుడు అల్లాహ్ తన ప్రత్యేక అనుగ్రహాలను కురిపించిన జాతిని గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. కాని వారు అవిశ్వాసానికి, కృతఘ్నతకు పాల్పడ్డారు. ఫలితంగా వారి నుండి అనుగ్రహాలన్నిటినీ వెనక్కి తీసుకోవటం జరిగింది. వారిని అవమానకరమైన స్థితికి చేర్చటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿20﴾

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ ۗ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿21﴾ ع 2 12 8

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ ﴿22﴾

وَلَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ۚ حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا الْحَقَّ ۖ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿23﴾

قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿24﴾

قُل لَّا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿25﴾

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿26﴾

(20) వారి విషయంలో షైతాన్ తన అనుమానం నిజమైనదని తెలుసుకున్నాడు. వారు అతడినే అనుసరించారు. విశ్వాసులైన ఒక చిన్న వర్గం వారు తప్ప. (21) షైతానుకు వారిపై ఎలాంటి అధికారమూ లభించి ఉండలేదు. కాని ఇదంతా ఎందుకు జరిగిందంటే, పరలోకాన్ని విశ్వసించిన వాడెవడో దానిని గురించి సంశయపడిన వాడెవడో మేము చూడగోరాము. నీ ప్రభువు ప్రతి విషయాన్నీ కనిపెట్టి ఉన్నాడు. (22) (ప్రవక్తా! ఈ ముష్రిక్కులతో) ఇలా అను, "అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు ఆరాధ్యులుగా భావించిన వారిని పిలిచి చూడండి. వారు ఆకాశాలలోగాని, భూమిలోగాని, రవ్వంత వస్తువుకు కూడా యజమానులు కారు. ఇంకా వారు భూమ్యాకాశాల ఆధిపత్యంలో భాగస్వాములూ కారు. వారిలో ఎవ్వడూ అల్లాహ్‌కు సహాయకుడూ కాడు. (23) అల్లాహ్ ఏ వ్యక్తి విషయంలో సిఫారసుకు అనుమతి ఇచ్చాడో, ఆ వ్యక్తికి తప్ప మరెవ్వరికీ ఏ సిఫారసూ అల్లాహ్ సమక్షంలో లాభదాయకం కాదు, చివరకు ప్రజల హృదయాల నుండి భయం తొలగిపోయినప్పుడు, వారు (సిఫారసు చేసేవారిని) "మీ ప్రభువు ఏమని సమాధానం పలికాడు?" అని అడుగుతారు. వారు, 'సరైన సమాధానమే పలికాడు, ఆయన మహిమాన్వితుడు, మహోన్నతుడూను' అని చెబుతారు. (24) (ప్రవక్తా!) వారిని ఇలా అడుగు, "ఆకాశాల నుండి, భూమి నుండి మీకు ఉపాధిని ఎవడు ఇస్తున్నాడు?" ఇలా అను, "అల్లాహ్‌యే. ఇప్పుడు నిశ్చయంగా మేమో, మీరో ఎవరో ఒకరు మాత్రమే సన్మార్గంలో ఉన్నాము లేదా స్పష్టమైన మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నాము." (25) ఇంకా వారితో ఇలా అను, మేము చేసిన తప్పులను గురించి మిమ్మల్ని ఏమాత్రం ప్రశ్నించటం జరగదు. మీరు చేస్తూ ఉన్న దానిని గురించి మమ్మల్నీ అడగటం జరగదు." (26) ఇలా అను, "మన ప్రభువు మనల్ని సమావేశపరుస్తాడు. తరువాత మన మధ్య సరైన తీర్పు చేస్తాడు. ఆయన అన్నీ తెలిసిన న్యాయాధిపతి."

قُلْ اَرُوْنِیَ الَّذِیْنَ اَلْحَقْتُمْ بِهٖ شُرَكَآءَ كَلَّا ؕ بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ ﴿27﴾

(27) వారితో ఇలా అను, “ఆయనకు భాగస్వాములుగా మీరు చేర్చిన ఆ శక్తులేవో నాకూ కొంచెం చూపించండి.” ఎంతమాత్రం కాదు. అల్లాహ్ మాత్రమే శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను.

وَمَاۤ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِیْرًا وَّنَذِیْرًا وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿28﴾

(28) ఓ ప్రవక్తా! మేము నిన్ను సర్వమానవులకు శుభవార్తను ఇచ్చేవాడుగా, హెచ్చరిక చేసేవాడుగా నియమించి పంపాము. కాని చాలామంది మానవులు దీనిని ఎరుగరు.

وَیَقُوْلُوْنَ مَتٰی هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿29﴾

(29) వారు నీతో ఇలా అంటారు, “నీవు నిజాయితీపరుడవే అయితే, ఆ (ప్రళయ) వాగ్దానం ఎప్పుడు నెరవేరుతుంది?”

قُلْ لَّكُمْ مِّیْعَادُ یَوْمٍ لَّا تَسْتَاْخِرُوْنَ عَنْهُ سَاعَةً وَّلَا تَسْتَقْدِمُوْنَ ۧ ﴿30﴾ ع 3 9 9

(30) ఇలా అను, “మీ కొరకు ఆ దినపు గడువు నిర్ణయమయ్యే ఉన్నది. దాని రాకను మీరు ఒక గంట ఆలస్యమూ చేయలేరు, ఒక గంట ముందూ చేయలేరు.”

وَقَالَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ بِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَلَا بِالَّذِیْ بَیْنَ یَدَیْهِ ؕ وَلَوْ تَرٰۤی اِذِ الظّٰلِمُوْنَ مَوْقُوْفُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖۚ یَرْجِعُ بَعْضُهُمْ اِلٰی بَعْضِ ۨالْقَوْلَ ۚ یَقُوْلُ الَّذِیْنَ اسْتُضْعِفُوْا لِلَّذِیْنَ اسْتَكْبَرُوْا لَوْلَاۤ اَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِیْنَ ﴿31﴾

(31) ఈ అవిశ్వాసులు ఇలా అంటున్నారు, “మేము ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను ఎన్నటికీ విశ్వసించము. దీనికి పూర్వం వచ్చిన ఏ గ్రంథాన్నీ అంగీకరించము.” ఈ దుర్మార్గులు తమ ప్రభువు సమక్షంలో నిలబడినప్పటి స్థితిని నీవు చూస్తే ఎంత బాగుండును! అప్పుడు వారు ఒకరిపై ఒకరు నిందారోపణలు చేసుకుంటూ ఉంటారు. ప్రపంచంలో అణగద్రొక్కబడిన వారు పెద్దలమనుకున్న వారితో, “మీరు లేకపోయినట్లయితే మేము విశ్వాసులమై ఉండేవారము” అని అంటారు.

قَالَ الَّذِیْنَ اسْتَكْبَرُوْا لِلَّذِیْنَ اسْتُضْعِفُوْۤا اَنَحْنُ صَدَدْنٰكُمْ عَنِ الْهُدٰی بَعْدَ اِذْ جَآءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُّجْرِمِیْنَ ﴿32﴾

(32) ఆ పెద్దలమనుకున్న వారు, అణగద్రొక్కబడిన వారికి ఇలా జవాబు ఇస్తారు, “మీ వద్దకు వచ్చిన సన్మార్గాన్ని అవలంబించకుండా మేము మిమ్మల్ని ఆపామా? లేదు. మీ అంతట మీరే అపరాధులు, అహంకారులు.

| | |
|---|---|
| (33) ఆ బలహీనులు ఇలా అంటారు, "కాదు, ఇది మీరు అహోరాత్రులు పన్నిన కుట్ర. అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించండి అని, ఇతరులను భాగస్వాములు చెయ్యండి అనీ మీరు మాకు బోధించారు." చివరకు వారు శిక్షను చూసినప్పుడు, తమ మనస్సులలో పశ్చాత్తాపపడతారు. మేము ఈ అవిశ్వాసుల మెడలకు ఇనుప పట్టాలు వేస్తాము. ప్రజలకు వారి కర్మలు ఎలాంటివో అలాంటి ప్రతిఫలమే దొరుకుతుంది. దానికి భిన్నమైన ప్రతిఫలాన్ని వారికి ఇవ్వటం సాధ్యమా? | وَقَالَ الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا بَلْ مَكْرُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ اِذْ تَاْمُرُوْنَنَاۤ اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهٗۤ اَنْدَادًا ؕ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ ؕ وَجَعَلْنَا الْاَغْلٰلَ فِيْۤ اَعْنَاقِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿33﴾ |

15 – 33 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో దావూద్ (అ)కు, సులైమాన్ (అ)కు గొప్ప రాజ్యాన్ని, జ్ఞానాన్ని, వివేకాన్ని ప్రసాదించటం జరిగిందని పేర్కొనబడింది. వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను పొంది ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. దీని కారణంగా వారిపై అల్లాహ్ శుభాలు కురుస్తూ ఉన్నాయి. ఈ వాక్యాల్లో సబా నగరం వారికి కూడా అనుగ్రహాలను ప్రసాదించటం జరిగిందని, పంటలు, పొలాలు, వనాలు, తోటలు సస్యశ్యామలమైన దేశం ప్రసాదించటం జరిగిందని, కాని వాటిని పొంది వారు అవిధేయతకు పాల్పడ్డారని, ఫలితంగా వారిని దైవశిక్షకు గురిచేయడం జరిగిందని విశదపరచటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ రెండు ఉదాహరణలను మక్కా అవిశ్వాసుల ముందు ఉంచటం జరిగింది. వీరు ఏ మార్గాన్నయినా అనుసరించగలరు. విశ్వసించటం లేదా తిరస్కరించటం వారి చేతుల్లోనే ఉందని పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :సబా ఒక జాతి పేరు. ఈ జాతిని సబా అనే పేరుగల రాణి ఏలుతూ ఉండేది. వారు సులైమాన్ కాలంలో ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఈనాడు దీన్ని యమన్ అంటారు. ఇది సస్యశ్యామలమైన దేశం. ఈ దేశం వ్యాపార కేంద్రంగా ఉండేది. ఈ దేశంలో మానవ అభివృద్ధికి కావలసిన వనరులన్నీ ఉండేవి. నగరానికి రెండు వైపులా పర్వతాలు ఉండేవి. ఫలితంగా నీరు నదుల ద్వారా, కాలువల ద్వారా నగరంలోకి వచ్చేది. ఈ దేశంలో తోటలు వనాలు ఎప్పుడూ నిండుగా ఉండేవి. ఎటు చూసినా పచ్చనిచెట్లు కనబడేవి. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్) (అహ్సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ వారికి లెక్కలేనన్ని అనుగ్రహాలను ప్రసాదించాడు. మీ ప్రభువు ప్రసాదించిన ఆహారాన్ని తిని, ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తే సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండమని, పాపాలకు దూరంగా ఉండమని ఆదేశించాడు. కాని వారు కృతజ్ఞులుగా మెలిగేబదులు కృతఘ్నుతకు పాల్పడ్డారు. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తలకు అవిధేయత చూపారు. ఫలితంగా వారు నిర్మించిన ఆనకట్టలను అల్లాహ్ నాశనం చేశాడు. వర్షపు నీరు నగరంలోనికి ప్రవేశించింది. ఇళ్ళన్నీ మునిగిపోయాయి. నగర వ్యవస్థ అంతా అస్తవ్యస్తం అయిపోయింది. ప్రజలు అక్కడి నుండి పారిపోయారు. కష్టాలకు, నష్టాలకు గురయ్యారు.

17 : వారి కృతఘ్నుతకు బదులుగా వారిని ఈ విధంగా శిక్షించటం జరిగిందని, అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు చూపని వారి నుండి అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాలను వెనక్కి తీసుకుంటాడని, కష్టాలకు నష్టాలకు గురిచేస్తాడని హెచ్చరించటం జరిగింది.

وَمَآ اَرۡسَلۡنَا فِىۡ قَرۡيَةٍ مِّنۡ نَّذِيۡرٍ اِلَّا قَالَ
مُتۡرَفُوۡهَاۤ ۙ اِنَّا بِمَاۤ اُرۡسِلۡتُمۡ بِهٖ كٰفِرُوۡنَ ﴿34﴾

وَقَالُوۡا نَحۡنُ اَكۡثَرُ اَمۡوَالًا وَّاَوۡلَادًا ۙ وَّمَا نَحۡنُ
بِمُعَذَّبِيۡنَ ﴿35﴾

قُلۡ اِنَّ رَبِّىۡ يَبۡسُطُ الرِّزۡقَ لِمَنۡ يَّشَآءُ وَيَقۡدِرُ
وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿36﴾ ع 4/6/10

(34) మేము హెచ్చరిక చేసేవానిని ఏదైనా పట్టణానికి పంపినప్పుడు, ఆ పట్టణంలోని సంపన్నులు, "నీవు తీసుకొనివచ్చిన సందేశాన్ని మేము విశ్వసించము" అని అనకుండా ఉండటం అనేది ఎన్నడూ జరగలేదు. (35) వారు ఎల్లప్పుడు ఇలానే అన్నారు, "మేము నీకంటే ఎక్కువ సంపదనూ, ఎక్కువ సంతానాన్నీ కలిగి ఉన్నాము. మేము ఎంతమాత్రం శిక్షింపబడేవారము కాము."

(36) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "నా ప్రభువు తనకు ఇష్టమైన వారికి విస్తారంగా ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు, తనకు ఇష్టమైన వారికి ఆచితూచి ఇస్తాడు. కాని చాలామంది దీని యదార్థాన్ని గ్రహించరు."

మొదట అల్లాహ్ సబా రాణి జాతికి ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలను గూర్చి ప్రస్తావించాడు. ఆ తరువాత వారి అవిశ్వాసం వల్ల వారిని ఆపదలకు, కష్టాలకు గురిచేయటాన్ని ప్రస్తావించాడు. ఇప్పుడు వారి పట్టణాలను గురించి ప్రస్తావిస్తున్నాడు. అల్లాహ్ వీరికి సౌకర్యాలన్ని కల్పించాడు. ప్రతి వస్తువు వీరికి అందుబాటులో ఉండేది. ఈ కాలంలో యమన్ మరియు సిరియాలలో 4,700 పట్టణాలు ఉండేవని ప్రతీతి. అల్లాహ్‌కు వీరి ప్రవర్తన ఏమాత్రం నచ్చలేదు. వీరి పట్టణాలను శిథిలాలుగా మార్చివేశాడు. వారి వాస్తవాలను కథలుగా మార్చివేశాడు. ఈ సంఘటనల్లో, విశ్వాసుల కొరకు ఎన్నో గుణపాఠాలు, హితబోధలు ఉన్నాయని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అంటే షైతాను మానవుల్ని ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలు లేకుండానే ప్రేరేపిస్తాడు. ప్రజలను ఏమాత్రం బలవంతం చేయడు. వారిని నిస్సహాయతకు గురి చేయడు. అయితే ప్రజలను మోసం చేసి తీరని కోరికలను కల్పిస్తాడు. ఈ విధంగా మానవుల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. ప్రజలు వాడి అసత్య వాగ్దానాలను నమ్మి వాడి మోసాలకు గురి అవుతారు.

ఇబ్లీస్ ఆదమ్ సంతానంలోని చాలామందిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడని వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు. నేను అన్ని వైపుల నుండి మానవులను ప్రేరేపిస్తానని, వారిని పాపాత్ములుగా మార్చివేస్తానని, వారిలో చాలామంది కృతఘ్నుతకు పాల్పడతారని ఛాలెంజ్ చేశాడు. (అల్ ఆరాఫ్ : 61 – 71) (అహ్సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా ఎవరూ సిఫారసు చేయలేరు. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా ఎవరూ తమ పెదవిని కూడా కదపలేరు. దీని గురించి (అల్ బఖర : 55) (నజ్మ్:26) లలో పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ అనుమతి ఇచ్చినవారే సిఫారసు చేయగలరు. ఎవరి కొరకు అనుమతి ఇస్తే వారికొరకే సిఫారసు చేయడం జరుగుతుంది. తీర్పుదినం నాడు మానవులు, జిన్నులు, దైవదూతలు భయంతో వణికిపోతూ ఉంటారు.

మహాప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "నేను సజ్దాలో పడిపోతాను. అల్లాహ్ కోరినంత వరకు సజ్దాలోనే ఉంటాను. ఆ తరువాత ఓ ముహమ్మద్! తల ఎత్తు. నీ విన్నపం స్వీకరించబడుతుంది. ఏమి కావాలో అడుగు. ఇవ్వబడుతుంది. సిఫారసు చేయి. సిఫారసు స్వీకరించబడుతుంది అని పలకబడుతుంది. ఆ తరువాత దైవదూతల నుండి భయం క్రమంగా పోతూ ఉంటుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

(37) మిమ్మల్ని మాకు దగ్గర చేసేది, మీ సంపదకానీ, మీ సంతానంకానీ కాదు, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు మాత్రమే మాకు దగ్గరవుతారు. ఇటువంటి వారికే తాము చేసిన దానికి రెట్టింపు ప్రతిఫలం లభించేది. వారు ఎత్తయిన భవనాలలో సురక్షితంగా ఉంటారు. (38) ఇక మా వాక్యాలను చులకన పరచటానికి నిరంతరం ప్రయత్నం చేసేవారు, వారు యాతనకు గురి అవుతారు. (39) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “నా ప్రభువు తన దాసులలో తన కిష్టమైన వారికి విస్తృతమైన ఉపాధిని ఇస్తాడు. తన కిష్టమైన వారికి ఆచితూచి ఇస్తాడు. మీరు దేనిని ఖర్చు చేసినప్పటికీ దాని స్థానంలో ఆయనే మీకు మరింత ఇస్తాడు, ఉపాధి ఇచ్చే వారందరికంటే ఆయనే శ్రేష్ఠుడైన ఉపాధి ప్రదాత. (40) ఆయన మానవులందరినీ సమావేశపరిచే రోజున దైవదూతలను, “వీరు మిమ్మల్నే ఆరాధిస్తూ ఉండేవారా?” అని అడుగుతాడు. (41) అప్పుడు వారు ఇలా జవాబు చెబుతారు, “నీవు పరిశుద్ధుడవు. మా సంబంధం నీతోనేగాని వీరితో మాత్రం కాదు, అసలు వీరు మమ్మల్ని కాదు, జిన్నాతులను ఆరాధించేవారు, వీరిలో చాలామంది వారినే విశ్వసించారు.” అప్పుడు మేము ఇలా అంటాము; (42) ఈ రోజున మీలో ఎవరూ ఎవరికీ లాభాన్నిగానీ, నష్టాన్ని గానీ కలిగించలేరు. మేము దుర్మార్గులతో, ‘ఇక రుచి చూడండి మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండే నరకబాధను’ అని అంటాము. (43) స్పష్టమైన మా వాక్యాలను వారికి వినిపించినప్పుడు వారు, “ఈ వ్యక్తి మీ తాతముత్తాతలు ఆరాధించిన ఆరాధ్యుల నుండి మిమ్మల్ని దూరం చేయాలని కోరుతున్నాడు” అని అంటారు. ఇంకా, “ఇది (ఖుర్‌ఆన్) కేవలం కల్పితమైన అబద్ధం మాత్రమే” అని అంటారు. ఈ అవిశ్వాసుల ముందుకు సత్యం వచ్చినప్పుడు, వారు ఇది స్పష్టమైన మంత్రజాలమే అని అన్నారు,

وَمَآ اَمۡوَالُكُمۡ وَلَاۤ اَوۡلَادُكُمۡ بِالَّتِىۡ تُقَرِّبُكُمۡ
عِنۡدَنَا زُلۡفٰٓى اِلَّا مَنۡ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓـئِكَ
لَهُمۡ جَزَآءُ الضِّعۡفِ بِمَا عَمِلُوۡا وَهُمۡ فِى الۡغُرُفٰتِ
اٰمِنُوۡنَ ﴿37﴾
وَالَّذِيۡنَ يَسۡعَوۡنَ فِىۡۤ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيۡنَ اُولٰٓـئِكَ فِى
الۡعَذَابِ مُحۡضَرُوۡنَ ﴿38﴾
قُلۡ اِنَّ رَبِّىۡ يَبۡسُطُ الرِّزۡقَ لِمَنۡ يَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِهٖ
وَيَقۡدِرُ لَهٗ ؕ وَمَاۤ اَنۡفَقۡتُمۡ مِّنۡ شَىۡءٍ فَهُوَ يُخۡلِفُهٗ ۚ
وَهُوَ خَيۡرُ الرّٰزِقِيۡنَ ﴿39﴾
وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيۡعًا ثُمَّ يَقُوۡلُ لِلۡمَلٰٓـئِكَةِ
اَهٰٓؤُلَآءِ اِيَّاكُمۡ كَانُوۡا يَعۡبُدُوۡنَ ﴿40﴾
قَالُوۡا سُبۡحٰنَكَ اَنۡتَ وَلِيُّنَا مِنۡ دُوۡنِهِمۡ ۚ بَلۡ كَانُوۡا
يَعۡبُدُوۡنَ الۡجِنَّ ۚ اَكۡثَرُهُمۡ بِهِمۡ مُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿41﴾
فَالۡيَوۡمَ لَا يَمۡلِكُ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ نَّفۡعًا وَّلَا
ضَرًّا ؕ وَنَقُوۡلُ لِلَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا ذُوۡقُوۡا عَذَابَ النَّارِ
الَّتِىۡ كُنۡتُمۡ بِهَا تُكَذِّبُوۡنَ ﴿42﴾
وَاِذَا تُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوۡا مَا هٰذَاۤ اِلَّا
رَجُلٌ يُّرِيۡدُ اَنۡ يَّصُدَّكُمۡ عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ
اٰبَآؤُكُمۡ ۚ وَقَالُوۡا مَا هٰذَاۤ اِلَّاۤ اِفۡكٌ مُّفۡتَرًى ؕ
وَقَالَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ ۙ اِنۡ هٰذَاۤ
اِلَّا سِحۡرٌ مُّبِيۡنٌ ﴿43﴾

وَمَآ اٰتَيۡنٰهُمۡ مِّنۡ كُتُبٍ يَّدۡرُسُوۡنَهَا وَمَآ اَرۡسَلۡنَآ
اِلَيۡهِمۡ قَبۡلَكَ مِنۡ نَّذِيۡرٍؕ ﴿44﴾

وَكَذَّبَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ ۙ وَمَا بَلَغُوۡا مِعۡشَارَ
مَآ اٰتَيۡنٰهُمۡ فَكَذَّبُوۡا رُسُلِىۡ ۖ فَكَيۡفَ كَانَ
نَكِيۡرِ ﴿45﴾ ع 5 9 11

قُلۡ اِنَّمَاۤ اَعِظُكُمۡ بِوَاحِدَةٍ ۚ اَنۡ تَقُوۡمُوۡا لِلّٰهِ مَثۡنٰى
وَفُرَادٰى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوۡا ۖ مَا بِصَاحِبِكُمۡ مِّنۡ
جِنَّةٍ ؕ اِنۡ هُوَ اِلَّا نَذِيۡرٌ لَّكُمۡ بَيۡنَ يَدَىۡ عَذَابٍ
شَدِيۡدٍ ﴿46﴾

قُلۡ مَا سَاَلۡتُكُمۡ مِّنۡ اَجۡرٍ فَهُوَ لَكُمۡ ؕ اِنۡ اَجۡرِىَ
اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ شَهِيۡدٌ ﴿47﴾

قُلۡ اِنَّ رَبِّىۡ يَقۡذِفُ بِالۡحَـقِّ ۚ عَلَّامُ الۡغُيُوۡبِ ﴿48﴾

قُلۡ جَآءَ الۡحَـقُّ وَمَا يُبۡدِئُ الۡبَاطِلُ وَمَا
يُعِيۡدُ ﴿49﴾

قُلۡ اِنۡ ضَلَلۡتُ فَاِنَّمَاۤ اَضِلُّ عَلٰى نَفۡسِىۡ ۚ وَاِنِ
اهۡتَدَيۡتُ فَبِمَا يُوۡحِىۡۤ اِلَىَّ رَبِّىۡ ؕ اِنَّهٗ سَمِيۡعٌ
قَرِيۡبٌ ﴿50﴾

وَلَوۡ تَرٰٓى اِذۡ فَزِعُوۡا فَلَا فَوۡتَ وَاُخِذُوۡا مِنۡ مَّكَانٍ
قَرِيۡبٍ ۙ ﴿51﴾

(44) వాస్తవానికి మేము వారికి ఇది వరకు కూడా ఏ గ్రంథాన్నీ వారు చదివేందుకు ఇవ్వలేదు, నీకు పూర్వం వారివైపునకు హెచ్చరిక చేసేవారినెవరినీ పంపలేదు. (45) వారికి పూర్వం గతించినవారు ఇదే విధంగా తిరస్కరించారు, మేమువారికి ఇచ్చిన దానిలో పదో వంతుకు కూడా వీరు చేరలేదు. కాని వారు నా ప్రవక్తలను నిరాకరించినప్పుడు, చూడండి నేను, వారికి విధించిన శిక్ష ఎంత కఠినంగా ఉండేదో. (46) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "నేను మీకు ఒక విషయాన్ని బోధిస్తున్నాను. అల్లాహ్ కోసం, మీరు ఒక్కరొక్కరూ ఇద్దరిద్దరూ కలిసి మీ మేధను ఉపయోగించి ఆలోచించండి, అసలు మీ సహచరుని మాటలలో పిచ్చితనం ఏముందో అని? అతను, ఒక తీవ్రమైన శిక్ష రావటానికి ముందు మీకు హెచ్చరిక చేసేవాడు మాత్రమే. (47) వారితో ఇలా అను, "ఒకవేళ నేను మీనుండి ప్రతిఫలమేదైనా కోరి ఉంటే, దానిని మీరే ఉంచుకోండి, ఇక నా ప్రతిపలం అది అల్లాహ్ బాధ్యత, ఆయన సర్వసాక్షి!" (48) వారితో ఇలా అను, "నా ప్రభువు (నాకు) సత్యస్ఫూర్తిని పంపుతున్నాడు. ఆయన గుప్తములైన యదార్థాలను అన్నింటినీ ఎరిగినవాడు." (49) ఇలా అను, "సత్యం వచ్చేసింది ఇక అసత్యం మొదటి సారి కూడా ఏమీ చేయలేకపోయింది. మలిసారి కూడా ఏమీ చేయజాలదు." (50) ఇలా అను, "ఒకవేళ నేను మార్గభ్రష్టుడనైతే, నా మార్గభ్రష్టత్వపు పాపం నా మీదనే ఉంటుంది. ఒకవేళ నేను సన్మార్గంపై ఉంటే, నా ప్రభువు నాపై అవతరింపజేసే వహీ ఆధారంగానే ఉన్నాను. ఆయన అన్నీ వింటాడు, ఆయన దగ్గరలోనే ఉన్నాడు." (51) నీవు ఆ సమయంలో వారిని చూస్తే ఎంతో బాగుండు. అప్పుడు వారు భయకంపితులై తిరుగుతూ ఉంటారు, ఎటూ తప్పించుకుని పోలేరు. దగ్గరనుండే పట్టుకోబడతారు.

(52) అప్పుడు వారు, “మేము దానిని విశ్వసించాము” అని అంటారు. వాస్తవానికి దూరమైపోయిన వస్తువు ఇప్పుడెలా చేతికందుతుంది. (53) ఇదివరకు వారు అవిశ్వాసానికి పాల్పడి ఉన్నారు; నిజం తెలుసుకో కుండానే, దూరం నుంచే ఊహాపోహలు చేశారు. (54) అప్పుడు వారు తాము ఎక్కువగా కోరుకునే దానికి దూరం చేయబడతారు; వారివంటి వారి పూర్వీకులు దూరం చేయబడినట్లు. వారు కూడా వ్యాకులపరిచే సందేహానికి లోనై ఉండేవారు.

وَّقَالُوْٓا اٰمَنَّا بِهٖ ۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَّكَانٍۢ
بَعِيْدٍ ﴿52﴾
وَّقَدْ كَفَرُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ وَيَقْذِفُوْنَ بِالْغَيْبِ
مِنْ مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ ﴿53﴾
وَحِيْلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُوْنَ كَمَا فُعِلَ
بِاَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ ۗ اِنَّهُمْ كَانُوْا فِيْ شَكٍّ
مُّرِيْبٍ ﴿54﴾

ع 6 9 12

34 – 54 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో సబా జాతిని కృతఘ్నుత వల్ల, సత్యాన్ని వ్యతిరేకించటం వల్ల నాశనం చేయడం జరిగిందని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు తమ అధిక సంతానం, అధిక ధన సంపదల వల్ల సత్యతిరస్కారానికి పాల్పడ్డారని చెబుతూ ఓ అవిశ్వాసులారా! సబా జాతి వద్ద ధనసంపదలు, అధికారం అధికంగా ఉన్నప్పటికీ వారు నాశనం అయ్యారని మీకూ ఇదే గతి పడుతుందని హెచ్చరించటం జరిగింది. చివరికి విశ్వాసులే సాఫల్యం పొందుతారని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

34 : ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)ను తన బాధ్యతను నిశ్చింతగా నెరవేర్చమని, వ్యతిరేకుల చర్యలకు ప్రభావితులు కారాదని, మరో ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే మేము పంపిన ప్రవక్తలందరినీ వారి ప్రజలు, ధనబలంతో, అంగబలంతో తిరస్కరించారని, బలహీనులే విశ్వసించారనీ, ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. నూహ్ జాతి, సమూద్ జాతి (అష్షుఅరా : 111), (హూద్ : 27), (అల్ ఆరాఫ్ : 75,76), (అల్ అన్ ఆమ్ : 53) మొదలైన జాతులు తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. అదేవిధంగా మేము కొందరిని కొందరి ద్వారా పరీక్షిస్తాము అని పేర్కొనడం జరిగింది.

అధిక దన సంపద, సంతానం మత్తులో పడి ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. అసలు వారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించటానికి మూల కారణం వారి వద్ద అధిక ధనం, సంతానం ఉండటమే. వారు దీన్ని అల్లాహ్ తమను ప్రేమించడం వల్లనే జరుగుతుందని భావించేవారు. ఇహలోకంలో మమ్మల్ని ప్రేమించేవాడు, అనుగ్రహాలను ప్రసాదించేవాడు, పరలోకంలో కూడా మమ్మల్ని ప్రేమిస్తాడు. ప్రసాదిస్తాడు అని ధీమా వ్యక్తం చేసేవారు. స్వయంగా అల్లాహ్ దీన్ని ఖండించాడు. (మూమినూన్ : 55, 56) చూడండి.

ధనసంపదలు, సంతానం స్నేహితులు, శత్రువులు అందరికీ లభిస్తాయి. అల్లాహ్ తన వివేకం ద్వారా కొందరిని ధనవంతులుగా, మరికొందరిని పేదవారుగా చేస్తాడు. అయితే దీని గురించి చాలామంది ఆలోచించరు. ధనసంపదలు సంతానం ప్రసాదించటం అల్లాహ్ ప్రేమకు తార్కాణం కాదు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఇక్కడ లభించటం, లభించకపోవటం అన్ని పరీక్షించటానికే. ఇక్కడ పరీక్షించటం జరుగుతుంది. అక్కడ ఫలితం ఇవ్వబడుతుంది.

అబూ హురైర (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : అల్లాహ్ తన ప్రణాళిక ననుసరించి ఆహారం అందరికీ ప్రసాదిస్తాడు. దానికి ఇష్టాఇష్టాలతో పనిలేదు. ప్రతి రోజు ఇద్దరు దైవదూతలు అవతరిస్తూ ఉంటారు. వారిలో ఒకరు ఖర్చు చేసేవానికి ప్రతిఫలం ప్రసాదించమని, మరొకరు పిసినారి ధనాన్ని నాశనం చేయమని ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1351)

అనస్ (రజి) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “ఎవరు పుష్కలమైన ఉపాధిని దీర్ఘాయుష్షును కోరుకుంటారో, వారు తమ బంధువుల పట్ల మంచి ప్రవర్తన కలిగి ఉండాలి.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1925) (అహ్సనుల్ బయాన్)

పరలోకంలో విశ్వాసుల స్థితి తెలిసిన తర్వాత ఇప్పుడు అవిశ్వాసుల స్థితిని ప్రస్తావించటం జరిగింది. అంటే మా వాక్యాలను తిరస్కరించేవారు, వాటిని గురించి ప్రజల్లో అనుమానాలను సృష్టించేవారు మా నుండి తప్పించుకుంటారని భావిస్తున్నారు. అలా ఎంతమాత్రం జరుగదు. వారికొరకు వ్యధాభరితమైన నరకశిక్ష తయారు చేయబడి ఉంది. దాన్నుండి వారు ఎంతమాత్రం విముక్తి పొందలేరు.

36 : అంటే అల్లాహ్ దాసులు దైవమార్గంలో ఎంత ఖర్చు చేసినా అల్లాహ్ వారికి ఇంకా ప్రసాదిస్తూనే ఉంటాడు. ఇంకా తీర్పుదినం నాడు మంచి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

అబూ హురైర (ర) ఉల్లేఖనం : ఒక హదీసె ఖుదుసీలో అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు : “ఓ ఆదమ్ పుత్రుడా! ఖర్చు చేయి, నీపై ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది.” (బుఖారీ, ముస్లిం)

అంటే తీర్పుదినం నాడు మానవులను, జిన్నులను తీర్పు మైదానంలోనికి సమీకరించటం జరుగుతుంది. ఇంకా అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులను చీవాట్లు పెట్టటం జరుగుతుంది. అప్పుడు దైవదూతలను ఇలా ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది. “దైవదూతలారా! నా మాదిరిగానే మీరు దేవుళ్ళా? వారు మిమ్మల్ని ఆరాధించేవారా?” అప్పుడు దైవదూతలు వెంటనే, అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు ఇతరులెవ్వరూ అర్హులు కారని చాటి చెప్పటం, అల్లాహ్ గొప్పతనాన్ని కొనియాడటం, ఇంకా నీవే మా ఆరాధ్యుడవు. మేము నీ దాసులం అని విన్నవించుకోవటం జరుగుతుంది. అసలు వీరు షైతాన్‌ను, ఇబ్లీసును ఆరాధించేవారని వీరిలో చాలామంది వారినే అనుసరించేవారని చెప్పటం జరుగుతుంది.

వ్యాఖ్యాత అబుస్సఊద్ ఇలా రాస్తున్నారు : “మహ్షర్ మైదానంలో దైవదూతలు తాము ఎంతమాత్రం దైవాలు కాలేమని స్పష్టపరుస్తారు. అప్పుడు అల్లాహ్ అందరినీ ఉద్దేశించి, మీలో ఎవరూ ఎవరికీ ఎటువంటి లాభనష్టాలు చేకూర్చలేరని ఆదేశిస్తాడు. ఇంకా అవిశ్వాసులనుద్దేశించి మీరు ఇహలోకంలో తిరస్కరిస్తూ వస్తున్న దానిని ఇప్పుడు నరకంలో అనుభవిస్తూ ఉండండి అని చీవాట్లు పెడతాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ప్రపంచంలో ఎవరూ ఎటువంటి ప్రతిఫలం లేకుండా ఏదీ చేయరు. అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా అంటున్నారు. ప్రవక్త (స) అనుచరులు కొందరు ఒక తెగ వారి వద్దకు వెళ్ళారు. వారు వారికి ఆతిథ్యం ఇవ్వటాన్ని నిరాకరించారు. అనుకోకుండా వారి నాయకునికి తేలు కుట్టింది. వారు ప్రవక్త(స) అనుచరుల వద్దకు వచ్చి, మీరేదైనా చికిత్స చేస్తారా అని అడిగారు. అవునని వారు సమాధానం ఇస్తూ దానికి తగిన పారితోషికం చెల్లించుకోవాలని అన్నారు. ప్రవక్త (స) అనుచరులు (అబూసయీద్) సూరహ్ ఫాతిహా పఠించి అతనిపై ఊదారు. కొన్ని దినాల్లోనే వారి నాయకుడు స్వస్థత పొందాడు. వారికి ఇవ్వబడిన పారితోషికం (మేకలు) తీసుకొని ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. కొందరు దీన్ని గురించి ఇంకా సందేహంలోనే ఉన్నారు. దీన్ని గురించి ప్రవక్త (స)ను విన్నవించుకోగా చిరునవ్వు నవ్వి నీకు సూరె ఫాతిహా మంత్రంగా కూడా ఉపయోగపడుతుందని నీకు ఎలా తెలుసు? అని అడిగారు. ఆ ఇవ్వబడిన మేకలు తీసుకోమని అందులో నా వంతు కూడా తీయమని అన్నారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 35. ఫాతిర్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ ఫాతిర్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 45 వాక్యాలు, 5 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో ప్రవక్త (స) సందేశ ప్రచారానికి వ్యతిరేకంగా మక్కా అవిశ్వాసులు నిర్వహిస్తున్న కార్యకలాపాలను ఖండిస్తూ, వారిని హెచ్చరించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) వారిని ఆహ్వానిస్తూ నా మార్గాన్ని అనుసరిస్తే లాభం మీకే అని హితబోధ చేశారు. మీరు ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా పన్నుతున్న కుట్రలు, పన్నాగాలు మీకే వ్యతిరేకంగా పరిణమిస్తాయని, నష్టం మీకే కలుగుతుందని పేర్కొనడం జరిగింది. ఆయన్ని తిరస్కరిస్తే మీకే నష్టం కలుగుతుంది. ప్రవక్త (స) మిమ్మల్ని దేని గురించి హితబోధ చేస్తున్నాడో కొంచెం ఆలోచించండి. మిమ్మల్ని విచారించడం జరుగుతుంది. ఇహలోకం తర్వాత పరలోకం తప్పకుండా ఉంది. అక్కడ మానవుడు తాను చేసిన ప్రతి విషయాన్ని చూసుకుంటాడు. మీరు ఇక్కడ రాత్రీ పగలును చూస్తున్నారు. ఆ అల్లాహ్ మిమ్మల్ని ఒక్క వీర్యపు బిందువు ద్వారా సృష్టించాడు. వీటిని గురించి మీ బుద్ధిజ్ఞానాలు సాక్ష్యం ఇవ్వటం లేదా? మంచి వాళ్ళు, చెడ్డవాళ్ళు ఎలా సమానం కాగలరు? మీరు ప్రవక్త (స)ను ఏమాత్రం నష్టపరచలేరని, మీకే నష్టం వాటిల్లే అవకాశాలు ఉన్నాయని ఆయనపై కేవలం హితబోధ చేసే బాధ్యత ఒక్కటే ఉందని విశదపరచబడింది.

## 35. ఫాతిర్

**ఆయత్‌లు : 45** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అల్లాహ్ మాత్రమే స్తుతింపదగినవాడు. ఆయన ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించాడు. ఆయన దైవదూతలను సందేశహరులుగా నియమిస్తాడు. వారికి రెండేసి, మూడేసి, నాలుగేసి రెక్కలు ఉంటాయి. ఆయన తన సృష్టి స్వరూపాన్ని తన ఇష్టప్రకారం పెంచుతాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. (2) అల్లాహ్ ప్రజల కొరకు ఏ కారుణ్య ద్వారాన్ని తెరిచినా, దానిని అడ్డుకునే వాడెవ్వడూ లేదు. ఆయన మూసివేసిన దానిని అల్లాహ్ తరువాత మళ్ళీ తెరిచేవాడూ ఎవ్వడూ లేదు. ఆయన శక్తిమంతుడు, వివేచనాపరుడు.

آياتها 45 — سورة فاطر مكية 35 — ركوعاتها 5

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ
الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا اُولِيْٓ اَجْنِحَةٍ مَّثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ؕ
يَزِيْدُ فِى الْخَلْقِ مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ①

مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۚ
وَمَا يُمْسِكْ ۙ فَلَا مُرْسِلَ لَهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ ؕ
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ②

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ؕ هَلْ
مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ
وَالْاَرْضِ ؕ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۖ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿3﴾

وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ ؕ
وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿4﴾

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ٚ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿5﴾

اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوْهُ عَدُوًّا ؕ اِنَّمَا
يَدْعُوْا حِزْبَهٗ لِيَكُوْنُوْا مِنْ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿6﴾ ؕ

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ؕ۬ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿7﴾ ع 1 7 13

اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ فَرَاٰهُ حَسَنًا ؕ فَاِنَّ اللّٰهَ
يُضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ
نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرٰتٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا
يَصْنَعُوْنَ ﴿8﴾

(3) ఓ మానవులారా! అల్లాహ్ మీకు చేసిన ఉపకారాలను జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి. అల్లాహ్ కాక, భూమ్యాకాశాల నుండి మీకు ఉపాధినిచ్చే మరొక సృష్టికర్త కూడా ఎవరైనా ఉన్నాడా? ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడెవ్వడూ లేడు. అసలు మీరు ఎవరి వల్ల మోసపోతున్నారు? (4) ఇప్పుడు ఒకవేళ వారు నిన్ను తిరస్కరిస్తున్నారు అంటే ఇది కొత్త విషయమేమీ కాదు. నీకు పూర్వం కూడా చాలామంది దైవప్రవక్తలు తిరస్కరించబడ్డారు. వ్యవహారాలన్నీ చివరకు అల్లాహ్ వైపునకే మరలుతాయి. (5) ఓ మానవులారా! నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. కనుక ప్రాపంచిక జీవితం మిమ్మల్ని మోసానికి గురిచేయకూడదు. ఆ మహా వంచకుడు కూడా మిమ్మల్ని అల్లాహ్ విషయంలో మోసగించ గలగకూడదు. (6) నిస్సందేహంగా షైతాను మీకు శత్రువు. కనుక మీరు కూడా వాడిని శత్రువుగానే భావించండి. వాడు, తన అనుచరులు నరకవాసులలో చేరిపోవాలని వారిని తన మార్గం వైపునకు పిలుస్తున్నాడు. (7) అవిశ్వాసానికి పాల్పడేవారికి కఠిన శిక్ష పడుతుంది. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి క్షమాభిక్ష, గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తాయి. (8) ఎవరికి దుష్కార్యం అందంగా కనిపించేలా చేయబడిందో మరియు అతడు దానిని మేలైనదిగా భావిస్తున్నాడో ఆ వ్యక్తి మార్గభ్రష్టత్వానికి అసలు హద్దు అంటూ ఏమైనా ఉందా? యదార్థం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ తాను కోరినవారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు. కనుక ఓ ప్రవక్తా! అనవసరంగా నీ ప్రాణం ఈ ప్రజల కోసం దుఃఖానికి, బాధకూ గురిఅయి హరించిపోకూడదు. వారు చేస్తూ ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

(9) వాయువులను పంపేవాడు అల్లాహ్‌యే. తరువాత అవి మేఘాన్ని లేపుతాయి. ఆ తరువాత మేము దానిని ఒక బంజరు నేల వైపునకు తీసుకుపోతాము. దాని ద్వారా చచ్చిపడి ఉన్న ఆ నేలనే బ్రతికిస్తాము. మరణించిన మానవులు బ్రతికి లేవటం కూడా ఇలాగే జరుగుతుంది. (10) అల్లాహ్ మాత్రమే గౌరవానికి పూర్తిగా అర్హుడనే విషయాన్ని, గౌరవాభిలాషి అయిన ప్రతివాడూ తెలుసుకోవాలి. ఆయన వద్దకు చేరే వస్తువు పరిశుద్ధ వాక్కు మాత్రమే. సత్కార్యం దానిని పైకి ఎక్కిస్తుంది. ఇక కుతంత్రాలు చేసే వారికి కఠిన శిక్ష పడుతుంది. వారి కుతంత్రం దానంతట అదే నాశనమైపోతుంది.

وَاللّٰهُ الَّذِیْۤ اَرْسَلَ الرِّیٰحَ فَتُثِیْرُ سَحَابًا فَسُقْنٰهُ اِلٰی
بَلَدٍ مَّیِّتٍ فَاَحْیَیْنَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ
كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ﴿9﴾

مَنْ كَانَ یُرِیْدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِیْعًا ؕ اِلَیْهِ
یَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّیِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ یَرْفَعُهٗ ؕ
وَالَّذِیْنَ یَمْكُرُوْنَ السَّیِّاٰتِ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِیْدٌ ؕ وَمَكْرُ اُولٰٓىِٕكَ هُوَ یَبُوْرُ ﴿10﴾

(11) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాడు. తరువాత ఇంద్రియ బిందువుతో, ఆ తరువాత మిమ్మల్ని జంటలుగా చేశాడు. అల్లాహ్‌కు తెలియకుండా ఏ స్త్రీ అయినా గర్భం దాల్చనూలేదు. ప్రసవించనూ లేదు. వయసు పెరుగుతున్న వాడెవడూ ఆయువును పొందలేడు. ఎవరి ఆయువులోనూ తగ్గింపు అనేది జరగదు. గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉన్న దాని ప్రకారం తప్ప. ఇది అల్లాహ్‌కు చాలా సులభమైన పని.

وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ
جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا ؕ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰی وَلَا تَضَعُ
اِلَّا بِعِلْمِهٖ ؕ وَمَا یُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَّلَا یُنْقَصُ مِنْ
عُمُرِهٖۤ اِلَّا فِیْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَی اللّٰهِ یَسِیْرٌ ﴿11﴾

(12) రెండు సముద్రాలు సమానం కావు. ఒకటేమో తియ్యనిది, దప్పికను తీర్చేది. త్రాగటానికి మధురమైనది. రెండోదేమో గొంతు మండించే అంత ఉప్పనిది, చేదైనది. కాని రెండింటి నుంచీ మీరు స్వచ్ఛమైన తాజా మాంసాన్ని పొందుతారు. ధరించటానికి అలంకరణ సామగ్రిని వెలికి తీసుకుంటారు. మీరు చూస్తూనే ఉన్నారు. ఈ నీటిలోనే పడవలు దాని గుండెలను చీల్చుకుంటూ పోతూ ఉంటాయి. మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించేందుకు తద్వారా, ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపేందుకు.

وَمَا یَسْتَوِی الْبَحْرٰنِ ۖۗ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآىِٕغٌ
شَرَابُهٗ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ؕ وَمِنْ كُلٍّ تَاْكُلُوْنَ لَحْمًا
طَرِیًّا وَّتَسْتَخْرِجُوْنَ حِلْیَةً تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَی
الْفُلْكَ فِیْهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ﴿12﴾

يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۙ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ
مُسَمًّى ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۚ وَالَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ۚ ﴿13﴾

(13) ఆయన పగలు లోనికి రాత్రిని, రాత్రిలోనికి పగలునూ ప్రవేశింపజేస్తున్నాడు. సూర్యచంద్రులను ఆయన నియమబద్ధులుగా చేసి ఉంచాడు. ఇదంతా ఒక నిర్ణీత వ్యవధి వరకు సాగిపోతోంది. ఆ అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు. సామ్రాజ్యాధికారం ఆయనదే. ఆయనను కాదని మీరు పిలిచే ఇతరులు కనీసం ఒక గడ్డిపోచకు కూడా యజమానులు కారు.

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ ۚ وَلَوْ سَمِعُوا
مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ ۚ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ
بِشِرْكِكُمْ ۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿14﴾ ع 2 7 14

(14) వారిని వేడుకుంటే, వారు మీ ప్రార్థనలను వినలేరు. ఒకవేళ విన్నా, వాటికి ఎటువంటి సమాధానమూ మీకు ఇవ్వలేరు. మీరు కల్పించిన దైవత్వపు భాగస్వామ్యాన్ని వారు ప్రళయం నాడు తిరస్కరిస్తారు. సత్యాన్ని గురించిన ఈ సరైన సమాచారాన్ని తెలిసినవాడు తప్ప మరొకడెవ్వడూ మీకు అందజేయలేడు.

1 – 14 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో భూమ్యాకాశాలనూ వాటి మధ్య ఉన్న వాటిని సృష్టించిన వాడు అల్లాహ్‌యే అని, ఆయన కొంతమంది దైవదూతలకు రెండు రెక్కలు, మరికొందరికి మూడు రెక్కలు, ఇంకా కొందరికి అధిక రెక్కలు ప్రసాదించాడని అల్లాహ్ సర్వసమర్థుడు అని విశదపరచబడింది.

అవిశ్వాసులు దైవదూతలు అల్లాహ్ కుమార్తెలని, వారు ఏమి తలచుకుంటే అది చేయగలరని, వీరిలో కూడా దైవత్వం ఉందని, వీరి వద్ద కూడా శక్తులు ఉన్నాయని భావించేవారు. దైవదూతలు అల్లాహ్ దాసులని, ఆయన సృష్టితాలని, ఇతర సృష్టితాల్లా వీరు నిస్సహాయులని, వీరిని ఆరాధించటం, వేడుకోవటం అపరాధమని, ఆరాధన కేవలం అల్లాహ్‌కే చెందుతుందని, ఎవరికైనా అల్లాహ్ ఇవ్వాలనుకుంటే ఎవరూ ఆపలేరని, ఆపాలనుకుంటే ఎవరూ ఇప్పించలేరని విశదపర్చబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం : "నాకు ఫాతిర్ అంటే సరిగా తెలిసి ఉండేది కాదు. ఒకసారి ఇద్దరు గ్రామీణులను ఒక నుయ్యి గురించి వాదులాడుతూ ఉండగా చూశాను. వారిలో ఒకరు మొదట "నేను త్రవ్వాను" అని అన్నాడు. అప్పుడు నాకు తెలిసింది – ఫాతిర్ అంటే మొట్టమొదట సృష్టించిన వాడు అని. అంటే అల్లాహ్ మొట్టమొదట ఎటువంటి నమూనా లేకుండా భూమ్యాకాశాలను, సృష్టితాలను సృష్టించాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్‌ఊద్ (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "ఒకసారి జిబ్రయీల్ (అ)ను అతని అసలు రూపంలో చూశాను. అతనికి 100 రెక్కలు ఉన్నాయి. ఆకాశమంతా రెక్కలతో నిండి ఉంది. (బుఖారీ)

వర్షాన్ని, ఆహారాన్ని దైవకారుణ్యంగా భావించవచ్చు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

| | |
|---|---|
| (15) ఓ మానవులారా! అల్లాహ్‌ అవసరం కలవారు మీరే. అల్లాహ్‌ సర్వసంపన్నుడు. స్వయంగానే స్తుతిపాత్రుడు. | يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِيُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿15﴾ |
| (16) ఆయన కోరితే, మిమ్మల్ని తొలగించి, మరో సృష్టిని మీ స్థానంలో తీసుకురాగలడు. | إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿16﴾ |
| (17) అలా చేయటం అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు. | وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿17﴾ |

ఖుర్‌ఆన్‌లోని అనేక వాక్యాల్లో భూమి మృతి చెందటాన్ని, తరువాత వర్షం ద్వారా సజీవం కావటాన్ని అదేవిధంగా మానవులను మరల లేపబడటాన్ని నిరూపించబడింది. మనం చూస్తూ ఉంటాం – భూమి పూర్తిగా ఎండిపోతుంది. అందులో ఒక పచ్చని మొక్క కూడా ఉండదు. ఆ తరువాత అల్లాహ్‌ వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. అందులో జీవం ఏర్పడుతుంది. అప్పుడు రైతు అందులో విత్తనాలు నాటుతాడు. కొన్ని దినాల్లోనే మొక్కలు నవనవలాడుతూ ఉంటాయి.

ఉభయ లోకాల్లో గౌరవం పొందే ఏకైక మార్గం దైవవిధేయత ఒక్కటే. ఎందుకంటే అల్లాహ్‌యే ఉభయలోకాల యజమాని. గౌరవమర్యాదలు అన్ని అల్లాహ్‌ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. అల్లాహ్‌ తాను కోరిన వారికి గౌరవం ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని అవమానం పాలుచేస్తాడు. ఖుర్‌ఆన్‌లో దీని గురించి అనేక వాక్యాలు ఉన్నాయి. (ఉదాహరణకు నిసా : 139, యూనుస్‌ : 56) (తైసీరుర్రహ్మాన్‌)

ఇమామ్‌ షౌకానీ ఇలా రాస్తున్నారు : దాసుడు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించినప్పుడు అతని ప్రార్థనను అల్లాహ్‌ స్వీకరిస్తాడు. దానికి మంచి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

అల్లాహ్‌ రెండు రకాల సముద్రాలను సృష్టించాడు. అల్లాహ్‌ తన తిరుగులేని శక్తులతో ఎన్నో ఆశ్చర్యకరమైన వస్తువులను సృష్టించాడు. వీటిలో రెండు రకాల సముద్రాలు కూడా ఉన్నాయి. వీటిని గురించి సూచించటం జరిగింది. వీటిలో ఒకటి ఉప్పునీరు, మరొకటి మంచినీరు కలిగి ఉన్నాయి. వాటి నుండి మనం చేపలను, రొయ్యలను తింటాము. ఇంకా వాటి నుండి విలువైన ఆభరణాలను తయారుచేస్తాము. (రహ్మాన్‌ : 22) మనం సముద్రాలపై ప్రయాణం చేస్తాము. వాటి ద్వారా ఉపాధిని పొందుతున్నాము. మానవులు తాము పొందుతున్న అనుగ్రహాలన్ని అల్లాహ్‌వే అని గ్రహించాలి. ఆయనకు కృతజ్ఞులై జీవితం గడపాలి. అల్లాహ్‌ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ దేన్నీ సృష్టించలేరు. దేన్ని ప్రసాదించలేరు. ప్రార్థనలను ఆలకించనూ లేరు.

అంటే మీ విగ్రహాలు ప్రాణం లేనివి. అందువల్ల మీ పిలుపుకు సమాధానం ఇవ్వలేవు. ఒకవేళ విన్నా స్వీకరించనూ లేవు. మీ కోరికలు తీర్చలేవు. ప్రాణం లేనివి ఎలా పనికి రాగలవు.

మీరు పూజిస్తున్న ఈ విగ్రహాలే తీర్పుదినం నాడు మీ పట్ల అయిష్టాన్ని వ్యక్తం చేస్తాయి. అంటే ఇలాంటి వాటిని పూజిస్తున్న మీరు ఎంతటి మార్గ విహీనతకు గురయ్యారు. ప్రళయం వరకు వారు వినలేరు. మీ కోరికలూ తీరవు. తీర్పుదినం నాడు మీరు పూజిస్తున్న ఈ విగ్రహాలే మీకు శత్రువులై కూర్చుంటాయి. మీ ఆరాధనను తిరస్కరిస్తాయి. ఈ వివరాలన్ని అల్లాహ్‌ మీకు ఇస్తున్నాడు. అల్లాహ్‌ పలుకుల్లో ఎలాంటి సందేహాలు గాని, అనుమానాలు గాని లేవు. (తఫ్సీర్‌ ఇబ్నె కసీర్‌)

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰی ؕ وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلٰی
حِمْلِهَا لَا یُحْمَلْ مِنْهُ شَیْءٌ وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰی ؕ اِنَّمَا
تُنْذِرُ الَّذِیْنَ یَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَیْبِ وَاَقَامُوا
الصَّلٰوةَ ؕ وَمَنْ تَزَكّٰی فَاِنَّمَا یَتَزَكّٰی لِنَفْسِهٖ ؕ وَاِلَی
اللّٰهِ الْمَصِیْرُ ﴿18﴾
وَمَا یَسْتَوِی الْاَعْمٰی وَالْبَصِیْرُ ۙ﴿19﴾
وَلَا الظُّلُمٰتُ وَلَا النُّوْرُ ۙ﴿20﴾
وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُوْرُ ۚ﴿21﴾
وَمَا یَسْتَوِی الْاَحْیَآءُ وَلَا الْاَمْوَاتُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
یُسْمِعُ مَنْ یَّشَآءُ ۚ وَمَاۤ اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِی
الْقُبُوْرِ ﴿22﴾
اِنْ اَنْتَ اِلَّا نَذِیْرٌ ﴿23﴾
اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِیْرًا وَّنَذِیْرًا ؕ وَاِنْ مِّنْ اُمَّةٍ
اِلَّا خَلَا فِیْهَا نَذِیْرٌ ﴿24﴾
وَاِنْ یُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ
جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَیِّنٰتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتٰبِ
الْمُنِیْرِ ﴿25﴾
ثُمَّ اَخَذْتُ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا فَكَیْفَ كَانَ نَكِیْرِ ۧ ع 3 12 15
﴿26﴾
اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخْرَجْنَا
بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا ؕ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌۢ
بِیْضٌ وَّحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِیْبُ
سُوْدٌ ﴿27﴾

(18) బరువు మోసే వాడెవ్వడూ ఇతరుల బరువును మోయడు. బరువును మోసే ఆత్మ ఏదైనా తన బరువును మోయమని ఇతరులను పిలిచినప్పుడు, దాని బరువు యొక్క రవ్వంత భాగాన్నయినా ఎత్తుకోవటానికి ఎవ్వడూ ముందుకు రాడు, అతడు ఎంత సమీప బంధువైనా సరే. చూడకపోయినప్పటికీ తమ ప్రభువునకు భయపడే వారినీ, నమాజును స్థాపించే వారిని మాత్రమే నీవు హెచ్చరించగలవు. ఏ వ్యక్తి అయినా తన మేలు కొరకే పరిశుద్ధతను అవలంబిస్తాడు. అల్లాహ్ వైపునకే అందరూ మరలవలసి ఉన్నది. (19) గుడ్డివాడూ, కళ్ళున్నవాడూ సమానులు కాలేరు. (20) చీకట్లూ, వెలుగూ ఒకటి కావు. (21) చల్లని నీడా, ఎండవేడి ఒకే విధంగా ఉండవు. (22) బ్రతికి ఉన్నవారూ, చనిపోయిన వారూ సమానులు కాలేరు. అల్లాహ్ తనకు ఇష్టమైన వారికి వినిపింపజేస్తాడు. కాని (ప్రవక్తా!) సమాధులలో ఖననమైన వారికి నీవు వినిపించలేవు. (23) నీవు కేవలం హెచ్చరిక చేసేవాడవు మాత్రమే. (24) మేము నిన్ను సత్యంతో పంపాము. శుభవార్త ఇచ్చేవానిగా, భయపెట్టేవానిగా జేసి, హెచ్చరిక చేసేవాడెవ్వడూ రాని జాతి ఏదీ లేదు. (25) ఒకవేళ ఇప్పుడు ఈ ప్రజలు నిన్ను తిరస్కరిస్తున్నారంటే, వీరికి పూర్వం గతించినవారు కూడా తిరస్కరించారు. వారి వద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన ప్రమాణాలనూ, గ్రంథాలనూ, కాంతిమంతమైన మార్గదర్శక సూత్రాలు ఇచ్చే ఉద్గ్రంథాన్ని తీసుకువచ్చారు. (26) తరువాత విశ్వసించని వారిని నేను పట్టుకున్నాను. చూడండి, నా శిక్ష ఎంత కఠినమైనదో. (27) ఆకాశం నుండి అల్లాహ్ వర్షం కురిపించటాన్ని నీవు చూడటం లేదా? తరువాత దాని ద్వారా మేము రకరకాల రంగు రంగుల పండ్లను ఉత్పత్తి చేస్తాము. కొండలలో కూడా తెల్లని, ఎర్రని, కారునలుపు చారలు కనిపిస్తాయి. వాటి రంగులు వేర్వేరుగా ఉంటాయి.

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَآبِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ
اَلْوَانُهٗ كَذٰلِكَ ؕ اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ
الْعُلَمٰٓؤُا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ غَفُوْرٌ ﴿28﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ
تِجَارَةً لَّنْ تَبُوْرَ ۙ﴿29﴾

لِيُوَفِّيَهُمْ اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّهٗ
غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿30﴾

وَالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ هُوَ الْحَقُّ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهٖ لَخَبِيْرٌۢ
بَصِيْرٌ ﴿31﴾

(28) ఈ విధంగానే మానవుల, జంతువుల, పశువుల రంగులు కూడా భిన్నమైనవే. యదార్థ మేమిటంటే, అల్లాహ్ దాసులలో జ్ఞానులు మాత్రమే ఆయనకు భయపడతారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ శక్తిమంతుడు, మన్నించేవాడూను.

(29) అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని పఠించేవారు, నమాజును స్థాపించేవారూ, మేము వారికి ఇచ్చిన ఉపాధి నుండి బహిరంగంగానూ, రహస్యంగానూ ఖర్చుచేసేవారూ ఖచ్చితంగా ఏమాత్రం నష్టం రాని వ్యాపారాన్ని కోరుకుంటున్నారు.
(30) అల్లాహ్ వారి ప్రతిఫలాలను పూర్తిగా వారికి ఇవ్వాలని, అదనంగా తన అనుగ్రహం నుండి ఇంకా వారికి ప్రసాదించాలని. నిస్సంశయంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, సత్కరించేవాడూను.
(31) ఓ ప్రవక్తా! మేము దైవవాణి ద్వారా నీ వైపునకు పంపిన గ్రంథమే సత్యమైనది. దానికి పూర్వం వచ్చిన గ్రంథాలను ధ్రువీకరించేది. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌కు తన దాసుల స్థితి బాగా తెలుసు. ప్రతిదానిపై ఆయన దృష్టి ఉంది.

15 – 31 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

అన్ని విధాల అధికారం కేవలం అల్లాహ్‌కుమాత్రమే ఉంది. ఆయన ప్రతి పని చేయగల సమర్థుడు అని వెనుకటి వాక్యాల్లో విశదపరచబడింది.

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం పొందటానికి పుణ్యాత్ములను ఆరాధించటం, విగ్రహాలను ఆరాధించటం, వాటికి మొక్కుబడులు సమర్పించటం, వారిద్వారా అల్లాహ్‌ను సంతోషపరచగలం అని భావించటం మహా పాపం అని హెచ్చరించబడింది. అల్లాహ్‌ను సంతృప్తిపరచటానికి విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేయాలి. ధన సంపదలు, ఆయుష్షు, వ్యాపారం, అభివృద్ధి మొదలైన అనేక విషయాలు కేవలం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. మరెవరి చేతుల్లోనూ లేవు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ప్రతి వ్యక్తి అక్కరగలవాడు. అల్లాహ్ మాత్రమే అక్కరలేనివాడు. విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువు అల్లాహ్‌పైనే ఆధారపడి ఉంది. సృష్టితాలన్నీ ప్రతి విషయంలోనూ అల్లాహ్‌పైనే ఆధారపడి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ ఏ విధంగానూ, ఎవరిమీద ఆధారపడి లేడు. అల్లాహ్‌కు సాటికాని, సమానులు గాని ఎవరూ లేరు. అంటే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని నాశనం చేసి మీ స్థానంలో ఇతరులను తీసుకురాగలడు. ఇది ఆయనకు ఏమాత్రం కష్టతరం కాదు.

| | |
|---|---|
| (32) తరువాత మేము మా దాసులలో నుండి మేము ఎన్నుకున్న వారినే ఈ గ్రంథానికి వారసులుగా చేశాము. ఇప్పుడు వారిలో ఒకడు తన ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకుంటున్నాడు. మరొకడు, మధ్యస్థంగా ఉంటున్నాడు, ఇంకొకడు అల్లాహ్ అనుమతితో పుణ్యకార్యాలలో ముందడుగు వేస్తున్నాడు. ఇదే మహా అనుగ్రహం. | ثُمَّ اَوۡرَثۡنَا الۡكِتٰبَ الَّذِيۡنَ اصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَا‌ۚ فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٌ لِّنَفۡسِهٖ‌ۚ وَمِنۡهُمۡ مُّقۡتَصِدٌ‌ ۚ وَمِنۡهُمۡ سَابِقٌۢ بِالۡخَيۡرٰتِ بِاِذۡنِ اللّٰهِ‌ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الۡـفَضۡلُ الۡكَبِيۡرُ ؕ‏ ﴿۳۲﴾ |

అంటే తీర్పుదినం నాడు ఎవరూ ఎవరికీ ఎటువంటి సహాయమూ చేయలేరు. ప్రతి ఒక్కడు తన బరువును మోస్తూ ఉంటాడు. తండ్రిగానీ, కొడుకుగానీ, తల్లిగానీ, సోదరుడుగానీ, సోదరిగానీ, తమ తమ సమస్యల్లో చిక్కుకొని ఉంటారు. అవిశ్వాసి ముస్లిమ్‌పై చేసిన ఉపకారాలను గుర్తుచేసి సహాయం కోరుతాడు. ఇక్కడ ప్రతి ఒక్కరికీ వేర్వేరు సమస్యలు ఉంటాయి. కాని పరలోకంలో ప్రతి ఒక్కరిదీ ఒకే సమస్య. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

విశ్వాసి – అవిశ్వాసి సమానులు కాలేరు. పుణ్యాత్ములు – పాపాత్ములు సమానం కాలేరు. అంధులు, కళ్ళు ఉన్నవారు సమానులు కాలేరు. రాత్రి పగలు సమానం కాలేవు. చీకటి – వెలుగు సమానం కాలేవు. ఎండ, నీడ సమానం కాలేవు. అదేవిధంగా ముస్లిం, ముస్లిమేతరులు సమానులు కాలేరు. (అన్ ఆమ్ : 122 చూడండి) ప్రతి వ్యక్తి ఈ విషయాల్ని గుర్తుంచుకోవాలి. అంటే ప్రవక్త (స) బాధ్యత కేవలం దైవసందేశ ప్రచారం ఒక్కటే. విశ్వాస భాగ్యం ప్రసాదించటం అల్లాహ్ పని. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి విశ్వాస భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. అదేవిధంగా ముహమ్మద్ (స) శుభవార్త నిచ్చేవారు, హెచ్చరించేవారూను. అంటే తనను విశ్వసించే వారికి శుభవార్తలు తెలుపుతారు. పాపాత్ములకు నరకశిక్ష గురించి దైవాగ్రహం గురించి హెచ్చరిస్తారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్) ఇందులో ప్రవక్త (స) యొక్క దైవదౌత్యం గురించి ప్రకటన ఉంది. అల్లాహ్‌కు ప్రవక్త (స) రుజుమార్గం, సత్యధర్మం ఇచ్చి పంపాడు. దీనిద్వారా ప్రవక్త (స) విశ్వాసులకు శుభవార్త, అవిశ్వాసులకు హెచ్చరిక చేస్తారు. అదేవిధంగా ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) మొదటి ప్రవక్త కారు. ఈయన అంతిమ ప్రవక్త. ఈయనకు ముందు ఎంతోమంది ప్రవక్తలు ప్రభవించారు. ప్రతి జాతి వద్దకు ప్రవక్తను పంపటం జరిగింది. వచ్చిన ప్రవక్తలందరూ ప్రజలను దైవశిక్ష పట్ల హెచ్చరించారు. ఇది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అటువంటప్పుడు మక్కా అవిశ్వాసులు ఆశ్చర్యం ఎందుకు వ్యక్తం చేస్తున్నారు? అని ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది.

25 : మక్కా అవిశ్వాసులు మిమ్మల్ని తిరస్కరించినా, మీ సందేశాన్ని స్వీకరించకపోయినా మీరు ఏమాత్రం పట్టించుకోకండని, ధైర్యం కోల్పోకండని, ఇది తరతరాలుగా జరుగుతూ వస్తుందని, అయితే వీరందరినీ విచారించటం జరుగుతుందని, శిక్షించటం జరుగుతుందని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది.

28 : ఈ వాక్యం ద్వారా ధర్మజ్ఞాన ప్రాముఖ్యత విశదమవుతుంది. దైవభీతిని జనింపచేసేదే అసలైన జ్ఞానం. జ్ఞానం అనేది మానవునిలో పరికించే గుణాన్ని, ఆలోచనా శక్తిని పెంచుతుంది. ఫలితంగా దైవభీతి, దైవభతి హృదయాల్లో చోటుచేసుకుంటుంది. అల్లాహ్ ప్రతి వస్తువును మానవ సేవలో నియమించాడు. సర్వశక్తిమంతుడైన అల్లాహ్ శక్తిహీనుడైన మానవుణ్ణి తన దయాదాక్షిణ్యాల ద్వారా లాభం చేకూర్చుతాడు.

అబూ హురైరా (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : ఒక వ్యక్తి ఒక కుక్కను చూశాడు. అది దాహంతో నేలను నాకుతూ ఉండేది. ఆ వ్యక్తి తన పాదరక్షను తీసి అందులో నీటిని నింపి తెచ్చి దానికి త్రాపించాడు. దాని దాహం తీరింది. అల్లాహ్‌కు అతని ఈ ఆచరణ నచ్చి అతన్ని స్వర్గంలోనికి పంపివేశాడు. అబూ హురైర (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : ఒక వ్యక్తి వెళ్తున్నాడు, దారిలో ఒక ముళ్ళ కొమ్మ చూసి దాన్ని దారినుండి తొలగించాడు. అల్లాహ్‌కు ఈ పని చాలా నచ్చింది. అల్లాహ్ అతన్ని క్షమించివేశాడు." (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

جَنّٰتُ عَدۡنٍ یَّدۡخُلُوۡنَهَا یُحَلَّوۡنَ فِیۡهَا مِنۡ اَسَاوِرَ
مِنۡ ذَهَبٍ وَّلُؤۡلُؤًا ۚ وَلِبَاسُهُمۡ فِیۡهَا حَرِیۡرٌ ﴿33﴾
وَقَالُوا الۡحَمۡدُ لِلّٰهِ الَّذِیۡۤ اَذۡهَبَ عَنَّا الۡحَزَنَ ؕ اِنَّ
رَبَّنَا لَغَفُوۡرٌ شَكُوۡرُ ۙ ﴿34﴾
الَّذِیۡۤ اَحَلَّنَا دَارَ الۡمُقَامَةِ مِنۡ فَضۡلِهٖ ۚ لَا یَمَسُّنَا
فِیۡهَا نَصَبٌ وَّلَا یَمَسُّنَا فِیۡهَا لُغُوۡبٌ ﴿35﴾
وَالَّذِیۡنَ كَفَرُوۡا لَهُمۡ نَارُ جَهَنَّمَ ۚ لَا یُقۡضٰی
عَلَیۡهِمۡ فَیَمُوۡتُوۡا وَلَا یُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ مِّنۡ عَذَابِهَا ؕ
كَذٰلِكَ نَجۡزِیۡ كُلَّ كَفُوۡرٍ ۚ ﴿36﴾
وَهُمۡ یَصۡطَرِخُوۡنَ فِیۡهَا ۚ رَبَّنَاۤ اَخۡرِجۡنَا نَعۡمَلۡ
صَالِحًا غَیۡرَ الَّذِیۡ كُنَّا نَعۡمَلُ ؕ اَوَلَمۡ نُعَمِّرۡكُمۡ مَّا
یَتَذَكَّرُ فِیۡهِ مَنۡ تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ النَّذِیۡرُ ؕ
فَذُوۡقُوۡا فَمَا لِلظّٰلِمِیۡنَ مِنۡ نَّصِیۡرٍ ﴿37﴾ ع 4 11 16
اِنَّ اللّٰهَ عٰلِمُ غَیۡبِ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ اِنَّهٗ
عَلِیۡمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوۡرِ ﴿38﴾
هُوَ الَّذِیۡ جَعَلَكُمۡ خَلٰٓئِفَ فِی الۡاَرۡضِ ؕ فَمَنۡ كَفَرَ
فَعَلَیۡهِ كُفۡرُهٗ ؕ وَلَا یَزِیۡدُ الۡكٰفِرِیۡنَ كُفۡرُهُمۡ عِنۡدَ
رَبِّهِمۡ اِلَّا مَقۡتًا ۚ وَلَا یَزِیۡدُ الۡكٰفِرِیۡنَ كُفۡرُهُمۡ اِلَّا
خَسَارًا ﴿39﴾

(33) శాశ్వతంగా ఉండే ఉద్యాన వనాలలోకి వారు ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ వారిని సువర్ణ కంకణాలతో, ముత్యాలతో అలంకరించటం జరుగుతుంది. అక్కడ వారు పట్టు వస్త్రాలు ధరిస్తారు. (34) ఇంకా ఇలా అంటారు, "అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు. ఆయన మా దుఃఖాన్ని తొలగించాడు. నిశ్చయంగా మా ప్రభువు క్షమించేవాడూ, సత్కరించేవాడూను. (35) ఆయన మమ్మల్ని తన అనుగ్రహం వల్ల శాశ్వత నివాస స్థలంలో నివసింపజేశాడు. ఇక ఇక్కడ మాకు ఏ కష్టమూ ఉండదు, ఏ అలసటా కలుగదు." (36) అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారికి నరకాగ్ని ఉంది. వారు చనిపోవాలనే తీర్పూ ఇవ్వబడదు. వారి నరక యాతనను ఏ మాత్రం తగ్గించటమూ జరుగదు. ఇలా మేము అవిశ్వాసానికి పాల్పడే ప్రతి వ్యక్తికీ ప్రతిఫలం ఇస్తాము. (37) వారు అక్కడ పెడబొబ్బలు పెడుతూ ఇలా అంటారు, "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని ఇక్కడ నుండి బయటకు తియ్యి. మేము పూర్వం చేసిన పాపాలకు భిన్నంగా మంచి పనులు చేయటానికి." గుణపాఠం నేర్చుకోదలచిన వాడు గుణపాఠం నేర్చుకోవడానికి సరిపడిన ఆయుష్షును మేము మీకు ఇవ్వలేదా? మీ వద్దకు హెచ్చరిక చేసేవాడు కూడా వచ్చి ఉన్నాడు కదా! ఇక రుచి చూడండి (యాతనను) దుర్మార్గులకు ఇక్కడ సహాయం చేసేవాడెవ్వడూ లేడు. (38) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ అగోచరాలలో ఉన్న ప్రతి దానిని ఎరుగును. గుండెలలో దాగివున్న రహస్యాలను సయితం ఆయన ఎరుగును. (39) మిమ్మల్ని భూమిపై ఖలీఫాలుగా చేసినవాడు ఆయనేగా! ఇక ఎవడైనా అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే, అతని అవిశ్వాసం సంకటమై అతని మీదనే ఉంటుంది. అవిశ్వాసుల అవిశ్వాసం వారి ప్రభువు యొక్క ఆగ్రహాన్ని వారిపై అధికం చేస్తుందే తప్ప వారికి ఏ వృద్ధినీ కలిగించదు. అవిశ్వాసులకు నష్టంలో పెరుగుదల తప్ప అభివృద్ధి ఏమీ ఉండదు.

(40) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు వేడుకునే మీ భాగస్వాములను మీరు ఎప్పుడైనా చూశారా? వారు భూమిపై సృష్టించింది ఏమిటో నాకు చూపండి. లేక ఆకాశాలలో వారికున్న భాగస్వామ్యం ఏమిటి?” (ఒకవేళ వారు చూపలేకపోతే, ఇలా అడుగు) మేము వారికి ఏదైనా పత్రాన్ని రాసి ఇచ్చామా, దాని ఆధారంగా వారు (తమ ఈ షిర్క్ విషయంలో) స్పష్టమైన ఒక ప్రమాణం కలిగి ఉండటానికి? లేదు. అయితే ఈ దుర్మార్గులు ఒకరినొకరు కేవలం కుయుక్తులతో మోసగించుకుంటూ పోతున్నారు.

قُلْ اَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ ۚ اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ اِنْ يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا اِلَّا غُرُوْرًا ﴿40﴾

(41) యదార్థమేమిటంటే, ఆకాశాలనూ, భూమిని తొలగిపోకుండా ఆపి ఉంచినవాడు అల్లాహ్‌యే. ఒకవేళ అవి తొలగిపోతే, అల్లాహ్ తరువాత వాటిని నిలిపి ఉంచేవాడు మరొకడెవడూ లేడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ సహనశీలుడు, క్షమించేవాడూను. (42) ఒకవేళ హెచ్చరించేవాడు తమ వద్దకు వచ్చి ఉన్నట్లయితే, తాము ప్రపంచంలోని ప్రతి జాతికంటే మిక్కిలి సన్మార్గగాములమై ఉండేవారము అని వారు కఠోరమైన ప్రమాణాలు చేసి అంటూ ఉండేవారు. కాని హెచ్చరిక చేసేవాడు వారివద్దకు వచ్చినప్పుడు, అతని ఆగమనం వారిలో సత్యం నుండి పలాయనాన్ని తప్ప మరి దేనిని అధికం చేయలేకపోయింది. (43) వారు భూమిపై మరింత దురహంకారంతో తిరుగసాగారు, దుష్టపన్నాగాలు పన్నసాగారు. వాస్తవానికి దుష్ట పన్నాగాలు వాటిని పన్నే వారినే ముంచివేస్తాయి. ఇక పూర్వపు జాతుల పట్ల అల్లాహ్ అవలంబించిన విధానాన్నే వారిపట్ల కూడా అవలంబించాలని వారు నిరీక్షిస్తున్నారా? అలా అయితే, నీవు అల్లాహ్ విధానంలో మార్పును ఎంతమాత్రం చూడలేవు. అల్లాహ్ సంప్రదాయాన్ని దాని నిర్ణీత మార్గం నుండి ఏ శక్తీ మరల్చటాన్ని కూడా నీవు ఎన్నటికీ చూడలేవు.

اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا ۚ وَلَئِنْ زَالَتَآ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ؕ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا غَفُوْرًا ﴿41﴾

وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى الْاُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُوْرًا ۙ ﴿42﴾

اسْتِكْبَارًا فِي الْاَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ؕ وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖ ؕ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّلِيْنَ ۚ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوِيْلًا ﴿43﴾

| | |
|---|---|
| (44) వారు భూమిపై ఎన్నడూ సంచరించి ఉండలేదా – వారికి పూర్వం గతించిన మరియు వారికంటే అత్యంత బలవంతులైన ప్రజలు ఎదుర్కొన్న పరిణామం ఎలాంటిదో వారికి కనిపించేందుకు? అల్లాహ్‌ను అశక్తుడుగా చేసే వస్తువు ఏదీ ఆకాశాలలోనూ లేదు, భూమిపైనా లేదు. ఆయన సర్వమూ ఎరిగినవాడు. సర్వమూ చేయగల సమర్థుడు. | اَوَلَمۡ يَسِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ فَيَنۡظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ وَكَانُوۡۤا اَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةً ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعۡجِزَهٗ مِنۡ شَىۡءٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَلَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَلِيۡمًا قَدِيۡرًا ﴿۴۴﴾ |
| (45) ఒకవేళ ఆయన ప్రజలను వారు చేసిన అకృత్యాలకు గాను పట్టుకుంటే, భూమిపై ఏ ప్రాణినీ సజీవంగా వదలిపెట్టేవాడు కాడు. కాని ఆయన వారికి ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు గడువు ఇస్తున్నాడు. తరువాత వారి నిర్ణీత వ్యవధి పూర్తి అయినప్పుడు, అల్లాహ్‌యే స్వయంగా తన దాసులను చూసుకుంటాడు. | وَلَوۡ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوۡا مَا تَرَكَ عَلٰى ظَهۡرِهَا مِنۡ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنۡ يُّؤَخِّرُهُمۡ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمۡ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِهٖ بَصِيۡرًا ﴿۴۵﴾ ع 5 8 17 |

32 – 45 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఎలాంటి వ్యక్తులు విశ్వసిస్తారు. మరెలాంటి వ్యక్తులు తిరస్కరిస్తారు అనేది తెలుపబడింది. ఈ ప్రపంచంలో కళ్ళున్నవాళ్ళు ఉన్నారు. అంధులూ ఉన్నారు. ఈ ప్రపంచంలో సారవంతమైన నేలా ఉంది. బంజరు భూమి కూడా ఉంది.

ఈ ఖుర్‌ఆన్ వెలుగు. కాంతి. కళ్ళు ఉన్నవారు కాంతి ద్వారా లాభం పొందగలరు. వెలుగులో కేవలం కళ్ళు ఉన్నవాళ్ళే చూడగలరు. అంధులు వెలుగువల్ల లాభం పొందలేరు. అదేవిధంగా సారవంతమైన నేల కొంచెం వర్షం పడినా పచ్చని పైరుతో రెపరెపలాడుతూ ఉంటుంది. బంజరు భూమిలో మాత్రం ఈ ప్రత్యేకత ఉండదు. ఖుర్‌ఆన్ వర్షం వంటిది. సారవంతంగా ఉన్న హృదయాలు దీనివల్ల లాభం పొందుతాయి. బంజరు భూముల్లా ఉన్న హృదయాలు ఖుర్‌ఆన్ బోధనల నుండి లాభం పొందలేవు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : అల్ కితాబ్ అంటే ఖుర్‌ఆన్ అని అర్థం. దీనికి మొట్టమొదటి వారసులు ప్రవక్త (స) సహచరులు. వారిలో చాలా ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “మూడు రకాలకు చెందిన వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. 1. మొట్టమొదటి వర్గం వారు ఎటువంటి విచారణ లేకుండా స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. 2. ఆ తరువాతి వారు లెక్కలు తేలిన తరువాత. 3. అత్యాచారులు విచారణ తర్వాత శిక్ష అనుభవించి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్)

ప్రళయదినం నాడు అల్లాహ్ వీరందరిపై తన కారుణ్యాన్ని కురిపిస్తాడు, ఇంకా అందరినీ స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వారు బంగారు నగలు, ముత్యాల ఆభరణాలు, పట్టు వస్త్రాలు ధరిస్తారు. అందరూ కలసి అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉంటారు. వారికి ఎటువంటి చింతనకాని, విచారంగాని ఉండదు. మా ప్రభువు క్షమించేవాడని, తగిన ప్రతిఫలం ప్రసాదించేవాడని స్తుతిస్తూ ఉంటారు. అంటే వారిలోని పాపాత్ములను

క్షమించి వారి పుణ్యాకార్యాలు కొంచెమైనా సరే వాటిని స్వీకరించి అందరినీ స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు.

అంటే పట్టు, బంగారం అంతిమ ప్రవక్త (స) సమాజంలోని పురుషులపై నిషేధించటం జరిగింది. అయితే స్వర్గంలో వీటన్నిటినీ పొందుతారు. హుజైఫా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "వెండి బంగారాలను ధరించకండి, తినకండి, పట్టు వస్త్రాలు ధరించకండి. కంకణాలు ధరించకండి. ఇవి ఇహలోకంలో వీరికోసం, పరలోకంలో మీ కోసం ఉన్నాయి." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5202)

ఆ తరువాత స్తోత్రాలన్నీ అల్లాహ్ కొరకే అని, ఆయన్నే తన అనుగ్రహం ద్వారా శాశ్వతంగా ఉండే స్వర్గాన్ని మనకు ప్రసాదించాడని, అక్కడ మనము ఎటువంటి అలసటకు, ఆందోళనకు గురికామని పేర్కొనటం జరిగింది.ఆ తరువాత అవిశ్వాసుల, తిరస్కారుల విపత్కర పర్యవసానాల ప్రస్తావన పేర్కొనబడింది. అల్లాహ్‌ను, ఆయన వాక్యాలను, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించేవారిని నరకంలో వేయడం జరుగుతుందని, అక్కడ వారికి చావు సంభవించదని, ఒక్క నిమిషానికైనా వారిని విడిచిపెట్టటం జరగదని, అవిధేయులకు మేము ఈవిధంగానే శిక్షిస్తామని హెచ్చరించటం జరిగింది.

37 : ఈ వాక్యంలో నరకవాసులను వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిచేయటం జరుగుతుందని, వారు హాహాకారాలు చేస్తూ ఏడుస్తూ,. ఓ ప్రభూ! మమ్మల్ని మరల భూలోకానికి పంపించు. మేము సత్కార్యాలు చేసి వస్తాం అని మొరపెట్టుకుంటారని, అప్పుడు అల్లాహ్ మీకు అంత పెద్ద ఆయుష్షు ఇచ్చినా, మీరు ఆలోచించనూ లేదు. సన్మార్గాన్ని అవలంబించనూ లేదు. మీ వద్దకు ప్రవక్తలను పంపాము. గ్రంథాలు అవతరింపజేశాము. కాని మీరు మీ మార్గాన్నే అనుసరించారు. ఇప్పుడు మీకు ఎటువంటి సహాయమూ లభించదు అని వారిని అసహ్యించుకుంటాడని హెచ్చరించబడింది.

అల్లాహ్ ప్రళయదినం వరకు మానవులను సృష్టిస్తూ ఉంటాడు. అంటే ఆనాటి వరకూ ఆదం సంతతి పరంపర నడుస్తూ ఉంటుంది. వారిలో ఒకరి తర్వాత మరొకరు దైవానుగ్రహాలను పొందుతూ ఉంటారు. ఇవన్నీ మానవుణ్ని ఆలోచించమని, పరికించమని సూచిస్తాయి. ఏ మానవునికీ శాశ్వత జీవితం ఇవ్వబడలేదు. వీరిలో ఏకదైవారాధనను అవలంబించినవారే, అల్లాహ్‌కు విధేయత చూపినవారే సాఫల్యం పొందుతారు. అవిశ్వాసాన్ని అవలంబించినవారు దైవకారుణ్యానికి దూరం చేయబడతారు. ప్రపంచంలో నష్టాలకు పరలోకంలో పతనానికి గురవుతారు అని హితబోధ చేయబడింది. ఆ తరువాత మీరు పూజిస్తున్న ఆరాధ్యులు ఈ విశ్వంలోని ఏ వస్తువునైనా సృష్టించారా? ఈ కారణంగా మీరు వారిని ఆరాధనకు అర్హులని భావించటానికి ఇలా ఎన్నటికీ జరుగలేదు.

అయితే ఈ దుర్మార్గులు ఈ విగ్రహాలు అల్లాహ్ వద్ద తమ కొరకు సిఫారసు చేస్తాయని, వారి ద్వారా తాము అల్లాహ్ సాన్నిధ్యం పొందుతామని పరస్పరం మోసగించుకుంటూ ఉన్నారు. ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలు లేకుండా వారు దీనికి పాల్పడ్డారు. ఇది పరమ దుర్మార్గం.

విగ్రహాల, అసత్య ఆరాధ్యుల బలహీనతలను పేర్కొన్న తర్వాత అల్లాహ్ శక్తిసామర్థ్యాలను గురించి ప్రశంసించటం జరిగింది. ఆకాశం మనపై పడినా, భూమి తన పట్టుతప్పినా జనజీవనం అస్తవ్యస్తం అయిపోతుంది. ప్రతి వస్తువు వెనుక అల్లాహ్ శక్తిసామర్థ్యాలు పనిచేస్తున్నాయి. అంతేకాక ఆ అల్లాహ్ వివేక సంపన్నుడూను, క్షమించేవాడూను అని తెలియపర్చబడింది.

45 : అదేవిధంగా ఇహలోకంలో మానవుడు చేసే ప్రతి పాపానికి అల్లాహ్ ఆగ్రహిస్తే శిక్షిస్తూ ఉంటే ఈ భూమిపై ఎవరూ బ్రతికి బట్టకట్టలేరు. అందువల్లే అల్లాహ్ మానవుల విచారణ నిమిత్తం తీర్పుదినాన్ని నిర్ణయించి ఉంచాడు. ఆ సమయం రాగానే అందరినీ సమీకరిస్తాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ వారి కర్మలకు అనుగుణంగా ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడని, శిక్షిస్తాడని హెచ్చరించబడింది. అంతేకాక ఎవరు సన్మార్గానికి అర్హులో, మరెవరు నరకానికి అర్హులో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసునని సెలవియ్యబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 36. యాసీన్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ యాసీన్ మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 83 వాక్యాలు, 5 రుకూలు ఉన్నాయి. గమనార్హ విషయం ఏమిటంటే, ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యం విషయంలో తప్ప మరే విషయంలోనూ అల్లాహ్ ఖుర్‌ఆన్‌పై ప్రమాణం చేయలేదు. ఇలా ఆయన గౌరవార్థం చేయబడింది.

అవిశ్వాసులు మహాప్రవక్త (స)ను నీవు దైవప్రవక్తవు కాదు అని వ్యతిరేకించేవారు. (అర్రఅద్ : 43). దీన్ని ఖండిస్తూ అల్లాహ్ నిస్సందేహంగా నీవు అల్లాహ్ ప్రవక్తవు అని ధృవీకరించాడు. అంతేకాక నీవు సన్మార్గంపై ఉన్నావని, ఈ ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ తరఫున అవతరించబడిందని, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అల్లాహ్‌యే ప్రాబల్యం గలవాడని, దీన్ని ప్రవక్త (స) పఠించి మక్కా అవిశ్వాసులను దైవ శిక్ష పట్ల హెచ్చరించాలని ఆదేశించటం జరిగింది.

గమనించదగిన విషయం ఏమిటంటే, ఇస్మాయీల్ (అ) తర్వాత సుదీర్ఘకాలంగా దైవప్రవక్తగా ఎవరినీ పంపడం జరుగలేదు. అందువల్లే వారు సృష్టికర్తల, సృష్టితాల హక్కుల్ని మరచిపోయారు. ఫలితంగా ఈర్ష్యా ద్వేషాల్లో, ఉపద్రవాల్లో నిమగ్నమయి పరలోక తిరస్కారం వంటి పాపకార్యాలకు గురి అవుతున్నారని విశదపర్చటం జరిగింది.

## 36. యాసీన్

**ఆయత్‌లు : 83** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) యాసీన్. (2) వివేకవంతమైన ఖుర్‌ఆన్ సాక్షిగా! (3) నీవు నిశ్చయంగా దైవప్రవక్తలలోని వాడవు. (4) రుజుమార్గంలో ఉన్నావు. (5) శక్తిమంతుడూ, కరుణామయుడూ అయినవాడు అవతరింపజేసినది (ఈ ఖుర్‌ఆన్). (6) నీవు ఒక జాతిని హెచ్చరించేందుకు దాని పూర్వీకులు హెచ్చరించబడని కారణంగా అశ్రద్ధకు గురిఅయి ఉన్నారు. (7) వారిలో అనేకులు శిక్షా నిర్ణయానికి అర్హులయ్యే ఉన్నారు. కనుకనే వారు విశ్వసించటం లేదు. (8) మేము వారి మెడలలో పట్టాలు వేశాము. వాటివల్ల వారు గడ్డాల వరకు బంధించబడ్డారు. అందుకని వారు తలను ఎత్తి నిలుచున్నారు.

آيَاتُهَا 83 — سُوْرَةُ يٰسٓ 36 مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 5

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰسٓ ﴿1﴾
وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيْمِ ﴿2﴾
اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿3﴾
عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿4﴾
تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ﴿5﴾
لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ﴿6﴾
لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿7﴾
اِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلٰلًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ
فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ﴿8﴾

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ
سَدًّا فَاَغْشَيْنٰهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿9﴾

وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا
يُؤْمِنُوْنَ ﴿10﴾

اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ
بِالْغَيْبِ ۚ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَّاَجْرٍ كَرِيْمٍ ﴿11﴾

اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوْا وَاٰثَارَهُمْ ۭ وَكُلَّ
شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ فِيْٓ اِمَامٍ مُّبِيْنٍ ﴿12﴾ ع 1 12 18

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا اَصْحٰبَ الْقَرْيَةِ ۘ اِذْ جَآءَهَا
الْمُرْسَلُوْنَ ﴿13﴾

اِذْ اَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوْهُمَا فَعَزَّزْنَا
بِثَالِثٍ فَقَالُوْٓا اِنَّآ اِلَيْكُمْ مُّرْسَلُوْنَ ﴿14﴾

قَالُوْا مَآ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۙ وَمَآ اَنْزَلَ
الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍ ۙ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُوْنَ ﴿15﴾

قَالُوْا رَبُّنَا يَعْلَمُ اِنَّآ اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُوْنَ ﴿16﴾

وَمَا عَلَيْنَآ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿17﴾

قَالُوْٓا اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۚ لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهُوْا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿18﴾

(9) మేము వారి ముందూ, వెనుక గోడలను నిలబెట్టి ఉంచాము. మేము వారిని కప్పివేశాము. ఇక వారికి ఏమీ తోచదు. (10) నీవు వారిని హెచ్చరించినా, హెచ్చరించకపోయినా వారికి ఒక్కటే; వారు విశ్వసించరు. (11) నీవు హితబోధను అనుసరించేవాణ్ణి మాత్రమే, కరుణామయుడైన దేవుణ్ణి చూడకుండానే భయపడేవాణ్ని మాత్రమే హెచ్చరించగలవు. అతనికి క్షమాభిక్ష, గొప్ప ప్రతిఫలమూ లభిస్తాయనే శుభవార్త ఇవ్వు. (12) మేము నిశ్చయంగా మృతులను బ్రతికిస్తాము. వారు చేసే పనులన్నింటినీ మేము నమోదు చేస్తూనే ఉన్నాము. వారు తమ వెనుక విడిచివెళ్ళిన చిహ్నాలను కూడా మేము నమోదు చేస్తూ ఉన్నాము. ప్రతి విషయాన్నీ మేము ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాసిపెట్టి ఉంచాము. (13) ఉదాహరణగా వారికి ఆ పట్టణవాసుల గాథను వినిపించు. అక్కడకు దైవప్రవక్తలు వచ్చినప్పటి గాథను. (14) మేము వారి వద్దకు ఇద్దరు ప్రవక్తలను పంపాము. వారు ఆ ఇద్దరినీ అసత్యవాదులుగా తిరస్కరించారు. తరువాత మేము వారికి సహాయంగా మూడో ప్రవక్తను పంపాము. వారందరూ, 'మేము నీ వద్దకు దైవప్రవక్తలుగా పంపబడ్డాము' అని అన్నారు. (15) పట్టణవాసులు ఇలా అన్నారు, "మీరు మాలాంటి మానవులు తప్ప మరేమీ కారు. కరుణామయుడైన దేవుడు దేనిని కూడా అవతరింపజేయలేదు, మీరు కేవలం అబద్ధం పలుకుతున్నారు." (16) దైవప్రవక్తలు ఇలా అన్నారు, "మేము నిశ్చయంగా మీ వద్దకు దైవప్రవక్తలుగా పంపబడిన విషయాన్ని మా ప్రభువు ఎరుగును. (17) స్పష్టంగా సందేశాన్ని అందజేయటం తప్ప మాపై మరో బాధ్యత ఏదీ లేదు. (18) పట్టణవాసులు ఇలా అన్నారు, "మేము మిమ్మల్ని ఒక దుశ్శకునంగా పరిగణిస్తున్నాము. మీరు ఈ పనిని మానుకోకపోతే, మేము మిమ్మల్ని రాళ్లతో కొట్టి చంపేస్తాము. మీరు మా తరపు నుండి అత్యంత బాధాకరమైన శిక్షను పొందుతారు."

| | |
|---|---|
| (19) దానికి దైవప్రవక్తలు ఇలా అన్నారు, "మీ దుశ్శకునం స్వయంగా మీ వెంటే ఉంది. మీకు హితబోధ చేయటం వల్లనేగా మీరు ఇలా మాట్లాడుతున్నారు? అసలు విషయం, మీరు హద్దులను దాటుతున్నారు. (20) ఇంతలోనే పట్టణంలోని ఒక మారుమూల ప్రాంతం నుండి ఒక వ్యక్తి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి ఇలా అన్నాడు, "నా జాతి ప్రజలారా! దైవప్రవక్తలను అనుసరించండి. (21) మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలమూ కోరని వారిని, సత్యమార్గంలో ఉన్న వారిని అనుసరించండి. | قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِن ذُكِّرْتُم بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿19﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿20﴾ اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿21﴾ |

1 – 21 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని ధృవీకరించబడింది. అందుకు వివేకపూరితమైన ఈ ఖుర్ఆన్ సాక్ష్యం అని స్పష్టపరచబడింది. ఏ మానవుడూ ఇలాంటి ఖుర్ఆన్‌ని తీసుకురాలేడు. ఈ ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం అని, దీన్ని బోధిస్తున్నవారు అల్లాహ్ ప్రవక్త అని ధృవీకరించబడింది. ఏమరుపాటుకు గురైన వారిని మేల్కొల్పటానికి అవిశ్వాసానికి, పాపాలకు గురయిన వారిని హెచ్చరించటానికి ఈ ఖుర్ఆన్ అవతరింపజేయబడింది. విగ్రహారాధన నుండి, పాపాలనుండి పశ్చాత్తాపం చెంది, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేయాలని సలహా ఇవ్వబడింది. ఖురైష్ ప్రజలు గుణపాఠం నేర్చుకోవటానికి ఒక పట్టణవాసుల గాథను పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ పట్టణవాసుల వైపు అల్లాహ్ ఇద్దరు ప్రవక్తలను పంపాడు. అక్కడి ప్రజలు వారి మాట వినలేదు. అప్పుడు వారిద్దరినీ సమర్థించటానికి ఒక మూడవ వ్యక్తిని అల్లాహ్ ఉద్భవింపజేశాడు. కాని ఆ ప్రజలు అతని మాటలను కూడా పట్టించుకోలేదు. ఈ ప్రజలను హెచ్చరించటానికి బహిర్గతం అయిన సూచనలను ప్రవక్తల అపశకునాలుగా పేర్కొన్నారు. ఈ నేరానికి వారిపై రాళ్ళు రువ్వడం జరుగుతుందని, చివరికి అల్లాహ్ దైవశిక్ష ద్వారా వారినీ, వారి పట్టణాన్ని సర్వనాశనం చేశాడని పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

యాసీన్ గురించి ధర్మవేత్తల్లో భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. కొందరు యాసీన్ అంటే 'ఓ మానవుడా!' అని భావిస్తున్నారు. సయీద్ బిన్ జుబైర్ మొదలైన వారు ఇది ప్రవక్త (స) పేర్లలో ఒక పేరని భావిస్తున్నారు. అంటే ఓ యాసీన్! నిస్సందేహంగా నీవు దైవప్రవక్తలలో ఒకడవు. అయితే అబూబకర్ దీని అర్థం 'మానవుల నాయకుడు'గా భావిస్తున్నారు. దీని తరువాత అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌పై ప్రమాణం చేశాడు.

నఖ్ఖాష్ అభిప్రాయం :

"అల్లాహ్ ముహమ్మద్(స) దైవదౌత్యాన్ని గురించి తప్ప మరెవరి దైవదౌత్యాన్ని గురించి కూడా ఖుర్ఆన్‌పై ప్రమాణం చేయలేదు, ఇలా ప్రవక్త (స) గౌరవార్థం చేయబడింది" అన్నారు.

అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను నీవు దైవప్రవక్తవు కావు అని వ్యతిరేకించేవారు. దీన్ని గురించి సూరె రఅద్ 34వ వాక్యంలో పేర్కొనడం జరిగింది. అయితే అల్లాహ్ దీన్ని ఖండించాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఇక్కడ జాతి అంటే అరబ్బులు అని అర్థం. అంటే వారిలో ఇంతకు ముందు ప్రవక్తగాని, సందేశహరుడుగానీ రాలేదు. అరబ్బులకు అంటే ఇతరులకు వర్తించదు అని అర్థం కాదు.

అంటే చాలామంది విశ్వసించరు. దీని అర్థం చాలామంది నరకానికి పోతారు. అంటే వారు విశ్వసించరని అల్లాహ్ తన గ్రంథంలో రాసి ఉంచాడు. అందువల్ల వారు ఇప్పుడు అల్లాహ్‌నూ విశ్వసించనూ లేరు. ఆయన ప్రవక్తలను ధృవీకరించనూ లేరు. అంటే పుట్టుకతోనే దురదృష్టాన్ని కలిగి ఉన్నవారికి సన్మార్గం లభించటం సాధ్యం కాదు.

9 : అంటే మేము వారికి నలువైపుల నుండి గోడలను నిర్మించాము. అందువల్ల వారు సత్యాన్ని చూడలేక అనుమానాలకు, అపార్థాలకు గురి అవుతూ, తచ్చాడుతున్నారు. వారి కళ్ళపై తెరలు క్రమ్ముకున్నాయి. మరి వారు సన్మార్గం ఎలా పొందగలరు? దాన్నుండి ఎలా లాభం పొందగలరు?

ముహమ్మద్ (స) కనబడితే నేను ఇలా చేస్తాను, అలా చేస్తాను అని అబూజహల్ పలికేవాడు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించబడింది. అల్లాహ్ మహిమ వల్ల ముహమ్మద్ వారికి కనిపించేవారు కాదు. అబూ జహల్ ముహమ్మద్ (స) ఎక్కడున్నారు, ఎలా ఉన్నారు? అని అడుగుతూ తిరిగేవాడు. (ఇబ్నె జరీర్)

10 : వారు అవిశ్వాసాన్ని ఎన్నుకున్నారు, కనుక వారి హృదయాలపై అల్లాహ్ ముద్రవేశాడు. ఇప్పుడు హితబోధలు, సలహాలు వారిని ప్రభావితం చేయలేవు. వారిని హెచ్చరించటం, హెచ్చరించకపోవటం రెండు సమానమే. (యూనుస్ : 69, 79ని చూడండి) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

చాలా కాలం ప్రభావం చూపే కర్మలు :

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఉల్లేఖనం : "సలమా తెగవారు మదీనాలోని ఒక వీధిలో ఉండేవారు. ఆ తరువాత వారు మస్జిద్‌కి దగ్గరగా స్థిరపడాలని నిర్ణయించుకున్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. వారిని ఉద్దేశించి ప్రవక్త (స) మీ అడుగుజాడలు కూడా వ్రాయబడుతున్నాయి. అందువల్ల మీరు మస్జిద్‌కి దగ్గరగా నివాసముండనవసరం లేదు" అని అన్నారు. (తిర్మిజీ)

అబూ హురైర (రజి) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "మనిషి మరణించటంతోనే అతని ఆచరణ సమాప్తమవుతుంది. కాని మూడు రకాల పుణ్యాలు పొందుతూ ఉంటాడు. ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుండే సత్కార్యాలు, ఉపయోగపడే జ్ఞానం, అతని గురించి ప్రార్థించే ఉత్తమ సంతానం." (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

ఈ అవిశ్వాసులకు పూర్వీకుల గాథలను వినిపించమని, వాటి ద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకుంటారని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది. వారు తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారని, ఫలితంగా దైవ శిక్షకు గురయ్యారని హెచ్చరించబడింది.

14 : అంటే మొదట మేము ఇద్దరు ప్రవక్తలను పంపాము. కాని ప్రజలు వారిని ధిక్కరించారు. ఆ తరువాత మేము మూడవ ప్రవక్తనూ పంపి వారిని సమర్థించాము. కాని ఆ అవిశ్వాసులు మీరు మాలాంటి మానవులే కదా! మరి మిమ్మల్నే ఎందుకు ప్రవక్తలుగా ఎన్నుకోవటం జరిగింది? మీపై దైవవాణి అవతరిస్తే, మరి మాపై కూడా దైవవాణి అవతరించాలి. మీరు దైవప్రవక్తలే అయితే మీరు దైవదూతలు అయి ఉండాలి. మానవులు కాకూడదు అని అడ్డు ప్రశ్నలు వేస్తూ తిరస్కారానికి దిగారు. అయితే తిరస్కరించిన అనేక జాతులు ఇలాంటి వ్యర్థ ప్రశ్నలే వేసేవారు. (తగాబున్ –6ని చూడండి)

దైవప్రవక్తలు స్పష్టమైన నిదర్శనాలు, సూచనలు తీసుకొని వచ్చేవారు. కాని అవిశ్వాసులు ఈ సామాన్య మానవుడు మాకు మార్గం చూపుతాడా? అని ఎగతాళి చేసేవారు. ప్రజలు వారి దైవదౌత్యంపై ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసేవారు. చివరికి తిరస్కరించారు.

ప్రవక్తల సమాధానం :

మీ అపశకునం మీ వైపునకే త్రిప్పికొట్టటం జరుగుతుందని ప్రవక్తలు సమాధానం ఇచ్చారు. అల్ ఆరాఫ్ 131ని చూడండి. గుర్తుంచుకోండి వారి అపశకునం అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. ఇంకా ఇలా అన్నారు : “మేము మీకు హితబోధ చేశాము. దైవసందేశాన్ని అందజేశాము. దానికి ప్రతిఫలంగా మీరు ఇలాంటి మాటలు పలికారు. మమ్మల్ని హెచ్చరించారు. మేము మిమ్మల్ని హితబోధ చేస్తుంటే మీరు మమ్మల్ని అపశకునంగా భావిస్తున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం. మీరు అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమిస్తున్నారు. అన్యాయంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు అని ప్రవక్తలు సమాధానం ఇచ్చారు.

وَمَا لِيَ لَآ أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿22﴾

ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِ آلِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا
تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنقِذُونِ ﴿23﴾

إِنِّي إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿24﴾

إِنِّي آمَنتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿25﴾

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ ۖ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿26﴾

بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿27﴾

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِن بَعْدِهِ مِن جُندٍ مِّنَ
السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿28﴾

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ﴿29﴾

يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ ۚ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿30﴾

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ
إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿31﴾

وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿32﴾ ع 2 20 1

(22) నన్ను ఎవరు సృష్టించారో, మీరంతా ఎవరి వైపునకు మరలిపోనున్నారో, ఆయననే నేనెందుకు ఆరాధించకూడదు? (23) ఆయనను వదలి నేను ఇతరులను ఆరాధ్యులుగా చేసుకోవాలా? వాస్తవానికి ఒకవేళ ఆ కరుణామయుడు నాకేదైనా నష్టం కలిగించదలిస్తే నాకు వారి సిఫారసు ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడదు. వారు నన్ను విడిపించనూ లేరు. (24) ఒకవేళ నేను అలా చేస్తే, స్పష్టమైన మార్గభ్రష్టతకు గురవుతాను. (25) నేను మీ ప్రభువును విశ్వసించాను. కనుక మీరు కూడా నా మాటలను వినండి." (26) చివరకు వారు అతన్ని చంపివేశారు. ఆ వ్యక్తితో, "స్వర్గంలో ప్రవేశించు" అని పలుకబడింది. (27) అతను ఇలా అన్నాడు, "నా ప్రభువు ఏ విషయం పట్ల నన్ను క్షమించి, గౌరవనీయులలోకి చేర్చాడో, నా జాతి వారికి తెలిస్తే ఎంత బాగుండేది?" (28) అతని తరువాత అతని జాతి మీదకు మేము ఆకాశం నుండి ఏ సైన్యాన్నీ దించలేదు. సైన్యాన్ని పంపే అవసరం కూడా మాకు లేదు. (29) కేవలం ఒక ప్రేలుడు మాత్రమే సంభవించింది. అంతే వారంతా ఒకేసారి ఆరిపోయారు. (30) దాసుల స్థితి చాలా శోచనీయంగా ఉంది. వారి వద్దకు ఏ దైవప్రవక్త వచ్చినా, వారు అతన్ని ఎగతాళే చేశారు. (31) మేము వారికి పూర్వం ఎన్నో జాతులను నాశనం చేసిన విషయాన్ని వారు చూడలేదా? తరువాత అవి మళ్ళీ ఎన్నడూ వారి వద్దకు తిరిగి రాని విషయాన్ని కూడా వారు గమనించలేదా? (32) వారందరూ ఒకరోజు మా ముందు హాజరు కావలసి ఉన్నది.

22 – 33 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఆ ఊరి వారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. ఇంకా వారి పట్ల అసభ్యంగా ప్రవర్తించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ పిడుగువంటి శబ్దాల ద్వారా వారిని నాశనం చేశాడు అని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనటం జరిగింది.

ఈ వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వం గురించి, పరలోకం గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. అంటే అల్లాహ్‌యే

| | |
|---|---|
| (33) మృతభూమి వారికి ఒక సూచన. దానికి మేము ప్రాణం పోశాము. దాని నుండి మీరు భుజించే ధాన్యం ఉత్పత్తి చేశాము. | وَءَايَةٌ لَّهُمُ ٱلْأَرْضُ ٱلْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَٰهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿33﴾ |
| (34) మేము దానిలో ఖర్జూరం, ద్రాక్ష తోటలను పెంచాము. ఊటలు దానిలో నుండి చిమ్మేలా చేశాము. | وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَٰبٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ ٱلْعُيُونِ ﴿34﴾ |

భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడు. అల్లాహ్‌యే ప్రజల కొరకు ఉపాధి సౌకర్యాన్ని కల్పించాడు. అల్లాహ్‌యే నీటిని సృష్టించాడు. అల్లాహ్‌యే సూర్యచంద్రాదులను ఏర్పాటు చేశాడు. అల్లాహ్‌యే రాత్రీపగలును నియమించాడు. అంటే ఇదంతా అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. అందువల్ల ఆయన్నే ఆరాధించాలి. ఇంకా సహాయం కొరకు ఆయన్నే అర్థించాలి. విగ్రహాలకుగానీ, పుణ్యాత్ములకుగానీ, దైవభక్తులకు గానీ ఈ విశ్వంలో ఎటువంటి అధికారాలు లేవు. దైవత్వానికి సంబంధించినటువంటి శక్తి కూడా వారివద్ద లేదు. అందువల్ల అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించరాదు. మొరపెట్టుకోరాదు. ప్రార్థించరాదు, విన్నవించుకోరాదు. అదేవిధంగా పరలోకం గురించి; అంటే ఒక మృతిచెందిన బంజరు భూమి వర్షం పడిన వెంటనే సజీవంగా తయారవుతుంది. అందులో పచ్చనిచెట్లు, మొక్కలు పెరిగి అంతా పచ్చగా కళకళలాడుతుంది. అదేవిధంగా తీర్పుదినం నాడు శంఖం ఊదగానే మృతులందరూ సజీవులై లేచి నిలబడి తమ విచారణ నిమిత్తం అల్లాహ్ తీర్పు మైదానంలో హాజరౌతారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

22 : తన ఏకదైవారాధన పద్ధతిని విశదపర్చాడు. తన జాతి శ్రేయస్సు కోరి వారికి సరైన మార్గం చూపాడు. కాని అతని జాతి వారు ఆయన్ను తిరస్కరించారు. పైగా నీవూ ఈ మార్గాన్ని అవలంబించావా? అని ఎత్తిపొడిచేవారు. వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ వ్యక్తి పేరు 'హబీబ్ నజ్జార్.' (అహ్సనుల్ బయాన్)

23 : ఇదంతా ఆ విగ్రహాల అశక్తత. ఆ జాతి వారు ఈ విగ్రహాలను పూజించేవారు. ఈ విధంగా వారు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు. ఈ మార్గభ్రష్టత నుండి వారిని రక్షించడానికే వారివైపు ప్రవక్తలను పంపడం జరిగింది. అంటే అల్లాహ్ ఒకవేళ నన్ను నష్టం కలుగజేయాలనుకుంటే వీరెవరూ నన్ను దాన్నుండి కాపాడలేరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

27 : వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం అతడు ఈ మాట అనగానే అందరూ కలసి అతనిపై ఒకేసారి దాడిచేసి అతన్ని చంపేశారు. కొందరు వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం అతన్ని కందకంలో సజీవంగా పాతిపెట్టారు. మరి కొందరు అతన్ని అల్లాహ్ పైకి ఎత్తుకున్నాడని, అతన్ని స్వర్గంలోనికి పంపివేశాడని అతడు స్వర్గంలోనికి వెళ్ళి అక్కడి వరప్రసాదాలను చూసి, "నా జతి ప్రజలు ఏకదైవారాధనను స్వీకరించి, విశ్వసించి ఉంటే ఎంతబాగుండు" అని విచారించాడు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, ఆ వ్యక్తి తన జాతి పట్ల ఎంతో ప్రేమగా, నమ్మకంగా, శ్రేయోభిలాషిగా వ్యవహరించాడు, ప్రవక్తలను విశ్వసించమని వారికి నచ్చజెప్పాడు. అంతేకాక మరణించిన తరువాత కూడా వారు ముస్లిములైతే ఎంత బాగుండు అని కోరుకున్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

30 : మక్కా అవిశ్వాసులు, ఇంకా ఇతర అవిశ్వాసుల స్థితిపై ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేయబడింది. ఎందుకంటే వారి కంటే ముందు గతించిన అవిశ్వాస జాతులను, వారి అవిశ్వాసానికి సాటి కల్పించటానికి బదులుగా అల్లాహ్ వారిని సర్వనాశనం చేసివేశాడు. వారిలో ఒక్కరుకూడా మిగలలేదు. ఈ వాస్తవాలు వారు గుణపాఠం నేర్చుకోవటానికి చాలవా? ఇంకా మక్కా అవిశ్వాసులు దీన్నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోరా? (తైసీరుర్రహ్మాన్)

لِيَاْكُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖ ۙ وَمَا عَمِلَتْهُ اَيْدِيْهِمْ ؕ اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿35﴾

سُبْحٰنَ الَّذِيْ خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿36﴾

وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الَّيْلُ ۖۚ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُّظْلِمُوْنَ ۙ ﴿37﴾

وَالشَّمْسُ تَجْرِيْ لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ؕ ﴿38﴾

وَالْقَمَرَ قَدَّرْنٰهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُوْنِ الْقَدِيْمِ ﴿39﴾

لَا الشَّمْسُ يَنْۢبَغِيْ لَهَاۤ اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ؕ وَكُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿40﴾

وَاٰيَةٌ لَّهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ۙ ﴿41﴾

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّنْ مِّثْلِهٖ مَا يَرْكَبُوْنَ ﴿42﴾

وَاِنْ نَّشَاْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيْخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُوْنَ ۙ ﴿43﴾

اِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿44﴾

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّقُوْا مَا بَيْنَ اَيْدِيْكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿45﴾

(35) వారు దాని ఫలాలను తినాలని. ఇదంతా వారి చేతులు సృష్టించింది కాదు కదా! అలాంటప్పుడు వారెందుకు కృతజ్ఞతలు చూపరు? (36) అన్ని రకాల జంటలను సృష్టించిన ఆయన పరిశుద్ధుడు. అవి భూమిలోనుండి పుట్టే వృక్షరాసులలోనివైనాసరే లేదా స్వయంగా వారి జాతిలో నుండి అయినాసరే లేదా వారు ఎరుగని వస్తువులలో నుండి అయినాసరే. (37) రాత్రి వారి కొరకు మరొక సూచన. మేము దానిపై నుండి పగలును తొలగించినప్పుడు చీకటి వారిని ఆవరిస్తుంది. (38) మరి సూర్యుడు తన నిర్దిష్ట స్థానంలో పరిభ్రమిస్తున్నాడు. ఇది మహా శక్తిమంతుడూ, సర్వజ్ఞానీ అయిన దైవం నిర్దేశించిన నియమావళి. (39) ఇక చంద్రుడు. అతని కొరకు మేము దశలను నిర్దేశించాము. వాటిని దాటుకుంటూ వెళ్ళి, చివరకు అతడు మళ్ళీ ఎండిన ఖర్జూరపు మండ మాదిరిగా మారిపోతాడు. (40) చంద్రుణ్ణి పట్టుకోవటం సూర్యుడి తరం కాదు. అదేవిధంగా రాత్రి, పగలును దాటి పోజాలదు. అవన్నీ వివిధ కక్ష్యలలో తేలియాడుతూ ఉన్నాయి. (41) వారికొరకు ఇది కూడా ఒక సూచనే. మేము వారి సంతతిని నిండు నావలోకి ఎక్కించాము. (42) తరువాత అటువంటి నావలనే వారి కొరకు ఎన్నో సృష్టించాము. వాటిలో వారు ప్రయాణం చేస్తున్నారు. (43) మేము తలచుకుంటే వారిని ముంచివేయ గలము. అప్పుడు వారి మొరలు ఆలకించే వాడెవ్వడూ ఉండడు. ఏ విధంగానూ వారు రక్షింపబడలేరు. (44) కేవలం మా అనుగ్రహమే వారిని గట్టెక్కించి జీవితాన్ని ఒక ప్రత్యేక గడువు వరకు అనుభవించే అవకాశాన్ని కలిగిస్తుంది. (45) మీకు ముందు రాబోతున్న పరిణామం నుండి, మీకు పూర్వం జరిగిన పరిణామం నుండి మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోండి. ఫలితంగా మీపై దయచూపడం జరుగుతుంది అని వారితో అన్నప్పుడు

(46) వారి ముందుకు వారి ప్రభువు సూచనలలోని ఏ సూచన వచ్చినా దానిపట్ల వారు ఏమాత్రం శ్రద్ధ చూపరు. (47) ఇంకా, అల్లాహ్, మీకు ప్రసాదించిన ఉపాధి నుండి కొంత అల్లాహ్ మార్గంలో కూడా ఖర్చుపెట్టండి అని వారితో చెప్పినప్పుడు, తిరస్కరించేవారు విశ్వసించేవారితో, "అల్లాహ్ తలచుకుంటే తానే స్వయంగా ఆహారమివ్వగల వారికి మేము ఆహారమివ్వాలా? మీరు పూర్తిగా మార్గం తప్పి ఉన్నారు" అని అంటారు. (48) వారు "ప్రళయం గురించిన ఈ బెదిరింపు అసలు ఎప్పుడు నెరవేరుతుంది? నీవు సత్యవంతుడవయితే చెప్పు" అని అడుగుతారు. (49) వాస్తవానికి వారు దేన్ని గురించి నిరీక్షిస్తున్నారో, అది కేవలం ఒక ప్రేలుడు మాత్రమే. అది వారిని అకస్మాత్తుగా పట్టుకుంటుంది. అప్పుడు వారు వివాదపడుతూ ఉంటారు. (50) ఆ సమయంలో వారు మరణశాసనం సయితమూ రాయలేరు. తమ ఇళ్ళకు తిరిగి వెళ్ళనూలేరు. (51) ఆ తరువాత ఒక శంఖం ఊదబడుతుంది. అప్పుడు వారు హఠాత్తుగా తమ ప్రభువు ముందు హాజరయ్యేందుకు తమ సమాధుల నుండి బయటికి వస్తారు. (52) భయాందోళనలతో వారు "అరే, మనల్ని మన పడకల నుండి లేపి ఎవరు నిలబెట్టారు?" అని అంటారు. "ఇది దయామయుడైన దేవుని వాగ్దానం, దైవప్రవక్తల మాట పూర్తిగా నిజమే" (53) అది భయంకరమైన ఒక ధ్వని మాత్రమే. దానితో అందరూ మా ముందు హాజరు పరచ బడతారు. (54) ఈనాడు ఎవరికీ రవ్వంత అన్యాయం జరగదు. మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మల ఫలితమే మీకు ప్రతిఫలంగా ఇవ్వబడుతుంది.

(55) ఈనాడు స్వర్గవాసులు సుఖాలు అనుభవించటంలో నిమగ్నులై ఉన్నారు.

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا
عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿46﴾
وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ۙ قَالَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنُطْعِمُ مَنْ لَّوْ يَشَآءُ
اللّٰهُ اَطْعَمَهٗٓ ۖ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿47﴾
وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿48﴾
مَا يَنْظُرُوْنَ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ
يَخِصِّمُوْنَ ﴿49﴾
فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ تَوْصِيَةً وَّلَآ اِلٰٓى اَهْلِهِمْ
يَرْجِعُوْنَ ۧ ﴿50﴾ ع 3 18 2
وَنُفِخَ فِى الصُّوْرِ فَاِذَا هُمْ مِّنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰى
رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿51﴾
قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْۢ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا ۜ هٰذَا مَا
وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿52﴾
اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيْعٌ
لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ﴿53﴾
فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَّلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿54﴾
اِنَّ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِيْ شُغُلٍ فٰكِهُوْنَ ۚ ﴿55﴾

| | |
|---|---|
| (56) వారూ, వారి సతీమణులూ చల్లని నీడలలో, మెత్తని పీఠాలపై విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉంటారు. (57) వారు తినటానికి, త్రాగటానికి రుచికరమైన సకల పదార్థాలు అక్కడ ఉంటాయి. వారు కోరేదల్లా వారి కొరకు సిద్ధంగా ఉంటుంది. (58) కారుణ్య ప్రభువు తరఫు నుండి వారికి సలామ్ చెప్ప బడుతుంది. | هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ﴿56﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ﴿57﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ﴿58﴾ |

33 – 58 వాక్యాల వివరణలు

33, 34 : అంటే మేము బంజరు భూమిని సారవంతమైన భూమిగా మార్చి అందులో కేవలం పప్పు ధాన్యాలే పండించం, వాటితో పాటు కూరగాయలు, పళ్ళుఫలహారాలు, ఇంకా అనేక రకాల పంటలను పండించి మానవులకు లాభం చేకూరుస్తాము. ఇక్కడ కేవలం రెండు రకాల ఫలాల గురించే పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే వీటిలో అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. అంతేకాక ఇవి అరబ్బులకు ఎంతో ప్రీతికరమైనవి. ఇవి అరబ్ ప్రాంతంలోనే పండుతాయి. ఆ తరువాత ఆహార ధాన్యాలను పేర్కొనటం జరిగింది. ఇవి మానవులందరికీ ఆహారంగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఒకవిధంగా చెప్పాలంటే మానవుడు పళ్ళు, పలహారాలు ఎన్ని తిన్నా, రొట్టె, అన్నం తినేవరకు మానవునికి తృప్తి కలుగదు. శక్తి లభించదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

35 : పరలోకాన్ని గురించి పైన పేర్కొనటం జరిగింది. దానికి సరైన ఉదాహరణ, సాక్ష్యం ఏమిటంటే వర్షాలు పడకపోవటం వల్ల భూమి బంజరు భూమిగా మారిపోతుంది. అందులో ఒక్క మొక్క కూడా మొలవదు. చనిపోయిన భూమిని అల్లాహ్ వర్షం ద్వారా బ్రతికిస్తాడు. అందులో పంటలు పండిస్తాడు. ప్రజలు వాటి నుండి లాభం పొందుతారు. అల్లాహ్ రకరకాల పంటలు, ఫలాలు పండిస్తాడు. అల్లాహ్ తన శక్తియుక్తుల ద్వారా భూమిపై పడిన నీటిని కాలువల రూపంలో ప్రవహింపజేస్తాడు. మానవుడు వీటన్నిటినుండి లాభాలు పొందుతున్నాడు. ఆహార ధాన్యాలు, పప్పుధాన్యాలు, ఫలాలు అనేక రకాలుగా లాభం పొందుతున్నాడు. వీటన్నిటినీ పొంది మానవుడు తన ప్రభువునకు కృతజ్ఞుడుగా మెలగాలి. ఈ అనుగ్రహాలన్ని అల్లాహ్ మానవులందరినీ తిరిగి లేపగలడని నిరూపిస్తున్నాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

36 : ఈ వాక్యంలో పై విషయాన్ని సమర్థిస్తూ అల్లాహ్ మానవులను మరల సజీవులుగా చేయగలడని నొక్కి చెప్పబడింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు. ఇంకా అనేక వస్తువులను కూడా జతలుగా సృష్టించాడు. ఇటువంటి విషయాలు ఎన్నో ఇంకా ఈ మానవునికి తెలియవు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

37 : రాత్రీ పగలులో కూడా అల్లాహ్ శక్తిసామర్థ్యాలు కానవస్తాయి. రాత్రి చీకటినీ, పగటి వెలుగును తీసుకువస్తుంది. అవి నిరంతరం ఒకదాని వెనుక ఒకటి వస్తూనే ఉంటాయి.

38 : సూర్యుడు అల్లాహ్ నిర్దేశించిన కక్ష్యలో తిరుగుతూ ఉంటాడు. ఒక్క గడియ కూడా అటూఇటూ అవదు. అదే జరిగితే విశ్వవ్యవస్థ అంతా ఛిన్నాభిన్నమై అయిపోయేది. రెండవ అర్థం ఏమిటంటే సూర్యుడు తన ఒకే స్థానంలో నిలకడగా ఉంటాడు. సూర్యుని స్థానం అల్లాహ్ సింహాసనం క్రింద ఉంది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "ప్రతి రోజూ సూర్యుడు సూర్యాస్తమయం తరువాత అల్లాహ్ సింహాసనం క్రిందికిపోయి సజ్దా చేస్తాడు. ఉదయించటానికి అనుమతి కోరుతూ ఉంటాడు." (సహీబుఖారీ) (అహ్సనుల్ బయాన్)

40 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ తన శక్తిసామర్థ్యాలను విశదపరిచాడు. సూర్యుడు, చంద్రుడు తమ తమ

బాధ్యతలు నిర్వర్తిస్తూ ఉంటారు. అంతేకాదు, ఒకరి విషయంలో మరొకరు ఎంతమాత్రం కలుగజేసుకోరు. ఇది అసంభవం, రాత్రీపగలు తమ తమ నిర్దిష్ట సమయాల్లో ఏర్పడుతాయి. సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, గ్రహాలు తమ తమ నిర్ధిష్ట కక్ష్యల్లో పరిభ్రమిస్తూ ఉంటాయి. అవి పరస్పరం కలుసుకోవడంగాని, ఢీ కొనడంగానీ ఎన్నడూ జరుగదు. ఇదంతా అల్లాహ్ మహిమే. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

41 : అల్లాహ్ వీటిని మానవుల ఉపయోగం కోసం నియమించాడు. మానవులు సముద్రంపై ప్రయాణం చేస్తున్నారు. తమ సరుకులను ఒక పట్టణం నుండి మరో పట్టణానికి, ఒక దేశం నుండి మరో దేశానికి కొనిపోతున్నారు. మానవుల కొరకు సముద్రంలో ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. అన్నిటికంటే మొట్టమొదటి పడవను నూహ్ (అ) తయారుచేశారు. దీనిద్వారా అల్లాహ్ విశ్వాసులను రక్షించుకున్నాడు. మిగిలిన వారందరూ మరణించారు. ఈ పడవలోనే నూహ్ (అ) విశ్వాసులను, జంతువులల్లో నుండి పక్షుల్లో నుండి ఒక్కొక్క జంటను ఎక్కించుకున్నాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

42 : ముజాహిద్, ఖతాద, ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇంకా చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు దీన్ని ఒంటెలుగా భావిస్తున్నారు. వీటిద్వారా ప్రజలు ఎడారి ప్రాంతాలలో ప్రయాణం చేస్తారు. అదేవిధంగా ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) గారి మరో ఉల్లేఖనం ప్రకారం పడవలు, నౌకలు, నావలు అంటే అన్ని రకాల నీటి వాహనాలుగా పేర్కొన్నాడు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

45 : అవిశ్వాసులు పాపకార్యాల్లో హద్దులు దాటడాన్ని గురించి ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేయబడింది. పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండమని, పశ్చాత్తాపం చెందమని అల్లాహ్ దయతలచి మిమ్మల్ని క్షమిస్తాడని, దైవశిక్ష నుండి రక్షిస్తాడని హితబోధ చేస్తే వారు హితబోధను స్వీకరించటానికి బదులు ఇంకా అహంకారంగా ప్రవర్తించేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

46 : అవిశ్వాసులు ఎప్పుడూ ఇలాగే ప్రవర్తించేవారని, వారి ప్రభువు వద్ద నుండి ప్రవక్తల సత్య నిదర్శనాలు వచ్చిన ప్రతిసారి వారు వాటిని తిరస్కరిస్తూ వచ్చేవారని, ధిక్కరించేవారని, మక్కా అవిశ్వాసుల పరిస్థితి కూడా ఇలాగే ఉందని, వీరు కూడా ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యాన్ని, ఏక దైవారాధన సందేశ నిదర్శనాల్ని తిరస్కరిస్తున్నారని, ఇంకా వీరు అవిశ్వాసాన్ని సాటి కల్పించడాన్నే ఎన్నుకున్నారని, ఎందుకంటే వారి హృదయాలు పాషాణాలుగా మారిపోయాయని, ఎటువంటి హితబోధ అయినా వారి హృదయాలలో ప్రవేశించదని విశదపర్చబడింది.

47 : ఈ వాక్యం యూదులనుద్దేశించినదని హసన్ బస్రీ (రహ్మాలై) అభిప్రాయం. వీరికి అల్లాహ్ అమిత ధనాన్ని ప్రసాదించాడు. కాని పేదలకు అగత్యపరులకు దానం చేయమని వీరికి హితబోధ చేస్తే, అల్లాహ్ తలచుకుంటే వీరికి ఆహారం ప్రసాదించగలడు. మేమెందుకు దానం చేయాలి అని మొండిగా వాగేవారు.

ఈ వాక్యం ఖురైషులను ఉద్దేశించినదని ముఖాతిల్ అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఆస్ బిన్ వాయిల్‌ని ఎవరైనా, పేదవాడు అడిగితే, "పోయి నీవు విశ్వసించిన నీ ప్రభువును అడుగు" అని ఎగతాళి చేసేవాడు. వీరు యూదులు లేదా ఖురైష్ ప్రజలు కావచ్చు. వీళ్ళు ముస్లిములను ఎగతాళి చేస్తూ ఇలా అనేవారు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

49 : అంటే వారు ఒక కేకను గురించి ఎదురుచూస్తున్నారు. ఆ ఊదబడే శంఖం వారిని ఆందోళనకు గురిచేస్తుంది. ప్రజలు తమ తమ పనుల్లో నిమగ్నమయి ఉంటారు. అల్లాహ్ ఆదేశించగానే ఇస్రాఫీల్ శంఖం ఊదుతారు. చాలాసేపు వరకు ఊదుతారు. ప్రతి వ్యక్తి అది విని ఆందోళన చెందుతాడు. ఆకాశం వైపు చూస్తాడు. ఆ తరువాత అగ్ని ప్రజలను మహ్‌షర్ మైదానం వైపు తోలుకుపోతుంది. అది వారిని అన్ని వైపుల నుండి చుట్టుముట్టి ఉంటుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

50 : అప్పుడు ప్రజలకు వాజ్ఞూలం ఇచ్చే అవకాశం కూడా లభించదు. అబూ హురైర (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "ప్రళయం అకస్మాత్తుగా సంభవిస్తుంది. ఇద్దరు వ్యక్తులు బట్టల వ్యాపారంలో

| | |
|---|---|
| (59) ఓ అపరాధులారా! ఈనాడు మీరు వేరు అయిపోండి. (60) ఓ ఆదమ్ సంతానమా! నేను మీకు ఉపదేశించలేదా, షైతానుకు దాస్యం చెయ్యవద్దని, వాడు మీకు బహిరంగ శత్రువని, | وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿59﴾ اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۚ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿60﴾ |
| (61) నా దాస్యమే చెయ్యండి అని, ఇదే సరైన మార్గమని? (62) కాని, దీని తరువాత కూడా వాడు మీలోని ఒక పెద్ద వర్గాన్ని అపమార్గం పట్టించాడు. మీకు బుద్ధిజ్ఞానం లేకుండా పోయిందా? | وَّاَنِ اعْبُدُوْنِيْ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿61﴾ وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيْرًا ۭ اَفَلَمْ تَكُوْنُوْا تَعْقِلُوْنَ ﴿62﴾ |
| (63) భయపడండి అని మీకు హెచ్చరిస్తూ ఉన్న నరకం ఇదే. (64) ప్రపంచంలో మీరు పాల్పడిన అవిశ్వాసానికి ఫలితంగా ఇప్పుడు దీనికి ఇంధనం అయిపోండి. (65) ఈనాడు మేము వారి నోళ్ళపై సీలు వేస్తాము. ప్రపంచంలో ఏమి సంపాదిస్తూ ఉండేవారో వారి చేతులు మాకు చెబుతాయి. వారి కాళ్ళు సాక్ష్యమిస్తాయి. (66) మేము తలచుకుంటే, వారి కళ్ళను మూసివేయగలం. అప్పుడు వారిని దారివైపునకు పరుగెత్తి చూడమనండి. వారికి దారి ఎలా కనిపిస్తుందో? | هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿63﴾ اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿64﴾ اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰٓى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَآ اَيْدِيْهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿65﴾ وَلَوْ نَشَاۗءُ لَطَمَسْنَا عَلٰٓى اَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَاَنّٰى يُبْصِرُوْنَ ﴿66﴾ |

నిమగ్నులై ఉంటారు. వారు బట్టను కొనుగోలు చేయకముందే ప్రళయం సంభవిస్తుంది. ఒక వ్యక్తి నీళ్ళ టాంకు శుభ్రపరుస్తూ ఉంటాడు. ఇంకా దాన్నుండి జంతువులకు నీళ్ళు త్రాపించి ఉండడు. ప్రళయం సంభవిస్తుంది. ఒక వ్యక్తి ఒంటె పాలను తనచేతిలో పట్టుకొని ఉంటాడు. దాన్ని త్రాగటానికి సిద్ధంగా ఉంటాడు. అంతలోనే ప్రళయం సంభవిస్తుంది. ఒక వ్యక్తి అన్నం ముద్ద తన నోట్లో పెట్టే ప్రయత్నంలో ఉంటాడు. అంతలోనే ప్రళయం సంభవిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

52 : పరలోకాన్ని విశ్వసించనివారు మరణానంతర జీవితాన్ని చూసి ఎంతో చింతిస్తూ చేతులు నలుపుకుంటారు. ఇంకా "మమ్మల్ని మా పడకల నుండి ఎవరు మేల్కొలిపారు" అని వాపోతారు. అప్పుడు విశ్వాసులు ఇదంతా అల్లాహ్ వాగ్దానం ప్రకారం జరిగిందని దీన్ని గురించి ప్రపంచంలో అల్లాహ్ ప్రవక్తలందరూ సాక్ష్యం ఇచ్చేవారని, ధృవీకరించేవారని సమాధానం ఇస్తారు. ఇదంతా తీర్పుదినం నాడు సంభవిస్తుంది. అయితే సమాధిలో మాత్రం తప్పకుండా శిక్షించటం జరుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

55 : ఆ రోజు పుణ్యాత్ములు, స్వర్గవాసులు స్వర్గంలోని దైవానుగ్రహాలను, కానుకలను అనుభవిస్తూ వాటిలో నిమగ్నమయి ఉంటారు. వీరికి పాపాత్ముల గురించి కొద్దిగైనా జ్ఞాపకం ఉండదు. ఆ పాపాత్ములు వారి దగ్గరి బంధువులైనాసరే. వీరు తమ భార్యలతో పాటు మహా వృక్షాల నీడల్లో విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉంటారు. అక్కడ వారికి అన్ని రకాల పళ్ళు, పలహారాలు, అనుగ్రహాలు లభిస్తాయి. ఇంకా వారిపై అల్లాహ్ దీవెనలు అవతరిస్తూ ఉంటాయి. అంటే అల్లాహ్ వారి గౌరవార్థం వారికి సలామ్ చేస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَلَوْ نَشَآءُ لَمَسَخْنٰهُمْ عَلٰى مَكَانَتِهِمْ فَمَا
اسْتَطَاعُوْا مُضِيًّا وَّلَا يَرْجِعُوْنَ ﴿67﴾ ع 4 17 3
وَمَنْ نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِى الْخَلْقِ ۭ اَفَلَا يَعْقِلُوْنَ ﴿68﴾
وَمَا عَلَّمْنٰهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْۢبَغِيْ لَهٗ ۭ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ
وَّقُرْاٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿69﴾
لِّيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَّيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿70﴾
اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِّمَّا عَمِلَتْ اَيْدِيْنَآ
اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مٰلِكُوْنَ ﴿71﴾
وَذَلَّلْنٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوْبُهُمْ وَمِنْهَا يَاْكُلُوْنَ ﴿72﴾
وَلَهُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ۭ اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿73﴾
وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿74﴾
لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَهُمْ ۙ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ
مُّحْضَرُوْنَ ﴿75﴾
فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا
يُعْلِنُوْنَ ﴿76﴾
اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا
هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ﴿77﴾

(67) మేము తలచుకుంటే వారిని వారి స్థానంలోనే రూపాలు మార్చగలం. ఇక వారు ముందుకూ నడవలేరు. వెనుకకూ తిరగలేరు. (68) మేము దీర్ఘాయుష్షునిచ్చే, వ్యక్తి స్వరూపాన్నే మార్చివేస్తాము. ఇవన్నీ చూసైనాసరే వారికి బుద్ధిరాదెందుకు? (69) మేము అతనికి కవిత్వం నేర్పలేదు, కవిత్వం అతనికి శోభించదు కూడా. ఇది ఒక హితబోధ మాత్రమే, స్పష్టంగా పఠించబడే గ్రంథం. (70) అతను బ్రతికి ఉన్న ప్రతి మనిషినీ హెచ్చరించేందుకూ, తిరస్కారులకు వ్యతిరేకంగా అభియోగం ప్రకటించేందుకు. (71) మా చేతులు రూపకల్పన చేసిన దాని నుండి ప్రజలకై మేము పశువులను సృష్టించాము. ఇప్పుడు వారు వాటికి యజమానులయ్యారు. (72) వారు ఈ విషయాన్ని గమనించరా? మేము వాటిని వారికి ఇలా స్వాధీన పరిచాము. వాటిలో కొన్నింటిపై వారు స్వారీ చేస్తారు. కొన్నింటి మాంసాన్ని తింటారు.

(73) వాటిలో వారికి అనేక ప్రయోజనాలూ, పానీయాలూ ఉన్నాయి. అయినా వారు కృతజ్ఞత చూపరెందుకు? (74) ఇవన్నీ వాస్తవాలైనప్పటికీ వారు అల్లాహ్‌ను కాదని ఇతరులను ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారు. తమకు సహాయం చేయటం జరుగుతుందని వారు ఆశలు కలిగిఉన్నారు.

(75) కాని వారు వారికి ఏ సహాయమూ చేయలేరు. అయినా ప్రజలు వారికొరకు సైన్యంలాగా సర్వసన్నద్ధులై ఉన్నారు. (76) కానీ నీవుమాత్రం వారు కల్పిస్తున్న మాటలకు బాధపడకు. వారి రహస్య విషయాలు, బహిరంగ విషయాలు అన్నీ మాకు తెలుసు. (77) మేము మానవుడిని వీర్య బిందువుతో సృష్టించిన విషయం అతను గమనించటం లేదా? అయినప్పటికీ అతడు బహిరంగ ప్రత్యర్థిగా నిలబడ్డాడు.

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهٗ ؕ قَالَ مَنْ يُّحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيْمٌ ﴿78﴾

قُلْ يُحْيِيْهَا الَّذِيْٓ اَنْشَاَهَآ اَوَّلَ مَرَّةٍ ؕ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيْمُ ۙ ﴿79﴾

الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَآ اَنْتُمْ مِّنْهُ تُوْقِدُوْنَ ﴿80﴾

اَوَلَيْسَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ ؕ بَلٰى ۗ وَهُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ﴿81﴾

اِنَّمَآ اَمْرُهٗٓ اِذَآ اَرَادَ شَيْـًٔا اَنْ يَّقُوْلَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿82﴾

فَسُبْحٰنَ الَّذِيْ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ شَيْءٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿83﴾ ع 5 16 4

(78) ఇప్పుడు అతడు మాకు పోలికలు కల్పిస్తున్నాడు, తన పుట్టుకనే మరచిపోతున్నాడు, పైగా, శిథిలమైపోయిన ఈ ఎముకలకు తిరిగి ఎవరు జీవం పోస్తారు? అని వాదిస్తున్నాడు. (79) అతడికి ఇలా చెప్పు, "మొదట వాటిని సృష్టించినవాడే మళ్ళీ వాటికి జీవం పోస్తాడు." సృష్టికి సంబంధించిన ప్రతి విషయం ఆయనకు తెలుసు. (80) మీ కొరకు ఆయన పచ్చని వృక్షాల నుండి అగ్నిని సృష్టించాడు. మీరు దానితో కుంపట్లు రాజేసుకుంటారు.

(81) ఆకాశాలనూ భూమినీ సృష్టించగలిగినవాడు వీరి లాంటి వారిని పుట్టించలేడా? ఎందుకు చేయలేడు? ఆయన మహా నైపుణ్యంగల సృష్టికర్త. (82) ఆయన ఎప్పుడైనా, ఏదైనా చేయదలిస్తే దాన్ని కేవలం 'అయిపో' అని మాత్రమే అంటాడు. అంతే, అది అయిపోతుంది. (83) ప్రతి విషయానికి సంబంధించిన సర్వాధికారాలు తన చేతిలో ఇముడ్చుకున్న ఆయన ఎంతో పరిశుద్ధుడు. ఆయన వద్దకే మీరంతా మరలిపోవలసి ఉంది.

59 – 83 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో పుణ్యాత్ముల మంచి పర్యవసానం గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. వీరు స్వర్గంలో సుఖసంతోషాలతో ఉంటారు. వీరికి ఎలాంటి చింతకాని, విచారంగానీ ఉండదు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని, వారిని వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిచేయడం జరుగుతుందని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

59 : తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ పుణ్యాత్ములను స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేయమని, పాపాత్ములను నరకంలో ప్రవేశింపజేయమని ఆదేశిస్తాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులను ఉద్దేశించి, "అవిశ్వాసానికి, సాటి కల్పించటానికి, పాపకార్యాలకు పాల్పడి, మిమ్మల్ని మీరు అన్యాయం చేసుకున్న ప్రజలారా! మీరందరూ పుణ్యాత్ముల నుండి వేరుగా నిలబడండి" అని అంటాడు.

వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం విశ్వాసులను, పుణ్యాత్ములను స్వర్గంలో పంపివేయబడిన తరువాత అవిశ్వాసులందరినీ సమీకరించి నీచ నికృష్ట అవమానానికి గురిచేసి నరకం వైపు వారిని తోలుకుపోయి అందులో పడవేయడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

60, 61 : తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు, నేను మీకు షైతాన్‌ను పూజించవద్దని, వాడు మీకు బద్ధ శత్రువని, మిమ్మల్ని సృష్టించిన వాడినే, మీకు ఆహారం ప్రసాదించేవాడినే ఆరాధించమని, నన్నే ప్రార్థించమని, ఇదే సరైన మార్గమని మిమ్మల్ని సావధానపరచలేదా? కాని విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే మీరు సన్మార్గాన్ని వదలి వక్రమార్గాన్ని అవలంబించారు. షైతానులను అనుసరించారు అని గుర్తు చేస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

69 : మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరిస్తూ ధిక్కరిస్తూ అనేక రకాల ప్రగల్భాలు పలికేవారు. వీరు ప్రవక్త (స)ను కవి అని, ఈ ఖుర్‌ఆన్ కవిత్వాల రూపంలో ఉన్నదని అభాండాలు వేసేవారు. అయితే అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) కవి కాదని, ఇంకా ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లో ఉన్నవి కవిత్వాలు కావని ఖండిస్తూ ఇది ఒక హితబోధ అని, గొప్ప బోధనలని విశదపరిచాడు. కవితలు ఎలాంటివైనా వాటి మూలం అసత్యమేనని కవులు తమ నోటి ద్వారా పలుకుతారు. అంతేకాక మేము మా ప్రవక్త (స)పై కవితలు అవతరింపజేయలేదని, ఇంకా అతడు కవి కూడా కాదని ధృవీకరించబడింది. అందువల్లే ప్రవక్త (స) ఇతరుల కవితలు చదివే ప్రయత్నం చేసినప్పుడు సరిగా చదవలేకపోయేవారు. ఇలాంటి ఉదాహరణలు హదీసుల్లో ఎన్నో ఉన్నాయి. అనేక విధాలుగా తిరస్కారుల సందేహాలన్నిటినీ తీర్చటం జరిగింది. ఈ విధంగా ఖుర్‌ఆన్ ఎవరికీ వేలెత్తిచూపే ఎటువంటి అవకాశాన్నీ ఇవ్వలేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

77 : ఒకసారి ఉబయ్ బిన్ ఖల్ఫ్ ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చాడు. వాడి చేతిలో కృశించిన ఒక ఎముక ఉంది. దాన్ని తన చేత్తో గాలిలో తిప్పుతూ, ఓ ముహమ్మద్! ఈ ఎముకను అల్లాహ్ మళ్ళీ తిరిగి లేపుతాడని నువ్వు భావిస్తున్నావా? అని ఎగతాళి చేశాడు. దానికి ప్రవక్త (స) అవును, అల్లాహ్ తప్పకుండా తిరిగి లేపుతాడు, ఇంకా నీ మరణానంతరం నిన్ను తిరిగి లేపుతాడు. ఇంకా నిన్ను నరకంలో పడవేస్తాడు అని సమాధానం ఇచ్చారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. అయితే ఇబ్నె అబ్బాస్ ఆస్ బిన్ వాయిల్‌గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఏది ఏమైనా ఈ వాక్యాలు మరణానంతర జీవితాన్ని విశ్వసించని వారందరికీ వర్తిస్తాయి. పరలోకాన్ని విశ్వసించనివారందరూ దీని పరిధిలోనికే వస్తారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

78 : అల్లాహ్ మానవుణ్ణి అల్పమైన, అపరిశుభ్రమైన నీటి బిందువుతో సృష్టించాడు. దాన్ని స్త్రీ గర్భంలో చేర్చి నిర్ణీత కాలం వరకు అందులో ఉంచుతాడు. మానవుడు జన్మించిన తరువాత యవ్వనానికి చేరుకుంటాడు. అయితే తన యవ్వనం, బలం మత్తులో తనను సృష్టించిన సృష్టికర్తనే మరచిపోతాడు. తనను సృష్టించిన సృష్టికర్తకే సాటి కల్పిస్తాడు. తాను మరణించిన తరువాత తనను సృష్టించిన సృష్టికర్త తనను తిరిగి లేపడం అసాధ్యం అని భావిస్తాడు. తనను మొదట సృష్టించిన వాడు తాను మరణించిన తరువాత తిరిగి లేపగల సర్వశక్తులు కలిగి ఉన్నాడనే సంగతి మరచిపోతాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

80 : అదేవిధంగా మరణానంతర జీవితానికి మరో నిదర్శనం కూడా ఉంది. అల్లాహ్ మొక్కలను, వృక్షాలను నీటిలో సృష్టిస్తాడు. అవి పెరిగి పచ్చని ఆకులతో రెపరెపలాడుతాయి. ఆ తరువాత అల్లాహ్ మహిమవల్ల అవి ఎండిపోతాయి. వాటి కట్టెలను మానవులు అగ్ని కొరకు ఉపయోగిస్తారు. అంటే అల్లాహ్ సర్వశక్తులు కలిగి ఉన్నాడు. తాను కోరింది చేయగలడు. అంతేకాదు, అల్లాహ్ పచ్చని చెట్ల నుండి అగ్ని పుట్టించగలడు. ఇలాంటి చెట్లు హిజాజ్ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

81 : మరో నిదర్శనం ఏమిటంటే, ఆకాశం, భూమి, సూర్యుడు, చంద్రుడు సృష్టితాల్లోకెల్లా మహా సృష్టితాలు. ఇటువంటి సృష్టితాలను సృష్టించిన అల్లాహ్ ఒక చిన్న సృష్టితాన్ని మరల సజీవపరచలేడా? ఎంత ఆశ్చర్యం. ప్రతి వస్తువు కేవలం అల్లాహ్ "అయిపో" అంటే అయిపోతుంది. ఆయన విశ్వసృష్టికర్త, సర్వాధికారి. పాలకుడు, స్వామి, ఆయన తన ఇష్ట ప్రకారం పరిపాలిస్తాడు. ఆయన లోపరహితుడు, గొప్పవాడు, సద్గుణ సంపన్నుడు, తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుంది. అందరూ సజీవులై విచారణ కొరకు ఆయన వద్దకు మరలుతారు. అల్లాహ్ మానవుల కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 37. అస్ సాఫ్ఫాత్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 182 వాక్యాలు, 5 రుకూలు ఉన్నాయి. మహాప్రవక్త (స) దేవుని ఏకత్వం గురించి, మరణానంతర జీవితం గురించి సందేశ ప్రచారం చేసినప్పుడు ఆయన పట్ల ఎగతాళిగా ప్రవర్తించటం జరిగింది. ఆయన (స) దైవదౌత్యాన్ని తిరస్కరించటం జరిగింది. దీన్ని ఖండిస్తూ చూస్తూ చూస్తూ మీరు ఎగతాళి చేస్తున్న ఈ ప్రవక్తయే మీపై ఆధిక్యత వహిస్తాడని, మీ ప్రాంగణంలోనే దైవదూతల సైన్యం అవతరిస్తుందని మక్కా అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటం జరిగింది. 171 – 179, ఈ హెచ్చరికలన్నీ ప్రవక్త (స) విజయావకాశాలు కానరాని రోజుల్లో చేయబడ్డాయి.

ముస్లిములు పబ్లిగ్గా అత్యాచారాలకు, హింసలకు గురయ్యేవారు. వీరిలో మూడొంతులు మంది ముస్లిములు దేశం వదలి వెళ్ళిపోయారు. ప్రవక్త (స) వెంట కేవలం 40 – 50 మంది అనుచరులు మాత్రమే మిగిలారు. అయితే వీరు కూడా ఎన్నో కష్టనష్టాలను, హింసలను భరిస్తూ వచ్చారు. ఈ బాహ్య పరిస్థితులను చూసే వ్యక్తి ప్రవక్త (స)కు విజయం లభిస్తుందని ఏమాత్రం విశ్వసించడు. ప్రతి ఒక్కరూ ఈ విప్లవం ఇక్కడితో అణిగిపోతుందని భావించేవారు. ఈ సూరాలో ఎన్నో చారిత్రక సంఘటనలను పేర్కొనటం జరిగింది. వాటిలో ఇబ్రాహీమ్ (అ) సంఘటన ఎంతో ప్రాముఖ్యత గలది. ఇబ్రాహీమ్ (అ) అల్లాహ్ యొక్క ఒక్క సూచన మేరకు తన ఒక్కగా ఒక్క కన్నకొడుకును త్యాగం చేసేందుకు సిద్ధపడ్డారు. ఇందులో కేవలం అవిశ్వాసులకే గుణపాఠాలు లేవు. ముస్లిములకూ ఇందులో ఎన్నో గుణపాఠాలు ఉన్నాయి. ఈ సంఘటనను ఉదాహరించి ఇస్లాం వాస్తవికతను, ప్రత్యేకతను గూర్చి నొక్కి చెప్పటం జరిగింది. సమయం వస్తే ఒక ముస్లిం అల్లాహ్ కొరకు త్యాగనిరతితో ఎలా వ్యవహరించాలి అనేది కూడా బోధించబడింది.

సూరా చివరిలో అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటం జరిగింది. దీనితోపాటు విశ్వాసులకు శుభవార్తలు కూడా ఇవ్వబడ్డాయి. వీరు ఎంతో విశ్వాసంతో, శ్రద్ధతో, దృఢసంకల్పంతో ప్రవక్త (స)కు తోడ్పడుతూ అవరోధాలను ఎదుర్కొంటూ వచ్చారు. వస్తున్న కష్టాలకు, నష్టాలను, అవరోధాలకు, ఆటంకాలకు బెదరకూడదని, నిలకడగా ఉండమని, విజయం మిమ్మల్నే వరిస్తుందని అభయం ఇవ్వబడింది. ఇప్పుడు శక్తివంతులుగా, వీరులుగా, బలవంతులుగా కనిపిస్తున్న వారు వారి చేతుల్లోనే ఓడిపోవటం జరుగుతుందని, అపజయం పాలౌతారని జోస్యం చెప్పబడింది. కొన్ని సంవత్సరాల్లోనే ఈ భవిష్యవాణులు, జోస్యాలు, ఓదార్పులు వాస్తవాలుగా మారి అవిశ్వాసులు అపజయం పొంది విశ్వాసులు విజయం సాధించారు.

## 37. సూర అస్ సాఫ్ఫాత్

**ఆయత్‌లు : 182** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) వరుసగా బారులు తీరి నిలుచున్నవారి సాక్షిగా,
(2) మేఘాలను నడిపించే వారి సాక్షిగా

(3) హితబోధలు వినిపించే వారి సాక్షిగా,

(4) మీ నిజమైన ఆరాధ్యదైవం కేవలం ఒకే ఒక్కడు.
(5) ఆయన భూమికీ, ఆకాశాలకూ, ఆ రెంటికీ
మధ్య ఉన్న సమస్తానికీ ప్రభువు మరియు
తూర్పుదిక్కులన్నిటికీ ప్రభువు. (6) మేము ఇహలోక
ఆకాశాన్ని నక్షత్రాల అలంకరణతో తీర్చిదిద్దాము.
(7) ధిక్కారి అయిన ప్రతి షైతాన్ బారినుండి దాన్ని
రక్షించాము. (8) ఈ షైతానులు పై లోకపు
అధిష్టానపు దూతల మాటలు వినలేరు, ప్రతి
దిశనుండి కొట్టబడతారు. (9) తరమబడతారు.
వారికి ఎడతెగని శిక్ష పడుతుంది. (10) ఒకవేళ
వారిలో ఎవడైనా ఏదైనా మాటను ఎగరేసుకు
పోతున్నప్పుడు, ఒక తీక్షణమైన అగ్నిజ్వాల వాడిని
వెంటాడుతుంది. (11) వారిని అడగండి. వారిని
సృష్టించటం కష్టతరమా లేక మేము సృషించిన ఈ
సకల చరాచరాలను సృష్టించటం కష్టతరమా. వారిని
మేము జిగురు వంటి మట్టితో సృష్టించాము.

(12) మీరు అమిత ఆశ్చర్యానికి గురవుతున్నారు.
వారేమో ఎగతాళి చేస్తున్నారు. (13) ఎంత
నచ్చజెప్పినా వారు అర్థం చేసుకోవటం లేదు.
(14) ఏదైనా సూచనను చూస్తే, వారు దానిని
నవ్వులాటగా తీసుకుంటున్నారు. (15) ఇలా
అంటారు, "ఇది పూర్తిగా మాయాజాలమే.
(16) మేము చనిపోయి, మట్టిగా మారి,
అస్థిపంజరంగా మారినప్పుడు, మళ్ళీ మమ్మల్ని
బ్రతికించి లేపటం జరిగే పనేనా?

آياتها 182 سُوْرَةُ الصّٰٓفّٰتِ مَكِّيَّةٌ 37 رُكُوعَاتُهَا 5

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

وَالصّٰٓفّٰتِ صَفًّا ۙ﴿1﴾
فَالزّٰجِرٰتِ زَجۡرًا ۙ﴿2﴾
فَالتّٰلِيٰتِ ذِكۡرًا ۙ﴿3﴾
اِنَّ اِلٰهَكُمۡ لَوَاحِدٌ ؕ﴿4﴾
رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ
الۡمَشَارِقِ ؕ﴿5﴾
اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنۡيَا بِزِيۡنَةِ ۨالۡكَوَاكِبِ ۙ﴿6﴾
وَحِفۡظًا مِّنۡ كُلِّ شَيۡطٰنٍ مَّارِدٍ ۚ﴿7﴾
لَا يَسَّمَّعُوۡنَ اِلَى الۡمَلَاِ الۡاَعۡلٰى وَيُقۡذَفُوۡنَ مِنۡ كُلِّ جَانِبٍ ۖ﴿8﴾
دُحُوۡرًا وَّلَهُمۡ عَذَابٌ وَّاصِبٌ ۙ﴿9﴾
اِلَّا مَنۡ خَطِفَ الۡخَطۡفَةَ فَاَتۡبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿10﴾
فَاسۡتَفۡتِهِمۡ اَهُمۡ اَشَدُّ خَلۡقًا اَمۡ مَّنۡ خَلَقۡنَا ؕ اِنَّا
خَلَقۡنٰهُمۡ مِّنۡ طِيۡنٍ لَّازِبٍ ﴿11﴾
بَلۡ عَجِبۡتَ وَيَسۡخَرُوۡنَ ۖ﴿12﴾
وَاِذَا ذُكِّرُوۡا لَا يَذۡكُرُوۡنَ ۖ﴿13﴾
وَاِذَا رَاَوۡا اٰيَةً يَّسۡتَسۡخِرُوۡنَ ۖ﴿14﴾
وَقَالُوۡۤا اِنۡ هٰذَاۤ اِلَّا سِحۡرٌ مُّبِيۡنٌ ۖۚ﴿15﴾
ءَاِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبۡعُوۡثُوۡنَ ۙ﴿16﴾

(17) పూర్వకాలం నాటి మా తాత ముత్తాతలు సైతం లేపబడతారా?" (18) వారితో, "అవును మీరు అవమానంపాలు అవుతారు" అని పలుకు.

(19) అది కేవలం ఒక పెద్ద గద్దింపు మాత్రమే. హఠాత్తుగా వారు కళ్ళారా చూస్తూ ఉండిపోతారు. అప్పుడు (20) "మేమెంత దౌర్భాగ్యులం, ఇది తీర్పుదినం కదా! అని వారంటారు. (21) మీరు ధిక్కరిస్తూ ఉండే తీర్పుదినం ఇదే.

(22) దుర్మార్గులందరినీ, వారి సహచరులనూ అల్లాహ్‌ను కాదని వారు ఆరాధిస్తూ ఉండిన దైవాలనూ చుట్టుముట్టి తీసుకురండి. (23) తరువాత వారందరికీ నరకానికి దారి చూపండి. ఒక విషయం అడగాలి, (24) కాస్త వారిని ఆపండి, (25) "మీకేమయింది, ఇపుడెందుకు పరస్పరం సహాయం చేసుకోరు? (26) అరే, ఈ రోజు వారు ఆత్మసమర్పణ చేసుకుంటున్నారేమిటి? (27) ఆ తరువాత వారు ఒకరి వైపునకు మరొకరు తిరిగి పరస్పరం వాదించుకోవటం ప్రారంభిస్తారు. (28) అనుచరులు తమ నాయకులతో ఇలా అంటారు, "మీరు మా వద్దకు కుడివైపు నుండి వచ్చేవారు." (29) వారు సమాధానం ఇస్తారు, అది కాదు, అసలు మీరే విశ్వసించేవారు కారు,

(30) మీ మీద మాకు అధికారం లేదు, మీరు నిజంగానే తలబిరుసులుగా వ్యవహరించారు.

(31) చివరకు మీరు తప్పకుండా శిక్షను చవిచూస్తారు" అని మా ప్రభువు అన్నమాటకు మేము అర్హులమై పోయాము. (32) కనుక మేము మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేశాము. స్వయంగా మేము కూడా మార్గభ్రష్టులమయ్యే ఉన్నాము. (33) ఈ విధంగా వారందరూ ఆ రోజు గుంపుగా శిక్ష అనుభవిస్తారు.

اَوَ اٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ﴿17﴾

قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُوْنَ ﴿18﴾

فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿19﴾

وَقَالُوْا يٰوَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿20﴾

هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿21﴾ ع 1 21 5

اُحْشُرُوا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوْا
يَعْبُدُوْنَ ﴿22﴾

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَاهْدُوْهُمْ اِلٰى صِرَاطِ الْجَحِيْمِ ﴿23﴾

وَقِفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْـُٔوْلُوْنَ ﴿24﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُوْنَ ﴿25﴾

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُوْنَ ﴿26﴾

وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿27﴾

قَالُوْٓا اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَاْتُوْنَنَا عَنِ الْيَمِيْنِ ﴿28﴾

قَالُوْا بَلْ لَّمْ تَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿29﴾

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ بَلْ كُنْتُمْ
قَوْمًا طٰغِيْنَ ﴿30﴾

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ اِنَّا لَذَآىِٕقُوْنَ ﴿31﴾

فَاَغْوَيْنٰكُمْ اِنَّا كُنَّا غٰوِيْنَ ﴿32﴾

فَاِنَّهُمْ يَوْمَىِٕذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ﴿33﴾

(34) మేము అపరాధుల విషయంలో ఇలాగే
ప్రవర్తిస్తాము. (35) వారు ఎలాంటి వారంటే,
"అల్లాహ్ తప్ప మరొక సత్యమైన ఆరాధ్యుడు లేడు"
అని చెప్పినప్పుడు, వారు అహంకారంగా,

(36) "మేము ఒక పిచ్చి కవి కోసం మా దేవుళ్ళను
వదలుకోవాలా?" అని అనేవారు. (37) వాస్తవానికి
అతను సత్యాన్నే తెచ్చాడు, దైవప్రవక్తలను
ధ్రువీకరించాడు. (38) మీరు తప్పనిసరిగా
బాధాకరమైన శిక్షను చవిచూస్తారు. (39) మీకు
ఏది ఇవ్వబడుతున్నా అది మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మల
ప్రతిఫలమే. (40) అయితే, ప్రియభక్తులు మాత్రం
సురక్షితంగా ఉంటారు. (41) వారి కొరకు అందరూ
ఎరిగిన ఆహారమే ఉన్నది, (42) రుచికరమైన అన్ని
రకాల ఫలాలు ఉన్నాయి, అక్కడ వారు గౌరవంగా
ఉంటారు. (43) భోగభాగ్యాలతో విలసిల్లే
ఉద్యానవనాలు ఉన్నాయి. అందులో వారు
సగౌరవంగా ఉంచబడతారు. (44) ఎత్తయిన
ఆసనాలపై ఎదురెదురుగా కూర్చుంటారు.

(45) మద్యపు సెలయేళ్ళ నుండి పాత్రలు నింపబడి
వారి మధ్య త్రిప్పబడుతాయి. (46) మెరిసిపోతున్న
మధువు, త్రాగేవారికీ అది ఎంతో మధురంగా
ఉంటుంది. (47) దానివల్ల వారి శరీరానికి నష్టం
కలగడం గానీ, బుద్ధి చెడిపోవడంగానీ జరుగదు.
(48) వారి దగ్గర తమ చూపులను నిగ్రహించుకునే
అందమైన కళ్ళుగల స్త్రీలు ఉంటారు. (49) వారు
దాచబడిన గ్రుడ్ల వలె (కోమలంలా) ఉంటారు.
(50) తరువాత వారు ఒకరి వైపునకు ఇంకొకరు
తిరిగి పరిస్థితులను గురించి పరస్పరం
చర్చించుకుంటారు. వారిలో ఒకడు ఇలా అంటాడు,
(51) "ప్రపంచంలో నాకు ఒక మిత్రుడు
ఉండేవాడు. (52) అతను నాతో ఇలా
అంటూండేవాడు, నీవు కూడా ధ్రువీకరించేవారిలో
చేరిపోయావా?

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿34﴾
إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ
يَسْتَكْبِرُونَ ﴿35﴾
وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُو آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ﴿36﴾
بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿37﴾
إِنَّكُمْ لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿38﴾
وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿39﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿40﴾
أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ﴿41﴾
فَوَاكِهُ ۖ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿42﴾
فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿43﴾
عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿44﴾
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿45﴾
بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴿46﴾
لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿47﴾
وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ﴿48﴾
كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿49﴾
فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿50﴾
قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿51﴾
يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿52﴾

(53) మనం చనిపోయి, మట్టిగా మారి, అస్థిపంజరంగా మిగిలిపోయినప్పుడు నిజంగానే ప్రతిఫలమూ, శిక్షా అనేవి ఉంటాయా?

(54) ఇప్పుడతను ఎక్కడున్నాడో, మీరు చూడదలచు కున్నారా? (55) ఇలా చెప్పి అతను తొంగి చూడగానే, అతనికి నరకంలోని ఒక అగాధంలో అతను కనిపిస్తాడు. (56) అప్పుడు అతన్ని సంబోధిస్తూ ఇలా అంటాడు, "దేవుని సాక్షిగా, నీవు నన్ను సర్వనాశనం చేసి ఉండేవాడివి.

(57) నా ప్రభువు అనుగ్రహం లేకపోయినట్లయితే, ఈ రోజు నేను కూడా పట్టుబడిన వారిలో ఒకడినై ఉండేవాణ్ణి. (58) సరే, అయితే ఇక మాకు మరణం సంభవించదా? (59) మాకు రావలసిన మరణమేదో ముందే వచ్చేసిందా? ఇక మాకు ఎలాంటి శిక్షా పడదా?" (60) నిశ్చయంగా ఇదే మహత్తరమైన విజయం. (61) ఇలాంటి విజయం కోసమే కర్మలు చేసే వారు కర్మలు చేయాలి.

ءَاِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَدِيۡنُوۡنَ ﴿53﴾

قَالَ هَلۡ اَنۡتُمۡ مُّطَّلِعُوۡنَ ﴿54﴾

فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ فِىۡ سَوَآءِ الۡجَحِيۡمِ ﴿55﴾

قَالَ تَاللّٰهِ اِنۡ كِدْتَّ لَـتُرۡدِيۡنِۙ ﴿56﴾

وَلَوۡلَا نِعۡمَةُ رَبِّىۡ لَـكُنۡتُ مِنَ الۡمُحۡضَرِيۡنَ ﴿57﴾

اَفَمَا نَحۡنُ بِمَيِّتِيۡنَۙ ﴿58﴾

اِلَّا مَوۡتَتَنَا الۡاُوۡلٰى وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِيۡنَ ﴿59﴾

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الۡفَوۡزُ الۡعَظِيۡمُ ﴿60﴾

لِمِثۡلِ هٰذَا فَلۡيَعۡمَلِ الۡعٰمِلُوۡنَ ﴿61﴾

1 – 61 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ దైవదూతలపై ప్రమాణం చేసి దేవుని ఏకత్వాన్ని సమర్థించటం జరిగింది. అస్సాఫ్ఫాత్ అంటే ఆకాశంలో వరుస క్రమంగా తమ ప్రభువు ముందు నిలబడే దైవదూతలు అని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్, ఇబ్నె అబ్బాస్, ఇక్రమ, సయీద్ బిన్ జుబైర్, ముజాహిద్, ఖతాదాల అభిప్రాయం.

ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "తమ ప్రభువు ముందు వరుస క్రమంగా నిలబడే దైవదూతల్లా మీరూ వరుసక్రమాన్ని పాటించండి" అప్పుడు ప్రజలు ఇలా అడిగారు, "దైవదూతలు తమ ప్రభువు ముందు వరుస క్రమపద్ధతి ఎలా పాటిస్తారు?" అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "పంక్తులను పరిపూర్తిగా ఉంచుతారు. పంక్తుల్లో ఒకరితో ఒకరు కలసి నిలబడతారు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.651)

'అజ్జాజిరాత్' అంటే మేఘాలను తోలుకుపోయే దైవదూతలు లేదా ప్రజల హృదయాలను మంచి కార్యాలను గురించి ప్రేరేపించి చెడు కార్యాల నుండి వారించే దైవదూతలు. అత్తాలియాత్ అంటే అల్లాహ్ ఆదేశాలను, వాక్యాలను ప్రవక్తలకు పఠించి వినిపించే దైవదూతలు అని అర్థం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 – 5 : అల్లాహ్ దైవదూతలపై ప్రమాణం చేసి అల్లాహ్ ఒకే ఒక్కడని, ఆయనకు ఎవరూ సాటిలేరని,

ఆయనే అందరినీ సృష్టించేవాడనీ, అందరికి ఆహారం ప్రసాదించేవాడని, ఆయనే భూమ్యాకాశాలకు, వాటి మధ్య ఉన్న వాటికి ప్రభువని, ఆయనే తూర్పు పడమరలకు ప్రభువని, సూర్యచంద్రులు నిరంతరం పరిభ్రమించటం, వాటిలో ఎలాంటి వ్యత్యాసం రాకపోవటం వాటిని సృష్టించేవాడు ఉన్నాడని, ఆయన ఒకే ఒక్కడు అనటానికి నిదర్శనాలు అని ఇందులో ఇతరులకు ఏ విధమైన భాగస్వామ్యం లేదని విశదపర్చాడు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : అంటే దైవదూతలు అల్లాహ్ వద్ద నుండి గ్రంథాలను, దైవాదేశాలను తీసుకొని వచ్చి ప్రజలకు వినిపిస్తారు. (ముర్సలాత్ : 77) ఖుర్ఆన్‌ను తీసుకువచ్చే దైవదూతల సాక్షి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

10 : వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం షైతానులు ఆకాశం సమీపానికి చేరుకుంటారు. అక్కడ దైవదూతల సంభాషణను వినే ప్రయత్నం చేస్తారు. కొన్ని మాటలను విని భూలోకంలో ఏం జరుగబోతోందో తెలుసుకుంటారు. తిరిగి వచ్చి జ్యోతిష్యులకు ఆ మాటలను వినిపించి తాము అగోచర జ్ఞానం గలవారమని నమ్మిస్తారు. ఈ కారణంగా ఆకాశం సమీపానికి వెళ్ళకుండా అల్లాహ్ వీరిని నిప్పురవ్వల ద్వారా వారించాడు. అంటే వారు ఎప్పుడు ఇలాంటి ప్రయత్నం చేసినా వారిని అగ్నికణాల ద్వారా తరమటం జరుగుతుంది. ఒక్కోసారి షైతానుల్లో కొంతమంది వీటికి గురయి కాలిపోతారు. ఒక్కోసారి తప్పించుకొని కొన్ని మాటలను విని వచ్చి జ్యోతిష్యులకు వినిపిస్తారు.

ఇమామ్ షౌకానీ ఇంకా ఇతర వ్యాఖ్యాతలు ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు. "షైతానులు దైవవాణిని ఎన్నడూ వినలేదు. అయితే దైవదూతల కొన్ని మాటలను మాత్రం వినగలుగుతారు. అందువల్లే సూరహ్ షుఅరా 212లో ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది. "షైతానులను దైవవాణి వినకుండా కఠినంగా వారించటం జరిగింది." (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

11 : మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరించే వారికి భూమ్యాకాశాలు, దైవదూతలు, షైతానుల వంటి సృష్టితాలను సృష్టించిన మాకు మానవుని వంటి అతి చిన్న సృష్టితాలను సృష్టించటం, మరణానంతరం తిరిగి లేపటం ఎంతమాత్రం కష్టం కాదని తెలియపరచమని తన ప్రవక్తను ఆదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇంతకంటే గొప్ప గొప్ప సృష్టితాలు ఈ విశ్వంలో ఉన్నాయి. మరి వీరి గురించి ఆశ్చర్యం దేనికి? మరోచోట ఇలా ఆదేశించటం జరిగింది. "భూమ్యాకాశాలను సృష్టించటం మానవుణ్ణి సృష్టించటం కంటే చాలా కష్టమైన పని. కాని చాలామంది దీన్ని గ్రహించరు." (గాఫిర్ : 57) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

12 : మక్కా అవిశ్వాసులు మరణానంతర జీవితం పట్ల, పరలోకం పట్ల తిరస్కార భావంతో ఉన్నందుకు మీకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఎందుకంటే ఇది అందరి ముందు తేటతెల్లంగా ఉంది. వీరి కళ్ళపై తెర క్రమ్ముకుంది. అందువల్లే ఇంతటి స్పష్టమైన విషయాన్ని కూడా వీరు తిరస్కరిస్తున్నారు. మీ పట్ల ఎగతాళిగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. దీన్ని గురించి వారికి ఎంత బోధించినా, ఎంత హితోపదేశం చేసినా ఏమాత్రం ప్రభావితులు కావటం లేదు. ఒకవేళ అల్లాహ్ సర్వశక్తులను నిరూపించే నిదర్శనాలను ప్రదర్శించినా దానిపట్ల కూడా పరిహాసంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఇంకా ముహమ్మద్ (స) మాంత్రికులని మంత్రతంత్రాలు ప్రదర్శిస్తున్నారని కొట్టిపారేస్తున్నారు. అంటే మరణించిన తరువాత తిరిగి లేపబడటం బుద్ధికందని విషయంగా భావిస్తున్నారు అని ప్రవక్త (స)కు సెలవియ్యబడింది. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

20 : అవిశ్వాసులు తీర్పుదినం నాడు తమను తామే నిందించుకుంటారని, తమ్ము తాము అపరాధులుగా ఒప్పుకుంటారని, ఇహలోకంలో మా కాళ్ళను మేమే గొడ్డలితో నరుక్కున్నామని పరలోకాన్ని గురించి కొంచెమైనా ఆలోచించలేదని విచారిస్తారని, ఇంకా పరలోక శిక్షలను చూచి ఘోరంగా చింతిస్తారని వివరించబడింది. కాని ఏం లాభం? ఆ రోజు తప్పును ఒప్పుకోవటం, విచారించటం, చింతించటం వారికి ఏమాత్రం లాభం చేకూర్చలేదని అప్పుడు వారు ఏడుస్తూ, పెడబొబ్బలు పెడుతూ "మేము మోసపోయాం. నష్టపోయం, మా దురదృష్టం మేము ఏ దినాన్ని గురించి తిరస్కరిస్తూ ఉండేవారమో, ఎగతాళి చేస్తూ ఉండేవారమో అది రానే వచ్చింది" అని హాహాకారాలు చేస్తూ ఉంటారని అల్లాహ్ తెలియజేస్తున్నాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

21 : అంతేకాకుండా దైవదూతలు, విశ్వాసులు వారిని మరీ అవమానపరచటానికి, వారి ఆందోళన పెంచటానికి మీరు భూలోకంలో తిరస్కరిస్తూ వచ్చిన ఆ తీర్పుదినం ఇదే అని, ఇప్పుడు మీరు దాన్ని కళ్ళారా చూసుకున్నారా లేక ఇంకా అనుమానం మిగిలి ఉందా? అని ఎగతాళి చేయటం జరుగుతుంది. సమాధుల నుండి తిరిగి లేపబడేటప్పుడు కూడా అవిశ్వాసులకు భిన్నంగా విశ్వాసుల పట్ల గౌరవంగా ప్రవర్తించాలని అల్లాహ్ దైవదూతలను ఆదేశిస్తాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

24 : నేరస్తులను తీర్పు మైదానంలో సమీకరించి ఆపి ఉంచవలసిందిగా, వారిని వారి నమ్మకాల గురించి, కర్మల గురించి ప్రశ్నించబడుతుందని అల్లాహ్ దైవదూతలను ఆదేశిస్తాడు. ఆ తరువాత అవిశ్వాసులను "మీరు ఇహలోకంలో పరస్పరం సహాయం చేసుకున్నట్లు ఇక్కడ చేసుకోరెందుకు?" అని చీవాట్లు పెట్టటం జరుగుతుంది. కాని వారికి ఏ సమాధానమూ తోచదు. ఆ రోజు అవమాన భారంతో వారి మెడలు వంగిపోతాయి. వారిలోని బలహీనుల్ని తమ బలవంతులతో "ఇహలోకంలో మీరు మమ్మల్నే అనుసరించండని మమ్మల్ని బలవంతం చేసేవారు కదా! మరి ఈనాడు మాకు సహాయం చేయరెందుకు? మా నుండి నరక శిక్షను తొలగించరెందుకు?" అని నిలదీసి అడుగుతూ ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

29 : నాయకులు జిన్నులైనా, మానవులైనా ప్రజలతో, "మీది తప్పుడు అభిప్రాయం, మీ హృదయాల్లో అసలు విశ్వాసం ఉండేదే కాదు, మీ హృదయాల్లో అవిశ్వాసం, అవిధేయత, దురాలోచనలు మాత్రమే ఉండేవని" తప్పును వారిపైనే ఎగదోస్తారు. (ఇబ్నెకసీర్)

35 : అంటే ఇహలోకంలో ఈ అవిశ్వాసులతో అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యులెవరు లేరని హితబోధ చేస్తే దీన్ని వినటానికి కూడా ఎంతమాత్రం సిద్ధపడేవారు కారు. ఇంకా విశ్వసించేవారు కారు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "ప్రజలు "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్" అనే వరకు వారితో యుద్ధం చేయమని నన్ను ఆదేశించటం జరిగింది. "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్" పలికినవారు తమ ధన, ప్రాణాలను రక్షించుకుంటారు. ఇక ఇస్లాం బాధ్యతలు వానిపై ఉన్నాయి. అతన్ని విచారించే బాధ్యత అల్లాహ్‌పై ఉంది. అల్లాహ్ గౌరవనీయ గ్రంథంలో కూడా ఈ అంశాన్ని గురించే చర్చించాడు. ఇంకా అహంకారుల గురించి చర్చిస్తూ వారు ఈ వచనాన్ని అసహ్యించుకుంటూ ఉండేవారని పేర్కొన్నాడు. (ఇబ్నె అబీ హాతిమ్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

37 : అంటే అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) కవీ కారు, మతి చలించిన వ్యక్తీ కారు. ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ వద్ద నుండి సత్యమైన దైవగ్రంథాన్ని, పరిశుద్ధ జీవన విధానాన్ని తీసుకువచ్చారు. ముందు గతించిన ప్రవక్తలు ఈయన గురించి తెలిపిన సద్గుణాలన్నీ ఈయనలో ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) సద్గుణ సంపన్నులు. పూర్వ ప్రవక్తలు అందజేసిన ఏక దైవారాధన సందేశాన్నే అంతిమ ప్రవక్త (స) కూడా అందజేశారు. ఇతర వివరాలకు షూరా 43ని చూడండి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

38, 39 : అంటే ఆ రోజు మీరు వ్యధాభరితమైన శిక్షను చవిచూస్తారు. ఈనాడు మీపై ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగదు. మిమ్మల్ని శిక్షించేది మీ కర్మల ఫలితంగానే. అంటే విశ్వాసులను నరక శిక్ష నుండి రక్షించటం జరుగుతుంది. సూరతుల్ అసర్‌ని చూడండి. (ఇబ్నెకసీర్)

40 : పైన పేర్కొన్న నరకాగ్ని నుండి అల్లాహ్ కేవలం తనను ఆరాధించే విశ్వాసులను మాత్రమే మినహాయించాడు. వారి ప్రభువు వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. లెక్కలేనన్ని అనుగ్రహాలను ప్రసాదిస్తాడు. వారికి మధురమైన, రుచికరమైన ఆహారం నిరంతరం అందుతూ ఉంటుంది. 42వ వాక్యంలో పళ్ళు అని సూచించటం జరిగింది. అంటే స్వర్గవాసులు ఆకలి, దాహం వల్ల కాకుండా రుచులను ఆస్వాదించటానికి తినటం, త్రాగటం

| | |
|---|---|
| (62) చెప్పండి, ఈ ఆతిథ్యం మంచిదా లేక రాకాసి జముడు చెట్టు ఆతిథ్యం మంచిదా? | أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ﴿62﴾ |

జరుగుతుంది. అక్కడ స్వర్గవాసులు గౌరవప్రదమైన జీవితం గడుపుతారు. ఎదురెదురుగా ఆసనాలపై కూర్చొని దిండ్లకు ఆనుకొని ఉంటారు. రుచికరమైన పానీయాలను వారికి అందించటం జరుగుతుంది. వాటివల్ల వారు ఎటువంటి అనారోగ్యానికి గురికారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

50 : స్వర్గవాసులు సుతిమెత్తని ఆసనాలపై ఎదురెదురుగా కూర్చొని రుచికరమైన పానీయాలు సేవిస్తారు. సంభాషిస్తారు. ఇహలోక అనుభవాలను పరస్పరం తెలుపుకుంటారు. స్వర్గ సేవకులు వారివద్దకు వస్తూపోతూ ఉంటారు. రుచికరమైన అమోఘమైన దైవానుగ్రహాలను వారికి ఇస్తూ ఉంటారు. ఇవి, ఎటువంటి అనుగ్రహాలంటే వీటిని ఇహలోకంలో ఏ కన్నూ చూడలేదు. ఏ చెవీ వినలేదు. ఏ హృదయమూ వీటి గురించి ఆలోచించనైనా లేదు.

అప్పుడు స్వర్గవాసుల్లో ఒకరు ఇలా అంటారు : "ఒక అవిశ్వాసి అప్పుడప్పుడు నాతో పాటు కూర్చునేవాడు. వాడు పరలోకాన్ని తిరస్కరిస్తూ "మనం మరణించిన తరువాత కుళ్ళికృశించిన తరువాత మరల మనం లేపబడతామని, మనకు మన కర్మల ఫలితం ఇవ్వడం జరుగుతుందని మీరు నమ్ముతున్నారా?" అని అనేవాడు. ఈనాడు మన ప్రభువు తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చాడు. మనల్ని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేశాడు ఇంకా నా ఈ మిత్రుణ్ని నరకంలో పడవేశాడు. మీరు ఆ నరకంలో ఉన్నవాడిని చూడాలనుకుంటున్నారా? ఆ స్వర్గవాసి నరకంలో తొంగి చేస్తాడు. ఆశ్చర్యంగా వాడిని పలకరిస్తాడు. ఇంకా ఇలా అంటాడు, "నీవూ నన్ను నరకంలో పడవేసేవాడివి, అల్లాహ్ నాపై దయచూపకపోతే ఈనాడు నేను నీతోపాటు నరకంలో పడి ఉండేవాడిని." (తైసీరుర్రహ్మాన్)

52 : "మీరు ప్రళయాన్ని మరణానంతర జీవితాన్ని విచారణను, బహుమానాలను, శిక్షలను విశ్వసిస్తారా? ఇది చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. మేము మాత్రం దీన్ని విశ్వసించము. మేము వీటన్నిటినీ బుద్ధికందని విషయాలుగా, అసాధ్యంగా పరిగణిస్తున్నాము. అవిశ్వాసం, ధిక్కారం, అహంకారం వల్ల ఇలా అనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

53 : మనం చనిపోయిన తరువాత, మట్టిగా మారిపోయిన తరువాత కుళ్ళి కృశించిపోయిన తరువాత మళ్ళీ మనల్ని తిరిగి లేపి మనల్ని విచారించి మన కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగుతుందా? (ఇబ్నెకసీర్)

58 : ఆ తరువాత ఆ స్వర్గవాసి తన సహవాసులతో సంతోషం పట్టలేక ఇలా అంటాడు, "మిత్రులారా! మనం ఇహలోకంలో చావును రుచిచూశాము. దీని తరువాత మనకుఇక్కడ మరి చావు రాదు. ఇది శాశ్వత జీవితం. దీని అనుగ్రహాలు శాశ్వతమైనవే. నిస్సందేహంగా ఒక విశ్వాసి యొక్క గొప్ప సాఫల్యం అంటే ఇదే. అందువల్ల ప్రజలు తమ ప్రాపంచిక జీవితంలో దీన్ని గురించే కృషి చేస్తూ ఉండాలి."

60 : స్వర్గాన్ని పొందడమే మహాగొప్ప సాఫల్యం. ఇది అల్లాహ్ అనుగ్రహాల్లోని గొప్ప అనుగ్రహం. ఇది కేవలం అదృష్టవంతులకే లభిస్తుంది. తూర్ : 19 యొక్క వ్యాఖ్యానంలో ఇలా ఉంది : "స్వర్గవాసులకు స్వర్గంలో మరణం సంభవించదు. స్వర్గవాసులు మాకు మళ్ళీ చావురాదా? మమ్మల్ని గాని శిక్షించటం జరుగుతుందా? అని తమ సందేహాన్ని వ్యక్తం చేసుకుంటారు. "ఇక్కడ మీకు చావు రాదు, మిమ్మల్ని శిక్షించటమూ జరుగదు" అని సమాధానం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. (ఇబ్నె కసీర్)

61 : "కృషి చేసేవాడు దీన్ని గురించి ధన, ప్రాణాలకు తెగించి కృషి చేస్తారు. ఎందుకంటే ఇది వీరి కొరకు అవతరింపజేయబడిన అల్లాహ్ గ్రంథం. అసలు కృషి చేస్తే ఇటువంటి విషయాన్ని గురించే కృషి చేయాలి. దీనివల్ల పరలోకంలో గొప్ప సాఫల్యం, గొప్ప అనుగ్రహం ప్రాప్తమౌతాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(63) మేము ఆ చెట్టును దుర్మార్గుల పాలిట పరీక్షగా చేశాము. (64) అది నరకం అడుగుభాగం నుండి మొలిచే చెట్టు. (65) దాని మొగ్గలు షైతానుల తలలు మాదిరిగా ఉంటాయి. (66) నరకవాసులు వాటిని తింటారు. వాటితోనే కడుపు నింపుకుంటారు.

(67) అంతేగాక, త్రాగటానికి వారికి సల సల కాగే నీరు ఇవ్వబడుతుంది. (68) ఆ తరువాత వారు మళ్ళీ నరకాగ్ని వైపునకే తిరిగి తరిమివేయబడతారు. (69) తమ తాతముత్తాతలను మార్గభ్రష్టులుగా చూసినప్పటికీ, (70) వారి అడుగు జాడలలోనే అనుసరించిన వారు వీరే. (71) వాస్తవానికి వారికి పూర్వం కూడా చాలా మంది మార్గభ్రష్టులైపోయారు. (72) వారి వద్దకు మేము హెచ్చరించేవారిని పంపాము. (73) ఇక చూడండి హెచ్చరించబడిన పర్యవసానం ఏమయిందో (74) అయితే అల్లాహ్ ప్రియభక్తులు తప్ప (75) నూహ్ మమ్మల్ని వేడుకున్నాడు. కనుక చూడండి, మేము ఎంత మంచిగా సమాధానం ఇచ్చేవారమో, (76) మేము అతనినీ, అతని కుటుంబాన్నీ ఘోర విపత్తు నుండి కాపాడాము. (77) అతని సంతతి మాత్రమే మిగిలి ఉండేలా చేశాము. (78) ఇంకా తరువాతి తరాల వారిలో అతని పేరు ప్రతిష్ఠలు నిలిచి ఉండేలా చేశాము. (79) సమస్త ప్రపంచ వాసులలో నూహ్‌కు శాంతి కలుగుగాక! (80) మేము సత్కార్యం చేసే వారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ప్రసాదిస్తూ ఉంటాము. (81) నిస్సందేహంగా అతను మా ప్రియభక్తులలో ఒకడు, (82) తరువాత మేము రెండో వర్గాన్ని ముంచి వేశాము. (83) ఇబ్రాహీమ్, నూహ్ మార్గంలోనే నడిచేవాడు. (84) అతను తన ప్రభువు సాన్నిధ్యానికి నిర్మలమైన మనస్సుతో వచ్చినప్పుడు, (85) తన తండ్రితోనూ, తన జాతి ప్రజలతోనూ ఇలా అన్నాడు, "మీరు ఆరాధిస్తున్న ఈ వస్తువులేమిటి?

إِنَّا جَعَلْنَٰهَا فِتْنَةً لِّلظَّٰلِمِينَ ﴿63﴾
إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِىٓ أَصْلِ ٱلْجَحِيمِ ﴿64﴾
طَلْعُهَا كَأَنَّهُۥ رُءُوسُ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿65﴾
فَإِنَّهُمْ لَءَاكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿66﴾
ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿67﴾
ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ ﴿68﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَوْا۟ ءَابَآءَهُمْ ضَآلِّينَ ﴿69﴾
فَهُمْ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿70﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿71﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم مُّنذِرِينَ ﴿72﴾
فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿73﴾
إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿74﴾ ع 2 53 6
وَلَقَدْ نَادَىٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ ٱلْمُجِيبُونَ ﴿75﴾
وَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿76﴾
وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُۥ هُمُ ٱلْبَاقِينَ ﴿77﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿78﴾
سَلَٰمٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿79﴾
إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿80﴾
إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿81﴾
ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿82﴾
وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِۦ لَإِبْرَٰهِيمَ ﴿83﴾
إِذْ جَآءَ رَبَّهُۥ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿84﴾
إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿85﴾

أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿86﴾

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿87﴾

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿88﴾

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿89﴾

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿90﴾

فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿91﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿92﴾

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿93﴾

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿94﴾

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿95﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿96﴾

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿97﴾

فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿98﴾

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿99﴾

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿100﴾

فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿101﴾

(86) అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు, మిథ్యా దైవాలను కోరుకుంటున్నారా? (87) అసలు సకల లోకాల ప్రభువు గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

(88) ఆ తరువాత అతను తన దృష్టిని నక్షత్రాల వైపు సారించి, (89) వారితో "నా ఆరోగ్యం సరిగా లేదు" అని అన్నాడు. (90) తరువాత వారు అతనిని వదలిపెట్టి వెళ్ళిపోయారు. (91) వారు వెళ్ళిన తరువాత అతను మెల్లగా వారి విగ్రహాల దగ్గరకు వెళ్ళి, "మీరు తినరేమిటి? (92) అసలు మీకేమయింది, మీరు మాట్లాడటం కూడా లేదే?" అని అడిగాడు.

(93) ఆ తరువాత అతను వాటిపై విరుచుకుపడి తన కుడిచేత్తో వాటిని గట్టిగా కొట్టాడు. (94) వారు అతని వద్దకు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. (95) అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు, "స్వయంగా మీరే చెక్కుకున్న వస్తువులను మీరు పూజిస్తున్నారా? (96) వాస్తవానికి అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని, మీరు తయారుచేసే వస్తువులనూ సృష్టించాడు."

(97) వారు పరస్పరం ఇలా చెప్పుకున్నారు, "ఇతని కొరకు ఒక భగ భగ మండే అగ్ని గుండం తయారుచేసి, అందులో విసరివేయండి." (98) వారు అతనికి వ్యతిరేకంగా ఒక చర్య తీసుకోదలిచారు. కాని మేము వారినే శిక్షకు గురిచేశాము. (99) ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు, "నేను నా ప్రభువు వైపునకు వెళుతున్నాను. ఆయనే నాకు మార్గం చూపుతాడు.

(100) ఓ నా ప్రభూ! నాకు శీలవంతుడైన ఒక కుమారుణ్ణి ప్రసాదించు." (101) మేము అతనికి ఒక సహనశీలుడైన కుమారుడు కలుగుతాడనే శుభవార్తను అందజేశాము.

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يٰبُنَيَّ اِنِّيْۤ اَرٰى فِى
الْمَنَامِ اَنِّيْۤ اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرٰى ؕ قَالَ يٰۤاَبَتِ
افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۫ سَتَجِدُنِيْۤ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ
الصّٰبِرِيْنَ ﴿102﴾
فَلَمَّاۤ اَسْلَمَا وَتَلَّهٗ لِلْجَبِيْنِ ۚ ﴿103﴾
وَنَادَيْنٰهُ اَنْ يّٰۤاِبْرٰهِيْمُ ۙ ﴿104﴾
قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۚ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿105﴾
اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُبِيْنُ ﴿106﴾
وَفَدَيْنٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيْمٍ ﴿107﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى الْاٰخِرِيْنَ ۖ ﴿108﴾
سَلٰمٌ عَلٰۤى اِبْرٰهِيْمَ ﴿109﴾
كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿110﴾
اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿111﴾
وَبَشَّرْنٰهُ بِاِسْحٰقَ نَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿112﴾
وَبٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلٰۤى اِسْحٰقَ ؕ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا
مُحْسِنٌ وَّظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ مُبِيْنٌ ۚ ﴿113﴾ ع 3 39 7

(102) ఆ బాలుడు యుక్త వయస్సుకు చేరుకున్నప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ అతనితో ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా కుమారా! నేను నిన్ను 'జిబహ్' (బలి) చేస్తున్నట్లుగా కలగన్నాను. నీ అభిప్రాయమేమిటో తెలుపు." అతను ఇలా అన్నాడు, "నాన్నగారూ! మీకు ఆజ్ఞాపించబడిన దానిని నెరవేర్చండి. అల్లాహ్ సంకల్పిస్తే మీరు నన్ను సహనశీలునిగా పొందుతారు." (103) చివరకు వారిద్దరూ సమ్మతించారు. తరువాత ఇబ్రాహీమ్ తన కుమారుణ్ణి నుదుటిపై బోర్లా పరుండబెట్టాడు.

(104) అప్పుడు మేము అతన్ని పిలిచి ఇలా అన్నాము, "ఇబ్రాహీమ్! (105) నీవు కలను నిజం చేసి చూపించావు. సత్కార్యం చేసే వారికి మేము ఇలాంటి ప్రతిఫలాన్నే ప్రసాదిస్తాము. (106) నిస్సందేహంగా ఇది ఒక కఠిన పరీక్ష. (107) మేము ఒక పెద్ద ఖుర్బానీని పరిహారంగా చెల్లించి ఆ బాలుణ్ణి విడిపించుకున్నాము. (108) అతని కీర్తి ప్రతిష్ఠలు తరువాతి తరాల వారిలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయేలా చేశాము. (109) ఇబ్రాహీమ్‌పై శాంతి కురియుగాక! (110) మేము సత్కార్యాలు చేసే వారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ప్రసాదిస్తాము. (111) నిస్సందేహంగా అతను విశ్వసించిన మా విశ్వాస దాసులలోని ఒకడు. (112) మేము అతనికి ఇస్‌హాఖ్‌ను గురించిన శుభవార్తను అందించాము. అతను సజ్జనుడైన దైవప్రవక్త. (113) అతనికి, ఇస్‌హాఖ్‌కూ మేము శుభాలను ప్రసాదించాము. ఇప్పుడు వారిద్దరి సంతతిలో ఒకడు సజ్జనుడైతే, మరొకడు ఆత్మ ద్రోహి.

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధకులు స్వర్గంలో ఉంటారనీ, సుఖభోగాల్లో తేలియాడుతూ ఉంటారని, అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు నరకంలో ఉంటారని వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురి అవుతారని పేర్కొనటం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో నూహ్ (అ), ఇబ్రాహీమ్ (అ)ల వృత్తాంతాలను ప్రస్తావించటం జరిగింది. నూహ్ (అ) తన జాతివారికి కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని, విగ్రహాలను ఆరాధించవద్దని, ఎందుకంటే విగ్రహాలు ఆరాధనకు అర్హులు కావని, ఇవి నిర్జీవరాళ్ళని హితబోధ చేశారు.

అదేవిధంగా ఇబ్రాహీమ్ (అ) కూడా తన జాతివారిని అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, విగ్రహారాధనను త్యజించమని, ఎందుకంటే ఈ విగ్రహాల్లో, మీ మొరలను ఆలకించే, మీ కోరికలను తీర్చే శక్తి లేదని, ఇవి బండరాళ్ళని, ఆరాధనకు అర్హులు కావని, ఇవి నిర్జీవరాళ్ళని హితబోధ చేశారు.

అదేవిధంగా అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు దైవదూతలను అల్లాహ్ శక్తిసామర్థ్యాలలో భాగస్వాములుగా భావించేవారు. వారిలో కూడా దైవశక్తి ఉందని విశ్వసించేవారు. అల్లాహ్ సూరె సాఫ్ఫాత్ ప్రారంభ వాక్యాల్లో దైవదూతలు అల్లాహ్ దాసులని, సేవకులని, ఏ విధంగా సేవకులు యజమాని కాలేరో అదేవిధంగా దైవదూతలు కూడా యజమానులు కాలేరు. వారివద్ద, వారి అధీనంలో ఏదీ లేదు. వారి వద్ద ఏదీ లేనపుడు వారు ఎవరికీ ఏం ఇవ్వగలరు? అని పేర్కొనటం జరిగింది.

దైవదూతలు అల్లాహ్ దాసులు, సేవకులు. ఆయన సమక్షంలో పంక్తుల రూపంలో నిలుచున్నారు. కొంతమంది దైవదూతలు వినయవిధేయతలతో చేతులుకట్టుకొని, నిలుచున్నారు. కొంతమంది దైవదూతలు వంగి రుకూలో ఉన్నారు. కొంతమంది దైవదూతలు సజ్దాలో పడి ఉన్నారు. అల్లాహ్ ఆదేశాలను యథాతథంగా పాలిస్తూ ఉన్నారు. వీటన్నిటివల్ల దైవదూతలు దాసులుగా, సేవకులుగా గుర్తించబడుతున్నారు. ఆరాధ్యులుగా కాదు.

62 – 70 : స్వర్గంలో ప్రసాదించబడే ఈ గొప్ప అనుగ్రహాలు, కానుకలు, ఆతిథ్యం మంచిదా లేక నరకంలో ఇవ్వబడే రాకాసి జముడు చెట్లు మంచివా? దాని ఆహారంలో చీము, నెత్తురు, కాగే నీరు కలసి ఉంటాయి. నరకవాసులు నిస్సహాయ స్థితిలో దాన్ని తింటారు. అది తిన్న వారికి విపరీతమైన బాధ కలుగుతుంది. అది అందవికారంగా ఉంటుంది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్ని పఠించి అల్లాహ్‌కు భయపడవలసిన విధంగా భయపడండి. రాకాసి జముడు యొక్క ఒక్క చుక్క భూలోక సముద్రంలో పడితే సముద్రపు నీరంతా దుర్భరంగా, అపరిశుభ్రంగా ప్రజలకు ఎందుకూ పనికి రాకుండా పోతుంది. మరి దాన్ని తినేవారి సంగతేమిటో ఆలోచించండి! (ఇబ్నెమాజ) అన్నారు. వారు తమ తాతముత్తాతలను వక్రమార్గంలో ఉన్నట్లు చూచి కూడా ఎలాంటి నిదర్శనాలు లేకుండా వారిని అనుసరించారు. అంధులై వారి అడుగుజాడలపై నడిచారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

70 : తిరస్కరించిన జాతుల వినాశనాల ప్రస్తావన రానే వచ్చింది. కనుక తిరస్కరించిన కొన్ని జాతులను గురించి, వారి ప్రవక్తలను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

74 – 82 : అంటే నూహ్ (అ)ను విశ్వసించినవారు వీరిలో ఆయన కుటుంబానికి చెందినవారు కూడా ఉన్నారు. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు వీరి సంఖ్య 80గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. కాని ఆయన భార్య, ఒక కుమారుడు మాత్రం విశ్వసించలేదు. వీరు కూడా ఆ వరదలో కొట్టుకుపోయారు. అంటే మహా బీభత్సం సృష్టించే తుఫాన్, ఆ జాతి ఈ తుఫాన్‌లో కొట్టుకుపోయింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

రెండవది ఇబ్రాహీమ్ (అ) వృత్తాంతం, ఇబ్రాహీమ్ (అ) ప్రజలను ఏక దైవారాధనా సందేశ ప్రచారం చేయడంలో నూహ్ (అ) మార్గాన్ని అనుసరించారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) విగ్రహారాధనకు, బహుదైవారాధనకు, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించటానికి దూరంగా ఉండేవారు. ఎల్లప్పుడు నిర్మలమయిన మనస్సుతో అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు. అందువల్లే ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన తండ్రిని, తన జాతివారిని విగ్రహారాధనకుదూరంగా ఉండమని వారించారు. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను దైవాలుగా భావించరాదని హెచ్చరించారు. అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారని హితబోధ చేశారు. వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు నక్షత్రాలను, గ్రహాలను నమ్మేవారు. అందువల్లే ఇబ్రాహీమ్ (అ) నక్షత్రాల వైపు చూసి ఒకవేళ నేను మీవెంట ఉత్సవంలో పాల్గొంటే అస్వస్థతకు గురవుతానని తన

జాతివారితో అన్నారు. ప్రజలు అతన్ని వదలి వెళ్ళిపోయారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) విగ్రహాల వద్దకు వెళ్ళారు. వాటిని ఎగతాళి చేస్తూ, మీరు ఆరాధనకు తగినవారే అయితే మీ ముందు ఇన్ని రకాల తినుబండారాలు ఉన్నాయి, ఎందుకు తినరు? అని ప్రశ్నించారు. విగ్రహాలు వాటిని తినలేదు. సమాధానం ఇవ్వనూ లేదు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్(అ) విగ్రహాలతో ఇలా అన్నారు : ఓ విగ్రహాల్లారా! ఎందుకు సమాధానం ఇవ్వరు? అని అంటూ తన కుడి చేతిలో ఉన్న కొడవలితో కొట్టి వాటిని ముక్కలు ముక్కలుగా చేసివేశారు. విగ్రహారాధకులు సాయంత్రం తిరిగి వచ్చి విగ్రహాల స్థితి అంతా చూశారు. వెంటనే ఇబ్రాహీమ్ (అ) వద్దకు వెళ్ళారు. అతన్ని సంజాయిషీ అడిగారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) వారితో, మీరు మీ స్వహస్తాలతో తయారుచేసిన విగ్రహాలనే మీరు పూజిస్తున్నారు. వాస్తవంగా మిమ్మల్ని, మీ విగ్రహాలను అల్లాహ్ సృష్టించాడు. అందువల్ల అల్లాహ్యే ఆరాధనకు అర్హుడు అని అన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

99 – 113 : ఇబ్రాహీమ్ (అ) యొక్క ఈ సంఘటన బాబిల్ (ఇరాక్)లో జరిగింది. చివరికి ఇబ్రాహీమ్(అ) ఇక్కడి నుండి సిరియాకి వెళ్ళిపోయారు. అక్కడకు వెళ్ళిన తరువాత సంతానం కోసం దుఆ చేశారు. (ఫత్హుల్ ఖదీర్). కుమారుడు పెరిగి పెద్దవాడై వివేకవంతుడు అవుతాడనే శుభవార్త ఇవ్వబడింది. ఆ బిడ్డ యుక్తవయస్సుకు చేరుకున్నాడు. కొందరు ఆ బిడ్డ వయస్సు 13 సంవత్సరాలు ఉండేదని వ్యాఖ్యానించారు.

ప్రవక్తల కలలు దైవాదేశాలు అవుతాయి. దాన్ని ఆచరించటం తప్పనిసరి. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తనలా తన కుమారుడు కూడా దైవవిధేయుడా కాడా అని పరీక్షించటానికి కొడుకును సంప్రదించారు. ఇస్మాయీల్ (అ) తనను జిబహ్ చేసేటప్పుడు తన ముఖాన్ని ముందు ఉంచరాదని సలహా ఇచ్చారు. తన ఒక్కగానొక్క కుమారుణ్ని సమర్పించమని ఆదేశించబడింది. ఇది మహాకఠినమైన పరీక్ష. ఇందులో ఇబ్రాహీం (అ) ఉత్తీర్ణులయ్యారు.

పైన పేర్కొన్న ఇబ్రాహీమ్ (అ) సంఘటన తరువాత మరో కుమారుడు ఇస్హాఖ్ (అ) జన్మిస్తాడని, ఇంకా అతను ప్రవక్త అవుతాడని శుభవార్త ఇవ్వడం ద్వారా అంతకుముందు జిబహ్ చేయమని ఆదేశించబడిన కుమారుడు ఇస్మాయీల్ అని తెలుస్తుంది. అప్పుడు ఇస్మాయీల్ ఒక్కరే ఉన్నారు. ఇస్హాఖ్ అతని తర్వాత జన్మించారు.

అయితే ఎవరిని జిబహ్ చేయమని ఆదేశించబడింది అనే విషయంలో వ్యాఖ్యాతల మధ్య అభిప్రాయభేదాలు ఉన్నాయి.

ఇమామ్ ఇబ్నె జరీర్ ఇస్హాఖ్ (అ)గా, ఇబ్నె కసీర్, ఇంకా చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు ఇస్మాయీల్ (అ) గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. అయితే ఇదే సరియైన అభిప్రాయం. ధార్మిక వ్యాఖ్యానకర్తలు, పండితులు, విద్వాంసులు ఇస్మాయీల్ (అ)గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ అభిప్రాయమే సరైన సాక్ష్యాధారాలు కలిగి ఉంది. వీరిద్దరి సంతానం చాలా వ్యాప్తిచెందింది. చాలామంది ప్రవక్తలు, సందేశహరులు వీరిద్దరి సంతానం నుండే ఉద్భవించారు. యాఖూబ్ (అ), ఇస్హాఖ్ (అ) కుమారులు వీరి 12 మంది కుమారుల సంతానం 12 వర్గాలుగా విడిపోయారు. వీరిద్వారా బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి వృద్ధి చెందినది. వ్యాప్తిచెందింది. చాలామంది ప్రవక్తలు వీరిలో నుండే ఉద్భవించారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అ) యొక్క మరో కుమారుడు ఇస్మాయీల్(అ) ద్వారా అరబ్బుల సంతతి వ్యాప్తి చెందింది. వీరిలో చివరి ప్రవక్త (స) ఉద్భవించారు. అరబ్బులు ఇంత గొప్ప ఇబ్రాహీమ్(అ) వంశంలో పుట్టినప్పటికీ బహుదైవారాధన, పాపకార్యాలు, అత్యాచారాలు మొదలైన వాటికి పాల్పడి తమ్ముతాము నరకానికి గురిచేసుకున్నారు. అంటే అల్లాహ్ వద్ద వంశానికి, కుటుంబానికి, పదవులకు ఎటువంటి ప్రాముఖ్యత లేదు. అల్లాహ్ వద్ద కేవలం విశ్వాసం, సత్కార్యాలకు మాత్రమే గౌరవస్థానం ఉంది.

యూదులు, క్రైస్తవులు మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్తల సంతానం అయినప్పటికీ అవిశ్వాసాన్ని, వక్రమార్గాన్ని, పాపకార్యాల్ని అనుసరించటం వల్ల నరకాగ్నికి గురయ్యారు. అల్లాహ్ వద్ద అందరూ సమానులే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

(114) మేము మూసాకు, హారూన్‌కూ మేలు చేకూర్చాము. (115) వారికి వారి జాతి ప్రజలకూ మహా విపత్తు నుండి విముక్తి ప్రసాదించాము.

(116) మేము వారికి సహాయం చేశాము. కనుకనే వారు ఆధిక్యతను పొందారు. (117) మేము వారిద్దరికి స్పష్టమైన గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. (118) మేము వారిద్దరికి రుజుమార్గం చూపాము. (119) తరువాతి తరాల వారిలో వారిని గురించిన మంచి ప్రస్తావన మిగిలేలా చేశాము.

(120) మూసాపై, హారూన్‌పై శాంతి కురియుగాక! (121) మేము సత్కార్యాలు చేసేవారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ఇస్తాము. (122) నిశ్చయంగా వారు మా ప్రత్యేక దాసులు. (123) నిశ్చయంగా ఇల్యాస్ కూడా మా సందేశహరులలో ఒకడు. (124) అతను తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు, “మీరు భయపడరా?” (125) మీరు ‘బఅల్’ను ఆరాధిస్తూ, సృష్టికర్తలలోకెల్లా ఉత్తమ సృష్టికర్త అయిన అల్లాహ్‌ను వదిలివేశారా? (126) మీకూ, మీ తాతముత్తాతలకూ అల్లాహ్‌యే ప్రభువు,” (127) కాని వారు అతన్ని తిరస్కరించారు. అందువల్లే వారు తప్పనిసరిగా శిక్ష కొరకు సమీకరించబడతారు. (128) అయితే ప్రియదాసులు తప్ప. (129) మేము ఇల్యాస్ పేరు ప్రతిష్ఠలను తరువాతి తరాలలో నిలిచి ఉండేలా చేశాము. (130) ఇల్యాస్‌పై శాంతి కురియుగాక! (131) మేము సత్కార్యాలు చేసేవారికి ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ఇస్తాము. (132) నిస్సందేహంగా అతను విశ్వాస దాసులలో ఒకడు. (133) లూత్ కూడా దైవప్రవక్తలుగా నియమించి పంపబడిన వారిలో ఒకడు. (134) మేము అతనికీ, అతని కుటుంబంలోని వారికందరికీ విముక్తి ప్రసాదించాము. (135) ఒక వృద్ధురాలికి తప్ప. ఆమె వెనుక ఉండిపోయిన వారితో ఉండిపోయింది.

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿114﴾
وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿115﴾
وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿116﴾
وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿117﴾
وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿118﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿119﴾
سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿120﴾
إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿121﴾
إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿122﴾
وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿123﴾
إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿124﴾
أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿125﴾
اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿126﴾
فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿127﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿128﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿129﴾
سَلَامٌ عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ ﴿130﴾
إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿131﴾
إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿132﴾
وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿133﴾
إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿134﴾
إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿135﴾

(136) ఆ తరువాత మిగతా వారందరినీ సర్వనాశనం చేశాము. (137) మీరు ఉదయ సమయంలో వారి శిథిల ప్రదేశాల మీదుగానే నడుస్తూ ఉంటారు. (138) రాత్రి పూట కూడా. అయినా మీరు బుద్ధి ఉపయోగించరా?

(139) యూనుస్ కూడా నిస్సందేహంగా దైవ ప్రవక్తలలోని వాడే. (140) అప్పుడు అతను నిండు పడవ వైపునకు పరుగెత్తాడు. (141) అక్కడ చీటీలో పాల్గొన్నాడు, కాని ఓడిపోయాడు.

(142) చివరకు అతనిని చేప మ్రింగివేసింది. అతను నిందార్హుడయ్యాడు. (143) అప్పుడు అతను దైవాన్ని స్మరించి ఉండకపోతే (144) పునరుత్థాన దినం వరకు ఆ చేప కడుపులోనే ఉండిపోయేవాడు. (145) చివరకు మేము అతనిని తీవ్ర అనారోగ్య స్థితిలో ఒక తీర మైదానంపై పడవేశాము. (146) అతని మీద ఒక తీగల చెట్టును మొలిపించాము. (147) ఆ తరువాత మేము అతన్ని లక్షకు పైగా ఉన్న ప్రజల వద్దకు పంపాము. (148) వారు విశ్వసించారు. మేము ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు వారికి సుఖసౌఖ్యాల జీవితాన్ని ప్రసాదించాము. (149) వారినిలా అడుగు, నీ ప్రభువునకు కూతుళ్ళును, వారికి కొడుకులా? (150) మేము నిజంగా దైవదూతలను స్త్రీలుగానే సృష్టించామా? వారు తమ కళ్ళతో చూసిన విషయాన్నే పలుకుతున్నారా?

(151) గుర్తుంచుకోండి, వారే స్వయంగా కల్పించి (152) అల్లాహ్ సంతానవంతుడు అని అంటున్నారు. వాస్తవంగా వారే అసత్యవాదులు. (153) అల్లాహ్ తన కొరకు కొడుకులకు బదులుగా కూతుళ్ళను కోరుకున్నాడా? (154) మీకు ఏమయింది, ఎటువంటి నిర్ణయం తీసుకుంటున్నారు?

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿136﴾

وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ۙ﴿137﴾

وَبِالَّيْلِ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۧ﴿138﴾ ع 4 25 8

وَاِنَّ يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ؕ﴿139﴾

اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ۙ﴿140﴾

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِيْنَ ۚ﴿141﴾

فَالْتَقَمَهُ الْحُوْتُ وَهُوَ مُلِيْمٌ ﴿142﴾

فَلَوْلَاۤ اَنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِيْنَ ۙ﴿143﴾

لَلَبِثَ فِيْ بَطْنِهٖۤ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۚ﴿144﴾

فَنَبَذْنٰهُ بِالْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيْمٌ ۚ﴿145﴾

وَاَنْۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِيْنٍ ۚ﴿146﴾

وَاَرْسَلْنٰهُ اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيْدُوْنَ ۚ﴿147﴾

فَاٰمَنُوْا فَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ؕ﴿148﴾

فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُوْنَ ۙ﴿149﴾

اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَّهُمْ شٰهِدُوْنَ ﴿150﴾

اَلَاۤ اِنَّهُمْ مِّنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُوْلُوْنَ ۙ﴿151﴾

وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿152﴾

اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِيْنَ ؕ﴿153﴾

مَا لَكُمْ ۟ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿154﴾

(155) మీకు స్పృహ లేదా? (156) లేక మీరు చెబుతున్న ఈ మాటలకు మీ వద్ద స్పష్టమైన నిదర్శనం ఏదైనా ఉంటే, (157) మీరు సత్యవంతులే అయితే మీ గ్రంథాన్ని తీసుకురండి. (158) వారు అల్లాహ్‌కూ, జిన్నులకూ మధ్య రక్త సంబంధాన్ని కల్పించారు. వాస్తవానికి వారు నేరస్తులుగా ప్రవేశపెట్టబడేవారని జిన్నులకు కూడా బాగా తెలుసు. (159) ఇతరులు తనకు అంటగట్టే గుణగణాల నుండి అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు. (160) చిత్తశుద్ధిగల దైవభక్తులు మాత్రమే ఇలాంటి కల్పనలకు దూరంగా ఉంటారు. (161) కనుక మీరూ మీ ఈ దైవాలూ

(162) అల్లాహ్ నుండి ఎవరినీ మళ్ళించలేరు. (163) భగభగమండే నరకాగ్నిలో కాలిపోనున్న వాణ్ణి తప్ప. (164) మా పరిస్థితి ఇది : మాలో ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక స్థానం అంటూ నిర్ణయమై ఉన్నది. (165) మేము పంక్తులు తీరి ఉండే సేవకులం. (166) మేము స్తోత్రం చేస్తూ ఉండేవాళ్ళం. (167) వారు ఇంతకు పూర్వం ఇలా అంటూ ఉండేవారు, (168) “పూర్వపు జాతులకు లభించిన గ్రంథం మా వద్ద ఉండినట్లయితే (169) మేము నిజమైన అల్లాహ్ ప్రియభక్తులమై ఉండేవారము.” (170) కాని వారు దానిని నిరాకరించారు. ఇక త్వరలోనే వారికి తెలిసి పోతుంది. (171) మేము పంపిన మా దాసులకు మేము ఇది వరకే వాగ్దానం చేసి ఉన్నాము.

(172) తప్పకుండా వారికి సహాయం చేయబడు తుందనీ, (173) మా సైన్యమే ఆధిక్యం వహించి తీరుతుందనీ, (174) కనుక ప్రవక్తా! కొంతకాలం వరకు, వారిని వారి స్థితిలోనే వదలిపెట్టి, (175) నిరీక్షిస్తూ ఉండు, త్వరలోనే స్వయంగా వారు కూడా చూస్తారు. (176) వారు మా శిక్ష రాకకోసం తొందరపెడుతున్నారా?

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿155﴾
أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ ﴿156﴾
فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿157﴾
وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ
الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿158﴾
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿159﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿160﴾
فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿161﴾
مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿162﴾
إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿163﴾
وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿164﴾
وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿165﴾
وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿166﴾
وَإِن كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿167﴾
لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿168﴾
لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿169﴾
فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿170﴾
وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿171﴾
إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ ﴿172﴾
وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿173﴾
فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿174﴾
وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿175﴾
أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿176﴾

| | |
|---|---|
| (177) ఆ శిక్ష వారి ఇంటి ప్రాంగణంలో దిగే రోజున హెచ్చరించబడిన వారికి అత్యంత కఠినంగా ఉంటుంది. (178) కనుక కొంతకాలం పాటు వారిని వారి మానాన వదలివేసి (179) చూస్తూ ఉండు, త్వరలోనే స్వయంగా వారు కూడా చూస్తారు. (180) నీ ప్రభువు పరిశుద్ధుడు, గొప్ప గౌరవోన్నతులు కలవాడు, వారు కల్పిస్తున్న అన్ని విషయాలకూ అతీతుడు. (181) దైవప్రవక్తలపై శాంతి కురియుగాక! (182) సకల లోకాల ప్రభువే సకల స్తోత్రాలకు అర్హుడు. | فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنذَرِينَ ﴿177﴾<br>وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿178﴾<br>وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿179﴾<br>سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿180﴾<br>وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿181﴾<br>وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿182﴾ ع 5 44 9 |

114 – 182 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో నూహ్ (అ), ఇబ్రాహీమ్ (అ), ఇస్మాయీల్ (అ) ల గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మూసా (అ), హారూన్ (అ), యూనుస్ (అ), లూత్ (అ)ల గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. అయితే చివరగా ప్రవక్తలకూ, విశ్వాసులకే విజయం ప్రాప్తమవుతుందని అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు ఇహలోకంలో, పరలోకంలో అపజయం పాలౌతారని ఘోర అవమానానికి గురవుతారని పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

114 : అల్లాహ్ మూసా (అ) మరియు హారూన్ (అ) లకు కూడా గొప్ప ఉపకారం చేశాడు. వీరికి తౌరాతు వంటి గొప్ప గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాడు. దానిలో దైవాదేశాలు స్పష్టంగా విశదపరచి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ మూసా (అ)కు, హారూన్ (అ)కు రుజుమార్గం ప్రసాదించాడు. ఇది దైవప్రవక్తల రుజుమార్గం. వీరిద్దరి పేరు ప్రఖ్యాతులను రాబోయే జాతుల్లో వ్యాపింపజేశాడు. యూదులు, క్రైస్తవులు, ముస్లిములు అందరూ వీరిని గౌరవభావంతో ప్రస్తావిస్తారు. ఇంకా వీరిపై కారుణ్యం, శాంతి కొరకు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

123 : వీరు హారూన్ (అ) సంతతిలోని ఒక ఇస్రాయీలీ ప్రవక్త. వీరిని 'బఅల్ బక్' అనే ప్రాంతానికి పంపడం జరిగింది. కొందరు ఈయన పంపబడిన ప్రాంతం 'సామిర్రా'గా అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ ప్రాంతం పలస్తీన్ పడమర మధ్య భాగంలో ఉంది. ఇక్కడి ప్రజలు 'బఅల్' అనే విగ్రహాన్ని పూజించేవారు. మరికొందరు అది ఒక స్త్రీ దేవత పేరుగా దీన్ని వ్యాఖ్యానించారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

133 : ఆరవ సంఘటన లూత్ (అ)ది. వీరు కూడా దైవప్రవక్తయే. వీరు కూడా తన జాతివారిని ఏక దైవారాధన వైపు ఆహ్వానించారు. ఇంకా వారిని పాపకార్యాలనుండి, భయంకర పాపకార్యమైన స్వలింగ సంపర్కం నుండి గట్టిగా వారించారు. కాని ఆయన జాతివారు ఏమాత్రం స్పందించలేదు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆ పాపాత్ములందరినీ హతమార్చాడు. వారి పట్టణాలను తలక్రిందులుగా చేసివేశాడు. అయితే అల్లాహ్ లూత్(అ)ను, విశ్వాసులను రక్షించాడు. లూత్ (అ) భార్య పాపాత్ములతో ఉండిపోయింది. ఆమె కూడా వారితో పాటు హతమార్చబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

137, 138 : మీరు అటు వైపు నుండి ఎల్లప్పుడూ వస్తూపోతూ ఉంటారని అల్లాహ్ గుర్తు చేశాడు. అల్లాహ్ వారి అకృత్యాల కారణంగా, పాపకార్యాల కారణంగా, నీచ కార్యాల కారణంగా వారిని దైవశిక్షకు గురిచేశాడు. ఆ

ప్రాంతాన్ని అపరిశుద్ధ జలసంధిగా మార్చివేశాడు. ప్రవక్తలను తిరస్కరించినవారికి ఇదే గతి పడుతుంది. వివేకవంతులు గుణపాఠం నేర్చుకోవటానికి ఈ సంఘటన ఒక్కటే చాలు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

139 : యూనుస్ (అ) ఇరాఖ్ దేశంలో గల నేన్వా అనే ప్రాంతానికి ప్రవక్తగా పంపబడ్డారు. ఇక్కడి ప్రజలు బనీ ఇస్రాయీల్‌కు చెందిన లక్షమందిని బందీలుగా చేసుకున్నారు. వీరిని సన్మార్గంలోనికి తిరిగి తెచ్చేందుకు అల్లాహ్ యూనుస్ (అ)ను వీరి వైపునకు పంపాడు. కాని ఈ జాతి ప్రజలు ఆయన్ని స్వీకరించలేదు. విశ్వసించనూలేదు. చివరికి యూనుస్ (అ) మీరు తప్పకుండా దైవశిక్షకు గురవుతారని హెచ్చరించారు. దైవశిక్ష అవతరించడంలో ఆలస్యం అయింది. అప్పుడు యూనుస్ (అ) అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండానే అక్కడి నుండి పారిపోయిన సేవకునిలా అయిపోయారు. ఎందుకంటే యూనుస్ (అ) అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే తన జాతిని వదలి వెళ్ళిపోయారు. నావ ప్రయాణీకులతో, సామాన్లతో నిండిఉంది. నావ సముద్రపు అలలలో చిక్కుకుంది. అకస్మాత్తుగా నిలిచిపోయింది. దాని బరువు తగ్గించటానికి ఒకరు లేక ఇద్దరిని నావ నుండి విసరివేసే ఆలోచన తట్టింది. దీనివల్ల ఇతర ప్రయాణీకుల ప్రాణాలు దక్కుతాయి అని భావించారు. కాని దీనికి ఎవరూ సిద్ధపడలేదు. అందువల్ల చీటీలు వేయటం తప్పనిసరి అయింది. అందులో యూనుస్ (అ) పేరు వచ్చింది. చేసేది లేక సముద్రంలో దూకవలసి వచ్చింది. అటు అల్లాహ్ ఒక పెద్ద చేపను యూనుస్ (అ)ను మ్రింగమని ఆదేశించాడు. ఈ విధంగా యూనుస్ (అ) చేప కడుపులో వెళ్ళిపోయారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

143 : యూనుస్ (అ) ఈ పరీక్షా సమయంలో అధికంగా నమాజులు చేసేవారు. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడేవారు. దైవారాధనలో, ప్రార్థనలో కాలం గడిపేవారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఆయన్ను కనికరించాడు. అతనికి తనను ప్రార్థించే విధానాన్ని తెలిపాడు. యూనుస్ (అ) దాని ద్వారా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. చివరికి చేప అతన్ని ఒడ్డుకు చేర్చి వేసింది. లేకుంటే ప్రళయం వరకు చేప కడుపులో ఉండేవారు. చేప కడుపులో ఉండటం వల్ల యూనుస్ (అ) అస్వస్థతకు గురయ్యారు. యూనుస్ (అ) రక్షణకు అల్లాహ్ ఒక తీగను సృష్టించాడు. యూనుస్ దాని నీడలోనికి వచ్చి చేరారు. ఆయన ఎండ నుండి, కీటకాల నుండి రక్షణ పొందారు. అప్పుడు అల్లాహ్ పాలు ఇచ్చే ఒక జింకను సృష్టించాడు. అది ఉదయం సాయంత్రం అతనికి పాలు త్రాపించటానికి వస్తూపోయేది. చివరికి అతను పూర్తి ఆరోగ్యంగా తయారయ్యారు. ఆ తరువాత తన జాతివారి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళారు. అప్పటికీ ఆ జాతివారందరూ ముస్లిములై ఉన్నారు. యూనుస్ (అ) వెళ్ళిపోయిన తర్వాత వీరందరూ పశ్చాత్తాపం చెందారు. ఫలితంగా అల్లాహ్ వారిపై నుండి దైవశిక్షను తొలగించివేశాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

149 : అంటే వీరు దైవదూతలను అల్లాహ్ కుమార్తెలుగా భావిస్తున్నారు. మేము దైవదూతలను సృష్టించినప్పుడు వీరు అక్కడ ఉన్నారా? దైవదూతల్లో స్త్రీల లక్షణాలు ఏమైనా వీరు చూశారా? (అహ్సనుల్ బయాన్)

164 – 166 : అంటే దైవదూతలు కూడా అల్లాహ్ సృష్టితాలే. ఆయన దాసులే. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ ఆరాధనలో నిమగ్నులై ఆయన్ని కొనియాడుతూ ఉంటారు. విగ్రహారాధకులు భావించినట్లు వారు అల్లాహ్ కుమార్తెలు కారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

176 : మక్కా అవిశ్వాసులు గర్వాహంకారాలతో విర్రవీగుతూ నీవు హెచ్చరిస్తూ ఉన్న ఆ దైవశిక్ష ఎప్పుడు వస్తుంది అని ప్రవక్త (స)ను తలబిరుసుతనంగా ప్రశ్నించేవారు. దానికి అల్లాహ్ మా శిక్షను గురించి తొందరపెడుతున్న వీరు ఎంత అమాయకులు? అయితే మా శిక్ష వచ్చిన తర్వాత వారికి పట్టే దుస్థితి చాలా భయంకరంగా ఉంటుందని, వినాశం వారిని అన్నివైపుల నుండి చుట్టుముట్టుతుందని హెచ్చరించారు.

అనస్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు : "ప్రవక్త (స) ఖైబర్‌ని ముట్టడించారు. యూదులు ముస్లిముల సైన్యాన్ని చూచి అదిరిపోయారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఈనాడు ఖైబర్ నాశనం అయ్యే దినం వచ్చేసింది. మేము హెచ్చరించబడిన వారి మైదానంలో దిగామంటే, అది వారికొరకు దుర్దినమే అవుతుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.358) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 38. సాద్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 88 వాక్యాలు, 5 రుకూలు ఉన్నాయి. ఒకసారి అబూతాలిబ్ అస్వస్థతకు గురయ్యారు. ఇది అతని అంతిమ ఘడియగా అందరూ గుర్తించారు. అందరూ తమ నాయకుణ్ని పరామర్శించటానికి వెళ్ళారు. వారికి ముహమ్మద్ (స)కు మధ్య ఉన్న వివాదాన్ని పరిష్కరిస్తారని ఆశించారు. దీన్ని అందరూ ఆమోదించారు. 25 మంది ఖురైష్ నాయకులు అబూజహల్, అబూ సుఫియాన్, ఉమయ్యి బిన్ ఖల్ఫ్, ఆస్ బిన్ వాయిల్, అస్వద్ బిన్ ముత్తలిబ్, ఉఖ్బ బిన్ అబీ ముయీత్, ఉతబా, షీబా అందరూ పాల్గొన్నారు. అబూ తాలిబ్ వద్దకు వెళ్ళారు. ముహమ్మద్ (స)కు వ్యతిరేకంగా ఫిర్యాదులు చేశారు. మమ్మల్ని, మా విగ్రహాల్ని ఏమీ అనకూడదని ముహమ్మద్(స)కు నచ్చచెప్పమని చెప్పారు. దీన్ని గురించి ఒక ఒప్పందం కుదర్చమని విన్నవించుకున్నారు.

అబూతాలిబ్ ముహమ్మద్ (స)ను పిలిపించారు. ఈ తగాదాలు అంతం చేయమని సలహా ఇచ్చారు. దానికి ముహమ్మద్ (స) నేను తెలుపుతున్న వచనాన్ని గనుక వారు స్వీకరిస్తే ఎటువంటి తగాదాలు ఉండవని, అని అన్నారు. దానికి అబూతాలిబ్ అది ఏ వచనం అని అన్నారు, "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్" అని అన్నారు.

అంటే అవిశ్వాసుల వద్ద ఈ వచనాన్ని తిరస్కరించేందుకు మరో కారణం అంటూ ఏదీ లేదు. పక్షపాతం, అహంకారం, గర్వం తప్ప. వారు తమలాంటి ఒక వ్యక్తిని దైవప్రవక్తగా స్వీకరించటానికి సిద్ధం కాలేదు.

ఈ సూరాలో 9 మంది ప్రవక్తల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. చివరగా ఆదమ్ ఇబ్లీస్‌ల వృత్తాంతాన్ని పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇబ్లీస్ కూడా అహంకారం వల్లే విధేయత చూపలేదు. ధిక్కారానికి గురయ్యాడు. ఈర్ష్యకు గురయ్యాడు. ఇబ్లీస్ చివరి నివాసం నరకం ఎలా అవుతుందో అదేవిధంగా అవిశ్వాసుల చివరి నివాసం కూడా నరకమే అవుతుంది అని పేర్కొనడం జరిగింది.

## 38. సూర సాద్

**ఆయత్‌లు : 88** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) సాద్. హితోపదేశాలతో నిండి ఉన్న ఖుర్ఆన్ సాక్షిగా! (2) వాస్తవం ఏమిటంటే, విశ్వసించటానికి తిరస్కరించిన ఈ ప్రజలే దురహంకారులు, పరమ మూర్ఖులు, (3) వారికి పూర్వం మేము ఇటువంటి జాతులను ఎన్నింటినో నాశనం చేశాము. అప్పుడు వారు హాహాకారాలు చేశారు. కాని అది ఎంతమాత్రం తప్పించుకునే సమయం కాకుండా పోయింది. (4) హెచ్చరించే వాడొకడు స్వయంగా తమ నుండే వచ్చాడని వారు ఆశ్చర్యపడ్డారు. సత్యతిరస్కారులు ఇలా అనసాగారు, "ఇతడు మాంత్రికుడు, అసత్యవాది. (5) అనేక దైవాల స్థానంలో కేవలం ఒకే ఒక్క దైవాన్ని నిలబెట్టాడేమిటి? ఇది ఎంతో విచిత్రంగా ఉందే." (6) జాతి నాయకులు ఇలా అంటూ వెళ్ళిపోయారు, "పదండి, మీ దైవాల ఆరాధన పట్ల స్థిరంగా ఉండండి. ఈ విషయం ఒక ప్రయోజనం కోరి చెప్పబడుతోంది. (7) ఈ విషయాన్ని మేము ఇటీవలి కాలపు సమాజంలో ఎవరినోటా వినలేదు. ఇది కల్పిత విషయం తప్ప మరేమీ కాదు. (8) మన అందరిలోనూ కేవలం ఇతనొక్కడే అర్హుడా ఇతని మీదనే అల్లాహ్ యొక్క హితోపదేశం అవతరించ టానికి? అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారు నా 'జిక్ర్' గురించి అనుమానం చెందారు. వారు నా శిక్షను రుచి చూడలేదు కాబట్టి ఈ మాటలన్నీ అంటున్నారు. (9) ప్రాబల్యం కలవాడు, ప్రదాత అయిన నీ ప్రభువు కారుణ్య నిధులు వారి అధీనంలో ఉన్నాయా?

آیَاتُهَا 88 — 38 سُوْرَةُ صٓ مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 5

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِی الذِّكْرِؕ ﴿1﴾

بَلِ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا فِیْ عِزَّةٍ وَّشِقَاقٍ ﴿2﴾

كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَّلَاتَ
حِیْنَ مَنَاصٍ ﴿3﴾

وَعَجِبُوْۤا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ٘ وَقَالَ
الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا سٰحِرٌ كَذَّابٌۖۚ ﴿4﴾

اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَّاحِدًاۖۚ اِنَّ هٰذَا لَشَیْءٌ
عُجَابٌ ﴿5﴾

وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ مِنْهُمْ اَنِ امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰۤی
اٰلِهَتِكُمْۖۚ اِنَّ هٰذَا لَشَیْءٌ یُّرَادُۖۚ ﴿6﴾

مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِی الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِۖۚ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا
اخْتِلَاقٌۖۚ ﴿7﴾

ءَاُنْزِلَ عَلَیْهِ الذِّكْرُ مِنْۢ بَیْنِنَاؕ بَلْ هُمْ فِیْ شَكٍّ
مِّنْ ذِكْرِیْۚ بَلْ لَّمَّا یَذُوْقُوْا عَذَابِؕ ﴿8﴾

اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآىِٕنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِیْزِ
الْوَهَّابِۚ ﴿9﴾

(10) ఆకాశాలకూ, భూమికీ రెంటికీ మధ్య ఉన్న వాటికే వారు యజమానులా? అలా అయితే, ప్రాపంచిక సాధనాల శిఖరాలకు చేరి చూడమనండి. (11) ఇది వర్గాలలోని ఒక చిన్న వర్గం మాత్రమే. ఇదే స్థలంలో అది పరాజయం పాలు కానున్నది. (12) వీరికి పూర్వం నూహ్ జాతివారు, ఆద్ జాతివారు, మేకుల ఫిరౌన్ (13) సమూద్ జాతివారు, లూత్ జాతివారు, 'అయికా' వారు తిరస్కరించి ఉన్నారు. వారూ వర్గాలే. (14) వాటిలో ప్రతి వర్గమూ దైవసందేశహరులు అసత్యవాదులని తిరస్కరించింది. నా శిక్ష వారికి సరిగ్గా అతికిపోయింది. (15) వీరు కూడా కేవలం ఒక్క ప్రేలుడు కోసమే ఎదురు చూస్తున్నారు. ఆ తరువాత మరొక ప్రేలుడేదీ సంభవించదు. (16) వారు, "మా ప్రభూ! లెక్క దినానికి ముందే మా భాగం మాకు తొందరగా ఇచ్చివెయ్యి" అని అంటున్నారు. (17) ఓ ప్రవక్తా! వారు కల్పించే మాటల వల్ల సహనం వహించు. వారికి మా దాసుడు దావూద్ వృత్తాంతాన్ని వినిపించు. అతను గొప్ప బలవంతుడు, ప్రతి వ్యవహారంలోనూ అల్లాహ్ వైపునకు మరలుతూ ఉండేవాడు. (18) మేము పర్వతాలను అతనికి లొంగిపోయేలా చేశాము. ఉదయం, సాయంత్రం అవి అతనితో పాటు కీర్తించేవి. (19) పక్షులు గుమిగూడేవి. అవన్నీ అతని కీర్తన వైపునకు శ్రద్ధతో మరలేవి.

(20) మేము అతని రాజ్యాన్ని శక్తిమంతమైనదిగా చేశాము. అతనికి వివేకాన్ని ప్రసాదించాము. న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు చెప్పే సామర్థ్యాన్ని అనుగ్రహించాము.

(21) ఇంకా, గోడపైకి ఎక్కి అతని మేడగదిలోకి జొరబడిన వ్యాజ్యగాళ్ళ వార్త ఏదైనా నీకు అందిందా?

اَمْ لَهُمْ مُّلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا قف
فَلْيَرْتَقُوْا فِي الْاَسْبَابِ ﴿10﴾
جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُوْمٌ مِّنَ الْاَحْزَابِ ﴿11﴾
كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ ذُو
الْاَوْتَادِ لا ﴿12﴾
وَثَمُوْدُ وَقَوْمُ لُوْطٍ وَّاَصْحٰبُ لْئَيْكَةِ ط اُولٰٓئِكَ
الْاَحْزَابُ ﴿13﴾
اِنْ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ع ﴿14﴾ ع 1 14 10
وَمَا يَنْظُرُ هٰٓؤُلَاۤءِ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ
فَوَاقٍ ﴿15﴾
وَقَالُوْا رَبَّنَا عَجِّلْ لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ
الْحِسَابِ ﴿16﴾
اِصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوٗدَ ذَا
الْاَيْدِ ج اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿17﴾
اِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهٗ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ
وَالْاِشْرَاقِ لا ﴿18﴾
وَالطَّيْرَ مَحْشُوْرَةً ط كُلٌّ لَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿19﴾
وَشَدَدْنَا مُلْكَهٗ وَاٰتَيْنٰهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ
الْخِطَابِ ﴿20﴾ وَهَلْ اَتٰىكَ نَبَؤُا الْخَصْمِ م اِذْ
تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ لا ﴿21﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ ج
خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا
بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿22﴾
إِنَّ هَٰذَا أَخِي قف لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ
وَاحِدَةٌ قف فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿23﴾
قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ ط
وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ط وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ
رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ السجدة ۩ ﴿24﴾ السجدة 10
فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ ط وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ
مَآبٍ ﴿25﴾
يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم
بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ
عَن سَبِيلِ اللَّهِ ط إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ
الْحِسَابِ ﴿26﴾ ع 2 12 11

(22) వారు దావూద్ ముందుకు వచ్చినప్పుడు అతను వారిని చూచి కలవరపడ్డాడు. వారు ఇలా అన్నారు, "భయపడకండి. ఒక వ్యాజ్యంలో మేము ఇద్దరం ప్రత్యర్థులం. మాలో ఒకడు మరొకనికి అన్యాయం చేశాడు. కనుక మీరు మా మధ్య న్యాయంగా సరియైన తీర్పు చెయ్యండి. అన్యాయం చేయకండి. మాకు రుజుమార్గం చూపండి. (23) ఇతను నా సోదరుడు. ఇతని వద్ద తొంభై తొమ్మిది గొర్రెలు ఉన్నాయి. నా దగ్గర కేవలం ఒకే గొర్రె ఉన్నది. ఈ ఒక్క గొర్రెను కూడా నాకు ఇచ్చి వేయి అని అతడు అన్నాడు. మాటలతో నన్ను వశపరచుకున్నాడు." (24) దావూద్ ఇలా సమాధానం చెప్పారు : "ఈ వ్యక్తి తన గొర్రెలలో నీ గొర్రెను కలుపుకోవాలని అనుకుని, నిస్సందేహంగా నీకు అన్యాయం చేశాడు. యదార్థం ఏమిటంటే, కలసి ఒకచోట ఉండేవారు తరచూ ఒకరికొకరు అన్యాయం చేసుకుంటూ ఉంటారు. అయితే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారు మాత్రం దీనికి దూరంగా ఉంటారు. అటువంటి వారు కొందరు మాత్రమే." అసలు అతన్ని పరీక్షించేందుకే మేము ఇలా చేశామని దావూద్ అర్థం చేసుకున్నాడు. కనుక అతను తన ప్రభువును క్షమాభిక్ష కోరాడు. సజ్దాలో పడిపోయాడు. పశ్చాత్తాపంతో మరలాడు. (25) అప్పుడు మేము అతని తప్పులను మన్నించాము. నిశ్చయంగా మా వద్ద అతని కొరకు సాన్నిహిత్యం, ఉత్తమ పర్యవసానం ఉన్నాయి. (26) "ఓ దావూద్! మేము నిన్ను భూమిపై ప్రతినిధిగా నియమించాము. కనుక నీవు ప్రజల మధ్య న్యాయంగా పరిపాలన చెయ్యి. మనో కాంక్షలను అనుసరించకు. ఎందుకంటే అది నిన్ను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పిస్తుంది. అల్లాహ్ మార్గంనుండి తప్పిపోయిన వారికి తీవ్రమైన శిక్ష పడటం తప్పదు. ఎందుకంటే, వారు లెక్కల దినాన్ని మరచిపోయారు.

| | |
|---|---|
| (27) మేము ఈ ఆకాశాన్నీ, ఈ భూమినీ వాటి మధ్య ఉన్న ఈ ప్రపంచాన్నీ వృధాగా సృష్టించలేదు. ఇది అవిశ్వాసుల భ్రమ మాత్రమే. అటువంటి అవిశ్వాసులకు నరకాగ్ని ద్వారా వినాశం తప్పదు. | وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ۭ ذٰلِكَ ظَنُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنَ النَّارِ ۭ ﴿27﴾ |

1 – 26 వాక్యాల వివరణలు

అవతరణా కాలం :

ఖుర్తుబీ ప్రకారం ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం అబూ జహల్ ఇంకా ఇతర నాయకులు అబూతాలిబ్ అంతిమ సమయంలో అతని వద్దకు వెళ్ళారు. ముహమ్మద్ (స) మా విగ్రహాలను దూషిస్తున్నారని ఫిర్యాదు చేశారు. అతన్ని వారించమని విన్నవించుకున్నారు. అబూతాలిబ్ ముహమ్మద్ (స)ను దీని గురించి అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఈ వచనాన్ని పఠిస్తే ఎనలేని శుభాలు కురుస్తాయని, అధికారం, పెత్తనం, అన్ని లభిస్తాయని చెప్పారు. అప్పుడు అది ఏ వచనం అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. వెంటనే ప్రవక్త (స) “లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్” అని అన్నారు. అది విన్న వెంటనే అవిశ్వాసులు బట్టలు దులుపుకొని అనేక దైవాలకు బదులు ఈ ఒక్క దైవం ఏమిటి అని వాపోయారు. ఇది చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉందని మండిపడ్డారు. అప్పుడు ఈ సూరాలోని మొదటి ఎనిమిది వాక్యాలు అవతరించబడ్డాయి. (అహ్మద్, తిర్మిజి, నసాయి, హాకిమ్) దీన్ని తిర్మిజి, హాకిమ్‌లు ప్రామాణిక హదీసుగా గుర్తించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : ఇందులో మీ కొరకు ఎన్నో హితోపదేశాలు ఉన్నాయి. వీటివల్ల మీకు ఉభయలోకాల్లో సాఫల్యం పొందే ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఈ గ్రంథం ఎంతో గొప్పది, ప్రాముఖ్యత గలది. విశ్వాసుల కొరకు ఇది హితబోధలు గుణపాఠాలు కలిగి ఉన్నది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

9 : వారి వద్ద వారి ప్రభువు కారుణ్య నిధులు ఉన్నాయా? వాటిపట్ల గర్వించటానికి, ఇహలోక వనరులు పుష్కలంగా ఉన్నా వారికే ప్రవక్త పదవి కట్టిపెట్టాలా? అల్లాహ్ ఎంత గొప్ప వాడంటే, ఎంత బలవంతుడంటే, ఎంత ఆధిక్యతగలవాడంటే అతని ముందు అందరూ హీనులే. ఎవరికీ ఎంత ప్రసాదించినా తరగని వాడు ఆ అల్లాహ్.

12 : ఫిరౌన్ తాను ఆగ్రహించిన వారి చేతులకు, కాళ్ళకు తలకు మేకులు దిగ్గొట్టేవాడు. అందువల్లే ఫిరౌన్‌ను ‘మేకులవాడు’ అని అంటారు. అదేవిధంగా ఫిరౌన్ వద్ద అనేక రకాల బలగాలు, సైన్యాలు ఉండేవి. గొప్ప వైభవం కలిగి ఉండేవాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

21 – 25 : ఇద్దరు వ్యక్తులు గోడదూకి దావూద్ (అ) ఇంట్లో ప్రవేశించారు. అది చూసి దావూద్ (అ) ఆశ్చర్యానికి, ఆందోళనకు గురయ్యారు. వీరు ఏదో దురాలోచనతో వచ్చారని భయపడ్డారు. ఎందుకంటే ఆ సమయంలో దావూద్ (అ) ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉన్నారు.

మేము అతని అపరాధాలను, పొరపాట్లను క్షమించివేశాము. ఎందుకంటే దావూద్ (అ) ప్రజలపై తనకున్న బాధ్యతలను మరిచి దైవారాధనలో నిమగ్నమయిపోయారు. ఇద్దరు వ్యక్తులు పరస్పరం హింసించుకున్నారు. చేసేది లేక దావూద్ (అ) వద్దకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నిస్తూ గోడదూకి ఇంటిలోపలకు ప్రవేశించారు. దావూద్ (అ) ప్రజల కొరకు తన ఇంటి తలుపులు తెరచి ఉండవలసింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(28) విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారినీ, ధరణిపై కల్లోలాన్ని రేకెత్తించే వారినీ మేము ఒకటిగా పరిగణించాలా? భయభక్తులు కలవారిని మేము పాపాత్ములు చేయాలా? (29) మేము ఎంతో శుభవంతమైన ఈ గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింప జేశాము. ప్రజలు దాని వాక్యాలను గురించి ఆలోచించాలనీ, బుద్ధిమంతులూ, ఆలోచనాపరులూ దానినుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని (30) దావూద్‌కు మేము సులైమాన్‌ను ప్రసాదిం చాము. అతను మంచి దాసుడు, అత్యధికంగా తన ప్రభువు వైపునకు మరలుతూ ఉండేవాడు. (31) బాగా శిక్షణ పొందిన అతివేగంగా పరుగెత్తే గుర్రాలు అతని ముందుకు తీసుకురాబడిన ఆ సాయంత్ర సమయం ప్రస్తావించదగ్గది. (32) అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు, "నేను ఈ సంపదను నా ప్రభువు ధ్యానం కన్నా ఎక్కువగా ఇష్టపడతాను. చివరికి ఆ గుర్రాలు కనుమరుగై పోయినప్పుడు, (33) "వాటిని నా వద్దకు తిరిగి తీసుకురండి" అని ఆజ్ఞాపించాడు. తరువాత అతను వాటి పిక్కలనూ, మెడలనూ నిమురసాగాడు. (34) మేము సులైమాన్‌ను కూడా పరీక్షకు గురిచేశాము. అతని సింహాసనంపై ఒక దేహాన్ని తెచ్చిపడేశాము. అప్పుడు అతను (మా వైపు) రుజువర్తనుడై ఇలా అన్నాడు, (35) "ఓ నా ప్రభూ! నన్ను క్షమించు. నా తరువాత మరెవ్వరికీ లభించని రాజ్యాధికారాన్ని నాకు ప్రసాదించు. నిస్సందేహంగా నీవే అసలు దాతవు." (36) అప్పుడు మేము గాలిని అతని వశం చేశాము. అది అతని ఆజ్ఞానుసారం అతను కోరిన వైపునకు మృదువుగా వీచేది.

(37) మేము షైతానులను అతని అధీనంలో ఉంచాము. వాటిలో నిర్మాణం చేసేవీ, నీటిలో మునిగి వెదికేవీ, (38) సంకెళ్ళతో బంధింపబడిన ఇతర షైతానులు ఉన్నాయి.

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿28﴾

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿29﴾

وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ ۚ نِعْمَ الْعَبْدُ ۖ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿30﴾

إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ ﴿31﴾

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿32﴾

رُدُّوهَا عَلَيَّ ۖ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿33﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿34﴾

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿35﴾

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿36﴾

وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿37﴾

وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿38﴾

(39) "ఇది మా అనుగ్రహం, నీకు ఇష్టమైన వాడికి దానిని ఇచ్చివేయి. నీకు ఇష్టంకాని వారికి ఇవ్వకు, నీకు ఆ అధికారం ఉన్నది. లెక్క అడగటం ఉండదు." (40) నిశ్చయంగా అతనికి మా వద్ద సమీప స్థానమూ ఉత్తమ ఫలితమూ ఉన్నాయి. (41) మా దాసుడు అయ్యూబ్‌ను గురించి ప్రస్తావించు; అప్పుడు అతను, "షైతాన్ నన్ను దుఃఖానికీ, యాతనకూ గురిచేశాడు" అని తన ప్రభువునకు మొరపెట్టుకున్నాడు.

(42) "నీ కాలుతో నేలపై కొట్టు; ఇదో చల్లని నీరు; స్నానానికీ, త్రాగటానికీను." (43) మేము అతనికి అతని కుటుంబాన్ని తిరిగి ఇచ్చాము. వారితో పాటు ఇంకా అంతమందిని కూడా ఇచ్చాము, మా తరఫు నుండి కారుణ్యంగానూ, బుద్ధివివేకాలు గల వారి కొరకు హితబోధగానూ ఉండేందుకు.

(44) "గుప్పెడు పుల్లలు తీసుకో, వాటితో కొట్టు, నీ ఒట్టును భగ్నం చేయకు.'' మేము అతనిని సహనశీలునిగా చూశాము. అతను చాలా మంచి దాసుడు. తన ప్రభువు వైపునకు ఎప్పుడూ మరలుతూ ఉండేవాడు. (45) మా దాసులైన ఇబ్రాహీమ్, ఇస్హాఖ్, యాఖూబ్‌లను గురించి ప్రస్తావించు. వారు గొప్ప కార్యశీలురు, దూరదృష్టికలవారు. (46) మేము వారిని ఒక ప్రత్యేక గుణం కారణంగా ఎన్నుకున్నాము. అది వారిలోని పరలోక చింతన. (47) నిస్సందేహంగా మా దృష్టిలో వారు ఎన్నుకోబడిన పుణ్యపురుషులు.

(48) ఇస్మాయీల్, అల్ యసా, జుల్‌కిఫ్ల్‌లను గురించి ప్రస్తావించు. వీరందరూ పుణ్యపురుషుల లోని వారు. (49) ఇది ఒక ప్రస్తావన; భయభక్తులు కలవారికొరకు నిస్సందేహంగా ఉత్తమ నివాసం ఉంది; (50) శాశ్వతమైన స్వర్గవనాలు ఉన్నాయి; వాటి ద్వారాలు వారికొరకు తెరువబడిఉంటాయి;

هٰذَا عَطَآؤُنَا فَامْنُنْ اَوْ اَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿39﴾

وَاِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿40﴾ ع 3 14 12

وَاذْكُرْ عَبْدَنَآ اَيُّوْبَ ۘ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗٓ اَنِّىْ مَسَّنِىَ
الشَّيْطٰنُ بِنُصْبٍ وَّعَذَابٍ ؕ ﴿41﴾

اُرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۚ هٰذَا مُغْتَسَلٌ ۢ بَارِدٌ وَّشَرَابٌ ﴿42﴾

وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا
وَذِكْرٰى لِاُولِى الْاَلْبَابِ ﴿43﴾

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِّهٖ وَلَا تَحْنَثْ ؕ اِنَّا
وَجَدْنٰهُ صَابِرًا ؕ نِعْمَ الْعَبْدُ ؕ اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿44﴾

وَاذْكُرْ عِبٰدَنَآ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ اُولِى
الْاَيْدِىْ وَالْاَبْصَارِ ﴿45﴾

اِنَّآ اَخْلَصْنٰهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ۚ ﴿46﴾

وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْاَخْيَارِ ؕ ﴿47﴾

وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيْلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ ؕ وَكُلٌّ مِّنَ
الْاَخْيَارِ ؕ ﴿48﴾

هٰذَا ذِكْرٌ ؕ وَاِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ لَحُسْنَ مَاٰبٍ ۙ ﴿49﴾

جَنّٰتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الْاَبْوَابُ ۚ ﴿50﴾

| | |
|---|---|
| (51) వాటిలో వారు దిండ్లకు ఆనుకుని కూర్చుంటారు. ఎక్కువగా పండ్లనూ, పానీయాలనూ తెప్పించుకుంటూ ఉంటారు. (52) ప్రక్కన సమ వయస్కులైన, బిడియంతో చూపులు క్రిందికి వాలి ఉండే భార్యలుంటారు. (53) ఈ వస్తువులే మీకు లెక్కల దినాన ప్రసాదించబడతాయని వాగ్దానం చేయబడుతోంది. (54) ఇది మా ప్రసాదం, ఇది అనంతం. | مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿51﴾<br>وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿52﴾<br>هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿53﴾<br>إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ﴿54﴾ |

27 – 54 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :

అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు ఖుర్ఆన్‌ను, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను, తీర్పుదినాన్ని లెక్కల ఘడియను తిరస్కరించారు. వీరు కేవలం ధనం, అధికారం వల్ల ధిక్కరించారు. వీరిలో అరబ్బులకు నాయకత్వం వహించేవారు ఉన్నారు. వ్యాపారులు ఉన్నారు, ధనవంతులు ఉన్నారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఇక్కడ దావూద్ మరియు సులైమాన్‌ల గురించి ప్రస్తావిస్తూ, ప్రజలారా! వీరు మీకంటే గొప్ప ధనవంతులు. మీకంటే గొప్ప అధికారం గలవారు. మీకంటే ఎంతో బలవంతులు, వీరు మీకంటే ఇంత గొప్ప వారైనా అల్లాహ్‌కు విధేయులై జీవించారు. అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు చూపేవారు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ మీకు తన అనుగ్రహాలు ప్రసాదించినందుకు మీరు కూడా ఆయనకు విధేయులై కృతజ్ఞులై ఉండవలసింది. కాని మీరు ఆయన్ను వదలి విగ్రహాలను దైవాలుగా భావిస్తున్నారు. ఆరాధిస్తున్నారు. మీ ఈ అకృత్యాల వల్ల మీపై దైవశిక్ష అవతరించవచ్చు అని వెనుకటి వాక్యాల్లో హెచ్చరించటం జరిగింది.

ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ శుభాల గ్రంథమని, దీన్ని పఠించి, దీని ఆదేశాల పట్ల యోచన చేయాలని హితబోధ చేయడం జరిగింది. ప్రళయం రాబోతున్నదని ఈ ప్రపంచం ఆట స్థలం కాదని, ఈ లోకంలో ప్రతి వ్యక్తి సత్కార్యాలు చేయాలని, ఏక దైవారాధనను అవలంబించాలని, అవిశ్వాసానికి పాల్పడి, పాపకార్యాలు చేసినా, బహుదైవారాధనకు పాల్పడితే భయంకరమైన, వ్యధాభరితమైన దైవశిక్షకు గురిఅవుతారని హితబోధ చేయబడింది. అల్లాహ్ ఒక మంచి పాలకుడని, అందరి పట్ల న్యాయంగా వ్యవహరిస్తాడని, ఆయన దృష్టిలో అత్యాచారి, బాధితుడు సమానులు కారని, మంచివారు, చెడ్డవారు సమానులు కారని, అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు, విగ్రహాలను ఆరాధించేవారు సమానులు కారని అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నవారు, ఇతరులను నమ్ముకున్నవారు సమానులు కారని తేల్చి చెప్పబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

29 – 31 : ఈ ఖుర్ఆన్ బుద్ధివివేకాల నిధి. ఇది ఇహపరాల వైపు సరైన మార్గం చూపుతుంది. ఈ ఖుర్ఆన్ ఒక దివ్యమైన శుభాల గ్రంథం. అల్లాహ్ దావూద్ (అ)కు, సులైమాన్ (అ)వంటి సంతానాన్ని ప్రసాదించాడు. ఇతన్ని కూడా దైవప్రవక్తగా ఎన్నుకోవటం జరిగింది. సూరె నహల్‌లో ఇలా ఉంది : "సులైమాన్ (అ) దైవదౌత్యంలో దావూద్‌కు వారసులయ్యారు. ఒకసారి సాయంత్రం సులైమాన్ (అ) ముందు మేలు గుర్రాలను ప్రదర్శించటం జరిగింది. సులైమాన్ (అ) వాటిని అల్లాహ్ మార్గంలో కృషికొరకు ఎన్నుకున్నారు – హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్, ఇంకా అనేక మంది వ్యాఖ్యానకర్తల ప్రకారం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

34, 35 : ఆ పరీక్ష ఏమిటి? ఆయన సింహాసనంపై ఏమి వెయ్యబడింది? దీని అర్థం ఏమిటి? దీని గురించి

| | |
|---|---|
| (55) ఇది భయభక్తులు కలవారి పర్యవసానం. ఇక తలబిరుసుతనం కలవారికి అతిచెడ్డ నివాసం ఉన్నది. (56) అది నరకం, అందులో వారు కాల్చబడుతూ ఉంటారు. అది బహుచెడ్డ నివాస స్థలం. | هٰذَا ۭ وَاِنَّ لِلطّٰغِيْنَ لَشَرَّ مَاٰبٍ ۙ﴿55﴾ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿56﴾ |

ఎలాంటివివరాలు ఖుర్‌ఆన్ హదీసులలో లేవు. అయితే ప్రామాణిక హదీసులో ఉన్న ఒక సంఘటన ఇలా పేర్కొన్నారు : "ఒకసారి సులైమాన్ (అ) ఈ రోజు నేను నా భార్యలందరితో సంభోగం చేస్తాను. దానివల్ల మంచి వీరకుమారులు జన్మిస్తారు. అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి చేస్తారు. అయితే దీనికి తోడు 'ఇన్షాఅల్లాహ్' అనలేదు. ఫలితంగా ఒక్క భార్య తప్ప మరెవ్వరూ గర్భవతి కాలేదు. గర్భవతి అయిన భార్య కూడా అసంపూర్ణ శిశువుకు జన్మనిచ్చింది." "ఒకవేళ సులైమాన్ (అ) ఇన్షాఅల్లాహ్ అని ఉంటే వీరపుత్రులు జన్మించేవారు" అని ప్రవక్త (స) అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3171)

41 – 44 : దైవప్రవక్త అయ్యూబ్ (అ) ఓర్పు, సహనాలను గురించి అల్లాహ్ ప్రశంసించాడు. ఆయన అల్లాహ్ ప్రియభక్తుడని, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌నే స్తుతించేవారని పేర్కొన్నాడు. అయ్యూబ్ (అ) గురించి కొన్నివివరాలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి.

1. అతని పేరు అయ్యూబ్ బిన్ ఈసూ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్ బిన్ అల్ ఖలీల్ (అలైహిస్సలాం). అతడు ధనవంతుడు మరియు అల్లాహ్ ప్రవక్త.

2. చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు ఈయన పరీక్షల గురించి అనేక అసత్య సంఘటనలను, గాథలను కల్పించారు. ఖుర్‌ఆన్ ఈయన పరీక్ష సంఘటనను సంక్షిప్తంగా పేర్కొంది. అయ్యూబ్ (అ) తన ప్రాణం, సంతానం, ధనం ద్వారా కఠిన దైవపరీక్షలో ఓర్పు, సహనాలను ప్రదర్శించి ఇతరులకు ఆదర్శంగా నిలిచారు. ఫలితంగా అల్లాహ్ ఆయనకు గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించాడు.

3. అయ్యూబ్ (అ) తన ప్రభువు పట్ల అమితమైన భక్తీ, విధేయత కలిగి ఉండేవారు. తన కష్టానికి, నష్టానికి అల్లాహ్‌కు బదులు షైతాన్‌ను కారణంగా భావించేవారు.

4. ఆయన భార్య ఆయన ఆరోగ్యానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేసేది. ఒకసారి షైతాన్ వచ్చి ఆమెకు ఆమె భర్తస్వస్థత కొరకు అధర్మకార్యాన్ని చేయమని ప్రేరేపించాడు. ఆమె వెళ్ళి తన భర్తకు ఈ విషయాన్ని తెలిపారు. అప్పుడు అయ్యూబ్ (అ) ప్రేరేపించిన వాడు షైతాన్ అని వాడి ద్వారా ఆరోగ్యం తిరిగి పొందితే తన భార్యకు వంద కొరడా దెబ్బలు కొడతానని ప్రమాణం చేశారు. ఈయన ధార్మిక విధానంలో పరిహారం (కఫ్ఫారా) ఉండేది కాదు. అందువల్ల అల్లాహ్ తన ప్రవక్త అయిన అయ్యూబ్ (అ)ను అతని భార్య పట్ల అసహాయ వ్యక్తిలా ప్రవర్తించమని ఆదేశించాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

49, 50 : ఈ వాక్యాల్లో అదృష్టవంతుల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. వారు తిరిగి వెళ్ళే స్థలం చాలా గొప్పదని, అక్కడ వారి కొరకు అమోఘమైన అనుగ్రహాలు ఉన్నాయని, అందరూ తప్పకుండా అక్కడకు వెళ్ళవలసి ఉందని, విధేయుల కొరకు అక్కడ గొప్ప గొప్ప కానుకలు ఉన్నాయని పేర్కొనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

54 : స్వర్గం, స్వర్గసుఖాలు, అనుగ్రహాలు, కానుకలు శాశ్వతంగా ఉంటాయని, నశించవని, పూర్తికావని పేర్కొనటం జరిగింది. మరోచోట "ఇవి మా అనుగ్రహాలు, వీటికి పతనం కాని, అంతం కాని వినాశనం కాని ఉండవు" అని అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

هٰذَا ۙ فَلْيَذُوْقُوْهُ حَمِيْمٌ وَّغَسَّاقٌ ۙ﴿57﴾

وَّاٰخَرُ مِنْ شَكْلِهٖۤ اَزْوَاجٌ ؕ﴿58﴾

هٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۚ لَا مَرْحَبًۢا بِهِمْ ؕ

اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿59﴾

قَالُوْا بَلْ اَنْتُمْ ۟ لَا مَرْحَبًۢا بِكُمْ ؕ اَنْتُمْ

قَدَّمْتُمُوْهُ لَنَا ۚ فَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿60﴾

قَالُوْا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا

فِی النَّارِ ﴿61﴾

وَقَالُوْا مَا لَنَا لَا نَرٰی رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ

الْاَشْرَارِ ؕ﴿62﴾

اَتَّخَذْنٰهُمْ سِخْرِيًّا اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْاَبْصَارُ ﴿63﴾

اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ ۧ﴿64﴾ ع 4 24 13

قُلْ اِنَّمَاۤ اَنَا مُنْذِرٌ ۖۗ وَّمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ

الْقَهَّارُ ۚ﴿65﴾

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيْزُ

الْغَفَّارُ ﴿66﴾

قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيْمٌ ۙ﴿67﴾

اَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُوْنَ ﴿68﴾

مَا كَانَ لِیَ مِنْ عِلْمٍۭ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰۤی اِذْ

يَخْتَصِمُوْنَ ﴿69﴾

(57) ఇదీ వారికి లభించేది; కనుక వారు సలసల మరిగే నీటినీ, చీము, నెత్తురులనూ, (58) ఇంకా ఇటువంటి చేదు పదార్థాలనూ రుచి చూడాలి.

(59) "ఇది ఒక సైన్యం, మీ వైపునకు తోసుకుంటూ వస్తోంది. వారికి స్వాగతం పలకటం అనేది లేదు, వారు అగ్నిలో కాలేవాళ్ళు." (60) వారు వీరితో ఇలా అంటారు, "లేదు, మీరు కూడా స్వాగతానికి నోచుకోలేరు. ఈ పర్యవసానాన్ని మా ముందుకు తెచ్చింది మీరేకదా! ఎంత పాపిష్టి నివాస స్థలం ఇది." (61) వారు ఇంకా ఇలా అంటారు, "మా ప్రభూ! మమ్మల్ని ఈ దుష్పరిణామానికి చేరవేసే ఏర్పాట్లు చేసిన వాడికి రెట్టింపు నరక శిక్షను ఇవ్వు." తరువాత వారు పరస్పరం ఇలా అనుకుంటారు, "ఏమిటి ఈ విశేషం! (62) మనం ప్రపంచంలో చెడ్డవారుగా భావించినవారు మనకు ఎక్కడా కనిపించరే?

(63) మనం ఊరికే వారిని ఎగతాళి చేశామా లేక వారు మనకు కనుమరుగయ్యారా?"

(64) నిస్సందేహంగా ఇది వాస్తవం; నరకవాసుల మధ్య ఇటువంటి వివాదాలే జరుగుతాయి.

(65) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "నేను కేవలం హెచ్చరిక చేసేవాణ్ణి మాత్రమే. అల్లాహ్ తప్ప సత్య ఆరాధ్య దైవం ఎవ్వడూ లేదు. ఆయన అద్వితీయుడు, అందరిపై ఆధిక్యం కలవాడు. (66) ఆకాశాలకూ, భూమికీ స్వామి, రెంటి మధ్య ఉన్న సకల వస్తువులకూ ప్రభువు. మహాశక్తిమంతుడు, క్షమించేవాడు." (67) ఇంకా వారితో ఇలా అను, "ఇది ఒక గొప్ప వార్త!" (68) దానిని విని కూడా మీరు ముఖం త్రిప్పుకుంటున్నారు. (69) వారితో ఇలా అను, "ఉన్నత స్థాయిలో ఉన్నవారి మధ్య వివాదం జరిగినప్పటి సమయం గురించి నాకు ఏమీ తెలియదు.

إِن يُوحَىٰٓ إِلَيَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿70﴾

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَـٰٓئِكَةِ إِنِّى خَـٰلِقٌۢ بَشَرًا مِّن
طِينٍ ﴿71﴾

فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِى فَقَعُوا۟ لَهُۥ
سَـٰجِدِينَ ﴿72﴾

فَسَجَدَ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿73﴾

إِلَّآ إِبْلِيسَ ۖ ٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿74﴾

قَالَ يَـٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ
بِيَدَىَّ ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ
ٱلْعَالِينَ ﴿75﴾

قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ ۖ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن
طِينٍ ﴿76﴾

قَالَ فَٱخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿77﴾

وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿78﴾

قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿79﴾

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿80﴾

إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْوَقْتِ ٱلْمَعْلُومِ ﴿81﴾

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿82﴾

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿83﴾

(70) నేను స్పష్టంగా, బహిరంగంగా హెచ్చరిక చేసేవాణ్ణి అయినందువల్లనే ఈ విషయాలు వహీ ద్వారా నాకు తెలుపబడుతున్నాయి." (71) నీ ప్రభువు దైవదూతలతో ఇలా అన్నాడు, "నేను మట్టితో ఒక మనిషిని సృష్టించబోతున్నాను. (72) అతని సృష్టిని పూర్తిచేసిన తరువాత, నేను అతనిలోకి నా ఆత్మను ఊదుతాను, అప్పుడు మీరు అతని ముందు సాష్టాంగపడి సజ్దా చేయండి." (73) ఈ ఆదేశం ప్రకారం దైవదూతలందరూ సజ్దా చేశారు.

(74) కాని ఇబ్లీస్ తప్ప! వాడు తనను తాను గొప్పవాడినని అహంకారంగా ప్రవర్తించాడు. ఇంకా తిరస్కారులలో చేరిపోయాడు. (75) ప్రభువు ఇలా అన్నాడు, "ఇబ్లీస్! నేను నా రెండు చేతులతో సృష్టించినవానికి సజ్దా చెయ్యకుండా నిన్ను ఏ విషయం ఆపింది? నీవు గొప్పవాడివైపోయావా లేదా ఉన్నత శ్రేణికి చెందినవారిలోని వాడవా?"

(76) వాడు ఇలా సమాధానం చెప్పాడు, "నేను అతడి కంటే శ్రేష్ఠుడ్ని. మీరు నన్ను అగ్నితో పుట్టించారు. ఇతన్ని మట్టితో సృష్టించారు."

(77) ఇలా సెలవిచ్చాడు, "సరే, ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపో. నీవు శపించబడ్డావు. (78) నీ మీద నా శాపం తీర్పుదినం వరకూ ఉంటుంది."

(79) అతడు ఇలా అన్నాడు, "ప్రభూ! అలా అయితే వారు మళ్ళీ లేపబడే దినం వరకూ నాకు గడువు ఇవ్వు."

(80) ఇలా సెలవిచ్చాడు, "సరే ఆ రోజు వరకూ నీకు గడువు ఉంది. (81) అది వచ్చే సమయం నాకు తెలుసు." (82) అతడు ఇలా అన్నాడు, 'నీ గౌరవం సాక్షి! నేను వారందరినీ మార్గభ్రష్టులుగా చేసి తీరుతాను. (83) నీ ప్రియభక్తులను తప్ప.'

| | |
|---|---|
| (84) ఇలా సెలవిచ్చాడు, "అయితే వాస్తవం ఇదే, నేను వాస్తవాన్నే పలుకుతాను, (85) నీతోనూ, ఈ మానవులలో నిన్ను అనుసరించే వారందరితోనూ నరకాన్ని నింపుతాను." (86) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "నేను ఈ ధర్మప్రచారానికి మీ నుండి ఎటువంటి ప్రతిఫలాన్నీ కోరను, నేను వంచకులలోని వాడను కాను. (87) ఇది విశ్వప్రజలందరికి ఒక హితబోధ. (88) త్వరలోనే స్వయంగా మీకు దీని పరిస్థితి ఏమిటో తెలిసిపోతుంది." | قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ﴿84﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿85﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿86﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿87﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿88﴾ |

ع 5 24 14

55 – 88 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుందని, లెక్కలు తేల్చబడతాయని పేర్కొనటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అహంకారంగా ప్రవర్తించేవారు, ధిక్కరించేవారు, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించేవారు, సత్యాన్ని ధిక్కరించేవారు మరోవిధంగా షైతాన్‌ను అనుసరిస్తున్నారు. షైతాన్‌ను అనుసరించేవారి పర్యవసానం చాలా తీవ్రంగా ఉంటుందని హెచ్చరించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

55 – 59 : అదృష్టవంతుల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత దురదృష్టవంతుల గురించి పేర్కొంటూ, మరణానంతర జీవితంలో వారి నివాసం వ్యధాభరితమైన శిక్షలతో కూడి ఉంటుందని, వారిని కఠినంగా విచారించటం జరుగుతుందని, ఇటువంటి వారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని వారి నివాసం నరకం అవుతుందని, నరకాగ్ని జ్వాలలు వారిని చుట్టుముట్టి ఉంటాయని, వారిని అన్ని వైపుల అగ్ని ఆవరించి ఉంటుందని విశదపరచటం జరిగింది.

హామీమ్ అంటే సలసల కాగే నీరు, గస్సాఖ్ అంటే చల్లని దుర్వాసన గల మురికి నీరు. దీని ఒక బకెటు నీళ్ళు భూమిపై పడవేస్తే అందరూ కుళ్ళిపోతారని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

62, 63 : అష్‌రార్ అంటే పేద ముస్లిములు, అమ్మార్, ఖబ్బాబ్, సుహైబ్, బిలాల్, సల్మాన్ మొదలైనవారు. వీరిని మక్కా ధనవంతులు చెడ్డపేర్లతో పిలిచేవారు. ఈనాడు కూడా పాపాత్ములు విశ్వాసులను నీచమైన పేర్లు పెట్టి పిలుస్తారు. ఉగ్రవాదులని, తీవ్రవాదులనీ, ఫండమెంటలిస్టులని మొదలైన బిరుదులతో పిలుస్తారు. వీరిని ఎగతాళి చేసేవారు నరకంలోనికి వెళ్ళిన తరువాత ఈ నిరుపేద ముస్లిములను వెదుకుతారు. కాని వారికి తెలియదు వారు స్వర్గంలో ఉన్నారని. (అహ్‌సనుల్ బయాన్, తైసీరుర్రహ్మాన్)

66 : అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు ఎవరూ అర్హులు కారు. ఆయనే సర్వశక్తిమంతుడు, అంతా ఆయన అధీనంలో, అధికారంలో ఉంది. విశ్వానికంతటికి ఆయనే ప్రభువు. ఆయనే అత్యంత గౌరవప్రదాత. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

68, 69 : దైవదూతల వివాదాన్ని వివరంగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వృత్తాంతం ఇంతకు ముందు బఖరహ్, ఆరాఫ్, అల్ హిజ్ర్, అల్ ఇస్రా, అల్ కహ్ఫ్‌లలో కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ)ను సృష్టించటానికి ముందు మట్టితో ఒక మానవుణ్ణి సృష్టిస్తానని దైవదూతలకు తెలిపాడు.

సృష్టించిన తరువాత ఆయన గౌరవార్థం అతనికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేయమని ఆదేశించాడు. ఇబ్లీసు తప్ప దైవదూతలందరూ సాష్టాంగ ప్రణామం చేశారు. ఇబ్లీసు జిన్నుల్లోని ఒకడు. అహంకారం, గర్వం వాడి సహజగుణాలు. అందువల్ల నేను మానవునికంటే గొప్పవాడినని అతనికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేయనని వాదించాడు. ఆదమ్‌కు వ్యతిరేకంగా ఈర్ష్యాద్వేషం వాడిలో ఉద్భవించింది. షైతాన్ అల్లాహ్‌ను తీర్పుదినం వరకు గడువు కోరాడు. వాడికి గడువు లభించింది. షైతాన్ అల్లాహ్‌కు గౌరవ ప్రమాణం చేస్తూ, అల్లాహ్ దాసులను మార్గభ్రష్టతకు గురిచేస్తానని శపథం చేశాడు. అల్లాహ్ కూడా తన గౌరవ ప్రమాణం చేస్తూ నిన్ను నీ అనుచరులను నరకంలో పడవేస్తానని శపథం చేశాడు. దీన్నే అల్లాహ్ సూరె సజ్దా 13వ వాక్యంలో పేర్కొన్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

70 : అంటే నా బాధ్యత కేవలం దైవాదేశాలను, విధులను బాధ్యతలను మీకు తెలియపరచడమే. వాటిని అనుసరించి మీరు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలరు. ఇంకా అవిధేయతలను, పాపకార్యాలను, నిషిద్ధాలను మీకు తెలుపటమే నా బాధ్యత వాటికి దూరంగా ఉండి, వాటిని త్యజించి మీరు అల్లాహ్‌ను సంతోషపరచగలరు. లేదంటే దైవాగ్రహానికి, దైవశిక్షకు అర్హులుగా పరిగణింపబడతారు. వీటిని గురించే నా వద్దకు దైవవాణి వస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

86 : ఈ సందేశ ప్రచారం అంతా అల్లాహ్ అనుజ్ఞ ప్రకారం జరుగుతుంది. కేవలం దైవభీతి కొరకే. ప్రాపంచిక స్వప్రయోజనం ఇందులో ఎంతమాత్రం లేదు. దీనికి తోడు నేను ఏ విషయాన్నీ కల్పించనూ లేదు. అల్లాహ్ ఆదేశించని విషయాన్ని గాని, హెచ్చుతగ్గులు చేసిగానీ నేను మీకుఅందించి బోధించటం లేదు. అల్లాహ్ ఆదేశాల్నే నేను మీకు యధాతథంగా అందిస్తున్నాను. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ అభిప్రాయం ప్రకారం తెలియని విషయాన్ని గురించి "అల్లాహ్‌కే తెలుసు" అని అనటం కూడా జ్ఞానంలోని భాగమే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 39. అజ్జుమర్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ జుమర్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 75 వాక్యాలు, 8 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరా అంతా ఒక ఉద్వేగపూరితమైన ఒక ప్రసంగంలా ఉంది. హబ్షా (అబిసీనియా)కు వలస పోవటానికి ముందు ముస్లింలు వ్యతిరేకతలు, హింసలు, అల్లర్లు భరిస్తున్న కాలంలో ఇవ్వబడిన ప్రసంగం ఇది. ఇది ఖురైష్ అవిశ్వాసులనుద్దేశించి ప్రసంగించబడింది. అక్కడక్కడ విశ్వాసుల గురించి కూడా సంబోధించటం జరిగింది. ఇందులో ప్రవక్త (స) యొక్క సందేశ ప్రచారం ముఖ్య ఉద్దేశ్యాన్ని కూడా తెలుపబడింది. అదేమిటంటే మానవుడు కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. ఇంకా ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించరాదు.

ఈ ప్రధాన అంశాన్ని అనేక విధాలుగా తెలియపరుస్తూ ప్రత్యేకంగా ఏక దైవారాధన యొక్క వాస్తవాన్ని దాన్ని ఆచరించటం వల్ల కలిగే సత్ఫలితాలను, బహుదైవారాధనను, దాని నష్టాలను విశదపర్చటం జరిగింది. వారిని తమ ప్రభువు కారుణ్యం వైపు తిరిగి రమ్మని, దుష్ప్రవర్తనను త్యజించివేయమని ఆహ్వానించటం జరిగింది.

ఈ పరంపరలోనే ఒకవేళ ఏక దైవారాధనకు అక్కడి వాతావరణం వ్యతిరేకంగా ఉంటే అల్లాహ్ భూమి విశాలమైనదని, తమ ధర్మాన్ని రక్షించటానికి మరో ప్రాంతానికి వలసపొమ్మని విశ్వాసులను ఆదేశించటం జరిగింది. సహనం వహించే వారికి అల్లాహ్ గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

అదేవిధంగా ఈ అవిశ్వాసుల హింసా దౌర్జన్యాలు విశ్వాసులను తమ ధర్మాన్నుండి మరల్చలేవని, మీరు చేయదలచుకున్నదంతా చేసి చూడమని, నేనుమాత్రం నా ఈ సందేశ ప్రచారం కొనసాగిస్తానని, అవిశ్వాసులకు తెలియపర్చమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది.

## 39. అజ్జుమర్

**ఆయత్‌లు : 75** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఈ గ్రంథం మహాశక్తి సంపన్నుడూ, మహా వివేకవంతుడూ అయిన అల్లాహ్ తరఫు నుండి అవతరించింది. (2) ఓ ప్రవక్తా! మేము ఈ గ్రంథాన్ని సత్యంతో నీపై అవతరింపజేశాము. కనుక నీవు ధర్మాన్ని అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకిస్తూ, అల్లాహ్‌కు మాత్రమే దాస్యం చెయ్యి.

آيَاتُهَا 75 ﴿39﴾ سُورَةُ الزُّمَرِ مَكِّيَّةٌ رُكُوعَاتُهَا 8

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿1﴾
اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا
لَّهُ الدِّيْنَ ﴿2﴾

اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ ؕ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ
دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَاۤ اِلَى اللّٰهِ
زُلْفٰى ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ
يَخْتَلِفُوْنَ ؕ۬ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ
كَفَّارٌ ﴿3﴾

(3) జాగ్రత్త! ధర్మం ప్రత్యేకంగా అల్లాహ్‌కు చెందిన హక్కు. ఇక ఆయనను కాదని ఇతరులను సంరక్షకులుగా చేసుకున్నవారు, "వారు మమ్మల్ని అల్లాహ్ వద్దకు చేరుస్తారని మాత్రమే మేము వారిని ఆరాధిస్తున్నాము" అని అంటారు. అల్లాహ్ నిశ్చయంగా వారి మధ్య వారు విభేదిస్తున్న అన్ని విషయాలను గురించి తీర్పు ఇస్తాడు. అసత్యవాది, సత్యధిక్కారీ అయిన ఏ వ్యక్తికీ అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపడు.

لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا
يَشَآءُ ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿4﴾

(4) ఒకవేళ అల్లాహ్ ఎవరినైనా తన కుమారుడుగా చేసుకోదలిస్తే, తన సృష్టిలో తాను కోరిన వారిని ఎన్నుకుని ఉండేవాడు. ఆయన పరిశుద్ధుడు, అతీతుడు. ఆయన అల్లాహ్ ఒక్కడే, అందరిపై ఆధిక్యం కలవాడు.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ
عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ
الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اَلَا
هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ ﴿5﴾

(5) ఆయన ఆకాశాలనూ, భూమినీ సత్యంతో సృష్టించాడు. ఆయనే పగటిని రేయితోనూ, రేయిని పగటితోనూ చుట్టివేస్తాడు. ఆయనే సూర్యుణ్ణీ, చంద్రుణ్ణీ నియమబద్ధంగా చేసి ఉంచాడు. వాటిలో ప్రతి ఒక్కటీ ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు సంచరిస్తూ ఉంటుంది. గుర్తుంచుకోండి, ఆయన మహాశక్తి మంతుడు మరియు మన్నించేవాడూను.

خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ الْاَنْعَامِ ثَمٰنِيَةَ
اَزْوَاجٍ ؕ يَخْلُقُكُمْ فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنْۢ
بَعْدِ خَلْقٍ فِيْ ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ
الْمُلْكُ ؕ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿6﴾

(6) మమ్మల్ని ఒకే ప్రాణి నుండి పుట్టించినవాడు ఆయనే, తిరిగి ఆయనే ఆ ప్రాణి నుండి దాని జంటను సృష్టించాడు. ఇంకా ఆయనే మీ కొరకు పశువులలో ఎనిమిది మగ, ఆడ జాతులను సృష్టించాడు. ఆయన మీ తల్లుల గర్భాలలో మూడేసి చీకటి తెరలలో మీకు ఒక రూపం తరువాత మరొక రూపాన్ని ఇస్తూ పోతున్నాడు. ఈ దేవుడే మీ ప్రభువు, సృష్టి సామ్రాజ్యం ఆయనదే. ఆయన తప్ప మరొక దేవుడు ఎవ్వరూలేడు. అలాంటప్పుడు మీరు ఎలా మరలింపబడుతున్నారు?

(7) ఒకవేళ తిరస్కార వైఖరిని అవలంబిస్తే, అల్లాహ్ మీ అక్కర ఎంతమాత్రం లేనివాడు. కాని ఆయన తన దాసులు తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించటాన్ని ఇష్టపడడు. ఒకవేళ మీరు కృతజ్ఞతలు తెలిపితే, దాన్ని ఆయన మీ కొరకు ఇష్టపడతాడు. బరువు మోసేవాడెవ్వడూ ఇతరుల బరువును మోయడు. చివరకు మీరందరూ మీ ప్రభువు వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీకు మీరు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో తెలుపుతాడు. ఆయన హృదయాల స్థితిని సైతం ఎరుగును. (8) మనిషిపైకి ఎప్పుడైనా ఏదైనా ఆపద వచ్చిపడితే, అతడు తన ప్రభువు వైపునకు మరలి ఆయన్నే మొరపెట్టు కుంటాడు. అతడి ప్రభువు అతడికి తన అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించినప్పుడు, అతడు గతంలో ఏ ఆపదను గురించి మొరపెట్టుకున్నాడో, ఆ ఆపదను మరచిపోయి, ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సమానులుగా నిలబెడతాడు. ఈ విధంగా అతడు అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పిస్తాడు. అతడితో, కొన్నాళ్ళపాటు నీ తిరస్కార వైఖరి ద్వారా ఆనందాన్ని అనుభవించు. చివరకు నీవు తప్పకుండా నరకానికి పోయేవాడివే" అని చెప్పు. (9) ఎవడైతే విధేయుడో, రాత్రి గడియలలో నమాజుకు నిలబడతాడో, సజ్దాలు చేస్తాడో, పరలోకానికి భయపడతాడో, తన ప్రభువు కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తాడో ఇతను (మరియు దీనికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించే వాడు – ఇద్దరూ ఒకటేనా!?) వీరిని అడుగు : తెలిసినవారూ, తెలియని వారూ ఇద్దరూ సమానులు కాగలరా? బుద్ధిమంతులు మాత్రమే హితబోధను స్వీకరిస్తారు. (10) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, "విశ్వసించిన నా దాసులారా! మీ ప్రభువునకు భయపడండి. ఈ లోకంలో సద్వర్తనను అవలంబించే వారికి మేలు జరుగుతుంది. దేవుని భూమి విశాలమైనటువంటిది. ఓర్పు వహించే వారికి లెక్కలేనంత ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది."

اِنۡ تَكۡفُرُوۡا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِىٌّ عَنۡكُمۡ ۖ وَلَا يَرۡضٰى
لِعِبَادِهِ الۡكُفۡرَ ۚ وَاِنۡ تَشۡكُرُوۡا يَرۡضَهُ لَكُمۡ ؕ وَلَا
تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزۡرَ اُخۡرٰى ؕ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمۡ
مَّرۡجِعُكُمۡ فَيُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ؕ اِنَّهٗ
عَلِيۡمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوۡرِ ﴿7﴾

وَاِذَا مَسَّ الۡاِنۡسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهٗ مُنِيۡبًا اِلَيۡهِ ثُمَّ
اِذَا خَوَّلَهٗ نِعۡمَةً مِّنۡهُ نَسِىَ مَا كَانَ يَدۡعُوۡۤا اِلَيۡهِ مِنۡ
قَبۡلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنۡدَادًا لِّيُضِلَّ عَنۡ سَبِيۡلِهٖ ؕ قُلۡ
تَمَتَّعۡ بِكُفۡرِكَ قَلِيۡلًا ۖ اِنَّكَ مِنۡ اَصۡحٰبِ
النَّارِ ﴿8﴾

اَمَّنۡ هُوَ قَانِتٌ اٰنَآءَ الَّيۡلِ سَاجِدًا وَّقَآئِمًا يَّحۡذَرُ
الۡاٰخِرَةَ وَيَرۡجُوۡا رَحۡمَةَ رَبِّهٖ ؕ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِى
الَّذِيۡنَ يَعۡلَمُوۡنَ وَالَّذِيۡنَ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ؕ اِنَّمَا
يَتَذَكَّرُ اُولُوا الۡاَلۡبَابِ ﴿9﴾ ع 1 9 15

قُلۡ يٰعِبَادِ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوۡا رَبَّكُمۡ ؕ لِلَّذِيۡنَ
اَحۡسَنُوۡا فِىۡ هٰذِهِ الدُّنۡيَا حَسَنَةٌ ؕ وَاَرۡضُ اللّٰهِ
وَاسِعَةٌ ؕ اِنَّمَا يُوَفَّى الصّٰبِرُوۡنَ اَجۡرَهُمۡ بِغَيۡرِ
حِسَابٍ ﴿10﴾

قُلْ اِنِّیْۤ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّیْنَ ﴿11﴾

وَاُمِرْتُ لِاَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ الْمُسْلِمِیْنَ ﴿12﴾

قُلْ اِنِّیْۤ اَخَافُ اِنْ عَصَیْتُ رَبِّیْ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ﴿13﴾

قُلِ اللّٰهَ اَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهٗ دِیْنِیْ ﴿14﴾

فَاعْبُدُوْا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ ؕ قُلْ اِنَّ الْخٰسِرِیْنَ الَّذِیْنَ خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِیْهِمْ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ ؕ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِیْنُ ﴿15﴾

لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ؕ ذٰلِكَ یُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهٖ عِبَادَهٗ ؕ یٰعِبَادِ فَاتَّقُوْنِ ﴿16﴾

وَالَّذِیْنَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوْتَ اَنْ یَّعْبُدُوْهَا وَاَنَابُوْۤا اِلَی اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰی ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿17﴾

الَّذِیْنَ یَسْتَمِعُوْنَ الْقَوْلَ فَیَتَّبِعُوْنَ اَحْسَنَهٗ ؕ اُولٰٓىِٕكَ الَّذِیْنَ هَدٰىهُمُ اللّٰهُ وَاُولٰٓىِٕكَ هُمْ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿18﴾

اَفَمَنْ حَقَّ عَلَیْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ ؕ اَفَاَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِی النَّارِ ﴿19﴾

(11) ప్రవక్తా! వారికి ఇలా చెప్పు, "ధర్మాన్ని అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకించి, ఆయనకు మాత్రమే దాస్యం చేయి అని నన్ను ఆదేశించటం జరిగింది. (12) అందరికంటే ముందు స్వయంగా నేనే ముస్లిం అయిపోవాలని కూడ నాకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది." (13) ఇంకా ఇలా చెప్పు, "ఒకవేళ నేను నా ప్రభువునకు అవిధేయత చూపితే, నేను ఒక మహాదినం నాటి శిక్షను గురించి భయపడుతున్నాను." (14) ఇలా పలుకు, "నేను మాత్రం నా ధర్మాన్ని అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకించి, ఆయనకు మాత్రమే దాస్యం చేస్తాను. (15) మీరు ఆయన దాస్యం తప్ప, ఎవరెవరి దాస్యం చెయ్యదలచు కున్నారో, చేస్తూ ఉండండి." ఇలా అను, "ప్రళయం నాడు తమనూ, తమ భార్యలనూ, పిల్లలనూ నష్టంలో పడవేసుకునేవారే నిజంగా నష్టపోయేవారు. బాగా వినండి, స్పష్టమైన దివాళా అంటే ఇదే."

(16) వారిమీద నిప్పు గొడుగులు పైనుండి కూడ క్రమ్ముకుని ఉంటాయి. క్రింద నుంచి కూడా. ఈ పర్యవసానం గురించే అల్లాహ్ తన దాసులను భయపెడుతున్నాడు. కనుక నా దాసులారా! నా ఆగ్రహం నుండి తప్పించుకోండి. (17) దీనికి భిన్నంగా తాగూత్ దాస్యాన్ని విసర్జించి, అల్లాహ్ వైపునకు మరలే వారికి శుభవార్త ఉన్నది. (18) కనుక (ప్రవక్తా!) మాటను శ్రద్ధగా విని, అందులోని మంచి విషయాలను అనుసరించే నా దాసులకు శుభవార్త అందజెయ్యి. అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపినవారు వీరే. విజ్ఞులు కూడ వీరే.

(19) ఓ ప్రవక్తా! శిక్ష నిర్ణయించబడిన వ్యక్తిని ఎవడు రక్షించగలడు? అగ్నిలో పడిపోయిన వాణ్ణి నీవు రక్షించగలవా? అయితే, తమ ప్రభువునకు భయపడుతూ ఉండేవారికి అంతస్తుపై అంతస్తుగా కట్టబడిన ఎత్తయిన భవనాలు ఉన్నాయి.

| | |
|---|---|
| (20) వాటి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. ఇది అల్లాహ్ వాగ్దానం. అల్లాహ్ ఎన్నడూ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు. | لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ ۙ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۬ وَعْدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ الْمِيْعَادَ ﴿20﴾ |

1 – 20 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధనను, బహుదైవారాధనను విడమర్చి తెలియజేసేందుకే ఖుర్‌ఆన్ అవతరింపచేయబడిందని, ఈ ఖుర్‌ఆన్ ఏక దైవారాధన గురించి, బహుదైవారాధన గురించి స్పష్టంగా పేర్కొందని, సత్యఆరాధ్యుణ్ని ఆరాధించమని ఆయనకు విధేయులై ఉండమని హితబోధ చేసింది. ఆరాధనకు, విధేయతకు అల్లాహ్‌యే అర్హుడని, అల్లాహ్ ఒకే ఒక్కడని, ఆయనకు సంతానం లేదని, ఆయనకు సాటి ఎవరూ లేరని, అల్లాహ్ ఒక్కడే ఈ విశ్వాన్ని నడిపిస్తున్నాడని స్పష్టపరచబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1. ఆయిషహ్ (ర.అన్హా) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఉపవాసాలు ప్రారంభిస్తే ఇక మానరని, ఉపవాసాలు మానివేస్తే ఇక ఉపవాసాలు ఉండరని భావించేవారు. ప్రవక్త (స) ప్రతి రోజూ రాత్రి సూరహ్ బనీ ఇస్రాయిల్, సూరహ్ జుమర్‌లను పఠించేవారు. (తిర్మిజీ – హ.నెం. 3405, అల్లామా అల్‌బానీ దీనిని ప్రామాణిక హదీసుగా ధృవీకరించారు) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

2,3 : గుర్తుంచుకోండి! ఆరాధన కేవలం అల్లాహ్ కొరకే. ఆ తరువాత విగ్రహారాధకుల నమ్మకాలను పేర్కొనటం జరిగింది. అసలు వీరిని ఎందుకు ఆరాధిస్తారంటే, వీరు సంతోషించి అల్లాహ్ వద్ద తమ గురించి సిఫారసు చేస్తారని, తమకు సహాయం చేస్తారని భావిస్తారు. బహుదైవారాధకులు దైవదూతల విగ్రహాలు తయారుచేసి, వాటిని దైవదూతలుగా భావించి వారు తమ మొరలను ఆలకిస్తారని, తమ కోర్కెలను తీరుస్తారని, తమ ఆపదలను తొలగిస్తారని వాటిని ప్రార్థిస్తారు. అయితే తీర్పుదినం నాడు వీరి కర్మలకు తప్పకుండా శిక్షా ప్రతిఫలాలు ఇవ్వబడతాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

4 : అతనికి సంతానం కూతుర్లే ఎందుకు? దైవదూతలు అల్లాహ్ కూతుర్లని విగ్రహారాధకులు, బహుదైవారాధకులు భావించేవారు. అయితే అల్లాహ్ ఇలాంటి కల్పితాలన్నిటికీ అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

6 : ఈ వాక్యంలో నాలుగు రకాల జంతువుల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. అవి గొర్రెలు, మేకలు, ఒంటెలు, ఆవులు. ఇవి జతలుగా అయితే 8 అయిపోతాయి. ఒక ఉల్లేఖనం ప్రకారం అల్లాహ్ మొదట వాటిని స్వర్గంలో సృష్టించాడు. ఆ తరువాత వాటిని భూమిపై పంపాడు. ఈ జంతువులు మేత లేకుండా జీవించలేవు. మేతకు నీరు తప్పనిసరి. నీరు కూడా వర్షం ద్వారా ఆకాశం నుండి కురుస్తుంది. అంటే ఇవన్నీ ఆకాశం నుండి దించబడ్డాయి. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్)

మూడు చీకట్లు అంటే 1. తల్లి కడుపులో 2. గర్భ సంచిలో 3. బిడ్డచుట్టూ ఉండే పలుచని పొర. (అహ్సనుల్ బయాన్)

8 : బహుదైవారాధకుడు హీన చరిత్ర కలిగి ఉంటాడు. అతడికి ఏదైనా ఆపద వస్తే, అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ తొలగించలేరని గ్రహించి, చేతులెత్తి అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తాడు. కాని అల్లాహ్ అతడి ఆపదలను తొలగించిన వెంటనే అన్ని మరచిపోయి ముందులా ఇతరులను ఆరాధించటం ప్రారంభిస్తాడు. ఇందులో అవిశ్వాసులకు, విగ్రహారాధకులకు కఠిన హెచ్చరిక ఉంది. అల్లాహ్ సూరహ్ ఇబ్రాహీమ్‌లో ఇలా ఆదేశించాడు – “ఇహలోక సుఖసౌఖ్యాలు అనుభవించండి, మీ పర్యవసానం చివరికి నరకమే.” (తైసీరుర్రహ్మాన్)

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ
يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا
أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ
حُطَامًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿21﴾ ع 2 12 10

(21) మీరు గమనించరా, అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించాడు. తరువాత దానిని ఊటలు, చలమలు, నదుల రూపాలలో భూమిలో ప్రవేశింపజేశాడు. తరువాత ఈ నీటి ద్వారా ఆయన వివిధ పంటలు పండిస్తున్నాడు. వాటి రంగులు కూడ భిన్నంగా ఉంటాయి. ఆ తరువాత పంటలు పండి ఎండిపోతాయి. మళ్లీ, అవి పసుపు రంగుగా మారిపోవటాన్ని మీరు చూస్తారు. చివరకు అల్లాహ్ వాటిని పొట్టుగా మార్చివేస్తాడు. యదార్థానికి ఇందులో బుద్ధిమంతులకు గుణపాఠం ఉంది.

9 : ఒక దైవప్రీతి పాత్రుడు, ఒక పాపాత్ముడు, సమానులు కాలేరు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) అనారోగ్యంగా ఉన్న ఒక వ్యక్తిని పరామర్శించటానికి వెళ్ళారు. ఆ వ్యక్తిని ఎలాగున్నావు? అని అడిగారు. దానికి అతను దైవకారుణ్యాన్ని కోరుతున్నాను. చేసిన పాపాలపై ఏడుస్తున్నాను అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) "ఇలాంటి సమయంలో ఒక విశ్వాసి మనసులో ఈ రెండు విషయాలు ఒకటయితే అల్లాహ్ తప్పకుండా అతని కోరికను తీరుస్తాడు. సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడు" అని అన్నారు. మళ్ళీ ఇలా అన్నారు, "జ్ఞాని, అజ్ఞాని సమానులు కాలేరు. ఏక దైవారాధకుడు, బహుదైవారాధకుడు సమానులు కారు. ఇద్దరిలో తేడా బుద్ధిమంతులే తెలుసుకుంటారు. అందువల్లే ఏకదైవారాధన పట్ల నిలకడగా, బహుదైవారాధన పట్ల విసుగుతో ఉంటారు." (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

11, 12 : ఇవి దైవభీతి లాభాలు. మంచి ప్రతిఫలం అంటే స్వర్గం. అందులోని శాశ్వత అనుగ్రహాలు. తన ప్రాంతంలో సన్మార్గ ఆచరణలో అవరోధాలు కలుగుతూ ఉంటే అక్కడ ఉండటం కూడా మంచిది కాదు. అక్కడి నుండి వలసపోయి సురక్షితమైన ప్రాంతానికి తరలిపోవాలి. ప్రవక్త (స) తన తాతముత్తాతల ధర్మాన్ని వ్యతిరేకించి ఏకదైవారాధన సందేశాన్ని ప్రచారం చేశారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

16 : నరకాగ్ని వైపరీత్యాన్ని గురించి చెప్పటం జరిగింది. ఇందులో పాపాత్ములను నరకాగ్ని అన్ని వైపుల నుండి చుట్టుముట్టి ఉంటుంది. ఈ నరకాగ్ని గురించే అల్లాహ్ తన దాసులను హెచ్చరిస్తూ ఉంటాడు. హితబోధ చేస్తూ ఉంటాడు. దాసులు అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలి. దైవాగ్రహానికి, నరకాగ్నికి గురిచేసే ఏ కార్యాన్నీ చేయరాదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

17, 18 : ఈవాక్యం అందరికీ వర్తిస్తుంది. ఏక దైవారాధకులు, పుణ్యాత్ముల కొరకే ఉభయ లోకాల శుభవార్తలు ఉన్నాయి. వీరు ఖుర్‌ఆన్ విని, అర్థం చేసుకొని, దాని ఆదేశాలను పాటిస్తారు. వీరే సన్మార్గంపై ఉంటారు. అదృష్టవంతులు, సాఫల్యం పొందేవారు వీరే. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

20 : స్వర్గంలో తరగతులు ఉంటాయి. అంతస్తులు ఉంటాయి. బాల్కనీలు ఉంటాయి. వీటిలో స్వర్గవాసులు తమ ఇష్టప్రకారం పాలు, తేనె, నీరు, చల్లని పానీయాల కాలువల ద్వారా స్వర్గసుఖాలు అనుభవిస్తూ ఉంటారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ
مِّن رَّبِّهِ ۚ فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ ۚ
أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿22﴾

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ
تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ
تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ
هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿23﴾

أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ
وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿24﴾

كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿25﴾

فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿26﴾

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ
مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿27﴾

(22) ఇక ఏ వ్యక్తి హృదయాన్ని అల్లాహ్ ఇస్లామ్‌కై తెరిచాడో, ఏ వ్యక్తి తన ప్రభువు చూపిన వెలుగులో నడుస్తున్నాడో, ఆ వ్యక్తి అల్లాహ్ హితోపదేశం వల్ల ఎవరి హృదయాలు మరింత కఠినమైపోతాయో, వారికి వినాశం ఉన్నది. వారు స్పష్టమైన మార్గ భ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు. (23) అల్లాహ్ ఎంతో శ్రేష్ఠమైన వచనాన్ని అవతరింపజేశాడు. ఇది ఒకే పోలిక కలిగివున్న భాగాలు కల గ్రంథం. ఇందులో, విషయాలు మాటిమాటికీ పునరావృతం అవుతూ ఉంటాయి. దానిని విన్నప్పుడు, తమ ప్రభువునకు భయపడేవారి రోమాలు నిక్కబొడుచుకుంటాయి. తరువాత వారి శరీరాలూ, వారి హృదయాలూ మెత్తబడి అల్లాహ్ ధ్యానం వైపునకు మొగ్గుతాయి. ఇది అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం, దాని ద్వారా ఆయన తాను కోరిన వారిని సత్యమార్గంపైకి తీసుకువస్తాడు. స్వయంగా అల్లాహ్ మార్గం చూపనివాడికి, మరొక మార్గదర్శకుడు ఎవ్వడూ లేడు. (24) ఇక ప్రళయం నాడు శిక్ష యొక్క తీవ్రమైన దెబ్బను తన ముఖం మీద తినేవాడి దుస్థితిని గురించి నీవేమి అంచనా వేయగలవు? అటువంటి దుర్మార్గులతో, "ఇక మీరు సంపాదించిన దానిని రుచి చూడండి" అని అనబడుతుంది. (25) వారికి పూర్వం కూడ చాలా మంది ప్రజలు ఇదేవిధంగా ధిక్కరించారు. చివరికి వారిపై శిక్ష, వారు ఊహించలేనటువంటి దిశ నుండి వచ్చిపడింది. (26) తరువాత అల్లాహ్ వారికి ఇహలోక జీవితంలోనే అవమానాన్ని రుచి చూపించాడు. పరలోక శిక్ష అయితే దానికంటే కూడ ఎంతో తీవ్రమైనదిగా ఉంటుంది. అయ్యో! వారు గ్రహిస్తే ఎంత బాగుంటుంది?

(27) మేము ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రజల కొరకు రకరకాల ఉదాహరణలు ఇచ్చాము, వారు హితబోధను గ్రహిస్తారేమో అని.

(28) అరబ్బీ భాషలో ఉన్న ఈ ఖుర్ఆన్‌లో ఎలాంటి వక్రతా లేదు; వారు తమను చెడు పర్యవసానం నుండి కాపాడుకుంటారేమో అని. (29) అల్లాహ్ ఒక దృష్టాంతం ఇస్తున్నాడు, ఒక వ్యక్తి ఉన్నాడు, అతనిని తమ తమ వైపునకు లాగే సంస్కార హీనులైన యజమానులు అనేకమంది ఉన్నారు. మరొక వ్యక్తి ఉన్నాడు, అతను పూర్తిగా ఒకే యజమానికి బానిసగా ఉన్నాడు. ఆ ఇద్దరు వ్యక్తుల పరిస్థితి ఒకటే అవుతుందా? "అల్ హమ్దులిల్లాహ్", కాని చాలామంది దీన్ని గ్రహించరు. (30) ఓ ప్రవక్తా! నీవూ మరణిస్తావు, వారూ మరణిస్తారు.

(31) చివరకు ప్రళయం నాడు మీరంతా మీ ప్రభువు సమక్షంలో మీ మీ వ్యాజ్యాలను వినిపిస్తారు.

قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِيْ عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿28﴾
ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيْهِ شُرَكَآءُ مُتَشٰكِسُوْنَ
وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ؕ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿29﴾
اِنَّكَ مَيِّتٌ وَّاِنَّهُمْ مَّيِّتُوْنَ ﴿30﴾
ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ
تَخْتَصِمُوْنَ ﴿31﴾ 3 ع 10 17

21 – 31 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధనను అవలంబించినందుకు హింసా దౌర్జన్యాలకు, వేధింపులకు గురయ్యేవారికి గొప్ప సాఫల్య శుభవార్తలు వినిపించబడ్డాయి. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మక్కా ప్రాంతం విశ్వాసుల సత్య ధర్మాచరణకు ఇరుకు అయిపోయిందని, అయితే అల్లాహ్ భూమి విశాలమైనదని, ఇక్కడి నుండి వలస పొమ్మని ఆదేశించటం జరిగింది. ప్రవక్త (స) అనుచరులు హబ్షా (ఇథియోపియా) మరియు మదీనాల వైపు వలసపోయారు. వీరు సహనం పాటించినందుకు అల్లాహ్ వారికి గొప్ప సాఫల్యం, గొప్ప ప్రతిఫలం తప్పకుండా ప్రసాదిస్తాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

21 : అంటే వర్షం ద్వారా ఆకాశం నుండి నీళ్ళు కురుస్తాయి. భూమిపై పడిన ఆ నీరు భూమిలో ఇంకిపోతుంది. ఆ నీరు కాలువల రూపంలో, చెరువుల రూపంలో, నదుల రూపంలో భూమిపై నిలుస్తుంది. అల్లాహ్ దీని ద్వారా రకరకాల వివిధ రుచుల పంటలు, ఫలాలు పండిస్తాడు. చూస్తూ చూస్తూ ఉండగానే పంటపొలాలు ఎండిపోతాయి. పసుపు పచ్చగా మారిపోతాయి. ఇహలోకం కూడా ఇటువంటిదే. ఇహలోకం కూడా అతి త్వరగా నాశనం అయ్యేదే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

22, 23 : అల్లాహ్ సన్మార్గ భాగ్యం ప్రసాదించినవాడే ఏకదైవారాధనను అనుసరిస్తాడు. వాడే అల్లాహ్ వెలుగులో ఉంటాడు. సన్మార్గ భాగ్యం ప్రసాదించబడని వారు హృదయ కాఠిన్యులై మార్గభ్రష్టత్వానికి గురవుతారు.

'అహ్సనుల్ హదీస్' అంటే ఖుర్ఆన్. ఇందులో ఉపదేశాలు, హితబోధలు, హెచ్చరికలు, శుభవార్తలు, వృత్తాంతాలు, గాథలు, గుణపాఠాలు, ఉదాహరణలు, గత గ్రంథాల సూచనలు మొదలైనవి ఉన్నాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

25, 26 : అంటే వెనుకటి జాతులు ప్రవక్తలను, గ్రంథాలను తిరస్కరించారు. వారి అకృత్యాల ఫలితంగా వారిని నాశనం చేయడం జరిగింది. వారిని మా శిక్ష నుండి ఎవరూ రక్షించలేకపోయారు. ప్రాపంచిక జీవితంలో

కూడా మేము మా శిక్షను రుచి చూపించాము. ఇంకా విశ్వాసులకు మనశ్శాంతిని ప్రసాదించాము. ఈ పాపాత్ములు తమ్ము తాము సరిదిద్దుకోవాలి. ఎందుకంటే వీరు అంతిమ ప్రవక్తను తిరస్కరిస్తున్నారు. వీరిని కూడా దైవశిక్షకు గురిచేయడం జరుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

28 : ఈ వాక్యం ఒక ఉదాహరణ వంటిది. ప్రజలు దీని గురించి ఆలోచించి, పరికించి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి. ఈ వాక్యం ఒక ఏకదైవారాధకునికి – బహుదైవారాధకునికి మధ్య ఉన్న తేడాను విశదపరుస్తుంది. సేవకుడు ఒక్కడు, యజమానులు అనేకమంది ఉంటే, సేవకుడు ఎల్లప్పుడూ ఆందోళనకు గురవుతూ ఉంటాడు. దీనికి భిన్నంగా ఒకే ఒక్క యజమాని గల సేవకుడు తన యజమాని ఆదేశాల్నే పాలిస్తాడు. నిర్భయంగా సుఖసంతోషాలతో ఉంటాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

31 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ప్రవక్తలకైనా, సామాన్య మానవులకైనా – అంటే ప్రతి ఒక్కరికీ మరణం సంభవిస్తుందనీ తెలియపర్చబడింది. ఇందులో మక్కా అవిశ్వాసుల ధోరణిని ఖండించటం జరిగింది. మీరు మరణిస్తే, వీరు మాత్రం శాశ్వతంగా ఉండిపోతారా? అని ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేయబడింది. ముహమ్మద్ (స) చనిపోతే, మీరు కూడా మరణిస్తారని హెచ్చరించబడింది. చావుపట్ల సంతోషం వ్యక్తం చేయటం మంచిది కాదు. ఇందులో కొంతమంది ప్రవక్త (స) అనుచరుల ఆలోచనా విధానాన్ని సంస్కరించటం జరిగింది. ఎందుకంటే వీరు ప్రవక్త (స) మరణించరని భావించేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَ كَذَّبَ بِالصِّدْقِ
اِذْ جَآءَهٗ ؕ اَلَیْسَ فِیْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكٰفِرِیْنَ ﴿32﴾

وَالَّذِیْ جَآءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهٖۤ اُولٰٓىِٕكَ هُمُ
الْمُتَّقُوْنَ ﴿33﴾

لَهُمْ مَّا یَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا
الْمُحْسِنِیْنَ ۚۖ ﴿34﴾

لِیُكَفِّرَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِیْ عَمِلُوْا وَیَجْزِیَهُمْ
اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذِیْ كَانُوْا یَعْمَلُوْنَ ﴿35﴾

اَلَیْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهٗ ؕ وَیُخَوِّفُوْنَكَ بِالَّذِیْنَ مِنْ
دُوْنِهٖ ؕ وَمَنْ یُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ۚ ﴿36﴾

وَمَنْ یَّهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّضِلٍّ ؕ اَلَیْسَ اللّٰهُ
بِعَزِیْزٍ ذِی انْتِقَامٍ ﴿37﴾

وَلَىِٕنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
لَیَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَرَءَیْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِیَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كٰشِفٰتُ ضُرِّهٖۤ اَوْ
اَرَادَنِیْ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكٰتُ رَحْمَتِهٖ ؕ قُلْ
حَسْبِیَ اللّٰهُ ؕ عَلَیْهِ یَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿38﴾

(32) ఎవడు అల్లాహ్‌కు అబద్ధాన్ని అంటకడతాడో, సత్యం అతడి ముందుకు వచ్చినప్పుడు అది అబద్ధమని దానిని తిరస్కరిస్తాడో, అతడి కంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఇంకెవడు? అటువంటి సత్యతిరస్కారుల స్థానం నరకంలోనే కదా ఉండేది! (33) సత్యాన్ని తీసుకువచ్చిన వ్యక్తి, అది సత్యమని అంగీకరించిన ప్రజలు మాత్రమే శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటారు. (34) వారికి తమ ప్రభువు వద్ద కోరినంత లభిస్తుంది. ఇది సత్కార్యాలు చేసే వారికి లభించే పుణ్యఫలం. (35) వారు చేసిన అత్యంత ఘోరమైన కార్యాలను అల్లాహ్ వారి కర్మల నుండి తీసివెయ్యటానికి, వారు చేసిన సత్కార్యాలకు గాను వారికి ప్రతిఫలం ప్రసాదించటానికి. (36) ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ తన దాసునికి చాలడా? వారు ఆయనను గురించిగాక, ఇతరులను గురించి నిన్ను భయపెడుతున్నారు. నిజానికి, అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టతకు గురిచేసే వాడికి దారిచూపే వాడెవ్వడూ లేడు. (37) ఆయన మార్గం చూపేవాడిని మార్గం తప్పించేవాడు కూడ ఎవ్వడూ లేడు. అల్లాహ్ మహాశక్తిమంతుడూ, ప్రతీకారం తీర్చుకోగలవాడూ కాడా?

(38) ఒకవేళ నీవు వారిని, భూమ్యాకాశాలను ఎవడు సృష్టించాడు అని ప్రశ్నిస్తే, వారు స్వయంగా, "అల్లాహ్‌యే" అని అంటారు. వారిని అడుగు, "యదార్థం ఇదైనప్పుడు, ఒకవేళ అల్లాహ్ నాకేదైనా నష్టాన్ని చేకూర్చగోరితే మీరు అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు వేడుకునే దేవీలు, అల్లాహ్ కలిగించే నష్టం నుండి నన్ను కాపాడగలరా? లేదా అల్లాహ్ నాపై దయ చూపగోరితే, వారు అల్లాహ్ కారుణ్యాన్ని అడ్డుకోగలరా? మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? కనుక వారితో ఇలా అను, "అల్లాహ్ ఒక్కడే నాకు చాలు, నమ్ముకునే వారు ఆయననే నమ్ముకుంటారు."

قُلۡ يٰقَوۡمِ اعۡمَلُوۡا عَلٰى مَكَانَتِكُمۡ اِنِّىۡ عَامِلٌ‌ۚ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ ۙ﴿39﴾

(39) వారికి స్పష్టంగా ఇలా చెప్పు, “నా జాతి ప్రజలారా! మీరు మీ ఇష్టప్రకారం మీ పనులు చేస్తూ ఉండండి. నా పనేదో నా ఇష్టం వచ్చినట్లు నేను చేస్తుంటాను. త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది.

مَنۡ يَّاۡتِيۡهِ عَذَابٌ يُّخۡزِيۡهِ وَيَحِلُّ عَلَيۡهِ عَذَابٌ مُّقِيۡمٌ ﴿40﴾

(40) ఎవరి మీదకు అవమానకరమైన శిక్ష వచ్చిపడుతుందో, ఇంకా ఎవరికి ఎన్నడూ తొలగిపోని శిక్ష లభిస్తుందో.” (41) ఓ ప్రవక్తా! మేము మానవులందరి కోసం ఈ సత్య గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింపజేశాము. ఇక ఎవడు సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తాడో, అతడు తన మేలు కొరకే అలా చేస్తాడు. ఎవడు మార్గం తప్పుతాడో, ఆ మార్గం తప్పటమనే పాపానికి అతడే బాధ్యుడు అవుతాడు. వారికి నీవు జవాబుదారి కావు. (42) మరణ సమయంలో ఆత్మలను వశపరచుకునేవాడు అల్లాహ్‌యే. ఇంకా మరణించని వాడి ఆత్మను అతడు నిద్రావస్థలో ఉన్నప్పుడు వశపరచుకుంటాడు. ఆయన ఎవడి విషయంలో, మరణ నిర్ణయం అమలు చేస్తాడో, దానిని (అతని ఆత్మను) ఆపి ఉంచుతాడు. మిగతా వారి ఆత్మలను ఒక నిర్ణీత సమయం వరకు తిరిగి పంపేస్తాడు. ఆలోచించే వారికి ఇందులో గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి.

اِنَّاۤ اَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكَ الۡكِتٰبَ لِلنَّاسِ بِالۡحَـقِّ‌ۚ فَمَنِ اهۡتَدٰى فَلِنَفۡسِهٖ‌ۚ وَمَنۡ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَا‌ۚ وَمَاۤ اَنۡتَ عَلَيۡهِمۡ بِوَكِيۡلٍ‌ ﴿41﴾ ع 4 10 1

اَللّٰهُ يَتَوَفَّى الۡاَنۡفُسَ حِيۡنَ مَوۡتِهَا وَالَّتِىۡ لَمۡ تَمُتۡ فِىۡ مَنَامِهَا‌ۚ فَيُمۡسِكُ الَّتِىۡ قَضٰى عَلَيۡهَا الۡمَوۡتَ وَيُرۡسِلُ الۡاُخۡرٰٓى اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى‌ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّتَفَكَّرُوۡنَ ﴿42﴾

اَمِ اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ شُفَعَآءَ‌ ؕ قُلۡ اَوَلَوۡ كَانُوۡا لَا يَمۡلِكُوۡنَ شَيۡـًٔا وَّلَا يَعۡقِلُوۡنَ ﴿43﴾

(43) అటువంటి ఆరాధ్యుణ్ని వదలిపెట్టి, వారు ఇతరులను సిఫారసు చేసేవారుగా ఎన్నుకున్నారా? వారికి ఇలా చెప్పు, “వారికి కించిత్తు అధికారం ఉన్నా, లేకపోయినా, వారికి అవగాహన ఉన్నా లేకపోయినా వారు సిఫారసు చేయగలరా?”

قُلۡ لِّلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيۡعًا‌ ؕ لَهٗ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ‌ ؕ ثُمَّ اِلَيۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿44﴾

(44) ఇంకా ఇలా అను, “సిఫారసు అనేది కేవలం అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉంది. భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అధిపతి ఆయనే. తరువాత ఆయన వైపునకే మీరు మరలింపబడతారు.”

(45) ఒక్క అల్లాహ్‌ను గురించి మాత్రమే
ప్రస్తావించటం జరిగినప్పుడు, పరలోకం పట్ల
విశ్వాసం లేని వారి హృదయాలు బాధకు
గురవుతాయి. ఆయనను తప్ప ఇతరులను గురించి
ప్రస్తావించినప్పుడు, అకస్మాత్తుగా వారి ముఖాలు
సంతోషంతో వెలిగిపోతాయి. (46) ఇలా అను, "ఓ
అల్లాహ్! భూమ్యాకాశాలకు నిర్మాతా! గోచర
అగోచరాలను ఎరిగిన జ్ఞానీ! నీవే నీ దాసుల మధ్య
వారు విభేదిస్తూ ఉన్న విషయాల గురించి
తీర్పుచేస్తావు. (47) ఒకవేళ ఈ దుర్మార్గుల వద్ద
భూమిలో ఉన్న సంపద ఉంటే, ఇంకా అంతే సంపద
కూడ ఉండి ఉంటే, వారు ప్రళయం నాటి కఠిన
శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి ఈ మొత్తం
సంపదను పరిహారంగా ఇవ్వటానికి కూడా
సిద్ధపడతారు. అక్కడ అల్లాహ్ తరఫు నుండి వారి
ముందుకు, వారు ఎన్నడూ ఊహించి కూడ
ఉండనిదంతా వస్తుంది. (48) అక్కడ తమ సంపాదన
యందలి దుష్పరిణామాలన్ని వారికి స్పష్టంగా
తెలిసిపోతాయి. వారు ఎగతాళి చేస్తూ వచ్చినదే వారిని
చుట్టుముట్టుతుంది. (49) ఈ మానవుడే తనకు
కాస్త కష్టం కలిగినప్పుడు, మమ్మల్ని మొరపెట్టు
కుంటాడు. మేము అతనికి మా తరఫు నుండి
అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించినప్పుడు, "నాకు ఉన్న
జ్ఞానం కారణంగానే ఇది నాకు లభించింది" అని
అంటాడు. కాని అది కాదు, ఇది ఒక పరీక్ష. అయితే
వారిలో చాలామంది ఎరుగరు. (50) ఈ మాటనే
వారికి పూర్వం గతించిన వారు కూడ అన్నారు.
కాని, వారు సంపాదించినదేదీ వారికి ఏ విధంగానూ
పనికి రాలేదు. (51) తరువాత తమ సంపాదన
దుష్ఫలితాలను వారు అనుభవించారు. వారిలోని
దుర్మార్గులు త్వరలోనే తమ సంపాదనయందలి
దుష్ఫలితాలను అనుభవిస్తారు. వారు మమ్మల్ని
నిస్సహాయులుగా చేయలేదు.

وَإِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿45﴾

قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ عٰلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿46﴾

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿47﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿48﴾

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنٰهُ نِعْمَةً مِنَّا ۙ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ ۚ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿49﴾

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿50﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا ۚ وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا ۙ وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿51﴾

| | |
|---|---|
| (52) అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని అనంతంగా ఇస్తాడనీ, తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని పరిమితంగా ఇస్తాడనీ వారికి తెలియదా? ఇందులో విశ్వసించే వారికొరకు ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. | اَوَلَمۡ يَعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ يَبۡسُطُ الرِّزۡقَ لِمَنۡ يَّشَآءُ وَيَقۡدِرُ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿52﴾ ع 5 11 2 |

32 – 52 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి మీకూ మరణం సంభవిస్తుందని, మీ శత్రువులైన అవిశ్వాసులకూ, విగ్రహారాధకులకూ మరణం సంభవిస్తుందని తెలియపర్చటం జరిగింది. సూరె జుమర్‌లో ఇలా ఉంది : "మీరూ మరణిస్తారు. వారూ మరణిస్తారు. ఆతరువాత మీరందరూ మీ ప్రభువు సమక్షంలో వ్యాజ్యాన్ని సమర్పిస్తారు. అప్పుడు మీలో ఎవరు సత్యంపై ఉన్నారో, ఎవరు అసత్యంపై ఉన్నారో అల్లాహ్ తీర్పు చెబుతాడు. ఇది ఖుర్‌ఆన్, ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం. (జుమర్ : 30, 31)

ఖుర్‌ఆన్‌లో అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స)కు మరణం సంభవిస్తుందని స్పష్టంగా ఆదేశించాడు. కాని చాలామంది ముస్లింలు ప్రవక్త (స) మరణించలేదని, సజీవంగా ఉన్నారని భావిస్తున్నారు. ఇది చాలా తప్పుడు అభిప్రాయం. ఎందుకంటే ఈ అభిప్రాయం ఖుర్‌ఆన్ ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. అదేవిధంగా అల్లాహ్ ప్రియభక్తులు కూడా మరణించి ఉన్నారు. సమాధుల్లో అల్లాహ్ ప్రియభక్తులు సజీవంగా లేరు. కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే సజీవంగా ఉన్నాడు. సజీవంగాఉంటాడు. అల్లాహ్‌కుమరణం లేదు. కాని ప్రవక్తలకు, దైవప్రియ భక్తులకు మరణం ఉంది. ఎందుకంటే వారందరూ సృష్టితాలు, దైవాలు కారు. వీరు మానవులు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు తమ ఆరాధ్యులు మిమ్మల్ని నష్టానికి గురిచేస్తారని, మీకు హాని తలపెడతారని, మిమ్మల్ని చంపివేస్తారని భయపెడుతున్నారు. అయితే అల్లాహ్‌యే భూమ్యాకాశాలకు యజమాని అని, లాభనష్టాలు ఆయన చేతుల్లోనే ఉన్నాయని, అల్లాహ్‌తప్ప ఇతరులెవ్వరూ లాభంగాని, నష్టంగాని చేకూర్చలేరని తెలియపర్చమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

32, 33 : అంటే అల్లాహ్‌కు సంతానము ఉందని, ఆయనకు భాగస్వాములు ఉన్నారని, ఆయనకు భార్యలు ఉన్నారని వీరు వాదిస్తున్నారు. అయితే అల్లాహ్ ఇటువంటి కల్పితాలన్నిటికీ అతీతుడు. ఇదే సత్యధర్మం, ఇందులో ఏక దైవారాధన ఉంది. ఆదేశాలు, విధులు ఉన్నాయి. మరణానంతర జీవిత నమ్మకాలు ఉన్నాయి. అధర్మమైనవి, హాని కలిగించేవి ఇందులో నిషేధించబడి ఉన్నాయి. ఇందులో విశ్వాసుల కొరకు శుభవార్తలు ఉన్నాయి. అవిశ్వాసుల కొరకు హెచ్చరికలు ఉన్నాయి. అవిశ్వాసులు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) తెచ్చిన జీవన విధానాన్ని అసత్యమైనదిగా పరిగణించారు. కొందరు దీన్ని సత్యమైనదిగా ధృవీకరించారు. దీన్ని విశ్వసించారు అంటే ఇది విశ్వాసులందరికీ వర్తిస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

36: అంటే అల్లాహ్‌నే ఆరాధించే, అల్లాహ్‌నే నమ్ముకునే ఆయన దాసులకు అల్లాహ్‌యే చాలు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "ఇస్లాం భాగ్యం పొంది ఉపాధి పొందుతూ ఉండి, తృప్తిగా ఉండే వాడే సాఫల్యం పొందేవాడు." ఆ తరువాత మళ్ళీ ఇలా అన్నారు : "విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్ ప్రవక్తను విగ్రహాలు హాని కలుగచేస్తాయని భయపెడతారు. వాస్తవంగా అల్లాహ్ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేశాడు. అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసిన వాడికి ఎవరు సన్మార్గం ప్రసాదించగలరు?" (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

38 : ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ద్వారా ఖురైష్ అవిశ్వాసులకు, సత్యసందేశ ప్రచారం పట్ల

ఆగ్రహం, శత్రుత్వం, ఈర్ష్య కలిగి ఉన్న మీరు వాటిపైనే నిలకడగా ఉండమని, నేను కూడావిశ్వాసం, ఏక దైవారాధన, అల్లాహ్ విధేయతలపై నిలకడగా ఉన్నానని, త్వరలో ఎవరిపై దైవశిక్ష అవతరిస్తుందో, శాశ్వత నరకశిక్ష ఎవరిని చుట్టుముట్టుతుందో తెలుస్తుందని హెచ్చరించటం జరిగింది. వాస్తవం ఏమిటంటే అలాగే జరిగింది. బద్ర్ మైదానంలో ఘోర పరాజయం ఎదురైంది. అవమానకరంగా వారిని హతమార్చటం జరిగింది. చాలామంది అవిశ్వాసులు చంపబడ్డారు. వారి శవాలను ఒక లోతైన గోతిలో పడవేయడం జరిగింది. ఇంకా పట్టుబడిన వారిని బంధించి మదీనా తీసుకుపోవటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

41, 42 : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు పట్టువదలకుండా అవిశ్వాసాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండటం వల్ల ప్రవక్త (స)కు చాలా బాధ కలిగేది. అందుకు అల్లాహ్ మేము మీపై అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడం, మా ఆదేశాలను వారికి తెలియపర్చడమే మీ బాధ్యత అని ఓదార్చడం జరిగింది. వీరి సన్మార్గానికి మీకు ఎటువంటి సంబంధం లేదని, వారు సన్మార్గం అనుసరిస్తే వారికే లాభం చేకూరుతుందని, అలా చేయకపోతే నష్టం కూడా వారిదే అని విశదపర్చబడింది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన అద్భుతమైన శక్తిసామర్థ్యాలను గురించి పేర్కొన్నాడు. దీన్ని ప్రతిరోజూ మానవులు చూస్తూ ఉంటారు. అదేమిటంటే అతను నిద్రపోతే, అతని ఆత్మ శరీరం నుండి వేరైనట్లు అవుతుంది. అంటే అతని శక్తులన్నీ పనిచేయడం మానివేస్తాయి. మళ్ళీ అతడు మేల్కొంటే ఆ శక్తులన్నీ పనిచేయడం ప్రారంభిస్తాయి. అతని ఆత్మ మళ్ళీ శరీరంలో ప్రవేశించినట్లవుతుంది. అయితే అస్తమించిన ఆత్మ మళ్ళీ శరీరంలో ప్రవేశించదు. అతడు మరణానికి గురవుతాడు. దీన్నే కొందరు వ్యాఖ్యాతలు చిన్నచావు, పెద్ద చావుగా వర్ణించారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

46 : అంటే ప్రవక్త (స)కు అవిశ్వాసులకు విభేదాలు హద్దుమీరితే, భరించరాని బాధకు గురైతే తమ ప్రభువు వైపు మరలమని, వినయ విధేయతలతో ఇలా ప్రార్థించమని ఆదేశించటం జరిగింది. "ఓ భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్తా! గోచరఅగోచరాలను ఎరిగినవాడా! నీవే విశ్వాసుల, అవిశ్వాసుల మధ్య తీర్పు చెయ్యి. ఇంకా నువ్వే సత్యం వైపు నాకు దారి చూపు." (తైసీరుర్రహ్మాన్)

47, 48 : అక్కడి శిక్షలు ఎంత తీవ్రంగా ఉంటాయంటే, ఎన్ని విధాలుగా ఉంటాయంటే ఈ అవిశ్వాసులు ఇహలోక జీవితంలో కలలో కూడా ఊహించి ఉండని విధంగా ఉంటాయి. ఇహలోక జీవితంలో వారు చేసిన పాపాలకు, అకృత్యాలకు, ధర్మవ్యతిరేక ధోరణులకు ఫలితంగా దైవశిక్షలు వారి ముందు అవతరించటం జరుగుతుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

49 : మానవ స్వభావాన్ని గుర్తుచేయటం జరిగింది. మానవుడు కష్టాల్లో, దుఃఖాల్లో అల్లాహ్‌ను మొరపెట్టుకుంటాడు. అల్లాహ్‌నే స్తుతిస్తూఉంటాడు. కాని అతనికి తన అనుగ్రహాలను ప్రసాదిస్తే, కష్టాలను దుఃఖాలను తొలగించిన వెంటనే అహంకారిగా, దైవద్రోహిగా మారిపోతాడు. అంతేకాక ఈ అనుగ్రహాలు, ఈ ధన సంపదలు అన్నీ నా శక్తియుక్తుల వల్ల, నా తెలివితేటల వల్ల నాకు లభించాయి. ఇలా జరుగుతుందని నాకు ముందే తెలుసు. నేను దీనికే తగినవాడను అని ప్రగల్భాలు పలుకుతాడు. కాని ఇవన్నీ అల్లాహ్ అనుగ్రహాలని, వాటిని మానవులను పరీక్షించే నిమిత్తం ప్రసాదించటం జరిగిందని అల్లాహ్ తెలియపరుస్తున్నాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

52 : అంటే మానవుడు ఉపాధి కొరకు, ధన సంపదల కొరకు శక్తియుక్తులను ఉపయోగిస్తాడు. అనేక విధాలుగా తన తెలివి తేటలను, బుద్ధిజ్ఞానాలను ఉపయోగిస్తాడు. ఒకరి ఉపాధి అధికంగా మరొకరి ఉపాధి అల్పంగా ఎందుకు ఉంటుంది? దీనివల్ల తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే ఉపాధి యొక్క హెచ్చుతగ్గులు మానవుని శక్తిసామర్థ్యాలు, తెలివితేటలు, బుద్ధిజ్ఞానాలపై ఆధారపడి లేవు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉన్నాయి. అల్లాహ్ తన వివేకం ద్వారా తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని హెచ్చిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని తగ్గిస్తాడు. ఇందులో కూడా విశ్వాసుల కొరకు గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا
تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ
جَمِيْعًا ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿53﴾
وَاَنِيْبُوْٓا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوْا لَهٗ مِنْ قَبْلِ اَنْ
يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿54﴾
وَاتَّبِعُوْٓا اَحْسَنَ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ مِّنْ
قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَّاَنْتُمْ لَا
تَشْعُرُوْنَ ۙ ﴿55﴾
اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ يّٰحَسْرَتٰى عَلٰى مَا فَرَّطْتُّ فِيْ جَنْۢبِ
اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ السّٰخِرِيْنَ ۙ ﴿56﴾
اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ
الْمُتَّقِيْنَ ۙ ﴿57﴾
اَوْ تَقُوْلَ حِيْنَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِيْ كَرَّةً
فَاَكُوْنَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿58﴾
بَلٰى قَدْ جَآءَتْكَ اٰيٰتِيْ فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ
وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿59﴾
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلَى اللّٰهِ
وُجُوْهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ؕ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى
لِّلْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿60﴾
وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ ۚ لَا يَمَسُّهُمُ
السُّوْٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿61﴾
اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَّهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿62﴾

(53) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, "మీ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకున్న నా దాసులారా! అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందకండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అన్ని పాపాలనూ క్షమిస్తాడు. ఆయన క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (54) మీ మీదకు శిక్ష రాకముందే, మీకు ఎవరి నుండీ సహాయం లభించని పరిస్థితి ఏర్పడక మునుపే, మీరు మీ ప్రభువు వైపునకు మరలి, ఆయనకు విధేయత చూపండి. (55) మీకు తెలియకుండానే మీ మీదకు అకస్మాత్తుగా శిక్ష రాకముందే, మీ ప్రభువు పంపిన గ్రంథంలోని ఉత్తమ విషయాలను అనుసరించండి. (56) తరువాత ఏ వ్యక్తి అయినా ఇలా అనే పరిస్థితి రాకూడదు. "అల్లాహ్ విషయంలో నేను చూపిన నిర్లక్ష్యతకు నేను ఎంతో చింతిస్తున్నాను. పైగా నేను ఎగతాళి చేసే వారిలో చేరిపోయాను. (57) లేదా "అయ్యో! అల్లాహ్ నాకు సన్మార్గం చూపి ఉంటే, నేను కూడ భయభక్తులు కలవారిలో చేరివుండేవాణ్ణి." (58) లేదా శిక్షను చూసి, "అయ్యో! నాకు మరొక అవకాశం దొరికితే ఎంత బాగుండేది. నేను కూడ సత్కార్యాలు చేసే వారిలో కలిసిపోతాను."

(59) లేదు, నా వాక్యాలు నీ వద్దకు వచ్చాయి. కాని నీవు వాటిని తిరస్కరించావు. విర్రవీగావు. నీవు అవిశ్వాసులలోని వాడవు. (60) ఈనాడు అల్లాహ్‌కు అసత్యాన్ని ఆపాదించిన వారి ముఖాలు, ప్రళయం నాడు నల్లగా మారిపోవటాన్ని నీవు చూస్తావు. నరకంలో గర్విష్టులకు సరిపోయే స్థలం లేదా?

(61) దీనికి భిన్నంగా ఇక్కడ అల్లాహ్‌కు భయపడిన వారికి, వారి సాఫల్యానికి దోహదం చేసిన కారణాల వల్ల, అల్లాహ్ ముక్తిని ప్రసాదిస్తాడు. వారికి ఏ కష్టమూ కలగదు, వారికి ఎలాంటి విచారమూ ఉండదు.

(62) ప్రతి వస్తువునూ సృష్టించిన వాడు అల్లాహ్‌యే. ప్రతి వస్తువునకూ సంరక్షకుడు కూడా ఆయనే.

لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا
بِاٰيٰتِ اللّٰهِ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۧ﴿63﴾ ع 6/11/3

قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَاْمُرُوْۗنِّىْٓ اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجٰهِلُوْنَ ﴿64﴾

وَلَقَدْ اُوْحِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَىِٕنْ
اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ
الْخٰسِرِيْنَ ﴿65﴾

بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿66﴾

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ڰ وَالْاَرْضُ جَمِيْعًا
قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيّٰتٌۢ
بِيَمِيْنِهٖ ۭ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿67﴾

وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي
الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاۗءَ اللّٰهُ ۭ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ اُخْرٰى
فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَّنْظُرُوْنَ ﴿68﴾

وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتٰبُ
وَجِايْۗءَ بِالنَّـبِيّٖنَ وَالشُّهَدَاۗءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ
بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿69﴾

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا
يَفْعَلُوْنَ ۧ﴿70﴾ ع 7/7/4

(63) భూమిలో, ఆకాశాలలో ఉన్న నిక్షేపాల తాళపు చెవులు ఆయన వద్దనే ఉన్నాయి. అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించే వారే నష్టానికి గురిఅయ్యేవారు.

(64) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "అయితే, ఓ మూర్ఖులారా! అల్లాహ్‌ను కాదని మరొకరికి దాస్యం చేయమని మీరు నాకు చెప్తారా?" (65) నీ వద్దకూ, నీకు పూర్వం గతించిన ప్రవక్తల వద్దకూ ఇలా దైవవాణి పంపబడింది. "ఒకవేళ మీరు షిర్కు చేస్తే, మీ కర్మలన్నీ వ్యర్థమైపోతాయి. మీరు నష్టానికి గురి అవుతారు. (66) కనుక ప్రవక్తా! నీవు కేవలం అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించు. కృతజ్ఞులై ఉండే దాసులలో చేరిపో. (67) వారు అల్లాహ్‌ను ఏ విధంగా గౌరవించాలో, ఆ విధంగా గౌరవించనే లేదు. ఆయన శక్తి ఎలాంటిదంటే, ప్రళయం నాడు యావత్తు భూమండలం ఆయన పిడికిలిలో ఉంటుంది. ఆకాశాలు ఆయన కుడిచేతిలో చుట్టబడి ఉంటాయి. వారు చేస్తున్న బహుదైవారాధనకు ఆయన అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు. (68) ఆ రోజున శంఖం పూరించబడుతుంది. ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్న వారు అందరూ మరణిస్తారు, అల్లాహ్ సజీవంగా ఉంచదలచుకున్నవారు తప్ప. తరువాత రెండోసారి శంఖం పూరించబడుతుంది. అప్పుడు ఒక్కసారిగా అందరూ లేచిచూడటం ప్రారంభిస్తారు. (69) భూమి తన ప్రభువు తేజస్సుతో వెలిగిపోతుంది. కర్మల చిట్టా తీసుకురాబడుతుంది. దైవప్రవక్తలూ, సాక్షులూ అందరూ హాజరుపరచబడతారు. ప్రజలకు సరిగ్గా, న్యాయంగా తీర్పు చేయబడుతుంది. వారికి ఎలాంటి అన్యాయమూ జరగదు. (70) ప్రతి ఆత్మకూ అది చేసుకున్న కర్మల ప్రకారం ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ప్రజలు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا
جَآءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ
يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ
رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا
بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى
الْكَٰفِرِينَ ﴿71﴾

(71) ఈ తీర్పు తరువాత సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారు, నరకం వైపునకు గుంపులు, గుంపులుగా తోలబడతారు. చివరకు వారు అక్కడకు చేరినప్పుడు దాని ద్వారాలు తెరువబడతాయి. కాపలాదారులు వారితో ఇలా అంటారు, "స్వయంగా మీలో నుండే మీకు, మీ ప్రభువు వాక్యాలను వినిపించి, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు, మీరు ఈ దినాన్ని కూడ చూడవలసి వస్తుందని, మిమ్మల్ని హెచ్చరించిన ప్రవక్తలు మీ వద్దకు రాలేదా?" వారు, "అవును, వచ్చారు. కాని శిక్షా నిర్ణయం అవిశ్వాసుల విషయంలో రూఢీ అయిపోయింది" అని సమాధానం చెబుతారు.

قِيلَ ادْخُلُوٓا أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ
فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿72﴾

(72) ఇలా అనబడుతుంది, "నరకద్వారాలలో ప్రవేశించండి. మీరు ఇక్కడ శాశ్వతంగా ఉండవలసి ఉంది. ఇది గర్విష్ఠుల నివాసం, బహు చెడ్డ నివాసం."

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ
إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ﴿73﴾

(73) తమ ప్రభువు పట్ల అవిధేయతకు దూరంగా ఉన్న వారిని, వర్గాలుగా, సమూహాలుగా స్వర్గం వైపునకు తీసుకుపోవటం జరుగుతుంది. చివరకు వారు అక్కడకు చేరినప్పుడు, దాని తలుపులు ముందుగానే తెరువబడి ఉంటాయి. దాని ద్వారపాలకులు వారితో ఇలా అంటారు, "మీకు శాంతి కలుగుగాక! మీరు చక్కగా ప్రవర్తించారు. ఇందులోకి ప్రవేశించండి. ఇక్కడ శాశ్వతంగా ఉండేటందుకు."

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا
الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُ ۖ فَنِعْمَ
أَجْرُ الْعَٰمِلِينَ ﴿74﴾

(74) వారు ఇలా అంటారు, "మాకు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిజం చేసి చూపిన, మమ్మల్ని భూమికి వారసులుగా చేసిన దేవునికి కృతజ్ఞతలు. ఇక మేము, స్వర్గంలో ఎక్కడ కోరుకుంటే అక్కడ నివాసం ఏర్పరచుకోగలము." కనుక సత్కార్యాలను ఆచరించే వారికి ఎంత మంచి ప్రతిఫలం ఉంది.

| | |
|---|---|
| (75) అల్లాహ్ సింహాసనం చుట్టూ దైవదూతలు వలయాకారంగా ఏర్పడి తమ ప్రభువును స్తుతించటాన్ని, ఆయన పవిత్ర నామాన్ని కొనియాడుతూ ఉండటాన్నీ నీవు చూస్తావు. ప్రజల మధ్య సక్రమంగా, న్యాయంగా తీర్పు చేయటం జరుగుతుంది. "స్తోత్రం కేవలం సకల లోకాలకు ప్రభువైన అల్లాహ్‌కు మాత్రమే చెందుతుంది" అని ప్రకటించబడుతుంది. | وَتَرَى الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفِّيْنَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيْلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿75﴾ |

ع 8 5 5

53 – 75 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో లాభనష్టాలు కేవలం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయని, దేవీదేవతల, మహాపురుషుల, పుణ్యాత్ముల, ప్రవక్తల చేతుల్లో లేవని, ఎందుకంటే వీరు మానవులని, సృష్టితాలని వీరు దైవాలు కారని విశదపర్చబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ప్రజలారా! అల్లాహ్ సమక్షంలో పశ్చాత్తాపం చెంది, క్షమాపణ కోరండని, అల్లాహ్ మీ పాపాలన్నిటినీ క్షమిస్తాడని, అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని అనుసరించండని, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపండని, ఇందులోనే పరలోక సాఫల్యం ఉందని, దేవీదేవతల సిఫారసును నమ్మి మోసపోకండని, మహాపురుషుల, పుణ్యాత్ముల సిఫారసులను నమ్మి మోసపోకండని, సాఫల్యం కేవలం దైవమార్గంలోనే ఉన్నదని, ఆ మార్గమే విశ్వాసం మరియు సత్కార్యాలు అని స్పష్టపరచటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

53 : వాహిదీ ప్రకారం వ్యాఖ్యాతలందరూ ఈ వాక్యాన్ని సాటి కల్పించేవారు, హింసా దౌర్జన్యాలు, హత్యలు చేసేవారు, ప్రవక్త (స)కు హాని తలపెట్టేవారు, ఇస్లాం స్వీకరించాలని, ముస్లిం అవ్వాలని సంకల్పంకలిగి ఉండేవారు. కాని అంతకు ముందు చేసిన పాపాలు క్షమించరానివని, క్షమించబడవని భయపడేవారి గురించి అవతరించిందని ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉన్నారు. అప్పుడు వారికీ, ఇతరులకు అల్లాహ్ కారుణ్యం చాలా విశాలమైనదని, అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందకూడదని, అల్లాహ్ తన దాసులను తప్పకుండా క్షమిస్తాడని, ఎందుకంటే ఆయన అనంత కరుణామయుడని, అపార కృపాశీలుడనే శుభవార్త ఇవ్వమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు.

ఈ వాక్యం అల్లాహ్ పట్ల దృఢమైన నమ్మకం కలిగి ఉండాలని బోధిస్తుందని షౌకానీ అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇందులో అల్లాహ్ ఆయనకు తన దాసులకు మధ్య ప్రత్యక్ష సంబంధాన్ని పేర్కొన్నాడు. పొరపాటు వల్ల ఎన్ని పాపాలు జరిగినా, అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందకూడదని వారించాడు. అంతేగాక తాను పాపాలన్నిటినీ క్షమిస్తానని వాగ్దానంచేశాడు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ వాక్యం విశ్వాసి, అవిశ్వాసి అనే తేడా లేకుండా అందరికీ పశ్చాత్తాపం చెందమని ఆహ్వానిస్తోంది. పశ్చాత్తాపం వల్ల క్షమాపణ కోరటం వల్ల అల్లాహ్ పాపాలన్నిటినీ క్షమిస్తాడని, ఆ పాపాలు సముద్రంలోని నురుగులా ఉన్నాసరే అని తెలుపుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

56, 57 : అంటే అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త(స) విధేయతలో కొరత చిన్నా పెద్ద పాపాలు. అంటే అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం, స్వర్గం కోరడంలో అశ్రద్ధ, సోమరితనంగా వ్యవహరించటం. అంటే ఒకవేళ అల్లాహ్ నాకు సన్మార్గం ప్రసాదిస్తే నేను బహుదైవారాధనకు, పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండేవాడ్ని. మరోచోట అల్ అన్ ఆమ్ 148లో

కూడా ఇలా ఉంది. “అల్లాహ్ గనక కోరి ఉంటే మేము షిర్క్ చేసి ఉండేవారము కాము.” అంటే మాట మంచిదే గాని ఉద్దేశ్యం మంచిది కాదు. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్, అహ్సనుల్ బయాన్)

60 : అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములు ఉన్నారని, భార్యఉందని, సంతానం ఉందని అల్లాహ్‌పై అభాండాలు వేసే నేరచరితులు తీర్పుదినం నాడు దైవశిక్షను తమ కళ్ళతో చూచినప్పుడు అల్లాహ్ వారి పట్ల ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తాడు. అప్పుడు వారు భయభ్రాంతులకు గురై వారి ముఖాలు నల్లగా మారిపోతాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

63, 64 : మఖాలీద్ అంటే తాళాలు లేదా నిధులు. అంటే కార్యసాధనాలన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. ఆయనకే అధికారం ఉంది. స్తోత్రాలు, పొగడ్తలు, ప్రశంసలు, గొప్పతనాలు అన్నీ అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి. అల్లాహ్‌యే సర్వశక్తియుక్తులు కలిగినవాడు అంటే అల్లాహ్ వాక్యాలను ధిక్కరించేవారు, ఆయన సాక్ష్యాధారాలను స్వీకరించనివారే విపరీతమైన నష్టానికి గురయ్యేవారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ అభిప్రాయం ప్రకారం మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను తమ విగ్రహాలను ఆరాధించమని ఆహ్వానిస్తూ దీనికి తోడుగా, మేము కూడా మీ ఆరాధ్యుడ్ని ఆరాధిస్తామని వాగ్దానం చేశారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

65 : అంటే ఒకవేళ నీవు సాటి కల్పించి పశ్చాత్తాపం చెందకుండా అవిశ్వాస స్థితిలో మరణిస్తే ... ఇలా ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించటం జరిగింది. ప్రవక్త (స) షిర్క్‌కు దూరంగా, సురక్షితంగా ఉండేవారు. ఎందుకంటే ప్రవక్తలు, అల్లాహ్ రక్షణలో ఉంటారు. వీరు దీనికి పాల్పడతారని మనం కలలో కూడా ఊహించలేము. అయితే ఇదంతా ప్రవక్త (స) అనుచర సంఘాన్ని హెచ్చరించటానికే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

67 : ఎందుకంటే వారు దైవప్రవక్తల ద్వారా అందజేసిన అల్లాహ్ ఆదేశాల్ని పాలించలేదు. అంతేకాక వారు అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను ఆరాధించేవారు. ఆయనతో పాటు ఇతరులను కూడా భాగస్వాములుగా భావించారు. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : “ఒక యూద పండితుడు, ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు : “మేము అల్లాహ్ గురించి దైవగ్రంథాల్లో ఇలా విన్నాము. అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు ఆకాశాలనూ ఒక వేలుపై, భూమిని ఒక వేలుపై, వృక్షాలను ఒక వేలుపై, నీటిని ఒక వేలిపై సృష్టితాలన్నింటినీ ఒక వేలిపై ఉంచుతాడు. ఇంకా “నేను రారాజును” అని అంటాడు. ప్రవక్త (స) చిరునవ్వు నవ్వుతూ దాన్ని ధృవీకరించారు. ఇంకా ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4437) (బుఖారీ, సూరహ్ జుమర్)

ఖుర్ఆన్, హదీసుల్లో పేర్కొనబడిన అల్లాహ్ గుణాలను ఎలాంటి అనుమానం, సంకోచం లేకుండా నాటి పరమార్థాలు తీయకుండా విశ్వసించటం తప్పనిసరి అని ముస్లిం అనుచర సంఘమంతా దృఢనమ్మకం కలిగిఉంది. వాస్తవం కూడా ఇదే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

69 : తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ తీర్పు ఇవ్వటానికి తీర్పు మైదానంలో ప్రత్యక్షం అయినప్పుడు మైదానం అంతా వెలుగుతో నిండిపోతుంది. ప్రజల కర్మల పత్రాలు తెప్పించబడతాయి. ఆ తరువాత దైవప్రవక్తలందరూ తాము తమ తమ జాతులన్నిటికీ అల్లాహ్ సందేశాన్ని అందజేశామని సాక్ష్యం ఇస్తారు. ఆ తరువాత అంతిమ ప్రవక్త (స) అనుచర సంఘం కూడా వచ్చి వెనుకటి ప్రవక్తలందరూ తమ తమ జాతులకు అల్లాహ్ సందేశాన్ని అందజేశారని సాక్ష్యం ఇస్తారు. ఆ వెంటనే అల్లాహ్ సృష్టితాల మధ్య న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఎవరికి ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

71 : జుమర్ అంటే శబ్దం అని అర్థం. వర్గాల్లో, తెగల్లో, అల్లర్లు, శబ్దాలు, కేకలు తప్పకుండా ఉంటాయి. అంటే అవిశ్వాసులను వర్గాలుగా, తెగలుగా, సమూహాలుగా నరకం వైపు తోలుకు పోవటం జరుగుతుంది. అంటే వీరిని మేకల మందలా తోలుకు పోవటం జరుగుతుంది. మరోచోట అవిశ్వాసులను నరకం వైపు తోలుకు వెళ్ళినప్పుడు వారి పట్ల కఠినంగా ప్రవర్తించటం జరుగుతుంది.

73 : ఈ వాక్యంలో అదృష్టవంతుల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. గొప్ప గొప్ప వాహనాలపై స్వర్గం వైపు అతిథులుగా సమూహాలుగా, గుంపులుగా వెళ్తూ ఉంటారు. మొదట అల్లాహ్ ప్రియభక్తులు వెళతారు. ఆ తరువాత ఉన్నత తరగతుల వారు, వారి తరువాత వారి క్రింది తరగతుల వారు ఒకరి తరువాత ఒకరు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. వీరందరూ పుల్‌సిరాత్‌ను సురక్షితంగా దాటిన తరువాత మరో వంతెనపై వీరిని ఆపి వేయడం జరుగుతుంది. పరస్పర హింసలకు, అత్యాచారాలకు ప్రతీకారం తీర్చుకోబడుతుంది. పరస్పర హక్కులన్నీ తీరిపోతాయి. వీరందరూ పరిశుద్ధపరచబడతారు. అప్పుడు స్వర్గంలో ప్రవేశించే ధృవపత్రం లభిస్తుంది. ఒక ఉల్లేఖనంలో ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "అందరికంటే ముందు నేను స్వర్గద్వారాలను తడతాను." (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

75 : విచారించిన తరువాత స్వర్గవాసులను స్వర్గంలో, నరకవాసులను నరకంలో పంపివేస్తారని అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ వారి కర్మల ప్రతిఫలం న్యాయంగా ధర్మంగా ఇవ్వబడుతుంది. ఇప్పుడు దైవదూతలను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. వారు అల్లాహ్ సింహాసనానికి నాలుగు వైపుల తలలు వంచి తన ప్రభువు గొప్పతనాన్ని, పరిశుద్ధతను కొనియాడుతూ ఉంటారు. అల్లాహ్ తన సృష్టితాల మధ్య న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు ఇచ్చిన తరువాత తీర్పు మైదానం కార్యక్రమాలన్నీ పూర్తవుతాయి. దైవదూతలు, స్వర్గవాసులు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారు. ఆయన్ను స్తుతిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 40. అల్ మూ'మిన్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరాకు మోమిన్, గాఫిర్, అత్తూల్ మొదలైన పేర్లు ఉన్నాయి. ఇబ్నె అబ్బాస్, హసన్, అతా ఇక్రమ మరియు జాబిర్ మొదలైనవారి ప్రకారం ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. సూరహ్ మూమిన్‌లో 85 వాక్యాలు, 9 రుకూలు ఉన్నాయి. సందేశప్రచారం కారణంగా, ఏకదైవారాధన, బహుదైవారాధనల చర్చల వల్ల ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులు హింసలకు, దౌర్జన్యాలకు, అల్లర్లకు గురవుతున్న కాలంలో, జీవితం దుర్భరం అయిపోయిన పరిస్థితుల్లో ఈ సూరా అవతరించింది. వలసపోయే ఆదేశం గురించి వెనుకటి సూరాల్లో కూడా సూచించటం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ సూరాలో, ఇక ముందు సూరాల్లో పరిస్థితులు క్రమంగా స్పష్టమవుతూ కనిపిస్తాయి. ప్రవక్త (స) కొరకు, ముస్లిముల కొరకు అల్లాహ్ వాగ్దానం, సహాయం కూడా విశదమవుతూ ఉంటాయి. సత్యధర్మం కారణంగా కష్టాలకు, అల్లర్లకు, హింసలకు గురవుతున్న ముస్లిములను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. వారిని ఓదార్చటం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ సందేశ ప్రచారం పట్ల సానుభూతి ఉండి కూడా కొన్ని కారణాల వల్ల దీని సహాయం కోసం మైదానంలోకి రాని వారినీ ఉపదేశించటం జరిగింది. "కారణాలను ప్రక్కనబెట్టి సత్య వచన అభ్యున్నతికి సిద్ధం కమ్మని, కృషి చేయమని, అల్లాహ్ వారికి తప్పకుండా సహాయసహకారాలు అందిస్తాడని హితబోధ చేయబడింది.

### 40. అల్ మూ'మిన్

**ఆయత్‌లు : 85** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) హా. మీమ్. ఈ గ్రంథం అల్లాహ్ తరఫు నుండి అవతరించింది. ఆయన మహాశక్తిమంతుడు, మహాజ్ఞాని, (2) పాపాలను క్షమించేవాడూ, పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడూను. కఠినంగా శిక్షించేవాడూ, ఘనంగా కరుణించేవాడూను. ఆయన తప్ప ఆరాధ్య దైవం మరెవ్వడూ లేడు.

(3) అందరూ ఆయన వైపునకే మరలవలసి ఉన్నది. (4) ఒక్క అవిశ్వాసులు తప్ప మరెవ్వరూ అల్లాహ్ వాక్యాలను గురించి వివాదపడరు. కావున ప్రపంచ దేశాలలోని వారు అట్టహాసంగా తిరగటాన్ని చూసి మీరు మోసానికి గురి కాకూడదు.

آيَاتُهَا 85 — 40 سُوْرَةُ الْمُؤْمِنِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 9

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ﴿1﴾

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿2﴾

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيْدِ الْعِقَابِ
ذِي الطَّوْلِ ؕ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿3﴾

مَا يُجَادِلُ فِيْۤ اٰيٰتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَلَا
يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿4﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَّالْأَحْزَابُ مِنْ
بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ
وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ
فَأَخَذْتُهُمْ ۗ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿5﴾

وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا
أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿6﴾

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ
بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ
آمَنُوا ۚ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَّعِلْمًا
فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿7﴾

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَّهُمْ وَمَنْ
صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ ۚ إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿8﴾

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ ۚ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ
فَقَدْ رَحِمْتَهُ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿9﴾ ع 1 9 8

(5) వారికి పూర్వం నూహ్ జాతి కూడా తిరస్కరించింది. దాని తరువాత ఎన్నో ఇతర వర్గాలు కూడ ఇలాగే ప్రవర్తించాయి. ప్రతి జాతి తన ప్రవక్తను పట్టుకునేందుకు యత్నించింది. వారందరూ కలిసి అసత్యాన్ని ఆయుధంగా చేసుకొని సత్యాన్ని ఓడించటానికి ప్రయత్నించారు. కాని చివరకు నేను వారిని పట్టుకున్నాను. చూడండి, నా శిక్ష ఎంత కఠినంగా ఉందో. (6) అదేవిధంగా అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారందరినీ గురించి, వారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని నీ ప్రభువు చేసిన తీర్పు కూడా నెరవేరింది. (7) అల్లాహ్ సింహాసనాన్ని మోసే దైవదూతలూ, ఆ సింహాసనం చుట్టూ ఉండే దైవదూతలూ అందరూ తమ ప్రభువును స్తుతిస్తూ, ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతున్నారు. వారు ఆయనను విశ్వసిస్తున్నారు. విశ్వసించేవారిని క్షమించు అని ప్రార్థనలు చేస్తున్నారు. వారు ఇలా అంటారు, "ప్రభూ! నీవు నీ కారుణ్యంతో, నీ జ్ఞానంతో ప్రతి వస్తువుపై వ్యాపించి ఉన్నావు. కనుక పశ్చాత్తాపంతో నీ వైపునకు మరలినవారినీ, నీ మార్గాన్ని అనుసరించిన వారిని క్షమించు. వారిని నరక శిక్ష నుండి కాపాడు. (8) ప్రభూ! ఇంకా, వారిని శాశ్వతంగా ఉండే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజెయ్యి. వాటిని గురించి వారికి నీవు వాగ్దానం చేసి ఉన్నావు. వారి తల్లిదండ్రులలో, వారి భార్యలలో, వారి సంతానంలో సజ్జనులైన వారిని కూడ వారితో పాటే అక్కడకు చేర్చు. నిస్సందేహంగా నీవు మహాశక్తి సంపన్నుడవు, మహావివేక వంతుడవూను. (9) వారిని చెడుల నుండి కాపాడు. ప్రళయదినం నాడు నీవు చెడుల నుండి కాపాడే వాడిని నీవు ఎంతో కరుణించావన్నమాట. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం.

(10) అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారిని తీర్పుదినం నాడు పిలిచి, "ఈనాడు మీకు మీ పట్ల ఎంత తీవ్రమైన కోపం వచ్చిందో, మిమ్మల్ని విశ్వాసం వైపునకు పిలువగా, మీరు నిరాకరించిననాడు అల్లాహ్‌కు మీ పట్ల అంతకంటే అధికంగానే కోపం వచ్చింది" అని అనటం జరుగుతుంది. (11) వారు ఇలా అంటారు, "ప్రభూ! నిజంగానే నీవు మాకు రెండుసార్లు మరణాన్నీ, రెండుసార్లు జీవితాన్నీ ప్రసాదించావు. ఇప్పుడు మేము మా తప్పులను ఒప్పుకుంటున్నాము. కనుక ఇక్కడి నుండి బయటపడే మార్గం కూడా ఏదైనా ఉందా? వారికి సమాధానం ఇలా ఇవ్వబడుతుంది: (12) "మీరు గురియైన ఈ దుస్థితికి కారణం ఏమిటంటే, ఒకే ఒక దేవుడు అయిన అల్లాహ్ వైపునకు మాత్రమే పిలిచినప్పుడు, మీరు విశ్వసించకుండా తిరస్కరించేవారు. ఇతరులను ఆయనకు సమానులుగా చేసినప్పుడు, మీరు వెంటనే విశ్వసించేవారు. ఇప్పుడు తీర్పు మహనీయుడూ, మహోన్నతుడూ అయిన అల్లాహ్ చేతులలోనే ఉంది." (13) ఆయనే మీకు తన సూచనలను చూపిస్తాడు, ఆకాశం నుండి మీ కొరకు ఆహారాన్ని అవతరింపజేస్తాడు. కాని కేవలం అల్లాహ్ వైపునకు మరలే మనిషి మాత్రమే గుణపాఠం నేర్చుకుంటాడు. (14) కనుక ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను మాత్రమే వేడుకోండి. మీ ధర్మాన్ని ఆయనకై ప్రత్యేకించుకొని, మీరు చేసే ఈ పని అవిశ్వాసులకు ఎంత అయిష్టంగా ఉన్నాసరే. (15) ఆయన మహోన్నతమైన స్థానాలు కలవాడు. సింహాసనానికి (అర్షుకు) అధిపతి. తన దాసులలో తనకు ఇష్టమైన వారిపై తన ఆజ్ఞ ప్రకారం ఆత్మను అవతరింపజేస్తాడు. అతను సమావేశ దినం గురించి హెచ్చరించేటందుకు. తెరలు తొలగిపోయి అందరూ బయటకు వచ్చిన రోజున, వారికి సంబంధించిన విషయమేదీ అల్లాహ్‌కు రహస్యంగా ఉండదు.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِن
مَّقْتِكُمْ أَنفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ
فَتَكْفُرُونَ ﴿10﴾

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ
فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن
سَبِيلٍ ﴿11﴾

ذَٰلِكُم بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ ۖ وَإِن
يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا ۚ فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ
الْكَبِيرِ ﴿12﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ
رِزْقًا ۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ﴿13﴾

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ ﴿14﴾

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ
أَمْرِهِ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ
التَّلَاقِ ﴿15﴾

يَوْمَ هُم بَٰرِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِنْهُمْ شَىْءٌ ۚ
لِّمَنِ ٱلْمُلْكُ ٱلْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿16﴾
ٱلْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ
ٱلْيَوْمَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿17﴾

(16) ఆ రోజున బహిరంగంగా ఇలా అడగటం జరుగుతుంది, "ఈనాడు విశ్వసామ్రాజ్యాధిపత్యం ఎవరిది?" అని. విశ్వం మొత్తం ఒకేసారి ఇలా అంటుంది, "అది ఒకే దేవుడూ, సర్వాధిక్యం కలవాడూ అయిన అల్లాహ్‌ది" అని. (17) "ఈనాడు ప్రతి ప్రాణికి అది సంపాదించిన దాని ప్రకారమే ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఈనాడు ఎవరికీ ఎలాంటి అన్యాయమూ జరగదు. అల్లాహ్ మిక్కిలి వేగంగా లెక్క తీసుకుంటాడు.

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْءَازِفَةِ إِذِ ٱلْقُلُوبُ لَدَى
ٱلْحَنَاجِرِ كَٰظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا
شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿18﴾

(18) ఓ ప్రవక్తా! దగ్గర పడిన ఆ రోజును గురించి వారికి భయపెట్టు. అప్పుడు గుండెలు గొంతులకు అడ్డం పడుతూ ఉంటాయి. ప్రజలు దుఃఖాన్ని దిగమ్రింగుతూ మౌనంగా నిలబడి ఉంటారు. దుర్మార్గులకు మిత్రుడు గానీ, సిఫారసు చేసేవాడు గానీ ఎవ్వడూ ఉండడు.

يَعْلَمُ خَآئِنَةَ ٱلْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى ٱلصُّدُورُ ﴿19﴾

(19) అల్లాహ్, దొంగ చూపులను సైతం ఎరుగును. హృదయాలు దాచి ఉంచిన రహస్యాలు సైతం ఆయనకు తెలుసు.

وَٱللَّهُ يَقْضِى بِٱلْحَقِّ ۖ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا
يَقْضُونَ بِشَىْءٍ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿20﴾ ع 2 11 7

(20) అల్లాహ్ కచ్చితంగా, న్యాయంగా తీర్పుచేస్తాడు. ఇక అల్లాహ్‌ను వదలిపెట్టి, వేడుకునేవారి విషయం, వారు ఏ విషయం గురించి తీర్పు చెప్పగలిగేవారు కారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మాత్రమే అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ చూసేవాడూను.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ
عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا۟ هُمْ أَشَدَّ
مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَاثَارًا فِى ٱلْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ ۖ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿21﴾

(21) వారు భూమిలో ఎన్నడూ తిరగలేదా, వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజల ముగింపు ఎలా జరిగిందో వారికి కనిపించేందుకు? వారు వీరికంటే ఎక్కువ బలవంతులు, వీరికి మించిన గొప్ప గుర్తులను భూమిపై వదలివెళ్ళారు. కాని అల్లాహ్ వారి పాపాలకు గాను వారిని పట్టుకున్నాడు. అల్లాహ్ పట్టునుండి వారిని రక్షించేవాడెవడూ లేకపోయాడు.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانَتْ تَّاْتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَكَفَرُوْا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ ؕ اِنَّهٗ قَوِيٌّ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿22﴾

(22) వారి ముగింపు ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే, వారి వద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకుని వచ్చారు. కాని వారు విశ్వసించకుండా వాటిని తిరస్కరించారు. చివరకు అల్లాహ్ వారిని పట్టుకున్నాడు. నిశ్చయంగా ఆయన అత్యంత శక్తిమంతుడూ, శిక్షించటంలో కఠినుడూను.

1 – 22 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథమని, అల్లాహ్ అన్నిటిపై ఆధిక్యతగల వాడని, సర్వశక్తిమంతుడని, అందరూ ఆయన వద్దకే పోవలసి ఉందని, అందరినీ విచారించేవాడు అల్లాహ్‌యే అని, అదేవిధంగా అల్లాహ్ కరుణించేవాడని, శిక్షించేవాడని పేర్కొనటం జరిగింది. ఎవరికీ దేవీదేవతల వద్దకు, అల్లాహ్ ప్రియభక్తుల వద్దకు వెళ్ళడంగానీ, విచారించటం గానీ జరుగదు. వారు ఎవరినీ శిక్షించనూలేరు. స్వర్గం ప్రసాదించనూలేరు.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో చాలామంది ప్రజలు దైవదూతలు తమను గురించి సిఫారసు చేస్తారని, నిర్భయులై పాపకార్యాలు చేస్తూ, సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు. పరలోకం పట్ల, తీర్పుదిన విచారణ పట్ల ఏమరుపాటుకు గురై ఉన్నారు. అయితే దైవదూతలు దైవద్రోహుల కొరకు, అవిశ్వాసుల కొరకు సిఫారసు చేయరనే సంగతి వీరు తెలుసుకోవాలి. దైవదూతలు కేవలం విశ్వాసుల కొరకే సిఫారసు చేస్తారు. ప్రపంచంలో ఏ జాతి దైవాన్ని, దైవప్రవక్తలను, దైవగ్రంథాలను తిరస్కరించిందో ఆ జాతి దైవశిక్షకు గురి అయ్యిందని చారిత్రక సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి. అప్పుడు వారి విగ్రహాలుగాని, ఆరాధ్యులుగానీ వారిని రక్షించలేకపోయాయి. ఇంకా మీరు కూడా వెనుకటి జాతుల్లా ప్రవర్తిస్తే మీకూ అదే గతి పడుతుందని ఖురైష్ ప్రజలను హెచ్చరించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : హా మీమ్ అంటే ఇవి విడి అక్షరాలు. వీటి అర్థాలు, పరమార్థాలు ఒక్క అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అయితే అల్లాహ్ వీటిని పేర్కొన్న ప్రతిచోట, వీటి తరువాత ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథమని, అల్లాహ్ తరఫు నుండి అవతరించిందని గుర్తుచేయబడింది. మరోవిధంగా చూస్తే ఇది అరబ్బులకు సవాలు వంటిది. ఎందుకంటే ఈ అక్షరాలను ఉపయోగించే మీరు పరస్పరం మాట్లాడుకుంటారు. అంతేకాక భాషలన్నింటిలో అరబీ భాష చాలా గొప్పదని కూడా వాదిస్తారు. ఒకవేళ ఇది మానవుడు రచించిన గ్రంథమే అయితే మీరూ ఇలాంటి గ్రంథాన్ని ఎందుకు రచించలేరు? తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం. దీన్ని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేశాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

2, 3 : సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వ ఆధిక్యతలు గల వాడిని ఎవరూ ఏమి చేయలేరు. సర్వజ్ఞాని అంటే ఏ విషయమూ అతనికి తెలియకుండా ఉండదు. అది ఎక్కడున్నా, ఎంత అంధకారంలో ఉన్నాసరే, పాపాలన్నింటినీ క్షమించేవాడు, ఇంకా భవిష్యత్తులో జరిగే పొరపాట్లను పశ్చాత్తాపం ద్వారా మన్నించేవాడు, చివరికి అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులైనాసరే పశ్చాత్తాపం చెందితే అల్లాహ్ వారిని కూడా క్షమించే విశాల హృదయం గలవాడు.

4 : ఇక్కడ తగాదాలు అంటే సత్యాసత్యాల సంగ్రామం. అంటే సత్యాన్ని తిరస్కరించే, అవమానపరిచే ప్రయత్నం. అయితే ప్రజల అనుమానాలను, అపార్థాలను, సందేహాలను పరిష్కరించమని, తీర్చమని పండితులకు నొక్కి చెప్పబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

5, 6 : ఖురైష్ అవిశ్వాసులకు ముందు కూడా నూహ్‌జాతి వారి తరువాత ఆద్, సమూద్, ఇబ్రాహీమ్, లూత్, మద్‌యన్ వారు, ఫిరౌన్ ప్రజలు తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. వీరిలో ప్రతి ఒక్కరు కూడా తమ ప్రవక్తను చంపటానికి ప్రయత్నించారు. అసత్యం ద్వారా సత్యాన్ని నివారించాలని కుట్రలు పన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వీరిలో ప్రతి ఒక్కరినీ శిక్షకు గురిచేసి సంహరించాడు. దైవశిక్ష చాలా కఠినంగా, విపరీతంగా వ్యధాభరితంగా ఉంటుంది. అదేవిధంగా, ఖురైష్ అవిశ్వాసులకు కూడా దైవశిక్ష తప్పనిసరి అయింది. వారి నివాస స్థలం నరకంగా నిర్ధారించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

7 : సింహాసనాన్ని ఎత్తుకొని ఉన్న దైవదూతల గురించి, సింహాసనం, చుట్టూవున్న దైవదూతల గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరందరూ ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ స్తుతిస్తూ ఉంటారు. అంటే అల్లాహ్ ఎటువంటి లోపాలు చెడుగులు, కొరతలు లేనివాడని, ఇంకా పరిపూర్ణ సద్గుణాలు కలిగి ఉన్నాడని, ఇంకా అన్ని రకాల గొప్పతనాలు, స్తోత్రాలు, పొగడ్తలు, ప్రశంసలు మొదలైనవన్నీ అల్లాహ్‌కే చెందుతాయని వారు మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరిస్తున్నారు. అల్లాహ్ ముందు ఈ సన్నిహిత దైవదూతలకు ఎటువంటి స్థానమూ లేదు. ఈ దైవదూతలే ముస్లిముల కొరకు, విశ్వాసుల కొరకు ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. ఈ విశ్వాసులు అల్లాహ్ గోచర అగోచరాలను విశ్వసిస్తారు. అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ వేడుకుంటూ ఉంటారు. అదేవిధంగా ఒక ముస్లిం మరో ముస్లిం కొరకు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తే దానిపై అమీన్ అని అంటూ ఉంటారు. ఇంకా నీకూ ఇటువంటి లాభమే చేకూరుగాక అని అంటూ ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

9 : అంటే పరలోకంలో నరక శిక్ష నుండి విముక్తి పొంది స్వర్గంలో ప్రవేశించటం. ఇదే అన్నిటికంటే గొప్ప సాఫల్యం. ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసుల కొరకు రెండు గొప్ప శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఒకటి : దైవదూతలు వీరి కొరకు ప్రార్థిస్తారు. రెండవది : విశ్వాసుల కుటుంబాలన్నీ స్వర్గంలో కలుసుకుంటాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

11 : వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం రెండు చావుల్లో మొదటి చావు తండ్రి వెన్నెముక వద్ద ఉన్న వీర్య బిందువు. అంటే అది ఉనికిలోనికి వచ్చి, మరణించేవరకు ఒక జీవితం, ఒక మరణం. రెండవ చావు అంటే మానవుడు జీవితానంతరం పరలోకంలోనికి ప్రవేశించేది. అంటే మరణం, దీని తరువాత మనిషి సమాధిలో ఖననంచేయబడతాడు. అదేవిధంగా రెండు జీవితాల్లోని మొదటి జీవితం ఈ ప్రాపంచిక జీవితం. ఇది జననం నుండి ప్రారంభమై మరణంతో ముగుస్తుంది. రెండవ జీవితం తీర్పుదినం. ఆనాడు సమాధుల నుండి తిరిగి లేపబడినప్పుడు ప్రారంభమవుతుంది. ఈ రెండు జీవన్మరణాల గురించి సూరె బఖరలో కూడా ప్రస్తావించటం జరిగింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

18 : ఈ వాక్యంలో అతి దగ్గరలో ఉన్న తీర్పుదినం నుండి తన జాతిని హెచ్చరించమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. ఫలితంగా వారు బహుదైవారాధనను, పాపకార్యాలను విసర్జించి తీర్పుదినం నాటి శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలరు. ఆరోజు ప్రజల హృదయాల్లో అమిత భయం చోటు చేసుకుంటుంది. తాము చేసిన పాపకార్యాలను, అవిధేయతలను గుర్తుచేసుకొని వణికిపోతూ ఉంటారు. మౌనం అందరినీ ఆవరించి ఉంటుంది. బహుదైవాధనకు, అకృత్యాలకు, నీచకార్యాలకు పాల్పడినవారి కొరకు ఆ రోజు వారి బంధువులు గాని, స్నేహితులుగాని సిఫారసు చేయరు. వారిని నిరాశ అలుముకొని ఉంటుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

19 : అంటే అల్లాహ్ జ్ఞానం సమస్త వస్తువులను, సృష్టితాలను ఆవరించి ఉంది. ఏ వస్తువూ ఆయనకు మరుగైలేదు. చివరికి చూపుల దోబూచులాటను హృదయాల రహస్యాలను కూడా ఎరిగినవాడు అల్లాహ్. అందువల్ల ప్రజలు ఆయన అవిధేయతకు దూరంగా ఉండాలి. దైవభీతి, సత్కార్యాల మార్గాన్ని అవలంబించాలి. చూపుల చౌర్యం అంటే ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం ఒక వ్యక్తి పరాయి ఇంట్లోకి వెళతాడు. అక్కడ ఉన్న అందమైన స్త్రీని రహస్యంగా

(23) మేము మూసాను ఫిరౌన్, హామాన్, ఖారూన్‌ల వద్దకు మా సూచనలతో, స్పష్టమైన నియమాధి కారంతో పంపాము.

وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَا مُوۡسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلۡطٰنٍ
مُّبِيۡنٍۙ ﴿23﴾

(24) కాని వారు, "ఇతడు మాంత్రికుడు, అసత్య వాది" అని అన్నారు.

اِلٰى فِرۡعَوۡنَ وَهَامٰنَ وَقَارُوۡنَ فَقَالُوۡا سٰحِرٌ
كَذَّابٌ ﴿24﴾

(25) తరువాత అతను మా వద్ద నుండి సత్యాన్ని వారి ముందుకు తీసుకురాగా, వారు ఇలా అన్నారు, "విశ్వసించి ఇతనితో చేరిపోయిన వారందరి కొడుకులనూ చంపండి. వారి కూతుళ్ళను వదలి పెట్టండి." కాని అవిశ్వాసుల పన్నాగం విఫలమే అయింది.

فَلَمَّا جَآءَهُمۡ بِالۡحَقِّ مِنۡ عِنۡدِنَا قَالُوا اقۡتُلُوۡۤا
اَبۡنَآءَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مَعَهٗ وَاسۡتَحۡيُوۡا نِسَآءَهُمۡ ؕ
وَمَا كَيۡدُ الۡكٰفِرِيۡنَ اِلَّا فِىۡ ضَلٰلٍ ﴿25﴾

(26) ఒకరోజు ఫిరౌన్ తన సభికులతో ఇలా అన్నాడు, "నన్ను వదలండి, నేను ఈ మూసాను చంపివేస్తాను. ఇతడు తన ప్రభువును పిలుచు కోనివ్వండి. ఇతడు మీ మతాన్ని మార్చివేస్తాడేమో అని, లేదా దేశంలో సంక్షోభాన్ని రేకెత్తిస్తాడేమో అని నేను భయపడుతున్నాను."

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ذَرُوۡنِىۡۤ اَقۡتُلۡ مُوۡسٰى وَلۡيَدۡعُ رَبَّهٗ ۚ
اِنِّىۡۤ اَخَافُ اَنۡ يُّبَدِّلَ دِيۡنَكُمۡ اَوۡ اَنۡ يُّظۡهِرَ فِى
الۡاَرۡضِ الۡفَسَادَ ﴿26﴾

(27) మూసా ఇలా అన్నాడు, "నేను లెక్కలదినాన్ని విశ్వసించని ప్రతి దురహంకారి బారి నుండి కాపాడు అని నా ప్రభువూ, మీ ప్రభువూ శరణు కోరాను."

وَقَالَ مُوۡسٰٓى اِنِّىۡ عُذۡتُ بِرَبِّىۡ وَرَبِّكُمۡ مِّنۡ كُلِّ
مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤۡمِنُ بِيَوۡمِ الۡحِسَابِ ﴿27﴾ ع 3 7 8

చూస్తాడు. ప్రజల్లో మాత్రం తన చూపులను క్రిందికి వాల్చి ఉంచుతాడు కాని అల్లాహ్‌కు ఇదంతా తెలిసిపోయింది. అంతేకాక ఆ వ్యక్తి ఆ స్త్రీ యొక్క మర్మాంగాన్ని కూడా చూసి ఉంటే ఎంత బాగుండేది అని లోలోపలే కోరుకుంటూ ఉంటాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

21, 22 : ఈ వాక్యంలో ఓ ప్రవక్తా! మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నవారు భూమిపై సంచరించలేదా? తిరస్కరించిన వెనుకటి జాతులను అల్లాహ్ ఎలా శిక్షించాడో గమనించలేదా? వాస్తవంగా వారు వీరికంటే చాలా బలవంతులు. వారు ఎంత పటిష్టమైన, సుందరమైన భవనాలు వదలి వెళ్ళారంటే వీరు వారికి దేనిలోనూ సమానులు కాలేరు. వారి వద్దకు అల్లాహ్ ప్రవక్తలు స్పష్టమైన ఆదేశాలు, సాక్ష్యాధారాలు తీసుకొని వచ్చారు. కాని వారు ప్రవక్తలను ధిక్కరించారు. చివరికి అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేశాడు అని పేర్కొన్న తరువాత అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడని, కఠినంగా విచారించేవాడని పేర్కొనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ ۖ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَّقُولَ رَبِّيَ اللّٰهُ وَقَدْ جَآءَكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ مِنْ رَّبِّكُمْ ۖ وَإِنْ يَّكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ۖ وَإِنْ يَّكُ صَادِقًا يُّصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ ۖ إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿28﴾

يٰقَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظٰهِرِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ فَمَنْ يَّنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللّٰهِ إِنْ جَآءَنَا ۚ قَالَ فِرْعَوْنُ مَآ أُرِيكُمْ إِلَّا مَآ أَرٰى وَمَآ أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿29﴾

وَقَالَ الَّذِيٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِّثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿30﴾

مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ وَمَا اللّٰهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ﴿31﴾

وَيٰقَوْمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿32﴾

(28) ఈ సందర్భంగా, తన విశ్వాసాన్ని గుప్తంగా ఉంచిన ఫిరౌన్ జాతికి చెందిన ఒక విశ్వాసి ఇలా అన్నాడు, "మీరు ఒక వ్యక్తిని కేవలం అతడు, 'నా ప్రభువు అల్లాహ్' అని అన్నంతమాత్రాన్నే చంపేస్తారా? వాస్తవానికి అతను మీ ప్రభువు వద్ద నుండి మీ వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకువచ్చాడు. ఒకవేళ అతను అబద్ధాలు చెప్పేవాడే అయితే, అతని అబద్ధం స్వయంగా అతని మీదనే తిరిగి పడుతుంది. కాని ఒకవేళ అతను నిజమే చెబుతున్నట్లయితే, అతను మిమ్మల్ని భయపెడుతున్న భయంకరమైన పరిణామాలలో కొన్ని అయినా మీ మీదకు తప్పకుండా వచ్చిపడతాయి. హద్దులను అతిక్రమించే, అసత్యాలు పలికే ఏ వ్యక్తికీ అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపడు. (29) నా జాతి ప్రజలారా! మీకు ఈనాడు రాజ్యాధికారం ఉంది. భూమిపై మీరు ప్రాబల్యం వహించి ఉన్నారు. కాని ఒకవేళ దైవశిక్ష మనపైకి వచ్చిపడితే, అప్పుడు మనకు సహాయం చేయగల వాడెవడైనా ఉన్నాడా? ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, "నాకు సముచితంగా తోచిన సలహానే నేను మీకు ఇస్తున్నాను. సక్రమమైన మార్గం వైపునకే నేను మిమ్మల్ని నడుపుతున్నాను." (30) విశ్వసించిన ఆ వ్యక్తి ఇలా అన్నాడు, "నా జాతి ప్రజలారా! పూర్వం అనేక జన సమూహాలకు దాపురించిన దినమే, మీకూ దాపురిస్తుందేమో అని నేను భయపడు తున్నాను. (31) నూహ్ జాతి, ఆద్ జాతి, సమూద్ జాతులకూ వారి తరువాత వచ్చిన జాతులకూ దాపురించిన దినం తన దాసులకు అన్యాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యం అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం లేదు. (32) నా జాతి ప్రజలారా! మీరు రోదించే దినమేదైనా మీపైకి వచ్చిపడుతుందేమో అని నేను భయపడుతున్నాను.

يَوْمَ تُوَلُّوْنَ مُدْبِرِيْنَ ۚ مَا لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ
عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿33﴾

وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوْسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنٰتِ
فَمَا زِلْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُمْ بِهٖ ۭ حَتّٰٓى اِذَا هَلَكَ
قُلْتُمْ لَنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِهٖ رَسُوْلًا ۭ كَذٰلِكَ
يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابُۨ ﴿34﴾

الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ
اَتٰىهُمْ ۭ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا ۭ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ
جَبَّارٍ ﴿35﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰهَامٰنُ ابْنِ لِيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَبْلُغُ
الْاَسْبَابَ ﴿36﴾

اَسْبَابَ السَّمٰوٰتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى وَاِنِّيْ
لَاَظُنُّهٗ كَاذِبًا ۭ وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوْۗءُ عَمَلِهٖ
وَصُدَّ عَنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا فِيْ
تَبَابٍ ﴿37﴾ ع 4 10 9

وَقَالَ الَّذِيْٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ اَهْدِكُمْ
سَبِيْلَ الرَّشَادِ ﴿38﴾

يٰقَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ۡ وَّاِنَّ
الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿39﴾

(33) అప్పుడు మీరు ఒకరినొకరు పిలుచుకుంటారు, పరుగెత్తుతూ తిరుగుతూ ఉంటారు. కాని ఆ సమయంలో అల్లాహ్ నుండి మిమ్మల్ని రక్షించేవాడెవడూ ఉండడు. నిజం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ మార్గం తప్పించిన వాడికి మళ్ళీ మార్గం చూపేవాడెవడూ ఉండడు. (34) పూర్వం యూసుఫ్ మీ వద్దకు స్పష్టమైన ప్రమాణాలను తీసుకువచ్చాడు. కాని మీరు అతను తెచ్చిన బోధను గురించి అనుమానానికే గురిఅయ్యారు. తరువాత అతను మరణించినప్పుడు మీరు, ఇక అతని తరువాత అల్లాహ్ మరొక ప్రవక్తను పంపడు అని అన్నారు. ఇదేవిధంగా అల్లాహ్, హద్దులను అతిక్రమించేవారినీ, శంకితులనూ, తమ వద్దకు ఏ ధ్రువపత్రమూ, ఏ ఆధారమూ రాకపోయినా అల్లాహ్ వాక్యాల విషయంలో వాదించేవారినీ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. (35) వారి ఈ వైఖరి అల్లాహ్ దృష్టిలో, విశ్వాసుల దృష్టిలో మిక్కిలి గర్హనీయమైనది. ఇలాగే అల్లాహ్, దురహంకారి, నిరంకుశుడూ అయిన ప్రతి వ్యక్తి హృదయానికి ముద్రవేస్తాడు. (36) ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, "హామాన్! నా కోసం ఒక ఎత్తయిన కట్టడాన్ని నిర్మించు, నేను మార్గాల వరకు (37) ఆకాశాలకూ వెళ్ళే మార్గాల వరకు చేరగలిగేందుకు, మూసా దేవుణ్ణి తొంగి చూసేందుకు. నాకు ఈ మూసా అసత్యవాదిగా కనిపిస్తున్నాడు. ఈ విధంగా ఫిరౌన్‌కు అతడి దుష్కార్యం మనోహరమైనదిగా చేయబడింది. అతడు సత్యమార్గం వైపునకు రాకుండా ఆపబడ్డాడు. ఫిరౌన్ పన్నాగమంతా స్వయంగా అతని వినాశనానికే వినియోగపడింది. (38) విశ్వసించిన ఆ వ్యక్తి ఇంకా ఇలా అన్నాడు, "నా జాతి ప్రజలారా! నా మాట వినండి, నేను మీకు సరైన మార్గాన్ని చూపిస్తాను. (39) నా జాతీయులారా! ఈ ప్రాపంచిక జీవితం తాత్కాలికం. శాశ్వత నివాసం పరలోకమే.

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا ۚ وَمَنْ
عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُوْنَ فِيْهَا بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿40﴾

وَيٰقَوْمِ مَا لِيْٓ اَدْعُوْكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ وَتَدْعُوْنَنِيْٓ
اِلَى النَّارِ ؕ ﴿41﴾

تَدْعُوْنَنِيْ لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهٖ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ
عِلْمٌ ۫ وَّاَنَا اَدْعُوْكُمْ اِلَى الْعَزِيْزِ الْغَفَّارِ ﴿42﴾

لَا جَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ لَيْسَ لَهٗ دَعْوَةٌ فِي
الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ مَرَدَّنَآ اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ
الْمُسْرِفِيْنَ هُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ﴿43﴾

فَسَتَذْكُرُوْنَ مَآ اَقُوْلُ لَكُمْ ؕ وَاُفَوِّضُ اَمْرِيْٓ
اِلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿44﴾

فَوَقٰىهُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِ مَا مَكَرُوْا وَحَاقَ بِاٰلِ فِرْعَوْنَ
سُوْٓءُ الْعَذَابِ ۚ ﴿45﴾

اَلنَّارُ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَّعَشِيًّا ۚ وَيَوْمَ
تَقُوْمُ السَّاعَةُ ۟ اَدْخِلُوْٓا اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ
الْعَذَابِ ﴿46﴾

(40) చెడు చేసినవాడికి, అతడు చేసినంత చెడుకు మాత్రమే ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. మంచిపనులు చేసిన వ్యక్తి పురుషుడైనా స్త్రీ అయినా, విశ్వాసి అయితే, అటువంటి వారందరూ స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ వారికి అపరిమితమైన జీవన సామగ్రి ఇవ్వబడు తుంది. (41) నా జాతీయులారా! ఇదేమి అన్యాయం! నేను మిమ్మల్ని ముక్తి వైపునకు పిలుస్తున్నాను. మీరేమో నన్ను అగ్ని వైపునకు పిలుస్తున్నారు. (42) నేను అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించాలనీ, నేను ఎరుగని శక్తులను ఆయనకు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టాలనీ మీరు నాకు పిలుపు ఇస్తున్నారు. నిజానికి నేను మిమ్మల్ని సర్వశక్తి సంపన్నుడూ, క్షమాశీలుడూ అయిన అల్లాహ్ వైపునకు పిలుస్తున్నాను. (43) కాదు, సత్యం ఇదే. దీనికి భిన్నంగా జరగటానికి వీల్లేదు. మీరు నన్ను ఎవరి వైపునకు పిలుస్తున్నారో, వారి వైపునకు పిలుపు అనేది ఇహలోకంలోనూ లేదు, పరలోకంలోనూ లేదు. మనమందరమూ అల్లాహ్ వద్దకే మరలిపోవలసి ఉంది. హద్దులు మీరేవారే అగ్నిలోకి పోయేవారు. (44) ఈనాడు నేను చెప్పేదాన్ని మీరు జ్ఞాపకం చేయనున్న సమయం త్వరలోనే రాబోతోంది. నా వ్యవహారాన్ని నేను అల్లాహ్‌కు అప్పగిస్తున్నాను. ఆయన తన దాసులను కనిపెట్టుకుని ఉంటాడు. (45) చివరకు ఆ విశ్వాసికి వ్యతిరేకంగా వారు, పన్నిన అన్ని కుయుక్తుల నుండి అల్లాహ్ రక్షించాడు. ఫిరౌన్ అనుచరులే ఒక భయంకరమైన శిక్షలో చిక్కుకున్నారు. (46) వారు ఉదయం సాయంత్రం నరకాగ్ని ముందు ఉంచబడుతూ ఉంటారు. ప్రళయ గడియ వచ్చినప్పుడు, ఫిరౌన్ ప్రజలను తీవ్రమైన శిక్షలోకి ప్రవేశింపజెయ్యండి అని ఆజ్ఞాపించ బడుతుంది.

23 – 46 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధనను, దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించిన జాతులు దైవాగ్రహానికి, శిక్షకు గురయ్యాయని పేర్కొనటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఓ ఖురైష్ ప్రజలారా! ఫిరౌన్ బలగాల్లో, బలంలో, ధనంలో, మీకంటే ఎన్నో రెట్లు బలవంతుడు. అయినా అల్లాహ్ ప్రవక్త మూసా (అ)ను తిరస్కరించినందువల్ల వాడిపై అల్లాహ్ శిక్ష విరుచుకుపడింది. వాటిలో ఏవీ వాడికి పనికిరాలేదు అని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)కు, ఆయన అనుచరులకు ఇలా శుభవార్త ఇవ్వబడింది. "ఓ ముస్లిములారా! మీరు ఈ పరీక్షలో సహన స్థయిర్యాలను పాటించండి. ఇంకా సత్యసందేశ ప్రచారం చేయండి. అల్లాహ్ సహాయం వల్ల మీరే సాఫల్యం పొందుతారు. అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు తప్పకుండా వైఫల్యానికి గురవుతారు."

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

23, 24 : సూచనలు అంటే చిహ్నాలు, మహిమలు, నిదర్శనాలు, వీటిని గురించి ముందే ప్రస్తావించటం జరిగింది. లేదా చేతికర్ర, చేతి వెలుగు మొదలైనవి. స్పష్టమైన సూచనలు. 'సుల్తానుమ్ముబీన్' అంటే తిరుగులేని నిదర్శనాలు. ఫిరౌన్ ఈజిప్టులో ఉండే ఒక ఖిబ్తీరాజు. పరమ కిరాతకుడు. అత్యాచారి, నేనే దైవాన్ని అని వాదించేవాడు. వాడు మూసా (అ) జాతి బనీ ఇస్రాయీల్ ప్రజలను బానిసలుగా హింసించేవాడు. వారిని అనేక విధాలుగా హింసా దౌర్జన్యాలకు గురిచేసేవాడు. వీడిని గురించి ఖుర్‌ఆన్‌లో అనేకచోట్ల వివరంగా ప్రస్తావించటం జరిగింది. హామాన్ ఫిరౌన్ యొక్క ప్రత్యేక మంత్రి, ప్రత్యేక సలహాదారుడు. ఖారూన్ తన కాలంలో అందరికంటే గొప్ప ధనవంతుడు. అదేవిధంగా వెనుకటి జాతుల్లా మూసా (అ)ను తిరస్కరించాడు. అంతేకాక మాంత్రికుడని, అసత్యవాది అని నిందలు వేశాడు. వీరిని గురించి అల్లాహ్ సూరె జారియాత్‌లో ఇలా పేర్కొన్నాడు : "వీరికంటే ముందు తరాల వారు కూడా వారి వద్దకు పంపబడిన ప్రతి ప్రవక్తను మాంత్రికుడని, పిచ్చివాడని తిరస్కరించారు. వీరు దీన్ని గురించి ఒకర్నొకరు తెలిపి ఉన్నారా? ఎంతమాత్రం కాదు. వీరందరూ ధిక్కారులే." (అహ్సనుల్ బయాన్)

25 : ఒక బిడ్డ వల్ల నీ సామ్రాజ్య పతనం సంభవిస్తుందని జ్యోతిష్యులు ఫిరౌన్‌ను హెచ్చరించారు. అలా జరక్కుండా ఫిరౌన్ చాలా ప్రయత్నాలు చేస్తుండేవాడు. రెండవసారి మూసా (అ)ను అగౌరవపరచడానికి అవమానపరచటానికి ఇలా ఆదేశించాడు. దీనివల్ల బనీ ఇస్రాయీల్ మూసా (అ)ను తమకు అశుభంగా, భారంగా భావిస్తారని అనుకున్నాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

28 : ఖుర్‌ఆన్ వాక్యాల ప్రకారం ఫిరౌన్ జాతిలోని ఒక వ్యక్తి రహస్యంగా మూసా (అ)ను విశ్వసించేవాడు. వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం అతడు ఫిరౌన్ చిన్నాన్న కొడుకు. అతని పేరు షమ్‌ఆన్. ఫిరౌన్ మూసా (అ)ను చంపే ప్రయత్నం గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు, అతను ధైర్యంచేసి, ఒక వ్యక్తి కేవలం ఆరాధ్యుడు ఒక్కడే అన్నందుకా? మీరు అతన్ని చంపాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. దానికి సంబంధించిన మీరు తిరస్కరించలేని సాక్ష్యాధారాలన్నీ అతడు మీ ముందు పెట్టాడు. ఒకవేళ ఆ వ్యక్తి అసత్యం పలికితే దాని పాపం అతన్నే చుట్టుకుంటుంది. అల్లాహ్ అతన్ని ఉభయలోకాల్లోనూ శిక్షిస్తాడు. ఒకవేళ అతడు సత్యవంతుడే అయితే అతడు మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్న దానికి మీరు తప్పకుండా గురవుతారు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమించేవాడన్నా, అసత్యాలు పలికేవాడన్నా ఇష్టపడడు అని సలహా ఇచ్చాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

30, 31 : ఆ విశ్వాసి తన జాతి ప్రజలను అనేక విధాలుగా బోధించాడు. అల్లాహ్ శిక్షల పట్ల వెనుకటి జాతుల్లా మీ పరిస్థితి కాకూడదని హెచ్చరించాడు. నూహ్, ఆద్, సమూద్ జాతులు దైవప్రవక్తల తిరస్కారానికి పాల్పడి దైవశిక్షలకు గురయ్యారు. శిక్షలను తొలగించి వారిని ఎవరూ రక్షించలేకపోయారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

وَاِذۡ يَتَحَآجُّوۡنَ فِى النَّارِ فَيَقُوۡلُ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيۡنَ
اسۡتَكۡبَرُوۡۤا اِنَّا كُنَّا لَـكُمۡ تَبَعًا فَهَلۡ اَنۡتُمۡ
مُّغۡنُوۡنَ عَنَّا نَصِيۡبًا مِّنَ النَّارِ ﴿47﴾
قَالَ الَّذِيۡنَ اسۡتَكۡبَرُوۡۤا اِنَّا كُلٌّ فِيۡهَاۤ ۙ اِنَّ اللّٰهَ قَدۡ
حَكَمَ بَيۡنَ الۡعِبَادِ ﴿48﴾

(47) ఇంకా, వారు నరకంలో పరస్పరం కలహించే సందర్భం గురించి ఆలోచించు, ప్రపంచంలో బలహీనులుగా ఉన్నవారు, పెద్ద మనుషులుగా చెలామణి అయ్యేవారితో ఇలా అంటారు, "మేము మిమ్మల్ని అనుసరిస్తూ ఉండేవారము. ఇప్పుడు మీరు ఇక్కడ నరకాగ్ని బాధ నుండి కొంతైనా మమ్మల్ని కాపాడతారా?" (48) ఆ పెద్ద మనుషులు ఇలా సమాధానం ఇస్తారు, "ఇక్కడ మనమందరం ఒకే స్థితిలో ఉన్నాము. దాసుల మధ్య అల్లాహ్ తీర్పు ఇచ్చివేశాడు."

32 : 'యౌముత్తనాద్' అంటే 'హాహాకారాల దినం' అని అర్థం. ఒక హదీసులో "ప్రళయం సంభవించినప్పుడు భూమి విపరీతంగా కంపిస్తుంది. బ్రద్దలౌతూ ఉంటుంది. ప్రజలు అటూఇటూ పరిగెత్తుతూ ఉంటారు. ఇంకా పరస్పరం ఇలా అరుస్తూ ఉంటారు. "ఓ మానవులారా! ఓ జిన్నులారా! ఒకవేళ మీకు శక్తి ఉంటే తప్పించుకొని పారిపోండి" అంటే పారిపోవటం మీకు సాధ్యం కాని పని అర్థం. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

36 : ఇందులో ఫిరౌన్ అహంకారాన్ని ధిక్కారాన్ని పేర్కొనటం జరిగింది. ఫిరౌన్ తన మంత్రి హామాన్‌ను ఒక ఎత్తయిన భవనం నిర్మించమని ఆదేశించాడు. దానిపై ఎక్కి ఆకాశ ద్వారాలను చేరుకోవటానికి. అస్‌బాబ్ అంటే ద్వారాలు, మార్గాలు అని అర్థం. (అహ్సనుల్ బయాన్)

42 : అజీజ్ అంటే అవిశ్వాసులతో ప్రతీకారం తీర్చుకొని, వారిని శిక్షించేవాడు. గఫ్ఫార్ అంటే విశ్వాసుల అపరాధాలను, తప్పులను క్షమించి, వారి పొరపాట్లను కప్పిపుచ్చేవాడు. అయితే ఏ చిల్లర దైవాలను మీరు పిలుస్తున్నారో వారు శక్తిహీనులు, సృష్టితాలు. అవి వినలేవు, సమాధానం ఇవ్వలేవు. ఎవరికీ లాభం కాని, నష్టం గాని చేకూర్చలేవు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

45 : అల్లాహ్ మొదట ఆ సందేశహరుడ్ని ఫిరౌన్, వాడి ప్రజల నుండి రక్షించాడు. రెండవసారి ఫిరౌన్, వారి జాతి వారు సముద్రంలో మునిగిపోతున్నప్పుడు విశ్వాసులను మాత్రం రక్షించుకున్నాడు. ఫిరౌన్‌ను వాడి జాతివారిని కఠినమైన దైవశిక్ష చుట్టుముట్టింది. ఇహలోకంలో వారు ఘోరమైన అవమానానికి గురిచేయబడ్డారు. అంతేకాక సమాధిలో, బర్‌జఖ్‌లో ఎల్లప్పుడు వారి ఆత్మలను అగ్ని శిక్షకు గురిచేయటం జరుగుతుంది. అంతేకాక తీర్పుదినం నాడు ఫిరౌన్‌ను, వాడి ప్రజలను వ్యధాభరితమైన కఠినశిక్షకు గురిచేయమని అల్లాహ్ నరక దూతలను ఆదేశిస్తాడు.

కిర్మానీ పుస్తకం 'అల్ అజాయిబ్' ఆధారంగా సుయూతీ ఈ వాక్యం సమాధి శిక్షల గురించి అన్నిటికంటే గొప్ప సాక్ష్యం అని పేర్కొన్నాడు. ఎందుకంటే ఇందులో ఆత్మలను శిక్షించటం, ప్రళయానికి ముందుగా పేర్కొనటం జరిగింది. సమాధి శిక్ష ప్రవక్త (స) ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా కూడా ధృవీకరించడం జరిగింది. ఆయిషహ్ (ర) ఇలా అన్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా హెచ్చరించారు. "గుర్తుంచుకోండి! మిమ్మల్ని సమాధుల్లో పరీక్షించటం జరుగుతుంది. (ముస్లిమ్, అహ్మద్). ఆయిషహ్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "సమాధి శిక్ష సత్యం. (బుఖారీ). అంతేకాక ప్రవక్త (స) ప్రతి నమాజ్ తరువాత సమాధి శిక్ష నుండి శరణుకోరేవారు" అని ఆయిషహ్ (ర) తెలిపారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

وَقَالَ الَّذِيْنَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوْا
رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿49﴾

قَالُوْٓا اَوَلَمْ تَكُ تَاْتِيْكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۭ
قَالُوْا بَلٰى ۭ قَالُوْا فَادْعُوْا ۚ وَمَا دُعٰۗؤُا الْكٰفِرِيْنَ
اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ۧ ﴿50﴾ ع 5 13 10

اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ ۙ ﴿51﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظّٰلِمِيْنَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ
وَلَهُمْ سُوْۗءُ الدَّارِ ﴿52﴾

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا بَنِيْٓ
اِسْرَاۗءِيْلَ الْكِتٰبَ ۙ ﴿53﴾

هُدًى وَّذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿54﴾

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿55﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ
اَتٰىهُمْ ۙ اِنْ فِيْ صُدُوْرِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ
بِبَالِغِيْهِ ۚ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ
الْبَصِيْرُ ﴿56﴾

(49) తరువాత అగ్నిలో పడి ఉన్నవారు నరక భటులతో, "మా శిక్షను కనీసం ఒక్కరోజైనా తగ్గించమని మీరు మీ ప్రభువును ప్రార్థించండి" అని అర్థిస్తారు. (50) భటులు ఇలా అడుగుతారు, "మీ వద్దకు దైవప్రవక్తలు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకుని రాలేదా?" అప్పుడు వారు, "అవును, వచ్చారు" అని అంటారు. నరకభటులు, 'అలా అయితే, మీరే ప్రార్థించండి. సత్యతిరస్కారుల ప్రార్థన నిరర్థకమే అవుతుంది" అని అంటారు.

(51) నిశ్చయంగా మేము మా ప్రవక్తలకూ, విశ్వాసులకూ ఇహలోక జీవితంలో కూడా తప్పకుండా సహాయం చేస్తాము; సాక్షులు నిలబడే రోజున కూడా సహాయం చేస్తాము. (52) ఆ రోజున దుర్మార్గులకు వారి సాకులు ఏమాత్రం ఉపయోగ పడవు. వారి మీద శాపం విరుచుకుపడుతుంది. అతి నికృష్టమైన నివాసం వారి వాటాగా లభిస్తుంది. చూడండి, (53 & 54) చివరకు మేము మూసాకు దారిచూపాము. బుద్ధివివేకాలు కలవారికి మార్గదర్శకత్వం, హితోపదేశం అయిన గ్రంథానికి ఇస్రాయీల్ ప్రజలను వారసులుగా చేశాము. (55) కనుక ఓ ప్రవక్తా! సహనం వహించు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం. నీ తప్పులకు క్షమాభిక్ష వేడుకో. ఉదయం, సాయంత్రం నీ ప్రభువును స్తుతిస్తూ, ఆయన పరిశుద్ధతను కొనియాడు. (56) తమ వద్దకు ఏ అధికారపత్రమూ రాకుండానే అల్లాహ్ వాక్యాల విషయంలో వాదులాడే వారి హృదయాలు గర్వంతో నిండిపోయాయి. కాని తాము గర్వపడుతూ ఉన్నంత గొప్పతనానికి వారు చేరుకోలేరు. కనుక అల్లాహ్ శరణు వేడుకో. ఆయన అన్నీ చూస్తాడు. అన్నీ వింటాడు.

(57) మానవుణ్ణి సృష్టించటం కంటే ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించటం నిశ్చయంగా ఎంతో గొప్ప పని. కాని అనేకులు ఎరుగరు.

(58) కళ్ళులేనివాడూ, కళ్ళు ఉన్నవాడూ సమానులు కాలేరు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారూ, దుర్వర్తనులూ సరిసమానం కావటం అనేది ఎంతమాత్రం జరగదు. కాని మీరు చాలా తక్కువగానే అర్థం చేసుకుంటారు.

(59) నిశ్చయంగా ప్రళయ గడియ తప్పకుండా వస్తుంది. అది వచ్చే విషయం గురించి ఏమాత్రం సందేహం లేదు. కాని చాలామంది విశ్వసించరు. (60) నీ ప్రభువు ఇలా అంటున్నాడు, "నన్ను ప్రార్థించండి. నేను మీ ప్రార్థనలను అంగీకరిస్తాను. గర్వానికి లోనై నా ఆరాధనకు విముఖులయ్యేవారు తప్పనిసరిగా అవమానానికీ, పరాభవానికి గురిఅయి నరకంలో ప్రవేశిస్తారు." (61) మీరు విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి మీ కొరకు రాత్రిని సృష్టించిన వాడూ, పగలును వెలుగుతో నింపినవాడూ అల్లాహ్‌యే కదా! వాస్తవానికి అల్లాహ్ ప్రజల పట్ల ఎంతో దయగలవాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞతలు చూపరు. (62) ఆ అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు, ప్రతిదాన్నీ సృజించినవాడు. ఆయన తప్పమరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. అలాంటప్పుడు మీరు ఎలా మార్గం తప్పి పోతున్నారు? (63) ఇదేవిధంగా అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించేవారందరూ మార్గం నుండి తప్పించబడుతూ వచ్చారు. (64) మీ కొరకు భూమిని నివాస స్థలంగా చేసినవాడూ, పైన ఆకాశాన్ని కప్పుగా నిర్మించినవాడూ, మీ రూపాన్ని తీర్చిదిద్దినవాడూ, దానిని ఎంతో చక్కగా మలచినవాడూ, మీకు పరిశుభ్రమైన పదార్థాలను ఆహారంగా ఇచ్చినవాడూ అల్లాహ్‌యే కదా! ఆ అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు. ఆ విశ్వప్రభువు అసంఖ్యాకమైన శుభాలు కలవాడు.

لَخَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿57﴾
وَمَا يَسْتَوِى الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۙ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَلَا الْمُسِیْٓءُ ؕ قَلِيْلًا مَّا
تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿58﴾
اِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿59﴾
وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِىْٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ
يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِىْ سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ
دٰخِرِيْنَ ﴿60﴾ ع 6 10 11
اَللّٰهُ الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿61﴾
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَىْءٍ ۘ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿62﴾
كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِيْنَ كَانُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿63﴾
اَللّٰهُ الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّالسَّمَآءَ
بِنَآءً وَّصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ
الطَّيِّبٰتِ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۖ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿64﴾

| | |
|---|---|
| (65) ఆయనే సజీవుడు. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు ఎవ్వరూ లేడు. ఆయననే మీరు వేడుకోండి – మీ ధర్మాన్నీ ఆయనకే ప్రత్యేకం చేసి. సకల ప్రశంసలూ సర్వలోకాలకూ ప్రభువైన అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి. (66) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు వేడుకుంటున్న వారి ఆరాధన చేయకూడదని నన్ను వారించటం జరిగింది. నా ప్రభువు వైపు నుండి నా వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చాయి. సకల లోకాల ప్రభువునకు విధేయత చూపాలని నేను ఆదేశించబడ్డాను. | هُوَ الْحَيُّ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۭ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿65﴾ قُلْ اِنِّىْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَمَّا جَاۗءَنِيَ الْبَيِّنٰتُ مِنْ رَّبِّيْ ۡ وَاُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿66﴾ |

47 – 66 వాక్యాల వివరణలు

47 : ఫిరౌన్, వాడి జాతివారందరూ నరకవాసులే. నరకంలో వీరందరూ పరస్పరం పోట్టాడుకుంటారు. సామాన్య ప్రజలు తమ నాయకులతో మేము మిమ్మల్నే అనుసరించేవారము. మీరెలా చెప్తే అలా వినేవారము. ఇహలోకంలో మీరు మమ్మల్ని అవిశ్వాసానికి, అవిధేయతకు గురిచేశారు. ఈనాడు మీరు మా నుండి కొంతైనా శిక్షను తొలగించి మీరు భరించగలరా? మా శిక్షలో నుండి కొంత శిక్షను మీరు భరిస్తే మాకు కొంత శిక్ష తగ్గుతుంది అని నిందారోపణలు చేస్తూ ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

51 : అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా ప్రవక్తలకూ, తన దాసులకు ఎల్లప్పుడూ సహాయం చేస్తూ ఉంటాడు. వారి ధర్మానికి ఆధిక్యతను ప్రసాదిస్తాడు. వారి వ్యతిరేకులను సంహరిస్తాడు. బందీలుగా పట్టుకుంటాడు. ఇంకా ఇతర ఇహలోక శిక్షలకు గురిచేస్తాడు. అంతేకాక తీర్పుదినం నాడు విశ్వాసుల కర్మలకు బదులుగా మంచి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తానని వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు. అంటే స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అనేక అనుగ్రహాలను, కానుకలను ప్రసాదిస్తాడు. ఇటు అవిశ్వాసులను తన కారుణ్యానికి దూరం చేసి, వారిని నరకంలో పడవేస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

54 : అంటే మార్గదర్శకత్వం ప్రసాదించేది, హితబోధ చేసేది అంటే బుద్ధిమంతులు, వివేకవంతులు, జ్ఞానులు అని అర్థం. ఎందుకంటే వారే దైవగ్రంథాల ద్వారా లాభం పొందుతారు. సన్మార్గాన్ని బోధనలను అనుసరిస్తారు. ఇతరులు గాడిదల వంటివారు. ఎందుకంటే వీరి వీపులపై పుస్తకాల భారం ఉంటుంది. కాని పుస్తకాల్లో ఏముందో వారికి ఏమాత్రం తెలియదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

55 : ఇక్కడ పాపాలు అంటే చిన్న చిన్న పొరపాట్లు అని భావం. ఇవి మానవులకు సహజం. వీటిని కూడా అల్లాహ్ సరిదిద్దడం జరుగుతుంది. లేదా క్షమాపణ కూడా ఒక విధంగా ఆరాధనే. అధిక పుణ్యం కోసం క్షమాపణ కోరమని ఆదేశించటం జరిగింది. అంటే అనుచర సంఘాన్ని ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ కోరుతూ ఉండమని ఉపదేశించడం జరిగింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

57 : అంటే వారు దైవగ్రంథాలు, దైవాదేశాలు, నిదర్శనాలు లేకుండా చర్చలకు, వాదాలకు దిగుతున్నారు. ఇలా కేవలం అహంకారం వల్లనే చేస్తున్నారు. అసత్యాన్ని పటిష్టంగా, సత్యాన్ని బలహీనంగా చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని అది వారికి ఫలించదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

| | |
|---|---|
| هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا ۚ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ ۖ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿67﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿68﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿69﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿70﴾ | (67) ఆయనే మిమ్మల్ని మట్టితో సృజించాడు, ఆపై రేతస్సుతో, తరువాత నెత్తుటి ముద్దతో, ఆ పిదప ఆయన మిమ్మల్ని శిశువు రూపంలో బయటికి తీస్తాడు. తదనంతరం మీరు పూర్తి బలం పుంజుకునే వరకు మిమ్మల్ని పోషిస్తాడు. ఆ పిమ్మట మీరు వృద్ధాప్యానికి చేరుకునే వరకు, మిమ్మల్ని పెంచుతాడు. మీలో కొందరు ముందే పిలువ బడతారు. మీరు మీ నిర్ణీత వ్యవధికి చేరి యదార్థం ఏమిటో అర్థం చేసుకోవాలని ఇదంతా చేయబడు తోంది. (68) ఆయనే జీవితాన్ని ఇస్తాడు. ఆయనే మరణాన్నీ ఇస్తాడు. ఆయనే ఏ విషయాన్ని గురించి నిర్ణయం చేసినా, అది అయిపోవాలని కేవలం ఒక ఆజ్ఞ జారీ చేస్తాడు. అంతే, అది అయిపోతుంది. (69) అల్లాహ్ వాక్యాలను గురించి వాదులాడే వారిని నీవు చూశావా, వారు ఎలా విముఖులుగా చేయబడుతున్నారో? (70) ఈ గ్రంథాన్నీ, మేము మా ప్రవక్తలతో పంపిన అన్ని గ్రంథాలనూ తిరస్కరించేవారికి త్వరలోనే తెలిసిపోతుంది. |

ع 7 8 12

60 : అల్లాహ్‌యే విశ్వప్రభువని నిరూపించబడిన తరువాత వారి శ్రేయాన్ని కోరుతూ అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స) ద్వారా ఇలా హితోపదేశం చేస్తున్నాడు : "ఓ నా దాసులారా! మీరందరూ కేవలం నన్నే పిలవండి, నేనే మీ పిలుపులను ఆలకించి సమాధానం ఇవ్వగలను. ఇంకా మీ మొరలను ప్రార్థలను స్వీకరించగలను." అబూహురైరహ్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, "అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించినవారి పట్ల అల్లాహ్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తాడు." మరో ఉల్లేఖనంలో "అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించని వారిని అల్లాహ్ ఇష్టపడడు" అని ఉంది. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

64 : అల్లాహ్‌యే మీకోసం భూమిని పాన్పుగా, నివాస యోగ్యంగా చేశాడు. దానిపైనే మీరు జీవిస్తున్నారు, నడుస్తున్నారు. తమ ఇష్టప్రకారం గడుపుతున్నారు. అల్లాహ్‌యే దానిపై పర్వతాలను మేకుల్లా నాటాడు, దానివల్ల మీకు హాని కలగకూడదని. ఆకాశాన్ని మీ కొరకు సురక్షితమైన కప్పుగా నిర్మించాడు. మీకు రకరకాల ముఖకవళికలను, రూపురేఖలను ప్రసాదించాడు. తినటానికి, త్రాగటానికి అనేక రకాల ఆహార పదార్థాలను, పానీయాలను ప్రసాదించాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

66 : అంటే అల్లాహ్ తనను తప్ప ఇతరులను ఆరాధించరాదని హెచ్చరించాడు. అవి విగ్రహాలైనా, గోపురాలైనా, వృక్షాలైనా, జంతువులైనా, సమాధులైనా అన్నీ సృష్టితాలే. వీటి ఆరాధన నిషేధించబడింది. కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(71) అప్పుడు వారి మెడలలో కంఠపాశాలు ఉంటాయి, సంకెళ్ళు కూడా ఉంటాయి.

(72) వాటితో వారు ఈడ్వబడతారు కాగే నీటి వైపునకు. తరువాత నరకాగ్నిలోకి నెట్టబడతారు. (73) వారిని ఇలా అడగటం జరుగుతుంది, "అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన దేవుళ్ళు ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు? (74) వారు ఇలా సమాధానం చెబుతారు, "వారు మా నుండి విడిపోయారు. దీనికి పూర్వం మేము అసలు దేనినీ ప్రార్థించేవారము కాదు." ఈ విధంగా అల్లాహ్ అవిశ్వాసులు ఎలా మార్గభ్రష్టులయిందీ రుజువు చేస్తాడు. (75) వారితో ఇలా అనబడుతుంది, "మీ ఈ ముగింపునకు కారణం మీరు భూమిలో అసత్యాన్ని అనుసరించి ఆనందించటమే. దానికి గర్వపడటమే. (76) ఇక వెళ్ళండి, నరకద్వారాలలో ప్రవేశించండి. కలకాలం మీరు అక్కడనే ఉండవలసి ఉంది. అది దురహంకారుల నివాసం, బహుచెడ్డది." (77) కనుక ప్రవక్తా! సహనం వహించు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. ఇప్పుడు నీ సమక్షంలోనే మేము వారిని భయపెడుతూ వచ్చిన దుష్పరిణామాలను కొన్నింటిని వారికి చూపినా లేదా నిన్ను ప్రపంచం నుండి పిలిపించుకున్నా, వారు తిరిగి రావలసింది మా వైపునకే కదా!" (78) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం మేము ఎంతోమంది ప్రవక్తలను పంపాము. వారిలో కొందరి పరిస్థితులను గురించి మేము నీకు తెలిపాము. కొందరిని గురించి తెలుపలేదు. అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా ఏ సూచననైనా స్వయంగా తెచ్చే శక్తి ఏ ప్రవక్తకూ లేదు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వచ్చేసిన తరువాత, సత్యం ప్రకారం నిర్ణయం జరిగింది. అప్పుడు దుర్జనులు నష్టానికి గురిఅయ్యారు.

إِذِ الْأَغْلَٰلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَٰسِلُ ۖ يُسْحَبُونَ ﴿71﴾

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿72﴾

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿73﴾

مِن دُونِ اللَّهِ ۖ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن نَّدْعُوا مِن قَبْلُ شَيْئًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَٰفِرِينَ ﴿74﴾

ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿75﴾

ادْخُلُوا أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿76﴾

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۚ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿77﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿78﴾ ع 8 10 13

(79) అల్లాహ్‌యే మీ కొరకు ఈ పశువులను సృష్టించాడు. వాటిలో కొన్నిటిపై మీరు స్వారీ చేస్తారు, కొన్నిటి మాంసం తింటారు. (80) వాటివల్ల మీకు ఇంకా ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. మీరు ఎక్కడకు పోవాలని కోరుకుంటే అక్కడకు మీరు పోవటానికి కూడా అవి ఉపయోగపడుతాయి. వాటి పైనా, పడవలపైనా మీరు ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటారు. (81) అల్లాహ్ తన ఈ సూచనలను మీకు చూపుతున్నాడు. అసలు మీరు ఆయన యొక్క ఏయే సూచనలను తిరస్కరించగలరు? (82) వారు భూమిలో సంచారం చేయలేదా, వారికి పూర్వపు జాతుల ముగింపు ఎటువంటిదో వారికి కనిపించటానికి? వారు సంఖ్యాబలంలో వీరికంటే అధికులు. వీరికంటే ఎక్కువ శక్తిమంతులు. భూమిలో వీరికంటే అత్యంత మహోజ్వలమైన చిహ్నాలు విడిచివెళ్ళారు. అసలు వారి సంపాదన అంతా వారికి దేనికి పనికొచ్చింది? (83) వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చినప్పుడు, వారు తమ వద్ద ఉన్న జ్ఞానంతోనే ఆనందపరవశులై ఉన్నారు. వారు ఎగతాళి చేస్తూ ఉండే దానిలోనే వారు తరువాత చిక్కుకుపోయారు. (84) వారు మా శిక్షను చూచిన పిమ్మట ఇలా అన్నారు, “ఒక్కడూ, ఏ భాగస్వాములు లేనివాడూ అయిన అల్లాహ్‌ను మేము విశ్వసించాము. మేము ఆయనకు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన ఆరాధ్యులందరినీ నిరాకరిస్తున్నాము.” (85) కాని మా శిక్షను చూసిన తర్వాత వారి విశ్వాసం వారికి ఏమాత్రం లాభదాయకంగా కాజాలదు. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ నిర్ణయించిన నియయం ఇదే. ఆయన దాసులలో ఎల్లప్పుడూ అమలులో ఉండేది ఈ నియమావళియే. అప్పుడు అవిశ్వాసులు నష్టానికే గురి అయ్యారు.

اَللّٰهُ الَّذِیۡ جَعَلَ لَکُمُ الۡاَنۡعَامَ لِتَرۡکَبُوۡا مِنۡهَا
وَمِنۡهَا تَاۡکُلُوۡنَ ۫﴿79﴾

وَلَکُمۡ فِیۡهَا مَنَافِعُ وَلِتَبۡلُغُوۡا عَلَیۡهَا حَاجَةً فِیۡ
صُدُوۡرِکُمۡ وَعَلَیۡهَا وَعَلَی الۡفُلۡكِ تُحۡمَلُوۡنَ ؕ﴿80﴾

وَیُرِیۡکُمۡ اٰیٰتِهٖ ٭ۖ فَاَیَّ اٰیٰتِ اللّٰهِ تُنۡکِرُوۡنَ ﴿81﴾

اَفَلَمۡ یَسِیۡرُوۡا فِی الۡاَرۡضِ فَیَنۡظُرُوۡا کَیۡفَ کَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِیۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ ؕ کَانُوۡۤا اَکۡثَرَ مِنۡهُمۡ
وَاَشَدَّ قُوَّةً وَّاٰثَارًا فِی الۡاَرۡضِ فَمَاۤ اَغۡنٰی عَنۡهُمۡ مَّا
کَانُوۡا یَکۡسِبُوۡنَ ﴿82﴾

فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَیِّنٰتِ فَرِحُوۡا بِمَا
عِنۡدَهُمۡ مِّنَ الۡعِلۡمِ وَحَاقَ بِهِمۡ مَّا کَانُوۡا بِهٖ
یَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿83﴾

فَلَمَّا رَاَوۡا بَاۡسَنَا قَالُوۡۤا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحۡدَهٗ وَکَفَرۡنَا
بِمَا کُنَّا بِهٖ مُشۡرِکِیۡنَ ﴿84﴾

فَلَمۡ یَكُ یَنۡفَعُهُمۡ اِیۡمَانُهُمۡ لَمَّا رَاَوۡا بَاۡسَنَا ؕ
سُنَّتَ اللّٰهِ الَّتِیۡ قَدۡ خَلَتۡ فِیۡ عِبَادِهٖ ۚ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ الۡکٰفِرُوۡنَ ۴﴿85﴾ ع 9 7 14

67 – 85 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అంటే మీ తండ్రిని మట్టితో సృష్టించటం జరిగింది. అందువల్ల అతని సంతానం కూడా మట్టి ద్వారానే సృష్టించబడుతుంది. ఆ తరువాత మానవ సంతతిని వీర్యబిందువు ద్వారా జన్మించినట్లు కట్టుబాట్లు విధించబడ్డాయి. మానవులందరూ ఈ వీర్య బిందువు ద్వారానే జన్మిస్తారు. తండ్రి వెన్నెముక నుండి తల్లి గర్భంలోనికి ప్రవేశించి అక్కడ స్థిరపడిన తరువాత నవమాసాల అనంతరం తల్లి గర్భం నుండి మనిషి వెలువడతాడు. అయితే ఈసా (అ) జననం తండ్రి లేకుండా ఓ మహత్యంగా జరిగింది. దీని గురించి ఖుర్ఆన్‌లో అనేకచోట్ల ప్రస్తావించటం జరిగింది. దీనిపట్ల ముస్లిం సంఘమంతా ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉంది. ఈ వివిధ దశల ద్వారా మనల్ని ముందుకు సాగనంపేవాడే మన దైవం. ఆయనకు సాటి ఎవరూ లేరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

71, 72 : గొలుసులు, బేడీలు వారి మెడల్లో ఉంటాయి. వీరిని గొలుసుల ద్వారా బంధించి (అవి దైవదూతల చేతుల్లో ఉంటాయి) వారిని ఈడ్చుకుపోవటం, లాక్కుపోవటం, కాగే నీటిలో ముంచి తీయటం, అగ్నిజ్వాలలకు గురిచేయటం జరుగుతూ ఉంటుంది. వీరు తిరస్కరిస్తూ, ఎగతాళి చేస్తూ వస్తున్న ఆ నరకం ఇదే. (రహ్మాన్ 43, 44) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

77 : ఓ ప్రవక్తా! మీ జాతి మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నందుకు విచారపడకండి. సహనం పాటించండి. అల్లాహ్ విజయం, సాఫల్యం పట్ల మీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని తప్పకుండా నెరవేరుస్తాడు. పరలోకంలో సాఫల్యం మిమ్మల్నే వరిస్తుంది. అంతేకాక వారితో వాగ్దానం చేయబడిన శిక్షలోని కొంత శిక్షను మిమ్మల్ని కూడా చూపించబడుతుంది. కొంతవరకు చూపించటం కూడా జరిగింది. బద్ర్ యుద్ధంలో అవిశ్వాసుల నాయకులు అనేకమంది చంపబడ్డారు. కొందరు పట్టుబడ్డారు. వారిని అవమానానికి గురిచేసి ముస్లిముల కళ్ళను చల్లబరచటం జరిగింది. ఆ తరువాత తన ప్రవక్త (స) జీవితంలోనే అరబ్ దేశమంతా ఆయన అధీనంలోనికి చేర్చబడింది. ఒకవేళ మీరు మరణిస్తే వీరు కూడా మా వద్దకే మరలేవారు. పరలోకంలో మేము వీరికి వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిచేస్తాం అని పేర్కొనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

78 : మేము మీ కంటే ముందు చాలామంది ప్రవక్తలను పంపాము. వారిలో చాలామంది గాథలను మేము ఖుర్ఆన్‌లో మీ కొరకు పేర్కొన్నాము. మరికొందరి గాథలను పేర్కొనలేదు అని ఓదార్చటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

83, 85 : వారు మా శిక్షను చూసిన వెంటనే వారి కళ్ళు తెరచి ఉన్నట్టే ఉండిపోతాయి. మతిస్థిమితం నశిస్తుంది. మేము ఒక్క అల్లాహ్‌నే విశ్వసిస్తున్నాము. ఇతర ఆరాధ్యుల పట్ల విసిగిపోయాము అని మొరపెట్టుకుంటారు. కాని ఆ సమయంలో పశ్చాత్తాపంగాని, ఏడుపుగాని, విచారం గాని, సాకులు వెదకటం గాని లాభం చేకూర్చలేవు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 41. హా మీమ్ అస్ సజ్దహ్ సూర పరిచయం

సూరహ్ హా మీమ్ అస్సజ్దహ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 54 వాక్యాలు, 6 రుకూలు ఉన్నాయి. వెనుకటి సూరా మాదిరిగా ఇందులో కూడా ఏకదైవారాధనకు సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలను పేర్కొనటం జరిగింది. అంతేకాక ఖుర్ఆన్ను, సంత్యసందేశ ప్రచారాన్ని తిరస్కరించేవారిని హెచ్చరించటం కూడా జరిగింది. దీనికి తోడుగా విశ్వాసులకు శాశ్వత శుభవార్త కూడా ఇవ్వబడింది. ఎందుకంటే వ్యతిరేకులు ఎంత హింసించినా సన్మార్గాన్ని వీడలేదు. అదేవిధంగా మీ వ్యతిరేకులు మీ పట్ల ఎంత అజ్ఞానంగా ప్రవర్తించినా మీరు మాత్రం వారితో సహన స్థయిర్యాలతో ప్రవర్తించాలని, ఇదే సరైన మార్గమని, సత్యసందేశ ప్రచార రహస్యం ఇందులోనే దాగి ఉందని ప్రవక్త (స)కు సెలవియ్యబడింది.

## 41. హా మీమ్ అస్ సజ్దహ్

**ఆయత్‌లు : 54** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) హా. మీమ్. (2) ఇది కరుణామయుడూ, కృపాశీలుడూ అయిన దేవుని సన్నిధి నుండి అవతరింపజేయబడింది. (3) స్పష్టంగా వివరించబడిన వాక్యాలు కల గ్రంథం. అరబ్బీ భాషలో ఉన్న ఈ ఖుర్ఆన్, జ్ఞానుల కొరకు;

(4) ఇది శుభవార్తలను ఇచ్చేది, భయపెట్టేదీను. కాని వారిలో చాలామంది దానిపట్ల విముఖత చూపారు. కనుక వారు వినరు. (5) వారు ఇలా అంటారు; ''నీవు దేని వైపునకు మమ్మల్ని పిలుస్తున్నావో, దాన్ని గురించి మా హృదయాలను తెరలు కప్పివేశాయి. మా చెవులు చెవిటివై పోయాయి. మాకూ నీకూ మధ్య ఒక తెర అడ్డుపడింది. నీవు నీ పని చెయ్యి. మేము మా పని చేస్తాము. (6) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "నేను కూడా మీలాంటి ఒక మానవుణ్ణే. దైవవాణి ద్వారా నాకు ఇలా తెలుపబడుతోంది. మీ దేవుడు కేవలం ఒకే దేవుడు. కనుక మీరు నేరుగా ఆయన వైపునకే మరలండి. క్షమించు అని ఆయనను వేడుకోండి.

آياتها 54 — 41 سورة حم السجدة مكية — ركوعاتها 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ﴿1﴾
تَنْزِيْلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿2﴾
كِتٰبٌ فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿3﴾
بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا
يَسْمَعُوْنَ ﴿4﴾
وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا فِيْٓ اَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ وَفِيْٓ
اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَّمِنْۢ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ
اِنَّنَا عٰمِلُوْنَ ﴿5﴾
قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ
اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَاسْتَقِيْمُوْٓا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ
وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ﴿6﴾

الَّذِيْنَ لَا يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ
كٰفِرُوْنَ ﴿7﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ
مَمْنُوْنٍ ﴿8﴾ ع 1 8 15

قُلْ اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُوْنَ بِالَّذِيْ خَلَقَ الْاَرْضَ
فِيْ يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُوْنَ لَهٗۤ اَنْدَادًا ؕ ذٰلِكَ رَبُّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿9﴾

وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبٰرَكَ فِيْهَا وَقَدَّرَ
فِيْهَاۤ اَقْوَاتَهَا فِيْۤ اَرْبَعَةِ اَيَّامٍ ؕ سَوَآءً لِّلسَّآئِلِيْنَ ﴿10﴾

ثُمَّ اسْتَوٰۤى اِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا
وَلِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ؕ قَالَتَاۤ اَتَيْنَا
طَآئِعِيْنَ ﴿11﴾

فَقَضٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِيْ يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِيْ كُلِّ
سَمَآءٍ اَمْرَهَا ؕ وَزَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ ۖ
وَحِفْظًا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿12﴾

فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً مِّثْلَ
صٰعِقَةِ عَادٍ وَّثَمُوْدَ ؕ ﴿13﴾

(7) జకాత్ ఇవ్వనివారునూ, పరలోకాన్ని తిరస్కరించే వారునూ అయిన బహుదైవారాధకులు వినాశం పాలవుతారు. (8) ఇక విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారు, నిస్సందేహంగా వారికి ఎడతెగని ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (9) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "భూమిని రెండు రోజులలో సృష్టించిన దేవుణ్ణి మీరు తిరస్కరిస్తారా? ఇతరులను ఆయనకు సమానులుగా నిలబెడతారా? సకల లోకాల వారికి ప్రభువు ఆయనే కదా! (10) ఆయన దానిమీద పర్వతాలను నెలకొలిపాడు. అందులో శుభాలను పెట్టాడు. అర్థించేవారందరి కోసం దాని లోపల వారి కోరికలకూ, అవసరాలకూ అనుగుణంగా సరిగ్గా అంచనావేసి ఆహార వస్తువులను సమకూర్చాడు. ఈ పనులన్నీ నాలుగు రోజులలో పూర్తిచేశాడు.

(11) తరువాత కేవలం పొగగా ఉన్న ఆకాశం వైపునకు ఆయన తన ధ్యానాన్ని మరల్చాడు. ఆయన ఆకాశాన్నీ, భూమినీ ఉద్దేశించి ఇలా అన్నాడు, "ఉనికిలోకి రండి, మీకు ఇష్టమయినా, ఇష్టం లేకపోయినా". అవి రెండూ, "మేము వచ్చేశాము, విధేయుల మాదిరిగా" అని అన్నాయి. (12) అప్పుడు ఆయన రెండు రోజులలో ఏడు ఆకాశాలను నిర్మించాడు. ప్రతి ఆకాశంలోనూ దాని చట్టాన్ని దైవవాణి ద్వారా నిర్దేశించాడు. ప్రపంచ ఆకాశాన్ని మేము దీపాలతో అలంకరించాము. దానిని బాగా సురక్షితమైనదిగా చేశాము. ఇదంతా ఒక మహాశక్తి మంతుడైన మహా జ్ఞాని పథకం.

(13) ఇప్పుడు ఒకవేళ వారు విముఖత చూపితే వారితో ఇలా అను, "ఆద్, సమూద్ జాతులపై అవతరించినటువంటిదీ, అకస్మాత్తుగా విరుచుకు పడేదీ అయిన ఒక శిక్షను గురించి నేను మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాను."

اِذْ جَآءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ
خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ قَالُوْا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا
لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً فَاِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿14﴾

فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوْا فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَقَالُوْا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ؕ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ
الَّذِىْ خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ؕ وَكَانُوْا
بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿15﴾

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا فِىْٓ اَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ
لِّنُذِيْقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْىِ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ
وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿16﴾

وَاَمَّا ثَمُوْدُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى عَلَى
الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صٰعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُوْنِ بِمَا
كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۚ ﴿17﴾

وَنَجَّيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ۧ ﴿18﴾ ع 2 10 16

(14) దైవప్రవక్తలు వారి వద్దకు ముందు నుంచీ, వెనుక నుంచీ అన్ని వైపుల నుంచీ వచ్చి, “అల్లాహ్‌ను తప్ప మరెవరినీ ఆరాధించకండి” అని వారికి నచ్చజెప్పినప్పుడు, వారు ఇలా అన్నారు, “మా ప్రభువు తలచుకుంటే దైవదూతలను పంపి ఉండేవాడు. కనుక నీవు ఏ విషయం కోసమైతే పంపబడ్డావో, ఆ విషయాన్ని మేము నమ్మము.”

(15) ఆద్ జాతి పరిస్థితి ఇలా ఉండేది. వారు ఏ హక్కూ, అర్హతలూ లేకుండానే భూమిపై పెద్దవారై పోయారు. ‘‘మాకంటే అధిక బలవంతు డెవడున్నాడు?” అని అనసాగారు. వారిని సృష్టించిన దేవుడు వారికంటే అధిక బలవంతుడనే విషయం వారికి స్ఫురించలేదా? వారు మా వాక్యాలను తిరస్కరిస్తూనే ఉండేవారు. (16) చివరకు మేము వారికి ఈ లోకంలోనే అవమానకరమైన శిక్షను రుచి చూపించాలని, కొన్ని అశుభకరమైన దినాలలో తీవ్రమైన తుఫాను గాలికి వారిని గురిచేశాము. పరలోక శిక్ష అయితే, దీనికంటే కూడా ఎంతో అవమానకరమైనది. అక్కడ వారికి సహాయపడే వాడెవ్వడూ ఉండడు. (17) ఇక సమూద్ జాతివారు; మేము వారి ముందు సత్యమార్గాన్ని పెట్టాము. కాని వారు మార్గాన్ని చూడటానికి బదులుగా అంధులుగా ప్రవర్తించారు. వారి అకృత్యాలకు ఫలితంగా, అవమానకరమైన శిక్ష వారిపై విరుచుకుపడింది. (18) విశ్వసించి, మార్గభ్రష్టత్వానికి, దుష్కార్యాలకూ దూరంగా ఉండేవారిని మేము రక్షించాము.

1 – 18 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ దయామయుడని, కరుణామయుడని, ప్రజల మార్గదర్శకత్వం కొరకు తిరుగులేని గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాడని, ప్రజలు ఆ గ్రంథాన్ని గౌరవించాలని, దాన్ని విశ్వసించాలని, దాని ఆదేశాలను పాలించాలని హితబోధ చేయబడింది.

కాని అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ఖుర్‌ఆన్‌ను తిరస్కరించారు. దాన్ని ధిక్కరించారు. వాస్తవం ఏమిటంటే ఈ విశ్వంలో అనేక దేవుళ్ళు లేరు. ఈ విశ్వంలో కేవలం ఒకే ఒక్క దేవుడు ఉన్నాడు. ఆయనే ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించాడు. ఆయన ఒక్కడే దానిని నడిపిస్తున్నాడు. ఇంకా ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు, దయామయుడూను.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

2 : ఇమామ్ సిద్దీఖ్ హసన్ అభిప్రాయం ప్రకారం సృష్టితాలన్నీ వ్యాధిగ్రస్తులు, బీదలు వంటివారు. ఖుర్‌ఆన్‌లో వ్యాధిగ్రస్తులందరికీ చికిత్స ఉంది. ఆరోగ్యవంతులైన అక్కరగల వారికి మంచి ఆహారం ఉంది. ఖుర్‌ఆన్ మానవుల కొరకు గొప్ప కానుక వంటిది. ఇదంతా అల్లాహ్ కరుణానుగ్రహం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

3 : అంటే ఏది ధర్మసమ్మతం? ఏది నిషిద్ధం? ఏది విధేయత? ఏది అవిధేయత? సత్కార్యాలు ఏవి? పాపకార్యాలు ఏవి? అన్నీ కూలంకషంగా తెలుపబడ్డాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

6 : నేనూ మీ లాంటి ఒక మానవుడ్నే అని, అయితే నాపై దైవవాణి అవతరిస్తుందని, అది మీ దైవం ఒకే ఒక్క దైవం అని తెలుపుతుందని, మీరు భావిస్తున్నట్లు విగ్రహాలుగాని, మహాపురుషులుగానీ దైవం కావనీ, అదేవిధంగా ఆరాధ్యులు అనేకం లేవని ఒకే ఒక్క ఆరాధ్యుడు ఉన్నాడని, ఆయనే అల్లాహ్ అని అందువల్ల నిర్మలమైన మనస్సుతో, ఆయన్నే ఆరాధించండని, మీ వల్ల జరిగిన పాపాలకు ఆయన్నే క్షమాపణ కోరండని ఈ అవిశ్వాసులకు తెలియపరచమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

7 : అంటే జకాత్ వలసపోయిన రెండవ సంవత్సరం విధించబడింది. అంటే దానధర్మాలు, వీటిని గురించి మక్కాలో ముస్లిములకు ఆదేశించటం జరిగింది. ప్రారంభంలో కేవలం ఉదయం, సాయంత్రం మాత్రమే నమాజ్ ఆదేశం ఇవ్వబడింది. ఆ తరువాత వలస(హిజ్రత్‌కు)పోవటానికి ఏడాదిన్నర క్రితం లైలతుల్ ఇస్రాలో అయిదు వేళల నమాజులు విధించబడ్డాయి. ఇక్కడ జకాత్ అంటే కలిమయె షహాదత్ అనే భావానికి కూడా ఆస్కారం ఉన్నది. దీని వల్ల మానవ హృదయాలు సాటి కల్పించటం, ఇంకా ఇతర పాపకార్యాల నుండి పరిశుద్ధపరచబడతాయి. (ఇబ్నెకసీర్) (అహ్సనుల్ బయాన్)

10 : భూమిపై సంచరించే ప్రాణులన్నింటికీ అల్లాహ్‌యే ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ ఉపాధి వ్యవస్థ ఎంత విశాలంగా ఉందంటే ఎవరూ దాన్ని గురించి వర్ణించలేరు. ఎవరూ దాన్ని లెక్క పెట్టలేరు. ప్రతి ప్రాంతానికి కొన్ని ప్రత్యేక పంటలు ఉన్నాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

11 : అంటే సముద్రపు నీరు ఆవిరి రూపంలో ఉండేది. ఆ తరువాత ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా నా ఆదేశాన్ని పాలించండి అని ఆదేశించటం జరిగింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం ఆకాశన్నుద్దేశించి నీపై సూర్యుడు చంద్రుడు, నక్షత్రాలు వెలుగుగాక, భూమి నుద్దేశించి నదులను, కాల్వలను ప్రవహింపజేయి, పంటలను పండించు అని ఆదేశించగా ఇద్దరూ సంతోషంగా దైవాజ్ఞను పాలించారు. అంటే దైవదూతలు, జిన్నులు, మానవులు అందరూ సంతోషంగా అంగీకరించారు. (ఇబ్నె కసీర్)

14 : ఆద్ మరియు సమూద్ జాతులను ఎందుకు నాశనం చేయడం జరిగిందంటే వారి వద్దకు హూద్, సాలిహ్ వంటి దైవప్రవక్తలు వచ్చారు. వారిలో సందేశ ప్రచారం కోసం చాలా ప్రయత్నించారు. కాని వారు ఒకవేళ అల్లాహ్ మాకు సందేశం పంపాలనుకుంటే మా వద్దకు దైవదూతలను పంపుతాడు. మానవులను కాదు. అందువల్ల మేము మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నాము అని అన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

16 : అది ఎంత విపరీతమైన గాలంటే అందులో భయంకరమైన శబ్దం కూడా ఉండేది. విపరీతమైన సుడిగాలి. అంటే జ్వాలలతో కూడిన సుడిగాలి. ఇబ్నెకసీర్ ప్రకారం పైన పేర్కొన్న గుణాలన్నీ ఆ గాలిలో ఉండేవి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَآءُ اللّٰهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿19﴾

حَتّٰٓى إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿20﴾

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا ۖ قَالُوٓا أَنطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيٓ أَنطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿21﴾

وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿22﴾

وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدٰىكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ الْخٰسِرِينَ ﴿23﴾

فَإِن يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۖ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُم مِّنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿24﴾

(19) అల్లాహ్ యొక్క ఈ శత్రువులు నరకం వైపునకు పంపబడటానికి సమీకరింపబడే సమయాన్ని గురించి కొంచెం ఆలోచించు. (20) వారి పూర్వీకులను, వారి వెనుక వారు వచ్చేవరకు ఆపటం జరుగుతుంది. తరువాత అందరూ అక్కడకు చేరినప్పుడు, వారి చెవులూ, వారి కళ్లూ, వారి శరీర చర్మాలూ వారు ప్రపంచంలో చేస్తూ ఉన్న దానిని గురించి సాక్ష్యమిస్తాయి. (21) అప్పుడు వారు తమ శరీర చర్మాలను, "మీరు మాకు వ్యతిరేకంగా ఎందుకు సాక్ష్యం చెప్పారు?" అని అడుగుతారు. అవి ఇలా సమాధానం చెబుతాయి. "ప్రతి వస్తువుకూ మాట్లాడే శక్తిని ఇచ్చిన దేవుడే మాకూ మాట్లాడే శక్తిని ఇచ్చాడు. ఆయనే మిమ్మల్ని మొదట సృజించాడు. ఇప్పుడు ఆయన వైపునకే మీరు మరల్చబడుతున్నారు. (22) ప్రపంచంలో మీరు రహస్యంగా నేరాలు చేస్తూ ఉన్నప్పుడు, స్వయంగా మీ చెవులు, మీ కళ్ళు మీ శరీర చర్మాలే మీకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిస్తాయనే ఆలోచన మీకు ఉండేదే కాదు. అంతేకాదు, మీరు చేసే చాలా పనులను గురించి అల్లాహ్‌కు కూడా తెలియదని మీరు భావించేవారు. (23) మీరు మీ ప్రభువు పట్ల కలిగివున్న ఈ ఆలోచనే మిమ్మల్ని నట్టేట ముంచింది. ఈ కారణం వల్లనే మీరు నష్టానికి గురిఅయ్యారు." (24) ఈ స్థితిలో వారు సహనం చూపినా అగ్నియే వారి నివాస స్థలం అవుతుంది. ఒకవేళ వారు క్షమాభిక్ష కోరినా, అటువంటి అవకాశమేదీ వారికి ఇవ్వబడదు.

17 : మేము సన్మార్గాన్ని వారికి తెలియపర్చాము. లేదా వారి ప్రవక్త సాలిహ్ (అ) ద్వారా వారికి మార్గదర్శకత్వాన్ని ప్రసాదించాము. వివరంగా తెలియపరిచాము. కాని వారు ఆయన్ను వ్యతిరేకించారు. తిరస్కరించారు. ప్రవక్త నిదర్శనంగా ఉన్న ఒంటెకు చిత్రహింసలు పెట్టారు. చివరకు అల్లాహ్ వారిపై భయంకరమైన కేకను, వ్యధాభరితమైన, భయంకరమైన భూకంపాన్ని ప్రయోగించి వారిని ఘోర అవమానానికి గురిచేసి, నాశనం చేశాడు. (ఇబ్నెకసీర్)

(25) మేము వారికి సహచరులుగా ఎటువంటి వారిని నియమించామంటే, వారు వారికి ముందూ వెనుకా ఉన్న ప్రతి వస్తువునూ ఆకర్షకంగా మలచి చూపించేవారు. చివరకు వారికి పూర్వం గతించిన జిన్నాతులు, మానవుల వర్గాల విషయంలో జరిగిన శిక్షా నిర్ణయమే వారి విషయంలో కూడ జరిగింది. నిస్సందేహంగా వారే నష్టానికి గురిఅయినవారు. (26) ఈ సత్యతిరస్కారులు ఇలా అంటారు, "ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను అసలు వినకండి. అది వినిపించేటప్పుడు వినబడకుండా అంతరాయం కలిగించండి. బహుశా ఇలాగైనా మీరు ప్రాబల్యం వహించవచ్చు." (27) మేము ఈ అవిశ్వాసులకు కఠినమైన శిక్షను తప్పకుండా రుచి చూపిస్తాము. వారు చేసిన పరమ దుష్కార్యాలకు పూర్తి ప్రతిఫలం వారికి ఇస్తాము. (28) అది నరకం, అల్లాహ్ శత్రువులకు ప్రతిఫలంగా దొరికేది. అందులోనే వారు శాశ్వతంగా నివసిస్తారు. వారు మా వాక్యాలను తిరస్కరిస్తూ వచ్చిన నేరానికి పడే శిక్ష ఇది. (29) అక్కడ ఈ అవిశ్వాసులు ఇలా అంటారు, "మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేసిన జిన్నాతులనూ, మానవులనూ కొంచెం మాకు చూపించు. మేము వారిని మా పాదాల క్రిందపడవేసి తొక్కుతాము. వారు మరింత పరాభవం పాలుకావటానికి." (30) అల్లాహ్‌యే మా ప్రభువు అని పలికి ఆ మాట మీదనే స్థిరంగా నిలబడే వారిపై నిశ్చయంగా దైవదూతలు అవతరిస్తారు. వారు వారితో ఇలా అంటారు, "భయపడకండి, బాధపడకండి. మీకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గ శుభవార్తను విని ఆనందించండి. (31) మేము ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలో కూడ మీకు సహచరులుగా ఉంటాము. పరలోకంలో కూడ. అక్కడ మీరు కోరినదల్లా మీకు లభిస్తుంది. మీరు ఆశించే ప్రతి వస్తువూ మీకు దక్కుతుంది.

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاۤءَ فَزَيَّنُوْا لَهُمْ مَّا بَيْنَ
اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِيْۤ
اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۚ
اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿25﴾ ع 3 7 17

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَسْمَعُوْا لِهٰذَا الْقُرْاٰنِ
وَالْغَوْا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُوْنَ ﴿26﴾

فَلَنُذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ
وَّلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿27﴾

ذٰلِكَ جَزَاۤءُ اَعْدَاۤءِ اللّٰهِ النَّارُ ۚ لَهُمْ فِيْهَا دَارُ
الْخُلْدِ ۗ جَزَاۤءًۢ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿28﴾

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَاۤ اَرِنَا الَّذَيْنِ اَضَلّٰنَا مِنَ
الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُوْنَا
مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿29﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا تَتَنَزَّلُ
عَلَيْهِمُ الْمَلٰۤىِٕكَةُ اَلَّا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبْشِرُوْا
بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿30﴾

نَحْنُ اَوْلِيٰۤؤُكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ
وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَشْتَهِيْۤ اَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا
تَدَّعُوْنَ ۗ ﴿31﴾

ع 4 7 18

نُزُلًا مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ﴿32﴾

وَمَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا
وَّقَالَ اِنَّنِيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿33﴾

وَلَا تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۭ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ
هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِيْ بَيْنَكَ وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهٗ
وَلِيٌّ حَمِيْمٌ ﴿34﴾

وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا ۚ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا
ذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ﴿35﴾

وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ
بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿36﴾

وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۭ لَا
تَسْجُدُوْا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ الَّذِيْ
خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿37﴾

فَاِنِ اسْتَكْبَرُوْا فَالَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُوْنَ لَهٗ
بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْــَٔمُوْنَ ﴿38﴾ السجدة

السجدة 11

(32) ఇవీ మీకు లభించే ఆతిథ్యపు ఏర్పాట్లు. క్షమాశీలుడూ, కరుణామయుడూ అయిన దేవుని వైపు నుండి. (33) అల్లాహ్ వైపునకు పిలిచి, మంచి పనులుచేసి, నేను ముస్లిమ్‌ను అని ప్రకటించే వ్యక్తి మాటకంటే మంచి మాట మరెవరిది కాగలదు? (34) ప్రవక్తా! మంచీ, చెడూ సమానం కావు. నీవు చెడును శ్రేష్ఠమైన మంచి ద్వారా తొలగించు. అప్పుడు నీ పట్ల శత్రుభావం కలవాడు నీకు ప్రాణ స్నేహితుడై పోవటాన్ని నీవు గమనిస్తావు. (35) ఈ సుగుణయోగం సహనశీలురకు తప్ప మరెవరికీ దక్కదు. ఈ స్థానం మహా అదృష్టవంతులకు తప్ప మరెవరికీ దక్కదు. (36) ఒకవేళ నీకు షైతాను నుండి ఏదైనా దుష్ప్రేరణ కలిగితే అప్పుడు అల్లాహ్ శరణు కోరుకో, ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ ఎరిగినవాడూను. (37) ఈ రాత్రింబవళ్ళూ, ఈ సూర్యచంద్రులూ అల్లాహ్ సూచనలలోనివే. సూర్యచంద్రులకు సాష్టాంగపడకండి; వాటిని సృజించిన అల్లాహ్‌కే సాష్టాంగపడండి. నిజంగానే మీరు ఆయనను ఆరాధించేవారు అయితే.

(38) కాని ఒకవేళ వారు అహంభానికి గురిఅయి, తమ మాటే నిజమని మంకుపట్టు పట్టితే ఏమీ పరవాలేదు, నీ ప్రభువునకు దగ్గరగా ఉన్న దైవదూతలు రాత్రింబవళ్ళు ఆయనను స్తుతిస్తూ ఉన్నారు. వారు ఎన్నటికీ అలసిపోరు.

19 – 38 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త, పాలకుడు కేవలం ఒక్కడే ఉన్నాడని విశదపర్చబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములు ఉన్నారని, దేవీదేవతలు, ఔలియాలు మహిమలు, శక్తులు కలిగి ఉన్నారని, వీరు తలచుకుంటే లాభనష్టాలు చేకూర్చగలరని, తీర్పుదినం నాడు దైవశిక్ష నుండి తప్పించగలరని భావిస్తున్నారని పేర్కొనబడింది.

సమాధానంగా ఈ విశ్వంలో మాకు భాగస్వాములు ఎవరూ లేరని, అధికారంలో, తీర్పులో దేనిలోనూ

భాగస్వాములు లేరని, మేము పాపాత్ములను నరకంలో ప్రవేశింపజేస్తామని, స్వయంగా మానవుని కాళ్ళు చేతులు అతనికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తాయని, వారు తమ చేతులతో, కాళ్ళతో చేసిన పాపకార్యాలు న్యాయస్థానంలో సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించబడిన తరువాత శిక్ష నుండి ఎలా తప్పించుకోగలరని ప్రశ్నించబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

20 : అంటే తీర్పుదినం నాడు మేము సాటి కల్పించలేదని అవిశ్వాసులు అసత్యాలు పలుకుతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి నోర్లను మూసివేస్తాడు. వారి శరీర భాగాలు ఇతడు ఫలానా పనులు చేశాడని వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

21 : అవిశ్వాసులు తమ శరీర భాగాల పరిస్థితిని చూసి ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తారు. తమ శరీరావయాలపై తమకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఎందుకు ఇచ్చారని మండిపడతారు. దానికి సమాధానంగా ప్రతి ప్రాణికి మాట్లాడే శక్తిని ప్రసాదించిన వాడే మా చేత సాక్ష్యం ఇప్పించాడు అని అవి అంటాయి. ఇందులో ఆశ్చర్యపడవలసిన పనిలేదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ కోరిందే జరుగుతుంది. గుర్తుంచుకోండి! అందరూ ఆయన వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

22 : అంటే మీరు రహస్యంగా పాపకార్యాలు చేసేవారు. కాని మీ శరీర భాగాలే మీకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తాయన్న సంగతి మరచిపోయారు. అంతేకాదు, మరణానంతర జీవితం పట్ల అపనమ్మకం, తిరస్కారభావం కలిగి ఉండేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

23 : ఈ అనుమానమే మిమ్మల్ని నట్టేట ముంచింది. మహ్షర్ మైదానంలో మీరు మిమ్మల్నీ, మీ కుటుంబం వారినీ నష్టానికి గురిచేశారు. అబ్దుల్లాహ్ (ర) ప్రకారం, "నేను కాబా గృహం తెరల మధ్య దాక్కున్నాను. ఖురైష్, సఖఫీలకు చెందిన ముగ్గురు వ్యక్తులు రహస్యంగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాటిని నేను సరిగా వినలేకపోయాను. వారిలో ఒక వ్యక్తి అల్లాహ్ మన మాటలు వింటున్నారంటారా? అని అన్నాడు. రెండవ వ్యక్తి బిగ్గరగా మాట్లాడితే వింటాడు. మెల్లగా మాట్లాడితే వినడు అని అన్నాడు. మూడవ వాడు కొన్ని మాటలు వినగలిగితే అన్నీ వింటాడు అని అన్నాడు. ఈ సంఘటనను నేను ప్రవక్త (స)కు తెలియపరిచాను. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

26 : వారు పరస్పరం ఇలా చెప్పుకున్నారు. అంటే అతనికి విధేయత చూపకండి. అల్లరి చేయండి, చప్పట్లు కొట్టండి. ఈలలు వేయండి, కేకలు వేయండి. దీనివల్ల అక్కడున్నవారు ఖుర్ఆన్‌ను వినకూడదు. వారు ఖుర్ఆన్ పట్ల ప్రభావితులు కాకూడదు. ఇలా చేయటం వల్ల ప్రవక్త (స) ఖుర్ఆన్ పఠించటం కూడా సాధ్యం కాకపోవచ్చు. ఒకవేళ ప్రజలు దాన్ని వింటే తప్పకుండా ప్రభావితులౌతారు.

29 : అంటే మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసే వారిలో షైతానులే కాదు, మానవుల్లోని వారు కూడా చాలామంది ఉన్నారు. తమ అధీనంలో ఉన్నవారిని వక్రమార్గానికి గురిచేస్తారు. రెండవది అంటే ఇబ్లీసు, ఖాబీల్ మొదలైనవారు. ఎందుకంటే అందరికంటే ముందు ఖాబీల్ హాబీల్‌ను హత్యచేసి హత్యామార్గాన్ని తెరిచాడు. అందువల్ల తీర్పుదినం వరకు జరిగే హత్యల కొంత పాపం ఖాబీల్‌కు చెందుతుంది. అయితే మొదటి అభిప్రాయమే సరైనది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

30 : నిర్మలమైన మనస్సుతో ఆచరించేవారు, ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం విధేయత చూపేవారు, కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించేవారు. వీరి వద్దకు ఇహలోకంలో లేదా మరణ సమయంలో లేదా మరల లేపబడినప్పుడు దైవదూతలు ప్రత్యక్షమై వారికి శుభవార్తలు తెలుపుతారు. నిశ్చింతగా ఉండమని, ఇహలోకంలో విడిచి వచ్చిన వారి

وَمِنْ اٰیٰتِهٖۤ اَنَّكَ تَرَی الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَاۤ اَنْزَلْنَا عَلَیْهَا الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ؕ اِنَّ الَّذِیْۤ اَحْیَاهَا لَمُحْیِ الْمَوْتٰی ؕ اِنَّهٗ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿39﴾

اِنَّ الَّذِیْنَ یُلْحِدُوْنَ فِیْۤ اٰیٰتِنَا لَا یَخْفَوْنَ عَلَیْنَا ؕ اَفَمَنْ یُّلْقٰی فِی النَّارِ خَیْرٌ اَمْ مَّنْ یَّاْتِیْۤ اٰمِنًا یَّوْمَ الْقِیٰمَةِ ؕ اِعْمَلُوْا مَا شِئْتُمْ ۙ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِیْرٌ ﴿40﴾

(39) అల్లాహ్ సూచనలలో ఒక సూచన ఏమిటంటే, చనిపోయిన నేలపై మేము వర్షం కురిపించగానే, అది అకస్మాత్తుగా పులకించటాన్ని, ఉబికిపోవటాన్ని నీవు గమనిస్తావు. నిశ్చయంగా ఈ మృతభూమిని బ్రతికించి లేపే దేవుడే మృతులకు కూడ ప్రాణభిక్ష పెడతాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు. (40) మా వాక్యాలకు వ్యతిరేక అర్థాలు అంటగట్టేవారు మాకు కనిపించకుండా ఏమీ లేరు. స్వయంగా మీరు ఆలోచించండి. ఏ వ్యక్తి మెరుగైనవాడు, అగ్నిలో పడవేయబడేవాడా లేక ప్రళయం నాడు భద్రంగా ఉంచబడినవాడా? మీరు కోరినదల్లా చేస్తూ ఉండండి. మీ చేష్టలు అన్నింటినీ అల్లాహ్ చూస్తూనే ఉన్నాడు.

గురించి విచారించవద్దని, వారిని మేము రక్షిస్తుంటామని మీకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గం పొంది సంతోషించండని శుభవచనాలు పలుకుతారు.

అదేవిధంగా ఉభయలోకాల్లోనూ మేము మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తుంటామని, ఎందుకంటే మాకూ మీకూ మధ్య అల్లాహ్ విధేయత ఉమ్మడి విషయంగా ఉందని, అదేవిధంగా షైతానులు అవిశ్వాసులను ప్రేమిస్తారు. ఎందుకంటే షైతానుల్లో, పాపాత్ముల్లో అవిధేయత సమానంగా ఉంటుంది. దైవదూతలు విశ్వాసులకు స్వర్గంలో ప్రవేశించే వరకు తోడు ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్) (ఇబ్నెకసీర్)

34 : ఇది ఒక ముఖ్యమైన నైతిక ఆదేశం. అంటే చెడును మంచితో తొలగించాలి. అపకారానికి ఉపకారంతో సమాధానం ఇవ్వాలి. ఆగ్రహానికి నిగ్రహం ద్వారా సమాధానం ఇవ్వాలి. ఫలితంగా మీ శత్రువు మీ మిత్రుడుగా మారిపోతాడు. దూరంగా ఉన్నవాడు దగ్గరౌతాడు. మీ బద్ధశత్రువు మీ ప్రాణ స్నేహితుడుగా మారిపోతాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

37 : ఈ వాక్యం ద్వారా అల్లాహ్ తన అమోఘమైన సూచనలను పేర్కొనటం ప్రారంభించాడు. ఇవన్నీ ఆయన పరిపూర్ణ మహిమకు, జ్ఞానానికి, వివేకానికి నిదర్శనాలు. ఇవన్నీ మానవుణ్ణి విశ్వాసం వైపు ఆహ్వానిస్తాయి. రాత్రీపగలు, భూమి, సూర్యుడు, చంద్రుడు నిరంతరం పరిభ్రమిస్తూ ఉండటం, ఎటువంటి వ్యత్యాసం రాకపోవటం ఇవన్నీ అల్లాహ్ సూచనలే. సూర్యుడు చంద్రుడు, భూమి ఇవన్నీ అల్లాహ్ సృష్టితాలే. అందువల్లే మానవులను ఇలా ఉద్దేశించబడింది, “సూర్యుణ్ణి చంద్రుణ్ణి ఆరాధించకండి. అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయనే వాటిని సృష్టించాడు. ఆరాధనలో ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

38 : ఒకవేళ ఈ సూచనలనూ, నిదర్శనాలనూ చూసిన తరువాత కూడా మక్కా అవిశ్వాసులు ధిక్కరణకు దిగితే, అల్లాహ్ విధేయతను కాదంటే, దైవదూతలు ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను స్తుతిస్తూ ఉంటారని ఎన్నడూ అలసట చెందరని వారికి తెలియపరచమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ ۖ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿41﴾

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ ۖ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿42﴾

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿43﴾

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۖ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ ۖ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿44﴾

ع 5 12 19

(41) తమ ముందుకు హితబోధ వచ్చినప్పుడు, దానిని విశ్వసించకుండా తిరస్కరించిన వారు వీరే. కాని యదార్థం ఏమిటంటే, ఇది ఒక శక్తిమంతమైన గ్రంథం. (42) అసత్యం దాని మీదకు ముందు నుండీ రాజాలదు. వెనుక నుండీ రాజాలదు. వివేక వంతుడూ, స్తుతిపాత్రుడూ అయిన దేవుడే అవతరింపజేసిన గ్రంథం ఇది. (43) ప్రవక్తా! నిన్ను గురించి అనుకుంటున్న విషయాలలో ఏదీ నీకు పూర్వం గతించిన దైవప్రవక్తలను గురించి అనని విషయం ఏదీ కాదు. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు అమితంగా మన్నించేవాడు. దీనితోపాటు వ్యధాభరిత మైన శిక్షను విధించేవాడు కూడాను. (44) ఒకవేళ మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌ను అరబ్బేతర భాషలో అవతరింపచేసి ఉన్నట్లయితే వారు ఇలా అని ఉండేవారు, “దీని వాక్యాలు స్పష్టంగా ఎందుకు వివరించబడలేదు? ఎంత విచిత్రమైన విషయం, గ్రంథమేమో అరబ్బేతర భాషలో, సంబోధితులేమో అరబ్బులు.” వారితో ఇలా అను, “ఈ ఖుర్ఆన్ విశ్వాసులకు మార్గం చూపుతుంది. స్వస్థత చేకూరుతుంది. కాని విశ్వసించని వారి చెవులకు ఇది అవరోధం, వారి కళ్ళకు ఇది గంత. వారి స్థితి దూరం నుండి ఎవరో వారిని కేకవేసి పిలిచినట్లుగా ఉన్నది.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ ۗ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿45﴾

(45) ఇంతకు పూర్వం మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము. దాని విషయంలో కూడా ఈ విభేదమే వ్యక్తమయింది. ఒకవేళ నీ ప్రభువు మొదటే ఒక విషయాన్ని నిర్ణయించి ఉండకపోతే, ఈ విభేదించే వారి మధ్య ఎప్పుడో తీర్పు చేయబడి ఉండేది. యదార్థం ఏమిటంటే, వారు దానిని గురించి తీవ్రమైన ఆందోళన కలిగించే సందేహానికి గురిఅయ్యారు.

| | |
|---|---|
| (46) సత్కార్యాలు చేసేవాడు తనకు తానే మేలు చేసుకుంటాడు. దుష్కార్యాలు చేసేవాడు, దాని దుష్ఫలితాన్ని తానే అనుభవిస్తాడు. నీ ప్రభువు తన దాసులకు ఎంతమాత్రం అన్యాయం చేసేవాడు కాడు. | مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ وَمَنْ اَسَآءَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿46﴾ |

39 – 46 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ న్యాయస్థానంలో మానవుని అవయవాలు సాక్ష్యం ఇస్తాయని, పాపాత్ములను రక్షించేవారెవరూ ఉండరనీ, వీరికొరకు నరకం తప్పనిసరి అవుతుందని పేర్కొనటం జరిగింది.

ఈ వాక్యాల్లో సన్మార్గాన్ని అవలంబించిన వారికి, అల్లాహ్ మార్గంలో ధన, ప్రాణాలతో త్యాగాలు చేసిన వారికి తీర్పుదినం నాడు దైవదూతలు వారి వద్దకు వచ్చి వారిని భయపడే, ఆందోళన చెందే అవసరం లేదని మీ కోసం స్వర్గం, దైవప్రసన్నత ఉన్నాయని ఓదార్చటం జరుగుతుంది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

39 : అంటే రకరకాల పండ్లు వివిధ రుచులు గల పళ్ళు, ఆహారధాన్యాలు పండిస్తుంది. బంజరు భూమిని వర్షం ద్వారా సారవంతమైన భూమిగా మార్చేవాడు. తీర్పుదినం నాడు మృతులను తప్పకుండా మరల లేపగలడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

40 : ఏక దైవారాధనను నిరూపించే సాక్ష్యాధారాలను, ఖుర్ఆన్‌ను తిరస్కరించేవారు, వాటిని విశ్వసించని వారు అల్లాహ్‌కు కనుమరుగుగా లేరని, ఆయన జ్ఞానం అన్నిటినీ ఆవరించిఉందని, వారి ప్రతి కదలికపై దృష్టిని కేంద్రీకరించి ఉన్నాడని తీర్పుదినం నాడు వారి అకృత్యాలకు రుచి చూపిస్తాడని దీని భావం. నరకంలోనికి ప్రవేశించబడినవాడు గొప్పవాడా? నరకం నుండి తప్పించబడినవాడా? నిస్సందేహంగా నరకం నుండి తప్పించబడినవాడే గొప్పవాడు. మరి ఈ అవిశ్వాసులు నరకం నుండి రక్షించే, స్వర్గంలోనికి ప్రవేశించే మార్గాన్ని అవలంబించరెందుకు? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది.

తమ స్వలాభం కోసం ఖుర్ఆన్ వాక్యాలను ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యాఖ్యానించే వర్గాలను ఖండించటం జరిగింది. వీరిలో నాస్తికులు, సూఫీలు, ఖాదియానీలు, సమాధి పూజారులు అందరూ ఉన్నారు. వీరు తమ మూఢవిశ్వాసాలను సమర్థించుకోవటానికి ఖుర్ఆన్‌లో వక్రభావాల్ని కల్పిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

42 : అంటే వారు అన్ని వైపుల నుండి సురక్షితంగా ఉన్నారు. ముందు నుండి అంటే తగ్గించటం, వెనుక నుండి అంటే హెచ్చించటం. ఇందులో కల్పించటం, తరిగించటం ఎంతమాత్రం తగదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

44 : అంటే – మా మాతృభాష అయిన 'అరబీ'లో ఈ గ్రంథం ఎందుకు రాలేదు? మేము అరబ్బులం కదా! అరబ్బీయేతర గ్రంథాన్ని తెచ్చి మాపై రుద్దుతావేమిటి? అని ఆక్షేపణ తెలిపి ఉండేవారు. (అహ్సనుల్ బయాన్) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

45 : అంటే మేము మూసా (అ)కు తౌరాతు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. ప్రజలు ఆయన్ను కూడా తిరస్కరించారు. వేధించారు. అందువల్ల (ఓ ముహమ్మద్ –స) మీరు కూడా ఈ గొప్ప ప్రవక్తలలో సహనం పాటించండి. వారికొరకు తీర్పుదినం నాడు విచారణ నిర్ధారించి ఉండకపోతే వారు ఎప్పుడో దైవశిక్షకు గురిచేయబడి ఉండేవారు. అది ఒక్క

గడియ కూడా అటూ ఇటూ అవటం జరుగదు. ఇదంతా వారునమ్మకం వల్లకాదు. అనుమానం వల్ల చేస్తున్నారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

46 : విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వానికి, దాని లాభం అతనికే దక్కుతుంది. అవిశ్వాసాన్ని, వక్రమార్గాన్ని అవలంబించినవాడికి దాని నష్టం వాడికే చెందుతుంది. అంటే వాడు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురవుతాడు. దైవశిక్షకు అర్హునిగా పరిగణించబడతాడు. అల్లాహ్ తన దాసులకు అన్యాయం చేయడు. అదేవిధంగా పాపం చేయనిదే ఎవరినీ నిలదీయడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(47) ఆ గడియకు సంబంధించిన జ్ఞానం అల్లాహ్ వద్దనే ఉన్నది. తమ తొడిమల నుండి బయటికి వచ్చే ఫలాలన్నింటినీ ఆయనే ఎరుగును. ఆయనకు తెలియకుండా ఏ స్త్రీ అయినా గర్భం దాల్చదు. ఏ స్త్రీ అయినా ప్రసవించదు. ఆయన వారిని కేకవేసి, "ఎక్కడ ఉన్నారు ఆ నా భాగస్వాములు?" అని అడిగే రోజున వారు ఇలా అంటారు, "ఈనాడు మాలో దానికి సాక్ష్యమిచ్చేవాడు ఎవడూ లేడని మేము ఇదివరకే మనవి చేసుకున్నాము."

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَٰتٍ
مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا
بِعِلْمِهِۦ ۚ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَآءِى قَالُوٓا۟
ءَاذَنَّٰكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ ﴿47﴾

(48) ఆ సమయంలో వారు ఇంతకు పూర్వం మొరపెట్టుకున్న దైవాలన్నీ మటుమాయమైపోతాయి. ఇప్పుడు తమ కొరకు ఆశ్రయస్థానమనేది ఏదీ లేదని వారు గ్రహిస్తారు. (49) మానవుడు మేలు కోసం ప్రార్థిస్తూ ఎన్నడూ అలసిపోడు. అతనికి ఏదైనా ఆపద కలిగినప్పుడు, నిరాశా నిస్పృహలకులోనై భగ్న హృదయుడవుతాడు.

وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَدْعُونَ مِن قَبْلُ
وَظَنُّوا۟ مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿48﴾

لَّا يَسْـَٔمُ ٱلْإِنسَٰنُ مِن دُعَآءِ ٱلْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ
ٱلشَّرُّ فَيَـُٔوسٌ قَنُوطٌ ﴿49﴾

(50) కాని కష్టకాలం తీరిపోయిన తరువాత, మేము అతనికి మా కారుణ్యాన్ని రుచి చూపినప్పుడు ఇలా అంటాడు, "నేను అసలు దీనికే అర్హుణ్ణి. ప్రళయం ఎప్పుడైనా వస్తుందని నేను అనుకోవటం లేదు. కాని ఒకవేళ నిజంగానే నేను నా ప్రభువు వైపునకు మరలింపబడితే, అక్కడ కూడా నేను సుఖాలనే అనుభవిస్తాను." నిశ్చయంగా సత్య తిరస్కారులకు వారు ఏమేమి చేసి వచ్చారో మేము తప్పకుండా తెలియజేస్తాము. వారికి మేము జుగుప్సాకరమైన శిక్షను రుచి చూపిస్తాము.

وَلَئِنْ أَذَقْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِى وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً
وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّىٓ إِنَّ لِى عِندَهُۥ لَلْحُسْنَىٰ
فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟
وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿50﴾

(51) మానవుడికి మేము కానుకలను ప్రసాదించినప్పుడు, ముఖం త్రిప్పుకుంటాడు. విర్రవీగుతాడు. కాని అతనికి ఏదైనా ఆపద కలిగినప్పుడు, సుదీర్ఘమైన ప్రార్థనలు చేస్తాడు.

وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ أَعْرَضَ وَنَـَٔا
بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ فَذُو دُعَآءٍ
عَرِيضٍ ﴿51﴾

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ
بِهٖ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿52﴾

سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَفِيْۤ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى
يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ؕ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهٗ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿53﴾

اَلَاۤ اِنَّهُمْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ؕ اَلَاۤ اِنَّهٗ
بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ ﴿54﴾ ع 6 10 1

(52) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “ఎప్పుడైనా మీరు ఇలా కూడా ఆలోచించారా. ఒకవేళ నిజంగానే ఈ ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ తరఫు నుండి వచ్చి, దానిని గనక మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉన్నట్లయితే, దానిని వ్యతిరేకించటంలో చాల దూరం వెళ్ళిపోయిన వ్యక్తిని మించిన మార్గభ్రష్టుడెవడు?” (53) మేము త్వరలోనే వారికి మా సూచనలను, వారు ఉన్న ప్రపంచంలోనూ చూపిస్తాము. వారిలోనూ చూపిస్తాము. చివరకు ఈ ఖుర్ఆన్ నిస్సందేహంగా సత్యమైనదని వారికి విశదమైపోతుంది. నీ ప్రభువు ప్రతి దానికి సాక్షి అనే విషయం సరిపోదా? (54) తెలుసుకో, వారు తమ ప్రభువును కలుసుకునే విషయం పట్ల సందేహం కలిగి ఉన్నారు. విను, ఆయన ప్రతి వస్తువునూ పరివేష్టించి ఉన్నాడు.

47 - 54 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రవక్త (స) ప్రళయం సంభవిస్తుందని, తీర్పుదినం రాబోతున్నదని, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేయమని హితబోధ చేసినప్పుడు అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అది ఎప్పుడు వస్తుంది? అని ఎగతాళిగా కొట్టిపారేసేవారు. ఇప్పటి వరకు ఎందుకు రాలేదని, అది ఎంతమాత్రం రానేరాదని, ఈ ప్రవక్త అసత్యం పలుకుతున్నాడని అభాండాలు నిందలు మోపేవారు. అంతేకాక ఈ ప్రవక్త ప్రళయం వచ్చే సమయాన్ని గురించి తెలుపలేదని, ఒకవేళ ప్రళయం వచ్చేదే అయితే, అది వచ్చే సమయాన్ని కూడా తెలిపేవారని మొండిగా వాదించేవారు” అని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనటం జరిగింది.

అయితే ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ సమాధానం కూడా ఇవ్వటం జరిగింది. దైవప్రవక్త బాధ్యత కేవలం ప్రళయం గురించి హెచ్చరించటం వరకే. ప్రళయం ఎప్పుడు వస్తుంది, ఎన్ని రోజులలో వస్తుంది, ఎన్ని సంవత్సరాల్లో వస్తుంది అని తెలియపర్చటం ప్రవక్త బాధ్యత కాదని గుర్తుచేయడం జరిగింది. ప్రళయానికి సంబంధించిన ఏ విషయమైనా అది కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అల్లాహ్‌కు తప్ప ఇతరులెవ్వరికీ తెలియదు. అల్లాహ్ తాను కోరినప్పుడు ప్రళయాన్ని సంభవింపజేస్తాడు. ఈ ప్రపంచంలో మానవునికి తెలియని చాలా విషయాలు ఉన్నాయి. వాటిని గురించి అల్లాహ్‌కు తప్ప మరెవరికీ తెలియదు. ఉదాహరణకు చెట్ల ఫలాలు, ఆ పండ్లు పండుతాయా పండవా? దానివల్ల మానవునికి లాభం కలుగుతుందా? లేదా? వీటిని గురించి మానవులకు ఏమాత్రం జ్ఞానం కూడా లేదు. అల్లాహ్ తలచుకుంటే పండ్లు పండుతాయి. మానవులకు లాభం కలుగుతుంది. లేకపోతే లేదు.

అదేవిధంగా గర్భవతి బిడ్డను కంటుందా? లేక కనదా? ఆ పుట్టబోయే బిడ్డ మంచివాడవుతాడా? చెడ్డవాడౌతాడా? వీటిని గురించి కూడా కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అదేవిధంగా ప్రళయం ఎప్పుడు సంభవిస్తుంది అనేది కూడా

మనకు తెలియదు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ ఇష్టాయిష్టాలపై ఆధారపడి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ కోరినప్పుడు ఇవన్నీ సంభవిస్తాయి. అల్లాహ్ సూరె లుఖ్మాన్‌లో ఇలా అంటున్నాడు : "ప్రళయానికి సంబంధించిన జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. ఇంకా ఆయనే వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. తల్లి గర్భంలో ఏముందో కూడా ఆయనకే తెలుసు. తాను రేపు ఏమి సంపాదిస్తాడో కూడా ఏ ప్రాణికీ తెలియదు. అదేవిధంగా తాను ఎప్పుడు, ఎక్కడ మరణిస్తాడో కూడా ఏ ప్రాణికీ తెలియదు. అయితే అల్లాహ్‌కు ప్రతి విషయం గురించి తెలుసు. (లుఖ్మాన్ : 34)

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

47 : అంటే అల్లాహ్‌కు తప్ప మరెవరికీ ప్రళయజ్ఞానం లేదు. అందువల్లే జిబ్రయీల్ (అ) ప్రవక్త (స)ను ప్రళయం సంభవించటాన్ని గురించి ప్రశ్నిస్తే, ప్రవక్త (స) "దీన్ని గురించి మీకెంత తెలుసో నాకూ అంతే తెలుసు" అని సమాధానం ఇచ్చారు. (ముస్లిం). అంతేకాక సూరె నాజిఆత్‌లో కూడా దీన్ని గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. (నాసిఆత్ : 44). అంటే ఇటువంటి పరిపూర్ణ జ్ఞానం ఎవరికీ లేదు. చివరకు దైవప్రవక్తలకూ లేదు. దైవదూతలకూ లేదు. వారికి అల్లాహ్ ప్రసాదించిన జ్ఞానం మాత్రమే ఉంది. అందువల్ల ప్రవక్తలు, దైవదూతలు ఎంత గొప్పవారైనా సర్వజ్ఞానులు కాలేరు. ఇది కేవలం ఒక్క అల్లాహ్ గొప్పతనమే. ఇందులో ఇతరులెవ్వరూ ఆయనకు భాగస్వాములు కాలేరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

49 : అంటే మానవుడు కోరికలు కోరటంలో ఏమాత్రం అలసట చెందడు. ధనసంపదల కొరకు ఆరోగ్యం, క్షేమం కొరకు ఎల్లప్పుడూ ప్రార్థిస్తూ ఉంటాడు. అయితే ఒకవేళ ఏదైనా పెద్ద కష్టానికి గురైతే, లేదా పేదరికానికి గురైతే ఎంత నిరాశకు గురవుతాడంటే ఇంకెప్పుడూ మంచి రోజులు రానట్టుగా భావిస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

50 : ఒకవేళ అల్లాహ్ అతని కష్టాలను దూరం చేసి మళ్ళీ సంపదలు ప్రసాదిస్తే గడిచిన కాలాన్ని మరచిపోతాడు. ప్రజల ముందు గర్వంగా, అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తాడు. అంతేకాక ఈ ధనవంతులు, ఈ పేరు ప్రతిష్ఠలు, ఈ ఉన్నత పదవులు తన స్వశక్తివల్ల, స్వయం కృషివల్ల లభించాయని భావించి అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపటం మరచిపోతాడు. ఇంకా అతనికి దానధర్మాలు చేయమని, ఉపకారం చేయమని, తీర్పుదినం రానున్నదని హెచ్చరించినప్పుడు ఇవన్నీ ప్రాచీనకాలపు కట్టుకథలే అని మానవుని పుట్టుక ప్రకృతి ఫలితం అనీ, మానవుడు మరణించి క్రుళ్ళికృశించిపోతాడని, తిరిగి లేపబడటం సాధ్యం కాదని, ప్రళయం సంభవించదని, ఒకవేళ సంభవించినా తన ప్రభువు వద్ద కూడా స్వర్గం లభిస్తుందని గొప్పలు చెప్పుకుంటాడు. ఎందుకంటే మేము అల్లాహ్ దృష్టిలో గొప్పవారమని, అందువల్లే ఇహలోకంలో కూడా మాకు అల్లాహ్ తన గొప్ప అనుగ్రహాలను ప్రసాదించాడని బడాయి వ్యక్తం చేస్తాడు.

అల్లాహ్ ప్రళయాన్ని తిరస్కరించేవారికి, నమ్మక ద్రోహులకు వారి విపరీత పర్యవసానం గురించి హెచ్చరిస్తూ, తీర్పుదినం నాడు వారి ముందు వారి అకృత్యాలను తెచ్చిపెట్టడం జరుగుతుందని, వారు తమ కళ్ళతో తాము చూసుకుంటారనీ, వారు కల్పించుకున్న ఊహలు మట్టిలో కలసిపోతాయని, ఇంకా వారిని నరకంలో త్రోసివేయటం జరుగుతుందని, అందులో వారు శాశ్వతంగా కాలుతూ ఉంటారని స్పష్టంగా తెలియపరిచాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

54 : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు కల్లోలాలకు, అల్లర్లకు ఉపద్రవాలకు పాల్పడటానికి అసలు కారణం వారు తిరిగి లేపబడతారని, వారిని విచారించటం జరుగుతుందని విశ్వాసం లేకపోవటమే. అల్లాహ్ అన్ని తెలిసినవాడని వారు గుర్తుంచుకోవాలి. ఆయన శక్తిసామర్థ్యాలు అందరికంటే గొప్పవి, తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుంది. మరణానంతరం మానవులందరూ తప్పకుండా మహాశక్తి సంపన్నుడైన అల్లాహ్ ఎందుట హాజరవుతారు. ఆయన వారిని విచారించి, వారి కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 42. అష్షూరా సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 53 వాక్యాలు, 5 రుకూలు ఉన్నాయి. మా ప్రవక్త (స) మీకు తెలియపరుస్తున్న విషయాల పట్ల మీరు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తూ దానిపై గుసగుసలాడు కుంటున్నారు. అయితే ఈ విషయాలు, గాధలు, హితబోధలు, క్రొత్తవేమీ కావు. ఇవన్నీ చారిత్రక వాస్తవాలు.

అల్లాహ్ మానవుల మార్గదర్శకత్వానికి వారిలో నుండే ఒక వ్యక్తికి దైవవాణి ఇచ్చి పంపడం జరిగింది. ఇందులో మార్గదర్శక సూత్రాలు ఉన్నాయి. ఈ విధంగా వెనుకటి ప్రవక్తలపై కూడా అవతరింపజేయటం జరిగింది. భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్తను ఆరాధ్యుడుగా, పాలకుడుగా భావించటం ఆశ్చర్యకరమైన విషయం కాదు. ఆయన దాసులై, ఆయన రాజ్యంలో ఉంటూ మరొకర్ని ఆరాధ్యుడిగా భావించటమే ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. మీరు అన్యాయంగా ఏక దైవారాధన సందేశాన్ని అందజేసే వారిపట్ల ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. మీరుమాత్రం వాస్తవ ఆరాధ్యునికి సాటి కల్పిస్తున్నారు. ఇది ఎలాంటి నేరం అంటే దానివల్ల వారిపై ఆకాశం బ్రద్దలై పడినా ఆశ్చర్యం లేదు. మీ ఈ దుస్సాహసానికి దైవదూతలు కూడా నిర్ఘాంతపోతున్నారు. మీపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం ఎప్పుడు విరుచుకుపడుతుందో అని వారు భయపడుతున్నారు.

దైవప్రవక్తగా నియమించబడిన వ్యక్తి మానవుల జాతకాల యజమాని అని భావించరాదు. అందరి జాతకాలు అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉన్నాయి. దైవప్రవక్త కేవలం దారితప్పిన వారిని, ఏమరుపాటుకు గురిఅయిన వారిని సరైన మార్గం చూపటానికి వచ్చాడు. అతని హితోపదేశాలను స్వీకరించనివారిని, విచారించి శిక్షించటం, శిక్షించకపోవటం అల్లాహ్ ఇష్టం. ఇది ప్రవక్త చేతిలో లేదు. కాని ఈనాడు చాలామంది జాతకాలు మార్చగలమనీ, సంతానం ఇవ్వగలమనీ, కష్టాలు దూరం చేయగలమని గొప్పలు చెప్పుకుంటూ ప్రజలను మోసం చేస్తున్నారు.

ఆ తరువాత ఈ అనుచర సంఘానికి వాస్తవం గురించి తెలియపర్చటం జరిగింది. దేవుడు అందరినీ ఒకే మార్గంలో ఎందుకు పెట్టలేదు? విభేదాలు ఎందుకు ఉంచాడు? మానవులకు ఇక్కడ పరీక్షించే నిమిత్తం సృష్టించటం జరిగింది. మానవులు తమ శక్తియుక్తులను సన్మార్గంలో ఉపయోగించాలి. దైవాన్ని కాదని ఇతరులను ఆరాధిస్తే దైవకారుణ్యానికి దూరం అవుతారు. మానవుల శ్రేయోభిలాషి, సహాయకుడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. అందుకే మానవులు తమ వాస్తవ ఆరాధ్యుడ్నే ఆరాధించాలి. ఆయనకే భయపడాలి. ఆయన్నే వేడుకోవాలి. ఆయనకే విధేయత చూపాలి.

# 42. అష్షూరా

**ఆయత్‌లు : 53** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్‌ పేరుతో

(1) హా. మీమ్‌. (2) ఐన్‌. సీన్‌. ఖాఫ్‌.

(3) ఇదేవిధంగా శక్తిమంతుడూ, వివేకవంతుడూ అయిన అల్లాహ్‌ నీ వైపునకూ, నీకు పూర్వం గతించిన దైవప్రవక్తల వైపునకూ వహీ ద్వారా సందేశం పంపుతూ వచ్చాడు. (4) ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్నదంతా ఆయనదే. ఆయన మహోన్నతుడు. ఘనత కలవాడు. (5) త్వరలోనే ఆకాశం పైనుంచి బ్రద్దలైపోతుంది. దైవదూతలు తమ ప్రభువును స్తుతిస్తూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతున్నారు. భూలోకవాసులను మన్నించమని విన్నపాలు చేస్తున్నారు. వాస్తవానికి అల్లాహ్‌ మన్నించేవాడూ, కరుణించేవాడూను అని తెలుసుకో. (6) ఆయనను త్రోసిరాజని ఇతరులను తమ సంరక్షకులుగా చేసుకున్న వారిని అల్లాహ్‌ కనిపెట్టే ఉన్నాడు. నీవు వారికి కాపలాదారువు కావు. (7) అవును, ప్రవక్తా! ఇదే విధంగా, ఈ అరబ్బీ ఖుర్‌ఆన్‌ను మేము నీ వైపునకు వహీ ద్వారా పంపాము. నీవు మక్కా నగరంలోనూ దాని పరిసరాలలోనూ ఉండే ప్రజలకు హెచ్చరించాలనీ, సమావేశ దినం గురించి వారిని భయపెట్టాలనీ; అది వచ్చే విషయంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. ఒక వర్గం వారు స్వర్గానికి పోతారు. మరొక వర్గం వారు నరకానికి పోతారు. (8) అల్లాహ్‌ కోరి ఉంటే, వారందరినీ ఒకే సంఘంగా చేసి ఉండేవాడు. కాని ఆయన తాను కోరిన వారిని తన కృపకు పాత్రులను చేస్తాడు. దుర్మార్గులను రక్షించేవాడుగానీ, వారికి సహాయపడేవాడుగానీ ఎవ్వడూ లేదు.

آياتها 53 — 42 سورة الشورى مكية — ركوعاتها 5

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

حٰمٓ ﴿1﴾ عٓسٓقٓ ﴿2﴾

كَذٰلِكَ يُوۡحِىۡۤ اِلَيۡكَ وَاِلَى الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِكَ ۙ
اللّٰهُ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿3﴾

لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ‌ ؕ وَهُوَ الۡعَلِىُّ
الۡعَظِيۡمُ ﴿4﴾

تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِنۡ فَوۡقِهِنَّ وَالۡمَلٰٓئِكَةُ
يُسَبِّحُوۡنَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ وَيَسۡتَغۡفِرُوۡنَ لِمَنۡ فِى
الۡاَرۡضِ‌ ؕ اَلَاۤ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الۡغَفُوۡرُ الرَّحِيۡمُ ﴿5﴾

وَالَّذِيۡنَ اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اَوۡلِيَآءَ اللّٰهُ حَفِيۡظٌ
عَلَيۡهِمۡ ۖ وَمَاۤ اَنۡتَ عَلَيۡهِمۡ بِوَكِيۡلٍ ﴿6﴾

وَكَذٰلِكَ اَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡكَ قُرۡاٰنًا عَرَبِيًّا لِّتُنۡذِرَ اُمَّ
الۡقُرٰى وَمَنۡ حَوۡلَهَا وَتُنۡذِرَ يَوۡمَ الۡجَمۡعِ لَا رَيۡبَ
فِيۡهِ‌ ؕ فَرِيۡقٌ فِى الۡجَنَّةِ وَفَرِيۡقٌ فِى السَّعِيۡرِ ﴿7﴾

وَلَوۡ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمۡ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰـكِنۡ
يُّدۡخِلُ مَنۡ يَّشَآءُ فِىۡ رَحۡمَتِهٖ‌ ؕ وَالظّٰلِمُوۡنَ مَا
لَهُمۡ مِّنۡ وَّلِىٍّ وَّلَا نَصِيۡرٍ ﴿8﴾

ع 1 9 2

اَمِ اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اَوۡلِيَآءَ‌ ۚ فَاللّٰهُ هُوَ الۡوَلِىُّ
وَهُوَ يُحۡىِ الۡمَوۡتٰى وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ‏﴿9﴾

وَمَا اخۡتَلَفۡتُمۡ فِيۡهِ مِنۡ شَىۡءٍ فَحُكۡمُهٗۤ اِلَى اللّٰهِ‌ ؕ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّىۡ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ ‌ۖ وَاِلَيۡهِ اُنِيۡبُ ﴿10﴾

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ‌ ؕ جَعَلَ لَـكُمۡ مِّنۡ
اَنۡفُسِكُمۡ اَزۡوَاجًا وَّمِنَ الۡاَنۡعَامِ اَزۡوَاجًا‌ ۚ
يَذۡرَؤُكُمۡ فِيۡهِ‌ ؕ لَيۡسَ كَمِثۡلِهٖ شَىۡءٌ ‌ۚ وَهُوَ
السَّمِيۡعُ الۡبَصِيۡرُ ﴿11﴾

لَهٗ مَقَالِيۡدُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ‌ ۚ يَبۡسُطُ
الرِّزۡقَ لِمَنۡ يَّشَآءُ وَيَقۡدِرُ‌ ؕ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَىۡءٍ
عَلِيۡمٌ ﴿12﴾

شَرَعَ لَـكُمۡ مِّنَ الدِّيۡنِ مَا وَصّٰى بِهٖ نُوۡحًا
وَّالَّذِىۡۤ اَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡكَ وَمَا وَصَّيۡنَا بِهٖۤ اِبۡرٰهِيۡمَ
وَمُوۡسٰى وَعِيۡسٰٓى اَنۡ اَقِيۡمُوا الدِّيۡنَ وَلَا
تَتَفَرَّقُوۡا فِيۡهِ‌ ؕ كَبُرَ عَلَى الۡمُشۡرِكِيۡنَ مَا
تَدۡعُوۡهُمۡ اِلَيۡهِ‌ ؕ اَللّٰهُ يَجۡتَبِىۡۤ اِلَيۡهِ مَنۡ يَّشَآءُ
وَيَهۡدِىۡۤ اِلَيۡهِ مَنۡ يُّنِيۡبُ ﴿13﴾

(9) వారు (ఎంతటి అవివేకులు) ఆయనను కాదని ఇతరులను సంరక్షకులుగా చేసుకున్నారు? సంరక్షకుడు ఒక్క అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయనే మృతులను బ్రతికిస్తాడు. ఆయన ప్రతిదానిపై అధికారం కలవాడు. (10) మీ మధ్య ఏ విషయంలో అభిప్రాయభేదం తలెత్తినా, దానిని గురించి తీర్పు చెప్పటం అల్లాహ్ పని. ఆ అల్లాహ్‌యే నా ప్రభువు. ఆయననే నేను నమ్ముకున్నాను. ఆయన దిశకే నేను మరలుతాను. (11) ఆకాశాలకూ, భూమికీ సృష్టికర్త అయిన ఆయన, స్వయంగా మీ జాతి నుండే మీ కొరకు జంటలను సృజించాడు; ఇదేవిధంగా పశువులలో కూడా జంటలను సృష్టించాడు. ఈ విధంగా ఆయన మీ సంతతులను వ్యాపింపజేస్తాడు. ఆయనను పోలిన వస్తువు సృష్టిలో ఏదీ లేదు. ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ చూసేవాడూను.

(12) భూమ్యాకాశాలలోని నిక్షేపాల తాళపు చెవులు ఆయన వద్దనే ఉన్నాయి. తాను కోరిన వారికి ఆయన పుష్కలంగా ఉపాధిని ఇస్తాడు. తాను కోరినవారికి ఆయన ఆచితూచి ఉపాధిని ఇస్తాడు. ఆయనకు ప్రతి విషయం గురించీ తెలుసు. (13) ఆయన నూహ్ ప్రవక్తకు ఆజ్ఞాపించిన ధర్మాన్నే నీకు కూడా నిర్ణయించాడు. దానినే ఇప్పుడు నీ వైపునకు మేము వహీ ద్వారా పంపాము; దానినే మేము ఇబ్రాహీమ్‌కు, మూసాకు, ఈసాకు బోధించాము; ఈ ధర్మాన్ని స్థాపించండి అనీ, దానిని గురించి విభేదాలకు లోనుకాకండి అనీ తాకీదు చేస్తూ. ఈ విషయమే ఈ బహుదైవారాధకులకు ఎంతో అసహనం కలిగించింది. దాని వైపునకే ముహమ్మద్ (స)! నీవు వారిని ఆహ్వానిస్తున్నావు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని తన వారుగా చేసుకుంటాడు. ఆయన తన వైపునకు మరలేవారికి మాత్రమే తన వైపునకు వచ్చే మార్గాన్ని చూపుతాడు.

وَمَا تَفَرَّقُوْۤا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ
بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ
اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِىَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ
اُوْرِثُوا الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ لَفِىْ شَكٍّ مِّنْهُ
مُرِيْبٍ ﴿14﴾

(14) ప్రజల వద్దకు జ్ఞానం వచ్చిన తరువాతనే వారిలో విభేదం తల ఎత్తింది, వారు ఒకరికొకరు అన్యాయం చేయదలచుకున్న కారణంగానే తల ఎత్తింది. ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు తీర్పు నిలిపివేయ బడింది అని నీ ప్రభువు మొదట్లోనే సెలవిచ్చి ఉండకపోతే, వారి వ్యవహారం తేల్చివేయబడి ఉండేదే. యదార్థం ఏమిటంటే, వారి తరువాత గ్రంథానికి వారసులుగా చేయబడిన వారు దానిని గురించి ఆందోళనకరమైన సంశయానికి గురిఅయ్యారు.

فَلِذٰلِكَ فَادْعُ ۚ وَاسْتَقِمْ كَمَاۤ اُمِرْتَ ۚ وَلَا
تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ ؕ وَقُلْ اٰمَنْتُ بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ
مِنْ كِتٰبٍ ۚ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ بَيْنَكُمْ ؕ اَللّٰهُ
رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ؕ لَنَاۤ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ
اَعْمَالُكُمْ ؕ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ؕ اَللّٰهُ يَجْمَعُ
بَيْنَنَا ۚ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ؕ ﴿15﴾

(15) కనుక ముహమ్మద్! ఇప్పుడు నీవు ఆ ధర్మం వైపునకే ప్రజలను ఆహ్వానించు. నీకు ఆజ్ఞాపించ బడిన విధంగా. దానిపై స్థిరంగా ఉండు, వారి కోరికలను అనుసరించకు. వారితో ఇలా అను, "అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్నల్లా నేను విశ్వసించాను. మీ మధ్య న్యాయం చేయమని నాకు ఆజ్ఞాపించబడింది. మా ప్రభువూ అల్లాహ్‌యే, మీ ప్రభువు కూడా అల్లాహ్‌యే. మా కర్మలు మాకే, మీ కర్మలు మీకే. మీకూ మాకూ మధ్య ఏ వివాదమూ లేదు. ఒక రోజున అల్లాహ్ మన అందర్నీ సమావేశపరుస్తాడు. అందరూ ఆయన వైపునకే పోవలసి ఉన్నది."

وَالَّذِيْنَ يُحَآجُّوْنَ فِى اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا اسْتُجِيْبَ
لَهٗ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ
غَضَبٌ وَّلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ﴿16﴾

(16) అల్లాహ్ సందేశాన్ని స్వీకరించిన తరువాత, అల్లాహ్‌ను గురించి వివాదపడే వారి వాదం వారి ప్రభువు దృష్టిలో అసత్యమైనది, వారిపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం పడుతుంది, వారికి కఠిన శిక్ష విధించ బడుతుంది.

اَللّٰهُ الَّذِىْۤ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ وَالْمِيْزَانَ ؕ وَمَا
يُدْرِيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيْبٌ ﴿17﴾

(17) సత్య సమేతమైన ఈ గ్రంథాన్నీ, తూనికనూ అల్లాహ్‌యే అవతరింపజేశాడు. మీకేమి తెలుసు, బహుశా తీర్పు గడియ సమీపంలోనే ఉన్నదేమో.

| | |
|---|---|
| (18) దాని రాకను విశ్వసించనివారే, దాని కొరకు తొందరపెడతారు. కాని దానిని విశ్వసించేవారు మాత్రం దానికి భయపడతారు. అది తప్పకుండా వస్తుందని వారికి తెలుసు. బాగా వినండి. ఆ గడియను గురించి సందేహం రేకెత్తించే వాదనలు చేసేవారు అపమార్గంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు. | يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهَا ۚ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مُشْفِقُوْنَ مِنْهَا ۙ وَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهَا الْحَقُّ ؕ اَلَاۤ اِنَّ الَّذِيْنَ يُمَارُوْنَ فِى السَّاعَةِ لَفِىْ ضَلٰلٍۭ بَعِيْدٍ ﴿18﴾ |

1 – 18 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో చెప్పబడిన ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే, మీపై దైవవాణి అవతరింపజేయబడినట్లు మీకంటే ముందు వచ్చిన దైవప్రవక్తలపై కూడా అవతరింపజేయడం జరిగింది. అల్లాహ్ అత్యున్నతుడు, గొప్పవాడూను. ఆయనే భూమ్యాకాశాలకు యజమాని. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్నదంతా ఆయన అధీనంలోనే ఉంది. ఆయన ఎంత బలవంతుడంటే ఆకాశం ఆయన భయం వల్ల వణుకుతూ ఉంటుంది. దైవదూతలు రాత్రీ పగలు ఆయన గొప్పతనాన్ని కొనియాడుతూ ఉంటారు. పశ్చాత్తాపం చెందుతూ క్షమాపణ వేడుకుంటూ ఉంటారు. అల్లాహ్‌ను వదలి విగ్రహాలను, మరణించిన వారిని, సమాధులను ఆరాధిస్తున్నవారు, సహాయం కొరకు అర్థిస్తున్నవారు అల్లాహ్‌కు భయపడాలి. ఎందుకంటే ఇది సాటి కల్పించటం (షిర్క్) అవుతుంది. సాటి కల్పించినవారు ఉభయ లోకాల్లోనూ అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకోలేరు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు మరణానంతరం నరకం పాలౌతారు. ఏకదైవారాధనను పాటించేవారు అంటే అల్లాహ్‌నే ఆరాధించేవారు, అల్లాహ్‌నే సహాయం కొరకు అర్థించేవారు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశిస్తారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

3 : అంటే (ఓ ముహమ్మద్ – స)! మీరు మొదటి ప్రవక్త కారు. మీకంటే ముందు చాలామంది ప్రవక్తలు వచ్చారు. ఈ సంగతి మక్కావాసులకు తెలుసు. అందువల్ల ఒకవేళ అల్లాహ్ మీపై దైవవాణి అవతరింపజేస్తే ఇందులో వారు ఆశ్చర్యపడవలసిన పని ఏముంది? సూరె నిసాలో కూడా దీన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. అన్‌నిసా 163ని చూడండి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

7 : మీకంటే ముందు ఇతర దైవప్రవక్తలపై దైవవాణి అవతరింపజేసినట్లు మీపై కూడా ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను పరిపూర్ణమైన అరబీ భాషలో అవతరింపజేయడం జరిగింది. దీనిద్వారా మీరు మక్కా వారికి, ఇంకా దాని చుట్టుప్రక్కల వారికి వారి భాషలోనే హెచ్చరించాలని. తీర్పుదినం నాడు మానవులందరినీ ఒకచోట చేర్చటం జరుగుతుంది. అందరి ముందు అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులను, నేరస్తులను వారి శాశ్వత నివాసం నరకం వైపునకు ఈడ్చుకుంటూ వెళ్ళటం జరుగుతుంది. ఇంకా విశ్వాసులను ప్రవక్త (స)ను అనుసరించేవాళ్ళను స్వర్గంలోనికి పంపడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

8 : అల్లాహ్ కోరితే అందరినీ ఒకే వర్గంగా, అంటే విశ్వాసులుగా, స్వర్గవాసులుగా చేయగలడు. కాని అల్లాహ్ తన వివేకాన్ని అధికారాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకొని వారిపై బలవంతం చేయదలచుకోలేదు. మానవులను పరీక్షించటానికి వారికి స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించాడు. ఈ స్వాతంత్ర్యాన్ని సరైన మార్గంలో ఉపయోగించినవాడు దైవకారుణ్యానికి అర్హుడౌతాడు. వక్రమార్గంలో ఉపయోగించినవాడు దైవ ఆగ్రహానికి గురవుతాడు. ఇలాంటి వారికి తీర్పుదినం నాడు సహాయకులెవరూ ఉండరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

9 : విషయం ఇలా ఉంటే మరి అల్లాహ్‌నే కార్యసాధకుడుగా, ఆరాధనకు అర్హుడుగా పరిగణించాలి. అంతేగాని ఏమీ లేనివారు దేనికీ అర్హులు కారు. వీరు వినలేరు, సమాధానం ఇవ్వనూ లేరు. ఇంకా లాభనష్టాలు కూడా చేకూర్చలేరు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

10 : మానవులందరినీ ఉద్దేశించి జీవితంలోని ప్రతి రంగంలో ఎటువంటి సమస్యలు ఏర్పడినా, అభిప్రాయభేదాలు ఏర్పడినా దాని గురించి అల్లాహ్ తీర్పు ఇస్తాడు. అల్లాహ్ ప్రతి తీర్పు న్యాయంగా, ధర్మంగా ఉంటుంది అని సెలవియ్యబడింది. ఈ వాక్యంలో ఇస్లాం మాత్రమే సత్యధర్మమనీ, అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అనుసరిస్తున్నవి మనోకాంక్షలని సూచించటం జరిగింది. ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించబడినప్పటికీ ఈ ఆయత్‌లలో చెప్పబడినదాని ప్రకారం, వ్యవహారాలలో విభేదాలు ఏర్పడితే ప్రవక్త (స) యొక్క సాంప్రదాయమే సరైన తీర్పు ఇవ్వగలదని ఈ సూరా సూచిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

12 : విశ్వనిధుల తాళాలు అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. అంటే ఆయనే విశ్వప్రభువు, పాలకుడు, సర్వాధికారాలు గల రారాజు. ఆయనకు ఎవ్వరూ సాటిలేరు. ఆయన ప్రతి కార్యం వివేకంతో కూడుకొని ఉంటుంది. ఆయన ఎవరికీ అన్యాయం చేయడు. అల్లాహ్ జ్ఞానం సృష్టితాలన్నిటినీ పరివేష్టించి ఉంది.

13 : అంటే అల్లాహ్ మీకూ, ఈ వాక్యంలో ప్రస్తావించబడిన నలుగురు ప్రవక్తలకు ఒక విషయం గురించి ఆదేశించాడు. అదేమిటంటే కేవలం ఎవరూ సాటిలేని ఆయన్నే ఆరాధించాలి. అబూ హురైర (ర) ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “మేము ప్రవక్తలందరము ఒక తల్లిబిడ్డల వంటివారం. మా ధర్మం ఒక్కటే. అంటే అల్లాహ్ విధేయత, అయితే మా జీవన విధానాలు వేరు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.4362). ఈ ఆయత్‌లో ఈ ఐదుగురు ప్రవక్తలను ఎందుకు పేర్కొనటం జరిగిందంటే వీరు గొప్ప ప్రవక్తలు. వీరిజీవన విధానాలు కూడా చాలా గొప్పవి. అంతేకాక వీరిని అనుసరించేవారు కూడా అధికసంఖ్యలో ఉన్నారు. ఇందులో అవిశ్వాసుల హృదయాలను ఇస్లాం వైపు మరలించే ప్రయత్నం కూడా ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

14 : అంటే సత్యాసత్యాలు ప్రస్ఫుటం అయిన తరువాతే అభిప్రాయభేదాలు, శత్రుత్వాలు, తగాదాలు అన్నీ పుట్టుకొచ్చాయి. ఒకవేళ విచారణ కొరకు తీర్పుదినం నిర్ణయించబడి ఉండకపోతే ఈ దుర్మార్గులకు ఇహలోకంలోనే ప్రతి పాప కార్యానికి తగిన విధంగా శిక్షించటం జరిగి ఉండేది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

16 : ప్రజలు తండోపతండాలుగా వచ్చి ఇస్లాం స్వీకరించటం చూసిన కొందరు అవిశ్వాసులు మళ్ళీ అజ్ఞానకాలం తిరిగి వస్తే ఎంత బాగుండేది. ఇస్లాంలో చేరుతున్న ఈ జన ప్రవాహం ఆగిపోతుంది అని తమ మనస్సుల్లో కోరేవారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించబడింది. అంటే ఎవరూ ఇస్లాం స్వీకరించకూడదు అని కోరేవారు. అయితే తీర్పుదినం నాడు వీరి అసత్యపు సాక్ష్యాధారాలు దేనికీ పనికిరావు. మిట్ట మధ్యాహ్నపు సూర్యునిలా స్పష్టంగా ఉన్న సత్యాన్ని తిరస్కరించినందుకు వారిపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం అవతరిస్తుంది. అంతేకాక వారిని కఠినంగా శిక్షించటం కూడా జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

17 : “అల్ కితాబ్” అంటే ప్రవక్తలపై అవతరించబడిన దైవగ్రంథాలు. ఇవన్నీ సత్యమైనవి, వాస్తవమైనవి. ప్రత్యేకంగా ఖుర్‌ఆన్‌ను సూచించటం జరిగింది. దాని సత్యాసత్యాలను విశదపర్చడం జరిగింది. “మీజాన్” అంటే సమతూకం, న్యాయానికి ఉద్దేశించిన పరికరం. (అహ్సనుల్ బయాన్)

18 : అంటే తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించినవారే దాన్ని గురించి తొందరపెడుతుంటారు. ఎందుకంటే వారు తీర్పుదినం సంభవించటం అసాధ్యంగా భావిస్తారు. అయితే దాన్ని విశ్వసించేవారు మాత్రం భయపడుతూ ఉంటారు. ఎందుకంటే తీర్పుదినం తప్పనిసరి అని వారికి తెలుసు. అందువల్లే దానికి భయపడుతూ ఆనాడు పనికివచ్చే సత్కార్యాలను మాత్రమే చేస్తూ ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

اَللّٰهُ لَطِيْفٌۢ بِعِبَادِهٖ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ
وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿19﴾ ع 2 10 3

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهٗ فِيْ حَرْثِهٖ ۚ
وَمَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَمَا
لَهٗ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ نَّصِيْبٍ ﴿20﴾

اَمْ لَهُمْ شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوْا لَهُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا لَمْ
يَاْذَنْۢ بِهِ اللّٰهُ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿21﴾

تَرَى الظّٰلِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا كَسَبُوْا وَهُوَ وَاقِعٌۢ
بِهِمْ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ
رَوْضٰتِ الْجَنّٰتِ ۚ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ عِنْدَ
رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿22﴾

ذٰلِكَ الَّذِيْ يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ قُلْ لَّآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى ؕ وَمَنْ يَّقْتَرِفْ
حَسَنَةً نَّزِدْ لَهٗ فِيْهَا حُسْنًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ
شَكُوْرٌ ﴿23﴾

(19) అల్లాహ్ తన దాసుల పట్ల ఎంతో దయ కలవాడు, తాను ఎవరికి ఏది ఇవ్వాలని కోరుకుంటాడో, అది వారికి ఇస్తాడు. ఆయన ఎంతో బలవంతుడు, ఎంతో శక్తిమంతుడూను.

(20) పరలోకపు పంటను ఎవడు కోరుకుంటాడో, మేము అతనికై అందులోనుంచి ఇస్తాము. ఇహలోకపు పంటను ఎవడు కోరుకుంటాడో, మేము అతనికి ఇహలోకంలోనిది మాత్రమే ఇస్తాము. కాని అతనికి పరలోకంలో మాత్రం ఏ భాగమూ ఉండదు.

(21) ఏమిటీ, అల్లాహ్ అనుమతించకుండానే, ధర్మం వంటి స్వభావం గల ఒక విధానాన్ని తమ కొరకు రూపొందించిన దైవ భాగస్వాములనెవరినైనా వారు కలిగి ఉన్నారా? తీర్పు విషయం నిర్ణయింపబడి ఉండకపోతే, వారి వ్యవహారం ఎప్పుడో తేల్చివేయబడివుండేది. నిశ్చయంగా ఈ దుర్మార్గుల కోసమే వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉన్నది. (22) అప్పుడు ఈ దుర్మార్గులు తాము చేసిన దాని పరిణామానికి భయపడుతూ ఉండటాన్ని నీవు చూస్తావు. అది తప్పకుండా వారి మీదకు వచ్చిపడుతుంది. దీనికి భిన్నంగా విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసినవారు స్వర్గవనాలలో ఉంటారు. వారు తాము కోరిన దానిని తమ ప్రభువు వద్ద పొందుతారు. ఇదే గొప్ప అనుగ్రహం. (23) దీని శుభవార్తనే అల్లాహ్ విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసే తన దాసులకు తెలియజేస్తున్నాడు. ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, "నేను ఈ పనికి మీనుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరను. అయితే బంధుప్రేమను తప్పకుండా కోర్తాను." ఎవడు మంచిని సంపాదించుకుంటాడో, మేము అతని మంచిని మరింత పెంచుతాము. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఎంతో మన్నించేవాడూ, విలువ నిచ్చి సత్కరించేవాడూను.

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۚ فَاِنْ يَّشَاِ
اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَ ؕ وَيَمْحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ
وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ
الصُّدُوْرِ ﴿24﴾
وَهُوَ الَّذِيْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَيَعْفُوْا
عَنِ السَّيِّاٰتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿25﴾
وَيَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَالْكٰفِرُوْنَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيْدٌ ﴿26﴾
وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ
وَلٰكِنْ يُّنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ بِعِبَادِهٖ
خَبِيْرٌۢ بَصِيْرٌ ﴿27﴾
وَهُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْۢ بَعْدِ مَا قَنَطُوْا
وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهٗ ؕ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿28﴾
وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ
فِيْهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ ؕ وَهُوَ عَلٰى جَمْعِهِمْ اِذَا يَشَآءُ
قَدِيْرٌ ﴿29﴾ ع 3 10 4
وَمَآ اَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيْبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ
اَيْدِيْكُمْ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ؕ ﴿30﴾
وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۚۖ وَمَا لَكُمْ
مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿31﴾

(24) ఏమిటీ, అతను అల్లాహ్‌ను గురించి అభాండాన్ని కల్పించాడని వారు అంటున్నారా? అల్లాహ్ కోరితే నీ హృదయానికి సీలు వేస్తాడు. ఆయన అసత్యాన్ని రూపుమాపుతాడు. సత్యాన్ని తన వచనాల ద్వారా సత్యంగా నిలిపి ఉంచుతాడు. ఆయన, గుండెలలో దాగి ఉన్న రహస్యాలను సైతం ఎరిగినవాడు. (25) ఆయనే తన దాసుల నుండి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరిస్తాడు. వారి చెడులను ఉపేక్షిస్తాడు. వాస్తవానికి మీ చేష్టలన్నీ ఆయనకు తెలుసు. (26) ఆయన, విశ్వసించి మంచిపనులు చేసేవారి ప్రార్థనలను అంగీకరిస్తాడు. తన కృప నుండి వారికి ఇంకా ఎక్కువగా ఇస్తాడు. ఇక తిరస్కరించే వారి విషయం; వారికైతే కఠిన శిక్షపడుతుంది. (27) ఒకవేళ అల్లాహ్ తన దాసులందరికీ పుష్కలంగా ఉపాధి ఇచ్చినట్లయితే, వారు భువిలో తిరుగుబాటు చేసి ఉండేవారు. కాని ఆయన ఒక లెక్క ప్రకారం తాను కోరిన దానిని అవతరింపజేస్తాడు. నిశ్చయంగా ఆయన తన దాసులను బాగా ఎరిగినవాడు. ఆయన వారిని కనిపెట్టే ఉంటాడు. (28) ప్రజలు నిరాశకు గురి అయినప్పుడు ఆయనే వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. తన కారుణ్యాన్ని వ్యాపింపజేస్తాడు. ఆయనే సకల ప్రశంసలకూ అర్హుడైన సంరక్షకుడు. (29) ఈ భూమ్యాకాశాల సృష్టీ, ఆ రెండు చోట్లా ఆయన వ్యాపింపజేసిన ఈ జీవరాసులూ ఆయన సూచనలలోనివే. ఆయన తాను కోరినప్పుడు వాటిని సమీకరించగలడు. (30) మీపైకి ఏ ఆపదవచ్చినా మీరు మీ చేజేతులా చేసుకున్న దానివల్లనే వచ్చింది. ఆయన ఇట్టే మన్నించి వేస్తాడు. (31) మీరు భూమిలో మమ్మల్ని అశక్తుల్ని చేయలేరు; అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా మీకు సహాయపడేవాడూ, మిమ్మల్ని రక్షించేవాడూ ఎవ్వడూ లేడు.

19 – 31 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఒక్కటే అని, ప్రవక్తలందరూ తమ, తమ అనుచర సంఘాలను అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని నొక్కి చెప్పారనీ, విగ్రహాలను, మహాపురుషులను ఆరాధించకూడదని హెచ్చరించారనీ, ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) కూడా దాన్ని గురించే ప్రచారం చేశారని పేర్కొనటం జరిగింది.

ఒకవేళ అవిశ్వాసుల ఆరాధ్యులుగాని, మహాపురుషులుగానీ, వేరే ధర్మం కల్పించుకుంటే అది అల్లాహ్ వద్ద ఎంతమాత్రం పనికి వచ్చేది కాదు. తీర్పుదినం నాడు వీరు తమ కర్మలను చూసి, తమ దురవస్థపై తలలు బాదుకుంటారు. తీర్పుదినం నాడు సాఫల్యం కేవలం విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారికే వరిస్తుంది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

19 : అంటే అల్లాహ్ తన దాసులను ఎల్లప్పుడూ కారుణ్య దృష్టితోనే చూస్తాడు. ప్రతి వ్యక్తికీ ఏదో ఒక విధంగా ఆహారం ప్రసాదిస్తూ ఉంటాడు. ఎవరినీ మరచిపోకుండా అందరిపై దృష్టిని కేంద్రీకరించి ఉంచుతాడు. అందరూ ఆయన వద్ద నుండే ఆహారం పొందుతూ ఉన్నారు. (హూద్ : 6)ని చూడండి. ప్రతి ప్రాణి ఎక్కడ నివసిస్తుందో, ఎక్కడ మరణిస్తుందో అన్నీ తెలిసినవాడు. ఇవన్నీ దివ్య గ్రంథంలో లిఖించబడి ఉన్నాయి. ఆయన తాను కోరిన వారికి పుష్కలంగా ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి పరిమితంగా ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు. ఇతరులెవ్వరూ ఆయన ఇచ్చింది తీసుకోలేరు, ఆయన ఆపి వేసింది ఇవ్వనూ లేరు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

20 : పరలోకం కొరకు తన విశ్వాసం, సత్కార్యాల ద్వారా పుణ్యం, ప్రతిఫలం సంపాదించే కోరిక ఉన్నవారికి అల్లాహ్ మరీ అధికం చేసి అంటే ఒకటికి పదిరెట్లు నుండి ఏడువందల రెట్లుచేసి ప్రసాదిస్తాడు. ఇహలోకం కోరుకునే వారికి కోరినంత దొరకదు. అల్లాహ్ కోరినంత దొరుకుతుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

24 : ముహమ్మద్ (స) అసత్యవాది అని, దైవప్రవక్త కాదని, అతనిపై ఏ దైవవాణీ అవతరించలేదని అవిశ్వాసులు అభాండాలు వేసేవారు. ఈ వాక్యంలో వారి ధోరణిని ఖండించడం జరిగింది. ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ కొనసాగుతూ ఉంది. ఇస్లామీయ ఆదేశాలు అందించబడుతూ ఉన్నాయి. ఆయన అల్లాహ్ ప్రవక్త అని, ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం అని, అవిశ్వాసులు అసత్యవాదులని విశదపర్చబడింది. అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల కుట్రలను కుతంత్రాలను పారనివ్వడు. అల్లాహ్ ఖుర్‌ఆన్ ద్వారా సత్యసందేశ ప్రచార వేళ్లను పటిష్టపరుస్తాడు. అయితే అలాగే జరిగింది. ప్రవక్త (స) మరణించటానికి ముందు అరబ్ దేశమంతా అవిశ్వాసం నుండి పరిశుద్ధమైపోయింది. అన్ని వైపుల ఏకదైవారాధన పతాకం రెపరెపలాడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

26 : అంటే వారి ప్రార్థనలను వింటాడు. ఇంకా వారి కోరికలను, కాంక్షలను పూర్తిచేస్తాడు. అయితే వాటికి సంబంధించిన నియమనిబంధనలను పాటించాలి. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "మీలో ఎవరి ఒంటె అయినా నీళ్ళు, పచ్చిక లభించని ఎడారిలో తప్పిపోయిందనుకోండి. అతని అన్నపానీయాలు కూడా ఆ ఒంటె మీదనే ఉన్నాయనుకోండి, అతను తన ఒంటె కోసం గాలించి నిరాశ చెందుతాడు. చివరికి జీవితంపై విరక్తి కలిగి ఒక చెట్టు క్రిందకు పోయి పడుకుంటాడు. సరిగ్గా అదే సమయంలో అతని ఒంటె వచ్చి నిలబడిందనుకోండి. ఇక అతడు ఆనందాతిశయంతో, "ఓ అల్లాహ్! నీవు నా దాసుడవు. నేను నీ ప్రభువును" అని అనేస్తాడు. (అంటే ఆ సంతోషంలో అతని మాటలు తడబడతాయి). అలాగే మీలో ఎవరయినా దారి తప్పి మళ్ళీ దారిలోకి వచ్చినప్పుడు మీ ప్రభువు అంతకన్నా అత్యధికంగా సంతోషిస్తాడు." (తిర్మిజి) (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 4932) (అహ్సనుల్ బయాన్)

27 : ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రతి ఒక్కరికీ అవసరానికి మించిన ధన సంపదలు ప్రసాదిస్తే ఎవరూఎవరికీ అణిగి

وَمِنْ اٰيٰتِهِ الْجَوَارِ فِی الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ؕ ﴿32﴾
اِنْ يَّشَاْ يُسْكِنِ الرِّيْحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلٰى
ظَهْرِهٖ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُوْرٍ ۙ ﴿33﴾
اَوْ يُوْبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوْا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيْرٍ ۫ ﴿34﴾
وَّيَعْلَمَ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِیْۤ اٰيٰتِنَا ؕ مَا لَهُمْ
مِّنْ مَّحِيْصٍ ﴿35﴾
فَمَاۤ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَیْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَلٰى
رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ۚ ﴿36﴾
وَالَّذِيْنَ يَجْتَنِبُوْنَ كَبٰٓئِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ
وَاِذَا مَا غَضِبُوْا هُمْ يَغْفِرُوْنَ ۚ ﴿37﴾
وَالَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمْ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ۪
وَاَمْرُهُمْ شُوْرٰى بَيْنَهُمْ ۪ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ
يُنْفِقُوْنَ ۚ ﴿38﴾
وَالَّذِيْنَ اِذَاۤ اَصَابَهُمُ الْبَغْیُ هُمْ يَنْتَصِرُوْنَ ﴿39﴾

(32) సముద్రంలో నడిచే పర్వతాల్లాంటి ఓడలు ఆయన సూచనలలోనివే. (33) అల్లాహ్ తాను కోరినప్పుడు గాలిని స్తంభింపజేస్తాడు. అప్పుడు అవి సముద్రం వీపుపై నిలిచి ఉన్నవి నిలిచి ఉన్నట్లుగానే ఉండిపోతాయి. సహనమూ కృతజ్ఞతా గల ప్రతి వ్యక్తికి ఇందులో గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి.

(34) లేదా వాటిపై ప్రయాణం చేసే వారి అనేక పాపాలను క్షమిస్తూనే, వారు చేసిన కొన్ని అకృత్యాల ఫలితంగానే వారిని ముంచివేయవచ్చు.

(35) అప్పుడు మా వాక్యాలను గురించి వివాదాలకు దిగే వారికి, తమకు ఆశ్రయం లభించే స్థలం ఏదీ లేదని తెలిసిపోతుంది. (36) మీకు ఇవ్వబడినదంతా కేవలం కొన్ని రోజుల ప్రాపంచిక జీవితపు సామగ్రి మాత్రమే. కాని అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నది మేలైనది. శాశ్వతమైనది. అది విశ్వసించి తమ ప్రభువును నమ్ముకున్నవారికోసం, (37) (వారెలాంటివారంటే) పెద్ద పెద్ద పాపాలకూ, సిగ్గుమాలిన పనులకూ దూరంగా ఉంటారు. కోపం వచ్చినప్పుడు కూడా క్షమిస్తారు. (38) తమ ప్రభువు ఆజ్ఞను పాలిస్తారు. నమాజ్‌ను స్థాపిస్తారు. తమ వ్యవహారాలను పరస్పర సంప్రదింపుల ద్వారా నడుపుకుంటారు. మేము వారికి ఇచ్చిన ఉపాధి నుండి ఖర్చుచేస్తారు. (39) తమపై దౌర్జన్యం జరిగినప్పుడు దానిని ప్రతిఘటిస్తారు.

ఉండరు. ప్రతి వ్యక్తి కల్లోలాలకు, ఉపద్రవాలకుపాల్పడి ఒకర్ని ఒకరు అధిగమించటానికి ప్రయత్నిస్తారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

30 : ఇహలోకంలో మానవుడు చేసిన పాపకార్యాల వల్లే అతనికి ఆపదలు, కష్టాలు వస్తాయి. అయితే కరుణామయుడైన అల్లాహ్ చాలా పాపాలను, అపరాధాలను క్షమించివేస్తాడు. ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రతి పాపానికి మానవుణ్ణి నిలదీసి లెక్క తీసుకుంటే భూమిపై మానవ జీవితం దుర్భరమైపోతుంది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "విశ్వాసులకు వచ్చిన కష్టాలు, నష్టాలు, దుఃఖాల వల్ల (బదులుగా) వారి పాపాలు, పొరపాట్లు క్షమించబడతాయి. చివరకు ముళ్ళు గుచ్చుకున్నా అది పాపపరిహారంగా అవుతుంది." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5211) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا
وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿40﴾
وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَاُولٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِمْ
مِّنْ سَبِيْلٍ ؕ ﴿41﴾
اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَظْلِمُوْنَ النَّاسَ
وَيَبْغُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿42﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ
لَمِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ۧ ﴿43﴾ ع 4 14 5
وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ وَّلِيٍّ مِّنْ بَعْدِهٖ ؕ
وَتَرَى الظّٰلِمِيْنَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ يَقُوْلُوْنَ
هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ مِّنْ سَبِيْلٍ ۚ ﴿44﴾
وَتَرٰىهُمْ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا خٰشِعِيْنَ مِنَ الذُّلِّ
يَنْظُرُوْنَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ ؕ وَقَالَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا
اِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ
وَاَهْلِيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ فِىْ
عَذَابٍ مُّقِيْمٍ ﴿45﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ اَوْلِيَآءَ
يَنْصُرُوْنَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ
فَمَا لَهٗ مِنْ سَبِيْلٍ ؕ ﴿46﴾
اِسْتَجِيْبُوْا لِرَبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِىَ يَوْمٌ لَّا
مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ مَا لَكُمْ مِّنْ مَّلْجَاٍ يَّوْمَئِذٍ
وَّمَا لَكُمْ مِّنْ نَّكِيْرٍ ﴿47﴾

(40) చెడుకు ప్రతిక్రియ అదేరకమైన చెడు. కాని ఎవడైనా క్షమించి, రాజీపడితే దానికి ప్రతిఫలం ఇవ్వటం అల్లాహ్ బాధ్యత. అల్లాహ్ దుర్మార్గులంటే ఇష్టపడడు. (41) తమకు అన్యాయం జరిగినప్పుడు ఎవరైనా ప్రతీకారం చేస్తే, వారిని నిందించడానికి వీలులేదు. (42) అసలు నిందార్హులు ఇతరులకు అన్యాయం చేసేవారే, భూమిపై అన్యాయంగా దౌర్జన్యాలు చేసేవారే. అటువంటి వారికి వ్యధాపూరితమైన శిక్ష పడుతుంది. (43) అయితే ఎవరైనా సహనంతో వ్యవహరిస్తే, క్షమించివేస్తే, అది పెద్ద సాహసంతో, దృఢ సంకల్పంతో కూడుకున్న పని. (44) అల్లాహ్‌యే మార్గం తప్పించిన వాడిని ఆదుకునే వాడు అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వడూ లేడు. ఈ దుర్మార్గులు శిక్షను చూసినప్పుడు, వెనక్కి వెళ్ళిపోవటానికి మార్గమేదైనా ఉందా? అని అడగటాన్ని నీవు చూస్తావు. (45) వారిని నరకం ముందుకు తీసుకువచ్చినప్పుడు వారు అవమాన భారంతో క్రుంగిపోవటాన్నీ, దానిని దొంగచూపులతో చూడటాన్నీ నీవు గమనిస్తావు. అప్పుడు విశ్వాసులు ఇలా అంటారు, "ప్రళయదినం నాడు తననూ, తన సంబంధీకులనూ నష్టానికి గురిచేసేవాడే అసలు నష్టపోయేవాడు. జాగ్రత్త! దుర్మార్గులు శాశ్వతమైన యాతనకు గురిఅవుతారు. (46) అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారి సహాయానికి వచ్చే సహాయకులు గానీ, సంరక్షకులుగానీ ఎవ్వరూ ఉండరు. అల్లాహ్ అపమార్గం పట్టించిన వాడికి దాని నుండి బయటపడే మార్గమేదీ ఉండదు. (47) అల్లాహ్ తరఫు నుండి తొలగింపబడే అవకాశం ఏమాత్రం లేనటువంటి ఆ రోజు రాకమునుపే, మీరు మీ ప్రభువు ఆజ్ఞను శిరసావహించండి. ఆ రోజున మీకు ఎక్కడా ఆశ్రయం లభించదు. మీ స్థితిని మార్చటానికి ప్రయత్నం చేసేవాడూ ఎవడూ ఉండడు.

فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَمَآ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ؕ
اِنْ عَلَيْكَ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاِنَّآ اِذَآ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ
مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ ۢ بِمَا
قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ فَاِنَّ الْاِنْسَانَ كَفُوْرٌ ﴿48﴾

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَخْلُقُ مَا
يَشَآءُ ؕ يَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ اِنَاثًا وَّيَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ
الذُّكُوْرَ ۙ ﴿49﴾

اَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَّاِنَاثًا ۚ وَيَجْعَلُ مَنْ يَّشَآءُ
عَقِيْمًا ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿50﴾

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا اَوْ مِنْ
وَّرَآئِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ رَسُوْلًا فَيُوْحِيَ بِاِذْنِهٖ
مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ عَلِيٌّ حَكِيْمٌ ﴿51﴾

وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ رُوْحًا مِّنْ اَمْرِنَا ؕ مَا
كُنْتَ تَدْرِيْ مَا الْكِتٰبُ وَلَا الْاِيْمَانُ وَلٰكِنْ
جَعَلْنٰهُ نُوْرًا نَّهْدِيْ بِهٖ مَنْ نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ؕ
وَاِنَّكَ لَتَهْدِيْۤ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۙ ﴿52﴾

(48) ఇప్పుడు ఒకవేళ వారు ముఖం త్రిప్పుకుంటే, ప్రవక్తా! మేము నిన్ను వారిపై కాపలాదారుగా నియమించి పంపలేదుకదా! కేవలం సందేశాన్ని అందజేసే బాధ్యత మాత్రమే నీపై ఉన్నది. మానవుడి స్థితి ఎటువంటిదంటే, మేము అతనికి మా కారుణ్యాన్ని రుచి చూపించినప్పుడు, దానికి అతడు ఆనందంతో పొంగిపోతాడు. ఒకవేళ అతని స్వయంకృతాల మూలంగా ఏదైనా ఆపద అతడిపైకి వచ్చిపడితే, అతడు కరుడుకట్టిన కృతఘ్నుడైపోతాడు. (49) భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అల్లాహ్ ప్రభువు; ఆయన తాను కోరిన దానిని సృష్టిస్తాడు; తాను కోరిన వారికి కూతుళ్ళనూ, తాను కోరినవారికి కొడుకులనూ ఇస్తాడు. (50) తాను కోరిన వారికి కొడుకులనూ, కూతుళ్ళనూ కలిపి ఇస్తాడు. తాను కోరిన వారికి అసలు సంతానమే ఇవ్వడు. ఆయనకు అంతా తెలుసు. ఆయనకు అన్నిటిపైనా అధికారం ఉంది. (51) అల్లాహ్‌తో ముఖాముఖి మాట్లాడే అంత స్థానం మానవునిది కాదు. ఆయన మాట్లాడటం అనేది వహీ ద్వారానైనా జరుగుతుంది. లేదా తెర వెనుక నుండి అయినా జరుగుతుంది. లేదా ఆయన సందేశహరుణ్ణి ఎవరినైనా పంపుతాడు; అతను ఆయన ఆజ్ఞానుసారం ఆయన కోరిన దానిని వహీ చేస్తాడు. ఆయన ఉన్నతుడూ, వివేకవంతుడూను. (52) ఇదేవిధంగా (ఓ ముహమ్మద్!) మేము మా ఆజ్ఞ ద్వారా ఒక ఆత్మను నీ వైపునకు వహీ చేశాము. అంతకు ముందు గ్రంథం అంటే ఏమిటో, విశ్వాసం అంటే ఏమిటో నీవు అసలు ఎరుగవు. కాని మేము ఆ ఆత్మను ఒక జ్యోతిగా చేసి దాని ద్వారా మా దాసులలో మేము కోరిన వారికి మార్గం చూపుతాము. నిశ్చయంగా నీవు రుజుమార్గం వైపునకు దారి చూపుతున్నావు.

| | |
|---|---|
| (53) భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతి దానికీ యజమాని అయిన అల్లాహ్ మార్గం వైపునకు దారి చూపుతున్నావు. జాగ్రత్త! వ్యవహారాలన్నీ అల్లాహ్ వైపునకే మరలుతాయి. | صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِیْ لَهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ اَلَاۤ اِلَی اللّٰهِ تَصِیْرُ الْاُمُوْرُ ۧ ﴿53﴾ |

ع 5 10 6

32 – 53 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ సూరా హిజ్రత్‌కు (వలసపోవటానికి) కొన్ని రోజుల ముందు అవతరించింది. అవిశ్వాసులు ముస్లిముల పట్ల ఎంతగా హింసాదౌర్జన్యాలకు పాల్పడ్డారంటే ముస్లిములు భరించలేక వలసపోవటానికి సిద్ధపడ్డారు. ఈ సూరాలో అల్లాహ్ ముస్లిముల సద్గుణాలను గురించి పేర్కొన్నాడు. అంటే వీరు పాపకార్యాలకు, అశ్లీల, నీచకార్యాలకు దూరంగా ఉంటారు. కోపంలో కూడ క్షమించే గుణం కలిగి ఉంటారు. ఇంకా నమాజును క్రమం తప్పకుండా పాటిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. ఐకమత్యంగా ఉంటారు. తమ ప్రాపంచిక వ్యవహారాలను సంప్రదింపుల ద్వారా పరిష్కరిస్తారు. ఈ సద్గుణాలన్నీ కలిగివున్న ముస్లిములను సాఫల్యం, విజయం వరిస్తాయి.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

32 : అల్లాహ్ శక్తిసామర్థ్యాలు, జ్ఞానం, వివేకానికి సంబంధించిన ఎన్నో నిదర్శనాలు మనకు కనబడుతూనే ఉంటాయి. సముద్రంలో ప్రయాణించే కొండల్లాంటి నౌకలనే చూడండి! ఇవి అల్లాహ్ శక్తివల్లే ఒక నగరం నుండి మరో నగరానికి ప్రయాణం చేస్తాయి. అల్లాహ్ తలచుకుంటే గాలిని ఆపి అవి ప్రయాణించకుండా చేయగలడు. లేదా తుఫానుల ద్వారా నౌకల్లో ఉన్న వారందరినీ ముంచివేయగలడు. కాని అల్లాహ్ తన దాసుల అనేక పాపాలను క్షమించివేస్తాడు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ ఉనికిని, ఆయనే కరుణామయుడని, శక్తివంతుడని, వివేకవంతుడని నిరూపిస్తాయి. ఇవన్నీ వాస్తవ నిదర్శనాలు. వీటి ద్వారా అల్లాహ్ విధేయతా మార్గంలో కష్టనష్టాలను భరించేవారు. ఆయన అనుగ్రహాలనుపొంది వాటిద్వారా, ఆచరణద్వారా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

36 : జీవిత సామగ్రి అంటే ఏమాత్రం విలువలేనివి. అవి ఖారూన్ నిధులైనాసరే. వాటిని చూసి మోసానికి గురికాకూడదు. ఇవన్నీ తాత్కాలికమైనవి, నశించేవి, సత్కార్యాల ప్రతిఫలం అల్లాహ్ వద్ద లభిస్తుంది. ఆ ప్రతిఫలం ప్రాపంచిక సామగ్రి కంటే ఎన్నో రెట్లు ఉన్నతమైనది. శాశ్వతమైనది. అది తరిగిపోనిది, కరిగిపోనిది. అంటే పరలోకం కంటే ఇహలోకానికి అధిక ప్రాధాన్యతను ఇవ్వకండి. అలా చేస్తే విచారించవలసి వస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

37 : అంటే ప్రజలను క్షమించటం, వారి లోపాలను మరుగుపరచటం వారి సహజ స్వభావం. హదీసుల్లో ప్రవక్త (స) గురించి ఇలా ఉంది : "ప్రవక్త (స) తన వ్యక్తిగత వ్యవహారంలో ఏనాడూ ప్రతీకారం తీర్చుకోలేదు. అల్లాహ్ నిషిద్ధాలను ఉల్లంఘిస్తే మాత్రం సహించలేకపోయేవారు." (ముఖ్తసర్ షిమాయిల్ – హ.నెం. 300) (అహ్సనుల్ బయాన్)

38 : అంటే అల్లాహ్ ఆదేశాలను పాలిస్తారు. ప్రవక్త (స)ను అనుసరిస్తారు. ధర్మబద్ధమైనటువంటి వాటిని అనుసరిస్తారు. నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉంటారు. నమాజులను క్రమం తప్పకుండా పాటిస్తారు. ముఖ్య కార్యాల్లో పరస్పరం సంప్రదిస్తారు. అల్లాహ్ స్వయంగా తన ప్రవక్తను ఈవిధంగా ఆదేశిస్తున్నాడు. (ఆలి ఇమ్రాన్ : 159). సమస్య ఏదైనా సరే, ప్రవక్త (స) తన సహచరులను సంప్రదించేవారు. సహచరులు ఆయన పట్ల సంతోషంగా ఉండేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

40 : పై వాక్యంలో విశ్వాసుల, స్వర్గవాసుల పదవ సద్గుణాన్ని వివరించటం జరిగింది. అదేమిటంటే వారు అన్యాయం విషయంలో రాజీపడరు. వీరు దుర్మార్గుడ్ని వాడి దుర్మార్గానికి తగిన విధంగానే శిక్షిస్తారు. హద్దులను అతిక్రమించరు. ఎందుకంటే క్షమించివేయటం, ఇతరుల లోపాలను మరుగుపరచటం అంటే అల్లాహ్‌కు ఎంతో ఇష్టం. ఇలాంటి వారికి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. తనపై దుర్మార్గం, అత్యాచారం జరిగిన వ్యక్తి ప్రతీకారం తీర్చుకుంటే అతడ్ని విచారించటం జరుగదు. ఇతరులను హింసా దౌర్జన్యాలకు గురిచేసేవారిని, అన్యాయంగా భూమిపై ఉపద్రవాలను, అల్లకల్లోలాలను సృష్టించేవారిని విచారించటం జరుగుతుంది. అయితే పశ్చాత్తాపం చెంది, క్షమాపణ కోరితే వారిని క్షమించటం జరుగుతుంది. కానిపక్షంలో వారిని ఉభయ లోకాల్లోనూ శిక్షించటం జరుగుతుంది. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

45 : అంటే భూలోకంలో ఈ అవిశ్వాసులు మమ్మల్ని అమాయకులుగా, పిచ్చివాళ్ళుగా భావిస్తున్నారు. అయితే మేము మాత్రం భూలోకం కంటే పరలోకానికే అధిక ప్రాధాన్యతను ఇస్తున్నాము. ప్రాపంచిక లాభనష్టాలకు మా దృష్టిలో ఎటువంటి ప్రాముఖ్యతా లేదు. నష్టాల్లో ఎవరు పడి ఉన్నారో ఈనాడు వాస్తవం తెలిసిపోయింది. తాత్కాలిక నష్టాలను ఇహలోకంలో భరించినవారు ఈనాడు శాశ్వత స్వర్గసుఖాలను పొందుతున్నారు. ఇహలోకాన్ని అంతా ఇదే అని భావించేవాళ్ళు ఈనాడు విముక్తి పొందలేని నరకంలో పడి ఉన్నారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

48 : ఒకవేళ వీరు మీరు అందజేసే ఏకత్వ సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తుంటే తిరస్కరించనివ్వండి. మీరు వారికి బాధ్యులుగా చేసి పంపబడలేదు. మీ బాధ్యత కేవలం సందేశాన్ని అందజేయడమే. దాన్ని మీరు నిర్వర్తిస్తున్నారు. వారి అవిశ్వాసాన్ని గురించి, సాటి కల్పించటాన్ని గురించి విచారించకండి. వారి వ్యవహారాన్ని మాకు వదిలిపెట్టండి.

వాక్యం రెండవ భాగంలో అవిశ్వాసుల గురించి, బలహీన విశ్వాసుల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ వారికి తన అనుగ్రహాలను ప్రసాదించినప్పుడు సంతోషం పట్టలేక అదుపు తప్పుతారు. కృతజ్ఞత తెలుపటం మరచిపోతారు. ఒకవేళ మానవుని పాపాల కారణంగా ఏదైనా ఆపద సంభవిస్తే అల్లాహ్ ఉపకారాన్ని, ఆయన అనుగ్రహాన్ని మరచిపోతారు. ఒక్క ఆ ఆపదనే గుర్తు చేసుకుంటూ కృతఘ్నుతకు పాల్పడతాడు. ఈ అవిశ్వాసికే విశ్వాస భాగ్యం కలిగితే అతని పరిస్థితే మారిపోతుంది. మానసికంగా పరిశుద్ధత పొందుతాడు. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను పొందితే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాడు. కష్టాలు, ఆపదలు వస్తే సహనం పాటిస్తాడు. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

51 : ఈ వాక్యంలో దైవవాణిని మూడు విధాలుగా పేర్కొనటం జరిగింది : 1. హృదయాన్ని ప్రేరేపించటం, కలలో చూపించుట. 2. తెరవెనుక నుండి మాట్లాడుట, మూసాతో మాట్లాడినట్లు. 3. దైవదూత ద్వారా దైవవాణి పంపుట, జిబ్రయీల్ అందించినట్లు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

52 : ఇక్కడ 'రూహ్' అంటే ఖుర్ఆన్. అంటే ఏ విధంగా మీకంటే ముందు ప్రవక్తలపై దైవవాణిని అవతరింపజేశామో అదేవిధంగా మేము మీపై కూడా ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేశాము. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ వల్ల హృదయాలకు జీవితం లభిస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

53 : షరీయత్ విధానమే సరైనది. దీనిని స్వయంగా అల్లాహ్‌యే సంకలనం చేశాడు. ఆయనే విశ్వానికి రారాజు, సర్వాధికారీను. ఆయన ఆదేశాన్ని ఎవరూ రద్దు చేయలేరు. కర్మలన్నీ ఆయన వైపునకే మరలిపోతాయి. ఆయనే అందరి విషయాల పట్ల తీర్పు చెబుతాడు, ఆయనే సర్వోన్నతుడు, గొప్పవాడూను. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 43. అజ్ జుఖ్రుఫ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 89 వాక్యాలు, 7 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరాలో అరబ్బుల మరియు ఖురైష్‌ల అజ్ఞానకాలపు మూఢనమ్మకాలను తీవ్రంగా విమర్శించడం జరిగింది. స్పష్టంగా వాటిని పరికించి, వాటి వాస్తవాల్ని విశదపర్చడం జరిగింది. బుద్ధిజ్ఞానాలు గల ప్రతి వ్యక్తి వీటిని గురించి ఆలోచించేటట్లు ప్రేరేపించబడింది. మీరు మీ అకృత్యాల వల్ల ఈ గ్రంథ అవతరణను ఆపివేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని ఏనాడూ అల్లాహ్ వీరివల్ల వారి వల్ల ప్రవక్తలను పంపడం, గ్రంథాలను అవతరింపజేయడం ఆపలేదు. అల్లాహ్ మార్గంలో అడ్డగించేవారిని అల్లాహ్ నాశనం చేసివేశాడు. ఇప్పుడు అదే జరుగుతుంది. ప్రవక్త (స) బద్ధ శత్రువులకు ప్రవక్త (స) ఉన్నా లేకున్నా మేము వారిని వదిలేది లేదని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఆ తరువాత వారు అవలంబిస్తున్న ధర్మాన్ని గురించి దాని మూలస్తంభాలను గురించి విశదపర్చటం జరిగింది. వీటి అన్నిటినీ సృష్టించింది అల్లాహ్‌యే అని నమ్ముతారు. తాము అనుభవిస్తున్న అనుగ్రహాలన్నీ అల్లాహ్‌వేనని కూడా ఒప్పుకుంటారు. అయినప్పటికీ ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్నారు. దాన్నే మొండిగా అనుసరిస్తూపోతున్నారు. దాసులను అల్లాహ్ సంతానంగా, అంతేకాక కుమార్తెలుగా పరిగణిస్తున్నారు. తమ స్వవిషయానికి వస్తే కుమార్తెలను అసహ్యించుకుంటారు. వీరు దైవదూతలను ఆరాధిస్తున్నారు. ఇంకా వారిని మొరపెట్టుకుంటున్నారు. అసలు దైవదూతలు స్త్రీలని వారికి ఎలా తెలిసింది? అల్లాహ్ కోరినందువల్లే మేము ఇదంతా చేయగలుగుతున్నామని వాదిస్తున్నారు. అలాగైతే విగ్రహారాధన, దొంగతనం, వ్యభిచారం, దోపిడీ, హత్యలు అన్ని జరుగుతున్నాయి. ఇవన్నీ అల్లాహ్ కోరినందువల్లే జరుగుతున్నాయా?

ఈవిధంగా అవిశ్వాసుల మూఢనమ్మకాల్ని మూఢవిశ్వాసాల్ని వెలికితీసి, విమర్శించి సరైన ఆధారాలతో వాటిని రద్దు చేయడం జరిగింది.

## 43. అజ్ జుఖ్రుఫ్

**ఆయత్‌లు : 89** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) హా. మీమ్. (2) స్పష్టమైన ఈ గ్రంథం సాక్షిగా! (3) మీరు అర్థం చేసుకోవాలని మేము దీనిని అరబ్బీ భాషలో ఖుర్‌ఆన్‌గా చేశాము. (4) వాస్తవానికి ఇది మా వద్ద ఉన్న మూలగ్రంథంలో లిఖించబడి ఉన్నది. మహోన్నతమైన స్థానం గల వివేకంతో నిండిన గ్రంథం ఇది.

آيَاتُهَا 89 — 43 سُورَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 7

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ﴿1﴾ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿2﴾
اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿3﴾
وَاِنَّهٗ فِيْٓ اُمِّ الْكِتٰبِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيْمٌ ﴿4﴾

أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنتُمْ
قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿5﴾
وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيٍّ فِي الْأَوَّلِينَ ﴿6﴾
وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿7﴾
فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ
الْأَوَّلِينَ ﴿8﴾
وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿9﴾
الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ
فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿10﴾
وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا
بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿11﴾
وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ
الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿12﴾
لِتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ
إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي
سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿13﴾
وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿14﴾

(5) ఇప్పుడు మేము మీతో విసిగిపోయి కేవలం మీరు హద్దులు మీరి పోయారనే కారణంగా ఈ హితబోధను మీ వద్దకు పంపటం మానెయ్యాలా? (6) పూర్వం గతించిన జాతుల వద్దకు కూడ మేము ఎంతోమంది ప్రవక్తలను పంపాము.

(7) దైవప్రవక్త ఎవరైనా వారి వద్దకు రావటం, వారు అతనిని ఎగతాళి చేయకుండా ఉండటం అనేది ఎన్నడూ జరగలేదు. (8) కనుక వీరికంటే ఎన్నోరెట్లు ఎక్కువ శక్తిమంతులైన వారిని మేము నాశనం చేశాము. పూర్వీకుల దృష్టాంతాలు కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయి. (9) ఒకవేళ నీవు వారిని, భూమినీ, ఆకాశాలనూ ఎవడు సృష్టించాడు? అని అడిగితే, స్వయంగా వారే, వాటిని ఆ మహాబలవంతుడే, ఆ మహాజ్ఞానియే సృష్టించాడు అని అంటారు.

(10) ఆయనే మీ కొరకు ఈ భూమిని పాన్పుగా చేశాడు. అందులో మీకై మార్గాలను ఏర్పరచాడు. మీరు గమ్యస్థానానికి చేరే మార్గం పొందాలని;

(11) ఒక ప్రత్యేక పరిమాణంలో ఆకాశం నుండి నీటిని దించి దాని ద్వారా మృతభూమికి జీవం పోసినవాడు కూడా ఆయనే కదా! ఇదేవిధంగా ఒకనాడు మీరు నేల నుండి బయటకు తీయబడ తారు. (12) ఆయనే సృష్టితాలన్నింటికీ జతలను సృష్టించాడు. మీ కొరకు పడవలనూ, పశువులనూ వాహనాలుగా చేసినవాడు ఆయనే కదా! (13) మీరు వాటి వీపులపై ఎక్కటానికి; మీరు వాటి మీద కూర్చున్నప్పుడు మీ ప్రభువు ఉపకారాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకొని ఇలా అనండి, 'వాటిని మాకు వశపరచినవాడు పరిశుద్ధుడు, లేకపోతే వాటిని వశపరచుకునే శక్తి మాకు లేదు. 14. నిశ్చయంగా మేము మా ప్రభువు వైపునకు మరలిపోవలసి ఉన్నది.

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا ۚ إِنَّ الْإِنسَانَ
لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿15﴾ ع 1 15 7

(15) ఇదంతా తెలిసి కూడా వారు, ఆయన దాసులలో కొందరిని ఆయనలో భాగంగా చేసివేశారు. మానవుడు పరమ కృతఘ్నుడు అనేది వాస్తవం. (16) అల్లాహ్ తన సృష్టిలో నుండి తన కొరకు కూతుళ్ళను ఎన్నుకొని, మీ కొరకు కొడుకులను వదలివేశాడా? (17) అసలు పరిస్థితి ఏమిటంటే, వారు కరుణామయుడైన దేవునికి అంటగట్టే సంతానమే వారిలోని ఒకడికి కలిగిందనే శుభవార్త అందజేస్తే, అతడి ముఖం నల్లబడిపోతుంది, అతడు దుఃఖంలో మునిగిపోతాడు. (18) నగల మధ్య పెంచబడే సంతానం, వాద ప్రతివాదాలలో తన అభిప్రాయాన్ని పూర్తిగా వివరించలేని (ఆడ) సంతానం అల్లాహ్ భాగానికి చెందిందా?

أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُم
بِالْبَنِينَ ﴿16﴾

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿17﴾

أَوَمَن يُنَشَّأُ فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ
مُبِينٍ ﴿18﴾

(19) దయామయుడైన దేవుని ప్రత్యేక దాసులైన దైవదూతలను వారు స్త్రీలుగా నిర్ణయించారు. ఏమిటి, వారిని పుట్టించబడినప్పుడు వీళ్ళుగాని అక్కడు న్నారా? వారి సాక్ష్యం రాయబడుతుంది. వారు దానికి సమాధానం చెప్పుకోవలసి ఉంటుంది.

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَٰنِ
إِنَاثًا ۚ أَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ ۚ سَتُكْتَبُ
شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ﴿19﴾

(20) “దయామయుడైన దేవుడు కోరి ఉన్నట్లయితే, మేము వారిని ఎన్నటికీ పూజించి ఉండేవారం కాదు అని వారు అంటారు. వారు ఈ వ్యవహారం యొక్క వాస్తవాన్ని ఏమాత్రం ఎరుగరు. కేవలం ఊహా గానాలు చేస్తున్నారు.

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَاهُم ۗ مَّا لَهُم
بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿20﴾

(21) మేము దీనికి పూర్వం, వారికి ఏదైనా గ్రంథాన్ని ఇచ్చి ఉన్నామా, దాని ప్రమాణం వారి వద్ద ఉండటానికీ?

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِّن قَبْلِهِ فَهُم بِهِ
مُسْتَمْسِكُونَ ﴿21﴾

(22) లేదు, కాని వారు ఏమంటారంటే, “మేము మా తాతముత్తాతలు ఒక మార్గంలో నడుస్తూ ఉండగా చూశాము, మేము వారి అడుగుజాడలలోనే నడుస్తున్నాము.”

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ
آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ ﴿22﴾

وَكَذٰلِكَ مَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ
نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوْهَآ ۙ اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى
اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّقْتَدُوْنَ ﴿23﴾

(23) ఇదేవిధంగా నీకు పూర్వం మేము హెచ్చరించేవాణ్ణి ఏ పట్టణానికి పంపినా, అక్కడి సంపన్నులు ఇలానే అన్నారు, "మేము మా పూర్వీకులు ఒక మార్గంలో నడుస్తూ ఉండగా చూశాము, మేము వారి అడుగుజాడలనే అనుసరిస్తున్నాము."

قٰلَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُّمْ عَلَيْهِ
اٰبَآءَكُمْ ؕ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ
كٰفِرُوْنَ ﴿24﴾

(24) ప్రతి ప్రవక్తా వారిని ఇలా అడిగాడు, "మీ పూర్వీకులు నడుస్తూ ఉండగా మీరు చూసిన మార్గం కంటే సరియైన, ఉత్తమమైన మార్గాన్ని నేను మీకు చూపినప్పటికీ మీరు ఆ పూర్వమార్గంలోనే నడుస్తారా? వారు దైవప్రవక్తలందరికీ ఇలానే సమాధానం ఇచ్చారు, "నీవు ఏ ధర్మం వైపునకు పిలవటానికి పంపబడ్డావో, మేము ఆ ధర్మాన్ని తిరస్కరిస్తున్నాము."

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿25﴾ ع 2 10 8

(25) చివరకు మేము వారిపై ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాము. చూడండి, సత్యతిరస్కారుల గతి ఏమయిందో!

1 – 25 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఖుర్ఆన్ ద్వారా అల్లాహ్ మానవాళికి మహోపకారం చేసాడని, ఈవిధంగా వారిపై తన అనుగ్రహ భాగ్యాన్ని పూర్తి చేశాడనీ, ఒకవేళ ఈ ప్రజలు ఆయనను తిరస్కరిస్తూ వెనుకటి జాతుల్లా ప్రవర్తిస్తే వారిని సంహరించినట్లు వీరిని సంహరించటం జరుగుతుందని, వారు వీరికంటే అన్ని విధాలా బలవంతులని హెచ్చరించటం జరిగింది.

మక్కా అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్‌యే భూమ్యాకాశాలకు సృష్టికర్త అని నమ్మేవారు. దీన్ని విశ్వసించిన తర్వాత అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములను అంటగట్టటం ఎంతమాత్రం తగదు. మనం ఆకాశం వైపు చూసినా, భూమి వైపు చూసినా ఏకదైవారాధనే కానవస్తుంది. ఇక్కడ రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువమంది దేవుళ్ళకు తావేలేదు. అయితే అరబ్బులు తమ తాతముత్తాతలను అనుసరిస్తూ దైవదూతలను భాగస్వాములుగా భావించేవారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

3 : అరబీ భాష ప్రపంచంలోని గొప్ప భాషల్లో ఒకటి. అందరికంటే ముందు అరబ్బులనే ఉద్దేశించటం జరిగింది. వారి భాషలోనే ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేయటం జరిగింది. వారు సులభంగా అర్థం చేసుకోవటానికి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

4 : అంటే లౌహె మహ్ఫూజ్ (సురక్షిత ఫలకం)లో భద్రంగా మా వద్ద ఉన్నది. ఖుర్ఆన్ గొప్ప ఉన్నతమైన దైవగ్రంథం. ఇందులో గొప్ప గొప్ప విషయాలు, రహస్యాలు ఉన్నాయి. ఇందులో అసత్యం రవ్వంత కూడా లేదు. ఆకాశవాసుల దృష్టిలో ఈ గ్రంథం చాలా గౌరవం గలది. భూవాసులు కూడా దీన్ని గౌరవించాలి. ఈ గొప్ప అనుగ్రహాన్ని పొంది సంతోషించాలి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

5 : ఇందులో రెండు విషయాలున్నాయి. 1. మీరు తలబిరుసుతనంగా ప్రవర్తిస్తున్నందుకు, అవిధేయత

| | |
|---|---|
| وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّنِى بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿26﴾ | (26) ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రికీ, తన జాతి వారికీ ఇలా చెప్పిన ఆ సమయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, 'మీరు పూజిస్తున్న వాటితో నాకు ఏ సంబంధమూ లేదు. |
| إِلَّا ٱلَّذِى فَطَرَنِى فَإِنَّهُۥ سَيَهْدِينِ ﴿27﴾ | (27) నా సంబంధం కేవలం నన్ను సృష్టించినవానితోనే ఉన్నది. ఆయనే నాకు మార్గం చూపుతాడు. |
| وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِى عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿28﴾ | (28) ఇబ్రాహీమ్ ఈ వచనాన్నే తన తరువాత తన సంతానం కోసం విడిచివెళ్ళాడు, వారు దాని వైపునకు మరలేందుకు. |
| بَلْ مَتَّعْتُ هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿29﴾ | (29) పైగా, నేను వారికీ, వారి పూర్వీకులకూ ప్రాపంచిక జీవన సామగ్రిని ఇస్తూనే వచ్చాను. చివరకు వారి వద్దకు సత్యం వచ్చింది, స్పష్టంగా వివరించి చెప్పే దైవప్రవక్త కూడ వచ్చేశాడు. |

చూపుతున్నందుకు మేము మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టేస్తామని, మిమ్మల్ని దండించమని, శిక్షించకుండా ఉంటామని మీరు ఎలా భావించారు? 2. ఈ అనుచర సంఘంలోని పూర్వీకులు ఈ ఖుర్ఆన్‌ను తిరస్కరించినందుకు దీన్ని ఎత్తివేసి ఉంటే ఈ ప్రపంచాన్నే సర్వనాశనం చేసి ఉండేవాళ్ళం. కాని అలా చేయలేదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ విశాలమైన కారుణ్యం గలవాడు. ఖుర్ఆన్ అనేక సంవత్సరాల వరకు అవతరించబడుతూ ఉంది. వారిని ఉపదేశించటం కూడా జరిగింది. బుద్ధిగలవారు సన్మార్గంలోకి తిరిగి వస్తారనీ, పాపుల పట్ల తమ బాధ్యత తీరిపోతుందని. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

12 : అంటే మానవులనూ, జంతువులనూ, వృక్షాలనూ జతలుగా సృష్టించాడు. అంతేకాక రాత్రీ–పగలు, ఆరోగ్యం–అనారోగ్యం, న్యాయం – అన్యాయం, ధర్మం–అధర్మం, మంచి–చెడు, విశ్వాసం–అవిశ్వాసం, మృదుత్వం–కాఠిన్యం మొదలగునవి. అయితే అన్నింటినీ సృష్టించినవాడు అల్లాహ్‌యే. (అహ్సనుల్ బయాన్)

15 : అంటే దైవదూతలు, అవిశ్వాసులు వీరిని అల్లాహ్ కుమార్తెలుగా భావించి వీరిని ఆరాధించేవారు. సృష్టితాలను అల్లాహ్ భాగస్వాములుగా భావించేవారు. అయితే అల్లాహ్ వీటన్నిటికీ అతీతుడు. ఇతరుల పేర నైవేద్యాలు, మొక్కుబడులు చెల్లించేవారు. దీన్ని గురించి అల్ అన్ ఆమ్ : 136లో కూడా ప్రస్తావించబడింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

18 : స్త్రీలు కోమలత్వం గలవారు. వీరు ఆభరణాలు, అలంకరణల మధ్య కాలక్షేపం చేస్తుంటారు. వాదోప వాదాలకు, తర్జనభర్జనలకు తగరు. యుద్ధాలకు తగరు. ఇటువంటి సృష్టితాలను ఈ ముష్రిక్కులు అల్లాహ్‌కు ఆపాదించి, మగ సంతానాన్ని తమ కోసం ఇష్టపడుతున్నారు. ఇదేమి న్యాయం? (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

20, 21 : మీరు ఏ కారణాల వల్ల, ఏ సాక్ష్యాధారాల వల్ల విగ్రహాలను, దైవదూతలను ఆరాధిస్తున్నారు? అని వారిని ప్రశ్నిస్తే, దానికి వారు మేము వాటిని ఆరాధిస్తున్న సంగతి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. ఒకవేళ ఆయనకు ఇష్టంలేకపోతే తన శక్తిద్వారా వారించి ఉండేవాడు. కాని ఇవన్నీ వారి మొండి చేష్టలు. వారికి మేము గ్రంథం ద్వారా కాని, ప్రవక్తద్వారా గానీ సమర్థించి ఉండలేదని అల్లాహ్ స్పష్టం చేశాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

24 : వారు తమ తాతముత్తాతల అనుసరణలో ఎంతగా మునిగిపోయారంటే ప్రవక్త హితబోధలు, సూచనలు, హెచ్చరికలు కూడా వారిని వాటి నుండి మరలించలేకపోయాయి. ఈ వాక్యం అంధానుసరణ రద్దుకు అన్నిటికంటే గొప్ప సాక్ష్యం. వివరాలకు ఫత్‌హుల్ ఖదీర్‌ని చూడండి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

(30) కాని ఆ సత్యం వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు, వారు, "ఇది మంత్రజాలం. మేము దానిని త్రోసిపుచ్చుతున్నాము" అని అనేశారు. (31) వారు ఇలా అంటారు, "ఈ ఖుర్‌ఆన్ రెండు నగరాలలోని పెద్ద మనుష్యులలో ఏ ఒక్క పెద్ద మనిషిపైనైనా ఎందుకు అవతరించలేదు?" (32) ఏమిటి, నీ ప్రభువు కారుణ్యాన్ని పంచిపెట్టేవారు వారేనా? ఈ ప్రపంచ జీవితంలో వారి బ్రతుకు తెరువు మార్గాలను మేమే వారి మధ్య పంచాము. వారిలో కొందరికి మరి కొందరిపై అంతస్తుల వారీగా ఆధిక్యం ప్రసాదించాము. వారిలో కొందరు మరికొందరి సేవలను పొందటానికి. నీ ప్రభువు కారుణ్యం వారు సమీకరించే సంపదకంటే ఎంతో విలువైనది.

(33) మానవులందరూ ఒకే మార్గాన్ని అనుసరిస్తారేమో అనే భయం లేకపోతే మేము కరుణామయుడైన దేవుణ్ణి తిరస్కరించే వారి ఇళ్ళ కప్పులనూ, వారు తమ మేడలపైకి ఎక్కే మెట్లనూ, (34) వారి తలుపులనూ, వారు దిండ్లపై ఆనుకొని కూర్చునే తఖతులను అన్నింటినీ వెండితో చేయించి ఉండేవారం, (35) బంగారంతో కూడా (చేయించి ఉండేవారమే). ఇవి కేవలం ఐహిక జీవిత లాభాలు మాత్రమే. నీ ప్రభువు దగ్గర గల పరలోకం కేవలం దేవుని పట్ల భయభక్తులుగల వారికే లభిస్తుంది.

(36) కరుణామయుని ధ్యానాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసే వ్యక్తిపై మేము ఒక షైతానును నియమిస్తాము. వాడు అతని సహచరుడవుతాడు. (37) ఈ షైతానులు అలాంటి వారిని రుజుమార్గంపైకి రాకుండా ఆపుతారు. వారు, "మేము సక్రమమైన మార్గంలోనే పయనిస్తున్నాము" అని అనుకుంటారు. (38) చివరకు ఆ వ్యక్తి మా వద్దకు వచ్చినప్పుడు, తన వెంట ఉన్న షైతానులతో ఇలా అంటాడు, "నీకూ, నాకూ మధ్య తూర్పు పడమరల మధ్య ఉన్నంత దూరం ఉండి ఉంటే ఎంత బాగుండేది! నీవు అతి చెడ్డ స్నేహితుడవని నిరూపించుకున్నావు."

وَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ وَّاِنَّا بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿30﴾

وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيْمٍ ﴿31﴾

اَهُمْ يَقْسِمُوْنَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ؕ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيْشَتَهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا ؕ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿32﴾

وَلَوْلَاۤ اَنْ يَّكُوْنَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَنْ يَّكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوْتِهِمْ سُقُفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَّمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُوْنَ ۙ﴿33﴾

وَلِبُيُوْتِهِمْ اَبْوَابًا وَّسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔوْنَ ۙ﴿34﴾

وَزُخْرُفًا ؕ وَاِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِيْنَ ۧ﴿35﴾ ع 3 10 9

وَمَنْ يَّعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهٗ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهٗ قَرِيْنٌ ﴿36﴾

وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّوْنَهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿37﴾

حَتّٰۤى اِذَا جَآءَنَا قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِىْ وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِيْنُ ﴿38﴾

وَلَنْ يَّنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَّلَمْتُمْ اَنَّكُمْ فِي
الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ﴿39﴾
اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ
كَانَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿40﴾
فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ مُّنْتَقِمُوْنَ ﴿41﴾
اَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِيْ وَعَدْنٰهُمْ فَاِنَّا عَلَيْهِمْ
مُّقْتَدِرُوْنَ ﴿42﴾
فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِيْٓ اُوْحِيَ اِلَيْكَ ۚ اِنَّكَ عَلٰى
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿43﴾
وَاِنَّهٗ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۚ وَسَوْفَ
تُسْـَٔلُوْنَ ﴿44﴾
وَسْـَٔلْ مَنْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَآ
اَجَعَلْنَا مِنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ اٰلِهَةً يُّعْبَدُوْنَ ﴿45﴾ ع 4/10/10

(39) అప్పుడు వారితో ఇలా అనటం జరుగుతుంది. మీరు దుర్మార్గం చేశారు; కనుక ఈనాడు మీరూ, మీ షైతానులూ శిక్షను సమిష్టిగా పంచుకుంటారు అనే విషయం మీకు ఏమాత్రం లాభం కలిగించదు. (40) ప్రవక్తా! నీవు చెవిటివారికి వినిపించగలవా? అంధులకూ, స్పష్టంగా మార్గం తప్పినవారికీ మార్గం చూపగలవా? ఇప్పుడు మేము వారిని శిక్షించ వలసియే ఉన్నది. (41) మేము నిన్ను ప్రపంచం నుండి తీసుకుపోయినా (42) లేదా మేము వారికి వాగ్దానం చేసిన ముగింపును నీకు చూపినా, వారిపై మాకు పూర్తి అధికారం ఉన్నది. (43) కనుక నీవు వహీ ద్వారా నీ వద్దకు పంపబడిన గ్రంథాన్ని గట్టిగా పట్టుకో. నిశ్చయంగా నీవు రుజుమార్గంలో ఉన్నావు. వాస్తవం ఏమిటంటే, (44) ఈ గ్రంథం నీకూ, నీ జాతి వారికీ ఒక హితబోధిని. త్వరలోనే మీరు దీనిని గురించి ప్రశ్నించబడతారు. (45) నీకు పూర్వం మేము పంపిన ప్రవక్తలను అడిగి చూడు, మేము కరుణామయుడైన దేవుణ్ణి తప్ప ఇతర దైవాలను కూడా ఆరాధనకు నిర్ణయించామా అని.

24 – 45 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

మక్కా అవిశ్వాసులు ఈ షిర్క్ ధర్మం మాకు వంశపారంపర్యంగా లభించింది. ఇబ్రాహీమ్(అ) కూడా ఈ ధర్మానికి చెందినవారే అని అంటూ ఉండేవారు. దానికి అల్లాహ్ 'ఓ అరబ్బు ప్రజలారా! మీ తాతముత్తాతలైన ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్మాయీల్ (అ)లు వారు విగ్రహారాధకులు కారు. వారు ఏకదైవారాధకులు" అని సమాధానం ఇచ్చాడు. ఓ ముహమ్మద్! మీరు ఏకత్వాన్నే ప్రచారం చేస్తున్నారు. దానిపైనే నిలకడగా ఉండండి. అల్లాహ్ మీకూ మీ శత్రువులకు మధ్య తీర్పు చేస్తాడు. అల్లాహ్ వారికి కొంతగడువు ఇస్తాడు. కాని ఉభయలోకాల్లోనూ వారిని శిక్షిస్తాడు అని అల్లాహ్ ఓదార్చాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

26 – 28 : అవిశ్వాసులు తాము ఇబ్రాహీమ్ (అ) మార్గంపై ఉన్నామని భావించేవారు. అందుకే అల్లాహ్ వారి ముందు ఇబ్రాహీమ్ (అ) సాంప్రదాయాన్ని పెట్టాడు. ఇంకా ఇబ్రాహీమ్ (అ) ప్రవక్తలకు తండ్రి వంటివారు. ఏకదైవారాధకుల నాయకులు. ఏకదైవారాధన కోసం ఆయన తన కన్న తండ్రితోనే తెగతెంపులు చేసుకున్నారు. నన్ను సృష్టించినవాడే నా ఆరాధ్యుడని, నేను మీ విగ్రహాల పట్ల విసుగుచెందానని అన్నారు. అల్లాహ్ అతని సత్యసంధతకు

| | |
|---|---|
| (46) మేము మూసాకు మా సూచనలు ఇచ్చి ఫిరౌన్ వద్దకూ, అతని ప్రభుత్వాధికారుల వద్దకూ పంపాము. అతను అక్కడకు పోయి, 'నేను సకల లోకాల ప్రభువు యొక్క ప్రవక్తను' అని అన్నాడు. (47) తరువాత అతను మా సూచనలను వారి ముందు పెట్టినప్పుడు వారు ఎగతాళి చేస్తూ నవ్వసాగారు. | وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَقَالَ اِنِّيْ رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿46﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِاٰيٰتِنَآ اِذَا هُمْ مِّنْهَا يَضْحَكُوْنَ ﴿47﴾ |

బదులుగా వారికి ఏక దైవారాధనను ప్రసాదించాడు. వారి సంతతిలో ఏకత్వ వచనం తీర్పు దినం వరకు ఉంటుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

29, 30 : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించినా, అవిధేయతకు పాల్పడినా, ప్రాపంచిక సుఖాలకు, భోగాలకు దూరం చేయబడలేదు. వారిపై దైవకారుణ్య వర్షం కురుస్తూనే ఉంది. వారు ధనసంపదల మత్తులో సత్యాన్ని, ప్రవక్తలను ధిక్కరించారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

31 : రెండు పట్టణాలు అంటే మక్కా మరియు తాయిఫ్. ప్రముఖ వ్యక్తులు అంటే మక్కాకు చెందిన వలీద్ బిన్ ముగీర, తాయిఫ్‌కు చెందిన ఉర్వహ్ బిన్ మస్ఊద్ సఖఫీ. అంటే ఖుర్ఆన్ అవతరించబడితే ప్రముఖ వ్యక్తులపైనే అవతరించబడి ఉండేది. ముహమ్మద్ (స)పై కాదు. ఎందుకంటే అతని వద్ద ధనసంపదలూ లేవు. అధికారమూ లేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

32 : అనుగ్రహం, కారుణ్యం అంటే ఇక్కడ అన్నిటికంటే గొప్ప అనుగ్రహం దైవదౌత్యం. ఇది వారికీ, ఇది వీరికి అనే అధికారం వారికి ఎంతమాత్రం లేదు. ఇది అల్లాహ్ ఇష్టం. ఎందుకంటే ఆయనే సర్వజ్ఞాని. తాను తలచుకున్న వారికి ప్రసాదిస్తాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

33 : ఇహలోక జీవితం అల్లాహ్ దృష్టిలో చాలా హీనమైనది. ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలకు అల్లాహ్ దృష్టిలో ఎటువంటి స్థానమూ లేదు. అసలు సాఫల్యం అంటే పరలోక సాఫల్యం. అదేవిధంగా శాశ్వత అనుగ్రహం స్వర్గం. ఇది దైవభీతిగల వారికే లభిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

36 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ ప్రాముఖ్యతను, ప్రత్యేకతను గురించి చెప్పాడు. అదేవిధంగా ఖుర్ఆన్‌ను, దాని ఆదేశాలను తిరస్కరించేవారు, వాటిని కాదని ఇతర వక్రమార్గాలను అవలంబించేవారి వెనుక ఒక షైతానును నియమించి ఉంచుతాడు. ఆ షైతాన్ ఆ వ్యక్తిని ఎల్లప్పుడూ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. ఫలితంగా ఆ వ్యక్తి సత్యమార్గాన్ని ఎన్నడూ కనుగొనలేడు. ఆ వ్యక్తి షైతాన్‌కు విధేయుడైపోతాడు. ప్రతి వ్యవహారంలో షైతాన్‌నే అనుసరిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

40 : దురదృష్టవంతుడు హితబోధనలను, దైవాదేశాలను, హితోపదేశాలను స్వీకరించడు. మీ సందేశ ప్రచారం వల్ల వీరు సన్మార్గంలోనికి రాలేరు. అంధుడు చూడలేడు. చెవిటివాడు వినలేడు. కనుక ఓ ముహమ్మద్ (స)! ఇటువంటి వారు విశ్వసించని పక్షంలో మీరు ఆందోళన చెందనక్కరలేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

45 : ప్రవక్తలందరి సందేశం ఒక్కటే. ఏక దైవారాధనపై అందరూ ఏకీభవించారు. ప్రవక్తలందరూ ఏకదైవారాధనను వ్యాపింపజేశారు. అవిశ్వాస వేళ్ళను కోసివేశారు. అన్నహ్ల్ 36వ వాక్యంలో కూడా దీని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. అంటే ప్రతి జాతి వైపు పంపబడిన ప్రవక్తలందరూ అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, ఇతరులను ఆరాధించరాదని ఆదేశించాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

وَمَا نُرِيهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ اِلَّا هِيَ اَكْبَرُ مِنْ اُخْتِهَا ؗ
وَاَخَذْنٰهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿48﴾
وَقَالُوْا يٰٓاَيُّهَ السّٰحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ
عِنْدَكَ ۚ اِنَّنَا لَمُهْتَدُوْنَ ﴿49﴾
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِذَا هُمْ
يَنْكُثُوْنَ ﴿50﴾
وَنَادٰى فِرْعَوْنُ فِيْ قَوْمِهٖ قَالَ يٰقَوْمِ اَلَيْسَ لِيْ
مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ الْاَنْهٰرُ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِيْ ۚ اَفَلَا
تُبْصِرُوْنَ ؕ ﴿51﴾
اَمْ اَنَا خَيْرٌ مِّنْ هٰذَا الَّذِيْ هُوَ مَهِيْنٌ ۙ وَّلَا يَكَادُ
يُبِيْنُ ﴿52﴾
فَلَوْلَآ اُلْقِيَ عَلَيْهِ اَسْوِرَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ اَوْ جَآءَ مَعَهُ
الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِيْنَ ﴿53﴾
فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهٗ فَاَطَاعُوْهُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا
فٰسِقِيْنَ ﴿54﴾
فَلَمَّآ اٰسَفُوْنَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ
اَجْمَعِيْنَ ۙ ﴿55﴾
فَجَعَلْنٰهُمْ سَلَفًا وَّمَثَلًا لِّلْاٰخِرِيْنَ ؏ ﴿56﴾ ع 5 11 11
وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ
يَصِدُّوْنَ ﴿57﴾
وَقَالُوْٓا ءَاٰلِهَتُنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَ ؕ مَا ضَرَبُوْهُ لَكَ
اِلَّا جَدَلًا ؕ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُوْنَ ﴿58﴾

(48) మేము వారికి ఎన్నో సూచనలను ఒక దానిని మించిన మరొొక దానిని వరుసగా చూపిస్తూ పోయాము. వారు తమ వైఖరిని మార్చుకోవాలని మేము వారిని శిక్షకు గురిచేశాము. (49) శిక్షకు గురి అయినప్పుడల్లా వారు, "మాంత్రికుడా! నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీకు లభించిన పదవి ఆధారంగా మా కొరకు ఆయనను ప్రార్థించు, మేము తప్పకుండా సన్మార్గం వైపునకు వస్తాము' అని అనేవారు. (50) కాని మేము వారి మీద నుండి శిక్షను తొలగించినంతనే, వారు ఆడిన మాటను తప్పేవారు. (51) ఒకరోజు ఫిరౌన్ తన జాతివారి మధ్యకుపోయి ఇలా ప్రకటించాడు, "ప్రజలారా! ఈజిప్టు సామ్రాజ్యం నాది కదా, ఈ కాలువలు నా (మేడల) క్రింద ప్రవహించటం లేదా? మీకు కనిపించటం లేదా, (52) శ్రేష్ఠుణ్ణి నేనా లేక నీచుడూ, అల్పుడూ, తన మాటను సైతం స్పష్టంగా వివరించలేని ఇతడా? (53) ఇతనిపై బంగారం కంకణాలు ఎందుకు దించబడలేదు? దైవదూతల బృందం పరిచారకులుగా ఇతని వెంట ఎందుకు రాలేదు? (54) అతడు తన జాతివారిని తేలికగా చూశాడు. వారూ అతడు చెప్పినట్లే విన్నారు. వాస్తవానికి వారు పాపాత్ములు. (55) చివరకు వారు మాకు ఆగ్రహం కలిగించినపుడు, మేము వారికి ప్రతీకారం చేశాము. వారందరినీ (సముద్రంలో) ముంచివేశాము. (56) వారిని ముందు తరాల వారికి పూర్వీకులుగా, గుణపాఠం గరిపే ఒక నిదర్శనంగా చేశాము. (57) మర్యమ్ కుమారుణ్ణి ఒక ఉదాహరణగా పేర్కొనగానే, నీ జాతి ప్రజలు దానిని గురించి పెద్ద గొడవ చేస్తూ (58) మా దేవుళ్లు మంచివారా లేక అతడా? అని అనసాగారు. ఈ అభ్యంతరాన్ని వారు కేవలం పిడివాదం కోసమే నీ ముందుకు తీసుకువచ్చారు. వాస్తవం ఏమిటంటే, వారు స్వతహాగా కలహప్రియులు.

| | |
|---|---|
| (59) మర్యమ్ కుమారుడు ఒక దాసుడు తప్ప మరేమీ కాదు. మేము అతనిని అనుగ్రహించాము, ఇస్రాయీల్ సంతతి వారికి అతనిని మా శక్తికి నిదర్శనంగా చేశాము. (60) మేము కోరితే మీ తరువాత భూమిపై మీ స్థానాన్ని ఆక్రమించగల దైవదూతలను మీ నుండి పుట్టించగలము. | إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَٰهُ مَثَلًا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿59﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِى ٱلْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿60﴾ |
| (61) నిజానికి అతను (మర్యమ్ కుమారుడగు ఈసా) ప్రళయానికి సూచన. కనుక మీరు దానిని శంకించకండి. నా మాట నమ్మండి. ఇదే సరియైన మార్గం. (62) షైతాన్ మిమ్మల్ని అడ్డుకోరాదు సుమా! అతడు మీకు బహిరంగ శత్రువు. (63) స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకువచ్చిన ఈసా ఇలా అన్నాడు, "నేను మీ వద్దకు వివేకం తీసుకుని వచ్చాను. మీరు విభేదాలకు లోనైన కొన్ని విషయాల వాస్తవాన్ని మీకు స్పష్టంగా వివరించటానికి వచ్చాను. కనుక మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడండి, నన్ను అనుసరించండి. (64) యదార్థం ఏమిటంటే, అల్లాహ్‌యే నా ప్రభువూ, మీ ప్రభువూను. ఆయననే మీరు ఆరాధించండి, ఇదే రుజుమార్గం." | وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَٱتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿61﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿62﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِٱلْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿63﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿64﴾ |

46 – 64 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించిన జాతిని, ఏక దైవారాధనను తిరస్కరించిన జనులను దైవశిక్షకు గురిచేయటం జరుగుతుంది. ఈ శిక్ష ప్రవక్త జీవించి ఉండగానే రావచ్చు లేదా ప్రవక్త (స) వలసపోయిన తరువాత అయినా రావచ్చు, లేదా ప్రవక్త మరణించిన తరువాత అయినా రావచ్చు అని పై వాక్యాల్లో పేర్కొనటం జరిగింది. ఇంకా ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాస జాతులతో ప్రతీకారం తీర్చుకోవటం అల్లాహ్ సంప్రదాయం అని, అల్లాహ్ పట్టునుండి ఏ జాతి తప్పించుకోలేదని, ఫిరౌన్‌లాంటి పరాక్రమశాలి కూడా అల్లాహ్ పట్టునుండి తప్పించుకోలేకపోయాడు. వాడిని, వాడి సైన్యాలను ముంచివేయడం జరిగింది. వాడి బలం, వాడి శక్తి, వాడి అధికారం దేనికీ పనికి రాకుండా పోయాయి. అల్లాహ్ పంపిన ప్రవక్తలందరూ ఏకదైవారాధననే బోధించారు. ఆరాధనకు అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమేనని, ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారని బోధించారు అని పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

46 : "అల్లాహ్ ఎవరినైనా ప్రవక్తగా పంపదలిస్తే మక్కా, తాయిఫ్‌లలోని ప్రముఖ ధనవంతుల్నే పంపి ఉండేవాడు" అని అవిశ్వాసులు అనేవారు. ఫిరౌన్ కూడా ఇలానే అన్నాడు. అందువల్లే ఇక్కడ మూసా మరియు ఫిరౌన్‌ల వృత్తాంతాన్ని

| | |
|---|---|
| (65) కాని (అతను చేసిన స్పష్టమైన ఈ బోధ తరువాత కూడా) ఈ వర్గాలు విభేదాలకే లోనయ్యాయి. కనుక దుర్మార్గానికి ఒడిగట్టిన వారు వ్యధాభరితమైన ఒక దినాన పడే శిక్ష వల్ల సర్వనాశనం అవుతారు. (66) ఇప్పుడు వారు కేవలం తమకు తెలియకుండానే తమపైకి అకస్మాత్తుగా ప్రళయం వచ్చిపడాలని నిరీక్షిస్తున్నారా? | فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿65﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿66﴾ |

పేర్కొనటం జరిగింది. అంతేకాక ఇందులో ప్రవక్త (స) ను కూడా ఓదార్చటం జరిగింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

47 : ఫిరౌన్ మరియు వాడి ప్రజలు కేవలం అహంకారం వల్ల, తలబిరుసుతనం వల్ల మూసా ప్రదర్శించిన దైవనిదర్శనాల పట్ల ఎగతాళి చేసేవారు. ప్రతి నిదర్శనం దానిముందు నిదర్శనం కంటే గొప్పగా ఉండేది. వాడు తన్ను తాను సరిదిద్దుకొని సన్మార్గంలోనికి తిరిగివస్తాడని ఇహలోకంలో కూడా దైవశిక్షలకు గురిచేశాము. వాటిని భరించలేక అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించమని మూసాను కోరేవారు. కాని దైవశిక్షను తొలగించిన వెంటనే వాగ్దాన భంగం చేసి తమ పాత ధర్మాన్నే అంటిపెట్టుకొని ఉన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

51 : మూసా (అ) అనేక గొప్ప గొప్ప నిదర్శనాలను ప్రదర్శించారు. అవి చూసిన ఫిరౌన్ తన జాతి జనులు మూసా వైపు మరలిపోతారేమోనని భయపడ్డాడు. తన ఓటమి తప్పదని భావించి తన అధికారాన్ని తన వైభవాన్ని చూసి మూసా (అ) ఈర్ష్య చెందుతున్నాడని మూసాను అల్పునిగా చిత్రించాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

55 : పిరౌన్ మరియు ఫిరౌన్ ప్రజలు అల్లాహ్ ఆగ్రహావేశాలను రగిలింపజేశారు. మూసాను, అతని నిదర్శనాలను ధిక్కరించారు. అతన్ని మాంత్రికుడని నిందలు వేశారు. విశ్వసిస్తామని వాగ్దానం చేసి వాగ్దాన భంగం చేశారు. అప్పుడు మేము వారిపై ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాము. వారందరినీ సముద్రంలో ముంచివేశాము. ఇంకా రాబోయే తరాల వారికి గుణపాఠం చేసివేశాము అని తెలియపర్చాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

59 : ఈ వాక్యంలో ఈసా (అ) కూడా అల్లాహ్ దాసులే అని ఆయనకు కూడా దైవదౌత్యం ప్రసాదించబడిందని, గొప్ప దైవసూచనగా చేసి ఇస్రాయీల్ ప్రజల వైపు పంపడం జరిగిందని దీనివల్ల అల్లాహ్ సర్వశక్తిసంపన్నుడని తెలుస్తుందని అల్లాహ్ వివరించాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

60 : అల్లాహ్ సర్వశక్తి సంపన్నుడు, ఆయన తలచుకుంటే మానవులను నాశనం చేసి వారి స్థానంలో దైవదూతలను రప్పించగల సమర్థుడు. వారు ఆయనను ఆరాధిస్తారు. ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించరు. దైవదూతలు ఆకాశంలో నివసించినంత మాత్రాన వారిలో దైవత్వం చోటుచేసుకోలేదు. ఆరాధనకు అర్హులూ కాలేరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

61 : చాలామంది వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ప్రళయానికి ముందు ఈసా (అ) ఆకాశం నుండి దిగుతారు. ఇవన్నీ ప్రామాణిక హదీసుల్లో పేర్కొనబడ్డాయి. కొందరు వీరిని ప్రళయ సూచనగా భావిస్తారు. అంటే అతన్ని తండ్రి లేకుండా సృష్టించిన అల్లాహ్ అదేవిధంగా అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు మానవులందరినీ తిరిగి సజీవులుగా చేస్తాడు. ఇందులో అనుమానం లేని వారికి అందులోనూ అనుమానం ఉండరాదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

63 : ఈసా (అ)తన జాతివారిని “నేను వివేకం అంటే దైవదౌత్యం ఇచ్చి మీ మార్గదర్శకత్వానికై పంపబడ్డాను. ధార్మిక విషయాల్లో మీ అభిప్రాయ భేదాలను దూరంచేసి, సరైన విషయాన్ని మీకు చూపించడానికి వచ్చాను. అందువల్ల ఈ ఆదేశాలు, నియమాలు నావి కావు. అల్లాహ్‌వి. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఎటువంటి సంకోచానికి గురికాకుండా ఆయన ఆదేశాలను పాలించండి” అని హితబోధ చేశారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

اَلْاَخِلَّآءُ يَوْمَىٕذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلَّا ع 6 11 12
الْمُتَّقِيْنَ ﴿67﴾
يٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَآ اَنْتُمْ
تَحْزَنُوْنَ ﴿68﴾
اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ﴿69﴾
اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُوْنَ ﴿70﴾
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَّاَكْوَابٍ
وَفِيْهَا مَا تَشْتَهِيْهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ
وَاَنْتُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿71﴾
وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْٓ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿72﴾
لَكُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ كَثِيْرَةٌ مِّنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿73﴾
اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ عَذَابِ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿74﴾
لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ﴿75﴾
وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْا هُمُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿76﴾
وَنَادَوْا يٰمٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۭ قَالَ
اِنَّكُمْ مّٰكِثُوْنَ ﴿77﴾
لَقَدْ جِئْنٰكُمْ بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ
كٰرِهُوْنَ ﴿78﴾
اَمْ اَبْرَمُوْٓا اَمْرًا فَاِنَّا مُبْرِمُوْنَ ﴿79﴾

(67) ఆ దినం వచ్చినప్పుడు – స్నేహితులందరూ భయభక్తులు కలవారు తప్ప – ఒకరికొకరు శత్రువులైపోతారు. (68, 69 &70)) ఆ రోజున మా వాక్యాలనూ విశ్వసించి, మా ఆజ్ఞలకు బద్ధులై జీవితం గడిపిన వారితో ఇలా అనబడుతుంది :

"దాసులారా! ఈనాడు మీకు ఏ భయమూ లేదు, మీకు ఏ దుఃఖమూ కలుగదు. మీరూ, మీ భార్యలూ స్వర్గంలో ప్రవేశించండి. మిమ్మల్ని ఆనందింప జేయటం జరుగుతుంది.

(71) వారి మధ్య బంగారు పళ్ళాలూ, గిన్నెలూ త్రిప్పబడతాయి. మనస్సు ఇష్టపడే, కళ్లకు ఇంపుగా ఉండే ప్రతి వస్తువూ అక్కడ ఉంటుంది. వారితో ఇలా అనబడుతుంది. 'ఇక మీరు ఇక్కడ శాశ్వతంగా ఉంటారు.'

(72) మీరు ప్రపంచంలో చేసిన కర్మల కారణంగా మీరు ఈ స్వర్గానికి వారసులయ్యారు. (73) మీకు ఇక్కడ పండ్లూ ఫలాలు పుష్కలంగా లభిస్తాయి. వాటిని మీరు తింటారు. (74) ఇక అపరాధులు, వారు నరక శిక్షను శాశ్వతంగా అనుభవిస్తూ ఉంటారు. (75) వారి శిక్ష తగ్గటం అనేది ఎన్నటికీ జరగదు; వారు అందులో హతాశులై పడిఉంటారు.

(76) మేము వారికి అన్యాయం చేయలేదు; వారే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్నారు.

(77) వారు, "ఓ మాలిక్! నీ ప్రభువు మమ్మల్ని అంతం చేసేస్తే పోతుందికదా?" అని వేడుకుంటారు. దానికి అతడు, "మీరు ఇలాగే పడి ఉంటారు" అని అంటాడు. (78) మేము మీ దగ్గరకు సత్యాన్ని తీసుకుని వచ్చాము. కాని మీలో చాలామందికి సత్యం అంటేనే గిట్టేది కాదు" అని సమాధానం చెబుతాడు.

(79) ఏమిటి, వారు ఏదైనా చర్యను తీసుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారా? అలా అయితే మేము కూడా ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

(80) మేము వారి రహస్య విషయాలనూ, వారి గుసగుసలనూ వినటం లేదని వారు అనుకుంటున్నారా? లేదు, మా దూతలు వారి వద్దనే ఉండి వ్రాస్తున్నారు. (81) వారితో ఇలా అను, “ఒకవేళ నిజంగానే కరుణామయునికి సంతానం ఉంటే, అందరికంటే ముందు నేనే వారిని ఆరాధించి ఉండేవాణ్ణి.” (82) భూమ్యాకాశాల పాలకుడూ, సింహాసనాధిపతి అయిన ఆయన, వారు బొంకే కల్లబొల్లి మాటలకు అతీతుడు, పరిశుద్ధుడూను. (83) సరే, మంచిది, వారిని తమ అసత్యపు ఆలోచనలలో మునిగి ఉండని, తమ ఆటలలో నిమగ్నులై ఉండనీ, చివరకు వారు, తమను ఏ దినం గురించి భయపెట్టటం జరుగుతుందో, ఆ దినాన్ని చూస్తారు. (84) ఆకాశంలోనూ, భూమిలోనూ దేవుడు ఆయన ఒక్కడే. ఆయనే వివేకవంతుడు, జ్ఞానసంపన్నుడు; (85) భూమ్యాకాశాల మీదా, వాటి మధ్యనున్న ప్రతి వస్తువు మీదా అధికారం గల ఆయన శుభకరుడు. ప్రళయ గడియను గురించి తెలిసినవాడు కూడ ఆయనే. ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలింపబడనున్నారు. (86) ఆయనను వదలి వారు వేడుకునే దేవుళ్లకు సిఫారసు చేసే అధికారం ఏమాత్రమూ లేదు. ఎవరైనా జ్ఞానం ఆధారంగా ఇది సత్యమని, సాక్ష్యం పలికితే తప్ప. (87) నీవు, “మిమ్మల్ని ఎవరు పుట్టించారు” అని వారిని అడిగితే, స్వయంగా వారే ‘అల్లాహ్’ అని అంటారు. అయితే వారు ఎటు నుండి మోసపోతున్నారు? (88) ప్రవక్త యొక్క ఈ సూక్తి సాక్షిగా! “ప్రభూ! ఈ ప్రజలు విశ్వసించేవారు కారు.” (89) మంచిది, ప్రవక్తా! వారిని మన్నించు ‘మీకు సలామ్’ అని వారితో అను. త్వరలోనే వారికి తెలిసిపోతుందిలే.

أَمۡ يَحۡسَبُونَ أَنَّا لَا نَسۡمَعُ سِرَّهُمۡ وَنَجۡوَىٰهُمۚ
بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيۡهِمۡ يَكۡتُبُونَ ﴿80﴾
قُلۡ إِن كَانَ لِلرَّحۡمَٰنِ وَلَدٞ فَأَنَا۠ أَوَّلُ
ٱلۡعَٰبِدِينَ ﴿81﴾
سُبۡحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ رَبِّ ٱلۡعَرۡشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿82﴾
فَذَرۡهُمۡ يَخُوضُواْ وَيَلۡعَبُواْ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ
ٱلَّذِي يُوعَدُونَ ﴿83﴾
وَهُوَ ٱلَّذِي فِي ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٞ وَفِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَٰهٞۚ
وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿84﴾
وَتَبَارَكَ ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
وَمَا بَيۡنَهُمَا وَعِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيۡهِ
تُرۡجَعُونَ ﴿85﴾
وَلَا يَمۡلِكُ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ
إِلَّا مَن شَهِدَ بِٱلۡحَقِّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿86﴾
وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَهُمۡ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۖ فَأَنَّىٰ
يُؤۡفَكُونَ ﴿87﴾
وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوۡمٞ لَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿88﴾
فَٱصۡفَحۡ عَنۡهُمۡ وَقُلۡ سَلَٰمٞۚ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ﴿89﴾ ع 7 22 13

65 – 89 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసుల మంచి పర్యవసానం గురించి అవిశ్వాసుల చెడు పర్యవసానం గురించి ప్రస్తావించబడింది. పరలోకం అసత్యం అనే నమ్మకంతోనే అవిశ్వాసులు ఏకదైవారాధనను తిరస్కరిస్తున్నారు. కాని తీర్పుదినం నాడు అధికారం కేవలం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంటుంది. అల్లాహ్ సంతృప్తి చెందిన వారికి సాఫల్యం, సంతృప్తి చెందనివారికి అసఫలత దక్కుతుంది. అల్లాహ్ అవిశ్వాసులందరినీ నరకంలో పడవేస్తాడు. వారిని రక్షించటానికి మహానుభావులుగాని, దైవదూతలుగానీ, విగ్రహాలు గానీ రారు. ఎందుకంటే సిఫారసు చేయటం, చేయబడటం, స్వీకరించటం అంతా అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉంది. అవిశ్వాసిని రక్షించే శక్తి ఎవరిలోనూ లేదు. అవిశ్వాసులు ప్రవక్తలను, మహాపురుషులను, దైవదూతలను అల్లాహ్ కంటే శక్తిమంతులుగా భావించి, వీరు ఏది తలచుకుంటే అది చేయగలరని భావించి, అల్లాహ్ బలహీనుడని, నిస్సహాయుడని భావించి వీరిని ఆరాధిస్తున్నారు. అయితే వాస్తవం అలా లేదు. అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, అల్లాహ్ తప్ప మిగతా వారందరూ సృష్టితాలు. బలహీనులు, నిస్సహాయులు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో వారు వీరికోసం సిఫారసు ఎలా చేయగలరు?

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

65 : వీరు యూదులు మరియు క్రైస్తవులు. యూదులు ఈసా (అ)లో లోపాలను వెదికారు. ఇంకా ఆయన్ని అధర్మ (వ్యభిచార) సంతానంగా పరిగణించారు. అయితే క్రైస్తవులు ఈసా (అ)ను ఏకంగా ఆరాధ్యదైవంగా భావించారు. క్రైస్తవుల్లో అనేక వర్గాలు ఉన్నాయి. వీరిలో చాలా పెద్ద అభిప్రాయభేదాలు ఉన్నాయి. వీరి మధ్య ఒకరు అల్లాహ్ కుమారుడని, మరొకరు ముగ్గురిలో ఒకరని, మరొకరు ముస్లిముల్లా దైవదాసులని, దైవప్రవక్తలని భావిస్తారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

67 : అవిశ్వాసుల పరస్పర స్నేహసంబంధాలు అవిశ్వాసంపైనే ఆధారపడి ఉంటాయి. ఈ అవిశ్వాసమే వారి శిక్షకు కారణమౌతుంది. అయితే తీర్పుదినం నాడు ఒకర్ని ఇంకొకరు ఆరోపించుకుంటారు. పరస్పరం శత్రువులుగా మారుతారు. కాని విశ్వాసుల స్నేహసంబంధాలు విశ్వాసం, దైవభీతిపైనే ఆధారపడి ఉన్నాయి. ఈ ధార్మిక విశ్వాసమే వారికి లాభం చేకూరుస్తుంది. వీరి సంబంధాలు, బంధుత్వాలు ఉభయ లోకాల్లోనూ నిలకడగా ఉంటాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

71 : స్వర్గవాసుల కోసం బంగారు కంచాలలో రుచికరమైన పదార్థాల్ని అందించటం జరుగుతుంది. అనేక రకాల రుచికరమైన పానీయాలు అందించటం జరుగుతుంది. హుజైఫ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు – "మీరు పట్టును, బంగారాన్ని వెండిని ఉపయోగించకండి. ఇవి ఇహలోకంలో అవిశ్వాసుల కొరకు ఉన్నాయి. పరలోకంలో మీ కోసం స్వర్గంలో ఉన్నాయి." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5006)

స్వర్గంలో కోరినవన్నీ లభిస్తాయి. వీటివల్ల కళ్ళకు చల్లదనం, మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. ఇక్కడ చావు రాదు. ఇక్కడి అనుగ్రహాలు నశించవు. స్వర్గవాసులు చేసిన సత్కార్యాలకు బదులుగా ఈ స్వర్గం లభిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

74 : అవిధేయులు నరకంలోనే శాశ్వతంగా శిక్షను అనుభవిస్తూ ఉంటారు. ఒక్క సెకనుకైనా శిక్ష తొలగించబడదు. వారు అన్నిటి నుండి నిరాశ చెంది ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

81 : ఎందుకంటే నేను అల్లాహ్ విధేయుడిని. ఆజ్ఞాపాలన చేసేవాడ్ని. ఒకవేళ అల్లాహ్‌కు సంతానమే ఉంటే అందరికంటే ముందు నేను ఆరాధిస్తాను. అంటే అవిశ్వాసుల భావనను, నమ్మకాలను రద్దుచేయడం, ఖండించటం జరిగింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

84 : విశ్వంలో ఉన్న ప్రతి వస్తువూ, ఆయన్నే ఆరాధిస్తున్నది. ఆయన ముందే సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తున్నది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ మహా వివేకవంతుడు, సంపూర్ణ జ్ఞానం కలవాడూను. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

86 : దైవదూతలు ఇంకా ఇతర విగ్రహాలు తీర్పుదినం నాడు సిఫారసు చేస్తారని అవిశ్వాస అరబ్బులు నమ్మేవారు. అందువల్లే వారిని ఆరాధించేవారు. ఈ వాక్యంలో వారి మూఢనమ్మకాలను, మూఢవిశ్వాసాలను ఖండించటం జరిగింది. వారికి సిఫారసు చేసే రవ్వంత శక్తి కూడా లేదని తేల్చిచెప్పటం జరిగింది. ఏకదైవారాధకులకే సిఫారసు చేసే, చేయబడే అనుమతి లభిస్తుంది. (త్రైసీరుర్రహ్మాన్)

89 : అంటే అవిశ్వాసులను మన్నిస్తూ ఉండండి. వారి దుష్ప్రవర్తనకు సమాధానం ఇవ్వకండి. వారిపట్ల మంచిగా ప్రవర్తించండి. వారి క్షేమం కొరకు ప్రార్థించండి. త్వరలోనే వారికి వాస్తవం తెలిసి వస్తుంది. ఈ వాక్యంలో వారిని హెచ్చరించటం జరిగింది. చివరికి వారిపై తొలగించబడని శిక్ష అవతరించింది. బద్ర్ యుద్ధంలో పెద్ద పెద్ద నాయకులు నేలకొరిగారు. ధర్మం సంరక్షించబడింది. ప్రజలు తండోపతండాలుగా ఇస్లాం స్వీకరించసాగారు, తూర్పు పడమరల వరకు ఇస్లాం వ్యాపించింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 44. అద్ దుఖాన్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 59 వాక్యాలు, 3 రుకూలు ఉన్నాయి. మక్కా అవిశ్వాసులను బోధించటానికి, హెచ్చరించటానికి ఈ సూరా ప్రవక్త (స)పై అవతరించబడింది. దీని పీఠికలో ఎన్నో ముఖ్యాంశాలు చర్చకు వచ్చాయి. మీరు ఖుర్ఆన్‌ను ముహమ్మద్ (స) రచనగా భావించటం మహా అపరాధం. ఇది ఏ మానవుని రచనా కాదు, ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం అనటానికి దానికదే సాక్ష్యం. దాన్ని గుర్తించటంలో కూడా మీరు పొరపాటు పడుతున్నారు. ఇది శుభాలు గల గ్రంథం. మీరు దైవప్రవక్తను, గ్రంథాన్ని ఓడించాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు.

ఏ అల్లాహ్‌ను మీరు భూమ్యాకాశాలకు పాలకుడని నమ్ముతున్నారో ఆ అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దైవగ్రంథం ఇది. జీవన్మరణాలు ఆయన అధీనంలోనే ఉన్నాయి. మిమ్మల్ని అన్నివిధాలుగా సంరక్షించటానికే అల్లాహ్ మీ వద్దకు తన గ్రంథాన్ని పంపాడు. అదేవిధంగా ప్రవక్త (స) కాలంలో ఏర్పడిన కరవు గురించి కూడా ఇందులో ప్రస్తావించబడింది. ఉదాహరణగా, ఫిరౌన్, వాడి ప్రజల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఆ తరువాత తీర్పు దినాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఎందుకంటే వీరు ఏ విధంగానూ నమ్మటానికి సిద్ధం కాలేదు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ న్యాయస్థానం గురించి తెలుపబడింది. అక్కడ ఎవరికీ ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగదు.

## 44. అద్ దుఖాన్

**ఆయత్‌లు : 59** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) హా. మీమ్. (2) స్పష్టమైన ఈ గ్రంథం సాక్షిగా! (3) నిశ్చయంగా మేము దీనిని అత్యంత శుభవంతమైన రాత్రివేళ అవతరింపజేశాము. ఎందుకంటే మేము ప్రజలను హెచ్చరించదలిచాము. (4) ఈ రాత్రే ప్రతి విషయానికీ సంబంధించిన వివేకవంతమైన నిర్ణయం (5) మా ఆజ్ఞానుసారం జారీ అవుతుంది. మేము ఒక ప్రవక్తను (6) నీ ప్రభువు కారుణ్యంగా పంపాలనుకున్నాము. నిశ్చయంగా ఆయన మాత్రమే అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు.

آیَاتُهَا 59 — سُوْرَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ 44 — رُكُوْعَاتُهَا 3

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ﴿1﴾

وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿2﴾

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ﴿3﴾

فِيْهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ ﴿4﴾

اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا ۭ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿5﴾

رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿6﴾

(7) మీరు గనుక నమ్మగలిగితే ఆయనే ఆకాశాలకూ భూమికీ ప్రభువు, భూమ్యాకాశాల మధ్య ఉన్న ప్రతి వస్తువునకూ ప్రభువు. అయితే ఈ విషయాన్ని గ్రహించండి. (8) ఆయన తప్ప ఆరాధ్య దైవం ఎవ్వడూ లేడు. ఆయనే జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాడు, ఆయనే మరణాన్నీ ఇస్తాడు. ఆయనే మీ ప్రభువు, గతించిన మీ పూర్వీకుల ప్రభువు. (9) కాని వాస్తవంగా వారికి నమ్మకం లేదు. అయితే వారు అనుమానంతో ఆడుకుంటున్నారు. (10) సరే, స్పష్టమైన పొగను ఆకాశం తీసుకుని వచ్చే దినం కొరకు వేచి ఉండండి. (11) అది ప్రజలను కమ్ముకుంటుంది. ఇదే, వ్యధాభరితమైన శిక్ష.

(12) అప్పుడు వారు ఇలా అంటారు, “ఓ ప్రభూ! ఈ శిక్షను మాపై నుండి తొలగించు. మేము విశ్వసిస్తున్నాము.” (13) ఇప్పుడు వారికి హితబోధ ఎలా లాభదాయం అవుతుంది? వారి వద్దకు సాక్షాత్తుగా ఒక ప్రవక్త వచ్చినప్పటికీ, (14) వారు అతన్ని పట్టించుకోలేదు. సరికదా పైగా, ‘ఇతను ఒక పిచ్చివాడు, ఇతరుల నుండి నేర్చుకున్నాడు’ అని అన్నారు. (15) మేము శిక్షను కొంచెం తొలగిస్తే, మీరు పూర్వం చేస్తూ ఉన్న దానినే మళ్లీ చేస్తారు. (16) మేము గట్టి దెబ్బ కొట్టే ఆ రోజు, మేము మీకు ప్రతీకారం చేసేరోజు అవుతుంది. (17) మేము వారికి పూర్వం, ఫిరౌన్ జాతి వారిని ఇటువంటి పరీక్షకే గురిచేశాము. వారి వద్దకు ఎంతో ఆదరణీయుడైన ఒక ప్రవక్త వచ్చాడు. (18) అతను ఇలా అన్నాడు, “అల్లాహ్ సేవకులను నాకు అప్పగించండి. నేను మీ కొరకు వచ్చిన ఒక నమ్మకస్తుడైన ప్రవక్తను. (19) అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేయకండి. నేను మీ ముందు నా నియామకానికి సంబంధించిన స్పష్టమైన ప్రమాణాన్ని ఉంచుతున్నాను.

رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ﴿7﴾

لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ؕ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿8﴾

بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ﴿9﴾

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَاْتِي السَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ۙ ﴿10﴾

يَّغْشَى النَّاسَ ؕ هٰذَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿11﴾

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿12﴾

اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ۙ ﴿13﴾

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ۘ ﴿14﴾

اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ۘ ﴿15﴾

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى ۚ اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿16﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُوْلٌ كَرِيْمٌ ۙ ﴿17﴾

اَنْ اَدُّوْۤا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ ؕ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ۙ ﴿18﴾

وَّاَنْ لَّا تَعْلُوْا عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّيْۤ اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿19﴾

وَاِنِّیۡ عُذۡتُ بِرَبِّیۡ وَرَبِّکُمۡ اَنۡ تَرۡجُمُوۡنِ ﴿20﴾
وَاِنۡ لَّمۡ تُؤۡمِنُوۡا لِیۡ فَاعۡتَزِلُوۡنِ ﴿21﴾
فَدَعَا رَبَّہٗۤ اَنَّ ہٰۤؤُلَآءِ قَوۡمٌ مُّجۡرِمُوۡنَ ﴿22﴾
فَاَسۡرِ بِعِبَادِیۡ لَیۡلًا اِنَّکُمۡ مُّتَّبَعُوۡنَ ﴿23﴾
وَاتۡرُکِ الۡبَحۡرَ رَہۡوًا ؕ اِنَّہُمۡ جُنۡدٌ مُّغۡرَقُوۡنَ ﴿24﴾
کَمۡ تَرَکُوۡا مِنۡ جَنّٰتٍ وَّعُیُوۡنٍ ﴿25﴾
وَّزُرُوۡعٍ وَّمَقَامٍ کَرِیۡمٍ ﴿26﴾
وَّنَعۡمَۃٍ کَانُوۡا فِیۡہَا فٰکِہِیۡنَ ﴿27﴾
کَذٰلِکَ ۟ وَاَوۡرَثۡنٰہَا قَوۡمًا اٰخَرِیۡنَ ﴿28﴾
فَمَا بَکَتۡ عَلَیۡہِمُ السَّمَآءُ وَالۡاَرۡضُ وَمَا کَانُوۡا
مُنۡظَرِیۡنَ ﴿29﴾ ع 1 29 14

(20) మీరు నా మీద రాళ్ళు రువ్వే యత్నం నుండి నేను మన ప్రభువు యొక్క శరణు పొందాను.

(21) ఒకవేళ మీరు నా మాట నమ్మకపోతే సరే, నా జోలికి మట్టుకు రాకండి." (22) చివరకు అతను, "ఈ ప్రజలు అపరాధులు" అని తన ప్రభువుతో చెప్పుకున్నాడు. (23) ఇలా జవాబు ఇవ్వబడింది, "మంచిది, రాత్రికిరాత్రే నా సేవకులను తీసుకుని బయలుదేరు. మిమ్మల్ని వెంటాడటం జరుగుతుంది. (24) సముద్రాన్ని అది ఉన్న స్థితిలోనే విడిచిపెట్టు. అప్పుడు ఈ సైన్యం అంతా మునిగిపోతుంది." (25) వారు ఎన్ని తోటలను, ఎన్ని నీటి చలమలను, (26) ఎన్ని పొలాలను, ఎన్ని అందమైన భవనాలను వదలివెళ్ళారు! (27) వారు అనుభవిస్తూ ఉన్న విలాసవస్తువులు ఎన్నో వారి వెనుకనే ఉండిపోయాయి! (28) అంతా ఇట్టే అయిపోయింది. మేము ఇతరులను ఈ వస్తువులకు వారసులుగా చేశాము. (29) తరువాత వారి కొరకు ఆకాశమూ విలపించలేదు, భూమి కూడా రోదించలేదు. వారికి గడువు కూడా లభించలేదు.

1 – 29 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ గొప్పతనాన్ని ప్రకటించటం జరిగింది. ఈ గ్రంథం ఒక శుభరాత్రిలో అవతరింపజేయబడింది. ఈ రాత్రిలో అందరి జాతకాల నిర్ణయం జరుగుతుంది. ఇది సర్వలోకాలకు ప్రభువైన అల్లాహ్ గ్రంథం. ఏమరుపాటుకు గురైన వారిని హెచ్చరించటం, నిద్రపోతున్నవారిని మేల్కొలపటం, వారిని పరలోకానికి సిద్ధం కమ్మని హితబోధ చేయటమే దీని ఉద్దేశ్యం. అవిశ్వాసులు శిక్షను చూపించమని ఎగతాళి చేసేవారు. శిక్షను చూసి విశ్వసించడంలో లాభం లేదు. శిక్షను చూడక ముందు విశ్వసిస్తేనే లాభం ఉంది అని ఉపదేశించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

3 : అంటే మేము ఈ దివ్యమైన గ్రంథాన్ని శుభాల రాత్రి అయిన షబే ఖద్ర్‌లో అవతరింపజేశాము. (అల్ ఖద్ర్ : 97/1). అదేవిధంగా మరోచోట మేము ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేసిన నెల రమజాన్ నెల. (అల్ బఖర 2 : 185). ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా షబె ఖద్ర్ రమజాన్ మాసం చివరి దశకంలో వస్తుంది అని ధృవీకరించడం జరిగింది. ఆ తరువాత మేము ప్రజలను మంచీచెడుల ద్వారా, కష్టనష్టాల ద్వారా పరీక్షించడం జరుగుతుంది. ప్రజలు తప్పకుండా ధార్మిక జ్ఞానాన్ని అభ్యసించాలి అని బోధించబడింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

| | |
|---|---|
| وَلَقَدۡ نَجَّيۡنَا بَنِيۡٓ اِسۡرَآءِيۡلَ مِنَ الۡعَذَابِ الۡمُهِيۡنِ ﴿30﴾ مِنۡ فِرۡعَوۡنَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَالِيًا مِّنَ الۡمُسۡرِفِيۡنَ ﴿31﴾ وَلَقَدِ اخۡتَرۡنٰهُمۡ عَلٰى عِلۡمٍ عَلَى الۡعٰلَمِيۡنَ ۚ ﴿32﴾ | (30) ఈ విధంగా మేము ఇస్రాయీల్ సంతతి వారికి అత్యంత అవమానకరమైన శిక్ష నుండి, ఫిరౌన్ నుండి విమోచనం కలిగించాము. (31) అతడు హద్దులు మీరిన వారిలో నిజంగానే అగ్రశ్రేణికి చెందినవాడు. (32) వారి పరిస్థితిని ఎరిగి ఉండి కూడా వారికి ప్రపంచంలోని ఇతర జాతులపై ప్రాధాన్యం ఇచ్చాము. |

4 : ఈ రాత్రిలో చాలా ముఖ్యమైన తీర్పులు, నిర్ణయాలు తీసుకోబడతాయి. అంటే దివ్య గ్రంథం నుండి దైవదూతలకు ఆదేశించటం జరుగుతుంది. ప్రజల జీవిత ఘట్టాలు అంటే ఆయుష్షు, ఆహారం, చావు మొదలైన వాటిని గురించి నిర్ణయాలు జరుగుతాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

10 : అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం : "ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా ఖురైష్ ప్రజల శత్రుత్వం అవధులు దాటిపోయింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స), "ఓ అల్లాహ్! యూసుఫ్ జాతిని ఏడు సంవత్సరాలు కరువుకు గురిచేసి శిక్షించినట్లు వీరిని కూడా శిక్షించి నాకు సహాయం చేయి" అని ప్రార్థించారు. (బుఖారీ, ముస్లిం, అహ్మద్, తిర్మిజీ, నసాయి)

అల్లాహ్ వారిపై ఎటువంటి కరువు అవతరింపజేశాడంటే చివరికి వారు ఎముకలు, చర్మాలు, మృత జంతువులను కూడా తినటానికి సిద్ధమయ్యారు. ఆకలి స్థితిలో ఆకాశం వైపు చూస్తే వారికి పొగలా కనిపించేది. ఈ కరువు తాండవాన్ని భరించలేక ఖురైష్ నాయకులలో ఒకడైన అబూ సుఫియాన్ ప్రవక్త (స)కు ఇలా విన్నవించుకున్నాడు : "ఓ ముహమ్మద్! మీరు విధేయత గురించి, రక్తసంబంధాలను గురించి బోధిస్తారు. మీ జాతి వారు ఆకలిచావులు చస్తున్నారు. దయచేసి ఈ కరువు నుండి కాపాడమని ప్రార్థించండి." ప్రవక్త (స) అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. అయితే కరవు కాటకాలు, ఆకలి చావులు తొలగిపోయిన వెంటనే వారి అహంకారం, ధిక్కారం, శత్రుత్వం మరీ అధికం అయ్యాయి. అప్పుడు బద్ర్ మైదానంలో అల్లాహ్ ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

16 : అంటే బద్ర్ యుద్ధం. ఇందులో 70 మంది అవిశ్వాసులు హతమార్చబడ్డారు. మరో 70 మంది పట్టుబడ్డారు. అంతేకాదు, తీర్పుదినం నాడు కూడా వారిని ఇంతకంటే కఠినంగా శిక్షించడం జరుగుతుంది. ఇమామ్ షౌకానీ ప్రకారం ఈ వాక్యం కేవలం బద్ర్ యుద్ధానికే వర్తిస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

17, 18 : పరీక్షించడం అంటే మేము వారికి ఇహలోక సుఖాల్ని, అనుగ్రహాల్ని ప్రసాదించి వారి వైపునకు మా ప్రవక్తను పంపాము. కాని వారు మా పట్ల కృతజ్ఞతగా వ్యవహరించలేదు. మా ప్రవక్తను విశ్వసించనూలేదు. ఇబాదుల్లాహ్ అంటే ఇక్కడ, మూసా (అ), అతనిజాతి ప్రజలు. ఫిరౌన్ వీరిని బానిసత్వానికి గురిచేశాడు. మూసా (అ) తన జాతివారికి స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించమని పట్టుబట్టారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

21 : ఒకవేళ నన్ను విశ్వసించకపోతే విశ్వసించకండి. కాని నన్ను దౌర్జన్యానికి, హింసకు, హత్యకు గురిచేయకండి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

25 – 29 : నశించిన ఫిరౌన్, వాడి ప్రజలు ఎన్నో తోటలు, పొలాలు, అందమైన భవనాలు విడిచివెళ్ళారు. అల్లాహ్ వారిని ఇహలోక సుఖాలకు దూరం చేశాడు. ఇతరులను వాటికి యజమానులుగా చేశాడు. వారి స్థితిపై ఆకాశం ఏడ్వలేదు. భూమి పెడబొబ్బలు పెట్టలేదు. వారిపట్ల కన్నీళ్ళు కార్చేవారెవరూ లేకపోయారు. హసన్ బస్రీ ప్రకారం వారి వినాశనం పట్ల అందరూ హర్షం వ్యక్తం చేశారు.

(33) వారి కొరకు స్పష్టమైన పరీక్షగా సూచనలను వారికి చూపించాము. (34) వారు (మక్కా తిరస్కారులు) ఇలా అంటారు, (35) "మాకు మా మొదటి మరణమే తప్ప తరువాత మరింకేమీ లేదు. దాని తరువాత మేము లేపబడేవారము కానేకాము. (36) నీవు నిజమే పలుకుతున్నట్లయితే, మా తాతముత్తాతలను లేపి తీసుకు రా." (37) ఏమిటి, వారు మేలైనవారా లేక తుబ్బాజాతి వారా, దానికి ముందు వారా? వారు అపరాధులై పోయిన కారణంగానే మేము వారిని నాశనం చేశాము.

(38) ఈ ఆకాశాన్నీ, ఈ భూమినీ, వాటి మధ్య ఉన్న వస్తువులనూ మేము కాలక్షేపం కోసం సృష్టించలేదు సుమా. (39) వాటిని మేము సత్యంతోనే సృష్టించాము. కాని వారిలో అనేకులు ఎరుగరు. (40) వారందరూ లేపబడటానికి నిర్ణయించబడిన సమయం తీర్పుదినమే.

(41) ఆనాడు దగ్గర బంధువు అయినాసరే తన దగ్గర బంధువుకి కూడా ఎంతమాత్రం ఉపయోగ పడడు; ఎవరి నుండీ వారికి ఏ సహాయమూ లభించదు; (42) అల్లాహ్‌యే ఎవరి మీదనయినా కరుణ చూపితే అది వేరే విషయం. (43) నిశ్చయంగా జఖ్కూమ్ వృక్షం

(44) పాపాత్ములకు ఆహారం అవుతుంది. (45) అది నూనె మడ్డిలాగా ఉంటుంది. (46) సల సల కాగే నీరు మాదిరిగా అది కడుపులో మసలుతూ ఉంటుంది. (47) అతనిని పట్టుకోండి, నరకం మధ్యకు ఈడ్చుకుంటూ తీసుకువెళ్ళండి. (48) వాడి తల మీద సలసల కాగే నీటి శిక్షను పోర్లించండి.

(49) రుచి చూడు, నీవు గొప్ప బలవంతుడవూ, గౌరవనీయుడవూ అయిన మనిషివి కదా!

وَاٰتَيْنٰهُمْ مِّنَ الْاٰيٰتِ مَا فِيْهِ بَلٰٓؤٌا مُّبِيْنٌ ﴿33﴾

اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿34﴾

اِنْ هِيَ اِلَّا مَوْتَتُنَا الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِيْنَ ﴿35﴾

فَاْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿36﴾

اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَّالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ اَهْلَكْنٰهُمْ ۫ اِنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿37﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ﴿38﴾

مَا خَلَقْنٰهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿39﴾

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيْقَاتُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿40﴾

يَوْمَ لَا يُغْنِيْ مَوْلًى عَنْ مَّوْلًى شَيْـًٔا وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿41﴾

اِلَّا مَنْ رَّحِمَ اللّٰهُ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿42﴾ ع 2 13 15

اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّوْمِ ﴿43﴾

طَعَامُ الْاَثِيْمِ ﴿44﴾

كَالْمُهْلِ ۚ يَغْلِيْ فِي الْبُطُوْنِ ﴿45﴾

كَغَلْيِ الْحَمِيْمِ ﴿46﴾

خُذُوْهُ فَاعْتِلُوْهُ اِلٰى سَوَآءِ الْجَحِيْمِ ﴿47﴾

ثُمَّ صُبُّوْا فَوْقَ رَاْسِهٖ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيْمِ ﴿48﴾

ذُقْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْكَرِيْمُ ﴿49﴾

إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿50﴾
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿51﴾
فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿52﴾
يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿53﴾
كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿54﴾
يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿55﴾
لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ
وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿56﴾
فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿57﴾
فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿58﴾
فَارْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿59﴾ ع 3 17 16

(50) మీరు ఏ విషయం రాకను గురించి సందేహించేవారో, ఆ విషయం ఇదే. (51) దైవభీతి గలవారు సురక్షితమైన ప్రదేశంలో ఉంటారు. (52) ఉద్యానవనాలలో, సెలయేళ్లలో, (53) సన్నని పట్టువస్త్రాలూ, జరీ పట్టు వస్త్రాలూ ధరించి ఎదురెదురుగా కూర్చుని ఉంటారు. (54) ఇలా ఉంటుంది వారి దర్పం. పసిమిరంగు మేనులూ, అందమైన విశాలమైన కళ్ళుగల స్త్రీలను వారికి ఇచ్చి వివాహం చేస్తాము. (55) అక్కడ వారు రుచికరమైన అన్ని రకాల పదార్థాలనూ నిస్సంకోచంగా అడుగుతారు. (56) అక్కడ వారు మరణాన్ని ఎన్నటికీ రుచిచూడరు. ప్రపంచంలో వచ్చిన మరణమే తుది మరణం. (57) అల్లాహ్ తన కృపతో వారిని నరక శిక్ష నుండి కాపాడుతాడు. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం. (58) ప్రవక్తా! వారు హితబోధ పొందటానికి మేము ఈ గ్రంథాన్ని నీ భాషలో సులభతరం చేశాము. (59) ఇక నీవు కూడా నిరీక్షించు. వారు కూడా నిరీక్షిస్తున్నారు.

30 – 59 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

ఖురైష్ ప్రజల, విగ్రహారాధకుల తిరస్కారానికి కారణం ఇహలోక మనోకాంక్షలు, పరలోకం పట్ల అపనమ్మకం. ప్రవక్త (స) వారిని పరలోకాన్ని గురించి హెచ్చరించినప్పుడు వారుదాన్ని ఎగతాళిగా లెక్కకట్టేవారు. పరలోకం అనేది అసాధ్యమని, అవాస్తవమని భావించేవారు. మానవుడు చేసిన ప్రతి కర్మకు తగిన ప్రతిఫలం ఉంది. మంచీ చెడూ సమానం కాలేవు. విశ్వాసి – అవిశ్వాసి సమానులు కాలేరు. మానవుల కర్మల ప్రతిఫలం ఇవ్వడానికి పరలోకం తప్పనిసరి. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారు స్వర్గంలోనికి. తిరస్కరించి దుష్కార్యాలు చేసినవారు నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తారు అని పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

32 : అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్‌కు వారి కాలంలోని ఇతర జాతులన్నిటిపై ఔన్నత్యాన్ని ప్రసాదించాడు. వారికున్న జ్ఞానం కారణంగా వారే దానికి తగినవారు. అల్లాహ్ ముస్లిములనుద్దేశించి ఇలా ఆదేశించాడు. “ప్రజల కొరకు ఉనికిలోనికి తీసుకురాబడిన మీరే అందరికంటే ఉన్నతమైన సంఘం.” (ఆలి ఇమ్రాన్ : 110). దైవానుగ్రహాలను వారికి ప్రసాదించి వారిని పరీక్షించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

33 : అంటే మూసా (అ)కు ఇవ్వబడిన మహిమలు, ఇవేకాక ఫిరౌన్‌ను, వాడి ప్రజలను ముంచి విముక్తి ప్రసాదించటం, వారికోసం సముద్రంలో మార్గాన్ని ఏర్పాటు చేయటం. మేఘాలను పంపి వారిపై నీడను, మన్-వ-సల్వాలను అవతరింపజేయటం మొదలైనవి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

34 - 36 : ప్రళయాన్ని పరలోకాన్ని తిరస్కరించే వారి ధోరణిని ఖండించటం జరిగింది. ఈ ఇహలోక జీవితం తప్ప మరో (పరలోక) జీవితం లేదని వారు భావించేవారు. చనిపోయిన వారిని బ్రతికించి చూపెట్టమని సవాలు చేసేవారు. అయితే ఇహలోక జీవితం అంతం అయినప్పుడు పరలోక జీవితం ప్రారంభం అవుతుంది. అప్పుడు ఈ మంకుపట్టుగల వాళ్ళందరూ నరకానికి ఇంధనం అవుతారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

38 : మేము ఈ విశ్వాన్ని అల్లాటప్పాగా సృష్టించలేదు. ఉద్దేశ్యపూర్వకంగానే సృష్టించాము. అయితే ఈ విషయం మానవులకు తెలియదు. మేము దేన్నీ అనవసరంగా చేయము. సూరె సాద్ : 38/27లో కూడా దీని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

43, 44 : తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులు తినటానికి రాకాసి జెముడు చెట్టును ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఇది అవిశ్వాసులందరికీ వర్తిస్తుంది. అయితే వీరిలో మక్కా అవిశ్వాసులు ముఖ్యులు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

47 : నరక పాలకులను ఇలా ఆదేశించటం జరుగుతుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

49 : అంటే, అతను ఇహలోకంలో గౌరవనీయునిగా, నాయకునిగా అధికారాలు చలాయించేవాడు. విశ్వాసులను హీనంగా భావించేవాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

54 : అంటే, కళ్ళు చెదిరిపోయే అందం వారిది. విశాలమైన నయనాలు. తిర్మిజీలోని ఒక హదీసులో "అమర వీరునికి ప్రత్యేకంగా 72 మంది స్వర్గ కన్యలు లభిస్తారని" ఉంది. (తిర్మిజి) (అహ్సనుల్ బయాన్)

57 : తీర్పుదినం నాడు విశ్వాసులకు అనేక అనుగ్రహాలు లభిస్తాయి. ఏ వ్యక్తీ తన కర్మల కారణంగా స్వర్గంలో ప్రవేశించలేడు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "గుర్తుంచుకోండి! ఎవరికీ వారి కర్మలు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశింపజేయలేవు." అప్పుడు అనుచరులు ఇలా విన్నవించుకున్నారు, "మిమ్మల్ని కూడానా?'. దానికి ప్రవక్త (స) 'అవును నన్నుకూడా'. అయితే అల్లాహ్ కారుణ్యం నన్ను కప్పుకుంటుంది అని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం. 5241) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

59 : అవిశ్వాసుల విషయంలో అల్లాహ్ తీర్పు కోసం వేచి ఉండమని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. మీరెప్పుడు మరణిస్తారా అని వారు వేచి చూస్తున్నారు. దానివల్ల ఆటంకాలు, అంతరాయాలు ఉండవని భావిస్తున్నారు. వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ వాక్యంలో ఆధిక్యం, ప్రాబల్య విజయం విశ్వాసులకే వరిస్తాయని వాగ్దానం చేయబడింది. వాస్తవంగా అలాగే జరిగింది. విశ్వాసులకు విజయం వరించింది. అవిశ్వాసులు అపజయం పాలయ్యారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 45. అల్ జాసియహ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 37 వాక్యాలు, 4 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరాలో ఏకదైవారధన, పరలోకం పట్ల అవిశ్వాసుల సందేహాలను ప్రధాన అంశాలుగా ఎన్నుకోవటం జరిగింది. దీన్ని ఏకదైవారాధన యొక్క సాక్ష్యాధారాల ద్వారా ప్రారంభించటం జరిగింది. ఈ విశ్వంలో ఎటు చూసినా ఏకదైవారాధనకు సంబంధించిన నిదర్శనాలే కనిపిస్తాయి. విశ్వంలో వస్తువులన్నిటినీ ఒకే ఒక్క సృష్టికర్త సృష్టించాడు. ఆయనే అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించాడు. ఆ తరువాత అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటం జరిగింది. దైవానుగ్రహాలను పొందిన బనీ ఇస్రాయీల్‌ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. అదేవిధంగా ప్రవక్త (స)కు, అనుచరులకు నిలకడగా ఉండమని, సహనం పాటించమని, ఓర్పు వహించమని హితబోధ చేయబడింది.

పరలోకాన్ని తిరస్కరించే అవిశ్వాసులు కూడా చర్చకు వస్తారు. మీరు సత్యవంతులే అయితే చనిపోయిన వారిని తిరిగి బ్రతికించండి అని సవాలు చేసేవారు. సమాధానంగా ఇహలోకం అంతం అయిన తరువాతనే పరలోకం ప్రారంభం అవుతుంది అని సంబోధించబడింది. ఈ అవిశ్వాసులు జ్ఞానం ఆధారంగా ఇలా అనటం లేదు. సందేహాల వల్ల ఇలా ప్రవర్తిస్తున్నారు. అదేవిధంగా ఒక వ్యక్తి మరణించిన తరువాత తిరిగి సజీవుడై రానంతమాత్రాన పరలోకం రాదని మీరు భావిస్తున్నారు. ఇది న్యాయం కాదు. అదేవిధంగా మంచి వారిని చెడ్డవారిని మేము ఒకేవిధంగా పరిగణిస్తామని మీరు అనుకుంటున్నారు. కాని అది ఎంతమాత్రం నిజం కాదు. అల్లాహ్‌ది సత్యవ్యవస్థ. దాసులకు ఏ విధంగానూ అన్యాయం జరుగదు. మంచివారికి మంచి ప్రతిఫలం, చెడ్డవారికి చెడు ప్రతిఫలం తప్పకుండా లభిస్తుంది.

పరలోక తిరస్కారం చాలా ప్రమాదకరమైనది. ఇటువంటి వారు తమ మనోకాంక్షలకు దాసులై ఉంటారు. ఈ అపనమ్మకం వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తుంది. వారి సద్గుణాలన్నీ వ్యర్థం అవుతాయి. వారికొరకు సన్మార్గ ద్వారాలన్నీ మూయబడతాయి. ఆ తరువాత జీవన్మరణాలు మీ చేతుల్లో లేవని, అవి మా అధీనంలో ఉన్నాయని గుర్తుచేయబడింది.

## 45. అల్ జాసియహ్

**ఆయత్‌లు : 37** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) హా. మీమ్. (2) ఈ గ్రంథం శక్తిమంతుడూ, వివేకవంతుడూ అయిన అల్లాహ్ తరఫు నుండి అవతరించింది. (3) వాస్తవంగానే విశ్వాసుల కొరకు ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ అసంఖ్యాకమైన సూచనలు ఉన్నాయి. (4) మిమ్మల్ని సృష్టించటం లోనూ, అల్లాహ్ భూమిలో వ్యాపింపజేస్తూ ఉన్నటువంటి జంతువులలోనూ, నమ్మేవారి కొరకు గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి. (5) రేయింబవళ్ళ మధ్య ఉన్న తేడాలలో, ఆకాశం నుండి అల్లాహ్ అవతరింపజేస్తున్న ఆహారంలో, దానిద్వారా ఆయన మృతభూమిని బ్రతికిస్తాడు. వాయువుల పరిభ్రమణంలో, బుద్ధిని ఉపయోగించే వారికి ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. (6) ఇవన్నీ అల్లాహ్ సూచనలు, మేము వాటిని నీకు యథాతథంగా వివరిస్తున్నాము. ఇక అసలు వారు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన వాక్యాలనూ కాక మరే విషయాన్ని విశ్వసిస్తారు?

(7) అసత్యవాది, దుష్టుడయిన ప్రతివాడికీ వినాశం రాసిపెట్టి ఉంది.

(8) అతని ముందు దేవుని వాక్కులు విన్పిస్తున్నప్పుడు అతను వాటిని వినడానికైతే ఎలాగో వింటాడు. కాని ఆ తరువాత వాటిని విననేలేదన్నట్లు అహంకారంతో మొండికేస్తాడు. అలాంటి వాడికి దుర్భరయాతన కాచుకొని ఉందని శుభవార్త విన్పించు!

(9) మా హితబోధ ఏదైనా అతని దృష్టికి వస్తే దాన్ని ఎగతాళి చేస్తాడు. అలాంటి వారికి అవమానకరమైన యాతన సిద్ధంగా ఉంది.

آيَاتُهَا 37 سُوْرَةُ الْجَاثِيَةِ 45 مَكِّيَّةٌ رُكُوْعَاتُهَا 4

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ﴿1﴾
تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿2﴾
اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿3﴾
وَفِيْ خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَآبَّةٍ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ
يُّوْقِنُوْنَ ﴿4﴾
وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ
السَّمَآءِ مِنْ رِّزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا وَتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ
يَّعْقِلُوْنَ ﴿5﴾
تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِاَيِّ
حَدِيْثٍ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ﴿6﴾
وَيْلٌ لِّكُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيْمٍ ﴿7﴾
يَّسْمَعُ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا
كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿8﴾
وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيٰتِنَا شَيْئَا ِۨاتَّخَذَهَا هُزُوًا ؕ
اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿9﴾

مِنْ وَّرَآىِٕهِمْ جَهَنَّمُ ۚ وَلَا يُغْنِيْ عَنْهُمْ مَّا
كَسَبُوْا شَيْـًٔا وَّلَا مَا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
اَوْلِيَآءَ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ؕ﴿10﴾
هٰذَا هُدًى ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ
عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ۧ﴿11﴾ ع 1 11 17
اَللّٰهُ الَّذِيْ سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ
فِيْهِ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ۚ﴿12﴾
وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
جَمِيْعًا مِّنْهُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ
يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿13﴾
قُلْ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَغْفِرُوْا لِلَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ
اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوْا
يَكْسِبُوْنَ ﴿14﴾
مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَسَآءَ
فَعَلَيْهَا ؗ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ﴿15﴾
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ
وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ
عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۚ﴿16﴾
وَاٰتَيْنٰهُمْ بَيِّنٰتٍ مِّنَ الْاَمْرِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْٓا اِلَّا
مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ ۙ بَغْيًاۢ بَيْنَهُمْ ؕ اِنَّ
رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا
فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿17﴾

(10) వారి ముందు నరకం ఉంది. వారు సంపాదించుకున్నదేదీ వారికి పనికిరాదు. అల్లాహ్‌ను కాదని వారు తమ సంరక్షకులుగా చేసుకున్నవారు సైతం, వారి కొరకు ఏమీ చేయలేరు. వారికొరకు పెద్ద నరకయాతన ఉన్నది. (11) ఇది మార్గదర్శిని. తమ ప్రభువు సూక్తులు విశ్వసించనివారి కోసం అత్యంత బాధాకరమైన శిక్ష కాచుకొని ఉంది.

(12) మీ కోసం సముద్రాన్ని అదుపులో ఉంచినవాడు దేవుడే. తన ఆదేశంతో ఓడలు నడవటానికి, తద్వారా మీరు దైవానుగ్రహం అన్వేషించి తనకు కృతజ్ఞతలు చూపడానికే ఇలా చేశాడు. (13) ఆయన భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తాన్ని మీ ఉపయోగార్థమే అదుపులో ఉంచాడు. యోచించేవారికి ఇందులో గొప్ప సూచనలున్నాయి. (14) ఓ ప్రవక్తా! విశ్వసించినవారికి ఇలా తెలుపు. "అల్లాహ్ ఒక వర్గం వారికి, వారు చేసుకున్న దానికి తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వాలి కాబట్టి, అల్లాహ్ తరపున గడ్డు దినాలు రావని నిక్షేపంగా ఉన్నవారిని క్షమించి వదలిపెట్టండి." (15) ఎవరు సత్కార్యం చేస్తాడో అది అతనికే మేలు చేకూరుస్తుంది. మరెవరు దుష్కార్యానికి పాల్పడుతాడో దాని దుష్ఫలితం అతను అనుభవిస్తాడు. చివరికి అందరూ తమ ప్రభువు దగ్గరికి పోవలసినవారే." (16) ఇంతకు ముందు మేము ఇస్రాయీల్ సంతతికి గ్రంథాన్ని, వివేకాన్ని, దైవదౌత్యాన్ని ప్రసాదించాము. వారికి మేము పరిశుద్ధమైన ఆహారాన్ని అనుగ్రహించాము. యావత్తు ప్రపంచ జాతులపై వారికి ఔన్నత్యాన్నిచ్చి (17) ధర్మం గురించి స్పష్టమైన బోధనలు ప్రసాదించాము. కాని ఆ తరువాత వారిలో విభేదాలు ఏర్పడ్డాయి. అంటే దివ్య జ్ఞానం వచ్చిన తరువాతే దాన్ని విస్మరించటం వల్ల పొడసూపాయి. అదీగాక వారు పరస్పరం ఒకరికొకరు అన్యాయం చేసుకో జూశారు. వారు విభేదిస్తున్న విషయాలను గురించి రేపు ప్రళయదినాన దేవుడు తప్పకుండా తీర్పు చేస్తాడు.

ثُمَّ جَعَلْنٰكَ عَلٰى شَرِيْعَةٍ مِّنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا
وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿18﴾
اِنَّهُمْ لَنْ يُّغْنُوْا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَاِنَّ
الظّٰلِمِيْنَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَاللّٰهُ وَلِيُّ
الْمُتَّقِيْنَ ﴿19﴾
هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ
يُّوْقِنُوْنَ ﴿20﴾

(18) ఓ ముహమ్మద్! ఆ తరువాత మేము నిన్ను ధర్మం విషయంలో చక్కని రాచ బాటలో నిలబెట్టాము. కాబట్టి నీవు అదే బాటలో నడు. ధర్మజ్ఞానం లేనివారి మనోవాంఛలను నీవు ఎన్నటికీ అనుసరించకు.

(19) అలా చేస్తే దేవునికి వ్యతిరేకంగా వారు నీకు ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడరు. దుర్మార్గులు ఒకరికొకరు స్నేహితులు, దైవభీతిపరులకు దేవుడే స్నేహితుడు. (20) ఈ గ్రంథం యావత్తు మానవాళి కోసం స్పష్టమైన సూచన. నమ్మి నడుచుకునే వారి కోసం మార్గదర్శిని, కారుణ్యప్రదాయిని.

1 – 20 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో వివేచనాశీలి అయిన అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌ను ఎంతో గౌరవ, మర్యాదలతో అవతరింపజేశాడని అది బోధిస్తున్న ఏకదైవారాధన గురించి, పరలోకం గురించి ఈ విశ్వంలో ఎన్నో సాక్ష్యాధారాలు, నిదర్శనాలు ఉన్నాయని తెలుపబడింది. అందువల్ల ప్రజలు వాటిని పరికించాలి. వాటిని గురించి ఆలోచించాలి. ఖుర్ఆన్ వాస్తవాలను బహిర్గతం చేస్తుంది. ఖుర్ఆన్ బోధనలు వారికి అర్థం కావటం లేదంటే మరి దేన్ని వారు అర్థం చేసుకోగలరు? ఖుర్ఆన్ కంటే సులభమయినది, సరళమయినది, స్పష్టమయినది, వాస్తవాలను తెలిపేది మరే గ్రంథమూ లేదు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

5 : భూమ్యాకాశాలు, మానవుల సృష్టి, జంతువుల సృష్టి రేయింబవళ్ళు వర్షం ద్వారా నిర్జీవ భూమిలో జీవం రావటం వీటిలో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఆయన ప్రభుత్వాన్ని, ఏకత్వాన్ని నిరూపిస్తున్నాయి. గాలుల దిశలు, జీవుల ఆహారం, తుఫాన్లు, ఈ విశ్వానికి ఒక సృష్టికర్త ఉన్నాడని ఆయన ఒక్కడే అని సాక్ష్యమిస్తున్నాయి. (అహ్సనుల్ బయాన్)

7 : క్రింది వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల శిక్షా స్థలం 'వైల్' అని తెలియపరచబడింది. అది నరకంలోని ఒక లోయ. అల్లాహ్ గుణాలను గురించి వాస్తవ విరుద్ధంగా మాట్లాడేవాడు ఘోరంగా పాపకార్యాలు చేసేవాడు. అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించేవాడు, వినీ విన్నట్లు ప్రవర్తించేవాడు, సత్యాన్ని స్వీకరించనివాడు, వీరిలో ప్రతి ఒక్కరికీ వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిచేయటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

9 : అంటే ఖుర్ఆన్ వాక్యాలు విని హాస్యంగా ప్రవర్తించేవారు, ఇటువంటి వారిని తీర్పుదినం నాడు కఠిన శిక్షకు గురిచేయటం జరుగుతుంది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది, "ఖుర్ఆన్‌ను తీసుకొని శత్రువుల్లోకి వెళ్ళకండి. వారు దాన్ని అవమానపరుస్తారు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.3474) (తఫ్సీర్ఇబ్నెకసీర్)

15 : సత్కార్యాలు చేస్తే సుఖాలు అనుభవిస్తారు. దుష్కార్యాలు చేస్తే కష్టాల పాలౌతారు. ఇందులో మాకేం లాభం లేదు. మీకు ఉపకారం చేస్తే ఉద్దేశ్యంతోనే మీ వైపునకు ప్రవక్తలను, గ్రంథాలను పంపడం జరిగింది. మీరు చేసినదానికి పూర్తి ప్రతిఫలం తప్పకుండా లభిస్తుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

اَمۡ حَسِبَ الَّذِيۡنَ اجۡتَرَحُوا السَّيِّاٰتِ اَنۡ نَّجۡعَلَهُمۡ
كَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ سَوَآءً
مَّحۡيَاهُمۡ وَمَمَاتُهُمۡ ؕ سَآءَ مَا يَحۡكُمُوۡنَ ۚ﴿21﴾ ع 2 10 18
وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ بِالۡحَـقِّ وَلِتُجۡزٰى
كُلُّ نَفۡسٍۢ بِمَا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُوۡنَ ﴿22﴾
اَفَرَءَيۡتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰٮهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى
عِلۡمٍ وَّخَتَمَ عَلٰى سَمۡعِهٖ وَقَلۡبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى
بَصَرِهٖ غِشٰوَةً ؕ فَمَنۡ يَّهۡدِيۡهِ مِنۡۢ بَعۡدِ اللّٰهِ ؕ اَفَلَا
تَذَكَّرُوۡنَ ﴿23﴾
وَقَالُوۡا مَا هِىَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنۡيَا نَمُوۡتُ وَنَحۡيَا
وَمَا يُهۡلِكُنَاۤ اِلَّا الدَّهۡرُ ۚ وَمَا لَهُمۡ بِذٰلِكَ مِنۡ
عِلۡمٍ ۚ اِنۡ هُمۡ اِلَّا يَظُنُّوۡنَ ﴿24﴾
وَاِذَا تُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا كَانَ
حُجَّتَهُمۡ اِلَّاۤ اَنۡ قَالُوا ائۡتُوۡا بِاٰبَآٮِٕنَاۤ اِنۡ كُنۡتُمۡ
صٰدِقِيۡنَ ﴿25﴾
قُلِ اللّٰهُ يُحۡيِيۡكُمۡ ثُمَّ يُمِيۡتُكُمۡ ثُمَّ يَجۡمَعُكُمۡ
اِلٰى يَوۡمِ الۡقِيٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيۡهِ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ
النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿26﴾ ع 3 5 19

(21) దుష్కార్యాలకు పాల్పడుతున్నవారు తమను, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తున్నవారిని మేము ఒకేలా పరిగణిస్తామని భావిస్తున్నారా? వారిద్దరి చావు బ్రతుకులు ఒకటే అవుతాయనుకుంటున్నారా? చాలా తప్పుడు నిర్ణయం వారిది. (22) ఎలాంటి అన్యాయం జరగకుండా ప్రతి మనిషికీ అతని సంపాదనకు తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వడానికి దేవుడు భూమ్యాకాశాల్ని సత్యం ప్రాతిపదికపై సృష్టించాడు. (23) తన మనోవాంఛల్ని దైవంగా చేసుకున్నవాడ్ని నీవు చూశావా? అతను విద్యాజ్ఞానాలు కలిగి ఉన్నా దేవుడు అతడ్నే దారి తప్పించాడు. అతని హృదయ కవాటాలు మూసివేశాడు. చెవులకు సీలు వేశాడు. కళ్ళకు గంతలు కట్టాడు. దేవుడే అలా చేసిన తర్వాత ఇక అతనికి ఎవరు దారి చూపగలరు? మీరు గుణపాఠం నేర్చుకోరా? (24) “జీవితమంటే ఈ ప్రపంచ జీవితమే. ఇక్కడే మనం చావాలి, ఇక్కడే బ్రతకాలి. కాలచక్ర భ్రమణం తప్ప మనల్ని ఏదీ నాశనం చేయలేదు” అంటారు వీరు. వీరి దగ్గర ఎలాంటి నిజ జ్ఞానం లేదు. వీరు కేవలం ఊహాస్త్రాలు సంధిస్తున్నారు. (25) స్పష్టంగా ఉన్న మా సూక్తులు వారికి విన్పిస్తున్నప్పుడు, ‘నీవుచెప్పేదే నిజమయితే మా తాతముత్తాతల్ని జీవం పోసి లేపుకు రా” అంటారు. (26) వారికిలా చెప్పు, “అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని బ్రతికిస్తున్నాడు. ఆయనే మిమ్మల్ని చంపుతున్నాడు. ఆ తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని మళ్ళీ బ్రతికించి ప్రళయదినాన సమావేశపరుస్తాడు. ఆ రోజు తప్పకుండా వస్తుంది. అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు.” కాని చాలామందికి తెలియదు.

18 : నిఘంటువు ప్రకారం షరీయత్ అంటే మార్గం, విధానం అని అర్థం. అంటే సన్మార్గం. దానిపై నడిచి గమ్యాన్ని చేరుకుంటారు. అంటే అల్లాహ్ సమ్మతించిన జీవన విధానం. అదే ఇస్లాం ధర్మం.

20 : అంటే, ఈ ఖుర్ఆన్ నమ్మేవారి కోసం వెలుగు, మార్గదర్శకం, కారుణ్యం వంటిది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿27﴾

(27) భూమ్యాకాశాల సార్వభౌమత్వం అల్లాహ్‌దే. ఏ రోజు ప్రళయఘడియ వచ్చిపడుతుందో ఆ రోజు అసత్యాన్ని అంటిపెట్టుకున్నవారు ఘోరంగా నష్టపోతారు.

وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً ۫ كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰٓى اِلٰى كِتٰبِهَا ؕ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿28﴾

(28) అప్పుడు ప్రతి మానవ సముదాయం మోకాళ్ళ మీద పడి ఉండటం నీవు చూస్తావు. అప్పుడు ప్రతి వర్గాన్నీ తన కర్మల చిట్టా వైపు రమ్మని పిలవడం జరుగుతుంది. తరువాత దేవుడు ఇలా అంటాడు : "ఈ రోజు మీకు మీరు చేసుకున్న కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది.

هٰذَا كِتٰبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ؕ اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿29﴾

(29) ఇది మేము తయారు చేయించిన కర్మపత్రాలు. మీ గురించి ఇవి ఉన్నవి ఉన్నట్లు సాక్ష్యమిస్తాయి. మీరు ప్రపంచంలో చేస్తున్నదంతా మేము ఎప్పటి కప్పుడు వ్రాయిస్తూ ఉండేవాళ్ళం."

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِىْ رَحْمَتِهٖ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿30﴾

(30) ఆ తరువాత సత్యాన్ని విశ్వసించి సాత్విక జీవితం గడిపిన వారిని వారి ప్రభువు తన కారుణ్య ఛాయలోకి తీసుకుంటాడు. ఇదే అసలు విజయం.

وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۫ اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِىْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿31﴾

(31) తిరస్కరించిన వారితో ఇలా అనబడుతుంది : "ఏమిటి, నా వాక్యాలు మీకు చదివి వినిపించ బడలేదా? కాని మీరు గర్విష్టుల్లా ప్రవర్తించారు. అసలు మీరు అపరాధ జనులు."

وَاِذَا قِيْلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ مَّا نَدْرِىْ مَا السَّاعَةُ ۙ اِنْ نَّظُنُّ اِلَّا ظَنًّا وَّمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِيْنَ ﴿32﴾

(32) 'దేవుని వాగ్దానం సత్యమైనదని, ప్రళయం సంభవించడంలో ఎలాంటి అనుమానం లేదని చెబుతున్నప్పుడు మీరు వ్యతిరేకిస్తూ 'ప్రళయమంటే ఏమిటో మాకు తెలియదు. అదేదో ఊహాకల్పనని మా అనుమానం. దాని మీద మాకసలు నమ్మకం కుదరడం లేదు' అని చెప్పేవారు.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿33﴾

(33) అప్పుడు వారి ముందు వారు చేసిన అకృత్యాల ఫలితాలు బట్టబయలవుతాయి. వారు దేన్ని గురించి హేళన చేస్తుండేవారో దాని ఉచ్చులోనే పడిపోతారు.

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن
نَّاصِرِينَ ﴿34﴾
ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا
وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ لَا
يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿35﴾
فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿36﴾
وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿37﴾ ع 4 11 20

(34) తర్వాత వారితో దైవదూతలు ఇలా అంటారు: “నేటి సమావేశాన్ని మీరు ఎలా విస్మరించారో ఈ రోజు మేము కూడా మిమ్మల్ని విస్మరిస్తున్నాం. ఇప్పుడు మీ నివాస స్థలం నరకం. ఇక మీకెవరూ సహాయం చేయరు. (35) మీరు దేవుని సూక్తుల్ని నవ్వులాటగా తీసుకున్నారు. మిమ్మల్ని ప్రపంచ జీవితం మోసగించింది. అందుకే మీకీ దుర్గతి పట్టింది.” కనుక ఈ రోజు వారిని నరకం నుండి విముక్తి కలిగించడంగాని, క్షమాపణ కోరుకొని దైవప్రసన్నత పొందమని వారికి చెప్పడంగాని జరగదు. (36) భూమ్యాకాశాల ప్రభువు, సర్వలోక స్వామి అయిన అల్లాహ్ మాత్రమే సకల విధాల ప్రశంసలకు అర్హుడు. (37) భూమ్యాకాశాలలో ఘనత ఆయనకే శోభిస్తుంది. ఆయన అపార శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడు.

21 – 37 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

అవిశ్వాసులను తీర్పుదినం గురించి భయపెట్టినప్పుడు, హెచ్చరించినప్పుడు అది వాస్తవమే అయితే మా పెద్దలను బ్రతికించి తీసుకురండి అని సవాలు చేసేవారు. ఇటువంటి అవిశ్వాసులకు తీర్పుదినం నాడు వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. అక్కడ వారిని రక్షించటానికి, సహాయంచేయడానికి ఎవరూ రారు అని అల్లాహ్ సమాధానమిచ్చాడు. అక్కడ కేవలం విశ్వాసులకు, పరలోకాన్ని విశ్వసించేవారికే సాఫల్యం సిద్ధిస్తుంది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

21 : అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ గ్రంథంలో అనేక విషయాల్ని అనేక విధాలుగా తెలియపరిచాడు. మంచివాళ్ళ, చెడ్డవాళ్ళ పర్యవసానం ఒకేవిధంగా ఉండదని స్పష్టపరిచాడు. ఇక్కడకూడా దాని గురించి వివరించటం జరిగింది. ఇహలోక సుఖాలలో మునిగితేలుతున్న పాపాత్ములు, అవిశ్వాసులు పరలోకంలో కూడా ఇవి లభిస్తాయనే ధీమాలోపడి ఉన్నారు. విశ్వాసులు చేసిన సత్కార్యాల వల్ల వారి వద్ద పుణ్యధనం ఉంది. దానివల్ల పరలోకంలో దైవకారుణ్యానికి స్వర్గానికి వారు అర్హులౌతారు. అవిశ్వాసులు మాత్రం అవిధేయతకు అవిశ్వాసానికి పాల్పడి పరలోకంలో దైవకారుణ్యానికి, స్వర్గానికి దూరమయ్యారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

23 : అతను తన మనస్సుకు నచ్చిన దాన్ని మంచిదిగా భావిస్తాడు. అంటే అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త ఆదాశాలకంటే తన మనోకాంక్షలకే ప్రాధాన్యతనిస్తాడు. వాడి మనోకాంక్షలు తప్పటడుగు కూడా వేయగలవు. అంటే ధర్మాన్ని దైవాదేశాలకు, సాక్ష్యాధారాలకు దూరంగా ఉండి ఆచరిస్తాడు. అంటే రాళ్ళను, రప్పలను, విగ్రహాలను పూజించేవాడు. మొదటి రాయికంటే అందమైన రాయి దొరికితే మొదటి దాన్ని పారవేసి రెండవదాన్ని పూజించటం ప్రారంభిస్తాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

24 : మక్కా అవిశ్వాసులు మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరించేవారు. ఈ ఇహలోకం తప్ప మరో జీవితం లేదని మొండిగా వాదించేవారు. మానవుడు జన్మిస్తాడు, జీవిస్తాడు, నశిస్తాడు. ఆ తరువాత మరే జీవితం లేదు అని వాదించేవారు. దానికి అల్లాహ్ వీరు అంటున్న ఏ విషయానికీ వారి వద్ద ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలు లేవని, ఇది కేవలం వీరి భ్రమ మాత్రమే అని చెప్పాడు.

28 : ప్రతి మానవ సముదాయం అంటే ప్రవక్తల అనుచరులు లేదా తిరస్కారులు. వారు మోకాళ్ళపై కూర్చుంటారు. అందరినీ విచారణ నిమిత్తం పిలవటం జరుగుతుంది. (అహ్సనుల్‌బయాన్)

29 : అంటే ఈ కర్మల పత్రాన్ని మేము సత్యసంధులు, సత్యవంతులైన దైవదూతల ద్వారా వ్రాయించాము. మీ కర్మలన్నీ మీకు చూపించటం జరుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

30 : అల్లాహ్ ఈ వాక్యంలో తీర్పుదినం నాడు చేసే తీర్పులను గురించి ప్రస్తావించాడు. అవి ఏమిటంటే అల్లాహ్ తన అనుగ్రహం వల్ల తన ప్రియభక్తులైన విశ్వాసులను స్వర్గంలోనికి ప్రవేశింపజేస్తాడు. రహ్మత్ అంటే స్వర్గం. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : అల్లాహ్ స్వర్గంతో, "నీవు నా కారుణ్యానివి. నేను ఎవరిని తలచుకుంటే వారిని నీలోకి ప్రవేశింపజేస్తాను" అని అంటాడు. ఎవరికి స్వర్గం లభించిందో, వారి వాస్తవ మనోరథం ఈడేరింది. అప్పుడతను సుఖసంతోషాలలో తేలుతూ ఉంటాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4472) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

34 : ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "అల్లాహ్ తన దాసులతో "నేను నీకు భార్యను ఇవ్వలేదా? నేను నీకు పెద్దరికం ప్రసాదించలేదా? నేను నీకు గుర్రాల్ని ఇతర జంతువులను నీ అధీనంలో ఉంచలేదా? నీవు నాయకత్వం వహించేవాడవు. పన్నులు వసూలు చేసేవాడవు" అని ప్రశ్నిస్తాడు. దానికి అతడు 'ఓ నా ప్రభూ! అవును' అని అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అతనితో, "నువ్వు నన్ను కలుసుకుంటావని నమ్మకం నీకుఉండేది కాదా?" అని ప్రశ్నిస్తాడు. దానికి అతను, 'లేదు' అని అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ "అప్పుడు నీవు నన్ను మరచిపోయినట్లే ఈనాడు నిన్ను నరకంలో వేసి నేను మరచిపోతాను" అని అంటాడు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.5270) (అహ్సనుల్ బయాన్)

36 : అల్లాహ్ ఈ సూరాలో తన ప్రఖ్యాత నిదర్శనాలను సాక్ష్యాధారాలను విశదపరచాడు. దాసులపై తన దయ, కారుణ్యాలను, వాత్సల్యాన్ని గురించి ప్రస్తావించాడు. న్యాయాన్ని, ధర్మాన్ని సమర్థించాడు. అత్యాచారాలను, హింసను దౌర్జన్యాలను ఖండించాడు. అందువల్ల దాసులు ప్రతిస్పందించి ఎల్లప్పుడూ ఆయన్నే స్తుతిస్తూ, ఆయన గొప్పతనాన్నే కొనియాడాలి. అందువల్ల అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "ప్రజలారా! సమస్త స్తోత్రాలన్నీ భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువైన అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి." అందువల్ల అల్లాహ్‌నే కొనియాడాలి. విగ్రహాలను ఆరాధించరాదు. ఇంకా వినండి! విశ్వంలోని గొప్పతనం, అహంకారం, గర్వం అన్నీ అల్లాహ్‌కే చెందుతాయి. ఆయనే ఆధిక్యత గలవాడు, సర్వాధికారి. ఆయన కార్యాలన్నీ వివేకంతో నిండినవి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 46. అల్ అహ్ఖాఫ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 35 వాక్యాలు, 4 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్‌లో ఖుర్ఆన్ ఏ ప్రళయదినం గురించి హెచ్చరిస్తుందో ఆ దినం వచ్చి తీరుతుందని మీరు చేస్తున్న ఈ అకృత్యాలకు చాలా కఠినంగా శిక్షించటం జరుగుతుందని అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులను హెచ్చరించటం జరిగింది. ఓ అవిశ్వాసులారా! ఓ విగ్రహారాధకులారా! ఈ విగ్రహాలు మిమ్మల్ని నరకాగ్ని నుండి రక్షిస్తాయని మీరు భావిస్తున్నారు. కాని ఇది చాలా పెద్ద పొరపాటు. ఎందుకంటే పరలోకంలో మంచికి మంచి, చెడుకు చెడు జరుగుతుంది. చెడు చేసి మంచి కోరడం తప్పుడు భావనేకదా! అల్లాహ్ మానవుల పట్ల న్యాయంగా, ధర్మంగా వ్యవహరిస్తాడు, మరి ఒక పాపాత్ముడు, ఒక అత్యాచారి ఇతరుల సిఫారసుతో స్వర్గంలోనికి ప్రవేశించడం అన్యాయం కాదా? అని పేర్కొనటం జరిగింది.

## 46. సూర అల్ అహ్ఖాఫ్

**ఆయత్‌లు : 35** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) హా. మీమ్. (2) ఈ గ్రంథం సర్వాధిక్యుడు, వివేకవంతుడూ అయిన అల్లాహ్ తరఫు నుండి అవతరించింది. (3) మేము భూమినీ, ఆకాశాలనూ, వాటి మధ్య ఉన్న సకల వస్తువులనూ సత్యబద్ధంగా ఒక ప్రత్యేక గడువు కొరకు సృష్టించాము. కాని ఏ యదార్థం గురించి ఈ అవిశ్వాసులను హెచ్చరించ బడిందో, ఆ యదార్థానికి వారు విముఖు లయ్యారు. (4) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, మీరు అల్లాహ్‌ను కాదని వేడుకుంటున్న శక్తులు అసలు భూమిలో సృష్టించింది ఏమిటో, కొంచెం నాకు చూపండి? లేదా ఆకాశాల సృష్టిలో, వాటి నిర్వహణలో వాటి పాత్ర ఏమైనా ఉందా? ఒకవేళ ఇది వరకు వచ్చిన ఏదైనా గ్రంథంగానీ లేదా జ్ఞాన సూచనగానీ మీ దగ్గర ఉంటే, దాన్ని తీసుకు రండి, మీరు సత్యవంతులే అయితే.

آیاتها 35 — 46 سورة الأحقاف مكية — ركوعاتها 4

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

حٰمٓ ﴿1﴾
تَنۡزِیۡلُ الۡکِتٰبِ مِنَ اللّٰہِ الۡعَزِیۡزِ الۡحَکِیۡمِ ﴿2﴾
مَا خَلَقۡنَا السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ وَمَا بَیۡنَہُمَاۤ اِلَّا
بِالۡحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّی ؕ وَالَّذِیۡنَ کَفَرُوۡا عَمَّاۤ
اُنۡذِرُوۡا مُعۡرِضُوۡنَ ﴿3﴾
قُلۡ اَرَءَیۡتُمۡ مَّا تَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰہِ اَرُوۡنِیۡ
مَاذَا خَلَقُوۡا مِنَ الۡاَرۡضِ اَمۡ لَہُمۡ شِرۡکٌ فِی
السَّمٰوٰتِ ؕ اِیۡتُوۡنِیۡ بِکِتٰبٍ مِّنۡ قَبۡلِ ہٰذَاۤ اَوۡ اَثٰرَۃٍ
مِّنۡ عِلۡمٍ اِنۡ کُنۡتُمۡ صٰدِقِیۡنَ ﴿4﴾

(5) అల్లాహ్‌ను కాదని, ప్రళయం వచ్చే వరకు అతనికి సమాధానం ఇవ్వలేని వారిని, మొరపెట్టుకునే వారు తమను మొరపెట్టుకుంటున్నారనే విషయం కూడ ఎరుగని వారిని వేడుకునే వాడికంటే పరమ భ్రష్టుడు ఎవడుంటాడు? (6) మానవులందరినీ సమావేశ పరిచినప్పుడు, వారు తమను వేడుకున్న వారికి విరోధులైపోతారు, వారి ఆరాధనను తిరస్కరిస్తారు. (7) స్పష్టమైన మా వాక్యాలు వారికి వినిపించి నప్పుడు, సత్యం వారి ముందుకు వచ్చినప్పుడు, ఈ అవిశ్వాసులు దానిని గురించి, ఇది స్పష్టమైన మంత్రజాలమే అని అంటారు.

(8) అయితే ప్రవక్తయే దానిని కల్పించాడని వారు భావిస్తున్నారా? వారితో ఇలా అను, “ఒకవేళ నేనే దానిని కల్పించి ఉన్నట్లయితే, మీరు దేవుని శిక్ష నుండి నన్ను ఏ మాత్రం రక్షించలేరు. మీరు కల్పించే విషయాలను అల్లాహ్ బాగా ఎరుగును. నాకూ మీకూ మధ్య సాక్షిగా అల్లాహ్ సరిపోతాడు. ఆయన ఎక్కువగా మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

(9) వారితో ఇలా పలుకు, నేను వినూత్న ప్రవక్తనేమీ కాను. రేపు మీకు ఏమి జరుగనున్నదో, నాకు ఏమి కానున్నదో నాకు తెలియదు. నేను నా వద్దకు పంపబడిన దైవవాణిని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను. నేను స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాణ్ణి తప్ప మరేమీ కాను. (10) ఓ ప్రవక్తా! వారికి ఇలా చెప్పు : ఒకవేళ ఈ గ్రంథం అల్లాహ్ తరపు నుండి వచ్చి ఉండి, మీరు దానిని తిరస్కరిస్తూ ఉన్నట్లయితే, మీ పర్యవసానం గురించి మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా? ఇటువంటి గ్రంథాన్ని గురించి ఇస్రాయీల్ సంతతికి చెందిన ఒక సాక్షి సాక్ష్యం కూడా ఇచ్చి ఉన్నాడు. అతడు విశ్వసించాడు. మీరు అహంభావానికి గురయ్యారు. ఇటువంటి దుర్మార్గులకు అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపడు.

وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَنْ لَّا
يَسْتَجِيْبُ لَهٗٓ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ
دُعَآئِهِمْ غٰفِلُوْنَ ﴿5﴾
وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ اَعْدَآءً وَّكَانُوْا
بِعِبَادَتِهِمْ كٰفِرِيْنَ ﴿6﴾
وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ؕ ﴿7﴾
اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَلَا
تَمْلِكُوْنَ لِيْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا ؕ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا
تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ كَفٰى بِهٖ شَهِيْدًاۢ بَيْنِيْ
وَبَيْنَكُمْ ؕ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿8﴾
قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَآ اَدْرِيْ مَا
يُفْعَلُ بِيْ وَلَا بِكُمْ ؕ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ
وَمَآ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿9﴾
قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهٖ
وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى مِثْلِهٖ
فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظّٰلِمِيْنَ ۧ ﴿10﴾ ع 1 10 1

(11) తిరస్కరించినవారు, విశ్వసించే వారిని గురించి, "ఈ గ్రంథాన్ని విశ్వసించటం అనేది మంచిపనే అయితే, వారు దాని వైపు మాకంటే ముందు పోగలిగేవారు కాదు" అని అంటారు. వారు దాని నుండి మార్గదర్శకత్వం పొందలేదు కాబట్టి. ఇది ప్రాచీన కల్పితం అని తప్పకుండా అంటారు. (12) వాస్తవంగా ఇంతకు ముందు మూసా గ్రంథం మార్గదర్శిగా, కారుణ్యంగా వచ్చి ఉంది. ఈ గ్రంథం దానిని ధ్రువీకరిస్తూ అరబ్బీ భాషలో వచ్చింది; దుర్మార్గులను హెచ్చరించటానికి, మంచి వైఖరి అవలంబించే వారికి శుభవార్తలు అందించ టానికిన్నూ. (13) నిశ్చయంగా అల్లాహ్‌యే మా ప్రభువు అని ప్రకటించి, దానిపై స్థిరంగా ఉండిపోయిన వారికి ఏ భయమూ లేదు, వారు దుః ఖించటమూ జరుగదు. (14) అటువంటివారే స్వర్గానికి పోయేవారు. అక్కడే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు, ప్రపంచంలో తాము చేసిన పనులకు ప్రతిఫలంగా. (15) మేము మానవునికి, అతను తన తల్లిదండ్రుల పట్ల సద్భావంతో మెలగాలని ఉపదేశించాము. అతని తల్లి అతనిని ఎంతో శ్రమతో తన గర్భంలో పెట్టుకొని మోసింది; ఎంతో శ్రమతోనే అతనిని కన్నది. అతనిని గర్భంలో పెట్టుకొని మోసేందుకు, అతనిచే పాలు మాన్పించేందుకు ముప్ఫై మాసాలు పట్టింది. చివరకు అతను పరిపూర్ణ శక్తిని పొంది, నలభై సంవత్సరాల వయస్సుకు చేరినప్పుడు, ఇలా అన్నాడు, "నా ప్రభూ! నాకూ, నా తల్లిదండ్రులకూ నీవు ప్రసాదించిన మహా భాగ్యాలకుగాను, నీకు కృతజ్ఞతలు తెలిపే, నీవు ఇష్టపడే సత్కార్యాలు చేసే సద్బుద్ధిని నాకు ప్రసాదించు. ఇంకా, నా సంతానాన్ని కూడ మంచివారుగా చేసి నాకు సుఖాన్ని ఇవ్వు, నేను నీ సన్నిధిలో పశ్చాత్తాపపడుతూ నీ వైపునకే మరలు తున్నాను. నేను విధేయులైన దాసులలో ఒకణ్ణి."

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ
خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ
فَسَيَقُولُونَ هَٰذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿11﴾
وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَٰذَا
كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ
ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿12﴾
إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿13﴾
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿14﴾
وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۖ حَمَلَتْهُ
أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ
ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ
أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۖ إِنِّي
تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿15﴾

أُولَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟
وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمْ فِىٓ أَصْحَٰبِ ٱلْجَنَّةِ ۖ
وَعْدَ ٱلصِّدْقِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿16﴾

وَٱلَّذِى قَالَ لِوَٰلِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِىٓ أَنْ
أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ ٱلْقُرُونُ مِن قَبْلِى وَهُمَا
يَسْتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيْلَكَ ءَامِنْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ
فَيَقُولُ مَا هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿17﴾

أُولَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ
خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ
كَانُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿18﴾

وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ
أَعْمَٰلَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿19﴾

(16) ఇటువంటి వారి నుండి మేము వారు చేసిన సత్కార్యాలను కర్మలను స్వీకరిస్తాము; వారు చేసిన దుష్కార్యాలను మన్నిస్తాము. వారికి చేయబడుతూ వచ్చిన సత్యవాగ్దానం ప్రకారం, వారు స్వర్గ వాసులలో చేరిపోతారు. (17) ఏ వ్యక్తి తన తల్లిదండ్రులతో, “ఛీ, పోండి, మీరు నన్ను విసిగిస్తున్నారు, మరణించిన తరువాత నేను సమాధి నుండి లేపబడతానని మీరు నన్ను భయపెడుతున్నారా? వాస్తవానికి నాకు పూర్వం ఎన్నో తరాలు గతించాయి (వారిలో నుండి ఎవ్వడూ లేచి రాలేదుకదా!) అని అన్న వ్యక్తిని గురించి తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ సహాయం కోసం అల్లాహ్‌కు మొరపెట్టుకొని ఇలా అన్నారు, “ఓరి దౌర్భాగ్యుడా! విశ్వసించు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది.” కాని అతడు, ఇవన్నీ పాతకాలపు కట్టుకథలు అని కొట్టిపారేశాడు. (18) ఇటువంటి వారి మీదనే శిక్షా నిర్ణయం రూఢీ అయింది. వారికి పూర్వం గతించిన జిన్నాతులు, మానవుల వర్గాలలోనే వారు కూడా పోయి చేరుతారు. నిస్సందేహంగా నష్టపోయిన వారు వీరే. (19) రెండు వర్గాలలోని ప్రతి ఒక్క వర్గానికి దాని కర్మలను బట్టి దాని అంతస్తు ఉంటుంది. వారు చేసిన దానికి పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వటానికి అల్లాహ్ ఇలా చేస్తాడు. వారికి అన్యాయం ఎంతమాత్రం జరుగదు.

1 – 19 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రపంచంలో అల్లాహ్‌ను వదలి ప్రజలు పూజిస్తున్నవారు, దైవశిక్ష నుండి రక్షిస్తారని భావిస్తున్నవారు ఏమీ చేయలేరని, వారు వారి ప్రార్థనలను సైతం వినలేరని, కనీసం తమను ఆరాధిస్తున్నట్టు కూడా వారికి తెలియదని స్పష్టం చేయబడింది. ఆ తరువాత తల్లిదండ్రుల హక్కులను గౌరవించేవారే, ఖుర్‌ఆన్‌ను విశ్వసిస్తారని, వారే అల్లాహ్ ఉపకారాలను గుర్తిస్తారని పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అల్లాహ్ తరఫున అవతరింపజేయబడిన గ్రంథమే ఖుర్‌ఆన్. దీన్ని అల్లాహ్‌యే తన దాసునిపై అవతరింపజేశాడు. దీన్ని ముహమ్మద్ (స) కల్పించలేదు. ఎందుకంటే ఆ అల్లాహ్ సర్వశక్తివంతుడు, ఆధిక్యం గలవాడూను. ఆయన్ని

గురించి మనం ఊహించనైనా ఊహించలేము. ఆయన ఏ కార్యమైనా, ఆదేశమైనా వివేకంతో కూడుకొని ఉంటుంది. ఆయన ప్రతి వస్తువును ప్రత్యేకమైన పద్ధతిలో సృష్టించాడు. అదేవిధంగా మానవుని యొక్క వయస్సు, సమయం నిర్ణయించబడి ఉన్నాయి. అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించని వారికి త్వరలోనే వారి పర్యవసానం తెలిసిపోతుంది. అదేవిధంగా విగ్రహాలను పూజించేవాడికంటే మరెవడు మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికాగలడు. వాటిలో ఎలాంటి శక్తీలేదు, ఎందుకంటే అవి నిర్జీవరాళ్ళు. తీర్పుదినం నాడు ఈ ఆరాధ్యులే పూజించేవారి శత్రువులుగా మారిపోతారు. మీరు మమ్మల్ని ఆరాధించేవారు కారని, మీరు షైతాన్‌ను ఆరాధించేవారని తేల్చిచెప్పేస్తారు. (మర్యమ్ 81, 82ని చూడండి). అదే విధంగా అన్‌కబూత్ సూరా 25వ వాక్యం చూడండి. ఆ రోజు ఇతరులను పూజించేవారు నష్టానికి గురవుతారు. అవిశ్వాసులు ఖుర్‌ఆన్‌ను జాలవిద్యగా, ప్రవక్తను మాంత్రికునిగా భావించి ధిక్కరించేవారు. కల్పితాలని కొట్టిపారేసేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ ఈసా(అ)ను, 'అల్లాహ్‌ను వదలి నన్ను, నా తల్లిని ఆరాధ్యులుగా చేసుకోండి అని అన్నావా?' అని ప్రశ్నిస్తాడు. అప్పుడు ఈసా (అ), 'ఇలా అనే అధికారం నాకు లేనప్పుడు నేను ఎలా అనగలను?' అనిసమాధానం ఇస్తారు. (అల్ మాయిద : 160) అంతేకాక షైతానులు కూడా తమకు ఎటువంటి సంబంధము లేదని తేల్చిచెప్పివేస్తారు. (అల్ ఖసస్ : 63). (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

అవిశ్వాసులు ఎల్లప్పుడూ ప్రవక్త (స) లోపాలను వెదికేవారు. ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) ఎలా కాగలడు అని చర్చించుకునేవారు. అప్పుడు వారికి ఇలా తెలియపర్చమని తన ప్రవక్తను అల్లాహ్ ఆదేశించాడు : మీరు ఆశ్చర్యపడడానికి నేనే మీ కొత్తగా వచ్చిన ప్రవక్తను కాను, నా కంటే ముందు ఎంతోమంది ప్రవక్తలు వచ్చారు. దైవసందేశాన్ని ప్రజలకు అందించారు. నేను ప్రవక్తను అయినప్పటికీ నా పట్ల, మీ పట్ల ఏం జరుగుతుందో కూడా నాకు తెలియదు. ఇబ్నె కసీర్ ప్రకారం ప్రవక్త (స) పరలోకంలో స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారనేది తప్పనిసరి. అయితే ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలో ఎలాంటి పరిస్థితులు ఎదురౌతామో చెప్పలేము. ఇంకా అల్లాహ్ ఖురైష్ ప్రజలపట్ల ఎలా ప్రవర్తిస్తాడు. వారు విశ్వసిస్తారా లేక అవిశ్వాసస్థితిలోనే మరణిస్తారా? ఇవన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) కేవలం దైవవాణిని అనుసరించేవారు. తన మనోకాంక్షలను ఎంతమాత్రం అనుసరించేవారు కారు. అంతేకాక ప్రవక్త (స) నిదర్శనాలు తేలేరని, ఆయన కేవలం అల్లాహ్ పట్ల హెచ్చరించేవారని, ఆయన్ను అనుసరించేవారు సాఫల్యం పొందుతారని, తిరస్కరించినవారి విషయం అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉందని పేర్కొనడం జరిగింది. అవిశ్వాసులు బిలాల్, అమ్మార్, ఖబ్బాబ్ వంటి బలహీన ముస్లిముల పేర్లు ప్రస్తావిస్తూ ఇందులో ఏదైనా లాభమే ఉంటే ఈ దరిద్రులకంటే ముందు మేమే విశ్వసించేవారము అని ఎగతాళి చేసేవారు. అంటే గౌరవం, గొప్పతనం తమ సొంతంగా భావించేవారు. కాని గౌరవం, గొప్పతనం అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి ప్రసాదిస్తాడు. ఎవరిని కోరితే వారికి అగౌరవానికి, అవమానానికి గురిచేస్తాడు. వారికి విశ్వసించే భాగ్యం కలుగలేదు. అందువల్లే వారు ఈ విధంగా అనుసరించేవారి పట్ల అసభ్యంగా పలికేవారు. ఇదే గర్వం, అహంకారమూను. వీరు సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తూ, ఇతరులను హీనదృష్టితో చూసేవారు.

అల్లాహ్ ఆదేశం : ఈ ఖుర్‌ఆన్ తౌరాతును ధృవీకరిస్తుంది. రెంటిలో ఆజ్ఞలు, ఆదేశాలు ఒకేవిధంగా ఉన్నాయి. ఖుర్‌ఆన్ అరబీ భాషలో, తౌరాత్ ఇబ్రానీ భాషలో అవతరింపజేయబడ్డాయి. ప్రవక్త (స) అవిశ్వాసులను విగ్రహారాధన నుండి దూరం చేయటానికి ప్రవక్త(స)పై ఖుర్‌ఆన్‌ను అవతరింపజేసాడు. అదేవిధంగా సత్కార్యాలు చేసేవారికి స్వర్గ శుభవార్త ఇవ్వటానికీను. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్ప్రవర్తన కలిగి ఉండమని, వారి కొరకు కారుణ్యం కోరుతూ ప్రార్థించమని ప్రత్యేకంగా ఆదేశించటం జరిగింది. ఓ అల్లాహ్! బాల్యంలో వారు నన్ను కరుణించినట్లు నువ్వు వారిని కరుణించు. (బనీ

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِؕ اَذْهَبْتُمْ طَيِّبٰتِكُمْ فِىْ حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا‌ۚ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَـقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُوْنَ‏ ﴿20﴾

ع 2 10 2

وَاذْكُرْ اَخَا عَادٍؕ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهٗ بِالْاَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖۤ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّا اللّٰهَؕ اِنِّىْۤ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ‏ ﴿21﴾

قَالُوْۤا اَجِئْتَنَا لِتَاْفِكَنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا‌ۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ‏ ﴿22﴾

(20) ఈ అవిశ్వాసులను అగ్ని ముందుకు తీసుకువచ్చి నిలబెట్టినప్పుడు, వారితో ఇలా అనబడుతుంది; మీరు మీ వంతు వరాలను మీ ప్రాపంచిక జీవితంలో పొందారు. వాటి ద్వారా ఆనందాన్ని మీరు అక్కడే అనుభవించారు. ఇక ఏ హక్కూ అర్హతా లేకుండా మీరు భూమిపై ప్రదర్శిస్తూ ఉండిన అహంకారానికి, మీ అవిధేయతకు పర్యవసానంగా, ఈ రోజు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష విధించబడుతుంది. (21) వారికి కొంచెం ఆద్ సోదరుని గాథను వినిపించు. అప్పుడు అతను ఇసుక గుట్టల మధ్య నివసించే తన జాతి వారిని ఇలా హెచ్చరించాడు – అలా హెచ్చరించేవారు అతనికి పూర్వం కూడా వచ్చారు, అతని తర్వాత కూడా వచ్చారు." అల్లాహ్ తప్ప మరెవరినీ ఆరాధించకండి. మీ విషయంలో ఒక భయంకర దినంనాడు విధించబడే శిక్షను గురించి నేను భయపడు తున్నాను." (22) దానికి వారు ఇలా అన్నారు, "మాయమాటలు చెప్పి మా ఆరాధ్యుల నుండి మమ్మల్ని దూరం చేయటానికా వచ్చింది నీవు? సరే, మంచిది, నీవు సత్యవంతుడవే అయితే, నీవు మమ్మల్ని భయపెడుతూ ఉన్నటువంటి ఆ శిక్షను తీసుకు రా."

ఇస్రాయీల్ : 24) అదేవిధంగా తల్లిదండ్రుల పట్ల మంచిగా వ్యవహరించాలని, వారి సేవచేయాలని మూడు చోట్ల ఆదేశించటం జరిగింది. (లుఖ్మాన్ : 14).

అబూ హురైరహ్ (ర) ఉల్లేఖనం : ఒక వ్యక్తి నా సేవకు అందరికంటే ఎక్కువ అర్హులు ఎవరు అని ప్రశ్నించాడు. నీ తల్లి అని ప్రవక్త (స) సమాధానం ఇచ్చారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ అడిగాడు, మళ్ళీ అదే సమాధానం ఇచ్చారు. మూడవసారి కూడా అదే సమాధానం ఇచ్చారు. నాల్గవసారి 'నీ తండ్రి' అని సమాధానం ఇచ్చారు. (బుఖారీ) జాబిర్ (ర) ఉల్లేఖనం : నీవూ, నీ ధనం నీ తండ్రిది అనిప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5514)

సూరహ్ బఖరహ్‌లో పాలుపట్టే గరిష్ఠ గడువు 2 సంవత్సరాలు అని పేర్కొనటం జరిగింది. ఇంకా గర్భధారణ, పాలుపట్టే గడువు కలిపి మొత్తం గడువు 30 నెలలుగా పేర్కొనటం జరిగింది. అంటే గర్భం కనిష్ఠ గడువు 6 నెలలు. ఇది చంద్రమాసాల ప్రకారం ఉంటుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

18 : ఇందులో మరణానంతర జీవితాన్ని పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవారి విషయంలో అల్లాహ్ శిక్ష తప్పనిసరి అయిపోయిందని హెచ్చరించటం జరిగింది. దీన్ని గురించి సూరహ్ సాద్‌లో కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ షైతానుతో నిన్ను, నీ అనుచరులను నరకంలో పడవేస్తానని, మీతో నరకాన్ని నింపుతానని వాగ్దానం చేశాడు. పరలోకంలో నష్టపోయేది ఈ సత్య తిరస్కారులే. ఎందుకంటే వీరు సత్యమార్గానికి బదులు వక్రమార్గాన్ని ఎన్నుకున్నారు.

قَالَ اِنَّمَا الۡعِلۡمُ عِنۡدَ اللّٰهِ ۖ وَاُبَلِّغُكُمۡ مَّاۤ
اُرۡسِلۡتُ بِهٖ وَلٰـكِنِّىۡۤ اَرٰٮكُمۡ قَوۡمًا
تَجۡهَلُوۡنَ ﴿23﴾

فَلَمَّا رَاَوۡهُ عَارِضًا مُّسۡتَقۡبِلَ اَوۡدِيَتِهِمۡ ۙ
قَالُوۡا هٰذَا عَارِضٌ مُّمۡطِرُنَا ؕ بَلۡ هُوَ مَا
اسۡتَعۡجَلۡتُمۡ بِهٖ ؕ رِيۡحٌ فِيۡهَا عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ۙ﴿24﴾

تُدَمِّرُ كُلَّ شَىۡءٍۭ بِاَمۡرِ رَبِّهَا فَاَصۡبَحُوۡا لَا يُرٰٓى اِلَّا
مَسٰكِنُهُمۡ ؕ كَذٰلِكَ نَجۡزِى الۡقَوۡمَ الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿25﴾

وَلَقَدۡ مَكَّنّٰهُمۡ فِيۡمَاۤ اِنۡ مَّكَّنّٰكُمۡ فِيۡهِ وَجَعَلۡنَا
لَهُمۡ سَمۡعًا وَّاَبۡصَارًا وَّاَفۡـِٕدَةً ۖ فَمَاۤ اَغۡنٰى عَنۡهُمۡ
سَمۡعُهُمۡ وَلَاۤ اَبۡصَارُهُمۡ وَلَاۤ اَفۡـِٕدَتُهُمۡ مِّنۡ شَىۡءٍ
اِذۡ كَانُوۡا يَجۡحَدُوۡنَ ۙ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمۡ مَّا
كَانُوۡا بِهٖ يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿26﴾ ع 3 6 3

وَلَقَدۡ اَهۡلَكۡنَا مَا حَوۡلَـكُمۡ مِّنَ الۡقُرٰى وَصَرَّفۡنَا
الۡاٰيٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُوۡنَ ﴿27﴾

فَلَوۡلَا نَصَرَهُمُ الَّذِيۡنَ اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ
قُرۡبَانًا اٰلِهَةً ؕ بَلۡ ضَلُّوۡا عَنۡهُمۡ ۚ وَذٰلِكَ اِفۡكُهُمۡ
وَمَا كَانُوۡا يَفۡتَرُوۡنَ ﴿28﴾

(23) అతను ఇలా అన్నాడు, దానిని గురించి అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు. ఏ సందేశాన్ని ఇచ్చి నన్ను పంపడం జరిగిందో ఆ సందేశాన్నే నేను మీకు అందజేస్తున్నాను. కాని నేను గమనిస్తున్నాను. మీరు జ్ఞానహీనులుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. (24) తరువాత వారు ఆ శిక్షను తమ లోయల వైపునకు వస్తూ ఉండగా చూసి, ఇవి పుష్కలంగా మాకు వర్షాన్ని కురిపించే మేఘాలు అని అనసాగారు – కాదు, కాని ఇది మీరు తొందరపెడుతూ ఉన్న విషయమే. ఇది తుఫాను గాలి, వ్యధాభరితమైన శిక్షను తెస్తోంది. (25) తన ప్రభువు ఆజ్ఞానుసారం ప్రతి వస్తువునూ సర్వనాశనం చేస్తుంది, చివరికి వారి నివాస స్థలం తప్ప అక్కడ ఏమీ కనిపించకుండా పోయింది. ఈ విధంగా మేము నేరస్తులకు ప్రతిఫలం ఇస్తూ ఉంటాము. (26) మీకు ప్రసాదించనివి ఎన్నో మేము వారికి ప్రసాదించాము. మేము వారికి చెవులూ, కళ్ళు, మనస్సూ అన్నీ ప్రసాదించాము. కాని ఆ చెవులూ, కళ్ళూ వారికి ఏ విధంగానూ పనికి రాలేదు. వారు అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరిస్తూ ఉండేవారు. వారు దేనిని గురించి వేళాకోళం చేస్తూ ఉండేవారో, దాని వలలోనే వారు చిక్కుకున్నారు. (27) మీ పరిసర ప్రాంతాలలోని ఎన్నో నివాసాలను మేము నాశనం చేసివేశాము. మేము మా వాక్యాలను పంపి మాటిమాటికీ అనేక విధాలుగా వారికి నచ్చజెప్పాము, వారు దారికి వస్తారని. (28) అల్లాహ్‌ను వదలి, వారు ఏ శక్తులను అల్లాహ్ సాన్నిధ్యాన్ని పొందటానికి సాధనాలుగా భావించి, దైవాలుగా చేసుకున్నారో, ఆ శక్తులు వారిని ఎందుకు ఆదుకోవు? పైగా అవి వారికి కనుమరుగై పోయాయి. ఇది వారి అసత్యాలకూ, వారు కల్పించుకున్న కృత్రిమ విశ్వాసాలకూ పర్యవసానం.

(29) అప్పుడు మేము జిన్నాతుల ఒక వర్గాన్ని ఖురాన్ వినేందుకు నీ వద్దకు చేర్చాము. నీవు ఖురాన్ పఠిస్తూ ఉండిన స్థలానికి చేరిన తరువాత, వారు పరస్పరం 'నిశ్శబ్దంగా ఉండండి' అని చెప్పుకున్నారు. దాని పఠనం ముగిసిన తరువాత వారు హెచ్చరిక చేసే వారుగా తమ జాతి వైపునకు తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. (30) వారు అక్కడకు వెళ్లి ఇలా అన్నారు, "ఓ మా జాతి ప్రజలారా! మేము ఒక గ్రంథాన్ని విన్నాము. అది మూసా ప్రవక్త తరువాత అవతరించింది; తనకు పూర్వం అవతరించిన గ్రంథాలను ధ్రువీకరిస్తుంది. సత్యం వైపునకూ, రుజుమార్గం వైపునకూ దారి చూపుతుంది. (31) ఓ మా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్ వైపునకు పిలిచే వాని సందేశాన్ని స్వీకరించండి, అతనిని విశ్వసించండి. అప్పుడు అల్లాహ్ మీ పాపాలను క్షమిస్తాడు, మిమ్మల్ని భయంకరమైన శిక్ష నుండి రక్షిస్తాడు. (32) అల్లాహ్ వైపునకు పిలిచే వాని పిలుపును విననివాడు భూమిలో అల్లాహ్‌ను శక్తిహీనుడుగా చేసే శక్తిని కలిగిలేడు. అతనిని అల్లాహ్ నుండి రక్షించేందుకు ఎలాంటి సహాయకులు గానీ, సంరక్షకులు గాని ఎవరూ ఉండరు. అటువంటి వారు స్పష్టమైన మార్గ భ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు." (33) ఏ దేవుడైతే ఈ భూమినీ, ఈ ఆకాశాన్నీ సృష్టించాడో, వాటిని సృష్టించటంలో అలసిపోలేదో, ఆ దేవుడు మృతులను తప్పకుండా బ్రతికించి లేపగల శక్తిని కూడ కలిగి ఉన్నాడనే విషయం వారికి తెలియటం లేదా? ఎందుకు కలిగిలేడు, నిశ్చయంగా ఆయన ప్రతి దానినీ చేయగల శక్తి సామర్థ్యాలు కలవాడు.

(34) అవిశ్వాసులు అగ్ని ముందుకు తీసుకురాబడే రోజున వారిని, "ఇది సత్యం కాదా?" అని అడగటం జరుగుతుంది. వారు, 'మా ప్రభువు సాక్షిగా! ఎందుకు కాదు' అని అంటారు. అల్లాహ్ "సరే, ఇక మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండిన దానికి బదులుగా శిక్షను రుచి చూడండి" అని సెలవిస్తాడు.

وَاِذۡ صَرَفۡنَاۤ اِلَيۡكَ نَفَرًا مِّنَ الۡجِنِّ يَسۡتَمِعُوۡنَ الۡقُرۡاٰنَ‌ۚ فَلَمَّا حَضَرُوۡهُ قَالُوۡۤا اَنۡصِتُوۡا‌ ۚ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوۡا اِلٰى قَوۡمِهِمۡ مُّنۡذِرِيۡنَ ﴿29﴾

قَالُوۡا يٰقَوۡمَنَاۤ اِنَّا سَمِعۡنَا كِتٰبًا اُنۡزِلَ مِنۡۢ بَعۡدِ مُوۡسٰى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ يَهۡدِىۡۤ اِلَى الۡحَـقِّ وَاِلٰى طَرِيۡقٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿30﴾

يٰقَوۡمَنَاۤ اَجِيۡبُوۡا دَاعِىَ اللّٰهِ وَاٰمِنُوۡا بِهٖ يَغۡفِرۡ لَـكُمۡ مِّنۡ ذُنُوۡبِكُمۡ وَيُجِرۡكُمۡ مِّنۡ عَذَابٍ اَلِيۡمٍ ﴿31﴾

وَمَنۡ لَّا يُجِبۡ دَاعِىَ اللّٰهِ فَلَيۡسَ بِمُعۡجِزٍ فِى الۡاَرۡضِ وَلَيۡسَ لَهٗ مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اَوۡلِيَآءُ‌ ؕ اُولٰۤـئِكَ فِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنٍ ﴿32﴾

اَوَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِىۡ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ وَلَمۡ يَعۡىَ بِخَلۡقِهِنَّ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنۡ يُّحۡـىِۦَ الۡمَوۡتٰى‌ ؕ بَلٰٓى اِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿33﴾

وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا عَلَى النَّارِ ؕ اَلَيۡسَ هٰذَا بِالۡحَـقِّ‌ ؕ قَالُوۡا بَلٰى وَرَبِّنَا‌ ؕ قَالَ فَذُوۡقُوا الۡعَذَابَ بِمَا كُنۡتُمۡ تَكۡفُرُوۡنَ ﴿34﴾

| | |
|---|---|
| فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا<br>تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ ؕ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا<br>يُوعَدُونَ ۙ لَمْ يَلْبَثُوٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ؕ<br>بَلٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿35﴾ ع 4/9/4 | (35) ఓ ప్రవక్తా! సహనం పాటించు, దృఢచిత్తులైన ప్రవక్తలు సహనం వహించినట్లుగా. వారి విషయంలో తొందరపడకు. దేనిని గురించి వారిని ఇప్పుడు భయపెట్టటం జరుగుతోందో, దానిని వారు చూసిన రోజున, వారికి ప్రపంచ దినంలోని ఒక గడియకంటే ఎక్కువ కాలం కూడ ఉండలేదు అని అనిపిస్తుంది. సందేశం అందజేయబడింది. ఇక అవిధేయులు తప్ప మరెవరు నాశనమవుతారు? |

20 – 35 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో తీర్పుదినం నాడు బాబాలు, పీర్లు, వలీలు, ఎవరికీ పనికి రారని, ప్రతి వ్యక్తి తన గురించి మాత్రమే ఆలోచిస్తూ ఉంటాడని పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో మీకంటే ముందు ఎన్నో జాతులు గతించాయని, వాటిని అల్లాహ్ శిక్ష గురించి హెచ్చరించటం జరిగిందని, కాని వారు దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించారని, అందువల్లే వారు తుదముట్టించబడ్డారని పేర్కొనటం జరిగింది. చివరి వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ విన్నప్పటికీ వాస్తవం తెలిసినప్పటికీ వారు విశ్వసించటం లేదంటే వారి హృదయాలు రోగాలకు గురి కావటమే. ఖుర్ఆన్ ఎంత ప్రభావపూరితమైనదంటే ఒక వర్గం ప్రజలు దాన్ని విని, ప్రభావితులై తమ జాతి వద్దకు పోయి దాన్ని గురించి ప్రచారం చేసారు. అందరూ విశ్వసించారు. జిన్నాతులు కూడా ఈ ఖుర్ఆన్‌ను విని ఆశ్చర్యచకితులై విశ్వసించి తమ జాతివద్దకు వెళ్ళి, "మేము ఒక గ్రంథాన్ని విన్నాము, మూసా తరువాత అవతరించిన గ్రంథం ఇది, ఈ ఖుర్ఆన్ రుజుమార్గం చూపుతుంది" అని వివరించారు. జిన్నాతులు ఖుర్ఆన్‌ను అనుసరిస్తున్నారు. ప్రచారం చేస్తున్నారు. కాని చాలా విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే, మనం మానవులం. దాన్ని అనుసరించటం లేదు. ప్రచారం చేయటంలేదు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

హూద్ (అ) అల్లాహ్ ప్రవక్త. ఈయన ఆద్ జాతికి చెందినవారు. అందువల్లే అతన్ని వారి సోదరునిగా పేర్కొనటం జరిగింది. మక్కా అవిశ్వాసులకు హూద్ జాతి వృత్తాంతాన్ని తెలియపర్చమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే దాన్నుండి వారు గుణపాఠం నేర్చుకోగలరు. వీరు హజర్‌మోత్, అమ్మాన్‌ల మధ్య నివసించేవారు. వీరు చాలా బలంగా ఉండేవారు. చుట్టు ప్రక్కల ప్రజలు వీరి హింసలకు, అత్యాచారాలకు గురయ్యేవారు. హూద్ (అ) వారిని అల్లాహ్ శిక్ష గురించి హెచ్చరించారు. అంతకుముందు వచ్చిన ప్రవక్తలందరూ తమ తమ జాతులను హెచ్చరించినట్లు, "అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. నా హితోపదేశం వినకపోతే భయంకరమైన దినం నాటి శిక్ష చుట్టుముట్టుతుంది" అని హెచ్చరించారు. ఆద్ జాతి ఆయన సందేశాన్ని తిరస్కరించింది. నీవు మమ్మల్ని మా విగ్రహాల ఆరాధన నుండి వారించటానికే వచ్చావు. మేము నీ మాటలు ఎంతమాత్రం వినము, నిన్ను విశ్వసించము. మాపై అల్లాహ్ శిక్ష అవతరిస్తుందనీ, అంటే అది చేసి చూపించు అని మూర్ఖంగా ప్రవర్తించేవారు.

అప్పుడు హూద్ (అ) ఆ శిక్ష తప్పక వస్తుందని, అయితే దాని సమయం మాత్రం నాకుతెలియదని, దాన్ని గురించి కేవలం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసునని, మీరు పరమ మూర్ఖులని, ఎందుకంటే మీరు మీ ప్రభువును కరుణాకటాక్షాలను కోరే బదులు దైవశిక్షకు తొందరపెడుతున్నారని మందలించారు.

ఆద్ జాతివారు తమ వైపు వస్తున్న మేఘాన్ని చూసి సంతోషం వ్యక్తం చేస్తూ వర్షం కురుస్తుందని భావించారు. అప్పుడు హూద్ (అ) ఇది మీరు ఎదురు చూస్తున్న దైవశిక్ష అని తెలియపరిచారు. ఇది ఒక సుడిగాలి. మిమ్మల్ని సర్వనాశనం చేసివేస్తుంది అని అన్నారు. అది వచ్చింది. అందరినీ సర్వనాశనం చేసివేసింది. హూద్ (అ), మరికొందరు విశ్వాసులు, ఆద్ జాతి శిధిలాలు మిగిలిపోయాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

మహాప్రవక్త(స) వద్దకు జిన్నులు వచ్చారు. ఈ సంఘటన నఖ్‌లాలో సంభవించింది. ప్రవక్త (స) ఇషా నమాజ్ చదువుతున్నారు. ఏడుగురు జిన్నులు వచ్చి ప్రవక్త (స) వద్ద నిలబడ్డారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం ప్రవక్త (స) జిన్నులకు వినిపించటానికి ఖుర్‌ఆన్ పఠించలేదు. ఆయన జిన్నులను చూడలేదు. ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో సహా ఉక్కాజ్ వెళ్తున్నారు. జిన్నులు, షైతానులు, ఆకాశం వైపు వెళ్ళి అక్కడి విషయాలు తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేసేవారు. అగ్ని కణాలు వారిని తరమడం ప్రారంభం అయ్యింది. కారణం ఏమిటి అని వెతకసాగారు. ఫలితంగా వారికి కారణం ఇది అని తెలిసింది. ఖుర్‌ఆన్‌ను విన్నవెంటనే విశ్వసించారు. జిన్నులు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చినట్టు ఆయనకు తెలియపర్చబడింది. ఈ జిన్నులు తమ జాతి వారి వద్దకువెళ్ళి “ఈనాడు, మేము ఒక విచిత్రమైన ఖుర్‌ఆన్‌ను విన్నాము. అది రుజుమార్గం చూపుతుంది. అందుకే మేము దాన్ని విశ్వసించాము. ఇంతవరకూ మేము చేస్తూ వచ్చిన షిర్క్‌పై పశ్చాత్తాపం చెందాము” అని చెప్పారు. ఆ పిమ్మట జిన్నులందరూ అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకున్నారు.

**మరణానంతర జీవితానికి సాక్ష్యాధారాలు :**

అల్లాహ్ సప్తాకాశాలను, గ్రహాలను, భూమిని సృష్టించాడు. సూర్యచంద్రాదులను సృష్టించాడు, ఇవన్నీ ఈనాటి వరకు తమ బాధ్యతలో నిమగ్నమయి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలన చేస్తున్నాయి. ఇటువంటి శక్తిమంతుడు మరణానంతరం బ్రతికించలేడా? అదేవిధంగా నరకవాసులను ప్రశ్నించటం కూడా జరుగుతుంది. అంటే పాపాత్ములను నరకంలో పడవేసే ముందు వారిని అవమానించటం, చీవాట్లు పెట్టటం జరుగుతుంది. మా ప్రవక్త, మా శిక్ష సత్యమా? కాదా? అని వారిని ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది. సత్యమే అని ఒప్పుకోవటం తప్ప మార్గాంతరం ఉండదు. అప్పుడు మీరు చేసిందానికి రుచి చూడండి అని వారితో అనటం జరుగుతుంది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 47. ముహమ్మద్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్‌లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు, గ్రంథ ప్రజలు అసత్య ధ్వజ వాహకులుగా ఉన్నారని, అసత్యాన్ని సమర్థిస్తున్నారని, విశ్వాసులు సత్య ధ్వజ వాహకులని సత్యాన్ని సమర్థిస్తున్నారని పేర్కొనటం జరిగింది. అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు సంఖ్యలో, ధనంలో, ఆధిక్యత వల్ల పరలోకంలో కూడా సాఫల్యం పొందుతారని భావిస్తున్నారు. అయితే అల్లాహ్ దృష్టిలో అసత్యానికి ఎటువంటి ప్రాతిపదిక లేదు. ఇది కలుపు మొక్క లాంటిది. దీన్ని పీకి పారవేయడం చాలా సులభం. అల్లాహ్ విశ్వాసుల ద్వారా వారిని ఏరిపారేస్తాడు. విశ్వాసులకు విజయం ప్రసాదిస్తాడు. అవిశ్వాసులను అపజయం పాలుచేస్తాడు. ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 38 వ్యాలున్నాయి.

آيَاتُهَا 38 سُورَةُ مُحَمَّدٍ مَدَنِيَّةٌ 47 رُكُوعَاتُهَا 4

## 47. ముహమ్మద్

**ఆయత్‌లు : 38** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

اَلَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَصَدُّوۡا عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعۡمَالَهُمۡ ﴿1﴾

(1) అవిశ్వాసానికి పాల్పడి, అల్లాహ్ మార్గం వైపునకు పోకుండా నిరోధించిన వారి కర్మలను అల్లాహ్ వృధా చేశాడు.

وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاٰمَنُوۡا بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّهُوَ الۡحَـقُّ مِنۡ رَّبِّهِمۡ‌ ۙ كَفَّرَ عَنۡهُمۡ سَيِّاٰتِهِمۡ وَاَصۡلَحَ بَالَهُمۡ ﴿2﴾

(2) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసినటువంటి, ముహమ్మద్‌పై అవతరించినది – అది పూర్తిగా సత్యమేనని, అది వారి ప్రభువు వద్దనుండి వచ్చినదని – నమ్మినటువంటి వారి నుండి అల్లాహ్ వారి చెడుగులను దూరం చేసి, వారి స్థితిని చక్కదిద్దాడు.

ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الۡبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الۡحَـقَّ مِنۡ رَّبِّهِمۡ‌ ؕ كَذٰلِكَ يَضۡرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمۡثَالَهُمۡ ﴿3﴾

(3) దానికి కారణం అవిశ్వాసులు అసత్యాన్ని అనుసరించటమే. విశ్వాసులు ఈ విధంగా తమ ప్రభువు వద్దనుండి వచ్చిన సత్యాన్ని అనుసరించటయే. అల్లాహ్, ప్రజలకు తమ నిజమైన స్థానం ఏమిటో తెలియజేస్తాడు.

فَاِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَضَرْبَ الرِّقَابِ ؕ
حَتّٰٓى اِذَآ اَثْخَنْتُمُوْهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ ۙ فَاِمَّا
مَنًّا ۢ بَعْدُ وَاِمَّا فِدَآءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ
اَوْزَارَهَا ۛ ۚ ذٰلِكَ ۛ ؕ وَلَوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ
وَلٰكِنْ لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ؕ وَالَّذِيْنَ
قُتِلُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُّضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿4﴾
سَيَهْدِيْهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۚ ﴿5﴾
وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿6﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ
وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ﴿7﴾
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَاَضَلَّ
اَعْمَالَهُمْ ﴿8﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوْا مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاَحْبَطَ
اَعْمَالَهُمْ ﴿9﴾
اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ دَمَّرَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ ۡ وَلِلْكٰفِرِيْنَ اَمْثَالُهَا ﴿10﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنَّ الْكٰفِرِيْنَ
لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿11﴾ ع 1 11 5

(4) కనుక మీరు ఈ అవిశ్వాసులతో తలపడినపుడు, వారి మెడలను ఖండించటమే మీరు చేయవలసిన మొదటి పని. చివరకు మీరు వారిని పూర్తిగా అణచివేసిన తరువాత, ఖైదీలను గట్టిగా బంధించండి. ఆ తరువాత, వారికి మేలైనా చేయండి లేదా వారి నుండి పరిహారం (సొమ్ము) తీసుకొని వదలివేయండి. యుద్ధంలో వారు తమ ఆయుధాలు క్రింద పడవేసే వరకు ఇది మీరు చేయవలసిన పని. అల్లాహ్ తలచుకుంటే స్వయంగా ఆయనే వారిని ఎదుర్కొనే వాడు. అయితే మిమ్మల్ని ఒకరి ద్వారా మరొకరిని పరీక్షించటానికి ఇలా చేసాడు. అల్లాహ్ తన మార్గంలో చంపబడిన వారి కర్మలను ఎంతమాత్రం వ్యర్థం చేయడు.

(5) ఆయన వారికి మార్గం చూపుతాడు, వారి స్థితిని చక్కదిద్దుతాడు. (6) తాను వారికి తెలియజేసిన స్వర్గంలో వారిని ప్రవేశింపజేస్తాడు.

(7) విశ్వాసులారా! మీరు అల్లాహ్‌కు సహాయం చేస్తే, ఆయన మీకు సహాయం చేస్తాడు, మీ పాదాలకు నిలకడ ప్రసాదిస్తాడు. (8) తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించిన వారికి వినాశం తప్పదు. అల్లాహ్ వారి కర్మలను మార్గం తప్పించాడు.

(9) ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దానిని అంగీకరించలేదు. కనుక అల్లాహ్ వారి కర్మలను వ్యర్థం చేసాడు. (10) వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజల పర్యవసానం ఎలా జరిగిందో చూసేందుకు వారు భూమిపై సంచరించలేదా? అల్లాహ్ వారిని సమూలంగా తుడిచిపెట్టాడు. ఇటువంటి ఫలితాలే ఈ అవిశ్వాసులకు వ్రాసిపెట్ట బడి ఉన్నాయి. (11) ఎందుకంటే, విశ్వాసులకు రక్షకుడూ, సహాయకుడూ అల్లాహ్‌యే. అయితే అవిశ్వాసులకు సహాయకుడూ, రక్షకుడూ అనేవాడు ఎవ్వడూ లేడు.

(12) విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసే వారిని అల్లాహ్, క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అవిశ్వాసులు కేవలం కొన్నాళ్ళ ప్రాపంచిక జీవితంలోని సౌఖ్యాలను అనుభవిస్తున్నారు. పశువులు మాదిరిగా తింటున్నారు. త్రాగుతున్నారు. వారి అంతిమ నివాసం నరకం. (13) ఓ ప్రవక్తా! నిన్ను బహిష్కరించిన నగరం కంటే ఎంతో శక్తిమంతమైన నగరాలు ఎన్నో గతించి పోయాయి. మేము వాటిని ఎవ్వరూ కాపాడలేనంతగా సర్వనాశనం చేశాము. (14) తన ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక స్పష్టమైన సన్మార్గం పొందినవాడు, తమ దుష్కార్యాలు మనోహరమైనవిగా కనిపించేలా చేయబడి, తమ కోరికలకు దాసులైన వారి మాదిరిగా కాగలడా? (15) భయభక్తులు కలవారికి వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గం యొక్క వైభవం ఇలా ఉంది, అందులో నిర్మలమైన నీటి కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, ఏ మాత్రమూ మారని రుచిగల పాల కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, సేవించే వారికీ మధురంగా ఉండే మద్యపు కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, స్వచ్ఛమైన తేనె కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, అందులో వారికొరకు అన్ని రకాల పండ్లు ఉంటాయి. ఇంకా వారి ప్రభువు తరఫు నుండి క్షమాభిక్ష కూడ. (ఇలాంటి వ్యక్తి) నరకంలో శాశ్వతంగా ఉండిపోయే వారి మాదిరిగా పేగులను సైతం కోసివేసేటటువంటి సల సల కాగే నీరు ఇవ్వబడే వారి మాదిరిగా కాగలడా? (16) వారిలో నీ మాటలను చెవియొగ్గి వినేవారు కొందరు ఉన్నారు. అయితే నీ దగ్గర నుండి వెళ్ళిపోయిన తరువాత, జ్ఞాన భాగ్యం ప్రసాదించబడిన వారితో, ఇందాక ఈయనగారు అన్నది ఏమిటి? అని అడుగుతారు. హృదయాలపై అల్లాహ్ ముద్రవేసిన వారు వీరే. వారు తమ కోరికలను అనుసరిస్తున్నారు.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴿12﴾

وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿13﴾

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿14﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى ۖ وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿15﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿16﴾

وَالَّذِيْنَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ
تَقْوٰىهُمْ ﴿17﴾

فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۚ
فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا جَآءَتْهُمْ
ذِكْرٰىهُمْ ﴿18﴾

فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ
وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰىكُمْ ۧ ﴿19﴾ ع 2 8 6

(17) ఇక మార్గం పొందినవారు; అల్లాహ్ వారికి ఇంకా ఎక్కువగా మార్గం చూపుతాడు. వారికి వారి వంతు భయభక్తులను ప్రసాదిస్తాడు. (18) ఇప్పుడు వారు ప్రళయం కొరకే ఎదురు చూస్తున్నారా? అది అకస్మాత్తుగా వారి మీదకు విరుచుకుపడాలని? దాని సూచనలైతే వచ్చేశాయి. స్వయంగా అదే వచ్చినప్పుడు, ఇక వారికి హితోపదేశం స్వీకరించే అవకాశం ఎక్కడ మిగిలి ఉంటుంది? (19) కనుక ఓ ప్రవక్తా! బాగా తెలుసుకో, అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు అర్హుడైనవాడు ఎవ్వడూ లేడు అని. నీ పొరపాట్లకుగాను క్షమాభిక్ష వేడుకో, విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషుల మన్నింపు కోసం కూడా వేడుకుంటూ ఉండు. అల్లాహ్ నీ కార్యకలాపాలను కూడ ఎరుగును, నీ విశ్రాంతి స్థలాన్ని కూడా ఎరుగును.

1 – 19 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

అవిశ్వాసుల కుట్రలన్నీ విఫలమవుతాయి, ఎందుకంటే సత్యం వచ్చినా దాన్ని వారు అనుసరించలేదు. అయితే విశ్వాసులు సత్యాన్ని అనుసరించారు. ముహమ్మద్ (స)ను విశ్వసించారు. వారికి అంతులేని పుణ్యఫలం లభిస్తుంది అని ఈ వాక్యాలలో చెప్పబడింది. ఒకవేళ అవిశ్వాసులతో యుద్ధం తప్పనిసరి అయితే ఎంతమాత్రం భయానికి గురికారాదని అల్లాహ్ మీకు తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడని విశ్వాసులకు ధైర్యం చెప్పటం జరిగింది. చివరగా కపటులను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. వీరు ప్రవక్త ప్రవచనాలను వింటారు, కాని ఆచరించరు. నిర్మలమైన మనస్సుతో విశ్వసించరు. కాపట్యాన్ని కలిగి ఉన్నారు అని తెలియపర్చబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

హిజ్రత్ తర్వాత ముస్లిముల రాజ్యం ఒకటి ఉనికిలోనికి వచ్చింది. అప్పుడు ధర్మపోరాటానికి ఆదేశాలు అవతరించబడ్డాయి. అదేవిధంగా ధర్మపోరాటానికి అనుమతి కూడా లభించింది.

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబీ అవ్ఫా ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “ప్రజలారా! యుద్ధానికి ఉరకలు వేయండి. క్షేమాన్ని కోరండి. ఒకవేళ యుద్ధం అనివార్యమే అయితే నిలకడగా ఉండండి. ఎందుకంటే స్వర్గం కరవాలాల నీడలో ఉన్నది.” (బుఖారీ, ముస్లిమ్) (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

అదేవిధంగా విశ్వాసుల అపరాధాలు, అవిశ్వాసుల సత్కార్యాలు కర్మల పత్రం నుండి చెరిపివేయటం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే విశ్వాసుల వద్ద విశ్వాసం ఉంది. అవిశ్వాసుల వద్ద విశ్వాసం లేదు.

**అమరవీరుని విశిష్టత :**

యుద్ధంలో విశ్వాసులు కూడా చనిపోతారు. దైవమార్గంలో ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడుతారు. ఇటువంటి వారికి

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ ۖ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ ۙ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۖ فَأَوْلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٠﴾

(20) విశ్వాసులు "(యుద్ధ ఆదేశాలుగల) సూరా ఏదైనా ఎందుకు అవతరించదు" అని అంటూ ఉండేవారు. కాని యుద్ధ ప్రస్తావన గల ఒక నిర్దిష్టమైన సూరా అవతరింపజేయబడినప్పుడు తమ హృదయాలలో (కాపట్య) రోగం గలవారు, మరణం ఆవహించిన వారి మాదిరిగా నీ వైపు చూడటాన్ని నీవు గమనిస్తావు. వారి కొరకు వినాశం కలదు.

గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : అమరవీరునికి 6 ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. 1. అతని మొదటి రక్తపు బిందువు ద్వారా అతని పాపాలన్నీ చెరిపివేయబడతాయి. 2. స్వర్గంలోని అతని నివాసం అతనికి చూపించబడుతుంది. 3. అందమైన కళ్ళుగల కన్యలతో వివాహం చేయబడుతుంది. 4. అతడు నిర్భయంగా, ప్రశాంతంగా ఉంటాడు. 5. అతన్ని విశ్వాసం ద్వారా అలంకరించబడుతుంది. 6. సత్కార్యాలు చేసినవాడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. స్వర్గనివాసులు స్వర్గంలోని తమ నివాసాన్ని గుర్తిస్తారు. పుణ్యాత్ములు స్వర్గ నరకాల మధ్య ఒకచోట ఆపివేయబడతారు. పరస్పర అత్యాచారాల ప్రతీకారం తీర్చుకోబడుతుంది. ఆ తరువాత వారికి స్వర్గ ప్రవేశ అనుమతి లభిస్తుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ప్రాచీన జాతులు దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించటం వల్ల వారినీ, వారి పట్టణాలనూ ఎత్తివేయటం జరిగింది. అల్లాహ్ విశ్వాసులకు గొప్ప సాఫల్యం శుభవార్త తెలియజేసాడు. అల్లాహ్ విశ్వాసులకు ఎప్పుడూ అండగా నిలుస్తాడు. అవిశ్వాసులకు ఎవరూ అండగా నిలువరు. అవిశ్వాసులు పరలోకాన్ని మరిచి, ప్రాపంచిక మనోవాంఛల్లో నిమగ్నమయి ఉంటారు. అందువల్ల మరణానంతరం వారి నివాసం నరకమే అవుతుంది.

ఆ తరువాత మేము (ఓ ముహమ్మద్!) నిన్ను విశ్వకారుణ్యమూర్తిగా పంపినందువల్ల వారిని హతమార్చటంలో ఆలస్యం చేస్తున్నాము. ఏవిధంగా విశ్వాసుల్లో, అవిశ్వాసుల్లో, విగ్రహారాధకుల్లో, బహుదైవారాధకుల్లో తేడా ఉందో అలాగే వారి పరలోక స్థానాల్లో కూడా తేడాఉంది. దైవభీతిపరులను స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేయటం జరుగుతుంది. అందులో నీటి నదులు, పాల నదులు, తేనె నదులు ఇంకా అనేక నదులు పారుతూ ఉంటాయి. ఇవన్నీ ఎంతో రుచికరమైనవిగా ఉంటాయి. విశ్వాసులపై అల్లాహ్ మరో ఉపకారం ఏమిటంటే, వారి చిన్న పెద్ద పాపాలన్నీ క్షమించివేస్తాడు. ప్రవక్త (స) సహచరులకు ధార్మిక విషయాలు బోధించేటప్పుడు కపటులు కూడా పాల్గొనేవారు. శ్రద్ధగా వింటున్నట్లు నటించేవారు. బయటికి రాగానే ప్రవక్త (స) సహచరులను పరిహసిస్తూ, "ఆయన ఏమి బోధించారు? మాకేం అర్థం కాలేదు" అని ఎగతాళి చేసేవారు. ఎందుకంటే వీరు కపటులని, వీరి హృదయాలపై అల్లాహ్ ముద్రవేస్తాడని, మంచి విషయాలు వీరి హృదయాల్లో ప్రవేశించవని, వీరు తమ మనోకాంక్షలను అనుసరిస్తున్నారని, అందువల్లే విశ్వసించటానికి బదులు తిరస్కరిస్తున్నారని అల్లాహ్ తెలియపరిచాడు.

వారి ధిక్కారం ఎంతగా పెరిగిపోయిందంటే వారు తీర్పుదినాన్ని చూచే దృఢ నిశ్చయంతో ఉన్నారు. ఒక ఉల్లేఖనంలో ప్రవక్త (స) "నా దైవదౌత్యం, తీర్పుదినం చాలా దగ్గరగా ఉన్నాయి. నేను తీర్పుదినానికి చాలా దగ్గరగా పంపబడ్డాను" అని అన్నారు. అనేక హదీసుల్లో ప్రవక్త (స) తీర్పుదినం సూచనలను గురించి ప్రవచించారు. కొన్ని బహిర్గతమయ్యాయి. కొన్ని బహిర్గతం కాలేదు. వాక్యం చివర పరలోకం సంభవించినప్పుడు తాము చేసిన అకృత్యాలను గుర్తు చేసుకొని అవిశ్వాసులు విచారిస్తారని, విలపిస్తారని, అప్పుడు వారికి ఎటువంటి లాభము కలుగదని, ఎందుకంటే అప్పటికి వారి ఆచరణావ్యవధి అంతమయి ఉంటుందని, ప్రతిఫలం పొందే సమయం ప్రారంభమయి ఉంటుందని పేర్కొనబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ ۣ فَاِذَا عَزَمَ الْاَمْرُ ۣ فَلَوْ
صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿21﴾
فَهَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوْا فِي
الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوْٓا اَرْحَامَكُمْ ﴿22﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰٓى
اَبْصَارَهُمْ ﴿23﴾
اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوْبٍ
اَقْفَالُهَا ﴿24﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ ارْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ ۭ
وَاَمْلٰى لَهُمْ ﴿25﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ كَرِهُوْا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ
سَنُطِيْعُكُمْ فِيْ بَعْضِ الْاَمْرِ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
اِسْرَارَهُمْ ﴿26﴾
فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰۗئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ
وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ﴿27﴾

(21) విధేయతను పాటిస్తామనే వారి వాగ్దానమూ, మంచి మంచి మాటలూ (నోటి పలుకులే). కాని స్పష్టమైన ఆజ్ఞ ఇవ్వబడినప్పుడు, వారు తాము అల్లాహ్‌కు చేసిన ప్రమాణాన్ని నెరవేర్చటంలో తమ నిజాయితీని నిరూపించుకుని ఉంటే, అది వారికే శ్రేయస్కరమైనదిగా ఉండేది. (22) ఇక మీ నుండి ఇంతకంటే ఏమి ఆశించవచ్చు; ఒకవేళ మీరు విముఖులైపోతే, భూమిపై మళ్ళీ కల్లోలాన్ని రేకెత్తిస్తారు, పరస్పరం గొంతులు కోసుకుంటారు. (23) అల్లాహ్ శపించిన వారూ, అంధులుగానూ, బధిరులుగానూ చేసిన వారూ వీరే.

(24) ఏమిటీ, వారు ఖురాన్‌ను గురించి ఆలోచించ లేదా? లేక వారి హృదయాలకు తాళాలు పడి ఉన్నాయా?

(25) యదార్థమేమిటంటే, మార్గదర్శకత్వం వారికి తెలిసిన తరువాత కూడా దానికి విముఖులైన వారికి షైతాను ఈ వైఖరిని అవలంబించటం సులభతరం చేశాడు, లేనిపోని ఆశల పరంపరను వారి కొరకు పెంచివేశాడు.

(26) అందుకే వారు అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ధర్మాన్ని ద్వేషించే వారితో కొన్ని విషయాలలో మేము మిమ్మల్ని అనుసరిస్తాము అని అన్నారు. అల్లాహ్ వారి ఈ రహస్యాలోచనలను బాగా ఎరుగును.

(27) దైవదూతలు వారి ఆత్మలను వశపరచుకునేటప్పుడు, వారి ముఖాలపై, వీపులపై కొడుతూ వారిని తీసుకువెళ్లేటప్పుడు, వారి పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది?

ప్రవక్త (స) ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ కోరేవారు. ప్రతి ఒక్కరూ ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ కోరుతూ ఉండాలి. ఎందుకంటే పశ్చాత్తాపం చెందటం, క్షమాపణ కోరటం, పాపాలకు దూరంగా ఉండటం వల్లనే మనం సాఫల్యం పొందగలం. ప్రవక్త (స) "ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ కోరుతూ ఉండండి, నేను రోజుకు 70 సార్లు క్షమాపణ కోరుతూ ఉంటాను" అని హితబోధ చేశారు. (ఇబ్నెకసీర్)

(28) ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందంటే, వారు అల్లాహ్‌కు ఆగ్రహం కలిగించే విధానాన్ని అనుసరించారు, ఆయన ప్రసన్నుడయ్యే మార్గాన్ని అవలంబించటానికి ఇష్టపడలేదు. ఈ కారణంగానే ఆయన వారి కర్మలన్నింటినీ వృధా చేశాడు.

(29) హృదయాలలో వ్యాధి ఉన్నవారు, తమ మనస్సులలోని కల్మషాన్ని అల్లాహ్ బయట పెట్టడని అనుకుంటున్నారా? (30) మేము తలచుకుంటే వారిని నీకు చూపిస్తాము, వారి ముఖాలనుబట్టి నీవు వారిని గుర్తిస్తావు. అసలు వారు మాట్లాడే తీరునుబట్టే నీవు వారిని గురించి తెలుసుకుంటావు. అల్లాహ్ మీ అందరి కర్మలను గురించి బాగా ఎరుగును. (31) మేము మిమ్మల్ని తప్పకుండా పరీక్షిస్తాము, తద్వారా మీ స్థితిని నిర్ణయిస్తాము. మీలో అల్లాహ్ మార్గంలో గట్టిగా కృషిచేసేవారు ఎవరో, స్థిరత్వం గలవారు ఎవరో చూస్తాము. (32) రుజుమార్గం ఏదో స్పష్టంగా తెలిసినప్పటికీ, సత్యాన్ని తిరస్కరించి, అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధిస్తూ, ప్రవక్తతో వివాదానికి దిగిన వారు నిజానికి అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం నష్టం కలిగించలేరు. పైగా అల్లాహ్‌యే వారు చేసిన పన్నులన్నింటినీ నిష్ఫలం చేస్తాడు.

(33) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు అల్లాహ్‌కు విధేయత చూపండి, ప్రవక్త చెప్పినట్లు వినండి. మీ పనులను వృధా చేసుకోకండి. (34) అవిశ్వాసానికి పాల్పడే వారినీ, దైవమార్గం వైపునకు పోకుండా నిరోధించేవారినీ, మృత్యువు వచ్చేవరకు సత్య తిరస్కార స్థితిపై స్థిరంగా ఉండేవారినీ అల్లాహ్ ఎంతమాత్రం క్షమించడు. (35) కనుక మీరు అధైర్యపడకండి. సంధికోసం వారిని పిలవకండి. మీరే ఆధిక్యం పొందేవారు. అల్లాహ్ మీకు తోడుగా ఉన్నాడు. ఆయన మీ కర్మలను నిరర్థకం చేయడు.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوْا مَاۤ اَسْخَطَ اللّٰهَ وَ كَرِهُوْا
ع 3 9 7 رِضْوَانَهٗ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿28﴾
اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَنْ لَّنْ
يُّخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿29﴾
وَلَوْ نَشَآءُ لَاَرَيْنٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيْمٰهُمْ ؕ
وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِيْ لَحْنِ الْقَوْلِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
اَعْمَالَكُمْ ﴿30﴾
وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ مِنْكُمْ
وَالصّٰبِرِيْنَ ۙ وَنَبْلُوَاۡ اَخْبَارَكُمْ ﴿31﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
وَشَآقُّوا الرَّسُوْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ
الْهُدٰى ۙ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ وَسَيُحْبِطُ
اَعْمَالَهُمْ ﴿32﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا
الرَّسُوْلَ وَلَا تُبْطِلُوْۤا اَعْمَالَكُمْ ﴿33﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ
مَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ﴿34﴾
فَلَا تَهِنُوْا وَتَدْعُوْۤا اِلَى السَّلْمِ ۖۗ وَاَنْتُمُ
الْاَعْلَوْنَ ۖۗ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَّتِرَكُمْ
اَعْمَالَكُمْ ﴿35﴾

(36) ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఒక ఆట, కాలక్షేపం మాత్రమే. మీరు విశ్వసించి, భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబిస్తే, అల్లాహ్ మీకు మీ ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాడు. ఆయన మీనుండి మీ ధనాన్ని అడుగడు. (37) ఒకవేళ ఆయన మీ నుండి మీ ధనాన్ని అడిగితే, మీ ధనం మొత్తాన్ని కోరితే, మీరు పిసినారితనం చూపుతారు. అప్పుడు ఆయన మీ కల్మషాన్ని బయటపెడతాడు. (38) చూడండి! అల్లాహ్ మార్గంలో ధనం ఖర్చుపెట్టండి అని మీకు పిలుపు ఇవ్వబడుతోంది. దాని విషయంలో మీలో కొందరు పిసినారితనంతో వ్యవహరిస్తారు. కాని పిసినారితనం చూపేవ్యక్తి నిజానికి తన పట్ల తానే పిసినారితనం చూపుతాడు. అల్లాహ్ అయితే ఎంతో సంపన్నుడు, మీరే ఆయనపై ఆధారపడి ఉన్నవారు. ఒకవేళ మీరు విముఖులైతే, అల్లాహ్ మీ స్థానంలో మరో జాతిని తీసుకువస్తాడు. వారు మీ వంటి వారై ఉండరు.

إِنَّمَا الْحَيَوٰةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ۚ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿36﴾

إِنْ يَّسْـَٔلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ﴿37﴾

هَآأَنْتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ فَمِنْكُمْ مَّنْ يَّبْخَلُ ۚ وَمَنْ يَّبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ ۚ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۙ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓا أَمْثَالَكُمْ ع ﴿38﴾

ع 4 10 8

20 – 38 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో కపటులను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. వారివి వట్టి నోటిమాటలే. వారి హృదయాల్లో భయం చోటు చేసుకొని ఉంది. ఒకవేళ ముస్లిములకు–అవిశ్వాసులకు మధ్య యుద్ధమే సంభవిస్తే వీరు తోకముడుచుకుని పారిపోతారు. అల్లాహ్ తలచుకుంటే కపటుల కాపట్యాన్ని బహిర్గతం చేసివేయగలడు. కాని అల్లాహ్ వారికి గడువు ఇస్తున్నాడు. చివర్లో అల్లాహ్ ముస్లిములను, కపటాచారులను హెచ్చరిస్తూ దైవానికి, దైవప్రవక్తకు విధేయత చూపమని ఆదేశించాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

కొందరు ధర్మయుద్ధం అంటే కలవరపడతారు. ముస్లిములు ధర్మయుద్ధం పట్ల దృఢనిశ్చయంతో ఉండేవారు. కాని దాని ఆదేశాలు వచ్చినంతనే కొంతమంది వెనక్కి తగ్గారు. అయితే మరికొందరు అది రాగానే మూర్ఛకు గురయినవారిలా చూస్తూ శత్రువులతో పోరాడటానికి వెనుకడుగువేసేవారు. పిరికితనాన్ని ప్రదర్శించేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ధర్మయుద్ధంలో పాల్గొనటమే ఉత్తమం. కీలక సమయంలో వారు తమ చిత్తశుద్ధిని నిరూపించుకోవాలి. ప్రజలు ఖుర్ఆన్‌ను పరిశీలించాలి. అల్లాహ్ ప్రజలను ఖుర్ఆన్‌ను పరిశీలించమని, ఆలోచించమని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. దాన్ని ఎంతమాత్రం తిరస్కరించరాదని హెచ్చరిస్తున్నాడు. కొందరు విశ్వాసభాగ్యం కలిగినప్పటికీ ఇస్లాంను త్యజించి అవిశ్వాసాన్ని అనుసరించి ఉంటే షైతాన్ వారిని మోసం చేశాడు. ఇదే సత్కార్యం అని నమ్మించాడు. అయితే అది వాస్తవం కాదు. దైవదూతలు అవిశ్వాసులను కొడుతూ, తన్నుతూ ఆత్మలను తీస్తుంటారు. (అన్ఫాల్ : 50)ని చూడండి. మేము ఏమి చేస్తున్నామో ఎవరికీ తెలియదని, కపటులు భావిస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్ వారి లోగుట్టును

విశ్వాసుల ముందు బహిర్గతం చేస్తాడు. అందరూ వారిని గుర్తిస్తారు. చివరికి వారి గురించే అల్లాహ్ సూరహ్ బరాఅత్‌ను అవతరింపజేసాడు. ఇందులో వారి కాపట్యాన్ని బట్టబయలు చేయడం జరిగింది.

30 : ఒకవేళ మీరు కోరితే వారి ముఖాలను చూపించగలం. వారిని మీరు గుర్తించగలరు. కాని అల్లాహ్ అలా చేయలేదు. అల్లాహ్ ప్రాపంచిక జీవితంలో తన దాసుల లోపాలను మరుగుపరచ దలుస్తున్నాడు. అయితే అల్లాహ్ సత్యాసత్యాలను వెలికితీయగల సమర్థుడు. ప్రాపంచిక జీవితం చాలా హీనమైనది. స్వల్పమైనది. స్థిరత్వం లేనిది. ఇహలోక జీవితం వినోదం వంటిది. పిల్లలు మట్టి ఇల్లు కట్టి ఆడుకుంటారు. ఆట అయిపోగానే దాన్ని పడవేస్తారు. అయితే మానవుడు ప్రాపంచిక సౌకర్యాల ద్వారా దైవప్రీతిని కాంక్షించాలి. ఎందుకంటే ఆ పరిశుద్ధ ఫలితమే పరలోకంలో పనికివస్తుంది. అందువల్లే మీరు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉంటూ జీవితం గడిపితే తీర్పుదినం నాడు మీకు పూర్తి ప్రతిఫలం లభిస్తుందని ఆదేశించటం జరిగింది. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మీ ధనం కోరటం లేదు. దైవభీతి కోరుతున్నాడు. ఆయన అక్కరలేని వాడు. మీ దగ్గర ఉన్నది ఆయన ధనమే. మీరు దానధర్మాలు చేస్తున్న ధనం కూడా ఆయనకు చేరదు. అది పేదలకు, అక్కర గలవారికి చేరుతుంది. అయితే దాని పుణ్యం తీర్పుదినం నాడు మీకు లభిస్తుంది. ఈ వాక్యంలో పిసినారితనాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. దైవమార్గంలో ఖర్చుచేయమని ఆదేశించినపుడు మీలో కొందరు పిసినారితనాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. భారంగా భావిస్తారు. వాస్తవంగా వారు తమ పట్లే పిసినారితనాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. మానవులు అక్కరగలవారు. ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ ఆదేశాలను నిరాకరిస్తే ఆయన మీ స్థానంలో మరొక జాతిని సృష్టిస్తాడు. వారు మీలా కాకుండా అల్లాహ్‌కు విధేయులై ఉంటారు. (ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 48. అల్ ఫత్హ్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ ముహమ్మద్, ఫతహ్‌కి ముందు ఉంది. ఇందులోని 35వ వాక్యంలో విశ్వాసులతో “ఒకవేళ మీరు పిరికితనం, అలసత్వం, బలహీనత ప్రదర్శించకుండా ఉంటే మీరే విజయం సాధిస్తారు. మీ శత్రువులే అవమానం పాలౌతారు” అని వాగ్దానం చేయబడింది. ఇప్పుడు సూరహ్ ఫతహ్‌లో ఆ వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చటం జరిగింది. ఈ ఒప్పందం ముస్లిముల బలహీనతలా కనబడేది. కాని ఇందులోనే ముస్లిముల సాఫల్యం, విజయం దాగి ఉంది. ఈ సూరహ్‌లో విజయం ప్రాప్తమవుతుందని, మక్కా జయించబడుతుందని భవిష్యవాణి పలకబడింది. ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 29 వాక్యాలు ఉన్నాయి.

### 48. అల్ ఫత్హ్

**ఆయత్‌లు : 29** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ప్రవక్తా! మేము నీకు స్పష్టమైన విజయాన్ని ప్రసాదించాము. (2) అల్లాహ్ నీ పూర్వపు పొరపాట్లను, భావికాలపు పొరపాట్లను మన్నించాలని, నీపై తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేయాలని, నీకు రుజుమార్గం చూపాలని, (3) నీకు గొప్ప సహాయం చేయాలని.

(4) ఆయనే విశ్వాసుల హృదయాలపై శాంతిని అవతరింపజేశాడు. తమ విశ్వాసానికి వారు అదనంగా మరొక విశ్వాసాన్ని కలుపుకోవాలని. భూమ్యాకాశాలల్లోని సైన్యాలన్నీ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. అల్లాహ్ మహాజ్ఞాని మరియు మహావివేకి. (5) విశ్వాసులైన పురుషులూ, స్త్రీలూ శాశ్వతంగా ఉండేటందుకు ఆయన వారిని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉద్యానవనాలలో ప్రవేశింప జేయాలని, వారి పాపాలను వారి నుండి దూరం చేయాలని – అల్లాహ్ దృష్టిలో ఇదే ఘన విజయం –

آياتها 29 — سورة الفتح 48 مدنية — ركوعاتها 4

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

اِنَّا فَتَحۡنَا لَكَ فَتۡحًا مُّبِيۡنًا ۙ ﴿1﴾
لِّيَغۡفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنۡ ذَنۡۢبِكَ وَمَا تَاَخَّرَ
وَيُتِمَّ نِعۡمَتَهٗ عَلَيۡكَ وَيَهۡدِيَكَ صِرَاطًا
مُّسۡتَقِيۡمًا ۙ ﴿2﴾
وَّيَنۡصُرَكَ اللّٰهُ نَصۡرًا عَزِيۡزًا ﴿3﴾
هُوَ الَّذِىۡۤ اَنۡزَلَ السَّكِيۡنَةَ فِىۡ قُلُوۡبِ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ
لِيَزۡدَادُوۡۤا اِيۡمَانًا مَّعَ اِيۡمَانِهِمۡ ؕ وَلِلّٰهِ جُنُوۡدُ
السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيۡمًا حَكِيۡمًا ۙ ﴿4﴾
لِّيُدۡخِلَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتِ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ
تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا وَيُكَفِّرَ عَنۡهُمۡ
سَيِّاٰتِهِمۡ ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنۡدَ اللّٰهِ فَوۡزًا عَظِيۡمًا ۙ ﴿5﴾

وَّيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ الظَّآنِّيْنَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ ؕ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ۚ وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿6﴾

(6) అల్లాహ్ విషయంలో కుశంకలు గల కపటులైన పురుషులను, కపటులైన స్త్రీలను మరియు బహుదైవారాధకులైన పురుషులను, బహుదైవా రాధకులైన స్త్రీలను శిక్షించాలని. చెడుల వలయంలోకి స్వయంగా వారే వచ్చిపడ్డారు. అల్లాహ్ ఆగ్రహం వారిపై పడింది, ఆయన వారిని శపించాడు, వారికై నరకాన్ని సిద్ధం చేశాడు. అది మహాచెడ్డ గమ్యస్థానం.

وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿7﴾

(7) భూమ్యాకాశాలలోని సైన్యాలు అన్నీ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. అల్లాహ్ శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను.

اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۙ ﴿8﴾

(8) ఓ ప్రవక్తా! మేము నిన్ను సాక్షిగాను, శుభవార్త అందజేసే వానిగానూ, హెచ్చరిక చేసేవానిగానూ చేసి పంపాము.

لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ؕ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿9﴾

(9) ఎందుకంటే, మీరు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించాలని, (ప్రవక్తకు) సహక రించాలని, అతనిని గౌరవించాలని; ఉదయం, సాయంత్రం అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడాలని.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ نَّكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿10﴾ ع 1 10 9

(10) ఓ ప్రవక్తా! నీతో విధేయతా ప్రమాణం చేసినవారు నిజానికి అల్లాహ్‌తో విధేయతా ప్రమాణం చేశారు. వారి హస్తాలపై అల్లాహ్ హస్తం ఉన్నది. ఇప్పుడిక ఎవడు ఈ ప్రమాణాన్ని భంగపరుస్తాడో, అతడి ప్రమాణభంగం వల్ల కలిగే కీడు స్వయంగా అతన్నే చుట్టుకుంటుంది. ఎవడు తాను అల్లాహ్‌తో చేసిన ప్రమాణానికి కట్టుబడి ఉంటాడో, అతనికి అల్లాహ్ త్వరలోనే గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ
شَغَلَتْنَآ اَمْوَالُنَا وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ
يَقُوْلُوْنَ بِاَلْسِنَتِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلْ
فَمَنْ يَّمْلِكُ لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ
ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ؕ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿11﴾
بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ
وَالْمُؤْمِنُوْنَ اِلٰٓى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَّزُيِّنَ ذٰلِكَ فِيْ
قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ۖۚ وَكُنْتُمْ
قَوْمًۢا بُوْرًا ﴿12﴾
وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا
لِلْكٰفِرِيْنَ سَعِيْرًا ﴿13﴾
وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ
يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا
رَّحِيْمًا ﴿14﴾
سَيَقُوْلُ الْمُخَلَّفُوْنَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ
لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ يُرِيْدُوْنَ اَنْ
يُّبَدِّلُوْا كَلٰمَ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ
قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ
تَحْسُدُوْنَنَا ؕ بَلْ كَانُوْا لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿15﴾

(11) ఓ ప్రవక్తా! గ్రామీణులలో వెనుక ఉండిపోయిన
వారు ఇప్పుడు నీ వద్దకు వచ్చి తప్పకుండా ఇలా
అంటారు, “మా ఆస్తిపాస్తులూ, మా ఆలుబిడ్డలను
గురించిన చింత మాకు తీరిక లేకుండా చేశాయి.
మీరు మాకై క్షమాభిక్ష కొరకు ప్రార్థించండి.” వారు
తమ మనస్సులలో లేని విషయాలను తమ నోటితో
అంటారు. వారితో ఇలా అను, “మంచిది, అలాగైతే,
అల్లాహ్ మీకు ఏదైనా నష్టాన్ని కలుగజేయదలిస్తే,
లేదా ఏదైనా లాభాన్ని చేకూర్చదలిస్తే, అల్లాహ్ యొక్క
ఈ నిర్ణయాన్ని అడ్డుకునే అధికారం ఎవరికైనా
కాస్తయినా ఉందా? మీ కర్మలను గురించి అల్లాహ్‌కే
బాగా తెలుసు. (12) కాని, ప్రవక్త మరియు
విశ్వాసులు తమ ఇంటి వారి వద్దకు తిరిగి రానేరారు
అని మీరు భావించారు. ఈ ఆలోచన మీ
మనస్సులకు బాగా నచ్చింది. మీరు చాలా చెడ్డగా
అనుమానించారు. అసలు మీరు ముందు నుంచే
వినాశం పొందే జనుల్లా ఉన్నారు. (13) అల్లాహ్‌నూ,
ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించని అవిశ్వాసుల కొరకు
మేము భగ భగ మండే అగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాము.
(14) భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యాధిపత్యానికి
యజమాని అల్లాహ్‌యే. ఆయన తాను కోరిన వారిని
క్షమిస్తాడు, తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు. అల్లాహ్
క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (15) నీవు
విజయధనాన్ని పొందటానికి వెళ్ళినప్పుడు, వెనుక
ఉండిపోయినవారు నీతో, “మమ్మల్ని కూడా మీ వెంట
రానీయండి” అని తప్పకుండా అంటారు. వారు
అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని మార్చగోరుతున్నారు. వారికి
స్పష్టంగా ఇలా చెప్పు, “మీరు మాతో రావటానికి
ఎంతమాత్రం వీలులేదు. అల్లాహ్ ఈ విషయాన్ని
ముందే సూచించాడు.” వారు, “అది కాదు, మీరు
మేమంటే అసూయపడుతున్నారు” అని అంటారు.
కాని వారు సరియైన మాటను చాలా తక్కువగానే
అర్థం చేసుకుంటారు.

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى
قَوْمٍ اُولِىْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ تُقَاتِلُوْنَهُمْ اَوْ
يُسْلِمُوْنَ ۚ فَاِنْ تُطِيْعُوْا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا
حَسَنًا ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ
يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿16﴾

(16) వెనుక ఉండిపోయిన ఈ గ్రామీణ అరబ్బులతో ఇలా అను, త్వరలోనే, ఎంతో బలాఢ్యులైన ప్రజలతో పోరాడేందుకు మిమ్మల్ని పిలవటం జరుగుతుంది. మీరు వారితో యుద్ధం చేయవలసి ఉంటుంది లేదా వారంతట వారే ఆత్మ సమర్పణ చేసుకుంటారు. అప్పుడు మీరు జిహాద్ ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తే, అల్లాహ్ మీకు మంచి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. ఒకవేళ మీరు పూర్వం విముఖులైనట్లు మళ్లీ విముఖులైతే, అల్లాహ్ మీకు అత్యంత బాధాకరమైన శిక్ష విధిస్తాడు.

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ
حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ ؕ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿17﴾ ع 2 7 10

(17) అయితే అంధుడూ, కుంటివాడూ, వ్యాధి గ్రస్తుడూ మొదలగువారిపై ఎలాంటి దోషమూ లేదు. అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపేవానిని అల్లాహ్ క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. విముఖుడయ్యే వానికి ఆయన వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిచేస్తాడు.

1 – 17 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో హుదైబియా ఒప్పందాన్ని ఘనవిజయంగా పేర్కొనటం జరిగింది. అంతేకాక అతి త్వరలో మక్కా జయించబడుతుందని, విశ్వాసులకు, దైవభక్తులకు వారి శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం లభిస్తుందని, వారి విశ్వాసం అధికం అవుతుందని పేర్కొనటం జరిగింది. ఆ తరువాత ఓ ప్రవక్తా! నిన్ను సాక్షిగా, శుభవార్త ఇచ్చేవానిగా, హెచ్చరించేవానిగా పంపడం జరిగింది. ప్రజలు నిన్ను విశ్వసించాలి, నీకు అండగా ఉండాలి. ప్రవక్త చేతిపై ప్రమాణం చేసినవారు అసలు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసినట్లే. వారికి గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. వెనుక ఉండిపోయిన కపటుల గురించి కూడా పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

జీ ఖఅదహ్ 6న ప్రవక్త (స) హుదైబియా నుండి మదీనా తిరిగి వస్తున్నప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించిందని, అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను ఉమ్‌రహ్ చేయకుండా కాబతుల్లాహ్ వరకు వెళ్ళకుండా వారించారు. చివరికి ఒప్పందం కుదిరింది. ఈ సంవత్సరం మదీనా తిరిగి వెళ్ళిపోవాలని, వచ్చే సంవత్సరం ఉమ్‌రహ్ చేయగలరని ఒప్పందం కుదిరింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులు అక్కడే ఖుర్బానీ ఇచ్చి తలలు గీయించుకొని మదీనా తిరిగి వచ్చారు. ఈ సూరాలో అల్లాహ్ హుదైబియా ఒప్పందాన్ని ఘన విజయంగా పేర్కొన్నాడు. ఈ ఒప్పందం వల్ల ఈ

క్రింది ఫలితాలు వెలువడ్డాయి : 1. ఈ ఒప్పందం వల్ల అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను ఇస్లామీయ వ్యవస్థ నాయకులుగా అంగీకరించినట్లయింది. 2. దీనివల్ల అవిశ్వాసులు ఇతర జాతులకు ఉన్నట్లు ముస్లిములకు కూడా కాబతుల్లాహ్‌ను సందర్శించే హక్కు ఉందని అంగీకరించారు. 3. పది (10) సంవత్సరాల వరకు ఇరుపక్షాల మధ్య యుద్ధం జరగదని ఒప్పందం కుదిరింది. దీనివల్ల ముస్లిములకు ఇస్లాం ప్రచారం కొనసాగించే మంచి అవకాశం చేజిక్కింది. దీని ఫలితంగా ముస్లిముల సంఖ్య 10 వేలకు చేరుకుంది. మక్కా జయించబడే నాటికి ముస్లిముల సంఖ్య చాలా అధికమయింది. ముస్లిం యుద్ధవీరుల సంఖ్య 10 వేలకు చేరుకుంది. 4. ఒప్పందం వల్ల ముస్లిములందరూ నిశ్చింతగా, క్షేమంగా ఉంటూ బలం పుంజుకున్నారు. మదీనా ముస్లిముల రాజధానిగా మారింది. 5. అవిశ్వాసుల నుండి నిర్భయంగా ఉండి ముస్లిములు వేరే వైపు సందేశ ప్రచారం చేసారు. ఫలితంగా యూదుల కోట ఖైబర్ ముస్లిముల వశమైంది. క్రమంగా ఫదక్, వాదిల్ ఖురా, తబూక్ మొదలైన యూదుల పట్టణాలు ముస్లిముల అధీనంలోనికి వచ్చాయి.

హుదైబియా ఒప్పందం వల్ల ఎనలేని లాభాలు చేకూరాయి. హుదైబియా ఒప్పందం ద్వారా మహాప్రవక్త (స), ముస్లిములకు కలిగినంత లాభం వేరితర యుద్ధాల ద్వారా కలగలేదని ఇమామ్ షాఫయి అభిప్రాయపడ్డారు.

1. అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) యొక్క ముందు, వెనుకటి అపరాధాలన్నీ మన్నించాడు. 2. రిజ్వాన్ శపథం సహచరులకు గొప్ప అనుగ్రహంగా రూపొందింది. 3. ఖుర్బానీ పశువులు తమ స్థానానికి చేరుకున్నాయి. 4. రోమనులకు పారసీకులపై విజయం సందర్భంగా ప్రవక్త (స)కు చాలా నిగ్రహంతో మెలగవలసివచ్చింది. కాని వాటి వల్ల ముస్లిములకు అనేక లాభాలు చేకూరాయి. ప్రజలు తండోపతండాలుగా ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఇదంతా సహనం, సంయమనాల ఫలితమే. ఈ విధంగా సత్యమార్గ సందేశం ప్రజల వరకు చేరింది.

ఓ ప్రవక్తా! మేము నిన్ను ఏకదైవారాధన గురించి సాక్ష్యం ఇచ్చేవానిగా పంపాము. అల్లాహ్ ఒక్కడే అని, ఎటువంటి లోపాలు లేనివాడని, పరిపూర్ణుడని ప్రవక్త (స) అందరి ముందు సాక్ష్యం ఇచ్చారు. పాపాత్ములను హెచ్చరించారు. పుణ్యాత్ములకు శుభవార్తలు అందించారు. బైఅతె రిజ్వాన్ ద్వారా అల్లాహ్ విశ్వాసులపై సంతోషం వ్యక్తం చేసాడు. ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్‌తో వాగ్దానం చేశారు. వాగ్దానం చేసిన వారందరికీ గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుందని, స్వర్గ ప్రవేశం లభిస్తుందని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

14 : భూమ్యాకాశాల్లో అధికారమంతా ఆయనకే చెందుతుంది. ఆయన తన ఇష్టప్రకారం పరిపాలిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని క్షమిస్తాడు. ప్రవక్త (స) వెంట వెళ్ళకుండా ఉన్నవారు ఇప్పుడైనా అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ కోరితే, అల్లాహ్ క్షమిస్తాడు. ఎందుకంటే ఆయన అందరికంటే గొప్ప కరుణామయుడు. (ఇబ్నె కసీర్)

ప్రవక్త (స) ద్వారా మీరు రాకూడదని, ఎందుకంటే మేము “మదీనా రాకముందే ఆ యుద్ధ ధనం హుదైబియాలో పాల్గొన్న వారికే పంచిపెట్టటం జరుగుతుందని తెలియపర్చాడు. అది విని కపటులు ముస్లిములతో మీరు మా పట్ల ఈర్ష్యగా వ్యవహరిస్తున్నారని, అందుకే మమ్మల్ని వద్దంటున్నారని, ఇది అల్లాహ్ ఆదేశం కాదని ఆరోపించసాగారు.

వాక్యం చివరలో అల్లాహ్ వారు అజ్ఞానులని, వారికి ఎంతమాత్రం బుద్ధిలేదని, వారు తమ కాపట్యాన్ని దాస్తున్నారని తెలియపరిచాడు. అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపితే స్వర్గం లభిస్తుందని, ఇంతకు ముందులా వ్యవహరిస్తే కఠిన శిక్షకు గురవుతారని హెచ్చరించటం జరిగింది. అయితే ఈ హెచ్చరిక నుండి అంగవైకల్యం గలవారికి మినహాయింపు ఉంది. వీరు యుద్ధంలో పాల్గొనక్కరలేదు అని పేర్కొనటం జరిగింది.

(18) విశ్వాసులు వృక్షం క్రింద నీతో విధేయతా ప్రమాణం చేస్తున్నప్పుడు, అల్లాహ్ వారి యెడల ప్రసన్నుడయ్యాడు. వారి హృదయాల స్థితి ఆయనకు తెలుసు. కనుక ఆయన వారిపై శాంతిని అవతరింపజేశాడు. వారికి బహుమానంగా సమీప విజయాన్ని ప్రసాదించాడు. (19) అపార విజయధనాన్ని వారికి అనుగ్రహిస్తాడు. దానిని వారు త్వరలోనే పొందుతారు. అల్లాహ్ అత్యంత శక్తిమంతుడు. మహా వివేకవంతుడూను.

(20) అల్లాహ్ మీకు అపారమైన విజయ ధనాలను గురించి వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. వాటిని మీరు పొందుతారు. ఆ వెంటనే ఆయన మీకు ఈ విజయాన్ని ప్రసాదించాడు, ప్రజల చేతులు మీపైకి లేవకుండా నిరోధించాడు, ఇది విశ్వాసుల కొరకు ఒక సూచన కావాలని, అల్లాహ్ మిమ్మల్ని రుజుమార్గం వైపునకు నడపాలని. అంతేకాకుండా, (21) ఇతర విజయ ధనాలను గురించి కూడ ఆయన మీకు వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. వాటిపై మీరు ఇంకా పట్టు సాధించలేదు. అల్లాహ్ వాటిని పరివేష్టించి ఉన్నాడు. అల్లాహ్‌కు ప్రతిదానిపై అధికారం ఉన్నది. (22) ఈ అవిశ్వాసులు ఈ సమయంలో మీతో యుద్ధానికి దిగి ఉన్నట్లయితే, నిశ్చయంగా వెన్నుచూపి పారిపోయేవారు. ఇక ఏ సహాయకుణ్ణి, ఏ రక్షకుణ్ణి పొంది ఉండేవారు కాదు. (23) ఇది అల్లాహ్ సంప్రదాయం, మొదటి నుండే కొనసాగుతూ ఉన్నది. మీరు అల్లాహ్ సంప్రదాయంలో ఏ మార్పునూ చూడలేరు. (24) మక్కా లోయలో వారి చేతులను మీనుండి, మీ చేతులను వారి నుండి ఆపినవాడు ఆయనే. వాస్తవానికి ఆయన మీకు వారిపై ఆధిక్యం ఇచ్చాడు. మీరు చేస్తూ ఉన్నదంతా అల్లాహ్ చూస్తూ ఉన్నాడు.

لَقَدۡ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ اِذۡ يُبَايِعُوۡنَكَ
تَحۡتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِيۡ قُلُوۡبِهِمۡ فَاَنۡزَلَ
السَّكِيۡنَةَ عَلَيۡهِمۡ وَاَثَابَهُمۡ فَتۡحًا قَرِيۡبًا ۙ ﴿18﴾

وَّمَغَانِمَ كَثِيۡرَةً يَّاۡخُذُوۡنَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيۡزًا
حَكِيۡمًا ﴿19﴾

وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيۡرَةً تَاۡخُذُوۡنَهَا فَعَجَّلَ
لَكُمۡ هٰذِهٖ وَكَفَّ اَيۡدِىَ النَّاسِ عَنۡكُمۡ ۚ
وَلِتَكُوۡنَ اٰيَةً لِّلۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَيَهۡدِيَكُمۡ صِرَاطًا
مُّسۡتَقِيۡمًا ۙ ﴿20﴾

وَّاُخۡرٰى لَمۡ تَقۡدِرُوۡا عَلَيۡهَا قَدۡ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرًا ﴿21﴾

وَلَوۡ قٰتَلَكُمُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَوَلَّوُا الۡاَدۡبَارَ ثُمَّ
لَا يَجِدُوۡنَ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيۡرًا ﴿22﴾

سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِىۡ قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ قَبۡلُ ۖۚ وَلَنۡ تَجِدَ
لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبۡدِيۡلًا ﴿23﴾

وَهُوَ الَّذِىۡ كَفَّ اَيۡدِيَهُمۡ عَنۡكُمۡ وَاَيۡدِيَكُمۡ
عَنۡهُمۡ بِبَطۡنِ مَكَّةَ مِنۡۢ بَعۡدِ اَنۡ اَظۡفَرَكُمۡ
عَلَيۡهِمۡ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِيۡرًا ﴿24﴾

هُمُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَصَدُّوۡكُمۡ عَنِ الۡمَسۡجِدِ
الۡحَـرَامِ وَالۡهَدۡىَ مَعۡكُوۡفًا اَنۡ يَّبۡلُغَ مَحِلَّهٗ ؕ
وَلَوۡلَا رِجَالٌ مُّؤۡمِنُوۡنَ وَنِسَآءٌ مُّؤۡمِنٰتٌ لَّمۡ
تَعۡلَمُوۡهُمۡ اَنۡ تَطَئُوۡهُمۡ فَتُصِيۡبَكُمۡ مِّنۡهُمۡ
مَّعَرَّةٌ ۢ بِغَيۡرِ عِلۡمٍ ۚ لِيُدۡخِلَ اللّٰهُ فِىۡ رَحۡمَتِهٖ مَنۡ
يَّشَآءُ ۚ لَوۡ تَزَيَّلُوۡا لَعَذَّبۡنَا الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡهُمۡ
عَذَابًا اَلِيۡمًا ﴿25﴾
اِذۡ جَعَلَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا فِىۡ قُلُوۡبِهِمُ الۡحَمِيَّةَ
حَمِيَّةَ الۡجَاهِلِيَّةِ فَاَنۡزَلَ اللّٰهُ سَكِيۡنَـتَهٗ عَلٰى
رَسُوۡلِهٖ وَعَلَى الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَاَلۡزَمَهُمۡ كَلِمَةَ
التَّقۡوٰى وَكَانُوۡۤا اَحَقَّ بِهَا وَاَهۡلَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ
بِكُلِّ شَىۡءٍ عَلِيۡمًا ﴿26﴾ ع 3 9 11
لَـقَدۡ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُوۡلَهُ الرُّءۡيَا بِالۡحَـقِّ ۚ لَتَدۡخُلُنَّ
الۡمَسۡجِدَ الۡحَـرَامَ اِنۡ شَآءَ اللّٰهُ اٰمِنِيۡنَ ۙ مُحَلِّقِيۡنَ
رُءُوۡسَكُمۡ وَمُقَصِّرِيۡنَ ۙ لَا تَخَافُوۡنَ ؕ فَعَلِمَ مَا
لَمۡ تَعۡلَمُوۡا فَجَعَلَ مِنۡ دُوۡنِ ذٰلِكَ فَتۡحًا
قَرِيۡبًا ﴿27﴾
هُوَ الَّذِىۡۤ اَرۡسَلَ رَسُوۡلَهٗ بِالۡهُدٰى وَدِيۡنِ
الۡحَـقِّ لِيُظۡهِرَهٗ عَلَى الدِّيۡنِ كُلِّهٖ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
شَهِيۡدًا ؕ ﴿28﴾

(25) సత్యాన్ని తిరస్కరించి, మిమ్మల్ని మస్జిదె హరామ్‌కు రాకుండా నిరోధించి, ఖుర్బానీ ఒంటెలను వాటి చేరే స్థలాల దగ్గరకు చేరనీయకుండా చేసినది వారే కదా! మక్కాలో నీవు ఎరుగని విశ్వాస స్త్రీ పురుషులు లేకుండా ఉన్నట్లయితే, తెలియకపోవటం వల్ల నీవు వారిని కాలరాస్తావనే ప్రమాదం, దానివల్ల నీపై ఆరోపణ వస్తుందనే భయం లేకపోయి ఉంటే యుద్ధాన్ని ఆపటం జరిగేది కాదు. అల్లాహ్ తాను కారుణ్యంలోకి తాను కోరిన వారిని ప్రవేశింప జేసేటందుకు ఒకవేళ వారు (ఆ విశ్వాసులు) గనక వేరుగా పోయి ఉంటే, మేము అవిశ్వాసులను బాధాకరమైన శిక్షకు గురిచేసి ఉండేవాళ్ళం.

(26) ఈ అవిశ్వాసులు తమ హృదయాలలో మూఢాభిమానాన్ని పెంచుకున్నప్పుడు, అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై, విశ్వాసులపై శాంతిని అవతరింపజేశాడు, విశ్వాసులను భయభక్తుల మాటపై స్థిరంగా ఉంచాడు. వారే దానికి ఎక్కువ హక్కుదారులూను, అర్హులూను. అల్లాహ్‌కు ప్రతి విషయం గురించి తెలుసు.

(27) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు నిజమైన స్వప్నాన్ని చూపించాడు. అది పూర్తిగా సత్యానికి అనుగుణంగా ఉన్నది. అల్లాహ్ సంకల్పిస్తే, మీరు తప్పకుండా మస్జిదె హరామ్‌లో పూర్తి శాంతితో ప్రవేశిస్తారు. మీరు శిరోముండనం చేయించు కొంటారు, వెంట్రుకలను కత్తిరించుకుంటారు. మీకు ఏ భయమూ ఉండదు. మీకు తెలియని విషయం ఆయనకు తెలుసు. కనుక ఆ స్వప్నం నిజం కాకముందే ఆయనకు ఈ సమీప విజయాన్ని మీకు ప్రసాదించాడు. (28) అల్లాహ్‌యే తన ప్రవక్తకు మార్గదర్శకత్వాన్నీ, సత్యధర్మాన్నీ ఇచ్చి పంపాడు, అది అన్ని ధర్మాలపై ఆధిక్యం కలిగి ఉండేలా చేయటానికి. ఈ వాస్తవానికి అల్లాహ్ సాక్ష్యమే చాలు.

مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗۤ اَشِدَّآءُ عَلَى
الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ تَرٰىهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
يَّبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا ؗ سِيْمَاهُمْ
فِىْ وُجُوْهِهِمْ مِّنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ؕ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ
فِى التَّوْرٰىةِ ۛۚ وَمَثَلُهُمْ فِى الْاِنْجِيْلِ ۛۚ كَزَرْعٍ
اَخْرَجَ شَطْـَٔهٗ فَاٰزَرَهٗ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى
سُوْقِهٖ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ؕ
وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿29﴾

ع 4 3 12

(29) ముహమ్మద్ అల్లాహ్ ప్రవక్త. ఆయన వెంట ఉన్న వారు అవిశ్వాసుల పట్ల కఠినులు, పరస్పరం దయార్ద్ర హృదయులు. నీవు వారిని చూసినప్పుడు, వారు రుకూ సజ్దాలలో, అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్నీ, ఆయన ప్రసన్నతనూ అర్థించటంలో నిమగ్నులై ఉండటం కనిపిస్తుంది. సజ్దాల చిహ్నాలు వారి ముఖాలపై ఉంటాయి. ఇక ఇన్జీల్‌లో వారు ఒక పంటపొలంతో పోల్చబడ్డారు. ఆ పొలం మొదట్లో మొలకలను అంకురింపజేసింది, తరువాత దానికి బలం చేకూర్చింది, ఆ తరువాత అది లావుగా ఏపుగా పెరిగింది, ఆపై తన కాండంపై నిలబడింది. రైతులను అది అలరింపజేయసాగింది. అవిశ్వాసులు వారి వృద్ధివికాసాలను చూసి అసూయపడాలని. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసే ఈ వర్గం వారికి క్షమాభిక్షనూ, గొప్ప ప్రతిఫలాన్నీ ప్రసాదిస్తానని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు.

18 – 29 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో బైఅత్ రిజ్వాన్‌లో పాల్గొన్న విశ్వాసులకు శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. వారికి సంతోషాలు, విజయాలు, యుద్ధధనం మొదలైనవన్నీ లభిస్తాయని శుభవార్తలివ్వబడ్డాయి. చివరగా అన్ని అసత్యధర్మాలపై ఇస్లాం ఆధిక్యత పొందుతుందని కూడా భవిష్యవాణి చెప్పబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

హుదైబియా ప్రాంతంలో ప్రవక్త చేతులపై అనుచరులు చేసిన ఈ బైఅత్‌నే 'బైతె రిజ్వాన్' అంటారు. వీరందరికీ శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. వీరి పట్ల అల్లాహ్ ప్రసన్నుడయ్యాడు. ముఖ్యంగా ఇందులో ప్రతి ఒక్కరూ ప్రాణాలకు తెగిస్తారని, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ యుద్ధ మైదానం విడిచిపోరని వాగ్దానం చేసారు. అల్లాహ్ వారి నిర్ణయాలను, ఉద్దేశాలను తెలుసుకొని వారికి నిలకడను, ధైర్యాన్ని, ప్రశాంతతను ప్రసాదించాడు. ఖైబర్‌ను జయించిన తర్వాత యుద్ధధనాన్ని సహచరుల మధ్య పంచివేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ వద్ద వారికి ఎంత గొప్ప స్థానం ఉందో తెలుసుకోవాలని తప్పకుండా అల్లాహ్ వారికి సహాయం చేస్తాడని, వారికి సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడనీ, దీనివల్ల వారి విశ్వాసము రెట్టింపు అయింది.

20 : అల్లాహ్ అతి త్వరలో వారు పొందలేని వాటినికూడా ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ అన్ని వైపుల నుండి ఆ ప్రాంతాన్ని చుట్టుముట్టి ఉంచాడు. ముస్లిములు యుద్ధం చేసి ఆ ప్రాంతాన్ని తమ అధీనంలోనికి తీసుకొని అక్కడి సంపదలన్నింటినీ ఆక్రమించుకున్నారు.

అనస్ (ర) ఉల్లేఖనం : హుదైబియా నాడు మక్కాకు చెందిన 80 మంది సాయుధులు తన్యీమ్ కొండవైపు నుండి వచ్చి దాడిచేసారు. ముస్లిములకు హాని తలపెట్టబోయారు. కాని వారు పట్టుబడ్డారు. తరువాత ప్రవక్త (స) వారిని క్షమించి విడిచిపెట్టారు. అనేక విధాలుగా అల్లాహ్ ముస్లిములకు ఉపకారం చేసాడు. అవిశ్వాసుల చేతుల్లో నష్టపోకుండా ముస్లిములను కాపాడాడు. ఒప్పందానికి మార్గం సుగమం చేసాడు. వీటన్నిటివల్ల ముస్లిములకు ఎన్నో లాభాలు చేకూరాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్) (ముస్లిమ్, అబూదావూద్, తిర్మిజి, నసాయి)

అజ్ఞాన ఆచారాలను సమర్థిస్తూ సుహైల్ ఒప్పందం పత్రంపై బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీమ్ వ్రాయటానికి ఇష్టపడలేదు. అల్లాహ్ ప్రవక్త అనే పదాన్ని కూడా వ్రాయడానికి అసహ్యించుకున్నాడు. దీనివల్ల ముస్లిములు బాధపడ్డారు. కాని అల్లాహ్ వారి హృదయాలను సహనం, ఓర్పులతో నింపివేసాడు. పవిత్రప్రవచనంపై స్థిరంగా ఉంచాడు. (ఇబ్నె జరీర్)

ఈ వాక్యంలో విశ్వాసులకు శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఇతరులందరిపై విజయం ప్రాప్తిస్తుందని పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఆయన మిమ్మల్ని లాభదాయకమైన జ్ఞానం, సత్కార్యాలతో పాటు పంపాడు. ధార్మిక జీవిత విధానంలో ఉన్న విషయాలన్ని సత్యమైనవే. అల్లాహ్ ఇస్లాం ఇతర మతాలపై ఆధిక్యత ప్రసాదిస్తాడు. మీరు అల్లాహ్ ప్రవక్త అని అల్లాహ్ సాక్ష్యం ఇస్తున్నాడు. వీరు ఈనాడు కాకపోతే రేపు తప్పకుండా విశ్వసిస్తారు.

అంటే ప్రవక్త (స) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రవక్త. దైవదౌత్య గుణాలన్నీ ఆయన (స)లో ఉన్నాయి. ఇక్కడ ప్రవక్త (స) సహచరుల గుణాలను పేర్కొనటం జరిగింది. వీరు అవిశ్వాసుల పట్ల చాలా కఠినంగా ఉంటారు. దయ, జాతి, కరుణలతో ప్రవర్తిస్తారు. వీరు ఎల్లప్పుడు అల్లాహ్ ఆరాధనలో, సజ్దాలలో ఉంటారు. విశ్వాసులు కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకే పాటుపడతారు. విశ్వాసులు మంచి గుణాలు కలిగి ఉంటారు. వినయ విధేయతలు కలిగి ఉంటారు. నిర్మలమయిన మనస్సులతో కర్మలు చేస్తారు. వారిని చూసిన ప్రతి ఒక్కరూ ప్రభావితులవుతారు. (ఇబ్నె కసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 49. అల్ హుజురాత్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ అల్ హుజురాత్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 18 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో ముస్లిములకు సామాజిక నియమనిబంధనలు, మర్యాదలు బోధించబడ్డాయి. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జుబైర్ (రజి) ఉల్లేఖనం : బనీ తమీమ్ వర్గం నుండి కొందరు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. వారి నాయకునిగా ఖాలిద్ బిన్ సయీద్‌ని నియమించవలసిందిగా అబూబకర్ (ర) అన్నారు. అయితే ఉమర్(ర) అఖ్‌రఅ బిన్ హబిస్‌ని నియమించమని అన్నారు, దానికి అబూబకర్ నన్ను వ్యతిరేకించటమే నీ ఉద్దేశ్యం అని అన్నారు. దానికి ఉమర్ (ర) – "నా ఉద్దేశ్యం అది కాదు" అని అన్నారు. ఇద్దరి మధ్య వాదోపవాదాలు ప్రారంభమయ్యాయి. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4467)

సమాజాన్ని హాని కలిగించే విషయాల నుండి దూరంగా ఉండమని ముస్లిములను హెచ్చరించటం జరిగింది. వీటివల్ల సోదర సంబంధాలు చెడతాయి. పరస్పరం ఎగతాళి చేయడం, చెడ్డపేర్లతో పిలవటం, అపార్థం చేసుకోవటం, ఇవన్నీ పాపకార్యాలే, ఇవి సమాజాన్ని పతనానికి గురిచేస్తాయి. అల్లాహ్ వీటన్నిటినీ నిషేధించాడు. విశ్వసించి, ఇలాంటి పనులు చేయటం మంచి పని కాదని, నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపాలని తరువాత ఆదేశించబడింది.

## 49. అల్ హుజురాత్

**ఆయత్‌లు : 18** **అవతరణ : మదీనాలో**

آيَاتُهَا 18 — سُورَةُ الْحُجُرَاتِ مَدَنِيَّةٌ 49 — رُكُوعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿1﴾

(1) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను అధిగమించకండి. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. అల్లాహ్ సమస్తమూ వినేవాడు, సర్వమూ ఎరిగినవాడూను.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْۤا اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوْا لَهٗ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿2﴾

(2) ఓ విశ్వాసులారా! మీ స్వరాన్ని ప్రవక్త కంఠస్వరం కంటే అధికం చేయకండి. మీరు పరస్పరం మాట్లాడుకునే విధంగా ప్రవక్తతో బిగ్గరగా మాట్లాడకండి. దానివల్ల, బహుశా మీరు చేసినదంతా మీకు తెలియకుండానే వ్యర్థమైపోవచ్చు.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَغُضُّوْنَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ امْتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ لِلتَّقْوٰى ؕ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿3﴾

(3) ప్రవక్త సన్నిధిలో తమ కంఠస్వరాన్ని తగ్గించి మాట్లాడేవారి హృదయాలనే వాస్తవానికి భయభక్తుల విషయంలో అల్లాహ్ పరీక్షించాడు. వారికి క్షమాభిక్ష, గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తాయి.

اِنَّ الَّذِيۡنَ يُنَادُوۡنَكَ مِنۡ وَّرَآءِ الۡحُجُرٰتِ
اَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُوۡنَ ﴿4﴾

وَلَوۡ اَنَّهُمۡ صَبَرُوۡا حَتّٰى تَخۡرُجَ اِلَيۡهِمۡ لَكَانَ
خَيۡرًا لَّهُمۡ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿5﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِنۡ جَآءَكُمۡ فَاسِقٌ ۢ بِنَبَاٍ
فَتَبَيَّنُوۡۤا اَنۡ تُصِيۡبُوۡا قَوۡمًا ۢ بِجَهَالَةٍ فَتُصۡبِحُوۡا
عَلٰى مَا فَعَلۡتُمۡ نٰدِمِيۡنَ ﴿6﴾

وَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّ فِيۡكُمۡ رَسُوۡلَ اللّٰهِ ؕ لَوۡ يُطِيۡعُكُمۡ
فِىۡ كَثِيۡرٍ مِّنَ الۡاَمۡرِ لَعَنِتُّمۡ وَلٰـكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ
اِلَيۡكُمُ الۡاِيۡمَانَ وَزَيَّنَهٗ فِىۡ قُلُوۡبِكُمۡ وَكَرَّهَ
اِلَيۡكُمُ الۡكُفۡرَ وَالۡفُسُوۡقَ وَالۡعِصۡيَانَ ؕ
اُولٰٓـئِكَ هُمُ الرّٰشِدُوۡنَ ۙ ﴿7﴾

فَضۡلًا مِّنَ اللّٰهِ وَنِعۡمَةً ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿8﴾

وَاِنۡ طَآئِفَتٰنِ مِنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ اقۡتَتَلُوۡا
فَاَصۡلِحُوۡا بَيۡنَهُمَا ۚ فَاِنۡۢ بَغَتۡ اِحۡدٰٮهُمَا عَلَى
الۡاُخۡرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِىۡ تَبۡغِىۡ حَتّٰى تَفِىۡٓءَ اِلٰٓى اَمۡرِ
اللّٰهِ ۚ فَاِنۡ فَآءَتۡ فَاَصۡلِحُوۡا بَيۡنَهُمَا بِالۡعَدۡلِ
وَاَقۡسِطُوۡا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الۡمُقۡسِطِيۡنَ ﴿9﴾

(4) ప్రవక్తా! నిన్ను నీ గృహాల బయటి నుండి బిగ్గరగా పిలిచేవారిలో అనేకులు బుద్ధిలేని వారు. (5) వారు గనక నీవు బయటకు వచ్చే వరకు ఓర్పు వహించి ఉంటే, అది వారికే శ్రేయస్కరముగా ఉండేది. అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, కరుణామయుడూను. (6) ఓ విశ్వాసులారా! ఎవడైనా దుర్మార్గుడు మీ వద్దకు ఏదైనా సమాచారాన్ని తీసుకువస్తే, నిజానిజాలు విచారించి తెలుసుకోండి. లేకపోతే మీకు తెలియకుండానే మీరు ఏదైనా వర్గానికి నష్టం కలిగించవచ్చు. తరువాత చేసిన దానిపై సిగ్గుతో కుంచించుకు పోవలసిన పరిస్థితి రావచ్చు.

(7) అల్లాహ్ ప్రవక్త మీ మధ్యన ఉన్నాడనే విషయాన్ని బాగా గుర్తుంచుకోండి, ఒకవేళ ప్రవక్త గనుక అనేక వ్యవహారాలలో మీ మాట విన్నట్లయితే, మీరే స్వయంగా కష్టాలలో పడిపోతారు. కాని అల్లాహ్ మీలో విశ్వాసం పట్ల ప్రేమను కలుగజేశాడు, దానిని మీకు మనోరంజకమైనదిగా చేశాడు. అవిశ్వాసం, దుర్మార్గం, అవిధేయతలపట్ల మీకు అసహ్యం కలిగేలా చేశాడు. (8) అటువంటి ప్రజలే అల్లాహ్ అనుగ్రహం వల్ల, ఆయన మహోపకారం వల్ల సన్మార్గగాములయ్యారు. అల్లాహ్ సర్వజ్ఞాని, మహావివేకవంతుడూను.

(9) ఒకవేళ విశ్వాసులలోని రెండు వర్గాల వారు పరస్పరం పోట్లాడుకుంటే, వారి మధ్య సయోధ్య చేయండి. తరువాత, ఒకవేళ వారిలో ఒక వర్గం వారు రెండో వర్గం వారిపై దౌర్జన్యం చేస్తే, దౌర్జన్యం చేసినవారు అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వైపునకు మరలేవరకు వారికి వ్యతిరేకంగా పోరాడండి. తరువాత వారు గనక మరలివస్తే, వారి సమస్యను పరిష్కరించండి. న్యాయం చేయండి, ఎందుకంటే అల్లాహ్ న్యాయం చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿10﴾ ع 1 10 13

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ
عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن
نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۖ وَلَا تَلْمِزُوا
أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ ۖ بِئْسَ
الِاسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ ۚ وَمَن لَّمْ يَتُبْ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿11﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ
الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ ۖ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا
يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن
يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَاتَّقُوا
اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿12﴾

(10) విశ్వాసులు పరస్పరం అన్నదమ్ములు, కనుక మీ సోదరుల మధ్య సంబంధాలను సంస్కరించండి. అల్లాహ్‌కు భయపడండి, మీపై దయచూపటం జరుగుతుంది. (11) ఓ విశ్వాసులారా! పురుషులు ఇతర పురుషులను ఎగతాళి చేయకూడదు. వీరికంటే వారే శ్రేష్ఠులై ఉండవచ్చు. అలాగే స్త్రీలు ఇతర స్త్రీలను ఎగతాళి చేయకూడదు. వీరికంటే వారే శ్రేష్ఠురాలై ఉండవచ్చు. పరస్పరం ఎత్తి పొడుచుకోకండి, పరస్పరం చెడ్డ పేర్లతో పిలుచుకోకండి. విశ్వసించిన తరువాత చెడులో పేరు సంపాదించటం చాలా నీచమైన విషయం. ఈ వైఖరిని మానుకోనివారే దుర్మార్గులు. (12) ఓ విశ్వాసులారా! అతిగా అనుమానించటం మానివేయండి. కొన్ని అనుమానాలు పాపాలు అవుతాయి. ఒకరి కూపీలు లాగకండి. మీలో ఎవరూ ఎవరినీ పరోక్షంగా నిందించరాదు. మీలో ఎవరైనా మీ మృత సోదరుని మాంసం తినటానికి ఇష్టపడతారా? చూడండి, మీరే స్వయంగా దీనిని అసహ్యించుకుంటారు. అల్లాహ్‌కు భయపడండి, అల్లాహ్ అత్యధికంగా పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

1 – 12 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రారంభవాక్యాల్లో ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని సమర్థించటం జరిగింది. ఆదేశాల్లో, అభిప్రాయాల్లో ప్రవక్త (స)ను ఎవరూ అధిగమించరాదు. ప్రవక్త (స)ను అధిగమించటం నిషిద్ధం అని పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స)ను గౌరవించాలని, ఆయన పట్ల వినయ విధేయతలు చూపాలని ఆదేశించటం జరిగింది. అదేవిధంగా ముస్లిములు కలహించుకుంటే వారిమధ్య సర్దుబాటుచేసి, సోదర భావం జనింపజేయాలని ఆదేశించబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపాలని, ప్రవక్త (స) అభిప్రాయంపై తన సొంత అభిప్రాయానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం ప్రవక్త (స)ను అధిగమించటమే అవుతుందని పేర్కొనటం జరిగింది. ప్రవక్త (స)తో మాట్లాడినప్పుడు వినయ విధేయతలతో, చిన్న స్వరంతో మాట్లాడాలి. బిగ్గరగా మాట్లాడరాదు. ప్రామాణిక ఆదేశాలను అనుసరించాలి. వాటిముందు తమ అభిప్రాయాలను ఇష్టాఇష్టాలను గురించి చర్చించకూడదు. 9వ హిజ్రీలో తమీమ్ వర్గం నుండి కొందరు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. ఎవరినైనా తమ నాయకునిగా నియమించమని కోరారు.

| | |
|---|---|
| (13) ఓ మానవులారా! మేము మిమ్మల్ని ఒకే పురుషుని నుండి, ఒకే స్త్రీ నుండి సృష్టించాము. తరువాత మీరు పరస్పరం పరిచయం చేసుకునేందుకు మిమ్మల్ని జాతులుగానూ, తెగలుగానూ చేశాము. వాస్తవానికి మీలో అందరికంటే అధికంగా భయభక్తులు కలవాడే అల్లాహ్ దృష్టిలో ఎక్కువ గౌరవపాత్రుడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వజ్ఞానం కలవాడు, సకల విషయాలూ తెలిసినవాడూను. | يَآيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْا ؕ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿13﴾ |
| (14) ఈ గ్రామీణ అరబ్బులు, 'మేము విశ్వసించాము' అని అంటారు. వారితో ఇలా అను, మీరు విశ్వసించలేదు. మేము లొంగిపోయాము అని అనండి. విశ్వాసం ఇంకా మీ హృదయాలలోకి ప్రవేశించలేదు. మీరు గనక అల్లాహ్ పట్ల విధేయతనూ, ఆయన ప్రవక్త పట్ల విధేయతనూ పాటిస్తే, ఆయన మీ కర్మల ప్రతిఫలాన్నీ ఏమాత్రం తగ్గించడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అత్యధికంగా మన్నించేవాడు మరియు కరుణించేవాడూను. | قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّا ؕ قُلْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا وَلٰكِنْ قُوْلُوْۤا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْاِيْمَانُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ ؕ وَاِنْ تُطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿14﴾ |

అదేవిధంగా పరిశీలించకుండా అపరిచితుల వార్తలను నమ్మరాదని వారించబడింది. ముందు పరిశీలించి పరికించి ఒక నిర్ణయానికి రావాలి. అందినవార్త అసత్యము కావచ్చు. ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ అల్లరి మూకలను అనుసరించరాదు. ఈ వాక్యం వలీద్ బిన్ ఉఖ్బ గురించి అవతరించబడింది. జకాత్ ధనం గురించి అతన్ని పంపడం జరిగింది. అతన్ని స్వాగతించేందుకు అందరూ కలసి అతనికి ఎదురుగా వెళ్ళారు. అతను భయపడి తిరిగి వచ్చేస్తాడు. పైగా బనీ ముస్తలఖ్ వారు జకాత్ సొమ్ములు ఇవ్వటానికి నిరాకరించారని చెప్పాడు. ఈ సంగతి తెలుసుకుని దైవప్రవక్తకు, ముస్లింలకు కోపం వచ్చింది. ఈ సమస్యను పరిష్కరిస్తూ ఉండగా ఈ వాక్యం అవతరించింది. (ఇబ్నెజరీర్)

ప్రవక్త (స)ను గౌరవించాలని, ఆయన్నుండి ఆదేశాలను, నీతి నియమాలను విధులను, బాధ్యతలను నేర్చుకోవాలని, ఆయనకు మీ సమస్యల పట్ల మీకంటే ఎక్కువ జ్ఞానం కలదని, అల్లాహ్ వద్ద మీ అభిప్రాయాల కంటే ఆయన అభిప్రాయాలకే ప్రాముఖ్యత ఉందని పేర్కొనటం జరిగింది. (అహ్జాబ్ – 33ని చూడండి)

ఇస్లాం కనబడుతుంది. ఈమాన్ కనబడదు అని అంటూ మూడుసార్లు గుండె వైపు సైగచేస్తూ, "దైవభీతి ఇక్కడ ఉంది. అల్లాహ్ మీకు పెద్ద పాపకార్యాల నుండి దూరంగా ఉంచాడు. ఇంకా మీలో సత్కార్యాల పట్ల సంతోషం, చెడు కార్యాల పట్ల అసహ్యం కలిగినవాడే విశ్వాసి, మీకు ప్రసాదించబడిన ఈ సన్మార్గం దేవుని అనుగ్రహం, ఎవరు సన్మార్గానికి అర్హులో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. ఆయన ప్రతి పనిలో ఏదో ఒక వివేకం దాగి ఉంటుంది అని హితబోధ చేశారు. (ఇబ్నె కసీర్)

తరువాత వాక్యంలో అల్లాహ్ కొన్ని విషయాల నుండి ముస్లింలను వారించారు. వీటివల్ల ముస్లిముల మధ్య విభేదాలు, తగాదాలు, యుద్ధాలు ఏర్పడతాయి. మీరు పరస్పరం ఎగతాళి చేయరాదని, హీనంగా భావించరాదని, వారు మీకంటే ఉన్నతులు కావచ్చునని ఇతరుల లోపాలను ఎంచరాదని, వీటికి పాల్పడి పశ్చాత్తాపం చెందని వారే దుర్మార్గులని, వీరు దైవశిక్షకు గురవుతారని పేర్కొనటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

| | |
|---|---|
| (15) అసలు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించి, ఇక ఎలాంటి అనుమానానికీ గురికాకుండా, తమ ప్రాణాలతో, తమ ధనసంపదలతో అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడేవారే అసలైన విశ్వాసులు. వారే సత్యసంధులు. (16) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, మీరు అల్లాహ్‌కు మీ ధర్మ స్వీకరణ గురించి తెలియజేస్తున్నారా? వాస్తవానికి అల్లాహ్, భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువునూ ఎరుగును. అల్లాహ్‌కు ప్రతి వస్తువును గురించిన జ్ఞానం ఉన్నది. (17) వారు ఇస్లామ్ స్వీకరించి తామేదో మీకు మేలు చేసినట్లు అనుకుంటున్నారు. వారితో ఇలాఅను, ఇస్లామ్‌కు సంబంధించిన ఉపకారాన్ని నా మీద మోపకండి. అల్లాహ్ మీకు విశ్వాసానికి సంబంధించిన మార్గం చూపి, ఆయనే మీకు ఉపకారం చేశాడు - మీరు గనక సత్యవంతులే అయితే, (18) అల్లాహ్‌కు భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ దాగి ఉన్న ప్రతి వస్తువును గురించీ తెలుసు. మీరు చేసేదంతా ఆయన దృష్టిలో ఉన్నది. | إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿15﴾ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿16﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا۟ ۖ قُل لَّا تَمُنُّوا۟ عَلَىَّ إِسْلَٰمَكُم ۖ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَىٰكُمْ لِلْإِيمَٰنِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿17﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿18﴾ ع 2 8 14 |

13 - 18 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో సమాజానికి హాని కలిగించేవాటికి దూరంగా ఉండమని బోధించబడింది. పరస్పరం అవమానానికి తావు కల్పించరాదు. ఎగతాళి చేయరాదు. అపార్థం చేసుకోరాదు. వీటికి దూరంగా ఉంటే సమాజంలో వివాదాలు, పోట్లాటలు తలెత్తవని పేర్కొనటం జరిగింది. ఆ తరువాత మేము మిమ్మల్ని ఒకే మానవ జంట ద్వారా సృష్టించామని, వివిధ జాతులుగా, వర్గాలుగా కుటుంబాలుగా విభజించామని అయితే మీలో అధిక దైవభీతి గలవాడే అల్లాహ్ వద్ద ఆదరణీయుడని స్పష్టపరచబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

మానవులందరూ ఆదమ్ హవ్వాల సంతానమే అని తెలియపర్చటం జరిగింది. అందువల్ల మానవులందరూ సమానులే. అయితే దైవభీతిగలవారే అల్లాహ్‌వద్ద ఉన్నతులు అని విశదీకరించటం జరిగింది. అల్లాహ్ మానవులను వర్గాలుగా, జాతులుగా, తెగలుగా విభజించింది పరస్పరం అహంకారంగా ప్రవర్తించటానికి కాదు. అహంకారానికి ఎటువంటి ప్రాతిపదిక లేదు. ఇవి కేవలం పరస్పరం గుర్తు పట్టటానికి, పరిచయం చేసుకోవటానికి, పరస్పరం సహకరించుకోవటానికి మాత్రమే. దీనివల్ల ఒక మంచి సమాజం ఉనికిలోనికి వస్తుంది. దీన్ని గురించి ప్రవక్త (స)

అనేక హదీసుల్లో ప్రస్తావించారు. అబూహురైరహ్ ఉల్లేఖనం: ఒకసారి ప్రవక్త (స)ను అందరికంటే ఉత్తముడు ఎవరు? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స) అందరికంటే అధికంగా దైవభీతి కలవాడే ఉత్తముడు అని సమాధానం ఇచ్చారు. (బుఖారీ) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఇస్లామ్ సాధారణమైనది. ఈమాన్ మాత్రం ప్రత్యేకమయినది. ఈ వాక్యాల్లో ఇప్పుడిప్పుడే ఇస్లాం స్వీకరించిన గ్రామీణులను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఎందుకంటే వారు గొప్పలు చెప్పుకునేవారు. వారిని అలా అనకండని మేము ఇస్లాం స్వీకరించాము, ప్రవక్త (స)కు విధేయులమయ్యాము అనిఅనమని ఆదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే విశ్వాసం ఇంకా మీ మనస్సుల్లో ప్రవేశించలేదు. అంటే విశ్వాసం ప్రత్యేకమైనది. ఇస్లామ్ సర్వసామాన్యమైనది.

విశ్వాసులు మూడు విధాలుగా ఉంటారని కారుణ్యమూర్తి (స) తెలిపారు : 1. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించి అనుమానానికి గురికాని వారు. అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ధన, ప్రాణాలు ధారపోసేవారు. 2. ప్రజలు తమ ధన ప్రాణాల విషయంలో వీరిపట్ల నిర్భయంగా ఉన్నవారు. 3. దైవభీతి వల్ల పేరాశకు లోనుకాని వారు.

16 : ఏమిటి, మీ ఆంతర్యాల స్థితిని గురించి మీరు అల్లాహ్‌కు తెలియపరుస్తున్నారా? ఆయనకు ఏదీ కనుమరుగై లేదు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు.

18 : అల్లాహ్ గోచర అగోచర జ్ఞానం గలవాడు. మీరు చేస్తున్నవన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 50. ఖాఫ్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ ఖాఫ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 45 వాక్యాలు, 3 రుకూలు ఉన్నాయి. ఒకసారి ఉమర్ (ర) అబూ వాఖిద్ లైసీ (ర)ని ప్రవక్త (స) పండుగల నమాజుల్లో ఏం పఠించేవారని అడిగారు. దానికి ఆయన "ఖాఫ్, ఇఖ్తరబ" అని సమాధానం ఇచ్చారు. (తిర్మిజీ - హ.నెం.490)

అదేవిధంగా ఉమ్మె హాషిమ్ బిన్తె హారిసా బిన్ అన్నోమాన్ ఉల్లేఖనం: "నేను సూరహ్ ఖాఫ్‌ను ప్రవక్త (స) నుండి విని కంఠస్థం చేసుకున్నాను. ప్రవక్త (స) ప్రతి శుక్రవారం ఖుత్బాలో పఠించేవారు" (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.1442) అంటే ప్రవక్త (స) పండుగల, శుక్రవారాల సందర్భంగా సూరహ్ ఖాఫ్ పఠించేవారు. ఎందుకంటే ఇందులో మానవుని జననం, మరణానంతర జీవితం, పరలోకం, విచారణ, స్వర్గనరకాలు, ప్రతిఫలాలు శిక్షలు, హెచ్చరికలు, ప్రోత్సాహకాలు మొదలైన వాటి గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. వీటి గురించి విన్న ప్రతి ఒక్కరిలో పరలోక చింతన జనిస్తుంది.

## 50. ఖాఫ్

**ఆయత్‌లు : 45** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఖాఫ్. దివ్యమైన ఖురాన్ సాక్షిగా – అయితే హెచ్చరించేవాడు స్వయంగా వారిలో నుండే వారివద్దకు వచ్చాడనే విషయం వారికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. (2 & 3) తరువాత సత్యతిరస్కారులు ఇలా అనసాగారు, మేము మరణించి మట్టిగా మారిపోయినప్పటికీ, తిరిగి లేపబడటం – ఇది చాలా విచిత్రంగా ఉందే. ఈ తిరుగు ప్రయాణం అనేది బుద్ధికందని విషయం. (4) (వాస్తవానికి) వారిని భూమి ఏ మేరకు హరిస్తుందో మాకు తెలుసు. మా వద్ద ఒక గ్రంథం ఉన్నది, అందులో అంతా సురక్షితంగా ఉన్నది. (5) కాని, సత్యం వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు దానిని బహిరంగంగా ధిక్కరించారు. ఈ కారణం వల్లనే వారు ఇప్పుడు అయోమయంలో పడిపోయారు? (6) సరే, అయితే వారు తమపై ఉన్న ఆకాశం వైపు ఎన్నడూ చూడలేదా? మేము దానిని ఎలా నిర్మించి, అలంకరించామో? అందులో ఎలాంటి పగుళ్లు లేవు.

آيَاتُهَا 45 — سُوْرَةُ قٓ 50 مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعَاتُهَا 3

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيْدِ ۚ ﴿1﴾

بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ

الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ۚ ﴿2﴾

ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيْدٌ ﴿3﴾

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَعِنْدَنَا

كِتٰبٌ حَفِيْظٌ ﴿4﴾

بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِيْٓ اَمْرٍ

مَّرِيْجٍ ﴿5﴾

اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا

وَزَيَّنّٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ﴿6﴾

وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ
وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ۙ﴿7﴾
تَبْصِرَةً وَّذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ﴿8﴾
وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبٰرَكًا فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ
جَنّٰتٍ وَّحَبَّ الْحَصِيْدِ ۙ﴿9﴾
وَالنَّخْلَ بٰسِقٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيْدٌ ۙ﴿10﴾
رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ ۙ وَاَحْيَيْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا ؕ
كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ﴿11﴾
كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّاَصْحٰبُ الرَّسِّ
وَثَمُوْدُ ۙ﴿12﴾
وَعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ لُوْطٍ ۙ﴿13﴾
وَّاَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ؕ كُلٌّ كَذَّبَ
الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيْدِ ﴿14﴾
اَفَعَيِيْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ ؕ بَلْ هُمْ فِيْ لَبْسٍ مِّنْ
خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۧ﴿15﴾ ع 1 15 15
وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهٖ
نَفْسُهٗ ۚۖ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْدِ ﴿16﴾
اِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيٰنِ عَنِ الْيَمِيْنِ وَعَنِ
الشِّمَالِ قَعِيْدٌ ﴿17﴾
مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ رَقِيْبٌ عَتِيْدٌ ﴿18﴾
وَجَآءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ مَا كُنْتَ
مِنْهُ تَحِيْدُ ﴿19﴾

(7) మేము భూమిని పరిచాము, అందులో పర్వతాలను నాటాము. అందులో మనోరంజకమైన అన్నిరకాల వృక్షజాతులను మొలకెత్తించాము.

(8) ఇవన్నీ (సత్యం వైపునకు) మరలే ప్రతి దాసునికి కళ్ళు తెరిపించేవీ, గుణపాఠం నేర్పేవి. (9) ఆకాశం నుండి మేము శుభవంతమైన నీటిని అవతరింప జేశాము. తరువాత దానిద్వారా తోటలనూ, పంట పొలాలనూ, (10) ఎంతో పొడవైన ఖర్జూరపు వృక్షాలనూ పుట్టించాము. వాటికి పండ్లు గుత్తులు గుత్తులుగా కాస్తాయి. (11) ఇది దాసులకు ఉపాధినిచ్చే ఏర్పాటు. (మానవులు భూమి నుండి) లేవటం కూడా ఈ విధంగానే జరుగుతుంది.

(12) వారికి పూర్వం నూహ్ జాతి, అర్రస్ వాసులు మరియు సమూద్, (13) ఆద్, ఫిరౌన్ జాతులు, లూత్ సోదరులు, (14) అయ్‌కా వారు మరియు తుబ్బా జాతి ప్రజలు కూడా తిరస్కరించారు. చివరకు నా హెచ్చరిక వారి విషయంలో యదార్థమని నిరూపించబడింది. (15) ఏమిటి, మొదటిసారి సృష్టితోనే మేము శక్తిహీనులమైపోయామా? అయినా వారు కొత్తసృష్టిని గురించి అనుమానంలో పడి ఉన్నారు. (16) మేమే మానవుణ్ణి సృష్టించాము, అతని మనస్సులో మెదిలే ఊహలను సైతం మేము ఎరుగుదుము. మేము అతని కంఠ రక్తనాళం కంటే కూడా చాలా దగ్గరగా ఉన్నాము. (17) అంతేకాదు ఇద్దరు లేఖకులు అతనికి కుడి ఎడమ ప్రక్కల కూర్చుండి ప్రతి విషయాన్నీ నమోదు చేస్తూ ఉన్నారు. (18) అతని నోటి నుండి వెడలే ప్రతి మాటనూ వ్రాయటానికి అనుక్షణం ఒక పరిశీలకుడు సిద్ధంగా ఉంటాడు. (19) ఇదిగో, చూడండి, మరణావస్థ సత్యంతో వచ్చేసింది. నీవు తప్పించుకోవటానికి ప్రయత్నించిన విషయం ఇదే.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ﴿20﴾
وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿21﴾
لَّقَدْ كُنتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ
غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿22﴾

(20) తరువాత శంఖం ఊదబడుతుంది, ఈ దినాన్ని గురించే నిన్ను హెచ్చరించటం జరుగుతూ ఉండేది. (21) ప్రతి వ్యక్తి తన వెంట ఒక తోలేవాడూ, ఒక సాక్ష్యం ఇచ్చేవాడూ ఉన్న స్థితిలో వస్తాడు. (22) ఈ విషయం గురించి నీవు అశ్రద్ధలో పడి ఉన్నావు. మేము నీ ముందు పడి ఉన్న తెరను తొలగించాము, ఈనాడు నీ దృష్టి చాలా సునిశితంగా ఉన్నది.

1 – 22 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు మరణానంతర జీవితాన్ని గురించి ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసేవారు. ఇందులో ఆశ్చర్యపడే విషయం ఏదీలేదని, అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడని తిరిగి లేపగలడని పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ వారిని భూమ్యాకాశాలను గురించి ఆలోచించమని దాని ద్వారా అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలు అర్థం అవుతాయని సెలవిచ్చాడు. అంతేకాక అవిశ్వాసులు కేవలం అహంభావం వల్లనే విశ్వసించడం లేదని విశదపరిచాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

స్వయంగా వారిలో నుండే ఒక వ్యక్తి ప్రవక్తగా రావటం వారికి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. అంతేకాక ఒక సామాన్య మానవుడు ప్రవక్తగా రావటం ఏమిటన్నది వారి ఉద్దేశ్యం. అల్లాహ్ కోరితే ఎవరినైనా ప్రవక్తగా పంపగలడు. అదేవిధంగా క్రుళ్ళి కృశించిన శరీరాలను భూమిలోని ఏ భాగం తినివేసిందో కూడా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. ఆయనే తిరిగి లేపగల శక్తిసంపన్నుడు. అసలు విషయం ఏమిటంటే వాస్తవాన్ని వీరు స్వీకరించటం లేదు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఈ సత్యతిరస్కారులు విశాలంగా పరచబడిన భూమిని చూడటం లేదా? దానిపై ఉన్న పర్వతాలను చూడటం లేదా? రకరకాల అతి సుందరమైన మొక్కలను చూడటం లేదా? సృష్టికర్త యొక్క ఈ కార్యాలన్నీ ప్రజలు ఆలోచించమని ప్రేరేపిస్తున్నాయి. ఈ శక్తులన్నీ కలిగి ఉన్న అల్లాహ్ మానవుణ్ని తిరిగి లేపలేడా? అల్లాహ్ ఆకాశాన్నుండి వర్షాన్ని కురిపిస్తున్నాడు. దానిద్వారా ఫలవృక్షాలను సృష్టిస్తున్నాడు. పళ్ళు, కూరగాయలు, ఆకుకూరలు, పప్పుధాన్యాలు మొదలైనవన్నీ పండిస్తున్నాడు. వీటినన్నిటినీ మానవులకు ఆహారంగా సృష్టించాడు. మక్కా అవిశ్వాసులకంటే ముందు నూహ్ (అ) 950 సంవత్సరాలు సందేశ ప్రచారం చేశారు. కాని చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించారు.

అస్‌హాబుర్రస్ అంటే తమ ప్రవక్తను బావిలో విసరివేసిన జాతి. కొందరు షుఐబ్ (అ) జాతిగా భావిస్తారు. మరికొందరు ఈసా (అ)ను విశ్వసించినవారుగా, వీరు పెద్ద అగ్నిగుండం తయారుచేసి విశ్వాసులను అందులో పడవేసారు. సమూద్ జాతి సాలిహ్(అ)ను తిరస్కరించింది. అల్లాహ్ సూచనగా ఉన్న ఒంటెను చంపివేసారు. అదేవిధంగా ఫిరౌన్ మూసాను తిరస్కరించాడు. అదేవిధంగా లూత్ జాతి వారు స్త్రీలను వదలి పురుషులతో సంభోగం చేసేవారు. ఈ జాతులన్నిటినీ దైవశిక్ష ద్వారా నాశనం చేయటం జరిగింది.

అంటే ఉద్దేశం ఈ సంఘటలన్నిటినీ పేర్కొని అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటమే. వారు తమ్ముతాము సరిదిద్దుకోకపోతే వారిని కూడా నాశనం చేయడం జరుగుతుంది. మరోప్రక్క వారి తిరస్కారానికి మీరు విచారించవద్దని ఇలా జరుగుతూ వస్తుందని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది.

وَقَالَ قَرِيْنُهٗ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيْدٌ ؕ﴿23﴾

اَلْقِيَا فِيْ جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيْدٍ ۙ﴿24﴾

مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيْبِ ۙ﴿25﴾

الَّذِيْ جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيٰهُ فِي

الْعَذَابِ الشَّدِيْدِ﴿26﴾

قَالَ قَرِيْنُهٗ رَبَّنَا مَآ اَطْغَيْتُهٗ وَلٰكِنْ كَانَ فِيْ

ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ﴿27﴾

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوْا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ

بِالْوَعِيْدِ﴿28﴾

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَآ اَنَا بِظَلَّامٍ

لِّلْعَبِيْدِ ۧ﴿29﴾ ع 2 14 16

يَوْمَ نَقُوْلُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَاْتِ وَتَقُوْلُ هَلْ

مِنْ مَّزِيْدٍ﴿30﴾

(23) అతని సహచరుడు, ఇదిగో, (ఇతని కర్మల చిట్టా) నా వద్ద ఉన్నది అని విన్నవించుకున్నాడు. (24) ఇలా ఆజ్ఞాపించబడుతుంది, పొగరుబోతు అయిన ప్రతి అవిశ్వాసిని నరకంలో విసరివేయండి. అతడు సత్యం పట్ల ద్వేషభావం కలిగి ఉండేవాడు, (25) మంచిని నిరోధిస్తూ ఉండేవాడు, హద్దులు అతిక్రమిస్తూ ఉండేవాడు, అనుమానంలో పడి ఉండేవాడు, (26) అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరులను కూడా దేవుళ్లుగా చేసుకున్నవాడు. కనుక అతనిని తీవ్రమైన శిక్షకు గురిచేయండి.

(27) అతని సహచరుడు ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు, "స్వామీ! నేను ఇతనిని తిరుగుబాటుదారుగా చేయలేదు. కాని ఇతడే స్వయంగా మార్గం తప్పి చాలా దూరం పోయాడు." (28) దానికి ఇలా సెలవీయబడింది, నా సమక్షంలో వాదించకండి. నేను ముందుగానే చెడు పర్యవసానం గురించి హెచ్చరించి ఉన్నాను. (29) నా దగ్గర మాట మార్చబడదు. నేను నా దాసులకు అన్యాయం చేసేవాడను కాను.

(30) ఆనాడు మేము నరకాన్ని, "నీవు నిండి పోయావా?" అని అడిగినప్పుడు, అది, 'ఇంకేమైనా మిగిలి ఉందా?' అని అంటుంది.

ఒకప్పుడు ఈ భూమ్యాకాశాల మధ్య ఏ వస్తువూ ఉండేది కాదు. మేము వాటిని మొట్టమొదట సృష్టించాము. మొట్టమొదట సృష్టించగలిగిన మాకు రెండవసారి సృష్టించటం ఏమాత్రం కష్టం కాదు అని సెలవియ్యబడింది. రాబోయే వాక్యంలో అల్లాహ్ తన మహత్యాలను గురించి చర్చించాడు. అల్లాహ్ మానవుణ్ని మట్టితో సృష్టించాడు. ఆయన జ్ఞానం అన్నిటినీ ఆవరించిఉంది. హృదయాలలో దాగి ఉన్నవి కూడా ఆయనకు తెలుసు. ప్రతి మానవుని వెంట ఇద్దరు దైవదూతలు ఉన్నారు. వారు కర్మలన్నీ వ్రాస్తూ ఉంటారు.

మానవుడు ఏమి చేసినా ఆ దైవదూతలు వెంటనే రాసుకుంటారు. కుడిప్రక్క ఉన్న దైవదూత సత్కార్యాలను, ఎడమ ప్రక్క ఉన్న దైవదూత పాపకార్యాలను వ్రాస్తారు. దైవదూతలు ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటారు. చూస్తూ చూస్తూ మానవునికి చావు వచ్చేస్తుంది. మరణానంతర జీవితం అతనికి కనబడుతుంది. ఇదే ఆ మరణానంతర జీవితం అని తెలుపబడుతుంది.

وَاُزۡلِفَتِ الۡجَـنَّةُ لِلۡمُتَّقِيۡنَ غَيۡرَ بَعِيۡدٍ ﴿31﴾
هٰذَا مَا تُوۡعَدُوۡنَ لِكُلِّ اَوَّابٍ حَفِيۡظٍ ۚ ﴿32﴾
مَنۡ خَشِىَ الرَّحۡمٰنَ بِالۡغَيۡبِ وَجَآءَ بِقَلۡبٍ
مُّنِيۡبِ ۙ ﴿33﴾
ادۡخُلُوۡهَا بِسَلٰمٍ ؕ ذٰلِكَ يَوۡمُ الۡخُلُوۡدِ ﴿34﴾
لَهُمۡ مَّا يَشَآءُوۡنَ فِيۡهَا وَلَدَيۡنَا مَزِيۡدٌ ﴿35﴾
وَكَمۡ اَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُمۡ مِّنۡ قَرۡنٍ هُمۡ اَشَدُّ مِنۡهُمۡ
بَطۡشًا فَنَقَّبُوۡا فِى الۡبِلَادِ ؕ هَلۡ مِنۡ مَّحِيۡصٍ ﴿36﴾
اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَذِكۡرٰى لِمَنۡ كَانَ لَهٗ قَلۡبٌ اَوۡ اَلۡقَى
السَّمۡعَ وَهُوَ شَهِيۡدٌ ﴿37﴾
وَلَـقَدۡ خَلَقۡنَا السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا
فِىۡ سِتَّةِ اَيَّامٍ ۖ وَّمَا مَسَّنَا مِنۡ لُّغُوۡبٍ ﴿38﴾
فَاصۡبِرۡ عَلٰى مَا يَقُوۡلُوۡنَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ
قَبۡلَ طُلُوۡعِ الشَّمۡسِ وَقَبۡلَ الۡغُرُوۡبِ ۚ ﴿39﴾
وَمِنَ الَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَاَدۡبَارَ السُّجُوۡدِ ﴿40﴾
وَاسۡتَمِعۡ يَوۡمَ يُنَادِ الۡمُنَادِ مِنۡ مَّكَانٍ
قَرِيۡبٍ ۙ ﴿41﴾
يَّوۡمَ يَسۡمَعُوۡنَ الصَّيۡحَةَ بِالۡحَقِّ ؕ ذٰلِكَ يَوۡمُ
الۡخُرُوۡجِ ﴿42﴾

(31) స్వర్గం భయభక్తులు కలవారికి చాలా దగ్గరగా తీసుకురాబడుతుంది, ఏమాత్రం దూరంగా ఉండదు. (32) (ఇంకా ఇలా సెలవీయబడుతుంది). మీకు వాగ్దానం చేయబడుతూ ఉండిన విషయం ఇదే, ఎక్కువగా అల్లాహ్ వైపునకు మరలేవాడూ, అల్లాహ్ హద్దులను పరిరక్షించేవాడూ, (33) చూడకుండానే కరుణామయుడికి భయపడేవాడూ, ఏకాగ్ర హృదయంతో వచ్చినవాడూ అయిన ప్రతి వ్యక్తికి ఇది లభిస్తుంది. (34) స్వర్గంలో ప్రవేశించండి, శాంతి భద్రతలతో, ఆ దినం శాశ్వత జీవిత దినం అవుతుంది. (35) అక్కడ వారికి వారు కోరుకునేవన్నీ లభిస్తాయి. అవికాక మా వద్ద వారికి ఇంకా ఎన్నో లభిస్తాయి. (36) మేము వారికి పూర్వం ఎన్నోజాతులను నాశనం చేసి ఉన్నాము. వారు వీరికంటే గట్టివారే. వారు అనేక ప్రపంచ దేశాలను చుట్టివచ్చారు. అయితే వారు ఎక్కడైనా, ఏదైనా ఆశ్రయం పొందగలిగారా? (37) హృదయం ఉండి, లేదా విషయాన్ని శ్రద్ధగా ఆలకించే ప్రతి వ్యక్తికీ ఇందులో గుణపాఠం ఉన్నది. (38) మేము భూమినీ, ఆకాశాలనూ, వాటి మధ్య ఉన్న సమస్త వస్తువులనూ ఆరు దినాలలో సృష్టించాము. కాని మాకు ఎలాంటి అలసటా కలుగలేదు. (39) కనుక ప్రవక్తా! వారు కల్పిస్తున్న విషయాల పట్ల సహనం వహించు. నీ ప్రభువు స్తోత్రంతోపాటు ఆయన పవిత్ర నామాన్ని స్మరిస్తూ ఉండు. సూర్యోదయానికి ముందు, సూర్యాస్తమయానికి ముందు, (40) రాత్రి సమయంలో కూడా ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు. సజ్దాలు చేసిన తరువాత కూడా. (41) ఇంకా విను, ఏ రోజు చాటింపువేసేవాడు అతి దగ్గర నుండే కేకవేస్తాడో, (42) ఏ రోజు ప్రజలందరూ హష్ర్ కేకను స్పష్టంగా వింటూ ఉంటారో, ఆ రోజు భూమి నుండి మృతులు బయల్పడే రోజు అవుతుంది.

| | |
|---|---|
| إِنَّا نَحْنُ نُحْيِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا ٱلْمَصِيرُ ﴿43﴾ | (43) మేమే ప్రాణం పోస్తున్నాము. మేమే ప్రాణం తీస్తున్నాము. మా వైపునకే అందరూ మరలవలసి ఉంటుంది. |
| يَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۚ ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿44﴾ | (44) ఆనాడు భూమి బ్రద్దలవుతుంది, మానవులు దాని లోపలనుండి బయల్పడి తొందర తొందరగా పరుగెత్తుతూ ఉంటారు. ఇలా సమీకరించటం మాకు ఎంతో తేలికైన పని. |
| نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ ۖ فَذَكِّرْ بِٱلْقُرْءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ﴿45﴾ ع 3 16 17 | (45) ఓ ప్రవక్తా! వారు కల్పిస్తున్న విషయాలు ఏమిటో మేము బాగా ఎరుగుదుము. వారిచేత బలవంతంగా విషయాన్ని ఒప్పించటం నీ పని కాదు. కనుక నీవు ఈ ఖురాన్ ద్వారా నా హెచ్చరికకు భయపడే ప్రతి వ్యక్తికీ హితోపదేశం చేస్తూ ఉండు. |

23 – 45 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ప్రాచీన జాతుల ద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోమని మక్కా అవిశ్వాసులను హెచ్చరించాడు. ఇంకా ఈ ఖుర్ఆన్ ద్వారా ప్రజలను హెచ్చరించమని, మీ బాధ్యత కేవలం బోధపరచటం వరకేనని తన ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఆ రోజు ఇస్రాఫీల్ (అ) మరణానంతర జీవితానికి శంఖం ఊదగానే అందరూ కలవరపడి మహ్షర్ మైదానం వైపు పరుగెత్తుతారు. ఆనాడు అవిశ్వాసులకు శిక్ష పడుతుంది. విశ్వాసులకు చేసిన వాగ్దానం నెరవేరుతుంది.

శంఖం ఊదిన వెంటనే ప్రతి ఒక్కరినీ ఇద్దరు దైవదూతలు మహ్షర్ మైదానం వైపు తోలుకుపోతారు. అయితే సాక్షులుగా అతని అవయవాలు పనిచేస్తాయి. అప్పుడు వారి కర్మలపై నుండి తెర ఎత్తివేయబడుతుంది. త్రాసు ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

ఖరీన్ అంటే ఎల్లప్పుడు కర్మలు వ్రాసే దైవదూత. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ నరకాన్ని "నిండిపోయావా?" అని అడుగుతాడు. దానికి నరకం "ఇంకా ఏమైనా ఉందా?" అని సమాధానమిస్తుంది. చివరికి అల్లాహ్ తన పాదాన్ని నరకంలో పెట్టగానే "చాలు చాలు" అని అంటుంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4477) అదే విధంగా అల్లాహ్‌కు భయపడేవాడు దైవభీతి వల్ల కన్నీళ్ళు కార్చేవాడు, అల్లాహ్ దృష్టిలో ఉత్తముడు. ఆ తరువాత సహనం పాటించమని, నిలకడగా ఉండమని సూర్యాస్తమయాలకు ముందు ప్రభువు గొప్పతనాన్ని కొనియాడమని ఆదేశించటం జరిగింది. మేరాజ్‌కి ముందు, నమాజ్ ఉదయం, సాయంత్రం చదవబడేది. జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ ప్రవక్త (స) వద్ద కూర్చొని ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) పూర్తిచంద్రున్ని చూసి, జాగ్రత్త! ఉదయం, సాయంత్రం నమాజులను వదలకండి. ఆ తరువాత ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు. (ఇస్రా : 79)

నమాజ్ తరువాత అల్లాహ్ నామస్మరణ చేయాలి. ఇబ్నె అబ్బాస్ ఉల్లేఖనం : ఒకసారి పేద ముస్లిములు వచ్చి "ప్రవక్తా! ధనవంతులు పుణ్యంలో మాకంటే మించిపోతారు" అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) 33 సార్లు

“సుబ్‌హానల్లాహ్”, 33 సార్లు “అల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్”, 33 సార్లు “అల్లాహుఅక్బర్” చదువుతూ ఉండండి అని ఆదేశించారు. కొంతకాలం తర్వాత వారు వచ్చి, “ప్రవక్తా! ధనవంతులు కూడా వీటిని విని వారు కూడా పఠిస్తున్నారు” అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) “ఇది అల్లాహ్ అనుగ్రహం, అల్లాహ్ ఎవరిని కోరితే వారికి ప్రసాదిస్తాడు” అని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.798) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఇస్రాఫీల్ శంఖం ఊదగానే భూమి పగిలిపోతుంది – శవాలన్నీ సజీవులై పరుగెత్తుతుంటారు. ప్రజలను వారి సమాధుల నుండి తీసి తీర్పుమైదానంలో నిలబెట్టటం మాకు చాలా సులువు అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు.

ప్రవక్తను అవిశ్వాసులు తిరస్కరిస్తున్నదీ, అతనికి వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నుతున్నదీ, మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరిస్తూ ఉన్నది అంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. ఆయనే వారిని విచారిస్తాడు. మీ బాధ్యత కేవలం వారిని హితబోధ చేయటమే. విశ్వసించమని వారిని బలవంతం చేయటం మీ పని కాదు. ఖుర్‌ఆన్‌ను పఠించి వారికి బోధిస్తూ ఉండండి. మీ హితబోధ, మీ సందేశం అందరికీ వర్తిస్తుంది. దాన్నుండి కేవలం దైవభీతిపరులే లాభం పొందుతారు అని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 51. అజ్ జారియాత్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ జారియాత్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 60 వాక్యాలు, 3 రుకూలు ఉన్నాయి. ఒకసారి హ్రజత్ అలీ (ర) మెంబరుపైకి ఎక్కి ఖుర్ఆన్ వాక్యాల గురించి ప్రవక్త (స) హదీసులను గురించి ఏ ప్రశ్న వేసినా నేను సమాధానం ఇవ్వగలను అని అన్నారు. దానికి అక్కడ ఉన్నవారిలో నుండి ఇబ్నుల్ కవా నిలబడి "ఓ అమీరుల్ మోమినీన్! (1) 'వజ్జారియాతి జర్వా' అంటే ఏమిటి? అని ప్రశ్నించారు. దానికి హ్రజత్ అలీ (రజి) 'గాలులు' అని బదులిచ్చారు.(2) 'ఫల్ హామిలాతి విఖ్రా' అంటే ఏమిటి? అని ప్రశ్నించగా, 'మేఘాలు' అని బదులిచ్చారు. (3) 'ఫల్ ముఖస్సిమాతి అమ్రా' అంటే ఏమిటి? అని ప్రశ్నించగా, 'దైవదూతలు' అని బదులిచ్చారు. అల్లాహ్ ఈ సృష్టితాలపై ప్రమాణం చేసి ప్రజలారా! వాగ్దానం చేయబడిన తీర్పుదినం, మరణానంతర జీవితం సత్యమైనది. ఇందులో ఎలాంటి అనుమానమూ లేదు. విచారణ కొరకు ఒక దినం నిర్ణయించబడింది. అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు మంచివారికి మంచి ప్రతిఫలం, చెడ్డవారికి చెడ్డ ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు అని చెప్పాడు. ఈ సూరాలోని అధిక భాగం పరలోక అంశంపై ఆధారపడి ఉన్నది. చివరిగా దేవుని ఏకత్వాన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది.

## 51. అజ్ జారియాత్

**ఆయత్‌లు : 60** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) దుమారాన్ని లేపే గాలుల సాక్షిగా! (2) ఆ గాలులు నీటితో నిండి ఉన్న మేఘాలను లేపుతాయి. (3) తరువాత అవి మెల్లగా సాగిపోతాయి. (4) ఆ తరువాత అవి ఒక పెద్ద కార్యాన్ని పంచుతాయి. వాస్తవం ఏమిటంటే, (5) మిమ్మల్ని ఏ విషయం గురించి భయపెట్టటం జరుగుతోందో ఆ విషయం సత్యం. (6) కర్మలకు ప్రతిఫలం లభించటం అనేది తప్పకుండా జరుగవలసి ఉన్నది. (7) మార్గాలు గల ఆకాశం సాక్షిగా! (8) మీ మాటలు పరస్పరం విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. (9) (సత్యం నుండి) ముఖం తిప్పుకున్నవాడే దానినుండి విముఖుడయ్యాడు. (10) ఊహాగానాల ఆధారంగా నిర్ణయం చేసేవారు నాశనమవుదురుగాక!

آیاتها 60 — 51 سُوْرَةُ الذّٰرِيٰتِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 3

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرۡوًا ﴿1﴾
فَالۡحٰمِلٰتِ وِقۡرًا ﴿2﴾
فَالۡجٰرِيٰتِ يُسۡرًا ﴿3﴾
فَالۡمُقَسِّمٰتِ اَمۡرًا ﴿4﴾
اِنَّمَا تُوۡعَدُوۡنَ لَصَادِقٌ ﴿5﴾
وَّاِنَّ الدِّيۡنَ لَوَاقِعٌ ﴿6﴾
وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الۡحُبُكِ ﴿7﴾
اِنَّكُمۡ لَفِىۡ قَوۡلٍ مُّخۡتَلِفٍ ﴿8﴾
يُّؤۡفَكُ عَنۡهُ مَنۡ اُفِكَ ﴿9﴾
قُتِلَ الۡخَرّٰصُوۡنَ ﴿10﴾

(11) వారు పరధ్యానంలో పడి, మైమరచిపోయారు. (12) అసలు ఆ తీర్పుదినం ఎప్పుడు వస్తుంది? అని అడుగుతున్నారు. (13) అది వారు అగ్నిలో దహింపజేయబడే రోజున వస్తుంది. (వారితో ఇలా అనబడుతుంది) (14) ఇక చవిచూడండి మీ అకృత్యాల రుచిని, మీరు తొందరపెడుతూ ఉన్న విషయం ఇదే. (15) అయితే భయభక్తులు కలవారు ఆ రోజున ఉద్యానవనాలలో, నీటి కాలువల మధ్య ఉంటారు. (16) వారు తమ ప్రభువు తమకు ఇచ్చిన దానిని అమితమైన సంతోషంతో తీసుకుంటారు. ఆ దినం రాకపూర్వం, వారు సత్కార్యాలు చేసేవారుగా, (17) రాత్రివేళలలో చాలా తక్కువ నిదురపోయేవారుగా, (18) అదే రాత్రి చివరి గడియలలో క్షమాపణ వేడుకునేవారుగా ఉండేవారు. (19) వారి సంపదలో యాచకులకూ, యాచించని అభిమానధనులకు హక్కుండేది. (20) (నమ్మేవారి కొరకు) భూమిలో ఎన్నో నిదర్శనాలు ఉన్నాయి, (21) స్వయంగా మీలోనూ ఉన్నాయి, మీరు ఆలోచించరా? (22) ఆకాశంలోనే ఉంది మీ ఉపాధి కూడా మీకు వాగ్దానం చేయబడుతున్నది కూడా. (23) కనుక భూమ్యాకాశాల ప్రభువు సాక్షిగా! ఇది సత్యం, మీరు ఇప్పుడు మాట్లాడుతున్నంత నమ్మకమైనది. (24) ఓ ప్రవక్తా! ఇబ్రాహీమ్ యొక్క గౌరవనీయులైన అతిథుల గాథ కూడా నీకు చేరిందా? (25) వారు అతని వద్దకు వచ్చి, మీకు సలామ్ అని అన్నారు. అతను, మీకు కూడ సలామ్. ఎవరో కొత్తవారులాగా ఉన్నారే (అని అన్నాడు). (26) తరువాత అతను మౌనంగా తన ఇంటివారి దగ్గరకు వెళ్ళి, ఒక (వేపబడిన) బలిసిన మంచి ఆవు దూడను తెచ్చి (27) అతిథుల ముందు పెట్టాడు. అతను "మీరు తినరేమిటి?" అని అడిగాడు.

الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُوْنَ ﴿11﴾
يَسْـَٔلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ؕ ﴿12﴾
يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ ﴿13﴾
ذُوْقُوْا فِتْنَتَكُمْ ؕ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ
تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿14﴾
اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿15﴾
اٰخِذِيْنَ مَاۤ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ
ذٰلِكَ مُحْسِنِيْنَ ؕ ﴿16﴾
كَانُوْا قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُوْنَ ﴿17﴾
وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿18﴾
وَفِيْۤ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿19﴾
وَفِي الْاَرْضِ اٰيٰتٌ لِّلْمُوْقِنِيْنَ ﴿20﴾
وَفِيْۤ اَنْفُسِكُمْ ؕ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿21﴾
وَفِي السَّمَآءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿22﴾
فَوَرَبِّ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَاۤ
اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ﴿23﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ ع 1 23 18
ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ الْمُكْرَمِيْنَ ۘ ﴿24﴾
اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ ۚ
قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿25﴾
فَرَاغَ اِلٰۤى اَهْلِهٖ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِيْنٍ ﴿26﴾
فَقَرَّبَهٗۤ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿27﴾

| | |
|---|---|
| (28) ఆ తరువాత అతను తన మనస్సులో వారంటే భయపడ్డాడు. వారు 'భయపడకండి' అని అన్నారు. వారు అతనికి ఒక జ్ఞాన సంపన్నుడైన కుమారుడు జన్మిస్తాడని శుభవార్త వినిపించారు. (29) ఇది విన్నంతనే అతని భార్య అరుస్తూ బయటికి వచ్చి, నెత్తీనోరూ బాదుకుంటూ, "అవ్వ, ముసలిదానిని. గొడ్రాలిని కూడా" అని అన్నది. (30) అప్పుడు వారు, నీ ప్రభువు ఇదే అన్నాడు, ఆయన వివేకవంతుడూ, అన్నీ తెలిసినవాడూను అని అన్నారు. | فَاَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيۡفَةً ؕ قَالُوۡا لَا تَخَفۡ ؕ وَبَشَّرُوۡهُ بِغُلٰمٍ عَلِيۡمٍ ﴿28﴾ فَاَقۡبَلَتِ امۡرَاَتُهٗ فِىۡ صَرَّةٍ فَصَكَّتۡ وَجۡهَهَا وَقَالَتۡ عَجُوۡزٌ عَقِيۡمٌ ﴿29﴾ قَالُوۡا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الۡحَكِيۡمُ الۡعَلِيۡمُ ﴿30﴾ |

1 – 30 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రారంభ వాక్యాల్లో హెచ్చరించటం జరిగింది. దైవశిక్షను ఎగతాళి చేస్తున్న వారికి ఆ దైవశిక్ష వాస్తవమని, అది వచ్చి తప్పకుండా మీపై పడుతుందని స్పష్టపరచబడింది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ పరలోకానికి సిద్ధమౌతున్న విశ్వాసులను గురించి ప్రస్తావించాడు. వీరు నమాజ్ ఆచరిస్తారు, క్షమాపణ కొరకు ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. ఇంకా అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేస్తూ ఉంటారు. ఆ తరువాత వాక్యాల్లో ఇబ్రాహీమ్, లూత్ (అ)ల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అలీ బిన్ అబీతాలిబ్ ఒకసారి కూఫా మస్జిద్‌లో ప్రసంగిస్తున్నారు. ఇబ్నుల్ కనా అనే వ్యక్తి నాలుగు ప్రారంభవాక్యాలను గురించి ప్రశ్నించాడు. అలీ (ర) సుడిగాలి, మేఘాలు, పడవలు, దైవదూతలు అని సమాధానం ఇచ్చారు. అల్లాహ్ ఈ సృష్టితాలపై ప్రమాణం చేసి మరణానంతర జీవితం, విచారణ దినం వాస్తవాలని, మంచి వారికి మంచి ప్రతిఫలం, చెడ్డవారికి చెడు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుందని పేర్కొన్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

తీర్పుదినాన్ని అనుమానించే వారిపై అల్లాహ్ అభిశాపం :

ఖురాసూన్ అంటే అసత్యం. (అబస : 17) అంటే ఇది శాపం, అసత్యం పలికేవారు నాశనం అగుగాక, మరణానంతర జీవితాన్ని, పరలోకాన్ని నమ్మనివారు నాశనం అగుగాక! విశ్వాసులను ఆదరించటం జరుగుతుంది. విశ్వాసులు స్వర్గంలో ఉంటారు, సెలయేళ్ళలో ఉంటారు. కాని పాపాత్ములు నరకంలో గొలుసులలో బేడీలలో బంధించబడి ఉంటారు. వారిపై అల్లాహ్ శాపం అవతరిస్తూ ఉంటుంది.

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ సలామ్ (రజి) ఉల్లేఖనం : మహాప్రవక్త (స) మదీనా వచ్చినపుడు ప్రజలు ఆయన్ని కలుసుకునే నిమిత్తం తండోపతండాలుగా వచ్చారు. నేనూ వారిలో ఉన్నాను. నేను ఆయన ముఖాన్ని చూసి ఆయన సత్యవంతుడని నిర్ధారించుకున్నాను. ముందు నేను ఆయన నోట నేను విన్న మొట్టమొదటి హదీసు ఇది : "ప్రజలారా! అన్నం తినిపించండి, బంధువుల హక్కు ఇవ్వండి. ఇంకా ప్రజలు ఆదమరచి నిద్రిస్తున్న సమయంలో లేచి నమాజు ఆచరించండి, సురక్షితంగా స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు." (సహీహ్ అల్ జామె లిల్ అల్‌బానీ – 7865)

రాత్రి చివరి జాములో అల్లాహ్‌ను క్షమించమని వేడుకుంటారు. రాత్రి వేళల్లో నమాజు ఆచరిస్తారు. (3 : 17) అల్లాహ్ ప్రతిరాత్రి చివరి జాములో ప్రాపంచిక ఆకాశానికి దిగి వస్తాడు. ఇలా అంటాడు : పశ్చాత్తాపం చెందే

వారెవరయినా ఉన్నారా? నేను వారి పశ్చాత్తాపాన్ని ఆమోదిస్తాను. క్షమాభిక్ష కోరేవారెవరైనా ఉన్నారా? నేను క్షమిస్తాను. అడిగేవాడెవడైనా ఉన్నాడా? నేను అతని విన్నపాన్ని నెరవేరుస్తాను." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.1077)

విశ్వసించే వారికొరకు భూమిలోనూ అనేక సూచనలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఆయన శక్తియుక్తులను, గొప్పతనాన్ని, ఆధిక్యతను చాటుతున్నాయి. జంతువులు, మైదానాలు, కొండలు, పర్వతాలు, అడవులు, నదులు, సముద్రాలు, జాతులు, భాషలు, రంగులు, గుణాలు, బుద్ధులు, ఆలోచనలు, వీటన్నిటిలో దైవనిదర్శనాలు ఉన్నాయి. ప్రతి వస్తువు దాని స్థానంలో తన బాధ్యతను నిర్వర్తిస్తుంది. ఇవన్నీ అల్లాహ్‌యే ప్రభువని సాక్ష్యం ఇస్తున్నాయి. అందువల్ల మానవులు తమ శరీరం గురించి తమ ఉనికి పట్ల ఆలోచిస్తే అల్లాహ్ గొప్పతనం తప్పకుండా ప్రస్ఫుటం అవుతుంది.

అల్లాహ్ ప్రమాణం చేసి తీర్పుదినం తప్పకుండా రానున్నదని మరణానంతర జీవితం ఉందని, పరలోకం ఉందని వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు. ఇందులో ఎంతమాత్రం అనుమానం లేదు.

దైవదూతలు వచ్చి ఇబ్రాహీమ్ (అ)కు సలామ్ చేశారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) వారి సలామ్‌కు ప్రతి సలామ్ చేసారు. అంటే ఎవరైనా మీకు 'సలామ్' చేస్తే అంతకంటే మంచిగా 'ప్రతిసలామ్ చేయండి' లేదా వారిలా ప్రతిసలామ్ చేయండి.

26, 27 : ఆ తరువాత ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఇంట్లోకి వెళ్లారు. ఒక మంచి దూడను జిబహ్ చేసి కాల్చారు. దాన్ని వారికి సమర్పించారు. "మీరు తినరెందుకు" అని ప్రశ్నించారు.

28 : అతిథులు ఆతిథ్యం స్వీకరించకపోవటం వల్ల ఇబ్రాహీమ్ (అ) భయపడ్డారు. అప్పుడు వారు మీరు భయపడవద్దని, మేము లూత్ జాతివైపు పంపబడ్డామని తెలియపరిచారు. అది విన్న ఇబ్రాహీమ్ (అ) భార్య సంతోషం వ్యక్తం చేసింది. ఆ తరువాత ఆ దైవదూతలు ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్‌ల శుభవార్తను తెలియజేసారు. ఇది విని ఇబ్రాహీమ్ (అ) భార్య నేనూ, నా భర్త ముసలివాళ్ళం, మాకెలా సంతానం కలుగుతుంది అని ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసింది. అప్పుడు దైవదూతలు "అల్లాహ్ ఆదేశంపై ఆశ్చర్యం ఏముందీ, ఓ ఇబ్రాహీమ్ కుటుంబ సభ్యులారా! మీపై అల్లాహ్ కరుణాకటాక్షాలు కురుస్తున్నాయి. నిస్సందేహంగా సర్వస్తోత్రాలు అల్లాహ్ కొరకే. ఆయనే ఇబ్రాహీమ్‌కు జ్ఞాన సంపన్నుడైన కుమారుని శుభవార్త అందజేసాడు" అని అన్నారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿31﴾
قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ۙ﴿32﴾
لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ طِيْنٍ ۙ﴿33﴾
مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِيْنَ ﴿34﴾
فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيْهَا مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ﴿35﴾
فَمَا وَجَدْنَا فِيْهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۚ﴿36﴾
وَتَرَكْنَا فِيْهَآ اٰيَةً لِّلَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۗ﴿37﴾

(31) ఇబ్రాహీమ్, "దైవదూతలారా! మీరు ఏ మహాభాగ్యం నిమిత్తం వచ్చారు" అని అడిగాడు. (32) వారు ఇలా అన్నారు, "మేము ఒక నేరస్తుల జాతి వైపునకు పంపబడ్డాము (33) దానిమీద కాల్చబడిన మట్టి రాళ్ళను వర్షింపజేయటానికి. (34) అవి నీ ప్రభువు దృష్టిలో హద్దులు మీరినవారి కొరకు గుర్తువేయబడిన రాళ్లు. (35) తరువాత మేము విశ్వాసులందరినీ ఆ జనవాసం నుండి బయటకు తీసుకువచ్చాము. (36) అక్కడ మేము ఒకే ఒక్క గృహాన్ని తప్ప మరే ముస్లిమ్ గృహాన్నీ చూడలేదు. (37) ఆ తరువాత అక్కడ మేము వ్యధాభరితమైన శిక్షకు భయపడేవారి కొరకు కేవలం ఒకే ఒక్క సూచనను విడిచిపెట్టాము.

31 – 37 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

31 : అంటే ఈ దైవదూతలు ఏదో ముఖ్య ఉద్దేశ్యంతోనే వచ్చారని ఇబ్రాహీమ్ (అ) గ్రహించారు. అందువల్లే భయం తొలగిన తర్వాత, పుత్ర శుభవార్త అందినవెంటనే మీరెందుకు వచ్చారని? ప్రశ్నిచారు. అప్పుడు ఆ దైవదూతలు, మేము ఒక నేరస్తుల జాతి వద్దకు పంపబడ్డాము అని, దానిపై కాల్చిన గులకరాళ్ళు కురిపిస్తామని, వాటిపై ప్రతి ఒక్కరి పేర్లు ఉన్నాయని తెలిపారు.

అల్లాహ్ లూత్ (అ)ను, వారి కుటుంబాన్నీ అక్కడి నుండి వెళ్ళిపొమ్మని ఆదేశించాడు. వారు శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటారని. వీరు కేవలం ముగ్గురే ముగ్గురు. లూత్ మరియు అతని ఇద్దరు కుమార్తెలు. అతని భార్య విశ్వసించలేదు, అందువల్లే ఆమె కూడా తుదముట్టించబడింది. ఈ ముగ్గురితో పాటు మరో 10 మంది ముస్లిములు కూడా ఉన్నారని కొందరు వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం. వీరిని గురించి 35వ వాక్యంలో విశ్వాసి అని, 36వ వాక్యంలో ముస్లిమ్ అని పేర్కొనడం జరిగింది. ఒక ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే ప్రతి విశ్వాసి ముస్లిమ్ అవుతాడు. ప్రతి ముస్లిమ్ విశ్వాసి కాడు. ఎందుకంటే ఇస్లామ్ విధులను ఆచరించే వాడి మనసులో విశ్వాసం ఉందో లేదో మనం చెప్పలేము.

ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఇస్లాం గురించి వివరించారు. ఇస్లాం అంటే పవిత్ర వచనం "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్" సాక్ష్యం, నమాజ్ స్థాపించటం, జకాత్ చెల్లించడం, బైతుల్లాహ్ సందర్శించటం, రమజాన్ ఉపవాసాలు ఉంచటం. అదేవిధంగా విశ్వాసం అంటే అల్లాహ్‌ను, దైవదూతలను, దైవగ్రంథాలను, దైవప్రవక్తలను, జాతకాన్నీ, పరలోకాన్ని విశ్వసించటం, ఈ హదీసుద్వారా ఇస్లాం–ఈమాన్‌కు మధ్యనున్న తేడా విశదమయిపోతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

37 : అంటే మేము లూత్ జాతి యొక్క ప్రాంతాన్ని ప్రజల కొరకు గుణపాఠంగా, దుర్వాసన గల ఒక జల సంధిగా మార్చివేసాము. ఇందులో విశ్వాసుల కొరకు ఒక గుణపాఠం ఉంది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ శిక్ష అంటే వారికి ఎంతో భయం. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

(38) మరియు మూసా (అ) గాథలో (కూడా సూచన ఉన్నది) మేము అతనిని స్పష్టమైన ప్రమాణంతో ఫిరౌన్ వద్దకు పంపాము. (39) అతడు తన బలాన్ని చూసుకొని విర్రవీగాడు. ఇతడు మాంత్రికుడు లేదా పిచ్చివాడు అని అన్నాడు. (40) చివరకు మేము అతడినీ, అతడి సైన్యాలనూ పట్టుకున్నాము. వారందరినీ సముద్రంలోనికి విసరివేశాము. అతడు నిందింపదగినవాడుగా మిగిలిపోయాడు. (41) ఆద్ జాతిలో (మీ కొరకు ఒక సూచన ఉన్నది) అప్పుడు మేము వారి మీదకు ఒక వినాశకరమైన గాలిని పంపాము. (42) అది దేనిపై వీచినా, దానిని నాశనం చేసి మరీ వదలిపెట్టింది. (43) అదేవిధంగా సమూద్ జాతిలో. అప్పుడు వారికి ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు సుఖాలను అనుభవిస్తూ ఉండండి అని చెప్పటం జరిగింది. (44) కాని ఇలా హెచ్చరించినప్పటికీ వారు తమ ప్రభువు ఆదేశాన్ని తిరస్కరించారు. తత్కారణంగా వారు చూస్తూ ఉండగానే హఠాత్తుగా విరుచుకుపడె ఒక ఆపద వారిని చుట్టుముట్టింది. (45) తరువాత వారికి లేచి నిలబడే శక్తి కూడా లేకుండాపోయింది; వారు తమను తాము రక్షించుకోనూ లేకపోయారు. (46) వారందరికంటే ముందు మేము నూహ్ జాతిని నాశనం చేశాము. ఎందుకంటే, వారు చాలా దుర్మార్గులు. (47) మేము ఆకాశాన్ని మా స్వహస్తాలతో (స్వశక్తితో) నిర్మించాము. మేము అలా చేసే సామర్థ్యం కలిగి ఉన్నాము. (48) మేము భూమిని పరిచాము. మేము ఎంతో చక్కగా పరిచేవారము. (49) ప్రతి వస్తువునూ మేము జంటలుగా సృష్టించాము, బహుశా మీరు గుణపాఠం నేర్చుకుంటారని. (50) కనుక పరుగెత్తండి అల్లాహ్ వైపునకు, నేను ఆయన తరఫున మీకు స్పష్టంగా హెచ్చరికచేసేవాడుగా వచ్చాను.

وَفِيْ مُوْسٰى اِذْ اَرْسَلْنٰهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ
مُّبِيْنٍ ﴿38﴾
فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهٖ وَقَالَ سٰحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿39﴾
فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِى الْيَمِّ
وَهُوَ مُلِيْمٌ ؕ﴿40﴾ وَفِيْ عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ
الرِّيْحَ الْعَقِيْمَ ۚ﴿41﴾
مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ
كَالرَّمِيْمِ ؕ﴿42﴾
وَفِيْ ثَمُوْدَ اِذْ قِيْلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوْا حَتّٰى حِيْنٍ ﴿43﴾
فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ
وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ۙ﴿44﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوْا مِنْ
قِيَامٍ وَّمَا كَانُوْا مُنْتَصِرِيْنَ ﴿45﴾
وَقَوْمَ نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا
فٰسِقِيْنَ ۚ﴿46﴾ ع 2 23 1
وَالسَّمَآءَ بَنَيْنٰهَا بِاَيْىدٍ وَّاِنَّا لَمُوْسِعُوْنَ ﴿47﴾
وَالْاَرْضَ فَرَشْنٰهَا فَنِعْمَ الْمٰهِدُوْنَ ﴿48﴾
وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ﴿49﴾ فَفِرُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ ؕ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ
نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۚ﴿50﴾

وَلَا تَجۡعَلُوۡا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ؕ اِنِّىۡ لَـكُمۡ مِّنۡهُ نَذِيۡرٌ
مُّبِيۡنٌ ۚ ﴿51﴾
كَذٰلِكَ مَاۤ اَتَى الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ مِّنۡ رَّسُوۡلٍ اِلَّا
قَالُوۡا سَاحِرٌ اَوۡ مَجۡنُوۡنٌ ۚ ﴿52﴾
اَتَوَاصَوۡا بِهٖ ۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٌ طَاغُوۡنَ ۚ ﴿53﴾
فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَمَاۤ اَنۡتَ بِمَلُوۡمٍ ۖ ﴿54﴾
وَّذَكِّرۡ فَاِنَّ الذِّكۡرٰى تَنۡفَعُ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿55﴾
وَمَا خَلَقۡتُ الۡجِنَّ وَالۡاِنۡسَ اِلَّا لِيَعۡبُدُوۡنِ ﴿56﴾
مَاۤ اُرِيۡدُ مِنۡهُمۡ مِّنۡ رِّزۡقٍ وَّمَاۤ اُرِيۡدُ اَنۡ
يُّطۡعِمُوۡنِ ﴿57﴾
اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الۡقُوَّةِ الۡمَتِيۡنُ ﴿58﴾
فَاِنَّ لِلَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا ذَنُوۡبًا مِّثۡلَ ذَنُوۡبِ اَصۡحٰبِهِمۡ
فَلَا يَسۡتَعۡجِلُوۡنِ ﴿59﴾
فَوَيۡلٌ لِّلَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ يَّوۡمِهِمُ الَّذِىۡ
يُوۡعَدُوۡنَ ۚ ﴿60﴾ ع 3/14/2

(51) అల్లాహ్‌తో పాటు మరెవరినీ ఆరాధ్యులుగా చేసుకోకండి. నేను ఆయన తరపున మీకు స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాణ్ని మాత్రమే. (52) ఇలాగే వారికి పూర్వపు జాతుల వద్దకు కూడా పంపడం జరిగింది, “ఇతడు మాంత్రికుడు లేదా పిచ్చివాడు” అని నిందింపబడనటువంటి ఏ ప్రవక్తా రాలేదు.

(53) ఈ విషయం గురించి వారంతా పరస్పరం కూడబలుక్కున్నారా ఏమిటి? అది కాదు, అసలు వారంతా హద్దులు మీరినవారు. (54) కనుక ప్రవక్తా! వారి నుండి ముఖం మరల్చుకో. నీపై ఎలాంటి ఆక్షేపణా ఉండదు. (55) అయితే ఉపదేశిస్తూ ఉండు. ఎందుకంటే, ఉపదేశం, విశ్వాసులకు ప్రయోజనకరమైనది. (56) నేను జిన్నాతులనూ, మానవులనూ నా ఆరాధనకు తప్ప మరి దేని కొరకూ సృష్టించలేదు. (57) నేను వారి నుండి ఎలాంటి ఉపాధినీ కోరను; వారు నాకు ఆహారం పెట్టాలనీ నేను కోరను. (58) అల్లాహ్ స్వయంగా ఉపాధి ప్రదాత, గొప్ప శక్తిసంపన్నుడు, అత్యంత దృఢమైనవాడూను. (59) కనుక అన్యాయానికి పాల్పడిన వారి భాగానికి కూడా అటువంటి శిక్షయే సిద్ధంగా ఉంది, వారి వంటి ప్రజలకు లభించినటువంటిది, దానికై వారు నన్ను తొందరపెట్టకూడదు. (60) చివరకు ఆ రోజున అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారికి వినాశం కలుగుతుంది. ఆ రోజును గురించే వారిని భయపెట్టటం జరుగుతోంది.

38 – 60 వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో పరలోకం సత్యమని చెప్పబడింది. మంచి–చెడు సమానం కాలేవని, చెడుకు శిక్ష, మంచికి బహుమానం ఉన్నాయని, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తే నరకంలోనికి వెళ్ళవలసి వస్తుందని, ఏక దైవారాధన పాటిస్తే స్వర్గంలోనికి వెళ్ళగలమని, పరలోకంలో విచారించటం తప్పనిసరి అని, దీనికి ఈ భూలోకంలో ఎన్నో సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉన్నాయని పేర్కొనటం జరిగింది. ఉదాహరణకు ఎండిన భూమిపై ఏమీ పండదు. వర్షం పడగానే ఆ

భూమిలో జీవం పుడుతుంది. ఎటుచూసినా పచ్చని పైర్లు కనబడతాయి. అదేవిధంగా మానవుణ్ని కూడా తిరిగి లేపి విచారించటం జరుగుతుంది. మంచి వారికి స్వర్గంలో, చెడ్డవారికి నరకంలో ప్రవేశింపజేయటం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా మనలో కూడా ఒక అంతరాత్మ ఉంటుంది. అది మనకు చెడుపనిపట్ల సావధానపరుస్తుంది. మంచి పట్ల శాంతిస్తుంది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో శిక్షాప్రతిఫలాల చారిత్రక సాక్ష్యం ఇవ్వబడింది. అదేమిటంటే చెడుకు పాల్పడిన జాతులన్నిటిపై దైవశిక్ష అవతరించింది. లూత్ జాతి, ఫిరౌన్ జాతి, ఆద్ జాతి, సమూద్ జాతి, నూహ్ జాతి మొదలైన వారందరూ ఈ కోవకు చెందినవారే. వీరు మంచీ చెడులను సమానంగా భావించేవారు. సత్యాసత్యాలను ఒకటిగా భావించేవారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

38 : దైవాగ్రహానికి గురై నాశనమైన లూత్ జాతి పట్టణాలు మక్కా అవిశ్వాసులకు, ఇతర జాతులకు గుణపాఠాలు అయినట్లు మూసా (అ) శత్రువుల వినాశనంలో కూడా ఎన్నో గుణపాఠాలు ఉన్నాయి. విశ్వసించమని బోధించేందుకు అల్లాహ్ మూసా (అ) చేతికర్ర మహత్యాన్ని ఇచ్చి ఫిరౌన్ వద్దకు పంపాడు. కాని వాడు ధిక్కరించాడు, అతని సందేశాన్ని తిరస్కరించాడు. అంతేకాక తన జాతి వారితో ఇతడు మాంత్రికుడైనా అయి ఉండాలి లేదా పిచ్చివాడైనా అయి ఉండాలి, అంటే తన కనికట్టు ద్వారా తన జాతిని మోసగించాలని ప్రయత్నించాడు, ఇది మాంత్రికుల మహత్యం కాని, పిచ్చివాడి మహత్యం కాని అయి ఉండదని వీరందరికీ తెలిసి ఉండి కూడా తిరస్కరించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

40 : అల్లాహ్ ఇక్కడ మూసా (అ) మరియు ఫిరౌన్ వృత్తాంతాన్నీ సంక్షిప్తంగా పేర్కొన్నాడు. ఫిరౌన్ హద్దు మీరి ప్రవర్తించసాగాడు. విశ్వసిస్తాడనీ ఎలాంటి సూచనలు కనబడలేదు. అప్పుడు మేము వాడినీ, వాడి జాతినీ సముద్రంలో ముంచి వేసాము. వాడు చేసినవన్నీ పాపకార్యాలే. తానే విశ్వప్రభువని విర్రవీగాడు. అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించాడు. తలబిరుసుతనం ఆఖరి అంచులకు చేరుకున్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

41, 42 : అంటే భయంకరమైన వినాశనాన్ని కొనితెచ్చే తుఫాను గాలులు దైవశిక్షగా అవతరించాయి. ఇవి ఎవరి వైపు వీచినా వారిని పొట్టులా మార్చివేసేవి. క్రుళ్ళి కృశించిన ఎముకల్లా మార్చివేసేవి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

43 - 45 : అంటే మేము సమూద్ జాతి వారికి సన్మార్గాన్ని ప్రసాదించాము కాని వారు దాన్ని కాదని వక్రమార్గానికే ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. చివరికి వారు వ్యధాభరితమైన, భయంకరమైన కేకకు గురయ్యారు. మేము వారితో కొంతకాలం మాత్రమే సుఖాలు అనుభవించండి అని అన్నాము. వారు తమ ప్రభువునీ ధిక్కరించారు. భయంకరమైన కేక వారిని చుట్టుముంట్టింది. చూస్తున్నవారు చూస్తూనే ఉండిపోయారు. వారు మూడు రోజుల వరకు దైవశిక్ష కొరకు వేచి ఉన్నారు. నాల్గవ రోజు ప్రొద్దెక్కిన తర్వాత ఒక భయంకరమైన కేక వారిని చుట్టుముట్టింది. వారు పారిపోవాలని చూసారు. కాని ఏమాత్రం అవకాశం కూడా వారికి దొరకలేదు. దైవశిక్ష నుండి తప్పించుకోలేకపోయారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

47 : క్రింది వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన శక్తి సామర్థ్యాలను గురించి పేర్కొన్నాడు. ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు. అన్నిటికీ ప్రభువు. ఇంకా తన దాసుల ఏకైక ఆరాధ్యుడు. మేము మా స్వశక్తితో ఆకాశాన్ని సృష్టించామని, సూర్యచంద్రులతో, నక్షత్రాలతో ఆకాశాన్ని అలంకరించామని, భూమిని పాన్పుగా చేసామని, ఇదంతా మా దాసులు లాభం పొందేందుకే అని చెప్పబడింది.

49 : ప్రతి వస్తువును మేము జతలుగా సృష్టించామని, ఏ వస్తువూ ఒంటరిగా లేదని, రాత్రీ పగలు, సూర్య చంద్రులు, భూమి ఆకాశం, విశ్వాసం-అవిశ్వాసం, జీవన్మరణాలు, అదృష్టదురదృష్టం, స్వర్గం-నరకం, చివరికి

జంతువుల్లో, కీటకాల్లో కూడా జతలు ఉన్నాయని, కేవలం అల్లాహ్‌యే భాగస్వామిలేనివాడని, ఆయన ప్రాణులన్నిటినీ ఒక్క వీర్యబిందువు ద్వారా సృష్టించాడని ఎన్నో సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి. అదేవిధంగా మృతులను కూడా తిరిగి లేపగల సమర్థుడు ఆయన. ప్రజలు దైవ వాక్యాలపై ఆలోచించాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

52 : అంటే మీ జాతి వారు మిమ్మల్ని మాంత్రికుడని, పిచ్చివాడని అనడం వల్ల మీరు ఏమాత్రం విచారించకండని అంతిమ ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. ఎందుకంటే అవిశ్వాస జాతులు తమ ప్రవక్తల పట్ల ఈ విధంగానే ప్రవర్తించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

53 : ప్రతి యుగంలో అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా ప్రవర్తించటం పట్ల అల్లాహ్ ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తున్నాడు. ఒకరు మరొకర్ని తెలియపరచుకున్నట్లుగా ఉంది. ప్రవక్తలు ఎప్పుడు వచ్చినా మాంత్రికుడని, పిచ్చివాడని అనేవారు. అంటే వీరు తమ హద్దులను అతిక్రమించినందువల్లే మా ప్రవక్త గురించి ఇంతటి పరుష వాక్యం పలికారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

57 : అల్లాహ్ తన గొప్పతనాన్ని, ఔన్నత్యాన్నీ గురించి పేర్కొంటూ అల్లాహ్ స్థానం ప్రాపంచిక యజమానుల వంటిది కాదని, ఎందుకంటే వారు సేవ చేయించుకుంటారు కాని అల్లాహ్ దాస్యం తప్ప మరి దేన్నీ కోరడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. ఆయనే అందరికీ ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన్ని ఎవరూ అశక్తుణ్ణి చేయలేరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

60 : ఏ దైవశిక్షను గురించి వారికి వాగ్దానం చేయబడిందో అది వారి వినాశన దినం. అంటే ప్రళయం లేదా బద్ర్ యుద్ధం. అయితే మొదటి అభిప్రాయమే సరైనది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 52. తూర్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ తూర్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 49 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. సూరహ్ ఖాఫ్ మరియు జారియాత్‌లో ప్రళయం గురించి, శిక్షా బహుమానాల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. వీటిని ఈ సూరాలో సాక్ష్యాధారాల రూపంలో నిరూపించడం జరిగింది. అయితే ఈ సూరాలో అధికంగా శిక్షను గురించి చర్చించడం జరిగింది. అంతేకాక, అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులను, ద్రోహులను, బహిరంగంగా హెచ్చరించడం జరిగింది. అంటే దైవశిక్ష వారిపై విరుచుకుపడుతుంది, దాన్ని ఎవరూ తొలగించలేరు.

## 52. తూర్

**ఆయత్‌లు : 49** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) తూర్ పర్వతం సాక్షిగా! (2 & 3) మెత్తని చర్మపు కాగితంపై వ్రాయబడిన స్పష్టమైన గ్రంథం సాక్షిగా! (4) బైతె మామూర్ (నిత్యం దైవదాసులతో కళకళలాడే గృహం) సాక్షిగా! (5) ఎత్తైన కప్పు సాక్షిగా! (6) అల్లకల్లోలపు సముద్రం సాక్షిగా!

(7) నీ ప్రభువు శిక్ష తప్పకుండా సంభవించనున్నది. (8) దానిని ఎవ్వడూ అడ్డుకోజాలడు. (9) ఆకాశం భయంకరంగా కనిపించే రోజున (10) పర్వతాలు ఎగురుతూ తిరిగే రోజున అది సంభవిస్తుంది. (11) ఆనాడు ధిక్కారులకు వినాశం కలుగుతుంది. (12) ఆ రోజు వారు వితండవాదనలో పడి, ఆడుకుంటూ ఉన్నారు. (13) ఆ రోజున వారిని కొట్టుతూ, నెట్టుతూ నరకం వైపునకు తీసుకువెళ్ళడం జరుగుతుంది. (14) అప్పుడు వారితో ఇలా అనబడుతుంది. "మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండిన నరకాగ్ని ఇదే. (15) ఇప్పుడు చెప్పండి. ఇది మంత్రజాలమా లేక మీకేమీ స్ఫురించటం లేదా?

آياتها 49 ۝ سورة الطور 52 مكية ۝ ركوعاتها 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالطُّوْرِ ﴿1﴾ وَكِتٰبٍ مَّسْطُوْرٍ ﴿2﴾
فِيْ رَقٍّ مَّنْشُوْرٍ ﴿3﴾ وَّالْبَيْتِ الْمَعْمُوْرِ ﴿4﴾
وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوْعِ ﴿5﴾
وَالْبَحْرِ الْمَسْجُوْرِ ﴿6﴾
اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿7﴾
مَّا لَهٗ مِنْ دَافِعٍ ﴿8﴾
يَّوْمَ تَمُوْرُ السَّمَآءُ مَوْرًا ﴿9﴾
وَّتَسِيْرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿10﴾
فَوَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿11﴾
الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ خَوْضٍ يَّلْعَبُوْنَ ﴿12﴾
يَوْمَ يُدَعُّوْنَ اِلٰى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿13﴾
هٰذِهِ النَّارُ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿14﴾
اَفَسِحْرٌ هٰذَآ اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُوْنَ ﴿15﴾

اِصۡلَوۡهَا فَاصۡبِرُوۡۤا اَوۡ لَا تَصۡبِرُوۡا‌ ۚ سَوَآءٌ

عَلَيۡكُمۡ‌ ؕ اِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿16﴾

اِنَّ الۡمُتَّقِيۡنَ فِىۡ جَنّٰتٍ وَّنَعِيۡمٍۙ ﴿17﴾

فٰكِهِيۡنَ بِمَاۤ اٰتٰهُمۡ رَبُّهُمۡ‌ ۚ وَوَقٰهُمۡ رَبُّهُمۡ

عَذَابَ الۡجَحِيۡمِ ﴿18﴾

كُلُوۡا وَاشۡرَبُوۡا هَنِيۡٓــًٔا بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَۙ ﴿19﴾

مُتَّكِـِٕيۡنَ عَلٰى سُرُرٍ مَّصۡفُوۡفَةٍ‌ ۚ وَزَوَّجۡنٰهُمۡ بِحُوۡرٍ

عِيۡنٍ ﴿20﴾

وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَاتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُمۡ بِاِيۡمَانٍ

اَلۡحَقۡنَا بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَمَاۤ اَلَـتۡنٰهُمۡ مِّنۡ عَمَلِهِمۡ

مِّنۡ شَىۡءٍ‌ ؕ كُلُّ امۡرِیءٍۢ بِمَا كَسَبَ رَهِيۡنٌ ﴿21﴾

وَاَمۡدَدۡنٰهُمۡ بِفَاكِهَةٍ وَّلَحۡمٍ مِّمَّا يَشۡتَهُوۡنَ ﴿22﴾

يَتَنَازَعُوۡنَ فِيۡهَا كَاۡسًا لَّا لَغۡوٌ فِيۡهَا وَلَا

تَاۡثِيۡمٌ ﴿23﴾

وَيَطُوۡفُ عَلَيۡهِمۡ غِلۡمَانٌ لَّهُمۡ كَاَنَّهُمۡ لُـؤۡلُـؤٌ

مَّكۡنُوۡنٌ ﴿24﴾

وَاَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلٰى بَعۡضٍ يَّتَسَآءَلُوۡنَ ﴿25﴾

قَالُوۡۤا اِنَّا كُنَّا قَبۡلُ فِىۡۤ اَهۡلِنَا مُشۡفِقِيۡنَ ﴿26﴾

(16) ఇక వెళ్లండి, అందులో కాలిపోతూ ఉండండి, మీరు సహనం వహించినా, వహించకపోయినా, మీకు ఒకటే. మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మల ప్రకారమే మీకు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతోంది. (17) భయభక్తులు కలవారు అక్కడ ఉద్యానవనాల్లో, భోగభాగ్యాల్లో ఉంటారు. (18) వారి ప్రభువు వారికి ఇచ్చే వాటిని హాయిగా అనుభవిస్తూ ఉంటారు. వారి ప్రభువు వారిని నరకశిక్ష నుండి రక్షించుకుంటాడు.

(19) "హాయిగా తినండి, త్రాగండి, మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మలకు ప్రతిఫలంగా, (20) వారు అక్కడ వేయబడిన ఆసనాలపై దిండ్లకు ఆనుకొని ఎదురెదురుగా కూర్చొని ఉంటారు. మేము వారికి అందమైన కళ్ళుగల సుందరాంగులనిచ్చి వివాహం చేస్తాము. (21) మేము విశ్వాసుల సంతానాన్ని కూడ, విశ్వాసం విషయంలో దాదాపు వారి అడుగు జాడలలో నడిచి ఉంటే, వారి ఈ సంతానాన్ని కూడా మేము (స్వర్గంలో) వారితో కలుపుతాము. ఇంకా వారి కర్మలలో వారికి ఏమాత్రం నష్టం కలుగజేయము. ప్రతి వ్యక్తి తాను సంపాదించిన దానికి తాకట్టుగా ఉన్నాడు. (22) మేము వారు కోరినవిధంగా వారికి అన్ని రకాల పండ్లు, మాంసం పుష్కలంగా ఇస్తూ ఉంటాము. (23) వారు ఒకరి నుండి ఒకరు మధుపాత్రలను ఆనందోత్సాహంతో అందుకుంటూ ఉంటారు. దానిని సేవించటం వల్ల వ్యర్థ పేలాపనలూ ఉండవు, చెడు నడతా ఉండదు. (24) వారి (సేవ) కొరకే ప్రత్యేకించబడిన, దాచబడిన ఆణిముత్యాల వంటి అందమైన బాలురు వారి సేవలో పరుగెడుతూ అటు ఇటూ తిరుగుతూ ఉంటారు. (25) వారు పరస్పరం పరిస్థితులను గురించి అడిగి తెలుసుకుంటారు. (26) వారు, "మేము మొదట మా కుటుంబం వారి మధ్య (దేవునికి) భయపడుతూ జీవితం గడిపేవారం.

| | |
|---|---|
| (27) చివరకు అల్లాహ్ మాపై కనికరం చూపాడు, మమ్మల్ని తీవ్రమైన వడగాలి శిక్ష నుండి రక్షించాడు. (28) మేము గత జీవితంలో ఆయననే వేడుకుంటూ ఉండేవారము. ఆయన నిజంగానే మహోపకారి మరియు అనంత కరుణామయుడు. | فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيۡنَا وَوَقٰٮنَا عَذَابَ السَّمُوۡمِ ﴿27﴾ اِنَّا كُنَّا مِنۡ قَبۡلُ نَدۡعُوۡهُ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الۡبَرُّ الرَّحِيۡمُ ؑ﴿28﴾ ع 1 28 3 |

1 – 28 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : మీకు వినిపించబడుతున్న ఈ ఖుర్‌ఆన్ జ్యోతిష్యులది, శాస్త్రజ్ఞులది కాదు. అల్లాహ్ తన ప్రియ దైవదూతల ద్వారా దీనిని తన ప్రవక్త (స)పై అవతరింపజేసాడు. ఇందులో ఎలాంటి మార్గభ్రష్టత్వము, ఎలాంటి సంకోచము లేదు. ఇందులో అన్నీ వాస్తవాలు, తీర్పులే ఉన్నాయి.

ఈ వాక్యాల్లో మిమ్మల్ని శిక్ష గురించి హెచ్చరించటం జరిగింది. దాన్ని గురించి తొందర పడవద్దని, అయితే మిమ్మల్ని మీరు సంస్కరించుకోకపోతే అది అవతరించితీరుతుంది. దాన్ని ఎవరూ తొలగించలేరు. ఆ తరువాత వాక్యాల్లో దాన్ని గురించి చిత్రించటం జరిగింది. అంతేకాక దాన్ని తిరస్కరించేవారి పర్యవసానం కూడా తెలుపబడింది.

ఆ తరువాత విశ్వాసులకు దైవానుగ్రహాలు, కానుకలు లభిస్తాయని పేర్కొనటం జరిగింది. దీని ప్రత్యేకత ఏమిటంటే వారు ఇహలోకంలో తమ సంతానం యొక్క పరలోకాన్ని సరిదిద్దడంలో నిమగ్నమయ్యేవారు. అల్లాహ్ వారి విశ్వాసులైన వారి సంతానాన్ని వారితో పాటు స్వర్గంలోనికి ప్రవేశింపజేస్తాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 – 6 : ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన సృష్టితాలపై ప్రమాణం చేసి వినేవారికీ వాటి ప్రాముఖ్యతను తెలిపాడు. అంటే నరక శిక్ష దానికి తగిన వారిపై అది తప్పకుండా విరుచుకుపడుతుంది. ఇందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు. తూర్ అంటే కొండ, పర్వతం అని అర్థం. ఈ సినాయ్ కొండపై ప్రవక్త మూసా (అ) అల్లాహ్‌తో మాట్లాడారు. ఈ కొండపై అల్లాహ్ ప్రత్యక్షమయ్యాడు, ఆయన ధాటికి తాళలేక ఆ పర్వతం ముక్కలయి పోయింది. బైతుల్ మామూర్ అంటే సప్తాకాశాలపై ఉన్న అల్లాహ్ గృహం. ప్రవక్త (స) దీన్ని మేరాజ్ రాత్రి చూసారు. ప్రతిరోజు 70 వేల మంది దైవదూతలు ఇందులోకి ప్రవేశించి దైవారాధన చేస్తారు. ఒకసారి అవకాశం లభించిన తరువాత, మరో అవకాశం లభించదు. దైవదూతలు దాని చుట్టు ప్రదక్షిణం చేస్తూ ఉంటారు. ప్రవక్త (స) ఇబ్రాహీమ్ (అ)ను ఈ గృహం వద్దనే కలుసుకున్నారు. ఇటువంటిదే మరొక గృహం ప్రతి ఆకాశంలో ఉంది. దాని పేరు బైతుల్ ఇజ్జహ్. అంటే ఆకాశం భూమికి కప్పులాంటిది. అంటే ప్రళయదినం నాడు సముద్రంలో మంటలు అంటుకుంటాయి. ఆనాడు ఉప్పునీరు. మంచినీరు కలసిపోతాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

8 : అల్లాహ్ శిక్ష నుండి ఎవరూ రక్షించలేరు. ఒక రాత్రి హజ్రత్ ఉమర్ (ర) పురవీధుల్లో సంచరించసాగారు. ఒక ఇంటిలో ఒక వ్యక్తి నమాజు చదువుతూ తూర్ సూరహ్‌ను పఠించాడు. ఉమర్ (ర) అది విని ఇంటికి తిరిగి వచ్చి చాలా దినాల వరకు అస్వస్థతకు గురయ్యారు. అంటే ఇదంతా దైవభీతివల్లే జరుగుతుంది.

12 : వీరు ప్రపంచంలో అధర్మాన్ని సమర్థించేవారు. తీర్పుదినం పట్ల, విచారణ పట్ల, శిక్షా బహుమానాల పట్ల ఏమరుపాటుకు గురై, ప్రాపంచిక వినోదాల్లో నిమగ్నులై ఉండేవారు. ప్రవక్త (స)ను ఎగతాళి చేసేవారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

16 : అందులోకి ప్రవేశించండి. దాని అగ్నిలో మీకు ఇష్టం ఉన్నా లేకున్నా, కాలుతూ ఉండండి. ఇక్కడి

فَذَكِّرۡ فَمَآ اَنۡتَ بِنِعۡمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَّلَا
مَجۡنُوۡنٍؕ ﴿29﴾
اَمۡ يَقُوۡلُوۡنَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهٖ رَيۡبَ
الۡمَنُوۡنِ ﴿30﴾
قُلۡ تَرَبَّصُوۡا فَاِنِّىۡ مَعَكُمۡ مِّنَ الۡمُتَرَبِّصِيۡنَؕ ﴿31﴾
اَمۡ تَاۡمُرُهُمۡ اَحۡلَامُهُمۡ بِهٰذَآ اَمۡ هُمۡ قَوۡمٌ
طَاغُوۡنَۚ ﴿32﴾
اَمۡ يَقُوۡلُوۡنَ تَقَوَّلَهٗۚ بَلۡ لَّا يُؤۡمِنُوۡنَۚ ﴿33﴾
فَلۡيَاۡتُوۡا بِحَدِيۡثٍ مِّثۡلِهٖۤ اِنۡ كَانُوۡا صٰدِقِيۡنَؕ ﴿34﴾
اَمۡ خُلِقُوۡا مِنۡ غَيۡرِ شَىۡءٍ اَمۡ هُمُ الۡخٰلِقُوۡنَ ﴿35﴾
اَمۡ خَلَقُوا السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَۚ بَلۡ لَّا
يُوۡقِنُوۡنَؕ ﴿36﴾

(29) కనుక ఓ ప్రవక్తా! నీవు హితోపదేశం చేస్తూ ఉండు. నీ ప్రభువు దయవల్ల నీవు జ్యోతిష్యుడవూ కావు, పిచ్చివాడవూ కావు. (30) "ఈయన కవి, ఈయన వినాశకాలం కోసం మేము ఎదురు చూస్తున్నాము" అని వారు అంటున్నారా?

(31) సరే, ఎదురు చూడండి, నేను కూడా మీతో పాటు ఎదురుచూస్తాను, అని వారికి చెప్పు.

(32) ఏమిటీ, వారి బుద్ధులు వారిని ఇలాంటి మాటలే పలుకండి అని ప్రేరేపిస్తున్నాయా? లేక వారసలు దుర్మార్గంలో హద్దులు మీరిపోయారా?

(33) ఈయన ఈ ఖురాన్‌ను స్వయంగా కల్పించాడని వారు అంటున్నారా? అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారు విశ్వసించదలచుకోలేదు.

(34) ఒకవేళ వారు తమ ఈ మాటలో సత్యవంతులే అయితే, ఇలాంటి ఔన్నత్యం గల వాక్కునే రచించి తీసుకురావాలి.

(35) వారు సృష్టికర్త లేకుండా తమంతట తామే జన్మించారా? లేక వారు తమకు తామే సృష్టికర్తలా?

(36) ఏమిటి వారు భూమినీ, ఆకాశాలనూ సృష్టించారా? అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారు (అల్లాహ్‌ను) నమ్మే రకం కాదు.

నుండి మీకు పారిపోవటం సాధ్యం కాదు, విముక్తి లభించదు, ఇవన్నీ మీ అకృత్యాల ఫలితాలే. అల్లాహ్ ఎంతమాత్రం మీ పట్ల అన్యాయం చేయడు అని చెప్పటం జరుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

17, 18 : ఈ వాక్యంలో అదృష్టవంతుల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. నరకం నుండి రక్షించబడిన వారు స్వర్గసుఖాలను అనుభవిస్తూ ఉంటారు. దాని విలాసాల్లో మునిగి ఉంటారు. రకరకాల ప్రీతికరమైన పదార్థాల్ని తింటూ ఉంటారు. రకరకాల వస్త్రాలు ధరించి ఉంటారు. ఇవన్నీ ఎలాంటి అనుగ్రహాలంటే వీటిపే కన్నూ చూడలేదు, ఏ చెవీ వినలేదు. ఏ హృదయమూ వాటి గురించి ఊహించనైనా లేదు.

21 : స్వర్గవాసులకు అనేక అనుగ్రహాలు లభిస్తాయి. వారి సంతానాన్ని కూడా వారి వద్దకు చేర్చటం జరుగుతుంది. వారి సంతోషాన్ని అధికం చేయడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా విశ్వాసుల సంతానం సన్మార్గం అవలంబిస్తుంది. అల్లాహ్‌కు విధేయులై ఉంటుంది. వారిని అల్లాహ్ స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. మరో విషయం ఏమిటంటే అల్లాహ్ ఒకరి తప్పులకు మరొకరిని విచారించటం జరుగదు. ప్రతి ఒక్కరు తమ కర్మలకే బాధ్యులు (తైసీరుర్రహ్మాన్)

24 : అంటే స్వర్గంలో సేవలు చేసేందుకు సేవకులు ఉంటారు. వారు చాలా అందంగా ఉంటారు. (వాఖిఅహ్: 17, 19) మధుపాత్రల్లో రుచికరమైన పానీయాలు సమర్పించబడతాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

أَمْ عِندَهُمْ خَزَآئِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ
الْمُصَيْطِرُونَ ﴿37﴾
أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ
مُسْتَمِعُهُم بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿38﴾
أَمْ لَهُ الْبَنَٰتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ﴿39﴾ أَمْ
تَسْـَٔلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿40﴾
أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿41﴾
أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ
الْمَكِيدُونَ ﴿42﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ
سُبْحَٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿43﴾
وَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَآءِ سَاقِطًا يَقُولُوا
سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿44﴾
فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ
يُصْعَقُونَ ﴿45﴾
يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا هُمْ
يُنصَرُونَ ﴿46﴾
وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿47﴾
وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿48﴾
وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَٰرَ النُّجُومِ ﴿49﴾ ع 2 21 4

(37) నీ ప్రభువు నిక్షేపాలు వారి అధీనంలో ఉన్నాయా? వాటిపై వారి అధికారమే చెలామణి అవుతుందా? (38) వారి దగ్గర నిచ్చెన ఏదైనా ఉందా, దానిపై ఎక్కి వారు పైలోకం మాటలు విని రావటానికి? వారిలో ఎవడైనా విని ఉంటే, వాడు ఏదైనా స్పష్టమైన ప్రమాణం తీసుకురావాలి.

(39) అల్లాహ్‌కు ఆడపిల్లలూను, మీకేవెూ మగపిల్లలా? (40) నువ్వుగాని, ఏదన్నా ప్రతిఫలం అడుగుతున్నావా వారిని, దాని భారంతో వారు అణగారి పోతున్నారనడానికి? (41) ఏమిటి, వారి వద్ద అగోచర జ్ఞానంగానీ ఉన్నదా? దాన్ని వారు లిఖిస్తూ ఉన్నారా? (42) వారేదైనా పన్నాగం పన్న దలచారా? అవిశ్వాసుల పన్నాగం స్వయంగా వారికే బెడిసికొడుతుంది. (43) వారికి అల్లాహ్ తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు ఉన్నాడా? వారు చేసే షిర్క్ నుండి అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు. (44) వారు ఆకాశపు తునకలు సైతం రాలిపడటం చూసినా, ఇవి దట్టమైన మేఘాలు అని అంటారు. (45) కనుక ఓ ప్రవక్తా! వారి మానాన వారిని వదలిపెట్టు. వారిని కొట్టి పడవేసే రోజు వచ్చేవరకు, అప్పుడు వారు దెబ్బలు తిని క్రిందపడి పోతారు. (46) ఆ రోజున వారి పన్నాగాలేవీ వారికి ఏమాత్రం పనికిరావు. వారిని ఆదుకోవటానికి కూడా ఎవడూ రాడు. (47) ఇంకా ఆ సమయం రావటానికి ముందు కూడా దుర్మార్గులకు ఒక శిక్ష ఉంది. కాని వారిలో చాలామందికి తెలియదు. (48) ఓ ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు ఆదేశం వచ్చేవరకు సహనం పాటించు. నీవు మా దృష్టిలో ఉన్నావు. నీవు లేచినప్పుడు, నీ ప్రభువు స్తోత్రం చేయటంతో పాటు, ఆయన పవిత్ర నామాన్ని కొనియాడు. (49) రాత్రివేళ కూడా ఆయన పవిత్ర నామాన్ని కొనియాడు. నక్షత్రాలు అస్తమించినప్పుడు కూడా.

25 : అంటే స్వర్గవాసులు పరస్పరం పాత జ్ఞాపకాలను గురించి మాట్లాడుకుంటారు. చర్చించుకుంటారు. స్వర్గసుఖాలను అనుభవిస్తూ పాత జ్ఞాపకాలను గుర్తుచేసుకుంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

29 – 49 వాక్యాల సంబంధం

వెనుకటి వాక్యాల్లో విశ్వసించిన వారికి, వారి సంతానంలోని విశ్వసించిన వారికి కూడా స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తానని అల్లాహ్ అభయం ఇచ్చాడు. ఈ వాక్యాల్లో నిన్ను (ప్రవక్తను) తిరస్కరించటానికి అవిశ్వాసులు సాకులు వెదుకుతున్నారని, వారిని పట్టించుకోకుండా నీ విధిని నువ్వు నిర్వర్తించమని, సన్మార్గంలోనికి రావలసినవారు తప్పకుండా వస్తారని, మార్గభ్రష్టత్వాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉన్న వారిపై బాధ్యత తీరిపోతుందని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. అంటే మొండిగా విర్రవీగేవారిని ఉభయలోకాల్లోనూ శిక్షించడం జరుగుతుంది. సహనం పాటించమని, ప్రభువు తీర్పు వచ్చేవరకు వేచి ఉండమని మీరు మా రక్షణలో ఉన్నారని అందువల్ల నిర్భయంగా ఉండమని సెలవియ్యబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

29 : అవిశ్వాసులు ముహమ్మద్ (స) జ్యోతిష్యుడైనా అయి ఉంటాడని, పిచ్చివాడైనా అయి ఉంటాడని, అందువల్లే తన వద్దకు అగోచర జ్ఞానం వస్తుందని వాదిస్తున్నాడని భావించేవారు. ఈ వాక్యంలో వారిధోరణిని ఖండించటం జరింది. అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి, నీవు ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథాన్ని పఠించి ప్రజలను అల్లాహ్ వైపు పిలుస్తున్నావు. ఇది నీపై నీ ప్రభువు యొక్క గొప్ప అనుగ్రహం. ఆయనే నీకు దైవదౌత్యాన్నీ, బుద్ధి వివేకాలను, గొప్పనైతిక సద్గుణాలను ప్రసాదించాడు. వారనుకున్నట్లు నీవు జ్యోతిష్యుడివి కావు, పిచ్చివాడవు కూడా కావు. నీవు దైవవాణిని బోధిస్తున్నావు. దానిలో హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా అందజేస్తున్నావు అని అన్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

30 : అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను ఇతను ఒక కవి అని, తన కవిత్వాన్ని వినిపిస్తూ గతిస్తాడు అని అనేవారు. దానికి సమాధానంగా "మీరు నా చావుకు వేచి ఉండండి. నేను కూడా మీ పట్ల అల్లాహ్ తీర్పు గురించి వేచి ఉంటాన"ని చెప్పమని ఆదేశించడం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

33 : ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను మీరు కల్పించుకున్నారని ఈ అమాయకులు భావిస్తున్నారా? వాస్తవమేమిటంటే వీరి హృదయాలలో విశ్వాసం లేదు. అవిశ్వాసం వల్ల ఇలాంటి ప్రగల్భాలు పలుకుతున్నారు.

34 : ఒకవేళ వీరు సత్యవంతులే అయితే దీనివంటి ఒక్క వాక్యాన్నీ తయారుచేసి తెమ్మనండి. ఒకవేళ భూలోకంలో ఉన్న మానవులు, జిన్నులు అందరూ కలసినా ఖుర్‌ఆన్ లాంటి ఒక్క వాక్యాన్ని కూడా తేలేరు. (ఇబ్నెకసీర్)

35 : అంటే వీరు సృష్టికర్తలేకుండా ఉనికిలోకి వచ్చారా? లేక తమ్ముతాము కనుగొన్నారా? వాస్తవం ఏమిటంటే వారి సృష్టికర్త అల్లాహ్. ఉనికిలో లేని వారిని అల్లాహ్ ఉనికిలోనికి తెచ్చాడు. జాబిర్ బిన్ ముత్‌యిమ్ (రజి) ఉల్లేఖనం : నేను ప్రవక్త (స) మగ్‌రిబ్ నమాజులో సూరె తూర్ పఠించటం చూసాను. ఈ వాక్యంపై చేరగానే నా మనస్సు భయానికి గురిఅయింది. వీరు బద్ర్ యుద్ధం తరువాత యుద్ధ ఖైదీల విషయం గురించి చర్చించే నిమిత్తం ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. అప్పటికి వీరు ఇస్లాం స్వీకరించలేదు. ఈ సూరాలోని ఈ వాక్యం విని ఇస్లాం స్వీకరించాలనే అభిలాష కలిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

36 : అంటే భూమ్యాకాశాలను సృష్టించింది వారు కాదు. అలా జరిగి ఉంటే వీరు దైవత్వంలో భాగస్వాములు కాగలరు. కాని అవిశ్వాసులు వాస్తవాన్ని స్వీకరించరు. అందువల్లే అల్లాహ్‌కు సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాల వల్ల వారికి ఎటువంటి లాభం చేకూరదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

37 : మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యాన్నీ తిరస్కరించే వారు. అల్లాహ్ మక్కా, తాయిఫ్‌ల ప్రముఖులను

వదలి ముహమ్మద్ (స)కు దైవదౌత్యం ప్రసాదించటం ఏమిటీ? ఈ విషయాన్ని ఖండించటం జరిగింది. అల్లాహ్ నిధులు వారి చేతిలో ఉన్నాయా? వారు కోరిన వారికి ఇవ్వటానికి ఇది అల్లాహ్ ఇష్టం. తాను కోరిన వారిని ప్రవక్తగా నియమిస్తాడు. వీరి లాభనష్టాలు కూడా వీరి అధీనంలో లేవు. వీరు అల్లాహ్‌కు అధిగమించనూలేరు. వీరు అక్కరగలవారు, బలహీనులు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

38 : వారివద్ద ఏదైనా నిచ్చెన ఉందా? దానిపైకి ఎక్కి పరలోకాన్ని చూడటానికి. వీరు అంటున్న దానికి సాక్ష్యాధారాలు చూపలేరు. సత్యాన్నీ అనుసరించనూ లేరు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

40 : మీరు చేస్తున్న సందేశ ప్రచారానికి వారిని పారితోషికం అడుగుతున్నారా? దాన్ని గురించి వారు ఆలోచించటానికి. అంటే మీరు వారిని పారితోషికం కోరటం లేదు కదా? మరి ఎందుకు సందేశ స్వీకారం వారికి భారంగా కనబడుతుంది? (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

44 : వారి ధిక్కారం, విర్రవీగడం ఎంత పెరిగి పోయిందంటే ఒకవేళ దైవశిక్షను చూచినవారు విశ్వసించలేనట్లుగా ఉంది. వారిపై ఆకాశం నుండి ఆకాశ శకలాలను పడవేసినా భయపడి విశ్వసించటానికి బదులు ఆ పడుతున్నది మేఘమని, అది వర్షాన్ని కురిపిస్తుందని భావిస్తారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

47 : అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను, సాటి కల్పించే వారిని ప్రళయానికి ముందు ప్రపంచంలో కూడా శిక్షకు గురిచేస్తాడు అంటే అది సమాధి శిక్ష లేదా కరువు కాటకాలు, ప్రమాదాలు, నష్టాలు, రోగాలు, చావులు మొదలైనవి కావచ్చు. ఇలాంటి వాటివల్ల ఇవి హెచ్చరికలని, ఇది అల్లాహ్ సాంప్రదాయం అని తమ్ము తాము సరిదిద్దుకోవాలని ఏమాత్రం గ్రహించరు. పైగా వాటిని అంటిపెట్టుకొని ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

48 : అవిశ్వాసుల పట్ల శ్రద్ధ చూపవద్దని, మీకు ఇవ్వబడిన బాధ్యతను నిర్వర్తిస్తూ ఉండమని సహనం పాటిస్తూ నిలకడగా ఉండమని, ఎటువంటి భయానికి లోను కాకూడదని, మీరు అల్లాహ్ రక్షణలో ఉన్నారని, రాత్రివేళల్లో అల్లాహ్‌ను స్తుతించమని ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది.

ఉబాదహ్ బిన్ సామిత్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "రాత్రి నిద్ర నుండి లేచి 'లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వహ్‌దహు లా షరీక లహు లహుల్ ముల్కు వలహుల్ హమ్‌దు వహువ అలాకుల్లి షయ్‌యిన్ ఖదీర్,' ఆ తరువాత 'సుబ్‌హానల్లాహ్, వల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్, వలాయిలాహ ఇల్లల్లాహ్ వల్లాహు అక్బర్ వలాహౌల వలా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్' అని పలికి అల్లాహ్‌ను కోరితే అల్లాహ్ తప్పకుండా అతని కోరికలను స్వీకరిస్తాడు. ఇంకా ఒకవేళ దాని తరువాత వుజూచేసి నమాజ్ చదివితే అతని నమాజ్ స్వీకరించబడుతుంది. (బుఖారీ, అహ్మద్)

కొందరు దీన్ని తహజ్జుద్‌గా, మరికొందరు అయిదు పూటల నమాజుగా అభిప్రాయపడుతున్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 53. అన్‌నజ్మ్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ నజ్మ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 63 వాక్యాలు, 3 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్‌లో కూడా ప్రధానాంశం శిక్షా బహుమానాలే. ఇందులో అధర్మ సిఫారసును ఖండించటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇది అవిశ్వాసుల్లో వ్యాపించి ఉండేది. అందువల్లే ఖురాన్ ప్రతిచోట ప్రళయాన్నీ, ఏకత్వాన్నీ బోధిస్తుంది. విగ్రహాలు తమ కోసం సిఫారసు చేస్తాయని ఎలా భావిస్తున్నారు? వాటి ఉనికే లేదు. విగ్రహాలన్నీ వీరు కల్పించుకున్నవే.

## 53. అన్‌నజ్మ్

**ఆయత్‌లు : 62** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అస్తమించేటప్పటి నక్షత్రం సాక్షిగా! (2) మీ సహచరుడు మార్గమూ తప్పలేదు, వక్రమార్గానికీ లోనుకాలేదు. (3) అతను తన మనోవాంఛలను అనుసరించి కూడా చెప్పటం లేదు. (4) ఇది ఒక దైవవాణి, అతనిపై అవతరింపజేయబడుతుంది.

(5) గొప్ప శక్తిమంతుడు అతనికి (ఖుర్ఆన్) నేర్పుతున్నాడు. (6) ఆయన గొప్ప వివేకవంతుడు, అతను దిగ్మండలం ఎగువ భాగంపై ఉన్నప్పుడు

(7) ఆయన అతని ముందుకు వచ్చి నిలబడ్డాడు, (8) తరువాత మరింత దగ్గరకు వచ్చి పైన ఆగిపోయాడు. (9) ఈ విధంగా ఆయన రెండు ధనుస్సుల అంత లేదా అంతకంటే కొంచెం తక్కువ దూరంలో ఆగిపోయాడు. (10) అప్పుడు ఆయన అల్లాహ్ భక్తునికి, చేరవేయవలసి ఉన్న వహీని చేరవేశాడు. (11) ప్రవక్త చూచిన దానిని హృదయం త్రోసిపుచ్చలేదు. (12) అయితే మీరు, అతను కళ్ళారా చూస్తూ ఉన్నదానిని గురించి అతనితో వివాదానికి దిగుతారా?

رُكُوعَاتُهَا 3 ﴿ 53 سُورَةُ النَّجْمِ مَكِّيَّةٌ ﴾ آيَاتُهَا 62

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰى ﴿1﴾

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰى ﴿2﴾

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰى ﴿3﴾

اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُّوْحٰى ﴿4﴾

عَلَّمَهٗ شَدِيْدُ الْقُوٰى ﴿5﴾

ذُوْ مِرَّةٍ فَاسْتَوٰى ﴿6﴾

وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰى ﴿7﴾

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰى ﴿8﴾

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰى ﴿9﴾

فَاَوْحٰى اِلٰى عَبْدِهٖ مَا اَوْحٰى ﴿10﴾

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاٰى ﴿11﴾

اَفَتُمٰرُوْنَهٗ عَلٰى مَا يَرٰى ﴿12﴾

وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ﴿13﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ
الْمُنْتَهٰى ﴿14﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰى ﴿15﴾
اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰى ﴿16﴾
مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى ﴿17﴾
لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيٰتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿18﴾
اَفَرَءَيْتُمُ اللّٰتَ وَالْعُزّٰى ﴿19﴾
وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى ﴿20﴾
اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى ﴿21﴾
تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضِيْزٰى ﴿22﴾
اِنْ هِيَ اِلَّآ اَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ
مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا
الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُ ۚ وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مِّنْ
رَّبِّهِمُ الْهُدٰى ﴿23﴾
اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿24﴾
فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُوْلٰى ﴿25﴾ ع 1 25 9
وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِي السَّمٰوٰتِ لَا تُغْنِيْ
شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا اِلَّا مِنْ بَعْدِ اَنْ يَّاْذَنَ اللّٰهُ
لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَرْضٰى ﴿26﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَيُسَمُّوْنَ
الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى ﴿27﴾
وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ ۚ
وَاِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيْ مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ۚ ﴿28﴾

(13 & 14) తరువాత మరొకసారి అతను "సిద్‌రతుల్ మున్‌తహా" వద్ద ఆయన దిగుతూ ఉండగా చూశాడు. (15) అక్కడికి దగ్గరలోనే "జన్నతుల్ మావా" ఉంది. (16) ఆ సమయంలో "సిద్‌రహ్"ను అలుముకొనేది అలుముకుంటూ ఉన్నది. (17) చూపులు తప్పిపోనూలేదు, హద్దును దాటిపోనూ లేదు.

(18) అతను తన ప్రభువు యొక్క గొప్ప గొప్ప సూచనలను చూశాడు. (19) ఇప్పుడు చెప్పండి; ఈ లాత్, ఈ ఉజ్జా, (20) మూడోది చివరిది అయిన మనాత్‌ల వాస్తవికతను గురించి మీరు కాస్తయినా ఆలోచించారా? (21) ఏమిటి, మీ కోసం కుమారులూను, దేవుని కోసం కుమార్తెలా? (22) ఇది చాలా ఘోరమైన పంపకం. (23) అసలు ఇవి ఏమీ కావు. మీరూ, మీ తాతముత్తాతలూ పెట్టుకున్న కొన్ని పేర్లు మాత్రమే. అల్లాహ్ వాటికై ఏ ప్రమాణాన్నీ పంపలేదు. యదార్థమేమిటంటే, వారు కేవలం ఊహలనూ, అనుమానాలనూ అనుసరిస్తున్నారు, మనోవాంఛలకు దాసులై పోయారు. వాస్తవానికి వారి ప్రభువు తరపు నుండి వారి వద్దకు సన్మార్గం వచ్చేసింది. (24) ఏమిటి, మానవుడు కోరిందల్లా అతనికి ప్రాప్తం అవుతుందా? (25) ప్రపంచానికీ, పరలోకానికీ యజమాని అల్లాహ్ మాత్రమే.

(26) ఆకాశాలలో ఎంతోమంది దైవదూతలు ఉన్నారు. కాని వారి సిఫారసు ఏమాత్రం ఉపయోగపడదు, అల్లాహ్ తాను ఎవరి గురించైతే ఏదైనా విన్నపం వినదలచుకుంటాడో, ఎవరంటే ఆయనకు ఇష్టమో, అటువంటి వ్యక్తి విషయంలో దానికి అనుమతి ఇస్తేనే తప్ప. (27) కాని పరలోకాన్ని విశ్వసించనివారు దైవదూతలను స్త్రీల పేర్లతో పిలుస్తున్నారు. (28) వాస్తవానికి ఈ విషయంలో వారి వద్ద ఎటువంటి జ్ఞానమూ లేదు. వారు కేవలం అనుమానాలను అనుసరిస్తున్నారు. సత్యం స్థానంలో అనుమానం ఏమాత్రం ఉపయోగపడదు కదా!

فَاَعۡرِضۡ عَنۡ مَّنۡ تَوَلّٰی ۙ عَنۡ ذِکۡرِنَا وَلَمۡ یُرِدۡ
اِلَّا الۡحَیٰوۃَ الدُّنۡیَا ؕ ﴿29﴾
ذٰلِکَ مَبۡلَغُہُمۡ مِّنَ الۡعِلۡمِ ؕ اِنَّ رَبَّکَ ہُوَ اَعۡلَمُ
بِمَنۡ ضَلَّ عَنۡ سَبِیۡلِہٖ ۙ وَ ہُوَ اَعۡلَمُ بِمَنِ
اہۡتَدٰی ﴿30﴾
وَ لِلّٰہِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِی الۡاَرۡضِ ۙ لِیَجۡزِیَ
الَّذِیۡنَ اَسَآءُوۡا بِمَا عَمِلُوۡا وَ یَجۡزِیَ الَّذِیۡنَ
اَحۡسَنُوۡا بِالۡحُسۡنٰی ۚ ﴿31﴾
اَلَّذِیۡنَ یَجۡتَنِبُوۡنَ کَبٰٓئِرَ الۡاِثۡمِ وَ الۡفَوَاحِشَ اِلَّا
اللَّمَمَ ؕ اِنَّ رَبَّکَ وَاسِعُ الۡمَغۡفِرَۃِ ؕ ہُوَ اَعۡلَمُ
بِکُمۡ اِذۡ اَنۡشَاَکُمۡ مِّنَ الۡاَرۡضِ وَ اِذۡ اَنۡتُمۡ
اَجِنَّۃٌ فِیۡ بُطُوۡنِ اُمَّہٰتِکُمۡ ۚ فَلَا تُزَکُّوۡۤا
اَنۡفُسَکُمۡ ؕ ہُوَ اَعۡلَمُ بِمَنِ اتَّقٰی ﴿32﴾ ع 2 7 6

(29) కనుక ఓ ప్రవక్తా! మా ప్రస్తావన నుండి ముఖం త్రిప్పుకుని, భౌతిక జీవితం తప్ప మరొక ఆలోచన లేని వ్యక్తిని నీవు వదలిపెట్టు. (30) వారికున్న జ్ఞానం ఇంతే. ఆయన మార్గం నుండి ఎవడు తప్పిపోయాడు, ఎవరు రుజుమార్గంలో ఉన్నాడు అనే విషయాన్ని నీ ప్రభువే బాగా ఎరుగును.

(31) భూమ్యాకాశాలలోని ప్రతి వస్తువుకూ యజమాని అల్లాహ్‌యే - చెడు చేసేవారికి అల్లాహ్ వారి కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇచ్చేందుకు, సదాచరణ వైఖరి అవలంబించిన వారికి మంచి ప్రతిఫలం ప్రసాదించేందుకు. (32) వారు పెద్ద పెద్ద పాపాలకు, స్పష్టమైన అసభ్య చేష్టలకు దూరంగా ఉంటారు - కొన్ని పొరపాట్లు తప్ప. నిస్సంశయంగా నీ ప్రభువు క్షమాగుణం అత్యంత విశాలమైనది. ఆయన మిమ్మల్ని భూమినుండి సృష్టించినప్పటి నుండి, మీరు మీ మాతృగర్భాలలో ఇంకా పిండాలుగానే ఉన్నప్పటి నుండి ఎరుగును. కనుక మీ పవిత్రతను గురించి గొప్పలు చెప్పుకోకండి. నిజమైన భయభక్తులు గల వాడెవడో ఆయనకే బాగా తెలుసు.

1 - 32 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఖుర్‌ఆన్ మీకు బోధిస్తున్నవి మీ జ్యోతిష్యుల కబుర్ల వంటివి కావని, ఇవి అల్లాహ్ తన సన్నిహిత దైవదూత ద్వారా తన ప్రియప్రవక్తపై అవతరించిన దైవవాణి అని, వీటిలో ఎలాంటి వక్రత్వం గానీ, భ్రష్టత్వంగానీ ఉండే ఆస్కారమే లేదని, పైగా దీని ప్రతిపదం వాస్తవంగా పరిగణించబడుతుందని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 - 18 : వాక్యం వరకు ప్రవక్త (స) యొక్క దైవదౌత్యాన్నీ ధృవీకరిస్తూ, సమర్థించడం జరిగింది. దీన్ని నక్షత్రాలపై ప్రమాణం చేసి మరీ ప్రారంభించటం జరిగింది. అంటే భూమిపై కూడా వెలుగు లేకపోతే భూమంతా అంధకారంగా తయారవుతుంది అని బోధించబడింది. దైవదౌత్యానికి ముందు జాతి వారందరూ అతన్ని సత్యసంధునిగా గుర్తించేవారు. కాని నలభై సంవత్సరాల తర్వాత అతనికి దైవదౌత్యం ప్రసాదించబడిన తర్వాత దైవవాణి అవతరిస్తుందని అంటే దాన్ని ఎగతాళిగా కొట్టిపారేసేవారు, తిరస్కరించేవారు, ఖుర్‌ఆన్ దైవగ్రంథం కాదని ధిక్కరించారు.

3, 4 : అంటే ప్రవక్త (స) దైవవాణి ప్రమారమే బోధించేవారు, ఆదేశించేవారు. తనకు ఆదేశించబడిన దాన్నే

ప్రచారం చేసేవారు. "కేవలం ఒక వ్యక్తి సిఫారసు వల్ల ఒక వర్గం లేదా రెండు వర్గాల ప్రజలు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని, ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. ఇబ్నె ఉమర్ ఇలా అంటున్నారు : "నేను కంఠస్తం చేసుకోగోరే హదీసులను వ్రాసుకునేవాడిని. అందువల్ల ప్రవక్త (స) నుండి ఈ హదీసులను వ్రాసుకునేవాడిని." ఒక ఖురైష్ నన్ను వారించాడు, నేను మానివేసాను. ఆ తరువాత నేను ప్రవక్తను అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : "ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! నా నోటి నుండి సత్యమే వెలువడుతుంది." (అహ్మద్ : 5 : 257 – ఇమామ్ అల్‌బానీ ఈ హదీసును 'హసన్' కోవకు చెందినదిగా ఖరారు చేశారు). (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

8 : 'జిబ్రయీల్ (అ) అల్లాహ్ సందేశాన్ని అందజేసేందుకు ప్రవక్త (స) వద్దకు చేరుకున్నారు. అతనికి ప్రవక్త (స)కు మధ్య కేవలం రెండు గజాల దూరమే మిగిలింది." ఆయిషహ్ (ర), ఇబ్నె మస్‌ఊద్, అబూజర్, అబూ హురైరహ్ (ర.అన్హుం)ల వ్యాఖ్యానం ఇది. అయితే ఇమామ్ బుఖారీ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్‌ఊద్ (ర) ద్వారా "ప్రవక్త (స) జిబ్రయీల్ (అ)కు 600 రెక్కలు ఉండటం చూశారని ఉల్లేఖించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2993) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

10 : జిబ్రయీల్ (అ) ప్రవక్త (స)కు అతి దగ్గరకు చేరుకొని దైవవాణిని అందజేసారు. మరో అభిప్రాయం ప్రకారం అల్లాహ్ జిబ్రయీల్‌కు దైవవాణిని అందించారు. మరో అభిప్రాయం ప్రకారం అల్లాహ్ తన దైవదూత ద్వారా తన ప్రవక్తకు దైవవాణి అందజేసాడు.

11, 12 : మేరాజ్ రాత్రి ఆయన చూసినదంతా వాస్తవమే అంటే సత్యాన్ని స్వీకరించి సత్యాన్నే అందజేసారు. ఇబ్నె అబ్బాస్, (రజి) ప్రకారం ప్రవక్త (స) తన మనోనేత్రంతో అల్లాహ్‌ను రెండుసార్లు చూసారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 258). అబూజర్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం "ఆయన నిలువెల్లా జ్యోతిర్మయం. మరి నేనెలా చూడగలను?" అని ప్రవక్త (స) అన్నారు. (ముస్లిమ్)

16 : ఆ రేగి వృక్షం (సిద్ర)పై దైవదూతలు వ్యాపించి ఉన్నారని హదీసులలో ప్రస్తావించబడింది. ప్రభువు యొక్క వెలుగు తళ తళ మెరుస్తూ ఉండేది. అనేక రంగులు వ్యాపించి ఉన్నాయి. అవి ఏమిటో నాకు తెలియదు.

ఇబ్నె మస్‌ఊద్ ప్రకారం ప్రవక్త (స)కు స్వర్గ నరకాలు చూపించబడ్డాయి. ఆయన సిద్‌రతుల్ మున్‌తహా వరకు వెళ్ళడం జరిగింది. అది ఏడవ ఆకాశంపై ఉంది. పైకి వెళ్ళే ఆచరణలు ఇక్కడ స్వీకరించబడతాయి. ప్రవక్త (స)కు ఇక్కడ అయిదు పూటల నమాజులు, సూరహ్ బఖర చివరి రెండు వాక్యాలు, విశ్వాసి యొక్క మహా పాపాలకు క్షమాపణ బహూకరించబడ్డాయి. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

17 : అంటే అతని చూపు తప్పలేదు. ఆదేశించబడిన వాటినే విన్నారు, చూశారు. (ఇబ్నె అబ్బాస్). ప్రసాదించబడిన అనుగ్రహాలను పొంది కృతజ్ఞతలు తెలుపుకున్నారు. ప్రవక్త (స) జన్నతుల్ మావా మరియు దానిపై ఉన్న వాటిని చూశారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

18 : ప్రవక్త (స) ఆ రోజు రాత్రి తన ప్రభువు యొక్క గొప్ప గొప్ప నిదర్శనాలను చూశారు. మరికొందరు సిద్‌రతుల్ మున్‌తహాకు వెళ్ళినపుడు, వచ్చినపుడు వింతయిన నిదర్శనాలను చూశారని పేర్కొన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

19 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్‌ను కాదని విగ్రహాలను ఆరాధించే అవిశ్వాసులను ఖండించటం జరిగింది. ఇబ్రాహీమ్ (అ) కేవలం అల్లాహ్ ప్రార్థన కొరకు కాబతుల్లాహ్ నిర్మించారు. వీరు షైతాన్‌ను అనుసరిస్తున్నారు. విగ్రహాలకు గుళ్ళు కడుతున్నారు. ఈ విధంగా విగ్రహారాధనను వ్యాపింపజేస్తున్నారు.

లాత్ విగ్రహం గురించి : చెక్కబడిన ఒక తెల్ల రాయి. ఈ విగ్రహం తాయిఫ్‌లో ఆరాధించబడేది. దీనిపై తెరను కప్పేవారు. దీని సేవకులు దీన్ని పరిశుభ్రంగా ఉంచేవారు. లాత్ అనే ఈ వ్యక్తి హజ్ కాలంలో ప్రజలకు రాగి

| | |
|---|---|
| (33) ఓ ప్రవక్తా! దైవమార్గం నుండి ముఖం త్రిప్పుకుని<br>(34) కొంచెం మాత్రమే ఇచ్చి ఆగిపోయిన వ్యక్తిని కూడ నీవు చూశావా?<br>(35) అతని వద్ద అతీంద్రియ జ్ఞానమేదైనా ఉందా అతడు యదార్థాన్ని చూసేందుకు? | أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى تَوَلَّىٰ ﴿33﴾<br>وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰٓ ﴿34﴾<br>أَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰٓ ﴿35﴾ |

అంబలి త్రాపించేవారు. ఇతని మరణానంతరం ప్రజలు ఇతని సమాధి వద్ద పూజారులుగా కూర్చునేవారు. రాను రాను అతన్ని ఆరాధించసాగారు.

ఉజ్జా : మక్కా మరియు తాయిఫ్‌ల మధ్య నఖ్‌ల అనే ప్రదేశంలో చెట్టు ఉండేది. దానిపై గోపురం కట్టబడింది. దాన్ని వస్త్రంతో కప్పేవారు. ఖురైషులు కూడా దాన్ని పవిత్రంగా భావించేవారు.

మనాత్ : ఇది ఒక విగ్రహం పేరు. ఇది మక్కా మదీనాల మధ్య ఖదీద్‌లో ఉండేది. అజ్ఞాన కాలంలో ఔస్, ఖజ్‌రజ్ తెగలవారు భక్తిభావంతో చూసేవారు. ఇంకా ఇక్కడి నుండే హజ్ కొరకు ఇహ్‌రామ్ ధరించేవారు. ఇది వీరి మీఖాత్‌గా ఉండేది. అయితే కాబాగృహం వీటన్నింటికంటే పవిత్రమైనదిగా భావించబడేది. ఎందుకంటే దీన్ని ఇబ్రాహీమ్ (అ) నిర్మించారని అరబ్బులకు తెలుసు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

23 : మీరు ఆరాధిస్తున్న ఈ ఆరాధ్యులలో ఆరాధనకు తగిన ఏ గుణమూ లేదు. ఇవన్నీ మీరు కల్పించుకున్న పేర్లే. వీటిలో ఎలాంటి వాస్తవం లేదు. ఇంకా వీటికి ఎటువంటి ఆధారాలూ లేవు. మీరు కేవలం మనోకాంక్షలను, అనుమానాలను అనుసరిస్తున్నారు. మీ ప్రభువు వద్ద నుండి స్పష్టమైన గ్రంథం వచ్చేసింది. అందులో ఆయన్నే ఆరాధించాలని, ఆయనే ఆరాధనకు అర్హుడని, ఆయన భూమ్యాకాశాలకూ, వాటి మధ్య ఉన్న వాటికీ యజమాని అని స్పష్టం చేయబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

24 : అంటే, మీకు మీపై ఎటువంటి కట్టుబాట్లు విధించని ఆరాధ్యులు కావాలి. మీరు ఎవరిని కోరితే వారిని ఆరాధ్యులుగా ఎంచుకుంటున్నారు. ఇంకా, మీరు ఈ ఆరాధ్యులు మీ కొరకు సిఫారసు చేస్తారని భావిస్తున్నారు. వాస్తవం ఏమిటంటే ఉభయ లోకాల అధికారాలూ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్) 29 : మా నుండి ఏమరుపాటుకు గురై ప్రాపంచిక వ్యామోహాలలో మునిగి ఉన్న అవిశ్వాసులకు దూరంగా ఉండమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

31 : ఈ వాక్యంలో పరలోకాన్ని గురించి, దాని ప్రాముఖ్యతను గురించి, దాని వివేకాన్ని గురించి స్పష్టంగా తెలుపబడింది. ప్రపంచంలో ప్రజల కర్మల ఫలితాలు వెంటనే తెలియవు. సన్మార్గాన్ని అవలంబించడానికి, ఈ ప్రపంచం కేవలం కర్మ భూమి, దీని ఫలితం పరలోకంలో లభిస్తుంది, ఇక్కడ మంచివారు చెడ్డవారు అందరూ కలసి ఉంటారు. అక్కడ మాత్రం వేరు వేరుగా ఉంటారు.

32 : మంచివారు దేవుని విధులను నిర్వర్తిస్తారు. నిషిద్ధాలకూ దూరంగా ఉంటారు. ఉదా : వ్యభిచారం, మత్తు పానీయాలు, వడ్డీ, హత్యలు ఇంకా ఎన్నో మహా పాపాలు ఉన్నాయి. అయితే వీరి వల్ల చిన్న చిన్న పొరపాట్లు అయిపోతాయి. అంటే చిన్న చిన్న పాపాలు, అబూ హురైరా (రజి) ప్రకారం సైగలు చేయుట, ముద్దు పెట్టుట, చూడటం మొదలైనవి. ఇబ్నె అబ్బాస్ ప్రకారం అల్లాహ్ చిన్న చిన్న పాపాలను క్షమించివేస్తాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ కారుణ్యం చాలా విశాలమైనది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(36) మూసా ప్రవక్త గ్రంథాలలోనూ, తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చి తన నిజాయితీని నిరూపించుకున్న

(37) ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్త గ్రంథాలలోనూ వివరించబడిన విషయాల సమాచారమేదీ అతనికి అందలేదా? (38) ఆ విషయాలు ఏమిటంటే; బరువు మోసేవాడెవడూ ఇతరుల బరువును మోయడు. (39) దేనికై మానవుడు కృషిచేస్తాడో, అది తప్ప అతనికి మరొకటేదీ లభించదు. (40) త్వరలోనే అతని కృషిని చూపించడం జరుగుతుంది, (41) దాని ప్రతిఫలం పూర్తిగా అతనికి ఇవ్వబడుతుంది.

(42) చివరకు నీ ప్రభువు వద్దకే చేరవలసి ఉంది. (43) ఆయనే నవ్విస్తున్నాడు, ఏడిపిస్తున్నాడు.

(44) ఆయనే మరణాన్ని, జీవితాన్ని ప్రసాదించాడు. (45) ఆయనే ఆడ మగల జంటలను సృజించాడు. (46) (గర్భాలలో) విడిచిన వీర్య బిందువుతో.

(47) మరో జీవితాన్ని ప్రసాదించటం కూడా ఆయన బాధ్యతే. (48) సంపన్నునిగా చేసింది ఆయనే, ఆస్తిపాస్తులను ప్రసాదించిందీ ఆయనే. (49) ఆయనే సిరియస్ నక్షత్రానికి కూడ ప్రభువు; (50) ఆయనే ప్రాచీన ఆద్ జాతిని నాశనం చేశాడు;

(51) సమూద్ జాతిని ఒక్కడూ మిగలకుండా పూర్తిగా తుడిచిపెట్టాడు; (52) వారికి పూర్వం నూహ్ జాతిని నాశనం చేశాడు; ఎందుకంటే వారు స్వతహాగా పరమ దుర్మార్గులు, పరమ విద్రోహులు, (53) తలక్రిందులుగా పడిపోయిన జనపదాలను ఎత్తి విసిరిపారేశాడు. (54) తరువాత వాటిపై దానిని ఆవరింపజేశాడు, (నీకు తెలిసే ఉంది) దేనిని ఆవరింపజేశాడో. (55) కనుక ఓ మానవుడా! నీ ప్రభువు యొక్క ఏయే అనుగ్రహాలను గురించి నీవు అనుమానిస్తావు?

اَمۡ لَمۡ یُنَبَّاۡ بِمَا فِیۡ صُحُفِ مُوۡسٰی ﴿36﴾

وَ اِبۡرٰهِیۡمَ الَّذِیۡ وَفّٰۤی ﴿37﴾

اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزۡرَ اُخۡرٰی ﴿38﴾

وَ اَنۡ لَّیۡسَ لِلۡاِنۡسَانِ اِلَّا مَا سَعٰی ﴿39﴾

وَ اَنَّ سَعۡیَهٗ سَوۡفَ یُرٰی ﴿40﴾

ثُمَّ یُجۡزٰىهُ الۡجَزَآءَ الۡاَوۡفٰی ﴿41﴾

وَ اَنَّ اِلٰی رَبِّکَ الۡمُنۡتَهٰی ﴿42﴾

وَ اَنَّهٗ هُوَ اَضۡحَکَ وَ اَبۡکٰی ﴿43﴾

وَ اَنَّهٗ هُوَ اَمَاتَ وَ اَحۡیَا ﴿44﴾

وَ اَنَّهٗ خَلَقَ الزَّوۡجَیۡنِ الذَّکَرَ وَ الۡاُنۡثٰی ﴿45﴾

مِنۡ نُّطۡفَةٍ اِذَا تُمۡنٰی ﴿46﴾

وَ اَنَّ عَلَیۡهِ النَّشۡاَةَ الۡاُخۡرٰی ﴿47﴾

وَ اَنَّهٗ هُوَ اَغۡنٰی وَ اَقۡنٰی ﴿48﴾

وَ اَنَّهٗ هُوَ رَبُّ الشِّعۡرٰی ﴿49﴾

وَ اَنَّهٗۤ اَهۡلَکَ عَادَا الۡاُوۡلٰی ﴿50﴾

وَ ثَمُوۡدَاۡ فَمَاۤ اَبۡقٰی ﴿51﴾

وَ قَوۡمَ نُوۡحٍ مِّنۡ قَبۡلُ ؕ اِنَّهُمۡ کَانُوۡا هُمۡ اَظۡلَمَ وَ اَطۡغٰی ﴿52﴾

وَ الۡمُؤۡتَفِکَةَ اَهۡوٰی ﴿53﴾

فَغَشّٰىهَا مَا غَشّٰی ﴿54﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکَ تَتَمَارٰی ﴿55﴾

هٰذَا نَذِيْرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْاُوْلٰى ﴿56﴾ اَزِفَتِ
الْاٰزِفَةُ ﴿57﴾ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ ؕ
﴿58﴾ اَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيْثِ تَعْجَبُوْنَ ۙ ﴿59﴾
وَتَضْحَكُوْنَ وَلَا تَبْكُوْنَ ۙ ﴿60﴾
وَاَنْتُمْ سٰمِدُوْنَ ﴿61﴾
فَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ وَاعْبُدُوْا ۩ السجدة ۧ ﴿62﴾ ع 3 30 7 السجدة 12

(56) ఇది వరకు వచ్చిన హెచ్చరికలలోని ఒక హెచ్చరిక ఇది. (57) రానున్న గడియ సమీపంలోనే ఉన్నది. (58) అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ దానిని ఛేదించలేరు. (59) మీరు ఆశ్చర్యపడే విషయాలు ఇవేనా? (60) మీరు నవ్వుతున్నారా, ఏడుపురావటం లేదా మీకు? (61) పాటలతో, ఆటలతో వాటిని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారా? (62) అల్లాహ్ ముందు మోకరిల్లండి, ఆయనకు దాస్యం చేయండి.

33 – 62 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : కొందరు అల్లాహ్ మార్గంలో ఎలాంటి కృషి చేయకపోయినా, ఎటువంటి త్యాగం చేయకపోయినా, మేము గొప్ప ప్రవక్తల సంతతిలోని వారమని, మేము స్వర్గంలో తప్పకుండా ప్రవేశిస్తామని డాబులు పలుకుతారు. ఇటువంటి వారికి ప్రవక్తలు చేసిన అసాధారణ త్యాగాలను గుర్తుచేసి, ఆచరణ వైపు ప్రోత్సహించటం జరిగింది. వారికి గొప్ప గొప్ప స్థానాలు కుటుంబం, వంశం, వర్గం ఆధారంగా లభించలేదని, గొప్ప గొప్ప త్యాగాల వల్లే వారికి ఈ స్థానాలు లభించాయని గుర్తు చేయబడింది. అల్లాహ్ వద్ద కర్మలను తూయటం జరుగుతుంది. కర్మ ఒకరు చేస్తే, ప్రతిఫలం శిక్ష ఇంకొకరికి ఇవ్వడం జరుగదు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

34 : ఉల్లేఖనాల ద్వారా ఈ రెండు వాక్యాలు వలీద్ బిన్ ముగీర గురించి అవతరింపజేయబడ్డాయని తెలుస్తుంది. ఇతడు ఖురైష్ ప్రముఖుల నాయకుడు. ఇతడు చాలా తెలివిగలవాడు. ఇతడు దైవసందేశ ప్రచారం పట్ల చాలా ప్రభావితుడయ్యాడు. విశ్వసించేందుకు సిద్ధం కూడా అయ్యాడు. కాని అతని ఒక స్నేహితుడు నేను కోరినంత ధనం ఇస్తే పరలోకంలో నీకు పడే శిక్ష నేను భరిస్తాను అని అన్నాడు. ఈ విధంగా అతను అతడి వలలో చిక్కుకున్నాడు. తొలి విడతగా కొంత ఇచ్చాడు. కాని తరువాత ఏదో కారణంగా మిగిలిన ధనం ఇవ్వలేదు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

39 : ఇమామ్ షాఫయి మరియు ఆయన శిష్యులు ఖుర్ఆన్ పఠన పుణ్యఫలం మృతులకు చేరదని నిరూపించారని ఇబ్నె కసీర్ పేర్కొన్నారు. ఎందుకంటే అది వారి కర్మ కాదు. దీన్ని ప్రవక్త (స) గాని, ఆయన అనుచరులుగానీ ఏనాడూ ఆచరించి చూపలేదు. మూలాల ఆధారంగా ధర్మాన్ని ఆచరించాలి. ఇందులో పోలికలకు, అభిప్రాయాలకు తావులేదు. అయితే వారికొరకు దుఆ చేయగలం, వారి తరఫున దాన ధర్మాలు చేయగలం, వీటి పుణ్యం వారికి చేరుతుంది. ఎందుకంటే ఇవి ప్రవక్త అనుచరుల సంప్రదాయాల్లో ఉన్నాయి.

ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది, ఒక వ్యక్తి మరణిస్తే అతని కర్మలు నిలిచిపోతాయి. అయితే కేవలం మూడు విధాలుగా అతనికి పుణ్యం చేరుతుంది. (1) సజ్జన సంతానం అతని కొరకు ప్రార్థిస్తే దాని పుణ్యం అతనికి చేరుతుంది. (2) ఎడతెగని దానధర్మాలు (3) ఇంకా ఇతరులు లాభం పొందే అతని జ్ఞానం. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 3084) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

43 : అల్లాహ్‌యే మానవునికి నవ్వే ఏడ్చే గుణాలను ప్రసాదించాడు. తాను కోరిన వారికి సుఖాలు ఇచ్చి నవ్విస్తాడు. కష్టాలకు లోనుచేసి ఏడ్పిస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

45, 46 : అంటే ఆ వీర్యపు బిందువు ద్వారా ప్రతిప్రాణిని జతలుగా సృష్టించాడు అంటే మానవుణ్ణీ అనవసరంగా సృష్టించలేదు. (ఖియామహ్ : 75 / 36 – 39) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

48 : అల్లాహ్‌యే ధన సంపదలను ప్రజలకు ప్రసాదించాడు, అంటే తాను కోరిన వారికి సంపదలు ప్రసాదిస్తాడు. తాను కోరిన వారిని పేదరికానికి గురిచేస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

50 : అంటే ఆద్ బిన్ ఇరమ్ బిన్ సామ్ బిన్ నూహ్ సంతతిని, వీరు చాలా మొండిగా, అహంకారంగా ప్రవర్తించేవారు. అందువల్లే వీరిని నాశనం చేయటం జరిగింది. (ఫజ్ర్ 89/6–8). వీరు చాలా బలవంతులు, కాని వీరు అల్లాహ్ ప్రవక్తలను తిరస్కరించేవారు. అల్లాహ్ వారిపై భయంకరమైన తుఫానును అవతరింపజేసాడు. ఇది 8 దినములు, 7 రాత్రుల వరకు ఉధృతంగా కొనసాగింది. ఫలితంగా అందరూ నాశనం అయ్యారు. (ఇబ్నె కసీర్)

55 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ అవిశ్వాసులైన మానవులను మీరు మా ఏ అనుగ్రహాలను తిరస్కరించగలరు? ఏ ఏ విషయాలను గురించి అనుమానం వ్యక్తం చేయగలరు? అని ప్రశ్నిస్తున్నాడు. అన్నీ అల్లాహ్ అనుగ్రహాలే, వెనుకటి జాతుల ప్రస్తావన కూడా ఒక విధంగా అల్లాహ్ అనుగ్రహమే. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

59 : ఇదేదో వింతయిన విషయంగా ఆశ్చర్యపోతారెందుకు? పంపబడిన ప్రవక్తలందరూ దీన్ని గురించే బోధించారు. మీరు భయపడి ఉండవలసింది, ఏడ్వవలసింది. కాని మీరు దాన్ని ఎగతాళిగా తీసుకుంటున్నారు. దాని పర్యవసానాన్ని మరచి ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఆటపాటల్లో సమయాన్ని వృధా చేస్తున్నారు అని హెచ్చరించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

62 : అవిశ్వాసులను హెచ్చరించిన తర్వాత అల్లాహ్ ముస్లిములను అవిశ్వాసుల్లా కాకూడదని అల్లాహ్‌కు సజ్దా చేయమని, దాని ద్వారానే తమ పాలకుడు, యజమాని అయిన అల్లాహ్‌కు వినయ వినమ్రతలు, కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలని ఆదేశించాడు. ఆరాధనల్లో సజ్దాయే పరాకాష్ఠ. ఇందులో దాసుడు తన నిస్సహాయతను వ్యక్తపరుస్తాడు. అదేవిధంగా అల్లాహ్‌కు ఇష్టమైన ప్రతీ పని ఆరాధనగా పరిగణించబడుతుంది. ఒకసారి అనేకమంది అవిశ్వాసుల గుంపులో ప్రవక్త (స) ఈ సూరాను పఠించి సజ్దాచేస్తే అవిశ్వాసులు కూడా సజ్దా చేయసాగారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 54. అల్ ఖమర్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ ఖమర్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 56 వాక్యాలు, 3రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో పరలోక ప్రస్తావన వచ్చింది. ప్రళయం తప్పకుండా వస్తుంది. ఇందులో చంద్రుడు చీలిపోవటాన్ని నిరూపించబడింది. ఈ సూరహ్‌లో ఖుర్‌ఆన్ గురించి హితబోధ చేయబడింది. అంటే ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను చాలా సులభతరం చేసి అవతరింపజేయడం జరిగింది. మీరు దీనివల్ల లాభం పొందుతారని, దీన్ని మీరు పరికించాలి, ఆలోచించాలి. ఖుర్‌ఆన్ మీ ముందు వాస్తవాలను పెడుతుంది. మీరేమో కల్పితాలను అనుసరిస్తున్నారు. దీన్ని అవతరింపజేసి అల్లాహ్ మీపై మహా ఉపకారం చేసాడు. దీనివల్ల మీకు అల్లాహ్ కారుణ్యం లభిస్తుంది. మరి మీరు ఆయన ఆగ్రహాన్ని కొని తెచ్చుకుంటారెందుకు?

## 54. అల్ ఖమర్

**ఆయత్‌లు : 55** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ప్రళయగడియ దగ్గరకు వచ్చేసింది. చంద్రుడు చీలిపోయాడు. (2) కాని వారి పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే, వారు ఏ సూచనను చూసినా, తమ ముఖాలను తిప్పుకుంటున్నారు. ఇది చలామణిలో ఉన్న మంత్రజాలమే అని అంటున్నారు. (3) వారు (దీనిని కూడా) తిరస్కరించారు, తమ మనోవాంఛలను అనుసరించారు. ప్రతి వ్యవహారం చివరకు ఒక పర్యవసానానికి చేరవలసి ఉంటుంది. (4) వారి ముందుకు ప్రాచీన జాతుల వార్తలు వచ్చాయి. తలబిరుసుతనం నుండి వారిని దూరంగా ఉంచటానికి వాటిలో కావలసినంత గుణపాఠం ఉంది; (5) హితబోధ లక్ష్యం చాల వరకు నెరవేరటానికి కావలసిన వివేకమూ ఉంది. కాని హెచ్చరికలు వారి మీద పనిచేయటం లేదు. (6) కనుక ఓ ప్రవక్తా! వారి నుండి ముఖం త్రిప్పుకో. పిలిచేవాడు దుర్భరమైన, భయంకరమైన ఒక విషయం వైపునకు పిలిచేరోజున,

آیاتُها 55 — 54 سُورَةُ القَمَرِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 3

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿1﴾

وَاِنْ يَّرَوْا اٰيَةً يُّعْرِضُوْا وَيَقُوْلُوْا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿2﴾

وَكَذَّبُوْا وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ وَكُلُّ اَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿3﴾

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مِّنَ الْاَنْۢبَآءِ مَا فِيْهِ مُزْدَجَرٌ ﴿4﴾

حِكْمَةٌ ۢ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ ﴿5﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ ۘ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ اِلٰى شَيْءٍ نُّكُرٍ ﴿6﴾

(7) ప్రజలు బిక్కచచ్చిన చూపులతో తమ సమాధుల నుండి, చెల్లాచెదరైపోయిన మిడుతల మాదిరిగా బయల్పడతారు; (8) పిలిచేవాని వైపునకు పరుగెత్తుతూ ఉంటారు. తిరస్కారులే అప్పుడు, “ఈ రోజు చాలా కఠినమైన రోజు” అని అంటారు.

(9) వారికి పూర్వం నూహ్ జాతి వారు తిరస్కరించారు. వారు మా భక్తుణ్ణి అసత్యవాదిగా నిర్ణయించి, ఇతడు పిచ్చివాడు అని అన్నారు. అతను దారుణంగా కసిరికొట్టబడ్డాడు. (10) చివరకు అతను తన ప్రభువును ఇలా వేడుకున్నాడు, “నేను ఓడిపోయాను. ఇక నీవే వారికీ ప్రతీకారం చేయి. (11) అప్పుడు మేము కుంభవృష్టి కురిసేలా ఆకాశద్వారాలు తెరిచాము. (12) భూమిని చీల్చి చెలమలుగా మార్చివేశాము. విధి నిర్ణయించిన పనిని పూర్తి చేయటానికి ఈ నీరంతా ఏకమైపోయింది. (13) మేము నూహ్‌ను పలకలు, మేకులు కల దానిపైకి ఎక్కించాము. (14) అది మా పర్యవేక్షణలో నడుస్తూ ఉండేది. ఇది విలువ ఇవ్వబడని వ్యక్తి కోసం చేయబడిన ప్రతీకారం. (15) ఆ నావను మేము ఒక సూచనగా చేసి వదలిపెట్టాము. మరి హితబోధను స్వీకరించేవాడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? (16) చూడండి, నా శిక్ష ఎలా ఉండినదో, నా హెచ్చరికలు ఎలా ఉండినవో, (17) మేము ఈ ఖురాన్‌ను హితోబోధ కొరకు సులభమైన మార్గంగా చేసాము, అయితే హితబోధను స్వీకరించేవాడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? (18) ఆద్ జాతి ప్రజలు కూడా తిరస్కరించారు. అప్పుడు నా శిక్ష ఎలా ఉండినదో, నా హెచ్చరికలు ఎలా ఉండినవో చూడండి.

(19) పూర్తిగా అరిష్టదాయకమైన ఒక దుర్దినాన మేము ప్రచండమైన ఒక తుఫాను గాలిని వారిపైకి పంపాము.

خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ
كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿7﴾
مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ ۖ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَٰذَا
يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿8﴾
كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا
وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿9﴾
فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ﴿10﴾
فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿11﴾
وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ
قَدْ قُدِرَ ﴿12﴾
وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿13﴾
تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِّمَن كَانَ كُفِرَ ﴿14﴾
وَلَقَد تَّرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿15﴾
فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿16﴾
وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن
مُّدَّكِرٍ ﴿17﴾
كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿18﴾
إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ
مُّسْتَمِرٍّ ﴿19﴾

(20) అది ప్రజలను వ్రేళ్ళు తెగిపోయిన ఖర్జూరపు బోదెల మాదిరిగా ఎత్తి ఎత్తి విసిరిపడవేస్తుండేది. (21) కనుక చూడండి, ఎటువంటిదో నా శిక్ష, ఎటువంటివో నా హెచ్చరికలు. (22) మేము ఈ ఖురాన్‌ను హితబోధకై సులభమైన మార్గంగా చేశాము. కాబట్టి హితబోధను స్వీకరించేవాడెవడైనా ఉన్నాడా? (23) సమూద్ జాతి వారు హెచ్చరికలను తిరస్కరించి (24) ఇలా అన్నారు, 'అతను ఒక్కడు, అందులోనూ మనలోనివాడు. మనం అలాంటి వ్యక్తి వెనుక నడవాలా? మనం గనక అతని పట్ల విధేయతను పాటించితే, దాని అర్థం, మనం మార్గం తప్పిపోయామన్నమాట, మన మతి పోయిందన్న మాట. (25) మన మధ్య కేవలం అతను ఒక్కడిపైనేనా హితబోధ అవతరింపజేయబడింది? కాదు, ఇతడు పెద్ద అబద్ధాలరాయుడు, డంబాలు పలికేవాడు. (26) "అబద్ధాలరాయుడు, డంబాలు పలికేవాడు ఎవడో రేపే వారికి తెలిసిపోతుంది. (27) మేము ఆడ ఒంటెను వారి కొరకు ఒక పరీక్షగా చేసి పంపుతున్నాము. ఇక కొంచెం ఓపికతో చూడు, వారి గతి ఏమవుతుందో, (28) వారికీ, ఒంటెకూ మధ్య నీరు పంచబడాలనీ, ప్రతి ఒక్కరూ తమ వంతు రోజున నీటి వద్దకు రావాలనీ వారికి తెలుపు." (29) చివరకు వారు తమ మనిషిని పిలిచి చెప్పారు. అతడు ఈ కార్యభారాన్ని తన నెత్తిపై వేసుకుని ఆడ ఒంటెను చంపేశాడు.

(30) చూడండి, ఆపైన నా శిక్ష ఎలా ఉండినదో, నా హెచ్చరికలు ఎలా ఉండినవో.

(31) మేము వారిపైకి ఒకే ఒక ప్రేలుడును వదిలాము. అప్పుడు వారు త్రొక్కబడిన పశువుల దొడ్డి కంచె మాదిరిగా నుగ్గు నుగ్గు అయిపోయారు.

تَنۡزِعُ النَّاسَ ۙ كَاَنَّهُمۡ اَعۡجَازُ نَخۡلٍ مُّنۡقَعِرٍ ﴿20﴾

فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِىۡ وَنُذُرِ ﴿21﴾

وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا الۡقُرۡاٰنَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِنۡ مُّدَّكِرٍ ﴿22﴾ ع 1 22 8

كَذَّبَتۡ ثَمُوۡدُ بِالنُّذُرِ ﴿23﴾

فَقَالُوۡۤا اَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهٗۤ ۙ اِنَّاۤ اِذًا لَّفِىۡ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ ﴿24﴾

ءَاُلۡقِىَ الذِّكۡرُ عَلَيۡهِ مِنۡۢ بَيۡنِنَا بَلۡ هُوَ كَذَّابٌ اَشِرٌ ﴿25﴾

سَيَعۡلَمُوۡنَ غَدًا مَّنِ الۡكَذَّابُ الۡاَشِرُ ﴿26﴾

اِنَّا مُرۡسِلُوا النَّاقَةِ فِتۡنَةً لَّهُمۡ فَارۡتَقِبۡهُمۡ وَاصۡطَبِرۡ ﴿27﴾

وَنَبِّئۡهُمۡ اَنَّ الۡمَآءَ قِسۡمَةٌ ۢ بَيۡنَهُمۡ ۚ كُلُّ شِرۡبٍ مُّحۡتَضَرٌ ﴿28﴾

فَنَادَوۡا صَاحِبَهُمۡ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ﴿29﴾

فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِىۡ وَنُذُرِ ﴿30﴾

اِنَّاۤ اَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ صَيۡحَةً وَّاحِدَةً فَكَانُوۡا كَهَشِيۡمِ الۡمُحۡتَظِرِ ﴿31﴾

| | |
|---|---|
| (32) మేము ఈ ఖురాన్‌ను హితబోధకై సులభమైన మార్గంగా చేశాము. ఇక హితబోధను స్వీకరించే వాడెవడైనా ఉన్నాడా? | وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿32﴾ |

1 – 32 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో మొండి ఘటాల కోరికలకు ఏమాత్రం ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవద్దని, వారికి ఎంత పెద్ద నిదర్శనం చూపించినా వారు విశ్వసించరని, వారు బుద్ధి జ్ఞానాలను, వాస్తవాలను అనుసరించేవారు కారని, వారు మనోకాంక్షలను అనుసరిస్తున్నారని చెప్పబడింది. ప్రాచీన జాతుల్లో వీరికొరకు ఎంతో గుణపాఠం ఉందని, అయితే వీరిలో గుణపాఠాన్ని గ్రహించేశక్తి కూడా లేదని, వీరు మీ పిలుపును వినేవారు కారని, ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. అయితే ఇందులో ప్రాచీన జాతుల చెడు పర్యవసానం ద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకొమ్మని ఆదేశించడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : ఈ వాక్యంలో రెండు విషయాలను గురించి తెలియజేయటం జరిగింది : 1. ప్రళయం సమీపించింది. 2. చంద్రుడు రెండుగా చీలిపోయాడు. ఈ రెండు విషయాలు ప్రామాణిక హదీసుల్లో పేర్కొనటం జరిగింది. ప్రళయం సమీపించిందని ఇతర వాక్యాల్లో కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. అంటే ప్రళయం సమీపించిందని, ఈ ప్రపంచం నాశనం అవుతుందని అందువల్ల పరలోకానికి సిద్ధపడమని ప్రజలను హెచ్చరించడం జరిగింది.

ఇబ్నె ఉమర్ (ర) ఉల్లేఖనం : మేము ప్రవక్త (స) వద్ద కూర్చుని ఉన్నాము. అది సాయంత్రం సమయం. కొద్దిసేపట్లో సూర్యాస్తమయం కానున్నది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మృతి చెందినవారి కంటే మీ జీవితాలు ఇంకా మిగిలి ఉన్నాయి. ఇంకా మిగిలి ఉన్న పగటివేళను సూచించారు. (ముజమ్మవుజ్జవాయెద్ – 10/311) ప్రళయం చాలా సమీపంగా ఉన్న సమయంలో నేను పంపబడ్డాను అని తన మధ్య వేలు, చూపుడు వేలు చూపించారు. రెండవ విషయం చంద్రుడు రెండుగా చీలిపోవటం గురించి ధార్మిక విద్వాంసులందరూ ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉన్నారు. మరో హదీసులో సహల్ బిన్ సఅద్ ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త (స) వలస పోవటానికి 5 సంవత్సరాల ముందే ఒక గొప్ప మహత్యం. చంద్రుడు రెండుగా చీలి హిరా కొండ రెండు వైపులకు విడిపోవటం జరిగింది. దీనికి సంబంధించిన హదీసులన్నీ ప్రామాణికమైనవే. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

4 : అంటే మానవుని ప్రతి కర్మకు ఏదో ఒక ఫలితం దక్కి తీరుతుంది. మీకు ప్రవక్త (స)కు మధ్య అభిప్రాయ భేదాలు ఉన్నాయి. అయితే ఏదో ఒక రోజు ఈ అభిప్రాయ భేదాలన్నీ తొలగి సత్యాసత్యాలు ప్రస్ఫుటం అవుతాయి. ఎవరు సత్యంపై ఉన్నారు, మరెవరు అసత్యంపై ఉన్నారు అనేది తేలిపోతుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

5 : అంటే ప్రాచీన జాతులను గురించి అనేకసార్లు ప్రస్తావించటం జరిగింది. వాటివల్ల వీరు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని, కాని వీటిపట్ల అశ్రద్ధవహించే వ్యక్తికి ఇవి దేనికీ పనికిరావు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

9 : మీకంటే ముందు నూహ్ (అ)ను కూడా తిరస్కరించటం జరిగిందని, అతన్ని పిచ్చివాడుగా వర్ణించటం హెచ్చరించటం కూడా జరిగిందని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. (ఇబ్నె కసీర్)

11 : మేము ఆయన ప్రార్థనను స్వీకరించాము. ధారాళంగా వర్షాన్ని కురిపించాము. అన్ని వైపుల నుండి నీరు ఉప్పొంగసాగింది. భూమిపై ఎక్కడ చూసినా ఊటలు పారసాగాయి. చివరికి వండుకునే పొయ్యి నుండి కూడా, ఇబ్నె

| | |
|---|---|
| (33) లూత్ జాతి హెచ్చరికలను తిరస్కరించింది. (34) మేము దానిపైకి రాళ్ళు విసరివేసే గాలిని పంపాము, కేవలం లూత్ ఇంటివారు మాత్రమే దాని నుండి సురక్షితంగా ఉన్నారు. మేము వారిని మా అనుగ్రహాలతో రాత్రివేళ వేకువ జామున రక్షించాము. (35) మా అనుగ్రహంతో కృతజ్ఞతలు తెలిపే ప్రతి మనిషికీ మేము ఇలాగే ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాము. (36) లూత్ తన జాతి ప్రజలను మా పట్టును గురించి హెచ్చరించాడు. కాని వారు హెచ్చరిక లన్నింటినీ సందేహాస్పదమైనవిగా భావించి మాటలతో ఎగరగొట్టేశారు. | كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۭ بِالنُّذُرِ ﴿33﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَٰهُم بِسَحَرٍ ﴿34﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى مَن شَكَرَ ﴿35﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا۟ بِالنُّذُرِ ﴿36﴾ |

అబ్బాస్ (రజి) ప్రకారం అన్ని వైపుల నుండి వర్షం కురవసాగింది. అంతేకాక మేఘాలు లేకుండానే వర్షం కురవసాగింది. భూమంతా తుఫానుమయం అయిపోయింది. (ఇబ్నె కసీర్)

13 : అల్లాహ్ ఆదేశం ప్రకారం తయారు చేయబడిన పడవపై నూహ్ (అ) విశ్వాసులు, ప్రయాణమయ్యారు. అల్లాహ్ రక్షణలో అది నడవసాగింది. నూహ్ (అ)ను పంపి అల్లాహ్ వారిపై గొప్ప ఉపకారం చేసాడు. కాని దాన్ని వారు గుర్తించలేదు. కృతఘ్నుతకు పాల్పడ్డారు. అల్లాహ్ నూహ్ (అ)ను, విశ్వాసులను రక్షించాడు. మిగిలిన వారందరినీ హతమార్చాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

15 : అల్లాహ్ నూహ్ (అ) వృత్తాంతాన్ని గుణపాఠంగా మిగిల్చి ఉంచాడు. ప్రజలు దీన్నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి, ఆలోచించాలి, పరికించాలి. అంతపెద్ద బలవంతులే నాశనం చేయబడితే మనమెంత అని తెలుసుకొని సన్మార్గాన్ని అవలంబించాలి. అవిశ్వాసులకు, విగ్రహారాధకులకు ఇదే గతి పడుతుందని భయపడాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

17 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌ను కంఠస్తం చేయడం, హితబోధలు, గుణపాఠాలు నేర్చుకోవటం సులభతరం చేయడం జరిగిందని తెలుపటం జరిగింది. అంతేకాక ఖుర్ఆన్ సులభంగా కంఠస్తం అవుతుంది. అర్థమవుతుంది, దాని వృత్తాంతాలు, గుణపాఠాలు, ఉదాహరణలు విని ఎవరైనా సరే, ఆలోచించకుండా ఉండలేదు. అల్లాహ్ న్యాయస్థానంలోనికి వెళ్ళే ఏ నేరస్తునికైనా ఇదే గతి పడుతుందని దీనికి వ్యతిరేకంగా విశ్వాసులకు అపూర్వమైన అనుగ్రహాలు లభిస్తాయి. స్వర్గం లభిస్తుంది, ఇందులో ముస్లిములకు ఖుర్ఆన్ పఠించమని కంఠస్తం చేయమని ప్రోత్సహించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

27, 28 : దైవప్రవక్త సాలిహ్ (అ) ప్రార్థించగా అల్లాహ్ బండరాతి నుండి ఒక ఆడ ఒంటెను సృష్టించాడు. అతని జాతి వారు కోరింది ఇదే. ఆ ఆడ ఒంటె వారి ముందుకు వచ్చింది. అప్పుడైనా వారు సాలిహ్ (అ)ను విశ్వసించి ఉండవలసింది. కాని వారు అప్పటికీ ఆయన్ని విశ్వసించలేదు. అయితే అల్లాహ్ తన బాధ్యతను నిర్వర్తించాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను సహనం వహిస్తూ వేచి ఉండమని, విజయం మీదే అని, ఉభయలోకాల్లో మీకు సహాయం చేయడం జరుగుతుందని సూచించాడు. అప్పుడు నీరు పంచి వేయబడింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

29 : వారు అల్లాహ్‌కే ద్రోహం తలపెట్టి ఖద్దార్ బిన్ సాలిఫ్ అనే ఒక వ్యక్తిని ఆ ఒంటెను చంపమని పురమాయించారు. వాడు బాణాల ద్వారా, కరవాలాల ద్వారా దాని రెండు కాళ్ళను కోసివేసాడు, ఆ తరువాత దాన్ని చిత్రహింసలు పెట్టి చంపేశాడు. ఈ విధంగా ఆ జాతి అల్లాహ్ శిక్షను కొనితెచ్చుకుంది.

(37) తరువాత అతనిని వారు తన అతిథులను రక్షించుకోకుండా దూరంగా ఉంచటానికి ప్రయత్నిం చారు. చివరకు మేము వారి కళ్ళుపోగొట్టాము.

(38) తెల తెల వారుతుండగానే తిరుగులేని శిక్ష వారిని అమాంతం కబళించింది. (39) కాబట్టి నా శిక్షను, నా హెచ్చరికను చవిచూడండి. (40) మేము ఈ ఖురాన్‌ను హితబోధకై సులభమైన మార్గంగా చేశాము. కనుక హితబోధను స్వీకరించే వాడెవడైనా ఉన్నాడా? (41) ఫిరౌన్ ప్రజల వద్దకు కూడా హెచ్చరించేవారు వచ్చారు. (42) కాని వారు మా సూచనలన్నింటినీ ధిక్కరించారు. చివరకు మేము వారిని పట్టుకున్నాము, మహాశక్తి సంపన్నుడు పట్టుకునే విధంగా, (43) మీ అవిశ్వాసులు వారికంటే గొప్పవారా? లేక ఆకాశ గ్రంథాలలో మీ కొరకేదైనా మినహాయింపు వ్రాయబడి ఉన్నదా? (44) లేకపోతే, వారు "మాది ఒక శక్తివంతమైన వర్గం, మమ్మల్ని మేము రక్షించుకోగలం" అని అంటారా? (45) త్వరలోనే ఈ వర్గం పరాజయం పాలవుతుంది, వారంతా వెన్నుచూపి పారిపోతూ కనిపిస్తారు. (46) కాని వారి గర్వం అణచటానికి అసలు వాగ్దానం చేయబడిన సమయం ప్రళయమే. అది ఎంతో విపత్కరమైన, అత్యంత జుగుప్సాకరమైన సమయం. (47) అసలు నేరస్తులు అపమార్గానికి గురిఅయ్యారు, వారికి మతిపోయింది. (48) వారు బోర్లా పడవేయబడి, అగ్నిలోకి ఈడ్చబడే రోజున వారితో, "ఇప్పుడు చవిచూడండి నరకం తాకిడిని" అని చెప్పబడుతుంది.

(49) మేము ప్రతి వస్తువునూ ఒక విధి నిర్ణయంతో పాటు సృష్టించాము.

(50) మా ఆజ్ఞ కేవలం ఒకే ఆజ్ఞ అవుతుంది; రెప్పపాటులోనే అది అమలులోకి వస్తుంది.

وَلَقَدْ رَاوَدُوْهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَآ اَعْيُنَهُمْ
فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿37﴾
وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ۚ ﴿38﴾
فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿39﴾
وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
مُّدَّكِرٍ ۧ ﴿40﴾ ع 2 18 9
وَلَقَدْ جَآءَ اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ۚ ﴿41﴾
كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كُلِّهَا فَاَخَذْنٰهُمْ اَخْذَ عَزِيْزٍ
مُّقْتَدِرٍ ﴿42﴾
اَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ اُولٰٓئِكُمْ اَمْ لَكُمْ بَرَآءَةٌ فِي
الزُّبُرِ ۚ ﴿43﴾
اَمْ يَقُوْلُوْنَ نَحْنُ جَمِيْعٌ مُّنْتَصِرٌ ﴿44﴾
سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّوْنَ الدُّبُرَ ﴿45﴾
بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ اَدْهٰى
وَاَمَرُّ ﴿46﴾
اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ ۘ ﴿47﴾
يَوْمَ يُسْحَبُوْنَ فِي النَّارِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ ۭ ذُوْقُوْا
مَسَّ سَقَرَ ﴿48﴾
اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنٰهُ بِقَدَرٍ ﴿49﴾
وَمَآ اَمْرُنَآ اِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿50﴾

| | |
|---|---|
| (51) మీ వంటి చాలామందిని మేము నాశనం చేసాము. మరి హితబోధను స్వీకరించేవాడెవడైనా ఉన్నాడా? (52) వారు చేసినదంతా గ్రంథాలలో నమోదు చేయబడి ఉంది. (53) ప్రతి విషయం చిన్నదీ, పెద్దదీ వ్రాయబడి ఉంది. (54) అవిధేయతకు దూరంగా ఉండేవారు, నిశ్చయంగా తోటలలో, కాలువలలో ఉంటారు, (55) నిరపేక్ష చక్రవర్తి అయిన అల్లాహ్ సన్నిధిలో గౌరవస్థానం పొంది ఉంటారు. | وَلَقَدْ أَهْلَكْنَآ أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿51﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿52﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌ ﴿53﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿54﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿55﴾ |

ع 3 15 10

33 – 55 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ప్రాచీన జాతుల పరిస్థితులను, వినాశనాలను పేర్కొనటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో వారిపట్ల ఆ విధంగా ప్రవర్తించటం జరిగిందంటే మీ పట్ల కూడా అదేవిధంగా ప్రవర్తించటం జరుగుతుందని, విశ్వాసుల పట్ల అవిశ్వాసుల పట్ల ఒకే విధమైన వ్యవహారం జరగదని, విశ్వాసులను స్వర్గంలో పంపడం, అవిశ్వాసులను నరకంలోనికి పంపడం జరుగుతుందని పేర్కొనటం జరిగింది.

వ్యాఖ్యానం :

33 : లూత్ జాతి కూడా ప్రవక్తలను తిరస్కరించింది. లూత్ (అ)ను తిరస్కరించటం అంటే ప్రవక్తలందరినీ తిరస్కరించటం అవుతుంది. లూత్ జాతి గురించి వెనుకటి అనేక సూరాల్లో ప్రస్తావించటం జరిగింది. కొంతమందిని తప్ప అందరినీ నాశనం చేయడం జరిగింది.

36 : లూత్ (అ) తన జాతిని హెచ్చరించారు. కాని అతని జాతి ప్రజలు తిరిగి అతన్నే హెచ్చరించేవారు. ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపొమ్మని లేదా బయటి నుండి వచ్చే బాటసారులకు ఆశ్రయం ఇవ్వవద్దని ఆంక్షలు విధించారు. అయితే లూత్ (అ) వారిని సన్మార్గంలోనికి తేవటానికి అనేక విధాలుగా ప్రయత్నించారు. వినటానికి సిద్ధంగా లేనివారు ఎలా అనుసరిస్తారు. ఏదో ఒకవిధంగా తగాదాలకు దిగేవారు.

37 : వారిని శిక్షించిన రాత్రి జిబ్రయీల్, మికాయిల్, ఇస్రాఫీల్ అందమైన యువకుల రూపంలో వారిని పరీక్షించటానికి లూత్ (అ) ఇంటికి వచ్చారు. అతను వారిని తన ఇంటిలోనికి ఆహ్వానించారు. అవిశ్వాసి అయిన అతని భార్య తన జాతి వారికి మా ఇంటికి అందమైన యువకులు వచ్చారని తెలియపరచింది. వెంటనే నాలుగు వైపుల నుండి వాళ్ళు వచ్చిచేరారు. లూత్ (అ) తన ఇంటి తలుపులు మూసివేశారు. కాని ఆ దుర్మార్గులు తలుపులు బ్రద్దలుగొట్టి లోపలికి చొరబడ్డారు. లూత్ (అ) వారిని అనేక విధాలుగా నచ్చజెప్పారు. జిబ్రయీల్ తన రెక్కలతో వారి కళ్ళపై కొట్టాడు. వెంటనే వారి కళ్ళుపోయాయి. చేసేది లేక వెనుతిరిగి పారిపోయారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

41 – 44 : అంటే ఫిరౌన్ వద్దకు కూడా ప్రవక్త మూసా (అ), హారూన్‌లను పంపడం జరిగింది. విశ్వసిస్తే స్వర్గ సుఖాలు లభిస్తాయని, తిరస్కరిస్తే కఠిన శిక్షకు గురవుతారని హితబోధ చేయడం జరిగింది. వారికొరకు గొప్ప గొప్ప మహత్యాలు కూడా ప్రదర్శించటం జరిగింది. కాని వారు ప్రవక్తలను, వాటినీ తిరస్కరించారు. ఫలితంగా వారిని ముంచివేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా వారిని సమూలంగా నాశనం చేయడం జరిగింది. (ఇబ్నె కసీర్)

45 : ఒకవేళ ఖురైష్ అవిశ్వాసులు తమ ధనంపై, బలగంపై, సంఖ్యపై తమ్ముతాము బలవంతులుగా భావిస్తూ అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తే ప్రవర్తించనివ్వండి. వారు ఓటమిని తప్పకుండా చవి చూస్తారు. అలాగే జరిగింది కూడా. బద్ర్ యుద్ధమైదానంలో అనేకమంది అవిశ్వాసులు చంపబడ్డారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

47 : ఇహలోకంలో దుర్మార్గానికి పాల్పడేవారు, సత్యాన్ని తిరస్కరించి అసత్యాన్ని అనుసరించేవారు పరలోకంలో నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. నరకాగ్ని వారి శరీరాలను, ముఖాలను కాల్చివేస్తుంది. వారిని ఈడ్చుకు పోవటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

49 : తన సృష్టితాలను సృష్టించే ముందు కూడా అల్లాహ్‌కు అన్ని తెలుసు. ఏ వస్తువైనా అల్లాహ్ ఆదేశం వల్లే ఉనికిలోనికి వస్తుంది. రాక ముందు కూడా పవిత్ర గ్రంథంలో భద్రంగా ఉంటుంది. అదేవిధంగా పాపాత్ములకు శిక్షించడం జరుగుతుందని పుణ్యాత్ములను స్వర్గంలో పంపడం జరుగుతుందని కూడా ఈ గ్రంథంలో పేర్కొనబడివుంది. అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖనం : అవిశ్వాసులు జాతకాల గురించి ప్రవక్త (స)తో వాదోపవాదానికి దిగారు. అప్పుడు ఈ సూరాలోని 47, 48, 49 వాక్యాలు అవతరించబడ్డాయి. (ముస్లిమ్, తిర్మిజి)

52 : చిన్న పెద్ద పాపకార్యాలన్నీ దైవదూతల ద్వారా కర్మల పత్రంలో వ్రాయడం జరుగుతుంది. 53వ వాక్యంలో కూడా దీన్ని గురించి నొక్కి చెప్పటం జరిగింది. మానవుని ఏ కర్మనూ మరచిపోవటంగానీ, పొరపాటు జరగటం గాని ఉండదు. "ఆయిషహ్ (ర.అన్‌హా) ! మామూలుగా భావించే పాపాలకూ దూరంగా ఉండు. వాటిని అల్లాహ్ తరపు నుండి నోట్ చేస్తున్నవారున్నారు" అని ప్రవక్త (స) హెచ్చరించారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 55. అర్రహ్మాన్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ రహ్మాన్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 78 వాక్యాలు, 3 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో అల్లాహ్ అనుగ్రహాలు పేర్కొనబడ్డాయి. అల్లాహ్ మానవులకు అనేక అనుగ్రహాలు ప్రసాదించాడు. వాటన్నిటికీ మానవుల మార్గదర్శకత్వానికి అవతరింపజేసిన ఖురాన్ చాలా గొప్పది. ప్రళయం రానున్నదని, అల్లాహ్‌ను ఆరాధించే వారే సాఫల్యం పొందుతారని, అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను ఆరాధించే వారు నరకాగ్నికి గురవుతారని, ప్రవక్త (స) అవిశ్వాసులను హెచ్చరించేవారు. మీరన్నట్లు మేము అవిశ్వాసులమే, విగ్రహారాధకులమే. మేము పాపకార్యాలే చేస్తాం. మరి మాపై దైవశిక్ష అవతరించదెందుకు అని వారు మొండిగా వాదించేవారు. ఈ సూరహ్‌లో తిరస్కరించవద్దని హెచ్చరించబడింది.

## 55. అర్రహ్మాన్

**ఆయత్‌లు : 78** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అత్యంత దయామయుడు (2) ఈ ఖురాన్‌ను బోధించాడు. (3) ఆయనే మానవుణ్ణి సృష్టించి, (4) అతనికి మాట్లాడటం నేర్పాడు. (5) సూర్యుడూ, చంద్రుడూ ఒక నియమానికి కట్టుబడి ఉన్నారు. (6) నక్షత్రాలూ, వృక్షాలు సజ్దా చేస్తూ ఉన్నాయి. (7) ఆయన ఆకాశాన్ని పైకి లేపాడు, త్రాసును నెలకొలిపాడు. (8) కనుక మీరు తూకంలో మోసగించరాదని; (9) న్యాయంగా, ధర్మంగా తూయండి, తూకంలో తక్కువ చేయకండి.

(10) ఆయన భూమిని సకల సృష్టిరాసులకై సృజించాడు. (11) అందులో అన్ని రకాల రుచికరమైన పండ్లు పుష్కలంగా ఉన్నాయి, ఖర్జూరపు వృక్షాలు ఉన్నాయి; వాటిపండ్లు పొరలలో చుట్టబడి ఉన్నాయి. (12) రకరకాల ధాన్యాలు ఉన్నాయి. వాటిలో పొట్టుకూడ ఉంటుంది, గింజలూ ఉంటాయి.

آياتها 78 | سورة الرحمن مدنية 55 | ركوعاتها 3

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الرَّحْمٰنُ ﴿1﴾ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ﴿2﴾
خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿3﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿4﴾
اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿5﴾
وَّالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدٰنِ ﴿6﴾
وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيْزَانَ ﴿7﴾
اَلَّا تَطْغَوْا فِى الْمِيْزَانِ ﴿8﴾
وَاَقِيْمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا
الْمِيْزَانَ ﴿9﴾
وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ﴿10﴾
فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿11﴾
وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿12﴾

(13) కనుక జిన్నాతులారా! మానవులారా! మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే అనుగ్రహాలను నిరాకరించగలరు? (14) ఆయన మానవుణ్ణి పెంకువంటి ఎండిన మురుగుడు మట్టితో సృష్టించాడు; (15) జిన్నాతులను అగ్ని జ్వాలలతో పుట్టించాడు. (16) కనుక జిన్నాతులారా! మానవులారా! మీరు మీ ప్రభువు శక్తిసామర్థ్యాల ఏయే విచిత్ర కార్యాలను నిరాకరిస్తారు? (17) రెండు తూర్పులకూ, రెండు పడమరలకూ యజమాని, ప్రభువు ఆయనే. (18) కనుక మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే విశేషాలను నిరాకరిస్తారు?

(19) రెండు సముద్రాలు ఒకదానితో ఒకటి కలిసిపోయేటందుకు ఆయన వాటిని వదలిపెట్టాడు. (20) అయినా వాటి మధ్య ఒక తెర అడ్డంగా ఉన్నది. అవి దానిని అధిగమించవు. (21) కనుక మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏ ఏ శక్తిసామర్థ్యాలను నిరాకరిస్తారు? (22) ఈ సముద్రాలలో ముత్యాలూ, పగడాలూ లభిస్తాయి. (23) కనుక మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే ఘన కార్యాలను నిరాకరిస్తారు?

(24) సముద్రంలో కొండల వలె నిలబడి ఉన్న ఎత్తైన ఈ ఓడలు ఆయనవే. (25) కాబట్టి మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే ఉపకారాలను నిరాకరించ గలరు? (26) ఈ పుడమిపై ఉన్న ప్రతి వస్తువూ నాశనమై పోయేదే. (27) కేవలం మహోన్నతుడూ, మహోపకారి అయిన నీ ప్రభువు మాత్రమే మిగిలి ఉండేవాడు. (28) కనుక మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే ఘనకార్యాలను నిరాకరిస్తారు? (29) భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తమూ తమ అవసరాల నిమిత్తం ఆయననే అర్థిస్తున్నాయి. ప్రతి క్షణం ఆయన ఒక వినూత్న వైభవంతో వెలుగొందుతూ ఉంటాడు.

فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿13﴾
خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۙ﴿14﴾
وَخَلَقَ الْجَاۗنَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ۚ﴿15﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿16﴾
رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿17﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿18﴾
مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيٰنِ ۙ﴿19﴾
بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيٰنِ ۚ﴿20﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿21﴾
يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۚ﴿22﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿23﴾
وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَـٰٔتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ۚ﴿24﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۧ﴿25﴾ ع 1 25 11
كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ښ﴿26﴾
وَّيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ۚ﴿27﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿28﴾
يَسْـَٔلُهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ كُلَّ يَوْمٍ
هُوَ فِيْ شَاْنٍ ۚ﴿29﴾

(30) కాబట్టి మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే సామర్థ్యాలను నిరాకరిస్తారు? (31) భూమికి భారమైన వారలారా! అతి త్వరలో మేము తీరికగా మీ లెక్క తీసుకుంటాము. (32) మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే ఉపకారాలను నిరాకరిస్తారు?

(33) జిన్నాతుల, మానవుల వర్గీయులారా! మీరు గనక భూమ్యాకాశాల సరిహద్దుల నుండి పారిపోగలిగితే, పారిపోయి చూడండి. మీరు అలా పారిపోలేరు. దానికోసం ఎంతో శక్తి ఉంటేనే తప్ప. (34) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే శక్తి సామర్థ్యాలను నిరాకరిస్తారు? (35) మీపైకి అగ్ని జ్వాలలను, పొగను వదలటం జరుగుతుంది? దానిని మీరు ఎదుర్కోలేరు. (36) మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే శక్తిసామర్థ్యాలను తిరస్కరించగలరు?

(37) తరువాత ఆకాశం బ్రద్దలై ఎర్రని చర్మం మాదిరిగా ఎర్రబడిపోయినప్పుడు. (38) మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏ ఏ శక్తి సామర్థ్యాలను నిరాకరిస్తారు? (39) ఆ రోజున ఏ మానవుణ్ణీ, ఏ జిన్నునూ అతని పాపాలను గురించి అడిగే అవసరం ఉండదు; (40) మీ ఇరువర్గాల వారు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే ఉపకారాలను తిరస్కరిస్తారు?

(41) అక్కడ నేరస్తులు తమ ముఖాలను బట్టే గుర్తించబడతారు. వారిని నుదుటి జుత్తు, కాళ్లూ పట్టుకొని ఈడ్చుకుపోవటం జరుగుతుంది.

(42) మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే శక్తి సామర్థ్యాలను నిరాకరించగలరు?

(43) నేరస్తులు అబద్ధమని కొట్టిపారేస్తూ ఉండిన నరకమే ఇది. అదే నరకంలో, (44) కాగుతున్న నీళ్ళ మధ్య వారు అటూ ఇటూ తిరుగుతూ ఉంటారు.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿30﴾
سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلٰنِ ۚ ﴿31﴾
فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿32﴾
يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ
تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
فَانْفُذُوْا ؕ لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ﴿33﴾
فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿34﴾
يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ ۙ وَّنُحَاسٌ فَلَا
تَنْتَصِرٰنِ ۚ ﴿35﴾
فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿36﴾
فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
كَالدِّهَانِ ۚ ﴿37﴾
فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿38﴾
فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْۢبِهٖۤ اِنْسٌ وَّلَا جَآنٌّ ۚ ﴿39﴾
فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿40﴾
يُعْرَفُ الْمُجْرِمُوْنَ بِسِيْمٰهُمْ فَيُؤْخَذُ
بِالنَّوَاصِيْ وَالْاَقْدَامِ ۚ ﴿41﴾
فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿42﴾
هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُوْنَ ۘ ﴿43﴾
يَطُوْفُوْنَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيْمٍ اٰنٍ ۚ ﴿44﴾

| | |
|---|---|
| (45) మరి మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే శక్తి సామర్థ్యాలను నిరాకరించగలరు? | فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿45﴾ |

ع 2 20 12

1 – 45 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను ఉదాహరించటం జరిగింది. ఒకటి ఖుర్‌ఆన్, రెండు సత్యాన్ని నిరూపించే సాక్ష్యాధారాలు, అల్లాహ్ మానవుణ్ని ఒక్క వీర్యబిందువుతో సృష్టించి వినేవాడుగా, చూచేవాడుగా అనేక అనుభవాలు గలవాడుగా చేసాడు. అతని జీవిక కొరకు ఏర్పాట్లన్నీ చేసాడు. ఆ తరువాత ఏ ఏ అనుగ్రహాలను తిరస్కరిస్తారు? అని ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

1 : అల్లాహ్ ఈ సూరహ్‌ను 'అర్రహ్మాన్' అంటూ తన పేరుతో ప్రారంభించాడు. ఈ పదం అల్లాహ్ కారుణ్యమూర్తి అని నిరూపిస్తుంది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాలను, వరప్రసాదాలను పేర్కొన్నాడు. ఈ అనుగ్రహాల్లో ఖుర్‌ఆన్ ప్రధానమైనది. అల్లాహ్ తన దాసుల పట్ల కరుణించి వారికి లాభం చేకూర్చేందుకు ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాడు. అల్లాహ్ ఆదేశించిన వాటిని ఆచరించి, నిషేధించిన వాటికి దూరంగా ఉండి అల్లాహ్‌ను తృప్తిపరచాలి.

వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం అవిశ్వాసులు 'అర్రహ్మాన్' అనే నామాన్ని వ్యతిరేకించారు. ఈ ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథం మానవుల కల్పితం కాదని దీన్ని రహ్మాన్ తన దాసులైన ముహమ్మద్ (స)పై అవతరింపజేసారని సెలవియ్యబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

3 : అల్లాహ్ మానవునికి మాట్లాడే శక్తినిచ్చి మరో ఉపకారం చేసాడు. దీనిద్వారా తన పరిస్థితులను, మనోభావాలను వివరంగా వ్యక్తపరచగలడు. ఇంకా చూసే శక్తి, వినేశక్తి, బుద్ధి, తెలివితేటలు, పరికించేశక్తి, సంకల్పం మొదలైన వాటిలో ప్రతి ఒక్కటి చాలా విలువైన అనుగ్రహమే. మానవునికి వీటి అవసరం ఎంతైనా ఉంది. (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్)

5 : అంటే సూర్య చంద్రాదులు ఒక వ్యవస్థ ప్రకారం తమ తమ హద్దుల్లో పరిభ్రమిస్తున్నాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

9 : అంటే తూనికల్లో హెచ్చుతగ్గులు చేయకండి. (ఇస్రా : 35) సరిగ్గా తూచి ఇవ్వండి. (ఇబ్నె కసీర్)

10 : అంటే అల్లాహ్ ఆకాశాన్ని పై కప్పుగా ఎలా నిర్మించాడో అదేవిధంగా భూమిని కూడా పరచివేశాడు. అందులో పర్వతాలను, కొండలను దిగ్గొట్టాడు. వీటివల్ల మానవులు ప్రశాంతంగా జీవించగలుగుతారు. అనేక రూపాల, రంగుల, భాషల మానవులు భూమిలో అన్నివైపులా వ్యాపించి ఉన్నారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

11 : ఫలాల గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు ఖర్జూరాన్ని ప్రత్యేకంగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇతర ఫలాలకన్నా ఖర్జూరంలో పోషక విలువలు చాలా అధికంగా ఉన్నాయి. ఖర్జూరం మరియు నీరు కలసి ఆహారంగా పనిచేస్తాయి. ఆయిషహ్ (ర) ఉల్లేఖనం : ఒక్కోసారి మా ఇంట్లో రెండు నెలల వరకు పొయ్యి వెలిగేది కాదు. రెండు చల్లని పదార్థాలతోనే మేము సరిపెట్టుకునేవారు. (ఖర్జూరం, కుండలోని నీళ్ళు) (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.2379) (తైసీరుల్ ఖుర్‌ఆన్)

13 : తన అనేక అనుగ్రహాలను గురించి ప్రస్తావించిన తర్వాత అల్లాహ్ జిన్నులను, మానవులను ఉద్దేశించి మీరు మా ఏ అనుగ్రహాన్ని తిరస్కరించగలరు. ఈ అనుగ్రహాలన్నీ ఉపకారాలన్నిటిని గుర్తుంచుకొని నోటిద్వారా, ఆచరణల ద్వారా కృతజ్ఞతలు తెలుపాలని హితబోధ చేస్తున్నామని ఆదేశిస్తున్నాడు. మనం చూస్తున్నవి, పొందుతున్నవి అన్ని అల్లాహ్ అనుగ్రహాలే. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

| | |
|---|---|
| (46) తన ప్రభువు సన్నిధిలో హాజరు కావలసి ఉంటుందనే భయం కలిగి ఉండే ప్రతి వ్యక్తికీ రెండు తోటలు లభిస్తాయి. | وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿46﴾ |

17 : విశ్వంలో ఉన్న ప్రతి వస్తువుకు అల్లాహ్‌యే ప్రభువు. సూర్య చంద్రులు, తూర్పు–పడమరలలో ఉదయించటం అస్తమించటంలో మానవుల కొరకు ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. కాలాలు మారటం, రుతువులు మారటం; మానవులు జిన్నులు ఏ అనుగ్రహాన్నీ తిరస్కరించలేరు.

19 : అల్లాహ్ మంచినీటి, ఉప్పునీటి సముద్రాలను ఒకేసారి ప్రవహింపజేసాడు. రెండూ ఒకేసారి ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. కాని ఆ రెండు పరస్పరం కలవవు. ఒకదానిలో మంచి నీళ్ళు ఉన్నాయి. వీటిని మానవుడు త్రాగుతాడు. తన పొలాలకు, చెట్లకు వేస్తాడు, రెండవ దానిలో ఉప్పునీళ్ళు ఉన్నాయి. దీనివల్ల గాలి చల్లగా ఉంటుంది. చేపలు, ముత్యాలు, పగడాలు ఇంకా విలువైన వస్తువులెన్నో లభిస్తాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

24 : అల్లాహ్ మానవునికి ఎంత బుద్ధిబలాన్ని ఇచ్చాడంటే మానవుడు కొండల్లాంటి ఓడలు నిర్మించాడు. ఇవి సముద్రాన్ని చీల్చుతూ ముందుకు సాగిపోతాయి. అంటే అసలు ఈ శక్తియుక్తులు మానవునివి కావు. ఇవన్నీ అల్లాహ్‌వే. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

26 : భూమిపై జీవిస్తున్న ప్రాణులెన్నో నాశనం అవుతాయి. సృష్టితాల్లో ఏవీ మిగిలి ఉండవు. కేవలం అల్లాహ్ ఒక్కడే మిగిలి ఉంటాడు. ఆయనే గొప్పవాడు, ఔన్నత్యం గలవాడు. అధికారం కలవాడు. మానవుడు ఈ విషయాల్ని గుర్తుంచుకోవాలి. 1. మానవ జీవితం నిర్ణయించబడి ఉంది, అందువల్ల దాన్ని అల్లాహ్ ఆరాధనలోనే గడపాలి. 2. ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలన్నీ నాశనం అయ్యేవే. అందువల్ల అల్లాహ్‌తో సంబంధాలు కలిగి ఉండటంలోనే లాభం ఉంది. 3. కష్టాల్లో, దుఃఖాల్లో సహనం పాటించాలి. ఎందుకంటే ఇక్కడి సుఖాలు, దుఃఖాలు రెండూ తాత్కాలికమైనవే. 4. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరుల్ని ఆరాధ్యులుగా చేసుకోరాదు. ఎందుకంటే నశించేవాడు ఆరాధ్యుడు కాలేడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

29 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ తన గొప్పతనాన్ని ప్రకటిస్తున్నాడు, ఆయనకు ఎవరి అవసరం లేదు. అక్కరలేనివాడు. ఇతరులందరూ ఆయన అవసరం ఉన్నవారే. ఆయన అనుగ్రహాల ద్వారా లాభం పొందుతున్నారు. ఆయన అవసరం లేనిదే జీవించనూలేరు మరణించనూ లేరు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

33 : అంటే వారు అల్లాహ్ పట్టు నుండి విడిపించుకోలేరు, పారిపోలేరు. తప్పించుకొనిపోనూ లేరు. మరణించినా, జీవించినా అల్లాహ్ పరిధిలోనే దైవదూతలు ఏడు పంక్తుల్లో కాపలా కాస్తుంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

35 : అవిశ్వాసులు నరకాగ్ని యొక్క హాహాకారాలు విని హతాసులై అటూ ఇటూ పారిపోవటానికి ప్రయత్నిస్తారు. కాని దైవదూతలు పంక్తుల మాదిరిగా ఉండటం చూచి తమ తమ స్థానాలకు తిరిగి వచ్చి నిల్చుంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

39 : ప్రళయదినం నాడు శవాలు తమ సమాధుల నుండి లేచి మహ్‌షర్ మైదానం వైపు పరెగెత్తుతుంటారు. ఆ రోజు మానవులను, జిన్నులను వారి పాపాల గురించి ప్రశ్నించటం జరుగదు. ఎందుకంటే వీరందరూ తమ చిహ్నాలనుబట్టి గుర్తించబడతారు. మానవులు నరకం, నరకవాసులను గుర్తుచేసుకొని తమ్ముతాము సరిదిద్దుకోగలరు అంటే ఇవి అల్లాహ్ అనుగ్రహాలే. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

44 : నరకాగ్ని వేడికి నరకవాసులకు తీవ్రంగా దాహంవేసి, కాగే నీటి సరస్సు వైపునకు పరుగెత్తుతారు. వారికి ఆ కాగే నీరు త్రాపించి తీసుకురావటం జరుగుతుంది. మళ్ళీ దాహం వేస్తుంది. మళ్ళీ అటు వైపు పరిగెడుతారు. క్రమం తప్పకుండా అలాగే జరుగుతూ ఉంటుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(47) కనుక మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరిస్తారు?

(48) పచ్చగా, కనులపండువుగా ఉండే కొమ్మలతో, రెమ్మలతో నిండి ఉంటాయి. (49) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు? (50) ఆ రెండు తోటలలోనూ రెండు సెలయేర్లు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. (51) మరి మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించ గలరు? (52) ఆ రెండు తోటలలోనూ ప్రతి పండూ రెండు విధాలుగా ఉంటుంది.

(53) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు? (54) స్వర్గవాసులు దళసరి పట్టు వస్త్రపు అంచుగల పరుపులపై దిండ్లకు ఆనుకుని ఆసీనులై ఉంటారు. ఆ తోటలలోని చెట్ల కొమ్మలు పండ్లతో వంగిపోయి ఉంటాయి.

(55) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు? (56) ఈ మహాభాగ్యాల మధ్య సిగ్గులొలికే చూపులు గల సుకన్యలు ఉంటారు. ఈ స్వర్గవాసులకు పూర్వం వారిని ఏ మానవుడుగానీ, ఏ జిన్ను గానీ తాకి ఉండలేదు. (57) కనుక మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు?

(58) వారు కెంపుల, పగడాల మాదిరిగా ఎంతో అందంగా ఉంటారు. (59) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు? (60) ఉపకారానికి ప్రతిఫలం ఉపకారం కాక మరేమవుతుంది? (61) కనుక మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే లక్షణాలను మీరు నిరాకరించగలరు?

(62) ఆ రెండు తోటలు కాకుండా మరో రెండు తోటలు కూడా ఉంటాయి.

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿47﴾

ذَوَاتَآ اَفۡنَانٍ ﴿48﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿49﴾

فِیۡهِمَا عَیۡنٰنِ تَجۡرِیٰنِ ﴿50﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿51﴾

فِیۡهِمَا مِنۡ کُلِّ فَاکِهَةٍ زَوۡجٰنِ ﴿52﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿53﴾

مُتَّکِـِٕیۡنَ عَلٰی فُرُشٍۭ بَطَآئِنُهَا مِنۡ اِسۡتَبۡرَقٍ ؕ
وَجَنَا الۡجَنَّتَیۡنِ دَانٍ ﴿54﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿55﴾

فِیۡهِنَّ قٰصِرٰتُ الطَّرۡفِ ۙ لَمۡ یَطۡمِثۡهُنَّ اِنۡسٌ
قَبۡلَهُمۡ وَلَا جَآنٌّ ﴿56﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿57﴾

کَاَنَّهُنَّ الۡیَاقُوۡتُ وَالۡمَرۡجَانُ ﴿58﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿59﴾

هَلۡ جَزَآءُ الۡاِحۡسَانِ اِلَّا الۡاِحۡسَانُ ﴿60﴾

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ ﴿61﴾

وَمِنۡ دُوۡنِهِمَا جَنَّتٰنِ ﴿62﴾

(63) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు? (64) అవి దట్టమైన ముదురు పచ్చని తోటలు. (65) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరిస్తారు?

(66) ఆ రెండు వనాలలో రెండు చెలమలు పొంగిపొర్లుతూ ఉంటాయి. (67) కాబట్టి మీరు మీ ప్రభువు ప్రసాదించిన ఏ ఏ ప్రసాదాలను కాదనగలరు? (68) వాటిలో పండ్లూ ఫలాలూ, ఖర్జూరాలూ, దానిమ్మకాయలూ పుష్కలంగా ఉంటాయి. (69) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు?

(70) ఈ మహాభాగ్యాల మధ్య శీలవతులూ, సౌందర్యవతులూ అయిన భార్యలు ఉంటారు.

(71) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు? (72) గుడారాలలో సురక్షితంగా ఉంచబడిన సుందరీమణులు ఉంటారు. (73) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరించగలరు? (74) ఈ స్వర్గవాసులకు పూర్వం వారిని ఏ మానవుడుగాని, ఏ జిన్నుగానీ తాకి ఉండలేదు. (75) మీరు మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే అనుగ్రహాలను నిరాకరిస్తారు? (76) ఆ స్వర్గవాసులు ఆకుపచ్చని తివాచీలపై, అందమైన, విలువైన పరుపులపై దిండ్లకు ఆనుకొని ఆసీనులై ఉంటారు. (77) మీ ప్రభువు యొక్క ఏయే బహుమానాలను మీరు నిరాకరిస్తారు? (78) మహిమాన్వితుడూ, దయామయుడూ అయిన నీ ప్రభువు పేరు ఎంతో శుభప్రదమైనది.

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿63﴾
مُدْهَامَّتَانِ ﴿64﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿65﴾
فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿66﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿67﴾
فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿68﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿69﴾
فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿70﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿71﴾
حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿72﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿73﴾
لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿74﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿75﴾
مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿76﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿77﴾
تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿78﴾ ع 3 33 13

46- 78 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ విచారణ

పట్ల భయపడేవారికి రెండు వనాలు ఉన్నాయని పేర్కొనబడింది. ఆ తోటలు కళకళలాడుతూ ఉంటాయి. వాటిలో సెలయేర్లు పారుతూ ఉంటాయి. ఇంకా ఇతర అనుగ్రహాలను కూడా పేర్కొనటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

46 : పై వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ఇహలోకంలో ఇచ్చిన అనుగ్రహాలను గుర్తుచేసాడు. ఈ వాక్యాల్లో తాను ప్రసాదించనున్న కొన్ని అనుగ్రహాలను గుర్తుచేస్తున్నాడు. వీటిని తన దాసులకు స్వర్గంలో ప్రసాదిస్తాడు. ఇటువంటి వారు ఇహలోకంలో దైవభీతిపరులై, విధేయులై జీవించేవారు. దైవవిచారణకు భయపడేవారికీ, విధులను నిర్వర్తించేవారికి, పాపాలకు దూరంగా ఉండేవారికి రెండు స్వర్గాలు ఇస్తానని వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. ఒకటి సత్కార్యాలు చేసినందుకు, రెండవది పాపాలకు దూరంగా ఉండినందుకు, ఒకదాని పేరు జన్నతు అద్న్, రెండవ దాని పేరు జన్నతున్నయీమ్. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

54 : స్వర్గంలోని పడకలు చాలా ఆహ్లాదకరంగా, ఎంతో విలాసవంతంగా ఉంటాయి. ఇవేకాక స్వర్గవాసుల కొరకు ఎన్నో సుఖభోగాలు ఉన్నాయి. ఫలాలను పండ్లను తినే ఉద్దేశ్యం కలిగినపుడు వాటి కొమ్మలు దగ్గరకు వచ్చేస్తాయి. అక్కడ అల్లాహ్‌కు తప్ప మరెవరికీ తెలియని భోగభాగ్యాలు ఉంటాయి. (సూరతుస్సజ్‌దహ్ : 17 చూడండి). (తైసీరుర్రహ్మాన్)

56, 57 : అంటే అక్కడ అతి సుందరమైన కన్యలు, సిగ్గులొలుకుతూ తమ భర్తలకు స్వాగతం పలుకుతారు. వీరు స్వర్గంలో తమ భర్తలను తప్ప ఇతరులెవరినీ అందగాళ్ళుగా భావించరు. వారి భర్తలు తప్ప ఇతరులెవ్వరూ వారిని పొందటంగానీ, చూడటం గానీ జరుగదు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

62 : పైన పేర్కొన్న స్వర్గాలే కాక మరో రెండు స్వర్గాలు కూడా ఉన్నాయి. అవి జన్నతుల్ ఫిర్‌దౌస్, జన్నతుల్ మావా, అంటే మానవుడు దైవం ప్రసాదించిన ఏ అనుగ్రహాన్నీ తిరస్కరించలేడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

70, 71 : అంటే స్వర్గంలో అతి సుందరమైన, శీలవతులైన సంతోషపరిచే కన్యలు ఉంటారు. ఒక హదీసు ప్రకారం ఈ కన్యలు కవిత్వాలు చదువుతారు. వాటిలో మేము గుణవతులమని, సుందరాంగులమని మమ్మల్ని మా భర్తల కొరకు సృష్టించటం జరిగిందని విన్నవించుకుంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

76, 77 : స్వర్గంలోని తోటలు, ఉద్యానవనాలు, విలాస వస్తువులు ప్రతీదీ ఆకుపచ్చగా, పసిమి ఛాయలో ఉంటాయి. ఇవి ఎంత ఆహ్లాదకరంగా ఉంటాయంటే వీటిని ప్రాపంచిక విలాసవస్తువులతో పోల్చలేము. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

78 : దైవం పేరు అల్లాహ్. అంటే దేవుడు. దేవునికి రహ్మాన్ అని కూడా పేరు ఉంది. అంటే కరుణామయుడు అని అర్థం. ఉన్న ఇతర పేర్లన్నీ ఆయన గుణాలను తెలుపుతాయి. అంటే అల్లాహ్ గౌరవనీయుడూ, ఇతరులను గౌరవించేవాడు, ఉపకారం చేసేవాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 56. అల్ వాఖిఅహ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 96 వాక్యాలు, 3 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో తీర్పు దినం తప్పకుండా రాబోతుందని, ఇందులో ఎటువంటి అనుమానానికి తావులేదని ఖురైష్ అహంకారులను హెచ్చరించటం జరిగింది. ఆ రోజు మంచి చెడులను, ధర్మాన్ని అధర్మాన్ని తూయటం జరుగుతుంది. మంచి చేసిన వారు స్వర్గంలో, చెడుకు పాల్పడినవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు.

## 56. అల్ వాఖిఅహ్

**ఆయత్‌లు : 96** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) సంభవించనున్న ఆ సంఘటన సంభవించినప్పుడు (2) దాని సంభవాన్ని ఎవరూ ధిక్కరించలేరు.

(3) అది తారుమారు చేసివేసే ఆపద అవుతుంది. (4) భూమి మొత్తం అప్పుడు ఒక్కసారిగా తీవ్రంగా ఊపివేయబడుతుంది. (5) పర్వతాలు చెదరిపోయిన (6) ధూళిరేణువుల్లా తునాతునకలైపోతాయి.

(7) మీరు అప్పుడు మూడు వర్గాలుగా విడిపోతారు; (8) కుడి పక్షంవారు; కుడిపక్షం వారి (అదృష్టం) గురించి ఏమనాలి. (9) ఎడమ పక్షంవారు; ఎడమపక్షం వారి (దురదృష్టం) గురించి ఏమనాలి, (10) ముందు వారైతే ముందున్నవారే. (11) వారే సన్నిహితులు, (12) సకల భోగభాగ్యాలతో నిండి ఉన్న స్వర్గ వనాలలో ఉంటారు. (13) వారిలో తొలి వారి నుండి చాలా మంది ఉంటారు, (14) తరువాతి వారి నుండి తక్కువమంది ఉంటారు. (15) బంగారు దారాలతో అల్లిన ఆసనాలపై దిండ్లకు ఆనుకొని (16) ఎదురెదురుగా కూర్చుని ఉంటారు.

(17) వారి సమావేశాలలో నిత్య బాల్యం కల బాలురు,

آياتها 96 سورة الواقعة مكية 56 ركوعاتها 3

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿1﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا
كَاذِبَةٌ ﴿2﴾ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ﴿3﴾ إِذَا رُجَّتِ
الْأَرْضُ رَجًّا ﴿4﴾ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿5﴾
فَكَانَتْ هَبَاءً مُّنْبَثًّا ﴿6﴾
وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ﴿7﴾
فَأَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ﴿8﴾
وَأَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ مَا أَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ﴿9﴾
وَالسّٰبِقُوْنَ السّٰبِقُوْنَ ﴿10﴾
أُولٰٓئِكَ الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿11﴾
فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿12﴾
ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِيْنَ ﴿13﴾
وَقَلِيْلٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ ﴿14﴾
عَلٰى سُرُرٍ مَّوْضُوْنَةٍ ﴿15﴾
مُّتَّكِـِٔيْنَ عَلَيْهَا مُتَقٰبِلِيْنَ ﴿16﴾
يَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ ﴿17﴾

بِاَكْوَابٍ وَّاَبَارِيْقَ ۙ وَكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ۙ﴿18﴾
لَّا يُصَدَّعُوْنَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُوْنَ ۙ﴿19﴾
وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُوْنَ ۙ﴿20﴾
وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ؕ﴿21﴾ وَحُوْرٌ عِيْنٌ ۙ﴿22﴾
كَاَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُوْنِ ۚ﴿23﴾
جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿24﴾
لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا وَّلَا تَاْثِيْمًا ۙ﴿25﴾
اِلَّا قِيْلًا سَلٰمًا سَلٰمًا ﴿26﴾
وَاَصْحٰبُ الْيَمِيْنِ ۙ مَاۤ اَصْحٰبُ الْيَمِيْنِ ؕ﴿27﴾
فِيْ سِدْرٍ مَّخْضُوْدٍ ۙ﴿28﴾
وَّطَلْحٍ مَّنْضُوْدٍ ۙ﴿29﴾
وَّظِلٍّ مَّمْدُوْدٍ ۙ﴿30﴾
وَّمَآءٍ مَّسْكُوْبٍ ۙ﴿31﴾
وَّفَاكِهَةٍ كَثِيْرَةٍ ۙ﴿32﴾
لَّا مَقْطُوْعَةٍ وَّلَا مَمْنُوْعَةٍ ۙ﴿33﴾
وَّفُرُشٍ مَّرْفُوْعَةٍ ؕ﴿34﴾
اِنَّاۤ اَنْشَاْنٰهُنَّ اِنْشَآءً ۙ﴿35﴾ فَجَعَلْنٰهُنَّ اَبْكَارًا ۙ﴿36﴾
عُرُبًا اَتْرَابًا ۙ﴿37﴾ لِّاَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ؕ﴿38﴾ (ع 1 38 14)
ثُلَّةٌ مِّنَ الْاَوَّلِيْنَ ۙ﴿39﴾
وَثُلَّةٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ ؕ﴿40﴾

(18) మధువు ప్రవహించే చెలమ నుండి నింపిన మధుపాత్రలు, గిన్నెలు, గాజుగ్లాసులు, కూజాలు తీసుకొని తిరుగుతూ ఉంటారు. (19) దానిని త్రాగటం వల్ల వారి తల తిరగటం గాని, వారికి బుద్ధిమాంద్యం కలగటం గాని జరగదు. (20) వారు వారి ముందు వారికి ఇష్టమైన రకరకాల రుచికరమైన పండ్లను ఉంచుతారు, (21) ఇష్టమైన దానిని తీసుకోవటానికి; పక్షుల మాంసాన్ని ఉంచుతారు. (22) వారి కొరకు అందమైన కళ్ళుగల 'హూర్'లు (సుందరీమణులు) ఉంటారు. (23) వారు దాచిపెట్టిన స్వచ్ఛమైన ముత్యాల్లా ఎంతో అందంగా ఉంటారు. (24) ఇదంతా వారు ప్రపంచంలో చేస్తూ వచ్చిన కర్మలకు ప్రతిఫలంగా వారికి లభిస్తుంది. (25) అక్కడ వారు పనికిమాలిన విషయాలుగానీ, పాప విషయాలుగానీ వినరు. (26) ఎటుచూసినా శాంతి, శుభదాయకమైన పలుకులే ప్రతిధ్వనిస్తూ ఉంటాయి. (27) ఇక కుడిపక్షంవారు; కుడిపక్షం వారిని గురించి ఏమని చెప్పేది!?

(28) వారు ముళ్ళులేని రేగుచెట్లు, (29) అరటి పండ్ల గెలలు, (30) దూరంగా వ్యాపించి ఉండే నీడలు, (31) ఎల్లప్పుడూ ప్రవహించే నీరు,

(32 & 33) ఎన్నటికీ అంతంకాని, నిరాటంకంగా లభించే అసంఖ్యాకమైన పండ్లు (34) మరియు ఎత్తైన పరుపుల మధ్య ఉంటారు. (35) వారి భార్యలను మేము ప్రత్యేకంగా సరిక్రొత్త విధంగా సృష్టిస్తాము, (36) వారిని కన్యలుగా చేస్తాము. (37) వారు వారికి మనసైనవారై, వయస్సులో సమంగా ఉంటారు. (38) ఇదంతా కుడిపక్షం వారి కొరకు. (39) వారిలో ముందువారూ చాలామంది ఉంటారు,

(40) వెనుకవారు కూడా చాలామంది ఉంటారు.

وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿41﴾
فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿42﴾ وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿43﴾
لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿44﴾
إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿45﴾
وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿46﴾
وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿47﴾ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿48﴾
قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿49﴾
لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿50﴾
ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿51﴾
لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿52﴾
فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿53﴾
فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿54﴾
فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ﴿55﴾
هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿56﴾

(41) ఎడమ పక్షంవారు; ఎడమ పక్షంవారిని
గురించి ఏమని చెప్పాలి. (42) వారు వడగాలి
మధ్య సలసలకాగే నీటిలో, (43) నల్లని పొగల
నీడలో ఉంటారు. (44) అది చల్లగానూ ఉండదు,
సుఖంగానూ ఉండదు. (45) ఈ గతి పట్టకముందు
వారు సంపన్నులుగా ఉండేవారు, (46) చెప్పినా
వినకుండా మూర్ఖంగా మహాపాపాలు చేస్తూ
ఉండేవారు. (47) వారు ఇలా అనేవారు, “మేము
మరణించి మట్టిగా మారిపోయినప్పుడు,
అస్థిపంజరంగా అయిపోయినప్పుడు మళ్లీ
లేపబడతామా? (48) పూర్వం గతించిన మా
తాతముత్తాతలు కూడా లేపబడతారా?”
(49) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “నిశ్చయంగా
గతించినవారు, తరువాత వారు, (50) అందరూ
ఒక రోజున తప్పకుండా సమావేశపరచబడతారు.
దాని సమయం కూడా నిర్ణయించబడి ఉంది.”
(51) మార్గభ్రష్టులారా! ధిక్కార జనులారా!
(52) మీరు జఖ్ఖూమ్ చెట్టును ఆహారంగా తింటారు.
(53) దానితోనే మీరు మీ కడుపులను
నింపుకుంటారు. (54) ఆపై సలసల కాగే నీటిని
(55) దాహం ఉన్న ఒంటెల మాదిరిగా త్రాగుతారు.
(56) తీర్పుదినం నాడు వీరికి లభించే ఆతిథ్యపు
పదార్థాలు ఇవి.

1 – 56 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : ప్రళయదినం రాబోతున్నదని, ఇందులో ఎలాంటి అనుమానం లేదని, ఆనాడు మంచీ చెడు, ధర్మం–అధర్మం, సత్యం–అసత్యం అన్ని వేరు చేయబడుతాయని, ఆ రోజు ప్రజలు మూడు వర్గాలుగా విభజించబడుతారని ఈ వాక్యంలో వివరించబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1. అంటే ప్రళయదినం తప్పకుండా వస్తుంది. ఇందులో ఎటువంటి అనుమానమూ లేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

5 : అంటే భూమంతా కంపిస్తుంది. పర్వతాలు, కొండలు తమ పట్టుతప్పుతాయి. పరస్పరం ఢీకొని మట్టి రేణువుల్లా మారిపోతాయి. వాటిని గాలి ఎగరేసుకు పోతుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

7 : ఆ రోజు ప్రజలందరూ మూడు వర్గాలుగా విడిపోతారు. 1. నరకవాసులు. 2. స్వర్గవాసులు. 3. సన్నిహితులు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

نَحۡنُ خَلَقۡنَٰكُمۡ فَلَوۡلَا تُصَدِّقُونَ ﴿57﴾
أَفَرَءَيۡتُم مَّا تُمۡنُونَ ﴿58﴾
ءَأَنتُمۡ تَخۡلُقُونَهُۥٓ أَمۡ نَحۡنُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ﴿59﴾
نَحۡنُ قَدَّرۡنَا بَيۡنَكُمُ ٱلۡمَوۡتَ وَمَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوقِينَ ﴿60﴾
عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ أَمۡثَٰلَكُمۡ وَنُنشِئَكُمۡ فِي مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿61﴾
وَلَقَدۡ عَلِمۡتُمُ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأُولَىٰ فَلَوۡلَا تَذَكَّرُونَ ﴿62﴾
أَفَرَءَيۡتُم مَّا تَحۡرُثُونَ ﴿63﴾

(57) మేమే మిమ్మల్ని సృష్టించాము, మరెందుకు మీరు ఈ విషయాన్ని ధ్రువీకరించరు?
(58) ఎప్పుడైనా మీరు ఆలోచించారా; మీరు విడిచే ఈ రేతస్సుతో (59) బిడ్డను మీరు తయారుచేస్తారా లేక దానిని సృష్టించేవారము మేమా? (60) మేమే మీ మధ్య మరణాన్ని విభజించాము, మీ రూపాలను మార్చివేసి, (61&62) మీరు ఎరుగని మరో రూపంలో మిమ్మల్ని సృష్టించే విషయంలో మేము బలహీనులము కాము. మీ మొదటి పుట్టుకను గురించి మీకు తెలిసే ఉంది. మరెందుకు మీరు గుణపాఠం నేర్చుకోరు? (63) మీరు ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా? మీరు నాటే ఈ విత్తనాలతో

10 : సన్నిహితులు అంటే, ప్రవక్తల సందేశాన్ని స్వీకరించటంలో, సత్కార్యాల్లో పోటీపడేవారు. మస్జిదుల్లో అందరికంటే ముందు వెళ్ళేవారు, జిహాద్‌లో అందరికంటే ముందు పాల్గొనేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

11, 12 : వీరు అందరికంటే సన్నిహితంగా ఉంటారు. స్వర్గ విలాసాల్లో ఉంటారు. ఇబ్నె ఉమర్ ఉల్లేఖనం ప్రకారం : దైవదూతలు అల్లాహ్‌తో నీవు మానవులకు భూలోక జీవితాన్ని ప్రసాదించావు. మరి మా కోసం పరలోకాన్ని ప్రసాదించు అని విన్నవించుకున్నారు. ఇలా మూడుసార్లు ప్రార్థించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ మా చేతులతో చేసినవాడిని కేవలం ఒక్క ఆదేశం ద్వారా సృష్టించిన వారిలా చేయను అని సమాధానం ఇచ్చాడు. (ఇబ్నె అబీ హాతిమ్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

17 : స్వర్గవాసుల చుట్టూ బాల సేవకులు తిరుగుతుంటారు. వీరు చనిపోయిన పసిపిల్లలు అయి ఉంటారు. లేదా అవిశ్వాసుల బిడ్డలై ఉంటారు. లేదా స్వర్గవాసుల సేవకోసం వారిని సృష్టించటం జరుగుతుంది. ఈ బాలురు రకరకాల మధుపాత్రలను అందిస్తూ ఉంటారు. ఈ పానీయాల వల్ల మత్తుగానీ, బుద్ధిమందగించటం గానీ ఉండదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

23 : అంటే ఆ కన్యలు ముత్యాల్లా, రత్నాల్లా ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

24 : విశ్వాసుల ఒక వర్గం ఉంటుంది. స్వర్గవాసులలో సగంమంది ముహమ్మద్ (స) అనుచర సంఘం నుండే ఉంటారు. (ముస్లిం)

45, 46 : వీరు ప్రాపంచిక భోగవిలాసాల్లో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. సత్యాన్ని తిరస్కరించేవారు అన్యాయంగా ప్రవర్తించేవారు. మహా పాపాలకు ఒడిగట్టేవారు. అవిశ్వాసాన్ని, సాటికల్పించటాన్నీ ప్రోత్సహించేవారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

52 : రాకాసి జెముడు చెట్టు, ఇది చాలా చేదుగా ఉంటుంది. విషపూరితమైనదిగా ఉంటుంది. ఇది శరీరానికి తగిలితే మొటిమలు, పుళ్ళు అయిపోతాయి. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

56 : తీర్పుదినం నాడు పాపాత్ములకు నరకంలో గొప్ప ఆతిథ్యం ఇవ్వబడుతుంది. అనేక విధాలుగా వారిని హింసించటం జరుగుతుంది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

ءَاَنۡتُمۡ تَزۡرَعُوۡنَهٗۤ اَمۡ نَحۡنُ الزّٰرِعُوۡنَ ﴿64﴾
لَوۡ نَشَآءُ لَجَعَلۡنٰهُ حُطٰمًا فَظَلۡتُمۡ تَفَكَّهُوۡنَ ﴿65﴾
اِنَّا لَمُغۡرَمُوۡنَ ۙ﴿66﴾
بَلۡ نَحۡنُ مَحۡرُوۡمُوۡنَ ﴿67﴾
اَفَرَءَيۡتُمُ الۡمَآءَ الَّذِىۡ تَشۡرَبُوۡنَ ؕ﴿68﴾
ءَاَنۡتُمۡ اَنۡزَلۡتُمُوۡهُ مِنَ الۡمُزۡنِ اَمۡ نَحۡنُ
الۡمُنۡزِلُوۡنَ ﴿69﴾
لَوۡ نَشَآءُ جَعَلۡنٰهُ اُجَاجًا فَلَوۡلَا تَشۡكُرُوۡنَ ﴿70﴾
اَفَرَءَيۡتُمُ النَّارَ الَّتِىۡ تُوۡرُوۡنَ ؕ﴿71﴾
ءَاَنۡتُمۡ اَنۡشَاۡتُمۡ شَجَرَتَهَاۤ اَمۡ نَحۡنُ الۡمُنۡشِـُٔوۡنَ ﴿72﴾
نَحۡنُ جَعَلۡنٰهَا تَذۡكِرَةً وَّمَتَاعًا لِّلۡمُقۡوِيۡنَ ۚ﴿73﴾
فَسَبِّحۡ بِاسۡمِ رَبِّكَ الۡعَظِيۡمِ ﴿74﴾ ع 2 36 15
فَلَاۤ اُقۡسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُوۡمِ ۙ﴿75﴾
وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوۡ تَعۡلَمُوۡنَ عَظِيۡمٌ ۙ﴿76﴾
اِنَّهٗ لَقُرۡاٰنٌ كَرِيۡمٌ ۙ﴿77﴾
فِىۡ كِتٰبٍ مَّكۡنُوۡنٍ ۙ﴿78﴾
لَّا يَمَسُّهٗۤ اِلَّا الۡمُطَهَّرُوۡنَ ؕ﴿79﴾
تَنۡزِيۡلٌ مِّنۡ رَّبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿80﴾
اَفَبِهٰذَا الۡحَدِيۡثِ اَنۡتُمۡ مُّدۡهِنُوۡنَ ۙ﴿81﴾
وَتَجۡعَلُوۡنَ رِزۡقَكُمۡ اَنَّكُمۡ تُكَذِّبُوۡنَ ﴿82﴾
فَلَوۡلَاۤ اِذَا بَلَغَتِ الۡحُلۡقُوۡمَ ۙ﴿83﴾
وَاَنۡتُمۡ حِيۡنَئِذٍ تَنۡظُرُوۡنَ ۙ﴿84﴾

(64) పొలాలను మీరు పండిస్తారా లేక వాటిని పండించేవారము మేమా? (65) మేము తలచుకుంటే ఈ పంట పొలాలను పొట్టుగా చేసివేస్తాము. (66) అప్పుడు మీరు, “మేము చాలా నష్టంలో పడిపోయామని, (67) అసలు మా అదృష్టమే కాలిపోయిందని” రకరకాలుగా మాటలు చెప్పుకుంటారు. (68) ఎప్పుడైనా మీరు కళ్లు తెరచి చూశారా; మీరు త్రాగే ఈ నీటిని మబ్బుల నుండి (69) మీరు కురిపించారా లేక దానిని కురిపించే వారము మేమా? (70) మేము గనక తలచుకుంటే దానిని ఎంతో ఉప్పగా ఉండేలా చేయగలము. అలాంటప్పుడు మీరు కృతజ్ఞులై ఎందుకు ఉండరు? (71) మీరు రాజేసే అగ్నిని గురించి ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా? (72) దాని వృక్షాన్ని మీరు సృష్టించారా లేక దానిని సృష్టించిన వారము మేమా? (73) మేము దానిని జ్ఞాపక సాధనంగాను, అవసరం ఉన్న వారికొరకు ప్రయోజనకారి గాను చేశాము. (74) కనుక ఓ ప్రవక్తా! మహోన్నతుడైన నీ ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడు. (75) కనుక ఎంతమాత్రం కాదు, నక్షత్రాల స్థానాలు, కక్ష్యల సాక్షిగా చెబుతున్నాను; (76) మీరు తెలుసుకుంటే, ఇది చాలాపెద్ద ప్రమాణం; (77) ఇది ఒక మహోన్నతమైన ఖురాన్; (78) ఒక సురక్షితమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. (79) దానిని పరిశుద్ధులు తప్ప మరెవరూ తాకలేరు. (80) “ఇది సకల లోకాల ప్రభువు అవతరింపజేసినటువంటిది. (81) అయినా మీరు ఈ వాణిని తేలికగా తీసుకుంటారా? (82) ఈ మహాభాగ్యాన్ని తిరస్కరించటమే మీరు మీ వంతుగా చేసుకున్నారా? (83) మరి (గుండెలోని) ప్రాణం గొంతుదాకా వచ్చేసినప్పుడు, (84) ఆ స్థితిని మీరు కళ్లారా చూస్తూ ఉంటారు.

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ ﴿85﴾
فَلَوْلَا إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿86﴾
تَرْجِعُونَهَا إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿87﴾
فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿88﴾
فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿89﴾
وَأَمَّا إِن كَانَ مِنْ أَصْحَٰبِ الْيَمِينِ ﴿90﴾
فَسَلَٰمٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَٰبِ الْيَمِينِ ﴿91﴾
وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ﴿92﴾
فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ ﴿93﴾
وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ﴿94﴾
إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿95﴾
فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿96﴾ ع 3 22 16

(85) మేము ఆ చనిపోయే వ్యక్తికి మీకన్నా సమీపంలో ఉంటాము. కాని మీరు మాత్రం చూడలేరు.

(86) మరి మీరే గనక ఒకరి ఆజ్ఞకు లోబడి ఉండకపోతే (87) మీరు (మీ వాదనలో) సత్యవంతులే అయితే, ఆ పోయే ప్రాణాన్ని తిరిగి రప్పించుకోండి! (88) తరువాత ఆ చనిపోయే మనిషి సాన్నిధ్యులలోని వాడైతే, (89) అతని కొరకు సుఖం, మంచి ఆహారం, మహాభాగ్యాలతో నిండి ఉన్న స్వర్గం ఉంటాయి. (90) ఒకవేళ అతడు కుడి పక్షంలోనివాడై ఉంటే. (91) నీకు శాంతి కలుగుగాక! నీవు కుడిపక్షంలోని వాడవు అని అతనికి స్వాగతం పలుకబడుతుంది. (92) ఒకవేళ అతడు తిరస్కరించే మార్గభ్రష్టులలోనివాడై ఉంటే, (93) అతనికి ఇవ్వబడే ఆతిథ్యం సలసలకాగే నీరు (94) మరియు నరకంలోకి విసరివేయటం (95) ఇదంతా తిరుగులేని సత్యం, (96) కనుక ప్రవక్తా! మహోన్నతుడైన నీ ప్రభువు నామ పవిత్రతను కొనియాడు.

57 – 96 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : గత వాక్యాల్లో తీర్పుదినం నాడు ప్రజలు మూడు వర్గాలుగా విభజించబడుతారు అని పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో మీ ప్రవర్తన మారకపోతే అస్‌హాబు షిమాల్ (ఎడమ పక్షం)కు పట్టిన గతే మీకూ పడుతుందని ఖురైష్ ప్రజలకు హెచ్చరించటం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని బలపరిచే సాక్ష్యాధారాలను, సూచనలను కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. వీటిని కేవలం అహంకారులే తిరస్కరిస్తారు.

వ్యాఖ్యానం :

57 : అవిశ్వాసులు పరలోకాన్ని, ప్రళయాన్ని, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించేవారు. దానికి అల్లాహ్ మీరు ఏమీ లేనప్పుడు మేము మిమ్మల్నీ సృష్టించాము. అలాంటిది మరి ఇప్పుడెందుకు సృష్టించలేము? మళ్ళీ సృష్టించటం చాలా సులువు. మరి మీకెందుకు అర్థం కాదు? అని ప్రశ్నించాడు.

60 : చావును మీలోని ప్రతి ఒక్కరికీ తప్పనిసరిగా విధించాము. మీరు మా అధీనంలోనే ఉన్నారనటానికి ఈ ఒక్క తార్కాణం చాలు. మిమ్మల్ని మళ్ళీ తిరిగి లేపటం జరుగుతుందని, మిమ్మల్ని విచారించటం జరుగుతుందని ఇదే నిరూపిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

68 : మీరు త్రాగే మంచి నీటిని మేమే కురిపిస్తున్నాము. దాన్ని మీరు అనేక విధాలుగా ఉపయోగిస్తారు. దీన్ని

మీరూ అంగీకరిస్తారు. మరి దేవుని ఏకత్వాన్ని ఎందుకు తిరస్కరిస్తారు? మరణానంతర జీవితాన్ని ఎందుకు అంగీకరించరు? (ఫైసీరుర్రహ్మాన్)

71 : అగ్నిని మీరు సృష్టించారా లేక మేమా? అరబ్ ప్రాంతంలో రెండు రకాల చెట్లు ఉన్నాయి. వీటిని ఒకదానితో ఒకటి రగిడితే అగ్గి పుడుతుంది. అదేవిధంగా ప్రపంచంలో మీరు రాజేస్తున్న ఈ అగ్ని తీవ్రత నరకాగ్నిలో 70వ వంతు మాత్రమే.

73 : మానవులందరూ అగ్ని ద్వారానే తమ ఆహారాన్ని తయారుచేస్తారు. అందరూ దీన్నుండి లాభం పొందుతున్నారు, అగ్ని రాళ్ళద్వారా, ఇనుము ద్వారా పుడుతుంది. మానవులు దీన్ని గమనించాలి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

86, 87 : మీరు అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నారని, మరణానంతర జీవితం ఉందని అనటానికి మీ ఆత్మలే సరైన సాక్ష్యాలు, మీ శరీరాల నుండి మీ ఆత్మలను తీసేది ప్రవేశింపజేసిందీ మేమే. మేము అదేవిధంగా మళ్ళీ ఆత్మలను ప్రవేశింపజేస్తాము. మీ జన్మలో, మీ జీవితంలో, మీ మరణంలో మీకు ఏమాత్రం పాత్రలేనప్పుడు మరణానంతర జీవితంలో ఎందుకు జోక్యం చేసుకుంటారు? (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

90, 91 : మరణించిన వారు పుణ్యాత్ములైతే దైవదూతలు వారికి పరలోక శుభవార్తలు అందజేస్తారు.

96 : ప్రవక్త (స)పై ఈ వాక్యం అవతరించినపుడు ఈ వాక్యాన్ని రుకూలో పఠించమని ఆదేశించారు. (అంటే – సుబ్‌హాన రబ్బియల్ అజీమ్) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 57. అల్ హదీద్ సూరా పరిచయం

ఇది మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 29 వాక్యాలు, 4 రుకూలు ఉన్నాయి. అల్ వాఖిఅహ్, అల్ హదీద్ సూరాల అవతరణ కాలం, ప్రదేశం వేరైనా రెంటిలో ఒకేవిధమైన పోలికలు, ఆదేశాలు ఉన్నాయి. అందరికంటే ముందు సత్కార్యాల్లో పాల్గొన్న వారిని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. మక్కా విజయానికి ముందు సత్కార్యాల్లో పాల్గొన్నవారు, తరువాత పాల్గొన్నవారి కంటే గొప్పవారు. అయితే అల్లాహ్ ఇరువర్గాలను ప్రియభక్తులుగా పరిగణించాడు. దీనికి తోడుగా ముస్లిములను సత్కార్యాల, ఘనకార్యాల పట్ల ప్రోత్సహించటం జరిగింది.

## 57. అల్ హదీద్

**ఆయత్‌లు : 29** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) భూమిలోనూ, ఆకాశాలలోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతోంది. ఆయనే శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను.

(2) భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి ప్రభువు ఆయనే. ఆయనే జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తున్నాడు, మరణాన్ని కలిగిస్తున్నాడు, ప్రతి వస్తువుపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు. (3) ఆయనే మొదటివాడు, ఆయనే చివరివాడు, ఆయనే బాహ్యమూ, ఆయనే గుప్తమూ. ఆయనకు ప్రతి వస్తువును గురించి తెలుసు.

(4) ఆయనే ఆకాశాలనూ, భూమినీ ఆరు దినాలలో సృష్టించాడు, తరువాత అధికార పీఠాన్ని అధిష్టించాడు. భూమి లోపలకు పోయేదీ, అందులో నుండి వెలుపలకు వచ్చేదీ, ఆకాశం నుండి దిగేదీ, దాని లోపలకు ఎక్కేదీ, అంతా ఆయన జ్ఞాన పరిధిలో ఉన్నది. మీరు ఎక్కడ ఉన్నా ఆయన మీతో ఉన్నాడు. మీరు ఏం చేస్తూ ఉన్నా దానిని ఆయన చూస్తున్నాడు.

آیاتها 29 | 57 سُوْرَةُ الْحَدِيْدِ مَدَنِيَّةٌ | رُكُوْعَاتُهَا 4

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ
الْحَكِيْمُ ﴿1﴾
لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۚ
وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿2﴾
هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ
وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿3﴾
هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي
الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ
وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ۚ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۚ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿4﴾

لَهٗ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ‌ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرۡجَعُ الۡاُمُوۡرُ ﴿5﴾

يُوۡلِجُ الَّيۡلَ فِى النَّهَارِ وَيُوۡلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيۡلِ‌ؕ وَهُوَ عَلِيۡمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوۡرِ ﴿6﴾

اٰمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ وَاَنۡفِقُوۡا مِمَّا جَعَلَـكُمۡ مُّسۡتَخۡلَفِيۡنَ فِيۡهِ‌ؕ فَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مِنۡكُمۡ وَاَنۡفَقُوۡا لَهُمۡ اَجۡرٌ كَبِيۡرٌ ﴿7﴾

وَمَا لَـكُمۡ لَا تُؤۡمِنُوۡنَ بِاللّٰهِ‌ۚ وَالرَّسُوۡلُ يَدۡعُوۡكُمۡ لِتُؤۡمِنُوۡا بِرَبِّكُمۡ وَقَدۡ اَخَذَ مِيۡثَاقَكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿8﴾

هُوَ الَّذِىۡ يُنَزِّلُ عَلٰى عَبۡدِهٖۤ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ لِّيُخۡرِجَكُمۡ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوۡرِ‌ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمۡ لَرَءُوۡفٌ رَّحِيۡمٌ ﴿9﴾

وَمَا لَـكُمۡ اَلَّا تُنۡفِقُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيۡرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ‌ؕ لَا يَسۡتَوِىۡ مِنۡكُمۡ مَّنۡ اَنۡفَقَ مِنۡ قَبۡلِ الۡفَتۡحِ وَقٰتَلَ‌ؕ اُولٰٓـئِكَ اَعۡظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِيۡنَ اَنۡفَقُوۡا مِنۡۢ بَعۡدُ وَقٰتَلُوۡا‌ؕ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الۡحُسۡنٰى‌ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ خَبِيۡرٌ ﴿10﴾ ع 1 10 17

(5) ఆయనే భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అధిపతి. సమస్త వ్యవహారాలు నిర్ణయ నిమిత్తం ఆయన వైపునకే తీసుకుపోబడతాయి. (6) ఆయనే రాత్రిని పగులులోకి, పగలును రాత్రిలోకి ప్రవేశింపజేస్తాడు. హృదయాలలో దాగి ఉన్న రహస్యాలను సైతం ఆయన ఎరుగును. (7) అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించండి, ఆయన మిమ్మల్ని ఏ సంపదకు వారసునిగా నియమించాడో అందులో నుండి ఖర్చుపెట్టండి. మీలో విశ్వసించి ధనం ఖర్చుపెట్టేవారికి గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుంది.

(8) మీకు ఏమయింది, అల్లాహ్‌ను మీరు విశ్వసించరు? వాస్తవానికి ప్రవక్త స్వయంగా మీ ప్రభువును విశ్వసించండని మీకు పిలుపునిస్తున్నాడు. ఆయన మీ చేత ప్రమాణం చేయించుకున్నాడు. మీరు నిజమైన విశ్వాసులే అయితే. (9) తన దాసునిపై స్పష్టమైన వాక్యాలను అవతరింపజేస్తూ ఉన్నవాడు అల్లాహ్‌యే. ఆయన వాటిద్వారా మిమ్మల్ని చీకట్ల నుండి వెలుగులోకి తీసుకురాదలచు కున్నాడు. యదార్థం ఏమిటంటే, అల్లాహ్‌కు మీరంటే ఎంతో వాత్సల్యం, ఎంతో దయ ఉన్నాయి. (10) అసలు మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టకపోవటానికి కారణం ఏమిటి? వాస్తవానికి భూమ్యాకాశాల వారసత్వం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే ఉంది. మీలో విజయం తరువాత ఖర్చుపెట్టినవారు, జిహాద్ చేసినవారు, విజయానికి పూర్వం ఖర్చుపెట్టిన వారితో, జిహాద్ చేసిన వారితో ఎన్నటికీ సమానులు కాలేరు. వారి అంతస్తు, తరువాత ఖర్చుపెట్టిన వారికంటే, జిహాద్ చేసినవారి కంటే గొప్పది. అయినా అల్లాహ్ ఉభయులకూ మంచి వాగ్దానాలు చేసి ఉన్నాడు. మీరు చేసిన దానిని అల్లాహ్ బాగా ఎరుగును.

مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ
لَهٗ وَلَهٗۤ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ﴿11﴾

(11) అల్లాహ్‌కు రుణం ఇచ్చేవాడెవడైనా ఉన్నాడా? మంచి రుణం; అటువంటి వానికి అల్లాహ్ దానిని ఎన్నోరెట్లు పెంచి తిరిగి ఇస్తాడు. అతనికి ఎంతో శ్రేష్ఠమైన ప్రతిఫలం లభిస్తుంది.

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُوْرُهُمْ
بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ ذٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿12﴾

(12) ఆ రోజున విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషుల ముందూ, వారి కుడివైపునా వెలుగు పరుగెడుతూ ఉండటాన్ని నీవు చూస్తావు. “ఈనాడు మీకు శుభం కలుగుతుంది” అని అనబడుతుంది. క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలు ఉంటాయి, అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఇదే మహత్తరమైన సాఫల్యం.

يَوْمَ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا
انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ ۚ قِيْلَ ارْجِعُوْا
وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا نُوْرًا ؕ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ
لَّهٗ بَابٌ ؕ بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ
الْعَذَابُ ؕ ﴿13﴾

(13) ఆనాడు కపట పురుషులు, కపట స్త్రీల పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందంటే, వారు విశ్వాసులతో, “కొంచెం మా వైపు చూడండి, మేము మీ వెలుగు ద్వారా కొంత ప్రయోజనం పొందుతాము” అని అంటారు. కాని వారితో, “వెనక్కి వెళ్లండి. మీ వెలుగును మరొకచోట ఎక్కడైనా వెతుక్కోండి” అని అనబడుతుంది. తరువాత వారి మధ్య ఒక గోడను అడ్డుగా నిలబెట్టటం జరుగుతుంది. దానికి ఒక ద్వారం కూడ ఉంటుంది. ఆ ద్వారానికి లోపల సౌఖ్యం, బయట మాత్రం యాతనే.

يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى
وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ
وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ
وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿14﴾

(14) వారు విశ్వాసులతో, “మేము మీతో కలసి ఉండలేదా?” అని ఎలుగెత్తి మాటిమాటికీ అరుస్తూ ఉంటారు. విశ్వాసులు ఇలా సమాధానం ఇస్తారు, “నిజమే, కాని మీరు మీ ఆత్మలను వంచించు కున్నారు, అవకాశవాదానికి పాల్పడ్డారు, సందేహంలో పడిపోయారు. లేనిపోని ఆశలు మిమ్మల్ని మోసం చేశాయి. చివరకు అల్లాహ్ నిర్ణయం వచ్చేసింది. అంతిమ క్షణం వరకూ గజమోసగాడు మిమ్మల్ని అల్లాహ్ విషయంలో మోసం చేస్తూ వచ్చాడు.

| | |
|---|---|
| (15) కనుక ఈ రోజు మీ నుండి ఎలాంటి పరిహారమూ తీసుకోబడదు. బాహాటంగా అవిశ్వాసానికి ఒడిగట్టినవారి నుండి కూడా పరిహారం తీసుకోవటం జరగదు. మీ నివాస స్థలం నరకం, అదే మీ నేస్తం. అది చాలా చెడ్డ గమ్యస్థానం. | فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَّلَا مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ؕ هِيَ مَوْلٰىكُمْ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿15﴾ |

1 – 15 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : సూరహ్ ప్రారంభంలో అల్లాహ్ గుణగణాలను, గొప్పతనాన్ని, శక్తులను తిరుగులేని నిదర్శనాలను గూర్చి పేర్కొనటం జరిగింది. అదేవిధంగా అవిశ్వాస బలహీనులను అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్త (స)కు విధేయత చూపాలని నొక్కి చెప్పడం జరిగింది. దైవమార్గంలో దానధర్మాలు చేస్తే తీర్పుదినం నాడు వారికొరకు వెలుగు లభిస్తుందని, అందువల్ల నిర్మలమైన మనస్సుతో దానధర్మాలు చేయాలని ప్రోత్సహించటం జరిగింది. నయ వంచకులకు ఆనాడు పట్టే దుర్గతి కూడా కళ్ళకు కట్టినట్లే చిత్రీకరించబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1. జంతుజాలం, వృక్షజాలం సయితం అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతున్నాయి. (ఇస్రా : 44 ని చూడండి)

3. ఈ వాక్యం చాలా ముఖ్యమైనది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) సహచరుల్లో ఒకరు. నా మనసులో ఎన్నో అనుమానాలు వస్తుంటాయని విన్నవించుకున్నారు. మనసులో అనుమానాలు వచ్చినపుడు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించమని, ఈ ఆయతును (అల్ హదీద్ : 3) పఠించమని ఉపదేశించారు. (అబూ దావూద్ – హ.నెం. 5110) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

7 : ముస్లిములు అల్లాహ్ పట్ల, ప్రవక్త (స) పట్ల దృఢ విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి. వారి విశ్వాసం వారి ఆచరణల ద్వారా వ్యక్తం అవ్వాలి. అల్లాహ్ ప్రసాదించిన ధనాన్ని ధర్మసమ్మతంగా ఖర్చుచేయాలి. ఈ ధనానికి అసలు యజమాని అల్లాహ్, అయితే మానవునికి దానిలో అధికారాలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఏది ఏమైనా అల్లాహ్ మార్గంలో దానధర్మాలు చేయమని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

11 : అబుస్సఊద్ ప్రకారం అల్లాహ్ హెచ్చరించటం ముందు తన మార్గంలో ఖర్చుచేయమని ఆదేశించాడు. పిసినారిగా వ్యవహరించే వారిని హెచ్చరించటం జరిగింది. అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయమని ప్రోత్సహించటం జరిగింది. అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేసినవారు అల్లాహ్‌కు రుణం ఇచ్చినట్టే. దాని ప్రతిఫలం వారికి తప్పకుండా లభిస్తుంది. దానధర్మాలు చేసేవారు మంచి ఉద్దేశంతో చేయాలి. తన కుటుంబంపై, బంధువులపై ఖర్చు చేయాలి. అంటే ప్రతి మంచి కార్యంలో పాల్గొనాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

12 : ముస్లిములకు వారి సత్కార్యాలకు తగినట్టు వెలుగు లభిస్తుంది. ఆ వెలుగు వారికి అన్ని వైపుల వ్యాపించి ఉంటుంది. వారు తమ కార్యాలకనుగుణంగా పుల్‌సిరాత్‌ను దాటుతారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

13 : ఈ వెలుగు మీకు విశ్వాసం, మరియు సత్కార్యాల ద్వారా లభించింది. విశ్వసించే, సత్కార్యాలు చేసే మైదానం భూలోకం, ఇక్కడ వెలుగు కావాలంటే అక్కడ విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసి ఉండవలసింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

15 : అంటే ఇది విశ్వాసుల – కపటుల సంభాషణ, అక్కడ మీరు ధన సంపదల వెంటపడ్డారు. ఇక్కడ మీకు ధన సంపదలు లభించినా ఏమీ లాభం చేకూరదు. నరకాగ్ని నుండి మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోనూలేరు. లేదా మేమూ మిమ్మల్ని రక్షించలేము. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

اَلَمۡ يَاۡنِ لِلَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اَنۡ تَخۡشَعَ قُلُوۡبُهُمۡ لِذِكۡرِ
اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الۡحَـقِّ ۙ وَلَا يَكُوۡنُوۡا كَالَّذِيۡنَ
اُوۡتُوا الۡكِتٰبَ مِنۡ قَبۡلُ فَطَالَ عَلَيۡهِمُ الۡاَمَدُ
فَقَسَتۡ قُلُوۡبُهُمۡ‌ ؕ وَكَثِيۡرٌ مِّنۡهُمۡ فٰسِقُوۡنَ ﴿16﴾

اِعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ يُحۡىِ الۡاَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا ‌ؕ قَدۡ
بَيَّنَّا لَـكُمُ الۡاٰيٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُوۡنَ ﴿17﴾

اِنَّ الۡمُصَّدِّقِيۡنَ وَالۡمُصَّدِّقٰتِ وَاَقۡرَضُوا اللّٰهَ
قَرۡضًا حَسَنًا يُّضٰعَفُ لَهُمۡ وَلَهُمۡ اَجۡرٌ
كَرِيۡمٌ ﴿18﴾

وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖۤ اُولٰٓـئِكَ هُمُ
الصِّدِّيۡقُوۡنَ ‌ۖ وَالشُّهَدَآءُ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ؕ لَهُمۡ
اَجۡرُهُمۡ وَنُوۡرُهُمۡ‌ ؕ وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَكَذَّبُوۡا
بِاٰيٰتِنَاۤ اُولٰٓـئِكَ اَصۡحٰبُ الۡجَحِيۡمِ ‌ ﴿19﴾ ع 2 9 18

اِعۡلَمُوۡۤا اَنَّمَا الۡحَيٰوةُ الدُّنۡيَا لَعِبٌ وَّلَهۡوٌ وَّزِيۡنَةٌ
وَّتَفَاخُرٌۢ بَيۡنَكُمۡ وَتَكَاثُرٌ فِى الۡاَمۡوَالِ وَالۡاَوۡلَادِ‌ ؕ
كَمَثَلِ غَيۡثٍ اَعۡجَبَ الۡكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيۡجُ
فَتَرٰٮهُ مُصۡفَرًّا ثُمَّ يَكُوۡنُ حُطٰمًا ‌ؕ وَفِى الۡاٰخِرَةِ
عَذَابٌ شَدِيۡدٌ ۙ وَّمَغۡفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضۡوَانٌ‌ ؕ وَمَا
الۡحَيٰوةُ الدُّنۡيَاۤ اِلَّا مَتَاعُ الۡغُرُوۡرِ ﴿20﴾

(16) విశ్వాసుల హృదయాలు అల్లాహ్ ప్రస్తావన వల్ల చలించే సమయం, ఆయన అవతరింపజేసిన సత్యం ముందు వంగిపోయే సమయం ఇంకా రాలేదా? పూర్వం గ్రంథం ఇవ్వబడిన ప్రజల వలె వారు మారిపోకూడదు. ఒక సుదీర్ఘ కాలం వారిపై గడిచిపోయింది. అప్పుడు వారి హృదయాలు కఠినమయ్యాయి. ఈనాడు వారిలో అనేకులు పరమ దుర్మార్గులు, (17) బాగా గుర్తుంచు కోండి, అల్లాహ్ భూమికి, మరణం తరువాత జీవం పోస్తాడనీ; మేము సూచనలను మీకు స్పష్టంగా చూపించాము, బహుశా మీరు విజ్ఞతతో వ్యవహరిస్తారని, (18) స్త్రీ పురుషులలో దానధర్మాలు చేసి అల్లాహ్‌కు మంచి రుణం ఇచ్చేవారికి, ఎన్నో రెట్లు పెంచి దానిని తిరిగి ఇవ్వటం జరుగుతుంది; వారికి ఎంతో మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (19) అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తలనూ విశ్వసించిన వారే తమ ప్రభువు దృష్టిలో సత్యసంధులు మరియు సాక్షులూను. వారికి వారి ప్రతిఫలం, వారి జ్యోతి లభిస్తాయి. అవిశ్వాసానికి పాల్పడినవారు, మా వాక్యాలను నిరాకరించినవారే నరకవాసులవుతారు. (20) బాగా తెలుసుకోండి, ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఒక ఆట, ఒక వినోదం, బాహ్య పటాటోపం, పరస్పరం ప్రగల్భాలు పలకటం, సంపద, సంతానాల విషయంలో ఒకరిపై ఒకరు ఆధిక్యం పొందటానికి ప్రయత్నించటం తప్ప మరేమీ కాదు. దాని ఉదాహరణ ఇలా ఉంది; వర్షం కురిసింది. అప్పుడు దానివల్ల మొలకెత్తి పెరిగిన చెట్లూ చేమలను చూచి, రైతులు సంతోషపడ్డారు. తరువాత, అవి పండుతాయి. ఆ తరువాత అవి పసుపుపచ్చగా మారిపోవటాన్ని నీవు చూస్తావు. ఆపై అవి ఎండిపోయి పొట్టుగా మారిపోతాయి. దీనికి భిన్నంగా, పరలోకం ఇలా ఉంటుంది. అక్కడ తీవ్రమైన శిక్ష ఉంటుంది, అల్లాహ్ క్షమాభిక్ష, ఆయన ప్రసన్నత ఉంటాయి. ప్రాపంచిక జీవితం మభ్యపెట్టే వస్తువు తప్ప మరేమీ కాదు.

سَابِقُوٓا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
كَعَرْضِ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ ۙ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن
يَشَآءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿21﴾

مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِى الْأَرْضِ وَلَا فِىٓ
أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَآ ۚ إِنَّ
ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿22﴾

لِّكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَآ
ءَاتَىٰكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿23﴾

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۗ وَمَن
يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيدُ ﴿24﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ
الْكِتَٰبَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۖ
وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَٰفِعُ
لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ
بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿25﴾ ع 3 6 19

(21) మీ ప్రభువు క్షమాభిక్ష వైపునకు పరుగెత్తండి, ఆకాశాలంత, భూమియంత విశాలమైన స్వర్గం వైపునకు పరుగెత్తండి. అది అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తలనూ విశ్వసించిన వారి కొరకు సిద్ధం చేయబడింది. ఇది అల్లాహ్ అనుగ్రహం; తాను కోరిన వారికి ఆయన దానిని ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ ఎంతో అనుగ్రహం కలవాడు. (22) భూమిపై గానీ లేదా స్వయంగా మీ ఆత్మలపైగానీ అవతరించే ఏ ఆపద అయినా సరే, దానిని మేము ఉనికిలోకి తీసుకువచ్చేముందు ఒక గ్రంథంలో వ్రాసిపెట్టకుండా ఉండలేదు. అలా చేయటం అల్లాహ్‌కు చాలా సులభం, (23) మీకు ఎలాంటి నష్టం జరిగినా, దానికి మీరు బాధపడకుండా ఉండాలని, అల్లాహ్ మీకు ఏదైనా ప్రసాదిస్తే, దానికి మీరు మిడిసిపడకుండా ఉండాలని. తమను తాము గొప్పవారమని భావించి, అహంభావం ప్రదర్శించే వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు. (24) వారు స్వయంగా లోభత్వం పాటించటమేకాక, ఇతరులను కూడా లోభత్వానికి పురికొల్పుతారు. ఇక, ఒకవేళ ఎవడైనా ముఖం త్రిప్పుకుంటే, సద్గుణ సంపన్నుడైన అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, (25) మేము మా ప్రవక్తలను స్పష్టమైన సూచనలతో, హితోపదేశాలతో పంపాము. వారితో పాటు గ్రంథాన్నీ, త్రాసునూ అవతరింప జేశాము; ప్రజలు న్యాయంపై స్థిరంగా ఉండాలని. ఇనుమునూ దింపాము. అందులో మహత్తరమైన శక్తి ఉన్నది. ప్రజలకు ప్రయోజనాలూ ఉన్నాయి. ఇలా ఎందుకు చేయబడిందంటే, ఆయనను చూడకుండానే ఎవడు ఆయనకూ, ఆయన ప్రవక్తలకూ సహాయపడతాడో అల్లాహ్‌కు తెలియాలని. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ఎంతో దృఢమైనవాడు, సర్వశక్తిమంతుడూను.

وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَا نُوۡحًا وَّاِبۡرٰهِيۡمَ وَجَعَلۡنَا فِىۡ ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالۡكِتٰبَ فَمِنۡهُمۡ مُّهۡتَدٍ‌ ۚ وَ كَثِيۡرٌ مِّنۡهُمۡ فٰسِقُوۡنَ‏ ﴿26﴾

(26) మేము నూహ్‌నూ, ఇబ్రాహీమ్‌నూ పంపాము. ఆ ఇద్దరి సంతతిలో ప్రవక్త పదవినీ, గ్రంథాన్నీ పెట్టాము. తరువాత వారి సంతానంలో కొందరు సన్మార్గాన్ని అవలంబించారు. కాని చాలామంది అవిధేయత చూపారు.

ثُمَّ قَفَّيۡنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمۡ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيۡنَا بِعِيۡسَى ابۡنِ مَرۡيَمَ وَاٰتَيۡنٰهُ الۡاِنۡجِيۡلَ ۙ وَجَعَلۡنَا فِىۡ قُلُوۡبِ الَّذِيۡنَ اتَّبَعُوۡهُ رَاۡفَةً وَّرَحۡمَةً ؕ وَرَهۡبَانِيَّةَ ۨابۡتَدَعُوۡهَا مَا كَتَبۡنٰهَا عَلَيۡهِمۡ اِلَّا ابۡتِغَآءَ رِضۡوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوۡهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا‌ ۚ فَاٰتَيۡنَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مِنۡهُمۡ اَجۡرَهُمۡ‌ ۚ وَكَثِيۡرٌ مِّنۡهُمۡ فٰسِقُوۡنَ‏ ﴿27﴾

(27) వారి తరువాత మేము వరుసగా ప్రవక్తలను పంపాము. వారందరి తరువాత మర్యమ్ కుమారుడు ఈసాను ప్రభవింపజేశాము, ఆయనకు ఇన్‌జీల్‌ను ప్రసాదించాము. ఆయనను అనుసరించిన వారి హృదయాలలో మేము జాలిని, కరుణను కలిగించాము. మరైతే సన్యాసత్వాన్ని వారు స్వయంగా కల్పించుకున్నారు. మేము దానిని వారిపై విధించలేదు. దైవప్రీతిని పొందే ఆరాటంలో వారే దానిని సృష్టించారు. మరి దానిని పాటించే విషయంలో, న్యాయం చేకూర్చలేకపోయారు. వారిలో విశ్వసించినవారికి మేము వారి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించాము. కాని వారిలో పలువురు అవిధేయులు.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمِنُوۡا بِرَسُوۡلِهٖ يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِنۡ رَّحۡمَتِهٖ وَيَجۡعَلْ لَّكُمۡ نُوۡرًا تَمۡشُوۡنَ بِهٖ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ‌ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ۙ‏ ﴿28﴾

(28) విశ్వసించిన ప్రజలారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించండి. అల్లాహ్ మీకు తన కారుణ్యంలో నుంచి రెట్టింపు భాగాన్ని ప్రసాదిస్తాడు, మీకు జ్యోతిని ప్రసాదిస్తాడు, దాని వెలుగులో మీరు నడుస్తారు, మీ పొరపాట్లను క్షమిస్తాడు. అల్లాహ్ ఎంతో క్షమించేవాడు, కనికరించే వాడూను.

لِّئَلَّا يَعۡلَمَ اَهۡلُ الۡكِتٰبِ اَلَّا يَقۡدِرُوۡنَ عَلٰى شَىۡءٍ مِّنۡ فَضۡلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الۡفَضۡلَ بِيَدِ اللّٰهِ يُؤۡتِيۡهِ مَنۡ يَّشَآءُ‌ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الۡفَضۡلِ الۡعَظِيۡمِ‏ ﴿29﴾ ع 4 4 20

(29) అల్లాహ్ అనుగ్రహంపై వారికి ఏ విధమైన గుత్తాధిపత్యం లేదనీ, అల్లాహ్ అనుగ్రహం స్వయంగా ఆయన చేతులలోనే ఉన్నదనీ, తాను కోరిన వారికి ఆయన దానిని ప్రసాదిస్తాడనీ, ఆయన గొప్ప అనుగ్రహశాలి అనీ గ్రంథ ప్రజలు తెలుసుకోవాలని.

16 – 29 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మార్గంలో దాన ధర్మాలు చేయమని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మార్గంలో దానధర్మాలు చేసేవారు నిశ్చింతగా ఉండాలనీ, ఎందుకంటే అల్లాహ్ వారి దానధర్మాలను, ప్రయత్నాలను వృధా చేయడనీ, వారికి గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడని శుభవార్త ఇవ్వబడింది. అయితే ప్రాపంచిక సుఖాలను పొందుతూ పరలోకాన్ని, అల్లాహ్ క్షమాపణ పట్ల అశ్రద్ధ వహిస్తున్న వారు తమ్ము తాము సరిదిద్దుకోవాలి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ కారుణ్యం చాలా విశాలమైనది. అంతేకాక జిహాద్ కొరకు సిద్ధం కమ్మని, అల్లాహ్ మార్గంలో విశాల హృదయంతో దానధర్మాలు చేయమని ముస్లిములను ఆదేశించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

16 : తాబియీన్లల్లో ఫుజైల్ బిన్ అయాజ్ అనే ఒక దొంగ ఉండేవాడు. ఒకసారి దోపిడీ, దొంగతనం వ్యవహారంలో నిమగ్నుడై ఉండగా ఎవరో ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు. (ఏమిటి, విశ్వాసుల హృదయాలు అల్లాహ్ స్మరణపట్ల, ఆయన అవతరింపజేసిన సత్యం పట్ల మెత్తబడే సమయం ఇంకా రాలేదా?) అతను అప్పటికప్పుడే పశ్చాత్తాపం చెంది ఆ వృత్తిని మానివేసి న్యాయంగా, ధర్మంగా సంపాదిస్తూ అల్లాహ్‌ను ఆరాధిస్తూ జీవితం గడిపారు. అల్లాహ్ ప్రియభక్తుల్లో వీరు ప్రముఖులు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

19 : అంటే అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించేవారు సత్యసంధులు. సాక్షుల కొరకు వారి ప్రభువు వద్ద గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. ప్రజలు మూడు విధాలుగా ఉన్నారు. ధృవీకరించేవారు, విశ్వసించేవారు, అమరవీరులు. (నిసా : 4/49). అంటే అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపేవారు ప్రవక్తలతో, సత్యసంధులతో, అమర వీరులతో పాటు ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

20 : అల్లాహ్ ఈ వాక్యంలో ఇహలోకం నిలకడలేనిదని స్పష్టం చేశాడు. ప్రపంచం వైపు మానవుడు శారీరకంగా, మానసికంగా నిమగ్నమయి ఉంటాడు. అల్లాహ్ పరలోకాన్ని మరచిపోతాడు. పరస్పర అహంకారాలకు, పోటీలకు, గర్వాలకు గురవుతాడు. ప్రాపంచిక జీవితం ఒక వర్షం లాంటిది. దానివల్ల చెట్లుచేమలు, పొలాలు, పంటలు పచ్చగా ఉంటాయి. చూస్తూ ఉండగా అవి పసుపు పచ్చగా పొట్టుగా మారిపోతాయి. భూమంతా ఖాళీ స్థలంగా మారిపోయి అక్కడ ఏమీ లేనట్లుగా అయిపోతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

25 : అల్లాహ్ ఈ వాక్యంలో ప్రవక్తలను పంపించటంలో గల ఉద్దేశ్యాన్ని పేర్కొన్నాడు. ప్రవక్తలకు మహిమలు, సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి. దైవగ్రంథం ఇవ్వబడింది. ఇందులో దైవాదేశాలు, సూచనలు, నిషిద్ధాలు, హితబోధలు ఇవ్వబడ్డాయి. మూడవ దాన్ని అల్లాహ్ తూనికగా పేర్కొన్నాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 58. ముజాదిలహ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 22 వాక్యాలు, 3 రుకూలు ఉన్నాయి. వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ వాక్యం ఖౌల బిన్‌తె సఅలబ, ఆమె భర్త ఔస్ బిన్ సామిత్ గురించి అవతరించబడింది. ఒకరోజు ఔస్ బిన్ సామిత్ కోపంగా తన భార్యను "నీవు నా తల్లితో సమానం" అని అన్నారు. ఆ రోజుల్లో 'జిహార్'ను తలాఖ్‌గా భావించేవారు. వీరిద్దరికీ చిన్న చిన్న పిల్లలు ఉండేవారు. ఇంకా ఇద్దరూ అధిక వయస్కులే. అందుచేత ఖౌల (ర) ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి జరిగినదంతా విన్నవించుకుంది. ఒక ఉల్లేఖనంలో ఆమె "ఓ ప్రవక్తా! యవ్వనంలో నేను అతన్ని సుఖపెట్టాను, ఇప్పుడు ఆయన నాపై 'జిహార్' అస్త్రాన్ని ప్రయోగించారు" అని విన్నవించుకుంది. దానికి ప్రవక్త (స) దీనికి సంబంధించి ఏ విధమైన దైవవాణి అవతరించలేదని సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు ఆమె ప్రతి విషయానికి దైవవాణి అవతరిస్తుంది. మరి దీన్ని గురించేదైనా దైవవాణి రాలేదు అని నిరాశగా అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) "అవును విషయం ఇదే" అని సమాధానం ఇచ్చారు. అప్పుడు ఆమె "అయితే నేను అల్లాహ్‌కే ఫిర్యాదు చేస్తాను" అని అన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ వాక్యం అవతరింపజేశాడు.

ఇంకా గ్రంథ ప్రజలు జిహార్‌ను వ్యతిరేకించారు, దీన్ని సాకుగా చేసుకుని ముస్లింలలో అయోమయ పరిస్థితిని సృష్టించదలిచారు. అయితే ఇటువంటి వారే అవమానానికి గురవుతారని అల్లాహ్ హెచ్చరించాడు. ఇది అల్లాహ్ అంతిమ తీర్పు అని జయం, సాఫల్యం కేవలం అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తలకే చెందుతాయని పేర్కొనటం జరిగింది.

## 58. అల్ ముజాదిలహ్

**ఆయత్‌లు** : 22 **అవతరణ** : మదీనాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) (ఓ ప్రవక్తా!) తన భర్త వ్యవహారంలో నీతో వాదిస్తూ ఉన్న, అల్లాహ్‌తో మొరపెట్టుకుంటూ ఉన్న స్త్రీ మాటలను అల్లాహ్ విన్నాడు. అల్లాహ్ మీ ఉభయుల సంభాషణను కూడా వింటున్నాడు; ఆయన అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ చూసేవాడూను. (2) మీలో ఎవరు తమ భార్యలను "జిహార్" ద్వారా దూరంగా ఉంచుతారో వారికి వారి భార్యలు తల్లులు కాలేరు. వారిని కన్నవారే వారికి తల్లులు, వారు ఎంతో అనుచితమైన, ఎంతో అసత్యమైన మాటను పలుకుతున్నారు. యదార్థమేమిటంటే అల్లాహ్ ఎంతో క్షమించేవాడు, ఉపేక్షించేవాడూను.

آيَاتُهَا 22 سُورَةُ الْمُجَادِلَةِ 58 مَدَنِيَّةٌ رُكُوعَاتُهَا 3

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِىْ تُجَادِلُكَ فِىْ زَوْجِهَا
وَتَشْتَكِىْۤ اِلَى اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿1﴾
اَلَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ مِنْكُمْ مِّنْ نِّسَآئِهِمْ مَّا هُنَّ
اُمَّهٰتِهِمْ ؕ اِنْ اُمَّهٰتُهُمْ اِلَّا الّٰٓـِٔىْ وَلَدْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ
لَيَقُوْلُوْنَ مُنْكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُوْرًا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ
لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ﴿2﴾

(3) ఎవరైనా తమ భార్యలను 'జిహార్' ద్వారా దూరంగా ఉంచి, ఆ తరువాత తాము అన్న మాటను వారు ఉపసంహరించుకోదలిస్తే, వారు ఉభయులు ఒకరినొకరు తాకకముందే, ఒక బానిసను విడుదల చేయవలసి ఉంటుంది. దీనిద్వారా మీకు గుణపాఠం నేర్పబడుతోంది; మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు.

وَالَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ مِنْ نِّسَآىِٕهِمْ ثُمَّ يَعُوْدُوْنَ لِمَا قَالُوْا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّتَمَآسَّا ؕ ذٰلِكُمْ تُوْعَظُوْنَ بِهٖ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿3﴾

(4) ఎవరికైనా బానిస లభించని పక్షంలో, ఉభయులు ఒకరినొకరు తాకకముందే, అతను వరుసగా రెండు నెలలపాటు ఉపవాసముండాలి. దీన్ని కూడ చేసే శక్తిలేనివాడు, అరవైమంది నిరుపేదలకు భోజనం పెట్టాలి. మీరు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించేందుకు ఈ ఆజ్ఞ ఇవ్వబడుతోంది. ఇవి అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులు. తిరస్కారులకు బాధాకరమైన శిక్ష పడుతుంది.

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّتَمَآسَّا ۚ فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّيْنَ مِسْكِيْنًا ؕ ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿4﴾

(5) అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ వ్యతిరేకించేవారు తీవ్రంగా అవమానం పాలు అవుతారు, వారికి పూర్వం గతించిన వారు అవమానంపాలు చేయబడినట్లు. మేము స్పష్టమైన వాక్యాలను అవతరింపజేశాము. ఇక తిరస్కారులకు తీవ్ర అవమానంతో కూడుకున్న శిక్ష పడుతుంది.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۚ ﴿5﴾

(6) అల్లాహ్ వారందరినీ మళ్ళీ బ్రతికించి లేపి వారేమేమి చేసివచ్చింది వారికి తెలియజేసే రోజున. వారు మరిచిపోయారు. కాని, అల్లాహ్ వారు చేసినవన్నీ ఒక్కొక్క దానిని లెక్కకట్టి భద్రంగా ఉంచాడు. అల్లాహ్ ప్రతి ఒక్క దానికి సాక్షిగా ఉన్నాడు.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَنَسُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۧ ﴿6﴾ ع 1 6 1

(7) భూమీ, ఆకాశాలలో ఉన్న ప్రతి వస్తువును గురించి అల్లాహ్‌కు తెలుసనే విషయం నీకు తెలియదా? ముగ్గురు వ్యక్తులు కలసి ఏవైనా సమాలోచనలు జరిపినప్పుడు, వారి మధ్య నాలుగోవాడుగా అల్లాహ్ లేకుండా ఉండటం అనేది ఎన్నడూ జరగదు. లేదా ఐదుగురు వ్యక్తులు కలసి మంతనాలు జరిపినప్పుడు, వారిలో ఆరోవాడుగా అల్లాహ్ లేకుండా ఉండటం అనేది కూడ ఎన్నడూ జరగదు. రహస్యాలోచనలు జరిపేవారు వీరికంటే తక్కువమంది ఉన్నా లేక ఎక్కువమంది ఉన్నా, వారు ఎక్కడ ఉన్నా, అల్లాహ్ వారితో పాటు ఉంటాడు. ఆ తరువాత ప్రళయదినాన, ఆయన వారికి వారేమేమి చేసివచ్చారో అంతా తెలియజేస్తాడు. అల్లాహ్ ప్రతి విషయం తెలిసినవాడు. (8) రహస్య సమాలోచనలు చేయవద్దని నిషేధించటం జరిగినప్పటికీ, తిరిగి నిషేధించబడిన దానినే చేస్తున్న వారిని నీవు చూడలేదా? వారు పాపమూ, దౌర్జన్యమూ, ప్రవక్త పట్ల అవిధేయతలకూ సంబంధించిన రహస్య మంతనాలను సాగిస్తున్నారు. వారు నీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, అల్లాహ్ నీకు సలామ్ చేయని రీతిలో వారు నీకు సలామ్ చేస్తారు. మనం చెప్పుకునే ఈ మాటలకు అల్లాహ్ మనల్ని ఎందుకు శిక్షించడు? అని వారు తమ మనస్సులలో అనుకుంటారు – వారికి నరకమే చాలు; వారు దానికే ఆహుతి అవుతారు. వారి పర్యవసానం అత్యంత ఘోరమైనది. (9) విశ్వాసులారా! మీరు గనక పరస్పరం రహస్య విషయాలు మాట్లాడుకుంటే, పాపమూ, దౌర్జన్యమూ, దైవప్రవక్త పట్ల అవిధేయతలకు సంబంధించిన విషయాలు కాకుండా, సత్యానికీ, దైవభీతికీ సంబంధించిన విషయాలు మాట్లాడుకోండి. మీరు అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. ఆయన వద్దకే మీరంతా సమీకరించబడతారు.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۖ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ إِلَّا
هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنٰى
مِن ذٰلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ۚ
ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿7﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوٰى ثُمَّ يَعُودُونَ
لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنٰجَوْنَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ ۖ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا
لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللّٰهُ ۙ وَيَقُولُونَ فِي أَنفُسِهِمْ لَوْلَا
يُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ ۚ
يَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿8﴾

يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنٰجَيْتُمْ فَلَا تَتَنٰجَوْا
بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ
وَتَنٰجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿9﴾

| | |
|---|---|
| (10) రహస్య మంతనాలు జరపటం షైతాను చేష్ట, విశ్వాసులకు మనస్తాపం కలిగించటానికే ఈ చేష్ట చేయబడుతుంది. వాస్తవానికి దైవాజ్ఞలేనిదే అది వారికి ఏమాత్రం నష్టం కలిగించజాలదు, విశ్వాసులు మాత్రం అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలి. | إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿10﴾ |

1 – 10 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : ఒక విశ్వాసురాలికి ఒక పెద్ద ఆపద వచ్చిపడింది. అయితే ఆమె తన ధర్మం పట్ల నిరాశచెందకుండా తనకు వచ్చిన కష్టాన్ని, నష్టాన్ని అంకితభావంతో, నమ్మకంతో అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తకు విన్నవించుకుంది. అల్లాహ్ ఆమె సమస్యను పరిష్కరించి ఆమెను ఆదర్శంగా నిలిపాడు. ధార్మిక విషయాల్లో ఎవరికి ఏ సమస్య వచ్చినా ఇదే సరైన మార్గం అని సూచించాడు. ఈ ప్రపంచంలో సమస్యల పరిష్కారం కేవలం అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త విధేయతలోనే ఉంది. ఈ ప్రపంచంలో అవిశ్వాసులు, కపటులు అవమానానికి, పరాభవానికి గురవుతారని, దీనికి చారిత్రక సాక్ష్యాధారాలు ఎన్నో ఉన్నాయని పరలోకంలో కూడా వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని పేర్కొనడం జరిగింది.

వ్యాఖ్యానం :

1 : వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ వాక్యం ఖౌల బిన్‌తె సాలబ మరియు ఆమె భర్త ఔస్ బిన్ సామిత్ గురించి అవతరించింది. ఆయన తన భార్యపై ఆగ్రహించి 'నీవు నా తల్లితో సమానం' అని అన్నారు. దాన్ని వారు విడాకులుగా భావించారు. వారికి చిన్న చిన్న పిల్లలు కూడా ఉన్నారు. వీరిద్దరూ అధిక వయస్కులే. అందువల్లే ఆమె ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి సమస్యకు పరిష్కారం కోరారు.

ప్రామాణిక హదీసుల ప్రకారం ఆమె ప్రవక్త (స)తో, "ఆయన నా యవ్వనమంతా అనుభవించారు. నా సర్వస్వాన్నీ ఆయనకు సమర్పించాను. నా యవ్వనం తరిగిపోగానే ఇప్పుడు నన్ను విడాకులు (జిహార్) ఇచ్చివేసారు, మరోవైపు నాకు చిన్న చిన్న పిల్లలున్నారు. ఇదేమన్నా న్యాయమా" అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) దీన్ని గురించి ఎటువంటి ఆదేశం అవతరించలేదని సమాధానమిచ్చారు. దానికి ఆమె నిరాశచెంది, "ప్రతి విషయానికి దైవవాణి అవతరిస్తుంది, ఈ ఒక్క దానికేనా అవతరించలేదు" అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త "అవును" అని సమాధానం ఇచ్చారు. అప్పుడామె నేను అల్లాహ్‌తో ఫిర్యాదు చేసాను. ఆయన ప్రవక్తతో కాదు అని అన్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది.

ఆయిషహ్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, "అన్నీ వినే ఆ అల్లాహ్‌కే సర్వస్తోత్రములు" అని ఆమె అన్నారు. దెబ్బలాడిన ఆ మహిళామణి (ఖౌల) దైవప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చింది. మాట్లాడసాగింది. నేను ఇంట్లో ఒక మూల ఉన్నాను, అయితే నేను ఆమె మాటలు వినలేకపోయాను. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేసాడు. (బుఖారీ, అహ్మద్)

2 : ఒకవేళ మీలో ఎవరైనా తమ భార్యలతో 'నీవు నా తల్లితో సమానం' అని అన్నంత మాత్రాన భార్య తల్లితో సమానం అయిపోదు. ఇలా అనటం కూడా చాలా పెద్ద పొరపాటు అని వారించటం జరిగింది.

3 : జిహార్ పరిష్కారం : భార్యతో సంభోగించటానికి ముందు పరిహారం చెల్లించాలి. బానిసను విడుదల చేయాలి. లేదా నిరంతరంగా రెండు నెలలు ఉపవాసాలు ఉండాలి. (వ్యాధి ప్రయాణం వల్ల ఉపవాసాలు వదలవచ్చు).

| | |
|---|---|
| (11) విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! మీ సమావేశాలలో చోటు కల్పించండని మీతో అన్నప్పుడు, మీరు జరిగి చోటు కల్పించండి. అల్లాహ్ మీకు విశాలమైన చోటును ప్రసాదిస్తాడు. మిమ్మల్ని 'లేవండి' అని అన్నప్పుడు, లేచి నిలబడండి. మీలో విశ్వసించిన వారి, జ్ఞానం ప్రసాదించబడిన వారి అంతస్తులను అల్లాహ్ పెంచుతాడు. మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. (12) విశ్వాసులారా! మీరు దైవప్రవక్తతో ఏకాంతంలో మాట్లాడదలిస్తే, మాట్లాడబోయే ముందు, ఏదైనా కొంచెం దానం చెయ్యండి. ఇది మీ కొరకు ఉత్తమమైనది, ఎంతో పవిత్రమైనది. అయితే దానం చేయటానికి మీ వద్ద ఏమీ లేకపోతే, అప్పుడు అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు అని తెలుసుకోండి. | يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا۟ فِى ٱلْمَجَٰلِسِ فَٱفْسَحُوا۟ يَفْسَحِ ٱللَّهُ لَكُمْ ۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُوا۟ فَٱنشُزُوا۟ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿11﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا نَٰجَيْتُمُ ٱلرَّسُولَ فَقَدِّمُوا۟ بَيْنَ يَدَىْ نَجْوَىٰكُمْ صَدَقَةً ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿12﴾ |

4 : ఒకవేళ నిరంతరం రెండునెలల ఉపవాసాలు ఉండే శక్తి లేకపోతే 60 మంది పేదలకు కడుపునిండా అన్నం పెట్టాలి.

5 : ఈ వాక్యం కందక యుద్ధానికి ముందు అవతరించింది. ఇందులో అవిశ్వాసులు ఎన్ని బలగాలు తీసుకొని మదీనాపై దాడి చేసినా ఎట్టి పరిస్థితిల్లోనూ వారు పరాజయానికి, అవమానానికి గురవుతారని ప్రవక్త (స)కు అల్లాహ్ శుభవార్త తెలియజేశాడు.

6 : అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త ఆదేశాలను కాదని ఇతరుల ఆదేశాలను పాలించే వారు అని అర్థం. అంటే అవిశ్వాసులే ఇలా ప్రవర్తిస్తారు.

7 & 8 : ఈ వాక్యం మదీనా యూదుల గురించి అవతరించింది. కొందరు కపటులు రహస్యంగా మంతనాలు జరిపేవారు. అది చూసి ముస్లిములు ఏదైనా ఆపద ముంచుకొస్తుందేమోనని భయపడేవారు. కపటులు ముస్లిములను ఏదో ఒక విధంగా భయానికి గురిచేసేవారు. ప్రవక్త (స)కు ఈ విషయం తెలిసిన వెంటనే ప్రవక్త ప్రజలను రహస్య సంభాషణలు చేయరాదని వారించారు. హాఫిజ్ ఇబ్నెకసీర్ ప్రకారం అల్లాహ్ తన భక్తుల వెంటే ఉంటాడు. దాసుల ఏ విషయమూ అల్లాహ్‌కు తెలియకుండా లేదు.

ఇబ్నె మస్‌ఊద్ ఉల్లేఖనం : “మీరు ముగ్గురు ఉన్నప్పుడు ఇద్దరు రహస్యంగా సంభాషించరాదు” అని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. ఎందుకంటే ఈ విషయం మూడోవానికి బాధ కలిగిస్తుంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.5816). కాని యూదులు, కపటులు తమ చేష్టల్ని మానలేదు. అందువల్ల అల్లాహ్ వీరి కుట్రలను బట్టబయలు చేసాడు. వీరు అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త శత్రువులని, వీరు ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నుతున్నారని తెలియపరిచాడు. వీరు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చినప్పుడు “అస్సలాము అలైకుమ్”కి బదులు “అస్సాము అలైకుమ్” అని అనేవారు. అంటే, “మీకు మరణం సంభవించుగాక” అని అర్థం.

ءَ اَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَىْ نَجْوٰىكُمْ
صَدَقٰتٍ ؕ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ
فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ ؕ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿13﴾ ع 2 7 2
اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ ؕ مَا هُمْ مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۙ وَيَحْلِفُوْنَ
عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿14﴾
اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿15﴾
اِتَّخَذُوْۤا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿16﴾
لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَاۤ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ
شَيْـًٔا ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ؕ هُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿17﴾
يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيَحْلِفُوْنَ لَهٗ كَمَا
يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ عَلٰى شَيْءٍ ؕ اَلَاۤ
اِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ﴿18﴾
اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ فَاَنْسٰىهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ؕ
اُولٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّيْطٰنِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ
هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿19﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۤ اُولٰٓئِكَ فِى
الْاَذَلِّيْنَ ﴿20﴾

(13) మీరు రహస్య సమాలోచనకు ముందు, దానం చేయవలసి ఉంటుందనేసరికి భయపడ్డారా? సరే, ఒకవేళ మీరు అలా చేయకపోతే, పోనివ్వండి – అల్లాహ్ ఈ విషయంలో మిమ్మల్ని మన్నించాడు – అందువల్ల నమాజ్‌ను స్థాపిస్తూ ఉండండి, జకాత్ చెల్లిస్తూ ఉండండి. అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ విధేయత చూపుతూ ఉండండి. మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. (14) అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురైన ఒక వర్గం వారిని మిత్రులుగా చేసుకున్న ప్రజలను మీరు చూడలేదా? వారు మీ వారు కారు, వారు బుద్ధిపూర్వకంగా అసత్య విషయాలపై ప్రమాణం చేస్తారు. (15) అల్లాహ్ వారికోసం కఠిన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాడు. వారు చేస్తున్నవన్నీ అతి చెడ్డ పనులు. (16) వారు తమ ప్రమాణాలను డాలుగా చేసుకుని, దాని చాటున ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధిస్తున్నారు. దీనికిగాను వారికి అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుంది. (17) అల్లాహ్ నుండి వారిని కాపాడటానికి వారి సంపదలూ పనికిరావు, వారి సంతానమూ ఉపయోగపడదు. వారు నరకవాసులు, అందులోనే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (18) అల్లాహ్ వారందరినీ లేపే రోజున, వారు ఆయన ముందు కూడ, మీ ముందు చేసినట్లే ప్రమాణాలు చేస్తారు, దీనివల్ల తమ పని కొంత నెరవేరుతుందని వారు అనుకుంటారు. బాగా తెలుసుకోండి, వారు పచ్చి అబద్ధాలకోరులు.

(19) షైతాను వారిని లొంగదీసుకున్నాడు. వారు తమ హృదయాలలో దేవుని సంస్మరణను మరిచి పోయేలా చేసాడు. వారు షైతాన్ పార్టీకి చెందినవారు. జాగ్రత్త; షైతాన్ పార్టీ వారే నష్టానికి గురి అయ్యేవారు.

(20) నిశ్చయంగా అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ వ్యతిరేకించేవారు నీచాతి నీచమైన సృష్టికి చెందినవారు.

كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغۡلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِىۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِىٌّ
عَزِيۡزٌ ﴿21﴾

(21) నేనూ, నా ప్రవక్త మాత్రమే ఆధిక్యం వహించి తీరుతాము అని అల్లాహ్ వ్రాసిపెట్టాడు. నిజానికి అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వాధికుడూను.

لَا تَجِدُ قَوۡمًا يُّؤۡمِنُوۡنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ
يُوَآدُّوۡنَ مَنۡ حَآدَّ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ وَلَوۡ كَانُوۡۤا اٰبَآءَهُمۡ
اَوۡ اَبۡنَآءَهُمۡ اَوۡ اِخۡوَانَهُمۡ اَوۡ عَشِيۡرَتَهُمۡ ؕ اُولٰٓـئِكَ
كَتَبَ فِىۡ قُلُوۡبِهِمُ الۡاِيۡمَانَ وَاَيَّدَهُمۡ بِرُوۡحٍ مِّنۡهُ ؕ
وَيُدۡخِلُهُمۡ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ
خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ؕ رَضِىَ اللّٰهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُوۡا عَنۡهُ ؕ
اُولٰٓـئِكَ حِزۡبُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزۡبَ اللّٰهِ هُمُ
الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿22﴾ ع 3 9 3

(22) అల్లాహ్‌నూ, అంతిమదినాన్ని విశ్వసించేవారు, అల్లాహ్‌నూ ఆయన ప్రవక్తనూ వ్యతిరేకించేవారిని ప్రేమించటాన్ని నీవు ఎన్నడూ చూడలేవు. ఆ వ్యతిరేకించేవారు వారి తల్లిదండ్రులైనా, వారి కుమారులైనా, వారి సోదరులైనా సరే లేదా వారి కుటుంబీకులైనా సరే. అల్లాహ్ వారి హృదయాలలో విశ్వాసాన్ని స్థిరంగా నాటాడు, తన తరఫు నుండి ఒక ఆత్మను ప్రసాదించి వారికి బలాన్ని ఇచ్చాడు. ఆయన వారిని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ఆ వనాలలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. అల్లాహ్ వారి పట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు. వారు అల్లాహ్ పట్ల సంతుష్టుల య్యారు. వారు అల్లాహ్ పార్టీకి చెందినవారు. తెలుసుకోండి! అల్లాహ్ పార్టీ వారే సాఫల్యం పొందేవారు.

11 - 22 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : ప్రవక్త (స) సమావేశాల్లో వినయవిధేయతలు పాటించమని, రహస్య సంభాషణలు చేయరాదని తాకీదు చేయబడింది. ఆ తరువాత కపటులు యూదుల ఏజెంట్లు అని విశదపర్చటం జరిగింది. వీరు కేవలం తమ మాటల ద్వారా, ప్రమాణాల ద్వారా ముస్లిములను మోసం చేస్తున్నారు. వీరి హృదయాల్లో ఇస్లాం పట్ల శత్రుత్వం నిండి ఉంది. వీరు ధన సంతాన ప్రేమలో పడి ఉన్నారు. షైతాన్ వీరి హృదయాల్లో దైవభీతి లేకుండా చేసాడు. వీరు అపజయం పాలౌతారు. విశ్వసించి అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త పట్ల శత్రుత్వం ఉన్న తమ బంధువులతో, స్నేహితులతో సంబంధాలు త్రెంచుకున్నవారినే అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

11 : ఈ వాక్యం పై వాక్యంతో సంబంధం కలిగి ఉంది. ఇందులో ప్రజలను రహస్య సంభాషణల పట్ల వారించటం జరిగింది. ప్రజలు సమావేశాల్లో, సభల్లో కూర్చోవచ్చు. అయితే సభామర్యాదలను తప్పకుండా పాటించాలి. ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స) సమావేశాల్లోని నియమ నిబంధనలను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ముందు వచ్చినవారు తరువాత వస్తున్న వారికి కూర్చునే చోటును కల్పించాలి. దీనివల్ల అల్లాహ్ వారికి గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు అని ఖతాద అన్నారు.

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ప్రకారం ప్రతిఫలం కర్మనుబట్టి ఉంటుంది. ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ ఉల్లేఖనం : అల్లాహ్

ప్రీతి కోసం మస్‌జిద్‌ను నిర్మించిన వారికొరకు అల్లాహ్ స్వర్గంలో ఒక భవనం నిర్మిస్తాడు, కష్టాల్లో ఉన్న వానికి పరిష్కారం చూపేవానికి అల్లాహ్ ఉభయలోకాల్లోనూ విజయ మార్గాలు ప్రసాదిస్తాడు, తన సోదరునికి సహాయం చేస్తున్నంత వరకు అల్లాహ్ అతనికి సహాయం చేస్తూ ఉంటాడు అని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. ఇమామ్ షౌకాని ప్రకారం అల్లాహ్ విశ్వాసులకు అవిశ్వాసులపై జ్ఞానులకు అజ్ఞానులపై ఆధిక్యతను ప్రసాదిస్తాడు. విశ్వాసం, జ్ఞానం ద్వారా లాభం పొందిన వ్యక్తికి అల్లాహ్ ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదిస్తాడు.

సమావేశాల్లో, సభల్లో ఎవరినీ వారి స్థానం నుండి లేపరాదు. ఇబ్నె ఉమర్ (ర) ఉల్లేఖనం : "ఏ వ్యక్తీ ఇతరుల్ని లేపి అక్కడ కూర్చోకూడదు. పైగా ఇతరుల కొరకు సౌలభ్యం కల్పించండి" అని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 5799)

12 : ఇది ముస్లిముల కొరకు అవతరించబడిందని హసన్ బస్రీ అభిప్రాయం. ముస్లిముల్లోని కొందరు చీటికి మాటికీ ప్రవక్త (స)తో రహస్య సంభాషణలు జరిపేవారు. ఇతరులు అది చూసి ఆత్మన్యూనతకు గురయ్యారు. ప్రవక్త (స) వద్ద మాకు సరైన స్థానం లేదని విచారించేవారు. అందుకే అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)తో రహస్య మంతనాలు జరపడానికి ముందు దానధర్మాలు చేయమని ఆదేశించాడు, దానివల్ల వీరిసంఖ్య తగ్గుముఖం పడుతుంది. ఈ ఆదేశం రాగానే అంకిత భావంలేని, ధనవ్యామోహం గల యూదులు, కపటులు దీన్నుండి తొలగిపోయారు. అయితే పేద ముస్లిములకు ఇది భారంగా అనిపించింది. ఆ తరువాత కొన్ని రోజుల్లోనే ఈ ఆదేశం రద్దయింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స)తో మాట్లాడినపుడు వినయ విధేయతలు పాటించమని ఆదేశించడం జరిగింది.

17 : ఈ సూరహ్ అవతరించిన రోజుల్లో కపటుల కుట్రలకు హద్దుల్లేకుండా పోయాయి. ఈ వాక్యం వారి కుట్రలను బట్టబయలు చేసింది. వీరు ముస్లిములూ కారు, యూదులూ కారు, రెంటికీ మధ్య తచ్చాడుతున్నారు అని పేర్కొనడం జరిగింది.

21 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ వ్యతిరేకత ప్రదర్శించే వారి యొక్క పర్యవసానాన్ని గురించి చర్చించటం జరిగింది. అల్లాహ్ వారిని ఘోర అవమానానికి గురిచేస్తాడు. వీరు ఉభయ లోకాల్లోనూ పరాభవం పాలౌతారు. వీరికి ఎన్నడూ గౌరవం లభించదు. వీరు షైతాన్‌ను అనుసరిస్తున్నారు. అల్లాహ్‌యే ఆధిక్యత గలవాడు.

22 : ఈ వాక్యంలో దైవభక్తుల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. వీరు అల్లాహ్ శత్రువులతో స్నేహ సంబంధాలు కలిగి ఉండరు. ఎందుకంటే అల్లాహ్‌పై విశ్వాసం, అల్లాహ్ శత్రువుల పట్ల ప్రేమ ఒకే హృదయంలో ఇమడలేవు. అంటే అవిశ్వాసులు మీ బంధువులైనా, స్నేహితులైనా సరే వారితో ఎటువంటి సంబంధాలు కలిగి ఉండరాదు.

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ సయీద్ బిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ ద్వారా ఇలా పేర్కొన్నారు : "ఈ వాక్యం అబూ ఉబేదహ్ బిన్ జర్రాహ్ గురించి అవంతరించింది. ఈయన బద్ర్ మైదానంలో తన తండ్రిని హతమార్చారు, అబూబకర్ సిద్దీక్ (రజి) తన కుమారులైన అబ్దుర్రహ్మాన్‌ని హతమార్చ ప్రయత్నించారు. ముస్అబ్ బిన్ ఉమైర్ తన సోదరుడైన ఉబైద్ బిన్ ఉమైర్‌ని హతమార్చారు. ఉమర్ (ర) తన బంధువును హతమార్చారు. హమ్జా, అలీ, ఉబేదహ్ బిన్ హారిస్‌లు కలిసి ఉత్‌బ, షీబ వలీద్‌లను హతమార్చారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 59. అల్ హష్ర్ సూరా పరిచయం

సూరె హష్ర్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 24 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. వెనుకటి సూరాలో చేసిన వాగ్దానాలకు సంబంధించిన సంఘటనలను, సాక్ష్యాధారాలను ఇందులో పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ కపటులను గుణపాఠం నేర్చుకోమని మందలిస్తున్నాడు. నమ్మిన వారిని ముంచివేస్తారని హెచ్చరిస్తున్నాడు.

ఈ సూరాలో విశ్వాసులనుద్దేశించి ప్రసంగించడం జరిగింది. వారి అనుమానాలను, సందేహాలను తొలగించటానికి ఖుర్ఆన్‌లో అనేక విషయాలను పేర్కొన్నాడు. ఒకవేళ ఈ ఖుర్ఆన్ ఏదైనా కొండపై అవతరింపజేయబడితే అది దైవభీతితో తునాతునకలు అయిపోతుంది. ఖుర్ఆన్ ద్వారా మీరు ప్రభావితులు కావటం లేదంటే మీ హృదయాలు రాళ్ళకన్నా కఠినంగా తయారయ్యాయి. అయితే మీ పట్ల కూడా కఠినంగానే ప్రవర్తించటం జరుగుతుంది అని పేర్కొనటం జరిగింది.

## 59. అల్ హష్ర్

**ఆయత్‌లు : 24** **అవతరణ : మదీనాలో**

آيَاتُهَا 24 — 59 سُورَةُ الْحَشْرِ مَدَنِيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 3

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

(1) ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతోంది. ఆయనే సర్వాధికుడు, వివేకవంతుడూను.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿1﴾

(2) ఆయనే గ్రంథ ప్రజలలోని తిరస్కారులను మొదటి దెబ్బలోనే వారి గృహాల నుండి గెంటివేశాడు. వారు వెళ్ళిపోతారని మీరు ఏమాత్రం ఊహించలేదు. వారు కూడ తమను అల్లాహ్ నుండి తమ కోటలు రక్షిస్తాయని భావించారు. కాని అల్లాహ్ వారిపైకి వారు ఊహించని వైపు నుండి వచ్చాడు. ఆయన వారి హృదయాలలో బెదురు పుట్టించాడు. తత్ఫలితంగా వారు తమ ఇళ్ళను తమ చేతులారా నాశనం చేసుకున్నారు. విశ్వాసుల చేతుల ద్వారా కూడా నాశనం చేయించుకున్నారు. కనుక కళ్ళున్న ప్రజలారా! గుణపాఠం నేర్చుకోండి.

هُوَ الَّذِيْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ
مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ۗ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ
يَّخْرُجُوْا وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ مَّانِعَتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِّنَ
اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوْا ۚ
وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ بُيُوْتَهُمْ
بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ فَاعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِي
الْاَبْصَارِ ﴿2﴾

وَلَوْلَآ اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى
الدُّنْيَا ؕ وَلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿3﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَآقِّ
اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿4﴾
مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوْهَا قَآئِمَةً عَلٰٓى
اُصُوْلِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِىَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿5﴾
وَمَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْهُمْ فَمَآ اَوْجَفْتُمْ
عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّلَا رِكَابٍ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ
رُسُلَهٗ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿6﴾
مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ
وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ
وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ كَىْ لَا يَكُوْنَ دُوْلَةًۢ بَيْنَ
الْاَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ ؕ وَمَآ اٰتٰىكُمُ الرَّسُوْلُ
فَخُذُوْهُ ۚ وَمَا نَهٰىكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۘ ﴿7﴾
لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا
وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصّٰدِقُوْنَ
﴿8﴾ ۚ

(3) ఒకవేళ అల్లాహ్ దేశ బహిష్కార విషయాన్ని వారి నొసట వ్రాసి ఉండకపోతే, ప్రపంచంలోనే ఆయన వారిని శిక్షించి ఉండేవాడు. పరలోకంలో వారి కొరకు నరక శిక్ష ఎలాగూ ఉంది. (4) వారు అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ వ్యతిరేకించి నందువల్లనే ఇదంతా జరిగింది. అల్లాహ్‌ను ఎవడు వ్యతిరేకించినా, వాడిని అల్లాహ్ చాల కఠినంగా శిక్షిస్తాడు. (5) మీరు ఏ ఖర్జూరపు చెట్లను నరికివేశారో లేక ఏ ఖర్జూరపు చెట్లను వాటి వ్రేళ్ళపై యధాతథంగా ఉండనిచ్చారో, ఇదంతా అల్లాహ్ ఆజ్ఞతోనే జరిగింది. దుర్మార్గులను అవమాన పరచేందుకు. (6) ఏ ఆస్తులను అల్లాహ్, వారి అధీనంలో నుండి తీసుకుని తన ప్రవక్త వైపునకు తరలించాడో, అవి మీరు మీ గుఱ్ఱాలనూ, ఒంటెలనూ పరుగెత్తించగా లభించినటువంటి ఆస్తులు కావు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలకు తాను కోరిన వారిపై ఆధిపత్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు. (7) అల్లాహ్ ఇతర పుర ప్రజల నుండి దేనినయితే తన ప్రవక్త వైపునకు మరలిస్తాడో, అందులో అల్లాహ్‌కు, ప్రవక్తకు, బంధువులకు, అనాథులకు, నిరుపేదలకు, బాటసారులకు హక్కు ఉన్నది. అది మీ ధనికుల మధ్యనే తిరగకుండా ఉండేందుకు ఇలా నిర్ణయించబడింది. దైవప్రవక్త మీకు ఇచ్చిన దాన్ని తీసుకోండి, ఆయన మిమ్మల్ని నిషేధించిన దాని జోలికి పోకండి. అల్లాహ్‌కు భయపడండి, అల్లాహ్ కఠినంగా శిక్షించేవాడు. (8) తమ ఇళ్ళ నుండి, తమ ఆస్తిపాస్తుల నుండి తరిమివేయబడిన నిరుపేద శరణార్థులకు కూడ ఇందులో హక్కు ఉంది. వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని, ఆయన ప్రసన్నతనూ కోరుకుంటున్నారు. ఇంకా వారు అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ సహాయపడేందుకు సదా సంసిద్ధంగా ఉంటారు. వారే సత్యసంధులు.

وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ
يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوْنَ فِيْ
صُدُوْرِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ عَلٰٓى
اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۗ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ
نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۚ ﴿9﴾

(9) ఈ శరణార్థుల రాకకు పూర్వమే, విశ్వసించి వలస కేంద్రంలో స్థిరపడిన వారికి కూడ హక్కు ఉంది. వారు తమ వద్దకు వలస వచ్చిన వారిని ప్రేమిస్తారు. వారికి ఏమి ఇవ్వబడినా దానిపై తమ మనస్సులలో ఏకాస్త కూడా అసూయ రానివ్వరు. వారు స్వయంగా అగత్యం కలవారైనప్పటికీ, తమ కంటే ఇతరులకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. వాస్తవానికి పేరాశ నుండి రక్షింపబడినవారే సాఫల్యం పొందేవారు.

وَالَّذِيْنَ جَآءُوْ مِنْۢ بَعْدِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اغْفِرْ
لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا بِالْاِيْمَانِ وَلَا
تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًّا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَآ اِنَّكَ
رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿10﴾ ع 1 10 4

(10) వారి తరువాత వచ్చిన వారికి కూడ హక్కుంది. వారు ఇలా అంటారు, "ఓ ప్రభూ! మమ్మల్నీ, మాకు పూర్వం విశ్వసించిన మా సోదరులందరినీ క్షమించు, మా హృదయాలలో విశ్వాసుల పట్ల ఎలాంటి ద్వేషాన్నీ కలిగించకు. మా ప్రభూ! నీవు చాలా మృదుత్వం కలవాడవు. కరుణామయుడవూను."

1 – 10 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో బనీ నజీర్ యూదుల బహిష్కరణ గురించి సూచించడం జరిగింది. వాగ్దాన భంగం, దైవప్రవక్త (స)పై హత్యా యత్నాల (కుట్రల) వల్ల వారిని బహిష్కరించటం జరిగింది. ఈ విధంగా వీరిని ఖైబర్ పంపడం జరిగింది. ఈ సంఘటన 4వ హిజ్రీలో జరిగింది. కపటాచారులకు వారిద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోమని మందలించడం జరిగింది. మీకు కూడా వారి గతే పడుతుందని హెచ్చరించడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1. ఈ సూరహ్ యూదుల వర్గమైన బనూ నజీర్ గురించి అవతరించింది. అందువల్ల దీన్ని సూరతున్నజీర్ అని కూడా అంటారు.

2. మదీనా చుట్టూ యూదుల మూడు తెగలు ఉండేవి. బనూ నజీర్, బనూ ఖురైజ, బనూ ఖైన్‌ఖాహ్. ప్రవక్త (స) మదీనా వలసపోయిన తరువాత వారితో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. కాని వీరు కుట్రలు పన్నేవారు. ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా మక్కా అవిశ్వాసులతో కుమ్మక్కు అయ్యేవారు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) వీరి వద్దకు వెళ్ళారు. ఒక పెద్ద బండరాయిని పడవేసి ప్రవక్త (స)ను చంపే ప్రయత్నం చేసారు. వహీద్వారా ప్రవక్త (స) కు ఈ విషయం తెలిసిపోయి తప్పించుకున్నారు. తిరిగి వచ్చిన తరువాత వారిపై సైన్యం సిద్ధంచేసి దాడి చేసారు. వారు తమ కోటల్లోనే బందీలయ్యారు. చివరికి చేసేదిలేక బహిష్కరణకు ఒప్పుకున్నారు. ఆ తరువాత వీరు ఖైబర్ వెళ్ళి స్థిరపడ్డారు. ఆ తరువాత ఉమర్ (ర) తన ప్రభుత్వ కాలంలో వారిని రెండవసారి దేశ బహిష్కరణకు గురిచేసారు.

5. ముహమ్మద్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ ప్రకారం ప్రవక్త (స) బనూ నజీర్‌ను చుట్టుముట్టిన తరువాత వారిని అవమానపరచడానికి, ఆధిక్యతను చూపటానికి వారి కొన్ని ఖర్జూరం చెట్లను నరికించారు. అప్పుడు వారు, మీరు

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ
لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا
وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ ﴿11﴾

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا
لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ
الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿12﴾

(11) కపట వైఖరి అవలంబించిన వారిని నీవు చూడలేదా? వీరు గ్రంథ ప్రజలలోని అవిశ్వాసులైన తమ సోదరులతో ఇలా అంటారు, “ఒకవేళ మిమ్మల్ని బహిష్కరించటం జరిగితే, మేము కూడ మీతో పాటు వస్తాము. మీ వ్యవహారంలో మేము ఎవరి మాటైనా ఎంతమాత్రం వినము. ఒకవేళ మీతో యుద్ధం జరిగితే, మీకు మేము తప్పకుండా సహాయపడ తాము.” కాని వీరు పరమ అసత్యవాదులు, దీనికి అల్లాహ్‌యే సాక్షి. (12) వారు గనక బహిష్కరిం పబడితే, వీరు వారితోపాటు ఎంతమాత్రం వెళ్ళరు. ఒకవేళ వారితో యుద్ధం జరిగితే, వీళ్ళు వారికి ఏమాత్రం సహాయపడరు. ఒకవేళ వీరు వారికి సహాయపడినా, వెన్ను చూపి పారిపోతారు. ఆ తరువాత ఎక్కడి నుండి ఎలాంటి సహాయాన్నీ పొందలేరు.

భూమిపై ఉపద్రవాన్ని సృష్టించకండని ఆదేశించి, మరి మీరు చేస్తున్నదేమిటని ఎదురు ప్రశ్న వేసారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు. అంటే ప్రవక్త సహచరులు తీసుకున్న చర్య సరైనదని, ఇది అల్లాహ్ ఆదేశానుసారం జరిగిందని అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) శత్రువులను నీచ పరాభవానికి గురిచేయడం జరిగిందని పేర్కొనబడింది.

బనూ నజీర్ ప్రజలు విడిచివెళ్ళిన ఇతర ధన సంపదలను కూడా యుద్ధ ధనంతో పాటు పంచిపెట్టాలని ప్రవక్త సహచరులు అభిప్రాయపడ్డారు. పోరాడకుండా లభించిన వాటిని అందరిలో పంచి పెట్టటం జరుగదు. అది ప్రవక్త (స) ఇష్టాఇష్టాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది అని తెలియజేయడం జరిగింది. కాని ఇప్పుడు అంతా యుద్ధ ధనంగానే పరిగణించటం జరిగింది.

ఆ తరువాత వాక్యం చివర, ప్రవక్త (స) ఏమి ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా ఆయన పట్ల సంతృప్తికరంగా ఉండాలని ఆదేశించడం జరిగింది. దీన్ననుసరించే చాలామంది పండితులు ప్రవక్త (స) ఆదేశం దైవాదేశంగా భావిస్తారు.

8. ఈ వాక్యంలో అందరికంటే ముందు వలస వచ్చిన పేద ముస్లిములు అర్హులు, వీరు అల్లాహ్ ప్రీతికోసం తమ ఆస్తిపాస్తులను వదలి త్యాగం చేసారు. వీరు ఏమీ లేని స్థితిలో మదీనా చేరుకున్నారు. అంటే వీరు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిజం చేసి చూపారు. దైవప్రీతినే వీరు లక్ష్యంగా ఎన్నుకున్నారు.

9. అల్లాహ్ అన్సారులను వీరికి సోదరులుగా చేసాడు. వారు వీరి పట్ల త్యాగ నిరతితో ప్రవర్తించారు. అన్సారులు కూడా నోటితో ఉచ్ఛరించిన దాన్ని చేతలతో రుజువు చేసారు. తమకు ఎన్ని కష్టాలు నష్టాలు వచ్చినా వలసవచ్చిన సోదరులు సుఖంగా ఉండాలని కోరుకునేవారు. వీరిలో అబూ తల్‌హా అన్సారి ప్రముఖులు. తాము తమ పిల్లలూ ఆకలితో అలమటిస్తున్నా వీరు అతిథికి కడుపునిండా తినిపించారు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(13) వీరి హృదయాలలో అల్లాహ్ భయం కంటే మీ భయమే ఎక్కువగా ఉంది; ఎందుకంటే వీరు బుద్ధిహీనులు. (14) వీరు ఎన్నడూ ఒకచోట గుమికూడి (బహిరంగ మైదానంలో) మిమ్మల్ని ఎదుర్కోలేరు. ఒకవేళ పోరాడినా, కోటల రక్షణగల వాడలలో కూర్చుండిగానీ లేదా ప్రాకారాల వెనుక దాగి ఉండిగానీ పోరాడతారు. వీరు పరస్పరం తీవ్రంగా కలహించుకుంటారు. వీరు కలసికట్టుగా ఉన్నారని నీవు భావిస్తున్నావు. కాని వీరి మనస్సులు పరస్పరం చీలిపోయి ఉన్నాయి. వీరు బుద్ధిహీనులు కావటం వల్లనే వీరి స్థితి ఇలా తయారయ్యింది. (15) వీరికి కొంతకాలం ముందు, తాము చేసిన దాని ఫలితాన్ని చవిచూపిన ప్రజల మాదిరిగానే వీరూ ఉన్నారు. వీరికి బాధాకరమైన శిక్షపడుతుంది.

(16) వీరి దృష్టాంతం షైతాన్ దృష్టాంతం మాదిరిగా ఉంది, ప్రారంభంలో వాడు మానవునితో, "సత్యాన్ని తిరస్కరించు" అని అంటాడు. తీరా మానవుడు సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తే, వాడు "నీ పట్ల నాకు ఏ విధమైన బాధ్యతా లేదు. సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ అంటే నాకు భయంగా ఉంది" అని అంటాడు.

(17) తరువాత ఆ ఇద్దరి పర్యవసానం, శాశ్వతంగా నరకానికి పోవటమే. దుర్మార్గులకు లభించే ప్రతిఫలం ఇదే. (18) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి. ప్రతి వ్యక్తీ తాను రేపటి కొరకు ఏమి సమకూర్చుకున్నాడో చూసుకోవాలి. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మీరు ఏమేమి చేస్తున్నారో కనిపెట్టుకునే ఉన్నాడు.

(19) అల్లాహ్‌ను మరచిపోయిన వారిలా మీరూ అయిపోకండి. అల్లాహ్ వారిని తమను తాము మరచిపోయేలా చేశాడు. వారే పరమ అవిధేయులు.

(20) నరకానికి పోయేవారూ – స్వర్గానికి పోయేవారూ ఎన్నటికీ సమానం కాలేరు. అసలు స్వర్గానికి పోయేవారే సాఫల్యవంతులు.

لَا۠ اَنْتُمْ اَشَدُّ رَهْبَةً فِیْ صُدُوْرِهِمْ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا یَفْقَهُوْنَ ﴿13﴾
لَا یُقَاتِلُوْنَكُمْ جَمِیْعًا اِلَّا فِیْ قُرًی مُّحَصَّنَةٍ اَوْ مِنْ
وَّرَآءِ جُدُرٍ ؕ بَاْسُهُمْ بَیْنَهُمْ شَدِیْدٌ ؕ تَحْسَبُهُمْ
جَمِیْعًا وَّقُلُوْبُهُمْ شَتّٰی ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا
یَعْقِلُوْنَ ۚ﴿14﴾
كَمَثَلِ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِیْبًا ذَاقُوْا وَبَالَ
اَمْرِهِمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ۚ﴿15﴾
كَمَثَلِ الشَّیْطٰنِ اِذْ قَالَ لِلْاِنْسَانِ اكْفُرْ ۚ فَلَمَّا
كَفَرَ قَالَ اِنِّیْ بَرِیْٓءٌ مِّنْكَ اِنِّیْۤ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ
الْعٰلَمِیْنَ ﴿16﴾
فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَاۤ اَنَّهُمَا فِی النَّارِ خَالِدَیْنِ فِیْهَا ؕ
وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِیْنَ ۚ﴿17﴾ ع 2 7 5
یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا
قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِیْرٌۢ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ ﴿18﴾
وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِیْنَ نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰىهُمْ
اَنْفُسَهُمْ ؕ اُولٰٓىِٕكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿19﴾
لَا یَسْتَوِیْۤ اَصْحٰبُ النَّارِ وَاَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ؕ اَصْحٰبُ
الْجَنَّةِ هُمُ الْفَآىِٕزُوْنَ ﴿20﴾

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ لَّرَاَيْتَهٗ خَاشِعًا
مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ۗ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ
نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢١﴾

(21) ఒకవేళ మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌ను ఏ పర్వతంపైనైనా అవతరింపజేస్తే, అది అల్లాహ్ భయంవల్ల క్రుంగిపోయి, బ్రద్దలైపోవటాన్ని నీవు చూస్తావు. ప్రజలు ఆలోచించాలని మేము ఈ దృష్టాంతాలను వారి ముందు ఉంచుతున్నాము.

هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عٰلِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ ۚ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿٢٢﴾

هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْمَلِكُ الْقُدُّوْسُ
السَّلٰمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيْزُ الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبِّرُ ۗ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٢٣﴾

هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَآءُ
الْحُسْنٰى ۗ يُسَبِّحُ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٤﴾ ع 3 7 6

(22) ఆయనే అల్లాహ్, ఆయన తప్ప ఆరాధ్యుడెవ్వడూ లేడు; గోచర అగోచర విషయాలన్నీ ఎరిగినవాడు. ఆయన కరుణామయుడు, కృపాశీలుడు. (23) ఆయనే అల్లాహ్, ఆయన తప్ప ఆరాధ్యుడెవ్వడూ లేడు. ఆయన చక్రవర్తి. ఎంతో పరిశుద్ధుడు, సురక్షితుడు, శాంతి ప్రదాత, సంరక్షకుడు, సర్వాధికుడు, తన ఉత్తరువులను తిరుగులేని విధంగా అమలు పరచేవాడు. ఎల్లప్పుడూ గొప్పవాడుగా ఉండేవాడు. ప్రజలు కల్పించే దైవత్వపు భాగస్వామ్యం వర్తించని పరిశుద్ధుడు. (24) ఆయనే అల్లాహ్, సృష్టికర్త, ఉనికిని ప్రసాదించేవాడు, ఆపై దాని ప్రకారం రూపకల్పన చేసేవాడు. ఆయనకు మంచి పేర్లు ఉన్నాయి. ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతున్నది. ఆయన సర్వాధికుడు, వివేకవంతుడూను.

11-24 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :

బనూ నజీర్ బహిష్కరించిన తరువాత కపటులు బనూ ఖురైజ ప్రజలను మేము మీ వెంట ఉన్నామని నమ్మించటం మొదలుపెట్టారు. ఒకవేళ మిమ్మల్ని బహిష్కరిస్తే మేము మీ వెంట ఉంటామని, మీపై దాడి జరిగితే మీ తరపు నుండి పోరాడుతామని నమ్మించారు. వీరు చెప్పేవన్నీ కల్లబొల్లి కబుర్లేనని, వీరు షైతాన్‌ను అనుసరిస్తున్నారని,

షైతాన్ మానవుణ్ణి పాపకార్యం వైపు ప్రేరేపిస్తాడని, పాపకార్యం చేసిన వెంటనే ఎటువంటి సంబంధం లేనట్లుగా ప్రవర్తిస్తాడని హెచ్చరించడం జరిగింది. భూమ్యాకాశాల్లో తేడా ఉన్నట్లే స్వర్గవాసులకు నరకవాసులకు చాలా తేడా ఉంది. సాఫల్యం స్వర్గవాసులకే వరిస్తుంది. అన్ని విధాలా మీకు లాభం చేకూర్చడం జరిగింది. ఖుర్ఆన్ ప్రభావం వల్ల కొండలు కూడా నుజ్జు నుజ్జు అయిపోతాయి. అలాంటిది మీ హృదయాలు ప్రభావితం కాలేదంటే అవి రాళ్ళకన్నా కఠినంగా మారిపోయాయి అన్నమాట అని స్పష్టపరచబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

11 : ఈ వాక్యంలో బనూ నజీర్, వారి బహిష్కరణ గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) వారిని ముట్టడించినపుడు కపటులు వారిని మీరు నిలకడగా ఉండండి. కోటల నుండి బయటికి రాకండి. మేము వారిని మీపై దాడి చేయనివ్వమని ఒకవేళ యుద్ధం సంభవించినా మీతో కలసి యుద్ధం చేస్తామని, మదీనా వెళ్ళవలసి వచ్చినా, మీతో పాటు మదీనా వస్తామని వర్తమానం పంపారు. కాని తరువాత ఈ వాగ్దానాల్లో దేనినీ వారు పూర్తి చేయలేదు. ఎటువంటి సహాయము అందించలేదు.

18 : వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ వాక్యం ఆత్మ విమర్శను ప్రోత్సహిస్తుంది. రహస్యంగాను, బహిరంగంగానూ అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలి. విధులను నిర్వర్తిస్తూ ఉండాలి. నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండాలి. ఎల్లప్పుడూ పరలోకం కొరకు పాటుపడాలి. అల్లాహ్ చూస్తున్నాడనీ, ఏ విషయము ఆయనకు కనుమరుగైలేదని భావిస్తూ జీవించాలి.

21 : ఖుర్ఆన్ గొప్ప గ్రంథమని, దీన్ని విని ప్రజలు భయభక్తులు కలిగి ఉండాలని, వారిపై అల్లాహ్ భయం ఆవరించి ఉండాలని పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రజలు దీన్ని పఠించి, విని, అనుసరించి తమ్ము తాము సరిదిద్దుకోవాలి. ఒక్క వీర్యపు చుక్క ద్వారా జన్మించిన మానవుడు చాలా బలహీనుడు, అయితే ఈ మానవుడే తన బలహీనతను మరిచి గర్వంగా అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. మానవునికి ఇది ఎంతమాత్రం శ్రేయస్కరం కాదు.

22, 23 : ఈ రెండు వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన గొప్పతనాన్ని, ఆధిక్యతను, గొప్ప గుణాలను గురించి చర్చించాడు. దైవభీతి లేకుండా మీరు ఎలా జీవిస్తున్నారని ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తున్నాడు. ఎందుకంటే ఆయనే సృష్టికర్త, పాలకుడు, పోషకుడు, ఏకైక ఆరాధ్యుడు. గోచర అగోచరాలను ఎరిగినవాడు. అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధ్యులు కారు. ఆయన అక్కరలేనివాడు, అందరూ ఆయన అక్కర గలవారే. సద్గుణాలన్ని ఆయనకే చెందుతాయి. భూమ్యాకాశాల్లో ఏకైక పాలకుడు ఆయనే.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 60. అల్ ముమ్‌తహినహ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మదీనాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 13 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఉమ్మె కుల్సూమ్‌ను పరీక్షించే నిమిత్తం అవతరించబడింది. – హుదైబియా ఒప్పందం తరువాత మక్కా అవిశ్వాసులు దాన్ని పాటించలేదు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మక్కాపై దండయాత్రకై సంకల్పించుకున్నారు. మక్కాను జయించే నిర్ణయాన్ని కొందరి ముందు పెట్టారు. హాతిబ్ బిన్ అబీబల్తహ్ మక్కాకు చెందినవారు కారు. వేరే ప్రాంతం నుండి వచ్చి ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ మైత్రితో అక్కడ స్థిరపడ్డారు. ఇతను కూడా మదీనాకు వలసవచ్చిన వారిలో ఉన్నారు. కాని అతని సంతానం, అతని సోదరుడు, చిన్నాన్న మొదలైనవారు మక్కాలోనే ఉంటున్నారు. ఒకవేళ ముస్లిములు మక్కాపై దాడిచేస్తే తన బంధువులను సంతానాన్ని అవిశ్వాసులు రక్షించుకుంటారని, అందువల్ల వారికి లేఖ వ్రాద్దామని నిర్ణయించుకున్నారు. అతను ఈ ఉత్తరాన్ని సారహ్ అనే అవిశ్వాస స్త్రీకి ఇచ్చి పంపారు. దైవవాణి ద్వారా ప్రవక్త (స) కు ఈ విషయం తెలిసింది. ప్రవక్త (స) వెంటనే అలీ, అబూ మర్‌సద్ జుబేర్‌లను ఉత్తరం తీసుకోవలసిందిగా ఆదేశించి పంపారు. అంతేకాక ఆ స్త్రీ మీకు రౌజె ఖాఖ్‌లో కలుస్తుందని, ఆమె ఉత్తరం ఇచ్చివేస్తే ఆమెను వదలివేయమని సూచించారు. అనేక విధాలుగా ఆమెను హెచ్చరించిన తర్వాత ఆమె తన వెంట్రుకలలో నుండి ఆ ఉత్తరాన్ని తీసి ఇచ్చింది. అందులో హాతిబ్, ప్రవక్త (స) యొక్క నిర్ణయాలను గురించి మక్కా అవిశ్వాసులకు తెలియజేసారు.

ప్రవక్త (స) నీవిలా ఎందుకు చేసావు? అని హాతిబ్‌ను అడిగారు. దానికి అతను ఓ ప్రవక్తా! నా గురించి తొందరపడవద్దని విన్నవించుకున్నాడు. ఆ తరువాత ఉత్తరం వ్రాయడానికి గల కారణాన్ని తెలిపి, నేను ఇస్లాంను త్యజించలేదని విన్నవించుకున్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇతడు సత్యం పలుకుతున్నాడు అని అన్నారు. దానికి ఉమర్ (ర), ప్రవక్తా! మీరు కోరితే ఇతని తల నరికివేస్తాను అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) అతను బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నాడు. బద్ర్‌లో పాల్గొన్న వారందరినీ అల్లాహ్ క్షమించి వేసాడు అని అన్నారు. అది విన్న ఉమర్ కళ్ళ నుండి అశ్రువులు రాలాయి. అంతా అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తకే తెలుసు అని అన్నారు. ఈ సంఘటన తరువాత ప్రారంభ వాక్యాలు అవతరించాయి. వీటిలో అల్లాహ్ శత్రువులను తమ శత్రువులుగా చేసుకోరాదని వారించటం జరిగింది. మీరు వారికి ప్రవక్త (స) రహస్యాలను గురించి తెలుపుతున్నారు. వారు సత్యాన్నే తిరస్కరిస్తున్నారు. వీరే ప్రవక్త (స)నూ, మిమ్మల్ని మీ ఇళ్ళ నుండి గెంటివేసారు. ఎందుకంటే మీరు మీ ప్రభువును విశ్వసించారు గనుక, ఈ అవిశ్వాసులు మీ స్నేహానికి తగరు. వీరి స్నేహం కోసం మీరు ప్రవక్త (స) రహస్యాలను వారికి అందిస్తారా? మీ రహస్య బహిరంగ విషయాలన్నీ నాకు తెలుసు అని పేర్కొనటం జరిగింది.

అదేవిధంగా మక్కా అవిశ్వాసులతో సంబంధాలు త్రెంచుకోవాలని కూడా ఆదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే వీరితో స్నేహ సంబంధాలు కలిగి ఉండటం విశ్వాసానికి విఘాతం కలిగిస్తుంది. వీరికి ఇబ్రాహీమ్ (అ) యొక్క ఆదర్శాన్ని గురించి బోధించటం జరిగింది. అనవసర బంధాల్ని త్యజించి ప్రవక్త (స)తో గట్టి సంబంధాలు కలిగి ఉండండి అని ఉపదేశించడం జరిగింది.

## 60. అల్ ముమ్‌తహినహ్

**ఆయత్‌లు : 13** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు నా మార్గంలో జిహాద్ చేయటానికి, నా ప్రసన్నతను పొందటానికి బయలు దేరినపుడు నాకూ, మీకూ శత్రువులైన వారితో స్నేహం చేయకండి. అసలు మీరు వారితో స్నేహం ఎలా చేస్తారు, మీ వద్దకు వచ్చిన సత్యాన్ని వారు విశ్వసించటానికి నిరాకరించారు కదా! కేవలం మీరు మీ ప్రభువైన అల్లాహ్‌ను విశ్వసించారనే నేరంపై వారు దైవప్రవక్తనూ, స్వయంగా మిమ్మల్నీ దేశ బహిష్కరణకు గురిచేశారు. ఇది వారి వైఖరి. ఇలాంటి వారికి మీరు రహస్యంగా స్నేహ సందేశం పంపుతారా? వాస్తవానికి మీరు రహస్యంగా చేసేది, బహిరంగంగా చేసేది అంతా నాకు బాగా తెలుసు. మీలో అలా ఎవరు చేసినా అతను నిశ్చయంగా తిన్నని మార్గం నుండి తప్పిపోయినట్లే.

(2) వారి వైఖరి ఎలా ఉందంటే, ఒకవేళ మీరు వారి చేతికి చిక్కినట్లయితే వారు మీకు విరోధులైపోయి, చేష్టలతో, మాటలతో మిమ్మల్ని వేధిస్తారు. మీరు ఎలాగైనాసరే అవిశ్వాసులై పోవాలని వారు కోరుతారు.

(3) ప్రళయం నాడు మీ బంధుత్వాలు గానీ, మీ సంతానం గానీ ఏ విధంగానూ పనికిరావు. ఆ రోజున అల్లాహ్ మీ మధ్య ఎడబాటు కలిగిస్తాడు, ఆయనే మీ కర్మలను చూసేవాడు.

آيَاتُهَا 13 — ٦٠ سُورَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَدَنِيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا عَدُوِّيْ وَعَدُوَّكُمْ اَوْلِيَآءَ تُلْقُوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوْا بِمَا جَآءَكُمْ مِّنَ الْحَقِّ ۚ يُخْرِجُوْنَ الرَّسُوْلَ وَاِيَّاكُمْ اَنْ تُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ ؕ اِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِيْ سَبِيْلِيْ وَابْتِغَآءَ مَرْضَاتِيْ ۖ تُسِرُّوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ ۖ وَاَنَا اَعْلَمُ بِمَآ اَخْفَيْتُمْ وَمَآ اَعْلَنْتُمْ ؕ وَمَنْ يَّفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿1﴾

اِنْ يَّثْقَفُوْكُمْ يَكُوْنُوْا لَكُمْ اَعْدَآءً وَّيَبْسُطُوْٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ وَاَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّوْٓءِ وَوَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ ؕ ﴿2﴾

لَنْ تَنْفَعَكُمْ اَرْحَامُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿3﴾

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَالَّذِيْنَ
مَعَهٗ ۚ اِذْ قَالُوْا لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا
تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۫ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَآءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوْا
بِاللّٰهِ وَحْدَهٗٓ اِلَّا قَوْلَ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ لَاَسْتَغْفِرَنَّ
لَكَ وَمَآ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ رَبَّنَا
عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَاِلَيْكَ اَنَبْنَا وَاِلَيْكَ
الْمَصِيْرُ ﴿4﴾

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَاغْفِرْ لَنَا
رَبَّنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿5﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْهِمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ
يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ ۭ وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ
هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ۧ ﴿6﴾ ع 1 6 7

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِيْنَ
عَادَيْتُمْ مِّنْهُمْ مَّوَدَّةً ۭ وَاللّٰهُ قَدِيْرٌ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ
رَّحِيْمٌ ﴿7﴾

لَا يَنْهٰىكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِيْنَ لَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ فِي
الدِّيْنِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ اَنْ تَبَرُّوْهُمْ
وَتُقْسِطُوْٓا اِلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ﴿8﴾

(4) ఇబ్రాహీమ్‌లో, ఆయన సహచరులలో మీకై ఒక మంచి ఆదర్శం ఉన్నది. వారు తమ జాతివారితో స్పష్టంగా ఇలా అన్నారు, "మీపట్ల, దేవుణ్ణి వదలి మీరు పూజించే ఇతర దైవాల పట్ల మేము పూర్తిగా విసిగిపోయాము. మేము మిమ్మల్ని తిరస్కరించాము. మీరు ఏకైక ప్రభువైన అల్లాహ్‌ను విశ్వసించనంతవరకు మాకూ మీకూ మధ్య విరోధ, విద్వేషాలు ఉండిపోతాయి. అయితే ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రితో ఇలా అనటం, "నేను మీ మన్నింపు కొరకు తప్పకుండా అల్లాహ్‌కు విన్నవిస్తాను" మీ కొరకు అల్లాహ్ నుండి మరేదీ పొందే అధికారం నాకు లేదు (మాత్రం మినహాయించదగినది). "మా ప్రభూ! మేము నిన్నే నమ్ముకున్నాము, నీ వైపునకే మేము మరలాము, నీ సన్నిధికే మేము మరలిరావలసి ఉన్నది. (5) ప్రభూ! మమ్మల్ని అవిశ్వాసుల కొరకు పరీక్షా విషయంగా చేయకు. ప్రభూ! మా తప్పులను మన్నించు, నిస్సందేహంగా నీవే మహాశక్తి సంపన్నుడవు, గొప్ప వివేకవంతుడవూను." (6) వారి (జీవన సరళి)లోనే మీకూ, అల్లాహ్‌నూ, అంతిమ దినాన్నీ నమ్ముకున్న ప్రతి వ్యక్తికీ గొప్ప ఆదర్శం ఉన్నది. ఎవడైనా దీనికి విముఖుడైతే, అల్లాహ్ ఏ అవసరమూ లేనివాడు, స్వతహాగా ప్రశంసనీయుడు. (7) బహుశా మీకు – మీ విరోధులకూ మధ్య ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అల్లాహ్, ప్రేమను కలిగించటం అసంభవమేమీ కాదు. అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు; ఇంకా ఆయన క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (8) ఎవరైతే ధర్మం విషయంలో మీతో యుద్ధం చేయలేదో, మిమ్మల్ని మీ ఇళ్ళ నుండి వెళ్లగొట్టలేదో, వారిపట్ల మీరు మంచితనంతో, న్యాయంతో వ్యవహరిం చటాన్ని అల్లాహ్ నిరోధించదు. అల్లాహ్ న్యాయం చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ
وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ
إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ ؕ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ۚ
فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى
الْكُفَّارِ ؕ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ؕ
وَآتُوهُم مَّا أَنفَقُوا ؕ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن
تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ؕ وَلَا
تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ
وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا ؕ ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ ؕ يَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ ؕ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ
فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ
مَا أَنفَقُوا ؕ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ
مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

(9) ఎవరు మీతో ధర్మం విషయంలో యుద్ధం చేశారో, మిమ్మల్ని మీ ఇళ్ల నుండి బహిష్కరించారో, మిమ్మల్ని బహిష్కరించటంలో పరస్పరం సహకరించుకున్నారో వారితో మీరు స్నేహం చేయటాన్ని మాత్రం అల్లాహ్ వారిస్తున్నాడు. అటువంటి వారితో స్నేహం చేసేవారే దుర్మార్గులు.
(10) ఓ విశ్వాసులారా! విశ్వసించిన స్త్రీలు మీ వద్దకు వలస వచ్చినప్పుడు పరీక్షించి తెలుసుకోండి. వారి విశ్వాసం ఎంత వాస్తవమైనదో అల్లాహ్‌యే బాగా ఎరుగును. తరువాత, వారు విశ్వసించినవారే అని మీకు తెలిస్తే, వారిని అవిశ్వాసుల వద్దకు తిరిగి పంపకండి. వారూ అవిశ్వాసులకు ధర్మసమ్మతం కారు, అవిశ్వాసులూ వారికి ధర్మసమ్మతం కారు, అవిశ్వాసులైన వారి భర్తలు వారికిచ్చిన 'మహర్' వారికి తిరిగి ఇచ్చివెయ్యండి. మీరు వారికి ఇవ్వవలసిన మహర్ వారికి ఇచ్చివేస్తే, అప్పుడు మీరు వారిని వివాహమాడటంలో దోషం లేదు. స్వయంగా మీరు కూడ అవిశ్వాసులైన స్త్రీలను మీ వివాహ బంధంలో ఆపి ఉంచకండి. అవిశ్వాసులైన మీ భార్యలకు మీరు ఇచ్చిన మహర్‌ను అడిగి వెనక్కి తీసుకోండి. అలాగే అవిశ్వాసులు విశ్వాసినులైన తమ భార్యలకు ఇచ్చిన మహర్‌ను వారు తిరిగి తీసుకోవచ్చు. ఇది అల్లాహ్ ఆజ్ఞ. ఆయన మీ మధ్య తీర్పు చేస్తున్నాడు. ఆయన సర్వమూ తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను. (11) ఒకవేళ అవిశ్వాసినులైన మీ భార్యల మహర్‌లోని కొంతభాగమేదైనా అవిశ్వాసుల నుండి మీకు తిరిగి లభించకపోతే, తరువాత మీ వంతు వచ్చినప్పుడు, ఎవరి భార్యలైతే ఆ వైపున ఉండిపోయారో, వారికి వారు ఇచ్చి ఉన్నంత మహర్ మొత్తాన్ని చెల్లించండి. మీరు విశ్వసించిన దేవునికి భయపడుతూ ఉండండి.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَآءَكَ الْمُؤْمِنٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلٰٓى اَنْ لَّا يُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَيْـًٔا وَّلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِيْنَ وَلَا يَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَاْتِيْنَ بِبُهْتَانٍ يَّفْتَرِيْنَهٗ بَيْنَ اَيْدِيْهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيْنَكَ فِيْ مَعْرُوْفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿12﴾

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوْا مِنَ الْاٰخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ اَصْحٰبِ الْقُبُوْرِ ۧ ﴿13﴾ ع 2/7/8

(12) ఓ ప్రవక్తా! విశ్వసించిన స్త్రీలు బైఅత్ చేయటానికి నీ వద్దకు వచ్చి, తాము ఎవరినీ అల్లాహ్‌కు సాటిగా కల్పించము అనీ, దొంగతనం చేయము అనీ, వ్యభిచారం చేయము అనీ, తమ సంతానాన్ని హత్య చేయము అనీ, తమ కాళ్లూ చేతుల మధ్య ఏ అపనిందనూ కల్పించి తీసుకురాము అనీ, ధర్మసమ్మతమైన మంచి విషయాలలో మీకు అవిధేయత చూపము అనీ ప్రమాణం చేస్తే, వారి నుండి బైఅత్ తీసుకో; వారిని క్షమించు అని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ఎంతో క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (13) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురిఅయిన వారిని మీ స్నేహితులుగా చేసుకోకండి. సమాధులలో పడి ఉన్న అవిశ్వాసులు నిరాశచెందినట్లుగా, వారు పరలోకం పట్ల నిరాశచెందారు.

1 – 13 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : వలసపోయిన తరువాత కూడా అవిశ్వాసులతో రహస్య సంబంధాలు కలిగి ఉన్న బలహీన ముస్లిములను హెచ్చరించడం జరిగింది. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు ద్రోహం తలపెడితే తీర్పుదినం నాడు విపత్కర పరిణామాల్ని ఎదుర్కొనవలసి వస్తుందని మందలించడం జరిగింది. ఆ రోజు బంధుమిత్ర సంబంధాలన్నీ సమాప్తమవుతాయని గుర్తు చేయబడింది. ఇబ్రాహీమ్ (అ) అల్లాహ్ కొరకు వలసవెళ్ళారు. అల్లాహ్ కొరకు బంధువులను, మిత్రులను అందరినీ వదులుకున్నారు.

అదే విధంగా మక్కా నుండి వలస వచ్చిన స్త్రీలను పరీక్షించుకోనంత వరకు ముస్లిముల్లో చేర్చరాదని, ఆదేశించడం జరిగింది. ఇస్లాం కొరకు వలసవచ్చిన స్త్రీలతో ఇస్లాంపై జీవితం గడుపుతామని వాగ్దానం తీసుకోమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. చివరగా యూదులతో, అవిశ్వాసులతో స్నేహ సంబంధాలు ఉంచరాదని, ఇద్దరి పర్యవసానం ఒకటే అని స్పష్టపరచబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం ప్రకారం దీని ప్రారంభ వాక్యాలు హాతిబ్ బిన్ అబీ బల్తఅ గురించి అవతరించాయి. వీరు బద్ర్ సంగ్రామంలో పాల్గొన్నవారిలో మొట్టమొదట వలసపోయిన వారిలో ఒకరు. హుదైబియా ఒప్పందం తరువాత మక్కా అవిశ్వాసులు వాగ్దాన భంగానికి పాల్పడ్డారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మక్కాపై దండయాత్ర చేసే నిర్ణయం తీసుకున్నారు. యుద్ధానికి సిద్ధం కమ్మని ముస్లిములను ఆదేశించారు. అయితే ఇది మక్కాపై అని చాలా కొద్దిమందికే తెలియపర్చడం జరిగింది. హాతిబ్ బిన్ అబీ బల్తఅ మక్కాకు చెందిన వారు కారు. వేరే ప్రాంతం నుండి, ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ ద్వారా వచ్చి స్థిరపడ్డారు. ఆయన మాత్రం మక్కా నుండి మదీనాకు వలసపోయారు. కాని

ఆయన సంతానం, సోదరులు పినతండ్రి ఇంకా మక్కాలోనే ఉన్నారు. ఒకవేళ ముస్లిములు మక్కాపై దండయాత్ర చేస్తే అక్కడి ముస్లిములు తమ బంధువులను కాపాడుకుంటారు. కాని తన బంధువులను ఖురైష్ ప్రజలు రక్షించాలంటే వారికి ఏదోవిధంగా సహకరించాలి అనే ఆలోచన ఆయనకు తట్టింది. (బుఖారీ, ముస్లిమ్, అహ్మద్). అప్పుడు ఆయన సారహ్ అనే స్త్రీకి రహస్య ఉత్తరం ఇచ్చి మక్కా పంపారు. ఈ సంగతి దైవవాణి ద్వారా ప్రవక్త (స) కు తెలిసింది. ప్రవక్త (స) వెంటనే అలీ (ర), అబూమర్సద్, జుబేర్ బిన్ అవ్వామ్‌లను పంపారు. ఆమె మీకు రౌజఖాఖ్‌లో కలుస్తుందని, ఒకవేళ ఆమె ఉత్తరం ఇచ్చివేస్తే విడిచి పెట్టమని, లేదా చంపివేయమని సూచించారు. వారు ఆమెను రౌజఖాఖ్‌లో పట్టుకున్నారు. అనేక విధాలుగా హెచ్చరించిన తరువాత ఆమె తన జడలో దాచి ఉంచిన ఉత్తరాన్ని తీసిఇచ్చింది. అందులో హాతిబ్ ప్రవక్త (స) పథకాలను గురించి అవిశ్వాసులకు తెలియపరిచారు. నీవిలా ఎందుకు చేసావని అతన్ని ప్రవక్త (స) ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఆయన ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! నా గురించి తొందర పడకండి అని, ఉత్తరం వ్రాయడానికి గల కారణాన్ని విన్నవించుకున్నారు.

ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో 'ఇతను సత్యం పలుకుతున్నాడు' అని అన్నారు. అప్పుడు ఉమర్ (ర) ప్రవక్త (స)తో, మీరు ఆజ్ఞాపిస్తే ఇతని మెడ నరికివేస్తాను' అని అన్నారు. దానికి "ఇతను బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నాడు. అందులో పాల్గొన్న వారందరి గురించి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు" అని ప్రవక్త (స) బదులిచ్చారు. అది విని ఉమర్ (ర) కన్నీళ్ళు కార్చి, అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తకే బాగా తెలుసు అని అన్నారు.

వాక్యం చివర అవిశ్వాసులతో స్నేహ సంబంధాలు కలిగి ఉన్నవారు మార్గభ్రష్టులౌతారు అని విశదపర్చబడింది. అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌లో అనేకచోట్ల అవిశ్వాసులతో, విగ్రహారాధకులతో, యూదులు మరియు క్రైస్తవులతో స్నేహ సంబంధాలు కలిగి ఉండరాదని కఠినంగా హెచ్చరించారు. (అన్నిసా : 144).

3 : మీరు ఏ సంతానం, బంధువుల కోసం అవిశ్వాసులతో స్నేహం చేయదలిచారో వారు తీర్పుదినం నాడు నరకాగ్ని శిక్ష నుండి మిమ్మల్ని కాపాడలేరు. ఆ రోజు ఒకరి నుండి ఇంకొకరు వేరైపోతారు. ఎవరూ ఎవరికీ పనికిరారు. అలాంటప్పుడు ఇతరుల కోసం మీ పరలోకాన్ని ఎందుకు నాశనం చేసుకుంటారు? మీరు చేస్తున్నవన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు. ఆయనకు భయపడుతూ, ఆయనకు ప్రీతి కలిగించే కార్యాల్నే చేస్తూ ఉండండి అని హితబోధ చేయబడింది.

4 : విగ్రహారాధకులకు చాల దూరంగా ఉండాలని హెచ్చరిస్తూ ఇబ్రాహీమ్, అతని అనుచరుల జీవితాన్ని ఆదర్శంగా ఎన్నుకొమ్మని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. వారు అల్లాహ్ శత్రువులతో సంబంధాలు త్రెంచుకోవటంలో ఏమాత్రం వెనుకాడలేదు. బంధువు గురించి కూడా ఆలోచించకుండా తెగించి ప్రకటించారు. మీరు బహుదైవారాధకులని, మేము ఏక దైవారాధకులమని స్పష్టంగా తెలియపరిచారు. అయితే ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రితో మీ గురించి అల్లాహ్‌తో దుఆ చేస్తానని వాగ్దానం చేసారు. కాని తన తండ్రి విశ్వసించడనే విషయం తెలిసిన తరువాత తన తండ్రి గురించి దుఆ చేయడం మానివేసారు.

10 : హుదైబియా ఒప్పందం ప్రకారం, "మక్కా అవిశ్వాసి ఇస్లాం స్వీకరించి మదీనా వలసపోతే ప్రవక్త (స) అతన్ని మక్కా పంపివేయాలి. ఒకవేళ మదీనా నుండి మక్కా వెళ్ళిపోతే తిరిగి పంపడం జరుగదు అనే ఒప్పందం కూడా ఉండేది. అయితే ఇందులో స్త్రీల గురించి ఏమీ పేర్కొనబడలేదు. ఆ తరువాత ఉమ్మె కుల్సుమ్ బిన్తె ఉఖ్బ బిన్ అబీ ముయీత్, ఇంకా ఇతర ముస్లిం స్త్రీలు మక్కా నుండి మదీనా వలసపోయారు. అప్పుడు 10, 11 వాక్యాలు అవతరించాయి. వీటి ప్రకారం ప్రవక్త (స) వారిని తిరిగి పంపలేదు.

ఇటువంటి స్త్రీలను పరీక్షించాలని, అయితే వాస్తవం అల్లాహ్‌కే తెలుసునని, వారు విశ్వాసులని తేలితే వారిని

వారి అవిశ్వాస భర్తలవద్దకు పంపరాదని, ఎందుకంటే ఇప్పుడు విశ్వాస స్త్రీ అవిశ్వాస పురుషునికి ధర్మసమ్మతం కాదని, విశ్వాసం వారిద్దరి మధ్య ఉన్న సంబంధాలను తెంచివేసిందని ఆదేశించబడింది. అదేవిధంగా ప్రవక్త సహచరులకు కూడా తమ అవిశ్వాస భార్యలతో సంబంధాలు త్రెంచుకోమని, ఇకముందు, అవిశ్వాస స్త్రీలను వివాహమాడరాదని ఆదేశించడం జరిగింది. ఈ వాక్యం అవతరించిన తర్వాత ఉమర్ (ర), తల్‌హా బిన్ ఉబేదుల్లాహ్ (ర) తమ అవిశ్వాస భార్యలకు విడాకులు ఇచ్చివేసారు.

అల్లాహ్ ఆదేశం : ఒకవేళ ఏ స్త్రీ అయినా ధర్మభ్రష్టతకు పాల్పడి అవిశ్వాసుల వద్దకు వెళ్ళిపోతే, అవిశ్వాసిని పెళ్ళాడితే, ఆ అవిశ్వాస భర్త మహ్‌ర్‌ను మొదటి ముస్లిం భర్తకు తిరిగి ఇవ్వకపోతే, తరువాత ముస్లిములకు, అవిశ్వాసులకు యుద్ధం జరిగితే, అందులో ముస్లిములు యుద్ధ ధనం పొందితే దాని నుండి (అంటే మాలె గనీమత్ నుండి) ప్రభుత్వం అతని మహర్ సొమ్ము చెల్లిస్తుంది.

ప్రవక్త (స) అనుచరుల భార్యలు మార్గభ్రష్టత్వానికి గురై అవిశ్వాసుల వద్దకు వెళ్ళిపోతే, ముస్లిములకు యుద్ధ ధనం లభిస్తే ముందు అనుచరులకు వారి మహ్‌ర్‌ను తిరిగి ఇచ్చివేయడం జరిగేది. ఆ తరువాత మిగిలిన యుద్ధ ధనాన్ని అందరికీ పంచిపెట్టటం జరిగేది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

11 : దీన్ని స్త్రీల వాక్యం అని కూడా అంటారు. ఇందులో మక్కా విజయం సందర్భంగా అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)కు స్త్రీలతో వాగ్దానం తీసుకునే అనుమతి ఇచ్చాడు. ప్రవక్త (స) సఫా కొండపై కూర్చొని స్త్రీలతో వాగ్దానం తీసుకున్నారు. అనేకమంది స్త్రీలు తండోపతండాలుగా వచ్చి ఇస్లాం స్వీకరించారు.

ఆయిషహ్ (ర) ఉల్లేఖనం : స్త్రీలు మక్కా నుండి మదీనా వలస వచ్చేవారు, ప్రవక్త (స) వారి విశ్వాసాన్ని పరీక్షించేవారు. ఎవరి పట్ల సంతృప్తి చెందితే వారితో 'నేను నీతో వాగ్దానం తీసుకున్నాను' అని పలికేవారు. అల్లాహ్ సాక్షి! ఆయన స్త్రీ చేతిపై తన చేతిని ఏనాడూ పెట్టలేదు. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం. 4512)

అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను స్త్రీలతో అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించం, దొంగతనం చేయం, వ్యభిచారానికి పాల్పడం, తమ సంతానాన్ని చంపం అనే విషయాలపై వాగ్దానం తీసుకోమని ఆదేశించాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

12 : ఇందులో అల్లాహ్ విశ్వాసులను అవిశ్వాసులతో స్నేహ సంబంధాలు ఉంచరాదని, స్నేహం చేసి అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురికారాదని హెచ్చరించాడు. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఈ వాక్యం యూదులకే వర్తిస్తుందని అభిప్రాయపడుతున్నారు. అయితే ఈ వాక్యం అవిశ్వాసులందరికీ వరిస్తుంది అనేది వాస్తవం. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 61. అస్ సఫ్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ సఫ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 14 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో తమ విశ్వాసాన్ని ధృఢపరచుకోవాలని, అల్లాహ్ మార్గంలో ప్రాణాలకు తెగించి కృషి చేయాలని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. ఇందులో విశ్వాస బలహీనులను కపటులను, సత్యవిశ్వాసులను కూడా ఉద్దేశించడం జరిగింది. వివిధ చోట్ల వివిధ రకాలుగా ప్రవర్తించేవారు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురవుతారని, అల్లాహ్ మార్గంలో సీసపు గోడలా నిలబడేవారే అల్లాహ్ దృష్టిలో ప్రియభక్తులని తెలియపర్చటం జరిగింది.

ఆ తరువాత మూసా (అ), ఈసా (అ) పట్ల బనీ ఇస్రాయీల్ ప్రవర్తనను గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. అంతేకాక, బనీ ఇస్రాయీల్‌లా కాకూడదని ముస్లిములను హెచ్చరించబడింది. ఆ తరువాత ఉభయ లోకాల్లో సాఫల్యమార్గం ఒక్కటే అని, అది అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించటం. అల్లాహ్ మార్గంలో ధన ప్రాణాలతో పోరాడటం అని బోధించబడింది. ఈసా (అ) సహచరులు ఆయనకు సహకరించినట్లు మీరూ సహకరించాలని ముస్లిములను ఉపదేశించబడింది.

آیاتها 14 — 61 سورة الصف مدنية — ركوعاتها 2

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الۡاَرۡضِ
وَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿1﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لِمَ تَقُوۡلُوۡنَ مَا لَا
تَفۡعَلُوۡنَ ﴿2﴾

كَبُرَ مَقۡتًا عِنۡدَ اللّٰهِ اَنۡ تَقُوۡلُوۡا مَا لَا
تَفۡعَلُوۡنَ ﴿3﴾

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِيۡنَ يُقَاتِلُوۡنَ فِيۡ سَبِيۡلِهٖ صَفًّا
كَاَنَّهُمۡ بُنۡيَانٌ مَّرۡصُوۡصٌ ﴿4﴾

## 61. అస్ సఫ్

**ఆయత్‌లు** : 14 **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతున్నది. ఆయన ఆధిక్యత కలవాడు, వివేకవంతుడూను.

(2) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు చేయలేని విషయాన్ని చేస్తాము అని ఎందుకు చెపుతారు?

(3) మీరు చేయని దానిని చేస్తాము అని చెప్పటం అల్లాహ్ దృష్టిలో అత్యంత అయిష్టమైన విషయం.

(4) అసలు అల్లాహ్‌కు ఆయన మార్గంలో సీసంతో పోసిన గోడవలె ధృఢమైన బారులు తీరి నిలబడి పోరాడే వారంటేనే ఇష్టం.

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُوْنَنِيْ وَقَدْ
تَّعْلَمُوْنَ اَنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ ۭ فَلَمَّا زَاغُوْٓا
اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفٰسِقِيْنَ ﴿5﴾

وَاِذْ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ يٰبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ اِنِّيْ
رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ
التَّوْرٰىةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُوْلٍ يَّاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِي اسْمُهٗٓ
اَحْمَدُ ۭ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا ھٰذَا سِحْرٌ
مُّبِيْنٌ ﴿6﴾

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ
يُدْعٰٓى اِلَى الْاِسْلَامِ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿7﴾

يُرِيْدُوْنَ لِيُطْفِــــُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ
نُوْرِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿8﴾

هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ۧ ﴿9﴾ ع 1 9 9

(5) మూసా తన జాతివారితో అన్న ఈ విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో; "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీరు నన్ను ఎందుకు వేధిస్తున్నారు? నేను మీ వద్దకు అల్లాహ్‌చే పంపబడిన ప్రవక్తనని మీకు తెలుసు కదా!" ఆ తరువాత వారు వక్రమార్గాన్ని అవలంబించినప్పుడు, అల్లాహ్ కూడా వారి హృదయాలను వంకరగానే ఉండేలా వదిలేశాడు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులకు సన్మార్గం చూపడు. (6) మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా అనిన మాటలను జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, "ఓ ఇస్రాయీల్ సంతతి వారలారా! నేను మీ వద్దకు అల్లాహ్‌చే పంపబడిన సందేశహరుణ్ణి; నాకు పూర్వం వచ్చిన తౌరాత్ గ్రంథాన్ని ధృవపరుస్తున్నాను; నా తరువాత అహ్మద్ అనే ప్రవక్త రాబోతున్నాడు అనే శుభవార్తను అందజేస్తున్నాను. అయితే ఆయన వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తెచ్చినప్పుడు, వారు ఇది పూర్తిగా మాయాజాలమే అని అన్నారు. (7) ఇక ఇస్లాం సందేశం అందజేయబడుతున్నప్పటికీ, అల్లాహ్‌పై అపనిందలు మోపేవాడి కంటే పరమ దుర్మార్గుడెవడు? అటువంటి దుర్మార్గులకు అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపడు. (8) వారు అల్లాహ్ జ్యోతిని తమ నోటితో ఊది ఆర్పగోరుతున్నారు. కాని అవిశ్వాసులకు ఎంత సహించరానిదైనాసరే అల్లాహ్ తన జ్యోతిని పూర్తిగా పరిపూర్ణం చేయటానికే నిర్ణయించుకున్నాడు.

(9) ఆయనే తన ప్రవక్తకు మార్గదర్శకత్వాన్నీ, సత్యధర్మాన్నీ ఇచ్చి పంపాడు, దానిని సకల ధర్మాలపై ఆధిక్యం వహించే ధర్మంగా చేయటానికి, ఈ విషయం బహు దైవారాధకులకు ఎంత అయిష్టమైనా సరే.

1 – 9 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : కొందరు ముస్లిములు జిహాద్ విధించబడకముందు అల్లాహ్‌కు ఏ సత్కార్యం ప్రియమైనదో తెలిస్తే మేము దాన్ని ఆచరించే వాళ్ళం అని అన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ దైవవాణి ద్వారా తన ప్రవక్తకు అల్లాహ్‌కు అన్నిటికంటే ఇష్టమైన సత్కార్యం అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయడం అని తెలియపరిచాడు. కాని జిహాద్‌కు సిద్ధంకమ్మని ఆదేశించినపుడు వారు వెనుకడుగు వేసారు. అప్పుడు ఈ వాక్యాలు అవతరించాయి. అంతేకాక విశ్వాస

| | |
|---|---|
| (10) ఓ విశ్వాసులారా! మిమ్మల్ని వ్యధాభరితమైన శిక్ష నుండి రక్షించే వ్యాపారమేదో నేను మీకు తెలుపనా? | يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَٰرَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿10﴾ |
| (11) విశ్వసించండి అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను. పోరాడండి అల్లాహ్ మార్గంలో మీ సంపదలను, మీ ప్రాణాలను ధారపోసి. మీరు గనక గ్రహిస్తే, ఇదే మీకు మేలైనది. | تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿11﴾ |

వాగ్దానం చేసిన తర్వాత అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి చేయనివారు వాస్తవంగా యూదుల అడుగుజాడలపై నడుస్తున్నారు అని విమర్శించడం జరిగింది. ఈసా (అ) పట్ల కూడా వారు ఇలాగే ప్రవర్తించారు. తౌరాతులోని భవిష్యవాణి ప్రకారమే ఈసా (అ) వచ్చారు. ఆ తరువాత ఇస్లాం అల్లాహ్ వెలుగని దీన్ని ఎవరూ ఆర్పలేరని, ఇది ఇతర ధర్మాలపై ఆధిక్యత పొందుతుందని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

2 : జిహాద్ ఆదేశాలు రాకముందు కొందరు ముస్లిములు అల్లాహ్‌కు ఇష్టమైన సత్కార్యం ఏమిటో తెలిస్తే మేము చేస్తాం అని అనేవారు. ఆ వెంటనే అల్లాహ్ దైవవాణి ద్వారా అల్లాహ్‌పై విశ్వాసం, అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి అని తన ప్రవక్తకు తెలియజేశాడు. జిహాద్ ఆదేశాలు రాగానే ఆ ముస్లిములు దాన్నీ భారంగా భావించారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. విశ్వాస వాగ్దానం చేసిన తరువాత విశ్వాసి అసత్యం పలుకరాదు, వాగ్దాన భంగం చేయరాదు. ఆదేశించిన విధంగా ఆచరించాలి. చేయని సత్కార్యం గురించి గొప్పలు చెప్పుకోకూడదు. అదేవిధంగా చేసే ఉద్దేశ్యం లేనిదాన్నీ గురించి వాగ్దానాలు చేయరాదు.

5 : మూసా (అ) దైవప్రవక్త అని తెలిసి కూడా బనీ ఇస్రాయీల్ ఆయన్ని అనరాని మాటలతో మనస్తాపం కలిగించేవారు. శారీరక లోపాలు ఉన్నవాడని విమర్శించేవారు. అయితే ఆయనలో ఎటువంటి లోపమూ లేదు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

6 : అంటే తెలిసిన తరువాత కూడా సత్యాన్ని తిరస్కరించారు, సత్యాన్ని కాదని అసత్యాన్ని, మంచిని కాదని చెడును, విశ్వాసాన్ని కాదని అవిశ్వాసాన్ని అనుసరించారు. అందువల్లే అల్లాహ్ వారిని శాశ్వతంగా రుజుమార్గానికి దూరం చేసాడు. ఇది అల్లాహ్ సాంప్రదాయం. ఎల్లప్పుడూ వక్రమార్గాన్ని అనుసరిస్తూ ఉంటే హృదయాలపై సీలువేయబడటం ఖాయం. దీనికి అలవాటు పడినవారు దానికి అనర్హులౌతారు. దీన్ని ఎవరూ మార్చలేరు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసిన వారికి ఎవరూ రుజుమార్గం చూపలేరు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

7 : అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు అంటగట్టే వాడికంటే దుర్మార్గుడు ఎవడూ లేడు. వాడిని సత్యంవైపు, ఏకత్వం వైపు పిలిచినా సరే, మీరేచెప్పండి, ఇటువంటి వారికి రుజుమార్గం ఎలా లభిస్తుంది? కళ్ళు ఉండికూడా చూడనివాడు అంధునికంటే పరమ నీచుడు. (ఇబ్నె కసీర్)

8 : వారు అసత్యం ద్వారా సత్య దీపికను ఆర్పివేయాలని కోరుతున్నారు – గాలి ద్వారా సూర్యకాంతిని ఆర్పివేయాలని ప్రయత్నించినట్లు. అయితే దుర్మార్గుల కుట్రల వల్ల, రహస్య సమాలోచనల వల్ల ఇస్లామ్ వెలుగు ఎలా నాశనం కాగలదు? ఇస్లాం పరిపూర్ణ ధర్మంగా విలసిల్లుతుందనేది అల్లాహ్ తుది నిర్ణయం. అవిశ్వాసుల కళ్ళు ఈర్ష్యకు గురైతే గురికానివ్వండి. (ఇబ్నెకసీర్)

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ
عَدْنٍ ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۙ﴿12﴾
وَاُخْرٰى تُحِبُّوْنَهَا ۭ نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيْبٌ ۭ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿13﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْٓا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ
عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ اِلَى
اللّٰهِ ۭ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ
طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ وَكَفَرَتْ طَّاۗىِٕفَةٌ ۚ
فَاَيَّدْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلٰي عَدُوِّهِمْ فَاَصْبَحُوْا
ظٰهِرِيْنَ ﴿14﴾ ع 2 5 10

(12) అప్పుడు అల్లాహ్ మీ పాపాలను క్షమిస్తాడు, మిమ్మల్ని సెలయేళ్ళు ప్రవహించే వనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అంతేకాదు, శాశ్వతమైన ఆ స్వర్గవనాలలో మీకు ఎంతో అందమైన గృహాలను ప్రసాదిస్తాడు. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం. (13) మీరు కోరుకుంటున్న ఇతర వస్తువులు కూడా మీకు అనుగ్రహిస్తాడు – అవి అల్లాహ్ నుండి పొందే సహాయం మరియు త్వరలో లభించబోయే విజయం. ఓ ప్రవక్తా! ఈ శుభవార్తను విశ్వాసులకు అందజెయ్యి. (14) ఓ విశ్వాసులారా! మర్యమ్ కుమారుడు ఈసా, హవారీలతో అన్నట్లు మీరు అల్లాహ్‌కు సహాయకులు కండి. వారితో ఈసా ఇలా అన్నాడు, "అల్లాహ్ మార్గంలో నాకు సహాయ పడేవారు ఎవరైనా ఉన్నారా?" దానికి హవారీలు, "మేము ఉన్నాము అల్లాహ్‌కు సహాయకులం" అని సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు ఇస్రాయీల్ సంతతిలోని ఒక వర్గం విశ్వసించింది, మరొక వర్గం తిరస్కరించింది. తరువాత మేము విశ్వసించిన వారిని వారి శత్రువులకు వ్యతిరేకంగా బలపరిచాము. వారే ఆధిక్యం వహించారు.

10 – 14 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : అల్లాహ్ మార్గంలో కృషిచేసేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడని పై వాక్యాల్లో పేర్కొనడం జరిగింది. వీరు ఉక్కు గోడలా స్థిరంగా ఉండి పోరాడుతారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ విశ్వాసులకు అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించి అల్లాహ్ మార్గంలో ధన ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడటమే సాఫల్య రహస్యం అని సూచించాడు. అంతేకాక ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాస బలహీనులకు రుజుమార్గాన్ని అవలంబించమని సూచించబడింది. చివరగా ఈసా యొక్క అనుచరుల మార్గాన్ని అవలంబించమని సందేశం ఇవ్వబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

10 : కొందరు ముస్లిములు గొప్ప సత్కార్యాలు ఏవి అని తెలుసుకోగోరారు. అప్పుడు ఈ సూరాలోని అనేక వాక్యాలు అవతరించబడ్డాయి. ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ సత్కార్యాలను వ్యాపారంతో పోల్చాడు. ఎందుకంటే వ్యాపారం వల్ల లాభం కలుగుతుంది. అదేవిధంగా సత్కార్యాల వల్ల నరక శిక్ష నుండి విముక్తి లభిస్తుంది.

13 : అంటే ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడితే, ఆయన ధర్మం కొరకు కృషి సలిపితే అల్లాహ్ కూడా మీకు సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడు. (ఇబ్నె కసీర్)

అంటే ఈ వాక్యం విజయానికి కొన్ని దినములు ముందు అవతరించింది. అంటే విశ్వాసులను అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా ప్రోత్సహించడమే, వారిని సమర్థించడమే దీని ప్రధాన ఉద్దేశం. అందువల్లే విశ్వాసులకు శుభవార్త తెలియపర్చమని తన ప్రవక్తను ఆదేశించడం జరిగింది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం తప్పక నెరవేరుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

14 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ముస్లిములను ఎల్లప్పుడూ తమ ప్రాణాల ద్వారా, ధన సంపదల ద్వారా, పలుకుల ద్వారా, చేతల ద్వారా దైవధర్మానికి సహాయ సహకారాలు అందించవలసిందిగా కోరాడు. ఈసా (అ) అనుచరులు దైవధర్మానికి సహాయ పడతామని వాగ్దానం చేసారు. వాళ్ళు కూడా అనేక విధాలుగా తమ ప్రవక్తకు సహాయపడ్డారు. ఇక్కడ అంతిమ ప్రవక్త (స) ను ఖురైషులు తిరస్కరించారు. మదీనా వారు సహాయం చేసారు. మీరు మదీనాకు వలస వస్తే మేము మీకు అనేక విధాలుగా సహాయం అందిస్తామని వాగ్దానం చేసారు. అందువల్లే వారికి అల్లాహ్ 'అన్సార్‌లు' (సహాయకులు) అని నామకరణం చేసాడు. ఇది వీరి బిరుదు అయిపోయింది. వీరికి విజయం ప్రాప్తించింది. సాఫల్యం సిద్ధించింది.

ఇందులో విశ్వాసులకు సాఫల్య శుభవార్త ఇవ్వబడిందని పలువురు విద్వాంసుల అభిప్రాయం. అయితే షరతు ఏమిటంటే సత్య ధర్మసంస్థాపనకు తోడ్పడాలి. విభేదాలకు దూరంగా ఉండాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

## 62. అల్ జుముఅహ్ సూరా పరిచయం

సూరహ్ జుముఅహ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 11 వాక్యాలు, రెండు రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్ ప్రారంభ వాక్యాల్లో ఇబ్రాహీమ్ (అ) దుఆను గురించి సూచించడం జరిగింది. వారి ప్రార్థనా ఫలంగానే ముహమ్మద్ (స)ను దైవప్రవక్తగా పంపించాడు అల్లాహ్. ఇందులో కొంతమంది ముస్లిములను హెచ్చరించటం జరిగింది. వీరు ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి జుమా (నమాజు) మర్యాదలను, ప్రవక్త (స) పట్ల భక్తి ప్రపత్తులను విస్మరించారు. ముస్లిములు సాఫల్యం పొందాలంటే యూదులను, అవిశ్వాసులను అనుకరించరాదని హెచ్చరించడం జరిగింది.

ركوعاتها 2 | 62 سورة الجمعة مدنية | آياتها 11

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ الۡمَلِكِ
الۡقُدُّوۡسِ الۡعَزِيۡزِ الۡحَكِيۡمِ ﴿1﴾
هُوَ الَّذِىۡ بَعَثَ فِى الۡاُمِّيّٖنَ رَسُوۡلًا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُوۡا
عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيۡهِمۡ وَيُعَلِّمُهُمُ الۡكِتٰبَ
وَالۡحِكۡمَةَ وَاِنۡ كَانُوۡا مِنۡ قَبۡلُ لَفِىۡ ضَلٰلٍ
مُّبِيۡنٍ ﴿2﴾
وَّاٰخَرِيۡنَ مِنۡهُمۡ لَمَّا يَلۡحَقُوۡا بِهِمۡ ؕ وَهُوَ الۡعَزِيۡزُ
الۡحَكِيۡمُ ﴿3﴾
ذٰلِكَ فَضۡلُ اللّٰهِ يُؤۡتِيۡهِ مَنۡ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو
الۡفَضۡلِ الۡعَظِيۡمِ ﴿4﴾
مَثَلُ الَّذِيۡنَ حُمِّلُوا التَّوۡرٰىةَ ثُمَّ لَمۡ يَحۡمِلُوۡهَا
كَمَثَلِ الۡحِمَارِ يَحۡمِلُ اَسۡفَارًا ؕ بِئۡسَ مَثَلُ
الۡقَوۡمِ الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى
الۡقَوۡمَ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿5﴾

## 62. అల్ జుముఅహ్

**ఆయత్‌లు : 11** **అవతరణ : మదీనాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) ఆకాశాలలోని ప్రతి వస్తువూ, భూమిలోని ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతోంది. ఆయన విశ్వసామ్రాట్టు, ఎంతో పరిశుద్ధుడు, అత్యంత శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడు. (2) ఆయనే నిరక్షరాస్యులలో ఒక ప్రవక్తను స్వయంగా వారి నుండే ప్రభవింపజేసాడు. ఆ ప్రవక్త వారికి ఆయన వాక్యాలను వినిపిస్తున్నాడు. వారిని పరిశుద్ధ పరుస్తున్నాడు. వారికి గ్రంథాన్నీ, వివేకాన్నీ బోధిస్తున్నాడు. వాస్తవానికి దీనికి పూర్వం వారు పూర్తిగా మార్గం తప్పి ఉన్నారు. (3) ఇంకా వారితో చేరని ఇతరుల కొరకు కూడ. అల్లాహ్ అత్యంత శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను. (4) ఇది అల్లాహ్ అనుగ్రహం, తాను కోరినవారికి దానిని ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన గొప్ప అనుగ్రహశాలి.

(5) తౌరాత్ గ్రంథ బాధ్యతా భారం మోపబడి నప్పటికీ, దానిని మోయనివారు, పుస్తకాల బరువును మోసే గాడిదను పోలి ఉన్నారు. అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారి పోలిక దీనికంటే కూడ ఘోరమైనది. ఇటువంటి దుర్మార్గులకు అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపడు.

قُلۡ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ هَادُوۡۤا اِنۡ زَعَمۡتُمۡ اَنَّكُمۡ اَوۡلِيَآءُ
لِلّٰهِ مِنۡ دُوۡنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الۡمَوۡتَ اِنۡ كُنۡتُمۡ
صٰدِقِيۡنَ ﴿6﴾
وَلَا يَتَمَنَّوۡنَهٗۤ اَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتۡ اَيۡدِيۡهِمۡ ؕ وَاللّٰهُ
عَلِيۡمٌۢ بِالظّٰلِمِيۡنَ ﴿7﴾
قُلۡ اِنَّ الۡمَوۡتَ الَّذِىۡ تَفِرُّوۡنَ مِنۡهُ فَاِنَّهٗ
مُلٰقِيۡكُمۡ ثُمَّ تُرَدُّوۡنَ اِلٰى عٰلِمِ الۡغَيۡبِ
وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿8﴾ ع 1 8 11
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِذَا نُوۡدِىَ لِلصَّلٰوةِ مِنۡ يَّوۡمِ
الۡجُمُعَةِ فَاسۡعَوۡا اِلٰى ذِكۡرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الۡبَيۡعَ ؕ
ذٰ لِكُمۡ خَيۡرٌ لَّكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ تَعۡلَمُوۡنَ ﴿9﴾
فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانۡتَشِرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ
وَابۡتَغُوۡا مِنۡ فَضۡلِ اللّٰهِ وَاذۡكُرُوا اللّٰهَ كَثِيۡرًا
لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُوۡنَ ﴿10﴾
وَاِذَا رَاَوۡا تِجَارَةً اَوۡ لَهۡوَا ۨانْفَضُّوۡۤا اِلَيۡهَا وَتَرَكُوۡكَ
قَآئِمًا ؕ قُلۡ مَا عِنۡدَ اللّٰهِ خَيۡرٌ مِّنَ اللَّهۡوِ وَمِنَ
التِّجَارَةِ ؕ وَاللّٰهُ خَيۡرُ الرّٰزِقِيۡنَ ﴿11﴾ ع 2 3 12

(6) వారితో ఇలా అను, "ఓ యూద ప్రజలారా! ఒకవేళ మిగతా ప్రజలందరికంటే మీరు మాత్రమే అల్లాహ్‌కు ప్రియమైనవారు అనే గర్వం మీకు ఉంటే, చావును కోరుకోండి. మీ ప్రగల్భాలు నిజమే అయితే, ఈ పని చెయ్యండి. (7) కాని వారు, తాము చేసుకున్న అకృత్యాల కారణంగా చావును ఎన్నటికీ కోరుకోరు. అల్లాహ్ ఈ దుర్మార్గులను బాగా ఎరుగును. (8) వారికి ఇలా చెప్పు, "ఏ చావు నుండి మీరు పారిపోతున్నారో, అది మీకు తప్పకుండా వచ్చి తీరుతుంది. ఆ తరువాత మీరు రహస్య విషయాలు, బహిరంగ విషయాలు అన్నింటినీ ఎరిగిన వాని ముందు హాజరుపరచబడతారు. అప్పుడు ఆయన మీకు మీరేమేమి చేస్తూ ఉండేవారో అవన్నీ తెలుపుతాడు." (9) విశ్వాసులారా! శుక్రవారం నాడు నమాజుకై పిలిచినప్పుడు, అల్లాహ్ సంస్మరణ వైపునకు పరుగెత్తండి; క్రయ విక్రయాలను వదలిపెట్టండి. మీరు గ్రహించగలిగితే, ఇదే మీకు అత్యంత శ్రేయస్కరమైనది. (10) ఆపై నమాజు ముగిసిన తరువాత భూమిపై వ్యాపించండి. అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించండి; అల్లాహ్‌ను అత్యధికంగా స్మరిస్తూ ఉండండి, బహుశా మీకు సాఫల్య భాగ్యం కలుగవచ్చు. (11) వారు, వ్యాపారం, వినోద క్రీడలు జరుగుతూ ఉండగా చూచి అటువైపు పరుగెత్తారు, నిన్ను నిలబడి ఉన్న స్థితిలో వదలివెళ్లారు. వారితో ఇలా అను, "వినోదక్రీడల కంటే, వ్యాపారం కంటే అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నదే శ్రేష్ఠమైనది. అల్లాహ్ అందరి కంటే మేలైన ఉపాధి ప్రదాత."

1 – 11 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఇబ్రాహీం యొక్క దుఆల ప్రభావం వల్ల మీలో నుండే ఒకరిని దైవప్రవక్తగా పంపడం జరిగిందని గుర్తు చేయబడింది. ఇలా కేవలం మిమ్మల్ని అజ్ఞానాంధకారాల నుండి బయటికి తీయటానికే చేయబడింది. ఈ

సువర్ణావకాశాన్ని గుర్తించాలని ఉపదేశించబడింది. ఆ తరువాత ముస్లిములను ప్రవక్తను అగౌరవ పర్చరాదని హితోపదేశం చేయబడింది. అయితే అప్పటికి కొంతమంది ముస్లిములు ఇస్లాంలో ప్రవేశించి ఉన్నారు. కాని ఇంకా ఇస్లాంను అర్థం చేసుకోలేదు. ఇస్లాంలో ప్రవేశించిన వ్యక్తి తన ప్రాణాలను, సంపదలను అన్నిటినీ అల్లాహ్‌కు సమర్పించి ఉంటాడు. యూదుల మహాపరాధం వల్ల అల్లాహ్ వారిని శపించాడు. ముస్లిములను యూదుల అడుగుజాడల్లో నడవకూడదని ఆదేశించడం జరిగింది.

1 – 11 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

1 : ఈ విశ్వంలోని సమస్త ప్రాణులు అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతున్నాయి. సప్తాకాశాలు, భూమి, వాటిలో ఉన్నవన్నీ కూడా ఆయన పవిత్రతనే కొనియాడుతున్నాయి. ఆయన స్తోత్రంతో పాటు, ఆయన పవిత్రతను కొనియాడని వస్తువంటూ లేదు. అయితే మీరు వాటి స్తుతిని గ్రహించలేరు. (అల్ ఇస్రా : 44) (ఇబ్నె కసీర్)

2 : ఉమ్మీలు అంటే అరబ్బు నిరక్షరాస్యులు, వీరిలో చాలామంది చదువురాని వారు అంటే అందరివైపు పంపబడ్డారు. అయితే ప్రత్యేకంగా వీరికొరకు అని అర్థం. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

3 : నానుండి మూడు తరాల తర్వాత వారిలో కొంతమంది ఎటువంటి విచారణ లేకుండా స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ గౌరవనీయుడని, వివేకవంతుడని పేర్కొన్నారు. (ఇబ్నె అబీ హాతిమ్)

5 : యూదులు తౌరాతును పఠించారు. దాన్ని కంఠస్తం చేసుకున్నారు. కాని దాన్ని అనుసరించలేదు. మహాప్రవక్త (స) దైవదౌత్యాన్ని గురించి అందులో పేర్కొనడం జరిగింది. ఆయన చిహ్నాలను గురించి కూడా పేర్కొనడం జరిగింది. ఆయన్ను విశ్వసించమని కూడా నొక్కి చెప్పడం జరిగింది. ఆయన సత్య ప్రవక్త అని వారికి తెలుసు. అయినప్పటికీ కొన్ని ఈర్ష్యాద్వేషాల వల్ల విశ్వసించలేదు. అందువల్లే వారిని గాడిదలుగా వర్ణించడం జరిగింది. వాళ్ళ వద్ద గొప్ప గొప్ప గ్రంథాలు ఉండేవి. కాని వాటిలో ఏముందో వారికి తెలిసేది కాదు. అయితే ఈ ఉదాహరణ ఇలాంటి వారందరికీ వర్తిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

8 : అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) ద్వారా యూదులను "మీరు పాపకార్యాలను చేస్తూ చావుకు భయపడుతున్నారు. అయితే అది వచ్చి మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ముందు నిలబెడుతుంది. ఆ తరువాత మిమ్మల్ని విచారించటం జరుగుతుందని" హెచ్చరించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

9 : మదీనాలో కొందరు ముస్లిములు జుమా సమయంలో కూడా వ్యాపారాన్ని కొనసాగించేవారు. అల్లాహ్ జుమహ్ కొరకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని ఆదేశించాడు. అజాన్ అయిన వెంటనే ప్రాపంచిక వ్యవహారాలను వదలి జుమహ్‌లో పాల్గొనవలసిందిగా ఆదేశిస్తూ ఇందులోనే మీకు లాభం ఉందని గుర్తుచేసాడు.

10 : జుమా నమాజు తర్వాత సంపాదన ఆర్జించడం ధర్మసమ్మతం చేయబడింది. జుమా తర్వాత మస్జిద్ ద్వారం వద్ద నిలబడి ఆకాక్ బిన్ మాలిక్ ఓ అల్లాహ్ నేను నీ పిలుపుపై హాజరయ్యాను. నీ విధిని పూర్తి చేసాను. నీ ఆదేశానుసారం ఆహార సంపాదనకు బయలుదేరాను. నన్ను అనుగ్రహించు. ఎందుకంటే నీవే ఆహారం ప్రసాదించే వాళ్ళలో గొప్పవాడవు అని ప్రార్థించేవారు. (ఇబ్నె అతిమ్). అదేవిధంగా వ్యాపారంలో నిమగ్నమయి కూడా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఉండాలి. ప్రాపంచిక స్వలాభాలకు పరలోక గొప్ప లాభాలను త్యజించరాదు. (ఇబ్నె కసీర్)

11 : దీన్ని గురించి బుఖారీ, ముస్లిమ్‌లలో ఉల్లేఖనాలున్నాయి. జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ ఉల్లేఖనం : ఒకసారి ప్రవక్త (స) ఖుత్బా ఇస్తున్నారు. ఆ సమయంలో ఒక వ్యాపార వర్గం ఆహార ధాన్యాలను తీసుకువచ్చింది. అది గ్రహించి మస్జిద్‌లో ఉన్న వారిలో ఒకరి తర్వాత ఒకరు బయటికి వెళ్ళసాగారు. చివరికి 12 మంది మిగిలిపోయారు. వారిలో అబూబకర్, ఉమర్‌లు కూడా ఉన్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది.

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

## 63. అల్ మునాఫిఖూన్ సూరా పరిచయం

సూరతుల్ మునాఫిఖూన్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 11 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్‌లో కపటుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. "మేము విశ్వాసులము" అని వారు ప్రజలను నమ్మించేవారు. ప్రవక్త (స) జుమా ఖుత్బా ఇస్తున్నా తమకు తోచినపుడు వెళ్ళిపోయేవారు. ఈ సూరహ్‌లో వారి హృదయాలలో ఏముందో తెలియజేయడం జరిగింది. వీరు తమ ప్రమాణాలు చేసి ప్రవక్తను నమ్మిస్తున్నారు. అయితే వీరి ప్రమాణాలు అసత్యాలని అల్లాహ్ బట్టబయలు చేసాడు. వీరు తమ ప్రమాణాలను రక్షా కవచాలుగా ఉపయోగిస్తున్నారు. వారు అవకాశవాదంతో ఇస్లాం స్వీకరించారు. అందువల్లే అల్లాహ్ వారి హృదయాలను మూసివేసాడు. ఇప్పుడు వారు ఆలోచించలేరు. అర్థం చేసుకోనూ లేరు.

## 63. అల్ మునాఫిఖూన్

**ఆయత్‌లు : 11** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) ఓ ప్రవక్తా! ఈ కపటులు నీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, "మీరు నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ప్రవక్తలే అని మేము సాక్ష్యమిస్తున్నాము" అని అంటారు. అవును, నీవు నిజంగానే ఆయన ప్రవక్తవు అని అల్లాహ్‌కు తెలుసు. కాని ఈ కపటులు పచ్చి అసత్యవాదులని అల్లాహ్ సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. (2) వారు తమ ప్రమాణాలను డాలుగా చేసుకున్నారు. మరియు ఈ విధంగా వారు అల్లాహ్ మార్గం అవలంబించకుండా స్వయంగానూ ఆగిపోతున్నారు, లోకాన్ని కూడ ఆపుతున్నారు. వారు చేస్తున్న చేష్టలు ఎంతో నీచమైనవి. (3) దీనికంతటికీ కారణం, వారు విశ్వసించిన తరువాత తిరస్కరించటమే. అందుకని వారి హృదయాలపై ముద్రవేయబడింది; ఇక వారు దేనినీ అర్థం చేసుకోరు.

آياتها 11 — 63 سورة المنافقون مدنية — ركوعاتها 2

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِذَا جَآءَكَ الْمُنٰفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُ
اللهِ ۘ وَاللهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُهٗ ۗ وَاللهُ يَشْهَدُ إِنَّ
الْمُنٰفِقِيْنَ لَكٰذِبُوْنَ ۚ ﴿1﴾
اِتَّخَذُوْٓا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللهِ ۗ
إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿2﴾
ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿3﴾

وَاِذَا رَاَيۡتَهُمۡ تُعۡجِبُكَ اَجۡسَامُهُمۡ ؕ وَاِنۡ يَّقُوۡلُوۡا
تَسۡمَعۡ لِقَوۡلِهِمۡ ؕ كَاَنَّهُمۡ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ؕ
يَحۡسَبُوۡنَ كُلَّ صَيۡحَةٍ عَلَيۡهِمۡ ؕ هُمُ الۡعَدُوُّ
فَاحۡذَرۡهُمۡ ؕ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤۡفَكُوۡنَ ﴿4﴾
وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡا يَسۡتَغۡفِرۡ لَـكُمۡ رَسُوۡلُ اللّٰهِ
لَوَّوۡا رُءُوۡسَهُمۡ وَرَاَيۡتَهُمۡ يَصُدُّوۡنَ وَهُمۡ
مُّسۡتَكۡبِرُوۡنَ ﴿5﴾
سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ اَسۡتَغۡفَرۡتَ لَهُمۡ اَمۡ لَمۡ تَسۡتَغۡفِرۡ
لَهُمۡ ؕ لَنۡ يَّغۡفِرَ اللّٰهُ لَهُمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهۡدِى
الۡقَوۡمَ الۡفٰسِقِيۡنَ ﴿6﴾
هُمُ الَّذِيۡنَ يَقُوۡلُوۡنَ لَا تُنۡفِقُوۡا عَلٰى مَنۡ عِنۡدَ
رَسُوۡلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنۡفَضُّوۡا ؕ وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ
السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَلٰكِنَّ الۡمُنٰفِقِيۡنَ لَا
يَفۡقَهُوۡنَ ﴿7﴾
يَقُوۡلُوۡنَ لَئِنۡ رَّجَعۡنَاۤ اِلَى الۡمَدِيۡنَةِ لَيُخۡرِجَنَّ
الۡاَعَزُّ مِنۡهَا الۡاَذَلَّ ؕ وَلِلّٰهِ الۡعِزَّةُ وَلِرَسُوۡلِهٖ
وَلِلۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَلٰكِنَّ الۡمُنٰفِقِيۡنَ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿8﴾ ع 1/8/13
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تُلۡهِكُمۡ اَمۡوَالُكُمۡ وَلَاۤ
اَوۡلَادُكُمۡ عَنۡ ذِكۡرِ اللّٰهِ ۚ وَمَنۡ يَّفۡعَلۡ ذٰلِكَ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡخٰسِرُوۡنَ ﴿9﴾

(4) వారిని చూస్తే, వారి రూపాలు నీకు ఎంతో అద్భుతంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తాయి. వారు మాట్లాడితే నీవు వారి మాటలను వింటూనే ఉండిపోతావు. కాని వారసలు గోడకు ఆనించబడిన కొయ్య దుంగల వంటివారు. ప్రతి అరుపును వారు తమకు వ్యతిరేకమైనదిగా భావిస్తారు. వారు ఆగర్భ శత్రువులు, వారికి దూరంగా ఉండండి. అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేయుగాక! వారు ఎలా పెడమార్గం వైపునకు మరలించబడుతున్నారు! (5) వారితో, "రండి, అల్లాహ్ ప్రవక్త మీ కొరకు మన్నింపు ప్రార్థన చేస్తాడు" అని పిలిచినపుడు, వారు తల తిప్పుకుంటారు – వారు పొగరుబోతుతనంతో రాకుండా ఆగిపోవటాన్ని నీవు చూస్తావు. (6) ఓ ప్రవక్తా! నీవు వారి కొరకు మన్నింపు ప్రార్థన చేసినా, చేయకపోయినా, వారి విషయంలో ఒక్కటే; అల్లాహ్ వారిని ఎంతమాత్రం మన్నించడు. అల్లాహ్ అవిధేయ జనులకు ఎన్నటికీ సన్మార్గం చూపడు. (7) వారే ఇలా అనేది; "ప్రవక్త అనుచరుల కోసం ఖర్చు పెట్టటం ఆపెయ్యండి. అప్పుడు వారు చెల్లాచెదురై పోతారు." వాస్తవానికి భూమిలో, ఆకాశాలలో ఉన్న నిధులకు యజమాని అల్లాహ్‌యే. కాని ఈ కపటులు గ్రహించరు. (8) వారు ఇంకా ఇలా అంటారు, "మనం మదీనా నగరానికి తిరిగి వెళ్ళిన తరువాత, మనలోని గౌరవనీయులు నీచులను అక్కణ్ణించి వెళ్ళగొడతారు." వాస్తవానికి గౌరవం అనేది అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు, విశ్వాసులకు మాత్రమే చెందుతుంది. కాని ఈ కపటులు అది ఎరుగరు. (9) ఓ విశ్వాసులారా! మీ సిరిసంపదలూ, మీ సంతానమూ మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ధ్యానం నుండి మరల్చరాదు. ఎవరైతే ఇలా మరల్చబడతారో, వారే నష్టానికి గురిఅయ్యేవారు.

وَاَنۡفِقُوۡا مِنۡ مَّا رَزَقۡنٰكُمۡ مِّنۡ قَبۡلِ اَنۡ يَّاۡتِىَ
اَحَدَكُمُ الۡمَوۡتُ فَيَقُوۡلَ رَبِّ لَوۡلَاۤ اَخَّرۡتَنِىۡۤ اِلٰٓى
اَجَلٍ قَرِيۡبٍ ۙ فَاَصَّدَّقَ وَاَكُنۡ مِّنَ
الصّٰلِحِيۡنَ ﴿10﴾

وَلَنۡ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفۡسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ؕ وَاللّٰهُ خَبِيۡرٌۢ
بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ ﴿11﴾ ع 2 3 14

(10) మీలో ఎవరికైనా మరణ సమయం సమీపించి, అతను, “ఓ నా ప్రభూ! నీవు నాకు మరికొంత వ్యవధి ఎందుకివ్వలేదు; నేను దానధర్మాలు చేసి సజ్జనులలో కలిసిపోయేవాణ్ణి కదా!” అని వాపోయే పరిస్థితి రాకముందే మేము మీకు ఇచ్చిన ఉపాధి నుండి ఖర్చు పెట్టండి. (11) కాని ఏ ప్రాణి వ్యవధి అయినా ముగిసిపోయే సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు, అల్లాహ్ ఇక దానికి ఎంతమాత్రం అదనపు వ్యవధి ఇవ్వడు. మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

1 – 11 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : కపటులు ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి ఉన్నారని, అందువల్లే సత్యానికి చేరువగా ఉన్నా సత్యాన్ని స్వీకరించలేకపోతున్నారని, ఆ తరువాత కపటుల్లా ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి దైవాన్ని మరచిపోరాదని ముస్లిములను హెచ్చరించడం జరిగింది. ఈనాడు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన ధనాన్ని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయకపోతే మరణానంతరం పశ్చాత్తాపపడినా ఏం లాభం ఉండదు. మొదటి రుకూలో కాపట్యానికి కారణం వివరించడం జరిగింది. రెండవ రుకూలో దీన్నుండి తప్పించుకునే ఉపాయం తెలియజేయబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : 1 : ఓ ప్రవక్తా! కపటులు మీ సభల్లో ముస్లిముల్లా ప్రవేశిస్తున్నారు. తమ్మి తాము ముస్లిముల్లా ప్రకటిస్తున్నారు. ఈ విధంగా మిమ్మల్ని మోసం చేస్తున్నారు. వారు బహిరంగపరుస్తున్నది వారి ఆంతర్యంలో లేదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

2 : వీరు ఎన్ని ప్రమాణాలు చేసినా వారి మాటల్ని నమ్మకండి. వీరిపట్ల అప్రమత్తంగా ఉండాలి. వీరు ఇస్లాంకు, ముస్లిములకు హాని తలపెట్టాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. అంతేకాక వీరు రుజుమార్గానికి దూరంగా ఉంటూ ఇతరులనూ రుజుమార్గానికి దూరం చేస్తున్నారు. వీరు చేస్తున్నవి మహా పాపకార్యాలు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

4 : వారి మాటలు ఎంత ఆకర్షణీయమైనవిగా ఉంటాయంటే వినేవాడు వారి వలలో చిక్కుకుంటాడు. అయితే వారి కుట్రలన్నీ బలహీనమైనవే. వీరు సామాన్య సంఘటనలకే బెదిరిపోతారు. (అహ్జాబ్ : 19) (ఇబ్నె కసీర్)

5 : కొంతమంది ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి క్షమాపణ కోరమని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉబయ్‌కి సలహా ఇచ్చారు. దానికి అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తూ “మీరు నన్ను విశ్వసించమన్నారు. విశ్వసించాను. జకాత్ ఇవ్వమన్నారు. జకాత్ ఇచ్చాను. ఇంకా ముహమ్మద్‌కి సజ్దా చేయడమే మిగిలి ఉంది” అని అన్నాడు. అప్పుడు ఈ నాలుగు వాక్యాలు అవతరించబడ్డాయి. వీటిలో ఇలాంటి వారి గురించే పేర్కొనడం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : అల్లాహ్ వారి అవిశ్వాసానికి, కాపట్యానికి తగిన పర్యవసానం గురించి పేర్కొన్నాడు. వారి గురించి నీవు ప్రార్థించినా, ప్రార్థించకపోయినా ఒకటే అని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను తెలియపరిచాడు. అంతేకాక ఇటువంటి వారికి అల్లాహ్ రుజుమార్గం చూపడని తెలిపాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

8 : కపటుల నాయకుడు అబ్దుల్లా బిన్ ఉబై ఇలా అన్నాడు : “అల్లాహ్ సాక్షిగా! మదీనా వెళ్ళి మనలోని

గౌరవనీయుడు మనలోని నీచుడ్ని బహిష్కరిస్తాడు." అయితే గౌరవం కేవలం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉందని, అది అల్లాహ్ ఆయన ప్రవక్తకే, విశ్వాసులకే చెందుతుందని వాడికి తెలియదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

9 : ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఉండమని ముస్లిములను ఆదేశించటం జరిగింది. పుత్ర ప్రేమలో పడి దైవవిధేయతకు దూరం కారాదని హెచ్చరించబడింది. ఇలా ప్రవర్తించిన వారికి తీర్పుదినం నాడు వారివల్లే నష్టం వాటిల్లుతుంది. (ఇబ్నె కసీర్)

10 : మరణానికి ముందే దైవమార్గంలో ఖర్చుచేయమని, చావు వస్తే ఎవరూ ఆపలేరని, అప్పుడు విచారించడం ఏమీ లాభం చేకూర్చదని ఉపదేశించడం జరిగింది. (ఇబ్నె కసీర్)

11 : వారి ఈ కోరిక ఎన్నడూ తీరదు. చావు వస్తే ఒక్క గడియ కూడా ఆలస్యం జరుగదు. అల్లాహ్‌కు మీరు చేస్తున్నదంతా తెలుసు. అందువల్లే తీర్పుదినం నాడు మీరు చేసిన సత్కార్యాలకు పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 64. అత్ తగాబున్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 18 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్‌లో విశ్వాసం, విధేయత, సందేశం, ఉత్తమ గుణాలు మొదలైన వాటిని గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. అదేవిధంగా ప్రాపంచిక జీవితం శాశ్వత జీవితం కాదని, పరలోక జీవితమే శాశ్వతమైనదని గుర్తు చేయడం జరిగింది. సాఫల్యం కోరేవారు అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త ప్రీతి కొరకు ఎలాంటి త్యాగానికైనా సిద్ధం కావాలి. ఇందులో ఎవరినీ పట్టించుకోరాదు. ఒక్కోసారి భార్యాబిడ్డలే ఈ మార్గంలో ఆటంకాలుగా తయారవుతారు. వారి ప్రేమ దాన్నుండి దూరం చేస్తుంది. ఇటువంటి విషయాలపట్ల అప్రమత్తంగా ఉండాలి అని పేర్కొనడం జరిగింది.

## 64. అత్ తగాబున్

**ఆయత్‌లు : 18** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఆకాశాలలో ఉన్న ప్రతి వస్తువూ, భూమిలో ఉన్న ప్రతి వస్తువూ అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతున్నది. విశ్వ సామ్రాజ్యాధిపత్యమూ ఆయనదే, స్తోత్రమూ ఆయనకే శోభాయమానం. ఆయనకు ప్రతి వస్తువుపై అధికారం ఉన్నది.

(2) ఆయనే మిమ్మల్ని సృష్టించాడు, అయినా మీలో కొందరు అవిశ్వాసులుగానూ, మరికొందరు విశ్వాసులుగానూ ఉన్నారు. అల్లాహ్ మీరు చేస్తున్నదంతా చూస్తున్నాడు. (3) ఆయన భూమినీ, ఆకాశాలనూ సత్యం ఆధారంగా సృష్టించాడు. మీకు ఒక రూపాన్ని కల్పించాడు, దానిని చాలా అందంగా రూపొందించాడు. చివరకు మీరు ఆయన వైపునకే మరలవలసి ఉన్నది.

(4) భూమిలోనూ, ఆకాశాల్లోనూ ఉన్న ప్రతి వస్తువును గురించి ఆయనకు తెలుసు. మీరు దాచేదీ, మీరు వెల్లడిచేసేదీ, అంతా ఆయనకు తెలుసు. ఆయన హృదయాల స్థితిని సైతం ఎరిగినవాడు.

آياتها 18 — 64 سورة التغابن مدنية — ركوعاتها 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۖ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿1﴾

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَّمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿2﴾

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿3﴾

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿4﴾

اَلَمۡ يَاۡتِكُمۡ نَبَؤُا الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ قَبۡلُ فَذَاقُوۡا
وَبَالَ اَمۡرِهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿5﴾

ذٰلِكَ بِاَنَّهٗ كَانَتۡ تَّاۡتِيۡهِمۡ رُسُلُهُمۡ بِالۡبَيِّنٰتِ
فَقَالُوۡۤا اَبَشَرٌ يَّهۡدُوۡنَنَا فَكَفَرُوۡا وَتَوَلَّوۡا
وَّاسۡتَغۡنَى اللّٰهُ ؕ وَاللّٰهُ غَنِىٌّ حَمِيۡدٌ ﴿6﴾

زَعَمَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اَنۡ لَّنۡ يُّبۡعَثُوۡا ؕ قُلۡ بَلٰى
وَرَبِّىۡ لَتُبۡعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلۡتُمۡ ؕ وَذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيۡرٌ ﴿7﴾

فَاٰمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ وَالنُّوۡرِ الَّذِىۡۤ اَنۡزَلۡنَا ؕ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ خَبِيۡرٌ ﴿8﴾

يَوۡمَ يَجۡمَعُكُمۡ لِيَوۡمِ الۡجَمۡعِ ذٰلِكَ يَوۡمُ التَّغَابُنِ ؕ
وَمَنۡ يُّؤۡمِنۡۢ بِاللّٰهِ وَيَعۡمَلۡ صَالِحًا يُّكَفِّرۡ عَنۡهُ
سَيِّاٰتِهٖ وَيُدۡخِلۡهُ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ
خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَاۤ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الۡفَوۡزُ الۡعَظِيۡمُ ﴿9﴾

وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَكَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَاۤ اُولٰٓـئِكَ اَصۡحٰبُ
النَّارِ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ؕ وَبِئۡسَ الۡمَصِيۡرُ ﴿10﴾ ع 1 10 15

(5) పూర్వం సత్యాన్ని తిరస్కరించి, తమ కర్మల దుష్ఫలితాలను చవిచూసిన వారి వృత్తాంతం నీకు చేరలేదా? ముమ్ముందు వారి కొరకు బాధాకరమైన శిక్ష ఉన్నది. (6) ఈ పర్యవసానానికి వారు అర్హులు కావటానికి కారణం ఏమిటంటే; వారి వద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన ప్రమాణాలనూ, సూచనలనూ తీసుకుని వచ్చినప్పటికీ, వారు, “మానవమాత్రులు మాకు మార్గదర్శకత్వం చూపగలరా?” అని అన్నారు. ఈ విధంగా వారు విశ్వసించకుండా తిరస్కరించారు, తమ ముఖాలను తిప్పుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ కూడ వారిని నిర్లక్ష్యం చేశాడు. అసలు అల్లాహ్ ఎవరి అవసరమూ లేనివాడు, తనకు తానే స్తోత్రానికి అర్హుడు. (7) అవిశ్వాసులు తాము మరణించిన పిదప మళ్ళీ లేపబడటం అనేది ఎంతమాత్రం జరుగదు అని పెద్ద సవాలు విసిరారు. వారితో ఇలా అను, “కాదు, నా ప్రభువు సాక్షిగా! మీరు తప్పకుండా లేపబడతారు. తరువాత, మీరు ఏమి చేశారో అదంతా మీకు తప్పకుండా తెలియజేయటం జరుగుతుంది. ఇలా చేయటం అల్లాహ్‌కు చాల సులభం.” (8) కనుక అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ, మేము అవతరింపజేసిన కాంతినీ విశ్వసించండి. మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కనిపెట్టుకుని ఉన్నాడు. (9) సమావేశపు రోజున ఆయన మీ అందరినీ సమీకరిస్తాడు. అది ప్రజల మధ్య పరస్పర జయాపజయాల రోజు అవుతుంది. ఎవరైతే అల్లాహ్‌ను విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తారో, అల్లాహ్ అతని పాపాలను ప్రక్షాళన చేస్తాడు. అతనిని సెలయేళ్ళు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింప జేస్తాడు. వారు శాశ్వతంగా వాటిలోనే ఉంటారు. ఇదే గొప్ప విజయం. (10) ఇక ఎవరు తిరస్కరించారో, మా వాక్యాలను తృణీకరించారో, వారు నరకవాసులవుతారు. అందులోనే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు; అది బహుచెడ్డ నివాసం.

(11) ఏ ఆపద అయినా అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే ఎన్నటికీ రాదు. ఎవడు అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తాడో, అల్లాహ్ అతని హృదయానికి మార్గదర్శకత్వం ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్‌కు ప్రతి వస్తువును గురించీ తెలుసు. (12) అల్లాహ్‌కు విధేయత చూపండి ప్రవక్తకు విధేయత చూపండి. కాని ఒకవేళ మీరు విధేయతకు విముఖులైతే, మా ప్రవక్తపై సత్యాన్ని స్పష్టంగా అందజేసే బాధ్యత తప్ప మరొకటి లేదు. (13) అల్లాహ్; ఆయన తప్ప మరొక దేవుడు లేడు. కనుక విశ్వాసులు అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలి.

(14) ఓ విశ్వాసులారా! మీ భార్యలలో, మీ సంతానంలో కొందరు మీకు శత్రువులు; వారి విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండండి. ఒకవేళ మీరు క్షమించి ఉపేక్షించి, మన్నిస్తే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (15) మీ సిరిసంపదలూ, మీ సంతానమూ మీకొక పరీక్ష, అల్లాహ్ వద్దనే గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. (16) కనుక మీరు సాధ్యమైనంత వరకు అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. వినండి, విధేయత చూపండి; మీ సంపదను ఖర్చుపెట్టండి. ఇది మీకే శ్రేయస్కరం. తమ హృదయ లోభత్వం నుండి రక్షణ పొందినవారే సాఫల్యం పొందేవారు. (17) మీరు గనక అల్లాహ్‌కు మంచి రుణాన్ని ఇస్తే ఆయన మీకు దానిని ఎన్నోరెట్లు పెంచి తిరిగి ఇస్తాడు; మీ పొరపాట్లను మన్నిస్తాడు. అల్లాహ్ ఎంతో విలువనిచ్చేవాడు, వివేకవంతుడూను;

(18) ఆయన గోచర అగోచరాలను ఎరిగినవాడూ, శక్తిసంపన్నుడు, మహా వివేకవంతుడూను.

مَآ اَصَابَ مِنۡ مُّصِيۡبَةٍ اِلَّا بِاِذۡنِ اللّٰهِ‌ؕ وَمَنۡ
يُّؤۡمِنۡۢ بِاللّٰهِ يَهۡدِ قَلۡبَهٗ‌ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىۡءٍ
عَلِيۡمٌ ﴿11﴾
وَاَطِيۡعُوا اللّٰهَ وَاَطِيۡعُوا الرَّسُوۡلَ‌ۚ فَاِنۡ تَوَلَّيۡتُمۡ
فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُوۡلِنَا الۡبَلٰغُ الۡمُبِيۡنُ ﴿12﴾
اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ‌ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ
الۡمُؤۡمِنُوۡنَ ﴿13﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِنَّ مِنۡ اَزۡوَاجِكُمۡ
وَاَوۡلَادِكُمۡ عَدُوًّا لَّكُمۡ فَاحۡذَرُوۡهُمۡ‌ۚ وَاِنۡ
تَعۡفُوۡا وَتَصۡفَحُوۡا وَتَغۡفِرُوۡا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ
رَّحِيۡمٌ ﴿14﴾
اِنَّمَاۤ اَمۡوَالُكُمۡ وَاَوۡلَادُكُمۡ فِتۡنَةٌ‌ؕ وَاللّٰهُ عِنۡدَهٗۤ
اَجۡرٌ عَظِيۡمٌ ﴿15﴾
فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسۡتَطَعۡتُمۡ وَاسۡمَعُوۡا وَاَطِيۡعُوۡا
وَاَنۡفِقُوۡا خَيۡرًا لِّاَنۡفُسِكُمۡ‌ؕ وَمَنۡ يُّوۡقَ شُحَّ نَفۡسِهٖ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿16﴾
اِنۡ تُقۡرِضُوا اللّٰهَ قَرۡضًا حَسَنًا يُّضٰعِفۡهُ لَكُمۡ
وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ‌ؕ وَاللّٰهُ شَكُوۡرٌ حَلِيۡمٌۙ ﴿17﴾
عٰلِمُ الۡغَيۡبِ وَالشَّهَادَةِ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿18﴾ ع 2 8 16

1 – 18 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మానవుణ్ని అనవసరంగా సృష్టించలేదని పేర్కొనడం జరిగింది. అల్లాహ్‌యే ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త. పాలకుడు, పోషకుడు, ఆయనకు అన్నీ తెలుసు. అల్లాహ్ ప్రతి ఒక్కరిపట్ల వారికి తగిన విధంగా ప్రవర్తిస్తాడు. ఎందుకంటే ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన జాతులన్నిటినీ అల్లాహ్ నాశనం చేసివేసాడు. అదేవిధంగా వచ్చే కష్టనష్టాలన్నీ అల్లాహ్ ఆదేశానుసారమే వస్తాయి. వీటి కారణంగా విశ్వాసులు అల్లాహ్ అవిధేయతకు పాల్పడరాదు. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలి. అల్లాహ్ తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడు. కొన్ని సందర్భాల్లో

భార్యాబిడ్డలే అల్లాహ్ విధేయతకు ఆటంకం అవుతారు. అందువల్ల వీరి పట్ల కూడా అప్రమత్తంగా ఉండాలి.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

2 : అల్లాహ్ మానవుణ్ని అత్యుత్తమమైన ఆకారంలో సృష్టించాడు. అతనిలో గొప్ప గొప్ప గుణాలను ఉంచాడు. అయితే వారిలో కొందరు సత్యాన్ని తిరస్కరించి ధిక్కరణకు గురవుతున్నారు. కొందరు అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తున్నారు. వీరందరూ అల్లాహ్‌నే స్వీకరించి ఉండవలసింది. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను పొంది ఆయనకే కృతజ్ఞులై ఉండవలసింది. కాని వారు అనేక వర్గాలుగా విడిపోయారు. వాక్యం చివర అల్లాహ్ ప్రజలారా! మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు. రవ్వంతైనా అల్లాహ్‌కు కనుమరుగై లేదు. ఆయన తప్పకుండా మీ కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు అని పేర్కొనడం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

3 : ఆయనే భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడు. మీ ముఖాలను అందమైన విధంగా తీర్చిదిద్దాడు.

7 : ప్రళయం సంభవించడం, మానవులందరూ తిరిగి లేపబడటం, విచారణ జరగటం యదార్థం. ప్రజలారా! మీ కొరకు అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తలోనే లాభం ఉంది. ఖుర్ఆన్‌ను విశ్వసించండి. దాని వెలుగు అంధకారాలను తొలగించివేస్తుంది. దాని ద్వారా మానవుడు స్వర్గాన్ని చేరుకుంటాడు. మనం చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసునని నమ్మాలి. తీర్పుదినం నాడు నరకశిక్ష నుండి తప్పించుకోవాలంటే విశ్వాసం, సత్కార్యాలను అనుసరించాలి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

9 : తీర్పుదినం నాడు మానవులందరూ ఒకే మైదానంలో హాజరౌతారు. దైవదూత పిలువగానే అందరూ అతని పిలుపును వింటారు, ప్రతి ఒక్కరి దృష్టి చివరి వరకు చేరుతుంది. (హూద్ : 103ను చూడండి). (అహ్సనుల్ బయాన్)

11 : ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ప్రకారం కష్టనష్టాలవల్ల మానవుని విశ్వాసం అధికమవుతుంది. దృఢమైన నమ్మకం ఏర్పడుతుంది. వచ్చే ఆపద రాకుండా ఉండదు. రానిది వచ్చి ఉండదు. (ఇబ్నె కసీర్)

13 : అంటే అల్లాహ్ ఒక్కడే. అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. ఆయన తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు. అంటే ఆయన ఏకత్వాన్ని స్వీకరించండి నిర్మలమైన మనస్సుతో ఆయన్నే ఆరాధించండి. ఆయన్నే నమ్ముకోండి. (73 : 9) (ఇబ్నె కసీర్)

15 : అల్లాహ్ మార్గంలో ధనం ఖర్చుచేయమని ప్రోత్సహిస్తూ మీరు చేసే ఆ సత్కార్యాలకు మిమ్మల్ని అనేక రెట్లు అధికం చేసి ఇవ్వడం జరుగుతుందని గుర్తు చేయడం జరిగింది. అంతేకాక మీ పాపాలను మన్నించడం కూడా జరుగుతుంది. ఎందుకంటే చిన్న సత్కార్యం చేసినా దానికి అధిక ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు అల్లాహ్. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 65. అత్ తలాఖ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరహ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 12 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. దీని మొదటి వాక్యంలో రెండుసార్లు తలాఖ్ ప్రస్తావన వచ్చింది. ఇందులో తలాఖ్ ఆదేశాలు ఉన్నాయి. అందుకే దీని పేరు 'అత్తలాఖ్' అని పెట్టబడింది. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (రజి) దీన్ని చిన్న సూరతున్నిసా అని పేర్కొన్నారు. ఇబ్నె అబీ హాతిమ్ అనస్ బిన్ మాలిక్ ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖించారు – ప్రవక్త (స) హఫ్సా (ర)కు తలాఖ్ ఇచ్చివేసారు. ఆమె తన తల్లిదండ్రుల వద్దకు వెళ్ళిపోయారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఆమెను తిరిగి తీసుకురమ్మని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఆమె అల్లాహ్ ప్రియభక్తురాలు. స్వర్గంలోని ప్రవక్త (స) భార్యల్లో ఆమె ఒకరు. (మజ్మ ఉజ్జవాయిద్ : 4 – 331) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ముస్లిములారా! ఈ సూరాలో ఉన్న అల్లాహ్ ఆదేశాలు అల్లాహ్ హద్దులు. వీటిని అధిగమించటం మీకు భావ్యం కాదు. వీటిని అధిగమించిన వాడు తన ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకుంటాడు. అల్లాహ్ అలాంటి వారిని శిక్షకు గురిచేస్తాడు.

### 65. అత్ తలాఖ్

**ఆయత్‌లు : 12** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ప్రవక్తా! మీరు గనక స్త్రీలకు విడాకులివ్వవలసి వస్తే, వారి నిర్ణీత గడువు కొరకు విడాకులివ్వండి, మరియు నిర్ణీత గడువు కాలాన్ని కచ్చితంగా లెక్క పెట్టండి; మీ ప్రభువైన అల్లాహ్‌కు భయపడండి. వారేదైనా స్పష్టమైన చెడుకు పాల్పడితే తప్ప, మీరు వారిని వారి ఇళ్ళనుండి వెళ్ళగొట్టకూడదు, స్వయంగా వారు కూడ పోకూడదు. ఇవి అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులు. ఎవడు అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులను అతిక్రమిస్తాడో, అతడు స్వయంగా తనకు తానే అన్యాయం చేసుకుంటాడు, మీకు తెలియదు, బహుశా దీని తరువాత అల్లాహ్ ఏదైనా అనుకూల మార్గం చూపించవచ్చు.

آيَاتُهَا 12 — 65 سُورَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَطَلِّقُوْهُنَّ
لِعِدَّتِهِنَّ وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللهَ رَبَّكُمْ ۚ لَا
تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْۢ بُيُوْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ
بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۭ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللهِ ۭ وَمَنْ
يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ۭ لَا تَدْرِيْ
لَعَلَّ اللهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ﴿1﴾

فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ
فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ وَّاَشْهِدُوْا ذَوَيْ عَدْلٍ
مِّنْكُمْ وَاَقِيْمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ؕ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ
مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ۬ وَمَنْ يَّتَّقِ
اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ۙ﴿2﴾

(2) తరువాత వారి నిర్ణీత గడువు కాలం ముగిసినప్పుడు, వారిని ఉత్తమమైన రీతిలో (మీ వివాహ బంధంలో) ఆపి ఉంచండి లేదా ఉత్తమమైన రీతిలో వారి నుంచి విడిపోండి. మీలో న్యాయ శీలురైన ఇద్దరు వ్యక్తులను సాక్షులుగా పెట్టుకోండి. (ఓ సాక్షులారా!) అల్లాహ్ కొరకు ఉన్నది ఉన్నట్లుగా సాక్ష్యం చెప్పండి. అల్లాహ్‌ను, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసిస్తున్న ప్రతి వానికి ఈ విషయాలు బోధించ బడుతున్నాయి. ఎవడు అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ పనిచేస్తాడో, అతనికి అల్లాహ్ కష్టాల నుండి గట్టెక్కే మార్గం చూపుతాడు.

وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ؕ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ
عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهٖ ؕ قَدْ جَعَلَ
اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿3﴾

(3) ఇంకా అతని ఊహకు కూడ అందనటువంటి మార్గం ద్వారా, అతనికి ఉపాధి ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్‌ను నమ్ముకున్నవానికి అల్లాహ్‌యే చాలు. అల్లాహ్ తన పనిని పూర్తిచేసి తీరుతాడు. అల్లాహ్ ప్రతి దానికి ఒక విధి నిర్ణయించి ఉంచాడు.

وَالّٰٓـِٔيْ يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَآئِكُمْ اِنِ
ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ ۙ وَّالّٰٓـِٔيْ لَمْ يَحِضْنَ ؕ
وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَّضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ؕ
وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ﴿4﴾

(4) మీ స్త్రీలలో ఎవరైనా రుతుక్రమం విషయంలో ఆశ వదలుకుంటే వారి విషయంలో మీకేదైనా అనుమానం కలిగితే, అప్పుడు వారి నిర్ణీత గడువు మూడు మాసాలు. ఇదే ఆజ్ఞ ఇంకా రుతుక్రమం ప్రారంభం కాని వారికి కూడ వర్తిస్తుంది. గర్భిణీ స్త్రీల నిర్ణీత గడువు వారి కాన్పు అయ్యేవరకు ఉంటుంది. ఎవడు అల్లాహ్‌కు భయపడతాడో, అతని వ్యవహారంలో అల్లాహ్ సౌలభ్యం కలుగజేస్తాడు.

ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗٓ اِلَيْكُمْ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ
يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُعْظِمْ لَهٗٓ اَجْرًا ﴿5﴾

(5) ఇది అల్లాహ్ ఆజ్ఞ, దానిని ఆయన మీపై అవతరింపజేశాడు. ఎవడు అల్లాహ్‌కు భయపడతాడో, అల్లాహ్ అతని పాపాలను అతని నుండి దూరం చేస్తాడు; అతనికి గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు.

(6) వారిని (నిర్ణీత గడువు) మీరు నివసించే చోటనే ఉంచండి, మీకు ఎలాంటి చోటు లభించినాసరే, వారిని ఇబ్బందులపాలు చేయటానికి వేధించకండి. ఒకవేళ వారు గర్భవతులైతే, వారు ప్రసవించే వరకు వారి కోసం ఖర్చుచేస్తూ ఉండండి. తరువాత ఒకవేళ వారు మీకోసం (బిడ్డకు) పాలుపట్టే పక్షంలో, వారి ప్రతిఫలం వారికి ఇవ్వండి. ఉత్తమ రీతిలో (ప్రతిఫలం వ్యవహారాన్ని) పరస్పర సంప్రదింపుల ద్వారా నిర్ణయించుకోండి. కాని ఒకవేళ మీరు (ప్రతిఫల నిర్ణయంలో) ఒకరినొకరు ఇబ్బందుల పాల్జేసుకుంటే, బిడ్డకు మరొక స్త్రీ ఎవరైనా పాలుపట్టాలి.

(7) సంపన్నుడైన వ్యక్తి తన ఆర్థిక స్తోమతను బట్టి ఖర్చుపెట్టాలి. తక్కువ ఉపాధి ఇవ్వబడిన వ్యక్తి, అల్లాహ్ తనకు ఇచ్చిన ధనం నుండే ఖర్చుపెట్టాలి. అల్లాహ్ ఎవరికి ఎంత ఇచ్చాడో, దానికి మించి ఆయన అతనిపై భారం వేయడు. అల్లాహ్ పేదరికం తరువాత సంపన్న స్థితిని ప్రసాదించకపోడు.

(8) ఎన్నో పట్టణాలు తమ ప్రభువు ఆజ్ఞలను, ఆయన ప్రవక్తల ఆజ్ఞలను ధిక్కరించాయి. అప్పుడు మేము వాటి ప్రజల నుండి కఠినంగా లెక్కతీసుకుని, వారిని తీవ్రంగా శిక్షించాము. (9) వారు తాము చేసిన కర్మలను రుచి చూశారు. వారి పర్యవసానం అంతా నష్టమే. (10) అల్లాహ్ వారి కొరకు కఠిన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాడు. కనుక విశ్వాసులైన బుద్ధిమంతులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి. అల్లాహ్ మీ వద్దకు ఒక హితబోధను పంపాడు. (11) ఒక ప్రవక్తను పంపాడు, అతను మీకు స్పష్టమైన మార్గం చూపే అల్లాహ్ వాక్యాలను వినిపిస్తున్నాడు, విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసే వారిని చీకట్ల నుంచి వెలుగులోకి తీసుకురావటానికి, అల్లాహ్‌ను విశ్వసించి మంచి పనులు చేసేవాణ్ణి అల్లాహ్ సెలయేళ్ళు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింప జేస్తాడు. వారు అక్కడ కలకాలం ఉంటారు. అల్లాహ్ అటువంటి వ్యక్తి కొరకు మంచి ఉపాధిని ఉంచాడు.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ
وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا۟ عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِن كُنَّ
أُو۟لَٰتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُوا۟ عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ
حَمْلَهُنَّ ۚ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۖ
وَأْتَمِرُوا۟ بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ ۖ وَإِن تَعَاسَرْتُمْ
فَسَتُرْضِعُ لَهُۥٓ أُخْرَىٰ ۚ ﴿6﴾
لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦ ۖ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ
فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَآ
ءَاتَىٰهَا ۚ سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿7﴾ ع 1 7 17
وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ
فَحَاسَبْنَٰهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَٰهَا عَذَابًا
نُّكْرًا ﴿8﴾
فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمْرِهَا
خُسْرًا ﴿9﴾
أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى
ٱلْأَلْبَٰبِ ۚ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ قَدْ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُمْ
ذِكْرًا ﴿10﴾
رَّسُولًا يَتْلُوا۟ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى
ٱلنُّورِ ۚ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا يُدْخِلْهُ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ
أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزْقًا ﴿11﴾

اَللّٰهُ الَّذِیْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَّمِنَ الْاَرْضِ
مِثْلَهُنَّ ؕ یَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ بَیْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ
عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۙ۬ وَّاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ
شَیْءٍ عِلْمًا ۠ (12) ع 2 5 18

(12) సప్తాకాశాలనూ, అలాంటివే ఎన్నో భూమండలాలనూ సృజించినవాడు అల్లాహ్‌యే. వాటి మధ్యన అల్లాహ్ ఆజ్ఞ అవతరిస్తూ ఉంటుంది. అల్లాహ్ ప్రతి వస్తువుపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడనీ, అల్లాహ్ తన జ్ఞానంతో ప్రతి వస్తువును పరివేష్టించి ఉన్నాడని మీరు తెలుసుకోవటానికి.

1 – 12 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో ఏమనబడిందంటే, తలాఖ్ ఇచ్చి భార్యను వెంటనే ఇంటి నుండి వెళ్ళగొట్టకూడదు. దాని నియమ నిబంధనలను పాటించాలి. వీటిని ప్రతి ఒక్కరూ పాటించాలి. అదేవిధంగా అల్లాహ్ ఆదేశాలను తిరస్కరించిన ప్రతి ఒక్కరినీ అల్లాహ్ శిక్షించాడు. చరిత్రలో ఎన్నో సాక్ష్యాలు ఉన్నాయి. అందువల్ల ముస్లిములు ఆయన ప్రవక్తను అనుసరించాలి. వీటిద్వారా వారు స్వర్గ సుఖాలకు అర్హులవుతారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : ఇబ్నె అబీ హాతిమ్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖించారు : ప్రవక్త (స) తన భార్య హఫ్సాకు విడాకులిచ్చారు. ఆమె తన పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఆమెను తిరిగి తీసుకురమ్మని ఆదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఆమె ఉపవాసాలుంటుంది. రాత్రి ప్రార్థనలు చేస్తుంది. స్వర్గంలో ప్రవక్త (స) భార్యల్లో ఆమె ఒకరు (మజ్‌మహజ్జవాయిద్ 336 – 4). అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను, ముస్లిం సంఘాన్ని ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించాడు : ఏ కారణం వల్లనైనా తమ భార్యలకు తలాఖ్ ఇచ్చినపుడు అల్లాహ్ ఆదేశాలను దృష్టిలో ఉంచుకోండి. ధర్మసమ్మతంగా తలాఖ్ ఇవ్వండి. సంభోగించని మాసంలో ఆమెకు తలాఖ్ ఇవ్వండి. బహిష్టుకాలంలో కూడా తలాఖ్ ఇవ్వరాదు. వీటివల్ల గడువును గుర్తించటం కష్టం అవుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

3 : ఈ వాక్యంలో వృద్ధుల, యుక్త వయస్సురాని అమ్మాయిల, గర్భిణీల గడువు తెలియజేయబడింది. బహిష్టుకాలం రాని వారికి మూడు నెలల గడువు. ఉమ్మె సలమా (ర.అన్‌హా) ఉల్లేఖనం : సబీఅ అస్లమ తన భర్త పరమపదించిన తరువాత కేవలం 40 రోజులకే బిడ్డను ప్రసవించింది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఆమెకు వివాహం చేసారు. (ముత్తఫకున్ అలైహి)

చివరిగా అల్లాహ్ ఆదేశాలను అమలుపరిచేవానికి అల్లాహ్ అతని సమస్యలను సులభతరం చేస్తాడని అదేవిధంగా దైవభీతి గలవారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడని పేర్కొనడం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : మీలో ఎవరైనా తన భార్యకు తలాఖ్ (విడాకులు) ఇస్తే గడువు ముగిసే వరకు తన ఇంటిలోనే ఉంచాలి. ఈ లోగా ఆమెను హింసించరాదు.

7 : విడాకులివ్వబడిన స్త్రీ బిడ్డకు పాలుపడితే, తల్లీ బిడ్డ – ఇద్దరి కొరకు సముచితంగా ఖర్చుచేయాలి. ఏది ఏమైనా అల్లాహ్ శక్తికి మించి బాధ్యతలు అప్పగించడు.

8 : దాసులు అల్లాహ్ ఆదేశాలను తిరస్కరించరాదని హెచ్చరించాడు. ఎన్నో జాతులను ఈ కారణంగానే నాశనం చేయడం జరిగింది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 66. అత్ తహ్రీమ్ సూరా పరిచయం

సూరతుత్తహ్రీమ్ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 12 వాక్యాలు 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులో అన్ని సమయాల్లోనూ దైవాదేశాలకు కట్టుబడి ఉండాలి. ప్రేమలోనూ ద్వేషంలోనూ అల్లాహ్ నిబంధనలను పాటించాలనీ ఉపదేశించబడింది.

ఇందులో ఒక సంఘటన గురించి సూచించడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) జైనబ్ బిన్తె జహష్ వద్ద చాలా సేపటి వరకు ఉండి తేనె త్రాగేవారు. ఇతర భార్యల్లో కొందరు "మీరు ఏదో త్రాగివచ్చారని" అన్నారు. దానికి ఆయన (స) "ఇక నుంచి తేనె త్రాగను" అని ప్రమాణం చేసారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. దీనికి తోడు ప్రవక్త (స) భార్యలను కూడా హెచ్చరించడం జరిగింది. ఎందుకంటే వీరు ముస్లిములందరికీ ఆదర్శవంతులు. మరి బాధ్యత కూడా ఇతరులకంటే వారిదే అధికం.

చివరిగా అల్లాహ్ నూహ్ (అ) ఫిరౌన్‌ల భార్యలను గురించి, మర్యమ్ (అ) గురించి పేర్కొని అల్లాహ్ వద్ద పనికి వచ్చేవి కర్మలేగాని, బంధుత్వాలు కావని హితబోధ చేశాడు.

### 66. అత్ తహ్రీమ్

**ఆయత్‌లు : 12** **అవతరణ : మదీనాలో**

آيَاتُهَا 12 سُورَةُ التَّحْرِيمِ 66 مَدَنِيَّةٌ رُكُوعَاتُهَا 2

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

(1) ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ నీ కొరకు ధర్మసమ్మతం చేసిన దానిని నీవు ఎందుకు నిషేధించు కుంటున్నావు? (ఈ విధంగా) నీవు నీ భార్యల సంతోషం పొందగోరుతున్నావా? అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ ۚ تَبْتَغِيْ مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿1﴾

(2) అల్లాహ్ నీ కొరకు నీ ప్రమాణాల పాటింపు నుండి బయటపడే పద్ధతిని నిర్ణయించాడు. అల్లాహ్ మీ యజమాని, ఆయనే అన్నీ తెలిసినవాడు, వివేచనాపరుడూను.

قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ ۚ وَاللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿2﴾

(3) ప్రవక్త ఒక విషయాన్ని తన భార్యలలో ఒకామెకు రహస్యంగా చెప్పాడు. తరువాత ఆమె ఆ రహస్యాన్ని వెల్లడించింది. ప్రవక్తకు అల్లాహ్ ఆ విషయాన్ని తెలియజేశాడు. అప్పుడు ప్రవక్త ఆ విషయాన్ని కొంత తెలియజేసి, కొంత తెలియజేయలేదు. ఆ తరువాత ప్రవక్త ఆమెతో ఈ విషయం ప్రస్తావించినప్పుడు ఆమె “మీకీ విషయం ఎవరు తెలియజేశారు?” అని అడిగింది. అప్పుడు ప్రవక్త, “నాకీ విషయాన్ని అన్నీ తెలిసినవాడు, బాగా ఎరిగినవాడు తెలియజేశాడు” అని చెప్పారు. (4) మీరు ఉభయులు పశ్చాత్తాపపడితే (అది మీకే శ్రేయస్కరం). ఎందుకంటే, మీ హృదయాలు రుజుమార్గం నుండి తొలగిపోయాయి, ఒకవేళ ప్రవక్తకు వ్యతిరేకంగా మీరు ముఠా కట్టితే, తెలుసుకోండి, అల్లాహ్ ఆయన సంరక్షకుడు. ఇంకా జిబ్రీలు, సజ్జనులైన విశ్వాసులందరూ, దైవదూత లందరూ ఆయన సహచరులు, సహాయకులూను. (5) ఒకవేళ మీ అందరికీ ప్రవక్త విడాకులిస్తే, అల్లాహ్ మీకు బదులుగా ఆయనకు మీ కంటె మంచి భార్యలను ప్రసాదిస్తాడు; వారు నిజమైన ముస్లిమ్‌లుగా, విశ్వాసం కలవారుగా, విధేయత చూపేవారుగా, పశ్చాత్తాపపడేవారుగా, ఆరాధన చేసేవారుగా, ఉపవాసం పాటించేవారుగా ఉంటారు, వారు వివాహితలూ కావచ్చు, లేదా కన్యలైనా కావచ్చు. (6) విశ్వాసులారా! మీరు మిమ్మల్నీ మీ కుటుంబ సభ్యులనూ మానవులు, రాళ్లు ఇంధనం కాబోయే అగ్ని నుండి కాపాడుకోండి. దానిపై ఎంతో బలిష్ఠులు, అత్యంత కఠినులు అయిన దైవదూతలు నియమించబడి ఉంటారు; వారు ఎన్నటికీ అల్లాహ్ ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించరు, వారు తమకు ఏ ఆజ్ఞ ఇచ్చినా, దానిని పాటిస్తారు.

وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا ۚ فَلَمَّا
نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ
وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ ۚ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ
أَنْبَأَكَ هَٰذَا ۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ﴿3﴾

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ۚ وَإِنْ
تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ
الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ﴿4﴾

عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا
مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ
سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا ﴿5﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا
وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ
شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا
يُؤْمَرُونَ ﴿6﴾

(7) "అవిశ్వాసులారా! ఈనాడు సాకులు చెప్పకండి. మీరు చేస్తూ ఉండిన చేతలకు తగినట్లుగానే మీకు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది." (8) ఓ విశ్వాసులారా! చిత్తశుద్ధితో కూడిన పశ్చాత్తాపంతో అల్లాహ్ వైపునకు మరలండి, అప్పుడు అల్లాహ్ మీ చెడులను మీ నుండి దూరం చేసి, మిమ్మల్ని సెలయేళ్లు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేయవచ్చు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలనూ ఆయనతో పాటు విశ్వసించిన వారినీ అవమానంపాలు చేయని రోజు అదే. వారి కాంతి వారికి ముందుభాగంలో, వారికి కుడివైపుగా పరుగెత్తుతూ ఉంటుంది. అప్పుడు వారు ఇలా అంటారు, "ప్రభూ! మా కాంతిని మా కొరకు పరిపూర్ణం చెయ్యి; మమ్మల్ని మన్నించు. నీవు ప్రతిదానిపై అధికారం కలవాడవు." (9) ఓ ప్రవక్తా! అవిశ్వాసులతో, కపటులతో పోరాడు, వారి పట్ల కఠినంగా వ్యవహరించు, వారి నివాసం నరక మవుతుంది, అది అతి చెడ్డ గమ్యం.

(10) అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల కొరకు, ప్రవక్త నూహ్, ప్రవక్త లూత్‌ల భార్యలను ఉదాహరణగా పేర్కొంటున్నాడు. వారు సజ్జనులైన మా ఇద్దరు దాసుల వివాహ బంధంలో ఉండేవారు. కాని వారు తమ భర్తలకు ద్రోహం చేశారు. వారు అల్లాహ్‌కు ప్రతిగా ఆ స్త్రీలకు ఏమాత్రం ఉపయోగపడలేకపోయారు. వారిద్దరితో, "వెళ్లండి, అగ్నిలోకి వెళ్లే వారితో పాటు మీరూ వెళ్లండి" అని చెప్పబడింది. (11) విశ్వాసుల కొరకు అల్లాహ్ ఫిరౌన్ భార్యను ఉదాహరణగా పేర్కొంటున్నాడు. అప్పుడు ఆమె ఇలా ప్రార్థించారు, "ప్రభూ! నా కొరకు నీ వద్ద స్వర్గంలో ఒక గృహాన్ని నిర్మించు. నన్ను ఫిరౌన్ నుండీ, అతని చేష్టల నుండీ కాపాడు, దుర్మార్గపు జాతి నుండి నాకు విముక్తి కలిగించు."

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَا تَعۡتَذِرُوا الۡيَوۡمَ ؕ اِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿7﴾

ع 1 7 19

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا تُوۡبُوۡۤا اِلَى اللّٰهِ تَوۡبَةً نَّصُوۡحًا ؕ عَسٰى رَبُّكُمۡ اَنۡ يُّكَفِّرَ عَنۡكُمۡ سَيِّاٰتِكُمۡ وَيُدۡخِلَـكُمۡ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ ۙ يَوۡمَ لَا يُخۡزِى اللّٰهُ النَّبِىَّ وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مَعَهٗ ۚ نُوۡرُهُمۡ يَسۡعٰى بَيۡنَ اَيۡدِيۡهِمۡ وَبِاَيۡمَانِهِمۡ يَقُوۡلُوۡنَ رَبَّنَاۤ اَتۡمِمۡ لَنَا نُوۡرَنَا وَاغۡفِرۡ لَنَا ۚ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿8﴾

يٰۤاَيُّهَا النَّبِىُّ جَاهِدِ الۡكُفَّارَ وَالۡمُنٰفِقِيۡنَ وَاغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡ ؕ وَمَاۡوٰٮهُمۡ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئۡسَ الۡمَصِيۡرُ ﴿9﴾

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيۡنَ كَفَرُوا امۡرَاَتَ نُوۡحٍ وَّامۡرَاَتَ لُوۡطٍ ؕ كَانَتَا تَحۡتَ عَبۡدَيۡنِ مِنۡ عِبَادِنَا صَالِحَيۡنِ فَخَانَتٰهُمَا فَلَمۡ يُغۡنِيَا عَنۡهُمَا مِنَ اللّٰهِ شَيۡـًٔـا وَّقِيۡلَ ادۡخُلَا النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِيۡنَ ﴿10﴾

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيۡنَ اٰمَنُوا امۡرَاَتَ فِرۡعَوۡنَ ۘ اِذۡ قَالَتۡ رَبِّ ابۡنِ لِىۡ عِنۡدَكَ بَيۡتًا فِى الۡجَـنَّةِ وَنَجِّنِىۡ مِنۡ فِرۡعَوۡنَ وَعَمَلِهٖ وَنَجِّنِىۡ مِنَ الۡقَوۡمِ الظّٰلِمِيۡنَ ۙ ﴿11﴾

| | |
|---|---|
| (12) ఇంకా ఇమ్రాన్ కుమార్తె మర్యమ్‌ను కూడ ఉదాహరణగా పేర్కొంటున్నాడు, ఆమె తన మానాన్ని కాపాడుకున్నది. ఆ తరువాత మేము ఆమెలోకి మా తరఫు నుండి ఆత్మను ఊదాము. ఆమె తన ప్రభువు సూక్తులను, ఆయన గ్రంథాలను ధ్రువపరిచింది. ఆమె వినయవిధేయతలు గల వారిలో ఒకరు. | وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرٰنَ الَّتِيْٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهِ مِنْ رُّوْحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهٖ وَكَانَتْ مِنَ الْقٰنِتِيْنَ ﴿12﴾ ع 2/5/20 |

66. సూరతుత్తహ్రీమ్ వివరణలు

1 – 12 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : ఈ వాక్యాల్లో తీర్పుదినం నాడు కేవలం విశ్వాసం, సత్కార్యాలు మాత్రమే పనికి వస్తాయని పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రారంభంలో ప్రవక్త (స)ను ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలని, భార్యల కోసం అధర్మ కార్యాలు చేయకూడదని వారించడం జరిగింది. అదేవిధంగా ప్రవక్త (స) భార్యలను కూడా విచారించడం జరిగింది. ఆదర్శవంతులైన వారే ఇలా ప్రవర్తించడం మంచిది కాదని హెచ్చరించడం జరిగింది.

నూహ్ (అ), లూత్ (అ)ల భార్యలను గురించి పేర్కొంటూ వీరు ప్రవక్తల భార్యలైనప్పటికీ నరకంలో ప్రవేశిస్తారని, వీరికి వ్యతిరేకంగా మర్యమ్, ఫిరౌన్ భార్యను గురించి పేర్కొంటూ వీరు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని, ఎందుకంటే వీరు దైవభీతిపరులని గుర్తుచేయడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : దీని అవతరణ గురించి రెండు రకాల హదీసులు ఉన్నాయి. ఒకదాని ప్రకారం ప్రవక్త (స) తనపై తేనెను నిషిద్ధం చేసుకున్నారు. మరో దాని ప్రకారం, తన అధీనంలో ఉన్న బానిస స్త్రీ మారియా ఖిబ్తియా (ర.అన్హా)ను నిషిద్ధం చేసుకున్నారు.

3 : ఈ నిషిద్ధం గురించి ఎవరికీ తెలియపర్చకూడదని భార్యలలో ఒకామెను కోరారు. కాని ఆమె ఇతరులకు తెలియపర్చింది. అయితే ఈ విషయం అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు తెలియజేసాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

5 : ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త సతీమణులైన హఫ్సా (ర), ఆయిషహ్ (ర)లను హెచ్చరించడం జరిగింది. అంటే ఒకవేళ మీరు ప్రవక్త (స)ను బాధకు గురిచేస్తే ఆయన మీకు తలాఖ్ ఇవ్వవచ్చు. మీకు బదులుగా ఇతరులు ఆయనకు భార్యలుగా వస్తారు. ఈ వాక్యం అవతరించిన తరువాత వాళ్ళందరూ ప్రవక్త భార్యలుగా ఉండటానికే ఇష్టపడ్డారు. పరలోకంలో కూడా వీరు ప్రవక్త (స) భార్యలుగా ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

6 : ఇందులో విశ్వాసులకు వారి బాధ్యతను గుర్తుచేయడం జరిగింది. తమ ఇంటి వారికి కూడా మంచిశిక్షణ, విద్య ఇప్పించాలి. ఫలితంగా నరకాగ్ని నుండి తప్పించుకుంటారు. అందువల్లే ప్రవక్త (స) పిల్లలు ఏడు సంవత్సరాలకు చేరగానే వారికి నమాజ్ అలవాటు చేయించమని, 10 సంవత్సరాల తర్వాత చదవకపోతే దండించమని ఆదేశించారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

7 : పశ్చాత్తాపం అంటే చేసిన పాపానికి దూరంగా ఉండాలి, చేసిన దానిపై విచారించాలి. ఇకముందు ఆ పాపం చేయనని నిశ్చయించుకోవాలి. ఒకవేళ ఇతరుల హక్కులను కొల్లగొట్టి ఉంటే దాన్ని చెల్లించాలి. ఇతరులను హింసించి ఉంటే వారిని క్షమాపణ కోరాలి. కేవలం నోటితో పలికితే లాభం లేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

9 – 12 : అల్లాహ్ విశ్వాసుల, అవిశ్వాసులను గురించి రెండు ఉదాహరణలు ఇచ్చాడు, విశ్వాసం వల్ల ఎటువంటి నష్టం కలుగదు. అవిశ్వాసం వల్ల ఎటువంటి లాభం చేకూరదు అని పేర్కొనడం జరిగింది.

చేయడం లేదు. ధర్మం పేరుతో మనం చేస్తున్న పనులు ఖుర్ఆన్, హదీసుల ప్రకారం రుజువు పర్చబడినవా? లేదా? ఈ విషయంలో కూడా మనం శ్రద్ధగా పరిశీలించవలసి ఉంది. కాబట్టి ధర్మం విషయంలో మనం జాగరూకులం కావాలి. ఖుర్ఆన్, హదీసుల ప్రకారం రుజువు పర్చబడిన ధార్మిక కార్యాలు చెయ్యాలి.

رُكُوعَاتُهَا 2 سُوْرَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ 67 اٰيَاتُهَا 30

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

تَبٰرَكَ الَّذِىۡ بِيَدِهِ الۡمُلۡكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ
قَدِيۡرُ ۙ﴿1﴾

الَّذِىۡ خَلَقَ الۡمَوۡتَ وَالۡحَيٰوةَ لِيَبۡلُوَكُمۡ اَيُّكُمۡ
اَحۡسَنُ عَمَلًا ؕ وَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الۡغَفُوۡرُ ۙ﴿2﴾

الَّذِىۡ خَلَقَ سَبۡعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ؕ مَا تَرٰى فِىۡ
خَلۡقِ الرَّحۡمٰنِ مِنۡ تَفٰوُتٍ ؕ فَارۡجِعِ الۡبَصَرَ ۙ
هَلۡ تَرٰى مِنۡ فُطُوۡرٍ ﴿3﴾

ثُمَّ ارۡجِعِ الۡبَصَرَ كَرَّتَيۡنِ يَنۡقَلِبۡ اِلَيۡكَ الۡبَصَرُ
خَاسِئًا وَّهُوَ حَسِيۡرٌ ﴿4﴾

وَلَقَدۡ زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنۡيَا بِمَصَابِيۡحَ وَجَعَلۡنٰهَا
رُجُوۡمًا لِّلشَّيٰطِيۡنِ وَاَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابَ
السَّعِيۡرِ ﴿5﴾

## 67. అల్ ముల్క్

**ఆయత్‌లు : 30** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) రాజ్యాధికారం చేతుల్లో గల ఆయన శుభకరుడు. ప్రతి వస్తువుపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు.

(2) మీలో ఎవరు మంచి పనులు చేస్తారో మిమ్మల్ని పరీక్షించాలని ఆయనే జీవితాన్నీ, మరణాన్నీ సృష్టించాడు. ఆయన అత్యంత బలశాలి. అమితంగా క్షమించేవాడు. (3) ఆయన ఒకదాని క్రింద ఒకటిగా సప్తాకాశాలను సృష్టించాడు. చూసేవారికి కరుణామయుడయిన ప్రభువు సృష్టితాలలో ఏదయినా లోపం కనబడుతోందా?

(4) కాస్త కళ్ళు పైకెత్తి చూడు, ఇంకా పదే పదే నీ దృష్టిని సారించు. నీ కళ్ళు అలసిపోయి చూపులు వెనక్కి మరలుతాయి. (ఇంత పెద్ద ఆకాశంలో ఏదయినా లోపం గాని దోషం గాని కనబడవు). (5) ఇంకా మేము మీ సమీప ఆకాశాన్ని బ్రహ్మాండమయిన దీపాలతో అలంకరించాము. వాటిని షైతానులను తరిమివేసే సాధనాలుగా చేశాము. వాటికోసం భగభగమండే అగ్నిలో శిక్షను సిద్ధంగా ఉంచాము.

وَلِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿6﴾

(6) తమ ప్రభువును తిరస్కరించిన వారికి నరక శిక్ష ఉంది. అది బహు చెడ్డ నివాసం.

اِذَآ اُلْقُوْا فِيْهَا سَمِعُوْا لَهَا شَهِيْقًا وَّهِىَ تَفُوْرُ ۙ ﴿7﴾

(7) వారు అందులో పడవేయబడినప్పుడు నరకంలోని భయంకర శబ్దాలు వింటారు. అది (ప్రచండమయిన తీవ్రతతో) కంపించిపోతూ ఉంటుంది

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ؕ كُلَّمَآ اُلْقِىَ فِيْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَذِيْرٌ ﴿8﴾

(8) క్రోధావేశంతో బ్రద్దలవుతున్నట్లుగా. అందులో వారి సమూహం దేన్నయినా వేయబడినప్పుడు నరకదూతలు, "మీ దగ్గరకు హెచ్చరించేవాడు ఎవరూ రాలేదా?" అని ప్రశ్నిస్తారు.

قَالُوْا بَلٰى قَدْ جَآءَنَا نَذِيْرٌ ۙ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَىْءٍ ۖ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِىْ ضَلٰلٍ كَبِيْرٍ ﴿9﴾

(9) వారంటారు, "ఎందుకు రాలేదు? హెచ్చరించేవాడు తప్పక వచ్చాడు. కాని మేము అతడ్ని తిరస్కరించాము. దైవం దేనినీ అవతరింపజేయలేదు. నీవే అజ్ఞానంలో పడి ఉన్నావు" అని అన్నాము.

وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِىْٓ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿10﴾

(10) నరకంలో పొయ్యేవాళ్ళు "అయ్యో! మేము సత్యవాక్కును విని కాస్త వివేకంతో మెలగి ఉంటే, నేడు భగభగమండే నరకాగ్నిలో ప్రవేశించే వాళ్ళమే కాదుగదా!" అని అంటారు.

فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِهِمْ ۚ فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿11﴾

(11) ఈ విధంగా వారు తమ తప్పును అంగీకరిస్తారు. ఆ నరకవాసులకు అల్లాహ్ అభిశాపం.

1 – 5 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో తెలుపబడుతున్న విషయం, ఓ మనిషీ! నీవు జీవితం గడుపుతున్న ప్రపంచం ఎంతో సంఘటితమయినది. దృఢమయినది. ప్రయోజనకరమైనది. దానిలో ఎంత వెదికినా ఏదయినా లోపంగానీ, దోషంగానీ దొరకవు. ఈ ప్రపంచాన్ని సృష్టించిన వాడు అల్లాహ్‌యే. ఆయనే సృష్టిని నడిపిస్తున్నాడు. ఆయన ఈ సృష్టికి పాలకుడు. అంతా ఆయన చేతుల్లోనే ఉంది. ఆయన తాను కోరిన దాన్ని చేయగలడు. అల్లాహ్ ఈ ప్రపంచాన్ని ఎటువంటి ప్రయోజనం, లక్ష్యం లేకుండా పుట్టించలేదు. అదేవిధంగా మానవుడ్ని కూడా లక్ష్యరహితంగా పుట్టించలేదు. మనిషిని పరీక్షించేందుకు పుట్టించాడు. ఆ పరీక్షలలో మానవుడు ప్రయోజనకరమయిన సత్కర్మల ద్వారానే సఫలుడు కాగలడు.

6 – 11 ఆయత్‌ల వివరణ

నరక ఆగ్రహం, దాని భయంకర శబ్దం :

అంతిమ దినం రావడాన్ని తిరస్కరించిన వారి కోసం మేము నరకాన్ని సిద్ధం చేశాము. అది వారిని దూరం నుండే చూసి, చూడగానే కోపావేశంతో ఊగిపోతుంది. వారు దూరం నుండే దాని కోపాన్ని, పెను కేకల్ని వింటారు. (ఫుర్ఖాన్ : 12)

| | |
|---|---|
| (12) దైవాన్ని చూడకుండానే భయపడే వారికి మోక్షం, గొప్ప ప్రతిఫలం, పుణ్యం వున్నాయి. | إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿12﴾ |
| (13) మీరు మీ మాటను దాచినా లేక బహిరంగ పర్చినా ఆయనకు మనసులలోని మర్మాలు సయితం తెలుసు. | وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿13﴾ |
| (14) పుట్టించిన ఆయనకే తెలియకుండా ఉంటుందా? ఆయన సూక్ష్మగ్రాహి, ప్రతిదీ తెలిసినవాడు. | أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ۖ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿14﴾ ع 1 14 1 |

నరకంలోని శబ్దం గాడిద శబ్దం లాగా కర్ణకఠోరంగా చెడ్డగా ఉంటుంది. ముక్కలు ముక్కలు అయిపోతుందా అన్నట్లు చాలా కోపంతో ఊగిపోతు ఉంటుంది. ఈ ప్రపంచంలో జైళ్ళలో ఉపయోగించే థర్డ్ డిగ్రీ శిక్షలు కఠినాతి కఠినంగా ఉంటాయి. అయినా అవి మానవులు విధించే శిక్షలే. నరక శిక్ష అయితే దైవం విధించే శిక్ష, మరి దైవం విధించే శిక్ష, మానవులు విధించే శిక్ష కంటే, దైవం కల్పించే యాతన, మానవులు కల్పించే యాతన కంటే లక్షలాది కోట్లాది రెట్లు అధికంగా ఉంటుంది. భయంకరంగా ఉంటుంది. కనుక దైవం విధించే శిక్షను తప్పించుకునే ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

ఆయత్‌ల సారాంశం :

దైవ తిరస్కారం (కుఫ్ర్) వలన కలిగే భయంకర దుష్పరిణామాలను గురించి తెలియజేయబడింది. మానవుణ్ని హెచ్చరించడం జరిగింది. వారు కుఫ్ర్ మార్గాన్ని విడిచిపెట్టాలని లేకుంటే దాని భయంకర పరిణామాల్ని ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని వార్నింగ్ ఇవ్వబడింది. ప్రవక్తలు ప్రపంచానికి వచ్చి కుఫ్ర్ షిర్క్‌ల దుష్పరిణామాలను గురించి ప్రజలకు సావధానపరిచారు. ప్రవక్తల మాటను వినడంలోనే ప్రయోజనం ఉంది. లేకుంటే ఇహపరాలలో బాధాకరమైన శిక్షకు అర్హులు అవుతారు.

12 – 14 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో మనిషిని ఆలోచనకు పురిగొల్పడం జరిగింది. నీవు తిరుగాడుతూ ఉన్న ఈ భూమిని చూడు దాని నుండి నీవు ఉపాధిని పొందుతున్నావు. దీనిని నీ కోసం ప్రయోజనకరంగా చేసినవాడు అల్లాహ్‌యే. లేకుంటే ఈ భూమిలో భూకంపం ఎప్పుడయినా రాగలదు. అది మిమ్మల్ని భూమిలో పూడ్చిపెట్టగలదు. లేక గాలి, పెనుతుఫాను తెచ్చి మిమ్మల్ని సర్వనాశనం చేసివేయగలదు. ఆకాశంలో ఎగురుతున్న పక్షుల్ని చూడండి. అల్లాహ్‌యే వాటిని గాలిలో నిలిపి ఉంచాడు. మీకున్న అన్ని వనరుల్నీ పరీక్షించి చూడండి. అల్లాహ్ గనక మిమ్మల్ని యాతనకు గురిచేయదలిస్తే మిమ్మల్ని రక్షించగలిగేది ఎవరు? మీ ఉపాధిని ఆయన ఆపివేస్తే మీకు ఉపాధి నిచ్చేది ఎవరు? కాస్త శ్రద్ధగా గమనిస్తే విషయం అర్థం కాగలదు. అల్లాహ్ తప్ప మరే ప్రభువూ లేదని, అల్లాహ్ తప్ప కోరికలు తీర్చేవాడు ఎవరూ లేరని, అల్లాహ్ తప్ప కష్టాలను తీర్చేవారు ఎవరూ లేరని గ్రహించగలరు. తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) తిరుగులేని వాస్తవం. తౌహీద్‌ను అమలుచేయండి. షిర్క్‌ను విడనాడండి.

(15) మీ కోసం భూమిని మెత్తగా చేసినవాడు ఆయనే. దాని దారులలో మీరు సంచరించాలని, దైవం ప్రసాదించిన ఆహారాన్ని తినాలని. ఇంకా మీరు తిరిగి బ్రతికించబడి ఆయన వద్దకే మరలిపోవలసి ఉంది. నింగినున్న ఆయన కోరితే మిమ్మల్ని భూమిలో కూరుకుపోయేలా చేయగలడు. ఒక్కసారిగా భూమి కంపించగలదు. అటువంటి ఆయనకు భయపడరా? (17) ఆకాశంలో ఉన్న ఆయనకు మీరు భయపడరా? ఆయన కోరితే మీపై రాళ్ళను కురిపించగల గాలి పంపగలడు. నేను భయపెట్టడం ఏమిటో మీకు తెలిసివస్తుంది.

(18) వారికి పూర్వం ఉన్నవారు కూడా ధిక్కరించారు. మరి నా శిక్ష ఎంత కఠినమయినదో తెలుసుకోండి. (19) వారి తలలపై ఎగిరే పక్షులను వారు చూడలేదా? అవి తమ రెక్కలను చాపి ఉంచుతాయి. ముడుచుకుంటూ కూడా ఉంటాయి. కరుణామయుడు (అయిన అల్లాహ్) తప్ప మరెవరూ వాటిని ఆ స్థితిలో ఆపి ఉంచగలవారు లేరు. నిస్సందేహంగా ఆయన దృష్టిలో ప్రతిదీ ఉంది.

(20) కరుణామయునికి వ్యతిరేకంగా మీకు సహాయపడగల ఏ సైన్యం ఉందో చెప్పండి. వాస్తవం ఏమంటే కాఫిర్లు మోసంలో పడి ఉన్నారు.

(21) మరి చెప్పండి, అల్లాహ్ ఉపాధిని ఆపివేస్తే మీకు ఉపాధినిచ్చేది ఎవరు? కాని వీరు తలబిరుసుతనం, ద్వేషంలో మునిగి ఉన్నారు.

(22) తలక్రిందులుగా నడిచే వ్యక్తి సరయిన మార్గం పొందగలడా లేక తలపైకెత్తి, తిన్నని చదునైన మార్గంపై నడుస్తూ ఉన్నవాడా? (23) వారికి చెప్పండి, అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని పుట్టించాడు. మీకు చూసే, వినే శక్తుల్ని ఇచ్చాడు. ఆలోచించే, అర్థం చేసుకునే హృదయాన్ని ఇచ్చాడు. కాని మీరు కృతజ్ఞత చూపడం తక్కువే.

هُوَ الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا
فِیْ مَنَاكِبِهَا وَكُلُوْا مِنْ رِّزْقِهٖ ؕ وَاِلَیْهِ
النُّشُوْرُ ﴿15﴾
ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ فِی السَّمَآءِ اَنْ یَّخْسِفَ بِكُمُ
الْاَرْضَ فَاِذَا هِیَ تَمُوْرُ ۙ﴿16﴾
اَمْ اَمِنْتُمْ مَّنْ فِی السَّمَآءِ اَنْ یُّرْسِلَ عَلَیْكُمْ
حَاصِبًا ؕ فَسَتَعْلَمُوْنَ كَیْفَ نَذِیْرِ ﴿17﴾
وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَیْفَ كَانَ
نَكِیْرِ ﴿18﴾
اَوَلَمْ یَرَوْا اِلَی الطَّیْرِ فَوْقَهُمْ صٰٓفّٰتٍ وَّیَقْبِضْنَ ؔۘ مَا
یُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ ؕ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَیْءٍۭ بَصِیْرٌ ﴿19﴾
اَمَّنْ هٰذَا الَّذِیْ هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ یَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُوْنِ
الرَّحْمٰنِ ؕ اِنِ الْكٰفِرُوْنَ اِلَّا فِیْ غُرُوْرٍ ۚ﴿20﴾
اَمَّنْ هٰذَا الَّذِیْ یَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهٗ ۚ
بَلْ لَّجُّوْا فِیْ عُتُوٍّ وَّنُفُوْرٍ ﴿21﴾
اَفَمَنْ یَّمْشِیْ مُكِبًّا عَلٰی وَجْهِهٖۤ اَهْدٰۤی اَمَّنْ
یَّمْشِیْ سَوِیًّا عَلٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ ﴿22﴾
قُلْ هُوَ الَّذِیْۤ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِیْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿23﴾

(24) వారికి చెప్పండి, మిమ్మల్ని భూమిపై నివసింపజేసింది అల్లాహ్‌యే. మరి ఆయన ఎదుట (అంతిమదినం నాడు) మీరంతా హాజరు పరచబడతారు. (25) నీవు సత్యవంతుడవే అయితే అంతిమ దినం ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పు అని కాఫిర్లు అంటారు. (26) మీరు చెప్పేయండి, "దాని జ్ఞానం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే ఉంది. నా పనైతే కేవలం హెచ్చరించటమే." (27) ఇక వీరు అంతిమదినాన్ని దగ్గర నుండి చూసుకున్నప్పుడు అవిశ్వాసుల ముఖాలు వికృతమవుతాయి. తిరస్కరించిన వారితో అప్పుడు, "మీరు కోరుతూ ఉండింది దీనినే" అని చెప్పబడుతుంది. (28) ముహమ్మద్ (స)! వారితో చెప్పండి, ఒకవేళ అల్లాహ్ నన్నూ, నా అనుచరులనూ అంతం చేసివేస్తే లేదా మాపై కరుణిస్తే కాఫిర్లను బాధాకరమయిన శిక్ష నుండి కాపాడేది ఎవరు? (29) ఓ ముహమ్మద్! చెప్పండి, ఏ దైవంపైనయితే మేము విశ్వాసం కలిగి ఉన్నామో ఆయన అమిత దయాళువు. మేము ఆయన్నే నమ్ముకున్నాము. మార్గభ్రష్టులు ఎవరో మీకు అతి త్వరలోనే తెలిసివస్తుంది. (30) ఓ ముహమ్మద్! వారితో చెప్పండి, "మీ బావులలోని నీరు భూమిలో ఇంకిపోతే, దైవం తప్ప మీ కోసం తియ్యని నీటి చెలమల్ని ప్రవహింపజేసేది ఎవరు?

قُلْ هُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ
تُحْشَرُوْنَ ﴿24﴾
وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿25﴾
قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۪ وَاِنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ
مُّبِيْنٌ ﴿26﴾
فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سِيْٓـَٔتْ وُجُوْهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
وَقِيْلَ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تَدَّعُوْنَ ﴿27﴾
قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ اَوْ رَحِمَنَا ۙ
فَمَنْ يُّجِيْرُ الْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿28﴾
قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۚ
فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿29﴾
قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ
يَّاْتِيْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِيْنٍ ۧ ﴿30﴾ ع 2 16 2

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 68. అల్ ఖలమ్ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించింది. దీనిలో రెండు రుకూలు, 52 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి.

పరిచయం : ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించినది. అవతరణా క్రమంలో ఇది రెండవ సూరా. దైవప్రవక్త (స) పట్ల వ్యతిరేకత తీవ్రరూపం దాల్చినప్పుడు ఈ సూరా అవతరించింది. తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులు ఆయన (స)ను పిచ్చివాడని అనసాగారు. దానికి జవాబుగా అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు, “ఖుర్‌ఆన్ వంటి గ్రంథాన్ని సమర్పిస్తున్న వ్యక్తి, దాన్ని వివరిస్తున్న వ్యక్తి పిచ్చివాడు కాగలడా? ఎంతమాత్రం కాదు. ప్రపంచంలోని మేధావులందరూ, ప్రపంచంలోని విద్యావంతులు అందరూ కలిసినా ఖుర్‌ఆన్‌కు జవాబు ఇవ్వలేరు. ఇటువంటి గ్రంథాన్ని సమర్పించే వ్యక్తి ఎంతమాత్రం పిచ్చివాడు కాదు. ఖుర్‌ఆన్ దైవగ్రంథం. దాన్ని సమర్పిస్తున్న వాడు దైవప్రవక్త. కాబట్టి హ్రజత్ ముహమ్మద్ (స)ను తిరస్కారులు, ముష్రికులు పిచ్చివాడు అని అనడం శుద్ధ పొరపాటు.

అల్లాహ్ వివరించిన రెండవ విషయం హ్రజత్ ముహమ్మద్ (స) నైతికతలో ఉన్నత స్థానం అలంకరించారు. ఆయన స్వభావం చాలా మంచిది. హ్రజత్ ఆయిషా (ర)తో ఆయన (స) స్వభావం గురించి ప్రశ్నించబడినప్పుడు ఆమె ఇలా చెప్పారు. (కాన ఖులుఖుహుల్ ఖుర్‌ఆన్), ఆయన స్వభావం ఖుర్‌ఆన్‌కు అనుగుణంగా ఉంది. అంటే ఖుర్‌ఆన్‌లో మనం ఏదయితే చదువుతున్నామో దానినే మేము దైవప్రవక్త (స) జీవితంలో చూస్తున్నాము. హ్రజత్ ఆయిషా (రజి) గారి ఈ జవాబు గొప్ప ప్రాణి గురించి పైన చెప్పబడిన రెండు భావార్థాలపై ఉంది. (సహీహ్ ముస్లిం, కితాబుల్ ముసాఫిరీన్). అప్పటి తిరస్కారులు, ముష్రికుల పెద్ద పెద్ద సర్దారులు, అవిశ్వాసులు, దుర్నడత కలవారు, మోసగాళ్ళు, ఖురైషుల పెద్ద సర్దారు వలీద్ బిన్ ముగీరా అటువంటి వాడే, వలీద్ అసలు తండ్రి ముగీరా కాదు మరెవరో. ముగీరా భార్యకు అక్రమ సంతానం. 18 ఏళ్ళ తరువాత భార్య కొడుకుని తన కుమారునిగా చేసుకున్నాడు. ఆ పిల్లవాడు పెద్ద వాడయ్యాక తండ్రి మరణానంతరం ఆస్తి అంతటికీ యజమాని అయి, మక్కాకు పెద్ద సర్దారు అయ్యాడు. అటువంటి వాడు ఖుర్‌ఆన్‌ను తిరస్కరించగా అల్లాహ్ అతడ్ని గురించి, వీడు గొప్ప అవిశ్వాసి, నీతి లేనివాడు. వ్యభిచారి సంతానం అన్న వాస్తవాన్ని బయటపెట్టారు. అప్పుడు వీరు తన తల్లి దగ్గరకు వచ్చి అడిగాడు, “ముహమ్మద్ నాలోని 9 దోషాలు వెల్లడించాడు. అవన్నీ ఇప్పుడు నాలో ఉన్నాయి. కాని నేను అక్రమ సంతానం అన్నది అవునా, కాదా నీవే చెప్పాలి. ఈ విషయంలో నిజం ఏమిటో చెప్పు. లేకుంటే నిన్ను చంపివేస్తాను అన్నాడు. అప్పుడు అతని తల్లి నిజాన్ని వెల్లడించింది. “నీ తండ్రి నపుంసకుడు, ఆస్తిపాస్తులు గలవాడు. నాకు సంతానం కలుగకపోతే ఈ ఆస్తి అంతా ఇతరుల పాలవుతుందని భయపడ్డాను. అందుచేత ఒక పశువుల కాపరితో జత కట్టాను. నీవు ఆ పశువుల కాపరికి పుట్టినవాడివి.” ఈ విషయం అప్పటిదాకా ఎవరికీ తెలియదు. ఖుర్‌ఆన్ అవతరించిన తర్వాత అందరికీ తెలిసిపోయింది. (సఫ్వతుత్తఫాసిర్)

ఇక ప్రజల ముందు రెండు నమూనాలు ఉన్నాయి. 1. ఒక నమూనా దైవప్రవక్త (స) ఉత్తమ గుణాలది. 2. రెండవ నమూనా నీతిమాలిన వారు, విశ్వాసం లేని వారయిన ఖురైష్ సర్దారులది. ప్రజలు గనక ముహమ్మద్ (స) అడుగుజాడలలో నడిస్తే ఇహపరాలలో సాఫల్యం పొందగలరు. ఒకవేళ ప్రజలు ఖురైషు సర్దారుల అడుగు జాడలలో నడవగోరితే ఇహపరాలలో నాశనం అయిపోతారు. చివరలో దైవప్రవక్త (స)కు అల్లాహ్ తీర్పు వెలువడే వరకూ ధర్మ ప్రచార మార్గంలో ఎదురయ్యే కష్టాలను సహనంతో సహిస్తూ ఉండమని హజ్రత్ యూనుస్ (అ) మాదిరిగా సహనం కోల్పోవద్దని, అల్లాహ్ మీకు తప్పక సహాయ పడతారని బోధించబడింది.

## 68. అల్ ఖలమ్

**ఆయత్‌లు : 52** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) నూన్. కలము సాక్షిగా! మరియు అవి వ్రాసే దాని సాక్షిగా! (2) ఓ ముహమ్మద్! నీ ప్రభువు అనుగ్రహం వలన నీవు పిచ్చివాడవు కావు.

(3) నిస్సందేహంగా నీ కోసం ఎన్నటికీ తరిగిపోని ప్రతిఫలం, పుణ్యం ఉన్నాయి. (4) నీవు నైతికత యొక్క ఉన్నత శిఖరంపై ఉన్నావు.

ركوعاتها 2 سورة القلم 68 مكية آياتها 52

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُوْنَ ﴿1﴾
مَآ اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُوْنٍ ﴿2﴾
وَاِنَّ لَكَ لَاَجْرًا غَيْرَ مَمْنُوْنٍ ﴿3﴾
وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ﴿4﴾

1 – 4 వాక్యాలు

నూన్ – ఇది హురూఫె ముఖత్తిఆత్‌లోనిది. అల్లాహ్ కలంపై ప్రమాణం చేశాడు. అల్లాహ్ ఈ సూరాలో కలంపై ప్రమాణం చేయడాన్ని బట్టి దీనికి ప్రాముఖ్యత ఉంది. దీనిని బట్టి కలానికి గొప్ప ప్రాముఖ్యం ఉంది. వలీద్ బిన్ ఉబాద (రజి) తన తండ్రి నుండి ఉల్లేఖిస్తున్నారు. ముహమ్మద్ (స) ఇలా చెబుతుండగా నేను విన్నాను – "అల్లాహ్ అందరికన్నా ముందు కలాన్ని పుట్టించాడు. దాన్ని ఆదేశించాడు. "వ్రాయి". అందుచేత కలం ఇప్పటి వరకూ జరిగే దాన్నంతా వ్రాసింది." (తిర్మిజి) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు 'వల్ ఖలమ్ వమాయస్తురూన్' అంటే ఖుర్ఆన్ అని అర్థం అంటున్నారు.

ఖుర్ఆన్ అవతరింపబడే సమయంలో, దైవప్రవక్త (స) సహబాలను పిలిచి వ్రాయించేవారు. కాబట్టి దివ్య ఖుర్ఆన్ ఒక సురక్షిత గ్రంథం. తిరస్కారులు, ముష్రికులు ముహమ్మద్ (స)పై కొన్ని ఆక్షేపణలు చేశారు. వాటికి జవాబుగా అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌ను ఇచ్చాడు. తిరస్కారులు, ముహమ్మద్ (స)ను పిచ్చివాడు అని చెప్పగా హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) పిచ్చివారు కాదు. జ్ఞానం కలవారు, బుద్ధిమంతులు, ఖుర్ఆన్ గ్రంథాన్ని ఆయన సమర్పిస్తున్నారు. అది యుక్తి, జ్ఞానాలతో సంపన్నమయింది అని ఖుర్ఆన్ సాక్ష్యమిస్తోంది. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ఉద్యమం కొన్ని రోజులలోనే అంతం అయిపోతుంది. ఆయన సఫలురు కాజాలరు అని తిరస్కారులు అంటున్నారు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ఉద్యమం ఎన్నటికీ అంతం కాదు. పైగా నిలదొక్కుకొని స్థిరపడుతుంది. కోట్లాది మంది దాని బోధనలను అమలుపరుస్తారు. దాని ప్రతిఫలం, పుణ్యం, అంతిమదినం వరకూ ఆయనకు లభిస్తూ ఉంటుంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా

| | |
|---|---|
| (5) అతి త్వరలో మీరూ చూస్తారు. వారూ చూసుకుంటారు. (6) మీలో ఎవరు పిచ్చివాళ్ళో (7) దైవమార్గం నుండి దారి తప్పి ఉన్న వారెవరో నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. సన్మార్గంపై ఉన్నవారినీ ఆయన బాగా ఎరుగు. | فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿5﴾ بِأَييِّكُمُ الْمَفْتُونُ ﴿6﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿7﴾ |

ముస్లింలు నమాజ్ చేస్తున్నారు. నిస్సందేహంగా దాని పుణ్యం, ప్రతిఫలం దైవ ప్రవక్తకు కూడా లభిస్తూ ఉంటుంది. దైవప్రవక్త ద్వారానే ముస్లింలకు నమాజ్ లభించింది అని ఖుర్ఆన్ సాక్ష్యమిస్తోంది. కవులు, హస్తసాముద్రికుల లాగే మీరూ ఒక మామూలు మనిషి అని తిరస్కారులు అంటున్నారు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) నైతికతలో ఉన్నత స్థానం అలంకరించారు. వజ్రం ఎప్పుడూ ప్రకాశిస్తూ ఉన్నట్లుగానే హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ఖియామత్ వరకు ప్రకాశిస్తూ ఉంటారు అని ఖుర్ఆన్ సాక్ష్యమిస్తోంది. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) పేరు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అల్లాహ్ పేరుతో పాటుగా పలుకబడుతోంది. అజాన్‌లో "అష్హదుఅల్లాయిలాహ ఇల్లల్లాహు వ అష్హదుఅన్న ముహమ్మదర్రసూలుల్లాహ్" అని పలుకబడుతోంది. దాని అర్థం, అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవరూ లేరని సాక్ష్యమిస్తున్నాను. హజ్రత్ ముహమ్మద్ దైవప్రవక్త అని సాక్ష్యమిస్తున్నాను.

5 – 7 వాక్యాలు

ఖలమ్ సూరా అవతరణా క్రమంలో రెండవ సూరా. ఈ సూరాలో ధర్మం, అధర్మాల ఫలితం అతి త్వరలోనే ముందుకు రాగలదనీ, ముస్లింలే (అల్లాహ్‌కు విధేయులే) సఫలురవుతారన్న ఛాలెంజ్ చెయ్యబడింది. దీనికి కారణం ముస్లింల లీడరు దైవప్రవక్త. సచ్ఛీలుడు. కాఫిర్ల లీడర్ విశ్వాసం లేనివాడు. దుశ్శీలుడు.

ముస్లింలు సిరాతె ముస్తఖీంపై అంటే ఖుర్ఆన్ చూపిన మార్గంపై ఉన్నారు. కాఫిర్లు షైతాన్ మార్గంపై నడుస్తున్నారు. ఫలితంగా, క్రమక్రమంగా ముస్లింల బలం పెరగసాగింది. అరేబియాలో బలవంతులు, శక్తిశీలురు అయిన హజ్రత్ హమ్‌జహ్ హజ్రత్ ఉమర్ ముస్లింలయ్యారు. అటు అబిసీనియా రాజు ముస్లింలకు మిత్రుడయ్యాడు. ఇటు మదీనాలో ఇస్లాం వేగంగా వ్యాపించసాగింది. 15 ఏళ్ళలోపునే 313 మంది ముస్లింలు బదరు యుద్ధంలో కాఫిర్ల వెయ్యిమంది సైన్యాన్ని ఓడించారు. అంటే కేవలం 15 ఏళ్ళలో ధర్మం, అధర్మాల మధ్య తీర్పు జరిగిపోయింది. ముస్లింలు ధర్మంపై ఉన్నారు. వారే విజయులు అవుతారని తేలిపోయింది, ఈనాడు ముస్లింలు సఫలురు కావడం లేదు, కారణమేమిటి?

దీనికి జవాబు ఇది. అప్పటి ముస్లింలు ఖుర్ఆన్‌కు దగ్గరయ్యారు. ఇప్పటి ముస్లింలు ఖుర్ఆన్‌కు దూరం అయ్యారు. అప్పటి ముస్లింలు ఖుర్ఆన్‌ను పఠించేవారు. ఖుర్ఆన్‌ను ఎరిగినవారు. నేడు అధిక భాగం ముస్లింలు ఖుర్ఆన్‌ను పఠించరు. ఖుర్ఆన్‌లో ఏమున్నదో తెలుసుకోరు. అల్లామా ఇఖ్‌బాల్ ఎంత బాగా చెప్పాడు :

వో జమానేమె మొఅజిజ్ థె ముసల్మాహోకర్

ఔర్ హం ఖ్వార్ హుయె తారికె ఖుర్ఆహోకర్

ఆ కాలంలో వారు ముసల్మానులయి గౌరవనీయులయ్యారు. మరి మనం ఖుర్ఆన్ విడిచి పరాభవం పాలయ్యాం. అప్పటి ముస్లింలు ఖుర్ఆన్ చూపిన సన్మార్గంపై ఆచరించసాగారు. మరి మనం ఖుర్ఆన్ చూపిన మార్గం, దాని బోధనలను విడిచిపెట్టాం. ఆ కారణంగా నేడు మనం అవమానభరిత జీవితం గడుపుతున్నాం. రాబోయే మాటలు ఎంత నమ్మకంగా చెప్పబడుతున్నాయంటే, దాన్నిబట్టి ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం అనీ, దాని బోధనలు విజయవంతం అనడంలో సందేహం లేదనీ తెలుస్తోంది.

(8) ఓ ముహమ్మద్! నీవు ఈ ధిక్కారుల మాట వినకు. (9) నీవు మెతక ధోరణి అవలంబిస్తే తాము మెత్తబడాలని వారు కోరుతున్నారు. (10) నీవు అనేక ప్రమాణాలు చేసే నీచుడి మాటలలో చిక్కుకోవద్దు. (11) వాడు తప్పులు వెదికేవాడూ, చాడీలు చెప్పేవాడు. (12) పరమ పిసినారి, హద్దు మీరిన హింసాదౌర్జన్యాలకు పాల్పడేవాడు.

(13) తలబిరుసువాడు, నీచ జాతివాడు.(14) అతడు బాగా ధనవంతుడు. చాలామంది కుమారులు గలవాడయినప్పటికీ (15) మా ఆయత్‌లను చదివి వినిపించినప్పుడల్లా, ఇవన్నీ పాతతరం వారి గాథలు అనేవాడు. (16) అతి త్వరలో మేము వాడి ముక్కున వాత బెడతాము. (17) తోట వాళ్ళను పరీక్షించినట్లుగానే మేము వాళ్ళనూ పరీక్షించాము. ఉదయం కాగానే పళ్ళు కోసుకుందాం అని వారు ప్రమాణాలు చేసి మరీ చెప్పారు. (18) ఇన్షాఅల్లాహ్ (దైవం కోరితే) అని అనలేదు. (19) వారు నిద్రించి ఉండగా నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక శాపం తోటకు తగిలింది. (20) దాంతో అది కోయబడిన చేను వలె అయిపోయింది. (21) ఉదయం కాగానే వారు ఒకరినొకరు పిలువసాగారు. (22) మీరు పళ్ళు కోయాలంటే ఉదయాన్నే తోటకు చేరుకోండి.

(23) ఇక వారు పరస్పరం గుస గుస లాడుతూ, తోటకు బయలుదేరారు. (24) ఈ రోజు ఫకీరు ఎవరూ తోటలో మీ వద్దకు రాకుండా చూసుకోండి.

(25) (ఫకీర్లకు) ఏమీ ఇవ్వకూడదు అని నిర్ణయించుకుని ఉదయాన్నే త్వరత్వరగా పళ్ళు కోయడం తమ వశంలోని పనే అన్నట్లుగా అక్కడకు వెళ్ళారు. (26) కాని వారు తోటను చూసి, "మనం దారి తప్పాం" అనసాగారు. (27) లేదు దూరం చేయబడ్డాము (అన్నారు).

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿8﴾
وَدُّوْا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُوْنَ ﴿9﴾
وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِيْنٍ ﴿10﴾
هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيْمٍ ﴿11﴾
مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ﴿12﴾
عُتُلٍّ بَعْدَ ذٰلِكَ زَنِيْمٍ ﴿13﴾
اَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَّبَنِيْنَ ﴿14﴾
اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ
الْاَوَّلِيْنَ ﴿15﴾
سَنَسِمُهٗ عَلَى الْخُرْطُوْمِ ﴿16﴾
اِنَّا بَلَوْنٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ ۚ اِذْ اَقْسَمُوْا
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِيْنَ ﴿17﴾
وَلَا يَسْتَثْنُوْنَ ﴿18﴾
فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّنْ رَّبِّكَ وَهُمْ
نَآئِمُوْنَ ﴿19﴾
فَاَصْبَحَتْ كَالصَّرِيْمِ ﴿20﴾
فَتَنَادَوْا مُصْبِحِيْنَ ﴿21﴾
اَنِ اغْدُوْا عَلٰى حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰرِمِيْنَ ﴿22﴾
فَانْطَلَقُوْا وَهُمْ يَتَخَافَتُوْنَ ﴿23﴾
اَنْ لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِّسْكِيْنٌ ﴿24﴾
وَّغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قٰدِرِيْنَ ﴿25﴾
فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُوْٓا اِنَّا لَضَآلُّوْنَ ﴿26﴾
بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿27﴾

قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا
تُسَبِّحُوْنَ ﴿28﴾
قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿29﴾
فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَلَاوَمُوْنَ ﴿30﴾
قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا طٰغِيْنَ ﴿31﴾
عَسٰى رَبُّنَآ اَنْ يُّبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَآ اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا
رٰغِبُوْنَ ﴿32﴾
كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۭ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ
كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۧ ﴿33﴾
ع 1 33 3

(28) వారిలో పుణ్యశీలుడయిన ఒకడు, “మీరు అల్లాహ్ పవిత్రతను (తస్బీహ్) ఎందుకు కొనియాడరు? అని మీతో అన్నాను కదా!”

(29) అప్పుడు చెప్పసాగాడు, “మన ప్రభువు పవిత్రుడు. నిస్సందేహంగా మనమే తప్పు చేశాము.”
(30) ఇక వారిలో ఒకరినొకరు నిందించు కోసాగారు. (31) మా పరిస్థితి విచారకరం, మేము తలబిరుసువారమయ్యాము అనడంలో సందేహం లేదు. (32) మా ప్రభువు, దీనికి బదులుగా మాకు ఇంతకంటే మేలయిన తోటను అనుగ్రహిస్తాడని ఆశిస్తున్నాం. మేము మా ప్రభువు వైపు మరలుతున్నాం. (33) చూడండి! శిక్ష అంటే ఇలా ఉంటుంది. పరలోక శిక్ష ఇంతకన్నా పెద్దది. వారు తెలుసుకుంటే ఎంత బాగుండేది!

8 – 33 వాక్యాలు

తోటవాళ్ళ గాథ

తోటవాళ్ళ గాథ ఇది. వారి తండ్రి తోటలో పండిన పంటను మూడు భాగాలు చేసేవాడు. ఒక భాగం పేదలకు దానం చేసేవాడు. రెండో భాగం ఇంటివారికి ఉంచుకొని మూడో భాగాన్ని తిరిగి పంట వేయటానికి ఖర్చుచేసేవాడు.

తండ్రి మరణానంతరం పిల్లల ఆలోచన ఇలా మారింది : మనం పేదలకు ఎందుకివ్వాలి? మనం పేదలకు ఇవ్వము. మనం జకాత్ ఇవ్వకూడదు. పంట అంతా మనమే అనుభవిద్దాం. వారిలో ఒక సోదరుడు పుణ్యశీలి. ఇటువంటి నిర్ణయం సరికాదు. మన భాగం మనం తీసుకుని పేదల భాగాన్ని పేదలకు ఇవ్వాలి. మనం పేదల హక్కును కొల్లగొడితే అల్లాహ్ మన నుండి మన ఉపాధిని లాక్కుంటాడు అన్నాడు. కాని అతని మాటను ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. ఇలా సంప్రదించుకుని వీరు ఇటు ఇళ్ళలో నిద్రిస్తుండగా అటు తోటలో రాత్రి అల్లాహ్ శాపం అవతరించింది. తోట మొత్తం సర్వనాశనమయింది.

ఈ గాథను ప్రస్తావించి అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు. మక్కా వాసులారా! అల్లాహ్ మిమ్మల్ని సుఖంగా ఉంచాడు. వర్తకులుగా చేశాడు. సంపన్నులను చేశాడు. ఈ ఉపకారాలకు బదులుగా మీరు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులు అవ్వండి. అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించకండి.

హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ఈ విషయాన్నే తెలియజేస్తున్నారు. ఇందులోనే మీకు మేలు ఉంది. మీరు గనక ముహమ్మద్ (స) మాట వినకపోతే, షిర్క్ బిద్అత్‌ల పనులు చేస్తూపోతే మీరు ఇహపరాలలో సర్వనాశనం అవుతారు. తోటవాళ్ళు, పుణ్యశీలురయిన తమ సోదరుని మాటను వినకుండా ఏవిధంగా నాశనమయ్యారో అదేవిధంగా ముహమ్మద్ (స) మాటను వినకుండా మీరు నాశనం కాగలరు.

(34) నిస్సందేహంగా దైవానికి భయపడి జీవితం గడిపేవారి కోసం వారి ప్రభువు వద్ద వరాలతో కూడిన స్వర్గాలు ఉన్నాయి. (35) విధేయులయిన వారి పర్యవసానం, అవిధేయుల మాదిరిగా చేస్తామా? (36) మీకేమి అయిపోయింది? మీరెటువంటి నిర్ణయం తీసుకుంటున్నారు? (37) మీ దగ్గర గ్రంథం ఏదయినా ఉండి, దానిలో మీరిది చదువుతున్నారా? (38) అందులో మీకు మీరు కోరినట్లుగానే లభిస్తుందని (39) లేక మీరు ఆజ్ఞాపిస్తున్నదే మీకు లభించడానికి రుజువుగా మీ కోసం అంతిమ దినం వరకూ మాతో ఒప్పందం ఏదయినా ఉందా? (40) వారిని అడగండి, దానికి జామీను మీలో ఎవరున్నారు? (41) లేక వారు సాటిగా నిలబెట్టిన వారెవరైనా వారి బాధ్యత వహించారా? అలా అయితే మీ భాగస్వాములను తీసుకు రండి. మీరే గనుక సత్యవంతులే అయితే. (42) గడ్డురోజు వచ్చినప్పుడు, ప్రజలను సజ్దా చేయడానికి పిలువబడినప్పుడు వీరు సజ్దా చేయలేకపోతారు. (43) వీరి చూపులు వాలిపోయి ఉంటాయి. అవమానం వారిని ఆవరిస్తూ ఉంటుంది. వీరు ప్రపంచంలో సుఖ సంతోషాలతో ఉన్నప్పుడు వీరిని సజ్దా చేయమని పిలువబడేది. కాని వీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండేవారు.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿34﴾
أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ كَٱلْمُجْرِمِينَ ﴿35﴾
مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿36﴾
أَمْ لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿37﴾
إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿38﴾
أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ
إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿39﴾
سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿40﴾
أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟
صَٰدِقِينَ ﴿41﴾
يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ
فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿42﴾
خَٰشِعَةً أَبْصَٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا۟
يُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ وَهُمْ سَٰلِمُونَ ﴿43﴾

34 – 41 వాక్యాలు

ఈ విషయం న్యాయ విరుద్ధం

మంచివారి మరియు చెడ్డవారి పర్యవసానం ఒకే విధంగా ఉండటం బుద్ధికీ, న్యాయానికీ విరుద్ధం. ఎవరు ఎటువంటి కర్మలు చేస్తారో అటువంటి ప్రతిఫలాన్నే పొందుతారు. విశ్వాసం, పుణ్యకార్యాల వాళ్ళు స్వర్గానికి, పాపకార్యాలు చేసిన వాళ్ళు నరకానికి అర్హులు అవుతారు. ముహమ్మద్ (స) సందేశం అల్లాహ్ ఎదుట తలవంచడం, ఆయన్ని ఆరాధించడం అన్నదే. అల్లాహ్‌ను ఆరాధించడానికి, ఆయన ఆజ్ఞకు తలవంచడానికి సిద్ధపడిన వారే ముస్లిములు. వారే ఇహపరాలలో సాఫల్యం పొందగలరు. ఇంకా ముహమ్మద్ (స) గారి ఈ సందేశాన్ని అంగీకరించని వారు, ఇహపరాలలో అపజయానికి గురి అవుతారు. ఎందుకంటే, అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారి మరియు విగ్రహాల్ని పూజించేవారి, అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞులయినవారి మరియు తిరస్కరించేవారి, అల్లాహ్‌కు విధేయులయిన వారి మరియు అల్లాహ్‌కు అవిధేయులయిన వారి పర్యవసానం ఒకేలా ఉండదు.

(44) కనుక, ఓ ప్రవక్తా! ఈ గ్రంథాన్ని ధిక్కరించే వారి విషయాన్ని నాకు వదిలేయ్. మేము క్రమక్రమంగా వారిని వినాశం వైపునకు వారికి ఏమాత్రం తెలియకుండా తీసుకుపోతాము.

(45) ఇంకా వారికి నేను గడువు మీద గడువు ఇస్తూ పోతాను. నా ఎత్తుగడ చాలా గొప్పది.

(46) వారి నుండి నువ్వు ధనం కోరుతున్నావా? వారిపై దాని భారం పెరుగుతూ పోతుండడానికి (47) లేక వీరు వ్రాస్తున్నట్లుగా వీరి వద్ద అగోచర జ్ఞానం ఉన్నదా (48) ఓ ముహమ్మద్! నీ ప్రభువు తీర్పువచ్చే వరకు ఓపిక పట్టు. చేపవాని (హజ్రత్ యూనుస్) లాగా అయిపోకు. అతడు దుఃఖంలో మునిగి ఉండి తన ప్రభువుకు మొరపెట్టుకున్నాడు. (49) అతని ప్రభువు అనుగ్రహం అతడ్ని ఆదుకోకపోయి ఉంటే అతడు నిందార్హమయిన స్థితిలో విశాల మైదానంలో విసిరివేయబడేవాడు. (50) చివరకు అతని ప్రభువు అతనిని తన ప్రియతమునిగా చేసుకున్నాడు. అతడ్ని తన పుణ్య శీలురయిన దాసులలో చేర్చుకున్నాడు.

(51) తిరస్కారులు ఈ హితబోధ అంటే ఖుర్ఆన్‌ను విని, నిన్ను ఎలా చూస్తారంటే, చూపులతోనే నిన్ను క్రింద పడవేసేట్టు ఉంటారు. ఇతడు నిజంగానే పిచ్చివాడు అంటారు. (52) వాస్తవానికి ఈ ఖుర్ఆన్ సకల లోకాలకే ఒక హితబోధ.

فَذَرْنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ ۖ
سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿44﴾

وَأُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿45﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿46﴾

أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿47﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ الْحُوتِ
إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿48﴾

لَّوْلَا أَن تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ
وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿49﴾

فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿50﴾

وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ
لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿51﴾

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿52﴾ ع 2 19 4

42, 43 వాక్యాలు

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారని హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) తెలియజేస్తున్నారు, "అంతిమ దినం నాడు అల్లాహ్‌ను చూసి విశ్వాసులయిన స్త్రీ పురుషులు సజ్దాహ్‌లో పడిపోతారు. ఇతరులకు ప్రదర్శించడానికి, పేరు ప్రఖ్యాతుల కోసం సజ్దాలు చేస్తూ ఉండిన వారు మాత్రమే మిగిలిపోతారు. వారు సజ్దా చేయాలనుకుంటారు. కాని వారి వీపులు బిగుసుకుపోతాయి. (బుఖారీ, కితాబుత్తఫ్సీర్, ముస్లిం కితాబుల్ ఈమాన్)

ఖుర్ఆన్ మరియు హదీస్‌ల ద్వారా తెలుస్తోంది. ప్రపంచంలో అల్లాహ్‌ను చిత్తశుద్ధితో ఆరాధించిన వారు వెంటనే సజ్దాలో పడిపోతారు. ఇతరులలో ఆ శక్తి ఉండదు. వారి ఆరాధనలో చిత్తశుద్ధి లేదు. కేవలం ప్రదర్శన

మాత్రమే. కనుక వారు అలాగే నిలబడి పోయి ఉంటారు. కనుక మనం చేసే నమాజులు ప్రదర్శనా బుద్ధితోనో, పేరుకోసం చేయడమో కాక కేవలం అల్లాహ్ కోసమే చేయాలి. మనము కూడా ఇతరులకు ప్రదర్శించడం కోసం గనక చేసినట్లయితే అంతిమదినం నాడు ఇతరులకు పట్టిన గతే మనకూ పడుతుంది.

44 – 52 వాక్యాలు

అల్లాహ్‌యే గనక యూనుస్ (అ)కు తౌబాచేసే, వేడుకునే సద్బుద్ధి నివ్వకపోతే, ఆయన ప్రార్థనను స్వీకరించకపోతే ఆయన నీడ, ఆహారం కోసం లతలతో కూడిన చెట్లు నాటబడిన సముద్ర తీర ప్రాంతం బదులు ఏదయినా బంజరు నేలపై విసరి వేయబడేవారు. ఇంకా అల్లాహ్ దృష్టిలో ఆయన స్థాయి కూడ తగ్గిపోయి ఉండేది. దుఆ స్వీకరించబడిన తర్వాత ఆయన మహమూద్ (ప్రశంసనీయుడు) అయ్యాడు. అంటే ఆయన్ని ఆరోగ్యవంతునిగా, దృఢంగా తయారుచేశాక తిరిగి ప్రవక్త పదవిని అనుగ్రహించి తన జాతివారి వైపునకు పంపడం జరిగింది.

అందుచేత దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "ఏ వ్యక్తీ, నేను యూనుస్ బిన్ మతా కన్నా ఉత్తముడినని చెప్పకూడదు." (సహీహ్ ముస్లిం, కితాబ్ ఫజాయిల్, బాబ్ జిక్రె యూనుస్)

(బనీ ఇస్రాయీల్ – ఆయత్ 55) మేము కొందరు ప్రవక్తలకు కొందరిపై విశిష్ఠతను ప్రసాదించాము. కాబట్టి ఈ వాస్తవం గురించి కూడ ఎటువంటి అనుమానం లేదు. అయితే దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : "మీరు నాకు ప్రవక్తలలో శ్రేష్ఠత నివ్వకండి." (సహీహ్ బుఖారీ, కితాబుత్తఫ్సీర్, సూరయె ఆరాఫ్)

అందువలన ఒకరిపై మరొకరికి గల శ్రేష్ఠతను తిరస్కరిస్తున్నట్లు కాదు. కాని ఇది, ఉమ్మత్‌కు దైవప్రవక్తల పట్ల వినయం, గౌరవం ప్రకటించటం కొరకు నేర్పబడింది. మీకు అన్ని విషయాలు తెలియవు. ఏయే తేడాల కారణంగా వారిలో ఒకరిపై మరొకరికి విశిష్ఠత లభించిందో దానికి సంబంధించిన పూర్తి జ్ఞానం మీకు లేదు. కాబట్టి నా విశిష్ఠతను కూడా ఇతర ప్రవక్తలను అగౌరవపరచే విధంగా ప్రకటించకండి. (ఫత్‌హుల్ ఖదీరుల్ షౌకానీ, తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 69. అల్ హాఖ్ఖ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించినది. దీనిలో రెండు రుకూలు, 52 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి.

ఇది మక్కీ సూరా, మక్కా జీవితపు ఆరంభకాలంలో అవతరించబడినది. అల్ హాఖ్ఖ అంటే అంతిమదినం. దానికి సంబంధించిన అగోచర వార్తలన్నీ ఆ రోజు నిరూపించబడతాయి. స్వయంగా అంతిమదిన ఉనికిని నిరూపించబడుతుంది. దాసుల కర్మలకు ప్రతిఫలం ఆ రోజు తప్పనిసరి అని రుజువు చేయబడుతుంది.

కొందరు వ్యాఖ్యాతలు వ్రాశారు. అరబ్బులు ఎదుటి వాని హృదయంలో ఒక విషయాన్ని తెలుసుకునే ఆసక్తి పుట్టించగోరితే వారు మొదట ఆ విషయాన్ని ముక్తసరిగా ప్రస్తావిస్తారు. తర్వాత దానిని వివరంగా తెలుపుతారు. తద్వారా ముందుగా ప్రస్తావించబడుతున్న విషయం చాలా గొప్ప విషయం అన్న సంగతి అతడి మస్తిష్కంలో నాటుకోవాలి. ఆ తర్వాత దాని భావన అతడి మనో మస్తిష్కాలను హత్తుకు పోయేల దాన్ని వివరంగా ప్రస్తావించాలి. ఇక్కడ కూడా ఖియామత్ ప్రస్తావన ముందు ముక్తసరిగా ఆ తర్వాత సవివరంగా వచ్చింది ఈ లక్ష్యం కోసమే.

“అల్ ఖారిఅ” కూడా ప్రళయదినం పేరే. అది తన భయంకరమయిన సంఘటనల ద్వారా ప్రజల్ని అల్లకల్లోల పరుస్తుంది. గడగడలాడిస్తుంది. కొందరు వ్యాఖ్యాతల దృష్టిలో ఖారిఅ అంటే దివ్య ఖుర్ఆన్. అందువల్ల దైవప్రవక్త (స) దీని ఆయత్‌లు చదివి ప్రజలను భయపెట్టేవారు. వారి ఏమరుపాటుకు వారిని కుదిపివేసేవారు.

తిరస్కారులు, ఖురైష్‌ల వలెనే సమూద్ జాతి, ఆద్ జాతి వారు కూడ ప్రళయదినాన్ని ధిక్కరించారు. సమూద్ జాతి ఒక పెద్ద కేకతో నాశనం చేయబడ్డారు. ఈ జాతి వారు సిరియా మరియు హిజాజ్‌ల మధ్య హజజ్ అనే పేరుగల ప్రాంతంలో నివసించారు. అది ఇప్పుడు మద్‌యనె సాలిహ్ పేరుతో పిలువబడుతోంది. సౌదీ అరేబియా పట్టణం “అల్అలా”కు కేవలం కొన్ని మైళ్ళ దూరంలో ఉంది. ఆద్ జాతి తీవ్రమయిన తుఫాను ద్వారా నాశనం చెయ్యబడింది. వీరు అమ్మాన్ మరియు హజర్ మౌతె (యమన్) మధ్యగల ఎడారి ప్రాంతం “అహ్ఖాఫ్”లో నివసించారు. (తయసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్, 1631వ పేజీ) నిశ్చయంగా జరుగనున్నది.

آيَاتُهَا 52 ۞ 69 سُورَةُ الْحَاقَّةِ مَكِّيَّةٌ ۞ رُكُوعَاتُهَا 2

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَآقَّةُ ﴿1﴾
مَا ٱلۡحَآقَّةُ ﴿2﴾
وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ﴿3﴾
كَذَّبَتۡ ثَمُودُ وَعَادُۢ بِٱلۡقَارِعَةِ ﴿4﴾
فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهۡلِكُواْ بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿5﴾
وَأَمَّا عَادٞ فَأُهۡلِكُواْ بِرِيحٖ صَرۡصَرٍ عَاتِيَةٖ ﴿6﴾
سَخَّرَهَا عَلَيۡهِمۡ سَبۡعَ لَيَالٖ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ
حُسُومٗاۖ فَتَرَى ٱلۡقَوۡمَ فِيهَا صَرۡعَىٰ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ
نَخۡلٍ خَاوِيَةٖ ﴿7﴾
فَهَلۡ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٖ ﴿8﴾
وَجَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَمَن قَبۡلَهُۥ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتُ بِٱلۡخَاطِئَةِ ﴿9﴾
فَعَصَوۡاْ رَسُولَ رَبِّهِمۡ فَأَخَذَهُمۡ أَخۡذَةٗ رَّابِيَةً ﴿10﴾
إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلۡمَآءُ حَمَلۡنَٰكُمۡ فِي ٱلۡجَارِيَةِ ﴿11﴾
لِنَجۡعَلَهَا لَكُمۡ تَذۡكِرَةٗ وَتَعِيَهَآ أُذُنٞ وَٰعِيَةٞ ﴿12﴾

## 69. అల్ హాఖ్ఖ

**ఆయత్‌లు : 52** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) నిశ్చయంగా జరిగేది (2) ఆ నిశ్చయంగా జరిగేది ఏమిటి (3) నిశ్చయంగా జరిగేదేమిటో, దాని గురించి నీకేమి తెలుసు (4) సమూద్, ఆద్ (జాతులు) అకస్మాత్తుగా తట్టే యాతనను ధిక్కరించారు.

(5) సమూద్ జాతి వారు ఒక భయంకరమయిన పిడుగుపాటుకు నాశనం అయ్యారు. (6) ఇక ఆద్ జాతివారు అయితే ఒక పెను తుఫానుకు నాశనం అయ్యారు. (7) అల్లాహ్ ఆ శిక్షను ఎడతెగకుండా ఏడు రాత్రులు, ఎనిమిది పగళ్ళు వారిపై కొనసాగించాడు. నీవు అక్కడ వుండి ఉంటే చూసేవాడివి. నరకబడిన ఖర్జూరపు మొద్దుల వలె చెల్లాచెదురుగా పడి ఉన్నారు. (9) ఫిరౌన్ మరియు అతనికి పూర్వం గతించినవారు, తిరగబడిపోయిన బస్తీల వారు పెద్ద నేరానికి పాల్పడ్డారు. (10) వారు తమ ప్రభువు పంపిన ప్రవక్తల పట్ల అవిధేయత చూపారు. అందువల్ల అల్లాహ్ వారిని కఠిన శిక్షగా పట్టుకున్నాడు. (11) తుఫాను వచ్చి నీరు బాగా వచ్చినప్పుడు మేము మిమ్మల్ని నావలో ఎక్కించాము. (12) తద్వారా అది మీకొక జ్ఞాపికగా చేయాలని మరియు గుర్తుంచుకునే చెవులు దానిని గుర్తుంచుకోవాలని.

1 – 12 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌ల ఉద్దేశ్యం ప్రళయ దిన బీభత్సం, శిక్షను గురించి భయం పుట్టించడం. ప్రజలు మేల్కొల్పబడి శిక్షా బహుమానాలను విశ్వసించసాగాలి. ప్రజలారా! ప్రళయదినాన్ని మీరు తిరస్కరించకండి. అది తప్పక వచ్చి తీరుతుంది. ప్రళయదినాన్నీ, ప్రవక్తనూ తిరస్కరించిన వారు ఎంతో బాధాకరమయిన గుణపాఠంతో కూడిన శిక్షతో నాశనం చెయ్యబడ్డారు. మీ పర్యవసానం కూడ ఆ విధంగానే అవుతుందేమో జాగ్రత్త! అరబ్ జాతి పరమ అజ్ఞానంతో, మూర్ఖంగా ప్రవర్తించింది. పరలోకం, పరలోకం పట్ల తీవ్ర ఏమరుపాటుకు గురయిన జాతి, నిర్లక్ష్య వైఖరి గల జాతి

(13) తిరిగి మరొకసారి శంఖం ఊదబడినప్పుడు (14) భూమిని, పర్వతాలను ఎత్తి ఒక దెబ్బతో నుజ్జునుజ్జు చేసివేయడం జరుగుతుంది. (15) ఆ రోజు నిశ్చయంగా జరుగబోయేది (ప్రళయం) సంభవిస్తుంది. (16) ఆకాశం బ్రద్దలవుతుంది. దాని బంధనాలు వదులు అయిపోతాయి. (17) మరియు దైవదూతలు దాని అంచులపై దిగి వస్తారు. మీ ప్రభువు పీఠాన్ని (అర్ష్) ఆ రోజు 8 మంది దూతలు ఎత్తుకుంటారు. (18) ఆ రోజు మీరంతా ప్రజల ముందు నిలుపబడతారు. మీ రహస్యమేదీ దాచబడదు. (19) అప్పుడు తన కర్మల పత్రాన్ని కుడిచేతికి ఇవ్వబడిన వాడు అంటాడు. "చూడండి, నా కర్మల పత్రాన్ని చదవండి. (20) నా లెక్కలు చూపవలసి వస్తుందని నేను నమ్మేవాడిని. (21) ఇక అతడు పసందయిన సుఖభోగాలలో ఉంటాడు

(22) వైభవోపేతమయిన స్వర్గంలో. (23) దాని పండ్ల గుత్తులు వ్రేలాడుతూ ఉంటాయి. (24) గడచిన జీవితంలో నీవు చేసిన కర్మలకు ఫలితంగా హాయిగా తిను, త్రాగు అని చెప్పబడుతుంది.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ نَفْخَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿13﴾

وَّحُمِلَتِ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَّاحِدَةً ﴿14﴾

فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿15﴾

وَانْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَّاهِيَةٌ ﴿16﴾

وَّالْمَلَكُ عَلٰٓى اَرْجَآئِهَا ؕ وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمٰنِيَةٌ ﴿17﴾

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُوْنَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿18﴾

فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ هَآؤُمُ اقْرَءُوْا كِتٰبِيَهْ ﴿19﴾

اِنِّيْ ظَنَنْتُ اَنِّيْ مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ﴿20﴾

فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿21﴾

فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿22﴾

قُطُوْفُهَا دَانِيَةٌ ﴿23﴾

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓئًا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿24﴾

అది. ప్రళయదినం గురించి పదే పదే నిరంతరం ప్రస్తావించడం అవసరం అయింది. వారిలో భయం పుట్టుకు రావాలి. ఒక జాతిని సజీవం, చైతన్యవంతం చేసి ఆచరణకు పురిగొల్పాలంటే భయం అవసరం. భయం లేకుండా ఒక జాతి సంస్కరణ సాధ్యం కాదు.

13 – 24 వాక్యాలు

సహీహ్ హదీసుల ద్వారా తెలుస్తోంది. అందరికన్నా ముందు అల్లాహ్ మాత్రమే ఉన్నాడు. మిగిలినదంతా శూన్యం. తర్వాత ఒక సమయం వచ్చింది. దైవపీఠం నీటిపై ఉంది. ఆయన పీఠం ఎంత పెద్దదంటే అది భూమి ఆకాశాలను ఆవరించి ఉంది. మరి దాన్ని ప్రళయదినం నాడు ఎత్తుకునే దైవదూతలు ఎక్కడ నిలబడతారు? ఈ విషయాలన్నింటి గురించి మీరు హైరానా పడనవసరం లేదు. హైరానాపడినా ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. మీ మేధకు అంత స్తోమత లేదు. మనం కేవలం అల్లాహ్ తెలిపిన విషయాన్ని విశ్వసిస్తున్నాం. దానిలో హెచ్చుతగ్గులు చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఎటువంటి అర్థాన్ని కల్పించవలసిన పనీ లేదు.

హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) తెలియజేస్తున్నారు : "నేను దైవప్రవక్త (స) ను అడిగాను. దైవప్రవక్తా! మన ప్రభువయిన దైవం ప్రాణుల్ని పుట్టించకముందు ఏమి ఉండేది?" అని. ఆయన సల్లం సెలవిచ్చారు, "అమా" దాని

وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِشِمَالِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ
لَمْ اُوْتَ كِتٰبِيَهْ ﴿25﴾
وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿26﴾
يٰلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿27﴾
مَاۤ اَغْنٰى عَنِّيْ مَالِيَهْ ﴿28﴾
هَلَكَ عَنِّيْ سُلْطٰنِيَهْ ﴿29﴾
خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ﴿30﴾
ثُمَّ الْجَحِيْمَ صَلُّوْهُ ﴿31﴾
ثُمَّ فِيْ سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ﴿32﴾
اِنَّهٗ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِيْمِ ﴿33﴾
وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿34﴾
فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيْمٌ ﴿35﴾
وَّلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِيْنٍ ﴿36﴾
لَّا يَاْكُلُهٗۤ اِلَّا الْخَاطِـُٔوْنَ ﴿37﴾ ع 1 37 5

(25) కర్మల పత్రాన్ని ఎడమ చేతికి ఇవ్వబడినవాడు, "అయ్యో! నా కర్మల పత్రం ఇవ్వకపోయినా బాగుండేది" అంటాడు. (26) నా లెక్క ఏమిటో నాకు తెలియకపోతే బావుండు. (27) నా మరణం నా తీర్పు చెప్పేస్తే బాగుండేది. అంటే తిరిగి బ్రతికింపబడక పోయేవాణ్ణి. (28) ఈనాడు నా ధనం నాకు పనికి రాకుండాపోయింది.

(29) అయ్యో! నా రాజ్యం నాకు దక్కకుండా పోయింది (అంటాడు). (30) అతడ్ని పట్టుకోండి. మెడలో ఇనుప గొలుసు వేయండి (అని) ఆజ్ఞాపించబడుతుంది. (31) తర్వాత అతడ్ని నరకాగ్నిలోకి నెట్టండి.

(32) ఇంకా అతడ్ని 70 గజాల పొడవయిన సంకెలలో బంధించండి. (33) ఈ వ్యక్తి అల్లాహ్‌ను విశ్వసించేవాడూ కాదు. (34) దీనుడి (నిరుపేద)కి అన్నం పెట్టమని ప్రోత్సహించేవాడూ కాదు

(35) కాబట్టి ఇక్కడ కూడా అతని పట్ల జాలి చూపేవాడూ ఎవరూ లేరు. (36) అతడి కోసం చీము తప్ప మరే ఆహారమూ లేదు. (37) దానిని పాపులు తప్ప మరెవరూ తినరు.

క్రిందా ఏమీ లేదు. దానిపైనా ఏమీ లేదు. అపుడు ఆయన తన పీఠాన్ని నీటిపై సృష్టించాడు. ఉల్లేఖకుడు తెలియజేస్తున్నారు, "అమా" అంటే అర్థం దానితో పాటు మరే వస్తువూ లేదు. (అహ్మద్, తిర్మిజి)

ఆయన (స) సెలవిచ్చారని ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ (రజి) అంటున్నారు, అల్లాహ్ ఉన్నాడు, అంతకుముందు ఏదీ లేదు. ఆయన పీఠం నీటిపై ఉంది. ఆయన ప్రతి దానినీ (లౌహె మహ్‌ఫూజ్‌పై) సురక్షితమైన చోట వ్రాసి ఉంచాడు. తర్వాత ఆయన భూమీ ఆకాశాలను సృష్టించాడు. (బుఖారీ)

కుడి చేతిలో కర్మల పత్రం లభించడం అంటే దైవ దర్బారులో విముక్తి పొందాడు. దైవ కారుణ్యానికి అర్హుడు అయ్యాడు. అతడు సంతోషంగా తన రిజల్టును చూపిస్తాడు.

అల్లాహ్ మన ప్రభువు, సృష్టికర్త, యజమాని ఆయనే. మనకు ఎన్నో వరాలను ఆయనే ఇచ్చాడు. అనేక యోగ్యతలను ఇచ్చాడు. మరి ఇచ్చేవాడు మా యోగ్యతలను ఎలా ఉపయోగించావు? కృతజ్ఞత చూపావా? లేక తిరస్కరించావా? జీవితాన్ని విధేయతలో గడిపావా? అవిధేయతలో గడిపావా? లెక్క చూపు అని అడుగడా? అల్లాహ్ ఎదుట లెక్క చూపవలసి ఉంది. బాధ్యతాయుతంగా జీవితం గడిపిన వ్యక్తి తప్పక మంచి పనులు చేస్తాడు. అల్లాహ్‌ను సంతోషపరుస్తాడు. అల్లాహ్ అతనిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు.

| | |
|---|---|
| (38) లేదు. మీరు చూస్తున్న వాటిపై ప్రమాణం చేస్తున్నాము. (39) ఇంకా మీరు చూడని వాటిపై కూడా (40) ఈ ఖుర్‌ఆన్ ఒక మహనీయ ప్రవక్త తెచ్చిన సందేశం. (41) ఏ కవి చెప్పిన మాటా కాదు. కాని మీరు విశ్వసించేది చాలా తక్కువ. (42) ఇంకా ఇది ఏ జ్యోతిష్యుని మాటా కాదు. మీరు హితబోధ గ్రహించేది చాలా తక్కువ. | فَلَآ أُقۡسِمُ بِمَا تُبۡصِرُونَ ﴿38﴾ وَمَا لَا تُبۡصِرُونَ ﴿39﴾ إِنَّهُۥ لَقَوۡلُ رَسُولٖ كَرِيمٖ ﴿40﴾ وَمَا هُوَ بِقَوۡلِ شَاعِرٖۚ قَلِيلٗا مَّا تُؤۡمِنُونَ ﴿41﴾ وَلَا بِقَوۡلِ كَاهِنٖۚ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿42﴾ |
| (43) ఇది సకల లోకాల ప్రభువు తరపు నుండి అవతరింపజేయబడింది. | تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿43﴾ |

25 – 37 వాక్యాలు

స్వర్గంలో వేర్వేరు తరగతులు ఉంటాయి. ప్రతి తరగతికి మధ్య ఎంతో దూరం ఉంటుంది. ముజాహిద్‌ల గురించి దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : “స్వర్గంలో వంద తరగతులున్నాయి. అవి దైవ మార్గంలో జిహాద్ చేసిన వారికోసం సిద్ధం చెయ్యబడ్డాయి. రెండు తరగతుల మధ్య భూమ్యాకాశాలంత దూరం ఉంటుంది.” (సహీహ్ ముస్లిం, కితాబుల్ అమారహ్, సహీహ్ బుఖారీ కితాబుల్ జిహాద్)

అరబ్బులు, తిరస్కారం మరియు పరలోకం పట్ల ఏమరుపాటు కారణంగా ఎంతో కఠిన హృదయులు, జాలి లేనివారు అయిపోయారు. పేదలు, నిరాధారులు, అనాథల కోసం వారి హృదయాలలో ఆవగింజంత అయినా చోటు లేదు. అల్లాహ్ వారికి గట్టి వార్నింగ్ ఇచ్చాడు. వారు నరకంలో అగ్నిలో మాడ్చబడుతూ ఏడుస్తూ, బ్రతిమాలుతూ ఉన్నప్పుడు వారిపై ఎవరూ జాలి చూపరు. ఎందుకంటే ప్రపంచంలో వారు ఏ నిరుపేదకూ అన్నం పెట్టలేదు. ఏ అనాధపట్ల కూడా జాలి చూపలేదు. నిరాశ్రయులయిన వారికి వారు ఆశ్రయం ఇవ్వలేదు. సిరిసంపదల పూజారులు, హోదాలను కోరుకునేవారు. మానవత్వం పట్ల వారికి ఏమాత్రం గౌరవం లేదు. ఈ నరకం, దాని శిక్ష ఇటువంటి రాతి గుండె కలవారి కోసమే ఉన్నాయి. ఈ ఆయత్‌ల ద్వారా అల్లాహ్ ప్రజలలో ప్రేమాభిమానాలు జనింపజేయగోరుతున్నాడు. తద్వారా ఒక మనిషిపై మరో మనిషి జాలి చూపాలని.

38 – 43 వాక్యాలు

ఈ దివ్య ఖుర్‌ఆన్ ఎవ్వరైనా కవి, జ్యోతిష్యుని వాక్కు కాదు. సకల లోకాల ప్రభువు వాక్కు. గౌరవనీయుడయిన దైవప్రవక్త దానిని మీ ఎదుటకు దైవవాణిగా సమర్పిస్తున్నాడు. ఇందుకోసం సృష్టిలోని అన్ని వస్తువులపై ప్రమాణం చేయబడుతూ ఉంది. కాబట్టి మనిషి ఈ విషయాలలో శ్రద్ధచూపాలి. ఖుర్‌ఆన్‌ను గౌరవించాలి. ముస్నద్ అహ్మద్‌లో హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఉల్లేఖనం ఇలా ఉంది : ఇస్లాం స్వీకరించక ముందు ఒక రోజు నేను దైవప్రవక్తను సతాయించడానికి ఇంటి నుండి బయలుదేరాను. ఆయన నాకంటే ముందు మస్జిదె హరాం అంటే కాబాలో ప్రవేశించి ఉన్నారు. నేను చేరేసరికి ఆయన నమాజులో సూరయె హాఖ్ఖ పఠిస్తున్నారు. నేను ఆయన వెనుక నిలబడ్డాను. ఆయన పఠిస్తున్నది వినసాగాను. ఖుర్‌ఆన్ వంటి గొప్పవాణిని విని ఆశ్చర్యపోతున్నాను.

అకస్మాత్తుగా, ఖురైషులు చెపుతున్నట్లుగా ఈ మనిషి తప్పకుండా కవి అయి ఉంటాడు అని మనసుకు తట్టింది. వెంటనే దైవప్రవక్త నోటి నుండి ఈ పదాలు వెలువడ్డాయి : “ఇది దైవప్రవక్త వాక్కు. ఏ కవి యొక్క వాక్కా

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ﴿44﴾
لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿45﴾
ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿46﴾
فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿47﴾
وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿48﴾
وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ﴿49﴾
وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿50﴾
وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿51﴾
فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿52﴾ ع 2 15 6

(44) ఇంకా ఈ ప్రవక్త (స) గనుక ఏదయినా అబద్ధాన్ని కల్పించి మాకు ఆపాదిస్తే (45) మేమతని కుడి చేయిని పట్టుకుంటాము. (46) అతని మెడ నరాన్ని కోసివేస్తాము. (47) ఇక మమ్మల్ని ఈ పని నుండి ఆపేవాడు మీలో ఎవరూ ఉండరు.

(48) మరియు ఈ ఖుర్ఆన్ భయపడేవారికి హితబోధ. (49) ఇంకా మీలో కొందరు దానిని ధిక్కరించేవారన్న విషయం మాకు తెలుసు. (50) అటువంటి అవిశ్వాసులకు నిస్సందేహంగా ఇది దుఃఖకారకం. (51) నిస్సందేహంగా ఇది సత్యం, ఖచ్చితమయిన విషయం. (52) కనుక మీరు మీ గొప్ప ప్రభువు నామం యొక్క పవిత్రతను ప్రకటించండి.

కాదు.” ఒకవేళ ఇతడు కవి కాకపోతే తప్పకుండా జ్యోతిష్యుడు అయి ఉంటాడు అని నేను మనసులో అనుకున్నాను. తిరిగి అప్పుడే దైవప్రవక్త (స) నోటి నుండి ఈ పదాలు వెలువడ్డాయి, “ఇంకా ఇది ఏ జ్యోతిష్యుని వాక్కూ కాదు. మీరు చాలా తక్కువ ఆలోచిస్తారు. ఇదైతే సకల లోకాల ప్రభువు తరఫు నుండి అవతరించబడింది.” ఇది విన్న తర్వాత నా మనస్సుపై అనిర్వచనీయమైన ప్రభావం పడింది.”

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) గారి ఈ ఉల్లేఖనం ద్వారా ఈ సూరా ఆయన ఇస్లాం స్వీకరించకముందే అవతరించబడిందని తెలుస్తోంది. ఎందుకంటే ఈ సంఘటన జరిగిన కొంతకాలం వరకూ ఆయన విశ్వాసం ప్రకటించలేదు. ఇటువంటి సంఘటనలే ఆయన్ని ఇస్లాం పట్ల ప్రభావితం చేస్తూ వచ్చాయి. చివరికి ఆయన సోదరి ఇంట్లోనే ఆయన హృదయంపై చివరి దెబ్బపడింది. దానితో మూసుకుపోయి ఉన్న ఆయన హృదయ కవాటాలు తెరుచుకున్నాయి. ఆయన కలిమా పఠించి ముస్లిం అయ్యారు.

44 - 47 వాక్యాలు

చెప్పదలచుకున్న అసలు విషయం ఏమంటే దైవప్రవక్త (స)కు తన తరఫు నుండి వహీ (దైవ సందేశం)లో ఏమయినా హెచ్చుతగ్గులు చేసే అధికారం లేదు. ఒకవేళ ఆయన అలా చేసినట్లయితే మేము ఆయనను కఠినంగా శిక్షిస్తాము అన్నదే. కాని ఈ విషయాన్ని ఈ ధోరణిలో చెప్పడం జరిగింది. దానివల్ల కళ్ళెదుట ఈ దృశ్యం మెదులుతుంది. ఒక బాదుషాచే నియమింపబడిన అధికారి బాదుషా పేరుతో ఏదయినా మోసం చేసినట్లయితే బాదుషా అతడి చేయి పట్టుకుని అతడి తల తీయించేస్తాడు. కాబట్టి దైవప్రవక్త (స) తన తరఫున ఏ మాటా చెప్పడు. వచ్చిన వహీని యథాతథంగా వినిపిస్తాడు.

48 - 52 వాక్యాలు

ఖుర్ఆన్ పేర్కొంటున్న అంతిమ దినం రానున్నది అనే ఈ విషయం తప్పనిసరిగా జరిగి తీరుతుంది. పరలోక శిక్ష నుండి తప్పించుకోగోరేవారు, ఖుర్ఆన్ మాట వింటారు. నరక బాధ నుండి తప్పించుకునే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఇంకా ఖుర్ఆన్ మాటను తప్పుగా, అబద్ధంగా భావించిన వారు పరలోకం పట్ల ఏమరుపాటుకు గురిఅవుతారు. పరలోక దినం వచ్చిన తరువాత నరకాన్ని, దాని యాతననూ తమ కళ్ళారా చూసి, అవిశ్వాసులు విచారిస్తారు. ఖుర్ఆన్ను విశ్వసించక, పరలోకం కోసం తయారీ చేయక తాము పెద్ద తప్పు చేశామని చింతిస్తారు. పరలోక దినం నాడు విచారించి ప్రయోజనం లేదు కదా!

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 70. అల్ మఆరిజ్ సూరా పరిచయం

ఇందులో 44 ఆయత్‌లు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి.

అవతరణా కాలం : ఈ సూరా మక్కా జీవితంలోని ఆరంభకాలంలో అవతరించింది. ఈ సూరాలో తిరస్కారులకు హెచ్చరిక, హితబోధ ఉన్నాయి. వారు అంతిమదినం, పరలోకం, స్వర్గం, నరకం గురించిన వార్తల్ని హేళన చేసేవారు. నిన్ను ధిక్కరించి మేము నరక యాతనకు అర్హులం అయినట్లయితే, ఏదీ నీవు భయపెడుతూ ఉన్న ఆ అంతిమ దినాన్ని తీసుకు రా అని దైవప్రవక్త (స)ను ఛాలెంజ్ చేసేవారు. ఈ సూరా పూర్తిగా ఈ ఛాలెంజ్‌కు జవాబుగా అవతరించింది. ఈ విషయం హదీసు ద్వారా నిరూపించబడింది.

నసాయి, హాకిమ్ వగైరా ఇబ్ను అబ్బాస్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖిస్తున్నారు. ఈ ఆయత్‌లో 'సాయిల్' అంటే ప్రశ్నించేవాడు. అంటే అతను నజర్ బిన్ హారిస్ అన్నమాట. ఇతడు అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించేవారితో కలసి, నరక శిక్షను పరిహసిస్తూ అన్నాడు, "ఓ అల్లాహ్! నీ తరఫు నుండి ఈ విషయమే సత్యం అయితే మాపై ఆకాశం నుండి రాళ్ళ వర్షం కురిపించు. లేక మరేదయినా బాధాకరమయిన శిక్షను మాపై అవతరింపచెయ్యి. నజర్ బిన్ హారిస్ చెప్పిన ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ సూరతుల్ అన్‌ఫాల్‌లో 32వ ఆయత్‌లో వివరించాడు. (అల్లాహుమ్మ ఇన్‌కాన హాజా హువల్ హఖ్ఖు మిన్ ఇన్‌దిక ఫఅమ్‌తిర్ అలైనా హిజారతమ్మినస్సమాఇ అవిన్‌తినా బి అజాబిన్ అలీమ్)

కనుక అల్లాహ్ ఈ సూరాలోని 1, 2 ఆయత్‌లలో అందుకు జవాబిచ్చాడు. ప్రశ్నించేవాడు ఒకడు ఆ శిక్ష గురించి ప్రశ్నించాడు. అది సంభవించడం తథ్యం. వారి తిరస్కారం కారణంగా ఆ శిక్ష తిరస్కారుల కోసం ఉంది.

దానికి సంబంధించిన నిర్ణయం అల్లాహ్ తరఫున జరిగిపోయింది. ఇక దానిని ఎవరూ తప్పించలేరు. అల్లాహ్ సూరతుల్ హజ్ ఆయత్ 47లో సెలవిచ్చాడు. (వయస్త జిలూనక బిల్ అజాబి వలన్‌య్యుఖ్లిఫల్లాహు వఅదహ్) మక్కా బహు దైవారాధకులు ఆయన (స)కు శిక్షను తీసుకురమ్మని తొందరపెడుతున్నారు. అల్లాహ్ తన వాగ్దానానికి వ్యతిరేకంగా ఎంతమాత్రం చెయ్యడు. పైగా దాన్ని పూర్తిచేస్తాడు. నజర్ బిన్ హారిస్ బదరు మైదానంలో ఘోర మరణం పాలయ్యారని ప్రామాణిక ఉల్లేఖనాలలో నిరూపించబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్‌ఆన్ 1637వ పేజీ)

## 70. అల్ మఆరిజ్

**ఆయత్‌లు : 44** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) కోరేవాడు, శిక్షను కోరాడు. అది తప్పక జరిగి తీరనున్నది. (2) ఆ శిక్ష కాఫిర్లకు విధించబడనున్నది. దాన్ని ఎవరూ తప్పించలేరు. (3) ఆ శిక్ష ఉన్నత సోపానాలు గల ప్రభువు తరఫు నుండి అవతరిస్తుంది. (4) దైవదూతలు మరియు జిబ్రయీల్ ఒకరోజు ప్రయాణించి ఆయన దగ్గరకు వెళతారు. ఆ ఒక రోజు పరిమాణం 50 వేల సంవత్సరాలు. (5) ఓ ప్రవక్తా! నీవు కాఫిర్ల మాటలను ఉత్తమ రీతిలో సహించు. (6) పరలోకం దూరంగా ఉందని వీరు అనుకుంటున్నారు. (7) మేము అది దగ్గరలో ఉందని భావిస్తున్నాము.

آیَاتُهَا 44 ‏ 70 سُوْرَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ ‏ رُكُوْعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَاَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ ﴿1﴾
لِّلْكٰفِرِيْنَ لَيْسَ لَهٗ دَافِعٌ ﴿2﴾
مِّنَ اللّٰهِ ذِى الْمَعَارِجِ ﴿3﴾
تَعْرُجُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ فِىْ يَوْمٍ كَانَ
مِقْدَارُهٗ خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ﴿4﴾
فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيْلًا ﴿5﴾
اِنَّهُمْ يَرَوْنَهٗ بَعِيْدًا ﴿6﴾
وَّنَرٰىهُ قَرِيْبًا ﴿7﴾

1 – 7 వాక్యాలు

కోరేవాడు అల్లాహ్ నుండి శిక్షను కోరుతున్నాడు. ఓ ముహమ్మద్! అల్లాహ్ దగ్గర దమ్ము ఉంటే శిక్షను తెచ్చి చూపు అంటున్నాడు. అల్లాహ్ బలహీనుడు, ఏమీ చేయలేడు. ఇక శిక్షను ఏమి తెస్తాడు? అతడి వశంలో ఏమీ లేదు అని అనుకుంటున్నాడు. అల్లాహ్ దానికి జవాబిస్తూ అంటున్నాడు, అల్లాహ్ అంటే సామాన్యుడు కాడు. ఆయన ఎంతో గొప్పవాడు, ఉన్నత స్థానం కలవాడు.

ఎంత ఉన్నతుడంటే దైవదూతలు, జిబ్రయీల్‌కు కూడా ఆయన్ని చేరుకోవటానికి యాభయి వేల సంవత్సరాలు పడుతుంది. జిబ్రయీల్‌కు ఎగిరే శక్తి అయితే ఒక సెకనులో కోట్లాది మైళ్ళు దాటిపోతారు. దైవం దగ్గరకు వచ్చిపోవటానికి జిబ్రయీల్‌కు లక్ష సంవత్సరాలు పడుతుంది. దీన్నిబట్టి అల్లాహ్ ఎంత గొప్పవాడో ఎంత ఉన్నతుడో అంచనా వేయగలరు. మరి ఇంత గొప్పవాడు, ఉన్నత స్థానం గలవాడు అయిన దైవం తిరస్కారికి శిక్ష వేయలేడా? పరలోకాన్ని తీసుకురాలేడా? తప్పకుండా అల్లాహ్ పరలోకాన్ని తీసుకురాగలడు. తిరస్కారులకు కఠినాతి శిక్ష విధించగలడు. ఒక అంతిమదినం ఏమిటి, అల్లాహ్ కోరితే అటువంటి వెయ్యి అంతిమదినాల్ని తీసుకురాగలడు. అల్లాహ్ ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు. ఆయన ఏమయినా చేయగలడు.

దీనితో పాటు ఇబ్నె కసీర్ చెప్పిన మరో విషయం ఉంది. ఆయన ఇలా తెలియజేస్తున్నాడు : ఇది అంతిమ దిన పరిమాణం, అంటే కాఫిర్లకు ఈ లెక్కల దినం యాభయి వేల సంవత్సరాల భారంగా గడుస్తుంది. కాని విశ్వాసి ఒక నమాజ్ చేయడానికి పట్టే సమయం కన్నా ముక్తసరిగా ఉంటుంది. (మస్నద్ అహ్మద్)

హదీసులు దీనిని సమర్థిస్తున్నాయి. ఒక హదీసులో జకాత్ చెల్లించని వారికి అంతిమ దినం నాడు ఇవ్వబడే శిక్షను వివరిస్తూ దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : చివరికి అల్లాహ్, పరిమాణంలో మీ లెక్క ప్రకారం యాభయివేల

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَآءُ كَالْمُهْلِ ۙ ﴿8﴾
وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۙ ﴿9﴾
وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ۚ ﴿10﴾
يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِى مِنْ
عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيهِ ۙ ﴿11﴾
وَصَاحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ۙ ﴿12﴾
وَفَصِيلَتِهِ الَّتِى تُـْٔوِيهِ ۙ ﴿13﴾
وَمَن فِى الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ۙ ﴿14﴾
كَلَّآ ۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ۙ ﴿15﴾
نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ۚ ﴿16﴾
تَدْعُوا۟ مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ۙ ﴿17﴾
وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ﴿18﴾

(8) ఆ రోజు ఆకాశం కరిగించబడిన రాగి వలె అయిపోతుంది. (9) పర్వతాలు ఏకిన ఉన్ని లేక దూది వలె అయిపోతాయి. (10) ప్రాణ స్నేహితుడు తన మిత్రుణ్ని పట్టించుకోడు. (11) వాస్తవానికి ఒకరికొకరు అంతిమదినం నాడు ఎదురెదురుగా చూస్తూ ఉంటారు. ఆ రోజు పాపి అయిన నేరస్తుడు, ఆనాటి శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి పరిహారంగా తన సంతానాన్ని (12) తన భార్యనూ, తన సోదరుణ్ణి (13) ఇంకా తాను ఉండే కుటుంబాన్ని (14) ఇంకా భూమండలంలోని వారందరినీ బదులుగా ఇచ్చి తాను శిక్ష నుండి తప్పించుకోగోరుతాడు.

(15) కాని ఇలా ఎన్నటికీ జరగదు. అది ప్రజ్వరిల్లుతున్న అగ్ని. (16) తోలు వలిచేస్తుంది. (17) సత్యం నుండి మొగం త్రిప్పుకున్నవారిని, వెన్ను చూపిన వారిని తన వైపునకు పిలుస్తుంది.

(18) ధనాన్ని కూడబెట్టి భద్రంగా ఉంచుకున్న వారిని కూడా (అంటే దైవమార్గంలో ఖర్చుచెయ్యని వారిని).

సంవత్సరాలు ఉండే ఆ రోజున తన దాసుల మధ్య తీర్పు చెబుతాడు. (సహీహ్ ముస్లిం) ఈ వ్యాఖ్యానం ప్రకారం (రోజుకు) శిక్షతో సంబంధం ఉంటుంది. అంటే సంభవించనున్న ఆ శిక్ష అంతిమదినం నాడు సంభవిస్తుంది. అది కాఫిర్లకు యాభయి వేల సంవత్సరాల వలె భారంగా గడుస్తుంది. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

8 – 18 వాక్యాల వివరణ

ఈ ఆయత్‌లలో ఖియామత్ అంటే క్రీడా వినోదాల వస్తువు కాదు అన్న విషయం తెలుపబడుతోంది. ప్రత్యేకించి అల్లాహ్‌కు అవిధేయులు అయినవారికి, పాపులకు అయితే అది శిక్ష. అది వచ్చిందో ఇక నేరస్తులకు మూడినట్లే. అప్పుడు వారు ఎలాగయినా సరే బాధాకరమయిన నరక శిక్ష నుండి తప్పించుకోవాలి అని కోరుకుంటారు. తమకు బదులుగా తమ సంతానం నరకంలోకి పోయినా, భార్యా సోదరుడు నరకానికి పోయినా, తమ కుటుంబం యావత్తు నరకానికి పోయినా, అంతేకాదు ప్రపంచ ప్రజలందరూ నరకానికి పోయినా సరే తాను మాత్రం బాధాకరమయిన నరక యాతన నుండి తప్పించుకోవాలని అనుకుంటాడు. కాని అల్లాహ్‌కు అవిధేయుడు నరక శిక్ష నుండి తప్పించుకోజాలడు. అది ప్రజ్వరిల్లే అగ్ని, అది చర్మం వలిచేస్తుంది.

నేరస్తుడు చెప్పే ఈ మాటలను బట్టి, ఆ అగ్ని ఎంత భయంకరమైనదో, ఆ నరకం ఎంత విషపూరితమో మీరు అంచనా వేయగలరు. మనిషి ఎలాగయినా నరక యాతన నుండి తప్పించుకోవాలని కోరుకుంటాడు. ఇప్పుడు అతనికి తప్పించుకునే దారి ఏదీ లేదు. ఈ నరకాగ్ని సత్య వచనాన్ని స్వీకరించని వాని కోసం. ఈ అగ్ని ధనాన్ని కూడబెట్టి ఉంచుకుని పేదలకు సహాయం చెయ్యని, దైవధర్మ ప్రచారానికి ఖర్చు చెయ్యని వాని కోసం.

إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿19﴾

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿20﴾

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿21﴾

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿22﴾

الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿23﴾

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿24﴾

لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿25﴾

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿26﴾

وَالَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿27﴾

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿28﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿29﴾

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ

غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿30﴾

فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿31﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿32﴾

وَالَّذِينَ هُم بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿33﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿34﴾

أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿35﴾ ع 1 35 7

(19) నిస్సందేహంగా మానవుడు అల్ప సామర్థ్యం కలవాడు. (20) అతనికి కష్టం కలిగినప్పుడు గాభరా పడతాడు. (21) సంపన్నత ప్రాప్తమయితే పిసినారి అయిపోతాడు. (22) కాని, నమాజ్ చేసేవారు ఇలాంటి వారు కారు. (23) వారు హమేషా తమ నమాజును వేళ తప్పక ఆచరిస్తారు. (24) ఇంకా వారి సొమ్ములో ఒక భాగం నిర్ణయించబడింది. (25) చెయ్యి చాపి అడిగేవారి, మరియు అవకాశం దక్కని వారికోసం, (అంటే నిరాధారులు అయిన వారి కోసం) (26) ఇంకా వారు ప్రతిఫల దినాన్ని అంటే పరలోకాన్ని సత్యం అని నమ్మేవారు. (27) మరియు తమ ప్రభువు శిక్షకు హమేషా భయపడుతూ ఉండేవారు. (28) వారి ప్రభువు శిక్షయే, నిర్భయులు కాజాలనంత ప్రమాదకర మయినది. అంటే శిక్ష ఎంత ప్రమాదకర మయినదంటే దానికి భయపడుతూ వుండటంలోనే మేలు ఉంది. (29) ఇంకా తమ మర్మాంగాలను కాపాడుకొనేవారు. (30) కాని తమ భార్యలు, బానిసల వద్దకు పోయినందువల్ల వారిని నిందించడం జరగదు. (31) అయితే వారిని తప్ప మరెవరినయినా కోరితే, అలాంటి వారే హద్దు మీరే వారు. (32) ఇంకా తమ అమానతులను, వాగ్దానాలను చెల్లించేవారు. (33) తమ సాక్ష్యంపై కట్టుబడి ఉండేవారు. (34) ఇంకా తమ నమాజును రక్షించుకునేవారు. (35) వీరే స్వర్గ వనాలలో గౌరవ మర్యాదలతో ఉంటారు.

19 – 35 వాక్యాల వివరణ

ఈ ఆయత్‌లలో విశ్వాసుల లక్షణాలు వివరించబడ్డాయి. ఈ లక్షణాలు ఎలాంటివి అంటే ఈ నాటికయినా ఈ లక్షణాలను ప్రోది చేసుకుంటే మనకు ప్రపంచంలో సఫలత, గౌరవం, సంపద, ప్రపంచ నాయకత్వం లభిస్తాయి. ఇవి సజీవ జాతి లక్షణాలు, విజయవంతమయిన జాతి లక్షణాలు. ఉదాహరణకు దైవభీతి, దైవానికి భయపడే వారి మనోమస్తిష్కాలలోను, వారి జీవితాలలోనూ వ్యాపించి ఉంది. చెడులన్నింటినీ విడిచిపెట్టిన జాతి, తప్పక విజయం సాధిస్తుంది. ఇంకా అమానతుదారీ, వాగ్దానం, ఒప్పందాల పాటింపు మరియు సత్య సాక్ష్యం ఇచ్చే జాతి, అమానతుదారు అయిన జాతి, వాగ్దానాలు ఒప్పందాలకు కట్టుబడే జాతి తప్పక విజయం సాధిస్తుంది. ఈనాడు మనం విశ్వాసం

| | |
|---|---|
| (36) ఓ ప్రవక్తా! ఈ కాఫిర్లు నీ వైపు పరుగులు తీస్తూ వస్తున్నారు. దేనికీ? (37) కుడివైపు నుండి, ఎడమ వైపు నుండి గుంపులు గుంపులుగా నీ దగ్గరకు తరలి వస్తున్నారు. | فَمَالِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا قِبَلَكَ مُهْطِعِيْنَ ﴿36﴾ عَنِ الْيَمِيْنِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِيْنَ ﴿37﴾ |
| (38) ఏమిటి? వారిలో ప్రతివాడూ, వరాలతో నిండిన స్వర్గంలో ప్రవేశపెట్టబడతానని ఆశిస్తున్నాడా? | اَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يُّدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيْمٍ ﴿38﴾ |
| (39) ఎంతమాత్రం కాదు. మేము వారిని వీర్యపు బిందువుతో పుట్టించాము. వారు స్వయంగా ఈ విషయాన్ని ఎరిగి ఉన్నారు. (40) తూర్పు, పడమరల యజమాని సాక్షి! మేము శక్తి కలిగి ఉన్నాం, | كَلَّا ؕ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿39﴾ فَلَاۤ اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اِنَّا لَقٰدِرُوْنَ ﴿40﴾ |
| (41) వారి స్థానంలో వారికన్నా ఉత్తములయిన వారిని తీసుకురాగల శక్తి కలిగి ఉన్నాం. ఈ విషయంలో మేము అశక్తులంగా లేము. | عَلٰۤى اَنْ نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ ۙ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ ﴿41﴾ |

కలవారమని ప్రకటించుకుంటున్నాం, కాని విశ్వాస లక్షణాలు మనలో లోపించాయి. విశ్వాసిలో ఉండవలసిన దీక్ష, ఉత్సాహం మనలో లేకపోయాయి. విశ్వాసి జీవితం మొత్తంలో దైవభీతికి ప్రమేయం ఉండాలి కాని మన జీవితాలలో దైవభీతి కాస్త అయినా లేదు. విశ్వాసులు అమానతుదారులు, వాగ్దానాలను పాలించేవారుగా ఉంటారు. కాని ఇవి మన దగ్గర లేవు. విశ్వాసులు నమాజును సంరక్షించుకుంటారు. కాని మనం నమాజును విడిచిపెడుతున్నాం. ఫజర్ నమాజు లేదు. జొహర్ నమాజు లేదు. అసర్ నమాజు లేదు, మగ్రిబ్ లేదు. ఇషా లేదు. అన్ని నమాజుల్నీ తరచు ముస్లింలు విడిచిపెడుతున్నారు. ఆ కారణం చేత నేడు ముస్లింలు పరాభవం, అపజయం పాలు అవుతున్నారు. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : హజ్రత్ అనస్ (ర) ఉల్లేఖించారు : "కబీరా గునాహ్ (పెద్ద పాపాలు) ఇవి. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం (షిర్క్). అన్యాయంగా హత్య చేయడం, తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిధేయత, మరియు అబద్ధపు సాక్ష్యం." (బుఖారీ)

36 – 41 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో, దైవప్రవక్త (స) సందేశం, ప్రచారం, దివ్య ఖుర్ఆన్ వాణిని విని నలువైపుల నుండి దైవప్రవక్త చుట్టూ చేరి అల్లరి చేస్తూ కేకలు వేస్తూ ప్రజలను ఖుర్ఆన్‌ను వినవద్దనీ, ముహమ్మద్ కవి అనీ, పిచ్చివాడనీ హేళన చేస్తున్న వారి ప్రస్తావన ఉంది. అల్లాహ్ వారితో అంటున్నాడు. మీ పుట్టుక గురించి కాస్త ఆలోచించండి. తుచ్ఛమయిన వీర్యపు బిందువుతో పుట్టిన మీరు దైవం, దైవప్రవక్తను గర్వం, అహంకారంతో వ్యతిరేకించడం మీకు శోభించదు. ఇంకా అల్లాహ్ ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాడు. మీపై శిక్షను అవతరింపజేసి మిమ్మల్ని నాశనం చేసేసి, దైవాన్ని, దైవప్రవక్తను, గౌరవించే ఖుర్ఆన్‌కు వినమ్రులు అయ్యే మరికొందరిని పుట్టించగల శక్తి కలవాడిని మీరు విశ్వసించడంలోనే మీ శ్రేయస్సు ఉంది."

| | |
|---|---|
| (42) కాబట్టి వారిని వ్యర్థమయిన మాటలలో ఆటల్లో ఉండనివ్వు. చివరకు వారు వాగ్దానం చెయ్యబడిన దినాన్ని వారు కళ్ళారా చూసుకుంటారు. (43) వారు సమాధుల నుండి లేచి, ఒక లక్ష్యం వైపునకు పరుగెడుతున్నట్లుగా పరుగు తీసే రోజున (44) వారి చూపులు వాలిపోయి ఉంటాయి. అవమానం వారిని ఆవరించి ఉంటుంది. వారికి వాగ్దానం చేయబడుతూ వచ్చిన దినం ఇదే. | فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يُلٰقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿42﴾<br>يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلٰى نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿43﴾<br>خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿44﴾ ع 2 9 8 |

42 – 44 వాక్యాల వివరణలు

ప్రళయదినం వస్తుందనీ ప్రజలు తిరిగి బ్రతికింపబడతారనీ రుజువు అయిపోయినపుడు ఇంకా మక్కా బహుదైవారాధకులు దైవగ్రంథం మరియు దైవప్రవక్త సందేశాన్ని ధిక్కరించి ప్రళయదినాన్ని తిరస్కరించడంలో మునిగి ఉంటే, ఓ నా ప్రవక్తా! మీరు వారిని వారి మానాన వదలివెయ్యండి. వారు ప్రపంచంలో తప్పుడు విశ్వాసాలు, ధర్మ వ్యతిరేకంగా గుసగుసలు చేయడంలో నిమగ్నులయి ఉన్నారు. తిని, త్రాగి రుచులు మరిగారు. షిర్క్ మరియు ధర్మ వ్యతిరేకతకు పాల్పడుతూ వచ్చారు. చివరకు వారికి శిక్ష లభించే, వాగ్దానం చెయ్యబడిన ఆ దినం వచ్చేస్తుంది.

ఆ రోజున పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందంటే వారు తమ సమాధుల నుండి లేచి, తప్పిపోయిన అడుగుజాడలను చూసుకుని వాటి వైపు వేగంగా పరుగెత్తే వారివలె, పిలిచేవాని పిలుపు వైపునకు వేగంగా పరుగు తీస్తారు. వారి చూపులు అవమానంతో పరాభవంతో క్రిందికి వాలిపోయి ఉంటాయి. వారు నిలువునా అవమాన భారంతో క్రుంగిపోయి ఉంటారు. కళ్ళు వాలిపోయి ఉంటాయి. వారి శరీరాల్లో చలనం ఉండదు. చేష్టలుడిగి ఉంటారు. గొంతు మూగబోతుంది. వారికి ప్రపంచంలో వాగ్దానం చెయ్యబడిన దినం ఇదే అని వారికి చెప్పబడింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 71. నూహ్ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించింది. దీనిలో రెండు రుకూలు, 28 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి. ఈ సూరా మక్కాలో, దైవప్రవక్త (స)ను మక్కా తిరస్కారులు తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నప్పుడు అవతరించింది. ఈ సూరాలో హజ్రత్ నూహ్ (అ) తన జాతి వారిని తౌహీద్ (ఏకత్వం) వైపు ఆహ్వానించారు. కాని జాతి వారు దాన్ని వ్యతిరేకించారు. ఆ కారణం చేత వారిపై శిక్ష విరుచుకుపడింది. వారంతా నీటిలో మునిగిపొయ్యారు. ఈ సూరాలో హజ్రత్ నూహ్ (అ) పట్ల ఆయన జాతి వారు అవలంబించిన ధోరణినే మీరు ముహమ్మద్ (స) పట్ల అవలంబిస్తున్నారు. మీరు గనుక ఈ ధోరణిని మార్చుకోకుంటే మీపై కూడా శిక్ష వచ్చి పడగలదు అని మక్కా తిరస్కారులను హెచ్చరించడం జరిగింది.

آيَاتُهَا 28 سُوْرَةُ نُوْحٍ مَكِّيَّةٌ 71 رُكُوْعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِنَّآ أَرْسَلْنَا نُوْحًا إِلٰى قَوْمِهٖٓ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يَّأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ ﴿1﴾
قَالَ يٰقَوْمِ إِنِّيْ لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿2﴾
أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَأَطِيْعُوْنِ ﴿3﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلٰٓى أَجَلٍ
مُّسَمًّى ۭ إِنَّ أَجَلَ اللّٰهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ ۘ لَوْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿4﴾

## 71. నూహ్

**ఆయత్‌లు : 28** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) మేము హజ్రత్ నూహ్ (అ)ను తన జాతి వారిని వారిపై ఓ బాధాకరమయిన శిక్ష రాక మునుపే హెచ్చరించమని అతని జాతి వారి వద్దకు పంపాము. (2) నా జాతి వారలారా! నేను మీకు స్పష్టంగా సావధానపరుస్తున్నాను అని ఆయన అన్నారు. (3) దైవాన్ని ఆరాధించమని, ఆయనకు భయపడమని, నేను చెప్పేది వినమని (4) ఆయన మీ పాపాలను క్షమిస్తాడు. మీకు మరణం వరకూ గడువునిస్తాడు, దైవం నిర్ణయించిన సమయం వచ్చిందంటే ఆలస్యం జరగదు. మీరే గనక తెలుసుకుంటే అని అన్నారు.

1 – 4 వాక్యాలు

హజ్రత్ నూహ్ అందరికన్నా ముందటి ప్రవక్త. ఆయన కాలం నాటి దారి తప్పిన మానవులకు ఆయన ఇచ్చిన సందేశం ఇక్కడ మూడు మాటలలో వివరించబడింది. అంటే ఆరాధన, దైవభీతి (తఖ్వా), ప్రవక్త అనుసరణ. వివరంగా చెప్పాలంటే దైవేతరుల ఆరాధన మానుకొని అల్లాహ్‌ను ఆరాధించడం. ప్రపంచంలో అల్లాహ్‌కు భయపడి జీవితం గడపడం, ప్రతి వ్యవహారంలోనూ దైవప్రవక్త ఆదర్శాన్ని నమూనాగా భావించడం. అన్ని కాలాలలోనూ ప్రవక్తలందరి సందేశమూ ఇదే. దివ్య ఖుర్ఆన్ అసలు సందేశమూ ఇదే. విశ్వాసం ప్రకటించిన పక్షంలో మీ

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿5﴾
فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاءِي إِلَّا فِرَارًا ﴿6﴾
وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا
أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ
وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ﴿7﴾
ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿8﴾
ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿9﴾
فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿10﴾
يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿11﴾
وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ
جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَارًا ﴿12﴾
مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿13﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿14﴾

(5) ప్రజలు ఒప్పుకోలేదు. అప్పుడు నూహ్ దైవానికి విన్నవించుకున్నాడు. నా ప్రభూ! నేను నా జాతిని రాత్రింబగళ్ళు పిలుస్తూ వచ్చాను. (6) కాని నా పిలుపునకు వారు మరింత దూరంగా పారిపోతున్నారు. (7) నీవు వారిని క్షమించగలవని వారిని పిలిచాను. కాని వారు తమ చెవులలో వ్రేళ్ళు దూర్చుకున్నారు. తమ వస్త్రాలతో ముఖం కప్పుకున్నారు. తమ మొండి పట్టు వదలలేదు. అహంకారం ప్రదర్శించారు. (8) తర్వాత నేను బిగ్గరగానూ పిలుస్తూ ఉన్నాను. (9) ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా అన్ని విధాలా నచ్చజెపుతున్నాను. (10) మీ ప్రభువును క్షమాభిక్ష వేడుకోండి, ఆయన అమితంగా క్షమించేవాడు అని చెప్పాను. (11) ఆకాశాన్నుండి ఆయన మీపై వర్షాన్ని బాగా కురిపిస్తాడు. (12) మిమ్మల్ని సిరిసంపదలతో అనుగ్రహిస్తాడు. ఇంకా మీకు తోటలని ఇస్తాడు. వాటిల్లో కాలువలు ప్రవహింపజేస్తాడు. (13) మీకేమయిపోయింది. మీరు దేవుని ఘనతను నమ్మరేమిటి? (14) వాస్తవానికి ఆయన మిమ్మల్ని రకరకాలుగా పుట్టించాడు.

మరణానికి నిర్ణయించబడిన గడువును పొడిగించి మీకు మరింత వ్యవధి ప్రసాదిస్తాడు. విశ్వసించని కారణంగా మీ కోసం విధింపబడిన శిక్ష నుండి దూరం చేస్తాడు. కనుక ఈ ఆయత్ నుండి రుజువు చేస్తూ చెప్పడం జరిగింది. విధేయత, సత్కార్యం సద్ వ్యవహారణల వల్ల ఆయుర్దాయంలో వాస్తవంగా పెరుగుదల జరుగుతుంది. హదీస్‌లో కూడ ఉంది. (సిలతుర్రహమ్ తజీద్ ఫిల్ ఉమ్ర్ సహీ అల్ జామి అల్ సగీర్. నెం. 3766)

రక్త సంబంధీకుల హక్కు ఇవ్వటం ఆయుష్షు పెరుగుదలకు కారణం అవుతుంది. (అల్ సహీయతుల్ అల్‌బాని నెం. 1908)

విశ్వాసం వలన ఆయుష్షులో వృద్ధి (శుభం) కలుగుతుంది. విశ్వసించకపోయినట్లయితే ఈ శుభాన్ని కోల్పోతారు.

5 – 14 వాక్యాలు

ఆయత్ (10)లో పశ్చాత్తాపానికి గొప్ప శ్రేష్ఠత ఉందని రుజువు అయ్యింది. దాసుడు మనస్పూర్తిగా అల్లాహ్ ఎదుట తన పాపాలను ఒప్పుకుని, తప్పులకు క్షమాపణ కోరుకుని, భవిష్యత్తులో పాపాలు చేయకూడదని నిర్ణయించుకుంటే, అల్లాహ్ అతడి పాపాలను తప్పక క్షమిస్తాడు. అతని కోసం తన కారుణ్య ద్వారాలను తెరుస్తాడు. ఇస్తెగ్‌ఫార్‌లోని శుభం వల్ల కరువు తొలగిపోయి ఉపాధిలో విస్తృతి వస్తుంది. సిరిసంపదలలో వృద్ధి కలుగుతుంది.

اَلَمۡ تَرَوۡا كَيۡفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبۡعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ۙ﴿15﴾
وَّجَعَلَ الۡقَمَرَ فِيۡهِنَّ نُوۡرًا وَّجَعَلَ الشَّمۡسَ سِرَاجًا ﴿16﴾
وَاللّٰهُ اَنۡۢبَتَكُمۡ مِّنَ الۡاَرۡضِ نَبَاتًا ۙ﴿17﴾
ثُمَّ يُعِيۡدُكُمۡ فِيۡهَا وَيُخۡرِجُكُمۡ اِخۡرَاجًا ﴿18﴾
وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ الۡاَرۡضَ بِسَاطًا ۙ﴿19﴾
لِّتَسۡلُكُوۡا مِنۡهَا سُبُلًا فِجَاجًا ۚ﴿20﴾ ع 1 20 9
قَالَ نُوۡحٌ رَّبِّ اِنَّهُمۡ عَصَوۡنِىۡ وَاتَّبَعُوۡا مَنۡ لَّمۡ
يَزِدۡهُ مَالُهٗ وَوَلَدُهٗۤ اِلَّا خَسَارًا ۚ﴿21﴾
وَمَكَرُوۡا مَكۡرًا كُبَّارًا ۚ﴿22﴾
وَقَالُوۡا لَا تَذَرُنَّ اٰلِهَتَكُمۡ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَّلَا
سُوَاعًا ۙ وَّلَا يَغُوۡثَ وَيَعُوۡقَ وَنَسۡرًا ۚ﴿23﴾

(15) సప్తాకాశాలను పైనా క్రిందా ఎలా చేశాడో నీవు చూడలేదా (16) చంద్రుణ్ని వాటిల్లో భూమికి వెలుగుగా చేశాడు. సూర్యుణ్ణి దీపంగా చేశాడు. (17) దైవమే మిమ్మల్ని భూమి నుండి అంటే మట్టి నుండి పుట్టించాడు. (18) తిరిగి దానిలోకే మిమ్మల్ని త్రిప్పి పంపుతాడు. ఇంకా దాని నుండే మిమ్మల్ని తీసి నిలబెడతాడు. (19) దైవమే భూమిని మీ కోసం పాన్పుగా చేశాడు. (20) తద్వారా దానిలోని పెద్ద పెద్ద విశాలమైన దారులలో మీరు సంచరించాలని, (21) ఆ తరువాత నూహ్ విన్నవించుకున్నాడు, “నా ప్రభూ! వీళ్ళు నేను చెప్పినట్లు వినడం లేదు. ఇంకా తమ సంపద, సంతానం తమకు నష్టం తప్ప మరేమీ ఇవ్వడం జరగని వారికి తలవంచారు. (22) పెద్ద పెద్ద పన్నాగాలు పన్నారు. (23) మన దేవతల్ని ఎంతమాత్రం విడిచిపెట్టకండి. వద్ద్, సువా, యగూస్, యవూఖ్ మరియు నసర్‌లను కూడా విడవకండి అని చెప్పసాగారు.

ఈ శుభవార్తలన్నీ ఇస్తెగ్‌ఫార్ చేసేవారి కోసమే. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : “నా ప్రభువుని మోక్షం కోరుతూ ఉన్నప్పటికీ ప్రతి రోజు డెబ్బయిసార్లు ఇస్తెగ్‌ఫార్ చేస్తుంటాను.” (తఫ్సీరె నసాయి)

కొందరు ఉలమా ఇదే ఆయత్ (10) కారణంగా నమాజె ఇస్తెస్ఖా (వర్షం కోసం చేసే నమాజ్)లో నూహ్ సూరా పఠించటాన్ని ముస్తహబ్ (అభిలషణీయం)గా భావిస్తారు. ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది – హ॥జ్రత్ ఉమర్ (రజి) కూడ ఒకసారి నమాజె ఇస్తెస్ఖా కోసం మింబరు పైకి ఎక్కినప్పుడు ఇస్తెగ్‌ఫార్ ఆయత్‌లు పఠించారు. వాటిల్లో ఈ ఆయత్ కూడ ఉంది. పఠించిన తర్వాత మింబరు నుండి దిగి సెలవిచ్చారు : ఆకాశంలో ఉన్న మార్గాల నుండి, ఏ మార్గాల నుండి అయితే వర్షం భూమిపై పడుతుందో, ఆ వర్షం కురిసే మార్గాల నుండి నేను వర్షం కోరాను. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

హ॥జ్రత్ హసన్ బస్రీ గురించి చెప్పబడింది : ఒకరు వచ్చి ఆయనను తమ ప్రదేశంలో కరువు పరిస్థితులను గురించి చెప్పుకోగా ఆయన “ఇస్తెగ్‌ఫార్ చదువు” అన్నారు. మరొకరు ఆకలి దప్పుల గురించి షికాయతు చేయగా ఆయన (స) అతడికి కూడా “ఇస్తెగ్‌ఫార్” పఠించమన్నారు. మూడవ వ్యక్తి తన తోట ఎండిపోయిందని షికాయతు చేయగా అతడికి కూడా ఇస్తెగ్‌ఫార్ పఠించమన్నారు. నాలుగో వ్యక్తి తన ఇంట సంతానం లేదని అంటే అతడిని కూడా ఆయన ఇస్తెగ్‌ఫార్ పఠించు, నీ ప్రభువును నీ పాపాలకు క్షమాభిక్ష వేడుకో అన్నారు.

ఆయన్ని ఎవరో అడిగారు, “మీరు ప్రతి వ్యక్తికీ ఇస్తెగ్‌ఫార్ చదవమని ఎందుకు చెబుతున్నారు? అప్పుడు హ॥జ్రత్ హసన్ బస్రీ (రహ్మాలై), సూరయె నూహ్‌లోని ఆయత్ 10 నుండి 15 వరకు చదివి విన్పించారు. ఇలా అన్నారు : ఇది నా తరఫున చెప్పలేదు. ఈ సూత్రం అల్లాహ్ చూపినదే. (అయ్‌సరుత్తఫాసిర్)

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا
ضَلَالًا ﴿24﴾
مِّمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ
يَجِدُوا لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَنصَارًا ﴿25﴾
وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ
الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿26﴾
إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا
فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿27﴾
رَّبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ
مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۖ وَلَا تَزِدِ
الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿28﴾ ع 2 8 10

(24) ఓ ప్రభూ! వీరు చాలామందిని మార్గభ్రష్టుల్ని చేసేశారు. నీవు వారిని మరింత మార్గభ్రష్టుల్నిగా చెయ్యి. (25) చివరకు వారు తమ పాపాల కారణంగానే నీట ముంచబడ్డారు. తర్వాత అగ్నిలో వెయ్యబడ్డారు. తర్వాత వారు దైవం తప్ప వేరెవరినీ సహాయకునిగా పొందలేదు. (26) తర్వాత నూహ్ (అ) ఈ విధంగా దుఆ చేశారు : “నా ప్రభూ! ఏ తిరస్కారినీ భూమిపై బ్రతికించి ఉంచకు. (27) నీవు గనక వారిని భూమిపై ఉండనిస్తే, వారు నీ దాసులను మార్గభ్రష్టులను చేస్తారు, వారి వలన కలిగిన సంతానం కూడ దుర్నడత గలవారు. కృతజ్ఞత చూపనివారు అవుతారు. (28) ఓ ప్రభూ! నన్నూ, నా తల్లిదండ్రులను, ఇంకా విశ్వసించి నా ఇంటికి వచ్చిన వారిని, మరియు విశ్వసించిన స్త్రీ పురుషులను క్షమించివెయ్యి. దుష్టులకు వినాశంలో తప్ప మరెందులోనూ వృద్ధి నొసగకు.

15 – 25 వాక్యాలు : హజ్రత్ నూహ్ (అ) పిలుపును, ఆయన ఇచ్చిన ఏకత్వ సందేశాన్ని ప్రజలు ఎందుకు తిరస్కరించారు? అందుకు కారణం ప్రజలకు హజ్రత్ నూహ్ కన్నా, ప్రాపంచికంగా పెద్ద మనుషులుగా చలామణి అవుతున్న వారి మాటలే ఎక్కువ పరిగణింపదగ్గవిగా తోచాయి. అప్పటి గొప్ప గొప్ప సర్దారులు తమ పెద్దరికపు అహంకారంతో సత్య సందేశాన్ని తిరస్కరించారు. తమ పెద్దలు తిరస్కరిస్తున్న కారణంగా చిన్న సర్దారులు కూడా తిరస్కరించారు. హజ్రత్ నూహ్ (అ) వ్యతిరేకులు, ఆయనకు వ్యతిరేకంగా పెద్ద పెద్ద కుట్రలు చేశారు. అందులో ప్రత్యేకించి చెప్పుకోదగిన కుట్ర ఇది. నూహ్ (అ) మా ఔలియాలు అయిన, వద్, సువా, యగూస్, యవూఖ్, నస్ర్‌లకు వ్యతిరేకంగా చెబుతారు అని వారన్నారు. ఈ అయిదుగురు ప్రాచీన కాలంలోని సత్పురుషులు, మహానుభావులు, తర్వాత వారు ప్రజల దృష్టిలో పవిత్రులు అయిపోయారు. చివరకు వారిని పూజించసాగారు. వారిని ఆరాధించసాగారు. ఆ ఔలియాల పేరు మీద, ఆ పెద్దల పేరు మీద హజ్రత్ నూహ్ (అ) కు వ్యతిరేకంగా ప్రజలను రెచ్చగొట్టడం సులభం అని ఎత్తుగడ వేశారు. అందువలన ఆ సర్దారులు ఇలాంటి మాటలు చెప్పి హజ్రత్ నూహ్ (అ) పట్ల ఆయన ఏకత్వ సందేశం పట్ల సందేహాలు కల్పించారు. నూహ్ (అ) మన అందరి శత్రువు, దేవుని ఏకత్వ సందేశం ఒక తప్పుడు సందేశం.

ఈయనకు ఔలియాల ఆరాధన అంటే గిట్టదు. ఈ విధంగా సాధారణ ప్రజలు ఎక్కువమంది నూహ్ (అ)కు వ్యతిరేకులయ్యారు. ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించడానికి తిరస్కరించారు. (తఫ్సీర్ నూహ్, సహీహ్ బుఖారీ)

26 – 28 వాక్యాలు : హజ్రత్ నూహ్ (అ) 950 సంవత్సరాల వరకు ప్రతి రోజు, రాత్రింబగళ్ళు నిరంతరం తౌహీద్ సందేశం ఇస్తూ వచ్చారు. షిర్క్ నుండి వారిస్తూ వచ్చారు. కాని ప్రజలు నిరంతరం తిరస్కరించారు. అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేయుగాక! అని శపించారు. కాబట్టి అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో భూమి నుండి నీరు ఉబికి రాసాగింది. ఆకాశం నుండి నీరు కురవసాగింది. ఇది అల్లాహ్ విధించిన శిక్ష కనుక తిరస్కారులందరూ ఈ శిక్షలో మునిగిపోయ్యారు. విశ్వసించిన కొద్దిమంది నావలో ఎక్కారు. వారు మాత్రమే మిగిలారు. (రక్షించబడ్డారు). హజ్రత్ నూహ్ (అ) భార్య, ఆయన కుమారుడు కూడ విశ్వసించని కారణంగా దైవశిక్షకు గురయ్యారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 72. అల్ జిన్ సూరా పరిచయం

ఇది 72 వ సూరా. మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 28 ఆయత్‌లు, రెండు రుకూలు ఉన్నాయి.

దైవప్రవక్త (స) తన సహాబాల వెంట అకాజ్ బజారుకు వెళుతూ, దారిలో నఖ్ల అనే చోట ఉదయం నమాజ్ చేయించారు. అప్పుడు జిన్నుల సమూహం ఒకటి అటువైపుగా పోతూ ఉంది. ఖుర్‌ఆన్ పఠనం జరుగుతుండగా విని వారు ఆగిపోయారు. శ్రద్ధగా ఖుర్‌ఆన్‌ను వినసాగారు. విన్న తర్వాత ప్రభావితులయి విశ్వసించారు. తమ వారి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి ఇస్లాం సందేశం ఇవ్వసాగారు (బుఖారీ). సూరయె జిన్‌కు ముందు సూరయె నూహ్ ఉంది. అందులో హజ్రత్ నూహ్ (అ) తన జాతి వారిని తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) మరియు పరలోకం వైపు ఆహ్వానించారు. రాత్రింబవళ్ళు 950 ఏళ్ళ వరకు హితబోధ చేస్తూ వచ్చారు. కాని జాతి ప్రజలు నిరంతరం సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తూ వచ్చారు. హజ్రత్ నూహ్ (అ) దైవవాణి వినిపిస్తూ వుంటే వారు తమ చెవులలో వ్రేళ్ళు జొప్పించేవారు. వారి చెవులకు వినబడాలని బిగ్గరగా పలికేవారు. కాని వీరు అక్కడ్నించి పరుగు తీసేవారు. హజ్రత్ నూహ్ (అ) వారి వెంట పరుగెత్తేవారు. హితబోధ చేసేవారు. కాని జాతి ప్రజలు నిరంతరం సత్యాన్ని తిరస్కరించారు. చివరకు దైవశిక్ష వచ్చిపడింది. అల్లాహ్ వారందరినీ నీట ముంచి వేశాడు. నూహ్ (అ) జాతి వారి పర్యవసానాన్ని ఉటంకిస్తూ ఖురైషులతో అల్లాహ్ అంటున్నాడు. హజ్రత్ నూహ్‌ను తిరస్కరించిన కారణంగా ఆయన జాతి నాశనం అయిందన్న విషయం మీకు తెలుసు.

ఇదేవిధంగా హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను తిరస్కరించి మీరు నాశనం అవుతారు. మీ ధోరణి మార్చుకోండి. జిన్నులను చూడండి. వారు ఖుర్‌ఆన్‌ను విని వెంటనే విశ్వసించారు. తమ జాతి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, ఖుర్‌ఆన్ బోధనల్ని ప్రచారం చేస్తున్నారు. మీరు మాత్రం ఖుర్‌ఆన్‌ను, ప్రవక్తను ద్వేషిస్తున్నారు. ఖుర్‌ఆన్ వినడానికి ఇష్టపడటం లేదు. దైవప్రవక్త (స) ఖుర్‌ఆన్‌ను పఠిస్తున్నప్పుడు మీరు అరుపులు, కేకలు వేస్తున్నారు. ఖుర్‌ఆన్ వాణిని వినబడనీయకూడదని ఇలా చేస్తున్నారు. మీరు మానవులయి ఉండి జిన్నుల కంటే హీనులయిపోయారా? లేక నూహ్ జాతి వారి లాగా ప్రవక్తను తిరస్కరించి నాశనం కాగోరుతున్నారా? ఖురైషులారా! మీరు ఖుర్‌ఆన్‌ను విశ్వసించడంలోనే మీ మేలు ఉంది.

## 72. అల్ జిన్

**ఆయత్‌లు : 28** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ముహమ్మద్! ప్రజలకు చెప్పండి. జిన్నుల ఒక సమూహం ఈ గ్రంథాన్ని విన్నప్పుడు, "మేమొక అపూర్వమయిన ఖుర్ఆన్‌ను విన్నామ"ని తమ వారితో చెప్పసాగారని నాకు వహీ వచ్చింది. (2) (వారు ఇంకా ఇలా అన్నారు) : "అది శ్రేయస్కర మార్గాన్ని చూపుతుంది. అందుచేత మేమంతా దానిని విశ్వసించాము. ఇక మేము మా ప్రభువుతో పాటు ఎవరికీ సాటి కల్పించము. (3) ఇంకా ఆయన ఎంతో ఘనత కలవాడు. ఆయనకు భార్యగానీ, సంతానం గానీ ఎవరూ లేరు. (4) మరియు మనలోని మూర్ఖుడు అల్లాహ్ గురించి ధర్మ విరుద్ధమయిన మాటలు చెప్పేవాడు. (5) మానవులు, జిన్నులు దైవం విషయంలో అబద్ధమాడరు అని మనం అనుకునేవాళ్ళం. (6) ఇంకా, కొందరు మానవులు కొందరు జిన్నుల బారి నుండి అల్లాహ్ శరణు కోరుతుండేవారు. ఆ కారణంగా, ప్రజలు తమను ఆరాధిస్తున్నారని జిన్నులు మరింత గర్వంతో విర్రవీగుతున్నారు. (7) మరియు మరణించిన తర్వాత అల్లాహ్ ఎవరినీ తిరిగి బ్రతికించడు అని మానవులు కూడ మీ జిన్నుల వలె అనుమానంలో పడ్డారు.

آيَاتُهَا 28 ﴿72﴾ سُوْرَةُ الْجِنِّ مَكِّيَّةٌ رُكُوْعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ اُوْحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوْٓا
اِنَّا سَمِعْنَا قُرْاٰنًا عَجَبًا ۙ﴿1﴾
يَّهْدِيْٓ اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهٖ ؕ وَلَنْ نُّشْرِكَ
بِرَبِّنَآ اَحَدًا ۙ﴿2﴾
وَّاَنَّهٗ تَعٰلٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَّلَا وَلَدًا ۙ﴿3﴾
وَّاَنَّهٗ كَانَ يَقُوْلُ سَفِيْهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ۙ﴿4﴾
وَّاَنَّا ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ تَقُوْلَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ
كَذِبًا ۙ﴿5﴾
وَّاَنَّهٗ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْاِنْسِ يَعُوْذُوْنَ بِرِجَالٍ
مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوْهُمْ رَهَقًا ۙ﴿6﴾
وَّاَنَّهُمْ ظَنُّوْا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ
اَحَدًا ۙ﴿7﴾

1 – 7 వాక్యాలు

జిన్నుల సమూహం, ఖుర్ఆన్‌ను విన్నప్పుడు ఎంతటి మధురమయిన, ఎంత గొప్పవాణి! అది ధర్మం సత్యతల వైపు దారి చూపుతోంది అని దానిని ప్రశంసించసాగారు. వెంటనే వారు ఖుర్ఆన్‌ను విశ్వసించారు. విశ్వసించి ఊరకే కూర్చోలేదు. తమ వారి దగ్గరకు వెళ్ళి ఖుర్ఆన్‌ను ప్రచారం చేయసాగారు. మన జాతి వారలారా! మేము ఒక గ్రంథాన్ని విన్నాము. దాని పేరు ఖుర్ఆన్. అది హజ్రత్ మూసా (అ) తర్వాత అవతరించబడింది. ఈ ఖుర్ఆన్ సన్మార్గం చూపుతోంది. జిన్నులారా! మీరు కూడా మాలాగే ఖుర్ఆన్‌ను, హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ను విశ్వసించండి అని జిన్నులు ఖుర్ఆన్ గురించి ప్రచారం చేస్తున్నాయి. కాని మనం మానవులమై ఉండి, ఖుర్ఆన్ ప్రచారం, ప్రచురణల పట్ల ఏమారి ఉండటం విచారకరం.

(8) మరియు మేము ఆకాశాన్ని వెదకి చూశాము. దానిని దృఢమయిన కావలి వారితో, అగ్ని జ్వాలలతో నిండి ఉండటం చూశాము. (9) ఇంతకు పూర్వం అక్కడ మేము అనేక చోట్ల అక్కడి సంగతులు వినడానికి కూర్చునేవాళ్ళం. ఇప్పుడు ఎవరయినా వినగోరితే తమ కోసం అగ్నిజ్వాల సిద్ధంగా ఉంటోంది. (10) అందువలన భూలోకవాసుల కోసం కీడు నిర్ణయింపబడిందో లేక వారి ప్రభువు వారికి మేలు చేయగోరుతున్నాడా? అనే విషయం మేమెరుగము. (11) మరియు మనలో కొందరు సద్వర్తనులు ఉన్నారు. మరి కొందరు మరో రకమయిన వారున్నారు. మనం అనేక రకాలుగా విభజింపబడి ఉన్నాము. (11) మనం భూమిపై ఎక్కడ ఉన్నప్పటికీ దైవాన్ని ఓడించడం గానీ, పరుగెత్తి ఆయన్ని అలసిపోయేలా చేయడం గానీ చేయలేమని నమ్మకం కుదిరింది. (13) మేము హితబోధ నిచ్చే గ్రంథం అంటే ఖుర్ఆన్‌ను విని విశ్వసించాము. ఇక ఎవరయినా తమ ప్రభువుని విశ్వసించని వారికి నష్టం కలుగుతుందన్న భయంగానీ, జులుం చేయబడే భయంగానీ లేవు. (14) మరియు మనలో కొందరు విధేయులు ఉన్నారు. మరికొందరు అవిధేయులు, పాపులున్నారు. విధేయులయిన వారు సన్మార్గం పొందారు.

وَّاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَآءَ فَوَجَدْنٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا
شَدِيْدًا وَّشُهُبًا ﴿8﴾
وَّاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ؕ فَمَنْ
يَّسْتَمِعِ الْاٰنَ يَجِدْ لَهٗ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿9﴾
وَّاَنَّا لَا نَدْرِيْۤ اَشَرٌّ اُرِيْدَ بِمَنْ فِي الْاَرْضِ اَمْ
اَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿10﴾
وَّاَنَّا مِنَّا الصّٰلِحُوْنَ وَمِنَّا دُوْنَ ذٰلِكَ ؕ كُنَّا
طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿11﴾
وَّاَنَّا ظَنَنَّاۤ اَنْ لَّنْ نُّعْجِزَ اللّٰهَ فِي الْاَرْضِ وَلَنْ
نُّعْجِزَهٗ هَرَبًا ﴿12﴾
وَّاَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدٰۤى اٰمَنَّا بِهٖ ؕ فَمَنْ يُّؤْمِنْ
بِرَبِّهٖ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَّلَا رَهَقًا ﴿13﴾
وَّاَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُوْنَ وَمِنَّا الْقٰسِطُوْنَ ؕ فَمَنْ
اَسْلَمَ فَاُولٰٓئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿14﴾

జిన్నుల ఒక సమూహం ఖుర్ఆన్‌ను ఆలకిస్తోందనీ, విశ్వసించిందనీ దైవప్రవక్త (స) ఎరుగరు. ఈ విషయాలను అల్లాహ్ వహీ ద్వారా తెలియపర్చాడు. దీనిని బట్టి జిన్నులు మానవుల భాష ఎరిగి ఉన్నాయని అర్థమవుతోంది. వారు అరబ్ జిన్నులు కనుక వారు అరబీ భాష ఎరిగి ఉన్నారు. మన ప్రాంతంలోని జిన్నులు మన భాష ఎరిగి ఉండవచ్చు. మన ప్రసంగాలు విని ప్రభావితులవుతూ ఉండవచ్చు.

8 – 15 వాక్యాలు

ముహమ్మద్ (స) వద్దకు ఒక జిన్ వచ్చి ఈ వాణిని వినిపిస్తాడు, దాన్ని హ్జ్రత్ ముహమ్మద్ (స) దైవవాణి అని వినిపిస్తున్నారు అని తిరస్కారులు అభ్యంతరం తెలియజేస్తున్నారు. ఇప్పుడు జిన్నులు స్వయంగా ఒప్పుకుంటున్నారు. మేము ఇంతకు పూర్వం ఆకాశంలోని కబుర్లు తెలుసుకోవాలని ఆకాశాలలో వెళ్ళి కూర్చునేవారము. కాని ఇప్పుడు

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿15﴾

وَأَلَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم
مَّاءً غَدَقًا ﴿16﴾

لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ
يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿17﴾

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿18﴾

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ
عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿19﴾ ع 1 19 11

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿20﴾

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿21﴾

قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن
دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿22﴾

(15) అపరాధులు నరకానికి ఇంధనం అవుతారు. అంటే నరకానికి పోతారు. (16) మరియు ఓ ముహమ్మద్! (స) ఈ విషయం వారికి కూడ చెప్పండి. వీరు గనక సన్మార్గంపై ఉంటే మేము వారికి త్రాగేందుకు పుష్కలంగా నీరు ఇస్తాము.

(17) తద్వారా వారిని పరీక్షించాలని, తన ప్రభువును స్మరించడానికి విముఖత చూపేవాడిని ఆయన కఠిన శిక్షకు లోను చేస్తాడు. (18) మరియు మస్జిదులు అల్లాహ్ కోసమే ఉన్నాయి. కాబట్టి వాటిలో అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతరులు ఎవ్వరినీ పిలవకండి. (19) ఇంకా దైవదాసుడు అయిన ముహమ్మద్ (స), దైవాన్ని ఆరాధించడానికి నిలబడినప్పుడు తిరస్కారులు నలువైపుల నుండి ఆయన్ని చుట్టుముడతారు. (20) చెప్పివేయండి, "నేను నా ప్రభువునే ఆరాధిస్తాను. ఆయనతో పాటు ఎవరినీ (భాగస్వాములుగా) చేర్చను.

(21) ఇది కూడ చెప్పండి : "మీ విషయంలో ఏదయినా లాభంగానీ, నష్టం గాని కలిగించే అధికారం నాకు లేదు."

(22) ఇది కూడ చెప్పండి, "దైవశిక్ష నుండి నన్ను ఎవరూ రక్షించలేరు. ఆయన తప్ప శరణు లభించే చోటు నేను ఎరుగను."

---

మేము ఆకాశంలో అన్ని వైపులా ఎక్కడకు వెళ్ళినా లక్షలాది అగ్నిబాణాలు వర్షించబడటం చూస్తున్నాము. ఆకాశంలోని ఈ పరిస్థితిని చూసి ప్రపంచంలో ఏదో ఒక కొత్త సంఘటన జరిగిందని అనుకున్నాము. మానవుడి పట్ల అల్లాహ్ మంచిగా లేక చెడుగా ఎలా వ్యవహరిస్తాడో తెలియదు.

జిన్నులు ఆకాశంలో దెబ్బతిని, భూమిపై వ్యాపించినపుడు, మక్కా మరియు తాయెఫ్‌ల మధ్య బతనె నఖ్‌ల అనే ప్రాంతంలో దైవప్రవక్త (స) ఉదయం నమాజ్ చదువుతుండగా చూశారు. నమాజ్‌లో ఆయన ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం చేస్తున్నారు. జిన్నులు ఖుర్‌ఆన్‌ని శ్రద్ధగా విన్నారు. దానిని విశ్వసించారు. ఖుర్‌ఆన్ భద్రత కోసం తద్వారా ఏ జిన్ అయినా, ఏ షైతాన్ అయినా ఖుర్‌ఆన్‌లో ఆటంకం కలిగించరాదని ఈ ఏర్పాట్లన్నీ చేయబడ్డాయని జిన్నులు గ్రహించారు. ఖుర్‌ఆన్ దైవవాణి అనీ, హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్త అనీ, ఖుర్‌ఆన్‌నూ, ప్రవక్తనూ విశ్వసించిన వారు సాఫల్యం చెందుతారని జిన్నులు గ్రహించారు.

| | |
|---|---|
| (28) వారు తమ ప్రభువు సందేశాన్ని అందజేశారా, అని తెలుసుకోవాలని ఆయన పర్యావరణాన్నంతటినీ ఆవరించి ఉన్నాడు. ప్రతి ఒక దానిని ఆయన లెక్కించి ఉంచాడు. | لِّيَعۡلَمَ اَنۡ قَدۡ اَبۡلَغُوۡا رِسٰلٰتِ رَبِّهِمۡ وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيۡهِمۡ وَاَحۡصٰى كُلَّ شَىۡءٍ عَدَدًا ﴿28﴾ |

ع 2 9 12

23 - 28 వాక్యాలు

అగోచరాన్ని అల్లాహ్ తప్ప ఎవరూ ఎరుగరు, అయితే ఆయన తన ప్రవక్తకు కొన్ని అగోచర విషయాల్ని తెలుపుతాడు. స్వర్గానికి సంబంధించిన విషయాలు, నరకంలోని పరిస్థితులు, హషర్ మైదానంలో ఏమి జరుగుతుంది వంటి కొన్ని విషయాలు అన్నమాట. మరో విషయం, అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ముందూ వెనుకా కొందరు దూతల పహారా ఏర్పాటు చేస్తాడు. ప్రవక్తలు తమ ప్రభువు సందేశాన్ని యథాతథంగా ప్రజలకు అందజేశారా? లేదా? అని ఆయన గమనిస్తాడు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ఇచ్చిన అప్పగింతను పూర్తిగా తన పర్యవేక్షణలో ఉంచుతాడు. ఒక్కొక్క వస్తువూ లెక్కించబడి ఉంటుంది. ఖుర్ఆన్‌లో ఎన్ని ఆయత్‌లు ఉన్నాయి? ఎన్ని అక్షరాలు ఉన్నాయి? జేర్‌లు ఎన్ని ఉన్నాయి? జబర్లు ఎన్ని ఉన్నాయి? పేష్లు ఎన్ని ఉన్నాయి? అతి స్వల్ప విషయం కూడ తప్పిపోయే ఆస్కారమే లేదు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 73. అల్ ముజ్జమ్మిల్ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించబడిన సూరా. దీనిలో 20 ఆయత్‌లు, రెండు రుకూలు ఉన్నాయి.

హ(జ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖించారు : సూరయె ముజ్జమ్మిల్ మక్కాలో అవతరించింది. నహాస్, హ(జ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) నుండి ఉల్లేఖించారు. సూరయె ముజ్జమ్మిల్ మక్కాలో అవతరించబడింది. చివరి ఆయత్ మాత్రం మక్కాలో అవతరించలేదు. "ఇన్న రబ్బక య–లము అన్నక తఖూము అద్‌నా" .... అన్నది మదీనాలో అవతరించింది. జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (ర) ఉల్లేఖించారు – దైవప్రవక్త (స) పై మొట్టమొదటి వహీ ఆవరించినప్పుడు హిరా కొండ గుహ నుండి తిరిగి వస్తూ జిబ్రయీల్ (అ)ను ఆకాశంలో చూసి గడ గడ వణికి పోయారు. ఇల్లు చేరగానే హ(జ్రత్ ఖదీజా (ర)తో, "వెంటనే కంబళి కప్పు" అన్నారు. అందువల్లనే అల్లాహ్ ఈ సూరాలో ఆయన (స)ను ప్రేమాతిశయంతో, "ముజ్జమ్మిల్" అని సూరయె ముద్దస్సిర్‌లో "ముద్దస్సిర్" అని సంబోధించాడు. (బుఖారీ, ముస్లిం, తిర్మిజి)

కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఇందుకు కారణం ఇలా వ్రాశారు : వహీ ఆరంభ సమయంలో జిబ్రయీల్ (అ) ఆయన (స) వద్దకు వచ్చినప్పుడు, వహీ యొక్క గంభీరత కారణంగా ఆయన (స)కు వణుకు పుట్టేది. ఆయన (స) కంబళి కప్పుకున్నారు. అందుచేత ఆయనకు "ముజ్జమ్మిల్" అని బిరుదు ఇవ్వబడింది. కొన్ని దినాల తర్వాత ఈ పరిస్థితి మారిపోయింది. అల్లాహ్ ఆయన (స) కు ప్రశాంతత ప్రసాదించాడు.

అల్లాహ్ ఈ సూరాలో దైవప్రవక్త (స)కు మొదట నమాజ్ చేయడం గురించి, తర్వాత సందేశ ప్రచార కార్యంలో తన జాతి వారి నుండి ఎదురయ్యే బాధలను సహించడం గురించి ఆదేశించాడు. చివరలో ఆయన (స)ను మీరు మీ సందేశాన్ని బహిరంగంగా ప్రచారం చేయమని ఆదేశించాడు.

## 73. అల్ ముజ్జమ్మిల్

**ఆయత్‌లు** : 20 **అవతరణ** : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ కంబళి కప్పుకున్నవాడా? (2) రాత్రి సమయంలో లేచి కొంత సేపు నమాజ్ చెయ్యి. (3) సగం రాత్రి, లేక అందులో కొంత సమయం తగ్గించి (4) లేక దానికంటే కొంత సమయం పెంచి మరియు ఆగి ఆగి ఖుర్‌ఆన్ పఠించు. (5) అతి త్వరలో మేము నీపై ఒక భారీ విషయాన్ని మోపనున్నాము.

آيَاتُهَا 20 — 73 سُورَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ﴿1﴾ قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿2﴾

نِّصْفَهٗٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيْلًا ﴿3﴾

اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتِيْلًا ﴿4﴾

اِنَّا سَنُلْقِيْ عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيْلًا ﴿5﴾

إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْـًٔا وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿6﴾
إِنَّ لَكَ فِى ٱلنَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿7﴾
وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿8﴾
رَّبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذْهُ
وَكِيلًا ﴿9﴾
وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهْجُرْهُمْ هَجْرًا
جَمِيلًا ﴿10﴾
وَذَرْنِى وَٱلْمُكَذِّبِينَ أُو۟لِى ٱلنَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ
قَلِيلًا ﴿11﴾
إِنَّ لَدَيْنَآ أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿12﴾
وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿13﴾
يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلْأَرْضُ وَٱلْجِبَالُ وَكَانَتِ ٱلْجِبَالُ
كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿14﴾

(6) నిస్సందేహంగా రాత్రి లేవడం స్థిమితానికి, ఖుర్ఆన్ అవగాహనకు చాలా మంచిది.

(7) పగటిపూట కూడా నీకు తస్బీహ్ చేసే అవకాశం ఉంది. (8) నీ ప్రభువు నామస్తోత్రం చెయ్యి. ఆయన వైపు ఏకాగ్రతతో మరలు. (9) ఆయనే తూర్పు పడమరల ప్రభువు. ఆయన తప్ప ఆరాధనీయుడు ఎవరూ లేరు. నీవు ఆయననే నీ కార్యసాధకునిగా చేసుకో.

(10) వీరు చెప్పే మాటలకు మీరు ఓర్పు వహించండి. వారిని పట్టించుకోకండి.

(11) ధిక్కరించే ఆ సంపన్నుల సంగతి నాకు వదిలేయండి. వారికి మరి కాస్త గడువు ఇవ్వండి. (12) వారి కోసం మా దగ్గర బేడీలు ఉన్నాయి. నరకాగ్ని ఉంది. (13) ఇంకా గొంతులో ఇరుక్కుపోయే ఆహారం, ఇంకా ఎంతో బాధాకరమయిన శిక్ష ఉంది. (14) భూమి, పర్వతాలు కంపించే రోజు, పర్వతాలు ఇసుక తిన్నెలుగా మారిపోయే రోజు (ఈ శిక్ష విధించబడుతుంది).

1 – 9 వాక్యాలు

అల్లాహ్ దైవప్రవక్త (స) ను సంబోధించి, "కంబళి కప్పుకొని నిద్రించేవాడా! లే, రాత్రి నమాజ్ చెయ్యి" అంటున్నాడు. ఇంకా, మీరు ప్రజల చేత బాధించబడినట్లయితే, అల్లాహ్ వైపు మరలండి అంటున్నాడు. దాని విధానం ఇలా చూపబడింది. రాత్రి తహజ్జుద్ నమాజ్ చేయండి. ఖుర్ఆన్‌ను ఆగి ఆగి పఠించండి. హజ్రత్ ఉమ్మె సలమా (ర.అన్హా) ఉల్లేఖిస్తున్నారు – దైవప్రవక్త (స) ఖిరాత్ విడి విడిగా పఠించేవారు, ఆయన (స) అల్‌హందులిల్లాహి రబ్బిల్ ఆలమీన్ పఠించి ఆగేవారు. తర్వాత అర్రహ్మా నిర్రహీమ్ పఠించి ఆగేవారు. తర్వాత మాలికి యౌమిద్దీన్ పఠించేవారు. (తిర్మిజి)

నమాజ్ చేయడం వలన మనిషి దైవానికి చేరువ అవుతాడు. ఖుర్ఆన్ పఠనం వలన మనిషికి అల్లాహ్ సామీప్యం, బలం, ఘనత, వైభవం, గ్రహించే అవకాశం లభిస్తుంది. ఇంకా, ఖుర్ఆన్ పఠనం వలన మనిషిలో దీక్ష, ఉత్సాహం జనిస్తాయి. నేను ఒంటరివాణ్ణి కాదు. నా వెంట అల్లాహ్ ఉన్నాడు. ఆయన సకల ప్రపంచానికి పాలకుడు. ఈ విధంగా, దైవప్రవక్త (స)కు, మీరు రాత్రివేళ లేచి అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. తద్వారా మీలో దైవదౌత్య భారాన్ని మోసే, దాని బాధ్యతలు నెరవేర్చే శక్తి లభిస్తుంది అని సూచించడం జరిగింది.

10 – 14 వాక్యాలు

దైవప్రవక్త (స) బలహీనులుగా వున్న సమయంలో ఈ విషయం అవతరించింది. ఆందోళన చెంది ఉన్న

إِنَّآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ رَسُولٗا شَٰهِدًا عَلَيۡكُمۡ
كَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ رَسُولٗا ﴿15﴾
فَعَصَىٰ فِرۡعَوۡنُ ٱلرَّسُولَ فَأَخَذۡنَٰهُ أَخۡذٗا
وَبِيلٗا ﴿16﴾
فَكَيۡفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرۡتُمۡ يَوۡمٗا يَجۡعَلُ
ٱلۡوِلۡدَٰنَ شِيبًا ﴿17﴾
ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرُۢ بِهِۦۚ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَفۡعُولًا ﴿18﴾
إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
سَبِيلًا ﴿19﴾ ع 1 19 13
إِنَّ رَبَّكَ يَعۡلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدۡنَىٰ مِن ثُلُثَيِ
ٱلَّيۡلِ وَنِصۡفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٞ مِّنَ ٱلَّذِينَ
مَعَكَۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ عَلِمَ أَن
لَّن تُحۡصُوهُ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ
مِنَ ٱلۡقُرۡءَانِۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم
مَّرۡضَىٰ وَءَاخَرُونَ يَضۡرِبُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ
يَبۡتَغُونَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَءَاخَرُونَ يُقَٰتِلُونَ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ مِنۡهُۚ
وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقۡرِضُواْ ٱللَّهَ
قَرۡضًا حَسَنٗاۚ وَمَا تُقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُم مِّنۡ
خَيۡرٖ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٗا وَأَعۡظَمَ أَجۡرٗاۚ
وَٱسۡتَغۡفِرُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمُۢ ﴿20﴾ ع 2 1 14

(15) మేము ఫిరౌన్ వద్దకు ఒక ప్రవక్తను పంపినట్లుగా మీపై సాక్షిగా చేసి ఒక ప్రవక్తను మీ వద్దకు పంపాము. (16) ఫిరౌన్ ప్రవక్తకు అవిధేయత చూపాడు. మేము అతనిని అత్యంత కఠిన శిక్షలో పట్టుకున్నాము. (17) (మక్కా వాసులారా!) మీరు కూడా తిరస్కరించినట్లయితే బాలలను వృద్ధులుగా చేసివేసే ఆనాటి శిక్షను ఎలా తప్పించుకోగలరు? (18) ఆకాశం దాని బరువుకు బ్రద్దలవుతూ ఉంది. అల్లాహ్ వాగ్దానం నెరవేరి తీరుతుంది. (19) ఇది ఒక జ్ఞాపిక. ఇక ఏ వ్యక్తి అయినా తన ప్రభువు మార్గాన్ని అవలంబించవచ్చు. (20) నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు ఎరిగి వున్నాడు. నీవు మూడింట రెండొంతుల రాత్రి, లేక రాత్రిలో సగభాగం లేక రాత్రిలో మూడవ భాగం నమాజ్‌లో నిలబడతావని, నీ అనుచరులలోని ఒక సమూహం కూడా అలా చేస్తుందని ఆయనకు తెలుసు. అల్లాహ్‌యే రాత్రింబవళ్ళ పరిమాణాన్ని నిర్ణయిస్తాడు. మీరు దీనిని నెరవేర్చలేరని ఆయనకు తెలుసు. కనుక ఆయన మీపై కనికరించాడు. ఇక ఖుర్ఆన్‌లో నుండి సాధ్యమయినంత పఠించండి. మీలో రోగగ్రస్తులు కూడా ఉండి ఉంటారని, ఇంకా కొందరు ఉపాధి సంపాదన కోసం ప్రయాణం చేస్తుంటారని, మరికొందరు దైవమార్గంలో జిహాద్ కోసం సిద్ధమవుతారని ఆయనకు తెలుసు. కాబట్టి మీరు సులువుగా (ఖుర్ఆన్) పఠించగలిగినంత పఠించండి. నమాజ్ మాత్రం చేస్తూ ఉండండి. జకాత్ చెల్లిస్తూ ఉండండి. అల్లాహ్‌కు అప్పు ఇవ్వండి. అంటే శ్రేష్ఠమయిన అప్పు. ఇంకా మీరు మీ కోసం ముందుగా పంపుకున్న దానిని అల్లాహ్ వద్ద అంతకంటే ఉత్తమంగానూ, పుణ్యంలో అంతకు మించినదిగానూ పొందగలరు. అల్లాహ్‌తో మన్నింపుకై దుఆ చేస్తుండండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ గొప్పగా మన్నించేవాడూ, కరుణించే వాడూను.

స్థితిలో ఆయన కంబళి కప్పుకుని పడుకుని ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితిలో మక్కాలోని పెద్ద పెద్ద సర్దారులకు యావత్ జాతికి బాధాకరమయిన శిక్ష గురించి వార్నింగ్ ఇవ్వబడటంలోని మతలబు, ఖుర్ఆన్ మానవవాణి కాదు. దైవవాణి, దైవం మాత్రమే ఇటువంటి హెచ్చరిక చేయగలడు. ఆయన సకల సృష్టికి రారాజు. అత్యంత శక్తిశాలి.

15 – 19 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో దైవప్రవక్త (స) ను వ్యతిరేకిస్తున్న తిరస్కారులు, ముష్రికులకు వార్నింగ్ ఇవ్వబడుతోంది. మేము ఫిరౌన్ వద్దకు ఒక ప్రవక్తను పంపినట్లే మీ వద్దకు ఒక ప్రవక్తను పంపాము. ఫిరౌన్, ప్రవక్త మాటను తిరస్కరించి దైవశిక్షకు గురి అయ్యాడు. అదేవిధంగా మీరు కూడా దైవప్రవక్తను వ్యతిరేకించినట్లయితే ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ శిక్షకు అర్హులు కాగలరు.

హదీసులో చెప్పబడింది. ఖియామత్ రోజు అల్లాహ్ ఆదం (అ)తో అంటాడు, “నీ సంతానం నుండి నరకానికి (కొందరిని) సమీకరించు. హజ్రత్ ఆదం (అ) అడుగుతారు, “ఓ అల్లాహ్! ఏ విధంగా? ప్రతి వెయ్యిమందిలో తొమ్మిది వందల తొంబయి తొమ్మిదిమందిని” ఆ సమయంలో గర్భిణీ స్త్రీలకు గర్భస్రావం అవుతుంది. పిల్లలు ముసలి వాళ్ళయిపోతారు. (బుఖారీ, తఫ్సీర్ సూరతుల్ హజ్)

20 వ వాక్యం

ఈ రెండవ రుకూ మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో తహజ్జుద్ నమాజ్‌లో సడలింపు ఇవ్వబడింది. ఇప్పుడు, సులభంగా ఎంత సేపు (నఫిల్) నమాజ్ చేయగలిగితే అంతే సేపు చేయండి. సగం రాత్రి లేక అంతకంటే ఎక్కువ సేపు అన్నమాట లేదు. ఇప్పుడు ముస్లింలు ఖచ్చితంగా పాటించవలసిన విషయం, ఐదు పూటల నమాజ్ మరియు దైవం దైవప్రవక్త (స) ఆదేశం ప్రకారం జకాత్‌ను కోశాగారం (బైతుల్ మాల్)లో జమ చేయడం. జకాత్‌ను తమ ఇష్ట ప్రకారం పంచిపెట్టడం ఇస్లాంకు వ్యతిరేకం, జకాత్‌ను బైతుల్ మాల్‌లో జమ చేయాలి. బైతుల్ మాల్ నుండి పేదలకు సహాయం అందాలి. అల్లాహ్ నమాజ్‌ను జకాత్‌నూ కలిపి ప్రస్తావించాడు. వ అఖీముస్సలాత వ ఆతుజ్జకాత్.

నమాజ్, జమాఅత్‌తో (సామూహికంగా) చేసినట్లే జకాత్ కూడా సామూహికంగా చేయవలసి ఉంది. నమాజ్ మస్జిద్‌లో చేయబడుతుంది. జకాత్ బైతుల్ మాల్‌లో జమ చేయబడుతుంది.

ఈనాడు మనం నమాజ్ మాత్రం సామూహికంగా చేస్తున్నాం. కాని జకాత్‌ను వేర్వేరుగా చెల్లిస్తున్నాం. ఇది సరయిన పద్ధతి కాదు. దైవప్రవక్త (స) కాలంలోనూ, సహబాక్రామ్ (రజి) కాలంలోనూ జకాత్ వ్యవస్థ సామూహికంగా నడిచేది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 74. అల్ ముద్దస్సిర్ సూరా పరిచయం

పరిచయం : ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 56 ఆయత్‌లు, రెండు రుకూలు ఉన్నాయి. అవతరణా క్రమంలో ఇది నాలుగవది. దీని మొదటి ఏడు ఆయత్‌లు బొత్తిగా అరాచక కాలం నాటివి. ప్రవక్త చేయవలసిన అసలు పని, ప్రజలను ఇహపరాల శిక్ష గురించి భయపెట్టటం. ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి. అన్యధా ఇహపరాలలో దైవశిక్ష మిమ్మల్ని పట్టివేస్తుంది అని ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు.

మీ ప్రభువు ఘనతను స్తుతించండి. మనస్సును నిర్మలంగా ఉంచుకోండి. మంచి బుద్ధులు అలవర్చుకోండి. దైవమార్గంలో ఎదురయ్యే కష్టాలకు సహనం వహించండి. ఎవరికైనా మేలుచేస్తే కేవలం అల్లాహ్ కోసమే చేయండి అని దైవప్రవక్త (స) ద్వారా ప్రజలకు హితబోధ ఇవ్వబడింది.

8వ ఆయత్ నుండి చివరి వరకు ఆయత్‌లు, దైవప్రవక్త (స) దైవాదేశాన్ని అనుసరించి ప్రచారం ముమ్మరం చేసినప్పుడు అవతరించాయి. ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ నిరంతరం జరిగింది. ఆయన (స) ఎడతెగని విధంగా ప్రజలకు ఖుర్‌ఆన్ వినిపిస్తూ వచ్చారు. ఆ కారణంగా మక్కాలో అలజడి చెలరేగి వ్యతిరేకతల తుఫాను ఎదురయ్యింది. ఇక హజ్ కాలం దగ్గర పడింది. వివిధ ప్రాంతాల వారు హజ్ నిమిత్తం వస్తారు. దైవప్రవక్త (స) నోట ఖుర్‌ఆన్ విన్నారంటే ప్రభావితులయి పోతారు అని తిరస్కారులు, ముష్రికులు ఆందోళనలో పడ్డారు. తిరస్కారులు, ముష్రికులు, సాధారణ ప్రజలను ఇస్లాం నుండి దూరంగా ఉంచటానికి తమ నాయకుడు వలీద్ బిన్ ముగీరాను సలహా అడిగారు. అందరూ కలిసి ఒకే విషయాన్ని ముహమ్మద్ విషయంలో ప్రచారం చేస్తే అది ప్రజలపై ప్రభావం వేస్తుంది. అందరూ ఇస్లాంకు దూరంగా ఉంటారు అని ముగీరా అభిప్రాయం వెలిబుచ్చాడు. ముహమ్మద్‌ను పిచ్చివాడు అందాం అని ఒకడన్నాడు.

ముగీరా అన్నాడు, ఇది తప్పు. ముహమ్మద్ పిచ్చివాడి చేష్టలు ప్రదర్శించడం లేదు. ముహమ్మద్‌ను జ్యోతిష్యుడు అని అపఖ్యాతి పాలుచేద్దాం అని మరొకడన్నాడు. ఇది కూడా సరికాదు. ముహమ్మద్ జ్యోతిష్యుల వంటి వాడు కాదు అని ముగీరా అన్నాడు. మరొకడు “ముహమ్మద్‌ను కవి (షాయిర్) అని దుష్ప్రచారం చేద్దాం” అన్నాడు. అందుకు ముగీరా, “ఇది కూడా తప్పే. అరబ్బులు షాయిరీ (కవనం) గురించి బాగా తెలిసినవారు. ఖుర్‌ఆన్ కవిత్వమూ కాదు, ముహమ్మద్ కవుల వంటివాడూ కాదు.”

“మీరే ఏదయినా చేయండి. లేకుంటే జాతి మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టదు” అని అబూ జహల్ వలీద్‌తో అన్నాడు. అప్పుడు వలీద్ అన్నాడు, “మనం అతడ్ని మంత్రగాడు” అని అనగలం.

ఎందుకంటే అతడి మాటలు విన్నవాడు ఎవరైనా ప్రభావితుడు అవుతాడు. అతడి కారణంగా కొడుకు తండ్రి నుండి విడిపోతాడు. అందుచేత హజ్ కాలం రాగానే తిరస్కారులందరూ ఏక కంఠంతో దైవప్రవక్తకు వ్యతిరేకంగా చెప్పసాగారు. “ప్రజలారా! మా వూళ్ళో ముహమ్మద్ అనే ఒక మనిషి ఉన్నాడు. మీరు

అతనికి దూరంగా ఉండండి. అతడి మాటలు వినకండి. అతడు గొప్ప మాంత్రికుడు లేదా మీ మతం, మీ విధానం, మీ కుటుంబం సమస్తం చెల్లాచెదురు అయిపోతాయి. మీలో చీలికలు వస్తాయి. అరబ్ ప్రాంతం అంతటి నుండి ప్రజలు వచ్చి ఉన్నారు. అందుచేత అరబ్ అంతటా ఆయన (స) గురించి ప్రచారం జరిగింది. కొందరు ఆయనకు దూరంగా ఉన్నారు. మరికొందరిలో, ఆయనను కలుసుకోవాలని, ఆయనకు చేరువ కావాలని, ఆయన నోట ఖుర్ఆన్ వినాలని, ఖుర్ఆన్ అంటే ఏమిటో చూడాలని కోరిక కలిగింది. దాని వలన కొంత ప్రయోజనం కూడా చేకూరింది. కొందరు ఆయనకు దగ్గరయ్యారు. తుఫైల్ బిన్ ఉమర్ దూసీ, హజ్రత్ అబూజర్ గిఫ్ఫారీ (రజి) వంటి వారు ముస్లింలయ్యారు.

## 74. అల్ ముద్దస్సిర్

**ఆయత్‌లు : 56** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

رُكُوعَاتُهَا 2 سُوْرَةُ الْمُدَّثِّرِ 74 مَكِّيَّةٌ آيَاتُهَا 56

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿1﴾ قُمْ فَاَنْذِرْ ﴿2﴾
وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿3﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿4﴾
وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿5﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ﴿6﴾
وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿7﴾

(1) దుప్పటి చుట్టుకున్నవాడా! (2) లే, (ప్రజలను) హెచ్చరించు. (3) నీ ప్రభువు ఘనతను వెల్లడించు. (4) నీ దుస్తులను పరిశుభ్రంగా ఉంచుకో.

(5) అపవిత్రతకు (మలినానికి) దూరంగా ఉండు. (6) ఇంకా ఎక్కువ పొందాలని ఉపకారం చెయ్యకు. (7) మరియు నీ ప్రభువు కోసం ఓర్పు వహించు.

1 – 7 వాక్యాలు

అన్నింటికన్నా ముందు వచ్చిన వహీ "ఇఖ్‌రా బిస్మి రబ్బికల్లజీ ఖలఖ్." ఆ తర్వాత దైవసందేశం రావడంలో కొంత విరామం ఏర్పడింది. దైవప్రవక్త (స) తీవ్ర ఆందోళనకు గురయ్యారు. ఒకరోజు అకస్మాత్తుగా హిరా కొండ గుహలో మొదటిసారిగా వహీ తెచ్చిన దూతను భూమి ఆకాశాల మధ్య ఒక కుర్చీలో కూర్చుని ఉండగా చూశారు.

అది చూసి ఆయనలో భయం ఆవరించింది. ఇంటికి వెళ్ళి, "నాపై ఏదైనా దుప్పటి కప్పండి" అని ఇంటివారితో అన్నారు. అందువలన ఆయనపై దుప్పటి కప్పబడింది. అదే స్థితిలో ఈ వహీ అవతరించింది. (బుఖారీ, ముస్లిం) ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. ఓ ముహమ్మద్ (స)! ప్రజలను హెచ్చరించండి. బాగా హెచ్చరించండి. ప్రజలు దైవానికి భయపడనంత వరకు, షిర్క్‌ను విడిచిపెట్టనంత వరకు, కోరికలను విడిచిపెట్టనంత వరకు వారికి సావధానపర్చండి.

మనం దైవానికి భయపడటం లేదు. అందువలననే ఉదయం నమాజ్ చేయడం లేదు. మనం అల్లాహ్‌కు భయపడటం లేదు. అందుకే అవిధేయతకు పాల్పడుతున్నాం. సఫలవంతమయిన జీవితం కోసం దైవభీతి, భయం అవసరం. మన హృదయాల నుండి దైవభీతి, భయం తొలగిపోతే, మనం దారి తప్పాం అని గ్రహించండి. ఇక మన వద్ద విశ్వాసం, ఇస్లాం భాగ్యం లేకుండా పోయింది.

(8) శంఖం ఊదబడినప్పుడు (9) అది బహు కఠిన దినం అవుతుంది. (10) తిరస్కారులకు అది తేలికగా ఉండదు. (11) ఓ ముహమ్మద్! (స) నన్నూ, ఒంటరిగా పుట్టించబడిన ఆ వ్యక్తినీ విడిచిపెట్టు. (12) నేను అతనికి ఎంతో ధనాన్ని ఇచ్చాను. (13) అన్నివేళలా అతని దగ్గర హాజరుగా ఉండే కుమారుల్ని ఇచ్చాను. (14) అతడి కోసం అన్ని రకాల సౌఖ్య సామగ్రిని ఇచ్చాను. (15) నేను అతనికి మరింత ఇవ్వాలని అతడు కోరుతున్నాడు. (16) అలా ఎంతమాత్రం జరుగదు. వాడు మా వాక్యాలకు శత్రువు. (17) వాడిని ఒక కఠినమయిన మెరక పైకి ఎక్కిస్తాను. (18) వాడు ఆలోచించాడు. వాడొక మాటను కల్పించాలని ప్రయత్నించాడు. (19) వాడిపై దైవశిక్ష పడుగాక! వాడు ఎంతటి తప్పుడు మాటను కల్పించజూశాడు. (20) మరల వాడిపై దేవుడి దెబ్బపడుగాక! వాడు ఎలా అంచనా వేశాడు. (21) తిరిగి (ప్రజల వంక) చూశాడు. (22) మరి నుదురు చిట్లించాడు. మొహం మాడ్చుకున్నాడు. (23) తర్వాత వెనక్కి తిరిగాడు. గర్వించ నారంభించాడు. (24) చివరికి ఇలా అన్నాడు, ఇదంతా మొదటి నుండి వస్తున్న మంత్రజాలం తప్ప మరేమీ కాదు. (25) తిరిగి అన్నాడు, ఇది దైవవాణి కాదు. మానవుడి వాణి. (26) నేను అతి త్వరలో వాణ్ణి నరకంలో పడదోస్తాను. (27) సఖర్ అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? (28) అదొక ప్రమాదకరమైన అగ్ని. అది మిగిల్చి ఉంచదు. విడిచీ పెట్టదు.

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ﴿8﴾
فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿9﴾
عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿10﴾
ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿11﴾
وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ﴿12﴾
وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿13﴾ وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ﴿14﴾
ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ﴿15﴾
كَلَّا ۖ إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ﴿16﴾
سَأُرْهِقُهُ صَعُودًا ﴿17﴾
إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿18﴾
فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿19﴾
ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿20﴾
ثُمَّ نَظَرَ ﴿21﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿22﴾
ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿23﴾
فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ﴿24﴾
إِنْ هَٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿25﴾
سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ﴿26﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ ﴿27﴾
لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿28﴾

8 – 10 వాక్యాలు

పరలోకం గురించి భయభక్తులు లేని కారణంగా దానిని ఆషామాషీ వస్తువుగా భావిస్తున్నాం. దానికి ఇవ్వవలసిన ప్రాముఖ్యతను ఇవ్వడం లేదు. ప్రపంచం కన్నా పరలోకం లక్ష రెట్లు ముఖ్యమైనది. శ్రేష్ఠమయినది. అయినా మనం ప్రాపంచికతకే ప్రాధాన్యతనిస్తున్నాం. ప్రాపంచికత కన్నా పరలోకానికి కాస్తంత అయినా ప్రాముఖ్యత నివ్వడం లేదు. ఇది చాలా తప్పు.

لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿29﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿30﴾
وَمَا جَعَلْنَآ اَصْحٰبَ النَّارِ اِلَّا مَلٰٓئِكَةً ۙ وَّمَا
جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۙ
لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَيَزْدَادَ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِيْمَانًا وَّلَا يَرْتَابَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا
الْكِتٰبَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ۙ وَلِيَقُوْلَ الَّذِيْنَ فِيْ
قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْكٰفِرُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ
بِهٰذَا مَثَلًا ۭ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَاۗءُ
وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَمَا يَعْلَمُ جُنُوْدَ رَبِّكَ اِلَّا
هُوَ ۭ وَمَا هِيَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ﴿31﴾ ع 1 31 15
كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿32﴾ وَالَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ ﴿33﴾

(29) అది శరీరాన్ని నల్లగా కమిలిపోయేలా చేస్తుంది. (30) నరకానికి 19 మంది కాపలావాళ్ళు నియమించబడి ఉన్నారు. (31) మేము నరకానికి కాపలా వుండే దూతలను తయారు చేశాము. వారి సంఖ్య, తిరస్కారులకు ఒక పరీక్ష (ఫిత్నా)గా చేశాము. గ్రంథం కలవారికి నమ్మకం కలగాలని, విశ్వాసులు అనుమానంలో పడకూడదని, మానసిక రోగులు, సత్యతిరస్కారులు, ఇది భలే విచిత్రమయిన విషయం. దాని వెనుక మతలబు ఏమయి ఉంటుంది? అని అనాలని. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని దారి తప్పిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి సన్మార్గాన్ని ఇస్తాడు. నీ ప్రభువు సైన్యాలను ఆయన తప్ప ఇతరులు ఎవ్వరూ ఎరుగరు. ఈ నరకం గురించిన ప్రస్తావన ప్రజలకు ఒక గుణపాఠం. (32) ఎంతమాత్రం కాదు. చంద్రుని సాక్షిగా! (33) రాత్రి సాక్షిగా! అది మరలినప్పుడు

11 – 29 వాక్యాలు

11వ వాక్యం : ఇది దైవప్రవక్తను సంబోధించి చెప్పబడింది. దీని భావం ఏమంటే తిరస్కారుల ఆ సదస్సులో వలీద్ బిన్ ముగీరా మిమ్మల్ని అపఖ్యాతిపాలు చెయ్యాలని, అరేబియా ప్రాంతం అంతటి నుండి వచ్చే హాజీలకు మిమ్మల్ని మంత్రగాడుగా ప్రచారం చెయ్యాలని సలహా ఇచ్చాడు. వాడి సంగతి మీరు నాకు వదిలెయ్యండి. వాడి వ్యవహారం తేల్చడం నా పని. మీరు వాడి గురించి ఆలోచించవలసిన పని లేదు.

13వ వాక్యం : వలీద్ బిన్ ముగీరాకు 12 గురు కొడుకులు. ఆ కొడుకుల కోసం షహూద్ అనే పదం వాడబడింది. అంటే దాని అర్థం, వారికి ఉపాధి కోసం శ్రమ పడడం, దూర ప్రయాణాలు చేయవలసిన పని లేదు. ఎందుకంటే వీరు బాగా ధనవంతులు. అన్ని వేళలా ఈ పిల్లలు తమ తండ్రి వెంట ఉండి అతడికి సాయపడటానికి సిద్ధంగా ఉండేవారు. మరో విషయం అతడి కొడుకులందరూ పేరు పొందినవారు, పలుకుబడి కలవారు. సభల్లో, సమావేశాల్లో అతడి వెంట ఉండేవారు. మూడో విషయం వ్యవహారాలలో వీళ్ళ సాక్ష్యం అంగీకరించబడుతుంది. అంటే అంతటి స్థాయి గలవారన్నమాట.

26వ వాక్యం : అతి సమీప కాలంలో మీకు బాధాకరమయిన కష్టానికి గురిచేస్తాను అని అల్లాహ్ వలీద్ బిన్ ముగీరాకు వార్నింగ్ ఇచ్చాడు. ఇంకా పరలోకంలో మఊద్ అనే ఒక అగ్ని పర్వతం ఉంది. దానిపైకి ఎక్కిస్తాను. అగ్ని మీద కాలు పడితే ఎంతో బాధ కలుగుతుంది. అగ్ని పర్వతం ఎక్కడం, మళ్ళీ దిగడం తిరిగి ఎక్కడం అతి పెద్ద శిక్ష. భరింపశక్యం కాని యాతన. సత్యాన్ని తెలిసి ఉండీ, సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడికి, ప్రజలకు తప్పుడు సలహాలు ఇచ్చేవాడికి, ఖుర్ఆన్‌ను మానవ వాణి అనే వాడికి ఈ శిక్ష పడుతుంది.

وَالصُّبۡحِ اِذَاۤ اَسۡفَرَ ﴿34﴾
اِنَّهَا لَاِحۡدَى الۡكُبَرِ ﴿35﴾ نَذِيۡرًا لِّلۡبَشَرِ ﴿36﴾
لِمَنۡ شَآءَ مِنۡكُمۡ اَنۡ يَّتَقَدَّمَ اَوۡ يَتَاَخَّرَ ﴿37﴾
كُلُّ نَفۡسٍۢ بِمَا كَسَبَتۡ رَهِيۡنَةٌ ﴿38﴾
اِلَّاۤ اَصۡحٰبَ الۡيَمِيۡنِ ﴿39﴾
فِىۡ جَنّٰتٍ يَتَسَآءَلُوۡنَ ﴿40﴾
عَنِ الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿41﴾
مَا سَلَكَكُمۡ فِىۡ سَقَرَ ﴿42﴾
قَالُوۡا لَمۡ نَكُ مِنَ الۡمُصَلِّيۡنَ ﴿43﴾
وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ الۡمِسۡكِيۡنَ ﴿44﴾
وَكُنَّا نَخُوۡضُ مَعَ الۡخَآئِضِيۡنَ ﴿45﴾
وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوۡمِ الدِّيۡنِ ﴿46﴾
حَتّٰٓى اَتٰٮنَا الۡيَقِيۡنُ ﴿47﴾
فَمَا تَنۡفَعُهُمۡ شَفَاعَةُ الشّٰفِعِيۡنَ ﴿48﴾
فَمَا لَهُمۡ عَنِ التَّذۡكِرَةِ مُعۡرِضِيۡنَ ﴿49﴾
كَاَنَّهُمۡ حُمُرٌ مُّسۡتَنۡفِرَةٌ ﴿50﴾
فَرَّتۡ مِنۡ قَسۡوَرَةٍ ﴿51﴾

(34) ఉదయం సాక్షిగా! అది ప్రకాశవంతమయి నప్పుడు. (35) ఈ నరకం కూడా పెద్ద వస్తువులలో ఒకటి (అంటే బహు గొప్ప యాతన, పెద్ద కష్టం). (36) మానవుల కోసం భయపడవలసిన విషయం. (37) మీలో ముందుకు పోగోరే లేదా వెనుక ఉండిపోయే, ప్రతి వ్యక్తినీ భయపెట్టేది. (38) ప్రతి మనిషీ తాను చేసుకున్నదాని కారణంగా తాకట్టులో ఉన్నాడు. (39) కుడి ప్రక్క వారయిన సదాచారులు తప్ప. (40) వారు స్వర్గంలోని తోటలలో వుంటారు. (41) కాని, నేరస్తులను అడగటం జరుగుతుంది. (42) మీరు నరకంలో ఎందుకు పడ్డారు?

(43) వారు జవాబిస్తారు, “మేము నమాజ్ చేసేవారము కాము. (44) నిరుపేదలకు అన్నం పెట్టేవారము కాము. (45) అధర్మపరులతో చేరి ధర్మాన్ని తిరస్కరించే వాళ్ళం (46) ఇంకా, ప్రతిఫలదినాన్ని తిరస్కరించేవాళ్ళం. (47) చివరకు మరణం వచ్చేసింది. (48) అప్పుడు సిఫారసు చేసేవారి సిఫారసు వారికి ఎందుకూ పనికిరానిదై పోతుంది. (49) వీరికేమయిపోయింది. ఈ హితబోధ (ఖుర్ఆన్) పట్ల వీరు విముఖత చూపుతున్నారేమిటి? (50) అడవి గాడిదల లాగా

(51) అవి పులిని చూసి భయపడి పారిపోతుంటాయి.

30, 31 వాక్యాలు

ప్రజల హృదయాల్లో దైవభీతి లోపించినపుడు ప్రజలు ప్రతి విషయాన్నీ గేలిచేస్తారు. చివరకు నరకం విషయాన్ని కూడా హేళనతో తోసిపుచ్చుతారు. “నరకంలో ఉన్నది కేవలం 19 మంది దూతలేగా” అని అంటారు. అబూజహల్ అన్నాడు, ఖురైషులారా! పదిమంది కలసి ఒక దూతను చంపండి. ఆ సభలోని ఒక పహిల్వాను అన్నాడు, 17 మంది దూతలను నేనొక్కడ్నే చంపుతాను. ఇక మిగిలిన జాతి అంతా కలిసి ఇద్దరు దూతలను చంపండి. ఈ విధంగా నరకబాధ నుండి తప్పించుకోగలరు. (తఫ్సీర్, ఖుర్ఆనె కరీం) బాదుషాల కారాగారాలను, నేరస్తుల శిక్షలను మనం చూసినప్పుడు లేదా విన్నప్పుడు కళ్ళ వెంట కన్నీరు ప్రవహిస్తుంది. మరి దేవుని కారాగారం అయిన నరకంలో ఎటువంటి ప్రమాదకరమయిన భయంకరమయిన శిక్ష ఉంటుందో, మీరు అంచనా వేయగలరు.

بَلۡ يُرِيۡدُ كُلُّ امۡرِیٴٍ مِّنۡهُمۡ اَنۡ يُّؤۡتٰى صُحُفًا
مُّنَشَّرَةً ﴿52﴾
كَلَّا ؕ بَلۡ لَّا يَخَافُوۡنَ الۡاٰخِرَةَ ﴿53﴾
كَلَّاۤ اِنَّهٗ تَذۡكِرَةٌ ﴿54﴾
فَمَنۡ شَآءَ ذَكَرَهٗ ﴿55﴾
وَمَا يَذۡكُرُوۡنَ اِلَّاۤ اَنۡ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ هُوَ اَهۡلُ
التَّقۡوٰى وَاَهۡلُ الۡمَغۡفِرَةِ ﴿56﴾ ع 2 25 16

(52) అసలు విషయం ఏమంటే వీరిలో ప్రతి ఒక్కడూ తన వద్ద తెరవబడివున్న గ్రంథం రావాలని కోరుకుంటాడు. (53) అలా ఎంతమాత్రం జరగదు. అసలు విషయమేమంటే వీరికి పరలోక భయం అనేదే లేదు. (54) ఏమాత్రం సందేహం లేదు. (ఈ ఖుర్ఆన్) ఒక హితబోధ. (55) ఇప్పుడు, కోరుకున్న వారు దీని నుండి గుణపాఠం గ్రహించవచ్చు. (56) అల్లాహ్ కోరితే తప్ప వీరు ఎటువంటి గుణపాఠాన్ని గ్రహించరు. మనం ఆయనకే భయపడవలసిన హక్కు ఉంది. మరియు తనకు భయపడే వారిని క్షమించటానికి కూడా ఆయనే తగినవాడు.

32 – 48 వాక్యాలు : ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తున్నాడు : నరకం అంటే మామూలు వస్తువు కాదని గ్రహించండి. అది చాలా భయంకరమయిన ప్రదేశం. అక్కడ ఎటుచూసినా అగ్నియే ఉంటుంది. నరకంలోని అగ్గి రవ్వ భూమి మీద పడితే ప్రపంచం మొత్తం తగలబడుతుంది. నరకంలోని ఒక్క నిప్పు రవ్వ పూర్తి ప్రపంచాన్ని తగులబెట్టగలిగినప్పుడు, మనుషులు నరకంలో వేయబడితే అప్పుడు వారి పరిస్థితి ఏమిటి? అల్లాహ్ చెప్పే మరో విషయం, ప్రతి మనిషీ తన కర్మలతో పాటు కట్టివేయబడి ఉంటాడు. మనిషి దగ్గర సత్కర్మలు ఉంటే స్వర్గానికి పోతాడు. దుష్కర్మలు వెంట ఉన్నవాడు నరకానికి అప్పగించబడతాడు.

పరీక్షలలో మార్కులను బట్టి పాస్ / ఫెయిల్ కావటం జరుగుతుంది. మంచి మార్కులు రాకపోతే విద్యార్థి ఫెయిల్ అవుతాడు. మంచి మార్కులు వస్తే పాస్ అవుతాడు. అంటే పాస్ / ఫెయిల్ మార్కుల్ని బట్టి నిర్ణయమయినట్లే, పరలోకంలో స్వర్గం, నరకం నిర్ణయం కర్మలను బట్టి జరుగుతుంది. కర్మలు మంచివి అయితే స్వర్గం లభిస్తుంది. కర్మలు చెడ్డవి అయితే నరకం లభిస్తుంది. మోక్షం అనేది ఎవరి సిఫారసులోనూ, ఏదైనా వంశంతో సంబంధం కారణంగా, లేక ఫలానా వారితో స్నేహం కారణంగా లేదా ఏదయినా వసీలా కారణంగా లభించదు. కాబట్టి స్వర్గానికి వెళ్ళగోరితే మంచి పనులు చెయ్యండి. అంటే దైవారాధన, పేదలకు సహాయం, తల్లిదండ్రుల సేవ చేయండి. లేదా నరకంలో మాడటానికి తయారవ్వండి.

49 – 56 వాక్యాలు : ఈ ఆయత్‌లలో తిరస్కారుల రోగానికి మూల కారణం చూపబడింది. అది పరలోకం పట్ల ఏమరుపాటు, తిరస్కారులు పరలోకం పట్ల భయం లేనివారు, పరలోకం పట్ల ఏమరుపాటు వహిస్తున్నారు. వారు ప్రపంచాన్నే సర్వస్వంగా భావిస్తున్నారు. అందుచేత వీరు పులిని చూసి అడవి గాడిదలు పరుగెత్తినట్లుగా ఖుర్ఆన్ నుండి పారిపోతున్నారు. విశ్వసించడానికి రకరకాల వంకలు సాకులు వెదుకుతున్నారు. చివరలో స్పష్టంగా చెప్పబడింది. దైవం ఎవరి విశ్వాసానికి అగత్యపరుడు కాడు. ఖుర్ఆన్ ఒక హితబోధ. ఎవరు కోరితే వారు దానిని గ్రహించవచ్చు. ప్రయోజనం పొందవచ్చు. కోరిన వారు దీనిని తిరస్కరించవచ్చు. నష్టపడవచ్చు. హజ్రత్ అనస్ (రజి) ఉల్లేఖించారు – దైవప్రవక్త (స) (హువ అహ్లుత్తఖ్వా వ అహ్లుల్ మగ్ఫిరత) పఠించి ఇలా అన్నారు : "ప్రజలారా! మీ ప్రభువు అంటున్నాడు, మీరు భయపడవలసింది నాకే. నాతోపాటు వేరెవర్నీ ఆరాధ్యుడుగా చేసుకోకండి. కనుక నాకు భయపడేవాడిని నాతో పాటు ఎవరినీ ఆరాధ్యునిగా చేసుకోని వాడిని నేను క్షమిస్తాను." (ఇమామ్ అహ్మద్, తిర్మిజీ, నసాయి, దారమి, ఇబ్నుమాజ) (అల్లాహ్‌యే సద్బుద్ధినివ్వుగాక!)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 75. అల్ ఖియామహ్ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించింది. దీనిలో 40 ఆయత్‌లు, రెండు రుకూలు ఉన్నాయి.

పరలోకం రానే రాదని తిరస్కారులు అన్నారు. అలాంటిదేమీ లేదు. పరలోకం తప్పక వస్తుంది అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. అందుకు సాక్ష్యంగా ఒక రుజువును కూడా పేర్కొన్నాడు. అది మానవుని అంతరాత్మ. మనిషి పాపం చేసినప్పుడు, అంతరాత్మ నీవీ పాపం ఎందుకు చేశావు? నీవు ఈ తప్పుడు చేష్ట ఎందుకు చేశావు? అని అతడ్ని నిందిస్తుంది. మనిషిలో అంతరాత్మ ఉండటం ఖియామత్ తప్పక వస్తుందనడానికి నిదర్శనం. మనిషి కోసం ఉన్న అంతరాత్మ మంచీ చెడుల విచక్షణ పాటించినట్లే, సకల సృష్టికీ కూడా ఆత్మ ఉండాలి. దానిని ఖియామత్ (పరలోకం) అంటారు. అక్కడ సకల లోకాల మానవుల లెక్క తీసుకోబడుతుంది. పరలోకాన్ని తిరస్కరిస్తున్నవారు ఏదయినా ఆధారంపైగానీ, ఏదయినా సాక్ష్యం కారణంగా గాని వారు తిరస్కరించడం లేదు.

పరలోక విశ్వాసం, వారి కోర్కెలకు వ్యతిరేకం, పరలోక విశ్వాసం వారి ఇష్టానికి వ్యతిరేకం. పరలోకాన్ని గనక అంగీకరించినట్లయితే వారు తమ కోర్కెలను విడిచి పెట్టవలసి వస్తుంది. పరలోకాన్ని విశ్వసించిన పక్షంలో తమ అలవాట్లు, నడవడికను మార్చుకోవలసి వస్తుంది. అందువలన వారు పరలోకాన్ని తిరస్కరించారు. లెక్క ఇవ్వబడటాన్ని తిరస్కరించారు.

آيَاتُهَا 40 | سُورَةُ الْقِيَامَةِ مَكِّيَّةٌ 75 | رُكُوعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

لَاۤ اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ﴿1﴾

وَلَاۤ اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿2﴾

اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَّجْمَعَ عِظَامَهٗ ﴿3﴾

بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰۤى اَنْ نُّسَوِّيَ بَنَانَهٗ ﴿4﴾

## 75. అల్ ఖియామహ్

**ఆయత్‌లు : 40** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) లేదు. నేను ప్రళయదినంపై ప్రమాణం చేస్తున్నాను. (2) నిలదీసి ప్రశ్నించే ఆత్మపై ప్రమాణం చేస్తున్నాను. (3) మేము అతని ఎముకలను ప్రోగు చేయలేమని మనిషి భావిస్తున్నాడా? (4) ఎందుకు చేయలేము? మేమతని వ్రేళ్ళ కణుపులను కూడ సక్రమంగా చేయగల శక్తి గలవారము.

1 – 4 వాక్యాలు

అల్లాహ్ అత్యంత శక్తిశాలి. ఉపాయశాలి. మరణించిన తరువాత మానవులను తిరిగి బ్రతికించడం ఆయనకు కష్టమేమీ కాదు. కుళ్ళి కృశించిన ఎముకలను తిరిగి ఏ విధంగా బ్రతికిస్తాడు అని తిరస్కారులు ప్రశ్నిస్తున్నారు. దానికి జవాబుగా అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. పెద్ద పెద్ద ఎముకలను ప్రోగు చేయడం అటుంచి, మేము వ్రేళ్ళ గీతల్ని సయితం సక్రమంగా ప్రోగుచేస్తాము. సున్నితమయిన అతి సన్నని గీతలను నేను సమీకరించగలను. సరిచేయగలను. పెద్ద పెద్ద ఎముకలను ప్రోగు చేయడం ఏమంత పెద్ద పని?

بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿5﴾
يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ ﴿6﴾
فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿7﴾
وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿8﴾
وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿9﴾
يَقُولُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ ﴿10﴾
كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿11﴾
إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿12﴾
يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿13﴾
بَلِ الْإِنسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿14﴾
وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ ﴿15﴾
لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿16﴾
إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ﴿17﴾
فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿18﴾
ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿19﴾

(5) మానవుడు తన ఆత్మ ఎదుటే దౌష్ట్యం
చేయగోరుతున్నాడు. (6) ప్రళయదినం ఎప్పుడు
వస్తుంది? అని అడుగుతున్నాడు. (7) కనుగుడ్లు
మిటకరించి పోయినపుడు (8) చంద్రుడు
కాంతిహీనం అయిపోయినప్పుడు

(9) సూర్యచంద్రులు కలిపి వేయబడినప్పుడు
(10) ఆ రోజు మనిషి అంటాడు, "ఎటు
పారిపోవాలి?" (11) నిస్సందేహంగా ఎక్కడా
ఆశ్రయం లభించదు. (12) ఆ రోజు ప్రభువు వద్ద
మాత్రమే ఆశ్రయం వుంటుంది. (13) ఆ రోజు
మనిషికి తాను ముందు పంపుకున్న కర్మల్ని, వెనుక
వదలిన కర్మల్ని తెలియచేయబడుతుంది. (14) పైగా
మనిషి తనను తాను బాగుగా ఎరిగినవాడు, తాను
పుణ్యాత్ముడో, పాపాత్ముడో ( 15) అతడు ఎంతగా
నెపములు చూపినప్పటికీ.

(16) ఓ ముహమ్మద్! (స) ఈ వహీని త్వరగా
మననం చేసుకోవడానికి నీ నాలుకను
కదిలించవద్దు. (17) దీనిని ఒకచోట చేర్చడం,
పారాయణం చేయించటం మా బాధ్యత. (18) దీనిని
అంటే ఖుర్ఆన్‌ను పఠిస్తున్నపుడు నీవు దాని పఠనాన్ని
(ఖిరాఅత్) శ్రద్ధగా వింటూ ఉండు. (19) తర్వాత
దాని భావాన్ని, వివరాన్ని బోధపర్చడం కూడా మా
బాధ్యతే.

5 – 15 వాక్యాలు

అల్లాహ్ తరఫున మనిషిలో (అంతర్లీనంగా) ఒక కావలివాడు ఉన్నాడు. అంటే అతడి మనస్సాక్షి. అది మనిషి తప్పు చేసినపుడు తప్పక హెచ్చరిస్తుంది. మంచి పనులకు పురికొల్పుతూ ఉంటుంది.

ఇక మనిషి చెడు చేస్తున్నాడు అంటే అల్లాహ్‌నే నియమించబడిన పర్యవేక్షకుని ఎదుట, అల్లాహ్‌చే నియమించబడిన జడ్జి ఎదుట అంటే మనస్సాక్షి ఎదుట తప్పు చేస్తున్నాడు. సూర్యచంద్రులు కాంతిహీనులు అయిపోయినప్పుడు, భూమిలో ప్రచండ భూకంపం సంభవించినప్పుడు ఖియామత్ (తీర్పుదినం) జరుగుతుంది. లెక్కలు తీసుకోబడతాయి. మీరు అపరాధిగా లెక్కించబడతారు. మీ నేరానికి తీర్పుదినాన మీ ఆంతర్యం సాక్ష్యమిస్తుంది. మీరు నరకంలో వెయ్యబడతారు. పారిపోవటానికి మీకు ఎక్కడా చోటు దొరకదు.

(20) ఎంతమాత్రం కాదు, మీరు ప్రపంచాన్ని ప్రేమిస్తున్నారు. (21) పరలోకాన్ని విస్మరిస్తున్నారు. (22) ఆ రోజు కొన్ని వదనాలు కళకళలాడుతూ ఉంటాయి. (23) తమ ప్రభువు వైపే చూస్తూ ఉంటాయి. (24) ఇంకా చాలా ముఖాలు ఆ రోజు విచారంగా ఉంటాయి. (25) తమపై పెద్ద ఆపద వచ్చి పడనున్నదని భావిస్తారు. (26) ఎంతమాత్రం కాదు. ప్రాణం ప్రక్కటెముకల వరకూ వచ్చినప్పుడు (27) ఇప్పుడు మంత్రించి ఊదేవాడు ఎవరు? అని అనబడినప్పుడు

(28) మరణిస్తున్నవాడు ఇక ప్రపంచాన్ని వదలిపెట్టే సమయం వచ్చేసిందని భావిస్తాడు.

(29) చీలమండతో చీలమండ చుట్టివేయ బడినప్పుడు (30) ఆ రోజు నీవు నీ ప్రభువు వైపునకు పోవలసి ఉంది. (31) కాని అతడు ఖుర్ఆన్‌ను ధృవీకరించనూ లేదు. నమాజు చేయనూ లేదు.

(32) పైగా ఖుర్ఆన్‌ను ధిక్కరించాడు. మొహం త్రిప్పుకున్నాడు. (33) తన ఇంటివారి వైపు విర్రవీగుతూ వెళ్ళిపోయాడు. (34) నీ పరిస్థితి విచారకరం, ఇంకా నీ పరిస్థితి విచారకరం.

(35) మరి నీ పరిస్థితి ఎంతో విచారకరం.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿20﴾

وَتَذَرُونَ الْاٰخِرَةَ ﴿21﴾

وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿22﴾

اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿23﴾

وَوُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍۢ بَاسِرَةٌ ﴿24﴾

تَظُنُّ اَنْ يُّفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿25﴾

كَلَّآ اِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿26﴾

وَقِيْلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ﴿27﴾

وَّظَنَّ اَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿28﴾

وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿29﴾

اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ الْمَسَاقُ ﴿30﴾ ع 2 8 17

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰى ﴿31﴾

وَلٰكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿32﴾

ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰى ﴿33﴾

اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿34﴾

ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿35﴾

16 – 25 వాక్యాలు

ఈనాడు ప్రజలు ధర్మం వైపు మొగ్గు చూపరు. సత్కార్యాలు చేసే ఆసక్తి లేదు. సత్యాన్ని స్వీకరించే అభిలాష లేదు. అందుకు అసలు కారణం, వీరు పరలోకాన్ని అస్సలు కోరరు. వీరు ప్రపంచాన్ని మోహిస్తారు. కాబట్టి ప్రాపంచికమైన పనులన్నింటిలో అయితే ఆసక్తి ఉంది. కాని పరలోకం పట్ల శ్రద్ధ లేదు. అందుచేత పరలోకంలో పనికొచ్చే ఏ పనీ చేయడానికి ఇష్టపడరు. పరలోకం విశ్వాసానికి సంబంధించిన విషయం. పరలోకం లేదు అంటే విశ్వాసమూ లేదు. పరలోకాన్ని ప్రేమించని వాడు, పరలోకం పట్ల మొగ్గుచూపని వాడు విశ్వాస రాహిత్యుడు, దారి తప్పినవాడు. వాడు నరకానికి అప్పగించబడతాడు.

26 – 35 వాక్యాలు

మరణ కాలం సమీపించినప్పుడు, పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవాడు మరింత ఆందోళనకు గురిఅవుతాడు. ఒకటి, వారు అధికంగా ప్రేమించే ఈ ప్రపంచం, ప్రాపంచిక వనరులను శాశ్వతంగా వదులుకోవడం, రెండోది, వారు తిరస్కరిస్తూ వచ్చిన పరలోకం, ఇప్పుడు వారు అక్కడికే వెళ్ళవలసి ఉంది. అక్కడ నరకం, బాధాకరమయిన శిక్షతో

| | |
|---|---|
| (36) తనను ఊరకే వదలివేయడం జరుగుతుందని మనిషి భావిస్తున్నాడా? (37) అతడు విడువబడిన ఒక వీర్యపు బిందువు కాడా? (38) తరువాత అతడు నెత్తుటి గడ్డగా మారాడు. తిరిగి అతడ్ని దైవం తయారు చేశాడు. అతడి అవయవాల్ని తీర్చిదిద్దాడు.<br><br>(39) ఇంకా అతడ్ని రెండు రకాలుగా చేశాడు. ఒకటి పురుషుడు, రెండు స్త్రీ (40) అంటే అల్లాహ్ మరణించిన వారిని తిరిగి బ్రతికించే శక్తిగలవాడు కాదా? | أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿36﴾<br>أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ﴿37﴾<br>ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿38﴾<br>فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿39﴾<br>أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ﴿40﴾ ع 2 10 18 |

పాటు వారికోసం ఎదురుచూస్తోంది. అప్పుడు వారికి ఖుర్ఆన్ గుర్తుకు వస్తుంది. జీవితాంతం ఖుర్ఆన్‌ను విస్మరించిన విషయం గుర్తుకు వస్తుంది. ఇప్పుడు వారికి ప్రవక్త గుర్తుకు వస్తారు. తాము ఆయనను అనుసరించలేదన్న సంగతి గుర్తుకు వస్తుంది. ఇప్పుడు నమాజ్ గుర్తుకు వస్తుంది. అనేక వంకలు చూపి నమాజ్‌ను విస్మరించిన విషయం గుర్తుకు వస్తుంది.

36 – 40 వాక్యాలు

అల్లాహ్ సృష్టించిన అనేక ప్రాణులలో మనిషి అన్నింటికన్నా ఉన్నతుడు, యోగ్యుడు అయిన ప్రాణి. ఇటువంటి శ్రేష్ఠమయిన ప్రాణికోటి వ్యర్థంగా పుట్టించబడిందా? అతడి పుట్టుకలో ఒక లక్ష్యం లేదా? అతడికి ఏమీ పని లేదా? అతడికి ఎటువంటి బాధ్యత లేదా? ప్రపంచంలోని ప్రతి వస్తువూ ఒక లక్ష్యంతో ఉంది. వెలుగు కోసం సూర్యుడు, పంటలు పండటానికి వర్షం, విశ్రాంతి కోసం రాత్రి, పని చేయడం కోసం పగలు ఉన్నట్లే మనిషి దైవాన్ని ఆరాధించడం కోసం పుట్టించబడ్డాడు. కాని అతడు ఆరాధన చేయడు. కనుక అతడు అపరాధి. కృతఘ్నుడు, నమ్మక ద్రోహి. మరణించిన తర్వాత అల్లాహ్ అతడ్ని బ్రతికిస్తాడు. తర్వాత నరకంలో పడవేస్తాడు. కాబట్టి మనం ప్రపంచంలో విలాసాలలో గడవడానికి, రాత్రింబగళ్ళు పుట్టించబడలేదు. మనం అల్లాహ్‌ను ఆరాధించడానికే పుట్టించబడ్డాం. అల్లాహ్ ఆదేశం ప్రకారం జీవితం గడపడమే ఆరాధన అంటే.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 76. అద్ దహ్ర్ సూరా పరిచయం

ఇది మదీనాలో అవతరించింది. దీనిలో 31 ఆయత్‌లు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి.

ఈ సూరాకు ఇందులోని మొదటి ఆయత్‌లోని దహర్ కారణంగా ఈ పేరు పెట్టబడింది. దీనిని 'సూరయె ఇన్సాన్' అని కూడ పిలుస్తారు. దైవప్రవక్త (స) శుక్రవారం నాడు ఫజర్ నమాజ్‌లో అస్ సజ్‌దహ్ సూరా మరియు సూరయె దహర్ పఠించేవారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1006)

ఈ సూరాలో అల్లాహ్ మనిషిని ఈ విధంగా వివిధ దశలలోను దాటించి పుట్టించాడు కదా. మరి చనిపోయిన తర్వాత తిరిగి బ్రతికించగల శక్తి గలవాడు కాదా? అన్న విషయం సూచించబడింది. హదీసులో చెప్పబడింది. ఇందుకు జవాబుగా, "సుబ్‌హానక ఫబలా" అని పఠించాలి. (సునన్ అబూదావూద్, సునన్ తిర్మిజి)

సూరయె దహర్‌లో ఇలా సూచించబడింది. అంతిమదినం రావటం తథ్యం. శిక్షా బహుమానాలు తప్పనిసరి. దానికి రుజువు ఇలా ఇవ్వబడింది. అల్లాహ్ ప్రతి మానవునికి కన్ను, ముక్కు, మనస్సూ మేధా ఇచ్చాడు. కళ్ళు ఇచ్చినందున దారిలో గోతులు ఏమయినా ఉన్నాయేమో చూసుకుని నడవాలి. దారులు అనేకం ఉన్నాయి. చూసుకుని నడవాలి లేకుంటే దారి తప్పే ప్రమాదం ఉంది. ఇదేవిధంగా మనిషికి బుద్ధి ఇవ్వడంలోని ఆంతర్యం ఈ ప్రపంచంలో తప్పు ఉంది. ఒప్పూ ఉంది. ఉదాహరణకు ఇస్లాం దేవుడు ఒక్కడే అంటుంది. యూదుమతం దేవుళ్ళు ఇద్దరు అంటుంది. క్రైస్తవ మతం దేవుళ్ళు ముగ్గురంటుంది. హిందూమతం ముక్కోటి దేవతలున్నారంటుంది. ఇక ఎవరయినా అన్ని మతాలు సమానమే అంటే అదెలా సాధ్యం?

ఇక్కడ మనిషి బుద్ధిని ఉపయోగించాలి. స్వయంగా ఆలోచించి, ఆధారాలను పరిశీలిస్తే విషయం అర్థం కాగలదు. దేవుడు ఒక్కడే. అగ్ని వేడిగా ఉందని ఒకరు అంటే, రెండవవాడు అగ్ని చల్లగా ఉందంటాడు. మూడవవాడు అగ్ని తియ్యగా ఉందంటాడు. నాలుగవ వాడు అగ్ని పుల్లగా ఉందంటాడు. ఇక ఇప్పుడు ఎవరయినా అగ్నిని గురించి చెప్పబడిన మాటలన్నీ సత్యాలే అని అంటే వాడు మూర్ఖుడు అన్నమాట. ఈ విషయాలన్నీ నిజం కాజాలవు. వాటిల్లో ఒక్క విషయమే సత్యం కాగలదు. మిగతా విషయాలన్నీ తప్పే. ఇటువంటి సందర్భంలో మనిషి ఆలోచించాలి. పరిశోధించాలి. అప్పుడే సత్యమేదో అసత్యమేదో తెలియగలదు. ఇక ప్రపంచంలో కళ్ళు చెవులూ మనస్సూ మేధా ఉపయోగించి సత్యాన్ని స్వీకరించిన వారిని అల్లాహ్ అంతిమదినం నాడు స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. వారు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన భాగ్యాలను గౌరవించారు కనుక, కళ్ళూ చెవులూ, మనస్సూ మేధ ఉపయోగించని వారు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన భాగ్యాలను గౌరవించలేదు, కృతఘ్నుత చూపారు. అందుకు శిక్ష నరకం రూపంలో వారికి అంతిమదినం నాడు లభిస్తుంది. కనుక అంతిమ దినం రావటం సత్యం. తద్వారా అల్లాహ్ ప్రసాదించిన వరాలను గౌరవించిన వారికి బహుమానం, కృతఘ్నుత చూపినవారికి శిక్ష ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

## 76. అద్ దహ్ర్

**ఆయత్‌లు : 31** **అవతరణ : మదీనాలో**

پارہ آیاتہا 31 سورۃ الانسان مدنیۃ 76 رکوعاتہا 2

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్‌ పేరుతో

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

هَلۡ اَتٰی عَلَی الۡاِنۡسَانِ حِیۡنٌ مِّنَ الدَّهۡرِ لَمۡ یَکُنۡ شَیۡـًٔا مَّذۡکُوۡرًا ﴿1﴾
اِنَّا خَلَقۡنَا الۡاِنۡسَانَ مِنۡ نُّطۡفَۃٍ اَمۡشَاجٍ ٭ۖ نَّبۡتَلِیۡهِ فَجَعَلۡنٰهُ سَمِیۡعًۢا بَصِیۡرًا ﴿2﴾
اِنَّا هَدَیۡنٰهُ السَّبِیۡلَ اِمَّا شَاکِرًا وَّ اِمَّا کَفُوۡرًا ﴿3﴾
اِنَّاۤ اَعۡتَدۡنَا لِلۡکٰفِرِیۡنَ سَلٰسِلَا۠ وَ اَغۡلٰلًا وَّ سَعِیۡرًا ﴿4﴾
اِنَّ الۡاَبۡرَارَ یَشۡرَبُوۡنَ مِنۡ کَاۡسٍ کَانَ مِزَاجُهَا کَافُوۡرًا ۚ﴿5﴾

(1) మనిషి చెప్పుకోదగ్గ వస్తువు కానటువంటి స్థితి కూడ అతనిపై గడిచింది. (2) మేము మనిషిని మిశ్రమ వీర్య బిందువుతో పుట్టించాము, అతడ్ని పరీక్షించాలని. అందుకోసం మేమతనిని వినేవాడూ, చూసేవాడుగా చేశాము. (3) మేమతనికి సన్మార్గం చూపాము. ఇప్పుడు అతడు కృతజ్ఞత చూపేవాడూ కావచ్చు లేదా తిరస్కరించేవాడూ కావచ్చు.

(4) మేము తిరస్కారుల (కృతఘ్నుల) కోసం సంకెళ్ళు కంఠపాశాలను, భగ భగ మండే అగ్నిని సిద్ధంచేసి ఉంచాము. (5) పుణ్యశీలురు స్వర్గంలో మధుపాత్రలలో సేవిస్తారు. అందులో కర్పూరం సమ్మిశ్రమమయి ఉంటుంది.

1 – 3 వాక్యాలు

అల్లాహ్‌ మనిషికి అతని బలహీనత, అల్పత్వం గుర్తుచేస్తున్నాడు. అతడి తండ్రి (ఆదమ్‌) నలభయి ఏళ్ళ వరకు ఒక మట్టిబొమ్మ రూపంలో పడి ఉన్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్‌ అతనిలో ఆత్మను ప్రవేశపెట్టాడు. ఈ పూర్తి వ్యవధిలో అతడు ఒక మట్టిబొమ్మగా ఉన్నాడు. ఈ మట్టిబొమ్మ ఏమి కానున్నదో అతడి పేరు ఏమయి ఉండగలదో అల్లాహ్‌కు తప్ప ఎవరికీ ఏమీ తెలియదు. తర్వాత అల్లాహ్‌ అందులో ఆత్మను ఊదాడు. అతడ్ని మనిషిగా చేశాడు. మనిషి పుట్టుకలోని లక్ష్యం అతడ్ని పరీక్షించడం. మీలో ఎవరు ఆచరణలో మంచివాడో పరీక్షించాలని, మనిషికి వినే చూసే శక్తిని ఇచ్చాడు. తద్వారా అతడు అన్నీ చూసి, వినగలిగే వాడు, కృతజ్ఞతా, కృతఘ్నుతా మార్గాలలో దేన్నో ఒక దాన్ని ఎన్నుకోగలవాడు కాగలగాలని. ఈ శక్తులు, సామర్థ్యాలతో పాటు మేము స్వయంగా ప్రవక్తల ద్వారా మా గ్రంథాల ద్వారా, మా సత్యసందేశకుల ద్వారా సన్మార్గాన్ని వివరించి స్పష్టం చేశాము. ఇక విధేయతా మార్గం అవలంబించి కృతజ్ఞుడయిన దాసుడు కావటమో లేక అవిధేయతా మార్గాన్ని అవలంబించి కృతఘ్నుడు కావటమో అతడి ఇష్టం. ఒక హదీస్‌లో దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారు :

“ప్రతి మనిషి తన ఆత్మను క్రయవిక్రయాలకు గురిచేస్తాడు. దానిని నాశనం చేయడమో, లేక దానికి స్వేచ్ఛగా విడిపించుకోవడమో చేస్తాడు. అంటే తమ కర్మ మరియు సంపాదన ద్వారా నాశనం చేయడమో, స్వేచ్ఛ నివ్వడమో చేస్తాడు. కీడును సంపాదిస్తే తన ఆత్మను నాశనం చేసుకుంటాడు. మేలును సంపాదిస్తే తన ఆత్మను విడిపించుకుంటాడు.” (తఫ్సీర్‌, అహ్సనుల్‌ బయాన్‌)

عَيۡنًا يَّشۡرَبُ بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُوۡنَهَا
تَفۡجِيۡرًا ﴿6﴾
يُوۡفُوۡنَ بِالنَّذۡرِ وَيَخَافُوۡنَ يَوۡمًا كَانَ شَرُّهٗ
مُسۡتَطِيۡرًا ﴿7﴾
وَيُطۡعِمُوۡنَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسۡكِيۡنًا وَّيَتِيۡمًا
وَّاَسِيۡرًا ﴿8﴾
اِنَّمَا نُطۡعِمُكُمۡ لِوَجۡهِ اللّٰهِ لَا نُرِيۡدُ مِنۡكُمۡ جَزَآءً
وَّلَا شُكُوۡرًا ﴿9﴾
اِنَّا نَخَافُ مِنۡ رَّبِّنَا يَوۡمًا عَبُوۡسًا قَمۡطَرِيۡرًا ﴿10﴾
فَوَقٰٮهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الۡيَوۡمِ وَلَقّٰٮهُمۡ نَضۡرَةً
وَّسُرُوۡرًا ۚ﴿11﴾
وَجَزٰٮهُمۡ بِمَا صَبَرُوۡا جَنَّةً وَّحَرِيۡرًا ۙ﴿12﴾
مُّتَّكِـِٕيۡنَ فِيۡهَا عَلَى الۡاَرَآٮِٕكِ ۚ لَا يَرَوۡنَ فِيۡهَا
شَمۡسًا وَّلَا زَمۡهَرِيۡرًا ۚ﴿13﴾
وَدَانِيَةً عَلَيۡهِمۡ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتۡ قُطُوۡفُهَا
تَذۡلِيۡلًا ﴿14﴾
وَيُطَافُ عَلَيۡهِمۡ بِاٰنِيَةٍ مِّنۡ فِضَّةٍ وَّاَكۡوَابٍ
كَانَتۡ قَوَارِيۡرَا۠ ۙ﴿15﴾
قَوَارِيۡرَا۟ مِنۡ فِضَّةٍ قَدَّرُوۡهَا تَقۡدِيۡرًا ﴿16﴾
وَيُسۡقَوۡنَ فِيۡهَا كَاۡسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنۡجَبِيۡلًا ۚ﴿17﴾
عَيۡنًا فِيۡهَا تُسَمّٰى سَلۡسَبِيۡلًا ﴿18﴾
وَيَطُوۡفُ عَلَيۡهِمۡ وِلۡدَانٌ مُّخَلَّدُوۡنَ ۚ اِذَا
رَاَيۡتَهُمۡ حَسِبۡتَهُمۡ لُـؤۡلُـؤًا مَّنۡثُوۡرًا ﴿19﴾

(6) ఇది ఒక సెలయేరు. దానిలో నుండి దైవదాసులు త్రాగుతారు. దానిలో నుండి చిన్న చిన్న కాలువలను చేసుకుంటారు. (7) వీరు మొక్కులు తీర్చేవారై ఉంటారు. అన్ని వైపులా ఆపద వ్యాపించి ఉండే ఆ రోజుకు భయపడతారు. (8) వారికి భోజనం అవసరమే అయినా పేదలకు, అనాథలకు, ఖైదీలకు భోజనం పెడతారు. (9) మేము మీకు కేవలం అల్లాహ్ కోసమే తినిపిస్తున్నామని, మీ నుండి ప్రతిఫలం ఏదీ కోరటం లేదని, మీ నుండి కృతజ్ఞతలు కోరటం లేదని వారితో అంటారు. (10) మాకయితే మా ప్రభువు నుండి అత్యంత కఠినమయిన ఆనాటి యాతన గురించిన భయం ఉంది. (11) కనుక దైవం వారిని ఆనాటి తీవ్రత నుండి కాపాడతాడు. తాజాతనం, ఆహ్లాదం ప్రసాదిస్తాడు. (12) ఓర్పు వహించినందుకు ప్రతిఫలంగా వారికి స్వర్గవనాలు, పట్టువస్త్రాలు ఇస్తాడు. (13) వాటిల్లో వారు సింహాసనాలపై దిండ్లకు ఆనుకుని కూర్చుని ఉంటారు. అక్కడ ఎండ వేడిమిని గాని, చలినిగాని చూడరు. (14) పండ్లతో నిండిన కొమ్మలు, నీడ వారికి సమీపంగా ఉంటాయి. పండ్ల గుత్తులు వ్రేలాడుతూ ఉంటాయి. (15) సేవకులు వెండి పాత్రలు చేత పట్టుకుని వారి చుట్టు ప్రక్కల తిరుగుతూ ఉంటారు. (16) గాజుతో చేయబడిన స్వచ్ఛమయిన గ్లాసులు, అవి కూడా వెండితో చేయబడి సరయిన అంచనా ప్రకారం నింపబడి ఉంటాయి. (17) అక్కడ వారికి శొంఠి కలపబడిన మధువు కూడ త్రాగించబడుతుంది. (18) ఇది స్వర్గంలోని ఒక సెలయేరు. దాని పేరు సల్ సబీల్. (19) వారి దగ్గరకు సేవకులయిన బాలకులు వస్తూ పోతూ ఉంటారు. వారు సదా బాలురుగానే ఉంటారు. నీవు వారిని చూసి చెల్లాచెదరయిన ముత్యాలని భావిస్తావు.

| | |
|---|---|
| (20) అక్కడ ఎటు చూసినా మహా భాగ్యాలే. ఒక బ్రహ్మాండమయిన సామ్రాజ్యాన్ని చూస్తావు. (21) వారి శరీరాలపై పలుచని పచ్చని పట్టు వస్త్రాలు జరీ దుస్తులు ఉంటాయి. వారికి వెండిగాజులు తొడిగించబడతాయి. వారి ప్రభువు వారికి ఎంతో స్వచ్ఛమయిన మధువు త్రాపిస్తాడు. (22) ఇది మీ కర్మల ప్రతిఫలం. మీ ప్రయత్నం దైవ సమక్షంలో సఫలీకృతం అయింది (అని అనబడుతుంది).<br>(23) ఓ ముహమ్మద్! మేము నీపై ఖుర్ఆన్‌ను కొద్దికొద్దిగా అవతరింపజేశాము. | وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿20﴾<br>عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ ۖ وَحُلُّوا<br>أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا<br>طَهُورًا ﴿21﴾<br>إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُم<br>مَّشْكُورًا ﴿22﴾ ع 1 22 19<br>إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا ﴿23﴾ |

4 – 22 వాక్యాలు

నాలుగవ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ తిరస్కారుల కోసం సిద్ధం చేసి ఉంచిన శిక్షను గురించి తెలియజేశాడు. "మేము తిరస్కారుల కోసం గొలుసులు, సంకెళ్ళు, భగభగమండే అగ్నిని తయారుచేసి ఉంచాము" అని సెలవిచ్చాడు. మోమిన్ సూరా, 71, 72వ వాక్యాల్లో సెలవిచ్చాడు, "వారి మెడలలో ఇనుప పట్టాలు, సంకెళ్ళు ఉంటాయి. సల సల మరుగుతున్న నీటిలో ఈడ్వ బడతారు. ఇంకా నరకాగ్నిలో మాడ్చబడతారు." అని అనబడింది.

5 – 22 ఆయత్‌లలో పుణ్యశీలురైన విశ్వాసుల కోసం స్వర్గంలో తయారుగా ఉంచబడిన భాగ్యాల ప్రస్తావన ఉంది. ఆ పుణ్యశీలురైన విశ్వాసుల ప్రతి పనీ అల్లాహ్ కోసమే అవుతుంది. వారు కేవలం ఒక్కడైన అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధిస్తారు. ఆజ్ఞాపాలనం చేస్తారు. మొక్కులు మొక్కినా కేవలం అల్లాహ్ కోసమే చేస్తారు. వాటిని పూర్తిచేస్తారు. దీనినిబట్టి మొక్కుకోవడం కూడ అవసరమే అని తెలుస్తోంది. అయితే అందులో అవిధేయత ఉండరాదు. హదీసులో చెప్పబడింది. అల్లాహ్‌కు విధేయత చూపుతానని మొక్కుకున్న వ్యక్తి ఆయన ఆజ్ఞాపాలనం చెయ్యాలి. దైవాదేశానికి వ్యతిరేకంగా మొక్కుకున్న వ్యక్తి అల్లాహ్‌కు అవిధేయత చూపరాదు. అంటే ఆ మొక్కును తీర్చరాదు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6202)

దీనిని బట్టి దేవుని దాసులు ఆ రోజుకు భయపడతారని పాపానికి ఒడిగట్టరని, వారి వద్ద కొంచెమే ఉన్నప్పటికీ కేవలం అల్లాహ్ వారి పట్ల ప్రసన్నుడు కావాలని నిరుపేదలు, అనాథలకు భోజనం పెడతారని అందుకోసమే అల్లాహ్ అటువంటి వారికోసం స్వర్గంలో సుఖభోగాల వస్తువులు ఉంచాడని, నౌకర్లు సేవకులు, అన్నివేళలా వారి ఎదురుగా ఉంటారు. వారికోసం విలువయిన దుస్తులు, పట్టు వస్త్రాలు ఉన్నాయని తెలుస్తోంది. ఇదంతా వారు సహన స్థయిర్యాలతో అల్లాహ్‌కు దాస్యం చేస్తూ, పాపాలకు దూరంగా ఉంటూ, దైవ సందేశ కార్యం నిర్వహిస్తూ ఆ మార్గంలో కష్టాలను సహిస్తూ ఇహలోకంలో జీవితం గడిపినందుకు పుణ్యఫలం.

అందుకోసం అల్లాహ్ వారికి స్వర్గాన్నిస్తాడు. ధరించడానికి పట్టు వస్త్రాలను ఇస్తాడు. వారు చేసుకున్న పుణ్యాల కారణంగా ఆనాడు శిక్ష నుండి కాపాడతాడు. దైవదూతలు వారి ముందుకు వచ్చి వారితో అంటారు, ప్రపంచంలో మీకు వాగ్దానం చేయబడుతూ వచ్చిన దినం ఇదే. అల్లాహ్ ఎంతో గొప్పగా కరుణిస్తాడు. వారి వదనాలను ప్రసన్నత, వారి హృదయాలలో పారవశ్యం నింపుతాడు. అంటే వారికి ప్రత్యక్ష, పరోక్షవరాలతో అనుగ్రహిస్తాడు.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ اٰثِمًا اَوْ
كَفُوْرًا ﴿24﴾
وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿25﴾
وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهٗ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيْلًا ﴿26﴾
اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُوْنَ وَرَآءَهُمْ
يَوْمًا ثَقِيْلًا ﴿27﴾
نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ وَشَدَدْنَآ اَسْرَهُمْ ۚ وَاِذَا شِئْنَا
بَدَّلْنَآ اَمْثَالَهُمْ تَبْدِيْلًا ﴿28﴾
اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ
سَبِيْلًا ﴿29﴾ وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿30﴾ يُّدْخِلُ مَنْ
يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ وَالظّٰلِمِيْنَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
اَلِيْمًا ﴿31﴾ ع 2 9 20

(24) నీవు నీ ప్రభువు ఆదేశానుసారం సహనం పాటిస్తూ ఉండు. వారిలో దుర్వర్తనుల, కృతఘ్నుల మాట వినకు. (25) ఉదయం, సాయంత్రం నీ ప్రభువును ధ్యానించు. (26) రాత్రివేళ కూడ చాలా సేపటి వరకు ఆయనకు సజ్దా చెయ్యి. ఆయన పవిత్రతను వెల్లడిస్తూ ఉండు. (27) వీరు ప్రాపంచిక జీవితాన్ని చక్కబరచుకొంటారు. అంతిమదినం నాటి ముఖ్యమయిన పెద్ద రోజును పట్టించుకోవడం లేదు. (28) మేమే వారిని పుట్టించాము. వారి కీళ్లను దృఢపర్చాము. మేము కోరితే వారి లాంటి వారినే వారికి బదులుగా సృష్టించగలం. (29) ఇది ఒక హితబోధ. కోరినవారు తమ ప్రభువు వైపు వెళ్ళే మార్గాన్ని అవలంబించవచ్చు. (30) దైవం కోరనంత వరకూ, మీరు కోరినది జరుగదు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ జ్ఞానం కలవాడు, వివేకం కలవాడు. (31) ఆయన తాను కోరినవారిని తన కారుణ్యంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. దుష్టుల కోసం ఆయన బాధాకరమయిన శిక్షను తయారుగా ఉంచాడు.

23 - 28 వాక్యాలు

అల్లాహ్ దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను ఒక్కసారిగా అవతరింపచేసే బదులు, అవసరాన్ని బట్టి వివిధ సందర్భాలలో అవతరింపజేశాడు. మరో భావం ఇది కూడ కావచ్చు. ఈ ఖుర్ఆన్‌ను మేము అవతరింపజేశాము. ముష్రికులు వాదించినట్లుగా ఇది నీవు కల్పించిన వాణి కాదు.

దీని తర్వాత అల్లాహ్, తన ప్రవక్తకు ఇలా చెప్పాడు, “మీరు తొందరపడవద్దు. తీర్పుకోసం ఎదురు చూడండి. సహనం వహించండి. మీకు సహాయం అందటంలో ఆలస్యం జరుగుతోంది. అంటే అందులో గొప్ప మర్మం ఉంది. అందుకోసం ఓర్పు, సంయమనం అవసరం. వీరు గనక నిన్ను దైవంచే అవతరింపచేయబడిన ఆదేశాల నుండి నిరోధిస్తే, నీవు వారు చెప్పినట్లు వినకు. పైగా సందేశ ప్రచార కార్యక్రమం కొనసాగించు. అల్లాహ్‌పై భరోసా ఉంచు. ఆయన వారి నుండి గొప్ప రక్షణ కల్పిస్తాడు. అవిశ్వాసుల సర్దారు వలీద్ బిన్ ముగీరా ప్రవక్తతో అన్నాడు, “ఈ పని చేయటం మానుకో. మేము నీకు నీవు కోరినంత సంపదనిస్తాము. అరేబియాలో నీవు కోరిన స్త్రీతో వివాహం జరిపిస్తాము.” (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్)

మక్కా తిరస్కారులు, ఇతర కాఫిర్ల విషయంలో తెలియజేయబడుతోంది. వీరు ప్రపంచంలోని తాత్కాలిక ప్రయోజనాలను ఇష్టపడుతున్నారు. వాటిని సాధించడానికే వారి సకల ప్రయత్నాలు చేస్తూ, అంతిమ దినం నాటి భయోత్పాతాలను విస్మరించారు. ప్రాపంచికత వైపు ఎలా పరుగు తీస్తున్నారంటే పరలోకం వైపు వెనక్కి తిరిగి చూడటం

అయినా చూడటం లేదు. వీరు ప్రపంచం కోసమే పుట్టించబడ్డారని, తమకు మరణం అనేది రాదని భావిస్తున్నారు.

29 – 31 వాక్యాలు

తనను సన్మార్గంపై నడుపుకునే శక్తిగానీ, తన కోసం ఏదయినా లాభాన్ని జారీ చేసుకునే శక్తిగానీ మీలో ఎవరికీ లేదు. అల్లాహ్ కోరితేనే ఇది సాధ్యం. ఆయన ఇచ్ఛ లేకుండా మీరు ఏమీ చేయలేరు. అయితే సంకల్పానికి ఆయన పుణ్యాన్ని తప్పక ఇస్తాడు. సహీహ్ బుఖారీలో చెప్పబడింది. ఆచరణలు సంకల్పంపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రతి మనిషికీ తాను సంకల్పించుకున్నదే ప్రాప్తిస్తుంది. అల్లాహ్ ఎరిగిన వాడు మరియు వివేకి. కనుక ప్రతి పనిలో వివేకం ఇమిడి ఉంటుంది. అందుచేత హితబోధ, మార్గభ్రష్టతల నిర్ణయాలు అల్లాటప్పాగా జరుగవు. సన్మార్గం ఇవ్వబడిన వాడు వాస్తవంలో దానికి అర్హుడు అవుతాడు. ఇక మార్గభ్రష్టత ఎవరి భాగంలో వస్తుందో వాడు వాస్తవంలో దానికే తగినవాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 77. అల్ ముర్సలాత్ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించింది. దీనిలో 50 ఆయత్‌లు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి.

హ్రజత్ ఇబ్నె మసూద్ (ర) తెలియజేస్తున్నారు. "మేము మినాలో ఒక గుహలో ఉన్నప్పుడు ఆయన (స)పై ముర్సలాత్ సూరా అవతరణ జరిగింది. ఆయన (స) దానిని పఠిస్తుండగా నేను ఆయన (స) నుండి దానిని గ్రహిస్తుండగా అకస్మాత్తుగా ఒక పాము వచ్చింది. దైవప్రవక్త (స) "దానిని చంపు" అని సెలవిచ్చారు. కాని అది వేగంగా అక్కడి నుండి మాయమయ్యింది. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, "నీవు దాని కీడు నుండి, అది నీ కీడు నుండి రక్షింపబడ్డారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1699)

ఈ సూరాలో అంతిమదినం రావడం సత్యమనీ, శిక్షా బహుమానాలూ సత్యమని స్పష్టం చెయ్యబడింది. ఇందుకు రుజువుగా గాలులను పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ గాలుల్ని చూడు. ప్రతి చోట ప్రతి గ్రామంలో ఉంటాయి. ఈ గాలులు మామూలుగా వీచినట్లయితే ప్రజలకు ప్రయోజనం చేకూరుస్తాయి. తుఫాను రూపం ధరిస్తే గ్రామాలు, నగరాలు దేశాలను సర్వనాశనం చేసివేస్తాయి. అంటే ఆ గాలుల ద్వారా ప్రజలకు లాభం చేకూరటం, వారి సత్కర్మల ఫలితం, ఆ గాలుల ద్వారా తుఫానులు, వరదలు రావడం వారి పాపాల కారణంగా జరుగుతుంది. మనము ఈ ప్రపంచంలో శిక్షా బహుమానాన్ని చూస్తున్నాం. మరి అంతిమ దినాన్ని శిక్షా బహుమానాల్ని ఎలా తిరస్కరించగలం? ఖియామత్ తప్పక రానున్నది. సత్కర్మలు చేసిన వారికి స్వర్గం ఉంది. దుష్కర్మలు చేసిన వారు నరకంలో మాడ్చివేయబడతారు. ఈ సూరాలో ఒక పదం పలుమార్లు వచ్చింది. "వయ్‌లుల్ యౌమయిజిల్లిల్ ముకజ్జిబీన్" అంటే పరలోకాన్ని తిరస్కరించే వారు సర్వనాశనం అవుతారు. ఈ పదం పలుమార్లు ప్రస్తావనకు రావడం తకరారు కోసం కాక ఒక అవసరం నిమిత్తం వచ్చింది. తిరస్కారులు ముష్రికులు పరలోకాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు. అంతిమదినం అనేది అసలు రాదు. ఎంతమాత్రం రాదు అంటున్నారు.

కాబట్టి మొండితనం మంకుపట్టుగల వారికి సమాధానంగా తీర్పుదినం తప్పక వస్తుందని పదే పదే చెప్పబడుతోంది. నిస్సందేహంగా శిక్షాబహుమానాలు ఉన్నాయి. నిస్సందేహంగా లెక్క తీసుకోవడం అనేది జరుగనున్నది. ఈ విషయాన్ని తిరస్కరించే వారు తప్పక నాశనం అవుతారు. మునుపటి దహ్ర్ సూరాలో పరలోకాన్ని విశ్వసించే వారికి, సత్కర్మలు చేసేవారికి శుభవార్త ఇవ్వబడింది. ఈ సూరాలో పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవారిని, తీర్పుదినాన్ని అంగీకరించని వారిని హెచ్చరించడం జరిగింది. మునుపటి సూరాలో పరలోకం గురించి రుజువు ఇలా ఇవ్వబడింది. మానవుడు స్పృహ కలిగిన ప్రాణి అని, అతడు మంచీ చెడుల విచక్షణ చేయగలగాలని, మనిషికి స్పృహ, అర్థం చేసుకునే శక్తి ఇవ్వడమే ఇందుకు తార్కాణం. మనిషి మంచీ చెడుల విచక్షణ చేయగలిగినప్పుడు, అతడు మంచిని అవలంబించడం, చెడును విసర్జించడం, సత్యాన్ని స్వీకరించడం, అసత్యాన్ని రద్దు పరచడంలోనే అతడికి విజయం లభించగలదు. ఈ సూరాలో పరలోకానికి రుజువుగా గాలులను పేర్కొనడం జరిగింది.

## 77. అల్ ముర్సలాత్

**ఆయత్‌లు : 50** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) మెలమెల్లగా వీచే గాలుల సాక్షి! (2) మరి అవి
తుఫాను వేగంతో వీస్తాయి. (3) ఇంకా మబ్బుల్ని
వ్యాపింపచేస్తాయి. (4) మరి అవి వేర్వేరు విధాలుగా
వ్యవహరిస్తాయి. అంటే మంచి వారి పట్ల మంచిగా,
చెడ్డవారి పట్ల చెడుగా (5) ఇంకా మనస్సులలో
దైవ భావనను కలిగిస్తాయి. (6) తర్కం
ముగించడానికి గాని లేక భయపెట్టడానికి (7) ఏ
విషయం గురించి మీకు వాగ్దానం చేయబడుతోందో
అది తప్పక జరుగనున్నది. అంటే పరలోకం తప్పక
రానున్నది.

(8) నక్షత్రాలు కాంతి హీనం అయిపోయినప్పుడు
(9) ఆకాశం బ్రద్దలయినప్పుడు (10) పర్వతాలు
తుత్తునియలు చేయబడినప్పుడు (11) ప్రవక్తలకు
సమయం నిర్ణయించబడినప్పుడు (12) మరి ఆ
వ్యవహారాలలో విలంబనం ఎందుకు చెయ్యబడింది.
(13) తీర్పు దినం కోసం (14) తీర్పు దినం అంటే
ఏమిటో నీకేం తెలుసు? (15) ఆ రోజు
ధిక్కరించేవారికి వినాశం ఉంది. (16) మునుపటి
వారిని మేము నాశనం చెయ్యలేదా?

آيَاتُهَا 50 سُوْرَةُ الْمُرْسَلٰتِ مَكِّيَّةٌ 77 رُكُوْعَاتُهَا 2

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ﴿1﴾
فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ﴿2﴾
وَّالنّٰشِرٰتِ نَشْرًا ﴿3﴾
فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ﴿4﴾
فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ﴿5﴾ عُذْرًا اَوْ نُذْرًا
﴿6﴾ اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَوَاقِعٌ ﴿7﴾ فَاِذَا النُّجُوْمُ
طُمِسَتْ ﴿8﴾ وَاِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ ﴿9﴾
وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿10﴾ وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ
﴿11﴾ لِاَيِّ يَوْمٍ اُجِّلَتْ ﴿12﴾ لِيَوْمِ الْفَصْلِ
﴿13﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿14﴾
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿15﴾
اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلِيْنَ ﴿16﴾

1 – 7 వాక్యాలు

ఖియామత్ (ప్రళయదినం) తప్పక వస్తుంది. అందుకు రుజువుగా గాలులను పేర్కొనడం జరిగింది. కొన్ని గాలులు వీయడం కారణంగా వర్షం కురుస్తుంది. తద్వారా మనిషికి ఆహారం, నీరు లభిస్తాయి. మానవులకు ఎంతో మేలు జరుగుతుంది. అంటే ఇది ప్రజల మంచి పనులకు ప్రతిఫలం అన్నమాట. కొన్ని గాలులు తీవ్రంగా ఉంటాయి. అవి వీచినపుడు తుఫానులు, వరదలు తెస్తాయి. అందువల్ల మనుషులకు నష్టం కలుగుతుంది. ఒరిస్సాలో తుఫాను వచ్చినప్పుడు ఖియామత్ విధించబడినట్లుగా గొప్ప వినాశం కలిగింది. ఈ తుఫానులు, వరదలు మనుషుల పాపాలకు శిక్ష. గాలులు శుభవార్తలనూ ఇస్తాయి. జాగ్రత్త వహించండి! లేకపోతే మీకు కీడు కలుగుతుంది అన్న హెచ్చరిక కూడా చేస్తాయి.

ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِيْنَ ﴿17﴾ كَذٰلِكَ نَفْعَلُ
بِالْمُجْرِمِيْنَ ﴿18﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿19﴾
اَلَمْ نَخْلُقْكُّمْ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ﴿20﴾ فَجَعَلْنٰهُ فِيْ
قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ۙ ﴿21﴾ اِلٰى قَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ۙ ﴿22﴾
فَقَدَرْنَا ۖ فَنِعْمَ الْقٰدِرُوْنَ ﴿23﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿24﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا ۙ
﴿25﴾ اَحْيَآءً وَّاَمْوَاتًا ۙ ﴿26﴾ وَّجَعَلْنَا فِيْهَا
رَوَاسِيَ شٰمِخٰتٍ وَّاَسْقَيْنٰكُمْ مَّآءً فُرَاتًا ۗ ﴿27﴾
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿28﴾

(17) ఇంకా ఆ తర్వాత వారినీ నాశనం చేస్తూ వచ్చాము. (18) నేరస్తులతో మేము ఇలాగే వ్యవహరిస్తాము. (19) ధిక్కరిస్తున్న వారికి వినాశం తథ్యం. (20) మేము నిన్ను ఒక తుచ్ఛమయిన ద్రవంతో పుట్టించలేదా? (21) ఇంకా దానిని ఒక సురక్షిత స్థానంలో ఉంచాము. (22) ఒక నిర్ణీత సమయం వరకు (23) ఇక మేము ఒక పథకం రూపొందించాము. మేము మంచి పథకాన్ని రూపొందించగలవారము. (24) ధిక్కరిస్తున్న వారికి వినాశం ఉంది. (25) మేము భూమిని సమీకరించేదిగా చేయలేదా? (26) సజీవులను మృతులను (27) ఇంకా దానిపై ఎత్తయిన పర్వతాలను ఉంచాము. ఇంకా మీకు తియ్యని నీటిని త్రాపించాము. (28) ధిక్కరించేవారికి ఆ రోజు వినాశం ఉంది.

8 – 15 వాక్యాలు

తీర్పుదినం నాటి పరిస్థితులు ఇలా ఉంటాయి. ప్రతి జాతికి చెందిన ప్రవక్తలనూ సాక్ష్యం కోసం తీసుకురావటం జరుగుతుంది. వారు దైవ సందేశాన్ని ఆ జాతులకు అందజేశారు అన్న విషయాలలో సాక్ష్యం ఇవ్వాలని. ఇది పాపులు, నేరస్తులకు వ్యతిరేకంగా అన్నింటికన్నా పెద్ద సాక్ష్యం అవుతుంది. తద్వారా వారు తమ తప్పుడు వైఖరికి వారే బాధ్యులు అని, అల్లాహ్ తరపు నుండి వారిని హెచ్చరించడంలో ఎటువంటి లోటూ జరగలేదని, వారిని పరలోకం గురించి బాగా విశదపర్చడం జరిగిందని రుజువు అవుతుంది.

16 – 28 వాక్యాలు

అపరాధులకు తప్పక శిక్ష పడుతుంది. పూర్వకాలంలోనూ, అల్లాహ్ నూహ్, ఆద్ జాతులకు చెందిన అపరాధులను శిక్షించినట్లే అపరాధులను శిక్షించాడు.

నేటికీ ప్రతి నిత్యం ప్రపంచంలో తుఫానులు, వరదలు, కరువు కాటకాలు సంభవిస్తున్నాయి. గుజరాత్‌లో భయంకర భూకంపం లాగా. ఈ శిక్షల వ్యవస్థ పూర్వకాలంలోనూ ఉండింది. ఈనాటికీ కొనసాగించబడుతోంది. భవిష్యత్తులోనూ కొనసాగించబడగలదు. మరి ఇందులో ఆశ్చర్యం తిరస్కారాలకు ఆస్కారమెక్కడిది?

ఇదేవిధంగా అల్లాహ్ ఖియామత్ నాడు మానవులందర్నీ తిరిగి లేపి లెక్క తీసుకుంటాను అని సెలవిస్తున్నాడు. ఇందులో ఆశ్చర్యం ఏముంది? మనం చూస్తున్నాం, ప్రతి రోజు పుడుతున్నారు. ప్రతి చోటా పుడుతున్నారు. ప్రపంచంలో మానవులను పుట్టించగల దేవుడు రేపు ఖియామత్ నాడు కూడ చనిపోయిన మనుషులను తిరిగి పుట్టించగలడు. నేటికీ మానవులను పుట్టించగల దేవుడి గురించి, రేపు మానవులను పుట్టించలేడు అని అనటం ఎంత తప్పుడు మాట. ఆయన ఎంత శక్తి కలవాడు అంటే దేన్నయినా ఆయన 'అయిపో' అంటే చాలు అయిపోతుంది. అంతిమదినం రావటం, చనిపోయిన మానవులను తిరిగి పుట్టించటం అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు.

(29) మీరు ధిక్కరిస్తూ వచ్చిన దాని వైపు నుండి
(30) పదండి మూడు శాఖలు గల ఆ నీడ వైపునకు
(31) చల్లదనాన్ని ఇవ్వదు. అగ్ని కీలల నుండి రక్షించనూ లేదు.
(32) దాని నుండి అతి పెద్ద మేడల వంటి అగ్ని జ్వాలలు వెలువడతాయి.
(33) అవి ఎర్రని ఒంటెలాగా ఉంటాయి.
(34) ధిక్కరించేవారికి ఆ రోజు వినాశం ఉంది.
(35) ఆ రోజు వారు ఏమీ మాట్లాడలేకపోతారు.
(36) ఏదయినా సాకు చూపే అవకాశం ఏదీ వారికి ఇవ్వబడదు.
(37) ధిక్కరించే వారికి ఆ రోజు వినాశం ఉంది.
(38) తీర్పుదినం ఇదే. మేము మిమ్మల్ని మీకు పూర్వం వారిని ప్రోగు చేశాము.
(39) మీరేదయినా పన్నాగం పన్నదలిస్తే నా ఎదుట పన్ని చూడండి.
(40) ధిక్కరించే వారికి ఆ రోజు వినాశం ఉంది.
(41) అల్లాహ్‌కు భయపడి జీవితం గడిపే వారు స్వర్గంలోని నీడలలో, సెలయేళ్ళలో ఉంటారు.
(42) తమకు ఇష్టమయిన ఫలములలో
(43) మీ కర్మలకు బదులుగా హాయిగా తినండి, త్రాగండి.
(44) మేము సదాచారులకు ఇటువంటి ప్రతిఫలాన్నే ఇస్తాము.
(45) ధిక్కరించే వారికి ఆనాడు వినాశం ఉంది.
(46) ధిక్కరించే వారలారా! మీరు కొన్నాళ్ళపాటు తినండి మజా చేయండి. నిస్సందేహంగా మీరు అపరాధులు.
(47) తీర్పుదినాన్ని ధిక్కరించే వారికి ఆనాడు వినాశం ఉంది.

اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿29﴾
اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى ظِلٍّ ذِىْ ثَلٰثِ شُعَبٍ ﴿30﴾
لَّا ظَلِيْلٍ وَّلَا يُغْنِىْ مِنَ اللَّهَبِ ﴿31﴾
اِنَّهَا تَرْمِىْ بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿32﴾
كَاَنَّهٗ جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿33﴾
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿34﴾
هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿35﴾
وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُوْنَ ﴿36﴾
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿37﴾
هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۚ جَمَعْنٰكُمْ وَالْاَوَّلِيْنَ ﴿38﴾
فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيْدُوْنِ ﴿39﴾
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿40﴾ ع 1 40 21
اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِىْ ظِلٰلٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿41﴾
وَّفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿42﴾
كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿43﴾
اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿44﴾
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿45﴾
كُلُوْا وَتَمَتَّعُوْا قَلِيْلًا اِنَّكُمْ مُّجْرِمُوْنَ ﴿46﴾
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿47﴾

| | |
|---|---|
| (48) దైవం ఎదుట వంగండి అని వారితో అన్నప్పుడు వారు వంగరు. | وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمُ ارۡكَعُوۡا لَا يَرۡكَعُوۡنَ ﴿48﴾ |
| (49) ధిక్కరించే వారికి ఆనాడు వినాశం ఉంది. | وَيۡلٌ يَّوۡمَٮِٕذٍ لِّلۡمُكَذِّبِيۡنَ ﴿49﴾ |
| (50) ఇక ఈ ఖుర్ఆన్ తర్వాత వీరు విశ్వసించదగ్గ వాణి ఏమయినా ఉన్నదా? | فَبِاَىِّ حَدِيۡثٍۢ بَعۡدَهٗ يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿50﴾ ع 2 10 22 |

29 – 50 వాక్యాలు

ముకజ్జిబీన్ (ధిక్కారులు)కు వ్యతిరేకం ముత్తఖీన్ (భయభక్తులు గలవారు). ముత్తఖీన్ అంటే తీర్పు దిన శిక్షాబహుమానాలను ధిక్కరించకుండా పరలోకాన్ని విశ్వసిస్తూ జీవితం గడిపిన వారు. ఒకరోజు మనం మన కర్మలకు లెక్క ఇచ్చుకోవలసి ఉంది. కనుక దుష్కర్మలను వదలి సత్కర్మలు చేస్తూ ఉండిన వారు, అల్లాహ్ ఎదుట వంగటం అంటే కేవలం ఆయన్ని ఆరాధించటం మాత్రమే కాక అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని విశ్వసించటం, దాని ఆదేశాలను అనుసరించటం కూడ ఇందులో చేరి ఉన్నాయి. అంటే మనిషి ధర్మం ఏదో, అధర్మం ఏదో వివరించగల, సన్మార్గం చూపగల అతి పెద్ద వస్తువు ఖుర్ఆన్ రూపంలో అవతరింపజేయబడింది. దీనిని చదివో లేక వినడమో చేసిన తర్వాత కూడా ఒక మనిషి దానిని విశ్వసించకపోతే అతడికి సన్మార్గం చూపగల మరో వస్తువు ఏమయినా ఉన్నదా?

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 78. అన్ నబా సూరా పరిచయం

నబా అంటే అర్థం అతిపెద్ద వార్త, ఖియామత్ (ప్రళయ దినం) లెక్కలకు సంబంధించిన వార్త. ఈ వార్తను విని మనిషి దానిని పట్టించుకోదగ్గదో లేక దానిని విని ఏమరుపాటు వహించదగ్గదో కాదు. ఈ వార్తను విన్న తరువాత మనిషి తన కర్మలను పరిశీలించుకోవాలి. సత్కర్మలు చేయాలి. దుష్కర్మలు మానాలి. తిరస్కారులు, ముష్రికులు (బహుదైవారాధకులు) అంతిమదినాన్ని గట్టిగా తిరస్కరించారు. దివ్యఖుర్‌ఆన్‌లో వారిని గురించి అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు :

"ఖుర్‌ఆన్ సాక్షిగా! హజ్రత్ ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) దైవప్రవక్త. కాని తమలో నుండే ఒక ప్రవక్త తమ వద్దకు రావటం వారిని ఆశ్చర్యపరచింది. మనం మరణించి మట్టిలో కలసిపోయిన తర్వాత మరల బ్రతికించబడతామా? తిరిగి బ్రతికింపబడటం అసాధ్యం. బుద్ధికి అందని విషయం. ఇది మరీ వింతగా ఉందే" అని తిరస్కారులు చెప్పసాగారు. (ఖాఫ్ : 1 – 3)

లెక్క, జమ ఏమీ లేదు అని తిరస్కారులు, ముష్రిక్‌లు అంతిమదినాన్ని గట్టిగా తిరస్కరించారు. ఇటువంటి విశ్వాస ప్రభావం వల్ల ప్రజలు అన్ని రకాల పాపాలు చేయసాగారు. ఎందుకంటే వారి విశ్వాసం ప్రకారం లెక్క తీసుకోవటం గానీ ప్రశ్నించేవాడు గానీ లేడు గనుక. అందుకు భిన్నంగా ముస్లిములు అంతిమదినాన్ని విశ్వసించారు. లెక్కలు తీసుకోబడటాన్ని స్వర్గాన్ని, నరకాన్ని విశ్వసించారు. అది వారి జీవితాలపై మంచి ప్రభావం వేసింది. ముస్లిములు సత్కర్మలు చేయసాగారు. అందువల్ల అల్లాహ్ సంతోషించాలి. స్వర్గంలోకి పంపాలి అని, వారు దుష్కర్మల నుండి తప్పించుకోసాగారు. ఎందుకంటే అంతిమదినం నాడు లెక్కలు తీసుకోబడతాయి. దుష్కర్మ నరకానికి తీసుకుపోతుంది. పరలోక విశ్వాసం మనిషిని విశ్వాసిగా తయారుచేస్తుంది.

అమీరుల్ మోమినీన్ హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ ఒక పెద్ద సామ్రాజ్యానికి నాయకుడు. పగలంతా ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు నిర్వహించి ఇషా నమాజ్ తర్వాత ఇంటికి మరలారు. తండ్రి రాకను గమనించిన ఆయన కుమార్తెలు ఆయన్ని స్వాగతించడానికి ఎదురు వెళ్ళినప్పుడు మూతులపై చేతులు అడ్డం పెట్టుకుని ఉన్నారు. తండ్రికి ఆశ్చర్యం కలిగి, "ఏమిటి, ఇవాళ నా కుమార్తెలు తమ మూతులపై చేతులు అడ్డం పెట్టుకున్నారు" అని ప్రశ్నించగా కుమార్తెలు మౌనం వహించారు.

సేవకురాలు జవాబిస్తూ ఇవాళ పిల్లలకు ఉల్లిపాయ, మసూరీ పప్పు మాత్రమే భోజనం. వేరే ఏమీ తినటానికి లేకపోయింది. ఉల్లిపాయ వాసన బయటకు రాకూడదని చేతులు అడ్డం పెట్టుకున్నారు. తండ్రికదా! అమాయకులయిన పిల్లల ఆకలి దప్పులను సహించలేకపోయాడు. గుండె బరువెక్కింది. కళ్ళ నుండి అశ్రువులు కారసాగాయి.

"ప్రియ కుమార్తెలారా! నేను ప్రజల సేవకుడ్ని, ప్రభుత్వ ఖజానా నుండి నెలనెలా జీతం తీసుకుంటాను.

నాకు వచ్చే జీతంతోనే జీవితం గడుపుతున్నాను. నా సుఖం కోసం, నా పిల్లల సుఖం కోసం జీతం కన్నా ఎక్కువ తీసుకుంటే అది నమ్మకద్రోహం అవుతుంది. దాని పర్యవసానం నరకమే.”

“అమ్మాయిల్లారా! మీ దస్తర్‌ఖాన్‌పై రుచికరమైన భోజనం, పలురకాల పండ్లు, వివిధ రకాల మిఠాయిలు ఏర్పాటు చేయటం, మీరు లొట్టలు వేసుకుంటూ భుజించడం పెద్ద కష్టమైన పనేమీ కాదు. అమీరుల్ మోమినూన్ అయిన నేను, ఒక పెద్ద సామ్రాజ్యానికి అధిపతిని. ఇవన్నీ చేయగలను. కాని దానికి బదులుగా మీ తండ్రి నరకంలో వేయబడతాడు.” కుమార్తెలు కన్నీరు కారుస్తూ “మా తండ్రి నరకంలో వేయబడటానికి కారణమయిన ఈ సుఖభోగాలు మాకు అవసరం లేదు” అన్నారు.

నబా సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో నలభై ఆయత్‌లు, రెండు రుకూలు ఉన్నాయి.

## 78. అన్ నబా

**ఆయత్‌లు : 40** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) తిరస్కారులు ఏ విషయంపై ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకుంటున్నారు? (2) ఆ మహావార్తను గురించేనా? (3) దాని గురించేనా వారు పరస్పరం విభేదించుకుంటున్నారు. (4) నిస్సందేహంగా వీరు అతి త్వరలో తెలుసుకుంటారు. (5) అవును అతి త్వరలో వీరు తెలుసుకుంటారు. (పరలోకం ఒక వాస్తవం అని) (6) మేము భూమిని వారికోసం పాన్పుగా చేయలేదా? (7) పర్వతాలను భూమిని స్థిరంగా ఉంచడానికి గుంజలుగా పాతలేదా? (8) ఇంకా మేము మిమ్మల్ని జంటలుగా పుట్టించలేదా? (9) మీ నిద్రను విశ్రాంతి కారకంగా చేశాము. (10) ఇంకా మేము రాత్రిని ఆచ్ఛాదనంగా చేశాము. (11) పగటి కాలాన్ని ఉపాధి సంపాదించుకునే సమయంగా చేశాము. (12) ఇంకా మీపైన పటిష్టమైన ఏడు ఆకాశాలను నిర్మించాము. (13) ఇంకా, ఉజ్వలమైన దీపాన్ని సృజించాము. (14) మబ్బుల నుండి ధారాపాతంగా వర్షం కురిపించాము. (15) దాని ద్వారా మేము ధాన్యాలు, మొక్కలు పండించాలని. (16) ఇంకా దట్టమైన తోటలు పుట్టించాలని.

رُكُوعَاتُهَا 2 سُورَةُ النَّبَإِ مَكِّيَّةٌ 78 آيَاتُهَا 40

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿1﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿2﴾
الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ مُخْتَلِفُوْنَ ﴿3﴾
كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿4﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿5﴾
اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿6﴾
وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿7﴾ وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ﴿8﴾
وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿9﴾
وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿10﴾
وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿11﴾
وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿12﴾
وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿13﴾
وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿14﴾
لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿15﴾
وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ﴿16﴾

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿17﴾
يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿18﴾
وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿19﴾
وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿20﴾
إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿21﴾
لِلطَّاغِينَ مَآبًا ﴿22﴾
لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿23﴾
لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿24﴾
إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿25﴾
جَزَاءً وِفَاقًا ﴿26﴾
إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿27﴾
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿28﴾
وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿29﴾
فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿30﴾ ع 2 30 1

(17) నిస్సందేహంగా తీర్పుదినం నిర్ధారితమై ఉంది. (18) ఏ రోజున శంఖం ఊదబడుతుందో అప్పుడు మీరంతా గుంపులు గుంపులుగా సమాధుల నుండి బయలు దేరుతారు.

(19) మరియు ఆకాశం తెరచివేయబడుతుంది. అందులో ఎన్నో ద్వారాలు ఏర్పడతాయి.

(20) పర్వతాలు నడిపించబడి ఇసుక తిన్నెలుగా మారిపోతాయి. (21) నిస్సందేహంగా నరకం ఎదురు చూస్తోంది. (22) తలబిరుసులకు అది నివాసం. (23) అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (24) అందులో వారు ఏ విధమయిన చల్లదనాన్ని గానీ, ఏ పానీయాన్ని గాని రుచి చూడలేరు.

(25) మరుగుతున్న నీరు, కారుతున్న చీము తప్ప (26) ఇది వారి దుష్కర్మలకు పూర్తి ప్రతిఫలం.

(27) ఎందుకంటే వారు లెక్కల దినాన్ని విశ్వసించేవారు కాదు. (28) మరియు మా ఆయత్‌లను ఘోరంగా తిరస్కరించేవారు (29) మరియు మేము ప్రతి దానినీ వ్రాసి, లెక్కపెట్టి ఉంచాము. (30) కనుక ఇక మీరు రుచి చూస్తూ ఉండిపోండి. మేము మీ శిక్షను పెంచుతూనే పోతాము.

1 – 17 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో పరలోకం గురించి గట్టి రుజువు చూపిస్తూ వివరించడం జరిగింది. ఏ అల్లాహ్ అయితే మనకు భోజన పానీయాలు, నివసించే, ఇంకా అన్ని అవసరాల కోసం ఏర్పాటు చేస్తున్నాడో, ఇంకా అనేక వరాలను మనకు అనుగ్రహించాడో, ఆయన నీవు మా ప్రసాదాలను ఏమి చేశావు? దాని లెక్కచూపు, మా వరాలతో లబ్దిపొంది మాకు కృతజ్ఞత చూపావా? లేక కృతఘ్నుత చూపావా అని అడుగడా?

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : "దైవన్యాయస్థానం నుండి ఈ 5 ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వనంతవరకూ ఏ వ్యక్తీ దాటిపోలేడు. 1. అతడు తన వయస్సును ఏ పనుల్లో గడిపాడు? 2. ధర్మం గురించి తనకు తెలిసినంత మేర నుండి ఎంత వరకు ఆచరించాడు? 3. ధనం ఏ మార్గంలో సంపాదించాడు? 4. దాన్ని ఎక్కడ ఖర్చు చేశాడు? 5. తన యవ్వనాన్ని ఏ పనుల్లో కరిగించాడు?

అల్లాహ్‌కు విధేయుడు, కృతజ్ఞుడు అయిన మనిషి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. అల్లాహ్‌కు అవిధేయుడు, కృతఘ్నుడు అయినవాడు నరకంలో నెట్టివేయబడతాడు.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿31﴾
حَدَآئِقَ وَأَعْنَابًا ﴿32﴾
وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿33﴾
وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿34﴾
لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا ﴿35﴾
جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿36﴾

(31) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌కు భయపడి జీవితం గడిపేవారికి సాఫల్యం ఉంది. (32) అనేక తోటలు మరియు ద్రాక్షతోటలు ఉన్నాయి. (33) ఇంకా సమ వయస్సుగల యవ్వన వతులయిన కన్యలు (34) మరియు మద్యంతో నిండిన పాత్రలు ఉంటాయి. (35) స్వర్గంలోని వారు అందులో ఎటువంటి వ్యర్థమయిన మాటనూ అసత్యాన్ని వినరు. (36) ఇదంతా మీ ప్రభువు తరపు నుండి వారి సత్కర్మల ప్రతిఫలం. ఇంకా బహుమతి కూడా లభిస్తుంది.

18 – 30 వాక్యాలు

పరలోకం గురించిన రుజువులను చూపిన తర్వాత తీర్పుదినం తప్పక వస్తుందని, ఖియామత్ తప్పక సంభవిస్తుందని, అల్లాహ్ తాను ఇచ్చిన ప్రసాదాలకు తప్పక లెక్క తీసుకుంటాడని నొక్కి చెప్పబడింది.

అల్లాహ్‌కు విధేయులయిన వారే స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. అవిధేయులు అయిన వారు నరకంలో పడవేయబడతారు.

నోట్ : తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులు (ముష్రిక్‌లు) పరలోకాన్ని గట్టిగా తిరస్కరించడానికి కారణం ఏమిటి? పరలోక విశ్వాసాన్ని అంగీకరించడంలో అడ్డంకి ఏమిటి?

వాస్తవానికి తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులు పరలోక విశ్వాసాన్ని దాని ఉద్దేశ్యాన్ని అర్థం చేసుకున్నారు. పరలోక విశ్వాసాన్ని అంగీకరించిన తర్వాత వారు విగ్రహారాధన చేయలేదు. విగ్రహారాధనకు పరలోకంలో గొప్ప శిక్ష ఉంది. మద్యపానం, వ్యభిచారం, వడ్డీ, మోసం, అవిశ్వాసం, తూకాలు, కొలతలలో తక్కువ చేయడం వంటి పనులకు పరలోకంలో బాధాకరమైన శిక్ష ఉంది. పరలోక విశ్వాసాన్ని అంగీకరించిన తర్వాత తిరస్కారులు బహుదైవారాధకులు తమ విశ్వాసాల్ని, తమ ఆచారాల్ని ఆనవాయితీలను, తమ అలవాట్లను, తమ తమ కోరికల్ని మార్చుకోవడం అవసరం. లేకుంటే కఠిన శిక్షకు అర్హులు అవుతారు. పరలోకాన్ని తిరస్కరించే పక్షంలో తమ అలవాట్లు, అభిరుచులు తమ నడవడికను మార్చుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే పరలోకం లేకుంటే లెక్క తీసుకోవడమూ లేదు. లెక్కతీసుకోవడం లేకుంటే శిక్షా లేదు.

ఈనాడు ముస్లిములు పరలోకాన్ని విశ్వసిస్తారు. కాని పాపాలు కూడా చేస్తున్నారు. నమాజ్ చేయడం లేదు. జకాత్ చెల్లించడం లేదు. అన్ని రకాల పాపాలు చేస్తున్నారు. ఇది పరలోకాన్ని విశ్వసించడం కాదు. పైగా ఆఖిరత్‌ను తిరస్కరించడం అవుతుంది. లేదా వీరు పరలోకాన్ని అర్థం చేసుకోలేదని అనుకోవలసి ఉంటుంది.

31 – 36 వాక్యాలు

పరలోకంలో అందరికీ సాఫల్యం లభించదు. భయభక్తులు గలవారు (ముత్తఖీలు) మాత్రమే సాఫల్యం పొందుతారు. అల్లాహ్‌కు భయపడేవారు, ఐదుపూటలా నమాజు చేసేవారు, పాపాలు చేయనివారు ముత్తఖీలు. ప్రతి మనిషీ తాను ముత్తఖీ అవునో కాదో చూసుకోవాలి. అతడు ఒక ముత్తఖీ అని అతడి హృదయం సాక్ష్యమిస్తే సంతోషకరమయిన విషయం. లేనిపక్షంలో అతడు మరణించిన తర్వాత నరకంలో పడవేయబడతానని, అక్కడ బాధాకరమైన, గుణపాఠం అయిన శిక్ష లభిస్తుందని భయపడాలి.

رَّبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ لَا
يَمْلِكُوْنَ مِنْهُ خِطَابًا ۚ﴿37﴾
يَوْمَ يَقُوْمُ الرُّوْحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا ۙ لَّا يَتَكَلَّمُوْنَ
اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿38﴾
ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ
مَاٰبًا ﴿39﴾
اِنَّآ اَنْذَرْنٰكُمْ عَذَابًا قَرِيْبًا ۚۖ يَّوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ
مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ وَيَقُوْلُ الْكٰفِرُ يٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ
تُرٰبًا ﴿40﴾ 2 ع 10 2

(37) భూమి, ఆకాశాలలో ఇంకా వాటి మధ్యగల అన్ని వస్తువుల యజమాని, అపార కృపాశీలుడు అయిన అతడి (అల్లాహ్)తో మాట్లాడే ధైర్యం ఎవ్వరికీ ఉండదు. (38) జి(బ్రయీల్ మరియు ఇతర దూతలు (బానిసల్లాగా) బారులు తీరి నిలబడిన రోజున ఎవ్వరూ పన్నెత్తి పలుకలేరు. కాని 'కరుణామయుడు' (అల్లాహ్) అనుమతించినవారు, అదీ సత్యాన్ని పలికినవారు తప్ప. (39) ఆ రోజు రావడం తథ్యం. కనుక కోరిన వారు తమ (ప్రభువు వరకు చేరే మార్గాన్ని అవలంబించాలి. (40) నిస్సందేహంగా మేము అతి త్వరలో రానున్న ఆ శిక్ష గురించి మీ అందర్నీ హెచ్చరించాము. ఆ రోజు (ప్రతి మనిషీ తాను ముందుగా పంపిన తన కర్మలను చూస్తాడు. తిరస్కారి, "అయ్యో! నేను మట్టినయినా అయివుంటే (తిరిగి (బతికింపబడకపోతే) బాగుండేదే" అని అంటాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 79. అన్ నాజిఆత్ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 46 ఆయత్‌లు, రెండు రుకూలు ఉన్నాయి.

తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులు ఇహలోక జీవితానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తారు. పరలోక జీవితాన్ని తిరస్కరిస్తారు. దానికి ఎటువంటి ప్రాముఖ్యతను ఇవ్వరు.

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : "పరలోకానికి గొప్ప ప్రాముఖ్యత ఉంది" దాన్ని ఒక ఉదాహరణతో వివరించారు – "దైవసాక్షి! పరలోకం ఒక సముద్రం అయితే ప్రపంచం దాని ముందు చేతి వ్రేలు ముంచగా దానికి తగిలిన ఒక నీటి బొట్టు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5101).

## 79. అన్ నాజిఆత్

**ఆయత్‌లు : 46** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) (తిరస్కారుల శరీరంలో) మునకవేసి, ఆత్మను కఠినంగా వెలికితీసే దూతల సాక్షి! (2) విశ్వాసి ఆత్మను మృదువుగా తీసే ఆ దూతల సాక్షి!
(3) భూమ్యాకాశాలలో తేలియాడుతూ ఉండే ఆ దూతల సాక్షి! (4) ఇంకా ఆజ్ఞాపాలనలో ముందంజవేసే ఆ దూతల సాక్షి! (5) ఇంకా తమ ప్రభువు ఆజ్ఞతో అన్ని వ్యవహారాలను ఆచరణలో పెట్టే ఆ దూతల సాక్షి! (6) సృష్టి యావత్తూ దద్దరిల్లిపోయే ఆ రోజు గురించి భయపడండి. (7) దాని తర్వాత మరో కంపన వస్తుంది. (8) ఎన్ని హృదయాలు ఆ రోజున కంపిస్తూ ఉంటాయో! (9) వారి చూపులు వాలిపోయి ఉంటాయి. (10) (బ్రతికింపబడి) "నిజంగానే మొదటి స్థితికి త్రిప్పిపంపబడతామా'' అని తిరస్కారులు అంటారు. (11) మేము కుళ్ళి కృశించిన ఎముకలు అయిపోయినపుడు కూడానా! (12) ఈ తిరిగి రావడం అయితే చాలా నష్టకరమే అవుతుంది.
(13) నిశ్చయంగా అది ఒక గద్దింపు
(14) ఒక్కసారిగా అందరూ హష్‌ర్ మైదానంలో గుమిగూడుతారు.

رُكُوْعَاتُهَا 2 — سُوْرَةُ النّٰزِعٰتِ مَكِّيَّةٌ 79 — اٰيَاتُهَا 46

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالنّٰزِعٰتِ غَرْقًا ﴿1﴾ وَّالنّٰشِطٰتِ نَشْطًا ﴿2﴾
وَّالسّٰبِحٰتِ سَبْحًا ﴿3﴾ فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿4﴾
فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿5﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿6﴾
تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿7﴾ قُلُوْبٌ يَّوْمَئِذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿8﴾
اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿9﴾
يَقُوْلُوْنَ ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِى الْحَافِرَةِ ﴿10﴾
ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿11﴾
قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿12﴾
فَاِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿13﴾
فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿14﴾

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿15﴾

اِذْ نَادٰىهُ رَبُّهٗ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿16﴾

اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿17﴾

فَقُلْ هَلْ لَّكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى ﴿18﴾

وَاَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿19﴾

فَاَرٰىهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ﴿20﴾

فَكَذَّبَ وَعَصٰى ﴿21﴾

ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿22﴾

فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿23﴾

فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ﴿24﴾

فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ وَالْاُوْلٰى ﴿25﴾

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿26﴾ ع 1 26 3

ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَآءُ بَنٰىهَا ﴿27﴾

رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ﴿28﴾

(15) మూసా వృత్తాంతానికి సంబంధించిన వార్త మీకు అందిందా? (16) అతడి ప్రభువు అతన్ని తూర్‌కొండపైకివి లిచినపుడు( 17)ఫిరౌన్‌వ ద్దకు వెళ్ళు. వాడు తలబిరుసయిపోయాడు. (18) (కుఫ్ర్ షిర్కుల నుండి) పరిశుద్ధుడవు కాగోరుతున్నావా? అని అడుగు. (19) నీవు నీ ప్రభువుకు భయపడ సాగేలా నీ ప్రభువు వైపునకు నీకు దారిచూపనా? (20) తర్వాత మూసా అతడికి అతి పెద్ద అద్భుతాన్ని చూపాడు. (21) అయితే వాడు తిరస్కరించాడు. అవిధేయత చూపాడు. (22) వెన్ను చూపి వెళ్ళిపోయాడు. (కల్లోలం వ్యాప్తిచేసే) ప్రయత్నం చేయసాగాడు. (23) తర్వాత అతడు ప్రజలను ప్రోగుచేసి పిలిచాడు. (24) నేనే మీకు అందరికన్నా పెద్ద దేవుడ్ని అన్నాడు. (25) అందుకే అల్లాహ్ అతడ్ని ఇహపరాలలో శిక్షకు పట్టుకున్నాడు.

(26) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌కు భయపడే వానికి ఈ సంఘటనలో గుణపాఠం లభిస్తుంది.

(27) మిమ్మల్ని పుట్టించడం కష్టమైన కార్యమా లేక ఆకాశాన్నా? దాన్ని అల్లాహ్ సృష్టించాడు.

(28) దాని కప్పును పైకి ఎత్తుగా చేశాడు. ఇంకా దాన్ని అన్ని విధాలుగా చక్కబర్చాడు.

1 – 14 వాక్యాల వివరణలు

అంతిమ దినాన్ని ఏర్పాటు చేయడం అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం కష్టం కాదు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో గాలి మబ్బులు చలించి వరదలు తుఫానులు పుట్టించినట్లే అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో ఇస్రాఫీల్ శంఖం ఊదగానే ఖియామత్ ఏర్పడుతుంది.

శంఖం మూడుసార్లు ఊదబడుతుంది. మొదటిసారి శంఖం ఊదగానే అందరూ స్పృహ తప్పిపోతారు. రెండవసారి ఊదినప్పుడు అందరూ మరణిస్తారు. మూడవసారి ఊదినప్పుడు అందరూ సజీవులయి హష్ర్ మైదానంలో లెక్కలు ఇవ్వడానికి తరలి వస్తారు.

15 – 26 వాక్యాల

హజ్రత్ మూసా మరియు ఫిరౌన్‌ల ముక్తసరి వృత్తాంతాన్ని వివరించి, ప్రవక్తను ధిక్కరించినందుకు కపటోపాయాలతో అతడ్ని ఓడించ ప్రయత్నించినందుకు ఫిరౌన్ పర్యవసానం అనుభవించాడని ప్రజల్ని హెచ్చరించడం జరిగింది. ఇతరులకు ఇందులో గొప్ప గుణపాఠం ఉంది.

وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿29﴾
وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا ﴿30﴾
أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿31﴾
وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ﴿32﴾
مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿33﴾
فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَىٰ ﴿34﴾
يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ مَا سَعَىٰ ﴿35﴾
وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ ﴿36﴾
فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿37﴾
وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿38﴾
فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿39﴾
وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿40﴾
فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿41﴾
يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ﴿42﴾
فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَاهَا ﴿43﴾
إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَاهَا ﴿44﴾
إِنَّمَا أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَاهَا ﴿45﴾
كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿46﴾ ع 2 20 4

(29) దాని రాత్రిని చీకటిగా చేశాడు. దాని పగలును తీశాడు. (30) ఆ తర్వాత భూమిని పరిచాడు. (31) దాని నుండి నీరు, పచ్చిక పుట్టించాడు. (32) పర్వతాలను దానిపై (గుంజలుగా) పాతాడు. (33) ఇవన్నీ మీకు, మీ పశువులకు మేలయినవి. (34) అన్నింటికన్నా పెద్ద ఉపద్రవం (ఖియామత్) వచ్చి పడినప్పుడు (35) ఆ రోజున మనిషి (ప్రపంచంలో) తన కర్మలను గుర్తు చేసుకుంటాడు. (36) మరియు నరకం ప్రేక్షకుల ఎదుట హాజరు పర్చబడుతుంది. (37) అప్పుడు తలబిరుసుతనంతో ధిక్కరించిన వాడు (38) ప్రాపంచిక జీవితమే ముఖ్యమని తలచిన వాడి (39) నివాసం నరకం అవుతుంది. (40) తన ప్రభువు ఎదుట నిలబడేందుకు భయపడేవాడు, తన మనస్సును కోర్కెల నుండి నిగ్రహించుకునేవాడు (41) అయితే అతని నివాసం స్వర్గం అవుతుంది. (42) ఓ ప్రవక్తా! ఖియామత్ గురించి, అది ఎప్పుడు వస్తుంది? అని ప్రజలు అడుగుతారు. (43) దాని సమయం గురించి తెలియ జేయడం నీ పని కాదు. (44) దాని గురించి నీ ప్రభువుకు మాత్రమే తెలుసు. (45) ఖియామత్ గురించి భయపడే ప్రతి ఒక్కడినీ హెచ్చరించడమే నీ పని. (46) వారు దీనిని చూసుకున్నప్పుడు, ప్రపంచంలో కేవలం ఒక సాయంత్రమో, ఒక ఉదయమో (అంటే కొద్దిసేపు) ఉన్నామని భావిస్తారు.

27 – 46 వాక్యాల వివరణ

ప్రళయదినం (ఖియామత్) సంభవించినప్పుడు ఎవరైతే ప్రపంచంలో దైవాన్ని ధిక్కరించారో, ప్రాపంచిక సుఖాలను లక్ష్యంగా చేసుకున్నారో, ఇంకా ఎవరయితే తన ప్రభువు ఎదుట నిలబడవలసి ఉందని భయపడ్డారో ఇంకా మనోకాంక్షలను త్యజించారో అన్న ప్రాతిపదికన మానవుడి శాశ్వత జీవితాన్ని గురించి తీర్పు జరుగుతుంది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 80. అబస సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 42 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి. ఈ సూరా అవతరణా కాలంలో, ఒకసారి దైవప్రవక్త (స) ఖురైష్ సర్దారులకు ధర్మబోధ చేస్తూ ఉన్నారు. అంతలోనే అక్కడకు అబ్దుల్లా బిన్ ఉమ్మె మక్తూమ్ (రజి) అనే అంధుడైన సహాబీ వచ్చారు. ఆయన "దైవప్రవక్తా! అల్లాహ్ మీకు నేర్పిన దాని నుండి నాకూ నేర్పండి" అన్నారు. దైవప్రవక్త (స)కు అటువంటి సందర్భంలో ఒక అంధుడయిన వ్యక్తి అక్కడకు రావడం, అసహనానికి కారణమయింది. ఆయన (స) అతడ్ని పట్టించుకోలేదు. ఆ సందర్భంలో ఈ ఆయత్‌లు అవతరించబడ్డాయి. (సునన్ తిర్మిజీ, తఫ్సీర్ సూరయె అబస్ – హ.నెం. 3331, అల్లామా అల్ బానీ దీనిని ప్రామాణిక హదీసుగా ఖరారు చేశారు).

సత్య వచనాన్ని వినడం, అర్థం చేసుకోగోరిన వానికి హితబోధ లభిస్తుంది. సత్య వచనం వినడానికి, అర్థం చేసుకోవడానికి సిద్ధపడని వ్యక్తికి హితబోధ లభించదు. అంధుడు అయిన అబ్దుల్లా బిన్ ఉమ్మె మక్తూమ్ సాధారణ వ్యక్తి, అంధుడు. కాని ఆయన హృదయంలో దైవభీతి ఉంది. సత్యం పట్ల కాంక్ష ఉంది. సత్యాన్ని తెలుసుకుని దాని ప్రకారం ఆచరించాలన్న కోరిక ఉంది. కనుక అల్లాహ్, దైవప్రవక్త (స) తో, నీవు ఆ పేదవాడు, అంధుడు అయిన వ్యక్తి వైపు సావధానుడవు కమ్ము, నీ ప్రచారం, హితబోధ వల్ల ఆ వ్యక్తికి తప్పక లాభం చేకూరుతుంది. ఎందుకంటే అతడు సత్యాన్ని అంగీకరించగోరుతున్నాడు. ఇంకా పెద్ద పెద్ద అమీర్లు, సర్దార్ల కోసం సమయాన్ని వెచ్చించినందువల్ల ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. ఎందుకంటే వారు సత్యాన్ని అంగీకరించగోరటం లేదు.

## 80. అబస

**ఆయత్‌లు : 42** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) (ముహమ్మద్) అసహనం చెందారు. ముఖం త్రిప్పుకున్నారు. (2) ఆయన వద్దకు ఒక అంధుడు వచ్చాడని (3) బహుశా అతడు (అంధుడు) తనను సంస్కరించుకుంటాడేమో. నీకేమి తెలుసు. (4) లేక హితబోధను వింటే, ఆ హితబోధ అతనికి ప్రయోజనం చేకూరుస్తుందేమో (5) ఇంకా అశ్రద్ధతో వ్యవహరించే వ్యక్తి (సర్దారు) (6) నీవు అతడి వెంట పడ్డావు. (7) వాస్తవానికి నీపై ఎటువంటి బాధ్యత లేదు. (8) అతడు తనను సంస్కరించుకొనకపోతే

اٰيَاتُهَا 42 سُوْرَةُ عَبَسَ مَكِّيَّةٌ 80 رُكُوْعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

عَبَسَ وَتَوَلّٰىٓ ۙ﴿1﴾ اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ۭ﴿2﴾ وَمَا
يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ يَزَّكّٰىٓ ۙ﴿3﴾ اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ
الذِّكْرٰى ۭ﴿4﴾ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى ۙ﴿5﴾ فَاَنْتَ لَهٗ
تَصَدّٰى ۭ﴿6﴾ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ۭ﴿7﴾ وَاَمَّا
مَنْ جَآءَكَ يَسْعٰى ۙ﴿8﴾

وَهُوَ يَخۡشٰى ﴿9﴾ فَاَنۡتَ عَنۡهُ تَلَهّٰى ﴿10﴾ كَلَّاۤ
اِنَّهَا تَذۡكِرَةٌ ﴿11﴾ فَمَنۡ شَآءَ ذَكَرَهٗ ﴿12﴾ فِىۡ
صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ﴿13﴾ مَّرۡفُوۡعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿14﴾
بِاَيۡدِىۡ سَفَرَةٍ ﴿15﴾ كِرَامٍۢ بَرَرَةٍ ﴿16﴾ قُتِلَ
الۡاِنۡسَانُ مَاۤ اَكۡفَرَهٗ ﴿17﴾ مِنۡ اَىِّ شَىۡءٍ خَلَقَهٗ
﴿18﴾ مِنۡ نُّطۡفَةٍ ؕ خَلَقَهٗ فَقَدَّرَهٗ ﴿19﴾ ثُمَّ
السَّبِيۡلَ يَسَّرَهٗ ﴿20﴾ ثُمَّ اَمَاتَهٗ فَاَقۡبَرَهٗ ﴿21﴾
ثُمَّ اِذَا شَآءَ اَنۡشَرَهٗ ﴿22﴾ كَلَّا لَمَّا يَقۡضِ مَاۤ
اَمَرَهٗ ﴿23﴾

(9) నీ దగ్గరకు ఆసక్తిగా వచ్చే వ్యక్తి పట్ల (10) దైవభీతి కూడా ఉన్న వ్యక్తి పట్ల నీవు అశ్రద్ధ చూపుతున్నావు. (11) చూడు! ఈ ఖుర్ఆన్ ఒక హితబోధ (12) కోరినవారు దీన్ని స్వీకరించవచ్చు. (13) ఖుర్ఆన్ ఎటువంటి పవిత్రమయిన సహీఫాలలో ఉంచబడిందంటే (14) అవి ఉన్నత స్థాయికి చెందినవి, పవిత్రమైనవీను. (15) వ్రాసేవారి చేత (16) గౌరవనీయులు పుణ్యశీలురు అయినవారు (17) ఈ మనిషి పాడుగాను, ఎంతటి కృతఘ్నుడు (18) అతడ్ని అల్లాహ్ ఏ వస్తువుతో సృష్టించాడు? (19) ఒక్క వీర్య బిందువుతో అతడ్ని పుట్టించాడు. ఇంకా అతడి కోసం సక్రమమయిన విధానం ఏర్పరిచాడు. (20) ఇంకా అతడి కోసం మార్గాన్ని సులభం చేశాడు. (21) తిరిగి అతడికి మరణాన్ని ఇచ్చాడు. గోరీలోకి చేర్చాడు. (22) ఇంకా తాను కోరినపుడు తిరిగి లేపి నిలబెడతాడు.

فَلۡيَنۡظُرِ الۡاِنۡسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖۤ ﴿24﴾

(23) ఎంతమాత్రం కాదు! దైవం అతడికి ఇచ్చిన ఆదేశం ప్రకారం అతడు ఆచరించలేదు. (24) ఇక మనిషి కాస్త తన ఆహారంపై దృష్టి సారించాలి.

اَنَّا صَبَبۡنَا الۡمَآءَ صَبًّا ﴿25﴾ ثُمَّ شَقَقۡنَا

(25) మేము బాగా నీరు కురిపించాము.

الۡاَرۡضَ شَقًّا ﴿26﴾ فَاَنۡۢبَتۡنَا فِيۡهَا حَبًّا ﴿27﴾

(26) తర్వాత మేము భూమిని బాగా చీల్చాము. (27) ఇంకా అందులో పంటలు పండించాము.

وَّعِنَبًا وَّقَضۡبًا ﴿28﴾ وَّزَيۡتُوۡنًا وَّنَخۡلًا ﴿29﴾
وَّحَدَآٮِٕقَ غُلۡبًا ﴿30﴾ وَّفَاكِهَةً وَّاَبًّا ﴿31﴾
مَّتَاعًا لَّكُمۡ وَلِاَنۡعَامِكُمۡ ﴿32﴾ فَاِذَا جَآءَتِ
الصَّآخَّةُ ﴿33﴾

(28) ద్రాక్ష, కూరగాయలు, (29) జైతూన్ (ఆలివ్), ఖర్జూరం (30) దట్టమయిన తోటలు (31) పండ్లూ, మేత (32) ఇవన్నీ మీకు, మీ పాడి పశువుల ప్రయోజనం కోసం (33) ఇక చెవులను బద్దలు చేసే శబ్దం వినవచ్చినపుడు (శంఖం ఊద బడుతుంది).

يَوۡمَ يَفِرُّ الۡمَرۡءُ مِنۡ اَخِيۡهِ ﴿34﴾

(34) ఆ రోజున మనిషి తన సోదరుని నుండి

وَاُمِّهٖ وَاَبِيۡهِ ﴿35﴾ وَصَاحِبَتِهٖ وَبَنِيۡهِ ﴿36﴾

(35) ఇంకా తన తల్లిదండ్రుల నుండి (36) మరియు తన భార్యాపిల్లల నుండి పారిపోతాడు.

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُّغْنِيْهِ ﴿37﴾
وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿38﴾ ضَاحِكَةٌ
مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿39﴾ وَوُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ
﴿40﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿41﴾ أُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ
الْفَجَرَةُ ﴿42﴾ ع 1 42 5

(37) ఆ రోజు ప్రతి ఒక్కరికీ ఎవరి తిప్పలు వారికి ఉంటాయి. (38) ఆ రోజు ఎన్నో ముఖాలు ప్రకాశిస్తాయి. (39) సంతోషం, సంతృప్తితో

(40) ఇంకా ఎన్నో వదనాలు ఆ రోజు దుమ్ము కొట్టుకుని ఉంటాయి (41) ఇంకా (ముఖాలు) మాడిపోయి ఉంటాయి. (42) ఇటువంటి వారే తిరస్కారులు, భ్రష్టులు. హద్దు మీరిన వారు.

1 – 42 వాక్యాలు

అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు. అంతిమ దినంనాడు శంఖనాదం ఎంత కఠోరంగా ఉంటుందంటే ప్రజల చెవులు చెవిటివి అయిపోతుంటాయి. భయ విహ్వలతతో ప్రతి మనిషీ కలవరం చెందుతాడు. ప్రతి వ్యక్తీ తన విముక్తి గురించి ఎంతగా ఆలోచనలో పడిపోతాడు అంటే తన సమీప బంధువుల్ని కూడా హషర్ మైదానంలో చూసి వారు తమను సహాయం కోరతారేమో, లేక తన ఇబ్బందిని మరింత పెంచుతారేమోనని వారికి దూరంగా పరుగుతీస్తాడు.

దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారని హ్రజత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : "ఖియామత్ రోజు మీరు చెప్పులు లేని కాళ్ళతో, నగ్న శరీరాలతో సమీకరించబడతారు." హ్రజత్ ఆయిషా (ర.అన్హా) అడిగారు, "మాలో ప్రతి ఒక్కరూ ఇతరుల సతర్ (కప్పిఉంచవలసిన శరీరభాగాలు) చూస్తారా?" ఆయన (స) జవాబిచ్చారు, "లేదు, ఎందుకంటే ఆ రోజు ప్రతి మనిషి ఎంతగా చింతాక్రాంతుడయి ఉంటాడు అంటే అతడికి ఇతరుల వంక చూసే అవకాశమే ఉండదు." (తిర్మిజీ)

ఆ రోజున ప్రజలు రెండు భాగాలుగా విభజించబడతారు. పుణ్యశీలురయిన వారు, పరలోక ప్రభువుచే స్వర్గానికి అర్హులుగా ప్రకటించబడ్డ వారి ముఖాలు సంతోషంతో వెలిగిపోతూ ఉంటాయి. పరమ ప్రభువు చేత నరకం ప్రసాదించబడినవారు. దురదృష్టవంతులు అయినవారి ముఖాలు విచారం, నిరాశల కారణంగా కళతప్పి, నల్లబడి ఉంటాయి. తిరస్కారం, ధిక్కారం, హద్దుమీరినతనంతో జీవితం గడిపిన వారికి పశ్చాత్తాపం చెందకుండా అదే స్థితిలో చావు వారిని కబళించిన వారికి ఈ దుర్దశ పడుతుంది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 81. అత్ తక్వీర్ సూరా పరిచయం

ఇది మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 29 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : "ఖియామత్ దినాన్ని కళ్ళారా చూడగోరిన వ్యక్తి, సూరతుల్ తక్వీర్, సూర ఇన్‌ఫితార్ మరియు సూర ఇన్‌షిఖాఖ్ పఠించాలి." (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్, అహ్మద్, తిర్మిజి)

ఈ సూరాలో ఖియామత్ దృశ్యాన్ని వర్ణించడం జరిగింది. దాని తర్వాత, అప్పుడు ప్రతి మనిషికీ తాను ఏమి తీసుకువచ్చాడో స్వయంగా తెలిసిపోతుంది. తన వెంట సత్కర్మలు తెచ్చుకుంటే అతని కోసం స్వర్గం ఉంది. దుష్కర్మలు గనక తెచ్చుకుంటే నరకం అతడి కోసం ఉందని తెలియజేసి ఆలోచించుకునే అవకాశం అతడికే ఇవ్వబడింది. సజీవంగా పూడ్చిపెట్టబడిన బాలికను, ఏ నేరంపై తను చంపబడింది అని అడగబడినప్పుడు ఈ ముక్తసరి ఆయత్‌లో రెండు పెద్ద వ్యాసాలు వివరించబడ్డాయి. ఒకటి, అరేబియా వారికి, అజ్ఞానం వారిని నైతిక పతనం అంచు వరకూ చేర్చిందని, వారు తమ సంతానాన్ని సజీవంగా పూడ్చిపెడుతున్నారని పై అనాగరిక ధోరణిని, అజ్ఞాన పోకడని మంచి పనిగా భావిస్తూ దానినే అనుసరిస్తున్నారని చెప్పబడింది.

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఇలా అన్నారు – "అజ్ఞాన కాలాన్ని గుర్తు చేసుకుంటే ఏడుపు వస్తుంది. ఎందుకంటే కన్న తండ్రి అమాయకురాలయిన చిన్నారి కుమార్తెను ఏదో వంకతో ఇంటికి దూరంగా నిర్మానుష్య ప్రదేశానికి తీసుకువెళతాడు. అక్కడ గొయ్యి త్రవ్వసాగుతాడు. త్రవ్వుతున్నప్పుడు గోతిలోని మట్టి తండ్రి బట్టలకు, ముఖానికి అంటిన మట్టిని ఆ అమాయిక బాలిక తుడుస్తూ పోతుంది. ఆ పిల్ల గొయ్యి ప్రక్కనే నిలబడింది. తండ్రి ఆ గోతిని ఎందుకు త్రవ్వుతున్నాడో ఆ అమాయకురాలికి తెలియదు. త్రవ్విన తరువాత బలవంతంగా ఆ పిల్లను ఎత్తి గోతిలోకి నెట్టి పై నుండి మట్టి వేయనారంభిస్తాడు. ఆ అమ్మాయి ఏడుస్తూ దీనంగా తనను చంపవద్దని వేడుకుంటుంది. నాన్నా నన్ను చంపవద్దు. నాన్నా నన్ను రక్షించు. నాన్నా నేనేం నేరం చేశాను అంటూ విలపిస్తుంది. నిర్దయుడైన తండ్రి కూతురి గోడు వినిపించుకోడు. చిన్నారి బాలిక ఏడుపును, బాధను చూస్తూనే సజీవంగా పూడ్చివేస్తాడు. ఈ సంఘటనలో పరలోకం తప్పక సంభవిస్తుందనడానికి రుజువు ఉంది. సజీవంగా పూడ్చిపెట్టబడిన బాలికకు ఎక్కడ్నించయినా న్యాయం లభించాలి కదా, ఇంకా దౌర్జన్యం చేసిన దుష్టులకు శిక్ష లభించడానికి, నిరపరాధులు, అమాయకులు, బలహీనులకు న్యాయం లభించేందుకు ఏదన్నా సమయం రావాలి. మరి దుష్టులకు శిక్ష లభించాలి. బలహీనులకు న్యాయం లభించాల్సిందే.

సజీవంగా పూడ్చిపెట్టబడిన బాలిక పిర్యాదును ఈ ప్రపంచంలో వినేవాడు ఎవరూ లేకపోయారు. తండ్రికి ఆ పని చేయడంలో సిగ్గువేయడంగానీ, కుటుంబంలో అందుకు ఆక్షేపించేవారుగానీ లేరు. అమాయకురాలయిన పిల్ల ప్రాణం ఎందుకు తీశావని సమాజంలో ప్రశ్నించే వారే లేరు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో పరలోకమే చివరి ఆశ. అక్కడ అల్లాహ్ తప్పక న్యాయం చేస్తాడు. ఆ దుష్టుడ్ని అమాయకురాలు, నిరపరాధి అయిన ఆ బాలిక ప్రాణం ఎందుకు తీశావని గద్దిస్తాడు. దుష్టుల్ని పట్టుకుంటాడు. కఠినాతి కఠినమైన శిక్ష విధిస్తాడు.

ఈ ప్రపంచంలో కోట్లాది మందిపై దౌర్జన్యం జరిగింది. ఈ లోకంలో వారికి న్యాయం లభించలేదు. కారణమేమిటంటే దుష్టుడే పాలకుడయ్యాడు. గనుక దుష్టుడి నుండి న్యాయం ఎలా ఆశించగలం? కనుక కోట్లాది మందికి ఈ లోకంలో న్యాయం లభించలేదు. వారికి పరలోకమే న్యాయం లభించగల స్థానం అని ఆశించవచ్చు. కాబట్టి పరలోకం తప్పక రావాలని, మంచి వారికి మంచి ప్రతిఫలం, దుష్టులకు కఠినాతి కఠిన శిక్ష లభించాలని మానవత కోరుతోంది.

## 81. సూర అత్ తక్వీర్

**ఆయత్‌లు : 29** **అవతరణ: మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) సూర్యుడు చుట్టివేయబడినప్పుడు (2) ఇంకా నక్షత్రాలు కాంతిహీనం అయినప్పుడు (3) మరియు పర్వతాలు నడిపించబడినప్పుడు (4) ఇంకా పదిమాసాల సూడి ఒంటెలు వాటి మానాన వదిలి వేయబడినప్పుడు (5) ఇంకా క్రూర జంతువులు ఒక చోటకు చేర్చబడినపుడు (6) ఇంకా సముద్రాలు, నదులు అగ్ని గుండాలుగా అయినపుడు (7) ఇంకా ఆత్మలు శరీరాలలోనికి ప్రవేశపెట్టబడినపుడు
(8) ఇంకా సజీవంగా పూడ్చిపెట్టబడిన బాలికను ప్రశ్నించడం జరిగినప్పుడు (9) ఆమె ఏ నేరానికి చంపబడిందీ? (10) ఇంకా కర్మల పత్రాలు తెరువబడినప్పుడు (11) ఇంకా ఆకాశపు తెర తొలగించబడినపుడు (12) ఇంకా నరకాగ్ని ప్రజ్వరిల్లజేయబడినప్పుడు (13) ఇంకా స్వర్గం దగ్గరగా తీసుకురాబడినపుడు (14) అప్పుడు ప్రతి ప్రాణీ తాను ఎటువంటి కర్మలను తీసుకువచ్చిందీ తెలిసిపోతుంది. (సత్కర్మ లేక దుష్కర్మ) (15) కనుక అదికాదు, నేను వెనక్కి జరిగే నక్షత్రాలపై ప్రమాణం చేస్తున్నాను.

آيَاتُهَا 29 سُورَةُ التَّكْوِيرِ مَكِّيَّةٌ 81 رُكُوعُهَا 1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿1﴾ وَإِذَا النُّجُومُ
انكَدَرَتْ ﴿2﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿3﴾
وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿4﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ﴿5﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿6﴾
وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿7﴾ وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ
سُئِلَتْ ﴿8﴾ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ﴿9﴾ وَإِذَا
الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿10﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ
﴿11﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿12﴾ وَإِذَا
الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿13﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا
أَحْضَرَتْ ﴿14﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿15﴾

الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿16﴾ وَالَّيْلِ اِذَا عَسْعَسَ
﴿17﴾ وَالصُّبْحِ اِذَا تَنَفَّسَ ﴿18﴾ اِنَّهٗ لَقَوْلُ
رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ﴿19﴾ ذِيْ قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي
الْعَرْشِ مَكِيْنٍ ﴿20﴾ مُّطَاعٍ ثَمَّ اَمِيْنٍ ﴿21﴾
وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُوْنٍ ﴿22﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ
بِالْاُفُقِ الْمُبِيْنِ ﴿23﴾ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ
بِضَنِيْنٍ ﴿24﴾

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ﴿25﴾ فَاَيْنَ
تَذْهَبُوْنَ ﴿26﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿27﴾
لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّسْتَقِيْمَ ﴿28﴾ وَمَا
تَشَآءُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿29﴾ ع 1 29 6

(16) చలించేవీ మాయమయిపోయేవి (17) రాత్రి సాక్షి! అది గతించినపుడు (18) పగలు సాక్షి! అది ప్రకాశవంతమయినపుడు (19) నిశ్చయంగా ఈ ఖుర్ఆన్ ఉన్నత స్థానపు దూత యొక్క సందేశం (20) ఆ దూత అపార శక్తిశాలి మరియు పీఠం కలవాని వద్ద గౌరవనీయుడు. (21) ఇంకా అతడు దూతలందరికీ నాయకుడు, విశ్వసనీయుడు అయిన హ(జ్రత్ జి(బ్రయీల్. (22) మక్కావాసులారా! మీ సహచరుడు అంటే (ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) పిచ్చివాడు కాదు. (23) ఆయన ఆకాశపు అంచున అతడ్ని అంటే దూతను చూశాడు.

(24) ఆయన అగోచరానికి సంబంధించిన ఆ జ్ఞానాన్ని ప్రజలకు అందజేసే విషయంలో పిసినారి కూడా కాడు. (25) ఇంకా ఇది శాపగ్రస్తుడయిన షైతాన్ వాణి అంతకన్నా కాదు. (26) మరి మీరు ఎటు పోతున్నారు? (27) ఇదయితే సకల లోకాలకు ఒక హితబోధ (28) మీలో నుండి తిన్నని మార్గంపై నడవగోరే వారికోసం. (29) సకల లోక ప్రభువు కోరనంత వరకు మీరు కోరినంత మాత్రాన ఏమీ జరుగదు.

1 – 21 వాక్యాలు

అజ్ఞాన కాలంలో వారు ఎలాంటి జీవితం గడిపారంటే అమాయకురాలు, నిర్దోషి అయిన బాలికను సజీవంగా పూడ్చిపెట్టేవారు. దీనినిబట్టి ఆ రోజులలో బాధితులు, బలహీనులు మరియు పేదలపై ఇంకా ఎంత జులుం జరిగేదో అంచనా వేయగలరు. అజ్ఞాన కాలం మానవ జీవితపు కాళరాత్రి. కారు చీకట్లలో మానవత్వం మ్రగ్గుతూ ఉండేది. ముక్కుతూ మూల్గుతూ ఉండేది. అల్లాహ్ తన దాక్షిణ్యంతో తిరస్కారపు రాత్రిని తొలగించి ఇస్లాం శుభోదయాన్ని తెచ్చాడు. ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేశాడు. ఇక ప్రజలు ఖుర్ఆన్‌ను హత్తుకుని, దాని ఆదేశాలను అమలు పరచసాగితే వారి జీవితం సుఖశాంతులతో నిండిపోతుంది. దాని బదులు చాలామంది ఖుర్ఆన్‌ను ప్రవక్తనూ తిరస్కరించారు. అల్లాహ్ అజ్ఞానపు రాత్రిని తొలగించి ఇస్లాం ఉదయాన్ని తెచ్చాడు. ఉదయం సూర్యుడు ఉదయించినప్పుడు కళ్ళున్నవారు ఉదయపు వెలుగులో అన్ని వస్తువులూ చూడనారంభిస్తారు. అంధులు కబోదులు అయినవారు ఉదయపు వెలుగులోనూ చూడలేరు. రాత్రి చీకటి, ఉదయపు వెలుగు రెండూ వారికి సమానమే. మంచివారు కేవలం చీకటి అయిన కారణంగా దారి తప్పుతున్నారు. ఇస్లాం వెలుగును పొందగానే సత్యాన్ని హత్తుకున్నారు. ముస్లిం (విధేయు)లు అయిపోయారు. చెడ్డవారు, మనోకాంక్షల దాసులు అలవాట్లు, విధానాలు, ఆచార వ్యవహారాలకు బానిసలయినవారు మంకుపట్టు, ధిక్కారం కలవారు ఇస్లాం వెలుగుతో ఏ విధమయిన లబ్ధినీ పొందలేకపోయారు. వారు ఖుర్ఆన్‌నూ, దైవప్రవక్తనూ తిరస్కరించారు.

22 – 29 వాక్యాలు

ఖురైష్ ప్రజలారా! ఖియామత్ దినం గురించి మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్న ఖుర్ఆన్‌ను ఒక వాస్తవంగా గ్రహించండి. అందుకోసం ఏర్పాటు చేయండి. ఇది దైవంచే అవతరించబడిన వాణి. అది హజ్రత్ జిబ్రయీల్ ద్వారా ప్రవక్త (స)పై అవతరింపజేయబడింది. జిబ్రయీల్ అల్లాహ్‌కు అతి సమీపంలో ఉంటారు. బలవంతుడు, దైవదూతలందరికీ నాయకుడు. విశ్వసనీయుడు. మీరు గనుక మంత్రగాళ్ళ జాలవిద్యగా, కవుల కవనంగా భావించి దాన్ని తిరస్కరిస్తే గుర్తుంచుకోండి. మీరు దైవానికి గాని, దైవప్రవక్తకు గానీ, ఎలాంటి నష్టం కలిగించలేరు. పైగా మీ వినాశాన్నే కొని తెచ్చుకుంటున్నారు. మరో విషయం కూడా గుర్తుంచుకోండి. ఖుర్ఆన్‌ను విశ్వసించే సద్బుద్ధి, సత్యాన్ని కోరేవారు, సత్యాన్ని గౌరవించేవారికే అల్లాహ్ కలిగిస్తాడు. సత్యాన్ని స్వీకరించగోరని వారికి, సత్య తిరస్కారులకు అల్లాహ్ సద్బుద్ధిని ప్రసాదించడు. ఇది అల్లాహ్ సంప్రదాయం. ఆయన విధానం.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 82. అల్ ఇన్‌ఫితార్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 19 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి.

ఇంతకు మునుపటి సూరాలోనూ, ఈ సూరాలోనూ పరలోకం గురించిన ప్రస్తావన వచ్చింది. సూరయె తక్వీర్‌లో ఖుర్‌ఆన్‌ను రుజువుగా పేర్కొనబడింది. ఇది దైవవాణి అనీ, ఇది అల్లాహ్ తరఫున పవిత్రుడు, విశ్వసనీయుడు, దూత అయిన హ(జత్ జి(బయీల్ ద్వారా, సత్యవంతుడూ, అమీన్ అయిన హ(జత్ ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లంపై అవతరించిన వాణి. ఈ వాణి మిమ్మల్ని పరలోకం కోసం సన్నాహం వైపు ఆహ్వానిస్తుంది. మీ విశ్వాసాన్ని ఆచరణను సక్రమంగా ఉంచుకుంటే సాఫల్యం చెందగలరు అని చెబుతూంది.

కాని తిరస్కారులు బహుదైవారాధకులు ఖుర్‌ఆన్‌ను మంత్రగాళ్ళ జాల విద్య అనీ, కవుల కవనం అనీ అంటూ తిరస్కరించారు. దైవవాణిలో – మంత్రగాడి మాటల్లో తేడాను గ్రహించలేని వారు రాత్రి, పగలులోనూ తేడాను గ్రహించలేరు. వాస్తవానికి రాత్రిలోను పగలులోనూ చాలా పెద్ద తేడా ఉంది. రాత్రి చీకటిగా ఉంటే పగలు వెలుగుతో నిండి ఉంటుంది. అదేవిధంగా కుఫ్ర్ (తిరస్కారం) లో ఇస్లాం (విధేయత)లో పెద్ద తేడా ఉంది. సూరయె ఇన్‌ఫితార్‌లో ఆఖిరత్‌కు రుజువు ఎలా ఉందంటే, అల్లాహ్ మానవుణ్ని ప్రాణులలో అత్యున్నత ప్రాణిగా పుట్టించాడు. మానవుడు వర్షంలో పుట్టే పురుగులలాంటి వాడు కాడు. అడవిలో తిరుగాడే జంతువుల వంటి వాడు కాడు. మనిషి. ఆకాశంలో ఎగిరే పక్షుల లాంటి వాడు కాదు. అల్లాహ్ సృష్టించిన 18 వేల రకాల ప్రాణులలో మనిషి అందరికన్నా ఉన్నతుడు, శ్రేష్ఠుడు. అంతేకాదు దైవదూతలకన్నా ఉన్నత స్థానం కలవాడు. అల్లాహ్ తర్వాత, అందరికన్నా గొప్ప స్థానం మానవుడిది. మానవుడికి అపారమైన శక్తినీ, బలాన్నీ ఇచ్చాడు అల్లాహ్. జ్ఞానం బుద్ధి, కళ్ళూ, చెవులూ, వగైరా మానవుడికి ఇన్ని యోగ్యతలు ఇన్ని శక్తులు, వరాలతో అనుగ్రహించిన అల్లాహ్ మానవుడ్ని తానిచ్చిన అనుగ్రహాల లెక్క చెప్పమని అడుగడా? లెక్కలు తీసుకోవడానికే కిరామన్, కాతిబీన్ అనే దూతల్ని అల్లాహ్ మానవుడి వెంట ఉంచాడు. ఒక దూత సత్కర్మల్ని లిఖిస్తే, మరో దూత దుష్కర్మల్ని వ్రాసి ఉంచుతాడు. లెక్క తీసుకోవడానికి మనపై పర్యవేక్షకులు నియమించబడివున్నారు. మన కర్మల రికార్డు ఉంచబడుతోంది. మనం ఆఖిరత్ పట్ల ఏమారి ఉండకూడదు.

## 82. అల్ ఇన్‌ఫితార్

**ఆయత్‌లు : 19** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఆకాశం చీలిపోయినప్పుడు (2) నక్షత్రాలు చెల్లాచెదరైనప్పుడు (3) సముద్రాలు పొంగిపోయినప్పుడు (4) గోరీలు తెరువబడినప్పుడు (5) ప్రతి మనిషీ తాను ముందుగా ఏమి పంపాడో, వెనుక ఏమి వదిలాడో తెలుసుకుంటాడు. (6) ఓ మనిషీ! ఏ వస్తువు నిన్ను దయామయుడైన అల్లాహ్ విషయంలో మోసంలో పడవేసింది? (7) ఆయనే కదా నిన్ను పుట్టించాడు, నీ అవయవాల్ని సక్రమం చేశాడు. (8) నిన్ను తగిన ఆకృతిలో రూపొందించాడు!? (9) కాని మీరు శిక్షా, బహుమానాలను తిరస్కరిస్తున్నారు. ఇది విచారకరం. (10) వాస్తవానికి మీపై పర్యవేక్షకులయిన దూతలు నియమించబడి ఉన్నారు. (11) వారి పేర్లు కిరామన్, కాతిబీన్. (12) వారు మీ ప్రతి పనినీ ఎరుగుదురు. (పుణ్యం చేస్తే పుణ్యం వ్రాస్తారు. పాపం చేస్తే పాపం వ్రాస్తారు.)

(13) నిశ్చయంగా పుణ్యశీలురు భాగ్యాలతో నిండిన స్వర్గంలో ఉంటారు. (14) చెడ్డవాళ్ళు నరకంలో ఉంటారు. (15) ప్రతిఫల దినాన అందులో ప్రవేశిస్తారు. (16) అందులో వారు ఎల్లకాలం దహించబడుతూ ఉంటారు. దాని నుండి వేరయిపోకుండా ఉంటారు. (17) ప్రతిఫలదినం గురించి నీకేం తెలుసు? (18) మరోసారి అడుగుతున్నాను. శిక్షా బహుమానాల రోజు గురించి నీకేమి తెలుసు? (19) ఆ రోజు ఎవరూ ఎవరికీ అక్కరకు రారు. తీర్పు కేవలం అల్లాహ్ చేతులలో ఉంటుంది. (అల్లాహ్ ఎవరికి నరకం నిర్ణయిస్తాడో ఆ తీర్పుని ఎవరూ మార్చలేరు).

آياتها 19 ‏ سورة الانفطار مكية 82 ‏ ركوعها 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا السَّمَآءُ انْفَطَرَتْ ﴿1﴾ وَاِذَا الْكَوَاكِبُ
انْتَثَرَتْ ﴿2﴾ وَاِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿3﴾ وَاِذَا
الْقُبُوْرُ بُعْثِرَتْ ﴿4﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
وَاَخَّرَتْ ﴿5﴾ يٰۤاَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ
الْكَرِيْمِ ﴿6﴾ الَّذِيْ خَلَقَكَ فَسَوّٰىكَ فَعَدَلَكَ
﴿7﴾ فِيْۤ اَيِّ صُوْرَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿8﴾

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُوْنَ بِالدِّيْنِ ﴿9﴾ وَاِنَّ عَلَيْكُمْ
لَحٰفِظِيْنَ ﴿10﴾ كِرَامًا كَاتِبِيْنَ ﴿11﴾ يَعْلَمُوْنَ
مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿12﴾ اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ﴿13﴾
وَاِنَّ الْفُجَّارَ لَفِيْ جَحِيْمٍ ﴿14﴾ يَّصْلَوْنَهَا يَوْمَ
الدِّيْنِ ﴿15﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِيْنَ ﴿16﴾
وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿17﴾ ثُمَّ مَآ
اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿18﴾

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ؕ وَالْاَمْرُ
يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ﴿19﴾ ع 1 19 7

1 – 19 వాక్యాలు

అంతిమదినాన అల్లాహ్ పుణ్యాత్ములు, పాపాత్ములతో ఒకే రకంగా వ్యవహరించడు. సత్కర్మలు చేసిన వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా సుఖంగా ఉంటారు. దుష్కర్మలు చేసిన వారిని అల్లాహ్ నరకంలో పడవేస్తాడు. అక్కడ వారు బాధాకరమయిన శిక్షలో మగ్గుతూ ఉంటారు. కొందరు ఔలియాల వసీలాతో లేక పెద్దల సిఫారసుతో మనం నరకబాధ నుండి తప్పించుకుంటాం అని భావిస్తారు. అయితే ఇది నిజం కాదు. ఎందుకంటే తీర్పుదిన యజమాని అల్లాహ్ మాత్రమే. సిఫారసుకు యజమాని కూడా అల్లాహ్‌యే. ఆయన అనుమతి లేనిదే ఎవరూ సిఫారసు చేయజాలరు. తీర్పుదినం నాడు సకల మానవులు, అందరు దూతలు, జిన్నులు అల్లాహ్ ఎదుట బారులు తీరి బానిసల్లాగా నిలబడి ఉంటారు. సిఫారసు చేయడం అటుంచి వారు మాట్లాడనూ లేరు. సిఫారసు కోసం అల్లాహ్ కొన్ని షరతులు పెట్టాడు : 1. సిఫారసుకు అల్లాహ్ అనుమతి ఇవ్వాలి. 2. అల్లాహ్ ఎవరిని చూపిస్తే అతడి గురించే సిఫారసు జరుగుతుంది. 3. సిఫారసు చేసేవాడు సత్యం పలకాలి.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 83. అల్ ముతఫ్ఫిఫీన్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 36 ఆయత్‌లు, 1 రుకూ ఉన్నాయి.

కొందరు దీనిని మక్కా సూరా అనీ, మరికొందరు మదనీ సూరా అని అంటారు. మరి కొందరి అభిప్రాయంలో మక్కా మరియు మదీనాల మధ్య అవతరించింది. దీని అవతరణా కాలం గురించిన ఉల్లేఖనం ఇలా ఉంది. దైవప్రవక్త (స) మదీనాకు విచ్చేసినప్పుడు తూకాలు కొలతల విషయంలో మదీనా వారు పరమ నికృష్టులు. అందువల్ల అల్లాహ్ ఈ సూరాను అవతరింపజేశాడు. దీని తర్వాత వారు తూకాలు కొలతలను సరిచేసుకున్నారు. (ఇబ్ను మాజా – హ.నెం. 2223)

అంటే ఇచ్చి పుచ్చుకోవడంలో వేర్వేరు కొలతలు ఉంచుకోవడం, తూకాలు కొలతలలో తక్కువ చేయడం అతి పెద్ద నైతిక రుగ్మత. దాని ఫలితం ధర్మం, పరలోకంలో వినాశం. ఒక హదీసులో ఉంది. "తూకాలు కొలతలలో తక్కువ చేసే జాతిపై కరువులు, దుర్మార్గులయిన పాలకుల పాలనను విధించడం జరుగుతుంది. (ఇబ్నుమాజ : హ.నెం. 4019)

దీని చర్చనీయాంశం కూడ పరలోకమే. మొదటి 6 ఆయత్‌లలో ఈ సర్వసాధారణమైన అధర్మాన్ని పట్టుకోవడం, అభిశంసించడం జరిగింది. వ్యాపారులు ఇతరుల నుండి తీసుకోవడంలో తూకంతో కొలతతో పూర్తిగా తీసుకునేవారు. ఇతరులకు ఇవ్వవలసి వస్తే మాత్రం తూకంలో కొలతలో తక్కువచేసి ఇచ్చేవారు. ఈ రుగ్మత చాలామందిలో వ్యాపించి ఉంది. సమాజంలోని అనేక రుగ్మతలలో ఒకటి అయిన ఈ రుగ్మతను ఉదాహరణగా తీసుకొని, ఇది పరలోకాన్ని విస్మరించిన ఫలితం అని చెప్పబడింది. ఒకరోజు దైవం ఎదుట హాజరు కావలసివుందని, ఒక్కొక్క పైసాకు లెక్క చెప్పవలసి ఉందని చెప్పబడింది. ప్రజలలో బాధ్యతా భావం కలగనంత వరకు వారు తమ వ్యవహారాలలో సక్రమత, విశ్వసనీయ విధానం అవలంబించడం సాధ్యం కాదు. ఈ విధంగా నైతికతతో పరలోక విశ్వాసానికి గల సంబంధాన్ని ప్రభావ పూరితంగా, మనోరంజకంగా స్పష్టం చేసిన తర్వాత ఆయత్ 1 నుండి 17 వరకూ, దుర్నడత గలవారి కర్మలు మొదటే నేర ప్రవృత్తి గలవారి రిజిష్టరులో నమోదు అవుతున్నాయి. అంటే నరకవాసుల రిజిష్టరులో నమోదు అవుతున్నాయి. ఇంకా పరలోకంలో వారు వినాశాన్ని ఎదుర్కోవలసి ఉందనే విషయం తెలియజేయబడింది.

తిరిగి 18 నుండి 28 ఆయత్‌ల వరకు పుణ్యాత్ముల చక్కని పర్యవసానం వివరించబడింది. సూరయె ఇన్‌ఫితార్‌లో మంచివారి – చెడ్డవారి విభజన ఉంటే ముతఫ్ఫిఫీన్‌లో దాని వివరణ ఉంది.

ఈ సూరాలో పరలోకం కోసం ఇలా రుజువు ఇవ్వబడింది. మానవుడు స్వభావ రీత్యా న్యాయాన్ని ప్రేమిస్తాడు. అతడి పట్ల ఎవరైనా అన్యాయంగా ప్రవర్తిస్తే అతడు తీవ్రంగా అయిష్టత ప్రదర్శిస్తాడు. కాబట్టి న్యాయం మనిషి యొక్క మనోవాణి. మనిషి న్యాయం కావాలని కోరతాడు. ఈ ప్రపంచంలో

చాలామంది న్యాయం కోసం తపిస్తున్నారు. కాని న్యాయం లభించడం లేదు. అందుచేత అక్కడ అందరికీ న్యాయం లభించడానికి పరలోకం తప్పనిసరిగా కావాల్సిందే. అల్లాహ్ న్యాయపీఠం అధిరోహిస్తాడు. బలహీనులు, జులుంకు గురయిన వారికి న్యాయం చేకూరుస్తాడు.

## 83. అల్ ముతఫ్ఫిఫీన్

**ఆయత్‌లు : 36** **అవతరణ : మక్కాలో**

آياتها 36 — 83 سُورَةُ الْمُطَفِّفِيْنَ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعُهَا 1

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ﴿1﴾ الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى
النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ﴿2﴾ وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ
وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ﴿3﴾ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ
اَنَّهُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿4﴾ لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿5﴾
يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿6﴾ كَلَّآ
اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ﴿7﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ
مَا سِجِّيْنٌ ﴿8﴾ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿9﴾ وَيْلٌ
يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿10﴾

(1) (తూకాలు, కొలతలలో) తక్కువ చేసేవారికి వినాశం ఉంది. (2) ప్రజల నుండి వారు కొలిచి తీసుకునేటప్పుడు పూర్తిగా తీసుకుంటారు. (3) ఇతరులకు కొలిచి లేక తూచి ఇచ్చేటప్పుడు మాత్రం కొంత తక్కువ ఇస్తారు. (4) మరణించిన తర్వాత తిరిగి లేపబడతామని వారు భావించడం లేదా? (5) ఖియామత్ నాటి పెద్ద దినం గురించి (6) ఆ రోజు ప్రజలందరూ సకల లోకాల ప్రభువు ఎదుట నిలబడతారు.

(7) నిస్సందేహంగా దుర్మార్గుల కర్మల పత్రం సిజ్జీన్‌లో ఉంది. (సిజ్జీన్ అంటే నరకంలో పోయేవారి పేర్లు వ్రాయబడి ఉండే కార్యాలయం) (8) సిజ్జీన్ అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా?(9) ఇదయితే వ్రాయబడి ఉన్న పుస్తకం (10) ఆ రోజు, ధిక్కరించే వారికి మూడుతుంది.

1 – 6 వాక్యాలు

వీరి పరిస్థితిపై విచారం కలుగుతుంది. వీరు తమకు ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగకూడదని తలపోస్తారు. కాని వారు ఇతరులతో వ్యవహరించేటప్పుడు మాత్రం వారికి అన్యాయం చేస్తారు. ఇతరుల ఇండ్లలో దూరి దొంగతనం చేసేవాడు. ఇతరులు తన ఇంటిలో దొంగతనం చేయాలని ఎంతమాత్రం కోరడు. ఒక హంతకుడు ఇతరుల్ని హత్య చేస్తాడు. తన తండ్రినిగానీ, కొడుకునేగానీ ఇతరులు హత్య చేయడాన్ని ఎంతమాత్రం సహించలేడు. ఇతరులను రేప్‌చేసే ఒక రేపిష్టు ఇతరులు తన సోదరినో, కూతురినో రేప్ చేయడం సహించలేడు. ఇటువంటి పనులు, ఇటువంటి చర్యలు పరలోకంపై విశ్వాసం లేనివారు చేస్తారు.

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿11﴾ وَمَا
يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿12﴾ إِذَا تُتْلَىٰ
عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿13﴾
كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿14﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّمَحْجُوبُونَ ﴿15﴾

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ ﴿16﴾ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿17﴾ كَلَّا إِنَّ
كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿18﴾ وَمَا أَدْرَاكَ
مَا عِلِّيُّونَ ﴿19﴾ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿20﴾
يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿21﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي
نَعِيمٍ ﴿22﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ﴿23﴾
تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿24﴾

(11) అంటే న్యాయం లభించే దినాన్ని ధిక్కరించే వారు (12) ఇంకా ఆ దినాన్ని హద్దుమీరి పోయినవాడు, దుష్కర్మలు చేసేవాడు మాత్రమే తిరస్కరిస్తాడు. (13) వాడికి మా ఆయత్‌లు (వాక్యాలు) వినిపించబడినప్పుడు ఇవన్నీ గతించి పోయిన వారి కథలు అని అంటారు.

(14) ఎంతమాత్రం కాదు! (అంటే ఖుర్ఆన్ కథలు, సంగతుల గ్రంథం కాదు). అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారి హృదయాలకు వారి దుష్కర్మల తుప్పు పూర్తిగా అంటింది. (15) ఎంతమాత్రం కాదు. నిస్సందేహంగా ఆ రోజు వారు తమ ప్రభువు దర్శన భాగ్యం కోల్పోతారు. (16) ఇక వారు నరకంలోనికి త్రోయబడతారు. (17) మరి మీరు ధిక్కరించిన విషయం ఇదే అని వారితో చెప్పబడుతుంది.

(18) నిస్సందేహంగా పుణ్యాత్ముల కర్మల పత్రం ఇల్లియ్యీన్‌లో ఉంది (స్వర్గవాసుల కార్యాలయం) (19) ఇల్లియ్యీన్ అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? (20) వ్రాయబడిన ఒక కార్యాలయం (21) అత్యంత సమీపంగా ఉండే దూతలు దాన్ని పర్యవేక్షిస్తుంటారు. (22) నిస్సందేహంగా పుణ్యాత్ములు గొప్ప సుఖాలలో హాయిగా ఉంటారు. (23) వైభవోపేతమయిన పీఠాలపై కూర్చుని ఉండి వీక్షిస్తుంటారు. (24) వారి ముఖాలను బట్టియే నీవు మహాభాగ్యాల తాజాదనాన్ని తెలుసుకుంటావు.

7 – 17 వాక్యాలు

తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులు పాపాన్ని పుణ్యాన్ని ఒక్కటిగానే భావించేవారు. పుణ్యం చేసినాసరే. పాపం చేసినాసరే. శిక్షాబహుమానాలు, స్వర్గం, నరకం లెక్కాడొక్కా ఏమీ లేవు. ఒకవేళ పరలోకం వచ్చినా మాకు నష్టమేమి ఉండదు. మేము ఉన్నత వంశస్థులం, మాకు ఫలానా ఫలానా పెద్దల అండదండలున్నాయి – అదీ వారి ధీమా!

నిస్సందేహంగా దుష్కర్మలు చేసేవారి కర్మల పత్రం సిజ్జీన్‌లో ఉంది. అంటే పాపాలు చేసేవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. వారు తప్పించుకునే మార్గం ఏదీ లేదు. ఎందుకంటే పాపాలు చేసేవారి పేర్లు నరకంలోకి వెళ్ళేవారి కార్యాలయంలో వ్రాయబడతాయి. నరక బాధ నుండి తప్పించుకోగోరితే పుణ్యాలు చెయ్యండి. అల్లాహ్ హక్కునూ, అతడి దాసుల హక్కునూ చెల్లించండి.

يُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِيْقٍ مَّخْتُوْمٍ ۙ﴿25﴾ خِتٰمُهٗ مِسْكٌ ؕ
وَفِيْ ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ ؕ﴿26﴾
وَمِزَاجُهٗ مِنْ تَسْنِيْمٍ ۙ﴿27﴾ عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا
الْمُقَرَّبُوْنَ ؕ﴿28﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا كَانُوْا
مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَضْحَكُوْنَ ۖ﴿29﴾ وَاِذَا
مَرُّوْا بِهِمْ يَتَغَامَزُوْنَ ۖ﴿30﴾ وَاِذَا انْقَلَبُوْٓا
اِلٰٓى اَهْلِهِمُ انْقَلَبُوْا فَكِهِيْنَ ۖ﴿31﴾ وَاِذَا
رَاَوْهُمْ قَالُوْٓا اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّوْنَ ۙ﴿32﴾ وَمَآ
اُرْسِلُوْا عَلَيْهِمْ حٰفِظِيْنَ ؕ﴿33﴾ فَالْيَوْمَ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُوْنَ ۙ﴿34﴾
عَلَى الْاَرَآئِكِ ۙ يَنْظُرُوْنَ ؕ﴿35﴾ هَلْ ثُوِّبَ
الْكُفَّارُ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿36﴾ ع 1 36 8

(25) వారికి సీలువేయబడిన స్వచ్ఛమయిన మధువు త్రాపబడుతుంది. (26) దాని సువాసన కస్తూరి సువాసన. ఇతరులను అధిగమించగోరే వారు దాన్ని పొందే ప్రయత్నం చేయాలి. (27) ఇంకా అది తస్నీమ్‌తో కలపబడి ఉంటుంది. (28) తస్నీమ్ ఉన్నతమయిన స్థానంపై ఉన్న బహుచక్కని వూట. దీన్నుండి దైవానికి అత్యంత సమీపదాసులు త్రాగుతారు. (29) నిశ్చయంగా తప్పులు చేసేవారు ఇహలోకంలో విశ్వాసులను హేళన చేసేవారు. (30) వారి ముందు నుండి వెళ్ళేటప్పుడు ఈసడింపుతో సైగలు చేసేవారు. (31) ఇంకా తమ ఇండ్లకు మరలేటప్పుడు విర్రవీగుతూ మరలేవారు. (32) ఇంకా ఆ విశ్వాసులను చూసినపుడు 'వీరు మార్గభ్రష్టులు' అనేవారు. (33) వాస్తవానికి వారు వీరిపై పర్యవేక్షకులు కారుకదా! (34) ఈనాడు విశ్వాసులు తిరస్కారులను చూసి నవ్వుతారు. (35) మరియు వైభవోపేతమైన పీఠాలపై కూర్చుని ఉండి వారి పరిస్థితిని చూస్తూ ఉంటారు. (తిరస్కారులు నరకంలో మాడిపోతూ ఉంటారు). (36) చివరికి తిరస్కారులకు వారి కర్మల ప్రతిఫలం పూర్తిగా లభించింది.

18 – 28 వాక్యాలు

ప్రజలారా! ఏమన్నా పొందగోరితే స్వర్గాన్ని పొందే ప్రయత్నం చేయండి. విశ్వాసంలో పుణ్యకార్యాలు చేయడంలో, ఒకరినొకరు మించిపోయే ప్రయత్నం చెయ్యండి. అల్లాహ్ హక్కును చెల్లించకపోవడం, నమాజ్‌లకు ఎగనామం పెట్టడం, ప్రజల హక్కులను కబళించడం, తూకాలు కొలతలలో తక్కువ చేయడం. ప్రజలపై జులుం, విశ్వాస ఘాతుకం. సాటిసోదరుల హక్కులు చెల్లించకపోవడం వగైరా పనులు చేయ ప్రయత్నించకండి. ఈ చర్య మిమ్మల్ని ఇహపరాలలో నాశనం చేస్తుంది అని అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌లలో హితబోధ చేస్తున్నాడు.

29 – 36 వాక్యాలు

పుణ్యాలు చేసిన వారు స్వర్గంలో చేరుకుంటారు. కొందరు జీవితంలో పాపాలు చేస్తూ తాము కూడా స్వర్గానికి పోతామని భావిస్తుంటారు. ఈ అభిప్రాయం తప్పు. వారు మోసంలో ఉన్నారు. స్వర్గంలో వెళ్ళాలన్న కోరిక ఉంటే అల్లాహ్ హక్కును నెరవేర్చండి. నమాజ్ చేయండి అల్లాహ్ దాసుల హక్కులు చెల్లించండి. నిశ్చయంగా స్వర్గానికి పోతారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 84. అల్ ఇన్‌షిఖాఖ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 25 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

మక్కా జీవిత ఆరంభకాలంలో అవతరించిన సూరా ఇది. దైవప్రవక్త (స) మక్కావాసులకు ఖియామత్ వచ్చే వార్తను వినిపిస్తుండగా తిరస్కారులు దాన్ని కఠినంగా తిరస్కరించసాగారు. ఈ సూరాలోని చర్చనీయాంశం ఆఖిరత్ (పరలోకం). అది శిక్షా, బహుమానాల కోసం వస్తుంది. పాపం, పుణ్యంలో విచక్షణ కోసం వస్తుంది. ఈ ప్రపంచంలో పుణ్యాత్ములు, పాపాత్ములు అందరూ ఉన్నారు. కాని పరలోకంలో అలా జరుగదు. మంచివారు, చెడ్డవారు వేర్వేరుగా అయిపోతారు.

మంచివారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తే, చెడ్డవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. ఆయత్ 6 నుండి 19 వరకు మనిషి తన ప్రమేయం ఉన్నా లేకపోయినా తన ప్రభువు ఎదుట హాజరయ్యే గమ్యం వైపునకు తనకు యిష్టం ఉన్నా లేకపోయినా సాగిపోతున్నాడు అని తెలియజేయబడింది. మానవులు రెండు భాగాలుగా విడిపోతారు. కర్మల పత్రాలు కుడి చేతిలో ఇవ్వబడిన వారు సాఫల్యం పొందుతారు. స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. ఎడమచేతికి కర్మల పత్రాలు ఇవ్వబడినవారు విఫలురవుతారు. నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. ఎలాగయినా మరణం వస్తే బాగుండునని వారు కోరుకుంటారు. కాని అది రాదు. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : "నరకం కోరికలతో కప్పబడింది. స్వర్గం అవాంఛనీయమైన ఇష్టంలేని వస్తువులతో కప్పబడింది." ఈనాటి మానవుడు కోర్కెల సాధనలో జీవితం గడుపుతున్నాడు. నరకానికి వెళ్ళే దారివైపు పోతున్నాడు. పరలోక చింతనతో సత్కార్యాలు చేయడం స్వర్గం వైపునకు వెళ్ళేమార్గం.

## 84. అల్ ఇన్‌షిఖాఖ్

**ఆయత్‌లు : 25** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఆకాశం బ్రద్దలయినప్పుడు (2) మరియు అది తన ప్రభువు ఆజ్ఞను శిరసావహించినప్పుడు. ఇంకా తన ప్రభువు ఆజ్ఞకు తల ఒగ్గటం దానికి వాజిబ్ కూడా. (3) ఇంకా భూమి చదునుగా చేయబడినప్పుడు (4) ఇంకా దాని లోపల ఉన్నదంతా బయటకు విసిరివేసి పూర్తిగా ఖాళీ అయిపోతుంది. (5) తన ప్రభువు ఆదేశాన్ని పాటిస్తుంది. తన ప్రభువు ఆదేశాన్ని పాటించడమే దానికి తగినది.

آيَاتُهَا 25 | 84 سُوْرَةُ الْاِنْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ | رُكُوْعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا السَّمَآءُ انْشَقَّتْ ۙ ﴿1﴾

وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۙ ﴿2﴾

وَاِذَا الْاَرْضُ مُدَّتْ ۙ ﴿3﴾

وَاَلْقَتْ مَا فِيْهَا وَتَخَلَّتْ ۙ ﴿4﴾

وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ؕ ﴿5﴾

يٰۤاَيُّهَا الۡاِنۡسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلٰى رَبِّكَ كَدۡحًا
فَمُلٰقِيۡهِ‌ۚ ﴿6﴾
فَاَمَّا مَنۡ اُوۡتِىَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيۡنِهٖ ۙ ﴿7﴾ فَسَوۡفَ
يُحَاسَبُ حِسَابًا يَّسِيۡرًا ۙ ﴿8﴾ وَّيَنۡقَلِبُ اِلٰٓى
اَهۡلِهٖ مَسۡرُوۡرًا ﴿9﴾ وَاَمَّا مَنۡ اُوۡتِىَ كِتٰبَهٗ وَرَآءَ
ظَهۡرِهٖ ۙ ﴿10﴾ فَسَوۡفَ يَدۡعُوۡا ثُبُوۡرًا ۙ ﴿11﴾
وَّيَصۡلٰى سَعِيۡرًا ؕ ﴿12﴾ اِنَّهٗ كَانَ فِىۡۤ اَهۡلِهٖ
مَسۡرُوۡرًا ؕ ﴿13﴾ اِنَّهٗ ظَنَّ اَنۡ لَّنۡ يَّحُوۡرَ ۛۚ ﴿14﴾
بَلٰٓى ۛۚ اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ بِهٖ بَصِيۡرًا ﴿15﴾ فَلَاۤ اُقۡسِمُ
بِالشَّفَقِ ۙ ﴿16﴾ وَالَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ ۙ ﴿17﴾
وَالۡقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ۙ ﴿18﴾ لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَنۡ
طَبَقٍ ؕ ﴿19﴾ فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ۙ ﴿20﴾ وَاِذَا
قُرِئَ عَلَيۡهِمُ الۡقُرۡاٰنُ لَا يَسۡجُدُوۡنَ ؕ السجدة ﴿21﴾

السجدة 13

(6) ఓ మనిషీ! నీవు నిరంతరాయంగా నీ ప్రభువు వైపుగా సాగిపోతున్నావు. ఇంకా ఆయనను ఒకానొక రోజు కలవనున్నావు. (7) ఇక కర్మల పత్రాలు కుడి చేతికి ఇవ్వబడిన వారు (8) వారితో సులభంగా లెక్క తీసుకోబడుతుంది. (9) ఇంకా అతడు తన ఇంటివారి వైపు సంతోషంతో వస్తాడు. (10) ఇంకా కర్మల పత్రాలు వీపు వెనుక నుండి ఇవ్వబడినవాడు అంటే, ఎడమ చేతికి ఇవ్వబడిన వాడు (11) తన చావును పిలుస్తాడు. (12) వాడు నరకంలో వేయబడతాడు. (13) ఇతడు తన ఇంటివారితో సుఖభోగాలలో ఉన్నాడు. (14) తాను ప్రభువు ఎదుటకు వెళ్ళవలసిన పనే లేదని భావించేవాడు. (15) ఎందుకు వెళ్ళడు? వాస్తవానికి అతడి ప్రభువు అతడ్ని చూస్తూనే ఉన్నాడు.

(16) లేదు, సాయంత్రపు ఎండసాక్షిగా! (17) ఇంకా రాత్రి మరియు అది ప్రోగు చేసుకునే వస్తువుల సాక్షిగా (18) చంద్రుని సాక్షిగా పరిపూర్ణం అయినపుడు (19) మీరు తప్పక ఒక స్థానం నుండి మరొక స్థానానికి అంచెల వారీగా చేరుకుంటారు. (20) వారికేమయింది? వారెందుకు విశ్వసించరు? (21) వారి ఎదుట ఖుర్ఆన్ పఠించబడినప్పుడు ఎందుకు సజ్దా చెయ్యరు?

1 – 15 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో మానవుడు క్రమక్రమంగా తన ప్రభువు వైపునకు ప్రయాణిస్తున్నాడని తెలుపబడింది. బాల్యం, యవ్వనం, తర్వాత వృద్ధాప్యం, తర్వాత మరణం. మరణం అంటే ప్రభువు దగ్గరకు వెళ్ళిపోవడం. తర్వాత అక్కడ దైవం లెక్క తీసుకుంటాడు. మానవులందరూ రెండు భాగాలుగా విభజించబడతారు. సద్గుణాలు కలవారి కర్మల పత్రాలు కుడిచేతికి ఇవ్వబడతాయి. వారు సఫలురు అవుతారు. దుర్గుణాలు కలవారి కర్మల పత్రాలు ఎడమ చేతికి ఇవ్వబడతాయి. వారు విఫలురు అవుతారు.

16 – 21 వాక్యాలు

తిరస్కారులు, ముష్రికులు పరలోకం సంభవించేది లేదని, మా లెక్క తీసుకునేవారు ఎవరూ లేరనీ, కనుక శిక్షా బహుమానాల ప్రసక్తే లేదని అనేవారు. జవాబుగా అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు :

| | |
|---|---|
| بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ﴿22﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ﴿23﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿24﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿25﴾ | (22) పైగా ఈ తిరస్కారులు అందుకు వ్యతిరేకంగా తిరస్కరిస్తున్నారు. (23) వీరు దాచేదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (24) ఓ ముహమ్మద్! (స) మీరు వారికి బాధాకరమయిన శిక్షను గురించి తెలియజేయండి. (25) అయితే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారికి ఎన్నటికీ తరగని ప్రతిఫలం ఉంది. |

1 25 9

తిరస్కారులారా! మీ ఈ అభిప్రాయం తప్పు. పరలోకం తప్పక వస్తుంది. పుణ్యశీలురు బహుమతికి అర్హులు. పాపులు శిక్షకు అర్హులు అవుతారు. పరలోకానికి రుజువులుగా సూర్యుడు అస్తమించిన తర్వాత ఆకాశంలో ఎర్రదనం వ్యాపించడం, రాత్రివేళకు మానవులు, పశువులు తమ తమ స్థానాలకు చేరుకోవడం, చంద్రుడు తిరిగి నెలవంకగా మారి తిరిగి క్రమంగా పెరిగిపోవడం, రాత్రి తర్వాత పగలు రావడం. అదేవిధంగా ప్రాపంచిక జీవితం తరువాత పరలోక జీవితం రావడమూ తప్పనిసరి. పరలోకం తప్పక వస్తుందని ఖుర్ఆన్ తెలియచేస్తోంది. ప్రజలు ఖుర్ఆన్ మాట సత్యమని తెలుసుకోవాలి. దాన్ని గౌరవించాలి. వారు గనక ఖుర్ఆన్ మాటపై శ్రద్ధ వహించకపోతే ఇహపరాలలో సర్వనాశనం అవుతారు.

22 – 25 వాక్యాలు

ఖుర్ఆన్ పరలోకం గురించి తెలియజేస్తోంది. ఈ విషయాన్ని తిరస్కరించినవారు నరకానికి అర్హులు అవుతారు. ఇంకా ఖుర్ఆన్‌ను సత్యమైనదిగా విశ్వసించి సదాచరణ చేసినవారు స్వర్గంలోకి వెళతారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 85. అల్ బురూజ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. 22 ఆయత్‌లు, 1 రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరా అవతరించబడిన కాలంలో తిరస్కారులు ముసల్మానులను సతాయిస్తున్నారు. ఇబ్బందులు కలిగిస్తున్నారు. విశ్వాసం నుండి మరల్చడానికి తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ సూరాలోని చర్చనీయాంశం తిరస్కారులు ముసల్మానులపై చేస్తున్న హింసా దౌర్జన్యాల దుష్పరిణామం నుండి హెచ్చరించడం. ఇంకా విశ్వాసులను ఓదార్చడం. వారు గనక ఆ దౌర్జన్యానికి బదులుగా విశ్వాసంపై నిలకడగా ఉంటే అందుకు అత్యుత్తమమయిన ప్రతిఫలం పుణ్యం లభిస్తాయి. అల్లాహ్ నిస్సందేహంగా దుర్మార్గులపై ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాడు.

**అస్‌హాబుల్ ఉఖ్‌దూద్ సంఘటన :**

పూర్వకాలంలో ఒక బాదుషా దగ్గర ఒక మాంత్రికుడు ఉండేవాడు. అతను ముసలివాడయిపోయి బాదుషాతో, నాకు ఒక చురుకయిన, తెలివితేటలు గల కుర్రవాణ్నివ్వు. వాడికి నేను మంత్రవిద్య నేర్పుతాను అన్నాడు. బాదుషా సరేనని ఒక తెలివిగల కుర్రాణ్ణి అతడికి అప్పగించాడు. ఆ కుర్రవాడు రోజూ మంత్ర విద్య నేర్చుకోవడానికి మాంత్రికుడి దగ్గరకు వెళుతూ ఉండేవాడు. దారిలో ఒక క్రైస్తవ పండితుడి (సన్యాసి) కుటీరం ఉంది. ఈ కుర్రాడు వస్తూపోతూ అతడి దగ్గరకూ వెళ్ళికూర్చునేవాడు. అతడి మాటలు వినేవాడు. అందులో తనకు నచ్చిన విషయాలను స్వీకరించేవాడు. ఇలా ఈ వ్యవహారం నడుస్తూ ఉంది. ఒకరోజు ఈ కుర్రవాడు వస్తుండగా దారిలో ఒక క్రూర మృగం అతడ్ని అడ్డగించింది. కుర్రవాడు ఆలోచించాడు. మాంత్రికుడు సత్యవంతుడో, క్రైస్తవ సన్యాసి సత్యవంతుడో ఇవాళ తెలుసుకుంటాను. అతడు ఒక రాయి ఆ మృగం మీద విసిరి ఇలా అన్నాడు, "ఓ అల్లాహ్! నీ దగ్గర క్రైస్తవ సన్యాసి వ్యవహారం, మాంత్రికుడి వ్యవహారం కన్నా ఉత్తమంగా, ఆమోదయోగ్యమూ అయితే ఈ జంతువుని చంపు. తద్వారా ప్రజల కోసం రాకపోకలు ఆరంభం కాగలవు. దారిలో ప్రయాణించడానికి ప్రజలకు ఎలాంటి ఇబ్బందీ కలుగదు." అంతే, ఆ క్రూరమృగం చచ్చిపోయింది. కుర్రాడు వెళ్ళి క్రైస్తవ సన్యాసికి ఈ విషయం తెలిపాడు. అందుకు ఆ సన్యాసి ఇలా అన్నాడు, "నాయనా! ఇప్పుడు నీవు ప్రజ్ఞాశాలిగా అనుగ్రహించబడ్డావు. నీవు తప్పక పరీక్షించబడతావు. కాని ఆ సమయంలో నా పేరు వెల్లడించకు."

ఆ కుర్రవాడిని అల్లాహ్ మహిమలు గల వానిగా చేశాడు. ఇతడు ఎవరయినా గ్రుడ్డివానిపై చేయివేసి నిమిరితే అతడికి కంటి చూపు తిరిగి వచ్చేది. కుష్టు, బొల్లి మచ్చల వారిపై చేత్తో నిమిరితే వారు సంపూర్ణ ఆరోగ్యవంతులయ్యేవారు. ఈ కుర్రవాడు రోగులకు ఒక షరతు పెట్టేవాడు. వారు అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తేనే వారికి చికిత్స చేసేవాడు. బాదుషా దర్బారులో ఒక అంధుడు ఉండేవాడు. అతడు కూడ అల్లాహ్‌ను విశ్వసించిన మీదట చికిత్స చేయించుకున్నాడు. గ్రుడ్డివానికి చూపు వచ్చింది. గ్రుడ్డివాడయిన

అతడు రాచ దర్బారులోకి వెళ్ళి అన్ని వస్తువులు చూడసాగాడు. బాదుషా అడిగాడు, నీవు గ్రుడ్డివాడవు కదా, ఎలా చూడగలుగుతున్నావు? "దైవం నాకు చూపును ప్రసాదించాడు" అని అతడు జవాబిచ్చాడు. "నేనే నీ దేవుణ్ని కదా?" అని బాదుషా అడిగాడు. అందుకు అతడు, "ఓ బాదుషా! నీవు నా దేవుడివి కావు. నీకూ నాకూ దైవం అల్లాహ్." బాదుషాకు తీవ్ర ఆగ్రహం కలిగి, "అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించు, నన్ను దేవుడ్నిగా చేసుకో" అన్నాడు. అందుకు అతడు అంగీకరించనందున అతడి తలను రంపంతో కోసి రెండు ముక్కలు చేశాడు.

ఇదేవిధంగా బాదుషా క్రైస్తవ సన్యాసిని అడిగాడు. నీ దేవుడు ఎవరు? అని. సన్యాసి "అల్లాహ్" అని చెప్పాడు. "అల్లాహ్‌ని తిరస్కరించి నా దైవత్వాన్ని అంగీకరించు. లేకుంటే నీ ప్రాణాలు తీస్తాను" అన్నాడు బాదుషా. సన్యాసి ఒప్పుకోలేదు. బాదుషా అతడ్ని రంపంతో శిరస్సు నుండి క్రిందివరకు రెండు భాగాలుగా చీల్చాడు.

బాదుషా సిపాయిలను, ఆ కుర్రవాణ్ని కొండ శిఖరంపైకి తీసుకు వెళ్ళండి. అల్లాహ్‌ని తిరస్కరించి నా దైవత్వాన్ని అంగీకరిస్తే వాపసు తీసుకురండి. ఒప్పుకోకపోతే పైనుండి త్రోసి చంపమని ఆజ్ఞాపించాడు. సిపాయీలు కుర్రవాణ్ని కొండ శిఖరంపైకి తీసుకువెళ్ళినప్పుడు, కుర్రవాడు వాళ్ళ మాటలకు ఒప్పుకోక పోయినందువల్ల వాళ్ళు అతడ్ని పైనుండి క్రిందకు తోసేయాలని భావించారు. కాని ఆ కుర్రవాడు "అల్లాహ్ నాకు సహాయం చెయ్యి" అని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించాడు. అల్లాహ్ అతడి ప్రార్థన ఆలకించాడు. కొండ బలంగా ఊగసాగింది. సిపాయీలందరూ కొండపై నుండి పడిపోయారు. కుర్రవాడు మాత్రం సురక్షితంగా బాదుషా దగ్గరకు వచ్చాడు. సిపాయిలేరి? అని అడగ్గా, అల్లాహ్ నాకు తోడ్పడ్డాడు. నీ సిపాయిలు కొండపైనుండి జారిపడి హతమయ్యారు అని చెప్పాడు.

బాదుషా తిరిగి కొందరు సిపాయిలను ఆజ్ఞాపించాడు. నడి సముద్రంలోకి తీసుకువెళ్ళి, నీ దేవుడు ఎవరు? అల్లాహ్? లేక బాదుషా? అని అడగండి. 'అల్లాహ్' అని గనక అంటే నడి సముద్రంలో ముంచెయ్యండి. లేక 'బాదుషా' అని గనక ఒప్పుకుంటే వాపసు తీసుకురండి. కుర్రవాడు 'నా దైవం అల్లాహ్' అని అంటే సిపాయిలు అతడ్ని సముద్రంలోకి విసిరివేయడానికి తయారయ్యారు. కుర్రవాడు అల్లాహ్‌ను "ఓ అల్లాహ్ నాకు తోడ్పడు. దుష్టుల దౌర్జన్యం నుండి కాపాడు" అని ప్రార్థించాడు. అల్లాహ్ వారి నావను తలక్రిందులు చేశాడు. సిపాయిలందరూ మునిగిపొయ్యారు. కుర్రవాడు దైవానుగ్రహం వల్ల క్షేమంగా బయటపడి తిరిగి బాదుషా దగ్గరకు వచ్చాడు. బాదుషా ఆశ్చర్యంగా, మళ్ళీ ఎలా బతికి బయటపడ్డావని ప్రశ్నించాడు. "అల్లాహ్ నన్ను కాపాడాడు" అని కుర్రవాడు బదులిచ్చాడు. తిరిగి కుర్రవాడే అన్నాడు, "నీవు ఏ విధంగాను నన్ను చంపలేవు, నేను చెప్పినట్లు చేస్తే నన్ను చంపగలవు. నన్ను చంపే మార్గం ఏమంటే ఒక విశాల మైదానంలో ప్రజలందర్నీ ప్రోగుచెయ్యి. "బిస్మిల్లాహి రబ్బుల్ గులామ్" (ఈ కుర్రవాడి దైవం పేరుతో) అంటూ నాపై బాణం వదులు." బాదుషా ఒక విశాల మైదానంలో అందర్నీ పిలిపించాడు. వేల సంఖ్యలో జనం వచ్చారు. కుర్రవాడ్ని ఒక చెట్టుపై వ్రేలాడదీశారు.

బిస్మిల్లాహి రబ్బుల్ గులాం (కుర్రవాడి దైవం అయిన అల్లాహ్ పేరుతో) అని పలికి బాదుషా కుర్రవాడిపై బాణం వేశాడు. బాణం కుర్రవాడి కణతకు తగిలింది. కుర్రవాడు తన చెయ్యి కణతపై ఉంచుకున్నాడు. అలా అతడి ప్రాణం పోయింది. ఈ దృశ్యాన్ని, అల్లాహ్ పేరు పలకడంలోని శుభాన్ని చూసిన ప్రజలు, "మేము కూడ కుర్రవాడి దైవాన్ని విశ్వసిస్తున్నాం" అని ప్రకటించారు. అంటే మా దైవం అల్లాహ్ మాత్రమే. బాదుషా కాదు. మైదానంలో ఉన్న వారంతా ముస్లిములయిపోయారు. అప్పుడు కొందరు చెప్పారు, "వీళ్ళు నీ దైవత్వాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు". అప్పుడు బాదుషా సిపాయిలను ఆజ్ఞాపించాడు. "కూడళ్ళ దగ్గర పెద్ద పెద్ద గోతులు తవ్వి అందులో భగ భగ మండే నిప్పులు వేయండి. నా దైవత్వాన్ని తిరస్కరించే వారిని అగ్నిలో సజీవంగా దహనం చేయండి. అల్లాహ్‌ను విశ్వసించిన వారంతా రాసాగారు. ఒక్కొక్కరుగా అగ్నిలో పడి మాడసాగారు. చివరకు ఒక స్త్రీ వచ్చింది. ఆమె ఒడిలో పాలుత్రాగే పసివాడు ఉన్నాడు. ఆమె భయపడసాగితే ఒడిలో ఉన్న ఆరు నెలల పసివాడు మాట్లాడసాగాడు. "అమ్మా! ఓర్పు వహించు. నీవు ధర్మంపై ఉన్నావు." ఆ విధంగా తల్లీ పిల్లవాడు అల్లాహ్ కోసం అగ్నిగుండంలో దూకేశారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5327).

## 85. అల్ బురూజ్

**ఆయత్‌లు : 22** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) దృఢమయిన బురుజులు గల ఆకాశం సాక్షిగా! (2) ఇంకా వాగ్దానం చెయ్యబడిన దినం సాక్షిగా! (3) మరియు హాజరు అయ్యేవాడి మరియు హాజరు చేయబడేదాని సాక్షిగా! (4) కందకం త్రవ్వేవారు సర్వనాశనం అయ్యారు. (5) అందులో భగ భగ మండే ఇంధనం గల అగ్ని ఉంది. (6) వారు వాటి అంచున కూర్చుని ఉన్నప్పుడు (7) విశ్వాసులపై జరుగుతున్న కఠిన చర్యను చూస్తూ ఉన్నారు.

آیاتها 22 — سُورَةُ الْبُرُوجِ 85 مَكِّيَّةٌ — رُكُوعُهَا 1

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الۡبُرُوۡجِ ۙ ﴿1﴾

وَالۡيَوۡمِ الۡمَوۡعُوۡدِ ۙ ﴿2﴾

وَشَاهِدٍ وَّمَشۡهُوۡدٍ ؕ ﴿3﴾

قُتِلَ اَصۡحٰبُ الۡاُخۡدُوۡدِ ۙ ﴿4﴾ النَّارِ ذَاتِ

الۡوَقُوۡدِ ۙ ﴿5﴾ اِذۡ هُمۡ عَلَيۡهَا قُعُوۡدٌ ۙ ﴿6﴾

وَّهُمۡ عَلٰى مَا يَفۡعَلُوۡنَ بِالۡمُؤۡمِنِيۡنَ شُهُوۡدٌ ؕ ﴿7﴾

1 – 7 వాక్యాలు

అస్‌హాబుల్ ఉఖ్‌దూద్ అంటే కందకం వాళ్ళు. యమన్‌కు చెందిన యూదు బాదుషా జూనవాస్ క్రీ.పూ. 523లో నజ్‌రాన్ క్రైస్తవులను మత విభేదం కారణంగా పెద్ద పెద్ద గోతులు తవ్వించి అందులో పెట్రోలులా మండే వస్తువును వేసి మంట రగిలించాడు. అల్లాహ్‌యే మా ప్రభువు అన్న వారందర్నీ మంటలలో సజీవంగా కాల్చివేశాడు. ఇలాగే విశ్వాసులకు పరీక్షలు ఎదురవుతాయి. సహనం వహించి, నిలకడగా ఉంటే ప్రపంచంలో విజయం సాధిస్తారు. పరలోకంలోనూ మోక్షం పొందుతారు.

وَمَا نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ
الْحَمِيْدِ ۙ ﴿8﴾ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ؕ ﴿9﴾ اِنَّ
الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ
يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ
الْحَرِيْقِ ﴿10﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ ؕ۬ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ؕ ﴿11﴾ اِنَّ بَطْشَ
رَبِّكَ لَشَدِيْدٌ ؕ ﴿12﴾ اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيْدُ ۚ
﴿13﴾ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الْوَدُوْدُ ۙ ﴿14﴾ ذُو الْعَرْشِ
الْمَجِيْدُ ۙ ﴿15﴾ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ ؕ ﴿16﴾ هَلْ
اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْجُنُوْدِ ۙ ﴿17﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ ؕ
﴿18﴾ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ تَكْذِيْبٍ ۙ ﴿19﴾
وَّاللّٰهُ مِنْ وَّرَآئِهِمْ مُّحِيْطٌ ۚ ﴿20﴾ بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ
مَّجِيْدٌ ۙ ﴿21﴾ فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ ۧ ﴿22﴾ ع 1 22 10

(8) విశ్వాసులు అత్యంత శక్తిశాలి, ప్రశంసనీయుడు అయిన అల్లాహ్‌ను విశ్వసించడం వారికి రుచించలేదు. (9) ఇంకా భూమ్యాకాశాలలో ఎవరి సార్వభౌమాధికారం అయితే ఉందో అన్ని విషయాలను తెలిసినవాడో (10) ఎవరయితే విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషులను కష్టాలపాలు చేసి, అందుకు పశ్చాత్తాపం ప్రకటించలేదో నిశ్చయంగా వారికి నరకంలో శిక్ష ఉంది. ఇంకా మంటల్లో కాల్చినందుకు కూడాను. (11) నిశ్చయంగా విశ్వసించి పుణ్యకార్యాలు చేసిన వారికి తోటలు ఉన్నాయి. వాటి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తున్నాయి. ఇదే గొప్ప విజయం. (12) నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు పట్టు చాలా గట్టిది. (13) మొదటిసారి పుట్టించేదీ ఆయనే. తిరిగి మరోసారి పుట్టించేదీ ఆయనే. (14) ఆయన గొప్ప క్షమాప్రదాత, అమితంగా ప్రేమించేవాడు. (15) ఆయన దైవపీఠానికి యజమాని, గొప్ప వైభవం కలవాడు. (16) తాను కోరింది చేసివేస్తాడు. (17) మీకు సైన్యాల సంగతిగానీ అందినదా? (18) ఫిరౌన్ మరియు సమూద్ సైన్యాల సంగతి (19) కాని, తిరస్కారులు ధిక్కారం కొనసాగించారు.

(20) అల్లాహ్ వారిని అన్ని వైపుల నుండి చుట్టుముట్టి ఉన్నాడు. (21) తిరస్కారులు ధిక్కరించినందువల్ల ఖుర్ఆన్‌కు ఏమీ నష్టం లేదు. అదొక ఘనత గల గ్రంథం (22) సురక్షితమైన చోట వ్రాయబడి ఉంది.

8 – 18 వాక్యాలు

మక్కా వారు సమూద్, ఫిరౌన్ జాతుల చరిత్ర గుర్తుచేసుకోవాలి. వారు విశ్వాసులను వేధించారు. బాధలు పెట్టారు. చివరకు అల్లాహ్ వారిని సర్వనాశనం చేశాడు. విశ్వాసులు సహనం పాటించినందువల్ల అల్లాహ్ వారికి ఇహపరాలలో విజయం ప్రసాదించాడు.

19 – 22 వాక్యాలు

తిరస్కారులు, ముష్రికులపై విచారం కలుగుతుంది. వారు నిరంతరం ఖుర్ఆన్‌ను దాని సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు. వాస్తవానికి ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం. దాని సందేశం సత్యసందేశం. ఖుర్ఆన్ కధాకాలక్షేపాల పుస్తకం కాదు. కవిత్వ గ్రంథమూ కాదు. అది హితబోధనిచ్చే గ్రంథం. దానితో ప్రయోజనం పొందాలి. దాని వచనానికి ప్రాముఖ్యత నివ్వాలి.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 86. అత్ తారిఖ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరణ, 17 ఆయత్‌లు, 1 రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. దైవప్రవక్త (స) మక్కా వారికి పరలోకం వస్తుందన్న వార్తను వినిపిస్తూ లెక్క చెప్పవలసి ఉంటుందన్న నమ్మకం కలిగిస్తున్నారు. ఆ సమయంలో ఈ సూరా అవతరింపజేయబడింది. తిరస్కారులు, ముష్రికులు ఈ సందేశాన్ని ఎగతాళి చేస్తూ పరలోకం ఎంతమాత్రం రాదు. లెక్కలు ఇవ్వవలసిన పనీ లేదు అన్నారు. జవాబుగా అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు – పరలోకం (అంతిమదినం) తప్పక వస్తుంది. లెక్కలు తీసుకోవడమూ తప్పక జరుగుతుంది. అందుకు రుజువుగా అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు – ఆకాశంలో మెరుస్తున్న నక్షత్రాల వంక చూడటం లేదా? ఈ నక్షత్రాలు కోట్లాదిగా ఉన్నాయి. ఆసలు ఇవి మనుష్యుల కర్మల వైపు చూస్తున్న కళ్ళు. ఇవి కాపలాదారులు. గూఢాచారులునూ. రాత్రి చీకటిలో మనిషి చీకట్లో తననెవ్వరూ చూడటం లేదని భావించి పాపం చేస్తాడు. అయితే అప్పుడు కోట్లాది నక్షత్రాలు అతడి వంక చూస్తుంటాయి. అంతిమ దినాన దైవ దర్బారులో ఓ అల్లాహ్! ఈ వ్యక్తి రాత్రి పాపం చేస్తూ ఉండగా మేము చూశామని సాక్ష్యమిస్తాయి.

లక్షలాది కోట్లాది సాక్ష్యాలు న్యాయస్థానంలో "ఓ అల్లాహ్! ఈ వ్యక్తి రాత్రి పాపం చేస్తుండగా చూశామని" సాక్ష్యమిస్తాయి. ఒక న్యాయస్థానంలో లక్షలాది సత్యవంతులయిన సాక్షులు సాక్ష్యం పలికితే నేరస్తుడు శిక్ష నుండి ఎలా తప్పించుకోగలడు? మరి రాత్రివేళ ఇంతమంది కావలి వాళ్ళు ఉంటే, పగలు ఎంతమంది కావలివాళ్ళు ఉంటారో అంచనా వెయ్యండి. ఇంకా కిరామన్, కాతిబీన్‌లను ప్రతి మనిషి వెంట ఉంచాడు అల్లాహ్. ఒక దూత పుణ్యాన్ని, మరొక దూత పాపాన్నీ వ్రాస్తున్నారు. ఇంకా మన కాళ్ళూ చేతులూ, కళ్ళూ చెవులు అన్నీ సాక్ష్యమిస్తాయి. మనం చేసిందంతా వివరిస్తాయి. మరి మనం పాపం చేసి శిక్ష నుండి ఎలా తప్పించుకోగలం? మనిషి వెనుక ఇంతమంది కావలివాళ్ళు గూఢాచారులూ నియమించడానికి గల కారణం. అంతిమదినాన అతడి సత్కర్మలకు బహుమానం, దుష్కర్మలకు శిక్షా ఇవ్వబడాలి.

మరణించిన తర్వాత మనిషిని అల్లాహ్ తిరిగి పుట్టించగలడు. అల్పమైన ఒక నీటి బిందువుతో, నడిచే, తిరిగేవాడు ఆలోచించే, అర్థం చేసుకునే వాడు, కారు, రైలు, విమానం వంటి వస్తువులు తయారుచేసే మనిషిని దైవం పుట్టించగలిగినప్పుడు చనిపోయిన ఒక మనిషిని తిరిగి పుట్టించడం అతడికి సాధ్యం కాదా? దైవం మనిషిని మొదటిసారి పుట్టించినప్పుడు రెండవసారి పుట్టించడం ఎందుకు సాధ్యం కాదు? నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మానవుడ్ని బ్రతికించగలడు. ఆయన గొప్ప శక్తిశాలి. అద్భుతాలను సృష్టించేవాడు. ఖుర్‌ఆన్ చెప్పిన విషయం నిర్ణయాత్మకమైనది. దైవం మానవుడ్ని తిరిగి బ్రతికిస్తాడు. లెక్క తీసుకుంటాడు. పుణ్యశీలి అయితే అతడికి స్వర్గం, పాపి అయితే నరకం లభిస్తాయి. అందుకు రుజువు ఇలా ఉంది. ఏ విధంగానయితే సముద్రపు నీరు ఆవిరిగా మారి పైకి వెళ్ళిపోతుందో తిరిగి వర్షంగా భూమిపైకి తిరిగి వచ్చేస్తుందో ఇదేవిధంగా మనిషి అల్లాహ్ వద్ద నుండి వచ్చాడు. తిరిగి

ఒకనాడు అల్లాహ్ దగ్గరకు వెళ్ళిపోతాడు. ఏ విధంగా భూమి చీల్చబడినప్పుడు మొక్క బయటికి వస్తుందో, ఇంకా భూమి విచ్చుకున్నప్పుడు నీటి వూట వెలువడుతుందో అదేవిధంగా ఒకరోజు వస్తుంది. భూమి చీల్చబడుతుంది. భూమిలో ప్రకంపనం జరిగినప్పుడు చనిపోయిన వారంతా బ్రతికించబడి భూమిలో నుండి బయటకు వస్తారు. అందుకోసమే భూమిని చీలిపొయ్యేదీ, చీలిక గలదీ అన్నారు.

ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం. అది సురక్షితమైన ప్రదేశం నుండి అవతరించిన గొప్ప గ్రంథం. ఖుర్ఆన్ పేర్కొంటున్న లెక్కల దినం, అంతిమ దినం రావటం తథ్యం. సుస్పష్టం నిర్ణయాత్మకం అయిన విషయం. దానిని పరిహాసంగా తలచకండి. మామూలు విషయంగా భావించకండి. అంతిమ దినం ప్రాముఖ్యాన్ని గుర్తించండి. దానిపట్ల శ్రద్ధ వహించండి. అందుకు తయారీ చేయండి. అంతిమదినాన్ని విశ్వసించండి. సదాచరణ చేయండి. దురాచరణ విడనాడండి. మీరు గనక ప్రపంచాన్ని గురించి మాత్రమే ఆలోచించి, అంతిమదినాన్ని (పరలోకాన్ని) మరచిపోతే నిస్సందేహంగా సర్వనాశనం అవుతారు.

## 86. అత్ తారిఖ్

**ఆయత్‌లు : 17** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) ఆకాశం సాక్షి! మరియు రాత్రిళ్ళు వచ్చే దాని సాక్షి! (2) రాత్రిళ్ళు వచ్చేవి ఏమిటో మీకు తెలుసా? (3) అవి మెరిసే నక్షత్రాలు (4) తనపై కావలివాడు లేని మనిషి ఎవరూ లేరు, అంటే ప్రతి ఒక్కరిపై ఒక కావలివాడు ఉన్నాడు. ఒక గూఢచారి వెన్నంటి ఉన్నాడు. (5) తాను ఏ వస్తువుతో పుట్టించబడ్డాడో మనిషి ఆలోచించాలి.(6) ఎగసిపడే నీటితో పుట్టించబడ్డాడు. (7) అది వెన్నెముక మరియు ప్రక్కటెముకల మధ్య నుండి వస్తుంది. (8) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అతడ్ని తిరిగి బ్రతికించే శక్తి గలవాడు. (9) ఏ రోజు మనసులలోని మర్మాలు పరిశీలించబడతాయో (10) అప్పుడు అతని వద్ద ఎటువంటి శక్తీ ఉండదు. సహాయం ఎవరూ చేయరు. (11) మరియు వర్షాన్ని కురిపించే ఆకాశం సాక్షి! (12) మరియు చీలిపోయే భూమి సాక్షి! (13) ఇది నిర్ణయాత్మక విషయం

رُكُوعُهَا 1 سُورَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ 86 آيَاتُهَا 17

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ۙ ﴿1﴾ وَمَاۤ اَدۡرٰىكَ مَا
الطَّارِقُ ۙ ﴿2﴾ النَّجۡمُ الثَّاقِبُ ۙ ﴿3﴾ اِنۡ كُلُّ
نَفۡسٍ لَّمَّا عَلَيۡهَا حَافِظٌ ؕ ﴿4﴾ فَلۡيَنۡظُرِ
الۡاِنۡسَانُ مِمَّ خُلِقَ ؕ ﴿5﴾
خُلِقَ مِنۡ مَّآءٍ دَافِقٍ ۙ ﴿6﴾ يَّخۡرُجُ مِنۡۢ بَيۡنِ
الصُّلۡبِ وَالتَّرَآئِبِ ؕ ﴿7﴾ اِنَّهٗ عَلٰى رَجۡعِهٖ لَقَادِرٌ ؕ
﴿8﴾ يَوۡمَ تُبۡلَى السَّرَآئِرُ ۙ ﴿9﴾ فَمَا لَهٗ مِنۡ قُوَّةٍ
وَّلَا نَاصِرٍ ؕ ﴿10﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجۡعِ ۙ ﴿11﴾
وَالۡاَرۡضِ ذَاتِ الصَّدۡعِ ۙ ﴿12﴾ اِنَّهٗ لَقَوۡلٌ
فَصۡلٌ ۙ ﴿13﴾

| | |
|---|---|
| (14) నవ్వులాట కాదు, (అంటే అంతిమ దినం రావడం నిశ్చయం). ఇది ఇక వాస్తవం. (15) వీరు అంటే తిరస్కారులు మాయోపాయం పన్నుతున్నారు. (16) నేనూ ఒక ఎత్తుగడ వేస్తున్నాను. (17) ఓ ప్రవక్తా! తిరస్కారులకు నీవు కొన్ని దినాల వ్యవధినివ్వు. | وَّمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿14﴾<br>إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿15﴾<br>وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿16﴾<br>فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿17﴾ |

ع 1 17 11

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 87. అల్ ఆలా సూరా పరిచయం

అవతరణ : మక్కా, ఆయత్‌లు 19, ఒక రుకూ.

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ప్రారంభ సూరాలలో ఇది ఒకటి. ఆయన ఖుర్ఆన్‌ను గ్రహించడంలో ఎక్కడయినా ఏదయినా ఆయత్‌ను మరచిపోతానేమో అన్న సందిగ్ధంలో ఉన్నారు. అల్లాహ్ ఆయనకు ఖుర్ఆన్‌ను శ్రద్ధగా వినండి. మీకు కంఠస్తం చేయించడం, అర్థాన్ని వివరించడం అల్లాహ్ బాధ్యత. మీరు దాని గురించి ఆందోళన చెందకండి అని ఓదార్చాడు. దీనిలోని అంశం పరలోక విజయం. ఖుర్ఆన్ రూపంలో ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లంపై వచ్చిన హితబోధను స్వీకరించిన వారికి పరలోక విజయం లభిస్తుంది.

విశిష్ఠత : ముక్తసరిగానే ఉన్నప్పటికీ ఈ సూరా తౌహీద్ (ఏకత్వం), రిసాలత్ (దైవదౌత్యం) మరియు ఆఖిరత్ (పరలోకం) అనే అంశాలపై ఆధారపడి ఉంది. అందువల్ల ఈ సూరాను శుక్రవారం మరియు పండుగల సందర్భంగా పఠించడానికి తగినదిగా చెప్పబడింది. అందుచేత దైవప్రవక్త (స) శుక్రవారం మరియు పండుగ దినాలలో "సబ్బిహిస్మ రబ్బికల్ ఆలా మరియు హల్ అతాక హదీసుల్ గాషియ" (అంటే సూరతుల్ ఆలా మరియు సూరహ్ గాషియ) పఠించేవారని ఒక హదీసులో పేర్కొనబడింది. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 1452)

## 87. అల్ ఆలా

**ఆయత్‌లు : 19** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ప్రవక్తా! పరమోన్నతుడయిన నీ ప్రభువు పవిత్రతను వెల్లడించు. ఆయన ప్రతి దోషం నుండి పవిత్రుడు అని (2) ఎవరైతే పుట్టించాడో, తగినట్లుగా చేశాడో (3) ఎవరైతే ప్రణాళికా రచన చేశాడో, మార్గదర్శకం చేశాడో (4) ఎవరైతే వృక్షజాలాన్ని పండించాడో (5) ఇంకా వాటిని దట్టంగా సస్యశ్యామలం చేశాడో. (6) ఓ ప్రవక్తా! మేము నిన్ను చదివింపజేస్తాము. ఆ తర్వాత నీవు మరచిపోవు. (7) కాని అల్లాహ్ కోరినది. ఆయన బహిరంగ విషయాన్ని, గోప్యమయిన విషయాన్ని ఎరుగు.

آیاتها 19 ۞ سُورَةُ الأَعْلَىٰ مَكِّيَّة 87 ۞ رُكُوعَهَا 1

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿1﴾ الَّذِي خَلَقَ فَسَوّٰى ﴿2﴾ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدٰى ﴿3﴾ وَالَّذِيْٓ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ﴿4﴾ فَجَعَلَهٗ غُثَآءً اَحْوٰى ﴿5﴾ سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰٓى ﴿6﴾ اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ۭ اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى ﴿7﴾

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ﴿8﴾
فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى ﴿9﴾
سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَّخْشٰى ﴿10﴾
وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى ﴿11﴾
الَّذِيْ يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ﴿12﴾
ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿13﴾
قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى ﴿14﴾
وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿15﴾
بَلْ تُؤْثِرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿16﴾
وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿17﴾
اِنَّ هٰذَا لَفِى الصُّحُفِ الْاُوْلٰى ﴿18﴾
صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى ﴿19﴾

ع 1 19 12

(8) మేము నీకు సులభ విధానాన్ని (అవలంబించే) సద్బుద్ధి నిస్తాము. (9) కాబట్టి నీవు హితబోధ చెయ్యి, హితబోధ చెయ్యడం గనక మేలయితే

(10) భయపడేవాడు హితబోధను స్వీకరిస్తాడు.

(11) భయపడని దౌర్భాగ్యుడు మాత్రమే మొగం త్రిప్పుకుంటాడు. (12) నరకంలోని పెద్ద అగ్ని గుండంలో ప్రవేశిస్తాడు. (13) ఇక అక్కడ చావనూ చావడు, బ్రతకనూ బ్రతకడు. (14) నిస్సందేహంగా పవిత్రతను అవలంబించిన వాడు సఫలుడయ్యాడు, (అంటే షిర్క్, బిద్అత్‌ల నుండి, అజ్ఞానం అలసత్వాల నుండి తప్పించుకున్నవాడు) (15) తన ప్రభువును స్మరిస్తూ ఉండేవాడు. నమాజ్ చేసినవాడు

(16) కాని మీరు ప్రాపంచిక జీవితానికే ప్రాముఖ్యం నిస్తున్నారు. (17) వాస్తవానికి పరలోకం ఉత్తమమైనది మరియు మిగిలి ఉండేదీ. (18) ఈ విషయం మునుపటి సహీఫాలలో కూడ ప్రస్తావించబడింది. (19) ఇబ్రాహీం, మూసా (అ) సహీఫాలలో కూడా.

1 – 5 వాక్యాలు

ఓ ప్రవక్తా! ఆందోళనపడకు. అల్లాహ్ నీకు తప్పక సహాయం చేస్తాడు. నీ ప్రభువు మహిమ గలవాడు. నేర్పుగలవాడు. సకల సృష్టికీ సార్వభౌముడు. ఎటువంటి దోషమూ లేనివాడు. లోపమూ లేనివాడు.

ఆయన నీకు సహాయం తప్పక చేస్తాడు. ఒకనాడు నీవు సఫలుడవు కాగలవు. ఏ విధంగా అల్లాహ్ మానవుడ్ని ఒక వీర్యపు బిందువు నుండి క్రమంగా వృద్ధిపరచి ఒక మనిషిగా చేశాడో, ఏ విధంగా భూమిలోని మొలక మామూలుగా బలహీనంగా ఉండి దైవ సహాయం వల్ల క్రమంగా పెరిగి పచ్చని ఆకులతో మహావృక్షం అయిపోతుందో, అదేవిధంగా ఇస్లాం దైవకృపవల్ల క్రమంగా వృద్ధి చెందుతుంది. నలువైపులా ఇస్లాం వాణి ప్రతిధ్వనిస్తుంది. ఈ సూరాలోనూ దీని తర్వాత వచ్చిన సూరాలలో దాదాపు పది సూరాలలో అల్లాహ్‌చే ఇస్లాం వృద్ధిచెందే సఫలమయ్యే శుభవార్త ఇవ్వబడింది.

6 – 13 వాక్యాలు

ఓ ముహమ్మద్ (స)! సత్యవిరోధులు, మంకుపట్టు పట్టే వారి పట్ల అంతగా శ్రద్ధ వహించకండి. ఇటువంటి వారు సత్యాన్ని స్వీకరించరు. వారు ముస్లింలు కారు. పైగా దైవశిక్షకు భయపడేవారు. పరలోక చింత కలవారు మాత్రమే సత్యాన్ని స్వీకరిస్తారు. ముస్లింలయిన మనకూ ఇందులో గుణపాఠం ఉంది. మనమూ అల్లాహ్‌కు భయపడటం లేదు. పరలోక చింత మనకు లేకపోయింది. ఫజర్, జొహర్, అసర్, మగ్‌రిబ్, ఇషా నమాజులు చదవడం లేదు.

అల్లాహ్‌కు భయపడకపోతే పరలోకంలో మన పరిస్థితి ఏమిటి? భయపడి జీవితం గడిపేవారికి, ఆయన్ని ఆరాధించే వారికి మాత్రమే సాఫల్యం లభిస్తుంది. దైవభయం లేని హృదయం, మృత హృదయం. ఎవరి జీవితంలోనయితే దైవభయం, దైవభీతి ఉండదో అది కాఫిర్ జీవితం మాత్రమే కాని ఒక ముస్లిం జీవితం కాజాలదు. మనం ఎటువంటి జీవితం గడుపుతున్నామో మనమే ఆలోచించుకోవాలి.

14 – 19 వాక్యాలు

పవిత్రతను అవలంబించిన వారు అంటే సత్యాన్ని స్వీకరించి, దాని ప్రకారం ఆచరించినవారు, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ జీవితం గడిపిన వారు. అంతిమ దిన సన్నాహాలలో సదాచరణ చేస్తుండిన వారు. ఇటువంటి వారికే సఫలవంతమయిన జీవితం. తిరస్కారులు బహుదైవారాధకులు, అపవిత్రులు. ఎందుకంటే వారు ప్రాపంచిక వ్యామోహం, కోరికల వ్యామోహం, ధన వ్యామోహం, భూములు, జాగీర్ల వ్యామోహంలో చిక్కుకున్నారు. ప్రపంచమూ, ప్రాపంచిక జీవితం పట్ల వ్యామోహం తప్ప, అల్లాహ్ పట్ల, పరలోకం పట్ల ఎటువంటి ఆసక్తి, అభిరుచీ ఏమాత్రమూ లేవు. అల్లాహ్ కన్న మిన్నగా ఇతరుల పట్ల కోరిక కలిగి ఉండటం చెండాలం. పరలోకం కన్నా ప్రాపంచికతకు ప్రాముఖ్యతనివ్వడం చెండాలం. దైవప్రవక్త (స) విధానాన్ని విడనాడి మరోవిధానాన్ని ఇష్టపడటం చెండాలం. అల్లాహ్ ఆదేశానికి భిన్నంగా కోరికల ప్రకారం నడుచుకోవటం చెండాలం. కాబట్టి తనను తాను మలినం నుండి పవిత్రం చేసుకున్నవారే సఫలుడయిన మానవుడు. తనను తాను పవిత్రవంతం చేసుకోని వాడు ప్రపంచంలోనూ పరలోకంలోనూ విఫలుడవుతాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 88. అల్ గాషియహ్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 26 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

గాషియ అంటే ఒక భయంకరమైన, అందరిపై ఆవహించే ఉపద్రవం. అంతిమ దినపు సర్వతోముఖమయిన ఉపద్రవానికి గాషియ అనే పదం వాడబడింది.

ఈ సూరా మక్కా జీవితపు ఆరంభ కాలంలో అవతరించింది. సూరతుల్ ఆలాలో స్వర్గం, నరకాల ప్రస్తావన ముక్తసరిగా ఉంది. కాని ఈ సూరాలో వివరంగా ఉంది. చర్చనీయాంశం శిక్షాబహుమానాలు, సద్వర్తనులు, సఫలురయి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. దుర్వర్తనులు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. ఈ అంశాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి దృష్టిలో ఉంచుకోవలసిన విషయం ఏమంటే, ఆరంభ కాలంలో దైవప్రవక్త (స) ప్రచారం ముఖ్యంగా రెండు విషయాల గురించి చేశారు. ఒకటి : తౌహీద్, రెండు : ఆఖిరత్. మక్కావాసులు ఈ రెండు విషయాలనూ తిరస్కరించసాగారు. ఈ నేపథ్యాన్ని అర్థం చేసుకున్న తర్వాత ఈ సూరాలోని అంశాన్ని, వివరణాశైలిని గమనించండి. ఇందులో ఏమరుపాటులో పడిపోయినవారిని హెచ్చరించడానికి వారికి అకస్మాత్తుగా ఒక ప్రశ్న వేయబడింది. మీకు ఆ సమయం గురించి ఏమయినా తెలుసా? ప్రజలందరినీ చుట్టుముట్టే ఆపద వచ్చిపడుతుంది. ఆ వెంటనే అప్పుడు మానవులందరూ రెండు సమూహాలుగా విభజించబడతారు. సద్వర్తనులు ఒక వైపు, దుర్వర్తనులు మరోవైపు. సద్వర్తనులు స్వర్గంలో ప్రవేశించి సుఖసంతోషాలతో ఉంటారు. దుర్వర్తనులు నరకంలో ప్రవేశించి బాధాకరమైన శిక్షలో ఏడుస్తూ పెడబొబ్బలు పెడుతూ ఉంటారు.

## 88. అల్ గాషియహ్

**ఆయత్‌లు : 26** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) చుట్టుముట్టే ఆపద గురించిన వార్త మీకు చేరిందా? (2) ఆ రోజున కొన్ని ముఖాలు భయంతో బిక్కు బిక్కు మంటుంటాయి. (3) వాడిపోయి అలసిసొలసి ఉంటాయి. (4) భగ భగ మండే అగ్నిలో ప్రవేశిస్తాయి. (5) సల సల కాగే వూటల నీరు వారికి త్రాపించబడుతుంది. (6) తినడానికి చెట్ల ముళ్ళు వుంటాయి. (7) అవి బలాన్నీ కలిగించవు. ఆకలినీ తీర్చవు. (8) కొన్ని ముఖాలు ఆ రోజున సంతోషంతో వెలిగిపోతూ ఉంటాయి.

آيَاتُهَا 26 سُورَةُ الْغَاشِيَةِ 88 مَكِّيَّةٌ رُكُوعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْغَاشِيَةِ ﴿1﴾ وُجُوْهٌ
يَّوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿2﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿3﴾ تَصْلٰى
نَارًا حَامِيَةً ﴿4﴾ تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ﴿5﴾
لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِيْعٍ ﴿6﴾ لَّا
يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِيْ مِنْ جُوْعٍ ﴿7﴾ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ
نَّاعِمَةٌ ﴿8﴾

لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿9﴾ فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿10﴾
لَّا تَسْمَعُ فِيْهَا لَاغِيَةً ﴿11﴾ فِيْهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ
﴿12﴾ فِيْهَا سُرُرٌ مَّرْفُوْعَةٌ ﴿13﴾ وَّاَكْوَابٌ
مَّوْضُوْعَةٌ ﴿14﴾ وَّنَمَارِقُ مَصْفُوْفَةٌ ﴿15﴾
وَّزَرَابِيُّ مَبْثُوْثَةٌ ﴿16﴾ اَفَلَا يَنْظُرُوْنَ اِلَى
الْاِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿17﴾ وَاِلَى السَّمَآءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ﴿18﴾ وَاِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿19﴾
وَاِلَى الْاَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿20﴾ فَذَكِّرْ
اِنَّمَآ اَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿21﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ
بِمُصَيْطِرٍ ﴿22﴾ اِلَّا مَنْ تَوَلّٰى وَكَفَرَ ﴿23﴾
فَيُعَذِّبُهُ اللّٰهُ الْعَذَابَ الْاَكْبَرَ ﴿24﴾ اِنَّ اِلَيْنَآ
اِيَابَهُمْ ﴿25﴾ ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿26﴾ ع 1 26 13

(9) తమ కర్మల ప్రతిఫలం పట్ల సంతోషంతో
ఉంటారు. (10) వైభవోపేతమైన స్వర్గంలో ఉంటారు.
(11) అక్కడ వారు వ్యర్థమైన మాట ఏదీ వినరు.
(12) అందులో సెలయేళ్ళు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి.
(13) అందులో ఎత్తయిన ఆసనాలు ఉంటాయి.
(14) మరియు పాత్రలు క్రమపద్ధతిలో పెట్టబడి
ఉంటాయి. (15) దిండ్లు వరుసలుగా పేర్చబడి
ఉంటాయి. (16) తివాసీలు పరచబడి ఉంటాయి.
(17) ఏమిటి, వీరు ఒంటెలను చూడరా? అవి ఎంత
చిత్రంగా పుట్టించబడ్డాయో (18) మరియు ఆకాశం
వైపు (దృష్టిని సారించరా!) అది ఎంత ఎత్తుగా
చేయబడిందో (19) ఇంకా పర్వతాలను, అవి ఏ
విధంగా నిలబెట్టబడ్డాయో (20) ఇంకా భూమి వైపు,
ఏవిధంగా పరచబడిందో. (21) ఓ ప్రవక్తా!
బోధపరచు. నీ పని హితబోధ చెయ్యడమే.
(22) వారిపై బలవంతం చేయడం కాదు.
(23) అయితే మీ మాటకు మొహం చాటేసే, మీ
మాట వినని వాడికి (24) అల్లాహ్ బాధాకరమైన
శిక్ష విధిస్తాడు. (25) నిశ్చయంగా వారు మా వద్దకు
మరలి రావలసి ఉంది. (26) ఇక వారి లెక్క
తీసుకోవలసిన బాధ్యత మాపైనే ఉంది. అంటే
మేము వారి లెక్క తీసుకుంటాము.

1 – 7 వాక్యాల వివరణలు

ప్రజలకు ప్రవక్త (స) ఎంతో నచ్చుజెప్పారు. అంతిమ దినం రానుంది. అందుకు సన్నాహాలు చేసుకోండి. సన్నాహం అంటే మనిషి సత్కర్మలు చేయాలి. దుష్కర్మలు విడనాడాలి.

8 – 16 వాక్యాల వివరణలు

ప్రవక్త మాటను విని ప్రపంచంలో సత్కర్మలు చేస్తూ ఉన్న వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించి సుఖసంతోషాలతో జీవితం గడుపుతారు.

17 – 20 వాక్యాలు

మక్కా తిరస్కారులను ప్రశ్నించడం జరిగింది. మీరు తౌహీద్‌ను తిరస్కరిస్తున్నారు. ఆఖిరత్‌ను తిరస్కరిస్తున్నారు. మీరు ఒంటె వైపు చూడలేదా, దాని గురించి ఆలోచించలేదా? అది ఎప్పుడూ మీ వెంట ఉంటుంది. మీకు సేవ

చేస్తుంది. ప్రయాణంలో మీకు తోడ్పడుతుంది. మీ బరువులు మోస్తుంది. ఒంటె పాలు మీరు త్రాగుతారు. దాని మాంసాన్ని మీరు తింటారు. దాని వెంట్రుకలతో మీ వస్త్రాలు చేస్తారు. దాని చర్మంతో మీరు ఇల్లు నిర్మించుకుంటారు. అది ఎనిమిదేసి రోజులు తినకుండా ఉంటుంది. అంత పెద్దదీ, బలం కలదీ అయినప్పటికీ మీకు బానిసగా, విధేయత కలదిగా చేయబడింది. కాస్త ఆలోచించండి, ఒంటెను ఇన్ని ప్రత్యేకతలు గలదిగా ఇంత విశ్వాస పాత్రమైనదిగా, మీకు విధేయత కలదిగా చేసింది ఎవరు? అల్లాహ్‌యే కదా! మరి అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞత చూపరెందుకు?

ఇంకా అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, “మీరు ఆకాశం వైపు ఎందుకు చూడరు? ఇంత విశాలంగా, కోట్లాది మైళ్ళ మేరకు విస్తరించి, ఎటువంటి స్తంభాలు, గోడలు లేకుండా, ఎంతో ఎత్తుగా కోట్లాది మైళ్ళ హద్దు దాటిపోయింది. ఇంకా ఆకాశంలో సూర్యచంద్రులు, నక్షత్రాలు సృష్టించాడు. ఇంకా ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపిస్తాడు. ఇంత ఎత్తైన, పెద్ద ఆకాశాన్ని సృష్టించిన వాడు ఆరడుగుల మనిషిని తిరిగి బ్రతికించలేడా? ఆయన శక్తి, ఆయన నేర్పరితనాలను పరిశీలించి నిర్ణయించండి. అల్లాహ్ తిరిగి బ్రతికించగలడని, లెక్క తీసుకోగలడని మీ మనస్సాక్షి చెబితే ఇక జాగ్రత్తగా జీవితం గడపండి. పాపాలను విడనాడి, సదాచరణ చెయ్యండి. తద్వారా అల్లాహ్ మీ పట్ల ప్రసన్నుడవగలడు. ఇదేవిధంగా మనం పర్వతాల వైపు, భూమివైపు అవి ఎలా సృష్టించబడ్డాయో మనకు ఏ విధంగా ప్రయోజనం చేకూరుస్తున్నాయో చూడాలి. కాని మనం వాటిని చూసి గుణపాఠం నేర్చుకోవడం లేదు. ఎంత విచారకర విషయం?

21 - 26 వాక్యాలు

ఇప్పుడు అల్లాహ్ తన ప్రవక్తతో అంటున్నాడు, తిరస్కారులు, ముష్రికులు తౌహీద్, ఆఖిరత్‌లను అంగీకరించకపోతే అది వారి ఇష్టం. నీవు వారిపై బలవంతం చేసేవానిగా పంపబడలేదు.

ఓ ముహమ్మద్ (స) హితబోధ చెయ్యడమే నీ పని. నీవు హితబోధ చేస్తూ పో. ఆఖరికి తిరస్కారులు మా వద్దకే రావలసి ఉంది. అప్పుడు మేము వారి లెక్క పూర్తిగా తీసుకుంటాము. తిరస్కారులకు కఠినాతి కఠిన శిక్ష విధిస్తాము.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 89. అల్ ఫజ్ర్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరణ : 30 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

దైవప్రవక్త (స) మక్కాలో తౌహీద్, ఆఖిరత్‌ల సందేశం ఇస్తూ ఉన్న కాలంలో ఈ సూరా అవతరించింది. ఇంకా అంతిమ దినం తప్పక వస్తుందని, దుష్కర్మలు చేస్తే పరలోకంలో కఠిన శిక్ష లభిస్తుందని ఆయన బోధిస్తూ ఉన్నారు. తిరస్కారులు దాన్ని కఠినంగా తిరస్కరించసాగారు – అంతిమ దినమూ లేదు, శిక్షా బహుమానాలూ వుండవు అని. అల్లాహ్ ఈ సూరాలో ఆఖిరత్‌కు రుజువులు పేర్కొన్నాడు.

1. రాత్రి అంతం అయి ఉదయం వచ్చినట్లే ఈ ప్రపంచం అంతం అయి ఆఖిరత్ వచ్చేస్తుంది.

2. చంద్రుడు క్రమంగా వృద్ధిచెందుతాడు. తర్వాత క్రమంగా చంద్రుని క్షీణత ఆరంభమవుతుంది. తల్లి కడుపులోని పిండం క్రమంగా పెరిగి తొమ్మిది లేక పది మాసాలలో ప్రసవం అవుతుంది. శిశువు జననం అవుతుంది. చంద్రునికి ఒక వ్యవధి, ప్రసవానికి ఒక వ్యవధి ఏ విధంగా ఉన్నాయో అదే విధంగా ఈ ప్రపంచానికీ ఒక వ్యవధి ఉంది. గడువు తీరగానే అంతిమదినం (ఆఖిరత్) ఆరంభమవుతుంది. ఈ విధంగా ప్రతిదానికీ ఒక జంట వుంది. భూమికి జంట ఆకాశం, పెంటి – పోతు, స్త్రీ పురుషుడు ఒక జంట. ఇదే విధంగా ప్రపంచానికి జంట పరలోకం. కాబట్టి అంతిమదినం తప్పక రానున్నది.

పైన తెలిపిన రుజువుల వెలుగులో బుద్ధిశాలి అయిన మనిషి ఆఖిరత్ విషయాన్ని అది తప్పక వస్తుందని, ఆఖిరత్ రానుండగా దానిపట్ల పరధ్యానంలో పడి ఉన్నవారు, అందుకు సన్నాహాలు చెయ్యనివారు తప్పక నాశనం అవుతారని గ్రహించగలడు. ఆఖిరత్‌ను అంగీకరించి, సత్కర్మలు చేసి, మానవుల పట్ల మంచిగా వ్యవహరించేవాడే బుద్ధిశాలి.

## 89. అల్ ఫజ్ర్

**ఆయత్‌లు : 30** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఉదయం సాక్షి! (2) మరియు పది రాత్రులు సాక్షి (3) మరియు సరి, బేసి సాక్షి! (4) ఇంకా రాత్రి, అది వెళ్ళిపో సాగినపుడు (5) ఒక బుద్ధిశాలికి ఈ రుజువులు చాలవా? నిస్సందేహంగా ఆఖిరత్‌ను గ్రహించడానికి ఈ రుజువులు చాలు (6) నీ ప్రభువు ఆద్ జాతితో ఎలా వ్యవహరించాడో నీవు చూడలేదా? (7) ఎత్తయిన కట్టడాలుగల ఇరమ్‌తో

آيَاتُهَا 30 ﴿ سُوْرَةُ الْفَجْرِ مَكِّيَّةٌ 89 ﴾ رُكُوْعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْفَجْرِ ﴿1﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿2﴾ وَّالشَّفْعِ
وَالْوَتْرِ ﴿3﴾ وَالَّيْلِ اِذَا يَسْرِ ﴿4﴾ هَلْ فِيْ ذٰلِكَ
قَسَمٌ لِّذِيْ حِجْرٍ ﴿5﴾ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ
بِعَادٍ ﴿6﴾ اِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿7﴾

(8) దాని వంటి జాతి ఏదీ ప్రపంచంలో పుట్టించబడలేదు. (9) ఇంకా సమూద్ జాతితో అల్లాహ్ ఎలా వ్యవహరించాడో (చూడలేదా?). వారు లోయలో రాతి బండలను చెక్కేవారు. అంటే రాతి బండలను చెక్కి, ఇళ్ళు నిర్మించేవారు.

(10) ఇంకా గుడారాలు వేసి మేకులు పాతే ఫిరౌన్‌తో ఎలా వ్యవహరించాడో (చూడలేదా?)

(11) ప్రపంచంలో తలబిరుసుగా ప్రవర్తించిన వారు వీరే. (12) ఇంకా అందులో కల్లోలాన్ని వ్యాపింపజేశారు. (13) చివరకు నీ ప్రభువు వారిపై శిక్ష అనే కొరడా ఝుళిపించాడు. (14) నిజంగా నీ ప్రభువు మాటువేసి ఉంటాడు. అంటే అల్లాహ్ ఈ ప్రపంచాన్ని పర్యవేక్షిస్తున్నాడు. హద్దుమీరిన పాపాలు చేసే వారిని శిక్షించి అంతం చేస్తాడు. (15) కాని, ఈ మానవుడు భలే వింత ప్రాణి. అతని ప్రభువు అతడ్ని పరీక్షించడానికి అతడికి గౌరవం కల్పించి, వరాలతో అనుగ్రహిస్తే, నా ప్రభువు నాకు గౌరవం ప్రసాదించాడు అంటాడు. (16) ఇంకా మరో విధంగా పరీక్షించాలని అతడి ఉపాధిని తగ్గించివేస్తే నా ప్రభువు నన్ను అవమానం పాలుచేశాడు అని అంటాడు. (17) ఎంతమాత్రం కాదు. మీరు అనాధను గౌరవించరు. (18) ఇంకా నిరుపేదకు భోజనం పెట్టేందుకు ఒకరినొకరు ప్రోత్సహించుకోరు.

الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿8﴾

وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿9﴾

وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ﴿10﴾

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿11﴾

فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ﴿12﴾

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿13﴾

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿14﴾

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ
وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿15﴾

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ
رَبِّي أَهَانَنِ ﴿16﴾

كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ﴿17﴾

وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿18﴾

1 - 14 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో తిరస్కారులు, బహుదైవారాధకులకు వార్నింగ్ ఇవ్వబడింది. ఆద్, సమూద్ మరియు ఫిరౌన్ జాతులు హింసా దౌర్జన్యాలకు పాల్పడిన కారణంగా దైవశిక్షకు ఏ విధంగా గురి అయ్యారో అదేవిధంగా మీరు అంతం చెయ్యబడతారు. విశ్వాసులను పీడించడం, వారిపై హింసా దౌర్జన్యాలు చేయడం విడిచిపెట్టండి. ఇది మీకు ఉత్తమం, గుర్తుంచుకోండి! అంతిమదినం రానున్నది. లెక్క తీసుకోవడం జరుగనున్నది. హింసా దౌర్జన్యాలు చేసేవారు, హత్యలు ఖూనీలు చేసేవారు, కల్లోలం, ఉపద్రవాలను రేకెత్తించే వారికి పరలోకంలో బాధాకరమయిన శిక్ష ఉంది.

وَتَأْكُلُوْنَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَّمًّا ﴿19﴾ وَّتُحِبُّوْنَ الْمَالَ
حُبًّا جَمًّا ﴿20﴾ كَلَّآ اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا
دَكًّا ﴿21﴾ وَّجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا
﴿22﴾ وَجِايْٓءَ يَوْمَئِذٍۭ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ
يَّتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاَنّٰى لَهُ الذِّكْرٰى ﴿23﴾
يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ قَدَّمْتُ لِحَيَاتِيْ ﴿24﴾ فَيَوْمَئِذٍ
لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهٗٓ اَحَدٌ ﴿25﴾ وَّلَا يُوْثِقُ وَثَاقَهٗٓ
اَحَدٌ ﴿26﴾ يٰٓاَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿27﴾
ارْجِعِيْٓ اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿28﴾
فَادْخُلِيْ فِيْ عِبٰدِيْ ﴿29﴾ وَادْخُلِيْ جَنَّتِيْ ﴿30﴾ ع 1 30 14

(19) మరియు వారసత్వపు ఆస్తి మొత్తం స్వాహా చేస్తారు. (20) ధనవ్యామోహంలో దారుణంగా చిక్కుకుని ఉన్నారు. (21) ఎంతమాత్రం కాదు. భూమి నలగ్గొట్టబడి చదునుగా చేయబడినప్పుడు (22) నీ ప్రభువు కొలువు తీరి ఉండగా దూతలు బారులు తీరి నిలబడి ఉంటారు. (23) నరకం ఆ రోజున హాజరు పర్చబడుతుంది. ఆ రోజున మనిషికి అర్థమవుతుంది. ఆ రోజున అర్థం అయినందువల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. (24) అయ్యో! నేను పరలోక జీవితం కోసం ముందునుండే కొన్ని పుణ్యాలు చేసి ఉండవలసింది అని అంటాడు. (25) తర్వాత ఆ రోజు అల్లాహ్ విధించే శిక్ష, అలాంటి శిక్ష, విధించే వాడు ఎవరూ లేరు (26) అలా పట్టుకొనే వాడు ఎవరూ లేరు (27) (అల్లాహ్ అంటాడు) సంతృప్తి చెందిన మనసా! (28) నీ ప్రభువు వైపునకు పద, నీవు ఆయన్ని ఇష్టపడ్డావు, ఆయన నిన్ను ఇష్టపడ్డాడు. (29) నీవును నా పుణ్యాత్ములయిన దాసులలో చేరిపో (30) నా స్వర్గంలో చేరిపో.

15 - 20 వాక్యాలు

ఐశ్వర్యం, సుసంపన్నత అదేవిధంగా పేదరికం, దారిద్ర్యం ఇవి పరీక్ష కోసం మాత్రమే. సంపద కారణంగా అల్లాహ్ ఎవరివల్లా సంతోషించడు. దారిద్ర్యం వల్ల అల్లాహ్ ఎవరినీ అయిష్టపడడు. ఇవి పరీక్ష కోసమే. సంపదనిచ్చి అల్లాహ్ పరీక్షిస్తాడు. మనిషి సంపద కలిగి ఉండి అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞత చూపుతాడా? కృతఘ్నుత చూపుతాడా అని. ఇంకా సంపద కలిగి పేదలు, అనాథలు, అగత్యపరుల హక్కు చెల్లిస్తాడా లేక సిరిసంపదల వ్యామోహంలో చిక్కుకుని పిసినారిగా మారిపోతాడా? అని పరీక్షిస్తాడు.

సంపద కలిగిన మనిషి అనాథలు, పేదలకు తోడ్పడాలి. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : “ముస్లింల ఇళ్ళలో ఎవరి ఇంటిలోనయితే అనాథపట్ల సద్వ్యవహరణ జరుగుతుందో ఆ ఇల్లు ఉత్తమమయిన ఇల్లు. ఏ ఇంటిలోనయితే అనాథ ఉండి, ఆ అనాథ పట్ల దుర్వ్యవహరణ జరుగుతుంటుందో ఆ ఇల్లు పరమ దౌర్భాగ్యకరమయిన ఇల్లు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్) దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : “నేనూ, అనాథను సంరక్షించే వాడు స్వర్గంలో ఇలా ఉంటాం” అంటూ రెండు వ్రేళ్లను చూపుడు వేలు, దాని ప్రక్కవేలితో కలిపి సైగ చేశారు. (అబూదావూద్)

రెండు వ్రేళ్ళూ కలుసుకొని ఒకదాని దగ్గరగా మరొకటి ఎలా ఉంటాయో అదేవిధంగా అనాథను సంరక్షించేవారు ప్రవక్త పొరుగున, దైవప్రవక్త (స)కు సమీపంలో ఉంటారు. అదేవిధంగా పేదరికం, దారిద్ర్యం ఇచ్చి నా దాసుడు పేదరికంలో ఓర్పు వహిస్తాడా? లేదా ఈ స్థితిలో కూడ తనను స్మరిస్తాడా? అని అల్లాహ్ పరీక్షిస్తాడు. కొన్ని గంటల పాటు రాత్రి ఉండి, ఆ తర్వాత అది వెళ్ళిపోయినట్లే దుఃఖం, విచారం, పేదరికం దారిద్ర్యం కూడ కొన్నాళ్ళవరకే. మనిషి గనక ఇటువంటి రోజులలో ఓర్పుతో ఉంటే అతి త్వరలోనే అల్లాహ్ కష్టాలను దూరం చేస్తాడు. తిరిగి జీవితంలో సుఖసంతోషాలను తెస్తాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 90. అల్ బలద్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 20 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. తిరస్కారులు మహాప్రవక్త (స)కు విరోధులయిపోయారు. ఆయన (స)కు వ్యతిరేకంగా అన్ని రకాల దౌర్జన్యం చేయసాగారు. ఆ సమయంలో మక్కాలో ఈ సూరా అవతరించింది. హింసా దౌర్జన్యాల పర్యవసానం చెడుగా ఉంటుందని, మానవుల పట్ల ప్రేమానురాగాలతో మెలగాలని అల్లాహ్ హితవు పలికాడు.

ఈ సూరాలో మనిషి శ్రమపడటానికి పుట్టించబడ్డాడు. మానవుడు తల్లి గర్భం నుండి జన్మించేటప్పుడు బాధతో యాతనతో పుట్టాడు. అందువల్ల ఏడుస్తూ పుడతాడు. నడవటానికి యోగ్యుడయినప్పుడు పడుతూ లేస్తూ నడవగలిగాడు. పెద్దవాడయ్యాక గురువు గారి దెబ్బలు మరో వైపు తల్లిదండ్రుల గద్దింపులు, పెళ్ళయ్యాక భార్యాబిడ్డల బాధ్యతల భారం ఇలా జీవితం అంతా శ్రమ కష్టపడి కొనసాగించడంలోనే గడిచిపోతుంది. పరలోక విజయ మార్గం కూడ శ్రమ యాతనతో కూడిన మార్గమే. అది కేవలం నోటితో ఒప్పుకోవడం మాత్రమే కాక ఆచరణామార్గం. స్వర్గం ఒక కష్టతర మార్గం. దాటిన తర్వాత లభిస్తుంది. మనకూ స్వర్గానికీ మధ్య ఒక ఇరుకయిన పర్వతమార్గం ఉంది. మనం గనక ఆ ఇరుకయిన పర్వత మార్గాన్ని దాటగలిగితే స్వర్గానికి చేరుకోగలం. మనం గనక ఆ మార్గాన్ని దాటకపోతే, కష్టాలు, ఇబ్బందుల కారణంగా మానుకుంటే స్వర్గంలో ఎంతమాత్రం ప్రవేశించలేము. స్వర్గంలో చేరడానికి కష్టాల మార్గం దాటడం అవసరం. ఆ కష్టతర మార్గం ఇరుకయిన పర్వతమార్గం. వాస్తవానికి పేద మానవులకు సహాయం చేయడం అనాధలు, దిక్కులేని వారిపై కనికరం చూపడం. అల్లాహ్ మనకు సంపదనిస్తే మనమూ తినాలి. పేదలూ అనాధలకూ సహాయం చెయ్యాలి. ప్రత్యేకించి కరువు కాటకాల కాలంలో దుర్భర దారిద్ర్య కాలంలో మన దగ్గర ఒకే ఒక రొట్టె ఉంటే, అది మనకే చాలనప్పటికీ మన తిండిలో తగ్గించుకుని అనాథలు, దిక్కులేని వారికి అగత్యపరులకు సహాయం చెయ్యాలి. ఇది ఒక కష్టమయిన పని. మన మనస్సు సహాయం చెయ్యడానికి సిద్ధంగా లేదు. కాని మన విశ్వాసం మనల్ని ఒత్తిడి చేస్తుంది. స్వర్గంలోకి వెళ్ళడానికి, పంచి తినడం పేదలు, అనాథలకు సహాయం చెయ్యటం ఎంతో అవసరం.

# 90. అల్ బలద్

**ఆయత్‌లు : 20** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) లేదు. ఈ నగరం (మక్కా) తోడుగా! (2) ఇంకా (ఓ ముహమ్మద్ –స) నీవు ఈ నగరవాసివి.

(3) ఇంకా తండ్రి మరియు అతడి సంతానం తోడు! (4) మేము మానవుడిని ఎంతో యాతనలో పుట్టించాము. (అంటే మానవ జీవితం శ్రమ యాతనలతో కూడి ఉంది). (5) అతడిపై ఎవరి ఆధిపత్యమూ చెల్లదని అతడు భావిస్తున్నాడా?

(6) ఎంతో ధనాన్ని విచ్చలవిడిగా ఖర్చుచేశాను అని అంటున్నాడు. (7) తనను ఎవరూ చూడలేదని అతడు భావిస్తున్నాడా? (8) అతనికి మేము రెండు కళ్ళను ఇవ్వలేదా? (9) ఇంకా నాలుకా, రెండు పెదవులు (ఇచ్చాము). (10) మేమతనికి రెండు మార్గాలను చూపాము. (పాపం, పుణ్యాల మార్గం). (11) కాని అతడు కఠినమైన కనుమను దాటలేదు. (12) ఆ కఠినమైన కనుమ అంటే నీవు ఏమని అనుకున్నావు? (13) బానిసను విముక్తుణ్ణి చేయడం (14) లేక పస్తువున్న రోజున భోజనం పెట్టడం. (15) బంధువు లేక అనాథకు (16) నిరాశ్రయుడు లేక దిక్కులేని వారికి (17) మరి విశ్వసించి, ఒకరినొకరు సహనం వహించమని, దయ చూపమని ప్రోత్సహించే, తాకీదు చేస్తూ ఉండే వారిలో చేరిపోయే వారు.

(18) వీరే కుడిపక్షం వారు. (19) ఇంకా మా ఆయత్‌లను తిరస్కరించినవారు దౌర్భాగ్యులు. (20) వారిపై నరకాగ్ని ఆవరించి ఉంటుంది.

آياتها 20 — سورة البلد 90 مكية — ركوعها 1

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقۡسِمُ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿1﴾
وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿2﴾ وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ ﴿3﴾
لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿4﴾
أَيَحۡسَبُ أَن لَّن يَقۡدِرَ عَلَيۡهِ أَحَدٞ ﴿5﴾
يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا ﴿6﴾
أَيَحۡسَبُ أَن لَّمۡ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿7﴾
أَلَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ عَيۡنَيۡنِ ﴿8﴾ وَلِسَانٗا وَشَفَتَيۡنِ ﴿9﴾
وَهَدَيۡنَٰهُ ٱلنَّجۡدَيۡنِ ﴿10﴾
فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ ﴿11﴾
وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ ﴿12﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿13﴾
أَوۡ إِطۡعَٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ ﴿14﴾
يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ ﴿15﴾
أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ ﴿16﴾
ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ
وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡمَرۡحَمَةِ ﴿17﴾
أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ ﴿18﴾
وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ ﴿19﴾
عَلَيۡهِمۡ نَارٞ مُّؤۡصَدَةُۢ ﴿20﴾ ع 1 20 15

1 – 4 వాక్యాలు

ఈ చిన్న సూరాలో చిన్న చిన్న వాక్యాలలో ఒక పెద్ద అంశాన్ని ఎంతో ప్రభావపూరితంగా వివరించడం జరిగింది. మానవుడికి విజయం, అపజయాల రెండు మార్గాలు చూపాడని తెలుపడం వాటిని చూడటానికి, వాటిపై నడవడానికి ఏర్పాట్లు కూడా చేయబడ్డాయి. ఇక ఇది మానవుడి స్వీయ ప్రయత్నం శ్రమపై ఆధారపడి ఉంది. అతడు

పుణ్యమార్గంలో నడిచి, అతని పర్యవసానం మంచిదయ్యేలా చేసుకుంటాడా లేక పాప మార్గం అవలంబించి దుష్పరిణామానికి అర్హుడవుతాడా? అనేది అతడే ఆలోచించుకోవాలి.

మొట్టమొదట మక్కా నగరం. అందులో ముహమ్మద్ (స)పై జరుగుతున్న దౌర్జన్యాలు ఇంకా పూర్తి ఆదం సంతతి పరిస్థితిని, ఈ వాస్తవానికి సాక్షిగా పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ ప్రపంచం మనిషికి విశ్రాంతి నిలయం కాదు. అందులో అతడు సుఖాలు అనుభవించడానికి పుట్టించబడలేదు. పైగా అతడి పుట్టుకే ఇక్కడ శ్రమపడుతున్న స్థితిలో జరిగింది. మనిషి ఈ ప్రపంచంలో భోగభాగ్యాలు అనుభవించడానికోసం పుట్టించబడలేదు. పైగా ఈ ప్రపంచం మనిషికి కష్టాలు ఎదుర్కొనే కఠిన పరిశ్రమ చేయవలసిన స్థలం. ఏ మనిషి అయినా ఈ దశను దాటకుండా ఉండలేడు. ఈ మక్కా నగరం సాక్షిగా ఉంది. ఇక్కడ హ్రజత్ ఇబ్రాహీం, హ్రజత్ ఇస్మాయీల్ ఎంత ప్రయాసపడ్డారు!? ఇంకా హ్రజత్ ముహమ్మద్ (స) మక్కా నగరాన్ని షిర్క్ మరియు పాపాల నుండి పవిత్రవంతం చెయ్యడానికి ఎటువంటి కఠోర శ్రమ పడుతున్నారో అందుకు ఈ నగరమే సాక్షి!

5 – 19 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు. మేము మానవుడికి విజ్ఞాన మార్గాలు, ఆలోచించే, అర్థం చేసుకునే యోగ్యతలు ఇచ్చి, అతడి ఎదుట మేలు, కీడు రెండింటి మార్గాన్ని విడమరచి ఉంచాము. ఒక మార్గం నైతిక పతన దశలవైపు పోతుంది. ఈ మార్గం సులభమయినది. ఈ మార్గంపై నడవడంలో ఎటువంటి కష్టమూ ఉండదు. పైగా మనసుకు (స్వయానికి) అమిత మాధుర్యం కలుగుతుంది.

రెండో మార్గం నైతికత యొక్క ఔన్నత్యం వైపు వెళుతుంది. అది దాటడానికి కష్టతరమైన కనుమ లాంటిది. దానిపై నడవాలంటే మనిషికి తన ఆత్మను నిగ్రహించుకోవలసి ఉంటుంది. తన కోరికల్ని విడిచిపెట్టవలసి వస్తుంది.

ఈ మానవుడి బలహీనత ఏమంటే అతడు ఈ కనుమను ఎక్కిపోవడం కన్నా, గోతిలో పడడానికి ఎక్కువ ఇష్టపడతాడు. తర్వాత దానిపైకి ఎక్కి మనిషి ఎత్తులకు పోగలగటానికి పనికివచ్చే ఆ కనుమ ఏదో అల్లాహ్ చూపించాడు. ఆ మార్గం, మనిషి ప్రదర్శన కోసం, అహంకారం, గర్వం కోసం ఖర్చుచేసే బదులు తన సొమ్మును అనాథలు, దిక్కులేని వారి సహాయం కోసం ఖర్చు చేయడం. విశ్వాసులతో కలసి, పరస్పరం సహనం వహించడం ధర్మ పరాయణత కోరే కోరికలను పూర్తి చేయటం, అతడు దైవదాసులపై కనికరం చూపే వాడవ్వాలి. ఈ మార్గాన నడిచేవారి పర్యవసానం, మనిషి దైవ కారుణ్యాలకు అర్హుడు కాగలగడం. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు – “దైవదాసులపై కనికరం చూపేవారిపై దైవం కనికరం చూపుతాడు. మీరు భూవాసులపై కరుణ చూపండి. ఆకాశం లోనివాడు మీపై కరుణిస్తాడు.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్) దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, “చిన్నవారిపై కరుణించని వాడు, పెద్దల హక్కును చెల్లించని వాడు మాలోని వాడు కాదు” అంటే అతడు మా విధానంపై లేడు. ఇంకా పుణ్యం, అభిమానం మానవత్వ సంక్షేమ మార్గాన్ని వదలి పాపమార్గాన్ని అవలంబించే వారికి నరకాగ్ని ఉంది. దాని నుండి బయటికి వచ్చే మార్గాలన్నీ మూసుకుపోయాయి.

మహనీయ ముహమ్మద్ (స) ఉపదేశించారు : “ఇతరులపై దయచూపని వాడిపై అల్లాహ్ కూడా దయచూపడు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6828)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 91. అష్ షమ్స్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించబడింది. 15 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరా మక్కాలో, ప్రారంభకాలంలో అవతరించింది. మక్కాలో దైవప్రవక్త (స)పై వ్యతిరేకత తీవ్రస్థాయిలో ఉన్న కాలంలో అవతరించింది.

పాపం, పుణ్యాల తేడాను వివరించడం, ఈ తేడాను గ్రహించడానికి తిరస్కరించి పాపమార్గాన నడవగోరుతున్న వారికి జరిగే చెడు పర్యవసానాన్నుండి భయపెట్టటం ఈ సూరాలోని ప్రధాన అంశం. ఈ సూరాలో అల్లాహ్ అనంత విశ్వం అంటే సృష్టిని ఉదాహరణగా పేర్కొన్నాడు. ఇందులో సూర్యచంద్రులు, రాత్రీపగలు, భూమి ఆకాశం ప్రతిదాని రూపు రేఖలు వేర్వేరు. ఆకారాలు వేర్వేరు, ప్రతి దాని ప్రభావం వేర్వేరుగా ఉన్నాయి. లక్షలాది కోట్లాది నక్షత్రాలు తమ తమ కక్ష్యల్లో పరిభ్రమిస్తున్నాయి. ఏదీ మరొకదానితో ఢీ కొనదు. అదేవిధంగా సూర్యుడు, చంద్రుడు తమ తమ కక్ష్యల్లో తిరుగుతున్నారు. చంద్రుడు సూర్యుణ్ని అడ్డగించడం గానీ, సూర్యుడు చంద్రుని గుద్దుకోవటం గానీ జరగదు. అదేవిధంగా రాత్రి తన సమయానికి వస్తుంది. మరియు పగలు తన సమయానికి వస్తుంది. పగలు రాత్రిని రానీయకుండా ఆపడంగానీ, రాత్రి పగలును రానీయకుండా ఆపడం గానీ జరగదు. అందువల్ల సృష్టిలోని కోట్లాది ప్రాణులు ఇదేవిధంగా ఉండటం వల్ల సృష్టిలో సుఖశాంతులు నెలకొని ఉన్నాయి. అదేవిధంగా అల్లాహ్ మానవులతో అంటున్నాడు, మీరు మీ మీ హద్దులలో ఉండండి. ఒకరిపై మరొకరు జులుం చేసుకోకండి. తలబిరుసుగా వ్యవహరించకండి. మీరు గనక తలబిరుసుగా మెలిగితే ఈ సృష్టి యజమాని తలబిరుసుతనాన్ని సహించడు. ఆయన తలబిరుసు గల వారిని శిక్షిస్తాడు. సమూద్ జాతిపై ఏ విధంగా శిక్ష విధించాడో అదేవిధంగా ఓ మక్కా వాసులారా! మీరు ముహమ్మద్ (స)పైన, విశ్వాసులపైన దౌర్జన్యం చేస్తున్నారు. కాబా దైవగృహం. దైవగృహంలో దైవారాధన చేయనీయడం లేదు. ఆయన పేరును ఉన్నతం చేయడాన్నుండి నిరోధిస్తున్నారు. అల్లాహ్ స్తోత్రం చేయడాన్ని ఆపుతున్నారు. దేవుని ఏకత్వాన్ని ప్రచారం చేయనీయడం లేదు. ఓ మక్కావాసులారా! తలబిరుసుతనాన్ని మానండి. తలబిరుసుతనం చూపడం భూమిపై కల్లోలం, ఉపద్రవాలను వ్యాపింపజేయడమే. ప్రపంచ శాంతిని కబళించడమే. కనుక మక్కా వాసులారా! మీరు ఇదేవిధంగా తలబిరుసుగా వ్యవహరిస్తుంటే మీపై శిక్ష విరుచుకు పడగలదు.

## 91. అష్ షమ్స్

**ఆయత్‌లు : 15** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) సూర్యుని సాక్షిగా మరియు సూర్యకాంతి సాక్షిగా (2) చంద్రుని సాక్షి, అతడు సూర్యుని వెనక ఉదయించినప్పుడు (3) పగలు సాక్షిగా అది సూర్యుని కాంతిమంతం చేసినప్పుడు (4) రాత్రి సాక్షిగా అది సూర్యుడ్ని కప్పివేసినప్పుడు (5) ఆకాశం సాక్షిగా ఇంకా దాన్ని చేసినవాని సాక్షిగా (6) ఇంకా భూమి సాక్షిగా మరియు దాన్ని పరచిన వాని సాక్షిగా

(7) ఇంకా ఆత్మసాక్షిగా మరియు దానిని సక్రమం చేసిన వాని సాక్షిగా (8) ఇంకా అతడ్ని పాపం నుండి తప్పించుకునే మరియు పుణ్యం చేసే జ్ఞానం ఇచ్చాడు (9) దాన్ని (ఆత్మను) పవిత్రవంతం చేసినవాడు సఫలుడయ్యాడు. (10) దాన్ని అణచివేసిన వాడు విఫలుడయ్యాడు. (11) సమూద్ జాతి తలబిరుసు తనం కారణంగా ప్రవక్తను ధిక్కరించింది. (12) వారిలో నుండి ఒక పరమ దౌర్భాగ్యుడు తయారయ్యాడు. (13) దైవప్రవక్త (హజ్రత్ సాలిహ్–అ) అన్నారు, “జాగ్రత్త! అల్లాహ్ ఒంటెను నీరు త్రాగటానికి తన వంతు వచ్చినప్పుడు ఆపవద్దు. (14) కాని వారు ప్రవక్తను ధిక్కరించారు. ఒంటెను వధించారు. అందుకు దైవం వారి పాపాల కారణంగా వారి తలబిరుసుతనం కారణంగా వారిపై శిక్షను విధించి అందర్నీ నాశనం చేసి అంతం చేసేశాడు. (15) ఆయనకు వారు బదులు తీర్చుకుంటారన్న భయం ఏమాత్రం లేదు. అంటే అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారి తరఫున పోరాడే వారు లేరు.

آيَاتُهَا 15 | 91 سُوْرَةُ الشَّمْسِ مَكِّيَّةٌ | رُكُوْعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحٰىهَا ﴿1﴾
وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا ﴿2﴾
وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰىهَا ﴿3﴾
وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىهَا ﴿4﴾
وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰىهَا ﴿5﴾
وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰىهَا ﴿6﴾
وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰىهَا ﴿7﴾
فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰىهَا ﴿8﴾
قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰىهَا ﴿9﴾
وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا ﴿10﴾
كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِطَغْوٰىهَآ ﴿11﴾
اِذِ انْۢبَعَثَ اَشْقٰىهَا ﴿12﴾
فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا ﴿13﴾
فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا ۙ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ
بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا ﴿14﴾
وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ﴿15﴾ ع 1 15 16

1 – 10 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో సూర్యచంద్రులు, రాత్రింబగళ్ళు, భూమి, ఆకాశాలు ఏ విధంగా పరస్పరం వేర్వేరు లక్షణాలు

ఫలితాలు భిన్నంగా ఉన్నాయో అదేవిధంగా పాపం, పుణ్యం కూడ పరస్పరం భిన్నమయినవి. ఇంకా లక్షణాలు, ఫలితాలు, పర్యవసానం బట్టి వేర్వేరుగా ఉన్నాయి. కాబట్టి పుణ్యం చేసేవారు, పాపం చేసేవారు సమానులు కాలేరు. ఇద్దరిదీ ఒకే పర్యవసానం కాజాలదు. పుణ్యం చేసినవారు స్వర్గానికి పోతారు. పాపం చేసిన వారు నరకానికి పోతారు అని వివరించబడింది.

రెండో విషయం, అల్లాహ్ ప్రతి మనిషి మనో మస్తిష్కాలలో మంచి ఏదో చెడు ఏదో తెలుసుకునే జ్ఞానం ఇచ్చాడు. దొంగతనం, వ్యభిచారం, మోసం చేయడం, నమ్మక ద్రోహం, తూకాలు కొలతలలో తక్కువ చేయడం పాపకార్యాలే అని ప్రతి మనిషికీ తెలుసు. అయినా పాపం చేస్తున్నాడు. దౌర్జన్యం చేయడం, ఒకరిని బాధించడం చెడ్డపనులని ప్రతి మనిషీ ఎరుగును. అయినప్పటికీ మనిషి దౌర్జన్యం చేస్తున్నాడు. ఇతరుల్ని బాధిస్తున్నాడు. కనుక తమ ఆత్మల్ని పాపం నుండి పవిత్రంగా ఉంచుకొనేవారు, పుణ్యకార్యాలలో పాలుపంచుకునే వారు సాఫల్యం చెందుతారు.

11 - 15 వాక్యాలు

సమూద్ జాతి వారు హ(జత్ సాలిహ్ (అ)ను, మీరు నిజంగానే దైవప్రవక్త అయినట్లయితే ఏదయినా నిదర్శనం చూపినట్లయితే మేము విశ్వసిస్తాము అని కోరారు. వారి కోరికపై వారు చూస్తుండగానే ఒక రాతి నుండి ఒక ఈనమోసిన ఒంటె వెలువడింది. అది మామూలు ఒంటెల కన్నా మూడు నాలుగు రెట్లు పెద్దది. అయినా ఆ జాతి వారు విశ్వాసం ప్రకటించలేదు. హ(జత్ సాలిహ్ ఆ జాతి వారితో అన్నారు, "ఇది అల్లాహ్ ఒంటె. బావి నీరు ఒక రోజు ఇది త్రాగుతుంది. మరొక రోజు మీరు, మీ జంతువులు నీరు త్రాగండి." ఒప్పందం కుదిరింది. అందులో శుభం ఉంది. కాని ఆ జాతి తలబిరుసుతనం గల జాతి. వారి హృదయాలలో ఏ మాత్రం దైవభీతి లేదు. తలబిరుసుతనం గలవారు ఒక నియమానికి కట్టుబడేవారు కాదు. అందుచేత అందరూ కలిసి ఒక దౌర్భాగ్యుణ్ణి రెచ్చగొట్టి వాడిని ఒంటెను చంపమని ప్రోత్సహించారు. వారు ఆ ఒంటెను వధించారు. ఇక వారు తాము అల్లాహ్ ఒంటెను చంపినా అల్లాహ్ తమకు ఏమీ అపకారం చేయలేదని సంబరపడ్డారు. ప్రవక్త వారిని పశ్చాత్తాపపడి దైవాన్ని క్షమాపణ వేడుకోమని చెప్పగా ఆ తలబిరుసు జనం హితబోధను పెడచెవిన పెట్టారు.

దైవశిక్ష వచ్చి అందరినీ అంతం చేసింది. సమూద్ జాతి వృత్తాంతం ఇక్కడ పేర్కొనడానికి కారణం మక్కాలో కూడ ఇటువంటి పరిస్థితులే ఉన్నాయి. ఇది మక్కా ప్రజలకు హెచ్చరిక. మీరు గనక ధిక్కారవైఖరి మానకపోతే సమూద్ జాతికి పట్టిన గతే మీకు పడుతుందనీ వార్నింగ్.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 92. అల్ లైల్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 21 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

సూరతుల్ లైల్, సూరతుష్షమ్స్ రెండింటి శీర్షిక ఒక్కటే. సూరతుష్షమ్స్‌లో మానవ ఆత్మ పరిశుద్ధతలో మానవ శ్రేయం చూపబడింది. మానవ ఆత్మను అపవిత్రపర్చడంలో వారి వినాశం చూపబడింది. (అష్షమ్స్ 9, 10)

ఇప్పుడు సూరతుల్‌లైల్‌లో మానవ ఆత్మను పరిశుద్ధపరచే వస్తువు లేవి? అపవిత్రపరచేవి ఏవి? మానవుణ్ని సఫలుడు చేసేవి ఏవి? అన్నది స్పష్టం చేయబడింది. అవి

1. దైవమార్గంలో సొమ్ము ఖర్చు చేయడం. 2. దైవానికి భయపడుతూ జీవితం గడపడం. 3. సత్కార్యానికి ప్రతిఫలం నిస్సందేహంగా పుణ్యమని తలచడం. అదేవిధంగా మనిషిని విఫలుడు చేసే పనులు.

1. మంచి పనులలో ధనం ఖర్చు చేయకపోవడం అంటే పిసినారితనం చూపడం.

2. దైవానికి భయపడక పోవడం. అంటే దైవ అవిధేయతకు పాల్పడుతూ ఉండటం.

3. శిక్ష, బహుమానాన్ని తిరస్కరించడం, మంచి పనికి మంచి ప్రతిఫలం ఏదీ లేనప్పుడు, మంచి పని చేయాలన్న ఆసక్తి ఉండదు. ఆ విధంగా మనిషి రాత్రింబగళ్ళు కీడు చేస్తూనే ఉంటాడు.

## 92. అల్ లైల్

**ఆయత్‌లు : 21** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) రాత్రి సాక్షిగా, అది క్రమ్ముకున్నప్పుడు (2) పగలు సాక్షిగా, అది ప్రకాశవంతం అయినపుడు

(3) మరియు మగ, ఆడలను పుట్టించిన ఆయన సాక్షిగా (4) నిస్సందేహంగా మీ ప్రయత్నాలు భిన్నమయినవి.

ايَاتُهَا 21 ﴿92 سُوْرَةُ اللَّيْلِ مَكِّيَّة﴾ رُكُوْعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ﴿1﴾

وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ﴿2﴾

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰىٓ ﴿3﴾

اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ﴿4﴾

1 – 4 వాక్యాలు

రాత్రీ పగలు వేరువేరయినట్లుగానే రెండింటిలో పెద్ద వ్యత్యాసం ఉన్నట్లే, పురుషుడు, స్త్రీ కూడా వేర్వేరుగా ఉంటారు. ఇద్దరిలో గొప్ప తేడా ఉంది.

ఇదేవిధంగా మానవుల కర్మలు కూడ వేర్వేరు. ఒకరు మంచి చేస్తుంటే మరొకరు చెడు చేస్తున్నారు. కనుక ఇద్దరి పర్యవసానమూ ఒక్కటి కాదు. మంచి పనులు చేస్తున్న మనిషి నిశ్చయంగా స్వర్గంలోకి పోతాడు. చెడు పనులు

فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى ﴿5﴾
وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ﴿6﴾
فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى ﴿7﴾
وَاَمَّا مَنْۢ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ﴿8﴾
وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ﴿9﴾
فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْعُسْرٰى ﴿10﴾
وَمَا يُغْنِيْ عَنْهُ مَالُهٗٓ اِذَا تَرَدّٰى ﴿11﴾
اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ﴿12﴾
وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰى ﴿13﴾
فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ﴿14﴾

(5) ఇంకా దైవమార్గంలో ధనం ఖర్చుచేసిన వాడు, దేవుని అవిధేయతకు భయపడినవాడు

(6) సత్కార్యానికి ప్రతిఫలాన్ని నమ్మినవాడు

(7) అతనికి మేము సులభమార్గాన్ని సరళం చేస్తాము.

(8) మరియు పిసినారితనం చూపినవాడు, దైవం పట్ల నిర్లక్ష్యం వహించినవాడు

(9) ఇంకా పుణ్యానికి ప్రాప్తించే సత్ఫలితాన్ని ధిక్కరించినవాడు (అంటే పుణ్యానికి మంచి ప్రతిఫలం ఏదీ లేదు. పరలోకమూ లేదు. నరకమూ లేదు అని చెప్పినవాడు)

(10) అతనికి మేము కఠినమార్గపు సౌకర్యం కలిగిస్తాము. (అంటే నరక మార్గంలో నడవడం అతనికి సులభం చేస్తాము) (11) ఇంకా నరకపు గోతిలో పడినప్పుడు అతని సొమ్ము అతనికి ఏమాత్రం ప్రయోజనం చేకూర్చదు. (12) మా పని అయితే సన్మార్గం చూపడమే. (13) మరియు ఇహపరాల యజమానులం మేమే. (14) కాబట్టి నేను మిమ్మల్ని భగభగా మండే అగ్ని నుండి హెచ్చరించాను.

చేస్తున్నవాడు నిశ్చయంగా నరకానికి పోతాడు. అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా, ప్రవక్తకు వ్యతిరేకంగా, ధర్మానికి వ్యతిరేకంగా తయారయి, ధర్మాన్ని అంతం చేయగోరే వారు తప్పక నాశనం అవుతారు. ధర్మాన్ని స్వీకరించిన వారు, ప్రవక్తకు సహకరించిన వారు నిశ్చయంగా ఇహపరాలలో సఫలురవుతారు.

5 – 7 వాక్యాలు

నేను చేస్తున్న మంచి పనికి మంచి ప్రతిఫలం తప్పక లభిస్తుందని మనిషి నమ్మకం. విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి. మంచి పనికి పర్యవసానం తప్పక మంచిదవుతుంది. ఇటువంటి మనిషి ఇహపరాలలో తప్పక సఫలుడవుతాడు. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : ప్రతి రోజు ఉదయం ఇద్దరు దూతలు దిగివస్తారు. ఒక దూత ఇలా ప్రార్థిస్తాడు, “అల్లాహ్! నీవు దాత మరియు ధనం ఖర్చుచేసే వాని సంపదలో వృద్ధిని కలిగించు.” రెండవ దూత ఇలా ప్రార్థిస్తాడు, “ఇవ్వని వాడయిన పిసినారి, లోభి సంపదను తగ్గించి వేయి. అతడ్ని నాశనం చెయ్యి.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 1351)

8 – 10 వాక్యాలు

మనిషికి పరలోకంపై నమ్మకం లేనపుడు అతను శిక్షాబహుమానాలను త్రోసిపుచ్చినపుడు అతనికి పాపాలు చేయడమూ సులభమే, నరక మార్గాన నడవడమూ సులభమే.

| | |
|---|---|
| (15) పరమ దౌర్భాగ్యుడే నరకంలో పోతాడు. (16) వాడు ధిక్కరించి, మొహం త్రిప్పుకున్నవాడు (17) ఇక దైవభీతిపరుడు, పాపపుణ్యాల విచక్షణ పాటించేవాడు మాత్రమే నరకం నుండి కాపాడ బడతాడు. (18) పవిత్రతను పొందడానికి తన సొమ్మును ఇచ్చేవాడు (19) అతనిపై ఒకరి ఉపకారం ఉన్న కారణంగా ప్రత్యుపకారం తీర్చుకోవడానికి ఇవ్వడు. (20) అందుకోసం కాకుండా తన ప్రభువు అనుగ్రహం పొందటానికి ఇస్తాడు. (21) నిశ్చయంగా ఆయన (అల్లాహ్) కూడా సంతసిస్తాడు. | لَا يَصْلٰهَآ اِلَّا الْاَشْقَى ﴿15﴾ الَّذِيْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿16﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا الْاَتْقَى ﴿17﴾ الَّذِيْ يُؤْتِيْ مَالَهٗ يَتَزَكّٰى ﴿18﴾ وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهٗ مِنْ نِّعْمَةٍ تُجْزٰٓى ﴿19﴾ اِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى ﴿20﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ﴿21﴾ |

ع 1 21 17

11 – 14 వాక్యాలు

అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌లలో మక్కావారిని హెచ్చరిస్తున్నాడు. సన్మార్గం చూపడమే నా పని. మార్గంపై నడవడమూ, నడవకపోవడమూ మీ ఇష్టం. సన్మార్గంపై నడిస్తే సఫలురవుతారు. సన్మార్గాన్ని విడిచిపెట్టినట్లయితే పరాజితులు, విఫలురు అవుతారు.

15 – 21 వాక్యాలు

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు. నరకంలో షఖీ అయిన వాడే ప్రవేశిస్తాడు. సహబాక్రామ్ (రజి) అంటున్నారు. ప్రవక్తా! షఖీ అయినవాడు ఎవరు? అని. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, “ఆయన (స) ఆజ్ఞను స్వీకరించనివాడు, దైవ అవిధేయతకు పాల్పడేవాడు.” (మస్నద్ అహ్మద్)

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : “నా ఉమ్మత్ (అనుచర సమాజం) యావత్తూ స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. నన్ను వ్యతిరేకించిన వారు తప్ప. సహబా (రజి) అడిగారు, దైవప్రవక్తా! మిమ్మల్ని ఎవరు వ్యతిరేకిస్తారు? మీ ఉమ్మతీ అయిన వ్యక్తి మిమ్మల్ని ఎలా వ్యతిరేకిస్తాడు? అందుకు దైవప్రవక్త (స) జవాబిచ్చారు, “నాకు విధేయుడయిన వాడు, నా ఆజ్ఞను పాటించిన వాడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. నాకు అవిధేయుడు, నా ఆజ్ఞను పాటించని వాడు నన్ను వ్యతిరేకించిన వాడవుతాడు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 6737)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 93. అజ్ జుహా సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 11 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరా అవతరించే సమయంలో దైవప్రవక్త (స) తిరస్కారులచే హింసా దౌర్జన్యాలను, కఠిన పరీక్షలను ఎదుర్కొంటున్నారు. విజయం పొందే సూచనలు ఏవీ కానరావడం లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో అల్లాహ్ సూరతుజ్జుహాను అవతరింపజేశాడు. ఇందులో దైవప్రవక్త (స)ను ఓదార్చడం జరిగింది. దైవప్రవక్తా! రాత్రి తర్వాత పగలు వచ్చినట్లే కష్టాల తర్వాత సుఖం లభిస్తుంది. రాత్రి కొద్దికాలం ఉంటుంది. ఆ తర్వాత పగలు తప్పక వస్తుంది. అదేవిధంగా జీవితంలో కష్టాలు కూడా కొన్ని దినాల వరకే. ఆ తరువాత విజయవంతమైన కాలం తప్పక రాగలదు.

## 93. అజ్ జుహా

**ఆయత్‌లు : 11** **అవతరణ : మక్కాలో**

آيَاتُهَا 11 — 93 سُوْرَةُ الضُّحٰى مَكِّيَّةٌ — رُكُوْعُهَا 1

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

(1) ఉజ్వలమయిన పగలు సాక్షి!

وَالضُّحٰىۙ ﴿1﴾

(2) మరియు రాత్రి సమయంలోని చీకటి సాక్షిగా అది వ్యాపించినప్పుడు

وَالَّيۡلِ اِذَا سَجٰىۙ ﴿2﴾

(3) ఓ ముహమ్మద్! (స) నీ ప్రభువు నిన్ను విడిచి పెట్టనూ లేదు. నీ పట్ల అయిష్టపడటమూ లేదు.

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰىؕ ﴿3﴾

(4) నిశ్చయంగా నీకు తర్వాతి కాలం పూర్వకాలం కన్నా ఉత్తమంగా ఉంటుంది.

وَلَلۡاٰخِرَةُ خَيۡرٌ لَّكَ مِنَ الۡاُوۡلٰىؕ ﴿4﴾

(5) అతి త్వరలో నీ ప్రభువు నీకు పరమానందం కలిగేవిధంగా అనుగ్రహిస్తాడు.

وَلَسَوۡفَ يُعۡطِيۡكَ رَبُّكَ فَتَرۡضٰىؕ ﴿5﴾

(6) ఆయన నిన్ను అనాథగా చూసి తోడ్పడలేదా? (నిశ్చయంగా ఆశ్రయం కల్పించాడు)

اَلَمۡ يَجِدۡكَ يَتِيۡمًا فَاٰوٰى ﴿6﴾

(7) నీవు సత్యాన్వేషణలో విచారంగా ఉండటం చూసి సన్మార్గం చూపాడు. (వహీని అవతరింపజేసి)

وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى ﴿7﴾

(8) నిన్ను పేదరికంలో చూసి ధనవంతుడ్ని చేశాడు.

وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغۡنٰىؕ ﴿8﴾

(9) కాబట్టి నీవు అనాథపై కాఠిన్యం చూపకు.

فَاَمَّا الۡيَتِيۡمَ فَلَا تَقۡهَرۡؕ ﴿9﴾

| | |
|---|---|
| (10) అడిగే (యాచించే) వానిని కసురుకోవద్దు. | وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿10﴾ |
| (11) నీ ప్రభువు వరాలను చాటుతూ వుండు. | وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿11﴾ ع 1 11 18 |

1 - 11 వాక్యాలు

ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్, ప్రవక్తకు ఉపశమనం కలిగిస్తూ అంటున్నాడు, ఓ ముహమ్మద్ (స)! మేము నిన్ను విడిచిపెట్టామన్న నీ పట్ల అయిష్టపడ్డామన్న కలత ఎందుకు కలిగింది? మేము నీపై నిరంతరం మెహర్బానీ చేస్తూ వచ్చాము. నీవు అనాధగా ఉన్నపుడు నీ పోషణకు చక్కని ఏర్పాట్లు చేశాము. నీకు ధర్మం, విశ్వాసం తెలియకపోయినప్పుడు వహీ ద్వారా విశ్వాస మార్గాన్ని చూపాము. నీవు పేదవాడిగా ఉంటే నిన్ను ధనవంతుణ్ని చేశాము. నీవు మా అనుగ్రహ పూరిత దృష్టిలో ఉన్నావని మాకు ఆప్తుడవని, ప్రియమయిన వాడవని భవిష్యత్తులో కూడ మా దయ, కారుణ్యం నీపై కురుస్తూ ఉండగలదు అని ఈ మాటల ద్వారా తెలుస్తోంది. నీవు ఎంతమాత్రం విచారపడవద్దు. కష్టాలు కొద్దికాలం వరకే, అవి అతి త్వరగా దూరం కాగలవు.

చివరలో నీపై వ్యవహారణగా మంచిగా జరుగుతున్నట్లుగానే నీవు కూడ మా దాసుల పట్ల, ప్రత్యేకించి అనాధలు, నిరుపేదల పట్ల సద్వ్యవహారణ చెయ్యి.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 94. అలమ్ నష్రహ్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 8 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

దైవప్రవక్తకు అడ్డంకులూ, అవాంతరాలేగాని, పరిస్థితి చక్కబడటం గాని, విజయం లభించే అవకాశాలు గాని కనుచూపు మేరలో కనబడని పరిస్థితులలో ఈ సూరా అవతరించింది. దైవప్రవక్త (స) కడు విచారంలో ఉండగా అల్లాహ్ ఈ సూరాలో విజయం లభించనున్నదన్న శుభవార్తను, విజయ సూచనలను అందిస్తున్నాడు.

## 94. అలమ్ నష్రహ్

**ఆయత్‌లు : 8** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ముహమ్మద్! మేము నీ హృదయ కుహరాన్ని తెరువలేదా? (తప్పకుండా తెరిచాము) (2) మరియు నీపై నుండి భారాన్ని దింపివేయలేదా? (3) అది నీ వీపును విరిచింది. (4) నీ ప్రస్తుతిని ఉన్నతం చేశాము. (5) అవును, నిశ్చయంగా కష్టం తర్వాత సౌలభ్యం కూడా ఉంది. (6) నిశ్చయంగా కష్టం తర్వాత సౌలభ్యం ఉంది. (7) కనుక నీవు పని చేశాక తీరిక దొరికినప్పుడు (8) ఆరాధనలో నిమగ్నుడవు అయిపో, నీ ప్రభువు వైపు సావధానుడవు అవ్వు.

آيَاتُهَا 8 — 94 سُورَةُ الشَّرْحِ مَكِّيَّةٌ — رُكُوعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿1﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ
وِزْرَكَ ﴿2﴾ الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ ﴿3﴾ وَرَفَعْنَا
لَكَ ذِكْرَكَ ﴿4﴾ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿5﴾ إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿6﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿7﴾
وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿8﴾ ع 1 8 19

1 – 8 వాక్యాలు

హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) ప్రవక్త కాక పూర్వం మక్కాలో తన కుటుంబంలో గొప్ప గౌరవం ఉండేది. అందరూ ఆయన్ని సాదిఖ్ (సత్యవంతుడు) అనీ, అమీన్ (అమానతుదారు) అనీ బిరుదులతో గుర్తింపునిచ్చారు. ఆయన (స) ప్రవక్తగా ప్రకటించుకున్న తర్వాత, ఖుర్‌ఆన్‌ను దైవవాణిగా పేర్కొన సాగినప్పుడు అందరూ ఆయనకు శత్రువులయ్యారు. ఆయన్ని కలుసుకోవడానికే సిద్ధంగా లేరు. ఆయన మాట వినడానికి సిద్ధంగా లేరు. అందరూ ఆయన్ని అయిష్టపడేవారు. అందరూ ఆయనకు ప్రాణ శత్రువులయ్యారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో దైవప్రవక్త (స) తీవ్ర ఇబ్బందికి లోనయ్యారు. అల్లాహ్ ఆయనకు స్థయిర్యం కలిగించాడు. “మీరు వ్యాకులపడవద్దు, అతి త్వరలోనే పరిస్థితులు మీకు అనుకూలంగా మారిపోగలవు. విజయం మీ పాదాక్రాంతమవుతుంది. జయం, సహాయం మీ వెంట ఉంటాయి. కష్టాల ఈ యుగం బహుదీర్ఘమయినది కాదు. పైగా కష్టంతోపాటే సఫలతతో కూడిన కాలం కూడ వస్తుంది” అని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేస్తున్నాడు.

చివరలో అల్లాహ్ చెబుతున్నాడు. “ఓ ముహమ్మద్ (స)! కష్టాల నెదుర్కొనడానికి శక్తి కావాలి. ఆ శక్తి ఆరాధన వల్ల లభిస్తుంది. మీరు పనులు పూర్తిచేసుకుని తీరిక అయినప్పుడల్లా అల్లాహ్ ఆరాధనలో నిమగ్నులు అయిపోండి. అన్ని విషయాల నుండి నిరపేక్షులయిపోయి మీ ప్రభువుపై మనసు లగ్నం చేసి, మీ ప్రభువు వైపు మరలండి.”

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 95. అత్ తీన్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 8 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరాలో వివరించబడిన విషయం, శిక్షా బహుమానాలు లభించడం సత్యం. ఎటువంటి కర్మ చేస్తే అటువంటి ప్రతిఫలాన్నే పొందవచ్చు. సదాచరణ చేసిన వారికి ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ సాఫల్యం ఉంది. విద్యారంగంలో ఇతరుల కన్నా ముందు ఉన్న జాతిలాగా, ఐక్యతారంగంలో ఇతరుల కన్నా అగ్రగామి అయిన జాతిలాగా, ఆచరణ, నైతికతా రంగంలో ఇతరులను మించిపోయిన జాతి ఇహపరాలలో తప్పక సాఫల్యం పొందుతుంది. ఇంకా దుష్కార్యాలు చేసిన జాతి ఇహపరాలలో అందుకు శిక్ష అనుభవిస్తుంది. అజ్ఞానం, ఆచరణా శూన్యత, విభేదాలు, దుర్నీతి గలదయితే ఆ జాతి తప్పక నాశనమవుతుంది. అభివృద్ధి, సాఫల్యాల మార్గం, విశ్వాసం, ఆచరణల మార్గం కఠిన శ్రమతో కూడిన మార్గం. త్యాగాల మార్గం. ఏ మనిషి ఏ జాతి అందుకోసం ధైర్యంగా నడుం బిగిస్తే అల్లాహ్ తన కారుణ్యంతో సౌలభ్యం కలిగిస్తాడు. ఆ జాతి చూస్తుండగానే కొన్ని సంవత్సరాలలో అభివృద్ధి, సాఫల్యాల గమ్యాన్ని చేరుకుంటుంది. ఇంకా విశ్వాసం, ఆచరణల మార్గాన్ని విడిచిపెట్టిన జాతి, కఠిన శ్రమతో కూడిన మార్గాన్ని విడిచిపెట్టిన జాతికి వినాశకర మార్గం సులభమవుతుంది. విశ్వాసం, సదాచరణల మార్గాన్ని విడిచిపెట్టినందువల్ల కొన్ని సంవత్సరాలలోనే సర్వనాశనం అయిపోతుంది. నేడు మన జాతిలో కోట్లాది అజ్ఞానులు ఉన్నారు. అందుకు జాతికి శిక్ష లభిస్తోంది. ఈనాడు మనలో విభేదాలు చాలా ఉన్నాయి. జాతికి అందుకోసం కూడ శిక్ష లభిస్తోంది. ఈనాడు మనలో ఆచరణా రాహిత్యం కూడా అమితంగా ఉంది. ఆఖరికి ఫర్జ్ కూడ నియమం తప్పక చేయడం లేదు. మనకు దాని శిక్ష కూడా లభిస్తోంది. నేడు మనలో నైతికత కూడ బాగా కొరవడింది. అందుకు నష్టాన్ని కూడ మనం అనుభవిస్తున్నాం. కనుక శిక్షా బహుమానాలు లభించడం సత్యం అని నిరూపించబడింది.

## 95. అత్ తీన్

**ఆయత్‌లు : 8** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అంజీర్ (అత్తి), జైతూన్ సాక్షిగా (2) సీనా పర్వతం సాక్షిగా (3) ఇంకా ఈ ప్రశాంత నగరం (మక్కా) సాక్షిగా (4) మేము మానవుడ్ని ఉత్తమ రూపంలో పుట్టించాము. రూపురేఖల పరంగానూ, బుద్ధిజ్ఞానాల పరంగానూ (5) తిరిగి అతడ్ని నీచాతి నీచుడుగా మార్చివేశాము. అతడి బద్ధకం, అలసత్వం ఆచరణా రాహిత్యం వలన పరాభవం పాలు చేశాము.

آياتها 8 سورة التين مكية 95 ركوعها 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ﴿1﴾

وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ﴿2﴾

وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ﴿3﴾

لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ﴿4﴾

ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ سٰفِلِيْنَ ﴿5﴾

| | |
|---|---|
| (6) కాని విశ్వసించినవారు, సదాచరణ చేసిన వారికోసం ఎన్నటికీ తరగని పుణ్యం, ప్రతిఫలం ఉన్నాయి. (7) కనుక (ఓ ప్రవక్తా!) ఇక మీదట ఎవరు నిన్ను శిక్షా బహుమానాల విషయంలో ధిక్కరించగలరు? (8) ఏమిటి, అల్లాహ్ పాలకులందరి కన్నా ఉత్తమ పాలకుడు కాదా? (నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ అందరు పాలకులకన్నా ఉత్తమ పాలకుడు, న్యాయం చేసే పాలకుడు) | اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿6﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ﴿7﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ﴿8﴾ |

ع 1 8 20

1 – 8 వాక్యాలు

శిక్షా బహుమానాల విషయం పూర్తిగా పక్కా వ్యవహారం అని ఈ సూరాలో తెలుపబడుతోంది. ఎవరు ఎటువంటి కర్మలు చేస్తే అటువంటి ఫలితాన్నే పొందగలరు. వేప విత్తనాన్ని నాటి, అందులో నుంచి మామిడి చెట్టు మొలుస్తుందని భావిస్తే అతడి అభిప్రాయం శుద్ధ తప్పు. ఇదేవిధంగా దురాచరణ చేసి ఎవరైనా స్వర్గానికి పోతామని ఆలోచిస్తే అతడి ఈ ఆలోచన శుద్ధ తప్పు. ఈ సూరాలో శిక్షాబహుమానాలు తప్పక లభిస్తాయనడానికి నాలుగు రుజువులు ఇవ్వబడ్డాయి.

1. మొదటి రుజువు అంజీర్ (అత్తి) పండుది. అది జూదీ కొండ ప్రాంతం. అక్కడ అత్తిచెట్లు విస్తారంగా వున్నాయి. ఈ ప్రాంతంలోనే హజ్రత్ నూహ్ (అ) నావ ఆగింది. ఈ ప్రాంతం హజ్రత్ నూహ్ (అ) జాతికి ఇవ్వబడిన శిక్షాబహుమానాలను గుర్తుకు తెస్తుంది. విశ్వసించిన వారు, సదాచరణ చేసినవారు శిక్ష నుండి తప్పించుకున్నారు. విశ్వసించనివారు, దుష్కర్మలు చేస్తూ ఉండిన వారు శిక్ష ద్వారా నాశనమయ్యారు. చివరికి ప్రవక్త భార్యపై, కుమారునిపై కూడా శిక్ష వచ్చి పడింది. ఇదేవిధంగా ఆదం, హవ్వాల వలన తప్పు జరిగినప్పుడు ఇద్దరూ దిగంబరులయ్యారు. అప్పుడు అత్తి చెట్ల ఆకులతో తమ మర్మాంగాలను కప్పుకున్నారు. అత్తిచెట్లు, వాటి ఆకులు ప్రపంచంలో ఇంకా ఉన్నాయి. అవి శిక్షాబహుమానాల వ్యవహారం తప్పక జరుగుతుందన్న సంఘటనలను గుర్తుకు తెస్తాయి. కాబట్టి సదాచరణ చెయ్యండి. తద్వారా స్వర్గానికి అర్హులు కాగలరు.

శిక్షాబహుమానాలను రుజువుచేసే రెండవ రుజువు వస్తువు జైతూన్. ఈ ప్రాంతంలో జైతూన్ చెట్లు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. అంటే బైతుల్ మఖ్దిస్. ఇక్కడ ఈసా (అ) జన్మించారు. అక్కడ ఆయన ఆరాధన చేసేవారు. హితబోధ చేసేవారు. ఆ రోజులలో యూదులు ఉత్తమ అనుచర సమాజం. ఈసా (అ) కూడ యూద వంశంలోనే పుట్టారు. అల్లాహ్ యూదులను ధార్మిక నాయత్వం నుండి తప్పించి మరొక జాతికి నాయకత్వం అప్పగించదలచినట్లు తెలిసినప్పుడు, అల్లాహ్‌ను యూదులను నాయకత్వం నుండి తప్పించవద్దని దుఆ చేశారు. అదే సమయంలో యూదులు ఈసా (అ)ను హత్య చేయడానికి వస్తూ ఉన్నారు. అల్లాహ్ ఈసా (అ)ను సజీవంగా ఆకాశంలోకి ఎత్తుకున్నాడు. అల్లాహ్ ఈసా (అ) దుఆను అంగీకరించలేదు. యూదులు విశ్వాసం కోల్పోయారు. పరమ దుర్మార్గులు అయ్యారు. ఇటువంటి స్థితిలో వారికి నాయకత్వం ఇవ్వబడదు. కనుక అల్లాహ్ ముసల్మానులను ఉత్తమ సమాజంగా చేశాడు. ఇక ముస్లింలే ధార్మిక నాయకులు, ప్రతినిధులు.

శిక్షా బహుమానాలను రుజువు చేసే మూడవ రుజువు సీనాయి పర్వతం. అంటే తూర్ కొండ. ఇక్కడే హజ్రత్ మూసా (అ)కు ప్రవక్త పదవి లభించింది. ఈ ప్రదేశం ఇప్పటికీ ఉనికిలో ఉంది. ఇక్కడ మూసా (అ)కు ప్రవక్త పదవి లభించిందని రుజువు చేస్తోంది. ఆయన ఫిరౌన్ మరియు అతడి జాతిని విశ్వాసం, సదాచరణల వైపు

ఆహ్వానించారు. ఫిరౌన్, అతడి జాతి దాన్ని తిరస్కరించారు. ధిక్కరించారు. హింసా దౌర్జన్యాలకు పాల్పడ్డారు. అందువలన దైవశిక్ష అవతరించింది. ఫిరౌన్‌ను అతడి జాతితో సహా, అల్లాహ్ సముద్రంలో ముంచివేశాడు.

శిక్షా బహుమానాలను రుజువు చేసే నాలుగో సాక్ష్యం, మక్కా నగరం. మక్కా నగరం ప్రస్తుతం ఉనికిలో ఉంది. శిక్షా బహుమానాల వ్యవహారం మిక్కిలి సత్యమైనదని ఈ నగరం సాక్ష్యమిస్తోంది. ఒకానొకప్పుడు అబ్రహా రాజు దుర్బుద్ధితో కాబా కట్టడాన్ని నేలకూల్చాలని, అక్కడి పౌరులపై హింసా దౌర్జన్యాలు చేయాలని 60 వేల మంది సైన్యంతో వచ్చాడు. అల్లాహ్ అబాబీల్ (పక్షులు) ద్వారా వారిపై కంకరరాళ్ళు విసిరాడు. దానితో సైన్యం మొత్తం హతమయిపోయారు. అందరూ దైవశిక్షకు గురిఅయ్యారు. ఏ దేశానికైనా మంచి బాదుషా, మంచి పాలకుడు అయినవాడు, మంచి వారికి బహుమానం ఇస్తాడు. నేరస్తులు, గుండాలు, హంతకులకు శిక్ష విధిస్తాడు. అల్లాహ్ అందరికన్నా మంచి బాదుషా. ఆయన దగ్గర న్యాయం ఉంది. ఆయన మంచివారికోసం స్వర్గం నిర్మించాడు. చెడ్డవారికోసం నరకం నిర్మించాడు. ఈ సాక్ష్యాలు వివరణల తర్వాత శిక్షా బహుమానాలను ఎవరు తిరస్కరించగలరు? అంటే శిక్షా బహుమానాలను తిరస్కరించేవారు బుద్ధిలేని వారు. పిచ్చివాళ్ళు మాత్రమే కాగలరు.

# 96. అల్ అలఖ్

**ఆయత్‌లు : 19** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) ఓ ముహమ్మద్! నిన్ను పుట్టించిన నీ ప్రభువు పేరుతో పఠించు. (2) పేరుకుపోయిన రక్తపు ముద్దతో ఆయన మనిషిని పుట్టించాడు. (3) చదువు నీ ప్రభువు గొప్పగా కరుణించేవాడు.

(4) ఆయన కలము ద్వారా జ్ఞానాన్ని నేర్పాడు.

(5) మనుష్యునికి అతడు ఎరుగని విషయాలను నేర్పించాడు.

رُكُوعُهَا 1 — سُورَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ 96 — آيَاتُهَا 19

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

اِقۡرَاۡ بِاسۡمِ رَبِّکَ الَّذِیۡ خَلَقَ ۚ﴿1﴾

خَلَقَ الۡاِنۡسَانَ مِنۡ عَلَقٍ ۚ﴿2﴾

اِقۡرَاۡ وَ رَبُّکَ الۡاَکۡرَمُ ۙ﴿3﴾

الَّذِیۡ عَلَّمَ بِالۡقَلَمِ ۙ﴿4﴾

عَلَّمَ الۡاِنۡسَانَ مَا لَمۡ یَعۡلَمۡ ؕ﴿5﴾

1 – 5 వాక్యాలు

హజ్రత్ ఆయిషా (ర) తెలియజేస్తున్నారు. దైవప్రవక్త (స)కు నిజమయ్యే మంచి స్వప్నాల రూపంలో వహీ (దైవసందేశం) రావడం ప్రారంభమయింది. ఆయన కలలో చూసింది నిజమయి తీరేది. తరువాత ఆయన ఒంటరితనాన్ని ఇష్టపడసాగారు. కొన్ని రోజుల పాటు హిరా కొండగుహలో ఉండిపోయి ఆరాధనలో లీనమయ్యేవారు. ఆయన భోజన పానీయాలు ఇంటి నుండి తీసుకువెళ్ళి అక్కడ కొన్ని రోజులు గడిపి, తిరిగి హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) దగ్గరకు వచ్చేవారు. ఆమె తిరిగి కొన్ని రోజుల కోసం భోజన సామగ్రి ఇచ్చేవారు. ఆయన (స) మరల హిరా కొండ గుహకు వెళ్ళేవారు.

ఒకరోజు ఆయన (స) హిరా కొండ గుహలో ఉండగా అకస్మాత్తుగా ఆయనపై వహీ అవతరించింది. దైవదూత హజ్రత్ జిబ్రయీల్ (అ) వచ్చి ఆయనతో "ఓ ముహమ్మద్ (స)! చదవండి." ఆయన (స) బదులిచ్చారు, "నేను చదువుకున్న వాడ్ని కాదు." అప్పుడు హజ్రత్ జిబ్రయీల్ హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను తన గుండెలకేసి గట్టిగా అదుముకున్నారు. ఈ విధంగా ఆ దూత మూడుసార్లు తన గుండెలకేసి గట్టిగా అదుముకున్నారు. నాలుగోసారి అన్నారు, "ఇఖ్రా బిస్మికల్లజీ ఖలఖ్. ఖలఖల్ ఇన్సాన మిన్ అలఖ్. ఇఖ్రా వరబ్బుకల్ అక్రమ్. అల్లజీ అల్లమ బిల్ ఖలమ్. అల్లమల్ ఇన్సాన మాలమ్ యాలమ్."

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) సెలవిస్తున్నారు. ఈ సంఘటన తర్వాత గడగడ వణుకుతూ, కంపించిపోతూ అక్కడ నుండి మరలారు. హజ్రత్ ఖదీజా వద్దకు చేరి, "నాకు కంబళి కప్పు, నాకు కంబళి కప్పు" అన్నారు. ఆయనపై కంబళి కప్పబడింది. కొంతసేపటికి భయం తగ్గాక అన్నారు, "ఖదీజా (రజి) నాకేమయింది. నేనీ సంఘటన చూశాను. నాకు ప్రాణభయం కలుగుతోంది." ఖదీజా (రజి) ఆ సంఘటన అంతా విని చెప్పారు, "ఓ ముహమ్మద్ (స)! మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ఎంతమాత్రం అవమానపర్చడు. మీరు బంధువుల పట్ల మంచిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. సత్యం పలుకుతున్నారు. పేదలకు సహాయం చేస్తున్నారు. అతిథులను ఆదరిస్తున్నారు. సత్యాన్ని బలపరుస్తున్నారు. సత్యానికి తోడ్పడుతున్నారు."

| | |
|---|---|
| (6) కాని, మానవుడు పొగరెక్కి ప్రవర్తిస్తున్నాడు. | كَلَّآ إِنَّ الْإِنسَٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ﴿6﴾ |
| (7) తనను తాను ధనికుడిగా చూసుకొని | أَن رَّءَاهُ اسْتَغْنَىٰٓ ﴿7﴾ |

తరువాత ఖదీజా (రజి) ఆయన (స)ను వెంటబెట్టుకుని వర్ఖా బిన్ నౌఫిల్ వద్దకు వెళ్ళారు. అతడు ఆమెకు బాబాయి కుమారుడు. క్రైస్తవుడు, విద్వాంసుడు. అరబీ, హెబ్రూ భాషలలో ఇంజీల్ వ్రాసేవాడు. కడు వృద్ధులు, కంటిచూపు కోల్పోయారు. హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) ఆయనతో, సోదరా! కాస్త మీ దౌహిత్రుని (మనుమడు) గాథ వినండి అన్నారు. హజ్రత్ వర్ఖా, హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)తో, "మీరు చూసిందంతా వివరించండి" అన్నారు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) తాను చూసిందంతా వివరించారు. హజ్రత్ వర్ఖా అన్నారు, "ఈ దూతయే హజ్రత్ మూసా (అ) వద్దకు వచ్చాడు. మీరు దేవుని ప్రవక్త. నేను మీ ప్రవక్త పదవీకాలంలో యువకుడిగా బలం కలవాడ్నిగా ఉండి ఉంటే బాగుండేది. మీ జాతి వారు మిమ్మల్ని దేశం నుండి వెళ్ళగొట్టేస్తారు. అప్పటి వరకూ నేను బ్రతికి ఉంటే బాగుంటుంది." దైవప్రవక్త (స) అన్నారు, "ఏమిటి, వీళ్ళు నన్ను దేశం నుండి వెళ్ళగొడ్తారా?" వరఖా జవాబిచ్చారు, "జాతి ప్రతి ప్రవక్తతోనూ శత్రుత్వం వహించింది. ఆ కాలంలో నేను గనక ఉండి ఉంటే మీకు సంపూర్ణ సహకారం అందిస్తాను" కాని త్వరలోనే వరఖా పరమపదించారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 3)

ఈ హదీసు ద్వారా తెలిసే విషయం, హజ్రత్ జిబ్రయీల్ ముందుగా దైవప్రవక్తతో అన్నది, "ఇఖ్‌రా" అని. ఇఖ్‌రా అంటే 'చదువు' అని మొట్టమొదటగా చదివే విషయం చెప్పారు. మొట్టమొదట అవతరించిన వహీ చదవడం వ్రాయడానికి సంబంధించినది. కాని మనం చదవడం, వ్రాయడంలో అందరికన్నా వెనుకబడి ఉన్నాం. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "అల్లాహ్ మొట్టమొదట కలాన్ని సృష్టించాడు. దానితో అన్నాడు, 'వ్రాయి'. కలం అడిగింది. "ఏమి వ్రాయను?" అని. ప్రభువు అన్నాడు, "ఉపన్యాసం వ్రాయి. ఖియామత్ (అంతిమదినం) వరకూ జరగనున్నదంతా వ్రాయి."

దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "విద్యనార్జించడం ప్రతి ముస్లింపై విధిగా ఉన్నది. (ఇబ్నుమాజా – హ.నెం. 224)

ఫర్జ్ అంటే విధిగా చేయవలసిన పని. నమాజ్ చేయడం వలె. అంటే నమాజ్ చదవడం అవసరం. నమాజ్ చేయనివాడు తప్పు చేసినట్లే. అతడు ఫర్జ్‌ను విడిచిపెట్టాడు. అదేవిధంగా ప్రతి ముస్లింపై విద్యార్జన ఫర్జ్‌గా ఉంది. విద్యార్జన చేయని ముస్లిం నేరస్తుడు – అతడు ఫర్జ్‌ను విడిచిపెట్టాడు గనుక. ఈనాడు కోట్లాదిగా ముస్లింలు అజ్ఞానులుగా ఉన్నారు. వారికి ధార్మిక విద్యగానీ ప్రాపంచిక విద్యగానీ ఏదీ రాదు. విద్య లేకుంటే ఏ జాతీ అభివృద్ధి చెందజాలదు. విద్య లేకుండా ఏ జాతీ సాఫల్యం చెందజాలదు. జీవితం కోసం భోజనం నీరు ఎలా అవసరమో సాఫల్యం కోసం, అభివృద్ధికోసం విద్య కూడా అంతే అవసరం. జాతి పెద్దలకు, సంఘ నాయకులకు మస్జిద్ ముతవల్లీలకు, చదువుకున్న ప్రతివారూ విద్యార్జన విధి అనీ, జాతిని విద్యార్జన వైపు పురిగొల్పాలి. ఈ విషయంలో ప్రయత్నించడం అవసరం. ఈ దిశగా అందరూ ఆలోచించవలసిన విషయం ఇది. ఈ విధంగా ప్రతి వాడలో, మస్జిద్‌లో బైతుల్‌మాల్ (కోశాగారం) ఏర్పాటు చేసి విధవలు, అనాథలు, పేదలకు సహాయంతో పాటు అక్కడి పేదలకు విద్యాసౌకర్యం కలిగించాలి. వాడలోని ఏ ముస్లిం బాలుడు లేక బాలికా నిరక్షరాస్యులుగా ఉండకూడదు. దైవప్రవక్త (స) ప్రతి ముస్లింపై విద్యార్జన విధిగా చేయబడిందని సెలవిచ్చి ఉన్నారు. ధనికులకూ విద్య అవసరం. అంతేవిధంగా పేదలకూ విద్య అవసరమే, మస్జిద్‌లో ధార్మిక విద్య, పాఠశాలలో ప్రాపంచిక విద్య, ఈ విధంగా ధార్మిక, ప్రాపంచిక విద్య రెండూ అవసరమే. ప్రతి వాడలోని ముస్లింలు గనక ఈ విధంగా చేస్తే ఇన్షాఅల్లాహ్ 20 లేక 25 ఏళ్ళలో ముస్లిం జాతి బ్రహ్మాండంగా అభివృద్ధి చెందగలదు. ఉన్నతస్థానాలకు చేరుకోగలదు.

(8) నిశ్చయంగా అతడు నీ ప్రభువు వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. (9) దాసుడిని అడ్డగించే వ్యక్తిని చూశావా నువ్వు.

(10) ఒక దాసుణ్ణి అతడు నమాజ్ చేయసాగినపుడు. (11) చూడండి, అతడు సన్మార్గంపై ఉంటే

(12) లేక భయభక్తుల వైఖరి పాటించమని ఆదేశిస్తే ఎందుకు వారించాలి?

(13) అతడు గనక సత్య ధర్మాన్ని ధిక్కరిస్తే దాని నుండి మొహం తిప్పుకుంటే ఏమయిందో చూడండి. (14) దైవం చూస్తున్నాడని అతనికి తెలియదా? (15) అతడు దారికి రాకపోతే మేము అతడి నుదురు పట్టుకొని ఈడుస్తాము చూడండి

(16) ఆ అబద్ధాలకోరు, దోషి నుదుటి జుత్తును (17) అతడు తన సహాయకుల సమూహాన్ని పిలుచుకోమనండి.

(18) మేము కూడ యాతన కలిగించే దూతలను పిలుచుకుంటాము.

(19) చూడండి! వాడి మాటలు వినకండి. సజ్దా చెయ్యండి మరియు దైవసాన్నిధ్యం పొందుతూ ఉండాలి.

إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ﴿8﴾

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ﴿9﴾

عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ﴿10﴾

أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ﴿11﴾

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ﴿12﴾

أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿13﴾

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ﴿14﴾

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ﴿15﴾

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿16﴾

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿17﴾

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿18﴾

كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۩ ﴿19﴾ ع 1 19 21

6 – 19 వాక్యాలు

దైవప్రవక్త (స) కాబా గృహంలో నమాజ్ చేయనారంభించినప్పుడు ఈ రెండవ భాగం అవతరించబడింది. దైవప్రవక్త (స) మఖామె ఇబ్రాహీం వద్ద నమాజ్ చేస్తుండగా అబూ జహల్ అటుగా వచ్చాడు. "ఓ ముహమ్మద్! నిన్ను నమాజ్ చేయవద్దని చెప్పాను కదా" అంటూ ఆయనను హెచ్చరించసాగాడు. దైవప్రవక్త (స) వాడిని కఠినంగా కసిరికొట్టారు. అందుకు వాడు, "ఓ ముహమ్మద్! ఏం చూసుకొని ఎవరి సాయంతో నన్ను కసురుకొంటున్నావు? మక్కాలో నన్ను బలపరిచే వారు చాలామంది ఉన్నారు. ముస్లింలు కొద్దిమందే ఉన్నారు." (నిసాయి, అహ్మద్, తిర్మిజి) అందుకు జవాబుగా అల్లాహ్ ఈ సూరాను అవతరింపజేశాడు. "ఓ ముహమ్మద్! జబానియా అంటే శిక్షను అమలుపరచే దూతలను పిలుచుకుంటాము అని వాడికి చెప్పు" అన్నాడు. వారు కోట్లాది మంది ఉన్నారు. జబానియా దూతలు ధర్మానికి సహాయంగా ఆకాశాన్నుండి దిగి వస్తారు. బదరు యుద్ధంలో ధర్మానికి సహాయపడేందుకు వచ్చారు. ముస్లింలు గనక ధర్మంపై ఉంటే తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నామని చింతించవలసిన పనిలేదు. వారికి సాయపడేందుకు జబానియా

దూతలు వస్తారు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) తన అనుచరులను సన్మార్గంపై నడిపింపజేస్తున్నారు. సన్మార్గంలోని మేలు ఏమంటే అందులో ఇహలోక సాఫల్యం, పరలోక మోక్షం ఇమిడి ఉన్నాయి.

ఈ సూరాలో అబూజహల్‌కు వార్నింగ్ ఉంది. ధర్మ వ్యతిరేకతను మానుకోవాలి. మేము వాడిని ఇహలోకంలో పరాభవం పాలు చేస్తాము. పరలోకంలో బాధాకర శిక్షను ఇస్తాము. మరల అబూజహల్‌కు వార్నింగ్ ఇవ్వబడింది. వాడు తన సహాయకులను పిలుచుకో వచ్చు. దైవప్రవక్త (స) కు సహాయంగా జబానియా దూతలు వస్తారు. ఇక పోటీ జరిగితే ధర్మపరులు విజయం సాధిస్తారు. ఎంత నమ్మకంతో, దీక్షతో అబూజహల్‌కు వార్నింగ్ ఇవ్వబడిందంటే, ఈ పని దైవం మాత్రమే చేయగలడు. అతడే ఈ పని చేయగలడు. భవిష్యత్ పరిస్థితులు ఆయనకే తెలుసు. కనుక నిస్సందేహంగా ఖుర్ఆన్ దైవగ్రంథం. ఆయన చూపిన మార్గమే సాఫల్య మార్గం.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 97. అల్ ఖద్ర్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరణ. ఇందులో 5 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరాను అవతరింపజేయటంలోని ఉద్దేశ్యం, ప్రజలకు ఖుర్‌ఆన్ పట్ల విలువా గౌరవాలు, మరియు ప్రాముఖ్యతను తెలియపర్చడమే. ఖుర్‌ఆన్‌లోని వరుసక్రమంలో సూరయె అలఖ్ తర్వాత ఈ సూరాను ఉంచడం ద్వారా తెలిసే విషయం ఏ పవిత్ర గ్రంథం అవతరణ అయితే అలఖ్ సూరాలోని మొదటి 5 ఆయత్‌లతో ప్రారంభమయ్యిందో, దాని గురించే ఈ సూరాలో అది ఎటువంటి విలువయిన రాత్రి అదృష్టాన్ని తీర్చిదిద్దే రాత్రిలో అవతరించబడిందో ఎటువంటి ఉన్నత గౌరవం గల గ్రంథమో ప్రజలకు తెలియచేయబడింది.

అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. మేము ఖుర్‌ఆన్‌ను అవతరింపజేశాము. అంటే ఇది ఏ మానవుడి చేతనో వ్రాయబడిన గ్రంథం కాదు. దైవం చేత అవతరింపజేయబడిన గ్రంథం. మరో విషయం : ఇది లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్ అంటే విలువయిన రాత్రిలో అవతరింపజేయబడింది. (షబెఖద్ర్) అంటే జాతకాలు మారే రాత్రి. శుభాలతో కూడిన రాత్రి. ఖుర్‌ఆన్ అవతరించిన రాత్రి అంటే అది మామూలు రాత్రి కాదు. అది అదృష్టాలను మార్చివేసే రాత్రి. ఈ రాత్రిన ఖుర్‌ఆన్ అవతరించడం అంటే కేవలం ఒక గ్రంథం అవతరించడం కాదు. పైగా అది కేవలం ఖురైష్‌లను మాత్రమో, కేవలం అరబ్బులను మాత్రమే కాక ప్రపంచ జాతకాన్నే మార్చిపారేస్తుంది. ఈ విషయమే సూరా దుఖాన్‌లో చెప్పబడింది.

ఆ వివరమైన గ్రంథం సాక్షి! నిస్సందేహంగా మేము దీన్ని శుభాలతో కూడిన రాత్రిలో అవతరింపజేశాము. నిస్సందేహంగా మేము హెచ్చరించేవారము. ఈ రాత్రిలోనే ప్రతి దృఢమైన పని గురించి నిర్ణయించబడుతుంది. ఇక్కడే అదృష్టాల నిర్ణయం జరుగుతుంది. ఇక్కడే నష్టం, లాభం, ఆరోగ్యం, పేదరికం, సంపన్నతల నిర్ణయాల తీర్పులు ఈ రాత్రినే జరుగుతాయి. మా ఆజ్ఞతోనే ఈ తీర్పులు జరుగుతాయి. మేమే ప్రవక్తలనుగా చేసి, దూతలను పంపిస్తాము. ఖుర్‌ఆన్ నీ ప్రభువు ద్వారా పంపబడిన కారుణ్యం. వినేవాడు, ఎరిగినవాడు ఆయనే. (సూరయె దుఖాన్ : 1 – 6)

## 97. అల్ ఖద్ర్

**ఆయత్‌లు : 5** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) మేము ఖుర్‌ఆన్‌ను ఘనమైన రాత్రిలో అవతరింపజేశాము. (2) ఆ ఘనమైన రాత్రి ఏదో నీకు ఏం తెలుసు? (3) ఘనమైన రాత్రి వెయ్యి నెలలకంటే ఉత్తమమయినది.

آیاتها 5 | 97 سورة القدر مكية | ركوعها 1

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةِ ٱلْقَدْرِ ﴿1﴾

وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ ﴿2﴾

لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿3﴾

تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ۚ مِنْ
كُلِّ اَمْرٍ ۛ ﴿4﴾
سَلٰمٌ ۛ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۧ ﴿5﴾ 1 ع 5 22

(4) ఇందులో జిబ్రయీల్ మరియు దూతలు తమ ప్రభువు అనుమతితో తఖ్‌దీర్ (అదృష్టం) నిర్ణయాలు తీసుకొని దిగివస్తారు. (5) ఈ రాత్రి ఉదయం వరకు శుభకరమైనది.

1 – 5 వాక్యాలు

లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్ రమజాన్ మాసంలో ఆఖరి దశకంలోని బేసి రాత్రులలో ఏదో ఒక బేసి రాత్రి అని ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా రుజువు చెయ్యబడింది. దీన్ని గోప్యంగా ఉంచడంలో మర్మం, ప్రజలు ఐదు బేసి రాత్రులలో ఆరాధన చేసి లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్‌ని అన్వేషించాలి అన్నదే.

లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్ విశిష్ఠత ఏమంటే లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్ ఒక్క రాత్రి చేసిన ఆరాధన వెయ్యి నెలల్లో చేసిన ఆరాధన కంటే ఉత్తమమయినది. ఎవరైనా వెయ్యి మాసాలపాటు రాత్రిళ్ళు ఆరాధన, పగలు ఉపవాసంలో పాల్గొనడం వల్ల లభించే పుణ్యం కన్నా ఎక్కువ పుణ్యం. కేవలం ఒక్క రాత్రి అంటే లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్ రాత్రిని పొందితే లభిస్తుంది. వెయ్యి మాసాలు అంటే 83 సంవత్సరాల 4 నెలలు. ఉమ్మతె ముహమ్మదియా (ముహమ్మద్ (స) అనుచర సమాజం)పై అల్లాహ్ చేసిన మహోపకారం. ఐదు బేసి రాత్రులలో ఆరాధన చేసినట్లయితే 83 సంవత్సరాల 4 నెలల ఆరాధన యొక్క పుణ్యం లభిస్తుంది.

లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్‌లో జిబ్రయీల్ (అ) దూతలతో భూప్రపంచానికి వస్తారు. ఒక సంవత్సర కాలం కోసం అల్లాహ్ నిర్ణయించిన పనులు నిర్వర్తించడానికి వస్తారు. విశ్వాసులు ఆ రాత్రి షైతాను కీడు నుండి సురక్షితంగా ఉంటారు. లేక దైవదూతలు విశ్వాసులకు సలామ్ చేస్తారు లేక దూతలే పరస్పరం సలామ్ చేసుకుంటారు. షబెఖద్ర్ కోసం మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ప్రత్యేకించి ఈ దుఆ నేర్పారు, “అల్లాహుమ్మ ఇన్నక అఫువ్వున్ తుహిబ్బుల్ అఫ్వ ఫఅఫ్‌అన్నీ” (సునన్ తిర్మిజీ – హ.నెం. 3513) అందువలన షబెఖద్ర్‌లో ఈ దుఆ విరివిగా చేయాలి.

ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథం. ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ కారుణ్యం. ఖుర్‌ఆన్ అదృష్టాన్ని మార్చివేసే గ్రంథం. ఒక జాతి ఖుర్‌ఆన్ చూపిన సూత్రాలను అనుసరిస్తే ఆ జాతి అదృష్టం మారిపోతుంది. అది బలహీనంగా ఉంటే, శక్తిమంతంగా రూపొందుతుంది. అది పరాభవం పాలు అయినదయితే గౌరవం కలదయిపోతుంది. అజ్ఞానంలో ఉంటే, విజ్ఞాన వంతం అయిపోతుంది. అది పేదరికంలో ఉండి ఉంటే, సుసంపన్నం అయిపోతుంది. దారి తప్పినదయితే అది సన్మార్గం పొందగలుగుతుంది. ఖుర్‌ఆన్ బహు గొప్ప గ్రంథం. అది అవతరించిన రాత్రి లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్ అయింది. ఏ నెలలో అది అవతరించబడితే ఆ నెల పవిత్ర రమజాన్ మాసం అయిపోతుంది. ఏ ప్రవక్తపై అవతరించబడిందో ఆయన ప్రవక్తలందరికీ నాయకుడయ్యారు. ఏ ఉమ్మత్‌పై అవతరింపజేయబడిందో అది అత్యుత్తమ ఉమ్మత్ అయింది. ఖుర్‌ఆన్ దైవకారుణ్యాల ఖజానా. విశ్వాసం, హితబోధల సాగరం, మనిషి ఎప్పుడు ఖుర్‌ఆన్‌ను పఠించినా “అవూజు బిల్లాహి మినష్షయ్‌తా నిర్రజీమ్” పఠిస్తాడు. దానివల్ల షైతాను దూరంగా పారిపోతాడు.

ఇప్పుడు మనం ఉన్నాం. ఖుర్‌ఆన్ ఉంది. ఈ ఖజానా నుండి, రత్నాలు, మాణిక్యాలు, వెండీ బంగారాలు ఎవరికెంత కావాలో తీసుకోవచ్చు. అడ్డగించే వారే లేరు. వ్యతిరేకి ఎవరూ లేరు. శత్రువు ఎవరూ లేరు. ఈనాడు ప్రజలు హితబోధకు దూరంగా ఉన్నారు. అంటే ఖుర్‌ఆన్‌కు దూరంగా ఉండటం వల్లనే. ఖుర్‌ఆన్‌ను వినరు అర్థం చేసుకోరు. ఖుర్‌ఆన్ చదవరు. ఖుర్‌ఆన్ హితబోధల సాగరం. ఎలాగయినా ఇక్కడ మీకు హితబోధ లభిస్తుంది. ఖుర్‌ఆన్ తప్ప ఇతర గ్రంథాల విషయం అలా కాదు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 98. అల్ బయ్యినహ్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. 8 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

గ్రంథం కలవారు బహుదైవారాధకులకు హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్త అన్న విషయం స్పష్టంగా తెలిసినప్పుడు ఈ సూరా అవతరించింది. అయినప్పటికీ వారు ఆయనను తిరస్కరించారు. ప్రజలను కుఫ్ర్ (తిరస్కార) స్థితి నుండి వెలికి తీయడానికి, ప్రజల భేదాభిప్రాయాలను పరిష్కరించడానికి గ్రంథంతో పాటు, ప్రజల ఎదుట ధర్మాన్ని విశదపరచడానికి, తన వాక్కు, కర్మల ద్వారా స్పష్టం చేయడం కోసం ఒక ప్రవక్త అవసరం అన్న ఉద్దేశ్యం వెల్లడించబడింది. అందుకోసమే అల్లాహ్ హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను తన ప్రవక్తగా ప్రజల మార్గదర్శనం కోసం పంపాడు. ప్రజలు ప్రవక్తపై విశ్వాసం, ఆయన తెచ్చిన గ్రంథంపై విశ్వాసం ఉంచి ప్రవక్తకు విధేయత చూపడంలోనే ప్రజల సాఫల్యం ఇమిడి ఉంది.

శ్రేష్ఠత :ఒక హదీసులో ఉంది. దైవప్రవక్త (స) హజ్రత్ అబీ ఇబ్నె కాబ్ (రజి)తో "నీకు 'లమ్‌యకునిల్లజీన కఫరూ' వినిపించమని అల్లాహ్ నన్ను ఆజ్ఞాపించాడు" అన్నారు. హజ్రత్ అబీ ఇబ్నె కాబ్ (రజి) అడిగారు, "ఏమిటి! అల్లాహ్ నా పేరు పలికి ఈ ఆదేశమిచ్చాడా?" ఆయన (స) సెలవిచ్చారు : 'అవును' అని. ఇది విని అబీ ఇబ్నె కాబ్ (రజి) ఆనందభాష్పాలు రాల్చారు. (బుఖారీ – 4578)

హజ్రత్ అలీ ఇబ్నె కాబ్ (రజి) గ్రంథం కలవారిలోని వారు. దైవప్రవక్త (స)పై విశ్వాసం ప్రకటించారు. ఈ సూరాలో విశ్వాసులకు శుభవార్త ఉంది. అందుచేత అల్లాహ్ ఆయనపై గౌరవంతో ఈ సూరా ఆయనకు వినిపించమని తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. అల్లాహ్ తరఫు నుండి ఈ గౌరవాన్ని చూసి ఆయన కంపించిపోయారు. ఇది విశ్వాసానికి ప్రబల నిదర్శనం.

## 98. అల్ బయ్యినహ్

**ఆయత్‌లు : 8** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) తమ వద్దకు స్పష్టమయిన నిదర్శనం ఏదీ రానంత వరకు, గ్రంథం కలవారిలో ముష్రికులు, తిరస్కారులయిన వారు తమ తిరస్కార ధోరణిని మానుకోని వారుగా ఉండేవారు. (2) అల్లాహ్ తరఫున పవిత్ర పుటలను చదివి వినిపించే ప్రవక్త (3) అందులో సత్యమైన సూటి అయిన ఆదేశాలు వ్రాయబడి ఉండాలి. (4) గ్రంథం ఇవ్వబడినవారు తీరా స్పష్టమైన బోధనలు వచ్చిన తర్వాత విభేదాలు, విభజనలలో పడిపోయారు.

آيَاتُهَا 8 — سُورَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّة 98 — رُكُوعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ
وَالْمُشْرِكِيْنَ مُنْفَكِّيْنَ حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۙ﴿1﴾
رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۙ﴿2﴾
فِيْهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ؕ﴿3﴾
وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا
جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ؕ﴿4﴾

وَمَآ اُمِرُوۡۤا اِلَّا لِيَعۡبُدُوا اللّٰهَ مُخۡلِصِيۡنَ لَهُ
الدِّيۡنَ ۙ حُنَفَآءَ وَيُقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَيُؤۡتُوا
الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيۡنُ الۡقَيِّمَةِ ؕ﴿5﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا مِنۡ اَهۡلِ الۡكِتٰبِ وَالۡمُشۡرِكِيۡنَ
فِىۡ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ؕ اُولٰٓـئِكَ هُمۡ شَرُّ
الۡبَرِيَّةِ ؕ﴿6﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ اُولٰٓـئِكَ هُمۡ
خَيۡرُ الۡبَرِيَّةِ ؕ﴿7﴾
جَزَآؤُهُمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ جَنّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ
تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَاۤ اَبَدًا ؕ رَضِىَ اللّٰهُ
عَنۡهُمۡ وَرَضُوۡا عَنۡهُ ؕ ذٰلِكَ لِمَنۡ خَشِىَ رَبَّهٗ ﴿8﴾ ع 1 8 23

(5) వారికి ఆదేశమైతే ఇదే అయింది. చిత్తశుద్ధితో కూడిన ఆచరణతో దైవారాధన చేయండి. ఏకాగ్రతతో నమాజ్ చేయండి. జకాత్ ఇవ్వండి. ఇదే సత్యధర్మం. (6) గ్రంథం కలవారు, ముష్రికులలో కుఫ్రుకు పాల్పడ్డవారు నిశ్చయంగా నరకాగ్నిలో ప్రవేశిస్తారు. అందులో వారు శాశ్వతంగా పడి ఉంటారు. హీనాతిహీనమైన ప్రాణులు వీరే. (7) విశ్వసించిన వారు, సత్కర్మలు చేసినవారు నిస్సందేహంగా ఉత్తమ ప్రాణులు. (8) ప్రతిఫలంగా వారి ప్రభువు వద్ద స్వర్గంలో వారికి ఉన్నత స్థానం ఉంది. ఆ స్వర్గం క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అందులో వారు శాశ్వతంగా వుంటారు. అల్లాహ్ వారి యెడల ప్రసన్నుడయ్యాడు. వారూ అల్లాహ్ పట్ల సంతుష్ఠులయ్యారు. ఈ బహుమానం తన ప్రభువుకు భయపడేవానికే (అంటే అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ జీవితం గడిపేవానికే).

1 – 3 వాక్యాలు

పవిత్ర ఖుర్ఆన్ వరుస క్రమంలో సూరా అలఖ్, మరియు సూరా ఖద్ర్ తరువాత ఈ సూరా వచ్చింది. సూరా అలఖ్‌లో అది అన్నింటికన్నా మొదటి వహీ అని తెలుపబడింది. ఖద్ర్ సూరాలో అది లయ్‌లతుల్ ఖద్ర్‌లో అవతరింపజేయబడిందని తెలుపబడింది. బయ్యిన సూరాలో ఖుర్ఆన్‌తో పాటు ఒక ప్రవక్తను పంపడం ఎందుకు అవసరమో తెలుపబడుతోంది. మొట్టమొదట ప్రవక్తను పంపవలసిన అవసరం వివరించబడింది. ప్రపంచంలోని ప్రజలు, గ్రంథం కల వారిలోని వారయినా, ముష్రికులయినా, వారు కూరుకుపోయి వున్న కుఫ్ర్ స్థితి నుండి వారు బయట పడాలంటే సత్యవంతుడు, అమానతుదారు అయినవాడు, సుగుణాలలో ఉత్తమ స్థాయికి చెందిన ప్రవక్త రావాలి. వెనుకటి ఆకాశగ్రంథాలలో అధర్మంగా చేయబడిన మార్పులూ చేర్పులు లేకుండా పరిశుద్ధ పరచబడి, సత్యమయిన సక్రమమయిన బోధనలపై ఆధారపడిన దైవగ్రంథాన్ని దాని అసలు రూపంలో ప్రజల ఎదుట సమర్పించే వాడు అయిన ఒక ప్రవక్త లేకుండా సాధ్యం కాదు.

4 – 8 వాక్యాలు

ప్రవక్తలందరూ కేవలం అల్లాహ్‌ను ఆరాధించమని, ఆయనతో ఎవరినీ చేర్చవద్దనీ, నమాజ్ చేయమనీ, జకాత్ చెల్లించమని ఆజ్ఞాపించారు. యూదులు ఉజైర్‌ను అల్లాహ్ కుమారుడు అన్నారు. క్రైస్తవులు ఈసా (అ)ను అల్లాహ్ కుమారుడు అన్నారు. మక్కావాసులు ఇబ్రాహీం (అ) విధానాన్ని విడిచి ఆరాధించారు. గ్రంథం కలవారు, ముష్రికులు ఏకేశ్వరోపాసనను వదలి బహుదైవారాధన చేయసాగారు. వారికి హితబోధ మరియు సంస్కరణ కోసం అల్లాహ్ హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా చేసి పంపాడు. ఖుర్ఆన్ అవతరింపజేశాడు. అందులో సత్యమయిన, శుద్ధమయిన ఇస్లాంను సమర్పించడం జరిగింది. ఇక గ్రంథం కలవారు, ముష్రికులు ఈ ప్రవక్తను, ఖుర్ఆన్‌ను తెలుసుకోవడానికి తిరస్కరిస్తారు. వారు హీనాతి హీనులయిన ప్రాణులు. వారికి శిక్ష నరకం అవుతుంది. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఇంకా ప్రవక్తను విశ్వసించినవారు, ప్రపంచంలోనూ బాగా ఉంటారు. పరలోకంలోనూ స్వర్గానికి అర్హులు అవుతారు. అక్కడ వారు సుఖ భోగాలతో జీవితం గడుపుతారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 99. అజ్ జిల్‌జాల్ సూరా పరిచయం

మదీనాలో అవతరణ. ఇందులో 8 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఖియామత్ తప్పక వస్తుందని, లెక్క తీసుకోవడం తథ్యం అని రవ్వంత పుణ్యం చేసిన వారికి కూడా బదులుగా బహుమతి లభిస్తుందని, రవ్వంత అయినా పాపం చేసిన వానికి కూడా ప్రతిఫలంగా శిక్ష విధించబడుతుందని ఈ సూరాలో అల్లాహ్ స్పష్టం చేస్తున్నాడు. నమాజ్ చేయకపోవడం, తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిధేయత చూపటం పెద్ద పాపాలు. పెద్ద పెద్ద పాపాలు చేస్తున్నవారి పర్యవసానం ఏమవుతుందో బాగా ఆలోచించవలసిన విషయం. మామూలు పాపాలకు శిక్ష ఉండగా, పెద్ద పాపాలకు శిక్ష ఎందుకు ఉండదు? దైవదర్బారులో భూమి సాక్ష్యమిస్తుంది. ఈ మనిషి ఫలానాచోట, ఫలానా సమయంలో ఈ పాపం చేశాడు. ఈ నేరం చేశాడు అంటుంది. ఒక న్యాయస్థానంలో నేరస్తుడని, నమ్మకద్రోహి అనీ, దుష్టుడని రుజువు అయినప్పుడు, శిక్ష నుండి ఎలా తప్పించుకోగలడు.

## 99. అజ్ జిల్‌జాల్

**ఆయత్‌లు : 8** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) భూమి పూర్తి తీవ్రతతో కుదిపివేయబడినప్పుడు (అంటే భూమిలో తీవ్ర భూకంపం వస్తుంది).

(2) మరియు భూమి తనలోని భారాన్నంతటినీ బయటకు విసరి వేస్తుంది.

(3) మనిషి అంటాడు, దీనికేమి అయిపోయింది

(4) ఆ రోజు అది తన సంగతులను వినిపిస్తుంది. (మనిషి భూమిపై ఎటువంటి కర్మలు చేస్తూ ఉన్నాడో)

(5) ఎందుకంటే దాని ప్రభువు దానికి ఇలా చేయాలని ఆజ్ఞాపించి ఉంటాడు.

(6) ఆ రోజు ప్రజలు (సమాధుల నుండి లేచి) వివిధ వర్గాలలో చేరిపోతారు. (అంటే ఏకేశ్వరోపాసన చేసేవారు, షిర్క్‌చేసేవారు, బిద్అత్ చేసేవారు వగైరా) వారికి వారి కర్మలను చూపెట్టబడాలని

آياتها 8 — سورة الزلزلة 99 مدنية — ركوعها 1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿1﴾

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿2﴾

وَقَالَ الْإِنسَانُ مَا لَهَا ﴿3﴾

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿4﴾

بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿5﴾

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ﴿6﴾

| | |
|---|---|
| (7) కనుక ఏ కాస్త పుణ్యం చేసుకున్నా అతడు దాన్ని చూసుకుంటాడు. | فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ط ﴿7﴾ |
| (8) ఇంకా ఏ కాస్త పాపం చేసుకున్న వాడయినా దాన్ని అతడు చూసుకుంటాడు. | وَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ع ﴿8﴾ |

ع 1 8 24

1 – 8 వాక్యాలు

ఖియామత్ నాడు మనిషి కర్మలకు భూమి సాక్ష్యం ఇస్తుంది. హదీసులో ఇలా ఉంది. దైవప్రవక్త (స) ఈ ఆయత్ పఠించి అడిగారు, “భూమి సంగతులు ఏవో మీకు తెలుసా?” అని. “దైవం, మరియు దైవప్రవక్తకే బాగా తెలుసు”అ నిస హాబావి న్నవించుకున్నారు.ఆ యన( స)ాెలవిచ్చారు,‘ ‘దానిస ంగతులుఇ వి.ఫ లానాదాసుడు లేక ఫలానా దాసురాలు భూమిపై చేసిన దానికంతటికీ భూమి సాక్ష్యం ఇస్తుంది. ఫలానా ఫలానా వ్యక్తి ఫలానా ఫలానా కర్మలు, ఫలానా ఫలానా రోజు చేశాడు అంటుంది.” (తిర్మిజి, అస్‌హాబు స్సిఫ్ఫతుల్ ఖియామ, మస్నద్ అహ్మద్ 2వ భాగం, 374వ పేజి)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 100. అల్ ఆదియాత్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 11 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఇందులో గుర్రాలను ఉదాహరణగా అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు. గుర్రాలు ఏ విధంగా విశ్వాసపాత్రంగా విధేయతను తమ యజమాని పట్ల కలిగి ఉంటాయో, మనిషి అల్లాహ్ పట్ల అంతమాత్రం విశ్వాస పాత్రత, కృతజ్ఞత చూపడం లేదు. అంటే మనిషి జంతువుకన్నా హీనమయిపోయాడు. అతని విధేయత పాటించని, విశ్వాసం చూపని గుర్రానికి అతడి వద్ద ఎటువంటి విలువా గౌరవం లేవని కూడా మనిషికి తెలుసు. అదేవిధంగా మనిషి అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞత చూపకపోతే, అతడ్ని ఆరాధించకపోతే అల్లాహ్ వద్ద అతనికి ఎటువంటి విలువా గౌరవం ఉండవని అతడు గ్రహించడేమిటి? గుర్రాలు తమ యజమానికి ఎలా విశ్వాసపాత్రమవుతాయో మనిషి కూడా తన ప్రభువుకు విశ్వాస పాత్రుడవుతే అందులోనే అతడికి సాఫల్యం ఉంది.

## 100. అల్ ఆదియాత్

**ఆయత్‌లు : 11** **అవతరణ : మక్కాలో**

*పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో*

(1) ఒగరుస్తూ పరుగు తీసే గుర్రాల సాక్షి!

(2) మరి తమ నాడాల నుండి నిప్పు రవ్వలు కురిపిస్తాయి.

(3) ఇంకా ఉదయం వేళ దాడి చేస్తాయి.

(4) ఆ సందర్భంగా దుమ్మూ ధూళి రేపుతాయి.

(5) ఇంకా అప్పుడు శత్రుసైన్యంలో చొరబడతాయి.

(6) యదార్థం ఏమంటే మనిషి తన ప్రభువుకు కృతఘ్నుడు.

(7) అతడికి ఆ విషయమూ తెలుసు. (8) అతడు సిరిసంపదల పట్ల వ్యామోహం కలవాడు

(9) సమాధులలో ఉన్నదంతా బయటికి తీయబడే ఆ సమయం గురించి ఎరుగడా?

آياتها 11 — سورة العاديات مكية 100 — ركوعها 1

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

وَالۡعٰدِيٰتِ ضَبۡحًا ۙ﴿1﴾

فَالۡمُوۡرِيٰتِ قَدۡحًا ۙ﴿2﴾

فَالۡمُغِيۡرٰتِ صُبۡحًا ۙ﴿3﴾

فَاَثَرۡنَ بِهٖ نَقۡعًا ۙ﴿4﴾

فَوَسَطۡنَ بِهٖ جَمۡعًا ۙ﴿5﴾

اِنَّ الۡاِنۡسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوۡدٌ ۚ﴿6﴾

وَاِنَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَهِيۡدٌ ۚ﴿7﴾

وَاِنَّهٗ لِحُبِّ الۡخَيۡرِ لَشَدِيۡدٌ ؕ﴿8﴾

اَفَلَا يَعۡلَمُ اِذَا بُعۡثِرَ مَا فِى الۡقُبُوۡرِ ۙ﴿9﴾

| | |
|---|---|
| (10) మనసులలో ఉన్న మర్మాలు వెలిబుచ్చ బడతాయి. | وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ﴿10﴾ |
| (11) నిశ్చయంగా వారి ప్రభువు ఆ రోజున వారిని గురించి బాగా తెలుసుకుంటాడు. | إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ﴿11﴾ |

ع 1 11 25

100. అల్ ఆదియాత్ వివరణలు

1 – 11 వాక్యాలు

మరణించి దైవాన్ని చేరుకోవడం ఉండదని, లెక్కలు చూపవలసిన పని లేదని మనిషి భావించినప్పుడు, అతడి జీవితం పెడదారి పడుతుంది. ఇల్లు, కుటుంబం, సమాజం, హంతకులు, దొంగలు, దుర్మార్గులతో నిండిపోతాయి. ఇక మానవ సమాజం సుఖశాంతులను కోల్పోతుంది. ఇందుకు అరేబియాలో వ్యాపించి ఉన్న అశాంతిని రుజువుగా చూపడం జరిగింది. దేశం యావత్తు విసిగివేసారి పోయింది. ఎటుచూసినా హత్యాకాండ, రక్తపాతం, దోపిడీ విస్తృతం అయిపోయింది. ఏ మనిషీ రాత్రి ప్రశాంతంగా నిద్రించలేక పొయ్యేవాడు. శత్రువు ఎవరైనా తన బస్తీపై ఎప్పుడు దాడి చేస్తాడో తాము సర్వనాశనం అయిపోతామో అన్న భయం వెన్నంటి ఉండేది. ఈ పరిస్థితి అరబ్బు ప్రజలందరూ ఎరిగినదే. ఈ చెడుగును అందరూ గ్రహించిన వారే. ఈ పరిస్థితులను వేలెత్తిచూపుతూ, ఆఖిరత్‌ను అంగీకరించని కారణంగా మనిషి తన ప్రభువుకు కృతఘ్నుత చూపుతాడని, దైవమిచ్చిన శక్తుల్ని హింసాదౌర్జన్యాలు, దోపిడీ కోసం ఉపయోగిస్తాడని సిరిసంపదల వ్యామోహంలో అంధుడై అన్ని విధాలుగా దాన్ని ఆ విధానం ఎంతగా తప్పయినా సరే వాటిని పొందే ప్రయత్నం చేస్తాడని చెప్పబడింది. మానవుడు గనుక ఆఖిరత్‌ను అంగీకరించి, దైవం ఎదుట తన జీవితపు లెక్క ఇవ్వాలని గ్రహించినట్లయితే, అటువంటి పరిస్థితిలో మనిషి దైవానికి కృతజ్ఞత చెల్లిస్తాడు. మానవాళి పట్ల అభిమానం చూపుతాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 101. అల్ ఖారిఅహ్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 11 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరా అవతరణ మక్కాలో జరిగింది. తిరస్కారులు, ముష్రికులు ఖియామత్‌ను తిరస్కరిస్తున్నారు. దానికి జవాబుగా అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు. ఖియామత్ రావడం ఒక వాస్తవం. అది తప్పక వస్తుంది. అకస్మాత్తుగా వస్తుంది. ఇంటిలోనివారు రాత్రి తలుపులు మూసుకొని హాయిగా నిద్రపోతున్నప్పుడు రాత్రి రెండు గంటలకు ఎవరైనా అకస్మాత్తుగా తలుపు తట్టినపుడు అందరూ కంగారు పడతారు. తలుపులు ఎవరో పగలగొడుతున్నారని తలుపుల దగ్గరికి పరుగిడతారు. అదేవిధంగా ఈ ప్రపంచం యధాప్రకారం నడుస్తూ ఉండగా అకస్మాత్తుగా శంఖం ఊదబడుతుంది. భూమిలో తీవ్ర ప్రకంపం కలుగుతుంది. సూర్యచంద్రులు కాంతిహీనమయిపోతారు. పర్వతాలు రేణువులుగా అయిపోతాయి. మనుష్యులందరూ సమాధుల నుండి బయటకు వచ్చేస్తారు. ఈ సృష్టిలో ఏమి జరుగుతుందో అని అందరూ కంగారుపడతారు. ఆ రోజు పుణ్యం మాత్రమే పనికి వస్తుంది. అల్లాహ్ పాపపుణ్యాలను తూకం వేస్తాడు. ఎవరి పుణ్యాల త్రాసు బరువుగా ఉంటుందో అతడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. అక్కడ అతడు సుఖభోగాలలో ఉంటాడు. ఎవరి పాపాల పళ్ళెం భారంగా ఉంటుందో అతడు నరకంలో వేయబడతాడు. అక్కడ వాడికి బాధాకరమైన శిక్ష పడుతుంది.

## 101. అల్ ఖారిఅహ్

**ఆయత్‌లు : 11** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) టకటకలాడించేది (2) టకటకలాడించేది ఏమిటి? (3) ఆ టకటక లాడించేది ఏమిటో తెలుసా నీకు? (4) అదే ఖియామత్. ఆ రోజు ప్రజలు చెల్లాచెదరయిన మిణుగురు పురుగుల్లా ఉంటారు. (5) పర్వతాలు ఏకిన రంగురంగుల దూది పింజాల్లా అయిపోతాయి. (6) ఎవరి సత్కార్యాల తక్కెడ పళ్ళాలు బరువుగా ఉంటాయో (7) వారు మనోరం జకమైన సుఖాలలో ఉంటారు. (8) ఇంకా ఎవరి సత్కార్యాల త్రాసు పళ్ళెరాలు తేలికగా ఉంటాయో (9) వారి నివాసం లోతయిన గొయ్యి అవుతుంది.

ركوعها 1 سورة القارعة مكية 101 آياتها 11

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْقَارِعَةُ ﴿1﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿2﴾

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿3﴾

يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ ﴿4﴾

وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوْشِ ﴿5﴾

فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ ﴿6﴾

فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿7﴾

وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ﴿8﴾

فَاُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ﴿9﴾

| | |
|---|---|
| (10) ఆ లోతయిన గొయ్యి ఏమిటో తెలుసా నీకు?<br>(11) ప్రజ్వరిల్లుతున్న అగ్ని అది. | وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا هِيَهۡ ﴿10﴾ نَارٌ حَامِيَةٌۢ ﴿11﴾ |

ع 1 11 26

1 - 11 వాక్యాలు

నరకాగ్ని ప్రపంచంలోని అగ్నికన్నా డెబ్బయి రెట్లు ఎక్కువ వేడిగా ఉంటుంది. హదీసులో చెప్పబడినట్లు ప్రపంచంలో మనిషి కాల్చే అగ్ని నరకాగ్ని యొక్క డెబ్బయ్యో భాగం. నరకాగ్ని ప్రపంచాగ్ని కంటే 69 రెంట్లు అధికం. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.3025)

వేరొక హదీసు ప్రకారం నరకం తన ప్రభువుకు - నాలోని ఒక భాగం వేరొక భాగాన్ని తినేస్తుంది, ఏం చేయను? అని ఫిర్యాదు చేసుకుంది. అల్లాహ్ దానిని (ఏడాదికి) రెండుసార్లు ఊపిరి పీల్చుకునేందుకు అనుమతి ఇచ్చాడు. ఒకసారి వేసవి కాలంలో, మరోసారి చలికాలంలో. చలి కాలంలోని అది పీల్చుకునే శ్వాసకు చలి తీవ్రత పెరుగుతుంది. వేసవి కాలంలో అది వదిలే శ్వాసకు వేసవి తాపం పెరుగుతుంది. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.3020)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 102. అత్ తకాసుర్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 8 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

మక్కాలో అవతరించిన ఈ సూరాలో ధనమే సర్వస్వం అనీ, జీవితం యావత్తూ ధనార్జనకే అంకితం చెయ్యాలన్న అభిప్రాయం తప్పు అని ప్రజలకు చెప్పబడింది. ఈ ధన వ్యామోహం మనిషిని అల్లాహ్ నుండి, ఆయన ఆరాధన నుండి ఏమార్చి వేస్తుంది. ఇంకా అది ప్రజలలో అనవసరమైన గర్వం, అహంకారం జనింపజేస్తుంది. అన్సారుల తెగలు రెండు ఉండేవి. బనీ హారిస మరియు బనీ అల్ హారస్. ఇవి ఒకదానికి పోటీగా మరొకటి ముందుగా బ్రతికి ఉన్నవారి గొప్పలు చెప్పసాగాయి. తర్వాత ఖబరస్తాన్ (గోరీలదొడ్డి)కి వెళ్ళి చనిపోయిన తమ వారి ఘనకార్యాలు చెప్పసాగాయి. జీవితంలో చేయవలసిన పనులు అనేకం ఉన్నాయి. కేవలం ధనం వెంట పరుగులు తీయడం అజ్ఞానం. మనపై అల్లాహ్ హక్కులు ఉన్నాయి. దైవదాసుల హక్కులు ఉన్నాయి. ఖుర్ఆన్ పఠనం కోసం, అర్థం చేసుకోవడం కోసం మనకు కొంత సమయం ఉండాలి. తౌబా ఇస్తెగ్‌ఫార్ చేయడం కోసం కూడ సమయం కావాలి. దైవారాధన కోసం కూడ సమయం కావాలి. ప్రాపంచిక కార్యాలూ నెరవేర్చాలి. ధర్మాన్ని ఆచరించాలి. కేవలం సంపదవెనుక పరుగుతీయడం అజ్ఞానం.

## 102. సూర అత్ తకాసుర్

**ఆయత్‌లు : 8** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) సిరిసంపదల్ని మరింత అధికంగా పొందాలన్న ఆలోచన మిమ్మల్ని ఏమరుపాటులో పడవేసింది.

(2) చివరికి మీరు గోరీలలోకి చేరుకున్నారు.

(3) చూడండి! మీకు శీఘ్రంగానే తెలిసిపోతుంది. (4) ఇక చూడండి, అతిత్వరలో మీకు తెలిసిపోతుంది. (5) చూడండి, దాని పర్యవసానాన్ని ఎరిగినట్లయితే మీరు ఏమరుపాటు వహించకండి. (6) మీరు తప్పక నరకాన్ని చూస్తారు. (7) ఇక మీరు దాన్ని మీ కళ్ళారా చూస్తారు. (8) ఆ రోజు మిమ్మల్ని వరాల గురించి తప్పక ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. ఆ వరాలను పొంది కృతజ్ఞత చూపారా లేక నమ్మకద్రోహం చేశారా అని.

آیاتها 8 ۝ سورة التكاثر 102 مكية ۝ رکوعها 1

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

اَلۡهٰكُمُ التَّكَاثُرُۙ ﴿1﴾

حَتّٰى زُرۡتُمُ الۡمَقَابِرَؕ ﴿2﴾

كَلَّا سَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَۙ ﴿3﴾

ثُمَّ كَلَّا سَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَؕ ﴿4﴾

كَلَّا لَوۡ تَعۡلَمُوۡنَ عِلۡمَ الۡيَقِيۡنِؕ ﴿5﴾

لَتَرَوُنَّ الۡجَحِيۡمَۙ ﴿6﴾

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيۡنَ الۡيَقِيۡنِۙ ﴿7﴾

ثُمَّ لَتُسۡـَٔلُنَّ يَوۡمَئِذٍ عَنِ النَّعِيۡمِ ﴿8﴾ ع 1 8 27

1 – 8 వాక్యాలు

ఈనాడు ప్రతి మనిషీ సిరిసంపదలలో ఇతరులను మించిపోవాలని భావిస్తున్నాడు. ఇదే అతని జీవిత లక్ష్యం అయిపోయింది. కనుక ఇటువంటి మనిషి ప్రాపంచిక వ్యామోహం కలవాడు, దారి తప్పినవాడు అని గ్రహించాలి. అతడికి గనుక ఆఖిరత్‌పై విశ్వాసం ఉంటే, ఆఖిరత్ గురించి తెలిసివుంటే, ఆఖిరత్ ప్రాముఖ్యత అతడు ఎరిగివుంటే, అతడు ఎంతమాత్రం ప్రాపంచిక వ్యామోహం కలిగి ఉండదు. ప్రపంచం నాశనమయ్యేదే. ఆఖిరత్ మిగిలి ఉండేదే. ప్రపంచం ఒక నీటి బిందువు అయితే, ఆఖిరత్ ఒక సముద్రం లాంటిది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 103. అల్ అస్ర్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 3 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

మక్కాలో అవతరించబడిన ఈ సూరాలో మనిషికి సాఫల్యం, ధనం వల్ల, సంతానం వల్ల, హోదావల్ల, ఆస్తిపాస్తుల వల్ల సిద్ధించదు. విశ్వాసం వల్ల, సత్కర్మల వల్ల, ఒకరి నొకరు ధర్మప్రచారాన్ని చేయడం, సహనం పాటించమని కోరటం వల్ల ప్రాప్తిస్తుంది అని ఈ సూరాలో పేర్కొనబడింది. మనిషి తన సాఫల్యం కోరుతున్నట్లయితే అన్ని పనులూ వ్యాపకాలు మానుకొని వెంటనే అన్నింటికన్నా ముందుగా విశ్వాసం వైపు శ్రద్ధచూపాలి. సదాచరణ చేయాలి. ఒకరికొకరు సత్యం మరియు సహనం పాటించమని కోరడంలో పాలుపంచుకోవాలి. లేకుంటే అతడు ఇహంలోనూ పరంలోనూ నష్టపోతాడు. ఎందుకూ పనికి రాకుండా పోతాడు. ఇక మన పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే మనం ముందుగా ధనం వైపు శ్రద్ధ చూపుతాం. మనం అన్నింటికన్నా ముందు ప్రాపంచికత వైపు శ్రద్ధ చూపుతాం. ఇది అజ్ఞానం, మనకు నష్టం కలిగించే విషయం.

## 103. అల్ అస్ర్

**ఆయత్‌లు : 3** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) సర్వకాలాల సాక్షి! (2) నిశ్చయంగా మనిషి నష్టంలో పడి ఉన్నాడు. (3) విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండినవారు, ఒకరికొకరు సత్యంపై స్థిరంగా ఉండే, సహనం పాటించే తాకీదు చేసుకుంటూ ఉండేవారు తప్ప (వారు నష్టంలో ఉండరు).

آیاتها 3 سورة العصر مكية 103 ركوعها 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْعَصْرِ ﴿1﴾ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ ﴿2﴾
اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا
بِالْحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿3﴾ ع 1 3 28

1 – 3 వాక్యాలు

ఇమామ్ రాజీ ఒక మహాపురుషుని మాటలను నకలు చేశారు. నేను సూరయె అస్ర్ భావాన్ని ఒక ఐస్ అమ్మేవాని నుండి గ్రహించాను. అతను బజారులో నిలబడి అరుస్తున్నాడు. పెట్టుబడి కరిగిపోతున్న వ్యక్తి పట్ల దయదల్చండి. నాపై దయచూపండి. నా ఐస్ త్వరగా కరిగిపోతోంది. మీరు త్వరగా ఖరీదు చేయకపోతే నేను నష్టపోతాను. అతడి మాటలను విని నేను సూరయె అస్ర్ భావాన్ని గ్రహించాను.

మానవుడికి లభించిన జీవిత వ్యవధి వేగంగా గడిచిపోతోంది. మంచు కరుగుతున్న విధంగా అది వేగంగా గడిచిపోతోంది. దాన్ని వ్యర్థం చేసుకుంటే లేక తప్పుడు పనులలో ఖర్చు చేసుకుంటే, అదే మానవుడికి కలిగే నష్టం. ఈనాడు మనిషికి నమాజ్ చేయడం కోసం 15 నిమిషాలు టైం లేదు. కాని ఇతర పనుల కోసం అయితే అతడికి టైం దొరుకుతుంది, ఇటువంటి జీవితం విచారకరం. కాబట్టి కాలం విలువ గుర్తించండి. మంచి పనులలో కాలాన్ని ఖర్చుచేయండి.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 104. అల్ హుమజహ్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 9 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

సూరతుల్ అస్ర్‌లో, సాఫల్యం పొందేవారు ఒకరికొకరు సహాయం చేసుకుంటారు, ఒకరికొకరు శ్రేయస్సు కోరతారు, ఒకరికొకరు మేలు కోరతారు అని తెలుపబడింది. ఇక సూరయె హుమజహ్‌లో ఒకరినొకరు ద్వేషించుకునేవారు, ఒకరినొకరు కీడు కోరేవారు నరకానికి పోతారు అని తెలియజేయబడుతోంది. ఒక మనిషి మరో మనిషికి మేలు చేయడాన్ని చూస్తే వెంటనే అతడికి వ్యతిరేకంగా తయారవుతారు. మేలు చేయడాన్నుండి వారిస్తారు.

## 104. అల్ హుమజహ్

**ఆయత్‌లు : 9** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) లోపాలు వెదికేవాడు, చాడీలు చెప్పేవాడు అయిన ప్రతివాడికీ మూడుతుంది. (2) సంపద కూడబెట్టి లెక్కమీద లెక్క వేసి ఉంచుకొనేవాడు. (3) అతని సొమ్ము అతని వద్ద శాశ్వతంగా ఉంటుందని అతను భావిస్తున్నాడు. (4) ఎంతమాత్రం కాదు. ఆ మనిషి తుత్తునియలు చేసివేసే అగ్నిలో విసరివేయబడతాడు. (5) తుత్తునియలు చేసివేసే అగ్ని ఏమిటో తెలుసా నీకు? (6) అది అల్లాహ్ చేత ప్రజ్వరిల్ల చేయబడిన అగ్ని (7) అది గుండెలలోనికి చొచ్చుకుపోతుంది. (8) వారు అందులో బంధింపబడతారు. (9) అంటే పెద్ద పెద్ద దూలాలలో.

اٰيَاتُهَا 9 | سُوْرَةُ الْهُمَزَةِ مَكِّيَّةٌ 104 | رُكُوْعُهَا 1

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

وَيۡلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِۣ ۙ ﴿1﴾ الَّذِىۡ جَمَعَ مَالًا
وَّعَدَّدَهٗ ۙ ﴿2﴾ يَحۡسَبُ اَنَّ مَالَهٗۤ اَخۡلَدَهٗ ۚ ﴿3﴾ كَلَّا
لَيُنۡۢبَذَنَّ فِى الۡحُطَمَةِ ۖ ﴿4﴾ وَمَاۤ اَدۡرٰىكَ مَا
الۡحُطَمَةُ ؕ ﴿5﴾ نَارُ اللّٰهِ الۡمُوۡقَدَةُ ۙ ﴿6﴾ الَّتِىۡ تَطَّلِعُ
عَلَى الۡاَفۡـِٕدَةِ ؕ ﴿7﴾ اِنَّهَا عَلَيۡهِمۡ مُّؤۡصَدَةٌ ۙ ﴿8﴾ فِىۡ
عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿9﴾ ع 1 9 29

1 – 9 వాక్యాలు

ఈ సూరాలో అజ్ఞాన కాలపు సమాజంలో కనబడే దుర్గుణాల ప్రస్తావన ఉంది. వాటిని అరబ్బులు కూడా దుర్గుణాలుగానే భావించేవారు. ఇతరుల తప్పుల్ని వెదకటం, చాడీలు చెప్పడం, తన సొమ్ములో నుండి పేదలకు సహాయపడే వారిని ఎత్తిపొడవడం, ఏదో విధంగా వారిని ఆపడానికి ప్రయత్నించడం.

ఈ సూరాలో అల్లాహ్, వారికి లభించే శిక్షను పేర్కొంటున్నాడు. వీరు చితక్కొట్టే, తోలువలచే, శరీరాన్ని తుత్తునియలు చేసే అగ్నిలో వేయబడతారు. అంటే ఇది ఎంతో కఠిన శిక్ష అవుతుంది. ఈ శిక్షను తప్పించుకోవాలంటే ఇటువంటి చేష్టలను మానుకోండి. ఈనాడు మన సమాజంలో ఇలాగే ఉంది. మనం ఇతరులపై చాడీలు చెప్పటం, పరస్పరం కీడు తలపెట్టడం. ఈ అలవాట్లతో పాటు ఇహంలోనూ పరంలోనూ ఎంతమాత్రం విజయం సాధించలేం. అభివృద్ధి సాఫల్యాల కోసం పరస్పర శ్రేయోభిలాష, సానుభూతి అవసరం.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 105. అల్ ఫీల్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 5 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఓ అరబ్బువాసులారా! మీ అవసరాలను తీర్చేవాడూ, ఆపదలను దూరం చేసేవాడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమేనని ఈ సూరాలో వివరించబడింది. ఇంకా విగ్రహారాధన మానండి. విగ్రహాలు ఎటువంటి సహాయమూ చెయ్యవు. మీమీద విరుచుకుపడిన ఆపదను గుర్తుచేసుకోండి. అబ్రహా రాజు 60 వేల సైన్యంతో మీపై దాడి చేసి మిమ్మల్ని హతమార్చి, మీ భార్యాపిల్లలను బానిసలుగా చేసుకోవడానికి, మీ ఇళ్ళను తగలబెట్టడానికి, కాబాను కూల్చివేయడానికి వస్తున్నప్పుడు మీరు ఎంతో కంగారుపడ్డారు. అప్పుడు మీరు చాలా బలహీనులుగా ఉన్నారు. అప్పుడు కాబాలో 360 విగ్రహాలు ఉండేవి. ప్రతి విగ్రహాన్ని మీరు ఆరాధించారు. ప్రతి దాని ఎదుట చేతులు జోడించారు. ప్రతి దానికి సజ్దా చేశారు. వాటిని వేడుకున్నారు. ఏ విగ్రహమూ మీ దుఆ వినలేదు. మీకు ఏమీ సాయపడలేదు. చివరికి మీ సర్దారు అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ కాబా పైన కప్పిన వస్త్రాన్ని (గిలాఫ్) పట్టుకుని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించాడు. ఓ అల్లాహ్! ఈ విగ్రహాలు ప్రాణంలేని రాళ్ళు. ఇవి దైవాలు కాదు. ఓ అల్లాహ్! మా ప్రభువు నీవే. ఆరాధ్యుడవు నీవే. సహాయం చేసేవాడవు నీవే. మాకు సహాయం చెయ్యి. మాపై కరుణించు. వెంటనే అల్లాహ్ అబాబీల్ పక్షుల్ని పంపాడు. వాటి ముక్కుల్లో కాళ్ళల్లో కంకరరాళ్ళు ఉన్నాయి. సిపాయిలపై పక్షులు రాళ్ళు వేసే సరికి సిపాయిలందరూ నమిలి ఊసిన మేతలాగా పడిపోయారు. అందరూ చచ్చారు. ఈ విధంగా మక్కా వారిని అల్లాహ్ రక్షించాడు. ఈ సంఘటనను గుర్తుచేసి అల్లాహ్ మక్కా వారిని ప్రశ్నిస్తున్నాడు. మీ మీద ఆపద వచ్చినప్పుడు మీకు సహాయం ఎవరు చేశారు? విగ్రహాలు చేశాయా? అల్లాహ్ చేశాడా? విగ్రహాలు మీకు సహాయం చేయలేదు అంటే ఈ విగ్రహాలు దేవుళ్ళు కాదని స్పష్టమయిపోయింది. అవసరాలు తీర్చేవి కావు. సహాయపడేవీ కాదు. కనుక వాటిని ఆరాధించకండి. సజ్దా చేయకండి. వాటికి ప్రదక్షిణలు చెయ్యకండి. ఆయనే దైవం, సహాయం చేసేది ఆయనే. కనుక అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆపదలలో పనికొచ్చేవాడు ఆయనే. ముహమ్మద్ (స) జన్మించిన సంవత్సరమే ఈ సంఘటన జరిగింది. ఆ కాలంలో చాలామంది ఈ సంఘటనను కళ్ళారా చూసినవారు అనేకమంది ఉన్నారు.

# 105. అల్ ఫీల్

**ఆయత్‌లు : 5** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఏనుగుల వాళ్ళతో మీ ప్రభువు ఎలా వ్యవహరించాడో మీరు చూడలేదా? (2) వారి కుటిల పన్నాగాలను వమ్ము చేయలేదా? (3) వారిపై పక్షులను గుంపులు గుంపులుగా పంపాడు.

(4) అవి వాళ్ళపై కంకర రాళ్లను వేశాయి.

(5) వారిని నమలబడిన తొక్కుగా చేసేశాయి.

رُكُوعُهَا 1 سُوْرَةُ الْفِيْلِ مَكِّيَّةٌ 105 آيَاتُهَا 5

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيْلِ ﴿1﴾
اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِيْ تَضْلِيْلٍ ﴿2﴾
وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيْلَ ﴿3﴾
تَرْمِيْهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿4﴾
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ﴿5﴾ ع 1 5 30

1 – 5 వాక్యాలు

మక్కావారు తౌహీద్‌ను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. విగ్రహాలను స్తుతించేవారు. అల్లాహ్ వారిని ప్రశ్నిస్తున్నాడు. మీపై, మీ జాతిపై, మీ సంతానంపై, మీ కాబాపై ప్రమాదం విరుచుకుపడినప్పుడు మీకు సహాయం చేసింది ఎవరు? విగ్రహాలు చేశాయా? అల్లాహ్ చేశాడా? మీరీ సంఘటనను ఎరుగుదురు. ఈ సంఘటనను మీరు కళ్ళారా చూశారు. అల్లాహ్ తన అబాబీల్ పక్షుల్ని పంపి మీకు సహాయం చేశాడు. ఇది మక్కా చరిత్రలోనే గొప్ప సంఘటన. దీన్ని మీరు మీ పెద్దల ద్వారా విన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ మీకు సహాయపడటాన్ని మక్కా చరిత్రలో చదివారు. హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) బోధించే విషయమూ ఇదే. ప్రజలారా! మీరు అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయనే దైవం. సహాయం చేసేవాడు ఆయనే. ఆపదలో ఆదుకునేవాడు ఆయనే. మరి మీరు ముహమ్మద్ (స)ను ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తున్నారు?

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 106. ఖురైష్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 4 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి. కాబా, దైవగృహం, అందుకే దాన్ని బైతుల్లాహ్ అంటారు. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ), హజ్రత్ ఇస్మాయీల్ (అ) దానిని దైవారాధన కోసం నిర్మించారు. అబ్రహారాజు 60 వేల సైన్యంతో కాబాను కూల్చడానికి వస్తున్నప్పుడు అబ్రహా సైనికులు అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ ఒంటెల్ని పట్టుకుని తీసుకుపోయారు. అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ అబ్రహా దగ్గరకు వెళ్ళి తన ఒంటెలను అడిగాడు. అప్పుడు అబ్రహా అన్నాడు : "నీవు కాబాకు ముతవల్లీవి. నేను కాబాను పడగొట్టాలని వచ్చాను. మీ కాబతుల్లాహ్ గురించి మాట్లాడే బదులు నీ ఒంటెల గురించి అడుగుతున్నావేమిటి?" అందుకు అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ (దైవప్రవక్త -స-కు తాత) జవాబిచ్చారు, "నేను ఒంటెల యజమానిని. వాటిని తీసుకుపోవడానికి వచ్చాను. కాబాకు యజమాని అల్లాహ్. దాని విషయం ఆయన చూసుకుంటాడు" అని తన ఒంటెల్ని తీసుకుని తిరిగి వచ్చారు. కాబాపై దాడి జరిగినప్పుడు అల్లాహ్ అబాబీల్ పక్షుల్ని పంపి కాబాను రక్షించాడు.

### 106. ఖురైష్

**ఆయత్‌లు : 4** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఖురైష్‌లకు ఎంతటి ఆసక్తి ఉంది.

(2) శీతాకాలంలో వేసవికాలంలో ప్రయాణం పట్ల ఈ రోజుల్లో వ్యాపారం చేయడం పట్ల (3) కనుక వారు ఈ గృహానికి ప్రభువు (అయిన అల్లాహ్)ను ఆరాధించాలి. (4) ఆయన వారిని ఆకలి నుండి కాపాడి ఉంచాడు. తినిపించాడు. ఇంకా భయం నుండి కాపాడి శాంతిని ప్రసాదించాడు.

آيَاتُهَا 4 ‏ 106 سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ ‏ رُكُوعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ﴿1﴾

اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ﴿2﴾

فَلْيَعْبُدُوْا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿3﴾ الَّذِيْٓ

اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ ۙ وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ﴿4﴾ ع 1 4 31

1 - 4 వాక్యాలు

ఖురైష్ ప్రజలు వర్తకులు. శీతాకాలంలోనూ, వేసవి కాలంలోనూ వ్యాపారం కోసం యమన్, సిరియా, ఈజిప్టు వగైరా దేశాలకు వెళ్ళి బాగా సంపాదించేవారు. సంపన్న జీవితం గడిపేవారు. అరేబియా అంతటా కాబాకు ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఉంది. అబ్రహా సైన్యం నాశనం అయిన తర్వాత దాని ప్రాముఖ్యత మరింత పెరిగిపోయింది. అరేబియాలోని ప్రజలందరూ మంచివారు, చెడ్డవారు, దొంగలు, దోపిడీగాళ్ళు అందరూ కాబాను గౌరవించేవారు.

ఈ సూరాలో అల్లాహ్ ఖురైష్ తెగ వారితో అంటున్నాడు. మీరు వర్తకం కోసం సిరియా, యమన్, ఈజిప్టు దేశాలకు వెళ్ళి బాగా లాభాలు గడిస్తున్నారు. ఖురైష్ ప్రజలారా! ఇతరుల కన్నా మీకు వర్తకం ద్వారా చక్కని ఉపాధి లభిస్తోంది. ఇది కాబా కారణంగానే. మీరు కాబా సేవకులు అయినందువల్లనే. అందువల్లనే మీ బిడారులను ఎవరూ దోచుకోరు. ఇతరుల విషయం అలా కాదు. కనుక ఖురైష్ ప్రజలారా! అల్లాహ్ గృహంలో అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. విగ్రహాల ఆరాధన మానుకోండి, న్యాయం కోరేది కూడా ఇదే.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 107. అల్ మాఊన్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 7 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి. అల్లాహ్ ఆరాధన కోసం కాబా నిర్మించబడింది. కాని ఖురైష్ ప్రజలు విగ్రహారాధన చేసేవారు. కాబా గృహ నిర్మాణంలో మరో ఉద్దేశ్యం, అనాథలు, పేదలు, బాటసారులకు సహాయపడాలని. కాని దాని నిర్వాహకులు అనాథలకు ఏదయినా యిచ్చే బదులు వారిని కాబా నుండి బయటికి గెంటివేసేవారు. కనుక ఖురైష్‌లు కాబా నిర్వాహకులుగా ముతవల్లీలుగా ఉండతగనివారు.

ఖురైష్ సర్దారు అబూలహబ్ కాబాకు ముతవల్లీ, విగ్రహారాధకుడు. అనాథలను గెంటివేసేవాడు. కాబట్టి విగ్రహారాధకుల నుండి ఈ హోదా లాక్కుని ముసల్మానులకు అప్పగించాలని అల్లాహ్ కోరుతున్నాడు. ముసల్మానులు కాబాకు ముతవల్లీలు అయినట్లయితే అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధిస్తారు. ఇంకా ఈ గృహం నుండి అనాథలు, పేదలకు సహాయం చేస్తారు.

## 107. సూర అల్ మాఊన్

**ఆయత్‌లు : 7** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) పరలోక శిక్షను త్రోసిపుచ్చే వ్యక్తిని చూశావా? (2) అనాథను గెంటివేసే వ్యక్తి అతడే. (3) ఇంకా పేదలకు అన్నం పెట్టమని ఇతరులను ప్రోత్స హించడు. (4) ఇక నమాజు చేసే ఆ వ్యక్తులకు మూడుతుంది. (5) వారు తమ నమాజు ప్రాముఖ్య తను విస్మరించినవారు. (6) ప్రదర్శనాబుద్ధి కలవారు. (7) అవసరానికి పనికి వచ్చే మామూలు వస్తువులు కూడా ఇతరులకు ఇవ్వనివారు.

رُكُوعُهَا 1 ﴿ سُورَةُ الْمَاعُونِ مَكِّيَّةٌ 107 ﴾ آيَاتُهَا 7

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَرَءَيْتَ الَّذِىْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِؕ ﴿1﴾
فَذٰلِكَ الَّذِىْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ۙ ﴿2﴾
وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِؕ ﴿3﴾
فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ۙ ﴿4﴾
الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ۙ ﴿5﴾
الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ۙ ﴿6﴾
وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ۧ ﴿7﴾ ع 1 7 32

1 – 7 వాక్యాలు

నమాజు చేసే వారిని (నమాజీలను) మానవ సేవకు పురికొల్పేదే, మానవుల పట్ల సానుభూతి పరునిగా చేసేదే నిజమయిన నమాజ్. నమాజీ అంటే మానవుల సానుభూతిపరుడు. మానవుల శ్రేయోభిలాషి. నమాజ్ అయితే చేస్తాడు. కాని మానవుల పట్ల సానుభూతి చూపని, మానవుల పట్ల మంచిగా ప్రవర్తించని వ్యక్తి నమాజు సరయింది కాదు. ముష్రికులు మునాఫిక్‌ల (కపటుల) నమాజ్ ఎలాంటిదంటే, వారిని మామూలు అవసరానికి పనికివచ్చే వస్తువును అడిగినప్పుడు మా దగ్గర లేదు అంటారు. అంటే వారి మనస్సుల్లో కాస్తంత అయినా సానుభూతి లేదు కాబట్టి వారి నమాజ్ నిష్ప్రయోజనకరం.

ఈనాడు నమాజ్ చేస్తున్నవారు ఆలోచించాలి. వారి హృదయాల్లో తమ తల్లిదండ్రులు, సోదరులు, సోదరీమణులు, బంధువుల పట్ల సానుభూతి ఉందా? ఇతర మానవుల పట్ల వారి హృదయాల్లో సానుభూతి, శ్రేయోభిలాష ఉన్నాయా? లేవా? అవి లేని మన నమాజ్ సక్రమం కాదనీ, అటువంటి నమాజ్ నరకాగ్ని నుండి కాపాడజాలదనీ గ్రహించాలి.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 108. అల్ కౌసర్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 3 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

కౌసర్ స్వర్గంలోని ఒక సెలయేరు. దాని నీరు త్రాగిన తర్వాత మనిషి సంతోషం, హాయి అనుభవిస్తాడు. ప్రపంచంలో కౌసర్ అంటే అపారమైన మేలు. అంటే లాభమే లాభం. శుభాలే శుభాలు. కాబా ప్రపంచంలో అల్లాహ్ కారుణ్యం శుభాల కేంద్రం. సకల ప్రపంచానికీ కాబా వలన ప్రయోజనం చేకూరుతోంది. కాబా జనంతో నిండి ఉంటే ప్రపంచమూ జనంతో నిండి ఉంటుంది. కాబా నిర్మానుష్యమయిపోతే సకల ప్రపంచం సకల సృష్టి నిర్మానుష్యమయి పోతుంది. కాబా వల్లనే ఈ ప్రపంచం నడుస్తోంది.

అల్లాహ్ ఈ సూరాలో హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)తో ఇలా అంటున్నాడు. “ఖురైష్‌లు కాబాలో దైవారాధన చేయడం లేదు. పేదలకు సహాయమూ చేయడం లేదు. అందుచేత కాబాను నీకు, ముసల్మానులకు అప్పచెబుతున్నాను. కాబాకు మీరే హక్కుదారులు. మీరు అల్లాహ్‌ను ఆరాధిస్తున్నారు. పేదలకు సహాయం కూడ చేస్తున్నారు.” ఇందులో దైవప్రవక్త (స) మరియు ముసల్మానులకు విజయం లభించనున్నదనే శుభవార్త ఉంది. ఇంకా తిరస్కారులు, ముష్రికులలకు అపజయం లభించనున్నదనే భవిష్యవాణి ఉంది.

## 108. అల్ కౌసర్

**ఆయత్‌లు : 3** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ప్రవక్తా! మేము నీకు కౌసర్‌ను ప్రసాదించాము. (2) నీవు నీ ప్రభువును ఆరాధించు మరియు ఖుర్బానీ ఇవ్వు. (3) నిస్సందేహంగా నీ శత్రువే వారసుడు లేనివాడు మరియు నామరూపాలు లేనివాడు.

آياتها 3 | سورة الكوثر مكية 108 | ركوعها 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِنَّآ اَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ﴿1﴾

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿2﴾

اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ﴿3﴾ ع 1 3 33

1 – 3 వాక్యాలు

కూల్చివేయబడిన చెట్టు ఎండి, మట్టిలో కలిసిపోయినట్లు ముహమ్మద్ తన జాతి నుండి వేరుపడిపోయారు అని, ఖురైషులు చెప్పేవారు. ఇటువంటి ఆందోళనకర పరిస్థితులలో అల్లాహ్, ప్రవక్తను ఊరడిస్తూ అన్నాడు, “ఓ ముహమ్మద్! మీరు తప్పక విజయులవుతారు. మేము మీకు కౌసర్‌ను ప్రసాదించాము. ఒకనాడు దైవగృహానికి (కాబాకు) మీరు బాధ్యతాయుతులు అవుతారు. మీకు విజయం, సహాయం లభిస్తాయి. కౌసర్ అంటే మేలు, శ్రేయస్సు, గౌరవం, సాఫల్యం. దైవప్రవక్త (స) కుమారుడు హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (రజి) బాల్యంలోనే మరణించగా తిరస్కారులు, ముష్రికులు పరమానందం చెంది ఇక ఇప్పుడు ఈయన పేరెత్తేవాడు ఎవరూ లేరు. ఈయన గారు మరణించాక ఈయన ధర్మం (మతం) కూడ నామరూపాల్లేకుండా పోతుంది అని చెప్పుకోసాగారు. దీనికి జవాబుగా అల్లాహ్

సెలవిస్తున్నాడు, "ఓ ప్రవక్తా! మేము మీకు కౌసర్‌ను ప్రసాదించాము. అబూజహల్ అబూలహబ్ పేర్లు పలికేవారు ప్రపంచంలో ఇప్పుడు ఎవరూ లేరు కాని హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స) అనుచరులు అభిమానులు కోట్ల సంఖ్యలో ప్రపంచమంతటా వ్యాపించి ఉన్నారు."

అనేక హదీసుల ద్వారా రుజువుపర్చబడిన విషయం. కౌసర్ స్వర్గంలోని ఒక సెలయేరు. అది ఆయన (స)కు అనుగ్రహించబడుతుంది. హజ్రత్ అనస్ (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఉంది, "ఆయన (స) ప్రశ్నించారు, 'కౌసర్ అంటే ఏమిటో తెలుసా?" దైవం మరియు దైవప్రవక్తకే బాగా తెలుసు అని సహాబాలు చెప్పారు. "అది ఒక సెలయేరు. దాన్ని అల్లాహ్ నాకు స్వర్గంలో ప్రసాదించాడు" అని మహాప్రవక్త (స) వివరించారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.607)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 109. అల్ కాఫిరూన్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 6 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి. ఈ సూరాలో దైవప్రవక్త (స) తరఫున తిరస్కారులు, ముష్రికులతో సంబంధం వదులుకోవటాన్ని ప్రకటించడం జరిగింది. తిరస్కారులారా! నాకూ మీకు ఇక ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు. మీరు బహుదైవారాధకులు. నేను ఏకేశ్వరోపాసకుణ్ణి. మీరు విగ్రహారాధన చేస్తారు. నేను అల్లాహ్‌ను ఆరాధిస్తాను. ప్రవక్త (స) అనేక ఏళ్ళుగా తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం), రిసాలత్ (ప్రవక్త దౌత్యం) మరియు ఆఖిరత్ (పరలోకం) గురించిన ప్రాథమిక విశ్వాసాలను వివరిస్తూ వచ్చారు. కాని జాతి ప్రజలు నిరంతరం తిరస్కరిస్తూ వచ్చారు. ఇక మీరు తిరస్కారులతో సంబంధం తెంచుకోండి. ఇప్పటి వరకు ముస్లింలు కావలసి ఉన్నవారు, ముస్లింలయిపోయారు. మీరు హిజ్రత్ చేయండి అని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు. దైవప్రవక్త (స) హిజ్రత్ చేసిన తర్వాత అల్లాహ్ తిరస్కారుల్ని ఆకాశం నుండి విపత్తును అవతరింపజేసి, లేదా ముస్లింల ద్వారా నాశనం చేస్తాడు. బదరు యుద్ధంలో తిరస్కారుల పెద్ద పెద్ద సర్దారులు ముస్లింల చేతుల్లో హతం కావటం తిరస్కారుల వంతయ్యింది.

## 109. సూర అల్ కాఫిరూన్

**ఆయత్‌లు : 6** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ఓ ముహమ్మద్! చెప్పండి : తిరస్కారులారా! (2) మీరు పూజిస్తున్న విగ్రహాలను నేను పూజించను. (3) నేను ఆరాధించే అల్లాహ్‌ను మీరు ఆరాధించరు. (4) ఇంకా మీరు దాస్యం చేస్తున్న వాటికి నేను దాస్యం చేయను అని మరోసారి చెబుతున్నాను. (5) ఇంకా నేను దాస్యం చేస్తున్న వారికి మీరు దాస్యం చేసేలా లేరు. (6) మీ కోసం మీ మతం, నా కోసం నా మతం. (మీ మతం మీది. నా మతం నాది).

آیاتُها 6 ۞ 109 سُورَةُ الْكَافِرُونَ مَكِّيَّةٌ ۞ رُكُوعُها 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ يٰۤاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَۙ ﴿1﴾

لَاۤ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَۙ ﴿2﴾

وَلَاۤ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُۚ ﴿3﴾

وَلَاۤ اَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْۙ ﴿4﴾

وَلَاۤ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُؕ ﴿5﴾

لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِىَ دِيْنِ ﴿6﴾ ع 1 6 34

1 – 7 వాక్యాలు

దైవప్రవక్త (స) ఎదుట తిరస్కారులు ఒక ప్రతిపాదన తెచ్చారు. "ఒక సంవత్సరం మీరు మా విగ్రహాలను పూజించాలి. మేము కూడ ఒక సంవత్సరం అల్లాహ్‌ను ఆరాధిస్తాము. మీరు మా విగ్రహాలను దైవంగా అంగీకరించండి. మేము కూడా అల్లాహ్‌ను ఆరాధ్యునిగా అంగీకరిస్తాము. మా దగ్గర 360 మంది దేవుళ్లు ఉన్నారు. మరొక దేవుడు

అంటే 361 మంది దేవుళ్ళయితే మాకొచ్చిన నష్టం ఏమీ లేదు". ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఈ సూరా అవతరించింది. ఓ ముహమ్మద్! (స) స్పష్టంగా చెప్పివేయండి. ఇస్లాం మరియు తిరస్కారం తౌహీద్ మరియు షిర్క్ రెండూ వేర్వేరు విషయాలు. ఈ రెండు కలసి నడవ లేవు. తౌహీద్ అంటే దేవుడు ఒక్కడే. షిర్క్ అంటే అనేక దేవుళ్ళు. ఇస్లాం ధర్మం తౌహీద్ గల ధర్మం. ఇక్కడ దేవుడు ఒక్కడే. ఆయన్నే ఆరాధించాలి. ఆయన్నే సహాయం వేడుకోవాలి. ఓ ముహమ్మద్ (స) స్పష్టంగా చెప్పివేయండి. తిరస్కారులారా! మీ ధర్మం మీది, దాన్ని మీరే అంటిపెట్టుకొని ఉండండి. మాకు మా ధర్మం ప్రియమైంది. ఈ సూరా శ్రేష్ఠత ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా రుజువు అవుతోంది. దైవప్రవక్త (స) తవాఫ్‌లోని రెండు రకాతులలోనూ, ఫజ్ర్, మగ్రిబ్‌లలోని సున్నత్ నమాజుల్లోనూ ఖుల్‌యా అయ్యుహల్ కాఫిరూన్ మరియు సూరయె ఇఖ్‌లాస్ పఠించేవారు. ఈ విధంగా ఆయన (స) కొందరు సహబాలకు రాత్రి నిద్రించే సమయంలో ఈ సూరా చదువుకోండి. షిర్క్ నుండి విముక్తి పొందగలుగుతారు అని బోధించారు. (మస్నద్ అహ్మద్, సునన్ తిర్మిజి, అబూదావూద్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 110. అన్ నస్ర్ సూరా పరిచయం

మదీనాలో అవతరించింది. 3 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఇది మదీనాలో అవతరించబడిన సూరా. అవతరణా క్రమంలో ఆఖరి సూరా. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.5349) (కితాబుత్తఫ్సీర్) ఈ సూరా అవతరింపజేయబడినప్పుడు కొందరు సహబాలు ఇక దైవప్రవక్త (స) అవసాన కాలం వచ్చేసిందని గ్రహించారు. అందుకోసమే తస్బీహ్ (దేవుని పవిత్రత), తహ్మీద్ (స్తోత్రం) మరియు ఇస్తెగ్ఫార్‌ల ఆదేశం అయింది. సహీహ్ బుఖారీలో హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్, హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)ల వృత్తాంతంలో ఉన్నట్లుగా (తఫ్సీర్ సూరతున్ నస్ర్) ఇంకా ఈ సూరా కంటే ముందు సూరయె కాఫిరూన్‌లో జాతి నుండి తెగతెంపులు, తర్వాత హిజ్రత్, తర్వాత యుద్ధ ప్రకటనల సూరా ఉంది. ఇప్పుడు ఈ సూరాలో దైవప్రవక్త (స)కు విజయం లభించనున్న శుభవార్త ఇవ్వబడింది. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) తెలిపారు : హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) గారు నన్ను బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్న గొప్ప సహాబీలతో పాటే సభలకు ఆహ్వానించేవారు. కొంతమంది సహాబీలకు నేను రావటం రుచించేది కాదు. ఒకరోజు సమావేశంలో హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) అందరినీ ఉద్దేశించి "ఇజాజాఅ నస్రుల్లాహి వల్ ఫత్హ్.." గురించి ఏమనుకుంటున్నారు? అని ప్రశ్నించారు. "విజయం వరించినపుడు దైవస్తోత్రం చేయమని" కొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. మరికొందరు మౌనం వహించారు. ఇదే ప్రశ్న నాకు వేయబడినపుడు నేను ఇలా వివరించాను – "ఈ సూరాలో మహాప్రవక్త (స) మరణ కాలం సమీపించిందన్న సంకేతం యివ్వబడింది. దైవసహాయం అంది, మక్కా విజయం కూడా వరించినపుడు (ఓ ముహమ్మద్!) నీవు దైవస్తోత్రం చేయాలి. క్షమాపణకై దైవాన్ని వేడుకోవాలి." ఇదంతా విన్న హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) 'నా అభిప్రాయం కూడా అదే' అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3956)

## 110. అన్ నస్ర్

**ఆయత్‌లు : 3** **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) దైవసహాయం అంది, విజయం లభించినప్పుడు

(2) ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా దైవధర్మంలో చేరుతూ ఉండటాన్ని నీవు చూసినపుడు

(3) నీవు నీ ప్రభువు ప్రశంస మరియు పవిత్రతను వెల్లడించు. ఆయన్ని మోక్షం కోరు. నిస్సందేహంగా ఆయన గొప్పగా క్షమించేవాడు.

آيَاتُهَا 3 ‏ 110 سُورَةُ النَّصْرِ مَدَنِيَّةٌ ‏ رُكُوعُهَا 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ﴿1﴾ وَرَاَيْتَ النَّاسَ

يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ﴿2﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ

رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ﴿3﴾ ع 1 3 35

1 – 3 వాక్యాలు

దైవసహాయం అంటే ఇస్లాం మరియు ముస్లింలు కాఫిర్లపై ఆధిక్యత, విజయం, అంటే మక్కా విజయం. దైవప్రవక్త (స) జన్మస్థలం మక్కా నగరం. కాని ఆయనను, సహబాలను తిరస్కారులు అక్కడి నుండి హిజ్రత్ చేయక తప్పని పరిస్థితులను కల్పించారు. అందుచేత హిజ్రీ 8వ సంవత్సరంలో మక్కా విజయం లభించగానే ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి ఇస్లాంలో చేరటం ప్రారంభమయింది. అంతకు పూర్వం ఒక్కొక్కరు ఇద్దరేసి వ్యక్తులు ముస్లింలు అయ్యేవారు. మక్కా విజయం ద్వారా ఆయన (స) నిజమైన దైవప్రవక్త అని ఇస్లాం సత్యధర్మమని ఇంకా ఆ ధర్మం లేకుండా పరలోక మోక్షం సాధ్యంకాదనీ ప్రజలకు స్పష్టమయిపోయింది. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, ఇలా అయితే అంటే నీకు అప్పగించబడిన దైవదౌత్య ప్రచార కార్యం పూర్తి అయినప్పుడు ఇక నీవు ప్రపంచాన్నుండి తరలిపోయే సమయం దగ్గర పడింది. అందుచేత స్తోత్రం దైవనామ స్మరణ మరియు ఇస్తగ్ఫార్ విరివిగా చెయ్యి. దీనిని బట్టి జీవితం ఆఖరిదశలో వాటిని విరివిగా చెయ్యాలి అని అర్థమవుతోంది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 111. అల్ లహబ్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 5 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

ఈ సూరాను సూరతుల్ మసద్ అని కూడా అంటారు. దైవప్రవక్త (స)కు తన బంధువులలో ధర్మప్రచారం చేయమని ఆదేశించబడినప్పుడు ఆయన (స) సఫా కొండపైకి ఎక్కి “యా సబాహా” అని నినదించారు. ఇలా నినాదం ఇవ్వడం ప్రమాద సూచికగా భావించబడేది. అందువల్ల ఆ పిలుపుకు అందరూ గుమికూడారు. ఆయన (స) అన్నారు, “చూడండి, ఈ కొండ వెనుక గుర్రాల సైన్యం మీపై దాడి చేయగోరుతుందని నేనంటే మీరు నమ్ముతారా?” వాళ్ళన్నారు, “ఎందుకు నమ్మం? మిమ్మల్ని మేమెప్పుడూ అబద్ధాల కోరుగా చూడలేదు.” ఆయన (స) అన్నారు, “అయితే వినండి మిమ్మల్ని ఒక పెద్ద విపత్తు నుండి హెచ్చరించాలని వచ్చాను. (మీరు కుఫ్ర్, షిర్క్‌లలో చిక్కుకుని వుంటే).” ఇది విని అబూలహబ్ అన్నాడు, “నువ్వు నాశనం గాను, ఇందుకోసం మమ్మల్ని పిలిచావా?” అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ సూరాను అవతరింపజేశాడు. (సహీహ్ బుఖారీ అత్ తఫ్సీర్ – సూరె లహబ్ – హ.నెం. 4397)

అబూలహబ్ అసలు పేరు అబ్దుల్ ఉజ్జా. తన అందచందాలు, ఎర్రని ముఖ వర్చస్సు కారణంగా అబూలహబ్ అని పిలువబడేవాడు. తన పర్యవసానం రీత్యా కూడా వాడు నరకాగ్నికి ఇంధనం కావలసిన వాడు. ఇతడు దైవప్రవక్త (స)కు స్వంత బాబాయి. కాని ఆయనకు బద్ధ శత్రువు. అతడి భార్య ఉమ్మె జమీల్ బిన్తె హరబ్ కూడ ప్రవక్త (స) పట్ల శత్రుత్వంలో తన భర్తకేమీ తీసిపోలేదు.

## 111. సూర అల్ లహబ్

**ఆయత్‌లు : 5** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అబూలహబ్ చేతులు విరిగిపోయాయి. వాడు నాశనం అవుగాక! (2) వాడి సొమ్ము వాడికి పనికి రాలేదు. వాడి సంపాదనా పనికి రాలేదు.

(3) వాడు అతి త్వరలో భగభగ మండే మంటలో వేయబడతాడు.

(4) వాడితోపాటు వాడి భార్య కూడ ఇంధనాన్ని నెత్తినపెట్టుకు తిరిగేది.

(5) ఆమె మెడలో పేనిన త్రాడు ఉంటుంది.

آيَاتُهَا 5 ﴿111 سُورَةُ اللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ﴾ رُكُوعُهَا 1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿1﴾

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿2﴾

سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿3﴾

وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿4﴾

فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿5﴾ ع 1 5 36

1 – 5 వాక్యాలు

అబూలహబ్ దైవప్రవక్త (స) పట్ల వ్యతిరేకతలో హద్దుమీరి పోయినపుడు ఇస్లాం ప్రచారంలో తీవ్ర అవరోధంగా తయారయ్యాడు. అల్లాహ్ ఖుర్‌ఆన్‌లో వాడ్ని అభిశంసిస్తూ ఒక సూరాను అవతరింపజేశాడు. దాని పేరు సూర లహబ్. అబూలహబ్ అగ్ని జ్వాలలా (ఎర్రగా) ఉండేవాడు. కాబట్టి అల్లాహ్ ఏ లక్ష్యంతో హజ్రత్ ముహమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా చేసి పంపాడో ఆ లక్ష్యం పూర్తయిందని సూరయె నస్ర్‌లో చెప్పబడింది. అంటే తౌహీద్ ఎల్లెడలా వ్యాపించింది. షిర్క్ అంతం చేయబడింది. మక్కా జయించబడింది. విగ్రహాలన్నీ విరగగొట్టబడ్డాయి. అరబ్బులంతా ముస్లింలు అయ్యారు. ఇక సూరయె లహబ్‌లో అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు, అల్లాహ్ తన శత్రువులను అంటే అబూ లహబ్‌ను నాశనం చేశాడు. వాడి కుఫ్ర్‌ను తుడిచిపెట్టాడు. కనుక ధర్మం వచ్చేసింది, అధర్మం పరారయ్యింది.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 112. అల్ ఇఖ్లాస్ సూరా పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 4 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

సూరయె ఇఖ్‌లాస్ విశిష్ఠత :దీనికి గొప్ప విశిష్ఠత ఉంది. ఈ సూరా 1/3వ వంతు ఖుర్ఆన్‌కు సమానం అని దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4628) ఇంకా దీనిని రాత్రి చదవమని ఆయన (స) ప్రోత్సహించారు. (బుఖారీ) కొందరు సహాబాలు శుభం పొందాలన్న సంకల్పంతో ఇతర సూరాలతో కలిపి చదివేవారు. అందుకు దైవప్రవక్త (స) వారితో ఇలా చెప్పారు, "ఈ సూరా పట్ల మీకు గల ప్రేమే మిమ్మల్ని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తుంది. (బుఖారీ). ముష్రికులు దైవప్రవక్త (స)ను అల్లాహ్ వంశావళిని వివరించమని కోరినప్పుడు అంటే ఆయనకు పిల్లలెందరు? ఆయన తండ్రి ఎవరు? అని అడిగినప్పుడు ఈ సూరా అవతరించబడింది. (ముస్నద్ అహ్మద్)

## 112. సూర అల్ ఇఖ్లాస్

**ఆయత్‌లు : 4** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

رُكُوعُهَا 1 سُوْرَةُ الْإِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ 112 آيَاتُهَا 4

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿1﴾

اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿2﴾

لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ يُوْلَدْ ﴿3﴾

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿4﴾ ع 1/4 37

(1) (ఓ ముహమ్మద్–స) చెప్పండి. అల్లాహ్ ఒక్కడు. (2) అల్లాహ్ నిరపేక్షాపరుడు (3) ఆయన ఎవరికీ తండ్రికాదు. (4) ఆయన ఎవరికీ కుమారుడూ కాదు. ఆయనకు సరిసమానులు ఎవరూ లేరు.

1 – 4 వాక్యాలు

"ఇఖ్లాస్" అన్నది కేవలం ఈ సూరా పేరు మాత్రమే కాదు. ఈ వ్యాసానికి శీర్షిక కూడా. ఇందులో కేవలం తౌహీద్ వివరించబడింది. మిగతా సూరాలలో ఆ సూరాలలో వచ్చిన పదాన్ని దాని పేరుగా నిర్ణయించడం జరిగింది. అయితే ఈ సూరాలో "ఇఖ్‌లాస్" అన్న పదం రాలేదు. సూరా అర్థాన్ని బట్టి ఈ పేరు నిర్ధారించబడింది. మక్కా ఖురైషులు దైవప్రవక్త (స) తో నీ ప్రభువు వంశక్రమాన్ని తెలుపమని కోరినప్పుడు ఈ సూరా అవతరించింది. అప్పటి మతభావనలు ఎలా ఉండేవంటే విగ్రహారాధకులు, బహుదైవారాధకులు కొయ్యతో, రాళ్ళతో, బంగారంతో, వెండితో ఇంకా ఇతర వస్తువులతో చేయబడిన విగ్రహాలను పూజించేవారు.

ముష్రికులలోని ఒక పెద్ద వర్గం దైవం మానవరూపంలో ప్రత్యక్షమవుతాడని దేవునికి అవతారాలున్నాయని నమ్మేవారు. క్రైస్తవులు దేవుడు ఒక్కడే అని నమ్మే వారయినప్పటికీ, వారి దైవం కనీసం ఒక కుమారుడు కలిగి ఉండేవాడు. యూదులు కూడా దేవుడు ఒక్కడే అని వాదించినా వారి దైవం కూడ భౌతికత, శరీరం కలిగి ఉండటం ఇంకా మానవ గుణాలు కలిగి ఉన్నాడు. ఒక కుమారుడు (ఉజైర్)కు తండ్రి, వారే కాక జొరాస్ట్రియన్లు అగ్నిని పూజించేవారు. సాబీలు నక్షత్రాలను పూజించేవారు.

ఇటువంటి పరిస్థితులలో, ఇతరులు సాటిలేని ఏకైక దైవాన్ని అంగీకరించమని ఆహ్వానించినప్పుడు వారికి అనేక సందేహాలు రావడం సహజం. అందరు ఆరాధ్యులను వదలి ఒకే ప్రభువును ఆరాధ్యునిగా చేసుకోవాలని సందేశమివ్వబడుతోంది. ఆ ప్రభువు ఎలాంటివాడు? దివ్య ఖుర్ఆన్‌కు ఆ గౌరవం దక్కింది. అది ఈ ప్రశ్నలకు జవాబును కొన్ని పదాలలో యిచ్చి, అల్లాహ్‌ను గురించి స్పష్టమైన భావనను పేర్కొంటూ ముష్రిక్‌లపరమైన భావనల్ని చెరిపివేసింది. ఆయనతో పాటు ప్రాణుల గుణాలలోని ఏ గుణాన్నీ చేర్చడానికి ఎటువంటి అవకాశమూ మిగల్చలేదు.

ఈ సూరా ఇస్లాం యొక్క ప్రాథమిక విశ్వాసాన్ని (తౌహీద్) మానవులకు వెంటనే బుర్రకెక్కేలా, సులభంగా నాలుకపైకెక్కే నాలుగు వాక్యాలలో తెలియచేస్తోంది. హదీసులలో అనేక ఉల్లేఖనాల ద్వారా తెలియజేయబడుతుంది. దైవప్రవక్త (స) వివిధ సందర్భాలలో అనేక విధాలుగా ఈ సూరా మూడవ వంతు ఖుర్ఆన్‌కు సమానమని ప్రజలకు తెలిపారు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

## 113. సూర అల్ ఫలఖ్ పరిచయం

మక్కాలో అవతరించింది. 5 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

విశిష్ఠత : దైవప్రవక్త (స) సూరయె ఫలఖ్, సూరయె నాస్ గురించి ఇలా సెలవిచ్చారు, "ఈ రాత్రి నాపై కొన్ని ఆయత్‌లు ఎలాంటివి అవతరించబడ్డాయంటే, అటువంటి వాటిని నేనెప్పుడూ ఎరుగలేదు" అని, ఆ తర్వాత సూరయె ఫలఖ్, సూరయె నాస్ పఠించారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 1348) దైవప్రవక్త (స) హజ్రత్ అబూ హాబిస్ (రజి)తో పలికారు. "నేను నీకు అన్నింటికన్నా ఉత్తమమైన తఅవ్వుజ్ తెలుపనా, రక్షణ కోరేవారు వాటి ద్వారా రక్షణ కోరతారు." ఆయన అన్నారు, "దైవప్రవక్తా (స) తప్పక తెలుపండి." ఆయన (స) అన్నారు, "ముఅవ్వజతైన్, అంటే సూరయె ఫలఖ్ మరియు సూరయె నాస్." (నసాయి – హ.నెం. 5432).

దైవప్రవక్త (స) మానవులు, జిన్నుల చెడు దృష్టి (దిష్టి) నుండి రక్షణ కోరుతూ ఉండేవారు. ఈ రెండు సూరాలు అవతరించిన తర్వాత ఆయన (స) వాటిని పఠించడం దినచర్యగా చేసుకున్నారు. మిగిలిన విషయాలను ఆయన (స) మానుకున్నారు. (తిర్మిజి – హ.నెం. 2058, అల్లామా అల్ బానీ దీనిని ప్రామాణిక హదీసుగా ఖరారు చేశారు).

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) సెలవిస్తున్నారు, "దైవప్రవక్త (స)కు ఏదయినా బాధ ఎక్కువ అయిపోతే ఈ సూరాలను పఠించి తన శరీరంపై ఊదుకునేవారు." హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) తెలియజేస్తున్నారు, "ఆయనకు బాధ ఎక్కువ అయినపుడు నేను ఈ సూరాలను పఠించి ఆయన చేతులను శుభాన్ని ఆశిస్తూ ఆయన శరీరంపై నిమిరేదాన్ని." (బుఖారీ – హ.నెం. 4630) ఆయన (స)పై చేతబడి ప్రయోగం చేయబడినప్పుడు హజ్రత్ జిబ్రయీల్ ఈ రెండు సూరాలతో హాజరయ్యారు. ఇలా తెలియజేశారు, "ఒక యూదుడు మీపై మంత్రప్రయోగం చేశాడు. ఆ ప్రయోగం ఫలానా బావిలో జరుపబడింది." ఆయన (స) హజ్రత్ అలీ (రజి)ని పంపి మంత్ర ప్రయోగం చేయబడిన వస్తువులను తెప్పించారు. ఒక దువ్వెనలోని పళ్ళు వెంట్రుకలతో పాటు ఒక దారానికి పదకొండు ముడులు వేయబడి ఉన్నాయి. మైనపు బొమ్మలో సూదులు గుచ్చబడి ఉన్నాయి. హజ్రత్ జిబ్రయీల్ ఆదేశం ప్రకారం ఆయన ఆ రెండు సూరాలలోని ఒక్కో ఆయత్‌ను చదువుతూ పోతుంటే ఒక్కో ముడి విడిపోతుంది, సూది వచ్చేస్తుంది. సూరాలు పూర్తి అయ్యే అంతలో ముడులన్నీ విడిపోయాయి. సూదులు కూడా వచ్చేశాయి. ఆయన దేనితోనో బంధింపబడి ఉండి ఇప్పుడు ప్రతి బంధనం నుండి స్వేచ్ఛ లభించినట్లు అయిపోయారు. (ఫత్‌హుల్ బారీ)

దైవప్రవక్త (స) అలవాటుగా, రాత్రి నిద్రించేముందు సూరయె ఇఖ్లాస్, సూరయె ఫలఖ్ మరియు సూరయె నాస్ పఠించి అరచేతులపై ఊది వాటితో శరీరమంతా నిమిరేవారు. మొదట ముఖం తర్వాత శరీరంపై ముందు భాగం, ఆ తర్వాత ఆయన చేతులు చేరినంత మేరకు మూడుసార్లు ఇదేవిధంగా చేసేవారు. (బుఖారీ – హ.నెం. 4630)

## 113. అల్ ఫలఖ్

**ఆయత్‌లు : 5** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) చెప్పండి : ఉదయానికి ప్రభువు అయిన వాని శరణు కోరుతున్నాను.

(2) ఆయన సృష్టించిన ప్రతి వస్తువు కీడు నుండి
(3) చీకటి రాత్రి కీడు నుండి దాని అంధకారం వ్యాపించినప్పుడు

(4) గండమాలలపై చదివి ఊదేవారి కీడు నుండి
(5) అసూయాపరుల అసూయ నుండి వారు అసూయ పడసాగినపుడు.

آياتها 5 | سورة الفلق مكية 113 | ركوعها 1

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

قُلۡ اَعُوۡذُ بِرَبِّ الۡفَلَقِۙ ﴿1﴾

مِنۡ شَرِّ مَا خَلَقَۙ ﴿2﴾

وَمِنۡ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَۙ ﴿3﴾

وَمِنۡ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِى الۡعُقَدِۙ ﴿4﴾

وَمِنۡ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿5﴾ ع 1 5 38

1 – 5 వాక్యాలు

దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లోని చివరి రెండు సూరాలయిన ఫలఖ్ మరియు నాస్ వేరు వేరు అయినా, వేర్వేరు పేర్లతో వ్రాయబడినా ఆ రెండింటి మధ్య పరస్పరం ఎంత గాఢ సంబంధం ఉందో వాటిలోని అంశాలు ఎంత దగ్గరగా సంబంధం కలిగి ఉంటాయంటే వాటికి ఉమ్మడిగా ముఅవ్వజతైన్ (శరణుకోరే రెండు సూరాలు) అని పేరు పెట్టబడింది. ఇవి అవతరించడం కూడ ఒకేసారి అవతరించాయి.

మక్కా ముఅజ్జమాలో ఈ రెండు సూరాలు అవతరించిన పరిస్థితుల స్వరూపం ఎలా ఉందంటే ఇస్లాం సందేశం ఆరంభం కాగానే, దైవప్రవక్త (స) తోడేళ్ళ మందలో చేయి పెట్టినట్లు అనిపించింది. సూరయె కాఫిరూన్‌లో తిరస్కారులతో స్పష్టంగా "మీ దారి మీది, నా దారి నాది" అని చెప్పబడినప్పుడు వారి శత్రుత్వం మరింత పెరిగిపోయింది. ప్రత్యేకించి ఇస్లాం స్వీకరించిన వ్యక్తుల, కుటుంబాల పట్ల వారి హృదయాలలో దైవప్రవక్త (స) పట్ల ఎల్లవేళలా అసూయా జ్వాలలు చెలరేగేవి. ఇంటింటా ఆయన (స)పై తిట్లూ, శాపనార్థాలు వినవచ్చేవి. ఏదో ఒక సమయంలో రాత్రివేళ రహస్యంగా హత్యచేయాలని రహస్య సమాలోచనలు జరగసాగాయి. ఆయన చనిపోవాలనో లేక తీవ్రంగా వ్యాధిగ్రస్తులు కావటమో లేక పిచ్చివాడయి పోవటమో జరగాలని ఆయనకు వ్యతిరేకంగా మంత్రాలు చేతబడులు చేయనారంభించారు. ఈ పరిస్థితులలో దైవప్రవక్త (స)కు చెప్పడం జరిగింది. "వారికి చెప్పండి, నేను ఉదయానికి ప్రభువు అయిన వాని శరణు వేడుతున్నాను. ప్రాణులన్నింటి కీడు నుండి, రాత్రి చీకటి నుండి, మంత్రగాళ్ళ కీడునుండి అసూయాపరుల కీడు నుండి. ఇంకా వారితో అనండి, నేను మానవుల ప్రభువు, మానవుల చక్రవర్తి, మానవుల ఆరాధ్యునితో పలుమార్లు తిరిగి వచ్చే దురాలోచనలు రేకెత్తించే ప్రజల మనసుల్లో దురాలోచనలు కల్పించేవాని, అతడు జిన్నులలోని షైతాన్ అయినా, లేక మానవులలోని షైతాన్ అయినా శరణు వేడుతున్నాను."

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

# 114. అన్ నాస్

మక్కాలో అవతరించబడింది. 6 ఆయత్‌లు, ఒక రుకూ ఉన్నాయి.

## 114. అన్ నాస్

**ఆయత్‌లు : 6** **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) చెప్పండి : నేను మానవుల ప్రభువు శరణు వేడుతున్నాను.

(2) అంటే ప్రజల నిజ చక్రవర్తిని

(3) ప్రజల సత్యమైన ఆరాధ్య దైవాన్ని

(4) దైవం పేరు వినగానే వెనక్కుపోయే దురాలోచనలు కల్పించే షైతాను కీడు నుండి

(5) వాడు ప్రజల హృదయాల్లో దురాలోచనలు కల్పిస్తాడు.

(6) వాడు జిన్నులలోని వాడయినా మనష్యుల్లోని వాడయినా.

رُكُوعُهَا 1 سُورَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ 114 آيَاتُهَا 6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿1﴾

مَلِكِ النَّاسِ ﴿2﴾

اِلٰهِ النَّاسِ ﴿3﴾

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۙ الْخَنَّاسِ ﴿4﴾

الَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ ﴿5﴾

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿6﴾ ع 1 6 39

1 – 6 వాక్యాలు

వరుస క్రమం ప్రకారం దివ్య ఖుర్‌ఆన్ ఆరంభం అయి సూరయె ఫలఖ్, సూరయె నాస్‌లతో సమాప్తమవుతుంది. ఇక ఆరంభం, అంతాల ఔచిత్యంపై దృష్టి సారించండి. ఆరంభంలో బిస్మిల్లాహ్ (అల్లాహ్ పేరుతో) రబ్బిల్ ఆలమీన్ (సకల లోకాల ప్రభువు) అర్రహ్మానిర్రహీమ్ (కరుణించేవాడు, కనికరించేవాడు), మాలికి యౌమిద్దీన్ (తీర్పుదినానికి యజమాని) అంటూ దాసుడు స్తోత్రం చేసి విన్నవించుకుంటున్నాడు. నేను దాస్యం నీకే చేస్తున్నాను. సహాయం కోసం నిన్నే వేడుకుంటున్నాను. నాకు కావలసిన గొప్ప సహాయం నాకు సన్మార్గం చూపు. జవాబుగా అల్లాహ్ తరఫు నుండి సన్మార్గం చూపడానికి పూర్తి ఖుర్‌ఆన్ ఇవ్వబడుతుంది. ఖుర్‌ఆన్ ఈ మాటలతో పూర్తి అవుతోంది. దాసుడు ఆకాశానికి ప్రభువు, మానవుల ప్రభువు, మానవుల స్వామి అయిన అల్లాహ్‌తో విన్నవించుకుంటున్నాడు. నేను ప్రతి ప్రాణి నుండి ఎదురయ్యే విపత్తు నుండి, ప్రతి కీడు నుండి భద్రంగా సురక్షితంగా ఉండటానికి నిన్నే శరణుకోరుతున్నాను. ప్రత్యేకించి జిన్నులు, మానవులలోని షైతానుల నుండి నీ శరణు కోరుతున్నాను. సన్మార్గ సాధనలో అవి అన్నింటికన్నా ఎక్కువ అడ్డంకులు కలిగిస్తాయి. ఈ ఆరంభంతో పాటు ఇలా ముగింపు కావటంలోని ఔచిత్యం దృష్టిగల వారెవరూ ఎరుగనిది కాదు.

–: సమాప్తం :–